Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

LVCIANI
SAMOSATENSIS
OPERVM

TOMVS II.

IOHANNES BENEDICTVS
Medicinæ Doctor, & in Salmuriensi Academia Regia linguæ Græcæ Professor,

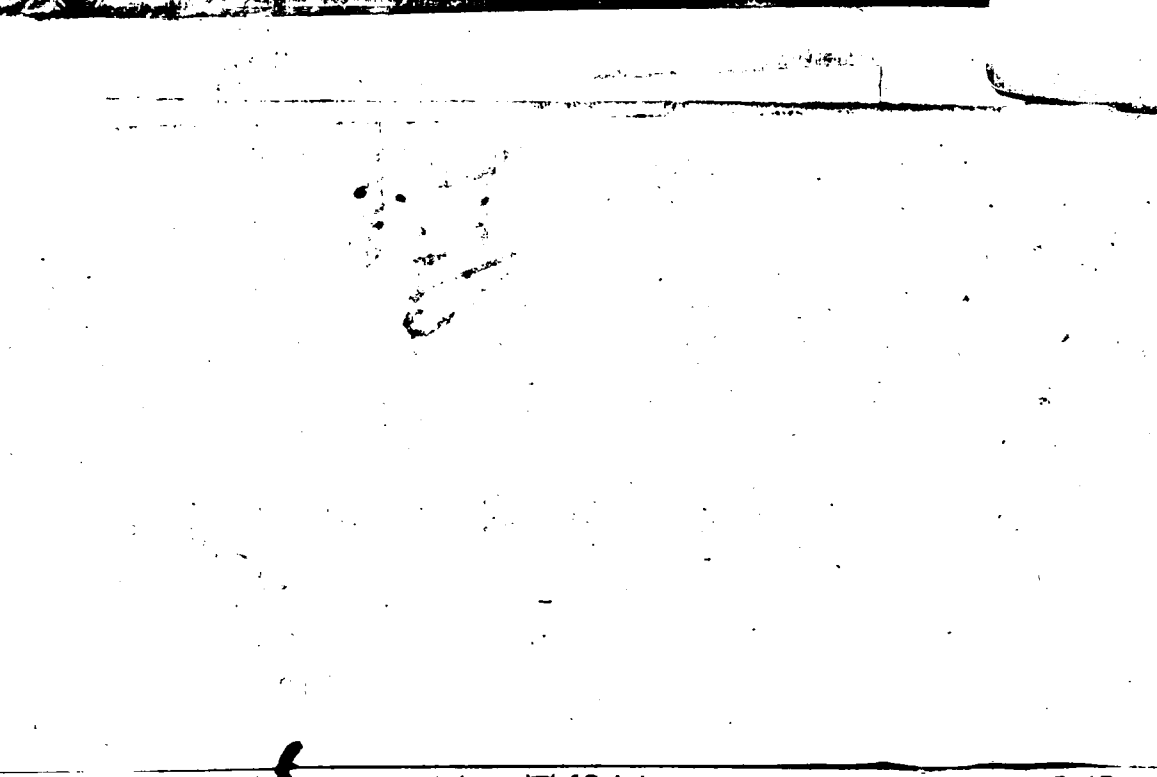
Ex antiquis libris, locorúmque sensu emendauit: & Latinam versionem ita recognouit, vt maxima ex parte propriam fecerit.

Editio purissima, cum Indice locupletissimo.

SALMVRII.

Ex typis PETRI PIEDEDII.

Anno M. DC. XIX.

Index eorum quæ ſecundo Tomo continentur.

Imagines.	p. 1
Pro Imaginibus.	23
Toxaris, ſiue Amicitia.	45
Lucius, ſiue Aſinus.	110
Iupiter Confutatus.	173
Iupiter Tragœdus.	188
Somnium, ſeu Gallus.	231
Icaromenippus, ſiue Hypernephelus.	269
Bis Accuſatus, ſeu Fora.	303
De Paraſito, ſiue quòd ars ſit Paraſitica.	342
Anacharſis, ſeu de Gymnaſiis.	385
De Luctu.	426
Rhetorum præceptor.	438
Philopſeudes, ſiue Incredulus.	461
Hippias, ſeu Balneum.	502

Præfatio, seu Bacchus. 509
Præfatio, seu Hercules Gallicus. 517
De Electro, seu Cygnis. 523
Muscæ Encomium. 527
Aduersus indoctum, & multos libros ementem. 536
De non temerè credendo Calumniæ. 561
Pseudologista, seu de Apophrade. 583
De Domo. 609
Macrobij. 630
Patriæ encomium. 645
De Dipsadibus, 652
Dissertatio cum Hesiodo. 658
Nauigium, seu Vota. 665

Dialogi Meretricij.

Glycera & Thaïs. 701
Myrtium, Pamphilus, & Doris. 702
Mater, & Philinna. 706
Melissa, & Bacchis. 709

Clonarium,& Leæna. 713
Crobyle, & Corinna. 717
Mater,& Muſarium. 721
Ampelis,& Chryſis. 725
Dorcas, Pannychis, Philoſtratus, Polemon. 727
Chelidonium,& Droſe. 732
Tryphæna,& Charmides. 736
Ioëſſa,Pythias,& Lyſias. 739
Leontichus,Chenidas,& Hymnis. 745
Cochlis,& Parthenis. 753
De morte Peregrini. 756
Fugitiui. 785
Saturnalia. 807
Cronoſolon. 817.
Epiſtolæ Saturnales. 830
Sympoſium, vel Lapithæ. 843
De Syria Dea. 875
Demoſthenis encomium. 915
Deorum concilium. 949
Cynicus. 961
Pſeudoſophiſta,ſeu Solœciſta. 977

Philopatris, seu Qui docetur. 989
Charidemus, seu de Pulchritudine. 1013
Nero, siue de Fossione Isthmi. 1038
Tragopodagra. 1045
Ocypus. 1064
Epigrammata. 1076

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ
διάλογοι.

LVCIANI SAMOSATENSIS DIALOGI.

ΕΙΚΟΝΕΣ. IMAGINES.

ARGVMENTVM.

Hic Lucianus formosa & pudica mulieris absolutissimam imaginem tradit. Quam cùm non ab vno archetypo posſit: ab Euphranore comam, à Polygnoto supercilia, malarum, & amictum, ab Aëtione labia, ab Apelle corpus mutuatur. Addit quoque ea, quæ diuersis excellentissima tribuit Homerus, & collationibus exemplorum tum historicorum tum poëticorum rem illustrat. Interim Pantheam quandam formosam & ingenio præstantissimam laudibus extollit.

ΛΥΚΙΝΟΣ. LVCIANVS.

Ἀλλ' ἤ τοιοῦτόν τι ἆρα ἔπαθον οἱ τὴν Γοργὼ ἰδόντες, οἷον ἐγὼ ἀναγκὸς ἔπαθον ὦ Πολύστρατε, παυσά-

Prorsus tale quippiam conspecta Gorgone accidebat spectatibus, quale mihi nuper, Polystrate, visa

λω τινὰ γυναῖκα ἰδών. αὐτὸ γὰρ τὸ μύθου ἐκεῖνο, μικρὸν δεῖν λίθος ἐξ ἀνθρώπου σοι γεγονέναι, πεπηγὼς ὑπὸ τοῦ θαύματος. Πο. Ἡράκλες. θαυμαστόν τι τὸ θέαμα φῄς, καὶ δεινῶς βίαιον, εἰ καὶ Λυκινον ἐξέπληξε γυνή τις οὖσα. σὺ γὰρ ὑπὸ τῶν μειρακίων καὶ πάνυ ῥᾳδίως αὐτὸ παθεῖς. ὥστε δαίτυλον ἄν τις ὅλον Σίπυλον μετακινήσειεν, ἢ σὲ τῶν καλῶν ἀπάρσι, μὴ οὐχὶ παρεσταῖαι αὐτοῖς κεχηνότα, καὶ ὑπαδακρύοντά γε πολλάκις, ὥσπερ ἐκείνῃ αὐτῇ τῇ Ταντάλου. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τίς ἡ λιθοποιὸς αὕτη Μέδουσα ἡμῖν ἐστι, καὶ πόθεν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἴδωμεν. ἃ γὰρ οἶμαι φθονήσεις ἡμῖν ἢ θέας, ἃ δὲ ζηλοτυπήσεις, εἰ μέλλοιμι πλησίον που καὶ αὐτοὶ παραπεπηγέναι σοι ἰδόντες. Λυ. καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρή σε, ὡς κἂν ἐκ πλαγίου μόνον ἀπίδῃς ἐς αὐτήν, ἀχανῆ σε, καὶ τῶν ἀδελφιδῶν ἀκινητότερον ἀποφανεῖ. καίτοι τοῦτο μὲν ἴσως, εἰρωνικώτερον ἐστι. καὶ τὸ θαῦμα, ἥπερ κἀκεῖνο, εἰ αὐτὸς ἴδοις. εἰ δὲ κἀκείνη περιβλέψειέ σε, τίς ἔσται μηχανὴ

muliere summè formosa, accidit. Nam quod ea fertur fabula, parum abfuit, quin ex homine saxum factus fim, & spectaculi admiratione dirigùerim. *Pol.* Mirum, hercle, admodúmque violentum dicis spectaculum, siquidem etiam Lucianum mulier in stuporem induxit. Tu enim adolescentum forma facillimè afficeris: ita vt Sipylum totum loco citiùs mouerit quispiam, quàm te à formosis dimouerit, ne hianti ore illis astes, & sæpe illachrymeris, vt illam Tantali filiam Nioben perhibent. At dic mihi quænam est saxifica illa Meduſa, & cuias? vt & nos illam videamus. Non enim spectaculum illud nobis inuidebis, neque zelotypia laborabis, si futurum est vt ea visa prope te dirigeamus. *Luc.* Atqui probè scias oportet, fore vt etiamsi solùm è specula illam intuearis, mutum te, & statuis immobiliorem reddat. Et hoc fortè magnâ ad pacem facit, minúsque lethale erit vulnus si conspicias ipse. Sed si te illa conspexerit, qua ratione ab illa abscedes: siquidē te vinctum

ἀποσῶσαι αὐτῆσι ἀπάξει γάρ

σε ἀναδησαμένη ἔνθα αὖ ἐθέλῃ, ὅπερ καὶ ἡ λίθος ἡ Ἡρακλεία ἕλκει τὸν σίδηρον. Πο. παύε ὦ Λυκῖνε, τερατεύῃ τι καλλος ἀπαράλλαγον. ἀλλ' εἰπέ μοι τίς ἡ γυνή ἐστιν. Λυ. οἷς γάρ με ὑποβαλλεῖσθαι τῷ λόγῳ. ὃς δεδια μή σοι ἰδόντι, ἀδονὴς τις ἐπανήκῃ δόξω. παρατρόσθιον ἀμείνων φανεῖται; πολλῷ, ἀλλὰ ἢ τις μοὶ, ὅτι αὖ εἰπεῖν ἔχοιμι. θεραπεία ἡ πολλὴ, καὶ ἄλλη περὶ αὐτὴν παρασκευὴ λαμπρά, καὶ ἐωσούχων τι πλῆθος, καὶ ἀβραὶ παῖδες πολλαὶ, καὶ ὅλως, μεῖζόν τε, ἢ κατ' ἰδιωτικὴν τύχην ἐδόκει τὸ πρᾶγμα εἶναι. Πο. οὐδὲ τοὔνομα ἐπύθου σύ γε, ὅτις καλοῖτο; Λυ. οὐδαμῶς. ἢ τοῦτο μόνον, τὴν Ἰωνίας ὄβ. τῶν θεατῶν γάρ τις ἀπιδὼν ἐς τὸ πλησίον, ἐπεὶ παρῆλθε, τοιαῦτα μύστοι ἔφη τὰ σμυρναϊκὰ καλλη. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ ἡ καλλίστη τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, τὴν καλλίστην γυναῖκα ἤνεγκεν. ἐδόκει δέ μοι σμυρναῖος καὶ αὐτὸς ὁ λέγων εἶναι. ὅπως ἐτεμνύετο ἐπ' αὐτῇ. Πο. θαῦμα ἐπὶ λίθου τοῦτο γε ὡς ἀληθῶς ἐποίησας, ὅτε παρασκολοῦθησας, οὔτε τὸν σμυρναῖον ἐκεῖνον ἐρώμενος, ὅστις ὢν,

abducet quocunque
quemadmodum lapis
cleus ferrum? *Pol.*
Luciane, prodigiosam
chritudinem effingere
mihi dicito quænam
mulier. *Luc.* An
verbis auxisse putas
vereor, ne quum
deris, ingenij culpa
tis laudasse videar:
parebit excellentior
rùm, quænam illa
non possim. Magnus
illam cultus, & splendidus
apparatus, eunuchorum
multitudo, ancillæ
multæ cernebantur
que omnia videbantur
pro vulgari fortuna
pliora. *Pol.* Ergo
quidem es scisceris
modo vocaretur
quaquam. Hoc
illam esse ex Ionia
Nam quidam ex
ribus, proximum
cùm transisset, Tales
quit, Smyrneæ sunt
tudines. Nec mirum
Ionicarum vrbium
rima, mulierē tulit
rimam. Qui verò hæc
bat, mihi videbatur
Smyrneus, adeò illa
batur. *Pol.* Proinde
uera prout lapis fecisti, qui
neque illam secutus es,
que Smyrneum illum,
nam esset, interrogasti.

καὶ τὸ εἶδος ὡς οἷόν τε ἐπιδείξον τῷ λόγῳ. τάχα γὰρ ἂν οὕτω γνωείσαιμι. Λυ. ὁρᾷς ἠλίκον τοῦτο ἤτησας; οὐ κατὰ λόγων ἰσχύομεν, καὶ μάλιστά γε τῶν ἐμῶν, ἐμφανίσαι οὕτω θαυμασίαν εἰκόνα, πρὸς ἣν μόλις ἂν ἢ Ἀπελλῆς, ἢ Ζεῦξις, ἢ Παρράσιος, ἱκανοὶ ἔδοξαν, ἢ εἴ τις Φειδίας, ἢ Ἀλκαμένης. ἐγὼ δ', λυμαροῦμαι τὸ ἀρχέτυπον ἀδυνατίᾳ τῆς τέχνης. Πο. ὅμως ὦ Λυκῖνε, ποῖά τις ἦν τὴν ὄψιν; οὐ γὰρ ἐπισφαλὲς τὸ τόλμημα, εἰ φίλῳ ἀνδρὶ ἐπιδείξαις τὴν εἰκόνα, ὅπως ἂν τῆς γραμμῆς ἔχει. Λυ. καὶ μὴν ἀσφαλέστερον αὐτὸς ποιήσειν μοι δοκῶ, τῶν παλαιῶν τινας ἐκείνων τεχνιτῶν παρακαλέσας ἐπὶ τὸ ἔργον, ὡς ἀναπλάσειάς μοι τὴν γυναῖκα. Πο. πῶς τοῦτο φῄς; ἢ πῶς ἂν ἀφίκοιντό σοι ὧδε τοσούτων ἐτῶν ἀποθανόντες; Λυ. ῥᾳδίως, ὥσπερ σὺ μὴ ὀκνήσῃς ἀποκρίνεσθαί τί μοι. Πο. ἐρώτα μόνον. Λυ. ἐπεδήμησας ποτὲ ὦ Πολύστρατε τῇ Κνιδίων; Πο. καὶ μάλα. Λυ. οἶσθ' οὖν καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἶδες πάντως ἀκριβῶς; Πο. νὴ Δία τῶν Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον

Atqui ſpeciem illius, quoad fieri poteſt, oratione mihi demonſtra: ſic enim fortè cognouero. *Luc.* Vides quantam rem à me exigas? Nulla oratione, præcipuè verò mea, tam admirabilis imago declarari poſſit, ad quam delineandam vix Apelles, vel Zeuxis, vel Parrhaſius viderentur idonei: aut ſiquis Phidias, aut Alcamenes. Ego verò archetypum artis imbecillitate labefactarem. *Pol.* Attamen Luciane, quali erat vultu? Neque enim periculoſa fuerit audacia, ſi familiari tuo huius imaginis lineamenta demonſtraueris. *Luc.* At me hoc tutiùs facturum putò, ſiquos priſcorum artificum ad hoc opus aſciuero, vt mihi mulierem hanc efforment. *Pol.* Quomodo hoc dicis? aut quî tot antè annis vita functi veniant ad te? *Luc.* Facilè, dummodo te non pigeat ad interrogata reſpondere. *Pol.* Interroges licet. *Luc.* Nunquam-ne. Polyſtrate ad Cnidios es profectus? *Pol.* Maximè. *Luc.* Nunquid Venerem illorum prorſus vidiſti? *Pol.* Pulcherrimum per Iouem Praxitelis operum.

Αν. ἀλλὰ καὶ τὸν μῦθον, ὃν λέγουσιν ἤκουσας οἱ ὑπηρέται περὶ αὐτῆς, ὡς ἐφαντάσθη τὸ ἄγαλμα. καὶ λαθὼν ὑπολειφθεὶς ἐν ἱερῷ, συγγέγραπται ὡς δυνατὸν ἀγάλματι. ἦλθε μὲν σοι ἄλλως ἱστορήσων. φύγῃ, ταῦτα γὰρ ὡς φῄς εἰδείς, ἴθι μοι, καὶ τῇδε ἀποκείσεται, εἰ καὶ τῷ ἐν κήποις Ἀδώνιδι, τῷ Ἀλκμήνης ἐφάμιλλος. Πο. ἢ πάντων γ' ἂν ὦ Λυκῖνε ὁ ῥᾳδιουργότατος ἐῇ, εἰ τὸ κάλλιστον τῶν Ἀλκμήνης πλασμάτων παρεῖδον. Λυ. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὦ Πολύστρατε, οὐκ ἔχεις ὅπως ἀπολογήσῃ, εἰ πολλάκις ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνελθὼν, καὶ τὸν Καλάμιδος Σωσάνδραν τεθέασαι. Πο. εἶδον κἀκεῖνην πολλάκις. Λυ. ἀλλὰ τί ταῦτα μὴ, ἐκφυγὼν τῶν Φειδίου ἔργων, τί μάλιστα ἐπῃνεσας; Πο. τί δ' ἄλλο, ἢ τὴν ἐλεφαντίνην, ἣν καὶ ὑπερβαλέσθαι τοὔνομα ὁ Φειδίας ἠξίωσε; τὴν νὴ Δία τὴν ἀμαζόνα, ἣν ἐπερειδομένην τῷ δορατίῳ. Λυ. τὰ κάλλιστα ὦ ἑταῖρε. ὥστε οὐκέτ' ἄλλων τεχνιτῶν δεήσει. φέρε δὴ ἐξ ἁπασῶν ἤδη τούτων, ὡς οἷόν τε συναθροίσας, μίαν σοι εἰκόνα ἐπιδείξω, τὸ κάλλιστον παρ' ἑκάστης

Luc. Nunquid & de ipſa dicunt indigne audiuiſti, vt quidam ſtatuam amauit, & clam templo relictus, ſtatuam quoad potuit, compreſſit. Sed hoc aliàs à te memoretur. Age verò, ſi quidem, vt ais hanc vidiſti, Dic mihi num Alcamenis Hortenſem Aphroditen videris. *Pol.* Omnium ſanè hominum, Luciane eſſem inertiſſimus, ſi pulcherrimum Alcamenis figmentum contempſiſſem. *Luc.* Illud te non interrogabo Polyſtrate, num in arce ſæpe aſcendens, Calamidis Sosandram contemplatus ſis. *Pol.* Illam etiam ſæpe vidi. *Luc.* Hæc quidem ſufficiunt. Quodnam verò Phidiæ opus in primis laudaſti? *Pol.* Quodnam aliud, quàm Lemniam, cui etiam nomen inſcribere eſt dignatus? Quinetiam Iouem, Amazonem illam quæ haſtæ innititur. *Luc.* Pulcherrima ſunt iſta, o amice. Itaque non amplius alijs artificibus indigebis. Age verò iam ex omnibus his, quoad eius fieri poterit, vnicam imaginem compoſitam tibi oſtendam, quæ quod in quaque eſt eximium, habeat.

Πο. ἀλλὰ πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο; Λυ. οὐ χαλεπὸν ὦ Πολύστρατε, εἰ τοιαυτοῦδε παραδόντες τὰς εἰκόνας τῷ λόγῳ, ἐπιτρέψαιμεν αὐτῷ μετακοσμεῖν, καὶ συντιθέναι, καὶ ἁρμόζειν, ὡς ἂν εὐρυθμότατα δύναιτο, φυλάττων ἅμα τὸ συμμιγὲς ἐκεῖνο, καὶ ποικίλον. Πο. εὖ λέγεις. καὶ δὴ παραλαβών, δεικνύτω. ἐθέλω γὰρ εἰδέναι ὅ, τι καὶ χρήσεται αὐταῖς, ἢ ὅπως ἐκ τοσούτων μίαν τινὰ συνθεὶς, οὐκ ἀποδώσουσιν ἀνάρμοστον. Λυ. καὶ μὴν ἔδη σοι ὁρᾶν παρέχει γυμνωθεῖσαν τὴν εἰκόνα, ὥδε συναρμόζων τὴν ἐκ Κνίδου ἥκουσαν μόνον τὴν κεφαλὴν λαβών, οὐδὲν γὰρ τῶν ἄλλου σώματος γυμνῶν ὄντος, δεήσεται, τὰ μὲν ἀμφὶ τὴν κόμην, καὶ μέτωπον, ὀφρύων τε τὸ ἔνχαραμμον, ἐάσεις ἔχειν, ὥσπερ ὁ Πραξιτέλης ἐποίησε. καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὁμοῦ τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ φαιδρῷ, καὶ κεχαρισμένῳ, καὶ τοῦτο διαφυλάξει κατὰ τὸ Πραξιτέλει δόκουν. τὰ μῆλα δ', καὶ ὅσα τῆς ὄψεως αὐτόπα, παρ' Ἀλκαμένους, καὶ ὅσα ἐν κήποις λίψεται. καὶ σφυρὰ, χειρῶν ἄκρα, καὶ καρπῶν τὸ εὔρυθμον, καὶ

Pol. Sed quî hoc fieri poteſt? *Luc.* Haud difficile, Polyſtrate, ſi hinc imaginibus orationi traditis, illi permiſerimus vt ornatum transferat, & quàm maximè concinnè componat, & aptet, obſeruata ſimul commixtura, & varietate. *Pol.* Rectè dicis: proinde aſſumptis illis demonſtret. Velim enim ſcire quid hiſce ſit factura, aut quomodo ex ijs vnam non diſſonantem abſolutura. *Luc.* Atqui videndam tibi iam præbet hanc imaginem, ita componens. Veneris è Cnido adductæ ſi tantùm caput ſumpſerit (non enim reliquo corpore nudo opus habebit) quoad comam & frontem, ſcitéque ducta ſuperciliorum lineamenta, ea ſe habere ſines, vt à Praxitele facta ſunt. Quinetiam oculorum mobilitatem, cum hilaritate, & gratia coniunctam, prout viſum eſt Praxiteli retinebit. Genas autem, & quæcunque priores ſunt vultus partes, ab Alcamenis hortenſi venere mutuabitur: præterea manus extremas, concinnos carpos,

δακτύλων τὸ ὑσάγωγον, ἐς λεπτὸν ἀπολῆγον, παρὰ τὰ ἐν κήποις καὶ ταῦτα. τὸ ὂν τῶ παντὸς προσώπου περιγραφὴ, καὶ παρειῶν τὸ ἁπαλὸν, καὶ ῥῖνα σύμμετρον, ἣ λημνία παρέξει, καὶ Φειδίας ἔτι. καὶ σώματος ἁρμογὴ ὁ αὐτὸς, καὶ τὰ ἀυχένα παρὰ τῆς ἀμαζόνος λαβών. ἡ Σωσανδρα δὲ. καὶ ὁ Κάλαμις, αἰδοῖ κοσμήσουσιν αὐτὴν. καὶ τὸ μειδίαμα, λεπτὸν, καὶ λελημδὸς, ὥσπερ τὸ ἐκείνης ἔσται, καὶ τὸ ὑσταλὲς δὲ, καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς, παρὰ τῆς Σωσανδρας. πλὴν ὅτι ἀκάλυπτος αὐτὴ ἔσται τὴν κεφαλήν. τῆς ἡλικίας δὲ τὸ μέσον, ἡλίκον ἂν γένοιτο, κατὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ἐκείνην μάλιστα. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλη μεμέρηκεν. τί σοι ὦ Πολύστρατε δοκεῖ, καλὴ γένήσεσθαι ἡ εἰκὼν, καὶ μάλιστα ἐπιδαὴ ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀποτελεσθῆ; Πο. ἔτι γὰρ ἂ γυναικότατε, καὶ παλαιόπας τι κάλλος ἔξω τῶ ἀγάλματος, οὕτω πάντα ἐς τὸ αὐτὸ συμπεφορηκώς; Λυ. τοῦτο μικρότατον ὦ φιλότης, εἰ μή σοι δόξει ὀλίγα πρὸς εὐμορφίαν συντελεῖν, χέρα, καὶ τὸ ἐκφυσῶ πρόσωπον.

ductiles digitos, in te
desinentes, ab eadem
tius verò faciei ambitu
genarum mollitiem, &
iustam magnitudinem
bebit Lemnia, & Phi
Idem quoque dabit
commissuram, & c
cem ab Amazone de
pram. Sosandra ve
Calamis eam verec
ornabunt. Risus
laritánsque erit, vt
Vestitus expeditus
mundus à Sosandr
tetur: nisi quòd
erit capite. Ætatis
modum ab illa
potissimùm metiatur
ut à Praxitele est
sus. Quid tibi vide
lystrate, num pulch
tura est hæc imago
primis quum accur
absoluta fuerit? P
huc ô generosissi
quam formam om
tra statuam, qu
omnia in vnum
Luc. Hoc minim
amice, nisi pau
videbuntur ad for
cus conferre,
color, & cuiusque
corũ: vt nigra sint

ὡς μέλανα μὴν εἶναι ἐκ

ὁπόσα μέλανα. λευκὰ δ', ὅσα τοιαῦτα χρή. καὶ τὸ ἐρύθημα ἐπανθεῖν. καὶ τὰ τοιαῦτα κινδυνεύει τῷ μείζονι ἔτι ἡμῶν σπουδεῖν. πόθεν οὖν καὶ ταῦτα ποιησόμεθα ἄν, ἢ παρακαλέσωμεν δηλαδὴ τοὺς γραφέας, καὶ μάλιστα ὁπόσοι ἀυτῶν ἄριστοι ἐγένοντο, κεράσασθαι τὰ χρώματα, καὶ εὐκαίρως ποιεῖσθαι τὴν ἐπιβολὴν ἀυτῶν; καὶ δὴ παρακεκλήσθω Πολύγνωτος, καὶ Εὐφράνωρ ὁ Ἰσθμιονίκης, καὶ Ἀπελλῆς, καὶ Ἀετίων. οὗτοι δὲ διελόμενοι τὸ ἔργον, ὁ μὲν Εὐφράνωρ, χρώσατω τὴν κόμην, οἵαν τὴν Ἥρας ἔχαψεν. ὁ Πολύγνωτος δὲ, ὀφρύων τὸ ἐπιφορπες, καὶ παρειῶν τὸ ἐνερευθὲς, οἵαν τὴν Κασσάνδραν ἐν τῇ λέσχῃ ἐποίησε τοῖς Δελφοῖς. καὶ ἐσθῆτα δὲ οὗτος ποιησάτω, ἐς τὸ λεπτότατον ἐξειργασμένην, ὡς συνεσάλθαι μὲν ὅσα χρὴ, διηνεμῶσθαι δὲ τὰ πολλά. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα, ὁ Ἀπελλῆς δειξάτω, κατὰ τὴν Παγκτίην, μάλιστα μὲν ἄγαν λευκὸν, ἀλλὰ ἔναιμον σπανίως. τὰ χείλη δὲ, οἷα Ῥωξάνης, ὁ Ἀετίων ποιησάτω. μᾶλλον δὲ, ἢ ἄριστον τῶν γραφέων

quæ nigra: albâ, quæ huiusmodi esse oportet: atque rubor efflorescat. Ac iam de his periclitamur, quum adhuc quod maximum est, desideramus. Vnde igitur nobis hæc parabimus? an accersemus videlicet pictores, in primis verò eos qui fuerunt præstantissimi miscendis, & accommodandis coloribus? Accersatur sanè Polygnotus, & Euphranor ille, & Apelles, & Aëtion, qui diuiso opere, pingant. Euphranor colorem comæ illinat qualem Iunonis. Polygnotus superciliorum decus, genarum ruborem inducat, qualem Delphis in cœnaculo Cassandram fecit. Idem quoque vestem referat tenuissimè elaboratam, vt quæ par est succingantur, multa verò ventis diffundantur. Porrò corpus reliquum exprimat Apelles secundum suam Pacaten, ne nimium albedinis habeat, sed modicè rubescat. Labia faciat, qualia Roxanes Aëtion. Quin potiùs præstantissimum pictorum Homerum, præsente Euphranore, & Apelle suscipimus.

Ὁμηρον, παρόντος Εὐφράνορος, καὶ Ἀπελλοῦ, δεόμεθα.

Nam cuiusmodi colo
Menelai femoribus ill
assimilatis ebori leniter
pura intincto : eius
fit totum corpus. Hic
oculos pingat, amplit
decoros. Partem
suscipiat Thebanus
poëta, vt palpebram
ret. Illam verò faci
merus risus amanter
didis lacertis, & rose
tis decoram. Deniqu
iustiùs illam cum au
nere comparabit, qu
sei filiam. Hæc igitu
res, pictores, & poët
rabut. Quod autẽ in
nitet, quibus hoc
tia, imò potiùs omn
quotquot Gratiæ, q
Cupidines chorum
ducunt, quis imitari
Pol. Diuinum quod
cis opus Luciane,
pud superos extat.
Luc. Librũ habebat
nibus, in duas part
plicatum, quarum
videbatur. Inter
diendum autem ne
de re tum quodam
tantibus differebat:
nim tam clara voce
batur, vt exaudiri

9
lorem
leuit,
r pur-
modi
ipsè
adinè
peris
illę
abo-
Ho-
can-
digi-
ultò
Ve-
Bri-
facto-
labo-
mnib?
Gra-
simul,
otquot
circum
possit?
am di-
reuera
uale a-
uid au-
entem?
ræma-
es com-
alteram
isse iam
Progre-
scio qua
ex comi-
non e-
loque-
posset.

ὁπόταν ἐς τὸ αὐτὸ συμφέρῃ ψυχῆς ἀρετὴ, καὶ συμμορφία σώματος. ἀμέλει πολλὰς ἄν σοι δείξαιμι, μορφῆς μὲ, εὖ ἠκούσας, τὰ δ' ἄλλα αἰσχυνούσας, τὸ κάλλος, ὡς ἂν μόνον φθεγξαμένων, ἀπεσβηκὸν αὐτὸ, καὶ ἀπομαραίνεσθαι, ἐλεγχόμενον τε, καὶ ἀσχημονοῦν, καὶ παρ' ἀξίαν σωὸν, πονηρᾷ τινι διαπεσοῦνη τῇ ψυχῇ. καί γε αἱ τοιαῦται, ὅμοιαί μοι δοκοῦσι τοῖς αἰγυπτίοις ἱεροῖς. κἀκεῖ γὰρ, αὐτὸς μὲ ὁ ναὸς, καλλίστός τε, καὶ μέγιστος, λίθοις τοῖς σπουδαιοτάτοις ἠσκημένος, καὶ χρυσῷ, καὶ γραφαῖς διαπρεπέσι. ἔνδον δ', ἂν ζητῇς τὸν θεὸν, ἢ πίθηκός ἐστιν, ἢ ἶβις, ἢ βάζος, ἢ αἴλουρος. τοιαύτας πολλὰς ἰδεῖν ἔνεστιν. οὐ τοίνυν ἀπόχρη τὸ κάλλος, ἂν μὴ κεκόσμηται τοῖς δικαίοις κοσμήμασι. λέγω δὲ οὐκ ἐθῶν ἀλυσγεῖ, καὶ ὅρμοις, ἀλλ' οἷς πρεπέστατον ἐκείνοις, ἀρετῇ, καὶ σωφροσύνῃ, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ φιλανθρωπίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπόσοις ταῦτα ὅροις ὁρίζεται. Λυ. ἀλλ' ὦ Πολύστρατε, μύθον αὖτε μύθου ἄμεινον αὐτῷ τῷ μέτρῳ φασὶν, ἢ καὶ λῴων, διδάσκαλος, καὶ τινα εἰκόνα γραψάμενος τῆς ψυχῆς, ἐπίδειξον,

quando & animæ virtus, & corporis venustas in idem concurrunt. Nimirū multas tibi possum ostēdere, forma quidem præstantes, cæterùm pulchritudinem fœdantes: A adeò vt illis tantùm loquentibus, ea moriatur, & flaccescat, reprehensioni, & turpitudini obnoxia, cúmque anima, praua nimirum hera, immeritò conuersans. Et B sanè tales templis Ægyptijs, meo iudicio sunt similes. Ibi enim, templum quidem est pulcherrimum, & maximum, sumptuosis lapidibus extructum, auro & picturis C distinctum. Intus verò, si Deum quæras, est vel simia, vel ciconia, vel hircus, vel felis. Cuiusmodi multas mulieres formosas videre est. Proinde corporis forma non D sufficit, nisi iustis exornetur ornamentis. Nō autem dico purpura & monilibus, sed ijs quæ priùs dixi, virtute, temperantia, æquitate, humanitate, atque alijs, quæcunque his terminis comprehenduntur. E Lu. Proinde Polystrate, eadem, quod aiunt, mensura sermonem sermone rependas, vel cùm possis, etiam cumulatiùs. Et à te depictam animæ imaginem, commonstra,

ἂς μὴ ἐξ ἡμισείας θαυμάζοιμι αὐτόν. Πο. οὐ μικρὸν ὦ ἑταῖρε τὸ ἀγώνισμα προσκαλῇ. ἐγὼ γὰρ ὅμοιον τὸ πᾶσι προφανὲς ἐπαινέσαι, καὶ τὰ ἄδηλα ἐμφανίσαι τῷ λόγῳ. καὶ μοι δοκῶ συνεργῶν καὶ αὐτὸς δεήσεσθαι πρὸς τὴν εἰκόνα, ἃ πλαστῶν δεξιχαφέων μόνων, ἀλλὰ καὶ φιλοσόφων, ὡς πρὸς τὸν ἐμὸν κανόνας ἀπευθῦναι τὸ ἄγαλμα, καὶ δεῖξαι τῇ ἀρχαίαν πλαστικὴν κατεσκευασμένον. καὶ δὴ ποιήσω. ἀνάθεσιν μὲν τὸ πρῶτον, καὶ λήψεται. καὶ τὸ γλυκίων μέλιτος ἀπὸ τῆς γλώττης ῥεῖ αὐτῆς μᾶλλον, ἢ περὶ τοῦ Πυλίου γέροντος ἐλέγετο, ὁ Ὅμηρος ἂν εἰρηκε. πᾶς δ' ὁ τόνος τῆς φθέγματος, ὅλος ἀπαλώτατος. ἔστε βαρὺς, ὡς εἰς τὸ ἀνδρεῖον ἁρμόζῃ, ἔστε παιὸς λεπτὸς, ὡς ἁπαλώτατός τε εἶναι, καὶ κομιδῇ ἔκλυτος, ἀλλ' οἷος ἥδοιτ' ἂν παιδὶ μήπω ἠβάσκοντι, ἁδὺς, καὶ προσηνὴς, καὶ πρᾶος παραβυόμενος ἐς τὴν ἀκοὴν, ὡς καὶ παυσαμένης, ἔναυλον εἶναι τὴν ἀκοήν. καί τι λείψανον ἐνδιατείβειν, καὶ περιβομβεῖν τὰ ὦτα, καθάπερ ἠχώ τινα παραπτήσασαν τινὸς ἀκρόασιν, καὶ ἴχνη τῶν λόγων μελιχρὰ καὶ ἅπαλα,

ne illam ex dimidio tantùm admirer. *Pol.* Non leue nobis amice negocium iniungis. Non enim perinde facilè est id quod patet oculis, laudare, atque quod visum fugit oratione declarare. Atque existimo ad hanc imaginem exprimendam, opus mihi fore operâ, non fictorum, non pictorum tantùm, sed etiam philosophorum, ad quorum regulam Simulachrum dirigam, & ad antiquam plasticen formatum edam. Sed rem aggrediamur. Primùm vocalis est, & facunda. Illúdque, dulciorem melle orationem ex eius ore manare, de ipsa potiùs quàm de Pylio sene, dixisset Homerus. Omnis autem vocis tonus, qualis est molliſſimus: neque grauis ita vt viro conueniat: neque prorsus tenuis, ita vt sit effœminatus & solutus: sed qualis esset puero nondum pubescenti, iucundus, & blandus, inque aurem sese leniter insinuans, vt ea desinente, verba adhuc insonent, & aliquæ immorentur reliquiæ, quæ aures circunsonent, auſcultationem echûs instar producendo, mellitáq; verborũ vestigia,

ἢ πειθοῦς μεσὰ ἐπὶ τ ψυχῆς ἀπολιμπάνουσαν. ὁπόταν ὃ ἢ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ᾄσῃ, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν κιθάραν, τότε δὴ τί ποτε; ὥρα μὴ σιωπᾷν ταῦτα ἀλκυόσι, καὶ τέττιξι, ἢ τοῖς κώπαις. ἄμουσα γὰρ ὡς πρὸς ἐκεῖνα ἅπαντα. κἂν τὴν Παιδίονος εἴπῃς, ἰδιώτις κἀκείνη, καὶ ἄτεχνος, εἰ ἢ πολυηχέα τὴν φωνὴν ἀφίησιν. Ὀρφεὺς ὅ, ἢ Ἀμφίων, οἵπερ ἐπαγωγότατοι ἐγίγνοντο τῶν ἀκροατῶν, ὡς ἢ τὰ ἄψυχα ἐπικαλέσασθαι πρὸς τὸ μέλος, αὐτοὶ ἂν οἶμαι εἴγε ἤκουσαν, καταλιπόντες ἂν τὰς κιθάρας, παρεσκευάσαν σιωπᾷν, ἀκροώμενοι. τὸ γὰρ τῆς τε ἁρμονίας τὸ ἀκριβέστατον διαφυλάττειν, ὡς μὴ παραβαίνειν τι τῦ ῥυθμῦ, ἀλλ' ἐυκαίρῳ τῇ ἄρσει, καὶ θέσει διαμεμέτρηται τὸ ᾆσμα, καὶ σιωπᾷδον εἶναι τὴν κιθάραν, καὶ ὁμοχρονεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πλῆκτρον, ἢ τὸ ἐυαφὲς τῶν δακτύλων, ἢ τὸ ἐυκαμπὲς τ μελῶν, πόθεν ἂν ταῦτα ἐσπήχει τῷ θρᾳκὶ ἐκείνῳ, καὶ τῷ ἀπὸ τὸν Κιθαιρῶνα μεταξὺ βουκολοῦντι, ἢ κιθαρίζειν μελετῶντι; ὥστε ἰῶ ποτε ὦ Λυκῖνε, ἢ ᾄσθοιτο ἂν τ

ac persuasionis plena in animis relinquendo. Quum verò eximium illud canet, in primis ad citharam, tunc vtique tacendum halcyonibus, cicadis, & oloribus. Præ illa enim hæc omnia cantus sunt rudia. Quinetiam si lusciniam Pædione natam dicas, rudis etiam illa & imperita, quanquam vocem multisonam emittit. Orpheus quoque & Amphion qui ad demulcendos auditores fuerunt vsque adeò accommodati, vt ad melos res inanimas inuitarent, illi me iudice si hanc audissent, taciti derelictis citharis, ad auscultandum astitissent. Etenim harmoniæ rationes accuratissimas obseruare, vt nequid peccet rhythmus, sed ablatione & positione tempestiua modulorum mensuræ seruentur, & cithara consonet, eodémque tempore lingua exerceatur, & plectrum, & decens digitorum tactus, & agilis membrorum motus; vndenam hæc suppetissent Thraci illi, & huic in Cithærone boues pascenti, & citharæ pulsationem curanti? Itaque Luciane, si quando canente illã audieris non ampliùs vt Gorgonum

μόνον ἔσῃ πεπονθὼς, λίθος ἐξ
ἀνθρώπου γλυφόμενος, ἀλλὰ καὶ
τοῦ σειρήνων ἐσῃ, ὁποῖόν τι
ἰῶ. παρεσκεύασε γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι,
κεκηλημένος, παντείδος, καὶ A
οἰκείων ἐπιλαθόμενος. καὶ ἰῶ
κηρῷ ἐπιφράξῃ τὰ ὦτα, καὶ
διὰ τοῦ κηροῦ διαδύσεταί σοι
τὸ μέλος, τοιοῦτόν τι ἀκουσμά
ἐστι, Τερψιχόρης τινὸς, ἢ Μελ-
πομένης, ἢ Καλλιόπης αὐτῆς B
παιδεύμα, μυεῖα τὰ θελγη-
τρα, καὶ παντοῖα ἐν ἑαυτῷ
ἔχον. ἐνί τε λόγῳ συνελὼν,
φαίην ἄν, τοιαύτης μοι δοκῶ C
ἦδης ἀκουειν νομίζειν, οἵαν εἰκὸς
εἶναι τὴν διὰ τοιούτων χειλῶν,
δι' ἐκείνων ἢ τῶν ὀδόντων ἐξι-
οῦσαν. ἐωρακὼς ἢ καὶ αὐτὸς ἰῶ
φημι. ὥστε καὶ ἀκηκοέναι νομίζω.
τὸ μὲν γὰρ ἀκριβὲς τοῦτο τῆς φωνῆς,
καὶ καθαρῶς ἰωνικὸν, καὶ ὅτι D
ἐμιλήσατο σωμυλη, καὶ πολυτε
ἀπίκων χαείτων ἔχουσα, οὐδὲ
θαυμάζειν ἄξιον. πάτριον γὰρ
αὐτῇ, καὶ προγονικόν. οὐδὲ ἄλ-
λως ἔχειν, μετέχουσαν τῶν
Ἀθηναίων τῆς ἀποικίας. οὐδὲ
γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο θαυμάσαμι ἄν,
εἰ καὶ ποιήσει χαίρει, καὶ τὰ πολ-
λὰ ταύτῃ ὁμιλεῖ, τῇ Ὁμήρου
πολίτις οὖσα. μία μοί δή σοι ὦ
Λυκῖνε, καλλιφωνίας αὕτη, E

visu solùm obstupescès, ex homine in lapidem conuersus, sed etiam quàm esset efficax Sirenum modulatio, cognoscès. Astabis enim, sat scio, delinitus, patriæ & domesticorum oblitus. Quinetiam auribus cera obturatis, per ceram etiam melos penetrabit, huiusmodi est id quod auditur, Terpsichores alicuius, aut Melpomenes, aut Calliopes ipsius documentum, quod infinitas, omnigenásque illecebras habeat. Vt vno verbo cõplexus dicam, puta quæso, te huiusmodi cantionem audire, cuiusmodi per talia labia, pérq; illos dentes emanare par est. Vidisti autem ipse quã dico: itaque & audisse existima. Nam hæc accurata vocis elegantia, & merè Ionica, quódque in colloquijs blãda est, multúmque Atticæ gratiæ habet, admirationem non meretur. Nam hoc ipsi est hæreditarium, & à maioribus contractum. Neque id secus esse conueniebat, cùm ratione coloniæ, Athenienſium sit particeps. Neque enim vel illud mirari velim, si poëſi gaudet, & cum ea sæpe versatur, quando est Homeri ciuis. Vna hæc, Luciane, vocis præclaræ,

καὶ ᾠδῆς εἰκὼν, ὡς αἴ τις
ἐπὶ τὸ ἔλαττον εἰκάσειε. σκόπει
δ' ἢν καὶ τὰς ἄλλας. οὐ γὰρ μίαν
ὥσπερ σὺ δὴ ἐκ πολλῶν συνθεὶς,
ἐπιδεῖξαι διεγνωκα. ἦπου γὰρ A
τοῦτο, ἢ γραφικῶν συντελεσθὲν
καλὸν τοσοῦτα, καὶ πολυει-
δές τι ἂν πολλῶν ἀποτελεῖν
αὐτὸ αὑτῷ ἀναμιλώμενον. B
ἀλλ' αἱ πᾶσαι τῆς ψυχῆς ἀρεταὶ,
καθ' ἑκάστην, εἰκὼν μία γεγρά-
ψεται πρὸς τὸ ἀρχέτυπον με-
μιμημένη. Λυ. ἑορτὴν ὦ
Πολύστρατε, καὶ παιδαγωγίαν C
ἐπαγγέλλεις. ἔοικας δ' οὖν
λοιὸν ὡς ἀληθῶς ἀποδώσειν
μοι τὸ μέτρον. σπεύδει δ' ἤν,
ὡς ἂν ἔστιν ὅ, τι καὶ ἄλλο ποιή-
σας, μᾶλλον χαρίσαιό μοι. D
Πο. ὧν ἐπειδὴ πάντων καλῶν παιδείαν ἡγεῖσθαι ἀνάγκη,
καὶ μάλιστα τούτων, ὁπόσα με-
λετητὰ, φέρε καὶ ταύτην ἤδη
φυσησώμεθα, ποικίλην μήτοι,
καὶ πολύμορφον, ὡς μὴ καὶ E
τοῦτο ἀπολιπόμεθα τῆς τῶν
πλασικῶν. καὶ δὴ γεγράφθω
πάντα συλλήβδην τὰ ἐν τῷ
Ἑλικῶνος ἀγαθὰ ἔχουσα. οὐχ
ὥσπερ ἡ Κλειὼ, καὶ ἡ Πολύμνια,
καὶ ἡ Καλλιόπη, καὶ αἱ ἄλλαι,
ἕν τι ἐκάστη ἐπισταμένη, ἀλλὰ
πασῶν. καὶ σφόδρα, τὰ Ἑρμῆ,

& modulationis imago, vt quis tenuiter exprimere possit. Iam verò & alias considera. Non enim vnam, sicut tu, ex multis compositam, referre decreui. Hoc enim perexile esset, & more graphico absolutum, tot formas, & multiforme quiddam, sibi ipsi aduersans, ex multis perficere. Sed omnium animæ virtutum, sigillatim, vna imago ad archetypum expressa depingetur. *Luc.* Diem festum, Polystrate, publicúmque conuiuium mihi denuntias: & mihi videris mensuram cumulatiorem remetiturus. Proinde auctarium adijce; nã nulla res est qua perinde possis mihi, gratificari *Pol.* Ergo quandoquidem necesse est, omnibus eximijs rebus liberales disciplinas præire, ac istis in primis quæ meditatione constant: age iam etiam hanc construamus, variam vtique & multiformem, ne & hac in parte tua fingendi arte simus inferiores. Et sanè pingatur, quæ omnia simul Heliconis bona possideat, non vt Clio, & Polymnia, & Calliope, atque aliæ, quarum vnaquæque vnicam scientiam callet: sed omnium scientia muniatur: præterea Mercurij,

& Apol-

καὶ Ἀπόλλωνος. ὁπόσα γὰρ ἂν ποιηταὶ μέτροις διακοσμήσαντες, ἢ ξενίλωσχασιν, ἢ συγγεγραφεῖς ἰσορήκασιν, ἢ φιλόσοφοι παρηνέκασι, πᾶσι τούτοις ἡ εἰκὼν κεκοσμήσθω. ὡς ἄρχει τῷ ἐπιχεῖσθαι μόνον, ἀλλ' ἐς βάθος διυσσποιοῖς τισι φαρμάκοις ἐς κόρον καταβαφεῖσα. καὶ συγγνώμη, εἰ μηδὲν ἀρχέτυπον ἐπιδείξει ταύτης διωαίμην τῆς γραφῆς. οὐ γὰρ ἐν ὅπ τοιοῦτον ἐν τοῖς πάλαι, παιδίας πέρι μεμνόνευται. τάλλα ἀλλὰ εἴγε δοκεῖ ἀνακείσθω καὶ αὕτη. οὐ μεμπτὴ γὰρ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται. Λυ. καλλίστη μὲν ὦ Πολύστρατε, καὶ πάσης ταῖς γραμμαῖς ἀπηκριβωμένη. Πο. μὴ δῆτα, ἀλλὰ σοφίας, καὶ συνέσεως εἰκόνα γραπέα. δεήσει δ' ἡμῖν ἐνταῦθα πολλῶν τῶν παραδειγμάτων, ἀρχαίων τε πλείστων, ἐνὸς μὲν καὶ αὐτοῦ ἰωνικοῦ. γεγραφεῖς δ', καὶ δημηγορεῖ αὐτῷ, Αἰσχίνης, Σωκρατικὸς ἑταῖρος, καὶ αὐτὸς Σωκράτης, μιμητὰ τατος τεχνιτῶν ἁπάντων, ὅσῳ καὶ μετ' ἔρωτος ἔγραφον. τοῦτῳ δ' ἐν τῆς Μιλήτου ἐκείνη Ἀσπασίαν, ἢ καὶ ὁ Ὀλύμπιος θαυμασιώτατος καὶ αὐτὸς σωτῆρ, οὐ φαῦλον σωφρόσυνης παράδειγμα προβαλλόμενος,

& Apollinis dotibus sit præ-
dita. Quæcunq; enim poëtæ
versibus exornata prodide-
rūt, aut historici scriptis mā-
darunt, aut philosophi mo-
nuerūt, hisce omnibus Ima-
go exornetur: ita vt nō leui-
ter color illinatur, sed inde-
lebilibus pigmētis in imum
vsq; ad satietatem imbuatur.
Et ignoscēdum est si nullum
huius picturæ archetypum
queam ostendere. Neq; enim
vspiam in veteribus de huiusmodi absoluta disciplinarum
cognitione fit mētio. Verūtamen si tibi videtur, ista reponatur, non enim vti mihi
videtur, est mala. *Lucr.* Elegātissima profectò, Polystrate,
& lineamentis omnibus absoluta. *Pol.* Porrò post istam
Sapientiæ, & Intelligentiæ
imago est depingēda: ad quā
multis nobis opus erit exēplaribus, maxima parte veteribus, atque vno quidem, &
Ionico illo. Cæterùm eius
pictores & artifices erunt
Æschines Socratis socius, &
ipse Socrates, imitandi dexteritate omnium artificum
præstantissimi, quatenus eū
amore pingebant. Porrò Milesiam illam Aspasiam, cùm
qua Olympius, ipse quoque
maximè admirandus cōuersabatur, non ignobile prudentiæ exemplū proponētes

ὁπόσον ἐμπειρίας πραγμάτων, καὶ ὀξύτητος ἐς τὰ πολιτικὰ, καὶ ἀγχινοίας, καὶ δεξιότητος συνιέναι πρόσωπον, τοῦτο παῦ ὅτι τῷ ἡμετέραν εἰκόνα μεταγαγωμεν ἀκριβεῖ τῇ σάθμῃ. πλὴν ὅσον συνιέναι μὲν ἐν μικρῷ πινακίῳ ἐγχαραττο, αὐτὴ δὲ κολοσσιαία τὸ μέγεθος ἔστι. Λυ. πῶς τοῦτο φῄς; Πο. ὅτι ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἰσομεγέθεις εἶναι φημὶ τὰς εἰκόνας, ὁμοίας οὔσας. οὐ γὰρ ἴσης, οὐδὲ ἐγγὺς Ἀθηναίων ἡ τότε πολιτεία, καὶ ἡ παροῦσα τῶν Ρωμαίων δύναμις. ὥστε εἰ καὶ τῇ ὁμοιότητι ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ τῷ μεγέθει γε ἀμείνων αὕτη, ὡς αὖ ὅτι πλατυτάτου πίνακος καταγεγραμμένη. δεύτερον δὲ καὶ τρίτον παράδειγμα, Θεανὼ τε συνιέναι, καὶ ἡ λεσβία μελοποιὸς, καὶ Διοτίμα ὅτι ταύτας. ἡ μὲν, τὸ μεγαλόγνων, ἡ Θεανὼ, συμβαλλομένη εἰς τὴν γραφὴν. ἡ Σαπφὼ δὲ, τὸ γλαφυρὸν καὶ περαιρέσεως. τῇ Διοτίμᾳ δὲ, οὐχ ἃ Σωκράτης ἐπῄνεσεν αὐτῷ, ἴσως ἔσῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλων σωφρονίστε, καὶ συμβολίαν. τοιαύτη σοι καὶ αὐτὴ Λυκῖνε, ἀναχείσθω ἡ εἰκών. Λυ. νὴ Δί' ὦ Πολύστρατε,

quanta rerum peritia, quanto in administranda repub. acumine, solertia & prudentia polleret, hoc omne ad nostram hanc imaginem accurata amussi transferamus: præter quàm quòd illa, quanuis Colossæa esset magnitudine, parua in tabella depicta erat. *Luc.* Quorsum hoc dicis? *Pol.* Quoniam Luciane, non æquè magnas dico imagines, quæ sunt similes. Non enim æqualis nec propè, vetus Athenienſium Reſpub. & præsens Romanorum potentia. Itaque quanuis illa similitudine respondeat, hæc tamen potior est magnitudine, veluti depicta in latissima tabula. Secundum autem & tertium exemplar, Theano illa, & poëtria Lesbia, & præter eas Diotima. Hæc quidem Theano, animi magnitudinem ad picturam conferat: Sappho institutæ vitæ iucunditatem. Diotimæ verò similis esit non in ijs tantùm, ob quæ Socrates ipsam laudauit, sed etiam reliqua mentis acie, & consilio. Talis & illa Luciane, tibi reponatur Imago. *Luc.* Per Iouem, Polystrate, admiranda. Tu verò, amice,

δαιμάσιος ἴσα. σὺ δὲ, ἄλλας

γεγράφθω, τὰς τῆς χρηστότητος ὦ ἑταῖρε, καὶ φιλανθρωπίας, ἃ τὸ ἦθος ἐμφανίζει τῷ τρόπῳ, καὶ πρὸς τοὺς δεομένους προσιέναι. Πο. εἰκάζω οὖν καὶ αὐτὴ Θεανοῖ τε συνεῖναι τῷ Ἀντίωρος, καὶ Ἀρήτῃ, καὶ τῇ συγγενεῖ αὐτῆς τῇ Ναυσικάᾳ, καὶ εἴ τις ἄλλη ἐν μεγέθει πραγμάτων ἐσωφρόνησε πρὸς τὴν τύχην. ἐξῆς δὴ μετὰ ταῦτα, ἡ τῆς σωφροσύνης αὐτῆς γεγράφθω, καὶ τῆς πρὸς τὸν σωόντα εὐνοίας, ὡς κατὰ τὸ Ἰκαρίου μάλιστα εἶναι τὴν σώφρονα, καὶ τὴν πείφρονα ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου γεγραμμένην. τοιαύτην γὰρ τὴν τῆς Πηνελόπης εἰκόνα συνεῖπον ἔγραψεν, ἢ καὶ νὴ Δία κατὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς, τὴν τοῦ Ἀβραδάτα, ἧς μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμνημονεύσαμεν. Λυ. παγκάλλιστα καὶ ταῦτα ὦ Πολύστρατε, ἀπειργάσω. καὶ σχεδὸν ἤδη τέλος σοι ἔχουσιν αἱ εἰκόνες. ἅπασαν γὰρ ἐπελήλυθας τὴν ψυχὴν, καὶ τὰ μέρη ἐπανῆν. Πο. οὐχ ἅπασαν. ἔτι γὰρ τὰ μέγιστα τῶν ἐπαίνων παρελείπετο. λέγω δὴ τὸ ἐν τηλικούτῳ ὄγκῳ φρονήματι αὐτὴν, μήτε τύφον ἐπὶ τῇ εὐπραξίᾳ περιβάλλεσθαι, μήτε

alias depinge : benignitatis nimirum, & humanitatis, quæ morum manſuetudinem, & in egenos clementiam commonſtrabit. *Pol.* Proinde & illa aſſimiletur Theanoni Antenoris coniugi, & Arete, & filiæ eius Nauſicaæ, & ſi qua alia in negociorum & fœlicitatis magnitudine erga fortunam modeſtè ſe geſſit. Deinde poſt hanc Caſtitatis imago depingatur, & erga familiarem Beneuolentiæ, vt iuxta illam Icari filiam, quam Homerus pudicam ſcribit, maximè ſit continens. Talem enim ille Penelopes imaginem deſcripſit. Vel etiam per Iouem, iuxta illi cognominem Abradatæ coniugem, cuius paulò antè meminimus. *Luc.* Hanc etiam modis omnibus pulchram effeciſti, Polyſtrate, iámque ferme finem habent Imagines : omnem enim animam, & partes laudando percurriſti. *Pol.* Non omnem. Nam maximæ laudis caput reliquum eſt. Dico verò cùm in tantam rerum magnitudinem prouecta ſit, vt neque faſtum in ſecundis induat, neque ſupra ſortis humanæ modum

μήτε τὸ ἀνθρώπινον μέτρον

ἐπαρθῆναι, πιστεύσασι τῇ τύχῃ· φυλάξειν ὃ ὅτι τῶν ἰσοπεδίου ἑαυτῷ, μηδὲν ἀπειροκάλον, ἢ φορτικὸν φρονῆσαν, καὶ τοῖς προσοῦσι δημοτικῶς τε, καὶ ἐν τῷ ὁμοίου προσφέρεσθαι, καὶ δεξιώσεις, καὶ φιλοφροσύνας φιλοφρονεῖσθαι. τοσούτῳ ἥδιον τοῖς προσομιλοῦσιν, ὅσῳ καὶ παρὰ μείζονος ὄγκου γνώμας, οὐδὲν βαρυκὸν ἐμφαίνουσιν, ὡς ὁπόσοι τῷ μέγα δύνασθαι μὴ πρὸς ὕβριν, ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐποιΐαν, ἐλκήσαντο, οὗτοι καὶ ἄξιοι μάλιστα τῶν παρὰ τῆς τύχης δοθέντων ἀγαθῶν ὤφθησαν. καὶ μόνοι ἂν οὗτοι δικαίως τὸ ἐπίφθονον διαφύγοιεν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ ὑπερέχοντι, ὃν μετεκάζοντα ὅτι τοῖς εὐτυχήμασιν αὐτὸν ὁρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὸν Ὁμήρου Ἄτην ἐκείνην ἐπ' ἀνδρῶν κράατα βεβηκότα, καὶ τὸ ὑποδέστερον πατοῦντα. ὅθεν οἱ ταπεινοὶ τὰς γνώμας, πάνυ ῥᾳδίως ἀπειροκαλίᾳ τῆς τύχης, ἐπειδὰν αὐτοὺς ἡ τύχη μηδὲν τοιοῦτον ἐλπίσαντας, ἄφνω ἀναβιβάσῃ ἐς πλοῦτον τινα, καὶ μετάρσιον ὄγκον, οὐ κρύπτουσιν ὅτι τῶν ὑπαρχόντων, αὐτὴ ἀφορῶσι κάτω, ἀεὶ πρὸς τὸ ἄπαντες βιάζονται.

efferatur, fortunæ confidens. Sed se in plano contineat animo non insolenti, nec arroganti molesta: & populariter erga eos se gerat cum quibus commercium habebit, & salutet, & comiter excipiat. Quæ eo sunt colloquentibus iucundiora, quo, cùm à maiore procedant, nihil tragicæ granditatis præ se ferunt, vt qui magnitudine potentiæ non ad superbiam, sed ad beneficentiam vtantur. Atque hi bonis à fortuna datis maximè digni visi sunt: soli etiam effugere inuidiam queant. Nemo enim præstanti inuiderit quem prosperis rebus moderatè vtentem videat: nec instar illius Homericæ Ates super hominum capita incedentem & inferiora calcãtem. Quod ijs accidere solet qui abiecto sunt animo, cùm fortuna nesciant vti: postquam fortuna nihil tale sperantes, repente in volucrem & sublimem currum euexit, intra præsentes facultates non manent, neque deorsum despiciunt, sed in arduum semper nituntur.

τοιγαρῶν ὥσπερ ὁ Ἰκαρος, τακέντος αὐτοῖς τὰ ἄλσα τοῦ κηροῦ, καὶ τῶν πτερῶν πιεπρυένων, βάλλονται ὀφλισκάνουσιν ἐπὶ κεφαλὴν εἰς πελάγη, καὶ κλύδωνα ἐμπίπτοντες. ὅσοι δ' κατ' τὸν Δαίδαλον ἐχρήσθησαν τοῖς πτεροῖς, καὶ μὴ πάνυ ἐπῆρθησαν, εἰδότες ὅτι οὐ κηρῷ δὴ αὐτοῖς πεπονημένα, ἐταμεύσαντο δ' πρὸς τὸ αὐθρώπειον τὴν φοράν, καὶ ἠγάπησαν ὑψηλότεροι μόνον τῶν κυμάτων ἐνεχθέντες, ὥστε μόνοι νοτίζεσθαι αὐτοῖς ἀεὶ τὰ πτερά, καὶ μὴ παρέχειν αὐτὰ μόνῳ τῷ ἁλί, οὗτοι δ' ἀσφαλῶς τε ἅμα, καὶ σωφρόνως διέπλευσαν. ὅθεν καὶ ταύτην ἂν τις μάλιστα ἐπαινέσειε. τοιγαροῦν καὶ ἄξιον παρὰ πάντων ἀπολαμβάνειν τὸν καρπὸν, εὐχομένων ταῦτά τε αὐτῇ παραμένειν τὰ πτερὰ, καὶ ἐπωλεῖον ἐπιρρεῖν τὰγαθά. Λυ. καὶ οὕτως ὦ Πολύστρατε, γιγνέσθω. ἀξία γὰρ οὐ τὸ σῶμα μόνον, ὥσπερ ἡ Ἑλένη καλὴ οὖσα, καλλίων δ' καὶ ἐρασμιωτέρα ἂν αὐτῶν τὴν ψυχὴν σκέπουσα. ἔοικεν δ' καὶ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, χρυσῷ καὶ ἡμέρῳ ὄντι, καὶ τοῦτο μὴ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ὁπόσα ἔστιν αὐτῷ, εὐδαιμονῆσαι, ὡς ἐπ' αὐτῷ καὶ

Quare quemadmodum Icarus, liquefacta ipsis quàm celerrimè cera, & defluentibus alis, præcipites in mare, & fluctus deuoluti deridentur. Sed qui Dædali in morem alis vtuntur, neque nimium efferuntur, gnari cereas sibi esse illas, sed humanæ facultati impetum accommodant, & contenti sunt si vndis paulò altiores ferantur, ita vt alas semper madefaciant, nec Soli tantùm liquandas exhibeant, hi tutò simul & prudenter peruolant. Quod & in ista Imagine maximè laudaueris. Quocirca meritum ab omnibus fructum percipit, qui precantur vt hæ alæ ipsi permaneant, & bona magis magisque affluant. *Luc.* Sic quidem fiat ô Polystrate. Neque enim solùm corporis venustate conspicua est, prout Helena, sed pulchrior & amabilior, cùm his præfidijs animam muniat. Conueniebat autem magno regi, bono manſuetóque viro, hoc etiam bonum simul cum alijs quotquot possidet, ad fœlicitatẽ: vt & ipsius tẽpore

φῦναι γυναῖκα τοιαύτην, καὶ σωθῆναι αὐτῷ, ποθεῖν αὐτόν. οὐ γὰρ μικρὸν τῆτο εὐδαιμόνημα γυνή, περὶ ἧς ἄν τις εὐλόγως τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο εἴποι, χρυσείῃ μὲν ἀυτὴν Αφροδίτη ἐείζειν τὸ κάλλος, ἔργα δ᾽ ἀυτὴν Αθηναίη ἰσοφαείζειν. γυναικῶν γὰρ σωόλως ἀν ἄν τις παραβληθείη αὐτῇ, οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν Ομηρος, οὔτ᾽ ἄρ φρένας, οὔτέ τι ἔργα. Πο. ἀληθῆ φὴς ὦ Λυκῖνε. ὥστε εἰ δοκεῖ, ἀναμίξαντες ἤδη τὰς εἰκόνας, ἰῶ τε συνάπλασας, τὴν τὸ σώματος, καὶ ἃς ἐγὼ τὴ ψυχῆς ἐγραψάμην, μίαν δὴ ἁπασῶν σωθέντες, βιβλίον καταθέωμοι, παρέχωμεν ἅπασι θαυμάζειν, τοῖς γε νῦν οὖσι, καὶ τοῖς ἐν ὑστέρῳ ἐσομένοις. μονιμωτέρα γοῦν τῶν Απελλῆ, καὶ Παρράσιου, καὶ Πολυγνώτου γένοιτ᾽ ἄν, καὶ αὐτὴ ἐκείνη παρὰ πολὺ τῶν τοιούτων κεχαρισμένη, ὅσῳ μὴ ξύλα, καὶ κηρῷ, καὶ χρώματων πεποίηται, ἀλλὰ ταῖς παρὰ μουσῶν ἐπινοίαις εἴληπται, ὅπερ ἀκριβεστάτη εἰκὼν γένοιτ᾽ ἄν, σώματος κάλλος, καὶ ψυχῆς ἀρετὴν ἅμα ἐμφανίζουσα.

mulier huiusmodi nasceretur, & eius consuetudinis desiderio flagraret. Non enim hæc fœlicitas est exigua, mulier de qua Homericum illud aliquis meritò dicere possit, eam cum aurea Venere de forma contendere, & operibus, Mineruæ parem esse. Neque vlla ex omni mulierum numero cum ipsa comparetur, non corpore, non indole, inquit Homerus, non ingenio, nec operibus. Pol. Vera dicis Luciane. Quare si tibi videtur, commixtis Imaginibus, Corporis, quam tu finxisti, Animæ quas ego delineaui, vnam ex omnibus cõpositam libro mandemus, quem omnibus admirandum exhibeamus, tum huius ætatis hominibus, tum etiam posteris. Itaque hæc erit longè diuturnior, quàm Apellis, Parrhasij & Polygnoti imagines, eáque illis multò gratior, quatenus non ligno, cera-ue aut coloribus constat, sed suggesto à Musis commento expressa est, quæ cùm corporis pulchritudinem, & animæ virtutes vna commonstret, absolutissima Imago futura est.

ARGVMENTVM.

Panthea superiori Dialogo laudata Lucianum accusat, primùm immodica laudis: Deinde quod ab eo Dea fuerit comparata. Quas laudum hyperbolas pra modestia & pietate agnoscere non vult: cùm sint assentatorum potiùs quàm laudatorii. Ad qua respondet Lucianus, primùm se non satis illam laudasse, nedum nimium. Idque se ex libertate laudatorum fecisse, quos exemplis ostendit ab adulatoribus differre. Deinde se illam non cum Deabus, sed cum earum Imaginibus comparasse. Quod etsi fecisset, id se recte factorum fuisse exemplis probat.

Γώ σοι ὦ Λυκῖνε φησὶν ἡ γυνὴ, τὰ μὲν ἄλλα, πολλῶ ἐπῄδον ἢ ἔωσειαν περὶ ἐμὲ, καὶ πολὺ ἐν τῇ συγγράμματος. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ὑπερεπῄνεις, εἰ μὴ ἢ μετ' εὐνοίας συνεγέφετο. τὸ δ' ἐμὸν ὥσπερ εἰδῇς, τοιόνδε ἐστίν. ἵνα δὲ ἄλλως μὴ χαίρω τοῖς κολακικοῖς ἢ τρόπον, ἀλλά μοι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦτοι, γόητες εἶναι, καὶ ἥκιστα ἐλευθερίοι ἢ φύσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐπαίνοις μάλιστα, ὅταν τις ἐπαινῇ με φορτικὰς, καὶ ὑπερμέτρους ποιούμενος τὰς ὑπερβολὰς, ἐρυθριῶ τε, καὶ ὀλίγου δεῖν ἐπιφέρομαι τὰ ὦτα.

Go Luciane, inquit mulier, alias quidem magnam erga me perspexi tuam beneuolentiam, & honorem ex libro à te conscripto. Nõ enim me tantis laudibus eueheres, nisi cum beneuolentia hoc scriberes. Ego verò, ne non scias, hoc sum animo. Non temerè assentatoribus delector, at qui sunt huiusmodi, mihi videntur esse præstigiatores, & minimè libero ingenio. Cæterùm inter laudes, maximè quando quis molestis, & immoderatis amplificationibus me extollit, erubesco, & ferè aures obtuto

καὶ τὸ πρᾶγμα χλεύη μᾶλλον, ἢ ἐπαίνῳ ἐοικέναι μοι δοκεῖ. μέχρι γὰρ τῶνδε, οἱ ἔπαινοι ἀνεκτοί εἰσιν, εἰς ὅσον ἂν ὁ ἐπαινούμενος γνωρίζῃ ἕκαστον τῶν λεγομένων πρὸς ἑαυτόν. τὸ δὲ πρὸς τοῦτο, ἀλλότριον ἤδη, καὶ κολακείᾳ σαφής. καίτοι πολλοὺς οἶδα ἔγωγε χαιρόντας, εἴ τις αὐτοὺς ἐπαινῶν, καὶ ἃ μὴ ἔχοιεν προσάπτοι τῷ λόγῳ. οἷον, εἰ γέροντας ὄντας εὐθαλμονίζοι τὰ ἀκμῆς. ἢ ἀμορφίας οὔσης, τὸ Νιρέως κάλλος, ἢ τὸ Φάωνος πρεπὲς εἶναι. οἴονται γὰρ τῶν ἐπαίνων ἀλλαχῆσε θαι σφίσι καὶ τὰς μορφάς, καὶ αὐτοῖς ἀναβῆναι αὖθις, ὥσπερ ὁ Πελίας φέτο. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. πολλοῦ γὰρ ἂν ὁ ἔπαινος ἦν τιμιος, εἰ τι καὶ ἔργον αὐτὸς ἀπολαύσαι δυνατὸν ἦν ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπερβολῆς, νυνὶ δ' ὅμοιον μοι δοκοῦσιν ἔφη παχεῖν, ὥσπερ ἂν εἴ τινι ἀμόρφῳ, προσωπεῖον εὐμορφον ὑποθεῖν τις φέροι. ὁ δὲ, μέγα ὑπὲρ τῶ κάλλει φρονοίη. καὶ τοῦτο, πειραρετῷ ὄντι, καὶ ὑπὸ τῆς τυχόντος σωτειβλῶσαι δυναμένῳ. ὅτε καὶ γελοιότερος ἂν φαίνοιτο, αὐτοπροσωπος φανείς, οἷος ἂν, ὑφ' οἵῳ κέκρυπτο. ἢ καὶ νὴ Δί' εἴ τις ὑποδησάμενος κοθόρνους, μικρὸς αὐτὸς ὤν,

idque subsannationi potius, quam laudi simile existimo. Nam tolerabiles eatenus sunt laudes, quatenus is qui laudatur, singula quæ dicuntur, inesse sibi cognoscit. Sed quicquid præter hoc additur, alienum est, & manifesta assentatio. Atqui permultos noui, inquit, qui gaudent, siquis eos laudando, etiam quæ non habent, orationi adiecerit: puta, si senes ob ætatis vigorem beatos prædicarit: aut deformibus, Nirei vel Phaonis formam tribuerit. Putant enim suas formas à laudibus immutatum iri, & fore vt denuo repubescant, vt de se Pelias putauit. Sed non ita se res habet. Laus enim magni æstimaretur, si re ipsa, huiusmodi hyperboles beneficio, frui possemus. Nūc verò mihi videntur illi hoc modo affecti, quo deformis aliquis qui apposita sibi formosa larua, pulchritudine superbiret, quam quinis tollere, & atterere potest: vnde magis deridiculo esset, natiua facie detecta, quā ascititia forma occultauerat. Aut per Iouem, quo pusillus aliquis, qui cothurnis indu-

εἰζοι περὶ μεγεθεις τοῖς ἀπὸ
ἰσοπέδε ὅλῳ πηχεῖ ὑπερέχοισιν.
ἐμέμνητο γὲ καὶ τοιούτου πινός.
ἥτις γυναῖκά τινα τῶν ὀπφανῶν,
τὰ μὲ ἄλλα, καλὴν, καὶ κόσμιον, A
μικρὰν ὄ, καὶ πολὺ τὸ συμμέτρε
ἀπεδέικνυσαν, ἐπαινεῖσθαι περὸς
τινος ποιητῶ ἐν ἄσματι, τά τε
ἄλλα, καὶ ὅτι καλή τε, καὶ μεγά-
λη ὦ. ἀγείρῳ δ' αὐτῆς εὐκα- B
ζεν ἐκεῖνος τὸ εὐμηκές τε, καὶ
ὀρθιον, τῶ μὲν, δὴ γάννυσθ τῷ
ἐπαίνῳ, καθάπερ αὐξανομένῳ
περὸς τὸ μέλος, καὶ τῶ χεῖ-
ρα ὀπισείειν. τὸν ποιητὴν τε C
πελλάκις τὸ αὐτὸ ᾄδειν, ὁρῶν-
τα ὡς ἥδοιτο ἐπαινουμένη, ἄ-
χρι δὴ τῶν παρόντων, πρὰ
προσκύψαντα περὸς τὸ οὖς, εἰ-
πεῖν αὐτῶ, πέπαυσο δ' ἔτος, μὴ
καὶ ἀναστῆναι ποιήσῃς τῶ γυ- D
ναῖκα. παροξυντικὸν ὄ, καὶ μα-
κρῷ τούτου γελοιότερον Στρα-
τονίκῃ ποιῆσαι τ Σελεύκου
γυναῖκα. τοῖς γὲ ποιηταῖς ἀγῶ-
να προθεῖναι αὐτῶ περὶ τα-
λάντου, ὅς τις ἂν ἄμεινον ἐπαι-
νέσαι αὐτ τ κόμης. καίτοι φα- E
λακρὰ ἐτύγχανεν οὖσα, καὶ οὐδὲ
ὅσας ὀλίγας τὰς ἑαυτῆς τρίχας
ἔχουσα. καὶ ὅμως οὕτω διακει-
μένη τῶ κεφαλῶ, ἁπάντων
εἰδότων ὅτι ἐκ νόσου μακρᾶς

tis, de proceritate contenderet cùm ijs qui ex planitie toto cubito essent proceriores. Nam & huiusmodi cuiuspiam mentionem faciebat. Aiebat viri illustris vxorem, aliàs quidem pulchram & honestam, sed pusillam, & cui multum de iusta statura deesset, à quodam poëta carmine laudari, quòd inter cætera, cùm formosa, tum procera esset; cuius longitudinem & rectitudinem populo comparabat. Illam verò laude ista lætari, quasi ad modulos cresceret, & manum concutere. Poëtam autem idem sæpe canere, cùm hac laude delectari videret. Donec aliquis ex præsentibus ad aurem admotus ipsi dixit, Heus tu define, ne mulierem surgere facias. Dicebat etiam Stratonicen Seleuci vxorem, assimile quiddam, sed longè magis ridiculum fecisse. Eam poëtis pro talento certamen proposuisse, quicunq; suam comam meliùs laudaret, quanquam calua erat, & ne paucos quidem crines habebat. Attamen sic affecto capite, cui ex longo morbo id accidisse omnes norant,

τοῦτο ἐπῃνεῖτο, ἤκουε τῶν

καταρρήτων ποιητῶν ὑακινθίνας τὰς τρίχας αὐτῆς λεγόντων, καὶ οὐλάς τινας πλοκάμους ἀναπλεκόντων, καὶ σελίνοις τὸν μὲν ὅλως ὄντας εἰκάζοντων. ἀπίστων οὖν τῶν τοιούτων καταγέλα, καὶ παρεχόντων αὐτὸν τοῖς κόλαξι. καὶ προσετίθει ὅτι μὴ ἐν ἐπαίνοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γραφαῖς τὰ ὅμοια πολλοὶ κολακεύεσθαί τε, καὶ ἀπατᾶσθαι θέλοιεν. χαίρουσι γοῦν ἔφη τῶν γραφέων ἐκείνοις μάλιστα, οἳ ἂν πρὸς τὸ συμμορφότερον αὐτὸν εἰκάσωσιν. εἶναι δέ τινας, οἳ καὶ προστίθεσι τοῖς τεχνίταις, ἢ ἀφελεῖν τι τῆς ῥινὸς, ἢ μελανίτερα γενέσθαι τὰ ὄμματα, ἢ ὅ, τι ἂν ἄλλο ἐπιθυμήσωσιν, αὐτοῖς προσεικάσαι. εἶτα λανθάνειν αὐτὸν ἀλλοτρίας εἰκόνας στεφανοῦντας, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ἐοικυίας. ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔλεγε, τὰ μὲν ἄλλα ἐπαινῶν τὸ συγγράμματος, ἓν δὲ τοῦτο οὐ φέρειν, ὅτι θεαῖς αὐτὴν, Ἥρᾳ, καὶ Ἀφροδίτῃ εἰκάσας. ὑπὲρ ἐμὲ γάρ φησι, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπασαν ἀνθρωπίνην φύσιν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δ' οὐκ οἶδ' εἰ ἐκείνας ἀξίουν, ταῖς ἡρωίναις παρατεθῆναί με, Πηνελόπῃ, καὶ Ἀρήτῃ, καὶ Θεανοῖ,

execrandos illos poëtas audiebat, qui capillos eius Hyacinthinos dicebant, & crispos quosdam cincinnos nectebant, & apio, quanA uis nulli prorsus essent, comparabant. Tales igitur omnes deridebant, qui se assentatoribus traderent. Addebat etiam non solùm in laudibus, sed etiam in B picturis pleroſque assentationem captare, & decipi velle: qui illis potissimùm, inquit, pictoribus gaudent, à quibus formosiores effinC gantur. Esse quoque nonnullos qui artificibus iniungunt, vt aliquid nari detrahant, aut nigriores oculos pingant, aut aliquid aliud, quod inesse sibi cupiuerint. Deinde eos nesciD re se alienas imagines coronare, & sibi nullatenus similes. Hæc & eiusmodi dicebat, alia quidem quæ tuo libro mandaras collaudans, sed hoc vnum non E ferens quòd eam cum Deabus Iunone & Venere comparaueris. Nam hæc me, inquit, imò humanam omnem naturam superant. Cæterùm ne illud quidem optaui, vt Heroinis illis, Penelope, Arete, & Theanoni,

οὐχ ὅπως θεῶν πῶς ἀρίστας. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε πάνυ ἔφη. τὰ πρὸς τὸν θεοὺς, δεισιδαιμόνως, καὶ φοφοδῶς ἔχω. δέδια τοίνυν μὴ κατὰ τὴν Καασιέπειαν εἶναι δόξω, τὸν τοιοῦτον ἔπαινον περιστείβων. καίτοι γνησίων ἐκείνη αὐτῇ ἐτάζετο. Ἦεν γὰρ, καὶ Ἀφροδίτῃ ἔσεβεν. ὥστε ὦ Λυκῖνε, μεταχάλασαι σε τὰ τοιαῦτα ἐκέλευσεν. ἢ αὐτὴ μὲ μαρτύρεσθαι τὰς θεὰς, ὡς ἀκόντος αὐτῆς γέγραφας. σὲ δ' εἰδέναι ὅτι αὐτάρκως αὐτῇ τὸ βιβλίον, ὅτῳ πρόνοιαν, ὥσπερ καὶ σοὶ διάκειται, ἃ μάλα εὐσεβῶς, καὶ ὁσίως τὰ πρὸς τὸν θεούς. ἐδόκει τε ἀσέβημα ἑαυτῆς, καὶ πλημμέλημα τοῦτο δόξειν, εἰ ὑποψόφοι τῇ ἐν Κνίδῳ, καὶ τῇ ἐν κήποις ὑμοία λέγεσθαι. καὶ σε ὑπεμίμνησκε τῆς τελευταίων ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ αὐτῆς εἰρημένων, ὅτι μετρίαν, καὶ ἄτυφον ἔφης αὐτῇ, ἐκ διατεινομένῃ ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον, ἀλλὰ πρόσχειρον τῇ κτήσει ποιουμένῃ. ὁρᾷς, ταῦτα ἔπειτα, ὑπὲρ αὐτὸν τὸν ἐρανὸν ἀναβιβάζῃς ἡ γυνὴ αὕτη, ὡς καὶ θεᾶς αὐτῇ ἀπεικάζῃν. πρέπον δέ σε μὴ ἀξιωτέραν αὐτῆς ἡγεῖσθαι τῶν Ἀλεξάνδρου. ὃς τὸν ἀρχιτέκτονος ὑποχειρίου τὴν

nedum præstantissimis Deabus comparares. Etenim Deos metuo vehementer & expauesco. Quare vereor ne vt Cassiopea laudem illam expetiuisse videar: quanquam illa cum Nereidibus contendebat, Iunonem autem & Venerem venerabatur. Quocirca Luciane, iussit vt ista corrigas, alioqui se testaturam Deas, hæc à te se inuita scripta esse: scias verò tu, molestum sibi esse libellum illum qui sic obambulat, vt à te non admodum piè, nec sanctè de Dijs est compositus. Existimabat etiam fore vt impium facinus commississe videretur, si pateretur se similem dici Cnidiæ & Hortensi Veneri. Præterea tibi in memoriam reuocabat ea quæ sub libri finem de ipsa dixisti, modestam vocans, & fastus expertem, quæ supra modum humanum sese non efferat, sed terræ proxima volet. At tu his dictis, mulierem supra cœlum ipsum extollis, ita vt cũ deabus compares. A te etiã postulabat, ne Alexandro imprudentiorem se putares, qui architecto pollicẽte se totũ

Αθω ὅλον μεταρρυθμίσειν, καὶ μορφώσειν πρὸς αὐτὸν, ὡς τὸ ὄρος ἅπαν εἰκόνα γλυφθῆναι τοῦ βασιλέως, ἔχοντα δύο πόλεις ἐν ταῖς χερσίν, ἃ προσήκατο τὴν περιττείαν τοῦ ὑποθέσεως, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτὸν ἡγησάμενος τὸ τόλμημα, ἔπαυσε τὸν ἄνδρωπον, καὶ πιθανῶς Κολοσσοὺς ἀναπλάττοντα. καὶ τὸ Αθω κατ' χώραν ἐᾶν ἐκέλευσε, μὴ τὸ καταμικρύνειν ὄρος οὕτω μέγα πρὸς μικρὰ σώματος ὁμοιότητα. ἐφάνη δὲ τὸ Αλέξανδρου μεγαλοψυχίας, καὶ αἰδεσιότατα μείζω τοῦτο τοῦ Αθω ἔλεγεν. ἄξιος ἀνεγράφαι, ἐν ταῖς τῶν ἀεὶ μεμνησομένων διανοίαις. καὶ γὰρ μικρᾶς εἶναι γνώμης ὑπερίδειν οὕτω παραδόξου τιμῆς. καὶ ἑαυτῷ οὖν τὸ μὲν πλάσμα σου ἐπαινεῖν, καὶ τὴν ὑπόνοιαν τῆς εἰκόνων, μὴ γνωρίζειν δὲ τὴν ὁμοιότητα. μὴ γὰρ εἶναι τοσοῦτον τῶν ἀξίαν, μηδὲ ἐγγὺς, ὅτι μὴ δὲ ἄλλου τινὰ γνώσεσθαι γε ἔσαν. ὥστε ἀφίησί σοι τοῦτο τὴν τιμὴν, καὶ προσκυνεῖ σου τὰ ἀρχέτυπα παραδείγματα. σὺ δὲ, τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα ἐπαίνει αὐτῷ, μὴ δὲ ὑπὲρ τὸν πόδα ἔχω τὸ ὑπόδημα, μὴ καὶ ὀπισθεμίσῃ μέ φησιν ἐμπεπατηκέναι

Atho transformaturum, & ad eius simulachrum accommodaturum, ita vt totus mons Regis imago fieret, duas vrbes manibus tenentis, prodigiosam pollicitationem non admisit, sed ausum illud maius ipso ratus, compescuit hominem non credibiles Colossos effingentem: iussitq; vt suo loco intactum Atho relinqueret, neque montem adeò magnū ad corporis exigui similitudinem imminueret. Alexandrum autem magnanimitatis nomine laudabat, eúmque sibi hoc facto statuam Atho maiorem dicebat erexisse in animis hominum, qui eius rei semper memores essent futuri. Non enim abiecti esse animi honorem adeò incredibilem contemnere. Quare se tuum figmentum laudare, & Imaginum commentum: sed similitudinem non agnoscere: non enim tantis ac talibus esse dignam, ne propè quidem: ac neque mulierem vllam, quācunq; tandē aliā. Itaque tibi honorem hunc remittit, tuáq; archetypa adorat. tu verò, humanis laudibus ipsā decora: nec pedę maior sit calceus, ne illo, inquit, mihi inambulāti os obturet. Illud etiā tibi dicendū

αὐτῷ. κρίνειν δὲ σοι ἐπιτῶν

ὑπετίλατο. ἀκούω ἔφη πολλῶν λεγόντων, εἰδὲ ἀληθὲς ὑμεῖς οἱ ἄνδρες ἴστε, μὴν ὁλυμπιάσιν ἐξεῖναι τοῖς νικῶσι μείζους τῶν σωμάτων ἀνεῖσθαι τοὺς ἀνδριάντας, ἢ ὅπως μελήσει τοῖς Ἑλλανοδίκαις, ὅπως μηδὲ εἷς καταβάλληται τῆς ἀληθείας, καὶ τῶν ἐξέτασιν τῆς ἀδειαμάντων ἀκριβεστέραν γίνεσθαι τῶν ἀθλητῶν ἐγκείσεως. ὥστε ὅρα ἔφη μὴ αὐτὰς λάβωμεν ψευδεσθαι ἐν τῷ μέτρῳ. κἄπα ἡμῶν αὐταῖς ἐψωσιν οἱ Ἑλλανοδίκαι τὴν εἰκόνα. ταῦτα μὲν ἔλεγε σκοπεῖν. σὺ δὲ σκόπει ὦ Λυκῖνε, ὅπως μεταχοσμήσῃς τὸ βιβλίον, καὶ ἀφαιρήσῃς τὰ τοιαῦτα, μηδὲ σφαλῇς πρὸς τὸ θεῖον, ὡς σκαιὸν παῦρα γε αὐτὰ ἐδυσχέρανε, καὶ ὑπέφριξε μεταξὺ ἀναγινωσκομένων, καὶ παρητεῖτο τὰς θεὰς ἵλεως εἶναι αὐτῇ. καὶ συγγνώμη, εἰ γυναικεῖόν τι ἔπαθε. καίτοι ἐγὼ πάλαι δὲ εἶπεῖν, καὶ αὐτῷ ἐμοὶ τοιοῦτόν τι εἰπεῖν ἔδοξε. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀκούων, οὐδὲν ἐπλημμέλησα, σοφῶν τοῖς γεγραμμένοις. ἐπεὶ δὲ σκαιὸν ἐπενοήσατο, καὶ αὐτὸς ἄρχομαι τὰ ὅμοια γιγνώσκειν περὶ αὐτῶν. καὶ παράλειπόν τι ἔπαθον, οἷς ἐπὶ τῶν ἐρωμένων πάσχομεν. μὴ

dedit in mandatis. Multos inquit, dicentes audio: quod verum-ne sit vos viri scitis, Ne Olympicis quidem victoribus licere statuas corporibus maiores erigere, sed Hellanodicis curæ esse, vt ne vnus quidem veritatem excedat, & statuarum examen, athletarum admissione fieri accuratius. Itaque vide, ne mentitæ mensuræ accusemur: ac deinde nostram imaginem subuertant Hellanodicæ. Hæc quidem illa dicebat. Tu verò perspice Luciane, quomodo librum hunc transformes, atque talia demas, nec in numen pecces, velut illa grauissimè hæc ferebat, intérque legendum subhorrescebat, ac Deas vt sibi essent propitiæ, rogabat. At certè illi ignoscendum, quòd animo fuit muliebri. Atqui, vt verum dicam, etiam mihi ipsi tale quid dicere visa est. Ac primùm quidem audiens, dum scripta intueor, delictum non animaduerti: sed postquam illa mihi indicauit, ipse etiam similia de ijs sentire cœpi. Ac mihi simile quid accidit, quod in ijs quæ intuemur vfuenit. Siquid proximè

μὲ παῦρ' ἐγγύθεν σκοπῶμέν τι,

καὶ ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, οὐδὲν ἀκριβὲς διαγινώσκομεν. ἐπὶ δὲ ἀποστάντες, ἢ τὸ συμμέτρου διαστήματος ἴδωμεν, ἅπαντα σαφῶς καταφαίνεται τὰ εὖ, καὶ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα. τὸ δὴ ἄνθρωπον ὄντα, Ἀφροδίτῃ, καὶ Ἥρᾳ εἰκάζεται, τί ἄλλο, ἢ αὐτοκρὰς ὅσον ἐστὶν ὑπερτελίζειν τὰς θεάς; ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις, οὐχ ὅπως τὸ μικρὸν μεῖζον γίγνεται τῇ παραθέσει, ὡς τὸ μεῖζον ἀποσμικρύνεται, πρὸς τὸ ταπεινότερον καταπαυόμενον. οἷον, εἴ τινες ἅμα βαδίζοιεν, ὁμοῦ, μέγιστος, ὁδὲ, παῦρον τῆς ἡλικίας χαμαίζηλος, εἶτα δέησειεν ἀπίσω σῶσαι αὐτὸν, ὡς μὴ ὑπερέχειν θατέρου τὸν ἕτερον, οὐ τῷ βεβηκυτέρου ὑπερανατεινομένου τοῦτο γένοιτ' ἄν, κἂν ὅτι μάλιστα ἀκροποδητὶ ἐπεγείρῃ ἑαυτὸν, ἀλλ' εἰ μέλλοιεν ὁμίλικες φανεῖσθαι, ὁ μεῖζων ἐκεῖνος ὑπακύψει, καὶ ταπεινότερον ἀποφανεῖ ἑαυτόν. ὡσαύτως δὴ καὶ ἐν τοῖς τοιαύταις εἰκόσιν, οὐχ ὅπως ἄνθρωπος μείζων γένοιτ' ἄν, ἢν τις αὐτὸν θεῷ ἀπεικάζῃ, ὡς τὸ θεῖον ἀνάγκη ἐλαττοῦσθαι πρὸς τὸ ἐνδεὲς ὑπικλινόμενον. καὶ εἰ μὴ ὑπὸ ἀπορίας τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐπὶ τὰ οὐράνια

sub oculis constitutum contemplemur, id nequaquam exquisitè dignoscimus. At si iusto interuallo distantes intueamur, omnia liquidiùs apparent, quæ bene, quæque secus se habent. Ergo hanc, cùm sit homo, Veneri & Iunoni assimilare, quid aliud est quàm Deas ex professo extenuare? siquidem in eiusmodi comparationibus, non tam quod paruum est collatione crescit, quàm quod maius, imminuitur, dum ad id quod humilius est, pertrahitur. Exempli gratia, si duo simul incederent, alter prægrandis, alter pumilio, deinde ipsos adæquare oporteret, ne alter alterum statura superaret, nequaquam breuiore semet quantumuis extendente hoc fieret, etiamsi sese in summos pedes maximè erigeret. At si statura pares videri debeant, maior ille caput demittet, ac se humiliorem reddet. Similiter & in id genus imaginibus, nõ tam maior fit homo, si cum Deo comparetur, quã necesse est imminui Deum, ad id quod est inferius, reflexum. Et siquidem terrestrium penuria, orationem ad cœlestia extenderes,

ἐπτείνοιτό τις τὸν λόγον,

ἥπονα αὖ ὁ τοιοῦτος αἰτίαν ἔχοι
τοῦ ἀσεβείας αὐτὸ δρᾶν. σὺ
δ' τοσαῦτα ἔχων κάλλη γυναι-
κῶν, Ἀφροδίτη, καὶ Ἥρᾳ εἰκάσαι αὐτῇ ἐτόλμησας, ὑδὲν
δέον. ὥστε τὸ ἄγαν τοῦτο, καὶ ὑπέρφορον, ἀφαίρει ὦ Λυκῖνε. οὐ
γὰρ πρὸς τὸ σὸν βάρος τὸ τοιοῦτον. ὃς εἰ δὲ ἄλλως ῥᾴδιος πρὸς
τοὺς ἐπαίνους, καὶ προχειρὸς ὤν, ἐτύγχανες. ἀλλὰ νῦν οὐκ οἶδ'
ὅπως ἀθρόαν πεποίησαι τὴν μεταβολήν, ὑπεβαλλιεύμενος. καὶ ὃν τοῦ πάνυ φειδομένου,
ἄσωτος εἶ τοῖς ἐπαίνοις ἀναπέφηνας. ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνο αἰ-
σχυνθῇς, εἰ μεταρυθμιεῖς τὸν λόγον ἤδη διαδεδομένον. ἐπεὶ καὶ
Φειδίαν φασὶν ἔτι ποιοῦντα, ὁπότε ἐξειργάσατο τοῖς Ἠλείοις
τὸν Δία. σκάπτει γὰρ αὐτὸν κατόπιν τῶν θυρῶν, ὁπότε τοσοῦτον
ἀναπετάσας ἐπιδείκνυτο τὸ ἔργον, ἵνα κούσειε τῶν αἰτιωμένων
τι, ἢ ἐπαινούντων. ἤρξατο δή, ὁ μὲν, τὴν ῥῖνα, ὡς παχεῖαν.
ὁ δὲ, ὡς ὀλιγοσκέλεστερον τὸ πρόσωπον. ὁ δὲ ἄλλος, ἄλλο τι.
ἐπεὶ δὲ ἀπηλλάγησαν οἱ
δικασταὶ αὖθις τὸν Φειδίαν ἐγ-
κλείσαντα ἑαυτὸν, ἐπανορθοῦν,
καὶ ῥυθμίζειν τὸ ἄγαλμα πρὸς
τὸ τῶν πλείστων ἦθος. εἰ γὰρ ἤρεσκε μικρὰν εἶναι συμ-

minùs vitio verteretur, quod per impietatem hoc feciſſes. At tu quanuis tam eximias mulierum formas haberes, cum Venere, & A Iunone auſus es ipſam comparare, cùm nihil opus eſſet. Quare hoc nimium atque inuidioſum demas Luciane. Neque enim hoc tui eſt moris, qui ad laudandum B alioqui non eras facilis ac promptus. At nunc neſcio quo pacto derepente mutatus es, hoc abundè faciens: & qui laudum hactenus fuiſti parciſſimus, earundem euaſiſti prodigus. At ne te C pudeat iam editam orationem retractare: quandoquidem & à Phidia ſic factum fuiſſe dicunt: quum apud Eleos Iouem conſtruxit. Stabat enim ille poſt fores, vbi primùm opus expanſum D oſtendit, vnde eos qui vel reprehenderent, vel laudarent quippiam exaudiebat. Cæterùm alius naſum, vt pote craſſiorem, alius faciẽ, vt pote longiorem, alius a- aliud reprehendebat. Deinde cùm diſceſſiſſent ſpectatores, intus incluſus E Phidias denuo effigiem corrigebat, & ad vulgi ſententiam accommodaba: ſiquidem populi tam nu-

βυλὴ δήμου τοσούτου, ἀλλ' ἀεὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν τὸν πολλοῖς πειθότερον ὁρᾶν τὸ ἑνός, κἂν Φειδίας ᾖ. ταῦτά σοι ἀπ' ἐκείνης κομίζω, καὶ αὐτὸς παρῄνεσα, ἑταῖρός τε, καὶ ἑαυτοῦ ὤν. Λυ. Πολύστρατε, ὅτος ὢν ῥᾴτωρ ἐλελήθεις μέ. ῥῆσιν γοῦν οὕτω μακρὰν, καὶ κατηγορίαν τοσαύτην ἐξενεγκάμενος κατὰ τοῦ συγγράμματος, ὥστε μηδὲ ἐλπίδα μοι ἀπολογίας ἔτι καταλείπειν. πάλιν ἀλλ' ἐκεῖνό γε δικαστικὸν ἐποίησατε, καὶ μάλιστα σὺ, ἐρήμην κατεδικάσατε τὸ βιβλίον, μὴ παρόντος αὐτῷ τοῦ συνηγόρου. ῥᾷστον δ' οἶμαι τοῦτό ὅτι, κατὰ τὴν παροιμίαν, μόνον θέοντα κρατεῖν. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ ἡμεῖς ἐάλωμεν, οὔτε ὕδατος ἡμῖν ἐκχυθέντος, οὔτε ἀπολογίας ἀποδοθείσης. μᾶλλον δὲ τοῦτο πάντων ἀτοπώτατον, οἱ αὐτοὶ κατήγοροι, καὶ δικασταὶ ἦτε. πότερα δ' οὖν ἐθέλεις, ἀναπόσας τοῖς ἐγνωσμένοις ἡσυχίαν ἄγω, ἢ κατὰ τὸν Ἰμεραῖον ποιητὴν, πάλινῳδίαν τινὰ συγγράφω; ἢ δώσετέ μοι ἐφέσιμόν τινα γενέσθαι τὴν δίκην; Πο. νὴ Δί' ἴσως περ ἔχει τι δίκαιον εἰπεῖν. ἐγὼ δὲ αὐτὴ δίκαιος ὡς σὺ φῂς,

meroſi conſilium non leue cenſebat, imò neceſſe eſſe vt plus viderent multi quàm vnus, etſi Phidias foret. Hæc ab illa tibi affero, eadémque A ipſe te moneo, qui tui amicus ſum & ſtudioſus. *Luc.* Hactenus Polyſtrate te tantum rhetorem eſſe ignoraueram. Itaque orationem ita prolixam, accuſationem ita grauem aduerſus meum libellum protuliſti, vt mihi nulla B ſpes defenſionis ampliùs ſuperſit. Verumenimuero non ex iudiciario more feciſtis, in primis verò tu, quum indicta cauſa librum condemnaſti, cui deerat patronus. C Facillimum autem illud eſt, vt opinor, iuxta parœmiam, Solum currentem vincere. Itaque nihil mirum, ſi victi fuimus, neque effuſa nobis aqua, neque reſpondendi facultate conceſſa. Quin D potiùs illud eſt omnium abſurdiſſimum, quod ipſi & accuſatores, & iudices eratis. Vtrum ergo vis, ſileam decretis acquieſcens, an iuxta Himeræum illum poëtam, E retractationem conſcribam? aut mihi copiam facietis prouocandi ad aliud iudicium? *Pol.* Sanè per Iouem, ſiquid iuſti habes quod dicas. Non enim contra aduerſa-

μὴ ἐν φίλοις ποιήσῃ τὴν ἀπολογίαν. ἐγὼ δ', ἢν συνεξετάζεσθαί σοι ἕτοιμος ὅτι τ' δίκης. Λυ. μὴ σκέλλε ἀνιαρὸν ὦ Πολύστρατε, ὅτι μὲν σκείνης παρούσης, ποιήσομαι τοὺς λόγους. μακρῷ γὰρ ἂν ἥττους ἀμείνων εἰμί. τοῦτο δ' ἀνάγκη ἀπ' ἐντολῆς ἀπολογήσασθαί. μὴ οὖν μοι τοιοῦτος ἀγγελιαφόρος γένοιτο παρὰ σκείνης πρὸς αὐτόν, οἷος παρ' σκείνης πρὸς με γέγονεν, τολμήσω ἀναρρίψαι τ' κύβον. Πο. θάρρει ὦ Λυκῖνε τουτουγὶ ἕνεκα, ὡς οὐ φαῦλόν με ὑποκριτὴν ἕξεις τ' ἀπολογίας, πειρώμενος διὰ βραχέων εἰπεῖν, ὡς μᾶλλον μνημονεύσαιμι. Λυ. καὶ μὴν πάνυ μὲ δεῖ μακρῶν τ' λόγων, πρὸς ὅτῳ σφοδρὰν τὴν χαριστείαν. ὅμως δ' σοῦ ἕνεκα ὑπεμνήσθην τ' ἀπολογίαν. καὶ πρὸ ἐμοῦ τοίνυν τάδε αὐτῇ ἀπάγγελλε. Πο. μηδαμῶς ὦ Λυκῖνε. μὴ ὥσπερ αὐτ' σκείνης παρούσης λέγε τ' λόγον. εἶτ' ἐγὼ μιμήσομαί σε πρὸς αὐτόν. Λυ. ἀλλ' ἐπειδή περ ὅτῳ σοι δοκεῖ ὦ Πολύστρατε, ἡ μέν, πάρεστ, καὶ προείρηκε δι' ἃ δεῖ σκείνα, ὁπόσα σὺ παρ' αὐτ' ἀπήγγειλας. ἡμᾶς δ' χρὴ τ' δευτέρου λόγου ἐπάρξασθαι. καίτοι, οὐ γὰρ ὀκνήσω

A

P

C

D

E

tios, vt dicis, sed apud amicos defensionem suscipies. Ego verò in hac causa tuis à partibus stare sum paratus. *Luc.* At molestum illud Polystrate, quòd ea non præsente verba faciam. Id enim longè foret satius. Nũc verò mihi iusso respondere necesse est. Sed si talis apud illam internuncius mihi fueris, qualis illius apud me fuisti, aleam iacere audebo. *Pol.* Quod ad hoc attinet, confide Luciane, fore vt me tuæ defensionis actorem nõ malum habeas, si paucis dicere coneris, quò facilius omnia recordet. *Luc.* Atqui longissima oratione mihi opus erat, aduersus accusationem adeò vehementem: tamen in tui gratiam, defensionem præsecabo. Itaq; hęc illi meo nomine renuncia. *Pol.* Nequaquam Luciane; sed tanquam illa præsente orationem habeto. Deinde apud ipsam te imitabor. *Luc.* Proinde, quando ita tibi videtur Polystrate; illa quidem præsto est, eáque dixit videlicet, quæ tu ipsius nomine mihi renunciasti. Nobis autem exordienda est secunda oratio. Atqui, non verebor enim tibi dicere quod mihi accidit,

πρὸς σὲ εἰπεῖν, ὃ πέπονθ-

ὦ οἶσθ' ὅπως φοβερώτερόν μοι τὸ πρᾶγμα πεποίηκας. καὶ ὡς ὁρᾷς, ἰδρῶ τε ἤδη, καὶ δέδοικα, καὶ μενοῦνγε καὶ ὁρᾷν αὐτὰ οἴομαι, καὶ τὸ πρᾶγμα πολλά μοι τὰ παραχὼν πεποίηκεν. ἀρξομαι δ' ὅμως. καὶ γὰρ οἷόν τε ἀναδῦναι, ἤδη παρόντος. Πο. καὶ νὴ Δία πολλὰ τὰ συμβήσεται ὑπὸ φαίνει τῷ προσώπῳ. φαιδρὸς γὰρ ὡς ὁρᾷς, καὶ προσηνής, ὥστε θαῤῥῶν λέγε τὸν λόγον. Λυ. ἐγώ σε ὦ γυναικῶν ἄριστα, μεγάλα ὡς φῄς, καὶ πέρα τοῦ μέτρου ἐπῄνεσας, οὐχ ὁρῶ ὅτι πλεῖστον ἐπῄνεσα, ἥλιον αὐτὴ σὺ τοῦτο ἐγκώμιον ὑπὲρ σεαυτῆς ἠγνόησας, πλὴν προσὸς τὸ θεῖον πλεῖον ἢ μεγάλῳ πεδεμόν. χρεὼν γὰρ ἀπαύστων τοῦτο μεῖζον, ὧν εἰρηκα περὶ σοῦ. καὶ συγγνώμη, εἰ μὴ ταῦτά σοι προσέγραψα πλὴν εἰκόνα, ὑπ' ἀγνοίας με διαλαθοῦσαν. οὐ γὰρ ἂν ἄλλην περὶ αὐτῆς ἐγραψάμην. ὥστε ταύτῃ γε οὐχ ὅπως ὑπερβάλλεσθαι τὸν ἔπαινον, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερόν μοι δοκῶ τῆς ἀξίας εἰρηκέναι. σκόπει γοῦν ἥλιον τοῦτο παρέλιπον, ὡς παμμέγεθες εἰς ἐπίδειξιν τόπου χρησοῦ, καὶ γνώμης ὀρθῆς, ὅσ

nescio quomodo rem hanc mihi magis metuendam reddidisti: & vt vides, iam sudo, & metuo, eámque tantùm non videre puto, quæ res multum me perturbauit. Incipiam tamen: cùm ea iam præsente nulla sit fugiendi facultas. *Pol.* At, per Iouem, magnam vultu præ se fert beneuolentiam, viden' vt est hilaris, & mansueta. Quare orationem confidenter aggredere. *Luc.* Ego te fœminarum præstantissima, magna immodicáq; laude prosequutus, non video factum esse vt te tantum laudauerim, quantum ipsa hoc de te encomium protulisti, dum honorem qui numini tribuitur magni facis. Istud enim, omnium quæ de te dixi, ferme est maximum. Ac veniam deprecor, quòd etiam hanc imaginem tibi non ascripsi, quæ me per ignorantiam latebat: non enim aliam ante ipsam delineassem. Itaque ista ratione quidem, nedum laudando nimius fui, sed longè inferiora quàm pro dignitate dixisse mihi videor. Igitur considera quantum sit illud quod prætermisi, quàm insigniter magnum ad demonstrationem bonorum morum, & recti iudicij: quòd quicunq;

ὅσοι τὸ θεῖον μὴ ἐν παρέργῳ σέβουσιν, οὗτοι καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἄριστοι αὖ εἰσιν. ὥστε εἰ πάντως μεταχορεῦσαι δεῖ τὸν λόγον, καὶ τὸ ἄγαλμα ἐπανορθώσασθαι, ἀφελεῖν μέν τι ἂν αὐτῷ τολμήσαιμι λύειν, προσθεῖναι δὲ καὶ τοῦτο, ὡς τινα κεφαλὴν τῶν παντὸς ἔργου, καὶ κορυφήν. ἐπ' ἐκείνων μὲν τοι καὶ πάνυ πολλῶν σοι εἰδέναι χάριν ὁμολογῶ. ἐμὲ γὰρ ἐπαινέσαντος τὸ μέτριον τῶν σῶν τρόπου, καὶ ὅτι μηδὲν ὑπερπετὲς, μηδὲ τύφου μεστὸν ἐνεποίησέ σοι ὁ παρὼν ὄγκος τῶν πραγμάτων, σὺ τὰ τοιαῦτα αἰτιασάμενος τὸν λόγον, ἐπιστώσω τῶν ἐπαίνων τὴν ἀλήθειαν. τὸ δὲ μὴ πεφαρμάζειν τὰ τοιαῦτα τῶν ἐγκωμίων, δηλοῖ αἰδεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ μείζω καὶ κρείττω σε εἶναι λέγειν, μετρίας καὶ δημοτικῆς τινος διανοίας δεῖγμα ὄντα. πλὴν δηλοῖ ὅσῳ γε καὶ πρὸς τὸ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸ οὕτω διακειμένῳ τυγχάνεις, τοσούτῳ ἀξιωτέραν ὑπερπαινεῖσθαι ἀποφαίνεις σεαυτόν. καὶ ἡδὺν ἐς τὸ διοφάντου λόγον πεπαιδιάκυδέ σοι τὸ πρᾶγμα. ὃς ἐρωμένῳ τινὶ ὅπως αὖ τις ἔνδοξος γένοιτο, εἰ δόξης ἔρη καταφρονήσειε. φαίην γὰρ αὖ κἀγὼ, εἰ τις ἐρασταί μοι, τίνες εἰσὶ μάλιστα ἐπαινοῦσι

numen non perfunctorie colunt, etiam humanis in rebus optimi sint. Quocirca si omnis oratio esset retexenda, & emendandum simulachrum, ex ea nihil auferre auderem, imò & hoc adderem tanquam totius operis caput & verticem. Quo nomine me tibi magnam gratiam debere confiteor. Cùm enim animi tui moderationē laudarim, & quod nihil sublime, nihil fastu plenum tibi indidit præsens rerum amplitudo, tu his in oratione mea reprehensis, laudum veritati fidem attulisti. Nam quòd laudes istiusmodi non præripis, sed earum te pudet, maioréque dicis quàm vt tibi conueniant, modesti & popularis animi est argumentum. At quanto magis erga laudes ita affecto es animo, tantò summis laudibus digniorem te reddis. Eáque res in Diogenis sententiam ferme tibi cecidit. Qui interrogante quopiam quo pacto quis gloriam consequi posset: si gloriam inquit contempserit. Ipse etiam dicerē, siquis me interrogaret, quinam potissimū laude digni sint,

ἄξιοι, ὁπόσοι ἐπαινεῖσθαι μὴ θέλουσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἀλλοτρία, καὶ πόρρω τοῦ πράγματος. ἐκεῖνο δὲ καὶ ἀπολογήσασθαι, τοῦτο ὅτιν, ὅτι τὴν ἐν Κνίδῳ, καὶ κάπιτις, καὶ Ἥρᾳ, καὶ Ἀθηνᾷ, τὴν μορφὴν ἀναπλάττων, εἰκάσατο ταῦτά σοι ἔκπυσμα ἔδοξε, καὶ ἐκεῖνα τὰ πόδα; περὶ αὐτῶν δὴ τούτων ἐρῶ. κἀμοὶ παλαιὸς οὗτος ὁ λόγος, ἀνεύθυνους εἶναι ποιητὰς, καὶ γραφέας. τοὺς δὲ ἐπαινέτας, καὶ μᾶλλον οἶμαι, εἰ καὶ χαμαὶ, καὶ βάδην, ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ μέτρον φέροιντο. ἐλεύθερον γὰρ τὸ ἔπαινος. οὐδὲ ἔστιν αὐτῷ μέτρον εἰς μέγεθος, ἥβρεχύτητα νενομοθετημένον. ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἅπαντος ὁρᾷ, ὅπως ἐκπλαγήσεται, καὶ ζηλωτὸν ἀποφανεῖ τὸν ἐπαινούμενον. οὐ μὴν τούτῳ ἐγὼ βαδίσμαι, μὴ καὶ σοὶ δόξω ἐκ ἀπορίας αὐτὸ δρᾶν. ἐκεῖνο δέ σε φημὶ τοιαύτας ἡμῖν τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐπαινετικῶν τούτων λόγων, ὡς χρὴ τὸν ἐπαινοῦντα, καὶ εἰκόσι, καὶ ὁμοιώσεσι προσχρῆσθαι. καὶ χρῆσθαι μὲν τούτῳ τὸ μέγιστον ὅτιν εὖ εἰκάσαι. τὸ δὲ εὖ, ὧδε μάλιστα κείνοιτο. ἂν μὴ τις ὑπερβάλλῃ, οὐδὲ

quicunque laudari nolunt. At hæc aliena fortè sunt, & extra rem. Verùm de quo instituenda mihi defensio, illud est, quod te cum Cnidia, & hortensi Venere, cum Iunone, & Minerua, formam tuam effingendo, cõparaui. Ea-ne modum excedere, & pede latiora tibi visa sunt? De his ipsis igitur dicam: quanquam vetus est hoc verbum, rationibus reddendis non esse obnoxios poëtas & pictores: puto etiam laudatores, eóque magis, si humi & gressim, vt nos, at non præter modum ferãtur. Laus enim res est libera. Neque modum vllum ad magnitudinem, aut breuitatem, ipsi leges præscripsêre. Sed illud tantùm ex omnibus respicit, quomodo summè admirabitur, & insignem faciet eum quem laudat. At ego viam hanc non ingrediar, ne id inopia consilij facere tibi videar. Illud verò dico, eiusmodi nobis esse laudatiuarum orationũ occasiones, quomodo imaginibus & comparationibus laudatorem vti oporteat. Et ferme in hoc sita est bene effingendi summa. Illud verò rectè effictum, sic potissimum iudicabitur, Nõ si quis cũ similib⁹ cõparauerit, τοῖς ὁμοίοις παραβάλλῃ, οὐδὲ

μὴ πρὸς τὸ ὑπερβεβλημένον ποιῆται τὴν παραβολήν, ἀλλ' ἵνα τις πρὸς τὸ ὑπάρχον ὅμοιον τε ἐμβιβάζῃ τὸ ἐπαινούμενον. οἷον, ἵνα τις κύνα ἐπαινῶν, εἴποι ἀλώπεκος μείζω εἶναι αὐτὸν, ἢ αἰλούρου, ἆρα σοι ὁ τοιοῦτος δόξει ἐπαινεῖν εἰ λέγοι; οὐκ ἄν εἴποις. ἀλλὰ μᾶλλον εἰ λύκῳ φαίη ἴσον αὐτὸν ὑπάρχειν, οὐ πάνυ μεγάλως τι ἐπήνεσεν. ἀλλὰ πῶς τὸ ἴδιον τοῦ ἐπαίνου ἀποτελεῖται; ἵνα ὁ κύων τῷ λέοντι ἐοικέναι λέγηται καὶ μεγέθει, καὶ ἀλκῇ. ὡς ὁ Ὡρίωνος κύων ἐπαινῶν ἕτερη ποιητὴς, λεοντοδαμνᾶ αὐτόν. οὗτος γὰρ ἂν κύνος ἐντελὴς ἔπαινος. καὶ πάλιν εἴ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος, ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου, ἢ Πολυδάμαντα ἐπαινέσαι θέλοι, ἔπειτα λέγοι ἰσχυρότερον ἕκαστον αὐτῶν γυναικὸς γεγένθαι, ἆρ' ἂν οἴει γελασθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ τοῦ ἐπαίνου, ὅπουγε εἰ καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς ἔλεγεν ἀμείνω εἶναι αὐτὸν, οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν ἂν πρὸς ἔπαινον. ἀλλὰ πῶς ἐπήνεσε ποιητὴς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον; οὐδὲ Πολυδεύκεος βίαν φήσας αὐτεπάγεσθαι ἂν ὑπὸ ἀναυτίας τοὺς χεῖρας. οὐδὲ σιδήρεον Ἀλκμήνης τέκος.

neque si cum eo quod vilius est componserit, sed si quod laudatur, ad excellentioris archetypū, quoad fieri potest, extulerit. Exempli gratia, siquis canem laudando, diceret esse vulpe aut fele maiorem, nunquid ille laudandi rationem tibi videtur nosse? Non vtique dixeris. Sed neque si lupo parem esse diceret, neque sic magnificè laudaret. Sed vbi tandem quod laudis est proprium, absoluitur? Si canis dicatur magnitudine & robore, leoni esse similis, vt Orionis canem laudans poëta, leonis domitorem appellat. Nam hæc vtique canis perfecta laus est. Rursus siquis Milonem Crotoniaten, aut Glaucum Carystium, aut Polydamantem laudare volens, eorum vnūquemque muliere robustiorem esse diceret, nonne deridendum putares ob insulsam laudationem, siquidem etsi eum viro aliquo præstantiorem dixisset, neque hoc ad laudē sufficisset? At quomodo celebris poëta Glaucum laudauit? non dixit Pollucem manus aduersarias cum ipso conseruisse: neque ferreum Alcmenæ filium

ὁρᾷς ὁποίοις αὐτὸν θεοῖς εἰκάσε; μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀπέφηνε. καὶ ὅτε αὐτὸς ὁ Γλαῦκος ἠγανάκτησε τοῖς ἐφόροις τῶν ἀθλητῶν θεοῖς αὐτε- A πυγκάμοις, οὔτε ἐκεῖνοι ἠμύναντο ἢ τὸν Γλαῦκον, ἢ τὸν ποιητὴν, ὡς ἀσεβοῦντα περὶ τὸν ἔπαινον, ἀλλὰ εὐδοκίμουν ἄμφω, καὶ ἐτιμῶντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. ὁ μὲν, B ἐπὶ τῇ ἀλκῇ ὁ Γλαῦκος. ὁ δὲ ποιητὴς, ἐπί τε τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ μάλιστα τῷ ἄσματι. μὴ δὴ θαυμάσῃς εἰ καὶ αὐτὸς εἰκάσαι βούλομαι ὅτῳ C δὴ τῷ ἐπαινέτῃ ἀναγκαῖον, ὑψηλοτέρῳ ἐχρησάμην τῷ παραδείγματι, τοῦτο ὑποβαλόντος τοῦ λόγου. ἐπεὶ δὲ καὶ κολακείας ἐπεμνήσθης, ὅτι μὲ καὶ σὺ μο- D θεῖς τὸν κολακικὸν, ἐπαινῶ μάλ' ὅτι, καὶ οὐκ ἐχρῆν ἄλλως. ἐθέλω δέ σοι διακεῖναι, καὶ δείσαι τὸ, τε τοῦ ἐπαινέτου ἔργον, καὶ τίνι τῷ κόλακος ὑποβολήν. ὁ μὲν ἂν κόλαξ, ἅτε τῆς ἀληθείας ἕνεκα τῆς E ἑαυτοῦ ἐπαινῶν, ἀληθείας δὲ ὀλίγον ποιούμενος τίνι τρόπῳ, ἅπαντα ὑπερεπαινεῖν οἴεται δεῖν. ὅπ ψευδόμενος καὶ περιστιθεὶς παρ' αὐτὸν τὰ πλείω, ὡς μὴ ἂν ὀκνῆσαι καὶ τὸν Θερσίτην εὐμορφότερον ἀποφῆναι τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ τὸν Νέστορα

Vides qualibus Dijs ipsum assimilarit? quin potiùs ipsis imaginibus expressit. Et neque Glaucus indignatus est quòd cum inspectoribus athletarum Dijs collatus laudaretur, neque illi vlti sunt vel Glaucum, vel poëtam, prout in laude impium: sed ambo celebres, & in honore apud Græcos fuerunt: ille roboris nomine Glaucus: poëta verò & rerum aliarum, in primis verò carminis huius ratione. Nec verò mireris, si & ipse cùm effigiem fingere vellem: altiori, quod laudanti erat necessarium, vsus sum exemplari, ratione id subijciente. Quandoquidem autem adulationis mentionem fecisti, quòd assentatores odisti, laudo te, nec aliter fieri conueniebat. Sed enim volo tibi laudatoris opus, & adulatoris nimietatem discernere, & definire. Itaque assentator vt pote proprij compendij causa laudans, nulla veritatis ratione habita, omnia supra modum laudanda putat: multa mentiens, déque suo addens, adeò vt Thersiten Achille formosiorem facere, & Nestorem

φαῦλα τ' ἐπὶ Ἰλιον στρατευσάντων, τ' νεώτατον εἶναι. διομόσαιτο δ' ἂν καὶ τ' Κροίσου υἱὸν ἐξυπνοώτερον εἶναι τ' Μελάμποδος. κ τ' Ιφίκλα ὀξύτερον δ- A δορκέναι τ Λυγκέως, ἢν τῶν μόνον κερδᾶναί τι ἐλπίσῃ ἐπὶ τῷ ψεύσματι. ὁ δὲ αὐτὸ τοῦτο ἐπαινῶν, ὡς ὅπως ἀεὶ ἂν ψεύσαιτό τι, ἢ προσθεῖναι τ μὴ ὄ- B λως προσόντων. τὰ δ' ὑπάρχοντα αὐτῷ φύσει ἀγαθὰ, κἂν μὴ πάνυ μεγάλα ᾖ, παραλαβὼν, ἐπηύξησε, καὶ μείζω ἀπέφηνε. καὶ τὸν μόσειεν ἂν εὐπείν, ἵππον ἐπαινέσαι θέλων, φύσει κοῦφον ὄν ἴσμεν ζώων, κ δρομικὸν, ἅπ ἄκρον ἐπ' ἀνθείκων καρπὸν θέει, ἁδὲ κατέκλα. καὶ πάλιν ἂν ἂν ὠκήσειε φαῦλα ἀλλοπόδων δρόμων ἵππων. κ ἢν οἰκίαν ἐπαινῇ καλὴν, κ ἁρίσει κατεσκευασμένην, εἴποι ἄν, Ζηνός που τοιάδε γ' ὀλυμπίᾳ ἔνδοθεν αὐλή. ὁ δ' κόλαξ, τοῦτο τὸ ἔπος, καὶ περὶ τ συβώτου καλύβης εἴποι, εἰ μόνον τι παρὰ τ συβώτου λαβεῖν ἐλπίσειεν. ὅπου Κυίαυδος ὁ Δημητρίου τ πολιορκητὸν κόλακα, ἁπάντων ὠτῷ τ περὶ τὴν κολακείαν καταλωμένων, ἐπῄνει τὸν βοῦν ὑπὸ χλούμενον τ Δημήτριον, ὅτι ἐμμελῶς ἐχρέμπτετο.

eorum qui ad Ilium militarunt natu minimum dicere non vereatur. Quinetiam iurare ausit Crœsi filium auditus acumine Melampodem antecellere, Iphnea verò visu Lynceum, dummodo lucri aliquid ex mendacio se capturum speret. Porrò laudator, mentiri nolit, aut aliquid ex ijs quę neutiquam insunt, addere: sed quæ bona habet à natura, quanuis non sint admodum magna, per comparationem auget, & maiora ostendit. Et dicere ausit, laudando equum, natura leuem, vt ea scimus esse animantia, & cursu velocem, Ille per intactæ segetis, vel summa volaret Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas. Rursus non dubitaret dicere, Procellipe- D dum cursum equorũ. Quinetiam si domum eximiam, & optimè extructam laudet, dixerit. Talis & intus erat magni Iouis aula suprema. At hũc verficulũ assentator, etiã de subulci tugurio id diceret, si modò aliquid à subulco accepturũ se sperarer. Veluti Cynæthus Demetrij illius Poliorcetæ assentator, absumptis omnibus assentandi rationibus, Demetrium tussi vexatum laudabat quòd scitè spueret.

κ μόνον ὃ τοῦτο ἑκατέρᾳ αὐτῶν γνωρίσμα ὄν, τὸ τὸν μὴ κόλακα καὶ ὀνεῖδος, καὶ ψεύσασθαι τὸ ἀρέσαι δοκοῦντας ἕνεκα τοῦ ἐπαινεῖν, ἀμφοῖν ὑπάρχει τοῖς ἐπαινοῦσι τὰ ὑπάρχοντα περαίνειν, ἀλλὰ κἀκείνῳ ἁ σμικρῷ διαλλάττουσιν ὅτι οἱ μὲ κόλακες, ἐφ' ὅσον οἷόν τε αὐτοῖς, χρῶνται τῇ ὑπερβολῇ· οἱ ἐπαινοῦντες δ', καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις σωφρονοῦσι, καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων μένουσι. ταῦτά σοι ἀπὸ τολλῶν ὀλίγα κολακείας, καὶ ἐπαινου ἀληθοῦς δείγματα, ὡς μὴ πάντας ὑποπτεύῃς τοὺς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ διακρίνῃς, καὶ παραμείβῃς τῷ οἰκείῳ μέτρῳ ἕκαστον. φέρ' οὖν εἰ δοκεῖ, πρόσεχε τοῖς ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένοις, τὸν κανόνα ἀμφοτέροις, ὡς μάθοις εἴ τε τούτῳ εἴτ' ἐκείνῳ ἐοίκασιν ἐγὼ δὲ εἰ μή τινα ἄμορφον οὖσαν ἔφην τῷ ἐν Κνίδῳ ἀγάλματι ὁμοίαν, χρὴ αὖ, καὶ τὸ Κωακοῦ κολακικώτερος ὄντως νομιζοίμην. εἰ δὲ τοιαύτῃ ὑπάρχουσαν, οἵαν πάντες ἴσασιν, ἐπαίνου σὺ πολλοῦ διασήματος ἐμοὶ τὸ τόλμημα. τάχα δ' ναὶ φαίης, μᾶλλον δ' ἤδη εἰρηκάς, ἐπαινεῖν μοὶ σοι ἐς τὸ κάλλος ἐφείδω. ἀνεπίφθονον μοὶ ποιήσασθαι τὸν ἔπαινον ἐχέτω,

& excrearet. Non solùm autem hac nota à se inuicem discernuntur ambo, quòd non dubitent assentatores mentiri in eorum qui laudãtur, gratiam. Laudatores verò dotes quæ insũt, extollere conantur. Sed hac re etiam non exigua à se inuicem differunt, quòd assentatores, quoad fieri potest, hyperbolis vtuntur: laudatores in ijs sibi temperant, & intra terminos manent. En tibi ex multis pauca assentationis, & veræ laudis indicia: ne laudatores omnes suspiceris, sed vtrumque discernas, & propria mensura metiaris. Age itaque si videtur, ea quæ à me dicta sunt ad vtriusque canonem expende, vt intelligas huic-ne an illi sint similia. Nam si deformem aliquam Cnidio simulachro similem dixissem, reuera præstigiator, & Cynætho adulantior existimarer. Sed si dixi eam, quæ talis est, qualem norunt omnes, non admodum longo interuallo distabat ausum. At dices fortasse, aut potiùs iam dixisti: pulchritudinem quidem laudare tibi liceat. Sed enim immunem ab inuidia laudẽ tribuere conueniebat:

ποιήσασθαι τὸν ἔπαινον ἐχέτω,

ἀλλὰ μὴ θεαῖς ἀπεικάζειν ἀν-
θρωπον ἔστιν. ἐγὼ δ', ἥδη γάρ με
φθάσαξεται ταληθὲς εἰπεῖν, οὐ
θεαῖς γε ὧ βελτίστη εἴκασα, τε-
χνιτῶν δ' ἀγαλμάτων δημιουργή-
μασι, λίθου, καὶ χαλκοῦ, ἢ
ἐλέφαντος πεποιημένοις. τὰ δ'
ὑπ' ἀνθρώπων γεγονότα ἐγὼ οἶμαι ἀνθρώποις
εἰκάζειν. ἐκτὸς εἰ μὴ σὺ τοῦτο
εἶναι τῶν ἀδίκων ὑπείληφας, τὸ τὸν Φειδίαν πεπλασμέ-
νον, ἢ τοῦτο τῶν οὐρανίων Ἀφροδίτην, ὃ ἐποίησε Πραξιτέ-
λης ἐν Κνίδῳ, ἐπαύσαντο πολλῶν
ἐτῶν. ἀλλ' ὅρα μὴ ἀσεμνόν ἢ,
τὰ τοιαῦτα περὶ τῶν θεῶν δο-
ξάζειν. ὧν τάς τε ἀληθεῖς εἰκό-
νας ἀνεφίκτους εἶναι ἀνθρω-
πίνῃ μιμήσει ἔγωγε ὑπολαμ-
βάνω. εἰδὲ καὶ ὅ, τι μάλιστά
γε ἀυταῖς ἐοικέναις εἴκασα, ὐκ
ἐμὸν τοῦτο, οὐδὲ ἐγὼ προθυ-
μοῦμαι τῷ ὁδὸν,
ἀλλὰ πολλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ ποιη-
ταί. καὶ μάλιστα ὁ πολί-
της ὁ σὸς Ὁμηρος, ὃν ἔχ-
ων ἀναβιβάσομαι συναγορεύ-
σοντά μοι. ἢ οὐδεμία μηχανή,
μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸ σὺ ἐμοὶ ἀ-
λῶναι: ἐρήσομαι τοίνυν αὐ-
τὸν, μᾶλλον δὲ σὲ αὐτὸν,
καὶ ὃ διαμνημονεύεις, εὖ

non autem Deabus hominem me comparare. Ego verò, iam enim adducar vt verum eloquar, te ô præstantissima, nequaquam cum Deabus comparaui, A sed cum eximiorum artificum operibus, ex lapide, ære, aut ebore confectis. At quæ ab hominibus sunt facta, cum hominibus cõparare non puto impium, I nisi Mineruam illud esse existimasti, quod Phidias effinxit, aut cœlestem Venerem illud, quod non multis abhinc annis Praxitelis Cnidi fecit. At vide C ne indecorum sit talia de Dijs sentire: quorum imagines veras nulla humana industria imitatione assequi potest, vt sentio. Quod si etiam te illis assimilassem, D meum hoc non esset: neque primus hanc viam aperui, sed multi, & eximij poëtæ, cum primis verò Homerus ciuis tuus, quem mihi patrocinaturum proferam: aut fieri non potest, quin mecum vincatur. E Quare ipsum interrogabo, aut te potiùs illi⁹ loco. Etenim memoriæ mandas, quod præclarè facis, elegantissima

ποιοῦσα τὰ χαριέστατα τῶν

ἐρρᾳψῳδημένων αὐτῷ, τί σοι
ἐκεῖνο δοκεῖ, ὁπόταν περὶ τῆς
αἰχμαλώτου λέγῃ τῆς Βρισηΐ-
δος, ὅτι χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἐικέ-
λη, ἐπήνδει τ' Πάτροκλον. εἶτα
μὴ μικρὸν, ὡς οὐχ ἱκανὸν εἰ
μόνῃ τῇ Ἀφροδίτῃ ἐοικυῖα ἔ-
σται, εἶπε δ' ἄρα φησὶ κλαίουσα
γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν. ὁπόταν οὖν
τοιαῦτα λέγῃ, μισεῖς κἀκεῖνον,
καὶ ἀπορρίπτεις τὸ βιβλίον, ἢ
δίδως αὐτῷ ἐλευθεριάζειν ἐν
τῷ ἐπαίνῳ. ἀλλὰ κἂν σὺ μὴ
δῷς, ὅγε τοσοῦτος αἰὼν δέδω-
κεν, ὥσθ' ἕως ἔστιν ὅς τις αὐτὰ ὀπὶ τού-
τῳ ἠπάσατο, ὥδε ὁ μαιξίξαι
τολμήσας αὐτὸ τ' εἰκόνα, ὥδε ἃ
τὰ νόθα ὀπισημηνάμενος τῶν
ἐπῶν ἐν τῇ παραγραφῇ τ' ὀβε-
λῶν. εἶτα ἐκεῖνο μὲν ἐφεθήσε-
ται βάρβαρον γυναῖκα, ἣ ταῦτα, κλαίουσαν τῇ χρυσῇ Ἀφρο-
δίτῃ εἰκάσαι. ἐγὼ δ', ἵνα μὴ τὸ
κάλλος εἴπω, διότι μὴ ἀνέχη
ἀκούουσα, ὃν αὖ παραβάλλοιμι
εἰκόσι θεῶν γυναῖκα φαι-
δραὰν, καὶ μειδιῶσαν τὰ πολλά,
ὅπερ θεοῖς ὅμοιον ἄνθρωποι ἐ-
χουσιν. ὅτι μέντοι τ' Ἀγαμέμνο-
νος, ὅσα ὅσην αὐτὸς φειδὼ ἐποι-
ήσατο τ' θεῶν, καὶ ὡς ἐταμεύσα-
το τὰς εἰκόνας ἐς τὸ σύμμετρον.

carminum eius, quid tibi videtur illud vbi de captiua Briseide sic loquitur, aureæ Veneri similis Patroclum lugebat. Deinde paulò pòst, ac si non sufficeret, si soli Veneri similis esset, addit, Sicitaque est mulier lachrymãs effata Deabus Consimilis. Ergo cùm talia dicat, illumne odisti, & librum proijcis, an illi libertatem in laudando permittis? At non des, tamen tanta sæculorum series ipsi concessit. Ac nemo inuentus est qui huius rei illum arguerit, neq; qui Imaginem eius flagris cædere ausus sit, neque qui obeliscis adscriptis nothos versus notarit. An licebit illi mulierem barbaram, idque plorãtem, aureæ Veneri comparare? Ego verò, vt pulchritudinem taceam, quoniam audire non sustines, Dearum imaginibus non comparauerim mulierem hilarem, & sæpe ridentem? Quod homines Dijs simile habent. In laudando autem Agamemnone, vide quantum Dijs pepercerit, & quàm accommodatè Imagines deprompserit, vt illum oculis & capite Ioui similem esse dicit,

ὃς ὄμμασι μὲν φησι, καὶ κεφαλὴν ἴκελον αὐτὸν εἶναι τῷ Διΐ,

τῷ Ἀρεϊ ζ, τὴν ζώνην, στέρνον ζ, τῷ Ποσειδῶνι, διαιρῶν ἅπαν ἄνθρωπον κατὰ μέλη πρὸς τοσούτων θεῶν εἰκόνας. καὶ αὖ πάλιν, βεβτολογῶ Ἀρεϊ φησὶν ὅμοιον εἶναι. καὶ ἄλλον ἄλλῳ. θεοειδῆ τὴ φρύγα τὸν τῦ Πριάμου. θεοείκελον, πολλάκις τὸν Πηλέως. ἀλλὰ ἐπαύειμι αὖθις ἐπὶ τὰ γυναικεῖα τῆ παραδείγματων. ἀκούεις γὰρ δήπου αὐτῦ λέγοντος, Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἢ χρυσῆ Ἀφροδίτη. καὶ οἶν δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' ὄρεος. ἐ μόνον ζ τὸν ἀνθρώπους αὐτῶν θεοῖς ἀπεικάζει, ἀλλὰ καὶ τὴ Εὐφόρβου κόμην, τῆς χαρίεσσαν ἀπέκρασε. καὶ ταῦτα, αἵματι δεδευμμένην. καὶ ὅλως τοσαῦτά ἐστι τὰ τοιαῦτα, ὡς μηδὲν εἶναι τὴ πιθανοῦς μέρος, ὃ μὴ τοῖς θείοις εἰκόσι διακεκόσμηται. ὥστε ἃ κἀκεῖνα ἐξαλλοίφω, ἃ καὶ ἡμῖν τὰ ὅμοια τολμᾶν ἐφείδω. ὅπου ζ τὸ κατὰς εἰκόνας, καὶ τὰς ὁμοιώσεις, ἀξύνετον ὄντα, ὥστε Ὅμηρος καὶ τὰς θεὰς αὐτὰς ἐκ ὠκνησεν ἀπὸ τῶν ἐλαφροτάτων ἐπαινέσαι. τὸν γοῦν τῆς Ἥρας ὀφθαλμοῖς, τοῖς τῶν βοῶν εἰκάσεν. ἕτερος δέ τις ἰοβλεφάρον τὴν Ἀφροδίτην ἔφη. τὴν μὲν γὰρ ῥοδοδάκτυλόν τις ἀγροῖκος, τῶν κἂν ἐπ

balteo Marti, pectore Neptuno, membratim diuidens hominem ad tantorum Deorum imagines collatum. Rursus hunc homicidæ Marti similem esse ait, & alium alij. Deiformem Phrygem illum Priami filium, Deo similem sæpe Achillem. At rursus ad muliebria exempla redeo. Ipsum enim audis dicentem, Dianæ similis, vel aureæ Veneri, Item, qualis Diana it per montem. Nec solùm homines Dijs assimilat, sed etiam Euphorbi comam Gratijs assimilauit, idque sanguine imbutam. Denique tam multa sunt id genus, vt nulla poëseos eius pars non sit diuinis Imaginibus exornata. Quocirca aut illa deleantur, aut similia audere nobis liceat. Adeò verò liberum est quod Imaginibus, & similitudinibus illustratur, vt Dearum etiam laudes à rebus inferioribus promere Homerus non dubitarit. Itaque Iunonis oculos bouinis assimilauit: alius quispiam Veneris palpebras violis similes dixit. Ecquis, etiam eorum qui

ἐλάχιστον τῇ Ὁμήρου ποιήσει ἐμπειρικότων, κἂν τοι τὰ μὲν τῆς μορφῆς, ἔτι μέτριώτερα, εἴ τις θεῷ ἐοικέναι λέγοιτο. ἀλλὰ τὰς θεραπηγορίας αὐτὰς, πόσοι ἐμιμήσαντο τοὺς τῶν θεῶν, Διονύσιοι, καὶ Ἡφαιστίωνες, καὶ Ζήνωνες, καὶ Ποσειδώνιοι, καὶ Ἑρμαῖοι θεραπορευόμενοι. Λητὼ δ', γυνή τις ἐγένετο Εὐαγόρου τοῦ Κυπρίων βασιλέως. καὶ ὅμως οὐκ ἠγανάκτησεν ἡ θεὸς, ἀλλ' ἀμυδρῶς λίθον αὐτὴν ὥσπερ ἡ Νιόβη ἀπεργάσασθαι. ἐῶ γὰρ τοὺς Αἰγυπτίους, οἵπερ καὶ δεισιδαιμονέστατοί εἰσι πάντων, ὅμως τοῖς θείοις ὀνόμασιν, εἰς κόρον ἐπιχρωμένους. ἡδὺ γοῦν τὸ τελεῖσθαι αὐτοῖς, ἐξ οὐρανοῦ ὄντι. ὥστε οὐ πρός γε σοῦ τοῦτον, Ἡφαιστε διακεῖσθαι πρὸς τὸν ἔπαινον. εἰ γάρ τι ἐν τῷ συγγράμματι πεπλημμέληται ἐς τὸ θεῖον, σὺ μὲ ἀθέμιτος αὐτῷ, ἐκτὸς εἰμί τινα νομίζεις ἀκροάσεως εὐθύνειν εἶναι. ἐμὲ γὰρ ἀμύνεται οἱ θεοὶ, ἐπειδὴ πρὸ ἐμοῦ τὸν Ὅμηρον, καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς ἀμύνονται. ἀλλ' οὐδέπω, οὐδὲ τὸν ἄριστον φιλοσόφων ἠμύναντο, εἰκόνα θεοῦ τὸν ἄνθρωπον εἰπόντα

in Homerica poëſi minimum ſunt verſati, roſeis digitis Auroram ignorat? Atqui mediocria ſunt quæ ad formam pertinent, ſiquis Deo ſimilis dicatur. Verùm quo ſunt numero, qui Deorum appellationes imitati ſunt, Dionyſij, Hephæſtiones, Zenones, Poſidonij, Hermæi agnominati. Latona quoque fuit quædam Euagoræ Cypriorum regis vxor. Nec tamen indignata eſt Dea, quæ non ſecus ac Nioben, poterat eam in lapidem conuertere. Omitto Ægyptios, qui quanuis mortalium omnium ſint ſuperſtitioſiſſimi: diuinis tamen nominibus ad ſatietatem vtuntur. Itaque penè omnia è cœlo illis deſumpta ſunt. Quare nihil eſt quod ob laudem hanc pertimeſcas. Nam ſiquid in Deum hoc libello eſt peccatum, à culpa immunis, niſi & in audiendo culpam eſſe putes. At me vlciſcentur Dij, quandoquidem Homerum, alióſque poëtas ante me vlti ſunt, At Philoſophorum præſtantiſſimũ, qui hominem Dei imaginem eſſe dixit, necdum puniuerunt. Quanquam autem multa adhuc habeo tibi

εἶναι. πολλὰ ἔτι ἔχω πρὸς

σὶ εἰπεῖν, Πολυστράτου ἕνεκα τούτου παύσομαι, ἵνα καὶ ἀπομνημονεῦσαι δύνηθῇ τὰ εἰρημένα. Πο. ὡς οἶδα εἰ μοι τοῦτο δυνατὸν ἔτι ὦ Λυκῖνε. μακρὰ γὰρ εἴρηταί σοι καὶ ταῦτα, καὶ A ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχυνόμενον. πειράσομαι δ' ὅμως ἀπομνημονεῦσαι αὐτῶν. καὶ ὡς ὁρᾷς, ἤδη ἀποσοβῶ παρ' αὐτεὶ, ἐπβυσάμενος τὰ ὦτα, ὡς μή τι παρεμπεσὸν ἄλλο συγχέῃ τὴν B τάξιν αὐτῶν, εἶτά μοι συείπεσθαι συμβῇ πρὸς τῶν θεατῶν. Δυ. αὐτῷ σοὶ μελήσει ὦ Πολύστρατε, ὅπως ἄριστα ὑποκρίνῃ. ἐγὼ δ', ἐπείπερ ἅπαξ σοι τὸ δέκμα παρεδέδωκα, νῦν μὲν ἐκ ποδῶν ἀπειμι· ὁπότε δὲ τὰς ψήφους ἀνακρύττωσι τῶν κριτῶν, τότε ἤδη καὶ αὐτὸς παρέσομαι, ὁμόλογος ὁποῖόν τι τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος ἔσαι.

dicenda, huius tamen Polystrati gratia finem faciam, vt dicta recordari possit. *Pol.* Haud scio, Luciane, num id adhuc possim. Nam longa fuit tua oratio, & effusam aquam prætergressa. Eorum tamen conabor meminisse. Et vt vides, hæc ad ipsam obturatis auribus iam deferre propero, nequid interlabatur quod eorum ordinem confundat, deinde mihi à spectatoribus exibilari contingat. *Luc.* Istud sanè tibi curæ erit Polystrate, vt personam optimè agas. Cæterùm ego quandoquidem fabulam tibi semel tradidi, nunc è medio discedam. Postea verò pronunciatis judicum suffragijs, C iterum adero, visurus quem finem hoc certamen habiturum sit.

ΤΟΞΑΡΙΣ, Η ΦΙΛΙΑ.

TOXARIS SIVE AMICITIA.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Videtur hoc dialogo Lucianus, amicitiæ dignitatem, atque effectum commendare voluisse, dum Toxarim & Mnesippum introducit, alterum Scytharum, alterum Græcorum, in amicitijs colendis fidem,

pradicantem, vtrumque autem pro patria sua, contendentem; cona numeratis aliquot sua ætatis hominum exemplis, qui mutua inter se accicicia deuincti, extrema etiam pericula interim alij pro alijs abiere. Occasio contentionu à solemni sacrificio & cultu Pyladis & Orestis, quibus illos Scythæ venerantur, sumpta est, altero videlicet mirante, & caussam scisciante, ob quam homines externos, & etiam hostes suos, diuinis honoribus Scythæ prosequerentur, altero autem, fidem & amicitiam illorum exponente, ob quam tantos honores prosequuti essent. Neque enim quicquam sanctius, aut religiosius à Scythis obseruari, & custodiri, quàm amicitias, eáque magis illos iactare sese, quàm vllis alijs operibus ac rebus. Interim tamen & illa memorabilia sunt, quæ de ritu iungendi fœderis & amicitiæ, cuius etiam Herodotus meminit in Melpomene, & de consuetudine contrahendi auxilia atque exercitus obiter addit.

ΜΝΗΣΙΠΠΟΣ. MNESIPPVS.

Ἰφὴς ὦ Τόξαρι, θύετε Ὀρέστῃ, καὶ Πυλάδῃ ὑμεῖς οἱ Σκύθαι, καὶ θεοὺς εἶναι πεπείσμεθα αὐτούς; Το. θύομεν ὦ Μνήσιππε, θύομεν, οὐ μέντοι θεοὺς γε οἰόμενοι εἶναι, ἀλλὰ ἀνδρας ἀγαθούς. Μνη. νόμος ὑμῖν καὶ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἀποθανοῦσι θύειν, ὥσπερ θεοῖς; Το. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑορταῖς, καὶ παντὶ τρόπῳ τιμῶμεν αὐτούς. Μνη. τί δ' ἐρώμενοι παρ' αὐτῶν; οὐ γὰρ δὴ ἕνεκα εὐσεβείας θύετε αὐτοῖς, νεκροῖς γε οὖσιν. Το. οὐ χείρων μέντοι ἴσως, εἰ καὶ οἱ νεκροὶ

Vid ais Toxari? sacrificatis Oresti, & Pyladi vos Scythæ, Deósque esse illos creditis? *Tox.* Sacrificamus Mnesippe, sacrificamus inquam: haud tamen esse Deos arbitrati, sed viros bonos. *Mne.* An verò mos apud vos, etiam bonis viris vita functis sacra facere perinde ac Dijs? *Tox.* Non istuc modò, verùm illos festis diebus & celebritatib⁹ honoramus. *Mne.* Quid ab illis captantes? non enim illis, mortui cùm sint, ad captandam beneuolentiam sacra facitis. *Tox.* Nihil obsit fortè, si mortuos quoque

ἡμῶν εὐμενεῖς εἶεν. οὐμὲν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ζώντας ἄμεινον οἰόμεθα προαξειν, μεμνημένοι τῶν ἀρίστων. καὶ τιμῶμεν ἀποθανόντας. ἡδόμεθα γὰρ οὕτως ἂν ἡμῶν πολλοὶς ὁμοίοις αὐτοῖς ἐβεληθεῖεν γενέσθαι. Μνη. ἀλλὰ ταῦτα μὲ ὀρθῶς γινώσκετε. Ορέστην δ', καὶ Πυλάδην, τίνος μαλιστα θαυμάσαντες, ἰσοθέους ἐποιησασθε, καὶ ταῦτα, ἐπιλυσας ὑμῖν ὄντας; ἢ τὸ μέγιστον, πολεμίους; οἵγε, ἐπὶ σφᾶς ναυαγίᾳ περιπεσόντας, οἱ τότε Σκύθαι συλλαβόντες, ἀπῆγον, ὡς τῇ Αρτέμιδι καταθύσοντες, ὑπεθέμην τοῖς δεσμοφύλαξι. καὶ ἡ φερυσᾶς ὑπεκρατήσαντες, τόν τε βασιλέα κτείνουσι, καὶ τὴν ἱέρειαν παραλαβόντες. ἀλλὰ καὶ τὴν Αρτεμιν αὐτὴν ἀποσυλήσαντες, ᾤχοντο ἀποπλέοντες, καταγελάσαντες τῶ κοινῶ τῶν Σκυθῶν νόμου. ὥστε εἰ διὰ ταῦτα πεμπτε τὸν ἀδελφεὸν, ἵα αὐ φθείρητε πολλοὶς ὁμοίοις αὐτοῖς ἐξεργασάμενοι. καὶ τοὐντεῦθεν αὐτοὶ ἤδη περὶ τὰ παλαιὰ σκοπεῖτε, εἰ καλῶς ἔχει ὑμῖν πολλοὶς εἰς τὴν Σκυθίαν Οξέστας, καὶ Πυλάδας

beneuolos habeam[9]. Quinetiam existimamus nos rem ijs, quæ in vita sunt, magis conducibilem esse facturos, si præstantium virorum memoriam celebremus. Et defunctos honore prosequimur: siquidem hac ratione futurum arbitramur, vt multi apud nos illorum similes euadere cupiãt. *Mne.* Hæc quidem rectè iudicatis. At Orestem, & Pyladem quo nomine potissimùm suspexistis, vt Dijs eos æquaueritis, idque cùm vobis essent hospites, aut quodmaximum est, hostes? Qui quidem, cùm ipsos naufragio deiectos, illius temporis Scythæ comprehendissent, & abducerent vt Dianæ immolarentur: adorti carceris custodes, oppressisque excubijs, & regem trucidarunt, & assumpta sacerdote, quin ipsa quoque Diana sublata, in naui abiuerunt, irrisa communi Scytharum lege. Quare si ob istiusmodi facinora viros istos in honore habetis: facilè assecuti fueritis, vt multos illorum similes reddatis. Iámque ipsi ab hoc die vsque ad prisca illa respicite, num vobis expedierit multos Orestes ac Pylades in Scythiam appellere. Nam mihi quidem isto pacto καταίξειν. ἐμοὶ μὲ γὰρ δοκεῖτε

τάχιστα αὖθις ἀσεβεῖς αὐτοὶ, καὶ ἄθεοι γενέσθαι, τῶν περιλοίπων θεῶν τὸν αὐτὸν τρόπον ὑμῖν ἐκ τῆς χώρας ἀποξενωθέντων. εἶτ' οἶμαι αὐτὴ τῶν θεῶν A ἁπάντων, τὸν ἐπ' ἐξαγωγῇ αὐτῶν πόντον ἀδελφὰς ἐκθειάσετε καὶ ἱερεύσιλοις ὑμῶν ἔσῃ, δύσθετέως θεοῖς. εἰ γὰρ μὴ αὐτῇ τούτων Ορέστῃ, καὶ Πυλάδῃ τιμᾶτε, ἀλλ' εἰπερ τι ἄλλο ὦ Τόξαρι, ἀγαθὸν ὑμᾶς εἰργάσαντο, αὐτ' ὄντου πάλαι οὐ θεοὺς εἶναι δικαιώσαντες αὐτὸν, νῦν τὸ ἔμπαλιν θύσαντες C αὐτοῖς, θεοὺς εἶναι νενομίκατε, καὶ ἱερεῖοις ὀλίγου δεῖν τότε γενομένοις, ἱερεῖα νῦν προσάγετε. γελοῖα γὰρ ἂν ταῦτα δόξειε, καὶ ἐναντία τοῖς πάλαι. To. D καὶ ταῦτα μὲν ὦ Μνησιππε, γυναῖα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ἃ κατέλεξας. τὸ γὰρ δύο οἰκας, ἕτω μέγα τόλμημα τολμῆσαι, καὶ τοσοῦτον ἀπὸ τῆς αὐτῶν ἀπαραντας, ἐκπλεῦσαι εἰς τὸν E πόντον, ἀπείρατον ἔτι τοῖς Ελλησιν ὄντα, πλὴν μόνων τῶν ἐπὶ τῆ ἀργοῖ ἐς τὴν Κολχίδα στρατευσάντων, μὴ καταπλαγήντας, μήτε τὸν μῦθον τὸν ἐν αὐτῷ, μήτε τὴν περιπλοΐαν καταδείσαντας, ὅτι ἄξενος

religionis & Deorũ expertes mox fore videmini, Dijs reliquis eodem modo è vestra regione in alienam delatis. Postea, opinor Deorum omnium vice, viros qui eos eductum venerint, diuinitate donabitis, & qui sacrilegi in vos fuerint, ijs tanquam Dijs sacrificabitis. Quòd si nequaquam horum gratia, Oreſtem ac Pyladẽ colitis, sed aliud quippiam, ô Toxari, in vos beneficij contulerunt: qua gratia, quanquam olim nõ iudicastis ipsos esse Deos, nunc contrà sacrificantes ipsis, Deos esse decreuistis: & ijs qui tunc propemodum victimæ fuerant, nũc victimas offertis? Enimuero ridicula videantur ista, cúmque his quæ quondam statueratis, pugnantia. Tox. Et ista, quidem, Mnesippe, generosa sũt virorum illorũ facinora, quæ commemorasti: quòd duo cũ essent, tam ingens ausum sint ausi, támque procul à sua patria profecti, in Pontum nauigarint, Græcis ad id vsque temporis intactum, nisi solis his qui Argo in Colchidem traiecerunt exercitum: nihil expauefacti, neq; fabulas quæ de illo feruntur, neq; appellationẽ veriti quòd inhospitũ vocaretur, videlicet, opinor, quòd feræ vndique ἐγκλεῖτο, διὰ οἶμαι ἀγρίων

gentes

ἐπῶν πεισικούντων, καὶ ἐπιδημιάλωσαν, οὕτως ἀνδρείως χρήσασθαι τῷ πράγματι, καὶ μὴ ἀγαπῆσαι εἰ διαφυλάξαντες μόνον, ἀλλὰ τιμωρησαμένους τὸν βασιλέα τῆς ὕβρεως, καὶ τὴν Ἀρτεμιν ἀναλαβόντας, ἀποπλεῦσαι, πῶς ταῦτα οὐ θαυμαστά, καὶ θείας τινὸς παμπόλλης ἄξια παρὰ πάντων, ὁπόσοι ἀρετῆν ἐπαινοῦσιν; ἀτὰρ ὑπὲρ τούτων ἡμεῖς Ὀρέστῃ, καὶ Πυλάδῃ ἐνίδρυτες, ἥρωσιν αὐτοῖς χαλάμεθα. Μνη. λέγοις ἂν ἡδύ, πρεμνὸν, καὶ θεῖον ἄλλο ἐξεταζόμενος ἐπὶ ὅσον ἐν τῷ πλῷ, καὶ τῇ ἀποδημίᾳ, πολλὰς ἂν σοι θεωτέρας ἐλπίων ἀποδείξαιμι τοὺς ἐμπόρους. καὶ μάλιστα τοὺς Φοινίκας αὐτῶν. οὐ γὰρ ἐς τὸν πόντον, οὐδὲ ἄχρι τῆς Μαιώτιδος, καὶ τοῦ Βοσπόρου μόνον ἐπιπλέουσιν, ἀλλὰ πανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ βαρβαρικῆς θαλάττης ναυτιλλόμενοι. ἅπαξ γὰρ ἔτοι ἀνὴρ, καὶ πάντα αἰγιαλὸν ὡς εἰπεῖν, διερευνησάμενος καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀμὲ τῷ μετοπώρῳ εἰς τὴν αὐτῶν ἐπαίσιον. οὓς κατ' ἀξίαν λόγον, θεοὺς νομίζε. καὶ ταῦτα, καπήλους, καὶ ταριχοπώλας, εἰ τύχοι, τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ὄντας. Το. ἀκούω δὴ ὦ

gentes accolerent: deindè cùm iam capti essent, adeò strenuè se gesserint, nec sat habuerint, si tantùm incolumes euaderent: nisi & A rege contumeliam acceptam vlti, & Dianā sublatā abnauigassent. Quid? annon hæc admiranda, & digna quæ diuino quodam honore excipiantur in omnibus qui virtutem laudant? Sed nos hæc B in Oreste & Pylade non spectantes, pro Heroibus illos habemus. *Mne.* Dicito iam quidnam aliud splendidum ac diuinum patrarint. Nam C quantum ad nauigationem, & peregrinationem attinet, multos istis diuiniores ostēdero negociatores: atque inter hos potissimùm Phœnices, qui non in Pontum, neque ad Mæotidem vsque, D aut Bosphorum tantùm enauigāt, verùm quaqua versus, Græcum ac Barbarum mare permetiuntur. Hi siquidem omnem oram, & omne littus, vt ita dixerim, quotannis scrutati, extremo tandem E autumno in suam patriam reuertuntur: quos ad eandem rationem pro Dijs habeto, idque quanquam illorum multi fortè sunt caupones, & sassamentarij. *Tox.* Audi nunc, & considera, vir admirande, quanto θαυμάσῃς, καὶ σκόπει, καθ' ὅσον

ἡμεῖς οἱ βάρβαροι, συγγνωμονέστερον ὑμῶν περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κείνομεν, εἴγε ἐν Ἄργει μέν, καὶ Μυκήναις, οὐδὲ τάφον ἔνδοξον ὄντα ἰδεῖν Ὀρέστου, ἢ Πυλάδου. παρ' ἡμῖν δ', καὶ νεὼς ἀποδέδεικται αὐτοῖς ἅμα ἀμφοτέροις, ὥσπερ εἰκὸς ὦ ἑταῖροι γε οὖσι. καὶ θυσίαι θεσπάρονδ', καὶ ἡ ἄλλη τιμὴ ἅπασα. κωλύει τε οὐδὲν, ὅτι ξένοι ἦσαν, ἀλλὰ μὴ Σκύθαι, ἀγαθοὶ κεκλῆσθαι. οὐ γὰρ ἐξετάζομεν ὅθεν οἱ καλοὶ, καὶ ἀγαθοί εἰσιν, οὐδὲ φθονοῦμεν, εἰ μὴ φίλοι ὄντες ἀγαθὰ εἰργάσαντο. ἐπαινοῦντες δὲ ἃ ἔπραξαν, οἰκείοις αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἔργων ποιούμεθα. ὃ δὴ μάλιστα καταπλαγέντες τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπαινοῦμεν, τοῦτο ἔστιν, ὅτι ἡμῖν ἔδοξαν φίλοι οὗτοι δὴ ἄριστοι ἁπάντων γεγωνέναι, καὶ τοῖς ἄλλοις, νομοθέται καταστῆσαι, ὡς χρὴ τοῖς φίλοις ἁπάσης τύχης κοινωνεῖν, καὶ τοῦτο Σκυθῶν τῶν ἀρίστων διαπεύσεσθαι. καὶ ἃ γε μετ' ἀλλήλων, ἢ ὑπὲρ ἀλλήλων ἔπαθον ἀναγράψαντες οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐπὶ στήλης χαλκῆς, ἀνέθεσαν εἰς τὸ Ὀρέστιον, καὶ νόμον ἐποιήσαντο, πρῶτον τοῦτο μάθημα, καὶ παίδευμα τοῖς παισὶ τοῖς σφετέροις εἶναι

nos qui barbari sumus, rectiùs vobis de bonis viris sentiamus. Siquidē in Argo, & Mycenis, ne sepulchrum quidē vllum insigne videre est Orestis ac Pyladis: apud nos verò & templum ostenditur simul vtrique sacrum, ita vt par erat amicis, & hostiæ offeruntur, reliquúsque omnis honos. Porrò quòd hospites erant, non Scythæ, nihil obstat quominus viri boni iudicentur. Neq; enim inquirimus cuiates sint viri honesti ac probi, neque inuidemus, si quanquā amici non sunt, res egregias gesserunt: quin magis ea quæ patrarunt, probantes, illos ab ipsis factis nostrates ducimus. Quod autem potissimùm stupentes in illis viris defferimus, illud est, quod hi nobis visi sunt amici inter se omnium longè optimi extitisse, atque alijs ceu legem statuisse, quēadmodū oportet amicos omnem inter se communicare fortunam: & promeruisse vt à præstantissimis Scytharum colerentur. Itaque quæcunq; alter cum altero, vel alter pro altero tulit, ea maiores nostri descripta in ærea columna Orestis in templo reposuerunt, legémque tulerunt, vt ea colūna suis liberis prima esset

ᾗ σήλῳ ταύτῳ, ᾗ τὰ ἐπ' αὐτῆς γεγραμμένα διαμνημονεύσαι. θᾶττον γοῦν τοὔνομα ἕκαστος αὐτῶν ἐπλάθοιτο τῆ πατρὸς, ἢ τὰς Ὀρέστου, καὶ Πυλάδου περόδους ἀγνοήσειεν. ἀλλὰ ᾗ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆ νεῶ τὰ αὐτὰ, ὁπόσα ἡ σήλη δηλοῖ, γεγραφῆς ὑπὸ τῶν παλαιῶν εἰκασμένα δείκνυται, πλέων Ὀρέστης ἅμα τῷ φίλῳ. ἔπειτ' ἐν τοῖς κρημνοῖς διαφθαρείσης αὐτῷ τῆ νεὼς, συνειλημμένος, καὶ πρὸς πλῆν θυσίαν παρεσκευασμένος. καὶ ἡ Ἰφιγένεια ἤδη καταρχέται αὐτῶν. καταντικρὺ δ' ἐπὶ τῷ ἑτέρου τοίχου, ἤδη σκιδνυκὼς τὰ δεσμὰ γεγραπται, ᾗ φονεύων τὸν Θόαντα, καὶ πολλοὺς ἄλλους τῆ Σκυθῶν. ᾗ τέλος, ἀποπλέοντες, ἔχοντες πλῆν Ἰφιγένειαν, ᾗ πλῆν θεόν. οἱ Σκύθαι δ', ἄλλως ἐπιλαμβάνονται τῆ σκάφους ἤδη πλέοντος, σκρεμαννύμενοι τῆ πηδαλίων, ᾗ ἐπαναβαίνειν πειρώμενοι. εἶτ' οὐδὲν ἀνύσαντες. οἱ μὲν αὐτῶν, θαυμαπαι. οἱ δ', καὶ δέει τούτου, ἀπονήχονται πρὸς τ' ἠῖόν, ἔνθα δὴ καὶ μάλιστα ἴδοι τις ἂν ὁπόσῃ ὑπ' ἀλλήλων ἔωσιαι ἐπιδεικνυντο ἐν τῇ πρὸς

institutio & disciplina, & quæ in illa essent adscripta recordarentur. Itaque patris quisque sui nomen citiùs obliuiscereturA res gestas Orestis ac Pyladis ignoraret. Quin & in ambitu templi, quæcunque in columna notantur, eadem priscorum picturis adumbrata visuntur: Nempe Orestes vnà cum amico nauigans, deinde fracta inter abruptas cautes ipsorum naue comprehensus, & ad victimam adornatus. Iámque Iphigenia initiat eos. Ex aduerso verò in altero pariete, idem iam vinculis exutus depictus est, ac Thoantem occidens, multósque ex Scythis alios: postremò soluentes, & Iphigeniam ac Deam habentes. Porrò Scythæ frustra scapham adoriuntur iam nauigantem, hærentes gubernaculis ac conscendere conantes. Deinde re nequicquam tentata, alij quidem ex ijs saucij, alij verò eius rei metu compulsi, natatu semet in solum recipiunt, vbi vel maximè liceat perspicere, quãtam in conflictu cum Scythis alter in alterum beneuolentiam præstiterit.

τὴν Σκύθας συμπλοκῆ. πε-

πέπηκε γὰρ ὁ γεγραφὼς ἑκάτερον, ἀμελήσαντα μὲν τῶν καθ' ἑαυτὸ πολεμίων, ἀμυνόμενον δὲ τοὺς ἐπιφερομένους θατέρῳ, καὶ πρὸ ἐκείνου ἀπαντᾶν, περιῳούμενον τοῖς τοξεύμασι, καὶ παρ' οὐδὲν τιθέμενον, εἰ ἀποθανεῖται, σώσας τὸ φίλον, καὶ τῷ ἐπ' ἐκεῖνον φερομένῳ πληγὴν ἐνεγκάμενος τῷ αὐτοῦ σώματι. τηλικὴ δὴ τοσαύτη ἔνοια αὐτῶν, καὶ τηλικὸν ἐν τοῖς δεινοῖς κοινωνία, καὶ τὸ πιστὸν, καὶ φιλέταιρον, καὶ τὸ ἀληθές, καὶ βέβαιον τῆς πρὸς ἀλλήλους ἔρωτος, οὐκ ἀνθρώπινα ταῦτα ὑπονοήσω εἶναι, ἀλλά τινος γνώμης βελτίονος, ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς τούτους ἀνθρώπους. οἷ μέχρι μὲν κατ' ἔργον ὁ πλοῦς ἐστι, τοῖς φίλοις ἀγαναπτόσιν, εἰμὴ ἐπίσης κοινωνήσουσι τῶν δεινῶν. εἰ δέ τι καὶ μικρὸν αὐτοπαύσειεν αὐτοῖς, οἴχονται, μόνους τοὺς κινδυνίους ἀπολιπόντες. καὶ γὰρ οὖν καὶ τόδε ὅπως εἰδῆς, οὐδὲν Σκύθαι φιλίας μεῖζον οἴονται εἶναι. οὐ γὰρ ἔστιν ἐφ' ὅτῳ ἂν τις σκύθης μᾶλλον σεμνύναιτο, ἢ ἐπὶ τῷ συμπονῆσαι φίλῳ ἀνδρὶ, καὶ κοινωνῆσαι τῶν δεινῶν, ὥσπερ οὐδὲν ὄνειδος μεῖζον παρ' ἡμῖν, τοῦ προδότου φιλίας γε-

Fecit enim pictor vtrumque de suis hostibus securum, sed propellentem eos qui in alterum feruntur, & ante illum iaculis occurrere conantem, ac pro nihilo ducentem si intereat ipse, modò amicum seruet, vel suo ipsius corpore in illum intentos ictus præripiens. Iam verò tantam illorum beneuolentiam, atque in rebus tristibus communionem, fidem, humanitatem, veritatem, denique alterius in alterum amoris constantiam, hæc haudquaquam humana putauimus esse, verùm animi cuiusdam præstantioris, quàm pro hominum vulgo: qui donec secundis ventis nauigatur, amicis indignantur, nisi ex æquo participes fiant rerum lætarum: quòd si vel paululum ijs reflare venti cœperint, aufugiunt solos in periculis deserentes. Enimuero & illud noueris, nihil amicitia melius arbitrantur Scythæ, nec vlla re magis gloriatur Scytha, quã adiuuandis amicis, & communicandis rebus acerbis: quemadmodum neque probrum apud nos maius vllum, quàm amicitiæ proditorem

ηγεῖσθαι δοκεῖν. διὰ ταῦτα Ορέστην, καὶ Πυλάδην τιμῶμεν, ἀρίστους ἡγουμένους τὰ Σκυθῶν ἀγαθὰ, καὶ ἐν φιλίᾳ διενεγκόντας. ὃ μεγιστον ἡμεῖς ἁπάντων θαυμάζομεν. καὶ τοὔνομα ἐπὶ τούτοις αὐτῶν ἐθέμεθα, κορύκους καλεῖσθαι. τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ, ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι, φίλιοι δαίμονες. Μνη. ὦ Τόξαρι, οὐ μόνον ἄρα τοξεύειν ἀγαθοὶ ἦσαν Σκύθαι, καὶ τὰ πολεμικὰ τῶν ἄλλων ἀμείνους, ἀλλὰ καὶ ῥήσιν εἰπεῖν, ἁπάντων πιθανώτατοι. ἐμοὶ γοῦν τέως ἄλλως γιγνώσκοντι, νῦν καὶ αὐτῷ δίκαια ποιεῖν δοκεῖτε, οὕτως Ορέστην καὶ Πυλάδην σεβισάμενοι. ἐλεήθητε δέ με ἆ γυναῖε, καὶ γραφεὶς ἀγαθὸς ὤν. παίνω γοῦν ἐναργῶς ἐπίδειξας ἡμῖν τὰς ἐν τῷ ὀρεστείῳ εἰκόνας, καὶ τὴν μάχην τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὰ τραύματα ἀλλήλων. πλὴν ἀνὴρ ἀνήθλιος ἂν οὕτω ποτὲ πεπαιδεύσθαι εἶναι φιλίαν ἐν Σκύθαις. ἅτε γὰρ ξένους, καὶ ἀγελείους ὄντας αὐτοὺς, ἔχθρᾳ μὲν ἀεὶ συνεῖναι, καὶ ὀργῇ, καὶ θυμῷ, φιλίαν δ', μηδ' πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους ἐπαναιρεῖσθαι, τεκμαιρόμενος τοῖς τε

videri. Has ob res Orestē & Pyladem veneramur, quòd præstantissimi extiterint in Scytharū virtutibus, atq; in amicitia præcellentes: quod nos primū omnium admiramur. Appellationē quoq; ex his illorū factis imposuimus, vt Coraci vocentur. Quod quidē nostra in lingua perinde sonat, ac siquis dicat, Dij amicitiæ præsides. *Mne.* Profectò Toxari, non arcu modò valuerunt Scythę, bellicisque in rebus cæteris antecelluerunt; sed etiam ad dicendum & persuadendum aptissimi omnium fuerunt: vnde mihi cùm dudū secus videretur, nunc eidē meritò fecisse videmini, qui sic Orestem ac Pyladem in Deorū numerū retuleritis. Nesciebā & illud, vir optime, quòd pictor quoque bonus esses: qui admodum euidenter ostendisti nobis, quæ sunt in Orestis templo, picturas, pugnámque virorū, alteriq; pro altero susceptа vulnera. Atqui non putabā olim apud Scythas, tanto studio cultā fuisse amicitiā: sed ipsos vt pote peregrinos, agrestes, odio perpetuo, ira, & excādescētia cōmitti, amicitiā verò ne in familiarissimos quidē exercere, idq; conijciens, cū ex alijs quę de illis audiuim⁹, ἄλλοις, ἃ περὶ αὐτῶν ἀκούσαμεν,

καὶ ὅτι καταδίουσι τοὺς πατέρας ἀποθανόντας. Το. εἰ μὴ καὶ τἆλλα ἡμεῖς τῶν Ἑλλήνων, καὶ δικαιότεροι τὰ πρὸς τοὺς γονέας, καὶ ὁσιώτεροι ἐσμὲν, ἐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι φιλοτιμηθείην πρὸς σέ. ὅτι δ' οἱ φίλοι Σκύθαι πολὺ πιστότεροι τῶν Ἑλλήνων φίλων εἰσὶ, καὶ ὅτι φιλίας λόγος πλείων παρ' ἡμῖν, ἢ παρ' ὑμῖν, ῥᾴδιον ἐπιδεῖξαι. καὶ πρὸς θεῶν τῶν Ἑλλήνων, μὴ πρὸς ἀχθηδόνα μου ἀκούσῃς, ἢν εἴπω τι, ὧν κατανενόηκα, πολλὰ ἤδη χρόνον ὑμῖν συγγινόμενος. ὑμεῖς γάρ μοι δοκεῖτε τοὺς μὲν περὶ φιλίας λόγοις, ἀμείνονι ἄλλων εἰπεῖν αὐδιωάζ. τὰ ἔργα δ' αὐτὰ, ἃ μόνον ἃ κατ' ἀξίαν τῶν λόγων ἐμελετᾶν, ἵνα μὴ ἀπόλῃ ὑμῖν ἐπαινέται τε αὐτῶν, καὶ δεῖξαι ἥλικον ἀγαθόν ἐστιν. ἐν δὲ ταῖς χρείαις πρόδοντες τοὺς λόγους, ἀραπετεύετε ἐκ οἶδ' ὅπως ἐκ μέσων τῶν ἔργων. καὶ ὁπόταν ὑμῖν οἱ βαγωδοὶ τὰς τοιαύτας φιλίας ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀναβιβάσαντες δεικνύωσιν, ἐπαινεῖτε, καὶ ἐπικροτεῖτε. καὶ κινδυνευόντων αὐτοῖς ὑπὲρ ἀλλήλων οἱ πολλοὶ. καὶ ἐπιδακρύετε. αὐτοὶ δ', οὐδὲν ἄξιον

tum ex hoc quòd patres vita functos deuorant. Tox. An nos Græcis cùm alijs in rebus, tum in cultu parentum iustiores & sanctiores simus, in præsentiarum haudquaquam contenderim tecum. Verùm amicos nostrates Græcis amicis longè esse fideliores, & maiorem apud nos, quàm apud vos amicitiæ rationem haberi, facile fuerit docere. Ac per Deos Græcorum, ne tibi sit molestum audire, si quæ perspexi, dixero, multum iam temporis apud vos versatus. Vos enim mihi videmini præclariùs cæteris de amicitia verba facere posse: vim verò factáque illius, adeò non solùm pro sermonum dignitate non exercere, vt sat vobis sit prædicare eam, & quantum sit bonum, ostendere. At in vsu, deficientes à sermonibus, nescio quomodo è medio opere aufugitis. Cæterùm quum Tragœdi in scenam progressi, istiusmodi amicitias vobis repræsentant, approbatis, applauditis, illísque pro se mutuo periclitantibus illachrymamini pleriq; : ipsi verò nihil dignũ

ἔπαινος γὰρ τῶν φίλων παρέχεσθαι τολμᾶτε. ἀν̓ ἴω του φίλος δεηθεὶς τύχῃ, αὐτίκα μάλα, ὥσπερ τὰ ὀνείρατα οἴχονται ὑμῖν ἐκποδὼν ἀποπέμψαι αἱ πολλαὶ ἐκεῖναι βαγῳδίαι, τοῖς κενοῖς τούτοις, καὶ κωφοῖς προσωπείοις ἐοικότας ὑμᾶς ἀπολιπεῖν. ἃ δὴ ῥηθήσεται τὸ σῶμα, καὶ παμμέγεθες κεχηνότα, οὐδὲ τὸ σμικρότατον φθέγξεται. ἡμεῖς δ̓ ἔμπαλιν, ὅσον γὸ δὴ λειπόμεθα ἐν τοῖς περὶ φιλίας λόγοις, τοσοῦτον ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῖς πλεονεκτήσομεν. ἐγ̓ οὖν ὧν δοκεῖ, οὕτω νῦν ποιῶμεν. τοὺς μὲν παλαιοὺς φίλους, ἀρεμεῖν ἐάσωμεν, εἴ τινας ἢ ἡμεῖς, ἢ ὑμεῖς τῶν πάλαι κατειθμεῖν ἔχομεν. ἐπεὶ κατά γε τοῦτο, πλεονεκτοῖτε ἄν, πολλοὺς, καὶ ἀξιοπίστους μάρτυρας τοὺς ποιητὰς παρεχόμενοι, τὸν Ἀχιλλέως, καὶ Πατρόκλου φιλίαν, καὶ τὸν Θησέως, καὶ Πειρίθου, καὶ τ̓ ἄλλην ἑταιρείαν, ἐν καλλίστοις ἔπεσι, καὶ μέλεσι ῥαψῳδοῦντας. ὀλίγοις δὲ τινας προσκεισόμεθοι τ̓ καθ̓ ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν διηγησόμενοι. ἐγὼ μὲν, τὰ σκυθικά. σὺ δ̓, τὰ ἑλληνικά. καὶ ὁπότερος ἂν

laude pro amicis præstare audetis. Quin si egeat amicus re aliqua protinus vt insomnia, procul auolantes euanescunt multæ illæ tragœdiæ, vósque similes relinquunt inanibus istis, ac mutis personis, quæ diducto rictu, atque immane hiantes, ne minimum quidem loquuntur. At nos è diuerso, quo sumus in dicendo de amicitia posteriores, hoc in ea præstanda præcedimus. Itaque si videtur, nunc ita faciamus: priscos illos amicos silentio prætereamus, siquos vel nos, vel vos, ex his qui olim fuerunt, recensere valemus, postquam ista quidem parte superaueritis, compluribus, ac grauibus adductis testibus, nempe poëtis qui Achillis, & Patrocli amicitiam, tum Thesei, Pirithoique, neque non aliorum necessitudinem, pulcherrimis versibus, carminibúsque cecinerunt. Quin paucos quosdam in medium afferamus ex his qui nostra memoria fuerunt, eorúmque res gestas exponamus: ego quidem Scythicas, tu verò Græcanicas. Et in his vter superarit, meliorélque

ἐν τούτοις κρατῇ, καὶ ἀμείνους

πτερόμενον τὸν φίλον, αὐτός τε νενικηκὼς ἔσῃ, καὶ τῇ αὐτῇ ἀρετῇ κρείττων, καὶ κάλλιστον ἀγῶνα, καὶ σεμνότατον ἀγωνισάμενος. ὡς ἔγωγε πολὺ ἥδιον ἂν μοι δοκῶ μονομαχῶν ἡττᾶσθαι, ἀποτμηθῶσι τὴν δεξιάν, ὅσῳ ἡ σκυθικὴ σπιτιμοῦ ὄζει, ἢ χείρων ἄλλου κρίνειν φιλίαν κεκεῖσθαι. καὶ ταῦτα, Ἕλλωνος, σκύθης αὐτὸς ὤν. Μνη. ἔστι μὲν ὦ Τόξαρι οὐ φαῦλον τὸ ἔργον αὐδρεῖόν σοι, πολεμίῳ μονομαχῆσαι, παῦ ἐυσόχοις, καὶ τεθηγμένοις παρεσκευασμένῳ τοὺς λόγους. οὐμὲν ἀλλ' οὐδ' οὕτω κατατρέχουσ ἐν βεβαιοῖ τὸ ἑλληνικὸν ἅπαν, ὑποχωρήσομαί σοι. καὶ γὰρ ἂν εἴη παράδεινον, ὑπὸ δυοῖν μὲν ἐκείνοιν ἡττῆσθαι τοσούτους τῶν Σκυθῶν, ὁπόσους οἵ τε μῦθοι δηλοῦσι, καὶ αἱ ὑμέτεραι παλαιαὶ γραφαί, ὡς μικρῷ πρόσθεν εὖ μάλα ἀνεβαγόδησας. Ἕλλωνας δ' πάντας, τοσαῦτα ἔθνη, καὶ τοσαύτας πόλεις ἐρημίαν ὑπὸ σῶ ἁλῶναι. εἰ γὰρ τοῦτο γνοίη τις, ἡ τὴν δεξιὰν ὥσπερ ὑμεῖς, ἀλλὰ τὴν γλῶτταν ἀποτμηθῆναι καλόν. πότερον δ' οἰόμενοι χρὴ τὸ ἀριθμὸν ἡμῖν τῶν φιλικῶν τούτων πρόξεων, ἢ ὁπόσῳ ἂν τις πλείους

amicos produxerit, is & victor esto, & suam ipsius victoriam promulgato, tanquam qui pulcherrimum atque honestissimum certamẽ decertarit: adeò vt ego quidem malim mihi deuicto in singulari certamine, dextram amputari (quæ apud Scythas victo est pœna) quàm in amicitia quopiam inferior iudicari, præsertim Græco, ipse Scytha cùm sim. *Mne.* Equidem haud mediocris est negotij, cum viro, vt tu es, bellatore, singulari certamine congredi, singularis solertiæ & acuminis orationibus instructo. Haud tamen vsque adeò ignauiter, tam citò vniuersam deserens Græciam, tibi cessero. Etenim hoc esset grauissimum, vt à duobus illis tot Scythæ victi fuissent, quot fabulæ declarant, & vetustæ picturæ vestræ, quas paulò antè scitè admodum repræsentasti: Græci verò, tot gentes, tot ciuitates, nullo defendente abs te vincerentur. Nam istud si fiat, non vestro more dextram, sed linguam execari conueniat. Vtrum verò nobis definiendus est numerus rerum ab amicis actarum, an quanto quis plures

ἢ ὁπόσῳ ἂν τις πλείους

ἔχη λέγειν, τοσούτῳ εὐπορώτερος δόξειεν ἂν πρὸς τὴν νίκην; Το. οὐδαμῶς. δοκῶ γὰρ μὴ ἐν τῷ πλήθει αὐτῶν τὸ κράτος, ἀλλ' εἰ ἀμείνους. καὶ εἰ τιμωρᾶται φαίνοιντο αἱ σαὶ τῶν ἐμῶν. ἴσα τ' ἀριθμὸν οὖσα, καιριώτερα δηλονότι ἐργάσονται μοι τὰ βαύματα, καὶ δᾶττον ἐνδώσω πρὸς τὰς πλη- B γάς. Μνη. εὖ λέγεις. καὶ ὡς ἐνδώσουσιν ὁπόσαι ἱκαναί. Το. πέντε ἔμοιγε δοκοῦσιν ἱκανάτερῳ. Μνη. καμοὶ δοκεῖ. πρότερος δ' λέγε. ἀλλὰ ἐπομοσάμενος ἢ μὴν ἀληθῆ ἐρεῖν. ἄλλως γὰρ ἂν πλάτειν τὰ τοιαῦτα, ὦ παῦ χαλεπόν. καὶ ὁ ἔλεγχος ἀφανής. εἰ δ' ὁμόσειας, οὐχ ὅσιον ἀπιστεῖν. Το. ὀμοῦμεθα, εἴ τι καὶ ὅρκου δεῖν νομίζεις. Μνη. τίς δέ σοι τῶν ἡμετέρων θεῶν; ἆρ' ἱκανὸς ὁ φίλιος; Το. καὶ μάλα. ἐγὼ δ' τ' ὀμόσαι ὀμοῦμαί σοι ἐν τῷ ἐμαυτοῦ λόγῳ. Μνη. ἴσθι τοίνυν ὁ Ζεὺς ὁ φίλιος, ἢ μὴν ὁπόσα ἂν λέγω πρὸς σε, ἢ αὐτὸς εἰδὼς, ἢ παρὰ ἄλλων, ὁπόσον οἷόν τ' ἐμὲ δι' ἀνεξεβείας ἐπιστασθαι ὀμόσαι ἐρεῖν, μηδὲν παρ' ἐμαυτοῦ ὑπεραγωδῶν. καὶ πρότερόν σοι τὸν Ἀγαθοκλέους, καὶ Δεινίου φιλίαν διηγήσομαι,

dicendas habuerit, tanto ad victoriam consequendam locupletior videbitur. *Tox.* Nequaquam. Imò nō multitudine vis harū definiatur, A sed præstantia, vt si tuæ meis acutiores appareant, quanuis numero sint pares, magis lethalia vulnera mihi infligant, quarum ictibus memet ocyus dabo. *Mne.* Probè loqueris. Statuamus ergo quot erunt satis. *Tox.* Quinque vtrique fore satis mihi videntur. *Mne.* Itidem mihi videtur. At prior dicito: verùm iuratus te vera dicturum: alioqui fingere C eiusmodi, non admodum fuerit difficile: nec palàm refelli queant. Porrò si iuraris, nefas sit non habere fidem. *Tox.* Iurabimus, siquid etiam iureiurando opus esse censes. *Mne.* At quis D tibi è Dijs nostratibus? num idoneus Iupiter Philius? *Tox.* Maximè. Ego quoque nostratem meapte in lingua iurabo. *Mne.* Testis igitur, esto Iupiter Philius, quæcūque tibi sum dicturus, vel quæ viderim ipse, vel quæ ab alijs quoad fieri potuit, diligentissimè perceperim, narraturum, nihil ex me ipso exaggerantē. Ac primo quidem loco, Agathoclis & Diniæ amicitiam tibi referam,

ἀοίδιμον ἐν τοῖς Ιωσι γεγονέναι. Ἀγαθοκλῆς γὰρ οὗτος ὁ Σάμιος, οὐ πρὸ πολλοῦ ἐτελεύτησε, ἄριστος μὲν ἐς φιλίαν ὡς ἔδειξε, τἆλλα δ', οὐδὲν ἀμείνων Σαμίων τῶν πολλῶν, οὔτε ἐς τὸ γλίσχρον, οὔτε ἐς τἆλλα πλεονεξίαν. Δεινίᾳ δὲ τῷ Λυσίωνος Ἐφεσίῳ, φίλος ἐκ παίδων ἦν. ὁ δὲ Δεινίας, ἐπλούτει αἶψα εἰς ὑπερβολήν. καὶ ὥσπερ εἰκὸς, νεόπλουτον ὄντα, πολλοὺς καὶ ἄλλους εἶχε περὶ αὑτὸν, ἑταίρους μὲν συμπεῖν, καὶ πρὸς ἡδονὴν συνεῖναι, φιλίας δὲ, πλείσου ὅσον ἀποδέοντας. τέως μὲν οὖν ἐν τούτοις, καὶ ὁ Ἀγαθοκλῆς ἐνετάζετο, καὶ συνῆν, καὶ συνέπινεν αὐτοῖς, οὐ πάνυ χαίρων τῇ τοιαύτῃ διαιτῇ. καὶ ὁ Δεινίας, οὐδὲν αὐτὸν ἐντιμότερον εἶχε τῶν κολάκων. τελευταῖον δὲ, καὶ προσέκρουε, τὰ πολλὰ σκώπτων. καὶ φορτικὸς ἐδόκει, ὑπομιμνήσκων καὶ τῶν προγόνων, καὶ φυλάττειν παρήγγελλον, ἃ μὴ πολλῶν κτημάτων ὁ πατὴρ αὐτῷ κτησάμενος, κατέλιπεν. ὥστε διὰ ταῦτα, οὐδὲ ἐπὶ τοὺς κώμους ἐπῆγον ἔτι αὐτὸν, ἀλλὰ μόνος μετ' ἐκείνων ἐκώμαζε, καὶ ἐμέθυσκεν περιεχόμενος

quæ celebris est apud Ionas. Nam Samius hic Agathocles, non ita pridem vixit, vir in amicitia præstantissimus, vt re declarauit. Cæterùm reliquis in rebus vulgo Samiorum nihilo præstãtior, neque genere, neque opibus alijs. Huic cum Dinia Ephesio, Lysionis filio, amicitia à puero interceſſerat. Porrò Dinias supra modum ditatus est, vtq; solent ij qui nuper opes nacti sunt, complures & alios secum habebat, idoneos illos ad comportationem, & ad voluptariam consuetudinem: ab amicitia verò longè alieniſſimos. Atque inter hos interim habebatur Agathocles, cúmque illis versabatur, & compotabat, non admodum approbans eam cõuiuendi rationem. Ac Dinias hunc nihilo maiori in pretio habebat quàm adulatores. Tandem etiam offendere cœpit, crebriùs obiurgans: moleſtúsque videbatur, quippe qui maiores ipsi cõmemoraret, præcipéréeq; vt seruaret, quæ multo labore parta, pater illi reliquiſſet: adeò vt ob hæc ne ad comeſſationes quidem deinceps adhiberetur, sed solꝰ cũ illis comeſſaretur, celare cupiens Agathoclem. Demũ ab τὸν Ἀγαθοκλέα. καὶ δή ποτ' ἐκὰ

τῶν κολάκων ἐκείνων ὁ ἄθλιος ἀναπείθεται, ὡς ἐρᾷη αὐτῆς Χαρίκλεια Δημώνακτος γυνή, αὐδηρὸς ὀπφανῆς, καὶ πρώτου Ἐφεσίων τὰ πολιτικά. καὶ γράμματά τε εἰσφοίτα παρὰ τῆς γυναικὸς αὐτῷ, καὶ στέφανοι ἠμμαράντινοι, καὶ μῆλά τινα ἀποδεδυμένα. καὶ ἄλλα, ἐπόσα αἱ μαστροποὶ ἐπὶ τοῖς νέοις μηχανῶνται, κατὰ μικρὸν αὐτοῖς ὀπιτεχνώμενοι τὸν ἔρωτας, καὶ ἀναφλέγουσι τὸ πρῶτον ἐρᾶσθαι νομίζοντας. ἐπαγωγότατον δὲ τοῦτό γε καὶ μάλιστα τοῖς καλοῖς εἶναι οἰομένοις, ἄγχις αὖ λάθωσιν εἰς τὰ δίκτυα ἐμπεσόντες. ἦν Χαρίκλεια ἡ, ὦ ἄριστον μὲ γύναιον, ἑταιρικὸν ἦθος ὀκτόπους, καὶ τὸ πρόσχυτος ἀεὶ, καὶ εἰ παίγνιον ἐπ' ὀλίγῳ ἐθελήσειέ τις. καὶ εἰ πρόσιδοί τις μόνον, ἐυθὺς ἐπήνευε. καὶ δέος ἦδη ἦν, μή ποι αὐτείποι Χαρίκλεια. δεινὴ ἦ καὶ τἆλλα τεχνίτις, παρ' ὦ τινα βούλει τῶν ἑταιρῶν ὀπαδάσαι ἐρασήν. καὶ ἀμφίβολον ἔτι ὄντα, ὅλον ἐκκαυτικῶς, καὶ ἐνεχόμενον ἤδη ὀπτεῖναι, καὶ προσκλῶσαι ἄρτι μὲν ὀργῇ, ἄρτι δὲ κολακείᾳ. καὶ μὴ μικρὸν, ἀλλ' ὁλκαίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἕτερον ἀποκλίναι δοκεῖν.

assentatoribus illi misero persuasum est, quòd amaretur à Chariclea Demonactis vxore, viri illustris atque inter Ephesios in honoribus ciuilibus primarij. Iam & literulæ à muliere ad illum ventitabant, & serta semimarcida, & admorsa poma: denique quicquid ad hæc lenæ machinantur in adolescentes, quò paulatim illis amorem artibus quibusdam inserant, primúmque hac incendant opinione, quòd sese credant amari. Nam & hoc plurimum illicit, præsertim eos qui sibi formosi videntur, donec imprudentes in casses inciderint. Erat autem Chariclea vrbana mulier, mirum in modum meretricia: & quiuis obuius, etiamsi vel minimum concupiuisset, & si duntaxat aspexisset, protinus annuebat, nec erat metuendum, ne recusaret Chariclea: potens alioqui artifex: & quauis meretrice doctior amatorem allicere, & ambiguus cùm adhuc esset, totum subigere: ac quum iam teneretur, incitare, & accendere, nunc ira, nunc blandimentis, mox fastidio, & quod ad alterum inclinare videretur:

ἡ ὅλη συγκεκρότητο ἅπαντα χόσην ἡ γυνὴ, ἡ πολλὰ μηχανήματα παρεσκεύαστο κῆ τ ἐρασῶν. τοιοῦτον οὖν τότε οἱ Δεινίε κόλακες παραλαμβάνουσιν ἐπὶ τὸ μειράκιον, καὶ τὰ πολλὰ ὑπεκκωμῳδοῦν, συνωδοῦντες αὐτὸν εἰς τ ἔρωτα τ Χαρικλείας. ἦδὲ, πολλοὺς ἤδη νέους ἐκβαχλίσασα, καὶ μυρίους ἐρῶντας ὑπονοήσασα μόνη, ἡ οἴκοις πολυτελέσι αὐτοῖς ἀναπέπασα, ποικίλον τι, ἡ πολυγόμφιον κακὸν, παραλαβοῦσα εἰς τὰς χεῖρας ἀπλοϊκὸν, καὶ ἄπειρον τῶν τοιούτων μηχανημάτων νεανίσκον, ὃν αὐτὴκεν ἐκ τῶν ὀνύχων. ἀλλὰ περιέχουσα παντοχόθεν, ἡ διαπεισασα, ὅτε ἤδη παντάπασιν ἐκρέπτει, ἀυτή τε ἀπώλετο ὑπὸ τ ἄγχους, καὶ τῷ κωμῳδουμένῳ Δεινίᾳ μυρίων κακῶν αἰτία ἐγένετο. τὸ μὲ γὰ πρῶτον ἐυθὺς ἐκεῖνα ἐπ' αὐτὸν καθίει τὰ γράμματα. καὶ συνεχῶς πεμπομένη τ ἄβρειαν, ὡς ἐδάκρυσε, ἡ ἐπηγέτησε. ἡ τέλος, ὡς ἀπάγξ ἑαυτὴν ἡ αθλία ὑπὸ τ ἔρωτος, ἕως δὴ ὁ μακάριος ἐπείσθη καλὸς εἶναι, ἡ ταῖς Εφεσίων γυναιξὶ περιπάτητος. καί που συνελήφθη πολλὰ ἱκετευθείς.

& tota erat vndique comparata mulier, artibúsque omnigenis in amantes instructa. Tunc igitur Diniæ adulatores hanc ad adolescentulum adducunt, multáque assimulabant, quò eum in amorem Charicleæ impellerent. Hæc autem quæ iam complures adolescentes iugularat, & innumerabiles amores mentita fuerat, domósque opulentas euerterat: varium quoddam & inexpugnabile malum: vbi manibus prehendit simplicem hunc adolescentulum, & huiusmodi artium imperitum, ex vnguibus nón dimisit. Verùm vbi vndiq; complexa fuisset & confixisset ipsum, cùm iam omnino teneret, tum ipsa à captura est perdita, tum infœlici Diniæ sexcentorum malorum fuit causa. Nam primùm quidem statim literulas illas ad eum dat, ancillam subinde missitando quibus renuntiaret, vt fleret, vt vigilaret, vtque tandem misera se ipsam præ amore esset strangulatura: donec iam beatus ille persuasus, sibi formosus esse videretur, & Ephesiorum vxoribus amabilis. At tandem multum exoratus in congressum est adductus.

καὶ τοιαυτῆδεν ἦδη ῥᾷον, ὡς τὸ εἰκὸς ἀλώσεσθαι ἔμελλεν ὑπὸ γυναικὸς κομψῆς, καὶ πρὸς ἡδονὴν τε ὁμιλῆσαι ἐπιτερψούσης, καὶ ἐν καιρῷ δακρύσαι· καὶ μεταξὺ τῶν λόγων, ἐλεεινῶς ὑποστενάξαι. καὶ ἀπόντος ἤδη, λαβέσθαι. καὶ εἰσελθόντι, προσδεχομένην, καὶ καλλωπίζεσθαι, ὡς ἂν μάλιστα ἀρέσειε. καὶ ποτε καὶ ᾄσαι, καὶ κιθαρίσαι. οἷς ἅπασι κατὰ τὸ Δημόσθενικὸν ἐκλέγηται. καὶ ἐπεὶ ἤσθετο προνοίας ἐχόντα, καὶ διάδηλον ἦδη τῷ ἔρωτι, καὶ τακερὸν γεγιγνόμενον, ἄλλο ἐπὶ τούτοις ἐπινοεῖ, καὶ τὸ ἄθλιον ἀπόλλυε. κύων τε γὰρ ἐξ αὐτῆς σκιπήσεται. ἱκανὸν δὲ καὶ τοῦτο, βλάκα ἐρασθῆναι προσεκπυρῶσαι. καὶ ἐκεῖ ἐρόντα πρὸς αὐτὸν, φυλάττεσθαι ὑπό τ' αὐλῶν λέγουσα, πεπυσμένου τὴν ἔρωτα. ὃ δ' οὐδὲ ὅλως τε ἦν φέρειν τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ ἀνείχετο μὴ ὀρᾶν αὐτὴν, ἀλλὰ ἐβάκχευε, καὶ τὸν κόλακας ἐσέπεμπε, καὶ τοὔνομα τῆς Χαρικλείας ἐπεβόα τὸ. καὶ τὴν εἰκόνα περιβαλὼν αὐτῆς, ἐπεποίητο ὑπὸ λίθου λευκοῦ, ἐκόπτετο καὶ τέλος, καταβαλὼν ἑαυτὸν εἰς τοὔδαφος, ἀνυλιοῦτο. καὶ λύπη ἦν ἀκριβὴς τὸ

Et ex eo tempore facilis erat coniectura fore vt caperetur à muliere formosa, ad voluptatem congredi docta, & in occasione flere, & inter loquendum miserabiliter suspirare, & iam abeuntem amplecti, & adeunti occurrere, & formam, vt quàm maximè placeret, colere, interdum vel voce, vel cithara canere: quibus omnibus in Diniam vsa est. Postquam verò sensit excruciari, iámque amore illaqueatum, & colliquatum esse, adhæc aliud excogitat, quo miserum perdat. Grauidam se ex eo simulat (& hoc quoque est efficax ad magis inflammandum stultum amantem) neque postea illum adibat, affirmans à viro sese obseruari, qui hunc amorem persensisset. Hic verò rem ampliùs ferre non poterat, nec durare quum illam non videret: sed flebat, adulatores accersebat, Charicleæ nomen inclamabat, imaginémque illius amplexus (albo autem lapide facta erat) eiulabat. Demum in solum sese proijciens, volutabatur, ídque perfecta rabies erat. Siquidem mulieri reddita sunt dona,

πρᾶγμα. τὰ μὲν γὰρ δῶρα,

οὐκ τ' μῆλα, ἢ στεφάνους αὐτεδίδοτο αὐτῇ, ἀλλὰ σωμοικίαν ὅλαν, καὶ ἀγροὶ, καὶ θεράπαιναι, καὶ ἐσθῆτες εὐανθεῖς, ἢ χρυσὸν ὁπόσον ἐθελήσειε. ἢ τί γὰρ, ἐν βραχεῖ ὁ Λυσίωνος οἶκος ὀνομαστότατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ γυμνώθη, ἐξῃρέθη ἤδη, ἢ ἐξεκένωτο. εἶτα ὡς ἤδη αὖος ἦν, ἀπολιποῦσα αὐτὸν, ἄλλον τινὰ Κρῆτα νεανίσκον τῶν εὐσχρύσων, ἐθήρα, ἢ μετέβαινεν ἐπ' ὠμεῖνον. καὶ ἤρα ἤδη αὐτῆ. κἀκεῖνος ὑπίσευεν. ἀμελούμενος δ' οὖν ὁ Δεινίας, οὐχ ὑπὸ τ Χαρικλείας μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τ κολάκων, κἀκεῖνοι γὰ ὅτι τ Κρῆτα ἤδη τ ἐρώμενον μετεπεπύθεσαν, ἔρχεται παρὰ τ Ἀγαθοκλέα, καὶ πάλαι εἰδότα ὡς ἔχοι πονηρῶς τὰ πράγματα αὐτῷ, ἢ αἰδούμενος τοιοῦτον, ὅμως διηγεῖτο πάντα. τὸν ἔρωτα. πλὴ ἀποείαν. πλὴ ὑπερηφάνειαν τ γυναικός. τ αὐτεραστὴν τὸν Κρῆτα. ἢ τέλος, ὡς οὐβιάσεται μὴ οὐχὶ σωῶν τῇ Χαρικλείᾳ. ὁδὲ, ἄχαριν εἶναι νομίσας ἐν τούτῳ ἀπομνημονεύειν τῷ Δεινίᾳ, διότι οὐ προσίετο μόνον αὐτὸν τῶν φίλων, ἀλλὰ τὰς κόλακας αὐτῶν προτίμα τότε, μόνῳ εἶχε παῤῥᾳαν οἰκίαν ἐν

non pro pomorum aut sertorum pretio: sed solidæ domus, agri, famulæ, vestes floridæ, auri quantum optaret. Quid multa? breui Lysionis domus, antea inter Ones nobilissima exhausta est atque exinanita. Deinde vbi iam exsuccus esset, eo relicto, alium quempiam adolescentulum Cretensem bene nummatum venata est, atque ad illum desciuit. Iam videlicet illum adamabat, atque is quidem credebat. Itaque Dinias neglectus non à Chariclea modò, sed etiam ab assentatoribus (nam isti quoque ad Cretensem amatorem iam desciuerant) abit ad Agathoclem iam pridem non insciun, quàm illi res miserè haberent: & quanquam primùm pudebat, omnia tamen exposuit, amorem, egestatem, arrogantiam mulieris, riualem Cretensem, denique se non victurum nisi cum Chariclea consuescat. Ille verò intempestiuum esse ratus exprobrare Diniæ, quòd ex amicis vnum sese nõ admisisset, sed tunc sibi assẽtatores antepositisset: diuendita, quam vnam in

Σάμῳ ἀπεμπολήσας, ἦκεν αὐτῷ τῷ πιμῷ κομίζων, τέτα τάλαντα. λαβὼν ὁ Δεινίας, ἐκ ἀφανὴς ἐυθὺς ἦν τῇ Χαιρικλείᾳ, καλός πόθεν αὖθις γεγονώς. καὶ αὖθις ἡ ἄβρα, καὶ τὰ γράμματα. καὶ μέμψις, ὅτι μὴ πολλῷ χρόνου ἀφίκετο. καὶ οἱ κόλακες συνέθεον, ὑπαλαμπόμενοι, ὁρῶντες ἐδώδιμον ἔτι ὄντα τὸν Δεινίαν. ὡς δ' ἐσέρχετο ἤδη παρ' αὐτῶν, καὶ ἦκε περὶ τὸν πρῶτον ὕπνον, καὶ ἔνδον ἦν ὁ Δημώναξ ὁ τῆς Χαιρικλείας ἀνὴρ, εἴτε καὶ ἄλλως αἰδόμενος, εἴτε καὶ ἀπὸ σωθήματος τῆς γυναικὸς, ἄμφω γὰρ λέγεται, ἐπαναστὰς, ὥσπερ ἐκ λόχου, τὴν τε αὐλειον ἀποκλεισειν ἐκέλευε, καὶ συλλαμβάνειν τὴν Δεινίαν, πῦρ, καὶ μάστιγας ἀπειλῶν, καὶ ξίφος ὡς ἐπὶ μοιχὸν ἀσπαίρωμος. ὁ δ', σωισθῶν οὐ κακῶς ἦν, μοχλόν τινα πλησίον κείμενον ἁρπάσας, αὐτόν τε ἀποκτείνει τὸν Δημώναχτα, πατάξας εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὴν Χαρίκλειαν, ἐ μιᾷ πληγῇ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ τῷ μοχλῷ πολλάκις, καὶ τῷ ξίφει τὸν Δημώναχτος υἱέα. οἱ δ' οἰκέται, τέως μὲν ἐσήκεσαν ἄφωνοι τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος ἐκπεπληγμένοι. εἶτα πειρώμενοι συλλαμβάνειν,

Samo habebat, domo paterna, pretium illi attulit, talenta tria. Quibus acceptis Dinias, ilico Charicleæ formosus denuo factus apparuit. Rursus ancilla, literulæ, & expostulatio, quòd iamdiu sese non adisset, concurrerunt: item adulatores correpturi suis dolis Diniam, quem adhuc arrodi posse cernerent. Cùm autem se illam aditurum promisisset, venisséque primo ferè somno, essétque intus Demonax Charicleæ maritus, seu alioqui senserat, siue ex compacto vxoris (nam vtrunque aiunt) exiliens velut ex insidijs, & atrium occludi, & Diniam comprehendi iubet, ignem & flagra minitans, & ensem prout in mœchum educens. Hic verò cognoscens vbi malorum esset, vecte, qui propè iacebat, arrepto, & Demonactem ipsum in tempora percussum & Charicleam occidit, non vno quidem ictu hanc, verùm & vecte sæpius, postremò Demonactis gladio. At famuli interea muti stabant rei nouitate attoniti, deinde comprehendere conati,

ὡς καὶ αὐτοῖς ἐσήει μὴ τὸ ξίφος, ἐκεῖνοι μὲν ὑπεφεύγον. ὁ Δεινίας ὅ, ὑπεξέρχεται, πλικάτον ἔργον ἐργασάμενος. καὶ τομίχρι τῆς ἕω παρὰ τῷ Ἀγαθοκλεῖ διέτριβεν, ἀναλογιζόμενοι τὰ πεφραγμένα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων, ὅ, τι ἀποβήσεται σκοποῦντες. ἔα δὲν ὅ οἱ φρατηροὶ παρῆσαν. ἤδη γὰρ τὸ φράγμα διεβεβόητο. καὶ συλλαβόντες τὸ Δεινίαν, ἤδη αὐτὸν ἤξαρνον ὄντα μὴ οὐχὶ πεφονευκέναι, ἀπαγουσι παρὰ τὸν ἁρμοστὴν, ὃς ἦρμοζε τὴν Ασίαν τότε. ὁδὲ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ ἀναπέμπει αὐτόν. καὶ μετ' ὀλίγον καταπεμφθὴ ὁ Δεινίας εἰς Γύαρον νῆσον τῶν Κυκλάδων, ἐν τῷ τὴ φεύγειν εἰς ἀεὶ τεταγμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ Αγαθοκλῆς, καὶ τἆλλα μὲν συνῆν, καὶ πωλαταῖζεν εἰς τὴν Ιταλίαν, καὶ πωλησόμενον εἰς τὸ δικαστήριον μόνος τῶν φίλων, καὶ ποδὸς ὤδὲν ἀνεδέησεν. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἔφευγεν ὁ Δεινίας, ὤδὲ τότε ἀπελείφθη τοῦ ἑταίρου. καταδικάσας δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν, διέτριβεν ἐν Γυάρῳ, καὶ συνέφευγεν αὐτῷ. καὶ ἐπειδὴ παντάπασιν ἠπόρουν τῶν ἀναγκαίων, παρεδοὺς ἑαυτὸν τοῖς πορφυρεῦσι, συνεκατεδύετο.

cùm in hos quoque ferrò insiliret, ipsi aufugerunt. At Dinias clam sese subduxit tanto facinore perpetrato. Et ad auroram vsque apud Agathoclem est commoratus, vbi quæ facta essent reputabant, & quid in posterum esset euenturum, dispiciebant. Vt autem diluxit, milites aderant (iam enim res erat diuulgata) illi comprehensum Diniam, nec inficiantem homicidium, adducunt ad præfectum qui tunc Asiã moderabatur. Hic verò ad Persarum regem eum remittit. Nec ita multo pòst relegatus est Dinias in Gyarum Insulam ex Cycladibus vnam, damnatus à rege vt ibi in perpetuum exularet. Agathocles autem cùm reliquis in rebus nunquam abfuerat, tum pariter soluit in Italiam, & amicorum solus, vnà in iudicium est comitatus, neq; vlquam defuit officio. Porrò vbi iam in exilium profectus est Dinias, ne tum quidẽ destitutus est ab amico: sed ipse sua sponte damnatus simul in Gyaro versabatur, & cum illo exulem agebat. At quum iam rerum omnino necessariarum inopia laborarent, locans se ipsum purpurarijs, victum

natúmque

καὶ τὸ μηδὲν ὅλον τούτου ἀποφέρειν, ἔζεφε τὴν δεινίαν. καὶ νοσήσαντα ὑπὸ σπάνιος, ἐδεήθη πέμψαι. καὶ ἀποθανόντος ἐκέλευσεν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἑαυτοῦ· ἠθέλησεν, μὴ αὐτῷ ἐν τῇ νήσῳ μείνειν, αἰσχυνόμενος καὶ τεθνεῶτα ἀπολιπεῖν τὸν φίλον. τοῦτό σοι ἔργον φίλου Ἕλληνος, ὑπὲρ πολλοῦ γε ἐμοὶ ἀργύριον. ἐπὶ γὰρ οὐκ οἶδα εἰ πέντε διελήλυθεν, ἀφ' οὗ Ἀγαθοκλῆς ὁ Γυαρίῳ ἀπέθανε. Το. καὶ εἶπεν ὦ Μνήσιππε, ἀνάμοτος ὢν ταῦτα ἔλεγες, ἵνα καὶ ἀπιστεῖν αὐ ἐδυνάμην αὐτοῖς, ὅτω σκυθικόν τινα φίλον τὸν Ἀγαθοκλέα τοῦτον διηγήσω. πολλὰ δέδια μή τινα καὶ ἄλλον ὅμοιον εὕρῃς αὐτῷ. Μνη. ἄκουε τοίνυν καὶ ἄλλου ὦ Τόξαρι, Εὐθύδικον τὸν χαλκιδέα. διηγεῖτο δέ μοι περὶ αὐτοῦ Σίμυλος ὁ ναύκληρος ὁ μεγαρικός, ἐπομνύμενος, ἢ μὴν αὐτὸς ἑωρακέναι τὸ ἔργον. πλεῖν μὲν γὰρ ἔφη ἐκ Ἰταλίας Ἀθήναζε περὶ δύσιν πλειάδος, συλλογιμαίους τινὰς ἀνθρώπων κομίζων. ἐν δὲ τούτοις, εἶναι τὸν Εὐθύδικον. καὶ μετ' αὐτὸν, Δάμωνα τὸν χαλκιδέα. καὶ τοῦτον ἐτύγχανον αὐτῷ. ἡλικιώτας δὲ εἶναι, τὸν μὲν Εὐθύδικον,

natúmque hinc lucrum referens, Diniam alebat. Quin & ægrotanti diutissimè inseruiuit: & vbi vita defunctus est, noluit vnquã in patriam reuerti, sed ibi in Insula permansit, cùm amicum vel mortuum deserere puderet. Hoc non ita pridem Græcus amicus præstitit: neque enim scio an quinque anni præterierint, ex quo Agathocles in Gyaro mortem obijt. *Tox.* Vtinam Mnesippe, iniuratus hæc dixisses, vt ijs fidem non habere possem: adeò Scythicum quendam amicum Agathoclem istum descripsisti. Quin vereor ne quem etiam alium huic similem narres. *Mne.* Audi etiam alium Toxari, scilicet Euthydicum Chalcidensem: de quo mihi retulit Simylus Chalcidensis nauclerus, adiurans se teste rem factam esse. Aiebat enim nauigasse sese ex Italia Athenas, circiter Pleiadum occasum, collectitios quosdam homines vehentem, inter quos fuisset Euthydicus, & cũ ipso Damõ Chalcidensis eius amicus, coæquales illi, Euthydicus quidem validus & robustus.

ἐρρωμένον, καὶ καρτερόν.

ἡ ὁ Δάμωνα, ὕπωχρον, καὶ ἀδυνικὸν, ἀρτι ἐκ νόσου μακρᾶς ὡς ἐδόκει ἀνιστάμενον. ἄχρι μὲ οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διαπλεῦσαι ἔφη ὁ Σιμυλος σφᾶς. ἐπεὶ δὲ ἡ πορθμὸν διαπερῶντες, ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ Ιονίῳ ἐγένοντο, χειμῶνα μέγιστον ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν πολλὰ, τί ἂν τις λέγοι; τερετισμὰς πνας, καὶ τροβίλους, καὶ χαλάζας, καὶ ἄλλα, ὅσα χειμῶνος κακά. ἐπεὶ δὲ ἤδη σφᾶς κατὰ τὴν Ζάκυνθον εἶναι ἀπὸ ψιλῆς τὴ κεραίας πλέοντας, ἔτι καὶ ἀσείρας πνας ἐπισυρομένους, ὡς τὸ ῥόθιον ἐπιδέχεσθαι τὴ ὁρμῆς, περὶ μέσας νύκτας, οἷον ἐν τοσούτῳ σάλῳ ναυπάσαντα τὸν Δάμωνα, ἐμεῖν ἐγκεκυφότα εἰς τὴν θάλασσαν. εἶτα ὄϊμαι τῆς νεὼς βιαιότερον ἐς ὃ κεκύφει μέρος ἐπικλιθείσης, καὶ τῷ κύματος συναπώσαντος, ἐκπεσεῖν αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸ πέλαγος, οὐδὲ γυμνὸν τὸν ἀθλιον, ὡς ἂν καὶ ῥᾴδιον διώσασθαι νεῖν. εὐθὺς οὖν βοᾷν πνιγόμενον, καὶ μόγις ἑαυτὸν ὑπερέχοντα τῷ κλύδωνος. τὸν δὲ Εὐθύδικον, ὡς ἤκουσε, τυχεῖν δὲ γυμνὸν ἐν τῇ εὐνῇ ὄντα, ῥίψαι ἑαυτὸ εἰς τὴν θάλασσαν.

Damon contrà ſuppallidus, & valetudinarius: qui nuper ex diuturno morbo conualuiſſe videretur. Ergo ad Siciliam vſque ipſos fœliciter nauigaſſe aiebat Simylus: ſed vbi traiecto freto, in ipſo mari Ionio iam nauigarent, tempeſtatem maximam eis incubuiſſe. Quid autem attinet multa referre? nimirum immanes procellas ac ſinuoſas, grandines, & ſiquæ alia tempeſtatis mala. Cùm autem iam eſſent iuxta Zacynthum, nuda nauigantes antenna, præterea funes quoſdam trahentes, quo nimirum fluctus impetum exciperent, circiter noctem mediam, Damonẽ qui in tanta iactatione nauſearet in mare propendentem vomuiſſe. Deinde, vt conijcio, naue vehementiùs in eam partem in quam ille propendebat, inclinata, ſimúlque propellente fluctu, eum prono capite in pelagus excidiſſe, neque nudum tamen, vt miſero vel commodè natare liceret, mox exclamaſſe cùm præfocaretur, víxque ſeſe ab vndis extolleret. Quod ſimul atq; Euthydicus audiuiſſet, cũ nudus in ſtrato iaceret, eũ ſemet in mare abie-

καὶ καταλαβόντα τὸν Δάμωνα ἤδη ἀπορρέοντα, φαίνεσθαι γὰρ ἐπὶ πολὺ ταῦτα, τὴν σελήνης καταλαμπούσης, συμπαρεγένηθαι, καὶ συγκουφίζειν. σφᾶς δὲ ἐπιθυμεῖν μὲν αὐτοῖς βοηθεῖν, καὶ ἐλεεῖν τὴν συμφορὰν τῶν ἀνδρῶν. μὴ δυνάσθαι δὲ, μεγάλῳ τῷ πνεύματι ἐλαυνομένους. πολλὰ ἐκεῖνά γε ποιῆσαι. φέλλους τε καὶ πολλὰς ἀφεῖναι αὐτοῖς, καὶ τὴν κοντὴν τινας, ὡς ἐπὶ τούτων ἀπονήξαιντο, εἴ τινι αὐτῶν περιτύχοιεν. καὶ τέλος, καὶ τὴν ἀποβάθραν αὐτῶν, οὐ μικρὰν οὖσαν, ἐνίησιν τοίνυν θεὸς θεῶν, ἵν' τινα ἄν τις ἄλλον ἐπιδείξειν ἐπιδείξαιτο εὐνοίας βεβαιοτέραν θεὸς ἀνδρὸς φίλου, ἐν νυκτὶ ἐκπεσόντα εἰς πέλαγος οὕτως ἀχειρωμήτου, ἢ κοινωνήσας τοῦ θανάτου. καὶ μοι ἐπ' ὀφθαλμῶν λάβε τὴν ἐπανάστασιν τῶν κυμάτων. τὴν ἦχον τοῦ ὕδατος ἐπικλωμένου. τὴν ἀφρὸν περιζέοντα. τὴν νύκτα, καὶ τὴν ἀπόγνωσιν. εἶτα ἀποπνιγόμενον ἐκεῖνον, καὶ μόγις ἀνακύπτοντα, καὶ τὰς χεῖρας ὀρέγοντα τῷ ἑταίρῳ. τὸν δὲ, ἐπιπλῶντα εὐδύς, καὶ σωνέοντα, καὶ δεδιότα μὴ περιαπόληται αὐτῷ ὁ Δάμων. οὕτω γὰρ ἂν μάθοις, ὡς ἂν ἀγνωμὴ

cisse, arreptóq; Damone qui iam deficiebat (nam hæc refulgente Luna diutius cerni poterant) illi adnasse, ac subleuasse. Ac voluisse quidem illis opitulari sese miseratos virorum calamitatem; verùm nequisse, cùm vento prævalido agitarentur. Illud tamen feciisse, subera complura illis immisisse, & contos aliquos, quibus innixi enatarent, siquos ex illis nanciscerentur: postremò scansoria quoque tabulata, eáque non exigua. Ergo per Deos perpende, quod aliud grauius beneuolentiæ documẽtum quispiam edere queat in hominem amicum, qui in mare vsque adeò sæuiens, noctu decidisset, quàm communicata morte? Iámq; mihi ante oculos pone surgentes procellas, fragorem aquæ sese frangentis, spumam vndique efferuescentem, noctem ac desperationem. Ad hæc illum præfocari incipientem, vixque vndis extantem, manúsque porrigentem amico: Hunc autem incontanter insilientem, simúlque nantem, ac metuentem ne se prior Damon interiret. Sic enim profectò cognosces, quod generosum hunc

σοι καὶ τοῦτον φίλον τὸν Εὐθύδικον διηγησάμην. Το. πότερον δ' ; ἀπώλοντο ὦ Μνήσιππε οἱ ἄνδρες, ἢ τις αὐτοῖς ἐκ παραλόγου σωτηρία ἐγένετο, ὡς ἔγωγε οὐ μετρίως δέδοικα ὑπὲρ αὐτῶν. Μνη. θάρρει ὦ Τόξαρι. ἐσώθησαν. καὶ ἔτι καὶ νῦν εἰσιν Ἀθήνησιν ἄμφω φιλοσοφοῦντες. ὁ μὲν γὰρ Σίμυλος, ταῦτα μόνα εἰχελέγειν, ἃ πρότερον εἶδε τῆς νυκτός. ἢ μέ, ἐλπίζοντα. τὸν δ' , ὑπομιθοῦντα. καὶ νηχομένους, ἐς ὅσον ἐνυκτὶ καθορᾶν ἐδύνατο. τὰ δ' ἀπὸ τούτου, οἱ ἀμφὶ τὸν Εὐθύδικον αὐτοὶ διηγοῦνται. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, φελλοῖς τισι πεπιεσόντας, ἀνέχειν ἐπὶ τούτων ἑαυτοὺς, καὶ ἀπονήχεσθαι πονηρῶς. ὕστερον δ' τὴν ἀποβάθραν ἰδόντας, ἤδη πρὸς ἕω, προσνήξασθαί τε αὐτῇ. καὶ τὸ λοιπὸν ὑπβάντας, ξυμαρῶς προσενεχθῆναι τῇ Ζακύνθῳ. μετ' δ' τούτοις οὐ φαύλοις ὄντας, ὡς ἔγωγ' ἂν εἴποιμι, ἄκουσον ἤδη τέταρτον ἄλλον ἀνδρὸς τὰ χείρονα αὐτῶν. Εὐδαμίδας κορινθίος, Ἀρετᾶίῳ τῷ κορινθίῳ, καὶ Χαριξένῳ τῷ συκωνίῳ, φίλοις ἐκέχρητο εὐπορίοις ὑπάρχουσι, πένησατος αὐτὸς ὤν. ἐπὶ δ'

quoque amicum Euthydicum retulerim. Tox. Vtrum perierunt viri Mneſippe, an illis ex inſperato ſalus obtigit? adeò illis non mediocriter timui. Mne. Bono ſis animo, Toxari, ſeruati ſunt: quinetiam nunc Athenis ambo philoſophantes degunt. Nam Simylus hæc ſola habebat dicenda, quæ olim noctu vidit, hunc delapſum illum deſilientem, ſimúlque nantes, quatenus per noctem aſpicere dabatur. Porrò quæ poſt hæc acciderint Euthydicus ipſe narrat. Primùm quidem ſubera quædam fortè nactos, his ſeſe ſuſtinuiſſe, & incommodè enataſſe. Deinde conſpectis iam ſub auroram tabulatis annaſſe, quibus poſtremò conſcenſis, facilè Zacynthum appuliſſent. Poſt hos autem qui neutiquam mali ſunt, vt ego quidem autumo, accipe iam tertium nihilo illis inferiorem. Eudamidas Corinthius Aretæo Corinthio, & Charixeno Sicyonio amicis vtebatur, ijs quidem opulentis, ipſe cùm eſſet pauperrimus. Hic moriens teſtamentũ reliquit,

ἀπέθνησκε, διαθήκας ἀπέλιπε,

τοῖς μὲν ἄλλοις, ἴσως γελοίους, σοὶ δ' οὐκ οἶδα εἰ τοιαῦτα δόξουσιν, αὐδὲ ἀγαθῷ, καὶ φιλίαν πιμῶντι, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῇ προτείων ἀμιλλωμένῳ. ἐγέγραπτο γὰρ ἐν αὐταῖς, ἀπολείπω Ἀρετάῳ μὲν τὴν μητέρα μου θέφειν, καὶ γηροκομεῖν. Χαριξένῳ δ', τὴν θυγατέρα μου ἐκδοῦναι μετὰ προικὸς, ὁπόσην ἂν πλείστην ἐπιδοῦναι παρ' αὐτῆ δύνηται. ἐκεῖ δ' αὐτῷ καὶ μήτηρ πρεσβύτις, καὶ θυγάτριον ἀφάτων ἥδη γάμων. ἐκεῖ δέ τι ἄτερος αὐτῶν ἐν τοσούτῳ πάθῃ, κἀγὼ τὴν ἐκείνου μερίδα φησὶν ἐχέτω ὁ ἕτερος. τούτων ἀναγνωσθεισῶν τῶν διαθηκῶν, οἱ μὲν πανίαν μὲν εἰδότες τῇ Εὐδαμίδᾳ, τὴν φιλίαν δ', ἢ πρὸς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνῳ αὐτῷ ἀγνοοῦντες, ἐν παιδιᾷ τὸ πρᾶγμα ἐποιοῦντο. κἀ οὐδεὶς ὅστις οὐ γελῶν ἀπηλλάττετο. οἷον Ἀρετάιος, καὶ Χαρίξενος οἱ εὐδαίμονες, κλῆρον διαδέξονται, λέγοντες, ἐπὴν ἀποτίσουσιν Εὐδαμίδᾳ, καὶ ζῶντες αὐτοὶ κληρονομηθήσονται ὑπὸ τῶν νεκρῶν. οἱ κληρονόμοι δ', οἷς ταῦτα κατελέλειπτο, ὡς ἤκουσαν, ἦκον ἀνδρὸς διακτῶντες τὰ ἐν τῶν διαθηκῶν. ὁ μὲν οὖν Χαρίξενος,

alijs quidem fortasse ridiculum, quod haud scio an tale tibi videbitur, viro probo, & apud quem amicitia in pretio sit, quique de primis in ea partibus contendas. Sic enim in eo scriptum erat, Lego Aretæo matrem meam alendam, & in senectute curandam: Charixeno filiam meam elocandam cum dote, quanta ab illo maxima dari poterit. Erat autem illi mater anus, & filiola nuptijs iam matura. Siquid autem interim acciderit alterutri, huius quoque partem, inquit, habeto alter. Huiusmodi lecto testamento, qui tenuitatem quidem Eudamidæ nouerant: at amicitiam quæ illi cum hisce viris intercesserat, ignorabant, rem pro ioco ducebant: & nemo non ridens discedebat, dicendo, cuiusmodi hæreditatem Aretæus, & Charixenus sunt accepturi, fœlices videlicet, siquidem persoluent Eudamidæ, superstitis etiam ipsi hæreditatem tradent mortuo. At hæredes quibus ista erant legata, vt audierunt, ilicò venerunt, agnoscentes ea quæ testamento erant mandata. Itaq; Charixenus,

διαθηκῶν. ὁ μὲν οὖν Χαρίξενος,

πέντε μόνας ἡμέρας ἐπιβιούς, ἀπέθανεν. ὁδὲ Ἀρεταῖος, ἄκλη-
ρος κληρονόμων γενόμενος, τήν τε ἐκείνου, καὶ τὴν αὐτὸς μειδί-
δα παραλαβών, τρέφει τε τὴν A
Εὐδαμίδα τὴν μητέρα, καὶ
τὴν θυγατέρα οὐ πρὸ πολλοῦ
ἐκδέδωκεν, ἀπὸ ταλάντων
πέντε, ὧν εἶχε. δύο μὲ τῇ αὐτῇ
θυγατρὶ, δύο δὲ τῇ τοῦ φίλου B
ἐπιδούς. καὶ τὸ γάμου γε αὐ-
τῶν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας ἠξίωσε
γενέσθαι. τί σοι δοκεῖ ὦ Τό-
ξαρι ὁ Ἀρεταῖος οὗτος; ἆρα
φαῦλον παράδειγμα φιλίας C
παρεχόμενοι, τοιαῦτα κληρονο-
μήσας, καὶ μὴ προδοὺς τὰς
διαθήκας τοῦ φίλου; ἢ πάνυ μὲν
καὶ τοῦτον ἐν ταῖς τελείαις ἥ-
ροις, μίαν τῶν πέντε εἶναι;
To. καὶ οὗτος μὲν καλός. ἐγὼ D
δέ, ὅτι Εὐδαμίδα πολὺ μᾶλλον
ἐθαύμασα τὸ θάρσους, ὃ εἶχε
περὶ τὸν φίλους. ἐδήλου γὰρ ὡς
καὶ αὐτὸς αὖ τὰ ὅμοια ἔπρα-
ξεν ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἐν δια-
θήκαις ταῦτα ἐγεγράφατο, ἀλ- E
λὰ πρὸ τῶν ἄλλων ἦκεν αὖ ἄ-
κληρος κληρονόμος τῶν τοιού-
των. Μνη. εὖ λέγεις. τέταρτον
δέ σοι διηγήσομαι, Ζηνόθεμιν
τὸν Χαρμόλεω Μασσαλιήτην.
ἐδείχθη δέ μοι ἐν Ἰταλίᾳ

quinque duntaxat dies superstes, diem obijt. Aretæus verò factus hæredum optimus, tum illius, tum sua ipsius susceptа parte, & Eudamidæ matrem alit, & filiam non ita pridem datis quinque talentis, quæ habebat, elocauit, duobus quidem propriæ filiæ, duobus in amici filiæ dotem: ac nuptias ambarum eodem die fieri voluit. Quid tibi Toxari, Aretæus iste videtur? num leue amicitiæ argumẽtum exhibuisse, adita huiusmodi hæreditate, neque deserto amici sui testamento? An hunc quoque perfectis in calculis ponemus, vt è quinque sit vnus? *Tox.* Et iste quidem egregius: quanquam equidem Eudamidam multò magis ob fiduciam, qua fuit erga amicos, admiratus sum. Declarauit enim se eadem facturum fuisse erga illos, tametsi ea non essent in testamento scripta: verùm ante alios venturum, talium hæredem non scriptum. *Mne.* Probè dicis, Sed quartum tibi iam narrabo, Zenothemim Massilienſem Charmolei filium, qui mihi legationem pro patria obeunti in Italia monstratus est,

προσβεύοντι ὑπὲρ τῆς πατρίδος,

καλὸς ἀνὴρ, καὶ μέγας, καὶ πλέ-
σιος, ὡς ἐδόκει· παρεκάθητο δ'
αὐτῷ γυνὴ ἐπὶ ζεύγους ὁδοι-
πορούσῃ, τάτε ἄλλα εἰδεχθὴς,
καὶ ἔκπρεπὲς τὸ ἥμισυ τὸ δεξιὸν, καὶ
τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον,
παλώβιτόν τι, καὶ ἀποφόσιτον
μορμολύκειον. εἶτα ἐπὶ ἐθαύ-
μαζε εἰ καλὸς οὗτος, καὶ ὡ-
ραῖος ὤν, ἀνέχεται παροχουμέ-
νην τοιαύτην αὐτῷ γυναῖκα,
ὁ δείξας μοι αὐτὸν, διηγεῖτο
τὴν αἰτίαν τοῦ γάμου, ἀκ-
ριβῶς εἰδὼς ἕκαστα. μασσαλιώ-
της δ' καὶ αὐτὸς ὢν. Μενε-
κράτει γὰρ ἔφη τῷ πατρὶ τῆς
δυσμόρφου ταύτης, φίλος ὢν
ὁ Ζηνόθεμις, πλουτοῦντι, καὶ
τιμωμένῳ ὁμοτίμως ὤν. χρό-
νῳ δ' ὁ Μενεκράτης ἀφῃρέθη
τὴν οὐσίαν ἐν καταδίκῃ, ὅτε
καὶ ἄτιμος ἐγένετο ὑπὸ τ
ἑξακοσίων, ὡς ἀποφηνάμενος
γνώμην παράνομον. οὕτω δ'
οἱ Μασσαλιῶται κολάζομεν ἔ-
φη, εἴ τις παράνομα γράψειεν.
ἐλυπεῖτο οὖν ὁ Μενεκράτης
καὶ ἐπὶ τῇ καταδίκῃ. καὶ ἐπεὶ ἐν
πλουσίου, πένης, καὶ ἐξ ἐνδό-
ξου, ἄδοξος ἐν ὀλίγῳ ἐγένετο.
μάλιστα δ' αὐτὸν ἡ θυγάτηρ
αὕτη, ἐπίγαμος ἤδη, καὶ ὀκτω-
καιδεκέτης οὖσα, ἣν οὐδὲ μί-

vir formosus, procerus, & diues, vt apparebat. Huic iter facienti vxor assidebat in rheda, aliàs deformis, manca dimidia corporis parte dextra, alteróque oculo A capta, teterrimum quoddam & refugiendum terriculum. Deinde cùm demirarer, si decorus ille & venustus cùm esset, mulierem eiusmodi secum vehi sustineret: is qui mihi eum commonstrarat, necessitatem nuptiarum exponit, singulis diligenter cognitis. Frátq; ipse Massilienses. Menecrati, inquit, de- B C formis istius patri amicus erat Zenothemis, viro diuiti, ac honorato, rebus ijsdē par ipse. Aliquando autem suis facultatibus est mulctatus Menecrates, quo tēpore etiam declaratus est infamis D à viris sexcentis, vt qui sententiam iniquā pronunciasset. Ad hunc autem modum, inquit, nos Massilienses punimus, siquis corruptè iudicet. Grauiter itaque ferebat Menecrates, & quòd fuisset condemnatus, & quòd ex diuite pauper, ex nobili infamis repente euasisset. In primis verò discruciabat ipsum hæc filia, iā nubilis, & annos octodecim nata, quā ne cum omni quidē patris subst̄tia,

πάσης τῆς οὐσίας τὸ πατρὸς,

λῶγε πρὸ τῆς καταδίκης ἐκέκτητο, ἠξίωσεν ἂν τις τῶν γε εὐγενῶν, καὶ πενήτων, ῥᾳδίως παραλαβεῖν, οὕτω κακοδαίμονα οὖσαν τὴν ὄψιν. ἐλέγετο δ' ἢ καταπίπτειν πρὸς τὴν σελήνην αὐξανομένην. ὡς δ' ταῦτα πρὸς τ Ξενόθεμιν ἀπεδύρετο, θάρρει ἔφη ὦ Μενέκρατες, οὔτε γὰρ ἀπορήσεις τῶν ἀναγκαίων, ἢ θυγάτηρ σου ἄξιον τῷ γένους εὑρήσει νυμφίον πανύ. καὶ ταῦτα ἅμα διεξιὼν, λαβόμενος αὐτ τῆς δεξιᾶς, ἦκεν εἰς τ οἰκίαν. καὶ τὴν τε οὐσίαν πολλὴν οὖσαν, ἐνείματο πρὸς αὐτόν. καὶ δεῖπνον παρασκευασθῆναι κελεύσας, εἱστία τοὺς φίλους, καὶ τ Μενεκράτη, ὡς δὴ πάνα τῶν ἑταίρων πεπεικὼς γαμοσυμπλῆκτῆς κόρης τ γάμον. ἐπεὶ δ' ἐδεδείπνητο αὐτοῖς, καὶ ἔσπεισαν τοῖς θεοῖς, ἐντεῦθα δὴ μεσοῦ αὐτῶ τὴν φιάλην παρετείνας, δέδεξο εἶπεν ὦ Μενέκρατες παρὰ τὸ γαμβρὸ φιλοτησίαν. ἄξομαι γὰρ ἐγὼ τήμερον τὴν σὴν θυγατέρα Κυδιμάχῳ. τὴν προῖκα δ' πάλαι εἰλήφα, τάλαντα πέντε, καὶ εἴκοσι. τὸ δ', ἅπαγε λέγοντος, μὴ σύγε ὦ Ξενόθεμι, μὴ ἕτερα

quam ante mulctam posse-derat, dignatus fuisset quis-quam ingenuus ac pauper facilè accipere, quæ forma esset tam infœlici, imò etiam A crescente Luna cadere dice-retur. Hæc vbi apud Ze-nothemim declararet, bono, inquit, es animo Me-necrates. Neque enim ipse egebis necessarijs, & filia tua dignum aliquem suo ge-nere sponsum inueniet. Quæ simul ac dixit, apprehensa illius dextra, domum de-duxit, suásque facultates, quæ illi multæ erant, cum C ipso est partitus, & conuiuio quod apparari iusserat, a-micos excepit, & in his Menecratem, quàsi cuipiam è necessarijs iam persuasisset, vt puellam in matrimonium D acciperet. Posteaquam au-tem cœnassent, libassentque Dijs, tum porrecto illi ple-no poculo, accipe, inquit, Menecrates, à genero ami-citiæ poculum: nam hodie ducturus sum ego filiam tuam Cydimacham: dotem E autem iam olim accepi, ta-lenta quinque & viginti. Cui cùm respon deret, apage, ne feceris ô Zenothemis, ne-uc ipse vsque adeò insaniam vt te iuuenem & formosum

μανείλω, ὡς περιιδεῖν σε, νέον

καὶ καλὸν ὄντα, κόρη αἰσχρᾷ, καὶ λελωβημένῃ συγκατοζευγνύμενον. ὁ δ', ταῦτα διεξιόντος, ἀράμενος τὴν νύμφην, ἀπῆει ἐς τὸ θάλαμον. καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθε, διακοσμήσας αὐτήν. καὶ τοσαυτηκέναι σωφροσύνην ὑπερασπῶν, καὶ πάντη ὡς ὁρᾷς περιαγόμενος αὐτήν. καὶ οὐχ ὅπως ἂν αἰσχύνεται τῷ γάμῳ, ἀλλὰ καὶ στεφανωσάμενον ἔοικεν, ἐπιδεικνύμενος, ὡς καταφρονεῖ μὲν τῶν ἐν σώματι καλῶν, ἢ αἰσχρῶν, καὶ πλούτου, καὶ δόξης. ἀφορᾷ δ' ἐς τὸ φίλον, καὶ τὸν Μενεκράτην. οὐδὲ οἴεται χεῖρα προῖξ φιλίαν ὑπὸ τῆς ψήφου τῶν ἑξακοσίων γενέσθαι. πλὴν ἤδη γε τούτων οὕτως αὐτὸν ἠμείψατο καὶ ἡ τύχη. παιδίον γὰρ πάγκαλον ἐκ τῆς αἰσχίστης αὐτῷ ταύτης ἐγένετο. καὶ προῆλθε, ἐπεὶ ἀράμενος αὐτὸ εἰσεκόμισεν ὁ πατὴρ εἰς τὸ βουλευτήριον, σφαλῷ ἐσταλμένον, καὶ μέλανα ἀμπεχόμενον, ὡς ἐλεεινότερον φανεῖν τῷ πάσσπου, τὸ μὲν βρέφος, ἀνεγέλασε πρὸς τὸν βουλευτάς, καὶ σωσεκρότει τῷ χέρε. ἡ βουλὴ δ' ἐπικλασθεῖσα πρὸς αὐτὸ, ἀφίησι τῷ Μενεκράτει τὴν δίκην, τηλικούτῳ σωηγόρῳ

cum deformi & mutilata puella coniugatum conſpiciam. Hæc illo loquente, hic ſponſam tollens, in thalamum abijt, & paulo pòſt ea deuirginata prodijt, cum A qua ex eo tempore conſueſcit, eam ſummopere amans, & quemadmodum vides, circunferens. Nec ſolùm non pudet matrimonij, ſed etiam perinde atque de eo glorians, oſtentat, vt contemnit corporis formam ¶ aut fœditatem, & diuitias, & gloriam: ſed amici tantùm Menecratis rationem habet, neque arbitratur eum ſexcentorum virorum ſententia deteriorem ad amicitiam factum. Verùm pro his iam illi gratiam ſic retulit fortuna. Puerulus enim formoſiſſimus ex illa deformiſſima ſuſceptus eſt. Quem cùm pridie pater in curiam intuliſſet, oleagina fronde coronatum, ac pulla veſte amictum, quò plus commiſerationis auo conciliaret, infans iudicibus arridebat, & manus cõplodebat: ad quem commota curia, Menecrati mulctã remittit. Iámque hic iſto apud judices patrono vſus, rei famæq; reſtitutus eſt.

καταδίκλω. καὶ ἤδη ἐπίτιμος χρησάμενος πρὸς τὸ σωιέδριον.

τοιαῦτα ὁ μακαλιώτης ἔλεγε τὸν Ζηνόθεμιν εἰργάσθαι χάριν τοῦ φίλου, ὡς ὁρᾷς, οὐ μικρὰ, οὐδὲ ὑπὸ πολλῶν ἂν Σκυθῶν γιγνόμενα. οἵγε καὶ ταὶς παλλακαὶς ἀκριβῶς τὰς καλλίστας ἐκλέγεσθαι λέγονται. λοιπὸς ἡμῖν ὁ πέμπτος. καί μοι δοκῶ ὐκ ἄλλον ἐρεῖν, Δημητρίου τοῦ σουνιέως ἐπιλαθόμενος. συνεκπλέυσας γὰρ ἐς τὴν Αἴγυπτον ὁ Δημήτριος Αντιφίλῳ τῷ Αλωπεκῆθεν, ἑταίρῳ ἐκ παίδων ὄντι, καὶ συνεφήβῳ, συνῆν, καὶ συνεπαιδεύετο. αὐτὸς μὲν, ἅτε κωμικὴν ἄσκησιν ἀσκούμενος ὑπὸ τῷ ῥοδίῳ ἐκείνῳ σοφιστῇ. ὁδὲ Αντίφιλος, ἰατρικὴν ἅμα ἐμελέτα. καὶ δή ποτε ὁ μὲν Δημήτριος, ἔτυχεν ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀποδημῶν καὶ θέαν τῶν πυραμίδων, καὶ τὸ Μέμνονος. ἤκουε γὰρ ταύτας ὑψηλὰς οὔσας, μὴ παρέχεσθαι σκιάν. ἢ ὃ Μέμνονα, βοᾷν πρὸς ἀνατέλλοντα ἥλιον, τούτων ἐπιθυμήσας Δημήτριος, θέας μὲν τῶν πυραμίδων, ἐκροάσεως δὲ τοῦ Μέμνονος, ἀναπεπλεύκει καὶ ἡ Νεῖλον ἔκτον ἤδη μῆνα, ὀκνήσας πρὸς τὴν ὁδὸν, καὶ τὸ θάλπος, ἀπολιπὼν τὸν Αντίφιλον. ὁδὲ,

Hæc affirmabat Massilienſis Zenothemim amici gratia feciſſe, haud exigua, ſicuti vides, neque qualia paſſim Scythæ factitant, qui formoſiſſimas pellices diligenter eligere dicuntur. Reſtat nobis quintus. Neque verò mihi videor alium quempiam debere dicere, omiſſo Demetrio Sunienſi. Nauigarat in Ægyptum Demetrius, vnà cum Antiphilo Alopecenſi, qui cum illo iam inde à teneris annis amicitiã contraxerat, & ephebus ephebo conuiuebat, & eruditebatur, alter quidem Cynicam diſciplinam ex Rhodio ſophiſta diſcens, alter nimirum Antiphilus medicinæ operam dans. Aliquando etiam Demetrius in Ægyptũ eſt profectus, vt Pyramidas, & Memnonem viſeret: ſiquidem audiuerat, eas quanquam excelſæ erãt, vmbram non præbere, Memnonem autem oriente ſole clamare. Harum igitur rerum cupiditate adductus Demetrius, cùm vt Pyramidas videret, tum vt Memnonem audiret: ſextum iam menſem aduerſo Nilo nauigabat, relicto Antiphilo, quòd is itinere, atq; æſtu fatiſceret. Hic verò interea in calamitatem incidit,

ἐν τοσούτῳ συμφορᾷ ἐχρήσατο,

μάλα γυναίου πνὸς φίλου δεομένη. οἰκέτης γὰρ αὐτῆ Σύρος, καὶ τοὔνομα, καὶ τῆ πατρίδα, ἱεροσύλοις τισὶ κοινωνήσας, συνεσπλάσθη τε αὐτοῖς ἐς τὸ Ανουβείδιον. καὶ ἀποσυλήσαντες τὸν θεὸν, χρυσᾶς τε φιάλας δύο, καὶ κηρύκιον χρυσοῦν καὶ τοῦτο, καὶ κυνοκεφάλους ἀργυροῦς. καὶ ἄλλα τοιαῦτα, κατέθεντο παῦτα παρὰ τῷ Σύρῳ. εἶτ' ἐμπεσόντες, ἑάλωσαν γάρ τι ἀπεμπολῆντες, ἅπαντα εὐθὺς ἔλεγον σφεβλούμενοι ὅτι τῆ βοχῆ. καὶ ἀγόμενοι, ἦλθον ὅτι τὴν οἰκίαν τῆ Αντιφίλου. καὶ τὰ φώρια ἐξέφερον ὑπὸ κλίνη τινὶ, ἐν σκοτεινῷ κείμενα. ὅ τε οὖν Σύρος ἐδέδετο ἐνδὸς, καὶ ὁ δεσπότης αὐτῆ Αντίφιλος. οὗτος μὲν καὶ μεταξὺ ἀκροώμενος τῆ διδασκάλου, ἀπαταθεὶς, ἐβοήθει ὡς ἐδεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ τέως ἑταῖροι, ἐπισφέφοντο ὡς τὸ Ανουβείδιον συσυλημότα. καὶ ἀσέβημα αὐτῶν ἤγοῦντο εἶναι, εἰ συνέπον ποτε, ἢ συνεστάθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ λοιποὶ ὡς τῶν οἰκετῶν, δύο ὄντες, ἅπαντα ἐκ τῆς οἰκίας συσευασάμενοι, ᾤχοντο φεύγοντες. ἐδέδετο οὖν ὁ ἄθλιος Αντίφιλος πολὺν ἤδη χρόνον, ἁπάντων, ὅσοι ἦσαν χαλκῆρχοι ἐν τῷ

quæ generoso quopiam amico indigeret. Etenim famulus eius nomine & patria Syrus, inita societate cum sacrilegis quibusdam, A vnà cum illis in Anubis templum irrupit: sublatóq; Deo, aureísque phialis duabus, aureóque caduceo, & cynocephalis argenteis, atque id genus alijs, omnia B apud Syrum depositurant. Deinde fortè comprehensi (capti enim fuerant diuendentes nescio quid) rem omnem in rota districti protinus confessi sunt, & C in ædes Antiphili adducti venerunt. Hîc furta sub lectulo, in obscuro loco posita promebant. Syrus itaque ilico vinctus est, herúsque eius Antiphilus, atque D is quidem interea dum præceptorem audit, auulsus. Nec opitulabatur quisquam: quin magis hi qui fuerant hactenus amici, auersabantur hominem, tanquam qui templum Anubis sacrilegio compilasset: séque E impiè feciſſe putabant, siquando cum ipso bibissent vel edissent. Tú reliqui duo famuli, conuasatis ijs, quæ domi erant, aufugerût. Ergo miser Antiphilus iamdiu

δεσμωτηρίῳ, μαρώτατος εἶναι δοκῶν. καὶ ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν αἰγύπτιος δεισιδαίμων ἄνθρωπος, ᾠήθη χαριεῖσθαι, καὶ προμηνύσειν τῷ θεῷ, βαρὺς τῷ Ἀντιφίλῳ ἐφεστώς. εἰ δ' ἀπολογοῖτό ποτε λέγων, ὡς οὐδὲν τοιοῦτον εἰργασται, ἀναίσχυντος ἔδοκει, καὶ πολὺ πλέον ἐπὶ τούτῳ ἐμοχθεῖτο. ὑπενόσει τοιαῦτα ἤδη, καὶ πονήρως εἶχεν, οἷον εἰκὸς χαμαὶ κατευδοντα καὶ τῆς νυκτὸς, οὐδὲ ἀποτείνειν τὰ σκέλη δυνάμενον, ἐν τῷ ξύλῳ καταπεκλεισμένα. τὸ μὲν γὰρ ἡμίσεως, ὁ κλοιὸς ἔρρει, καὶ ἡ ἑτέρα χεὶρ πεπεδημένη. εἰς δὲ τὴν νύκτα, ἔδει ὅλον καταδεδέσθαι. καὶ μὴν καὶ τὸ οἰκήματος ἡ δυσοσμία, καὶ τὸ πνίγος, ἐν ταυτῷ πολλῶν δεδεμένων, καὶ ἐστενοχωρημένων, καὶ μόλις ἀναπνεόντων, καὶ τὸ σιδήρου ὀφφος, καὶ ὕπνος ὀλίγος, ταῦτα πάντα χαλεπὰ ἦν, καὶ ἀφόρητα, οἷς οὐδεὶ ἀνθρώπων ἐκείνων ἀνῆθει, καὶ ἀμελετήτῳ τοιοῦτος ἄπαν σκληρὸν τὸν δίαιταν. ἀπαγορεύοντος δὴ αὐτῷ, καὶ μηδὲ σῖτον αἰρεῖσθαι θέλοντος, ἀφικνεῖταί ποτε καὶ ὁ Δημήτριος, οὐδὲν εἰδὼς τῶν ἤδη γεγενημένων. καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν

in vinculis detinebatur, & omniū qui erant in carcere sontium sceleſtiſſimus eſſe putabatur. Porrò præfectus carceris Ægyptius homo A ſuperſtitioſus, ratus ſeſe rem gratam facere Deo, atque illius vlciſci vices, grauis Antiphilo imminebat. Quòd ſi quando culpam à ſe amoueret, affirmans ſe nihil eiuſmodi patraſſe, impudens B habebatur, atq; hoc nomine multo magis erat inuiſus. Itaque iam ſubægrotabat, & malè ſe habebat: nec mirum, quippe qui humi cubaret, idque etiam noctu, neq; crura C protendere ſineretur, ligno incluſa. Nam per diē cataſta ſtringebatur, altera manu vincta ferro: ac noctu totus eſſe in vinculis cogebatur. Quinetiam domicilij pædor & præfocatio, multis ibidem D vinctis, & in anguſtū coactis, vixque reſpirantibus: tum ferri ſtridor, & ſomnus exiguus, hæc omnia moleſta erant atque intoleranda, vt pote homini ijs non aſſueto, nec ad tam durum vitæ genus exercitato. Cùm verò E iam deficeret, ac ne cibum quidem capere vellet, tandē aduenit Demetrius, nihil dum ſciens eorum quæ acciderant. Et cùm reſciuiſſet, vt ſe habebat, & curriculo ὡς εἶχεν, ἐυθὺς ἐπὶ τὸ δεσμω-

τήριον, δεσμαῖος ἐλθὼν, τότε μὲν οὐκ εἰσεδέχθη. ἑσπέρας δὲ ἦν. καὶ ὁ δεσμοφύλαξ πάλαι κεκλεικὼς τὴν θύραν ἐκάθευδε, φρουρεῖν τοῖς οἰκέταις παρακελευσάμενος. ἕως μὲν οὖν εἰσέρχεται, πολλὰ ἱκετεύσας. καὶ παρελθὼν, ὅπως πολὺ μὲν ἐζήτει τὸν Ἀντίφιλον, ἄδηλον ὑπὸ τῶν κακῶν γεγονότα. καὶ περιὼν, ἀνεσκοπεῖτο καθ' ἕκαστον τῶν δεδεμένων, ὥσπερ εἰώθεσαν οἱ τοὺς οἰκείους νεκροὺς, ἤδη ἐώλων ὄντων, ἀναζητοῦντες ἐν ταῖς παρατάξεσι. καὶ εἰ μὴ τοὔνομα ἐβόησεν, Ἀντίφιλον Δεινομένους, καὶ ὅπως μὴ γνόησεν αὐ ὅστις ἦν. τοσοῦτον ἄλλακτο ὑπὸ τῶν δεινῶν. ὡς δὲ τῇ φωνῇ αἰδόμενος ἀνέβόησε, καὶ προσπόντος, διαστείλας τὴν κόμην, καὶ ἀπάγων τῆς προσώπου ἀυχμηρὰν, καὶ συμπεπλημμένην, ἔδειξεν αὐτὸν ὅστις ἦν, ἄμφω μὲν αὐτίκα πίπτουσιν ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκήτῳ ὄψει. χρόνῳ δὲ ἀναλαβὼν αὐτόν τε, καὶ τὸν Ἀντίφιλον ὁ Δημήτριος, καὶ σαφῶς ἕκαστα ὡς εἶχεν, ἐκπυθόμενος παρ' αὐτῶν, θαρρεῖν τε παρεκελεύετο. καὶ δειλὸν τὸ τειβώνιον, τὸ μὲν ἥμισυ, αὐτὸς ἀναβάλλεται.

ad carcerem veniſſet, tunc quidem nō eſt admiſſus, quoniam erat veſpera, & carceris cuſtos iamdudum occluſis foribus dormiebat, miniſtris excubias agere iuſſis. Mane verò multū precatus ingreditur, ingreſſus diu quærit Antiphilū malis ita immutatum vt cognoſci nō poſſet. Circumiens igitur è vinctis vnumquemque contemplabatur, eorum more qui familiarium cadauera facta iam marcida, in ſtragibus quærunt. Quòd niſi nomen fuiſſet eloquutus, Antiphilū Dinomenis filium, ne longo quidem tempore potuiſſet agnoſci quiſnam eſſet, vſque adeò malis erat immutatus. Vt verò ad vocem agnitam reſpondiſſet, atque adeunte illo comam diduxiſſent, eam à vultu abigens ſqualidam atque impexam, oſtendit ſeſe quis eſſet. Hîc ambo collapſi ſunt oculis oborta caligine, in tam inopinato ſpectaculo. Verùm aliquanto pòſt, cùm ſe, & Antiphilum recreaſſet Demetrius, & ſingula vt ſe habebant, ex eo planè accepiſſet, bono animo eſſe iubet. Tum diuiſo pallio, ipſe quidem dimidiato induitur, illi verò reliquum dat,

τὸ λοιπὸν δὲ, ἐκείνῳ δίδωσιν,

ὁ Δημήτριος ἤ, καὶ ὁ Ἀντίφιλος, κατ' χώραν ἔμειναν, καὶ τῷ Σύρῳ λαβόμενοι ἤδη ἀπόντος. ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, μαθὼν ὁ τ' Αἰγύπτου ἐπίτροπος τὸ συμβεβηκὸς, ἐπ' ἐκείνους μὲν ἔπεμψε τοὺς διωξομένους. μεταστειλάμενος ἤ τοὺς ἀμφὶ τ' Δημήτριον, ἀπέλυσε τῶν δεσμῶν, ἐπαινέσας ὅτι μόνοι οὐκ ἀπέδρασαν, ἀλλ' ἐκ ἐκείνοι γε ἠγάπησαν, οὕτως ἀφιέμενοι. ἐβόα ἤ ὁ Δημήτριος, καὶ δεινὰ ἐποίει ἀδικεῖσθαι σφᾶς ὑ σωφρὰ, εἰ δόξουσι κακῶς ἔχοντες, ἐλέῳ, ἢ ἐπαίνῳ τὸ μὴ ἀποδρᾶναι ἀφεῖσθαι. καὶ τέλος, ἵνα ἀγκασαν τ' δικασὴν ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα ἐξετάσαι. ὁ δὲ, ἐπεὶ ἔμαθεν ἐκ δὲν ἀδικοῦντας, ἐπαινέσας αὐτοὺς, τὸν Δημήτριον ἤ καὶ παῖδ' θαυμάσας, ἀφῆκε, παρεμυθησάμενος ἐπὶ τῇ κολάσει, ἵνα μὴ ἐνέχοντο ἀδίκως δεδεκότες, καὶ ἑκάτερον δωρησάμενος, παρ' αὑτῷ δραχμαῖς μυρίαις τ' Αντιφίλον, δὶς τοσούτοις ἤ τ' Δημήτριον. ὁ μὲν οὖν Αντίφιλος, ἔτι καὶ νῦν ἐν Αἰγύπτῳ ἐστίν. ὁ δὲ Δημήτριος, καὶ τοὺς αὑτῷ δισμυρίας ἐκείνῳ καταλιπὼν, ὥχετο ἀπιὼν εἰς τὴν Ἰνδικὴν, παρὰ τοὺς Βραχμᾶνας,

Porrò Demetrius, & Antiphilus inibi remanserunt. Syro quoque retento, qui iam aufugere parabat. Vt autem diluxisset, Ægypti A præses cognito quod acciderat, emisit quidē qui illos insequerentur. Accersitum verò Demetrium, eiúsque socios à vinculis liberauit, laudatos quòd soli non aufugissent. At his haud satis B erat, quòd sic dimitterentur. Sed clamabat Demetrius, sibíque non mediocrem iniuriam fieri contendebat, si pro maleficis habiti, videC rentur per commiserationem, vel ob id laudis, quòd non aufugissent, dimitti. Tandem compulêre iudicē, vt rem diligenter excuteret: qui cognita illorum innocentia, ipsos laudatos dimiD sit, & Demetrium miratus super pœna quam præter ius in vincula coniecti tulerant, est consolatus: quinetiam vtrumque munere cohonestauit, de suo datis Antiphilo drachmarum decem milliE bus, duplo autem Demetrio. Atque etiamnum in Ægypto est Antiphilus. Demetrius autem sua quoque viginti millia relinquens amico, concessit in Indiam profectus ad Brachmanas,

tantùm

τοσοῦτον εἰπὼν πρὸς τὸν Ἀντιφίλον, ὡς συγγνωστὸς ἂν εἰκότως νομίζοιτο, ἤδη ἀπολιπὼν αὐτόν. οὔτε γὰρ αὐτὸς δεῖσθαι τῶν χρημάτων, ἕως ἂν αὐτὸς ᾖ, ὅπερ ὄντι ἀρκεῖσθαι, ὀλίγοις δυναμένῳ, οὔτε ἐκείνῳ ἔτι δεῖν φίλῳ, εὐμαρῶν αὐτῷ τῶν πεφυκότων χεῖρον. τοιοῦτοι δὴ Τόξαρις, οἱ Ἕλληνες φίλοι. εἰ δὲ μὴ πρόσθεν ἐβεβλήκεις ἡμᾶς, ὡς ἐπρήμασι μέγα φρονοῦντας, καὶ αὐτὸς ἂν σοι τοὺς λόγους διεξῆλθον πολλοὺς, καὶ ἀγαθοὺς ὄντας, οὓς ὁ Δημήτριος εἶπεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὥσπερ ἀπὸ μὲν ἑαυτοῦ οὐδὲν ἀπολογούμενος, ὥσπερ τὸν Ἀντιφίλου, καὶ δακρύων πρόσθεν, καὶ ἱκετεύων, καὶ τὸ παῖν ἐφ' ἑαυτὸν ἀναδεχόμενος, ἄχρι μαστιγούμενος ὁ Σύρος, ἀμφοτέρους ἀφῆκεν αὐτούς, ἐγὼ μὲν οὖν τούτοις ὀλίγοις ἀπὸ πλειόνων, οὓς πρώτους ἡ μνήμη ὑπέβαλε διηγησόμενόν σοι, ἀγαθοὺς, καὶ βεβαίους φίλους. καὶ τοιοῦτον ἤδη κατάβαθι ἀπὸ τοῦ λόγου, σοὶ τὴν ῥῆσιν παραδίδωμι. σὺ δ' ὅπως μὴ χείρους ἕξεις τοὺς Σκύθας, ἀλλὰ πολλῷ τούτων ἀμείνους, αὐτῷ σοι μελήσει, εἴ τι καὶ τὴν δεξιὰς περιφύσεως, ὡς μὴ ἀποστυγήσεις αὐτὴν,

tantùm hoc loquutus Antiphilo, meritò sibi iam ignoscendum videri, quòd tum ab eo discederet. Neque enim sibi opus fore pecunia, quandiu esse pergeret, qui erat, videlicet qui posset paucis esse contentus: neque ampliùs illi amico esse opus, quippe cui res iam commodè sese haberent. Huiusmodi sunt Toxaris amici Græci. Quod ni initio notasses nos, tanquam qui verbis superbiremus, ego multas orationes tibi recitassem, eásque egregias, quas in iudicio Demetrius habuit, cùm interim propriam causam non ageret: sed pro Antiphilo fleret, & supplicaret: totámque culpam in se reciperet, donec Syrus flagris cæsus, ambos eos liberauit. Hos igitur paucos è plurimis, quos mihi primùm memoria suggessit, præclaros, firmósque amicos tibi narraui. Quod reliquũ, iam ab oratione decedens, dicendi partes tibi trado. Porrò tibi ipsi curæ fuerit vti non deteriores, sed his longè præstantiores Scythas referas, siquid de dextra solicitus es, ne ea tibi præcidatur. Verùm oportet strenuum te præstes virum,

ἀλλὰ χρὴ αὖ σὲ ἀγαθὸν εἶναι.

ἐπεὶ καὶ γελοῖα ἂν πάθοις, Ορέστου μὲν, καὶ Πυλάδου παῦ σοφιστικῶς ἐπαινέσας. ὥσπερ ὁ τῆς Σκυθίας, φαῦλος ῥήτωρ φανόμενος. Το. εὖγε ὦ Μνήσιππε, ὅτι καὶ παροξύνεις με πρὸς τὸν λόγον, ὥσπερ ἄρα παῦ σοι μέλον, εἰ ἀποτμηθείης τὴν γλῶτταν, κρατηθεὶς ἐν τοῖς λόγοις. πλὴν ἄρξομαί γε ἤδη, μηδὲν ἧττον σοῦ καλλιλογησόμενος. ἡ δὲ σκυθικὴ τέττα. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν τὰ ἔργα ὑπερβάλληται τοὺς λόγους. προσδοκήσεις δὲ μηδὲν τοιοῦτο παρ' ἡμῶν, οἷα σὺ διεξελήλυθας ἐπαινῶν, εἴ τις ἀπροίκου ἔμελλε λήψεσθαι γυναῖκα, ἢ εἴ τις ἀργύριον ἐπέδωκε γαμουμένῃ θυγατρὶ, φίλου ἀδελφὸς, δύο τάλαντα. καὶ νὴ Δί' εἴ τις παρέχειν ἑαυτὸν δεδηκόμενον, ὅπως προσδήλῳ τῷ μικρὸν ὕστερον λυθήσεσθαι. παῦ γὰρ ἐυτελῆ ταῦτα. ἢ μεγαλοργὸν ἐν αὐτοῖς, ἢ ἀνδρεῖον ἔνι οὐδέν. ἐγὼ δέ σοι διηγήσομαι φόνους πολλοὺς, καὶ πολέμους, καὶ θανάτους ὑπὲρ τῶν φίλων, ἵν' εἰδῇς ὡς παιδιὰ τὰ ὑμέτερά ὅτι, παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἀσκεπάζετος. καίτοι οὐδὲ ἀλόγως αὐτὸ πεπόνθατε, ἀλλὰ εἰκότως τὰ μικρὰ ταῦτα ἐπαινεῖτε.

etenim ridiculus fueris, si cùm Oresten ac Pyladem admodum sophisticè laudaris, pro Scythia dicens, ignauus orator appareas. Tox. Rectè quidem Mnesippe, qui me ad dicendum hortaris, ac si non cures, tibi in narrationibus victo lingua præcidatur. Sed iam exordiar, nullis perinde ac tu verborum phaleris vtens (neque enim is Scytharum mos) præsertim cùm res ipsæ altiùs loquantur quàm verba. Nihil autem eiusmodi expectaueris à nobis, cuiusmodi laudando disseruisti, puta si quis sine dote deformem vxorem duxerit: aut si quis amici filiæ nubenti pecuniam dederit, talenta duo: aut per Iouem, si quis in vincula sponte iuerit, cùm certò sciret se paulo pòst esse soluendum: Admodum enim leuia ista, quibus nihil ineſt, vel magni negocij, vel fortitudinis. Verùm ego tibi referam multas cædes, belláque & mortes amicorum causa susceptas, vt intelligas vestra ista lusum esse, si cum Scythicis conferantur. Neque tamen istud sine causa facitis, sed meritò parua ista laudatis:

οὐδὲ γὰ οὐδέ εἰσιν ὑμῖν ἀφορμαὶ ῥᾳθυμεῖν δόξεις, πρὸς ἐπιδείξιν φιλίας, ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ βιῶσιν, ὥσπερ οὐδὲ ἐν γαλήνῃ μάθοις, εἰ ἀγαθὸς ὁ κυβερνήτης ὄν. χειμῶνος γὰ δείκνυσι σοι πρὸς τὴν διάγνωσιν. παρ' ἡμῖν δ', συνεχεῖς οἱ πόλεμοι. καὶ ἢ ἐπελαύνομεν ἄλλοις, ἢ ὑποχωροῦμεν ἐπόντας, ἢ συμπιόντες, ὑπὲρ νομῆς, ἢ λείας, μαχόμεθα. ἔνθα μάλιστα δεῖ φίλων ἀγαθῶν. καὶ διὰ τοῦτο, ὡς βεβαιότατα συνθέμεθα τὰς φιλίας, μόνον τοῦτο ὅπλον ἄμαχον, καὶ δυσπολέμητον εἶναι νομίζοντες. πρότερον δέ σοι εἰπεῖν βούλομαι, ὃν τρόπον ποιούμεθα τοὺς φίλους, ἀπὸ τῶν τρόπων, ὥσπερ ὑμεῖς, οὐδὲ εἰ συνέφηβός τις, ἢ γείτων ὢν, μὴ ἐπειδή τινα ἴδωμεν ἀγαθὸν ἄνδρα, καὶ μεγάλα ἐρᾶσθαι δυνάμενον, ἐπὶ τοῦτον ἅπαντες πτεύδομεν. καὶ ὥσπερ ὑμεῖς ἐν τοῖς γάμοις, τοῦτο ἡμεῖς ἐπὶ τῶν φίλων ποιεῖν ἀξιοῦμεν, ἐπιπολὺ μνηστευόμενοι, καὶ πάντα ὁμῶς περάποντες, ὡς μὴ διαμαρτάνοιμεν τῆς φιλίας, μὴ δ' ἀπόβλητοι δόξωμεν εἶναι. κἀπειδάν περικειμένης τις ἤδη

propterea quòd non sunt vobis graues admodum declarandæ amicitiæ occasiones, quippe in alta pace viuentibus: quemadmodum nec in tranquillitate queas scire, bonus sit gubernator nec-ne. Vt enim hoc dignoscas tibi opus fuerit tempestate. At apud nos bella perpetua, & aut inuadimus alios, aut cedimus inuadentibus, aut concurrentes, pro præda & pascuis pugnamus, Hîc potissimùm opus est bonis amicis, eóque quàm firmissimè constituimus amicitias, sola hæc arma inuicta, & inexpugnabilia esse iudicantes. Prius autem volo tibi commemorare quo pacto amicos faciamus, non ex poculis quemadmodum vos, neque siquis æqualis sit, aut vicinus: verùm vbi strenuum quempiam virum conspexerimus, quíque res magnas præstare possit, in hunc omnes studio incumbimus. Quódq; vos in coniugijs, id nos in ambiendis amicis facere nõ grauamur, diu quasi procos agentes, nihílq; non facientes, ne amicitia frustremur, ne-ue reiecti videamur. At vbi iam delectus quispiã in amicitiam venerit, exinde fœdꝰ initur, φίλος ἢ, συνῆκας τοσαυτονί-

του, καὶ ὅρκος ὁ μέγιστος, ἢν μὴ καὶ βιώσεσθαι μετ' ἀλλήλων, καὶ ἀποθανεῖσθαι, ἰὼ δέη ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου ἢ ἕτερον. καὶ οὕτω πιεῖμαι. ἀφ' οὗ γὰρ συντεμόντες ἅπαξ τοὺς δακτύλους, συναλάξωμεν τὸ αἷμα εἰς κύλικα, καὶ τὰ ξίφη ἄκρα βάψαντες, ἅμα ἀμφότεροι ἐπομόσωμεν, πίωμεν, ἂν ἔστιν ὅ, τι τὸ μὴ τοῦθ' ἡμᾶς διαλύσειεν ἄν. καὶ ἐφεῖται μὲν τὸ μέγιστον ἔχει πιστῶν ἐς τὰς συνθήκας εἰσιέναι, ὡς ὅστις ἂν πολύφιλος ᾖ, ὅμοιος ἡμῖν δοκεῖ ταῖς κοιναῖς ταύταις, καὶ μοιχευομέναις γυναιξί. καὶ οἰόμεθα ἐνθάδ' ὁμοίως ἰσχυρὰν τὴν φιλίαν αὐτὴν εἶναι, ὡς ἐς πολλὰς ἐμοίας διαιρεθεῖσαν. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν Δανδάμιδος πεφιλημένων. ὁ γὰρ Δάνδαμις, ἐν τῇ πρὸς Σαυρομάτας συμπλοκῇ, ἁπαχθέντος αἰχμαλώτου Ἀμιζώκου τοῦ φίλου αὐτῷ, μᾶλλον δὲ πρότερον ὀμόσαί σοι τὸν ἡμέτερον ὅρκον, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἐν ἀρχῇ ὁμολογησάμεν, οὐ μὰ γὰρ τὸν ἄνεμον, καὶ τὸν ἀνεμάκιλλ, οὐδὲν πρὸς σὲ ὦ Μνήσιππε, ψεῦδος ἐρῶ περὶ τῶν φίλων τῶν Σκυθικῶν. Μνη. ἐγὼ μὲν οὐ πάνυ σου ὀμνύοντος ἐδεόμην, σὺ δ' ὅμως εὖ πεποίηκας, οὐ-

magnóque iuramento se obstringunt, se vnà victuros, alterúmque pro altero, si sit opus, mortem oppeturum. Atque ita facimus. Ex quo semel incisis digitis sanguinem in calicem destillauerimus: summísque intinctis gladijs, ambo pariter admouẽtes biberimus, non est quicquam quod deinde queat nos dirimere. Licet autem tres ad summum ad huiusmodi fœdera admittere. Nam qui multis sit amicus, eodem loco apud nos habetur, quo communes istæ, atque adulteræ vxores, eiúsque amicitiam, cùm multas in partes dissecta sit, non æquè firmam esse arbitramur. Exordiar autem ab his quæ nuper Dandamis fecit. Dandamis enim hic in conflictu cum Sauromatis, cùm abductus esset captiuus amicus eius Amizocas. Quin potiùs antè tibi iurabo nostrum iusiurandũ, siquidem istud initio tibi sũ pollicitus. Non enim per Ventum & Acinacem, quicquam mentiturus sum de Scythicis amicis. *Mne.* Mihi equidem non admodum opus erat tuo iuramento: rectè tamen feciſti,

λίνα θεῶν. ἐπομόσω. Το. τί σὺ λέγεις; οὔ σοι δοκοῦσιν, ὁ ἄνεμος, καὶ ὁ ἀκινάκης, θεοὶ εἶναι; οὕτως ἄρα ἠγνόησας, ὅτι ἀνθρώποις μεῖζον οὐδὲν ὄφλι ζωῆς τε, καὶ θανάτου; ὁπόταν οὖν ἐπ' ἄνεμον, καὶ ἐπ' ἀκινάκην ὀμνύωμεν, ταῦτα ὀμνύομεν. ὡς τὸν μὲν ἄνεμον, ζωῆς αἴτιον ὄντα. τὸν ἀκινάκην δ', ὅτι ἀποθνήσκειν ποιεῖ. Μνη. καὶ μὲν δὴ γε τοῦτο, καὶ ἄλλοις ἂν ἔχοιτε πολλοῖς θεοῖς, οἷος ὁ ἀκινάκης ὅδε. τί οἶσθα, καὶ τί λόγχη, καὶ κάτειον, καὶ βρόχος, καὶ τὰ τοιαῦτα. ποικίλος γὰρ οὗτος ὁ θεὸς ὁ θάνατος, καὶ ἀπείρους τὰς ἐφ' ἑαυτὸ παρέχεται ἀγούσας ὁδούς. Το. ὁρᾷς, τοῦτο ὡς ἐριστικὸν ποιεῖς, καὶ δικανικὸν, τὸν κρούων μεταξὺ, καὶ διαφθείρων μου τὸν λόγον. ἐγὼ δ', ἡσυχίαν ἦγον, σοῦ λέγοντος. Μνη. ἀλλ' ἐκ αὖθις γε ὦ Τόξαρι, ποιήσω τοῦτο. παύσω γὰρ ὀρθῶς ἐπιτίμησας. ὥστε θαῤῥῶν, τό γε ἐπὶ τούτῳ λέγε, ὡς μὴ δ' παρόντος ἐμοῦ τοῖς λόγοις, οὕτω σιωπήσομαί σοι. Το. τετάρτη μὲν δὴ ἡμέρα τῆς φιλίας Δανδαμίδι, καὶ Ἀμιζώκῃ, ἀφ' οὗ τὸ ἀλλήλων αἷμα συνεπιπώκεσαν. ἦκον δ' ἡμᾶς ὅτι ἐπ' χώρων Σαυρομάτ[ῶν];

quòd nullum Deorum iuraris. *Tox.* Quid tu dicis? Annon tibi videntur esse Dij, Ventus, & Acinacis? Itane ignoras nihil hominibus vita & morte esse maius? Per hæc vtiq; iuramus, quoties per Ventum & Acinacem iuramus: videlicet per Ventum, tanquam qui sit vitæ causa: per Acinacem verò, vt qui sit mortis author. *Mne.* Atqui si ista est causa: profectò multos alios quoque estis habituri tales Deos, qualis est Acinacis, puta iaculum, lanceam, cicutam, laqueum, & similia. Nam hic interitus varius est Deus, & vias aperit innumerabiles, quibus ad illum sit aditus. *Tox.* Vides quàm contentiosè & litigiosè istud facis, dum me interpellas, meámque orationem interturbas? at ego te loquente tacui. *Mne.* At istud, Toxari, denuo non faciam, nam rectè obiurgasti. Quare quod superest, dicito confidenter, ac si te loquente absim, adeò tibi silebo. *Tox.* Quartus igitur agebatur dies Dandamidi & Amizocæ, ex quo amicitiã inierant cùm sanguinem mutuum bibissent. Venerant interea in regionem nostram Sauromatæ;

μυρίοις μὲν ἱππεῦσιν. οἱ πεζοὶ
δ', τεῖς τοσοῦτοι ἐπεληλυθέναι
ἐλέγοντο. οἷα δ' οὐ προσδεδρομέ-
νοις τὴν ἔφοδον αὐτῶν, ἐμπε-
σόντες, ἅπαντας μὲν ἔφευσι, A
πολλοὺς δ' τ μαχίμων κτείνυ-
σι. τοὺς δὲ καὶ ζῶντας, ἀπάγουσι,
πλὴν εἴ τις ἔφθη διανηξάμε-
νος εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, B
ἔνθα ἡμῖν τὸ ἥμισυ τοῦ στρατο-
πέδου, καὶ μέρος τ ἁμαξῶν ἦν.
οὕτω δὴ ἐσκιρτῶσαμεν τότε, ὡς
εἶδε δ, τι δόξαν τοῖς ἀρχιπλά-
νοις ἡμῶν, ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς C
ὄχθας τοῦ Ταναΐδος. ἐνῆσαν γὰρ
ἤ τε λεία πεπλανώμενο, καὶ τὰ
αἰχμάλωτα συμμίσγετο, καὶ
τὰς σκηνὰς διήρπαζον, καὶ τὰς
ἁμάξας κατελαμβάνοντο, αὐ-
ταὶ δὲ ἐφ' αἷς τὰς πλείστας ἁλι-
σκομένας, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς D
ἡμῶν ὑβρίζοντες τὰς παλλα-
κίδας, καὶ τὰς γυναῖκας. ἡμεῖς
δ', ἡνιώμεθα τῷ θεάματι.
ὁ δὲ Ἀμιζώκης ἀγόμενος, ἐκα-
λόκει δὴ, ἐβόα τ φίλον ὀνομα-
ζῶν, καὶ κατ' ὀλίγον. καὶ ὑπε- E
μίμνησκε τῆς κύλικος, καὶ τῆς
εὐνάτης. ὧν ἀκούσας ὁ Δαν-
δαμις, οὐδὲν ἔτι μελλήσας, ἅ-
πασιν τοῖς ὁρῶσιν, διαμέσετα
εἰς τοὺς πολεμίους. καὶ οἱ μὲν
ἔφυγον, ὥρμησαν ἐπ' αὐτούς,

cum equitum decem millibus: peditum verò triplum aduenisse ferebatur. Ij cùm in nos ex improuiso irruissent, omnes quidem in fugam conuertunt, pleroſque autem pugnantes occidunt: nonnullos quoque viuos abducunt, nisi siquis in fluminis ripam vlteriorem tranarat, vbi nobis dimidium copiarum, & pars curruum erat. Sic enim id temporis castra fueramus metati, haud scio quo consilio Archiplanorum ducum nostrorum, ad vtramq; Tanaidis ripam. Protinus itaque & prædas abigebant, & captiua abducebant, & tentoria diripiebant, & curribus potiebantur, captis simul cum viris, nostróſque ob oculos pellices, vxoréſque nostras conſtuprabant. Quam rem ægrè ferebamus. Sed cùm captus Amizocas duceretur, miserè vinctus amicum nominatim inclamauit, & sanguinis caliciſque commonefecit. Quibus auditis Dandamis, nihil cunctatus, ſpectantibus omnibus tranauit ad hoſtes. Tum Sauromatæ denſatis telis irruerunt in ipſum, iam confixuri nisi ſuccla-

Σαυρομάται, διηρμένοι τὸν
ὡς κατακεντήσοντες. ὁ δὲ, ἐβόα

τὸν Ζίειν. τοῦτο δὲ λῶ πις εἶπη, οὐκέτι φονεύουσιν αὐτὸν, ἀλλὰ δέχονται, ὡς ἐπὶ λύτροις ἥκοντα. καὶ δὲ ἀναχθεὶς πρὸς τὸν ἄρχοντα αὐτῶν, ἀπαιτεῖ τὸν φίλον. ὁ δὲ, λύτρα ἤτει, μὴ γὰρ πρήσεσθαι, εἰ μὴ μεγάλα χρήματα λάβη. ὁ Δανδάμις δὲ, ἅπερ εἶχον φησιν, ἅπαντα διήρπασαι ὑφ' ὑμῶν. εἰ δέ τι δυνάμαι γυμνὸς ἀποτελέσαι, ἕτοιμος ὑποσχέσθαι ὑμῖν. καὶ πρόσταξόν τι, τι αὖ θέλῃς. εἰ βούλει δὲ, ἐμὲ ἀπὸ τούτου λαβὼν, κατάχρησαι πρὸς ὅ, τι σοι φίλον. ὁ δὲ Σαυρομάτης, οὐδὲν ἔφη δεῖ ὅλως κατέχεσθαί σε, καὶ ταῦτα, Ζίειν ἥκοντα. σὺ δὲ, ὧν ἔχεις μέρος καταβαλών, ἄγου τὸν φίλον. ἤρετο ὁ Δανδάμις ὅ, τι καὶ βούλεται λαβεῖν. ὁδὲ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἤτησεν. ὁ δὲ, αὐτίκα παρέσχεν ἐκκόπτειν αὐτοῖς. κἀπειδὴ ἐξεκέκοπτο, καὶ ἤδη τὰ λύτρα εἶχον οἱ Σαυρομάται, παραλαβὼν τὸν Ἀμιζώκην, ἐπαινέσας, ἐφορεσδόμους αὐτῷ, καὶ ἅμα διανηξάμενοι, ἀπεσώθησαν πρὸς ἡμᾶς. τοῦτο γὰρ ὁμόμνον, παρεμυθήσατο ἅπαντας Σκύθας, καὶ οὐκέτι ἠπάδουν ἐνόμιζον, ἐρώντες ὅτι τὸ μέγιστον ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν, οὐκ ἀπήγαγον οἱ πολέμιοι.

set Zirim. Quod vbi quis dixerit, eum non occidunt: sed tanquam cum redemptionis pretio venientem accipiunt. Mox ad illorum ducem adductus, reposcebat amicum: Ille verò redemptionis pretium postulabat: quod nisi magnum accepisset, dimissurum sese negabat. Tum Dandamis: quæ possidebam, inquit, ea omnia direpta sunt à vobis. Si quid autem nudus possim facere, id sum paratus polliceri vobis: ac quicquid voles imperato. Et si ita vis, eius in locum accipe me, & ad quiduis abutere. Ad hæc Sauromata, nihil, inquit, omnino est opus retinere te: idque quum temet dedideris. Quin tu parte eorum quæ possides tradita, amicum abducito. Rogat ilico Dandamis quidnam vellet accipere. Ille oculos postulat, atq; hic protinus exhibuit eruendos. Quibus erutis, & persoluto Sauromatis pretio, recepto Amizoca reuersus est, innitens illi: vnáque tranantes, ad nos redierunt incolumes. Hoc factum Scythis omnibus fuit solatio: neque jam victos esse rebantur sese, cũ viderent, quod apud nos bonorum esset maximum, ab hostibus non esse abductum,

μιοι, ἀλλ' ὅτι ἦν παρ' ἡμῖν ἡ ἀνδρεία γνώμη, καὶ ἡ πρὸς τοὺς φίλους πίστις. καὶ τοὺς Σαυρομάτας δ', τὸ αὐτὸ οὐ μετρίως ἐτάραξε, λογιζομένους πρὸς οἵους ἀνδρας οὐ παρασκευῆς μαχοῦνται, εἰ καὶ ἐν τῷ ἀπροσδοκήτῳ τότε ἐπέπεσεν. ὥστε νυκτὸς ἐπιλυομένης, ἀπολιπόντες τὰ πλείστα τῶν βοσκημάτων, καὶ τὰς ἁμάξας, ἐμπρήσαντες, ᾤχοντο φεύγοντες. ὁ μὲν τοί Ἀμιζώκης, ἐκέτι ἠνέσχετο βλέπειν αὐτὸς ἐπὶ τυφλῷ τῷ Δανδάμιδι. ἀλλὰ τυφλώσας καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀμφότερος κάθηται ὑπὸ τῶν κοινῶν τῶν Σκυθῶν δημοσίᾳ μὴ πόσης τιμῆς ἀφόμενοι. τί τοιοῦτον ὦ Μνήσιππε, ὑμεῖς ἔχετε ἂν εἰπεῖν, εἰ καὶ ἄλλους σοι δέκα δοίη τις ἐπὶ τοῖς πέντε καταειθωπεῦσαι, ἀνωμότους εἰ βούλῃ, ὡς καὶ πολλὰ ἐπιψεύσθαι αὐτοῖς. κρίνετε. ἐγὼ μὲν σοι γυμνὸν τὸ ἔργον δηγησάμην. εἰ δ' σὺ τινὰ τοιοῦτον ἔλεγες, εὖ οἶδα ὁπόσα ἂν κομψὰ ἐγκατέμιξας τῷ λόγῳ, οἷα ἱκέτευεν ὁ Δανδάμις. καὶ ὡς ἐτυφλοῦτο, καὶ ἃ εἶπε. καὶ ὡς ἐπαύσατο, καὶ ὡς ὑφελέξαντο αὐτὸν ἐπευφημοῦντες οἱ Σκύθαι, καὶ ἄλλα, ὁπόσα

verùm supereſſe egregiam mentem, & in amicos fidem. Atque id ipſum Sauromatas non mediocriter terruit, reputantes cum quibus viris eſſent pugnaturi, ſi ſe præparaſſent: etſi tum ex improuiſo ſuperaſſent. Proinde ſub noctem relicta pecoris parte maxima; curribúſque incenſis fugerunt. Porrò Amizocas non tulit diutius, vt videret ipſe, cæco Dandamide amico: ſed ſemet ipſe excæcauit: atque ita ſedent ambo, omníque honore à populo Scytharum publicitus aluntur. Quid tale vos Mneſippe referre poſſetis? etſi quis tibi concedat vt his quinque decem alios addas, etiam citra iuſiurandum, ſi ita vis, vt & multa liceat affingere. At ego tibi rem nudam expoſui. Tu verò ſiquem huiuſmodi propoſuiſſes, non ſum neſcius quàm multa ornamenta tuæ orationi inſeruiſſes: quemadmodum ſupplicaſſet Dandamis, quomodo fuiſſet excæcatus, quæque dixiſſet, & quomodo redijſſet, ipſúmque Scythæ bene ominantes excepiſſent: atque id genus alia, cuiuſmodi

ὑμεῖς μηχανᾶσθε εἰώθατε πρὸς τὴν ἀκρόασιν. ἄκουε γοῦν καὶ ἄλλον ἰσότιμον, Βελίτταν, Ἀμιζώκης τούτου ἀνέψιον. ὃς ἐπεὶ καταπαυθέντα ὑπὸ τοῦ ἵππου ὑπὸ A λέοντος εἶδε Βάσθην τὸν φίλον, ἅμα ὑπ' ἔτυχον ἐπιῶντες, καὶ ἤδη ὁ λέων περιπλακεὶς αὐτῷ, ἐνεπεφύκει τῷ λαιμῷ, καὶ τοῖς ὄνυξιν ἐσπάραττε, καταπηδήσας καὶ B αὐτὸς, ἐπιπίπτει κατὰ τὸν θηρίον, καὶ περίεισι πρὸς ἑαυτὸν προσκαλούμενος, καὶ μετάγων, καὶ διὰ τῶν ὀδόντων μεταξὺ διείρων τοὺς δακτύλους. καὶ τὸν Βάσθην, ὡς οἷόν τ' ἦν, ὑπεξελεῖν πειρώμενος τοῦ δήγματος. ἄχρι δὴ C ὁ λέων ἀφεὶς ἐκεῖνον ἠμυδρότατα ἤδη, ἐπὶ τὸν Βελίτταν ἀπεστράφη. καὶ συμπλακεὶς, ἀπέκτεινε κἀκεῖνον. ὁ δὴ, ἀποθνήσκων, τὸ γοῦν τοσοῦτον ἔρδει παταξας τῷ ἀκινάκῃ τὸν λέοντα εἰς τὸ στέρνον, ὥστε ἅμα πάντες ἀπέθανον, καὶ ἡμεῖς ἐθάψαμεν αὐτοὺς, δύο τάφοις ἀναχώσαντες πλησίον, ἕνα μὲν τῷ φίλῳ, ἕνα δ' ὑπ' αὐτῷ τῷ λέοντος. τρίτῳ δέ σοι δηλώσομαι τῷ Μνήσιππε, τὸν Μακεδόνος φιλίαν καὶ Λογχάτου, καὶ Ἀρσακόμα. ὁ γὰρ Ἀρσακόμας οὗτος, ἡγεμὼν Μαζαίας τῆς Λευκαίτεος, τοῦ βασιλεύσαντος

vos ad parandam attentionem excogitare soletis. Audi igitur & alium huic parem Belittam, huius Amizocæ consobrinum. Is vt detractum ex equo à leone Basthen amicum conspexisset, cùm simul venarentur, iámque leo circumplexus illum, iugulo admotus esset, atque vnguibus laniaret, desiliens & ipse, inuolauit intergum beluæ, reflexítque in sese prouocans, & auertens, atque inter dentes digitos inferens, conatus quoad licuit, Basthen è rictu leonis eximere: donec leo omisso illo iam semimortuo, ad Belittam sese conuertit, atque ipsum quoque circumplexus occidit. At ille moriens (nam tantò anteuertit) acinacem in leonis pectus defixit. Itaque pariter exanimati sunt omnes. Nos autem sepeliuimus eos, duobus aggestis tumulis inter se vicinis, altero amicorum, altero è regione, leonis. Tertiò iam Mnesippe, tibi referam, Macentæ, Lonchatæ, & Arsacomæ amicitiam. Hic enim Arsacomas deperibat Mazæam Leucanoris filiam, qui regnabat

Λευκαίτεος, τοῦ βασιλεύσαντος

ἐν Βοσπόρῳ, ὁπότε ἐπρέσβευεν ὑπὲρ τοῦ φόρου, ὃν οἱ Βοσπορανοὶ ἀεὶ φέροντες ἡμῖν, τότε ἤδη τέτον μῆνα ὑπερημερεῖ ἐνεκάλουτο. ἐν τῷ δείπνῳ γοῦν ἰδὼν τὴν Μαζάιαν, μεγάλην, καὶ καλὴν παρθένον, ἤρα, καὶ πονηρῶς εἶχε. τὰ μὲν οὖν περὶ τῶν φόρων, διεπράξατο ἤδη, καὶ ἐχρημάτιζεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἰστία, ἤδη αὐτὸν ἀποπέμπων. ἔθος δέ ἐστιν ἐν Βοσπόρῳ, τὸν μνησῆρα ὑπὲρ τοῦ δείπνου αἰτεῖν τὰς κόρας, καὶ λέγειν οἵτινες ὄντες, ἀξίωσι καταδεχθῆναι ὑπὸ τὸν γάμον. καὶ δὴ καὶ τότε ἔτυχον ἐν τῷ δείπνῳ πολλοὶ μνησῆρες παρόντες, βασιλεῖς, καὶ βασιλέων παῖδες. καὶ Τιγραπάτης ὧν ὁ Λαζῶν δυνάστης, καὶ Ἀδύρμαχος, ὁ Μαχλυΐνης ἄρχων, καὶ ἄλλοι πολλοί. δεῖ δὲ τῶν μνησήρων ἕκαστον προσαγγείλαντα ἑαυτὸν, ὅτι μνησευσόμενος ἥκει, δειπνεῖν ἐν τοῖς ἄλλοις, κατακείμενον ἐφ' ἡσυχίας. ἐπειδὰν δὲ παύσωνται δειπνοῦντες, αἰτήσαντα φιάλην, ὅπως πλήσωσι κατὰ τῆς τραπέζης, καὶ μνησεύεσθαι τὴν παῖδα, πολλὰ ἐπαινοῦντα ἑαυτὸν, ὅσις ἢ γένους, ἢ πλούτου, ἢ δυνάμεως ἔχει.

in Bosporo: tum quum legatione fungeretur super tributo, quod Bosporani semper nobis pendere soliti, id temporis tertium iã mensem vltra diem legitimum distulerant. Cùm igitur in conuiuio vidisset Mazæam procerã ac formosam virginem, amore captus est, eóque discruciatus. Iam itaque quæ de tributis agebantur, erant transacta: respondérátque illi Rex, & mox dimittendum conuiuio excipiebat. Est autem mos in Bosporo vti proci in conuiuio petant puellas, narrantes quinam sint, quibúsque rebus freti, decreuerint eas in matrimoniũ accipere. At tum fortè multi aderant in conuiuio proci, reges, regúmque filij. In his erat & Tigrapates Lazorum princeps, & Adyrmachus Machlynæ dux, aliíque cum his permulti. Oportet autem vnumquẽque procum, postea quam expositus quis sit, & qua fiducia, ad ambiendas nuptias venerit, conuiuari cum reliquis, tacitúmque accumbere. Deinde peracto conuiuio, postulata phiala, vinum in mensam effundere, atq; interea spõsam ambire, multum interea collaudantem se se quo genere, quibus opibus, qua sit potentia.

πολλῶν οὖσι κ' τόνδε τὸν νόμον ἀσεισάντων, καὶ αἰτησάντων, καὶ βασιλείας, καὶ πλούτους καταριθμησαμένων, τελευταῖος ὁ Ἀρσακόμας αἰτήσας τὴν φιάλην, ὑπεδέξατο. ἐγὼ δὲ ἔδος ἡμῖν ἐνεῖχεν τὸ οἶνον, ἀλλὰ ὕβρεις εἶναι δοκεῖ τοῦτο εἰς τὸν θεόν. πῶν οὖν ἄμυστι, δός μοι ὦ βασιλεῦ ἔφη τὴν θυγατέρα σου Μαζαίαν, γυναῖκα ἔχειν, πολὺ ἐπιτηδειοτέρῳ τούτων ὄντι, ὁπόσα γε ἐπὶ τῷ πλούτῳ, καὶ τοῖς κτήμασι. τὸν οὖν Λευκάνορος θαυμάσαντος, ἠπίστατο δὲ πένητα τὸν Ἀρσακόμαν καὶ Σκυθῶν τὸν πολλῶν, καὶ ἐρημίαν, ὅσα οὖν βοσκήματα, ἢ πόσας ἁμάξας ἔχεις ὦ Ἀρσακόμα, ταῦτα γὰρ ὑμεῖς πλουτεῖτε. ἀλλ' οὐχ ἁμάξας ἔφη ἔχω, οὐδὲ ἀγέλας, ἀλλ' εἰσί μοι δύο φίλοι καλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, οἷοι οὐκ ἄλλῳ Σκυθῶν. τότε μὲν οὖν ἐγελάσθη ἐπὶ τούτοις, καὶ παρώφθη, καὶ μεθύειν ἔδοξεν. ἕωθεν δὲ ἀφικνεῖται τὴν ἄλλων Ἀδίρμαχος, ἔμελλεν ἀπάξειν δὲ νυμφίον εἰς τὴν Μαιῶτιν, παρὰ τὸν Μάχλυας. ὁ δὲ Ἀρσακόμας ἐπανελθὼν οἴκαδε, μύει τοῖς φίλοις, ὡς ἀπημαθεῖν ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ γελασθῆναι ἐν τῷ

Cùm multi iuxta legem istam libassent, & postulassent, regna & opes commemorando: tandem Arsacomas postulata phiala, non libauit (neque enim mos apud nos vinum effundere. quin magis contumeliosum hoc iudicatur in Deum) sed tractim bibēs, Colloca mihi rex, inquit, filiam tuam Mazæam, qui multò sum potior istis, quantum ad opes & possessiones attinet. Leucanore verò admirante (sciebat enim Rex pauperem Arsacomam, ac de plebe Scytharum esse) percontantéque quātum pecorum, aut quantum habes plaustrorum, Arsacoma, nam ijs rebus vos diuites estis. Imò, nec plaustra. inquit, possideo, neq; armenta: verùm sunt mihi duo amici: honesti, probíq;, quales alij Scytharū nemini. quibus dictis derisus est, contemptus, visúsque temulentus. Mane verò reliquis prælatus est Adyrmachus: iámque sponsam abducturus erat in Mæotidem ad Machlyenses. At Arsacomas domum reuersus: amicis indicat quemadmodum reiectus esset à rege, derisúsque in conuiuio, cùm pauper esse putaretur.

συμποσίῳ, πόσην εἶναι δέξαι.

καίτοι ἔφη ἐγὼ δι' ηπόμην αὐτῷ τὰ πλοῦτον, ὁπόσος ὑμῖν ἐστί, ὑμᾶς ὦ Λογχάτα, καὶ Μακέντα, καὶ πλὴν εὐνοίαν πλὴν ὑμετέραν πολὺ ἀμείνω, καὶ βεβαιοτέραν τὴν Βοσπορανῶν δυνάμεως. Α ἀκούσας ταῦτα διεξιόντος, ἡμᾶς μὲν ἐχλεύαζε, καὶ κατεφρόνει. Ἀδυρμάχῳ δὲ τῷ μάχλυϊ, παρέδωκεν ἀπάγειν πλὴν νύμφην, ὅτι χρυσᾶς τε φιάλας Β ἐλέγετο ἔχειν δέκα, καὶ ἁμάξας τετρακλίνους ὀγδοήκοντα, καὶ τοξόβατα, καὶ βοῦς πολλούς. οὕτως ἄρα τοσετίμησεν ἀνδρῶν ἀγαθῶν βοσκήματα πολλὰ, καὶ ἐκπώματα πεί-ρινα, καὶ ἁμάξας βαρείας. ἐγὼ δὲ ὦ φίλοι, δι' ἀμφότερα ἀνιῶμαι. καὶ γὰρ ἐρῶ C τῆς Μαζαίας, καὶ ἡ ὕβρις ἐν τοσούτοις ἀνθρώποις οὐ μετρίως μου καθῆκεν. οἶμαι δὲ καὶ ὑμᾶς ὁπόσης ἠδικῆσθαι. τὸ γὰρ τείτον μετρίως ἐκάστῳ ἡμῶν τὰ ἀπίμιας, εἴγε οὕτω βιῶναι ὡς ἀφ' οὗ συνελήλυθα ὑμῖν, εἷς ἄν- D θρωπος ὄντες, καὶ τὰ αὐτὰ ἀδικώμενοι, καὶ τὰ αὐτὰ χαίροντες, ἀ μόνον, ἐπεὶ πεν ὁ Λογχάτης, ἀλλὰ καὶ ἕκαστος ἡμῶν ὅλος ὕβριστο, ὁπότε σὺ τοιαῦτα ἐπαθες. πῶς οὖν ὁ Μακέντης ἔφη χρησόμεθα τοῖς παρόσης

Atqui dixeram, inquit, illi quãtas haberem opes, nempe vos ô Lonchata, atque Macenta, vestrámque beneuolentiam longè præstare, multóque firmiorem esse Bosporanis opibus. Verùm hæc dicentem me subsannauit, contempsítque, & Adyrmacho Machlyensi sponsam abducendam tradidit, quòd aureas phialas se diceret habere decem, præterea currus quaternis sedilibus octoginta: ad hæc ouium boúmque multam copiam. Sic videlicet antepoſuit fortibus viris poculorum multitudinem, operosa pocula, grauésque currus. Proinde ô amici, duplici nomine discrucior. Etenim Mazæam amo, & iniuria mihi tot inter homines illata, non mediocriter me angit. Arbitror autem vos quoque ex æquo iniuria esse affectos, si modò ita viuimus, vt cœpimus cùm coniungeremur: nimirum vt vnus homo simus, ijsdem dolentes, ijsdémque gaudentes. Imò, inquit Lonchates, vnusquilibet è nobis iniuria afficiebatur tum quum in te ista fierent. Quomodo igitur, inquit Macentes, hac in re nos geremus?

διελώμεθα ἔφη ὁ Λογχάτης τὸ ἔργον. καὶ ἐγὼ μὲν ὑπισχνοῦμαι Ἀρσακόμᾳ τὴν κεφαλὴν κομεῖν τῷ Λευκάνορος. σὲ δ' χρὴ τὴν νύμφην ἐπαναγειν A αὐτῷ. ἕτω γινέσθω ἔφη. σὺ δὲ ὦ Ἀρσακόμα, ἐν τοσούτῳ, εἰκὸς δὲ καὶ στρατείας, καὶ πολέμου τὸ μὴ τοῦτο δεήσειν ἡμᾶς, ἄμα πλειόνων, παράγειρε, καὶ παρασκεύαζε ὅπλα, καὶ ἵππους καὶ B ἄλλην διάμαν ὡς πλείστην. ῥᾴστα δ' ἂν πολλοὺς προσαγάγοις αὐτός τε ἀγαθὸς ὤν, καὶ ἡμῶν οὐκ ὀλίγων ὄντων οἰκείων. C μάλιστα δὲ εἰ καθέζοιο ἐπὶ τῆς βύρσης τοῦ βοός. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ὁμοῦ, ἐχώρει, ὡς εἶχεν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ὁ Λογχάτης. ὁ Μαιέντης δὲ, ἐπὶ τὸν Μάχλυας. ἑστώτης ἑκάτερος. D ὁ δ' Ἀρσακόμας, οἴκοι μενῶν, τοῖς τε ἡλικιώτας διελέγετο, καὶ ὡμίλει δύναμιν παρὰ τῶν οἰκείων. τέλος δ', καὶ ἐπὶ τῆς βύρσης ἐκαθέζετο. τὸ δ' ἔθος ἡμῖν τὸ περὶ τὴν βύρσην, οὕτως ἔχει. ἐπειδὰν ἀδικηθείς τις πρὸς ἕτερον, ἀμυνόμενος βιαιόμενος, ἴδῃ καθ' ἑαυτὸν ὢν ἀξιόμαχος ὤν, σοῦν ἱερεύσας, τὰ μὲν κρέα κατακόψας, ἥψησεν. αὐτὸς δ' ἐκπετάσας χαμαὶ τὴν βύρσην,

Per partes, inquit, Lonchates negocium ſuſcipiamus. Atque ego quidem Arſacomæ promitto me caput Leucanoris allaturum. Tu verò ſponſam ipſi adducas oportet. Ita fiat, inquit. At tu, Arſacoma interim, Nam his peractis verisimile eſt exercitu ac bello fore opus, hîc mane quò contrahas, & appares arma, equos aliarúmq; rerum vim quam maximam. Facillimè autem plurimos adiunxeris: partim quòd ipſe ſtrenuus, partim quòd nobis non pauci ſint familiares: maximè verò ſi deſederis in tergore bouis. His decretis, Lonchates quidem quantum potuit, rectà in Boſporum contendit: Macentes verò ad Machlyenſes, in equo vterque. At Arſacomas domi manens, & cum æqualibus contulit, & ex familiaribus vim hominum armauit: demum & in tergore bouis deſedit. Conſuetudo autem deſedendi in tergore bubulo apud nos eſt iſtiuſmodi. Vbi quis ab alio læſus eſt, cupítque vlciſci, neq; par eſſe pugnæ videtur: tũ boue immolato, carnes fruſtulatim cõciſas, igni torret. Deinde ipſe porrecto humi co-

καθηται ἐπ' αὐτῆς, εἰς τοὐπίσω παραγαγὼν τὼ χεῖρε, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν ἀγκώνων δεδεμένοι. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡμῖν ἡ μεγίστη ἱκετηρία. παρακειμένων ὧν τῶν κρεῶν τῆς βοὸς, πορσύνουσι οἱ οἰκεῖοι, καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος, μοῖραν ἕκαστος λαβὼν, ἐπιβὰς τῇ βύρσῃ τὸν δεξιὸν πόδα, ἐφιππεύεται καθ' ὅσα δύναμαι, ὁ μὲν, πέντε ἱππέας παρέξειν ἀστοὺς, καὶ ἀμίδιος. ὁ δὲ, δέκα. ὁ δὲ, πλείους. ὁ δὲ, ὁπλίτας πεζοὺς, ὁπόσους ἂν δύνηται. ὁ δὲ, μόνον ἑαυτὸν, ὁ πενέστατος. ἀθροίζεται γοῦν ἐπὶ τὴν βύρσην πολὺ πλῆθος σπάνει. καὶ τὸ τοιοῦτον σύνταγμα, βεβαιότατόν τε ὂν συμμεῖναι, καὶ ἀνθεστήκοντα τοῖς ἐχθροῖς, ἅτε καὶ ἔνορκον ὄν. τὸ γὰρ ἐπιβῆναι τὴν βύρσης, ὅρκος ἐστίν. ὁ μὲν οὖν Ἀρσακόμας, ἐν τούτοις ὢν, καὶ παρεσκευάζετο αὐτῷ ἱππεῖς μὲν ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους, ὁπλίτας δὲ, καὶ πεζοὶ, συναμφότεροι δισμύριοι. ὁ δὲ Λογχάτης, ἀγνοούμενος, παρελθὼν ἐς τὴν Βόσπορον, προσέρχεται τῷ βασιλεῖ διοικουμένῳ τι τῆς ἀρχῆς, καὶ φησὶν, ἥκειν μὲν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Σκυθῶν, ἰδίᾳ δὲ αὐτῷ μεγάλα πράγματα κομίζων. τὰ δὲ,

rio, sedet in eo, in tergum reductis manibus, more eorū qui à cubitis vincti sunt. Et hoc quidem apud nos maximum est supplicādi genus. Appositis verò bouis carnibus, adeuntes illi, aliúsque quisquis vult, quisque partē sibi sumit, & corium dextro pede calcans, pro facultate pollicetur, alius se præbiturum quinque equites suo cibo, suóque stipendio: alius decem, alius plures, alius pedites armatos quotquot poterit: alius se duntaxat, qui pauperrimus. Colligitur itaque in tergore bouis, ingens nonnunquam multitudo. Qui exercitus, & certissima fide cohæret, & hostibus est inexpugnabilis, tāquam iureiurando deuinctus. Nam tergus calcasse, est iurasse. Arsacomas igitur his agendis incumbebat. Atque illi coacti sunt equitum quidem circiter quingenta millia: armatorū verò & peditum, vtrorumque simul vicena. At Lōchates vbi ignotus in Bosporum peruenit, Regem adit, de regni negocijs quiddam tractantem, aitq: venire sese publico Scytharum nomine, sed priuatim res maximas apportare. De publicis, inquit,

λήγειν κελεύσαντος, οἰμῳ Σκύθαι φασὶ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ἀξιῶσι, μὴ ὑπερβαίνειν τὸν νομέας ὑμῶν ἐς τὸ πρόσω, ἀλλὰ μέχρι τοῦ Τραχῶνος ἡμεῖν. τοὺς δ' λῃστὰς, οὓς ἀπάδε ὡς κατασχόντας ὑμῶν τὴν χώρην, οὐ φασιν ἀπὸ κοινῆς γνώμης ἐκπέμπεσθαι, ἀλλὰ ἰδίᾳ. ἔφασκον ὅτι τῷ κέρδει κλοπεύειν. εἰ δέ τις ἁλίσκοιτο αὐτῶν, σὲ κύριον εἶναι κολάζειν. ταῦτα μὲν ἐκεῖνοι ἐπεστάλκασιν. ἐγὼ δὲ, μᾶλλόν σοι μεγάλῃ ἔροδον ἐσομβάλλω ἐφ' ὑμᾶς ὑπὸ Ἀρσακόμα τοῦ Μαριάντα. ὃς ἐπρέσβευε πρόσθεν παρὰ σέ. καὶ οἶμαι διότι αὐτὸς τὴν θυγατέρα, ὃν ἔτυχε παρὰ σοῦ, ἀγανακτεῖ, καὶ ὅτι ἡ βύρσης ἑβδόμην ἡμέραν ἤδη κάθηται, καὶ συμπέπτωκεν ὑπ' ὀλίγος αὐτῷ. ἤκουσα ἔφη ὁ Λευκανὼρ καὶ αὐτὸς ἀθροίζεσθαι δύναμιν ἀπὸ βύρσης. ὅτι δ' ἐφ' ἡμᾶς συμπέπτωκεν, καὶ ὅτι Ἀρσακόμας ὁ ἐλαύνων ὄζτν, ἠγνόουν. ἀλλ' ὅτι σὲ ἔφη ὁ Λογχάτης ὁ παρασκευή. ἐμοὶ δ' ἔλθοις ὁ Ἀρσακόμας ὄζτ. καὶ ἄχθεται δέον προπώμασι αὐτὸν ὑπὸ τῶν μειζόνων, καὶ ἐλαττόνων

negocijs, hæc in præsentiarum denuntiant Scythæ, ne vestri pastores in planitiem vsque transgrediantur: sed intra Trachonem pascant. Cæterùm latrones de quibus expostulatis, quòd regionem vestram incursent, negant eos publico consilio emitti, sed priuatim quemq; lucri causa prædari: quorum siquis deprehendatur, tui sit arbitrij, vt in eos animaduertas. Hæc quidem illi denuntiant. At ego certiorē te facio, grauem in vos insultum futurum ab Arsacoma Mariantæ filio, qui nuper legatum egit apud te, ídque opinor, cùm filiam tuam postularit, neque abs te impetrarit: ob id indignatur, sedétque in tergore taurino septimum iam diem, contractúsque ipsi est exercitus haud exiguus. Audiui, inquit Leucanor, & ipse cogi copias in tergus bouis, sed eas aduersus nos contrahi, ídque duce Arsacoma, nesciebam. Atqui in te, inquit Lōchates, hic apparatus constituitur. Mihi autem inimicus est Arsacomas, grauitérque fert quòd ipsi præferar à natu maioribus, & quòd in omnibus videar illo esse præstantior. Quòd si τὰ πάντα δοκῶ εἶναι. εἰ δὲ

μοι ταύτην τὴν ἑτέραν σου θυγατέρα Βαρκήτην, οὔτε τἄλλα ἀναξίῳ ὑμῶν ὄντι, ἂν εἰς μακρὰν σοι ἥξω, τὴν κεφαλὴν ἀντὶ κομίζων. ὑπωμόσατο ἔφη ὁ βασιλεύς, μάλα πεισθεὶς ὀμόμοις. ἔγνω γὰρ τὴν αἰτίαν τῆς ὀργῆς τῆς Ἀρσακόμα, τὴν ἐπὶ τῷ γάμῳ. καὶ ἄλλως, ὑπέπτηττεν ἀεὶ τοὺς Σκύθας. ὁ δὲ Λογχάτης, ὄμοσον ἔφη, μὴ μὰ φυλάξαι τὰς συνθήκας, μὴ δὲ ἀπαγήσασθαι. τότε ἤδη τούτων γενομένων, καὶ ἐπειὰν ἀνατείνας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἤθελεν ὀμνύειν, μὴ σύγε ἐνταῦθα εἶπε, μὴ καί τις ὑπόθηται τῶν ὁρώντων ἐφ' ὅτῳ ὁρκωμοτοῦμεν, ἀλλ' εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἄρεος τουτὶ εἰσελθόντες, ἐπικλείσαντες τὰς θύρας, ὀμνύωμεν. ἀκουσάτω δὲ μηδείς. εἰ γάρ τι τούτων πύθοιτο Ἀρσακόμας, δέδια μὴ προθύσηταί με τοῦ πολέμου, χεῖρα οὐ μακρὰν ἤδη περιβεβλημένος. εἰσίωμεν ἔφη ὁ βασιλεύς. ὑμεῖς δὲ, ἀπόστητε ὅτι ποῤῥωτάτω. μηδεὶς δὲ παρέστω εἰς τὸν νεών, ὕπνα μὴ ἐγὼ καλέσω. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν, εἰσῆλθον. οἱ δορυφόροι δὲ ἀπέστησαν, περιεσάλπιγξε τὸν ἀκινάκην ἐπισχών, τῇ ἑτέρᾳ τὸ στόμα, ὡς μὴ βοήσειε, πάλιν παρὰ τὸν μαστὸν,

mihi ſponderis alteram filiam tuam Barcetim, alioqui nec indigno veſtra affinitate, breui reuerſus tibi caput eius afferam. Spondeo, inquit rex, metu valdè perculſus, ſiquidem norat quam ob cauſam iratus eſſet Arſacomas, nempe ob nuptias, cùm alioqui Scythas etiam formidaret. At Lonchates, iurato, inquit, te præſtiturum pacta, neque inficiaturum. Id cùm fieret, manúſque ad cœlum tendens iurare vellet: Abſit, inquit, vt hîc: ne quis ſpectantium conijciat qua gratia iuremus. Quin potiùs hoc Martis templum ingreſſi, foribus occluſis iuramentum concipiamus: ac nemo nos exaudiat. Nam ſiquid horum inaudierit Arſacomas, vereor ne me ante bellum immolet, manu iam nunc non parua cinctus. Ingrediamur, inquit rex, vos autem abſiſtite quàm longiſſimè: neq; quiſquam ad templum veniat, quem non accerſuero. Poſteaquam igitur ingreſſi ſunt iſti, & procul abſtitère ſatellites, ſtricto gladio, alteráq; manu ore occluſo, ne vociferaretur, ictú in pectus adegit,

Deinde

ὕπνα ἀποστὰς μὲν τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς χλαμύδος ἔχων ἀφῆκε, μεταξὺ διαλεγόμενος ἅμα αὐτῷ. καὶ διατεινόμενον ἤδειν λέγων, ὡς δὴ ὅτι τι πεμφθεὶς ὑπ' ἐκείνου. καὶ οὕτως ὅτι τὸν τόπον ἀφικόμενος, ἔνθα διδεμένον κατελελοίπει τὸν ἵππον, ἀναβὰς, ἀφῖπτάσατο εἰς τὴν Σκυθίαν. δίωξις δ' ὡς ἐγένετο αὐτῷ, ὅτι πολὺ ἀγνοησάντων τὸ γεγονὸς τῶν Βοσπορανῶν. καὶ ὅτε ἔγνωσαν, περὶ τῆς βασιλείας σπαζόντων. ταῦτα μὲν ὁ Λογχάτης ἔπραξε, καὶ τὴν διάνοιαν ἀπεπλήρωσε, τῷ Ἀρσακόμᾳ παραδοὺς τὴν κεφαλὴν τοῦ Λευκανόρου. ὁ Μαχλύης δ', καθ' ὁδὸν ἀκούσας τὰ ἐν Βοσπόρῳ γεγενημένα, ἦκεν ἐς τοὺς Μάχλυας. καὶ πρῶτος ἀγγείλας αὐτοῖς τὸν φόνον τοῦ βασιλέως, ἡ πόλις δ' ἔφη, ὦ Ἀδύρμαχε, σὲ γαμβρὸν ὄντα, ὅτι τὴν βασιλείαν κτᾶσθαι. ὥστε, εἰ μὲν προθυμάσῃ, παραλάμβανε τὴν ἀρχὴν, πειθομένοις τοῖς πράγμασιν ὑπάρχειν. ἡ κόρη δ', καίπερ σοι ὑπὸ τῶν ἁμάξων ἐπόμενον. ἴσθι γὰρ οὕτω πρόσεισι Βοσπορανῶν πολλοὺς, ἰδόντας τὴν Λευκανόρος θυγατέρα.

Deinde caput desectum sub chlamyde tenens prodibat, quasi confabulans interim cum illo, bteuisque sese dicens affuturum, quasi ab ipso ad negocij quippiam mitteretur. Atque ita eò reuersus, vbi vinctum equum reliquerat, quo conscenso in Scythiam se proripuit. Cùm autem rem gestam diu ignorassent Bosporani, eáque cognita, factiosè de regno decertarent, nemo est eum insequutus. Hæc itaque gessit Lonchates, promissumque præstitit, Arsaçomæ dato Leucanoris capite. Porrò Macentes de his in via certior factus, quæ in Bospoto acciderant, peruenit ad Machlyenses, primúsque illis nuntium attulit de rege trucidato. At populus, inquit, te Adyrmache, gener cùm sis, ad regnum vocat. Proinde fac vt ipse prior occupans, imperium arripias, in rebus perturbatis ortus: puella verò te sequatur à tergo in curribus. Nam ita faciliùs populum Bosporanum tibi conciliaueris, vbi Leucanoris filiam conspexerint.

ἐγὼ δ', ἀλανός τέ εἰμι, καὶ τῇ παιδὶ ταύτῃ συγγενὴς μητρόθεν. παρ' ἡμῶν γὰρ οὖσαν πλὴν Μάσσφραν, ἠγάγετο ὁ Λευκάνωρ. ἥκω σοι ἥκων παρὰ τῶν Μασσέρας ἀδελφῶν, τῶν ἐν Ἀλανίᾳ, παραγκελευομένων ὅπη τάχιστα ἐλαύνειν ἐπὶ τὸν Βόσπορον, καὶ μὴ περιιδεῖν ἐς Εὐβίοτον περιελθοῦσαν πλὴν ἀρχῆς. ὃς ἀδελφὸς ὢν νόθος Λευκάνορος, Σκύθαις μᾶλλον, ἀεὶ φίλος ὤφθη. Ἀλανὸς δ', ἀπήχθεται. ταῦτα δ' ἔλεγεν ὁ Μακέντης, ὁμόσκευος, καὶ ὁμογλώσσιος τοῖς Ἀλανοῖς ὤν. κοινὰ γὰρ ταῦτα Ἀλανοῖς, καὶ Σκύθαις. πλὴν ὅτι οὐ πάνυ κομῶσιν οἱ Ἀλανοί, ὥσπερ οἱ Σκύθαι. ἀλλὰ ὁ Μακέντης, καὶ τοῦτο εἴκασεν αὐτοῖς, καὶ ἀποκεπάρκει τῆς κόμης, ὅσον εἰκὸς ἧττον ἐλάττον κομᾶν τὸν Ἀλανὸν τοῦ Σκύθου. ὅθεν ἐπιστεύετο δὴ ταῦτα, καὶ ἐδόκει Μασσέρας, καὶ Μαζαίας συγγενὴς εἶναι. καὶ νῦν ἔφη ὁ Ἀδύρμαχος, ἑλαύνειν ἕτοιμος ἅμα σοὶ ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἢν ἐθέλῃς, μένειν τε εἰ δέοι, καὶ πλὴν παῖδα ἄγειν. τοῦτο ἔφη καὶ μᾶλλον ὁ Ἀδύρμαχος ἐθελήσειεν ἂν ἀφ' ἅμματος ὄντα σε, Μαζαίαν ἄγειν. ἢν μὲν γὰρ ἅμα ἡμῖν ἴῃς ἐπὶ

Porrò & ſum Alanus ego, & tuæ ſponſæ cognatus maternus: ſiquidem noſtra è gente Maſteram Leucanor aſciuit vxorem. Et nunc tibi adſum miſſus à Maſteræ fratribus qui ſunt in Alania, denunciantibus vt quàm ocyſſimè in Boſporum venias, neque patiaris vt imperium ad Eubiotũ deueniat, qui tametſi frater nothus eſt Leucanoris, tamen à Scythis amatur, & Alanis eſt inuiſus. Hæc quidem dicebat Macentes, eodẽ cultu, eadémque cum Alanis lingua. Hæc enim communia ſunt Alanis & Scythis: niſi quòd quemadmodum Scythæ, comati non ſunt Alani. At Macentes in hoc quoque illis erat aſſimilis, videlicet detonſa coma: quatenus conueniebat Alanum minùs eſſe comatum quàm Scytham. Itaque ob hæc ei fides habebatur, & Maſteræ & Mazææ cognatus eſſe putabatur. Et nunc, inquit, ô Adyrmache ad vtrumq; ſum paratus: vel proficiſci tecum in Boſporum ſi velis: vel manere, ſi ſit opus, & ſponſam adducere. Iſtud equidem, inquit Adyrmachus, longè malim, quandoquidẽ cognatus es, te puellam adducere. Nam ſi nobiſcum vnà proficiſcaris in Boſporum, vnum

ἢ Βόσπορον, ἐπαῦθι ἐγὼ πλείους ἂν γημοίμεθα. εἰ δέ μοι ἢ γυναῖκας ἄγοις, αὐτὴ πολλῶν ἂν γένοιο. ταῦτα ἐλέγετο. ἡ μὲν, ἀπέλαυνε, παρεδόθη τῷ Μακέντῃ ἄγειν ἢ Μαζαίαν, παρθένον ἔτι οὖσαν. ὁ δὲ, ἡμέρας μὲν ὅτι τῆς ἁμάξης ἦγεν αὐτήν. ἐπεὶ δὲ νὺξ κατέλαβεν, ἀναδήσωμος ὅτι τὸν ἵππον, ἐτεθεραπεύκει ὃ ἄλλον ἕνα ὁρίσας ἵππέα ἐπαθεῖν ἀναπαύσας καὶ αὐτὸς, ἐπὶ τὴν παρὰ τὴν Μαιῶτιν ἤλαυνεν. ἀπὸ δὲ ἀποβαπόμενος εἰς τὴν μεσόγειαν, ἐν δεξιᾷ λαβὼν τὰ Μιτρφίων ὄρη, διαναπαύων μεταξὺ τὴν παῦσιν, τρίτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐτέλεσεν ἐν Μαχλύοις τοῖς Σκύθαις. καὶ ὁ μὲν ἵππος αὐτῷ, ἐπειδὴ ἐπαύσατο τοῦ δρόμου, μικρὸν ὕστερος, ἀπεθνήσκει. ὁ δὲ Μακέντης, ἐγχειρίσας τὴν Μαζαίαν τῷ Ἀρσακόμᾳ, δέξεσθαι ἔφη παρ' ἐμοῦ τὴν εὐεργεσίαν. τὸ δ', ὡς τὸ αἷμα τὸ ἀπὸ τοῦ δακτύλου καταπλαγῆτος, καὶ χάριν ὁμολογοῦντος, παῦε ἔφη ὁ Μακέντης, ἄλλον με ποιῶν σεαυτοῦ. τὸ γὰρ χάριν ἐμοὶ ὁμολογεῖν ἐφ' οἷς ἔπραξα τούτοις, τοιοῦτόν ἐστιν, ὥσπερ αἴ τις ἀριστερὰ τῷ δεξιᾷ ποτε αὐτὴν

duntaxat equitem numero addideris. Quòd si mihi vxorem aduexeris, multorum instar fueris. Atque ita factum est. Et hic quidem iter A ingressus est, Macentæ tradens ducendam Mazæam, quæ virgo etiamdum erat. At ille per diem quidem illam in curru ducebat, verùm cũ nox occupasset, equo imposita (curarat autem vt alius quidã eques seſe sequeretur) B tum insiliens, & ipse non ampliùs ad Mœotin tendebat. Sed deflectens ad mediterraneam, relictis ad dextram C Mitræorum montibus, virginem interea quiete recreando, tertio die à Machlyensibus ad Scythas iter cõfecit: statimq; eius equus, vbi desitisset à cursu, paulúmque D constitisset, extinctus est. Porrò Macentas Artacomæ Mazæam in manus tradens, Accipe, inquit, à me quoque quod promisi. Tum illo ad insperatum spectaculum stupefacto, gratiásque agente, E Desine, inquit, Macentas, me alium à te ipso facere. Nam quod mihi gratias agis pro his quæ feci, perinde est ac si sinistra mea dextræ gratias agat, quòd vulnerata remedium adhibuit, &

μου χάριν εἰδέναι τῇ δεξιᾷ. διὸ ἐθεράπευσε, καὶ φιλοφρόνως

ἐπιμελῶς, καμνόσης. γελοῖα τοίνυν καὶ ἡμεῖς ἂν ποιοῖμεν, εἰ πάλαι ἀναμιχθέντες, καὶ ὡς εἶδος τι ἓν, εἰς ἕνα συνελθόντες, ἐπὶ μέγα νομίζοιμεν εἶναι, εἰ τὸ μέρος ἡμῶν ἔσωφελήσει τι χεῖρον ὅλου τοῦ σώματος. ὥσπερ ἑαυτῷ γὰρ ἔσωσηπε, μέρος ὂν τοῦ ὅλου εὖ πάσχοντος. οὕτω μὲν ὁ Μακέντης ἔφη τῷ Ἀρσακόμᾳ χάριν ὁμολογήσαντι. ὁ δὲ Ἀδύρμαχος, ὡς ἤκουσε τὴν ἐπιβουλὴν, εἰς μὲν τὸν Βόσπορον οὐκέτι ἦλθεν. ἤδη γὰρ Εὐβίοτος ἦρχεν, ἐπικληθεὶς ὑπὸ Σαυροματῶν, παρ' οἷς διέτριβεν. εἰς δὲ τὴν αὑτοῦ ἐπανελθὼν, καὶ στρατιὰν πολλὴν συναγαγὼν, διὰ τῆς ὀρεινῆς ἐσέβαλεν ἐς τὴν Σκυθίαν. καὶ ὁ Εὐβίοτος, οὐ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὸς εἰσέπεσεν, ἄγων παντοδαπὴν μὲν τῶν Ἑλλήνων, Ἀλανοὺς δὲ, καὶ Σαυρομάτας, ἐπικλήτους ἑκατέρους δισμυρίους. ἀναμίξαντες δὲ τὰ στρατεύματα, ὁ Εὐβίοτος, καὶ ὁ Ἀδύρμαχος, ἐνέβαλον μυριάδες ἅπαντες ἑβδόμηκοντα. καὶ τούτων τὸ πεῖσον, ἱπποτοξόται. ἡμεῖς δὲ, καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς μετέσχον τῆς ὁδοῦ, αὐτοῖς ὅπλοις ἐν τῇ βύρσῃ τότε

ægrotantem benignè curauit. Ergo ridicula fecerimus etiam nos, si iamdudum commixti, & quatenus licet in vnum conflati, magnum adhuc esse credamus, A siqua pars nostri aliquid in totius corporis vtilitatem fecerit. Etenim pro se ipso fecit, cùm sit pars totius beneficio adiuti. Atque ad B hunc quidem modum Arsacomæ gratias agenti, Macentas respondit. Cæterùm Adyrmachus auditis insidijs, non perrexit ire in Bosporum. Iam enim Eubiotus rerum potiebatur, accersitus à Sauromatis apud C quos versabatur. Is in patriâ reuersus, contractis ingentibus copijs, per montuosa in Scythiam irrupit: paulóque pòst irruit & Eubiot⁹, D Græcos vndecunque poterat secum ducens, Alanos quoque & Sauromatas, accersitos vtrinque vicies millenos. Coniunctis autem copijs Eubiotus atque Adyrmachus nonaginta millia E confecerunt: quorum tertia pars erant equites sagittarij. Nos autem (nam & ipse ad hanc expeditionem contuleram, addens ijs qui ad tergus conuenerant, equites ad plenum instructos centum)

ἱππέας αὐτοτελεῖς ἑκατὸν, οὐ

πολλῷ ἔλαττον τ τεισμυείων
αὖ τοῖς ἱππεῦσι συμβαλόντες,
ἐπεμίγνυμεν τ ὄφοδον. ἐ-
φαπτόμενοι δ ὁ Ἀρσακόμας, καὶ ἐ-
πιδὴ θεασόμενοι εἴδομεν αὖ-
τοὺς, αὐτεπιφερόμενοι, θεσπεσίως
τὸ ἱππικόν. γιγνομένης δ
ἱππομαχίας καρτερᾶς, ἐνε-
δίδου ἤδη τὰ μέσα τῆς, καὶ πα-
ρερρήγνυτο ἡ φάλαγξ. καὶ τέ-
λος, εἰς δύο διέκοπτο τὸ σκυ-
θικὸν ἅπαν. καὶ τὸ μὲν, ἐπέφευ-
γεν, ὡς παύσασθαι φανερῶς ἐπιόν, ἐ-
δόκει δὲ φυγή. οὐδὲ γὰρ οἱ Ἀλανοὶ ἐτόλ-
μων ἐπιπολὺ διώκειν. τὸ δὲ
ἥμισυ, ὅπερ ἦν ἔλαττον, περι-
έχοντες οἱ Ἀλανοὶ, ἦν Μάχλυ-
ες, ἔκοπτον παντα χόθεν, ἀφδό-
νως ἀφιέντες τῶν ὀϊστῶν, καὶ
ἀκοντίων. ὥστε παύσασθαι ἐπονοῦν-
το ἡμῶν οἱ περιεχόμενοι. καὶ
ἤδη θεᾶσθαι οἱ πολλοὶ τὰ ὅπλα. ἐν τούτοις δ, ὁ Λογ-
χάτης, καὶ ὁ Μακέντης, ἐπι-
χον ὄντες, ἦν ἐτέτρωντο ἤδη,
θερμανθυνόντες. ὁ μὲν, πυ-
ρακτωθεὶς τὸν μηρὸν, ὁ Λογ-
χάτης. ὁ Μακέντης δ, πελέκει
εἰς πλὴν κεφαλὴν, ἦν κοντῷ εἰς
τὴν ὦμον. ὅπερ αἰδόμενος ὁ
Ἀρσακόμας, ἐν ἡμῖν τοῖς ἄλ-
λοις ὢν, δεινὸν ἡγησάμενος, ἐ-

contractis haud multò minùs triginta millibus vnà cum equitibus operiebamur insultum, duce Arsacoma. Vt autem aduentantes illos cõ-
A speximus, contra duximus agmen, præmissis in hostem equitibus. Atque vbi iam diu acriter esset pugnatum, nostri iam terga dabant, & perrumpebatur phalanx: ac
B tandem totum agmen Scythicum duas in partes est dissectum: quarum altera nõ omninò palam victa se subduxit: sed hæc fuga refugiũ videbatur. Neque enim Ala-
C ni diu insequi audebant. Partem autem alteram, eámque minorem, cinctam Alani & Machlyenses vndequaque cædebant, iaculis ac sagittis confertim emissis: ita vt nostri obsessi vehementer
D laborarent, & plerique arma abijcerent. Inter quos fortè erant Lonchates & Macentes, iámque vulnùs acceperant, dum antè alios seſe periculis obijciunt: hic quidem nimirum Lonchates
E adusto femore: porrò Macentes securi sauciato capite, & conto in humerum impacto. Quòd simul atque sensit Arsacomas, cùm in altero agmine esset nobiscum, turpe raeus ñ relictis amicis abire,

προσβαλὼν τὸν μύωπας τῷ ἵππῳ, ἐμβοήσας, ἤλαυνε διὰ τῶν πολεμίων, κοπίδα διηρμένος. ὥστε τοὺς Μάχλυας μὴ ὑποστῆναι τὸ ὁρμῆς τῆς ἐκείνου, ἀλλὰ διαιρεθέντες, ἔδωκαν αὐτῷ διεξελθεῖν. ὁδὲ, ἀπαντήσας τοῖς φίλοις, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας παρακαλέσας, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἀδύρμαχον. καὶ παταξας τῇ κοπίδι παρὰ τὸν αὐχένα, μέχρι τῆς ζώνης διέτεμε. πεσόντος δὲ ἐκείνου, διελύθη τὸ μαχλυϊκὸν ἅπαν, καὶ τὸ ἀλανικὸν οὐ μετὰ πολύ. καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τούτοις. ὥστε ἐκεφατέμεν ἂν ἀρχῆς ἡμεῖς, καὶ ἐπεξηλθομεν αὖ ἐπὶ πολὺ κτείνοντες, εἰ μὴ νὺξ τὸ ἔργον ἀφείλετο. εἰς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν, ἱκέται παρὰ τῶν πολεμίων ἦκοντες, ἐδέοντο φιλίαν ποιήσασθαι. Βοσπορανοὶ μὲν, ὑποτελέσειν διπλάσιον τὸν δασμὸν ὑπισχνούμενοι, Μάχλυες δὲ, ὁμήρους δώσειν ἔφασαν. οἱ Ἀλανοὶ δὲ, αὐτὰ τὰ ἐφόδου ἐκείνης, Σινδιανοὺς ἡμῖν χειρώσασθαι ὑπέσχοντο, ἐπὶ πολλῷ διεξιόντας, ἐπὶ τούτοις ἐπιθέμενοι, δόξαν πολὺ πρότερον Ἀρτακόμας, καὶ Λογχάτης. καὶ ἐγένετο εἰρήνη,

subditis equo calcaribus cū clamore per hostes equitabat, sublato gladio: adeò vt Machlyenses animi impetum non sustinuerint, sed diducta acie, transeundi copiam ipsi fecerint. At ille receptis amicis, & excitatis omnibus alijs, impetum fecit in Adyrmachum, impactóque in ceruicem gladio, ad zonam vsque dissecuit: quo fuso dissipata est omnis Machlyensium, nec multò pòst, Alanorum acies: præter eos etiam Græci. Atque ita redintegrato prælio superiòres fuimus, diúque trucidantes insequuti fuissemus, nisi nox operi finem imposuisset. Postero die ab hostibus venerunt legati, qui supplices amicitiam orarent. Bosporani duplicatum tributum pensuros sese pollicebantur: Machlyenses datum iri à se obsides confirmabant. Alani eam inuasionem ita compensaturos sese spondebant, cùm nimirum Sindianos, quibuscum iamdiu nobis erat simultas, nobis subigerent. His conditionibus adducti fumus, cùm ita multò priùs Arsacomæ, & Lonchatæ visum esset: quibus singula moderantibus pax inita est.

ἐκείνων φρονευόντων ἡμᾶς.

τοιαῦτα ὦ Μνήσιππε, τολμῶσι ποιεῖν Σκύθαι χάριν τῶν φίλων.
Μνη. παύ ραγικὰ ὦ Τόξαρι, καὶ μύθοις ὅμοια. καὶ ἵλεως μὲν ὁ ἐκπλοῦς ἡμῖν καὶ ὁ ἄνεμος εἴην, οὓς ὤμοσας. εἰ γοῦν τις ἀπιστοίη αὐτοῖς, οὐ πάνυ μεμπτὸς εἶναι δόξειεν ἄν. Το. ἀλλ' ἔα ὦ γύναι, μὴ φθόνος ὑμῶν ἡ ἀπιστία ᾖ. πλὴν ὅτι ἐμὲ ἀποβλέψεις ἀπιστῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰπεῖν, ἃ οἶδα ὑπὸ Σκυθῶν γιγνόμενα. Μνη. μὴ μακρηγόρει ὦ ἄριστε, μὴ οὕτως ἀφειτοις χαλίμενος τοῖς λόγοις, ὡς νῦν γε ἄνω καὶ κάτω τὴν Σκυθίαν, καὶ τὴν Μαχλυανὴν διαθέων, καὶ εἰς τὸν Βόσπορον ἀπιών. εἶτ' ἐπανιὼν, πάνυ μου κατεχθήσῃ τῇ σιωπῇ. Το. πείσεσθαι καὶ ταῦτα σοι νομοθετοῦντι, καὶ διὰ βραχέων λεκτέον, μὴ καὶ χάμνης ἡμῖν τῇ ἀκοῇ συμπεσόντων. μᾶλλον δ' ἄκουσον ἐμοὶ αὐτῷ, οἷα φίλος Σισίννης τοὐμόν, ὑπηρέτησεν. ὅτε γὰρ Ἀθήναζε ἀπῄειν οἴκοθεν ἐπιθυμίᾳ παιδείας τῆς ἑλληνικῆς, κατέπλευσα ἐς Ἀμασρίν τὴν ποντικήν. ἐν περιβολῇ δέ ἐστι τῆς ἀπὸ Σκυθίας περιπλέουσι, οὐ πολὺ τῆς Καραμβέως

Talia Mnesippe, audent Scythæ amicorum gratia facere. *Mne.* Omninò tragica, Toxari, fabulisque similia. Et propitius sit Aci- A nacis & Ventus, per quos iurasti: siquis ista non credat, non admodum reprehendus videatur. *Tox.* At vide, vir egregie, ne incredulitas ista, ab inuidia vestra proficiscatur. Quanquam B me non deterrebis fide non habendo, quominus & alia his consimilia referam, quæ nouerim à Scythis esse gesta. *Mne.* Tantùm ne longum C facias, vir optime, neq; adeò solutis vtare sermonibus, vt nunc sursum ac deorsum Scythiam, & Machlyanam percurrens, deinde in Bosporum discedens: postremò rediens, silentio meo prorsus abusus es. *Tox.* Parèdum tibi & hanc præscribenti legem, dicendúmque paucis, ne audiendo fatigeris, nobiscum circumiens. Quin potiùs audi quæ mihi Sisinnes nomine, amicus præstiterit. E Cùm enim domo Athenas proficiscerer, idque cupiditate literarũ Græcarũ, in Amastrin Ponticã appuli: quæ vrbs non procul à Carambe dissita, ijs est obuia qui à Scythia nauigant. Comitabatur.

Σισίννης, ἑταῖρος ὢν παιδὸς ἐμοῦ. ἡμεῖς μὲν οὖν καταγνόντες τινὰ ὅτι τῷ λιμῷ σκεψάμενοι, καὶ τὸ πλοῖον ἐς αὐτὸν μετασκευασάμενοι, ἠρόμεθα ἀνάγοντες· ἤδη γὰρ ἐνυκτέρευε. ὡς δὲ τοσοῦτον ἦν, κλῶπες πῦρ ἀφάσαντες τὸ κλεῖθρον, ἐκφέρουσιν ἅπαντα, ὡς μὴ ἦν τὰ ἐς ἐκεῖνον τὸν ἡμέραν διαρκέσοντα καταλιπεῖν. ἐπανελθόντες οὖν οἴκαδε, καὶ τὸ γεγονὸς μαθόντες, δικάζεσθαι μὲν τοῖς γείτοσι πολλοῖς οὖσιν, ἢ τῷ ξένῳ, ὃν ἐδοκιμάζομεν, δεδότες μὴ συκοφαντεῖν δόξωμεν τοῖς πολλοῖς, λέγοντες, ὡς ὑφείλετο ἡμῶν τις δαρεικοὺς τριακοσίους, καὶ ἐδήτια πολλὰ, καὶ τάπητας τινὰς, καὶ τάλλα, ὁπόσα εἴχομεν. ἐσκοπούμεθα δὲ περὶ τῶν παρόντων ὅ, τι πράξομεν, ἅπορον πάντασιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γιγνόμενον. κἀμοὶ μὲν ἐδόκει ὡς εἶχον, αὖθις παραβύσαντα ἐς τὸν πλευρὸν τὸν ἀνιανάκλιν, ἁπλεῖν τὸ δεῦρο, πρὶν ἀγγελίαν ἔσω ἐλθεῖν αὐτοῦ, καὶ ἐπιτηδεύειν τὸν Σισίννην, παραιμυθεῖσθαι, καὶ ἱκέτευε μηδὲν τοιοῦτο ποιεῖν. αὐτὸς γὰρ ἐπινοήσειν ἔλεγεν ὅθεν ἕξομεν ἱκανῶς τὰ

Sisinnes à puero amicus. Nos igitur vbi res quasdam importatas in portu spectassemus, in eúmque è naui subduxissemus, emimus nihil suspicantes mali. Interea fures quidam effracta sera, efferunt omnia, ita vt non reliquerint quod vel in eum diem sufficeret. Cùm igitur domum reuersi, id quod acciderat cognouissemus, non visum est in ius vocare, vel vicinos qui plures erant: vel hospitem, veriti ne vulgo sycophantæ videremur, si dixissemus nobis ab aliquo sublatos esse Daricos quadringentos, multásque vestes, & stragula quædam, atq; alia quæcunq; habebamus. Quare consultabamus quid in præsentia esset facto opus, rerum omnium in peregrina regione egenis. Ac mihi quidem ita visum est tum temporis, statim demerso in latus Acinace, vita migrare, priusquam vel fame, vel siti oppressus quippiam indignum sustinerem. Verùm Sisinnes me consolabatur, obsecrans ne quid tale facerem. Aiebat enim excogitasse sese vnde nobis victus suppeteret. Et eo quidem die baiulandis è portu lignis

ξοφαί. καὶ τότε μὲν ξύλα ἐν τῇ

λείμμος παρεκόμισε. καὶ ἥκειν ἡμῖν, ἐν τῷ μισθοῦ ἐπιστρέφομενος. ἔωθεν δ' περιὼν κατὰ τὴν ἀγοράν, εἶδε πομπήν τινα ἐς ἔφη, ἡνιόχων, καὶ καλῶν ἡνιόχων. μονομαχεῖν δ' οὗτοι ἐπὶ μισθῷ ἀνδρολογοῦντες, εἰς τρίτην ἡμέραν διαγωνιεῖσθαι ἔμελλον. καὶ δὴ τὸ πᾶν ὡς εἶχεν ἀμφ' αὐτὸν πυθόμενος, ἐλθὼν ὡς ἐμὲ, μικρὸν ἀνέκυψε Τόξαρε ἔφη, σωτὴ πέντε λέγε. εἰς γὰ τρίτην ἡμέραν, πλούσιόν σε ἀπφανῶ. ταῦτα εἰπὼν καὶ πονήρως τὸ μεταξὺ ἀπυζήσαντες, ἐνεστώσης ἤδη τῆς θέας, ἐθεώμεθα καὶ αὐτοί. παραλαβὼν γάρ με ὡς ἐπὶ τερπνόν τι, καὶ παράδοξον θέαμα τῶν Ἑλληνικῶν, ἄγει εἰς τὸ θέατρον. καὶ καθεσθέντες, ἐωρῶμεν. τὸ μὲν πρῶτον, θηρία καταικοντιζόμενα, καὶ ὑπὸ κυνῶν διωκόμενα, καὶ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκπεμπόμενα, καὶ τούτους ἀφιέμενα, καὶ ἐς εἰκάζομεν. ἐπὶ δ' εἰσῆλθον αἱ μονομαχίαι. καὶ τινα παραγαγὼν ὁ κῆρυξ ἐυμεγέθη νεανίσκον, εἶπεν, ὅστις αὖ ἐθέλει τούτῳ μονομαχῆσαι, ἥκειν εἰς τὸ μέσον, δ' ἐγχειρίδιον λαμβάνων ἑκάστος μισθὸς, μισθὸν δ' ἀφίσταται ὁ Σισίννης. καὶ

λείμμος παρεκόμισε. καὶ ἥκειν ἡμῖν, ἐν τῷ μισθοῦ ἐπιστρέφομενος. ἔωθεν δ' περιὼν κατὰ τὴν ἀγοράν, εἶδε πομπήν τινα ἐς ἔφη, ἡνιόχων, καὶ καλῶν ἡνιόχων. μονομαχεῖν δ' οὗτοι ἐπὶ μισθῷ ἀνδρολογοῦντες, εἰς τρίτην ἡμέραν διαγωνιεῖσθαι ἔμελλον. καὶ δὴ τὸ πᾶν ὡς εἶχεν ἀμφ' αὐτὸν πυθόμενος, ἐλθὼν ὡς ἐμὲ, μικρὸν ἀνέκυψε Τόξαρε ἔφη, σωτὴ πέντε λέγε. εἰς γὰ τρίτην ἡμέραν, πλούσιόν σε ἀπφανῶ. ταῦτα εἰπὼν καὶ πονήρως τὸ μεταξὺ ἀπυζήσαντες, ἐνεστώσης ἤδη τῆς θέας, ἐθεώμεθα καὶ αὐτοί. παραλαβὼν γάρ με ὡς ἐπὶ τερπνόν τι, καὶ παράδοξον θέαμα τῶν Ἑλληνικῶν, ἄγει εἰς τὸ θέατρον. καὶ καθεσθέντες, ἐωρῶμεν. τὸ μὲν πρῶτον, θηρία καταικοντιζόμενα, καὶ ὑπὸ κυνῶν διωκόμενα, καὶ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκπεμπόμενα, καὶ τούτους ἀφιέμενα, καὶ ἐς εἰκάζομεν. ἐπὶ δ' εἰσῆλθον αἱ μονομαχίαι. καὶ τινα παραγαγὼν ὁ κῆρυξ ἐυμεγέθη νεανίσκον, εἶπεν, ὅστις αὖ ἐθέλει τούτῳ μονομαχῆσαι, ἥκειν εἰς τὸ μέσον, δ' ἐγχειρίδιον λαμβάνων ἑκάστος μισθὸς, μισθὸν δ' ἀφίσταται ὁ Σισίννης. καὶ

mercedem attulit, qua victum suppeditauit. Mane autem obambulans in foro, pompam vidit, vt aiebat, iuuenum nobiliorum, & honestorum qui viritim lecti, vt proposita mercede singulare certamen inirent, in tertium diem erant decertaturi. Ex quibus cùm intellexisset quomodo res omnis apud ipsos se haberet, accedens ad me, ne ampliùs Toxari, inquit, dicas te pauperem: nam te intra triduum diuitem reddam. Hæc ait, atque interea ægrè parato victu, spectaculo iam instituto spectabamus & ipsi. Etenim me assumptum duxit in theatrum, tanquam ad iucundum aliquod, & nouum Græcorum spectaculũ. Ergo vbi consedissemus, spectabamus: primùm quidem feras iaculis confixas, & à canibus agitatas, & in homines vinctos emissas, nocentes quospiam, vt coniiciebamus. Postquam autem prodierunt gladiatores, & producto prægrandi quodam iuuene, dixit præco, Quicunque voluerit cum hoc singulari certamine congredi, prodeat in medium, præmium pugnæ accepturus, decẽ millia drachmarum. Hîc surgit Sisinnes

καταπηδήσας, ὑπέρχη μαχεῖσθαι, ἢν τὰ ὅπλα ἤτει. καὶ τὸν μισθὸν λαβὼν, τὰς μυείας ἐμοὶ φέρων, ἐνεχείρισε. καὶ ἐμὲ μὴν κρατήσαιμι ὦ Τόξαρι εἶπον, ἅμα ἕπεσθε, ἔχοντες τὰ ἀρκοῦντα. ἢν δ' ἥττω, θάψας με, ὑποχωρεῖτε ὀπίσω ἐς Σκύθας. ἐγὼ μὲν ὀπὶ τούτοις ἐκώμυον. ὁδὲ, λαβὼν τὰ ὅπλα, τὰ μὲν ἄλλα, πεπεδήσατο. τὸ κράνος δ', οὐ κατέδησεν, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς καταρὰς, ἐμάχετο. ἢν τὸ μὲν πρῶτον, τιτρώσκεται αὐτὸς, κἀμπύλῳ τῷ ξίφει ὑποτμηθεὶς τὴν ἰγνύην. ὥστε αἷμα ἔρρει πολύ. ἐγὼ δ', προετεθνήκειν ἤδη τῷ δέει. θρασύτερον δ' ὀπισθόρμουν τηρήσας τὸν ἀντίπαλον, παίει εἰς τὸ στέρνον, ἢν δίνασεν. ὥστε αὐτίκα ἐπιπίπτει πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῷ. ὁδὲ, κἀμοῦν καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῷ βαύματος, ἐπεκάθιζε τῷ νεκρῷ. καὶ μικρῷ δεῖν, ἀφῆκεν αὐτὸν ἡ ψυχή. ἀλλ' ἐγὼ προσδραμών, ἀνέσπασα, καὶ παρεμυθησάμην. ἐπεὶ δ' ἀφεῖτο ἤδη νενικηκὼς, ἀράμενος αὐτὸν, ἀπῆμι εἰς τὴν οἰκίαν. ἢν ὀπτηλὺ θεραπευθείς, ἐπίζησε μὲν, ἢν ἔστι μέχρι νῦν

desiliens, & se dimicaturum pollicitus arma poscit. Tum acceptam mercedem, decem millia mihi deferens, in manum dat. Si vicero, inquit, Toxari, vnà proficiscemur, suppetétque commeatus: sin cecidero, redi in Scythiam me sepulto. Quibus auditis eiulabam. At ille sumptis armis, reliquum quidem corpus muniuit: verùm galeam non imposuit: sed nudo consistens capite pugnabat. Ac primùm quidem vulneratur ipse, retorto gladio in poplite cæsus: ita vt multus sanguis efflueret. Ego interim metu iam eram præmortuus. At ille confidentiùs inuadentem aduersarium obseruans, ferit in pectore, & transfigit: ita vt protinus ad pedes eius procubuerit. Atque hic vulnere fatiscens, mortuo incumbebat: parúmque aberat quin & ipse quoque efflaret animam. Ego verò accurrens erexi, animúmque reddidi. Qui postquam victoria parta dimissus est, sublatum illum domum deportaui: multúmque temporis curatus à medicis, superuixit, atque hodie

ἐν Σκύθαις, γήμας πρὸ ἐμοῦ ἀδελφοῦ. χωλὸς δέ ὅτι ὅμως ἀπὸ τοῦ τραύματος. τοῦτο μὲν Μνησιππε, οὐκ ἐν Μάχλυσι, οὐδ' ἐν Αλαπία ἐγένετο, ὡς ἀμάρτυρον εἶναι, καὶ ἀπιστεῖσθαι δυνάσθαι, ἀλλὰ πολλοὶ πάρεισιν Αμαστριανῶν, μεμνημένοι τοῦ μάχλου τοῦ Σισίννου. πέμπτον ἔτι σοι τὸ Αβαύχα ἔργον διηγήσομαι, παύσομαι. ἦκέ ποτε οὗτος ὁ Αβαύχας εἰς τὴν Βορυσθενιτῶν πόλιν, ἐπαγόμενος καὶ γυναῖκα, ἧς πεφίλησε, καὶ παιδία δύο. τὸ μὲν σπουδαιότερον, ἄρρεν. τὸ δὲ ἕτερον, κόρη ἐπίπης ἔτη. συναποδημεῖ δὲ καὶ ἑταῖρος αὐτῷ Γανδάνης, ὅτος μὲν καὶ νοσῶν ἀπὸ τοῦ τραύματος, ὃ ἐπέβατο κατ' ὁδὸν ὑπὸ λῃστῶν, ὑποπεσόντων σφίσι. διαμαχόμενος γὰρ τοῖς ἀνδράσι, ἐλαυνόμενος εἰς μηρὸν, ὥστε καὶ ἐς ἔαυτὸν ἐδυνάσθη ἐλθεῖν ὑπὸ τῆς ὀδύνης. νύκτωρ δὲ καθευδόντων, ἔτυχον γὰρ ἐν ὑπαίθρῳ τινὶ κατοικοῦντες. πυρκαϊὰ μεγάλη ἐξανίσταται, καὶ πάντα περιεκλείετο, καὶ περιεῖχεν ἡ φλὸξ ἁπανταχόθεν τὴν οἰκίαν. ἐνταῦθα δὴ ἀνεχόμενος ὁ Αβαύχας, καταλιπὼν τὰ παιδία κλαυθμυριζόμενα, καὶ τὴν γυναῖκα.

apud Scythas degit, ducta in matrimoniū sorore mea: claudus tamen adhuc est ex vulnere. Hæc res Mnesippe, non apud Machlyenses, neque in Alania gesta est, vt testibus careat, & ficta credi queat: sed multi adsunt Amastriani, qui Sisinnæ pugnæ meminerunt. Quum quintū præterea factum Abauchæ tibi narrauero, finem faciam. Venit aliquando hic Abauchas in Borysthenensium vrbem, secum vxorem ducens, quam summopere diligebat, duósque liberos, alterum quidem lactentem, masculū, alterū, quæ puella erat quinque annos nata. Erat autem peregrinationis comes amicus eius Gyndanes, atque is quidem vulnere laborans, quod in via acceperat à latronibus, qui eos fuerant adorti: cum quibus dum pugnatet, ictus est in femore, ita vt præ dolore ne stare quidem posset. Noctu autē dormientibus illis (nam in cœnaculo quodam diuersabantur) ingens ortum est incendium, omniáque circunclusit, iámq; flamma vndique domum circundedit. Tū expergefactus Abauchas, relictis liberis plorātibus, vxore

ἐκκρεμαμβύλου ἀποσεισάμενος, καὶ σώζειν αὐτὸ παρακελευσάμενος, ἀράμενος τὸν ἕτερον, καταπλαγεὶς καὶ ἔφθη διεκπαίσας, καὶ μηδέπω τελέως ἀπεκέκαυτο ὑπὸ τοῦ πυρός. ἡ γυνὴ δὲ, φέρουσα τὸ βρέφος, εἵπετο, ἀκολουθεῖν κελεύσασα καὶ τῷ κόρῳ. ἤδη, ἡμιφλεκτος ἀφεῖσα τὸ παιδίον ἐκ τῆς ἀγκάλης, μόλις διεπήδησε τὴν φλόγα. καὶ ἡ παῖς σὺν αὐτῇ, παραμικρὸν ἐλθοῦσα καὶκεῖνη ἀποθανεῖν. καὶ ἐπεὶ δὲ ὠνείδισέ τις ὕστερον τὸν Αβαύχαν, διότι φθορεῖς τὰ τέκνα, καὶ ἡ γυναῖκα, ὁ δὲ, Γυνδανῆν ἐξεκόμισεν, ἀλλὰ παῖδας μὲ ἔφη καὶ αὖθις ποιήσασθαί μοι ῥᾴδιον, καὶ ἄδηλον εἰ ἀγαθοὶ ἔσονται οὗτοι. φίλον δέ, ὡς ἐμοὶ εὑρεῖμι ἄλλον ἐν πολλῷ χρόνῳ τοιοῦτον, οἷος Γυνδανὴς ὅδε, πεῖραν μοι πολλαῖς ἤδη συνουσίαις παρεσχημένος. εἴρηκα, ὦ Μνήσιππε, ἀπὸ πολλῶν πέντε τούτους προχειρισάμενος. ἤδη δὲ καιρὸς εἶη κεκρίσθαι ὁπότερον ἡμῶν ἢ τὴν γλῶτταν, ἢ τὴν δεξιὰν ἀποτεμνώμεθα δέοι. τίς οὖν ὁ δικάσων ὅδε; Μνη. ἁδὲ εἷς. οὐ γὰρ ἐκκλησίαν ποιήσομεν δικαστὴν τοῦ λόγου. ἀλλ' οἶσθα ὃ δρᾶσομεν;

quæ inhærebat, repulsa, iussáque vt ipsa se seruaret, amico in humeros sublato descendit, ac perrumpens euasit, ita vt nequaquam incendio læderetur. Secuta est vxor, infantem gestans, & puellam iubens vt sequeretur. Ea verò semiusta, abiecto ex vlnis infante, vix exilijt è flamma: cum qua veniens puella, penè & ipsa extincta est. Post hæc cùm exprobraretur Abauchæ, quòd deserris liberis, & vxore, Gyndanen extulisset, Liberos quidem, inquit, facile mihi fuerit denuo procreare, qui incertum est sint-ne futuri boni: at amicum multo tempore talem non inuenerim, qualis est Gyndanes, qui multis in rebus suam erga me beneuolentiam probauit. Dixi Mnesippe, è pluribus his quinque propositis. Iam tempus est pronuntiari, vtri nostrûm, aut lingua, aut manus sit amputanda. Quis igitur futurus est iudex? *Mne.* Nemo: non enim narrationis arbitrum quenquam constituimus. Sed scis quid agemus?

ἐπεὶ δὴ νυνὶ ἄσκοπα τετοξεύκαμεν, αὖθις ἐλόμενοι διατηλοῦ, ἄλλοις ἐπ' ἐκείνῳ εἰσομένοις φίλοις. εἶτα ὃς ἂν ἥττων γένηται, ἀποτετμήσεται τότε, ἢ ἐγὼ τὴν γλῶτταν, ἢ σὺ τὴν δεξιάν. ἢ τοῦτο μὲν ἄχαριν. ἐπεὶ ᾗ καὶ τὸ φιλίαν ἐπαινεῖν ἔδοξας, ἐγὼ ᾗ οὐδὲν ἄλλο ἡγοῦμαι ἀνθρώποις εἶναι τοῦτον κτῆμα ἄμεινον, ἢ κάλλιον, τί γὰρ ἂν ἡμεῖς σωζόμενοι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, φίλοι τε αὐτοῖσιν εἶναι, καὶ εἰσιέναι ἔσεσθαι ἀγαπῶμεν, ἄμφω νικήσαντες, τὰ μέγιστα ἆθλα προσλαβόντες, αὐτὴ μιᾶς γλώττης, καὶ μιᾶς δεξιᾶς, δύο ἑκάτερος ὀφθαλμοὺς, καὶ πρόσωπα, καὶ ὀφθαλμοὺς τέτταρας, καὶ πόδας τέτταρας. καὶ ὅλως, διπλᾶ πάντα. τοιοῦτόν τι γὰρ ὄζει συνελθόντες δύο, ἢ τρεῖς φίλοι, ὁποῖον τὸν Γηρυόνην οἱ γραφεῖς ἀναπλάττουσιν, ἀνδρόπρωρον ἑξάχειρα, καὶ τεκμήφαλον. ἡμοὶ γὰρ δοκεῖ, τρεῖς ἐκείνους εἶναι, ἅμα πράττοντες πάντα, ὥσπερ ὀρθῶς δίκαιον φίλοις γε ὄντας. Το. εὖ γε λέγεις. καὶ ἔστω ποιῶμεν. Μνη. ἀλλὰ μήτε αἵματος ὦ μάδαι, ἢ φιλίαν ἡμῖν βεβαιώσοντες. ὁ γὰρ λόγος ὁ παρὼν,

Quandoquidem in præsentiarum, nullo proposito scopo iaculati sumus, electo arbitro, alios denuo amicos apud ipsum referamus. Tum ei qui succubuerit, mihi quidem lingua, tibi verò dextra amputabitur. At hoc quidem crudele. Quando autem tu amicitiam laudare visus es, ego verò existimo nullam aliam hominibus esse possessionem ista præstantiorem ac pulchriorem, quim ipsi quoque ex compacto hinc & in posterum amici futuri, nos inuicem amplectimur, ambo victores, maximis præmijs potiti: pro vnica lingua, vnicáque dextera, binas vterque habituri? præterea quatuor oculos, quatuor pedes, denique dupla omnia. Eiusmodi enim quiddam est, quum duo, tresue copulantur amici, qualem Geryonem scriptores depingunt, senis manibus, terníque capitibus hominem. Nam illi meo iudicio, tres erant, qui simul omnia gererent, vt amicos decet. *Tox.* Probè dicis, atq; ita faciamus. *Mne.* Verũ neq; sanguine op' est, Toxari, neque Acinace, qui nobis amicitiã cõfirmet. Nãhęc cõfabulatio, Τόξαρι, μήτε ἀκινάκου δεώμεθα, μήτε αἵματος ἐκχύσεως. ὁ γὰρ λόγος ὁ παρὼν,

καὶ τὸ τῶν ὁμοίων ὀρέγεσθαι, πολὺ πιστότερα τῆς κύλικος ἐκείνης, ὦ πίνετε. ἐπεὶ τάγε τοιαῦτα, οὐκ ἀφύκτως, ἀλλὰ γνώμης δεῖσθαί μοι δοκεῖ. To. A ἐπαινῶ ταῦτα. καὶ ἤδη σοῦ φίλου, καὶ ξένου, ἐμοὶ μὲ σὺ ἐνταῦθα ὄντι ἐν Ἑλλάδος, ἐγὼ δέ σου, εἴ ποτε ἐς τὴν Σκυθίαν ἀφίκοιο. Myn. καὶ μὴν εὖ ἴσθι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι καὶ ἔτι πορρωτέρω ἐλθεῖν, εἰ μέλλω τοιούτοις φίλοις ἐντεύξεσθαι, οἷος σὺ ὦ Τόξαρι, δεφαίνῃς ἡμῖν ἀπὸ τῶν λόγων.

& quod eadem expetimus, longè sunt certiora illo calice quem bibitis: quoniam talia non obligationem, sed animum postulare mihi videntur. *Tox.* Placent ista. Quare iam amici, & hospites simus: tu mihi hîc in Græcia: ego tibi siquando in Scythiam veneris. *Mne.* Atqui scire te velim, non graue futurum mihi, vel longiùs etiam proficiscí, si B tales amicos nanciscí liceat, qualem ex oratione Toxari, te esse constat.

ΛΟΥΚΙΟΣ, Ἢ ὄνος.

LVCIVS, SIVE ASINVS.

ARGVMENTVM.

Iocosa quadam & ficta narratio est, quo pacto videlicet in Thessaliam profectus studio discendæ artis Magicæ, ibi à puella quadam, dum in auem conuerti, eóque periculum artis facere cupit, in asinum mutatur, ac deinde varia fortuna, atque locorum vicissitudine, rusticis, vrbanis, sacris, profanis diuenditus, ad postremum eum in theatrum quoque, spectaculi de se præbendi caussa, introductus esset, deuoratus, quæ ibi tum fortè conspexerat, rosis in pristinam hominis figuram iterùm redierit. Præcipuè autem admiratione digna est, mira casuum atque periculorum varietas, quibus sursum atque deorsum iactatum sese, interim etiam bene acceptum fingit. Vt non immerito prorsus putarint quidam, voluisse Lucianum, totius humanæ vitæ speciem atque imaginem quandam sub hoc Iusu proponere, videlicet quàm varij casus, quàm fallax, & inconstans fortuna, quàm incerti consiliorum, etiam bene ac sapienter captorum, exitus, quámque insperati quandoque earum rerum, quæ nun-

quam cogitaris, euentus esse soleant, asinihuius exemplo, qui corporis quidem permutatione facta, ex homine transformatus fuerit, animum tamen & mentem hominis retinuerit, adumbrando. Hanc fabulam Apuleius undecim libris imitatus est, affictis etiam aliis complurib. ad idem argumentum, quorum quædam mythologicè Fulgentius interpretatus est, ut qui in cæteras quoque poëtarum fabulas, mythologias scripsit.

Πήειν ποτὲ ἐς Θεσσαλίαν, ἰδίων δέ μοι πατρικόν τι συμβόλαιον ἐκεῖ, A πρὸς ἄνδρωπον ἐπιχώριον. ἔπρος δέ με καπῆγε, ἡ τὰ σκεύη, καὶ ἱππάριον ἠκολούθει ἕης. ἐπορευόμην οὖν πρὸ μικροῦ πρὸ κειμένου ὁδόν. καί πως ἔτυχον καὶ ἄλλοι ἀπόντες ἐς Τράπεζαν, πόλιν τῆς Θεσσαλίας, ἐκεῖθεν B ὄντες. ἡ ἐλθόντες ἐπειρωτῶμεν: καὶ ἅτερος ἐπείνων τὴν ἀγχιλέαν ὁδὸν ἀνύσαντες, πλησίον ἤδη τῆς πόλεως ἦμεν. κἀγὼ ἠρόμην τοὺς Θεσσαλοὺς, εἴπερ ἐπίσταν) ἔνδρα οἰκοῦντα ἐς τὴν Τράπεζαν, C Ἱππαρχον τοὔνομα. χάμμα ἡ αὐτῷ ἐκόμιζον οἰκοθεν, ὥστε οἰκῆσαι παρ' αὐτῷ. οἱδὲ, εἰδέναι τὸν Ἱππαρχον τοῦτον ἔλεγον, ἡ ὅτι τῆς πόλεως οἰκεῖ, ἡ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχοι, καὶ ὅτι μιαν θρέμματιαν βόσκει, ἡ τὴν αὐτῆ γαμετὴν, μόνας. ἔστι γὰ φιλαργυρώτατος ἀνθρώπων, ἐπεὶ D

Vm in Thessaliã, vbi quoddam mihi paternum erat negocium cũ eius gẽtis viro, proficiscerer: equus autem me, meásq; farcinas vectaret, vnúsq; famulus sequeretur, & susceptam viam irem, atq; Hypatenses alij essent, qui Hypatam Thessaliæ vrbem repetebant, quorum vtebar conuictu. Sic viam illam difficilem emensi, iam vrbi appropinquabamus, quum Thessalos illos interrogaui num virum quendam Hipparchum nomine, Hypatæ incolam nossent: ad quem literas domo ferebam, vt ipsius hospitio exciperer. Illi verò responderunt sibi notum esse hunc Hipparchum, & quo vrbis in loco habitaret. Illum esse pecuniosum, vnicam tamen ancillam, & vxorem domi alere, quòd esset summopere auarus. Ac postquam propiùs accessimus ad vrbem,

πλησίον τῆς πόλεως ἐγενόμεθα,

κῶπός τις ἔνδον ἦν, καὶ οἰκίδιον
ἀνέκτητον, ἔνθα ὁ Ἱππαρχος
ᾤκει. οἱ μὲν οὖν ἀσπασάμενοί με, ᾤχοντο. ἐγὼ δ', κόπτω προσελθὼν τὴν θύραν. καὶ μόλις μέν, καὶ βραδέως, ὑπήκουσε δ' οὖν ἡ γυνή. εἶτα καὶ προσῆλθον. ἐγὼ μέν, ἠρόμην εἰ ἔνδον εἴη ὁ Ἱππαρχος. ἔνδον ἔφη. σὺ δ' τίς, ἢ τί βουλόμενος, πανδαίτης γράμματα οἴπον κομίζων αὐτῷ παρὰ Δεκριανοῦ τοῦ πεπαιδευμένου σοφιστοῦ. μεῖνόν με ἔφη αὐτοῦ. καὶ τὴν θύραν συγκλείσασα, ᾤχετο εἴσω πάλιν. καί ποτε ἐξελθοῦσα, κελεύει ἡμᾶς εἰσελθεῖν. κἀγὼ δ' παρελθὼν εἴσω, ἀσπάζομαι αὐτὸν, καὶ τὰ γράμματα ἐπιδίδωμι. ἔτυχε δ' ἐν αἰχμῇ δείπνου ὤν. καὶ κατέκειτο ἐπὶ κλινιδίου στενοῦ. γυνὴ δ' αὐτοῦ καθῆστο πλησίον, καὶ βάπτιζα μικρὸν ἔχουσα παρέκειτο. ὁδὲ, ἐπιδὴ τοῖς γράμμασιν ὠνέπτυξεν, ἀλλ' ὁ μοι φίλτατος ἐμοὶ ἔφη, καὶ τῶν Ελλήνων ἐξολωτατος Δεκριανὸς, εὖ ποιεῖ, καὶ δαρρεῶν πέμπει παρ' ἐμοὶ τὸν ἑταῖρον τὸν ἑαυτοῦ. τὸ δ' οἰκίδιον τὸ ἐμὸν ὁρᾷς ὦ Λούκιε, ὡς ἔστι μικρὸν μέν, ἀλλὰ ἐύγνωμον τὸν οἰκοῦντα ἐνεγκεῖν. οἰκίαν, ἀνεξικάκως οἰήσεσθαι. ποιήσεις δ' αὐτὸ καὶ μεγάλην καὶ καλὴν τὴν παιδίσκην.

intus hortus erat, & domuncula commoda in qua habitabat Hipparchus. Tum illi data salute abierunt. At ego pergens ostium pulsaui. Ægrè quidem & cunctanter, tandem tamen respōnsauit vxor: deinde me est adorta: quam rogaui esset ne domi Hipparchus: est, inquit: tu verò quisnam es, aut quid volens, scisciтaris? Literas, inquam, à Decriano sophista Pataræo ipsi affero. Expecta me, inquit, ibi. Tum occlusis foribus, introsè recepit, paulóque post rediens, iubet nos introire. Ingressus hominem saluto, literásque trado. Incipiebat ille cœnare, & in augusto lectulo, assidente vxore, vacuæ mensæ accumbebat. Lectis literis, amicissimus mihi, inquit, & Græcorum excellentissimus Decrianus, rectè quidem & fidenter suos amicos ad me mittit. Vides autem Luci, meam hanc domunculam, quàm sit parua, sed eo qui inhabitat ferendo, æqua. Verùm reddes tua præsentia domum, si æquo animo tuleris, ampliorem. Vocata deinde ancilla,

Des-

τῷ Παλαίστρα, δὸς τῷ ἑταίρῳ τούτῳ κοιτῶνα, καὶ δὸς λαβοῦσα, εἴ τι κομίζῃ σκεῦος. εἶτα πέμπει αὐτὸν εἰς βαλανεῖον. ἐγὼ δὲ μεσείαν ἐλήλυθεν ὁδόν. ταῦτα εἰπόντος, τὸ παιδισκάριον ἡ Παλαίστρα, ἄγει με, φησὶ, δεῦρο μοι κάλλιστον οἴκημάτιον. καὶ σὺ μὲν ἔφη ἐπὶ ταύτης τῆς κλίνης κοιμήσῃ. τῷ δὲ παιδί σου, σκιμποδάριον αὐτῇ παρέξομεν, καὶ παρασκεφάλαιον ἐπιθήσω. ταῦτα εἰποῦσα, ἡμεῖς ἀπήειμεν λουσόμενοι, δόντες αὐτῇ κεφάλαιον πιθανὸν εἰς τὸν ἵππον. ἡ δὲ, πάντα ἔφερε λαβοῦσα εἴσω, καὶ κατέθηκεν. ἡμεῖς δὲ λουσάμενοι, ἀναστρέψαντες, εἴσω δυσὶ παρήλθομεν. καὶ ὁ Ἱππαρχός με δεξιωσάμενος, ἐκέλευε συνανακλιθῆναι μετ' αὐτοῦ. τὸ δὲ δεῖπνον, οὐ σφόδρα λιτόν. ὁ δὲ οἶνος, ἡδὺς, καὶ παλαιὸς λίαν. ἐπεὶ δὲ ἐδεδειπνήκειμεν, ποτὸς ἦν, καὶ λόγος, ὅλος ἐπὶ δεῖπνῳ ξένῳ. καὶ ἅτε τῇ ἑσπέρᾳ ἐκείνῃ ποτῷ δόντες, ἐκοιμήθημεν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, ὁ Ἱππαρχος ἤρετό με, τίς μοι ἔσται τῶν μοι ὁδός, καὶ εἰ πάντας τοὺς ἡμέρας αὐτῷ παρομενῶ. ἄπιμι μὲν ἔφην εἰς Λάρισσαν, ἔοικε δὲ ἐνταῦθα διατρίψειν, τριῶν, ἢ πέντε ἡμερῶν.

Des, inquit, Palæstra, huic hospiti nostro cubiculum, & si quas sarcinas secum attulit, conde: postea ipsum ad balneum mitte, siquidem longam viam exegit. Cùm hæc dixisset, ducit me ancilla Palæstra, ostensaque domo pulcherrima, tu, inquit, hoc in lecto cubabis: tuóque puero lectum ibi substernam, & addam puluinar. Cùm hæc dixisset, lotum iuimus, dato hordei equo apponendi pretio: atque illa omnia accepta intus tulit, & deposuit. Nos autem è balneo reuersi, statim ingressi sumus: vbi Hipparchus me benignè exceptum, secum accumbere iussit. Cœna splendida fuit, vinum suaue & vetus. Post cœnam potus, & sermo qualis in conuiuio hospitis, interceßit: & sic vespera illa potationi data, dormiuimus. Postridie rogat me Hipparchus quò pergerem, & an ibi perpetuò mansurus essem. Larissam, inquam, proficiscor, vbi ferè tres, vel quinque dies commorabor.

σαυτου καὶ καλὰ, καὶ αἰσχρά. ταῦτα λέγων ἐφ' ἑμαυτὸν, εἰσίημι οἴκαδε. τὸν μὲν Ἱππαρχον, ὃ κατέλαβον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐδὲ πλὴν ἐκείνου γυναῖκα. ἡ δὲ Παλαίστρα, τῆς ἑστίας παρήδρευε, δεῖπνον ἡμῖν συνθεπίζουσα. κἀγὼ εὐθὺς ἔνδον ἀρξάμενος, ὡς εὐρύθμως ἔφλιω ὦ καλὴ Παλαίστρα, τὴ πυγμὴ τῇ χύτρᾳ ὁμῶ συμπεπιφέρεις, καὶ κλίνεις. ἤδη σοφὺς ἡμῖν, ὑγιεῶς ἐπικινεῖ. μακάριος ὅστις ἐν ταῦδε ἐνεβάλατο. ἤδη, σφόδρα γὸ ὦ ἐταμὸν, καὶ χαρίεντα μεσὺν τὸ κορέσιον, φεύγοις ἂν εἶπεν ὦ νεανίσκε, εἰ γὰ νοῶν ἔχοις, καὶ ζῆν ἐθέλοις, ὡς πολλῆ πυρὸς, καὶ κνίσης μεσά. ὦ γὸ ἀυτὸς μόνον ἅψη, βαῦμα ἔχων πυρίκαυτον, ἄυτὸς μοι παρεδρεύεις. θεραπεῦσαι δέ σε ἐδεὶς ἄλλος, οὐδὲ θεὸς ἰατρός. ἀλλὰ καταχώσασά σε μόνη ἐγὼ, καὶ τὸ παρὰ δοξότατον, ἐγὼ μὲν σε ποιήσω πλέον πονεῖν. καὶ τῆς ἀπὸ τῆς θεραπείας. ὀδυνᾶς ἀρδόμενος, ἀεὶ ἀνέξῃ. καὶ οὐδὲ λίθοις βαλλόμενος, πλὴν γλυκείαν ὀδύνην φεύξῃ. τί γελᾶς; ἀνεισῦ ἔλεπτεις ἀνθρωπομάγειρον. ἐγὸ γὸ μόνα τοῦτα φαῦλα ἐδώδιμα κατασκευάζω, ἀλλὰ

honesta, ac turpia, seruis nota esse consueuerunt. Hæc mecum loquens domum ingredior: vbi neque Hipparchum, neque vxorem offendo, sed Palæstra penes focum sedebat, cœnam nobis parans. Protinus ego hinc exorsus, quàm venustè, inquam, ὦ pulchra Palæstra, nates vn à cum olla circunfers, & deprimis. Tum illa, lumbi mei agiliter mouentur, beatus qui se in eos immersit. Illa impudens, & vultu grata puella, Fugeris, inquit, adolescens, si sapis, & viuere cupis, hæc loca igni & nidore referta. Nam si me tantùm tetigeris, accepto vulnere ambusto, mihi assidebis: nec te medicus quisquam, non Deus curauerit. Sed ego sola te vrens, quod fidem omnem superet, te dolore magis afficiam, cuius curationem haud facilè sustinebis, neque lapidibus pulsatus dulcem vitabis dolorem. Quid rides? cernis diligentem hominum coquum. Non enim solos hosce viles cibos apparo: sed magnum etiam & præclarum istud noui, videlicet

ἤδη τὸ μέγα τοῦτο, καὶ καλὸν, τὸν

ἀνθρωπον οἶδα ἔγωγε καὶ σφάττειν, καὶ δέρειν, καὶ κατακόπτειν. ἥδιστα γ' ἂν τῶν ἀπλάγχνων αὐτῶν, καὶ τῆς καρδίας ἅπτομαι. τοῦτο μὲν, ὀρθῶς ἔφλυ λέγεις. καὶ γὰρ ἐμὲ πόρρωθεν, ἢ μὴ γ' ἐγγὺς ὄντα, οὐ κατακαύματι μὰ Δί', ἀλλὰ ὅλῳ ἐμπρησμῷ ἐπέδηκας. καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σὸν μὴ φαινόμενον πῦρ, κάτω ἐς τὰ ἀπλάγχνα τὰ μὰ ῥίψασα, φρύγεις. καὶ ταῦτα, οὐδὲν ἀδικοῦντα. ὥστε θεὸς θεῶν, ἴασά με ταύτας, εἰς λέγεις αὐτὴν, ταῖς πικραῖς, καὶ ἀθέοις θεραπείαις. καί με ἤδη ἀπεσφαγμένον λαβοῦσα, δέρει ὅπως ἂν αὐτὴ ἐθέλῃς. ἡδὲ, μέγα, καὶ ἥδιστον ἐκ τούτου ἀνακηχάσατε. ἐμὲ τὸ λοιπὸν λῦε. καὶ συνέκειτο ἡμῖν, ὅπως ἐπειδὰν κατακαμόσῃ τὸν δεσπότας, ἔλθῃ εἴσω παρ' ἐμὲ, καὶ καθευδήσῃ. κἀγὼ δὴ ἀφίκετο πρὸς ὁ Ἱππαρχος, λουσάμενος, ἐδειπνοῦμεν. καὶ ποτὸς λῦ συγκὸς, ἡμῶν ὁμολογούντων. εἶτα ὕπνου κατα ψευσάμενος, αὐίσαμαι. καὶ ἔγωγε ἀπῆειν, ἔνθα φοιτῶν. πάντα δὲ τὰ ἔνδον εὖ παρεσκεύαστο. τῷ μὲν παιδὶ, ἐξέστρωτο. τράπεζα δὲ τῇ κλίνῃ παρειστήκει, πεπέριον ἔχουσα.

hominem iugulare, excoriare, & in frusta scindere, viscera quoque ipsorum, & cor suauissimè tento. Hoc, inquam, rectè dicis: nam mè quanuis procul à te remotum, non incendio per Iouem, sed plenæ conflagrationi addixisti: & immisso per meos oculos igni tuo occulto, ima torres præcordia, ídque nulla iniuria affecta. Itaque te oro vt mihi salutem afferas his asperis & suauibus, quas dixisti, medelis, méque iam iugulatum, vt lubet, excoria. Tum illa emisso vehementi, & suauissimo cachinno, deinceps mea fuit. Conuenítque mecum, se ad me concubitum venturam, postquam heros in lecto composuisset. Reuerso Hipparcho, loti cœnauimus: & confabulantes crebro potui indulsimus. Deinde simulato somno surrexi, & reuera eò me contuli, vbi mansionem habebam: erántque intus omnia bene præparata. Puero quidem stratus erat extra lectus: mensa verò iuxta lectum posita, & in ea calix,

κὴ οἶνος αὐτῆ παρέκειτο, καὶ ὕδωρ ἕτοιμον, καὶ ψυχρὸν, καὶ θερμόν. πᾶσα ἡ λώ αὐτὴ τῆς Παλαίστρας παρασκευή. τῶν δὲ στρωμάτων, ῥόδα πολλὰ κατεπέπαστο. τὰ μὲν, οὕτω γυμνὰ καθ' αὑτά. τὰ δὲ, λελυμένα. τὰ δὲ, στεφάνοις συμπεπλεγμένα. κἀγὼ τὸ συμπόσιον εὑρὼν ἕτοιμον, ἔμενον τὸν συμπότην. ἦδη, ἐπειδὴ κατέκλινε τὴν δέσποιναν, ἀπουδὴ παρ' ἐμὲ ἦκε. κὴ λώ συνφροσύνη ἡμῶν, ἦ οἶνον, καὶ τὰ φιλήματα προπινόντων ἀλλήλοις. ὡς δὲ τῷ ποτῷ παρεσκευάσαμεν ἑαυτὸν εὖ πρὸς τὴν νύκτα, λέγει πρός με ἡ Παλαίστρα, τοῦτο μὲν, πάντως δεῖ σε μνημονεύειν ὦ νεανίσκε, ὅτι εἰς Παλαίστραν ἐμπέπλωκας. κὴ χρή σε γνῶ ὁπόδειξαι εἰ γέγονας ἐν τοῖς ἐφήβοις χορὸς, καὶ παλαίσματα πολλὰ ἔμαθές ποτε. ἀλλ' ἐκ αὖ ἴδοις φεύγοντά με τὸν ἔλεγχον τούτων. ὥστε ἀποδυσαι. καὶ ἦδη παλαίωμεν. ἦδε, οὕτως ἔφη, ὡς ἐγὼ θέλω, παρέχου μοι τὴν ὑπόδειξιν. ἐγὼ μὲν, νόμιμα διδασκάλου, καὶ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ὧν ἐθέλω μοι γένου ἐς τὸ ὑπακούειν, εὑροῦσα, ἐρῶ. σὺ δὲ, ἕτοιμος κὴ ποιεῖν πᾶν τὸ κελευόμενον.

ibique appositum vinum, & parata aqua, cùm frigida, tum calida, quæ omnia disposuerat Palæstra. Per lectum autem sparsæ erant rosæ multæ, aliæ suis peculis exutæ, aliæ solutæ, aliæ in serta complicatę. Ego nactus paratum sympolium, compotricem expectabam. Illa veheram in lecto collocauit, è vestigio ad me venit. Et mutuo lætabamur, vinum & oscula inuicem propinantes. Ac postquam nos ad noctem potu bene comparauimus, dicit mihi Palæstra, oportet, adolescens, hoc omnino memineris, te in Palæstram incidisse. Nunc ostendas licet, an factus sis inter adolescentes agilis, multásque luctas didiceris. Ego verò, haud me videas, inquam, horum probationem fugientem. Itaque nuderis, & iam luctemur. Tum illa, prout volo, inquit, ede mihi specimen: ego doctoris & præsidis more, certaminum nomina, quæ volo, tibi præscribam: tu paratus esto ad obtemperandum, & quicquid iussero, præstandum.

ἀλλ᾽ ὑπτιάπε ἐφίω, καὶ σκό-
πει, ὅπως εὐχερῶς, καὶ
ὑγιῶς τὰ παλαίσματα, καὶ
εὐτόνως ἔσαι. ἤδη, ἀποδυ-
σαμένῳ τινὶ ἐλαίῳ, καὶ σά-
ου ὅλη γυμνὴ, ἔνθεν ἤρξατο
ὑπτιάζειν. ὦ μειράκιον, ἔκ-
δυσαι. καὶ ἀλειψάμενος ἔνθεν
ἐν τῷ μύρῳ, συμπλέκου τῷ
ἀνταγωνιςῇ. δύο μηρῶν ἀπά-
σας, κλίνον ὑπτίαν. ἔπειτα ἀνώ-
τερος ὑποβάλλων διὰ μηρῶν,
καὶ διατείλας, ἀώρει, καὶ τεῖνε
ἄνω τὰ σκέλη. καὶ χαλά-
σας, καὶ σήσας, κολλῶ ἀπτῶ.
ἢν παρεισελθῶν, βάλε. ἢν βιώ-
σας, νύσε ἤδη παντοχοῦ, ἕως
πονέσῃ. καὶ ἡ ὀσφὺς ἰκμέτω.
εἶτα ἑλκύσας κατὰ πλά-
τους διὰ βουβῶνος, δῆξον. ἢν
πάλιν σωώθει εἰς τὸν τοῖχον.
εἶτα τύπε. ἐπειδὰν ὁ χαλα-
σμα ἴδῃς, τότ᾽ ἤδη ὀπίσω, ἅμ-
μα κατ᾽ ἰξύος δήσας, σώμεχε,
ἢν πειρῶ μὴ ἀσύδειν. μὴ ὀλί-
γον διακαρτερήσας, σώμεχε. ἤ-
δη ἀπολέλυσαι. κἀγὼ ἐπειδὴ
ῥᾳδίως πάντα ὑπήκουσε, καὶ
εἰς τέλος ἡμῖν ἔληξε τὰ πα-
λαίσματα, ἢν λέγω πρὸς τινὰ
Παλαίσρας ἅμα ὑπογελάσας,
ὦ διδάσκαλε, ὁρᾷς ὅπως
λαυσάμοι, σκόπει δ᾽, μὴ ὐκ

Manda, inquam, & adducte
vt noſtra certamina prom-
ptè, agiliter, & acriter fiant.
Illa exuta veſte, & ſtans
nuda, hinc mandata dare
A cœpit. Exue te, adoleſcens,
& illitus vnguento, congre-
dere cum antagoniſta, &
tracto vtroque femore,
reſupinam me proſterne,
deinde ſuperior femoribus
B ſubſternens, diuiſa crura
erige, & in altum tende.
Poſtea demiſſis, & firma-
tis ijs, ipſi adhære, &
inſinuatus, feri, & inflicto
vulnere quaquauerſus iam
C percute, quoad fueris de-
feſſus. Et valeant lumbi:
deinde quum eduxeris te-
lum, rurſus per inguen
fodica, & in parietem im-
pelle: poſtea verbera. Poſt-
eaquam laxari videris, iam
D tum inſcendens, & ad ilia
alligans conſtringe, & da
operam ne feſtines, quum
verò paulum expectaueris,
concurre. Iam es libera-
tus. Ac poſtquam ego facilè
omnia audiui, & finis
E factus eſt noſtris certami-
nibus, ridens Palæſtram
alloquor. Vides magiſtra, vt
facilè & promptè luctа-
tus ſum: at diſpice ne non
rectè luctas haſce mihi

εὐχερῶς, καὶ εὐκόλως πεπό-
ηκε τὰ παλαίσματα.

ἐμβαλλῆς. ἄλλα γὰ ἐξ ἄλλων
ὑπτιάσεις. ἢ δὲ, ὅτι κόρης
πλήξασά με, ὡς φλύαρον ἔφη
παρελαβον τὸν μαθητήν. σκό-
πει οὖν μὴ πληγὰς ἔτι πλείω
λάβῃς. ἀλλὰ χαίρε, τὰ ὑπο-
παρόμενα παλαίων. καὶ ταῦτ'
εἰπὼν ἀπῆλθε, ἐπανίσατο. καὶ διεπο-
νήσατο ἑαυτῷ, γνῶ ἔφη
δείξεις, εἴπερ νέος εἶ, καὶ ἔυτο-
νος παλαιστὴς, καὶ εἰ ὑπίσατο
παλαίειν, καὶ ποιεῖν τὰ ἀπὸ γο-
νατίου. καὶ παῖσα ὅτι τὸ
λέχος ἐς γόνυ, ἄγε δὴ σὺ ὁ
παλαιστὴς, ἔχεις τὰ μέσα. ὥστε
τινάξας ὀξέιαν, ὑπόωρροσον, καὶ
βάθιον. φιλὸν ὁρᾷς ἀμπὸ
παρακείμενον. τούτῳ χρῆσαι.
πρῶτον δὲ κατὰ λόγον, ὡς ἄμ-
μα σφίγγε. εἶτα ἀνακλάσας,
ἔμβαλλε, καὶ σώεχε, καὶ μὴ δίδε
διάσημα. ἐὰν δὲ χαλᾷ, ἁπτ-
τον ἐπάειρε, αἰώρεσον μετάθες.
καὶ χρούσας, κρύφον. καὶ
σκόπει, ὅπως μὴ ἀναστάσης
ἅπτον, ἢ κελευθεῖς. ἀλλὰ δὴ
κωρτώσας πολὺ αὐτὸν, ὕφελε. καὶ
ὑποβαλὼν κάτω αὖθις δὲ πα-
ρεμβολὴν, σώεχε, καὶ κίνει. εἶτα
ἄφες αὐτόν. πέπλωκε γὰ, καὶ
λέλυται, καὶ ὕδωρ ὅλος ἔστι σοι ὁ
ἀνταγωνιστής. ἐγὼ δὲ, κἂν μέγα
ἀναγελῶν, ἐθέλω ἔφιω καὶ αὐτὸς

impolueris: alias enim ex alijs iniungis. Illa me in faciē percutiens, quem nugatorē discipulum accepi? inquit. videris ne plures accipias plagas. At vrere demandatā luctam obiens. Quibus dictis, surgit: & postquam se curasset, nunc ostendes, inquit, siquidem es iuuenis, & luctator vehemens, num sis in eo luctandi genere exercitatus, quod genicularij appellant. Tum super lecto in genua procumbens: age tu luctator, mediam corporis partem valenter aggressus percute, vulnúsq; adige profundius: nudam præstò vides: vtere. Primùm in nodi modum, quod aiunt, constringe: deinde reuerberatus immitte, & comprime: nec quidquam interualli concede. Sed si laxatur, oeyus inflatum penitius immitte, & impulsum absconde. Caue autem ne citiùs quàm iussero, extrahas: sed inflexum, paulatim exime, infráque subdēs rursus castra constringe, & subagitare. Postea remitte ipsū, cecidit enim, & solutum est, totúsq; luctat or sudore diffluit. At ego ingenti risu effuso, Velim etiā ipse, inquā, magistra, pauca quædam

ὦ διδάσκαλε, παλαίσματα ὀ-

λήν ἀπὸ σπουδῆς. σὺ δ' ἐπάνελθε, καὶ κάθησον. εἶτα δοῦσα χεῖρας, παρέφλαι τὸ λοιπὸν, καὶ καταμάθου. καί με περὶς Ἡρακλέους περιλαβοῦσα, ἥδη κοίμισον. ἐν τοιαύταις ἡδοναῖς, καὶ παιδιαῖς παλαισμάτων, ἀγωνιζόμενοι νυκτερινὸς ἀγῶνας, ἐστεφανούμεθα. καὶ ἐγὼ πολλὴν μὲν ἐν τούτῳ βυφὴ. ὥστε τῆς εἰς τὴν Λαρίσσαν ὁδὸς παντάπασιν ἐπιλελήσμην. καί ποτε ἐπὶ νοῦν μοι ἦλθεν ἐς τὸ μαθεῖν ὧν ἕνεκα ἦλθον. καὶ φημὶ πρὸς αὐτὸν. ὦ φιλτάτη. δεῖξόν μοι μαγγανεύουσ᾽, ἣ μεταμορφοῦσθαι τὴν δέσποιναν. πάλαι γὰρ ἐπεθύμουν. μᾶλλον εἴ τι σὺ οἶσθας, αὐτὴ μαγγάνευσον, ὥστε φανῆναί μοι ἄλλην ἐξ ἄλλης ὄψιν. οἶμαι γὰρ καὶ σὲ ἀπείρως πρὸς τῆς τέχνης ἔχειν. τοῦτο γὰρ οὐ παρ᾽ ἑτέρου μαθὼν, ἀλλὰ παρὰ τῆς ἐμαυτοῦ ψυχῆς λαβών, οἶδα. ἐπεί με τὸν πάλαι ἀδαμάντινον, ὡς ἔλεγον αἱ γυναῖκες, ἐς μηδεμίαν γυναικὸς τὰ ὄμματα ταῦτα ἐρωτικῶς ποτε ἐκτείναντα, συλλαβοῦσα τῇ τέχνῃ ταύτῃ, αἰχμάλωτον ἔχεις, ἐρωτικῷ πολέμῳ ψυχαγωγοῦσα. ἡ δὲ Παλαίστρα, παῦσαί φησι παίζων.

certamina imperare. Obtempera tu, surge, & sede: deinde immissa manu, quod reliquum est, me demulce & absterge, méq; per Herculē circūplexa, sopi iam demū. In huiusmodi voluptatibus, & lusibus luctationum nocturna certamina decertantes, coronati sumus. Ac tātæ in eo fuerunt deliciæ vt itineris ad Larissam prorsum sim oblitus. Et cùm venissem mentē, vt ea discerē, quorum gratia veneram, illi dico, ostende ô dulcissima, dominam tuam suis præstigijs se transformantem. Iamdudum enim aliquod huiusmodi mirandum spectaculum videre exopto: sed tu præcipuè, siquid nosti, ipsa præstigieris, vt alia ex alia visio mihi appareat: nam puto te huius artis minimè ignaram. Illud autem non ab alio acceptum: sed à mea ipsius anima perceptum noui: postquam me, quem mulieres appellabant adamantinum, quòd in nullam mulierem hos oculos amoris causa vnquam coniecissem, hac arte prehēsum, & amatorio bello delinitum, seruum effeciſti. Tum Palæstra, desine iocari, inquit.

τίς γὰρ ὠδὴ δυνήσεται μαγεῦσαι τὸν ἔρωτα, οὗτος τῆς τέχνης κρείσσων; ἐγὼ γὰρ ὦ φίλτατε, τούτων μὲν οὐδὲν οὐδὲν μὰ τὴν κεφαλὴν τὴν σὴν, καὶ τὴν ἐμὴν τὴν μακαρίαν ἔωγε. οὐδὲ γὰρ γράμματα ἔμαθον. καὶ ἡ δεσποινα βάσκανος οὖσα τυγχάνῃ εἰς τὴν αὐτῆς τέχνην. εἰ δὲ καιρὸς ἐπιβλέψει, πειράσομαι παραχεῖν σοι εἰδεῖν μεταμορφουμένην τὴν κεκτημένην. καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἐχωρίσθημεν. ἡμέραις δὲ ὕστερον οὐ πολλαῖς, ἀγγέλλει πρός με ἡ Παλαίστρα, ὡς ἡ δεσποινα αὐτῆς μέλλοι ὄρχεις ἄγεσθαι, πέπεισται πρὸς τὸν ἐραστὴν. καγὼ νυκτὸς ἔρχομαι ὁ καιρὸς ὦ Παλαίστρα, τῆς εἰς ἐμὲ χάριτος, ἣν νῦν ἔχεις, τὸν σαυτῆς ἱκέτην ἀναπαῦσαι πολυχρονίου ἐπιθυμίας. ἐκείνη ἔφη. καὶ πείσθητί μοι, ἄγει με λαβοῦσα πρὸς τὴν θύραν τῶν δωματίων, ἔνθα ἐκεῖνοι ἐκάθευδον. καὶ κελεύει με προσάγειν ὀπῇ πῃ τὴν θύραν λεπτῇ, καὶ ἀποσκοπεῖν τὰ γιγνόμενα. ὁρῶ οὖν ἡ μὲν γυναῖκα, ἀποδυομένην. εἶτα γυμνὴ τῷ λύχνῳ προσελθοῦσα, καὶ χάνδρες δύο λαβοῦσα, ἡ μὲν λιβανωτὸν, τῷ πυρὶ τὸ λύχνου ἐπέθηκε.

Quis enim huius artis magistrum Amorem carmine incantare potest? Ego dilectissime, per tuum caput, pérque beatum hunc lectum testor, me cùm sim literarum expers, horum nihil nosse. Sed hera mea fascinandi artem callet: quam si occasio dabitur, dabo operam, vt videre queas in aliam formam transmutatam. His dictis dormiuimus. Paucis autem post diebus nuntiat mihi Palæstra dominam in auem conuersam, ad suum amatorem esse deuolaturam. Nunc, inquam tempus est Palæstra, pro tuo erga me studio, vt diutino nostro desiderio, prout supplicaui, satisfacias. Bono sis animo, inquit. Et cum adueseraſſet, me prehensum ducit ad domus ostium, in qua illi dormiebant: méque iubet vt ad rimulam ostij accedam, & quæ fierent animaduertam. Video nudam mulierem, ad lucernam accedentem, quæ acceptis duobus granis, thus igni lucernæ imposuit, & stans

ἢ σῶσαι, πολλὰ τῶ λύχνου κατεάλησεν. εἶτα κηρύκιον ἐσ-
δεξὶ αὐλίζασα, παῦ πολλας ἔχον πυξίδας ἐν αὐτῶ, ἔνθεν
ἀναιρεῖται, καὶ περιφέρ μίαν.
ἀδὲ, εἶχεν ἐμβεβλημένον,
ὅ, τι μὲν οὐδα, τὴ ὄψεως αὐτὴ
ἕνεκα, ἔλαιον αὐτὸ ἐδόκουν εἶ-
ναι. ἐκ τούτου λαβοῦσα, χρίει
ὅλη, ἀπὸ τῶν ὀνύχων ἀρξαμένη
τῶν χειρῶν. καὶ ἄφνω περὶ ἐκ-
φύεται αὐτῆ. καὶ ἡ ῥὶν κερα-
τίνη, ἢ γυπὸ ἐγένετο. καὶ
ἄλλα δὲ, ὅσα ὀρνίθων κτή-
ματα. ἢ σύμβολα πάντα εἶχε.
καὶ ἰῶ ἄλλο οὐδὲν, ἢ κόραξ
νυκτερινός. ἐπεὶ ἢ εἶδεν ἑαυ-
τὴ ἐπηρωμένην, κρώξασα δει-
νὸν, καὶ οἷον ἐκεῖνο οἱ κόρακες,
ἀνέπτατο, ὤχετο πετομένη ἔξω
διὰ τῆς ὀπῆς. ἐγὼ ἢ ὄναρ
ἐκεῖνο οἰόμενος ὁρᾶν, τοῖς δα-
κτύλοις τῶν ἐμαυτῆ βλεφάρων
ἁπτόμενος, οὐ πιστεύων τοῖς
ἐμαυτῆ ὀφθαλμοῖς, οὔθ' ὅτι
βλέποιεν, οὔθ' ὅτι ἔχοι-
μι. ὡς ἢ μόλις καὶ βρα-
δέως ἐπείθην ὅτι μὴ καθεύδω,
ἐδόμην τότε τῆς Παλαίστρας
πρῶτον κἀμὲ, καὶ χρίσασαν
ἐκ ἐκείνου τῆ φαρμάκου,
ἔπτατο πειρωμένη. ἐβουλόμην
ἢ πάνυ μαθεῖν, εἰ μεταμορφωθεὶς ἐκ τῆ ἀνθρώπου,

multa in lucernâ est locuta. Tum relata maiuscula arca, quæ pyxides multas continebat, vnam hinc effert: in qua quid contineretur, nescio: sed quantum oculi conijcere poterant, oleo plena videbatur. Ex hoc sumens, tota inungitur, ab imis vnguibus inchoans: statimque ipsi enascuntur alæ, nasus corneus & aduncus, omnésque auis notas, quotquot sunt, habebat, nihilque aliud erat nisi nocturnus coruus. Vt verò se alatam vidit, edito graui crocitu surrexit, pérque ianuam foras auolauit. At ego ratus me id per insomnium videre, palpebras meas digitis tango, proprijs oculis non fidens, tanquam nec cernerent, nec vigilarent. Verùm postquam vix & tardè credidi me non dormire: tunc Palæstram rogaui vt mihi alas accommodaret, eóque illitum vnguento volare me sineret. Cupiebam enim experimento discere, an ex homine transformatus

εἶπα καὶ τὴν ψυχὴν ὄρνις ἔσομαι. ἤδη, τὸ δωμάτιον ὑπανοίξασα, κομίζει τὴν πυξίδα. ἐγὼ δ' ἀσυδὼν ἤδη, ἀποδύσας, χείω ὅλον ἐμαυτόν. καὶ ὄρνις μὲν οὐ γίγνομαι ὁ δυστυχής. ἀλλά μοι οὐρὰ ὄπισθεν ἐξῆλθε, καὶ οἱ δάκτυλοι πάντες ὤχροντο ἐς οἶσι ὄπου. ὄνυχας δ' τὸν πάντας τέτασμαι εἶχον. καὶ τούτοις οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὁπλάς. καί μοι αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες, κτήνους πόδες ἐγίγνοντο. καὶ τὰ ὦτα δ', μακρά. καὶ τὸ πρόσωπον, μέγα. ἐπεὶ δ' κύκλῳ περιεσκόπουν, αὐτὸν ἐώρων ὄνον. φωνὴν δ' ἀνθρώπου ἐς τὸ μέμφασθαι τὴν Παλαίστραν, ἐθέλω εἶχον. τὸ δ' χεῖλος ὀκτώπους κάτω, καὶ αὐτῷ δὴ τῷ χείματι ὡς ὄνος ἐπορεύετο, ἠπιώμην ἀυτὴν, ὅσην δύναμις, ὄνος αὐτὴ ὄρνιθος γιγόμενος. ἤδη, ἀμφοτέρωσε τῆς χερὸς τυφλὴν τὸ πρόσωπον, τάλαινα εἶπεν ἐγὼ, μέγα ἐξήμαρτον κακόν. ἀσύνετος γὰρ ἔμαρτον ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν πυξίδων. καὶ ἄλλην ἔλαβον οὐκ ἐθέλουσαν τὰ πτερὰ φύουσαν. ἀλλά θαῤῥεῖ μοι ὦ φίλτατε, φάων γὰρ ἡ τούτου χρῆσις, ἀποδύσῃ μὲν αὐτίκα τὸ

anima quoque auis essem. Illa aperto domus ostio, pyxidem affert. Iámq; properans, depositis vestibus totum me vngo : & auis quidem non fio miser. Sed mihi retro exiuit cauda: digitíque iuerunt nescio quò: habebámque vngues quatuor tantùm, qui nihil aliud erant quam vngulæ. Quinetiam meæ manus, pedésque in iumenti pedes euasêre : longæ factæ sunt aures, magna facies, quæ circunspiciens asinum esse me vidi. Vox hominis defecerat, vt de Palæstra conquereret. Labia verò demittens, eadémque specie qua asinus despiciens, culpabam ipsam quoad poteram, quòd non auis, sed asinus factus essem. Illa faciem manibus ambabus percutiens : me miseram, inquit, magnum perpetraui malum. Nam properando in similitudine pyxidum erraui : aliámque accepi, non eam quæ producit alas. At tu dilectissime, bono sis animo. Nam facilis erit huiusce mali curatio. Nam si rosas comedes, ilico iumenti formã exues, meúmq; ama-

Θεραπεία. ῥόδα γὰρ μόνον εἰ φάκτιῶς, ἢ δ' ἐρεῖ μοι ἢ ἐμὸν

αὖθις ἀποδώσεις. ἀλλά μοι φίλτατε, μίαν νύκτα ταύτην ὑπόμεινον ἐν τῷ ὄγῳ. ὄρθρου δ' ἀναμᾶσα, οἷον σοι ῥόδα. καὶ φαγὼν, ἰαθήσῃ. ταῦτα εἶπε, κατα-ψήσασά μου τὰ ὦτα, καὶ τὸ λοιπὸν δέρμα, ἐγὼ δ', τὰ μὲν ἄλλα, ὄνος ἦμεν. ταῖς δ' φρεσὶν, καὶ τὸν νοῦν, ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ Λούκιος, δίκαια τῆς φωνῆς. πολλὰ οὖν κατ' ἐμαυτὸν μεμ-φόμενος ἅ Πα-λαίσφαν ὅτι τῇ ἁμαρτίᾳ, δακὼν τὸ χεῖλος, ἀσήμην, ἔνδα ἡσυχάζω ἐζῶντα τὸν ἐμαυτῆ ἵππον, καὶ ἄλλον ἀλυσιτελῆ ὄνον τῷ Ἱππάρχου. οἱδὲ, αἰδόμενοί με εἴσω παιόντα, δείσαντες μὴ τῷ χόρτου αὐτοῖς κοινωνὸς ἐπεισέρχομαι, τὰ ὦτα κατακλίναντες, ἕτοιμοι ἦσαν τοῖς ποσὶν ἀμύνειν τῇ γαστρί. κἀγὼ σωθεὶς, πρῤῥωτέρω που τῆς φάτνης ὑποχωρήσας, ἐζῶς, ἐγέλων. ὁ δέ μοι γέλως, ὀγκηθμὸς ἦν. ταῦτα δ' ἐνενόουν πρὸς ἐμαυτόν. ὦ τῆς ἀκαίρου ταύτης περιεργασίας. τί δ' εἰ λύκος παρεισέλθοι, ἢ ἄλλό τι θηρίον, κινδυνεύσει μοι μηδὲν κακὸν πεπονηκότι, διαφθαρῆναι. ταῦτα ἐνοῶν, ἠγόουν ὁ δυσυχὴς τὸ μέλλον κακόν. ἐπεὶ δ' ἦν ἤδη νὺξ βαθεῖα, καὶ σιωπὴ

torem mihi reddes. At vna nocte asini formam æquo feras animo: ego diluculo currens, tibi rosas afferam, quibus esis, sanaberis. Hæc dixit, aures mihi, reliquámque cutim demulcendo. Ego autem, cætera quidem eram asinus: mente verò & sensu homo ille Lucius, excepta voce. Multum itaque de errore Palæstræ conquestus, labia mordens, abij vbi sciebam equum meum, aliúmque verum Hipparchi asinum esse. Qui vt me ingressum cõspexêre, veriti ne fœni sui particeps futurus accederem, demissis auribus, parati erant aduersus me calcibus pro vẽtre pugnare. Quòd cùm intelligerem, procul à præsepe recessi, vbi stans, ridebam. Sed mihi risus, erat rugitus. Nam hæc apud me cogitabam. O intempestiuam hanc curiositatem! Quid autem si lupus ingrederetur, aut alia quæpiam belua? periculum est ne ego nullius mali conscius peream. Quæ cùm mente voluerem, infœlix ego futurum malum ignorabam. Nam profunda iam erat nox, multúmque

πολλὴ, καὶ ὕπνος ὁ γλυκὺς, ὡς φεῖ μὴ ἔξωθεν ὁ τοῖχος, ὡς διορυπόμενος. καὶ διωρύσσετο μὲν καὶ ὅπη ἤδη ἐλελόγχει, ἄνδρωπον δέξασθαι δυνάμενον. καὶ δὴ τοὺς ἄνδρωπος ταύτῃ παρῄει, καὶ ἄλλος ὁμοίως. καὶ πολλοὶ ἔνδον ἦσαν. καὶ πάντες εἶχον ξίφη. εἶτα καταδήσαντες ἔνδον ἐν τοῖς δωματίοις τὸν Ἱππαρχον, καὶ τὴν Παλαίστραν, καὶ τὸν ἐμὸν οἰκέτην, ἀδεῶς ἤδη τὴν οἰκίαν σκένουν, τά τε χρήματα, καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ σκεύη κομίζοντες ἔξω. ὡς δ' οὐδὲν ἔνδον ἄλλο κατελείπετο, λαβόντες καὶ τὸν ἄλλον ὄγον, καὶ τὸν ἵππον, ἐπέσαξαν. ἔπειτα ὅσα ἐβάσταζον, ἐπικατέδησαν ἡμῖν. καὶ οὕτω μέγα ἄχθος φέροντας ἡμᾶς, ξύλοις παίοντες, ἠλαυνον, ὡς εἰς τὸ ὄρος ἀτείχιστον ὀδῷ φεύγειν πειρώμενοι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα κτήνη, ὃν ἔχω εἰπεῖν ὅ, τι ἔπαχεν. ἐγὼ δ', ἀνυπόδετος ἀσυνήθης ἀπιών, πέτρας ὀξείας ἐπεβαίνων, τοσαῦτα σκεύη φέρων, ἀπολλύμην. καὶ πολλάκις ἐπεστέπτομον, καὶ δὴ καὶ λιῶ ἔχον καταπεσεῖν. καὶ ἐνίους ἄλλος ὅπισθε κατῶν μηρῶν ἔπαιε ἀεὶ ξύλῳ. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ὦ

silentium, ac dulcis somnus, quum extrinsecus strepit paries, ac si effoderetur: ac reuera effodiebatur, iámque hominis capax foramen factum erat: quà vnus atque alter ingressus est: & multi intus erant, omnes gladijs instructi: qui ligatis intus, Hipparcho, & Palæstra, meóque famulo, domum iam exinanibant; pecunias, vestes, ac supellectilem exportantes. Cúmque nihil relictum esset intus, mihi, alteríque asino & equo clitellas imposuerunt, nostróque dorso alligarunt, quod asportauerant. Et sic nos graue onus gestantes, baculi ictibus abigebant, vt in montem via non trita fugere conantes. Quid alia iumenta paterentur, dicere non possum. At ego sine soleis insuetus incedens, & super saxis præacutis gradiens, tanto sub onere supellectilis, peribam, ac sæpe cæspitabam: nec tamen licebat cadere, cùm protinus alius ponè sequens crura mea baculo demulceret. Et cùm sæpe, ô Cæsar, exclamare cuperem,

Καῖσαρ, ἀπαλοῦσαι ἐπεδύμουν,

ὦδὲν ἄλλο, ἢ ὀγκώμιλλω, καὶ τὸ μὴν ὦ, μέγιστον, καὶ μεγαλοφωνότατον ἐβόων, τὸ δὲ Καῖσαρ, οὐκ ἐπεκολούθει, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐτυπτόμην, ὡς προθύμους αὐτοὺς τῷ ὀγκηθμῷ, μαθὼν οὕτω ὅτι ἄλλο ἐβόων, ἔγνων σιγῇ προϊέναι, καὶ κερδαίνειν τὸ μὴ παύεσθαι. ὀπὶ τούτῳ, ἡμέρα τε λοιπὴ ἦν, καὶ ἡμεῖς ὄρη πολλὰ ἀνερευνήκειμεν. καὶ σώματα δὲ ἡμῶν δεσμῷ ἐπείχετο, ὡς μὴ προβοσκόμενοι, τὴν ὁδὸν ἐς τὸ ἄριστον ἀπαλίσκοιμεν. ὡς τε ἔσην τότε, καὶ ἔμεινα ὄνος. ἐπεὶ δὲ λοιπὸν αὐτὸ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καταλύομεν εἰς τινα ἔπαυλιν σωμάθων ἐκείνοις ἀνθρώποις, ὅσον λοιπὸν ἐκ τῶν γινομένων σκοπεῖν. καὶ γὰρ φιλήμασιν ἀσπάζοντο ἀλλήλους, καταλύειν ἐκέλευον αὐτὸν ὀπὶ τῇ ἐπαύλει. καὶ παρέθηκαν ἄριστον, καὶ τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν, παχέλαον κελβίδια. καὶ οἰμῳὴ, ἡείζων, ἐγὼ ὦ, ἐπείνων μὴν κακῶς. ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπό ποτε κελβὰς ὠμὰς ἠείσηκα, ἐσκοπούμην ὅ, τι καὶ καταφάγοιμι. ὁρῶ δὲ κήπον αὐτῆς ὄπισθε τῆς αὐλῆς, καὶ εἶχε λάχανα πολλὰ, καὶ καλὰ, κἀγὼ λαθὼν πάντας τοὺς

tantummodo rugiebam, maxima voce illud ô solum proferens : sed hoc vocabulum Cæsar, non sequebatur : imò propter hoc ipsum verberabar, vt qui ipsos rugitu proderem. Postquam igitur intellexi me aliud clamare, decreui tacendo progredi, ne verberarer. Iam dies illuxerat, multósque montes conscenderamus, religati ora, ne pascendo viam in prandium absumeremus. Itaque tunc steti, asinúsque mansi. Meridie diuertimus in villam hominum illis familiarium, quantum ex ijs quæ fiebant, perspicere erat. Nam se inuicem osculis salutabant, eósque in villa diuertere iubebant. Tum prandium apposuerunt : nobísque iumentis hordeum obiecerũt. Illi prandebant : at ego malè esuriebam. Verùm quandoquidem hordeo vesci non poteram, dispiciebam quid comederem : retro stabulũ conspicio hortum, qui olera multa & bona habebat, super quibus apparebant rosæ : ego nemine eorum qui intus prandio erant intenti, animaduertẽte,

καὶ ῥόδα ἐπ' αὐτῶν ἐφαίνετο. ὦδον, ἀσχολουμένους περὶ τὸ

ἄριστον, ἔρχομαι ἐπὶ τὸν κῆπον, τοῦτο μὲν, ἁμῶν λαχάνων ἐμπλησόμενος, τοῦτο δὲ, τῶν ῥόδων ἕνεκα. ἐλογιζόμην γὰρ ὅτι δῆθεν φαγὼν τῶν αὐδέων, πάλιν ἄνθρωπος ἔσομαι. εἶτα ἐμβὰς εἰς τὸν κῆπον, θριδάκων μὲν, καὶ ῥαφανίδων, καὶ σελίνων, ὅσα ὠμὰ ἔδεται ἄνθρωπος, ἐνεπλάσθην. τὰ δὲ ῥόδα ἐκεῖνα, ἐν ἰῷ ῥόδα ἀληθινά. τάδε ἦν ἐκ τῆς ἀχρίδος δάφνης φυόμενα ῥόδα ἐκεῖνα. δάφνῃσι αὐτοῖσι καλέουσιν ἄνθρωποι, κακὸν ἄειρον ὄνῳ τοῦτο παντὶ, καὶ ἵππῳ. φασὶ γὰρ τὸν φαγόντα ἀποθνήσκειν αὐτίκα. ἐν τούτῳ ὁ κηπουρὸς αἰδοῖμος, καὶ ξύλον ἁρπάσας, εἰσελθόντα εἰς τὸν κῆπον, καὶ τὸν πολέμιον ἰδὼν, καὶ τῶν λαχάνων τὸν ὄλεθρον, ὥσπερ τις δικαίας μισοπόνηρος, κλέπτην λαβὼν, οὕτω με συνέκοψε ξύλῳ, μήτε φεύγοντα φθάσαντα, μήτε μένοντα. καὶ μὲν καὶ τὰ ὦτά μου κατέκλασε, καὶ τὸ πρόσωπον συνέτριψεν. ἐγὼ δὲ, ὡς εἶδεν ἀμυνόμενος, ἀπολακτίσας ἀμφοτέροις, καταβαλὼν ὕπτιον ἐπὶ τῶν λαχάνων, ἔφευγον αὖθις δρόμῳ ἅπαντα, ἀνέκραγε

in hortum ingredior: tum vt cruda olera comederem, tum propter rosas: quoniam apud me reputabam, fore vt esis hisce floribus, rursus homo fierem. Hortum ingressus, lactucis, raphanis, & apio quę ab homine cruda comeduntur, ventrem impleui. Sed rosæ illæ non erant veræ rosæ: sed quæ ex lauro syluestri nascuntur: Lauream ipsam vocant homines: qui malus est cibus asino omni & equo: nam eum qui ex eo comederit, è vestigio emori dicunt. Interim re cognita hortolanus, arreptóque baculo in hortum ingressus, tanquam malorum osor dominus, me quem vidit hostem, olerúmque exitium, furémque prehendit, ita fustę contudit, vt neque lateribus, neque cruribus pepercerit: quinetiam aures torsit, faciémque contriuit. Ego iam verberum impatiens, cùm ambobus calcibus resupinum super olera strauissem, aufugi ad montem. Ille vbi vidit me cursim abeuntem, clamauit vt aduersum me soluerent canes, qui multi

ἐς τὸ ὄρος. ὡς δὲ, ἐπειδὴ εἶδε λῦσαι τοὺς κυνὰς ἐπ' ἐμέ. οἱ δὲ

magnique

κυνῶν, πολλοί τε ἦσαν, καὶ μεγάλοι, καὶ ἄρκτοις μάχεσθαι ἱκανοί, ἔγνων ὅτι δὴ διασπάσοντές με οὗτοι λαβόντες. καὶ ὀλίγον ἐκπεπηδηκώς, ἐκεῖνα τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, πάλιν ἀδρομῆσαι μᾶλλον, ἢ κακῶς ἀφεμεῖν. ὀπίσω οὖν ἀπῆειν. καὶ εἰσειμι αὖθις εἰς τὴν ἔπαυλιν. οἱ δὲ, τὸν μὲν κυνῶν ἀδρόμῳ ἐπφορομένους, ἐδέξαντο, καὶ κατέδησαν. ἐμὲ δὲ παίοντες, οὐ πρότερον ἀφῆκαν, πρὶν ἢ τοῦ τῆς ὀδύνης πάντα τὰ λάχανα κάτωθεν ἐξέπεσε. καὶ μοι ὅτε ὀδυνᾶσθαι ὥρα ἦν, τὰ βαρύτατα τῶν κλεμμάτων, ἢ τὰ πλεῖστα, ἐμοὶ ἐπέθηκαν. κἀκεῖθεν τότε οὕτως ἀφελαυνόμην. ἐπεὶ δὲ ἀπηγόρευον ἤδη, παρόμοιός τις, καὶ τῷ φορτίῳ ἀχθόμενος, καὶ ταῖς πληγαῖς ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκτεμεῖσθαι, ἔγνων αὐτοῖς καταπροφεῖν, καὶ μήπῃ ἀπόσφαπῶσί με ταῖς πληγαῖς, ἀφαιρεῖσθαί ποτε. τοῦτο ἐλπίσας μέγα μοι ὄφελος ἔσεσθαι ἐκ τοῦ βουλεύματος, ᾠόμην δὲ ὅτι πάντως πλείονες διανεμοῦσι τῷ πεῖνῳ, ἢ τῷ ἡμίονῳ, ἐμὲ δὲ αὐτοῖς ἐάσουσι κεῖσθαι τοῖς λύκοις. ἀλλὰ τὴν δείλαιον βάσκανος, σωτὴρ

magníque erant, & ad pugnandum cum vrsis idonei. Cognoui me ab his dilaniatum iri, si caperer. Quare cùm me paulum huc illuc circumtulissem, decreui quod vulgò dicitur, recurrere potiùs quàm malè currere. Itaque relegi vestigia, & in stabulum denuò sum ingressus. Hi verò currentes canes exceperunt & vinxerunt. Me verò non priùs destiterunt percutere, quàm præ dolore olera comesta egererem. Et cùm abeundi tempus iam aduenisset, grauissimam & maximam furti partem mihi imposuerunt: indéque hunc in modum discedimus. Postquam autem ictibus, & oneris grauitate, & vngularum ex via attritu fatiscerem, decreui ibi cadere, neque quanuis verberibus me necarent, vnquam surgere, sperans me multum emolumenti ex hoc consilio percepturum, nempe illos necessitate compulsos, sarcinam qua pressus eram, inter equum mulúmque partituros, méque lupis ibi relicturos. Sed nescio quis dæmon inuidus

τῶν ἐμῶν βουλευμάτων, ἐς τοὐναντίον περιλωγχευε. ὁ γὰρ ἕτερος ὄνος, ἴσως ἐμοὶ τὰ αὐτὰ νοήσας, πίπτει ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ, ταμψωρῶντα, ξύλῳ παίοντες ἀναστῶσαι τ ἄθλιον σκέλευον. ὡς δ' οὐδὲν ὑπήκουε ταῖς πληγαῖς, λαβόντες αὐτὸν, οἱμὼ, τῶν ὤτων, οἱδὲ, τῆς οὐρᾶς, ἀνεγείρειν ἐπειρῶντο. ὡς δ' οὐδὲν ἤνυον, ἔκειτο δ' ὥσπερ λίθος ἐν τῇ ὁδῷ ἀπηρρευκώς, λογισάμενοι ἐν ἀλλήλοις ὅτι δὴ μάτην πονοῦσι, καὶ τὸν χόρτον τ φυλῆς ἀπαλίσκοισιν, ὄνῳ νεκρῷ παρεδρεύοντες, τὰ μὲν σκεύη πάντα, ὅσα ἐκόμιζεν ἐκεῖνος, διανέμοισιν ἐμοί τε, καὶ τῷ ἵππῳ. τὸν δ' ἄθλιον κοινωνὸν καὶ τῆς ἀχμαλωσίας, καὶ τῆς ἀχθοφορίας, λαβόντες, τῷ ξίφει ὑποτέμνουσιν ἐκ τῶν σκελῶν. καὶ ἀπαίροντα ἔτι, ῥᾳδοῦσιν ἐς τ κρημνόν. ὁ δ', ἀπήει κάτω, τ θάνατον ὀρχούμενος. ἐγὼ δ' ὁρῶν ἐν τῷ συμβολοπορῷ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων τὸ τέλος, ἔγνων φέρειν εὐγλώσσως τὰ ἐν ποσὶ, καὶ θαρσαλέως περιπατεῖν, ἐλπίδας ἔχων παίτως ποτὲ ἐμπεσεῖσθαι ἐς τὰ ῥόδα. καὶ τούτων,

mea consilia in contrarium vertit. Nam alter asinus forsan ijsdem mihi excogitatis in via cadit. Quem hi quidem primùm fuste demulcentes, miserum surgere iubebant: quem plagis non parentem, alij auribus, alij cauda prehensum, erigere conabantur. Verùm vt nihil proficiebant, & lapidis instar, animo concidens in via iacebat, hi reputantes inter se, sese frustra laborare, & fugiendi tempus absumere, asino demortuo adstantes, sarcinas omnes quas ille gestabat, inter me equumque partiti sunt. Miserum verò asellum captiuitatis, & oneris ferendi socium, ex cruribus succidunt ense, & spiritum adhuc efflantem, è loco præcipiti deijciunt. Ille verò infra delabebatur moriendo subsultans. Ego videns in comite meorum consiliorum exitum, statui æquo animo ferre præsentem fortunam, & promptè iter conficere, sperans rosis tandem repertis me pristinam formam recuperaturũ.

εἰς ἐμαυτὸν ἀναστρέφεσθαι.

καὶ τῶν λησῶν ἦ ἤκουον, ὡς
οὐκ εἴη ἔτι πολὺ τῆς ὁδοῦ, κ
ὅτι καταλύσοισιν. λοιπὸν, ἔν-
θα καταμόσοισιν. ὥστε πάντα
ταῦτα δρόμῳ ἐκομίζομεν, A
καὶ πρὸ τῆς ἑσπέρας ἤλθο-
μεν εἰς τὰ οἰκεῖα. γραῦς ἦ
γυνὴ ἔνδον καθῆστο, καὶ πῦρ
πολὺ ἐκάετο, οἰδὲ, πάντα
ἐκεῖνα, ἅπερ ἐτυγχάνομεν ἡ- B
μεῖς κομίζοντες, εἰσω κατέ-
θηκαν. εἶτα ἤροντο τὴν γραῦν
διατί οὕτω καθέζη, καὶ οὐ
παρασκευάζεις ἄριστον. ἀλλὰ C
πάντα εἶπεν ἡ γραῦς ἐυζεπῆ
ὑμῖν, ἄρτοι πολλοὶ, οἶνου πα-
λαιᾶ πίδοι. καὶ τὰ κρέα ἦ
ὑμῖν τὰ ἄγρια σκευάσασα ἔ-
χω. οἰδὲ, τὴν γραῦν ἐπαινέσαν- D
τες, ἀποδυσάμενοι, ἠλείφοντο
πρὸς τὸ πῦρ. καὶ λέβητος
ἔνδον ὕδωρ θερμὸν ἔχοντος, ἀ-
ρυσάμενοι ἐνθεν, καὶ καταχέ-
μενοι, αὐτοκαδίῳ τῷ λουτρῷ
ἐχρήσαντο. εἶτα ὀλίγον ὕστερον E
ἦκον νεανίσκοι πολλοὶ, κομί-
ζοντες σκεύη πλείστα, ὅσα
χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἱμά-
τια, καὶ κόσμον γυναικεῖον,
καὶ ἀνδρεῖον πολλὸν. ὁμοιώ-
τατοι ἦ οὗτοι ἀλλήλοις. κ ἐπει-
δὴ ταῦτα ἔνδον κατέθεντο,
τὸν μὲν σῦτα, ἵνα ἄριστον

Atque ex latronibus accipiebam, parum itineris superesse ad diuersorium in quo habitant. Itaque omnia hæc cursim ferebamus: domúmque ante vesperam venimus. Intus ad luculentum ignem sedebat anus. Hîc illi ea omnia deposuerunt, quæ afferebamus. Postea vetulam rogant quorsum ita sederet, nec prandium pararet. At omnia, inquit anus, parata sunt vobis, panes multi, dolia veteris vini: habeo quoque syluestres carnes quas ego vobis paraui. Collaudata vetula, vestibúsque depositis, ad ignem se vngebant. Intus erat lebes aquæ calidæ, qua hausta & in labrum effusa, extemporali balneo sunt vsi. Paulò pòst venerunt adolescentes multi plurimam supellectilem portantes, auream, & argenteam, vestes, & muliebrem ornatum, virilémque multum, communem omnibus prædam: quibus rebus intus depositis, similiter & hi lauerunt. Cæterùm postea, lautum erat prandium, & sermo multus in lio-

ὁμοίως ἐλέσαντο κ οὗτοι. λοι-
δορίαις, κ λόγος πολὺς ὃν τῷ

συμποσίῳ τῶν αὐλεφόνων. ὁ
δ' γραῦς, ἐμοὶ, καὶ τῷ ἵππῳ,
κεδὰς παρέθηκεν. ἐγὼ δ' ἐκεῖνος
μὲν, ἀπορδήπ τὰς κεδὰς κατέ-
πινε, δεδιὼς δίκ εἰκὸς, ἐμὲ τ'
σωφάρισον. ἐγὼ δ', ἐπειδὰν ἴ-
δοιμι τὴν γραῦν ἀφιεῖσαν τῶν
ἔνδον, ἄρτον ἤσθιον. τῇ δ' ὑστε-
ραίᾳ καταλιπόντες τὴν γραῦν,
καὶ νεανίσκον ἕνα, οἱ λοιποὶ
πάντες ἐπ' ἔργον ἀπῆσαν. ἐ-
γὼ δ' ἔσεγον ἐμαυτὸν, καὶ τὴν
ἀκεκβῆ φευγεάν. τῆς μὲν γὰρ
γραὸς καταφρονῆσαι οὐ μοι,
καὶ φυγεῖν ἀπ τῶν ἐκείνης ὀμ-
μάτων δυνατόν. ὁ δ' νεανίσκος,
μέγας τε ἦν, καὶ φοβερὸν ἔ-
βλεπε, καὶ τὸ ξίφος ἀεὶ ἔφερε,
καὶ τὴν θύραν ἀεὶ ἔπηγε. τε-
λευτὰ δ' ὕστερον ἡμέραις, μετού-
τοις χρόνοις τῆς νυκτὸς, ἀναστρέ-
φουσιν οἱ λῃσταὶ, χρυσίον, οὐδὲ ἀργύριον, οὐδὲ ἄλλο μὲν ἀν-
δρὸν κομίζοντες, μόνην δ' παρ-
θένον ὡραίαν, σφόδρα καλὴν,
κλαίουσαν, καὶ κατεσπαραγμέ-
νην τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὴν κό-
μην. καὶ κατεθέμενοι ἀυτὴν
ἔνδον ἐπὶ τῶν στιβάδων, θαρ-
ρεῖν ἐκέλευον. καὶ τὴν γραῦν
ἐκέλευον ἔνδον μένειν, καὶ τὴν
παῖδα ἐν φυλακῇ ἔχειν. ἡ δὲ
παῖς, ὅτε ἐμφαγεῖν τι ἤθελεν,

micidarum conuiuio. A
nus verò mihi & equo hordeum appoſuit. At ille hordeum auidè vorabat, me conuiuam, vt par erat, veritus: ego verò cùm abijſſet anus, panem comedebam. A Poſtridie relicto cum vetula adoleſcente vno, ad opus ſuum abiuerunt. Ego autem me, accuratámque cuſtodiam ingemiſcebam. B Licebat enim mihi anum contemnere, & ex eius conſpectu aufugere poteram. Verùm adoleſcens, & procerus erat, & horrendum intuebatur, & gladium C ſemper geſtabat, & ianuam ſemper impingebat. Triduo pòſt, nocte propemodum media, reuertuntur latrones, non aurum, non argentum, non aliud D quidpiam afferentes, ſed maturæ ætatis virginem valdè formoſam, flentem, laceratis veſtibus, & coma: quam in ſtraminibus collocatam bono animo eſſe iubent, ac E vetulæ iniungunt vt domi maneat, & puellam cuſtodiat. At puella nec comedere, nec bibere volebat, ſed ſolùm flebat,

ὅτε πεῖν, ἀλλὰ πάντα ἔκλαε,

καὶ τὴν κόμιλω τὴν αὐτῆς
ἐσκεφατλεν. ὥστε καὶ αὐτὸς
πλησίον ἐγὼ παρὰ τὴν φάτνην,
συνέκλαιον ἐκείνῃ τῇ καλῇ
παρθένῳ. ἐν ᾧ τούτῳ, οἱ λη- A
σταὶ ἔξω ἐν τῷ προαστίῳ ἐδεί-
πνουν. περὶ ἡμέραν δέ, τῶν
σκοπῶν τις, τῶν τὰς ὁδοὺς φρου-
ρεῖν εἰληχότων, ἔρχεται ἀπαγ-
γέλλων ὅτι ξένος πολὺς ταύτῃ πα-
ρείναι μέλλοι, καὶ πολὺν πολ-
τὸν κομίζοι. οἱ δὲ, οὕτως ὡς εἶ-
χον αἰχμάται, καὶ ὁπλισά-
μενοι, κἀμέ, καὶ τὸν ἵππον ἐ- C
πισάξαντες, ἤλαυνον. ἐγὼ δὲ
ὁ δυσκίνητος ὀπισάμενος ὑπὸ μά-
χλου, καὶ πόλεμον ἀφελαύ-
νεσθαι, ὀκνηρῶς περᾶν. ἔνθεν
ἐπαιόμην τῷ ξύλῳ, ἐπειγομένων αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ ἦ- D
κομεν εἰς τὴν ὁδὸν, ἔνθα ὁ
ξένος παρελάσειν ἔμελλε,
συμπεσόντες οἱ λησταὶ τοῖς ὀχή-
μασιν, αὐτόν τε, καὶ τοὺς ἐκείνου
θεράποντας ἀπέκτειναν. καὶ ὅσα
ἦν τιμιώτατα ἁρπάσαντες, τῷ
ἵππῳ, κἀμοὶ ἐπέθηκαν. τὰ δὲ λ- E
τερα τῶν σκευῶν, αὐτοῖς ἐν τῇ ὕλῃ
κρύψαι. ἔπειτα ἤλαυνον ἡμᾶς
οὕτως ὄπισθεν. κἀγὼ ἐπειγόμε-
νος, καὶ τῷ ξύλῳ τυπτόμενος,
κρύπτω δὲ ὀπλὴν παρὰ πέτραν
ἐξέβην. κἀμοὶ μὲν ἀπὸ τῆς πληγῆς

& capillos dilacerabat : adeò vt ipse præsepi astans cum illa virgine formosa plorarem. Interim latrones foris in vestibulo cœnabant. Cùm autem dies illuxisset, exploratorum quispiam, eorum qui in vijs excubabant, nuntiatum venit peregrinum multas vehentem opes hac transiturum. Hi vt se habebant, armati surrexerunt, & me equúmque impositis clitellis abigebãt. Ego infœlix exploratum habens me ad pugnam, & bellum duci, tarde ibam. Inde properantibus illis, baculo percutiebar. Et postquam ad viam peruenimus quà transiturus erat peregrinus, irruentes in vehicula latrones, ipsum eiúsque famulos occiderunt. Hi delectis rebus pretiosissimis, eas mihi, equóque imposuerunt : ibi verò in sylua reliquam supellectilem absconderunt. Postea nos à tergo impellebant : atque ego dum vrgeor, & fuste verberor, vngula in lapidem acutum offendo : ex offensione fit acerbum vulnus :

γίγνεται βαῦμα ἀλγεινὸν,

κὴ χωλεύων, ἔνθεν τὸ λοιπὸν τ
ὁδὸν ἐβάδιζον. οἱδὲ, πρὸς ἀλ-
λήλους ἔλεγον, τί χρὴ ἡμῖν δοκεῖ-
ν τρέφειν τ ὄνον τοῦτον, παῖπα κα-
ταπίπλοντα; ῥίψωμεν αὐτ ἀπὸ
τῆς κρημνῆς, οἰωνὸν ὃς ἀγα-
θόν. ναί φασι ῥίψωμεν αὐτὸν,
καθαιρεισμὸν τῆς φρατῆς ἐσό-
μενον. κὴ οἰμώζω, συνετάπλοντο
ἔως ἐμέ. ἐγὼ δ ἀκούων ταῦτα,
τῷ βαύματι λοιπὸν ὡς ἀλλο-
τείῳ, ἐπέβαινον. ὁ δὲ τοῦ θα-
νάτου μὴ φόβος, ἀναίσθητον
τ ὀδύνης ἔθηκεν. ἐπεὶ δ ἤλθο-
μεν εἴσω, ἔνθα κατελύομεν,
τὰ μὲ σκεύη τ ἡμετέρων ὤμων
ἀφελόντες, εὖ κατέθηκαν. αὐ-
τοὶ δ ἀναπεσόντες, ἐδείπνεν.
καὶ ἐπειδὴ νυξ ἦν, ἀπῆεσαν, ὡς
τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν ἀνασῶ-
σαι. τὸν δ ἄθλιον τοῦτον ὄνον
ἔφη τις αὐτῶν, τί ἐπάγομεν ἄ-
χρηστον ἐκ τῆς ὁπλῆς; τῶν
δ σκευῶν, ἃ μὲν, ἡμεῖς οἴσομεν.
ἃ δ, καὶ ὁ ἵππος. καὶ ἀπῆεσαν,
τ ἵππον ἄγοντες. νυξ δ ἦν
λαμπροτάτη ἐκ τῆς σελήνης.
κἀγὼ τότε πρὸς ἐμαυτὸν εἶ-
πον. ἄθλιε, τί ἔτι μύεις ἐνταῦ-
θα; γύπες σε, κὴ γυπῶν
τέκνα δειπνήσουσιν. οὐκ ἀκούεις
οἷα περὶ σῦ ἐβουλεύσαντο; θέ-
λεις τῷ κρημνῷ περιπεσεῖν;

quo factum est, vt reliquum viæ claudicando cõfecerim. Tum inter se dicebant illi, Quid opus est hunc asinum sæpe cæspitantem nutrire? præcipitem eum demus inominatum: imò inquiunt, ipsum nostri exercitus futuram expiationem proijciamus: & aduersus me sese instruebãt. Quæ cùm audirem, quod itineris supererat, vt alieno vulneri insistens, peregi. Fecit enim mortis metus, vt dolorem non sentirem. Vt verò ad diuersorium peruentum est, sublatam ex humeris nostris supellectilem, composuerunt, & discumbentes cœnarunt. Per noctem verò reliquas sarcinas petitum iuerunt. Sed miserum hunc asinum, ex illis quidam inquit, quid propter vngulæ vulnus inutilem deducimus? Sarcinas autem partim nos feremus, partim equus. Tunc deducentes equum, abiuerunt. Nocte autem clarissima Lunæ splẽdore, apud me dicebam, Quid amplius hîc expectas miser: esca vulturib⁹ & vulturũ pullis es futurus? Non audis quidnam isti de te statuerint? vis-ne ex præcipiti dejici? Nox Luna refulget, νυξ μὲ αὔτη, κὴ σελήνη πολλή.

οἰδὲ, ὅτι χρῆται. ἀπόγετε. φυ-
γῇ σῶζε σαυτὸν ἀπὸ δεσποτῶν αὐδροφόνων. ταῦτα πρὸς
ἐμαυτὸν ἐνοκλούμενος, ὁρῶ ὅτι
οὐδὲ προσδεδεμένου οὐδενὶ, A
ἀλλά με ὁ σύρων ἐν τοῖς ὁ-
δοῖς ἱμὰς παρεκρέματο. τοῦτο
με καὶ παρώξυνεν ὡς μάλιστα
πρὸς τὴν φυγήν. κἀγὼ δ' ἐξιὼν, ἀπῆγν. ἡ δὲ γραῦς ἐ- B
πεὶ εἶδεν ἀποδιδράσκειν ἕτοι-
μον, λαμβανέτω μὲ ἐκ τῆς κλί-
νης, καὶ ἔλκετο. ἐγὼ δὲ ἄξιον
χρημάτων, καὶ θανάτων ἄλλων εἰ-
πὼν εἶναι τὸ ὑπὸ γραὸς ἁλῶ- C
ναι, ἔσυρον αὐτήν. ἡ δὲ, μᾶλ-
λον ἀνέκραγεν ἔνδοθεν τὴν παρθέ-
νον τὴν ἀχμάλωτον. ἡ καὶ
προσελθοῦσα, καὶ δήσασα γραῦν,
δίκην κέρκου ἀπ' ὄνου ἠμμένην, D
τολμᾷ τόλμημα γυναῖον, καὶ
ἄξιον ἀπογενομένου νεανί-
σκου. ἀπαιδᾷ δὲ εἰς ἐμέ. καὶ
ὠπίσω διώκουσά μοι, ἔκλαιεν.
κἀγὼ τῷ τε ἔρωτι τῆς φυγῆς
καὶ τῇ τῆς κόρης ἀπονοίᾳ, ἔ- E
φυγον ἵππου δρόμῳ. ἡ δὲ
γραῦς, ὀπίσω ἀπελέλειπτο. ἡ δὲ
παρθένος, τοῖς μὲν θεοῖς
ηὔχετο, σῶσαι αὐτὴν τῆς
φυγῆς. πρὸς δ' ἐμὲ, ὦ με

atque isti abeunt: tuæ
saluti fuga ab homicidis hisce dominis consule.
Hæc apud me cogitans,
quod video me solutum,
& lorum quo trahebat in
via pendens, hoc me ad
fugam capessendam maximè incitat: ac cursim
egressus abeo. Vbi me ad
fugam paratum conspexit
anus, cauda prehensum
retinebat. Ego rem dignam præcipitio, & alia
quavis morte puras, si
à vetula retineror, mulierem trahebam, quæ
captiuæ virginis opem
implorabat. Virgo cùm
prodijsset, & conspexisset anum instar caudæ ex
asino pendentem, nobile, & vesano adolescente dignum facinus est
ausa. Nam in me insilit,
insidénsque abigit. Ego
tum fugiendi studio, tum
puellæ gratia, equi cursu
fugi, anicula post nos
relicta. Virgo pro salute orabat Deos: ac mihi
dicebat: si me, ô egregie, ad patrem vectaueris, ab omni vtique opere te liberum faciam: tibíque quotidie medimnum

ἔφη κομίσῃς πρὸς τὸν πατέρα ὧν καλὰ σὺ, ἐλεύθερον μὲν
σε πάντες ἔρχου ἀφήσω, κριθῶν δὲ μέδιμνος ἔσαι σοι

ἀφ' ἑκάστης ἡμέρας τὸ ἄριστον. ἐγὼ δ', ἢ τοὺς φονεῖς τοὺς ἐμαυτῆς φευξούμενος, ἢ πολλὴν ἐπικουρίαν, ἢ δεξαμενὴν ἐκ τῆς αἰσθησομένης ἐμοὶ κόρης ἐλπίζων, ἔθεον, τὸ τραῦματος ἀμελήσας. ἐπεὶ δ' ἤκομεν ἔνθα ἐμίγετο διπλῆ ὁδὸς, οἱ πολέμιοι ἡμᾶς καταλαμβάνουσιν, ἀναρρέφοντες, καὶ προῤῥωθὲν ἐνδοὺς πρὸς τὴν σελήνην ἔγνωσαν τοὺς δυσχεῖς αἰχμαλώτους. καὶ προσδραμόντες, λαμβάνουσί μου, καὶ λέγουσιν, ὦ κακὴ, καλὴ σὺ παρθένος, ποῖ βαδίζεις ἀωρὶ τηλικαύτη; οὐδὲ τὰ δαιμόνια δέδοικας; ἀλλὰ δεῦρο ἴθι πρὸς ἡμᾶς. ἡμεῖς σε τοῖς οἰκείοις ἀποδώσομεν, σαρδόνιον γελῶντες. ἔλεγον. κἀμὲ ἀποστρέψαντες, εἵλκον ὀπίσω. κἀγὼ πρὸς τὸ ποδὸς, καὶ τὸ τραύματος ἀναμνησθεὶς, ἐχώλευον. οἶδα, νῦν ἔφασαν χωλὸς, ὅτε ἀποδιδράσκοις ἐάλωκας; ἀλλ' ὅτι φύγειν ἔδοκει σοι, ὑγιαίνων, ἴσως ὠκύτερος, καὶ πλανὸς ἦσθα. τοῖς δὲ λόγοις τούτοις τὸ ξύλον εἵπετο. καὶ ἤδη ἕλκος τῷ μηρῷ εἶχον, νοσοῦντι ὑμῖν. ἐπεὶ δ' εἴσω γενόμην, εὐθὺς ἐν τῇ

hordei in prandium præbebo. Tum ego meos interfectores fugiens, magnámque opem, curámque ex seruata puella mihi sperans, neglecto vulnere currebam. Vbi verò ad biuium quoddam peruenimus, hostes nostros redeuntes offendimus, qui è longinquo protinus ad lunam infœlices captiuos cognouerunt, ac me corripiunt accurrentes, dicúntque, O formosa virgo & bona, quonam is nocte intempesta, misera? nonne dæmones pertimescis? At huc ad nos veni: te tuis reddemus. Quod Sardonio cum risu dicebant: méque auersum retrahebant: ego verò pedis, vulneríque recordatus claudicabam. Illi verò dicebant, claudus es quum aufúgiendo captus es? Verùm quando tibi visum est fugere, sanus, equo velocior, & volucer eras. Quæ verba sequebantur verbera, & dum increpabar, vulnus in crure iam habebamus. Domum regressi, vetulam inuenimus laqueo è petra suspensam,

πάλιν ἀνεστρέψαμεν, τὴν μὲν πρώτας κρεμαμένην ἐν καλωδίῳ

δείσασα γὰρ οἷον εἰκὸς τὸν δεσπότας ὑπὲρ τῆς παρθένου φυγῇ, χρεμετίσασα ἑαυτὴν, σφίξασα ὑπὸ τὴν βαλανῆν. οἱ δὲ, τὴν χαλεπὴν θαυμάσαντες τὴν συνωμοσίαν, τὴν μὲν, ἀπολύσαντες, εἰς τὴν κρημνὸν κάτω ἀφῆκαν ὡς ἦν ἐν τῷ δεσμῷ. τὴν δὲ παρθένον, ἔνδον κατέδησαν. εἶτα ἠρίστουν. καὶ ποτὸς ἦν μακρὸς. καὶ ἐν τούτῳ ἤδη περὶ τῆς κόρης διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους. τί ποιῶμεν ἔφη τις αὐτῶν τὴν δεσπότην; τί δ' ἄλλος εἶπεν ἕτερον, ἢ τῇ χαλᾷ ταύτῃ κάτω ὑπορρίψωμεν αὐτὴν, ἀφελομένων μὲν ἡμᾶς χρήματα πολλὰ, ὅσον ἐστὶ αὐτῇ συνδοῦσα ἡμῶν ὅλον τὸ ἐργαστήριον. εὖ ἴσθι γὰρ ὦ φίλοι, ὅτι αὕτη εἰ τῶν οἰκοι ἐδέξατο, οὐδὲ εἷς ἂν ἡμῶν ζῶν ἀπελείφθη. πάντες γὰρ ἂν ἐάλωμεν, τῶν ἐχθρῶν ἐκ παρασκευῆς ἡμῖν ὑπεσόντων. ὥστε ἀμυνώμεθα μὴν τὴν πολεμίαν. ἀλλὰ μὴν οὕτω ῥᾳδίως ἀποθανοῦσα, πεσοῦσα ὑπὸ τὰς λίθου. θανάτου δὲ αὐτῇ τὸν ἀλγεινότατον, καὶ μακρότατον ἐξευρωμεν. καὶ ὅστις αὐτὴν χρόνῳ, καὶ βασάνῳ, φυλάξας, ἀπέκτεινε ἀπαλοῖ. εἶτα ἐρήτυον

quæ vt verisimile est, dominos ob virginis fugam verita, constricto collo se suspenderat. Illi bonam vetulæ fidem admirati, solutam vt erat in laqueo, præcipitem in imum dedêre. Intus vincta virgine cœnarunt, & potum produxerunt, dum interim de virgine colloquerentur. Quid, ait ex ijs quispiã hac fugitiua faciemus? Quid aliud, alter inquit, nisi eodem illam loco, quo vetulam nostram præcipitem agamus? Nam & pecuniam multam nobis, quantum in ipsa fuit, abstulit, nostrámque tabernam prodidit. Atque vt probè scitis, amici, si hæc domum suam aufugisset, ne vnus quidem nostrûm in viuis relinqueretur. Etenim inimicis in nos ex composito irruentibus, omnes caperemur. Quare aduersariam hanc vlciscamur: sed non ita vt in saxum proiecta pereat facilè: imò acerbissimam & longissimam mortem comminiscamur: quæ ipsam tẽpori, & cruciatui seruatã, postera die perimat. Deinde genus mortis quæsiuerunt. Tum dixit aliquis, Teneo

θάνατον καὶ τὸν ἕτερον, οἶδα ὅτι

ἐπαινέσεσθε τὸ μηχάνημα. ἅ ὄνον δεῖ ἀπολέσαι, ὀκνηρὸν ὄντα, νῦν δὲ καὶ χωλὸν εἶναι ψευδόμενον, καὶ μιῷ καὶ τῇ φυγῇ τῆς παρθένου γιγόμενον ὑπηρέτην, καὶ διάκονον. τὸν τοίνυν ἐκεῖνον ἀποσφάξαντες, ἀνατέμωμεν αὐτοῦ τῆς γαστρὸς, καὶ τὰ μὲν ἔνερθε πάντα ἔξω βάλωμεν, τῇ μὲν ἀγαθῇ ταύτῃ παρθένῳ, τῷ ὄνῳ ἐγκατοικίσωμεν, τὴν κεφαλὴν, ἔξω τοῦ ὄνου περιχέοντα, ὡς ἂν μὴ ἐνδυὺς ἀποπνιγείη. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα πᾶν, ἔνδον κρυπτόμενον, ὡς ἂν αὐτὴν κατακειμένην εὖ μάλα συῤῥάψαντες, βίψωμεν ἔξω ἄμφω ταῦτα τοῖς γυπί, κρεῶν τοῦτο ἐσκευασμένον ἄριστον. σκοπεῖτε δὲ ὦ φίλοι, τῆς βασάνου τὸ δεινόν. τὸν μὲν, τὸ νεκρῷ ὄνῳ, σωιοικεῖν. εἶτα, τὸ, δέρεις ὥρᾳ θερμοτάτῳ ἡλίῳ ἐν κτηνώδει καταλειφθεῖσα, καὶ λιμῷ ἀεὶ κτείνοντι ἀποθνήσκειν, καὶ μηδὲ ἑαυτῇ ἀποπνίξαι ἔχειν. τὰ μὲν ἄλλ', ὅσα πείσεται, σιωπήσομαι τοῦ ὄνου τὴν τε ὀδμὴν, καὶ τοῖς σκώληξι πεφυρμένην, ἐῶ λέγειν. τέλος δὲ, οἱ γῦπες διὰ τοῦ ὄνου παρεισιόντες ἔσω, καὶ ταύτῃ ὡς ἐκεῖνον ἔσω, καὶ ζῶσαν ἔτι, διασπάσονται.

commentum quod probabitis. Interimendus est tardus hic asinus, qui se claudicare mentitur, quanquam virginis huius fugæ assecla fuit, & minister. Itaque hunc diluculo iugulatum, abscisso ventre aperiamus: & intestinis abiectis præclaram hanc virginem, intus asinum includamus: ita vt solum superextet caput, ne è vestigio suffocetur: reliquum verò corpus totum in ventre occultatum lateat, vt in eo consuto bene repositam cum altero proijciamus vulturibus, nouo more præparatum cibum. Considerate autem amici huius tormenti sæuitiam. Primùm, quòd asino cohærebit: deinde verno tempore, sole feruidissimo in iumento decoquetur, & fame semper necante peribit, neque quo se suffocet, habebit. Cætera verò quæcunque patietur, putrefacti asini odore, & scaturientibus vermibus, prætermitto. Denique vultures in ventrem asini penetrantes, hanc cum illo pariter, adhuc viuentem dilaniabunt.

πάντες ἀνεβόησαν, ὡς ἐπὶ ἀγαθῷ μεγάλῳ τῷ τεραστώδει τούτῳ ἐυρήματι. ἐγὼ δ', ἀνέστενον αὐτὸν, ὡς ἂν ἀποσφαγησόμενος, καὶ μὴ δ' νεκρὸς ἐυτυχὴς κεισόμενος, ἀλλὰ παρθένον ἀθλίαν ἐπιδεξόμενος, καὶ φήκην, οὐδὲν ἀδικούσης κόρης, ἐσόμενος. ὄρθρος δ' ἦν ἔτι. καὶ ἐξαίφνης ἐφίσταται πλῆθος στρατιωτῶν, ἐπὶ τὸν μισθωτὸν τούτοις ἀφηγούμενον. καὶ εὐθέως πάντας ἐδέσμευν, καὶ ἐπὶ τὸν τῆς χώρας ἡγεμόνα ἀπῆγον. ἔτυχε δ' καὶ ὁ τῶν κόρων μεμνησευμένος, σὺν αὐτοῖς ἐλθών. αὐτὸς γὰρ ὧν ὁ καὶ τὸ καταγώγιον τῶν ληστῶν μιλυύσας. παραλαβὼν οὖν τὸν παρθένον, καὶ καθίσας ἐπ' ἐμὲ, οὕτως ἦγεν οἴκαδε. οἱ δὲ κωμῆται, ὡς εἶδον ἡμᾶς ἔτι πόρρωθεν ἔγνωσαν εὐτυχοῦντας, εὐαγγέλιον αὐτοῖς ἐμὲ προσηγησάμενοι. καὶ προσδραμόντες, ἠσπάζοντο, καὶ ἦγον εἴσω. ἦν δ' παρθένος, πολὺν λόγον εἶχεν ἐμὲ δίκαιον ποιῆσαι, τὸ συναιχμαλώτου, συνεκδράσαντος, καὶ τὸ κοινὸν ὄνειον αὐτῇ θάνατον συγκινδυνεύσαντος. καὶ μοι τοῖς κεκτημένοις, ἄριστον παρέκειτο μέδιμνος κριθῶν, καὶ χόρτος, ὅσος

Vociferati sunt omnes, tanquam prodigiosum hoc commentum comprobãtes. Ego me ipsum deplorabam tanquam iam moriturus, nec fœlici morte occubiturus, sed miseram virginem susceptarus, & virginis insontis sepulchrum futurus. Diluculo statim aduentat militum manus in sceleſtos illos latrones: eósque repentè omnes vinciunt: & ad regionis præsidem ducunt. Cum illis etiam venerat virginis procus. Ipse enim latronum diuersorium indicarat. Hic virginem assumptam, mihíque impositam, hoc modo domum deduxit. Vicini vt nos è longinquo viderunt, rem prosperè gestam agnouerunt: me rugitu bonum ipsis nuntium significante: & accurrentes salutarunt eam, domúmque deduxerunt. Virgo autem magnam mei rationem habebat, ídque meritò, cùm captiuitatis, & fugæ socius fuissem, vnáque in mortis periculum veniſſem. Et mihi, dominorum iussu, hordei medimnus in prandiũ apponebatur, fœnúmque quantum

καὶ καμήλῳ ἱκανὸς. ἐγὼ δ' τότε μάλιστα κατηράμην τῷ Παλαίστρᾳ, ὡς ὄνον με, καὶ οὐ κύνα τὴν τέχνην μεταθεῖσαν. ἑώρων γὰρ τοὺς κύνας εἰς τὰ πανδοκεῖα παρεισιόντας, καὶ λαφύσσοντας πολλὰ, καὶ ὅσα ἐν γάμοις πλουσίων νυμφίων. ἡμέρας δ' ὕστερον μετὰ τὸν γάμον οὐ πολλαῖς, ἐπιδὴ χάριν μοι ἔφη ἔχειν παρὰ τῷ πατρὶ, καὶ ἀμείψασθαί με ἀμοιβῇ τῇ δικαίᾳ θέλειν, ὁ πατὴς ἐκέλευσεν ἐλευθέρου ἀφιέναι καταθέσιον, καὶ συῶν τῶν ἀγελαίας ἵπποις νέμειν. καὶ γὰρ ὡς ἐλευθέρος ἔφη, ζῆσεται ἐν ἡδονῇ, καὶ τοὺς ἵππους ὀπίσσεται. καὶ αὐτὴ δικαιοτάτη ἀμοιβὴ ἐδόκει τότε, εἰ δὴ τὰ πράγματα ἐν ὄνῳ δικαστῇ. καλέσας οὖν τῶν ἱπποφορβῶν τινα, τούτῳ με παραδίδωσιν. ἐγὼ δ' ἔχαιρον, ὡς δὴ ἐπ' ἀλφοφορήσων. ἐπεὶ δ' ἥκομεν εἰς τὸν ἀγρὸν, τοῖς ἵπποις μὲ ὁ νομεὺς συνέμιξε, καὶ ἤγαγεν ἡμᾶς ἐπ' ἀγέλας, εἰς νομόν. ἐχρῆν δ' ἄρα κἀντοῦθα, ὥσπερ Καυδαύλῃ, κἀμοὶ γενέσθαι. ὁ γὰρ ἐπιστάτης τῶν ἵππων, τῇ αὐτῇ γυναικὶ τῇ Μεγαπόλῃ ἔδοξε μὲ καταλιπεῖν, καὶ, τῇ μύλῃ με ὑπο-

sufficeret camelo. Ego tunc potissimùm Palæstram execrabar, vt quæ me in asinum, non in canem arte transmutasset. Videbã enim canes in culinam introeuntes, multáque vorantes, quàm multa in diuitum nuptijs. Paucis autem post nuptias diebus, quoniam hera gratiam apud patrem promiserat, & iustam beneficij pensationem reddere volebat, iussit eius pater me liberum dimitti, vt sub dio agerem, & cum armentarijs equabus pascerer. Nam vt libertate fruens, inquit, cum voluptate viuet, & equas inscendet. Atque hæc retributio iustissima mihi tum videbatur, si penes asinum esset iudicandi prouincia. Quare accersito equorum pastore, ei me tradit: ego autem gaudebam, vt qui futurus essem à ferendis oneribus in posterum immunis. Postquam ad agrum peruenimus, equabus permiscuit me pastor, simúlque ad pascendum duxit. Oportebat autem vt hîc, idem mihi ac Candauli accideret. Nam equorum præfectus, vxori suæ Megalopolæ intus me reliquit: quæ me molæ

ξευγνύειν, ὥστε ἀλεῖν αὐτῇ καὶ πυρούς, καὶ κριθὰς ὅλας. καὶ τοῦτο μὲν ἦν μέτριον κακὸν ὀνηλατεῖσθαι ὄνῳ ἀλεῖν τοῖς ἑαυτῆς ἐπιτάττουσι. ἡ δὲ βελτίστη, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ὀνηλατούντων πολλοὶ δὲ πάνυ ἦσαν, ἄλευρα τὸν μισθὸν αἰτοῦσα, ἐξεμίσθου τὸν ἐμὸν ἄθλιον τράχηλον. καὶ τὰς μὲν κριθὰς, τοὐμὸν ἄρισον φερούσας, καμοὶ ὥστε ἀλεῖν ἐπιβάλλουσα, μάζας ὅλας ποιοῦσα, κατέπινεν. ἐμοὶ δὲ πυρὸν ἄρισον ἦν. εἰ δέ ποτε καὶ συνελάσειέ με τοῖς ἵπποις ὁ νομεὺς, πεπόμφους τε, καὶ δακνόμενος ὑπὸ τῶν ἀρσένων, ἀπωλλύμην. ἀεὶ γὰρ με μοιχὸν ὑποπτεύοντες εἶναι τῶν ἵππων τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἐδίωκον, ἀμφοτέροις εἰς ἐμὲ ἀπολακτίζοντες. ὥστε φέρειν οὐκ ἠδυνάμην ζηλοτυπίαν ἱππικήν. λεπτὸς οὖν, καὶ ἄμορφος ἐν ᾧ πολλῷ χρόνῳ ἐγενόμην, ὅτε ἔνδον εὐφραινόμενος ἐτύγχανον τῇ μύλῃ, οὔτε ὑπαίθριος νεμόμενος, ὑπὸ τ' συννόμων πολεμούμενος. καὶ μὴν καὶ τὰ πολλὰ εἰς τὸ ὄρος ἄνω ἐπεμπόμην, φέρων δὲ ἐπὶ τὸ κεφάλαιον ξύλα τοῖς ὦμοις ἐκόμιζον. τῶν ἐμῶν κακῶν. τούτου μὲ

illigatum sibi frumentum, & hordeum totum molere cogebat. Mediocris hic erat labor, gratò præsertim asino molere dominis. Atque optima hæc mulier, etiã farina in mercedem petita à rusticis aliis, qui erant multi, miserum meum collum mercede locabat. Insuper hordeum cibum meũ torrefaciens, mihíque vt molerem, imponens, integras quas faciebat, mazas deuorabat: ego in prandium furfur habebam. Quòd si quando me cum equabus abigeret pastor, ictibus & morsibus à maribus perimebar: qui me cum fœminis suis mœchari suspicabantur: ideóque vtroque pede calcitrantes, me insequebantur. Quare zelotypiam equorum ferre non poteram. Quo factum est vt macilentus ac deformis breui euaserim: cùm neque domi ad molam exhilararer, neque sub dio pascerer, consortium bello oppressus. Quinetiam in montem sæpe mittebar, & ligna vectabam humeris. Quod erat malorum meorum caput. Primùm quidem

ὑψηλὸν ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει, ὀρθὸν δεινῶς ὁδόν. εἶτα καὶ ἀνυπόδετος ὄρει ἐν λιθίνῳ. καί μοι συνεξέπεμπον ὀνηλάτην, παιδάριον ἀκόλαστον. τοῦτό με χαλεπῶς ἐκάστοτε ἀπώλλυε. ᾠθοῦντο μὲν ἔπαιέ με, καὶ βέλεμνα λίαν, οὐ ξύλῳ ἁπλῷ, ἀλλὰ τῷ ὄζους πυκνοὺς ἔχοντι, καὶ ὀξεῖς. καὶ ἀεὶ ἔπαιεν εἰς τὸ αὐτὸ τοῦ μηροῦ. ὥστε ἀνέῳκτό μοι κατ' ἐκεῖνο ὁ μηρὸς τῇ ῥάβδῳ. ὁ δὲ, ἀεὶ τὸ τραῦμα ἔπαιεν. εἶτά μοι ἐπέτιθει φορτίον, ὅσον χαλεπὸν εἶναι καὶ ἐλέφαντι ἐνεγκεῖν. καὶ ἄνωθεν ἐκατάβασις ὀξεῖα λίαν. ὁδὸς, καὶ ἐνταῦθα ἔπαιεν. εἰ δέ μοι περιπίπτον ἴδοι τὸ φορτίον, καὶ εἰς τὸ ἕτερον ἐπικλίνον, δέον τῶν ξύλων ἀφαιρεῖν, καὶ τῷ κουφοτέρῳ προσβαλεῖν, καὶ τὸ ἴσον ποιεῖν, τοῦτο μὲν, οὐ δέ ποτε εἰρήκατο. λίθους γὰρ μεγάλους ἐκ τοῦ ὄρους ἀναιρεθέντας, εἰς τὸ κουφότερον, καὶ ἄνω νεῦον τοῦ φορτίου προστιθεὶς, καὶ κατεῖχεν ἄθλιος τοῖς ξύλοις, ὁμοῦ καὶ λίθοις ἀχρείοις περιφέρων. καὶ ποταμὸς διὰ ἄγκους ἐν τῇ ὁδῷ. ὁδὸς, τῶν ὑποδημάτων φειδόμενος, ὀπίσω τῶν ξύλων ἐπ' ἐμοὶ καθίζων, ἐπέρα τὸν ποταμόν. εἰ δέ ποτε

ascendendus erat mons excelsus via grauiter ardua: deinde soleis carebam in saxoso monte. Mecúmque mittebatur agaso, nefarius puerulus, qui me noua ratione quauis à parte perdebat: ac primùm quidem me etiam intensiùs currentem percutiebat, non simplici fuste, sed nodis crebris, acutísque scatente: eandémque femoris partem semper petebat, adeò vt ea ex parte femur verberibus apertum fuerit: nec tamen vulneratum ferire destitit. Deinde onus imponebat, quantum vix etiam elephas tulisset. Ac quãquam acutus erat descensus, hîc tamen verberabar. Quòd si videret mihi incumbens onus in alterum latus inclinare: quanquam grauiori detrahenda erant ligna: & leuiori adijcienda, vt paria fierent: nunquam tamen istud fecit. Imò lapides magnos ex monte acceptos, leuiori séque attollenti oneri addebat: ego verò descendebam lapides inutiles cum lignis circunferendo. Porrò in via erat perennis fluuius, quem vt calceis parceret, post ligna mihi insidens trajiciebat. Quinetiã si quãdo

οἷα κφάνων, ἢ ἀχθοφορῶν, καταπέσοιμι, τοτε δὴ τὸ δεινὸν ἀφόρητον ἦν. οὐ γὰρ ἦν καταβὰς τὸ χεῖρά μοι ἐπιδοῦναι, κἀμὲ χαμόδεν ἐπεγείρειν, ἢ τὸ φορτίον ἀφελεῖν, αἴ ποτε ἢ δέοι. ὁδὲ, ἄτε κατηλθεν, οὔτε χεῖρα αἴ ποτε ἐπέδωκεν, ἀλλ' ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἢ τῶν ὤτων ἀρξάμενος, σωέκοπτέ με τῷ ξύλῳ, ἕως ἐπεγείρωσί με αἱ πληγαί. καὶ μὴν καὶ ἄλλο κακὸν εἰς ἐμὲ ἀφόρητον ἐπαίζε. σωενεγκὼν ἀκανθῶν ὀξυτάτων φορτίον, ἢ τοῦτο δεσμῷ πρεισφίξας, ἀπεκρέμα ὄπισθεν ἐκ τῆς οὐρᾶς. αἰδὲ, οἷον εἰκὸς ἦν, ἀπόντος τοῦ ὁδοῦ, ἀποκρεμάμεναι, προσέπιπτόν μοι, ἢ πάντα μοι τὰ ὄπισθε νυττουσαι, ἐπίρωσκον. καὶ ἦν μοι τὸ ἀμυνεῖν ἀδύνατον, τῶν πίρωσκόντων ἀεί μοι ἑπομένων, κἀμοῦ ἀρτημένων. εἰ μὴ γὰρ ἀπέμα προσοίμι φυλαπόμενος τῶν ἀκανθῶν τὴν προσβολὴν, τοτὲ τῶν ξύλων ἀπωλλύμην. εἰ δ' φεύγοιμι τὸ ξύλον, τότ' ἤδη τὸ δεινὸν ὄπισθεν ὀξὺ προσέπιπτε. καὶ ὅλως ἔργον ἦν τῷ ὀνηλάτῃ τῷ ἐμῷ ἀποκτεῖναί με. ἐπὶ δέ ποτε ἅπαξ κακῶ

tanquam fessus, oneri succumberem: tunc intolerabilis erat eius molestia: nunquam enim descendebat vt manum mihi porrigeret, atque humo excitaret, & onus alleuaret, si quando esset opus, sed à summo capite, auribúsque incipiens, fuste me tundebat, dum me excitarent plagæ. Alio quoque intolerabili malo me lacessebat. Etenim acutissimarum spinarum fascem, vinculo circumligatum à cauda ponè suspendebat. Quibus, vt par erat, cùm in via progrederer, pendentibus & illudentibus, totámque posteriorem partem lancinantibus, vulnerabar: neque eas arcere poteram, siquidem vulnerando me semper sequebantur, & à me pendebant. Etenim si lento gradu procederem vt spinarum ictus deuitarem, baculo conficiebar: si baculum deuitarem, tunc acutum illud malum à tergo mihi incumbebat. Denique erat agasoni meo istud opus, vt me occideret. Sed postquam tandem aliquando malorum impatiens

πάσχων πολλὰ, ἢ ἔτι φέρων,

ἐκεῖος αὐτὸν λαξ ἐκίνησα, εἶ-
χεν ἀεὶ τοῦτο τὸ λαξ ἐν μνήμη.
καί ποτε κελεύεται συσσπεῖον
ἐξ ἑτέρου χωρίου εἰς ἕτερον
χωρίον μετενεγκεῖν. κομίσας A
οὖν με, καὶ τὸ συσσπεῖον τὸ πο-
λὺ σωρευθὲν, κατέδησεν ἐπ'
ἐμέ. καὶ δεσμῷ ἀγαλέῳ εὖ
μάλα περιέδησέ με τῷ φορ-
τίῳ, κακὸν ἐμοὶ μέγα τυρεύων. B
ἔπειτ' ἤ περιέναι λοιπὸν ἔδει ἐκ
τῆς ἑστίας, κλέψας δαλὸν ἔτι
θερμὸν, ἐπειδὴ πόρρω τῆς αὐ-
λῆς ἐγιόμεθα, τὸν δαλὸν ἐνέ-
κρυψεν εἰς τὸ συσσπεῖον. τὸ γ', C
ἢ γὰρ ἄλλο ἔδυνατο, ξυθὺς
ἀνάπτεται. κἀ λοιπὸν οὐδὲν ἄφρε-
ον ἄλλο, ἢ πῦρ ἄπλετον. μα-
θὼν οὖν ὡς αὐτίκα ὀπτήσομαι
ἐν τῇ ὁδῷ, τέλματι βαθεῖ ἐν-
πυχὸν, ῥίπτω ἐμαυτὸν τῷ τέλ-
ματος ἐς τὸ ὑγρότατον. εἶτα D
ἐνύλιον ἐνταῦθα τὸ συσσπεῖον.
κἀ ὀνῶν, κἀ τρέφων ἐμαυτὸν,
τῷ πηλῷ κατέσβεσα τὸ θερ-
μὸν ἐκεῖνο, κἀ πικρὸν ἐμοὶ E
φορτίον. κἀ οὕτω λοιπὸν ἀκιν-
δυνότερον ἐβάδιζον τὸ ὀδῷ τὸ
ὑπόλοιπον. οὐδὲ γὰρ ἔτι ἀνά-
λαι με τῷ παιδὶ δυνατὸν ἦν
τῆς συσσπείου, πηλῷ ὑγρῷ
περιειλημένου. καὶ τοῦτο ὁ
πολυμηχὸς πῶς περιελθὼν,

calces in eum moui: cal-
ces illos memoria semper
tenebat. Iussus aliquando
stupas de vna regione in
aliam transferre: allatam
illam dorso meo alligauit,
& me arcto admodum vin-
culo cum onere vinxit,
magnum mihi moliens
malum. Nam cùm esset
prodeundum domo, sur-
reptum ex igne torrem ad-
huc feruidum, vbi procul
à stabulo processissemus,
intus stupam abscondit.
Quæ (quid enim aliud
poterat?) protinus flammam
concipit: atque ego nihil
aliud quàm multum ignem
ferebam. Sed cùm me in
via protinus assatum iri
sentirem, profundum sta-
gnum nactus, in partem
eius humidissimam me
inieci: deinde stupam hîc
voluaui, & me simul
voluendo, versando, cali-
dum, acerbúmque illud
onus luto extinxi: eóque
pacto reliquum iter minori
cum discrimine confeci.
Non ampliùs enim pote-
rat puer stupam humido
luto subactam incendere.
At scelestus ille puer do-
mum reuersus, falsò me
accusauit, asserens me in

ἐμοῦ κατεψεύσατο εἰπὼν, ὡς

ignem

παιδιὰν, ἐκὼν ἑαυτὴ ἐνοίσουμι τῇ ἑστίᾳ. καὶ τότ' μ', ὅτι τὸ συμπτύξαι μὴ ἐλπίζων, ὅτι ἐξῆλθον. ἄλλ' ἕτερον ὁ ἀγρόδαρτος παῖς ἐμηχανήσατο ἐπ' ἐμὲ μακρῷ κάκιον. κομίσας γὰρ μέ εἰς τὸ ὄρος, καί μοι φορτίον ἀδρὸν ἐπιθεὶς ἐκ τῶν ξύλων, τοῦτο μέν, πιπράσκει γεωργῷ τινὶ τῶν οἰκοῦντι ἐμοῦ ἄγχιστα, καὶ ἄξυλον κομίσας αὖθις, κατεψεύσατό μου πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην ἕτερον αὐτόθι. τοῦτον δεσπότην ὄντα, ὡς οἶδ' ὅτι βόσκομαι, δεινῶς ἀργὸν ὄντα, καὶ βραδύν. ἀλλὰ μέν γε οὐδὲν ἐπιτηδεύει καὶ ἄλλο ἔργον. ἐπεὶ γυναῖκα, ἢ παρθένον καλὴν, καὶ ὡραίαν ἴδῃ, ἢ παῖδα, ἀπολακτίσας, ἔπεται ἐρέμῳ ἐπ' αὐτὸν, ὡς εἴ τις ἐρᾷ ἀνθρωπος ἀρρένων, ὅτι ἐρωμένῃ γυναικὶ κινούμενος. καὶ δάκνει ὡς φιλήματος χάριτι, καὶ πλησιάζειν βιάζεται. ὧν ἕνεκα τούτου, σοὶ δίκας, καὶ πράγματα παρέξει, πάντων ὑβριζομένων, πάντων ἀναστατουμένων. καὶ γὰρ ἐγὼ ξύλα κομίζων, γυναῖκα εἰς ἀγρὸν ἀπαγαγὼν ἰδών, τὰ μὲν ξύλα πάντα χαμαὶ ἐκόρεσεν, ἀποσειόμενος. ἡ δὲ γυναῖκα ἐς πλὴν ὁδὸν ἀναστρέψας, γαμεῖν ἐβούλετο, ἕως

ignem sponte insilijsse, & præter spem stupis subduxisse. Verùm alteram deteriorem in me accusationem puer ille scelestus excogitauit. Nam cùm me ad montem deduxisset, grandi lignorum imposito onere, illud agricolæ vicino vendidit: me verò nudum, & ligno vacuum ad ædes reduxit: & apud dominum rei atrocis accusauit. Hunc asinum domine cur nutriamus nescio, impensè pigrum ac tardum. Atqui alius rei ipsi est cura. Si mulierem, aut virginem formosam, iámque viro maturam, puerum-ue conspicit, calcibus lasciuiens, cursu in ipsos fertur, vt masculus homo quispiam amator ad mulierem dilectam permotus: ac specie oscula mordet, & congredi nititur. Atque hinc tibi lites & negotia facesset, dum omnes contumeliosè pulsat, omnes humi sundit. Nunc enim cùm ligna ferret, visa muliere in agrum proficiscente, ligna humi proiecta dispersit, & mulierem in via subuersam comprimere voluit, donec alijs aliunde accurrentibus,

ἄλλος ἄλλοθεν συνδραμόντες

ἠμυνάμην τὴν γυναικὶ, ἐς τὸ μὴ διασπαδιῶσι ὑπὸ τῶν κηλῶν τούτου ἐρεσθαι. ὁ δ', ταῦτα πυθόμενος, ἀνὴ εἰ μήτε βαδίζειν ἔφη ἐθέλει, μήτε φορτηγεῖν, καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίνους ἐρᾷ, ὅτι γυναῖκας, καὶ παῖδας οἰστρώμενος, ἀποσφάξατε αὐτόν. καὶ τὰ μὲν ἔγκατα, τοῖς κυσὶ δότε, καὶ τὰ κρέα, τοῖς ἐργάταις φυλάξατε. καὶ ἵνα θᾶττον πῶς οὗτος ἀπόληται, λύκου τοῦτο κατεψεύσατο. ὁ μὲν οὖν ἀκόλαστος παῖς ὀνηλάτης ἐμὸς, ἔχαιρε, καί με αὐτίκα ἤθελεν ἀποσφάττειν. ἀνὴ ἔτυχε γάρ τις παρὼν τότε γειτόνων γεωργῶν, καὶ οὗτος ἐρύσατό με ἐκ τοῦ θανάτου, δεινὰ ἐπ' ἐμοὶ βουλευσάμενος. μηδαμῶς ἔφη ἀποσφάξῃς ὄνον, καὶ ἀλεῖν, καὶ ἀχθοφορεῖν δυνάμενον. καὶ οὐ μέγα ἔργον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς ἀνθρώπους, ἔρωτι καὶ οἴστρῳ φέρεται, λαβὼν αὐτὸν, ἔκτεμε. τῇ γὰρ ἐπαφροδίτου ταύτης ὁρμῆς ἀφαιρεθεὶς, ἥμερός τε ἔσται, καὶ πίων ἔσται, καὶ οἴσει φορτίον μέγα, οὐδὲν ἀχθόμενος. εἰ δ' αὐτὸς ἀπείρως ἔχεις τούτης τῆς ἰατρείας, ἀφίξομαι δεῦρο μεταξὺ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν. καί σοι τὸν

mulierem à formosi huius amatoris laceratione vindicauimus. His auditis herus, quandoquidem neque ire vult, inquit, neque onus bajulare, & amores humanos imitatur in mulieres & pueros ruens, iugulate ipsum: eiúsque intestina canibus date, & carnes operarijs seruate. Et si quæratur quomodo sit mortuus, à lupo interemptum fingite. Ille igitur puer nefarius, agaso meus, lætabatur, méque ilico iugulare volebat. Nisi fortè quispiam ex vicinis colonis præsens fuisset, qui me ab interitu vindicauit excogitato aduersum me graui malo. Nequaquam hunc asinum occidas, inquit, pistrino, & oneri ferendo aptum. Neque hoc magni est laboris: siquidem in homines amoris œstro percitus fertur, acceptum ipsum castra. Nam sublata veneris cupiditate, ilico mansuetus, & pinguis erit, neque magnum onus gestare grauabitur. Si tu artis istius es imperitus, intra triduum aut quatriduum aduenio: & tibi illum oue moderatiorem

σωφρονέστερον ποιήσω τοῦ πα-

ρέξω τῇ τομῇ. οἱ μὲν οὖν ἔγνων ἅπαντες, ἐπῄνουν τὴν σύμβουλον, ὡς εὖ λέγοι. ἐγὼ δὴ ἤδη ἐδάκρυον, ὡς ἀπολέσων αὐτίκα τὸν ἐν τῷ ὄνῳ ἀνδρεῖα. καὶ ζῆν μὲν ἔτι ἐβουλόμην ἐφ' ὧ, εἰ ἠρεμοίμην εὐνοῦχος. ὥστε καὶ ὅλως ἀποστῆσαι τὸ λοιπὸν ἐγνώκειν, ἢ ῥίψαι ἐμαυτὸν ἐκ τοῦ ὄρους, ἔνθα ἀπότομον, θανάτῳ οἰκτίσῳ ὁλόκληρος ἔπη, καὶ ἀκέραιος νεκρὸς τεθνήξομαι. ἐπεὶ δὲ ὦν νὺξ βαθεῖα, ἄγγελός τις ἀπὸ τῆς κώμης ἦλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ τὴν ἔπαυλιν, παῖδά τινα λέγων τὸν νεόνυμφον κόρην, τὴν τότε τοῖς λῃσταῖς γλυκυθύμιον, καὶ τὸν παῖδα νυμφίον, περὶ δείλην ὀψίαν ἀμφοτέρους αὐτοὺς ἐν τῷ αἰγιαλῷ περιπατοῦντας, ἐπιπολάσασαν ἄφνω τὴν θάλασσαν, ἁρπάσαι, καὶ ἀφανεῖς ποιῆσαι. καὶ τέλος, αὐτοῖς τοῦτο τῆς συμφορᾶς, καὶ θανάτου γλυκέως. οἰδὲ, οἷα δὴ κεκενωμένης οἰκίας νέων δεσποτῶν, ἔγνωσαν μηκέτι μένειν ἐν τῇ δουλείᾳ, ἀλλὰ πάντα διαρπάσαντες τὰ ἔνδον, φυγῇ ἐσώζοντο. ὁ δὲ νομεὺς τῶν ἵππων, κἀμὲ παραλαβὼν, καὶ παῖδ' ὅσα δυνατὸς ἦν συλλαβὼν, ἐπικατέδησέ μοι καὶ ταῖς ἵπποις,

castratione reddam. Omnes qui aderant, consultorem hunc, vt cuius proba esset sententia, collaudarunt. At ego iam lachrymabar, vt pote qui virilitatem asini eram amissurus: & me nolle amplius viuere dicebam, si fierem eunuchus. Itaque omnino à cibo in posterum abstinere decreueram, aut me ipsum ex monte præcipitem dare, vnde delapsus, morte miserrima integer & intactus interirem. Nox erat intempesta, quum quidam nūtius è pago in agrum, villámque venit, qui diceret puellam hanc recens nuptam, anteáque à latronibus raptam, eiúsque sponsum, circa vésperam in littore deambulantes ambos, à repentina maris inundatione raptos, & ab hominum conspectu ablatos fuisse: atque hunc illius calamitatis, & mortis finem obtigisse. Serui autē domo nouis dominis vacua, decreuerunt seruitutem non amplius sustinere, & surreptis omnibus quæ domi erant, arrepta fuga sibi consulunt. Equorum pastor, assumptis mecum & equabus, & quicquid poterat, id mihi illíque impositum illigat.

ἐγὼ ὦ, ἠχθόμην μὲν, φέρων φορτίον ὄνου ἀληθινῆ. μὴ οὖν ἄσμενος· τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῆς ἐμῆς ἐδεξάμην ἐντομῆς. καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἐλθόντες ἑδὸν ἀργαλέαν, καὶ τριῶν ἄλλων ἡμερῶν τὴν ὁδὸν αὐύσαντες, ἐρχόμεθα ἐς πόλιν τῆς Μακεδονίας, Βέροιαν, μεγάλην, καὶ πολυάνθρωπον. ἐντεῦθα ἔγνωσαν οἱ ἄγοντες, ἡμᾶς ἰδρύσαι, καὶ ἑαυτούς. καὶ τότε δὴ πρᾶσις ἦν ἡμῶν τῶν κτηνῶν. καὶ κῆρυξ εὐφωνος ἐν ἀγορᾷ μέσῃ ἑστὼς, ἐκήρυττεν. οἱ δὲ προσιόντες, ἰδεῖν ἤθελον, τὰ σώματα ἡμῶν ἀνοίγοντες, καὶ τὴν ἡλικίαν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἐκάστῳ ἔβλεπον. καὶτὸν μὲν, ὠνήσαντο, ἄλλος ἄλλον. ἐμὲ δὲ ὕστατον ἀπολελειμμένον, ὁ κῆρυξ ἐκέλευσεν αὖθις ἐπανάγειν ἐς οἶκον, ὁρᾷς λέγων, τοῦτος μόνος οὐχ εὑρηκε κύριον. ἐγὼ δὲ, πολλὰ πολλάκις δυνουμένην, ἡ μεταπίπτουσα νέμεσις, ἤγαγε καὶμοὶ τὸν δεσπότην, οἷον οὐκ ἂν εὐξαίμην. κίναιδος γὰρ, καὶ γέρων ἦν, τούτων εἷς τῶν τὴν θεὸν συείαν εἰς τοὺς κώμους, καὶ τοὺς ἀχθοῦς περιφερόντων, καὶ τὴν θεὸν ἐπαιτεῖν ἀναγκαζόντων. τοῦτῳ ἐπρίαμην πολλῆς παύτης τιμῆς, τριάκοντα δραχμῶν.

Equidem ego ægrè ferebam quòd veri asini onus ferrem: lubens tamen istud meæ exectionis impedimentum suscepi. Et cùm tota nocte difficilem viam iuissemus, exacto trium aliorum dierum itinere, Beroeam Macedoniæ vrbem, magnam & populosam venimus: in qua nostri ductores, & nos, & se ipsos sistere statuerunt. Tunc autem venum expositi sumus: ac medio in foro præco vocalis stans proclamabat: Mercatores autem nos videre volebant aperto ore, & ex dentibus ætatem coniectabant: atque illos emerunt, alius alium. Me vltimum relictum præco iussit reduci domum, inquiens, vides vt hic solus dominum non reperit. At fors quæ sæpe reuoluitur & mutatur, mihi quoque dominum adduxit, qualem non optassem. Cinædus enim & senex erat, vnus ex ijs qui per pagos & villas Deam Syriam circunferentes, eam mendicare cogunt. Huic vendor magno admodum pretio, scilicet drachmis triginta.

καὶ τέγων ἤδη, τῷ δεσπότῃ εἰ-
πομὶ ἄγγελε. ἐπεὶ δ' ἤκομεν
ἔνδα φκει Φίλιβος, τοῦτο γὰρ
εἶχεν ὄνομα ὁ ὠνησάμενός με,
μέγα ἐυθὺς πρὸς τ' θύρας ανα-
κέκραγα, ὦ κοράσια, δοῦλον
ὑμῖν ἠώνημαι καλὸν, κ' ἀδρὸν,
κ' καππαδόκιν τὸ γένος. ἦσαν
δ' τὰ κοράσια ταῦτα, ὄχλος
γυναίων συνεργῶν τῷ Φιλή-
βῳ. κ' πάντες πρὸς τὴν βοὴν
ἀνεκρότησαν. ὡς ὄντα γὰρ ἀληθῶς
ἀνθρωπον εἶναι τὸν ἠωνημένον.
ὡς δ' εἶδον ὄνον ὄντα τ' δοῦ-
λον, ἤδη ταῦτα ἐς τὸν Φίλιβον
ἔσκωπτον, τοῦτον οὐ δοῦλον,
ἀλλὰ νυμφίον σωτὴρ πόθεν
ἄγεις λαβεῖν; ὄναιο δ' τούτων τῶν καλῶν γάμων, κ' τέκοις ταχέως ἡμῖν πώλους τοι-
ούτους. κ' οἱ μὲν, ἐγέλων. τῇ
δ' ὑστεραίᾳ, ἀνεστόπουν ἐπ'
ἔργον, ὥσπερ αὐτοὶ ἔλεγον. κ'
τὸν θεὸν ἐσκευασάμεθα, ἐ-
μοὶ ἐπέθηκαν. εἶτα τ' πόλεως
ἐξηλαύνομεν, κ' τὴν χώραν
περιήειμεν. ἐπειδὰ δ' εἰς κώ-
μην τινὰ προσέλθοιμεν, ἐγὼ μὲν
ὁ θεοφόρητος, ἐσάμην. ὁ δ' αὐ-
λητὴς ὅμιλος, ἐρύσας ἔνθεον. οἱ-
δὲ, τὰς μίτρας ἀποῤῥίψαντες,
τὴν κεφαλὴν κάτω θεν ἐν τῷ
αὐχένος ἐλόμενοι, τοῖς

Iámque ingemiſcens præ-
euntem dominum ſequebar.
Vbi domum Philebi (hoc
enim erat emptori meo no-
men) peruenimus , ilico
magna voce ante fores cla-
mauit, O puellæ , ſeruum
emi vobis pulchrum , a-
dultum , & genere Cappa-
docem. Erant eæ puellæ,
cinædorum Philebi coadi-
iutorum turba , qui omnes
ad illius vocem applauſe-
runt. Nam reuera hominem
emptum putabant. Sed vt
ſeruum illum viderunt eſſe
aſinum , huiuſmodi cauil-
lis Philebum petunt, hunc
non ſeruum , ſed ſpon-
ſum vnde tibi adducis?
Macte eſto præclaris hiſce
nuptijs : taléſque pullos
quamprimum nobis parito.
Atque illi quidem ridebant.
Poſtridie ad opus com-
ponebantur , vt aiebant,
Deámque inſtructam mihi
impoſuerunt. Deinde ex
vrbe egreſſi , regionem
luſtrabamus. Et poſtquam
ad villam quandam perue-
nimus , ego ille Dei bajulus
conſtiti , tibicen autem
Deo afflatus cecinit , alij
mitris proiectis , depreſſa
ceruice caput torquentes,
lacertos gladijs ſcindebant,

ξίφεσιν ἐτέμνοντο τὰς πήχεις.

καὶ πῶ γλῶτταν τῶν ὀδόντων ὑπερβάλλων ἕκαστος, ἔτεμνε καὶ ταύτην. ὥστε ὀλίγα ἐφειστήκει πάντα πεπλῆσθαι μελανοῦ αἵματος. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὁρῶν, τὰ μὲν πρῶτα ἔδεμον ἑστὼς, μή ποτε χρεία τῇ θεῷ ᾖ ὀνείου αἵματος γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ κατακόψεσθαι οὗτος ἑαυτὸν, ὑπὸ τῶν παρεστηκότων θεατῶν συνέλεγον ὀβολοὺς, καὶ δραχμάς. ἄλλος ἐφίλησε. καὶ οἶνον, καὶ πυρὸν κάδον ἐπέδωκε, καὶ πυρῶν μέδιμνον, καὶ κεδῶν τῷ ὄνῳ. οἱ δὲ, ὑπὸ τούτων ἐξέφορτο. καὶ πῶ ἔτι ἐμοὶ κομιζομένῳ θεὸν, ἐθεράπευον. καί ποτε εἰς κώμην τινὰ αὐτῶν εἰσβαλλόντων ἡμῶν, νεανίσκον τῶν κωμητῶν μέγαν ἀρπάσαντες, εἰσάγουσιν εἴσω, ἔνθα καταλύοντες ἔτυχον. ἔπειτα ἔπαρον ὑπὸ τῶν κωμήτου ὅσα σωθῆ, καὶ φίλα τοιούτοις αὐοσίοις κνιαίδοις ὧν. ἐγὼ δὲ, ὑπεραλγήσας ὅτι τῇ ἐμαυτοῦ μεταβολῇ, ὅτι μέχρι νῦν ἀνέχομαι κακῶν, ἀναβοῆσαι ὦ Ζεῦ ἔμελλε κἀθέλησα. ἀλλ' ἡ μὲν φωνὴ, οὐκ ἀνέβη μοι ἡ ἐμὴ, ἀλλ' ἡ τοῦ ὄνου ὑπὸ τοῦ φάρυγγος. καὶ μέγα ὠγκησάμην. τῶν δὲ κωμητῶν τινες, ἔτυχον δὲ τότε ὄνον ἀπολωλεκότες, καὶ τὸν ἀπολωλότα ζητοῦντες,

& linguam ex dentibus exertam quisque incidebat, ita vt breui tempore omnia molli sanguine plena fuerint. Quæ cùm viderem, A stans intremiscebam, veritus ne aliquando Dea asinino sanguine indigeret. Postquam eo pacto sese inciderant, obolos & drachmas à circunstantibus spectatoribus colligebant: B alius caricas, & vinum, casèique fiscellas dedit, atque frumenti hordeique modiũ asino. Atque hi victum ex his parabant: Deámque C meis humeris impositam colebant. Et cùm aliquando villam quandam ingrederemur, illi adolescentem quẽdam procerum ex rusticis, domum in quam diuerterant, prædati deducunt: quo D vitiato, muliebria, pro more & consuetudine, nefarij cinædi illi perpessi sunt. Ego autem meæ mutationis vicem summopere dolens, vnde hactenus mala tolero, exclamare volui, ô sæue Iu- E piter. Verùm non mea, sed asini vox è gutture ascendit, magnúmque rugitum edidi. Ex paganis quidam, qui asinum amiserant, & amissum quærebant, audito

ἀκούσαντες μου μέγα βοήσαντος, παρέρχονται εἴσω, ἀδενὶ οὐδὲν εἰπόντες, ὡς ἐμοῦ τὸ ἐκείνων ὄντος. καὶ καταλαμβάνοισι τὸν καινάδιος, ἄῤῥητα ἔνδον ἐργαζομένους. καὶ γέλως ἐκ τῶν ἐπεισελθόντων πολὺς γίνεται ἔξω. καὶ ἐκδεξάμενοι, ὅλῃ τῇ κώμῃ τῷ λόγῳ διέδωκαν τῶν ἱερέων τὴν ἀσέλγειαν. οἱδὲ, αἰδούμενοι δεινῶς ταῦτα ἐλεγχθέντα, τῆς ὀπούσης νυκτὸς ἐνδυὺς ἔνδεν ἠλάσαν. κὴ ἐπειδὴ ἐγίνοντο ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ὁδὸς ἐχαλέπαινον, καὶ ὠργίζοντο ἐμοὶ τῷ μὴ σύσαντι τὰ ἐκείνων μυσήρια. καὶ τοῦτο μὲν ἀνεκτὸν τὸ δεινὸν ἦν, καίκως τῷ λόγῳ ἀκούειν. ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦτο, ἐκεῖ ἀνεκτά. τὴν γὰρ θεὸν ἀφελόντες μου, καὶ χαμαὶ καταθέμενοι, κὴ τὰ στρώματά μου πάντα περισσάσαντες, ζυμὸν ἤδη περιδέουσί με δένδρῳ μεγάλῳ. εἶτα ἐκείνῃ τῇ ἐκ τῶν ἀφαγάλων μάστιγι παίοντες, ὀλίγου ἐδέησ' ἀποκτεῖναι, κελεύοντές με τὸ λοιπὸν ἄφωνον εἶναι θεοφόρητον. καὶ μὴν καὶ ἀποσφάξαι τε, ὡς ἐς ὕβριν αὐτὸν βαλόντα

ingenti rugitu meo introeunt, nemini quidquam dicentes, ac si illorum essem, & infanda patrantes cinædos deprehendunt. Atque ab ijs qui fuerant ingressi multus risus foris excitatur. Nam cursim egressi sacerdotum istorum lasciuiam per totum pagum diuulgarunt. Quos cùm flagitij deprensi magnopere puderet, proxima nocte statim abeunt. Cúmque in via solitaria essent, succensebant & irascebantur mihi qui ipsorum mysteria patefeceram. Erat hoc malum tolerabile, quòd verbo malè audirem: at intolerabile quod sequutum est. Nam sublata Dea, depositáque humi, & mihi detractis omnibus stragulis, nudum iam arbori ingenti alligant: cæsúmque flagro ex talis facto, propemodum interfecerunt, iubentes in posterum me esse taciturnum Deæ vectorem. Quinetiam post flagra me iugulare statuunt, vt qui ipsos in magnum dedecus coniecissem, & ex vico

μὴ ταῖς μάστιξαις ἐβουλεύσαντο πολλὴν, καὶ τῆς κώμης

ὃν ἐργασαμένους, ἐμβαλόντα. μὴ ὥστε με μὴ ἀποκτεῖναι, δεινῶς αὐτὸν ἡ θεὸς ἐδυσώπησε, χαμαὶ καθημένη, καὶ ὧν ἔχουσα ὅπως ὀλέσει. ἐντεῦθεν A οὖν μὴ τις μάστιγας, λαβὼν τὴν δέσποιναν, ἐβάδιζον. ἡ δὲ πρὸς ἑσπέραν ἤδη καταλύομεν εἰς ἀγρὸν πλουσίου τινὸς ἀνθρώπου. καὶ δὴ οὗτος ἔνδον. καὶ τὴν θεὸν μάλα ἀσμένως τῇ οἰκίᾳ ὑπεδέξατο, καὶ θυσίας αὐτῇ προσήγαγε. ἐνθάδε δὲ οἶδα μέγαν κίνδυνον αὐτὸς ὑποστάς. τῶν φίλων γάρ τις B τῷ δεσπότῃ τῶν ἀλγέων ἔπεμψε δῶρον, ὄνου ἀγρίου μηρόν. τοῦτον ὁ μάγειρος σκευάσας λαβὼν, ῥαθυμίᾳ ἀπώλεσε, κυσὶν πολλοῖς λαθραίως εἰσω C παρελθοῦσιν. ὃς δεδιὼς πληγὰς πολλὰς, καὶ βάσανον ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ μηροῦ, ἔγνω κρεμάσαι ἑαυτὸν ἐν τῷ ἡσυχίᾳ. ἡ δὲ γυνὴ ἡ τούτου, κακὸν ἀγαθὸν ἐμὸν, ἀλλὰ μήτε ἀποθνήσκε εἶπεν ὦ φίλτατε, μήτε ἀθυμίᾳ τοιαύτῃ δῶς σεαυτόν. πεντάδυμος γάρ μοι πρόσεις εὖ πάντα. τῶν κυναιδῶν τὸν ὄνον λαβὼν ἔξω εἰς

re non facta eieciſſem. Sed Dea iacens humi, & vectore deſtituta ſi perirem, adeò terribili vultu conſpexit eos, vt me non occiderint. Hinc igitur poſt verbera, ſuſcepta domina, progrediebar: & veſperi in hominis opulenti prædium diuertimus. Qui cùm domi eſſet, lubentiſſimè Deam hoſpitio excipit, ipſique ſacra facit. Hîc ego cognoui me in magno periculo verſari. Nam quidam ex amicis, donum ruris domino miſerat, agreſtis aſini femur: quod cùm coquus condiendum cepiſſet, negligentia amiſit, clam ingreſſis canibus multis. Qui plagas multas, & femoris illius amiſſi pœnam veritus, ex collo ſeſe ſuſpendere ſtatuit. Sed eius vxor, ingens mihi malum, At nolito mori, inquit, ô dilectiſſime: neque te dedas huiuſmodi animi conſternationi. Nam ſi mihi credideris, omnia rectè geres. Cinædorum illorum aſinum in deſertum locum deducito: deinde eo iugulato, partem illam, nempe femur, reciſam huc affer, quam paratam

ἔρημον χωρίον, κἄπειτα σφάξας αὐτὸν. τὸ μέρος μὲν ἐκεῖνο, τὸν μηρὸν ἀποτεμὼν, κόμιζε δεῦρο. καὶ σκευάσας,

τῷ δεσπότῃ ἀπόδος. κἀ τὸ ἄλλο τῦ ὄνου, κάτω που ἐς τ' κρημνὸν ἄφες. δόξει γὰ ἀποδρᾶς, οἴχεσθαί που, κ' εἶναι ἀφανής. ὁρᾷς ὅ ὡς ἔστιν ἔνσαρκος, κ' τῦ ἀγρίᾳ σκείνου πάντα ἀμείνων; ὁ μάγειρος, τ' γυναικὸς ἐπαινέσας τὸ βέλευμα, ἄριστα ἔφη σοι ὦ γύναι, ταῦτα. καὶ τύτῳ μόνῳ τῷ ἔργῳ τὰς μάστιγας φυγεῖν ἔχω. κ' τῦτό μοι ἤδη πεπράξεται. ὁ μὲ οὖ ἀόσιος οὗτος οὐμὸς μάγειρος, ἐμῦ πλησίον ἑσὼς, τῇ γυναικὶ ταῦτα συμβεβλέυετο. ἐγὼ ὅ, τὸ μέλλον ἤδη προορώμενος, κράτιστον ἔγνων τὸ σώζειν ἐμαυτὸν ἐκ τῆς καμίνου. καὶ ῥήξας τὸν ἱμάντα, ᾧ δινεύμην, καὶ ἀπασκιρτήσας, ἔπειμι δρόμῳ εἴσω, ἔνθα ἐδείπνουν οἱ κύριοι σὺν τῷ δεσπότῃ τῶν ἀγρῶν. ἐνταῦθα εἰσδραμὼν, ἀναπήδησα πάντα τῷ σκιρτήματι, καὶ λυχνίαν, καὶ τραπέζας. κἀγὼ μὲν ᾠμην κομψόν τι τῦτο πρὸς σωτηρίαν ἐμὴν εὑρηκέναι, κ' τ' δεσπότην τῶν ἀγρῶν κελεύειν εὐθέως ὡς ἀγρωχον ὄνον ἐμὲ καταπλειδέντα φυλάττεσθαι ἀσφαλῶς. ἀλλά με τῦτο τὸ κομψὸν, εἰς ἔσχατον ἀνέγκης κινδύνου. λυπῶν δόξαντές με, ξίφη πολλὰ ἤδη,

domino apponas, reliquum verò corpus in præcipitium alicubi detrudito. Nam aliquò aufugisse, & latere videbitur: vides autem quàm sit obesus, illóque syluestri per omnia melior? Coquus approbato vxoris consilio, hæc optimè, inquit, consuluisti vxor: hócque solo facto plagas vitare possum: iámque hoc faciam. Itaque nefarius iste meus coquus, mihi astans, hoc cum vxore consilium inibat. At ego, quod futurum erat præuidens, optimum factu duxi, si cæde illa me liberarem. Itaque fracto quo ducebar, loro, prosiliens feror intus cursu, vbi cum ruris domino cinædi cœnabant: quò cursim ingressus, saliendo lumen & mensas subuerto. Quod inuentum elegans mihi fore saluti arbitrabar, rurísque dominum ilico iussurum vt petulans hic asinus tuto in loco conclusus seruaretur. Verùm illud me in extremum adduxit periculum. Nam furiosum me opinati, strictis in me iam multis gladijs,

καὶ λόγχας ἐπ' ἐμὲ ἐσπάσαντο, καὶ ξύλα μακρὰ. καὶ εἶχον αὐτοὺς, ὥστε ἀποκτεῖναί με. ἐγὼ δὲ ὁρῶν τὸ δεινοῦ τὸ μέγεθος, δρόμῳ εἴσω παρέρχομαι, ἔνθα οἱ ἐμοὶ δεσπόται κοιμηθήσεσθαι ἔμελλον. οἱ δὲ, θεασάμενοι τοῦτο, συγκλείουσιν τὰς θύρας εὖ μάλα ἔξωθεν. ἐπεὶ δὲ ἦν ὄρθρος λοιπὸς, ἀφάμενος τοῦ θεοῦ αὐδῆς, ἀπῆειν ἅμα τοῖς ἀγύρταις. καὶ ἀφικόμεθα εἰς κώμην ἄλλην μεγάλην, καὶ πολυανθρωπον. ἐνθένδε καμόντες τι ἐτέρωθι τεύσαντο, τοῦ θεὸν μὴ μεῖναι ἐν ἀνθρώπου οἰκίᾳ. τῆς δὲ παρ' ἐκείνοις μάλιστα πιμπλυμένης ὀπιθωείης δαίμονος, τὸν ναὸν οἰκῆσαι. οἱ δὲ, καὶ μάλα ἄσμενοι τοῦ ξένου θεὸν ὑπεδέξαντο, τῇ σφῶν αὐτῶν θεῷ συνοίκισαντες. ἡμῖν δὲ οἰκίαν ἀπέδειξαν ἀνθρώπων πενήτων. ἐνταῦθα συχνὰς ἡμέρας οἱ δεσπόται διατρίψαντες, ἀπέναι ἤθελον εἰς τοῦ πλησίον πόλιν. καὶ τοῦ θεὸν ἀνῆκτον τὸν ὀπιθωείοις καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ τέμενος παρελθόντες, ἐκομίζοντο αὐτοῦ. καὶ θύρας ἔσω ἐμοὶ, πλατυτέρας ἔξω. ἔτυχον δὲ οἱ δυσεβεῖς εἰς τὸ τέμενος φιάλην χρυσῆν κλέψαντες,

lanceisque & longis baculis, ad me occidendum erant comparati. Ego periculi magnitudine perspecta, intro curro, vbi erant A dormituri mei domini: qui hoc viso, fores diligenter extrinsecus claudunt. Postea diluculo, iterum supposito Deæ dorso, ibam B vna cum hisce circulatoribus: & ad villam magnam & populosam deuenimus, vbi nouum prodigium finxerunt, vt Dea non maneret in hominis C ædibus: sed habitaret in illius loci Deæ templo, quæ apud ipsos potissimùm coleretur. Illi lubenti animo peregrinam Deam receptant, cúmque sua Dea collocant. Verùm nobis pauperum hominum ædes D designant: in quibus domini multos dies commorati, in proximam vrbem proficisci voluerunt, & repetitam ab indigenis Deam, atque è delubro allatam mihi imposuerunt, méque abegerunt. Verùm impij illi qui delubrum ingressi erant, donarium nempe phialam auream furati, sub Dea ferebant.

ἐκεῖνο παρελθόντες, ἀνάθημα τοῦ ὑφ' τῇ θεῷ ἔφερον.

οἱ ὁ κωμῆται, αἰδούμενοι τοῦτο, ἐυθὺς ἐδίωκον. εἶτα ὡς πλησίον ἐγένοντο, καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἵππων, ἐίχοντο αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ δυσεβεῖς, καὶ ἱεροσύλους ἐκάλουν, καὶ ἁπάντων τὸ κλαπὲν ἀνάθημα. καὶ ἐρευνῶντες πάντα, εὗρον αὐτὰ ἐν τῷ κόλπῳ τῆ θεᾶ. δήσαντες οὖν τοὺς γυναικίας, ἦγον ὀπίσω. καὶ τοὺς μὲ, εἰς τὴν εἱρκτὴν ἐμβάλλουσι. τὴν ὁ θεὸν ἣ ἐπ' ἐμοὶ κομιζομένην ἁράμενοι, καῷ ἄλλῳ ἔδωκαν. τὸ ὁ χρυσίον, τῇ πολίτιδι θεῷ πάλιν ἀπέδωκαν. τῇ ὁ ὑστεραίᾳ, τά τε σκεύη, κἀμὲ παράσκειν ἐλέγωσαν. καὶ ἀπέδοντό με ξένῳ ἀνθρώπῳ, ἣ πλησίον κώμην οἰκοῦντι, τέχνην ἔχοντι ἄρτους πέπτειν. οὗτός με παραλαβὼν, καὶ πυρῶν μεδίμνους δέκα ὠνησάμενος, ἐπιδεὶς μοι τὸν πυρὸν, ὡς ἑαυτὸν ἤλαυνεν ὁδὸν ἀγχαλέαν. ὡς ὁ ἤκομεν, εἰσάγει με εἰς τὸν μυλῶνα. καὶ ὁρῶ πολὺ πλῆθος ἔνδον ὁμοδούλων κτιώων. καὶ μύλαι πολλαὶ ἦσαν. καὶ πᾶσαι τούτοις ἐστρέφοντο. καὶ πάντα ἐκεῖνα μεσὰ νυὸ ἀλεύρων. καὶ τότε μὴ με, οἷα ξένον δοῦλον, καὶ φορτίον βαρύτατον ἀράμενον,

Qua re cognita pagani nos insequuti sunt. Deinde quum appropinquarunt, desilientes ex equis, ipsos in via retinuerunt, impios, & A sacrilegos vocarunt, & surreptum donarium repetiuerunt: illúdque, scrutati omnia, in sinu Deæ inuenerunt. Itaque effœminatos istos à tergo ducebant vinctos: quos quidem in carcerem conijciunt: quámque gestabam Deam sustulerunt, aliíque fano dederunt: aurum autem suæ Deæ reddiderunt. Postera die, & C sarcinas, & me vendere decreuerunt: & me pistori, peregrino homini, vicinum pagum incolenti vendiderunt. Qui decem frumenti modijs quos emerat, D dorso meo impositis, per viam asperam ad suas ædes ducebat: quò quum aduenimus, in pistrinum me introducit: vbi magnam conseruorum iumentorum copiam cerno, vbi & E multæ erant molæ, quæ omnes à iumentis hisce versabantur: quæ omnia farinis erant plena. Tunc quidem me, vt pote nouum seruum, & qui grauissimum onus tulit,

καὶ ὀδὸν ἀφαλέαν ἀφιγμένον, ἀναπαύεσθαι ἔνδον ἀφῆκαν. τῇ ὑστεραίᾳ, ὀδόντων τοῖς ὀμμασιν ἐπιτάσαντες, ἅπαντες ζευγνύουσι με τῇ κώπῃ τ μύλης. εἶτα ἤλαυνον. ἐγὼ δ' ἠπιστάμην ὅπως χρὴ ἀλεῖν, πολλάκις μαθών. προσπεποιούμην δ' ἀγνοεῖν. ἀλλὰ μάτην ἤλπισα. λαβόντες γὰρ πολλοὶ τῶν ἔνδον βακτηρίας, περιέστανταί με. καὶ μὴ προσδοκήσαντα ὡς αὐτὰ ὁρῶντα, παίουσιν ἀθρόᾳ τῇ χειρὶ, ὥστε με ὑπὸ τῆς πληγῆς, ὥσπερ στρόμβον ἐξαπίνης στρέφεσθαι. καὶ πτέρνᾳ ἔμαθον, ὡς χρὴ τὸν δοῦλον ἐς τὰ δέοντα πιέζειν, μὴ περιμένειν τὴν χεῖρα τοῦ δεσπότου. λεπτὸς οὖν πάνυ γίγνομαι, καὶ ἀδενὴς τὸ σῶμα, ὥστε ἔγνω με ὁ δεσπότης πωλῆσαι. καὶ ἀποδίδοταί με ἀνθρώπῳ κηπουρῷ τὴν τέχνην. ἔτος δὲ εἶχε κῆπον, λαβὼν γεωργεῖν. καὶ τοῦτο εἶχον ἔργον. ὁ δεσπότης οὖν ἔωθεν ἐπιδείς μοι τὰ λάχανα, ἐκόμιζεν εἰς τὴν ἀγορὰν. καὶ παραδοὺς τοῖς ταῦτα πωλοῦσι, ἦλθε με πάλιν εἰς τὸν κῆπον. εἶτα ἐκεῖνος μὲ καὶ ὕδωρ τοῖς φυτοῖς ἐπῆγε. ἐγὼ

itérque difficile confecit, intus quiescere siuerunt. Postridie, oculis linteo velatis, molæ iugo me alligant. Tum incitabant: sed noram quomodo esset molendum, id vsu edoctus, me tamen non nosse simulabam: at mea spes fuit inanis. Nam multi ex domesticis, muniti baculis me circunstant, ac de improuiso, me nihil tale expectantem tota manu percutiunt: adeò vt plaga compulsus, molam turbinis instar voluerem. Ex quo edoctus sum experientia, seruum non debere domini manum expectare, vt ea præstet quæ sui sunt officij. Interim macresco, & corpore fio debili, ita vt statuat herus me vendere. Venditit igitur olitori, qui colendum hortum acceperat: idque negotij habebamus. Itaque dominus olera mihi imponebat, quæ in forum ferebam: & posteaquam ea venditoribus tradidissem, me rursus in hortum ducebat: vbi dum fodiebat, dum plantabat, dum aqua plantas irrigabat, ego interim otiabar;

ἔσκαπτε, καὶ ἐφύτευε, καὶ τὰ ᾠά, ἐν τούτῳ εἰσήκειν ἀρχός.

ἐμοὶ δὲ μοὶ δεινῶς ἀλγεινὸς ὁ πότε βίος. τοιοῦτον μὲν, ἐπεὶ χειμὼν ἦδη ἦν. κἀκεῖνος οὐδὲ αὐτῷ στρῶμα εἶχεν ἀγοράσαι, οὐχ ὅπως ἐμοί. καὶ ἀνυπόδητος, πλὸν ὑγρὸν καὶ παν σκληρὸν, καὶ ὀξὺ ἐπάτουν. ἦν φαγεῖν τοῦτο μόνον ἀμφοτέροις ἦν, θρίδακας πικρὰς, καὶ σκληράς. καὶ ποτε ἐξιόντων ἡμῶν εἰς τὸ κῆπον, ἐντυγχάνει αὐτῷ γυναῖκα, στρωτοῦ σολὺν ἠμφιεσμένος. καὶ τὰ μὲν πρῶτα, λαλεῖ πρὸς ἡμᾶς τῇ Ἰταλῶν φωνῇ. καὶ ἤρετο τὸν κηπουρὸν ὅπου ἀπάγοι τὸν ὄνον ἐμέ. ὁ δ', οἶμαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ ὢν, ἀδὲν ἀπεκρίνατο. ὁ δὲ, ὀργιζόμενος, ὡς ὑποροφόμενος, παίει τῇ μάστιγι τὸν κηπουρόν. κἀκεῖνος συμπλέκεται αὐτῷ. καὶ ἐκ τῶν ποδῶν ὑποπάσας, εἰς τὴν ὁδὸν ἐκτείνει. καὶ κείμενον ἔπαιεν ἄνω, καὶ κάτω, καὶ ποδὶ, καὶ λίθῳ τῷ ἐκ τῆς ὁδοῦ. καὶ ὡς τὰ πρῶτα καὶ αὐτεμάχετο, καὶ ἀπέλει, εἰ αὐτάρκη, ἀποκτενεῖν τῇ μαχαίρᾳ. ὁδὲ, ὥσπερ ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης διδαχθεὶς τὸ ἀκινδυνότατον, ἀπὸ τοῦ μάχαιραν αὐτῆς, καὶ ῥίπτει πόρρω. εἶτα αὖθις ἔπαιε κείμενον. ὁ

sed admodum molesta erat mihi temporis illius vita: quia iam vigebat hyems, nec ille habebat vnde sibi stragulum emeret, tantùm abest vt mihi, atque ego sine calceis lutum humidum, durum, & acutum calcabam. Nihilque habebamus ambo, quod comederemus, nisi amaras, duráque lactucas. Cùm aliquando in hortum proditemus, conuenit nos vir generosus, militari stola amictus: ac primùm Italica lingua compellat, interrogátque quonam me asinum deduceret: sed is puto voce non intellecta, nihil respondit. Ille autem irascens, ac si contemneretur, flagro percutit hortulanum, hortulanus cum eo congreditur, & pedibus subter tractis in via prosternit: iacentem impetit manu, pede, & lapide de via capto. Et qui primus aggressus erat, se tutabatur, & minabatur, si exurgeret, se illum ense interfecturum. Ille autem, vt quòd erat tutissimum, ab eo ipso edoctus, vagina gladium educit, & procul abijcit. Deinde iacentem iterum cædit. Tandem verò miles malum videns intolerabile.

ὁδὲ, τὸ κακὸν ὁρῶν ἦδη ἀφόρητον,

ψεύδεται, ὡς τεθνηκὼς ὢν τῶν πληγῶν· ὁ δ᾽, δείσας ὅπῃ τούτῳ, τῷ μὲ, αὐτῷ ὡς εἶχε κείμενον, ἀπολείπει. ὁ δ᾽ μάχαιραν καθάσας ἐπ᾽ ἐμοὶ, ἤλαυνεν ἐς τὴν πόλιν. ὡς δ᾽ ἦλθομεν, τὸν μὲ κῆπον αὐτῷ, συνεργῷ τινι ἐπέδωκε γεωργεῖν. αὐτὸς δ᾽, τὸν κίνδυνον τὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ δεδιὼς, κρύπτεται ἅμα ἐμοὶ, πρός τινος τῶν ἐξ ἄστεως συνήθων. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ, δόξαν αὐτοῖς, οὕτω ποιῆσαι. τὸν μὲ ἐμὸν δεσπότην, κιβωτῷ ἐνέκρυψαν. ἐμὲ δ᾽, ἀσθμῶντα ἀπὸ τῶν ποδῶν, κομίζουσιν ἄνω τῇ κλίμακι, ἐς οἴκημα σκοτεινόν. κἀκεῖ με ἄνω συγκλείουσιν. ὁ δ᾽ στρατιώτης, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τότε μόλις ἐξαναστὰς, ὡς ἔφασαν, καρηβαρῶν ταῖς πληγαῖς, ἦκεν εἰς τὴν πόλιν. κὰ τοῖς στρατιώταις τοῖς συνὼν αὐτῷ ἐντυχὼν, λέγει τὴν ἀπόνοιαν τοῦ κηπουροῦ. οἱ δὲ, συνὼν αὐτῷ συνελθόντες, μανθάνουσιν ἔνθα ἦμεν κεκρυμμένοι. κὰ παραλαμβάνουσι τὸν τῆς πόλεως ἄρχοντας. οἱ δὲ, εἴσω τινὰ τῶν ὑπηρετῶν πέμπουσι. κὰ τοὺς ἔνδον ἅπαντας προσελθεῖν ἔξω κελεύουσιν. ὡς δ᾽ προσῆλθον, εἰ μὲ οὗ στρατιῶται, ἔνδον ὁ κηπουρὸς οὐδαμοῦ ἐφαίνετο. ἔφασαν εἶναι τὸν κηπουρὸν,

se verberibus simulat ē-necatum. Id veritus hortulanus ibi, vt se habebat, iacentem relinquit: & impositō mihi ense, ad vrbem pergit. Quo cùm peruenissemus, hortum suum consorti cuidam colendum dedit. Ipse autem viæ periculum veritus, penes aliquem ex familiaribus in vrbe, mecum delitescit. Postridie communi consilio meum dominum in arca occultant: & me, pedes attollendo per gradus in summas ædes vectant, ibíque me concludunt. Porrò miles cùm vix, vt aiebant, surrexisset, capite plagis grauato in vrbem venit: vbi nactus commilitones, ijs hortulani iniuriam narrat: qui cum ipso congregati, vbi delitescentemus, comperiunt, & magistratus vrbis secum ducunt. Hi lictorem intro mittunt, omnésque qui intus erant, foras prodire iubent. Cùm prodijssent non apparebat hortulanus: sed illum, méque ipsius asinum intus esse dicebant milites.

καὶμὲ τὸν ἐκείνου ὄνον. οἱδὲ, οὐδὲν ἄλλο ὑπολελεῖφθαι ἔλεγον, ὅτε ἄνθρωπον, ὅτε ὄνον. Θορύβου δ' ἐν τῷ γειτνιῷ, καὶ πολλῆς βοῆς ἐν τούτῳ γιγνομένης, ὁ ἀγέρωχος, καὶ πάντα περίεργος ἐγὼ, βουλόμενος μαθεῖν τίνες εἶεν οἱ βοῶντες, διακύπτω ἄνωθεν κάτω διὰ τῆς θυρίδος. οἱ δέ με ἰδόντες, εὐθὺς ἀνέκραγον. οἱδὲ, ἐαλάκεσαν ψευδῆ λέγοντες. καὶ οἱ ἄρχοντες εἴσω παρελθόντες, καὶ πάντα ἀνερευνῶντες, ἐυρίσκουσι τὸν ἐμὸν δεσπότην τῆς κιβωτῷ ἐγκείμενον. καὶ λαβόντες, τὸν μὲν, εἰς τὸ δεσμωτήριον πέμπουσι, λόγον τῶν τετολμημένων ὑφέξοντα. ἐμὲ δ', κάτω βαστάσαντες, τοῖς στρατιώταις ἐπέδωκαν. πάντες δ' ἄσμενον ἐμέλησε ὅτι τῷ μισθώσαντι ἐν τῶν ἀστῶν, καὶ παραδόντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην. κἄκτοτε ἐξ ἐμοῦ περόντου ἦλθεν εἰς ἀνθρώπους ὁ λόγος ὅτος, ἐξ ὄνου παρακύψεως. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τὸν μὲν ἔπαθεν ὁ κηπουρὸς ὁ ἐμὸς δεσπότης, ὃν οἶδα. ὁ δ' στρατιώτης πωλήσειν με ἔγνω. καὶ παράσχει με πέντε καὶ εἴκοσιν ἀττικῶν. ὁ δ' ἀνασκάλμος, θεράπων ἦν ἀνδρὸς σφόδρα πλουσίου, πόλεως δ' ἐν Μακεδονίᾳ τῆς μεγίστης Θεσσαλονίκης;

Illi verò nihil intus relictum esse, neque hominem neque asinum, affirmabant. Hinc orto tumultu, & clamore multo in vico, ego petulans, & omnium curiosus, quinam clamarent discendi cupidus, per fenestram despicio. Illi me viso exclamant: alij in mendacio deprehenduntur. Tum ingressi magistratus, omnia scrutando, dominum meum in arca iacentem inueniunt: quem in carcerem mittunt, redditurum ausorum rationem: me inferius portatum dant militibus. Et in risum effusi omnes irridebant me, qui è summis ædibus dominum prodidissem. Exinde à me primo id verbum in vulgus prodijt, Ex asino conspecto. Quid autem hortulano meo domino postridie acciderit, nescio. Me verò vendere decreuit miles, & vendidit quinque & viginti drachmis Atticis. Emptor, seruus erat viri ditissimi, Thessalonices Macedoniæ ciuitatis maximæ.

οὗτος τέχνῃ εἶχε τοιάδε. τὰ ὄψα τῷ δεσπότῃ ἐσκεύαζε, καὶ εἶχε καὶ ἀδελφὸν σιτοδοῦλον, ὑπτίοις πέπειν, καὶ μελίπηκτα χιονᾶν ἐπισάμβων. ἦτοι οἱ ἀδελφοὶ, σύσκηνοί τε ἀεὶ ἦσαν ἀλλήλοις, καὶ κατέλυον ἐν ταὐτῷ, καὶ τὰ σκεύη τῶν τεχνῶν εἶχον ἀναμεμιγμένα. καὶ μετ' ταῦτα, κἀμὲ ἵστασαν ἔνθα κατέλυον. καὶ ἦτοι μετὰ τὸ δεῖπνον τῶν δεσποτῶν, πολλὰ λείψανα ἄμφω εἶσω ἐκόμιζον. ὁ μὲν, κρεῶν, καὶ ἰχθύων. ὁ δὲ, ἄρτων, καὶ πλακοιούντων. οἱ δὲ, κατακλείσαντες ἔνδον ἐμὲ μετὰ τούτων, καὶ φυλακὴν ἐμοὶ γλυκυτάτην πειρησάντες, ἀφῆκαν, ὥστε ἀπολούσασθαι. κἀγὼ τοῖς παρακειμένοις κειδίοις μακρὰ χαίρειν λέγων, τοῖς τέχναις, καὶ τοῖς κέρδεσι τῶν δεσποτῶν ἐδίδουν ἐμαυτόν. καὶ διὰ μακρῶν παίων ἐγεμιζόμην ἀνθρωπείου βοσπῆς. οἱ δὲ, ἀναρπάσαντες εἶσω, τὰ μὴ πεφθέντα ἤδη ἤθαινόν τε ὀψοφαγίας τῆς ἐμῆς, ὡς τῶν πλήθους τῶν παρακειμένων, κἀμὲ ἔτι ὄν φόβῳ, καὶ φειδοῖ κλέπτοντος τὸ ἄριστον. ἐπεὶ δὲ καὶ τέλεον ἤμελλον αὐτῶν κατηγοῖς αἰσίαν, τοὺς λαοὺς πολλὰ κατέβρωγον. καὶ ἐπειδὴ ἤδοντο ἤδη τῆς ζημίας,

Hinc artem hanc callebat, domino videlicet epulas parabat: fratrem habebat conſeruum, panes coquendi, & liba melle conficiendi peritum. Hi fratres eodem contubernio, eodémque diuerſorio ſemper vtebantur: & permixta habebant ſuarum artium inſtrumenta. Et poſtea me quoque collocabant, vbi diuertebant: tum à domini cœnâ multas reliquias ambo importabant: alius carnium, & piſcium: alius panum & placentarum. Atque hi me intus cum his incluſo: iſtáque dulciſſima cuſtodia obſeſſo, lotum iuerunt. Ego autem longum vale hordeo dicens, artibus, & lucris dominorum me dedi, diúque humano cibo ventrem refersi. Cùm redijſſent primùm non animaduerterunt cibos à me comeſtos, eo quòd ferculorum erat copia, & meticuloſus adhuc parcè prandium furatus eram. Quod cùm ab ipſis minimè perceptum cognouiſſem, optimas partes, aliáque multa comedebam. Tandem vt damnum cogno-

uére,

παιμώσθοντα, ἄμφω ὑποπτον
πρὸς ἀλλήλους ἔβλεπεν· καὶ
κλέπτειν ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον, καὶ ἁρπαγὰ τῶν κοι-
τῶν, καὶ ἀπειρήκοντον ἔλεγον. A
καὶ ἦσαν ἀκριβεῖς λοιπὸν ἄμ-
φω. καὶ τῶν μειζόνων ἀριθμὸς
ἐγίνετο. ἐγὼ δὲ τὸ βίον εἶχον ἐν
ἡδονῇ καὶ τρυφῇ καὶ τὸ σῶμά μου
ἐκ τῆς συνηθους βοφῆς πάλιν
καλὸν ἐλαμπρύνετο, καὶ τὸ δέρ-
μα ἐπανθούσῃ τῇ τριχὶ ἀπε-
στίλβεν. οἱ δὲ γυναικάριοι, B
μεγαν τὸ μὴ, καὶ πόνα ὁρῶν-
τες, καὶ τὰ κειδίδια μὴ δυ-
πανώμενα, δι' ὃ ἐν ταὐτῷ μέ-
νον ὄντα, εἰς ὑποψίαν ἔρχονται
τὸ τόλμημά τῶν ἐμῶν. καὶ
προσελθοντες, ὡς εἰς τὸ βα-
λανεῖον ἀπιόντες, ἔπειτα τὰς C
θύρας συγκλείσαντες, προβα-
λόντες ὀπῇ πῖνε τὰ ὄμματα
τῆς θύρας, ἐκοπτῶντο παί-
ζον. κἀγὼ τότε τὸ δόλιον μι-
σθὸν εἰδὼς, ἥδιον, προσελ-
θών. οἱ δὲ, παιμώσθοντα ἐγέλων,
ὁρῶντες ἄριστον ἄπιστον. εἶτα δὲ
τὸν ὁμοδούλους ἐκάλουν ἐπὶ
τὸν ἐμὸν θέαν. καὶ γέλως
πολὺς ἦν. ὥστε καὶ ὁ δεσπό-
της αὐτῶν ἤκουσε τὸ γέλω-
τος, προέβου ῥύντος ἔξωθεν, καὶ
ἔξω γελῶσιν. ἐπεὶ δὲ ἤκουσε,

uêre, ambo se inuicem
suspiciosè intuebantur, al-
térque alterum furem, &
communium raptorem, at-
que impudentem appella-
bat. Accuratiùs deinde
seruarunt ambo, & por-
tiones numerarunt. Inte-
rim ego in voluptate &
delicijs viuebam, vnde ex
consueto cibo factus pin-
guior, pulchris nitidísque
pilis mea cutis refulgebat.
Tum illi cùm obseruarent
me factum pinguiorem,
nec hordeum insumi, sed
eadem mensura esse, in
suspicionem rerum à me
ausarum veniunt. Itaque
simulant se ad balneum
ire; clauísque ostio; o-
culos per rimulas immit-
tentes, obseruant ea, quæ
intus fiunt. Ego doli ne-
scius ad prandium prosi-
ciscor. Illi primo ridere
incipiunt, conspicati no-
uum asini cibum: deinde
conseruis ad idem spec-
culum vocatis denuo mul-
tum rident: ita vt risum
ipsorum herus audiret,
tumultu foris excitato, &
interrogaret quorsum fo-
ris adeò riderent. Audita ri-
sus causa, surgit à conuiuio,

ἤρετό τινα ἐφ' ᾧ τοσοῦτον εἴη
καὶ ἐξανίσταται τῷ συμποσίου,

καὶ διακύψας εἴσω, ὁρᾷ με
ὑὸς ἀγρίου μηρὸν κατατί-
γανοντα, καὶ μεγα ὐπ γέλωτι ἀνα-
βοήσας, εἰσβέχει εισω. κἀγὼ
σφόδρα ἠχθόμην ὅτι τῦ δε-
σπότου, κλέπτης ἁμᾶ, καὶ λίχνος
ἐωλοκώς. ὁδὲ, πολυ εἶχεν
ἐμὲ ἐνοὶ γέλωτα. καὶ ταυθ-
ρωπεῦται, κελεύει με εισω ἄγε-
σθαι εἰς τὸ οἰκείου συμπόσιον.
ἔπειτα, βάπτεσθαί μοι παρε-
σκεύασε εἰπε. καὶ εἶναι ἐπ' αὐτῇ
πολλὰ τῶν, ὅσα μὴ δυνατὸν
ἄλλῳ ὄγκῳ καταφαγεῖν, κρέα.
λοπάδας ζωμοὺς, ἰχθῦς. τῦ-
το μὲν γαρῳ, καὶ ἐλαίῳ κατα-
κεκιμένους. τῦτο δ, νάπυϊ
ἐπικεχυμένος. κἀγὼ τὴν τύ-
χην ορῶν ἤδη ἀπαλόν μοι
προσφερομένην, καὶ μαθὼν ὅτι
μὲ τῦτο μόνον τὸ παίγνιον
ἀνασωσει, καίτοι ἤδη ἐμπε-
πλησμένος, ὅμως πείζων, τῇ
βαπτῇ παρεσκεύαζε. τὸ δ συμπό-
σιον ὁλονεὶ τῷ γέλωτι. καί
τις εἶπε, καὶ πίεται οἶνον
οὗτος ὁ ὄνος, ἰῶ τις αὐτῷ ἐγκε-
κεράσθω ὑπ' ὦ. καὶ ὁ δεσπό-
της ἐκέλευε. κἀγὼ τὸ προσευε-
χθὲν ἔπινον. ὁ δ οἶνον εἰχὸς, ὁρῶν
με κτῆμα παρέδοξον, τὴν
τιμὴν τὴν ἐμὴν κελεύει τῶν
τῷ ἐμὲ ὠνησαμένῳ, καὶ ἄλλο

& introspiciens, videt me
apri frustum deuorantem,
magnóque cum risu ex-
clamans, intrò se corripit.
Ego ægerrimè tuli me in
furto & gula fuisse depre-
hensum apud herum : qui
multo risu me excipiebat.
Atque is primùm iubet
me in conuiuium deduci:
deinde mensam mihi ap-
poni cum ferculis adeò
multis, vt nullus asinus
tot posset comedere, car-
nes, patinas, iura escu-
lenta, pisces, partim garo
& oleo conditos, partim
sinapi inspersos. Equidem
ego fortunam videns mihi
molliter arridentem, &
sentiens fore vt hic iocus
saluti me redderet : etsi
iam essem refertus, nihi-
lominus mensæ accumbens,
prandebam : conuitium
autem risu mouebatur. Et
dixit aliquis, bibet vinum
hic asinus, siquis infusum
ipsi præbeat. Tum iussu
heri oblatum bibi. Qui, vt
verisimile est, me admi-
rabilem videns possessio-
nem, vnum ex ministris
iubet vt duplum mei
pretium emptori numeret.
Quo facto tradidit me

διοικητῶν πνι καταβαλεῖν,
τοσῦτον. ἐμὲ δ παρέδωκεν

ἀπελευθέρῳ τινὶ τῶν ἑαυτῆς νεανίσκων, καὶ εἶπε κατηχεῖν, ὅσα ποιῶν μάλιστα, ψυχαγωγεῖν αὐτὸν δυνατώτατον. τῷ δέ γε ῥᾴδια ἦν πάντα. ὑπήκουον γὰρ εὐθύς, εἰς ἅπαντα διδασκόμενος. καὶ πρῶτον μὲν κατακλίνεσθαί με ἐπὶ κλίνης, ὥσπερ ἄνθρωπον ἐπ' ἀγκώνος ἐπίνειν. εἶτα καὶ προσκαλεῖσθαι αὐτῶν, ἢ μὴν καὶ ὀρχεῖσθαι, ἐπὶ τὸν δύο ἐπανιστάμενον ὀρθὸν, καὶ κατανεύειν, καὶ ἀνανεύειν πρὸς τὰς φωνὰς, καὶ πάνθ' ὅσα ἐδυνάμην μὴν, καὶ ἦλθε τὸ μανθάνειν ποιεῖν. καὶ τὸ πρᾶγμα πεῖθον τὸν, ὄνος ὁ τῆς δεσπότου, οἰνοπότης, παλαιὸν, ὀρχούμενος. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνένευον ἐν χειρῷ, καὶ κατένευον. καὶ πεῖν δ' ὁπότε θελήσαιμι ἤτουν, τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν οἰνοχόον κινήσας. καὶ οἱ μὲν, ἐθαύμαζον τὸ πρᾶγμα, ὡς παράδοξον, ἀγνοοῦντες ἄνθρωπον ἐν τῷ ὄνῳ κείμενον. ἐγὼ δ', ῥυφλὼ ἐπιούσῃ τὴν ἐκείνου ἀγνοιαν. καὶ μὴν καὶ βαδίζειν ἐμανθανον, καὶ κομίζειν τὴν δεσπότιν ὅτι τοῦ νώτου, καὶ βέλτιον δ' ἐμοῦ ἁλυπότατον, καὶ ἄνευ μαστιγώσεως. καὶ στρώματα πορφυρᾶ ἐπιβάλλομαι,

cuidam adolescenti, suo liberto, à quo discerem quæcunque ipsum delectare possent. Cui facile fuit me docere, cùm ipsi statim parerem in omnibus. Primùm in cubitum reclinari supra lectum tanquam hominem docuit, deinde secum colluctari, & in duos pedes erectum saltare: & ad voces annuere, & abnuere, & quæcunque citrà institutionem facere poteram. Atque per vibem vulgatum hoc erat meo domino esse asinum, qui vinum biberet, luctaretur, & saltaret: quódque maximum erat: qui ad voces annueret, & abnueret. Ego autem cùm vellem bibere, oculorum motu à pincerna petebam. Hoc vt insolitum mirabantur, ignorantes hominem in asino esse: illorum autem ignorationem in delicijs habebam. Tum etiam ambulare discebam, & dorso herum vectare, cursúmque nullatenus molestum sessori currere. Erat mihi sumptuosus ornatus, purpurea stragula ferebam,

τῷ μεγάθει αὐχένιον. καὶ

καὶ χαλινοὺς εἰστιθέμην, ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένους. ἠ κώδωνες ἐκρέμαντο μουσικώτατον ὑποφωνοῦντες. ἦν Μενεκλῆς ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὥσπερ ἔφην, ὁ τῆς Θεσσαλονίκης δεῦρο ἐλαλύθει ἐπ' αὐτῷ τοιαύτῃ. ὑπεσχέτο τῇ πατρίδι θέαν παρέξειν ἀνδρῶν, ὅπλοις πρὸς ἀλλήλους μονομαχεῖν εἰδότων. καὶ οἱ μὲν ἄνδρες, τῆς μάχης ἤδη ἕτοιμοι ἐν παρασκευῇ. καὶ ἀφίκτο ἡ πορεία. ἐλαυνόμην οὖν ἔωθεν. καὶ ἐγὼ τὸν δεσπότην ἔφερον, εἴ ποτε χωλὸν ὑπὸ τῆς ὁδοῦ βαρὺ, καὶ τοῖς ὀχήμασιν ἐπιβαίνειν χαλεπόν. ὡς δὲ κατέβημεν ἐπὶ Θεσσαλονίκῃ, ἐκ ὑπὸ ὅστις ἐπὶ θέαν ἐκ ἠπείγετο, ἀλλ' ὅλην τὴν ἐμήν. ἤδη γὰρ ἐμὲ δόξα, περιελήλυθει ἐν μακρῷ, καὶ τὸ πολυπρόσωπον, καὶ τὸ ἀνθρώπινον τῶν ἐμῶν ὀχημάτων, καὶ παλαισμάτων. ἐμὲ δὲ ὁ μὲν δεσπότης, τοῖς ἐνδοξοτάτοις τῶν αὐτῆς πολιτῶν, παρὰ τὸν πότον ἐδείκνυ μέγα, καὶ τὰ περίδοξά μου ἐν ἐμοὶ πώγωνι ἐν τῷ δείπνῳ παρετίθει. ὁ δὲ ἐμὸς ἐπιστάτης, πρόσοδον εὗρεν ἀφ' ἐμοῦ πολλῶν πάνυ δραχμῶν. κατεπλείσας γάρ με ἔνδον, εἶχεν ἐγγύτατα. καὶ τοῖς βουλομένοις

frænos argento, & auro variegatos in os recipiebam: pendebant insuper tintinabula suauissimum sonum præbentia. Menecles autem herus noster, vt dicebam, Thessalonica huc venerat hac de causa. Promiserat patriæ se præbiturum spectaculum virorum qui armis inter se singulari certamine pugnare scirent. Iámque erant parati gladiatores: venerátque abeundi tempus. Mane igitur proficiscimur: & herum siquando aspera via occurrebat, & vehiculis difficilis, vectabam. Vbi Thessalonicam perúenimus, nemo erat qui non ad spectaculum, & ad me videndum properaret. Iam enim fama longiùs diffusa vulgauerat me in modum hominis multas personas agentis, saltare, & luctari. Herus clarissimis ciuibus in compotatione me ostendebat, illósque meos admirabiles iocos in cœna apponebat. Libertus mihi præfectus, plurimarum drachmarum quæstum ex me fecit. Nam me intus inclusum, stantem tenebat, & ijs qui me meósque

ἰδεῖν ἐμὲ, καὶ παρὰ δόξαν ἔργα, μισθοῦ τινὶ θύραν ἀνοίγω. οἴσι δ' εἰσήκομζον, ἄλλος ἄλλό τι τῶν ἐδωδίμων. μάλιστα τὸ ἐλθὸν εἶναι ὄγου γαστρὶ δοκοῦν. ἐγὼ δ', ἥδιστον. ὥστε ὀλίγων ἡμερῶν τῷ δεσπότῃ. καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει συμφοιτῶσιν, μέγας τε ἀ καὶ πάνυ δεινὸς ἤδη ἐνομίζετο. καί ποτε γυνὴ ξένη, οὐ μέτεστα πεκτημένη, τὸν ὄψιν ἰσταμένη, παρελθοῦσα εἴσω ἰδεῖν ἐμὲ ἀριστῶντα, εἰς ἔρωτά μου θερμὸν ἐμπίπτει, τοῦτο μὲν, τὸ κάλλος ἰδοῦσα τὸ ὄγου. τοῦτο δ', τῷ παραδόξῳ τῶν ἐμῶν ὀπτησυμάτων, εἰς ὀπτυμίαν συμουσίας σφοδρὰν ἐλθοῦσα. καὶ διαλέγεται πρὸς τὸν ὀπτοπάτην ἅ ἐμὸν, καὶ μισθὸν ἀδρὸν αὐτῷ ὑπέσχετο, εἰ συγχωρήσειεν αὐτῇ, συνεμοὶ τὴν νύκτα ἀναπαύσεσθαι. κἀκεῖνος ἡδέως φρονήσας, εἴτε καὶ αὐτός τι ἐκείνῃ δέ ἐμὲ, εἴτε καὶ μὴ, λαμβάνει τὸ μισθόν. καὶ τῷ δὴ ἐπιτέραπται ἤδη λύ, καὶ τὸ συμποσίου ἀφῆκεν ἡμᾶς ὁ δεσπότης, ἀναχρέομεν ἔνθα ἐκαθεύδομεν. καὶ τὴν γυναῖκα εὑρόντο πολαὶ ἀφηγμένην ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἐμοὶ. λαμβάνει καὶ στρώματα εἴσω

ludos aspicere volebant, ianuam accepta mercede aperiebat. Quorum alij aliud esculentum afferebant, idque in primis quod asini ventri videtur inimicum: illúdque comedebam: adeò vt intra paucos dies, cum hero, aliísque ciuibus epulando, crassus ac pinguis euaderem. Tandem peregrina mulier, opulenta, facie impudenti, ingressa vt me prandentem videret, è vestigio mei amore exarsit: partim asini specie adducta, partim ludorum meorum nouitate impulsa, in mei congressus cupiditatem illapsa, eum alloquitur qui mihi erat præfectus, & mercedem amplam pollicetur, si concederet vt in noctem mecum quiesceret. Qui non curans, siue aliquid, siue nihil ex me faceret, mercedem accipit. Cùm iam aduesperasset à domino dimissi ex conuiuio, reuertimur vbi dormire solebamus: & mulierem inuenimus lectum meum ingressam, cui puluinaria mollia importata erant, & stragula intus deposita, stratúmque

ἐκόμιζο δ' αὐτῇ προσκεφάλαια κατέθεντο, καὶ χαμαιπνίαν

ἡμῶν ἐνυφεστὼς λῦ. εἶτα οἱ μὲν τῆς γυναικὸς θεράποντες, αὐτῆ που πλησίον περὶ τὸ δωματίου ἐκάθευδον. ἡ δὲ, λύχνον ἔνδον ἔχουσα μέγαν, τῷ πυρὶ λαμπόμενον. ἔπειτα ἀποδυσαμένη, παρέση τῷ λύχνῳ γυμνὴ ὅλη. καὶ μύρου ἐκ πηνὸς ἀλαβάστρου περιχαμένη, τούτῳ ἀλείφεται. κἀμὲ δὲ μυείζει. ἔνδην μάλιστα τὼ ῥῖνά μου μύρων ἐνέπλησεν. εἶτά με κατεφίλησε. καὶ οἷα περὸς αὐτῆς ἐρωμένον, καὶ ἄνδρωπον, διελέγετο. καί με ἐκ τῆς φορβαίας ἐπιλαβομένη, ἐπὶ τὸ κλινίδιον εἵλκε. κἀγὼ οὐδὲν πείθου παρακαλέσοντος, εἰς τοῦτο δεδώμος, καὶ οἴνῳ δὲ παλαιῷ πολλῷ ἐπερβεβρεγμένος, καὶ τῷ χρωτὶ τῷ μύρου ὀσφρημένος, καὶ τῷ παιδίσκῃ ἑρῶν πάντα καλῶ, κλίνομαι. καὶ σφόδρα ἠπόρουν, ὅπως ἀναβήσομαι τὴν ἄνδρωπον. καὶ γὰρ ἔτυχεν ἐχούσης ὄνος, συνουσίας δὲ οὐδὲ τοῖς ὄνοις συνήθους ἔπυχον ἐναφάμενος, ἀδὲ γυναικὶ ἐχεπαίμων ὄνῳ. καὶ μὲν καὶ τοῦτο μ' εἰς δέος ἠγὲ μέτειον ἦγε, μὴ ἀχαρίσασα ἡ γυνὴ, διαπαιδεῦσαι, καγὼ ὥσπερ αὐδελφόνος, καλῶ δώσω δίκην. ἠρώτων δ' ὅτι εἰς δέον δεδιώς. ἡ δὲ γυνὴ, πολλοῖς τοῖς φιλήμασι,

decens humi positum habebamus. Mulieris serui in propinquo vestibulo cubabant. Magnam lucernam igne lucentem intus accenderat, ad quam depositis A vestibus nuda stabat. Tum ex alabastro quodam vnguentum profundens, eo sese vngit: deinde me, meásque potissimùm nares B implet. Postea me osculata, prout amatum hominem alloquitur, & me capistro in stratum trahit. Ego ad id tertij hortatoris nequaquã indigus, vino veteri mul- C to prolutus, & vnguenti odore incitatus, puellæ quoque formam conspicatus, decumbo. Sed quo pacto mulierem inscenderem, dubius eram. Etenim ex quo in asinum fueram D conuersus, coitus etiam asinis consueti expers vixeram; neque cum asina consuetudinem habueram. Itaque haud paruus timor incessebat ne congressui impar mulier à me dilaceraretur: ac postmodum tanquam homicida meritam E subirem pœnam. At nesciebam nihil opus esse vt timerem. Mulier autem multis amatorijs osculis

καὶ τούτοις ἐρωτικοῖς, προσφαλεμένη, ὡς εἶδεν ἀκατέχητα ἅπαντα αὐδὲ παρακείμενον, περιβάλλεταί με. κἀγὼ μὴ ὅλον παρεδέξατο. κἀγὼ μὴ ὁ δειλὸς, ἔδεδοίκειν ἔτι, κὀπίσω ἀπῆγον ἐμαυτὸν ἀβέβαιος. ἡ δὲ, τῆς τε ὀσφύος τῆς ἐμῆς εἶχετο, ὥστε μὴ ἀναχωρεῖν. κἀγὼ ἐπετο τὸ φεῦγον. ἐπὶ δὲ ἀκεραίως ἐπείδω ἔτι μοι κἀπεδεῖν πρὸς πλῆ τῆς γυναικὸς ἡδονήν τε, καὶ τέρψιν, ἀδεῶς λοιπὸν ὑπηρέτουν, σὺν νοούμενος, ὡς οὐδὲν εἶμι χείρων τῆς Πασιφάης μοιχεύσας. ἡ δὲ γυνὴ, οὕτως ἦν ἄρα ἐς τὰ ἀφροδίσια ἑτοίμη, κἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς συνουσίας ἡδονῆς ἀκόρεστος, ὥστε ὅλην πλὴ νύκτα ἐν ἐμοὶ ἐδαπάνησεν. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ἡ μὲν, ἀναστᾶσα, ἀπῆλθε, συνδεδυκυῖα πρὸς τὸν ἐπίτροπον τὸν ἐμὸν οἰκεῖον ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς τὸν μισθὸν τὸν αὐτὸν τῆς νυκτός. ὁδὲ, ἅμα μὲν πλουσιώτερος ἐκ τῶν ἐμῶν ἡνύσμενος, καὶ τῷ δεσπότῃ καινότερον ἐν ἐμοὶ ἐπιδεικνύμενος, συγκατακλείει με τῇ γυναικί. ἡ δὲ, κατεχήσατό μοι δεινῶς. καί ποτε ἐλθὼν ὁ ἐπίτροπος, ἀπαγγέλλει τῷ δεσπότῃ τὸ ἔργον, ὡς ἰδοὺ αὐτὸς

me prouocans, vt vidit non occupantem amplexu, ipsa me, tanquam homini adiacens, amplectitur, méque intrò tractum, totum excepit. Verùm meticulosus ego, adhuc metuebam, & sensim retro cedebam: sed mulier ira meos amplectebatur lumbos, vt elabi non possem: & fugientem sequebatur. Postquã autem plenè persuasus sum, adhuc mihi aliquid deesse ad mulieris plenam voluptatem & delectationem, citra merum postea eius libidini seruiui, cogitans me nihilo Pasiphaës adultero esse deteriorem. Porrò erat mulier ad rem veneream adeò prompta, & voluptate coitus inexplebilis, vt in mei amplexibus totam noctem insumpserit. Simul atque illuxit dies, mulier surrexit, meúmque custodem conuenit, aliámque noctem eodem pretio redimit. Ille ditior meo opere factus, & re noua domino indicata, cum muliere me includit, quæ multum me abusa est. Meus ille præfectus, rem domino renunciat, eúmq; me insciο,

ἐξεδέξας. κἀμοῦ μὴ εἰδότος,

ἄγει αὐτῷ ἑσπέρας ἤδη, ἔνδα
ἐκαθεύδομεν. καὶ διά τινος ὀ-
πῆς τὴν θύρας δείκνυσί με, ἔνδον
τῇ μείραξι συνεναζόμενον.
ὁδὶ, ἔφη, τῇ θεᾷ, καὶ δημο-
σίᾳ με δεῖξαι ταῦτα ποιοῦντα
ἐπεθύμησε. καὶ κελεύει πρὸς
μηδένα ἔξω τοῦτο εἰπεῖν, ἵνα
ἔφη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τὴν θεὸν παρα-
γάγωμεν τοῦτον εἰς τὸ θέατρον
σύν τινι τῶν καταδεδικασμένων
γυναικῶν, καὶ πάντων ὀφθαλ-
μοῖς ἐπὶ τὴν γυναῖκα ἀναβήσε-
ται. καί τινα τῶν γυναικῶν,
ἥτις κατεκέκειτο θηρίοις ἀπο-
θανεῖν, ἄρασιν ἔνδον παρ' ἐμέ.
καὶ παρορμᾷ τε κέλευον, καὶ
χαίειν ἐμοῦ. εἶτα τὸ τελευ-
ταῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐκ-
πάσης, ἐν ᾗ τοῦ φιλοτιμίας ἦν
ὁ ἐμὸς δεσπότης, εἰσάγειν
ἔγνωσαν με εἰς τὸ θέατρον. καὶ
εἰσίασιν οὕτω. κλίνη ἦν μεγά-
λη, ἀπὸ χελώνης ἰνδικῆς πεποι-
κιλμένη, χρυσῷ ἐσφιλωμένη.
ἐπὶ ταύτης με ἀνακλίνουσι.
κἀκεῖ μοι τὴν γυναῖκα παρα-
κατέκλιναν. εἶτα οὕτως ἡμᾶς
ἐπέθηκαν ἐπί τινος μηχανή-
ματος. καὶ εἰσω εἰς τὸ θέατρον
παρενέγκαντες, κατέθηκαν ἐν
τῷ μέσῳ. καὶ οἱ ἄνθρωποι
πᾶς χειρὸς ἤκουσαν ἐπ' ἐμοί.

vesperi adducit ad cubiculum, & per ostij foramen, me cum puella concumbentem ostendit. Spectaculo delectatus herus, optauit me in publicum producere, & hæc facientem ostendere, rémque non efferri iubet, vt ludorum, inquit, tempore, hunc cum aliqua damnatarum mulierum in theatrum adducamus, inque omnium conspectu mulierem inscendat. Tum aliquam ex ijs quæ ad bestias erant damnatæ ad me introducunt: & accedere méque demulcere iubent. Tandem cùm ille dies instaret, quo suas res dominus ostentabat, decreuerunt me in theatrum deducere. In quod ita sum ingressus. Lectus erat magnus ex Indica facta testudine, auróque infertus, in quo me reclinant, mihique mulierem admouent. Deinde lectum machinæ impositum ferunt, in theatrum medium, magna cum acclamatione, plausúque populi. Et apposita nobis erat mensa

μέγα ἀνεβόησαν. καὶ κρέατα πάν-
τα καὶ τράπεζα ἡμῖν παρέκειτο.

καὶ πολλὰ ἐσκευασμένα ἐν αὐτῇ ἔκειτο, ὅσα ζυφῶντες ἄνθρωποι ἐν δείπνῳ ἔχουσι. καὶ παῖδες ἡμῖν παρειστήκεισαν οἰνοχόοι καλοὶ, τὸν οἶνον ἡμῖν χρυσῷ διακονούμενοι. ὁ μὲν οὖν ὀπίσω A τῆς ἐξῶς ὄπιθεν, κελεύει με ἀφίσαν. ἐγὼ δ', ἅμα μὲν ἡδυμένῳ ἐν τῷ θεάτρῳ κατακείμενος, ἅμα δ' ἐδεδίειν μή που ἄρχοντος, ἢ λέων ἀκαπηδήσηται. ἐν τούτῳ δέ τινος αὐθις φέροντος, παρεδεύοντος, ἐν τοῖς ἄλλοις ἄνθεσιν, ὁρῶ καὶ ῥόδων χλωρῶν φύλλα. καὶ μηδὲν ἔτι ὀκνῶν, ἀναπηδήσας τὸ λέχος, ἐκπίπτω. καὶ οἱ μὲν, φόντο με ἀνίστασθαι ὀρχησόμενον. ἐγὼ δ', ἓν ἐξ ἑνὸς ἐπισπέχων, καὶ ἀπαναιζόμενος ἀπὸ αὐτῶν τῶν ἀνθέων τὰ ῥόδα, κατέπινον. τῶν δ', ἔτι θαυμαζόντων ἐπ' ἐμοὶ, ἀποπίπτει μοι ἐμὴ ὄνεινη ἡ τὸ κτήνος ὄψις, καὶ ἀπόλυδ. καὶ ἀφανὴς ὦ ὄνεινος ὁ πάλαι ὄνος. ὁ δ' Λούκιος αὐτὸς, ἔνδον μοι γυμνὸς εἰστήκει. τῇ δ' παρεδόξῳ θαυτῇ, καὶ μηδέ ποτε ἐλπισθείσῃ θέᾳ, πάντες ἐκπεπλαγμένοι, δεινὸν ἐπεθορύβησαν. καὶ τὸ θέατρον εἰς δύο γνάμας ἐμέζετο. οἱ μὲν, ὡς ὅσπερ φαρμακα δεινὰ ἐπισκόμενον, καὶ πικρόν τι πολυμερὲς,

multis cum ferculis quæ homines delicijs in cibo indulgentes habent. Adstabant nobis formosi pueri pincernæ, vinum nobis in auro ministrantes. Custos meus à tergo stans, iubet me prandere. At me pudebat in theatro iacere, simúlque metuebam ne vrsus, leo-ue aliquis in me prosiliret. Interea nescio quem qui flores ferebat, transeuntem animaduerto, inter quos rosas recentes obseruo: nec mora, à lecto prosilio. Arbitrabantur illi me ad saltandum surrexisse. Sed ego sigillatim omnes percurrens, decerptas ab ipsis rosas deuoro. Tum singulis rem admirantibus, excidit mihi iumenti illa facies: qua sublata non amplius apparet vetus ille asinus: sed Lucius ipse stat nudus. Quo insperato spectaculo, atque inopinato, stupefacti omnes tumultum concitarunt: duásque in sententias scissum est theatrum. Etenim alij me veluti veneficiorum peritissimum, malúmque quoddam multiforme,

ἀξίουμι εὐθὺς ἔνδον πυεί με
ἀποθανεῖν. οἱ δὲ, περιμεῖναι κὴ
τὸν ἀπ' ἐμοῦ λόγους ἔλεγον
δεῖν, κὴ πρότερον διαγνῶναι, εἶ-
θ' οὕτω δικάσαι περὶ τούτων.
κἀγὼ δρομὼν πρὸς τ ἀρχον-
τα τῆς ἐπαρχίας, ἔτυχε γ
τῇ ὁδᾷ ταύτῃ παρὼν, ἔλε-
γον κάτωθεν ὅτι γυνή με θετ-
ταλὴ, γυναικὸς θετταλῆς δού-
λη, χρίσματι μεμαγευμένῳ
ἐπαλείψασα, ὄνον ποιήσειε. κὴ
ἐκέτευον αὐτὸν λαβόντα ἔχειν
με ἐν φρουρᾷ, ἕως ἂν αὐτὸν
πείσωμι, ὡς οὐ κατα ψεύδομαι
οὕτω γονεύς. καὶ ὁ ἄρ-
χων, λέγε φησὶν ἡμῖν ὄνομα
τὸ σὸν, κὴ γονέων τῶν σῶν, κὴ
συγγενῶν, εἴ τινας φὴς ἔχειν
τῷ γήει πεποιήκοντας, κὴ πό-
λιν. κἀγὼ, πατὴς μὲν ἔφλω ἔστ
μοι Λούκιος. τῷ δὲ ἀδελφῷ
τῷ ἐμῷ, Γάϊος. ἄμφω γ, τὰ
λοιπὰ δύο ὀνόματα κοινὰ ἔχο-
μεν. κἀγὼ μὲν, ἰσοπολίτης, καὶ ἄλ-
λων εἰμὶ συγγενέων. ὁ γ, ποιη-
τὴς ἐλεγείων ὤστ, κὴ μάντις
ἀγαθός. πατεὶς γ ἡμῶν., Πά-
τρας τῆς Ἀχαΐας. ὁδὲ δικαστὴς,
ἔπει ταῦτα ἤκουσε, φιλτά-
των ἐμοὶ ἔφη λίαν ἀνδρῶν υἱὸς
εἶ καὶ ξένων. οἰκίᾳ τέ με ὑποδεξαμένων, καὶ δώροις τιμη-
σάντων. καὶ ἐπίσταμαι ὅτι οὐδὲν ψεύδη, πῶς ἐκείνων ἄν,

æquum censebant, vt igni perirem protinus: alij dicebant expectandum dum loquerer, priúsque causam cognoscendam, deinde ferendam de his sententiam. Tum ego ad prouinciæ præfectum curro, intererat autem huic spectaculo, & dixi me à Thessala Thessalæ matronæ ancilla, ab inferiori parte magico vnguento perunctum, factum fuisse asinum: suppléxque rogaui vt me in custodia detineret, donec certiorem ipsum facerem, me vera loqui. Dic, inquit, Præses, tuum, tuorum parentum, & cognatorum, siquos habes, & ciuitatis nomen. Patrem esse mihi Lucium respondi, fratrem, Caium: ambo autem alia duo nomina habemus communia: me historiarum aliarúmque rerum scriptorem, illum poëtam elegiacum, & vatem bonum: patriam nostram, Patras Achaiæ vrbem. His auditis Iudex, Dilectissimorum mihi, inquit, & hospitum virorum es filius, qui domo me exceperunt, & donis prosequuti sunt: scio te talibus parentibus natum nihil mentiri.

καὶ τῆς δίφρου ἀναπηδήσας, περιβάλλει τε, καὶ πολλὰ ἐφίλει. καί με καὶ οἴκαδε ἦγε ὡς ἑαυτόν. ἐν τούτῳ δὴ καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀφίκετο, ἀργύριον, καὶ ἄλλα μοι πολλὰ κομίζων. καὶ τούτῳ με ὁ ἄρχων δημοσίᾳ πάντων ἀκουόντων, ἀπολύει. καὶ ἐλθόντες ἐπὶ θάλατταν, ναυῒ ἐσκευάμεθα, καὶ τὴν ἀποσκευὴν ἐνεθέμεθα. ἐγὼ δή, κράτιστον εἶναι ἔγνων ἐλθεῖν παρὰ τὴν γυναῖκα τὴν ἐρασθεῖσάν μου τοῦ ὄνου, καλλίων αὐτὴ φανεῖσθαι λέγων, ἢ ὢν ἐν ἀνθρώπῳ ὤν. ἃ δὲ μ' ἀσμένη τε εἰσεδέξατο τῷ παρασδόξῳ οἴμαι τοῦ πράγματος ἐπιτερπομένη. καὶ δεῖπνον αὖ αὐτῇ, καὶ καθεύδειν ἐκέτευε. κἀγὼ ἐπειδόμην, νεμέσεως ἄξιον εἶναι νομίζων τὸν ὄνον ἀγαπηθέντα, ἢ ἡδομένην ἀνθρωπον, ὑποφῦσαι, καὶ τὴν ἐρασθεῖσαν ἀπορᾶν. καὶ δεῖπνον αὖ αὐτῇ, καὶ ἐν τοῦ μύσου ἀλείφομαι, καὶ στεφανοῦμαι τῷ φιλτάτῳ καὶ ἐς ἀνθρώπους με ἀνασώσαντι ῥόδῳ. ἐπεὶ δ' ἦν νὺξ βαθεῖα, ἤδη καὶ καθεύδειν ἔδει. κἀγὼ δ' ἐπανίσαμαι, καὶ ὥσπερ εἰώθειν ἐπὶ μέγα τι ποιῶν ἀγαθὸν, ἀποδύομαι, καὶ ἵσταμαι γυμνὸς ὡς ἐπὶ μᾶλλον ἀφέσων,

Tum de sella desiliens me complexus multum osculatur, propriámque domum deducit. Interim advenit meus frater pecunias afferens, aliáque multa, quũ publicè omnibus audientibus soluit me Præses. Tum ad mare progressi, nauim animaduertimus, cui sarcinas imposuimus. Ego autem optimum factu duxi, si mulierem illam cõuenirem quæ me amauit, cùm essem asinus, dicens me ipsi nunc humana forma redintegrata visum iri pulchriorem. Illa, opinor, rei nouitate delectata me lubenter excepit, supplexque rogauit vt secum cœnarem & dormirem. Cui equidem morem gessi, reprehensione dignum ratus, si qui sub asini forma fueram amatus, nunc humanæ speciei redditus, efferrem me, & eam quæ me amarat, contemnerem. Cùm ipsa cœnatus, vnguento vngor, & rosa mihi dilectissima, quæque me inter homines denuo retulisset, coronor. Cùm iam alta nox esset & concubia, exurgo, vtque boni quippiam facturus, vestes exuo, & sto nudus, vt qui magis essem placiturus,

ὲκ τ ποδὸς τὸν ὄνον συγκρίσεως.
ἢ δ, ἐπειδὴ εἶδέ με πάντα ἀν-
θρώπινα ἔχοντα, προσπύσα-
σά μοι, οὐ φθείρη ὑπ' ἐμοῦ
ἔφη, καὶ τῆς ἐμῆς οἰκίας, καὶ
μακρὰν ποι ἀπελθὼν, κοιμῶ
μου ἐμοῦ δ' ἐρομένου, τί δὴ
καὶ ἡμάρτηταί μοι τοιοῦτον.
ἐγὼ δ' ἔφην μὰ Δία οὐχὶ σέ,
ἀλλὰ τὸν ὄνον σὺ ἐρῶσα πά-
νυ, ἐκείνῳ, καὶ οὐχὶ σοὶ συνε-
κάθευδον. καὶ ὤμοσα σε καὶ
νῦν καὶ ἐκεῖνό γε μόνον τὸ
μέγα τοῦ ὄνου σύμβολον δια-
σώζειν, καὶ σώζειν. σὺ δέ μοι
ἐλπυδὰς ἐξ ἐκείνου τοῦ καλοῦ
καὶ χρησίμου ζώου ἐς πίθη-
κον μεταμορφωθείς. καὶ κα-
λεῖ ἤδη σὺν δοὺς τοὺς οἰκέτας, καὶ
κελεύει με τῶν νάτων μετέ-
ωρον κομιδῇ ἔξω τῆς οἰ-
κίας. καὶ ἐξωθεῖς πρὸ τοῦ δω-
ματίου ἔξω γυμνὸς, καλὸς,
ἐστεφανωμένος, καὶ μεμυελισμέ-
νος τῷ μύρῳ γυμνῷ πεσὼν
βων, ταύτην συνεκάθευδον. ἅμα
δὲ τῷ ὄρθρῳ γυμνὸς ὢν, ἔθεον
ἐπὶ ναυῶν, καὶ λέγω πρὸς τὸν
ἀδελφὸν, τῷ ἐμαυτῷ ἐν
γέλωτι συμφορᾷ. ἔπειτα ἐκ

quàm illa cum asino com-
mixtione. At illa vt me as-
pexit omnibus humanis
partibus instructum ; me
conspuens, Non à me, in-
quit, malam in rem face-
sses, & procul à meis æ-
dibus digressus cubabis.
Cùm interrogarem, quid-
nam huiusmodi peccassem.
Ego, inquit, per Iouem
non te, sed asinum amaui,
quocum non tecum concu-
bui. Equidem putabam te
etiam nunc solum illud a-
sini insigne magnum ser-
uasse. Verùm tu ad me
venisti ex pulchro illo, vti-
lique amanti in simiam
transformatus. Tum pro-
tinus famulos vocat, &
me dorso sublatum efferri
domo mandat. Eiectus an-
te domum nudus, pulcher,
coronatus, & vnctus in
nudo solo cubui. Diluculo
nudus ad nauim curro, me-
úmque infortunium non
sine risu fratri narro. Po-
stea secundo vento spiran-
te, ab vrbe discedimus, pau-
cisque diebus in patriam ve-
nio, vbi Dijs sospitalibus sa-
cra feci, & donaria suspendi:

τῆς πόλεως δεξιᾷ πνεύσαντος αὔρου, πλέομεν ἔξω. καὶ ὀλίγαις ἡμέραις ἔρχομαι εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα. ἐν ταύτῃ, θεοῖς σωτῆρσιν ἔθυον, καὶ ἀναθήματα ἔθηκα,

μὰ Δί' ὃν ἐκ κυνὸς τέχνης, τοῦτο δὲ τὸ τῦ λόγου, ἀλλ' ἐξ ὄγκου πενιρίας διὰ μακρᾶς πάνυ, καὶ ὅπου ὃ μόλις, οἰκάδε ἀνασωθείς.

per Iouem, non ex canis podice (vt aiunt) sed ex asini anxietate, serò, ac vix tandem in patriam incolumis reuersus.

ΖΕΥΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ.

IVPITER CONFVTATVS.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Summa Dialogi huius est. Quando fato ac necessitate quadam omnia in hoc mundo geruntur, eique etiam Dij obnoxij sunt, sua pernacaneam esse omnem religionem, ac cultum diuinum. Ideoque neque Dijs sacrificandum esse, neque ab illis quicquam petendum. Immò ipsos illos non meliores, aut etiam feliciores hominibus esse, sed solum fati, ac necessitudinis istius sempiternæ ministros; quiper se neque prodesse nobis, neque nocere possint. Nam si vlla illorum prouidentia, aut rerum humanarum administratio foret, neque malos ac sceleratos inultos manere, & pios bonosque beneficijs ac munere illorum prouehi debere. Nam quæ de supplicijs inferorum ac pœnis noxiorum feruntur, ea, si qua sint, eiusmodi certò esse, vt immerito & iniustè illis eueniant, qui ea patiuntur, cùm nemo sua voluntate, sed ex prædestinato, fatóque impellente peccet.

ΚΥΝΙΣΚΟΣ.

Γὼ ὃ μὲν Ζεῦ, τὰ μὲν τοιαῦτα, ὐκ ἐνοχλήσω σε, πλῆκτον, ἢ λῆρον, ἢ βασιλείων αἰτῶν, ἄπερ ἐκπεπότατα τοῖς πολλοῖς. σὺ δ' οὐ πάνυ ῥᾴδια παρέχειν. ὁρῶ γοῦν ὅτι τὰ πολλὰ παρακούοντά, ἐυχομένων αὐτῶν. ἓν ὃ ἐκ σοῦ ῥᾷον ἐβουλόμην

CYNISCVS.

Quidem ego Iupiter, tibi non ero molestus, in rebus huiusmodi petendis, diuitijs, auro, regno-ue, quæ vulgo sunt in votis, nec tu facilè præbere potes, vnde video te ipsorum precibus aurem non præbere. Atqui ego vellem hoc vnum à te

παρὰ σοῦ μοι γλύφαι. Z. τί τοῦτο ὄζιν ὦ Κωμίσκε. οὐ γὰρ ἀτυχήσεις, ἢν μάλιστα μισθείων ὡς ἔφης δεόμενος. Κυ. ἀπόκειναι δή μοι πρός τινα ἢ χαλεπὴν ἐρώτησιν. Z. μικρὰ γε ὡς ἀληθῶς ἡ εὐχὴ, καὶ παράχρεως. ὥστε ἐρώτα ὁπόσα ἂν ἐθέλῃς. Κυ. ἰδοὺ ταῦτα ὦ Ζεῦ. ἀΐεγνως γὰρ Ὁμήρου καὶ οὐ τὰ Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου ποιήματα. εἰπὲ οὖν μοι εἰ ἀληθῆ ὄζιν ἃ περὶ εἱμαρμένης καὶ τῶν μοιρῶν ἐκεῖνοι ἐφθεγξάμησαν, ἄψευκτα εἶναι, ὁπόσα ἂν αὐτοῖς ἐπινήσωσι γενομένῳ ἑκάστῳ. Z. καὶ πάνυ ἀληθῆ ταῦτα. οὐδὲν γὰρ ὄζιν ὃ, τι μὴ αἱ μοῖραι διατάττουσιν. ἀλλὰ πάντα ὁπόσα γίγνεται τῷ τούτων ἁπτῷ τρεφόμενα, ξυδυὸς ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἐπικεκλωσμένου ἔχει τὴν ἀπόβασιν, καὶ οὐ θέμις ἄλλως γλύφαι. Κυ. ἐᾶν ὁπόταν ὁ αὐτὸς Ὁμηρος ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως λέγῃ, μὴ κατὰ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηται, καὶ τὰ τοιαῦτα, λαβὼν σιλαδὴ φήσομέν τότε αὐτόν; Z. καὶ μάλα. οὐδὲν γὰρ νόμου τῶν μοιρῶν, οὐδὲ ἓν, ὁπόσα μὴ ἂν ἐκ τῶν

facillimum impetrare. *Iup.* Quid hoc est Cynisce? non enim nihil impetrabis, præsertim cùm modica petas. *Cyn.* At respondemihi ad quæstionem non difficilem. *Iup.* Exigua reuera, facilisque precatio. Quare quicquid voles interroga. *Cyn.* En ista Iupiter, Legisti enim aliquando Homeri, & Hesiodi poëmata. Dic ergo mihi num vera sint ea quæ illi de fato & Parcis cecinerunt: Ineuitabilia nimirum esse quæcunque cuique nascenti neuerint. *Iup.* Et sanè vera hæc sunt: nihil enim est quod Parcæ non ordinent: sed quæcunque ab illarum fuso versantur, statim ab initio singula destinatum habent euentum, neque aliter fieri fas est. *Cyn.* Nunquid quum ipse Homerus in altera parte poëseos dicit, *Infera ne Parcæ inuitæ regna subintret*, & id genus alia, ipsum videlicet tum nugari dicemus? *Iup.* Maximè. Nihil enim extra Parcarum legem, nihil prætet linum fieri queat. Cæterùm poëtæ quæcunque Musarum afflatu cecinerint, γὰρ ἂν ὕπνου γλύοιτ' ἄν, ἔξω τοῦ λίνου. οἱ ποιηταὶ μουσῶν κατεχόμενοι ᾄδουσιν,

ἀληθῆ ταῦτά ἐστιν. ὁπόταν ὑ ἀφῶσιν αὐτὸν αἱ θεαὶ, καθ' αὑτὸν ποιῶσι, τότε δὴ καὶ φαλλονται, καὶ ἐναντία τοῖς πρότερον διεξέρχονται. καὶ συγγνωμη, εἰ ἄνθρωποι ὄντες, ἀγνοοῦσι τἀληθὲς, ἀπελθόντος ἐκείνου, ὃ τέως παρὸν, ἐρραψῳδει δι' αὐτῶν. Κυ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω φήσουμεν. ἐπὶ ὑ κἀκεῖνό μοι ἀποκρίναι. οὐ τρεῖς αἱ μοῖραί εἰσι, Κλωθὼ, λάχεσις οἶμαι, καὶ Ἄτροπος; Ζ. πάνυ μὲν οὖν. Κυ. ἡ εἱμαρμένη τοίνυν, καὶ ἡ τύχη, πολυθρύλλητοι θεὸ καὶ αὗται, τίνες εἰσὶν, ἢ τί δύνανται αὐτῶν ἑκατέρα; πότερον, τὰ ἴσα ταῖς μοίραις, ἢ τί τοῦ ἐκείναις; ἀκούω γοῦν ἁπάντων λεγόντων μηδὲν εἶναι τύχης, καὶ εἱμαρμένης δυνατώτερον. Ζ. οὐ δῆτα ἁπαντά σε εἰδέναι ὦ Κυνίσκε. τίνος δ' οὖν ἕνεκα ἠρώτησάς ποτε περὶ τῶν μοιρῶν; Κυ. ἵν' πρότερόν μοι ὦ Ζεῦ, κἀκεῖνο εἴπῃς, εἰ καὶ ὑμῶν αὗται ἄρχουσι, καὶ ἀνάγκη ὑμῖν ἤρτῆσθαι ἀπὸ τοῦ λίνου αὐτῶν. Ζ. ἀνάγκη ὦ Κυνίσκε. τί δ' οὖν ἐμειδίασας; Κυ. ἀνεμνήσθην ἐκείνων τῶν Ὁμήρου ἐπῶν, ἐν οἷς πεποίηται αὐτῷ ὁ Ζεὺς

vera sunt: sed quum ab hisce Deabus deseruntur, ac per se carmina componunt, tunc vtique errant, & cum prioribus pugnantia disserunt. A Idque venia dignum, si homines cùm sint, Veritatem ignorant, quando numen illud abijt, quod quum præsens erat, per ipsos carmina componebat. *Cyn.* At hoc B quidem ita se habere dicemus. Illud præterea mihi responde. Nonne tres sunt Parcæ? nempe Clotho, Lachesis, & Atropos. *Iup.* Maximè. *Cyn.* Fatum ergo & C Fortuna, nam & hæc celebria sunt Numina, quænam sunt, aut quid ipsorum vtrumque potest? Vtrum paria sunt Parcis, an superiora? Omnes enim affirmantes D audio, Fortuna & Fato nihil esse potentius. *Iup.* Haud fas est omnia te scire Cynisce. Quorsum igitur hæc de Parcis interrogasti? *Cyn.* Si priùs mihi Iupiter & illud exposueris, num & in vos E illæ imperium obtineant, & necessum sit vos ex illarum lino pendere. *Iup.* Necessum omnino Cynisce. Quid ergo risisti? *Cyn.* Memini illorum Homeri carminum, quibus te in Deorũ

ἐκκλησίᾳ τῶν θεῶν ἀμιλλητὰς ἐποίεις αὐτοῖς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τινος χρυσῆς ἁλύσεως κρεμασθησόμενος τὰ πάντα. ἔφης γὰρ αὐτὸς, πλὴν μὴ σειρᾷ, καθήσειν ἐξ ἁπάντων. τοὺς θεοὺς ἅπαντας, εἰ βούλοιντο, ἐκκρεμασθῆναι μύθοις, καταπαγέντας βιάζεσθαι, οὐ μὴν καταπάσειν γε. σὺ δὲ ὁπότε ἐθέλησας, ῥᾳδίως ἅπαντας αὐτὴν γῆν ἁρπάσαις, αὐτήν τε θάλασσαν. τότε μὲ οὖν θαυμάσιος ἐδόκεις μοι πλὴν βίαν, καὶ ἀφελέσθαι τὸν μεταξὺ ἀκούων τῶν ἐπῶν. νυνὶ δὲ, αὐτόν σε ἤδη ὁρῶ μὴ σειρᾷς, καὶ τῶν ἀσειλῶν, ἀπὸ λέπτου νήματος ὡς φῆς κρεμάμενον. δοκεῖ δέ σοι μοι δικαιότερον εἶναι ὁ κλωθὼ μεγαλαυχήσασθαι, ὡς ἐγὼ αὐτόν σε ἀράσασαν θεωρῶσα ἐκ τοῦ ἀέρος, καθάπερ οἱ ἁλιεῖς ἐκ τοῦ καλάμου τὰ ἰχθύδια. Ζ. ἀλλ' οἶδ' ὅ, τι σοι ταυτὶ βούλεται τὰ ἐρωτήματα. Κυ. ἐκεῖνο δὲ Ζεῦ, ἐγὼ πρὸς τὰ μοιρῶν, καὶ τῆς εἱμαρμένης, μὴ βαρέως, μηδὲ πρὸς ὀργὴν ἀκούσῃς μου, τἀληθῆ μὲ παῤῥησίας λέγοντος. εἰ γὰρ ὕτως ἔχει ταῦτα, ἐγὼ πάντων αἱ μοῖραι κρατοῦσι, καὶ εὐδὲν ἂν ἔτι ἄλλως ἔχοι

cœtu concionantem introducit, quum minabaris te catena quadam aurea sursum omnia subducturum. Etenim dicebas te catenam cœlitus demissurum, quam si detrahere conarentur Dij omnes ex illa pendentes, detrahere non possent: tu verò quum velles, facilè omnes cum ipsa terra, & mari trahere posses. Quare tunc pollere mihi videbaris admirando robore, & audiendo carmina perhorrescebam. Nunc autem te video cum catena, minisque à tenui, vt ais, filo pendentem. Videtur itaque mihi multo iustius Clotho gloriari posse, vt quæ te ipsum ex fuso videat pendulum, quemadmodum piscatores vident pendentes à calamo pisciculos. *Iup.* Nescio quid tibi velis hisce quæstionibus. *Cyn.* Illud nimirum Iupiter, & per Parcas, & per fatum te obsecro, ne asperè, ne acerbè audias me veritatem liberè proferentem. Nam si hæc ità se habent, & Parcæ rerum omnium potiuntur, nihilque à quoquâ immutari potest,

eorum

ἀπὸ ξ δοξάντων αὐτοῖς, τίνος ἕνεκα ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι θύομεν, καὶ ἑκατόμβας προσάγομεν, εὐχόμενοι ἡμεῖς παρ' ὑμῶν τἀγαθά; οὐχ ὁρῶ γὰρ ὅ, τι ἂν ἀπολαύσαιμεν τῆς ἐπιμελείας ταύτης, εἰ μήτε τῶν φαύλων ἀποτροπὰς εὑρέσθαι δυνατὸν ἡμῖν ἐκ τῶν εὐχῶν, μήτε ἀγαθοῦ τινος θεοδότου ἐπιτυχεῖν. Ζ. οἶδα ὅθεν σοι τὰ κομψὰ ταῦτα ἐρωτήματα ὄντα, παρὰ τῶν καταράτων σοφιστῶν. οἱ μὴ δεῖν προνοεῖν ἡμᾶς τῶν ἀνθρώπων φασίν. ἐκεῖνοι γοῦν τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶσιν ὑπ' ἀσεβείας, ἀποβλέποντες καὶ τοὺς ἄλλους θύειν, καὶ εὔχεσθαι, ὡς εἰκαίου ὄν. ἡμᾶς γὰρ, οὔτε ἐπιμελεῖσθαι τῶν παρ' ὑμῶν, οὔθ' ὅλως τι δύνασθαι περὶ τὰ ἐν τῇ γῇ πράγματα. πλὴν οὐ χαιρήσουσί γε, τὰ τοιαῦτα διέξιοντες. Κυ. οὐ μὰ τὸν τῆς κλωθοῦς ἄτρακτον ὦ Ζεῦ οὐχ ὑπ' ὀμείνων ἀπαιδεύτων, ταῦτά σε ἠρώτηκα. ὁ δὲ λόγος αὐτὸς, ὃν οἶδ' ὅπως εἰπεῖν περιῶν ἡμῖν, εἰς τοῦτο ἀπέβη. περιττὰς εἶναι τὰς θυσίας φησίν. αὖθις δ' εἰ δοκεῖ, διὰ βραχέων ἐρή-

eorum quæ semel decreuerunt, quorsum vobis nos homines sacrificamus, & hecatombas offerimus, à vobis bonorum largitionem precantes? Non enim video, quem ex hac cura fructum percipiamus, si neque malorum auersiones precibus obtinere possumus, neque diuinitus boni quicquam conseqni. *Iup.* Noui vnde tibi suppetant argutæ istæ interrogationes, nempe ab execrandis illis sophistis, qui nos rebus humanis prouidere negant. Itaque illi quæstiones huiusmodi, præ impietate proponunt: alios homines à sacrificando, & votis nuncupandis auertentes, quasi inane sit illud: quandoquidem neque curamus ea quæ facitis, neque in his quicquam possumus quæ in terra geruntur. Verumtamen hæc dixisse dolebunt. *Cyn.* Non per colum Parcarum, Iupiter, ab illis persuasus, hæc te interrogaui. Disputatio verò nostra, nescio quomodo eò progressa in hoc ipsum incidit, ac superuacanea hominum sacrificia esse confirmat. Rursus verò, si videtur, paucis te in-

σομαί σε. σὺ δ', μὴ ὀκνήσῃς ἀποκείνασθαι, ἢ ὅπως ἀσφαλέστερον ἀποκεινῇ. Z. ἐρώτα, εἴ σοι σχολὴ τὰ τοιαῦτα λήρειν. Κυ. πάντα φὴς ἐκ τῶν μοιρῶν γίγνεσθαι. Z. φημὶ γάρ. Κυ. ὑμῖν δ' δυνατὸν ἀλλάττειν ταῦτα, καὶ ἀνακλώθειν; Z. οὐδαμῶς. Κυ. βέλει σοῦ ἐπαγάγω καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, ἢ δῆλον καὶ μὴ εἰπω αὐτό; Z. δῆλον μάλ. οἱ δέ γε θύοντες, ἃ τῆς χρείας ἕνεκα θυσιῶσιν, αὐτὰ δοσιν δὲ πολλὰ ποιήσαντες, καὶ ὥσπερ ὠνούμενοι τὰ ἀγαθὰ παρ' ἡμῶν, ἢ πριάμενοι ἄλλως τὸ βέλτιον. Κυ. ἱκανὸν καὶ τοῦτο, εἰ καὶ σὺ φὴς ὅτι μηδενὶ χρησίμῳ γίγνεσθαι τὰς θυσίας, χρηστότητι δέ τινι, τῶν ἀνθρώπων τιμώντων τὸ βέλτιον. καίτοι εἴ τις τῶν σοφιστῶν ἐκείνων παρῆν, ἤρετο ἄν σε καθ' ὅτι βέλτιόν φὴς τὸν θεὸν, καὶ ταῦτα, ὁμοδούλους τῶν ἀνθρώπων ὄντας, καὶ ὑπὸ τῶν αὐταῖς δεσποίναις τῶν μοίραις τεταγμένους. ἃ δὲ ἀποχρήσει αὐτοῖς τοῦτο ἀθανάτους εἶναι, ὡς δι' αὐτὸ αἰμύνεσθαι δοκεῖν. ἐπεὶ τοῦτό γε μακρῷ χεῖρόν ἐστιν, εἰ γε τοῦ μὲν, εἰ μηδὲν ἄλλο, θανάτου γε εἰς ἐλευθερίαν ἀφείλετο. ὑμῖν δ', εἰς ἀπειρον ἐκπίπτει τὸ πρᾶγμα,

terrogabo: tu verò ne graueris respondere, ac vide vt quàm cautissimè respõdeas. *Iup.* Interroga, si tibi vacat talia nugari. *Cyn.* Ais-ne omnia fieri nutu Parcarum? *Iup.* Aio. *Cyn.* Vos verò posse hæc mutare, & reuoluere? *Iup.* Nequaquam. *Cyn.* Vis ergo, vt quod sequitur, inducam? siue planum, siue secus illud dixero. *Iup.* Planũ vtique est. Nam qui Dijs sacra faciunt, necessitatis causã non faciunt, sed beneficium compensant, & veluti bona mercantur à nobis, aut alioqui, quod est præstantius, honore prosequuntur. *Cyn.* Hoc satis est, si etiam dicis nullius vtilitatis gratia sacra fieri: verùm bonitate quadã hominum quod præstantius est, colentium. At siquis ex Sophistis illis adesset, ex te quæreret quo nomine Deos præstantiores esse dicas, cũ sint hominũ cõserui, earundémq; dominarum, Parcarũ scilicet imperio obnoxij. Non enim sufficiet ipsis vt sint immortales, quò videantur meliores. Siquidem hoc multo est deterius: quoniam hos quidem, si nihil aliud, mors saltem in libertatem asserit. At res vobis in immensum exit,

καὶ ἀίδιος ἡ δουλεία γίγνεσθαι, ἐὰν μακρῷ τῷ λίνῳ ἐρεφσηθῶν. Ζ. Ἀλλ' ὦ Κυνίσκε, τὸ ἀίδιον τοῦτο, καὶ ἄπειρον, ἔνδαιμον ἡμῖν ὄντι, καὶ ἐν ἅπασιν ἀγαθοῖς ἡμεῖς βιώμεν. Κυ. οὐχ ἅπαντες ὦ Ζεῦ, ἀλλὰ διώρισται καὶ παρ' ὑμῖν τὸ πρᾶγμα, καὶ πολλὴ ταραχή ἐστι. σὺ μὲν γὰρ εὐδαίμων, βασιλεὺς γάρ, καὶ δυνάσαι ἀναστῆσαι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλατταν, ὥσπερ ἱμονιὰν κάθεις. ὁ δ' Ἥφαιστος, χωλός ὄστις, βάναυσός τις καὶ πυρίτης καὶ τέχνην. ὁ Προμηθεὺς δέ, καὶ ἀνεσκολοπίσθη ποτέ. σὲ γὰρ πατέρα σου τί ἂν λέγοιμι, πεδήτην ἔτι ἐν τῷ ταρτάρῳ ὄντα; καὶ ἐξὸν δέ φασιν ὑμᾶς, καὶ πρᾴως ἔχειν, καὶ δουλεύειν ἐνίοτε παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸν ἀδελφὸν παρὰ τῷ Λαομέδοντι, καὶ παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ τὸν Ἀπόλλω. ταῦτα δέ μοι ὁ πάνυ εὐδαίμονα εἶναι δοκεῖ, δι' ἃ ἐοίκασιν ὑμῶν οἱ μὲν πένες, εὐτυχεῖς τε, καὶ ἔμμισθοι εἶναι. οἶδε, ἔμπαλιν. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι καὶ λησταὶ ἐστε, ὥσπερ ἡμεῖς, καὶ πειρατικὰ ἔχετον ἱερόσυλον, καὶ ὠμὸν πλουσιωτάτων, πενέσθαι ἐν ἀκαρεῖ χρόνου γίγνεσθε. πολλοὶ δὲ καὶ κατεχωνεύθησαν ἤδη, χρυσοῦ, ἢ ἀργυροῦ ὄντες.

æternáq; est vestra seruitus, dum longo filo voluitur. *Iup.* At ô Cyniſce, hæc temporis perpetuitas, & immenſitas, fœliciter nobis cedit, ac vitam bonis omnibus affluentem agimus. *Cyn.* Non omnes, Iupiter. Nam diſcrimen inter vos extat, multáque ineſt perturbatio. Nam tu beatus es: regnas enim, & terram ac mare potes tanquã demiſſo fune attollere. Vulcanus autem, eſt claudus, mechanicus, & ignipotens. Olim verò cruci affixus eſt Prometheus. Quid patrem tuum commemorem, quem adhuc in tartaro vinctum eſſe conſtat? Quid etiam vos amare, vulnerari, interdum apud homines ſeruire ducunt, quemadmodum fratrem tuum apud Laomedontem, & apud Admetum, Apollinem. Hæc quidẽ non plena mihi videtur fœlicitas: ſed veſtrûm alij videntur fortunati & fœlices, alij contrà. Omitto vos perinde atque nos latrocinijs & ſacrilegijs compilari à ſacrilegis, & ex ditiſſimis pauperrimos momento temporis euadere. Multi etiam veſtrũ ex auro argento ue conflati ſunt:

οἷς τοῦτο εἴμαρτο γιγνέσθαι. Ζ. ὁρᾷς; ταῦτ' ἤδη ὑβρίζεις καὶ ὦ Κωίσκε φής. καί σοι τάχα μεταμελήσει ποτὲ αὐτῶν. Κυ. φείσου ὦ Ζεῦ τῶν ἀπειλῶν, εἰδὼς οὐδέν με πείσομαι κακὸν, ὃ τι μὴ κατὰ τὴν μοῖραν ἔσται σοὶ ἔδοξεν. ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ὁρῶ τοὺς τοιούτους ὀλαζομένους. μὴ οἴεσθε πλείους, διαφεύξεσθαι ὑμᾶς. οὐ γὰρ εἴμαρτο οἶμαι ἁλῶναι αὐτούς. Ζ. ὦ ἔλεγον ὡς ἄρ' ἐκείνων τις εἶ, τὰ αὐτομολοῦντα τιμὴ προήσεται τῷ λόγῳ; Κυ. παύσω σε Ζεῦ, δέδιας αὐτὸν ὃν οἶσθ' ὅτου ἕνεκα. πάντα γοῦν ὁπόσα ἂν εἴπω, οἴσει ἐκείνων ἐπιτεύγματα εἶναι. ἐγὼ δὲ ἤρετό τίνος ἂν ἄλλης ταλαντεύεις, ἢ παρὰ σοῦ μάθοιμι; πάντως σε ἂν καὶ τοῦτο ἐξοίσω, τίς ἡ προνοία ὑμῶν αὕτη ἐστὶ, μοῖρα τίς, ἢ καὶ ὑπὲρ ταύτας θεὸς, ὥσπερ ἄρχουσα καὶ αὐτῶν ἐκείνη; Ζ. ἤδη σοι καὶ πρότερον ἔφην οὐ θεμιτὸν εἶναι πάντα σε εἰδέναι. σὺ δ' ὧν τι ἂν ἀρχὴν ἐρωτήσειν φήσας, οὐ παύῃ πρός με τοιαῦτα λεπτολογούμενος. καὶ ὁρῶ ὅτι σοι τὸ κεφάλαιόν ἐστι τοῦ λόγου, ἐπιδεῖξαι οὐδενὸς ἡμᾶς προνοοῦντας τῶν ἀνθρωπίνων. Κυ. οὐκ ἔγωγε τοῦτο, ἀλλὰ

quibus erat hoc à fato præstitutũ. *Iup.* Vides vt contumelijs nos petis Cynisce, forsan olim tibi pœnitendis. *Cyn.* Parce minis Iupiter, cũ scias me nihil passurum quin id ante te mihi fuerit à Parca destinatum: quoniam neque illos ipsos sacrilegos puniri video: sed plurimi manus vestras effugiunt, cùm in fatis non esset vt caperẽtur. *Iup.* Nonne dicebam te ex eorũ esse numero qui verbo prouidentiam tollunt? *Cyn.* Omnino Iupiter, metuis ipsos nescio quorsũ: proinde quæcunque dixero, illorum doctrinã esse arbitraris. Verùm ego vnde veritatẽ, nisi ex te didicero? Cæterùm lubenter ex te quærerem, quęnam vobis sit hæc Prouidentia, Num Parca aliqua, an verò superior his quæpiam Dea, tanquam illarum domina. *Iup.* Iam ante dixi tibi, fas non esse vt omnia scias. At tu cùm initio dixisses te vnum quid interrogaturum, non desinis huiusmodi nugas mihi proponere. Et iam quò tuæ disputationis tendat summa, perspicio, vt nimirum ostendas in rebus humanis nihil fieri nostra prouidentia. *Cyn.* Hoc meum non est: sed tu paulò antè dixisti σὺ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφησθα

πως μοίρας εἶναι τὰς πάντα ἐπιτελούσας, εἰ μὴ μεταμέλει σοι ἐκείνων, καὶ μετατίθησαι αὖθις τὰ εἰρημένα. καὶ ἀμφισβητεῖ τῆς ἐπιμελείας, παρωσάμενοι τὴν εἱμαρμένην. Z. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἡ μοῖρα δι' ἡμῶν ἕκαστα ἐπιτελεῖ. Κυ. μανθάνω, ὑπηρέται, καὶ διάκονοί τινες τῶν μοιρῶν εἶναι φατέ. τὴν ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐκεῖναι ἂν εἶεν αἱ τεκταινόμεναι. ὑμεῖς δ', ὥσπερ σκέπαρνα πρὸς, καὶ ἐργαλεῖα ἐστὲ αὐτῶν. Z. πῶς λέγεις; Κυ. ὥσαρ οἶμαι καὶ τὸ σκέπαρνον τῷ τέκτονι, καὶ τὸ βύπαιον, συνεργεῖ μέν τι πρὸς τὴν τέχνην, οὐδεὶς δ' ἂν εἴποι ὡς ταῦτα, τεχνίτης ἐστὶν, οὐδὲ ἡ ναῦς ἔργον τὸ σκεπάρνου, ἢ τοῦ βυπαίου, ἀλλὰ τοῦ ναυπηγοῦ. οὕτως ἀνάλογον ἡ μὲν ναυπηγουμένη ἔκασα, ἡ εἱμαρμένη δέον. ὑμεῖς δ', ἅτε βύπαια, καὶ σκέπαρνα ἐστὲ τῆ μοιρῶν. καὶ ὡς ἔοικεν, οἱ ἄνθρωποι δίκην τὴν εἱμαρμένην δύνῃ, καὶ παρ' ἐκείνης αἰτεῖν τἀγαθά. οἱ δ', ἐφ' ὑμᾶς ἴασι, προσόδοις, καὶ τιμαῖς γεραίροντες. οὐδὲ ἡ εἱμαρμένη τιμῶντες οὐ δοκοῦσι δυνατὸν εἶναι ἀδικῆσαι, καὶ μεταβάλλειν τι τῶν ἐξ

Parcas esse quæ omnia faciunt: nisi illorum te pœnitet, tuáque dicta reuocas, expulsóque fato de suscipienda cura deliberatis. *Iup.* Nequaquam: sed Parca per nos facit singula. *Cyn.* Intelligo. Ergo Parcarum famulos & ministros vos esse perhibetis. Sic illæ sunt quæ prouident, vos veluti illorum fabrilia instrumenta estis. *Iup.* Quid dicis? *Cyn.* Nempe ceu ascia fabro lignario, & terebrum ad perficiendam artem est adminiculo, nemo dixerit hæc esse artificem: neque nauim esse asciæ, aut terebri, sed naupagi opus. Pari ratione Fatum est quod omnia facit: vos terebra, & asciæ Parcarum estis. Atque vt par est, homines qui sacra facere Fato, ab eóque bona petere deberent, vos supplicationibus, & honoribus venerantur. Ac neque si Fatum sacrificijs & votis colerent, id rectè facerent. Nõ enim puto Parcas amplius mutare & vertere posse quicquam eorum quæ de quouis ab initio decreta sunt.

ἀπ, εἰς δέον αὐτὸ ἕκαστον. αὐτὰς ἔτι δ' μοίρας ἀλλὰ ἀρχῆς δεξάμενοι περὶ ἑκάστου,

ἢ ζωῶν ἄτροπος, ἂν ἀνάριστο
αὖ, εἴ πις εἰς τοὐναντίον ῥέψειε
τ' ἄλλαχτον, ἀναλύων τ' κλω-
θοῦς τὸ ἔργον. Ζ. σὺ ἤδη ὦ Κυ-
νίσκε, οὐδὲ τὰς μοίρας πιμᾶσθαι A
θεὸς τῶν ἀνθρώπων ἀξιοῖς,
δοκῶ ἔοικας ἅπαντα συγχεῖν
θεραπεῦσθαι. ἡμεῖς δ', εἰ μὴ μη-
δενὸς ἄλλου ἕνεκα, τό γε μαντεύ-
εσθαι, καὶ θεμιλνύειν ἕκασα
τῶν ὑπὸ τ' μοίρας κεκυρωμέ- B
νων, δικαίως τιμᾶμεθα αὖ. Κυ.
τὸ μὲν ὅλον, ἄλυσιν ὦ Ζεῦ,
θεοειδέναι τὰ μέλλοντα, οἷς
γε τὸ φυλάξασθαι αὐτὰ, παν- C
τελῶς ἀδύνατον, εἰ μὴ παρὰ
τοῦτο φῄς, ὡς θεομαθὼν, ὡς
ὑπ' αἰχμῆς σιδηρᾶς τεθνήξε-
ται, δύναιτ' ἂν ἐκφυγεῖν τ'
θάνατον, καθείρξας ἑαυτόν.
δὴ ἀδύνατον. ἥξει γὰρ αὖ- D
τῷ ἡ μοῖρα κωλυηθέντα,
καὶ παραδώσει τῇ αἰχμῇ. καὶ ὁ
Ἀδρηστος, ὅπ τ' σῶ ἀφεὶς
τὸν λόγχιμ, ὀνείνη μὲ ἁμαρ-
τήσετ), φονεύσει δ' τ' Κροίσου F
παῖδα, ὡς αὖ ἀπὸ ἰοχμοῦ θεσ-
τάγματος τ' μοιρῶν φερομένου
τῷ ἀκοντίου ὅπ τ' νεανίσκου. τὸ
μὲν γὰρ Λαΐῳ καὶ γελοῖον, τὸ,
Μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοχε, δαι-
μόνων βίᾳ. εἰ γὰρ τεκνώσεις φο-
νεῖ παῖδα, ἀποκτενεῖ σε ὁ φύς.

Proinde æquo animo non tulerit Atropos, siquis Clothûs laborem dissoluës, fusum torqueat in contrarium. *Iup.* Tu iam Cynisce, neque Parcas ab hominibus colendas esse censes, sed videris malle omnia confundere. Nos verò, etsi nullam aliam ob causam, saltem quia diuinamus, & quæcunque à fato sancita sunt, præmonemus, merito colamur. *Cyn.* Omnino inutile est, Iupiter, futura præscire, ijs qui neutiquam ea deuitare possunt, nisi contrà dicas, eum qui præsciuerit se ferrea cuspide interemptum iri, mortem se includendo vitare posse. At fieri non potest, nam ad venationem educit illum Parca, & hastæ objicit. Ac Adrastus emissa in suem cuspide, ab eo quidem aberrabit, Crœsi verò filium necabit, quasi violento quodam Parcarum decreto feratur in iuuenem. Quinetiam ridiculum est istud quod Laio dixerunt, Caue dijs nolentibus prolem seras. Nam sobole suscepta occidet te filius. Etenim superuacaneam esse puto earum rerum admonitionē,

πειθὴ γὰρ οἶμαι ἡ παραίνεσις

πρὸς τὰ παίτως οὕτως ἡμισό-
μνμα. τοι γάρ τοι μοῖ ἦ χρησμὸν,
καὶ ἔπεισε, καὶ ὁ φὺς, ἀπέ-
κτεινεν ἀυτόν. ὥστε οὐχ ὁρῶ
αὐθ' ὅτου ἀπαιτεῖτε ἦ μισθὸν A
ἐπὶ τῇ μαντικῇ. ἐῶ γὸ λέγειν
ὡς λοξὰ, κὴ ἐπαμφοτερίζοντα
τοῖς πολλοῖς χρᾶν εἰώθατε, ἃ
παίν ἀποσαφοῦντες, εἰ ὁ τὸν
Αλυν διαβαὶς, τὸν ἀυτῦ ἀρ- B
χὸν καταλύσει, ἦ τὸν τῦ Κύ-
ρυ. ἄμφω γὸ δυνάται ὁ χρη-
σμός. Ζ. ἰῶ πε ὦ Κυνίσκε,
τῷ Απόλλωνι ὀργῆς ἀεπία κῦ
τῦ Κροίσου, διότι ἐπειρᾶτο C
ἐκεῖνος ἀυτῦ ἄρνεια κρέα, καὶ
χελώνης ἐς τὸ ἀυτὸ ἕψων. Κυ.
ἔχειλῶ μὸν μὴ ὦ ὀργίζεσθαι,
θεὸν ὄντα. πλὴν ἀλλὰ τὸ ἄπα-
πατηθῆναι τῷ λυδῷ ὑπὸ τῦ D
χρησμῦ, ἐπέσχετο οἶμαι. καὶ
ἄλλως, τὸ μὴ σαφῶς ἀκέσαι τὰ
μέλλοντα, ἦ εἰ μαρμάρων ἐπέ-
κλωσεν. ὥστε κὴ ἡ μαντικὴ ὑμῶν,
ἐκείνης μέρος ἐστίν. Ζ. ἡμῖν ὦ,
ὦ δ' ἐν ἀπολεῖπεις, ἀλλὰ μάτην E
θεοί ἐσμεν, ὅτε φρόνιμά τινα
εἰσφερόμενοι εἰς τὰ πράγμα-
τα, ὧν ἕνεκα θυσιῶν ἄξιοι, καθάπερ
ξύλινα ὡς ἀληθῶς, ἦ σκέπαρ-
να; καί μοι δοκεῖς εἰκότως μη
καταφρονεῖν, ὅτι κεραυνὸν ὡς
ὄφελε δυνηκυλημένος, αἰθέχομαί

quæ non possunt non fieri. Atqui accepto responso & prolem suscepit, & à filio interemptus est. Quare non video quam ob rem & mercedem exigatis propter vaticinium. Vt interim silentio præteream, quòd obliqua, quæque in vtramque partem referri possunt, vulgo respondere soletis, nõ admodum clarè explicãtes, num ille traiecto Hale suum ipsius imperium euersurus esset, an Cyri, vtrumque enim potest oraculum. *Iup.* Erat ô Cynisce, quædam Apollini in Crœsum iræ causa: quia illum tentauerat, carnes ouillas ac testitudinem vnà elixãdo *Cyn.* Atqui Deo conueniebat non irasci. Attamen vt puto, in fatis erat vt Lydus ille ab oraculo deciperetur. Atque aliàs, ne futura perspicuè audiret, fatũ præstituerat. Itaq; & vestra diuinatio, pars est illius. *Iup.* At nobis nihil relinquis: verùm frustra Dij sumus, qui neque prouidentiam in res humanas inferimus, neque sacrificijs digni sumus, haud aliter reuera quàm terebra, aut asciæ. Ac sanè videris meritò me contemnere, quòd cùm fulmine armatus sim, sustineo te talia in nos differentem.

σε τοσαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντα.

Κυ. βάλλε ὦ Ζεῦ, εἰ μοι κεραυνῷ πληγῆναι εἱμαρται. καὶ σε οὐδὲν αἰτιάσομαι τὴν πληγήν, ἀλλὰ τὴν κλωθὼ, τὴν διὰ σοῦ πρᾶσσουσαν. οὐδὲ γὰρ τὸν κεραυνὸν αὐτὸν φαίην ἂν αἴτιον μοι γενέσθαι τοῦ βουλήματος. πλὴν ἐκεῖνόγε ὑμᾶς ἐρήσομαι, καὶ σε, καὶ τὴν εἱμαρμένην. σὺ δέ μοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνης ἀπόκρινον. ἀνέμνησας γάρ με, ἀπιὼν πρὸς τοὺς ἱεροσύλους, καὶ λῃστὰς ἀφέντες, καὶ τοσούτους ὑβριστὰς, καὶ βιαίους, καὶ ὀρύχους, φράσω τινὰ πολλάκις κεραυνοῦντες, ἢ λίθον, ἢ νεὼς ἱστίον, οὐδὲν ἀδικήσαντα; εἰπέ τοι ὦ, χρησόν τινα. καὶ ὅσιον ὁδοιπόρον; τί σιωπᾷς ὦ Ζεῦ; ἢ οὐδὲ τοῦτο μεμάθηκας εἰδέναι; Ζ. ἔγωγε ὦ Κυνίσκε. σὺ δὲ πολυπράγμων τις εἶ, καὶ ἐκ οἵας οἵαν ταῦτα ἥκεις μοι συμπεφορημένος. Κυ. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐκεῖνο ὑμᾶς ἔρωμαι, σέ τε, καὶ τὴν εἱμαρμένην, καὶ τὴν εἱμαρμένην, εἰ ποτε Φωκίων μὲν ὁ χρηστὸς, ὃν τοσαύτην πενίαν, καὶ ἀσκήσει τὴν αὐταρκείαν, ἀπέθανε καὶ Λεωσθένης περὶ αὐτὸν, Καλλίας δὲ, καὶ Ἀλκιβιάδης, ἀκόλαστα μειράκια, ὑπερπλούτουν, καὶ Μειδίας ὁ ὑβριστὴς, καὶ Χάροψ ὁ αἰγινήτης, κίναιδος ἀνθρωπος, τὴν μητέρα λιμῷ ἀπεκτονώς.

Cyn. Feri ô Iupiter, si mihi fatale est fulmine feriri. Neque te ictus accusabo, sed Clothonem tua opera vulnus infligentem. Neque enim fulmen ipsum dicam mihi vulneris causam extitisse. Verùm illud vos interrogabo, te & Fatum: tu verò mihi ipsius nomine respondе. Etenim hoc ministuis in memoriam reuocasti: quî fit tandem, vt omissis tot sacrilegis, latronibus, flagitiosis, violentis, periuris, quercum aliquam plerumq; aut lapidem, aut nauis insontis velum fulmine petatis? Interdum etiam frugi & sanctum viatorem. Quid taces Iupiter, aut fortasse ne hoc quidem me nosse fas est? *Iup.* Nefas est Cynisce. Tu verò curiosus es, neque scio vnde his mihi comportatis venias. *Cyn.* Proinde neque illud vos rogem, te nimirum, & Prouidentiam, & Fatum, cur Phocion ille bonus, in tanta paupertate, & rerum necessariarum penuria diem obierit: & ante ipsum Aristides: Callias verò & Alcibiades iuuenes intemperantes, ditissimi fuerint, & scelerat⁹ Midias, & Charops Ægineta, homo cinædus, qui matrem fame peremit.

πάλιν, Σωκράτης μέ, παρεδόθη τοῖς ἕνδεκα, Μέλητος δέ, οὐ παρεδόθη. καὶ Σαρδανάπαλος μέ, ἐβασίλευσε, δῆλις ὤν. Περσῶν δὲ τοσοῦτοι καλοί, κἀγαθοὶ ἄνδρες, ἀπεσκολοπίζοντο πρὸς αὐτῶ, διότι μὴ ἤρεσκοντο τοῖς γιγνομένοις. ἵνα δὲ ὑμῖν μὴ τὰ νῦν λέγω καθ' ἕκαστον ἐπέξιων, τοὺς μὲ πενήτας, εὐδαιμονοῦντας, καὶ τοὺς πλουσίους, ἀχθομένους δὲ καὶ φερομένους τοὺς χρηστοὺς, ἐν πενίᾳ, καὶ νόσοις, καὶ μυρίοις κακοῖς πεζομένους. Z. οὐ γὰρ οἶδα ὦ Κωΐσκε, ἡλίκας μὲν ἔχει βίον οἱ πονηροὶ τὰς κολάσεις ὑποφέρουσιν, ἢ ἐν ὅσῃ οἱ χρηστοὶ εὐδαιμονίᾳ διατελοῦσιν. Κυ. ἀλλά μοι λέγεις, ὦ πῦρ, καὶ ταντάλους. ἐγὼ δέ, εἰ μή τι τοιοῦτόν ἐστιν, εἴσομαι τὸ σαφὲς ἐπειδὰν ἀποθάνω. τὸ δὲ νῦν ἔχον, ἐβουλόμην ἂν ὁπόσον οὖν τοῦτον χρόνον εὐδαιμόνως διαβιώσας, ἐκ τοῦ ἑκκαίδεκα γυπῶν κείρεσθαι τὸ ἧπαρ ἀποθανών, ἀλλὰ μὴ ἐνταῦθα διάγων, ὥσπερ ὁ Ταύταλος, ἐν μακάρων νήσοις πίνειν μὲν ἂν ἡδέων, ἐν τῷ Ηλυσίῳ λειμῶνι κατακείμενος. Z. τί φής; ἀπόρρητοί εἰσί τινες κολάσεις, καὶ τιμαὶ, καὶ δικαστήριον, ὅπου δὴ καὶ κρατήσεται ὁ ἐμὸς βίος;

Contrà Socrates vndecim viris traditus est, Meletus verò non item: & Sardanapalus effœminatus regnauit, Persarum verò tot viri præclari ab ipso crucifixi sunt, quia factis ipsius non delectabantur. At ne vobis sigillatim edisseram quę nunc geruntur, vt praui & facinorosi fœlices sunt: boni verò rapiuntur & feruntur, paupertate, morbis, & malis sexcentis pressi. *Iup.* Nescis enim, Cynisce, quãta supplicia post hanc vitam ferant scelesti, aut in quanta fœlicitate versentur boni. *Cyn.* Inferos mihi dicis, Tityos, & Tantalos. Ego verò si quid est istiusmodi, perspicuè cognoscam vbi vita defunctus fuero. Quantum ad præsẽs attinet, velim vt quãtumcunque hoc temporis in viuis exigendũ est, beatè exigam, & à sedecim vulturibus hepar meum à morte depascatur: sed non in hac vita siti laborans, vt Tantalus, in beatorum insulis cũ Heroibus, in Elysio campo constitutus bibã. *Iup.* Quid ais? Annon credis esse supplicia, honores, & forum iudiciale vbi vniuscuiusque vita examinatur? *Cyn.*

Κυ. ἀκούω πυὰ Μίνω κρῆτα δικάζειν κάτω τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἀπόκεινάι τι ἢ οὐ σὸς υἱὸς εἶναι λέγεται. Ζ. τί δ' ἢ δ' αὐτὸν ἐρωτᾷς ὦ Κυνίσκε; Κυ. τίνας κολάζει μάλιστα. Ζ. τοὺς πονηροὺς δηλαδή, οἷον ἀνδροφόνους, ἢ ἱεροσύλους. Κυ. τίνας δὲ παρὰ τῶν ἥρωας ἀποπέμπει. Ζ. τοὺς ἀγαθούς τε, καὶ ὁσίους, ἢ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας. Κυ. τίνος ἕνεκα ὦ Ζεῦ; Ζ. διότι οἱ μὲν, πμῆς, οἱ δὲ, κολάσεως ἄξιοι. Κυ. εἰ δέ τις ἀκούσιόν τι δεινὸν ἠργάσατο, κολάζεται ἢ τοῦτον δικαίως; Ζ. οὐδαμῶς. Κυ. οὐδ' ἄρα εἴ τις ἄκων τι ἀγαθὸν ἔδρασεν, οὐδὲ τοῦτον τιμᾷ ἀξιώσειεν αὖ; Ζ. οὐ γὰ οἶμαι. Κυ. ἀδέκα τοιγαροῦν ὦ Ζεῦ, ἅτε τιμᾶν, ἅτε κολάζειν αὐτῷ πρέπει. Ζ. πῶς ἀδέκα; Κυ. ὅτι ἀδὲν ἐκόντες οἱ ἄνθρωποι ποιοῦμεν, ἀλλά τινι ἀνάγκη ἀφύκτῳ κεκελευσμένοι, εἴγε ἀληθῆ ἐκεῖνά ἐστι τὰ ἔμπροσθεν ὁμολογούμενα, ὡς ἡ μοῖρα, πάντων αἰτία. ἢ λοιπὸν φονεύσῃ τις, ἐκείνη ἐστὶν ἡ φονεύσασα. ἢ λοιπὸν ἱεροσυλῇ, προστεταγμένον αὐτῷ ἔρᾷ. ὥστε εἴγε τὰ δίκαια ὁ Μίνως δικάζειν μέλλοι, τοῦτο εἰμαρμένον,

Audio Minoem quendam Cretensẽ infra talibus rebus cognoscendis operam dare: de quo mihi aliquid respõdenum tuus sit filius, vt aiunt. A *Iup.* Quamobrem verò ista de illo quæris Cynisce? *Cyn.* Quos potissimũ afficit supplicio? *Iup.* Prauos nimirum, veluti homicidas, & sacrilegos. *Cyn.* Quosnam verò ad B heroas mittit? *Iup.* Nẽpe bonos, sanctos, quíq; secũdum virtutẽ vixerũt. *Cyn.* Quorsum Iupiter? *Iup.* Quoniam alij honore, alij supplicio sũt digni. *Cyn.* Quòd siquis C inuitus mali quidpiam commiserit, nũ & hunc supplicio affici iustum censet? *Iup.* Nequaquam. *Cyn.* Proinde, nèque siquis inuitus boni aliquid fecerit, eum honore dignabitur? *Iup.* Nequaquã. D *Cyn.* Itaq; haud conuenit illi ô Iupiter vllum neq; honore ornare, neq; supplicio afficere. *Iup.* Quomodo nullũ? *Cyn.* Quoniã nihil nos homines spõte facimus, sed necessitate quadam ineuitabili E cõpulsi: siquidẽ vera sũt illa quæ antè confessus es, nẽpe Parcam esse rerum omnium causam. Iam siquis alterum interemerit, Parca in culpa est. Siquis sacrilegium perpetret, facinus à Parca sibi iniũctũ admisit. Itaq; si Minos rectè vti velit iudicio,

αὐτὶ τῦ Σισύφου κολάσεται, ἢ τὴν μοῖραν, αὐτὶ τῦ Ταντάλου. τί γὰρ ἐκεῖνοι ἠδίκησαν, πειθόντες τοῖς ἐπιτάγμασιν; Ζ. ὡς ἔτι σὺ ἀποκρίνεσθαι σοι ἄξιον, τοιαῦτα ἐρωτῶντι. θρασὺς γὰρ εἶ, καὶ σοφιστής. καί σε ἀπειμι ἤδη καταλιπών. Κυ. ἐβουλόμην μὲν κἂν ἔτι τῦτο ἔρεσθαι, ποῦ αἱ μοῖραι διατείβουσιν, ἢ πῶς ἐφικνῦνται τῆ ἐπιμελείᾳ τῶν τοσούτων ἐς τὸ λεπτότατον. ἢ ταῦτα, τρεῖς ὄσαι. ἐπίπονον γάρ τινα, ἢ ὡς ἔυμοιρόν μοι δοκῦσι βιῦν τὸν βίον, τοσαῦτα ἔχουσαι πράγματα. ἢ ὡς ἔοικεν, ὁ παῦ ἀδὲ αὖται ὑπὸ χρησῆ εἱμαρμένῃ ἐγγυνήσαντο. ἐγὼ γοῦν εἴ μοι αἵρεσις δοθείη, ὡς ἂν ἀλλαξαίμην πρὸς ἀυτὰς τὸν ἐμαυτῦ βίον, ἀλλ' ἐλοίμην ἂν ἔτι πενέστερος διαβιῶναι, ἢ πρ καθῆσθαι κλώθων ἄπρακτον, τοσούτων πραγμάτων μεσὸν, ὀπτηρῶν ἔχουσα. εἰ δὲ μὴ ῥᾴδιόν σοι ἀποκρίνασθαι πρὸς ταῦτα ὦ Ζεῦ, καὶ τούτοις ἀγαπήσομεν, οἷς ἀπεκρίνω. ἱκανὰ γὰρ ἐμφανίσαι περὶ τῆς εἱμαρμένης, καὶ προνοίας λόγον. τὰ λοιπὰ δ', ἴσως οὐχ εἱμαρτο ἀκῦσαί μοι.

fatũ, nõ Sisyphum, Parcam, non Tantalũ puniet. Quid enim iniustè illi egerunt, quum mandatis obtemperarunt? *Iup.* Non ampliùs ne respondere quidem conuenit tibi talia interroganti: audax enim es, & sophista, iámque abeo te relicto. *Cyn.* Optabam equidem hoc etiam ex te quærere, vbi Parcæ degant, aut quomodo res tantas exacta cura assequantur: idque tres cùm sint. Etenim laboriosam, & minimè fœlicem vitam viuere mihi videntur, tot negotia habentes. Vtq; verisimile est, hæ fato non admodum bono natæ sunt. Itaque ego si mihi daretur optio, nequaquam cum illarum vita meam commutarem: sed pauperior æuum exigere mallem, quàm sedere singula obseruando dum contorquerem fusum tot negotijs refertum. Cæterùm si tibi non est facile Iupiter, ad hæc respondere, etiam his ad quæ respondisti, contenti erimus. Sufficiunt enim ad sermonem de Fato & Prouidentia declarandum. Reliqua fortasse in fatis non est vt audiam.

ΖΕΥΣ ΤΡΑΓΩΔΟΣ. IVPITER TRAGOEDVS.

ARGVMENTVM.

Eiusdem propè argumenti & hic Dialogus est, nisi quòd hic Epicureum etiam quendam introducit, qui deos omnino negat vlles esse, nedum prouidentia sua mundum gubernare, fortuitóque ac temere omnia geri contendit. Deinde & ipsa tractatio in plures personas spargitur ac tota dramatica est.

ΕΡΜΗΣ. MERCVRIVS.

Ω Ζεῦ, τί σύννους, ἐν κατα-
μόνας σαυτῷ
λαλεῖς, ὠχρὸς
πειπατῶν, φι-
λοσόφου τὸ χρῶμα ἔχων, ἐμοὶ
προσανάθου. λάβε με σύμβουλον
πόνων. μὴ καταφρονήσῃς οἰκέ-
του φλυαρίας. ΑΘη. ναὶ πάτερ
ἡμέτερε κρονίδη, ὕπατε κρόν-
των. γουνοῦμαί σε θεὰ γλαυ-
κῶπις, τειτοβρύεια, ἀκύδα,
μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἰδῶμεν ἅδη,
τίς μῆτις δάκνει σε κατὰ φρέ-
να, καὶ κῆρ θυμόν. ἢ τί βαρὺ
στενάχεις. ὠχρὸς τέ σε εἶλε
παρειάς. Ζ. ὀὐ ἔστιν ἀδὲν δεινὸν
ὥδ' εἰπεῖν ἔπος, ὐδὲ πάθος,
οὐδὲ συμφορὰ τραγῳδικὴ,
ἥς ὐκ ἂν ἄροιτ' ἄχθος ἡ
θεῶν φύσις. ΑΘη. Απολλον,
οἵοις φοιβείοις ἀρχὴ λόγων.

O Iupiter, quid
cogitabũdus,
& solus apud
te loqueris,
pallidus am-
bulans, & Phi-
losophi colorem præ te fe-
rens? Id mihi communica,
& accipe me tuisin molestijs
consiliarium. Ne tui famuli
nugas contemnas. *Min.* Sanè
ita magne parens hominum
rex, atque Deorum, Te
precor en glaucis oculis
Tritonia Pallas, Fare age,
ne celes, quòd sint hæc co-
gnita nobis, Quod te consi-
lium dubio sub pectore
versat? Cur gemis? & tacito
pallor subsurgit in ore? *Iup.*
Nunquam grauis res vlla
sic dici potest, Non passio,
non vlla tragica calamitas
Natura diuũm cuius haud
onus ferat. *Min.* O Phœbe
qualibus incipit proœmijs.

Ζ. ὦ πανυκάμισοι, χθόνια γῆς πτεύματα, σύτ' ὦ Προμηθεῦ, διά μ' εἴργασαι κακά. ΑΘη. τί δ' ὄζῃ; θεὸς χρεὼν γὰρ οἰκείων ἐρεῖς. Ζ. ὦ μεγαλοστράτου σεμνᾶς ῥοίζημα, τί μοι ῥέξεις; ΑΘη. κοίμισον ὀργάς, εἰ μὴ κωμῳδεῖν ὥσπερ ἔτοι δυνάμεθα, μὴ γὰρ τὸν Εὐριπίδην ὅλον καταπεπώκαμεν, ὥστέ σοι τὰ δράματα ζητεῖν. Ηερ. ἀγνοεῖν ἡμᾶς νομίζεις τὴν αἰτίαν τῆς λύπης, ἥτις ἐστί σοι; Ζ. οἶδ', ἐπίτοι κἂν σκώπτωσι μέγα. Η. οἶδα τὸ κεφάλαιον αὐτὸ, ὧν πάσχεις, ὅτι ἐρωτικόν ἐστιν. οὐ μὴν κακῶς γε ἔχουσ' ἔδοις ἂν πολλάκις ὑβριζομένη ὑπὸ σοῦ τὰ τοιαῦτα. εἰκὸς γοῦν ἦτοι Δανάλην τινὰ, ἢ Σεμέλην, ἢ Εὐρώπην αὖθις ἐρᾷν σε, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔρωτος. εἶτα βουλεύεσθαι ταῦρον, ἢ σάτυρον, ἢ χρυσὸν γενόμενον, ῥυῆναι διὰ τοῦ ὀρόφου εἰς τὸν κόλπον τῆς ἀγαπωμένης. τὰ σημεῖα γὰρ ταῦτα, οἱ στεναγμοὶ, καὶ τὰ δάκρυα, καὶ τὸ ὠχρὸν εἶναι, οὐκ ἄλλου του, ἢ ἔρωτός ἐστιν. Ζ. ὦ μακαρία, ἥτις οὐκ ἔρωτα, οὐ ταῖς τοιαύταις παιδιαῖς, οἷαι τὰ ἡμέτερα πράγματα εἶναι. Η. ἀλλὰ τί ἄλλο, εἰ μὴ τοῦτο αἰτιᾷ σε, Διὰ ὄντας

Iup. O peſſimum genus mortalium, Túque ô Prometheu, me quibus afflixti malis. *Min.* Quid eſt? nec enim celabis hæc domeſticos. *Iup.* O murmur ingens fulminis magnicrepi, quid mihi facies? *Min.* Compeſce iram, ſi non comicè loqui quemadmodum hi poſſumus, neque totum Euripidem deuorauimus, ita vt dramaticè tecum loquamur. *Iuno.* An neſcire nos putas cauſam mœroris, quænam ſit? *Iup.* Tu neſcis, nam ſi ſimulares magnopere. *Iun.* Noui dolorū tuorum ſummam, te nimirū amore percelli. Nec tamen ſimulo, vt quæ ſim aſſuefacta crebris huiuſmodi cōtumelijs à te peti. Igitur veriſſimile eſt te vel Danaen aliquam, vel Semelen, vel Europam nactum, amore angi. Deinde ſtatuere aſſumpta forma vel tauri, vel ſatyri, vel auri, per tectum in amatæ ſinum influere. Etenim hæc ſigna ſunt, ſuſpiria, lachrymæ, & pallor, non alius rei, quàm amoris. *Iup.* O beata, quæ negotia noſtra in amore, talibúſque ludicris ſita eſſe putas. *Iun.* Ecquid aliud, niſi hoc ſolicitat te, Iupiter cùm ſis?

Z. ἐν ἑκάτοις ὦ Ηρα τὰ θεῶν πράγματα. καὶ τοῦτο δήπου τοῦ λόγου, ἐπὶ ξυρῆ ἕστηκεν, εἴτε χρὴ ἡμᾶς τιμᾶσθαι ἔτι, καὶ τὰ γέρα ἔχειν παρὰ τῇ γῇ, εἴτε καὶ ἡμελῆσθαι παντάπασι, καὶ τὸ μηδὲν εἶναι δοκεῖν. Η. μῶν γίγαντάς τινας ἡ γῆ ἔρυσεν; ἢ οἱ τιτᾶνες τὰ δεσμὰ διαρρήξαντες, καὶ τὴν φρουρὰν ἐπικρατήσαντες, αὖθις ἡμῖν ἐναντία ἅπλονται τὰ ὅπλα; Ζ. θάρσει. τὰ νέρθεν ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς. Ηρα. τί οὖν ἄλλο δεινὸν αὖ γέγονεν; οὐχ ὁρῶ γὰρ ὅτε μὴ τοιαῦτα παραλυποῦσι, ἐφ' ὅτῳ Πῶλος, ἢ Αεισόδημος, αὖτε Διὸς ἡμῖν ἀναφήνας. Ζ. Τιμοκλῆς ὦ Ηρα ὁ στωϊκὸς, καὶ Δάμις ὁ ἐπικούρειος, χθὲς οὐκ οἶδα ὅθεν σφίσιν ἀρξαμένου τοῦ λόγου, προνοίας πέρι διελεγέσθην, παρόντων μάλα συχνῶν, καὶ δοκίμων ἀνδρῶπων. ὅπερ μάλιστα καὶ ἠνίασέ με. καὶ ὁ μὲν Δάμις, οὔτ' εἶναι θεοὺς ἔφασκεν, οὔθ' ὅλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν, ἢ διατάττειν. ὁ Τιμοκλῆς δ' ὁ βέλτιστος, ἐπειρᾶτο ξυναγωνίζεσθαι ἡμῖν. εἶτα ὄχλου πολλοῦ ἐπιῤῥυέντος, οὐδὲν πέρας ἐγένετο τῆς συνουσίας. διελύσαμεν γὰρ ὁμολογησάμενοι, ἐπισκέψασθαι

Iup. Deorum res, ô Iuno, in extremo discrimine versantur: & quod aiunt, in acie nouaculæ constitutæ sunt: vtrum adhuc sinus colendi, & quæ in terris offeruntur dona habituri: an verò prorsus negligendi, & pro nihilo ducendi. *Iun.* Num Gigates aliquos terra produxit? aut Titanes disruptis vinculis, deuictáque custodia rursum in nos arma parant? *Iup.* Confide, nam res inferæ bene Dijs habent. *Iun.* Quid ergo aliud acerbum esse possit? Neque enim video, quando talia nihil te conturbant, quam ob rem nobis Polus, aut Aristodemus pro Ioue apparueris. *Iup.* Timocles ille Stoicus, ô Iuno, & Damis Epicureus, heri nescio vnde ducto orationis initio de Prouidentia disputabant in magna probatorum hominum frequẽtia: quod potissimùm animũ meum perturbauit. Ac Damis quidem affirmabat, neq; Deos esse, neque ea quæ geruntur obseruare, aut dirigere. Verùm optimus ille Timocles nostras partes omni studio tuebatur. Deinde cùm affluerent multa turba, nullum finem sortita est disputatio. Etenim discesserunt hoc pacti vt

δὲ λοιπὸν συνδέωμοι, καὶ νῦν μετέσεσθε πάντες εἰσὶ σεσ τὸ ἀκρόασιν, ὁπότερος κρατήσει, καὶ ἀληθέστερα δόξῃ λέγειν. ὁρᾶτε τὸ κινδυνον, ὡς ἐν σεσῷ πανταχοῦ τὰ ἡμέτερα, ἐν ἑνὶ αὖ δεῖ ψευδομένῳ; καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ παρεσκευάσθαι ἀνάγκη τὰ ἡμέτερα, ὀνόματα μόνον εἶναι δόξαντα, ἢ τιμᾶσθαι ὥσπερ σεσότε, ἐὰν ὁ Τιμοκλῆς ἀσθενὴς λέγων. Ηρα. δεινότατα ὡς ἀληθῶς, καὶ ἐμάτην ὦ Ζεῦ ἐπιβαλλόμεθα αὐτοῖς. Ζ. σὺ δ', ὦ Δαναὴς πνὸς, ἢ Αντιόπης, εἶναί μοι λόγον ἐν ταραχῇ τοσούτῳ. τί δ' οὖν ὦ Ερμῆ, καὶ Ηρα, καὶ Αθηνᾶ, φράσοιμ' ἄν; συμβουλεύσεσθε δὲ καὶ αὐτοὶ τὸ μέσος. Ερ. ἐγὼ μὲν σὺν τὸ κοινὸν φημι δεῖν τὸ σκέψιν ἐπανάγειν, ἐκκλησίαν συναγαγόντα. Ηρα. κἀμοὶ ταῦτα συνδοκεῖ, ἄνδρ καὶ τούτῳ. Αθη. ἀλλ' ἐμοὶ ταναντία δοκεῖ ὦ πάτερ. καὶ μὴ συνταράττειν τὸν ἐρανὸν, μηδὲ δῆλον εἶναί σε θορυβούμενον τῷ πράγματι, φράσειν δ' ἰδίᾳ ταῦτα, ἐξ ὧν κρατήσει μὲ ὁ Τιμοκλῆς λέγων, ὁ Δάμις δ' καταγελασθεὶς, ἀπίοι ἐκ τ συνουσίας. Ερ. ἀλλ' οὔτε ἀγνοήσεται ταῦτα ὦ Ζεῦ, ἐν φανερῷ ἐσομένης τῆς

cætera denuo diſpicerentur. Et nunc omnes ſuſpenſo ſunt ad audiendum animo, vter vincet, & veriora dicere videbitur. Videtis periculum, vt res noſtræ in vno periclitantes, ad anguſtias omnino ſunt redactæ? Et ex duobus alterum euenire neceſſe eſt, vt aut noſtræ res flocci fiãt, & inania nomina videamur: aut quemadmodum antea, colamur, ſi Timocles dicẽdo ſuperauerit. *Iun.* Grauiſſima profectò ſũt illa, nec temerè Iupiter in hos tragicis verbis inuehebare. *Iup.* Tu verò putabas me vel Danaës, vel Antiopes habere rationem, in tãta perturbatione. Quid igitur ô Mercuri, & Iuno, & Minerua nobis faciendũ eſt? Quin vos conſilij partẽ cõmuniſcimini. *Merc.* Equidem ego in cõmunem vtilitatem coacto concilio, dico rẽ adducendam in deliberationẽ. *Iun.* Ego idem cũ hoc ſentio. *Min.* Mihi verò aliter videtur, Pater, vt neque cœlum conturbes, neque palam fiat te hanc ob rem tumultuari: ſed priuato conſilio facias vt Timocles diſputatione vincat: Damis verò ex congreſſu, deriſus abeat. *Merc.* Atqui iſta non ignorabũtur, Iupiter, cum Philoſophis in

θειδὸς τοῖς φιλοσόφοις, καὶ οὐ δόξεις τυραννικὸς εἶναι, μὴ κοινόμυθος περὶ τῶν μεγάλων, καὶ κοινῶν ἅπασιν. Ζ. ἰοὺ ἰού· ἤδη κήρυττε, καὶ παρέσονται ἅπαντες. Ερ. ὀρθῶς γὸ λέγεις. ἰδοὺ δὴ εἰς ἐκκλησίαν συνέλθετε οἱ θεοί. μὴ μέλλετε, ξυνέλθετε πάντες. ἥκετε. περὶ μεγάλων ἐκκλησιάσομεν. Ζ. ὅτῳ φιλαὶ ὦ Ερμῆ, καὶ ἀναλοίκαὶ, καὶ πεζὰ κηρύττεις, καὶ ταῦτα, ὅπου τοῖς μεγίστοις συγκαλῶν; Ερ. ἀλλὰ πῶς γὸ ὦ Ζεῦ ἀξιοῖς; Ζ. ὅπως ἀξίως ἀποσεμνύναι φημὶ δεῖν τὸ κήρυγμα μέτροις ποσὶ, καὶ μεγαλοφωνίᾳ ποιητικῇ, ὡς μᾶλλον συνέλθοιεν. Ερ. ναί. ἀλλ' ἐποπτεῖων ὦ Ζεῦ, καὶ ῥαψῳδῶν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ γ', ἥκιστα ποιητικός εἰμι. ὥστε διαφθερῶ τὸ κήρυγμα, ὅπερ μέτρα, ἢ συνθέσεως ξυνεύσων. καὶ γέλως ἔσαι παρ' αὐτῶν ὅπι τῇ ἀμουσίᾳ τῶν ἐπῶν. ὁρῶ γοῦν καὶ τὸν Απόλλω, γελῶντα ἐπ' ἐνίοις τῶν χρησμῶν. καίτοι ὑποκρυπτόμενος τὰ πολλὰ τῆς ἀσφαλείας, ὡς μὴ παίν ὀρθῶς τὸν ἀκούοντας ἐξετάζειν τὰ μέτρα. Ζ. ἰοὺ ἰοὺ ὦ Ερμῆ, τί Ομήρου ἐπῶν ἐγκαταμίγνυε τὰ πολλὰ τῷ κηρύγματι, ὡς ἐκεῖνος ἡμᾶς συνεκάλει.

propatulo futura sit disceptatio. At tu quidem tyrannum agere videberis, si de tantis rebus & ad omnes cõmuniter pertinentibus, cum reliquis non cõmunicaueris. *Iup.* Ergo iam proclama, & prẽstò sint omnes. *Merc.* Rectè dicis. En vos Dei in cõcionem venite, ne cunctemini: conuenite omnes: venitè: magnis de rebus consilium inibimus. *Iup.* Ita nudis, ô Mercuri, simplicibúsq; verbis, ac pedestribus pronuncias, præsertim cùm maximis de rebus Deos conuoces? *Merc.* At quomodo vis faciam Iupiter? *Iup.* Quomodo velim: Dico tuũ præconiũ versib⁹ esse magnificè efferendũ, & grandiloquẽtia poëticà, qua impulsi diligẽtiùs cõueniant. *Merc.* Sanè verũ hoc poëtarũ & rhapsodorũ est officiũ. At ego poëticen nõ calleo: adeò vt præconium sim corrupturus, si hypermetros aut defectiuos versus connectã. Et risum ipsis mouebo mea carminũ imperitia. Itaq; video Apollinẽ ob oracula nõnulla derideri: quãquã cautioniscausa multa obscurent, ne omnino audiẽtesotio indulgeãt sed expẽdãt versus. *Iup.* Proinde Mercuri, Homericos versus pleroſq; admisce præconio, vt ille solebat nos cõ-

mocare.

μέμνῆσθαι δέ σε εἰκός. Ερ. οὐ παυμ μὲ ὅτω σεφῶς, ἢ προχείρως. πειράσομαι ἢ ὅμως. Μήτέ τις ἦν θηλεια θεὸς, μήτε τις ἄρσην, μήδ' αὐτῶν ποταμῶν μήτε, νόσφ' Ὠκεανοῖο, μήδε τε νυμφάων, ἀλλ' ἐς Διὸς ἔλθετε πάντες, εἰς ἀγορήν, ὅσοι τε κλυτὰς δαίνυθ' ἑκατόμβας, ὅσοι τ' αὖ μέσσοισι, ἢ ὕστατοι, ἢ μάλα πάγχυ νώνυμοι, ἐν μοῖσι παρὰ κρίσησι καθῆσθε. Ζ. εὖγε ὦ Ερμῆ. ἄριστα κεκήρυκταί σοι. καὶ σωίασι δὴ ἤδη. ὥστε παραλαμβάνων καθίζε αὐτὸν, κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον, ὡς αὖ ὕλης, ἢ τέχνης ἔχει. ἐν προεδρείᾳ μὲν, τοὺς χρυσοῦς. εἶτα ὑπὸ τούτοις, τοὺς ἀργυροῦς. εἶτα ἑξῆς, ὁπόσοι ἐλεφαντινοι. εἶτα τοὺς χαλκοῦς, ἢ τοὺς λιθίνους. καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις, οἱ Φειδίου μὲν, ἢ Αλκαμένους, ἢ Μύρωνος, ἢ Εὐφράνορος, ἢ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν, προτετιμήσθων. οἱ συρφετώδεις δ' οὗτοι, καὶ ἀτέχνοι, πόρρω που σιωπῇ ἑστῶτες, καθεδοῦνται σιωπῇ, ἀπλήστως μόνον τὴν ἀκρόασιν. Ερ. ἔστιν ταῦτα. καὶ καθεδοῦνται, ὡς προσήκει. ἀλλ' ἐκεῖνο οὐ προχείρως

uocare. Eorum autem te meminisse est credibile. *Merc.* Certè non admodum certò, neque promptè, attamen tentabo. Ergo Deûm nemo, nec mas, nec fœmina A desit, Nullúsque Oceani fluuiorum, nullâque Nymphæ: Ast in consilium Iouis heus properate frequentes: Quíque editis celebres hecatombas, quíque sedetis Ararum ad fumos, medio B vel in ordine diuûm, Vel ferè postremo, vel nullo nomine nóti. *Iup.* Euge Mercuri: optimè præconio functus es. Etenim iam C conueniunt. Quapropter singulos excipiendo, ipsos ordine colloca, pro materiæ artisue dignitate: In prima sede aureos, in secunda argenteos, in tertiâ eburneos, D in quarta æneos, aut lapideos. Inter hos etiã primas illi teneant quos Phidias, aut Alcamenes, aut Myron, aut Euphranor, similesue artifices effinxerunt. Cæterùm hi vulgares, nulla arte E nobiles, procul amoti sedeãt cum silentio, in solum concionis complemẽtum. *Merc.* Hæc fient, & ordine sedebunt. At non facile est scire, an eorum aliquis sit aureus,

καὶ πολυτέλαντος ἢ τὴν ὀλκὴν, ἢ ἀκριβὴς ἢ τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ κομψὸν ἢ ἰδιωτικὸς, καὶ εὐσύμμετρος, ὡς τὰ χαλκᾶ τῶν Μύρωνος, καὶ Πολυκλείτου, καὶ τὰ Φειδίου, καὶ Ἀλκαμένους τῶν λιθίνων, καθεδεῖται. ἢ ὡσαύτως χρὴ νομίζειν εἶναι τὴν τέχνην. Ζ. ἐχέτω μέντοι. ἀλλ' ὁ χρυσὸς ὅμως πρωτιμητέος. Ερ. μανθάνω, ὅτι Πλουτινδίνην κελεύεις, ἀλλὰ μὴ Λεοντινδίνην καθίζειν, καὶ ἀπὸ τιμημάτων. ἴκετε δὴ εἰς τὴν πρωεδρείαν ὑμεῖς οἱ χρυσοῖ. ἔοικασι δ' οὖν ὦ Ζεῦ, οἱ βαρβαρικοὶ, πρωεδρεύσειν μόνοι. ὡς τὰς γε Ἑλλήνας ὁρᾷς ὁποῖαί εἰσι. χαλεύοντες μὲν, καὶ συμπεφορημένοι, καὶ κατὰ τέχνην ἐσχηματισμένοι. λίθινοι δ', ἢ χαλκοῖ ὅμως ἅπαντες. ἢ οἵ γε πολυτελέστατοι αὐτῶν, ἐλεφάντινοι, ὀλίγον ὅσον τὸ χρυσοῦν ὑπερβὸν ἔχοντες, ὡς ὑπακτῶσι, καὶ ἐπιγράφεσθαι μόνον. τὰ δ' ἔνδον, ξύλοι, καὶ οὗτοι μυῶν ἀγέλας ὅλας ἐμπολιτευομένας σκέπουσι. ἡ Βενδὶς δ' αὐτὴ, καὶ ὁ Ἄνουβις σκήπτρου, καὶ παρ' αὐτὴν, ὁ Ἄττις, καὶ ὁ Μίθρης. καὶ μὴν ὅλοι ὁλόχρυσοι, καὶ βαρεῖς, καὶ πολυτίμητοι ὡς ἀληθῶς. Πο. καὶ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ δίκαιον, τὸ κωνοπρόσωπον τοῦτον προκαθίζειν

multísque talentis præponderet, nec accurato, sed vulgari admodum, & inconcinno opere comparatus, ante æneos illos Myronis, & lapideos Polycleti, A Phidiæ & Alcamenis, sedebit: an existimandum artem esse præferendam. Iup. Ita quidem fieri oportebat: attamen aurum est anteponendum. Merc. Intelligo: B rationem diuitiarum, non præstantiæ, & census haberi iubes in dandis sedibus. Venite igitur occupatum primas sedes, vos aurei. Videntur autem, Iupiter, soli C barbari primas occupaturi: nam Græcos vides quales sint: venusti quidem, & pulchri, & secundum artem compositi: lapidei tamen, aut ænei omnes, vel, D qui omnium sumptuosissimi sunt, eburnei, pauculo auro renidentes, vt qui eo tantùm intincti, refulgeant. Cæterùm intus lignei in quibus manentes F muscarum toti greges conteguntur. Bendis autem hęc, & Anubis ille, & prope ipsum Attis, & Mithres ex solido auro sunt conflati, graues & magni reuera pretij. Nept. Equid iustum est Mercuri, primũ collocare

μου τ' αὐχμῶπιον, ἢ ταῦτα, Ποσειδῶνος ὄντος; Ερ. ναί. ἀλλὰ σὲ μὲν ὦ ἐννοσίγαιε, χαλκοῦν ὁ Λύσιππος, ἢ πλοῦτον ἐποίησεν ἀ ἐχόντων τοτ' Κορινθίων χρυσόν. οὗτος δ', ὅλοις μεταλλοις πλουσιώτερός ὅστιν. αὐτὸν δὲ οὐ χρὴ παρεσομένου, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, εἴ τις σοῦ πολιχνιτικὸν χρυσοῦν ἔχων, προτιμήσεταί σου. Αφρ. ἀκῦν ὦ Ερμῆ, κἀμὲ λαβὼν, ἐν τοῖς προεδρείοις που κάθιζε. χρυσῆ γάρ εἰμι. Ερ. οὐχ ὅσα γε ἃ Αφροδίτη κἀμὲ ὁρᾷν. δῆ εἰ μὴ παύν λιμῷ, λίθε τῷ λευκῷ ὑπετέλιθεν ὥμαι λιθοτομιθεῖσα. εἶτα δόξαν οὕτω Περξιτέλει, Αφροδίτην γυμνὴν Κνιδίοις παραδοῦναι. Αφρ. ἢ μὰ τὸν ἀξιόπιστον σοι μάρτυρα τ' Ομηρον παρέξομαι, ἄνω καὶ κάτω τ' ῥαψῳδῶν χρυσῆν με τ' Αφροδίτην εἶναι λέγοντα. Ερ. καὶ δὴ καὶ τ' Απόλλω ὁ αὐτὸς πολύχρυσον ἅπαν εἶναι, καὶ πλούσιον. ἀλλὰ γοῦν ὄψει κἀκεῖνον ἐν τοῖς ζευγίταις που καθήμενον, ἀπεστεφανωμένον γε ὑπὸ τ' λησῶν, ἢ τὸν κόλλοπας τ' κιθάρας περιστυλημένον. ὥστε ἀγάπα καὶ σὺ, μὴ παύν ἐν τῷ θητικῷ ἐκκλησιάζουσα. Κολοσσός. ἐμοὶ δ' τίς

hunc canina facie Ægyptium, me qui sum Neptunus, priorem? *Merc.* Maximè. At te quidem ô Neptune Lysippus æneum & pauperem fecit, cùm tunc auro carerent Corinthij. Hic autem metallis vniuersis est ditior. Quare te remoueri patiaris oportet, neque indigneris si naso iste aureus tibi anteponetur. *Ven.* Ergo Mercuri, accipe me, & in primis consessibus colloca: nã sum aurea. *Merc.* Minimè Venus, quantum ego video. Sed nisi hallucinor, ex albo lapide ex monte Penteli excisa, vt Praxiteli placuit, facta Venus, Gnidijs tradita es. *Ven.* Atqui fide dignum testem tibi producam Homerum, qui sursum ac deorsum suis in rhapsodijs, auream me esse dicit. *Merc.* Sed enim ille ipse auri multi, & opum possessorem Apollinem dixit: quem tamen in extremis sedentem videbis, direpta ipsi à latronibus corona, & surreptis citharæ verticillis. Quare contenta esto cùm seruili planè in loco non collocata concioni interfis. *Colossus.* Quis verò contendere mecum ausit Sol cùm sim,

δὲ ἐείσομαι τολμήσειεν, ἥλιός τε

ὅντι, ἢ πλικήτῳ τὸ μέγεθος; εἰ δ' ὃν μὴ ἀφθονα, μηδ' ἀφαρτον οἱ Ρόδιοι κατασκευασαθαι μηξίωσαν, ἀπὸ τ ἴσα τελέσματος, ἑκκαίδεκα χρυσοῦς θεοὺς A ἐποιήσωτο. ὥστε ἀνάλογον πολυτελέστερος ἂν νομιζοίμην. ἢ τεχνίτην ἡ τέχνη, καὶ τ ἐργασίας τὸ ἀκριβὲς ἐν μελέτῃ τοσούτῳ. Ερ. τί ὦ Ζεῦ, χρὴ ποιεῖν; B δύσκριτον γὰρ ἐμοὶ γοῦν καὶ τοῦτο. εἰ μὲν γὰρ ἐς πλῶν ὕλην ἀποβλέπειμι, χαλκοῦς ὅδιν. εἰ δ' ὑπολογίζοιμην ἀφ' ὁπόσων τα-λάντων κεχάλκευται, ὑπὲρ τοὺς πεντακοσιομεδίμνους, ἢ τ ἐπ-πάδα ἂν εἴη. Ζ. τί γὰρ ἔδει παρεῖναι καὶ τοῦτον ἐλέγξοντα τὴν τῶν ἄλλων μικρότητα, καὶ συν-χλήσοντα τῇ καθέδρᾳ; πλὴν ἀλλ' ὦ Ροδίων ἄριστε, εἰ ἢ ὅπ μάλιστα περιμητέος εἶ τῶν χρυσῶν πῶς αὖ καὶ περιεδρεύοις, εἰ μὴ δέησει ἀναστῆναι πάντας, ὡς μόνος καθέζοιο, τὴν πύκα ὅλλου θατέρα τ πυγὼν E ἐπιλαβών. ὡς ἄμεινον ποιήσεις ὀρθοστάδην συγκλησταίζων, ἐπικεκυφὼς τῷ σανιδείῳ. Ερ. ἰδοὺ πάλιν ἄλλο δύσλυτον καὶ τοῦτο. χαλκὼ μὲν γὰρ ἀμφοτέρω ἔσον ἢ τέχνης τ αὐτῆς, Λυσίππου ἑκάτερον τὸ ἔργον, καὶ

tantæque magnitudinis? Et nisi me immensum & immodicum struere voluissent Rhodij, ex paribus sumptibus, sedecim Deos aureos fecissent: ad quorum proportionem sumptuosior existimaret. Præterea tam ingentem magnitudinem inest etiam ars, & opificij exquisita ratio. *Merc.* Quid facto opus Iupiter? Nam hoc iudicare difficile est. Nam si materiam respexero, æneus est. Verùm si supputem quot in eo fabricando impensa fuerint talenta, plures quàm quingẽtos modios, & censũ equestrem inueniam. *Iup.* Quid opus erat, vt hic etiam interesset, qui aliorum parvitatem argueret, & sessioni obstaret? Verumenimuero Rhodiorum optime, si quàm maximè aureis es præferendus, quomodo prima subsellia tenere possis, nisi omnibus sit surgendum, vt solus sedeas, omni Pnycis spacio alteris natibus occupato? Quocirca rectiùs facies, si prono in concilium capite, rectus concioni interfis. *Merc.* Ecce rursus alius hic est modus. Ænei enim ambo estis, & eiusdem artificij, vtrumque Lysippi opus: & quod maximum est, generis nobilitate pares, vt τὸ μέγιστον, ὁμοτίμως τὰ ἐς

ἐμοὶ, ἅτε δὴ παῖδες ὄντες Διὸς, ὁ Διόνυσος ὑμῶν, καὶ Ἡρακλῆς, πότερος ἂν αὐτῶν πρεσβυτέρους δεῖ; φιλονεικοῦσι γὰρ ὡς ὁρᾷς. Ζ. διατείβομαι ὦ Ἑρμῆ, πάλαι δέον ἐκκλησιάζειν. ὥστε νῦν μὲν αὐτοὺς καθίζοντων, ἵνα ἂν ἕκαστος ἐθέλῃ. εἰς αὖθις δ' ἀποδοθήσεται περὶ τούτων ἐκκλησία. κἀγὼ οἶσομαι τότε ὅπως τινὰ χρὴ ποιήσασθαι τάξιν ἐπ' αὐτοῖς. Ερ. δὴ Ἡράκλεις, ὡς δυσχεροῦσι τὰ καινὰ, καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ταῦτα βοῶντες διανομάς. ποῦ τὸ νέκταρ, καὶ ἡ ἀμβροσία ἐπέλιπε; πῶς αἱ ἑκατόμβαι; κοινὰς τὰς θυσίας. Ζ. κατασιώπησον αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, ὡς μάθωσιν ὅτου ἕνεκα ξυνεκλήσθησαν, τὸν λέοις τούτοις ἀνθρώπους. Ερ. οὐ χ ἅπαντες ἴσασι Ζεῦ, τὼ Ἑλλήνων συνιᾶσιν. ἐγὼ δ', ὑπολύγλωσσος ἐμοὶ, ὥστε καὶ Σκύθαις, καὶ Πέρσαις, καὶ Θραξὶ, καὶ Κελτοῖς συνεκὰ κηρύττειν. ἄμεινον ἂν οἶμαι τῇ χειρὶ σημαίνειν, καὶ παρακελεύεσθαι σιωπᾶν. Ζ. ὅπως ποιῇς. Ερ. εὖγε. ἀτρωτότεροι γεγήσονταί σοι τῶν σοφιστῶν. ὥστε ὥρα δὴ μηχανᾶσθαι ὁρᾷς, πάλαι πρὸς σὲ ἀποβλέποντες, περιμένοντες ὅ, τι καὶ ἐρεῖς. Ζ.

qui sunt Iouis filij, Bacchus iste, & Hercules. Vter ergo illorum primas tenebit? cõtendunt enim vt vides. *Iup.* Tempus terimus Mercuri, cùm iamdudum habenda A esset concio. Quare nunc promiscuè sedeant, vbi quisque voluerit. Deinceps verò hisce de rebus cogetur de integro conciliũ: tũncque sciam quis hac in re ordo B sit constituendus. *Merc.* At Hercules, vt tumultuantur, communem & quotidianam istam distributionem clamantes, vbi est nectar? vbi relicta ambrosia? vbi Hecatombę? communia sacrificia. C *Iup.* Illis impone silentium Mercuri, vt nugis hisce relictis intelligant cuius rei gratia coacti sint in concilium. *Merc.* Non omnes, Iupiter, Græcam linguam capiunt. D At ego multas linguas non calleo, vt Scythis, Persis, Thracibus, & Celtis, quæ intelligant, pronunciem. Satius itaque puto manu significare & imperare silentium. E *Iup.* Ita fac. *Merc.* Euge, Pythagoricis taciturniores facti sunt: ita vt cõcionandi sit tẽpus. Vides, vt iamdudum cõiectis in te oculis, expectãt quid sis dicturus. *Iup.* At quod mihi accidit, Mercuri,

δὴ ὅπου δὲ ὦ Ἑρμῆ, ὅκ ἂν.

ὀκνήσαιμι πρὸς σὲ εἰπεῖν ἡδὺν ὄντα. οἶδα ὅπως θαῤῥαλέος ἀεὶ, καὶ μεγαλήγορος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἦσθα; Ep. οἶδα. καὶ ἐδεδίειν γε ἀκούων σου δημηγορήσαντος. καὶ μάλιστα ὁπόταν ἀπειλῆς αὐαστήσειν τὴν βάθρων ἅμα γῆν, καὶ τὴν θάλατταν αὐτοῖς θεοῖς, καὶ σειρὰν ἐκείνην καὶ χρυσῆν καθεὶς. Z. ἀλλὰ νῦν ὦ τέκνον, ἐν οἶδα εἴτε καὶ τὸ μεγέθους τῶν ἐφεστώτων δεινῶν, εἴτε καὶ τὸ πλήθους τῶν παρόντων, πολυθεωτάτη γὰρ ὡς ὁρᾷς ἡ ἐκκλησία, διατέτακταί μοι ἡ γνώμη, καὶ ταράττομαι εἰμι, καὶ ἡ γλῶττά μοι πεπεδημένη ἔοικε. τὸ γὰρ ἀποπώτατον ἁπάντων, ὑπολέλειπται τὸ προοίμιον ἁπάντων τοῦ λόγου, ὃ παρεσκευασάμην, ὡς ἐντρυφήσων πρώτῃ μοι ἡ ἀρχὴ γένοιτο πρὸς ὑμᾶς. Ep. ἀπολώλεκας ὦ Ζεῦ πάντα. οἱ δὲ, ταραττεύσει τὴν σιωπὴν, καὶ τὸ θόρυβα κακὸν ἀκούσεσθε προσδοκῶσιν, ἐφ' ὅτῳ σὺ διαμέλλεις. Z. βούλει γοῦν ὦ Ερμῆ, τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο προοίμιον ἀρξάμενος πρὸς αὐτούς; Ep. τὸ ποῖον; Z. κέκλυτέ μου πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι. Ep. ἄπαγε. ἱκανὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς πεπαῴδηκάς σοι τὰ πρῶτα. πλὴν εἰ δοκεῖ,

tibi cùm sis meus filius, dicere non pigebit. Scis quàm confidenti animo, & ore grandiloquo fuerim in concionibus? *Merc.* Scio: & te concionantem audiens timui: ac præcipuè quando minabaris te demissa catena illa aurea, terram à fundamentis, & mare cùm ipsis Dijs sursum tracturum. *Iup.* At nunc ô fili, nescio vtrum impendentium malorum magnitudine, an verò præsentium multitudine (nam hic Deorum conuentus est frequentissimus vt vides) animo conturbor, & intremisco, & vincta mihi lingua videtur. Quódque omnium est absurdissimum, excidit mihi totius orationis prœmium, quod præparaueram, vt bellissimo apud ipsos exordio vterer. *Merc.* Perdidisti omnia Iupiter. His suspectum est tuum silentium, & prægrande aliquod malũ sese audituros expectant, quia tu cunctaris. *Iup.* Vis igitur Mercuri, Homericum illud prœmium ipsis occinam? *Merc.* Qualenam? *Iup.* Dũque Deaque omnes dicenti aduertite mentes. *Merc.* Apage. Nam satis in principio aduersus nos es debacchatus. Verùm si videtur,

τὸ μὲ φορτικὸν τ μέρων, ἄφες. σὺ δ, τ Δημοσθένες δημηγοριῶν τ κ Φιλίππε, ὡπινα αὖ ἐθέλοις, συμίεις, ὀλίγα ἀναλλάττων. ὅπω γοῦν οἱ πολλοὶ νῦν ῥήτορες ποιοῦσιν. Z. εὖ λέγεις, σωτομόν τινα ῥητορείαν, καὶ ῥᾳδιουργίαν ταύτην ἐυκαιρεῖν τοῖς ἀποφυμμοις. Ep. ἀφέομαι δὴ ἔν ποτε. Αυτὶ πολλῶν αὖ ὦ ανδρες θεοὶ χρημάτων, ὑμᾶς ἐλέσθ νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο ὑμῖν, ὅ, τι δή ποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ἐφ' ὅτῳ νῦν συνελέγητ, ὅτ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσσήκει προθύμως ἀκροᾶσθαί με λέγοντος. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς ὦ θεοὶ, μονονυχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι τῶν παρόντων ἐρρωμένως ἀντιλητέον ἡμῖν ἐστιν, ἡμεῖς δ, πάνυ ὀλιγώρως ἔχειν δοκοῦμεν πρὸς αὐτά. βούλομαι δ ἤδη, καὶ γὰρ ἐκλείπει ὁ Δημοσθένης, αὐτὰ ὑμῖν δηλῶσαι σαφῶς, ἐφ' οἷς διαπεραχθεὶς σωτήριον πλοῦν ἐκκλησίαν. χθὲς γὰρ ὡς ἴστε, Μνησιθέου τοῦ ναυκλήρου δυσπλοῦντος τὰ σωτήρια ἐπὶ τῇ νηὶ ὀλίγου δεῖν ἀπολουμένῃ πρὸς τὸν Καφηρέα, εἱστήκειμεν ἐν Πειραιεῖ, ὁπόσους ἡμῶν ὁ Μνησίθεος ἐπὶ τὴν θυσίαν

molestos illos versus omittito: & quam volueris ex orationibus Demosthenis contra Philippum, paucis immutatis declamato: quod multi oratores nunc faciũt. I. Rectè dicis compendiosam hanc orandi rationem, & astutiam opportunam hæsitantibus. Tandem igitur incipiam. Multis pecunijs, ô viri Dij vos anteposituros puto, si vobis innotescat, quid tandem sit illud, cuius gratia hunc in cœtum accersiti estis. Quod cùm ita sit, conuenit vt me dicentem alacriter audiatis. Præsens vtique tempus, ô Dij, emissa propemodum voce dicit, nobis fortiter suscipiendam rerum præsentium curam, quas tamen negligere videmur. Iam autem volo deficiente mihi Demosthene, ea vobis apertè declarare, quib⁹ perturbatus concionem cõuocaui. Heri enim, vt scitis, cùm Mnesitheus nauclerus ob seruatam ex vndis nauem, quæ ad Capharei scopulos illisa ferme perijt, nos in Piræo epulis excepisset, quotquot nostrûm ad sacrificium vocauerat: peractis libationibus,

ἐκάλεσεν, εἶτα μετ' ταῦτ' ἀπογράψας,

ἡμεῖς μὲν, ἄλλος ἄλλῃ ἐξάπεσθε, ὡς ἑκάστῳ ἔδοξεν. ἐγὼ δὲ, οὐδέπω γὰρ παν ὀψὲ ἦν, ἀπῆλθον εἰς τὸ ἄστυ, ὡς περιπατήσαιμι τὸ δειλινὸν ἐν Κεραμεικῷ, ἅμα τῷ Μνησιθέου τῷ μικρολογίαν, ὃς ἑκκαίδεκα θεοὺς ἐτίων, ἀλεκτρυόνα μόνον κατέθυσε, γέροντα κἀκεῖνον, ἤδη καὶ κοχλιζόντα. καὶ λιβανωτοῦ χόνδρους τέτταρας, οὗ μάλα εὐρωπιῶντας, ὡς αὐτίκα ἀποσβεσθῆναι τῷ ἀΰρᾳ, μὴ ὃ ὅσον ἅπτῃ τῇ ῥινὶ ὀσφραίνεσθαι τοῦ καπνοῦ παρεχόντος. ἀλλὰ ταῦτα, ἑκατόμβας ὅλας ἀποκρώμενος, ὁπότε ἡ ναῦς ἤδη προσφέρετο τῷ σκοπέλῳ, καὶ ἐντὸς ἦν τῶν ἑρμάτων. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐνενόουν, ἐγίγνοντο καὶ τῷ Ποικίλῃ, ὁρῶ πλῆθος ἀνθρώπων πάμπολυ συνεχικός. ἐνῆσαν μὲν, ἔνδον ἐν αὐτῇ τῇ στοᾷ πολλοὶ ὄντες, καὶ ἐν τῷ ἐπαύρῳ. καὶ τινας βοῶντας, καὶ διατεινομένους, ὅτε τῶν λόγων ἀκούσειεν ἂν ὅστις ἦν φιλόσοφος εἶναι τῶν ἐριστικῶν τούτων, ἐβουλήθην σπουδῇ ἀκοῦσαι αὐτῶν ὅ, τι καὶ λέγοιεν. καὶ ἔτυχον δὲ νεανίσκου τινὸς περιβεβλημένου ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ τὴν γένεσιν

vos quidem alij alia via discessistis, vt cuique visum est. Ego verò, quia nondum erat vespera, in vrbem rediui, vt tempore pomeridiano in A Ceramico deambularem, animo voluens Mnesithei sordes, qui sedecim Dijs epulũ præbens, gallum vnicum immolauit, eúmque senem, & grauedine iam laborantem: præterea quatuor thuris grana, carie obsita, ita vt prunis extinguerentur, neque summis tantillum naribus odorem præberet fumus: idque cùm solidas B hecatombas promisisset, tũ quum nauis in scopulum impellebatur, erátque inter saxa. Postquam hæc mente agitans, ad Poecilen venio, congestam hominum multitudinem inusitatam video; C nonnullos in ipsa quidem Stoa: pleroſque verò sub dio; quosdam etiam vociferãtes, qui in concione sedentes, obnixè contendebant. Igitur coniectura assequutus quod erat, Philosophos esse D ex contentiosis illis, volui admoto gressu, audire quid dicerent. Etenim nube crassissima me inuolui, assumpto illorum habitu, & attracta prolixa barba,

τρόπον, καὶ τὴν φωνὴν ἁπαντη-

σύμμος, εὖ μάλα ἐῴκειν φιλο-
σόφῳ. καὶ δὴ παρεγκωμιάζομαι
τὸν πολλὰς, εἰσερχόμενος ἀγοώ-
μμος ὅστις εἴην. ἐνεπλῶ δ' τ
ὀπικούρειον Δαμιν, τὸν πίθηκον, A
καὶ Τιμοκλέα τ στωϊκὸν, ἀνδρῶν
βέλτιστον, ἀκριβῶς πάνυ ἐρίζον-
τας. ὁ μὲν Τιμοκλῆς, καὶ ἵ-
δρᾳ, καὶ τῇ φωνῇ ἤδη ἐκέκρα-
γετο· τοῦτο τ βοῦς. ὁ Δάμις δ', B
τὸ σαρδώνιον ἐπιγελῶν, ἔτι
μᾶλλον παρώξυνε τὸν Τιμοκλέα.
ἦν δ' ἄρα περὶ ἡμῶν ὁ πᾶς λό-
γος αὐτοῖς. ὁ μὲν γὰρ κατέρατος C
Δάμις, ὅτε προνοεῖν ἡμᾶς ἔφα-
σκε τ ἀνθρώπων, ὅτε ἐπισκο-
πεῖν τὰ γιγνόμενα παρ' αὐ-
τοῖς, οὐδὲν ἄλλο, ἢ μὴ δ' ὅλως
ἡμᾶς εἶναι λέγων. τοῦτο γὰρ D
αὐτῷ δηλαδὴ ὁ λόγος ἐδίωκτο.
καί τις, οἱ ἐτίμων αὐτόν. ὁ
δὲ ἕτερος, τὰ ἡμέτερα ὁ Τιμο-
κλῆς ἐφέρετο, καὶ ὑπερμάχει, καὶ
ἀγανάκτει, καὶ πάντα τρόπον
σωτηρίζετο, τ ἐπιμέλειαν E
ἡμῶν ἐπαινῶν καὶ δικαίων, ὡς ἐν
κόσμῳ τε, καὶ τάξει τῇ προσ-
ηκούσῃ διοικούμεθα, καὶ διατ-
άττομεν ἕκαστα. καὶ εἶχε μή τινας
καὶ αὐτὸς νεῦ ἐπαινοῦντας. πάλαι
ἐκεκμήκει γὰρ ἤδη, καὶ πονήρως
διῴκει, καὶ τὸ πλῆθος εἰς τὸν
ἐμὲ τὸ κινδυνευόμενον, τιμῶ

valdè similis eram Philosopho. Tum multos cubito protrudens ignotus ingredior: & verberonem illum Damin Epicureum nãcisco, & omnium hominum optimum Timoclem Stoicum acerrimè contendentes. Vnde iam sudabat Timocles, eíque vox interpiciebatur præ clamore. Damis verò sardonium ridens Timoclẽ magis exasperabat: erátque omnis illorum de nobis disputatio. Etenim execrandus ille Damis affirmabat nos neque rebus humanis prouidere, neque ea quæ fiunt apud ipsos speculari: nihil aliud quàm nos nõ esse dicens. Nam hæc vis erat eius orationis, quã nonnulli probabant. Alter verò, nẽpe Timocles stabat à nostris partibus, & pro nobis pugnabat, indignabatúrque & modis omnibus defendebat, diligentiam nostram laudãs, & narrans vt recta ratione & ordine singula moderamur, & digerimus: atq; ipse etiam laudatores habebat. Verũ iã fessus erat, & ægrè loquebatur: turba autem oculos ad Damin conuertebat. Tum ego cognito rei periculo, iussi noctem circunfusam

Δάμιν ἀπέβλεπε. σωσεῖς δ' ἡμᾶς τὰ νῦν ἐκέλευσα πειρᾶσθαι,

διαλῦσαι τὴν συνουσίαν. ἀπῆλθον οὖν, εἰς τὴν ὑστεραίαν συνθέμενοι εἰς τέλος ἐπεξελεύσεσθαι τὸ σκέμμα. καὶ ἐγὼ παρεμαρτῶν τοῖς πολλοῖς, ἐπήκουον μεταξὺ ἀπόντων οἰκαδε παρ' αὐτοὺς, ἐπαινούντων τὰ τῆς Δάμιδος, καὶ ἤδη παρὰ πολὺ ἀρειμύθων τὰ ἐκείνης. ὅσοι δὲ οὐ μὴ ἀξιοῦντες προκατεγνωκέναι τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ περιμένειν, εἴ τι καὶ ὁ Τιμοκλῆς αὖ ἐρεῖ. ταῦτ' ἔστιν ἐφ' οἷς ὑμᾶς συνεκάλεσα. ὦ μικρὰ τῶν θεοὶ εἰ λογίσεσθε ὡς ἡ πᾶσα μὲν ἡμῖν τιμὴ, καὶ δόξα, καὶ πρόσοδος, οἱ ἀνθρωποί εἰσιν. εἰ δ' ἔτοι πιθέσθαι ἢ μὴ δὲ ὅλως θεοὺς εἶναι, ἢ ὄντας, ἀπεργοντους εἶναι σφῶν αὐτῶν, ἄδυτα, καὶ ἀγέρασα, καὶ ἄτιμα ἡμῖν ἔσεσθαι τὰ ἐν γῆς, καὶ μάτην ἐν ἀέρι καθεδούμεθα, λιμῷ ἐχόμενοι, ἑορτῶν ἐνίων, καὶ πανηγύρεων, καὶ ἀγώνων, καὶ θυσιῶν, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν στερούμενοι. ὡς οὖν χρὴ τηλικούτων φημὶ δεῖν ἅπαντας ἐπινοεῖν τι σωτήριον τοῖς παροῦσι, καὶ ἀφ' ὅτου κρατήσει μὴ ὁ Τιμοκλῆς, καὶ δόξει ἀληθέστερα λέγειν, ὁ Δάμις ἢ, καταγελασθήσεται παρὰ τῶν ἀκουόντων. ὡς ἔγωγε

dissoluere conuentũ. Quare abierunt ex composito, vt die postero disceptationem ad finem deducerent. Ego verò vulgo comitem me præbens, interim dum domum repetebant, audiebam Damidis orationem probantes, eiúsque sententiam præoptantes. Erant verò qui censebant contrariam opinionẽ præiudicio nõ damnãdam, sed expectandum an Timocles cras aliquid dicturus esset. Hæc sunt ob quæ vos conuocaui, nõ exigua ô Dij, si perpenderitis omnem nobis honorem, gloriam & prouentum ab hominibus esse petendum. Qui si crediderint nullos omninò esse Deos, aut si sint, res tamen humanas nulla eorum prouidentia gubernari, nec sacra, nec dona, nec honores ex terra sunt expectanda: & frustra in cœlo sedebimus, fame laborantes, festis illis diebus, celebritatibus, certaminibus, sacrificijs, nocturnis ludis, pompísque priuati. Super tantis itaq; rebus, aio oportere nos omnes consilium comminisci, quo à præsentib⁹ periculis liberemur, & Timocles veriora dicere visus, vincat: at Damis ab auditoribus derideatur. Non enim prorsus confido

ὡς κρατήσει καθ' ἑαυτὸν, ἰῶ μὴ
καὶ τὰ παρ' ἡμῶν αὐτῷ προσ-
ῳφύηται. κήρυττε ὦ Ερμῆ τὸ
κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου,
ὡς ἀνίσαμεν, συμβουλεύ-
σειν. Ερ. ἀκουε. σίγα. μὴ
τάραττε. τίς ἀγορεύειν βούλε-
ται τῶν τελείων θεῶν, οἷς
ἔξεστι; τί τοῦτο, οὐδεὶς ἀνίσταται,
ἀλλ' ἡσυχάζετε, πρὸς τὸ μέ-
γεθος τῶν ἠγγελμένων ἐκπε-
πλαγμένοι; Μω. ἀλλ' ὑμεῖς
μὲν ἅπαντες, ὕδωρ, καὶ γαῖα
γένοισθε. ἐγὼ δ', εἰ ἐμοί μετ'
παῤῥησίας λέγειν δοθείη, πολλὰ
ἂν ὦ Ζεῦ, ἔχοιμι εἰπεῖν. Ζ. λέ-
γε ὦ Μῶμε, πάνυ παῤῥᾳῶν. δῆ-
λος γὰρ εἶ ὅτι τὸ συμφέρον τε
παῤῥησιαζόμενος. Μω. ὑμεῖς
ἀκούετε ὦ θεοὶ πάντες, τά γε
ἀπὸ καρδίας φασίν. ἐγὼ γὰρ οὐ
πάνυ προσεδόκων ἐς τόδε ἀμη-
χανίας περιστήσειν τὰ ἡμέτερα
οὐ πολλοὺς τοιούτους ἀναφυ-
σήσεσθαι ἡμῖν σοφιστὰς, παρ' ἡ-
μῶν αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς τόλ-
μης λαμβάνοντας. οὐ μὰ τὴν
Δίκην, οὔτε τῷ Επικούρῳ ἄξιον
ὀργίζεσθαι, οὔτε τοῖς ὁμιλητοῖς
αὐτοῦ, οὐ διαδόχοις τῶν δογμάτων,
εἰ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ὑπειλή-
φασιν. ἢ τί γὰρ αὐτὸν ἀξιώσειέ
τις ἂν φρονεῖν, ὁπόταν ὁρῶσι

fore vt vincat per se Timocles, nisi à nobis illi subsidium accedat. Pronuncia Mercuri præconium illud, quod lex edicit, vt surgentes consultent. *Merc.* Audi, tace, ne turbes. Quis summorum Deorum, quibus licet, verba vult facere? Quid rei est? nemo surgit: sed cuncti quiescitis rerum propositarum magnitudine obstupefacti? *Mom.* At vos sic muti tellus fiatis & vnda. Verùm ego si mihi verba facere cum libertate concederetur, multa Iupiter, haberem dicenda. *Iup.* Confidenter dic ô Mome. Nam aliquid in communem vtilitatem videris propositurus. *Mom.* Proinde audite, Dij omnes, ex animo, quod aiunt. Ego enim omnino expectabam res nostras in eam difficultatem delapsuras, multósque huiusmodi Sophistas nobis suppullulaturos, à nobis ipsis suæ audaciæ causam sumpturos. Nec sanè per æquitatem, æquum est irasci Epicuro, nec eius discipulis, & disciplinæ successoribus, si talia de nobis senserunt. Quid enim de nobis sentire ipsos quispiam putet, quum tantam in vita perturbationem cernunt? τοσαύτην ἐν τῷ βίῳ τ' ταρα-

χὼ, ἢ τὸν μὴ χρησοὺς αὐτῶν, ἀμελουμένους, ἐν πενίᾳ, καὶ νόσοις, καὶ δουλείᾳ καταφθειρομένους. παμπονήρους δ', ἢ μακρῷ αὐθρώπους, προτιμωμένους, ἢ ὑπερπλουτοῦντας, ἢ ἐπιτροπεύοντας τοῖς χρείττοσι, ἢ τοὺς ἱεροσύλους οὐ κολαζομένους, ἀλλὰ διαλανθάνοντας. ἀβασκοποπζομένους δ', καὶ τυμπανιζομένους ἐνίοτε τοὺν οὐδὲν ἀδικοῦντας. εἰκότως τοίνυν ταῦτα ὁρῶντες, οὕτω διανοοῦνται περὶ ἡμῶν, ὡς οὐδὲν ὅλως ὄντων. καὶ μάλιστα ὅταν ἀκούσωσι τῶν χρησμῶν λεγόντων, ὡς διαβὰς τὸν Αλυν, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει. οὐ μόνοι δηλοῦσιν εἴτε τῷ ἄπῳ, εἴτε τῷ τῶν πολεμίων. καὶ πάλιν, ὦ θεία Σαλαμὶς, ἀπολεῖς δ' οὐ τέκνα γυναικῶν. καὶ Πέρσαι μὲν δὴ οἶμαι, καὶ Ελληνες, γυναικῶν τέκνα ἦσαν. ὅτε μὴν δὴ πάλιν τῶν ῥαψῳδῶν ἀκούουσιν ὅτι ἢ ἐρῶσιν, καὶ πρῶσκόμεθα, καὶ δουλεύομεν, καὶ δεσμούμεθα, καὶ φασιάζομεν, ἢ μυρία ὅσα πράγματα ἔχομεν, καὶ ταῦτα, μακάριοι, καὶ ἄφθαρτοι ἀξιοῦντες εἶναι, τί ἄλλο, ἢ δικαίως καταγελῶσι, καὶ οὐδενὶ λόγῳ τιθέμενα τὰ ἡμέτερα; ἡμεῖς δ' ἀγανακτοῦμεν, εἰ πῶς ἄνθρωποι ὄντες, οὐ παίζ-

Bonos quidem, negligi, in paupertate, morbis, & seruitute consumi: verùm homines omni scelere contaminatos, honore & diuitijs priores esse, & melioribus imperare: sacrilegos autem non puniri, sed delitescere: Insontes autem interdum cruci affigi, & fustibus cædi. Quæ cùm videant, iure de nobis ita sentiunt, ac si nihil omnino simus. In primis verò quum oraculorum effata audierint, Vt magnum imperium traiecto destruet Hale, quibus non declaratur sit-ne hoc ipsius, an hostium. Rursus, Vxorum Salamis charissima pignora perdet. Nam Persæ puto, & Græci, vxorum proles erant. Rursus quum ex poëtis audiunt nos amare vulnerari, seruire, vinculis obstringi, seditionibus turbari, innumeris molestijs implicari, præsertim cùm beati & immortales esse contendamus: quid aliud quàm nos iure derideret, & flocci facerent? Porrò nos indignè ferimus, siqui homines non prorsus vecordes

ἀδόντοι, διελέγχοισι ταῦτα, καὶ τὴν πρόνοιαν ἡμῶν παρωθῶνται, δέον ἀγαπᾶν εἴ τινες ἡμῖν ἔτι θύουσι, τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσι. καί μοι ἐνταῦθα ὦ Ζεῦ, μόνοι γὰρ ἐσμὲν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος πάρεστιν ἐν τῷ συλλόγῳ ἔξω Ηρακλέους, καὶ Διονύσου, καὶ Γανυμήδους, καὶ Ασκληπιοῦ, τῶν παρεγγεγραμμένων τούτων, ἀπόκριναί μοι μετ' ἀληθείας, εἴ ποτέ σοι ἐμέλησεν ἐς τοσοῦτον τῶν ἐν τῇ γῇ, ὡς ἐξετάσαι οἵ τινες αὐτῶν οἱ φαῦλοι, ἢ οἵ τινες οἱ χρηστοί εἰσιν. ἀλλ' ἴσως ἂν αἰσχύνοιο. εἰ γοῦν μὴ ὁ Θησεὺς ἐκ Τροιζῆνος εἰς Αθήνας ἰὼν, ὁδοῦ πάρεργον ἐξέκοψε τοὺς κακούργους, ὅσον ἐπὶ σοὶ, καὶ τῆς σῆς προνοίας, οὐδὲν ἂν ἐκώλυες ζῶν ἐνυβρίζοντας ταῖς τῶν ὁδῷ βαδιζόντων σφαγαῖς, τὸν Σκείρωνα καὶ τὸν Πιτυοκάμπτην, καὶ Κερκύονα, καὶ τοὺς ἄλλους. ἢ εἶγε μὴ ὁ Εὐρυσθεὺς, ἀνὴρ δίκαιος, καὶ προνοητικὸς, καὶ φιλανθρωπίας ἀκαπνωθήσωμος τὰ παρ' ἑκάστοις, ἐξέπεμπε τουτονὶ τὸν οἰκέτην αὐτοῦ, ἐργατικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρόθυμον εἰς τοὺς πόνους, ὦ Ζεῦ, οὐ ὀλίγον ἐρέσπισας ἂν τῆς Υδρας, καὶ τῶν ἐν Στυμφάλῳ ὀρνέων,

hæc arguunt : noſtrámque prouidentiam reijciunt, cùm potiùs nos contentos eſſe oporteat ſiqui adhuc ſacra faciunt nobis hunc in modum errantibus. Hic verò mihi Iupiter, ſoli enim ſumus, nec homo quiſquam in cœtu adeſt, præter Herculem, Bacchum, Ganymedem, Æſculapium, aſcriptitios iſtos, cum veritate reſponde, Num aliquando tantam hominum curam ſuſcepiſti, vt expenderis quinam illorum mali, qui boni ſint? hoc non auſis dicere. Ergo niſi Theſeus Trœzene Athenas profectus, maleficos in itinere excidiſſet, quantum ad te, tuámque prouidentiam attinet, nihil obſtaret quominus viuerent viatorum cædibus inſolescentes Sciron, Pityocāptes, Cercyon, aliíque innumeri. Aut niſi Euryſtheus homo cùm iuſtus, tum prouidus, ſingulari humanitate impulſus, ſingulis apud quoſque diligenter exploratis, hunc famulum ſuum emiſiſſet, hominem manu promptum, factíſque ſtrenuum, & ad labores obeundos alacrem, ô Iupiter, tu Hydram, Stymphalidas aues,

καὶ ἵππων τῶν θρακικῶν, καὶ τῶν κενταύρων ὕβρεως, καὶ παρθένιας. ἀλλ' εἰ χρὴ τἀληθῆ λέγειν, καθήμεθα, τοῦτο μόνον ἐπιτηροῦντες, εἴ τις θύει, καὶ κνισᾷ ἐπὶ τοὺς βωμούς. τὰ δ' ἄλλα, κατ' ῥεῦν φέρεται, ὡς αὐτύχοι ἕκαστον παρασυρέν θρα. τοιγαροῦν, εἰκότα νῦν πάσχομεν, καὶ ἔτι πεισόμεθα. ἐπειδὰν κατ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι ἀνακύπτοντες, ἐνεῖσθωσιν ὑδὲν ὄφελος αὐτοῖς ὄν, εἰ θύσιεν ἡμῖν, καὶ ταῖς σπονδὰς πέμποιεν. εἶτ' ἐν βραχεῖ ὄψει καταγελῶντας μὲ τὸν Ἐπικούρεως, καὶ Μητροδώρεως, καὶ Δαμίδας, κρατουμένους ὑπ, καὶ ἀποσφαττομένους ὑπ' αὐτῶν, τῶν ἡμετέρως σωτηρίως. ὥστε ἡμέτερον ἂν εἴη παύειν, καὶ ἰᾶσθαι τὰ τοιαῦτα, τῶν καὶ ἐς τόδε αὐτὰ προαγαγόντων. Μόμῳ γ' οὐ μέγας ὁ κίνδυνος, εἰ ἄτιμος ἔσοι. οὐδὲ γὰρ πάλαι τῶν τιμωμένων ἦν, ὑμῶν ἔτ' εὐτυχούντων, καὶ τὰς θυσίας καρπουμένων. Ζ. τοῦτο μὲ ὦ θεοὶ, λυπεῖν ἐάσωμεν, ἀεὶ βαχὺν ὄντα, καὶ σπιτμητικόν. ἔστι μὲ γὰρ ὡς ὁ θαυμαστὸς Δημοσθένης ἔφη, τὸ μὲ ἐγκαλεῖται, καὶ μέμφασθαι, καὶ σπιτμᾶται, ῥᾴστον καὶ τῷ βουλομένῳ

Thracios equos, & Centaurorum contumeliam, ac petulantiam parum curasses. At si vera profiteri oportet, sedemus, hoc tantùm observantes, an aliquis sacrificet, & aras adoleat. Porrò res cæteræ secundo flumine feruntur, vt vnaquæque fortuitò distrahitur. Itaque meriti hæc patimur, & patiemur ampliùs: quum homines paulatim emergentes, animaduerterint sibi nihil prodesse quòd sacra offerant, & libamina nobis mittant. Deinde breui videbis irridentes Epicuros, Metrodoros, & Damidas: victósque & iugulatos ab ipsis patronos hosce nostros. Quate nostrarum esset partium talia cœpta compescere, & medicari, cùm ea isti in tantum prouexerint. Momò autem non magnum impendet periculum, si non honoretur. Neque enim olim in eorum censebar numero quibus honos habebatur, rebus vestris adhuc florentibus, vobísque sacrificiorum fructum percipientibus. *Imp.* Hunc quidē, ô Dij, nugari finamus, qui semper asperum, & obiurgatorem se præbet. Est enim, vti dixit admirandus ille Demosthenes, perfacile criminari, insectari, & reprehendere cuiuis volenti.

παντὸς. τὸ δ' ὅπως τὰ παρόντα βελτίω γήσεται συμβουλεύσαι, τοῦτ' ἔμφρονος ὡς ἀληθῶς συμβούλου. ὅσῳ οἱ ἄλλοι εὖ οἶδ' ὅτι ποιήσετε, καὶ τούτου σιωπῶντος. Πο. ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα, ὑποβρύχιός εἰμι ὡς ἴστε, καὶ ἐν βυθῷ πολιτεύομαι, καὶ τὸ ἐμαυτὸν εἰς ὅσον ἐμοὶ δυνατὸν, σώζων τοὺς πλέοντας, καὶ παραπέμπων τὰ πλοῖα, καὶ τοὺς ἀνέμους καταμαλάττων. ὅμως δ' οὖν, μέλει γάρ μοι καὶ τῶν ἐνταῦθα, φημὶ δεῖν τὸν Δάμιν τοῦτον, ἐκποδὼν ποιήσασθαι πρὶν ἐπὶ τοῦτο ἔλθειν ἥκειν, ἤτοι κεραυνῷ τινι, ἢ ἄλλῃ μηχανῇ, μὴ καὶ ὑπόρχημα λέγων. φησὶ γὰρ ὦ Ζεῦ, πιθανόν τινα εἶναι αὐτόν. ἅμα γὰρ καὶ δείξομεν αὐτοῖς, ὡς μετεχόμεθα τῶν τὰ τοιαῦτα καθ' ἡμῶν δρασάντων. Ζ. παίζεις ὦ Πόσειδον, ἢ τέλεον ἐπιλέλησαι; οὐδὲν ἐφ' ἡμῖν τῶν τοιούτων ἐστὶν, ἀλλ' αἱ μοῖραι ἑκάστῳ ἐπικλῶσαι, τὸν μὲν, κεραυνῷ, τὸν δὲ, ξίφει, τὸν δὲ, πυρετῷ, ἢ φθόῃ, ἀποθανεῖν. ἐπεὶ εἴγε μοι ἐπ' ἐξουσίας τὸ πρᾶγμα ἦν, εἴασα ἂν οἷον τὸν ἱεροσύλοις πρέπον ἀπελθεῖν ἀκεραιωθέντας ἐξ ὀλυμπίας, δύο μὲν τὸν πλουσίων

Sed consilium dare quo rebus præsentibus succurratur, prudentis reuera consultoris esse. Quod vos alij, probè scio, etiam hoc tacente facietis. *Nept.* Ego quidem præter alia, vt scitis, sub vndis versor, & in profundo marinam Remp. administro, solus pro virili parte nauigantes seruans, naues deducens, & ventos demulcens: Attamẽ, quia eos etiam curo qui hîc adsunt, diso hunc Damin esse è medio tollendũ, priùs quàm ad contentionem veniant, aut fulmine, aut alia quapiam machina, ne disputando vincat: quandoquidẽ, vt ais Iupiter, est disertus. Quo facto ipsis ostẽdemus, nos de illis sumere supplicium, qui hæc in nos loquũtur. *Iup.* Ludis Neptune, an prorsus es oblitus? Nihil enim tale in nostra potestate est situm. Verùm Parcæ fatum vnicuique decernunt, alij vt fulmine, alij gladio, alij febre, alij tabe occidat. Etenim si id meæ facultatis fuisset, scilicet sacrilegos illos siuissem fulmine non ictos ex Olympia digredi nuper, detonsis mihi duobus cincinnis, vtroque sex minarum pondo?

ἀποκείραντας, ἓξ μνᾶς ἑκάτε-

ρον ἕλκοντα; ἢ σὺ αὐτὸς περιεῖδες ἂν ἐν Γραικῷ τὸν ἁλιέα τὸν ἐξ Ὠρεοῦ, ὑφαιρούμενόν σου τὴν τείαιναν; ἄλλως τε καὶ δέξομαι ἀγανακτῆν, λελυπημένοι τῷ πράγματι, καὶ δεδιέναι τὸν περὶ τῶ Δαμίδος λόγους, καὶ δι' αὐτὸ ἀποσκευάζεσθαι, τὸν ἄνδρα ἢ περιμείναντες ἀντιξεταθῆναι αὐτὸν τῷ Τιμοκλεῖ. ὥστε τί ἄλλο, ἢ ἐξ ἐρήμης κρατεῖν οὕτω δόξομεν; Πο. καὶ μὴν σύμτομόν τινα ταύτην ὑμῖν ἐπενενοηκέναι ἔγωγε περὶ τὴν νίκην. Ζ. ἄπαγε, ξυνῳδὸς τὸ ἐνθύμημα ὦ Πόσειδον, καὶ κομιδῇ παχὺ, περιαιρήσειν τὸν ἀνταγώνιστην, ὃς ἀπειθὴς ἀπίτητος, ἀμφήκεσιν ἔτι, καὶ ἀδιάκριτον καταλιπὼν τὸν λόγον. Πο. ἐᾶν ἄμεινόν τι ὑμεῖς ἐπινοεῖτε ἄλλο, εἰ τάμὰ οὕτως ὑμῖν ἀποτεθύννισται. Απόλ. εἰ καὶ τοῖς νέοις, ἔτι καὶ ἀξυνέτοις, ἡμῖν ἐφεῖτο ἐν τῷ νόμου δημηγορεῖν, ἴσως ἂν εἶπόν τι συμφέρον εἰς τὴν διάσκεψιν. Μω. ἢ μὴν σκέψις ὦ Απολλον, οὐ περὶ μεγάλων, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι προκεῖσθαι τὸν λόγον. χαλεπὸν γὰρ εἰ καὶ περὶ τῶν ἐλαττόνων ἀγωνιζομένους, περὶ τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἀξιώσας σμικρολογεῖσθαι.

Aut tu ipse neglexisses in ea-
ræsto Oreensem illum pisca-
torem, qui tibi tridentem
surripiebat? Præterea indi-
gnari videbimur hoc facto
perturbati, & Damidis per-
timescere sermones, eámque
ob rem hominem summo-
uere, non expectata eius cũ
Timocle disputatione. Itaq;
quid aliud quã indicta causa
vincere sic videbimur? *Nep.*
Atqui viæ compendium ad
parandam victoriam ego à
me excogitatum arbitrabar.
Iup. Apage ineptum hoc
consilium, Neptune, & ma-
gnopere crassum, vt aduersa-
rium ante pugnam tollamus,
quò inuictus moriatur, reli-
cta in ambiguo disputatione.
Nep. Proinde aliud præ-
stantius excogitate, si mea
consilia sic repudiatis. *Iup.*
Si nobis quoque iuuenibus
atque adhuc imberbibus per
legem liceret concionari,
forsan aliquid ad hanc con-
sultationem vtile diceremus.
Mom. Certè Apollo, de rebus
adeò magnis instituitur con-
sultatio, vt in ea non ætatis,
sed cõmunis omnibus boni
ratio proponatur. Lepidum
enim esset, si in extremum
periculũ adducti, de legum
potestate anxiè disputarem⁹.

Cæterum

ὦ Ἡράκλεις οἵου ἄνομος εἶ δυμαμερες, ὡς πάλαι μὲν δὴ ἐφηβεύσων χρόνος, ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ τῶν δώδεκα ληξιαρχικόν. καὶ ὀλίγου δεῖν, τῆς ἐπὶ Κρόνου βουλῆς ὤν. ὥστε μὴ μειρακιεύου πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ λέγε θαρρῶν ἃ δὴ τὰ δοκοῦντα. μὴ αἰσχυνθεὶς, εἰ ἀγένειος ὢν, δημηγορήσεις. καὶ ταῦτα, βαδυπώγωνα, καὶ συμβύειον αὐτὸς υἱὸν ἔχων τὸν Ἀσκληπιόν. ἄλλως τε, καὶ πρέπον ἂν εἴη σοι νῦν μάλιστα ἐπιφαίνειν ἡμῖν σοφίαν, εἰ μὴ μετέλιπες ἐν τῷ Ἑλικῶνι καθῆσθαι, τὰς μούσας θηριλοσσοφῶν. Ἀπολ. ἀλλ' οὐ σέ γ' ὦ Μῶμε, χρὴ τὰ τοιαῦτα ἐφιέναι, τ' Διὸς δὲ καὶ ἐμοῦ τοῦτος κελεύσῃ, τάχ' ἂν τι καὶ ἄμουσον εἴποιμι, ἀλλὰ τῆς ἐν τῷ Ἑλικῶνι μελέτης ἄξιον. Ζ. λέγε ὦ τέκνον, ἐφίημι γάρ. Ἀπολ. ὁ Τιμοκλῆς οὗτος, ἔοικε χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ φιλόθεος, καὶ τοὺς λόγους παῦ ἠκείβωκε τοὺς Στωϊκούς. ὥστε καὶ συμέσειν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ πολλοὺς τῶν νέων, καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ τούτῳ ἐκλέξει, σφόδρα πλουσίως ὤν, ὁπότε καὶ ἰδίᾳ τοῖς μαθηταῖς διαλέγοιτο. ἐν πλήθει δ' εἰπεῖν, ἐκπαλαιότατος

Cæterùm tu iam omnino legitimus es concionator, tùm iam olim ex ephebis egressus, & in duodecim Deorum tabulam relatus, & ferè Saturni tempore in consilio fueris. Quare noli te erga nos iuueniliter gerere: sed tum sententiam animo confidenti pronuntia. Neque te pudeat quòd imberbis concionabere: præsertim cùm filium habeas Æsculapium tam promissa barba insignem. Quinetiam te decebit, nunc maximè, quod in te est sapientiæ exhibere, nisi frustra eum Musis philosophando in Helicone sedes. *Apol.* At ô Mome, tuum non est, sed Iouis hæc mandata dare. Qui si iusserit, fortè aliquid eloquar non ineruditum, sed quod cum mea in Helicone exercitatione conueniat. *Iup.* Dic ô fili, nam iniungo. *Apol.* Timocles ille, vir bonus, & pius videtur, & Stoicorum doctrinam exquisitè callet: quò fit vt ad docendā philosophiam cum iuuenibus conuersetur, nec mercedem exiguam inde colligat, adeò est diserтus quum priuatim apud discipulos disserat. Cæterū quū apud multitudinē dicēdū est timidissimū animū, vulgarē, ὄντ', καὶ τὸν φωνὸν ἰδιωτικὸν,

καὶ μιξοβάρβαρος, ὥστε γέλωτα ὀφλισκάνειν διὰ τοῦτο ἐν ταῖς συνουσίαις, οὐ συνείρων, ἀλλὰ βατταρίζων, καὶ ταραττόμενος. καὶ μάλιστα ὁπόταν οὖν τινες ἔχων, καὶ καλλιρρημοσύνην ἐπιδεικνύειν βούλωνται, σιωπᾶν μὲν γὰρ ἐν ταραβούλῳ ὀκνοῦσι ὅτι, καὶ λεπτογνώμων, ὡς φασιν οἱ ἀμείνονα τὰ τῶν Στωϊκῶν εἰδότες. λέγων δ', καὶ ἑρμηνεύων, ὥσ' ἀδηλείας διαφθείρει αὐτὰ, καὶ συγχεῖ, καὶ ἀποσοφῶν ὅ, τι βούλεται, ἀνὴ αἰνίγμασιν ἐοικότα χρηστηριάζων, καὶ πάλιν αὖ πολὺ ἀσαφέστερα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος. οἱ δὲ, ὑσυνιέντες, καταγελῶσιν αὐτοῦ. δεῖ δ' οἶμαι σαφῶς λέγειν, καὶ τοῦτο μάλιστα ποιεῖσθαι πολλὴν τὴν πρόνοιαν, ὡς συνήσουσιν οἱ ἀκούοντες. Μω. τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας ὦ Ἀπολλον, ἐπαινέσας τοὺς σαφῶς λέγοντας, εἰ καὶ μὴ παύῃ ποιεῖς σὺ τοῦτο ἐν τοῖς χρησμοῖς, λοξὸς ὢν, καὶ δυσείσδυτος καὶ ἐς τὸ ὑπεσχίμενον ἀσφαλῶς ἀπρόϊπτων τὰ πολλὰ, ὡς τοὺς ἀκούοντας, ἄλλου δεῖσθαι Πυθίου πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἀτὰρ τί τὸ ἐπὶ τούτῳ συμβουλεύεις; τίνα ἄσαν ποιήσασθαι

barbarámque linguam profert, vnde in cœtibus irridetur, cùm non eloquatur, sed balbutiat, & perturbetur. Quo modo se habet, in primis quando specimen facundiæ edere gestit. Etenim est intellectu acutissimo, & subtilissimo ingenio, vt aiunt qui Stoicorum doctrinam meliùs callent. Quæ autem dicit & exponit, ea prę imbecillitate corrumpit, & confundit, quid sibi velit non declarans, sed ænigmatibus similia proponens, rursus etiam multò obscuriora ad interrogationes respondens. Porrò auditores cùm non intelligant, eum irrident. Dicendum autem est perspicuè, & hoc in primis prouidendum diligenter, vt auditores dicta intelligant. *Mom.* Rectè quidem hoc dixisti Apollo, quòd eos laudasti qui perspicuè loquuntur: quanquam id non admodum in oraculis tuis obseruare soles, quæ tu obliqua & intricata reddis, & in mediam intercapedinem tuto proijcis plerumque, vt ad eorum expositionem auditores alio egeant Pythio. Sed quid ad hoc affers consilij? quo re-

τῆς Τιμοκλέους ἀδυναμίας ἐν τοῖς λόγοις; Απολ. σωκόρουν ὦ Μῶμε, εἴ πως δυνατόν μοι παρασχεῖν ἄλλον τῶν δεινῶν τούτων ἐρεσώπα κατ' ἀξίαν, ἄφρ' ἂν σπεῖσος ἐνδυμηθεὶς ἀσφαλῆ. Μω. ἀληθεῖον τοῦτο ὡς ἀληθῶς εἰρηκας, ἔτι παιδαγωγοῦ τινος δεόμενον, συνήγορον ἐν συνουσίᾳ φιλοσόφων παρασκευάσασθαι, ἑρμηνεύσοντα πρὸς τὸν παρόντας, ἅττ' ἂν δοκῇ Τιμοκλεῖ. καὶ τὸν μὲν Δάμιν, αὐτοπρόσωπον, καὶ δι' αὐτοῦ λέγειν. τὸν δ', ἀκροατὴν προσχρώμενον, ἰδίᾳ πρὸς τὸ οἷς σπεύδω ἀσφαλλεσθαι τὰ δοκοῦντα, ἢ ἀκροατὴν δ', ὑποκρινόμενον, ἀλλ' αὐτὸν ἴσως συνιέντα ὅ, τι ἀκούσεται. πῶς οὐ γέλως ἂν εἴη τῷ πλήθει, ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ἄλλως σπουδάσομεν. σὺ δ' ὦ θαυμάσιε, φὴς δὲ καὶ μάντις εἶναι, καὶ μισθοὺς ἐκ ὀλίγους ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἐξέλεξας, ἄγχει τοῦ καὶ πλίνθους χρυσᾶς ποτε εἰληφέναι, τί σοι ἐπιδείξω νῦν καιρὸν τὸν τέχνῃ, πρεσβύτερος τῶν σοφιστῶν κρατήσει λέγων; οἶδα γάρ που τὸ ἀποβησόμενον, μάντις ὤν. Απολ. πῶς δ' ὦ Μῶμε, δυνατὸν πιεῖν τοῦτα, μὴ τε

medio Timoclis in dicendo impotentiæ succurrendum? *Apol.* Si possemus, ô Mome, patronum aliquem alium præbere, ex ijs qui pro rei dignitate dicendi facultatem habent, & exprimere possunt quæ apud se meditatus suggesserit. *Mom.* Hoc dictum est, reuera imberbis iuuenis, cui sit adhuc pædagogo opus, patronum in conuentu Philosophorum sistere, præsentibus interpretaturum, quæ Timocli visa fuerint. Damin autem præsentem, & per se loqui. Hunc verò actore vtentem, in aurem illi priuatim susurrare quæ placet: actorem verò perorare, qui quod audit, fortasse non intelligat. Quomodo hæc non viderentur ridicula multitudini? At hoc aliter constituamus. Tu verò admirande (Nam te vatem quoque ais esse nec mediocrem mercedem hac arte collegisti, quinetiam lateres aureos olim accepisti) cur non in tempore nobis specimen edis tuæ artis, prædicens vter philosophorum disputatione vincet? Nam tu qui vates es, euentum nosti. *Apol.* Quî hæc facere possim, ô Mome, cũ nec

τρίποδος ἡμῖν παρόντος; μήτε θυμιαμάτων, ἢ πηγῆς μαντικῆς, οἵα ἡ Κασταλία ἐστίν; Μω. ὁρᾷς; ἀποδιδράσκεις τὸν ἔλεγχον, ἐν τῷ σενῷ ἐχόμενος. Ζ. ὅμως ὦ τέκνον, εἰπέ, καὶ μὴ παρόχῃς τῷ συκοφάντῃ τούτῳ ἀφορμὰς, διαβάλλειν, καὶ χλευάζειν τὰ σὰ, ὡς ἐπὶ τρίποδι, καὶ ὕδατι, καὶ λιβανωτῷ κείμενα, ὥς ἐιμὴ ἔχοις ταῦτα, στερησόμενόν σε τῆς τέχνης. Απολ. ἄμεινον μὲν ἦν ὦ πάτερ, ἐν Δελφοῖς, ἢ Κολοφῶνι, τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἁπάντων μοι τῶν χρησίμων παρόντων, ὡς ἔθος. ὅμως δ', καὶ ἢν γυμνὸς ἐκείνων, καὶ ἄσκευος πειράσομαι προειπεῖν ὁποτέρου τὸ κράτος ἔσται. ἀναδέξεσθε δ', εἰ μὴ ἐμμέτρα λέγοιμι. Μω. λέγε, μόνον σαφῆ δ' ὦ Απολλον, καὶ μὴ συνηρὸς καὶ αὐτὰ, καὶ ἑρμωνέως δεόμενα, καὶ δὲ ἀρνεια κρέα, ἢ χελώνην ὧν ἐν Λυδίᾳ ἕψει. ἀλλὰ οἶδα περὶ ὅτου ἡ σκέψις. Ζ. τί ποτε ἐρεῖς ὦ τέκνον; ὡς τά γε πρὸς τὸ χρησμὸν, ταῦτα ἤδη φοβερά. ἡ χέρα, τεθαμβῶν. οἱ ὀφθαλμοὶ, περιφερεῖς. κόμη, ἀνακορυμβῶν. κίνημα, κορυβαντῶδες. καὶ ὅλως, ἔκστασις πάντα, καὶ φοινώδη, καὶ μυστικά. Απολ.

tripodem in præsentia habeam, nec thymiamata, aut diuinum fontem, qualis est Castalius? *Mom.* Videsne? refutationem aufugis quum iam in angusto constringeris. *Iup.* Dic tamen ô fili, nec sycophantæ huic ansas præbeas calumniandi, réscque tuas subsannandi, tanquam in tripode, aqua, & thure sitas, quas nisi habeas, arte priueris. *Apol.* Satius erat, ô pater, hæc Delphis, & Colophone facere, vbi omnia pro more sunt parata, quæ ad vaticinandum sunt commoda. Attamen illis destitutus instrumentis conabor prædicere vtrius futura sit victoria. Quod caperetis, nisi carmine responsum darem. *Mom.* Dic, sed perspicua tantùm Apollo, quæ neque patrono, neque interprete indigeant. Etenim non ouillæ carnes, aut testudo in Lydia coquitur: verùm scis qua de re sit consultatio. *Iup.* Quid tandem dices, fili? Nam hæc præcedunt oraculum, & iam sunt formidanda, color est immutatus, oculi mobiles, crispata coma, motus corporis furibundus. Deniq; numinis afflatu, terriculo, & mysterijs plena sũt omnia. *Ap*

lo.

Κέκλυτε μαρτιπόλω τόδε θέσφατον Απόλλωνος.
Αμφ' ἔριδος κρυερῆς, τίνι, αἰὲν ἔρες ἐστήσαντο
Οξυβόαι, μύθοισι κορυσσόμενοι πυκινοῖσι.
Πολλὰ γὰρ ἔνθα κἀ ἔνθα μόθῳ ἐπερχλείει κλωγμῷ,
Τυφλὸς ἄκρα κόρυμβα καταπλήσσουσιν ἐχέτλης.
Αλλ' ὅταν αἰγυπιὸς γαμψώνυχος ἀκέδα μάρψῃ,
Δὴ τότε λοίσθιον ὀμβρεσφόροι κλάγξουσι κορῶναι.
Νίκη δ' ἡμιόνων. ὁ δ' ὄνος, δοὰ τέκνα κορύσσει.

Z. τί τοῦτο ἀνεκάγχασας ὦ Μῶμε. κἀ μὰ οὐ γελοῖα τὰ ἐν ποσί. παῦσαι κακοδαίμον. ἀπορνιχήσῃ γὰρ τὸ γέλωτος.

Μω. καὶ πῶς δίωιατον ὦ Ζεῦ, ἐφ' οὕτω σαφεῖ, καὶ προδήλῳ τῷ χρηιμῷ; Z. οὐκοῦν ἥδη καὶ ἡμῖν ἑρμηνεύοις αὖ αὐτὸν ὅ, τι καὶ λέγοι.

Μω. πάνυ προδήλα. ὥστε οὐδὲν ἡμῖν Θεμιστοκλέους δεήσει. φησὶ γὰρ τὸ λόγιον ὑπὸ σὶ διαῤῥήδην, χόπτα ῥᾳδὶ εἶναι τοῦτον, ἡμᾶς δ' ὄνους καὶ θηλείους νὴ Δία, καὶ ἡμιόνους, τοὺς πιστεύοντας αὐτῷ, ὅσ' ὅσον αἱ ἀκέδες τὸ νοῦν ἔχοντας.

Percipe faticani gens diuûm oracula Phœbi,
Lite super dura, quam conſtituêre Sophiſtæ
Clamoſi, ſolidis tuti ſermonibus ambo.
Hinc atque hinc multa alterno clamore tumultus,
Summa quidem ſpiſſa terrent aplustria ſtiua,
Locuſtam at curuo vultur quum prenderit vngue,
Imbriferæ clangent cornices vltima: vincent
Mulizæ aſinus feriet velecia pignora cornu.

Iup. Cur hoc, Mome, excepiſti cachinno: atqui ridicula non ſunt quæ nobis impendent. Deſine infœlix: riſu ſuffocaberis. *Mom.* Quî non moueat mihi riſum, Iupiter, tam clarum & apertum oraculum? *Iup.* Quin igitur & nobis interpretaris, quidnam ſibi velit. *Mom.* Adeò liquida hæc ſunt, ita vt nihil nobis Themiſtocle ſit opus. Siquidem adeò perſpicuè dicit hoc oraculum, hunc quidem eſſe præſtigiatorem: Nos verò clitellarios aſinos & mulos, qui credamus ipſi non tantum habentes prudentiæ, quantum locuſtæ.

Ηρακλῆς. ἐγὼ γὴ ὦ πάτερ, εἰ
καὶ μέτοικός εἰμι, ὅμ ὀκνήσω ὅ-
μως τὰ δοκοῦντά μοι εἰπεῖν.
ὁπόταν γὰρ ἤδη συνελθόντες δια-
λέγωνται, τότε καὶ ἐγὼ ἐπιτρέψω τῷ Τιμοκλεῖ λέγειν, εἰ μὴ ὁ Τιμοκλῆς ἦρξε, ἐάσωμεν προσχωρεῖν τὴν συμμορίαν ἡμῶν. εἰ δέ τι ἕτερον ἀποβαίνῃ, τότε ἤδη τὴν στοὰν αὐτῶν ἐγὼ εἰ δοκεῖ, διασείσας, ἐπικαλῶ τῷ Δαμοδῇ, ὡς μὴ κατάρατος ὤν, ὑβρίζῃ ἐς ἡμᾶς. Μω. Ηρακλεις. ἰὼ Ηρακλεις. ἀγροικον τοῦτο εἰρηκας, καὶ δεινῶς βοιώτιον, ξυναπολέσαι σὺν πονηρῷ τοσούτους. καὶ πρόσθεν τὴν στοὰν, αὐτῷ Μαραθῶνι, καὶ Μιλτιάδῃ, καὶ Κυναιγείρῳ. καὶ πῶς ἂν τούτων συμπεσόντων, οἱ ῥήτορες ἔτι ῥητορεύοιεν. τὴν μεγίστην εἰς τοὺς λόγους ὑποθεσιν ἀφῃρημένοι; ἀλλως τε, ζῶντι μοὶ σοι, δύναται τι τοιοῦτο. ἀφ' οὗ γὴ θεὸς γεγένησαι, μεμάθηκας οἶμαι ὡς ἀμοῖρος μὲν ἀν τὰ τοιαῦτα δύναιντο. ἡμεῖς δ', αὐτῶν ἄμοιροι ἐσμέν. Ηφ. ἀκούω ὁπότε τὸν λέοντα, ἢ τὴν ὕδραν ἐτρόπευον, ἀμοῖρος δι' ἐμοῦ ἐκεῖνα ἔπραξας Ζ. καὶ μάλα. Ηφ. καὶ νῦν τίς τις ὑβρίζῃ εἰς ἐμέ, ἢ περιστυλῶν μου τὸν νεὼν, ἢ ἀγαλμάτων τὸ ἄγαλμα,

Herc. Ego verò pater, quanquam sum inquilinus, non tamen meam sententiam exponere verebor. Cùm iam ad disputandum conuenerint, tunc si superet Timocles, disputationem procedere sinamus. Sin res secus cesserit, tunc ego si videtur concussam porticum in Damidem immittam, ne homo execrandus in nos insolescat. *Mom.* Hercules, eheu Hercules! quàm immane & Bœoticum consilium proposuisti, vt tot boni cum malo pereant: præterea porticus cum Marathone, Miltiade & Cynægiro! Et quomodo tot collapsis rhetores ampliùs declamarent, maximo ad orationes argumento priuati? Præterea quum viuebas tale quid facere poteras. Sed ex quo factus es Deus, puto te didicisse, res huiusmodi duntaxat in potestate Parcarum esse sitas: earum esse nos expertes. *Herc.* Nunquid quum leonem, aut Hydram interfeci, Parcæ illud per me fecerunt? *Iup.* Maximè. *Herc.* Et nunc siquis iniuriam mihi inferat, aut templum meum compilando, aut statuam subuertendo, nisi

εἰ μὴ ταῖς μοίραις πάλαι δεδογμένον ἦν, οὐκ ἐπιτείλω αὐτόν; Ζ. ἁδυμῶς. Ηερ. ἀκὴν ἄκουσον ὦ Ζεῦ. μὴ παῤῥησίας. ἐγὼ γὰρ ὡς ὁ κωμικὸς ἔφη, ἀγροικός εἰμι, τὴν σκάφην σκάφην λέγων. εἰ τοιαῦτά ὅτι τὰ ὑμέτερα, μακρὰν χαίρειν φράσας ταῖς ἐνταῦθα τιμαῖς, καὶ κνίσῃ, καὶ ἱερείων αἵματι, κάτειμι εἰς τὸν ἅδην, ὅπου με γυμνὸν ἔχοντα τὸ τόξον, κἂν τὰ εἴδωλα φοβηθήσεται τῶν ὑπ' ἐμοῦ πεφονευμένων θηρίων. Ζ. εὖγε. ἦκουεν ὁ μάρτυς φασίν. ἀπίσω ζας γὲν τῷ Δάμιδι ταῦτα εἰπεῖν ὑποβάλλων. ἀλλὰ τίς ὁ ταχὺς ἐκεῖνος οὗτός ἐστιν, ὁ χαλκοῦς, ὁ ἔυγραμμος, ὁ εὐπρεπέστατος, ὁ ἀρχαῖος τὴν ἀνάθεσιν τὴν κόμης; μᾶλλον δ' ὁ σὸς ὦ Ερμῆ, ἀδελφός ἐστιν, ὁ ἀγοραῖος, ὁ περὶ τὴν Ποικίλην. πόθεν γοῦν ἀναπέπλησται, ὁ σημέρα ἀναπλαστόμενος ὑπὸ τῶν ἀνδριαντοποιῶν. τί ὦ παῖ, δεόμενος ἡμῶν ἀφῖξαι; ἢ που τι ἐκ γῆς νεώτερον ἀπαγγέλλεις; Ερμαγ. ὑπερμεγα ὦ Ζεῦ, καὶ μυείας τῆς σοῦ δεόμενον. Ζ. λέγε ἤδη, εἴ τι καὶ ἄλλο ἡμᾶς ἐπανισάμενον λέληθεν. Ερμαγ.

id olim decreuerint Parcæ, ipsum non comminuam? *Iup.* Nequaquam. *Herc.* Ergo me cum libertate quæ sentio, dicentem audi Iupiter. Ego enim, vt ait Comicus, rusticus sum qui ligonem, ligonem voco. Si res vestræ sic se habent: honoribus, nidore, & sacrificiorum sanguine longum valere iussis, in orcum descendam, vbi me nudum arcum habentem, saltem mortuorum vmbræ pertimescent, propter feras à me trucidatas. *Iup.* Euge, testem, quod aiunt, domo adductum. Conseruasti igitur ista Damidi ad dicendum subijciens. Sed quinam est iste qui tam properè accedit, æneus, pulchris literis ornatus, scitè circũscriptus, cui prisco more religata est coma? Tuus potiùs frater est Mercuri. Agoræus ille qui stat ad Pœcilen. Proinde pice refertus est, cùm à statuarijs quotidie refingatur. Quid, ô puer, cursu ad nos contendisti? num aliquid noui è terris renuntias? *Hermagoras.* Ingens quiddam, ô Iupiter, & quod summam requirit diligentiam. *Iup.* Dicito iam si quid aliud ortum sit quod nescianus. *Herm.* Cũ ad porticum iam fabricarer æneus, ἐπύγχανον ἤδη ἀφ' ἁλκουργῶν

ὥστε πηδύμωος στέρνον τε, καὶ
μετάφρενον. θώρηξ δέ μοι χά-
λκεος ἀμφὶ σώματι πλαδεὶς,
παρηώρητο μετρηθεὶς τῇ τέχνῃ,
σφεντόνδη χαλκῇ πᾶσαν ἐντυ-
πούμωος. ὁρῶ δ' ὄχλον στείχον-
τα, καὶ πυγμάχους σοφισμάτων,
Δάμιν τε, καὶ Ζ. παῦε ὦ
Ερμαγόρα βέλτιστε, τραγῳδῶν.
οἶδα γὰρ οἷς, πυγμὰς λέγεις.
ἀλλ' ἐμοὶ νῦν μοι φράσον. εἰ πάλαι
συγχωρεῖται αὐτοῖς ἤθεας.
Ερμαγ. οὐδέπω, ἀλλ' ἐν ἀ-
κροβολισμοῖς ἔτι ἦσαν, ἀπο-
σφενδονῶντες ἀλλήλοις, πόρρω-
θεν πόθεν λοιδορούμωοι. Ζ.
τί οὖν ἔτι χρὴ ποιεῖν λοιπὸν
ὦ θεοί, ἢ ἀκροάσασθαι ὑπολαμβά-
νοντας αὐτῶν; ὥστε ἀφαιρεῖσθαι
καὶ ὥραι τὸν μοχλὸν ἤδη. ἢ
ἐπαίρουσι τὰ νέφη, καὶ ἀνα-
πετάσαι ὑπόσαι τὰς πύλας τῆς οὐ-
ρανοῦ. Ηράκλεις, ὅσον τὸ
πλῆθος ὑπὸ τὴν ἀκρόασιν ἀ-
πηντήκασιν. ὁ δὲ Τιμοκλῆς οὗ-
τος, οὐ πάνυ μοι ἀρέσκει ὑπο-
τρέμων, καὶ ταραττόμωος. ἀ-
πόλει πάντα ἔτος τὴμέραν. δῆ-
λος γοῦν ὢν καὶ αὐτὸς σφόδρα
τῷ Δάμιδι δυνατὸς ὤμος. ἀλλ'
ὅπερ ἡμῖν δυνατώτατον, εὐχώ-
μεθα ὑπὲρ αὐτῆς τύχης, ἐφ' ἡμῖν

Ac pérque dorſum, pérque
pectus vngerer, Factúſque
ineptè corpori thorax meo
Adpenderet, nec arte diſpari
foret, Ex ære totus additus
A mihi baltheus, Turbam vi-
deo tumultuantem accurre-
re, Quacum duo ſophiſtici
certaminis Ibant periti fron-
te triſti ac pallida Pugiles,
B Damis &. *Iup.* Deſine, Her-
magora optime, tragicis
verſibus loqui. Noui enim
quos dicis. Sed mihi dic, an
iam diu contentionem com-
miſerint. *Herm.* Nondum,
C Nam in velitatione adhuc
verſabantur, funda iacu-
lantes & eminus ſeſe mu-
tuis conuitijs impetentes.
Iup. Quid ergo nobis fa-
ciendum reſtat, ô Dij? an
D non inclinato in ipſos ca-
pite auſcultandum? Itaque
horæ peſſulum iam adimant,
& abactis nubibus cœli
portas aperiant. Hercle
quanta multitudo ad audi-
endum contendit! At non
E valdè mihi placet quòd Ti-
mocles iſte trepidat & tur-
batur. Omnia hodie perdet:
& mar feſtum eſt ipſum vt
cum Damide pugnet non
ſurrecturum. Sed quòd no-
bis eſt facillimum, vota ta-
citè pro ipſo faciamus nobi-
ſcum, ne Damis inaudiat.

ἵνα μὴ Δάμιδι γε πύθηται·

Τιμο. τί φὴς ὦ ἱερόσυλε Δάμι, θεοὺς μὴ εἶναι, μηδ' ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων; Δα. οὐκ, ἀλλὰ σὺ πρότερον ἀπόκριναί μοι, ὅπῃ λόγῳ ἐπείσθης εἶναι αὐτούς. Τιμο. οὐμόσομαι, ἀλλὰ σὺ μικρὸν ἀπόκρινε. Δα. ἄμεινον, ἀλλὰ σύ. Ζ. ταυτὶ μὲν πολὺ ὁ ἡμέτερος, ἄμεινον, καὶ εὐφωνότερον βαχιώτατι. εὖγε ὦ Τιμόκλεις, ἐπίσχες τῶν βλασφημιῶν. ἐν γὰρ τούτῳ σοι, τὸ κράτος. ὡς τἄλλα, ἐγὼ σιωπήσομαι, ἐπιτρέπω. Τιμο. ἀλλὰ μὰ τὸν Δ- Διωνᾶ, ἃ μὴ ἀποκρινάμενος σοι φράσεις. Δα. ἴσθι ὦ Τιμόκλεις, ἐρώτα. ἐπιτρέπεις γὰρ τοῦτό γε, ὁμωμοκώς. ἀλλ' ἄνευ τῶν βλασφημιῶν, εἰ δοκεῖ. Τιμο εὖ λέγεις. εἰπὲ οὖν μοι, δοκοῦσί σοι ὦ κατάρατε, προνοεῖν οἱ θεοί; Δα. οὐδαμῶς. Τιμο. τί φής; ἀπρονόητα οὖν ταῦτα πάντα; Δα. ναί. Τιμο. οὐδὲ τοῦτό τινι οὖν θεῷ πέπραται ἢ τῶν ὅλων ἐπιμέλεια; Δα. οὔ. Τιμο. πάντα δ' εἰκῇ φέρεται ἀλόγῳ τῇ φορᾷ; Δα, ναί. Τιμο. εἶτ' ἀνθρωποι ταῦτα ἀκούοντες, ἀνέχεσθε, καὶ οὐ κατακλύσετε τὸν ἀλιτήριον; Δα. τί δ' ἂν ἀνθρωποι ἐπ' ἐμὲ προεξιοῖεν ὦ Τιμόκλεις;

Timocl. Quid ais Dami sacrilege, Deos non esse, nec hominibus prouidere? *Dam.* Minimè. Verũ dic mihi priùs qua ratione ipsos esse persuasus es. *Tim.* Non dicam, Sed tu scelerate responde. *Dam.* Non: sed tu. *Iup.* Hoc multò melius agit noster, quòd vocaliùs exasperatur. Euge Timocles obstrepe conuitijs. Nam in hoc sita est victoria. Nam alioqui obturato ore te piscem reddet. *Tim.* At per Mineruam, non respondebo tibi prior. *Dam.* Ergo Timocles interroga. Hoc enim saltem obtinuisti, cùm iurueris: sed sine conuitijs, si placet. *Tim.* Rectè dicis. Ergo dic mihi. Annon ô scelerate, Dij tibi videntur prouidere? *Dam.* Nequaquam. *Tim.* Quid ais? Hæc igitur omnia nulla prouidentia reguntur? *Dam.* Nulla. *Tim.* Neque Vniuersitatis cura penes vllum Deum est? *Dam.* Non. *Tim.* Cuncta igitur impetu fortuito feruntur? *Dam.* Maximè. *Tim.* Hæcne fertis auditores, & scelestum hunc lapidibus non obruitis? *Dam.* Cur homines in me incitas Timocles?

ἢ τίς ὢν, ἀγανακτεῖς ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ ταῦτα, ἐκείνων αὐτῶν ἐκ ἀγανακτούντων; οἵ γε οὐδὲν δεινὸν διατεθήκασί με πάλαι ἀκούοντας, εἰ γε ἀκούουσι. Τιμο. ἀκούουσι γὰρ ὦ Δάμι, ἀκούουσι. καί σε μετέσασι ποτὲ χρόνῳ ὕστερον. Δα. καὶ πότε ἂν ἐκεῖνοι σχολὴν ἀγάσοιεν ἐπ' ἐμὲ, τοσαῦτα ὡς φῆς πράγματα ἔχοντες, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἄπειρα τὸ πλῆθος ὄντα, οἰκονομούμενοι; ὥστε οὐδὲ σέ πω ἠμύναντο ἂν ὑποχρεῖς ἀεί. καὶ ἅ ἄλλων, ἵνα μὴ βλασφημεῖν καὶ αὐτοὺς ἀναγκάζωμαι παρὰ τὰ συγκείμενα. καίτοι ἔχ ὁρῶ ὅτινα ἂν ἄλλῳ ἐπίδειξιν τῆς ἑαυτῶν σοφίας μείζω ἐξενεγκεῖν ἐδύναντο, ἢ σὲ κακὸν, κακῶς ἐπιτείλαντες. ἀλλὰ δῆλοί εἰσιν ἀποδημοῦντες ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἴσως μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπᾶς. ἔδοξε γοῦν αὐτοῖς συνεχῶς εἶναι παρ' αὐτὸν ἐπὶ δαῖτα, καὶ ἀνεπαγγέλτοις ἐνίοτε. Τιμοτ τί σοὶ τοσαύτην ἀναισχυντίαν εἰπόντι ὦ Δάμι; Δα. ἐκεῖνο ὦ Τιμόκλεις, ὃ πάλαι ἐγὼ ἐπόθουν ἀκοῦσαί σου, ὅπως ἐπίδῃς οἵεδαι σοφοῦν τὸν θεόν. Τιμο. ἡ τάξις με σοφὸν τῶν γιγνομένων ἔπεισε,

aut quis es, vt pro Dijs indigneris, idque cùm non indignentur ipsi? qui olim audientes, saltem si audiunt, nullo malo me affecerunt. *Tim.* Audiunt, Dami, audiunt: & te aliquando postea vlciscentur. *Dam.* Ecquando ipsis contra me vacaret, cùm tot, vt ais, sustineant negotia, & rerum quæ sunt in mundo infinitam multitudinem regant? Itaque nec te, quòd semper peieras, puniuerunt. Nec propter alia: ne præter pactum maledicere cogar. Nam non video quonam alio argumento maiore suam prouidentiam demonstrare possent, quàm si te malum malè perderent. At certum est eos peregrè esse profectos, vltra Oceanum fortasse, & inculpatos Æthiopas. Solent enim ad eos crebrò ire commessatum: interdum etiam non vocati. *Tim.* Quid ad tantam impudentiam tibi dicerem Dami? *Dam.* Nimirum illud quod iamdudum ex te audire cupio, qua persuasione credideris Deos prouidere. *Tim.* Id mihi rerum primus ordo persuasit.

ὁ ἥλιος ἀεὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰὼν, καὶ σελήνη κατ' ταυτὰ, καὶ ὧραι τρέπονται, καὶ φυτὰ φύονται, καὶ ζῶα γίνονται καὶ αὐτὰ ταῦτα οὕτως εὐμηχάνως κατεσκευασται, ὡς φέρεσθαι, καὶ κινεῖσθαι, καὶ νοεῖν, καὶ βαδίζειν, καὶ τεκταίνεσθαι, καὶ σκυτοτομεῖν. καὶ τἄλλα πάντα σοφοῦ ἔργα εἶναί μοι δοκεῖ. Δα. αὐτὸ πυνθάνομαι ὦ Τιμόκλεις, σωφρονίζεις. ἀλλ' ὅμως ὁ ἥλιος, εἰ σοφοῦ τούτων ἕκαστον ἐπιτελεῖται. ἀλλ' ὅτι μὴ ταῦτά ἐστι τὰ γιγνόμενα, φαίην ἂν καὶ αὐτός. οὐ μὴν αὐτίκα πεπεῖσθαι ἀνάγκη, καὶ ἀπό τινος προμηθείας αὐτὰ γίνεσθαι. ἔνι γὰρ καὶ ἄλλως ἀρξάμενα, νῦν ὁμοίως, καὶ κατὰ ταυτὰ σώζεσθαι. σὺ δ' τάξιν αὐτῶν ὀνομάζεις τὴν ἀνάγκην. εἶτα δηλαδὴ ἀγανακτήσεις, εἴ τις σοι μὴ ἀκολουθοίη, τὰ γιγνόμενα μή, οἵα ἐστὶ δεῖ, κατανεύσομαι, καὶ ἐπαινέσαντι, οὐ μὴν ὅ ἀποδείξειν τοῦτο εἶναι, τὸ καὶ προνοίᾳ διαλλάττειν αὐτῶν ἕκαστον. ὥστε κατὰ τὸν κωμικὸν, τοῦτ' μὴν, ἀποκρίνεσθον. ἄλλο δέ μοι λέγε. Τιμόκλεις. ἐγὼ μὴν οὐκ οἶμαι καὶ ἄλλης ἐπὶ τούτοις δεῖν ἀποδείξεως.

Sol qui idem iter semper conficit, eodémque modo Luna, & tempestatum mutatio, & plantarum procreatio, & animalium generatio, horúmque ipsorum tam elegans compositio, vt alantur, moueantur, cogitent, incedant, fabrilem artem & sutoriam exerceant. Atque id genus alia, mihi Prouidentiæ videntur esse opera. *Dam.* Tu quidem Timocles, quæstionem corripis. Nondum enim liquet an horum vnumquodque Prouidentia perficiatur. Cæterùm quod hæc fiunt, nec ipse negauerim. Non tamen ilico necesse est credere, ea aliquo consilio fieri. Contingit enim vt hæc incepta sint, núncque similiter, eodémq; modo constituantur. At tu ordinem eorum, necessitatem appellas. Deinde scilicet indignaberis, siquis te non sequetur, cùm ea quæ fiunt, qualia sunt enumeres, & putes hisce demonstrasse, horum vnumquodque immutari Prouidentia. Itaque iuxta Comicum, hoc subfriuolum est: aliud mihi dicito. *Tim.* Equidē existimo alia præterea demonstratione nō esse opus.

ὅμως δ' οὖν ἐρῶ. ἀπόκριναι γάρ μοι. Ὁμηρός σοι δοκεῖ ἄριστος ποιητὴς γενέσθαι; Δα. Ἔγωγε μάλα. Τι. ἐκεῖνον οὖν ἐπίστευσε, τὴν περίνοιαν τῶν θεῶν ἐμφανίζοντι. Δα. ἀλλ' ὦ θαυμάσιε, ποιητὴν μὲν ἀγαθὸν Ὁμηρον γενέσθαι, πάντες σοι συνομολογήσουσι. μάρτυρα δ' ἀληθῆ περὶ τῶν τοιούτων, οὔτ' ἐκεῖνον, οὔτε ἄλλον ποιητὴν οὐδένα. οὔτε γὰρ ἀληθείας μέλειν αὐτοῖς οἶμαι, ἀλλὰ τὸ κηλεῖν τοὺς ἀκούοντας. καὶ διὰ τοῦτο, μέλεσί τε καταδύουσι. καὶ μύθοις κατηχοῦσι. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὑφ' ἡδονῆς μηχανῶνται. ἀτὰρ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι, οἷς ποτε μάλιστα ἐπίστευσε τῶν Ὁμήρου. ἆρα οἷς περὶ τοῦ Διὸς λέγει, ὡς ἐπεβούλευον συνδῆσαι αὐτὸν ἡ θυγάτηρ, καὶ ὁ ἀδελφὸς, καὶ ἡ γυνή; καὶ εἰ μὴ τὸν Βριάρεων ἡ Θέτις ἐκάλεσεν, ἐλεήσασα τὸ γενόμενον, ἐπεπέδητο ἂν ἡμῖν ὁ βέλτιστος Ζεὺς, συναρπασθείς. αἰθ' ὧν καὶ ὑπομνημονεύων τὴν Θέτιδι τὴν εὐεργεσίαν, ἐξαπατᾷ τὸν Ἀγαμέμνονα, ὄνειρόν τινα ψευδῆ ἐπιπέμψας, ὡς πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἀπεθανοίεν. ὁρᾷς ἀδυνάτου δὴ τοῦ αὐτῷ κεφαλὴν ἐμβαλόντι, καταβλέψαι

Verumtamen dicam, ac respondè. Homerus videtur tibi fuisse poëta præstantissimus? *Dam.* Maximè. *Tim.* Proinde ipsi credidi, Deorum prouidentiam declaranti. *Dam.* Certè vir admirande, Homerum bonum quidem fuisse poëtam omnes tibi confitebuntur: sed veracem rerum huiusmodi testem, neque illum, neque alium vllum poëtam concedent. Neque enim veritatem vt puto, curant: sed demulcere auditores intendunt. Propterea versibus occinunt, fabulis personant, omnia denique delectandi causa moliuntur. Libenter autem ex te audirem, quibusnam Homeri dictis potissimùm ad hoc credendum sis adductus. Num ijs quæ dicit de Ioue, vt per insidias ipsum vincire voluerint filia, & frater, & vxor eius? Ac nisi Briareum accersiuisset Thetis, facinus miserata, nobis correptus ille Iupiter optimus fuisset vinculis obstrictus. Pro quibus, beneficij memor, ludit Agamemnonem immisso fallaci somnio, quòd multi morerentur Græci. Videsne? Non enim poterat immisso fulmine Agamemnonem

τὸν Ἀγαμέμνονα αὐτὸν, ἀλλ' εὐ
τῷ ἀπατεῶνα εἶναι δοκεῖν. ἢ
σὲ ἐκεῖνά σε μάλιστα εἰς τὸν πό-
λεμον ἐπεσπάσατο ἀκούοντα, ὡς
Διομήδης μὲν, ἔτρωσε τὸν Α-
φροδίτην, εἶτα τὸν Ἄρεα αὐ-
τὸν, Ἀθηνᾶς παρακελεύσει.
μετὰ μικρὸν δ', αὐτοὶ συμπεσόν-
τες οἱ θεοὶ, ἐμονομάχουν ἀλλή-
λοις· ἄρρενές τε, καὶ θήλειαι. καὶ
Ἀθηνᾶ μὲν, Ἄρεα κατηγωνίζε-
το, ἅτε καὶ πεπονηκότα οἶμαι
ὑπὸ τῷ βαύματος, ὃ παρὰ τῷ
Διομήδους εἴληφει. Ἀληθῆ δ'
αὐτῷ σῶκος ἐκεκώμιος Ἑρμῆς.
ἢ τὰ περὶ τῆς Ἀρτέμιδός σοι πε-
φασμένα ἔδοξεν, ὡς ἐκεῖνη μεμ-
φομένη, ἠγανάκτησεν, οὐ
κλητέα ἐφ' ἑστίασιν ὑπὸ τῷ
Οἰνέως. καὶ διατεῖνο, σῶν πνα
ὑποψυᾷ, καὶ αὐτὸν ἢ ἀλ-
κὴν ἐπαφῆκεν ἐπὶ τὴν χώραν
αὐτῶ. ἆρα οὖν τὰ τοιαῦτα λέ-
γων σι Ὅμηρος πέπεικε; Z.
βαβαῖ. πλέον ὦ θεοὶ ἀνεβόη-
σε τὸ πλῆθος, ἐπαινέσαντες τὸν
Δάμιν. ὁδὶ δ' ἀμήτερος, ἀπρε-
μόφῳ ἔοικε. δεῦρο γοῦν, καὶ
ὑποβλεψει, καὶ θηλύς ἐστιν ἀπορ-
ῥίψαι τὴ δόκησιν. καὶ ἤδη περι-
βλέπεται τὸ παρεκδύς, ἀποδεδύ-
σεται. Τιμ. οὐδ' Εὐριπίδης
ἔκοιτο αὐτὸν ἀναβιβασάμενος

ipsum comburere, nisi deceptor videretur. An illa te potissimùm adduxerunt vt crederes, quum audiebas à Diomede vulneratam Venerem, deinde Mineruæ iussu Martem. Aliquanto verò pòst congressi Dij singulari certamine promiscuè cùm masculi, tum fœminæ pugnarunt: in quo Pallas Martem, vt accepto à Diomede vulnere infirmiorem superat. Contra Latonam stabat Cyllenia proles. An quæ de Diana dicuntur visa tibi sunt fide digna? vt cum querimonia indignata est, quòd ad conuiuium Oenei non fuisset vocata: quam ob causam aprum ingentem, & inuicti roboris in regionem ipsius immisit. Nunquid Homerus hæc dicendo tibi persuasit? *Iup.* Papæ! quanta ô Dij turba Damin collaudans exclamauit! Noster verò manet hæsitabundus. Quare metuit, & subtrepidat, & manifestum est fore vt scutum abijciat. Iámque circunspicit qua elapsus aufugiat. *Tim.* Num neque Euripides tibi videtur sani quicquam dicere, quum introductis in scenam Dijs,

ἆρά σοι δοκεῖ λέγειν τι ὑγιὲς
τὸν θεοὶς ἐπὶ τὴν σκηνὴν

δεικνύη σώζοντας μὲν τοὺς χρηστοὺς τῶν ἡρώων, τοὺς πονηροὺς δέ, καὶ τιμὴ ἀσέβειαν κρίνει, ἐπιτείβοντας; Δα. ἀλλ' ὦ γενναιότατε φιλοσόφων Τιμόκλεις, εἰ ταῦτα πιθόμενοι οἱ τραγῳδοὶ πεπείκασί σε, ἀνάγκη δυοῖν θατέρου, ἢ τοι Πῶλον, καὶ Ἀριστόδημον, καὶ Σάτυρον, ἡγεῖσθαί σε θεοὺς εἶναι τότε, ἢ τὰ πρόσωπα τῶν θεῶν αὐτὰ, καὶ τοὺς ἐμβάτας, καὶ τοὺς ποδήρεις χιτῶνας, καὶ χλαμύδας, καὶ χειρίδας, καὶ περισκελίδια, καὶ σωμάτια, καὶ τἆλλ', οἷς ἐκεῖνοι σεμνύονται ἡ τραγῳδία, ὅσῳ καὶ γελοιότατον οἶμαι. ἐπὶ καθ' ἑαυτὸν ὁπόταν ὁ Εὐριπίδης, μηδὲν ἐπιτρύσης τῆς χρείας, τῶν ῥημάτων τὰ δυκοῦντά οἱ λέγῃ αὐτῷ ποτε παῤῥησιαζόμενον,

Οἰχᾶς τὸν ὑψὲ τοῦδ' ἄπειρον αἰθέρα,
Καὶ γῆν πρὸς ἕξ ἔχοντ' ὑγρᾶς ἐν ἀγκάλαις,
Τοῦτον νόμιζε Ζῆνα. τοῦδ' ἀγὲ θεόν.

καὶ πάλιν.

Ζεύς, ὅστις ὄρθρου ὁ Ζεύς. οὐ γὰρ οἶδα, πλὴν λόγῳ κλύων. καὶ ἅπαντες ἄνθρωποι, καὶ τὰ τοιαῦτα. Τιμο. ἀκούω ἔγωγε, ἐξηπάτημαι, θεοὺς

indicat bonos heroas ab ipsis seruari, malos verò propter impietatem, qualis tu es, puniri? Dam. At ô generosissime philosophorum Timocles, si tibi hæc persuaserunt Tragici poëtæ: necessum est ex his duobus alterum consequi, vt aut Polum & Aristodemum, & Satyrum tunc putes esse Deos, aut Deorum personas ipsas, & cothurnos, & vestes ad pedes vsque demissas, chlamydes, manicas, ventralia, corpuscula, aliáque quibus illi tragœdiam exornant: quod ego maximè ridiculum arbitror. Nam quum per se, nulla necessitate adactus, suam in fabulis sententiam dicit, liberè loquentem audies.

Vides supernum, simul & immensum æthera,
Terram humidis circumtenentem in brachijs.
Illum Iouem arbitrare, necnon hunc Deum.

Et rursus.

Iupiter, is qui Iupiter est: nam enim ni ex fama noui.

Et id genus.

Tim. Proinde omnes homines gentésque decipiuntur, quum Deos esse pu-

νομίζοντες, καὶ παπηνείζοντες.
Δα. εὖγε ὦ Τιμόκλεις, ὅτι μὲ
ὑπέμνησας τῶν κᾳ τὰ ἔθνη
νομιζομένων. ἀφ' ὧν μάλιστα
συνίδοι τις ἄν, ὡς γε οὐδὲν βέ-
βαιον ὁ περὶ θεῶν λόγος πᾶς
ἔχει. πολλὰ γὰρ ἡ παρφχὴ, καὶ
ἄλλοι, ἄλλα νομίζουσι, Σκύ-
θαι μὲν, ἀκινάκην θύοντες, καὶ
Θρᾷκες, Ζαμόλξιδι, δ' ἐμπέ-
τη ἀνθρώπῳ ἐκ Σάμου ὡς
αὐτοὺς ἥκοντι. Φρύγες δ', μέ-
νην. καὶ Αἰθίοπες, ἡμέρᾳ. καὶ
Κυλλήνιοι, Φάλητι. καὶ Λιγυ-
ες, περσερᾷ· καὶ Πέρσαι, πυ-
ρί. καὶ Αἰγύπτιοι, ὕδατι, κεί-
τοι μὲ ἅπασι κοινὸν τοῖς Αἰγυ-
πτίοις τὸ ὕδωρ. ἰδίᾳ δ', Μεμ-
φίταις μὲν, ὁ βοῦς θεός. Πηλου-
σιώταις δ', κρόμμυον. καὶ ἄλλοις,
ἶβις, ἢ κροκόδειλος. καὶ ἄλ-
λοις, κυνοκέφαλος, ἢ αἴλουρος, ἢ πθηκος. καὶ ἔτι κᾳ κώ-
μαις, τοῖς μὲ, ὁ δεξιὸς ὦμος
θεός. τοῖς δ' κατ' αὐτιπέρας
οἰκοῦσιν, ἕτερος. καὶ ἄλλοις,
κεφαλῆς ἡμίτομον. καὶ ἄλλοις,
ποτήριον κεραμοῦν, ἢ βύβλιον.
ταῦτα πῶς οὐ γέλως ἐστὶν ὦ
καλὲ Τιμόκλεις; Μω. ὦν
ἔλεγον ὦ θεοί, ταῦτα πάντα ἢ-
ξίγ εἰς τοὐμφανὲς, καὶ ἀκριβῶς
ἐξετασθήσεσθαι; Ζ. ἔλεγες ὦ

tant, eorúmque dies festos celebrant. Dom. Bene Timocles, in memoriam mihi reuocasti gentium opinionem: vnde potissimùm intelligi possit, nihil habere certi ea quæ de Dijs perhibentur. Nam multa est dissensio, & alij aliud opinantur: Scythæ Acinaci sacrificant, Thraces Zamolxidi fugitiuo homini, qui Samo ad ipsos venit: Phryges Lunæ, Æthiopes diei, Cyllenij Phaleti, Assyrij columbæ, Persæ igni, Ægyptij aquæ. Nam omnibus Ægyptijs communis est aqua. Priuatim autem, Memphitis bos est Deus, Pelusiotis cepa, alijs Ibis, aut crocodilus, alijs cynocephalus, aut felis, aut simia. Præterea vicatim, alijs Deus est dexter humerus, alijs qui regionem aduersam incolunt, siniſter: alijs dimidium caput, alijs fictile poculum, aut catinus. Quomodo hæc, ô bone Timocles non sint ridicula? Mom. Nonne dicebam, ô Dij, hæc omnia in propatulum ventura, & fore vt accuratè examinarentur? Iup. Dicebas, ô Mome, & rectè obiurgabas,

Μῶμε, καὶ ἐπείμας ὀρθῶς.

καὶ ἔγωγε πειράσομαι ἐπανορθώσασθαι αὐτά, ἵνα τὸν ἐν ποσὶ κίνδυνον διαφύγωμεν. Τιμο. ἀλλ' ὦ θεοῖς ἐχθρὲ σὺ, τοὺς χρησμοὺς, καὶ προφητεύσεις τῶν ἐσομένων, τίνος ἔργον ἂν εἴποις, ἢ θεῶν, καὶ τῆς προνοίας τῆς ἐκείνων; Δα. σιώπησον ὦ ἄριστε, περὶ τῶν χρησμῶν, ἐπεὶ ἐρήσομαί σε, τίνος αὐτῶν μάλιστα μεμνῆσθαι ἀξιοῖς. ἆρ' ἐκείνου, ὃν τῷ Λυδῷ ὁ Πύθιος ἔχρησεν; ὃς ἀκριβῶς ἀμφίκυκλος ἦν, καὶ διπροσώπος, οἷοί εἰσι τῶν ἑρμῶν ἔνιοι, δίπλοι, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὅμοιοι, καὶ πρὸς ὁποτέρου αὐτῶν μέρος ἐπιστραφήσῃ. ἢ τί μᾶλλον, ὁ Κροῖσος διαβὰς τὸν Ἅλυν, τὴν αὑτοῦ ἀρχὴν, ἢ τὴν Κύρου καταλύσει. καίτοι σὺ ὀλίγων ταλάντων ὁ σαρδιανὸς ἐκεῖνος ὄλεθρος, τὸ ἀμφιδέξιον τοῦτο ἔπος ἐφορίατο. Μω. αὐτά που ὦ θεοὶ ἀνὴρ διεξέρχεται, λέγων, ἃ ἐγὼ ἐβουλόμην μάλιστα. πῶς γὰρ ὁ καλὸς ἡμῖν κυβερνήτης ἀπολόγησαι αὐτῷ καταλιπὼν πρὸς ταῦτα. Ζ. σὺ δὲ μᾶς ἐποφάγης ὦ Μῶμε, ὅτι ἐν καιρῷ γε οὐκ ἐπιτιμᾷς. Τιμο. ὅρα δὴ ποτέρως ὦ ἀλιτήριε Δᾶμι, μονονοὺ τὰ ἕδη αὐτὰ τῶν θεῶν ἀναστρέψεις τῷ λόγῳ, καὶ θεμελίους αὐτῶν.

atq; hæc corrigere conabor, si præsens periculum euitarimus. *Tim.* At tu, ô Deorum inimice, oracula, & rerum futurarum prædictiones, cuius opus esse dices? nonne Deorum, eorundémque prouidentiæ? *D m.* Nihil dicas, vir optime, de oraculis, siquidem ex te quæram, cuiusnam illorum mentionem facere velis potissimùm. Num illius quod Lydo pythius reddidit? quod quidem prorsus anceps erat & biceps: quales sunt quædam Mercurij imagines, duplices, & vtrinque similes, ad vtramlibet illarum partem te verteris. An potiùs, Crœsus traiecto Hale, suum quàm Cyri imperium euertet. Atqui non paucis talentis perditus ille Sardianus, ambiguum hoc dictum emit. *Mom.* Hæc ipsa, ô Dij, vir iste commemorat, quæ maximè pertimescebam. Vbi nunc est festiuus ille noster citharœdus? ad hæc refellenda descende. *Iup.* Tu nos mactas, ô Mome, cùm nunc intempestiuè nos reprehendas. *Ti.* Vide quid facias scelerate Dami, ipsa Deorum templa & aras oratione tua propemodum subuertis.

Δα. οὐ πάντας ἔφην τοὺς βωμοὺς ὦ Τιμόκλεις. τί γὰρ καὶ δεινὸν ἀπ' αὐτῶν γίγνεται, εἰ θυμιαμάτων, καὶ εὐωδίας μεστοί εἰσι; τοὺν δ' ἐν ταύροις τῆς Ἀρτέμιδος, ἥδεως ἂν ἐπίδον, ἐν βάθρων ἐπὶ κεφαλλὼ ἀνατρεπομένους, ἐφ' ὧν τοιαῦτα ἡ παρθένος εὐωχουμένη ἔχαιρε. Ε. τοῦτ' ποθεν ἡμῖν τὸ ἅμαχον καὶ ἀπηχὲς ὡς δαιμόνων οὐδὲν ἧττον ἀνὴρ φείδεται, ἀλλ' ἐξ ἀμαξῆς παῤῥησιάζεται, καὶ μαίνεται ἐξεστὸς, ὅστ' αὖπος, ὅς τε καὶ οὐκί. Μω. καὶ μὴν ὀλίγοις αὖ ὦ Ζεῦ, τῶν ἀναιτίων ἔνεστιν ἐν ἡμῖν. καὶ που τάχα θεοῖσιν ὁ ἄνθρωπος, ἄφετα καὶ τῶν κορυφαίων τινός. Τιμο. οὐδὲ βροντῶντος αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἀκούεις ὦ θεομάχε Δάμι; Δα. καὶ πῶς ἂν μέλλω βροντῆς ἀκούειν ὦ Τιμόκλεις; εἰ δ' ὅ, Ζεὺς ὁ βροντῶν ὅτι σὺ αὖ ἄμεινον εἰδείης, ἐκεῖσε ποθὲν ἐπὶ τῶν θεῶν ἀφιγμένος, ἐπεὶ οἵγε ἐκ Κρήτης ἥκοντες, ἄλλα ἡμῖν διηγοῦνται, ταφόν τινα κεῖσθαι δεικνύντες, καὶ στήλην ἑφεστάναι, δηλοῦσαν ὡς ἀκέτι βροντήσειεν ἂν ὁ Ζεὺς, τεθνεὼς πάλαι. Μω. ὥστ' ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἠπιστάμην ἐρουῶντα τ' ἄνθρωπον. τί

subuertis. Dam. Non omnes saltem aras Timocles. Quid enim ex ipsis mali accidit, si suffitibus, & suauibus odoribus sint plenæ? Verùm Dianę aras quæ sunt in Tauris, libenter viderem funditus euersas, in quibus virgo tam suauibus epulis gaudet. Iup. Hoc vnde nobis insuperabile malum obstrepit, quam nulli Deo parcit hic vir: sed ex plaustro liberè loquitur, Ordine corripiens fontem, insontémque perinde. Mom. Atqui paucos Iupiter à culpa immunes inter nos inuenies. Et forsitan progressus ille ex supremis aliquem offendet. Tim. Neque, ô Deorum impugnator Dami, Iouem ipsum audis tonantẽ? Dam. Quomodo tonitru non audirem Timocles? Verùm an tonet Iupiter, melius scire possis, cùm pro Dijs inde aduenerit. Nam qui ex Creta veniunt, nobis alia narrant, nempe ibi sepulchrum ostendi, & columnam stare, quæ indicet Iouem non ampliùs tonare posse, cùm iampridem sit mortuus. Mom. Equidẽ hoc ego ab homine dictum iri iamdudum sciebam. Cur igitur pælluisti Iupiter,

καὶ συγκροτεῖς τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ τρόμου; δαρρεῖν χρή, καὶ τῶν τοιούτων ἀνθρωπίσκων καταφρονεῖν. Ζ. τί λέγεις ὦ Νῶμε, καταφρονεῖν; οὐχ ὁρᾷς ὅσοι ἀκούουσι καὶ ὡς συμπεπισυρμένοι εἰσὶν ἡδὴ καθ' ἡμῶν, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς αὐχμηρὸς ὢν ὁ Δημώ; Μω. ἀλλὰ σὺ ὑπτίαν ὦ Ζεῦ, θελήσης, σειρὰν χρυσῆν καθεὶς, ἅπαντας αὐτοὺς αὖ τῇ κενῇ γαμηέρυσας, αὐτῇ τε θαλάσσῃ. Τιμο. εἶτά μοι ὦ κατάρατε, πέπλευκας ἤδη ποτέ; Δα. καὶ πολλάκις ὦ Τιμοκλεις. Τιμο. ἀκοῦω ἔφερεν ὑμᾶς τότε ὁ ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὀδόνῃ, καὶ ἐμπαλὰς τὰ ἀκάτια, ἢ οἱ ἐρέσσοντες; συμβέρνα ἦ εἷς τις ἔφεσθαι, καὶ ἓ σωζεσθαι ναῦν; Δα. καὶ μάλα. Τιμο. εἶτα ἡ ναῦς μὲν, ὅταν ἔπλει, μὴ κυβερνωμένη, τὸ ὅλον τοῦτο ἀκυβέρνητον οἶσι, καὶ ἀναγκαίως εὐτον φέρεσθαι; Δα. εὖγε, σωφρόνως ταῦτα ὁ Τιμοκλῆς, καὶ ἐμφρόνως τῷ παρεόντι πράγματι. ἆρ' ὦ βουλεύσασθε Τιμόκλεις. τοὶ μὴ κυβερνᾶσθαι ἐκείνοις εἶδες ἂν, τὰ συμφέροντα ἐπισκοποῦντα, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ παρασκευαζόμενον, καὶ φειδομένους τῶν ναυτῶν. ἁλυσιτελὲς ἦ, ἀ-

& præ tremore dentes concutis? Confidendum est, & contemnendi tales homunculi. *Iup.* Quid dicis, Mome, esse contemnendos? Non vides quàm multi audiant, & vt in sententiam contra nos adducti sint, & in aures reuincti à Damide abducuntur? *Mom.* At tu Iupiter, quum volueris ipsos omnes demissa catena aurea ipsa cum terra sustolles Oceanóque. *Tim.* Dic mihi sceleste, nunquam-ne nauigasti? *Dam.* Imò sæpe, ô Timocles. *Tim.* Nunquid ventus id temporis incidēs in carbasa, & implens nauigia, vos ferebat, an verò remiges? cæterùm vnus ad gubernaculum sedendo, nauim seruauit? *Dim.* Maximè. *Tim.* Nonne nauis progredi non posset non gubernata, & vniuersitatem hanc sine gubernatore, sine duce ferri putas? *Dim.* Euge Timocles, prudenter & potenter exemplo hæc demonstrasti. At ô Deorum amantissime Timocles, gubernatorem illum vidisti, nunquam non vtilia excogitantem, eáque ante tempus parantem, & nautis imperantem. Nauis

δὲ ἄλογον οὐδὲν τι εἶχεν ἡ ναῦς ὁ μὴ χρεὼν ἦν αὐτοῖς. ὁ δὲ σὸς ὅστις κυβερνήτης, ὃν τῇ μεγάλῃ νηὶ ἐφεστάναι ἀξιοῖς, καὶ οἱ συναύται αὐτῷ, οὐδὲν ξυλογῶ, οὐδὲ κῆ πλὼ ἀξίαν διατεθρύπτουσιν. ἀλλ' ὁ μὲν πρότονος, εἰ τύχοι εἰς τὴν πρῳρὴν ἀποτέτακται. οἱ πόδες δ', ἐς πλὼ πρόσω ἀμφότερα. καὶ ξυσὶ μὲν αἱ ἄγκυραι ἐνίοτε. ὁ χωλίστρος δ', μολίβδου. καὶ τὰ μὲν ὕφαλα, κατάγεφα τὰ δ' ἔξαλα τῆς νεώς, ἄμορφα. καὶ αὐτῶν δ' τῶν ναυτῶν ἔδοις ἂν τὸν μὲν, ἀργὸν, καὶ ἄτεχνον, καὶ ἄτολμον πρὸς τὰ ἔργα, δημοσίᾳ πλὼ, ἢ πεμποσίᾳ πλὼ. τὸν δ', καταχολυμβῆσαί τε, ἄοκνον, καὶ ἐπὶ πλὼ κερσίαν ἀναπηδῆσαι, ῥᾴδιον, καὶ εἰδότα τῶν χρησίμων ἕκαστα, μόνον τοῦτον αὐτλεῖν προστεταγμένον. τὰ δ' αὐτὰ, καὶ ἐν τοῖς ὀπίβατοις. μαστίγιον μὲν πινα, ἐν πρωεδρείᾳ, παρὰ τὸν κυβερνήτην καθήμενον, καὶ θεραπευόμενον. καὶ ἄλλον κινάδον, ἢ πατραλοίαν, ἢ ἱερόσυλον, ἁρπαμώμενον, καὶ τὰ ἄκρα τῆς νεὼς κατειληφότα. χαλκεύοντας δὲ πολλοὺς ἐν μυχῷ τῷ σπάνους στενοχωρουμένους, καὶ ὑπὸ τῶν πρὸς

autem nihil inutile, nec ad rem non pertinens habebat, quod vsui non esset ipsis. Hic verò tuus gubernator, quem magnæ huic naui præsidere vis, eiúsque connautæ, nihil cum ratione, nihil ex dignitate ordinant. Sed fortè rudens in puppim protenditur, & pedes ambo in proram. Interdum aureę sunt anchorę, cheniscus plumbeus: & nauis inferius est picta, superius deformis. Ex ipsis etiam nautis cernere est hunc pigrum, inertem, & ad opera meticulosum, dupliciarium aut triplicia-rium: illum ad natandum impigrum, & ad insiliendum in antennas facilem, ac rei cuiusque vtilis gnatum: hunc exhauriendæ duntaxat sentinæ destinatum. Eadem etiam in vectoribus videre licet: verberonem aliquem in prima sede sedentem ad gubernatorem, & honoratum: & alium cinædum, aut parricidam, aut sacrilegum summis honoribus potientem. & summa nauis occupantem: multos verò spectatæ gratiæ in angustum scaphæ locum in imo compressos, qui à reuera deterioribus calcantur.

ἀληθείαν χειρόνων πατουμένους.

ἀνόησον γοῦν ὅπως Σωκράτης
μέν, καὶ Αἰσχίδης ἔπλευσε, καὶ
Φωκίων, οὐδὲ τὰ ἄλφιτα διαρ-
κῆ ἔχοντες, οὐδὲ ἀποτεῖναι τοὺς
πόδας δυναμένοι ἐπὶ γομίων A
τῶν σανίδων παρὰ τὸ αὔτλον. οἱ
δ' ὅσοις ὁ ἀγαθὸς Καλλίας, καὶ
Μειδίας, καὶ Σαρδαναπάλος
ἐνθυφῶντες, καὶ τῶν ἐφ' αὐ-
τοῖς καταπίνοντες, τοιαῦτα ἐν
τῇ νηΐ σου γίγνεται ὦ σοφώτα-
τε Τιμόκλεις. διὰ τοῦτο, αἱ
ναυαγίαι μυρίαι. εἰ δέ τις κυ-
βερνήτης ἐφεξῆς, ἑώρα, καὶ διέ-
ταττεν ἕκαστα, πρῶτον μὲν ἂν
ἠνόησεν οἵ τινες οἱ χρηστοὶ, καὶ
βίτινες οἱ φαῦλοι τῶν ἐμπλεόν-
των. ἔπειτα, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν
τὰ προσήκοντα ἀπένειμεν ἂν,
χώραν τε τῷ ἀμείνονι τοῖς ἀμεί-
νοσι παρ' αὐτὸν ἄνω. τὸν κά-
τω δὲ, τοῖς χείροσι. καὶ συνό-
τοις ἔστιν οὓς ἀμείνοις, καὶ συμ-
βούλοις ἐποίησεν ἄν. καὶ τῶν
ναυτῶν ὁ μὲν προθυμος, ἢ
προφορᾶς ὀπτιμέλητος ἀπεδέδε-
κτ' ἄν, ἢ τοίχῳ ἄρχων, ἢ παν-
τως πρὸ τοῦ ἄλλων. ὁ δ' ὀκνηρὸς,
καὶ ῥάθυμος, ἐπαύετ' ἂν τῷ κα-
λωδίῳ πεντάκις τ' ἡμέρας τὸν
κεφαλὸν. ὥστε σοι ὦ θαυμάσιε,
τὸ τ' νεὼς τοῦτο παράδειγμα,
ψευδωνύμῳ πιστεῦσαφθαι, καὶ
τῷ κυβερνήτου τυφλικός.

Ergo cogita quomodo nauigarit Socrates, Aristides, & Phocion, quibus non satis opum erat ad victum: neque super nudis tabulis ad sentinam pedes extendere poterant. Contrà quãtis bonis Callias, Midias, & Sardanapalus molliter vsi sint, & sibi superiores conspuerint. Talia in hac B tua naui accidunt, Timocles sapientissime. Idcirco infinita naufragia. Verùm si quis ei præfectus gubernator, videret & ordinaret singula, primùm quidem non C ignorarent quinam ex nauigantibus boni sint, quinam mali. Deinde cuique pro meritis conuenientia distribueret: locum meliorem melioribus iuxta se sursum, & deterioribus deteriorem deorsum. Et conuiuas meliores, & consiliarios feciſſet. Atque alacri quidem nautæ, aut curanda prora, aut muri defensio demandaretur: aut omnino alijs præponeretur. Ignaui autem & segnis caput quotidie quinquies funè cæderetur. Quare ô admiranda, tuum istud nauis exemplum periclitatur corruere, quippe quod malũ gubernatorem nactum est.

Μο. ταυτὶ μὲν ἤδη κἀγὼ προσχωρεῖ τῷ Δαμοδῇ, καὶ πλησίστιος ὅπη πλεῖν νίκλον φέρεται.
Ζ. ὀρθῶς ὦ Μῶμε, εἰκάζεις. ὁ δ' οὐδὲν ἰσχυρὸν ὁ Τιμοκλῆς A
ὀπινοεῖ, ἀλλὰ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ καθ' ἡμέραν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις ὑπερείδεται πάντα ἐπιστολεῖ. Τιμο. ὁποῖόν ἐστὶ τῆς
νεὼς τὸ παράδειγμα ὑπάρχον σοι B
ἰσχυρὸν ἔδοξεν εἶναι, ἄκουσον δὴ τῶν ἱερέων φασὶν ἄγκυραν, καὶ
ταύτην οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀποῤῥήξεις. Ζ. τί ποτε ἄρα καὶ ἐρεῖς
Τιμο. ἴδοις γὰρ εἰ ἀκόλουθα C
ταῦτα συλλογίζομαι, καὶ εἴ
σοι αὐτὰ δυνατόν σοι περιβέβλαι. εἰ γὰρ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ
θεοί. ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. τί πρὸς ταῦ- D
τα φῄς; Δα. ἐᾷ πρότερον
γελάσω εἰς κόρον, ἀποκεινῦμαί σοι. Τιμο. ἐᾷ ἔοικας ὑδὴ
παύσεσθαι γελῶν. εἰπὲ ὅμως ὅπῃ σοι γελάσιμον ἔδοξε
τὸ εἰρημένον εἶναι. Δα. ὅτι οὐκ E
ἀεθὰς ἡ ἀπὸ λεπτῆς κρέκης ἐξαφάσιμός σε τὴν ἄγκυραν, καὶ
ταῦτα, ἱερὰν οὖσαν. τὸ γὰρ εἶναι
θεοὺς, τῷ βωμοὺς εἶναι συμβήσας, ἰσχυρὸν οἴει ποιήσεσθαι
εἰς αὐτὸν τὸν ὅρμον. ὥστε ἐ-
πεὶ μηδὲν ἄλλο ταύτης ἔχῃ

Mom. Res certè Damidi secundo flumine procedit, pleníſque velis fertur ad victoriam. *Inp.* Rectè ô Momе, iudicas. Nihil enim validi Timocles comminiſcitur: ſed communia hæc, & quotidiana quæ omnia facilè refelluntur, alia alijs infundit. *Tim.* Proinde, quoniam nauis exemplum tibi viſum eſt non admodum validum, audi ſacram, quod dicunt, anchoram & quam nulla machina rumpes. *Inp.* Quidnam dicturus eſt? *Tim.* Videas an conſentanea hæc colligam, & an ea euertere poſſis aliqua ratione. Si ſunt aræ, ſunt etiam Dij. Atqui ſunt aræ, Ergo & Dij. Quid ad hæc dicis? *Dam.* Si priùs ad ſatietatem riſero, tibi reſpondebo. *Tim.* At videris nunquam ridendi finem facturus: attamen effare quo pacto ridiculum tibi videatur quod dixi. *Dam:* Quòd non ſentias, tuam anchoram quantumuis ſacram à tenui filo pendere. Nam coniunctis his duobus, Deos eſſe eò quòd ſunt aræ, exiſtimas te nodum firmum feciſſe. Itaque cùm dicas te nihil firmius habere quod proponas, iã abeamus,

εἰρῆσθαι ἰσχυρότερον, ἀπίωμεν ἤδη.

Τιμο. ὁμολογεῖς τοίνυν ἤδη
δεῦρο φέρων; Δα. ναὶ ὦ Τι-
μόκλεις. σὺ γὰρ ὥσωρ οἱ ἐπὶ πύ-
νων βιαζόμενοι, ὅπ τὸν βω-
μὸν ἡμῶν καταπέτευγας. ὥστε A
νὴ τὴν ἄγκυραν τὴν ἱερὰν, ἐ-
θέλω ἀπειπάσθαι ἤδη πρὸς σὲ,
ὅπ' αὐτῶν τε τῶν βωμῶν, ὡς
μηκέτι περὶ τούτων ἐρίζοιμεν.
Τιμο. εἰρωνεύη ταῦτα πρὸς B
ἐμὲ τυμβωρύχε, καὶ μιαρὲ, καὶ
κατάπυστε, καὶ μαστιγία, καὶ
κάθαρμα. οὐ γὰρ ἴσμεν οὖ
τινος μὲν πατρὸς εἶ, πῶς δ' ἡ
μήτηρ σου ἐπορνεύετο, ὡς ἦ τ' C
ἀδελφὸν ἀπέκτεινας, καὶ μοι-
χεύεις, καὶ τὰ μειράκια δια-
φθείρεις λιχνότατε, καὶ ἀκαθ-
αρτότατε. μὴ φεῦγε δ' οὖν,
ἕως καὶ παρ' ἐμοῦ πληγὰς λα- D
βὼν ἀπέλθῃς. ἤδη γάρ σε τού-
τῳ τῷ σφάκελῳ ἀποθανοῦσα,
πεμπόμενον ὄντα. Ζ. ὁ μὲν, γε-
λᾶν ὦ θεοὶ, ἔοικεν. ὁ δὲ ἀκο-
λουθεῖ λοιδορούμενος, ἃ φέ-
ρων καταβοᾷ τὸν Δία, καὶ E
ἔοικε παταξειν αὐτῷ τῷ κε-
ραυνῷ ἐς τὴν κεφαλήν. ἡμεῖς
δέ, τί ποιῶμεν ὅπι τούτοις; Ερ.
ἕως μὲν ἐκεῖνός μοι ὁ κωμικὸς εἰ-
ρηκέναι δοκεῖ, οὐδὲν πέπον-
θεν δεινὸν, εἰ μὴ πεφασιν. τί
γὰρ καὶ πάθοιμεν ἂν, εἰ ὀλίγοι

Tim. Ergo te victum confiteris, qui prior abis? *Dam.* Maximè Timocles. Tu enim vt ij quibus vis infertur, ad aras confugisti. Itaque per sacram illam anchoram, tecum, etiam super aris, paciscí volo, nos hác de re non ampliùs disputaturos. *Tim.* Hæc in me cauillaris, tumulorum effossor, scelerate, execrande, verbero, flagitiose. Nescimus enim quo patre sis natus: sed vt tua mater meretricem agebat, & vt fratrem occidisti, mœcharis, & adolescentes corrumpis gulosissime & impudentissime. At ne arrepta fuga priùs discedas, quã à me plagas acceperis. Nam te quouis scelere contaminatum, iam hac testa frangã. *Iup.* Alter, ô Dij, ridens abit: alter sequitur affatim ingerendo conuitia, Damidem deridentem non ferens, & videtur ipsi testam in caput impacturus. Verùm nos quid hoc in negotio faciemus? *Mer.* Illud mihi rectè dixisse videtur Comicus, Nihil passus es mali, si tibi non attribuas. Ætenim quàm ingens est malum, si pauci homines in hanc sententiam adducti

ἄνθρωποι πεπεισμένοι ταῦ-

πα, ἁπάσαις· πολλοὶ γὰρ εἰσιν οἱ παραντία γιγνώσκοντες, πλείους Ελλήνων. ὁ πλοῦς λεώς, καὶ ὁ σύρφαξ, βάρβαροί τε πάντες. Ζ. ἀλλ' ὦ Ερμῆ, τὸ τῦ Δαρείου παῦ καλῶς ἔχον ἔστιν, ὃ εἶπεν ὅτι τῦ Ζωπύρου. ὥστε καὶ αὐτὸς ἐβουλόμην ἂν ἕνα τοιῦτον ἔχειν οἷον τὸν Δᾶμιν, σύμμαχον, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας ὑπάρχειν.

abeunt? Sunt enim multi, & plures quàm Græci, qui in contrariam eunt, vulgus, plebs, barbaríque omnes. I. At, O Mercuri, præclarum est illud, quod de Zopyro dixit Darius. Quare & ipse mallem, unum huiusmodi, qualis est Damis, auxiliatorem habere, quàm sexcentis Babylonibus imperare.

ΟΝΕΙΡΟΣ, Η Αλεκτρυών.

SOMNIVM, SEV GALLVS.

ARGVMENTVM.

Hoc dialogo, diuitiarum, atque Potentiæ incommoda, molestiasque persequitur, ostendens, quam contra tranquilla res pauperias sit, si modo sit sorte sua contenta. Facit autem hoc veluti collatione quadam. Nam in priore quidem parte dialogi, Micyllus, somnium exponendo suum, Eucratis cuiusdam opulenti, cænas, diuitias, luxum, & quæcunque vulgo speciosa, & expetenda videntur extollit, adiecto etiam encomio auri, tum exemplo, tum ab effectu & vsu & cæteris amplificato. In posteriore autem parte Gallus, qui ex Pythagora, in auem transformatus, cum hero suo Micyllo colloquens introducitur, diuitum, cum priuatorum ac ciuium, tum regum atque potentum molestias, curas & pericula recenset, qua illis & belli & pacis temporibus, præterea etiam circa valetudinem, quam luxus & crapulæ ista labefactant, accidere solent, additis etiam exemplis eius rei, & hypotyposi quadam, dum fingitur idem vi pennarum suarum reseratis adium foribus, ad ipsas diuitum cellas, Micyllum perducere, & coràm illa, quæ verbis narrauerat, spectanda exhiberi. Interim Lucianus absurdas Pythagoræ transformationes sugillat, & Stoicorum fastum carpit, qui quanquam nec publicis, nec priuatis hominum conuersationibus sunt idonei, frivolis in rebus sapientiam affectant, & officiarum obseruantes videri volunt.

Αλλά σε ὦ κάκιστε ἀλεκτρυὼν, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτείνεις, φθονερὸν οὕτω, καὶ ἀξύφωνον ὄντα. ὃς με πλουτοῦντα, καὶ ἡδίστῳ ὀνείρῳ ξυνόντα, καὶ θαυμαστῶς εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα, ἀπότομόν τι, καὶ μεγάλως ἀναβοήσας ἐπήγειρας, ὡς μὴ ὄ νύκτωρ χρῶ τῷ πολὺ σὺ μαφωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. καίτοι εἰκὸς ἦν τεκμαίρεσθαι τῇ τε ἡσυχίᾳ, πολλὴ ἔτι οὔσῃ, καὶ τῷ κρύει, μηδέπω μέσον τὸ ὀρθρινὸν ὥσπερ εἰώθειν ἀποκεκλικότι. γνώμων γὰρ ὅδε ἀψευδέστατός μοι, ὁπόταν τελαυτήσῃ ἡμέρας. οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσίν. ὁδὲ, αὐτὸς ὅδε, ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κάδιον φυλάττων ἀφ' ἑσπέρας εὐδὺς ἤδη κέκραγε, δῆλός τι χαίρων γε. ἀλλ' ὦμαι γὰρ εὐδύς σε, εἰ μόνον ἡμέρα γένοιτο, πωτεῖσθαι τὴν βακτηρίαν. νῦν γάρ μοι ἔργματα παρέξεις, ἂν ἐπίσω ἐν τῷ σκότῳ. Αλε. Μικυλλε δέσποτα, ὡς ἐμοὶ μὲν τι χαρίεσθαί σοι, φθονεῖν

ΑΤ te sceleſtiſſime Galle, cui iſta tanta inuidentia, vocéque tam acuta ipſe perdat Iupiter: qui quidem opibus affluentem me, & dulciſſimo in ſomnio verſantem, & admirabili fœlicitate fruẽtem, penetrabile quiddam & clamoſum reſonans expergefeceris, adeò vt ne noctu quidẽ effugere liceat paupertatem, vel te ipſo nequiorẽ. Atqui ſi coniectandũ eſt, tum è ſilentio: quod etiãdum ingẽs eſt, tum è frigore, à quo nõdum, vt aſſolet antelucano mordeor (nam hic mihi certiſſimus gnomõ aduentantis diei) nec dum eſt media nox. Sed iſte peruigil, quaſi vellus illud aureum ſeruet, ab ipſa protinus veſpera vociferari cœpit: verùm non impunè laturus. Nam de te mox pœnas ſumã, & fuſte cõminuã, ſimodo dies illuxerit: ſiquidẽ nunc in tenebris ſubſiliens, negotium mihi faceſſeres. *Gal.* Here Micylle equidem arbitrabar, me tibi rẽ gratã facturum, ſi quoad poſſẽ alta nocte lucem anteuertiſſem,

τῆς νυκτὸς, ὁπόσον δυνατόν μοι,

ὡς ἔχοις ὀρθρευόμενος διανύειν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων. ἵν' ἐγώ σοι ἀρὶν ἀνατεῖλαι ἥλιον μίαν κρηπῖδα ἐργάσαιο, ἀφροδιτῶν ἔσῃ τοῦτο ἐς τὰ ἄλφιτα πεπονηκώς. εἰ δέ σοι καθεύδειν ἥδιον, ἐγὼ μὲν ἡσυχάσομαί σοι, καὶ πολὺ ἀφωνότερος ἔσομαι τῶν ἰχθύων. σὺ δ' ὅρα ὅπως μὴ ὄναρ πλουτῶν, λιμώττῃς ἀνεγερόμενος. Μι. ὦ Ζεῦ τεράστε, καὶ Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτό ἐστιν; ἀφωπίνως ἐλάλησεν ὁ ἀλεκτρυών. Αλε. εἶτά σοι τέρας εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, εἰ ὁμόφωνος ὑμῖν εἰμι; Μι. πῶς γὰρ οὐ τέρας; ἀλλ' ἀποτρέπετε ὦ θεοὶ τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν. Αλε. σύ μοι δοκεῖς ὦ Μίκυλλε, κομιδῇ ἀπαίδευτος εἶναι, μὴ ὃ ἀνεγνωκέναι τὰ Ὁμήρου ποιήματα. ἐν οἷς ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἵππος ὁ ξάνθος, μακρὰ χαίρειν φράσας τῷ χρεμετίζειν, ἔστηκεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος, ἔπη ὅλα ῥαψῳδῶν. οὐχ ὥσπερ ἐγὼ νῦν, ἄνευ τῶν μέσων, ἀλλὰ καὶ ἐμαντεύετο ἐκεῖνος, καὶ τὰ μέλλοντα προεθέσπιζε, καὶ οὐδέν τι παράδοξον ἐδόκει ποιεῖν, οὐδὲ ὁ ἀκούων ἐπεκαλεῖτο, ὥσπερ σὺ τὸν ἀλεξίκακον, ἀποτρόπαιον ἡγούμενος τὸ ἄκουσμα.

quò posses ante diluculum surgens, multum operis cõficere. Etenim si priusquam sol exoriatur, vel vnicam feceris crepidam, isthuc laboris lucro tibi accesserit ad parandum victum. Quod si tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitratu quiescam, & longè magis quàm pisces mutus ero. Cæterùm tute videto, ne per somnium diues, esurias experrectus. *Mic.* O prodigiorum auersor Iupiter! ô malorum depulsor Hercules! quid hoc mali est? vocem humanam sonuit Gallus. *Gal.* Hoccine prodigium tibi videtur, si eadem qua vos lingua loquor? *M.* Quid? annõ hoc portentum? sed auertite Dij malũ à nobis. *Gal.* Tu mihi admodum indoctus videris Micylle, nec Homeri poëmata legisse, in quibus Xanthus Achillis equus, cũ hinnitui longum vale dixisset, medio in prælio constitit differens, totósque versus recitans: nõ vt ego nũc prosa oratione loquens. Quinetiam vaticinabatur ille, déque futuris edebat oracula, & nihil incredibile facere videbatur. Neq; is qui tũ audiebat, malorũ auersorẽ, vt tu, implorabat, ratus se rem auersandam audiisse.

καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἰ σοι ἡ
τῆς ἀργοῦς τέρψις ἐλάλησεν,
ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς ἐν Δω-
δώνῃ αὐτόφωνος ἐμαντεύετο;
ἢ εἰ βύρσας εἶδες ἑρπούσας, ἢ
ζῴων κρέα μυκώμενα, ἠμιο-
πῆ, καὶ ἐφ' ἁρμοῖς πεπερασμένα
τῆς ὀβελοῖς; ἐγὼ γάρ, Ἑρμῆ
παρεδρεύσας ὢν, λαλισιάτου,
καὶ λογιωτάτου θεῶν ἁπάντων,
καὶ τὰ ἄλλα ὁμοδίαιτος ὑμῖν,
καὶ συνόσφυς, οὐ χαλε-
πῶς ἔμελλον ἐκμαθήσεσθαι
τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν. εἰ δὲ
ἐχεμυθήσειν ὑποφοβῇ μοι, ἵνα μὴ
ὀκνήσωμί σοι τὴν ἀληθεστέραν
αἰτίαν εἰπεῖν τῆς πρὸς ὑμᾶς
ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν ὑπάρ-
χει μοι οὕτω λαλεῖν. Με. ἀλ-
λὰ μὴ ὄνειρος καὶ ταῦτά ἐστιν,
ἀλεκτρυὼν οὕτω πρὸς ἐμὲ δια-
λεχθήσεσθαι; εἰπὲ δ' οὖν πρὸς
σὺ Ἑρμῆ ὦ βέλτιστε, ὅ, τι καὶ
ἄλλο σοι τὸ φωνῆς αἴτιον. ὡς
δὴ σωπήσομαι, καὶ πρὸς οὐ-
δένα ἐρῶ, τί σε χρὴ δεδιέ-
ναι; τίς γὰρ ἂν πιστεύσειέ μοι,
εἰ τῳνὶ διηγοίμην ὡς ἀλεκτρυό-
νος αὐτὰ εἰπόντος ἀκηκοώς;
Αλε. ἄκουε τοίνυν. πιθανόξό-
τατόν σοι λόγον εὖ οἶδ' ὅτι
λέγω ὦ Μίκυλλε. οὐτοσὶ γὰρ ὁ
ἐγὼ σοι ἀλεκτρυὼν φαινόμην, οὐ πρὸς πολλοῦ ἀνθρωπος ἦν.

At quid fecisses, si tibi nauis Argoæ carina locuta fuisset, vti olim in Dodonæa sylua fagus per se loquens oracula edebat? aut si tergora direpta serpere vidisses: si carnes boum mugire semiassas, coctásque verubus transfixas? Ego verò cùm Mercurij sim assessor loquacissimi, Deorúmque omnium facundissimi, præterea vester contubernalis & conuictor, non difficile mihi fuit linguam humanam addiscere. Quòd si mihi pollicearis silentium, non pigebit me veriorem tibi causam aperire, cur eadem quæ vos lingua loquar, & vnde mihi suppetat hæc loquendi facultas. *Mic.* Sed nunquid somnium ista sũt, quòd me sic alloquitur Gallus? Sed dicito per Mercurium ô præclare, quænam alia tibi sit causa cur loquaris. Nam vt taceam, neque cuiquam proferam, quid attinet te solicitum esse? Quis enim fidem mihi sit habiturus, si cui narrem me Gallum hæc loquentem audiuisse? *Gal.* Audi igitur, Micylle, rem tibi sat scio incredibilem dicturum. Hic enim qui tibi gallus nunc videor, non ita pridem fui homo.

Mi. Ἤκουσά τι καὶ πάλαι τοῦ-
τον ἀμέλει περὶ ὑμῶν, ὡς ἀλεκ-
τρυών τις νεανίσκος, φίλος ἦν τοι-
τῷ Ἄρει, καὶ συμπίνοι τῷ θεῷ,
καὶ συνήδετο, καὶ κοινωνοίη A
τῶν ἐρωτικῶν. ὁπότε γοῦν ἀπί-
οι παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοι-
χευσων ὁ Ἄρης, ἐπῆγεν καὶ
τὸν ἀλεκτρυόνα. καὶ ἐπειδήπερ
μάλιστα τὸν ἥλιον ὑφεωρᾶτο,
μὴ ἀφανῆ, ἐξέπιπτε πρὸς τὸν
Ἡφαιστον, ἔξω πρὸς τοῖς θύ-
ραις ἀπολείπειν ἀεὶ τὸν νεανί-
σκον, μιμνήσοντα ὁπότε φαίνοι C
ὁ ἥλιος. εἶτα ποτὲ κατακοιμη-
θῆναι μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα, καὶ
περιδοῦναι τῇ φρουρᾷ ἀκοντα.
τὸν γὰρ ἥλιον λαθόντα, ἐπιπηδᾶν
τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ τῷ Ἄρει D
ἀφροντιδι ἀναπαυομένῳ, διὰ
τὸ πιστεύειν τὸν ἀλεκτρυόνα
μιμήσασθαι ἄν, εἴ τις ἔποιο. καὶ
οὕτω τὸν Ἡφαιστον περὶ ἥλιου
μαθόντα, συλλαβεῖν αὐτούς,
[illegible]αλόντα, καὶ σαγηνεύσαν- E
τα τοῖς δεσμοῖς, ἃ πάλαι με-
μηχάνητο ἐπ' αὐτούς. ἀφεθέν-
τα δ', ὡς ἀφείθη, τὸν Ἄρεα ἀγα-
νακτῆσαι κατὰ τὸν ἀλεκτρυόνος,
καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸν εἰς τοῦ-
το τὸ ὄρνεον αὐτοῖς ὅπλοις,
ἃς ἀντὶ τοῦ κράνους, τὸν λό-

Mic. Profectò & olim nescio quid de vobis inaudieram, Adolescentulum quendam fuisse Gallum Marti adamatum, atque hunc Deo compotasse, collusitasséque, & in voluptatibus gessisse morem. Itaque cùm Venerem adiret Mars cum ea concubiturus, hunc quoque gallum vnà secum adduxisse. Quoniam autem solem potissimùm metueret, ne si id è sublimi conspexisset, Vulcano se proderet, foris ad ostium adolescentem relinquere solitum, qui solis ortum indicaret: deinde Gallum aliquando somnò correptum, excubias deseruisse nescientem: solémque nullo præsentiente, imminuisse Veneri & Marti securè dormienti, propterea quòd cõfideret Gallũ, siquis interueniret, indicaturũ. Itaq; Vulcanum à Sole edoctũ, eos comprehendisse, implicitos & irretitos vinculis, quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martem simul atque dimissus est, indignatum aduersùs Gallum fuisse, eúmque in auem hanc mutasse, ijsdẽ armis, vt in capite pro galea cristã haberet. Ideo vt Marti vos purgetis,

τῷ Ἀρει ὅτ' ἤδην ὄφελος. ἐπισδὺς αὐδησὸς αὐτέλλοντα τὸν ἥλιον, περὶ πολλῶ βοᾷν, ὑπισημαινομένους τὴν αὐτολίνη ἄυπν. Ale. φασὶ μὴν καὶ ταῦτα ὦ Μίκυλλε. τὸ δ' ἐμὸν, ἕτερόν τι ἐζήτεῖτο, καὶ πάνυ ἔναγχος εἰς ἀλεκτρυόνα σοι μεταβέβηκα. Mi. πῶς; ἐθέλω γὰρ τοῦτο μάλιστα εἰδέναι. Ale. εἶδα αὖθις τὸν Πυθαγόραν; Mi. τὸν σοφιστὴν λέγεις; ἢ ἀλαζόνα; ὃς ἐνομοθέτει μήτε κρεῶν γεύεσθαι, μήτε κυάμους ἐσθίειν, ἤδιστον ἐμοὶ γοῦν ὄψον, ἐκβάπτιζον, ἄπονον ἀποφαίναν. ἔτι δ' ἢ πίθων τὸν ἀνθρώπους ἐς πέντε ἔτη μὴ διαλέγεσθαι. Ale. ἴσθι δῆτα καὶκεῖνο, ὡς περὶ τοῦ Πυθαγόρου, Εὔφορβος ἠμύστο. Mi. χόντα φασὶ, καὶ τερατουργὸν τὸν ἄνθρωπον ὦ ἀλεκτρυών. Ale. ἐκεῖνος αὐτός ἐγώ σοι εἰμὶ ὁ Πυθαγόρας. ὥστε παύου ὦ ἑταῖρε, λοιδορούμενός μοι. ἢ τοῦτα, ἢ εἰδὼς οἷός τις ὢν τερώτων. Mi. τὸ τί αὖ μακρῷ ἐκείνου τερατωδέστερον, ἀλεκτρυὼν φιλόσοφος; εἰπὲ δ' ἡμῖν ὦ Μυησάρχου γνῶ, ὅπως ἡμῖν, αὖτις μὲ ἀνθρώπε, ὀφθεὶς, αὖτις δ' σαμίου, ταναγραῖος ἀναπεφήνας. οὐ πιθανὰ γὰρ ταῦτα,

quum iam nihil opus, simul atque solem exortientem sensistis, multò antè vociferari, atque illius exortum prænunciare. *Gal.* Hæc quidem aiunt, Micylle: verùm mei diuersa est ratio, atque adeò nuperrime in auem transiui. *Mic.* Quonam modo? Nam isthuc maximopere cupio cognoscere. *Gal.* Nosti Pythagoram? *Mic.* Sophistam illum dicis? superbum? qui instituit nequis vel carnes gustaret, vel fabas ederet, suauissimum mihi edulium, salubre & parabile à mensa submouens. Præterea qui mortalibus suasit, ne per quinquennium loquerentur, *Gal.* Id scias etiam, hunc priusquam Pythagoras esset, Euphorbum fuisse. *Mic.* Præstigiatorem & prodigiorum artificem hominẽ aiunt fuisse ô Galle. *Gal.* Ille ipse ego sum, Pythagoras. Quare desine quæso mihi conuitiari, præsertim cùm ignores quibus sim moribus. *Mic.* At hoc rursum, multò [illegible] illud portentosius, Gallus philosophus? Attamen expone Mnesarchi gnate, qui factum sitvt ex homine auis, ex Samio Tanagræus repentè nobis apparueris. Neque enim ista verisimilia, neque omnino creditu facilia: οὐδὲ πάνυ πιστεύσαι ῥᾴδιά.

ἐπὶ καὶ δύο ἤδη μοι τεθηρευκέναι δοκῶ πάνυ ἀλλότρια ἐν σοὶ τῆ Πυθαγόρου. Αλ. τὰ ποῖα; Μι. ἓν μὲν, ὅτι λάλος εἶ, καὶ κρακτικός. ὃ δ', ἐπὶ πᾶσι δὲ πέντε ὅλα ἔτη οἴμοι σιγήσει. ἕτερον δ', ὃ πάντελῶς παράνομον, οὐ γὰρ ἔχων ὅ, τι σοι παραβαλοῦμι, κυαμους χθὲς ὡς οἶσθα ἔχων, ἦλθον. καὶ σὺ οὐδὲν μελλήσας, ἀπέλεξας αὐτούς. ὥστε ἢ ἐψεῦσθαί σοι δοκῶ καὶ ἄλλο εἶναι, ἢ Πυθαγόραν ὄντα παρεγνωμικέναι, καὶ τὸ ἴσον ἀσβηκέναι, κυάμους φαγόντα, ὡς αὖ, εἰ τύχοι καθαλὼν τὸν πατρὸς ἐδηδόκοις. Αλκ. οὐ γὰρ οἶσθα ὦ Μίκυλλε, ἥντινα αἰτίαν τούτων, οὐδὲ τὰ φερόμενα ἐκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δ', τότε μὲν οὐκ ἤσθιον τῶν κυάμων. ἐφιλοσόφουν γάρ. νυνὶ δ', φάγομαι αὖ. ὀργιωτικὴ γὰρ, καὶ ἀκαπρόβρωτος ἡμῖν ἡ βοφή. ἀλλ' εἰ σοφιλον, ἄκουε, πῶς ὁκ Πυθαγόρου τοῦτο νυνὶ εἰμι, καὶ ἐν ὅσοις μετέστερον ἐβιώτευσα βίοις, καὶ ἅπινα τ' μεταβολῆς ἀπολέλαυκα ἐκάστης. Μι. λέγοις αὖ, ὡς ἐμοιγε ἥδιστον ἂν τὸ ἄκουσμα γένοιτο. ὥστε εἴ τις αἵρεσιν παρδοίη, πότερον μᾶλλον ἐθέλοις σε ἀκούειν τὰ τοιαῦτα διεξιόντος,

quandoquidem duas quasdã res iam in te mihi videor animaduertisse, à Pythagora prorsus alienas. *Gal.* Quas? *Mic.* Alteram, quòd garrulus es, & clamosus, cùm ille silere in quinque annos integros, puto præceperit. Alteram, quæ cum eius legibus planè pugnat. Equidem cùm non haberē, quod tibi objicerem, fabas heri, vt scis, tibi attuli, quas tu nihil cunctatus collegisti. Quòd fit necessario, vel vt memoris & alius sis, vel si sis Pythagoras, legem violaueris, & æquè impiè te gesseris, comedendo fabas, ac si patris caput comedisses. *Gal.* Nescis Micylle quænam sit huiusce rei causa: neque quę ad vnumquodque virę genus conducant. Ego tum quidē non esitabam fabas, quum eram philosophus. At nunc edo: aui enim conuenit, neque prohibitum est nobis hoc edulium. Verū nisi molestum est, audi quēadmodū in hoc quod nunc sum, ex Pythagora transiui, quámq; multis in vitæ generibus vixerim: & quid ex vnaquaque transformatione sim consequutus. *Mic.* Narra quæsonã id mihi fuerit auditu iucūdissimum. Adeò vt si quis mihi deferat optionē, vtrū te ista narrantē audire malim,

ἢ τὸν πανευδαίμονα ὄνειρον ἐκεῖνον αὖθις ὁρᾷν, τὸ μικρὸν ἔμπροσθεν, ὃν οἶδα ὁπότερον αὖ ἐλοίμην. οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἀδήλοις φανεῖσι. καὶ ἂν ἴσῃ τιμῇ ὑμᾶς ἔγωγε, σέ τε, καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον. Αλε. ἔτι γὰρ σὺ ἀνακρεμαζῃ τὸν ὄνειρον, ὅστις ποτὲ ὁ φανείς σοι ἦν, καὶ τινα ἰταλλόμενα μάταια διαφυλάττεις, κενοῦ, καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀμυδρωλιὴν τινα ἐυδαιμονίαν τῇ μνήμῃ μεταδιώκων; Μι. ἀλλ' οὐδ' ὁπλή σοι μαί ποτε ἂν ἀλεκτρυὼν, εὖ ἴσθι τῆς ὄψεως ἐκείνης. οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄνειρος κατέλιπεν, ὥχετο, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ὑπ' ἀυτῆς, εἰς ὕπνον αὖθις καταστώμενα. οἷον οἶμαι ἐν τοῖς ὠσὶ τὰ πτερὰ ἐργάζεται ῥεφόμενα, τοιοῦτον χαρίεν παρέχετό μοι τὰ ὁρώμενα. Αλε. Ηράκλεις, δεινόν τινα φῆς τὸν ἔρωτα τὸ ἐνύπνιον, εἰ καὶ πτηνὸς ὤν, ὡς φασι, καὶ ὀξὺν ἔχων τῆς πτήσεως τὸν ὕπνον ὑπὲρ τὰ ἐπικαμμένα ἤδη πέδα, καὶ ἐνδιατρίβει ἀνεωγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, μελιχρὸς οὕτω, καὶ ἐναργὴς φαινόμενος. ἀθέλο

an fœlicissimum illud somnium, quod paulò ante vidi, denuo videre, haud sciam vtrum electarus sim, vsque adeò cognata germanáque puto esse ista tua cum suauissimis illis visis, & ex æquo vos æstimo, te pariter & pretiosum illud insomnium. Gal. Etiamnum tu somnium illud, quod dudum tibi visum est, in animum reuocas, & inania quædam obseruans simulachra, atque (vti loquuntur poëtæ) euanidam quandam fœlicitatem memoria consectaris? Mic. Imò illud scias Galle, me illius visi nusquam obliturum: tantum mellis in oculis somnium aufugiens mihi reliquit, vnde vix queam palpebras attollere, rursus in somnum coëuntes. Itaque qualem voluptatem mouent pennæ in auribus versatæ, talem titillationem mihi præbent ea quæ vidi. Gal. Nouum hercle mihi narras insomnij amorem, siquidem alatum cùm sit, vt aiunt, metásque volandi præscriptas habeat somnium, iam septa transilit, in apertis etiam oculis obseruans, adeò mellitum & euidēs apparet.

χρυσῶ ἀκήκοα οἷός τίς ὄστιν, ἄ-
πω σοι πεπεισθητος ὢν. Μι.
ἕτοιμος λέγειν. καὶ χρυσῶ
τὸ μεμνῆσθαι, καὶ διεξιέναι
τι περὶ αὐτῆς. σὺ δὲ πυνθά-
ῶ Πυθαγόρα, ὀνειρώττα τὰ περὶ
τῶν μεταβολῶν; Αλε. ἐπεὶ-
δὴ σὺ δὲ Μικύλε, τὸν ὑσ-
ὀνειρώττων, καὶ ἀποκλίνῃ ἀπὸ
τῶν βλεφάρων τὸ μέλαν τὸ νεῦ
ἢ, πότερος εἶπε, ὡς μάλιστα
εἶτε διὰ τῶν ἐλεφαντίνων πυ-
λῶν, εἴτε διὰ τῶν κεραττίνων
σοι ὁ ὄνειρος ἦκε πετόμενος;
Μι. οὐδὲ δ' ἕτερος τούτων
ῶ Πυθαγόρα. Αλε. καὶ μὴν
Ομηρος δύο ταύτας μόνας λέ-
γει. Μι. δεῖ χρῆναι τὸν λῆ-
ρον ἐκεῖνον ποιητὴν, οὐδὲν
εἰδότα ὀνείρων πέρι. οἱ πέντ-
τες ἴσως ὄνειροι, διὰ τῶν τοι-
ούτων ἐκφεύγουσιν, οἷοις ἐκεῖ-
νος ἐώρα, οὐδὲ παν σαφῶς,
τυφλὸς αὐτὸς ὤν. ἐμοὶ δὲ διὰ
χρυσῶν τινων πυλῶν ὁ ὕπνος
ἀφίκετο, χρυσᾶς καὶ αὐτὸς, καὶ
χρυσᾶ πάντα περιεβεβλημένος·
καὶ πολὺ ἐπαχθόμενος χρυσίον.
Αλε. παῦε ὦ Μίδα βέλτιστε,
χρυσολογῶν. ἀτεχνῶς γὰρ ἐκ
τῆς ἐκείνου σοι ἐλπίδος τὸ ἐνύ-
πνιόν. καὶ μέταλλα ὅλα χρυ-
σίου κεκορέσθαι μοι δοκεῖς. Μι.

Quare peruelim audire cuiusmodi sit istud, quod te supra modum delectat. *Mic.* Gestio narrare: nam dulce est hoc ipsum meminisse, & commemorare de illo quippiam. Tu verò Pythagora quando narrabis tuas transformationes? *Gal.* Vbi tu Micylle desieris somniare, mélque illud ab oculis abstuleris. Interim prior dicito, vt intelligam, vtrum per portam eburneam, an per corneam tibi somnium aduolarit. *Mic.* Per neutram Pythagora. *Gal.* Atqui has duas tantùm nominat Homerus. *Mic.* Valere finas nugatorem illum poëtam, qui nihil de somnijs intellexit. Inopia forsan somnia per istas commeant portas, qualia videbat ille, neque id admodũ perspicuè quippe qui captus oculis. Mihi verò per aureas quasdam portas iucundissimum hoc aduenit insomnium, ipsum aureum, & aureis vndique circumamictũ, auríque multum adducens. *Gal.* Desine Mida optime de auro fabulari. Nã procul dubio, ex illius voto, istud tibi accidit insõniũ, & solidas auri venas mihi videris adduxisse. *Mic.* Multàm auri vim vidi Pythagora,

πολὺ ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον

εἶδον, πολύ. πῶς οἴει, καλὸν, οἷαν τὴν αὐγὴν ἀπαστράπτον. τί ποτε ὁ Πίνδαρός φησι περὶ αὐτῆς ἐπαινῶν, ἀνάμνησον γάρ με, εἴπερ οἶσθα ὁπότε ὕδωρ ἄριστον ἀπεφήνατο; εἶτα τὸ χρυσίον θαυμάζῃ, εὖ ποιῶν· ἀρχὴ γὰρ ὑμνεῖν τὸ καλλίστου τῶν ἀσμάτων ἅπαντων. Αλε. μῶν ἐκεῖνο ζητεῖς, Αριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς, αἰδοίμαλον πῦρ ἅτε διαφέρει νυκτὶ, μεγάλορος ἐξοχα πλούτου; Mi. νὴ Δία αὐτὸ τοῦτο. ὥσπερ γὰρ τοῦμὸν ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, οὕτως ἐπαινεῖ τὸ χρυσίον. ὡς ἤδη μαθὴς οἷόν τι λῷ, ἄκουσον ὦ σοφώτατε ἀλεκτρυών. ὅτι μὲ ἐκ οἰκόσιτον λῷ χθὲς, οἶσθα. Εὐκράτης γάρ με ὁ πλούσιος ἐν τυχὼν ἐν ἀγορᾷ, λουσάμενον ἥκειν ἐκέλευε τὴν ὥραν ὅτι τὸ δεῖπνον. Αλε. οἶδα πάνυ τοῦτο, πεινάσας παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχρι μοι βαδείας ἤδη ἐπόρευσας ἥκειν ἐσκοβεβρεγμένος, τοὺς πέντε ἐκείνους κυάμους κομίζων, ἃ πάνυ δαψιλῶς τὸ δεῖπνον ἀλεκτρυόνι ἀθλητῇ πρέπει γλυκαίνω, καὶ ὀλύμπια ἐκ ἀφανῶς ἀγωνισαμένῳ. Mi. ἐπεὶ δὲ δειπνήσας ἐπανῆλθον, ἐκέλευσάν μοι ἀνδρὶ, τοὺς κυάμους σοι

multam, quàm putas pulchri? quo fulgore coruscãtis? Quid tandem Pindarus in illius laudem dicit? Nam in memoriam redige, siquidem meministi, quum aquã præstantissimam dicens, aurum deinde admiratur, idque iure statim ab initio carminis omnium bellissimi. *Gal.* Nũ illud quæris? Aqua est illa quidem optima, Cæterùm aurum, vti candens Ignis, ita enitens, noctibus eminet eximiè vnum, Cæteras supra opes: quæ Gloriam ac decus addunt. *M.* Per Iouem istuc ipsum. Etenim Pindarus aurum perinde laudat ac si meum insomnium vidisset. Sed vt tandẽ cognoscas quale fuerit, ausculta iam sapientissime Galle. Scis vt heri nullum domi cibum acceperim: siquidem diues ille Eucrates in foro mihi factus obuiam, lotum me in tẽpore ad cœnam venire iusserat. *Gal.* Hoc probè scio. Nam totum esuriebam diẽ, donec profunda tandem vesperа domum reuersus, subuuidus vinóque madens, quinque illas fabas proferres, non admodum opiparam cœnam Gallo, qui quondam fuerit athleta, quíque Olympia nõ segniter olim decertarit. *Mi.* Ast vbi reuersus a cœna fabas tibi obiecissem, ob-

dormiui

παρεβαλών. εἶτά μοι κ' ὁ Ομηρος, ἀμβροσίαν διὰ νύκτα θεῖος τις ὡς ἀληθῶς ὄνειρος ἐπιστάς, Αλε. τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει σήμερον ὦ Μίκυλλε, διήγησαι, καὶ τὸ δεῖπνον, οἷον ἐγένετο, καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ πάντα. κωλύει γὰρ οὐδέν σε δειπνεῖν, ὥσπερ ὄνειρόν τινα τὸ δεῖπνον ἐκεῖνον σεφάροντα, καὶ ἀναμιμνῄσκοντα τὴν μνήμην τὰ βεβρωμένα. Μι. ἀλλὰ μὴν ἐνοχλήσειν, καὶ ταῦτα διηρυθμος. ἐπεὶ ἢ σὺ σεσυμμι, καὶ δὴ λέγω. οὐ σέσταρον ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίῳ πνὶ δειπνήσας ἐν ἅπασι τῷ βίῳ, τύχη τινὶ ἀγαθῇ ἐντυγχάνω χθὲς τῷ Εὐκράτει. κἀγὼ μὲ σεσεισπὸν ἀν' ὥσπερ εἰώθειν διαστέλλω, ἀπλανέστερον, ὡς μὴ καταισχύνω αὐτὸν ἐν πανηγύρει τῷ τοιβωνι συμπαρομαρτῶν. ὁ ἢ, Μίκυλλέ φησι, δυναστὸς τήμερον ἑστιᾷ γενέθλια καὶ παρεκάλεσα τῶν φίλων μάλα πολλούς. ἐπὶ δέ τινα φασὶν αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα, οὐχ ἥδιόν τι εἶναι ξὺν δειπνεῖν μεθ' ἡμῶν, ἢ αὐτ' ἐκείνου ἦκε λουσάμενος, μὴ μὴ ὄλε πλησθεὶς φωτὸς, εἶπη ἀφίξεσθαι. ὡς νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτο

obdormiui protinus. Tum mihi, iuxta Homerum, ambrosia sub nocte diuinum haud dubiè sõniũ superueniẽs. *Gal.* Sed priùs quę tibi apud Eucratẽ acciderint, narra: & cuiusmodi fuerit cœna quæq; in cœna acta fũt omnia. Nihil enim prohibet quominus denuo cœnes, si veluti cœnæ illius sõniũ reducas, & quæ tũ ederis, rursũ commemoratione quasi ruminęs. *Mi.* Putabã molestũ me futurum, si hæc quoque retulissem. Verũ quia tu desideras, en id quoq; narrabo. Cũ nunquã antehac in vita cœnassem apud vllũ diuitẽ, ô Pythagora, heri bona quapiam fortuna in Eucratẽ incidi atque ego quidẽ simul atq; dominũ illũ salutassem, vti consueueram, recedebã, ne pudori illi essem, si lacera in veste fuissem assectatus. At ille, Micylle, inquit, hodie natalitia filiæ celebro, plurimósque ad conuiuium amicos inuitaui. Verũ quoniã aiunt ex his quẽdã incõmoda esse valetudine, neque posse pariter ad cõuiuiũ nostrum accedere: tu eius loco venito lotus, hi fortè ipsę qui vocatus est, semel ad futurum renuntiarit. Nam nunc quidem ambigit. Hoc vbi audissem, adorato diuite ἀκούσας ἐγὼ, σεσκυνησας,

ο ἡνίοχος ἅπασι θεοῖς
ἠπείλησε τινα, ἢ πλευρῖτιν, ἢ
πλευρὰν ἢ ὀφθαλμίαν τῷ μα-
λακίζοντι ἐκείνῳ, ὃ ἔφεδρος
ἦν, καὶ ἀντάδικος, καὶ διά-
δοχος ἐκείνου. καὶ τὸ ἄχρι
δεῦρο, ἀεὶ μικρὸν ἐπιδεῖ-
λιον, συνεχῶς ἀποσκοπῶν, ὁπό-
σον ἔτι τοῦ σκίου εἴη, καὶ πότε
ἀπολελαβόμην δεῦρο. καὶ ἐπεὶ
δὲ ἦλθε τὸ καιρὸς ἀφίκετο,
πρὸς τάχος ἐμαυτὸν ἀπορρί-
πτω, ἁπτόμενος κομψῶς μά-
λα ἐρημαίτερος, ἀντιφρε-
νῶν τὸ πεπλάσιον, ὡς ἐπὶ τῷ
καὶ πλουτεῖν ἥδιστα ἂν ἀνα-
βῆναι. καταλαμβάνω δὲ θεοὺς
τοὺς ἅπαντας ἄλλους τε πολ-
λοὺς, καὶ τὸν κάμινον, φορεῖ-
σθαι ὑπὸ τῶν παφλαγόνων κεκομισμέ-
νον, καὶ ὑποδεικνύειν ἔδει, ὅτ'
ἐνοσεῖ ὁ χρόνος. καὶ ἐδήλει ὃ
πυρετὸς ἔνον. ὑπέστενε χρυῶ,
καὶ ἐπέκλα, καὶ ἀνεχέμπτετο
μυκῶν τι, καὶ δυσφορούμενον,
ὡς ἐμοὶ ὅλος, καὶ διωδύνως,
ὥστε καὶ τὰ ἔγκατα ἔτη θρέδον.
ἦν δὲ ὁ φιλόσοφός τις εἶναι
τῶν περὶ τὰ μειράκια φλυα-
ρούντων. ὁ χρυῶ πωγων μα-
λερῶν βαθὺς ἦν, ἐς ὑπερβολὴν
κείρων. καὶ αἰπολωλύου ὁ
Ἀρχιβίου τοῦ ἰατροῦ, διοπέτους

discedebã, omnes obsecrans
Deos, vt algidã febrẽ aliquã,
aut laterũ dolorẽ, aut poda-
grã morbi auctariũ immitte-
rent valetudinario illi, cuius
A ego sellæ occupator, cœnæ-
que vicarius, & succedaneus
eram inuitatus. Idque spatij
quod vsque ad balnei tẽpus
interceſſit, sæculũ esse iudi-
B cabã, dum subinde respicio
quot pedũ esset solarij vm-
bra, & quando iam lauisse o-
porteret. Hîc vbi tãdẽ tẽpus
aduenisset, ocyus me corri-
pio, atque abeo, nitidè ad-
C modum cultus: sic obuerso
palliolo, vt qua esset parte
purissimum, ea videretur.
Offẽdo autẽ ad fores & alios
complures, quinetiã illum,
gestabatur autẽ à viris qua-
tuor, cuius erã subconiua
D futurus, qui malè habere di-
cebatur: atque id etiã præ se
ferebat quòd afflicta esset va-
letudine. Nã ex alto geme-
bat. tussiebátque ac screabat,
velut ex abdito, quódque
ægrè egrederetur, tot' palli-
E dus, tumidúsque circiter se-
xagenarius. Ferebatur autẽ
Philosophus quispiam esse,
ex ijs qui apud adolescentes
nugas deblaterant. At barba
mihi è erat hircina, supra
quàm credi potest tonsoris
egens. Porrò increpante
Archibio medico, quòd
ita affectus veniſſet, Non

ἔχειν ἀφίκετο, τὰ καθήκοντα ἔφη οὐ χρὴ παροφθῆναι καὶ ταῦτα, φιλόσοφον ἀνδρὸς, καὶ μυρίαις νόσοις ἐμπεφθῶν ἰσχνῶντας. πήσεται γὰρ Εὐκράτης ὑπερεωρῆσθαι παρ' ἡμῶν. οὐμενοῦν εἶπεν ἐγὼ, ἀλλ' ἐπαινέσεταί σε, ὡς οἶκοι παρὰ σεαυτῷ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἑλόμενος, ἢ παρ' ἐν τῷ συμποσίῳ πυανάγχειμφάθμος ὑπ' ὑγρῶν μετὰ φλέγματος. ἐκεῖνος μὲν οὖν ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, οὐ παρεσκευάσατο ἀκηκοέναι τὰ σκώμματος. ἐφίσατο δὲ μετὰ μικρὸν ὁ Εὐκράτης λελυμένος. καὶ ἰδὼν τὴν Θεσμόπολιν, τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο, διδάσκαλέ φησιν, εὖ μὲν ἐπίνομας αὐτὸς ἥκων παρ' ἡμᾶς. ὑμεῖον δὲ αὖ τι σοι ἐγλύστο. καὶ ἀπόντι γὰρ, ἅπαντα ἐξῆς ἐπεσκόπτο αὖ. καὶ ἅμα λέγων, εἰσήει χεῖρας ὀρέγων αὐτῷ, ἐπεξεδόμενος. καὶ τοῖς οἰκέταις. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπίεναι παρεσκευαζόμην. ὁ δὲ στραφεὶς, καὶ ὑπολαβὼν ἐνδιάσας, ἐπί με πάνυ σκυθρωπὸν εἶδε, παίζων ἔφη καὶ σὺ ὦ Μίκυλλε, καὶ σωδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν. τὸν υἱὸν γὰρ ἐγὼ κελεύσω ἐν τῇ γυναικωνίτιδι μὴ τῆς μητρὸς ἐστιᾶσθαι, ὡς σὺ χώραν ἔχῃς. εἰσήειν οὖν μάτην λύκος χανὼν παρὰ μικρόν.

oportet inquit, officio deesse præsertim hominem philosophum, etiamsi obstent sexcenti morbi. Nam se à nobis contemni putaret Eucrates. Haudquaquam, inquam ego, imò te collaudaret, si domi apud te, quàm excreata in conuiuio cum phlegmate anima mori malles. At ille, præ arrogantia dissimulabat tese dicterium audisse. Paulò pòst accessit & Eucrates lotus: qui viso Thesmopolide (nam id erat Philosopho nomen) Præceptor, inquit, probè quidem factum abs te, qui ipse ad nos veneris: tametsi nihilo deterius tibi fuerat futurum: siquidem etiã absenti omnia ordine missa fuissẽt. Dũque hæc dicebat, ingreditur, manus ei porrigens, etiã famulis innitẽti. Ego igitur iam abire parabã: verũm ille cõuersus, vbi diu secum hæsitasset, quoniam me admodũ tristem videbat: ades, inquit, tu quoque Micylle, ac nobiscum cœna. Nam filium in mulierum conclaui vnà cum matre conuiuari iubebo, quò tibi sit locus. Ingrediebar itaque cùm parum abfuerit, quin lupus inhians frustra, discederem.

κωμωιδούμενος. ὅπ ἐδόκουν ἀξηλληλακέναι τ συμποσιε τὸ παιδίον τὸ Εὐκρατοις. καπειδὴ κατακλίνεσθ καιρὸς ἦν, τοῦτον μὲ ἀφάμενοι, ἀνέδησαν τὸν Θεσμόπολιν, ὡς ἀπρεπεστερμένως γὰ Δία. πέντε οἶμαι νεανίσκοι εὐμεγέθεις, ὥσ αὐχένια σπερβύσαντες αὐτῷ πάντοθεν, ὡς διαμφίοι ἐν τῷ ἱματι, καὶ ὀπιπολὺ καρτερεῖν δύναιτο. εἶτα μηδενὸς ἀνέχεσθαι ἀμφίου πλησίον κατακεῖσθαι αὐτῷ, ἅμὲ κατακλίνοισι φέροντες, ὡς ὁμοζάπεζοι εἰημεν. τοιοῦτοῦ δὴν ἐδειπνοῦμεν ὦ Πυθαγόρα, πολύοφόν τι, καὶ ποικίλον δεῖπνον, ὅπι χρυσοῦ πολλοῦ, καὶ ἀργύρου. καὶ ὀπώματα ἦν χρυσᾶ, καὶ διάκονοι ὡραῖοι, καὶ μουσουργοὶ, καὶ γελωτοποιοί. καὶ ὅλως, ἡδίστη τίς ἦν ἡ διατριβή. πλὴν ἀλλὰ ἔν με ἐλύπει, οὐ μετείως, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀρετὴν τινα ποιός με διεξιών, καὶ διδάσκων, ὡς αἱ δύο ἀποφάσεις, μίαν κατάφασιν ἀποτελοῦσι. καὶ ὡς εἰ ἡμέρα ὄτι, νυὶ ὀκ ἔστιν. ἐνίοτε δ, καὶ κέρατά φασκεν εἶναί μοι. καὶ τοιαῦτα πολλὰ, οὐδὲν δεομένῳ σοφοσοφιλοσοφῶν συνείρει, καὶ

Verùm me pudebat, quòd Eucratis filiolum è conuiuio mihi viderer expulisse. Aſt vbi iam eſſet diſcumbendi tempus, primùm tollentes Theſmopolin compoſuerunt, ſanè non ſine negotio, quinque vtique proceri iuuenes, cetuicalia illi ſupponentes vndiquaque, quò nimirum in eodem habitu permanere, diúque durare poſſet. Deinde cùm nemo ſuſtineret ei accumbere, me adductum reclinant, vt eadèm in menſa eſſemus. Deinceps cœnabamus, ô Pythagora, opiparam, variámque cœnam, multo in auro, multóque in argento. Poculá erát aurea, formoſi miniſtri, cantores, ſcurræ: deniquè iucundiſſimus quidam erat conuiuarum cõgreſſus. Niſi quod vnum quiddam me moleſtia afficiebat vehementer, Theſmopolis obturbans, mihi virtutè neſcio quam commemorans, docénſque duas negationes efficere vnicam affirmationẽ: & ſi dies ſit, noctem nõ eſſe. Nonnunquam etiam cornua mihi eſſe dictitabat, atque id genus multa cõtinuato ſermone apud me, cui nihil opus erat, philoſophabatur, ac ſuccidebat voluptatem,

ἀπετέμνετο πλὴν ὑφεσσώλου,

ἐκ ἐῶν ἀκούειν τῶν κιθαριζόντων, ἢ ἀδόντων. τοῦτο μὲν σοι ὦ ἀλεκτρυών, τὸ δεῖπνον. Αλε. οὐχ ἥδιστον ὦ Μίκυλλε. ἢ μάλιστα ἐπεὶ συνεκληρώθης τῷ λήρῳ ἐκείνῳ γέροντι. Μι. ἄκουε δὴ καὶ τὸ ἐνύπνιον. ἔφαμεν γὰρ τὸν Εὐκράτιδα αὐτὸν ἀποδὺ ὄντα, ὡς οἶσθ' ὅπως ἀπεδυήσκειν, εἶτα προσκαλέσασθαί με, καὶ διαθήκας δεῖξαι, ἐν αἷς κληρονόμος ἐμοὶ ἁπάντων ἐγὼ, μικρὸν ἐμποδὼν τα, ἀποθανεῖν. ἐμαυτὸν δ' παρελθόντα εἰς τὴν οὐσίαν, τὸ μὲν χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, ἐξαντλεῖν, σκάφαις τισὶ μεγάλαις, ἀέναόν τε καὶ πολὺ ἐπίρρεον. τὰ δ' ἄλλα, τὴν ἐσθῆτα, καὶ τραπέζας, καὶ ἀκπώματα, καὶ διακόνους, πάντα ἐμὰ ὡς τὸ εἰκὸς εἶναι. εἶτα ἐξήλαυνον ἐπὶ λευκῆς ζεύγους, ἐξυππιάζων, περίβλεπτος ἅπασι τοῖς ὁρῶσι καὶ ἐπίζηλος. καὶ προέπεμπον πολλοὶ, καὶ περιῆππευον, καὶ ἐπῄνουν τὰ πλείστους. ἐγὼ δ', τὴν ἐσθῆτα δ' ἐκείνου ἔχων, καὶ δακτυλίοις χαρεῖς, ὅσων ἐνεκαίδεκα ἐξημμένους τῶν δακτύλων, ἐκέλευον ἑστάναι τινα λαμπρὰν ὑποδεδυμένα ἐς ἀγορὰν τῶν φίλων. οἶδ', ὡς ἐν ὀνείρῳ εἰκὸς,

cùm non sineret eos exaudiri, qui cithara, & voce canebant. Habes Galle de cœna. *Gal.* Non admodum iucunda, Micylle, maximè quia cùm illo deliro sene accubitum sortitus eras. *Mic.* Audi nunc insomnium. Putabam Eucratem ipsum liberis orbum nescio quo modo è vita decedere. Dehinc vbi me accersisset, ac testamentum condidisset, quo me in solidum hæredem omnium scripserat, paulùm superstitem obijsse. Me verò, cùm adijssem facultates, aurum & argentum ingentibus scaphis haurire perpetuò scaturiens, & affatim affluens. Cætera verò, nempe vestes, mensas, pocula, ministros, omnia mea, vt parerat, esse. Vnde postea bigis albis vectarer resupinus, cunctis qui intuebantur, conspiciendus & admirandus: accurrerent multi, & circumequitarent, plures sequerentur. Me interim illius veste amictum, annulósque graues, circiter sexdecim digitis insertos, gerentem, iubere splendidum adornari epulũ, quo amicos exciperem. Qui iam, vt parerat in somnio, aderant,

ἤδη παρῆσαν. καὶ τὸ δεῖπνον ἄρτι
συνεκομίζετο, καὶ ὁ πότος συνε-
κροτεῖτο. ἐν τούτῳ ὄντα με, καὶ
φιλοτησίαις προπίνοντα ἐν χρυ-
σαῖς φιάλαις ἑκάστῳ τῶν παρόν- A
των, ἤδη τῶν θαλακωμάτων εἰσ-
κομιζομένων, ἀναβοήσας ἀκαί-
ρως, συνετάραξας μοι τὸ
συμπόσιον, ἀνέβλεψας δὲ τὰς ῥα-
πίζας. τὸν δὲ θαλάττιον ὀψοῦν B
διασπαράξας, ὡς λυσιμελῆ φέρε-
δηλα παρεσκευασμένος. ἆρά σοι ἀλ-
λόκοτος ἀγανακτῆσαι καὶ σοὶ δο-
κῶ, ὡς τερατωδέστερον αὖ ἡδέως ἔπ
εἶδον τὸ ὄνειρόν μοι γνώμονος; C
Αλε. ὅτῳ φιλόχρυσος, καὶ φι-
λόπλουτος ὦ Μίκυλλε, καὶ μό-
νον τοῦτο ἐξ ἁπάντων θαυμά-
ζεις, καὶ οὐκ εὐδαίμονα εἶναι πο-
λὺ κεκτῆσθαι χρυσίον; Μι. οὐκ D
ἐγὼ μόνος ὦ Πυθαγόρα τοῦτο,
ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτὸς, ὁπότε Εὔφορ-
βος ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐ-
ξημιμένος τῶν βοσφυχίων, ἐξέρεις
πολεμήσων τοῖς Αχαιοῖς. καὶ ἐν
τῷ πολέμῳ ἔνθα σιδηροφορεῖν E
μᾶλλον ἢ χρυσοφορεῖν ἔμελλον
ὤν. σὺ δὲ καὶ τότε ἠξίους χρυσῷ
διαδεδεμένους τοὺς πλοκάμους
ἔχων, διακινδυνεύειν, καί μοι
δοκεῖ Ομηρος διὰ τοῦτο χαεί-
την ὁμοίας εἰπεῖν σου τὰς κόμας,
ὅτι χρυσῷ τε, καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκοντο. μαχρῷ γὰ ἀμείνους δη-

qnibus epulæ iam erãt comportatæ, iam potus ex animi sententia ministratus. In his cùm versarer, & aureis phialis præbiberem omnibus qui aderant amicis, cùm iam afferrentur bellaria, intempestiuo tuo clamore perturbasti nobis conuiuium, mensásque subuertisti: ac diuitias illas ita dissipasti, vt in auras euanuerint. Num tibi videor iniuria in te stomachatus, qui obortum illud mihi somnium, vel tres noctes perpetuas libenter viderem? *Gal.* Adeo-ne es auri cupidus, & opum auidus, Micylle: idque ex omnibus vnum admiraris, vnáque fœlicitatem esse iudicas, si plurimum possideas auri? *Mic.* Equidem haud solus ita cogito Pythagora: quin ipse quoque tum cùm Euphorbus esses, auro atque argento comis interto, prodibas pugnaturus cum Achiuis, idque in bello, vbi ferrum quàm aurum gestare satius erat. At tu etiam tum intertextis capillis in periculum descendere voluisti. Eámque, vt opinor, ob causã, Homerus comas tuas Gratijs similes dixit: quòd auro argentóque reuincirẽtur. Lõgè enim meliores sci-

λαδὴ, καὶ ἐρασμιώτερα ἐφαίνοντο, συναναπεπλεγμένα τῷ χρυσίῳ, καὶ συναπολάμπουσι μετ' ἄυτῶ. καίτοι τὰ μὲ σὰ ὦ χρυσοκόμη μέτεα, εἰ Πανθοῦ ὑὸς ὤν, ἐτίμας τὸ χρυσίον. ὁ δ' πάντων θεῶν πατὴρ καὶ ἀνδρῶν, ὁ Κρόνος, καὶ Ρέας, ὃς ποτε ἡρέθη τ' ἀργολικὴς ἀκείνης μειρακος, ἐκ ἔχων εἰς ὃ, τι ἐρασμιώτερον αὐτὸν μεταβαλοι, οὐδὲ ὅπως ἂν διαφθείρειε τὴν Ακρεσίου πάλαι φρυκὰ, ἀκούεις νῦν που ὡς χρυσίον ἐγένετο, καὶ ῥυεὶς διὰ τῆς τέγους, συλλιῶν τὴν ἀγαπωμένην. ὥστε τί ἄν σοι τὸ ὁπὶ τούτῳ ἔτι λέγειμι; ὅσας μὲν χρείας παρέχει ὁ χρυσὸς, ὡς δ' οἷς ἂν παρῇ, καλὸς τε αὐτὸν, καὶ σοφὸς, καὶ ἰσχυρὸς ἀπεργάζεται, τιμὴν καὶ δόξαν συνάπτων. καὶ ἐξ ἀφανῶν, καὶ ἀδόξων, ἐνίοτε περιβλέπτους, καὶ ἀοιδίμους ἐν βραχεῖ ποιῶν. τὸν γείτονα γοῦν μοι τὸν ὁμότεχνον οἶδα τὸν Σίμωνα, ὑπερὸ πολλῶν δεῖπνηθέντα παρ' ἐμοὶ, ὅτε τὸ ἔτος ἦλθεν τοῖς Κρονίοις, δύο τόμους τῶν ἀλλαντοπωλῶν Αλε. οἶδα, τὸν σιμὸν, τὸν βραχὺν, ὃς τὰ χερμάδων βύβλιον ὑφηλόμενος, ὡχετο φέρων μάλας ἔχων μὲν τὸ δεῖπνον, ὃ μόνον ἡμῖν

licet & amabiliores videbatur, quòd essent auro religatæ, vnáque cum eo relucerent. Verùm Auricome moderatè tegerebas, qui cùm Panthi esses filius, aurum in pretio habebas. A Quin & ipse Deorum omnium, hominúmque pater ille, Saturno Rheáque progenitus, quum Argolicam illam puellam adamaret, nihilque haberet amabilius in quod se transformaret neque quo Acrisii cùstodias corrumperet, audisti vt aurum sit factus & per tegulas C illapsus, pòtitus est ea quam deperibat. Iam verò quid tibi præterea commemorē? Quàm multos vsus præbeat aurum: & vt eos qui bus adfuerit, formosos, & sapientes, & potentes reddat, de- D cus & gloriam illis concilians, vtque nonnunquā ex obscuris & inglorijs, claros & celebres repentè efficiat. Nam mihi vicinum, eiusdēque artis Simonē nosti, qui paucis antè diebus apud me cœnauit, quum iniectis duobus extorum fyllis, lepu- F num. cē coquerē Saturnalibus. Gr. Noui simum illum & brevē: qui fictilē olysulā quæ nobis erat vnica, suffuratus, peracta cœna abijt sub ala gestans. Nā ipse vidi Micylle. ὡχετο φέρων. εἶδον γὸ αὐτὸς ὦ Μί-

ἀλλε. Μι. ἀκούω ἐκεῖνος αὐτὸ
κλέψας, εἶτα ἐπωμόσατο Διὰς
τοσούτους. ἀλλὰ τί ἂν ἐμιμύου,
ἢ ἐβόας τότε ὦ ἀλεκτρυών, λη-
ζομένους ἡμᾶς ὁρῶν; Αλε.
ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε
ἦν. Μι. τί δ' οὖν ὁ Σίμων;
ἔοικεις γάρ τι περὶ αὐτῆ ἐρεῖν.
Μι. ἀνέψιὸς ἦν αὐτῷ, πλούσιος
ὡς τὰ βολήν, Δεπύλος τοὔνο-
μα. ὅτος ζῶν μὲν, οὐδὲ ὀβολὸν
ἔδωκε τῷ Σίμωνι. πῶς γὰρ, ὃς
οὐδὲ αὐτὸς ἥπτετο τῶν χρημά-
των; ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε χθές, ἅ-
πανθ' ἑκεῖνα κατὰ τοὺς νόμους,
Σίμων ὁ τὰ ῥάκια τὰ πορφυρᾶ,
ὁ τὸ βύβλινον περιλείχων,
ἄπλετος ἐλαύνει, ἁλουργῆ,
καὶ ὑσσινοβαφῆ ἀμπεχόμενος,
οἰκέτας, καὶ ζεύγη, καὶ χρυσᾶ
σκεύη, καὶ ἐλεφαντόπο-
δας τραπέζας ἔχων, ὑφ' ἁπάν-
των θεραπευόμενος, οὐδὲ θεὸς
βλέπων ἔτι ἡμᾶς. ἐναγχός
ποθ' ἐγὼ μὲ ἰδὼν θεοσέβετο,
χαῖρε ἔφην ὦ Σίμων. ὁ δὲ, ἀγα-
νακτήσας, εἶπατε ἔφη τῷ πλω-
χῷ, μὴ καταπτυκτεύῃν μου
τὸ ὄνομα, ἐ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ
Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δὲ
μέγιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτῆ καὶ σὺ
γυναῖκες. οὐδὲ, θρυπτό καὶ θεὸς
τοῦτος, καὶ καθορᾷ. καὶ τὰς μὲν,

Mic. At quanuis sustulisse, tam multos Deos iurabat. Sed cur non prodebas, aò vociferabare tum, ô Galle, cùm nos furto spoliari conspiceres? *Gal.* Coccyzabam, quod solum poteram id temporis. Verùm quid Simon ille? Nam videbare aliquid de illo dicturus. *Mic.* Et consobrinus erat vir admodum diues, nomine Drimylus. Is dum viuebat, ne obolum quidem Simoni donauerat, nam quî dedisset, cùm ne ipse quidem pecunias attingeret? Postquam verò pridie mortuus fuisset, omnes illas pecunias iuxta leges, Simon ille gaudens effert, purpurea, hysginóque tincta veste indutus, famulósque & currus, aurea pocula, mensásque pedibus eburneis innixas possidet, ab omnibus adoratur, iámque nos ne aspicit quidē. Etenim nuper cū illum procedentē cōspexissem, Salue, inquam, Simon. At ille indignatus, edicite, inquit, illi medico, ne meum nomen diminuat: neque enim Simon, sed Simonides appellor. Porrò, quod maximū est, mulieres etiam illius amore capiuntur: quas is quidem ludos facit, aò fastidit: & has admittit, comémque sese præbet, θεοσέβετο, καὶ ἵλεως ὄτιν.

ἀλλὰ, ἀπειλῶσιν ἀφελεῖν αὐτάς, ἀμελοῦμαι. ὁρᾷς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσὸς αἴτιος, εἰ μὴ καὶ μεταπτοιεῖ τοὺς ἀμορφοτέρους, καὶ ἐρασμίους ἀπεργάζεται), ὥσπερ ὁ πειστικὸς ἐκεῖνος κεστός. ἀκούεις δὴ καὶ τοῦ πειθοῦς λεγόντων, ὦ χρυσὲ δεξίωμα κάλλιστον κτήρας. καὶ, χρυσὸς γάρ ἐστιν, ὃς βροτοῖς ἔχει κράτη. ἀλλὰ τί μεταξὺ ἐγέλασας ὦ ἀλεκτρυών; Αλε. ὅτι ὑπ' ἀγνοίας ὦ Μίκυλλε, καὶ σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξηπάτησαι περὶ τοῦ πλουσίων. οἶδα δ' ὡς ἴσθι πολὺ ἀθλιώτερον ὑμῶν τὸ βίον βιῶσι. λέγω δέ σοι, καὶ πένης, καὶ πλούσιος πολλάκις γενόμενος, καὶ ἅπαντος βίου πεπειραμένος. καὶ μικρὸν ἂν καὶ αὐτὸς εἴσῃ ἔχασα. Μι. νὴ Δία, καιρὸς γοῦν ἤδη καὶ σὲ εἰπεῖν ὅπως ἀλλάγης, καὶ ἃ συμβαίνει τῷ βίῳ ἐχάσω. Αλε. ἄκουε. τοσοῦτόν γε φθονερὸς, μηδένα με σοῦ εὐδαιμονέστερον βιῶντα ἐωρακέναι. Μι. ἐμοῦ ὦ ἀλεκτρυών, οὕτω σοι γένοιτο. φθονερεῖς γάρ με λοιδορεῖσθαί σοι. ἀλλὰ εἰπὲ ἀπὸ Εὐφόρβου ἀρξάμενος, ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετεβλήθης. εἶτα ἐξῆς ἄχει τὰ ἀλεκτρυόνος. εἰκὸς γάρ σε ποικίλα καὶ ἰδεῖν,

illæ verò quæ negliguntur, necẽ sibi illaturas minitãtur. Vides quantas cõmoditates pariat aurũ, siquidẽ deformissimos trãsfigurat, reddítque amabiles, non secus atq; cestus ille poëticus. Audis insuper & à poëtis dictum, O aurũ res auspicata, & possessio pulcherrima. Item, Aurũ est quod opibꝰ imperat mortalium. Sed quid interim tristi Galle? *Gal.* Quia præ insciti a simili modo cũ vulgo, tua te fallit opinio de diuitibus. At velim te scire, eos vitã viuere lõgè quã vos ærũnosiorẽ. Quod dico, qui & ipse pauper, & diues aliquãdo fuerim, atq; omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst & ipse omnia scies. *Mic.* Per Iouẽ tẽpestiuũ iã est, vt& tu referas quomodo sis transformatus: & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. *Gal.* Auscultа, hoc tantùm præmonitus, me neminem fœliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. *Mic.* Quàm ego sim ô Galle? hanc fœlicitatem tibi ipsi imprecor, qui me ad tibi conuitiandum implelis. Verùm age, narra exordiens ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagorã trãsformatus: deinceps ordine ad Gallũ vsq; cõsentaneũ enim est te varias res tum vidisse

καὶ παθεῖν, ἐν πολυειδέσι τοῖς βίοις. Αλε. ὡς μὲν ἀπὸ Απόλλωνος τοῦ θεσπίου ἡ ψυχή μοι καταπλαγεῖσα εἰς τὴν γῆν ἐνέδυ ἐς ἀνθρώπου σῶμα, ἵν' τινα τὴν καταδίκην ἐκτελέσασα, μακρὸν αὖ εἶπ λέγειν. ἄλλως τε, ὅτε ὅσιον ὅτε ἐμοὶ εἰπεῖν, ὅτε σοὶ ἀκοῦσαι τὰ τοιαῦτα. ἐπεὶ δ' Εὔφορβος ἐγενόμην, Μι. ἐγὼ δ' ἂν γε τούτου ὦ θαυμάσιε, τίς ἦν τοῦτό μοι πρότερον εἰπέ, εἰ κἀγώ ποτε ἠλάλημαι ὥσπερ σύ. Αλε. καὶ μάλα. Μι. τίς οὖν ἦν, εἰπὲ ἔχεις εἰπεῖν; ἐθέλω γὰρ τοῦτο εἰδέναι. Αλε. σὺ μυρμηξ ἰνδικὸς, τῶν τὸ χρυσὸν ἀνορυττόντων. Μι. εἶτα οὐκοῦν ὁ κακοδαίμων ὀλίγον τι ψηγμάτων ἥκειν ἐς τὸν βίον, ἐξ ἐκείνου ἐπισπασάμενος; ἀλλὰ καὶ τί μοι τοῦτο ἔσομαι εἰπέ. εἰκὰς γὰρ εἰδέναι σε. εἰ γάρ τι ἀγαθὸν εἴη, ἀπάγξομαι ἤδη αὐγασὺς ἀπὸ τοῦ παλτοῦ, ἐφ' οὗ σὺ ἕστηκας. Αλε. οὐκ αὖ μὰ θοις τοῦτο ἀδεμιᾷ μηχανῇ. πλὴν ἀλλὰ ἐπεὶ γὰρ Εὔφορβος ἐγενόμην, ἐπαύειμι γὰρ ἔτι ἐκεῖνα, ἐμαχόμην ἐν Ιλίῳ, καὶ ἀπεθανὼν ὑπὸ Μενελάου κατέπεσον ὕστερον ἐς Πυθαγόραν ἦκον. ἕως δ' ἐπεμένομεν οἰκος ἔστω, ἄχρι δὴ ὁ Μνήσαρχος

tum tulisse, nimirum in tam diuersis vitæ formis. Gal. Quemadmodum initio ab Apolline profecta anima in terram deuolarit, & corpus humanum induerit, quam pœnam dependens, longum dictu foret: præterea neque mihi referre, neque tibi talia audire fas est. Verùm vbi Euphorbus factus fuissem. Mic. Sed ego priusquã essem is qui nunc sum, ô præclare, quisnam eram? Hoc mihi priùs dicito, nunquid & ego versus fuerim itidem vt tu. Gal. Maximè. Mic. Quis igitur eram? siquo modo potes dicere, peruelim enim isthuc cognoscere. Gal. Tu formica eras Indica, ex illis quæ aurum effodiunt. Mic. Ita-ne neglexi infœlix vel paucula frusta in vitam importare, cùm illo essem alitus? Sed age, quid post hæc futurus sim dicito, nam consentaneum est id scire te. Etenim siquid bonæ esset rei, me iam ab hac pertica, in qua nunc stas, suspenderem. Gal. Id arte nulla scire possis. Cæterùm cùm Euphorbus essem (nam ad illa redeo) in Troia pugnabam: atque à Menelao necatus, in Pythagorã postea veni, ac tandiu sine tecto perduraui, donec Mnesarch⁹

ἐξεργάσηται μοι τὸν οἶκον. Mi. ἔστος ἂν ὦ ταῦ, καὶ ἄπτος; Αλε. καὶ μάλα. οὐδὲ γὰ ἔδει τούτων, ἢ μόνῳ τῷ σώματι. Mi. ἴωμεν τὰ ἐν Ιλίῳ θεσπτερόν μοι εἰπέ. τοιαῦτα ἦν οἷα φησιν Ομηρος γεγενῆσθαι αὐτά; Αλε. πόθεν ἐκεῖνος ἠπίστατο ὦ Μίκυλλε; ὃς γεγονὼς ἐκείνων, κάμηλος ἐν Βάκτροις ἦν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτόν σοι φημὶ παρεῖναι μηδὲ γεγενῆσθαι τότε, μήτε τὸν Αἴαντα οὕτω μέγαν, μήτε τὴν Ελένην οὕτω καλὴν, ὡς οἶον δ'. εἶδον γὰ λευκήν μοί τινα, καὶ σπυμένην τὴ βάκχον, ὡς εἰκάζειν κύκνου συγγένεσ εἶναι. τἄλλα δ', πάνυ πρεσβύτην, ἡλικιῶτην σχεδὸν τῆς Ελένης. ἦν γε Θησεὺς πρότερον ἁρπάσας, ἐν Αφίδναις εἶχε, κατ' τὸν Ηρακλέα χρόμενος. ὁ δ' Ηρακλῆς, πρότερον εἶλε Τροίαν κατ' τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοὺς τότε μάλιστα. ἤκουεν γάρ μοι ὁ παῖδος ταῦτα, κομιδῇ μειράκιον ὤν, ἑωρακέναι λέγων τὸν Ηρακλέα. Mi. τί δ', ὁ Αχιλλεὺς τοιοῦτος ἦν ἄριστος τὰ πάντα, ἢ μῦθος ἄλλως καὶ ταῦτα; Αλε. ἐκείνῳ μὲ οὐδὲ συνελήλυθα ὦ Μίκυλλε. οὐδὲ ἔχω σοι οὕτως ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Αχιλλέως λέγειν.

domum mihi ædificasset. *Mic.* Num quæso sine cibo, potúque? *Gal.* Maximè. Nihil enim his rebus opus, nisi corpori duntaxat. *Mic.* Illud igitur priùs mihi dicito, num res ad Troiam gestæ, fuerunt quales Homerus fuisse dixit? *Gal.* Vnde is resciuisset Micylle? qui quidem dum istæ gerebantur, erat in Bactris camelus. At ego tibi affirmo nihil tam eximium tunc factum fuisse: neque Aiacem vsque adeò magnum, neque adeò formosam, vt putant, Helenam: siquidē vidi quandam candida & procera ceruice, vt cycno prognatam illam hinc conijcerent: cæterùm anū, Hecubæ propemodum æquæuam. Quam in Aphidnis, primùm raptā possedit Theseus, qui Herculis ætate vixit. Portò Hercules priùs Troiam ceperat, patrū nostrorum memoria, qui per id tēporis maximè florebant. Nam hæc mihi Panthus narrauit, se cùm esset adolescentulus, vidisse Herculem. *Mic.* Quid autem Achilles? Num talis erat, nempe quauis in re præstantissimus? an & ista sunt fabulosa? *Gal.* Cum illo quidem non sum congressus, neque res quæ apud Achiuos gestæ sunt, ita accuratè possem referre.

πόθεν γὰρ, πολέμιος ὢν; τὸν μὲντοι ἑταῖρον αὐτῆς τὸν Πάτροκλον, οὐ χαλεπῶς ἀπέκτεινα, δηλέσας τῷ δόρατι. Mi. ἦτά σε ὁ Μενέλαος μακρῷ ῥᾳδίως ἂν. ἀλλὰ ταῦτα μέν, ἱκανῶς. τὰ Πυθαγόρου δή, ἤδη λέγε. Alc. τὸ μὲν ὅλον ὦ Μίκυλλε, σοφιστὴς ἄνθρωπος ἴσως. χρὴ γὰρ οἶμαι τἀληθῆ λέγειν. ἄλλως δ', ἐκ παίδευτος, οὐδ' ἀμελέτητος τῶν καλλίστων μαθημάτων. ἀπεδήμησα δὲ εἰς Αἴγυπτον, ὡς συγγνοίμην τοῖς παρ' ἐκείνοις σοφίᾳ. καὶ ἐς τὰ ἄδυτα καταβὰς, ἐξέμαθον καὶ βίβλους τὰς Ὧρου, καὶ Ἴσιδος. καὶ αὖθις εἰς Ἰταλίαν ἐπλεύσας, οὕτω διέθηκα τὸν κατ' ἐκείνα Ἑλλήνας, ὥστε θεὸν ἥδομαί με. Mi. ἤκουσα ταῦτα καὶ ὡς δόξειας ἀναβεβιωκέναι ἀποθανών, καὶ ὡς χρυσῆν τὸν μηρὸν ἐπιδείξαιό ποτε αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι μήτε κρεῶν, μήτε κυάμων ἔδειν; Alc. μὴ ἀνάκρινε τὰ τοιαῦτα ὦ Μίκυλλε. Mi. διατί ὦ ἀλεκτρυών; Alc. ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ τὴν ἀλήθειαν καθ' ἡμῶν. Mi. καὶ μὴν οὐδὲν ἐκείνων ἐχθρῶν λέγων πρὸς αὐδρὸς συνοίκου, καὶ φίλου. δεσπό-

Etenim quî scire potui, cùm hostis essem? Certè Patroclî illius socium, non magno negotio hasta transuerberatum peremi. *Gal.* Deindè Menelaus multò minore negotio. Verùm istis de rebus satis. Nunc res Pythagoricas refer. In summa Micylle, sophista eram (oportet enim verũ fateri) alioquî non imperitus, nec in disciplinis præclaris inexercitatus. Profectus sum autem in Ægyptum, quò cum prophetis congrederer de sapientia communicaturus. Ibi adyta ingressus, Ori & Isidis libros perdidici. Et cùm in Italiam rursus vela fecissem, eo affectu Græcos eius tẽporis imbui, vt me Deum prædicarent. *Mic.* Equidem hęc inaudiui, vtque creditus es post mortem reuixisse: aureúmq; ipsis femur aliquando monstrasse. Verùm illud mihi dicite: quid tibi venit in mentẽ vt legem statueres, ne carnibus, neque fabis vescerentur homines? *Gal.* Ne perquiras ista Micylle. *Mic.* Quam ob rem ô Galle? *Gal.* Nam pudet hisce de rebus verum apud te fateri. *Mic.* Atqui nihil verendum est dicere viro contubernali & amico. Nam

ἡλίου γὸ ἂν αὖ εἴποιμι ἔτι. Αλε. οὐδὲν ὑγιὲς, οὐδὲ σοφὸν λῶ. ἀλλ' ἐώρων ὅτι εἰ μὲ τὰ σωιήθη, ἢ τωὐτὰ τοῖς πολλοῖς νομίζοιμι, ἥκιστα ἐπιστήσοιμαι τοὺς ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα. ὅτῳ ὦ ἂν ξενίζωμι, τοσούτῳ καινότερος ὦμὶν αὐτοῖς ἔσομαι. διὰ τοῦτο καινοποιεῖν εἰλόμιν, ἀπόῤῥητον ποιησάμενος τὴν αἰτίαν. ὡς εἰκάζοντες ἄλλοι ἄλλως, ἅπαντες ἐπιλήψονται, καὶ δι' ὧν ἐν τοῖς ἀσαφέσι τῶν χρησμῶν. Μι. ὁρᾷς καταγέλας μου ἢ σὺ ἐν τῷ μίρει τοσοῦτον, ὅσον Κροτωνιατῶν ἢ Μεταποντίων, καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφώνων σοι ἐπομένων, ἢ προσκυνούντων τὰ ἴχνη, ἃ σὺ παντῶν ἀπολειπάνοις. ἀποδυσάμενος ὦ τὸν Πυθαγόραν, τίνα μετημφιάσω μετ' αὐτόν; Αλε. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἐταῖραν. Μι. φεῦ τῶ λόγου. καὶ γὰρ ἐγκύμετο ἐν τοῖς ἄλλοις, ὦ Πυθαγόρας; καὶ λῶ ποτε χρόνος, ὅτε ἢ σὺ ὠδοτόκεις ὦ ἀλεκτρυόνων γοναιότατε, καὶ σωιῆδα Περικλεῖ, Ἀσπασία οὖσα; καὶ ἐνύεις ἀπ' αὐτῶ, ἢ ἔρια ἔξαινες, καὶ κρόκιλα κατῆγες, καὶ ἐγωνιᾶς ἐς τὸ ἐταιρικόν; Αλε. ταῦτα τωῦτα ἐποίουν. οὐ μόνος,

herũ posthac absit vt dixerim. Gal. Nihil sani, neque præclari erat. Verũ animaduertebã, si cõsueta, atque eadẽ quæ vulgò tradũtur, præcepissem, mortales in admirationẽ minimè pertracturum: sed quo peregriniora proposuissẽ, futurum vt hoc magis nouus atq; admirãd⁹ viderer. Proinde noua comminisci statuerã: eorũq; causam silẽtio comprimere: quòd videlicet alijs aliud cõiectãtib⁹, omnes attoniti redderẽtur vt in obscuris oraculis solet vsuvenire. Mer. Viden'? irrides me tu quoq; nõ minùs atq; Crotouiatas, Metapõtinos, & Tarẽtinos, cæteróſque quitè muti sequũtur, & quæ calcata reliquisti vestigia adorãt. Verùm exuto Pythagora, quẽnã induisti? Gal. Aſpasiã meretricẽ illam Mileſiam. Mer. Papæ quid dicis? Etiã inter alia, mulier quoque fuit Pythagoras? Itane fuit aliquãdo tẽp⁹, quo tu Galle generosissime oua pariebas, cũque Pericle rem habebas, Aſpasia cũ esses, ex eó⁹q; grauida facta es: prẽterea lanã carpebas, tramãq; deducebas, & mereuicũ in motẽ te cõponebas. Gal. Ista quidẽ oĩa feci, tametsi nõ ego sol⁹:

ἀλλὰ καὶ Τειρεσίας περὶ ἐμοῦ, καὶ ὁ Ελάτου παῖς ὁ Καινεύς. ὥστε ὅπερ ἂν ἀποσκώψῃς εἰς ἐμέ, καὶ εἰς ἐκείνους ἀποσκώψας ἔσῃ. Mi. τί οὖν, πότερος ὁ βίος ἡδίων σοι ἦν, ὅτε ἀνὴρ ἦς, ἢ ὅτε σε ὁ Περικλῆς ὤπνευε; Αλε. οἶδας εἶον τοῦτο ἠρώτησας, οὐδὲ τῷ Τειρεσίᾳ σωνεγκεῖν τὴν ἀπόκρισιν; Mi. ἀλλὰ καὶ σὺ μὴ εἴπῃς, ἐκεινῶς ὁ Εὐριπίδης διέκρινε τὸ τοιοῦτον, εἰπὼν, ὡς τρὶς ἂν θέλοι παρ' ἀσπίδα σῆναι, ἢ ἅπαξ τεκεῖν. Αλε. καὶ μὴν ἀναμνήσω σε ὦ Μίκυλλε, ὅτι εἰς μαχαὶ ὠδίνουσαν. ἔσῃ γάρ ποτε γυνὴ καὶ σὺ ἐν πολλῇ τῇ περιόδῳ πολλάκις. Mi. ὦ ἀπάγξη ὦ ἀλεκτρυών, ἅπαντας οἰόμενος Μιλησίους, ἢ Σαμίους εἶναι; σὲ οὖν φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα τὸν ὡραῖον λαμπρὸν πολλάκις, Ασπασίαν γενέσθαι τὴν πυραύνου. τίς δὲ μὴ ἦ Ασπασία ἀνὴρ, ἢ γυνὴ αὖθις ἀνεφάνης; Αλε. ὁ κυνικὸς Κράτης. Mi. ὦ Διοσκόρω τῆς ἀνομοιότητος. ἐξ ἑτέρας, φιλόσοφος; Αλε. εἶτα βασιλεύς. εἶτα πένης. καὶ μετ' ὀλίγον, σκάφη. εἶτα ἵππος, καὶ μυῖα. μακρὸν δ' ἂν γένοιτο

verùm & ante me, tum Tiresias, tum Elati proles Cæneus. Proinde quicquid in me cõuitij dixeris, id ipsum & in illos dixeris. Mi. Age igitur, vtra tibi vita erat suauior, quũ vir eras, an quũ Pericles tecũ habebat cõsuetudinẽ? Gal. Vides cuiusmodi sit istud quod percõtaris: cuine Tiresiæ quidẽ expedierit respõdere? Mi. Atqui si minùs fateare: tamẽ istud Euripides sat explicuit, quũ ait, se malle ter sub clypeo consistere, quã parere semel. Gal. Imò prẽmoneo te paulò pòst puerperã fore: siquidẽ & tu mulieres olim futurus, idq; sæpius lõgo sæculorũ orbe & recursu. Mi. Nõ tu pendebis, ô alle, qui putas omnes homines esse Milesios, aut Samios? Nã aiũt te etiã tum quũ Pythagoras esses, venusta forma decorũ, sæpius Aspasiã fuisse tyrãno. Verũ age post Aspasiã, in quẽ virũ aut mulierẽ denuo renatus es? Gal. In Cratẽ Cynicũ. Mi. O Castor! ô Pollux! quã dissimile! ex scorto philosophi? Gal. Deinde rex: deinde pauper: paulò pòst satrapes: dehinc equus, graculus, rana, aliáq; innumerabilia: quæ figillatim recẽsere lõgũ esset.

κολοιὸς, καὶ βάτραχος, καὶ ἄλλα κατὰ μυρίαδας ἕκαστα.

τὰ τελευταῖα ἤ, ἀλεκτρυών. πολλάκις. ἤδιμ γὰ τῷ βίῳ, καὶ πικρὰ πολλοῖς ἄλλοις δουλεύσας βασιλεῦσι, καὶ πένησι, καὶ πλουσίοις. τὰ τελευταῖα, καὶ σοὶ νῦν συμβαίνει, καταγελῶν ὁσημέραι σῦ ποτνιωμένου, καὶ οἰμώζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ. καὶ τὸν πλουσίους θαυμάζοντος ὡς ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις τερόεντων κακῶν. εἰ γοῦν ἤδεις τὰς φερομένας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, ἐλέλακας ἂν ἐπὶ σαυτῷ τερετὸν οἰωνὸν ὑποφθεγξάμενον ἀεὶ τὸν πλοῦτον. Mi. ἀκῶν ὦ Πυθαγόρα, ἢ ὅ, τι μάλιστα χαίρεις καλούμενος, ὡς μὴ ἐπιτεράτιστιμι τὸν λόγον, ἄλλοτε ἄλλον καλῶν. Alc. διοίσει μὶ οὐδὲν, ὦ τε Εὔφορβον, ὦ τε Πυθαγόραν, ὦ τε Ἀσπασίαν καλῆς, ἢ Κρατητα. πάντα γὰ ἐγὼ ταῦτά εἰμι. πλὴν τὸ γοῦν ὄρωμόν τοῦτο, ἀλεκτρυόνα ὀνομάζων, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ὡς μὴ ἀπιμάζοις ἐυτελὲς εἶναι δοκῶν τὸ ὄρνεον, καὶ ταῦτα, τοσούτας ἐν αὐτῷ ψυχὰς ἔχον. Mi. ἀκῶν ὦ ἀλεκτρυών, ἐπειδὴ ἀπάντων χαίρων ἤδη τῶν βίων ἐπειρᾶσης, καὶ πάντα οἶσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὶ, τὰ τῶν πλουσίων, ὅπως ζῶσιν, ἰδίᾳ ἤ, τὰ πτωχικὰ,

Postremò Gallus plerũque: quo vitæ genere delectatus sum & seruiui apud multos alios & reges, & pauperes, diuitésque: postremò nunc tecum viuo, rideóque quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, eiulantémq, ac diuitum admirãtem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adsit malorũ. Alioqui si curas moris quibus illi distringuntur, te ipsum profectò riseris, qui antea credideris eum qui sit opulentus, sẽper esse fœliciſſimum omnium. Mic. Ergo Pythagora, aut quod maximè gaudes appellari, ne cõfundam orationẽ, aliàs alio nomine cõpellans. Gal. Nihil intererit, siue Euphorbum, siue Pythagoram, siue Aſpaſiam, siue Cratem vocaris. Nã hæc omnia sum ego vnus. Verumtamen rectiùs feceris, si (quod in præſentia esse videor) Gallum me voces, ne auẽ hanc parui ducere, contemneréque videaris, præſertim cùm tot tantáſque animas in se contineat. M. Ergo Galle, quãdoquidem omnia penè viuendi genera iã expertus es, omniáq; noſti: velim diluciđè mihi narres, quæ sit diuitũ, quæ pauperũ vitæ cõ-

ὡς μάθω εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῄς, εὐδαιμονέστερον ἀποφαίνων με τῶν πλουσίων. Αλε. ἰδοὺ δή· οὕτως ἐπίσκεψαι ὦ Μίκυλλε. σοὶ μὲν οὔτε πολέμου πολὺς λόγος, ἢν λέγηται ὡς οἱ πολέμιοι ἐπελαυνοῦσιν, οὐδὲ φροντίζεις μὴ τὸν ἀγρὸν τέμωσιν ἐμβαλόντες, ἢ τὸν παράδεισον ξυμπατήσωσιν, ἢ τοὺς ἀμπέλους διώρυξωσιν, ἀλλὰ τῆς σάλπιγγος ἀκούων μόνον, εἶτα ἄρας, περιβλέπεις τὸ κτῆμα σαυτὸν οἷον βαπόμενον χρὴ σωθῆναι, καὶ τὸ κίνδυνον διαφυγεῖν. οἱ δ' ἁλόντες μὲν καὶ ἁμφ' αὐτοῖς, ἀπιόντες ὁρῶντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα εἶχον ἐν τοῖς ἀγροῖς· καὶ ἢν τε εἰσφέρειν δέῃ, μόνοι καλοῦ· ἢν τε ἐπεξιέναι, προκινδυνεύουσι στρατηγοῦντες, ἢ ἱππαρχοῦντες. σὺ δὲ οἰσυίνῃ ἀσπίδα ἔχων, ἐυσταλὴς, καὶ κῶφος, εἰς σωτηρίαν ἕτοιμος ἑστᾶσα τὰ ἐπινίκια, ἐπειδὰν δύῃ ὁ στρατηγὸς νενικηκώς. ἐν εἰρήνῃ τε αὖ, σὺ μὲν τὴν δήμου ἀναβὰς εἰς ἐκκλησίαν, τυραννεῖς τὰ πλούσιον. οἱδὲ, φείδεσι, καὶ ὑποπτεύουσι, καὶ διαφοβοῦσι ἱλάσκονταί σε. λουτρὰ μὲν γὰρ ὡς ἔχοις, καὶ ἀγῶνας, καὶ θεάματα, καὶ τἆλλα

ditio, vt cognoscam vere ne istud affirmes, me diuitibus esse fœlicioré. G. En hūc ad modū perpēde Micylle. te quidē nō admodū tāgit belli cura, siquando rumor sit aduētare hostes, neque solicitaris, ne in agros incursantes populentur, ne uel hortum proculcent, aut vineas vastent: sed simul atque tubam audieris, si tamen audieris, circunspicis quò deflexus seruari queas, ac discrimen effugere. Contrà illi sibi timent, & animo cruciantur, quū de mœnibus quicquid opū possidebant in agris, id omne tolli, deportariq; conspiciunt. Ac siue inferendum est aliquid in ærarium, soli accersuntur: siue in prælium exeundum periclitantur, peditum equitumue turmis præfecti. Tu interim viminеum gerens clypeum, expeditus ac leuis, ad salutē cōsulendum, paratus epulum victoriæ celebrare, siquando victoria potitus imperator sacra fecerit. Rursum pacis tempore, tu plebeius in concionem ingressus, tyrannidē in diuites obtines. Illi verò trepidant, pauiántque, & largitionibus te placant. Etenim vt balnea, ludi, spectacula, aliáque omnia tibi abūde suppetant, illi operā dant.

διαφθῆ, ἅπαντα ἐκείνοις πονῶσι.

Ac tu

πυ δ' ἐξετασης καὶ δοκιμασης πλέον ἄνηρ δεσποτης. οὐδὲ λόγου μεταδιδοὺς ἐνίοτε. κἂν σοι δοκῇ, καταχαλάσασα αὐτῶν ἀρδονους τοὺς λίθους, ἢ τὰς οἰκίας αὐτῶν ἐδήμευσας. οὔτε δ' συκοφαντίαν δεδιὼς αὐτὸς, οὔτε λῃστὴν, μὴ ὑφέληται τὸ χρυσίον, ὑπορύξας τὸ ἑρίγκιον, ἢ ὀρύξας ἢ τοῖχον. οὔτε περιγιγνόμενα ἔχεις λογιζόμενος, ἢ ἀπολλύντων, ἢ τοῖς καταρρύτοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων, καὶ πρὸς τὰς ἑταιρίδας λογιζόμενος. ἀλλὰ κριθὰς συντετιλέσας, ἐπὶ ὀβολοῖς δ' μόνον ἔχων, ἐπαγαγὼν περὶ δείλην ὀψίαν λευκάνθους ἢν δοκῇ, σκαπερδᾶν τινα, ἢ μαινίδας, ἢ κρομμύων κεφαλίδας ὀλίγας πριάμενος, εὐφραίνῃς σαυτὸν, ἄδων πολλὰ, καὶ τὴν βελτίστην πενίαν φιλοσοφῶν. ὥστε διὰ ταῦτα, ὑγιαίνεις τε, καὶ ἔρρωσαι τὸ σῶμα, καὶ διακαρτερεῖς πρὸς τὸ κρύος. οἱ πόνοι γάρ σε παραθήγοντες, ἀνεπιφθόνητον ἀνταγωνιστὴν ἀποφαίνουσι πρὸς τὰ δικοῦντα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα εἶναι. ὥστε οὐδέν σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων ἐπιβουλεύει. ἀνὴρ ἦν ποτε κῦφος πυρετὸς ἐπιλάβηται, πρὸς ὀλίγον διαπειρήσας αὐτῷ, ἀνεπίφθονος ἐνδυς,

At tu censor, & acerbus expensor, tanquam dominus, ne alloquio quidem interdum dignaris illos. Quòd si lubet, frequentibus saxis in illos degrandinas, aut ipsorum bona proscribis. Ipse neq; calumniatorē metuis, neq; latronē, ne cōscenso ædium fastigio, vel pariete perfosso, tollat aurum: neq; supputandis, aut repetendis pecunijs occuparis, neq; cū sceleratis dispēsatoribus cōflictaris, neq; curis distraheris. Verùm simul atq; crepidam vnam perfeceris, mercedémq; retuleris, septē obolos, sero surgis crepúsculo: & si libuerit, lanaris: tū empto vel saperda, vel mænide, vel paucis ceparum capitulis, tenet ipse oblectas, canēs plerumque, optimáq; cum paupertate philosophans: adeò vt eas ob res salubri sis, valētíque corpore, & contra frigus obdurueris. Nam labores quite exacuunt, certatorem nō contemnendum reddunt aduersum eas res, quæ complurib⁹ inexpugnabiles videntur. Atque hinc fit vt nullus ex grauioribus hisce morbis insidias tibi moliatur. Quin siquando leuis febricula inuaserit, paulo negotio eam medicatus, & inedia excutiens, protinus

ἀποσεισάμενος τὴν ἀσπίδα. ὁδὲ, φεύγει αὐτὸν φοβηθεὶς σε, ψυχρῷ τε ὁρῶν ἠμφιεσμένον, καὶ μακρὰν οἰμώζειν λέγοντα τὴν ἰατρικὴν πενιοδίαν. οἱ δὲ, ὥσπερ ἀκρασίας ἄθλιοι, τί τ' κακῶν οὐκ ἔχουσι, ποδάγρας, καὶ φθίσεις, καὶ περιπνευμονίας, καὶ ὑδέρους; ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δειπνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἱμὲν αὐτῶν, ὥσπερ ὁ Ἰκαρος, ὑπὸ πολὺ ἀφέντες αὑτὸν, καὶ πλησιάσαντες τῷ ἡλίῳ, ὡς εἰδότες ὅτι κηρῷ ἥρμοσο αὐτοῖς ἡ πλέρωσις, μέγαν ἐνίοτε τὸ πάταγον ἐτίναξεν, ὑπὸ κεραλλὶω ἐς πέλαγος ἐμπεσόντες. ὅσοι γ' κ' τ' Δαιδάλου μὴ παν μετέωρα, μὴ γ' ὑγρὰ ἐρρύηκε, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς γοῦν ἔδος ἐνίοτε τὴ ἅλμη τὸν κηρὸν, ὡς τὸ πολὺ ὅτοι ἀσφαλῶς διέπλησαν. Μι. ὁπόσους λέγεις τινας, καὶ πανυ λέγεις. Αλε. τῶν μυθολογικῶν ἀλλων ὦ Μίκυλλε, τὰς ναυαγίας πάνυ αἰσχρὰς ἴδοις ἄν, ὅταν ὁ Κρῖσος περιεπλωμένος τὰ πλησιόγελωτα παρέχῃ Πέρσαις, ἀναβαίνων ἐπὶ τὴν πυράν. ἢ Διονύσιος καταλυθεὶς τὴ τυραννίδος, ἐν Κορίνθῳ γράμματα διδάσκῃ, μὴ τηλικουτίων ἀρχὴν, παιδία συλλαβίζειν ἀναγκά-

exilis. Illa porrò fugit ilicò, metuens te, quem videat frigido victu impleri, & medicorum illis recursibus longum plorare renuntiantem. A At illi ex aduerso propter intemperantiam, quid tandē mali non habent infœlices? podagras, tabes, pulmonis inflāmationes, aquas intercutes. B Hæc enim à sumptuosis illis cœnis nascūtur. Proinde quicunque ex his Icari in morem, sese attollunt, propiúsque soli admouent, nescij alas sibi ésse cera adglutinatas, ingentem nonnunquam strepitum mouent, prono capite in mare delapsi. Sed qui Dædali exemplo, non admodum sublimia, neque excelsa sapiūt, sed humilia terræq; vicina, adeò C vt cera nonnunquam salis aspergine madescat, ij tuto plerumque transuolant. *Mic.* Moderatos istos, & prūdentes narras. *Gal.* Verùm aliorum Micylle, naufragia fœdissima conspicias: nempe quando Crœsus reuulsis alis risum exhibet Persis, conscenso rogo: aut quum Dionysius tyrannide abdicatā, Corinthi literas docet, post tantum imperiū pueros syllabas connectere cogens.

ζων. Mι. εἰπέ μοι ὦ ἀλεκτρυών, σὺ δ' ὁπότε βασιλεὺς ἦθα, φὴς δὲ καὶ βασιλεύσαι, πόθι ποτὲ ἐπιεικὴς ἐκείνη τοῦ βίου; ἢ που παντευδαιμόνων ἦθα, τὸ κεφάλαιον ὅ, τι περ ὄβολὸς τἀγαθῶν ἁπάντων ἔχων. Αλε. μὴ δῆτα ἀναμνήσῃς με ὦ Μικυλλε, οὕτω πεισοθάλπους λύπης τότε. τοῖς μὲν ἔξω πᾶσιν, ὅσῳπερ ἔφηθα, παντευδαιμόνων εἶναι δοκῶν. ἔνδον δὲ, μυρίαις αὐτὰς συμφοραῖς. Μι. ποῖ ταῦτας; παραδόξα λέγεις, καὶ οὐ πάνυ πιστὰ φής. Αλε. ἦν μὲν ἐκ ὀλίγης χώρας ὦ Μικυλλε, πάμφορου πυρὸς, καὶ ὠλήθει ἀνθρώπων, καὶ κάλλει τε πόλεων ἐν ταῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις καταῤῥεομένης, καὶ θαλάττῃ εὐόρμῳ χεομένης. καὶ σφαπὰ λίμνη πολλὴ, καὶ ἵπποις συγκεκροτημένη. καὶ δορυφορικὸν ἐκ ὀλίγον, καὶ πεῖρες, καὶ χρημάτων πλῆθος ἀναρίθμων. καὶ χρυσὸς ὁ κοῖλος πάμπλεις, καὶ ἡ ἄλλη τῆς αἰχμῆς βαρβαρικὰ πάντα, ἐς ἐμὲ βουλὴν ἐξαγωγιμώτερα. ὥστε ὁπότε πορεύοιμι, οἱ μὲν πολλοὶ, προσεκύνουν, καὶ θεὸν πάντα ὁρᾶν ᾤοντο. καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις συνέθεον ὁρῶντες. οἱ δὲ, καὶ ὅτι πάνυ ἀφιόντες, ὑπ' μεγάλῳ ἐ-

Mic. Dic mihi Galle, tu quū rex esses (nam ais etiam regem te fuisse) cuiusmodi expertus esillud vitæ genus? Sanè tum fœlix eras, siquidē id quod est bonorum omnium caput possidebas. *Gal.* Ne mihi in memoriam tegeras, ô Micylle: vsque adeò miserrimus tunc erā: & quāquam quoad res externas planè fœlix videbar, vt dixisti: tamen intus, innumeris curis distringebar. *Mic.* Quibus curis? Nam absurda prorsus & incredibilia narras. *Gal.* Equidem Micylle, imperabam regioni non exiguæ, quarumuis rerum feraci, cùm incolarum multitudine, tum vrbium pulchritudine cum primis admirandæ: præterea fluuijs nauigabilibus, ac mari portuoso commodæ. Ad hæc exercitus ingens, equitatus instructus, satellitium non exiguum, triremes, vis pecuniæ innumerabilis, vasorum aureorū plurima copia, reliquáque omnis tragœdia principatus, supra quàm credi queat, ingens. Itaque cùm prodirem, plerique adorabant, Deum quempiam intueri sese rati: aliíque alios trùdentes concurrebant, quò me conspicerent: nonnulli conscensis tectis, magni æstimabant,

πίδεντο ἀκριβῶς ἐωρακέναι τὸ ζεῦγος. τὴν ἐφεδρείδα. τὸ διάδημα. τὸν περιπέμποντας. τὸν ἑπομένους. ἐγὼ δ' εἰδὼς ὁπόσα με ἠγνόει καὶ ἔφρεφεν, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συνεγίγνωσκον, ἐμαυτὸν δ' ἠλέουν, ὁμοίον ὄντα τοῖς μεγάλοις ἐκείνοις Κολοσσοῖς, οἷοις ἢ Φειδίας, ἢ Μύρων, ἢ Πραξιτέλης ἐποίησεν. ἐκείνων γὰρ ἕκαστος τὰ ἐντὸς ὁ μὲν, Ποσειδῶν, ἢ Ζεὺς ὅτι πάγκαλος, χρυσοῦ, καὶ ἐλέφαντος ξυνειργασμένος, κεραυνὸν, ἢ ἀστραπὴν, ἢ τρίαιναν ἔχων τῇ δεξιᾷ. ἢν δ' ἀποκύψας ἴδῃς τὰ ἔνδοθεν, ὄψει μοχλοὺς τινας καὶ γόμφους, καὶ ἥλους διαμπὰξ πεπερονημένους, καὶ κορμοὺς καὶ σφῆνας, καὶ πᾶσαν ὑπόπλοον, καὶ τοιαύτην τινὰ πολλὴν ἀμορφίαν ἐνοικοῦσαν. ἐῶ λέγειν μυῶν πλῆθος, ἢ μυγαλῶν ἐμπολιτευόμενον αὐτοῖς ἐνίοτε. τοιοῦτόν τι καὶ βασιλείας ὄζιν. Μὶ. οὐδέπω ἔφηθα τὸ πηλὸν, καὶ τοὺς γόμφους ἢ καὶ μοχλοὺς, οἵ τινες εἶεν τῆς ἀρχῆς, οὐδὲ τὴν ἀμορφίαν ἐκείνην τὴν πολλὴν, ἥτις ὄζιν. ὡς τόλε ἐγελαύνειν ἀποβλεπόμενον, καὶ τοσούτων ἀρχοντα, καὶ προσκυνούμενον δαιμονίως, ἔοικεν οὕτως

A

B

C

D

E

si plenè cõtemplari licuisset quadrigam, palliũ, diadema, anteambulones, & à tergo comitantes. Ego inter hæc mihi cõscius, quantæ me res discruciarẽt, versarẽtque, illis quidẽ propter insciitiam ignoscebam, at mei ipsius miserescebat, quòd similis essem magnis illis colossis, quos aut Phidias, aut Myrõ, aut Praxiteles fecit. Quorũ quisque extrinsecus est Neptunus, aut Iupiter, omnibus partibus decorus, auro & ebore compactus, & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentem dextra tenens. At si immisso capite, quæ sunt intus inspicias, videbis vectes, paxillos, & clauos, per vniuersum infixos, stipitésque & cuneos, picémq; sublitam: item aliam id genus deformitatẽ intus inhabitantem. Omitto dicere muscarum, mustelarúmq; vim, quę nõ nunquam in ijs mansitant. Huiusmodi videtur esse regia dignitas. *Mic.* Nondum explicuisti lutum, & clauos, & vectes imperij, quinam sint, neque magnam illam deformitatem quænã sit. Nã cum admiratione vectari, & tam multis imperare, numinísque instar adorari, cum Colossi exemplo quadrat:

Διαστέσον γάρ τι καὶ τοῦτο. σὺ δ' ἐν τοῖς ἔνδον ἤδη τοῦ Κολοσσοῦ λέγε. Αλε. τί πρῶτον εἴπω σοι ὦ Μίκυλλε, τοὺς φόβους, καὶ τὰς ὑποψίας, καὶ μῖσος τὸ παρὰ τῶν συνόντων, καὶ ἐπιβουλάς. καὶ διὰ ταῦτα, ὕπνον τε ἀλίγον, ὀλιγοπόλιον καὶ κενεῖνον, καὶ ταραχῶδες μετὰ ὀνείρατα, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους, καὶ ἐλπίδας ἀεὶ πονηράς, ἢ περὶ ἀσχολίαν, καὶ χρηματισμοὺς, καὶ δίκας, καὶ στρατείας, καὶ πρεσβεύματα, καὶ συνθήματα, καὶ λογισμούς; ὑφ' ὧν ἥδεσθαι μὲν ἀπολαῦσαί τινος ἡδέος ἐγγίγνεται, ἀλλὰ ἀνάγκη τοῦτ' ἀπεῖναι, μόνον διασκοπεῖν, καὶ μυρία ἔχειν πράγματα. ἁδὲ τὸ ἀβρόν Ἀγαμέμνονα ὕπνος ἔχει γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα. καὶ ταῦτα, βεβοημένων Ἀχαιῶν ἁπάντων. λυπεῖ δ' ἕτερον μὲν λυδὸν, υἱὸς χωφὸς ὤν. ἕτερον δὲ Πέρσην δ', Κλέαρχος, Κύρῳ ξενολογῶν. ἄλλον δ', Δίωνα, πρὸς οὐδένα τῶν Συρακουσίων κοινολογούμενος, καὶ ἄλλον Παρμενίωνα ἐπαινούμενος. καὶ Περδίκκαν Πτολεμαῖος, καὶ Πτολεμαῖον Σέλευκος. ἀλλὰ καὶνεῖνα λυπεῖ ὁ ἐρώμενος, πρὸς ἀνάγκην ξυνὼν, καὶ παλλακὶς ἄλλῳ χαίρουσα,

siquidem hoc diuinum quiddam est. Nunc autem quæ sunt intra Colossum exponito. Gal. Quid primum tibi referam Micylle? vtrum metus, curas mordaces, suspiciones, familiarium odiũ, & insidias: eásque ob res, somnum rarum, eúmque leuem, ac plena tumultus insomnia, cogitationes perplexas, spes semper improbas: an verò otij penuriam, postulationes, iudicia, expeditiones, edicta, fœdera, consultationes? Quibus rebus fit, vt ne per somnium quidem, aliqua re iucunda frui liceat: verùm vt omnibus de rebus solus dispiciat necesse est, milléque negotia sustineat. Quippe nec Atriden Agamemnona dulcis habebat, Somnus, multigenas versantem pectore curas. Idque cùm reliqui omnes Achiui sterterent. Adde quòd Lydum illum discruciat filius mutus: Persam Clearchus Cyro milites peregrinos conscribens: alium Dion cum Syracusanis nonnullis ad aurẽ communicans: alium Parmenion collaudatus. Item Perdiccam Ptolemæus, Ptolemæum Seleucus. Quin illa quoq; molestiã afferunt, amasius non sponte consuescens, cõcubina alio gaudẽs:

ἢ ἀποστήσεταί τινες λεγόμενοι, ἢ δύ', ἢ τέτταρες τῆ δορυφόρων περὶς ἀλλήλους διαφυσιάζοντες. τὸ δὲ μέγιστον. ὑφορᾶσθαι δεῖ τοὺς φιλτάτους μάλιστα, καὶ ἐξ A ἐκείνων ἀεί τι δεινὸν ἥξειν ἐλπίζειν. ὁ μὲν γοῦν, ὑπὸ τῆ παιδὸς ἀπέθανεν ἐκ φαρμάκων. ὁ δὲ, ἢ αὐτὸς ὑπὸ τῆ ἐρωμένης. τὸν δὲ ἄλλον, ἴσως ὁμοιόζοπος θάνατος κατέλαβεν. Mi. ἄπαγε. δεινὰ ταῦτα φὴς ὦ Ἀλεκτρυών. ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον σκυτοτομεῖν ὑπεκκωφότα, ἢ πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης, καὶ B ἐσθίειν, ἢ ἀκονίτῳ συναναπαρῆναι φιλοτησίαν. Ὁ κίνδυνος, ἐμοὶ μέν, εἰ παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆ τοῦ ὠτὸς τῆ ὑπ' αὐτὸν, ὀλίγον τι αἱματῶσαι τὸν δακτύλιον ἐντεμόντα. οἱ δὲ, ὡς φὴς, θανάσιμα συνωμόται, καὶ ἀπὸ τούτων, μυρίοις κακοῖς συνόντες. εἶτ' ἐπειδὰν πόσωσιν, ὅμοιοι μάλιστα φαίνονται τοῖς γλαυκοῖς ὑποκριταῖς, οὓς πολλὰς ἰδεῖν ὄψει, τοὺς μὲν, Κέκροπας δήθεν ὄντας, ἢ Σισύφους, ἢ Τηλέφους, διαδήματα ἔχοντας, καὶ ξίφη ἐλεφαντόκοπα καὶ ὑπεζωσμένους κόμιλλον, καὶ χλαμύδα χρυσόπαστον. ἐν δὲ, οἷα πολλὰ γίνεται, περιπεσὼν τις αὐτῶν, ἐν μέσῃ τῆ σκηνῆ

tum siqui defectionẽ parare dicantur: aut duo quatuorue satellites inter sese susurrantes. Quódque grauissimũ est, amicissimi quiq; vel maximè suspecti sunt habendi, sempérque metuendum, nequid magni mali ab illis oriatur. Nam alium filius, alium amasius veneno necauit: alium similis mors forsan eripuit. *Mir.* Apagesis, atrocia sunt Galle, hæc quæ narras. Quare mihi tutius fuerit cerdonicæ operæ pronum incumbere, quàm ex aurea phiala propinatum poculum haurire cicuta & aconito tẽperatum. Nam mihi quidem hoc vnum est periculi, vt si paulum aberret smilion, deflectátque à recta incisione, summum secantis digitum exiguo tingat sanguine. At hi, vt ais, lethifera agunt cõiuuia, ídque innumeris in malis constituti: qui vbi conciderint, persimiles esse videntur tragicis histrionibus. Nam multi vt videre est, quoad Cecropes sunt, aut Sisyphi, aut Telephi, diademata gestant, eburneísque capulis gladios, comámque ventilatam, & chlamydem auro intertextam. Quòd siquis, qualia plerumque accidunt, ipsorum aliquis impingens, media in scena

ἐκστατικὸν, γέλωτα δηλαδὴ παρέχει τοῖς θεαταῖς τὸ προσωπεῖον μὴ συμπεφθέντος αὐτῷ διαδήματι, ἡμιφαλλίου δ' ἐστὶ καὶ ἄλλοις κεφαλῆς τὸ ὑποκείμενον, καὶ σκελῶν ὑπολύγυμνιμώντων, ὡς τε ἐσθῆτος τὰ ἔνδοθεν φαίνεσθαι ῥάκια, δύσλωτα ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὴν ὑποδεσιν ἀμφοτάτην, καὶ οὐχὶ κατὰ λόγον τοῦ ποδός. ὁρᾷς ὅπως μὲν εἰκάζειν ἐδίδαξας ἤδη ὦ βέλτιστε ἀλεκτρυόνι ἢ ἀλλὰ τυραννίδι μᾶλλον τοιούτου τινὸς ὤφθαι οὖσα. ἵππος δ', ἢ κύων, ἢ ἰχθύς, ἢ βάτραχος ὁπότε χθιζὸν, πῶς ἔφερες σεαυτὴν καὶ διατεθρύλει; Ἀλεκτρυὼν τοιοῦτον ἀνακινεῖς τὸν λόγον, καὶ οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ. πλὴν τόγε κεφάλαιον, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἀφειγμενέστερος βίων ἔδοξέ μοι τοῦ ἀνθρωπείου, μόνας τὰς φυσικὰς ἐπιθυμίας, καὶ χρείας ἐμμεμετρημένους. τελώνου δ' ἵππου, ἢ συκοφαντίαν βάτραχον, ἢ σοφιστὴν κολοιὸν, ἢ ὁλοποιὸν κάνθαρον, ἢ κέγχρου ἀλεκτρυόνα, καὶ πάλλα, ὅσα ὑμεῖς ἐπιτηδεύετε, οὐκ αὖ ἴδοις ἂν ἐκείνοις. Μι. ἀληθῆ ταῦτα ἴσως ὦ ἀλεκτρυών. ἐγὼ δ' ὅτε πέπονθα, οὐ λήσω. καὶ πρὸς σὲ λέγειν. οὐδέπω δυνάμενος

cadat, risum profectò mouet spectatoribus: videlicet persona vnà cũ ipso diademate contrita, vero autem actoris capite cruentato, cruribúsq; magna ex parte renudatis, vt iam interioris amictus panni quàm sint miseri fiat perspicuum: ac cothurnorum quos pedibus induxerunt appareat deformitas, cùm pedis modo non respõdeant. Vides vt me iam similitudines conferre docueris optime Galle? Cæterùm tyrãnis, talis quædam res esse tibi visa est. Sed cũ equus esses, aut canis, aut piscis, aut rana, quomodo eam vitæ rationẽ ferebas? *Gal.* Quem nunc moues sermonem & longior sit, neque huius temporis. Illud autem vnum in genere dixerim, nullam ex omnibus vitã mihi non visam trãquilliorem humana, naturalibus duntaxat cupiditatibus, & vsibus circunscriptã. Si quidẽ aut publicanũ equũ, aut sycophãtam ranam, aut sophistam graculũ, aut cupediariũ culicẽ, aut cinædũ gallũ, atq; id genus alia quę studio prosequimini, inter illos nõ videas. M. Hæc quæ dicis Galle vera fortè sunt. Verùm nõ pudebit me tibi fateri id quod mihi accidit. Nõdum dediscere possum cupiditatẽ ἀπομαθεῖν τὴν ἐπιθυμίαν,

ἐμὲ ἐκ παίδων εἴληφεν πλούσιος
γενέσθαι. ἀλλά μοι ἡ τοιαύτη τρυφὴ
ἔπι σοὶ τὸ ὀφθαλμῶν ἕνεκεν,
ἐπιδεικνύμενον τὸ χρυσίον. καὶ
μάλιστα ἐπὶ τῷ καταράτῳ Σίμωνι ἀποπνίγομαι, βυσσῶντι ἐν
ἀγαθοῖς τοσούτοις. Αλε. ἐγώ σε
ἰάσομαι ὦ Μίκυλλε. ἢν ἐπεὶπερ
ἔτι νύξ ἐστιν, ἀλλ' ἀναστὰς, ἕπου
μοι. ἀπάξω γάρ σε πρὸς αὐτὸν
ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα, καὶ εἰς τὰς
τῶν ἄλλων πλουσίων οἰκίας, ἵνα ἴ-
δοις οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ἐστι.
Μι. πῶς τοῦτο; κεκλεισμένων τῶν
θυρῶν, καὶ μὴ τοιχωρυχεῖν με
σαναγκάσεις; Αλε. εὐδαμῶς,
μὴ ὁ Ερμῆς, ἐπεὶ ἱερός εἰμι,
ἀλλ' ἕτοιμον ἔδωκέ μοι τοῦτο, ἢν
τις τὸ ἐραῖον πτερὸν τὸ μικρὸν
ὄπισθεν, ὃ δὴ ἀπαλότητα ἐπιχω-
ρίως ἐστὶ, Μι. δύο δ' ἔστι σοι τοι-
αῦτα. Αλε. τὸ δεξιὸν τοίνυν, ὅτῳ
ἂν ἐγὼ ἀποπασάσας πτερύ-
γιον ἔχειν, ἐς ὅσον ἂν βούλωμαι,
ἀνοίγειν τε ὁ τοιοῦτος πᾶσι θύ-
ρας δύναται, καὶ ὁρᾷν τὰ πάν-
τα, οὐχ ὁρώμενος αὐτός. Μι.
ἐλελήθεις με ὦ ἀλεκτρυών, καὶ
σὺ χρήσιμος ὤν. ἐμοὶ δ' οὖν δὸς τοῦ-
το ἀπάξ παρασχεῖν, ὅπως τὰ Σίμωνος πάντα ἐμβεβοχεῖ δεῦρο
μετενίγκωμαι. μετοίσω δ'
αὐτὰ παρελθών. ὁ δ', αὖθις πτερύξει, ἀποπίνων τὰ καπύ-

illa à puero mihi insitam, videlicet vt diues euadã. Quin nunc quoque somniũ illud ob oculos versatur, aurũ ostentans: potissimùm autem sceleste ille Simõ excruciat, A qui tantas inter opes delicietur. Gal. Ego te hoc morbo leuabo Micylle. Et siquidem etiamdũ nox est, surge & sequere me: siquidem te ad B Simonẽ ipsum adducã, & in aliorum diuitum ædes, vt videas quomodo res habeant apud illos. Mic. Istud quo pacto? Nũ me clausis foribus parietes effodere compelles? Gal. Nequaquã: verùm Mercurius cui sum sacer, eximiũ C hoc mihi concessit, siquis lõgissimã caudæ plumã auulserit, quæ ob mollitiem infectitur. Mic. Atqui duas habes eiusmodi. Gal. At dextrã cuicũq; auulsam dedero gestãdã, is quoad voluero, poterit fores omnes aperire, & cũcta videre, ipse inuisibilis. D Mic. Equidem ignorabam Galle te præstigiarum quoq; peritum esse. Itaque si plumam hanc mihi semel præbueris, videbis ilico Simonis vniuersas opes huc deportatas: etenim eas huc rediens transferam. At ille rursum coria calceis assuenda obrodet, ebibétque.

μαστα. Αλε. ὦ Θέμις ἡμέρᾳ τοῦτο. παιγνίζλε γὰρ ὁ Ερμῆς ὧν τοιοῦτον τι ἐργάσηῃ ὁ ἔχων τὸ πτερὸν, αἰσθόμενος μὲ, καταφωρᾷσαι. αὐτόν. Μι. ἀπίθανον λέγεις. κλέπτειν τὸν Ερμῆν αὐτὸν ὄντα, τοῖς ἄλλοις φθονεῖν τὰ τοιαῦτα. ἀπώμνυ δ' ὅμως. ἀφέξομαι γὰρ τῆς χρυσίου, ἵν' ὀμόσω μαι. Αλε. ἀποτίλον ὦ Μίκυλλε τὸ πτίλον. τί τοῦτο ἄμφω ἀπέπλας; Μι. ἀσφαλέστερον ἦτως ὦ ἀλεκτρυὼν ἢ σοὶ πῆον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα αὖ εἴη, ὡς μὴ χωλεύοις διὰ θατέρου τὴν ἀρᾶς μέρος. Αλε. εἶεν. ὁπῆ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἀπιμεν, ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν πλησίον; Μι. ἔπιμεν, ἀλλὰ ὁπῆ τὸν Σίμωνα. ὃς αὐτὶ δισυλλάβου, τρισύλλαβος ἤδη πλουτήσας εἶναι ἀξιοῖ. ἢ δὴ παρέσμεν ὁπῆ ταὶς θύραις. τί ἂν ποιῶ τὸ μὴ τοῦτο; Αλε. ὁπίθεν τὸ πτερὸν ὁπῆ τὸ κλεῖθρον. Μι. ἰδοὺ δή. ὦ Ηράκλεις, αὐαπεπέτασαι ὥσπερ κλειδὶ ἡ θύρα. Αλε. ἰὼ ἰὼ τὸ πρόσθεν. ὁρᾷς αὐτὸν ἀγρυπνοῦντα, ἢ λογιζόμενον. Μι. ὁρῶ νὴ Δία, πρὸς ἀμαυρᾷ γε ἢ δι' ὤμου τὸν θρυαλλίδα. καὶ ὠχρὸς δ' ἔστιν. ὡς οἶδ' ὁπόθεν ὦ ἀλεκτρυών. καὶ κατέσκληκεν ὅλος ὀκτεπηκὼς

Gal. Atqui nefas sit istud facere. Nam mandauit Mercurius, vt si, qui pennã habuerit istiusmodi quippiam parret, vociferando furem prodam. A Mic. Rem narras neutiquam verisimilem, nempe Mercurium cùm ipse sit fur, non sinere alios, vt idẽ faciant. Abeamus tamẽ: nã à capiendo auro mihi, si possim, temperabo. B Gal. Pennã prius reuellito. Quid hoc rei est? ambas reuulsisti. Mic. Hoc tutius, minúsque tibi deforme futurum est, ne altera caudæ parte mutilatus claudices. C Gal. Esto. Sed vtrum Simonem primum adibimus, an alium quempiam diuitum? Mic. Non alium: sed Simonem, qui pro dissyllabo tetrasyllabus esse affectat D posteaquam dies euasit. Iámque ad fores accessimus. Quid igitur faciam deinceps? Gal. Pennam setæ admoue. Mic. En Dij boni, ostium perinde atque claue patefactum est. Gal. Præcedens in aduersum progredere. Vides illum vigilatem ac supputantem? Mic. Video per Iouem, & quidem ad obscuram, siticulosámq; lucernam. Præterea pallet, haud scio vnde, Galle, totúsque exaruit, & est extenuatus, E

137
pul-
uam
mo-

ὑπὸ φροντίδων ἀπαλλάττῃ. ἐ γὰρ ἀκοῦσαι ἄλλως ἐλέγετο. Αλε. ἄκουσον ἃ φησιν. ἐάσῃ γὰρ ὄδην ἔτος ἔχει. Σι. ἀκούω τάλαντα μὲν ἑβδομήκοντα τὰ ἀργύρια, παῦ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ κατορώρυχε· ἀλλ' οὐδεὶς ὅλως εἰδε. τὰ δὲ ἑκκαίδεκα, εἶδε Σωσύλος ὁ ἱπποκόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ κατακρύπτοντά με. ὅλως γοῦν περὶ τὸ ἵππωνά ὄζειν ἐ παῦ σπουδαλής. ἄλλως τ' ἐδὲ φιλόπονος ὤν. εἰκὸς δὲ διηπάδαι πολλῷ πλείω τούτων. ἢ πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος τάειχον αὐτῷ οὕτω μέγαν ὠφώνησεν ἐχθές; ἐλέγετο δὲ τῇ γυναικὶ ἑλλόβιον ἐωνῆσθαι πέντε δεκαχιλίων. ὅλως ταῦτα οὗτοι ἀπαθῶσι τὸ κακοδαίμονος. ἀλλ' οὐδὲ τὰ σκεύη ἀσφαλεῖ μοι ἀπόκειται, τοιαῦτα ἄττα. δέδια γοῦν μή τις ὑπορύξας τὸν τοῖχον, ὠφέλῃ ταῦτα. πολλοὶ φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσί μοι. καὶ μάλιστα ὁ γείτων Μίκυλλος. Μι. νὴ Δία, σοὶ γὰρ ὅμοιος ἐγὼ καὶ τὰ βύβλια ὑπὸ μάλης ἔχω. Αλε. σιώπησον ὦ Μίκυλλε, μὴ καταφωράσῃ παρόντας ἡμᾶς. Σι. ἄριστον γοῦν ἄγρυπνον αὐτὸν φυλάττειν. ἄπας πείσομαι διανύσας ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν.

nimirum à curis. Nam aliquis malè habere non dicebatur. *Gal.* Ausculta quid dicat. Intelliges enim vnde ita se habeat. *Simon.* Nimirum septuaginta illa talenta tutò admodum sub lectica defossa sunt, & nemo prorsus vidit. At sedecim illa Sosylus equiso vidit me sub præsepi occultantem. Itaque de curando stabulo non est admodum solicitus, præsertim cùm laboris non sit amans. Ac verisimile est illum his multò plura sustulisse. Nam vnde Tibius heri tam ingens salsamentum ipsi opsonasset? Aiunt etiam illum monile vxori emisse drachmis quinque. Hei mihi misero, hi omnia dissipabunt bona. At neque pocula, quæ tot mihi sunt, in tuto loco sunt posita: quæ vereor, nequis suffosso pariete mihi tollat. Complures mihi inuident, atque insidias moliuntur: ac in primis vicinus Micyllus. M c. Ita per Iouem: nam tibi sum similis: ac patellas sub ala gesto. *Gal.* Tace Micylle, ne nos præsentes prodas in furto. *Sim.* Optimum igitur fuerit vt ipse insomnis seruem. Omnem obibo domum in orbem obambulans.

τίς οὗτος; ὁρῶ σέ γε ὦ τοιχωρύχε μα Δία. ἐπὶ κίονας ὢν τυλχάνεις, εὖ ἔχει. ἀριθμήσω αὖθις αὐρυξας τὸ χρυσίον, μή πῃ με παρέλθῃ δόλαδεν. ἰδοὺ πάλιν ἐψοφησέ τις ἐπ' ἐμέ. δῃλαδὴ πλιορκοῦμαι, καὶ ἐπιβελεύομαι παρὰ ἁπάντων. πᾶ μοι τὸ ξιφίδιον; αὖ λάβω πνά. διαπωλῶ αὖθις τὸ χρυσίον. Alc. τοιαῦτα μὲν σοι ὦ Μίκυλλε τὰ Σίμωνος. ἀπώλωλα δ' καὶ παρ' ἄλλον τινά, ἕως ἔτ ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπὸν ἔστιν. Mi. ὦ κακοδαίμων, οἷον βιοῖ τ' ἔστιν. ἐχθροῖς οὕτω πλουτεῖν χρῄζοιτο. κἄρρης γοῦν πατάξας αὐτὸν, ἀπολδεῖν βούλομαι. Si. τίς ἐπάταξέ μοι λησεύομαι ὁ δυσυχής. Mi. οἴμωξε, καὶ ἀχνύπτει, καὶ ὅμοιος γίγνου τὸ χρῶμα τῷ χρυσῷ προσεπικοὺς αὐτῷ. ἡμεῖς δ', εἰ δοκεῖ, Γνίφωνα τὸν δανειστὴν ἰδωμεν. οὐ μακρὰν δ' καὶ οὗτος οἰκεῖ. ἀνέῳκται αὐτῷ ἡμῖν ἡ θύρα. Alc. ὁρᾷς ἐπαχυνθύντα καὶ τοῦτον ὑπὸ φρονηδῶν, ἀναλογιζόμενον τοὺς τόκους, καὶ τοὺς δακτύλους κατεσκληκότα, οὐ δείσει μετ' ὀλίγον πάντα ταῦτα λιπόντα, σπυρίδιον, ἢ ἐμπόδα, ἢ μύαν γενέσθαι; Mi. ὀρῶ κακοδαίμονα,

Quis isste? te video per Iouē, ὁ parietum perfossor. Bene se res habet, siquidem es columna. Refossum aurum numerabo rursus, nunquid prius me latuerit. En iterum aliquis me pulsauit: obsideor nimirum, & ab omnibus insidijs appetor. Vbi mihi gladius? si quenquam deprehendero. Rursum aurum defodiamus. *Gal.* Huiusmodi Micylle, sunt res Simonis. Sed abeamus ad alium quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum supereſt. *Mic.* O miser cuiusmodi viuit vitam! hostibus eueniat esse ad hunc modum diuitibus. Itaque pugno illi in maxillam illiso, volo discedere. *Sim.* Quis me percussit? latrocinio dispolior miser. *Mic.* Plora, ac vigila, auróque attabescens illi fias colore similis Nos autem, si videtur, Gniphonem fœneratorem visamus. Neque hic procul habitat, ostium nobis sponte patuit. *Gal.* Vides hūc etiam curis inuigilantem, digitis contortis vsuras supputantem, cui propediem relictis hisce omnibus, sit in silpham aut culicem, aut muscam abeundum? *Mic.* Video miserū

καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον, οὐδὲ νῦν πολὺ τῆς σίλφης, ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦντα. ὡς ὃ καὶ ὅτος ἐκτετικὼς ὅλος τοῦ τ λογισμῶν. ἐπ' ἄλλον ἀπίωμεν. Alc. A πρὸς τ σὺν Εὐκρατίδι, εἰ δοκεῖ. καὶ ἰδοὺ γὸ ἀνέῳκται καὶ αὐτη ἡ θύρα. ὥστε εἰσίωμεν. Mi. ἅπαντα ταῦτα μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμὰ ἦν. Alc. ἔτι γὸ σὺ ὀνειροπολεῖς τ πλοῦτον; ὁρᾶς γοῦν τὸν Εὐκράτιδι ἀυτὸν μᾶλλον τ οἰκέτου πρεσβύτιδι ἄνθρωπον. Mi. ὁρῶ νὴ Δία κατατρυφῶντά τινα, καὶ παρθιπασμὸν, καὶ ἀσέλγειαν ἐν ἀνθρωπίνῳ. τὴν γυναῖκα δ ἑτέρωθι τοῦ τ μαγείρου μοιχευομένην καὶ αὐτήν. Alc. τί οὖν ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων κληρονομεῖν ὦ Μίκυλλε, καὶ πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους; Mi. μηδαμῶς ὦ ἀλεκτρυόνων. λιμῷ πρότερον ἀπολοίμην, ἢ τοιοῦτόν τι πείσομαι. χαιρέτω τὸ χρυσίον, καὶ τὰ δεῖπνα. δύο ὀβολοὶ ἐμοὶ γε πλοῦτος ὅτι μᾶλλον, ἢ τοιχωρυχεῖσθαι πρὸς τ οἰκετῶν. Alc. ἀλλὰ νῦν, ἡμέρα γὸ ἤδη ἀμφὶ τὸ λυκαυγὲς αὐτὸ, ἀπίωμεν οἴκαδε παρ' ἡμᾶς. τὰ λοιπὰ δ, εἰσαῦθις ὄψει ὦ Μίκυλλε.

& vecordem hominem, neque nunc silpha, aut culice melius viuentem. Vt verò etiam iste totus rationibus intabuit! Ad alium eamus. Gal. Ad tuum, si videtur Eucratem. En tibi fores per se patuêre. Itaque introeamus. Mic. Paulò antè hæc omnia mea erant. Gal. At etiam nunc tu diuitias somnias? Vides Eucratem ipsum à famulo, natu grandem. Mic. Video per Iouem obscœnitatem quandam, & lasciuiam non virilem. Quinetiam altera ex parte ipsius vxorem à coquo constuprari. Gal. Quid ergo? num optaris Micylle, horum hæres esse, cunctáque possidere quæ sunt Eucratis? Mic. Nequaquam Galle. Fame priùs peream, quàm mihi accidat huiusmodi quippiam. Valeat aurum & conuiuia. Duo oboli mihi sunt diuitiæ potiores, quàm si à domesticis mihi domus perfodiatur. Gal. Sed iam nunc quandoquidem dies ferme diluxit, domum nostram repetamus. Reliqua, Micylle, aliàs videbis.

ΙΚΑΡΟΜΕΝΙΠΠΟΣ, ἢ Τπερνέφελος.

ICAROMENIPPVS, SIVE HYPERNEPHELVS.

ARGVMENTVM.

Quod suprà in specie, idem hic in genere tractat. Reprehendit enim in vniuersum omnium hominum tum priuatorum, etiam regum ac principum, omnia facta ac studia, siue ea priuata sint, siue etiam ad cultum, ac religionem deorum pertineant, præcipuè autem philosophorum, vt semper aliàs, infectatur; quos indicat non modo circa res humanas incerta ac stulta docere, verùm etiam de rebus sublimibus, de mundo, de deo, de prouidentia diuina, & id genus alijs, absurda, atque impia quædam tradere, quæ neque viderint ipsi, neque alius de cognouerint. Atque hæc omnia sub Menippi nomine, quem aliàs quoque, vt philosophis infestum atque inimicum exhibet.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Τχοιῶ τειχέλιοι μὲν ἦσαν ἀπὸ γῆς στάδιοι μύριοι μέχρι θεὸς ἦν σελαήνη, ἐνθένδε ἡμῖν σταθμός. τοῦτο- A πόθεν ὦ, ἐπὶ τὸν ἥλιον αὖθις παρασάγγαι που πεντακόσιοι. τὸ δ' ἀπὸ τούτου, ἐς αὐτὸν ἤδη τὸν οὐρανόν, καὶ τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς αὖθις ἀφ' ἑνὸς ἀστέρος ἡμέρας. Επαι. τί ταῦτα πρὸς χαλκῶν ὦ Μένιππε ἀστρονομεῖς, καὶ πόσας τινὰς ἀναμετρεῖς.

MENIPPVS.

THer mille igitur erant stadia à terra vsque ad lunam, vbi prima nobis fuit mansio. Hinc sursum ad solem parasangæ ferme quingentæ: à quo rursum ad cœlum ipsum arcémque Iouis arduam, tantum ferè spatij fuerit, quantum aquila possit vno die expeditè conficere. *Amicus.* Dic mihi per Gratias Menippe, quænam ista sint quæ de astris apud te loqueris, ac tacit⁹ tecũ metiris?

πάλαι γὰρ ἐπαχρῶμαί σου παρακολουθῶν, ἡλίους καὶ σελήνας, ἔτι δὲ τὰ φορτικὰ ταῦτα καθημῶν τινας, καὶ παρασάγγας ὀνομάζοντος. Με. μὴ θαυμάσῃς ὦ ἑταῖρε, εἰ μετέωρα, καὶ διαιθέρια δοκῶ σοι λέγειν. τὸ κεφάλαιον γὰρ δὴ περὶ ἐμαυτὸν λογίζομαι τὸ ἄναγκες ἀποδημίας. Ετα. εἶτα ὦ γαθὲ, καθάπερ οἱ Φοίνικες, ἄστροις ἐτεκμαίρου τὴν ὁδόν; Με. ἦ μὰ Δία, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἄστροις ἐπεσύμην τὴν ἀποδημίαν. Ετα. Ηρακλεις. μακεδόνα τὸν ὄνειρον λέγεις, εἶτα σαυτὸν ἑλαδὲς καπακοιμηθεὶς παρασάγγας ὅλους. Με. ὄνειρον γὰρ ὦ τὰ δοκῶ σοι λέγειν, ὃς ἀρτίως ἀφῖγμαι παρὰ τοῦ Διός; Ετα. πῶς ἔφηδα. Μένιππος ἡμῖν διοπετὴς πάρεστιν ἐξ οὐρανοῦ; Με. καὶ μὴν ἐγώ σοι παρ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ πατρὸς Διὸς ἥκω τήμερον, θαυμάσια, καὶ ἀκούσεις, καὶ ἰδών. εἰ δ' ἀπιστεῖς, καὶ αὐτὸ τοῦτο ὀμνύμι, τὸ περὶ πίστεως ἐυτυχεῖν. Ετα. καὶ πῶς ἔρχῃ ὦ θαυμάσιε, καὶ ὁλύμπιε Μένιππε γινόμενος αὐτὸς, καὶ ἐπίγειος ὤν, ἀπιστεῖν δυναίμην Ομηρον εἰπόντι, τῷ ἐρανιώνων ἐνί. ἀλλ' ἐκεῖνά μοι φράσον, οἱ δοκεῖ,

Etenim iamdudum te affectans, audio soles & lunas, quinetiam fastuosas & peregrinas istas voces, stadia, & parasangas commemorantē.
A *Men.* Ne mireris amice, si sublimia aëriáque tibi videor loqui: nam apud me summā reputo nuper actæ peregrinationis. *Amic.* Nū ô bone, Phœnicum in morem, viam stellis notabas? *Men.* Non per Iouem: sed in ipsis astris peregrinabar *Am.* Papæ! longū profectò refers somnium: siquidem totas parasangas nescius dormiuisti.
B C *Men.* An somniū tibi videor referre, ego qui à Ioue modò reuersus adsum? *Amic.* Quid dixisti? Ita-ne Menippus nobis à Ioue adest è cœlo delapsus? *Men.* Ita sanè: ego tibi à summo illo Ioue hodie venio, apud quem mira audiui, & vidi. Quòd si non credis: equidem hoc ipso nomine supra modum gaudeo, quòd supra fidem sum fœlix.
D *Amic.* Et quo pacto, ego diuine & Olympie Menippe, mortalis cū sim ac terrestris, queam non credere viro qui nubes superauit, quíque, vt Homericis dicam verbis, iā sit cœlitum vnus? At illud, si videtur, mihi dicito,
E

πιστεύσω ἀνδρὶ. καὶ ἵνα καθ'

πῆνα τρόπον ἡδὺς ἄνω, καὶ ἀπόθες ἐπορεύσω κλίμακα τηλικαύτην τὸ μέγεθος. τὰ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν ὦμον, ὁ παῦ ἔοικας ἐκείνῳ τῷ Φρυγὶ, ὥστε καὶ ἡμᾶς ἀναζεῦξαι καὶ σὲ οἰνοχοήσοντά που, ἀναπαυσον γεγονέναι τοῦς ἀετοῦ. Με. σὺ μὲν πάλαι σοφὸς ἦσθα εἶ. καὶ θαυμασὸν οὐδὲν, εἰ σοι τὸ παράδοξον τῆς λόγου, μύθῳ δοκεῖ προσοφερὰς. ἀτὰρ οὐδὲν ἐδέησε μοι τοῦς τὴν ἄνοδον, οὔτε τῆς κλίμακος, οὔτε πτερικὰ γνύεσθαι τοῦ ἀετοῦ. οἰκεῖα γὰρ ἦν μοι τὰ πτερά. Ετα. τοῦτο μὲν ἤδη καὶ αὐτὸν Δαίδαλον ἔφησθα, εἶναι τοῦς ἄλλοις, ἐλελήθεις ἡμᾶς ἱέρακός τις, ἢ κολοιὸς ἐξ ἀνθρώπου γεγόμενος. Με. ὁρᾶς ὦ ἑταῖρε, καὶ ἀπὸ σκοποῦ ἔκαμες. τὸ δαιδάλειον γὰρ ἐκεῖνο τὸ σόφισμα τῶν πτερῶν καὶ αὐτὸς ἐμηχανησάμην. Ετα. εἶτα ὦ τολμηρότατε πάντων, οὐκ ἐδεδοίκεις μὴ καὶ σὺ πῃ τὴν θάλασσαν καταπέσοις, μόνος πτερὸν τι πλάσας ἀπὸ σεαυτοῦ; Με. ἀδαμῶς. ὁ μὲν γὰρ Ικάρεις, ἅτε κηρῷ τὰ πτέρωσιν ἁρμοσάμενος, ἐπειδὴ τάχιστα τοῦς τὸν ἥλιον ἐκεῖνος ἐπῆλθεν, πτεροῤῥυήσας, εἰκότως κατέπεσεν.

quo modo ſurſum ſubuectus fueris, atque vnde ſcalas tãta magnitudine tibi paraueris. A Nam quantum ad faciem attinet, non es admodum ſimilis illi Phrygio, vt conijciamus te quoque ab aquila raptum fuiſſe, quò pocillatoris alicubi munere fungeB reris. M. Iamdudũ apertè cauillaris. Nec mirum ſi narrationis nouitas, fabulæ videtur adſimilis. Cæterùm ad conſcenſum nihil mihi fuit opus ſcalis, neque vt pullus aquilæ fierem, cùm proprias C alas haberem. Amic. Hoc quod dicis vel ipſum Dædali factum ſuperat: ſiquidem præter alia, nobis neſcijs milutus, aut graculus ex homine factus es. M. Rectè D amice: neque procul à ſcopo coniecisti. Nam & illud Dædali alarum artificium ipſe etiam ſum molitus. Amic. At omnium audaciſſime, nõ veritus es ne tu quoque E alicubi in mare delapſus, Menippeum aliquod pelagus tibi cognomine redderes, quemadmodum ille Icarium? M. Nequaquam: ſiquidem Icarus cùm alas haberet cera adglutinatas, eáque ad ſolem ocyſſimè eſſet liquefacta, dilapſis alis, non mirum ſi decidit.

ἡμῶν ὄ, ἀκίνητα ἰδὼ τὰ ὠκύπτερα. Ετα. πῶς λέγεις; ἤδη γὰρ ὡς οἶδ' ὅπως ἠρέμα με παρασάγεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς διηγήσεως. Με. ἆρ' οὖν πως. ἀετὸν συμμέσην συλλαβὼν, ἔπειτα ὑπὸ τῶν χειρῶν, ἀποτεμὼν αὐτοῦ ὠλένας τὰ πτερὰ, μᾶλλον δὲ καὶ πᾶσαν ἐξαρχῆς τὴν ἐπίνοιαν, εἰ σοι σχολὴ, διηγοῦμαι. Ετα. πάνυ μὲν οὖν, ὡς ἐγὼ σοι μετέωρός εἰμι ὑπὸ τῶν λόγων, καὶ πρὸς τὸ τέλος ἤδη κέχηνα τῆς ἀκροάσεως. μηδὲ πρὸς φιλίου με πείσῃς, αὖν που τῆς διηγήσεως ἐν τῷ ὦτων ἀπρηκτήμονι. Με. ἄκουε τοίνυν. ἐγὼ γὰρ ἀσεῖσαι τὸ θέαμα, κεχηνότα φίλον, ἐγκαταλιπεῖν. καὶ ταῦτα, ὡς σὺ φῂς ἐν τῷ ὦτων ἀπρηκτήμονι. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ἐξητάζομεν τὰ κατὰ τὸν βίον, γελοῖα, καὶ ταπεινὰ, καὶ ἀβέβαια τὰ ἀνθρώπινα πάντα εὗρισκον, πλούτους λέγω, καὶ ἀρχὰς, καὶ δυναστείας, καταφρονήσας αὐτῶν, καὶ πᾶν ὅσον περὶ ταῦτα σπουδὴν, ἀσχολίαν τῶν ἀληθῶς σπουδαίων ὑπολαβὼν, ἀνακύψειν τε, καὶ πρὸς τὸ πᾶν ἀναβλέψειν ἐπειρώμην. καί μοι ἐντεῦθεν πολλὴν ἔσχε παρεῖχε τὴν ἀπορίαν,

At nobis celeres erant sine cera pennæ. *Amic.* Istud quî fieri potuit? Iam enim haud scio quo pacto paulatim me adducis, vt vera videantur quæ narras. *Men.* Ad hunc ferme modum. Aquilam egregiè magnam, præterea validum vulturem arripui. His cùm alas vnà cum ipsis brachijs præsecuissem. Quin potiùs, si vacat, totius commenti rationem ordine tibi percensebo. *Amic.* Mihi quidem vel maximè vacat: adeò sublimis à sermone tuo pendeo: iámque ad narrationis finem inhio. Ne verò per Iouem amicitiæ præsidẽ me negligas, auribus in aëre suspensum, ob tuam narrationem. *Men.* Auscultа igitur, Neque enim vrbanum fuerit, si spectem amicũ ore hiante relictum, præsertim, ab auribus vtais, suspẽsum. Ego igitur, cùm expendens ea quæ sunt, in vita mortalium, protinus omnes res humanas comperissem ridiculas, humiles, & instabiles: nempe opes, imperia, magistratus: cõtemptis his, atque horum studio: adiectóque animo ad ea quæ sunt verè bona, hinc emicare, & ad vniuersi naturam suspicere sum conatus. Atque hîc multam mihi hæsitationem attulit,

primùm

ἀφεῶτον μὲ αὐτὸς ἥτος ὁ ὑσὸ τ
σοφῶν καλούμενος κόσμος. οὐ
γὰρ εἶχον εὑρεῖν οὔθ' ὅπως ἐ-
γένετο, οὔτε ὁ δημιουργὸν, οὔ-
τε ἀρχὴ, οὐθ' ὅ, τι τὸ τέλος A
ὅτι αὐτῶ. ἔπειτα ὅ χ' μέρος
ἐπισκοπῶν πολὺ μᾶλλον ἀπο-
ρεῖν ἠναγκάζομεν. τοὺς τε γὰρ
ἀστέρας ἐωρων ὡς ἔτυχε τῶ οὐ-
ρανῶ διερριμμένους, καὶ τὸν B
ἥλιον αὐτ' ὅ ποτε λῶ ἅρα
ἐποδεῦν εἰδέναι. μάλιστα δὲ τὰ
χ' τὴν σελήνην ἄπορά μοι,
ἅ πάντες ὡς περιδόξα κατε-
φαίνετο. ἁ τὸ πηνυείδες αὐτῆς
τῶν σχημάτων ἀπόρρητον πᾶσα
τὴν αἰτίαν ἔχειν ἐδοκίμαζον. ἃ
μὴν ἀλλὰ καὶ ἀστραπὴ διαί-
ξασα, καὶ βροντὴ καταρράγεῖ-
σα, ἁ ὑετὸς, ἢ χιὼν, ἢ χάλαζα
κατενεχθεῖσα, καὶ ταῦτα δυσει- D
κασα πάντα καὶ ἀτέκμαρτα
λῶ. ἀκριῶ ἐπεισήειμι οὕτω
διεκείμην, ἄριστον εἶναι ὑπολ-
λάμβανων παρὰ τῶν φιλοσό-
φων τούτων ταῦτα ἕκαστα μ-
μαθεῖν. ἠμὴν δὲ ἐκείνους πά-
σης εἶχεν ἂν εἰπεῖν τὴν ἀλη-
θειαν. οὕτω δὴ τοὺς ἀείσους ἐ-
πλεξάμην αὐτῶν, ὡς ἑνὶ μὲν
τετμῆσθαι τοσοῦτον τ
σκυθρωποτητ, ἁ χλοὰς ὑπὸ χλό-
ητ, ἁ ῥωμαίου βαδίσητ, μάλα γὰ ὑφαρόραι τινὲς, καὶ

primùm hic ipse qui à sapientibus appellatur mundus. Neque enim inuenire poteram, neque quo pacto, neque quo opifice factus fuisset, neque quod esset illius vel initium, vel finis. Deinde cùm particulatim contemplarer, multò etiã magis ambigere sum coactus: quippe qui viderẽ stellas temerè per cœlũ disiectas. Tum Solem ipsum, quid tandẽ esset, scire gestiebam. Maximè verò, ea quæ lunæ accidunt, mihi videbãtur absurda, ac planè mira: putabámque inexplicabilem esse causam, cur illa subindẽ formam mutaret. Quinetiã fulgur emicans, tonitru erumpens, tum pluuia, nix, grando è sublimi demissa: videbantur hæc quoq; coniectu difficilia omnia, quæque nullis notis deprehẽdi possent. Itaq; cùm ad eum modum essem affectus, optimũ factu ratus sum, vt horum vnumquodq; à philosophis istis perdiscerem: quos veritatem omnem dicere posse existimabã. Quare cũ ex illis præstãtissimos delegissem, quantum mihi coniectare licebat, è vultus austeritate, è coloris pallore, ac barbæ profunditate (nam hi protinus visi mihi sunt

οὐρανογραφοῦντες οἱ ἄνδρες αὐτῷ μοι κατεφάνησαν, τούτοις ἐγχειρίσας ἐμαυτὸν, καὶ συχνὸν ἀργύριον, τὸ μὲν, αὐτόθεν ἤδη καταβαλών, τὸ δ', εἰ σωθείς ἀποδώσειν ὑπὲρ κεφαλαίου τὴν σοφίας διομολογησάμενος, ἤξιουν μετεωρολέσχης τε διδάσκεσθαι, καὶ πῶς τὰ ὅλων διακοσμοῦνται καταμανθάνειν. οἱ δὲ, τοσοῦτον ἄρα ἐλείπομεν μὴ τὴν παλαιὰν ἀμείνης ἀγνοίας ἀπαλλάξαι, ὥστε καὶ εἰς μείζους ἀπορίας φέροντες ἐνέβαλον ἀρχάς τινας, καὶ τέλη, καὶ ἄτομους, καὶ κενὰ, καὶ ὕλας, καὶ ἰδέας, καὶ τὰ τοιαῦτα ὁσημέραι με καταχέοντες. ὧν ἐμοὶ παντῶν ἦν ἐδόκει χαλεπώτατον, ὅτι μηδὲν ἄτερος θατέρῳ λέγοντες ἀκόλουθον, ἀλλὰ μαχόμενα πάντα, καὶ ἐναντία, ὅμως πείθεσθαί τε με ἤξιουν, καὶ ὡς πρὸς τὸν αὐτῶν λόγον ἕκαστος ὑπάγειν ἐπειρῶντο. Ετα. ἄτοπον λέγεις, εἰ σοφοὶ ὄντες οἱ ἄνδρες ἐζήτουν πρὸς αὐτὸν περὶ ὄντων, καὶ ὁ τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἐδόξαζον. Με. καὶ μὴν ὦ ἑταῖρε, γελάσῃ ἀκούσας τήν τε ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἐρρωτυγίαν. οἱγε ὡς ὄντα μὲν ἐπὶ γῆς βεβηκότες, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὸν ὀφθαλμὸν ὁρῶντες, ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ τῶν οὐρανίων ἐπιστατεῖν ἐδόκουν. ἐγὼ δὲ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἐπεθύμησα τῆς σοφίας, ἐκ παιδὸς ἔτι ὢν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους ἐπορευόμην, ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ μετέωρα ἐλπίδας ἔχων ἀναβήσεσθαι, καὶ τὰ ἀπόρρητα ἐκεῖνα μαθήσεσθαι, ἃ δὴ καὶ μάλιστα ἐπιθυμῶ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἐπεθύμησα τῆς σοφίας, ἐκ παιδὸς ἔτι ὢν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους ἐπορευόμην, ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ μετέωρα ἐλπίδας ἔχων ἀναβήσεσθαι, καὶ τὰ ἀπόρρητα ἐκεῖνα μαθήσεσθαι, ἃ δὴ καὶ μάλιστα ἐπιθυμῶ,

sublimiloqui, rerumque cœlestiū periti) his vbi memet docendū tradidissem magna pecunia, quam partim è vestigio præsentem numeraui, partim tum me persoluturū promisi, quum ad philosophiæ summam esset peruentum, volui ea quæ de cœlestibus rebus nugantur doceri, & Vniuersi dispositionē discere. At illi tantum aberat vt me pristina liberarent inscitia: vt in maiores etiam dubitationes coniecerint: principia nescio quæ, ac fines, insecabilia, inania, materias, ideas, & id genus alia mihi quotidie offundentes. Verùm illud mihi omnium vtique videbatur esse grauissimum, quòd cùm nihil inter illos conueniret: verùm pugnantia, diuersaque inter se omnia loquerentur: tamen postulabant vt sibi fidem haberem: ac ad suam quisque rationem me conabatur adducere. *Amic.* Rem absurdam narras: si viri cùm essent sapientes, inter se de rebus factioſè dissiderent, nec de ijsdem eadem sentirent. *Men.* Atqui riseris, Amice, si audieris illorum arrogantiam, & in disserendo prodigiosam confidentiam: qui quidem quanquam in terra gradiuntur, nihilóque

μὲν γὰρ ἡμᾶς ἐρχομένων ἡμῶν
ὑπερέχοντες, δὴ δὲ ὀξύτερον
τοῦ πλησίον διεδρακότες, ἔνιοι δὲ
ὑπὸ γήρως, ἢ ἀρχῆς ἀμβλυώτ-
τοντες, ὅμως οὐρανοῦ τε πέρα-
τα διοιξεῖν ἔφασκον, καὶ τὸ ἥλιον
περιελίττεσθαι, καὶ τοῖς ὑπὲρ τὴν
σελήνην ἐπιβατεύειν. καὶ ὥσ-
περ ἐκ τῶν ἀστέρων καταπε-
πόντες, μεγέθη τε αὐτῶν, καὶ
χήματα διεξιέναι. καὶ πολλά-
κις εἰ τύχοι, μὴ ὁπόσοι σταδίοι
μεγαρόθεν ἀθηναζέ εἰσιν ἀ-
κριβῶς ὁπισάμενοι, τὸ μεταξὺ
τῆς σελήνης, καὶ τοῦ ἡλίου χωρίον
ὅπόσων εἴη πηχῶν τὸ μέγεθος,
ἐτόλμων λέγειν. ἀέρος τε ὕ-
ψη, καὶ θαλάττης βάθη, καὶ γῆς
περιόδους ἀναμετρουῶντες. ἔτι
δὲ κύκλους καταγράφοντες, καὶ
τρίγωνα, ὁπὶ τετραγώνοις διαγ-
ραμματίζοντες. καὶ σφαίρας τινὰς
ποικίλας, τὸν οὐρανὸν δῆθεν
αὐτὸ ὁπομιμούμενοι. ἔπειτα δὲ
ἀκριβῶς πῶς ἂν ἄγνωμον αὐ-
τῶν, καὶ παντελῶς τετυφωμένον,
τὸ περὶ τοῦ οὕτως ἀδήλων λέ-
γοντας, μηδὲν ὡς εἰκάζοντας
ἀποφαίνεσθαι, μὴ ὑπὲρ διατεί-
νεσθαί τε, καὶ μηδεμιᾶν τοῖς
ἄλλοις, ὑπερβολὴν ἀπολιμ-
πάνειν, μονονουχὶ ὀμνυμένους,
κύβον μὴ εἶναι τὸν ἥλιον,

præstatiores sunt nobis, qui humi ambulamus: nec cernunt acutiùs quàm quiuis alius astans, imò nonnulli præsenio & inertia cæcutiunt: tamen & cœli terminos perA spicere sese profitentur, & solem metiuntur, & eá quæ supra lunã sunt, aggrediũtur. Ac perinde quasi delapsi à stellis, ipsarũ & magnitudinẽ, & figurã exponunt. Ac pæneB numero cùm fortè neq; illud certò sciant: quot stadijs à Megara distent Athenæ: tamẽ spatiũ quod interest inter lunã & solẽ, quot sit cubitorum audent pronũtiare: aëris altitudinem, maris profunditatem, terræ ambitum dimetientes: ad hæc circuC los depingentes, ac triangulorum figuras supet quadrangulos inducentes, & D varias quasdam sphæras, cœlum scilicet ipsum metiẽtes. Iam verò annon illud insulsum, & insignis arrogantiæ quòd cùm de rebus vsque adeò incertis loquantur, nihil E tamen ita proponunt, quasi coniecturis ducantur: verùm supra modum contendunt, neque vllum vincendi locum alijs relinquunt: tantùm non iureiurando confirmantes, Solem esse massam candentem, incoli lunam,

ποικιλῆδαι δὲ τὴν σελήνην,

ὑδατοποτεῖν ἢ τὸν ἀέρας, καὶ ἅμα ἥλιε καὶ θαλάσσης μονιᾷ πνεῖ ἀναμάλα ἐκ τῆς θαλάσσης ἀναπωμένος, καὶ ἅπασιν αὐτοῖς τὸ ποτὸν ἐξῆς διανέμοντος. ἅμα μὲν γὰρ ἐναντιότητα, ὁπόσην τὰ λόγων, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. καὶ σκόπει πρὸς Διὸς εἰ ἐν γειτόνων ἔστι τὰ δόγματα. καὶ μὴν πάνυ πολὺ διέστηκότα. πρῶτα μὲν γὰρ αὐτοῖς ἡ περὶ τοῦ κόσμου γενέσεως διαφορὰ, εἴτε τοῖς μὲν, ἀγένητός τε, καὶ ἀνώλεθρος εἶναι δοκεῖ. οἱδὲ, καὶ τὸν δημιουργὸν αὖτε, καὶ τὰ κατασκευὴν τοῦ κόσμου, εἰπεῖν ἐτόλμησαν. ὡς καὶ μάλιστα ἐθαύμαζον, θεόν μοί τινα τεχνίτην τῶν ὅλων ἐφιστάντας, οὐ προσιδόντας ἢ οὔτε ὅθεν ἦλθον, οὔτε ὅπου ἐξῶς, ἕκαστα ἐτεκταίνετο. καίτοι πρό γε τοῦ παντὸς γενέσεως, ἀδύνατον καὶ χρόνον, καὶ τόπον ὑπονοεῖν. Εἶτα μάλα πυκνὰ ὦ Μένιππε τολμητὰς, καὶ θαυματοποιοὺς ἀνδρας λέγεις. Μέ. τί δ' εἰ ἀκούσειας ὦ θαυμάσιε, περὶ τε ἰδεῶν καὶ ἀσωμάτων, ἃ διέξεισιν, ἢ τοῦ περὶ τοῦ πέρατος ἢ, καὶ ἀπείρου λόγους; καὶ γὰρ αὖ καὶ αὕτη νεανικὴ ἀμφοῖν ἡ μάχη. τοῖς μὲν, τέλειον τὸ πᾶν περιγράφουσι. τοῖς δ', ἀτελὲς τοῦτο εἶναι

stellas aquam potare: idque sole veluti situla quadam per funem demissa, vaporem è mari attrahente, atque illis omnibus ordine potum distribuente. Nam quanta sit in dictis pugnantia, cognitu facile est. Ac per Iouē quæso considera, num illorum decreta sint contermina, nec lōgo à se inuicem interuallo distent. Primùm enim varia est de mundo sententia: siquidem alijs non genitus, nec interiturus esse videtur: alij & eius opificem, & fabricādi modum ausi sunt dicere. Quos equidē cū primis admirabar: quòd cùm Deum quendam rerum omnium opificem constituissent: non etiam illud adderēt, vel vnde is esset profectus, neque vbi consisteret, cùm singula fabricaretur. Nam ante Vniuersi ortum, non possis vel tempus, vel locū imaginari. *Amic.* Valdè audaces, Menippe, & prodigiorum authores hominesmihi narras. *Men.* Quid si iam audias ô præclare, quæ disserunt, & de ideis, & de incorporeis, tum quæ de finito & infinito loquuntur? Nam & his de rebus acriter inter se digladiantur: dum alij fine circunscribunt Vniuersum: alij contrà infinitum rentur.

ὑπολαμβάνουσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παμπόλλους τινὰς εἶναι τοὺς κόσμους ἀπεφαίνοντο, καὶ τῶν ὡς περὶ ἑνὸς αὐτῶν διαλεγομένων κατεγίγνωσκον. ἕτερος δέ τις ἦν εἰρηνικὸς ἀνὴρ, πόλεμον τῶν ὅλων πατέρα εἶναι ἐδόξαζε. περὶ μὲν γὰρ τῶν θεῶν, τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅπου τοῖς μὲν, ἀριθμός τις ὁ θεὸς ἦν. οἱ δὲ, κυνῶν, καὶ χηνῶν, καὶ πλατανίστων ἐπόμπευτο. καὶ οἱ μὲν, τοὺς ἄλλους ἅπαντας θεοὺς ἐκπελάσαντες, ἑνὶ μόνῳ τῷ τῶν ὅλων ἀρχῷ ἀπήνεγκον. ὥστε ἠρέμα καὶ ἄχθεσθαί με, τοσαύτην ἀποείαν θεῶν ἀκούοντα. οἱ δὲ ἔμπαλιν ὑπερφιλανθρωπευόμενοι, πολλούς τε αὐτοὺς ἀπέφαινον. καὶ διελόμενοι, τὸν μὲν τινα, τριττὸν τὸν θεὸν ἐπεκάλουν. τοῖς δὲ, τὰ δεύτερα, καὶ τέτα ἔνεμον τῆς θεότητος. ἔτι δέ, οἱ μὲν, ἀσώματόν τι, καὶ ἄμορφον ἡγοῦντο εἶναι τὸ θεῖον. οἱ δὲ, ὡς περὶ σώματος αὐτὸ διενοοῦντο. εἶτα καὶ προνοεῖν τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων ἁπάσιν ἐδόκουν οἱ θεοὶ, ὅσοι τινές, οἱ τὴν συμπάσης ἐπιμελείας αὐτοὺς ἀφιέντες, ὥσπερ ἡμεῖς εὐθέως ἀπολύειν τῶν λειτουργιῶν τοὺς παρηβηκότας.

Quinetiam ex his complures esse mundos demonstrabant, eos damnantes, qui de hoc veluti vno quopiam disputarent. Rursum quidam alius, pacis nequaquã amans, bellum rerum omnium parens esse censebat. Nam de Dijs, quid iam attinet loqui? Cùm his Deus esset numerus: illi rursus per canes, anseres, platanósque deierarent. Alij reliquis omnibus Dijs expulsis, vni soli rerum omnium imperium tribuebant ita vt graue mihi esset auditu, tantam esse Deorum inopiam. E diuerso alij liberaliores, multos Deos faciebant: quibus diuisis, hunc quidem primum Deũ nuncupabant: illis secundas aut tertias diuinitatis partes tribuebant. Ad hæc alij incorporeum quiddam atque informe putabant esse numen. Alij corpus esse imaginabantur. Deinde non omnes existimabant, res mortalium curæ Dijs esse: verùm erant nonnulli, qui ipsos omni cura liberantes (vt nos senio confectos à ministerijs dimittere consueuimus) nihilo aliusmodi eos inducerent, quàm cuiusmodi satellitia

οὐδὲν γὰρ ἄτι μὴ τοῖς κωμικοῖς

θορυφορήμασιν ἐοικότας αὐτοὺς εἰσκρίσιν. ἔνιοι δ', ταῦτα πάντα ὑπερβαίνοντες, οὐδὲ τιὼ ἀρχὼ εἶναι θεούς τινας ἐπίστευον, ἀλλ' ἀβέλτατον, καὶ ἀνηλεμόνευτον οἰόμενοι τὸν κόσμον ἀπολίμπανον. τοιαῦτα ταῦτα ἀκούων, ἀπιστεῖν μὲν ὡς ἀπόλλων ὑψιβρεμέτας τε, καὶ νεφοκίνητος αὖθις ἐξ οὐρανοῦ εἴχον γε ὅπη τῶν λόγων βαπόμενος, ἀπεπλήττον τι αὐτῶν ἔνεσιν, καὶ ὑπὸ θατέρου μᾶλλον πεισβάπτομον. ὥστε δὲ τὸ ὀνειρικὸν ἐμεῖνο ἀτεχνῶς ἔπαθον. πολλάκις μὲν γὰρ ἀνορμᾶν πιστεύειν τινὶ αὐτὸ, ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν, ἐφ' οἷς ἅπαντα ἀπηγανῶν. ὅπῃ γὰρ μὲν, ἐκπεφεύγειν τι περὶ τούτων ἀληθὲς, ἀπεγνωσκον. μίαν δὲ τὴν σωτηρίας ἀπορίας ἀπαλλαγὴν φύλον ἔσεσθαι, εἰ αὐτὸς πτερωθεὶς πως, ἀνέλθοιμι εἰς τὸν οὐρανόν. τοῦτο δέ μοι παρεῖχε τὴν ἐλπίδα, μᾶλιστα μὲν ἡ ἐπιθυμία, καὶ ὁ λογοποιὸς Αἴσωπος, ἀετοῖς, καὶ καμήλοις βάσιμον ἀποφαίνων τὸν οὐρανόν. αὐτὰ μὲν οὖν πεπονθέναι τοιαῦτά τινα ἐδόκουν μηχανὴν δύνασθαι εἶναί μοι κατεφανῆ. εἰ δὲ γυπὸς, ἢ ἀετοῦ πτε-

in comœdijs induci solent. Alij verò hæc omnia prætergressi, ne esse quidē vllos omninò Deos credebant: sed mundum nullo domino, nullóque duce temerè ferri sinebant. Quæ cū audirem, nō audebam fidem non habere altifremis istis, & probè barbatis viris: neque tamen inueniebam ad cuius verba me verterem, vt aliquam illorum sententiam nanciscerer irreprehensam, ac nequaquam ab alio subuersam. Quare Homericum illud mihi reuera vsu veniebat. Nam sæpenumero animus incitabat, vt alicui illorum crederē: sed me mens diuersa vetabat. Ob hæc omnia consilij inops, in terra quidem de his veri quippiam audire desperabam: sed vnica via, me vniuersa dubitatione liberari posse arbitrabar, si ipse alis aliqua ratione additis, in cœlum ascenderem. Huius rei conficiendæ spem mihi præbuit, primùm ipsa cupiditas, deinde scriptor fabularum Æsopus: qui aquilis interdum & scarabeis, camelísque accessum cœlum demonstrat. Verùm vt mihi vnquam proueniret alæ, id nulla ratione fieri posse videbatur: si autem vulturis aut aquilæ

δεήμων πόρα, ταῦτα γὰρ
μόνα διαρκέσαι πρὸς μέγεθος
ἀνθρωπίνου σώματος, τάχα
ἂν μοι τὴν πεῖραν προσχωρῆ-
σαι. καὶ δὴ συλλαβὼν τὰ ὀρνεα, A
δατέρου μὲν τὴν δεξιὰν πτέ-
ρυγα. τῷ γυπὶ δ', τὴν ἑτέραν
ἀπέτεμον εὖ μάλα. εἶτα δή-
σας, καὶ κατὰ τοὺς ὤμους τελα-
μῶσι χαρτερεῖς ἁρμοσάμενος,
καὶ πρὸς ἄκρεσι τοῖς ὠκυπτέ- B
ροις λαβὰς τινας τῶν χερῶν
παρασκευάσας, ἐπειρώμην ἐ-
μαυτὸν τοῦ δρόμου ἀναπαδῶν,
καὶ τὰς χεῖρας ὑπηρετῶν, καὶ C
ὥσπερ οἱ χῆνες ἐπὶ χαμαι-
πετῶς ἐπαιρόμενος, καὶ ἀκρο-
βατῶν ἅμα μετὰ τῆς πίστεως.
ἐπεὶ δ' ὑπήκουέ μοι τὸ πρᾶγ-
μα, τολμηρότερον ἤδη τῆς D
πείρας ἐποιούμην. καὶ ἀναβὰς
ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἀφῆκα ἐ-
μαυτὸν κατὰ τοῦ κρημνοῦ, φέ-
ρων ἐς αὐτὸ τὸ θέατρον. ὡς δ'
ἀκινδύνως κατεπτόμην, ὑψη-
λὰ ἤδη, καὶ μετέωρα ἐφερό- E
μουν. καὶ φέρας ἀπὸ Παρνηθος,
ἢ ἀπὸ Υμηττοῦ, μέχρι Γερανεί-
ας ἐπετόμην. εἶτ' ὤμην δεῖν, ὑπὲρ
τὴν Ακροκόρινθον αὖθις. εἶτα ὑπὲρ
Φολόης, καὶ Ερυμάνθου, μέχρι
πρὸς τὴν Ταΰγετον. ἤδη δ' ἂν

alis me cinxissem (quæ solæ
ad corporis humani modum
sufficerent) futurum for-
sitan vt mihi succederet ex-
perientia. Itaque correptis
aquibus, alteri dextram alam,
vulturi sinistram scitè amputaui. Quas quū obligassem,
humerisque valida lora ac-
commodassem, summisque
pennis ansas inserendas ma-
nibus addidissem, mei ip-
sius periculum faciebam,
primùm subsiliendo, & ma-
nibus seruiendo, anserúm-
que in morem adhuc hu-
mili ad terram volatu me
sustollendo, summísque pe-
dibus inter volandum in-
grediendo. Postea cùm res
ex animi sententia mihi suc-
cederet, iam audacius e-
tiam experimentum aggre-
diebar; conscensaque arce
demisi me ipsum per præ-
ceps in theatrum ipsum.
Quò cùm absque periculo
deuolassem, sublimia iam &
ardua cogitare cœpi, méque
tollens à Parnethe, vel Hy-
metto, Geraniam vsque vo-
labam: inde verò sursum ad
Acrocorinthū: deinde supra
Pholoën, & Erymāthum, ad
Taygetum vsque. Cū ergo iā
audax facinus exercuissem:
perfectúsque & altiuolus

μοι τὸ τολμήματος μεμελετημένου, τελειός τε, καὶ ὑψιπέτης

γλώσσως, ἀκ ἐπὶ τὰ νεφέλων ἐφερόμην, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ὄλυμπον ἀναβαὰς, κὴ ὡς ἐνὶῶ μάλιςα κύφως ὑποπτεύσας, τολοιπὸν ἔτεινον ἐυθὺ τῷ ἀέρι. τὸ μὲν πρῶτον, ἰλιγγιῶν ὑπὸ τῆ βάθους. μετ' ὀλίγον δὲ, ἄφερον κὴ τῶτο ἐυμαρῶς. ἐπεὶ δὲ κατ' ὀλίγον ἤδη ἐγγὺς τῆς σελήνης ἐγεγόνειν, πάμπολυ τὸ νεφῶν ἀπιςάσας, ἡδόμενος κάμνοντος ἐμαυτῦ. κὴ μάλιςα κατὰ τὴν ἀριςερὰν πτέρυγα τὴν γυμνὴν. πρόσκλασας δὴν, κὴ καθεζόμενος ἐπ' αὐτῆς, διανεπαυόμην, ἐς τὴν γῆν ἀνωθεν ἀποβλέπων. κὴ ὥσπερ ὁ τῆ Ομήρυ Ζεὺς ἐκεῖνος, ἀπὸ μὲν, τὴν τῶν ἱπποπόλων Θρήκων καθορώμενος, ἀπὸ δὲ, τῆ Μυσῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, εἰ δοξεῖ μοι, τὴν Ελλάδα, κὴ Περσίδα κὴ τὴν Ινδικήν. ἐξ ὧν ἁπάντων ποικίλης τινὸς ἡδονῆς ἀπεπιμπλάμην. Ετυ. ἀκουῶ καὶ ταῦτα λέγοις ἂν ὦ Μένιππε, ἵνα μὴ δὲ καθ' ἓν ἀπολειπόμεθα τῆ ἀποδημίας. ἀλλ' εἴ τι σοι καὶ ὁδοῦ παρέρχεται ἱςορητέα, καὶ τῶτο εἰδῶμεν. ὡς ἔγωγε ἂν ὀλίγα προσδοκῶ ἀκούσεσθαι, σχήματος πέρι γῆς τε, καὶ τῶν ἐν αὐτῆς ἁπάντων, οἷά σοι ἄνωθεν ἐπισκοποῦντι κατεφαίνετο.

euasissem: non amplius de pullis imitandis cogitabam: verùm conscenso Olympo, cibo quàm leuissimo pastus, inde rectà in cœlum tendere cœpi: initio quidem oborta oculorum caligine ob profunditatem: sed hoc postea facilè ferebam. Verùm vbi iam ipsi lunæ vicinus essem, plurimum nubium emensus, sentiebam me defatigatum, ala maximè sinistra, nempe vulturina. Huc igitur diuerti, eique insidens requieui, è sublimi terram inspectans: non secus ac Homericus ille Iupiter, nunc equitum Thracum, nunc Mysorum regionem despectans: mox etiam, si liberet, Græciam, Persidem, Indiámque: ex quibus omnibus varia quadam voluptate perfundebar. *Amic.* Ergo ista quoque narres velim Menippe, ne vlla prorsus peregrinationis parte fraudemur: quinetiam siquid in itinere cognouisti, fac vt hoc quoque sciamus. Nam non pauca sanè à me auditum iri expectò, cùm de terra, tum de omnibus quæ in ea sunt, cuiusmodi tibi visa sunt ex alto contemplanti. *Men.* At tu quidem rectè coniectas,

Με. καὶ ὀρθῶς γὸ ὦ ἑταῖρε

εἰκάζεις. διόπερ ὡς οἷόν τε ἀκριβὲς ὅτι τὴν σελήνην, τῷ λογῳ συναποδήμει τε, καὶ συνεπισκόπει τὴν ὅλην τῆς γῆς διάθεσιν. καὶ πρῶτόν γέ μοι παῦ μικρὰν δόκει τινὰ τὴν γῆν ὁρᾶν, πολὺ λέγω τῆς σελήνης βραχυτέραν. ὥστε ἐγὼ ἄφνω καταπλαγείς, ὅτι πολὺ ἠπόρουν, ποῦ εἶη τὰ τηλικαῦτα ὄρη, καὶ τοσαύτη θάλασσα. καὶ εἰ μὴ τὸν Ῥοδίων Κολοσσὸν ἐθεασάμην, καὶ τὸν ὅτι τὴν Φάρον πύργον, εὖ ἴσθι παντελῶς ἂν με καὶ γῆν δέλεαθ᾽. νυνὶ δ᾽, ταῦτα ὑψηλὰ ὄντα, καὶ ὑπερανεσηκότα, καὶ ὁ Ὠκεανὸς πρέμνα πρὸς τὸν ἥλιον ὑποσείλβων, δεσήμαινέ μοι γῆν εἶναι τὸ ὁρώμενον. ἐπεὶ δ᾽ ἅπαξ τὴν ὄψιν ἐς τὸ ἀτενὲς ἀπηρεισάμην, ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ἤδη μοι κατεφαίνετο. οὐ κατ᾽ ἔθνη μόνον, καὶ πόλεις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς σαφῶς οἱ πολέμοντες. οἱ πολεμούμενοι. οἱ γεωργοῦντες. οἱ δικάζόμενοι. τὰ γυναῖα. τὰ θήλεα. καὶ πάνθ᾽ ἁπλῶς, ὁπόσα βρέφει ζείδωρος ἄρουρα. Εται. παντελῶς ἀπίθανα φὴς ταῦτα, καὶ αὐτοῖς ἀπιστα. ὃς γὰρ ἁπλῶς ὦ Μένιππε τὴν γῆν ἐζήτεις ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματος ἐς βραχὺ συνεσταλμένην,

Amice. Quamobrem quatenus licet, conscensa luna inter narrandum peregrinanti comes esto, simúlque mecum contemplare totam terrę speciem, habitúmque: ac primùm quidem pusillam terram cernere puta, luna, inquam, multo minorem: ita vt repentè cùm despicerem, diu dubitarem vbinam essent tanti illi montes, ac tantum mare. Quod ni Rhodiorum colossum, tum Phariam turrim vidissem, sine dubio vbinam esset terra, prorsus nescriuissem. Verũ ista quòd sint sublimia, præque cæteris eminentia, & Oceanus paulum ad solem resplendescat, indicabant terram esse id quod videbam. Mox vbi fixiùs intenderem oculos, iam mihi omnis mortalium vita patuit: non solùm singulæ nationes atque vrbes videbam: sed & planè nauigantes, bellantes, agricolantes, litigantes, mulieres, feras: & vt summatim dicam, quicquid tellus educat alma.

Amic. Hæc quæ dicis incredibilia sunt, & inter se pugnantia. Etenim cùm paulò antè Menippe, terram quæreres, propter ingens in medio interuallum, in arctum contractam:

καὶ εἶγε μὴ ὁ Κολοσσὸς ἐμίσυ-
σε σοι, τάχα ἂν ἄλλό τι φήσης
ὁρᾶν, πῶς νῦν καθάπερ Λυγ-
κέως τις ἄνω γλυφόμενος, ἅ-
παντα διαγνώσεις τὰ ἐπὶ γῆς. A
τοὺς ἀνθρώπους. τὰ θηρία. μι-
κρῷ δεῖν, τοὺς τῶν ἐμπόδων νεοτ-
τιάς. Με. εὖ με ὑπέμνησας. ὃ γὰρ μάλιστα ἔχρῃν εἰ-
πεῖν, τοῦτο μὲν οἶδα ὅπως παρέ- B
λιπον. ἐπεὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ μὴ ἐγνω-
σμένα τοῦ γῆν ἰδὼν, τὰ δ' ἄλ-
λα οὐκ οἷός τε ἦν καθορᾶν
ὑπὸ τῆς βάθους, ἅτε τῆς ὄψεως
μηκέτι ἐφικνουμένης, πάνυ μ' C
ἴδιόν τὸ πάθημα, καὶ πολλὴν πα-
ρεῖχε τοῦ ἀπορεῖν. κατηφεῖ γ' ὄντι μοι, καὶ ὀλίγου δεῖν δεδα-
κρυμμένῳ, ἐφίσταται κατόπιν ὁ
σοφὸς Ἐμπεδοκλῆς, ἀνθρακίας D
τις ἰδεῖν, καὶ ἀποδεῖ πλέως, καὶ
κατεπεπνιγμένος. κἀγὼ μὲν ὡς εἶ-
δον, εἰρόμην γὰρ, ὑπεστράφην
ἀθρῆσαι, καί τινα σελήνην ἄνω δύ-
μορφα φάσθαι ὁρᾶν. ὁ δὲ, θαρρεῖ
φησὶν ὦ Μένιππε, Οὔπω τοι E
θεός εἰμι. τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις. ὁ φυσικὸς οὗτός εἰμι Ἐμπε-
δοκλῆς. ἐπεὶ γὰρ εἰς τοὺς κρατῆ-
ρας ἐμαυτὸν φέρων ἐνέβαλον, ὁ
καπνός με ἀπὸ τῆς Αἴτνης ἀνα-
πάσας, δεῦρο ἀνήγαγε, καὶ νῦν
ὑπὸ τῇ σελήνῃ κατοικῶ ἀεροβατῶν τὰ πολλὰ, καὶ σπόμα

adeò vt nisi colossus tibi fecisset indicium, fortasse aliud quiddam videre te credidisses: quî repentè factus lynceus, cuncta quæ sunt in terra dignoscis: homines, feras, ac propemodũ etiam culicum nidos. *Men.* Rectè me admones: nam quod maximè dictum oportuit, id nescio quomodo præterij. Postquam enim cõspectam à me terram agnoui, nec poteram alia propter altitudinem perspicere, quia non pertingebat oculorum acies, grauiter ea res me cruciabat: ac vehementer perplexum habebat. Mœsto mihi, ac propemodum lachrymanti, superuenit sapiens ille Empedocles, carbonario similis, cinere oppletus, atque exustus. Quo viso, dicendum enim est, fui paulùm turbatus, ratus lunarem aliquem dæmonem à me videri. At ille, bono, inquit, es animo Menippe, Nullum ego sum numen, quid me immortalibus æquas? Sum Empedocles ille physicus. Etenim vbi me præcipitem in crateras iniecissem, fumus ab Ætna raptum huc subuexit. Itaque nunc lunam incolo, aëriuagus plerumque, ac rore vi-

δρόσον. ἴκω τοίνυν σε ἀπολύσων τῆς παρούσης ἀπορίας. αὐτίκα γάρ σε οἶμαι, ἢ στρέφει, τὸ μὴ σαφῶς τὰ ὀπτῆς ὁρᾷν. εὖγε ἐποίησας ὦ δ' ἐγὼ βέλτιστε Ἐμπεδόκλεις. κἀπειδὰν τάχα κατασπάσωμαι πάλιν ἐς τὴν Ἑλλάδα, μεμνήσομαι σοῦ ἐνδεῖν τε σοι ἐπὶ τῆς καταποδοχῆς. καὶ τῆς νουμηνίους προὶς τὴν σελήνην τείς ἐγχανὼν προσεύξεσθαι. ἀλλὰ μὰ τὸν Ἐνδυμίωνα ἦδ' ὅς, οὐχ ὧδε μισοῦ χαρεὶν αφίγμαι. πεπυσμαι δέ τι τὴν ψυχήν, ἰδὼν σε λελυπημένον. ἀταρ οἶσθα ὅ, τι δράσεις, ὀξυδερκὴς γενόμενος; μὰ Δί' ὦ δ' ἐγὼ, ὦ μηδέ μοι τὴν ἀχλὺν πως ἀφέλῃς ἀπὸ τῶν ὀμμάτων. νυνὶ γὰρ δὴ λιμαν οὐ μετρίως δοκῶ, ἢ μᾶλλον οὐδέν γε ἦδ' ὅς, ἐμὲ δεήσει. τὸ γὰρ ὀξυδερκὲς, αὐτὸς ἤδη γνώσει ἥκεις ἔχων. τί οὖν τοῦτό ἐστιν; οὐ γὰρ οἶδ' ἔγωγε. ἢ οἶσθα ἦδ' ὅς αἰετὸς. τὴν πτέρυγα τὴν δεξιὰν τοῦ εἰκείμενος; ἢ μάλα ὦδ' ἐγώ. τί οὖν πτέρυγι καὶ ὀφθαλμῷ κοινὸν ὄστιν; ὅτι ἦδ' ὅς, παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων ζώων αἰετὸς ὄστιν ὀξυωπέστατος. ὥστε μόνος αὐτῶν δέδορκε τῷ ἡλίῳ. ἢ τοῦτό ὄστιν ὁ

ctito. Adsum autem hac dubitatione te liberaturus. Id enim te cruciat, & torquet, ni fallor, quòd non liceat tibi terram perspicuè cernere. Bene abs te factum, optime Empedocles: atque vbi primùm rursus in Græciam deuolaro, tui memor tibi in fumario libabo, tèrque nouilunijs ad lunam inhians vota faciam. At per Endymionem, inquit ille, non accessi præmij gratia, sed animum meum affecit, quod te vidi mœstum. Verùm scis quid facies, quò perspicax fias? Non per Iouem, inquam, nisi tu mihi forsitan caliginem amoueas ab oculis: nam in præsentia non mediocriter lippire videor. Atqui me, inquit ille, nihil erit opus. Nam visus acumen ipse iam è terra allatum habes. Quid igitur hoc rei est? Non noui inquam. Nescis, inquit ille, te dextra aquilæ ala esse instructum? Maximè, inquam ego. Sed quid alæ cum oculo cõmune? Aquila inquit ille, inter animantia cætera visus est acutissimi: vnde sola solem aduersum obtuetur: atque ita demum est rex, & ingenua aquila,

βασιλεὺς, καὶ γνήσιος αἰετὸς,

ἰῶ ἀσκαρδαμυκτὶ πρὸς τὰς
ἀκτῖνας βλέπειν. φασὶ ταῦτα ἰῶ
δ' ἐγώ. καί μοι ἤδη μεταμέλει,
ὅτι δεῦρο ἀνιὼν, οὐχὶ τῷ ὀφ-
θαλμῷ τῷ αὐτῷ ἐνεδρεύω τοῦ A
ἥμους ἐξελῶν. ὡς γοῦν ἡμιτε-
λὴς ἀφῖγμαι, καὶ οὐ πάντα βα-
σιλικῶς ἐσκευασμένος. ἀλλ'
ἔοικα τοῖς νόθοις ἐκγόνοις, καὶ
ἀποκηρύκτοις. καὶ μὴν παρὸ B
σοὶ ἤδη ὃς αὐτίκα μάλα τὸν
ἕτερον ὀφθαλμὸν ἔχειν βασι-
λικόν. ἢν γὰρ ἐθελήσῃς, μικρὸν
ἀνασχὼν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ γυπὸς τὴν
πτέρυγα, δεξιὰν μόνην περιέ- C
ξασθαι, κατὰ λόγον τὴν πτέρυγος,
τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ὀξυδερκῆ
ἕξῃ. τὸν γὰρ ἕτερον, οὐδεμία
μηχανὴ μὴ οὐκ ἀμβλύτερον δε-
δορκέναι, ἢ μείζους ὄντα τῆς
χείρονος. ἄλις ἦν δ' ἐγὼ, εἰ καὶ D
ὁ δεξιὸς μόνος ἀετῶδες βλέ-
ποι. οὐδὲν γὰρ ἂν ἔλαττον χθύσι-
το. ἐπεὶ καὶ τοὺς τέκτονας πολ-
λάκις ἑωρακέναι μοι δοκῶ, δατέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν, ἄμεινον E
φέρος τοὺς κανόνας ἀπευθύνον-
τας τὰ ξύλα. Ταῦτα εἰπὼν,
ἐποίει ἅμα τὰ ὅσα τῷ Εμπε-
δοκλέους παρηγγελμένα. ὁ δὲ,
κατ' ὀλίγον ἐκκαπνῶν, ἐς κάπνον
ἠρέμα διελύετο. καὶ πειδὴ τά-
χιστα ἐπερυξάμην, αὐτίκα μα

si non conniuentibus oculis radios aſpiciat. Ita quidem aiunt, inquam. Quare iam me pœnitet, qui non erutis oculis meis aquilinos inſeruerim cùm huc aſcenderem. Nam nunc ſanè dimidiatus aduenio, nec per omnia regaliter inſtructus: at nothis iſtis & abdicatis videor ſimilis. Attamen in te eſt, inquit, vt alterum oculum protinus regalem habeas. Si enim paulùm aſſurgens, velis cohibita vulturis ala, ſolam alteram mouere, iuxta proportionem alæ, dextro oculo acutè cernes: nulla enim arte poteſt alter non hebetiùs cernere, quòd ad partem pertineat deteriorem. Mihi, inquam, ſatis eſt, ſi ſolus dexter aquilina cernat acie. Nihilo enim fuerit deterius: ſiquidem etiam fabros vidiſſe mihi videor, oculo altero ligna meliùs ad regulam exæquantes. Hæc loquutus, ſimul ea faciebam quæ præceperat Empedocles: qui interim ſeſe paulatim ſubducens, ſenſim in fumum euanuit. Et ſimul atque mouiſſem alas, ingens lumen mihi circumfulſit,

φῶς παμμεγα περιέλαμψε,

ἁ τὰ τέως λανθάνοντα πάντα διεφαίνετο. κατακλᾶς γοῦν ἐς τὴν γῆν, ἑώρων σαφῶς τὰς πόλεις, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ γιγνόμενα. καὶ οὐ τὰ ἐν ὑπαίθρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσα οἶκοι ἔπραττον, οἰόμενοι λανθάνειν. Πτολεμαῖον μὲν, συνόντα τῇ ἀδελφῇ. Λυσιμάχῳ δ', τὸν υἱὸν ἐπιβουλεύοντα. τὸν Σελεύκου δ' Ἀντίοχον, Στρατονίκῃ διαβλεύοντα λάθρα τῇ μητρυιᾷ. τὸν δὲ Θεσσαλὸν Ἀλέξανδρον, ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀναιρούμενον. καὶ Ἀντίγονον, μοιχεύοντα τὴν ἐκ τοῦ γυναῖκα. καὶ Ἀτάλῳ τὸν υἱὸν ἐγχείοντα τὸ φάρμακον. ἑτέρωθι δ' αὖ, Ἀρσάκῃ φονεύοντα τὸν γαμβρὸν, καὶ τὸν εὐνοῦχον Ἀρβάκῃ, ἕλκοντα τὸ ξίφος ἐπὶ τὸν Ἀρσάκην. Σπαρτῖνος δ' ὁ μῆδος, ἐν τῷ συμποσίου παρὰ τῶν δορυφορούντων εἵλκετο ἔξω τῷ ποδὶ, σκύφῳ χρυσῷ καὶ ὀφρῦν κατηλαμμένος. ὅμοια δὲ τούτοις ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ παρὰ Σκύθαις, καὶ Θραξὶ γιγνόμενα ἐν τοῖς βασιλείοις ἦν ὁρᾶν, μοιχεύοντας, φονεύοντας, ἐπιβουλεύοντας, ἁρπάζοντας, ἐκποδὼν ποιουμένους, δεδιότας, ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων προδιδομένους. καὶ τὰ μὲν τῶν βασιλέων, τοιαῦτα

adeò vt conſpicua fierent cuncta, quæ hactenus latuerant. Defixis igitur in terram oculis, clarè videbam urbes, homines, & quæ fiebant: nec ſolùm ea quæ ſub dio, ſed etiam quæ domi, latereſe rati, faciebant. Ptolemæum vidi cum ſorore rem habentem: Lyſimachi ſtruentē inſidias filium: Antiochum Seleuci filium, nouercæ Stratonicæ clāculum innuentem: Theſſalum Alexandrum ab vxore è medio tolli: Antigonum filij vxorem adulterio vitiantem. Attalo venenum porrigentem filium. Rurſum ex altera parte Arſacen interficientem mulierculam: & Arbacen eunuchum gladium educentem in Arſacen. Porrò Spartinus Medus è conuiuio foras à ſatellitibus pede trahebatur, aureo calice in frontem impacto. Atque his ferè ſimilia cùm in Libya, tum apud Scythas, & Thracesin regijs committi cernere erat, adulteria perpetrantes, occidēres, inſidiantes, rapientes, peierantes, trepidantes, à familiariſſimis proditos. Et huiuſmodi ſpectaculū nobis

παρέχε μοι τὸν διατριβήν. τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν, πολὺ γελοιότερα. καὶ γὰρ αὖ κἀκείνους εἶδον, Ερμόδωρον μὲν τὸν ἐπικούρειον, χιλίων ἕνεκα δραχμῶν, ἐμπορευόμενον. τὸν στωϊκὸν δὲ Ἀγαθοκλέα, σὺν μισθῷ τῷ μαθητῇ διδάσκοντα. Κλεινίαν δὲ τὸν ῥήτορα, ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου, φιάλην ὑφαιρούμενον. τὸν δὲ ἐγκυκλιον Ηρόφιλον, ἐν τῷ καμαρωτείῳ καθεύδοντα. τί γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λέγοιμι, τοὺς τοιχωρυχοῦντας, τοὺς διαζομένους, τοὺς δανείζοντας, τοὺς ἀπατεωῶντας; ὅλως γὰρ, ποικίλη, καὶ παντοδαπή τις ἦν ἡ θέα. Εται. καὶ μὴν κἀ ταῦτα ἐθ Μένιππε, καλῶς εἶχε λέγειν. ἔοικε γὰρ οὐ τὴν τυχοῦσαν τερπωλὴν σοι παρεχῆσθαι. Με. πάντα μὲν ἐξῆς διελθεῖν ἐθ φιλότης, ἀδύνατον, ὅπουγε καὶ ἐφ' αὐτὰ ἔργον δυσχερὲς ἦν. τὰ μέντοι κεφάλαια τῶν πραγμάτων, τοιαῦτα ἐφαίνετο, εἶπα φησὶν Ομηρος τὰ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος. ἔ μὲν γὰρ ἦσαν· εἰλαπίνη, καὶ γάμοι. ἑτέρωθι δὲ, δικασίη, καὶ ἐκκλησίη. καθ' ἕτερον δὲ μέρος, ἔδυέ τις. ἐν γεωργίῳ δὲ, πενθῶν ἄλλος

prǽbuerunt regum res. At res priuatorum erant longè magis ridiculæ. Nam inter illos quidem videbam Hermodorum Epicureum, ob mille drachmas peierantem: Agathoclem Stoicum de mercede discipulum in ius vocantem: Cliniam oratorem ex Æsculapij templo phialam suffurantem. Herophilum Cynicum in fornice dormientem. Quid enim alios commemorem, qui parietes perfodiebant, litigabant, fœnerabant, reposcebant? Nam varium quoddam, & vndique mixtum erat spectaculum. *Am.* Atqui rectè facies Menippe, si ista quoque retuleris. Cõsentaneum enim est te ex his non vulgarem percepisse voluptatem. *Men.* Fieri non potest, Amice, vt ordine singula recensem, quæ vel spectare fuit difficillimum. Verùm eiusmodi ferè videbantur rerum capita, qualia refert Homerus in clypeo, vbi erant conuiuia & nuptiæ, altera ex parte iudicia, & conciones: rursum alia ex parte sacrificabat quispiam. In vicinia verò lugens aliquis cõspiciebatur. Porrò cùm in

ἐφαίνετο· καὶ ὅτε μὲν ἐς τὸν

τετικλὼ ἀποβλέψαιμι, πολεμοῦντας αὖ ἑώρων τοὺς Γέτας. ὅτε ὃ μεταβαίνω ἐπὶ τοὺς Σκύθας, πλανωμένους ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ὧδ' ἰδεῖν. μικρὸν ὑ ἐπικλίνας τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ θάτερα, τοὺς Αἰγυπτίους γεωργοῦντας ἐπέβλεπον. ὑ ὁ φοίνιξ ὃ, ἐνεπορεύετο. ὑ ὁ κίλιξ, ἐλῄστευε. καὶ ὁ λάκων, ἐμαστιγοῦτο. καὶ ὁ Ἀθηναῖος, ἐδικάζετο. ἅπαντων τούτων ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον γιγνομένων χέγον, ὥςε σοι καὶ νῦν ἐπινοεῖν ὁποῖός τις ὁ κυκεὼν ὅλος ἐφαίνετο. ὥσπερ ἂν εἴ τις παρασκευάμενος πολλοὺς χορευτὰς, μᾶλλον ὃ πολλοὺς χορούς, ἔπειτα προσάξειε τῶν ᾠδόντων ἑκάστῳ τὴν σωφδίαν ἀφέντα, ἴδιον ἆσαι μέλος. φιλοτιμουμένου ὃ ἑκάστου, καὶ τὸ ἴδιον περαίνοντος, ὑ τὸν πλησίον ὑπερκαλεῖσθαι τῇ μεγαλοφωνίᾳ προσυμνοῦντος, ἆρα ἐνδυμεῖ ἐφ' ὑμῖν Διὸς οἷα γίγνεται ἂν ἡ ᾠδή; ἔστιν. παντάπασιν ὦ Μένιππε, παγγέλοιος, καὶ ταραχώδης. Μέ. ὑ μὰ τὸν ἑταῖρε, πλὴν τοι πάντες εἰσὶν οἱ ἐπὶ γῆς χορευταί. κἀκ ταύτης τῆς ἀναρμοστίας, ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος συνέστηκεν, οὐ μόνον ἀσωδὸν φθεγγομένων

Geticam respicerem, belligerantes videbam Getas. Dein cùm ad Scythas transirem, cernebam in plaustris errantes. Paulùm autem inclinato in alteram partem oculo, spectabam agricolantes Ægyptios. Phœnix mercaturam exercebat, Cilix latrocinabatur, Lacon loris cædebatur, Athenienſis causas agebat. Quæ omnia cùm eodem tempore gererentur, cogita nunc cuiusmodi rerum confusio cerneretur. Non aliter, quàm siquis producat multos saltatores, vel potiùs multas choreas: deinde præcipiat vt omisso quisque concentu propriam canat cantionem: ac tum vnusquisque certatim canat, & peculiatem cãtum absoluat, vocisque magnitudine vicinum superare contendat: cogita tecum per Iouem, cuiusmodi futurus sit eiusmodi cantus. *Amic.* Modis omnibus, Menippe, ridiculus, & turbatus. *Men.* Atqui, Amice, hoc genus sunt omnes qui in terris choreas agunt: omnisque mortalium vita ex huiusmodi constat discrepantia: quippe qui non modò sonent absona,

ἀλλὰ καὶ ἀνομοίων τὰ σχήματα, καὶ παναντία κινουμένων, καὶ τοῦτον οὐδὲν ὑπογωμώντων, ἄχρις ἂν αὐτῶν ἕκαστον ὁ χορηγὸς ἀπελάσῃ τῆς σκιωθῆς, ὅτι ἔτι δεῖσθαι λέγων. τοιγαροῦν ἦν, ὅμοιοι πάντες ἤδη σιωπῶντες, ὅτι ἔτι τῶν συμμιγῆ ἐκείνων, καὶ ἄτακτον ᾠδὴν ἀποφθέγγοντες, ἀλλ' ἐν αὐτῷ γε ποικίλῳ, καὶ πολυειδεῖ τῷ θεάτρῳ, πάντα μὲν γελοῖα ἐπηύγαζον ἐν τοῖς γιγνόμενα. μάλιστα δ' ἐπ' ἐκείνοις ἐπῆρε μοι γελᾶν, τοῖς περὶ γῆς ὅρων ἐειζοισι, καὶ τοῖς μέγα φρονοῦσιν, ὅτι τῷ τὸ Σικυωνίων πεδίον γεωργεῖν, ἢ Μαραθῶνος ἔχειν τὰ περὶ τὴν Οἰνόην, ἢ Ἀκαρνῆσι πλέθρα κεκτῆσθαι χίλια. ἐγὼ Ἑλλάδος ὅλης, ὡς τότε μοι ἀνῳδεῖν ἐφαίνετο, δακτύλων οὔσης τὸ μέγεθος τεττάρων, καὶ λόγον οἶμαι ἢ Ἀθηνῶν πολλοστημόριον ἐν. ὥστε ἐνενόουν ἐφ' ὁπόσῳ τοῖς πλουσίοις τούτοις μέγα φρονεῖν κατελείπετο. ἡδὺ γὰρ ὁ πολυπλεθρότατος αὐτῶν, μίαν τῶν ἐπικουρείων ἀτόμων ἔδοκει μοι γεωργεῖν. ἀποβλέψας δ' ἂν καὶ ἐς τὴν Πελοπόννησον, εἶτα τὴν Κυνοσουρίαν ὑμῖν ἰδὼν, ἀνεμνήσθην περὶ ὅσου χωρίου κατ' οὐδὲν φαύλου

verũ & ornatu sint dissimili, diuersáq; moueant, neque quicquã idẽ cogitent, donec A choragus omnes è scena exigat, negans ampliùs ipsis esse opus. Hinc autẽ similes sunt omnes, quũ iã tacẽt, nec ampliùs cõfusam illã & incõpositã cantionẽ canũt. Verũ B in vario ipso & multiformi theatro ridicula erant quæ gerebãtur omnia. Præcipuè verò mihi risum mouebãt ij, qui de agrorũ finibus cõtẽdebant, quíque sibi placebãt C hoc nomine, quòd Sicyoniũ agrũ colerent: aut quòd eam Marathonis partẽ haberent, quæ est iuxta Oenoën: aut in Acarnania mille iugera possiderent. Cũ vniuersa Græcia, vt mihi tum è sublimi despectãti videbatur, quatuor digitorũ haberet spatium, Attica, ni fallor, proportione minima pars erat. Itaq; cogitabã quid esset reliquum, D quod diuitibus istis animos tolleret. Etenim is qui inter hos agri plurima iugera possidebat, vix vnam ex Epicureis atomis colere mihi videbatur. Cæterùm vbi ad Peloponnesum flexissem oculos, deinde terram Cynosuræ subiectã conspexissem, E veniebat in mentem, pro quãtula regione, quæ nihilo

Αἰγυπτίου πλατυτέρου, τοσοῦτοι ἔπεσον Ἀργείων, καὶ Λακεδαιμονίων μιᾷς ἡμέρας. Ἐγὼ μὲν εἴ τινα ἴδοιμι ὑπὲρ χρυσῷ μέγα φρονοῦντα, ὅτι δακτυλίους τε εἶχεν ὀκτὼ, καὶ φιάλας τέτταρας, πάνυ καὶ ὑπὲρ τούτῳ ἂν ἐγέλων. τὸ γὰρ Πάγγαιον ὅλον, αὐτοῖς μετάλλοις κεγχρειῶν ἦν τὸ μέγεθος. Ἐτα. ὦ μακάριε Μένιππε, τῆς παρόδου σέας. αἱ γὰρ δὴ πόλεις ἄνω Διὸς, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ, πηλίκοι διεφαίνοντο ἄνωθεν. Με. οἵμαί σε πολλάκις ἤδη μυρμήκων ἀγορὰν ἐωρακέναι. τὸν μὲν, εἰλικρινῆ, ἐνίοτε δὲ ἀζιόντας. ἑτέρους δ', ἐπανιόντας αὖθις εἰς τὴν πόλιν. καὶ ὁ μὲν τις, τὴν κόπρον ἐπιφέρει. ὁ δ', ἁρπάσας ποθὲν ἢ κυάμου λέπος, ἢ πυρῶν ἥμιτομον, δεῖ φέρων. εἰκὸς δ' εἶναι παρ' αὐτοῖς κατὰ λόγον τὸν μυρμήκων βίον, καὶ οἰκοδόμους τινὰς, καὶ δημαγωγοὺς, καὶ φρουρεῖς, καὶ μουσικοὺς, καὶ φιλοσόφους. πλὴν εἴ γε πόλεις αὐτοῖς ἀνδράσι ταῖς μυρμηκιαις μᾶλλον ἐφάνησαν, εἰ δοκεῖ μικρὸν τὸ παράδειγμα τὸ ἀνθρώπους εἰκάσαι τῇ μυρμήκων πολιτείᾳ, τὸν παλαιὸν μῦθον

esset latior lente Ægyptia, tot Argiui & Lacedæmonij vno die cecidissent. Quin etiam siquem viderem auro superbientem, quòd & octo haberet annulos, & quatuor phialas, hunc magnopere irridebam. Totum enim Pangæum, vnà cum ipsis metallis, vix erat milij magnitudine. *Amic.* O te fœlicem, Menippe, qui tam nouum spectaris spectaculum. At per Iouem, ciuitates ipsique homines, quanti videbantur ex alto? *Men.* Equidem arbitror te sæpenumero formicarum cõcionem vidisse: aliquas coactas, nonnullas exeuntes, rursum has in ciuitatem redeuntes. Atque hæc quidem fimum exportat, hęc alicunde raptam fabæ tunicam, aut dimidiatũ frumenti granum apportat. Consentaneum autem est pro ratione vitæ formicarum, esse apud illos, & ædium structores, & concionatores, & magistratus, & musicos, & philosophos. Sed ipsis cum viris vrbes formicarum nidis perfimiles videbantur. Quòd si tibi videtur humilius exemplum viros cum formicarum republica conferre, veteres Thessalorum fabulas

σπεφαι τ Θεσπαλῶν. εὑρήσεις γὰρ τὸν Μυρμιδόνας, τὸ μαχιμώτατον φῦλον, ἐκ μυρμήκων αὖθις γεγονότας. ἐπειδὴ δ' ἅπαντα ἱκανῶς ἐωρᾶτο, καὶ A κατεγέλασά μου, διασείσας ἐμαυτ', ἀνεπώμλυν δόματ' ἐς αἰγίοχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους. οὔπω γὰρ δὸν ἀνελήλυθειν, ἐς ἡ σελήνη, γυναικείαν B φωνὴν προσιεμένη, Μένιππε φησιν, ἔτως ὀναιο. διακόνησαί μοι τι πρὸς τ Δία. λέγοις ἂν ἵνα δ' ἐγώ. ῥᾳδιον γὰρ οὐδέν, ἵνα μή τι φέρειν δέῃ. πρεσβείαν ἔφη τινὰ οὐ χαλεπὴν, καὶ δέησιν ἀπένεγκαι παρ' ἐμὲ τῷ Διΐ. ἀπείρηκα γὰρ ὦ Μένιππε, πολλὰ ἀκούουσα. δεῖς οὐδὲν ἕτερόν ὅτιν D ἔρχον, ἢ τὰ μὰ πολυπραγμονεῖν, τίς εἰμι, καὶ πηλίκη. ἢ καὶ δι' ἵνα τινα αἰτίαν δίχομος, ἢ ἀμφίκυρτος γίγνομαι. ἢ εἰ μὴν, κατοικεῖσθαι τέ με φασὶν οἰδὲ, κατοπτεύειν δίκην σπιρέμαθαι τῇ θαλάσσῃ. οἰδὲ, ὅ, τι ἂν ἔκλυσε σπνοκόη, τοῦτό μοι προσάπτουσι. τὰ τελευταῖα δ', ἢ τὸ φῶς ἀυτὸ, κλοπιμαῖον τε, ἢ νόθον εἶναί φασί μοι, ἀνωθεν ἥκον παρὰ τοῦ ἡλίου. ἢ ὑ ποιοῦνται, καὶ πρὸς

specta. Reperies enim Myrmidonas, gentem bellicosissimam, viros è formicis esse natos. Posteaquam igitur omnia satis spectassem & risissem, excussi meipsum, & subuolaui. Ad reliquos diuos, Iouis altitonantis in ædes. Nondum stadium ascenderam, quum lunæ fœminea voce sonans, Menippe, inquit, ita tibi contingant quæ optas. Inserui mihi in re quapiam apud Iouem: dicas inquam, neque enim erit molestum, nisi siquid oneris sit portandum. Nuntium, inquit, haud grauem, ac petitionem meo nomine Ioui perferes. Enecor, Menippe, multa, eáque non ferenda ab istis philosophis audiens: quibus nihil est negotij, nisi vt curiosè res meas exquirant, quæ quantáque sim, & cur dimidiata fiam, & vtrinque gibbosa. Tum hi me dicũt inhabitari: illi speculi instar, supra mare suspensam esse: alij rursus id mihi attribuunt, quod quisque secum excogitarit. Postremò ipsum quoque lumen aiunt mihi, & furtiuum esse, & nothum, quòd à sole supernè proficiscatur. Neque finem faciunt, etiam cum hoc qui meus est frater,

τοῦτόν με ἀδελφὸν ὄντα μου,

συγκρῦσαι, καὶ σασπάσαι θεραμένους. ἐγὼ γὰρ ἱκανὰ ἡγοῦμαι αὐτοῖς ἅπερ ἀυτὸς εἰρήκασι τὸν λίθον, λίθον αὐτὸν εἶναι, καὶ μύδρον διάπυρον. καίτοι πόσα ἐγὼ συ- A νεπίσταμαι αὐτοῖς, ἃ πρὸ τοῦ τὴν νυκτὸ, ἀλλὰ καὶ κατάπυρα, εἰ μὴ ἡμέραν σκυθρωποὶ, καὶ ἀνδρώδεις τὸ βλέμμα, καὶ τὸ σχῆμα σεμνοὶ, καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιω- B τῶν ἀποβλεπόμενοι. κἀγὼ μὲ ταῦτα ἐρῶσα, ὅμως σιωπῶ. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι πρέπειν ἀποκαλύψαι, καὶ διαφωτίσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διατριβὰς, καὶ τὸν ἐπὶ C τῆς σκιωῆς ἐκάστου βίον. ἀλλὰ κἂν τινα ἴδω αὐτῶν μοιχεύοντα, ἢ κλέπτοντα, ἢ ἄλλο τι τολμῶντα νυκτερινώτατον, εὐθὺς ἐπισπασάμενος τὸ νέφος, D ἐνεκαλυψάμην, ἵνα μὴ δείξω τοῖς πολλοῖς γέροντας ἄνδρας, βαδὴν πώγωνι, καὶ ἀρετῇ ἐναγωνιῶντας. οἱ δ', οὐδὲν ἀνιᾶσι, διέσασπάραττόν με τῷ E λόγῳ, καὶ πάντα βόρον ὑβρίζοντες. ὥστε νὴ τὸν νύκτα, πολλάκις ἐβουλευσάμην μετοικῆσαι ὅτι πορρωτάτω, ἵν' αὐτῶν τὸν πλείονον ἀγνῶσι τὸν λέσχον. μέμνησο δὲ ταῦτά γε ἀπαγγεῖλαι τῷ Διΐ. καὶ

me committere, & factionem inter nos serere conantes. Neque enim sat erat ipsis dixisse solem ipsum esse lapidem, & massam candentem. Et tamen quàm multarum rerum illis sum conscia, quas noctu patrant turpissimas, & execrandas, cùm interdiu sint tetrico & virili aspectu, habitúque graui, & ab imperitis conspiciantur. Quæ etsi videam, fileo tamen. Neque enim decorum arbitror, retegere atque in lucem efferre nocturnas illas diatribas, & quam quisque in operto viuat vitam. Quinetiam si quem videro ipsorum adulterium committentem, aut furantem, aut aliud quid quàm maximè nocturnum audentem, continuò contracta nube tegebam, ne vulgo ostenderem viros senes, ea gerentes, quæ neque barbæ prolixæ, neque virtutis professioni essent decora. At isti nihilo minùs oratione me discerpunt, modisque omnibus contumelia afficiunt. Itaque noctem testor, mihi sæpe in mentem venisse vt quàm longissimè hinc demigrarem, quò linguam illorum curiosam effugere possem. Hæc igitur Ioui renuntiare meminetis, idq; addere, fieri nõ posse vt hoc in loco

προσδεῖναι δ' ὅτι μὴ δυνατὸν ὄντι μοι κατ' χώραν μένειν;

λιῶ μὴ τὸν φυσικοὺς ἐκείνους
ἐπτερύξῃ, καὶ τὸν διαλε-
κτικοὺς ἐπισοβήσῃ καὶ τὴν στοὰν
καταισχύνῃ, καὶ τὴν ἀκαδη-
μίαν καταφλέξῃ, καὶ παύσῃ
τὰς ἐν περιπάτῳ διατριβάς. A
οὕτω γὰρ αὖ εἰρωνίαν ἄχρηστον,
ἀσημέρωτον πρὸς ἀνθρώπων γενο-
μένην ὁρῶμεν. ἔσχε ταῦτα λιῶ δὲ
ἐγώ. καὶ ἅμα πρὸς τὸ ἀέριττες
ἕτεινον τὴν ὄπ τὸ οὐρανῶ,
ἔνθα μηδὲ οὔτε βοῶν, οὔτ' ἀν-
δρῶν φαίνετο ἔργα. μετ' ὀλίγον
γὰρ καὶ ἡ σελήνη βραχεῖά
μοι καθεωρᾶτο, καὶ τὴν γῆν B
ἤδη ἀπέκρυπτε. λαβὼν γὰρ ἡλίου
ἐνδεξίᾳ, διὰ τῶν ἀστέρων
πετόμενος, πεπαῖος ἐπλησία-
σα τῷ οὐρανῷ. καὶ τὸ μὲ
θαρρῶν, ἐδόκει μοι ὡς εἶχον συ-
δὺς, εἴσω παιέναι. ῥᾳδίως γὰρ
ὤμην διαλαθεῖν, ἅτε ἐξ ἡμι-
σείας ὢν ἀετός. τὸν δ' ἀέτον ἠ-
πιστάμην ἐκ παλαιᾶ συνήθει
τῷ Διΐ. ὕστερον δ' ἐλογισάμην
ὡς τάχιστα καταφωράσουσί με,
ζυγὸς δ' ἑτέραν πέρυγα πεπει-
κότα. ἀφίεσαν γοῦν κείνας τὸ
μὴ παραπινδυνεύειν, ἔκοπτον C
θαρσαλεῶς τὴν σύριγγα. ὡς ἀ-
κούσας δ' ὁ Ἑρμῆς, καὶ τοιῶ-
μενος σκηπτοδόμος, ἀπῄει κρ'
ταυτὴν φράσων τῷ Διΐ.

durem, nisi physicos illos comminuat: dialecticis os occludat: Stoam demoliatur: Academiam exuratquæ in Peripato habentur, diatribis finem imponat: siquidem ita mihi parabitur quies, & me quotidie metiri desinent. Fient, inquam, quæ mandas: simúlque rectà ad ipsum cœlum tendebam, Nulli vbi comparent hominum-ue, boum-ue labores. Etenim paulò pòst ipsa etiam Luna mihi pusilla videbatur: iámque terram obtegebat. Porrò relicto ad dextram sole per ipsas volans stellas, tertio die ad cœlum perueni. Ac primùm mihi vt habebam, ilico videbar ingressurus: nam rebar forè vt fallerem, quòd essem dimidia parte aquila. Porrò sciebam aquilam iam olim esse Ioui familiarem. Postea apud me perpendebam illos quamprimum deprehensuros esse me, altera vulturis ala cinctum. Quapropter optimum ratus, non temerè venire in periculum, fores pulsaui. At Mercurius postquam respôsasset, & nomen sciscitatus esset, festinato abijt, Ioui renuntiaturus. Nec multo pòst introò sum accersitus,

καὶ μετ' ὀλίγον εἰσεκλήθην

παύ δεδιὼς, καὶ τρέμων. καταλαμβάνω τε πάντας ἅμα συγκεχυμένους, καὶ αὐτοὺς ἀφροντίστους. ὑπεταράχθη γὰρ ἡσυχῇ τὸ παρὰ δόξαν μου τῆς ἐπιδημίας. καὶ ὅσον οὐδέπω πάντας ἀνθρώπους ἀφίξεσθαι προσδόκων, ἅπαντα τρόπον ἐπιφερομένους. ὁ δὲ Ζεὺς, μάλα φοβερῶς δεινόν τε καὶ τιτανῶδες εἰς ἐμὲ ἀπιδὼν, φησὶ, Τίς, πόθεν εἶς ἀθρόων, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες; ἐγὼ δ', ὡς τὸ πρῶτον ἤκουσα, μικρᾷ μὲν ἔδεισα πρὸ τοῦ δέος. εἰσῆκειν δ' ὅμως ἀχανὴς, καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλοφωνίας ἐμβεβροντημένος. χρόνῳ δ' ἐμαυτὸν ἀναλαβὼν, ἅπαντα διηγούμην σαφῶς, ἄνωθεν ἀρξάμενος, ὡς ἐπιθυμήσαιμι τὰ μετέωρα σκοπεῖν, ὡς ἦλθοιμι παρὰ τοὺς φιλοσόφους, ὡς ταῦτα λεγόντων ἀκούσαιμι, ὡς ἀπαρρήσαιμι διακωλυθεὶς ὑπὸ τῶν λόγων, εἶτα ἐξῆς τὴν ἐπίνοιαν, καὶ τὰ πτερὰ, καὶ τἆλλα πάντα, μέχρι πρὸς τὸν οὐρανόν. ἐπὶ πᾶσι δὲ προσέθηκα, τὰ ὑπὸ τῆς σελήνης ἐπισκαλεύματα. μειδιάσας δ' οὖν ὁ Ζεὺς, καὶ μικρὸν ἐπανεὶς τῶν ὀφρύων, τί ἂν λέγοις φησὶν Ωτυπέρει, καὶ Ἐφιάλτην, ὅπου καὶ

magnopere paulitans ac tremens. Offendóque Deos pariter considentes, non sine solicitudine. Nonnihil enim ipsos turbabat, nouus & inopinatus aduentus meus: & quod nunquam futurum expectabant, vt omnes homines, ad eundem modum alati aduenirent. Tum Iupiter admodum terribili vultu, toruo & Titanico me obtuens, inquit, Quisnam es, & vnde venis? vbinam vrbs tibi, quiue parentes? Quod cùm audiuissem metu propemodum sum exanimatus. Constiti tamen obstupefactus, præque vocis magnitudine attonitus. Aliquanto pòst ad me reuersus, omnia dilucidè exposui, ab ipso exorsus capite: quemadmodum cupissem sublimia illa cognoscere: & philosophos adijssem, pugnantia loquentes audissem: dictis illorũ distractus desperassem. Deinde meum inuentum, alas, reliquáque omnia, ad ipsum vsque cœlũ. Quibus addidi quæ Luna mandarat. Itaque ridens Iupiter exporrectis aliquãtum supercilijs: Quid dicas, inquit, de Oto, & Ephialto, cũ ausus sit & Menippus in

Μένιππος ἐπήλυσεν ἐς τὸν

ὑμᾶς ἀνιλθεῖν; ἀλλὰ νῦν μὲν
ἐπὶ ξενίᾳ σε καλοῦμεν. αὔριον δ'
ἔφη, περὶ ὧν ἥκεις χρηματίσαν-
τες, ἀποπεμψόμεθα. καὶ ἅμα ἐ-
ξαναστὰς, ἐβάδιζεν ἐς τὸ ἐπι-
κοώτατον τῦ οὐρανῦ. κρεὼς γὰρ
ἦν ἐπὶ τ' ζυγῶν καθέζεσθαι. με-
ταξύ τ' θεοῖσιν, ἀνέκρινέ με περὶ
τ' ἐν τῇ γῇ θεαμάτων. τὰ
θεῖα μὲν ἐκεῖνα, πόσου νῦν ὁ
πυρὸς ὅσου ὠνιος ἐπὶ τ' Ελλά-
δος, καὶ εἰ σφόδρα ὑμῶν ὁ πέρυσι
χειμὼν καθίκετο, καὶ εἰ τὰ λάχανα δεῖ πλείονος ἐπιμελείας. μετὰ δ', ἠρώτα, εἴ τις ἐπιλείπει τ' ἀπὸ Φειδίου, καὶ δι' ὃν αἰτίαν ἐλλείπουσιν Ἀθηναῖοι τὰ Διάσια τοσούτων ἐτῶν, καὶ εἰ τὸ ἀλύμπιον αὖθις ἐπιτελέσαι διανοῦνται, καὶ εἰ συνελήφθησαν οἱ τ' ἐν Δωδώνῃ νεὼν σεσυληκότες. ἐνταῦθα δὴ περὶ τούτων ἀπεκρινάμην, εἰπέ μοι Μένιππε ἔφη, περὶ δὲ ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι τίνα γνώμην ἔχουσι; τίνα ἔφην διάκονται, ἢ τὸν ζυσεβεστάτους; βασιλέα σε εἶναι πάντων θεῶν. παίζεις ἔλεγεν ἔφη. τὸ δὲ φιλόνεικον αὐτῶν, ἀκριβῶς οἶδα, καὶ μὴ λέγῃς. καὶ γάρ ποτε χρόνος, ὅτε καὶ μάντις ἐδόκουν αὐτοῖς, καὶ ἰατρὸς, καὶ πάντα ὅλως ἦν ἐγώ. μεταξὺ

cœlum ascendero. At te nunc quidem ad hospitium inuitamus. Cras, inquit, super his quorum gratia huc aduenisti, dato responso dimittemus. Simúlque surgēs, ibat ad eam cœli partem, vnde omnia facillimè exaudiebātur. Iam enim tempus erat vt votis audiendis consideret. Atq; interdum me percontabatur super his quę in terris aguntur. Ac primùm quidem illa, quanti ematur triticum in Græcia: & num superior hyems grauiter vos tetigisset: nū etiā copiosiore imbre olera egeant. Postea rogabat superesset-ne aliquis ex Phidiæ genere: & quam ob causam Athenienses Ioualia tot annos intermisissent: & an in animo habeant Olympium suum perficere. & an essent cōprehensi qui Dodonæū templū sacrilegio spoliarunt. Ad ea cū respondissem, Dic mihi, inquit, Menippe, quid de me sentiunt homines? Quid, inquā, Domine, nisi maximè pium? nimirū omniū Deorū, regem esse te. Ludis tu, inquit. Cæterū illorū cōtentionē probè noui, etsi nihil dicas. Fuit enim tēpus quū & vates videbar ipsis, & medicus: deniq; vnus eram omnia. Tum Iouis plenæ erāt & viæ om-

πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί. καὶ ἡ Δωδώνη τε, καὶ ἡ Πίσα, λαμπρὰ ἦν, καὶ περίβλεπτοι πᾶσιν ἦσαν. ὥστ' οὐ τὸ καπνὸν τῶν θυσιῶν, οὐδὲ ἀναβλέπειν μοι δυνατόν. ὅ γε δὴ ἐν Δελφοῖς μὲν Ἀπόλλων τὸ μαντεῖον κατεσκέυασατο, ἐν Περγάμῳ δὲ τὸ ἰατρεῖον ὁ Ἀσκληπιὸς, καὶ τὸ Βενδίδειον ἐγήγετο ἐν Θρᾴκῃ, καὶ τὸ Ἀνουβίδιον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἐν Ἐφέσῳ, ἐπὶ ταῦτα μὲν ἅπαντες θεοῖσι, καὶ πανηγύρεις ἀγάρσιοι, καὶ ἑκατόμβας παρεῖχον. ἐμὲ δὲ, ὥσπερ παρηβηκότα ἱκανῶς τετιμηκέναι νομίζουσιν, αὖ διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν θύσουσιν ἐν Ὀλυμπίᾳ. τοιγαροῦν ψυχροτέρους αὖ μου τοὺς βωμοὺς ἴδοις τῶν Πλάτωνος νόμων, ἢ τῶν Χρυσίππου συλλογισμῶν. τοιαῦτ' ἄττα διεξιόντες, ἀφικνούμεθα ἐς τὸ χωρίον, ἔνθα ἔδει αὐτὰ καθεζόμενον, διακῦσαι τῶν ὀπῶν. φυσεῖς δ' ἦσαν ἐξῆς τοῖς στομίοις τῶν φρεάτων ἐοικυῖαι, πώματα ἔχουσαι. καὶ πᾶς ἐκάστη βρόγος ἔκειτο χρυσοῦς. καθίσας οὖν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς πρώτης ὁ Ζεὺς, καὶ ἀφελὼν τὸ πῶμα, παρεῖχε τοῖς ὀμφαίοις ἑαυτόν. ἠύχοντο δὲ

nes, omnésque hominum conciones. Dodona etiam & Pisa splendidæ erant & celebres. Nec præ fumo sacrorum oculos mihi licebat attollere. Verùm posteaquam Apollo Delphis oraculum constituit, Æsculapius medicinæ officinam Pergami, & Bendidium in Thracia est exortum, Anubis templum in Ægypto, Dianæ apud Ephesios, ad ista concurrunt omnes, solennes conuentus celebrant, hecatombas offerunt. Mihi verò tanquam ætate confecto, abundè magnum honorem habuisse se putant, si solido quinquennio sacrificarint in Olympia. Proinde aras meas frigidiores videas, quàm sint vel Platonis leges, vel Chrysippi syllogismi. Talia confabulando, peruenimus eum in locum, vbi ad audienda vota erat consessurus. Erant autem ordine fenestræ, cuiusmodi sunt ora puteorum, habentes opercula. Iuxta vnamquamque posita erat sella aurea: quarum in prima sedens Iupiter, detracto operculo, præbebat sese precantibus. Precabantur autem ex omni vndique terra, diuersa varia-

παντοδαπὰ τῆς γῆς διάφορα,

καὶ ποικίλα. συμπαρεκύλας δὲ καὶ αὐτὸς, ἐπῆκουον ἅμα τῶν ἐυχῶν. ἦ δ' τοιαῦτα. ὦ Ζεῦ, βασιλεῦσαί μοι γένοιτο. ὦ Ζεῦ, τὰ κρόμμυά μοι φῦσαι, καὶ τὰ σκόρδα. ὦ Ζεῦ, τὸν πατέρα μοι ταχέως ἀποθανεῖν. ὁ δέ τις αὖ φαίη, εἴθε γλαυκοτερωμένην τῆς γυναικὸς. εἴθε λάθοιμι ἐπιβουλεύσας τῷ ἀδελφῷ. γένοιτο μοι νικῆσαι τὴν δίκην. στεφθῆναι τὰ ὀλύμπια. τῶν πλεόντων δέ, ὁ μὲν, βορέαν ἤυχετο ἐπιπνεῦσαι. ὁ δὲ, νότον. ὁ δὲ γεωργὸς, ἵτεϊ ὑετόν. ὁ δὲ κναφεὺς, ἥλιον. ἐπακούων δὲ ὁ Ζεὺς, καὶ τὰς εὐχὰς ἑκάστην ἀκριβῶς ἐξετάζων, ἃ πάντα ἐκαίρεῖτο. ἀλλ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δὲ ἀπένευσε. ταῖς μὲν γὰρ δικαίας τῶν εὐχῶν, ἀνεῴγετο αὖθις διὰ τοῦ στομίου, καὶ ἐπὶ τὰ δεξιὰ κατετίθει φέρων. τὰς δὲ ἀδίκους, ἀπορήκτοις αὖθις ἐπέπεμπεν ἀποφυσῶν κάτω, ἵνα μὴ δὲ πλησίον γένοιτο τοῦ οὐρανοῦ. ἐπὶ μιᾷ δή τινος εὐχῇ, καὶ ἀπορουῶντα αὐτὸν ἐθεασάμην. δύο γὰρ ἀδελφῶν τἀναντία εὐχομένων, καὶ τὰς ἴσας θυσίας ἐκατομβούντων, οὐκ εἶχεν ὁπότερῳ μᾶλλον ἐπινεύσειεν αὐτῶν. ὥστε δὴ τὸ ἐκκλησιαστὴν ἐκεῖνο ἐπιπόνως,

A

B

C

D

F

que : quæ ipse etiam audiebam auribus pariter admotis. Eáque huiusmodi erant. O Iupiter contingat mihi regnum. O Iupiter, mihi producantur allia & cepæ. O Iupiter, vtinam pater mihi breui moriatur. Alius quoque dicit: Vtinam sim hæres vxoris. Vtinam nemo sciat me struxisse fratri insidias. Contingat mihi litem vincere, Olympia coronari. Porrò nauigantium hic optabat vt flaret boreas, ille vt notus. Agricola pluuiam, fullo solem petebat. At Iupiter audiens, & singula vota diligenter expendens, non pollicebatur omnia. Verùm hoc concessit Saturnius, abnuit illud. Nam iusta vota per os feneſtræ sursum admittebat, admissa ad dextram collocabat. Verùm iniqua flatu deorsum irrita disijciebat, ne ad cœlum accedere possent. At super vno voto ambigentem vidi. Etenim duobus diuersa petentibus, paréſque victimas pollicentibus, nesciebat vtri eorum potiùs annueret. Tum itaque Academicum illud ei accidebat,

χρὰ οὐδέν τι ἀποφήναδαι δυνατὸς ὢν. ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πύρρων, ἐπεῖχεν ἔτι καὶ διεκέιτετο. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς ἐχρημάτισε ταῖς εὐχαῖς, ἐπὶ τὴν ἑξῆς μεταβαὶς θρόνον, καὶ τὴν δευτέραν θυείδα, κατακλίνας τοῖς ὄρχοις ἐχόλαζε καὶ τοὺς ὀμνύοντας. χρηματίσας δὲ καὶ τούτοις, καὶ τὸν ἐπικούρειον Ερμόδωρον ἐπιτείλας, μετακαθέζετο ἐπὶ τὴν ἑξῆς θρόνον, κλῆδόνι, καὶ φήμαις, καὶ οἰωνοῖς προσέχων. εἶτ' ἐκείθεν ἐπὶ τὴν τῶν θυσιῶν θυείδα μετῆλθε, δι' ἧς ὁ καπνὸς αἴρων, ἀπήγγελλε τῷ Διὶ τὸ θύοντος ἑκάστου τοὔνομα. ἀποστὰς δὲ τούτων, προσέταττε τοῖς ἀνέμοις, καὶ τίνας ὥρας, ἃ δεῖ ποιεῖν. τήμερον παρὰ Σκύθαις, ὑέτιον. παρὰ Λίβυσιν, ἀστραπήτιον. παρ' Ελλησιν, νιφέτιον. σὺ δὲ βορέα, πνεῦσον ἐν Λυδίᾳ. σὺ δὲ ὁ νότος, ἡσυχίαν ἄγε. ὁ δὲ ζέφυρος, τὸν Ἀδρίαν διακυμαινέτω, καὶ τῆς χαλάζης ὅσον μέδιμνοι χίλιοι διασκεδαδήτωσαν κατὰ Καππαδοκίας. ἀπάντων δὲ ἤδη κεκοσμημένων, ἀπῆμεν ἐς τὸ συμπόσιον. δείπνου γὰρ ἤδη καιρὸς ἦν. καὶ με ὁ Ερμῆς παραλαβὼν, κατέκλινε παρὰ τὸν Πᾶνα

vt nihil ſtatuere poſſet. Verùm Pyrrhonis in morem ſuſpenſus hærebat, & conſiderabat ampliùs. Porrò vbi precantibus ſatis reſpondiſſet, ad proximam digreſſus ſellam, & ad ſecundam feneſtram, iuramentis & iurantibus audiendis vacabat. Quibus cùm reſpondiſſet, & Epicureum Hermodorum contriuiſſet, ad proximam ſellam ſeſe tranſtulit, diuinationibus, rumoribus, & augurijs attentionem adhibiturus. Hinc ad ſacrificiorum feneſtram tranſijt, per quam fumus aſcendens, denuntiabat Ioui nomen vniuſcuiuſque qui rem diuinam faceret. His relictis, ventis & horis mandabat quæ facere deberent. Hodie apud Scythas pluito, apud Libyes fulgurato, apud Græcos ningito. Tu boreas in Lydia ſpirato, tu note quieſce, zephyrus in Adria tempeſtatem concitet: mille grandinis modij ſuper Cappadocia diſpergantur. Tandem omnibus ferme ordinatis, eum in locum iuimus vbi compotant Dij, quia cœnandi iam erat tempus. Me arreptum Mercurius iuſſit accumbere iuxta Panem

καὶ τὸν Κορύβαντας, καὶ τὸν Ἄττιν, καὶ τὸ Σαβάζιον, τοὺς μετοίκους τούτους, καὶ ἀμφιβόλους θεούς. καὶ ἄρτον μὲν ἡ Δημήτηρ παρῆγε, καὶ ὁ Διόνυσος οἶνον, καὶ ὁ Ἡρακλῆς κρέα, καὶ μύρτα ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ὁ Ποσειδῶν μαλίδας. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀμβροσίας ἠρέμα, καὶ τὸ νέκταρος παρεγευόμην. ὁ γὰρ βέλτιστος Γανυμήδης, ἅτε φιλανθρωπίας, εἴ ποτε ἴδοι με ἀποβλέποντά ποι τὸν Δία, κοτύλιόν μοι, ἢν, καὶ δύο τὸ νέκταρος ἐνέχει μοι φέρων. οἱ δὲ θεοὶ, ὡς Ὅμηρός που λέγει, καὶ αὐτὸς οἶμαι κἀγὼ ἐπεὶ τάχιστα τεθέαμαι, οὔτε σῖτον ἔδουσιν, οὔτε πίνουσιν αἴθοπα οἶνον, ἀλλὰ τὴν ἀμβροσίαν παρατίθενται, καὶ τὸ νέκταρος μεθύουσιν. μᾶλιστα δὲ ἥδονται, ὅταν τύμβροι τῶν θυσιῶν κατίωσιν αὐτῇ κνίσῃ ἀνειλιγμένων. καὶ τὸ αἷμα δὲ τῶν ἱερείων, ὃ τοῖς βωμοῖς οἱ θύοντες περιχέουσιν. ἐν δὲ τῷ δείπνῳ, ὅτε Ἀπόλλων ἐκιθάριζεν, καὶ ὁ Σειληνὸς, κόρδακα ὠρχήσατο, καὶ αἱ Μοῦσαι ἀνεκάπτοντο, τῆς τε Ἡσιόδου Θεογονίας ἦσαν ἡμῖν, καὶ τὴν πρώτην ᾠδὴν τῶν ὕμνων τοῦ Πινδάρου. κἀπειδὴ κόρος ἦν, ἀνεπαυόμεθα ὡς εἶχεν ἕκαστος, ἱκανῶς κατεβεβρεγμένοι.

Corybantas, Attin, & Sabazium, inquilinos istos & ancipites Deos. Interea panem exhibebat Ceres, Bacchus vinum, Hercules carnes, myrtum Venus, Neptunus mænidas: simul etiã ambrosiam & nectar furtim degustabam. Nam optimus ille Ganymedes, quæ eius erat humanitas, siquando Iouem oculos aliquò conuertentem conspexisset, nectaris cyathum vnum, aliquando duos mihi infundebat. Dij autem, vt alicubi Homerus dicit, quinetiam ego, vt qui illud ibi sim conspicatus, neque frumentum edunt, neque nigrantia vina potant, sed ambrosiam apponunt, & nectare inebriantur. Præcipuè verò gaudent vesci sacrificiorum fumo cum ipso nidore subuecto: & sanguine victimarum, quem sacrificantes aris infundunt. Cæterùm inter cœnandum Apollo cithara canebat, Silenus cordacem saltabat, stantes Musæ & Hesiodi Theogonias, & primã hymnorum Pindari odam nobis canebant. Deinde saturi requieuimus, ita vt se quisq; habebat, potu satis vuidi.

ἄλλοι μὲν ῥα θεοί τε, καὶ αἰὲν ἐόντες
ἱπποκορυστὴ εὗδον παννυχίοι.
ἐμὲ δ' οὐκ εἶχε ὑπνος ἀμύμων.

ἀναλογιζόμενος γὰρ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, μάλλον δὲ ἐκεῖνα, πῶς ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ὁ Ἀπόλλων οὐ φύει πώγωνα, ἢ πῶς γίνεται νὺξ ἐν οὐρανῷ, τὸ ἡλίου παρεῖντος ἀεὶ, καὶ πιωευωχουμένου. τότε μὲν οὖν μικρόν τι κατεβαρθην. ἕωθεν δὲ διαναστὰς ὁ Ζεὺς, προσέταττε κηρύττειν ἐκκλησίαν. καπειδὴ παρῆσαν ἅπαντες, ἤρχετο λέγειν. τὴν μὲν αἰτίαν τῆ ξυναγαγεῖν ὑμᾶς, ὁ ξεῖνος οὗτος ξένος παρέσχηται. πάλαι δὲ βουλόμενος ὑμῖν κοινώσασθαι περὶ τῶν φιλοσόφων, μάλιστά γε ὑπὸ τῆς σελήνης. καὶ ὧν ἐκείνη μέμφεται προσβαπεὶς, ἔγνων μικρὸν ἐπὶ πλεῖον παρατεῖναι τὴν διάσκεψιν. γένος γάρ τι ἀνθρώπων ἐστὶν, οὐ πρὸ πολλοῦ τῷ βίῳ ἐπιπολάζον, ἀργὸν, φιλόγυμνον, κενόδοξον, ὀξύχολον, ὑπολιχνον, ὑπομωρον, τετυφωμένον, ὕβρεως ἀνάπλεων. καὶ ἵνα καθ' Ὅμηρον εἴπω, ἐπίκοσμον ἄχθος ἀρούρης. οὗτοι τοίνυν εἰς συσήματα διαιρεθέντες, καὶ διαφόροις λόγων λαβυρίνθοις ἐπινοήσαντες, οἱ μὲν, στωϊκοὶ ὠνομάκασιν.

At reliqui noctem, diuíque hominésque per omnem
Dormiuêre, vnum me non sopor altus habebat. Nam
animo versabam cùm alia permulta, tum illa præcipuè: quî fiat vt tanto tempore barba non nascatur Apollini, aut quî sit nox in cœlo, cùm sol semper adsit, & vnà conuiuium agitet. Ac tumquidem obdormiui paululum. Mane verò excitatus Iupiter, iussit indici concionem. Et cùm omnes conuenissent, sic fari cœpit. Vti vos conuocarem, in causa fuit hospes hic, quj heri aduenit. Verùm cùm alioqui iam olim mihi fuerit animus vobiscum communicandi de philosophis. Maximè verò à luna, hísque de quibus illa conqueritur commotus, statui haud diutius consultationem prorogare. Est enim hominum genus, quod non ita pridem in vita extare cœpit, iners, contentiosum, gloriæ auidum, iracundum, gulosum, stultum, fastuosum, contumeliosum: & vt Homeri verbis dicam, Telluris inutile pondus. Isti igitur in sectas diuisi, ac varijs rationum labyrinthis excogitatis alij sese Stoicos appellant,

epul-
quam
imo-

οἱ δ', ἀκαδημαϊκοὺς. οἱδὲ, ἐπικουρείους. οἱ δ', περιπατητικούς. καὶ ἄλλα πολλῷ γελοιότερα τούτων. ἔπειτα δ', ὄνομα σεμνὸν ἡ ἀρετὴν περιθέμενοι, καὶ τὰς ὀφρῦς ἐπάραντες, καὶ πώγωνας ἐπασπασάμενοι, περιέρχονται ἐπὶ πολὺ χιμάτιον, κατάπυγα ἤδη περισέλλοντες, ἐοικότες μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἐκείνοις ὑποκριτῆς, ὧν ἢν ἀφέλῃς τὰ προσωπεῖα, καὶ τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην στολὴν, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι γελοῖον, ἀνθρώπιον ἐπὶ δεκαχμῶν ἐς τὸν ἀγῶνα μεμισθωμένον. τοιοῦτοι δ' ὄντες, ἀνθρώπων μὲν ἁπάντων καταφρονοῦσι. περὶ θεῶν δ', ἀλλόκοτα διεξέρχονται. καὶ σωφρονοῦντες ἐνεξαπατῶσι μειράκια, πολὺ τὸ πολυθρύλλητον ἀρετὴν τραγῳδοῦσι, καὶ τοὺς τῶ λόγων ἀποείας ἐκδιδάσκουσι. καὶ προὶς μὲν τοὺς μαθητὰς, καρτερίαν ἀεὶ, καὶ σωφροσύνην ἐπαινοῦσι, καὶ πλοῦτε, καὶ ἡδονῆς καταφρονοῦσι. μόνοι δ' καθ' ἑαυτοὺς γενόμενοι, τί ἂν λέγοι τις, ὅσα μὲ ἐδίεσιν, ὅσα δ', ἀφροδισιάζουσιν, ὅπως δ' πλεονεκτοῦσι τῶν ὀβολῶν τὸ ῥυπόν. τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μηδὲν αὐτοὶ μήτε κοινὸν, μήτε ἴδιον

alij Academicos, alij Epicureos, alij Peripateticos, alijs item vocabulis, his multò magis ridiculis. Deinde cùm illud virtutis nomen venerandum induerint, A tum adductis in altum supercilijs, promissáq; barba, fucato habitu obambulant, detestandos mores secum circunferentes, simillimi iftis tragœdiarum actoribus: B quibus si personas, stolámq; illam auro sparsam detraxeris, reliquum est ridiculum, nempe homunculus septem denarijs ad agonem conductus. Atqui huiusmodi cùm sint, omnes quidem homines aspernantur: de Dijs verò absurda prædicant: coactisque adolescentulis deceptu facilibus, nobilem illam virtutem ostentant, & D verborum ambiguitates docent: atque apud discipulos temperãtiam semper ac modestiam laudant, opes & voluptatem respuunt. Cæterũ quum soli apud se sunt, E quid attinet dicere, quantum comedant, quantum Veneri indulgeant, vt sordes obolorum oblingant? Et hoc omnium est grauissimum, quod cùm ipsi nihil agant, neque publicum,

ὀπτελεῦντες, ἀλλ' ἀχρεῖοι, καὶ περιττοὶ καθεζῶντες, ὅτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναείθμιοι, ἢ ἐπὶ βελῆ, ὅμως τῶν ἄλλων καταγελῶσι· καὶ λόγοις πικροῖς συμφορήσαντες, καὶ λοιδορίας τινὰς ἐμμελετήκοτες, ὀπτιμῶσι, καὶ λοιδοροῦσι τοῖς πλησίον. καὶ οὗτος αὐτῶν τὰ πρῶτα φέρεσθαι δοκεῖ, ὃς ἂν μεγαλοφωνότατός τε ᾖ, καὶ ἰταμώτατος, καὶ πρὸς ταῖς βλασφημίαις θρασύτατος. κἀκεῖνος ἢ διατεινόμενον αὐτῶν, καὶ βοῶντα, καὶ καταγελῶντα τῶν ἄλλων, ἰδὼν ἔρη. σὺ δὴ τί φρονῶν τυγχάνεις; ἢ τί φῶμεν πρὸς θεῶν σε πρὸς τὸν βίον συντελεῖν; φαίη ἄν, εἰ τὰ δίκαια, καὶ ἀληθῆ θέλοι λέγειν. ὅτι πλεῖν μοι, ἢ γεωργεῖν, ἢ στρατεύεσθαι, ἢ τινα τέχνην μετέναι, περιττὸν εἶναί μοι δοκεῖ. κέκραγα δή, καὶ ἀυχμῶ, καὶ ψυχρολουτῶ, καὶ αὐτοδόητος τὸν χειμῶνος περιέρχομαι. καὶ ὥσπερ ὁ Μῶμος, τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων γιγνόμενα, δυσκολαίνω. καὶ εἰ μή τις ὠφώνησε τῶν πλουσίων πολυτελῶς, ἢ ἑταίρων ἔχει, τοῦτο πολυπραγμονῶ, καὶ ἀγανακτῶ. εἰ δὲ τῶν φίλων τις, ἢ ἑταίρων καταλέγεται γοᾶν ὑπουσίας τε, καὶ θεραπείας δεόμενος,

neque priuatum, sed inutiles & superuacanei desideant, nusquam in consilijs nusquam numerentur in armis, alios tamen accusant: congestisque dictis amarulentis, & excogitatis conuitijs, obiurgant, & proximis conuitiantur. Et hic inter eos primas partes ferre videtur, qui sit clamosissimus, impudentissimus, & ad maledicendum audaciissimus. Quòd si hunc vehementer clamantem, aliósque incusantem roges: Tu verò quid facis? aut quid per Deos dicemus te ad vitam conferre? Respondebit, si modò recta, veráque fateri volet: Nauigare, aut agros colere, aut militare, aut attem aliquam aggredi, superuacaneum mihi videtur. Verùm clamo, squaleo, frigida lauo, & sine soleis hyeme obambulo: ac veluti Momus ille, quæ ab alijs geruntur, calumnior. Aut siquis diuitum sumptuosiùs obsonarit, aut amicam habeat, id exquiro, & indignor. Quòd si amicorum, aut sodalium quispiam morbo decumbat, curáque & obsequio egeat,

ἀγνοῶ. τοιαῦτα μὲν ὄζιν ἡμῖν ὦ θεοὶ ταῦτα τὰ θρέμματα. οἱ δὲ δὴ ὀπκούρφοι αὐτῶν λεγόμενοι, μάλα δὴ κ) ὑβρισταί εἰσι, καὶ ἡμετέρων ἡμῶν καθάπτονται, μήτε ὀπμελεῖδς τ' ἀνθρωπίνων λέγοντες τὸν θεοὺς, μήτε ὅλως τὰ γιγνόμενα ὀπσκοπεῖν. ὥστε ὥρα ὑμῖν λογίζεδαι. διόπ ἰὼ ἅπαξ οὕτοι σωφρονίσατε τὸν βίον ἀνωνδῶσιν, οὐ μετρίως πεινήσετε. τίς γὰρ ἂν ἔτι δύσειεν ὑμῖν, σλέον οὐδὲν ἕξειν σφσδόκων; ἀ μὲν γὰρ ἡ σελλήνη αἰτᾶται, πάντες ἠκούσατε τὸ ξένου χθὲς διηρωτῶμου. σφὸς ταῦτα, βσλεύεδε, ἃ καὶ τοῖς ἀνθρώποις χρήσιτ' ἂν ὠφελιμώτατα, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέσατα. εἰπόντος ταῦτα τοῦ Διὸς, ἡ ἐκκλησία διετεθρύλλητο. καὶ ἐυθὺς ἐβόων ἅπαντες, κερματίσσον, κατάρλεξον, ὀπτερόφον, ἐς τὸ βάραθρον, ἐς τὸν τάρταρον, ὡς τοὺς γίγαντας. ἡσυχίαν ἦ ὁ Ζεὺς αὖθις παραγγείλας, ἔσκ τοῦτα ὡς βούλεδε ἔφη. καὶ πάντες ὀπτερόφονται αὐτῇ διαλεκτικῇ. σλὴν τό γε νῦν εἶναι, οὐ θέμις κολαδῶσί τινα. ἱερομηνία γάρ ὄζιν ὡς ἴσε, μηνῶν τούτων τεσσάρων. κ) ἤδη τὴν ἐκεχειρίαν ἐπαγγελάμενοι,

id ignoro. Huiusmodi alumnos habemus ô Dij. Iam verò qui ex his vocantur Epicurei, sunt & valdè contumelioſi, & nos non mediocriter lædunt, affirmantes neque curæ Dijs esse res mortalium, neque omnino quæ agantur, considerari. Quapropter tempus est vt de his consultemus. Nam si semel hoc persuaserint ijs qui sunt in viuis, non mediocriter furietis. Quis enim posthac vobis rem diuinam faciat, cùm nihil inde expectet emolumenti? Nam de quibus hos accuſet Luna, omnes audistis heri narrantem hoſpitem. Super his consultate, quæ sint hominibus vtiliſſima, vobíſque tutiſſima. Cùm hæc dixisset Iupiter, frequens adfremebat concio: mox clamarunt omnes, effulmina, exure, cõminue: in barathrum, in tartarum, vt gigantes. At Iupiter rursum indicto silentio, fient ista, inquit, vt vultis. Omnes ipsa cum dialectica comminuentur. Quanquam in præsentia fas non est punire quẽquam. Est enim Hieromenia, sicuti nostis, quatuor hos menses: iãque inducias promulgaui.

τὴν ἐκεχειρίαν ἐπαγγελάμενοι,

ἐς νέωτα οὖν ἀρχομένῳ ἦρος, καὶ οἱ κακοὶ κακῶς ἀπολοῦνται τῷ περιβαλέῳ κεραυνῷ. ἦ, καὶ ἀνένευσεν ἐπ' ὀφρύσι νεύσε Κρονίων. περὶ δὲ Μενίππου, ταῦτα ἔφη μοι δοκεῖ. περιαιρεθέντα αὐτὸν τὰ πλεῖστα, ἵνα μὴ καὶ αὖθις ἔλθῃ ποτὲ, νῦν τὸ Ἑρμῆ ἐς τὴν γῆν καταπεμφθῆναι ἡμέρων. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα εἰπὼν, διέλυσε τὸ σύλλογον. ἐμὲ δὲ ὁ Κυλλήνιος τῇ δεξιᾷ ὦτος ἀποκρεμάσας, περὶ ἑτέραν χεῖρα κατέθηκε φέρων ἐς τὸ Κεραμεικόν. Ἅπαντα ἀκήκοας, ἅπαντα δὲ ἑτοίμα τὰ ἐξ οὐρανοῦ. ἄπειμι τοίνυν καὶ τοῖς ἐν τῇ Ποικίλῃ περιπατοῦσι τῶν φιλοσόφων, αὐτὰ ταῦτα εὐαγγελιούμενος.

Quare proximo anno, ineunte vere mali malè perdentur formidando fulmine. Sic ait, atque supercilijs pater annuit atris. Cæterùm de Menippo, hæc mihi videntur, inquit: vt ademptis illi alis, nequando denuo redeat, à Mercurio deferatur hodie in terram. Hæc locutus dimisit cœtum. Me verò Cyllenius dextra aure suspensum, heri sub vesperam in Ceramico deposuit. Audiuisti omnia, omnia inquam amice, quæ è cœlo mecum adfero. Quocirca iam abeo eadem hæc renuntiaturus philosophis in Pœcila inambulantibus.

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ, Η ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ.

BIS ACCVSATVS, SEV FORA.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus contra Philosophos nominatim institutus Fora vocatur. Etenim introducitur Ebrietas litem Academiæ intendens ob dimotum à se Polemonem, Stoa Voluptati, quòd Dionysius Heracliensis à se ad Epicureos transfugisset, Virtus Mollitiei, quòd Aristippus neglecta Socratis doctrina quam hauserat, à se ad Voluptatem, quam finem bonorum asserebat, transuolasset. Mensaria Diogeni Cynico, quòd se relicta philosophari cœpisset. Pictoriæ Pyrrhoni, eadem de causa. Denique Rhetorica & Dialogus Luciano: illa, quòd ad Dialogum sese qua multum nobilitatus fuerat,

deserta transfuisset. Athic, quòd relicto veteri suo charactere; ioco-sa argumenta contra Platonis exemplum tractaret. Cæterùm videtur author duo ostendere voluisse. Vnum, quàm malùm à principijs plerique ad professionem Philosophiæ prosilierint, cùm Polemon ex ebrioso Academicus, Diogenes ex impostore Cynicus euaserit: quàm viles etiam homines ad philosophandum se contulerint. Alterum suorum studiorum & instituti rationem: quod & in Prometheo fecit.

Λλ' ὀπτεύειν ὁπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς ἐυδαιμονίαν φασὶν εἶναι τοῖς θεοῖς. εἰ γοῦν ἤδεσαν ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἔνεκα πάσχομεν, ἐκ ἂν ἡμᾶς τὸ νέκταρος, ἢ τ' ἀμβροσίας ἐμακάριζον, Ομήρῳ πιστεύοντες ἀνδρὶ τυφλῷ, καὶ γόητι, μάκαρας καλοῦντι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ δημιουργῷ, ὃς οὐδὲ τὰ ἐν τῇ γῇ καθορᾶν ἐθέλει. αὐτίκα γέ τοι ὁ μὲν ἥλιος οὑτοσὶ ζευξάμενος τὸ ἅρμα, παννύχιος τ' οὐρανὸν περιπολεῖ, πῦρ ἐνδεδυκὼς, καὶ τ' ἀκτῖνας ἀποσείλβων, οὐδὲ ὅσον κνήσασθαι τὸ οὖς φασι, χρόνου ἄγων. ἢν γάρ τι καὶ ὀλίγον ἐπῤῥαθυμήσας λάθῃ, ἀφνιάσαντες οἱ ἵπποι, καὶ τῆς ὁδοῦ παρεξαποθέοντες, κατέφλεξαν τὰ πάντα. ἡ σελήνη δ', ἔγρυπνος καὶ αὐτὴ περιέρχεται,

Τ malè pereãt quicunq; philosophorum apud solos Deos fœlicitatem esse dicunt. Nam si nossent, quàm multa nos hominum causã patiamur, haudquaquã nos ob nectar, aut ambrosiam beatos prædicarent, Homero videlicet credentes homini cæco & præstigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis geruntur, exponenti: cùm ipse ne illa quidem quæ in terris fiunt, aspicere potuerit. Primùm quidem Sol hic iuncto curru, totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & radijs resplendens, ne tantum quidem otij habens, quantum ad scalpendam aurem, ceu dici solet, sufficiat. Nam si vel paululum cessaret imprudens, contumaces equi, à via deflectentes, omnia incenderent. Luna autẽ insomnis & ipsa circumit,

lun-

φαίνουσι τοῖς κωμάζουσι, καὶ τοῖς ἀφεὶ ἀπὸ τῶν δείπνων ἐπανιοῦσι. ὁ Ἀπόλλων τε αὖ, πολυπράγμονα τὴν τέχνην ἐπανελόμενος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκκεκώφωται πρὸς τῶν ἐνοχλούντων κατὰ χρείαν τῆς μαντικῆς. καὶ ἄρτι μὲν, αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀναχωρῆσαι εἶναι. μετ' ὀλίγον δ', εἰς Κολοφῶνα δεῖ. κἀκεῖθεν, εἰς Ξάνθον μεταβαίνει. καὶ δεσμαῖος αὖθις εἰς τὴν Κλάρον. εἶτα εἰς Δῆλον, ἢ εἰς Βραγχίδας. καὶ ὅλως, ἔνθα ἂν ἡ θεσπιῳδὸς πίῃ τὸ ἱερὸν νᾶμα τοῦ, καὶ μασησαμένη τῆς δάφνης, καὶ τὸ τρίποδα διασεισαμένη, κελεύῃ παρεῖναι, ἀσμενον χρὴ αὐτίκα μάλα παρεῖναι τὸν χρησμοὺς, ἢ οἴχεσθαι οἱ τὴν δόξαν ἡ τέχνης. ἐῶ γὰρ λέγειν ὁπόσοι ἐπὶ πείρᾳ τῆς μαντικῆς ἐπιτεχῶσιν αὐτῷ ἀργύρια χρέα, καὶ χελώνας ἐς τὸ αὐτὸ ἕψοντες. ὥστε εἰ μὴ τὴν ῥῖνα ὀξὺς ἦν, καὶ ἀπῆλθεν αὐτῷ ὁ Λυδὸς καταγελάσας. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς, ἰᾶτο τῶν νοσούντων ἐνοχλούμενος, ὀρῇ τε δεινὰ στυγανὰ τε ἀνθρώπων, ἐπ' ἀλλοτρίοις τε συμφοραῖς, ἰδίας καρπεῖται λύπας. τί γὰρ

lumen exhibent ijs qui comessationibus indulgent, quique præter tempus à cœnis domum redeunt. Quinetiam Apollo negotiosam artem exercens, parum abest quin obsurdescat auribus, adeò importuni sunt qui oracula efflagitant. Ac nunc quidem illi in Delphis esse necesse est: paulò A post Colophonem cursu petit: inde & Xanthum transit: postea Clarum currendo contendis: deinde Delum, aut Branchidas. Denique quocunque vates sacrum laticem pota, commanducata lauro, & tripode concusso, venire iubet, impigrum protinus assistere B oportet, oracula connectentem, aut alioqui artis gloria ipsi intercideret. Omitto dicere quàm multa experiendæ artis & vaticiniorum causa machinentur ipsi, quum agninas carnes, testudinésque in eodem vase coquunt: adeò vt nisi æri C odoratu valeret, eo deriso Lydus ille abijsset. Nam & Æsculapius cùm ab ægrotantibus vexetur, & tuetur graue, & tractat iniucunda, alienísque ex malis proprias sibi contrahit molestias. Quid

αὖ, εἰ τοὺς ἀνέμους φυτουργοῦντας λέγοιμι, καὶ παραπέμποντας τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς λιμνῶσιν ὑπηνέοντας; ἢ τὸ ὕπνου ἐπὶ πάντας ποιοῦμαι; ἢ τὸν ὄνειρον μὴ τῷ ὕπνου διαυκτερεύοντα, καὶ ὑποφητεύοντα αὐτῷ; πάντα γὰρ ταῦτα ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ ποιοῦσι, καὶ παρὸς τὸ ἐπὶ τῆς γῆς βίον ἐκάστοις συντελοῦσι. καίτοι τὰ μὲν τῶν ἄλλων, μέτρια. ἐγὼ δ' αὐτὸς ὁ πάντων βασιλεὺς, καὶ πατὴρ, ὅσας μὲν ἀνδρίας ἀνέχομαι, ὅσα δὲ πράγματα ἔχω περὶ τοῦ σώματος φροντίδας διηρημένος; ᾧ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ἡμῶν συμπαραπέμποισι τῆς ἀρχῆς, ὡς μὴ βλακεύωσιν ἐπ' αὐτοῖς. ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυρία ἅπτα πρόσεστιν, καὶ χρὴ οὐ γὰρ μόνον τὰ κεφάλαια ταῦτα τῆς διοικήσεως, ὑετὸν, καὶ χαλάζας, καὶ πνεύματα, καὶ ἀστραπὰς αὐτὸς οἰκονομήσας μόνος, καὶ διατάξας, πέπαυμαι τῶν ἐπὶ μέρους φροντίδων ἀπηλλαγμένος, ἀλλά με δεῖ καὶ ταῦτα μὴ ποιεῖν, ἀποβλέπειν δὲ καὶ τὰ

si ventos dicam, qui plantas fouent, nauigia deducunt, & frumenta ventilantibus affiant? Aut somnum qui ad omnes deuolat? aut insomnium quod cum somno pernoctat, eiúsque velut interpretem se gerit? Omnia enim hæc, quæ ipsorum est humanitas, operantur Dij, & ad vitam in terris agendam vnicuique cõtribunt. At mediocria quidem sunt cæterorum negotia. Ego verò ipse, omnium ille rex, ac pater, quàm multas molestias sustineo? quàm multa negotia habeo, tot tantísque curis distractus? Cui primùm quidem necesse est, cæterorum Deorum opera inspicere, quicunque aliquid in administrando imperio nobiscum agunt, ne ad res obeundas torpescant: deinde innumerabilia mihi sunt agenda, quæ vix præ tenuitate assequi queam. Non enim solùm generalibus illis meæ administrationis, pluuijs videlicet, grãdinibus, ventis, & fulguribus administratis, ceu curarum parte subleuato, quiescere mihi licet: sed oportet me & hæc facere, & eodem tempore vndique aspicere,

αὐτὸν χρόνον ἅπαντα χόσε,

καὶ πάντα ἐπισκοπεῖν, ὥσπερ
τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βυκόλον,
τοὺς κλέπτοντας, τοὺς ἐπορ-
κοῦντας, τοὺς θύοντας. εἴ τις ἔ-
πτεισε. πόθεν ἡ κνίσσα, ἢ ὁ κα- A
πνὸς ἀέρχεται. τίς νοσῶν, ἢ
πολέων ἐκάλεσε. καὶ τὸ πάντων
ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἕνα καιρὸν
ἔν τε Ὀλυμπίᾳ τῇ ἑκατόμβῃ
παρεῖναι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι B
τοὺς πολεμοῦντας ἐπισκοπεῖν,
καὶ ἐν Γέταις χαλαζᾶν,
καὶ ἐν Αἰθίοψιν ὑνωχεῖσθαι.
τὸ δὲ μεμψίμοιρον, οὐδὲ οὕ-
τω διαφυγεῖν ῥᾴδιον, ἀλλὰ
πολλάκις, οἱ μὲν ἄλλοι θεοί τε, C
καὶ ἀέρες ἐπικοιμῶνται, ἕυδουσι
παμύχιοι. ὁ Δία δὲ ἐμέ, οὐκ
ἔχει ὑπνος ὕπνος. εἰ γάρ που
καὶ μικρὸν ἐπινυστάξομεν, ἀλλ-
ὴν ὑὺς ὁ Ἐπίκουρος, ἀ-
φροντίστους ἡμᾶς ἀποφαίνων
τῶν ἐπὶ γῆς πραγμάτων, καὶ
ὃ κίνδυνος οὐκ ὑποταφέ- D
γυντος, εἰ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι
πιστεύσουσιν αὐτῷ. ἀλλ' ἀσεφά-
ντοις μὲν ἡμῖν οἱ ναοὶ ἔσονται,
ἀκρίθυτοι δὲ αἱ ἀγυιαὶ, ἄπυρ-
βοι δὲ οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ
οἱ βωμοί. καὶ ὅλως, ἄθυτα, καὶ
ἀκαλλιέρητα, καὶ ὁ λιμὸς πο-
λιός. τοιγαροῦν, ὥσπερ οἱ κυβερ- E
νῆται, ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ τῆ

omniáque contemplari: non
secus ac illum in Nemea bu-
bulcum, furantes, peierãtes,
sacrificantes, siquis libauit,
vnde nidor ac fumus ascen-
dat: quis ægrotans, aut na-
uigans inuocarit. Quódque
omnium est operosissimum,
vno eodémque tempore in
Olympia hecatombæ inter-
esse, in Babylone belligeran-
tes intueri, apud Getas grã-
dinare, apud Æthiopas coniuari. At ne sic quidem que-
relas euitare facile est: sed
sæpenumero, cæteríque Dij,
& homines galeati, totam
noctem dormiunt: me verò
Iouem placidus sopor haud
tenet vnquam. Si enim vel
paululum nictauerimus, ve-
rax ilico Epicurus iste est,
qui nulla prouidentia, quæ
in terris geruntur, prospi-
cere nos affirmat. Atque
hoc periculum haudquaquã
contemnendum, si homines
hæc dicenti credant. Sed
templa coronis carebunt,
sine nidore erunt plateæ,
sine libamentis crateres, fri-
gidæque passim aræ, denique
sine sacrificijs, at victimis
omnia, multáque fames fu-
tura. Proindè veluti nauium
gubernatores, sublimis solus
in puppi stare soleo, clauum

ἔχων ὁ τῶν χρεῶν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ὑπβάττει, μεθύουσι. καὶ εἰ τύχοι, ἐγκαθεύδουσιν. ἐγὼ δ', ἀγρυπνος, καὶ ἄσιτος ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνίζω κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, μόνῳ τῷ δεσπότης εἶναι δοκεῖν τετιμημένος. ὥστε ἥδιστ' ἂν ἐροίμην τὸν φιλόσοφους, οἳ μόνους τοὺς θεοὺς ὑμνοῦσι μακαρίζουσι, ποτὲ καὶ χαλάζειν ἡμᾶς τῷ νέκταρι, καὶ τῇ ἀμβροσίᾳ νομίζουσι. μυρία ὅσα ἔχοντας πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ὑπὲρ ἀσχολίας, τοσαύτας ἑώλους δίκης φυλάττομεν ἀποκειμένας, ὑπ' ἐνιαυτῶν ἤδη καὶ ἀρχαίων διεφθαρμένας. καὶ μάλιστα ὁπόταν τοῖς σοφισταῖς, καὶ τέχναις πρὸς ἀνθρώπους τινὰς συνιῶσι, παῦ παλαιὰς ὄντας ἁπάντων. οἱ δὲ, κεκράγασιν ἁπανταχόθεν, καὶ ἀγανακτοῦσι; καὶ τῶν δίκων ὑπβοῶνται, καὶ τῆς βραδυτῆτος αἰτιῶνται, ἀγνοοῦντες ὡς ὐκ ὀλιγωρίᾳ ταῖς κείσεις ὑπερημέρους συνέβη γενέσθαι, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς εὐδαιμονίας, ἣ πωλεῖναι ἡμᾶς ὑπολαμβάνουσι. τοῦτο γὰρ τὴν ἀσχολίαν καλοῦσι. Ερ. καὶ τοῦτος ὦ Ζεῦ, πολλὰ τοιαῦτα

præ manibus habens: vectores autem alij inebriantur, & si fors ita ferat, indormiunt. Ego verò insomnis ac ieiunus pro omnibus animo & mente sum solicitus, eo nomine tantùm honoratus, quòd videor esse dominus. Quare lubeter philosophos istos interrogarim, qui solos Deos beatos prædicant: quando tandem & nectari vacare nos, & ambrosiæ putarent, adeò innumeris implicatos negotijs. Eccè enim præ continuis occupationibus tot controuersias intus repositas iam olim seruamus, situ, araneisque iam propè corruptas: præcipuè eas, quas scientiæ atque artes aduersus quosdam homines habent admodum antiquas illarum nonnullas. Illi verò vociferantur vndique & indignantur, ac iustitiam inclamant, méque tarditatis accusant: nescij non negligentia differri vltra diem legitimum hæc iudicia, sed ob fœlicitatem illam in qua nos versari putant. Hoc enim nomine perpetuas occupationes vocant. *Mercurius.* Ipse etiam Iupiter, multa huiusmodi grauiter ferentes audiens, dicere

ἀκούων δυσχεραινόντων, λέγειν

πρὸς σὲ ἂν ἐτόλμων. ἐπεὶ δὲ σὺ περὶ τούτων τὸν λόγον ἐνέβαλες, καὶ δὴ λέγω. πάνυ ἀγανακτοῦσιν ὦ πάτερ, καὶ φθονοῦσι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν μὲν οὐ τολμῶσι λέγειν, κατορθρίζουσι δὲ συγκεκυφότες, αἰτιώμενοι τὸν χρόνον. οὓς ἔδει πάλαι τὰ καθ' αὑτοὺς εἰδότας, στέγειν ἕκαστον τοῖς δεδικασμένοις. Ζ. τί οὖν ὦ Ἑρμῆ δοκεῖ; προπυθώμεθα αὐτοῖς ἀγορὰν δικῶν, ἢ θέλεις εἰς νέωτα παραγγέλλωμεν; Ερ. οὐδαμῶς. ἀλλὰ ἤδη προπυθώμεθα. Ζ. ἴτω ποίει. σὺ μὲν κήρυττε κατακλάομος, ὅτι ἀγορὰ δικῶν ὅση κ' τάδε. πᾶσιν ὅσοισι τὰς χεῖρας ἀπενηνόχασιν, ἥκειν τήμερον εἰς Ἄρειον πάγον. ἐκεῖ γὰρ τῷ μὲν δίκῃ ἀπονεμοῦσι ἀρίστη τὰ δικαστήρια κατὰ τὸν λόγον τῶν πεμπτῶν ἀπάντων Ἀθηναίων. εἰ δέ τις ἄδικον οἴοιτο γεγωνῆσθαι τῷ κείσιν, ἔξεστιν ἐρέσθαι ἐπ' ἐμὲ, δικάζεσθαι ἔξω παρῆς, ὡς εἰ μηδὲ τοπαράπαν ἐδεδικάκει. σὺ γὰρ ὦ θύγατερ, καθέζουμην παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀποκλῆρου τὰς δίκας, καὶ σκόπει τοὺς δικάζοντας. Δι. αὖθις ἐς τῷ γλῶ, ἵν' ἔξελαυνομένη πρὸς ὧν

tibi non audebam: at siquidem de his mentionem fecisti, eloquar sanè. Valdè indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, nec palam audent profiteri, sed apud se submurmurant inclinati, tempus accusantes: quos tamen conueniebat iam olim proprijs viribus cognitis, rebus iudicatis acquiescere. *Iup.* Quid igitur tibi videtur Mercuri? statim-ne illis forum constituemus? an mauis vt in proximum annum illis diem dicamus? *Merc.* Nequaquam sed iam agendi copiam faciamus. *Iup.* Ita fac. Tu quidem deuolans proclama, quòd iudiciale forum hoc pacto cõstituetur. Quotquot diem dixerunt, hodie in Areopagum veniant: ibi iustitia forte distribuet iuris actiones pro ratione classium ex omnibus Athenienſibus. Quòd ſiquis iniquũ iudiciũ crediderit eſſe latum, licebit ad me prouocanti denuo iudicium experiri perinde ac ſi ſententia prorſum lata non fuiſſet. Tu verò filia Deabus venerandis aſſidens, actiones ſorte diſtribue, & inſpice iudicantes. *Iuſtitia.* Iterum ne in terram, vt electa ab

πῶν δεμπτεύω πάλιν ἐπὶ τὸ βίου, τὴν ἀδικίαν ὀπιγελῶσαν οὐ φέρουσα; Z. χρηστὰ ἐλπίζειν γε δεῖ. πάντως γὰρ ἤδη πεπείκασιν αὐτὸν οἱ φιλόσοφοι σὺ τῆς ἀδικίας μεταμῆν, καὶ μάλιστα ὁ τὸ Σωφρονίσκου τὸ δίκαιον ἐπαινέσας, καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον ἀποφήνας. Δι. παύσομαι ὧν φὴς αὐτὸ ἐκεῖνον ὤφελον οἱ περὶ ἐμὲ λόγοι. ὃς παραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα, καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμπεσών, ὅπου ἄθλιος τὸ κωνεῖον, μὴ ἢ ἀλεκτρυόνα τῷ Ἀσκληπιῷ ἀποδεδωκώς. παρὰ τοσοῦτον ἐπῆρεν οἱ κατήγοροι ταῦτα περὶ τῆς ἀδικίας φιλοσοφοῦντες. Z. ξένα ἔπ τοῖς πολλοῖς τὰ τῆς φιλοσοφίας ἦν τότε. καὶ ἀλίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦντες. ὥστε εἰκότως ἐς τὸν Ανυτον καὶ Μέλητον ἔρρεπε τὰ δικαστήρια. τὸ γὰρ εἶναι οὐχ ὁρᾷς ὅσοι πείβωνες, καὶ βακτηρίαι, καὶ πῆραι, καὶ ἁπανταχῆ πώγωνα βαθὺς, καὶ βιβλίον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ πάντες ἐπὶ σοῦ φιλοσοφοῦσι; μεσοῦ δὲ οἱ πείπατοι κατὰ ἴλας, καὶ φάλαγγας, ἀλλήλοις ἀπαντώντων.

illis, denuo fugitiua è vita abeam, vbi iniustitiam irridentem ferre non potero? *Iup.* Bene sperandum. Iam enim omnino persuaserunt ipsis Philosophi, vt te iniustitiæ anteponant: præsertim filius ille Sophronisci, qui quod iustum est summopere laudauit, idque bonorum maximum declarauit *Iust.* Scilicet ei quem dicis, valdè profuerunt habiti de me sermones, qui vndecim viris traditus, & in carcerem coniectus, cicutam miser biberit, ne gallo quidem Æsculapio persoluto: tantum præualuerunt accusatores, contraria de iustitia philosophantes. *Iup.* Noua adhuc plerisque tunc erat philosophia, paucique etiamdum philosophabãtur. Quare non abs re ad Anytum & Melitum iudices tũ inclinabant. At tunc an non vides quantum vbique palliorum, baculorum, perarum? vt vbique promissa barba, libellus in sinistra, omnésque pro te philosophantur? Plena autem & ambulacra turmatim atque gregatim mutuo sibi obuiam euntium: nemóque prorsum est qui non virtutis

καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ βόσφιμος

ἢ ἀρετῆς εἶναι δοκεῖν βούλεται.
πολλοὶ γοῦν τὰς τέχνας ἀφέντες, ἃς εἶχον τέως, ἐπὶ τὴν πήραν αἴξαντες, καὶ τὸ τριβώνιον, καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον εἰς τὸ αὐθυπόπτιον ἐπηρκάντες, αὐτοχάδοι φιλόσοφοι ἐκ σκυτοτόμων, ἢ τεκτόνων περιέρχονται, σὲ καὶ τὴν ἀρετὴν ἐπαινοῦντες. ὥστε κἂν τὴν παροιμίαν, δάκτυον αὖ τις ἐν πλοίῳ πεσὸν διαμαρτοι ξύλου, ἢ ἔνθα αὖ ἀπιδὴν ὁ ὀφθαλμὸς, ἀποφήσει φιλοσόφου. Δι. καὶ μὴν οὗτοί με ὦ Ζεῦ δεδίπασιν, πρὸς ἀλλήλους εἰρίζοντες, καὶ ἀγνωμονοῦντες ἐν αὐτοῖς, οἷς πρὸ ἐμοῦ διεξέρχονται. φασὶ γὰρ καὶ τὴν πλησίον αὐτῶν, ἐν μὲν τοῖς λόγοις, σεμνοποιεῖσθαί με. ἐπὶ δὲ τῶν πραγμάτων, μὴ δὲ τοπαράπαν ἐς τὴν οἰκίαν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δήλους εἶναι ἀποκλείσοντας, μὴ ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας. πάλαι γὰρ τὴν ἀδικίαν περιπεξενῶσθαι αὐτοῖς. Ζ. οὐ πάντες ὦ θύγατερ μοχθηροί εἰσιν. ἱκανὸν γὰρ ἐνίοις πισὶ χρηστοῖς ἐντύχῃς· ἀπίτω δή, ὡς καὶ ὀλίγαι ἡμέραι ἐνδικάσωσιν.

Ερ. ἀπίωμεν ὦ Δίκη ἐνθὺ τοῦ Σουνίου, μικρὸν ὑπὸ

alumnus videri cupiat. Nam multi relictis artibus, quas antè exercebant, ad peram profilientes, & pallium, corpúsque ad solem Æthiopico colore inficientes, philosophi extemporales, ex coriarijs vel fabris prodeuntes obambulant, tèque ac tuam virtutem collaudant, vt iuxta prouerbium, Citiùs aliquis in naui cadens ligno destituatur, quàm quocunque aspexerit oculus, philosophum desideret. *Iust.* At verò, Iupiter, hi me territant, dum inter se altercantur, & improbè se gerunt in ijs ipsis quæ de me commemorant. Aiunt & plurimos eorum, sermonibus quidem simulare me: at re ipsa ne in ædes quidem admittere, sed præ se ferre quod excluſuri me sint, si vnquam ad fores ipsorum accessero, à quibus iniustitia olim hospitio est excepta. *Iup.* Non omnes, filia, sunt flagitiosi. Satisque est si paucos nanciscare probos. Verùm abite iam, vt vel paucæ aliquæ actiones hodie finiantur. *Merc.* Abeamus Iustitia, rectà versus Sunium, paululum sub

τὸν Ὑμηττὸν ὅτι τὰ λαιὰ τῆς Παρνηθὸς, ἔνθα αἱ δύο ἐκτρέπεται ἄκραι. σὺ γὰρ ἔοικας ἐκλελῆσθαι πάλαι τὴν ὁδόν. ἀλλὰ τί δακρύεις, καὶ ὀκνιάζεις; μὴ δείδιθι. οὐκ ἔστ' ὅμοια τὰ ἐν τῷ βίῳ. τεθνᾶσιν ἐκεῖνοι πάντες οἱ σκειρωνες, καὶ πιτυοκάμπαι, καὶ βουσίριδες, καὶ φαλάριδες, οὓς ἐδεδίεις τότε. νυνὶ δὲ, σοφία, καὶ ἀκαδημία, καὶ στοὰ, κατέχουσι πάντα, καὶ πανταχοῦ σε ζητοῦσι, καὶ περὶ σοῦ διαλέγονται, μεχρηνότες εἰ πρόσω ὃς αὐτὸν καταπλοῖον πάλιν. Δι. σὺ γοῦν μοι τάλησθὲς ὦ Ἑρμῆ ἂν εἴποις μόνος, ἅτε συνὼν αὐτοῖς πολλὰ, καὶ συνδιατρίβων, ἔν τε γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ἀγοραῖός γε εἶ, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις κυρόπεις, ὁποῖοι γεγόνασι. καὶ εἰ δυνατὴ μοι παρ' αὐτοῖς ἡ μονή. Ερ. νὴ Δία ἀδελφὴ γὰρ ἂν, σοὶ ἀδελφῶν σε οὖσαν μὴ λέγων. οὐκ ὀλίγα γὰρ τῆς φιλοσοφίας ὠφέλησται οἱ πολλοὶ αὐτῶν. καὶ γὰρ εἰ μηδὲν ἄλλο, αἰδοῖ γοῦν τὸ σχῆματος, μετριώτερα διαμαρτάνουσι. πλὴν ἀλλὰ καὶ μοχθηρῆς τινὸς ἐντύχῃ αὐτῷ, χρὴ γὰρ οἶμαι τάλησθὲ λέγειν,

Hymetto ad sinistram Parnethis deflectentes, vbi duo illi vertices. Tu enim videris iam olim esse oblita viæ istius. Sed quid fles, & lamentaris? ne metuas. Non ampliùs ita se habent res humanæ: mortui sunt omnes illi Scirones, Pityocamptæ, Busirides, & Phalarides, quos tunc pertimescebas. Nunc Sapientia, Academia, Stoáque tenent omnia, & vbique te quærunt, & de te disputant, hiantes & expectantes sicunde ad ipsos iterum deuoles. *Iup.* Proinde, Mercuri, tu solus verum mihi possis dicere, (vt pote qui cum ipsis degas plerumque & conuerseris cùm in gymnasiis, tum in concione. Nam tu es forensis, & in concionibus præconem agis) quales sint: & num apud ipsos commorari queam. *Merc.* Agerem iniustè per Iouem ni tibi quæ mea es soror, dicerem. Ipsorum enim pleriq; non parum vtilitatis ex philosophia perceperunt. Etenim si nihil aliud, habitus saltem verecundia, minus delinquunt. Attamen & in flagitiosos aliquos incides (decet enim, opinor, verũ fateri)

ἐνίοις ὑ ἡμισόφοις, καὶ ἡμιφαύλοις. ἐπεὶ γὰ αὐτοὺ μετέβαλεν ἡ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ὁπόσοι μὲν ἐς κόρον ἔπιον τῆς βαφῆς, χρηστοὶ ἀκριβῶς ἀπετελέσθησαν, ἀμιγεῖς ἑτέρων χρωμάτων. καὶ παρόσοι τὴν σὴν ἔσοδον μένουσιν, οὗτοι ἑτοιμότατοι. ὅσοι ὑ ἁπαξ τὸ παλαιὸν ῥύπου μὴ ἐς βάθος παρεδέξαντο ὁπόσον δεύσοπτείου τὸ φάρμακον, τῶν ἄλλων ἀμείνους. ἀτιλεῖς ὑ ὅμως καὶ μιξόλευκοι, καὶ κατεσπιλμένοι, καὶ παρδαλωτοὶ τὴν χρόαν. εἰσὶ δ' οἱ καὶ μόνον ψαύσαντες ἔκτοθεν τὸ λέβητος ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ, καὶ ἐπιχεισάμενοι τῆς ἀσβόλου, ἱκανῶς οἴονται καὶ οὗτοι μεταβεβάσθαι. σοὶ μέντοι δῆλον ὅτι μετ' τῶν ἀρίστων ἡ διατριβὴ ἔσεσθαι. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἤδη πλησιάζομεν τῇ Ἀττικῇ. ὥστε τὸ μὲν Σούνιον, ἐν δεξιᾷ καταλείπωμεν, ἐς ὃ τὴν ἀκρόπολιν ἀπονεύσωμεν ἤδη. καὶ ἐπιπὰ καταβεβήκαμεν, αὐτὴ μὲν ἐντεῦθά που ἐπὶ τὸ πάγου καθῆσθαι τὴν πύκα ὁρῶσα, καὶ προσμένουσα ἐς ἃν κηρύξω τὰ παρὰ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς, ῥᾴδιον οὕτως ἁπαντας ἐκ τοῦ ἐπικόου προσκαλέσομαι.

& in semidoctos nonnullos, & semimales. Etenim postquam acceptos eos alio colore inficiebat Philosophia: illi quidem quotquot ad satietatem tincturam imbiberunt, accuratè probi effecti sunt, nullo alieno colore permixti & ad suscipiendam te, hi sunt paratissimi. Quotquot autem præ veteri illuuie, tinctorij veneni vim integram in intimas partes non receperunt, alijs quidem sunt meliores, sed tamen imperfecti, & semialbi, maculosi, & colore pardalium. Sunt autem qui cùm foris tantùm attigerint lebetem summo digito, & sibi fuliginis nonnihil illeuerint, abundè putent sibi mutatum colorem. Planum sanè est fore, vt cum optimis conuerseris. Sed inter loquendum, Atticæ iam appropinquamus. Quare Sunium quidem ad dextram relinquamus: ad arcem autè iam hinc declinemus. Ac postquam descendimus, ipsa quidem hîc alicubi super campo sede, ad Pnycem respiciens, & expectans donec proclamauero, ea quæ sunt à Ioue imperata. Ego verò arce conscensa, sic faciliùs ex loco vnde exaudiri possim omnes aduocabo.

Δι. μὴ πρότερον, ἀπόλθης
ὦ Ἑρμῆ, πρὶν εἰπεῖν ὅστις οὗ-
τος ὁ πρόσωπόν ἐστιν. ὁ κεραυνός.
ὁ τῶν σκελῶν. ὁ λάσιος
ἐν τοῖν σκελοῖν. Ερ. τί φῄς, A
ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα, τῶν Διονύ-
σου θιασωτῶν τὸν βακχικώ-
τατον; οὗτος ἥκει μὲν τὸ πρό-
θεν αὖ τὸ Παρθένιον. νῦν δ' B
ἐπὶ Δάπιδος ἐπάλουν, καὶ τῶν
Μαραθωνάδε τῶν βαρβάρων
ἀπόβασιν, ἧκεν ἄκλητος τοῖς
Ἀθηναίοις σύμμαχος. καὶ τὸ
μὲν ἐκείνου, τῶν νῦν τῇ ἀ-
κροπόλει ἀσπίλυγα ταύτην ἀ- C
πολαβόμενος, οἰκεῖ μικρὸν νῦν
τοῦ πελασγικοῦ, ἐς τὸ μετοι-
κικὸν συντελῶν. καὶ νῦν ὡς τὸ
εἰκὸς, ἰδὼν ἐν γειτόνων, πρόσει-
σι δεξιωσόμενος. Παν. χαί-
ρετε ὦ Ἑρμῆ καὶ Δίκη. Ερ. καὶ D
Δι. καὶ σύγε ὦ Παὶ μουσικώτατε
καὶ ποιητικώτατε σατύ-
ρων ἁπάντων. Ἀθήνησι δ', καὶ
πολεμικώτατε. Π. τίς δ' ὑ-
μᾶς ὦ Ἑρμῆ, δεῦρο χρεία ἤ-
γαγε; Ερ. αὐτὴ σοι διηγήσε-
ται τὰ πάντα. ἐγὼ δ', ἐπὶ τὴν
ἀκρόπολιν, καὶ τὸ κήρυγμα. Δι.
ὁ Ζεὺς ὦ Παὶ, κατέπεμψέ με,
ἀποκληρώσουσαν τὰς δίκας.
σοὶ δ' πῶς τὰ ἐν Ἀθήναις
ἔχει; Π. τὸ μὲν ὅλον, οὐ

Iust. Ne priùs abieris Mercuri, quàm dicas quisnam iste sit, qui huc accedit, corniger, fistulam habẽs, & cruribus hirsutus. *Merc.* Quid ais? non nosti Pana illum ex Bacchi ministris omnium maximè bacchicum? Hic antea habitabat in monte Parthenio: tempore autem quo Datis classe est aduectus, & Barbari in Marathonem egressi, venit non vocatus opẽ ferens Athenienſibus. Ab eo tempore, accepta ista quæ est sub arce spelunca, habitat paulum infra Pelasgicũ, inter inquilinos census. Et nunc vt verisimile est, nos ex vicinia conspicatus, accedit salutaturus. *Pan.* Saluete Mercuri, & Iustitia. *Merc.* Et tu. *Iust.* Et tu vtique ô Pan, Musicorum studiosissime, omniúmque saltatorum Satyrorum agillime, Athenis etiam bellicosissime. *Pan.* Quænam vos Mercuri, huc adduxit necessitas? *Merc.* Hæc tibi enarrabit omnia: ego verò in arcem hinc, & ad præconium abeo. *Iust.* Iupiter, ô Pan, misit me vt sortito distribuerem actiones forẽses. At tibi quomodo se res habent Athenis? *Pan.* Haud quaquã, in vniuersum quidẽ, pro dignitate apud ipsos ago

κατ' ἀξίαν πράττω παρ' ἀμ-

φοῖς, ἀλλὰ πολὺ καταδέστερον
καὶ ἐλπίδος. ἢ ταῦτα, τηλικοῦ-
τον ἀπωσάμενος κωδώνιον, καὶ
τὴν βαρβάρων. ὅμως ὦ, δὶς, ἢ
τρὶς τὸ ἔτος ἀναβάντες, σπλε-
ξάμενοι τράγον ἔνοχλον, θύουσί
μοι, πολλῆς καὶ κνιάβρας ἀπο-
ζούσης. εἶτ' εὐωχοῦνται τὰ
κρέα, ποιησάμενοί με τῆς εὐ-
φροσύνης μάρτυρα, καὶ φιλῶ
πρώτιστοι τῷ κρότῳ. πάλιν
ἀλλὰ ἔχει τινά μοι ψυχαγω-
γίαν ὁ γέλως αὐτῶν, καὶ ἡ παι-
διά. Δι. τὰ ἄλλα ὦ ὦ
Παὶ, ἀμείνους θεὸς ἀρετὴν
ἐνόμοντο ὑπὸ τῶν φιλοσόφων.
Π. τίνας λέγεις τοὺς φιλο-
σόφους; ἆρ' ἐκείνους τοὺς κα-
τηφεῖς, τοὺς σκυθρωπιεῖς ξυ-
νάμα πολλοὺς, τοὺς τὸ ἡδύειον
ὁμοίως ἐμοὶ, τοὺς λάλους;
Δι. νὴ μάλα. Π. οὐκ οἶδα ὅ,
τι λέγουσιν, οὐδὲ συνίημι τινὸς σοφίαν αὐτῶν. ὀρεὸς γὰρ
ἔγωγε, καὶ τὰ κομψὰ ταῦ-
τα ῥήματα, καὶ ἀστεῖα, οὐ με-
μάθηκα. ὦ Δίκη. πόθεν γὰρ ἐν
Ἀρκαδίᾳ σοφιστής, ἢ φιλό-
σοφος; μέχρι τοῦ πλαγίου κα-
λάμου, καὶ τῆς σύριγγος, ἐγὼ
σοφός. τὰ δ' ἄλλα, αὐτό-
λος, καὶ χορευτὴς, καὶ πολε-
μικὸς ἰὼ δῆ. πάλιν δὴ

sed multò quàm speraram deteriùs: idque cùm tantum depulerim tumultum illum à barbaris exortum. Sed tamen bis ter-ue quotannis ascendentes, segregato ad hoc hirco aliquo coleato, multũ graue olente, mihi sacrificant. Deinde epulantur carnes illas, me lætitiæ eius velut testem adhibentes, & tenui quodam honorantes applausu: quanquam nonnihil animum meum oblectat risus ipsorum & lusus. *Iust.* Inter cætera Pan meliores ad virtutem facti sunt à philosophis. *Pan.* Quosnam istos dicis philosophos? num tetricos illos vultúque tristes simul multos, barba mihi adsimiles, & loquaces? *Iust.* Maximè. *Pan.* Nescio quid dicant: sapientiam ipsorum non intelligo. Etenim montanus ego sum, nec subtilia ista, vrbanáque verba didici Iustitia. Nam vnde in Arcadia sophista vel philosophus foret? Ad obliquum vsque calamum, & fistulam doctus ego sum: cæterùm pastor, saltator, & si sit opus, bellator. Audio tamen illos assiduò vociferantes,

καὶ ἀρετὴν τινα, καὶ ἰδέας, καὶ φύσιν, καὶ ἀσώματα διεξιόντων, ἄγνωστα ἐμοὶ, καὶ ξένα ὀνόματα. καὶ τὰ μὲν πρῶτα μικρὸν, εἰρωνικῶς ἐναρχόνται τῶν πρὸς ἀλλήλους λόγων. προϊούσης δὲ τῆς συνουσίας, ἐπτείνουσι τὸ φθέγμα μέχρι πρὸς τὸ ὄρθιον. ὡς ἂν διατεινομένων, καὶ μεγάλα λέγειν βουλόντων, τό, τε πρόσωπον ἐρυθριᾷ, καὶ ὁ τράχηλος οἰδεῖ, καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται. ὥσπερ τῶν αὐλητῶν, ὁπόταν εἰς ξενὸν τὸν αὐλὸν ἐμπνεῖν βιάζωνται. διαπεράξαντές γε οὕτω τοὺς λόγους, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπούμενον συγχέαντες, ἀπαισχυνθέντες ἀλλήλοις οἱ πολλοὶ, ἢ ἱδρῶτα ἀπὸ τοῦ μετώπου ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ ἀπιξεσμένοι. καὶ οὗτος κρατεῖν ἔδοξεν, ὃς ἂν μεγαλοφωνότερος αὐτῶν, ἢ θρασύτερος. πλὴν ἥ γε λεὼς ὁ πολὺς, τεθηπόσιν αὐτοὺς καὶ μᾶλλον ὁπόσοις μηδὲν τῶν ἀναγκαιοτέρων πεπραγόλει. καὶ παρεσκάσι, πρὸς τὸ θράσος καὶ τὴν βοὴν κεκληκόσι, ἐμοὶ μὲν οὖν ἀλαζόνες τινὲς ἐδόκουν ἀπὸ τούτων, καὶ ἀνιώμην ἐπὶ τῇ τοῦ πώγωνος ὁμοιότητι. εἰ δέ γε

ac virtutem nescio quam & ideas, & naturam, & incorporea quædam commemorantes, ignota mihi ac peregrina nomina. Ac primùm quidem sermones inter se pacificè ordiuntur: sed procedēte disputatione, intendunt vocem ad orthium vsque: ita vt cùm nimium distendantur, magnáque eloqui contendant, illis facies rubescat, collum intumescat, & venæ sint extantiores, quales tibicinum, quando tibiam angustam inflare vi quadam coguntur. Conturbatis igitur sermonibus, eóque confuso quod principiò instituerant, plerique sese mutuis conuitijs incessentes, sudorem ex fronte, incuruo digito abstergentes, abeunt. Atque hic demum vincere visus est, qui clamosior & confidentior esset. Sed tum vulgus admiratur eos, in primis verò quibus nihil rerum necessariarum curæ est, & astant confidentia & clamore illorum excitati. Hinc fiebat vt mihi viderentur arrogantes, & barbæ similitudinem ægrè ferrem. Num autem ipsorum clamori aliquid inesset quod reipubl. cōduceret,

δημωφελές τι ἐνῆν τῇ ἰσχῇ αὐ-

τ, καὶ τι ἀγαθὸν ἐκ τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀφελοῖντο αὐτοὺς, ἃ ἀεὶ τοῖς ἔρημα πλέω δὴ εἶχ δεῖ, μηδὲν ὑποστελλόμενον, τἀληθῆ διηγήσασθαι, οἶ- A κα γὰρ ἐπ σκοπῆς, ὡς ὁρᾷς, πολλοὺς αὐτῶν πολλάκις ἤδη ἐκπαμελῶ περὶ δείλην ὀψίαν. Δι. ἐπῆρες ὦ Παν. ἐχ ὁ Ερμῆς σοι κηρύττειν ἔδοξε; Π. πάνυ μ ὦ Διῶ. Ερ. ἀκούετε λεώς. ἀγῶνα δικῶν ἀγαθῆ τύχῃ καταστήσασθαι τῇ ἑβδόμῃ, ἑλατη- βολιῶνος ἑβδόμῃ ἱσταμένου. ὁπό- C σοι γὰρ ἂν ἀπολύσωσιν, ἥκειν εἰς Ἄρειον πάγον, ἔνθα ἡ δίκη ἀποπληρώσει τὸ δικαστήριον, ἐξ αὐτῆ παρέσῃ τοῖς δικάζουσιν. οἱ δικασταὶ δ ἁπάντων Ἀθηναίων. ὁ μισθὸς, τριώβολον ἑκάστῃ δίκῃ. ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν, ἐξ λόγον τὸ ἐγκλήματος. ὁπόσοι δ ἀποθανόντες γραφὴν, πρὶν εἰσελθεῖν ἀπέθανον, καὶ τούτους ὁ Αἰακὸς ἀναπεμψάτω. ἐὰν δέ τις ἄδικα δεδικάσθαι φήσῃ, ἐφέσιμον ἀγωνιεῖται ἐπ δίκῃ. ἡ δ ἔφεσις, ἐπὶ τὸν Δία. Π. βαβαὶ τοῦ θορύβου. ἡλίκον ὦ Δίκη ἀνέβησαν, ὡς δ καὶ σπουδῇ πωθέσιον ἕλκοντες ἀλλήλους πρὸς τὸ ἄντικρυς ἐνθὺ τοῦ Ἀρείου πάγου. ἐγὼ ὁ

& boni aliquid ex verbis illis, nasceretur ipsis, dicere non possum. Quanquam si verum dicere conuenit, nihil præ metu reticendo (etenim in specula, vt vides, habito) multosip'orum sæpenumero iam conspicatus sum sub obscuram vesperam [illegible]. Tace Pan, annon Mercurius tibi iussus est proclamare? *Pan.* B Maximè. *Merc.* Audite populus. Forum iudiciale, quod fœlix faustúmque sit, hodierno die instituemus, qui Februarij est septimus. Quicunque igitur actiones detulêre, in Areopagum veniunto: ibi Iustitia forum sortietur, aderítque ipsa iudicantibus. Iudices ex omnibus Athenienſibus dabuntur: merces pro quaque lite, trium erit obolorum: numerus iudicum secundum accusationis æstimationem. Quotquot autem relictis actionib⁹, priusquam iudicio experiri potuerint, mortui sunt, hos remittat Æacus. E Quod siquis iniquè iudicatũ putauerit: ad alium judicem, nimirum ad Iouem prouocabit. *Pan.* Papæ! qualis tumultus! quantum Iustitia, exclamarunt! vt vndiq; properè concurrunt, sese mutuo trahẽtes per acclive sursum, versus Areopagum! Iámque

Ερμῆς ἤδη παρεσιν. ὥστε ὑμεῖς μὲν ἀμφὶ τὰς δίκας ἔχετε, καὶ ἀποκληρῶτε, καὶ διακείνετε, ὥσπερ ὑμῖν νόμος. ἐγὼ δ', ἐπὶ τὸ αὐλάειον ἀπελθών, συρίξομαί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ᾧ τιὼ ἠχὼ εἴωθα ἐπικερτομεῖν. ἀκροάσεων δ' καὶ λόγων τῶν δικανικῶν, ἄλις ἔχοιμι, ὁσημέραι τῶν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαζομένων ἀκούοντι. Ερ. ἄγε ὦ Δίκη, περικαλῶμέν. Δι. εὖ λέγεις. ἀθρόοι γοῦν ὡς ὁρᾶς περίστασι θορυβοῦντες, ὥσπερ οἱ σφῆκες πεισομβῶντες τιὼ ἄκραν. Αθηναῖος. εἰλημφά σε ὦ κατάρατε. Αλλος. συκοφαντεῖς. Αλ. δώσεις ποτὲ ἤδη τιὼ δίκιν. Αλ. ἕλκε, σύρε, δεινὰ εἰργασμένον. Αλ. ἐμοὶ πρῶτον ἀποκλήρωσον. Αλ. ἵπου μοι πρὸς τὸ δικαστήριον. Αλ. μὴ ἀγχε μέ. Δι. οἶδα ὃ δράσομέν ὦ Ερμῆ; τὰς μὲν ἄλλας δίκας, ἐς τιὼ αὔριον ὑπερβαλώμεθα. σήμερον δ', κληρώσω τὰς τοιαύτας, ὁπόσαι τύχωσι, ἢ βίοις, ἢ ἐπιστήμαις, πρὸς ἄνδρας εἰσὶν ἐπιγελμῶσαι. καί μοι ταύτας ἀνάδος τῶν γραφῶν. Ερ. μέθι κατὰ τῆς ἀκαδημίας ὑπὲρ Πολέμωνος ἀνδραποδισμοῦ. Δι. ἐπὰ κλήρωσον.

adest Mercurius ipse. Quare vos actionibus operam date, sortimini, & discceptate, vt vestræ ferunt leges. Ego verò ad speluncam hinc digressus, fistula canam carmen aliquod amatorium, quo Echonem soleo probris incessere. Cæterùm auscultationum & orationum iudicialium satis superque habeo, vt qui quotidie in Areopago litigantes audiam. *Merc.* Age Iustitia, aduocemus istos. *Iust.* Rectè dicis. Nam affatim vt vides, accedunt tumultuantes, vt vespæ quæ verticem circunstrepunt, *Athenienses.* Cepi te ô sceleste. *Alius.* Sycophantam agis. *Alius.* Pœnas iam tandem dabis. *Al.* Conuincam te grauis facinoris. *Al.* Mihi primo sortire. *Al.* Sequere, sceleste, ad iudicem. *Al.* Ne me suffoca. *Iust.* Scis quid faciamus Mercuri? Cæteras quidem lites in crastinum reijciamus: hodie autem eas tantùm sortiamur, quæcunque ab artibus, aut vitis, aut scientijs, contra homines promulgatæ sunt. Ac mihi has profer actiones. *Merc.* Ebrietas contra Academiam, pro Polemone, plagij. *Iust.* Sortire septem.

Ερ. ἢ σοὶ κῇ τῆς ἡδονῆς, ἀδικίας, ὅτι τὸν ἐρασὴν αὐτῆς Διονύσιον ἀπεβουκόλησε. Δι. πέντε ἱκανοί. Ερ. περὶ Αἰσχίνου ξυφὴ πρὸς ἀρετήν. Δι. πέντε καὶ τούτοις δικασάτωσαν. Ερ. ἀργυρεμπολικὴ, δ' ἐρασμὸς Διονύσιε. Δι. βεῖς ἀποκλήρου μόνους. Ερ. ἢ γραφικὴ κῇ Πυῤῥώνος λειποταξίου. Δι. ἐννέα κελεύετωσαν. Ερ. βούλει καὶ ταύτας ἀποκληρώσω ὦ δίκη, τὰς δύο, τὰς πρώτας, τὰς ἀπενηνεγμένας κατὰ τὰ ῥήτορος; Δι. τὰς παλαιὰς πρώτερον διαλύσωμεν. αὗται γὰρ, εἰς ὕστερον διδικάσονται. Ερ. καὶ μὴν ὅμοιαί γε καὶ αὗται. καὶ τὸ ἔγκλημα, εἰ καὶ νεαρὸν, ἀλλὰ παραπλήσιον τοῖς πρόσθεν. ὥστε ἐν τούτοις δικαιοῦσθαι ἄξιον. Δι. ἔοικας ὦ Ερμῆ, χαιρίζομαί σοι δίκην. ἀποκληρώμεν δ' ὅμως εἰ δοκεῖ. πλὴν ἀλλὰ ταύτας μόνας, ἱκαναὶ γὰρ αἱ ἀποκεκληρωμέναι, δὸς τὰς χαφάς. Ερ. ῥητορικὴ, κακώσεως τῷ Σύρῳ. διάλογος, τῷ αὐτῷ ὕβρεως. Δι. τίς γ' οὗτος ὁστισὶ ὁ γὰρ ἐγγέγραπται τοὔνομα. Ερ. ἵνα ἀποκλήρωσι τῷ ῥήτορι

Merc. Stoa contra Voluptatem, iniuriarum, quòd amatorem ipsius Dionysium, abduxerit. *Iust.* Quinque sufficient. *Merc.* Pro Aristippo, Mollities cõtra Virtutẽ. *Iust.* Quinque etiam ius hisce dicant. *Merc.* Mensaria contra Diogenem, fugæ. *Iust.* Tres tantùm sortire. *Merc.* Pictoria contra Pyrrhonem, vt desertorem. *Iust.* Nouem cognoscant. *Merc.* Vis-ne & has sortiamur, Iustitia, duas videlicet istas, paulò antè nosti contra Rhetorem institutas? *Iust.* Antiquiores illas priùs dirimamus. Hæ autem postea iudicabuntur. *Merc.* Atqui similes etiã istæ superioribus sunt, quódque intenditur, quanquã recens, affine tamen est illis, de quibus modò sortiti sumꝰ: quare æquum est vt inter ea disceptetur. *Iust.* Videris Mercuri, indulgere petitioni. Sed tamen sortiamur, si tibi videtur, verũ solas hasce duas; sufficiunt enim hæ quas sortiti sumus. Cedo ipsas actiones. *Merc.* Rhetorica contra Syrum, malę tractationis. Dialogus contra eundem, contumeliæ. *Iust.* Quis iste, cuius nomen adscriptum non est? *Merc.* Ita sortire contra Rhetorem Syrum: nihil enim vetabit, τῷ Σύρῳ, κωλύσει γὰρ οὐδὲν

καὶ ἄνευ τῆς ὀνόματος. Δι. Ἰδοὺ καὶ τὰς ὑπερείας ἤδη Ἀθήνησιν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἀποκληρώσομεν, αἷς ὑπὲρ τῆς Εὐφράτου καλῶ. εἶχε δεδικάσθαι. πάλιν ἀποκλήρου ἕνδεκα τὸν αὐτὸν ἑκατέρα τῶν δικῶν. Ερ. εὖγε ὦ δίκη, φείδη, μὴ πολὺ ἀναλίσκεσθαι τὸ δικαστικόν. Δι. οἱ πρῶτοι καθήσθωσαν τῇ ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ μεθ᾽ αὐτὸν ὁ, τὸ ὕδωρ ἔχει. πρῶτός γε σὺ λέγε ἡμῖν. τί σιγᾷς, καὶ διανέυεις; μαθεῖν ὦ Ερμῆ πρῶτελθών. Ερ. οὐδαμοῦ ἔφησι τὸν ἀγῶνα εἰπεῖν ὑπὸ τῆς ἀκράτου τῶν γλώττων πεπεδημένον, μὴ καὶ γέλωτα ὄφλῃ ἐν τῷ δικαστηρίῳ. μόγις ὁ καὶ ἔσηκα ὡς ὁρᾷς. Δι. ἀκουε σωφρόνως ἀναβιβασάτω τῶν δεινῶν τούτων τινά. πολλοὶ γὰρ, οἶμαι, ἐπὶ τοιούτῳ διαῤῥαγῆναι ἕτοιμοι. Ερ. ἀλλ᾽ οὐδεὶς ἐθελήσειέ γε τῷ φανερῷ συναγωνίσασθαι μέθη. πάλιν εὐγνωμονά γε ταῦτα εἶπεν ἀξιῶν. Δι. τὰ ποῖα; Ερ. ἡ ἀκαδημία ἀεὶ πρὸς ἀμφοτέρους παρεσκεύασται τοὺς λόγους, καὶ τοῦτ᾽ ἀσκεῖ, τἀναντία καλῶς δύνασθαι λέγειν. αὕτη τοίνυν φησὶν ὑπὲρ ἐμοῦ πρότερα εἰπάτω. εἶτα

etiam absque nomine proprio. *Iust.* Ecce iam etiam peregrinas Athenis in Areopago sortiamur: quas rectiùs fuerat vltra Euphratem fuisse disceptatas. Verùm sortire vndecim eosdémque vtrique liti. *Merc.* Rectè Iustitia. Parce, ne multa in judices impendatur pecunia. *Iust.* Primi considento Academiæ & Ebrietati ius dicturi. Tu verò aquam infunde: & tu Ebrietas dic prior. Quid taces & nutas? Accede Mercuri, vt audias. *Merc.* Non possum, inquit, litem hanc perorare, quia mero mihi vincta est lingua, ne me in foro deridendam propinem. Ægrè autem vt vides constiti. *Iust.* Proinde patronum adducat, ex vehementibus istis aliquem. Sunt enim multi, qui vel trioboli gratia disrumpi parati sunt. *Merc.* At nemo certè velit Ebrietati palam patrocinari. Verùm hæc æqua vtique videtur postulare. *Iust.* Quænam? *Merc.* Academia hæc semper in vtramque orationem est parata: in eóque se exercet, vt contraria rectè possit dicere. Ea igitur, inquit, pro me prior dicat: atque ita

ἐμοῦ πρότερα εἰπάτω. εἶτα

deinceps

ὕστερον ὑπὲρ ἑαυτῆς ἐρεῖ. Δι. καινὰ μὲν ταῦτα. εἰπὲ δ' ὅμως ὦ ἀκαδημία τὸν λόγον ἑκάτερον, ἐπεί σοι ῥᾴδιον. Ακ. ἀκούετε. ὦ ἄνδρες δικασταί, πρότερον τὰ ὑπὲρ τῆς μέθης ἐμοὶ νέμητε· τὸ γὰρ νῦν ῥηθὲν ἐνδείκνυται ἡ αἰθρία τὰ μιγέντα ἐμοὶ καὶ ἀκαδημίας ἐμοῦ. ἀνδρὸς δὲ μόνου εἶχεν ἡμᾶς, καὶ πᾶσαν αὐτῇ, μηδὲν ἀπόρρητον ἐν πραγμάτειαι οἰόμενον, ἀφυλακτεῖσα, τὸν Πολέμωνα ἐκεῖνον, ὃς μεθ' ἡμέραν ἐκάθευδε διὰ τῆς ἀγορᾶς μέθης, ψάλτριαν ἔχων, καὶ κατακόμβους, ἕωθεν εἰς ἑσπέραν μεθύων ἀεί, καὶ χραιπαλῶν, καὶ τῷ κεφαλῷ τοῖς στεφάνοις ἐλιγδούμενος. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μάρτυρες Ἀθηναῖοι ἅπαντες, οἱ μὴ δ' πώποτε νήφοντα Πολέμωνα εἶδον. ἐπεὶ δ' ὁ κακοδαίμων ἐπὶ τὰς τῆς ἀκαδημίας θύρας ἐκωμάσατο, ὥσπερ ἐπὶ πύλας εἰώθει, ἐξελεγχθεὶς ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μέθης ἀφαιρεθεὶς βίᾳ, καὶ πρὸς αὐτῷ ἀναγρυπνῶν, ὑδροποτῶν τε καὶ ψυχαγωγῶν, καὶ νήφειν μετεδίδαξε, καὶ τῶν στεφάνων ἐπεμέσασεν. καὶ δεῖν πίνειν

deinceps pro se ipsa verba faciat. *Inst.* Noua quidē hęc. Sed dic tamen Academia, orationem vtramq; , quandoquidem hoc tibi facile est. *Acad.* Audite , viri iudices, primùm quæ pro Ebrietate dicam. Illius enim quæ nunc fluit oratio ; Iniuria est affecta misera illa , à me Academia : mancipio, quòd solum habebat benevolum ac fidele , quódque nihil turpe putabat, eorum quæ ipsa imperasset, priuata, Polemone illo, qui per medium forum interdiu petulanter se gerebat, psaltriam secum habens, & cantu perstrepens, à sumemo mane ad vesperam vsque ebrius semper , & crapulæ indulgens, capútque corollis florum implicatum gerens. Quæ quòd vera sint , testes sunt vniuersi Athenienses, qui Polemonem nunquam sobrium viderunt. Infœlix ille , cùm ad Academiæ quoque fores, vt apud omnes solebat , petulantem ageret , illum sibi mancipatum , atque è manibus Ebrietatis vi ereptum , & ad se adductum , aquam bibere , & sobrium esse docuit, & corollas detraxit. Et quo tempore erat opportunum ad potationem accumbere , vocabula perplexa,

καὶ δύσνια. καὶ πολλῆς φροντίδος
ἀνάπλεως ἐποίδυσεν. ὥστε αὐτὶ
τῆς τέως ἐπανθοῦντος αὐτῷ ἐ-
ρυθήματος, ὠχρὸς, ἀθλιος, καὶ
ἐμέσος τὸ σῶμα γεγόνατο. καὶ
τὰς ᾠδὰς ἁπάσας ἀπομαθών,
ἄσιτος σιότε καὶ ἀδιψαλέος
εἰς μέσην ἑαυτὸν καθίσταται λη-
ρῶν, ὁποῖα πολλὰ ἡ ἀκαδήμεια
ἐγὼ, ληρεῖν διδάσκω. τὸ δ'
μέγιστον, ὅτι καὶ λοιδορεῖται
τῇ μέθῃ πρὸς ἐμὲ ἐπαρθεὶς,
καὶ μυρία κακὰ διέξεισι περὶ
αὐτῆς. εἰρηται μὲν τὰ ὑπὲρ
τῆς μέθης. ἤδη καὶ ὑπὲρ ἐ-
μαυτῆς ἐρῶ. καὶ τὸ ἀπὸ τού-
του, ἐμοὶ βεβαίατω. Δίκη.
τί ἀρα πρὸς ταῦτα ἐρεῖ ὁ
πλὴν ἀνὴρ ἔγχει τὸ ἴσον ὐ-
τῷ μέρει. Ακα. οὐτωσὶ μὲν
ἀκούσεται παὶ ἔυλογα ὦ ἄνδρες
δικασταί, ἡ σωτηρίας εἰρη-
κεν ὑπὲρ τῆς μέθης. εἰ δ' κἀ-
μὲ μετ' ἐυνοίας ἀκούσετε, εὖ-
σεσθε ὡς ὐδὲν αὐτῷ ἠδίκη-
κα. τὸν δὲ Πολέμωνα τοῦτον,
ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην εἶναι,
πεφυκότα ἀ φαύλως, ὐδὲ κατὰ
τὴν μέθην, ἀνὴ οἰκεῖον ἐμοὶ,
καὶ τὴν φύσιν ὅμοιον, πρόσωπό-
σατα νέον ἔτι καὶ ἀπαλὸν ὄντα,
σωσαγωνιζομένης τῆς ἡδονῆς,
ἅτε αὐτῇ τὰ πολλὰ ξυνυπουργεῖ, διέφθειρεν ἀθλιον, τοῖς

miſera, multáque ſolicitudine plena, illum docuit. Quare pro eo colore qui in ipſo ante efflorescebat, pallidus, miſer, & incuruus factus eſt: illiſque omnibus obliuioni traditis, impaſtus interdum, & ſitibundus ad mediam uſque veſperam ſedet, nugando, qualia multa ego Academia nugari doceo, Quod autem maximum eſt, etiam Ebrietati conuitiatur à me inductus, & de ipſa innumera mala cõmemorat. Dicta ferme ſunt quæ pro Ebrietate dici poſſunt. Iam verò & pro me ipſa verba faciam. Exinde peroratum à me eſto. *Iuſt.* Quid verò ad hæc reſpondebit? Verùm & huic aquæ tantundem infunde viciſſim. *Acad.* Hoc pacto rationi cõſentanea, Viri iudices, patrona pro Ebrietate dixit. Quòd ſi attentionem cum diligentia mihi præbeatis, intelligetis ſanè vt nulla iniuria ipſam affeci. Nam Polemonẽ hunc quem ſeruum illa ſuum eſſe ait, non malè natum, neque ita vt Ebrietatem referret: ſed mihi familiarem, & indole ſimilem, præceptum cùm eſſet adhuc adoleſcens tenellus, adiuuãte Voluptate, quæ illi plerumque vnà ſubſeruit, corrupit miſerum

κώμοις, καὶ ταῖς ἑταίραις παραδοῦσα ἑκάστοτε, ὡς μὴ ὃ μικρὸν αὐτῷ τῆς αἰδοῦς ὑπολείπεσθαι. καὶ ἅμα ὑφ' ἑαυτῆς λέγεσθαι μικρὸν ἔμπροσθεν ᾤετο, ὑφ' ἐμοῦ εἰρῆσθαι νομίσας. περιῄει γὰρ ἑωθεν ὁ ἄθλιος ἐστεφανωμένος, χραιπαλῶν, διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης καταυλούμενος, οὐδέποτε νήφων, κωμάζων ὅπου πάντας. ὕβρις τῶν προγόνων, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ γέλως τοῖς ξένοις. ἐπεὶ μόνος παρ' ἐμοὶ ἦκεν, ἐγὼ μὲν ἔτυχον ὥσπερ εἰώθη ποιῶν, αὐκπεπαμένων τῶν θυρῶν, περὶ τῶν παρόντων τῶν ἑταίρων λόγους περὶ ἀρετῆς, καὶ σωφροσύνης διεξιόντα. ὁ δέ, μὴ τὸν αὐλοῦ, καὶ τῶν στεφάνων ἐπιτάς, τὰ μὲν πρῶτα ἐβόα, καὶ συγχεῖν ἡμῶν ἐπειρᾶτο, πλὴν σιωπήσαντος ἐπιτάξας τῇ βοῇ. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἡμεῖς ἐπεφθεγγόμεθα αὐτῷ, κατ' ὀλίγον, οὐ γὰρ τέλεον λῦ διάβροχος τῇ μέθῃ, ἀφῆκε πρὸς τοὺς λόγους, καὶ ἀφῄρει τε τοὺς στεφάνους, καὶ πλὴν αὐλητρίδα κατησιώπα, καὶ ὅπῃ τῇ πορφυρίδι ἠμπίσχετο. καὶ ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀνεγειρόμενος, ἑαυτόν τε ἐώρα ὅπως διέκειτο, καὶ τὸ

comeſſationibus, & meretricibus in deditionem traditum: ita vt ne paululum quidem verecundiæ in eo remaneret. Et quæ illa pro ſe paulò antea dici putabat, pro me dicta putate. Circumibat enim miſer ille à primo ſtatim mane coronatus per medium forum circunſonantibus tibijs, nuſquam ſobrius, in omnes petulans: dedecus maiorum, totiúſque ciuitatis, & peregrinorum ludibrium. Poſteaquam autem ad me venit, ego quidem vt facere conſueui, patentibus foribus, apud amicos præſentes de virtute & temperantia fortè verba faciebam. Ille verò cum tibia, & coronis aſtās, principio quidem vociferabatur, ac perturbare nos tentabat, conuentum clamore intertubādo. Poſtquam verò illius nullā rationē habebamus, paulatim (neque enim ebrietate prorſus erat perfuſus) cœpit ad ſermones reſipiſcere, coronas demere, & tibicinam compeſcere, & ob purpuram erubeſcere. Ac veluti è profundo ſomno experrectus, cùm ſe aſpiciebat quo pacto eſſet affectus, tum vitam

παλαι βίου κατεγίγνωσκε. καὶ τὸ μὲν ἐρύθημα τὸ ἐπὶ τῆς μέθης, ἀπήνθει, καὶ ἠφανίζετο. ἠρυθρία δ' κατ' αὐτῶν τῶν ἁμαρτημάτων. καὶ τέλος, ἀποδρᾶς ὅπως εἶχεν, ἠτομολήκει παρ' ἐμέ, οὔτε ἐπικαλεσαμένης οὔτε βιασαμένης, ὡς αὐτὴ φησὶν ἐμοῦ, ἀλλ' ἐκὼν αὐτὸς ἀμείνω ταῦτα εἶναι ὑπολαμβάνων. καὶ μοι ἤδη κάλει αὐτὸν, ὅπως καταμάθητε ὃν τρόπον διάκειται πρὸς ἐμέ. τοῦτον ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παραλαβόντα γελοίως ἔχοντα, καὶ μήτε φωνὴν ἀφιέναι, μήτε ἑστάναι ὑπὸ τῆς ἀκράτου δυνάμενον, ὑπέρεφλα, καὶ αἰώρηφλα, καὶ αὐτὶ μὲν ἐλεφαντοῦν, κόσμιον αὖθις, καὶ σώφρονα, καὶ πολλοῦ ἄξιον τοῖς Ἕλλησιν ἀπέδειξα. καὶ μοι αὐτὸς τε χάριν οἶδεν ἐπὶ τούτοις, καὶ οἱ παρόντες ὑμᾶς δ' αὖτε. εἰκὸς ὑμεῖς γ', ἤδη σκοπεῖτε πότερα ἡμῶν ἄμεινον ἰὼ αὐτῷ συμπίναι. Ερ. ἄγε δὴ μὴ μέλλετε. ψηφοφορήσατε. ἀνάστητε, καὶ ἄλλοις χρὴ δικάζειν. Δι. πάσας ἡ ἀκαδημία κρατεῖ, πλὴν μιᾶς. Ερ. παράδοξον ἄρ' ἦν εἶναί τινα καὶ τῇ μέθῃ πεφεύγοντα. καθίσατε οἱ τὴν σοφὴν πρὸς τὴν ἡδονὴν λαχόντες, περὶ τοῦ ἔρωτος δικάζειν. ἐγκέχυται, τὸ

anteactam damnabat. Et rubor ille ex temulentia cõtractus defloreſcebat, euaneſcebátque: ipſe autem præ pudore eorum quæ fecerat, erubeſcebat: poſtremò aufugiens, vt erat, ad me tranſijt, neque vocatus neque coactus, perinde vt illa de me dicit, ſed vltroneus, hæc noſtra meliora eſſe ratus. Iámque huc ipſum voca, vt cognoſcatis quomodo à me ſit immutatus, & affectus. Hunc ô Iudices, à mé receptũ, cùm eſſet ridiculus, nec vocem emittere, nec præ mero conſiſtere poſſet, conuerti, ſobriúmque reddidi, & ex mancipio, virum modeſtum, ac tẽperãtem, & magni faciendum Græcis effeci. Et nunc ipſe mihi gratiã pro ea re habet, & propinqui eius pro ipſo. Dixi. Vos autem iam diſpicite iudices, cum vtra noſtrũm illi ſatius fuerit cõuerſari. *Merc.* Agite igitur, ne cunctemini, ferte ſententiam, ſurgite: etiam alios oportet iudicare. *Iuſt.* Omnibus calculis ſuperat Academia, excepto vno. *Merc.* Nihil mirum ſiquis ſit qui pro Ebrietate ferat. Sedete vos qui Stoæ contra Voluptatem ſortitò electi eſtis, ad iudicium de amatore ferendum, infuſa eſt

ὕδωρ. ἢ κατάχαφος ἢ τὰ ποικίλα, τὸ ἡδὺ λέγε. Στοά. ἐκ ἀγνοῶ μὲν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς σοὶ ἐναντίον μοι τὴν ἀντίδικον ὁ λόγος ἔσται, ἀλλὰ καὶ ὑμῶν τὴν πολλοὺς ὁρῶ, σοὶ μὲν ἐπαινοῦντας ἀποβλέποντας, καὶ μειδιῶντας σοὶ αὐτὴν, ἐμοῦ δὲ καταφρονοῦντας, ὅτι ἐν χρῷ κέκαρμαι, καὶ ἀῤῥενωπὸν βλέπω, καὶ σωφρονῶ δοκῶ. ὅμως δ', ὦ ἐξελέγξητε ἀκούσασί μου λεγούσης, θαῤῥῶ πολὺ δικαιοτέρα παύσης ἐμοῦ. τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ παρὸν ἔγκλημά ἐστιν, ὅτι ὥσπερ ἐταιρικῶς ἐσκευασμένην τῷ ἐπαγωγῷ τὸ ὄψεως, ἐφασκεν ἡμῶν αὐδρὸς τοῦτ' σώφρονα τὸ Διονύσιον φαινάσασα, σοὶ ἑαυτὴν περιέσπασε. καὶ ὦ γὰ οἱ σοὶ ἡμῶν δίκην ἐδίκασαν τῇ ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ μέθῃ ἀδιλφὴ τῆς παρούσης δίκης ὄσιν. ἐξετάζετε γὸ ἐν τῷ παρόντι, πότερα, χοίρων δίκην γενομένους κάτω νεύοντας δεῖ ζῆν, μηδὲν μεγαλόφρον ἐπιχορῶντας, ἢ ἐν δευτέρῳ τὸ καλῶς ἔχοντος ἡγησαμένους τὸ τερπνὸν, ἐλευθέρως ἐλευθέρως φιλοσοφεῖν, μήτε τὸ ἀλγεινὸν ὡς ἄμαχον δεδιότας, μήτε τὸ ἡδὺ ἀνεξαποδράτως περιεσπασμένους, καὶ τὴν εὐθυμίαν

aqua. Heus picturata & varia, iam dicito. *Stoa.* Haud equidem ignoro iudices, mihi contra formosam aduersariam dicendum : etiam A pleroſque veſtrûm video cõuerſis ad illam oculis ipſi arridentes, me autem contemnentes, quia ſum ad cutim tonſa, viriliter intueor, & tetrica videor. Attamen ſi B me dicentem audire volueritis, confido multo iuſtiora quàm hæc, dicturam me eſſe. Nam huius illam criminis in præſentia ream ago, quòd C ita meretricio modo exornata, aſpectus illecebris, amatorem meum, virum tunc modeſtum, Dionyſium videlicet fraude circunuentum, ad ſe pertraxit. Et quam precedentes illi cauſam iudicauerunt inter Academiam & D Ebrietatem, quaſi quædam ſoror præſentis cauſæ eſt. Examinabitis enim in præſentia, vtrum porcorum more in terram pronos viuere nos deceat, voluptati indulgentes, neque quicquam generoſum molientes : an verò E poſtpoſito honeſtati jucundo, liberos liberè philoſophari : neque dolorem vt ineluctabile quidpiam pertimeſcentes, neque iucundum mancipiorũ more ſectantes, fœlicitatémque

ζητοῦντας ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ταῖς ἰχάσι. τοιαῦτα γὰρ αὐτὴ δελέατα τοῖς ἀνοήτοις προτείνουσα, καὶ μορμολυττομένη τῷ πόνῳ, προσάγεται αὐτῶν τοὺς πολλούς. ἐν οἷς καὶ τὸν δείλαιον ἐκεῖνον ἀφλωίσασα ἡμῶν πεποίηκε, νοσοῦντα τηρήσασα. ἐγὼ γὰρ ἂν ὑγιαίνων ποτὲ προσήκατο τοὺς παρὰ ταύτης λόγους. καίτοι τί ἂν ἐγὼ ἀγανακτοίην κατ' αὐτῆς, ὅπου μὴ γε τῶν θεῶν φείδεται, ἀλλὰ τιμωρεῖται ἐπιμέλειαν αὐτῶν διαβάλλει. ὥστε εἰ σωφρονεῖτε, καὶ ἀπειθείας ἂν δίκην λάβοιτε παρ' αὐτῆς. ἤκουον γὰρ ἔγωγε ὡς οὐδὲ αὐτὴ παρεπεύασεν ποιήσασθαι τοὺς λόγους, ἀλλὰ τὸν Ἐπίκουρον ἀναβιβάσεται συναγορεύσοντα. οὕτως ἐνδυτὰ τῷ δικαστηρίῳ. πλὴν ἀλλὰ ἐκεῖνά γε αὐτὴν ἐρωτᾶτε, οἵοις ἂν οἴεται χρέσθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν ἡμέτερον Θησέα. εἰ προσθέντες τῇ ἡδονῇ, ἔσυρον τοὺς πόνους. οὐδὲν γὰρ ἂν ἐκώλυε μᾶλλον ἀδικίας εἶναι τὸν γλῶ, ἐκείνων μὴ πονησάντων. ταῦτα εἶπον, οὐ πάνυ τοῖς μακροῖς τῶν λόγων χαίρουσα. εἰ δέ τι ἐδελήσθε κἀμικρὸν ἀποκείναδέ μοι συμφωνῶμεν,

in melle & caricis quærentes. Hæc enim huiusmodi escas stultis prætendens, & labore, tanquam larua territans, pleroſque ipſorum ad ſe adducit. Inter quos & miſero illi quem ægrotantem obſeruauit, vt frænos noſtros detrectaret, author fuit. Neque enim ſi ſanus fuiſſet, ſermones illius admiſiſſet. Quanquam quid ego contra illam indignarer, quando ne ipſis quidem Dijs parcit: ſed illorum curam calumniatur? Quare, ſi ſapitis: etiam impictatis pœnas de ipſa ſumetis. Porrò audiui vt neque hæc parata eſt ad orationem habendam: ſed adductura Epicurum in patrocinium: ita illudit judicio. Verumtamen illud, ab ipſa quærite, quales putet fuiſſe noſtrum Herculem, & Theſeum, num voluptati indulgentes, euitarint labores. Nihil enim prohiberet, quominus plena iniuſtitiæ terra foret, ſi laborem illi non ſuſtinuiſſent. Hæc dixi, vt quæ longis orationibus non gaudeam. Quòd ſi vtique voluerit & paulum mihi reſpondere interrogata, eam nihil eſſe,

τάχιστα ἂν γνωσθεὶη τὸ μη-

δὲν οὖσα. πλὴν ἀλλὰ ὑμεῖς
γε τὸν ὅρκον μνημονεύσαντες,
ψηφίσασθε ἤδη τὰ δίκαια. μὴ
πιστεύσαντες Ἐπικούρῳ λέγον-
τι μηδὲν ὁπισοπεῖν τῶν παρ A
ἡμῖν γιγνομένων τοὺς θεούς.
Ερ. μετάσχες. ὁ Ἐπίκουρος,
ὑπὲρ τῆς ἡδονῆς λέγε. Επι-
κουρος. ὑ μακρὰ ὦ ἄνδρες
δικασταὶ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. δεῖ B
γὰρ οὐδὲ πολλῶν μοι τῶν λό-
γων, ἵνα μοι ἐπῳδαῖς τι-
σιν, ἢ φαρμάκοις, ὧν φησιν
ἐρᾶσθαι ἑαυτῆς ἡ Στοὰ τὸν Διο-
νύσιον κατηνάγκασε, ταύ-
της μὲν ἀπέχεσθαι, πρὸς ἑαυ- C
τὸν δὲ βλέπειν ἡ ἡδονή, φαρ-
μακὶς ἂν εἰκότως ἔδοξε, καὶ
ἀδικεῖν ἐπήκειτο, ὅτι τοὺς ἀλ-
λοτρίους ἐρασὰς μαγγανεύου-
σα. εἰ δέ τις ἐλεύθερος ἐν ἐ-
λευθέρᾳ τῇ πόλει, μὴ ἀπα- D
γορευόντων τῶν νόμων, τὴν
παρὰ ταύτης ἀνδίαν μυσαχθεὶς
καὶ λῆρον φησι κεφάλαιον τῶν
πόνων τὴν εὐδαιμονίαν πα-
ρεσήγησεν λῆρον οἰηθείς, τοὺς μὲ E
ἀγκύλους ἐκείνους λόγους, καὶ
λαβυρίνθοις ὁμοίους, ἀπέφυ-
γε. πρὸς δὲ τὴν ἡδονὴν, ἅσμε-
νος ἐδραπέτευσεν, ὥσπερ δε-
σμά τινα ἀπορρίψας τὰς τῶν
λόγων πλεκτάνας, ἀνθρώπινα,

celerrimè cognoscereturt. At vos iuramenti memores, quæ iusta sunt iam decernite, nequaquam Epicuro fidem habentes, qui Deos, nihil eorum quæ apud nos geruntur, obseruare dicit. *Mer.* Discede. Heus tu Epicure, pro Voluptate dicito. *Epicurus.* Non longa, judices, oratione causam apud vos dicam. Neque enim multis verbis est mihi opus. Sed si incantationibus aut venenis, Voluptas eum quem Stoa suum amatorem ait, Dionysium coëgit, ab hac quidem abstinere, ad se ipsam autem respicere, venefica meritò visa fuisset, & illatæ iniuriæ rea, quòd alienos amatores præstigijs caperet. At siquis liber in ciuitate libera, legibus non vetantibus, acerbitatem quæ ab hac proficiscitur, perosus, & quam laborum caput, fœlicitatem prouenire dicit, nugas ratus, obliquos illos sermones, & labyrinthis similes, euitauit: ad Voluptatem autem lubens transfugit, abiectis verborum laqueis tanquam vinculis, non stolida, sed humana sapiens:

καὶ οὐ βλακικὴν φρονήσας.

laborēq; ipsum, id quod est malū: Voluptatē autē suauē ducens: excludere eū oportebat, quasi ex naufragio ad portum enatantem, & tranquillitatis cupientem, præcipiti capite in laborem impellendo, & ceu dedititicium, inopiæ atque egestati miserum illū tradēdo: idque cum illē supplicis instar ad Voluptatē, tāquā ad misericordiæ arā cōfugeret? Nimirū vt passim iactatā illam virtutem, cum multo sudore in arduū progressus, aspiciat: atque exinde per omnē ætatem laboribus exercitatus, peracta vita fiat beatus. Atqui quæso iustior iudex in hac causa fuerit, quàm ipse ille, qui & ea in quibus Stoa versatur, cognouit vt quisquā alius: & cùm antea, solū illud quod honestū est, bonū putaret esse, postea, quātū malū foret labor, cognito, quódque melius ex vtroq; erat probato, delegit? Videbat enim, opinor, eos qui de tolerādis ac perferēdis laboribꝰ multa cōmemorare solēt, priuatim autē Voluptatē colūt, eò vsq; iuueniliter sese iactare. Domi autē secūdū Voluptatis præcepta vitā degere: erubescētes quidē si deprehendātur aliquid de firmitate remittere, suāq; professionem prodere: illud

Ταντάλου. καὶ ἴνδαλμα αὐ λίθου εἶναι, καὶ ἀσφαλῶς παρανομήσειν ἐλπίσωσι, χαλκοῦν ἐμπλαμβάνοντες ἥλους. οἱ χρῶ τις αὐτοῖς τὸν τοῦ Γύγου δακτύλιον ἔδωκεν ὡς περιθεμένοις μὴ ὁρᾶσθαι, ἢ τῷ τοῦ Ἅιδου κυνέᾳ, εὐθὺς ὅτι μαχαιρᾶ χαίρειν τοῖς πόνοις φρασάντες, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν ὥρμησαν ἂν, καὶ ἐμιμοῦντο ἅπαντες τὸν Διονύσιον. ὃς μέχρι μὲν τῆς νόσου, ἤλπιζεν ὠφελήσειν τι αὐτὸν τοὺς περὶ τὴν καρτερίας λόγους. ἐπειδὴ δὲ ἤλγησε, καὶ ἐνόσησε, καὶ ὁ πόνος ἐλυμήνατο, ἐδόκει τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ αὐτῷ φιλοσοφοῦν τῇ σοᾷ, καὶ ταῦτα δογματίζον, αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τούτοις ἐπίστευσε, καὶ ἔγωγε ἄνθρωπος ὤν, καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἔχων. καὶ διατέλεσεν οὐχ ὡς αἰδεσθεὶς αὐτῷ χρήσιμος, εἰδὼς ὅτι ὅσα ἄλλως λέγει, καὶ ἡδονῆς κατηγορῇ, λόγοις χαίρει, τῇ δὲ γνώμῃ ἐμοὶς ἔχει. εἰρήκαμεν ὑμῖν δὲ ὅτι τούτοις ἐμφοροῦσθε. Στοά. μηδαμῶς. ἀλλ' ὀλίγα μοι συνεχωρήσατε ἐπιβλαβῆ. Επικ. ἐρώτησον. ἀποκρινοῦμαι δή. Στο. κακὸν ἡγῇ τὸν πόνον; Επ. ναί. Στο. τὴν ἡδονὴν δὲ ἀγαθόν; Επ.

autē Tātali miserē patiētes? & vbi latere sese, legēsq; tutò transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus Voluptatē ingurgitantes. Proinde si quis ipsis annulū Gygis daret, vt eo inducto conspici nō possent: aut etiā Orci galeā: laboribus, sat scio, longū valere iussis, ad Voluptatem prosilirent, & cuncti Dionysiū imitarētur. Qui quidem antea, quā morbo correptus esset, sperabat illos de tolerātia sermones, multū sibi esse profuturos. At postquam dolere, atque ægrotare cœpit, ac labor ipsum re ipsa inuasit, animaduertēs corpus suū diuersam à Stoa philosophiam sequi, & contraria statuere, illi potiùs, quàm istis credidit, cognouítque & se hominē esse, & humanū corpus habere: vixítq; eo nō vt statua vtens, sed hoc sciens, quòd quicūq; aliter dicit, ac Voluptatem accusat, verbis quidē delectetur, animo autem illuc sit conuerso. Dixi. Vos autē de his sententiam ferte. *Stoa.* Nequaquam: sed vt pauca interrogem, mihi permittite. *Epic.* Interroga: respondebo enim. *Stoa.* Malum-ne putas laborem? *Epic.* Etiam. *Stoa.* Voluptatem autem bonum? *Epic.* Maximè. *Stoa.* Quid autē? scis-ne quid

laboreq; ipsum, id quod est malũ: Voluptatẽ autẽ suauẽ ducens: excludere eũ oportebat, quasi ex naufragio ad portum enatantem, & tranquillitatis cupientem, præcipiti capite in laborem impellendo, & ceu dedititicium, inopiæ atque egestati miserum illũ tradẽdo: idque cum illẽ supplicis instar ad Voluptatẽ, tãquã ad misericordiæ arã cõfugeret? Nimirũ vt passim iactatã illam virtutem, cum multo sudore in arduũ progressus, aspiciat: atque exinde per omnẽ ætatem laboribus exercitatus, peracta vita fiat beatus. Atqui quis quæso iustior iudex in hac causa fuerit, quàm ipse ille, qui & ea in quibus Stoa versatur, cognouit vt quisquã alius: & cùm antea, solũ illud quod honestũ est, bonũ putaret esse, postea, quãtũ malũ foret lab cognito, quódque melir vtroq; erat probato, de Videbat enim, opin qui de tolerãdis dis laborib rare solẽt luptat lit

illud

Ταντάλε. καὶ ἴνδα αὖ λίμνην, ἢ ἀσφαλῶς παραμένειν ἐλπίσωσι, χαλδὸν ἐμπλαμβάνουσι καὶ ἀδέες. οἱ γοῦν τισὶ αὐτοῖς καὶ τῷ Γύγου δακτυλίου ἔδοξεν ὡς περιεμβάλλουσι μὴ ὁρᾶσθαι, ἢ φλιὼ τὸ εἶδος κινήσω, εὖ οἶδ' ὅτι μαχαιρᾶ χαίρειν τοῖς πόνοις φρήσαντες, ὅτι καὶ ἡδονὴν ἡδονῶντο αὖ, καὶ ἐμμανῶς ἅπαντες καὶ Διονύσιον. ὃς μάχῃ μὲ καὶ νόσου, ἤλπιζεν ὠφελήσειν τι αὐτὸν τὸν περὶ τὴν καρτερίας λόγους. ἐπειδὴ δὲ ἤλγησε, καὶ ἐνόσησε, καὶ ὁ πόνος ἐβιάζετο αὐτῷ κρατύνειν, ἐβόα τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἀντιφιλοσοφεῖν τῇ ψυχῇ, καὶ ταῦτα δογματίζον μᾶλλον, ἢ τοῦτο καὶ ἔγνω

autē Tātali miserè patiētes: & vbi latere sese, legésq; rutò transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus Voluptatē ingurgitantes. Proinde siquis ipsis annulū Gygis daret, vt eo inducto conspici nō possent: aut etiā Orci galeā: laboribus, sat scio, longū valere iussis, ad Voluptatem prosilirent, & cuncti Dionysiū imitarētur. Qui quidem antea, quā morbo correptus esset, sperabat illos de tolerātia sermones, multū sibi esse profuturos. At postquam dolere, atque ægrotare cœpit, ac labor ipsum re ipsa inuasit, animaduertēs corpus suū diuersam à Stoa philosophiam sequi, & contraria statuere, illi potiùs, quàm istis credidit, cognouítque & se hominē esse, & humanū corpus habere: vixítq; eo nō vt statua vtens, sed hoc sciens, quòd quicūq; aliter dicit, ac Voluptatem accusat, verbis quidē delectetur, animo autem illuc [illegible] uerso. Dixi. Vos au[illegible] sententiam ferte. [illegible] quam: sed vt p[illegible]em, mihi pe[illegible] Interroga: [illegible]m. *Stoa*. Maaborem? *Epic*. Voluptatem au-? *Epic*. Maximè. autē? scif-ne quid

τι διάφορον, καὶ ἀδιάφορον, καὶ προηγμένον, καὶ ἀποπροηγμένον; Επ. μάλιστα. Ερ. ἃ φασιν ὦ στοὰ σωιέναι οἱ δικασταί τὰ δισύλλαβα τοῦτο ἐρωτήματα. ὥστε ἡσυχίαν ἄγετε. ψηφοφορήσουσι γάρ. Στο. ἐγὼ μὲν ἐρήσομαι αὖ, εἰ σωιηγώτησα ἐν τῷ τείτῳ τῶν ἀναποδείκτων σχήματι. Δέκτ. τίς ἔχει; Ερ. πάντως ἡ ἡδονή. Στο. ἔφημι ἐγὼ τὸν Δία. Δι. τύχῃ τῆς ἀγαθῆς. σὺ δ', ἄλλως κάλει. Ερ. περὶ Αρισίππου ἀρετῆς, καὶ βυφῆς. καὶ Λείσιππος ὅδ' αὐτὸς παρέσω. Αρετή. προτέραν ἐμὲ χρὴ λέγειν τῆς ἀρετῆς. ἐμὸς γάρ ὅδ' ἐστὶν Αρίσιππος ὡς δηλοῦσιν οἱ λόγοι, καὶ τὰ ἔργα. Τρυφή. ἄνθρωπε, ἀλλ' ἐμὲ τῆς βυφῆς. ἐμὸς γὰρ ὁ ἀνὴρ, ὡς ἔστιν ὁρᾶν ἀπὸ τῶν στεφάνων, καὶ τῆς περφυρίδος, καὶ τῶν μύρων. Δι. μὴ φιλονεικεῖτε. κριθήσεται γὰρ καὶ αὕτη ἡ δίκη ἐς αὖθις ὁ Ζεὺς δικάσῃ περὶ τοῦ Διονυσίου. παραπλήσιον γάρ τι καὶ τοῦτο ἔοικεν εἶναι. ὥστε ἂν μὲν ἡ ἡδονὴ κρατήσῃ, καὶ ἡ Αρίσιππον ἕξει ἡ βυφή. νικήσῃς δ' αὖ τῆς στοᾶς, καὶ οὗτος ἔσται τῆς ἀρετῆς κεχρυσώμος. ὥστε ἄλλοι παρέσωσαν. τὸ δεῖνα μὲν τοι

sit differens, & indifferens, quid promotum, vel rejectũ? *Epic.* Scio. *Merc.* Aiunt judices, ô Stoa, se non intelligere disyllabas istas interrogationes: quare silentium præbete. Iam enim sententiam ferent. *Stoa.* Atqui vicissim sanè, si interrogassem in tertia figura, eorum videlicet, quæ demonstrari non possunt. *Iust.* Quis superauit? *Merc.* Voluptas calculis omnibus. *Stoa.* Pronoco ad Iouem. *Iust.* Bonis auibus. Tu verò alios accerse. *Merc.* De Aristippo contendentes, Virtus & Mollities: atque Aristippus iste, adesto. *Virtus.* Me quæ sum Virtus, priorem dicere conuenit. Meus enim est Aristippus, vt sermones & opera indicant. *Mollit.* Minimè: sed me quæ sum Mollities. Meus enim est homo ille, vt videre est ex coronis, purpura, & vnguentis. *Iust.* Ne cõtẽdite. Differetur enim & hęc causa eò vsque dum Iupiter, de Dionysio sententiam ferat. Hoc enim illi videtur assimile: adeò vt si Voluptas vicerit, Aristippum quoque Mollities habitura sit: si contra Stoa, hic Virtuti adiudicetur. Proinde alij adsunto. Istud autem, ne accipiant hi,

μὴ λαμβανέτωσαν οὗτοι, τὸ

δικαστικόν. ἀδίκασος γὰρ ἡ δίκη μενοῦνγε αὐτοῖς. Ερ. μάτην οὖν ἀνελήλυθότες ὧδε γέροντες ἄνδρες οὕτω μακρὰν τὴν ἀνάβασιν. Δι. ἱκανὸν, εἰ τεταρτημόριον λάξουσιν. ἀπίτε, μὴ ἀγανακτεῖτε. αὖθις δικάσετε. Ερ. Διογθύνην συγγνώσεσθαι παρεῖναι χαμαί. καὶ σὺ τοίνυν ἡ ἀργυρεαμοιβικὴ λέγε. Διογθύνης. ἀλλὰ μὴ παύσῃ ἐντυχλῶσα ὦ δίκη, ὡς ἔτ' δεῖ σοῦ δικάσαι μοι, ἀλλὰ πολλῶν, καὶ βαθέων βαυμάτων. ἐγὼ γὰρ αὐτίκα μάλα παταξω τῷ ξύλῳ. Δι. πῶς; ἀπόφευγε ἡ ἀργυραμοιβική. ὁ δὲ, δοκεῖ, ἐπιμόριος τὸ βάκτρον. ἀ μέτριόν τι κακὸν ἡ αθλία ἔοικε λήψεσθαι. ὁ Πυῤῥωνα κήρυττε. Ερ. ἀλλ' ἡ μὲ χαφικὴ πάρεστιν ὦ δίκη. ὁ Πυῤῥων γάρ, ὡς ἐγὼ ἀρχὴν ἀνελήλυθε, κἀοικε τοῦτο πεφυκέναι. Δι. διὰ τί ὦ Ερμῆ; Ερ. ὅτι οὐδὲν ἡγεῖται κεῖσθαι ἀληθὲς εἶναι. Δι. τοιγαροῦν ἐρήμῳ αὐτὸν καταδικάσατον. τὸν λογογράφον ἤδη κάλει τὸν Σύρον. καίτοι τεφόλω ἀπηνέχθησαν κατ' αὐτὸν αἱ χάριται, καὶ οὐδὲν ἤπειγον ἤδη κεκεῖσθαι. πλὴν ἀλλ' ἐπεὶ ἔδοξε, πρότερον εἰσαγέτω τὴν ῥητορικὴν τὴν δίκην. βα-

puta iudiciale præmiũ. Nam causa hæc ipsis manſit indiſcuſſa. Mer. Fruſtra igitur per adeò longam, & acclinem viam aſcenderint hi ſenes. Iup. Sat eſt ſi tertiam partem acceperint. Abite, ne indignemini, aliàs iudicabitis. Mer. Diogenem Sinopenſem adeſſe tempus eſt. Dic itaque tu Mẽſaria. Dio. At verò niſi deſinat moleſta eſſe, Iuſtitia, non amplius de fuga mecum apud iudicem aget, ſed de multis altíſque vulneribus. Ego enim quãprimũ ipſam fuſte percutiã. Iup. Quid hoc rei eſt? profugit Menſaria, ille autem ſublato baculo inſequitur. Nec mediocre malum miſera illa videtur acceptura eſſe. Pyrrhonem proclama. Mer. Victoria quidem iamdudũ adeſt, Iuſtitia. Pyrrho autẽ ipſe, ne principio quidem huc aſcendit: & videbatur hoc factutus. Iup. Quorſum Mercuri? Mer. Quia nullum putat iudicium eſſe verum. Iup. Indicta igitur cauſa ipſum condemnent. Iam accerſe Syrum illum proſæ ſcriptorem. Quanquam nuper ipſi dicta eſt dies: nihílque vrget vt lis iam dirimatur. Verumtamen quia ita viſum eſt, priorem introduc Rhetoricęs cauſam. Papæ

βεὶ, ὅσοι συνελήλυθασιν ὑπὲ τῶν ἀκροάσων. Ερ. εἰκότως ὦ Κυπρόβ, τί γὰρ μὴ ἔωλον εἶναι τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καινὸν, καὶ ξένον, λόγος ἔσασθε ἔφης ἐπαγγελεῖν, καὶ τὸ ἐλπίζειν ἀκούσεσθαι, ῥητορικῆς μὲ, καὶ διαλόγε, ἐν τῷ μέρει κατηγορούντων, ἀπολογουμένε δ' ἀμφοτέρους τὸ Σύρου, τοῦτο πολλὰς ἐπήγαγε τῷ ἀκροατηρίῳ. πολλὰ ἀλλὰ ἄρξαι ποτὲ ὦ ῥητορικὴ τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὐχομαι πᾶσι, καὶ πάσας, ὅσην εὔνοιαν ἔχουσι διατελῶ τῇ τε πόλει, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην καταρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τοσοῦτον ἀγῶνα. εἶθ' ὑπὲρ ὅτι μάλιστα δίκαιον, τοῦτο παρεσκεῦσαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν. ἐμοὶ μὲν αὐτὶ δίκαιον, σιωπᾶν κελεύειν. ἐμοὶ δ', ὡς παρῆκμακα, καὶ βεβούλημαι, καὶ κατηγορίαν ἅπασι ποιήσασθαι. οὐχὶ ταυτὰ δέ μοι παείσεται γιγνώσκειν, ὅταν τε εἰς ἃ πέπονθα ἀποβλέψω, καὶ ὅταν εἰς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους, ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς, οὕτως ἀρεῖ παρὰ ὑμᾶς. τὰ δ' πράγματα, εἰς τοῦτο παρήκοντα ὄψεσθε, ὥστε ὅπως μὴ χεῖρόν τι πάσχωμεν παρὰ

quàm multi ad audiendum conuenêre! *Merc.* Meritò Iustitia. Nam hoc ipsum, quod actio hæc minimè vetus, aut obsoleta est, sed noua atque insolens, heri (quemadmodũ ais) primùm intentata: quódque sperantse auditores rhetoricam, & Dialogũ vicissim accusantes: illisque Syrum respondentem, multitudinẽ tantam ad iudicium contraxit. Verùm incipe tandem Rhetorica causam dicere. *Rhet.* Primùm quidem, viri Athenienses, Deos Deásque precor omnes, vt quãta ipse benevolentia affectus sum erga hanc ciuitatem, vósque omnes, tantam à vobis ad præsens certamen consequi possim. Deinde, quod est rustissimum, id vobis suggerant Dij: vt aduersarium tacere iubeatis: me verò quemadmodum cõstituì, mecúmque deliberaui, accusationẽ proponere sinatis. Cæterùm haudquaquam venit in mẽtem eadem statuere, quoties ea quæ mihi acciderũt, aspicio: & quoties verba, quæ audio. Nam verba quidem quàm simillima meis, iste ad vos faciet. Res autem eò iam processisse videbitis, adeò vt spectandum mihi sit, ne peius quidpiam ab

αὐτῆς, σκέψασθε δέον. ἀλλὰ γὰρ, ἵνα μὴ μακρὰ προοιμιάζωμαι, τῆς ὕδατος πάλαι εἰκῆ ῥέοντος, ἄρξομαι τῆς κατηγορίας. ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον τὸν κομιδῇ μειράκιον ὄντα, βάρβαρον ἔτι τὴν φωνὴν, καὶ μονονουχὶ καὶ δυσὶ ἐνδεδυκότα ἐς τὸ ἀσύνετον βάθος, περὶ τὴν Ἰωνίαν εὑρεθῆναι πλαζόμενον ἔτι, καὶ ὃ πρὸς ἐμαυτοῦ ἐμαυτῷ οὐκ εἰδότα, παραλαβὼν, ἐπαίδευσα. καὶ ἐπειδὴ ἐδόκει μοι εὐμαθὴς εἶναι, καὶ ἀστεῖος ὁρᾶν εἰς ἐμὲ, ὡσεπινοεῖ τε δὴ ἔτι τότε, καὶ ἐθεράπευε, καὶ μόνῳ ἐθαύμαζεν, ἀπολιπὼν τοὺς ἄλλους, ὁπόσοι ἐμνήστευόν με πλούσιοι, καὶ καλοὶ, καὶ λαμπρῶς τὰ περιττὰ, τῷ ἀγαθείσῳ τούτῳ ἐμαυτὸν ἐνεγύησα πένητι, καὶ ἀφανεῖ, καὶ νέῳ, περίκλειαν μικρὰν ἐπεσπευσμένῳ πολλῶν καὶ θαυμασίων λόγων. εἶτα ἀγαγόμενος αὐτὸν εἰς τοὺς φυλέτας τοὺς ἐμοὺς, παρενέγραψα, καὶ οἶκον ἀπέφηνα. ὥστε τοὺς διαμαρτόντας τῆς ἐγγύης, ἀποπνίγεσθαι. δόξαν δὲ αὐτῷ πεινοσεῖν ὑπεξεχώρησα τὸ γάμου πρὸς εὐπορίαν, οὐδὲ τότε πεκελεύσθην. ἀλλὰ πανταχοῦ ἐπομένη, ἄνω καὶ κάτω περιηγόμην, καὶ κλεινὸν αὐτὸν, καὶ

ipso mihi accidat. At enim vt ne longiore proœmio vtar, aqua iamdudum fruſtrà effluente, accuſationem incipiam. Ego iudices hunc, cùm eſſet adhuc adoleſcentulus, & barbarè loqueretur, ac tantùm non Candyn Aſſyriorum more induiſſet, circa Ioniam inuentum, errabundum adhuc, & quid de ſe ipſo ſtatueret, neſcientem recepi & educaui. Et quia mihi videbatur ingenio docili, fixiſque oculis me intueri (nam & me tum adhuc verebatur, & colebat, & mirabatur ſolam) relictis cæteris quotquot me ambibant, diuites & formoſi, & à maioribus clari, ingrato huic pauperi, & obſcuro, & iuueni me ipſam deſpondi, allata dote nõ exigua, ſcilicet multis, & admiratione dignis orationibus. Poſtea eum ad contribules meos adductum, in tabulas retuli, ciuémque feci: adeò vt qui meo connubio exciderunt, enecentur. Porrò cùm ipſi viſum eſſet terrarum orbem circumuagari, felicitatémque coniugij oſtentare, ne tum quidem relicta ſum. Sed quoquouerſum ſequens, ſurſum ac deorſum circunducebar, clarúmque &

ἀοίδιμον ἐποίουν, κατακοσμῦσα, καὶ περιστέλλουσα. καὶ τὰ μὲν ὅπη τῆς Ἑλλάδος. καὶ τῆς Ἰωνίας, μέτρια. ἐς ὃ τὴν Ἰταλίαν ἀποδημήσαι ἐθελήσαντι αὐτῷ, τὸν Ἰώνιον συμπλεύσα. καὶ τὰ τελευταῖα, μέχρι τῆς Κελτικῆς συμπαθέρεσα, ἐπορεύθην ἐποίησα. καὶ μέχρι μὲν πολλοῦ, πάντα μοι ἐπείθετο, καὶ συνῆν μοι, μηδ' ὃ μίαν νύκτα ἀπόκοιτος γενόμενος, παρ' ἡμῶν. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς ἐπεστήσατο, καὶ τὰ πρὸς εὐδοξίαν εὖ ἔχειν αὐτῷ ὑπέλαβε, τοῖς ὀφρῦσι ἐπῆρας, καὶ μεγαλοφρονήσας, ἐμοῦ μὲν ἠμέλησε, μᾶλλον δὲ τέλεον ἐίασεν. αὐτὸν δὲ παρεισήτησε ἐκεῖνον, ὃν ἀπὸ τοῦ σχήματος τὸν διάλογον, φιλοσοφίας υἱὸν εἶναι λεγόμενον, ὑπεραγαπήσας μᾶλλα ἐρωτικῶς πρεσβύτερον αὐτοῦ ὄντα, τούτῳ συνέστι. καὶ οὐκ αἰσχύνεται, τὴν μὲν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ ἄφετον τῶν ἐν ἐμοὶ λόγων συντεμών, εἰς μικρὰ δὲ καὶ κομματικὰ ἐρωτήματα κατακλείσας ἑαυτόν. καὶ αὐτὰ τὰ λέγειν ὅ, τι βούλεται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, βραχεῖς τινας λόγους ἀναπλέκων, καὶ συλλαβίζων, ἀφ' ὧν ἀθρόος μὲν ἔπαινος, celebrem faciebam ipsum, ornando pariter & componendo. Atque ea quidem quæ in Græcia, & Ionia acciderunt, mediocria sunt. Cùm autem in Italia proficisci statuisset, Ionium mare cum ipso traieci. Postremò in Galliam vsque vnà progressa, feci vt diteſceret. Ac diu quidem mihi per omnia obtemperauit, mecúmque consueuit, ne vnam quidem noctem extra lectum à nobis diuertens. Sed postquam satis viatici sibi comparauit, quantúmque ad famam attinet, eã bono esse loco credidit, adductis supercilijs, elatóque animo me neglexit, imò prorsus missam fecit. Barbatũ verò illum, ex habitu conspicuum Dialogum, quem Philosophiæ filium esse perhibent, vehemẽter diligendo, valdéque amatoriè prosequendo, natu, quàm ipse est, grandiorem, cũ eo nunc consuetudinẽ habet. Neque pudet ipsum hanc orationis meæ libertatẽ, solutãq; licẽtiã cõcidere, atque in paruas, vnóque commate constantes quæstiones seſe concludere. Ac pro eo quod licebat magna voce eloqui, quicquid libuisset, breues quasdam sentẽtias texere, pérque syllabas numerare, vnde sanè cõferta

ἢ κρότος πολὺς, ὃν ἂν ἀπαντήσειν αὐτῷ. μειδίαμα δὲ παρὰ τῶν ἀκουόντων, καὶ τὸ ἐπισείεσθαι τὴν χεῖρα ἐντὸς τῶν ὀφρύων, καὶ μακρὰ ἐπιπνεῦσαι τῇ κεφαλῇ, καὶ ἐπιστενάξαι τοῖς λεγομένοις. τοιούτων ἡδέως ὁ ἥρως, ἐμὲ καταφρονήσας. φασὶ δ' αὐτὸ μὴ δεῖν πρὸς τὸ ἐμμένειν τῷ τὸν εἰρωνεύειν ἄγειν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκεῖνον οἶμαι ὑβρίζειν. πῶς οὖν ἂν ἀχάριστος οὗτος, καὶ ἔνοχος τοῖς περὶ κακότροπον νόμοις; ὃς τὴν μὲν νόμιμον γαμετὴν, παρ' ἧς τοσαῦτα εἴληφε, καὶ δι' ἣν ἔνδοξός ἐστιν, οὕτως ἀτίμως ἀπέλιπε, καὶ καινῶν ὠρέχθη πραγμάτων. καὶ ταῦτα, νῦν ὁπότε μόνην ἐμὲ θαυμάζειν, καὶ ἐπιγράφονται ἅπαντες πρόσταιν ἑαυτῇ. ἀλλ' ἐγὼ μὲν αὐτέχω, τοσούτων μηνυόντων. καὶ κόπτουσιν αὐτοῖς τὴν θύραν, καὶ τοιοῦτον ἐπιβοωμένοις μεγάλῃ τῇ φωνῇ, οὔτε ἀνιέναι, οὔτε ἀνακούειν βούλομαι. ὁρῶ γὰρ αὐτὸν οὐδὲν πλέον τῆς δόξης κομίζοντας. οὗτος δ', οὐδὲ οὕτως ἐπιστρέφεται πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ πρὸς τὴν εἰρωνείαν βλέπει, τί ὧν δεῖ χρῆσθαι παρ' αὐτῷ λήψεσθαι προσδοκῶν, οὐ τῷ πείθεσθαι

laus, multúsque applausus ipsi non obuenerit, sed auditorum irrisio, manúsque intra terminos concussus, & longa capitis nutatio, & in dicta gemitus. Talia generosus ille, me contempta, amauit. Aiunt autem ipsum neque cum hoc amasio suo pacem colere, sed in eum contumeliosè se gerere. Quomodo igitur hic non ingratus, legibúsque de vexatione sancitis obnoxius censeatur? qui legitimam coniugem, à qua res tantas accepit, & per quam est celebris, ita ignominiosè dereliquit, réique nouas appetiuit: ídque nunc, quando solam me cuncti mirantur, suíque velut præsidem scriptis testantur. At ego repugno, tot procis ambientibus me: atque ipsis ostium pulsantibus, nomén-que magna voce inclamantibus, nec aperire, nec respondere volo. Video enim ipsos nihil præter clamorem afferre. Iste verò, étiam ne sic quidem ad me reuertitur, sed ad amasium illum suum réspicit. Ecquid tandem boni ô Dij ab eo se acceptu-rum sperans? quem præter pallium nihil habere vide-

οὐδὲν ὁρᾷ πλέον ἔχοντα. εἶτα

ρηκα ὦ ἄνδρες δικασταί. ὑμεῖς δ', ἢν ἐς ἐμὸν τρόπον τῶν λόγων ἀπολογεῖσθαι θέλῃ, τοῦτο μὴ ἐπιτρέψητε. ἄγωμαι γὰρ ἐγὼ ἐμοὶ τὸν ἐμὸν μάχαιραν ἀκονᾶν. καὶ ὃ τὸν αὐτῷ ἐρώμενον τὸν διάλογον, οὕτως ἀπολογεῖσθαι, ἢν δύνηται. Ῥη. τοῦτο μὲν ἀπίθανον. οὐ γὰρ οἷόν τε ὦ ῥητορικὴ μόνον αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι καὶ σῶμα τὸ διάλογου, ἀλλὰ ῥᾴων καὶ αὐτὸς εἰπάτω. Συρ. ἐπεὶ καὶ τοῦτο ὦ ἄνδρες, ἢ αὐτὸς δίκαιος ἠγανάκτησεν, εἰ μακρῷ χρήσομαι τῷ λόγῳ, καὶ αὐτὸ τὸ δύνασθαι λέγειν παρ' ἐκείνης λαβών, πολλὰ μὴν ἐν ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. τὰ κεφάλαια δ' αὐτὰ ἐπιλυσάμενος τῶν κατηγορημένων, ὑμῖν ἀπολείψω σκοπεῖν περὶ ἁπάντων. πάντα γὰρ ὅσα ἐμηνύσατο περὶ ἐμοῦ, ἀληθῆ ὄντα ἐμηνύσατο. καὶ γὰρ ἐπαίδευσε, καὶ σωφρονίσαι, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπέχρησε. καὶ κατά γε τοῦτο, χάριν αὖ εἰδέναι τῷ γάμῳ. δι' ἃς δ' αἰτίας ἀπολιπὼν αὐτὴν ἐπὶ τουτονὶ τὸν διάλογον ἔρχομαι, ἀκούσατε ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ μὴ μηδὲν τῶν χρησίμων ἡγήσασθαι ψεύδεσθαι καταλάβητε. ἐγὼ γὰρ ὁρῶν

Dixi judices. Vos autem si meo iste orationis modo, respondere voluerit, ne permittite. Iniquum enim fore meam contra me machæram acui. Sed si potest, ad Dialogi à se amati modum respondeat. *Mer.* Hoc non persuadebis, Rhetorica. Neque enim fieri potest vt hic solus ad Dialogi formam respondeat: sed perpetua oratione ipse quoque dicat. *Syr.* Quandoquidem, Judices, etiam hoc malè haberet aduersarium, si longo oratione vterer, quãquam ab illa hanc dicendi facultatem accepi, non multa apud vos verba faciam: sed dilutis accusationum capitibus ipsis, rem totam vobis diiudicandam relinquam. Vera enim sunt quæcunque de me dixit. Nam educauit me, mecum peregrè profecta est, & Græcorum ciuitati adscripsit: eóque nomine gratiam huius nuptijs habuerim. Cæterùm ob quas causas relicta illa, ad Dialogum hunc diuerti, audite Iudices: nec me commodi cuiusquam gratia mentiri putetis. Ego cùm viderem

hanc

πολὺ τῶν ἐπὶ σωφρονοῦσι, ἀλλ' ἐμμένουσαν ὅτι τῷ κοσμίῳ σχήματος, οἷον ποτε ἐσχηματισμένην αὐτὴν ὁ παιανιεὺς ἐμίσησε μηδ' ἐθέλειν κοσμεῖσθαι, καὶ τὰς τρίχας συνδεσμεύουσαν εἰς τὸ ἑταιρικὸν, καὶ φυκίον ἐντεθρυμμένην, καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ὑπογραφομένην, ὑπονοήσειεν εὐθὺς, καὶ παρεσύλλαβον ὅποι τὸν ὀφθαλμὸν φέροι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ἐῶ. καθ' ἑκάστην δὲ τῶν νυκτῶν, ὁ μὲν σεμνοτάτων ἡμῶν, ἐνεπιμπλατο μεδυόντων ἐργαστῶν, κωμαζόντων ἐπ' αὐτὴν, καὶ κοπτόντων τὴν θύραν. ἐνίων δὲ, καὶ εἰσβιάζεσθαι σὺν ὑβρεῖ κόσμῳ τολμώντων. αὐτὴ δ' ἐγέλα, καὶ ἥδετο τοῖς κωμῳδοῖς. καὶ τὰ πολλὰ ἀπὸ τοῦ τέγους, ἐδόντων ἀκούουσα βαχεῖᾳ τῇ φωνῇ ᾠδάς τινας ἐρωτικὰς, ἃ καὶ παρθενεύουσα τὰς ὑβρεῖς ἐμὲ οἰομένην λαθεῖν, ἠσθάνετο, καὶ ἐμοιχεύετο πρὸς αὐτῶν. ὅσα ἐγὼ μὴ φέρων, ἠξίωσα μὲν αὐτὴν μισθοῦ ἐκβαλεῖν. ἡ δὲ τοιούτων δ' οἰκοῦσι τῷ διαλόγῳ προσελθὼν, ἠξίουν καταδεχθῆναι ὑπ' αὐτῆς. ταῦτά ὅτι, ἐγὼ τὴν ἐπιεικῆ μεγάλως

hanc non amplius esse temperantem, neque in habitu modesto permanere, quo olim ornatam Pæanensis ille duxerat: sed comptam, & A meretricio more capillos componentem, fuco etiam illitam, & genas ceruſa pingentem, ilico ſuſpicatus ſum & obſeruaui quonam verteret oculum. Ac cætera quidem miſſa facio. Singulis au- B tem noctibus angiportus noſter implebatur amatoribus temulentis, petulanter in illam agentibus, & oſtium pulſantibus: quinetiam non- C nullis nullo ordine vi intro ſeſe ferre audentibus. Hæc autem ridebat, & ijs quæ agebantur, delectabatur: ac plerumque vel de toto proſpiciebat, audiens illos cantilenas quaſdam amatorias aſpera voce occinentes: vel apertis clam me, vt putabat, foribus laſciuiebat, & ab ijs conſtuprabatur. Quod cùm ego ferre non poſſem, nec mihi probaretur tamen ipſam adulterij accuſare: hunc D in vicinia habitantem Dialogum adiui, vtque me reciperet, rogaui. Hæc eſt magna illa iniuria quam Rhetoricæ intuli. Quanquam etiamſi nihil E

ἠδίκησα. καίτοι εἰ καὶ μηδὲν

αὐτῇ τοιῆτο ἐπέπεσεκτο, καλῶς εἶχέ μοι αἀδεὶ ἤδη τεσσαράκοντα ἔτη γεγονότι, φεύγειν μὲν ἐκείνων, καὶ δικῶν, ἀπαλλάττεσθαι, καὶ τὸν αἀδρας τὸν δικαστὰς ἀρέσκειν ἐᾶν, καὶ τυράννων κατηγορίας, καὶ ἀριστέων ἐπαίνους ἐκτυρῶσι. ἐς δὲ τὴν ἀκαδημίαν, ἢ ἐς τὸ λύκειον ἐλθόντα, τῷ βελτίστῳ τούτῳ διαλόγῳ συμπαιπατεῖν, ἡρέμα συνδιαλεγόμενον. πολλὰ ἔχων εἰπεῖν, ἢδη παύσομαι. ὑμεῖς δέ, ἔνοχον τὸν ψῆφον ἐνέγκατε. Δι. τίς κρατεῖ; Ερ. πάσας ὁ Σύρος, πλὴν μιᾶς. Δι. ῥήτωρ τις ἔοικεν εἶναι ὁ τὴν ἐναντίαν διέρχων. ὁ διάλογος ἐπὶ τῶν αὐτῶν, λέγε. ὑμεῖς δέ, περιμείνατε, διπλασίονα ἀποτισόμενοι τὸν μισθὸν ἑπ' ἀμφοτέραις ταῖς δίκαις. Διάλογος. ἐγὼ δὲ ὦ αἀδρες δικασταί, μακρὰς μὲν ἀποτείνειν τοὺς λόγους οὐκ αἀξιῶ, βουλόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ὥσπερ εἰώθατε. ὅμως δὲ ὡς νόμος ἐν τοῖς δικαστηρίοις, οὕτω ποιήσομαι τὴν κατηγορίαν, ἐδιώτης πάντάπασι καὶ ἄτυχος τοιούτων ὤν. καί μοι τοῦτο ἔσται πρὸς ὑμᾶς τὸ προοίμιον. ἃ δὲ ἠδίκημαι, καὶ πεπείσεσθαι πρὸς τούτου, ταῦτα

tale ab illa commissum esset: tamen puto, deceret me virum iam propè quadraginta annos natum, à tumultibus istis, & causis agendis desistere, ac pati judices quiescere, cùm Tyrannorum accusationibus, tum optimatum laudibus euitatis. Ingressum verò in Academiam aut Lyceum, cũ optimo isto Dialogo deambulare, cum eo placidè disputando. Quanquam multa dicenda habeo, iam tamen finem facio. Vos sanctam sententiam ferte. *Iust.* Vter vicit? *Merc.* Omnibus calculis Syrus excepto vno. *Iust.* Videtur orator aliquis esse, qui contrarium tulit. Heus Dialoge, sub ijsdem judicibus dic tu quoq;. Vos interim expectate, duplicem pró vtraque lite mercedem accepturi. *Dial.* Ego iudices, longiorem ad vos orationem habere non statueram, sed paucis, vt consueui, rem expedire. Verùm tamen, vt mos est in iudicijs, ita peragam accusationem: quanquam planè rudis, & rerum istiusmodi imperitus. Et hoc mihi ad vos esto exordiũ. Illata verò mihi ab illo iniuria & contumelia hæc

ὄντ. ὅτι με σεμνὸν τέως ὄντα, καὶ θεῶν τε πέρι, καὶ φύσεως, καὶ τῆς τῶν ὅλων περιόδου σκοπούμενον, ὑψηλὸν ἄνω που τῶν νεφῶν ἀεροβατοῦντα, ἔνθα ὁ μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς πλῶον ἅρμα ἐλαυνων φέρεται, καταστάντα αὐτὸς ἤδη κἀγὼ πλὴν ἀψίδα πετόμενον, καὶ ἀναβαίνοντα τῷ οὐρανῷ, καὶ τὰ πλεῖστα συωθήσαντα, ἰσοδίαιτον τοῖς πολλοῖς ἐποίησε. καὶ τὸ μὲν βαρυτονον ἐκεῖνο, καὶ σφοδρογνωμον μετεσκεύασεν ἀφεῖλέ μου. κωμικὸν δ' ἄλλο, καὶ σατυρικὸν, ἐπήγαγέ μοι. καὶ μικροῦ δεῖν, γελοῖον. εἰπόντι μοι ἐς τὸ αὐτὸ φέρον, συγκαθείρξέ μοι τὸ σκῶμμα, καὶ τὸν ἴαμβον, καὶ κωμισμὸν, καὶ τὸν Εὔπολιν, καὶ τὸν Ἀριστοφάνη, δεινοὺς ἀνδρας ἐπικερτομῆσαι τὰ σεμνὰ, καὶ χλευάσαι τὰ καλῶς ἔχοντα. τελευταῖον δὴ καὶ Μένιππόν τινα τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν ὡς δακεῖν, καὶ κάρχαρον ἀνορύξας, καὶ τοῦτον ἐπισπάγέ μοι φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς κυνα. καὶ τὸ δῆγμα καθαρὸν, ὅσῳ καὶ γελῶν ἅμα ἔδακνε. πῶς οὖν οὐ δεινὰ ὑβρισμαι, μηκέτ' ὅτι τὸ οἰκεῖον σχῆματος διακείμενος, ἀλλὰ κωμῳδῶν, καὶ γελωτοποιῶν, καὶ

est. Me qui antea grauis eram, & de Dijs, de natura, de Vniuersi ambitu pleraque considerabam, supra nubes sublimis, per aërem incedẽs: vbi magnus ille in cœlo Iupiter alatum currum agere fertur: abstractum inde ipse, cùm iam ad fornicem volarem, & ad summum cœlum ascenderem, confractis alis cum multitudine promiscua conditionis eiusdem fecit: ac tragicam illam, modestámq; faciem mihi abstulit: comicã verò aliam, & satyricam, ac fermè ridiculam adhibuit. Deindein locum eundem adductum cõclusit Dicterium, Iambum, Cynismum: præterea Eupolim & Aristophanem, vehementes viros ad res graues exagitandum, & ad præclaras irridendum. Postremò etiam Menippo ex antiquis illis canibus latratore molesto, vt videtur, & aspero refosso, hunc quoque ad me introduxit, terribilem reuera canem, morsu latenter inuadentem, quatenus mordet arridens. Proinde quomodo non videar graui contumelia affectus, qui non amplius habitu proprio conspicior: sed comœdias agendo, risum mouẽdo,

ὥσπερ ὑσεις ἀλλοκότοις ὑποκριτὴν ὀμμυος αὐτῷ; τὸ γὰρ πάντων ἀτοπώτατον, κρᾶσίν τινα παράδοξον κέκραμαι. καὶ οὔτε πεζός εἰμι, οὔτε ἐπὶ τῶν μετεώρων βέβηκα. ἀλλὰ ἱππικήν τινα ταύρου δίκην, σύνθετόν τι, καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀκούουσι δρῶ. Ερ. τί οὖν πρὸς ταῦτα ἐρεῖς ὦ Σύρε; Συ. ἀπροσδόκητον ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀγωνίζομαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοῦν μᾶλλον ἂν ἠλπισα τὸν διάλογον, ἢ τοιαῦτα ἐρεῖν περὶ ἐμοῦ. ὃν παραλαβὼν ἐγὼ, σκυθρωπὸν ἔτι τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνεχῶν ἐρωτήσεων κατεσκληκότα, καὶ τινὰ αὐθέσιμον μὲν εἶναι δοκοῦντα, οὐ παίπτῃ γε ἥδιστα, οὐδὲ τοῖς πολλοῖς κεχαρισμένον, πρόσωπον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν ἐς τὸν ἀνθρώπινον εἰθισμένον τρόπον. μίξας δὲ τὸν ἀυχμὸν τοῦτον καὶ πολλὴν, ἀποσκλυδακίσας, καὶ μειδιάσεως καταγελάσεως, ἡδίω τοῖς ὁρῶσι παρεσκεύασα. ἐπὶ πᾶσι δὲ, πολλὴν κωμῳδίαν αὐτῷ παρέζευξα. καὶ κατὰ τοῦτο, πολλοὶ μὲν οἱ μυκτηρώμενοι ἐγένοντο παρὰ τῶν ἀκουόντων. οἱ τέως μὲν ἀκριβῶς τὰς ἐν αὐτῷ ἁδρότητες, ὥσπερ τὸν ἐχῖνον,

argumenta absurda tractando ipsi histrionem me gero. Nam quod est omnium absurdissimum, noua quadam A mixtione sum temperatus: & neque pedestris, neque sublimis incedo: sed hippocentauri instar, compositum quiddam, nouúmque spectrum auditoribus videor. B *Merc.* Quid igitur ad hæc dices Syre? *Syr.* Inexpectatum apud vos, judices, hoc certamen sustineo. Quidvis enim potiùs quã hęc pro me dicturum esse Dialogum pu- C tabam: quem ego susceptum, cùm adhuc tetricus vulgo videretur, & continuis interrogationibus præfractus, eóque nomine venerandus censeretur, non tamen omnino suauis, neque multitu- D dini gratus: primùm quidem hunc hominum in modum per terram incedere assuefeci: postea autem multo sqalore absterso, eóque ridere coacto, suauiorem aspicientibus exhibui. In primis verò Comœdiam cum ipso coniunxi, ac per hoc multam illi apud auditores bene- E uolentiã conciliaui: qui ãtea spinas quæ ei insunt, metuentes perinde vt echinum,

λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας
ἐφυλάττοντο. ἀλλ' ἐγὼ οἶδ'
ὅτῳ μάλιστα λυπεῖ αὐτὸν, ὅ-
τι μὴ τὰ ἐγγὺς ἐκεῖνα, καὶ λεπτὰ
καθήμενος περὶ αὐτὸν σκι- A
κρολογοῦμαι, εἰ ἀθανάτου ἡ
ψυχὴ, καὶ πόσας κοτύλας ὁ
θεὸς, ὁπότε τὸν κόσμον εἰργά-
σατο, τῆς ἀμιγοῦς, καὶ κ'
τὰ αὐτὰ ἐχούσης οὐσίας ἐνέ- B
χεεν εἰς τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ πάν-
τα ἐκεραύνωτο, καὶ εἰ ῥητορι-
κὴ πολιτικῆς μορίου εἴδωλον,
κολακείας τὸ τέταρτον. χαί-
ρει γὰρ ὦν οἶδ' ὅπως τὰ τοιαῦ- C
τα λεπτολογῶν, καθάπερ οἱ
τὴν ψῶραν ἡδέως κνώμενοι. καὶ
τὸ φρόντισμα ἡδὺ αὐτῷ δοκεῖ,
καὶ μέγα φρονεῖ, ὡς λέγεται
ὡς οὐ παντὸς ἀνδρὸς ὄντι συ- D
νιδεῖν ἃ περὶ τῶν ἰδεῶν ὀξυ-
λέγει. ταῦτα δηλαδὴ καὶ παρ'
ἐμοῦ ἀπαιτεῖ, καὶ τὰ περὶ
ἐκεῖνα ζητεῖ, καὶ ἀποβλέ-
πει, τὰ περὶ τοῦ ποδοῦ οὐχ
ὁρῶν. ἐπεὶ τῶνγε ἄλλων ἕνεκα, E
ὃν αὖ οἶμαι μέμψασθαί μοι, ὡς
δοιμάτιον τῦτο τὸ ἑλληνικὸν
περιπάσας αὐτῇ, βαρβα-
ρικὸν μετενέδυσα. καὶ ταῦτα,
βαρβαρος αὐτὸς εἶναι δοκῶν.
ἀδίκως γὰρ ἄν, τὰ τοιαῦτα
εἰς αὐτὸν παρανομῶν, καὶ τὴν

manibus excipere cauebant.
Sed noui ego quid illum
maximè discruciet : nempe
quòd tenuia illa & exilia cũ
ipso sedens argutari non so-
leo: nempe sit ne immortalis
anima : & quot heminas
Deus, quando mundum fa-
bricauit, synceræ, eodémque
modo se habentis substantiæ
infuderit in craterem illum,
in quo vniuersa miscendo
temperabat: & num Rhetо-
rica sit politicæ particulæ i-
mago, adulationis pars quar-
ta. Delectatur enim nescio
quo pacto, istiusmodi argu-
tias disputando, vt quibus
psoram fricari est iucundum.
Atque hæc ipsi videtur suа-
uis cogitatio, ac sese effert,
si dicatur non cuiusuis esse
hominis ea intelligere quæ
de ideis subtiliter specula-
tur. Hæc videlicet etiam à
me poscit, & alas illas
quærit, sursúmque aspicit,
cùm tamen, quæ sunt ante
pedes, non videat. Nam
cæterorum certè causa pu-
to me non accusauerit, quòd
detracto Græco hoc pallio,
barbaricum eius loco repo-
sui, idque cùm barbarus ip-
se videar. Iniuriam enim
feciſſem, si contra leges,
talia in eum commisissem &
patrio vestitu spoliassem.

πάτριον ἐσθῆτα λωποδυτῶν.

ἀποκελόγημαι ὡς δυνατὸν ἐμοί. ὑμεῖς δ', ὁμοίαν τῇ πάλαι τὴν ψῆφον ἐνέγκατε. Ερ. βαβαί, δέκα ὅλαις κρατεῖς. ὁ γὰρ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι, οὐδὲ νῦν ὁμόψηφός ἐστιν. ἀμέλει τοῦτο ἔθος ἐστί, καὶ πᾶσι τὴν τελευτηκυῖαν οὗτος φέρει, καὶ μὴν παύσεται φθονῶν τοῖς ἀρίστοις. ἀλλ' ὑμεῖς μέν, ἄπτε ἀγαθῇ τύχῃ. αὔριον δ', ταῖς λοιπαῖς δικάσομεν.

Respondi judices, pro viribus. Vos verò sententiam priori similem ferte. *Merc.* Papæ: totis decem vincis. Nã ipse ille prior, ne nunc quidem eadem cum cæteris sentit. A Nempe hic mos est illius, atque perforatum omnibus calculum ferre solet, nec facilè desierit optimis quibusque inuidere. Sed vos abite prospera cum fortuna. Die crastino reliquas iudicabimus.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ ἢ ὅτι τέχνη ἡ παρασιτική.

DE PARASITO, SIVE QVOD ARS SIT Parasitica.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Didascalici generis Dialogus, in quo contendit ac docet Parasiticam, artem esse, eámque omnium aliarum præstantissimam. Dispositio & series orationis plana est. Nam artem esse, principio ex definitione artis ostendit, singulis eius partibus cum Parasitica comparatis, videlicet, quoniam & sua, ac certa principia habeat, exercitatione que & vsu constet, & ob finem vitæ vtilem, nempe voluptatem, exerceatur. Quòd autẽ voluptas vtilis vitæ finis sit, authoritate ac testimonio Homeri defendit. Et quòd hic finis Parasitica magis proprius quàm Epicureorum philosophia sit, comparatione studiorum, ac vitæ vtrorumque probat. Deinde verò hanc omnium aliarum artium præstantissimam esse, primùm in genere docet, callatis omnibus accidentibus, effectibus & causis aliarum artium, cum his, quæ huic arti accidunt. Postea seorsim etiam Philosophiæ & Rhetoricæ, vt pote artium cæterarum summis, & maximè laudatis, anteponit. Primùm quia illæ incertæ, alijs aliter de illis sentientibus atque tradentibus. Parasitica autem vbique eadem, ac certa sit. Deinde quia nusquam reperiantur parasiti affectasse philosophiam, aut rhetoricam: contrà autem parasiticam rhetores, ac Philosophi plurimi. Postremò ab vsu eorum, qui artes has sectantur, & profitentur,

duplici videlicet, altero in bello, altero in pace. Vbi ad vtrumque tempus philosophos, & rhetores inutiles, & ineptos esse, multis exemplis & rationibus docet: contrà autem parasitos idoneos ac paratos maximi, idque ex Homero, item ex historijs probat, additis etiam hypothesibus, qua parasitum ad prælium parantem & expedientē sese describit. Præterea & priuatam, atque domesticam vtrorūque vitam inter se comparat, multò meliores, atque etiam beatiores esse parasitos ostendens, quàm vel rhetoras, vel philosophos. Sub finē ipsam artem ex locis finalibus commendat quoque, & ipsius nominis honestatem etymologia, & analogia defendit.

Τ Ι ποτε ἄρα ὦ Σίμων, οἱ μὲν ἄλλοι ἀνθρωποι, καὶ ἐλεύθεροι, καὶ δοῦλοι, τέχνην ἕκαστός τινα ἐπίσταται, Α δι' ἣς ἑαυτοῖς τε ἔσται, καὶ ἄλλῳ χρήσιμοι. σὺ δ', ὡς ἔοικεν, ἔργον οὐδὲν ἔχεις, δι' ὃ αὖ τι ἢ αὐτὸς ἀπόναιο, ἢ ἄλλῳ μεταδοίης; Παρά. πῶς δ' τὸ ἐρωτᾷς ὦ Τυχιάδη, οὐδέπω οἶδα. πειρῶ δὴ Β σαφέστερον ἐρωτᾶν. Τυχ. ἔστιν ὧν τινα τυγχάνεις ἐπιστάμενος τέχνην, οἷον μουσικήν; Πα. μὰ Δία. Τυ. τί δ', ἰατρικήν; Πα. οὐδὲ ταύτην. Τυ. ἀλλὰ γεωμετρίαν; Πα. οὐδαμῶς. Τυ. τί C δ', ῥητορικήν; φιλοσοφίας μὲν γὰρ τοσοῦτον ἀπέχεις, ὅσον καὶ ἡ κακία. Πα. ἔγωγε μὲν οἶμαι τοιοῦτόν τι εἶναι, καὶ πλεῖον. ὥστε μὴ δόκει δὲ τὸ κακὸν ἀγνοοῦντί σοι ὀνειδίζειν, φημὶ γὰρ κακὸν εἶναι, καὶ χεί-

Vid tandem in causa est Simo, quòd cùm alij homines siue serui sint, siue ingenui, quisque artem aliquam calleat, qua cùm sibi ipsis, tum alijs sunt vtiles: tu verò, quantum ego perspicio, nihil negotij habes, vnde aut fructum capere ipse, aut alteri impertire possis? *Para.* Quid hæc tua sibi velit interrogatio Tychiade, nondū capio: proinde, planiùs interrogato. *Tych.* Est-ne ars aliqua quam noris, veluti Musica? *Para.* Non per Iouem. *Tych.* Num medicina? *Para.* Neq; istam noui. *Tych.* At geometria. *Para.* Nequaquā. *Tych.* Quid verò num Rhetorica? Nam à Philosophia tātū abhorres, quātū ab ea vitiū. *Para.* Imò plus etiā, si possem. Proinde ne putes hoc te mihi ignoranti exprobrare. Nam me & malum, & quàm sentias,

ρων, ἢ σὺ δοκεῖς. Τυ. ναί. ἀλλὰ
ταύτας μὲν ἴσως τὰς τέχνας οὐκ
ἀξέμαθες διὰ μέγεθος αὐτῶν, καὶ
δυσκολίαν. τὴν δὲ δημοτικὴν τί-
γα, τεκτονικὴν, ἢ σκυτοτομι- A
κήν; καὶ γὰρ οὐδὲ ταῦτα οὕτως
ἔχει σοί, ὡς μὴ καὶ τοιαύτης ἂν
δεηθῆναι τέχνης. Πα. ὀρθῶς
λέγεις σὺ Τυχιάδη. οὐδὲ γὰρ B
τούτων ἀδεμιᾶς ἐπιστήμων εἰ-
μί. Τυ. τίνος οὖν ἐπιστάτης;
Πα. τίνος; ὡς ἐγὼ εἶμαι, γυ-
ναικός. ἰοὺ εἰ μάθοις, καὶ σὺ ἐπαι-
νέσειν οἶμαι. ἔρχῳ μοι οὖν κα-
τορθοῦν φημὶ ἤδη, εἰ καὶ σοὶ λό- C
γῳ οὐκ ἔχω εἰπεῖν. Τυ. τίνα ταύ-
την; Πα. οὔπω μοι δοκῶ
τὸν περὶ ταύτην ἐμμεμελε-
τηκέναι λόγοις. ὥστε ὅπερ τέχνην
μού τινα ἐπίσταμαι, ὥσπερ ἄρ-
χοι ἤδη σοι γιγνώσκειν, καὶ μὴ
διὰ τοῦτο χαλεπῶς μοι ἔχειν.
ἰοὺ τινα ᾠδὴν ἀκούσῃ. Τυ.
δῆτ' οὐκ ἀνέξομαι. Πα. τὸ
γε τῆς τέχνης, πιθανὸν δόξον ἴσως D
φανεῖται σοὶ ἀκούσαντι. Τυ.
καὶ μὴν διὰ τοῦτο σπουδά-
ζω μαθεῖν. Πα. εἰσαῦθις
ὦ Τυχιάδη. Τυ. μηδαμῶς,
δῆτ' ἤδη λέγε, εἰ μήπερ ἄρα αὐ-
θημὸν. Πα. ἡ παρασιτική. Τυ.
καίτοι εἰ μὲν μαίνοιτό πῃς ὦ Σί-
μων, τέχνην ταύτην φαίη ἄν; E

peiorem esse fateor. *Tych.* Ita sanè. Sed has fortè artes ob ipsarum cùm magnitudinem, tùm difficultatem non didicisti. At ex popularibus illis quam tenes, num fabrilem aut sutrinam? Neque enim ea est rerum tuarum conditio, vt non talis alicuius artis egeas adminiculo. *Para.* Rectè dicis Thychiade, neque enim vllam illarum calleo. *Tych.* Quam igitur aliam? *Para.* Quam? vt puto generosam, quam & te, si pernoueris, laudaturum existimo. Eam quidem re ipsa præclarè obire posse me dico, tametsi oratione explicare non valeo. *Tych.* Quænam hæc est? *Para.* Nondũ mihi videor rationes quæ ad hanc artem pertinent didicisse. Quare me alicuius artis peritum esse, tuum est iam cognoscere, neque hoc nomine mihi succensere: quam autem calleam, aliàs audies. *Tych.* At moræ sum impatiẽs. *Para.* Fortasse si audires, noua ars tibi videretur. *Tych.* Atqui propter hoc ipsum discendi studio teneor. *Para.* Aliàs Tychiade. *Tych.* Nequaquã, sed iam dicito, nisi te pudeat. *Para.* Illa est Parasitica. *Tych.* Ecquis nisi insanus ô Simon, artem hanc appellet? *Para.* Ego. Si verò ob hoc ipsum, Πα. ἔγωγε. εἰ δέ σοι μαίνε-

δοκῶ τὸ μὴ οὐ μίαν ἄλλως ἐπίστασθαι τέχνην, αὐτὴν αἰτίαν εἶναί μοι τὴν μανίαν δοκεῖ, καί με τῶν ἐγκλημάτων ἤδη ἀφίει. φασὶ γὰρ τὴν δαίμονα ταύτην, τὸ μὲν ἄλλα, χαλεπὴν εἶναι τοῖς ἔχουσι, παραπαίειν δ' τῶν ἁμαρτημάτων αὐτοὺς, ὥσπερ διδάσκαλον, ἢ παιδαγωγὸν τούτων ἁπάντων ἐμὲ ὑπολαμβάνειν εἰς αὐτὴν τὰς αἰτίας. Τυ. ἀκούω ὦ Σίμων, ἢ παρασιτικὴν τέχνη ἐστί; Πα. τέχνην γάρ. κἀγὼ ταύτης δημιουργός. Τυ. καὶ σὺ ἄρα παράσιτος; Πα. πάνυ ὠηείδισας ὦ Τυχιάδη. Τυ. ἀλλ' οὐκ ἐρυθριᾷς, παράσιτον σεαυτὸν καλῶν; Πα. ἥδομαι. ἀκροώμενος γὰρ ἄν, εἰ μὴ λέγοιμι. Τυ. καὶ νὴ Δία ὁπόταν σε βουλώμεθα γνωρίζειν τὸ ὄνομα τῶν ἐπισταμένων τοῦτο, ὅτε χρῄζοι μαθεῖν, ὁ παράσιτος δηλονότι φήσομεν. Πα. πολὺ μᾶλλον τοῦτο λέγοντες ἐμὲ, ἢ Φειδίαν ἀγαλματοποιόν. χαίρω γὰρ τῇ τέχνῃ οὐδέν τι ἧττον, ἢ Φειδίας ἐχαιρε τῷ Διΐ. Τυ. καὶ μὴν ἐκεῖνό μοι σκόπουμεν ἄξιον γέλωτος πάμπολυ. Πα. τὸ ποῖον; Τυ. εἰ ταῖς ἐπιστολαῖς ἀνώνυμον ὥσπερ ἔθος, ἐπιγράφοιμεν Σίμωνι παράσιτῳ. Πα. καὶ μὴν αὖ ἐμοὶ

quòd aliam artem non teneam, tibi videor insanire, huius ipsius causam mihi putato fuisse insaniam, & iam desine me criminari. A Aiunt enim hanc Deam cùm aliàs difficilem esse habentibus, tum delinquentes erratorum excusare, instar magistri, & pædagogi translata in se omni culpa. B Tych. Ergo Simo, Parasitica ars est? Para. Sanè ars, cuius author ego sum. Tych. Et tu parasitus es? Para. Probro me affeciisti Tychiade. Tych. C At non erubescis, quum te ipse vocas parasitũ? Para. Nequaquam, nam me puderet, ni dicerem. Tych. Atque per Iouem, si te cuipiam quibus ignotus es notum facere velimus, quum nomen discere volet, Parasitus est videlicet, dicemus. Para. Rem mihi feceritis multò gratiorem me sic nominando, quàm statuarium Phidiam. Hac enim arte delector non minùs, quàm D Phidias Ioue gaudebat. Tych. Atqui hoc mihi consideranti, excitatus est risus multus. Para. Qua ex re? Tych. Si epistolis pro more inscribamus, Simoni parasito. Para. Rem sanè mihi E

μᾶλλον χαρίζοιο, ἢ Διὶ ωνι ὀπ-
γράψαι φιλοσόφῳ. Πυ. ἀλλὰ
σὺ μὲν ὅπως χαίρεις καλού-
μενος, οὐδέν, ἢ μικρόν μοι
μέλει. σκοπεῖν δ' δεῖ καὶ τὸν
ἄλλον ἀτοπίαν. Πα. τίνα μάν;
Τυ. εἰ καὶ τούτῳ ταῖς ἄλ-
λαις τέχναις ἐγκαταλέξομεν.
ὥστε ἐπειδὰν πυνθάνηταί τις
ὁποῖά τις αὕτη τέχνη ὄν, λέ-
γειν, οἷον γραμματικὴ, ἰα-
τρικὴ, παρασιτική. Πα. ἐγὼ
μὲν ὦ Τυχιάδη, πολὺ μᾶλ-
λον ταύτην, ἢ τινὰ ἑτέραν τέ-
χνην φαίην ἄν. εἰ δέ σοι φίλον
ἀκούειν, ἃ ὅπως οἴομαι, λέγοι-
μι ἄν, καίτοι ἃ παντάπασιν
ὤν, ὡς ἔγωγε οἶμαι εἰπεῖν, ὅτι τού-
τῳ παρεσκευασμένος οὐδέν.
Τυ. εἰ καὶ σμικρὰ ἦ, τοῖς ἀλη-
θέσι διοίσει. Πα. ἴσως δὴ πρῶτον
περὶ τῆς τέχνης εἰ σοι δοκεῖ, ἢ τίς
ποτε ἔστα τυγχάνει τῷ γένει
σκοπῶμεν. οὕτω γὰρ ἐπακο-
λουθήσαιμεν ἂν καὶ ταῖς κατ'
εἶδος τέχναις, εἴτ' ἄρα ὀρ-
θῶς μετέχοιμεν αὐτῆς. Τυ.
τί ποτ' οὖν ὄν τέχνη, ὡς ὑπέ-
στημεν; Πα. πάνυ μὲν οὖν. Τυ.
μὴ τοίνυν ὤκνει λέγειν αὐ-
τὴν, εἴτ' οἶδα. Πα. τέχνη ὄν
ὡς ἐγὼ διαμνημονεύω σοφῶν τι-
νος ἀκούσας, σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων,

facies gratiorem, quàm si Dioni Philosopho inscribas. *Tych.* Quàm gaudeas hoc nomine, mihi parum, est curæ. Sed & aliud quidpiam absurdi est considerandum. *Para.* Quidnam? *Tych.* Num & hanc in aliarum artium numero recensebimus. Ita vt interrogante quopiam cuiusmodi ars sit, respondeamus, veluti grammatica, medicina, sic Parasitica. *Para.* Equidem ego Tychiade, hanc quam profiteor, multò potiùs artem dicendam contendo. Quòd si gratum tibi est audire, etiam quod sentio, dicam, quanquam non admodum vt antè dixi, ad hoc sim paratus. *Tych.* Tametsi sint exigua, veritate tamen præcellent. *Para.* Age iam, si tibi videtur, primùm consideremus cuius generis sit ars. Ad hunc enim modum artes etiam speciatim assequemur, si hanc rectè teneamus. *Tych.* Quid igitur est ars, vti scis? *Para.* Omnino scio. *Tych.* Ne igitur pigeat te dicere, siquidem scis. *Para.* Ars, vt ex viro sapiente memini me audire, est quæ constat ex perceptionibus consentientibus, & coëxercitatis ad

σεῖς τι τέλος ἔυχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Τυ. ὀρθῶς ἐκείνου γε εἰπόντος, οὕτως ἀπεμνημόνευσας. Πα. εἰ ὃ μετέχοι τούτων ἁπάντων ἡ παρασιτική, τί ἂν ἄλλο ἢ καὶ αὐτὴ τέχνη εἴη; Τυ. τέχνη γὰ, εἴπερ οὕτως ἔχοι. Πα. φέρε δὴ καθ' ἕκαστον τοῖς τῆς τέχνης εἴδεσιν ἐφαρμόζοντες τὴν παρασιτικὴν, εἰ συνᾴδει σκοπῶμεν ἢ ὁ πρὸ αὐτῆς λόγος, ἀλλὰ μὴ καθάπερ αἱ πονηραὶ χύτραι διαχρούμεθα, μὴ σαπρὸν ἀποφθέγγηται. δεῖ τοίνυν εἶναι τὴν ταύτῃ ὥσπερ καὶ πᾶσῃ τέχνῃ, σύνεσιν ἐκ καταλήψεων. πρῶτον μὲν, τὸ δοκιμάζειν, καὶ διακρίνειν ὅστις ἂν ἐπιτήδειος γένοιτο βέφειν αὐτόν. καὶ οὕτω παραστῆναι ἀρξάμενος, ὡς ἂν μεταγνοίη. ἢ τ' μὴ ἀργυρογνώμονα τέχνῃ τινὰ φύσουν ἔχειν, ὥσπερ ἐπίσταται διαγινώσκειν τὰ τε κίβδηλα τῶν νομισμάτων, καὶ τὰ μή. τοῦτον δ' ἄνευ τέχνης διακρίνειν τοὺς τε κιβδήλους τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς ἀγαθούς. καὶ ταῦτα, ὥσπερ τῶν νομισμάτων, καὶ τῶν ἀνθρώπων φανερῶν ὄντων. αὐτὰ μέντοι ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης καταμέμφεται λέγων,

finem vitæ vtilem. *Tych.* Rectè sanè verba eius qui dixit, commemorasti. *Para.* Iam si horum omnium particeps est Parasitica, quid aliud sit, quàm ars? *Tych.* Ars certè, si res ita se habet. *Para.* Age verò sigillatim omnibus artis speciebus Parasiticam accommodantes, dispiciamus an quod de ipsa dicitur, consonet: sed non vti malæ ollæ quum pulsantur, an resonet putridum. Oportet igitur vt hæc, quemadmodum & ars omnis, perceptionibus constet. Primùm quidem probet, & dijudicet, quis ad se alendum sit idoneus: quo parasitandi orsus initio, pœnitentia non ducatur. Aut nummularium dicemus artem aliquam callere, qua nummos adulterinos à probis dignoscat: hunc autem sine arte adulterinos homines à bonis non discernere, præsertim cùm statim appareat cuiusmodi sint homines, quemadmodum nummi. Eadem hæc & sapiens reprehendit Euripides, dicens,

Ἀνδρῶν δ' ὅτῳ χρὴ τὸ κακὸν
δηλήσεται,
Οὐδεὶς χαρακτὴρ ἐμπέφυκε
σώματι.

Nullus character corpori mortalium,
Inharet ex quo tu malum dignoueris.

ᾧ δὴ καὶ μείζων ἡ τοῦ παρασίτου τέχνη πέφυκεν, εἴγε καὶ τὰ ἄδηλα, καὶ ἀφανῆ, μᾶλλον τὸ μαντικὸν γνωρίζει τε, καὶ οἶδε. τὸ δέ γε ὀπίσω λόγοις λέγειν ὀπηνδέους, καὶ πράγματα παράγειν, δι' ὧν οἰκειώσεται, καὶ ἐνώσατον ἑαυτὸν τῷ φέροντι ἀποδείξει, ἂς οὐ σωτέον, καὶ καταλήψεως ἐρρωμένης εἶναί σοι δοκεῖ; Τυ. καὶ μάλα. Πα. τὸ δὲ ἐν τοῖς ἑστιάσεσιν αὖ, ὅπως πάντες ἀφελῶσιν πλέον ἔχων, καὶ παρευδοκιμῶν τοὺς μὴ τὴν αὐτὴν αὐτῷ κεκτημένους τέχνην, ἄνευ τινὸς λόγου, καὶ σοφίας πλάθεσθαι οἴει; Τυ. ἔμοιγε. Πα. τί δ', τὸ ὀπίσω τοὺς ὠφελοῦς, καὶ κακοὺς τῶν ὄψων, καὶ τῶν σιτίων πολυπραγμοσύνῃ ἀτέχνου τινὸς εἶναί σοι δοκεῖ; καὶ ταῦτα, τὸ γνωσιμάτατον Πλάτωνος ἂν σοὶ λέγοντος, τὸ μέλλοντος ἑστιάσεσθαι, μὴ μαγειρικῆ ὄντος, σπευαζομένης δοίνης, ἀμμεγεθέρα ἡ κρίσις. ὅπηγε μὴν οὐκ καταλήψεως μόνον, ἀλλὰ συγγεγυμνασμένης ὄντι ἡ παρασιτικὴ, μάθοις ἂν ἐνδεῖσθε ῥᾳ-

A Qua re maior est Parasiti ars, qui res ita obscuras & abditas, magis quàm ars vaticinandi perspicit & cognoscit. Nosse verò sermones proferre accommodos, éa-
B que facere per quæ in familiaritatem veniat, séque beneuolentissimum suo altori ostendat, annon intelligentiæ & perceptionis validæ putas illud esse? Tych. Maximè. Para. Vt verò in conuiuijs ipsis, plus quouis habens abeat, aliósque gloria
C superet, qui eam artem sibi non parauerunt, an hoc citra rationem, & sapiẽtiam comminiscì putas? Tych. Nequaquam. Para. Ecquid, nosse opsoniorum, ciborúmque virtutes, & vitia, cuiuspiam indocti curiositatem esse exi-
D stimas? Idque cùm dicat generosissimus Plato, Qui conuiuas epulis accepturus est, nec rei coquinariæ sit peritus, ejus in adornãdo conuiuio incertum est iudicium. Parasiticam autem
E non solùm perceptione, sed etiam exercitatione constare, hinc facilè perdiscas.

δως. αἱ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τεχνῶν καταλήψεις, καὶ ἡμέρας, καὶ νύκτας, καὶ μῆνας, καὶ ἐνιαυτὸν πολλάκις ἀσυγχύμασι μόνοις. καὶ ὅμως ἂν ἀπόλωνται παρὰ τοῖς κεκτημένοις αἱ τέχναι. αἱ δὲ τοῦ παρασίτου καταλήψεις, εἰ μὴ καθ' ἡμέραν εἶη ἐν γυμνασίῳ, ἀπόλλυσιν οὐ μόνον οἶμαι τὴν τέχνην, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν τεχνίτην. τοῦτο μὲν οὖν πρός τι τέλος εὐχρηστον τῷ βίῳ, μὴ καὶ μανίας εἶναι ζητεῖν, ἐγὼ γὰρ τὸ φαγεῖν καὶ τὸ πιεῖν οὐδὲν εὐχρηστότερον εὑρίσκω ἐν τῷ βίῳ ὄν, οὐδὲ ζῶ γε ἄνευ τούτου δῆτα; Tυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. καὶ μὴν ἀπὸ τοιούτου τινὸς ἡ παρασιτικὴ, ὁποῖον τὸ κάλλος, καὶ ἡ ἰσχύς. ὥστε τέχνην μὲν μὴ δοκεῖν αὐτὴν, δύναμιν δέ τινα τοιαύτην. Tυ. ἀληθῆ λέγεις. Πα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἀτεχνία ἐστίν. ἡ γὰρ ἀτεχνία, οὐδέποτε οὐδένα κατορθοῖ τῷ κεκτημένῳ. φέρε γάρ εἰ ἐμβεβηκὼς αὐτὸς αὑτῷ ναυῒ ἐν θαλάττῃ, καὶ χειμῶνι, μὴ ἐπισταμένος κυβερνᾶν, σωθείης ἄν; Tυ. οὐκ ἔγωγε. Πα. τί δ' ποτε, ἢ τῷ μὴ ἔχειν τέχνην, δι' ἧς δυνήσεται σώζειν ἑαυτόν; Tυ. καὶ μάλα. Πα.

Quod aliarum artium perceptiones, & dies, & noctes, & menses, & annos plerumque manent inexercitatę, nec tamen possidentibus depeteunt artes. At Parasiti perceptiones, nisi quotidie exerceantur, non artem solùm, opinor, sed etiam artificem perdunt. Neque foret insaniæ quærere ad quem finem vitæ vtilem tendat. Non enim puto vtilius quicquam in vita esse quàm edere & bibere, sine quibus neque licet viuere. Tych. Maximè. Para. Atqui ne eiusmodi quidem res est Parasitica, cuiusmodi est pulchritudo aut fortitudo, vt ars nulla esse videatur, sed quædam vis & potentia. Tych. Vera dicis. Para. At neque nulla est ars. Nam quod ars non est, nunquam quicquam habenti præstat præclari. Age enim si tibi ipsi nauim in mari ac procellis, gubernandi imperito commisisses, an incolumis euaderes? Tych. Minimè gentium. Para. Quid tandem, an quòd arte careat, cuius ope seipsum seruare possit? Tych. Maximè. Para. Num ergo Parasitus à

ἀκούω καὶ παράσιτος ἀνὴρ τῆς

παρασιτικῆς, εἰ γὰρ λῦ ἀτεχνία, ἦν αὖ ἐσώζετο; Τυ. ναί. Πα. ἀλλ' οὖν τέχνη σώζεται. ἀτεχνία ἦ οὔ; Τυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. τέχνη ἄρα ἐστὶν ἡ παρασιτική. Τυ. τέχνη ὡς ἔοικε. Πα. καὶ μὴν κυβερνήτας μὲ ἀγαθοὺς, καὶ ἡνιόχους τεχνίτας ἐκπεσόντας τ' ἅρμάτων οἶδα ἔγω πολλάκις. καὶ τοὺς μὲν, ξυντετριβέντας. τοὺς δ', καὶ πάμπαν διαφθαρέντας. παρασίτου δ' ναυάγιον, οὐ δ' εἷς ἔχοι τοιοῦτον εἰπεῖν. ἀλλ' οὖν εἰ μήτε ἀτεχνία ἐστὶν ἡ παρασιτικὴ, μήτε δύναμις, σύνεμα δέ τι, καὶ ἐκ καταλήψεων γεγυμνασμένων, τέχνη ἅπλουστί γε ὁμολογεῖται ἡμῖν σήμερον. Τυ. ὅσον ἐκ τούτου, εἰκάζω. ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπως καὶ ὄφελον ἡμῖν τινα γνησίαν ἀποδῷς τῆς παρασιτικῆς. Πα. ὀρθῶς σύγε λέγων. δοκεῖ γὰρ δή μοι ἔστως ἂν μάλιστα διωρίζῃ, παρασιτικὴ ἐστὶ τέχνη ποτέων, καὶ βρωτέων, καὶ τῶν διὰ ταῦτα λεκτέων. τέλος δ' αὐτῆ, τὸ ἡδύ. Τυ. ὑπέρευγέ μοι δοκεῖς ἀφορισαμένη τ' σεαυτῆ τέχνην. ἀλλ' ἐκεῖνο σκόπει, μὴ πρὸς ἐμὲ τὸν φιλόσοφον μάχη σοι περὶ τοῦ τέλους ᾖ. Πα. καὶ μὲν ἀπόχρη γε, εἰ γὰρ ἔσται τὸ αὐτὸ τέλος εὐδαιμονίας, καὶ πα-

Parasitica, si ars non esset, seruari non posset? *Tych.* Imò. *Para.* Nunquid igitur arte seruamur, non item imperitia? *Tych.* Maximè. *Para.* Ergo Parasitica est ars. *Tych.* Ars vt apparet. *Para.* Atqui gubernatores quidem præclaros, & aurigas eximios de curru plerumque delapsos comperi: contritos quidem alios, alios interemptos. At Parasiti naufragium nullus est qui possit producere. Proinde si neque nulla ars est Parasitica, neque potentia, sed comprehensio exercitatarum perceptionum, hodie inter nos conuenit, eam esse artem. *Tych.* Quantum quidem hinc conijcio. Sed in id incumbe vt eximiã Parasiticæ definitionem nobis reddas. *Para.* Rectè dicis profectò. Sic igitur potissimùm mihi videtur definienda. Parasitica est ars eorum quæ bibenda sunt & comedenda, & ad hæc consequendum, dicenda: cuius finis est voluptas. *Tych.* Videris mihi tuam artem quàm optimè definiuisse. Illud tamen considera, ne aduersus philosophos aliquos de fine oriatur tibi contentio, *Para.* Atqui sufficit vt idem sit fœlicitatis & Parasi-

τέλος εὐδαιμονίας, καὶ πα-

ραστικῆς. φανεῖται ὃ οὕτως. ὁ γὰρ σοφὸς Ὅμηρος τὸν παρασίτου βίον θαυμάζων, ὡς ἄρα μακάριος, καὶ ζηλωτὸς εἴη μόνος, ἃ γὰρ ἔγωγέ τι φησὶ τέλος χαριέστερον ἕπεσθαι, ἢ ὅταν εὐφροσυνάμενοι μὲν ἔχῃ κατ' ἀνῶμον ἅπαντα, παρὰ δὲ πλήθωσι κάπτωσι σίτου, καὶ κρεῶν. μέσου δὲ κρητῆρος ἀφύσσων οἰνοχόος φορέησι, καὶ ἐγχείῃ δεπάσσῃ. καὶ ὡς οὐκ ἴκανῶς ταῦτα θαυμάζων, μᾶλλον δ' αὐτῶ γνώμιμα πιεῖν φανερωτέραν, εὖ λέγων. Τοῦτο τί μοι κάλλιστον ἐν βροτοῖσιν εἴδεται εἶναι. οὐχ ἕτερόν τι ἢ ὧν φησιν, ἢ τὸ παρασιτεῖν εὐδαίμονα νομίζων. καὶ μὴν οὐδὲ τῷ πυθομένῳ αὖθις πειρᾶσθαι τούτοις τοῖς λόγοις, ἀλλὰ τῷ σοφωτάτῳ τῶν ὅλων. καίτοι γε εἰσῆρ ἐβούλετο Ὀδυσεὺς τὸ κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς ἐπαινεῖν τέλος, ἐθέλων ταῦτα λέγειν, ὅτε τὸν Φιλοκτήτην ἀνήγαγε ἐκ τῆς Λήμνου, ὅτε τὸ Ἴλιον ἐξεπόρθησεν, ὅτε τοὺς Ἕλληνας φεύγοντας κατέσχεν, ὅτε εἰς Τροίαν εἰσῆλθεν, ἑαυτὸν μαστιγώσας, καὶ κακῶς, καὶ σωϊκὰ ῥάκη ἐνδύς. ἀλλὰ τότε οὐκ εἶπε τοῦτο τέλος χαριέστερον. ἀλλὰ μὴν

tices finis. Quod sic apparebit: siquidem Homerus ille sapiens, Parasiti vitam admirans, tanquam solam beatam & fœlicem, ita inquit. Gratior haud finis, populum quàm quando per omnem, Lætantur, mensæque cibis & pane replentur, Et cratere merum in pateras pincerna refundit. Vtque hæc non satis admiratus, sententiam suam facit planiorem, rectè dicens, Hic finis nobis pulcherrimus esse videtur. Non aliud ex ijs quæ dicit, quàm parasitari beatum existimans. Neque cuilibet è vulgo hæc verba attribuit, verùm omnium sapientissimo. Ac sanè si voluisset Vlysses Stoicorum finem laudare, hæc dicere potuisset, quando Philoctetem è Lemno eduxit, quando Ilium subuertit, quando Græcos fugam expessentes detinuit, quando Troiam ingressus est, à se ipso flagris cæsus, malisque & Stoicis pannis amictus. At tunc iucundiorem hunc esse finem non dixit, Quinetiam cùm in Epicureorũ vita

καὶ ἐν τῇ τῶν Ἐπικουρείων βίῳ

ἡδύσμιος αὖθις παρὰ τῇ Καλυψοῖ, ὅτε αὐτῷ ἐξῆρχεν ἐν ἀργίᾳ τε βιοτεύειν, καὶ βυφᾶν, καὶ βινεῖν τὴν Ατλάντος θυγατέρα, καὶ κινεῖν πάσας τὰς λείας κινήσεις, οὐδέποτε εἶπε τοῦτο τὸ τέλος χαριέστερον, ἀλλὰ τὸ τῶν παρασίτων βίον. ἐκαλοῦντο δὲ δαυτυμόνες οἱ παράσιτοι τότε. πῶς οὖν λέγει; πάλιν δὲ ἄξιον ἀναμνησθῆναι τῶν ἐπῶν. οὐδὲ δὲ οἵόντε ἀκούειν αὐτῶν, μὴ πολλάκις λεγομένων. δαυτυμόνες καθήμενοι ἑξείης. καὶ παραπλήσιοι δαῖτα σίτου, καὶ κρεῶν. ὅμῳ μὲν Ἐπικούρεος σφόδρα αἰσχύνομαι ὑφελόμενος τὸ τῆς παρασιτικῆς τέλος τὸ κατ' αὐτὸν εὐδαιμονίας, τέλος αὐτὸ ποιεῖ. καὶ ὅτι κλοπὴ τὸ πρᾶγμά ἐστι, καὶ ἥδεν Ἐπικούρῳ μέλει τὸ ἡδύ, ἀλλὰ τῷ παρασίτῳ, ὥτω μάθοις ἄν. ἔγωγε ἡγοῦμαι τὸ ἡδὺ τριττὸν μὲν τὸ τῆς σαρκὸς, ἀόχλητον. ἔπειτα, τὸ μὴ ταράττεσθαι, καὶ παρεσκῆσθαι τὴν ψυχὴν ἐμπεπλῆσθαι. τούτων τοίνυν ὁ μὲν παράσιτος, ἑκατέρων τυγχάνει. ὁ δὲ ἐπικούρειος, οὐδετέρου. ὁ γὰρ ζητῶν περὶ σχήματος γῆς, καὶ κόσμων ἀπειρίας, καὶ μεγέθους ἡλίου,

apud Calypsonem versaretur, & liceret in otio, & molliter viuere, & filiæ Atlantis lectum conscendere, omnémque expeditæ libidinis speciem agitare, punquam iucundioris huius finis meminit, sed cùm apud Phæacas ageret parasitum. Tunc temporis autem Parasiti vocabantur Dætymones. Quomodo igitur dicit? Digni enim sunt versus, quorum denuo meminerimus: quos nisi sæpe referantur, audire non possumus. Dætymones ordine sedētes, Item, mensæ carnibus, & pane impleantur. Porrò Epicurus nimium impudenter hunc finem detractum Parasiticæ, ad fœlicitatem suam detorsit. Atque hoc esse fraudulentum, neque Epicurum Voluptatis studio vacare, sed Parasitum, hinc licet colligere. Ego Voluptatem existimo, primùm quidem tranquillum corporis statum: deinde animæ ab omni tumultu, & perturbatione immunitatem. Horum vtrumque Parasitus assequitur: neutrum Epicurus. Etenim quum quærit de figura terræ, de mundi infinitate, de magnitudine solis,

ἢ ἀποσημάτων, ἢ θεότητος στοιχείων, ἢ περὶ θεῶν, εἴτε εἰσὶν, εἴτε οὐκ εἰσὶν, ἢ περὶ αὐτῆς τῆς τέλους ἀεὶ πολεμῶν, ἢ διαφερόμενος θεός τινας, ὃ μόνον ἐν ἀνθρωπίναις, ἀλλὰ καὶ ἐν κοσμικαῖς ὄχλησιν. ὁ δὲ παράσιτος, πάντα καλῶς ἔχειν οἰόμενος, καὶ πεπιστευκὼς μὴ ἄλλως ταῦτα ἔχειν ἀμείνων, ἢ ἔχει, μετὰ πολλῆς ἀδείας, καὶ γαλήνης, οὐδενὸς αὐτῷ τοιούτου παρεγοχλοῦντος ἐσθίει, καὶ κοιμᾶται ὕπτιος, ἀθεικὼς τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας, ὥσπερ Ὀδυσεὺς ὅτε τῆς θαλάσσης ἀπόπλεων οἴκαδε. καὶ μὴν οὐχὶ κατὰ ταῦτα μόνον ἡδὺν ποιοῦσι τὸ ἡδὺ τῷ Ἐπικούρῳ, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖνα. ὁ γὰρ Ἐπίκουρος ὅτος, ὅστις ποτέ ὅτιν ὁ σοφὸς, ἢ τοῦ φαγεῖν ἔχει, ἢ οὐκ εἰ μὴ ἔχει, οὐχ ὅπως ἡδέως οὐ ζήσεται, ἀλλ' οὐδὲ ζήσεται. εἰ δὲ ἔχει, εἴτε παρ' ἑαυτοῦ, εἴτε παρ' ἄλλου. εἰ μὲν παρ' ἄλλου τὸ φαγεῖν ἔχοι, παράσιτος ὅτι, καὶ οὐχ ὡς λέγει. εἰ δὲ παρ' ἑαυτοῦ, οὐχ ἡδέως ζήσεται. Τυ. πῶς οὐχ ἡδέως; Πα. εἰ γὰρ ἔχοι τὸ φαγεῖν παρ' ἑαυτοῦ, πολλάκις ἂν Τυχιάδη τῷ τοιούτῳ βίῳ παρακολουθεῖν ἀνάγκη. καὶ ἄφρει πόσα. δεῖ τὸν

de distantijs, primísque elementis, & de Dijs an sint necne, quúmque de ipso fine contendit, & dissidet cum aliquibus: non humanis solùm, sed & mundanis perturbationibus implicatur. At Parasitus omnia bene se habere ratus, credénsque hæc non meliori quàm sint loco esse posse, multa cum securitate, & tranquillitate, nulla re istiusmodi molestiam inferente, comedit, & supinus dormit, porrectis pedibus, manibúsqi, quemadmodum Vlysses in rate ad patriam nauigans. Atqui non hoc solùm, sed illo etiam modo, Voluptas conuenit Epicuro. Quippe Epicurus, quisquis est ille Sapiens, aut habet quod edat, aut non. Si non habet, neutiquam iucundè viuet, imò non viuet. Si autem habet, aut à se, aut ab alio habet. Si ab alio habet quod edat, est Parasitus, ac non vt dicit. Sin à se ipso, non iucundè viuet. *Tych.* Quomodo non iucundè? *Para.* Si enim habeat à se ipso quod comedat, multa necesse est vitam huiusmodi comitentur. Ac vide quænam. Oportet

μέλλοντα βιώσεσθαι καθ' ἡδονὴν, τὰς ἐγγινομένας ὀρέξεις ἁπάσας ἀναπληροῦν. ἢ τί φῄς Τυ. κἀμοὶ δοκεῖ. Πα. δικαίως τῷ μὲν συχνὰ κεκτημένῳ, ἴσως τοῦτο παρέξει. τῷ δ' ὀλίγα, καὶ μηδὲν, οὐκέτι. ὥστε πένης ἂν οὐ σοφὸς γένοιτο, οὐδὲ ἐφικνοῖτο τοῦ τέλους. λέγω δὲ τὸν ἡδέως. ἀλλ' ὃ δὴ μάλιστα ὁ πλούσιος, ὁ παρὰ τῆς οὐσίας ἀφθόνως τοῖς ἐπιθυμίαις χορηγῶν, δυνήσεται τοῦδε ἐφικέσθαι. τί δήποτε, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τὸν ἀναλίσκοντα τὰ ἑαυτοῦ, πολλάκις πεπτωκέναι ἀηδίαις. τοῦτο μὲν; τῷ μαγείρῳ κακῶς σκευάσαντι τὸ ὄψον μαχόμενον, ἢ μὴ μάχοιτο, φαῦλα παρὰ τοῦτο ἐδιόντα τὰ ὄψα, καὶ τὸ ἡδέως ὑστερεῖν. τοῦτο δὲ, τῷ οἰκονομοῦντι τὰ κατ' ἐμὲ οἰκίαν, εἰ μὴ καλῶς οἰκονομοῖη μαχόμενον; ἢ οὐχ οὕτω; Τυ. νὴ Δία κἀμοὶ δοκεῖ. Πα. τῷ μὲν Ἐπικούρῳ, πάντα ξυμβαίνειν εἰκός. ὥστε οὐδέποτε τεύξεται τοῦ τέλους. τῷ δὲ παρασίτῳ, οὔτε μάγειρος ὀπτὸς, ᾧ χαλεπαίνῃ, οὔτε ἀγρὸς, οὔτε οἰκονόμος, οὔτε ἀργύρια, ἀφ' ὧν ἀποκοπτόμενος, ἀχθεσθείη, καὶ πάντα ἔχει, ὥστε καὶ φάγοι, καὶ πίοι μόνος οὗτος ἂν

vt qui secúdum Voluptatem vitam est acturus, omnibus quæ innascuntur, cupiditatibus indulgeat. Aut quid tu ais? Tych. Idem sentio. Para. Proinde ei qui multa possidet, hoc fortasse præbet: ei verò qui pauca, nihil amplius. Itaque pauper neque sapiens esse, neque finem cõsequi possit: dico autem Voluptatis. At neque diues, qui de re sua cupiditatibus abundè sumptus suppeditat, hunc pertingere queat. Quid tandem, quòd omnino necesse est ei qui de suo sumpt⁹ facit, in multa fastidia incidere: nunc quidem cum coquo, qui cibum malè præparauit, rixando, aut nisi rixetur, insuaues cibos comedẽdo, & Voluptate carendo: nunc autem cum œconomo, ni rectè rem familiarem administrarit, contendendo? An non ita se res habet? Tych. Per Iouem ita sentio. Para. Hæc omnia Epicuro accidere verisimile est. Itaque nunquam Voluptatis fine miser ille potietur. At verò parasito, neque coquus est vllus, cui irascatur, neque fundus, neque œconomus, neque pecuniæ, pro quibus causam dicere grauetur, & tamen habet omnia, ita vt bibere, & edere possit hic solus καὶ πίοι μόνος οὗτος ἂν

φανδενὸς, ὧν ἐνδεὴς, ἀνάγκη ἐνοχλούμενος. δῆλον ὅτι μὲν τέχνη ἔστιν ἡ παρασιτικὴ, καὶ τούτων, καὶ τῶν ἄλλων ἱκανῶς δέδεικται. λοιπὸν ὅτι καὶ αἱρέσιμος, δεικτέον. καὶ τοῦτο οὐκ ἁπλῶς, ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ὅτι κοινῇ πασῶν διαφέρει τῶν τεχνῶν. εἶτα ὅτι καὶ ἰδίᾳ ἑκάστης. κοινῇ μὲν οὖν ἁπασῶν οὕτω διαφέρει. πάσης γὰρ τέχνης ἀνάγκη προσάγειν μαθηταῖν, πόνον, φόβον, πληγὰς, ἄνθρ' ὃν ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν ἀπεύξαιτο. ταύτην δὲ τὴν τέχνην ὡς ἔοικε, μόνην ἔξεστι μανθάνειν ἄνευ πόνου. τίς γὰρ ἀπὸ δείπνου ποτὲ ἀσπάζεται κλαίων, ὥσπερ τινας ἐκ τῶν διδασκάλων ὁρῶμεν; τίς δ' ὑπὸ δείπνου ἀπιὼν, ὥρθη σκυθρωπὸς, ὥσπερ οἱ εἰς διδασκαλεῖα φοιτῶντες; καὶ μὴν ὁ μὲ παρασίτου, ἑκὼν αὐτὸς ὑπὸ δεῖπνον ἔρχεται, μάλιστα ὑπομιμνῆσκων τῆς τέχνης. οἱ δὲ τὰς ἄλλας τέχνας μανθάνοντες, μισοῦσιν αὐτάς. ὥστε ἔνιοι δ' αὐτὰς ἀποδιδράσκουσι. τί δ' οὐ καὶ κεῖνο ἐννοεῖς σε δεῖ, ὅτι καὶ τὸν ἐν ἐκείναις ταῖς τέχναις παρεχόμενοι, οἱ πατέρες καὶ μητέρες τούτοις τιμῶσι μάλιστα, οἷς καθ' ἡμέραν καὶ ὁ παρασίτου

nulla re, earũ quibus ille, necessariò turbatus. Iam quòd ars sit Parasitica, ex his, atque alijs abundè est demonstratum. Supereſt vt optimam esse ostendam: atque hoc non simpliciter. Sed primùm quia communiter omnibus artibus præstat: deinde priuatim singulis. Communiter ad hunc modum præstat omnibus. Nam cuiuis arti necesse est vt disciplinam adducat, laborem, timorem, & verbera, quæ nemo non deprecetur. Hãc verò artem, vt videtur, citra laborem licet solam discere. Quis enim vnquam à conuiuio flens discessit, vt aliquos à præceptoribus videmus? Quis ad conuiuium proficiscens visus est tristis, vt qui scholas frequentant? Verùm Parasitus sponte ad cœnam ir, artis cupidissimus. Alij verò quas addiscunt artes, oderunt: ob eásque nonnulli aufugiunt. Quid verò? nonne etiam illud tibi considerandum, quòd eos qui illis in artibus proficiunt, his rebus parentes, quibus quotidie parasitum, maximè cohonestant?

καλῶς γὰ Δία ἔγραψεν ὁ παῖς λέγοντες, δότε αὐτῷ φαγεῖν. ἐὰ ἔγραψεν ὀρθῶς, μὴ δότε. οὕτω τὸ παράγγελμα καὶ ἔντιμον, καὶ ἐν τιμωρίᾳ μεγάλῃ φαίνεται. καὶ μὴν αἱ ἄλλαι τέχναι, τὸ ὕστερον τοῦτο ἔχουσι, μετὰ τὸ μαθεῖν, καὶ τοῖς καιροῖς ἡδέως ἀπολαμβάνουσι. πολλὴ γὰ καὶ ὀρθὸς οἶμος ἐς αὐτούς. ἡ δὲ παρασιτικὴ μόνη τῶν ἄλλων, εὐθὺς ἀπολαύει τῆς τέχνης ἐν αὐτῷ τὸ μανθάνειν. καὶ ἅμά τε ἄρχεται, καὶ ἐν τῷ τέλει ἐστίν. οὐ μόνοι τῶν ἄλλων τεχνῶν, οὐ πάνυ, ἀλλὰ πᾶσι, ὁπὶ μόνῳ τῷ βοσκῷ γεγόνασιν. ὁ δὲ παράσιτος, εὐθὺς ἔχει τῷ βοσκῷ ἅμα τὸ ἄρξασθαι τῆς τέχνης. ἡ οὐ σὺνοεῖς ὅτι ὁ μὲν γεωργὸς, γεωργεῖ, οὐ τοῦ γεωργεῖν ἕνεκα. καὶ ὁ τέκτων, τεκταίνεται, οὐ τοῦ τεκταίνεσθαι ἕνεκα. ὁ δὲ παράσιτος, οὐχ ἕτερον μύστοι διώκει, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ, καὶ ἕργον ἐστὶν αὐτῷ, καὶ οὗ ἕνεκα γίγνεται. καὶ μὴν ἐκεῖνά γε οὐδεὶς ἐστὶν, ὅστις οὐκ ἐπίσταται. ὅτι οἱ μὲν τὰς κοινὰς τέχνας ἐργαζόμενοι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ταλαιπωροῦσι, μίαν δὲ ἢ δύο μόνας τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἰσχὰς ἄγουσι.

Rectè scripsit puer discentes, date illi quod edat. malè scripsit, ne date. Sic negotium & honore & pœna videtur magnum. Atqui cæteræ artes hoc posterius habent, postquam didicerunt, & fructus suauiter percipiunt, ad quos multa & ardua est via. Sed sola inter alias Parasitica, statim ab initio inter discendum arte sua fruitur: simúlque incipit, & finem obtinet. Præterea reliquæ artes, non aliquæ, sed omnes, ad victum parandum duntaxat inuentæ sunt: at parasitus simul atque artem orsus est, victum habet. Aut non animaduertis agricolam agros colere non colendi gratia, nec fabrum fabricandi gratia fabricare: parasitum autem, alterum quidem non sectari, sed idem & opus eius esse, & cuius gratia fit. Ac sanè nemo nescit, eos qui reliquas artes exercent, vnum & alterum duntaxat mensis diem festum ducere, reliquum verò tempus ærumnosè viuere:

καὶ αἱ πόλεις ὧν, τὰς μὲν, δι' ἔτους, τὰς δ' ἐμμήνους ἑορτὰς διατελοῦσι, καὶ συφορεῖσθαι λέγονται τότε. ὁ δὲ παράσιτος, τὰς μείους τὰς τριακοσθ' ἡμέρας ἑορτὰς ἄγει. πᾶσι γὰρ δοκοῦσιν αὐτῷ εἶναι τῶν θεῶν. ἔτι εἰ μὲν βουλόμενοι τὰς ἄλλας τέχνας καταρθοῦν, ὀλιγοσιτίας, καὶ ὀλιγοποσίας χρῶνται, καθάπερ οἱ νοσοῦντες. πολυποσίας δὲ, καὶ πολισπίας, ὅτ' ἔστιν εὐφραινόμενον μανθάνειν. καὶ αἱ μὲν ἄλλαι τέχναι, χωρὶς ὀργάνων οὐδαμοῦ τῷ κεκτημένῳ ὑπηρετεῖν δύνανται. οὔτε γὰρ αὐλεῖν ἔνι χωρὶς αὐλῶν, οὔτε ψάλλειν ἄνευ λύρας, οὔτε ἱππεύειν χωρὶς ἵππου. αὐτὴ δ' ἕτοιμος οὖσ' ἀγαθὴ, καὶ οὐ βαρεῖα τῷ τεχνίτῃ, ὥστε καὶ ὑπάρχει μηδὲν ἔλαττον ὄπλον χρῆσθαι αὐτῇ. καὶ ὡς ἔοικε, τὰς ἄλλας τέχνας μανθάνομεν, μισθὸν διδόντες. ταύτην δ', λαμβάνοντες. ἔτι τῶν μὲν ἄλλων τεχνῶν, εἰσὶ διδάσκαλοι πένες. ὁ δὲ παρασιτικὸς, ἀδές. ἀλλ' ὥσπερ ἡ πρακτικὴ κατὰ Σωκράτην, καὶ αὕτη πινὶ μοίρᾳ παραγίγνεται. κἀκεῖνο δ' ἄξιον, ὅτι τὰς μὲν ἄλλας τέχνας ὁ διδοὺς τοῦ λαμβάνοντος ἐστὶν ἀμείνων· ἐπὶ δὲ τῆς παρασιτικῆς, ὁ λαμβάνων τοῦ διδόντος. καὶ γὰρ ἐπαινεῖν καὶ ψέγειν ἐξουσίαν ἔχει ὁ παράσιτος, ὃν ἂν βούληται τρόπον. καὶ ὁ μὲν ἐπαινῶν, ἐπαίνου τυγχάνει· ὁ δὲ ψέγων, ἀπαλλάττεται τοῦ δείπνου. καὶ ὁ μὲν ἐπαινῶν, ἐπαίνου τυγχάνει· ὁ δὲ ψέγων, ἀπαλλάττεται τοῦ δείπνου. καὶ ὁ μὲν ἐπαινῶν, ἐπαίνου τυγχάνει· ὁ δὲ ψέγων, ἀπαλλάττεται τοῦ δείπνου.

atque vrbes, alias quidem, annuos dies festos, alias menstruos celebrare, quo tempore lætari dicuntur: parasitum autem totos triginta mensis dies festos agitare, siquidem ipsi videntur Dijs sacræ omnes. Præterea qui alijs in artibus strenuè se gerere volunt, pauco victu & potu vtuntur, quemadmodum ægroti: siquidem ad discendum non est accommodus, qui cibo & potu copiosiore se oblectat. Quinetiam aliæ artes, nequaquam sine instrumentis domino inseruire possunt. Nemo enim sine tibia tibicinem agere, nemo sine lyra psallere, nemo sine equo equitare queat. Verùm hæc vsque adeò bona est, nec artifici onerosa, vt ea vti possit etiam qui caret instrumentis. Et vt videmus, alias artes data, hanc accepta mercede discimus. Præterea aliarum artium sunt magistri: sed Parasitices, nullus est. Sed quemadmodum authore Socrate, Poëtica: sic etiam hæc fato quodam accedit. Quinetiam illud expendito, nos non posse alias artes iter faciendo, aut

δυνάμενα διαπορθμεύειν. ταύτην δὲ οὐκ ἔξεστιν ἄγειν καὶ ἐν ὁδῷ, καὶ πλέοντι. Tv. παύ μοι σύ. Πα. καὶ μήτοι σ' ἔτυχάδη, εἰ μὴ ἄλλαι τέχναι, δοκοῦσί μοι ταύτης ἐπιθυμεῖν. αὕτη δ', οὐδεμιᾶς ἑτέρας. Tv. τί δ' οὐχ οἱ τὰ ἀλλότρια λαμβάνοντες, ἀδικεῖν σοι δοκοῦσι; Πα. πῶς γὰρ οὔ; Tv. πῶς οὖν ὁ παράσιτος τὰ ἀλλότρια λαμβάνων, οὐκ ἀδικεῖ μόνος; Πα. οὐκ ἔχω λέγειν. καὶ μὴν τῶν ἄλλων τεχνῶν αἱ ἀρχαὶ φαῦλαί τινες, καὶ ἐντελεῖς εἰσι. τὴν δὲ παρασιτικὴν ἡ ἀρχὴ, παύ γοῦν τῆς. τὸ γὰρ ἐρυλλύμβαν τοῦτο τὴν φιλίας ὄνομα, οὐκ ἄλλο τι ἔυρεσις, ἢ ἀρχὴ παρασιτικῆς. Tv. πῶς λέγεις; Πα. ὅτι ἀδεὶς ἐχθρὸν, ἢ ἀγνῶτα ἄνδρωπον, μὴ οὐδὲ συνίδη μυστείων, ὃ δὴ δεῖπνον καλοῦ. ἀλλὰ δεῖ πρότερον οἶμαι τοῦτον γνώναι φίλον, ἵνα κοινωνήσῃ σπονδῶν, καὶ βαπτίζης, καὶ τῶν τῆς τέχνης ταύτης μυστηρίων. ἐγὼ γοῦν πολλάκις ἤκουσα τινῶν λεγόντων, ποτατὸς δ' οὗτος ὁ φίλος, ὅστις οὐ βέβρωκεν, οὐδὲ πέπωκε μεθ' ἡμῶν, ὡς δηλονότι τὸν συμπίνοντα, καὶ συνεδίοντα, μόνον

nauigando exercere: sed hæc licere vti tum iter facienti, tum nauiganti. Tych. Omnino ita est. Para. Aliæ quoque artes hanc optare videntur, hæc nullam aliam. A Tyc. Ecquid? nonne qui aliena capiunt, iniuriam facere videntur tibi? Para. Quidni? Tych Quî fit igitur vt solus parasitus aliena accipiendo non faciat iniuriam? B Para. Dicere non possum. Porrò aliarum artium vilia & simplicia sunt initia: Parasitices contrà principium est generosum. Nam celebratum hoc Amicitiæ nomen, non aliud quàm Parasitices esse principium inuenias. Tych. Quid ais? C Para. Quoniam nemo inimicum, aut ignotum hominem, sed ne mediocriter quidem familiarem ad epulas inuitat. D Sed oportet vtique vt hic priùs amicitiam contraxerit, vt libationum, mensæ, & artis huius mysteriorum fiat particeps. Nam aliquos plerumque dicentes audiui, cuiusmodi est hic amicus, E qui nec edit, nec bibit nobiscum! videlicet quasi eum quo compotore & conuictore vtimur, solum putent fidum amicum. Quòd au-

πιστὸν ἡγούμενον φίλον. ὅτι γὰ

μὴν ἡ βασιλικωτάτη τῶν τεχνῶν ὄζειν αὕτη, μάθοις ἂν ῥᾳδίως ἐκ τῶνδε οὐχ ἥκιστα. τὰς μὲν γὰρ λοιπὰς τέχνας, ἃ μόνον κακοπαθοῦντες, καὶ ἱδρῶντες, ἀλλὰ καὶ νὴ Δία καθήμενοι, καὶ ἑστῶτες ἐργάζονται, ὥσπερ ἀμέλει καὶ ἅλοι τῶν τεχνῶν. ὁ δὲ παράσιτος μετακινεῖται πρὸς ἅπασαν τέχνην, ὡς βασιλεὺς κατακείμενος. ἐκεῖνα μὲν γὰρ τί δεῖ λέγειν περὶ τῆς εὐδαιμονίας αὐτοῦ, ὅτι δὴ μόνος κατὰ τὸ σοφὸν Ὅμηρον οὔτε φυτεύει χερσὶ φυτὸν, οὔτε ἀρῶσι, ἀλλὰ τὰ ἄσπαρτα, καὶ τὰ ἀνήροτα πάντα νέμεται. καὶ μὲν ῥητορά τε, καὶ γεωμέτρην, καὶ χαλκέα, οὐδὲν κωλύει πρὸς ἑαυτοῦ τέχνην ἐργάζεσθαι, ἐάν τε πονηρὸς, ἐάν τε καὶ μοχθηρὸς ᾖ. παρασιτεῖν δ', οὐδεὶς δύναται ἢ μοχθηρὸς ὢν, ἢ πονηρός. Τυ. παπαῖ. οἷον χρῆμα ἀποφαίνῃ πρὸς παρασιτικήν. ὥστε καὶ αὐτὸς ἤδη βούλεσθαι δοκῶ μοι παράσιτος εἶναι ἀπὸ τούτου, ὅς εἰμι. Πα. ὡς μὲν πάνυ κοινῇ πάντων διαφέρει, δεδείχθαί μοι δοκῶ. φέρε δὴ ὡς κατ' ἰδίαν ἑκάστης διαφέρει, σκοπῶμεν. τὸ μὲν δὴ τὰς βαναύσους τέχνας παραβάλλειν αὐτῇ, αὐόητόν ὄζει.

tem hæc ars omnium sit maximè regalis : hinc non minùs possis cognoscere. Nam reliquas artes, non modò grauiter laborantes, & sudantes, sed per Iouem, sedentes, & stantes exercent, nimirum vt artium serui. At parasitus artem suam aggreditur, tanquam rex accumbens. Quid enim attinet ea dicere quæ ad eius fœlicitatem pertinent, quòd solus iuxta sapientem Homerum, neque plantam manibus plantat, neque arat, sed citra arationem & sementem omnia consequitur? Quinimo nihil rhetorem, geometram, ærarium fabrum impedit, quominus suam artem exerceat, siue sit prauus, siue stultus. Nemo autem, qui sit stultus, aut prauus, potest parasitari. Tych. Papæ! cuiusmodi rem ostendisti Parasiticam esse! Itaque velim, pro eo qui jam sum, parasitus esse. Para. Igitur quãtum communiter præstet omnibus, videor mihi demonstrasse. Age iam quantum priuatim singulis præstet, consideremus. Certè eam cum mechanicis artibus comparare, ineptũ esset:

καὶ μᾶλλόν πως καθαιρῶντος τὸ ἀξίωμα τῆς τέχνης. ὅτι γε μὴν τῶν μεγίστων καὶ καλλίστων τεχνῶν διαφέρει, δεικτέον, ὁμολογοῦμεν δὴ καὶ πρὸς πάντων, τὴν τε ῥητορικὴν, καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἃς διὰ γενναιότητα, καὶ σπουδάσματα ἀποφαίνονταί τινες. ἐπειδὴ γοῦν καὶ τούτων ἀποδείξαιμι τὴν παρασιτικὴν πολὺ κρατοῦσαν, σχολῇ δήπου τ' ἄλλων τεχνῶν δόξει προφέρεσθαι, καθάπερ ἡ Ναυσικάα τῶν θεραπαινίδων. κοινῇ μὲν οὖν ἀμφοῖν διαφέρει, καὶ τῆς ῥητορικῆς, καὶ τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον κατὰ τὴν ὑπόστασιν. ἡ μὲν γὰρ ὑφέστηκεν· αἱδὲ, οὔ. οὔτε γὰρ καὶ τὴν ῥητορικὴν ἔν τισὶ τὸ αὐτὸ νομίζομεν. ἄλλη μὲν, τέχνη. οἱδὲ, τοὐναντίον, ἀτεχνίαν. ἄλλοι δὲ, κακοτεχνίαν. ἄλλοι δὲ, ἄλλό τι. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν φιλοσοφίαν κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχουσαν. ἑτέρως μὲν γὰρ Ἐπικούρῳ δοκεῖ τὰ πράγματα ἔχειν. ἑτέρως δὲ, τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς. ἑτέρως δὲ, τοῖς ἀπὸ τῆς ἀκαδημίας. ἑτέρως δὲ, τοῖς ἀπὸ τῆς περιπάτου. καὶ ἁπλῶς, ἄλλος ἄλλως ἀξιοῖ τὴν φιλοσοφίαν εἶναι. καὶ μέχρι γε νῦν, οὔτε οἱ αὐτοὶ γνώμης κρατοῦσαν,

aut potiùs eius qui huius artis dignitatem tollere vellet. Sed ostendendum est hanc maximas, & pulcherrimas artes præstantia superare. Apud omnes in confesso est, cùm Rhetoricam, tum Philosophiam esse maximas & pulcherrimas, quas propter nobilitatem, nonnulli etiam scientias faciunt. Proinde postéaquam ostendero, & his longè potiorem esse Parasiticam, satis nimirum constabit eãdem & alijs artibus esse præstantiorem, quemadmodum Nausicaa præstet famulis. Communiter igitur Rhetoricam & Philosophiam antecellit. Primùm quantum attinet ad artis substantiam. Hæc enim subsistit: illæ verò minimè. Neque enim de Rhetorica vnum idémque sentimus: sed alij artem: alij contrà, non artem: alij malam artem alij aliud esse dicunt. Neque Philosophiam simili ratione, eodémque modo se habere putamus. Aliter enim Epicuro res videntur se habere: aliter Stoïcis: aliter Academicis: aliter Peripateticis, Quid multa? alius aliam Philosophiam esse contendit. Et hactenus neque ijdē sententia potiùtur,

δύτε αὐτῶν ἡ τέχνη μία φαίνεται. ἐξ ὧν ἁπλοῦν τεκμήριόν ἐστι καταλείπεται. ἀρχὴν γάρ φημι μήτε εἶναι τέχνην, ἧς οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. ἐπεὶ τί ἁνίσου ἀριθμητικὴ μία, δύο ἔστι καὶ ἡ αὐτὴ, καὶ δὶς δύο παρ' ἡμῖν, καὶ παρὰ Πέρσαις, τέσσαρά ἐστι, καὶ συμφωνεῖ ταῦτα καὶ παρὰ Ἕλλησι, καὶ βαρβάροις. φιλοσοφίας δ', πολλὰς καὶ διαφόρους ὁρῶμεν. καὶ οὔτε τὰς ἀρχὰς, ὅτε τὰ τέλη συμφωνα πασῶν. Τυ. ἀληθῆ λέγεις. μίαν μὲν γὰρ τὴν φιλοσοφίαν εἶναι λέγουσιν, αὐτοὶ δ', αὐτὰς ποιοῦσι πολλάς. Πα. καὶ μὴν τὰς μὲν ἄλλας τέχνας, εἰ καί τι κατὰ ταύτας ἀσύμφωνον εἴη, καὶ παρέλθοι τις συγγνώμης ἀξιώσας, ἐπεὶ μέσαι τε δοκοῦσι, καὶ αἱ καταλήψεις αὐτῶν οὐκ εἰσὶν ἀμετάπτωτοι, ὡς ὀφείλουσιν εἶναι. φιλοσοφίαν δέ τις ὡς ἀναγκαίαν, αὐάφαιρετον μὴ μίαν εἶναι, ἢ μὴ δ' σύμφωνον αὐτὴν ἑαυτῇ μᾶλλον τῶν ὀργάνων. μία μὲν οὐκ ἔστι φιλοσοφία, ἐπειδὴ ὁρῶ καὶ ἄπειρον οὖσαν. πολλαὶ δ' οὐ δύνανται εἶναι, ἐπειδήπερ ἡ φιλοσοφία μία. ὁμοίως δ' καὶ περὶ τῆς ὑποστάσεως τῆς ῥητορικῆς

neque eorum ars vna esse videtur. Ex quibus reliquũ est vt argumenta ducam. Principio artem esse nego, cuius nulla est substantia. Nam & Arithmetica vna eadémque est, & bis duo apud nos & Persas, sunt quatuor, & hac de re conuenit inter Græcos & Barbaros. Sed Philosophias multas & diuersas videmus, quarum omnium neque principia, neque fines inter se consentiunt. *Tych.* Vera dicis. Vnam enim Philosophiam omnes esse dicunt: attamen ipsi multarum sunt authores. *Para.* Certè in reliquis artibus, quanquam earum ratione nonnihil discreparet, & postulata venia quispiam præteriret: siquidem mediæ videntur, earúmque perceptiones non sunt immutabiles, admittendus tamen esset. Philosophiam autem aliquis tanquã necessariam, sustineret non vnam esse, nec secum magis conuenire, quã instrumenta. Vna quidem non est Philosophia, siquidem innumeras esse video. Neo multæ tamen esse possunt, siquidem vna est Philosophia. Similia etiam dicat aliquis de

ταῦτα φαίη τις ἄν. τὸ γὰρ περὶ ἑνὸς πραγματεύεσθαι ταὐτὰ μὴ λέγειν ἅπαντας, ἀλλὰ μάχας εἶναι φορᾶς αὐτοδόξου, ἀποδείξεις μεγίστη τοῦ μὴ εἶναι ἀρχὴν τοῦτο, οὗ μία κατάληψις οὐκ ἔστι. τὸ γὰρ ζητεῖν τὸ, τί μᾶλλον αὐτῶν ἐστι, καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ὁμολογεῖν μίαν εἶναι, τοῦτο αὐτίκα αἱρεῖ τὸ ζητούμενον τὴν οὐσίαν. ἡ μὲν οὖν παρασιτικὴ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἕλλησι, καὶ ἐν βαρβάροις μία ἐστὶ, καὶ κατὰ ταὐτὰ, καὶ ὡσαύτως. καὶ οὐκ ἄν εἴποι τις ἄλλως μὲν τοῦσδε, ἑτέρως δὲ τουσδί, παρασιτεῖν. οὐδ' εἰσὶν ὡς ἔοικεν ἐν παρασίτοις τινὲς, οἷον στωϊκοὶ, ἢ ἐπικούρειοι, δόγματα ἔχοντες διάφορα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἅπασιν ὁμολογία τίς ἐστι, καὶ συμφωνία τῶν ἔργων, καὶ τὸ τέλειον. ὥστε ἔμοιγε δοκεῖ ἡ παρασιτικὴ κινδυνεύειν κατά γε τοῦτο, καὶ σοφία εἶναι. Τυ. παῦε μοι δοκεῖς ἱκανῶς ταῦτα εἰρηκέναι. ὡς δὲ καὶ τἆλλα χείρων ἐστὶν ἡ φιλοσοφία τῆς σῆς τέχνης, πῶς ἀποδεικνύεις; Πα. ἀκουε· ἀνάγκη πρῶτον εἰπεῖν, ὅτι φιλοσοφίας μὲν οὐδέποτε πώποτε παράσιτος, παρασιτικὴς δὲ, πάμπολ-

Rhetoricæ ſubſtantia. Nam quòd de vna quæſtione non eadem dicunt omnes, ſed diuerſis inter ſe pugnant ſententijs, certiſſimum eſt documentum, ne hoc quidem eſſe principium, cuius vna perceptio non eſt. Nam quærere quid potiſſimùm ex illis ſit Rhetorica, nec fateri vnam eſſe, hoc ipſam, eius quoq; quæritur, eſſentiam tollit. Porrò Paraſitica non ita ſe habet: ſed & apud Græcos, & apud Barbaros ſecundum eadem, eodémque modo vna eſt: neque dicat quiſquam aliter hos, aliter illos paraſitari. Neque ſunt inter Paraſitos, vt liquet, quales Stoici, aut Epicurei, diuerſorum præceptorum authores: ſed omnibus apud omnes vna eſt profeſſio, & operum, finiſque concentus. Itaque parum abeſſe videtur quin Paraſitica, ex his quæ adduxi, etiam ſit Sapientia. Tych. Hæc mihi videris ſatis ſupérque dixiſſe. Sed quomodo demonſtras Philoſophiam eſſe tua arte deteriorem? Para. Ergo neceſſe eſt vt primùm dicam, philoſophiæ amatorem paraſitum nunquam fuiſſe: & memoriæ proditum eſſe cõ

παράσιτος, παρασιτικὴς δὲ, πάμπολ-

λοι ἐπιθυμήσαντες μεμνῆσθαι φιλόσοφοι, καὶ μέχρι γε νῦν ἐρῶσι. Tυ. καὶ τίνας ἂν ἔχοις εἰπεῖν φιλοσόφους, παρασιτεῖν ἀπορδήσαντας; Πα. ὦ τίνας μῶν τοὺς Τυχιάδη σὺ γιγνώσκων, ἀγνοεῖν ἐμὲ, ὡς κατὰ τινος αὐτοῖς αἰσχύνης ἐπιτρέπει γιγνομένης, οὐχὶ τιμῆς. Tυ. οὐ μὰ τὸν Δί' ὦ Σίμων. ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀπορῶ οὓς τινας καὶ ἔνεγκε εἰπεῖν. Πα. ὦ γενναῖε, σύ μοι δοκεῖς αὐτὸς εἶναι καὶ τῶν ἀναγραφέων τῶν ἐκείνων βίβλους, ἐπεὶ πάντως ἂν καὶ ἐπιγνοίης ὃς τινας λέγω δῆλον. Tυ. καὶ μὴν νὴ τὸν Ἡρακλέα πολλοὺς δή τινας ἀκούειν τίνες εἰσίν. Πα. ἐγώ σοι δείξω, καὶ καταλέξω αὐτοὺς ὄντας οὐχὶ τοὺς φαύλους, ἅτε ὧν ἐγὼ δοκῶ τοῦ ἀείσους, καὶ οὓς ἥκιστα οἴει. Αἰσχύνης μὴν τοὺς Σωκρατικοὺς ἅπαντας, ὁ τοὺς μακρούς καὶ ἀσείους διαλόγους γράψας, ὃς ποτε εἰς Σικελίαν κομίζων αὐτοὺς, ὅπως εἰ δύναιτο δι' αὐτῶν γνωσθῆναι Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ. καὶ ὁ Μιλτιάδου ἀναγνοὺς, καὶ δόξας εὐδοκιμηκέναι, λοιπὸν ἐκέκτητο ἐν Σικελίᾳ παρασίτων Διονυσίῳ, καὶ ταῖς Σωκρατικοῖς διατριβαῖς ἐρρῶσθαι

plures philosophos Parasiticæ desiderio arsisse, quam ad hoc etiam vsque tempus amant. Tych. Et quosnam Philosophos nominare possis, qui Parasiticæ operam dederint? Para. Quos ô Tychiade, tu cùm noris, non nosse simulas, & me, ac si ex ea re dedecus non honor ad ipsos redundet. Tych. Non simulo per Iouem ô Simon. Imò nescio quos nominandos inuenire possis. Para. O generose mihi videris eos ignorare à quibus illorum vitæ conscriptæ sunt: alioqui quos dico prorsus nosse posses. Tych. At certè per Herculem, quinã sint illi audire exopto. Para. Ostendam tibi & recensebo illos, non leuis momenti viros, sed quosiudico præstantissimos: quósque minimè putes. Socraticus ille Æschines qui longos illos, vrbanósque dialogos conscripsit, eos in Siciliam aliquando detulit, per quos, si posset, Dionysio tyranno innotesceret. Ex quibus cum Miltiadem legisset, & placuisse visus esset, reliquum tempus in Sicilia consedit parasitans Dionysio, & Socraticis disputationibus vale dixit.

φέρεται. τί δ', καὶ Αείσιππος ὁ κυρηναῖος οὐχὶ τῶν δοκίμων φαίνεται σοι φιλοσόφων; Τυ. καὶ πάνυ. Πα. καὶ ὅτος μὴν τοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον διέτριβεν ἐν Συρακούσαις παρασίτων Διονυσίῳ. πάντων γοῦν ἀμέλει τῶν παρασίτων αὐτὸς εὐδοκίμει παρ' αὐτῷ. καὶ γὰρ ὢν πλέον τι τῶν ἄλλων σοφὸς πρὸς τέχνην εὐφυὴς. ἔστε τοὺς ὀψοποιοὺς ὀσημέραι ἔπεμπε παρὰ τοῦτον ὁ Διονύσιος, ὡς παρ' αὐτῷ μαθησομένους. οὗτος μὲν τοι δοκεῖ καὶ κοσμῆται πρὸς τέχνην ἀξίως. ὁ δὲ Πλάτων ὑμῶν ὁ γενναιότατος, καὶ αὐτὸς μὲν ἦκεν εἰς Σικελίαν ἐπὶ τοῦτο. καὶ ὀλίγας παρασιτήσας ἡμέρας τῷ τυράννῳ, τὸ παρασιτεῖν ὑπὸ ἀφυΐας ἔλιπεν. καὶ πάλιν Αθήναζε ἀφικόμενος, καὶ φιλοπονήσας, καὶ παρασκευάσας ἑαυτὸν, αὖθις δευτέρῳ σόλῳ ἐπέπλευσε τῇ Σικελίᾳ. καὶ δειπνήσας πάλιν ὀλίγας ἡμέρας, ὑπὸ ἀμαθίας ἔλιπεν. καὶ αὕτη ἡ συμφορὰ Πλάτωνι περὶ Σικελίαν, ὁμοία δοκεῖ γεγενῆσθαι τῇ Νικίου. Τυ. καὶ τίς ὦ Σίμων, περὶ τούτου λέγεις; Πα. πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι. Αεισόξενος δ' ὁ μουσικὸς, πολλῷ

Quid autem? nonne & Aristippus ille Cyrenæus tibi ex præstantibus Philosophis videtur fuisse? *Tych.* Maximè. *Para.* Et ille per id ætatis Syracusis versatus est, parasitando apud Dionysium, apud quem parasitorum omnium maximè probabatur, vt qui ad hanc artem præ cæteris singulari præditus esset industria: adeò vt quotidie coquos ad eum mitteret Dionysius, vt ex ipso discerent. Hic videtur artis dignitatem excoluisse. Vester quoque generosissimus ille Plato, in Siciliam hac de causa venit. Vbi cùm paucos dies apud regem esset parasitatus, à parasitatione, quia ad eam erat inhabilis, excidit. Rursum repetitis Athenis postquam vehemens studium adhibuisset, séque adornasset, secunda nauigatione Siciliam petiuit: vbi paucos dies cœnatus, iterum præ imperitia excidit. Et hæc Platonis fortuna Niciæ fortunæ similis videtur. *Tych.* Ecquis Simo ea de Platone dicit? *Para.* Complures etiam alij. Porrò Aristoxenus Musicus, plurimi

Αεισόξενος δ' ὁ μουσικὸς, πολλῷ

λόγου ἄξιος, ἢ αὐτὸς ὁ παράσιτος Νηλέως ἦν. Εὐριπίδης μὲν γὰρ ὅτι Ἀρχελάῳ μέχρι τοῦ θανάτου παρασίτει, καὶ Ἀναξαρχος Ἀλεξανδρεῖ, πάντως σύ- A σασαι. καὶ Ἀριστοτέλης ὁ τὴν παρασιτικὴν ἤρξατο μόνον, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. φιλοσόφους μὲν οὖν ὥσπερ ἦν, παρασιτίαν καταδύσαντας, ἔδειξα. παράσιτον δ' οὐδεὶς ἔχει φράσαι, φιλοσοφεῖν ἐθελήσαντα. καὶ μήτοι εἰ ἔστιν εὐδαίμων τὸ μὴ πεινᾶν, μὴ δ' διψᾶν. μὴ δ' ῥιγοῦν, ταῦτα οὐδενὶ ἄλλῳ B ὑπάρχει, ἢ παρασίτῳ. ὥστε φιλοσόφοις μὲν ἂν τις πολλοὺς καὶ ῥιγοῦντας, καὶ πεινῶντας εὕροι. παράσιτον δ', οὔ. ἢ οὐκ ἂν εἴη παράσιτος, ἀλλὰ δυσχερής τις, ἢ πτωχὸς ἄνθρωπος, ἢ φιλοσόφῳ ὅμοιος. Τυ. ἴσμεν ταῦτά γε. ὅτι δ' καὶ κατὰ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας, καὶ ῥητορικῆς ἡ παρασιτική, πῶς ἐπιδείκνυσι; Πα. εἰσὶν ἃ βέλτιον, καιρὸς τὰ τῶν ἀνθρώπων βίου. ὁ μὲν τις, εὐχλωνης οἶμαι. ὁδὶ αὖ, πολέμιε, ἐν δὲ τούτοις, πᾶσα ἀνάγκη φανερὰς γίνεσθαι τὰς τέχνας, καὶ τοὺς ἔχοντας ταύτας ἑκάστοις τίνες εἰσί. πρότερον δ' ἐὰν δοκεῖ, σκοπώμεθα τὰ τῆς

æstimandus, Nelei fuit parasitus. Quòd autem Euripides apud Archelaum ad mortem vsque, Anaxarchus apud Alexandrum egit parasitum, planè compertum habes. Cæterùm Aristoteles Parasiticam orsus est solùm, vt reliquas artes. Philosophos quemadmodum Parasiticæ operam B dederint, ostendi. Nemo autem Parasitum producat, qui philosopharì voluerit. Ac sanè si neque esurire, neque sitire, neque algere beatum est, hæc alij nulli quàm parasito suppetunt. Itaque Philosophos multos inuenias qui frigore, & fame capiantur: Parasitum autem, nullum: alioquì Parasitus non esset, sed in- D fœlix quispiam, aut mendicus, aut Philosopho similis. *Tych.* Hæc sufficiunt. Sed Parasiticam Philosophia & Rhetorica esse potiorem, quomodo comprobabis? *Para.* Vitæ humanę sunt tempora, vir optime, alterum pacis, alterum belli, in E quibus vtique omnino est necessarium artes patefieri, & cuiusmodi sint ij à quibus exercentur. Priùs autem, si tibi videtur, consideremus

πολέμου καιρὸν, καὶ τίνες αὖ εἶεν μάλιστα χρησιμώτατοι, ἰδίᾳ τε ἕκαστος αὐτῷ, καὶ κοινῇ τῇ πόλει. Τυ. ἆς οὐ μέτριον ἀγῶνα καταγγέλλεις τῶν ἀνδρῶν. καὶ ἔγωγε πάλαι γελῶ κατ' ἐμαυτὸν, σκοπῶν ποῖος ἂν εἴη συμβαλλόμενος παρασίτῳ φιλόσοφος. Πα. ἴνα τοίνυν μὴ πάνυ θαυμάζῃς, μὴ ὃ τὸ παράγγελμά σοι δοκῇ χλένης ἄξιον, φέρε παρατυπωσώμεθα παρ' ἡμῶν αὐτοῖς. ἠγγέλθαι μὲν αὐθημέρον εἰς τὴν χώραν ἐμβεβληκέναι πολεμίους, εἶναι δ' ἀναγκαῖον ἐπεξιέναι, καὶ μὴ περιορᾶν ἔξω δῃουμένην τὴν γῆν. ἅμα γρατηγὸν δ' παραγγέλλειν ἅπαντας εἰς τὸν καταλογον τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δὴ χωρεῖν τοὺς ἄλλους. ἐν δὲ δὴ τούτοις, φιλοσόφους τινὰς, καὶ ῥήτορας, καὶ παρασίτους. σκόπει τοίνυν ἀποδύσωμεν αὐτούς. ἀνάγκη γὰρ τοὺς μέλλοντας ὁπλίζεσθαι, γυμνοῦσθαι πρότερον. ἐθὲ δὴ τοὺς ἄνδρας ὦ γλυκύτατε καθ' ἕκαστον, καὶ δοκίμαζε τὰ σώματα. τοὺς μὲν τοίνυν αὐτῶν, οἷσπερ εὐδεία ἴδοις ἂν λεπτοὺς, καὶ ὠχροὺς πεφυκότας, ὥσπερ ἥδη βασανίτας παρῳδηκότας. ἀγῶνα μὲν

belli tempus, quinam potissimùm vtilissimi esse possint, cùm priuatim quisque sibi, tum in genere reip. Tych. Quàm non mediocre virorum certamen denuntias: ac iamdudum apud me rideo, cogitans qualis esse possit Philosophus cum Parasito comparatus. Para. Ergo vt non mireris nimium, neque hoc subsannatione dignum putes, age typis expressis ob oculos nostros ponam. Annuntiatum est hostes in regionem ex improuiso irrupisse, necesse autem esse in eos irruere, neque permittendũ vt agros populentur. Esse etiam operæ pretium vt belli dux conscribat exercitum ex iuuenibus, & alij discedant. Inter hos esse Philosophos aliquos, Rhetores, & Parasitos. Primùm igitur eis vestimenta detrahamus: necesse enim est vt priùs denudẽtur, qui arma sunt induturi. Tum ô generose viros illos sigillatim contemplare, & corpora explora. Certè alios præ indigentia tenues, & horrore pallidos videbis, tanquam vulneribus confectos. Annon ridiculum esset dicere eiusmodi homines, qui curatione aliqua sunt refocillãdi, statariam pugnã,

γὰρ, καὶ μάχην σαθρὰν, καὶ

ὄψιμον, καὶ κόνιν, καὶ βαύματα, μὴ γελοῖον ἢ λέγειν, δύνασθαι φέρειν αὖ ἀνθρώπους ὧσπερ σκιάνυς τινὸς δεομένους ἀναλήψεως; ἄνδρει δ' πάλιν μεταβαὶ, τὸν παρόντα ὁποῖός τις φάνεται. ἆρ' οὐχ ὁ μὲν, τὸ σῶμα μέγας τὸν πόλις, καὶ τὸ χρῶμα ἡδύς, ὁ μέλας δ', οὐδὲ λευκὸς; τὸ μὲν, γὸ γυναικί. τὸ δ', δυλλὴφ προσοίσειν. ἔπειτα συμφόρως, δεινὸν βλέπων, ὁποῖον ἡμεῖς μέγα, καὶ θρασυμον. οὐ γὸ κρανὸν δεδοικότα καὶ σκιὰν ὀφθαλμὸν εἰς πόλεμον φέρειν. ἆρ' οὐχ ὁ τοιοῦτος κραὸς μὲν χρόνον ἂν, καὶ ζῶν ὁπλίτης, κραὸς δ' καὶ εἰ ἀποθάνοι κραῶς; ἀλλὰ τί δὴ ταῦτα εἰκάζειν, ἔχοντας αὐτῶν παραδείγματα; ἀναλῶς γὸ εἰπεῖν, ὅτι πολέμῳ τῶν πώποτε ῥητόρων, ἢ φιλοσόφων, οἵ μὲν, οὐδὲ ὅλως ἐπεμέλειαν ἔχω τῆ τέχνις προσελθεῖν. εἰ δέ τις καὶ ἀναγκαδεὶς παρέδξατο, φημὶ τὸν λείψαντα τὴν τάξιν, ἀποφέρειν. Τυ. ὡς δαυμάσια πάντα, καὶ οὐδὲν ἀνιαρὸν μύσειον. Πα. λέγω δ' ὅμως. τῶν μὲν τοίνυν ῥητόρων, Ισοκράτης οὐχ ὅπως εἰς πόλεμον ἐξῆλθέ ποτε, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ δικαστήριον αὐτὸν διὰ

& conflictum, & puluerem, & vulnera ferre posse? Iterum ab ijs ad Parasitum trãsiens, aspice qualis appareat. Nonne hic primùm corpore est magno, colore iucundo, non nigro quidem, sed neque peralbo? nam hic mulieri, ille seruo conuenit. Deinde animosus, horrendum obtuens, magnis quemadmodum nos, & cruentis oculis. Bonum enim non est meticulosum & fœmineum oculum in aciem afferre. Annon qui sit istiusmodi, egregius fiat, siue quũ viuit armatus, siue quum honestè est mortuus? Sed quorsum istis collationibus vtimur, siquidem eorum exẽpla habemus? Vt vno verbo dicam, Rhetorum, aut Philosophorum priorum nullus vnquam ausus est belli tẽpore extra mœnia prodire. Quòd siquis coactus id susceperit, hunc deserta acie abscessisse dico. Tych. Quã admiranda omnia, quámque nihil exiguum polliceris! Para. Dicã tamẽ. Equidem ex Rhetoribus Isocrates tantùm abest vt aliquando in bellum prodierit, cùm ne in iudiciali quidem foro præ timiditate suggestũ vnquã cõscẽderit. Opinor & hoc ipsũ, illi vocẽ

φιλίαν. οἶμαι ὅτι οὐ φασὶν

ἀλλὰ τοῦτο εἰχέ. τί ἔτι, οὐχὶ Δημάδης μὲν, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Φιλοκράτης τοῦ δέους οὐδὲ τὴν καταγγελίαν τοῦ Φιλίππου πολέμου, τὴν πόλιν φεύδοσαν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ διετέλεσαν ἀδικοῦντες ἀεὶ τὸ ἀμείνου πολιτευόμενοι. ὡς εἴγέ τις καὶ ἄλλος ἀδικωᾶτος, κατ' αὐτὰ ἐπολέμει, κἀκεῖνος ἐν αὐτοῖς ἦν φίλος. ὁ Υπερείδης δ', καὶ Δημοσθένης, καὶ Λυκοῦργος, οἵγε δοκοῦντες ἀδεεστέρους, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις ἀεὶ θορυβοῦντες, καὶ λοιδορούμενοι τῷ Φιλίππῳ, τί ποτε ἀπειργάσαντο χρηστὸν ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν πολέμῳ; καὶ Υπερείδης μέ, καὶ Λυκοῦργος, οὐδ' ἐξῆλθον. οὐ γὰρ οὐδὲ ἔλως ἐτόλμησαν μικρὸν ἔξω παρακύψαι τῶν πυλῶν, ἀλλ' ἐντὸς ἕδριοι κάθηντο, παρ' αὐτοῖς ἤδη πολιορκούμενοι, γνωμίδια, καὶ προβουλευμάτια συντιθέντες. ὁ δὲ κορυφαῖος αὐτῶν, ὁ ταυτὶ λέγων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συνεχῶς. Φίλιππος γὰρ ὁ Μακεδόνων ὄλεθρος, ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον φρίαιτό τις ποτ', τολμήσας προελθεῖν εἰς τὴν Βοιωτίαν πρὶν ἢ ξυμμίξαι τὰ φρατόπεδα, καὶ ξυμβαλεῖν εἰς χεῖρας, ῥίψας τὴν ἀσπίδα, ἔφευγεν.

defuisse. Præterea nonne Demades, Æschines, & Philocrates timore statim consternati, Philippo bellum indicente, ciuitatem & se ipsos prodiderunt, & Philippi res Athenis semper gesserunt? Quorum bellandi rationem siquis alius Athenienſium sequeretur, eum in amicitiam asciscebant. Hyperides quoque, & Demosthenes, & Lycurgus qui videbantur animosiores, & in concionibus tumultuabantur, & Philippo conuitiabantur, quid præclari in bello aduersus eum gesto præstiterunt? Equidem Hyperides & Lycurgus nunquam egressi sunt, sed neque vel modicum exerto è portis capite ausi sunt prospicere. Verùm intra mœnia sedebant, apud se ipsos obsessi, sententiolas & senatusconsulta componentes. Sedenim coryphæus illorum Demosthenes, qui hęc subinde in concionibus dicebat: Pestifer ille Philippus Macedo, vnde ne mancipiũ quidem quisquam emeret, ausus in Bœotiam venire priusquam commixti exercitus ad manus venirent, abiecto clypeo aufugit,

Aut

ἢ οὐδέπω ταῦτα πρότερον ἀκήκοασας οὐδενός, πάνυ γνώριμα ὄντα, οὐχ ὅπως Ἀθηναίοις, ἀλλὰ Θραξὶ, ἢ Σκύθαις, ὅθεν ἐκεῖνο τὸ κάθαρμα ἰδ. Τυ. Ἐπίσταμαι ταῦτα. ἀλλ' οὗτοι μὲν ῥήτορες, καὶ λόγοις λέγειν ἠσκηκότες. φέρε δή, οὐ. τί δὲ περὶ τῶν φιλοσόφων λέγεις; οὐδὲ δὴ τούτοις ὥσπερ ἐκείνους ἔχεις ἀντιπαθῶς. Πα. οὗτοι πάλιν ὦ Τυχιάδη, οἱ περὶ τῆς ἀνδρείας ὁσημέραι διαλεγόμενοι, καὶ καταπείθοντες τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα, πολλῷ μᾶλλον τῶν ῥητόρων φανοῦνται δειλότεροι, καὶ μαλακώτεροι. σκόπει δὴ οὕτω. πρῶτον μὲν, ἂν ἔστιν ὅς τις εἰπεῖν ἔχοι φιλόσοφον ἐν πολέμῳ τετελευτηκότα. ἤτοι γὰρ οὐδὲ ὅλως ἐστρατεύσαντο, ἢ εἰσὶν ἐστρατεύσαντο, πάντες ἔφυγον. Ἀντισθένης μὲν οὖν, καὶ Διογένης, καὶ Κράτης, καὶ Ζήνων, καὶ Πλάτων, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ πᾶς οὗτος ὁ ὅμιλος, οὔτε εἶδον παρατάξιν. μόνος δὲ τολμήσας ἐλθεῖν εἰς τὴν ἐν τῇ πόλει μάχην ὁ σοφὸς ἐκεῖνος Σωκράτης, φεύγων ἐκεῖθεν ἀπὸ τῆς Παρνηθοῦ, εἰς τὴν Ταυρέου παλαίστραν κατέφυγε. πολὺ γὰρ αὐτῶν ἀστειότερος

Aut hæc priùs nondum ex quoquam audiuisti, quæ innotuerunt non Athenien-sibus modò, sed Thracibus & Scythis, vnde erat sceleſtus ille, Tych. Hæc scio. Sed hi sunt Rhetores orationibus habendis, non virtute belliça exercitati. Quid autem de Philoſophis dicis? Nõ enim hos quemadmodum illos accuſare potes ignauiæ. Para. Hi equidem Tychiade, qui quotidie de fortitudine diſputant, & virtutis nomen in ore habent, multò ignauiores & molliores Rhetoribus apparebunt. Ad hunc verò modum rem conſidera. Primùm nemo dicere poſſit philoſophum in bello mortem oppetiuiſſe. Aut enim non omnino militarunt, aut ſi militarunt, omnes terga dederunt. Equidem Antiſthenes, Diogenes, Crates, Zeno, Plato, Æſchines, Ariſtoteles, & illa Philoſophorum vniuerſa turba, nunquam viderunt aciem. Solus autem ex illorum numero ſapiens Socrates, in bellum quod ciuitati fuit aduerſus Lacedæmonios, exite auſus, arrepta inde fuga, ex Parnethe in Taurei palæſtram diuertit. Ipſi enim multo vrbanius

ἔδοκει μὴ τῶν μειρακυλλίων καθεζόμενον, ὡραΐζειν, καὶ σοφισμάτια προβάλλειν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἢ αὖθις ἀσπαστὴν μαχεῦται. Τυ. ὦ γυναῖε, ταῦτα μὲν ἤδη καὶ παρ' ἄλλων ἐπυθόμην, οὐ μὰ Δία σκώπτειν αὐτὸν, καὶ ὀνειδίζειν βουλομένων. ὥστε οὐδέν τι μοι δοκεῖς χαριζόμενος τῇ σαυτοῦ τέχνῃ καταψεύδεσθαι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἤδη φέρε καὶ τὸ παράσιτον ὁποῖός τις ὄντι ἐν ποιήσω, καὶ λέγε. καὶ εἰ ὅλως λέγεται παράσιτός τις γεγένηται τῶν παλαιῶν. Πα. καὶ μήν ὦ φίλοτης, οὐδεὶς ἀνήκοος Ὁμήρου, ἀλλ' ἂν πάμπαν ἰδιώτης τύχῃ, ὅστις οὐκ ἐπίσταται παρ' αὐτῷ τὸν ἀρίστους τῶν ἡρώων παρασίτους ὄντας. ὅ τε γὰρ Νέστωρ ἐκεῖνος, οὗ ἀπὸ τῆς γλώττης ὥσπερ μέλι ὁ λόγος ἀπέρρει, αὐτῷ τῷ βασιλέως παράσιτος ἦν. καὶ οὔτε τὸν Ἀχιλλέα, ὅσπερ ἔδοκει τε, καὶ ἦν τὸ σῶμα γενναιότατος, καὶ δικαιότατος, οὔτε τὸν Διομήδην, οὔτε τὸν Αἴαντα ὁ Ἀγαμέμνων οὕτως ἐπαινεῖ τε, καὶ θαυμάζει, ὥσπερ τὸν Νέστορα. εἰ δὲ γὰρ δέκα Αἴαντες ἦσαν ἢ δέκα Ἀχιλλέαι. πάλαι δ' ἂν ἑαλώκει

esse videbatur, cum adolescentulis sedendo, sese ornare, & secum versantibus captiunculas proponere, quàm cum Spartano viro pugnare. *Tych.* Hæc ego, ô generose, ab alijs iam accepi, quibus per Iouem non erat cauillandi, & conuitiandi animus. Itaque parum gratiæ arti tuæ conciliare videris, contra viros hosce mentiendo. At si videtur, age iam dic mihi cuiusmodi sit in bello Parasitus: & num omnino veterum aliquis parasitus fuisse dicatur. *Para.* Atqui ô amice, nemini vsque adeò inauditus est Homerus, nemo tam idiota, vt nesciat præstantissimos heroas apud ipsum esse parasitos. Nam Nestor ille, à cuius lingua perinde vt mel fluebat oratio, regis fuit parasitus. Et neque Achillem, qui & videbatur, & erat forma corporis præstantissimus, & iustissimus, neque Diomedem, neque Aiacem Agamemnon tantis laudibus extulit, & admiratus est, quantum Nestorem. Neque enim decem Aiaces, neque decē Achilles sibi esse optat. Quippe iam olim Troiam cepisset,

Τρωίαν, εἰ τοιούτοις ὁπλίταις ἦν ἕτος ὁ παράσιτος, κἂν πάνυ γέρων ἦν, στρατιώτας εἶχε δεκα. καὶ Ἰδομενέα τοῦ Διὸς ἔγγονον, παράσιτον Ἀγαμέμνονος ὁμοίως λέγει. Τυ. ταῦτα μὲν καὶ αὐτὸς ἐπίσταμαι. ἔπου γε μὴν δοκῶ μοι γιγνώσκειν πῶς δὴ τῷ ἀνδρὶ, τῷ Ἀγαμέμνονι παράσιτοι ἦσαν. Πα. ἀναμνήσθητι ὦ γεννάδα τῶν ἐπῶν ἐκείνων, ὧν φησὶν αὐτὸς ὁ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα λέγει. Τυ. ποίους; Πα. Σὸν δ' πλέον δέπας αἰεὶ ἕστηχ' ὥσπερ ἐμοὶ πίειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. ἐντεῦθεν γὰρ τὸ αἰεὶ πλέον δέπας εἴρηκεν, ἐπεὶ οὐκ ὅτι τὸ ποτήριον διαπαντὸς πλῆρες ἑστήκει τῷ Ἰδομενεῖ, καὶ μαχομένῳ, καὶ καθευδόντι, ἀλλ' ὅτι αὐτῷ ἐξῆν τὸν βίον μετὰ σωφρονεῖν ὥσπερ καὶ τῷ βασιλεῖ. ἀλλ' οὐκ ἦσαν τοῖς λοιποῖς στρατιώταις πρὸς ἡμέρας πολλὰς προσκαλούμενοι. τὸν μὲν γὰρ Αἴαντα, ἐπεὶ καλῶς ἐμονομάχησε τῷ Ἕκτορι, εἰς Ἀγαμέμνονα δεῖπνον ἄγων φησὶ, καὶ τιμῶν ἀξιοῖ δόντα αὐτῷ τὸ παρὰ τῷ βασιλεῖ δεῖπνον. ὁδὶ Ἰδομενεὺς καὶ ὁ Νέστωρ, ὁσημέραι συνεδείπνουν τῷ βασιλεῖ, ὡς αὐτὸς φησι. Νέστωρ δ' παράσιτός μοι δοκεῖ τῶν βασιλέων

si tales, qualis erat hic parasitus, quanuis senex, decem milites habuisset. Quinetiam Idomeneum Iouis filium, similiter Agamemnonis parasitum esse dicit. *Tych.* Hæc quoque scio. Nondum tamen mihi videor intelligere, quomodo hi duo viri fuerint Agamemnonis parasiti. *Para.* Memento illorum Homeri versuum, quibus Idomeneum alloquitur Agamemnon. *Tych.* Quosnã dicis? *Para.* Semper tibi plenior vt mi Stat cyathus, quũ fert animus potare benignè. Hoc loco semper plenum dixit cyathum: non quòd poculum perpetuò plenum adstaret Idomeneo tum pugnanti, tum dormienti: sed quia ipsi soli, quandiu vixit, cum rege conuiuari obtigit: siquidem certis diebus, vt cæteri milites, non inuitabatur. Etenim Aiacem, postquam in singulari certamine cum Hectore, strenuè se gessisset, ad diuinum Agamemnonem ductum fuisse ait, & vesperi apud regem honoris causa cœnatum. At verò Idomeneus & Nestor, ferè quotidie cum rege, vt ipse inquit, conuiuabantur. Porrò Nestor regum Parasitus mihi fuisse videtur

μαλιστα τεχνίτης, καὶ ἀγαθὸς
γενέσθαι. οὐ γὰρ ἐπὶ τῶ Α-
γαμέμνονος ἀρξαθαι τῆς τέ-
χνης, ἀλλὰ πρώτου ἐπὶ Και-
νέως, καὶ Ἐξαδίου. δοκεῖ δ' οὐ- A
δ' ἀπαπαύσαθαι παρασιτῶν, εἰ
μὴ καὶ Ἀγαμέμνονα ἀπέθανε.
Τυ. οὕτοσὶ μὲν γενναῖος ὁ πα-
ράσιτος. εἰ δὲ καὶ ἄλλους τινὰς
οἶδα, πειρῶ λέγειν. Πα. τί οὖν
ὦ Τυχιάδη, οὐχὶ καὶ Πάτρο-
κλος τῶ ἀχιλλέως παρασι-
τος ἦν, καὶ ταῦτα, οὐδενὸς
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων φαυλό- C
τερος, οὔτε τὴν ψυχὴν, οὔτε
τὸ σῶμα, νεανίας ὢν ἐγὼ γὰρ οἶδ'
ὅτι μοι δοκῶ τῶ Ἀχιλλέως
τεκμαίρεσθαι τοῖς ἔργοις αὐ-
τῶ χείρων εἶναι. τὸν τε γὰρ
Ἕκτορα ῥήξαντα τὰς πύλας, D
καὶ πυρὶ ταῖς ναυσὶν εἰσω
μαχόμενον, οὗτος ἀφέσατε,
καὶ τὴν Πρωτεσιλάου ναῦν ἤδη
καιομένην, ἔσβεσε. καίτοι ἐ-
πεβάτευον αὐτῆς οὐχ οἱ φαυ-
λότατοι. δύο δὲ τὸ Τελαμῶνος,
Αἴας τε, καὶ Τεῦκρος. ὁ μὲν, ὁπλί- E
της ἀγαθὸς. ὁ δὲ, τοξότης. καὶ
πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε τῶν βαρ-
βάρων. ἐν δὲ τούτοις, καὶ Σαρ-
πηδόνα τὸν Διὸς υἱὸν, ὁ πα-
ράσιτος τῶ Ἀχιλλέως. καὶ ἀπέ-
θανε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, ἐπὶ δὲ αὐτῶ μὲν Ἕκτορα, Ἀχιλλεὺς

arte multa industrius : qui non apud Agamemnonem, sed priùs apud Cæneum & Exadium artem hanc inchoauit. Nec parasitandi finem priùs videtur feciſſe, quàm diem obijt Agamemnon. *Tych.* Equidem præclarus hic fuit parasitus. At ſiquos alios nôſti, cõnare dicere. *Para.* Quid igitur Tychiade, nonne & Patroclus Achillis fuit parasitus, ídque cùm nullo alio Græcorum fuerit deterior, neque animi, neque corporis dotibus, etſi erat iuuenis? Mihi equidem nulla in re ipſo Achille videtur fuiſſe deterior, ex eius factis coniecturam facienti. Etenim Hectorem ruptis portis, ac intra munitionem iuxta naues pugnantem expulit : & Proteſilai nauim incenſam, extinxit: quanquam in ea militabant, non ignauiſſimi, verùm Aiax & Teucer Telamone nati, cataphractus alter, alter ſagittarius. Quinetiam multos ex barbaris neci dedit Achillis ille parasitus, atque inter hos Sarpedonem Iouis filium. Nec vtalij occubuit: ſed Hectorem Achilles, vnus vnum, Achillem Paris oc-

ἀπέκτεινεν, εἷς, ἕνα. καὶ αὐτὸ Ἀχιλλέα, Παρισ. τὸ παράσιτον, θεὸς, καὶ δύο ἀνθρωποι. καὶ τελευτῶν ὃ, φωνὰς ἀφῆκεν, οὐχ οἵας ὁ γενναιότατος Ἕκτωρ, παραπίπλων τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἱκετεύων ὅπως ὁ νεκρὸς αὐτὸς τοῖς οἰκείοις ἀποδοθῇ, ἀλλ' οἵας εἰκὸς ἀφεῖναι παράσιτον. τίνας δὲ ταύτας; τοιάδε δ' ἐστὶν ἃ ἐκεῖνος μοι εἰκότως αὐτεβόλησαν, πάντες καὶ τοῦτ' ὄλοντο, ἐμοὶ μὲν δουλεῖ δαμῶτες. Τυ. ταῦτα μὲν ἱκανά. ὅτι δὲ μὴ φίλος, ἀλλὰ παράσιτος ἦν ὁ Πάτροκλος τοῦ Ἀχιλλέως, πειρῶ λέγειν. Πα. αὐτὸ ὦ Τυχιάδη τὸν Πάτροκλον ὅτι παράσιτος ἦν, λέγοντά σοι παρέξομαι. Τυ. θαυμαστὰ λέγεις. Πα. ἄκουε τοίνυν αὐτῶν τῶν ἐπῶν. Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπαίνειθε τιθήμεναι ὅσσε Ἀχιλλεῦ, ἀλλ' ἄμυν ὡς ἔβαφηθα ἐν ὑμετέρῃσι δόμοισι. καὶ πάλιν ἀποβαὶς, καὶ νῶϊ με δεξάμενος φησὶν, ὁ Πηλεὺς ἔθρεψεν ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνε. τουτέστι παράσιτον εἶχεν. ἐμοὶ τοίνυν φίλον ἐβούλετο τὸν Πάτροκλον λέγειν, ὃς αὐτὸν ὠνόμαζε θεράποντα. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ὁ Πάτροκλος. τίνες τοίνυν

cidit: hunc parasitum Deus, duóque homines. Et moriens voces emisit, non quales Hector ille generosissimus, Achillem supplici-ter precatus, vt cadauer suis redderet: sed quales parasitum emittere par est. Quænam autem sunt? Si mihi viginti duro in certamine tales Ante occurrissent, strauissem cuspide cunctos. *Tych.* Sufficiunt ista. Cæterùm Patroclum non amicum: sed parasitum Achillis fuisse, proba. *Para.* Ipsum ô Tychiade Patroclum se parasitum dicentem exhibebo. *Tych.* Miranda dicis. *Para.* Audi igitur ipsos versus. Ne mea Pelide tu condas ossa seorsim, Sed simul, vt tecto nutriti viximus Dyno. Et rursum eodem in loco. Nam me susceptum Peleus studiosus alebat: Nomine méque tuum noto Theraponta vocauit. Hoc est, parasitum esse voluit. Etenim si Patroclum appellare voluisset amicum, haud illum theraponta nominasset. Liber enim erat Patroclus. Quos igitur dicit esse therapontas, si neque

λέγει θεράποντας, εἰ μήτε τὸν

δουλοις, μήτε τοῦ φίλοις; τὸν παρασίτους δηλονότι, ἢ καὶ τὸν Μηριόνην τὸ Ἰδομενέως καὶ αὐτὸν θεραπόντα ἀγομάζει. οὕτως οἶμαι καλουμένων τοῦ τῶν παρασίτων. σκόπει δ' ὅπι καὶ ἐνταῦθα τὸν μὲ Ἰδομενέα, Διὸς ὄντα υἱὸν, οὐκ ἀξιοῖ λέγειν ἀπάλαυστον Ἀρηϊ, Μηριόνην δ' τὸν παράσιτον ἀυτῦ. τί δ', οὐχὶ καὶ Λειτουργειτων δημοτικὸς ὢν, καὶ πένης, ὥσπερ Θουκυδίδης φησὶ, παράσιτος ἦν Ἁρμοδίου; τί δ', οὐχὶ καὶ ἐραστής; ἐπεικῶς γὰρ οἱ παράσιτοι καὶ ἐρασταὶ τῶν τρεφόντων εἰσίν. οὗτος τοίνυν πάλιν ὁ παράσιτος τὴν Ἀθηναίων πόλιν τυραννουμένην, εἰς ἐλευθερίαν ἀφείλετο. καὶ νῦν δ' ἕστηκε χαλκοῦς ἐν τῇ ἀγορᾷ μετὰ τῶν παιδικῶν. οὗτοι μὲν δὴ τοιοίδε ὄντες μάλα ἀγαθοὶ, παράσιτοι ἦσαν. σὺ δ' δὴ ποῖόν τινα εἰκάζεις ἐν πολέμῳ τὸν παράσιτον; οὐχὶ πρῶτον μὲν ὁ τοιοῦτος ἀριστοποιησάμενος ἕξεσιν ἐπὶ τὴν παράταξιν, καὶ δαὼς καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀξιοῖ; οὐ γὰρ, ἀλλ' οὐκ ἐν πολέμῳ μάχεσθαί φησιν ἐστιάσεις καὶ εὐδοὺς ἅμα ἐν μάχεσθαι δεῖ. καὶ ὃν ἄλλοι τρα- πῷ χρόνον νήστεις δεῖς. ὁ μὲν, ὡς ἀκριβῶς ἀμύζει τὸ κρέας.

seruos, neque amicos intelligit? parasitos nimirum. Quo nomine & Merionem Idomenei theraponta compellat. Sic puto vocabantur tunc parasiti. Considera etiam eum non dignari Idomeneum Iouis filium Marti æqualem dicere: sed eius parasitum Merionem. Quid? nonne & Aristogiton vir popularis, & pauper, vt inquit Thucydides, parasitus fuit Armodij? nonne & amator? Parasiti enim admodum amantes eorum sunt à quibus aluntur. Rursum hic parasitus Athenienſium remp. tyrannide laborantem, in libertatem vindicauit, & nunc in foro ſtat æneus cum amasio. Illi itaque cùm tales eſſent virtute clari, parasiti tamen fuerunt. Tu verò qualem in bello parasitum eſſe putas? Nonne hic primum pransus prodit in aciem: quemadmodum & Vlyſſes vult? Enimuero cui ſtatim ſub auroræ exortum pugnandum erit, ille cibum ſumet. Et quo tempore alij milites præ metu, hic galeam diligenter adornat, ille

ὁδὲ, θωράκιον ἐνδύε). ὁ δὲ, αὐτὸ τὸ δεινὸν ὑποπτεύων τῆ πολέμι, βέμει. ὅτος ὃ, ἐδίᾳ τότε μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ μὴ τ' ἔξοδον ἐυδὺς ἐν προ- A τοις διαγωνίζεται. ὁ ὃ βέφων αὐτ', ὅπαδεν ὑποτέτακται τῷ παρεστῶ. κἀκεῖνος αὐτ' ὥσ- περ ὁ Αἴας τ' Τεῦκρον ὑπὸ τῷ σάκει καλυπτει. καὶ τ' βελῶν ἀ- B φιεμένων, γυμνώσας ἑαυτ', τὸν στέπει. βέλε) γὰ ἐκεῖνον μᾶλ- λον σώζῃ, ἢ ἑαυτόν. εἰδὲ δή καὶ πίσοι παρέστοτος ἐν πολέμῳ, ὃν αὐ ἐπ' αὐτῷ δήπου ὥτε λοχα- γὸς, ὥτε στρατιώτης αἰσχυνθείη, μεγάλῳ τε ὄντι νεκρῷ. καὶ ὥσπερ ἐν συμπορίῳ καλῷ κατακειμέ- νῳ. ὡς ἀξιόνγε φιλοσόφου νε- κρὸν ἰδεῖν τούτῳ παρακείμε- νον, ξηρὸν, ῥυπῶντα, μακρὸν πώγωνιον ἔχοντα, περιδεδηκό- τα τ' μάχης, ἀδενῆ αὖ ἄνδρω- που, τίς ὃν αὖ καταφρονήσειε τούτης τῆς πόλεως, τὸν τοιαύ- τας ἀμῖν οὕτω κακοδαίμο- νας ὁρῶν; πῶ γὰ ὃν αὖ εἰκάσαι χλωροὺς καὶ κομήτας ὀρχῶν ἀνδρωπίνοις κειμένοις, πλὴ πόλιν ἀποῤῥῶσαν συμμάχων, τὸν ἐν τῇ εἱρκτῇ κακοῦργοις ὁπλῦσαι τῷ πολέμῳ; τοιοῦτοι μὲν ἐν πολέμῳ πρὸς ῥήτορας

thoracem induit, alius belli sæuitiam suspicans trepidat: tunc parasitus vultu valdè hilari comedit: mox in aciem progressus inter primos dimicat. Qui verò alit ipsum, ordine pòst sequitur parasitum, illúmque hic, vt Aiax Teucrum sub clypeo, tegit: reiectísque telis, séque nudato, defendit. Eum enim mauult incolumem tueri quàm se ipsum. Quòd si parasitus in bello ceciderit, neque præfectum agminis, neque militum quenquam eius pudebit, cuius magnum sit cadauer, eóque decore iacens quo in conuiuio. Adeò vt indignum esset philosophi cadauer huic adiacens conspici, aridum, sordidum, promissa barba, ante pugnam mortuum, imbellem hominem. Quis eam ciuitatẽ non contempserit, qui tam miseros eius propugnatores videat? Imò quis pallidos illos, & comatos homunciones conspicatus iacentes, non coniecerit, huic ciuitati auxiliatores deesse, adeò vt sceleſtos qui detinebantur in carcere, ad bellum vinculis soluerint? Tales in bello sunt Parasiti, cum Rhetoribus & Philosophis

καὶ φιλοσόφοις εἰσὶν οἱ πα-

ἐρώτοι. ἐν εἰρήνῃ δ', τοσοῦτον μοι δοκεῖ καὶ διαφέρειν παρασιτικὴ φιλοσοφίας, ὅσον αὐτὴ ἡ εἰρήνη πολέμου. καὶ σκεπτέον εἰ δοκεῖ, σκοπῶμεν τὰ τῆς εἰρήνης χωρία. Τυ. οὐπω ξυνίημι ὅτι τοῦτό πως βούλεται. σκοπῶμεν δ' ὅμως. Πα. ἀκούω ἀγορὰν, καὶ δικασήρια, καὶ παλαίστρας, καὶ γυμνάσια, καὶ κωμήδια, καὶ συμπόσια ἔγωγε φαίην ἄν, πόλεως χωρία; Τυ. παυ μὲν οὖν. Πα. ὁ τοίνυν παράσιτος, εἰς ἀγορὰν μὲν, καὶ δικασήρια ἐπιχειρεῖ, ὅτι οἶμαι τοῖς συκοφάνταις πάντα τὰ χωρία ταῦτα μᾶλλον προσήκει, καὶ ὅτι οὐδὲν μέτειόν ὅτι τῶν ἐν τούτοις γιγνομένων. τοὺς δὲ παλαίστρας, καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τὰ συμπόσια, διώκει. καὶ κοσμεῖ μάγος οὗτος. ἐπεὶ τίς ἂν παλαίστρα φιλόσοφος, ἢ ῥήτωρ ἀπόδυς, ἄξιος συγκρίνεσθαι παρασίτου τῷ σώματι; ἢ τίς ἂν γυμνασίῳ τούτων ὀφθείς, καὶ ἀγχόνῃ τῇ χωρίου μᾶλλον ὄζει; καὶ μὲν ἐν ἐρημίᾳ τούτων οὐδεὶς ἂν ὕοσταιη θηρίον ὁμόσε ἰόν. ὁ δὲ παράσιτος, αὐτά τε ἐπόντα μύει, καὶ δέχεται ῥᾳδίως, μεμελετηκὼς αὐτῶν ἐν τοῖς

comparati. Cæterùm in pace tantum præcellit Philosophiam Parasitica, quantum ipsa pax bello præstat. Ac primùm si tibi videtur, A consideremus pacis loca. *Tych.* Quid hoc sibi velit non intelligo. Consideremus tamen. *Para.* Nunquid forum, iudicia, palæstras, gymnasia, venationes, conūiuia, ego dicere possim ciuitatis loca? B *Tych.* Rectè sanè. *Para.* Parasitus autem ad forum, & causas agendas non se confert, puto quia sycophantis omnia hæc loca potiùs conueniunt; & quia nihil moderatè in his geritur. Verùm palæstras, gymnasia, & conuiuia sectatur, ornátque hic solus. Quis enim Philosophus aut Rhetor nudatus, cor- D pore cum Parasito dignè comparetur? aut quis eorum in gymnasio conspectus, loci non sit potiùs dedecus? Atqui ne in deserto quidem illorum quispiam cum bellua congredi E sustineret. At Parasitus eas irruentes expectat, & facilè excipit, quas in conuiuijs cõtemnere didicit. Sed neque

δείπνοις καταφρονεῖν. καὶ οὐτ'

ἔλαφος, ὅτε σὺς αὐτὸ ἐκπλήττει φρικώδης. ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὸ ὁ σὺς τὸ ὀδόντα θήγει, καὶ ὁ παράσιτος ἐπὶ τὸ σοῦ ἀντιθήγει. τὸν μὲν γὰρ λαγὼς, δίωκει μᾶλλον τῶν κυνῶν. ἐν ᾧ δὴ συμποσίῳ, τίς ἂν καὶ ἀμελήσαιτο παρασίτου, ἢ τοι παίζοντι, ἢ ἐσθίοντι; πῶς δ' ἂν μᾶλλον εὐφραίνοι τοὺς συμπότας; πότερον ποτὲ μὲν τοὺς ᾄδοντας καὶ σκώπτοντας, ἢ ἄνθρωπος, μὴ γελῶν, ἐν τετράωνίῳ κείμενος, εἰς γῆν ὁρῶν, ὥσπερ ἐπὶ πένθος οὐχὶ συμπόσιον ἥκων. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ, ἐν συμποσίῳ φιλόσοφος τοιοῦτός ἐστιν, οἷον ἐν βαλανείῳ κύων. φέρε δὴ ταῦτα ἀφέντες, ἐπ' αὐτὸν ἤδη βαδίζωμεν τὸν βίον τὸν παρασίτου, σκοποῦντες ἅμα, καὶ παραβάλλοντες ἑκάτερον. πρῶτον τοίνυν ἴδωμεν εἴ τις ἂν τὸν μὴ παράσιτον, ἀεὶ δόξης καταφρονοῦντα, καὶ οὐδὲν μέλον αὐτῷ, ὧν οἱ ἄνθρωποι οἴονται. περὶ ῥητορας δ', καὶ φιλοσόφους ἴσως τις ἂν, οὐ πιθανὸς, ἀλλὰ πάντως, ὑπὸ τύφου, καὶ δόξης πεπλανῆσθαι. καὶ οὐ δόξης μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ τούτου ἄρχων ἐστὶν, ὑπ' ἀργυρίου. καὶ ὁ μὲν παράσιτος, οὕτως ἔχει πρὸς ἀργύριον, ὡς ὃν ἂν τις οὐδὲ πρὸς τὰ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς

ceruus, neque aper setis inhorrescens ipsum deterret. Imò si aper dentem aduersus ipsum acuat, Parasitus vicissim in aprum acuit. Lepores autem magis insectatur quàm canis. Porrò in conuiuio quis cum Parasito aut ludente, aut comedente certet? Ecquis conuiuas magis exhilaret? Vtrum hic qui canit, & cauillatur, an homo qui non ridet, in lacerna iacet, in terram intuetur, vt pote ad luctum non ad conuiuium veniens? Ac vt mihi videtur, huiusmodi est Philosophus in conuiuio cuiusmodi canis in balneo. Age verò his missis, ad ipsam Parasiti vitam nos conferamus, quam simul consideremus, & comparemus. Primùm igitur videat quiuis, Parasitum quidem semper gloriam contemnere, neque quid sentiant homines, curare. Rhetores autem & Philosophos non aliquos sed omnes comperiat, fastu, & studio gloriæ detritos: nec gloriæ modò, sed quod est hac re turpius, etiam pecuniæ. Contrà Parasitus animo erga pecuniam sic est affecto, vt nemo lapillos qui sunt in littoribus

ψηφίδας ἀμελῶς ἔχοι. καὶ οὐδὲν αὐτῷ δοκεῖ διαφέρειν τὸ χρυσίον τῶν πυρῶν. οἶγε μὴν ῥήτορες, καὶ ὃ δεινότερόν ἐστι, καὶ οἱ φιλοσοφεῖν φάσκοντες, περὶ αὐτὰ οὕτω διάκεινται κακοδαιμόνως, ὥστε τῶν μάλιστα πάντων εὐδοκιμούντων φιλοσόφων. περὶ μὲν γὰρ τῶν ῥητόρων, τί δεῖ λέγειν; ὁ μὲν, δίκαζων δίκην, δώροις ἐπ' αὐτῇ ἑάλω. ἄλλος δ', μισθὸν σοφιστεύων, ἐπιπερᾴπεται τὸν μανθάνοντας. ὁ δὲ, παρὰ τῷ βασιλέως τάβρᾳ τῷ σωθῆναι ὁμοίως μισθὸν αἰτεῖ, καὶ οὐκ αἰσχύνεται. ἔτι πρεσβύτης ἀνὴρ διαῤῥῦτο ἀποδημεῖ, καὶ μισθοφορεῖ, καθάπερ ἵνδὸς, ἢ σκύθης αἰχμάλωτος. καὶ οὐδὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα αἰσχύνεται, ὅτι μισθὸς ὁ λαμβανόμενος. εὕροις δ' ἂν ἐ μόνον ταῦτα περὶ τούτους, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πάθη. οἷον, λύπας, καὶ ὀργὰς, καὶ φθόνους, καὶ παντοίας. ἐπιθυμίας δ' γε μὴν παρέσιτος, ἔξω τούτων ὄντων ἁπάντων. ἔτι γὰρ ὀργίζεται δ' ἀνεξικακίαν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅτῳ ὀργισθεῖν. καὶ εἰ ἀγανακτήσειε δέ ποτε, ἢ ὀργὴ αὐτῷ χαλεπὴ μέν, οὐδ' σκυθρωπὸν οὐδὲν ἀπεργάζεται, μᾶλλον δ', γέλωτα, καὶ

magis negligat. Nec putat aurum esse igni præstantius. Rhetores autem, & quod absurdius est, etiam illi qui se philosophari profitentur, ita miserè sunt erga A hæc affecti, quasi hac ratione potissimum laudem & gloriam sibi compararent. Quid verò de Rhetoribus dicam? hîc causam agens, largitionibus est corruptus: B ille dicendi artem profitens, à discentibus mercedem exigit: alius pro sua opera mercedem à rege pariter flagitat, nec pudore suffunditur. Præterea vir senex ob id peregrè proficiscitur, C & quæstum facit, non aliter atque Indus, aut Scytha captiuus. Nec eum pudet nominis, quòd sit merces id quod accipit. Nec solùm D his vitijs, sed etiam alijs animi perturbationibus obnoxios eos inuenies, puta mœrori, iræ, inuidiæ, omnísque generis cupiditati. Sed Parasitus omnibus his affectibus vacat. Neq; enim E irascitur ob malorum tolerantiam, & quia non habet quod irascatur. Quòd siquando indignetur: nihil molesti & terrici designat eius ira: sed risum potius éstq;

συμφαύλῃ τῶν ξυνόντας. λυπεῖται γε μὴν ἥκιστα πάντων. τοῦτο τῆς τέχνης παρασκευαζούσης αὐτῷ, ἣ χαιρομένης, μὴ ἔχειν ὅπου λυπηθείη. οὔτε γὰρ χρήματά ἐστιν αὐτῷ, οὔτε οἶκος, οὔτε οἰκέτης, οὔτε γυνή, οὔτε παῖδες. ὧν διαφθειρομένων, πάντως ἀνάγκη ἐστὶ λυπεῖσθαι τὸν ἔχοντα αὐτά, ἐπεὶ ταῦτα ἀπόλλυται. σπάνει ἢ οὔτε δόξης, οὔτε χρημάτων, δῆ οὐδὲ ὠφελίου πρός. Tu. δῆ ὦ Σίμων, εἰκός γε ἐνδεᾶ τροφῆς λυπηδῶναι αὐτόν. Pa. ἀγνοεῖς ὦ Τυχιάδη, ὅτι ἔμ' ἀρχῆς οὐδὲ παράσιτός ἐστιν οὗτος, ὅστις ἀπορεῖ βοφῆς. οὐδὲ γὰρ ἀνδρεῖος, ἀπορία ἀνδρείας ἐστὶν ἀνδρεῖος. οὐδὲ φρόνιμος, ἀπορία φρενῶν ἐστι φρόνιμος. ἄλλως γε, οὔτε παράσιτος ἂν εἴη. τοιοῦτοι ἢ ἡμῖν περὶ παράσιτου ζητεῖν ὄντος, οὐχὶ μόνου τος. εἰ δὲ μὴ ὁ ἀνδρεῖος ἄλλος, ἢ πλουσία ἀνδρὸς ὁτου, καὶ ὁ φρόνιμος, πλουσία φρονήσεως, καὶ ὁ παράσιτος ἢ, πλουσία τῶ παρασιτεῖν, παράσιτος ἔσται. ὡς εἴγε τοῦτο μὴ ἁρμόττει αὐτῷ, περὶ ἄλλου τινός, καὶ οὐχὶ παρασίτου ζητήσομεν. Tu. ἴσως οὐδέποτε ἀπορήσει παράσιτος

conuersantibus oblectamento : atque omnium minimè tristitia capitur, præbente hoc & largiente ipsi arte, vt nihil suppetat cuius causa tristitiam contrahat. Caret A enim pecunijs, domo, famulo, vxore, liberis, quibus pereuntibus omnino necesse est vt mœrore afficiatur qui ipsa possidebat. At neque B gloriam, neque pecunias, neque formosum quenquam expetit. *Tych.* At ô Simo, consentaneum est illũ ob victus inopiam mœstum reddi. *Para.* Ignoras ô Tychiade, sta- C tim ab initio, hunc qui victu indiget, non esse parasitum. Non enim fortis fortitudinis inopia fortis est: neque prudens, inopia mentis est prudens : alioqui parasitus esse non possit. Proposita enim D est nobis quæstio, non de eo qui non est, sed de eo qui reuera est Parasitus. Quòd si fortis non aliter quàm fortitudine, prudens non aliter quàm prudentia ptæsente: sic neque Parasitus nisi pa- E rasitandi præsenti facultate parasitus erit. Nã si hoc illi non suppetit, de aliquo alio, non de parasito erit quæstio. *Tych.* Proinde parasitus nunquam alimenti laborabit

βοφῆς. Πα. ἔοικεν. ὥστε οὔτ' ἐπ' οὐτῳ, οὔτ' ἐπ' ἄλλῳ ὄζιν, οὕτω λυπηθεὶν ἄν. ἢ μὰ ἢ πάντες ὁμῶς φιλόσοφοι, καὶ ῥήτορες, φοβοῦνται μάλιστα. τῶν γέ τοι πλείστων αὐτῶν, ἔνεστι τις ἂν μὴ ξύλου προσιόντας. ὃν ἂν δή που εἰμὶ ἐφοβούμην ὡπλισμένους, ἢ τὰς θύρας ὃ μάλα ἐῤῥωμένως ἀπικλείοντας, μή τις ἄρα νύκτωρ ἐπιβουλεύσειεν αὐτοῖς δεδιότες. ὁδὲ, πρὸ θύραν τὸ δωμάτιον προσίδηται, εἰκῆ καὶ τοῦτο, ὡς μὴ ὑπὸ ἀνέμου ἀνοιχθείη. ἠρυθρία ὃ ἀφρυνύκτωρ, οὐδέν τι μᾶλλον θορυβεῖται, ἢ μὴ γενομένου. καὶ δι' ἐρημίας ὃ ἀπὼν, ἄνευ ξίφους ὁδεύει. φοβεῖται γὰ οὐδὲν οὐδαμοῦ. φιλοσόφοις ὃ πολλάκις εἶδον ἐγὼ, αὐδενὸς ὄντος δεινοῦ, τόξα ἐνεσκευασμένους. ξύλα μὰ γὰ ἔχουσι, καὶ εἰς βαλανεῖον ἀπόντες, ἢ ἐπ' ἄριστον. παρασίτου μὰτοι οὐδεὶς ἔχει κατηγορῆσαι μοιχείαν, ἢ βίαν, ἢ ἁρπαγὰν, ἢ ἄλλό τι ἀδίκημα ἁπλῶς. ἐπεὶ ὅγε τοιοῦτος, ὃν ἂν εἷς παράσιτος, ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκεῖνος ἀδικεῖ. ὃς εἰ μοιχεύσας τύχοι, ἅμα τῷ ἀδικήματι ἢ τοὔνομα μεταλαμβάνει ἢ ἀδικίαν. Par. Sic sanè. Itaque neque huius, neque alius rei gratia dolere possit. Verùm omnes Philosophi simul & Rhetores maximè timent: quorum plurimos cum baculo prodeuntes inuenias: quod non facerent nisi armatos metuerent: præterea validè claudentes ianuas, veriti ne noctu petantur insidijs. At Parasitus ostium suæ domunculæ negligenter admouet, ne videlicet à vento aperiatur. Noctu autem orto strepitu, non magis quã non orto, turbatur. Præterea per sola loca iter faciens, sine gladio ambulat, nihil enim prorsus vspiam gentium metuit. At ego sæpe vidi Philosophos, cùm nihil aduersi esset, arcus adparantes. Nam quando & ad balneum, & ad prandium se conferunt, baculos habent. Nemo autem Parasitum adulterij, aut violentiæ, aut rapinæ, aut alterius sceleris accusare possit. Nam qui esset huiusmodi, Parasitus! non foret amplius, sed in se ipsum iniuriosus. Adeò vt si mœcharetur, simul atque scelus committeret, sceleris nomen acciperet. Et quem

ῥητος. ὥσπερ γὰρ ὁ κακὸς τὸ ἀγαθὸς, ἀλλὰ φαῦλος εἶναι λαμβάνει, οὕτως οἶμαι ὁ παράσιτος ἐὰν τι ἁδικῇ. αὐτὸ μὲν τοῦτο, ὅπερ ὄφειλε, ἀποβάλλει, ἀναλαμβάνει δὲ ὃ ἀδικεῖ. ἀδικήματα δὲ τοιαῦτα ῥητόρων καὶ φιλοσόφων. ἄφθονα, οὐ μόνον ἴσμεν αὐτοῖς γεγονότα καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις ἀπολελειμμένα ὑπομνήματα ἔχομεν, ὧν ἠδικησαν. ἀπολογία μὲν γὰρ Σωκράτους ἔστι, καὶ Αἰσχίνου, καὶ Ὑπερείδου, καὶ Δημοσθένους, καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ῥητόρων, καὶ σοφῶν. παρασίτου δὲ, οὐκ ἔστιν ἀπολογία, οὐδ' ἔχει τις εἰπεῖν δίκαιον πρὸς παράσιτόν τινα μεγαλομῳλῶν. Τυ. ἀλλὰ νὴ Δία, ὁ μὲν βίος τοῦ παρασίτου, κρείττων ἐστὶ τοῦ τῶν ῥητόρων, καὶ τῶν φιλοσόφων. ὁ δὲ θανατος, φαυλότερος. Πα. παῦε μὲν οὖν τοιούτου παραλογου εὐδαιμονέστερος. φιλοσόφοις μὲν γὰρ ἴσμεν ἅπαντας, ἢ τοὺς πλείστους κακοῖς κακῶς ἀποθανόντας. τοὺς μὲν, ἐν καταδίκης ἁλοκόσους ὅτι τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι φαρμάκῳ. τοὺς δὲ, καταφρονήσαντας τοῦ σώματος ἅπαν. τοὺς δὲ, ἀπὸ δυσκρασίας φθησαντας. τοὺς δὲ, τοὺς γόντας. παρασίτου δὲ θανατον, οὐδεὶς ἔχει τοιοῦτον εἰπεῖ,

admodum improbus non boni sed mali appellationem sumit: sic vtique Parasitus si quid mali perpetrarit. Nam hoc ipsum quod est, abijcit, & assumit quod delinquit. Cæterùm istiusmodi flagitia permulta, non solùm nostra ætate ab ijs perpetrata scimus: sed scelerum quæ admiserunt relicta in libris monumenta habemus. Extat apologia Socratis, extat Æschinis, & Hyperidæ, neque non Demosthenis, rhetorúmque & philosophorum complurium. Sed nulla extat Parasiti apologia: nec possit quisquam dicere Parasitum fuisse in ius vocatum. Tyr. At per Iouem melior est Parasiti vita, quàm Rhetorum aut Philosophorum: mors verò deterior. Par. Imò contrà longè fœlicior. Nam Philosophos omnes, aut quamplurimos malos malè diem obijsse scimus: alios veneno de maximis criminibus damnatos: alios toto corpore crematos: alios vrinæ difficultate cõsumptos: alios in exilio mortuos. At nemo possit dicere Parasitum huiusmodi morte sublatum:

ἀλλὰ τὸν εὐδαιμονέστατον, φαλόντος, καὶ πόντος. εἰ δέ τις καὶ δοκεῖ βιαίῳ τετελευτηκέναι θανάτῳ, ἀπεπήπας ἀπέθανε. Τυ. ταῦτα μὲν ἱκανῶς δεδιάλληκταί σοι τὰ πρὸς τὸν φιλοσόφοις ὑπὲρ τοῦ παρασίτου. λοιπὸν ἢ εἰ καλὸν καὶ λυσιτελές ἐστι τὸ κτῆμα τοῦτο τῷ βέφοντι, πειρῶ λέγειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκοῦσιν ὥσπερ ἐυεργετοῦντες, καὶ χαριζόμενοι βέφειν αὐτὸν οἱ πλουσιοι, καὶ εἶναι τοῦτο ἀνιαρὸν τῷ βεφομένῳ. Πα. ὡς ἡλίθιά γέ σοι ὦ Τυχιάδη ταῦτα, εἰ μὴ δοίασαι γιγνώσκειν ὅτι πλούσιος ἀνὴρ, εἰ καὶ τὸ Γύγε χρυσίον ἔχῃ, μόνος ἐδαίων, πένης ἐστὶ καὶ πρεσβὺς ἄνευ παρασίτου, πῶς δοκεῖ. καὶ ὥσπερ στρατιώτης χωρὶς ὅπλων, ἀπιμύτερος, καὶ ἐδὴς ἄνευ πορφύρας, καὶ ἵππος ἄνευ φαλαρῶν, οὕτω καὶ πλούσιος ἄνευ παρασίτου, ταπεινός τις, καὶ ἐυτελὴς φαίνεται. καὶ μὲν ὁ μὲν πλούσιος, κοσμεῖται ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ παράσιτον, πλούσιος οὐδέποτε κοσμεῖ. ἄλλως τε, οὐδὲ ὄνειδος αὐτῷ ἐστιν ὡς σὺ φὴς, τὸ παρασιτεῖν ἐκείνῳ πλουτοῦντι, ὡς κρεῖττονι χέρσονα. ὅπως γε μὲν τῷ πλουσίῳ τοῦτο λυσιτελές ἐστι, τὸ βέ-

sed fœliciſſima, vt pote bibentis, & comedentis. Quòd ſiquis violenta morte defunctus videtur, non cocto cibo perijt. Tych. Hæc ſatis ſupérque tibi pro Paraſito contra Philoſophos decertata ſunt. Supereſt vt & illud explices, num honeſta ſit & vtilis alenti hæc poſſeſſio. Mihi nanque videntur diuites, tanquam beneficium & gratiam conferentes, Paraſitos alere, atque hoc ei qui alitur eſſe dedecori. Para. Quàm ſtolida hæc ſunt, niſi poſſis intelligere, locupletem virum, tametſi Gygis aurum habeat, eſſe pauperem, ſi ſolus edit: & mendicum videri, ſi ſolus ſine paraſito prodit. Et quemadmodum miles ſine armis, veſtis ſine purpura, & equus ſine phaleris minoris eſt pretij: ſic diues ſine paraſito, humilis vilíſque videtur. Quinetiam diues à paraſito non parum capit ornamenti: paraſitum nunquam ornat diues. Præterea neque probrum eſt ipſi, vt paraſitetur illi, tanquam meliori deterior. Quinimo diuiti hoc vtile eſt, quod

φὴν τὸν παράσιτον, ὥστε μὴ τὸ κοσμεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀσφάλειαν πολλὴν ἐκ τῆς τούτου δορυφορίας ὑπάρχει. οὔτε γὰρ μάχη ῥᾳδίως ἄν τις ἐπιχειρήσαι τῷ πλουσίῳ, τοῦτον ὁρῶν παρεσκευασμένον, μηδ' οὐδὲ ἂν ἀποθάνοι φαρμάκῳ οὐδεὶς, ἔχων παράσιτον. τίς γὰρ ἂν τολμήσειεν ἐπιβουλεύσαι πρὸς τούτου παρεσκευασμένου, καὶ φρουροῦντος; ὥστε ὁ πλούσιος οὐχὶ κοσμεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ τοῦ παρασίτου σώζεται. οὕτω μοὶ ὁ παράσιτος διὰ φιλοτιμίαν, πάντα κινδυνον ὑπομένει. καὶ ὃς ἂν παραχωρήσειε τῷ πλουσίῳ φαγεῖν μᾶλλον, ἀλλὰ μὴ ἀπυδαγεῖν αἱρεῖται συμφαγών. Τυ. πάντα μοι δοκεῖς ὦ Σίμων διεξελθεῖν, ὑστερήσας οὐδὲν τῆς σεαυτοῦ τέχνης. οὐχ ὥσπερ αὐτὸς ἔφασκες ἀμελέτητος ὤν, μηδ' ὥσπερ ἂν τις ὑπὸ τῶν μεγίστων γεγυμνασμένος. λοιπὸν, εἰμὶ ἄρχων αὐτὸ τὸ ὄνομά ὅτι τῆς παρασιτικῆς, ἐθέλω μαθεῖν. Πα. ὅρα δὴ τῷ ἀποκεῖσθαι, ἐάν σοι ἱκανῶς λέγεσθαι δοκῇ, καὶ πειρῶ πάλιν αὐτὸς ἀποκείνασθαι πρὸς τὸ ἐξωτερικόν ἢ ἄριστα οἴει. φέρε γὰρ, τὸν σῖτον οἱ παλαιοὶ τί καλοῦσι;

parasitum alit, à quo non solùm ornatur, sed ex cuius satellitio securitatem magnam consequitur. Neque enim facilè quisquam pugna diuitem aggredietur A quem videat ab hoc stipatum: imò neque veneno tolletur, qui parasitum habebit. Quis enim hoc præguſtante, & præbibente B quenquam ausit insidijs petere? Itaque diues non tantùm à parasito ornatur, sed etiam à maximis periculis seruatur. Ita tantus est parasiti amor, vt C omne periculum perferat. Nec diuiti tantùm concedat cibum sumere, sed vnà comedendo commoti exoptet. *Tych.* Omnia, Simo, mihi videris disseruisse, vt cui nihil in arte D tua desit: non vt aiebas, tanquam inexercitatus, sed tanquam à maximis institutus. Quod reliquum est, scire velim num turpe sit Parasitices nomen. *Para.* Vide meum responsum: an tibi F de his sat dictum videatur. Tu verò ad quæstionem responde quod quàm optimum censes. Age enim, quid veteres vocant σῖτον?

Τυ. βοφλῶ. Πα. τί δ', τὸ σιτεῖσθαι, οὐχὶ τὸ ἐσθίειν; Τυ. ναί. Πα. ἀκουῶ καθωμολόγηται τὸ παρασιτεῖν ὅτι οὐκ ἄλλο ὄτι. Τυ. τοῦτο γὰρ ὦ Σίμων ὄτιν, ὃ αἰσχρὸν φαίνεται. Πα. φέρε δὴ πάλιν ἀπόκριναί μοι, πότερόν σοι δοκεῖ διαφέρειν, ἢ παρεκπεμπόντων ἀμφοῖν, πότερον αὖ αὐτὸς ἕλοιο, ἐφάζε τὸ πλεῖν, ἢ τὸ παραπλεῖν; Τυ. τὸ παραπλεῖν ἔγωγε. Πα. τί δὲ, τὸ βίζειν, ἢ τὸ παραβίζειν; Τυ. τὸ παραβίζειν. Πα. τί δ', τὸ ἰσπηδεῖν, ἢ τὸ παιπηδεῖν; Τυ. τὸ παιπηδεῖν. Πα. τί δ', τὸ ἀκοντίζειν, ἢ τὸ παρακοντίζειν; Τυ. τὸ παρακοντίζειν. Πα. ἀκουῶ ὁμοίως ἔθ' ἕλοιο καὶ τὸ ἐδίζην μᾶλλον τὸ παρασιτεῖν. Τυ. ὁμολογεῖν ἀνάγκη. καί σοι λοιπὸν ὥσπερ οἱ παῖδες, ἀφίξομαι ἢ ἑῴος, ἢ μετ' ἄριστον, μαθησόμενος τὴν τέχνην. σὺ δέ με αὐτὴν δίκαιος διδάσκειν ἀφθόνως, ἐπεὶ ἢ πρῶτος μαθητής σοι γίγνομαι. φασὶ δ' ἢ τοὺς μητέρας μᾶλλον τῶν πρώτων φιλεῖν τῶν τέκνων.

Tych. Alimentum. *Para.* Quid autem σιτεῖσθαι, nonne comedere? *Tych.* Maximè. *Para.* Proinde hoc in confesso est Parasitari aliud nihil esse. *Tych.* At illud est, Simo, quod videtur turpe. *Para.* Age, iterum mihi responde, vtrum præstare tibi videtur, & proposito vtroque vtrum eligeres, Nauigare, an Adnauigare? *Tych.* Adnauigare. *Para.* Quid verò, Currere, an Adcurrere? *Tych.* Adcurrere. *Para.* Quid verò, Equitare, an Adequitare? *Tych.* Adequitare. *Para.* Quid, Iaculari, an Adiaculari? *Tych.* Adiaculari. *Para.* Proinde malis pariter parasitari quàm edere. *Tych.* Fateri cogor. Cæterùm mane & à prandio vt pueri, arti tuæ operam daturus, te adibo. Æquum autem est vt eam me doceas citra inuidiam, siquidem primus tibi filo discipulus. Perhibent autem primos liberos à matribus diligi impensiùs.

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ, Η ΠΕΡΙ Γυμνασίων.

ANACHARSIS, SEV DE GYMNASIIS.

ARGVMENTVM.

Anacharsis & Solon introducuntur inter se disputantes de Gymnasiis, quorum vanitatẽ ille barbarus perstringit, hic verò Græcus utilitatem & vsum defendit. Eadem etiam opera occasionem arripit dicendi quibus disciplinis, quibúsque exemplis animos iuuenum Athenienses instituere, & quibus corporum exercitijs quémque ad finem informare soliti fuerint. Nimirum vt Iuuentus animis & corporibus bene comparata temp. augere & tueri posset.

ΤΑῦτα ὑμῖν ὦ Σόλων, τίνος ἕνεκα οἱ νέοι ποιοῦσιν; οἱ μέν, αὐτῶν περιπλεκόμενοι, ἀλλήλοις ξυσκελίζουσιν. εἶδε, ἄγχουσι, καὶ λυμίζουσι, καὶ ἐντῷ πηλῷ συναφύρεντα κυλινδούμενοι, ὥσπερ σύες. καίτοι κατῳχάς ἐυθὺς ἀποδυσάμενοι, ἐώρων γὸ, λίπα τε ἠλείψαντο, καὶ κατέψησε μαλακῶς ἑρμαικῶς ἄτερος τ ἕτερον ἐν τῷ μέρει. μετὰ δὲ, ὠκ οἶδ' ὅ, τι παθόντες, ὠθοῦσί τε ἀλλήλους συνεγευκότες, καὶ τὰ μέτωπα συναράττουσιν, ὥσπερ οἱ κριοί. καὶ ἤδη τὰ μὲν ἀφαίμαξε ἐκφύσαι τ ἕτερον ἐν τοῖν σκελοῖν, ἀφῆκεν εἰς τὸ ἔδαφος. εἶτ' ἐπικαταπεσών, ἀμαχὶ πάμπαν ὀκ ἐᾷ, συνωθῶν κάτω ἐς τ πηλόν. τέλος δὲ ἤδη περιπλέξας αὐτῷ τὰ σκέλη κάτω

ÆC verò, Solon, cur faciunt, vestri iuuenes? quorum alij sese mutuò supplãtant amplexi: alij alios præfocant & verberant, séque cœno immiscent, perindéque ac sues volutantur. Nam initio statim depositis vestibus (quod videbam) oleo sese vnxerunt, & placidè admodum alter alterum rasit vicissim. Deinde nescio quâ de causa, depresso vultu alij alios pulsant, & frontes arietum instar collidunt. Et autem ille sublatis cruribus alterum humi prostrauit, in eúmque incumbens caput erigere non sinit, in cœnum deorsum adigens: tandem verò ventre cruribus circun-

τὴν γαστέρα, τὸν πῶχυν ὑποβαλὼν τῷ λαιμῷ, ἄγχει ἄθλιον. ὁ δὲ, παρακροτεῖ ἐς τὸν ὦμον, ἱκετεύων οἶμαι ὡς μὴ τέλεον ἀποπνιγείη. καὶ οὐδὲ τῶ ἐλαίου ἕνεκα φείδονται, μὴ μολυνέσθαι. ἀλλ' ἀφανίσαντες τὸ χρίσμα, καὶ τῶ βορβόρου ἀναπλήσαντες, ἐν ἱδρῶτι ἅμα πολλῷ γέλωτα ἐμοὶ γοῦν παρέχουσιν, ὥσπερ οἱ ἐγχέλυες ἐκ τῶν χειρῶν διολισθαίνοντες. ἕτεροι δὲ ἐν τῷ αἰθρίῳ τῆς αὐλῆς τὸ αὐτὸ τοῦτο δρῶσιν. ἢ ἐν πηλῷ οὐτοίγε, ἀλλὰ ψάμμου ταύτην βαθεῖαν ὑποβαλόμενοι ἐν τῷ ἀρύγματι, παράγουσί τε ἀλλήλους, καὶ αὐτοὶ ἐκόντες πάλοισι καὶ κόνιν ἀλεκτρυόνων δίκην, ὡς ἀφυκτότεροι εἶεν ἐν ταῖς συμπλοκαῖς οἶμαι, τὴν ψάμμον τὸν ὄλισθον ἀναιροῦσι, καὶ βεβαιοτέραν ἐν ξηρῷ παρεχούσης τῆς ἀπτήλειαν. οἱ δὲ, ὀρθοὶ στάντες κεκονιμένοι, καὶ αὐτοὶ πάλοισιν ἀλλήλους παρασείοντες, καὶ λακπάζουσιν. οὕτω γοῦν καὶ τὸν ὀδόντας ἔοικεν ἀποπτύειν ὁ κακοδαίμων. οὕτως αἵματος αὐτῷ καὶ ψάμμου ἀναπέπλησται τὸ στόμα, πρὶν ὡς ῥᾷστα παραβλέψαντα ἐς τὴν γνάθον. ἀλλ' οὐδὲ

dato, & subiecto gutturi cubito, miserum præfocat. Hic verò plausu ad humerum facto, supplicat opinor ne penitus præfocetur. Sed neque olei causa parcunt sibi, ne inquinentur. Verùm deleta vnctione, obductóque cœno, mihi risum pariunt quòd sudore multo perfusi, velut anguillæ è manibus elabuntur. Rursùs alij in atrio hoc ipsum faciunt: atque hi quidem non in luto: sed profundam arenam in fossa subijcientes, alij alios conturbant: ipsique vltro gallorum instar puluerem aspergunt, quominus vt puto, in complexibus effugiant, arena demente lubricitatem, & firmiorem in arido præbente comprehensionem. Atque hi stantes erecto corpore pulueruleuti, se inuicem irruentes percutiunt, & calcitrant. Hic igitur dentes videtur expuere infœlix, adeò illi os totum & arena & sanguine oppletum est, pugno vt vides in maximam illiso. Sed neque hic præses ipsos seiungit, & pugnam dirimit (Etenim ex purpura conijcio hunc esse ex præsidibus quę-

σόμα, πρὶν ὡς ῥᾷστα παραβλέψαντα ὁ ἄρχων οὗτοσὶ διΐσησιν αὐτούς,

καὶ λύει πλὴν μάχιμ. τιμωμαι γὰρ τῆ πορφυρίδι τῶν ἀρχόντων τινὰ τοῦτον εἶναι. ὁ δ', ἢν ἐπορθώσει, καὶ τὸν πατάξαντα ἐπαινεῖ. ἄλλοι δ' ἀλλαχοῦ πάντες ἐγκωμιάζουσι, καὶ ἀναπλάττουσιν, ὥσπερ δέοντες, ὅπως τοῖς αὐτοῖς μὴ ὁμοῦντες. καὶ ἐς τὸ αὐτὸ συναλλόμενοι, λακτίζουσι τὸν ἀέρα. ταῦτα οὖν ἐγὼ βούλομαι εἰδέναι τίνος ἀγαθοῦ ἂν εἴη ποιεῖν, ὡς ἔμοιγε μανίᾳ μᾶλλον ἐοικέναι δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ ὃν ἔστιν ὅστις ἂν ῥᾳδίως μεταπείσειέ με ὡς οὐ παραπαίουσιν οἱ ταῦτα δρῶντες. Σο. καὶ εἰκότως ὦ Ἀνάχαρσι, τοιαῦτά σοι τὰ γιγνόμενα φαίνεται, ξένα γὰρ ὄντα, καὶ πάμπολυ τῶν σκυθικῶν ἐθῶν ἀπᾴδοντα, καθάπερ καὶ ὑμῖν πολλὰ εἰκὸς εἶναι μαθήματα, καὶ ὑπομνήματα, τοῖς Ἕλλησιν ἡμῶν ἀλλόκοτα εἶναι δόξαντα ἂν, εἴ τις ἡμῶν ὥσπερ σὺ νῦν ἐπιφοιτᾷ αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ θάρρει ὦ γαῦρε. οὐ γὰρ μανίᾳ τὰ γιγνόμενά ὅτιν, οὐδ' ἐφ' ὕβρει οὗτοι παίουσιν ἀλλήλους, καὶ κυλίουσιν ἐν τῷ πηλῷ, ἢ ὑπαπαίουσι πλὴν κόνιν, ἵνα ἔχει τινὰ χρείαν ὁ ἀστερῶν τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀκμὴν οὐ

piam) sed & incitat, & laudat eum qui percussit. Porrò alij passim puluere implentur, ac veluti currentes, subsilinnt eodem in loco manentes: & in altum vnà salientes, aërem calcibus lacessunt. Quocirca scire velim cui bono hæc faciant. Nam hæc actio mihi potiùs videtur esse insania: neque me quisquam ab hac sententia dimoueat, hos qui ista faciunt, desipere. *Solon.* Nec immeritò Anacharsi, quæ fiunt, tibi videntur huiusmodi, peregrina cùm sint, multúmque à moribus Scythicis abhorreant. Quemadmodum & vobis verisimile est esse multas disciplinas, & studia, quæ nobis Græcis aliena esse viderentur, si quis nostrûm, vt tu, ijs superueniret. Verùm ô bone bono sis animo. Neque enim insaniæ sunt hæc quæ fiunt: neque per contumeliam hi se mutuo percutiunt, & in luto volutant, aut puluerem aspergunt. Sed hæc res quendam habet vsum non iniucundum, neque exiguum vigorem corporibus affert,

μικρὰν ἐπάγει τοῖς σώμασιν,

ἰὼ γοῦν συνδιατρίψῃς ὥσπερ οἶμαί σε ποιήσειν τῇ Ἑλλάδι, ἐκ εἰς μακρὰν εἷς καὶ αὐτὸς ἔσῃ τῶν πεπλωμένων, ἢ κεκονιμένων. οὕτω σοι τὸ πρᾶγμα ἡδύ τε ἅμα καὶ λυσιτελὲς εἶναι δόξει. Ανα. ἄπαγε ὦ Σόλων. ὑμῖν ταῦτα γλύκιστα τὰ ἀφέλιμα, καὶ τρυφερά. ἐμὲ δ' εἴ τις ὑμῶν τοιοῦτό τι διαδείν, εἰδήσει ὡς οὐ μάτην διεζώσμεθα τὸν ἀνάκλιν. ἀτὰρ εἰπέ μοι τί ὄνομα ἔθεσθε τοῖς γυμνασίοις, ἢ τί φῶμεν ποιεῖν αὐτούς. Σο. ὁ μὲν χῶρος αὐτὸς ὦ Ἀνάχαρσι, γυμνάσιον ὑφ' ἡμῶν ὀνομάζεται, καὶ ἔστιν ἱερὸν Ἀπόλλωνος τοῦ λυκίου. καὶ τὸ ἄγαλμα δ' αὐτοῦ ὁρᾷς, τὸν ἐπὶ τῇ σπλὴ κεκλιμένον, τῇ ἀριστερᾷ μὲν, τὸ τόξον ἔχοντα. ἡ δεξιὰ δ', ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀνακεκλασμένη, ὥσπερ ἐκ κάματου μακρᾶς ἀναπαυόμενον δείκνυσι τὸν θεόν. τῶν γυμνασμάτων δ' τούτων, τὸ μὲν ἐν τῷ πηλῷ σκαίνω, πάλη καλεῖται. οἷσι δ' ἐν τῇ κόνει, παλαίοισι καὶ αὐτοῖ. τὸ δὲ πύξειν ἀλλήλους ὀρθοστάδην, παγκρατιάζειν λέγομεν. καὶ ἄλλα δ' ἡμῖν ἔστι γυμνάσια τοιαῦτα πυγμῆς, καὶ δίσκου, καὶ τοῦ ἁλλεσθαι. ὧν ἁπάντων ἀγῶνας προτίθεμεν.

Quare si in Græcia, quod te facturum puto, commoreris, breui tu quoque vnus ex ijs eris qui lutum, aut puluerem colligunt: hoc vsque adeò volupe & vtile tibi videbitur. *Ana.* Apage Solon. Hæc sint vobis vtilia & iucunda. Quod ad me attinet, siquis vestrum tale quid mihi proponat, intelliget me non frustra acinace accinctum esse. Verùm dic mihi quod nomen huic rei indidistis, aut quid ipsos facere dicamus? *Sol.* Locus ille, Anacharsi, à nobis vocatur Gymnasium, & est Lycij Apollinis templum: Cuius vides simulachrum, eum qui est super columna reclinatus, qui quidem manu sinistra tenet arcum: cuius verò dextra, super capite reflexa, Deum tanquam ex longo labore quiescentem ostendit. Cæterùm horum exercitiorum, aliud quod illo in luto fit, Lucta vocatur. Illi verò in puluere quoque luctantur. Quod verò se inuicem erecto corpore percutiunt, Pancratio decertare dicimus. Sunt præterea & alia nobis eiusmodi gymnasia, pugilatus, disci, & saltus: quorum omnium certamina proponere sole-

καὶ ὁ κρατήσας, ἄριστος εἶναι δοκεῖ τῶν καθ' αὑτὸν, καὶ ἀναιρεῖται τὰ ἆθλα. Ανα. τὰ δὲ ἆθλα τίνα ὑμῖν ταῦτά ἐστιν; Σο. ὀλυμπίασι μὲν, στέφανος ἐκ κοτίνου. ἰσθμοῖ δ', ἐκ πίτυος. ἐν νεμέᾳ δὲ, σελίνων πεπλεγμένος. πυθοῖ δ', μῆλα τῶν ἱερῶν τῷ θεῷ. παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς παναθηναίοις, τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ τῆς μορίας. τί ἐγέλασας ὦ Ανάχαρσι; ἢ δοκῶ μικρά σοι ταῦτα εἶναι δοκεῖ; Ανα. ἔκ, ἀλλὰ παίσεμνα ὦ Σόλων κατέλεξας τὰ ἆθλα, καὶ ἄξια τοῖς τε διαθεῖσιν αὐτὰ φιλοτιμεῖσθαι ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ, καὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις αὐτοῖς ὑφ' ἑαυτοῖς δακέναι περὶ τὴν αἵρεσιν τῶν πλικούτων. ὥστε μήλων ἕνεκα, καὶ σελίνων, ταῦτα φέρονται, καὶ κινδυνεύειν, ἀγχόμενοι φέρε ἀλλήλων, καὶ καταπλωμένοις, ὡς ἂν ἐνὸν ἀπερχομένοις εὐπορῆσαι μήλων ὅτῳ ἐπιθυμία, ἢ σελίνῳ ἐστεφανῶσθαι, ἢ πίτυϊ, μήτε πηλῷ καταχριόμενον τὸ πρόσωπον, μήτε λακτιζόμενον ἐς τὴν γαστέρα ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιστῶν. Σο. ἀλλ' ὦ ἄριστε, οὐκ ἐς ψιλὰ τὰ διδόμενα ἡμεῖς ἀποβλέπομεν. ταῦτα μὲν γὰρ ὅτι σύμβολα τῆς νίκης, καὶ γνωρίσματα,

mus: quorum qui palmam adeptus fuerit, iudicatur omnium præstantissimus, & reportat præmia. *Ana.* Quænam verò sunt ista præmia? *Sol.* In Olympijs corona oleagina, in Isthmijs pinea, in Nemeis ex apio concinnata, in Pythijs poma Deo sacra. Cæterùm apud nos in Panathenæis oleum ex oliua Mineruæ sacra. Quid risisti Anacharsi? an quia hæc tibi visa sunt exigua? *Ana.* Non: sed omnibus modis præclara præmia percensuisti, digna ob quæ, qui ea instituerunt, munificentia glorientur, & quibus consequendis certatores gnauiter operam dent; adeò vt pomorum, & apij causa tantum laborem perferant, & periclitentur, dum alij ab alijs præfocantur, & distorquentur, cùm non liceat sine negotio potiri malis, siquis cupiat, aut apio coronari, aut pinu, quin ipsi luto illita facies, & venter calcibus ab aduersarijs percussus fuerit. *Sol.* Atqui ô optime, non ad tenuia dona respicimus. Etenim hæc signa sunt victoriæ, &

οἵτινες οἱ κρατήσαντες. ἡδὲ παρακολουθοῦσα τούτοις δόξα, τῶν πάντος ἀξία τοῖς νενικηκόσιν. ἐφ' ἧς καὶ λακτίζεσθαι καλῶς ἔχει τοῖς θηρωμένοις τὴν εὐκλειαν ἐκ τῶν πόνων. οὐ γὰρ ἀπόνωτι προσγένοιτ' ἂν αὐτη. ἀλλὰ χρὴ τὸ ὀρεγόμενον αὐτῆς, πολλὰ τὰ δυσχερῆ ἀναρρύμενον ἐν τῇ ἀρχῇ, τοτ' ἤδη τὸ λυσιτελὲς, καὶ ἡδὺ τέλος ἐκ τῶν καμάτων περιμένειν. Ανα. τοῦτο φῄς ὦ Σόλων τὸ τέλος ἡδὺ, καὶ λυσιτελὲς, ὅτι πάντες αὐτὸν ὄψονται ἐστεφανωμένοις, καὶ ὅτι τῇ νίκῃ ἐπαινέσονται, πολὺ πρότερον οἰκτίραντες ὅτι ταῖς πληγαῖς. οἱ δ', εὐδαιμονήσουσιν, αὐτὴ τῶν πόνων μόλα καὶ σέλινα ἔχοντες. Σο. ἄπειρος εἶ φημὶ τῶν ἡμετέρων ἔτι. μὴ μικρὸν δ', ἀλλά σοι δόξει πρὸ αὐτῶν, ἐπειδὰν ἐς τὰς πανηγύρεις ἀπιὼν, ὁρᾷς τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων συλλεγόμενον ὅτι τὴν θέαν τῶν τοιούτων, καὶ θέατρα μεστὰ ἐκ συμπληρωμένα, καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐπαινουμένους. τὸν δ' καὶ νικήσαντα αὐτῶν, ἰσόθεον νομιζόμενον. Ανα. αὐτὸ τοῦτο ὦ Σόλων, καὶ τὸ οἰκτιστόν ὅτιν, εἰ μὴ ἐπ' ὀλίγων ταῦτα πάρεστιν, ἀλλὰ ἐν

quibus victores cognoscuntur. Cæterùm quæ hæc comitatur gloria, quauis re digna est victoribus: pro qua ijs honestum est calcibus percuti, qui claritatem ex laboribus venantur quoniam citra laborem non obtingit: sed oportet eius appetentem, multas molestias initio perpessum, vtilem & iucundum finem ex laboribus expectare. Ana. Hunc finem ais, ô Solon, vtilem & iucundum, quòd ab omnibus coronati conspicientur, atque ob victoriam laudabuntur, quorum nemo non antè, ob plagas quas accipiebant, est miserius: quódque fœlicitate perfruentur, pomis & apio pro labore acceptis. Sol. Rerum nostrarum adhuc es imperitus. Verùm paulo pòst aliter de ijs senties: quum ad celebritates profectus, videbis collectam hominum tantam multitudinẽ ad horum spectaculum, multísque virorum millibus theatra plena: & certatores laudari: eúmque qui vicerit, Deo parem existimari. Ana. Hoc ipsum, ô Solon, est longè miserrimum, quòd non paucis præsentibus, sed

τοσούτοις θεαταῖς, καὶ μάρτυσι τῆς ὕβρεως. οἱ δηλαδὴ εὐδαιμονίσουσιν αὐτὸν, αἱματι φανερὸν ὁρῶντες, ἢ ἀγχόμενοις περὶ τῶν αὐτοπάλων. ταῦτα γὰρ τὰ εὐδαιμονέστατα θέσεσι τὴν νίκην αὐτῶν. παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς Σκύθαις, ἐάν τις ὦ Σόλων, ἢ πατάξῃ τινὰ τῶν πολιτῶν, ἢ ἀπάξῃ προσπεσών, ἢ δοιμάπον περιρρήξῃ, μεγάλας οἱ πρεσβύται ταῖς ζημίας ἐπάγουσι, καίτοι ἐπ' ὀλίγων τῶν μαρτύρων τοῦτο πάθη τις. οὔτι γε εἰ τηλικούτοις θεάτροις, οἷα σὺ διηγῇ, τοῖς ἰσθμοῖ, καὶ τῷ ἐν ὀλυμπίᾳ. οὐμοὶ ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀγωνιστὰς, οἰκτείρειν μοι ἔπεισιν, ὧν πάσχουσι. τῶν δὲ θεατῶν, οὓς φῂς ἅπαντας ἥδεσθαι τοῖς αἰσχίστοις παρεγγυᾶσθαι ἐς τὰς πληγὰς εἰς, καὶ πάνυ θαυμάζω, εἰ τὰναγκαῖα παρέντες, γελάζουσιν ὅπου τοῖς τοιούτοις. οὐδὲ γὰρ ἐνοῦνόπω δύναμαι καταγνῶναι, ὅτι τοῦτο τερπνὸν αὐτοῖς, ὁρᾶν πληγὰς γε, καὶ διαλακτιζομένους ἀνθρώπους καὶ πρὸς τὸ γλίσχρομένους, καὶ συντριβομένους ὑπ' ἀλλήλων. Σο. εἰ γοῦν εἰς ὦ Ἀνάχαρσι ὀλυμπίων, ἢ ἰσθμίων, ἢ παναθηναίων, αὐτὸ ἂν σε

tanta spectantium, & testium contumeliæ corona hæc patiuntur: qui videlicet fœlices eos prædicabunt, quos viderint sanguine conspersos, aut ab aduersarijs ferè præfocatos. Sunt enim hæc fœliciſſima illa, quæ victoriam ipsorum comitantur. Sedenim Solon, apud nos Scythas, siquis ciuem aut percusserit, aut impetu facto humi fuderit, aut vestem discinderit, grauem mulctam senes ipsi irrogant, quanuis id in paucorum testium præsentia acciderit: non autem in tam amplis theatris, qualia tu narras, in Isthmo, & Olympia. Enimuero certatores miserari mihi subit, eorum quæ patiuntur nomine. Spectatores autem, quos dicis vndiquaque præstantissimos ad hosce conuentus venire, omnino miror quòd omissis rebus necessarijs, hisce vacant. Neque enim illud possum comprehendere, iucundum esse ipsis, conspicari homines qui se mutuis ictibus cædant pugnéntque, & humi tundant, comminuántque. *Sol.* Si iam tempus esset Anacharsi, aut Olympiorum, aut Isthmiorũ, aut Quinquatriũ, res ipsa te docuisset, quã non

τὸ γιγνόμενον ἐδίδαξεν, ὡς οὐ

μάτην ἐσπουδάκαμεν ὑπὲρ τού-
τοις. ὁ γὰρ ἔτω λέγων αὖ τις
προσβιβάσειέ σε τῇ ἡδονῇ τῶν
ἐκεῖ θρωμένων, ὡς εἰ καθεζό-
μενος αὐτὸς ἐν μέσοις τοῖς θεα-
τοῖς, βλέποις ἀρετὰς ἀνδρῶν, καὶ
κάλλη σωμάτων, καὶ εὐεξίας
θαυμαστὰς, καὶ εὐπρεπείας δεινὰς,
καὶ ἰσχὺν ἄμαχον, καὶ τόλμας,
καὶ φιλοτιμίαν, καὶ γνώμας
ἀπαθεῖς, καὶ πονοῦσιν ἄλη-
κτον ὑπὲρ τῆς νίκης. εὖ γὰρ ἂν
οἶδα, ὡς ἂν αὖ ἐπαύσω θεατὰς
ὄντας, καὶ ἐπιβοῶν, καὶ ἐπικρο-
τῶν. Ανα. νὴ Δί' ὦ Σόλων,
καὶ ἐπιγελῶντε σφόδρα, καὶ
ἐπιχλευάζων. ἅπαντα γὰρ, ὁπό-
σα κατειθυμήσω ἐκεῖνα, τὰς
ἀρετὰς, καὶ τὰς εὐεξίας, καὶ
τὰ κάλλη, καὶ τόλμαν, ὁρῶ
οὐδενὸς μεγάλου ἕνεκα πρᾶγ-
μα πολλυμένας ὑμῖν, οὔτε πα-
τρίδος κινδυνευούσης, οὔτε χώ-
ρας πορθουμένης, οὔτε φίλων,
ἢ οἰκείων σφῶν ὕβριν ἁπαρ-
νουμένων. ὥστε τοσούτῳ γελοιό-
τεροί ἐσμεν, ἄριστοι μὲν ὡς φὴς
ὄντες, μάτην δὲ τοσαῦτα πό-
νοντες, καὶ παλαιπωρούμενοι,
καὶ αἰσχύνοντες τὰ κάλλη,
καὶ τὰ μεγέθη τῇ ψάμμῳ,
καὶ τοῖς ὑπωπίοις, ὡς μύλου,
καὶ κοτίνου ἐγκρατεῖς γιγνόμενοι
νικήσαντες. ἐγὼ γάρ μοι δοκῶ

fruſtra harum rerum ſtudioſi
ſimus. Nemo enim oratione
ſic te impulerit ad voluptā-
tem ex ijs quæ ibi geruntur
percipiendam, vt ſi ipſe in
medijs ſpectatoribus vi-
deas virorum virtutes, & cor-
porum formas, & firmitates
habitus admirandas, & præ-
claram experientiam, & ro-
bur inexpugnabile, & auda-
ciam, & æmulationem, & a-
nimos inuictos, & indefeſſum
victoriæ conſequendæ ſtu-
dium. Sat enim ſcio, te iſtā
ſpectantem, nullum laudādi,
acclamandi, & applaudendi
finem facturum. Ana. Et per
Iouem, ô Solon, etiā ridendi,
& ſubſannandi. Nam quæ-
cunque enumeraſti, virtutes,
corporū bonas habitudines,
& pulchritudines, audaciam,
nullius magnæ rei gratia
vobis perire video, cùm ne-
que periclitetur patria, ne-
que regio deuaſtetur, neque
amici, aut domeſtici ad iniu-
riam rapiantur. Itaque hoc
magis riſu digni videntur,
quod viri illi, cū ſint optimi,
vt ais, mala tanta nequicquā
patiantur, & labores ferendo,
formámque & proceritatem
corporis arena fœdando, &
ſugillationibus: vt parta vi-
ctoria, pomo vel pinu potiā-
tur. Semper enim erit mihi

μεμνῆσθαι τ̃ ἄθλων, τοιούτων ὄντων. ἀτὰρ εἰπέ μοι, πάντες αὐτὰ λαμβάνουσιν οἱ ἀγωνισταί; Σο. οὐδαμῶς, ἀλλὰ εἷς ἀφ' ἁπάντων, ὁ κρατήσας αὐτῶν. Ανα. εἶτ' ὦ Σόλων, ὅπῃ τῷ ἀδήλῳ, καὶ ἀμφιβόλῳ τῆς νίκης, τοσοῦτοι πονεῖσι, καὶ ταῦτ' εἰδότες, ὅτι ὁ μὲν νικῶν, εἷς ἔσται πάντως, οἱ δ' ἡττώμενοι, πάμπολλοι, μάτην ἆθλοι πλήγας, οἱ δὲ, καὶ τραύματα λαμβάνοντες; Σο. ἔοικας ὦ Ανάχαρσι, μηδέποτε ἐγγεγονέναι πολιτείᾳ ὁτῳοῦν πόλει μηδέν. ἐγὼ δ' ἂν τὰ κάλλιστα τ̃ ἐθῶν ἐν φόβῳ ἐπίδειξα. ἵν' δέ σοι μέλησῃ ποτὲ εἰδέναι ὅπως ἂν τὰ κάλλιστα οἰκεῖσθαι πόλις, καὶ ὅπως ἂν ἄριστοι γίγνοιντο οἱ πολῖται αὐτῆς, ἐπανίσῃ τότε καὶ τὰς ἀσκήσεις ταύτας, καὶ τ̃ φιλοτιμίαν, ἣν φιλοτιμοῦμεθα πρὸς αὐτὰς, καὶ εἴσῃ ὅτι πολὺ τὸ χρήσιμον ἔχουσιν ἐγκαταμεμιγμένον τοῖς πόνοις, εἰ καὶ νῦν μάτην σοι δοκοῦσι. Ανα. καὶ μὲν δὴ ὦ Σόλων, κατ' ἄδην ἄλλο ἀπὸ τῆς Σκυθίας ἥκω παρ' ὑμᾶς, τοσοῦτον μὲν χρόνον διαπλεύσας, μέγαν τ̃ Εὔξεινον, καὶ δυσχείμερον περιελαύνειν, ἢ ὅπως νόμοις τὰ τῶν Ελλήνων ἐκμάθοιμι.

iucunda talium certaminum recordatio. Verùm dic mihi, omnes-ne certatores accipiunt ea præmia? *Sol.* Nequaquam: sed vnus ex omnibus, qui cæteros vicerit. *Ana.* Ergó-ne Solon pro obscura, & ambigua victoria tam multi laborem suscipiunt, præsertim cùm sciant, fore vt vnus ex omnibus victor declaretur, victíque sint complures, quorum alij verbera, alij vulnera miseri acceperint? *Sol.* Videris Anacharsi, nihil vnquam de republ. bene instituta intellexisse. Non enim pulcherrimos mores vituperares. Sed siquando tibi curæ erit nosse, tum qua ratione optimè sit administranda respub. tum qua ratione ciues eius euadere possint optimi, tunc has exercitationes, nostrámque in his æmulationem laudabis: quinetiam intelliges eas multum vtilitatis habere cũ laboribus permixtum, quanquam nunc ijs inanè operam dare videntur. *Ana.* Atqui Solon, ego non alia de causa veni ad vos ex Scythia, tantum emensus itineris, magno & tempestuoso Euxino traiecto, quàm vt Græcorum leges perdiscã,

ἢ ἔδη παρ' ὑμῶν καταλοήσαμι, καὶ πολιτείαν τινὰ ἀρίσην ὑπομελετήσωμι. διὸ ἢ σε μάλιστα φίλον ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων, ἢ ξένων, ἀφειλόμην ἂν μάλιστα, ἐπεὶ σὲ πλείστων νόμων τῶν παρ' ἡμῖν ξυγγραφέα εἶναί σε, ἢ ἐδῶν τῶν ἀρίστων εὑρετήν, καὶ ἐπιτηδευμάτων ὠφελίμων εἰσηγητήν. καὶ ὅλως, πολιτείας τινὸς συναρμοστήν. ὥστε ὃν ἂν φθάσῃς διδάσκων με, ἢ μαθητὴν ποιούμενος, ὡς ἥκιστά σοι ἄσιτος, ἢ ἄποτος παρακαθιζόμενος, ἐς ὅσον ἂν αὐτὸς διαρκοίης λέγων, κεχηνὼς, ἐπακούσομαι περὶ πολιτείας τε, καὶ νόμων διεξιόντος. Σα. τὰ μὲν πάντα, οὐ ῥᾴδιον ὦ ἑταῖρε διελθεῖν ἐν βραχεῖ. ἀλλὰ ἢ μέρη ὅπου, εἰσὶ ἕκαστα, ὅσα μὲν περὶ θεῶν, ὅσα δὲ περὶ γονέων, ἢ περὶ γάμων, ἢ τῶν ἄλλων δοκεῖ ἡμῖν. ἃ δὲ περὶ τῶν νέων γιγνωσκομεν, ἢ ὅπως αὐτοῖς χρώμεθα, ἐπειδὰν πρῶτον ἀρξωνται συνιέναι τε τὰ βέλτιονος, ἢ τῷ σώματι αὐδεέστερα, ἢ ὑπίσασθαι τοὺς πόνους, ταῦτα ἤδη σοι διεξίειμι, ὡς μάθοις ἔστινος χάριν τὰς ἀσκήσεις ταύτας προτιθέμεθα αὐτοῖς, ἢ διατείνειν τὸ σῶμα καταπονοῦντες. οὐ

A

B

C

D

E

moréſq; veſtros cognoſcam, & optimam reipub. inſtitutionem calleam. Quapropter te potiſſimùm ex omnibus Athenienſibus, & peregrinis, amicum elegi famam ſequutus: ſiquidem audiui te legum optimarum eſſe ſcriptorem, morúmque præſtantiſſimorum inuentorem, & inſtitutorum vtilium authorem: denique reip. cuiuſdam concinnatorem. Itaque non tam ſis diligens me docendo, tuúmque diſcipulum faciendo: quàm ego libenter, impaſtus & impotus tibi aſſidendo, quoad tu dicendo pareris, inhians inaudiam te de repub. & legibus diſſerentem. *Sol.* Omnia quidem, amice, non ſit facile paucis perſequi. Sed ſingula particulatim ingreſſus, cognoſces: quid de Dijs, quid de parentibus, aut de nuptijs, alijſ-ue rebus præcipiamus, quid etiam de iuuenibus decernamus, & quo pacto illis vtamur, vbi primùm cœperint ſentire quid ſit melius, corpore roborari, & labores ſuſtinere: hæc ego iam narrabo tibi: vt intelligas quorſum has exercitationes ipſis proponamus, & corpora laboribus durare cogamus:

μόνον ἕνεκα τῶν ἀγώνων, ὅπως τὰ ἆθλα δυώσουσι ἀναιρεῖσθαι, ἐπ' ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὀλίγοι πάνυ καὶ ἀπαιτῶν χωρῆσουσιν, ἀλλὰ μεῖζόν τι ἅπασι τῇ πόλει ἀγαθὸν ἐκ τούτου καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις περισκοπούμενοι. κοινὸς γάρ τις ἀγὼν ἅπασι τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις προκειται, καὶ στέφανος οὐ πίτυος, οὐδὲ κοτίνου, ἢ σελίνου, ἀλλ' ὃς ἐν αὐτῷ συλλαβὼν ἔχει πᾶσι ἀνθρώποις εὐδαιμονίαν. οἷον ἐλευθερίαν λέγω αὐτῆς τε ἑκάστου ἰδίᾳ, καὶ κοινὴν τῆς πατρίδος, καὶ πλοῦτον, καὶ δόξαν, καὶ ἑορτῶν πατρίων ἀπόλαυσιν, καὶ οἰκείων σωτηρίαν. καὶ συμπόλως, τὰ κάλλιστα, ὧν ἄν τις εὔξαιτο γένεσθαι οἱ παρὰ τῶν θεῶν. ταῦτα πάντα τῷ στεφάνῳ, ὃν φημι, συναναπέπλεκται, καὶ ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου περιγίγνεται. ἐφ' οἷς αἱ ἀσκήσεις αὗται, καὶ οἱ πόνοι ἄριστοι. Ανα. εἶτα ὦ θαυμάσιε Σόλων, τοιαῦτά μοι, καὶ τηλικαῦτα ἔχων ἆθλα διεξιέναι, μῆλα, καὶ σέλινα δίνῃς, καὶ θαλλὸν ἐλαίας ἀχρίας, καὶ πίτυν; Σο. καὶ μὴν ὦ Ἀνάχαρσι, οὐδὲ ἐκεῖνά σοι ἔτι δόξει μικρὰ εἶναι, ὁπόταν ἃ λέγω καταμάθοις

non solùm propter certamina, vt præmia queant cõsequi, quæ paucis ex omnibus contingunt: sed quia maius quoddam bonum vniuersæ reip. atque ipsis hinc comparamus. Siquidem aliud quoddam commune omnibus bonis ciuibus certamen est propositum, & corona non ex pinu, non ex oleastro, aut apio contexta, sed quæ in se hominũ fœlicitatem complectitur: nimirum libertatem priuatim vniuscuiusque, patriæque cõmuniter: præterea diuitias, gloriam, & festorum patriorum fruitionem, & necessariorum salutem. Denique pulcherrima quæque quæ quiuis sibi à Dijs dari optaret. Hæc omnia cum corona quam dico, contexuntur, & ex illo certamine accedunt, ad quod istæ exercitationes, & labores ducũt. *Ana.* At tu, Solon admirande, cùm tot tantáque præmia mihi percẽsenda habeas, poma, apiúmq; commemoras, ac virentem syluestris oleæ ramum, & pinum. *Sol.* Atqui, ô Anacharsi, ne illa quidem tibi videbuntur exigua, vbi quæ dicturus sum, intellexeris. Eodem enim consilio

ἀπὸ γάρτοι τ' ἂν τῶν

γίγνεται, καὶ μίξη πάντα ταῦτά ἐστι μικρὰ τοῦ μείζονος ἐκείνου ἀγῶνος, καὶ τοῦ στεφάνου, ὃν καταλέξαι τοῦ πανευδαίμονος. ὁ δὲ λόγος, ὡς οἶδ' ὅπως ὑπερβὰς τὴν τάξιν, ἐκείνων πρώτιστον ἐπεμνήσθη, τῶν ἐν Ἰσθμοῖ γινομένων, καὶ Ὀλυμπίασι, καὶ ἐν Νεμέᾳ. πλὴν ἀλλὰ νῶ, φησὶν γὰρ ἄγεμαι, καὶ σὺ ὡς ἔμοιγε προθυμῶς ἀκούειν, αὖθις ἐπανιόντες ῥᾳδίως πρὸς τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸν κοινὸν ἀγῶνα, δι' ὃν φημι πάντα ταῦτα ἐπιτηδευθῆναι. Ανα. ἄμεινον ὦ Σόλων οὕτω. καθ' ὁδὸν γὰρ ἂν ἡμῖν ὁ λόγος μᾶλλον προχωροίη. καὶ τάχ' ἂν ἴσως ἀπὸ τούτων πεισθείην, μηδ' ἐκείνων ἔτι καταγελᾶν, εἴ τινα ἴδοιμι στεμμωτόμυρον κοτίνῳ, ἢ σελίνῳ ἐστεφανωμένον. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἐς τὸ σύστημα ἐκεῖσε ἀπελθόντες, καθίσωμεν ἐπὶ τῶν θάκων, ὡς μὴ ἐνοχλοῖεν ἡμῖν ἐπικερατόντες τοῖς παλαίουσιν. ἄλλως τε, εἰρήσεται γὰρ, οὐδὲ τὸν ἥλιον ἔτι ῥᾳδίως ἀνέχομαι, ὀξὺ, καὶ φλογώδη ἐμπίπτοντα γυμνῇ τῇ κεφαλῇ. τὸν γὰρ πῖλόν μοι ἀφελεῖν οἰκόθεν ἔδοξεν, ὡς μὴ μόνος ἐν ὑμῖν ξενίζοιμι τῷ σχήματι. ἢ γὰρ τοῖς ἔτεσι, ὅπερ τὸ πυρωθέντα τὸν τοῦ ἀστέρος, ὃν

fiunt illa, sùntque planè partes quædam exiguæ maioris illius certaminis, atque coronæ per omnia fœlicis, quam descripsi. Nescio verò quo pacto nostra oratio transgressa ordinem, horum priùs meminit, quæ in Isthmo, Olympia, & Nemea fieri consueuerunt. Verumtamen nos, siquidem vacat, & tu, vt ais, audiendi es cupidus, ad principium facilè recurremus, ac commune illud certamen, cuius causa hæc omnia instituta esse dico. *Ana.* Ita præstat Solon. Nam oratio recta via nobis magis progredietur: & his fortè persuadebor, nequem posthac amplius subsannem eorum quos aut oleastro se efferentem, aut apio coronatũ conspexero. Sed si videtur, ad locum illum vmbrosum profecti, in sedibus consideamus, ne nos interpellent, qui luctantibus acclamant. Quinetiam, ne quid dissimilem, neque solem facilè fero, eúmque acutum & feruentẽ, nudo capiti imminentem. Etenim pileũ è domo demere visum est, ne solus apud vos vterer habitu peregrino. Et iam anni tempus est, quo sidus illud feruentissimum,

πυρωθέντα τὸν τοῦ ἀστέρος, ὃν

ὑμεῖς κόναφατε, πάντα καταφλέγοντος, καὶ τὸν ἀέρα ξηρὸν, καὶ διακαῆ πνέοντος, ὅτε ἥλιος κατὰ μεσημβρίαν ἤδη ἐπὶ κεφαλῆς ἐπικείμενος, φλογμὸν τοιοῦτον οὐφορητὸν ἐπάγει τοῖς σώμασιν. ὥστε καί σου θαυμάζω ὅπως γηραιὸς ἤδη ἀνθρωπος, οὔτε ἰδίοις πόνοις πρὸς τὸ θάλπος, ὥσπερ ἐγὼ, οὔτε ὅλως ἐντρυφῶν ἔοικας, οὐδὲ περιβλέπεις σύσκιόν τι, ἔνθα ὑποδύσῃ, ἀλλὰ δέχῃ τὸν ἥλιον ἐυμαρῶς. Σο. οἱ μέτοικοι γὰρ οὗτοι πόνοι ὦ Ἀνάχαρσι, καὶ αἱ συνεχεῖς ἐν τῷ πηλῷ κυβιστήσεις, καὶ αἱ ἀπαίθριοι ἐν τῇ ψάμμῳ ταλαιπωρίαι, τοῦτο ἡμῖν τὸ ἀμωσγέπειον παρέχουσι πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου βολάς. καὶ ὡς ἐπὶ πλοῦ δρόμεθα, ὃς τινὰ ἀκτῖνα κωλύσει καθικνεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. ἀπιθάνῳ δ' οὐδὲν καὶ ὅπως μὴ καθάπαξ νόμοις, πρεσβεύεις οἷς αὖ λέγω πρὸς σὲ, ὡς ἐξάπαντος πιστεύειν αὐτοῖς, ἀλλ' ἔνθα αὖ σοι μὴ ὀρθῶς πλεῖσθαι δοκῇ, ἀντιπλεῖν ἐνδυς, καὶ διευθύνειν τὸν λόγον. δυοῖν γὰρ θατέρου πάντως ἁμαρτοιμι, ἢ σὲ βεβαίως πεισθῆναι ἐγχείροντα ἀπόπλοια εἶναι, ἢ ἐμὲ ἀναδιδαχθῆναι ὡς ἂν

Canis à vobis dictum, omnia perurit, & siccum calidúmque aërem reddit, quãdo sol meridie capiti impendens, intolerabilem eiusmodi feruorem corporibus indu- A cit. Itaque demiror quî fiat vt tu homo iam annosus, ad æstum non sudes quem admodum ego, neque ab eo infestari videaris, neque locum vmbrosum exploras, B quem subeas, sed solem facilè toleras. *Sol.* Inanes illi labores, ô Anacharsi, assiduæque in cœno volutationes, & quos sub dio in arena sustinemus labores, C nobis hoc præstant præsidium aduersus radios solis, neque amplius egemus pileo, qui ipsos caput ferre prohibeat. Abeamus igitur. Noli verò ijs quæ D dicturus sum tanquam legibus mentem adhibere, vt illis per omnia fidem habeas, sed vbicunque aliquid non rectè dici videbitur, statim contradicito, E meáque verba corrigito. Etenim ab horum alterutro non prorsus aberrabimus: aut constanter tibi persuasero, quum ea quibus est contradicendũ effuderis: aut ego de nouo discam me non

ὀρθῶς γιγνώσκω περὶ αὐτῶν. καὶ ἐν τούτῳ πᾶσα ἂν σοι ἡ πόλις ἡ Ἀθηναίων, ὦ ἂν φθάνοι χάριν ὁμολογοῦσα. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐμὲ παιδεύσῃς, καὶ μεταπείσῃς πρὸς τὸ βέλτιον, ἐκείνῳ τὰ μέγιστα ὄσῃ ὠφελημάτων. οὐδὲν γὰρ ἂν ὑποκρυψαίμην αὐτίκα, ἀλλ' εὐθὺς εἰς τὸ μέσον καταθήσω φέρων. καὶ καταστὰς ἐν τῇ πυκνὶ ἐρῶ πρὸς ἅπαντας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ μὲν ὑμῖν ἔγραψα τοὺς νόμους, οἵοις ἂν ἔμοιγε ὠφελιμωτάτοις ἔσεσθαι τῇ πόλει. ὁ δὲ ξένος οὑτοσί, δείξας σε ὦ Ἀνάχαρσι, σκύθης μὲν ὄν, σοφὸς δὲ ὤν, μετεπαίδευσέ με, καὶ ἄλλα βελτίω μαθήματα, καὶ ἐπιτηδεύματα ἐδιδάξατο. ὥστε εὑρεθείης ὑμῶν ὁ ἀνὴρ ἀφελεθέσθαι. καὶ χαλκοῦν αὐτὸν ἀναστήσατε παρὰ τὸν ἐπωνύμους ἐν πόλει παρὰ τὴν Ἀθηναῖν. καὶ εἰ δοκεῖ ὡς ὦν αἰσχυνοῖτο ἡ Ἀθηναίων πόλις, παρὰ βαρβάρου, καὶ ξένου, τὰ συμφέροντα ἐκμανθάνοντες. Ανα. τοῦτο ἐκεῖνο ἦν ἄρα, ὃ ἐγὼ περὶ ὑμῶν ἤκουον τῶν Ἀθηναίων, ὡς εἶητε εἴρωνες ἐν τοῖς λόγοις. ἐπεὶ πόθεν ἂν ἐγὼ γεωργὸς, καὶ πλάνης ἄνθρωπος, ἢ ἀμαξῆς βεβιωκὼς, ἄλλοτε

rectè de his statuere. Quo nomine omnis Athienſiũ ciuitas, non ſatis magnas gratias agere poſſit. Nam quum me docueris, & ad meliorem ſententiam tranſtuleris, illi maximæ vtilitatis author fueris. Neque hoc eam celabo, ſed ſtatim in medium proferam: & ſtans in Pnyce, omnibus dicam, Ego vobis, Athenienſes leges conſcripſi, quas ciuitati fore vtiliſſimas putabam. Sed hoſpes iſte, te digito commonſtrans Anacharſi, quanquam eſt Scytha, ſapit tamen, & me aliter docuit, aliáque præcepta, & inſtituta præſtantiora tradidit. Itaque hunc de vobis eſſe bene meritum ſiteris prodatur, æneámque ſtatuam illi erigite prope ciuitatis proceres apud Mineruam. Probè verò ſcias fore vt nequaquam ciues Athenienſes pudeat, ea quæ ſunt ex reip. vſu, ex barbaro, peregrinóque viro diſcere. Ana. Hoc erat ſanè quod de vobis Athenienſibus inaudieram, vos eſſe in ſermonibus irriſores. Vnde enim ego agreſtis & erro, qui vitam in plauſtris egi, ſubinde ſolum ſolo permutans, qui in nulla vnquam ciuitate

ἄλλῃ γῆ ἀμείβων, πόλιν δὲ

habitaui, neque aliàs vllam nisi nunc primùm vidi, de administranda repub. verba facerem, atque adeò indigenas homines docerem, qui vrbem hanc antiquissimam bonis legibus instructam tanto iam tempore incoluerunt? potissimùm verò te, Solon, cui hoc, vt perhibent, ab initio fuit institutum vt nosses quo pacto posset respub. optimè administrari, quibus etiam legibus vtens, fœlicitate frueretur, Verū & in hoc tibi vt pote legum latori est credendum. Contradicā autē siquid minùs rectè dicere videberis, vt fiat minùs addiscā. Et ecce iam declinato sole in vmbra sumus: sed déque perjucunda, & opportuna super frigido lapide præsto est. Die igitur ab initio exorsus, quāobrem statim à pueris iuuenes exerceatis laboribus, & quomodo viri præstātissimi vobis ex cœno illo euadant, & his exercitationibus, & quid puluis, quid saltationes in caput ipsis ad virtutē conferant. Nam hoc in primis ab initio audire cupiebam. At reliqua in posterum, sex tempore singula me docebis. Hoc autem inter dicendum memineris Solon, te apud barbarum hominem verba facturum. Id dico

ἔτε οἰκήσας πώποτε, ἔτε ἄλλοτε, ἢ νυνὶ ἐωρακώς, περὶ πολιτείας διεξίοιμι, καὶ διδάσκοιμι αὐτὸς ἄνδρας, πόλιν ταύτην ἀρχαιοτάτην τοσούτοις ἤδη χρόνοις ἐν εὐνομίᾳ κατῳκικότας; καὶ μάλιστα σὲ ὦ Σόλων, ᾧ τοῦτο ὡς φασὶν, ἐξ ἀρχῆς καὶ μάθημα ἐγένετο, ὅπως ἂν ἀρίστα πόλις οἰκοῖτο, καὶ οἷς τισι νόμοις χρωμένη, εὐδαιμονήσειε. πλὴν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὡς νομοθέτῃ πιστέον σοι. καὶ αὐτερῶ λώπι μοι δοκῇ μὲν ὀρθῶς λέγειν, ὡς βεβαιότερον μάθοιμι. καὶ ἰδοὺ γὰρ ἤδη ἐκφυγόντες τὸ ἅλιον, ἐν τῷ συμπρέφει ἐσμὲν. καὶ καθέδρα μάλα ἁδεῖα, καὶ εὐήμερος, ὅπ᾽ ψυχρῷ τῷ λίθου. λέγε οὖν τὸν λόγον ἐξ ἀρχῆς, καθότι τοὺς νέους παρελαβόντες, ἐκ παίδων ἐυθὺς διατονεῖτε, καὶ ὅπως ὑμῖν ἄριστοι ἄνδρες ἀποβαίνουσιν ἐκ τῶν παλαισμάτων τούτων, καὶ τῆς κόνεως, καὶ τοῦ κυβεύσιματα, συμτελεῖ πρὸς ἀρετὴν αὐτοῖς. τοῦτο γὰρ ἤδη μάλιστα ἐξ ἀρχῆς ἐυθὺς ἐπόθουν ἀκοῦσαι. τὰ δ᾽ ἄλλα, εἰς ὕστερον διδάξῃ με καθ᾽ ἡμέραν ἕκαστον ἐν τῶν μερῶν. ἐκεῖνα μόνος ὦ Σόλων, μέμνησό μοι παρὰ τὸ ῥηθὲν, ὅτι πρὸς ἀνδρὰ βάρβαρον ἐρεῖς. λέγω δ᾽,

ὡς μὴ ἔξω παλέσῃς, μηδ' ἀπομιμήσῃς τὸν λόγον. Δεδια γὰρ μὴ ἐπιλανθάνωμαι τῶν ἔμπροσθεν, εἰ τὰ μὲν τοῦτα πολλὰ ἐπιῤῥέῃ. Σο. σὺ τοῦτο ὦ Ἀνάχαρσι, ταμιεύσῃ ἄμεινον, ἔσθ' ὅτε αὖ σοι δοκῇ μὴ πάνυ σαφὴς ὁ λόγος εἶναι, ἢ πέρᾶν ποι ἀποπλεγάδην εἰκῇ ῥέων. ἐρώσῃ· γὰρ μεταξὺ ὅ, τι ἂν ἐθέλῃς, καὶ διακόψεις αὐτοῦ τὸ μῆκος. ἢν μέντοι μὴ ἐξαγωνία, μηδ' ἔμπροσθεν τοῦ σκοποῦ τὰ λεγόμενα ᾖ, κωλύσει οὐδὲν οἶμαι, εἰ καὶ μακρὰ λέγοιτο. ἐπεὶ καὶ τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου, ἣν ὑπὲρ τοῦ φονικοῦ ἡμῖν δίκας δικάζῃ, πᾶσιν οὕτω πιεῖν. ὁπόταν γὰρ ἀνέλθοῦσα εἰς τὸν πάγον συγκαθέζηται φόνου, ἢ τραύματος ἐκ προνοίας, ἢ ψυχρᾶς δικάσοντες, ἀποδίδοται λόγον ἑκατέρῳ τῶν κεκινδυνευκότων, καὶ λέγουσιν ἐν τῷ μέσῳ, ὁ μὲν διώκων, ὁ δὲ φεύγων. ἢ αὐτοὶ, ἢ ῥήτορας ἀναβιβάζονται τοὺς ἐρωμένους ὑπὲρ αὐτῶν. οἱ δὲ, ἐς αὖ μὲ ὑπὲρ τοῦ πράγματος λέγωσιν, ἀνέχεται ἡ βουλὴ, καθ' ἡσυχίαν ἀκούουσα. ἢν δέ τις ἢ ὡς συντομώτερος ἐπιχειρήσῃ ἐξωθεῖν ἐπάρας τῷ πράγματι, ne oratione implices, & producas. Vereor enim ne prima mihi excidant, si multa post hæc affluãt. *Sol.* Tu hoc, Anacharsi, lõgè melius constitues, vbicũq; parũ perspicua tibi videbitur oratio, aut procul vagari temerè fluendo. Interim enim quicquid voles, interrogabis, & prolixitatẽ eius recides. Quãquã vbi nõ erunt extra rẽ, nec à scopo distabũt quæ dicã, nihil obstabit orationẽ longiùs progredi. Siquidẽ etiã Areopagiticо Senatui, qui capitales causas iudicat, in more est ita facere. Quũ enim in Areopagũ ascẽderũt, & cædis, aut vulneris ex destinato inflicti, aut incẽdij causam cõgnituri cõsederũt, vtriq; disceptãtiũ dicendi datur copia, & dicũt sigillatim, nempe accusator, & reus: aut ipsi per se, aut causidicos pro ipsis dicturos conducunt. Illi ergo, quandiu ea quæ ad rem attinent dixerint, à Senatu auscultante cum silentio perferũtur. Sed siquis procœmio exordiatur, vt Senatorum animos erga se propensiores reddat, aut miserationem, aut exaggerationem extrinsecus rei indũcat, qualia permulta oratores φεύξιμον εἶναι περὶ τὸ λόγου, αὐτοῦ, ἢ οἰκτον, ἢ δεινωσιν οὐκ πολλὰ ῥητόρων παῖδες

ἐπὶ τὸν δικαστὰς μηχανῶν-
ται, παρελθὼν ὁ κῆρυξ, κατε-
πώπτησεν εὐθὺς, ἐκ ἐῶν λη-
ρεῖν πρὸς τὴν βουλὴν, καὶ πε-
ριπτύξειν τὸ πρᾶγμα ἐν τοῖς
λόγοις, ὡς χρὴ τὰ μεγίστη-
μάτα οἱ Ἀρεοπαγῖται διέπειν.
ὥστε καὶ σὲ ὦ Ἀνάχαρσι, ἀρεο-
παγίτην ἐν τῷ παρόντι ποι-
ῆσαι ἔγωγε. καὶ κατ' ἐμὲ τῆς
βουλῆς μου νόμον, ἄκουε, καὶ
σιωπᾷν κέλευε, μὴ αἴδῃ κα-
ταῤῥητόρευόμενος. ἄχρι δ' αὖ
οἰκεῖα τῷ πράγματι λέγεται,
ἔξεστω ἀπομηκύνειν. ἐπὶ γὰρ
ὑφ' ἡλίῳ ἔτι ποιησόμεθα τὴν
συνουσίαν, ὡς ἄνθρωπος οὐ ἀπο-
τίνοιτο ἄριστος. ἀλλὰ ἥ τε σκιὰ
πυκνὴ, καὶ ἡμεῖς ἀρκούμεθα ἄχρι.
Ανα. ἐυγνώμονά σου ταῦτα
ὦ Σόλων. καὶ ἔγωγε ἥδη χάριν
οὐ μικρὰν οἶδά σοι καὶ ὅτι τού-
τοις, ὅτι παρῆρχον τῷ λόγῳ,
καὶ τὰ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ γιγνόμενα
ἐδιδάξω με, θαυμάσια ὡς ἀλη-
θῶς, καὶ ἀγαθῶν βουλευτῶν
ἔργα, πρὸς ἀλήθειαν οἰσόντων
τὴν ψῆφον. ὅτι τοίνυν ἐν ἤδη
λέγε. καὶ ὁ ἀρεοπαγίτης ἐγὼ, τῆ-
τό γὰρ ἔθος μοι, καὶ ἀκούσομαί σου. Σο. ἀκουε
δὲ βραχέων προσεκτέον καὶ
ἃ περὶ πόλεως, καὶ πολιτῶν

in iudices moliuntur, prodiens præco, protinus imponit silentium, non permittens vt apud Senatum nugetur, & rem verbis A inuoluat, quominus Areopagitæ rem vti gesta est, nudam videant. Itaque te, Anacharsi, Areopagitam in præsens constituo: ac iuxta Senatus legem à me conditam, attende, mihique silentium impera, si te orationis B dulcedine mulceri senseris, ita vt non habeas liberum iudicium. Quandiu verò quæ ad causam attinent, dicetur, orationem extendere licebit. Neque enim amplius C sub sole colloquemur, vt longiorem orationem grauiter feras: sed & vmbra est densa, & otio abundamus. *Ana.* Æqua sunt quæ dicis, Solon. Atque ob hæc tibi magnam habeo gratiã, quòd D hac digressiuncula, me docueris ea quæ fiunt in Areopago, miranda certè, & bonorum Senatorum, veritati suffragantium recta ratio. Iã ergo de his differe. Ego verò quæ constituisti Areopagitã, pro huius consilij more, te audiam. *Sol.* Proinde paucis tibi priùs est audiendũ, quid de ciuitate, ciuibúsque sentiam. Nos ciuitatem non E

ἡμῖν δοκεῖ, πόλιν γὰρ ἡμεῖς ἡ τὲ

οἰκοδομήματα ἡγούμεθα εἶναι, οἷον τείχη, καὶ ἱερὰ, καὶ νεωσοίκους, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὥσπερ σῶμά τι ἐδαφῆον, καὶ ἀκίνητον ὑπάρχειν ἐς ἀσφάλειαν τῶν πολιτευομένων. τὸ δὲ παιδεύειν, ἐν τοῖς πολίταις τιθέμεθα. τούτοις γὰρ εἶναι τοὺς ἀναπληρωτὰς, καὶ διατάττοντας, καὶ ἐπιτελοῦντας ἕκαστα, καὶ φυλάττοντας οἷόν τι ἐν ἡμῖν ἑκάστῳ ὄντι ἡ ψυχή. τοῦτο δὴ τοίνυν καταμαθόντες, ἐπιμελούμεθα μὲν ὡς ὀρθῆς καὶ τοῦ σώματος τῆς πόλεως, κατακοσμοῦντες αὐτὸ, ὡς κάλλιστον ἡμῖν εἴη, ἔνδοθέν τε οἰκοδομήμασι κατεσκευασμένον, καὶ τοῖς ἔκτοθεν ταύτοις περιβολοῖς, ἐς τὸ ἀσφαλέστατον περιπεφραγμένον. μάλιστα δὲ καὶ ἐφ' ἑκάστοις τοῦτο σκοποῦμεν, ὅπως οἱ πολῖται ἀγαθοὶ μὲν τὰς ψυχὰς, ἰσχυροὶ δὲ τὰ σώματα γίγνοιντο. τοὺς γὰρ τοιούτους, σφίσι τε αὐτοῖς καλῶς χρήσεσθαι ἐν εἰρήνῃ συμπολιτευομένους, καὶ ἐν πολέμου σώσειν τὴν πόλιν, καὶ ἐλευθέραν, καὶ εὐδαίμονα διαφυλάξειν. τὴν μὲν δὴ σκέψιν αὐτὴν, μητρόσι, καὶ πατράσι, καὶ παιδαγωγοῖς λευθερίοις ἄγειν τε, καὶ σχέψιν

ædificia putamus esse, cuiusmodi sunt muri, & fana, & porticus ad mare ædificatæ: sed tanquam firmum atque immobile quoddam corpus, in quod incolæ vrbis ad securitatem recipiuntur. Sed omne arbitrium in ciuibus ponimus: quoniam hi sunt qui implent, ordinant, & perficiunt singula, seruántque, quali in nobis singulis gubernandi officio anima fungitur. Quod cùm intelligamus, corpus ciuitatis, vt vides, curamus, ipsum ornando, vt pulcherrimum habeamus, sítq; intrinsecus ædificijs instructum, atque extrinsecus his mœnibus firmissimis circunseptum. Cumprimis verò hoc prouidemus, vt ciues mente boni & corporibus robusti euadant. Quoniam qui sunt ita comparati, in conuersatione ciuili pacis tempore rectè se gerunt, à bello verò ciuitatem liberant, liberámque & fœlicem conseruant. Itaque primam illorum educationem, matribus, nutricibus, & pædagogis committimus, vt disciplinis liberalibus eos imbuant, atque educent. Quú

ἐπιτρέπομεν τὸ παιδεύειν ἑαυτούς. ἐπειδὰν δὲ σωφρονοῦσι μὲν

γίγνωνται τῶν καλῶς ἐχόντων, καὶ αἰδὼς, καὶ ἐρύθημα, καὶ φόβος, καὶ ἐπιθυμία τῶν ἀρίστων ἀναφύνται αὐτοῖς, καὶ αὐτὰ ἤδη τὰ σώματα ἀξιόχρεα δοκῇ πρὸς τοὺς πόνους, παχύτερα γεγονότα, καὶ πρὸς τὸ ἰσχυρότερον συνιστάμενα, τηνικαῦτα ἤδη παραλαβόντες αὐτοὺς διδάσκομεν, ἄλλα μὲν τῆς ψυχῆς μαθήματα καὶ γυμνάσια προτιθέντες, ἄλλως δὲ πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὰ σώματα ἐθίζοντες. οὐ γὰρ ἱκανὸν ἡμῖν ἔδοξε τὸ μόνον φυῶναι ὡς ἔφυ ἕκαστος, ἤτοι κατὰ τὸ σῶμα, ἢ κατὰ τὴν ψυχήν, ἀλλὰ καὶ παιδεύσεως, καὶ μαθημάτων ἐπ' αὐτοὺς δεόμεθα. ἀφ' ὧν τά τε εὐφυῶς διακείμενα, βελτίω παρὰ πολὺ γίγνοιντο ἄν, καὶ τὰ φαύλως ἔχοντα μεταχοσμοῖτο πρὸς τὸ βέλτιον. καὶ τὸ παράδειγμα ἡμῖν παρὰ τὸν γεωργῶν, οἱ τὰ φυτὰ μέχρι μὲν σφόγγια, καὶ νήπια ὄντα, σκέπουσι, καὶ περιφράττουσιν, ὡς μὴ βλάπτοιντο ὑπό τ' ἀνεμμάτων. ἐπειδὰν δ' ἤδη παχύνηται τὸ ἔρνος, τηνικαῦτα περιτέμνουσί τε τὰ περιπλά. καὶ παραδιδόντες αὐτὰ τοῖς αὐξήσεσι δοκεῖν, καὶ διασαλεύειν, καρπιμώτερα ἐξεργάζονται. ὁ μὲν τοίνυν ψυχὴν, μουσικῇ πρῶτον καὶ ἀριθμη-

autem res præclaras intelligere cœperint, & pudor, verecundia, metus, rerúmq; optimarum cupiditas ipsis innata fuerit, ipsáque corpora laboribus obeundis idonea visa fuerint, firmiora facta, & maiori robore constantia, tunc iam illos assumptos docemus, propositis quidem alijs animi documentis & exercitijs, aliter autem ad labores corpora assuefacientes. Neque enim existimamus satis esse vt tantùm ita se habeat quisque prout à natura est comparatus, siue corporis, siue animi ratione: sed etiam eruditione, & præceptis ad eos informandos opus habemus: quorum adminiculo bona indoles adaugeatur, mala verò in bonam transformetur. Cuius rei petendum est ab agricolis exemplũ, qui quandiu plantæ sunt humiles & tenerę, eas tegunt & circunsepiunt, ne à ventis lædãtur. Postquam verò auctus est ramus, tum superflua circuncidunt, eásque ventis mouendas, & agitandas permittentes, fructuosiores efficiunt. Itaque mentem Musica primùm, & Arithmetica

πικῶς ἀναρριπίζομεν, καὶ γράμματα γράφειν, καὶ τορῶς αὐτὰ ἐπιλέξειν διδάσκομεν. περιίωσι δὴ ἤδη, σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας, καὶ ἔργα παλαιὰ, καὶ λόγους ὠφελίμους ἐν μέλεσι καταπλουτήσεται, ὡς μᾶλλον μνημονεύοιεν, ῥᾳδίως ἡμῖν αὐτοῖς. οἶδε, καὶ ἀκούοντες ἀρετῆς πρᾶξεις ἀσπάζονται καὶ μικρὸν, καὶ περὶ μιμήσεως ἐπεγείρονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ἀφίοιντο, καὶ θαυμάζοιντο ὑπὸ τῶν ὕστερον, οἷα πολλὰ Ἡσίοδός τε ἡμῖν, καὶ Ὅμηρος ἐπίσαν. ἐπειδὰν δὴ πολιτεύσωσι περὶ τὴν πολιτείαν, καὶ δὴ αὐτοῦ ἤδη μεταχειρίζειν τὰ κοινὰ, καίτοι ἔξω τοῦ ἀγῶνος ὄντως ταῦτα, οὐ γὰρ ὅπως τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἀσκοῦμεν, ἐξαρχῆς προῃρούμεθα εἰπεῖν, ἀλλὰ διότι τοῖς τοιούτοις πόνοις καταγυμνάζειν αὐτοὺς ἀξιοῦμεν, ὥστε αὐτὸς ἑαυτῷ σιωπᾷν προσάπτω, ἀπερειμένους τὸν κήρυκα, καὶ τὴν ἀρεοπαγίτιν σε, ὃς ἂν αὐδοῦς οἶμαι ἀνέχειν λεγομένα ἤδη τοσαῦτα ἔξω τοῦ πράγματος. Ανα. εἰπέ μοι ὦ Σόλων, περὶ ἧς δὴ τούτου τὰ ἀναγκαιότατα μὴ λέγοντας ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἀλλὰ ἀποσιωπῶντας, καὶ ἔξω τῆς βουλῆς περίστημον ἐπιγενόμενοι; Σο. τί τοῦτο

excitamus, literásque pingere, & eas exactè pronuntiare docemus. Deinde iam adultioribus, sapientum virorum sententias, factáque priscorum, vtilésque sermones versibus exornatos, quò tenaciùs memoria teneant, ipsis occinimus. Tum illi auditis fortium virorum factis & actionibus memorabilibus, paulatim istiusmodi appetunt, & ad imitationem excitantur: vt & ipsi celebrentur, & posteris sint admirationi. Cuiusmodi multa nobis ab Hesiodo & Homero scripta sunt. Postquam verò se ad remp. applicarint, iámque obeunda erunt publica officia, quanquam fortè hæc sunt extra rem, non enim qua ratione illorum animos exerceam⁹, ab initio dicendum proposuimus: sed cur huiusmodi laboribus eos exercendos arbitremur. Itaq; ipse mihi silentium impero, non expectato præcone, neque te Areopagita, qui præ verecũdia, vt puto, me tanta extra rem toleras nugantem. *Ana.* Dic mihi Solon, cur in eos qui ad rem pertinentia non dicunt in Areopago, sed silẽtio prætereunt, nulla mulcta à Senatu est destinata? *Sol.* Cur hoc ex me quæsiuisti? Nondum liquet. *Ana.* Quia ἤρκει μὲ, καὶ δὲ πω χρὴ δῆλον. Ανα.

ὅτι τὰ κάλλιστα, καὶ ἐμοὶ ἀκέστατα ἥδιστα παρεῖς τὰ περὶ τῆς ψυχῆς, τὰ ἧττον αὐταγκαῖα λέγειν διανοῇ, γυμνάσια, καὶ διαπονήσεις τῶν σωμάτων. Σο. μέμνημαι γὰρ ὦ ἡγυάτε τῶν ἀπ' ἀρχῆς προῤῥήσεων, καὶ ἀποπλανᾶν οὐ βούλομαι τὸν λόγον, μή σε ὀπιταράξῃ τὴν μνήμην ὑπῤῥέων. πλὴν ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐρῶ διὰ βραχέων, ὡς οἷόν τε. τὸ γὰρ ἀκριβὲς περὶ αὐτῶν διασκέψεως, ἑτέρα ἂν εἴη λόγου. ῥυθμίζομεν ἐν ταῖς γνώμαις αὐτῶν, νόμους τε τοὺς κοινοὺς ὑποδιδάσκοντες, οἳ δημόσια πᾶσι προκήρυττα ἀναγιγνώσκειν μεγάλοις γράμμασιν ἅμα ἀναγεγραμμένοι, κελεύοντες ἃ χρὴ ποιεῖν, καὶ ὧν ἀπέχεσθαι, καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν συνουσίαις, παρ' ὧν λέγειν τὰ δέοντα ἐκμανθάνουσι, καὶ πειρᾶσθαι τὰ δίκαια, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἴσα ἀλλήλοις συμπολιτεύεσθαι, καὶ μὴ ἐρίζεσθαι περὶ αἰσχρῶν, καὶ ὀρέγεσθαι τῶν καλῶν. βίαιον δὲ μηδὲν ποιεῖν. οἱ δ' ἀνδρες ἤτοι, σοφισταὶ, καὶ φιλόσοφοι πρὸς ἡμῶν ὀνομάζονται. καὶ μὴν τοί καὶ ἐς τὸ θέατρον συνάγοντες αὐτοὺς δημοσίᾳ παιδεύομεν τοῦ κωμῳδίαις καὶ τραγῳδίαις, ἀρετάς τε ἀνδρῶν παλαιῶν, καὶ κακίας διαμιμήσεις. ἐκεῖνα δὲ ἀσεβοῦσιν. τοῖς δὲ γε

rebus pulcherrimis, & mihi auditu iucundissimis, quibus exornatur animus, omissis, minùs necessaria, nempe exercitia, & corporis labores percensere cogitas. *Sol.* Eorũ, ô generose, memini, quæ ab initio sum præfatus, nec à via sermonem auocare volo, ne dilabẽs tuam memoriam conturbet. Verùm hæc quã paucissimis perstringam: siquidem harũ rerũ accurata disputatio, ad aliũ pertinet sermonem. Ergo mẽtes eorum componim⁹, cõmunes leges perdocendo: quæ maiusculis elementis scriptæ omnibus publicè legendæ proponuntur, quæ facienda, quæ fugienda, præcipientes. Tum etiam proborũ virorũ conuictu vtendum, à quibus opportunè loqui perdiscũt, tũ iusta facere, tũ ex æquo inter se cõuersari, neq; turpe quicquã appetere, sed rebus honestis se addicere: nihil per vim facere. Atq; hi viri probi, Sophistæ & Philosophi à nobis appellãtur. Præterea productos ipsosin theatrũ publicè docemus Comœdiatũ, & tragœdiarum actionibus, priscorũ hominũ virtutes & vitia spectantes, vt ab his auertantur, ad illa verò properè contendant. Porrò Comœdis cauillãdi & ὡς τ' μ, ἀπαῤῥέποιντο, ἐς κωμῳδοῖς, καὶ ἀποσκώπτειν, καὶ

λοιδορεῖσθαι ἐφιεμὲν ἐς τοὺς πολίτας, οὓς αὖ αἰσχρὰ, καὶ ἀνάξια τῆς πόλεως ἐπιτηδεύοντας ἀΐδων). αὐτῶν τε ἐκείνων χάριν, ἀμείνους γὰρ οὕτω γίγνονται ὀνειδιζόμενοι, καὶ τῶν πολλῶν ὡς φεύγειν τὸν ὑπὸ τοῖς ὁμοίοις ἔλεγχον. Αγα. εἶδον μὲν Σόλων ὑποδὰς, τοὺς τραγῳδοὺς, καὶ κωμῳδοὺς, εἶγε ἐκεῖνοί εἰσιν. ὑποδήματα μὲν βαρέα, καὶ ὑψηλὰ ὑποδεδεμένοι, χρυσοῖς δὲ ταινίαις πολυδαῆτα πεποικιλμένοι, κεφάλη δ' ὑπικείμενοι παγγέλοια, κεχηνότα παμμέγεθες, αὐτοὶ δ' ἔνδοθεν μεγάλα τε ἐκεκράγεσαν, καὶ διέβαινον οὐκ οἶδ' ὅπως ἀσφαλῶς ἐν τοῖς ὑποδήμασι. Διονύσῳ δ' οἶμαι τότε ἡ πόλις ἑώρταζεν. οἱ δὲ κωμῳδοὶ, βραχύτεροι μὲν ἐκείνων καὶ πιζοὶ, καὶ ἀνθρωπινώτεροι, καὶ πόδον ἐβόων, κεφάλη δ', πολὺ γελοιότερα. καὶ τὸ θέατρον ὅλον ἅπαν ἐγέλα ἐπ' αὐτοῖς. ἐκείνων δὲ τῶν ὑψηλῶν, σκυθρωποὶ ἅπαντες ἤκουον, οἰκτιείροντες οἶμαι αὐτὸν, πέδας τηλικαύτας ὑποδεδεμένους. Σο. οὐκ ἐκείνους ὦ γαθὲ ᾤκτιρον, ἀλλὰ ποιητὴς ἴσως ἀρχαῖόν τινα συμφορὰν ἐπεδείκνυτο τοῖς θεαταῖς, καὶ ῥήσεις οἰκτραὶ ἐτραγῴδει πρὸς τὸ θέατρον. ὑφ' ὧν ἐς

probris infectandi permittimus potestatem, eos ciues, quos turpia & ciuitate indigna studia sectari cognouerint: cũ ipsorum in gratiam, A quia sic obiurgati meliores euadunt: tum multorũ causa, vt similium facinorum reprehensionem euitent. *Ana.* Vidi Solon, quos dicis Tragœdos, & Comœdos: siquidem illi sunt, qui graues, altósque calceos induunt, vestémque gerũt aureis tænijs variegatam, & prorsus ridiculas magnũque hiãtes larB uas habent. Ipsi verò intus magnum clamorem edũt, & nescio quomodo tutò in his calceamentis incedunt. Et nisi fallor, tunc ciuitas Dionysia celebrabat. Porro Comœdi cæteris erant breuioC res, & pedestres, atque humaniores, minúsque vociferabantur, sed laruas multò magis ridiculas habebant, quos vniuersum theatrum risu excipiebat. Altos verò illos nemo non mœstus audiebat, commiseratione prosequens, quòd tãtas pedicas traherent. *Sol.* Non illos ô bone, miserabantur, sed fortè poëta priscã aliquam calamitatẽ spectatoribus repræsentabat, & miserabiles orationes in theatro tragicè pronũciãdas tradebat, qui-

δάκρυα κατεσπῶντο οἱ ἀκούοντες. εἰκὸς δέ σε καὶ αὐλῆνάς ἐωρακέναι τινὰς τότε, καὶ ἄλλους σωφάδοντας, ἐν κύκλῳ συνεστῶτας, ὧδὶ αὐτὰ ὦ Ἀνάχαρσι, ἀλγεῖα ἄσματα, καὶ αὐλήματα. τούτοις δ' ἔστιν ἅπασι, καὶ τοῖς τοιούτοις παρεθιζόμενοι ταῖς ψυχαῖς, ἀμείνους ἡμῖν γίγνονται. τὰ δὲ δὴ σώματα, ὅπερ μάλιστα ἐπόθεις ἀκοῦσαι, ὧδε κατα-γυμνάζομεν, ἀποδύσαντες αὐτὰ ὡς ἔφην, ἐκέπι ἁπαλὰ, καὶ τέλεον ἀσυμπαγῆ ὄντα, πρῶτον μὲν ἐθίζομεν ἀξιῶμεν πρὸς τὸν ἀέρα, συνοικειοῦντες αὐτὰ ταῖς ὥραις ἐκάστης, ὡς μήτε θάλπος δυσχεραίνῃ, μήτε πρὸς κρύος ἀπαρρητεύῃ. ἔπειτα δὲ, χρίομεν ἐλαίῳ, καὶ καταμαλάττομεν, ὡς εὐτονώτερα γίγνοιντο. ἄτοπον γὰρ, εἰ τὰ μὲν σκύτη νομίζομεν ὑπὸ τῷ ἐλαίῳ μαλακπόμενα, δυσρηγέστερα, καὶ πολλῷ διαρ-ρηκτότερα γίγνεσθαι, νεκρά γε ἤδη ὄντα, τὸ δ' ἔτι ζωῆς μετέχον σῶμα, μὴ ἂν ἄμφνον κἀρρίμενα ὑπὸ τοῦ ἐλαίου διατεθήσεσθαι. τούτων δὴν ποικίλα τὰ γυμνάσια ἐπινοήσαντες, καὶ διδασκάλους ἑκάστων ἐπισήσαντες, τὸν μὲν τινα, πυκτεύειν, τὸν δὲ, παγκρατιάζειν διδάσκο-ἐθίζοιντο, καὶ ὁμόσε χωρεῖν

b° ad lachrymas pertrahebãtur auditores. Verisimile etiã est te tũc audisse tibicines aliquos, aliósque simul canentes, qui circunstabant, A Qui carminum, Anacharsi, & tibiarum cantus non sunt inutiles: sed istis omnibus, atque eiusmodi rebus iuuenũ mentes exacuuntur, vnde illi meliores fiunt. Cæterùm B corpora (quod potissimum audire cupiebas) ad hũc modum exercemus, exutis, vt dixi vestimentis, quum non amplius sunt mollia, prorsúsque imbecilla, primùm ad C aërem assuefacimus, ea singulis tempestatibus accommodantes, ne vel æstũ molestè ferant, vel ad frigus deficiant. Ea deinde oleo perungimus, & emollimus, vt habiliora reddantur. D Absurdũ enim esset, si quum putamus emollita oleo coria ruptioni minùs esse obnoxia, & diutiùs duratura, quæ iam sunt emortua, corpus quod etiãnum vitæ est particeps, non E melius olei vnctione reddi, existimaremꝰ. Hinc excogitatis varijs exercitijs, & singulorũ magistris cõstitutis, hũc pugilatu, illũ pancratio certare docemus, vt laboribus tolerandis assuefiant,

πληγάς, μὴ ὑ ἀποτρέποιντο
δέ τ τραυμάτων. τοῦτο ὑ ἡμῖν
δύο τὰ ὠφελιμώτατα ἐξεργά-
ζεῖ ἐν αὐτοῖς, θυμοειδεῖς τε
παρασκευάζον ἐς τὸν κινδύνους,
καὶ τ σωμάτων ἀφιδεῖν, καὶ ἀσ-
φῆ, ἐῤῥῶσθαι, καὶ καρτερεῖς εἶ-
ναι. ὅσοι ὑ αὖτ κάτω συνευευ-
κότες παλαίουσι, καταπίπτειν
τε ἀσφαλῶς μανθάνοισι, καὶ ἀΐσ-
σειν ἐυμαρῶς, καὶ ἀθισμοῖς, καὶ
περιπλοκαῖς, καὶ λυγισμοῖς,
καὶ ἀγχεσθαι δυνάσθαι, καὶ
ἐς ὕψος ἀναβασάσαι τ ἀντί-
παλον. ὃκ ἀχρεῖα δὲ ἔστι ἐκ-
μελετῶντες, ἀλλαὲν μὲ τὸ πρῶ-
τον καὶ μέγιστον, ἀναμφιβόλως
κτώμενοι. δυσπαθέστερα γὸ, καὶ
καρτερώτερα τὰ σώματα γί-
γνονται αὐτοῖς διαπονούμενα.
ἕτερον ὑ, καὶ δὲ ἀυτὸ μικρόν. ἔμ-
πειροι γὸ δὴ ἐκ τούτου κα-
θίσαντοι, εἴ ποτε ἀφίκοιντο εἰς
χρείαν τῶν μαθημάτων τού-
των ἐν ὅπλοις. δῆλον γὸ ὅτι καὶ
πλεμίῳ αὐδεὶ ὁ τοιοῦτος συμ-
πλακεὶς, καταῤῥίψει τὸ ῥᾷστον
ὑποσκελίσας. καὶ καταπε-
σὼν, εἶσεται ὡς ῥᾳδία ἀμύνεσ-
θαι. πάντα γὸ ταῦτα ὦ Ανά-
χαρσι, ἐπ' ἐκεῖνον τὸν ἀγῶ-
να πορίζόμεθα τὸν ἐν τοῖς ὅ-
πλοις, καὶ ἡγούμεθα πολὺ

plagísque non cedant, nec
metu vulnerum terga dent.
Atque hæc exercitatio duo
in ipsis vtilissima præstat.
Nam & animosos ipsos
reddit ad subeunda peri-
A cula, facítque vt corporibus
non parcant, præterea vt
bene váleant & sint robusti.
Quotquot autem illorum
deiecto in terram vultu luc-
tantur, & securè excidere,
B & promptè exurgere
eadem opera discunt, præ-
terea propellere, tenaciter
amplecti, & contorquere, &
præfocare posse, & in altum
C sustollere aduersarium. Quæ
sanè non sunt inutilia exercitia, sed quibus vnum illud primum maximúmque citra conttouersiam comparant. Nam magis inoffensa, & robustiora fiunt ipsis cor-
D pora quum laboribus durantur. Alterum verò, non est exiguum: cùm hinc peritiam consequantur, siquãdo hæc præcepta in armis ad vsum sint reuocanda. manifestum enim est, fore vt
E vir huiusmodi hostem complexus, supplantando citiùs deijciat: & prolapsus ipse, quàm facillimè exurgere sciat. Hæc enim omnia, Anacharsi, ad illud certamen quod in armis peragitur, comparamus, nósque ita ἀμείνοσι χρήσασθαι τοῖς οὖτως

ἀσκηθεῖσιν, ἐπειδὰν πρότερον
αὐτῶν γυμνὰ τὰ σώματα κατα-
μαλάξαντες, καὶ διαπονήσαν-
τες, ἐρρωμενέστερα, καὶ ἀλκιμώ-
τερα ἐξεργασώμεθα, καὶ κοῦφα, A
καὶ εὔτονα, καὶ τὰ αὐτὰ βαρέα
τοῖς ἀνταγωνισταῖς. ἐνοεῖς δὲ
οἶμαι τὸ μὴ τῦτο, οἵοις εἰκὸς
σὺν ὅπλοις ἕστασθαι τὸν καὶ γυ-
μνοὺς αὖ, φόβον τοῖς ἀνομενέ-
σιν ἐμποιήσοντας, οὐ πολυ-
σαρκίαν ἀρχὸν, καὶ λευκὸν, ἢ
ἀσαρκίαν μὴ ὠχρότητος ἐπι-
δεικνυμένης, οἷα γυναικῶν σώ-
ματα ὑπὸ σκιᾷ μεμαραμμένα, B
τρέμοντα, ἱδρῶτί τε ἀνθοῦς
πολλῷ ῥεόμενα, καὶ ἀθυμαίνοντα
ὑπὸ τῷ καύσει, καὶ μάλιστα ἐπὶ
καὶ ὁ ἥλιος ὥσπερ νῦν τὸ με-
σημβρινὸν ἐπιφλέγῃ. οἷς τί ἂν
τις χρήσαιτο διψῶσι, καὶ τ' κο-
νιορτὸν ὑπ' ἀνέχομένοις. καὶ εἰ αἷ-
μα ἴδοιεν ἀνθοῦς ταραττομένοις, C
καὶ προαποθνήσκουσι, πρὶν ἐν-
τὸς βέλους γενέσθαι, καὶ εἰς χεῖ-
ρας ἐλθεῖν τοῖς πολεμίοις; οὗτοι
δ' ἡμῶν ὑπέρυθροι ἐς τὸ μελανέ-
τερον ὑπὸ τ' ἡλίου κεχρωσμέ-
νοι, καὶ ἀρρενωπὶ, πολὺ τὸ ἔμ-
ψυχον, καὶ θερμὸν, καὶ αὐθρώδες ἐ-
πιφαίνοντες, τοσαύτης εὐεξίας
ἀπολαύοντες, ὥστ' ῥικνοὶ, καὶ κα-
χεκτικότες, ὅτε περιπλησθεῖς

exercitatis, melioribus vsu-
ros putamus, postquam
priùs illorum nuda corpora
emollita, & exercitata effe-
cerimus validiora, & robu-
stiora, præterea leuia, & ha-
bilia, eadémque aduersarijs
grauia. Intelligis enim, ni
fallor quod hinc sequitur,
quales eos in armis esse par
sit, qui nudi terrorem ho-
stibus incutient, non se-
gnem & albam obesitatem,
aut pallidam gracilitatem
præ se ferentes: qualia ferè
sunt mulierum corpora sub
vmbra tabẽfacta, trepidan-
tia, statímque multo sudore
manantia, & sub galea anhe-
lantia, maximè si sol, sub me-
ridiem, vt nunc, ferueat.
Quem enim præberent vsum
hi qui neque sitim, neq; pul-
uerem ferrent, quíque si san-
guinem viderent, statim
turbarentur, priúsque exa-
nimarentur, quàm intra te-
la iactum, atque ad manus cũ
hostibus veniſſent? Sed hi
nostri iuuenes subrubri à
sole nigriores redditi, vultu
masculo, multum animi,
coloris, virilísque vigoris
præ se ferentes, támque
bene habito corpore fru-
entes, neque sunt rugosi,
& aridi, neque granditate
graues, verùm iusto modo

ἐς βάρος, ἀλλὰ ἐς τὸ σύμμετρον

πεπεσσαμμένοι. τὸ μὲν ἀ-
χρεῖον τῶν σαρκῶν, καὶ πεπι-
τὸν, τοῖς ἰδρῶσιν ἐξαναλω-
κότες. ὃ δὲ ἰσχυὸν καὶ τόνον πα-
ρέχον, ἀμιγὲς τοῦ φαύλου πε-
φυλλελεγμένον, ἐρρωμένως φυ-
λάττοντες. ὅπερ γὰρ δὴ οἱ λι-
κμῶντες τὸν πυρὸν, τοῦτο ἡμῶν
καὶ τὰ γυμνάσια ἐργάζεται ἐν
τοῖς σώμασι, τὸν μὲν ἄχυρον,
καὶ τὸν ἀθέρας, ἀποφυσῶντα,
καθαρὸν δὲ τὸν καρπὸν διευκρι-
νοῦντα, καὶ προσωρεύοντα. καὶ
διατοῦτο ὑγιαίνει ἡ ἀνάγκη, καὶ
σπανίκις διαρκεῖν ἐν τοῖς κα-
μάτοις. ὀλίγα τε ἂν ἰδίᾳ ὁ τοι-
οῦτος ἀρέσαιτο, καὶ ὀλιγάκις ἂν
ἀδενεῖν φανείη. ὥσπερ ἂν, εἰ
πῦρ τις φέρων, ἅμα ἐμβάλοι ἐς
πυρὸν αὐτὸν, καὶ ἐς τὸν καλά-
μην αὐτῶ, καὶ ἐς τὸν ἄχυρον.
αὖθις γὰρ ἐπὶ τὰ λικμῶντα ἐ-
πανέρχομαι. θᾶττον ἂν οἶμαι παρα-
πολὺ ἡ καλάμη διαφλεγείη, ὀλί-
γου πυρὸς κατ' ὀλίγον, ὅτε φλογὸς
μεγάλης ἀναζαμπῆς, ὅτε ἀθρό-
μιᾷ τῇ ὁρμῇ, ἀλλὰ καταμικρὸν
ὑποτυφόμενος, χρόνῳ ὕστερον καὶ
αὐτὸς ἂν κατακαυθείη. ἡ τοί-
γυν ἀδὲ νόσος, ἀδὲ κάματος
ἐς τοιοῦτο σῶμα ἐμπεσόντα,
ῥᾳδίως ἐλέγξειεν ἂν, ἀδ' ἐπικρατήσειεν εὐμαρῶς. τὰ ἔνδο-
θεν γὰρ εὖ παρεσκεύασται αὐτῷ, καὶ τὰ ἔξω μᾶλλον κραρτερῶς

formati: dum inutilem ac superfluam carnium molem sudoribus absumunt: illud autem quod robur præstat & vigorem, citra mali mixtionem relictum, fortiter conseruant. Nam quod qui triticum ventilant, hoc in corporibus exercitia nobis præstant, quæ paleas, inanésque spicas flatu dispellunt, purum verò fructum separant, & accumulant. Quò fit vt bene valeant, & diutissimè in laboribus perdurent. Quinetiam talis serò sudare incipit, & rarò ægrotare videtur. Quemadmodum siquis allatum ignem iniiceret simul in triticum, eiúsque stipulas, & paleam (nã ad ventilantem regredior) citiùs, vt opinor, conflagrarent stipulæ, triticum verò paulatim, neque magna flãma exurgente, neque vno impetu, sed sensim succensum, postea longo tempore ipsum quoque cõbureretur. Ita neque morbus, neque defatigatio corpus huiusmodi correptum, facilè presserit, nec superarit. Nam internæ partes ipsi bene sunt comparatæ, ad eásque externæ validè admodũ sunt

πέφρακται πρὸς αὐτὰ, ὡς μὴ παιείναι ἐς τὸ ἔσω, μηδὲ παραδέχεσθαι μήτε ψῦχος αὐτὸν, μήτε κρύος ἐπὶ λύμῃ τῷ σώματος. πρός τε τὸ ἐνδιδοῦν ἐν τοῖς πόνοις, πολὺ τὸ θερμὸν τὸ ἔνδοθεν ὑπῤῥέον, ἅτε ἐκ πολλῷ προπαρεσκευασμένον, καὶ ἐς τὴν αὐταρκείαν χρείαν ἀποκείμενον, ἀποπληροῖ εὐδυὸς ἑπάρδον τῇ ἀκμῇ, καὶ ἀκαμάτους ὑπαλείφον παρέχεται. τὸ γὰρ προπονῆσαι πολλὰ, καὶ προκαμεῖν, οὐκ αὐάλωσιν ἡ ἰσχὺος, ἀλλ' ὑπάδοσιν ἐργάζεται. καὶ ἀναῤῥιπτοῦμένη, πλείων γίγνεται. καὶ μὴν καὶ δρόμους εἶναι ἀσκοῦμεν αὐτοὺς ἐς μῆκος τὸ δολιχεῖν ἐθίζοντες, καὶ ἐς τὸ ἐν βραχεῖ ὠκύτατον ὑπεκνυφίζοντες. καὶ ὁ δρόμος οὐ πρὸς τὸ στερρὸν, καὶ αὐτίτυπον, ἀλλὰ ἐν ψάμμῳ βαθείᾳ, ἔνθα οὔτε βεβαίως ἀπερείσαι τὴν βάσιν, ἅτε ὑπεισείξαι ῥᾴδιον, ὑποσυρομένου πρὸς τὸ ὑπεῖκον τὸ ποδός. ἀλλὰ καὶ ἁλλεσθαι τάφρον εἰ δέοι, ἢ εἴ τι ἄλλο ἐμπόδιον. καὶ πρὸς τοῦτο ἀσκοῦνται ἡμῖν ἔτι, καὶ μολυβδίνας χειροπληθεῖς ἐν ταῖν χεροῖν ἔχοντες. εἶτα περὶ ἀκοντίου βολὴς ἐς μῆκος ἀμιλλῶνται. εἶδες ἢ καὶ ἄλλό τι ἐν τῷ γυμνασίῳ χαλκοῦν,

munitæ, vt nihil noxæ intus penetret, neque solem ipsum, neque frigus in detrimentum corporis admittat. Ad perdurandum autem in laboribus, multus calor intus influens, veluti multò antè præparatus, atque in vsum necessarium repositus, præstat ilico tolerantiam vigore irrigans, reddítque vt plurimum infatigabiles. Nam præmissi labores & lassitudines, non absumunt, sed augent vires, quæ excitatæ, fiunt maiores. Quinetiam eos cursu exercemus, & vt longo sint pares, assuefaciendo, & vt eum quàm celerrimè breui exigant, leuiores reddendo. Nec cursus instituitur in solido, duróque loco, sed in profunda arena, vbi neque firmiter infigere, neque fulcire plantam facile est, cùm ea cedente pes subtus trahatur. Fossam quoque transilire, si opus sit, aut siquod aliud obijcitur impedimentum: qua in re exercentur, plumbea pondera plenis manibus tenentes. Deinde hasta in longum proijcienda decertant. Vidisti quoque alium quendam globum æneum,

πτειφερὶς, ἀσπίδι μικρᾷ ἐοικὸς ἔχαρον ἂν ἔχουσα, οὐδὲ τελαμῶνας. καὶ ἐπειρᾶτο γε αὐτῦ, κειμένου ἐν τῷ μέσῳ. καὶ ἐδόκεί σοι βαρὺ, καὶ δύσληπτον ὑπὸ λειότητος. ἐκεῖνο τοίνυν αἴρω τε ἀναῤῥιπτοῦσιν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἐς τὸ πόῤῥω φιλοτιμούμενοι, ὅστις ὑπερμήκιστον ἐξέλθοι, καὶ τῶν ἄλλων ὑπερβάλοιτο. καὶ ὁ πόνος οὗτος, ὤμους τε αὐτῶν κρατύνει, καὶ τόνον τοῖς ἄκροις ἐντίθησιν. ὁ πηλὸς γὴ, καὶ ἡ κόνις, ἄνδρ' σοι γελοιότερα. ἐκ ἀρχῆς ἔδοξεν, ἄκουσον ὦ θαυμάσιε, ὅτου ἕνεκα ὑποβέβληνται, σοφώτερον μὲν, ὡς μὴ ὑπὸ τὸ κρατιὸν ἡ πῶσις αὐτοῖς γίγνοιτο, ἀλλ' ὑπὸ τὸ μαλακὸν ἀσφαλῶς πίπτοιεν. ἔπειτα, καὶ τὰν ὄλιθον ἀνάγκη πλείω γίγνεσθαι, ἰδρυμένων ἐν τῷ πηλῷ, ὃ σὺ ταῖς ἐγχέλεσιν εἰκάζεις, οὐκ ἀχρεῖον, οὐδὲ γελοῖον ὄν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐς ἰσχὺν, καὶ τόνον ὠφελοῦσα ὀλίγα συμπελεῖ, ὁπόταν ἕτερος ἐχόντων, ἀλλήλων ἀναγκάζωνται ἐγκρατῶς ἀντιλαμβανέσθαι, καὶ συνέχειν διολισθάνοντας. ἀφεσθαί τε ἐν πηλῷ ἱδρωκότα μετ' ἐλαίου σπουδῆς, καὶ διαῤῥυῆναι τῶν χειρῶν ἀπευδάζοντα μὴ μικρὸν εἶναι νομίζε. καὶ ταῦτα πάντα ὥσπερ ἔφην

& teretem, quale ſcutum paruum, anſa carens, & loro: quem in medio iacentem expertus es: iſque tibi viſus eſt grauis, & propter læuitatem prehenſu difficilis. Eum in aërem ſurſum proijciunt, ínque longum contendentes, quis quàm longiſſimè emittat, aliósque ſuperet. Qui labor illorum humeros roborat, & lacertis rigiditatem indit. Cæterùm lutum, & puluis, quæ initio tibi perquam ridicula viſa ſunt, audi ô præclare, quorſum luctantibus ſubſternantur. Primùm ne in duro loco labantur, ſed in molli tutò cadant. Deinde ſudantes ſæpius in luto lubrico lapſu cadere coguntur, quod tu anguillis comparabas. Neque id inutile eſt, & ridiculum: ſed ad robur & firmitatem non parum confert, quando ad hunc modum luctantes, alij alios fortiter apprehendere coguntur, & elabentes retinere. Nam rapere ſublimem in luto ſudantem, cúmque oleo excidere, & è manibus effluere conantem, ne parui momenti eſſe putes. Et hæc omnia, vt

ἐμπεσόντες, ἐς τὸν πολέμους ἢ χρήσιμα, εἰ δεοι φίλον ῥωδέντα, ῥᾳδίως ἀράμενον ὑπεξενεγκεῖν. ἢ καὶ πολέμιον σωματῶδες ὄντα, ἥκειν μετέωρον κομίζοντα. ἢ διὰ τοῦτο ἐς ὑπερβολὴν ἀσκοῦμεν, τὰ χαλεπώτερα περιτιθέντες, ὡς τὰ μικρότερα μακρῷ εὐκολώτερον φέροιεν. τὸ μὲν τοι κόνιν, τὸν ἀναπίον χρήσιμον οἰόμεθα εἶναι, ὡς μὴ διολισθάνοιεν συμπλεκόμενοι. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ἐν τῷ πηλῷ ἀκροβατεῖν συμβαίνειν, τὸ διαδιδρασκον ὑπὸ γλιχρότητος, ἐπιζοῦνται ἢ σκοτεύειν αὐτοὺς λαμβάνοντες ἐν τῶν χειρῶν. ἢ ταῦτα, ἐν αὐχμῷ ἐχόμενοι. ἢ μὲν ἢ τὰ ἱδρῶτα συμβαίνειν δοκεῖ ἡ κόνις, ἀθρόον σκεδόμενον ὑπὸ παλμῶν, ἢ ὑπὸ λύει διαρκεῖν ποιεῖ τὴν δύναμιν, ἢ κώλυμα γίνεται μὴ βλάπτεσθαι ὑπὸ τῶν ἀέρων, ἀραιοῖς τότε, ἢ ἀνεψυγμένοις τοῖς σώμασιν ἐμπίπτοντος. ἄλλως τε, καὶ τὸ ῥύπον ἀποσμᾷ, καὶ στιλπνότερον ποιεῖ τὸ δέρμα. καὶ ἔγωγε ἡδέως ἂν παρασκευάσαιμος πλησίον τῶν τε λευκῶν τινα σκιόεντα, καὶ ὑπὸ σκιᾷ δεδιητημένον, καὶ ὃν ἂν ἕλῃ τῶν ἐν τῷ λυκείῳ γυμναζομένων, ἀποπλύναι πηλὸν κόνιν, καὶ τὸν πηλὸν, ἐρέσθαι ἂν σε ποτέρῳ ἂν ὅμοιος

antè dixi, ad bellum conferunt, si opus sit sauciũm amicum, nullo negotio sublatum subducere, aut surreptum hostem sublimem efferre. Eam ob rem summopere ipsos difficilioribus propositis exercemus, vt minùs difficilia multò faciliùs ferant. Verùm arenam diuersa ratione vtilem esse putamus, ne manum conferentes elabantur. Postquam enim in luto exercitati fuerint id quod præ lentore elabitur, retinere: ipsi etiam capti è manibus effugere assuescunt: idque quum ineuitabili vinculo tenentur. Quinetiam sudorem videtur cohibere puluis, quum affatim mananti aspergitur, & efficere vt diu ferendo labori pares sint vires, atque impedimento esse ne à ventis offendantur, in rarefacta & aperta corpora irruentibus. Præterea sordes abstergit, & virum nitidiorem reddit. Atq; ego lubenter vnum ex albis illis qui sub vmbra semper est versatus, & quemcunque ex ijs eligeres qui in Lyceo exercẽtur, huc sisterẽ, qui puluerem & lutum eluceret, ac te interrogarem vtri similis

εὔξαιο ἡνιόχῳ. οἶδα γὰρ ὡς αὐτίκα ἔλοιο ἂν ὃν προθυμίας προσόψεως, εἰ καὶ μὴ ὑπὲρ τῶν ἔργων πιεραδείης ἑκατέρου σωφρονικὰς, καὶ συγκεκροτημένος εἶναι μᾶλλον, ἢ ῥυπᾶν, καὶ διαῤῥεῖν, καὶ λευκὸν εἶναι ἀποσείᾳ καὶ φυγῇ εἰς τὰ ἔσω τοῦ σώματος. ταῦτ' ἔστιν ὦ Ἀνάχαρσι, ἃ τοῖς νέοις ἡμεῖς ἀσκοῦμεν, οἱόμενοι φύλακας ἡμῖν τῆς πόλεως ἀγαθοὺς γενέσθαι, καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ βιώσεσθαι δι' αὐτούς, κρατοῦντες μὲν τῶν δυσμενῶν εἰ ὑποίεν, φοβερὸν δὲ τοῖς περιοίκοις ὄντες, ὡς μὴ ἐπιβουλεύειν τε, καὶ ὑποτελεῖν ἡμῖν τοὺς πλείους αὐτῶν. ὧν εἰρήνης τε οὖ πολὺ ἀμείνονα αὐτοῖς χωρία, ὧν μηδὲν τῶν αἰχρῶν φιλοτιμουμένοις, μήθ' ὑπ' ἀργίας ἐς ὕβριν βεπομένοις, ἀλλὰ περὶ τὰ τοιαῦτα διαζῶσι, καὶ ἀσχόλοις οὖσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ ὅπερ ἔφην, τὸ κοινὸν ἀγαθὸν, καὶ τὴν ἄκραν πόλεως εὐδαιμονίαν, τοῦτ' ἔστι λέγειν, ὁπόταν ἐς τε εἰρήνην, καὶ ἐς πόλεμον τὰ ἄριστα παρεσκευασμένη φαίνοιτο ἡ νεότης, περὶ τὰ κάλλιστα ἡμῖν ἀπουδάζουσα. Ανα. ἐκεῖνο ὦ Σόλων, ἦν ποτε ὑμῖν ἐπίωσιν οἱ πολέμιοι, χειπάμενοι τῷ ἐλαίῳ, καὶ κονισάμενοι, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, πυκὺ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς προβεβλημέ-

esse optares. Sat scio te primo statim obtutu, tametsi neutrius vitę periculum feceris, electurum potiùs vt cõpactus & accinctus esses, quã delicijs frangereris, & difflueres, atque albesceres penuria sanguinis intrò fugiẽtis. Hæc sunt Anacharsi, quibus iuuenes exercemus, rati eos nobis custodes optimos ciuitatis euasuros, nósque eorũ opera in libertate victuros, vincendo hostes, si nos adoriãtur, & vicinis terribiles nos præstando, adeò vt nos pertimescant, & plerique ipsorum tributũ nobis pendant. Porrò in pace melioribus illis vtimur, de nulla re turpi cõtẽdẽtibus, neque se præinertia ad cõtumeliã inferendã cõuertentibus, sed circa ista versantibus, iísque perpetuò vacãtib⁹. Et quod dixi, cõmune bonum, summámque ciuitatis fœlicitatẽ hoc est dicere quũ iuuentus rebus pulcherrimis studio incũbens, cùm ad pacem, tũ ad bellũ optimè præparata videtur. *Ana.* Proinde Solõ, si quãdo hostes vos inuadãt, oleo peruncti, & puluerulenti prodite ipsi pugnis aduersus eos muniti.

γου. κἀκεῖνοι δηλαδὴ ὑποπτήσσουσιν ὑμᾶς, καὶ φεύγουσι δεδιότες, μὴ σφίσι κεχηνόσι, πάσσητε τὴν φάρμακον ἐς τὸ στόμα, ἢ περιπηδήσαντες ὡς κατὰ νώτου γένησθε, περιβαλέξητε αὐτοῖς τὰ σκέλη περὶ τὴν γαστέρα, καὶ διάγχητε, ὑπὸ τὸ κρανίος ὑποβαλόντες τὸν πῆχυν. καὶ νὴ Δία εἰμὴ, τοξεύσουσι δηλονότι, καὶ ἐκοντιοῦσιν. ὑμῶν δ' ὥσπερ ἀνδριάντων, ἃ κηδήξει τὰ βέλη, κεχρωσμένων πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ πολὺ τὸ αἷμα πεποιησομένων. ὀλίγα γὰρ καλάμη καὶ ἀθέρες ὑμεῖς ἐστε, ὡς τάχιστα ἐνδῦσαι πρὸς τὰς πληγάς. ἀλλὰ ὀφέ ποτε αὖ, καὶ μόλις κατατεμνόμενοι βαθέσι τοῖς τραύμασιν, αἷμα ὀλίγον ὑποδείξητε. τοιαῦτα γὰρ φὴς, εἰμὴ πάνυ παρήκουσα τῶ παραδείγματος. ἢ ταὶς παννυχίαις ἐκείναις τότε ἀφαλίψεσθε, ταὶς τ' κωμῳδῶν τε, καὶ τραγῳδῶν. καὶ ἢν προτεθῇ ὑμῖν ἔξοδος, ἐκεῖνα τὰ κράνη περιθήσεσθε τὰ κεχηνότα, ὡς φοβερώτεροι εἶντε τοῖς ἐναντίοις, μορμολυπόμενοι αὐτούς, καὶ ὑποδήσεσθε τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα δηλαδή. φεύγουσί τε γὰ λῶ δῆν, κοῦφα. καὶ ἢν διώκητε, ἄφυκτα τοῖς πολεμίοις ἔσαι, ὑμῶν ἔτω μεγάλα διαβαινόντων ἐπ' αὐτούς. ἀλλ' ὅρα μὴ ταῦτα

Et illi videlicet vos pertimescunt, ac metuentes fugiunt, ne ipsis hiantibus puluerem ori inspergatis: aut circunsilientes à tergo adorti, ipsorũ A crura circum ventrem implicetis, & subiecto galeæ cubito suffocetis. At per Iouem, hi sagittas, & iacula cõtorquebunt. At vos, quemadmodum statuas, nõ attingent tela, quippe ad Solem denigratos, & multo sãguine abundantes. Neque enim vos aut stipula, aut spicæ estis, vt quamprimum plagis B succumbatis: sed admodum serò, víxque profundis confecti vulneribus, paululum sanguinis submonstrabitis. Talia enim dicis, nisi exemplum perperam audiui. Aut vniuersam illã Comœdorũ, & Tragœdorum armaturam C assumetis. Et si vobis constitutũ fuerit in aciẽ prodire, galeas illas hiantes imponetis, vt sitis formidabiliores aduersarijs, illos laruis territantes: altos etiam illos calceos induetis, qui si fugiendum D sit, sunt leues, si contrà insequamini, hostibus erunt ineuitabiles, cùm eos adeò magnis greffibus adeatis. At vide ne ista quibus

μὴ ὑμῖν τὰ κομψὰ λήρος ᾖ, καὶ παιδιὰ ἄλλως, καὶ διατείβειν ἀργῶσι, καὶ ῥᾳδιμεῖν ἐδέλοισι τοῖς νεανίσκοις. εἰ δὲ βούλεσθε πάντως ἐλεύθεροι, καὶ εὐδαίμονες εἶναι, ἄλλων ὑμῖν γυμνασίων δεήσει, καὶ ἀσκήσεως ἀληθινῆς ἐν τοῖς ὅπλοις. καὶ οὐ ἅμιλλαι πρὸς ἀλλήλους μὴ παιδιᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς δυσμενεῖς ἔσαι, μὴ κινδύνων μελετῶσι τὴν ἀρετήν. ὥστε ἀφέντας τὴν κόνιν, καὶ τὸ ἔλαιον, διδάσκετε αὐτοὺς τοξεύειν, καὶ ἀκοντίζειν, μὴ κῆφα δίδοντες τὰ ἀκόντια, καὶ οἷα διαφέρεσθαι πρὸς τὸν ἄνεμον, ἀλλ' ἔχω λόγχη βαρεῖα, μὴ συεστραμμένη ἐλλιπομένη, καὶ λίθος χειροπλήθης, καὶ σάγαρις, καὶ γέρρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ θώραξ, καὶ κράνος. ὡς ἂν γνῶ ἔχετε, θεῶν πάντων συμμαχία σώζεσθαί μοι δοκεῖτε, εἰ μηδέπω ἀπολώλατε ὑπό τινων ὀλίγων ψιλῶν ὀπισθοφυγόντων. ἰδοὺ γέ τοι ἐγὼ ἀπασάμενος τὸ μικρὸν τοῦτο ξιφίδιον τὸ παρὰ τὴν ζώνην, μόνος ἐπιστήσω τοῖς νέοις ὑμῶν ἅπασιν, αὐτοβοεὶ αὖ ἔλοιμι τὸ γυμνάσιον, φυζόντων ἐκείνων, καὶ κλαυσομένων. ἀλλὰ περὶ τοὺς ἀνδριάντας αὖ πειρασόμεθα, καὶ περὶ τοὺς κίονας κατακρυπτόμενοι, γέλωτα αὖ μοι

induſtriâ ineſſe putatis, ſint potiùs nugæ, & ludicrum etiam, & inertium, ignauiæque deditorum iuuenum exercitia. Sed ſi omninò liberi & fœlices eſſe vultis, alijs gymnaſijs, veráque in armis exercitatione vobis erit opus. Et tunc non ludicrum alij cum alijs certamen inibitis, ſed periculoſum bellũ aduerſus hoſtes ſuſcipietis virtutẽ exercẽtes. Quapropter puluere & oleo relictis, docete ipſos ſagittas, & iacula contorquere. Nec leuia detis iacula, quæ venti flatu ferri queant: ſed eſto grauis haſta, quæ cum ſibilo torqueatur, & lapis prægrandis, gladiúſque, & ſcutum in ſiniſtra, lorica, & galea. Nam quales nunc eſtis, mihi videmini Dei cuiuſpiam benignitate ſeruari, qui nondũ à paucis leuis armaturæ militibus vos aggreſſis, perditi eſtis. Ecce verò ſi ſtricto gladio quo ſum accinctus, omnes in veſtros iuuenes ſolus irruam, ipſo clamore gymnaſium capiam, fugientibus illis, ac nullo ferrũ obtueri audente. Sed circum ſtatuas ſtantes, aut circum columnas latitantes, riſum αὐτοβλέπειν τῷ σιδήρῳ τολ-

παρθρσεῖν, δεχρῦοντες οἱ πολλοὶ, καὶ τρέμοντες. καὶ τότ' ἂν ἴδοις ὃκ ἔτ' ἐρυθριῶντας αὐτῶν τὰ σώματα, ὅσοι νῦν εἰσὶν, ἀλλὰ ὠχροὶ ἅπαντες αὐτίκα γένοιντ' ἂν, ὑπὸ τοῦ δέους μεταβαφέντες. οὕτως ὑμᾶς ἡ εἰρήνη διατέθεικε βαθεῖα ὔπα, ὡς μὴ ἂν ῥᾳδίως ἀναχάζαι λόφον ἕνα πρὸς πολεμίου ἰδόντας. Σο. οὐ ταῦτα ἔφασαν ὦ Ἀνάχαρσι, Θρᾷκῶν τε ὅσοι μετ' Εὐμόλπου ἐπ' ἡμᾶς ἐστράτευσαν, καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν αἱ μετ' Ἱππολύτης ἐλάσασαι ὑπὲρ τὴν πόλιν, οὐδὲ ἄλλοι ὅσοι ἡμῶν ἐν ὅπλοις ἐπῄεσαν ἴσμεν. ἡμεῖς γὰρ ὦ μακάριε, οὐκ ἐπειδὴ γυμνὰ τὰ σώματα ἐπονούμεθα τῶν νέων, διὰ τοῦτο καὶ ἀνόπλους ἐξάγομεν ὑπὲρ τοὺς κινδύνους. ἐπὴν ἐπειδὰν καθ' αὑτοὺς ἀρίστους γένωνται, ἀσκοῦντες τὸ μὴ τοῦτο ξὺν τοῖς ὅπλοις. καὶ πολὺ ἄμεινον χρήσονται ἐν ταῖς, οὕτω διακειμένοις. Ανα. καὶ ποῦ τοῦτο ὑμῖν ὅτι τὸ γυμνάσιον τὸ ἐν τοῖς ὅπλοις ἐγὼ εἶδον ἔγωγε ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὸν ἕνα, ἅπασαν αὐτὴν ἐν κύκλῳ περιελθών. Σο. ἀλλὰ ἴδοις ἂν ὦ Ἀνάχαρσι, ὑπὲρ πλέον ἡμῶν σωματείας

monerent mihi lachrymantes, & trementes permulti. Tunc verò videres illos corpore non amplius rubescentes, cuiusmodi nunc sunt; sed protinus omnes pallescerent, mutato præ metu colore. Eo vos animo profunda pax reddidit, vt non facilè, vel hostilis galeæ cristam intueri sustineretis. *Sol.* Non hæc dixerunt, Anacharsi, Thraces, quotquot Eumolpum secuti bello nos lacessiuerunt: neque mulieres vestræ, quæ duce Hyppolyta aduersus hanc ciuitatẽ equitarunt: neque alij quotquot nos armatos sunt experti. Nos autem, ô beate, quanquam ita nuda iuuentũ corpora exercemus, nõ ideo etiam inermia in periculum producimus. Sed vbi in his ludicris optimi euaserint, deinceps cum armis exercentur, quibus melius vtuntur ad hunc modum antè instituti. *Ana.* Et vbi est vestrum illud, quod est in armis gymnasium? Nullum enim huiusmodi vidi in vrbe, quanquam vniuersam obambulaui. *Sol.* At videbis, Anacharsi, vbi diutius nobiscum fueris versatus, & permulta vnicuique arma

ἑκάστῳ σκεύη πολλὰ

οἷς χρώμεθα ὁπόταν ἀναγκαῖον ᾖ· ἡ λόφος, ἡ φάλαρα, ἡ ἵπποι, ἡ ἱππάς· ἀεὶ δὲ τὸ τέταρτον τῶν πολιτῶν. τὸ μὴν τοι ὁπλοφορεῖν ἀεὶ, ἡ ἀκινάκιον περιζώσασθαι, περιττὸν ἐν εἰρήνῃ οἰόμεθα εἶναι. καὶ περισσόν γ' ὅστις, ὅστις ἐν ἄστει σιδηροφορεῖν μηδὲν δέον, ἢ ὅπλα ἐξενέγκοι εἰς τὸ δημόσιον. ὑμεῖς δὲ συγγνωστοὶ, ἐν ὅπλοις ἀεὶ βιοῦντες. τόπος γὰρ ἐν ἀφράκτῳ οἰκεῖν, ῥᾴδιον ἐς ἐπιβουλήν. καὶ οἱ πόλεμοι, μάλα πολλοί. ἡ ἄδηλον ὁπότ' τις ἐπιστὰς, κοιμώμενον καταπατήσας ἀπὸ τῆς ἀμάξης, φονεύσειεν. ἤ τε φεὺς ἀλλήλους ἀπιστία ἀνθαιρέτους, ἡ μὴ ἐν νόμῳ ξυμπολιτεύεσθαι, ἀναγκαῖον ἀεὶ τὸ σιδηρον πιεῖν, ὡς πλησίον εἶναι ἀμυνοῦντα, εἴ τις βιάζοιτο. Αγα. εἶτα ὦ Σόλων, σιδηροφορεῖν μὲ δέοντος ἀναγκάζεις ἕνεκα περιττὸν ὑμῖν δοκεῖ, ἡ τὸ ὅπλον φείδεσθαι, ὡς μὴ διὰ χειρὸς ὄντα φθείροιτο. ἀλλὰ φυλάττετε ἀποκείμενα, ὡς χρησόμενοι τούτῳ τῇ χρείᾳ ἐπιτάσεως. τὰ δὲ σώματα τῶν νέων, οὐδενὸς δεινῶς ἐπιόντος, καταπονεῖτε πάσχοντες. καὶ ὅσα τῶν ἱδρώτων καταναλίσκοντες, οὐ ταμιευόμενοι πρὸς τὸ

quibus vtimur quum opus est, & cristas, & phaleras, & equos, & equites quartam ferme ciuium partem. Sed arma semper gestare, & acinace accinctum esse, id in pace superuacaneum putamus. Atque ei qui in vrbe ferrum gestat, vbi nihil opus, aut arma in publicum effert, mulcta irrogatur. Vobis autem condonandum, quòd semper armati viuitis. Nam in loco immunito habitare, insidijs est obnoxium: multáque ibi bella vigẽt. Incertum etiã quãdo superueniẽs quispiam dormiẽtem è plaustro pertractum, iugulet. Quod etiam alij alijs vltro diffidunt, nec vllis legibus obstrictam ciuitatem vnà incolunt, facit vt ferrũ semper sit necessarium, vt siquis vim inferret, ad propulsandam iniuriam præstò esset. *Ana.* Ergo Solon, ferrum gestare nulla necessitate adigente, superuacaneũ vobis videtur esse: armísque parcẽdũ putatis, ne manibus attrectata corrũpãtur: sed reposita cõseruatis, quibus vrgente necessitate vtamini. Iuuenũ autem corpora, nullo vrgente periculo, verberibus conficitis, ac sudoribus conficiendo, vires ipsorum ad necessitatem non expromitis, ἀναγκαῖον τὰς ἀλλὰς αὐτῶν,

μὴ εἰκῇ ἐν τῷ πηλῷ, καὶ τῇ κόνει ἐκχεόντες. Σο. ἔοικας ὦ Ἀνάχαρσι, τοιόνδε τι δυνάμεως πέρι ἐννοεῖν, ὡς οἴνῳ, ἢ ὕδατι, ἢ ἄλλῳ τῶν ὑγρῶν ὁμοίαν αὐτὴν εἶδος. Ἀνδρὸς οὖν μὴ ὠφαιρῇ ἐξ ἀγγείου κεραμεοῦ λάθῃ διαῤῥυεῖσα ἐν τοῖς πόνοις, κἄπειτα ἡμῖν κενὸν, ἢ ξηρὸν ὀφήται τὸ σῶμα καταλιποῦσα, ὑπὸ μηδενὸς ἔνδοθεν ἀναπληρούμενον. τὸ δ', οὐχ ὅτῳ τρόπῳ ἔχει σοι. μὴ ὅσῳ τις αὐτὴν ἐξαντλῇ τοῖς πόνοις, τοσῷδε μᾶλλον ἐπιῤῥεῖ καὶ τὸν τῆς Ὑδρέας μῦθον, εἴ τινα ἤκουσας, ὡς μιᾶς κεφαλῆς τμηθείσης, δύ' ἀεὶ ἄλλαι ἀνεφύοντο. ὧν δ' ἀγύμναστος ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἄτονος ἦν, μὴ δ' ἰσχὺν ἄλλῳ ἔχῃ ὑποβεβλημένῳ, τότε ὑπὸ τῶν καμάτων βλάπτοιτο ἂν, καὶ καταμαραίνοιτο, οἷόν τι ὑπὸ πυρὸς, καὶ λύχνου γίνεται. ὑπὸ γὰρ τῷ αὐτῷ φυσήματι, τὸ μὲν πῦρ ἀναζωπυρεῖ ἂν, καὶ μεῖζον ποιήσειε ἐν βραχεῖ, παρεσκευασμένον τῷ πνεύματι. καὶ τὸ τοῦ λύχνου φῶς ἀποσβέσειας, ἂν ἔχον ἀποχέωσαν τοῦ ὕλης πλὴν χρηναίαν, ὡς διαρκῆ εἶναι πρὸς τὸ αὐπτηθέν. ἃ γὰρ ἀπὸ ἰσχυρᾶς οἶμαι καὶ ῥίζης αὐξηθέντα. Ανα. ταῦτ' ἐγὼ Σόλων, ἃ πάνυ σωφρόνως

sed temere in cœno & puluere effunditis. *Sol.* Videris Anacharsi, de corporis robore ita sentire, ac si vino, aut aquæ, aut alij cuipiam rei humidæ sit simile. Itaque veteris, ne tanquam ex vase fictili clanculum in laboribus effluat: deinde nobis corpus inane & aridum relinquat discedendo, cùm nulla re intus denuo impleatur. Atqui non ita res se habet: sed quanto plus laboribus exhauseris, tanto copiosius influit, iuxta hydræ fabulam, si vnquam audiuisti, ei pro vno capite præciso, alia duo semper renasci solita. Cæterùm si ab initio inexercitatum, ignauúmque fuerit, nec satis subiectæ materiæ habuerit, tunc laboribus læditur, & marcescit, vt in igne & ligno vsuuenit. Etenim eodem flatu, & ignem accendere, & breui maiorem facere potes, spiritu inflammans. Ac lychni lumen extingues, cui non satis materiæ suppeditetur, quæ aduerso flatui par esse possit. Neque enim ab altiùs acta radice productum fuerat. *Ana.* Hæc equidem, Solon, non planè intelligo.

λεπτότερα γὰρ ἢ κατ' ἐμὲ εἴρηκας ἀκριβέστερος φροντίδος, καὶ διανοίας οἵᾳ δεδοκήμεθα δεόμενα. ἐκεῖνο δέ μοι πάντως εἰπὲ, τίνος ἕνεκα οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς ὀλυμπάσι, καὶ Ἰσθμοῖ, καὶ πυθοῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁπόσοι πολλοὶ ὡς φῂς σωίασιν ὁμόθυμοι τὸν νέοις ἀγωνισομένοις, ὑδὲ ὅτε ἐν ὅπλοις ποιεῖσθε πλὴν ἄμιλλαν, ἀλλὰ γυμνοὺς ἐς τὸ μέσον προαγαγόντες, λακπτιζομένους, καὶ παιομένους ἐπιδείκνυτε, καὶ νικήσασι, μῆλα, καὶ κότινον δίδοτε. ἄξιον γὰρ εἰδέναι τοῦτο. τίνος ἕνεκα τοῦτο ποιεῖτε. Σο. ἡγούμεθα γὰρ ὦ Ἀνάχαρσι, τὸ ἐς τὰ γυμνάσια προθυμίαν οὕτως αὖ πλείω ἐγγενέσθαι οὑτοῖς, εἰ τὸν ἀριστεύοντας ἐν τούτοις ἴδοιεν τιμωμένους, καὶ ἀνακηρυττομένους ἐν μέσοις τοῖς Ἕλλησι. καὶ διατοῦτο ὰς ἐς τούτοις ἀποδυόμενοι, εὐεξίας τε ἐπιμελῶνται, ὡς μὴ αἰσχύνοιντο γυμνωθέντες, καὶ ἀξιονικότατον ἕκαστος αὑτὸν ἀποφαίνῃ. καὶ τὰ ἆθλα ὥσπερ ἔμπροσθεν εἶπον, οὐ μικρὰ, ὁ ἔπαινος ὁ παρὰ τῶν θεατῶν, καὶ τὸ ἐπισημότατον γενέσθαι, καὶ δεικνυσθαι τῷ δακτύλῳ, ἄριστον εἶναι τῶν καθ' ἑαυτὸν

Argutiùs enim ista tibi dicta sunt, quàm vt assequi queam quæ accurata commentatione, & perspicaci mente indigent. Porrò id mihi dic omnino, quorsum non etiam in certaminibus Olympicis, & Isthmiacis, & Pythiacis, aliisque, quando multi, vt dicis, certaturos iuuenes spectaturi conueniunt, in armis certamen ineundum proponitis, sed nudos in medium productos, calcibus, & verberibus se mutuo cædentes ostenditis: & victoribus mala, & oleastrum datis. Æquum enim est me scire, cuius rei gratia id faciatis. *Sol.* Quoniam opinamur, Anacharsi, maiorem ad exercitia alacritatem ita iuuenum animis innasci, si eos qui re bene gesta excelluerint in ijs, honorari viderint & in Græcorum medio præconis voce proclamari. Ideóque tanquam in eorum conspectu vestes deposituri, bonam habitudinem curant, ne denudati pudore afficiantur: & se quisque victoria dignissimum efficit. Ac præmia, vt antè dixi; exigua non sunt, nempe spectatorum laudatio, & clarissimum esse, & ostendi digito, eum qui sit visus æqualium præstantissimus. Itaq; multi δοκοῦντα, τυγχάνοι πολλοὶ

τ θεατῶν, οἷς καθ' ἡλικίαν ἔπη ἄσκησις, ἀπάσῃ ἡ μετείως ἐν τ τοιούτων, ἀρετ, καὶ πόνων ἐρασθέντες. ὡς εἴ τις ὦ Ανάχαρσι, τ τῆς εὐκλείας ἔρωτα ἐκβάλοι ἐν τῷ βίῳ, τί ἂν ἔτι ἀγαθὸν ἡμῖν γένοιτο, ἢ τίς ἂν τι λαμπρὸν ἐργάσαιτο ἐπιθυμήσειε; νῦν δ καὶ ἀπὸ τούτων εἰκάζειν παρέχοιεν ἄν σοι, ὁποῖοι ἐν πολέμοις ὑπὲρ πατρίδος, καὶ παίδων, καὶ γυναικῶν, καὶ ἱερῶν γένοιντ' ἄν, ὅπλα ἔχοντες, οἱ κοτίνῳ πίτυι, καὶ μήλοις γυμνοὶ, τοσαύτην προθυμίαν ἐς τὸν νικᾶν εἰσφέρομεν. καίτοι τί ἂν παίδοις, εἰ θεάσαιο καὶ ὀρτύγων, καὶ ἀλεκτρυόνων ἀγῶνας παρ' ἡμῖν, καὶ συνδιῴης ἐπὶ τούτοις ἡμῖν; ἢ γελάσῃ δηλονότι. ἢ μᾶλλον ἴσως μάθῃς ὑπὸ νόμου αὐτὸ δρᾶν ἡμᾶς, καὶ προτέτακται δ πᾶσι τοῖς ἐν ἡλικίᾳ παρεῖναι, καὶ ὁρᾶν τὰ ὄρνεα διαπυκτεύοντα μέχρι τ ἐσχάτης ἀπαρρεύσεως. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο γελοῖον. ὑποδύεται γάρ τις ἥδεμα ταῖς ψυχαῖς ὁρμὴ ἐς τὸν κινδύνους, ὡς μὴ ἀγωνίζεσθαι, καὶ ἀτολμοτέροις φαίνοιντο τ ἀλεκτρυόνων, μὴ δ προσαπαρρεύσειεν ὑπὸ τραυμάτων, ἢ καμάτων, ἢ τινι ἄλλῃ δυσχερείᾳ. τὸ δ

ex ſpectatoribus, quorum ætati conuenit exercitatio, hinc abeunt virtutis & laborum amore non mediocriter inflammati. Etenim, A Anacharſi, ſiquis gloriæ amorem è vita expelleret, quid boni amplius nobis obueniret? aut quid præclari facere quiſquam expeteret? Ex his nunc poſſis B conijcere, quales in bello pro defenſione patriæ, liberorum, vxorum, & ſacrorum ſint futuri, quum arma præ manibus habebunt, qui pro C oleaſtro, & pomis tanta alacritate ad victoriam conſequendam nudi feruntur. Ecquid ſētires, ſi coturnicū, & gallorum gallinaceorum certamina videres apud nos, quibus non mediocre ſtu- D dium impertimus? Rideres videlicet: ac potiſſimùm, ſi intelligeres nos legis iuſſu id facere, omnibúſque iuuenibus, vt interſint, imperatū eſſe, quò videant aues vſque ad extremā animi defectio- E nem pugnantes. Atneq; hoc eſt ridiculum. Subit enim ſenſim animos incitatio ad pericula, ne gallis ignauiores, minúſque audaces videantur, ng-ue vulnerati, aut feſſi, aut alia moleſtia affecti deficiant. Sed eos in armis experiri, δὴ ἐν ὅπλοις πειρᾶσθαι αὐτῶν,

καὶ ὁρᾷν πρόσωπα μύων, ἄπαγε. Θηρία δεινὸν γὸν, καὶ δεινῶς σκαιὸν, καὶ παντάπασι χαλεπὸν ἀποτρόπαιόν τε ἀφεῖσθαι τὸν ἀφίσεως, καὶ οἷς ἂν τις ἄμεινον χρήσαιτο κατὰ τῶν δυσμενῶν. ἐπὶ δὲ φησὶ τῷ Ἀνάχαρσι, καὶ δὴ καὶ ἄλλην Ἑλλάδα ἐπελεύσεσθαι, μέμνησο ὅτι ποτὲ καὶ ἐς Λακεδαίμονα ἔλθῃς, μὴ καταγελάσῃς μηδ' ὀνείδων, μηδ' οἴεσθαι μάτην πονεῖν αὐτοὺς, ὁπόταν ἢ σφαῖραν πίπτει ἐν τῷ θεάτρῳ συμπεσόντες, παίωσιν ἀλλήλους, ἢ ἐς χωρίον ἐσελθόντες, ὕδατι περιχεόμενον, ἐς φάλαγγα διαστάντες, τὰ πολέμια ἀλλήλοις ἐργάζωνται, χωροῖ καὶ αὐτοὶ, ἄλλοις ἂν ἐμβάλωσι τοῦ περιβόλου τὸ ἕτερον συνταγμάτιον ἑτέρου. τὸν δὲ Λυκοῦργον, οἱ καθ' Ἡρακλέα. ἢ ἔμπαλιν σωζομένους ἐς τὸ ὕδωρ. τὸ γὸν ἀπὸ τούτου. εἰρήνην λοιπὸν, καὶ οὐδεὶς ἂν ἔτι φύσειε. μάλιστα δὲ ἰδοῖς ἂν ὁρᾷς μαστιγουμένους αὐτοὺς ἐπὶ τῷ βωμῷ, καὶ ἅμα μαστιγουμένους, πατέρας δὲ, καὶ μητέρας παρεστώσας, οὐχ ὅπως ἀγωνιώσας ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, ἀλλὰ καὶ ἀπειλούσας, ἵνα μὴ αὐτύχοιεν τῆς πληγῆς, καὶ ἱκετεύσας ἀπομένειν ὑπομένοντας δὲ πόνον, καὶ ἐγκαρτερῆσαι τοῖς δεινοῖς.

& videre saucios, apage. Nam ferinum est illud, atque admodum crudele, præterea inutile præstantissimos iugulare, quorum opera meliùs aduersus hostes vteremur. Quia verò ais, Anacharsi, te reliquam quoque Græciam esse peragraturum, memineris siquando Lacedæmonem veneris, ne illos quoque irrideas, ne-ue putes eos inutilibus laboribus vacare, quum pro pila in theatro congressi, se mutuò percutiunt: aut locum ingressi aqua circunseptum, in phalãgem distributi, hostiliter alij in alios se gerunt, nudi & ipsi, donec acies altera alteram circunsepto loco expulerit, videlicet Lycurgi milites Herculis socij: aut contrà in aquam compulerit. Nam exinde pax sequitur, nec vllus amplius ferire ausit. Maximè verò si videas ipsos flagris cædi ad aras, & sanguine manare, patribus matribúsque præsentibus, non vt his quæ fiunt, affligantur, sed vt minentur, nisi verbera perferant, atque vt orent quàm diutissimè laboti tolerando sufficiant, & dolorem æquo animo ferant.

πολλοὶ γοῦν καὶ ἀναπόδαστον τῷ ἀγῶνι, μὴ ἀξιώσαντες ἀπαγορεῦσαι ζῶντες ἔτι ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν οἰκείων, μὴ ἧττον τοῖς σώμασιν, ὧν καὶ τοὺς ἀποθανόντας ὄψει τιμωμένους δημοσίᾳ, ὥστε τὸ Σπάρτης ἀγαθὸν τεθνάντας. ὅταν τοίνυν ὀργᾶς καὶ κήδῃ, μήτε μαίνεσθαι φάσκε λέγων αὐτούς, μήτ' εἶναι, ὡς ἐδείματας ἕνεκα αἰτίας ἀναγκαίας ταλαιπωρεῖσθαι, μήτε τυράννου βιαζομένου, μήτε πολεμίων ἐπιόντων. εἶπον γὰρ ἄν σοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνων Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης αὐτῶν, πολλὰ τὰ εὔλογα, καὶ ἃ συνιδὼν κολάζει αὐτούς, οὐκ ἐχθρὸς ὤν, οὐδὲ φύσει μισῶν αὐτὸ δρῶν, οὐδὲ πόλεως εἰκῆ παραναλίσκων, ἀλλὰ καρτερικωτάτους, καὶ παντὸς δεινοῦ κρείττονας ἀξιῶν εἶναι τὸν σῴζειν μέλλοντας ἢ παιδία. καίτοι καὶ μὴ ὁ Λυκοῦργος εἶπε, συνοῖσθ' ὅμως καὶ αὐτοὶ, ὡς ὃν ἄν ποτε ληφθεὶς ὁ τοιοῦτος ὑπὸ πολεμίῳ, ἀπόῤῥητόν τι ἐξείποι τὴν Σπάρτης, αἰκιζομένων τῶν ἐχθρῶν. ἀλλὰ καταγελῶν αὐτῷ, μαστιγοῖτο ἄν, ἀμυλλάμενος πρὸς τὸ πάσχοντα, ὡς πρόθυμος ἀπαγορεύσειεν. Ἀνα. ὁ Λυκοῦργος ἦ καὶ αὐτὸς ὢν

Quare multi in certamine mortui sunt, indecorum rati ob oculos necessariorum animum despondere dum viuunt, aut corporibus cedere: quos etiam statuis publicè à Spartanis cohonestatos videbis. Quum ergo hęc intueberis, ipsos nec putes nec dicas furere, quia nulla necessaria de causa malis conflictantur, neque opprimente tyranno, neq; imminentibus hostibus. Diceret enim tibi Lycurgus pro horum quæ ipse legibus præscripsit, defensione, multa rationi consentanea, quibus causis impulsus eos verberibus affligat, quanquam nõ est inimicus, neque id per inuidiam facit, neque ciuitatis iuuentutem temerè cõsumit: sed optat fortissimos, omnísque malo potiores esse eos qui patriam sunt defensuri. Etsi verò nihil dixeris Lycurgus, ipse tamen animaduertis, hominem huiusmodi, qui in bello fuerit captus, nunquam Sparta indignum quicquam dicturum quum ab hostibus cædetur flagris; sed ipsos dum cædetur, irrisurum, certando cum cedente, qui prior animo deficiat. *Ana.* Nũ Lycurgus quoque, Solon, in iuuentute loris cædebatur? Σόλων, ἐμαστιγοῦτο ἐν ἡλικίᾳ,

ἢ ἐκπρεσβευτὴς ἂν ἤδη τῶν ἀ-
γώνων, ἀσφαλῶς τὰ τοιαῦτα ἐ-
γχειρεῖν ἐσκατο; Σο. πρεσβύτης
ἦν ὤν, ἔγχαψε τοὺς νόμους αὐ-
τοῖς, Κρητικὸν ἀφικόμενος. ἀ-
πόδειγμα εἶχε παρὰ τῶν Κρη-
τῶν, ὅτι ἤκουσεν εὐνομωτάτους
εἶναι, Μίνωος τοῦ Διὸς νομοθε-
τήσαντος ἐν αὐτοῖς. Ανα. τί οὖν
οὐ καὶ σὺ ὦ Σόλων, ἐμιμήσω
Λυκοῦργον, καὶ μαστιγοῖς τοὺς νέ-
ους; καλὰ γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια ὑ-
μῶν ἐστιν. Σο. ὅτι ἡμῖν ἱκανὰ ὦ
Ανάχαρσι, ταῦτα τὰ γυμνάσια,
οἰκεῖα ὄντα. ἐπιδεῖν γὰρ τὰ ξενι-
κὰ, ἢ παῦσαι ἀξιῶμεν. Ανα. οὐκ.
ἀλλὰ συμβαίνει οἶμαι οἷόν τι ἐπὶ
μαστιγοῦσθαι γυμνὸν, ἀνωτάτω χεῖ-
ρας ἐπαίροντα, μηδενὸς ἕνεκα
ὠφελίμου, ἢ αὐτῷ ἐκάστῳ, ἢ κοι-
νῇ τῇ πόλει. ὡς ἔγωγε καὶ ποτε
ἐπεδήμησα τῇ Σπάρτῃ, καθ' ὃν
καιρὸν ταῦτα ἐρῶσι, δοκῶ
μοι τάχα κατασκευάσεσθαι
δημοσίᾳ παρὰ αὐτῶν, ἐπιτελῶν
ἑκάστοις, ὁπόταν ὁρῶ τυπτομένους
καὶ διάδρα κλέπτας, ἢ λωποδύ-
τας, ἢ τί ἄλλο τοιοῦτον ἐργασα-
μένους. ἀτεχνῶς γὰρ ἐλλεβό-
ρου δεῖσθαί μοι δοκεῖ ἡ πόλις
αὐτῶν, οὕτω καταγέλαστα ὑφ'
ἑαυτῆς πάσχουσα. Σο. μὴ ἐρήμην
σὺ γοῦν, μὴ δὴ τῶν ἀνδρῶν

an verò iam intempestiua
ad hoc certamen ætate, tutò
& confidenter talia com-
mentus est? *Sol.* Cùm iam
A esset prouectæ ætatis, leges
ipsis cõdidit è Creta reuer-
sus, cùm apud Cretenses
hospes vixisset, quoniam
ipsos, quibus leges tulisset
Minos, optimis legibus in-
I structos audiuerat. *Ana.* Cur
ergo non etiam tu, Solon,
imitatus es Lycurgum, iuue-
nésque flagris cædis? Nam
hæc instituta sunt pulchra,
vobísque digna. *Sol.* Quoniã
C nobis Anacharsi, sufficere
videntur hæc gymnasia, quę
sunt domestica: neq; æquum
admodum sentimus æmulari
peregrina. *Ana.* Nequaquã:
sed intelligis opinor quidnã
sit nudum flagris cædi, ma-
D nus sursum attollẽtẽ, nullius
aut priuatæ, aut publicæ vti-
litatis causa. Itaq; siquandò
Spartam venero, quo tẽpore
ista facitant, existimo me ab
ipsis publicè lapidibꝰ obru-
tum iri, quòd irridebo sin-
gulos, quos videbo verbe-
E rari tanquam fures, aut graſ-
satores, aliue facinoris
reos. Nam certè helleboro
mihi videtur indigere eorũ
ciuitas, quę in se ipsã res agit
adeò ridiculas. *Sol.* Ne indi-
cta causa, ô generose, neque
viris absẽtibus, tequũ solus
ἀπόντων, μόνος ἀυτὸς λέγων

οὔτε κρατεῖν. ἔσται γάρ τις ὁ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων σοι τὰ εἰκότα ἀντιρῶν ἐν Σπάρτῃ. πλεῖν δ' ἐπιὼν ἐγὼ τὰ ἡμέτερά σοι διεξελήλυθα, σὺ δ' ἤδη μοι ἀρεσκόμενος ἐν τούτοις ἔοικας, ἂν ἄδικα αἰτήσειν ἔοικα παρὰ σοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρει διεξέλθῃς πρός με, ὃν τρόπον ὑμεῖς οἱ Σκύθαι διασκεῖτε τοὺς νέους τοὺς παρ' ὑμῖν, καὶ οἵοισι γυμνασίοις αὐταρκέουσι, καὶ ὅπως ὑμῖν ἄνδρες ἀγαθοὶ γίγνονται. Ανα. δικαιότατα μὲν οὖν ὦ Σόλων. καὶ ἔγωγε διηγήσομαι τὰ Σκυθῶν νόμιμα, ἃ σμικρὰ ἴσως, οὐδὲ καθ' ὑμᾶς, οἶμαι οὐδὲ κατ' ὀρθὴν παταχθεῖεν τολμήσειεν ἂν μέν πληγὴν. δειλοὶ γὰρ ἐσμεν. ἀλλὰ εἰρήσεταί γε ὁπόσα ἂν εἴη. ἐς αὔριον μύθου εἰ δοκεῖ, ὑπερβαλώμεθα τὴν συνουσίαν, ὡς ἄν τε αὐτὸς ἔρῃς, ἔπι μᾶλλον συνοίσειμι καθ' ἡσυχίαν, ἅ, τε καὶ εἰπεῖν, συμβαλοίμι τῇ μνήμῃ ἐπελθών. τὸ δὲ νῦν ἔχον, ἀποπαυώμεθα ἐπὶ τούτοις. ἐκεῖνα δὲ ἤδη.

dices, superaturum putes. Neque enim deerit, qui pro illis verisimilia Spartæ respondeat. Verumenimuero siquidem ego tibi nostra recensui, quæ tibi non admodum placuisse videntur: videor mihi non iniqua postulaturus à te, vt viciſſim mihi narres, quo pacto vos Scythæ vestros iuuenes exerceatis, quibus gymnasijs educetis, & quomodo viri fortes euadant. Anac. Æquissima sunt, ô Solon, quæ postulas. Atque ego Scytharum instituta narrabo, fortè non admodum grauia, nec quæ vestris respondeant. Nos enim ne in maxillam quidem alicui plagam illidere auderemus, meticulosi cùm simus. Verùm qualiacunque sunt ego dicam. Quanquam si videtur, ea de re colloquium in craſtinum differemus: vt & quæ dixisti quietiùs apud me reuoluam: & quæ sunt dicenda, memoria percurrens colligam. In præsentia verò his dictis abeamus. Iam enim aduesperascit.

ΠΕΡΙ ΠΕΝΘΟΥΣ. DE LVCTV.

ARGVMENTVM.

Sub prosopopœa patrissilium Ingenij, & filij ad illius querelas respondentis, reprehendit earum rerum vanitatem, quæ à superstitibus in sui solatium fiunt pro defuncto; quales sunt curiosa sepultura, lamentationes, inferiæ, ludi funebres, & cœna exequiales. Quarum rerum nulla sensum ipsorum pertingit.

Α Σίονγε παρατηρεῖν τὰ αὐτὰ τῶν πολλῶν ἐν τοῖς πένθεσι γιγνόμενα, καὶ λεγόμενα, καὶ τὰ αὐτὰ τῶν παραμυθουμένων ἅπερ αὐτὸν αὖθις λεγόμενα, καὶ ὡς ἀφόρητα ἡγοῦνται τὰ συμβαίνοντα σφίσι τε Β αὐτοῖς οἱ ὀδυρόμενοι, καὶ ἐκείνοις, οὓς ὀδύρονται, ἃ μὰ τὸν Πλούτωνα, καὶ Περσεφόνην κατ' οὐδὲν σπουδάζουσι σαφῶς, οὔτ' εἰ πονηρὰ ταῦτα, καὶ λύπης ἄξια, οὔτε εἰ τοιαῦτ' ἀνίαν, καὶ βελτίω τοῖς παθοῦσι, νόμῳ ὄν, καὶ συνηθείᾳ τινὶ λύπην σπένδοντες. ἐπεὶ δὲ τοίνυν ἀποθάνῃ τις, ὅτῳ παῖδες,

OPeræ pretium sanè fuerit obseruare ea, quæ in luctu vulgo cùm dicuntur, tum fiunt. Item quæ dicuntur ab ijs qui eos consolantur: & vt non ferenda putant lugentes ea quæ sibi ipsis acciderunt, & ijs quos fient. Cùm haud quaquam per Plutonem & Proserpinam pernouerint mala-ne sint ista, & dolenda, an contrà iucundiora, melioráque ijs quibus accidunt. Sed ex more & consuetudine dolorem accersunt. Itaque cùm mortuus fuerit aliquis, ad hunc modum faciunt.

κάλλιον δ' πρότερον εἰπεῖν βούλομαι ἅσσας περὶ αὐτῆ τῆ θανάτου δόξας ἔχουσιν. οὕτω γὰρ ἔσται φανερὸν, οὔτινος ἕνεκα τὰ περὶ τὰ ἐκεῖνα ἀπατῶνται. ὁ μὲν δὴ πολὺς ὄμιλος, οὓς ἰδιώτας οἱ σοφοὶ καλοῦσιν, Ὁμήρῳ τε καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις μυθοποιοῖς ἐφ' τούτων πεπιθόμενοι, καὶ νόμον θέμενοι, πλὴ ποίησιν αὐτῶν, τόπον τινὰ ὑπὸ τῆ γῆ βαθὺν, ἅδου ὑπολήψασι. μέγαν δ', καὶ πολύχωρον τοῦτον εἶναι, καὶ ζοφερὸν, καὶ ἀφεγγῆ, ἀ οἶδ' ὅπως αὐτοῖς φωτίζεσθαι δοκοῦντα πρὸς τὸ καὶ καθορᾶν τῶν ἐνόντων ἔχοντα. βασιλεύειν δ' τοῦ χάσματος ἀδελφὸν τοῦ Διὸς, Πλούτωνα κεκλημένον, ὡς μοι τῶν τὰ τοιαῦτα δεινῶν τις ἔλεγε, διὰ τὸ πλουτεῖν τοῖς νεκροῖς τῆ πρεσβυτάτη τετιμημένον. τοῦτον δ' τὸν Πλούτωνα, πλὴ παρ' αὐτῷ πολιτείαν, καὶ τὸν κάτω βίον καταστήσαντ τὸν τοιοῦτον. κεκληρῶσθαι μὲν γὰρ αὐτὸν ἀρχειν τῶν ἀποθανόντων. καταδεξάμενον δ' αὐτοὺς, καὶ παραλαβόντα, κατέχειν δεσμοῖς ἀρύκτοις, οὐδενὶ τοπαράπαν τῆς ἀϊδίου ὑφιέμενον, πλὴν ἐξ ἅπαντος τοῦ αἰῶνος πλὴν ὀλίγων ἐπὶ μεγίσταις αἰτίαις.

Quin potiùs volo tibi narrare, quas de morte opiniones habeant. Sic enim palam fiet quorsum superuacanea illa moliantur. Hominum quidem multitudo, quos sapientes isti vocant idiotas, Homero, Hesiodo, reliquisque fabularum authoribus, super his fidem habentes, & illorum poësim pro lege ducentes, locum quendam sub terra profundum esse putãt, quem Tartarum vocant. Eũ existimant magnum & spatiosum esse, atque opacum & caliginosum: qui tamen istis illustrari nescio quomodo videtur, quò singula quæ illic sunt, introspiciant. Tum regnare in hoc specu Iouis fratrẽ, cui nomen Plutoni, vt mihi retulit, quidam harum rerũ peritus, eo quòd mortuorum cõpia sit diues, hoc nomine cohonestatum. Porrò Plutonem hunc inferorum remp. & manium vitam hunc in modum constituisse. Nam sorte obtigisse huic, vt vita defunctis imperaret. Quos vbi receperit, & assumpserit, vinculis inenodabilib⁹ coërcet, nulli prorsus permittẽs vt ad superos redeat, præter quam admodũ paucis ex vniuerso æuo, idque grauissimis de causis.

περιῤῥεῖσθαι ὑπὸ τοῦ χάους ἀυτῶν ποταμοῖς μεγάλοις τε, καὶ φοβεροῖς, καὶ ἀπὸ μόνων τῶν ὀνομάτων. Κωκυτὸν γὰρ, καὶ Πυριφλεγέθοντας, καὶ τὰ τοιαῦτα κέκλιωται. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ Ἀχερουσία λίμνη προσύκειται, πρώτη δεχομένη τοὺς ἀπαντῶντας, ἢν μὴ ἔνι διαπλεῦσαι, ἢ παρελθεῖν, ἄνευ τοῦ πορθμέως. βαθεῖά τε γὰρ πέφυκε τοῖς ποσὶ, καὶ διαβῆναι πολλή. καὶ ὅλως, ὅτι ἂν ἀυτοῦ διαπλάκη οὐ δύναται τὰ νεκρὰ τῶν ὀργέων. πρὸς δὲ ἀυτῇ τῇ καθόδῳ, καὶ πύλῃ, οὔσῃ ἀδαμαντίνῃ, ἀδελφιδοῦς τοῦ βασιλέως Αἰακός ἐστι, τοῦ φρουρὰ ἐπιτεταγμένος. καὶ παρ' ἀυτῷ, κύων γιγάντιος, μάλα κάρχαρος, τοὺς μὲ ἀτιμωρήτους, φιλιόν πῃ, καὶ εἰρηνικὸν προσβλέπων. τοὺς δὲ πειρῶντας ἀποδιδράσκειν, ὑλακτῶν, καὶ τῷ χάσματι δεδιπλόμενος. περαιωθέντας δὲ ἡ λίμνη ἐς τὸ ἔσω, λειμὼν ὑποδέχεται μέγας, τῷ ἀσφοδέλῳ καταφυτος, καὶ ποτὸν, μήμης πολέμου. λήθης γοῦν διατοῦτο ὠνόμασται. πολλὰ γὰρ ἀμέλει διηγήσαντο τοῖς πάλαι, ἐκεῖθεν ἀφιγμένοι, Ἀλκηστίς τε, καὶ Πρωτεσίλαος οἱ

Circumluitur autem regio illius, fluuijs & magnis, & horrendis, vel solo nomine: siquidem Cocyti, Pyriphlegethontes, atque A huiusmodi vocabulis appellantur. Quódque est grauissimum, præiacet Acherontica palus, quæ prima excipit obuios, quam non B possis transmittere, neque transire sine vectore. Nam & profundior est quàm vt pedibus transiri possit, & spatiosior, quàm vt tranari queat. In summa huiusmodi est, vt nec auium manes possint eam transuolare. In ipso C descensu, portáque quæ est adamantina, Æacus est, regis patruelis, cui mandata est custodia: iuxtáque ipsum canis triceps, sæuus admodum qui aduenientes amicè, D pacatéque intuetur: sed si quis aufugere conetur, allatrat, territósque in specum redigit. Iã eos qui trãsmissa palude sunt ingressi, pratum amplum excipit, asphodelo consitum: atque infensus E memoriæ fluuius, ideóque Lethes nomen ei inditum. Nam hęc priscis illis mortalibus narrarunt, qui illinc redierant: nempe Alcestis, & Protesilaus Thessali, & Theseus Ægeo prognatus,

Θεσσαλοὶ, καὶ Θησεὺς ὁ τοῦ Αἰ-

λέως, καὶ ὁ τοῦ Ομήρου Οδυσσεὺς, μάλα σεμνοὶ, καὶ ἀξιόπιστοι μάρτυρες, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπόντες τῆς πηγῆς. ἐ γὰρ ἂν ἐμέμνητο αὐτῶν. ὁ μὲν ἂν Πλούτων, ὡς ἐκεῖνοι ἔφασαν, καὶ ἡ Περσεφόνη, διωκητεύουσι, καὶ πρὸς τῶν ὅλων δεσποτείαν ἔχουσιν. ὑπηρετοῦσι δ' αὐτοῖς, καὶ πρὸ ἀρχῆς συμπαραπέμπουσιν, ὄχλος πολὺς, ἐρινύες τε, καὶ ποιναὶ, καὶ φόβοι, καὶ ὁ Ερμῆς. οὗτος μόνος ἀεὶ συμπαρών. ὑπαρχοι δὲ, καὶ σατράπαι, καὶ δικασταὶ, κάθηνται δύο, Μίνως τε, καὶ Ραδάμανθυς, Κρῆτες ὄντες, καὶ υἱοὶ τοῦ Διός. οὗτοι δὴ, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν, καὶ δικαίους καὶ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας, ἐπειδὰν συναλισθῶσι πολλοὶ, καθάπερ εἰς ἀποικίαν τινὰ, πέμπουσιν ἐς τὸ Ηλύσιον πεδίον, τῷ ἀρίστῳ βίῳ συνεσομένους. οὓς δέ τινας τῶν πονηρῶν λάβωσι, ταῖς ἐρινύσι παραδόντες, ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἐκπέμπουσι, κατὰ λόγον τῆς ἀδικίας κολασθησομένους. ἔνθα δή τι τῶν κακῶν οὐ πάσχουσι, τρεβλούμενοί τε, καὶ καιόμενοι, καὶ ὑπὸ γυπῶν ἐσθιόμενοι, καὶ βαρεῖ συμπιεζόμενοι, καὶ λίθοις ἀνακυλίοντες, ὁ μὲν γὰρ Ταντάλος,

& Homericus Vlysses, graues admodum, & fide digni testes, qui ex fonte illo mihi videntur non bibisse, alioqui eorum nō meminissent. Itaque Pluto, & Proserpina, vt aiebant illi, remp. administrant, rerumque omnium dominatum obtinent. Quibus inseruiunt, & in administrando principatu adiuuant, ingens turba, furiæ, pœnæ, terrores, ac Mercurius, quanquam his sanè non adest perpetuò. Præfecti autem, & Satrapæ, judicésque sedent duo, Minos, & Rhadamanthus, vterque Cretensis, vterque Iouis filius. Atque hi quidem bonos ac iustos viros, qui cum virtute vitam exegerunt, vbi iam multi collecti fuerint, velut in coloniam quandam emittunt in Elysium campum vitam optimam ibi victuros. Quòd si malos aliquos ceperint, hos furijs traditos, in impiorum locum eijciunt, pro ratione malefactorum puniendos. Quo in loco quid tandem mali nón patiuntur? torti, exusti, à vulturibus arrosi, rota circumacti, saxa sursum voluentes. Nam Tantalus

ἐπ' αὐτῇ τῇ λίμνῃ αὐτὸς ἕστηκε, κινδυνεύων ὑπὸ τοῦ λιμοῦ ὁ κακοδαίμων ἀποθανεῖν. οἱ δὲ τοῦ μέσου βίου πολλοὶ ὄντες οὗτοι, ἐν τῷ λειμῶνι πλανῶνται αὖ- A τοι τῶν σωμάτων σκιαὶ ψυχόμενοι, καὶ ὑπὸ τῇ ἀφῇ καθάπερ καπνὸς ἀφανιζόμενοι. φέρονται δὲ ἀρα ταῖς παρ' ἡμῶν χοαῖς, καὶ τοῖς καθαγιζομένοις ἐπὶ τῶν τάφων. ὡς εἰ τῳ μὴ εἴη καταλελειμμένος ὑπὸ γῆς φίλος, ἢ συγγενὴς, ἄπιτος οὗτος νεκρός, καὶ λιμώττων, ἐν αὐτοῖς πολιτεύε- B ται. ταῦτα οὕτως ἰσχυρῶς περιειλήλυθε τοὺς πολλοὺς, ὥστε ἔπειδάν τις ἀποθάνῃ τῶν οἰκείων, τοιοῦτα μὲν φέροντες ὀβολὸν, ἐς τὸ στόμα κατέθηκαν αὐτῷ, μισθὸν τῷ πορθμεῖ τῆς ναυπλίας ψυχοσόμῳ νῳ, οὐ πρότερον ἐξετάσαντες ὁποῖον τὸ νόμισμα νομίζεται, καὶ εἰ διαχωρεῖ παρὰ τοῖς κάτω, C καὶ εἰ δύναται παρ' ἐκείνοις ἀττικὸς, ἢ μακεδονικὸς, ἢ αἰγιναῖος ὀβολὸς, διὰ ὅτι πολὺ κάλλιον ἦν μὴ ἔχειν τὸ πορθμεῖον καταβαλεῖν. οὕτω γὰρ ἄν, οὐ παραδεξάμενον τὸν πορθμέα, ἀναπόμπιμοι πάλιν ἐς τὸν βίον ἀφικοῦντο. μὴ ταῦτα δ', λούσαντες αὐτοὺς, ὡς οὐκ ἰκμὴς τῆς κάτω

in ipsa palude stat, in periculum adductus, ne siti moriatur infœlix. Alij verò mediæ vitæ, qui sunt complures, vagantur in prato sine corporibus, facti vmbræ, & ad tactum ceu fumus euanescentes. Aluntur autem nostris libationibus, inferiisque, quæ sepulchris inferuntur. Adeò vt sicui nullus sit in terra reliquus amicus, aut cognatus, hic mortuus ieiunus ac famelicus inter illos versetur. Hæc adeò validè vulgi animos peruaserunt, vt simulatque familiaris quispiam mortuus fuerit, primùm obolum illi in os indant, vt sit portitori, traiectionis merces, nec illud priùs expendant, cuiusmodi numisma legitimum sit, ambulétque apud inferos, & apud illos valeat, Atticusne, an Macedonicus, & Æginensis obolus, neque multò satius esse non posse naulum soluere: cùm sic futurum sit, vt non recipiente portitore, postliminio redeant in vitam. Post hæc lotos eos, ac si tartarea palus non satis

λίμνης λουτρὸν εἶναι τοῖς
ἐκεῖ, καὶ μύρῳ τῷ καλλίστῳ
χείσαντες τὸ σῶμα, πρὸς
δυσωδίαν ἤδη διαζόμενον, καὶ
στεφανώσαντες τοῖς ὡραίοις αὖ-
θεσι, περιάγουσι, λαμπροῖς
ἐμφιέσαντες, ἵνα μὴ ῥιγῶσιν
ὁπηνίκα παρὰ τὴν ὁδὸν, μη-
δὲ γυμνοὶ βλέποιντο τῷ Κερ-
βέρῳ. οἰμωγαὶ δ' ἐπὶ τούτοις,
καὶ κωκυτὸς γυναικῶν, καὶ
παρὰ πάντων, δάκρυα, καὶ στέρ-
να τυπτόμενα, καὶ ἀναρπομέ-
νων κόμαι, καὶ φοινισσόμεναι
παρειαί. καὶ που καὶ ἐδῶν κα-
ταῤῥηγνυται, καὶ κόνις ἐπὶ τῇ
κεφαλῇ πάσεται. καὶ οἱ ζῶν-
τες, οἰκτρότεροι τῶν νεκρῶν. οἱ
μὲν, γὰρ χαμαὶ κυλινδοῦνται
πολλάκις, καὶ τὰς κεφαλὰς
ῥάπτουσι πρὸς τὸ ἔδαφος. ὁ δὲ,
εὐσχήμων, καὶ καλὸς, καὶ καθ'
ἡσυχολιὴν ἐστεφανωμένος, ὑψη-
λὸς πρόκειται, καὶ μετέωρος,
ὥσπερ ἐς πομπὴν κεκοσμημέ-
νος. εἶτ' ἤ μήτης, καὶ νὴ Δί'
ὁ πατὴρ, ἐκ μέσων τῶν συν-
ήθων προελθὼν, καὶ περιχυ-
θεὶς αὐτῷ, προκύπτω γάρ τις
γέος, καὶ καλὸς, ἵνα καὶ ἀκ-
μαιότερον ἐπ' αὐτῷ τὸ δρᾶμα
ᾖ, φωνὰς ἀλλοκότους, καὶ ματαίας ἀφίησι. πρὸς ἃς ὁ νεκρὸς
αὐτὸς ἀποκρίναιτ' ἄν, εἰ λάβοι φωνήν. φήσει γὰρ ὁ πατὴρ,

sit idonea lauandis ijs, qui
ibi degunt, optimísque vnguẽtis vncto corpore, quod
iam fœtore vincitur, tum
coronatos pulcherrimis floribus, proponunt splendidè vestitos, ne videlicet
per viam algeant, ne-ue
à Cerbero nudi conspiciantur. Accedunt ad hæc mulierum eiulatus, omniúmque lachrymæ, pectorum
planctus, comæ dilaniatio,
genarum cruentatio. Alij
vestem discerpunt, & pulueriẽ capiti inspergunt, adeò
vt viuentes, sint mortuo
miserabiliores. Nam illi sæpenumero humi volutantur, capita solo allidunt:
hic verò decorus ac formosus, & eximiè coronatus, sublimis propositus
est, & excelsus, velut ad
pompam adornatus. Deinde mater, atque adeò
pater, ex medijs cognatis
progressus, & mortuo circunfusus (nam finge iuuenem aliquem, ac formosum
esse propositum, quò magis in hunc competat actio
fabulæ) absurdas ac stultas
voces emittit: ad quas responderet mortuus, si vocẽ
reciperet. Ait enim pater,

γοερόν τι φθεγγόμενος, καὶ παρατείνων ἕκαστον τῶν ὀνομάτων, τέκνον ἥδιστον, οἴχῃ μοι, καὶ τέθνηκας, καὶ πρὸ ὥρας ἀνηκέστως, μόνον ἐμὲ ἔτι τὸν ἄθλιον καταλιπών, οὐ γαμήσας, οὐ παιδοποιησάμενος, οὐ στρατευσάμενος, οὐ γεωργήσας, οὐκ εἰς γῆρας ἐλθών. οὐ κωμάσῃ πάλιν, οὐδ' ἐρασθήσῃ τέκνον, οὐδ' ἐν συμποσίῳ μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν μεθυσθήσῃ. ταῦτα δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα φήσει, οἰόμενος τὸν υἱὸν δεῖσθαι μὲ ἔτι τούτων, καὶ ἐπιθυμεῖν καὶ μετὰ τὸν τελευτὸν, οὐ δυνάμενος μετέχειν αὐτῶν. καίτοι τί ταῦτα φημί; πόσοι γὸ καὶ ἵππους, καὶ παλλακίδας, οἵδε, καὶ οἰνοχόους ἐπικατέσφαξεν. καὶ ἐδῆτα, καὶ τἄλλον κόσμον συγκατέφλεξαν, ἢ συγκατώρυξαν, ὡς χρησομένοις ἐκεῖ, καὶ ἀπολαύσουσιν αὐτῶν κάτω; ὁδ' οὖν φρεσβύτης ὁ πενθῶν, οὕτως ἅπαντα ταῦτα ἁπόσα εἴρηκε, καὶ ἔτι τούτων πλείονα, οὔτε τὸ παιδὸς εἶναι ἔοικεν, εἴτε γὸ ἂν ἀκουόμενον, οὐδ' ἂν μεῖζον ἐμβοήσῃ τῷ κέντρῳ ὄνος, οὔτε μὴν αὐτῷ. φρονεῖν γὸ οὕτω, καὶ γιγνώσκειν ἐκεῖνον ἦν καὶ ἄνευ τῆς βοῆς. ἀδεὴς γὸ δὴ

flebili quadam voce verbum vnumquodque in longum producens, fili iucundissime, periisti mihi, mortuus es, & ante diem præreptus, misero me relicto solo. Non duxisti vxorem, non genuisti liberos, non militasti, non coluisti agros, ad senectam non peruenisti. Non comessaberis posthac, non amabis fili, neque cum æqualibus in compotatione inebriaberis. Hæc atque id genus alia dicit, ratus filium rebus his etiam post obitum egere, ac desiderare quidem, verum potiri nō posse. Sed quid hæc loquor? Quot enim sunt, qui equos ac cōcubinas, quique pincernas in funere mactarunt, qui vestem reliquúmque mundum concremarunt, aut cū cadauere sepelierūt, perinde quasi ijs illic sint vsuri, & apud inferos fruituri? At senex iste luctum agens, hæc omnia quæ dixit, atque his etiā plura, neque filij causa tragicè iactare videtur, vt quē sciat non auditurum, etiamsi Stentorem clamore vincat: neque rursum sua ipsius gratia, vt cui satis erat cogitare, & cognoscere, etiam sine clamore. Nemini enim opus est, vt apud sese clamet.

πρὸς ἑαυτὸν δεῖται βοᾶν.

Super

λοιπὸν ἔν ἐστιν αὐτῇ τῶν παρόντων ἕνεκα ταῦτα ληρεῖν, ἀθ' ὅτι πέπυσται αὐτῷ ὁ παῖς εἰδότα, ἀθ' ὅτι κεχώρηκε. μᾶλλον δ' ὅτε τὸν βίον αὐτῆς ἐξετάζῃ τὸν ὁποῖός ἐστιν. ἐγὼ δ' ἂν τὴν ἐξ αὐτῆς μεταύσασιν ὡς τι τῶν δεινῶν ἐδυσχέραινεν. εἰκὸς δ' ἂν οὕτως ἔχειν αὐτῇ ὁ παῖς, παραιτησάμενος τὸν Αἰακὸν, καὶ τὸν Αἰδωνέα βραχέος ὀλίγου τῆς κόμης ἀπορρυῆναι, καὶ τὸν πατέρα παύσασθαι ματαιάζοντα, ὦ κακοδαιμον ἄνθρωπε, τί κέκραγας; τί δέ μοι παρέχεις θρήνματα; παῦσαι πλοκάμους τε κόμιν, καὶ τὸ πρόσωπον ἐξ ὀπτῆς ἀμύσσων. τί μοι λοιδορῇ, καὶ ἄθλιον ἀποκαλεῖς, καὶ δύσμορον, πολύ σου βελτίω, καὶ μακαριώτερον γεγωνιδύον; ἢ τί σοι δεινὸν πάσχειν δοκῶ; ἢ διότι μὴ τοιουτοσὶ γέρων ἐγώμοιμι, οἷος εἶ σύ, φαλακρὸς μὲν τὴν κεφαλὴν, τὴν δ' ὅλην ἐρρυτιδωμένος, κυφὸς, καὶ τὰ γόνατα νωθὴς, καὶ ὅλως, ὑπὸ τῶν χρόνου σαθρὸς, πολλὰς τελέσας, καὶ ὀλυμπιάδας ἀπλήρεις, καὶ τὸ τελευταῖα δὴ ταῦτα, παρεγπαίων ὅτι τοσούτων μάρτυρων; ὦ μάταιε, τί σοι χρηστὸν εἶναι δοκεῖ περὶ τὸν βίον, οὗ μηκέτι μεδέξομαι; ἢ τὸν

Supereſt igitur, vt hæc nugetur ob eos qui adſunt: cùm neſciat, neque quid filio acciderit, neque quò conceſſerit: imò cùm neque ſua ipſius vita, cuiuſmodi ſit, perpenderit. Neque enim ceu rem acerbam graiter ferret, illum ex ea demigraſſe. Filius igitur ita huic reſponderit, exorato Æaco, & Plutone, quò liceat tantiſper è ſpecu proferre caput, & patrem inſanientem compeſcere. Homo infœlix, quid clamas? quid mihi moleſtus es? deſine vellicare comam, & vultus lacerare cutem. Cur mihi conuitium facis, & miſerum appellas, & infortunatum, qui iam ſim te multò tum melior, tum fœlicior? aut quid acerbi mihi putas accidiſſe? An quia non ſum factus ſenex, qualis tu, capite caluo, facie rugoſa, incuruus, genibus ſegnis, in ſumma totus ætate putris, multis expletis Triacadibus, & Olympiadibus: deniquè &iſtud, apud teſtes tam multos delirans? O demens, quid tibi videtur in vita boni, quo non poſthac ſimus fruituri? nimirum

πότους ἐρεῖς δηλονότι, καὶ τὰ δέηπνα, καὶ ἑδάηνα, καὶ ἀφεδίσια, καὶ δέδιας μὴ τούτων ἐνδεὴς γηρύσομαι; ἀπόλωμαι, ἐὰν ἐννοεῖς ὅτι τὸ μὴ δηλῶ, πολὺ κάλλιον τῶ πεῖν, καὶ τὸ μὴ πεινῶ, τῶ φαγεῖν, καὶ τὸ μὴ ῥιγῶ, τῶ ἀμπεχόνης εὐπορεῖν; φέρε τοίνυν ἐπειδὴ ἔοικας ἀγνοεῖν, διδάξομαί σε ἔρημα ἐλεεῖν ἀληθέστερον. καὶ δὴ ἀνάλαβε ἐξ ὑπαρχῆς, βόα, τέκνον ἄθλιον, ἐκεῖ δίψησεις, ἐκεῖ πεινήσεις, οὐδὲ ῥιγώσεις. οὐχὶ μοι κακόδαιμον, ἐκφυγὼν τὰς νόσους, ὑ πυρετὸν ἔπι δεδιὼς, ὑ πολέμιον, οὐ τύραννον. ὐκ ἔρως σε αἰτιάσει, οὐ δὲ συμφορὰ παραβλέψει, οὐδὲ καταφρονηθήσῃ ὑπὸ τούτῳ δὲ ἢ πεῖς τὴ ἡμέραν. ὦ τὴ συμφορᾶς. οὐδὲ καταφρονηθήσῃ, γέρων γηρύσομαι, οὐδὲ ὀχληρὸς ἔσῃ τοῖς νέοις, βλεπόμενος. ἀλλὰ ταῦτα λέγεις ὦ πάτερ, ὐκ οἶει πολὺ ἀληθέστερα, ἢ γελοιότερα ἐκείνων ἐρεῖν; ἀλλὰ ἆρα μὴ τόδε σε αἰτιᾷ, ἢ διανοῇ τὸν παρ' ἡμῖν ζόφον, ἢ τὸ πολὺ σκότος. κἄτα δέδιας μή σοι ἀποπνιγῶ κατακλεισθεὶς ἐν τῷ μνήματι; χρὴ δ' ἆρα ταῦτά λογίζεσθαι ὅτι τῶν ὀφθαλμῶν διασπάντων, ἢ καὶ νὴ Δία

potationes, cœnas, vesterni, venerea, eóque metuis ne horum penuria peream? Nõ intelligis, longè bellius esse, non sitire, quàm bibere? non esurire, quàm edere: nõ algere, quàm vestibus abundare? Age igitur, quandoquidem ignarus videris, docebo te lugere veriùs. Itaque redintegrato luctu, clama, fili miser, nõ ampliùs sities, non ampliùs esuries, non ampliùs algebis. Perijsti mihi infœlix, qui morbos effugeris, qui febrem iam non timeas, non hostem, non tyrannum. Non te cruciabit amor, non peruertet coitus, neque huius causa bis ter-ue per diem rem tuam dissipabis. O calamitatem! Neq; contemnêris factus senex, neq; molestus eris iuuenibus, si conspiciaris. Hæc si dixeris pater, annon putas te multò veriora, magísque ridicula dicturum, quàm illa quæ modò? At vide num hoc te malè habeat, quum caliginẽ, multáq; tenebras quæ sunt apud nos, cogitas. An metuis ne in monumento suffocer inclusus? Verùm in his illud perpendendum est, oculis putrefactis, atq; adeò

ἐξέλεντων μετ' ὀλίγον, εἶτε κωφὸν με διεγνώκατε, εἴτε σκότος, εἴτε φῶς ὄφελος δηδόμεθα. καὶ ταῦτα μὲ ἴσως μέτεστι. τί δὲ μὴ ὁ καινότος ὑμῶν ὀινίνοι, καὶ ἡ πρὸς τὸν αὐλὸν αὐτῶν στεγοτυπία, καὶ ἡ τῶν γυναικῶν περὶ τὸ ἐρλιῶον ἀμετρία; τί δ' ὁ σὺν τῷ τάφου λίθος ἐστεφανωμένος; ἢ τί ὑμῖν βλάπτει τὸν ἄκρατον ἐπιχεῖν; ἢ νομίζετε καταζέειν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ μέχρι τῆς ᾅδου διήκειν; τὰ μὲ γὸ ἐπὶ τῶν καθαρσίων, ἢ αὐτοὶ ὁράτε οἶμαι, ὡς τὸ μὴ νοσιμώτατον τῶν παρεσκευασμένων, ὁ καπνὸς παραλαβὼν, ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν οἴχεται, μηδέν τι ἡμᾶς ὠφελήσας τῶν κάτω. τὸ δὲ καπαλειπόμενον, ἡ κόνις, ἀχρεῖον, ἐντὸς εἰμὴ τῶν ὀδόντων ἡμᾶς ὀστεΐδια πεπτεύκατε. ἐχ οὕτως ἄπορος, οὐδὲ ἄκαρπος ἡ τῶ Πλούτωνος ἀρχὴ, οὐδ' ἐπιλέλοιπεν ἡμᾶς ὁ ἀσφόδελος, ἵνα παρ' ὑμῶν τὰ ὀστία μεταιτελλώμεθα. ὥστε μοι νὴ τὸν Τισιφόνην, πάλαι ἂν ἐφ' οἷς ἐποιεῖτε, καὶ ἐλέγετε, πεμμένεσθες ἔπρει ἀναλαγέσθαι. διεκώλυσε δ' ἡ ὀδύνη, ἡ τὰ ἕρια, οἷς με τοῖς σπαργάνοις ἀπενφίξατε. ὡς ἄρα μὴ ἐξ

exuſtis(ſiquidem me paulò poſt cremare decreuiſtis) nihil opus fore, nec ad tenebras, nec ad lumen aſpiciendum. Atque hæc fortaſſis A vrcunque ſunt ferenda. Verùm ciulatus ille veſter, quid prodeſt mihi? aut quid planctus pectorum ad tibiæ modos? aut quid mulierum immodica lamentatio? quid uc ſaxum coronis ornatum quod ſepulchro imponitur? aut quid valet, quod merum infunditis? Num putatis illud ad nos deſtillaturum, & ad Orcum vſque permeaturum? Nam de parentalibus, ipſi quoque ni fallor, videtis quod ex apparatu potiſſimũ ad nos redire debuerat, id fumo correptum, ſurſum in cœlum abite, neque quicquam iuuare nos qui in inferis degimus. Porrò quod Dſupereſt, puluis eſt inutilis, niſi creditis nos cinere veſci. Non eſt vſque adeò ſterile, & infrugiferum Plutonis regnum: neque nos deſtituit aſphodelus, vt à vobis cibos huc deportemus. Itaque per Tiſiphonen iuro, iamdiu mihi ſubibat, ea quę facieba- tis, & dicebatis, cachinno excipere: ſed prohibebat linteũ ac lanæ, quibus mihi fauces obligaſtis. Atque ita pro-

πόντα, τέλος θανάτοιο κάλυψε. πρὸς Διὸς ἤ, αὖ λέγῃ ταῦτα ὁ νεκρὸς ἐπισφαδεὶς, ἀναπλίνας αὐτὸν ἐπ' ἀγκῶνος, ὃν ἂν οἰώμεθα δικαιότατα αὖ αὐτὸ εἰπεῖν, ἀλλ' ὅμως οἱ μάταιοι καὶ βοῶσι. καὶ μετασκευάμενοί τινα θρηνῶν σοφιστὴν, πολλὰς συνειληχότα παλαιὰς συμφορὰς, τούτῳ συναγωγιστῇ, καὶ χορηγῷ τῆς ἀθοίας καταχέωνται, ὅποι ἂν ὁ ἀνὴρ ἄρχῃ, πρὸς τὸ μέλος ἐπαιάζοντες. καὶ μέχρι μὲν θρηνῶν, ὁ αὐτὸς ἅπασι νόμος τῆς ἀβελτηρίας. τὸ δ' ἀπὸ τούτων, διελόμενοι κατ' ἔθνη τὰς ταφὰς, ὁ μὲν Ἕλλην, ἔκαυσεν. ὁ δὲ Πέρσης, ἔθαψεν. ὁ δ' Ἰνδὸς, ὑάλῳ περιχρίει. ὁ δὲ Σκύθης, κατεδήδει. ταριχεύει δὲ ὁ Αἰγύπτιος. ὕστερον μέντοι, λέγω δὲ ἰδὼν, ξηράνας τὸ νεκρὸν, σανίδι ἐπένησατο. πολλάκις δὲ καὶ δεομένῳ χρημάτων ἀνδρὶ αἰγυπτίῳ, ἔλυσε τὴν ἀπορίαν, ἐνέχυρον ἢ ὁ ἀδελφὸς, ἢ ὁ πατὴρ ἡμιθνὰς ἐν κιβωτῷ. κόμματα μὲν δὴ, καὶ πυραμίδες, καὶ στῆλαι, καὶ ἐπιγράμματα, πρὸς ὀλίγον διαρκοῦντα, πῶς οὐ παιδιὰ, καὶ παιδιᾶς πρόσωπα ἐοικότα; καίτοι καὶ ἀγῶνας

fato mors vltima lumina clausit. At per Iouem, si mortuus hæc dicat reuersus, in cubitum reclinatus, annon rectissimè dixisse videbitur? Attamen hi stolidi vociferantur, & accersito lamentorum artifice, qui multas calamitates in vnum congerat, hoc adiutore, & chorago amentiæ vtuntur, vbicunque cœperit ille, ipsi ad melos eiulatu respondentes. Verùm quantum ad lamentationes attinet, omnibus eadem est ineptiendi consuetudo. At deinceps sepulturæ rationem in varios diuidunt modos. Nam græcus exurit, Persa defodit, Indus adipe suillo oblinit, Scytha deuorat, condit Ægyptius. Atque hi quidem (rem à me visam narro) desiccatũ cadauer, conuiuam & compotorem adhibet. Fit autem frequenter, vt Ægyptium aliquem indigẽtem pecunia, liberet egestate oppigneratus in tempore vel frater, vel pater. Nam tumuli, pyramides, columnæ, tituli, ad breue tempus duratura, an non superuacanea, & ludicris simillima? Sũt verò qui ludos quoque instituerunt, ac fu-

ἔνιοι διέθεσαν, καὶ λόγους ἐπ-

παρόντες εἶπον ὅπη τῶ μνημάτων, ὥσπερ συναγορεύοντες, ἢ μαρτυρῶντες, παρὰ τοῖς κάτω δικασταῖς τῷ νεκρῷ. ὅτι πᾶσι τούτοις, τὸ πεπεῖσθαι νόμον. καὶ πάρεισιν A οἱ προσήκοντες, καὶ τοὺς γονέας παραμυθοῦνται τοὺς τετελευτηκότος, καὶ πείθουσι χεύσασθαι ὡς ἂν ἄνδρας μὰ Δί', ὑπ' αὐτῶν ἀναγκαζομένους, δεῖ γὰρ ἤδη τοῦ B λιμοῦ τελεῖν ἐξῆς ἡμέρων ἀπνευστικότας. καὶ μέχρι μοῦ πόνος ὦ ἔτος, ὀδυρόμεθα, ἕασον ἀναπαύσασθαι τοὺς τῶ μακαρίτου δαίμονας. εἰ δὲ καὶ τοπαράπαν κλάειν διέγνωκας, αὐτῶ τε τούτου ἕνεκα χρὴ μὴ ἀποστῆναι εἶναι, ἵνα καὶ διαρκέσῃς πρὸς τὴν πένθους τὸ μέγεθος. τότε δὴ τοῦ πρὸς ἁπάντων ῥαψῳδοῦνται C δύο τῶ Ὁμήρου στίχοι. Καὶ γὰρ τ' ἠύκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου. καὶ, Γαστέρι δ' οὔπως ἔστι γέκυω πυθέσθαι Ἀχαιούς. οἱ δὲ, ἀπόντων μὲν αἰσχυνόμενοι τὰ πρόσωπα, καὶ δεδοικότες, εἰ φανεῖντο μὴ τὴν τελευτὴν τῶν φιλτάτων τοῖς D ἀνθρωπίνοις πάθεσιν ἐμμένοντες. τοῦτο, καὶ πολὺ τούτων γελοιότερα ἔυροι τις ἂν ὀπτήσεων ἐν τοῖς πένθεσι γιγνόμενα, διὰ τὴν τοῦ πολλοὺς τὸ μέγιστον τῶν κακῶν τὸν θάνατον οἰεσθαι.

nebres orationes ad sepulchrum habuerunt, tanquam patrocinantes, ac testimonium mortuo perhibentes apud judices infernos. Præter hæc omnia, est exequialis cœna. Hîc adsunt necessarij, qui defuncti parentes consolantur, suadéntque vti cibum capiant, quanquam non illibenter per Iouem ad id compelluntur illi, quippe perpetuum iam triduum enecti fame. Et quò vsque quæso flebimus? sine quiescant defuncti manes. Quòd si tibi deliberatum E est omnino flere, vel ob hoc ipsum cibus est capiendus, quò tanto luctui par esse possis. Tum denique, tum ab omnibus duo versus Homerici recitantur.

Nanque cibi meminit Niobe formosa capilli.

Item.

Non lugere sinit defunctum venter Achiues.

At capiunt quidem illi, sed initio pudibundi, verentésque ne post charissimorum obitum videantur adhuc affectibus humanis obtemperare. Hæc, atque his longè magis ridicula reperiet, quisquis obseruarit ea quæ fiunt in luctu: propterea quòd vulgò existiment, mortem summum esse malum.

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. RHETORVM PRÆCEPTOR.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Oratia didastalica est. Duas vias ad eloquentiam adolescenti præscribit: priorem quidem asperam & prælongam, sed veram & rectam, quam etiam ad virtutem parandam ingredi opus est: alteram brevem ac facilem, sed quæ ad improbitatem perducat: quam ironica quadam epitropè obeundam adolescenti proponit. Scilicet illudit ad suorum temporum mores, quibus vt quisque indoctissimus & impudentissimus erat, ita pro præclaro habebatur. Vtriquè autem viæ dextrorem addit, & fingit.

ΕΙ Ρωτᾷς τὸ μειράκιον ὅπως ἂν ῥήτωρ γένοιο, καὶ τὸ σεμνότατον τοῦτο, καὶ παίδημον ὄνομα, σοφιστὴς αὐτὸς εἶναι δόξῃς. ἀδύνατα γὰρ εἶναί σοι φῶς, εἰ μὴ τοιαύτην τινὰ τῆς ψυχῆς δύναμιν περιβάλλοιο ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἀμαχον εἶναι, καὶ ἀνύποστατον, καὶ θαυμάζεσθαι ὑπὸ πάντων, καὶ ἀποβλέπεσθαι, περιπόθητον ἄκουσμα τοῖς Ἕλλησι φανησόμενον. καὶ δὴ τὰς ἐπὶ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, αἵτινές ποτέ εἰσιν ἐθέλεις ἐκμαθεῖν, ἀλλὰ σὺ δεῖς φθόνος

IS Ciceitaris adolescẽs, quo pacto Rhetor euadere, & venustissimũ illud, vulgóque celebratum nomen, Sophista ipse censeri possis. Vitalem enim tibi vitam fore negas, ni talem quandam in dicendo vim assequaris, qua sis inexpugnabilis, & inuictus, omnibúsque admirandus, & suspiciendus, & celeberrimo nomine apud Græcos dignus videare. Ideo vias eò perducentes, quænam tandem sint, addiscere cupis. Quod non

ὦ παῖ, καὶ μάλιστα ὁπόταν νέος τις
αὐτὸς ὢν, ὀρεγόμενος τῶν ἀρί-
στων, ὡς εἰδὼς ὅθεν ἂν ταῦτα
ἐπιτηδεύσαιτο, ἱερόν τι χρῆμα ἐπ'
συμβαλλὼν οὖσαν, καὶ θαρρῶν ἐμοὶ
σὺ τοῦτο αὐτοῦ ἐφοίτηκας.
ὥστε ἄκουε τοίνυν ἐπ' ἐμοί. καὶ
πάνυ θαρρῶν, ὡς μάλιστα δεί-
νος ἀνὴρ ἔσῃ γνῶναί τε τὰ δέ-
οντα, καὶ ἐρμηνεῦσαι αὐτά, ἐὰν
τοῦτο μὴ τοῦτο ἐθελήσῃς αὐτὸς
ἐμμένειν, οἷς ἂν ἀκούσῃς παρ' ἐ-
μοῦ, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελε-
τᾶν, καὶ προθύμως αὐτοῦ ἐπ' ὀ-
δὸν, ἧς ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρ-
μα. τὸ μὲν γὰρ θέαμα, ὑπερμικρόν,
καὶ ὀλίγης ἂν πονοῦς δεόμε-
νον, ἀλλὰ ἐφ' ὅτῳ καὶ πονῆσαι
πολλὰ, καὶ ἀγρυπνῆσαι, καὶ
παῦ ὁποῦν ὑπομεῖναι ἄξιον.
σκόπει γοῦν ὁπόσοι τέως μη-
δὲν ὄντες, ἔνδοξοι, καὶ πλούσι-
οι, καὶ νὴ Δί' εὐγλωττότατοι
ἔδοξαν ἀπὸ τῶν λόγων. ὅμως
δ', μὴ δείδῃς, μὴ δ' ἀποκνήσῃς πρὸς τὸ
μέγεθος τῶν ἐλπιζομένων ἀ-
ποδυσπετήσῃς, μυρίοις πρὸς
τοῖς πόνοις ἀποπονήσειν οἰη-
θείς. οὐ γάρ σε τραχεῖάν τι-
να, οὐδὲ ὄρθιον, καὶ ἰδρῶτος με-
στὴν ἡμεῖς γε ἀξιοῦμεν, ὡς ἐν μέ-
σῃ αὐτῇ ἀναστέλλαι καμόν-
τα. ἐπεὶ οὐδὲν ἂν διαφέροιμι

inuideo, adolescens: in pri-
mis cùm tu ætate iuuenili,
rerum optimarum cupidus,
nescius vnde has compares,
consilium quæ res est sacra,
petiturus me adiisti. Audi i-
gitur quantum vtique in me
situm est, atque admodum
bono animo, quò facultatẽ
summam adipiscaris, & quæ
sint necessaria cognoscendi,
eáque eloquendi, si posthac
ijs quæ ex me audieris, ac-
quiescere volueris, eáque
assiduo labore exercere, &
alacriter viam capessere, dũ
ad metam perueneris. Cæ-
terùm rem non exiguam cap-
tas, quæ non mediocri stu-
dio indiget, sedpro qua mul-
tos labores, multásque vigi-
lias subire, ac quiduis susti-
nere conuenit. Considera
igitur quàm multi qui antè
nullius erant pretij, ob di-
cendi facultatem clari, diui-
tes, ac per Iouem nobilissimi
visi sint, Atqui ne timeas, ne-
que ob speratorum magni-
tudinem desperes, ratus infi-
nitos labores tibi perferen-
dos. Non enim te per aspe-
ram, neque per arduam, ac
sudoris plenã viam ducem⁹,
vt ex media fessus regredia-
ris: siquidem nihil ab alijs
differremus, qui per cõsuetã

τῶν ἄλλων, ὅσοι τὴν σωφρο-

σκεινῶν ἡγεμῶνται, μακραὶ, καὶ
αἰφνίδιοι, καὶ καματηραὶ, καὶ
ὡς τὸ πολὺ ἀπεγνωσμένων.
ἀλλὰ τόγε παρ' ἡμῶν ἐξαίρε-
τον ἡ συμβουλῆς, τοῦτο ἔστιν,
ὅπ ἥδιστην τε ἅμα, καὶ ἐπ-
τρωτάτην, καὶ ἱππήλατον, καὶ καταύτη σὺν πολλῇ
τῇ ῥᾳστώνῃ, καὶ τρυφῇ, διὰ
λειμώνων ἐυανθῶν, ἢ σκιᾶς
ἀκειβοῦς, ὀρθῇ, καὶ βάδην ἰόντων, ἀνδρωθῆναι ἐπι-
χείρησιν τὴν ἄκρα, καὶ ἀγχέυσεις οὐκαμών. ἢ νὴ Δί' ἐυω-
χήσῃ καπακείμενος, σκεινοις,
ὁπόσοι πρὸ ἑτέραν ἐβάπτοντο
ἀπὸ τῆ ὑψηλῆ ἐπισκοπῶν-
ἐν τῇ ὑποῤῥεία τῆς ἀνόδου.
ἔπ κῆ δυσβάτων, ἢ ὀλισθη-
ρῶν τῶν κρημνῶν μόλις ἀνέρ-
ποντας, ἀποκυλισμένοις ἐπὶ
κεφαλὴν ἐνίοτε, ἢ πολλὰ
βαύματα λαμβάνοντας περὶ
βραχείας τῆς πέδσις. σὺ δ'
ὦρὸ πολλῆ ἄνω ἐστεφανωμέ-
νος, ἐυδαιμονέσατος ἔσῃ, ἅπαν-
τα ἐν βραχεῖ ὅτα ὄϊν ἀγαθὰ
παρὰ τῆς ῥητορικῆς μονονυχὶ
χαρίζεσθαι λαβών. ἢ μὴ δὴ ὑποπ-
τεύσῃς, ἄτιμα μεγάλα. ἀλλὰ πεῖσ
φίλε Διὸς μὴ ἀπιστήσῃς, εἰ ῥᾴ-
διά τε ἅμα, καὶ ἥδιστά σοι τοῦτο
ἐπιδείξειν φαμέν. ἐ γὰ Ἡσίοδος μὲν ὀλίγα φύλλα ἐν τῷ

illam deducunt, longam, accliuem, laboriosam, atque vt plurimum desperatam. Sed nostri consilij præcipuum hoc est, vt per iucundissimam pariter, & compendiosissimam facilémque ac decliuem viam, cum multa animi voluptate, delicijsque per florida prata, exquisitámque vmbram, quieto, placidóque gressu conscendens, absque sudore summo insistas vertici, & veneris indefessus, ac per Iouem, epuleris discumbens, ac illos qui per aliam incedunt viam in ascensus cliuo ab edito despicias, adhuc per confragosa, & lubrica præcipitia, vix surrepentes, ac nonnunquam in caput deuolutos, multáque vulnera cautium asperitate accipientes. Tu verò multò antè in summo coronatus, fœliciſſimus eris, breui vniuersa quæ à Rhetorica promanant bona, propemodum dormiendo consequutus. Hæc vtique promissio est admodum magna: verùm per Iouem amicitiæ præsidem, ne diffidas, si facillimè pariter, & iucundissimè hæc tibi nos demõstraturos affirmamus. Si enim Hesiodus cùm pauca ex Heliconę

Ἐλικῶνος λαβών, αὐτίκα μάλα ποιητὴς ἐκ ποιμένος κατέστη, καὶ ἥδε θεῶν, καὶ ἡρώων ἧψε, κάτοχος ἐκ μούσων γλυκύθυμος, ῥητορικὴ δ', ὃ πολὺ ἔνερθε τῆς ποιητικῆς μεγαλοφροσύνης ἐστὶν, ἐκ βραχεῖ κατασκευάσαι ἀδύνατον, εἴ τις ἐκμάθοι τὴν ταχίστην ὁδόν; ὡς ἔγωγε καὶ διηγήσασθαί σοι βούλομαι Σιδωνίου τινὸς ἐμπόρου σύμβουλίαν, δι' ἀπιστίαν ἀτελῆ γλυκύθυμον, καὶ τῷ ἀκούσαντι ἀνόνητον. ἦρχε μὲν γὰρ ἤδη Ἀλέξανδρος Πέρσων, μετὰ τὸ ἐν Ἀρβήλοις μάχιμον, Δαρείου καθυπηκόων. ἔδει δὲ πανταχόθεν τῆς ἀρχῆς διαδεῖν τοὺς γραμματοφόρους, τὰ ὑπιτάγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου κομίζοντας. ἐκ Περσῶν δὲ, πολλὴ ἐς Αἴγυπτον ἐγίγνετο ἡ ὁδός. ἐκπεπείσθαι γὰρ ἔδει τὰ ὄρη. εἶτα διὰ τῆς Βαβυλωνίας, εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐλθεῖν. εἶτα ἐρήμου πολλοὺ ἐλάσαντας, ἀφικέσθαι ποτὲ μόλις ἐς Αἴγυπτον, εἴκοσι μυριάσιν ἀνδρῶν ζυγὸν καθημοὶς τούτοις διανύσαντα. ἤχθετο οὖν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίους τε παροικεῖν ἀκούων, καὶ εἰ ἐχρῆν διαταχέως ἐκπέμπειν τοῖς σατράπαις

folia accepisset, protinus ex pastore poëta euasit, & numine Musarum afflatus, Deorum & Heroum genus decãtauit, an Rhetorem, qui est multo infra poëtices magniloquentiam, breui euadere erit impossibile, ei qui compendiosissimam viam didicerit? Itaque ego tibi narrare volo Sidonij cuiusdam mercatoris consilium, quod ob incredulitatem imperfectum, ac audienti inutile remansit. Imperabat iã Persis Alexãder, cùm pugna Arbelis commissa Darium profligasset: ac oportebat vndique per imperium tabellarios disponere, qui Alexandri ferrent edicta. Erat verò ex Persis longissima in Ægyptum via: siquidem montes circũire oportebat, hinc per Babyloniam in Arabiam venire, tandem peragratis longis desertis vix tãdem in Ægyptum peruenire. Quod viginti longissimarum statiuarum iter homo expeditus vigesimo die confecisset. Id ægrè ferebat Alexander, quoniam audiebat Ægyptios nonnihil tumultuari, nec habebat quo pacto quæ sibi agenda viderentur, Satrapis celeriter significaret.

τὰ δοκοῦντα οἱ περὶ αὐτῶν,

τότε δὴ ὁ Σιδώνιος ἔμπορος, ἐγὼ σοί ἔφη ὦ βασιλεῦ ὑπισχνοῦμαι δείξειν ὁδὸν, ἐ πολλὴν ἐν Περσῶν εἰς Αἴγυπτον. εἰ γάρ τις ὑπερβαίη τὰ ὄρη ταῦτα, ὑπερβαίη δ' ἂν τριταῖος, αὐτίκα μάλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτός ἐστι. καὶ εἶχεν ὕπω. πολλοῦ ὄγε Ἀλέξανδρος, οὐκ ἐπίστευσεν, ἀλλὰ ζόητα εἶναι ἡ ἔμπορον ᾤετο. οὕτω τὸ παράδοξον τῆς εὐτοχίσεως ἄπιστον ἐδόκει τοῖς πολλοῖς. ἀλλὰ μὴ σύγε πάθῃς τὸ αὐτό. ἴσῃ γὰρ πειρωμένος ὡς οὐδέν σε κωλύσει ῥήτορα δοκεῖν μιᾶς οὐδὲ ὅλης ἡμέρας, ὑπερπεραθέντα τὸ ὄρος ἐν Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐθέλω δέ σοι περιγράψαι ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα γραφόμενος τῷ λόγῳ, ἑκατέραν ὁπόσον ἔξεστι τὴν ὁδόν. δύο γάρ ἐστον, αἱ περὶ τὴν ῥητορικὴν ἄγετον. ἧς ἐρᾷ οὐ μετρίως μοι δοκεῖς. καὶ δὴ τινα, ἡμῖν, ἐφ' ὑψηλοῦ καθήμενον, πάνυ καλὴν, καὶ εὐπρόσωπον, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσαν ἐν τῇ δεξιᾷ, παντοίοις καρποῖς ὑπερβρύον. ἐν δατέρᾳ δέ, μοι δοκεῖ τὸν πλοῦτον παρεστῶτα ὁρᾷν, χρυσοῦν ὅλον ὄντα, καὶ ἐπόρφυρον. καὶ ἡ δόξα δ', καὶ ἡ ἰσχὺς παρέστασαν, καὶ

Tum mercator Sidonius, Ego rex, inquit, viam haud longam ex Persis in Ægyptum, me tibi ostensurum polliceor. Etenim si quis hos montes superarit, superarit autem triduo, confestim in Ægypto erit. Et sic se res habebat: verùm Alexander non credidit: sed deceptorem esse mercatorē existimauit. Ita quamplurimis promissiones admirandæ incredibiles videntur. Sed caue idem tibi accidat. Etenim experientia cognosces, quòd nihil prohibebit te Rhetorem censeri, vno neque integro die, mōtem ex Persis in Ægyptum transgressum. Cæterùm volo tibi, quemadmodum Cebes ille, primùm imaginem sermone describere, qua viā vtramque ostendam (Etenim duæ sunt, quæ ad rhetoricam perducunt) quam nō mediocriter amare mihi videris. Illa itaque in eminenti solio sedet: admodum formosa, & aspectu eleganti, dextra tenens Amaltheæ cornu fructibus scatens omnifarijs. In altera verò puta te Diuitias videre adstantes, prorsus aureas, & amabiles. Adsint etiam Gloria & Potentia: circum ipsam verò laudes permultæ,

ἔρωσι μικροῖς ἐοικότες, πολλοὶ
ἀπαντα χόθεν περιπλεκέδωσαν
ἐκπετόμενοι, εἰ που τὸν Νεῖ-
λον εἶδες γραφῇ μεμιμημένον.
αὐτὸν μὲν, κάθημενον ἐπὶ χρο-
κοδείλου τινὸς, ἢ ἱππόποτα-
μον, οἷον οἱ πολλοὶ γράφουσιν
ἐν αὐτῷ. μικρὰ δέ τινα παι-
δία παρ' αὐτὸν παίζοντα. πά-
σχεις αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι χαλᾶ-
φι. τοιοῦτοι καὶ περὶ τὴν ῥη-
τορικὴν οἱ ἔπαινοι. φέρει δὴ
σὺ ὁ ἐρασὴς, ἐπιθυμῶν ὅλα δὴ
ὁπόταχιστα γενέσθαι ἐπὶ τῆς
ἄκρας, ὡς γαμήσειάς τε αὐτὴν
ἀπελθὼν, καὶ πάντα σὰ ἐκεῖνα
ἔχοις, τὸν πλοῦτον, τὴν δό-
ξαν, τοὺς ἐπαίνους. νόμιμα γὰρ
ἅπαντα γίγνεται τῷ γαμημέ-
νῳ. εἶτα ἐπειδὰν πλησιά-
σῃς τῷ ὄρει, τὸ μὲν πρόσθεν,
ὑπερμεγάθη σὰ καὶ ὄγκον, καὶ
τὸ τράχυμα ὅμοιον σοὶ εἶναι
δόξει, οἷα ἡ Ἄορνος ἐφάνη
τοῖς Μακεδόσιν, ἀπόξυεγν
αὐτὴν ἅπαντα χόθεν ἰδοῦσιν·
ἀτεχνῶς οὐδὲ ὀρυκτοῖς ἐοικέ-
ναι ῥᾳδίαν, Διομύσου τινὸς,
ἢ Ἡρακλέους εἰ μέλλει καθαι-
ρεθήσεσθαι δορυφόρῳ. ταῦτά
σοι δόξει τὸ πρόσθεν. εἶτα
μετ' ὀλίγον, ὁρᾷς δύο τινὰς
ἀτραπέτους ὁδοὺς, καὶ ἀκριβῶς, καὶ
βραχεῖα, πολὺ τὸ

paruis amoribus similes
inuoluantur volitantes vn-
dique instar Nili, si a-
liquando depictum illum
vidisti, crocodilo alicui,
vel equo fluuiatili insiden-
tem, sicuti in eo plerique
depingunt: paruos autem
puerulos, quos Ægyptij
Peches vocant, circum
ipsum lusitantes: tales &
circum Rhetoricam laudes.
Tu verò amator accedis,
desiderans scilicet quàm ce-
lerrimè in summum eua-
dere, vt quum ascenderis,
eam vxorem ducas, illáque
omnia habeas, diuitias,
gloriam, laudes, lege enim
cuncta fiunt mariti. Inde
quum appropinquaris mon-
ti, initio quidem desper-
abis, cáque res tibi vi-
debitur, qualis Macedo-
nibus apparuit Aornus,
eam vndique præruptam
conspicantibus, & vix
auibus transuolatu facilem:
Baccho aliquo, vel Her-
cule si subruenda foret,
indigentem. Et ita ini-
tio tibi videbitur. De-
inde paulò pòst, duas
cernes vias. Vel potiùs,
altera est semita angusta,
spi nosa, aspera, multum

ὁδοὺς, μᾶλλον δ', ἡ μὲν,

βαδίζει μόνοις, τοῖς ὄπισθίοις δυσὶ, καὶ ὅσα χερσὶ χρῆται. ἴδοις ἂν οὖν αὐτὸν ὅτι τετράρων βεβηκὸς ἔχουσί τι ἐν τοῖν χερσῖν μετέωρον ἐδώδιμον ἀνθρωπίνως παίνον, καὶ καθ' ἡμᾶς. γίγνεται δ' οὐκ εὐθὺς τοιοῦτον, ἀλλὰ σκώληξ τοσοῦτον, ὅσον ἐκ ἀνθρώπων, ἢ ἄλλων ζώων ἀποθανόντων. εἶτα κατ' ὀλίγον πόδας τε ἀνοφέρει, καὶ φύει τὰ πτερὰ, καὶ ἐκ ἑρπετὸν ὄρνεον γίγνεται. καὶ κυοφορεῖ δὴ, καὶ ἀποτίκτει σκώληκα μικρὸν τοῦ μέγα ὕστερον. σοφὸς δὲ ἀνθρώπου ὑπάρχουσα, καὶ ὁμοδίαιτος, καὶ ὁμοδάπεζος, ἁπάντων γεύεται, πλὴν ἐλαίου. θανάτου γὰρ αὐτῇ τοῦτο πεῖν. καὶ μόνοι ὠκύμορες ὅσα, πάνυ γὰρ ἐς στενὸν ὁ βίος αὐτῆς συμμεμέτρηται, τῷ φωτὶ χαίρει μάλιστα, καὶ τούτῳ πολιτεύεται. νυκτὸς δὴ, εἰρμοῦ ἄγει, καὶ οὔτε πέτεται, ὅτε φίδει, ἀλλ' ὑπέπηγε, καὶ ἀζέμει. σύνεσιν δὲ ἐμὴν αὐτῆς εἰπεῖν ἔχω, ὁπόταν τὸν ἐπίβουλον καὶ πολέμιον αὐτῇ τὴν ἀράχνην διαδιδράσκῃ. λοχῶντα τε γὰρ ὁπτεύει, καὶ αὐτίον αὐτῷ ὁρᾷ, ἐκκλίνουσα τοῦ ὁρμοῦ, ὡς μὴ ἁλίσκοιτο παγιωνευθεῖσα, καὶ πειρωμένη τοῖς τοῦ θη-

incedit, aliísque duobus anterioribus vtitur tanquam manibus. Ipsam igitur quatuor pedibus gradientem videas, atque edúlium aliquod manibus tenentem sublime, humano prorsus, nostróque more. Nascitur autem non statim talis, sed vermis primùm, vel ex hominum, vel ex aliorum animalium cadaueribus. Deinde sensim & pedes emittit, &producit alas; fitque ex reptili volucris. Tum verò vterum gerit, paruúmq; vermem enititur, qui postea est musca. Cúmque hominum vtatur consuetudine, eorũque contubernalis sit, & commensalis, omnia præter oleum degustat, quod epotũ ipsi est lethale. Ac quãquam breuis est ęui, valdè enim angusta data est illi vita, luce gaudet potissimùm, per eámque obuersatur: noctu autem quiescit, nec volat, nec canit, sed se contrahit & non mouetur. Prudentiam ipsius dicere possum esse non exiguam, cùm insidiatorem hostémque suum Araneum effugiat. Etenim obseruat insidiantem, aduersúmq; intuetur, déclinans illius impetum, ne capiatur irretita, & in bestiolæ

εἶον πλεκτάνας. τὴν μὲν γὰρ ἀνδρείαν, καὶ τὴν ἀκμὴν ἀυτῆς, οὐχ ἡμᾶς χρὴ λέγειν. ἀλλ' ὁ μεγαλοφωνότατος τῶν ποιητῶν Ὅμηρος, τὸν μὲν ἄριστον τῶν ἡρώων ἐπαινέσαι ζητῶν, ἢ λέοντι, ἢ παρδάλει, ἢ συὶ τὴν ἀλκὴν ἀυτῆς εἰκάζει, ἀλλὰ τὸ θάρσος τῆς μύιας, καὶ τὸ ἀδρέπτῳ, καὶ λιπαρεῖ τῆς ἐπιχειρήσεως. οὐδὲ γὰρ θράσος, ἀλλὰ θάρσος φησὶν αὐτῇ προσεῖναι. καὶ γὰρ εἰρομένην φησὶν, ὅμως ἂν ἀφίκηται, ἀλλ' ἐρίπτεται τὸ δήγματος. οὕτω δὲ πάνυ ἐπαινεῖ, καὶ ἀσπάζεται τὴν μυῖαν, ὥστε οὐχ ἅπαξ, οὐδὲ ἐν ὀλίγοις μέμνηται αὐτῆς, ἀλλὰ πολλάκις. οὕτω κοσμεῖ τὰ ἔπη μνημονευομένη. ἄρτι μὲν, γὰρ τὴν ἀγελαίαν πῆσιν αὐτῆς ἐπὶ τὸ γάλα διέρχεται. ἄρτι δὲ, τὴν Ἀθηναῖαν ὁπόταν τὸ Μενέλεω τὸ βέλος ἀποκρούεται, ὡς μὴ ἐπὶ τὰ χαιρότατα ἔμπεσοι, εἰκάζων μήτηρ κηδομένῃ κοιμωμένου αὐτῇ τὸ βρέφους, τὴν μυῖαν αὖθις ἐπεισάγει τῷ παρ. δείγματι. καὶ μὴν ἡ ἐπιθέτῳ καλλίστῳ αὐτὴν ἐκόσμησεν, ἀδηνὰς προσειπών, καὶ τὴν ἀγέλην αὐτῶν ἔθνη πολλῶν. ὅτῳ δὲ ἰσχυρὸν ὄζειν, ὥσθ' ὁπόταν τι δάκνῃ, πρώσσει, ὡς

casses incidens. Nam fortitudinem & robur eius, non est quod dicam. Sed Homerus poëtarum maximus, cùm quæreret quomodo heroum præstantissimum laudaret, non leoni, pardo-ue, aut apro comparat robur illius, sed muscæ audaciæ, intrepidóque & constanti ad cœpta animo. Non enim temeritatem, sed fiduciam ipsi inesse dicit. Nam quum arcetur, inquit, tamen non abscedit, sed morsum appetit. Sic autem magnopere laudat muscam, & amplectitur, vt non semel, neque paucis in locis, sed sæpe de ea meminerit: ita illius commemoratio exornat carmina. Nunc enim gregarium eius volatum ad lac exponit: nunc Mineruam, matri dormientem infantem curanti comparans, quando telum à Menelao repellit, ne in lethalia loca incidat, muscam rursus in exemplum adducit. Quinetiam epitheto pulcherrimo ipsas ornauit, suaues ipsas appellans, ipsarúmque gregem gentes vocans. Adeò autem est valida, vt aliquid mordens vulneret, non

ἀνθρώπου δέρμα μόνον, ἀλλὰ καὶ βοὸς, καὶ ἵππου. καὶ ἐλέφαντα λυπεῖ, ἐς τὰς ῥυτίδας αὐτῶ παρεισδυομένη, καὶ τῇ αὐτῆς προσνομαίᾳ, κατ' λόγον τῶ μεγέθους ἀμύσσουσα. μίξεως δ', καὶ ἀφροδισίων, καὶ γάμων, πολλὴ πᾶσι αὐτοῖς ἡ ἐλευθερία. καὶ ὁ ἄρρην οὐ κατ' τὸν ἀλεκτρυόνας ἐπιβὰς ευθὺς ἀπεπήδησεν, ἀλλ' ἐπορεῖται τῇ θηλείᾳ ἐπιπολὺ, κἀκείνη φέρει τὸν νυμφίον, καὶ συμπέτονται τῷ ἀναίσιον ἐκείνῳ μίξιν τῇ πήσει μὴ διαφθείρεται. ἀποτμηθεῖσα δ' ἡ κεφαλὴ μύα, ἐπιπολὺ ζῇ τῷ ἄλλῳ σώματι, καὶ ἔμπνους ἐστιν. ὃ δ' μέγιστον ἐν τῇ φύσει αὐτῶν ὑπάρχει, τοῦτο δὴ βούλομαι εἰπεῖν. καί μοι δοκεῖ ὁ Πλάτων μόνον αὐτὸ παρεῖδεν ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, καὶ ἀθανασίας αὐτῆς λόγῳ. ἀποθανοῦσα γὰρ μύα, τέφρας ἐπιχυθείσης, ἀνίσταται, καὶ παλιγγενεσία τις αὐτῇ, καὶ βίος ἄλλος ἐξ ὑπαρχῆς γίγνεται, ὡς ἀκριβῶς πεπεῖσθαι πάντας, ὅτι κἀκείνων ἀθάνατός ἐστιν, ἡ ψυχὴ, εἴτε καὶ ἀπελθοῦσα, ἐπανέρχεται πάλιν, καὶ γωνεύει, καὶ ἐπανίσησι τὸ σῶμα, καὶ πτεροῖ τὴν μύαν ποιεῖ. καὶ ἐπαλινδύνει ἡ περὶ

hominis solùm, sed & bouis, & equi cutem. Elephanti etiam est molesta, quum eius in rugas ingressa, sua proboscide, pro ratione magnitudinis incisuram facit. Coitus, venerea, nuptiæ, sunt ipsis liberrima: nec mas, prout galli, quum insenderit, statim desilit, sed diu vehitur à fœmina, quæ fert sponsum: connolántque, nec aërium illum coitum volatu destruunt. Obtruncata verò capite musca diu reliquo corpore viuit, & spirat. Quod autem in ipsarum natura est maximum, tacere nolo: & hoc vnum mihi videtur omisisse Plato libris de anima, eiúsque immortalitate. Mortua namque musca superfuso cinere reuiuiscit, & noua quædam generatio, atque ab integro alia ei fit vita: vt planè persuasum sit omnibus, illarum etiam immortalem esse animam: siquidem & digressa reuertitur, & agnoscit, suscitátque corpus, muscámque volare facit: illámque de Hermotimo

Ερμοτίμε τὸ κλαζομθμίε μῦθον, ὅτι πολλάκις ἀφεῖσα αὐτ᾽ ἡ ψυχὴ, ἀπεδήμει καθ᾽ ἑαυτήν. εἶτα ἐπανελθοῦσα, ἐπλήρε αὖθις τὸ σῶμα, καὶ ἀνέστησε τὸν Ερμότιμον. ἀρχὸς δ᾽ αὐτὴ, καὶ ἀνέτος οὖσα, τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων πονούμενα καρποῦται. καὶ πλήρης αὐτῇ παντὸς βρῶσιμα. καὶ γὰρ αἶγες αὐτῇ ἀμέλγονται, καὶ ἡ μέλισσα οὐχ ἥκιστα μίμοις καὶ ἀνθρώποις ἐργάζεται. καὶ οἱ ὀψοποιοὶ ταύτῃ τὰ ὦνα ἡδύνουσι, καὶ βασιλέων αὐτῶν προγεύεται. καὶ ταῖς τραπέζαις ἐμπεριπατοῦσα, συνεστᾶται αὐτοῖς, καὶ συναπολαύει πάντων. νεοττιὰν δ᾽, ἢ καλιὰν, οὐχ ἑνὶ τόπῳ καταστήσατο, ἀλλὰ πλανήτην τὸν πάντα κύκλον Σκύθας ἐπαναπριμένη. ὅταν δὲ τύχῃ ὑπὸ τῆς νυκτὸς καταληφθεῖσα, ἐκεῖ καὶ ἔστιν, καὶ ἐνταῦθα ποιεῖται, ὑπὸ σκότῳ μᾶλλον ὡς ἔφθη, οὐδὲν ἐργάζεται, οὔτε ἀξιοῖ λανθάνειν τι πραττομένη, δοκεῖ γὰρ αἰσχρὸν ποιεῖν, ὃ ἐν φωτὶ δρᾶσαι ἀναισχυντεῖ αὐτήν. φησὶ δ᾽ ὁ μῦθος καὶ ἀνθρώπου τινὰ Μῖαν τὸ ἀρχαῖον ἡδέως πάντα καλὰ, καλὸν μάττειν, καὶ σκυτίλλειν, καὶ ὠπτᾶν, καὶ αὐτεπαθῶσαί γε τῇ σελήνῃ καὶ τὸ

Clazomenio fabulam declarat veram, nempe animam ipso relicto sæpe per se peregrè proficisci solitam, deinde reuersam denuo corpus implere, & Hermotimum suscitare. Et quanquam otiosa & remissa est musca, laboris alieni fructus decerpit: plenámque vbique mensam habet: nam ipsi & capræ mulgentur; & apis non minùs muscis quã hominibus mel elaborat. Huic & coci opsonia condiunt, & degustat antequam ipsi reges, cum quibus per mensas circumambulans conuiuatur, simúlque vescitur omnibus. Nidum autem aut tugurium non vno in loco constituit: sed volatum more Scytharum errabundum tollens, vbi à nocte deprehensa fuerit, ibi & domum facit, & lectũ. Intenebris verò, vt dixi, nihil operatur, neque vult clam quicquam facere, neque turpe quicquam à se fieri ducit, quod in luce factum, sibi sit dedecori. Ait verò fabula, etiam mulierem Muscam olim fuisse, admodum formosam, loquacem tamen, garrulámque & cãtatricem, & cum Luna eodem

ἀυτὸ, ἀμφοτέρας τὸ Ἐνδυμίωνος. εἶτ' ἐπειδὴ κοιμώμενον τὸ μειράκιον σωτεχῶς ἐπήγειρεν ἐρεχλᾶσα, καὶ ἄδουσα, καὶ κωμάζουσα ἐπ' αὐτ', τὸν μὲν, ἀγανακτῆσαι. τὴν δ' σελήνην ὀργισθεῖσ', εἰς τοῦτο τ' μῖαν μεταβαλεῖν. καὶ διὰ τοῦτο πᾶσι νυν τοῖς κοιμωμένοις αὐτὴν τὸ ὕπνου φθονεῖν, μεμνημένην ἔτι τὸ Ἐνδυμίωνος, καὶ μάλιστα τοῖς νέοις, καὶ ἁπαλοῖς. καὶ τὸ δῆγμα δ' αὐτὸ, καὶ ἡ τὸ αἵματος ὀπὸ μία, ὐκ ἀγριότητος, ἀλλ' ἔρωτος ὄντι σημεῖον, καὶ φιλανθρωπίας. ὡς γὰρ ἥδιστον ἀπολαύει, καὶ τὸ κάλλους τι ἀπαλλύζεται. ἐγένετο δ' κἀ τὸν παλαιοὺς καὶ γυνὴ τις ὁμώνυμος αὐτῇ ποιήτρια, παῦ καλὴ, καὶ σοφὴ, καὶ ἄλλη ἑταίρα τῶν Ἀττικῶν ὀπφανής. περὶ ἧς καὶ ὁ κωμικὸς ποιητὴς ἔφη, ἡ Μῦα ἔδακεν αὐτὸν ἄχρι τῆς καρδίας. οὕτως οὐδὲ ἡ κωμικὴ χάρις ἀπῃξίωσεν, οὐδὲ ἀπέκλεισε τ' σκηνῆς τὸ τ' μυίας ὄνομα, καὶ οἱ γονεῖς ἡδοῦντο τὰς θυγατέρας οὕτω καλοῦντες. ἡ δ' ὧν τραγῳδία, καὶ σὺν μεγάλῳ ἐπαίνῳ μέμνηται τ' μυίας, ὡς ἐν τούτοις,

Δειν' ὄνυξε τ' δ' μῖαν ἀλκίμῳ

tempore ambas in amore Endymionis contendisse. Deinde cùm dormientem adolescentem assiduè excitaret, nugans, cantans, supérque ipsum lasciuiens, ægrè illum tulisse: Lunam verò iratam, in hoc muscam transmutasse. Et nunc propterea omnibus inuidere somnum dormientibus, Endymionis memorem, in primis verò adolescentulis, & tenellis. Morsus autem & sanguinis auiditas, non est crudelitatis, sed amoris & humanitatis signum. Nam eo quo potest modo fruitur, & ex pulchritudine decerpit aliquid. Fuit etiam apud antiquos mulier quædam cognomento Musca, poëtria perquam formosa, & docta, aliáque insignis Athenienſium meretrix: de qua ait Comicus poëta, *Ad cor vsque eum Musca mordebat.* Sic neque comica gratia dedignata est, neque muscæ nomen exclusit scena: neque pudebat parentes hoc nomine filias appellare. Itaque Tragœdia magna etiam cum laude de Musca meminit, vt in his, *Vt implicatur cede Musca, fortiter.*

Πηδᾶν ἐπ' ἀνδρῶν σώματ', ὡς πληθὴ φόνου,
Ἀνδρὰς δ' ὁπλίτας πολέμιον ταρβεῖν δόρυ.

Mirum in virorum hanc desilire corpora,
Timeri & hostu hastam ab armatis viris.

Πολλὰ ἂν εἶχον εἰπεῖν κ) περὶ μύας τ πυθαγορείκης, εἰ μὴ A γνώριμος ἦν ἅπασιν ἡ κατ' αὐτὴν ἱστορία. γίγνονται δ' καὶ μέλισσαί τινες μῦαι, ἃς ψαπτωπίδας οἱ πολλοὶ καλοῦσιν, οἱ δὲ, κώνωπας, βραχύταται τὸν βόμβον, κ) τὴν πῆσιν ὠκύταται. εἰσὶ καὶ μακροβιώτατοί εἰσι, κ) τὸ χειμῶνος ὅλου ἄσιτοι διαφερτερροῦσιν, ὥστε πηχῦαι τοῖς ὀρφοῖς μάλιστα. ἐφ' οἷς καὶκεῖνο θαυμάζειν ἄξιον, ὅτι ἀμφότερα καὶ τὰ θηλέων, κ) τὰ ἀῤῥένων ὁρῶσι, B βαίνοντες ἐν τῷ μέρει κ) τὸν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης παῖδα, τὸν μικτὸν τὴν φύσιν, κ) διπλοῦν τὸ κάλλος. πολλὰ δ' ἔτι ἔχων εἰπεῖν, καταπαύσω τὸν λόγον, μὴ κ) δόξω κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐλέφαντα ἐκ μύας ποιεῖν. C

Multa quoque dē Muſca Pythagoræ haberem dicenda, niſi nota eſſet omnibus hiſtoria. Sunt etiam muſcæ quædam, quas vulgus appellat militares: alij verò canes: ſonitu aſperrimæ, & volatu velociſſimæ. Hæ & longiſſimæ ſunt vitę, & tota hyeme perdurant impaſtæ, ſub tectis potiſſimùm contractæ. In quibus & illud eſt dignum admiratione, quòd vtrumque, vicem nimirum fœminarum & marium obeunt, ſe inuicem inſcendentes, vt Mercurij & Veneris filius, qui natura fuit miſta, duplicíque forma. Poſſem etiam multa præterea dicere, ſed finem orationi imponam, ne quod trito fertur adagio, ex Muſca elephantem facere videar.

ἀυτὸ, ἀμφοτέρας τὸ Ἐνδυμίω-
νος. εἶτ' ἐπειδὴ κοιμώμενον τὸ
μειρακίον σωνεχῶς ἐπήγειρεν
ἐρεχλᾶσα, καὶ ᾄδουσα, καὶ κωμά-
ζουσα ἐπ' αὐτ', τὸν μὲν, ἀγα-
νακτῆσαι. τὴν δὲ σελήνην ὀργι-
σθεῖσ', εἰς τοῦτο τ' μῖαν μετα-
βαλεῖν. καὶ διὰ τοῦτο πᾶσι νυν
τοῖς κοιμωμένοις ἀντὶ τοῦ
ὕπνου φθονεῖν, μεμνημένοις ἔτι
τοῦ Ἐνδυμίωνος, καὶ μάλιστα τοῖς
νέοις, καὶ ἁπαλοῖς. καὶ τὸ δῆγμα
, καὶ ἡ τοῦ αἵματος σπι-
ὐκ ἀγεύστητος, ἀλλ' ἔ-
ἔστι σημεῖον, καὶ φιλαν-
ς. ὡς γὰρ ἥδιστον ἀπο-
ῆ τοῦ καλλίους τι ἀπαν-
. ἐγένετο δὲ κἀ τοιν
ις καὶ γυνή τις ὁμώνυ-
ἡ ποιήτρια, πάνυ κα-
σοφὴ, καὶ ἄλλη ἑταίρα
πικῶν σπουδασμάτων. περὶ ἧς
καὶ ὁ κωμικὸς ποιητὴς ἔφη, ἡ
Μῦσα ἔδακνεν αὐτὸν ἄχρι τῆς
καρδίας. οὕτως οὐδὲ ἡ κωμικὴ
χάρις ἀπιξίωσεν, οὐδὲ ἀπέ-
κλεισε τὸ τῆς μύας ὄ-
νομα, ἀλλ' οἱ γονεῖς ἡδοῦντο τὰς
θυγατέρας οὕτω καλοῦντες.
μὴ οὖν βαγῳδία, καὶ συ-
κο ἐπαινῶ μέμνησαι
ὡς ἐν τούτοις,
Δεινόγλ τ' μὲ μ

tempore ambas in amore Endymionis contendisse. Deinde cùm dormientem adolescentem assiduè excitaret, nugans, cantans, supérque ipsum lasciuiens, ægrè illum tulisse: Lunam verò iratam, in hoc muscam transmutasse. Et nunc propterea omnibus inuidere somnum dormientibus, Endymionis memorem, in primis verò adolescentulis, & tenellis. Morsus autem & sanguinis auiditas, non est crudelitatis, sed amoris & humanitatis signum. Nam eo quo potest modo fruitur, & ex pulchritudine decerpit aliquid. Fuit etiam apud antiquos mulier quædam cognomentò Musca, poëtria perquam formosa, & docta, aliáque insignis Atheniensium meretrix: de qua ait Comicus poëta, *Ad cor vsque cum Musca mordebat.* Sic neque comica gratia dedignata est neque muscæ nomen ex- sit a: neque hoc n

ησᾶν ἐπ' ἀνδρῶν σώματ', ὡς
πληθῆ φόνου,
δρας δ' ὁπλίτας πολέμου
ταρβεῖν δόρυ.

Mirum in virorum hanc desilire corpora,
Timeri & hostis hastam ab armatis viris.

Ιολλὰ αὖ εἶχον εἰπεῖν ἂν περὶ
μᾶς τ' πυθαγορείκης, εἰ μὴ
νώειμος ἦν ἅπασιν ἡ κατ'
ωτὴν ἱστορία. γίγνονται γὰρ καὶ
μέγισαί τινες μῦαι, ἃς στρα-
πωτίδας οἱ πολλοὶ καλοῦσιν,
οἱδὲ, κώνωπας, βαχύτατα τὸν
βόμβον, καὶ τῷ πάγῳ ὠκύ-
τατα. αἵγε καὶ μακροβιώτα-
τοί εἰσι, καὶ τὸ χειμῶνος ὅλου
ἄσιτοι διακαρτεροῦσιν, ὥστε-
πηχῦαι τοῖς ὀρόφοις μάλιστα.
ἐφ' ὧν κἀκεῖνο θαυμάζειν
ἄξιον, ὅτι ἀμφότερα καὶ τὰ θη-
λέων, καὶ τὰ ἀρρένων δρῶσι,
βαίνοντες ἐν τῷ μέρει κατ' τὸν
Ερμοῦ καὶ Αφροδίτης παῖ-
δα, τὸν μικτὸν τῇ φύσιν, καὶ
διπλοῦν τὸ κάλλος. πολλὰ δ'
ἔτι [illegible]εῖν, καταπαύσω
[illegible] καὶ δόξω κατὰ
[illegible]φαντα ἐκ

Multa quoque dē Muſca Pythagoræ haberem dicenda, niſi nota eſſet omnibus hiſtoria. Sunt etiam muſcæ quædam, quas vulgus appellat militares: alij verò canes: ſonitu aſperrimæ, & volatu velociſſimæ. Hæ & longiſſimæ ſunt vitę, & tota hyeme perdurant impaſtæ, ſub tectis potiſſimùm contractæ. In quibus & illud eſt dignum admiratione, quòd vtrumque, vicem nimirum fœminarum & marium obeunt, ſe inuicem inſcendentes, vt Mercurij & Veneris filius, qui natura fuit miſta, duplicíque forma. Poſſem etiam multa præterea dicere, ſed finem orationi imponam, ne quod trito fertur adagio, ex Muſca elephantem facere videar.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον.

AD INDOCTVM, ET MVLTOS LIBROS ementem

ARGVMENTVM.

Acerbè obiurgat, ex popularibus suis, quendam, diuitem, & multos vndique libros commercantem, caterum indoctum, illud ostendens, quòd non librorum copia, & speciosa supellex, sed assidua ac diligens lectio, doctum faciat. Hinc orditur vt dicat, Errare illum, si quia libros multos ac pretiosos habeat, propterea se putet, inter doctos ac eruditos recensendum esse. Rationes sumuntur à causis, & qualitate personæ, videlicet quoniam ipse prorsus literarum ignarus sit, & non libri, sed librorum lectio eruditos faciat, perinde vt nec arma militem, sed animus præsens, & vtendi peritia. Atque hoc argumentum postea multis similibus & exemplis per inductionē amplificat. Postea autem & factum illius in suspicionem vocat, & à causis finalibus criminatur, quas ipsas quoque vt vanas & indignas plerasque confutat, & irridet, præcipuè vltimam, qua videbatur Imperatoris, seu regis, vt ipse vocat, gratiam ambire: quam & à circunstantijs personæ refellit, & stultitiam illius comparatione quadam depingit. Ad postremum grauiter obiurgat illum, & commonet quibus rebus, relicto hoc inutili coëmendorum librorum studio incumbere potius debeat, quo videlicet & rei consulat, ac famæ ipse suæ.

Καὶ μὴν ἐναντίον τοῦτο οὐ δοκεῖν σοι ἐνδέχεσθαι, ὦ γύναι, ποιεῖς. οἴει γὰρ ἐν παιδείᾳ καὶ αὐτὸς εἶναί τις δόξειν, ἀπορρίψας σὺ μὲν τοὺς ἀρίστους τῶν βιβλίων. τόδε σοι πρὸς τὰ κάλλιστα χωρεῖ, καὶ ἔλεγχος γίνεται τῆς ἀπαιδευσίας πως τοῦτο. μᾶλλον

AT sanè quod tu facis, ei quod voluntate intendis, aduersatur. futurum enim putas vt eruditus videare, si optimos quosque libros omni studio coëmeris. Verùm hoc tibi deorsum recidit: tuæque inscitiæ est quodammodo argumentum: tametsi

ται ὃ οὐδὲ τὰ κάλλιστα ὠνῇ, ἀλλὰ πιστεύῃ τοῖς ὡς ἔτυχεν ἐπαινέσι, καὶ ἔρμαιον εἶ τὰ τοιαῦτα ἐπιψευδομένων τοῖς βιβλίοις, καὶ θησαυρὸς ἕτοιμος τοῖς κα- A πήλοις αὐτῶν. ἢ πόθεν γάρ σοι διαγνῶναι δυνατὸν, τίνα μὲν παλαιὰ, καὶ πολλοῦ ἄξια, τίνα δὲ φαῦλα, καὶ ἄλλως σαπρὰ, εἰ μὴ τῷ διαβεβρωθαι, καὶ κατανε- B κόφθαι αὐτὰ τεκμαίρεσθαι, καὶ συμβούλοις τοῖς σεαυτοῦ ἐπὶ τῶν ἐξετάσεων παραλαμβάνεις; ἐπὶ τοῦ ἀκεραίους, ἢ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐν αὐτοῖς, τίς, ἢ ποία διάγνωσις; C ἵνα δέ σοι δῶ αὐτὰ ἐκεῖνα κεκρικέναι, ὅσα ὁ Καλλίγνος ἐς κάλλος, ἢ ὁ Ἀσίδιμος ἀττικὸς σὺν ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ χάψαιεν, σοὶ τί ὄφελος ὦ θαυμάσιε τοῦ κτήματος, σὺ δὲ εἰδότι τὸ κάλλος αὐτῶν, οὔτε χρησαμένῳ ποτὲ οὐδὲν μᾶλλον, ἢ τυφλὸς ἂν τις ἀπολαύσειε κάλλους παιδικῶν; σὺ δ', ἀνεωγμένοις μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾷς τὰ βιβλία, καὶ νὴ D Δία κατακόρως, καὶ ἀναγιγνώσκεις ἔνια πάνυ ἐπιβλέπων, φθαίνοντος τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ κανὸν, ὡς μηδεὶς ἢ ἀρετὴν, καὶ μώμων, καὶ σωφρονῶν ὅστις μὴ τῶν ῥωμάτων, ὅσα τε ἐσθῆ-

neque mercaris optimos, sed vt quisque laudatur, fidem habes: eorúmque qui hęc de libris mentiuntur, es lucrũ, illísque librorum caupo- nibus, paratus thesaurus. Nã quomodo veteres, eximiósque à futilibus, putridísque dignoscere queas, nisi inde cõijcias quòd arrosi ac mutili: tinearúmque his dijudicandis in cõsilium adhibeas? Nã quî possis hæc liquidò ac certò peruidere? Et vt idem te id ipsum iudicasse, & quæ pulcherrimè Callinius, & quę celebris ille Atticus omni cura conscripserint: quid ex hac possessione, ô præclare, capis commodi, qui neque scriptorum pulchritudinem noris, neq; vnquã vtaris, nihilo magis quã cæcus pueri venustissima facie fruatur? At tu apertis quidem oculis, Dac per Iouẽ ad tædium vsq; libros vides, & nonnullos percurrendo legis, vt os anteuertant oculi. Nondũ tamen hoc satis est, nisi noris virtutem & vitiũ orationis totius, & scriptorũ omnium sensum intelligas, quíque sit vocabulorũ ordo, & quæ ad rectam regulam author σημα. οὐδέπω ὃ τοῦτο μοι ἱκανὸν ἐκάστου τῶν ἐγγεγραμμένοις σύμπασι, τίς ὃ ἢ τάξις ἢ ὀρθὸν κανόνα τῷ συγγραφεῖ

ἐπικείβωται, καὶ ὅσα κίβδηλα, καὶ νόθα, καὶ παρακεκομμένα. τί οὖν φῄς, καὶ ταῦτα μὴ μαθὼν ἡμῖν εἰδέναι; πόθεν, εἰ μή ποτε παρὰ τῶν μουσῶν κλῶνα δάφνης, καθάπερ ὁ ποιμὴν ἐκεῖνος λαβών; Ἑλικῶνα μὲν γὰρ, ἵνα διατρίβειν αἱ θεαὶ λέγονται, οὐδὲ ἀκήκοας οἶμαί ποτε, οὐδὲ διατριβὰς τοιαύτας ἡμῖν ἐν παισὶ ἐποιῆ. σοὶ καὶ μεμηνῶς μουσῶν αὐτοσχον. ἐκεῖναι γὰρ τῷ ποιμένι μὲν ὠμῷ καὶ ἀγρίῳ φανῆναι, σκληρῷ αὐδεῖ, καὶ δασεῖ, καὶ πολλὴν τὴν ἡλιον ὑπὸ τῷ σώματι ἀμφαίνοντι. οὕτω γὰρ σοί. καὶ μοι φεῦ τῆς λιβανίτιδος, ἄφες ἐν τῷ παρόντι τὸ μὴ σύμπαντα σαφῶς εἰπεῖν, οὐδὲ ἐγγὺς γενέσθαι ποτ' ἂν εὖ οἶδ' ὅτι καταξίωσαν, ἀλλ' αὐτὶ τῆς δάφνης μυρρίνην ἄν, ἢ καὶ μαλάχης φύλλοις μασῳροῦσαι, ἀπήλλαξαν ἂν τῶν τοιούτων· ὡς μὴ μαθεῖν μήτε τὸν Ὀλμειὸν, μήτε τὸν τῷ ἵππου κρήνην, ἄφορ ἢ ποιμνίοις δίψαν, ἢ ποιμένων σώμασι καθαροῖς πότιμα. καίτοι εὖ γε εἰ πάνυ αὐαίνωτος εἶ, καὶ αὐδρεῖος τὰ τοιαῦτα, τολμήσειας ἂν ποτε εἰπεῖν ὡς ἐπαλήθης, ἢ ἐμέλησέ σοι πώποτε τὸ ἐν χερσὶ φέρειν τὰ βιβλία

exegerit, quæ adulterina, & notha, ac subærata. Quid igitur respondes? num hæc nosse te, cùm nunquam didiceris? Vnde, nisi vt quondam ille pastor aureum ramum à Musis tu quoque acceperis? Heliconem enim, vbi Musas versari aiunt, neq; audiuisti puto vnquam, neque in his puer cùm esses, versatus es, tibique Musarum meminisse nefas est. Etenim ipsas pastori apparere non piguit, aspero hirsutóque viro, multóque sole corpus exustum præ se ferenti. Sed te qualis es (ac te per Libanitidem oro, cõcede mihi vt non omnia in præsentiarũ apertè dicam) noluissent vnquam, sat scio, accedere: sed te non lauro, verùm myrto, aut maluæ folijs cæsum, ab huiusmodi rebus amouissent, ne aut Olmeum, aut Hippocrenen inquinares: quorum aquam, vel à gregibus sitientibus, vel puris pastorum oribus potari cõuenit. Quanquam autem es valdè impudens, & in rebus huiusmodi fortis: nõ tamen ausis affirmare bonis literis te fuisse imbutum: aut operam dedisse vnquam vt libros propiùs familiares

σμουσίας, ἢ ὡς διδάσκαλός σοι ὁ δεῖνα, ἢ τῷ δεῖνι ξυνεφοίτας. ἀλλ' ἐνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα σκεῦνα ἀναδεξομεῖσθαι νῦν ἐλπίζεις, τῷ κτᾶσθαι πολλὰ βιβλία. κἄτ' δὴ πάντα, ἔχε ξυλλαβὼν σκεῦνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χειρὶ τῇ αὐτοῦ ῥήτωρ ἔγραψε, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα παρὰ τοῦ Δημοσθένους, καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μετεγγεγραμμένα εὑρέθη χαλκοῦς. εἰ ἅπαντα σκεῦνα κτήσῃ, ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν ἐξέπεμψε, τί ἂν ἐκ τούτου πλέον εἰς παιδείαν κτήσαιο, κἂν ὑποβαλλόμενος αὐτὰ σπουδεύσῃς, ἢ ξυγκολλήσας, καὶ φριβαλλόμενος πεινοσῇς; πάθοις γὰρ ὁ πάθοις ἂν παροιμία φησὶ, κἂν χρύσεα ἔχῃ σύμβολα. καὶ σὺ τοίνυν βιβλίον μὲ ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγιγνώσκεις ἀεί. τὸ δὲ ἀναγιγνωσκομένων οἴδα οὐδέν, ἀλλ' ὄνος λύρας ἀκούεις, κυνῶν τὰ ὦτα. ὡς εἶγε τὸ κεκτῆσθαι τὰ βιβλία, καὶ πεπαιδευμένον ἀπέφαινε τὸν ἔχοντα, πολλῶν ἂν ὡς ἀληθῶς τὸ κτῆμα ἦν ἄξιον, καὶ μόνων ὑμῶν τῶν πλουσίων, εἰ ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἦν φοιτᾶν, τοὺς πέντε ἡμᾶς ἐμβάλλοντας. τίς δὲ τοῖς ἐμπόροις, καὶ τοῖς βιβλιοπώλαις

tibi redderes: aut hunc præceptorem, aut hunc condiscipulum habuisse. Et nunc illa omnia hoc vnote consequuturum speras, si multos libros congesseris. Si hoc es animo, age conquire quæcunque Demosthenes orator propria manu scripsit: quinetiam Thucydidis historiam, quæ ab eodem Demosthene octies præclarè exscripta reperta est. Iam vt tot possideas libros quot Sylla in Italiam Athenis aduexit, quid inde plus ad eruditionem habeas, quanuis his suppositis dormias, & affixos circunferas? Sicut enim adagio fertur, Simia est simia, etiamsi aurea gerat insignia. Librum verò semper quidem habes & legis, nihilque intelligis eorum quæ legis: sed velut asinus micans auribus lyram auscultas. Quòd si librorum copia doctum redderet eum qui comparasset, magni profectò pretij res esset, vobisque diuitibus tantùm propria: siquidem veluti in foro pauperes nos in auctione superantibus mercari liceret. Et quis cum mercatoribus, & bibliopolis

κείσεν αὖ περὶ παιδείας, τοσαῦτα βιβλία ἔχοισι, καὶ πωλῶσιν; ἀλλ' εἰ γε διελέγχειν ἐθέλοις, ὄψει μηδ' ἐκείνους πολύ σου τὰ ἐς παιδείαν ἀμείνους, ἀλλὰ βαρβάρους μὲν τῇ φωνῇ, ὥσπερ σύ, ἀξυνέτους δὲ τῇ γνώσει, οἷους εἰκὸς εἶναι τοὺς μηδὲν τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν καταθεωρακότας. καίτοι σὺ μὲν δύο ἢ τρία παρ' αὐτῶν ἐκείνων φριάμβους ἔχεις. οἱ δέ, νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν διὰ χειρὸς ἔχοισιν αὐτά. τίνος οὖν ἕνεκα δοκεῖς αὐτοὺς ταῦτα, εἰ μὴ τὰς ἀποθήκας αὐτοὺς τῶν βιβλίων ἡγῇ πεπαιδεῦσθαι, τοσαῦτα πεπλεχότας παλαιῶν ἀνδρῶν ξυγγράμματα; καί μοι εἰ δοκεῖ, ἀπόκριναι. μᾶλλον δὲ ἐπεὶ τοῦτό σοι ἀδύνατον, ἐπίτρεψον γοῦν, ἢ ἀναπεῖσον πρὸς τὰ ἐρωτώμενα. εἰ τὶς αὐλεῖν μὴ ἐπιστάμενος, κτήσαιτο τὸν Τιμοθέου αὐλοὺς, ἢ τοὺς Ισμηνίου, ὧς ἑπτὰ τάλαντων ὁ Ισμηνίας ἐν Κορίνθῳ ἐπρίατο, ἆρα διὰ τοῦτο ἂν αὐλεῖν δύναιτο; ἢ οὐδὲν ὄφελος αὐτῷ τοῦ κτήματος, ὃν ἐπιστάμενόν γε παθεῖν κἂν τοιοῦτον τέχνης εὖγε ἀνένευσας. οὐδὲ γὰρ τοὺς Μαρσύου, ἢ Ολύμπου κτησάμενος, αὐλήσειεν ἄν, μὴ μαθών. πῶς δ' εἴ τις τοῦ Ηρακλέους τὰ

qui tot libros habent & vendunt, de eruditione certaret? Quos si coarguere velis, videris neque illos tibi eruditione præstare: sed quemadmodum tu, barbarè loqui, & cognitione carere: quales eos esse patet, qui in honesti & turpis contemplatione nunquam sunt versati. Imò tu duos, tresve libros ex ipsis empros habes: at eos illi noctes diésque præ manibus habent. Cui bono igitur hos emis, si neque cellulas ipsas librorum doctas euasisse ducis, cùm tot veterum authorum scripta complectantur? Age verò, si videtur respondemihi, vel potiùs, quoniam illud non potes, annue vel abnue ad interrogata. Siquis tibia canendi artis ignarus haberet Timothei tibias, aut quas Ismenias septem talentis emit Corinthi, an propterea tibia canere posset? an potiùs huius rei, qua nescit ex arte vti, nullus ei erit vsus? Rectè quidem abnuisti. Neque enim si Marsyæ vel Olympi tibias possideret, ijs caneret non edoctus. Quid? siquis Herculis

τόξα κτήσαιτο, μὴ Φιλοκτήτης ὤν, ὡς διὰ καλῶν ἐντείνασθαί τε αὐτὰ καὶ ἐπὶ σκοπὸν τοξεῦσαι, τί σοι δοκεῖ; ἆρ' οὐ ἐπιδείξασθαί τι ἔργον τοξότης ἄξιον; ἀνένευσας καὶ τοῦτο. κἀ ταῦτα δὴ καὶ ὁ κυβερνᾶν οὐκ εἰδώς, καὶ ἱππεύειν μὴ μεμελετηκώς, εἰ ὁ μὲν, ναῦν καλλίσην παρελάβοι τοῖς ἅπασι, καὶ εἰς κάλλος, καὶ εἰς ἀσφάλειαν κάλλιστα ἐξειργασμένην, ὁδὲ, ἵππον κτήσαιτο μέλανα, ἢ κενταυρίζων, ἢ καταφορῶν, ἐλέγχοιτο ἂν οἶμαι ἑκάτερος; οὐκ εἰδὼς ὅ, τι χρήσαιτο ἑκατέρῳ. ἐπιγένεις καὶ τοῦτο; πείθου δὴ, καὶ τοῦτό μοι ἐπίνευσον, εἴ τις ὥσπερ σὺ ἀπαίδευτος ὤν, ὠνοῖτο πολλὰ βιβλία, ἃ σκώμματα οὗτος εἰς ἀπαίδευσιαν καθ' ἑαυτὸ ἐνέφερεν; τί οὐκεῖς καὶ τοῦτο ἐπινεύειν. ἔλεγχος γὰρ οἶμαι σαφὴς οὗτος, καὶ τῶν ὁρώντων ἕκαστος ἐνδὺς τὸ ψεχειρότατον ἐκεῖνο ἐπιδεγγεῖ, τί κοινὸν καὶ βαλανεῖῳ; Καὶ ἐγένετό τις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ἀσίᾳ πλούσιος ἀνὴρ, ὃν συμφορᾶς ἀποτιμᾶσθαι ἀμφοτέρους τοὺς πόδας, ἀπὸ κρύους οἶμαι ἀποπαγέντας. ἐπειδή ποτε διὰ χρόνου ὁδοιπορήσας, τοῦτο μὲν ἐλεεινὸν ἐποίησεν,

arcus habeat, nec sit Philoctetes, vt eos intendere possit, & in scopū iaculari, quid tibi videtur iste? num qui dignum sagittario edat opus? Hoc quoque abnuisti. Eodem pacto & qui nauim gubernare non nouit, neque qui in equitatione se exercuit: ille si nauim pulcherrimam, & aduersus ventorum & procellarum impetus munitissimam accepit: hic verò Medicum equum, vel centauro satum, vel cappaphorū habet, vterque vt puto argueretur, vtroq; vti nescius. Hoc-ne annuis? Crede obsecro, & hoc annue. Siquis quemadmodū tu indoctus, multos libros emat, nonne scommata in insciciam suam profert? Quid? te piget hoc annuere? Nam clarū vtique est hoc argumētum, quíque hoc ita fieri cernunt, vulgatum illud protinus inclamāt. Quid cani cum balneo? Fuit non ita multò antè in Asia vir opulentus, cui ex calamitoso casu truncati sunt ambo pedes, frigore vt puto, putrefacti, quum aliquando per niuem fortè iter fecisset. Ille igitur miserabilem hanc fortunam perpessus,

καὶ παρεπεύων τῷ δυσχέρειαν, ξυλίνους πόδας πεποίητο. καὶ τούτοις ὑποδούμενος, ἐβάδιζεν, ὑπαστραπτόμενος ἅμα τοῖς οἰκέταις. ἐκεῖνο δὲ γελοῖον ἐποίει. κρηπῖδας γὰρ καλλίστας ἐωνεῖτο νεοτμήτους ἀεί, καὶ τῷ πλείστην φροντίδα περὶ ταύτας εἶχεν, ὡς καλλίστοις ὑποδήμασι κεκοσμημένα εἴη αὐτῷ τὰ ξύλα, οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα οὖν καὶ σὺ ποιεῖς, χωλὸν μὲν ἔχων, καὶ συκίνῳ τῷ γνώμονι, ὑπουόμενος δὲ χρυσᾶς ἐμβάσας, οἷς μόλις ἄν τις καὶ ἀρτίποδι ἐμπεριπατήσειεν; ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν Ὁμηρον ἐφορῶ πολλάκις, ἀναγνώτω σοί τις αὐτῶν λαβὼν τὴν βίβλον τῆς Ἰλιάδος ῥαψῳδίαν, ἧς τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐξετάζειν. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν πρὸς σέ. πεποίηται δέ τις αὐτῷ δημηγορῶν, παγγέλοιος ἄνθρωπος, διάστροφος τὸ σῶμα, καὶ λελωβημένος. ἐκεῖνος τοίνυν ὁ Θερσίτης ὁ τοιοῦτος, εἰ λάβοι τὰ Ἀχιλλέως παναπλίαν, οἶει ὅπη αὐτίκα διαθεῖτο καὶ καλὸς ἅμα, καὶ ἰσχυρὸς αὖ γένοιτο, καὶ ὑπερπηδήσεται μὲν τὸν ποταμὸν, ὑποδραμεῖται δὲ τὸν φεύγοντα, ἀποκτενεῖ δὲ τὸν

vt infœlicitatem ſolaretur, ligneos pedes cõparauerat, quibus ſubligatis, ſimul innixus famulis, incedebat. Ridiculum etiam hoc faciebat, quòd pulcherrimas crepidas ſemper nouas emebat, plurimámque in hoc ponebat operam, vt ſpecioſiſſimis calceis ſua ligna, pedes nimirum ornarentur. Annon hæc facis tu quoque qui cùm mente ſis clauda & ficulna, emis tamen auratos ſoccos, quibus ægrè inambularet, etiam qui integris eſt pedibus? Quoniam autem inter alios codices Homerum ſæpius emiſti, legat tibi aliquis ſecundum librum Iliados: nec alia perpendas: eorum enim nihil ad te, præter quàm qui hîc introducitur concionem habens, homo vehementer ridiculus, torto mutilóque corpore. Ergo ſi Therſites ille huiuſmodi, Achillis arma ſumeret, putaſ-ne propterea formoſum protinus, fortémque futurum, qui & fluuium tranſiliat, & alueum turbet cede Phrygum: poſtea interficiat Hectorem, & ante ipſum

Λυκάονα, καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον, μηδὲ φέρειν ὅπλα τῶν ὤμων τὴν μελίαν δυνάμενος; ὃν αὖ ἵππος. ἀλλὰ καὶ γέλωτα αὖ ὀφλισκάνοι, χαλκέων ὑπὸ τῇ A ἀσπίδι, καὶ ὅπλα κατακύπτων ὑπὸ τῷ βάρους, καὶ ὑπὸ τῷ κράνει, ὁπόταν ἀναίνυσθε, δεικνὺς τοὺς παραβλώπας ἐκείνους αὐτῷ ὀφθαλμοὺς, καὶ B τὸν θώρακα ἐπαίρων τῷ τὸ μεταφρένου κυρτώματι, καὶ ταῖς κνημῖδας ὑποσυρόμενος. καὶ ὅλως, ἀσχήμων ἀμφοτέρους, καὶ τὸν δημιουργὸν αὐτῶν, καὶ τὸν διασκευήν. τὸ αὐτὸ δὴ καὶ σὺ πάσχων, οὐχ ὁρᾷς, ὁπόταν τὸ μὲν βιβλίον, ἐν τῇ χειρὶ ἔχῃς παγχάλον, περφυρᾶν μὲν ἔχον τὴν διφθέραν, χρυσοῦν δ' τὸν ὀμφαλόν. ἀναγινώσκεις δ' αὐτὸ βαρβαρίζων, καὶ καταισχύνων, καὶ διαστρέφων. ὑπὸ μὲν τῶν πεπαιδευμένων, καταγελώμενος. ὑπὸ δ' τῶν ξυνόντων σοι κολάκων, ἐπαινούμενος. οἱ καὶ αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους ὑπιστρεφόμενοι, γελῶσι τὰ πολλά. θέλω δέ σοι διηγήσασθαί τι Πυθοῖ γενόμενον. Ταραντῖνος, Εὐάγγελος τοὔνομα, τῶν ἐκ δύμησε νικήσας πύθια. τὸ μὲ

Lycaonem, & Asteropæum, cùm ne hastam quidem humeris sustinere queat? Negabis opinor, & irridebitur ille sub clypeo claudicans, atque in faciem præ pondere procumbens, & sub galea, quum suspicit, ostendens suos illos strabos oculos, & loricam gibbo dorsi attollens, laxásque ocreas gerens: denique vtrumque dedecore afficiens, eorum armorum & opificem, & dominum. Non vides idem accidere tibi, quum præ manibus habes librum pulcherrimum, cuius alura est purpurea, & aureus vmbilicus: eúmque barbara voce legis, deformas, & distorques: vnde viris eruditis risum modues: & tamen te laudant assentatores, qui tecum versari solent, quanquam auersa facie se inuicem intuentes plerunque rident. Cæterùm quiddam tibi narrare velim quod in Pythijs factum est. Tarentinum quendam, nomine Euangelum, apud Tarentinos non obscuro loco natum, Pythia vincendi inuasit cupido. Is cùm certamen quod nudi ineunt,

ἀφανῶν ἐν τῷ Ταράντι, ἐπεσῶ τῆς γυμνῆς ἀγωνίας,

αὐτίκα ἐδόκει αὐτῷ ἀδωώατον εἶναι, μήτε πρὸς ἰσχὺν, μήτε πρὸς ὠκύτητα εὖ πεφυκότι. καὶ ἅρμα δ', καὶ ᾠδὴν, ῥᾳδίως κρατήσειν ἐπῃδὴ τοσοῦτων καταρρότων ἀνθρώπων, ὡς εἶχε περὶ αὐτὸν, ἐπαινούντων, καὶ βοώντων, ὁπότε καὶ τὸ σμικρότατον ἐκεῖνος ἀνακρούσαιτο. ἦκεν οὖν εἰς τοὺς Δελφοὺς, τά τε ἄλλα λαμπρὸς, καὶ δὴ καὶ ἐσθῆτα χρυσόπαστον ποικιλμένος, καὶ στέφανον δάφνης χρυσοῦς κάλλιστον, ὡς αὐτὴ καρπὸς τῆς δάφνης, σμαράγδους εἶναι ἰσομεγέθεις τῷ καρπῷ. τὴν μὲν γε κιθάραν αὐτὴν σφόδρα τι χρῆμα, εἰς κάλλος, καὶ πολυτέλειαν, χρυσῷ μὲν τῷ ἀκηράτου πᾶσαν, σφεφῆσι δ', καὶ λίθοις ποικίλοις κατακεκοσμημένην, μουσῶν μεταξὺ, καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ Ὀρφέως ἐντετορευμένων. θαῦμα μέγα τοῖς ὁρῶσιν. ἐπεὶ δ' οὖν ποτε καὶ ἦκεν ἡ τῶ ἀγῶνος ἡμέρα, δύο μὲν ἦσαν, ἔλαχε δ' μέσος αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ᾄδειν. καὶ μὴν Θέσπιν τὸν Θηβαῖον οὐ φαύλως ἀγωνισάμενον, εἰσέρχεται οὗτος περιλαμπόμενος τῷ χρυσῷ, καὶ τοῖς σμαράγδοις, καὶ βηρύλλοις, καὶ ὑακίνθοις. καὶ ἡ πορφύρα δ' ἐνέπρεπε τῇ ἐσθῆτι, ἣν

suarum non esse virium stadium iudicasset, quippe qui neque robore, neque velocitate esset præditus: persuasione scelestorum illorum hominum, quos familiares habebat, laudantes, & ad exilissimum quemque cantus strepitum applaudentes, adductus est, vt crederet se cithara & cantu facilè victoriam adepturum. Itaque venit Delphos, præter cætera ornamenta, etiam veste auro intertexta, & corona pulcherrima aureis lauri folijs plexa, insignis, cui loco baccarum lauri inserti erant magnitudine illis pares smaragdi. Cithara quoque mirũ in modum pulchra & magnifica, tota ex purissimo auro conflata, annulis & gemmis varijs exornata, atque inter ea Musarum, Apollinis, & Orphei imagines insculptæ, magnæ spectatoribus erant admirationi. Cùm itaque venisset certaminis dies, tres fuerunt certaturi, obtigitque sors Euangelo vt secundus caneret. Ille post Thespin Thebanum qui non malè suas partes egerat, ingreditur auro, smaragdis, beryllis, & hyacinthis totus circunfulgens, ipsaque purpura quæ inter aurũ interlucebat,

ξύσταξιν τὸ χρυσοῦν διεφαίνετο. τούτοις ἅπασι περιπαλλόμενος τὸ θέατρον, καὶ θαυμασμῶν ἐλπίδος ἐμπλήσας τὸν θεατάν, ἐπειδή ποτε ἦν ὥραν, καὶ κιθαρίσαι πάντως ἔδει, ἀνακρούεται μὲν ἀνάρμοστόν τι, καὶ ἀσυντακτον. ἀποῤῥηγνυσι δ' ἅμα χορδὰς, σφοδρότερον τοῦ δέοντος ἐμπεσὼν τῇ κιθάρᾳ. ἄδειν δ' ἀρχόμενος ἀπόμουσόν τι, καὶ λεπτὸν, ὥστε γέλωτα μὲν πάντων ἡδέως τῶν θεατῶν. τὸν αὐλοδίφας δ' ἀγανακτήσαντας ὅτι τῇ τύλῃ, μαστιγώσαντας αὐτὸν, ἐκβαλεῖν τοῦ θεάτρου. ὅτε δὴ καὶ γελοιότατος ὤφθη, δακρύων ὁ χρυσοῦς Εὐάγγελος, καὶ ὑπὸ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος διὰ μέσης τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ σέλη καθημαγμένος ὑπὸ τῶν μαστίγων, καὶ συλλέγων χαμόθεν τὰ κιθάρας τὰς σφραγίδας. ἐξεπεπλήκεισαν δ', κἀκείνης ξυμμαστιγουμένης αὐτῷ. μικρὸν δ' ὑπισχνεῖται μετ' αὐτὸν, Εὔμηλος τις ἠλεῖος εἰσέρχεται, καθαρὰν μὲν παλαιὰν ἔχων, ξυλίνοις δὲ κόλλοπας ὑπεικυμένοις, ἐδήτα δ', καὶ μέγας σὺν τῷ στεφάνῳ πήχεα δέκα χιλίων ἀξίαν. μὴ οὖν ὑπόζωμα ἅπας δεξιώσεται καὶ διαθέσεις καὶ τὸν νόμον τῆς τέχνης

cebat, vesti decus addebat. Quibus cùm iam theatrum obstupefecisset, & incredibili quadam spe spectatores replesset, cùm omnino iam & citharam pulsare, & occinere esset necesse, præludit incocinnum quiddam, & incompositum. Tum grauiùs quàm par erat increpata cithara, tres simul fides rumpit, & ineptum tenuémque cantum incipit: ita vt spectatoribus vniuersis ortus sit risus, & ludorum præfecti, hominis temeritate offensi, eum loris cæsum è theatro eiecerint. Hic verò iucundissimum erat spectaculum, aureus ille Euangelus, cùm à lictoribus per mediam scenam traheretur, lachrymans, erura plagis cruentus, humi collapsos interim dum vnà cum ipso vapulat, colligens citharæ annulos. Post hunc exiguo spatio temporis interiecto, prodit Eumelus quidam Eleus, peruetustam habens citharam, cuius verticilla erant lignea, & vestem cum serto vix decem drachmis æstimandam. At ille cùm eruditè cecinisset, & ritè sicut ars postulat citharam pulsasset,

κηρύττει, καὶ ἀνεκηρύττετο, καὶ τὸ victor proclamabatur, & Εὐαγγέλιον κατεγέλα, μάτην ἐμπεπυσμένος τῇ κιθάρᾳ, καὶ Euangelum irridebat, qui nequicquam cithara, aureísque annulis sese ostentasset. τοῖς σφραγῖσιν ἐκείνοις. καὶ εἰπεῖν Eúmque sic allocutum esse γε λέγεται πρὸς αὐτὸν, ὦ A aiunt. Tu quidem Euangele Εὐάγγελε, σὺ μὲν χρυσῷν δάφνῃ πεπλεξαι, πλουτεῖς γὰρ, aurea lauro es redimitus, quia es diues, ego Delphica, ἐγὼ δὲ ὁ πένης, τῷ δελφικῷ. πλὴν τοῦτό γε μόνον ὤνησο τὸ σκευής, ὅτι μή σ' ἐλεούμενος ἐπὶ τῇ πτῶχείᾳ ἀπέρχῃ, ἀλλὰ quia pauper. Verùm hoc commodi tibi tuus ornatus peperit, quòd neB minem tui misereat; quòd victus abis: sed amplius μισούμενος πρὸς ὅτου δὲ τὰ ἄτοπα τοῦ σου ταύτῃ, καὶ περιῇ oderint omnes ob ineptas hasce, superfluásque delicias. Quadrat in te hic ῥυφῶν. περὶ πολλοῦ δή σοι καὶ Euangelus, quatenus ne C tu quidem spectatorum cachinnos curas. Arbitror autem intempestiuum non esse, vt veterem quandam fabulam Lesbiam tibi narrem. Quando Thraciæ mulieres Orpheum dilaniarũt, D aiunt caput eius in Hebrum cum lyra deiectum, reiectum fuisse in nigrum pontum, capútque lyræ innatasse, illóque lugubre carmen in Orpheum canente, hanc ventis chordas increpantiE bus succiniſſe, & sic canendo ad Lesbum deueniſſe: Lesbios autem fluctibus ereptum caput sepulchro mandasse, vbi nunc est ipsis

ἐστὶν ἡδίστης ἐπιτυχεῖν τῆς Λέσβου. καὶ ἐκείνοις ἀνελομένοις, τῷ μὲν κεφαλῇ κατασάξαι, ἵνα δὴ καὶ τὸ βαρύχειον

αὐτοῖς ὅτι πάνυ λύραν ἦ, ἀπαθῶσα εἰς τὸ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν, καὶ ἐπὶ πολὺ μὲ σώζεσθ αὐτόθι, χρόνῳ ὕστερον Νέανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου παῖδα τῆς λύρας πυθανόμενον, ὡς σκήπτει μὲν ἡ θηρία, καὶ φυτὰ, καὶ λίθους, ἐμελῴδει ἦ καὶ μετὰ τὴν τοῦ Ὀρφέως συμφοράν, μηδενὸς ἁπτομένου, θεὸς ἔρωτα τοῦ κτήματος ἐμπεσεῖν. ἡ διαφθείσαντα τὸν ἱερέα μεγάλοις χρήμασι, πεῖσαι ὑποθέμενα ἑτέραν ὁμοίαν λύραν, δοῦναι αὐτῷ τὸν Ὀρφέως. λαβόντα ἦ, μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν τῇ πόλει χρῆσθαι, ὡς ἀσφαλὲς οἴεσθαι εἶναι· νύκτωρ ἦ ὑπὸ κόλπον ἔχοντα, μόνον προελθεῖν εἰς τὸ προάστειον. καὶ προχειρισάμενον κρούειν, καὶ συνταράττειν τὰς χορδὰς, ἄτεγκτον, καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα καὶ μέλη τινὰ θεατρικὰ ὑφηγήσειν τῇ λύρᾳ, ὑφ' ὧν πάντας καταθέλξειν, καὶ κηλήσειν, ἡ μιαιφόνον ὅσονδα, κλωσθέντα τῆς Ὀρφέως μουσικῆς. ἀχρὶ δὴ ξυνελθόντας τοὺς κύνας πρὸς τὸ ἦχος, πολλοὶ ἦσαν ἀθρόοι, διασπάσασθαι αὐτόν. ὡς τοῦτο χρὴ ὅμοιον τῷ

Bacchi templum : lyram autem in Apollinis templo suspendisse, eámque diutissimè asseruasse : donec tandem Neanthus Pittaci tyranni filius, cùm hæc de lyra audisset, eam & feras, & plantas, & saxa demulsisse : imò etiam post Orphei calamitatem nemine pulsante modulatam fuisse, in amorem hanc habendi incidit, & sacerdoti magna pecuniæ vi corrupto persuasit, vt Orphei lyram, altera simili supposita, ipsi daret. Qua accepta putauit ille sibi non esse tutum in vrbe interdiu vti : sed in sinu occultando per noctem ad suburbium sibi soli progrediendum. Quò cùm venisset, lyram pulsare cœpit, ac chordas perturbat stolidus ille, artísque imperitus inuenis, qui sperabat fore, vt diuinum aliquod carmen percussæ fides redderent, quo cunctos recrearet, & demulceret, & hoc nomine fieret beatus, quòd Orphei musices esset hæres : donec ad strepitum congregati canes, qui ibi erant multi, ipsum discerpserunt : ita vt solis ad se canibus

Ὀρφεῖ πάθειν, ἡ μόνους ἐφ' ἑαυτῷ

ξυγκαλέσαι τὸν κυνίας, ὅτε φησὶ καφίσματα ὤφθη, ὡς οὐχ ἡ λύρα θέλγουσα ἰῶ, ἀλλὰ ἡ τέχνη, καὶ ἡ ὠδή. ἃ μόνα ἔξαίρετα τῷ Ὀρφεῖ παρὰ τὸ μιμητὸς εἶναι παρεῖχεν. ἡ λύρα γὰρ, ἄλλως κτῆμα ἰῶ, οὐδὲν ἄμεινον τῶν ἄλλων βαρβίτων. καὶ τί σοι τὸν Ὀρφέα, ἢ τὸν Νέανθον λέγω, ὅπου καὶ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἐγχωρεῖ τὸ τις, καὶ ἔτι ὄζην οἶμαι, ὃς τὸν Ἐπικτήτου λύχνον τὸν στωϊκὸν, κεραμεοῦν ὄντα, χιλίων δραχμῶν ἐωρίατο. ἤλπιζε γὰρ οἶμαι κἀκεῖνος εἰ τῶν νυκτῶν ἐκεῖνον τὸν λύχνον αὐαγινώσκοι, αὐτίκα μάλα καὶ τὴν Ἐπικτήτου σοφίαν ὄναρ ἐπίστασθαι, καὶ ὅμοιος ἔσεσθαι τῷ θαυμαστῷ ἐκείνῳ γέροντι. χθὲς γάρ, καὶ πρώην, ἄλλός τις ἦν Πρωτεὺς τὸν κυνικὸν βακτηρίαν, ἣν κατέθεμην, ἥλατο εἰς τὸ πῦρ, τὰ λαύτου κἀκεῖνος ἐωρίατο. καὶ ἔχει μὲν τὸ κειμήλιον τοῦτο, καὶ δίκαιον, ὡς Τεγεάται τὸ καλυδωνίου τὸ δέρμα, καὶ Θηβαῖοι τὰ ὀστᾶ τοῦ Γηρυόνου, καὶ Μεμφῖται τῆς Ἰσιδος τὸν πλόκαμον. αὐτὸς γὰρ ὁ τοῦ θαυμασοῦ κτήματος δεσπότης, καὶ αὐτὸν σὲ, τῇ ἀπιστευσίᾳ καὶ βδελυρίᾳ, ὑφηκόντισεν. ὁρᾷς ὅπως κακοδαιμόνως διάκεισαι,

conuocatis, hoc saltem cum Orpheo commune habuerit. Quo euentu manifestissimè ostensum est, non esse lyram quæ demulcet, sed artem & carmen: quæ sola eximia à matre collata habebat Orpheus: lyra nihil quibusuis barbitis obtinente præstãtius. Quorsum verò Orpheum & Neanthum tibi propono? cùm & nostra ætate quidam fuerit, & vt puto adhuc sit, qui Epicteti Stoici lychnum fictilem ter mille drachmis emit: scilicet futurum sperans, vt si noctu ad istam lucernam legeret, ilico Epicteti sapientia in somnis ad se veniret, similisque admirando illi seni euaderet. Sed nuperrime, quidam alius Protei cynici baculum, quo depositò, in ignem insilijt, talento emit. Quòd prætiosissimum habet monumentum, ostentátque non secus ac Tegeatæ apri Calydonij tergus, & Thebani Geryonis ossa, & Memphitæ Isidis capillos. At ille admirandi huius boni possessor, te ipsum inscitia, & spurcitate superauit. Vides quã misero loco sint res tuæ,

ὅπως κακοδαιμόνως διάκεισαι,

βακτηρίας ἐς τὴν κεφαλὴν ὡς ἁληθῶς δεόμενος; λέγεται γὰρ καὶ Διονύσιον τραγῳδίαν ποιεῖν φαύλως πάνυ, καὶ γελοίως, ὥστε τὸν Φιλόξενον πολλάκις δ' αὐτὴν ἐς τὰς λατομίας ἐμπεσεῖν, οὐ δυνάμενον κατέχειν τὸν γέλωτα. οὗτος τοίνυν πυθόμενος ὡς ἐγγελᾶται, τὸ Αἰσχύλου πυξίον, εἰς ὃ ἐκεῖνος ἔχαφε, σὺν πολλῇ φροντίδι κτησάμενος αὐτὸ, ὥετο ἔνθεος ἔσεσθαι, καὶ κάτοχος ἐκ τοῦ πυξίου. ἐν ὅμως ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ μακρῷ γελοιότερα ἔγραφεν, οἷον κἀκεῖνο τὸ δωρικὸν, ἦκεν ἡ Διονυσίου γυνή. καὶ πάλιν, ὄιμοι, γυναῖκα χρησίμην ἀπώλεσα. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τοῦ πυξίου. καὶ τὸ, αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βεττῶν. τοῦτο μὴν σοὶ πρὸς σὲ μάλιστα δυσχερὲς ἂν εἰρημένον εἴη, ἢ τῷ Διονυσίῳ, καὶ διὰ τοῦτο χρυσῶσαι αὐτῷ ἔδει ἐκεῖνο τὸ πυξίον. τίνα γὰρ ἐλπίδα καὶ αὐτὸς ἔχων εἰς τὰ βιβλία, καὶ ἀνελίττεις ἀεὶ, καὶ διακολλᾷς, καὶ περικόπτεις, καὶ ἀλείφεις τῷ κρόκῳ, καὶ τῇ κέδρῳ, καὶ διφθέραις περιβάλλεις, καὶ ὀμφαλοὺς ἐντίθης, ὡς δή τι ἀπολαύσων αὐτῶν; πάνυ γοῦν ἤδη βελτίων γεγένησαι διὰ τὴν

cùm tuo capiti fuste reuera sit opus? Dicitur etiam Dionysius ineptam & ridiculam tragœdiam fecisse, ob quam quòd risum continere non posset Philoxenus, A sæpe in latomias est coniectus. Sed Dionysius cùm se derideri comperisset, Æschyli pugilares in quibus sua poëmata scribebat, magno studio comparauit, cùm B putaret fore vt ex his pugilaribus numine afflaretur, & furore poëtico corriperetur. Attamen in his longè absurdiora scripsit, quale Doricum illud: ἦκεν ἡ Διονυσίου C γυνή. Item illud ὄιμοι γυναῖκα χρησίμην ἀπώλεσα. Nam hoc quoque ex pugilaribus est sumptum. Et hoc αὐτοῖς γὰρ D ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βεττῶν. Quod in te rectiùs quàm in Dionysium quadrauerit: & propterea illas eius pugilares inaurare debebas. Nam qua spe fretus libros semper voluis, coagmentas, spolias, croco illinis, & cedro, E pellibus amicis, vmbilicos indis, ac si fructum aliquem inde sis percepturus? Scilicet his emptis factus es melior, quippe qui sic loqueris,

αὐτὴν, ὃς τοιαῦτα μὲ φθέγγη.

μᾶλλον ἢ τῶν ἰχθύων ἀφωνότερος εἶ. βιοῖς δ', ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν, καλόν. μῖσος δ' ἀχθίον φασὶ παρὰ πάντων ἔχεις ὅτι τῆ βδελυρίᾳ. ὡς εἰ τοιούτοις ἀπιεριάζετο τὰ βιβλία, φυγῆ φευκτέον ἂν ὧν ὑπορρωτάτω ἀπ' αὐτῶν. δυοῖν δ' ὄντοιν, ἃ πρὸ παρὰ τῶν παλαιῶν τις κτήσαιτο, λέγειν τε δυνάσθαι, καὶ πρέπειν τὰ δέοντα, ζήλῳ τῶν ἀρίστων, καὶ φυγῆ τῶν χειρόνων, ὅταν μήτε ἐμεῖνα, μήτε ταῦτα φαίνηται τις παρ' ἑαυτῶν ὠφελούμενος, τί ἄλλο, ἢ τοῖς μυσὶ διατρίβας ὠνείται, καὶ ταῖς πλοιαῖς οἰκήσεις, καὶ πλυνὰς ὡς ἀμελῆς τοῖς οἰκέταις; πῶς δ' ἂν καὶκεῖνο αἰσχρὸν, εἴ τις ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα σε βιβλίον ἰδοι, εἰ δέ τι πάντως ἔχοις, ἔφοιτο σύντομος, ἢ ῥήτορος, ἢ ξυγγραφέως, ἢ ποιητῆ ὅτῳ δὴ δ' ἂν τῆς ἐπιγραφῆς εἴδως, φεύγοις εἰπεῖς τοῦτο. εἶτα ὡς φιλεῖ τὰ τοιαῦτα ἐν ξυνουσίᾳ προχωρεῖν ἐς μῆκος λόγων, ὁ μὲν, ἐπαινοῖ τι, ἢ ἀπιῶτο τῶν ἐγγεγραμμένων. σὺ δ' ἀπορεῖς, καὶ μηδὲν ἔχοις εἰπεῖν, ὡς ἔνδηλα τότε χανεῖν σοι τὴν γῆν κατ' σεαυτῆ, ὡς ὁ Βελλεροφόντης, περιφέρων τὸ βιβλίον; Δημήτριος δ' ὁ κυνικὸς ἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀπαίδευτόν

ac potiùs qui piscibus magis es mutus. Sic autem viuis, vt ne dictu quidem sit honestum: tuáque obscœnitas, vt aiunt, atrox omnium odium tibi peperit. Quòd si librorum hæc esset culpa, quàm maximè procul ab ijs erat fugiendum. Duo autē cùm sint quæ à veteribus scriptoribus petas, bene dicendi & agendi facultatem, æmulatione optimorum, & deuitatione deteriorum, quando neque illa neque ista hinc videris consequutus, quid aliud quàm muribus exercitationem, tineis habitationem, & famulis, vt pote codices non curantibus, plagas emisti? Quî autem etiã illud non te pudeat, siquis viso tibi præ manibus, vt soles habere, libro, cuiusnam sit rhetoris, aut historici, aut poëtæ roget: tu verò ex inscriptione doctus, aptè respondeas: deinde, vt fit, dum sermo familiaris progreditur longiùs, ille laudet aliquid, aut accuset scriptorũ: tu verò animi pendeas, habeásq; nihil quod respondeas? Nõne optes tum vt tibi tellus dehiscat, qui tanquam Bellerophon, librum circunfers? Demetrius Cynicus cũ Corinthi cõspexisset ineruditũ

ἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀπαίδευτον

πνα βιβλίον καλλιχορον ἀναγινώσκοντα, τὰς Βάκχας οἶμαι τὰς Εὐριπίδου, κατ' τὸν ἄγγελον ὃν ἐω τὸν διηρθρωμένον τὰ τῶ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Αγαυῆς ἔργον, ἁρπάσας, διέσπασεν αὐτὸ, εἰπών, ἄμεινόν ὄζι τῷ Πενθεῖ ἅπαξ διαρραχθῆναι ὑπ' ἐμοῦ, ἢ ὑπὸ σοῦ πολλάκις. ζητῶν ὃ ἀεὶ παρὰ ἐμαυτὸν, ὅπως ἂν σήμερον εὑρεῖν δυνήσομαί τινος ἕνεκα σὲ διαφθερῶ ταύτῃ διαφθείρας περὶ τῶν βιβλίων. ὠφελείας μὲν γὰ, ἢ χρείας τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν οἰηθείη τις ἧττ' ἐλάχιστόν σε εἰδότων. οὐ μᾶλλον ἢ φαλακρὸς ἂν πε ῥίαιτο κτένιον, ἢ κατοπτρον ὁ τυφλὸς, ἢ ὁ κωφὸς αὐλητὴν, ἢ παλαικὸν ὁ ἐωθὼς, ἢ ὁ ἠπειρώτης κώπην, ἢ ὁ κυβερνήτης ἄροτρον. ἀλλὰ μὴ ἐπίδειξιν ταύτην σοι τὸ πρᾶγμα ἔχει. καὶ βούλῃ τοῦτο ἐμφῆναι ἅπασιν, ὅτι καὶ εἰς τὰ μηδέν σοι χρήσιμα, ὅμως ἐκ πολλῆς τῆς περιουσίας ἀναλίσκεις; καὶ μὴν ὅτα γε κἀμὲ σύργον ὄντα εἰδέναι, εἰ μὴ σαυτὸ φέρων ταῖς τῶ γέροντος ἐκείνου διαθήκαις παρενέγραψας, ἀπολωλὼς ἂν ὑπὸ λιμῶ ἤδη, καὶ ἀγρεκὴν ὀρυττίδεις

quendam pulcherrimum librum legentem, Bacchas puto Euripidis, vbi nuntius Penthei mala, & Agaues factum nuntiat, arreptum lacerauit, Satius est, inquiens, semel à me, quàm à te sæpius lacerari Penthea. Et quanuis apud me assiduò quæsiuerim, nondum tamen hodie assequi potui cuius rei gratia tanto studio libros emeris. Nam fructus & vsus causa nemo putare queat, qui te vel mediocriter nouit. Non certè magis quàm si caluus pectinem emat, aut speculum cæcus, aut tibicinem surdus, aut pellicem spado, aut remum mediterraneus homo, aut aratrum gubernator. Nunquid igitur hac re ostentas opes, omnibúsque vis hoc palam facere, etiam in res tibi non vtiles, ex immensis diuitijs esse quod insumas? Atqui quantum ego qui Syrus sum, exploratum habeo, nisi te locupletis senis testamento subdolè inscripsisses, libris iam diu venum datis fame perijsses. Supereſt igitur

τῶν βιβλίων. λοιπὸν ἓν δὴ ἐκεῖ-

γο πεπεισμένον ὑπὸ τ κολά-
κων, ὡς ὁ μόνος καλὸς εἶ, καὶ σο-
φώτατος, ἀλλὰ σοφὸς, καὶ ῥήτωρ,
καὶ συγγραφεὺς, οἷος οὐχ ἕτερος,
ὡνεῖσθαι τὰ βιβλία, ὡς ἀληθεύ-
σεις τοὺς ἐπαίνους αὐτ. φασὶ δέ σε
καὶ λόγους ἐπιδείκνυσθαι αὐτοῖς
ἐπὶ δείπνῳ, κἀκείνους χειροτέων
βαλλόντων δίκλιν διϋόντας, ἐπι-
κεκραγέναι, ἢ μὴ πιεῖν, ἕως μὴ
διαῤῥαγῶσι βοῶντες. καὶ γὰρ οὐ
οἶδ' ὅπως ῥᾴστος εἶ, τῆς ῥι-
νὸς ἕλκεσθαι, καὶ πιστεύεις αὐ-
τοῖς ἅπαντα. ὅς ποτε κἀκεῖνο
ἐπείθης, ὡς βασιλεῖ τινι ὠ-
μοιώθης τὴν ὄψιν, καθάπερ ὁ
ψευδαλέξανδρος, καὶ ψευδοφί-
λιππος ὁμοῖος γεγονὼς, καὶ ὁ
ὑπ' τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν
ψευδονέρων, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν
ὕστερον τὸ ψεῦδος πεπαγμένων. καὶ
τί θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο ἔπαθες,
ἀμόντος, καὶ ἀπαίδευτος ἀνθρώ-
που, καὶ πρόχειρος ἐξυπνίζων,
καὶ μιμούμενος βάδισμα, καὶ
ῥῆμα, καὶ βλέμμα ἐκείνου,
ᾧ σαυτὸν εἰκάζων ἔχαιρες,
ὅπου καὶ Πύῤῥον φασὶ τ ἠπει-
ρώτην τὰ ἄλλα θαυμαστὸν ἄν-
δρα, ἕνα τοῦτο κολάκων ὀπὶ
τῷ ὁμοίῳ ποτὲ θαῤῥῆσαι,
ὡς πιστεύειν ὅτι ὅμοιος ἐῶ Ἀλε-
ξάνδρῳ ἐκείνῳ. καίτοι τὸ τῶν

vt libros emas, quò veras reddas tuorum assentatorum laudes, à quibus illud persuasum est, te non modò pulchrum esse & amabilem, sed etiam sapientem, oratorem & historicum nulli secundum. Aiunt autem te orationes etiam in conuiuio recitare, ac illos terrestrium ranarum instar sitibundos exclamare, nec potare, nisi priùs clamore disrupti fuerint. Nam nescio quo pacto facillimè nare traheris, illíque in omnibus credis: qui etiam illud aliquando credidisti te regi cuidam assimilem esse, quemadmodum Pseudalexander ille, & Pseudophilippus fullo, & superioribus annis Pseudonero, & siquis alius eorum qui mēdacio subditi sunt. Nec mirū te insulsum, stolidúmq; hominem sic affectum fuisse, & resupinato corpore processisse quum gressum, habitum & vultum illius imitareris, cum quo te comparare gaudebas; quando aiunt etiam Pyrrhum Epirotam, virum alioqui admirandū, ita simili in re ab assentatoribus fuisse corruptum, vt se Alexandro illi similem crederet: quanquam quod scelerati isti faciebant, omnibus erat

ρωσιν τοῦτο, ἀλλὰ πάντως τὸ

πρᾶγμα ἰδὼν. εἶδον γὰρ καὶ τὴν τοῦ Πύρρου εἰκόνα. καὶ ὅμως ἐπίπεισε σκιαμαχεῖσθαι τὸ Ἀλεξάνδρου πλαστὸν μορφίδιον. διὰ τί ἐνεκα μοὶ δὴ τούτων, ὕβρεισαί μοι εἰς τὸν Πύρρον, ὅτι σε εἴκασα τῷ τοῦτο αὐτῷ. τὸ γὰρ ἀπὸ τούτου, καὶ παύσομαί σοι φθόνον ἂν εἴη. ἐπεὶ γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύρρος, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπέπεισο, οὐδεὶς ὅστις οὐ ξυνεπήνετο, καὶ ξυνέπαιζεν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ φροντίδιτης ξένη, αὐτῷ ταλαίνῃ εἰποῦσα, ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς κορύζης. ὁμοῦ γὰρ Πύρρος ὀπτηδίζας αὐτῇ εἰκόνα Φιλίππου, καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο τίνι ὅμοιος εἴη, παύσομαι πεπεισμένος ὅτι τὸν Ἀλέξανδρον ἤξειν αὐτοῦ. νῦν, πολλοῦ χρόνου ὑποχύσας, Βατραχίωνι ἔφη τῷ μαγείρῳ. καὶ γὰρ ἐμοί τις ἐν τῇ πόλει Λαρίσσῃ Βατραχίων ὄνομα μάγειρος, τῷ Πύρρῳ ὅμοιος. καὶ σὺ δὴ ᾧ τινι μοὶ τῶν τρὶς ὀγκησαμένων κιναίδων ἐοικέναι, ὡς ἂν εἴποιμι. ὅτι γὰρ μανίαν ἐρρωμένῃ ἐπὶ καὶ νῦν μαίνεσθαι δοκεῖς ἅπασιν, ἐπ' ἐκείνῃ φύσκῃ θαυμαστὸν, εἰ ἀπίθανος

manifestum. Nam & Pyrrhi imaginem vidi: & tamen ad formam Alexandri expressa credebatur. Sed hactenus in Pyrrhum fui contumeliosus, quòd te in hoc cum ipso comparaui. Sed tibi conueniet quod deinceps dicam. Nam Pyrrhus postquam ita esse in animum induxerat, nemo erat qui non ipsi astipularetur & consentiret, donec vetula quædam Lariſſæa eius hospita, id quod res erat, prolocuta, vesaniam hominis repressit. Ille enim cùm Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Cassandri, aliorúmque regum imagines protulisset, rogauit cuinam istorum similis esset, planè sibi persuadens fore vt ad Alexandrum veniret. At illa diu cunctata, Batrachioni, inquit, coco. Nam Lariſſæ erat coquus, nomine Batrachio, Pyrrho similis. Quem verò referas ex cinædis qui cum saltatoribus cõsuescunt, nolim dicere. At hoc probè scio, te omnibus nunc ingenti correptum insania videri. qui illam imaginem tibi conuenire putes. Nihil igitur mirum, si cùm sis adeò ineptus pictor, etiã

τῇ εἰκόνι παύσομαι σαφῶς οἶδα. οὕτω ζωγράφος ὢν, καὶ τοῖς

πεπαιδευμένοις ἐξομοιοῦσ ἐπιδείξεις, πιστεύων τοῖς τὰ τοιαῦτα σε ἐπαινέσει. καὶ τί ταῦτα λήρω; προδηλος γὰρ ἡ αἰτία τῆ περὶ τὰ τοιαῦτα βιβλία σπουδῆς, εἰ καὶ ὑπὸ ναθείας ἐγὼ μὴ πάλαι κατεῖδον. σοφὸν γὰρ ὡς ὁρῶ οἶει, τοῦτ' ἐπινενόηκας, καὶ ἐλπίδας οὐ μικρὰς ἔχεις περὶ τῆ πράγματος, εἰ βασιλεὺς μάθοι ταῦτα σοφὸς ἀνὴρ, καὶ παιδείαν μάλιστα τιμῶν. εἰ γὰρ ταῦτα ὑπὸ σοῦ ἐκεῖνος ἀκούσεται, ὡς ὠνῆ βιβλία, καὶ ξωμάγεις πολλὰ, πάντα ἐν βραχεῖ παρ' αὐτῆ ἔσεσθαί σοι νομίζεις. ἀλλ' ὦ κατάπυγον, οἶει τοσοῦτον μανδραγόραν κατακεχύθαι αὐτῆ, ὡς ταῦτα μὴ ἀκοῦσαι, ἐκεῖνα δὲ μὴ εἰδέναι, οἵος μή σου ὁ μὲν ἡμέραν βίος, οἷοι δέ σοι νοτοι, ὁποῖαι δὲ νύκτες, καὶ οἷοις, καὶ ἡλίκοις ξυγκαθεύδεις; ἀλλ' οἶδα ὡς ὦτα, καὶ ὀφθαλμοὶ πολλοὶ βασιλέως; τὰ δὲ σὰ, οὕτω περιφανῆ ὄντα, ὡς καὶ τυφλοῖς εἶναι, καὶ κωφοῖς γνώρισμα. εἰ γὰρ καὶ φθέγξαιο μόνον, εἰ γὰρ καὶ λοιδοροῖο, μᾶλλον δὲ μὴ ἀποδύσαιο, μᾶλλον δὲ μὴ ἀποδύσῃ εἰ δοκεῖ, οἱ δ' οἰκέται μόνον ἰῶ ἀποδύσωντά σε, τί οἴῃ, μὴ ἀυτίκα ἔσεσθαι πάντα σε προδήλα τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόῤῥητα;

eruditorum similitudinem referre vis, ijs fidem habens qui hoc te nomine laudibus efferunt. Quorsum verò has nugas? cùm causa sit in prõptu istius tui librorum coaceruandorum studij, tametsi, quæ mea est tarditas, nunc demum animaduerti. Prudenter enim, vt saltem putas, hoc excogitasti, magnámque spem concepisti, si rex vir sapiens, & doctorum in primis amans hæc intellexerit, & audiuerit te libros multos emere, & coaceruare, fore vt nulla planè in re tibi sit defuturus. At ô mollicule putas tantum mãdragoræ regi offusum, vt hæc quidem audiat: illud verò nesciat, qualis diurnæ vitæ tuæ sit ratio, quæ compotationes, cuiusmodi noctes, quibuscum consuetudinem habeas? An nescis aures, oculósque multos esse regibus? Et quæ tu facis adeò sunt perspicua, vt & surdis & cæcis sint cognita. Atque vtinam solummodo loquereris, vtinam ad lauandum exuereris: vel potiùs si videtur, non exuaris, sed famuli duntaxat, si te exuant, quid putas non ilico forè manifesta, quæ tu noctu perpetras nefanda?

φέπὶ γοῦν μοι καὶ τόδε, εἰ Βάσσος ὁ ὑμέτερος ἐκεῖνος σοφιστὴς, καὶ Βάταλος ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ κίναιδος Ἡμιθέων ὁ συβαρίτης, οὓς τὸν θαυμαστοὺς ὑμῖν νόμους συμέγραψεν, ὡς χρὴ μαίνεσθαι, καὶ περιπλέκεσθαι, καὶ πάσχειν, καὶ ποιεῖν ἐκεῖνα, εἰ τούτων τις νυνὶ λεοντῆν περιβαλλόμενος, καὶ ῥόπαλον ἔχων βαδίζοι, τί οἴει φαίνεσθαι τοῖς ὁρῶσιν; Ἡρακλέα εἶναι αὐτὸν; οὐκ, εἰπὲ καὶ χύβδαις λημῶντες τυγχάνοιεν. μυεῖα γὰρ ὅτι τὰ αὐτημαρτυρούμενα τῷ χρώματι, βάδισμα, καὶ βλέμμα, καὶ φωνὴ, καὶ βάσκλος ὀπικεκλασμένος, καὶ ψιμύθιον, καὶ μασίχη, καὶ φῦκος, οἷς ὑμεῖς κοσμεῖσθε. καὶ ὅλως κατὰ τὴν παρεμπίαν, δᾶδιον ἂν πάντε ἐλέφαντας ὑπὸ μάλης κρύψειας, ἢ ἕνα κίναιδον. εἶτα ἡ λεοντῆ μόνη, τὸν τοιοῦτον οὐκ ἂν ἔκρυψε. σὺ δ' οἴει λήσειν σκεπόμενος βιβλίῳ; ἀλλ' οὐ δυνατόν. προδώσει γάρ σε, καὶ ἀποκαλύψει τὰ ἄλλα ὑμῶν γνωρίσματα. τὸ δ' ὅλον, ἀξιοῖν μοι δοκεῖς, ὅτι ταῖς ἀγαθαῖς ἐλπίδας οὐ παρὰ τῶν βιβλιοκαπήλων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐτῆς, καὶ τῆς καθ' ἡμέραν βίου λαμβάνειν. σὺ δ' οἴει συμφορὰν καινὴν, καὶ μαρτυρα

Hoc quoque mihi respondes: si vester ille sophista Battus, & tibicen Batalus, aut cinædus Hemitheon Sybarita, qui vobis præclaras illas leges condidit, libidine esse insaniendum, corpus depilandum, hæc ferenda, illa facienda, si quis istorum nunc pelle leonina circundatus, clauam tenens ambularet, quid? Herculem-ne spectantibus habitum iri putas? Non, tametsi ollis cæcutiant. Sexcenta enim sunt quæ reclamant: incessus, obtutus, vox, obliqua ceruix, ceruſa, mastiche, fucus, quibus vos excolere soletis. Et omnino sicut in prouerbio est, Citiùs septem elephantas sub alis absconderis, quàm vnum cinædum. Iam cùm leonina pellis hunc non occulat, tu libello contectus speras latere posse? Sed fieri nequit, quin te prodant alia illa vestri indicia. In summa, ignorare te video quòd bonæ famæ spes non est à librorum institoribus petenda: sed à se ipso, & à quotidianæ vitæ modo capienda. Sed tu existimas aduocatos & testes probitatis

ἔσεσθαί σοι τὸν Ἀττικὸν, καὶ Καλλίνον τὸν βιβλιογράφους. ἀλλ' ὦμοῦς τινας ἀνθρώπους ἐπιπεφυκότας σε, ἢν οἱ θεοὶ θέλωσι, καὶ πρὸς ἔσχατον πενίας ξυμελάσοντας, δεῦρο ἔτι νῦν σωφρονήσαντα ἀποδόσ μοί τινι τῶν πεπραδευμένων τὰ βιβλία ταῦτα, καὶ συν ἀυτοῖς, τίνι νεόκτησον ταύτην οἰκίαν. ἀποδοῦναι δὲ τοῖς ἀδελφοδοκιμάκοις, μέρος γέ τι ἀπὸ πολλῶν τῶν ὀφλομένων. καὶ γὰρ κἀκεῖνα περὶ δύο ταῦτα δεινὸς ἐσπούδασας, βιβλίων τε τῶν πολυτελῶν κτῆσιν, καὶ μειρακίων τῶν ἐξώρων, καὶ ἥδη καρτερῶν, ὠνήν. καὶ τὸ πρᾶγμά σοι πάνυ σπουδάζεται, καὶ ἐπιτήδευμα. ἀλλὰ ἄτοπον δὲ πένητα ὄντα, πρὸς ἄμφω διαφκεῖν. σκόπει τοίνυν ὡς ἱερὸν χρῆμα συμβολή. ἀξιῶ γάρ σε ἀφέμενον τῶν μηδὲν προσηκόντων, καὶ ἑτέραν νόσον θεραπεύειν, καὶ τὰς ὑπηρέτας ἐκείνους, ὧν δ' ὅμως μὴ ἐπιλήσῃ τῶν οἴκοθεν, μεταστέλλοιό τινας τῶν ἐλευθέρων, οἷς οὐδ' ἀκίνδυνον ἀπελθοῦσιν, ἢν μὴ λάβωσιν ἅπαντα ἐξεργασάμενοι τὰ πραχθέντα ὑμῖν μετὰ τὸν πότον, οἷα καὶ πρώην ἄρχοντα περὶ σοῦ διηγεῖτο ἑξελθὼν ὁ πόρνος, ὅτι καὶ δείγματα ἐπιδεικνύ-

tibi fore Atticum illũ, & Callinum librorum scriptores. Ne putes: sed ſquos homines qui te perdent, ſi Dij velint, atq; ad extremã paupertatẽ adigent: quẽ iam oportuiſſet ad ſanã mentem reuerſum, cuipiã docto viro horũ librorũ feciſſe copiam, & ſimul hac domo noua ceſſiſſe; ijs etiã apud quos mancipia proſtant, partẽ ſaltẽ multorũ debitorũ reddidiſſe. Etenim his duobus præcipuè dediſti operã, vt caros libros poſſideres, & adoleſcẽtes validos ac robuſtos mercareris. Atq; hæc omni ſtudio aucuparisi quãquã fieri nõ poteſt, vt qui pauper eſt, vtriq; præſtando par ſit. Proinde conſidera quã ſit res ſacra cõſiliũ. Æquũ enim iudico, vt miſſis ijs quæ nihil ad te pertinent, alterũ morbũ cures: & pro miniſtris illis, ſic tamen vt ne emptione res domeſticę deficiãt, ingenuos aliquos adhibeas, quibus neq; tutũ ſit, ſi abs te digrediãtur, niſi hoc pretio redimas, vt omnia proferant, quę vos inter comeſſãdũ deſignatis. Qualia nuper puſio tuus obſcœniſſima de te mane domo digreſſus narrabat, etiã ſigna oſtẽ-

ἀλλ' ἔχωγε καὶ μάρτυρας αὖ παρεσχόμην τοὺς τότε παρόντας, οἷς ἠγανάκτησα, καὶ ὀλίγου τὰληθὲς ἐνέτριψα αὐτῷ, χαλεπήνων ὑπὲρ σοῦ. καὶ μάλιστ' ὅτε καὶ ἄλλον ἐπικαλέσατο μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ ἄλλον, ταυτὰ καὶ λόγοις διηνυμμένοις. πρὸς δὴ σαυτὰ ὦ γαθὲ, τὰ μέν σου τἀργύριον, καὶ φύλαττε, ὡς οἶκοι, καὶ κτᾶ πολλοῦ ἀσφάλειαν ταῦτα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἔχης. ὥστε μὴ γὰ μηκέτ' ἐργάζεσθαι, τίς αὖ μεταπείσειέ σε; ἐπεὶ δὲ γὰ κύων ἅπαξ παύσαιτ' αὖ, σαυτοῦ ἀγεῖν μαθοῦσα. τοῦ ἑτέρου φαίνου, τὸ μηκέτ' ὠνεῖσθαι βιβλία, ἱκανῶς πεπαίδευσαι. ἄλλοις σοι τῆς σοφίας μόνον ἐπ' ἄκρου τὸ χείλος ἔχεις τὰ παλαιὰ πάντα. πᾶσαν μὲν ἰσοείαν οἶδα, πάσας γὰ λόγων τέχνας, καὶ κάλλη αὐτῶν, καὶ κακίας, καὶ ὀνομάτων χρῆσιν τῶν ἀττικῶν. πάνυ σοφόν τι χρῆμα, καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γεγῶσαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων. κωλύει γὰ οὐδὲν κἀμέ σοι συνδιατρίβειν, ἐπειδὴ χαίρεις ἐξαπατώμενος. ἡδέως δ' αὖ καὶ ἐρήμην σε, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων, τί μᾶλλον ἀπαγορεύσεις αὐτῶν. τὰ Πλάτωνος; τὰ Ἀντισθένους;

dens sceleris. Ego verò testes facio, quotquot tùm aderant, quàm ægrè tulerim, ac ferè plagas illi inflixerim, tui causa iratus: maximè quum vnum atque alterum rerum similium testem adduceret, qui eadem verbis confirmarent. In hos ergo vsus reconde argentum, vir bone, vt domi tutò ista perpetrare possis. Quis enim ab his perpetrandis te auocet? siquidem neque canis desinat facilè corium arrodere quum semel cœpit. Sed facile est alterum, vt libros non emas ampliùs: satis es eruditus, satis es doctus. Nec solùm quicquid vspiam antiquitatis extat, summis in labijs habes: sed & historiam tenes omnem, & omne orationis artificium, virtutem, vitia, dictionum Atticarum vsum: planè doctus es, summéque eruditus euasisti, ob librorum multitudinem. Nihil enim vetat, me quoque in te aliquandiu immorari, quando decipi te iuuat. Libenter autem ego ex te quærerem, cùm tot libros habeas, quem potissimũ legas, num Platonis, num Antisthenis,

τὰ Ἀντιλόχου; τὰ Ἱππώνακτος; ἢ τούτων μὲν ὑφέξεις, ῥήτορες δὲ μᾶλλόν σοι τούτων διὰ χειρός; εἰπέ μοι, καὶ Αἰσχίνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀπαγινώσκεις; ἢ ἐκεῖνά γε πάντα οἶδα, καὶ γινώσκεις αὐτῶν ἕκαστον; τὸν δὲ Αἰσχοφάνην, καὶ τὸν Εὔπολιν ὑπορρέδυκας; ἀπέγνως καὶ τοὺς βάπτας τὸ δέρμα ὅλον; εἶτ' οὐδέν σου ταῦτ' ἐκεῖ κατέδηκετο, οὐδ' ἡρυθρίασας γνωρίσας αὐτά; τοῦτο γοῦν καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, τίνα ἀπὸ ψυχῆς ἔχων, ἅπερ τῶν βιβλίων, ὁποίας αὐτὰ χεῖρὸν ἀνελίττεις. πότε δὲ ἀπαγινώσκῃς. μαθ' ἡμέραν; ἀλλ' οὐδεὶς ἑώρακε ποιοῦντα τοῦτο. ἀλλὰ νύκτωρ; πότερον, ὅπ τετραμμένος ἤδη ἐκείνοις, ἢ πρὸς τῶν λόγων; ἀλλὰ καὶ πρὸς σκότους; μηκέτι μὴ τολμήσεις τοιοῦτο μηδέν. ἄφες δὲ τὰ βιβλία, καὶ μόνα ἐργάζου τὰ σαυτοῦ. καίτοι ἔχεις μηκέτι μήθ' ἑκεῖνα. αἰδεσθῶμαι δὲ τὴν Εὐριπίδου Φαίδραν, καὶ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἀγανακτήσασαν, καὶ λέγουσαν,

Οὐδὲ σκότον φείσονται τὸν συνεργάτην,
Τέγεσμά τ' οἴκων μήποτε φθογγὴν ἀφῇ.

Εἰ δὲ πάντως ἐμμένεις τῇ ὁμοίᾳ

num Antilochi, num Hipponactis? An spretis his Rhetores potiùs præ manibus habes? dic mihi legisne Æschinis orationem contra Timarchum? an verò iam illa omnia tenes, & nota sunt singula? An in Aristophane, & Eupolide totus es? Legisti Baptas, totámque fabulam pércurristi? Nihil-ne eorum quæ ibi dicuntur, te perstrinxit: non ijs agnitis erubuisti? Hoc equidem miretur maximè aliquis, quem librum cordi habens attingas, qualibus manibus verses: quando legas: num interdiu? at nemo te vidit vnquam id facientem. At noctu? an quum iam illis es intentus, aut ante exercitia? sed & ante tenebras? Nihil huiusmodi ausis amplius: sed missos face libros: rémque tuam solùm age: quanquam hoc quoque indignum est, debuerásque, saltem Euripidis Phædram vereri, qua mulieribus his verbis succenset.

Nullas tenebras expauescunt conscias,
Timent-ue tecta ne loquantur adium.

Quòd si omnino decreuisti

νόσῳ διεγνώσαι, ἴσθι, ἀνῆκε μὴ βιβλία. καὶ οἴκοι κατακλείσας, ἔχε, καὶ καρπῶ τὴν δόξαν τῶν κτημάτων. ἱκανόν σοι καὶ τοῦτο. θεραπεύειν δὲ μηδέποτε, μηδὲ ἀναγκῶς, μηδὲ ἀπαγαγὼν τὴν γλῶτταν παλαιῶν ἀνδρῶν λόγοις, καὶ ποιήμασι, μηδὲν δεινόν σε εἰργασμένα. οἶδα ὡς μάτην ταῦτά μοι λελήρηται, καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, αὐλητοῦ σημήνειν ἐπιχειρῶ. σὺ γὰρ ὠνήσῃ, καὶ χρήσῃ ἐς οὐδέν, καὶ καταγελασθήσῃ παρὰ τῶν πεπαιδευμένων, οἷς ἀπόχρη ὠφελῆσθαι, οὐκ ἐκ τοῦ κάλλους τῶν βιβλίων, ἀλλ' ἐκ τῆς πολυτελείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς φωνῆς, καὶ τῆς γνώμης τῶν γεγραφότων. σὺ δ' οἴει θεραπεύσειν τὴν ἀπαιδευσίαν, καὶ ἐπικαλύψειν τῇ δόξῃ ταύτῃ, καὶ ἐκπλήξειν τῷ πλήθει τῶν βιβλίων, οὐκ εἰδὼς ὅτι καὶ οἱ ἀμαθέστατοι τῶν ἰατρῶν τὸ αὐτό σοι ποιῆσιν, ἐλεφαντίνους ῥάβδους, καὶ σικύας ἀργυρᾶς ποιούμενοι, καὶ σμίλας χρυσοκολλήτους. ὁπόταν δὲ καὶ χρήσασθαι τούτοις δέῃ, οἰμῴζει, οὐδὲ ὅπως χρὴ μεταχειρίσασθαι αὐτὰ ἴσασι. παρελθὼν δέ τις εἰς τὸ μέσον τῶν μεμαθηκότων, φλεβότομον εὖ μάλα ἠκονημένον ἔχων, ἴσθι τἆλλα μεστὸν,

tuo in morbo permanere, i, libros eme, & domi concluſos habe, & partorum bonorum gloria fruere: hoc tibi ſufficit. Nec dum tangas, nec legas, nec
A lingua perſequaris priſcorum virorum orationes, & poëmata, non malè de te merita. Scio me hæc fruſtra nugatum, & quod vulgo fertur, Æthiopem lauare.
B Tu enim libros emes, nec ijs vteris, & à viris eruditis irrideberis, qui fructum non captant, ex librorum pulchritudine, magnóque pretio, ſed ex ſcriptorum
C dictis, & ſententijs. Tu verò ſperas iſta opinione poſſe tuam inſcitiam curare & obuelare, codicúmque multitudine vulgus obſtupefacere: neſcius me-
D dicos imperitiſſimos idem facere, qui eburneas ferulas, & cucurbitas argenteas, & aurea ſcalpella comparant: quibus quum eſt vtendum, ne id quidem ſciunt, quo pacto
E manibus ſint tractanda. Peritus verò quiſpiam alius in medium prodiens phlebotomo peracuto, cæterùm rubigine pleno, inſtructus

/

ἀπήλλαξε τῆς ὀδύνης τὸν νοσοῦντα. ἵνα ὃ κὴ γελοιότερόν τι τὰ σὰ εἰκάσω, τοὺς κουρέας τούτους ἐπίσκεψαι. κὴ ὅτι τοὺς μὲ τεχνίτας αὐτῶν, ξυεῖν, κὴ μαχαιρίδας, κὴ κάτοπτρον συμμέτρον ἔχοντας, τοὺς δ' ἀμαθεῖς, κὴ ἰδιώτας, πλήθος μαχαιριδίων φορτιδέοντας, κὴ κάτοπτρα μεγάλα. οὐ μὴν λήσειν γε διὰ ταῦτα οὐδὲν εἰδότας. ἀλλὰ τὸ γελοιότατον ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κείρονται μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν. πρὸς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα φορτιδόντες, τὰς κόμας ἐυθετίζουσι. κὴ σὺ τοίνυν, ἄλλῳ μὲν δενδέντι, χρήσεις ἂν τὰ βιβλία. χρήσῃ δ' αὐτοῖς ὡς οὐ δώσων. κάτοι οὐδὲ ἔχρησας οὐδενὶ βιβλίον πώποτε, ἀλλὰ τὸ τῆς κυνὸς ποιεῖς, τῆς ἐν τῇ φάτνῃ κατακειμένης. ἣ οὔτε αὐτὴ τῶν κριθῶν ἐσθίει, οὔτε τῷ ἵππῳ δωσομένῳ φαγεῖν ἐμπίπτει. ταῦτα τοίνυν καὶ σοὶ ἔσται, ὥσπερ μόνων τῶν βιβλίων παῤῥησιάζομαι πρὸς σέ. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅτα κατάπυσα, κὴ κούσῃ πολλάκις.

ægrum dolore liberat. Sed vt, quod facis, cum re magis ridicula comparem: respice tonsores istos: & inuenies eos qui artem callent, nouaculam, forcipes, & mediocre speculum habere: sed ignaros, & rudes, etiamsi multos forcipes, magnáque specula proponant: non tamen latere, quòd nihil calleant artis tonsoriæ. Sed hoc illis risu dignissimum accidit, quod plerique apud suos vicinos tondentur, ad eorúmque specula comas componunt. Et tu quidem alij cui opus esset, libros commodare posses: vti verò ipse non posses. Atqui nulli commodasti vnquam librum: sed id facis quod in præsepe canis, quæ cùm hordeo non vescatur ipse, neque equum qui poteſt, vesci sinit. Hæc in præsentia pro libris tantùm in te liberè dico: quod ad cætera attinet, quæ abominanda, & vituperanda committis: de his posthac sæpius audies.

ἐπονείδιστα ποιεῖς, αὖθις ἀκούσῃ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΡᾳΔΙΩΣ ΠΙΣΤΕΥΕΙΝ ΔΙΑΒΟΛΗ.

DE NON TEMERE CREDENDO CALUMNIAE.

ARGVMENTVM.

Argumentum, ac summam orationis, titulus indicat, videlicèt quòd non temerè credēdum sit calumniæ, propterea quòd multi propriis affectibus aut commodi impulsi, innocentes sæpenumero, & bonos viros, apud eos, qui facilè delationibus quibusuis aures & fidem adhibent, per iniuriam ac fraudem opprimant. Oratio est didactica, nisi quòd circa finem etiam ad suasorium genus aliqua parte pertinere videri potest. Vbi consulit, ac monet delatores non facilè admittendos atque audiendos esse, aut certè ea, quæ deferuntur, diligenter perpendenda, quòd ex huiusmodi calumnijs, multa ac grauia mala fermè sequantur.

Εἰνόησε μὲν ἄγνοια, καὶ πολλῶν κακῶν αἰτία ἀνθρώποις ἐστίν, ὥσπερ ἀχλύν τινα καταχέασα τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀμαυρώσα, καὶ τὸ ἑκάστου βίον ἐπισκιάζουσα. ἐν οἷς οὖν καὶ ἡμεῖς πάντες ἐοίκαμεν, μᾶλλον δὲ τυφλοῖς ὅμοια πεπόνθαμεν, τῷ μὴ, προσπαίοντες ἀλόγως, τῷ βαίνοντες οὐδὲν δέον, καὶ τὸ μὴ πλησίον, καὶ παραπόδιον, οὐχ ὁρῶντες. τὸ δὲ πόρρω, καὶ πάμπαν διεστηκὸς, ὡς ἐνοχλοῦν δεδοίκοτες. καὶ ὅλως, ἐφ' ἑκάστου τῶν

Ala res est ignorantia, & multorū malorum hominibus causa, quæ non solū rebus humanis veluti caliginem quandam offundit: sed etiam veritatē obscurat, & priuati cuiusque vitæ vmbram obducit. Quò fit vt perinde atq; qui in tenebris errant, imò haud aliter quā cæci, iam huc, iam illuc impingamus temerè: aliud cū nihil sit opus, prætereamus: nec quod propinquum & ante pedes est situ videamus: quod verò est remotū, procúlq; dissitū, vt molestū formidem⁹. Deniq; in singulis

προεπομένων ἢ διαλειπόμενα τὰ πολλὰ ὀλισθαίνοντες. τοι γάρ τοι μύθοις ἤδη τοῖς βαγωδοδιδασκάλοις ἀφορμὰς εἰς τὰ δράματα τὸ τοιοῦτον παρέχηται, τὸν Λαβδακίδας, καὶ τὸν Πελοπίδας, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια. χαλεπὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῇ σκηνῇ ἀναβαινόντων κακῶν, εὑρεῖν τίς ἐστιν ἢ τοῦ τῆς ἀγνοίας, καθάπερ τοῦ βαρβάρου δαίμονός τινος κεχορηγημένα. λέγω δὴ ἐγὼ ἐς τὰ ἄλλα μὲν ἀποβλέπων, μάλιστα δ' εἰς τὰς ὑπὸ ἀληθεῖς κατ' ἀνδρῶν καὶ φίλων διαβολάς. ὑφ' ὧν ἤδη καὶ οἶκοι ἀνάστατοι γεγόνασι, καὶ πόλεις ἀρδην ἀπολώλασι, πατέρες τε κατ' παίδων ἐξεμάνησαν, καὶ ἀδελφοὶ κατ' ἀλλήλων ὁμογνίων, καὶ παῖδες κατὰ τῶν γεννησάντων, καὶ ἔρωτες κατὰ τῶν ἐρωμένων. πολλαὶ δὲ καὶ φιλίαι συνεκόπησαν, καὶ οἶκοι συνεχύθησαν ὑπὸ τε κατ' τὰς διαβολὰς πανταχόθεν. ἵν' οὖν ὡς ἥκιστα πλημμελῶμεν αὐταῖς, ὑπόδειξαι βούλομαι τῷ λόγῳ, καθάπερ ἐπί τινος γραφῆς, ὁποῖόν τί ἐστιν ἡ διαβολὴ, καὶ πόθεν ἄρχεται, καὶ ὁποῖα ἐξεργάζεται. μᾶλλον δὲ Ἀπελλῆς ὁ ἐφέσιος πάλαι ταύτην ποιῆ-

quæ agimus nunquam non labimur. Quocirca istud iam innumera tragœdiarum scribendarum argumenta præbuit, Labdacidarum, & Pelopidarum fata, idque genus alia. Nam malorum quæ in scenam ascendunt, pars ferè maxima, ab ignorantia seu tragico Deo comperias orta. Hoc dico ad alia etiam respiciens: in primis verò ad falsas calumnias quibus familiares & amici petuntur: à quibus iam, & subuersæ sunt familiæ, & ciuitates fundirus perditæ: patrum in liberos, fratrum in germanos, liberorum in parentes, amantium in amatos furor est excitatus. Præterea dissolutæ sunt amicitiæ multæ, & turbatæ familiæ ob speciem calumniarum. Vt igitur quàm minimùm in eas incidamus: qualisnam sit calumnia, vnde originem trahat, quantum ferè efficiat, hac oratione, velut in tabella depingam. Porrò quam eius imaginem subijciam, Apelli Ephesio

λαβε τὴν εἰκόνα. καὶ γὰρ αὖ καὶ οὗτος διαβληθεὶς πρὸς Πτολεμαῖον, ὡς μετεγνωκὼς Θεοδότᾳ τὴν σωμφωνίαν ἐν Τύρῳ. ὁ δὲ Ἀπελλῆς, οὐχ ἑωρᾶκει πρότερον τὴν Τύρον, οὐδὲ τὴν Θεοδότην, ὅσις ἦν ἐγίνωσκεν, ἦν καθόσον ἤκουε Πτολεμαίῳ τινὰ ὑπαρχὸν εἶναι, τὰ κατὰ τὴν Φοινίκην ἐπιτρέποντα. ὁ γοῦν ὅμως τῶν αὐτεχνῶν τις, Ἀντιφίλος τοὔνομα, ὑπὸ φθόνου τῆς παρὰ βασιλεῖ τιμῆς, καὶ τῆς κατὰ τὴν τέχνην ζηλοτυπίας, κατεῖπεν αὐτοῦ πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, ὡς εἴη κεκοινωνηκὼς τῶν ὅλων, καὶ ὡς διάσωτός τις αὐτὸν ἐν Φοινίκῃ συνεστιώμενον Θεοδότᾳ, καὶ παρ' ὅλον τὸ δεῖπνον πρὸς τὸ ἓν αὐτῷ κοινολογούμενον. καὶ τέλος, ἀπέφηνε τὴν Τύρον ἀποστᾶσαν, καὶ τὴν Πηλουσίου καταλῆψιν ὑπὸ τῆς Ἀπελλοῦ συμβουλῆς γεγονέναι. ὁ δὴ Πτολεμαῖος, ὡς αὖ κάρτα, καὶ πάλαι οὐ παν φρενήρης τις ὤν, ἀλλ' ἐν κολακείᾳ δεσποτικῇ τεθραμμένος, ἅπαντα ἐξεκαύθη, καὶ συνεταράχθη πρὸς τὴν παρὰ δόξαν τοῦ τῆς διαβολῆς, ὥστε μηδὲν τῶν εἰκότων λογισάμενος, μηδ' ὅτι αὐτίτεχνος ἦν ὁ διαβάλλων, μὴ

acceptam fero: quum is apud Ptolemæum regem, coniurationis quæ Tyri authore Theodota facta est, insimulatus esset. Quanquam neque Tyrum viderat vnquam, neque Theodotam nouerat, nisi quantum fama accepit, eum Ptolemæi præfectum Phœnicem administrare: Antiphilus tamen eiusdem artis professor, gratiæ quam apud regem obtinebat inuidentia, artisque æmulatione permotus, illum apud Ptolemæum accusauit, vt qui factionis esset particeps, & visus fuisset in Phœnicia cum Theodota conuiuari, & in auriculam inter conuiuandum secretò colloqui. Denique declarauit Tyrum defeciſſe, captámque fuisse Pelusium Apellis consilio. Tum Ptolemæus, vt qui præter cætera non esset admodum prudens, sed in tyrannica assentatione educatus, adeò excanduit, miráque ista calumnia conturbatus est, vt coniecturis quæ causæ fidem aut facerent, aut minuerent, neglectis, nimirum calumniatorem eandem artem profiteri, & pictorem fortuna esse minorem, quàm vt proditionem

δ' ὅτι μειζότερος, ἢ κατὰ τηλι-

τὴν προδοσίαν ζωγράφος. καὶ ταῦτα, εὖ πεπονθὼς ὑπ' αὐτοῦ, καὶ παρ' ὀλίγον τῶν ὁμοτέχνων τετιμηκὼς, δμ ὑ- ὑ τοπτεύσαι, ὡς εἰ ἤθελευσεν Ἀπελλῆς εἰς Τύρον κατάσας, εὐθὺς ἔασε μιμεῖσθαι. καὶ βοῆς ἐνεπίμπλα τὰ βασίλεια, τ ἀχάριστον κεκραγώς, κ τ ἐπίβουλον, κ συνωμότην. κ εἴγε μὴ τ συνειλημμένων τις ἀγανακτήσας ὑπὲρ τῆ τοῦ Ἀντιφίλου ἀναισχυντία, κ τ ἄθλιον Ἀπελλῆν κατελέησας, ἔφη μηδενὸς αὐτοῖς κεκοινωνηκέναι τ ἀνθρωπον, ἀπετέτμητο ἂν τὴν κεφαλὴν, καὶ παρὰ πολὺ λαύκει τ ἐν Τύρῳ κακῶν, οὐδὲν αὐτὸς ἄπορος γεγονώς. ὁ μὲν οὖν Πτολεμαῖος, οὕτω λέγεται μεταγνῶναι ὑπὸ τοῖς γεγονόσιν, ὥστε τ μὲν Ἀπελλῆν, ἑκατὸν ταλάντοις ἐδωρήσατο. τὸν δ' Ἀντίφιλον, δουλεύειν αὐτῷ παρέδωκεν. ὁ δὲ Ἀπελλῆς, ὧν παρεκινδύνευσε μεμνημένος, τοιῷδέ τινι εἰκόνι ἐμίμησατο τ δι αβολήν. Ἐν δεξιᾷ τις κάθηται, τὰ ὦτα παμμεγέθη ἔχων, μικρῷ δεῖν τοῖς τῆ Μίδου προσεοικότα, τὴν χεῖρα προτείνων, πρόσωθεν ἔτι προσιόντι τῆ διαβολῆ. περὶ δ' αὐτὸ, ἑστᾶσι

huiusmodi moliri potuisset: idque cùm beneficijs & honoribus ab ipso plus cæteris pictoribus auctus fuisset: neque omnino percontatus an Tyrum Apelles nauigasset, ilico placuit ad iram concitari. Tùm clamore regiam impleuit, ingratum, insidiatorem, coniuratum clamans. Ac nisi ex comprehensis coniuratis quispiam, indignatus Antiphili impudentiam, & infœlicem Apellem misertus, affirmasset illum factionis nequaquam fuisse participem, fuisset capite truncatus, atque ipse nullius criminis reus, Tyriorum malorum pœnas luisset. Proinde fertur Ptolemæus ita sententiam mutasse, vt centum talentis Apellem donarit: & ei Antiphilum in seruitutem addixerit. Apelles autem periculi memor, tali est imagine calumniam vltus. Ad dextram sedet quispiam prælongis auribus insignis, propèmodum quales Midæ fuerunt, manum procul accedenti calumniæ prætendens. Eum circunstant duæ mulieres, Ignorantia, ni fallor,

δύο γυναῖκες, ἄγνοιά μοι δοκεῖ,

ἡ ὑπόληψις. ἐτέρωθεν ὁ, πρεσβύτερος ἡ διαβολή, γυναῖον ἐς ὑπερβολὴν πάγκαλον, ὑποδεεστέρου ὁ, καὶ παρακεκινημένον, οἷον δὴ τὴν λύπην, καὶ τὴν ὀργὴν δεικνύουσα. τῇ μὲν ἀριστερᾷ, δᾴδα καιομένην ἔχουσα. τὴν ἑτέραν ὁ, νεανίαν τινὰ τῶν πολιτῶν σύρουσα, ταῖς χερσὶ ὀρέγοντα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ μαρτυρόμενον τοὺς θεούς. ἡγεῖται ὁ αὐτῆς ἄγχους, καὶ ἀμφροσύνης, ὀξὺ δεδορκὼς, καὶ ἐοικὼς τοῖς ἐκ νόσου μακρᾶς κατεσκληκόσι. τοῦτον γοῦν εἶναι τὸν φθόνον ἄν τις εἰκάσειε. καὶ μὴν καὶ ἄλλαι τινὲς δύο παρομαρτοῦσι, περιπέπουσαι, καὶ πεπλεγμέναι, καὶ κατακοσμοῦσαι τὴν διαβολήν. ὡς δέ μοι καὶ ταύτας ἐμιμήσατο ὁ περιηγητὴς τὴν εἰκόνος, ἡ μὲν, ἐπίβουλή τις ἦν, ἡ δὲ, ἀπάτη. καὶ τόπον ὁ ἠκολούθει παῦν πενθικῶς τις ἐσκευασμένην, μελανείμονα, καὶ κατεσταγμένην. μετανοία ὁ καὶ αὐτὴ ἐλέγετο. ἐπεστρέφετο γοῦν ἐς τοὐπίσω δακρύουσα, καὶ μετ' αἰδοῦς παῦν τὴν ἀλήθειαν περσκοποῦσ' ὑπέβλεπεν. ὅπως μὲν οὖν Ἀπελλῆς ἑαυτὸν κίνδυνον ὑπὲρ τῆς γραφῆς ἐμιμήσατο. φέρε ὁ καὶ ἡμεῖς εἰ δοκεῖ, κατὰ τὸν τοῦ Ἐφεσίου ζωγράφου τρόπον, διελθόντες τὰ περὶ τῆς διαβολῆς, περὶ τε ὄχλου

& Suſpicio. Altera parte accedit Calumnia, mulier ſummopere formoſa, feruida & irritata, veluti rabiem & iram præ ſe ferens, facem ardentem læua tenens, dextra trahens adoleſcentem capillis prehenſum, manus ad cœlum tendentem, Deóſque teſtantem. Anteit vir pallidus deformis, acutùm intuens, eſſque ſimilis qui longo morbo contabuerunt: quem facilè conijcias Liuorem eſſe. Quin & aliæ duæ mulieres comitantur, hortantes, componentes, & ornantes Calumniam: quarum altera, ſicuti mihi ſignificauit imaginis interpres Inſidiæ, altera Fallacia erat. Quædam à tergo ſequebatur lugubri habitu, pulla, laceráque veſte: atque hæc Pœnitentia dicebatur: quæ verſa in tergum facie, cum lachrymis & pudore veritatem accedentem obtuebatur. Hac igitur imagine Apelles, periculum in quo fuerat verſatus, expreſſit. Age verò & nos ſi videtur, Epheſij pictoris exemplo recenſeamus Calumniæ rationes, quum priùs ipſam

τῇ διαβολῇ, περὶ τε ὄχλου

πινὶ πεισχέαντες αὐτῷ. ὅτου γὰρ ἂν ἡμῖν ἡ εἰκὼν γένηται. Ἔστι τοίνυν διαβολὴ, κατηγορία τις, ἀπ' ἐρημίας γιγνομένη, ἢ κατηγορούμενον λαθεῖα, ἀκ τῶ μονομαχεῖς ἀναντιλέκτως πεπιστευμένη. τοιαύτη μὲν ἡ ξύνθεσις τῦ λόγυ. τελῶν δ' ὄντων τρισσῶν, καθάπερ ἐν ταῖς κωμῳδίαις, τῦ διαβάλλοντος, καὶ τῦ διαβαλλομένου, καὶ τῦ πρὸς ὃν ἡ διαβολὴ γίγνεται, καθ' ἕκαστον αὐτῶν σκοπῶμεν, οἷα εἰκὸς εἶναι τὰ γιγνόμενα. πρῶτον μὲν δὴ εἰ δοκεῖ, παραγάγωμεν ἢ πρωταγωνισὴν τῦ δράματος, λέγω δὴ τὸν ποιητὴν ἢ διαβολῆς. οὗτος δὴ, ὡς μὲν ἀκ ἀγαθὸς ἀνθρωπός ὅστις, πᾶσιν οἶμαι γνώριμον. οὐδεὶς γὰρ ὧν ἀγαθὸς, κακῶν ἄπορος γένοιτο τῷ πλησίον. ἀλλ' ἔστιν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ἀφ' ὧν εὖ ποιῆσαι αὐτοὶ τὸν φίλους, ἀκ ἀφ' ὧν τὸν ἄλλυς ἀδικῆντας αὐτῶν), καὶ μισεῖσθαι παρασκευάζουσιν, ξυνδοκιμεῖν, δόξαν ἐμπονίας προσλαβόντας. ἔπειτα δὲ ὡς ἄδικος ὁ τοιῦτος, καὶ παράνομός ὅστι, καὶ ἀσεβὴς, καὶ τοῖς θεωμένοις ἐπίζημος, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τίς γὰρ ἂν ὁμολογήσειε ἢ μὴ ἰσότητα, ἀν

definitione descripserimus. Nam hæc Iconis erit effingendæ ratio. Calumnia igitur est, delatio quæ fit absente & nescio reo, cuíque fides habetur audita vna parte, nec delato ad refellendum admisso. Huiusmodi est orationis huius argumentum. Et cùm, sicuti in Comœdijs, tres sint personæ, delator, delatus, & is ad quem fit delatio: singulorum partes consideremus, quid à quoque fieri sit consentaneum. Primùm quidem, si videtur, primarum partium actorem, calumniæ nimirum authorem in medium producamus. Is vtique quàm minimè sit vir bonus, ignorat nemo. Neque enim quisquam vir bonus, propinquo malorum est author. Nam bonorum est virorum, eo quòd amicis benefaciũt, non eo quòd inimicos criminantur, odiúmque illis ereant, ascita beneuolentiæ opinione, bene audire. Vnde iniustum, sceleratum, impium, & familiaribus damnosum esse Calumniatorem facilè cognoscas. Quis enim non confiteatur æqualitatem, in

ἅπαντα, καὶ τὸ μηδὲν πλέον δικαιοσύνης ἔργα εἶναι, τὸ δὲ ἄδικόν τε, καὶ πλεονεκτικὸν, ἀδικίας. ὁ δὲ τῇ διαβολῇ κατὰ τῶν ἀπόντων λάθρα χαίρων, πῶς οὐ πλεονέκτης ὄντιν, ὅλον τὸν ἀκροατὴν σφετερίζομενος, καὶ προκαταλαμβάνων αὐτοῦ τὰ ὦτα, καὶ ἀποφράττων, καὶ τῷ δευτέρῳ λόγῳ παντελῶς ἄβατα κατασκευάζων αὐτὰ, ἆρα τὸν διαβολῆς πρόμεμπλησμένα; ἐξάπτης ἀδικίας τὸ τοιοῦτον, ὡς φαίεν ἂν καὶ οἱ ἄριστοι τῶν νομοθετῶν, οἷον ὁ Σόλων, καὶ ὁ Δράκων, ἔνορκον ποιησάμενοι τοὺς δικαστὰς τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, καὶ τὸ τὴν ἴσωσιν ἴσην τοῖς κεινομένοις ἀπονέμειν, ἄχρις ἂν ὁ τοῦ δευτέρου λόγος παρατεθείς, θατέρου χείρων ἢ ἀμείνων φανῇ. πρὶν δὲγε ἀντεξετάσαι τὴν ἀπολογίαν τῇ κατηγορίᾳ, παντελῶς ἀσεβῆ, καὶ αὐόσιον ἡγήσαντο ἔσεσθαι τὸν κρίσιν. καὶ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὺς ἀγανακτῆσαι τοὺς θεοὺς εἰκοιμεν, εἰ τῷ μὲν κατηγόρῳ μετ' ἀδείας ἃ θέλει λέγειν ἐπιτρέποιμεν, ἀποφράξαντες δὲ τῷ κατηγορουμένῳ τὰ ὦτα, ἢ τῷ σώματι σιωπῶντες, καταψηφιζοίμεθα τῷ δευτέρῳ λόγῳ κεχειρωμένοι. ὥστε

omni re, & vt non melior sit alterius sors, esse iustitiæ: at inæqualitatem, & plus habendi cupiditatem iniustitiæ? Qui verò clam absentes insectatur, quî non sit pluris auidus, quippe qui auditorem totum sibi asserit, & aures eius præoccupat, & obstruit, ac iam calumnijs refertas, facit responsuro prorsus inuias? Quæ sanè extrema est iniuria, vel optimorum legumlatorum iudicio, Solonis & Draconis, qui iureiurando Senatum Athenienſem astrinxêre, vt pari benignitate, gratiáque tam reum quàm actorem iudex audiat, vsquedum proposita rei defensione, ipsius causa melior, aut deterior altera videatur. Scelestum enim & iniquum fore iudicium putarunt quod ferretur. antea quàm cum accusatione comparata esset defensio. Ad hęc, ipsos etiam Deos indignari dixerimus, si accusatori liberè quæ vult dicendi copiam fecerimus: at obturatis defensori auribus, aut mussitanti ore, eum priore oratione subacti condemnauerimus. Itaque

οὐ κῦ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ νόμιμον, καὶ τὸν ὅρκον τὸν δικαστικὸν, φαίη τις ἂν γίγνεσθαι τὰς διαβολάς. εἰ δὲ τῷ μὴ ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν οἱ νομοθέται, παρεγνωωῆτες οὕτω δικαίας καὶ ἀμερεῖς ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις, πιστεύω μοι δοκῶ τὸν ἄριστον ἐπαγαγεῖν τῷ λόγῳ, ἓν μάλα περὶ τούτων ἀποφηνάμενον, μᾶλλον ἢ νομοθετήσαντα. φησὶ γὰρ μήτε δίκαιον δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. ὥπτεσθαι γὰρ οἶμαι καὶ οὗτος, ὡς πολλῶν ὄντων ἐν τῷ βίῳ ἀδικημάτων, οὐδὲν ἂν τις ἕυροι χεῖρον, οὐδὲ ἀδικώτερον, ἢ ἀκεῖτοις τινὰς, καὶ ἀμοίρους λόγων καταδεδικάσθαι, ὅσῳ δὲ ἅπαντος ὁ διαβάλλων ἐπιχειρεῖ ποιεῖν, ἄκειτον ὑπάλγων τὸν διαβαλλόμενον τῇ τῶν ἀκούοντος ὀργῇ, καὶ τὴν ἀπολογίαν τῷ λαθραίῳ τῆς κατηγορείας παρεμπεμπόμενος. καὶ γὰρ ἀπαρρησίαστος, καὶ δειλὸς ἅπας ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος, οὐδὲν ἐς τὸ ἐμφανὲς ἄγων, ἀλλ' ὥσπερ οἱ λοχῶντες, ἔξ ἀφανοῦς πόθεν τοξεύων, ὡς μὴ ἔστι ἀντιτάξασθαι δυνατὸν εἶναι, μὴ δὲ ἀντικωλύσασθαι, ἀλλ' ἐν ἀποφεύγει καὶ ἀνόητος τῷ πολέμῳ διαφθείρεσθαι. ὃ μέγιστόν ἐστι σημεῖον, τὸ

à iusto, æquo, & iudicum iureiurando calumniam abhorrere dicas. Iam sicuī dubiæ fidei legum conditores videntur, quorum decreta commonent, iustitia, non studio partium iudicare, optimum poëtam citandum censeo qui præclaram sententiam, imò potiùs hac de re legem tulit: quum dixit, *Ne litem dirimas quin primùm audiueris ambos.* Nimirum & hic intelligebat, nullam ex multis quæ apud homines vigent, deteriorem & iniquiorem inueniri posse iniuriam, quàm indicta causa reum damnare. Quod omnī ex parte calumniator molitur: qui quem accusat, audientis iræ indefensum subijcit, & accusatione clancularia defensionem interuertit. Quiuis enim huiusmodi farinæ homo formidolosus nihil palam loqui audet: sed perinde atque qui in insidijs latent, alicunde ex abdito iaculatur vt non sit qui resistere, aduersáque manu contendere possit: at ignaro & inscio vnde bellum inferatur, sit perecūdum. Quod maximo est indicio,

μηδὲν ὑγιὲς τῶν διαβαλλόντας λέγειν. ἐπὶ εἴ τις γε τἀληθῆ κατηγορουῶτι ἑαυτῷ συνεπίσταται, οὗτος οἶμαι καὶ εἰς τὸ φανερὸν διελέγχει, καὶ διευθύνει, καὶ ἀντεξετάζει τῷ λόγῳ. ὥσπερ οὐδεὶς ἂν ἐν τῷ φοβερωτάτῳ νικᾶν δυνάμενος, ἐνέδρᾳ ποτὲ, καὶ ἀπάτῃ χρῆσαιτο κατὰ τῶν πολεμίων. ἴδοι δ' ἂν τις τοὺς τοιούτους μάλιστα ἐν τοῖς βασιλέων αὐλαῖς, καὶ περὶ τὰς τῶν ἀρχόντων, καὶ δυναστευόντων φιλίας ἐυδοκιμοῦντας. ἔνθα πολὺς μὲν ὁ φθόνος, μυρίαι δ' ὑποψίαι, πάμπολλαι δὲ κολακειῶν, καὶ διαβολῶν ὑποθέσεις. ὅπου δὲ ἀεὶ μείζους ἐλπίδες, ἐντεῦθα καὶ οἱ φθόνοι ζαλεπώτεροι, καὶ τὰ μίση ὑποφαλέστερα, καὶ ζηλοτυπίαι κακοτεχνέστεραι. πάντες οὖν ἀλλήλους ὀξὺ δεδόρκασι, καὶ ὥσπερ οἱ μονομαχοῦντες ὑπιτηροῦσιν εἴ που τι γυμνωθὲν μέρος διάσκοντο τοῦ σώματος. καὶ προφάτους αὐτοὺς ἕκαστος εἶναι βουλόμενος, παρωθεῖται, καὶ παρεγκωνίζεται τὸν πλησίον, καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ εἰ δύναιτο, ὑποσπᾷ, καὶ ὑποσκελίζει. ἔνθα ὁ μὲν ζῆλος, ἀτεχνῶς ἐυδὺς ἀφατέβαπται, καὶ παρασύρεται. καὶ

calumniatores nihil sani dicere. Nam qui veræ accusationis sibi est conscius, hic vtique palam arguit, corrigit, & iudicio se sistit cum aduersario: vt nemo qui hostem aperta acie vincere posset, insidijs & dolo vti vellet. Cæterùm id genus homines in regum aulis potissimùm videas versantes, & principum ac optimatum amicitia splendentes: vbi scilicet inuidia crebra, innumeræ suspiciones, multæque assentandi & calumniandi occasiones. Nam vbi maiores spes sese semper ostentant, hîc & inuidiæ sæuiores, odia periculosiora, æmulationes callidiores vigent. Omnes se inuicè acribus oculis intuentur, & quemadmodum qui singulari certamine contendunt, diligenter obseruant num aliquam corporis partem nudam & malè munitam conspiciant. Et cùm quisque velit primas obtinere, proximum summouet, & amolitur, & priorem si possit, conuellit, & supplantat. Hîc siquis est vir frugi, prorsus ilico subuertitur, & auellitur,

τὸ τελευταῖον, ἀτίμως ἐξέωσαν. ὁ δὲ κολακευτικώτερος, καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας κακοηθείας πιθανώτερος, εὐδοκιμεῖ καὶ ὅλως, φάσας κρατεῖ. τὰ γὰρ τῶν Ὁμήρου παύεται παλαιὰ θέλγοντα, ὅτι ξυνὸς ξυνάλιος, καὶ τὰ κτανέοντα κατέκτα. τοιγαροῦν ὡς ἐπὶ μικροῖς τοῖς ἀγῶσιν οὕτως, ποικίλας κατ' ἀλλήλων ὁδοὺς ἐπινοοῦσιν, ὧν τὰ ταχίστη καὶ ἐπισφαλεστάτη ἔστιν ἡ τῆς διαβολῆς. τὴν μὲν ἀρχὴν, ἀπὸ φθόνου ἡμιτελῆ ἐλπίδος λαμβάνουσα. εἰκῇ δὲ τέρας ἦν, καὶ βαρυκὰ ἐπάγουσα τὰ τέλη, καὶ πολλῶν συμφορῶν ἀνάπλεα. ἐμοὶ τοι μικρὸν, ὦ ἄπλουν οὐδὲ τοῦτο, ὡς ἂν τις ὑπολάβοι, ἀλλὰ πολλῆς μὲν τέχνης, καὶ ὀλίγης ἂν ἀγχινοίας, ἀκριβοῦς δέ τινος ἐπιμελείας δέομενον. καὶ γὰρ ἂν τοσαῦτα ἔβλαπτεν ἡ διαβολὴ, εἰμὴ πιθανόν τινα τρόπον ἐλέγχετο. νῦν δ' ἂν κατίδοις τὴν πάντων ἰσχυροτέραν ἀλήθειαν, εἰμὴ πολὺ τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ πιθανὸν, καὶ μυρία ἄλλα παρεσκεύασο κατ' αὐτῶν ἀκουόντων. διαβάλλεται μὲν οὖν ὡς τὸ πολὺ μάλιστα ὁ πρωΐμνηστος. καὶ διατίθετο, τοῖς ὑπολειπομένοις αὐτῶν ἐπίφθονος. ἅπαντες γὰρ τῷ νῦν ἐπιτοξάζονται,

denique ignominiosè expellitur. Verùm qui assentandi est peritior, & ad huiusmodi nequitiã habilior, probatur, denique superat. Quibus verum Homeri carmen comprobatur. *Victorem & victum Manors communis admit.* Quocirca cùm de rebus non exiguis instituatur certamẽ, alij in alios varias nocendi vias comminiscuntur: quarum compendiosissima & periculosissima Calumniæ via; cuius principiũ ducitur ab inuidia inter spẽ metúmque fluctuante: sed quæ miserabiles, tragicos, & multis calamitatibus refertos exitus affert. Nec certè facile, simplex-ue est hoc quadruplatoris studium, vt fortè alicui videatur: sed arte multiplici, solertia non mediocri, & accurata diligentia opus habet. Non enim tam grauem noxam infligeret Calumnia, nisi in speciem vero similia narraret: neque rerum omnium validissimã veritatem opprimeret, nisi appositis ad inducendum, & persuadendum argumentis, alijsque sexcentis artibus instructa auditores deciperet. Porrò calumnia plerunque petitur potissimũ qui in honore est: ob quem posterioribus est inuidiosus; quò fit vt omnium telis affectetur,

κωλύπης τι κάλυμα, καὶ ἐμπόδιον προτιθέμενοι. καὶ ἕκαστος ὁρᾷ τὰ πρῶτος αὐτὸς ἔσεσθαι, τὸν κορυφαῖον ἐκεῖνον ἐκπολιορκήσας, καὶ τῆς φιλίας ἀποσκευασάμενος, οἷόν τι, καὶ ἐπὶ τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ἐπὶ τῶν δρομέων γίγνεται. κἀκεῖ γὰρ ὁ μὲν ἀγαθὸς δρομεὺς, τῆς ὕστληγγος ἐυδὺς καταπεσούσης, μόνον τὸ πρόσω ἐφιέμενος, καὶ τὴν διάνοιαν ἀποτείνας πρὸς τὸ τέρμα, καὶ τοῖς ποσὶ τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχων, τῷ πλησίον οὐδὲν κακουργεῖ, οὐδέ τι τῶν κατὰ τὸν ἀγωνίσας πολυπραγμονεῖ. ὁ δὲ κακὸς ἐκεῖνος, καὶ ἄθλιος ἀνταγωνιστὴς, ἀπογνοὺς τὴν ἐν τῷ τάχους ἐλπίδα, ἐπὶ τὴν κακοτεχνίαν ἐξάπεστο. καὶ τοῦτο μόνον ἐξάπαντος σκοπεῖ, ὅπως τὸν βέλτιστα τρέχοντα σφήλῃ, ἢ ἐμποδίσας, ἐπισομεῖ. ὡς εἰ τούτου διαμάρτοι, οὐκ ἂν ποτε νικῆσαι δυνάμενος. ὁμοίως δὲ τούτοις, καὶ ταῖς φιλίαις τῶν εὐδαιμόνων γίγνεται. ὁ γὰρ φθονῶν, αὐτίκα ἐπιβουλεύεται. καὶ ἀφύλακτος ἐν μέσῳ λῃστὴς τῶν δυσμενῶν, αἰφνιδίως. οἱ δὲ, ἀγαπῶνται, καὶ φίλοι δοκοῦσιν,

ceu obex, obiectúmque ipsis impedimentum. Séque primum fore quisque putat, quum sublimem illum expugnarit, & amicitia excusserit. Quale quidam in gymnicis ludis accidit cursoribus: vbi strenuus cursor, fractis ilico carceribus, solùm primas affectans, animúmque ad metam adijciens, ínque pedum velocitate spem victoriæ habens, vicino non incommodat, neque aliorum certatorum res curat. Contrà ignauus ille, & imbellis aduersarius, desperata celeritate, animum ad fraudem conuertit. Atque hoc solùm in vniuersum spectat, quomodo currentem obiecta remora, vel impedimento, reprimere possit: quæ ni succedant, nunquam queat vincere. Haud aliter in ambiendis magnatum amicitijs accidit: apud quos qui prominet, statim insidijs inuoluitur, & incautus ab æmulis captus discerpitur. Hi deinde diligi, & amici videri incipiunt, eo quòd alijs

βλάπτειν ἔδοξαν. τὸ, τε ἀξιόπιστον τῆς διαβολῆς οὐχ ὡς ἔτυχεν ἐπινοοῦσιν, ἀλλ' ἐν τούτῳ τὸ πᾶν αὐτοῖς ὄντι ἔργον, μὴ δικαίως τι προσάψαι ἀπρεπὲς, μηδὲ ἀλλότριον. ὡς γοῦν ἐπὶ πολὺ τὰ προσόντα τῷ διαβαλλομένῳ πρὸς τὸ χεῖρον μεταβάλλοντες, ἀπιθάνους ποιοῦσι τὰς κατηγορίας. οἷον, τὸν μὴ ἰατρὸν, διαβάλλουσιν ὡς φαρμακέα. τὸν πλούσιον ὄ, ὡς τύραννον. τὸν τυραννικὸν ὄ, ὡς προδοτικόν. ἐνίοτε μὴν τοι καὶ ὁ ἀκροώμενος αὐτὸς ὑποβάλλει τῆς διαβολῆς τὰς διαφορὰς. καὶ πρὸς τὸν ἐκείνου ζῆλον οἱ κακοήθεις αὐτοὶ ἁρμοζόμενοι, ὑποκρίνονται. ἢν μὲν γὰρ ζηλότυπον αὐτὸν ὄντα ἴδωσι, φιλοτίμως φασὶ τὴν γυναῖκά σου παρὰ τὸ δεῖπνον. καὶ ἀπιόντων ἐς αὐτὴν, ἀπεσπάραξε. καὶ ὁ Σωκράτης πρὸς αὐτὸν, οὐ μάλα ἀνδρῶς, καὶ ὅλως ἐρωτικόν. καί τινες καὶ μοιχικὴν πρὸς αὐτὸν αἱ διαβολαί. ὦ γὰ ποιητικὸς ἦ, καὶ ἐπὶ τούτῳ μέγα φρονῶν, μὰ Δί' ἐκέλευσά σου Φιλόξενος τὰ ἔπη, καὶ διέσυρε, καὶ ἄμεσα εἶπεν αὐτὰ, καὶ κακοσυνθετα. πρὸς δὲ τὸν εὐσεβῆ, καὶ φιλόθεον, ἄθεος, καὶ ἀνόσιος ὁ φίλος διαβάλλεται, καὶ ὡς τὸ θεῖον παρωδούμενος,

incommodarint. Iam quod Calumniæ fidem faciat, non temerè excogitant: sed in coloris delectu toti occupantur, metuentes ne quid absoni, aut alieni attexant. Sic plerunque eius quem deferunt rationes in deterius interpretando probabiles reddunt accusationes. Medicum venefici: locupletem affectatæ tyrannidis, tyrannum proditionis insimulant. Interdum auditoris affectus, sua calumnijs discrimina suppeditat, ad cuius mores hi maligni homines sese accommodantes, scopum attingunt. Nam si zelotypum ipsum esse perspexerint: annuit, inquiunt, ille vxori tuæ inter epulas: eámque intuitus suspirauit: vxor viciſſim suaue quiddam, & amatorium: alia item quæ ad suspicionem adulterij faciunt. Sin poëticæ studiosus, illa arte sibi placeat. Per Iouem tua carmina Philoxenus irrisit, insectatus est, hiulca & lege soluta dixit. Apud religiosum, & pium, impietatis, & flagitij accusatur amicus, quasi numen reijciat, &

καὶ τὴν προνοίαν ἀφαιρούμενος. ὁ δὲ ἀκούσας, ἐνδὺς μύωπα διὰ τῶτος τυπὶς, διακέχυται ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἀπέγραπται τὸν φίλον, οὐ φροντίσας τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον. ὅλως γὰρ τὰ τοιαῦτα ὑπονοῦσι, καὶ λέγουσιν, ἃ μάλιστα ἴσασιν ἐς ὀργὴν δυνάμενα προκαλέσασθαι τὸν ἀκροώμενον. ἢ ἔνθα προσῆκόν ἐστιν ἕκαστον ὑπείκειν, ἐπ' ἐκεῖνον τοξεύουσι, καὶ ἀκοντίζουσιν ἐς αὐτόν. ὥστε τῇ παραυτίκα ὀργῇ τεταραγμένον, μηκέτι σχολὴν ἄγειν τῇ ἐξετάσει τῆς ἀληθείας. ἀλλὰ κἂν δέλῃ τις ἀπολογεῖσθαι, μὴ προσίεται τῷ παραδόξῳ τῆς ἀκροάσεως, ὡς ἀληθεῖ προκατειλημμένον. ἀμήχανόν γὰρ ὂν τὸ εἶδος τῆς διαβολῆς, τὸ ἐναντίον τῆς τοῦ ἀκούοντος ὑπονοίας, ὁπότε ἢ παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Διονύσῳ ὑπεκλοπεύθη, ἐχρήσατό τις, ὃς διέβαλε τὸ πλατωνικὸν δημήτειον, ὃ πῖ ὕδωρ τε πίνει, καὶ μόνος τῶν ἄλλων γυναικεῖα οὐκ ἐνεδύσατο ἐν τοῖς Διονυσίοις. ἢ εἰ μὴ κληθεὶς, ἦλθεν ἐπί τε, πάντων ἑωρτῶντων, καὶ λαβὼν ταραντῖνίδιον, ἐκυμβάλισέ τε, ἢ προσωρχήσατο, ἀπολωλὼς ἄν, ὡς οὐχ ἡδόμενος τῷ εἴδει τοῦ βασιλέως,

prouidentiam neget. Tum auditor ceu œstro in aurem immisso, extandescit, vt est consentaneum, & re nondum accuratè cognita, amicum auersatur. Talia ferè sunt quæ ab impuris istis confinguntur & dicuntur, cùm ea norint audientis animum ad iram maximè posse prouocare. Et qua parte quisque præstat, cognoscentes, illa ipsum telis iaculisque petunt: ne auditor subita conturbatus ira, aliquod vero cognoscendo collocet otium: deinde ei qui se purgare velit, non attendat, inopinato crimine tanquam vero præoccupatus. Etenim ea calumniæ species est efficacissima, quæ cum auditoris cupiditate conflictatur: quando etiam apud Ptolemæum cognomento Dionysum, quispiam olim Demetrium Platonicum accusauit, quòd in Bacchanalibus aquam biberet, solúsq; omnium muliebribus nō fuisset indutus. Ac nisi mane vocatus vinum bibisset omniū in conspectu, & sumpta veste Tarentina, cymbala pulsasset, & saltasset, planè periisset, quòd regis moribus non delectaretur,

ἀλλ' ἀντισοφιστὴς ὤν, καὶ ἀντίτεχνος τῆς Πτολεμαίου ζυφῆς. παρ' ὃ Ἀλεξανδρῳ, μείζιστα τότε αἰ ἁπασῶν διαβολὴ λέγοιτο, εἰ ἔλοιτό τις μὴ σέβειν, μηδὲ προσκυνεῖν τὸν Ἡφαιστίωνα. ἐπεὶ γὰρ ἀπέθανεν Ἡφαιστίων, ὑπὸ τοῦ ἔρωτος Ἀλέξανδρος ἐβουλήθη θεοσθεῖναι καὶ τοῦτο τῇ λοιπῇ μεγαλουργίᾳ, καὶ θεὸν χειροτονῆται τὸν τετελευτηκότα. ἐνηὼς οὖν νεώς τε ἀνέστησαν αἱ πόλεις, καὶ τεμένη καὶ διδρύετο, καὶ βωμοί, καὶ θυσίαι, καὶ ἑορταὶ ἐπ' ἐκείνῳ τότε ἐπετελοῦντο. καὶ ὁ μέγιστος ὅρκος ἦν ἅπασιν, Ἡφαιστίων. εἰ δέ τις ἢ μεθυσθείη πρὸς τὰ γιγνόμενα, ἢ μὴ φαίνοιτο πάνυ εὐσεβῶν, θανάτου ἐπέκειτο ἡ ζημία. ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ κόλακες τὴν μεγαλωδίαν ταύτην τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπιθυμίαν, προσεξέκαιον εὐθὺς, καὶ ἀνεζωπύρουν, ὀνείρατα διηγούμενοι τοῦ Ἡφαιστίωνος, ἐπιφανείας πυκνὰς, καὶ ἰάματα προσάπτοντες αὐτῷ, καὶ μαντείας ἐπιτιμίζοντες. καὶ τέλος, ἔθυον παρέδρῳ, καὶ ἀλεξικάκῳ θεῷ. ὁδὲ Ἀλέξανδρος, ἥδετό τε στενε, καὶ μέγα ἐφρόνει, ὡσανεὶ

sed Ptolemæi delicijs infensus esset, & aduersarius. Apud Alexandrum grauissimi criminis reus fiebat, qui colere & adorare nollet Hephæstionem. Nam posteaquã is è viuis excessit, amore victus Alexander, ad reliquã funeris magnificentiam additum voluit, vt mortuus inter Deos Hephæstion haberetur. Continuò ciuitates ei templa condiderunt, delubra dedicarunt, aras, victimas, & festa nouo huic Deo consecrarunt. Erátque nomen Hephæstionis iusiurandum omniũ religiosissimũ. Siquis autem vel risisset ad ea quæ fiebant, vel nõ omni studio colere visus esset, culpa capitalis erat. Assentatores autem perspecta hac iuuenili Alexandri cupiditate, ei ignem & fomitem addere cœperunt, somnia narrantes Hephæstionis, apparitiones quasdam, & medelas ei attribuentes, eiúsque oracula prædicantes: denique assessori, malorúmque depulsori Deo sacra fecerunt. Alexander autem hæc iucundè audiebat, tandem etiam vt veris fidem habebat, & gloriabatur quòd nõ modò Dei filius esset, sed

ἀκούων, καὶ τὰ τελευταῖα, ὑπὸ οὐ θεῦ πάις ὢν μόνον, ἀλλὰ

καὶ θεοὺς ποιῆσαι δυνάμενος. πόσους τοίνυν οἰόμεθα τῶν Ἀλεξάνδρου φίλων παρὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπολαῦσαι τῆς Ἡφαιστίωνος θειότητος, διαβληθέντας, ὡς οὐ πρῶτον τὸν κοινὸν ἁπάντων θεὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξελαθέντας, καὶ τῆς βασιλέως εὐνοίας ἐκπεσόντας; τότε καὶ Ἀγαθοκλῆς ὁ σάμιος, ταξίαρχῶν παρ' Ἀλεξάνδρῳ, καὶ πρόμοιρος παρ' αὐτῷ, μικρῷ δεῖν συγκαθειρχθη λέγεται, διαβληθεὶς ὅτι δακρύσειε πλείων τὸν Ἡφαιστίωνος τάφον. ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν λέγεται βοηθῆσαι Περδίκκας, ἐπομοσάμενος καὶ πάντων τῶν θεῶν, καὶ καὶ Ἡφαιστίωνος, ὅτι δὴ κωλύσειε τοῦτο, φανέντα ἐκείνῳ τὸν θεὸν, ἐπισκῆψαι εἰπεῖν Ἀλεξάνδρῳ φείσασθαι Ἀγαθοκλέους. οὐ γὰρ ὡς ἀπιστοῦντα, οὐδὲ ὡς ἐπὶ νεκρῷ δακρύσαι, ἀλλὰ τῆς πάλαι συνηθείας μνημονεύοντα. ἡ γὰρ κολακεία, καὶ ἡ διαβολὴ, τότε μάλιστα χώραν ἔσχε πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρου πάθος σωτιδεμφῶν. καθάπερ γὰρ ἐν πολιορκίᾳ ἐκ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ, καὶ ἀπόκρημνα, καὶ ἀσφαλῆ τῶν τείχους φρόσασιν οἱ πολέμιοι, ἀλλ' ἐν ᾗ ἀφύλακτόν τι μέρος,

Deos etiam creare posset. Quot igitur Alexandri amicos putamus illam Hephæstionis diuinitatem tum malè habuisse, quum accusarentur, quòd communem omnium Deum non colerent: ideóque expellerentur, & regis beneuolentia exciderent? Tũc tempotis Agathocles Samius apud Alexandrum centurio in honore erat, parum abfuit quin cum leone committeretur, accusatus, quòd sepulchrum Hephæstionis præteriens illachrymasset. Verùm illi opem tulisse fertur Perdiccas, Deos omnes, ipsúmque Hephæstiona iuratus, Deum in venatione sibi clarè visum, mandasse vt Alexandro diceret, Agathocli esse parcendum, qui non vt mortuũ lachrymasset, & quòd vanam Hephæstionis diuinitatem crederet, sed quòd pristinæ familiaritatis meminisset. Sic igitur affecto Alexandro, locus assentationi, & calumniæ aptissimus fuit. Nam quemadmodum hostes vrbem oppugnaturi, non altam, nõ præcipitem, non munitam, mœnium partem inuadunt: sed quam non custoditam,

ἢ σαθρὸν αἰσθωνται, ἢ ταπεινὸν, ἐπὶ τοῦτο πᾶσῃ δυνάμει χωροῦσιν, ὡς ῥᾷστα παρεισδῦναι, καὶ ἐλεῖν δυναμένοις, οὕτω καὶ οἱ διαβάλλοντες, ὃ, τι αὖ ἀδενὲς ἴδωσι τῆς ψυχῆς, καὶ ὑποπαθρον, καὶ ἐυεπίβατον, τούτῳ προσβάλλουσι, καὶ προσάγουσι τὰς μηχανὰς, καὶ τέλος, ἀπολιορκῆσαι, μηδενὸς ἀντιπαρατεινομένου, μηδὲ ἢ ἔφοδον αἰσθομένου. εἶτ' ἐπεισὰν ἐντὸς ἅπαξ τείχων γένωνται, πυρπολοῦσι πάντα, καὶ καίουσι, καὶ σφάττουσι, καὶ ἐξελαύνουσιν, ὅια εἰκὸς ἁλισκομένης ψυχῆς, καὶ ἐξελαυνομένης ἔργα εἶναι. μηχανήματα δ' αὐτοῖς κατὰ ἀπάντων ἥ τε ἀπάτη, καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ ἡ ἐπιορκία, καὶ προσλιπάρησις, καὶ αὐθαδεία, καὶ ἄλλα μυρία ῥᾳδιουργήματα. ἥδε μέγιστη πασῶν, ἡ κολακεία δὲ, συγγενὴς, μᾶλλον δ' ἀδελφή τις οὖσα τῆς διαβολῆς. οὐδεὶς γοῦν οὕτω γενάδας δὲ, καὶ ἀδαμάντινον τεῖχος τῆς ψυχῆς περιβεβλημένος, ὃς οὐκ ἂν ἐνδοίη πρὸς πᾶς τῆς κολακείας διαβολάς. καὶ ταῦτα, ὑπορυπούσης, καὶ τὸν θεμελίους ὑφαιρούσης τῆς διαβολῆς. καὶ τὰ μὲν ἐντὸς,

debilem, humilem-ue norunt, in eam totis viribus impetum faciunt, vt qua facillimè ingredi, & rerum potiri queant. Ita calumniatores, quòd in auditoris animo languidum, fragile, & accessu facile viderint, illud adoriuntur, eóque suas machinas adducunt: denique nemine obsistente, hostilémque impetum sentiente, expúgnant: deinde intra muros, cuncta igni ferróque deuastant, iugulant, expellunt: qualia verisimile est fieri animo capto, & mancipato. Artes sunt ipsis aduersus absentem, fallacia, mendacium, periurium, obsecratio, impudentia, aliæque sexcentæ astutiæ: quarum omnium maxima est assentatio, Calumniæ cognata, imò soror. Nemo enim tam generoso est animo, & adamantino muro septus, qui adulationis calumnijs non succumbat: idque cùm calumnia suffodiat, & fundamenta subtrahat. Atque hæc quidem sunt quæ foris aduenium. Intus autem multæ

τιῶτα. ἔνδοθεν δ', πολλαὶ

proditiones

προδοσίαι συνχωνίζουσι, τὰς χεῖρας ὀρέγουσαι, καὶ τὰς πύλας ἀναπετῶσαι, καὶ πάντα
τρόπον τῇ ἁλώσει τῶν ἀκούντων συμπροθυμούμεναι. πρῶτον μὲν, τὸ φιλόκαινον, ὃ φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, καὶ τὸ ἀπίκρανον. ἔπειτα δὲ, τὸ πρὸς τὰ παράδοξα τῶν ἀκουσμάτων ἐπιρρέπειν. οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως ἡδόμεθα πάντες λαθραῖα, καὶ πρὸς τὰς λεγομένας, καὶ μᾶλλον ὑπονοίας ἀκούοντες, οἶδα γοῦν πάνυ οὕτως ἡδέως ψαφαλιζομένας τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν διαβολῶν, ὥσπερ τοῖς πτερυγίοις κινουμένοις. ἐπειδὴ τοίνυν ὑπὸ τούτων ἁπάντων συμμαχούμενοι πρόσεισιν, καὶ κρατοῦσιν οἶμαι, καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπων ἡττᾶται μᾶλλον, μηδενὸς ἀντιπαρατασσομένου, μὴ δὲ ἀμυνομένου τὰς προσβολὰς, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκούοντος, ἑκόντος ἑαυτὸν ἐνδιδόντος. τῶν δὲ διαβαλλομένων δὲ, καὶ ἐπιβουλὴν ἀγνοούντων. ὥσπερ γὰρ ἐν νυκτὶ πόλεως ἁλούσης, καθεύδοντες οἱ διαβαλλόμενοι φονεύονται, καὶ τὸ πάντων οἰκτιστον, ὁ μὴ δὲ εἰδὼς τὰ γεγονότα, προσέρχεται τῷ φίλῳ φασὶ δὴ, ἀπ' μηδὲν φαύλου ἑαυτῷ συνειδότι, καὶ

A

B

C

D

E

proditiones adiuuant, manus porrigunt, portas aperiunt, omnibusque modis expugnationi auditoris vnà incumbunt. Ac primùm quidem hæ sunt, rerum nouarum studium, ac præsentium fastidium, quod hominis ingenio à natura est insitum: deinde verò quod ad rerum incredibilium auditionem sequitur. Nescio enim quo pacto gaudemus omnes clanculũ, quum plenas suspicione delationes audimus. Quibusdam enim comperi aures calumnijs ita suauiter titillari, ac si pennis confricentur. Proinde quum talibus adiuti socijs irruerint, vi vtique capiunt: nec ægrè paratur victoria, vbi nemo repugnat, nec vim propulsat: sed qui audit, vltrò seipsum dedit: qui verò accusatur, insidiarum est ignarus. Nam haud aliter qui deferuntur, atque qui captis vrbibus, pereunt, dormientes trucidantur. Et quod est omnium maximè miserabile, hic rerum actarum nescius, amicum hilari vultu adit, vt nullius mali sibi conscius, & consueta dicit, facitque,

τὰ πιθανὰ λέγει, καὶ ποιεῖ

παντὶ βόσκω ὁ ἄθλιος ἐνηδρευ-
μένος. ὁ γὰρ μὲν ἔχει τι ἡγεμόνι-
κον, καὶ ἐλεύθερον, καὶ παρρησιαστι-
κὸν, εὐθὺς ἐξέρρηξε τὴν ὀργὴν, καὶ
τὸν θυμὸν ἐξέχεε. καὶ τέλος, πρὸς A
ἀπολογίαν τραπόμενος, ἔγνω μάτην τὸν
φίλον παροξυνόμενος. ὁ δὲ ἀγεννέστερος, καὶ
ταπεινότερος, τρέπεται μὲν,
καὶ τρεπομενδιᾷ τοῖς χείλε- B
σιν ἄχρις, μισεῖ δ', καὶ λάθρα
τοὺς ὀδόντας διαφρίει. καὶ ὡς
ὁ ποιητὴς φησι, βυσσοδομεύει
πρὸς ὀργήν. οὐ δή ἐγὼ ἥδεν οἶ-
μαι ἀδικώτερον, οὐδὲ δουλο- C
πρεπέστερον, ἐνδακόντα τὸ χεῖ-
λος, ὥσπερ ἔφην τὴν χολὴν, καὶ τὸ
μῖσος ἐν αὐτῷ κατάκλειστον
αὔξειν, ἕτερα μὲν κένδοντα ἐπὶ
φρεσὶν, ἄλλα δὲ λέγοντα, καὶ D
ὑποκινοῦμον ἰλαρὸν καὶ κωμι-
κὸν προσώπῳ, μᾶλλα πειπαθῆ
τινα, καὶ γέμουσαν τραγῳδίαν.
μάλιστα δὲ τοῦτο πάσχουσιν, ἐπει-
δὰν πάλαι φίλος ὁ ἐνδιαβάλ-
λων δοκῶν εἶναι τῷ ἐνδιαβαλ- E
λομένῳ, πιθανῶς ὁμοίως. τότε γὰρ
ὅτε φωνὴν ἀκούειν ἐπὶ θέλουσι
τὸ διαβαλλόμενον, ἢ τὸ ἀπολο-
γούμενον, τὸ ἀξιόπιστον τῆς κατη-
γορίας ἐκ τῆς πάλαι δοκούσης
φιλίας προσειληφότες. οὐδὲ τοῦτο
λογιζόμενοι, ὅτι πολλαὶ πολλάκις ἐν τοῖς φιλτάτοις μί-

insidijs omnifariam miser obsessus. Tum ille, si homo ingenuus est, & liber, ac confidens, iram ilico rumpit, animúmque effundit: denique præuisa defensione, agnoscit se aduersus amicum abs re fuisse exacerbatum. Sin autem ignauiore est, & abiectiore animo, admittit quidem, summísque labijs arridet: verùm odit, & clam dentibus frendet: ac vt inquit poëta, iram in animo molitur. Quo vtique homine nihil putem iniustius, nihil seruilius, qui admorso labro bilem intus alit, odiúmque intra se conceptum auget, dum aliud in mente occulit, aliud in ore habet, & plenam affectibus tragœdiam in se commouet. Túncque potissimùm hoc faciunt, quum simile facit delator qui delati olim amicus videtur fuisse. Tunc enim ne vocem quidem delati, tantum abest vt defensionem audire velint: tantum fidei calumniæ facit, præcepta illa de de veteri ipsorum amicitia opinio: cùm non reputent inter amicissimos clam alijs non rarò multas simul-

σους παρεμπίπτουσιν αἰτίας, τὸν ἄλλοις καυχήσασθαι. καὶ ἐνίοτε οἷς αὐτός τις ἔνοχός ἐστι, ταυτὶ φθάσας κατηγόρησε τοῦ πλησίον, ἀποφυγεῖν, οὕτω πειράσθαι τὸν διαβολὴν. καὶ ὅλως, ἐχθρὸν μὴ οὐδεὶς ἂν τολμήσειε διαβάλλειν. ἄπιστος γὰρ αὐτὸ δὴ ἡ κατηγορία, φανερὸν ἔχουσα τὴν αἰτίαν. τοῖς δοκοῦσι δὲ μάλιστα φίλοις ἐπιχειροῦσι, τὴν πρὸς τὸν ἀκούοντας εὔνοιαν ἐμφῦσαι βουλόμενοι, ὅτι ἐπὶ τῷ ἐκείνων συμφέροντι οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀπέχονται. εἰσὶ δέ τινες, οἳ κἂν μάθωσιν ὕστερον ἀδίκως διαβεβλημένους παρ' αὐτοῖς τοὺς φίλους, ὅμως ὑπ' αἰσχύνης ὧν ἐπίστευσαν, οὐδὲ τι προσέσθαι, οὐδὲ τολμῶσι προσβλέπειν αὐτούς, ὥσπερ ἠδικηκότες, ὅτι μηδὲν ἀδικουμένους ἐπύθοντο. τοιγαροῦν πολλῶν κακῶν ὁ βίος ἐστὶν ὑπὸ τῶν ἔτυχεν ἐπὶ τοῖς ἀδίκως, καὶ ἀνεξετάστως πεπιστευμένων διαβολῶν. ἡ μὲν γὰρ Ἀντεία, παιδιὰς φησὶν ὦ Προῖτε, ἡ κακίστη βελλεροφόντου, ὃς μὲ ἔθελε φιλότητι μιγνύμεναι· ἐπεὶ οὐκ ἔθελον, αὐτὴ προτέρη ἐπιχειρήσασα, καὶ διαφθείσα. καὶ μικροῦ ὁ

simultatũ causas intercedere: interdum etiã eum, quorum ipse reus est, socium insimulare, dũ sic anteuertẽdo, calumniam nititur euitare: denique neminem audere inimicp calumnias instruere. Nam ei accusationi non habetur fides, cuius manifesta est causa. Verùm eos qui videntur amici, potissimùm aggrediuntur, optantes suam erga auditores beneuolentiam indicare, quòd in ipsorum cõmmoda, neque familiarissimis parcant. Quidam autem sunt, quibus tametsi postea comperitur falsum apud se crimen amicis fuisse impositum, tamen cùm id credidisse pudeat, neque admittere quicquam, neque illum intueri audent, ac si iniuria sint affecti, quia nihil ab illis delictum agnouerũt. Proinde multis malis referta est hominum vita, eo quòd tam facilè, nullâque facta disquisitione calumnijs fides habetur. Nam ait Antia, *Prare velim peream, perimas nisi Bellerophontem, Qui tenerum inuita voluit violare pudorem*: qua quã ipsa prior sollicitarat, & neglecta fuerat. Ac parum abfuit, quin adolescens in congressu

συμπλοκὴν δεφθάρη, ἐπιθυμίον σωφροσύνης ὑπορρῶν, καὶ τὴν πρὸς τὸν ξένον αἰδῶ ὑπὸ μάλα γυναικὸς ἐπιβεβουλευμένος. ἦδε Φαίδρα, κἀκείνη τὰ ὅμοια κάτιπεῦσα τῷ πρεσβύτῃ, ἐπάρατον ἐποίησε τὸν Ἱππόλυτον γνώμης ὑπὸ τοῦ πατρός, οὐδὲν ὦ θεοί, οὐδὲν αἰσχρὸν εἰργασμένον. καὶ φήσει τις· ἀλλ' ἀξιόπιστός ἐστιν ἐνίοτε ὁ διαβάλλων ἀνήρ, τά τε ἄλλα δίκαιος, καὶ σώφρων εἶναι δοκῶν. καὶ ἐγὼ μὲν προσέχειν αὐτῷ, ἅτε μηδὲν αὐτοιοῦτο κακουργήσαντι. ἆρ' οὖν τοῦ Ἀριστείδου ἐστὶ τις δικαιότερος; ἀλλ' ὅμως κἀκεῖνος σωθῆναι ἐπὶ τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ συμπαρώξυνε τὸν δῆμον, ὃς φασιν ἐκεῖνος πολιτικῆς φιλοτιμίας ὑποκεκινημένος. δίκαιος μὲν γὰρ ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀριστείδης. ἀνθρωπος δὲ καὶ αὐτὸς ἦν, καὶ χολὴν εἶχε, καὶ ἠγάπα τινας, καὶ ἐμίσει. καὶ εἰ ἀληθής ἐστιν ὁ περὶ τοῦ Παλαμήδους λόγος, ὁ συνετώτατος τῶν Ἀχαιῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄριστος, τίνι ὑπεβουλεύθη, καὶ ἐνέδρευσεν ὑπὸ φθόνου φαίνεται σωτέρειαις κατ' ἀνδρὸς ὁμαίμου, καὶ φίλου, καὶ ἐπὶ τὸν αὐτὸν κίνδυνον ἐκπεπλευκότος. οὕ-

cum Chimæra perierit, castitatis dans pœnas, & pudoris erga hospitem, insidijs à lasciua muliere petitus. Quiddam etiam simile Phædra de priuigno obloquuta, fecit vt Hippolytus à patre deuoueretur, etsi nihil, ô Dij, nihil nefarij perpetrasset. At dicet aliquis. Quandoque fide dignus est calumniator, qui alias iustus & prudens videtur esse, eique præbenda auris, vt qui tale nihil perpetrarit. Est-ne aliquis iustior Aristide? attamen ille in Themistoclem conspirauit, animósque populi concitauit, gloriæ popularis, vt aiunt, æmulatione titillatus. Alias vir bonus Aristides: sed homo cùm esset, irasci poterat, & alios amabat, alios oderat. Si verum quoque est, quod de Palamede ferunt, quidam Græcorum sapientissimus, alijsque in rebus optimus, inuidia flagrans insidias parasse fertur cognato, amico, & ad idem periculum profecto:

γως ἔμφυτον ἅπασιν αἰ πρώτοις ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτία. τί γὰρ ἂν τις, ἢ τὸν Σωκράτην λέγοι, τὸν ἀδίκως παρὰ τοῦ Ἀθηναίων διαβεβλημένον ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἐπιβουλον; ἢ τὸν Θεμιστοκλέα, ἢ τὸν Μιλτιάδην, τὸν μὴ πολλαχοῦ τὰς νίκας, ὑπὸ παρόδου τῆς Ἑλλάδος ὑποπτους γεγενημένους; μυρία γὰρ τὰ παραδείγματα. καὶ ἁδρὸν, τὰ πολλὰ καὶ ἤδη γνώριμα. τί οὖν χρὴ ποιεῖν τὸν γε νοῦν ἔχοντα, ἢ ἀρετῆς, ἢ ἀληθείας ἀμφισβητούμενα; ὅπερ οἶμαι καὶ Ὁμηρος ἐν τῷ περὶ σειρήνων μύθῳ αἰνίξατο, παραπλεῖν κελεύσας τὰς ὀλεθρίους ταύτας τῶν ἀκουσμάτων ἡδονὰς, καὶ ἀποφράττειν τὰ ὦτα, καὶ μὴ ἀνέδην αὐτὰ ἀναπετασύνειν τοῖς πάθει παραλημμένοις, ἀλλ' ἐπισκοπεῖν ἀκριβῶς ἅπασι τὸν λογισμὸν τοῖς ἀγεμονικοῖς, τὰ μὲν ἄξια, παρεῖσθαι, καὶ παραβάλλεσθαι· τὰ φαῦλα δὲ, ἀποκλείειν, καὶ ἀπωθεῖν. καὶ γὰρ ἂν ὄνειν γελοῖον, τὰ μὲν οἰκίας ἁδρὰς καθίσαι, τὰ ὦτα δὲ, καὶ τὴν διάνοιαν, ἀνεῳγμένα ἐᾶν. ἐπειδὴ τοίνυν τοιαῦτα παρεῖναί τις λέγων, αὐτὸ δὲ αὖ τὸ

adeò naturæ hominum familiare est hoc errore labi. Porrò, quorsum attinebat & Socratem recensere, impietatis & insidiarum apud Athenienses insimulatum? Quid Themistoclem, aut Miltiadem tot partis victorijs, suspicione proditionis notatos? Sunt enim exempla innumera, & vulgo iam pleraque non ignota. Quid igitur faciet vir prudens, quum de virtute, aut veritate ambigitur? Sanè quod Homerus in Sirenum fabula docet, quum iubet vt pernicioſas haſce ſermonum voluptates prætereat, obturet aures, nec eas paſſim aperiat affectu præoccupatis: ſed ſedulo ianitore adhibito, ratione nimirum quæ delationes expendat: dignas quidem recipiat & admittat: malas verò excludat, & depellat. Ridiculum enim fuerit ædium ianitores conſtituere, aures verò mentémque aperta ſinere. Quum igitur quiſpiam talia quæpiam tibi dixerit: rem ipſam apud te perpendas,

μήτε ἡλικίαν τὸ λέγοντος ὁρῶντα, μήτε τὸ ἄλλον βίον, μήτε τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀγχίνοιαν. ὅσῳ γὰρ τις πανουργότερος, τοσούτῳ σπουδαιοτέρας δεῖται τῆς ἐξετάσεως. οὐ δεῖ τοίνυν πιστεύειν ἀλλοτρίᾳ κρίσει, μᾶλλον δὲ μίσει τὸν κατηγοροῦντος, ἀλλ' ἑαυτῷ τὴν ἐξέτασιν φυλακτέον, τῆς ἀληθείας ἀποδύντα καὶ τῷ διαβάλλοντι τὸν φθόνον, καὶ ἐν φανερῷ ποιησάμενον τὸν ἔλεγχον τῆς ἑκατέρου διανοίας, καὶ μισεῖν οὕτω, καὶ ἀγαπᾶν τὸν δεδοκιμασμένον. πρὸ δὲ τούτου ποιοῦ σὲ τῆς πρώτης διαβολῆς κεκινημένον, Ἡρακλείους ὡς μεγαλωΐδες, καὶ ταπεινὸν, καὶ παίτων οὐχ ἥκιστα ἄδικον. ἀλλὰ τούτων ἁπάντων εὔπιον, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ἔφημεν, ἡ ἄγνοια, καὶ τὸ ἐν σκότῳ που εἶναι τὸν ἐκάστου βάπον. ὡς εἴγε θεῶν τις ἀποκαλύψειεν ἡμῶν τοὺς βίους, εἴχοιτο ἂν φεύγουσα ἐς τὸ βαράθρον ἡ διαβολὴ, χώραν οὐκ ἔχουσα, ὡς αὖ πεφωτισμένων τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῆς ἀληθείας.

nec delatoris ætatem, nec mores, nec in dicendo solertiam spectes. Nam quo quis est disertior, eo accuratiore disquisitione indiget. Ergo alterius iudicio, imò potiùs accusatoris odio non est credendum: at veri examen sibi seruandum, tum calumniatori inuidiam tribuendo, tum vtriusque mentis argumentum patefaciendo. Et sic alterum odisse, alterum amplecti licet, quem probaueris. Sed priusquàm hoc factum sit, prima calumnia commoueri, hercle quàm iuuenilis, abiectique animi est, & à iustitia semotissimi. At verò horum omnium causa, vna est ignorantia, tenebræque illæ quibus cuiusque mores obuoluuntur. Nam si Deorum quispiam animos nostros retegeret, in barathrum aufugeret, locum non inueniens Calumnia, vt pote rebus à veritate illustratis.

ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΣΤΗΣ, Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΦΡΑΔΟΣ.

PSEVDOLOGISTA, SIVE DE APOPHRADE, HOC EST, die nefasto.

ARGVMENTVM.

Inuectiua est in eum, à quo derisus fuerat, quòd Apophradi verba vsus esset, ipsumque diei atro comparasset. Continetur autem tota oratio duabus partibus, quarum priore ostendit, nomen Apophradi Gracum, & vsitatum Grace esse, & se rectè eo vsum quoque esse, idque exemplis aliorum, qui similibus nominibus etiam alios nefarios ac detestabiles, probrose appellarunt. In altera autem vitam & mores, & item sermonem ac dicendi genus illius infectatur, ostendens illum meritò ac digne ista voce cognominari, vt pote atrum ac detestabilem, & ab alijs quoque similibus antea appellationibus eodem modo passim notatum, afficta etiam prosopopœia linguæ, expostulantis cum illo super abusu, & fœdo ministerio, cui adhibeatur. Exordium longius paulò est ad attentionem ac docilitatem pertinès, captata interim & beneuolentia instituto suo, ab exemplo Archilochi, qui se eodem modo vltus fuerit. Post Exordium Prosopopœia Elenchi ex Menandri prologo introducitur, qui argumentum rei & occasionem scripti huius exponit. Titulus alter à materia de qua tractatur, alter ab ipsius, qui accusatur effectu siue opere sumptus est, quòd falsò de voce Apophradis iudicarat, eámque quasi peregrinam ac barbaram deriserat. Est enim λογίσης examinator, ἐξέτασης & κριτὴς seu δοκιμασὴς, vt Hesichius indicat.

ΑΛΛ' ὅτι μὲν ἠγνόεις τοὔνομα τὸ ἀποφράδα, παντὶ που δῆλον. πῶς δ' ἂν οὐχὶ βάρβαρον εἶναί μ' ὑφ' ὑμῶν ἐν αὐτῷ εἰπόντα τοῦτ' ἔδει, ὡς ἀποφράδι ὅμοιος εἰκῆ τῶν δ' ὄπισθεν οὐ μέμνημαι, εἰκάσας τῇ τοιαύτῃ ἡμέρᾳ, εἰμὶ καὶ πανταπασιν ἀνή-

A T quod Apophradis nomẽ ignorabas, cuiuis facilè patet. Quomodo enim accusares me ceu barbarũ lingua, ob hoc quod de te dixi apophradi similẽ esse te? Nãmores tuos memini me cum tali die conferre, nisi prorsus ne audisses quidem

κοος ἤδη τῶ ὀνόματος. ἐγὼ δ' ἤδω μὲν ἀποφράδα ὄ, τι καὶ βέλει εἶναι, διδάξω σε μικρὸν ὕστερον. τὸ δὲ τῶ Ἀρχιλόχου ἐκεῖνο, ἅδη σοι λέγω, ὅτι τέτληκα τῶ πρῶ συνείληφας, ἐπὶ πρὰ ποιητ' ἰάμβων ἀκούεις Ἀρχίλοχον, πάνυ τὸ ἦθος, ἁπλᾶ καὶ μάλ' ἐλευθέριον, καὶ παρρησίᾳ συνόντα, μηδὲν ἐκπλαγησόμενον ὀνείδεσιν, εἰ καὶ ὁτιμάλλεται λυπήσειν ἔμελλε τὸν περιπεσόντα ἐσομένοις τῇ ὀργῇ τῇ ἰάμβων αὐτῶ. ἐκεῖνος τοίνυν πρὸς τινος τῶ τοιούτων ἀκάτας κακῶς, τέτληκε ἔφη τὸ αὐδέν εἰληφέναι τῶ πρῶ, εἰκάζων ἑαυτῷ τῶ τέτληκότι ὁ Ἀρχίλοχος, φύσει μὲν λάλῳ ὄντι, καὶ ἀνευ τινὸς ἀνάγκης. ὁπότε δὲ καὶ τῶ πρῶ λησθῇ, μεγάλου ὀτεργον βοᾶντι. καὶ σὺ δή ἔρη ὦ κακόδαιμον ἄνθρωπε, τί βυλόμενος, ποιητὴν λάλον παρεξιὼν ὅτι σεαυτὸν, αὐτὰς ζητοῦντα, καὶ ὑποθέσεις τοῖς ἰάμβοις, ταῦτά σοι καὶ αὐτὸς ἀπειλῶ, κ μὰ τὸν Δία τῶ Ἀρχιλόχω εἰκάζων ἐμαυτόν. πόθεν; πολλῶν καὶ δέον, σοὶ δὲ μυρία σωφρόνως ἰάμβων ἄξια βεβιωμένα, πρὸς ἃ μοι δοκεῖ, κδὲ ἂν ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς διορκίσαι, πρὸς παρακαλέσας καὶ τὸν Σιμωνίδην, καὶ τὸν Ἱππώνακτα συμπιεῖν μετ' αὐτῶ κἂν ἓν τῶν πρὸσ-

nomẽ hoc. Ego verò ipſam quidẽ Apophradẽ, quid ſibi velit, quidq; ſignificet, paulò pòſt te docebo. In preſentia autẽ Archilochi illud tibi dico, quòd videlicet cicadã ala
A cõprehẽdiſti. Simodo poëtã Archilochũ fuiſſe audiſti, quẽ genere fuerit Parius, homo liber admodũ, & dicax, neq; cõuitiari vnquã veritꝰ, etiã
B quã maximè moleſtus futurus eſſet ijs, qui in amborum ipſius otiũ incurrerent. Ille igitur cũ malè à quopiã iſtorũ audijſſet, hominẽ ait alis cicadã cõprehẽdiſſe: cõparãs ſeipſum cicadæ Archilochus, natura quidẽ ſtreperẽ,
C ac nulla cogente neceſſitate, vocali: quoties autẽ etiã ala cõprehẽditur, altius quiddã ſtridẽti. Tu quoq; igitur, in-
D quit, homo infœlix, quid tibi vis, qui poëtã loquacẽ cõtra te ipſum irritas, alioqui cauſas, & materiã ſuis iãbis quẽrẽtẽ? Atq; hæc tibi quoq; nũc interminor, haud equidẽ per Ioue me ipsũ cũ Archi-
F locho conferens: vnde enim hoc poſſẽ, vt qui lõgè adeò inferior illi ſim? ſed quòd tibi conſcius ſim, innumera quædã iãbis digna, abs te in vita perpetrata eſſe: ad quæ mihi videtur ne ipſe quidem Archilochꝰ ſufficere, aſſũpto etiã Simonide, & Hipponacte, vt vel ynũ aliquod eorũ,

ὄντων σοι κακῶν. ἔτω σύγε
παῖδας ἀποφήνας ἐν πάσῃ βδε-
λυρίᾳ, τ' Οἰδοδικίδλω, καὶ τ'
Λυκάμβλω, καὶ τ' Βάπαλον, τῶν
ἰάμβων. καὶ ἔοικε θεῶν A
τις ὑπὸ χόλος ἀγαγεῖν σοι τότε
τὸν γέλων ὑπὸ τῇ ἀποτροπῇ
λεχθείσῃ, ὡς αὐτὸς μὲ, Σκυθῶν
καταφανέστερος ἠνοίο, κομιδῇ
ἀπαίδευτος ὤν, καὶ τὰ κοινὰ B
ταῦτα, καὶ τὰ ἐν ποσὶν ἀγνοῶν,
ἀρχὴν ὁ εὔκολον πιέζοις τῶν
τ' σὺ λόγων αὐδεὶ ἐλευθέρῳ,
καὶ οἰκοθὲν σε ἀκεραίως εἰδότι,
καὶ μηδὲν ὑποστελλομένῳ, τὸ μὴ C
οὐχὶ πάντα ἐξειπεῖν. μᾶλλον ὁ
κινήσαι ἃ πεφίπλεις νύκτωρ καὶ
μεθ' ἡμέραν ἔτι καὶ νῦν, ὑπὲρ
πολλοῖς τοῖς ὑπὲρ ἐκείνοις. καί-
τοι μάτιον ἴσως, καὶ πλεῖον,
ἐν παιδείας νόμῳ παῤῥησιάζε-
σθαι πρὸς σέ. οὔτε γὰρ αὖ αὐτὸς
ποτε βελτίων ἥκοις πρὸς τὸν
ὑπτίμησιν, οὐ μᾶλλον ἢ κακ-
δαίμων μεταπιεῖν αὖ, μηκέτι τοιαῦτα κυλινδεῖν, ἅπαξ αὐ-
τοῖς σωφρονῆς ἠνύσθης, οὔτ'
εἶναί τινα νομίζω τὸν ἀγνοοῦν-
τα ἔτι τὰ τοῦ σὺ τολμώ-
μενα, καὶ ἃ γέρων ἀνθρωπος ἐς
ἑαυτὸ παρανομεῖς, ἐχ ἵνως ἀ-
σφαλὴς, οὐδὲ ἀφανὴς βδελυρὸς
μὴ. οὐδ' ἐδεῖ τινος τ' ἀποῤῥύσοντος

quæ in te sũt, malorũ descri-
bãt. Adeò ceu pueros quosdã
tecũ collatos, malitia superã-
sti & Orodœcidẽ, & Lycãbẽ,
& Bupalũ, quibus iãbos ille
suos cõsumit. Atq; adeò vi-
detur Deus quispiã risũ istũ
tũc tuis immisisse labijs, quã-
do Apophradis huius mẽtio
est facta: quo manifestiꝰ quã
in Scythis fieret, & indoctum
esse te magnopere, & cõmu-
nia hæc, atq; ante pedes po-
sita ignorare: principiũ autẽ
cõmodũ orationis cõtra tẽ
institutẽdæ, suppeditares ho-
mini libero, tẽque familiari-
ter, idque exactè noscẽti, ni-
hilque veritꝰo quominus
omnia foras eloquatur, imò
verò proclamet quæcunque
etiã nunc post multa illa su-
periora noctu & interdiu a-
gis. Atinanè forsan & super-
uacaneum fuerit, erudiendi
modꝰ apud te dicendi liber-
tate vti. Neq; enim ipse vn-
quã melior futurus facilè es
ex ea obiurgatione, nõ ma-
gis quã scarabeus si monitus
sit, vt ne amplius in stercore
se volutet, cui semel assueue-
rit. Neq; etiã quẽquam esse
arbitror, qui adhuc ignoret
ea, quæ tu es aliquãdo ausus,
quæq; homo ætate iã confe-
ctus in te ipsũ delinquis: nõ
ita tutus, neq; obscurè malus
es: neque etiam opus quo-
piã est qui ἰconinam pellere

τῷ λεοντῷῶ, ὡς φανερὸς γένοιο, καὶ Σπίλιος ὤν, εἰ μήτις ἀρα ἐξ Ὑπερβορέων ἀρτι ἐς ἡμᾶς ἥκοι, ἢ ἐς τοσοῦτον κυμαῖος εἴη, ὡς μὴ ἰδὼν, ἀυδὺς εἰδέναι ὄνον ἁπάντων ὑβριστότατον σε ὄντα, μὴ πεπειμένας ὀγκωμένου θερσίτου ἀκούειν. οὕτω πάλαι καὶ πρὸς ἐμοῦ, καὶ παρὰ πᾶσι καὶ πολλάκις, κεκήρυκται τὰ σὰ, καὶ δόξαν οὐ μικρὰν ἔχεις ἐπ' αὐτοῖς ἀπὸ τῆ Λειριφάδου, ἀπὸ τῆ συβαρίτου Μίσθωνα, ἀπὸ τὸν χῶν ἐκεῖνον Βάσσαν, ἢ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σοφόν. ῥητέον δ' ὅμως εἰ καὶ ἕωλα δόξω λέγειν, ὡς μὴ αἰτίαν ἔχοιμι μόνος αὐτῆ ἀγνοεῖν, μᾶλλον δ' παρακλητέος ἡμῖν τῶν Μενάνδρου προλόγων εἷς, ὁ ἔλεγχος, φίλος ἀληθείᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ θεός. οὐχ ὁ ἀσημότατος τῶν ἐπὶ τῆ σκηνῆ ἀναβαινόντων, μόνοις ὑμῖν ἐχθρὸς τοῖς δεδιόσι τὴν γλῶτταν αὐτῆ, πάντα καὶ εἰδότος, καὶ σαφῶς διεξιόντος, ὁπόσα ὑμῖν συμβέβηκε. χαίειν χρὴ τοῦτο γοῦν ποιῆσαι ἄν, εἰ ἐθελήσειεν ἡμῖν παρεισελθὼν ἅπαντας διηγήσασθαι τοῖς θεαταῖς σύμπαντα τὰ δράματος τὸν λόγον. ἄγε τοίνυν ὦ προλόγων, ὦ δαιμόνων ἄριστε ἔλεγχε,

tibi detrahat, vt te prægrandem esse asinum pateat, nisi quis ex Hyperboreis veniat, aut in tantum sit Cumæus, vt non statim conspectum te asinum omnium contumeliosissimum agnoscat, quanquam non expectarit, dum rudentem etiam audiat. Ita iam olim & à me, & apud omnes, & sæpe, res tuæ proclamatæ sunt, & famam inde haudquaquam exiguam nactus es supra Ariphradem, supra Sybaritam Misthonẽ, supra Chium illum Bastam, qui similia calluit. Sed dicẽdum tamen est, etiamsi friuola dicere videbor, ne mihi vitio vertatur, quòd hæc solus ignorem. Imò verò nobis est aduocandus ex Menandri prologis vnus, Elenchus videlicet ille, amicus veritatis, & libertatis Deus, eorum qui in scenam ascendunt non obscurissimus, solis vobis inimicus, qui linguam ipsius formidatis, & scientem omnia, & planè enarrantem, quorumcunque vobis conscia est. Plausibile igitur hoc fuerit, si ille voluerit ante nos ingressus, exponere auditoribus vniuersam fabulæ rationem. Proinde age ô Prologorum & Deorum optime Elenche,

ὦ δαιμόνων ἄριστε ἔλεγχε,

ψεγα ὅπως σαφῶς προδιδάξῃς τοὺς ἀκούοντας, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ φιλαπεχθημόνως, οὐδ' αὐτίποις ποσὶ κῶλυμα παρεμβάλλων, ἐπὶ τόνδε τὸν λόγον ἀπηντήκαμεν, ἀλλὰ καὶ ἴδιόν τι ἀμυνόμενοι, καὶ τὰ κοινὰ μισοπονηροῦντες τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ. ταῦτα μόνα εἰπὼν, καὶ σαφῶς προδιηγησάμενος, ἴλεως ἄπιθι ἐκποδών. τὰ δ' ἄλλα, ἡμῖν κατάλιπε. μιμησόμεθα γάρ σε, καὶ διελέγξομεν τὰ πολλὰ, ὡς παῤῥησίας τε, καὶ ἀληθείας ἕνεκα, μηδένα ἀπάσασθαί σε. μήτε δ' ἐμὲ πρὸς αὐτοῦ ἐπαινέσῃς ὦ φίλτατε ἔλεγχε, μήτε τὰ ἐκείνῳ προσόντα προσεκχέῃς αὐτῷ. ἐγὼ γὰρ ἄξιον, θεῷ ὄντι, ἐπὶ σόμα σοι ἐλθεῖν τὸν περὶ τῶν οὕτω καταπύστων λόγους. ὁ γὰρ σοφιστὴς οὗτος εἶναι λέγων, ὁ πρόλογος ἤδη φησὶ ταῦτα, ἐς ὀλυμπίαν ποτὲ ἦκε, λόγον τινὰ περὶ πολλῶ συγγεγραμμένον ἐπιδείξόμενος τοῖς πανηγυριστῆς. ἰῶ δ' ὑποθέσεως τῷ συγγράμματι, ὁ Πυθαγόρας κωλύσαντός τινος Ἀθηναίων, οἷμαι μετέχειν τῆς ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς ὡς βάρβαρος, ὅτι ἔλεγεν αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας περὶ τούτου ποτὲ, καὶ Εὔφορβος γεγονέναι.

vide vt planè doceas auditores, non frustra, nō inimicè neque quod vulgo fertur, illotis pedib⁹, nos ad orationem hanc peragēdam accedere, sed cùm vt priuatum quiddam vlciscamur, tū quia in genere hominē ob malitiam odimus. Atq; hæc sola præfatus, ac planè elocutus, è medio propitius abi: cętera verò nobis relinque: imitabimur enim te, & pleraque coarguemus, vt loquendi libertatis, & veritatis gratia nemo te accuset. Neq; verò me ô optime, apud ipios cōmendaueris, neque rursum, quæ illi adsunt, temerè prę effuderis Nō enim dignum est, Deus cùm sis, vt verba de rebus adeò detestandis in os tibi veniant. Nam hic qui se Sophistam esse dicebat (iam hæc dicit prologus) Olympiam aliquando venit, orationem multò iam antè conscriptam recitaturus ijs qui ad solennem ludorum celebritatem conuenerant: Erat autem argumentū eius scripti. Pythagoras aliquando ab Athenienſe quodam prohibitus, vt opinor, cōmunicare cū ijs qui Eleusinia sacra peragebant, tanquā barbarus, eo quòd ipse Pythagoras diceret, ante ea tēpora etiā Euphorbum sese fuisse.

ἐτύγχανε ὁ λόγος αὐτῷ κατὰ τὸν Αἰσώπου κολοιὸν, συμφορητὸς ὢν ἐκ ποικίλων ἀλλοτρίων πτερῶν. βουλόμενος δὴ μὴ ἔωλα δόξαι λέγειν, ἀλλ' αὐτοσχεδιάζειν τὰ ἐκ τοῦ βιβλίου, δεῖταί τῶν συνήθων τινός. ἵν' ὁ ἐκ Πατρῶν ἐκεῖνος, ἀμφὶ δίκας ἔχων τὰ πολλὰ, ἐπιδιδῷ αἴτησιν τινας ὑποθέσεις τοῖς λόγοις, τὸν Πυθαγόραν αὐτῷ προελέσθαι. καὶ οὕτως ἐποίησε, καὶ συνέπεισε τὸ θέατρον ἀκούειν τῶν ὡσεὶ τοῦ Πυθαγόρου ἐκείνου λόγον. ἦν δὲ τὸ ὅτι τοιοῦτος, ὁ μὲν, παντὶ ἀπιθανὸς ἐν τῇ ὑποκρίσει, συνείρων οἷον εἰκὸς ἐκ πολλοῦ ἐπεμελημένα, καὶ μεμελετημένα, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἀνοήτων ἅττα ἔλεγε, ἐπήμυνε, καὶ χεῖρα ὤρεγε, καὶ συναγωνίζετο αὐτῷ. γέλως δ' ἦν τοῖς παρὰ τῶν ἀκουόντων. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὸ πατρέα ἐκεῖνον μεταξὺ ἀποβλέποντες, ὑπεφύλαττον ὡς οὐ λήσοντα συμφράξας αὐτῷ τὴν ῥαδιουργίαν. οἱδὲ, καὶ αὐτὰ γινώσκοντες τὰ λεγόμενα, παρ' ὅλην τὴν ἀκρόασιν διετέλεσαν, ἓν τοῦτο μόνον ἔργον ἔχοντες, ἀλλήλων πειρώμενοι, ὅπως μνήμης ἔχωσι πρὸς τὸ διαγινώσκειν ὅτου ἕκαστον ἦν τῶν

Porrò illa ipsius oratio erat iuxta Æsopi graculum, ex varijs aliorum pennis consarcinata. Itaque cùm vellet videri haudquaquam friuola dicere, sed ex tempore è libro desumpta pronuntiare, quendam ex familiaribus rogat (erat autem Patrensis ille, circa lites plerunque versatus) vt postquam dicendi aliquod argumentum postulasset, Pythagoram ipsi statim subijceret. Ac ita tum fecit homo ille, & persuasit theatro vt illam de Pythagora orationem audirent. Erat verò, id quod consequens tum fuit, ineptus ad actionẽ & gestum corporis, connectens, vt verisimile erat, ea quæ longè antè meditata & exercita tenebat, tametsi impudentia, quæ quàm maxima erat, auxiliabatur quoque, manumque porrigebat, & cũ eo certabat. Risus auxem ab auditoribus vndique multus. Ac alij quidem oculis interim ad Patrensem illũ conuersis, subindicabant se non ignorare commissam ab illo esse fallaciam. Alij autem ea quæ recitabantur agnoscẽtes, per totũ orationis tẽpus vni huic operi fuerũt intẽti, vt se mutuo explorarẽt, quomodo quisq; memoria teneret, & dignoscerent vnde

ὁλίγον περὶ ἡμῶν εὐδοκιμησάντων ὑπὸ τῶν καλουμένων μελέτας σοφιστῶν. ἐν ᾧ τούτοις ἅπασι, καὶ ὁ τὸν λόγον τοῦδε συγγράψας, ἦν ἐν τοῖς γελῶσι καὶ αὐτός. πῶς δ' ἂν ἐμέλλε γελᾶν ἐφ' οὕτω φρίφανεί, καὶ ἀπροσδοκήτῳ, καὶ αἰσχρῷ τῷ τολμήματι; καὶ πῶς, ἔστι δ' ἀφαντὸς γέλωτος. ὁ μὲν, τὴν φωνὴν ἐκβάλλας εἰς μέλος, ὡς ᾠήθη, ὄρνιθί τινα ἐπῴδει τῷ Πυθαγορείῳ. ὁδὲ, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ὄγον κιθαρίζειν πειράμενον ὁρῶν, ἀνεκάγχασε μάλα ἡδὺ ὁ ποιητὴς οὗτος ὁ ἐμός. ὁ δὲ, εἶδεν ὑποστραφείς. τοῦτο ἐξεπολέμωσε τότε αὐτὸν ἔναγχος. ἐνῆεν δὲ ἦν μὴν ἡ τῶν ἔτους ἀρχὴ, μᾶλλον δ' ἡ ἀπὸ τῆς μεγάλης νουμηνίας τρίτη, ἐν ᾗ οἱ Ῥωμαῖοι κατά τι ἀρχαῖον, εὔχονταί τε αὐτὴ καθ' ἅπαντος τοῦ ἔτους εὐχάς τινας, καὶ θύουσι, Νουμᾶ τοῦ βασιλέως καταστησαμένου τὰς ἱερουργίας αὐτοῖς. καὶ πεπιστευκότων τῶν θεῶν ἐν ἐκείνῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ χρηματίζειν τοῖς εὐχομένοις. ἐν τοιαύτῃ τοίνυν ἑορτῇ, καὶ ἱερομηνίᾳ, ὁ τότε γελάσας ἐν ὀλυμπίᾳ ἐκεῖνος, ὑπὸ τῷ ὑποβολιμαίῳ Πυθαγόρᾳ, ἰδὼν

quidque ex ijs sophistis, qui paulò ante nos celebres fuêre in declamationibus, quas meletas vocant, desumptum esset. Inter hęc omnia, ipse etiam orationis author cum ridentibus ridebat. Cur autem non rideret ob manifestum adeò, & ineptum, ac impudens facinus? An fortè, (est enim risus intemperans) hic quidem voce ad carmen conuersa, vt putabat, lamentationem Pythagoræ decantabat. Ille verò, istud quod vulgo dici solet, vidēs asinum cithara canere tentantem, in valdè suauem cachinnum solutus dixit, Poëta iste meus. Quod alter conuersus aspexit. Et hoc est quod tunc illos recens reddidit inimicos. Hinc erat quidem anni principiū, imò tertia dies à magno nouilunio, quando Romani iuxta veterum consuetudinem, & ipsi preces quasdam pro toto anno faciunt, & sacrificia peragunt, quarum ceremoniarum rex Numa fuit ipsis author. Deósque illa potissimū die precibus audiendis vacare credunt. Ergo in istiusmodi festo, sacrisque calendis, is qui tunc Olympiæ risit, sub Pythagora isto supposititio, conspicatus accedentem execrabilem, θεασάμενος τὸν καταπλουν,

καὶ ἀλαζόνα, τὸν τῶν ἀλλοτρίων
λόγων ὑποκριτὴν, ἐτύγχανε
ὢν καὶ τὸν ζόφον ἀκριβῶς εἰδὼς
αὐτῶν, καὶ τὴν ἄλλην ἀσέλγειαν,
καὶ μιαρίαν τοῦ βίου, καὶ ἃ ποιεῖν A
ἐλέγετο, καὶ ἃ ποιῶν κατειλήφθη,
ὥρα ἦν ἔφη πρός τινα τῶν
ἑταίρων, ἐπιδεῖσθαι τὸ δυ-
σαύλητον τοῦτο θέαμα. ὃς φα-
νείς, ἔοικε τῇ ἡδίστην ἡμέραν, B
ἀποφράδα ἡμῖν ποιήσειν. τοῦτ'
ἀκούσας ὁ σοφιστὴς τὴν ἀπο-
φράδα, ὡς τι ξένον καὶ ἀλλό-
τριον τῶν Ἑλλήνων ὄνομα, ἐγέ-
λα εὐθύς, καὶ τὸν ἀνδρα τοῦ C
πάλαι ἐκείνου γέλωτος ἠνύ-
νετο. ἃ γοῦν ᾤετο, καὶ πρὸς
ἅπαντας ἔλεγεν, ἀποφράς. τί δὲ
τοῦτό ἐστι; καρπός τις, ἢ βοτάνη
τις, ἢ σκεῦός; ἆρα τῶν ἐδωδίμων D
ἢ πινομένων τί ἐστιν ἀποφράς;
ἐγὼ μὲν οὔτε ἤκουσα πώποτε, οὔτ'
ἂν συνίην ποτὲ ὅ, τι καὶ λέγοι.
ταῦθ' ὁ μὲν, ὥρα καὶ τούτου δι-
ξιέναι, καὶ πολλὰ ἐπῆγε τῇ ἀπο-
φράδι τὰ γέλωτα. ἐλελήθει δὲ καὶ E
αὐτῷ τὸ ὕστατον τεκμήριον ἀ-
παιδευσίας ἐκφέρων. ἐπὶ τούτῳ,
τὸν δὲ τὸν λόγον συνέγραψεν, ἐμὲ
προεπεμψάς ὑμῶν, ὡς δεί-
ξειε τὸν ἀκίνδυνον σοφιστὴν, τὰ
κοινὰ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοοῦντα,
καὶ ὁπόσα καὶν οἱ ἐπὶ τῶν ἐσ-

& arrogantem istum alienarum orationum histrionem (Norat autem & mores eius exactè, & reliquam nequitiam, atque impuritatem vitæ, & quæ facere diceretur, & quæ faciens deprehensus fuerat) tempus, ad quendam amicorum inquit, hoc inauspicatum spectaculum auersandi. Nam homo iste suo conspectu, suauissimum hunc diem videtur nobis in apophradem conuersurus. Quo audito Sophista ille, mox verbum Apophradis, veluti peregrinum & à Græcis alienum ridere cœpit, & hominem pro superiore illo risu vltus est, vt quidem putabat, omnibúsque dicebat. Quid hoc est Apophras? fructus, an herba aliqua, an instrumẽtũ? Est-ne esculẽtũ aliquod aut potulentum Apophras? Nã ego neque audiui vnquã, nec quid dicat, facilè intelligo. Hęc quidẽ iste cõtra illũ acerbè dixisse putabat, & multo risu Apophradẽ excipiebat: sed se extremum inscitiæ testimonium in scipsum proferre non animaduertebat. Huius igitur gratia orationem hanc scripsit, is qui me huc ad vos præmisit, vt videlicet ostenderet, celebrem illum Sophistam, communia illa Græcorum ignorare, & quæ qui sedens

γασηείων, καὶ τῶν καπηλείων εἰδεῖεν. ταῦτα μὲν ὁ ἔλεγχος. ἐγὼ δ', ἤδη γὰρ αὐτὸς παρείληφα τὸ δρᾶματος τὰ λοιπά, δίκαιος ἂν εἴην, τὰ ἐκ τοῦ Δελφικοῦ τείποδος ἤδη λέγειν, οἷα μοῦ σου τὰ ἐν τῇ πατρίδι, οἷα δὲ τὰ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, οἷα δὲ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, οἷα δὲ τὰ ἐν Φοινίκῃ, καὶ Συρίᾳ. εἶτα ἐξῆς, τὰ ἐν Ἑλλάδι, καὶ Ἰταλίᾳ. καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὰ ἐν Ἐφέσῳ νυνί, ἀφ' ἧς κεφαλαιωδέστατα τῆς ἀπονοίας τῆς σῆς, καὶ κορυφὴ, καὶ κορωνὶς τοῦ βόπου. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἰλιεὺς ὢν, βαγῳδοῖς ἐμιλήσω, καιρὸς ἤδη σοι ἀκούειν τὰ σαυτοῦ κακά. μᾶλλον δὲ, ταῦτα μὲν, μηδέπω. περὶ δὲ τῆς ἀποφράδος, ὕστερον. εἰπὲ γάρ μοι πρὸς πανδήμου, καὶ ἡμεττυλλίδος, καὶ κυβίστης, τί σοι μεμπτὸν, καὶ γέλωτος ἄξιον τοὔνομα εἶναι ἔδοξεν ἡ ἀποφρὰς; νὴ Δί' οὐ γὰρ ἦν τῶν Ἑλλήνων ἴδιον, ἀλλὰ πόθεν ἐπεισεκωμάσαν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρὸς Κελτοὺς, ἢ Θρᾴκας, ἢ Σκύθας ἐπιμιξίας. σὺ δ', ἅπαντα γὰρ οἶδα τὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐξέκλεισας τοῦτο εὐθὺς, καὶ ἐξεκήρυξας τοῦ ἑλληνικοῦ.

in officinis & taberpis, scire solent. Hactenus Elenchus ille. Ego autem (nam reliquas fabulæ partes agendas suscepi) meritò debebam veluti ex Delphico tripode tandem illa addere, qualia feceris in patria, qualia in Palæstina, qualia in Ægypto. qualia in Phœnicia, & Syria : deinceps in Græcia & Italia, & postremò nunc Ephesi, quæ quidem vecordiæ istius tuæ, quasi quoddam summarium sunt, & caput, & coronis morum. Quandoquidem enim iuxta prouerbium, Ilienſis cùm sis, tragœdos conduxisti, tempus iam est, vt propria tua mala audias. Nondum tamen, sed de Apophrade priùs. Nam die mihi per Pandemum, & Genetyllidem & Cybiben, quomodo reprehendendum & risu dignum hoc nomen Apophras videtur? Non enim per Iouem, Græcorum proprium erat : sed alicunde ex Gallorum, aut Thracum, aut Scytharum commixtione insolenter se insinuauit. Tu verò cùm Athenienſiũ cuncta noris, illud excluſisti cõtinuò, & velut per præconem ex Græcia eliminasti.

καὶ ὁ γέλως ἐπὶ τούτῳ, ὅτι βαρβαρίζω, καὶ ξενίζω, καὶ παρατείνω τοὺς ὅρους τοὺς Ἀττικούς. καὶ μὴν τί ἄλλο οὕτως Ἀθηναίοις ἐπιχώριον, ὡς τοῦτ' τοὔνομα φαίνεται, οἵ γε σοῦ μᾶλλον τὰ τοιαῦτα εἰδότες. ὥστε δῆλον αὖ Ἐρεχθέα, καὶ τὸν Κέκροπα, ξένους ἀποφαίνεις, καὶ ἐπήλυδας εἶναι τῶν Ἀθηνῶν, ἢ τὴν ἀποφράδα δείξεως ἐκ οἰκείαν, καὶ αὐτοχθονα τῆς Ἀττικῆς. πολλὰ μὲν γάρ ἐστιν, ἃ καὶ αὐτοὶ κατὰ τωὐτὰ τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομάζουσιν. ἀποφράδα δ' μόνοι ἐκεῖνοι, τὴν μιαρὰν, καὶ ἀπευκτὴν, καὶ ἀπαίσιον, καὶ ἄπρακτον, καὶ σοὶ ὁμόσε ἡμέραν. ἤδη καὶ μεμάθηκας ἤδη ὁδὶ ὃ πάρεσχον, τί βούλεται αὐτοῖς ἡ ἀποφράς ἡμέρα. ὅταν μήτε αἱ ἀρχαὶ χρηματίζωσι, μήτε εἰσαγώγιμοι αἱ δίκαι ὦσι, μήτε τὰ ἱερὰ ἱερουργῶνται, μηδ' ὅλως τι τῶν αἰσίων τελῆται, αὕτη ἀποφράς ἡμέρα. ἐνομίσθη δ' τοῦτο ἄλλοις ἐπ' ἄλλαις αἰτίαις. ἤδη γὰρ καὶ ἡττηθέντες μάχαις μεγάλαις, ἔπειτα τάξαν ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς τὰ τοιαῦτα ἐπεπόνθεισαν, ἀπράκτους, καὶ ἀκύρους τῶν ἐννόμων πράξεων εἶναι,

Et ex eo risus iste videlicet, quòd barbarè ac peregrino modo loquor, & terminos Atticos transgredior. At verò quid aliud Athenienſibus ita familiare ac patrium, vti hoc nomen, dixerint illi, qui huiusmodi meliùs, quàm tu, sciunt. Quapropter Erechtheū, aut Cecropē, peregrinos & aduenas apud Athenienſes esse citiùs probaueris, quàm Apophradis nomen ostenderis, non proprium & Atticæ non genuinum. Nam multa quidem sunt, quæ & ipsi eodē modo cum cæteris omnibus hominibus appellant: Apophradē autem soli illi atram, & abominabilem, & inauspicatam, & nefastam, tibíque similem diem vocant. Ecce iam obiter didicisti significationem Apophradis. Hic Nefastus est dies; quo neque magiſtratus publicè de rebus consultant, neque lites in foro disceptantur, neque sacrificia peraguntur, neque quicquā eorum quæ fausta sunt tractatur. Atque dies huiusmodi apud alios alijs de causis indictus est. Aut enim graui aliqua clade superati, tales exinde dies, quibus rem malè gesserunt, pro nefastis & inauspicatis ad res legitimas gerendas habendos censuerunt: aut

ἢ καὶ νὴ Δία, καίτοι ἄκμαζον ἔτως, καὶ ἔξωρίγε ἤδη, λέγοντα αὖθις μεταπαιδεύειν, καὶ ἀναδιδάσκειν τὰ τοιαῦτα, μὴ δὲ τὰ περὶ τούτων εἰδότα. πάνυ γοῦν τοῦτ' ἔστι τὸ λοιπόν. κἂν ἐκμάθῃς αὐτό, πᾶν ἡμῖν εἰδὼς ἔσῃ. πόθεν γὰρ ὦ οὗτος; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα κἂν ἀγνοῆσαι, συγγνώμη, ὁπόσα ἔξω τῆς κοινῆς πάτου, καὶ ἄδηλα τοῖς ἰδιώταις. τὴν ἀποφράδα δ', οὐδὲ βουληθεὶς ἄν, ἄλλως εἴποις. ἓν γὰρ τοῦτο καὶ μόνον ἁπάντων τοὔνομα ἔξω φησί τις. ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιῶν ὀνομάτων, τὰ μὲν, λεκτέα, τὰ δ' οὔ, ὁπόσα αὐτῶν μὴ συνήθη τοῖς πολλοῖς, ὡς μὴ ταράττοιμεν τὰς ἀκοὰς, καὶ τιτρώσκοιμεν τῶν συνόντων τὰ ὦτα. ἐγὼ δ' ὦ βέλτιστε, περὶς μὲν σὲ, ἴσως ταῦτα περὶ σοῦ εἶπον, ἥμαρτον. ἐγὼ γὰρ ἐχρῆν ἢ κατὰ τὰ Παφλαγόνων, ἢ Καππαδόκων, ἢ Βακτρίων πάτρια διαλέγεσθαί τοι, ἵνα ἐκμάθῃ τὰ λεγόμενα, καὶ συνήκουεν ἡδέα. τοῖς δ' ἄλλοις Ἕλλησιν, οἶμαι καθ' Ἑλλάδα γλῶτταν συνεῖναι χρὴ. οὕτω καὶ τῶν Ἀττικῶν κατεχόντων πολλὰ ἐπιφθαίνοντα τῆς αὐτῶν φωνῆς, τοῦτο ἐν τοῖς

mehercle etiam. Atqui ineptum fortassis, & intempestiuum vtiq; iam fuerit, dedoceri, ac denuo discere talia virum adeò senẽ, ne illa quidem, quæ his priora sunt, scientẽ. Proinde hoc omnino reliquum est: & si didiceris ipsum, omnia exinde scies. Vnde enim heus tu? Quãquã enim est condonanda cæterorũ ignoratio, quæ extra communẽ viã posita sunt, & indoctis obscura: diem tamẽ nefastum, etiamsi volueris, aliter quàm Apophradẽ nominare nõ poteris. Vnũ hoc, omniúmque solum nomen esto, dicet aliquis. At priscorum vocabulorũ, alia sunt vsurpanda, alia non item, quæ nimirum vulgo non vsurpãtur, ne auditum turbemus, & intelligentium aures vulneremus. Ego verò, vir optime, apud te fortassis hæc de te dicens peccaui. Decebat enim, decebat, aut Paphlagonum, aut Cappadocũ, aut Bactrianorum patrijs verbis tecum loqui, quoad intelligeres quæ dicerentur, & audiendo voluptatem capere. Sed cũ cæteris Græcis Græcè loqui oportet. Deinde etiam Atticis per successionẽ temporum multa varijs in lingua, hoc nomen inter præcipua manſit,

ἅπαντος ἀεὶ, καὶ πρὸς ἁπάντων αὐτῷ λεγόμενον. εἶπον ἂν καὶ τοῦτο πρὸς ἡμῶν κεχρημένους τῷ ὀνόματι, εἰμὴ καὶ ταύτη σε διαταράξειν ἔμελλον, ξένα σοι καὶ ἄγνωστα ποιητῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ συγγραφέων ὀνόματα διεξιών. μᾶλλον δ', καὶ ἐγώ σοι τοὺς εἰπόντας ἐρῶ. πάντες γὰρ ἴσασιν. ἀλλὰ σύ μοι ἕνα τῶν πάλαι δείξας ἃ κεχρημένον τῷ ὀνόματι, χρυσᾶς φασιν ἐν ὀλυμπίᾳ στάθηθι. καίτοι ὅς τις λέξεων ὢν, καὶ ἀρχαιολίξ, τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖ, δοκεῖ μοι ὅπη καὶ Ἀθῆναι πόλις ἔστιν ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ Κόρινθος ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ, καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, μὴ εἰδέναι. λοιπὸν οὖν σοι ἐκεῖνό σοι λέγω, ὡς τὸ μὲν ὄνομα ἤδεις, τὴν δὲ χρῆσιν αὐτῆς, ἀκριβῶς ἠπάτησο. φέρε δὴ καὶ ταῦτα πρὸς σὲ ἀπολογήσωμαι τὰ εἰκότα σὺ δὲ πρόσεχε τὸν νοῦν, εἰ μὴ παύσομαι ὀλίγον σοι μέλλοντος μηδὲν εἰδέναι, εἰ οἱ πάλαι πολλὰ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ἀπέρριψαν ἐς τοὺς σοὶ ὁμοίους ἕκαστοι τῶν τότε. ἦσαν γὰρ καὶ τότε ὡς τὸ εἰκὸς, βδελυροί τινες ἐς τὰ ἤθη, καὶ μιαροὶ, καὶ καταγέλαστοι τὸν τρόπον. καὶ ὁ μὲν, κόθορνόν τινα εἶπεν, εἰκάσας αὐτῷ τὸν βίον, ἐμοὶ

hoc modo ſemper, & ab omnibus ipſis dictum. Ac ſanè commemorarem etiam eos, qui ante noſtrã ætatem hoc vocabulo ſunt vſi, niſi etiam A hoc modo perturbaturus eſſem te, peregrina & ignota tibi poëtarum, oratorum, & hiſtoricorum vocabula recenſendo. Imò verò, neque tibi eos dicã qui vſurparunt: B omnes enim norunt. Sed tu contrà, ſi mihi vnum aliquẽ ex veteribus oſtenderis, qui voce iſta vſus non fuerit, aureus (vt aiunt) in Olympia ſtatuêris. Atqui ſiquis C adeò ſenex, & ætate confectus, talia ignorat, videtur idem mihi, Athenas eſſe ciuitatem Atticæ, Corinthum in Iſthmo, & Spartam in Peloponneſo, ignorare. Fortè igitur tibi ſupereſt vt dicas ipſam quidem Apophradis D vocẽ noſſe te: ſed vſum eius, vt intempeſtiuum accuſaſſe. Age igitur & de hoc reſpondebo tibi cõſentanea: tu verò animũ aduerte, niſi omnino parui facis, quòd nihil ſcis. E Nam veteres huiuſcemodi multa ante nos in eos qui tibi ſimiles erant tum, ſinguli iactarunt. Erant enim etiam tunc, vt veriſimile eſt, aliqui moribus abominabiles, impuri, perditíque ingenijs. Atque alius quidem, Cothurnum quempiam appel-

φίβολον ὄντα τοῖς τοιούτοις ἐκθορύβοις. ὁ δὲ, Λυπάλιν, ὅτι τὰς ἐκκλησίας θορυβώδης ῥήτωρ ὢν, ἐπιτάραττεν. ὁ δὲ, Ἑβδόμιλλον, ὅτι ὥσπερ οἱ παῖδες ἐν ταῖς ἑβδόμαις, κἀκεῖνος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔπαιζε, καὶ διελέγετο, καὶ παιδιὰν ἐπιεῖτο τῷ ἀπουδῶν τὰ δήμου. μὴ δῶς οὖν καὶμοὶ πρὸς Ἀδώνιδος, εἰκάσαι παμπόνηρον ἄνθρωπον, ἁπάσῃ κακίᾳ συμπεφορημένον, ἡμέρᾳ δυσφήμῳ, καὶ ἀπαισίῳ. ἡμῖν καὶ τοῖς χωλοῖς, τῷ δεξιῷ ἐμβεβήκαμεν. καὶ μάλιστα εἴ τις ἴδοιμι αὐτοῖς. κἂν εἴ τις βάκηλον, ἢ εὐνοῦχον ἴδοι, ἢ πίθηκον, εὐθὺς ἐξιὼν τῆς οἰκίας, ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖ, καὶ ἐπανέρχεται, ἂν ἀγαθὰς μαντευόμενος τὰς ἐφημέρους ἐκείνας πράξεις ἔσεσθαι αὐτῷ, ὡς πονηρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ δυσφήμῳ κληδονίσματι. ἐν ἀρχῇ ὤν, καὶ ἐν θύραις, καὶ ἐπὶ τῇ προσόδῳ τῇ ἐξόδῳ, καὶ ἕωθεν τὸ ἅπαντος ἔτους, εἴ τις ἴδοι κίναιδον, καὶ ἀποῤῥήτα ποιοῦντα, καὶ πάσχοντα, ἐπίσημον ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀπῤῥωγότα, καὶ μονονὶ καὶ τοὔνομα τῶν ἔργων αὐτῶν ὀνομαζόμενον, ἀπατεῶνα, ῥήτορα, ἔμπορον, ὄλεθρον, κύφωνα,

labat, vitam eius ambiguam inconstantem cum hoc calceamenti genere comparãs. Alius verò Lypaën: quòd orator tumultuosus conciones solebat turbare. Rursum alius Hebdomam, quòd perinde atque pueri septimis diebus, ille etiam in concionibus luderet, & rideret, seriúmque populi studium in ludum verteret. Ne dederis vtique & mihi per Adonidē, comparare hominem perditum, omníque mālitiæ assuetum diei atro, & inauspicato. Nos etiam auspicato die claudos auersamur, maximè si mane videam? ipsos. Siquis etiam spadonem, aut eunuchum aspexerit, aut simiam, simul atque domo egreditur, conuerso pede regreditur, omnans sibi haud quaquam prosperas fore diei illius res & actiones; præmala hac prima, & infausta ominatione. In principio autem, & in foribus, & in primo egressu, & mane per omnem annum: siquis viderit cinædum & nefaria facientem ac patientem, notum ob hæc, & enervatum, & tantum non eorū quæ agit nomen ferentem, deceptorem, præstigiatorē, periurum, pestem, cataſtam,

βάραθρον, μὴ φύγῃ, μήδ' εἰ-
κάτῃ τῶν ἀποφράδι ἡμέρᾳ;
ἦ οὐχὶ σὺ τοιοῦτος; ὃν ἂν
ἔξαρνος χρῄσιο, εἰ ἐγὼ τὴν
αὐδειαν οἶδα τὴν σὴν, ὅσῳ
καὶ μέγα φρονεῖν ὅτι τούτῳ
μοι δοκεῖς, ὅτι μὴ ἀπόλλυ-
ται σοι ἡ δόξα τῶν ἔργων, ἀλλὰ
πᾶσι δῆλος εἶ, καὶ περιβόητος. εἰ
δ' καὶ ὁμῶς χωρησειας, καὶ
ἀρνήσαιο μὴ τοιοῦτος εἶναι, τίσι
πρῶτα ἐρεῖς; τοῖς πολίταις τοῖς
σοῖς; ἐκεῖθεν γὰρ ἄρχεσθαι δί-
καιον. ἀλλ' ἴσασιν ἐκεῖνοι τὰς
ὠρχήσεις σου βραδεῖς, καὶ ὡς πα-
ρεσκεύασας σεαυτὸν τῷ ὀλέθρῳ ἐ-
κείνῳ γραπῶτι, συμπεπερθεῖ-
σι πάντα ὑπηρετῶν, ἄχρι δή σε
τὸ τοῦ λόγου τοῦτο, ῥάκος πολυ-
χρῆες ἐρρασάμβως, ἀξέωσε, κἀ-
κεῖνα μεμνῆσθαι ὡς τὸ εἰκὸς, ἃ
πρὸς τὸ θέατρον ἐνεανίευε, τοῖς
ὀρχησταῖς ὑποκεκινδύμενος, καὶ
συντάγματά τινα ἀξιῶν εἶναι.
οὐδεὶς γάρ πρὸ σοῦ ἂν εἰ-
σῆλθεν εἰς τὸ θέατρον, οὐδ'
ἂν ἐμιμήσατο, τὸ τοιοῦτο τῷ
δράματι· ἀλλὰ σὺ κοσμίως
πάνυ, χρυσᾶς ἐμβάδας ἔχων, καὶ
ἐσθῆτα τυραννικὴν, πρέπεσ-
πόμπου, εὐμόρφειαν αἰτήσων
παρὰ τοῦ θεάτρου, στεφάνους
κομίζων, καὶ κρότῳ ἀπιών, ἤδη

barathrum, num fugiat, ne-
que hunc cum atra die com-
pares? An verò tu non es
talis? Haudquaquam negā-
bis, si tuam fortitudinēnoui,
A qui certè & animum ob
hæc attollere mihi videris,
videlicet quòd tibi gloria i-
psa rerum tuarum non prorsum perit: sed omnibus es
notus, & passim celebris.
B Quòd si contendas, & infi-
cieris talem te esse, quibus-
nam hæc credibilia dices?
an ciuibus tuis? Nam hinc
ordiri est æquum. At norunt
illi primam tuam educatio-
C nem: & quo pacto teipsum
tradideris perdito illi militi
& omnibus ipsi præstitis
obsequijs corruptus fueris,
donec tē, iuxta prouerbium,
pannum lacerum extrusit.
D Ea etiam meminerunt, vt est
consentaneum, quæ in thea-
tro iuuenis agebas, quum
saltatoribus respondebas,
atque vnà chori dux esse cu-
piebas. Quippe nemo ante
te ingrediebatur theatrum,
neque fabulę nomen signifi-
E cabat: sed tu ornatè admo-
dum, subligatis aureis cre-
pidis, & tyrannica veste in-
dutus, priùs immittebaris,
qui benevolentiam à thea-
tro postulares, coronas fe-
rens, & cum plausu abiens,
honore iā ab ipsis affectus.
πρωίμως πρὸς αὐτῶν. ἀλ-

λὰ νυνὶ ῥήτωρ, ἢ σοφιστής. καὶ
διατέτριφε μὲν πύθωνά ποτε τὰ
τοιαῦτα ὑφ' σοῦ ἐκεῖνοι, τοῦ-
το δὴ τὸ ἐκ τῆς τραγῳδίας,
δύο μὲν ἡλίους ὁρᾶν δοκοῦσι, δισ- A
σοὺς δ' Θήβας. καὶ προχεῖρον
ἅπασιν εὐθὺς τὸ, ἐκεῖνος,
ὁ τοῦτ', ἢ μετ' ἐκεῖνα. τοιγάρτοι
ἢ αὐτὸς εὖ ποιῶν, ἂν ἐπιβαίνῃς
τοῦ παρόντος, ἀεὶ ἐπιχωριάζεις B
αὐτοῖς, ἀλλὰ φεύγεις ἑκὼν πα-
τρίδα, ἥτε χεῖμα κακὸν, οὔτε
θέρει ἀργαλέον, ἀλλ' ἀκαλλίστην,
ἢ μεγίστην τῶν ἐν Φοινίκῃ ἁπα-
σῶν. τὸ γὰρ ἐλέγχεσθαι, ἢ τοῖς C
εἰδόσι, ἢ μεμνημένοις τὰ πάλαι ἐκείνων σωτῆναι, βρόχος
ὡς ἀληθῶς ἔστι σοι. καίτοι τί
ταῦτα λυπῶ; πῖα γὰρ ἂν αἰσθά-
νοιο ἢ ὑπάτων; πυνθάνομαι
δ' ἢ κτήματα εἶναί σοι μεγάλα
παρ' αὐτοῖς, τὸ δύσχημον ἐκεῖνο
πυρρίον, ὡς τὴν Σινωπέως
πίθον, τὸν Διὸς αὐλὸν εἶναι
πρὸς αὐτό. τοὺς μὲν πολίτας, D
ἁδαμῶν ἁδαμῶς μεταπίσειας
ἄν, μηδὲ τῶν ἁπάντων βδελυ-
ρώτατόν σε ἡγεῖσθαι, ὀνείδος κοι-
νὸν ἁπάσῃ τῇ πόλει. τάχα δ' ἂν τοὺς ἄλλους τοὺς
ἐν τῇ Συρίᾳ προσλάβοις ὁμο-
ήθεις, εἰ λέγοις μηδὲν πονηρόν,

At nunc orator es, & sophista, & ob hoc, si audiant aliquando talia de te illi illud ex Tragœdia, Et solem geminum, & dúplices se ostendere Thebas putabũt. Et in promptu atque in ore tum omnibus statim erit illud: hic ille qui tum erat: & postea. Proinde & ipse rectè facis, qui omnino non ascendis ad illos, neque in patriam ventitas, sed fugis illã vltro, quanquam neq; hyeme malam, neque æstate molestam, sed pulcherrimam & maximam omnium Phœniciæ ciuitatum. Nam coargui, & cũ ijs qui vetera illa sciunt, ac meminerunt, conuersari, laqueus reuera tibi est. Sed quid ista nugor? quem enim verearis? quid eorum quæ extrema sunt, turpe putaueris? Audio autem etiam tibi apud ipsos esse possessiones magnas, miseram illam turriculam, cum qua Sinopensis illius dolium collatum, Iouis atrium videri queat. Proinde nullomodo feceris vt tui ciues mutata sententia non credant te omnium esse spurcissimum, & commune totius ciuitatis dedecus. Fortassis autem alios etiam qui in Syria habitant, eiusdem sententiæ assumas, si dicas te non malam

μὴν ὃ ἐπαίτιον βεβιῶσθαί σοι. Ἡράκλεις, ἢ μὴ Ἀντιόχεια, καὶ τοῦργον αὐτὸ εἶδεν, ὅτε τὸν Ταρσόθεν ἥκοντα σεμνὸν νεανίσκον ἀπαγαγών, ἀλλὰ καὶ ἀναδέρειν αὐτὰ, αἰσχρὸν ἴσως ἐμοὶ πάλιν, ἀλλὰ ἴσασί γε, καὶ μεμνῆνται οἱ τότε ὑμῶν ἐπισπόμενοι καὶ σὲ ρεμβὸν, ἐς γόνυ συγκαθήμενον ἰδόντες. σεμνὸν δ', οἶδα ὅτι καὶ ποιοῦντα, εἰ μὴ παντάπασιν ἐπλήσμων τις εἶ. ἀλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῦσί σε, οἱ μετὰ τὸν ἐν Συρίᾳ θαυμασοὺς ἄθλους σεμνοὺς ὑποδεξάμενοι φεύγοντα, ἐφ' οἷς εἶπον, ὑπὸ τῶν ἱματιοκαπήλων διωκόμενον. παρ' ὧν ἐδήτας πολυτελεῖς φοιτάμενος, ἐρόδια εἶχες. ἀλλ' οὐκ ἐλάττω σοι ἡ Ἀλεξάνδρεια σώιζεν, οὐδὲ μὰ Δί' ἐχέλως δευτέραν τῆς Ἀντιοχείας κεκείσθαι αὐτήν. ἀλλ' ἤτε ἀκολασία, χυμοτέρα, καὶ ἡ αἰσχρεργία σοι ἐκεῖ, ἐπιμανεστέρα, καὶ τὸ κώμα ἐπὶ τούτοις, μεῖζον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ἀκάλυπτος ἡ κεφαλή. εἷς μόνος αὖ ἐπίστευσέ σοι χαρίεν γιγνομένῳ ἐν τοιούτοις ἐραστὴς, καὶ βοηδὸς αὖ κατέστη ὁ τελευταῖος μισθοδότης ἀνὴρ ἐν τοῖς ἀρίστοις Ῥωμαίων, τοὔνομα δ' αὐτὸ,

nec criminosam prorsus vixisse vitam. Mehercle, Antiochia quidem, etiam ipsum opus vidit, quando, cùm adolescentem illum Tharso venientem, abduxisses. Sed & ipsa detegere, inhonestum fortassis mihi fuerit. Verumtamen norunt, & meminerūt illi qui tum vobis superuenerunt, & viderunt te quidem in genu inclinatum, illum autem, nosti, quid facientem quoque, nisi omnino es obliuiosus. At Ægyptij forsan te non norunt, qui te post præclara illa in Syria certamina, inde ob ea quæ dixi, fugientem exceperunt, cùm te vestiarij insequerentur, à quibus vestibus pretiosis comparatis, viaticum habebas. Sed non minùs quoq; conscia tibi est Alexandria: nec per Iouem illam Antiochiæ secundam censeri decebat: nisi quòd proteruitas ista tua manifestior, & turpitudo flagitiorum insanior illic fuit, & nomen ob hæc maius, & postremò caput adapertum. Vnus tantùm fuit qui crederet tibi inficias cunti, quòd nihil tale commisisses, fuitque postremus auxiliator, is qui stipendium dabat, vir inter præcipuos Romanorum. Nomen autem ipsum

δώσεις ἀπεσιωπῆσαί μοι, καὶ ταῦτα, πρὸς πάντας εἰδότας ὃν λέγω. ἐκεῖνος τοίνυν, τἄλλα, ὁπόσα ἔτλη ἐν τῇ συνουσίᾳ τολμηθέντα ὑπὸ σοῦ, τί χρὴ λέγειν. ἀλλ' ὑβρίκα σε καταλαβὲ τὸ μειρακίῳ τὸ οἰνοχόῳ τὸ οἰνοπώνος ἐν γόνασι κείμενον, τί οἴει; ὑπέτεσεν ἄν σοι μὴ εἶναι. τοιγάρτοι, ἀπὸ τοῦ ἔργου ὁρῶν ἄκρον, εἴγε μὴ παντάπασι τυφλὸς ἦν. ἀλλ' ἐξήλωσε τὴν γνώμην, αὐτίκα ἐξελάσας τὴν οἰκίας, καὶ καθαρσίου γε ὡς φασι πεπειρημένον ἐπὶ τῇ σῇ ὁδῷ. Ἀχαΐα μὲν γάρ, καὶ Ἰταλία πᾶσα, ἐμπέπλησται τῶν σῶν ἔργων, καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῖς δόξης. καὶ ὀρθῶς γε τῆς εὐκλείας. ὥστε πρὸς τοῦ Διὸς μάζονται, ἔγωγε τὰ ἐν Ἐφέσῳ νῦν θαυμαζόμενα ὑπὸ σοῦ, ἐκεῖνο λέγω, ὅπως ἀληθέστατον, πῶς ἂν οὐ ἐθαύμαζον εἰ τὰ θαυμαστὰ σοῦ μὴ ἴσεισαν. καίτοι καινὸν ἐστοῦδα καὶ τὸ πρὸς ταῖς γναθίαις προσεμάδες. ὦ πρεσβεῦον οὗτος τοιοῦτον εἰπέ μοι ἀποφράδα ὀνομάζεσθαι; ἀλλὰ πρὸς Διός, καὶ φιλῆσαι τῷ στόματι προσέτι ἀξιώσεις ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἔργοις; τοῦτο γοῦν τὸ ὑβριστικώτατον ποιεῖς. καὶ μάλιστα πρὸς οὓς ἥκιστα ἐξῆν,

permittes mihi vt taceam, idque apud omnes eos qui sciunt quem dicam. Ille igitur, cætera quidem quæcunque à te in conuiuatione perpetrata sustinuit, quid attinet dicere? At quando te genibus adolescentuli pincernæ Oenopionis incumbentem deprehendit, quid putas? Credidit-ne tibi, talē te non esse, cùm videret ipsum opus? Non: nisi prorsus fuit cæcus: verùm mentem aperuit, quum te statim ex ædibus expulit, eáque, cùm exiuisses, quibusdam expiamentis lustrauit. Achaia quidem, torāque Italia tuis operibus est referta, cáque sequente gloria: & sanè tibi gratulor ob tam præclaram laudem. Quare ijs qui quæ nūc facis Ephesi, mirantur, ego quod verissimum est dico, qui fieri posset vt non mirarentur, si prima illa tua opera non nossent. Atqui nouum hîc istud etiam cum mulieribus addidicisti, Annon igitur, dic mihi, fuerit congruum, talem hominem Apophradē appellari? Sed quid per Iouē? num etiam osculari ore insuper voluisti nos ob talia facta? Istud igitur contumeliosissimè facis, & maximè erga eos quos minimè decet.

καὶ τὸν ὁμιλητάς, οἷς ἱκανὰ ἦν ἐκεῖνα μόνα τὰ κακὰ τῆ σῆ στόματος ἀπολαύειν, τὸ βάρβαρον τῶν ὀνομάτων, τὸ σαχὺ τῆς φωνῆς, τὸ ἄκριτον, τὸ ἄτακτον, τὸ παίτη ἄμουσον, καὶ τὰ τοιαῦτα. φίλτατε δέ σε ἐπὶ τούτοις, μὴ γένοιτο ὦ ἀλεξίκακε. ἀπιδεῖν μᾶλλον, ἢ ἐχθὲς ἦν φιλῆσαι ἄμεινον. δῆγμα ἐκεῖ τὸ κινδυνεῦμα, καὶ ἄλγημα. καὶ ὁ ἰατρὸς εἰσκληθεὶς, ἐπήμυνεν. ἀπὸ δὲ τῆ σῆ φιλήματος, καὶ τῆ ἰῆ ἐμείνου, τίς ἂν, ἢ ἱεροῖς, ἢ βωμοῖς προσέλθοι; τίς δ' ἂν θεὸς ἐπακούσειεν ἔτ' εὐχομένου; πόσων περιῤῥαντηρίων, πόσων ποταμῶν δεῖ; καὶ τοιοῦτος αὐτὸς ὢν, κατεγέλας τῶν ἄλλων ἐπ' ὀνόμασι, καὶ ῥήμασιν, ἔργα τοιαῦτα, καὶ τηλικαῦτα ἐργαζόμενος. καίτοι ἐγώ σε ἀποφεύξομαι μὴ εἰδὼς, ἠρεμαίως μᾶλλον, οὐχ ὅπως εἰπὼν ἀργνηθείλιν ἄν σε ὃ οὐδεὶς ἠπάτησε ἡμῶν βεμολόχους λέγοντα, καὶ δοτορμάθλητας, καὶ ῥησιμεζεῖν, καὶ Ἀθλιῶ, τὸν Ἀθλιῶν ἐπιθυμῶ, καὶ αὐθυκρατεῖν, καὶ σφενδικίζειν, καὶ χειροβλημάδαν. κακὸν κακῶς σε ὁ λόγος Ἑρμῆς ἐπικρίνειν αὐτοῖς λόγοις. πῦ

bat, & erga contubernales, quibus satis fuerat, illa tōlū mala ab ore tuo percipere, verborum videlicet barbariem, vocis asperitatem, indiscretam, inordinatam, & insulsam enunciationē, & id genus alia, Sed te ad hæc osculari, absit, ô malorum depulsor Hercules: aspidē, aut viperā osculari est satius. Ibi in morsu periculū, & dolor, cui accerstus medicus succurrit. A tuo autē osculo, & veneno illo, quis quæso vel ad sacra, vel ad aras accederet? quis etiā Deus precantē exaudiret? quā multis lustrationibus, quā multis fluuijs opus foret? At talis ipse cùm sis, derides alios ob nomina & verba, cùm tu interim talia tantáq; facinora perpetrare soleas. Atqui ego quidem si Apophradis nomen ignorarem, erubescerē potiùs, nedum si dixissem inficiarem. Te verò nemo nostrûm accusauit adhuc quòd βεμολόχους dixeris, & τεροπομάθλητας, & ῥησιμεζεῖν, & Ἀθλιῶ Athenas desidero & αὐθυκρατεῖν, & σφενδικίζειν, & χειροβλημάδαν. Malum te malè perdat Mercurius Logius, vnà cum ipsis verbis. Vbi enim hu-

ταῦτα τῶν βιβλίων ἐυρίσκεις; ἐν γωνίᾳ που τάχα τῶν ἰαλέμων τινὸς ποιητῶν, κατοφωσιγμένα, ἐυρώστου, καὶ ἀράχνίων μεστὰ, ὅπου ἐκ τῶν Φιλαιτίδος δέλτων, ἃς διὰ χειρὸς ἔχεις. σὲ μὲν τοι, καὶ τὸ σὸν σώματος ἄξια. ἐπεὶ δ' τὸ σώματος ἐμνήσθην, τί φαίης ἄν, εἰ σε ἡ γλῶττα εἰς δικαστήριον σοφοκλεοσαμένη; θᾶττον γὰρ οὗτος. ἀδικήματος, ἢ τὸ μετειωπατον, ὕβρεως διώκοι λέγουσα. ἐγὼ σε ὦ ἀχάριστε, πένητα, καὶ ἄπορον παραλαβοῦσα, καὶ βίου δεόμενον, τὰ μὲν πρῶτα, ἐν τοῖς διάφοις ἐυδοκιμεῖν ἐποίησα, νυνὶ μὲν, Νῖνον, νυνὶ δ', Μητίοχον, εἶτα μετ' μικρὸν Ἀχιλλέα. πιθέσα. μετ' ταῦτα δ', παῖδας συλλαβίζειν διδάσκοντα, μακρῷ χρόνῳ ἔβοσκον. ἤδη δ' καὶ τὰν ἀλλοτρίοις τούτοις λόγοις ὑποκρινόμενον, σοφιστὴν εἶναι δοκεῖν ἐποίησα, καὶ τὴν μηδὲν προσήκουσαν δόξαν περιῆψα. τί τοίνυν τηλικοῦτον ἔλαν ἐγκαλεῖν, τοιαῦτά με διατίθης, καὶ ἐπιτάττεις ἐπιτάγματα ἄθεσα, καὶ ὑπουργίας καταπύστους; οὐχ ἱκανά μοι τὰ ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἔργα, ψεύδεσθαι, καὶ ἐπορκεῖν, καὶ τὰν τοιούτους ὕθλους,

iusmodi scripta reperis? In angulo forsitan alicuius ex frigidis illis poëtis defossa, situ & araneis oppleta: aut ex libris Philæmidis, quos præ manibus habes: te vtique, tuóque ore digna. Quia autem oris mentionem feci, quid diceres quæso, si te in ius vocaret lingua? Ponamus enim ita esse: & te iniuriæ, aut quod paulò foret modestius, contumeliæ accusaret, dicens. Ego te, ingrate, pauperem atque inopem susceptum, & victu carentem: primùm quidem in theatris celebrem feci, modò Ninum, modò Metiochum, paulò pòst Achillem exhibens. Post hæc, pueros syllabas iungere docentem, longo tempore alui. Iam verò & alienas istas orationes histrionis instar habentem, sophistam videri feci, ac tibi non conuenientem gloriam adaptaui. Quid igitur tantum habes, quod mihi possis imputare, vt ita me tractes, & iniungas mihi mandata turpissima, & ministeria execratione digna? Non satis mihi sunt, ea quæ per diem fiunt opera nefaria, mentiri puta, peierare, tótque nugas

κὴ λήρους διαντλεῖν, μᾶλλον ὃ
τ βόρβορον τ λόγων ἐκείνων
ἐμεῖν; μὴ γὰρ νυκτὸς τ κακο-
δαίμονα ὁλὴν ἄγειν ἐᾶς. ἀλλὰ
μόνη σοι πάντα ποιῶ, κὴ πα-
τῶμαι, κὴ μαίνομαι. κὴ αὖ τ γλώτ-
της, ὅσα κὴ χεῖρ χεῖρα δι-
έγνωκας. κὴ ὥσωρ ἀλλοτρίαν ὑ-
βρίζεις, κὴ σπιλύζεις τοσού-
τοις κακοῖς. καλεῖν μοι ἔρχον
δοκῶ μόνον. τὰ ὃ τοιαῦτα
ποιεῖν, καὶ πάσχειν, ἄλλοις
μέρεσι πεφύτευται. ὡς ὄφε-
λε καμέ τις, ὥσπερ τὴν τ Φι-
λομήλας ἐκτεμεῖν. μακα-
ριώτεραι γοῦν μοι αἱ γλῶτ-
ται, τῶν τὰ τέκνα κατεδηδοκότων.
πρὸς θεῶν, ὧν λέγη ταῦτα ἡ
γλῶττα, ἰδίαν αὐτῇ φωνὴν
λαβοῦσα, καὶ τὸν πώγωνα συ-
νήρεφεν ἐπικαλεσαμένη, τί ἂν
ἀποκρίναιο αὐτῇ; ἐκείνα δη-
λονότι, ἃ καὶ πρὸς τὸν Γλαύ-
κον ἔναγχος εἶπτάι σοι, ἐπὶ
πεπραγμένῳ ἡδητῷ ἔργῳ σε
τιώμενον, ὡς ἐπὶ τούτῳ ἔν-
δοξος ἐν βεβχεῖ, καὶ γνώριμος
ἅπασι γεγένησαι. πόθεν
ἂν, οὕτω πειβόντος ἐπὶ
τοῖς λόγοις γθρώμενος. ἀγα-
πητὸν ὃ ὀπωσοῦν κλεινὸν, κὴ
ὀνομαστὸν εἶναι. εἶτα καταειθ-
μίσειν αὐτῇ τὰς πολλὰς σου

& ineptias exhaurire : imò
verò cœnum istorum verbo-
rum vomere? Sed neq; noctu
me miseram otium ducere
finis: sed sola ego omnia tibi
facio, & proculcor, & contа-
minor: ac lingua perinde vt
manu vti decreuisti: & quem-
admodum alienam, contu-
melia me afficis, tantísque
malis obruis. Meæ partes
sunt vt tantùm loquar: sed
talia facere & pati, alijs
partibus est ininunctum. Quare
vtinã & me aliquis, ceu Phi-
lomelæ illam execuisset. Nã
mihi beatiores illorum
linguæ videntur, qui li-
beros suos deuorarunt. Per
Deos igitur, si hæc di-
ceret lingua, assumpta
sibi voce propria, ac bar-
ba tua, velut patrona ad-
uocata, quid quæso respon-
deres ipsi? Illa nimirum,
quæ Glauco, te ob scelus
commissum vituperanti, nu-
per respondisti, te ob hoc
celebrem, omnibúsque no-
tum breui tempore euasisse.
Vnde ergo ita celebris? ob
orationes-ne redditus? At
sufficit quomodocunq; cla-
rum ac celebrẽ esse. Deinde
ipsi multas istas appellatio-
nes enumerarem, quas
passim apud varias gentes

πρεσηγορίας, ὁπόσας κὴ ἔθνη

προσείληφας. ὁ δὲ θαυμάζω, ἐπὶ τῷ μὴ ἀποφράδα ἐσυχέναι ἀκούσας, ἐκ ἐκείνοις ὧν τοῖς ὀνόμασιν ἀγανακτεῖς, ἐν Συρίᾳ μέν, ῥοδοδάφνη κληθείς, ἐφ' ᾧ δή, νὴ τὴν Ἀθηνᾶν αἰσχύνομαι διηγήσασθαι. ὥστε πάνυ ἐπ' ἐμοὶ, ἀπαφεῖς ἐπ' ἔσω. ἐν Παλαιστίνῃ δὲ, φραγμὸς ἐς τὰς ἀκάνθας τὸ πώγωνος οἶμαι, ὅπ ἔνεπε μεταξύ. ἔπι γὰρ ἔξυρες αὐτόν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, συναγχή. προβλητον τοῦτο. μικρᾷ γὰν φασιν ἀπεπνιγῆναί σε ναύτην τινὶ τῶν τειαρυέων ἐντυχόντα. ὃς ἐμπεσὼν, ἀπέφραξέ σοι τὸ στόμα. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ βέλτιστοι, ἀνίγματοδες οὐδὲν, ἀλλὰ γράμματος ἑνὸς προσθήκῃ τιμήσαντές σε, Ἀτιμαρχον ὠνόμασαν. ἔδει γὰρ κἀκείνῳ τι πειθόμενον προσθῆναί σοι. ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, βαθεῖα ἡρωϊκὸν ὀνεῖνο ἐπικλῆσις, ὁ Κύκλωψ, ἐπειδή ποτε καὶ πρὸς ἀρχαίαν διασκευὴν παρ' αὐτὰ τὰ τῆς Ὀμήρου ῥαψῳδήσου καὶ σὺ τὴν ἀγροικίαν ἐπηύξησας. ἢ σὺτος μὲν ἐκεῖσε μεθύων ἄδη, κιχυτῶν ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ἐκπωμα Πολύφημος, νεανίας δὲ ἀκόμητος, ὀρθὸν ἔχων τὸν μοχλὸν, εὖ μάλα ἠκονημένον.

adeptus es. Quod etiam mitor, te quum Apophradem audisti, ægrè tulisse, nihil verò ob illa nomina indignari. Nam in Syria quidē Rhodophne vocatus es, sed quam ob rem, ita me Minerua amet, pudet dicere. Quare quantum in me est, obscurum illud maneat. In Palæstina verò Sepes, ob barbæ spinositatem opinor, quoniam inter opus pūgere solebat: quā adhuc ipsam radebas. In Ægypto verò, Angina, quod per se manifestū est. Nam aiunt te ferè suffocatum esse, cùm in nautam ex ijs qui naues tribus velis instructas ducunt, incidisti: qui cùm in te irruisset, os tibi obturauit. Nam optimi quidem illi Athenienses, nullum obscurius nomen tibi dedēre: sed literæ vnius appositione te honorantes, Atimarchū appellarunt. Nam hoc tibi illo insignius decebat esse. At in Italia papæ! Heroicū illud, Cyclops vocatus es, quòd aliquādo etiā ad veterē ornatū, iuxta ipsa Homeri poëmata, versibus mādare tu quoq; turpitudinē illam affectasses. Ac ipse quidē iacebas, clarius iā, pocuīū habēs in manu, coire gestiēs Polyphemus: adolescēs autē mercede cōductus, rectū habēs vectē, egregiè acutū,

ἐπὶ σὲ Ὀδυσεὺς τις ἐπῆλθε, ὡς ἐκκόψων τὸν ὀφθαλμόν.
Κἀκείνου μὲν ἁμάρτε. πυρὶ δὲ οἱ ἔβαπτε ἔγχος.
Αἰχμὴ δ' ἐξελύθη πυρὶ νειατον ἀμφιφαωσα.

Καὶ γὰρ οὐδὲν ἄτοπον ὑφ' σοῦ λέγοντα, ψυχρολογεῖν. σὺ δ' ὁ Κύκλωψ, ἀναπεπταὼς τὸ στόμα, καὶ ὡς ἦν πλατύτατον κεχηνὼς, ἐπείχου τυφλούμενος ὑπ' αὐτῶν τῶν γλάδων. μᾶλλον δ' ὥσπερ ἡ Χάρυβδις, αὐτοῖς ναύταις, καὶ πηδαλίοις, καὶ ἱστίοις, ὅλον ζητῶν καταπιεῖν τὸν Οὖτιν. καὶ ταῦτα ἑώρων καὶ ἄλλοι παρόντες. εἶτά σοι ἐς τῶν ὑστεραίαν μία ὧν ἀπολογία, ἡ μέθη. καὶ εἰς τὸν ἄκρατον ἐνέφευγες. τοιούτοις δὴ, καὶ τοσούτοις ὀνόμασι πλουτῶν, ἀγνοῶν τῶν ἀποφράδα; θεὸς θεῶν εἰπέ μοι τί πάσχεις, ἐπειδὴ καὶ κἀκεῖνα λέγουσιν οἱ πολλοὶ λεσβιάζειν σε, καὶ φοινικίζειν; ἆρα καὶ ταῦτα ὥσπερ τῶν ἀποφράδα ἀγνοεῖς, καὶ οἴει τάχα που ἐπαινεῖσθαι παρὰ αὐτῶν; ἢ ταῦτα μὲν διὰ τὸ συνῆθες οἶδα, τῶν ἀποφράδα δ' ὡς ἀγνῶτα μόνων ἀπομάζεις, καὶ ἀποκλείεις τῶ καταλόγου τῶν ὀνομάτων,

quasi Vlysses quidam te inuadebat, vt oculum erupturus, *Qui tamen haud fefigit, iuxtaque elabitur hasta, Et ferit extremum vibrata cuspide mentum.* Neque enim absurdum est, cùm de te loquamur, frigidiora hæc dicere. Tu verò Cyclops ille diducto ore, & quàm latissimè licebat, hians, sustinebas tibi maxillam ab illo excæcari. Imò verò ceu Charybdis, quærebas vnà cum ipsis nautis, & clauis, & velis, totum illum absorbere Vtin: atque hæc videbant cæteri qui aderant. Deinde in posterum diem, vna tibi defehsio erat, ebrietas: & ad merum confugiebas. Cùm igitur talibus, tantísque nominibus sis locupletatus, pudet te Apophradis? Per Deos itaque dic mihi quomodo afficeris, quum illa quoque dicunt plerique λεσβιάζειν & φοινικίζειν? Num & hæc perinde vt Apophradem ignoras, & te ab ipsis fortè laudari putas? An hæc vt familiaria nosti: Apophradem autem vt solam ignotam improbas, & à catalogo vocabulorum tuorum excludis? Proinde non indignas pœnas nobis

τοιαῦτα οὐ μεμπτὰς ἡμῖν

τῖνες τὰς δίκας, ἀλλὰ μέχρι
καὶ τῆς γυναικωνίτιδος πεμβο-
τος εἶ. περὶμν γοῦν ἐπειδή πο-
να γάμον ἐν Κυζίκῳ μνᾶσθαι
ἐτόλμησας, εὖ μάλα ἐκπεπυ-
σμένην πάντα ἡ βελτίστη σεαυτῆ
γυνὴ, καὶ αὐ περσεισμένη ἔτη
αὐδρὸς, καὶ αὐτὸν αὐδρὸς δεό-
μενον. εἶτα ἐν τοιούτοις ὄντι
σοι, ὀνομάτων μέλει, καὶ γλαῦ-
καὶ τῶν ἄλλων καταπύγων. εἰ-
κότως. ἐγὼ μὲν ἅπαντες ὁμοιά
σοι λέγειν δυνάμεθα. ποθεν
τίς οὕτως ἐν λόγοις μεγαλό-
τολμος, ὡς ἐπὶ μὲ τὸν ζῆς
μοιχοῖς, αὐτὶ ξίφος, τεῖναν
αὐτῖν. τὸν δὲ Θεόπομπον, ἐπὶ
τῷ Τεικρεφίνῳ κρίνοντα, φά-
ναι, τεγλώχινι λόγῳ καθη-
κέναι αὐτὸν τὰς προυχούσας
πόλεις. καὶ πάλιν, ἐκτεινάνω-
σαι αὐτὸν τῶν Ελλάδα, καὶ
εἶναι Κέρβερον ἐν τοῖς λόγοις.
περὶμν γὰ καὶ λύχνον ἅψας,
ἐζήτεις ἀδελφόν τινα οἶμαι
ἀπολωλότα καὶ ἄλλα μυρία,
ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι ἄξιον, ἢ μό-
νου ἐκείνου, ὅτῳ οἱ ἀκούσαντες
ἀπεμνημόνευον. πλούσιός τις
οἶμαι, καὶ δύο πένητες ἦταν ἐχ-
θροί. εἶτα μεταξὺ περὶ τ πλου-
σίου λέγων, ἀπέκτεινεν ἔφης θά-
τερον τῶν πενήτων. γελασάντων

exoluis, sed etiam ad gynæceum vsque celebris es. Nã nuperrimè cũ nuptias quasdam Cyzici ambire ausus esses, optima illa mulier habens exploratissima omnia, Non admiserim, inquit, virum, qui ipse quoque viro indiget. Et tamen cùm hoc in statu sint res tuæ, nominũ tibi cura est, & rides, conspuísque cæteros. Meritò sanè. Non enim omnes similia tibi dicere possemus. Vnde? quis adeò in verbis audax foret, vt contra tres adulteros, pro gladio tridentem postulet? Theopompum autem ob Tricaranum, in iudicio agentem, dicat, tricuspide oratione ipsum confecisse ciuitates præstantiores. Et rursum tridente Græciam interfecisse, & esse Cerberum in oratione. Nam paulò antè & lucerna accensa quærebas fratrem quendam, ni fallor, mortuum, & alia infinita, quorum meminisse non est æquum, nisi solius huius, quod qui audiuerunt, commemorarunt. Diues quidam, & duo pauperes erant inimici. Postea de diuite loquens: occidit, inquis, θάτερον τῶν πενήτων. Ridentibus autem, vt par erat, ijs qui aderant, ὡς τὸ εἰκὸς τῶν παόντων,

ἐπανορθούμενος δηλονότι, καὶ αὐτὸς τὸ δημαρτημένον, ἐμοῦ γε οὐδὲν ἔτι, ἀλλὰ ἄτερον αὐτῶν ἀπέκλινεν. ἐῶ τὰ ἀρχαῖα, τὸ τειῶν μιωνῖν, καὶ τὸ αὐηνεμία, καὶ τὸ πέταμαι, καὶ τὸ ἐκχύνειν, καὶ ὅσα ἄλλα καλὰ τοῖς σοῖς λόγοις ἐπαιδεῖ. ἃ μὲν γὰρ τῆς πενίας ἐλαυνόμενος ποιεῖς, Ἀδράστεια φίλη, οὐκ ἄν τινι ὀνειδίσαιμι. συγγνωστὰ γάρ, εἴ τις λιμῷ πιεζόμενος, παρακαταθήκας παρ' ἀνδρὸς πλούτου λαβών, εἶτα ἐπαρκήσειεν, ἢ μὴ μὴ παρειληφέναι. ἢ εἴ τις ἀναισχύντως αὐτῇ, μᾶλλον δὲ ἀσεβῶς ἐπιτείνει, καὶ λωποδυτεῖ, καὶ τελωνεῖ, καὶ δηλέγω ταῦτα. φθονῶ γάρ. ἃ δεῖς ἐξάπαντος ἀμύναδε ἢ ἀπορίαν. ἐκεῖνο δὲ ἐκεῖ φορητόν, πένητά σε ὄντα, ἐς μόνας τὰς τοιαύτας ἡδονὰς ἐκχεῖν τὰ ἐκ τῆς ἀναισχυντίας περιεργαζόμενα. πλὴν εἰ γέ τι καὶ ἐπαινέσαι μοι δώσεις παρ' ἀξίαν ὡς σοῦ πεπραγμένον, ὁπότε τὸν Τισίου τοῦτον τὸν τέχνην οἶδα, ὡς τὸ Διτκόραχος ἔργον οὗτος ἐπίπας, ἐξαρπάσας τὸν αὐχμηροῦ ἐκείνου γεροντοῦ χρυσοῦς τριάκοντα. ὅδε, διὰ τὸν Τισίαν, ἀντὶ τοῦ βιβλίου,

tu corrigens, & quod erratum erat, restituens: haudquaquam, subijcis, sed ἄτερον ἀντῶν occîdit. Omitto antiqua illa, videlicet τειῶν μιωνῖν, & αὐηνεμία, & πέταμαι, & ἐκχύνειν; & quæ alia præclara in orationibus tuis effulgent. Nam quæ paupertatis causa facis, ô chara Adrastia, nemini exprobrauero. Ignoscendum enim, siquis fame coactus, depositò à ciue accepto, deierauit se non accepisse: aut siquis impudenter petit, imò verò mendicat, & furatur, & publicanorum more rapit. Haud equidem ista dico. Nequaquam enim inuidiosum est, quòd inopiam quoquo modo depellis: sed illud intolerabile tandem, quòd pauper cùm sis, in solas huiusmodi voluptates, ea omnia profundis, quæ per impudentiam acquiris. Nisi siquid laudare mihi concesseris, vrbanè admodum à te factum, quando cùm Tisiæ artem noris, Discoracis opus ipse peregisti, surreptis stulti illius senis triginta aureis. Ille autem propter Tisiam, pro libro

πεντήκοντα καὶ ἑπτακοσίας ἐξέτισε, κατασοφισθείς. πολλά ἐστι μοι ἔχων εἰπεῖν, τὰ μὲν ἄλλα ἐκὼν ἀφίημί σοι. ἐκεῖνο δὲ μόνον προσλέγω, πρᾶπε μὴ ταῦτα, ὅπως σοι φίλον, καὶ μὴ παύσασθαι τὰ τοιαῦτα ἐς ἑαυτὸν παρανῶν. ἐκεῖνο δὲ μηκέτι. ἄπαγε. οὐ γὰρ ὅσιον ἐπὶ τὴν ἰατρὸν ἰέναι τοὺς τοῦτα διαπραττομένους καλεῖν, καὶ φιλοτησίας προσπίνειν, καὶ ὄψων τῶν αὐτῶν ἅπτεσθαι. ἀλλὰ μὴ δὲ ἐκεῖνο ἔστω τὸ ἐπὶ τοῖς λόγοις, φιλήματα. καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς οὐ πρὸ πολλοῦ ἀποφράδα σοι ἐργασαμένους τὸ σῶμα. κἀπειδὴ ὥρα ἀπαξ φιλιᾶς παραινέσεως ἠξιώμην, κἀκεῖνά σοι δοκεῖ, ἄφελε, τὸ μύρῳ χρίεσθαι τοὺς πολιάς, καὶ τὸ πτίττεσθαι μονονουχί. εἰ μὲν γὰρ νοσοῖ τις ἐπείγει, ἅπαν τὸ σῶμα θεραπεύειν. εἰ δὲ μηδὲν νοσεῖς τοιοῦτον, τί σοι βούλεται καθαρὰ, καὶ λεία, καὶ ὀλόγυμα ἐργάζεσθαι, ἃ μηδὲ ὁρᾶσθαι θέμις. ἐκεῖνο σοι μόνον σοφὸν, αἱ πολιαὶ, καὶ τὸ μηκέτι μελαίνεσθαι, ὡς προκάλυμμα εἶεν τῆς βδελυρίας. φείδου δὴ αὐτῶν πρὸς Διὸς καὶ τούτῳ. καὶ μάλιστα τῶν πώγωνος αὐτῶν. μηδὲ μιαίνης ἔτι,

septingentas, & quinquaginta drachmas exoluit, deceptus. Multa præterea possem dicere: sed alia lubens tibi remitto. Solum autem illud addo. Age fac ista vt lubet: neque desieris huiusmodi in te ipse debacchari. Illud autem non amplius: apage. Non enim fas est ad eosdem lares vocare eos qui talia committunt: & amicitiæ pocula præbibere, eadémque opsonia attingere. Sed neque sit illud quod est prærer verba, scilicet oscula: idque erga eos qui nõ multò antè os tibi apophradem effecêre. Ac postquam semel admonitionem amicã orsus sum, illa etiã, si videtur, à te amoue, scilicet quòd canos inungis vnguento, soláque illa pice illinis. Si enim morbus aliquis vrgeret, totum corpus esset curandũ. Nunc autem quum tu nihil huiusmodi ægrotas, quid attinet pura, & læuia, & glabra illa tibi reddi, quæ ne aspici quidem fas erat. Vnũ illud, quo sapientiam præ te feras, tibi est relictum, cani videlicet, quódq; nõ amplius nigricas, vt sint veluti nequitiæ tuæ operculũ. Proinde parce ipsis per Iouẽ etiã in hoc: ipsi verò barbæ in primis, quã nec

μηδὲ ἰβείσης. εἰ δ' μὴ, ἐν νυκτί γε, καὶ σιωπῇ σκότῳ. τὸ δ' μεθ' ἡμέραν, ἄπαγε κωμῳδὴ ἀγρεῖον, καὶ θηριῶδες. ὁρᾷς; ὡς ἄμεινον ἦν σοι ἀκίνητον τὴν Καμαρίναν ἐᾶν, μηδὲ καταγελᾶν τῆς ἀποφράδος, ἣ σοι ἀποφράδα τὸν βίον ὅλον ἐργάσεται. ἢ ἔτι προσδεῖ τινος, ὡς τὸ γε ἐμὸν οὐπω ἐλλείπει. καίπω γοῦν οἶδα ὡς ὅλως ἡ ἁμαξᾶν ἐπεπάτησο, δέον σε παιπάλημα, καὶ κίναιδος, ὑποπτήσσειν εἴ τις αὐτῆς δεῖται, καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀρχαῖον, μελάμπυγος, δεῖμυ μόνον εἰς σὲ ἀποβλέψειεν. ἴσως ἤδη καὶ ταῦτα γελᾷσι, τὸ παιπάλημα, καὶ τὸ κίναιδος ὥσπερ τινὰ αἰνίγματα, καὶ γρῖφους ἀκούσας. ἄγνωστα γάρ σοι τῶν σῶν ἔργων τὰ ὀνόματα. ὥστε ὥρα ἤδη καὶ ταῦτα συνοφαντεῖν, εἰ μὴ πεπλῆ, καὶ τέρατα λῇ σοὶ ἡ ἀποφρὰς ἐντέτηκεν. αἰτιῶ δ' σαυτὸν ἐπὶ πᾶσιν. ὡς γὸ ὁ καλὸς Εὐριπίδης λέγειν εἰώθει, Ἀχαλίνων στομάτων, καὶ ἀφροσύνης, καὶ αὐθαδείας, τὸ τέλος δυσχέρεια γίγνεται.

A

B

C

D

E

polluas amplius, nec contumelia afficias: quod si nequeas, noctu saltem, & in tenebris, sed interdiu, apage: Nam agreste admodum est, & ferinum. Vides quanto satius erat tibi immotam sinere Camarinam: neque Apophradem deridere, quæ totam vitam tibi atram reddet? An etiam amplius aliquid desideras? Nam quantum in me est, nunquam deficiet. Nondum igitur scis, quòd totum tibi plaustrum attraxisti, cùm tibi, omnifariam scelerate, & cinæde, verendum esset, siquis vir hirsutus, & hoc priscum, Melampygus, acerbè solùm intueretur te. Fortassis hæc quoque iam ridebis, quæ dixi, scilicet pæpalema, & cinædus, ac si ænigmata quædam, & griphos audieris. Ignota enim tibi sunt tuorum operũ nomina. Quare iam licet tibi hæc calumniari, nisi tripla, etiam quadrupla Apophras tibi est retributa. Te ipsum autem postremò accuses. Nam vt præclarus ille Euripides solitus est dicere. Oris infræni, & stultitiæ, & iniquitatis finis infœlicitas esse consueuit.

DE

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ. DE DOMO.

ARGVMENTVM.

Obliqua quadam domus laudatio est, cuius & situm, & structuram, & tecti, cæterarumque partium ornamenta, postremò etiam parietum picturas describit, additis passim amplificandi gratia, etiam similitudinibus quibusdam. Atque hæc omnia sub disputationis, seu contentionis quadam figura, qua de pulchritudine domus vtrum ea videlicet, ad inuitandum, & inuandum oratorem in eadicentem, plus prosit, an nocat, disputatur. Cuius quidem affirmatiua pars priore loco tractatur ab effectu & patestate pulchritudinis comprobata, additis & exemplis, & similitudinibus, eodem pertinentibus. Altera autem, ac negatiua per Prosopopœiam subiungitur. Fingitur enim alia quadam alterius oratio, superiorem refellens, & similitudines, & quæ de vi pulchritudinis à superiore afferuntur, per inuersionem confutans, ipsa eadem suam sententiam ab aliis elegantiæ ac pulchritudinis effectibus, cæterea & Herodoti testimonio, & ipsorum auditorum exemplo, confirmare. Ac in priore quidem parte situs domus, & tecti, cæterarumque partium elegantia depingitur: in posteriore verò parietum pictura, describuntur, vt ex eo quaque re, omnia ac gratia quadam scripto accedat.

ΕΙτα Αλέξανδρος ἐπεδύσατο ἐν τῷ Κύδνῳ λούσασθαι, καλόν τε ὂν θέαμα ἰδεῖν, καὶ ἡδὺ ἅμα διὰ τὴν ὥραν· ἦν γὰρ θέρος· καὶ ἅμα ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι τὸ ῥεῦμα, ἀτρεμαῖόν τε καὶ ἡσυχῇ ῥέον, καὶ ἅμα ἡδὺ, καὶ ψυχρὸν θέρους ὥρᾳ· ὥστε καὶ ἐπὶ φρονήματι τῷ τότε, ὡς ἐκόσμησεν. ἀπὸ δὲ τούτου, δέκα

ERgo Alexander quidē cupiuit in Cydno lauari, cū & pulchrum & simpidum conspexisset hūc fluuium, & tutò profundum, & leniter concitatū, & natatu iucundū & æstiuo tempore frigidum; adeò vt etiamsi manifestus ipsi fuisset metus, quo hinc laborauit, videatur mihi

μοιεν ἂν τοῦ λουτροῦ ἀποχέσθαι, οἶκον δὲ τις ἰδὼν μεγέθει μέγιστον, καὶ κάλλει κάλλιστον, καὶ φωτὶ φαιδρότατον, καὶ χρυσῷ στιλπνότατον, καὶ γραφαῖς ἀνθηρότατον, οὐκ ἂν ὑπομνήσειε λόγους ἐν αὐτῷ διατρίβειν, καὶ ἐνευδοκιμῆσαι, καὶ ἐλλαμπρύνασθαι, καὶ βοῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὡς ἐνὶ μάλιστα καὶ αὐτὸς μέρος τῶ κάλλους αὐτῶ γενέσθαι, ἀλλὰ περισκοπήσας ἀκριβῶς, καὶ θαυμάσας μόνον, ἄπεισι, κωφὸν αὐτὸν, καὶ ἄλογον καταλιπών, μήτε προσειπών, μήτε προσομιλήσας, ὥσπερ τις ἀφανὴς, ἢ φθόνῳ σιωπᾷν ἐγνωκώς; Ἡράκλεις, οὐ φιλοκάλου τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ εὐμορφότατα ἐρωτικῶς τὸ ἔργον, ἀγροικίας δὲ πολλῆς, καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ προσέτι ἀμουσίας, τὴν ἡδίστων αὐτὸν ἀπαξιοῦν, καὶ τῶν καλλίστων ἀποξενοῦν, καὶ μὴ σωιέναι ὡς οὐχ ὁ αὐτὸς περὶ τὰ θεάματα νόμος ἰδιώταις τε, καὶ πεπαιδευμένοις ἁρμόσειν, ἀλλὰ τοῖς μὲν, ἀπόχρη τὸ κοινὸν τοῦτο ἰδεῖν μόνον, καὶ περιβλέψαι, καὶ τῷ ὀφθαλμῶ περιενεγκεῖν, καὶ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνακῦψαι, καὶ

non fuisse ab hoc lauacro sibi temperaturus. Siquis autem videat domum mole maximam, forma pulcherrimam, luce clarissimam, auro fulgentissimam, & picturis floridissimam, non expetat in ea orationem habere, si hoc in studio versetur, & in ea celebrari, & inclarescere, illámque voce implere, & quàm maximè licet, etiam ipse pars aliqua pulchritudinis illius esse: at eam vndique diligenter contemplatus, & solùm admiratus, abeat surdam ipsam, & orationis expertem relinquens, nec alloquendo, nec sermonem conferendo, perinde atque mutus aliquis, aut qui inuidia tacere decreuit? Hercle hoc non faciat homo elegantiæ studiosus, & rerum pulcherrimarum amator: sed magnæ rusticitatis, insciticæ, & imperitiæ fuerit, suauissimis rebus seipsum velut indignum abstinere, & à pulcherrimis velut exulem relegare, neque intelligere, indoctos & eruditos viros non eadem lege spectaculis frui: sed illis quidem sufficere quòd hoc solum commune vident, & circunspiciunt, oculósque circunferunt, ac sursum versus tectum spectant, ma-

ἢ χεῖρα ὑποσεῖσαι, ἢ καθ' ἡσυχίαν ἡδέως, δεῖ τὸ μὴ διὰ δυωνδέως ἄξιόν τι τῶν ἐπιμιμνήσεων εἰπεῖν. ὅστις δ' μὴ παιδείας ὁρᾷ τὰ καλὰ, ὡς ἂν οἶμαι ἀγαπήσειεν, ὄψει μονῃ χαρπωσάμενος τὸ τερπνὸν, οὐδ' ἂν ὑπομεῖναι ἄφωνος θεατὴς τῶ κάλλους γένοιτο. πειρᾶσθαι δ' ὡς οἷόν τε, καὶ ἐνδιατρίψαι, καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὴν θέαν. ἡ δ' ἀμοιβὴ, ὡς ἔπαινος τῶ οἴκου μόνον. τοῦτο μὲν ἴσως οἰκείνῳ τῷ νησιώτῃ μειρακίῳ ἔωρεπε, τὴν Μενέλεω οἰκίαν ὑπερπεπλῆχθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τ' ἐλέφαντα, καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἀπεικάζειν, ἅτε μηδὲν ἐν γῇ καλόν τι ἄλλο ἑωρακότι. ἀλλὰ καὶ τὸ εἰπεῖν ἐν αὐτῷ, καὶ τοῖς βελτίοσις συγκαλέσαντα, λόγων ὑπόδειξιν ποιήσασθαι, μέρος τῶ ἐπαίνου καὶ τοῦτο ἡρέσατο ἄν, καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπόδεσιν οἶμαι, οἴκων ὁ κάλλισος ἐς ὑποδοχὴν λόγων ἀναπεπταμένος, καὶ ἐπαινῶν, καὶ εὐφημίας μεστὸς ὤν, ῥᾴδιος καὶ αὐτὸς ὥσπερ τὰ ἄῤῥα συνεπαινῶν, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παρατείνων τὸ τελευταῖα τῆς φωνῆς, καὶ τοῖς ὑφ' ὑποις τοῖς

A

B

C

D

E

númque quatiunt, & tacitè voluptatem capiunt, præ metu nequid non satis dignum ijs quæ spectantur, proferant. At qui cum eruditione spectat res pulchras, illi puto non sat eris solo visu id decerpere quod delectabile est, neque mutus pulchritudinis spectator esse sustinebit: sed quoad fieri potest, & in eo immorari, & oratione visum compensare conabitur. Cæterùm ea compensatio non est laus duntaxat domus. Hoc enim fortè insularem illum adolescentem decebat Menelai domum summa admiratione cõtemplari, & cum ijs quæ in cœlo pulchra sunt, eius ebur & aurum comparare, vt qui in terris pulchri aliud nihil vidisset. Sed & in ea dicere, & optimis quibusque conuocatis orationẽ habere, pars quædã laudis hoc quoque fuerit. Atque adeò rem suauissimam arbitror esse, Domum, pulchertimam ad suscipiendas orationes apertam, laudis & commendationis plenam, leniter vt antra consonantem, & ea quæ dicuntur sequentem, postremque sermonis protendentem, vltimísque

λόγων ἐμβεβαδύνων. μᾶλλον ὃ
ὡς ἂν τις ἐυμαθὴς ἀκροατὴς
διαμνημονεύων τὰ εἰρημένα, καὶ
τὰ λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ αὐτίδοσιν
ἐκ ἀμούσου πιεσύμενος ὡσὲς
αὐτὰ, οἷόν τι πάθοιεν ὡσὲς τὰ
αὐλήματα τῶν ποιμένων αἱ
σκοπαὶ ἐπαυλῆσαι, τῆς φω-
νῆς ἐπικοσύσης καὶ τὸ αὐτίτυ-
πον, καὶ ὡσὲς αὐτὸν ἀναφε-
φέσης. οἱ ὃ ἰδιῶται, νομίζουσι
παρθένον τινὰ εἶναι τὸν ἀμει-
βομένων τὸν ἀφίστας, ἢ βοῶν-
τας, ἐν μέσοις που τοῖς κρημνοῖς
καὶ τοιούτοις, καὶ λαλῆσαν ἐκ
τῶν πέτρων ἐνδοθεν. ὅ μοι γᾶν
δοκεῖ καὶ συνεξαίρεσθαι οἴκου
πολυτελείᾳ ἢ τὸ λέγοντος
ἀνάκειμ, καὶ ὡσὲς τὸν λόγοις
ἐπεγείρεσθαι, καθάπερ τι καὶ
ὑποβαλλούσης τῆς θέας. ὀρθὸν γὰ εἰκεῖ τι διὰ τῶν ὀφ-
θαλμῶν ἐπὶ τὸν ψυχὸν καλόν. εἶτα ὡσὲς αὐτὸ κοσμῆσαν
ἐκπέμπει τὸν λόγον. ἢ τῷ μὲ
Ἀχιλλεῖ πεσύσθω τὸν ὄφιν
τῶν ὅπλων ἐπιπεῖναι καὶ τῶν
φρυγῶν τὸν ὁρμὸν, καὶ ἐπει-
δὴ εἰσέδυ αὐτὰ πιεσώθυος, ἐ-
παρθῦναι, καὶ πεπωσθῦναι
ὡσὲς τὸν τὸ πολέμου ἐπι-
θυμίαν, λόγου ὃ ἀκουσθῦναι
μὴ ἐπιτίνεσθαι ὡσὲς καλλη

verbis immorantẽ: imò verò
quemadmodum docilis au-
ditor solet, ea quæ dicuntur
memoria repetẽtem, & eum
qui dicit laudantem, nec in-
A scita relatione acceptã repẽ-
dentem: quale quiddam
accidit & speculis pastorum
tibijs & cantu resonantibus
voce in contrarium reper-
cussa, atque in seipsam
B reuertente. Idiotæ autem
putant virginem quandam
esse quæ canentibus, & cla-
mantibus respondeat, media
præcipitia incolens, intúsq; de rupibus loquẽs. Mihi ita-
C que videtur, vnà cũ magnifi-
centia domus, etiam dicen-
tis animus attollere sese, &
ad perorandum excitari:
vt cui visus ipse nonnihil
subministrat. Ferè enim
D per oculos ad animum in-
fluit aliquid pulchri, ad
quod deinde exornatam o-
rationem emittit. An verò
Achilli credimus visum ar-
morum intendisse illum cõ-
tra Troianos impetum, &
cùm ea experiendi tantùm
E gratia induisset, elatum
fuisse, & velut alis ad
belli desiderium abreptum:
dicendi autem studium pul-
chritudine locorum non in-
tendi? Acqui Socrati quidem

χωείων; καίτοι Σωκράτει μὴ

ἐπέχρησε πλάτανος ἐυφυὴς, καὶ πόα εὐθαλὴς, καὶ πηγὴ διαυγὴς, μικρὸν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ. κἀνταῦθα καθεζόμενος, Φαίδρου τὸ μυρρινήσιον κατειρωνεύετο, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ κεφάλου λόγον διήλεγχε, καὶ τοὺς μύθους ἐκάλει, καὶ ὑπέσευεν ἥξειν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἐρημίαν, συμπεπλεγμένους τοῖς περὶ τοῦ ἔρωτος λόγοις. καὶ οὐ ἠρυθριάκει γέρων ἀνὴρ τοιοῦτος, παρακαλῶν παῖδας ἐρασταῖς. ἡμεῖς δὲ οὐ τοσοῦτον ἐσμὲν εἰς τὸν τόπον χαῖρον, ἐφ' οὐ καὶ οἰώμεθα καὶ ἀκλήτους αὐτοὺς ἐλθεῖν; καὶ μὴν οὐ κατά γε σκιὰν μόνον, οὐδὲ κατὰ πλατάνου κάλλος ἢ εὐωδίαν. οὐδ' ἂν τὴν ὑπὸ τῷ Ἰλισσῷ καταπατῶν, τὴν βασιλέως λέγω τὴν χρυσῆν. ἐκείνης μὲν γὰρ, ἐν τῇ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα. τέχνη δ', ἢ κάλλος, ἢ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον, ἢ τὸ εὔρυθμον, οὐ συνείρασα, οὐδὲ κατεμέμικτο τῷ χρυσῷ, ἀλλ' ἰδοὺ βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ εὐδαιμονισμὸς τῶν ἐχόντων. ἔπαινος δ', οὐδαμοῦ πρόσεστιν. οὐδὲ γὰρ ἔμελε τοῖς Ἀρταξέρξου τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις

satis fuit, platanus frondens, & herba virescens, & fons limpidus non procul ab Ilisso: atque ibi sedens, & Phædrum illum Myrrhinusium verbis eludebat, & Lysiæ filij Cephali orationem redarguebat, & musas accersebat, quas ad se in desertum venturas credebat, & coadiuturas se ad institutum de amore sermonem. Neque verebatur homo senex advocare virgines ad masculos amores intelligendos. Nos autem in locum adeò pulchrum non putemus eas etiam non vocatas venturas esse? Ac sanè non in vmbra solùm, aut sub platani pulchritudine receptaculũ hoc erit: neque etiam illa ad Ilissum amœnitate relicta, regis domum auream cum hac conferueris. Nam illius quidem admiratio in magnificentia tantùm cõsistebat: ars autem, vel pulchritudo, vel delectatio, vel proportio, vel concinnitas nulla respondebat, neque auro permixta erat: sed barbaricum erat spectaculum, mera opulentia, & inuidia spectantium, & fœlicitatis iactantia possessoribus: sed quod laudares, nihil illi aderat. Neq; enim Arsacidis erat vlla pulchri ratio: neque res eas ad voluptatem ostentabant,

οὐδὲ ἐφεόντιζον, εἰ ἐπαινέσονται οἱ θεαταὶ, ἀλλ' ὅπως ἐκπλαγήσονται. οὐ φιλέλληνες γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. τούτου γὰρ τῆς οἰκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικοὺς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐ γὰρ φρικώδη ἀλαζονίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πένητος μόνον, ἀλλὰ ἐυφυοῦς θεατοῦ δεόμενον. καὶ ὅτῳ μὴ ἐν τῇ ὄψει κεῖται, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπακολουθεῖ τοῖς λεγομένοις. τὸ γὰρ τῆς ἡμέρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀποβλέπειν, κάλλιστον δ' αὐτῆς καὶ πολειότατον ἡ ἀρχή. καὶ τὸ ἥλιον ὑπερκύψαντα εὐθὺς ὑποδέχεσθαι, καὶ τῷ φωτὶ ἐμπίπλασθαι ἐς κόρον, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν. καθ' ὃ καὶ τὰ ἱερὰ βλέποντα ἐποίουν οἱ παλαιοὶ, καὶ τὸ τοῦ μήκους πρὸς τὸ πλάτος, καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψος ἔυρυθμον, καὶ τῶν φωταγωγῶν τὸ ἐλεύθερον, καὶ πρὸς ὥραν ἑκάστην εὖ ἔχον, πῶς οὐχ ἥδεα ταῦτα πάντα, καὶ ἐπαίνων ἄξια; ἔπ' ᾧ θαυμάσειεν ἄν τις καὶ τὸ ὀρόφης ἐν τῷ εὐμόρφῳ τὸ ἀπέρειτον. καὶ τῷ εὐκόσμῳ τὸ ἀναπεπταμένον, καὶ τὸ τοῦ χρυσοῦ ἐς τὸ εὐπρεπὲς σύμμετρον, ἀλλὰ μὴ περὶ καὶ χρείας ἐπῴδουσαν,

neq; curabãt à spectatoribus laudes, sed admirationẽ cõsequi. Nõ enim elegãtię, sed opum amantes sunt barbari. At huius domus pulchritudo, nõ ad barbaricos oculos, neq; ad Persicã arrogantiã, aut regiã iactantiã cõparata, honmodò pauperẽ, sed & ingeniosum spectatorẽ postulat: cui nõ solũ in visu iudiciũ, sed cuius æstimatio verba sequatur. Nã quod & ad pulcherrimã diei partem respicit (pulcherrima autem ipsius pars, & maximè amabilis, principiũ est) & solẽ emergentẽ statim excipit, & lumine ad satietatem vsque repletur foribus adapertis; qua ratione suã templa condiderunt veteres, vt ea parte intuerentur: deinde quòd longitudo cum latitudine, & vtraque cum altitudine iusta proportione consentiunt, & feneſtræ liberæ, & ad quodlibet anni tempus bene comparatæ sunt, quî hæc omnia non sint suauia, multáque laude digna? Præterea miretur quispiã tectũ, cuius pulchritudo nihil affectatũ, elegantia nihil reprehendendum habeat, cui aurum modicè ad decus sit additum: non autem vbi eo est opus immodicè illitum:

δὴ ὁπόσον αὖ καὶ γυναικὶ σώφρονι, καὶ καλῇ, ἀρκέσει ὁπόσον μόνον ἐργάσασθαι τὸ κάλλος, ἢ περὶ τῇ δειρῇ λεπτός τις ὅρμος, ἢ περὶ τῷ δακτύλῳ σφενδόνη ἔυφορος, ἢ ἐν τοῖν ὠτοιν ἑλλόβια, ἢ πόρπη τις, ἢ ταινία τὸ ἄφετον τῆς κόμης συνδέουσα, τοσοῦτον τῇ εὐμορφίᾳ προστιθεῖσα, ὅσον τῇ ἐσθῆτι ἡ πορφύρα. αἱ δὲ γε ἑταῖραι, καὶ μάλιστα αἱ ἀμορφόταται αὐτῶν, καὶ πολὺ ἐσθῆτα ὅλην πορφυρᾶν, καὶ πολὺ δειρὴν χρυσῷ πεποίλωται, τῷ πολυτελεῖ θηρώμεναι τὸ ἑπαγωγὸν, καὶ τὸ ἐνδέον τῷ καλῷ, προστίθεσι τὸ ἔξωθεν τερπνὸν παραμυθούμεναι. ἠγοῦνται γὰρ καὶ πολὺ ὠλένην αὐτῶν σιλπνοτέραν φαίνεσθαι, συναπολάμπουσαν τῷ χρυσῷ, καὶ τὸ ποδὸς τὸ μὲν εὐπερίληπτον, λήσειν νόμῳ χρυσῷ συνδήλῳ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἐρασμιώτερον γνώσεσθαι, τῷ φαεινοτάτῳ συμπρώμενον. δὴ ἐκεῖναι μὲν οὕτως. ἥδε γε σώφρων γυνὴ, χρυσῷ μὲν τὰ ἀρκοῦντα, καὶ μόνον τὰ ἀναγκαῖα προσχρῆται. τὸ δὲ αὐτῆς κάλλος, ὃν αὖ αἰσθοῖτο οἶμαι καὶ γυμνὸν δεικνύουσα. καὶ τοίνυν ἡ τοῦδε τοῦ οἴκου

sed quantum, perinde atque mulieri castæ & formosæ satis sit, ad pulchritudinē reddendam insignioré, vel circa collū tenue aliquod monile, vel circa digitum annulus gestabilis, vel pendentes ab auribus inaures, aut aliqua fibula, vel tænia comam diffluentem colligans, quæ tantum pulchritudini apponit, quantū vestitui purpura. At meretrices, in primis quę ex illis sunt deformiores, vestem purpuream totam, & ceruicem auream facere solenr, pellaciam hac magnificentia venantes, & quod pulchritudini deest, externæ venustatis appositione solantes. Arbitrantur enim suos lacertos auro resplendentes, apparere nitidiores, & pedis incongruam figuram aureo sandalio tectum iri, faciémque ipsam fore amabiliorem, si cum re quapiam splendidissima conspiciatur. Atque illæ quidem hoc pacto. Modesta verò mulier, auro quidem pro eo ac satis est, atque solùm vbi opus est, vtitur: suam verò pulchritudinem etiam nudam ostendere non verebitur. Proinde etiam huius domus tectum, imò potiùs caput,

ἐυπρόσωπος μὴ ᾖ καθ' ἑαυτὸ, τῷ χρυσῷ δὲ ἐς πόσον κεκόσμηται, ἐς ὅσον ἡ οὐρανὸς ἐν νυκτὶ ὑπὸ τῶν ἀστέρων, ἐκ διασήματος περιλαμπόμενος, ἢ ἐκ διαλείμματος αὐδῶν τῷ πυρί. εἰ δέ γε πῦρ ἦν τὸ πᾶν, οὐ καλὸς ἂν, ἀλλὰ φοβερὸς ἡμῖν ἔδοξεν. εἶδοι δ' ἂν τις οὐδὲ ἀργὸν ἐνταῦθα τὸ χρυσὸν, ἀδὲ μόνου τοῦ τέρποντος εἵνεκα τῷ λοιπῷ κόσμῳ συνεπαρμῶον, ἀλλὰ ἢ ἀυγῇ τινα ἡδεῖαν ἀπολάμπει, ἢ τὸ οἶκον ὅλον ἐπιχρώννυσι τῷ ἐρυθήματι. ὁπόταν γὰρ τὸ φῶς περιπεσὸν ἐφάψηται, ἢ ἀναμιχθῇ τῷ χρυσῷ, κοινόν τι ἀπεργάζονται, ἢ διπλασίαν τὸ ἐρυθήματος ἐπιφαίνουσι τὴν αἰθρίαν. τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ, καὶ κορυφαῖα τὸ οἴκου, τοιάδε, Ομήρου τινὸς δεόμενα ἐπαινέτου, ἵνα αὐτὸν ἢ ὑψόροφον ὡς τὴν Ελένης θάλαμον, ἢ αἰγλήεντα, ὡς τὸν ὄλυμπον εἴποι. τὸν δ' ἄλλον κόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ τῶν ζωγράφων τὰ κάλλη, καὶ τὸ ἐναργὲς ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἀληθὲς, ἔασον ὄψει, καὶ λειμῶνι δὲ ἐυανθεῖ, καλῶς ἂν ἔχοι παραβαλεῖν. ἀλλὰ περὶ ὅσου ἐκεῖνα μὴν

per se quoq; est formosum, auro autem tantum est exornatum, quantum & noctu stellis cœlum, certis interuallis circunsplendet, certísque interstitijs igni collucet. Quòd si totum foret igneum, non pulchrũ, sed terribile nobis videretur. Cæterùm videre etiam licet aurum hîc haudquaquam otiosum, aut delectandi duntaxat gratia reliquo ornatui interspersum esse: sed & fulgorem non iniucundum de se præbere, & totam domum suo rubore velut inficere. Quando enim lux diei incidens applicatur, & cum auro commiscetur, communem splendorẽ reddunt; duplicem ruboris claritatem exhibent. Hæc quidem sunt quæ ad fastigium, & verticem domus pertinẽt, quibus Homero aliquo laudatore esset opus, qui illã vel celsiorem, perinde atque Helenes thalamum, vel refulgentem, velut Olympum appellaret. Reliquum autem ornatum, & parietum picturas, & colorum pulchritudinem, & vniuscuiusque euidentiam, diligentiam, & veritatem, cum facie veris, & florido prato rectè compares. Nisi quòd illa defloreſcunt, marceſcunt, mutantur, καὶ μαραίνεται, καὶ

ἀλλὰ πίεται, καὶ ἀποβάλλει τὸ ἄνθος, τοῦτ' ἔστι τὸ ἦρ ἀΐδιον, καὶ ὁ λειμὼν ἀμάραντος, καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἄτε μήτης τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ ἀπολαυούσης τοῦ ἡδέος τῶν ἀπολαυόντων. τὸ δὴ τοσαῦτα, καὶ τοιαῦτα, τίς ἂν οὐ ἡδέως βλέπων, ἢ τίς ἂν οὐ θαυμάσειε καὶ παρὰ τὴν δύναμιν ἐν αὐτοῖς λέγειν, εἰδὼς ἄχρηστον ὂν ἀπολειφθῆναι τῆ ὁρωμένων; ἐπαγωγότατον γάρ τι ἡ ὄψις τῶν καλῶν. οὐκ ἐπ' ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππου ἥδιον ἂν εἶμαι δρόμοι καὶ θέαν τοῦ πεδίου, καὶ μαλακῆ, θέοντος δεχομένη τὴν βάσιν, καὶ ἁρμα ὑπείκοντος τῷ ποδὶ, καὶ μὴ ἀντιπούντος τῆ ὁπλῆ. ἅπαντι γοῦν τότε χαίρει τῷ δρόμῳ. καὶ ὅλον ὑπηδεῖ ἑαυτὸ τῷ τάχει, ἁμιλλᾶται καὶ πρὸς τὸ πεδίον τὸ κάλλος. οὐδὲ ταῦς, πρὸς ἀριθμοῦ, πρὸς λειμῶνα τινὰ ἐλθὼν, ὁπότε καὶ τὰ ἄνθη θέρεσιν, ὑποδεέστερος μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν εἴποι τις, ἀνθηρότερος, καὶ πὶς βαφαὶ καθαρώτερος, τότε καὶ ἅπας ἐκπετάσας τὰ πτερὰ, καὶ ἀναδείξας τῷ ἡλίῳ, καὶ τὴν οὐρὰν ἐπάφεις, καὶ πάντοθεν αὐτῷ πειρώμενος,

tantur, & abijciunt pulchritudinem. Sed hoc ver perpetuum, & pratum nunquam marcescens, & flos immortalis: vt pote solo visu hæc tangente, & eorum quæ A carpuntur, suauitatem decerpente. Proinde quis tantarum, taliúmque rerum aspectu non delectetur: aut quis non expetat, etiam præter facultatem B inter ea orationem habere, cùm sciat turpissimum esse à visis superari? Maximam enim alliciendi vim habet aspectus pulchrorum, non erga homines solùm: sed & equus, opinor, libentiùs currat per campum pronum, & mollem, placidè gressum capientem, & sensim pedi cedentem, neque vngulæ resistentem. C Toto igitur tunc vtitur cursu, totúmque se ipsum tradens celeritati, certat etiam cum campi pulchritudine. Pauo autem ineunte vere, ad pratum aliquod D accedens, quando & flores prodeunt, non amabiliores modò, sed, & vt ita dicam, floridiores, & colore puriores: tunc ipse quoq; extensis pennis, ijsq; soli ostensis, & sublata cauda, & circumquaque expansa, E

ἐπιδείκνυται τὰ αὐτὰ τὰ αὐτῆ, καὶ τὸ ἔαρ τὸ πτερῶν, ὥσπερ αὐτὴ προκαλούμενος τὸ λειμῶνος ἐς τὴν ἄμιλλαν. ἐπιστρέφει γοῦν ἑαυτὴν, καὶ περαίνει, καὶ ἐκπομπεύει τῷ κάλλει. ὅτε δὴ καὶ θαυμασιώτερος φαίνεται πρὸς τὴν αὐγὴν, ἀλλαττομένων αὐτῇ τῶν χρωμάτων, καὶ μεταβαινόντων ἠρέμα, καὶ πρὸς ἕτερον εὐμορφίας εἶδος βεπομένων, πάσχει ἡ αὐτὸ μάλιστα ἐπὶ τῶν κύκλων, οὓς ἐπ' ἄκροις ἔχει τοῖς πτεροῖς, ἴριδός τινος ἕκαστον περιθεούσης. ὁ μὲν τέως χαλκοῦς ἦν, τοῦτο ἐγκλίναντος ὀλίγον, χρυσοῦς ὤφθη. καὶ τὸ αὐτὸ τῷ ἡλίῳ κυανανγὲς εἰ σκιαθείη, χλοαυγὲς ὄψιν. οὕτω μεταχωρεῖται πρὸς τὸ φῶς ἡ πέρωσις. ὅτι μὲν δὴ καὶ ἡ θάλαττα ἱκανὴ προκαλέσασθαι, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἐπισπάσασθαι ἐν γαλήνῃ φανεῖσα, ἴσθι, κἂν μὴ εἴπω. ὅτε εἰ καὶ παντάπασιν ἀπειρότης, καὶ ἀπειρόπλους τις εἴη, πάντως ἂν ἐθελήσειε καὶ αὐτὸς ἐμβλῦαι, καὶ περιπλεῦσαι, καὶ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσπάσαι, καὶ μάλιστα εἰ βλέποι τὴν μὲν αὔραν, κούφως ἐπουρίζουσαν τὴν ὀθόνιον, τὴν δὲ ναῦν, ἀσφαλῶς δὴ, καὶ λείως ἐπ' ἄκρων

suos etiã flores ostentat, & ver pennarum, ac si ad hoc certamẽ à prato prouocetur. Quare se ipsum cõuertit, & circumagit, & pulchritudine gloriatur: quando videlicet etiam admirabilior apparet ad splẽdorẽ solis, variantibus se coloribus, & sensim in alios atq; alios transeũtibus, aliámq; formæ speciẽ recipientibus. Accidit autẽ hoc potissimũ in circulis, quos in summis alis habet, quarũ quãlibet quasi irides quædã circunstant. Nam qui antè visus est æreus, mox inclinante se paululum illo, aureus conspicitur: & rursum qnod ad solem cæruleũ apparuit, si obumbretur, viride videtur: sic ad lucis mutationem mutatur pennarum ornatus. Quòd autem & mare idoneum est ad prouocandum, & ad cupiditatẽ concitandam, quãdo tranquillum apparet, ipsi scitis, etsi non dicã: quãdoquidem etsi quis procul in continenti habitet, sitque nauigationis imperitus, nihilominus & ipse illud ingredi cupit omnino, & circũnauigare, & procul à terra in altum trahi, in primis si auram videat, velum à tergo leniter prosequentem: nauẽ autem placidéque ac læuiter per summos

ἠρέμα διολισθάνουσαν τῶν κυμάτων. καὶ τοίνυν καὶ τῶδε τῷ οἴκου τὸ κάλλος ἱκανὸν καὶ παρορμῆσαι ἐς λόγους, καὶ λέγοντα ἐπιχεῖραι, καὶ πάντα ζόφον εὐδοκιμῆσαι παρασκευάσαι. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πίθομαι, καὶ ἤδη πέπεισμαι, καὶ ἐς τὸν οἶκον ἐπὶ λόγοις παρελήλυθα, ὥσπερ ἀπὸ ἰύγγος, ἢ σφῆνος τῷ κάλλει ἑλκόμενος, ἐλπίδα οὐ μικρὰν ἔχων, εἰ καὶ τέως ἡμῖν ἄμορφοι ἦσαν οἱ λόγοι, καλοὺς αὐτοὺς φανεῖσθαι, καθάπερ ἐσθῆτι καλῇ κεκοσμημένους. ἕτερος δέ τις ὢν ἀγχίνους λόγος, ἀλλὰ καὶ παγγενὴς, ὡς φησι, καὶ μεταξύ μου λέγοντος ὑπέκρουε, καὶ διακόπτειν ἐπιεῖτο τὸν ῥῆσιν. καὶ ἐπειδὴ πέπαυμαι, ὦ ἀληθῶς ταῦτα λέγειν φησί με, ἀλλὰ θαυμάζειν, εἰ φάσκοιμι ἐπιτηδειότερον εἶναι πρὸς λόγων ἐπίδειξιν οἶκου κάλλος, γραφῇ, καὶ χρυσῷ κεκοσμημένον. αὐτὸ γάρ που τοὐναντίον ἀποβαίνειν. μᾶλλον δ' εἰ δοκεῖ, αὐτὸς παρελθὼν ὁ λόγος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθάπερ ἐν δικασταῖς ὑμῖν, εἰπάτω ὅπη λειοτελέστερον ἥκει τῷ λέγοντι συνεῖναι οἴκου, καὶ ἀμορφίαν. ἐμοὶ μὲν ἀκηκόατε ἤδη λέγοντος, ὥστε εὐδὲν

paulatim fluctus labentem. Proinde etiam huius domus pulchritudo idonea satis est ad prouocandas orationes, & excitandum dicentem, eúmque modis omnibus reddendum celebrem. Itaque his credo, & iamdudum persuasus sum, & in domum dicendi gratia ingressus sum, pulchritudine ipsius veluti rhombo, aut Sirene tractus: spem haud exiguam habens, etiamsi antehac orationes meæ deformes fuerint, pulchras visum iri, perinde ac veste aliqua pulchriore exornatas. Cæterùm altera quædam oratio haudquaquam ignaua, sed valdè generosa, vt ait, inter loquendũ me interpellabat, & sermonem interrumpere conabatur: & postquam dicendi finem feci, vera negauit à me dici: se autem mirari, ait, si dicam domus pulchritudinem, picturis & auro exornatam, aptiorem esse ad orationes habendas. Nam contrarium euenire. Quin potiùs si videtur, ipsa prodiens oratio, tanquam apud iudices vos, dicat quatenus vilitatem, & deformitatem domus putet esse dicenti conducibiliorem. Equidem me iam audiuistis: proinde nihil opus est

δέομαι δὲ περὶ τῶν αὐτῶν εἰπεῖν. ὁ δὲ, παρελθὼν πάλιν λεγέτω, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ σχεδὸν ὀλίγον αὐτῷ μεταδώσομαι. ἄνδρες τοίνυν δικασταί φησιν ὁ λόγος, ὁ μὲν πρεσβύτερος ῥήτωρ, πολλὰ καὶ μεγάλα τόνδε τὸν οἶκον ἐκόσμησε, καὶ τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ ἐκόσμησεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω ψόγον αὐτοῦ διεξελεύσεσθαι, ὥστε καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου παραλελειμμένα προσθήσειν μοι δοκῶ. ὅσῳ γὰρ ἂν ὑμῖν καλλίων φαίνηται, τοσῷδε ἐναντίως τῇ τοῦ λέγοντος χρείᾳ δειχθήσεται. καὶ πρῶτον γε ἐπιδὴ γυναικῶν, καὶ κόσμου, καὶ χρυσοῦ ἐκεῖνος ἐμνημόνευσε, κἀμοὶ ἐπιτρέψατε χρήσασθαι τῷ παραδείγματι. φημὶ γὰρ οὐ καὶ γυναιξὶ καλαῖς οὐχ ὅπως συλλαμβάνειν ἐς τὸ εὐμορφότερον, ἀλλὰ καὶ ἐναντίᾳ τὸν κόσμον τὴν πολιὰν, ὁπόταν τὶς ἐντυχανόντων ἕκαστος ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν λίθων τῶν πολυτελῶν ἐκπλαγείς, ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ χρόαν, ἢ ἐλέμμα, ἢ σκιρὸν, ἢ πῆχυν, ἢ δάκτυλον. ὁ δὴ, ταῦτ' ἀφεὶς, ἐς τὸν σαρδὸν, ἢ τὴν σμάραγδον, ἢ τὸν ὅρμον, ἢ τὸ μέλλιον ἀποβλέπῃ, ὥστε ἄχθοιτο ἂν εἰκότως παροφθείς,

vt bis eadem de re dicam. Iste verò prodiens verba faciat, & ego tacebo, & aliquātisper ipsi locum dabo. Proinde, viri iudices, inquit oratio, Orator ille qui prior verba fecit, multis magníſq; laudibus hanc domum euexit, ſuáque oratione ornauit. Ego verò tantum abeſt, vt illam vituperare velim, vt etiam ea quæ ab illo prætermiſſa ſunt, addenda mihi putem. Nam quò pulchrior illa vobis apparuerit, eo magis contraria dicentis vſui oſtendetur. Ac primùm quidem, poſteaquam mulierum, & ornatus, & auri mentionem ille fecit, mihi quoque permittite vt hoc exemplo vtar. Nam aio mulieribus formoſis non modò nihil conferre ad pulchritudinem ampliorem reddendam, ornatum illum multū: ſed contrà aduerſari potiùs, quando eorum qui fortè aſpiciunt vnuſquiſque auro & gemmis pretioſis obſtupefactus, pro eo quòd laudare vel colorem, vel vultum, vel ceruicem, vel cubitum, vel digitum debebat, relictis his ad ſardium, vel ſmaragdum, vel monile, vel armillas reſpicit: vt ob id meritò illa neglecta dolere poſ-

διὰ τὸν κόσμον, ἢ ἀχθόντων ἀχλὺν ἐπαινεῖν αὐτὴν τῶν θεατῶν, ἀλλὰ πάρεργον αὐτῆς ποιουμένων τὴν θέαν. ὅθεν οἶμαι παθεῖν καὶ τὸν ἐν οὕτω καλοῖς ἔργοις λόγοις δεινὸν κινοῦντα. λανθάνῃ γὰρ ἐν τῷ μεγέθει τῶν καλῶν τὸ λεχθὲν, καὶ ἀμαυροῦται, καὶ σκιαφράζεται, καθάπερ εἰ λύχνον τις εἰς πυρκαϊὰν μεγάλην φέρων ἐμβάλοι, ἢ μύρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος, ἢ καμήλου δείκνυσι. τοῦτο γοῦν φυλακτέον τῷ λέγοντι. καὶ πρὸς τὸν μέλλοντα καὶ τὴν φωνὴν αὐτὴν ὀπτεραῖτεται, ἐν οὕτως εὐφώνῳ, καὶ ἠχοῦντι οἴκῳ λέγων. ἀντιφθέγγεται γὰρ, καὶ ἀντιφωνεῖ, καὶ ἀντιλέγει. μᾶλλον δὲ ὁπόταν αὐλὸν ἢ βοὴν, οἷόν τι καὶ σάλπιγξ ἀρᾷ τὸν αὐλὸν, εἰ συναυλοῖεν, ἢ τὸν κελευστὴν ἡ θάλαττα, ὁπόταν πρὸς κύματος ἦχον ἐπάδειν τῇ εἰρεσίᾳ θέλωσιν. ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ μεγαλοφωνία, καὶ κατασιωπᾷ τὸ ἧττον. καὶ μοι κάκεῖνο, ὅπερ ἔφη ὁ ἀντιδικος, ὡς ἀρα ἐπεγείρει ὁ καλὸς οἶκος τὸν λέγοντα, καὶ προθυμότερον παρασκευάζει. ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ ἐναντίον ποιεῖν. ἐκπλήττει γὰρ, καὶ φοβεῖ, καὶ τὸν λογισμὸν διαταράττει,

fit, ſpectatoribus otium non habentibus laudandæ illius propter ornatum, ſed obiter duntaxat ipſam intuentibus. Quod neceſſe eſt opinor ei accidere, qui inter tam pulchra opera habet orationem. Latet enim in magnitudine pulchrarum rerum, quod dictum eſt, obſcuratúrque & abripitur: perinde ac ſiquis lucernam in magnum rogum injiciat, aut formicam in elephante vel camelo oſtendat. Proinde hoc dicenti eſt euitandum. Præterea & vocem ipſam turbat, qui in adeò vocali, & reſonante domo dicit. Nam illa reſpondet, & ex aduerſo reſonat, & contradicit: imò etiam dicentis vocem obruit: quale quiddam & tuba facit tibiæ, ſi pariter inflentur: aut hortatoribus mare, quoties illi ad fluctus ſtrepitum remigationi accinere volunt. Vincit enim magnitudo vocis, idque ſupprimit quod minus eſt. Quinetiam illud quod dixit aduerſarius, dicentē à pulchra domo excitari, & alactiorē reddi, quantum mihi videtur, contrà ſe habet. Obſtupefacit enim & terret, & rationem cōturbat,

καὶ δειλότερον ἐργάζεται ἐνθυμούμενον ὡς ἁπάντων ὄντων αἴσχιστον ἐν συμποσίῳ χωρὶς μὴ ὁμοίους φαίνεσθαι τοὺς λόγους. ἐλέγχων γὰρ οὗτός γε ὁ φανερώτατος, ὥσπερ αὖ εἴ τις παντελίαν καλλιὼ ἐνδὺς, ἔπειτα φεύγοι περὶ τῶν ἄλλων, ὅσῳ μότερος ὢν δειλὸς ἀπὸ τῶν ὅπλων. τοῦτο δέ μοι δοκεῖ λογισάμενος ὁ τὸ Ομήρου ῥήτωρ ἐκεῖνος, συμμορφίας ἐλάχιστον φροντίσαι, μᾶλλον δ' ἂν παντελῶς αὐδρεῖα φωτὶ ἑαυτὸν ἀπεικάσαι, ἵνα αὐτῶν παρὰ δόξοτερον φαίνηται τῶν λόγων τὸ κάλλος, ἐκ τῆς περὶς τὸ ἀμορφότερον ἐξετάσεως. ἄλλως τε, καὶ ἄλυκη πᾶσα καὶ πλὴ τὸ λέγοντος αὐτῆ διανοίαν ἀσχολεῖσθαι περὶ πλὴ ὄψιν, καὶ τῆς φροντίδος τὸ ἀκριβὲς ἐκλύειν, τῆς ὄψεως ἐπικρατούσης, καὶ περὶς αὐτὴν καλούσης, καὶ τῷ λόγῳ προσέχειν οὐ ἐώσης. ὥστε τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντως ἕλαττον ἑρεῖν αὐτὸν τῆς ψυχῆς διατεινούσης περὶ τὸν τῶν ὁρωμένων ἔπαινον. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι καὶ οἱ παρόντες αὐτοὶ, καὶ περὶς πλὴ ἀκρόασιν παρειλημμένοι, ἐπειδὰν εἰς τὸν τοιοῦτον οἶκον παρέλθωσιν, αὐτὶ ἀκροατῶν θεατὴ καθίστανται. καὶ

& timidiorem reddit, cogitantem nihil esse turpius quàm in speciosò loco simile quoque orationem non apparere. Index enim profectò iste omnium manifestissimus est, non aliter ac si quis armaturam pulchram induat, deinde ante cæteros fugiat, notabilior cùm sit meticulosus ex armis. Quod cùm perpendisset ille apud Homerum orator, videtur mihi minimam formæ curam habuisse: quin magis homini prorsus imperito seipsum assimilasse, quò maiori admirationi foret orationis ipsius pulchritudo, ex illa cum deformitate facta collatione. Præterea omnino necesse est, dicentis ipsius mentem circa intutum detineri, & cogitandi diligentiam languescere visu superante, & ad se vocante, neque orationi incumbere permittente. Quare fieri non potest quin is deterius dicat, animo circa eorum quæ videntur laudes occupato. Nam omitto dicere, eos qui adsunt, & ad auscultandum assumpti sunt, quum in huiusmodi domum venerint, ex auditoribus fieri spectatores. Nec

οὐχ οὕτω Δημοδόκος, ἢ Φήμιος, ἢ Θάμυρις, ἢ Ἀμφίων, ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ἦν, ὥστε ἀπὸ ἁπάσαι τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς θέας. ἀλλ' οὐδ' ἅπαξ ἐπειδὰν μόνον ὑπερβῇ τὸν οὐδὸν, ἀθρόῳ τῷ κάλλει περιχυθείς, λέγων μὲ ἐκείνων, ἢ ἀκροάσεως, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀίοντι ἔοικεν. ὅλος δ' ὢν ἐς τοῖς ὁρωμένοις ἐστὶν, εἰμὴ τύχοι τις παντελῶς τυφλὸς ὤν, ἢ ἐν νυκτὶ ὥσπερ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ ποιοῖτο τὴν ἀκρόασιν. ὅπου γὰρ ἂν ἀξιόμαχον λόγων ἰσχὺς ὄψει ἀντιπαγωνίσασθαι, καὶ ὁ σειρήνων μῦθος παρατιθεὶς, τῷ περὶ τῶν γοργόνων διδάξειεν ἄν. ἐκεῖναι μὲν γὰρ ἐκήλουν τὸν παραπλέοντας, μελῳδοῦσαι, καὶ κολακεύουσαι τοῖς ἄσμασι. καὶ καταπαλεύσαντας, ὑπόπλους κατεῖχον. καὶ ὅλως, τὸ ἔρχον αὐτῶν ἐδεῖτο τινος διατειβῆς. καὶ που τις αὐτὰς καὶ παρέπλευσε, καὶ τὸ μέλος παρήκουσε. τὸ δὲ τῶν γοργόνων κάλλος, ἅτε βιαιότατόν τε ὄν, καὶ τοῖς καιριωτάτοις τῆς ψυχῆς ὁμιλοῦν, ἐυδὺς ἐξίστη τὸν ἰδόντας, καὶ ἀφώνους ἐποίει. ὡς δ' ὁ μῦθος βάλλεται, καὶ λέγεται, λίθινοι ἐγίνοντο ἀπὸ τοῦ θαύματος.

orator ita est Demodocus, aut Phemius, aut Thamyris, aut Amphion, aut Orpheus, vt auellere cogitationes illorum à spectando possit. Sed vt quisque ipsum modò limen transcenderit, multa pulchritudine circunfusus, orationis illius aut recitationis, ne principiũ quidẽ exaudire videtur: sed totus in spectãdo versatur, nisi quis fortè omnino cęcus fuerit, aut noctu velut Areopagi Senatus solet, ad auscultãdum venerit. Nã quòd verborum vis longè inferior sit, quàm vt cũ visu certare queat, Sirenum fabula cum illa de Gorgonibus comparata, facilè docuerit. Illæ enim mulcebãt quidẽ prętereuntes canendo, atq; adblãdiendo carminibus: & ad se delatos aliquandiu detinebant, & in summa, res ipsa mora quadam opus habebat: atque interim eas quispiam est prætereuectus, & inaudito cantu prætierijt. At Gorgonum pulchritudo, vt quæ violentissima esset, & partibus animę maximè sauciabilibus obuersaretur, statim obstupefaciebat, & mutos reddebat aspicientes: & vt fabulæ placet, & fertur, in lapides ilico præ admiratione conuertebantur.

ωσπερ ἡ ὀν ὑπὲρ τῶ παω λόγον εἶπε πρὸς ὑμᾶς μικρὸν ἔμπροσθεν, ὑπὲρ ἐμαυτῦ εἰρῆσθαι νομίζω. καὶ γὸ ἐκείνου ἐν τῇ ὄψει, ὃι ἐν τῇ φωνῇ τὸ τερπνόν. καὶ εἴγε τις παρασησάμενος τὼ ἀηδόνα, ἢ τὸν κύκνον ᾄδειν κελεύοι, μεταξὺ ὃ ἀδόντων παραδείξειε τὸν παω σιωπῶντα, εὖ οἶδ' ὅτι ἐπ' ἐκεῖνον μεταβήσεται ἡ ψυχή, μακρὰ χαίρειν φρά̣σασα τοῖς ἐκείνων ἀσμασιν. οὕτως ἄμαχόν τι ἔοικεν εἶναι ἡ δι' ὄψεως ἡδονή. καὶ ἔγωγε, εἰ βούλεσθε, μάρτυρα ὑμῖν παρασήσομαι σοφὸν ἄνδρα, ὃς αὐτίκα μοι μαρτυρήσει ὡς πολὺ ὑπερκρατέστερά ὄζι τῶν ἀκουομένων τὰ ὁρώμενα. καί μοι σὺ ἤδη ὁ κήρυξ, παρασκάλει αὐτὸν Ηρόδοτον τὸ Λύξε Αλικαρνασσέα. καὶ πειδὴ καλῶς πρώην ἀπήκουσε, μαρτυρείτω παρελθών. ἀναδέξασθε ὃ αὐτὸν, ἅσα πρὸς ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ ἀυτῷ ἔθος. Αληθέα τάδε ὁ λόγος ὑμῖν ἄνδρες δικασὰ μυθέεται, καὶ οἱ πείθεσθε ὅσα ἂν λέγῃ τουτέων πέρι, ὅταν ἀκοῆς παρπμέων. ὥστα γὸ πυγχάνει ἐόντα ἀπιστότερα τυγχ ἃ φησιν, ὡς τὰ παρόντα ὀφθαλμῶν. ἀκούετε τῆ μαρτῆ ὄψει ἀποδέδωκεν εἰκότως.

Quamobrem & illa quæ de pauone paulò antè dixit, ipsa pro me dicta existimo. Nam & illius in aspectu, non in voce delectatio est: iuxta quem siquis vel luscinium vel cygnum statuat & canere iubeat, inter canendum autem pauonem tacentem cõmonstret, sat scio, quòd ad hunc transiturus sit animus, longum valere iussis illorum canticis: adeò ineluctabilis videtur esse voluptas, quæ visu percipitur. Atque equidem, si vultis, adducam vobis testem virum doctum, qui statim mihi testimonium feret, ea longè præualere quæ visui, ijs quæ auditu percipiuntur. Ac iam heus præco, accersè Herodotum Lyxi filium Halicarnassensem. Et quia probè fecit, quòd morem gessit, accedat testimonium dicturus. Atque ipsum admittite Ionicè, suo more, loquentem. Vera ista, judices, hæc oratio vobis narrat, atque ipsi credite, quæcunque de his dixerit, visum auditui præferēdo: siquidem aures fide minùs dignę sunt, quàm oculi. Auditis testem quæ dicit, & vt primas visui tribuerit? ac meritò.

Nam

τὰ μὲν γὰρ ἔπεα, πτερόεντά ἐστι, καὶ οἴχεται ἅμα τῷ σφελ- σθῆν ἀποπάμενα. ἡ δὲ τῶν ὁ- ρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεσῶ- σά, καὶ παραμένουσα, πάν- τως τὸ θεατὴν ὠφελεῖται. πῶς οὖν ἀχλεπὸς τῷ λέγοντι ἀν- ταγωνιεῖς, οἶκος οὕτω καλὸς, καὶ περίβλεπτος ὤν; μεῖζον δὲ τὸ μέγιστον οὐδέπω φημί. ὑμεῖς γὰρ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ, καὶ μεταξὺ λεγόντων ἡμῶν, ἐς τὴν ὀροφὴν ἀπεβλέπετε, καὶ τοὺς τοίχους ἐθαυμάζετε, καὶ τὰς γραφὰς ἐζητάζετε, πρὸς ἑκάστην ἀποστρεφόμενοι. καὶ μηδὲν αἰσχυνθῆτε. συγ- γνώμη γὰρ, εἴ τι ἀνθρώπινον πε- πόνθατε. ἄλλως τε, καὶ πρὸς οὕτω καλὰς, καὶ ποικίλας τὰς ὑποθέσεις. τῆς γὰρ τέχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἱστορίας μετὰ τοῦ ἀρχαίου τὸ ὠφέλιμον, ἐπαγαγὼν ὡς ἀληθῶς, καὶ πε- ποικιλμένων θεατῶν δεόμενον. καὶ ἵνα μὴ πάντα ἐκεῖσε ἀπο- βλέπητε, ἡμᾶς ἀπολιπόντες, φέρε ὡς οἷόν τε γέγραμμαι αὐτὰ ὑμῖν τῷ λόγῳ. πάσεσθε γὰρ ἴσως ἀκούοντες, ἃ καὶ ὁρῶν- τες θαυμάζετε. καὶ ἴσως ἂν μὲ καὶ δι' αὐτὸ ἐπαινέσαιτε, καὶ τὸ ἀνθρώπινον σφαλμάτιον,

Nam verba sunt alata, proinde simul atque proferuntur, auolant. At eorum quæ videntur, delectatio, semper adest, ac præsens manet, & spectatorem ad se prorsus abducit. Qui ergo molesta non sit dicenti aduersaria, domus ita pulchra, & ab omni parte conspicua? At quod est maximum, nondum dixi. Nam vos ipsi, iudices, interea dum nos dicebamus, tectum aspiciebatis, parietes mirabamini, & picturas, ad vnamquamque conuersi, examinabatis: neque vos pudebat. Ignoscendum enim, siquid humanum vobis accidit: præsertim cùm pulchris illis & varijs obiectis capti fueritis. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate, vtilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores eruditos requirunt. Et ne nobis relictis illic omnia respiciatis, age quoad fieri potest, illa vobis oratione depingam. Nam iucunda puto, erunt auditu, quæ visu vobis sunt mirabilia. Fortè etiam ob id ipsum me laudabitis, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse hæc demonstrem,

ὡς καὶ αὐτὸν ἐπιδείξαντες

καὶ διπλασιάσαντα ὑμῖν τὴν ἡδονήν. τὸ χαλεπὸν δ' ἐν τῷ τολμήματος ὁρᾶτε, ἄνευ χρωμάτων, καὶ σημάτων, καὶ τόπου, συνήσθαι τοσαύτας εἰκόνας. ψυχὴ γάρ τις ἡ γραφὴ τῶν λόγων. Ἐν δεξιᾷ μὲν οὖν εἰσίοντι, ἀργολικῷ μύθῳ, ἀναμέμικται πάθος αἰθιοπικόν. ὁ Περσεὺς, τὸ κῆτος φονεύει, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν καθαιρεῖ. καὶ μεταμικρὸν, γαμήσει, καὶ ἄπεισιν, αὐτὴν ἄγων. παρεργον τοῦτο τῆς ἐπὶ γοργόνας πίστεως. ἐν βεβαιοῖ δ', πολλὰ ὁ τεχνίτης ἐμιμήσατο, αἰδῶ παρθένου, καὶ φόβον. ἐπισκοπεῖ γὰρ τὴν μάχην ἀνωθεν ἐκ πέτρας, καὶ νεανίσκ τόλμαν ἐρωτικὴν, καὶ θηρίου ὄψιν ἀποσοβοῦσαν, καὶ τὸ μυθῶ, ἔπεισι πεφευκὸς ταῖς ἀκάνθαις, καὶ δεδιπόμενον τῷ χάσματι. καὶ ὁ Περσεὺς δ', τῇ λαιᾷ μὲν, προβέβληκεν τὴν γοργόνα. τῇ δεξιᾷ δ', καθήρηται τῷ ξίφει. καὶ τὸ μὲν, ὅσον ἥμισυ κητους εἶδε τὴν Μέδουσαν, ἤδη λίθος ὄν. τὸ δ' ὅσον ἔμψυχον μένει, τῇ ἅρπῃ κόπτεται. Ἐξῆς δ' μὲν τὴν δὲ τὴν εἰκόνα, ἕτερον γράμμα λέγεσθαι δίκαιόν τον, ἢ τὸ σφέτερον ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδου, ἢ Σοφοκλέους δοκεῖ μοι λαβεῖν. ἐκείνοις

& duplicem vobis voluptatem pariam. Cæterùm conatus huius difficultatem videtis: nimirum quàm graue sit absque coloribus, & figuris, & loco tam multas imagines in vnum congerere. Est enim exilis planè pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ, intermixtũ est malum Æthiopicum. Perseus cetum interficit, & Andromedam eripit, quam paulo pòst vxorem ducet, & abducta secũ illa, discedet: Atque vt extra institutum, vsolatus ad Gorgonas. Ac breui spatio, multa imitatione expressit artifex, virginis verecundiam, & metum. Spectat enim & pugnam desuper ex rupe, & adolescentis audaciam amatoriam, & beluæ visum intolerabilẽ: quæ horrida spinis, & formidabilis hiatu oris accedit. Tum Perseus sinistra Gorgonem ostendit, dextra ense ferit. Iã quicquid illius beluæ Medusam aspexit, saxum est: at reliquum quod est adhuc animatum, ense cæditur. Deinde post hanc imaginem, alia est iustissima pictura, cuius primum exẽplar videtur mihi pictor ab Euripide, vel Sophocle accepisse. Nam illi

τὸ ὁμοίαν ἐγκαλάπτειν εἰκόνα, τὸ νεανίας τοὺς ἑταίρους, Πυλάδην τὸ Φωκέως, καὶ Ὀρέστην, δόκωντ' ἤδη τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ παρελθόντε, φονεύουσιν ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη ἀπήρτηται, καὶ ἐπ' ἰσχίῳ τινὸς ἡμίγυμνος πεπτωκυῖα κεῖται, καὶ θεραπαῖναι πᾶσαι, ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον. οἱ μὲν, ὥσπερ βοῶσιν· οἱ δέ τινες, ὅπῃ φύγωσι, περιβλέπουσι. σεμνὸν δέ τι ὁ γεγραφὼς ἐπενόησε, τὸ μὲν ἀσεβὲς τῆς ἐπιχειρήσεως δείξας μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον παραδράμων, ἐμβεβαλὼν τοὺς νεανίσκους ἐργασαμένους τῷ τὸ μοιχοῦ φόνῳ. Μετὰ δὲ τοῦτο, θεός ἐστιν εὐμορφος, καὶ μειράκιον ὡραῖον, ἐρωτικήν τινα παιδιά. ὁ Βράγχος ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ἀνέχει λαγών, καὶ παραπαίζει τὸν κυνά. ὁ δὲ, πιθανῶτερόν ἐστιν ἐπ' αὐτὸ εἰς τὸ ὕψος. καὶ Ἀπόλλων παρεστὼς, μειδιᾷ, τρίποδος ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ περιαμένῳ τῷ κυνί. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ Περσεὺς πάλιν τὰ περὶ τὴν κήτους ἀνδρεῖα τολμῶν, καὶ ἡ Μέδουσα τρικεφάλη τε καὶ πτερωτὴ

similem quandam imaginem descripsêre, adolescentes duo, socij, Pylades Phocensis, & Orestes, cùm iam viderentur mortui esse, post regiam latentes, & clam adeuntes, occîdunt ambo Ægisthum. Clytemnestra autem iam interfecta est, & in lecto quodam seminuda iacet. Ac totum famulitium hoc facinore obstupefacti, alij clamare videntur, alij qua parte fugiant, circunspiciunt. Porrò pictor honestum quiddam excogitauit, qui quod impium in hac re fuit, id ostendit solùm, & quasi iam actum prætercurrit: sed adolescentes in cæde adulteri immorantes exprimit. Post hęc autem Deus est formosus, & venustus adolescentulus, amatorium quoddam ludicrum. Branchus puta in rupe sedens tenet leporem, & alludit cani: qui in sublime videtur ipsi insulturus: astans autem Apollo ridet, & vtroque delectatur, & puero ludente, & cane saltum meditante. Præter hæc Perseus, iterum quæ ceti cædem præcesserunt, aggrediens, & Medusæ caput amputans, & Minerua Perseũ protegens.

καὶ Ἀθηνᾶ σκέπουσα τὸν Περσέα

ὁ δ', ἢ μὴν τόλμαν εἰργασαί, τὸ δ' ἔργον οὐχ ἑώρακέ πω ὅπ τῆς ἀσπίδος, τῆς Γοργόνος τὴν εἰκόνα. οἶδε γὰρ τὸ σεμνὸν τῆς ἀληθοῦς ὄψεως. Κατὰ δὲ τὸ μέσον τοῖχον, ἄνω τῆς ἀντίθυρος, Ἀθηνᾶς ναὸς πεποίηται. ἡ θεὸς, λίθου λευκῆς. τὸ σχῆμα, οὐ πολεμικήριον, ἀλλ' οἷον ἂν γένοιτο εἰρηνεύοντος ἀγαθοῦ θεᾶς πολεμικῆς. εἶτα μετ' ταύτην, ἄλλη Ἀθηνᾶ, ἀ λίθος αὕτη γε, ἀλλὰ γραφή. πάλιν Ἥφαιστος αὐτὴν διώκει ἐρῶν, ἡδὲ, φέυγει. κἀκ τῆς διώξεως, Ἐριχθόνιος γίγνεται. Ταύτην ἕπεται παλαιά τις ἄλλη γραφή. Κηδαλίωνα φέρει δ' Κηδαλίωνα, τυφλὸς ὤν. ὅθ' αὐτῷ σημαίνει τὴν πρὸς τὸ φῶς ὁδὸν, ἐπορούμενος. καὶ ὁ ἥλιος φανεὶς, ἵσταται τὴν πρῶσιν. ἐν ὁ Ἥφαιστος λιμνάζειν ὑποσκοπεῖ τὸ ἔργον. Ὀδυσεὺς τὸ μὲν τότε, οὐδὲν μεμηνὼς, ὅτε συστρατεύειν τοῖς Ἀχαιοῖς μὴ θέλων. πάρεισι δ' οἱ πρέσβεις, ἤδη κηλοῦντες. καὶ τὰ μὲν τῆς ἀποκρίσεως, πάντα πάντα. ἡ ἀπάτη, τὸ δ' ἀπεζευγμένων ἀσύμφωνον, ἄγνοια τῶν ῥηθησομένων. ἐλέγχεται δ' ὅμως τῷ βρέφει. Παλαμήδης γὰρ ὁ τοῦ Ναυπλίου, συνεὶς τὸ γιγνόμενον,

Atque hic quidem facinus iam peregit: factum autem ipsum in clypeo nondum vidit, Gorgonis videlicet imaginem: cùm veri aspectus pœnam nosset. In medio A autem pariete, ex aduerso ianuæ, Mineruæ est templum: & Dea ipsa candido ex marmore: habitus non est militaris, sed qualis fuerit pacem agentis bellicę B Deæ. Deindè post hanc alia Minerua, nón hæc quidem marmorea, sed picta: quam Vulcanus amans insequitur, ipsa autem fugit, & ex ea C persecutione Erichthonius nascitur. Hanc sequitur vetus alia pictura. Cæcus Orion Cedalionem portat, qui dum vehitur, viam qua itur ad lucem, ipsi indicat, & cæ- D citatem sol apparens medicatur: quod opus è Lemno intuetur Vulcanus. Post hæc Vlysses, insaniens videlicet, quando cum Atridis in expeditionem ire nolebat. Adsunt autem legati, iam vo- E cantes ipsum. Atque ea quæ ad simulationem pertinebant, probabilia omnia, vehiculum, & iumentorum iunctorum discrepantia, & eorum quæ aguntur insciti a: sed obiecto tamen infante redarguitur. Nã Palamedes Nauplij filius, rẽ intelligens,

ἐμπάσας τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλεῖ φονεύσειν, σφάγιον ἔχων τὸ ξίφος. καὶ πρὸς τὴν τῆς μανίας ὑπόκρισιν, ὀργὴν καὶ οὗτος ἀνυποκρίτως. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, πρὸς τὸν φόβον τοῦτον σωφρονεῖ, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὴν ὑπόκρισιν. Τοῦτ' ἦν ἡ Μήδεια γέλασμα, τῷ ζήλῳ διακαὴς, τῷ παιδὶ ὑποβλέπουσα, καί τι δεινὸν ἐννοοῦσα. ἔχει γὰρ ἤδη τὸ ξίφος. τὸν δ' ἀθλίως, καθῆστον γελῶντε, μηδὲν τῶν μελλόντων εἰδότε. καὶ ταῦτα, ὁρῶντε τὸ ξίφος ἐν ταῖν χερσῖν. ταῦτα πάντα ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐχ ὁρᾶτε ὅπως ἀπάγει μὴν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἀποστρέφει, μόνον ὃ καταλείπει τὸν λέγοντα; καὶ ἔγωγε δεξάμην ἂν αὐτὰ, οὐχ ἵνα τι ἀδίκου τολμηρὸν ὑπολαβόντες, καὶ θρασὺν, εἰ τοῖς οὕτω δυσκόλοις ἑαυτὸν ἐκὼν φέρων ἐπέβαλε, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, καὶ ὅπ' τῶν λόγων ἐγκαταλίπητε, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον αὐτῷ συναγωνίσησθε, καὶ ὡς οἷόν τε καταμύοντες, ἀκούητε τῶν λεγομένων, λογιζόμενοι τὸ πράγματος τὴν δυσχέρειαν. μόλις γὰρ ἂν οὕτω δυνηθείη οὐ

correpto Telemacho, minatur se eum interfecturum, tenens strictum ensem: & simulatæ insaniæ simulatam iram hic opponit. Vlysses autem ad metum hunc respiscit, fitque pater, & simulationem deponit. Postrema verò Medea depicta est, invidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Iam enim gladium tenet: at miseri illi ridentes astant, nihil eorum quæ futura erant, scientes, idque cùm in manibus matris gladium viderent. Hæc omnia, Iudices, nonne videtis quomodo auditorem abducant, & ad spectandum conuertant, solum verò dicentem relinquant? Atque equidem verbis ea persequutus sum, non vt aduersarium audacem & temerarium existimantes, quòd rebus ita difficilibus seipsum volens immerserit, damnetis, & odio habeatis, solúmque eum cum oratione sua relinquatis: sed potiùs vt ipsum adiunctis, & quoad fieri poterit conuiuentes, ea quæ dicuntur audiatis, rei difficultatem apud vos æstimantes. Vix enim etiam hoc pacto, vos non judices, sed auxiliatores

δικαστὰς, ἀλλὰ συναγωνιστὰς.

ὑμῖν χρησάμενος, μὴ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς τοῦ οἴκου πολυτελείας νομισθῶμαι. εἰ δὲ ὑφ' ἑαυτοῦ δίκαιον ταῦτα λέγομαι, μὴ θαυμάσητε. οὐδὲ γὰρ τὸν οἶκον φιλεῖν, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ λέγοντα, ὅστις ἂν ᾖ, βουλοίμην ἂν ἐυδοκιμεῖν.

habendo, poterit non omnino indignus hac domus magnificentia censeri. Quòd autem pro aduersario hæc oro, ne miremini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, optarim equidem celebrari.

ΜΑΚΡΟΒΙΟΙ. MACROBII.

ARGVMENTVM.

Catalogus est μακροβίων, hoc est, eorum qui ad longam ætatem peruenerunt, quem natalitij muneris loco, Quintillo cuidam mittit, somnio ad hoc faciendum, vt ipse ait, admonitus. Recenset autem principio totas hominum nationes, ac genera, qua diutissimè vixerint, deinde transitione ad singulos facta, reges primùm, ac principes, deinde & philosophos, & Historicos, & Oratores, & poëtas, & Grammaticos, qui quàm maximè longæui fuisse perhibentur, adnumerat. Orditur autem à caussa, qua ad hoc scriptum impulsus fuit, addita etiam commendatione operis, ab vtilitate, quam ex huius lectione percepturus sit Quintillus.

Ναὶ τί τοῦτο λαμπρότατε Κυϊντίλλε χρεωστεῖς, θεοσεβὲς ὄναρ ἰδών, καὶ ἰσορρόπους τοῖς φίλοις, ὅτ' ἐπέθεσο τῷ δευτέρῳ σε παιδὶ τουῶμα. συμβαλεῖν δ' οὐκ ἔχων τίνας ὁ θεὸς κελεύει

N somnis, clarissime Quintille, hoc iussus, Lõgæuos tibi donum offero. Quod quidem somnium iam olim vidi, & amicis exposui, quo die filio tuo natu minori nomen indidisti. Cùm autem nulla coniectura potuissem assequi, quosnam longæuos

μοι θεσφέρειν σοι τὸν μακροβίοις, τότε μὴν νυξάμην τοῖς θεοῖς ἐπιμίκιστον ὑμᾶς βιῶναι, σέ τε αὐτὸν, καὶ παῖδας τοὺς σοὺς, τοῦτο συμφέρειν νομίζων, καὶ σύμπαντι μὲν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει. ἐμοὶ δὲ τῶν ἁπάντων, αὐτῷ τε ἐμοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ γὰρ καμοί τι ἀγαθὸν ἐδόκει θεσημαίνειν ὁ θεός. σκεπτόμενος δὲ κατ' ἐμαυτὸν, εἰς συμβουλίαν ἦλθον, εἰκὸς εἶναι τὸν θεὸν ἀεὶ τοῖς ἐλευθερίαν ἔχουσι, ταῦτα θεσπίσαντας κελεύειν τί θεσφέρειν σοι τὴν ἀπὸ τῆς τέχνης. ταύτην οὖν αἰσιωτάτην νομίζων τὴν τῶν σῶν γενεθλίων ἡμέραν, δίδωμί σοι τὸν ἰσορεμβόμενον εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὄφελος γένοιτο τί σοι ἐκ τῆς συγγράμματος διπλοῦν. τὸ μὲν, εὐδυμία τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐπιμίκιστον δύνασθαι βιῶναι. τὸ δὲ, διδασκαλία τις ἐκ παραδειγμάτων, εἰ ἐπιγνοίης ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι κατά τε σῶμα, καὶ κατὰ ψυχὴν, οὗτοι δὴ εἰς μακρότατον γῆρας ἦλθον, σὺν ὑγείᾳ παντελεῖ.

me tibi offerre iuberet Deus: tum quidem sum, vt vitam quàm longissimam, túque & tui filij traduceretis, ratus hoc profuturum cùm vniuerso generi hominum, tum præ cæteris, mihi meísque omnibus. Nam boni quidpiam mihi præsignificare videbatur Deus. Consideranti autem apud me, venit in mentem, verisimile esse Deos mihi in liberalibus disciplinis versanti præcepisse, vt profectum ex artibus ingenuis donum tibi offerrem. Ratus itaque hanc esse auspicatissimam tuorum natalitiorum diem, eos tibi do, quos ad longam senectutem sana mente, & integris corporis viribus peruenisse memoriæ proditum est. Etenim ex hoc libello duplicem vtilitatem percipere possis: vnam, animi alacritatem bona spe concepta, fieri posse vt quàm diutissimè viuas: alteram, institutionem ab exemplis, si comperias, eos qui maximam sui curam habuerunt, cùm corporis, tum animi ratione, ad summam senectutem cum perfecta sanitate peruenisse.

Νέστορα μὲν οὖν τὸν σοφώτατον τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι τρεῖς παρῆκται γενεὰς Ὅμηρος λέγει. ὃν σωίστησιν ἡμῖν γεγυμνασμένον ἄρισα καὶ ψυχῇ, καὶ σώματι. καὶ Τειρεσίαν δὲ τὸν μάντιν, ἣ παρὰ τοὺς τραγικοὺς μέχρις ἓξ γενεῶν παρατεῖναι λέγει. πιθανὸν δ' ἂν εἴη ἄνδρα θεοῖς ἀνακείμενον, καὶ καθαρώτερα διαίτῃ χρώμενον τὸν Τειρεσίαν, ἐπιμήκιστον βιῶναι. καὶ γὰρ ὅλα μακροβιωτάτη ἰσοτιμᾶται διὰ τὴν δίαιταν, ὥσπερ Αἰγυπτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμματεῖς. Ἀσσυρίων δὲ, καὶ Ἀράβων, οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων. Ἰνδῶν δὲ, οἱ καλούμενοι βραχμᾶνες, ἄνδρες ἀκριβῶς φιλοσοφίᾳ σχολάζοντες. καὶ οἱ καλούμενοι δὲ μάγοι, γένος τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον, παρά τε Πέρσαις, καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις, καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις, καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐρρωμένοι τε εἰσι, καὶ πολυχρόνιοι, διὰ τὸ μαγεύειν διαπόνοι καὶ αὐτοὶ ἀκριβέστερον. ἤδη δὲ καὶ ἔθνη ὅλα μακροβιώτατα, ὥσπερ Σῆρες μὲν ἰσοτιμοῦσι μέχρι διακοσίων ζῆν ἐτῶν, οἱ μὲν, τῷ ἀέρι, οἱ δὲ, τῇ γῇ τὴν αἰτίαν τῆς μακρᾶς ζωῆς ἀναθέντες.

Homerus igitur Nestorem Achiuorum sapientissimum vitam tribus sæculis produxisse dicit: quem nobis & animo & corpore optimè exercitatum commendat. Et Tiresiam vatem poëtæ tragici ad sex vsque ætates æuũ prorogasse perhibent. Credibile autem est virum Dijs sacrum, & puriori victus ratione vtentem Tiresiam, longissima vita fuisse functum. Quinetiam tota hominum genera propter victus rationem diu vixisse memorãtur: cuiusmodi fuerunt apud Ægyptios sacri scribæ: apud Assyrios, & Arabas, fabularũ interpretes: apud Indos Brachmanes, accuratè Philosophiæ studijs vacantes. Præterea quos Magos vocant, genus illud fatidicum, Dijsque sacrum, apud Persas, Parthos, Bactrios, Chorasmios, Areos, Sacas, Medos, & pleraſque alias gentes barbaras, & firma corporis valetudine sunt præditi, & longæui, quòd quia magicam exercent, exquisitissima victus ratione vtantur. Quinetiam totæ gentes longissimam vitam viuunt. Vt Seres ad trecentesimum vsque annum viuere ferunt: cuius rei causam nonnulli cœlo, nonnulli solo tribuunt: alij

οἱ δ', καὶ τῇ διαίτῃ. ὑδροποτεῖν γὰρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο ζύμην. καὶ ἀθῶνας δὲ μέχρι τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστόρηται. καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος. τούτοις μὲν καὶ κεδρίνῳ ἄρτῳ χρωμένοις, ὡς ὀξυδορκίας τοῦτο φάρμακον. οἷσπερ φασὶ διὰ τοῦτο τοιαύτῃ διαίτῃ, καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐρρωμένας εἶναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τῶν μακροβίων γενῶν, καὶ τῶν ἐνδυᾶν, ἃ πυνθάνομαι ὡς ἐπὶ πλεῖστον διαγίγνεσθαι χρόνον. οἱ μὲν, διὰ τὴν γῆν, καὶ ὕδατα. οἱ δὲ, διὰ τὴν δίαιταν. οἱ δὲ, καὶ δι' ἄμφω. ἐγὼ δ' αὖ σοι δικαίως τὴν ἐλπίδα βεβαίως παρέχομαι, ἰσχύσας, ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα ἀέρα, μακρόβιοι γεγόνασιν ἄνδρες, οἱ γυμνασίοις τοῖς καθήκουσι, καὶ διαίτῃ τῇ ἐπιτηδειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμενοι. διαιρεσιν δὲ τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν προφάτην, κατά γε τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνδρῶν. καὶ προτρέψομαί σοι τοὺς βασιλικοὺς, καὶ στρατηγικοὺς ἀνδρας ἱστορήσω, ὡς ἕνα, καὶ εὐσεβεστάτῃ μεγάλου θειοτάτου αὐτοκράτορος τύχῃ εἰς

victus rationi: siquidem vniuersam hanc gentem aquam bibere dicunt. Scriptum etiam est Athotas viuere centum & triginta annos. Et fama est Chaldæos vltra centum annos vitam prorogare: eósque hordeaceo pane vesci, tanquam perspicacitatis pharmaco: quibus perhibent ob hanc ipsam victus rationem alios quoque sensus quàm cæteris omnibus esse validiores. Sed hæc de hominum generibus, & gentibus longæuis, quas plurimum ætatis aiunt viuere, alij ob cœlum, & solum: alij ob victus rationem, alij ob vtrumque. At iure meliorem spem tibi præbuero, si planum fecero homines quouis in solo, & cœlo, ad summam senectutem peruenire, qui conuenientibus exercitationibus, & aptissima victus ratione vtuntur ad sanitatem. Sermonem autem diuidam primò secundum hominum studia: & primùm regia & imperatoria dignitate claros memorabo: quorum vnum, quum religiosissima magni diuinissimi Imperatoris fortuna ad

τὴν τελεωτάτην ἀναλοῦσα τάξιν, συνηρέτησε τὰ μέγιστα ἡ οἰκουμένη τὴν ἑαυτῆς. οὕτω δὲ καὶ σὺ ἀποβλέπων καὶ σὺ, τῶν μακροβίων ἀνδρῶν πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως καὶ τῆς τύχης ἑτοιμότερον ἐλπίσεις γῆρας ὑγιεινὸν, καὶ μακρόν. καὶ ἅμα ζηλώσας, ἐργάσαιο σεαυτῷ τὴν διαίτην μεγίστου τε ἅμα, καὶ ὑγιεινοτάτου βίου. Πομπίλιος γοῦμᾶς ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν Ρωμαίων βασιλέων, καὶ μάλιστα περὶ τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν ἀσχοληθείς, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη βεβιωκέναι ἱστορεῖται. Σέρβιος δὲ τύλλιος Ρωμαίων καὶ οὗτος βασιλεὺς, ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιώσας ἱστορεῖται. Ταρκύνιος δὲ ὁ τελευταῖος Ρωμαίων βασιλεὺς, φυγαδευθεὶς, καὶ ἐπὶ Κύμης διατρίβων, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται τερπόμενος βιῶναι. Οὗτοι μὲν οὖν Ρωμαίων βασιλεῖς, οἷς συνάψω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικομένους, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐκείνου. ἐπὶ τέλει δέ σοι καὶ τοὺς λοιποὺς Ρωμαίων, τοὺς εἰς μήκιστον γῆρας ἀφικομένους προσαναγράψω, προδιελὼν ἅμα καὶ τοὺς κατὰ τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας.

perfectissimum ordinē perduxisset maximis beneficijs imperium suum cumulauit. Sic enim & tu similem habitum & fortunam longæuorum virorum respiciens, sanam longámque senectutem sperare possis: eósque imitatus tibi ipsi victus ratione, longissimam & saluberrimā vitam paraueris. Numa Pompilius Romanorum regum longè fœliciſſimus, ac Deorum cultui deditissimus, supra octoginta annos vixisse traditur. Seruius Tullius quoque & hic Romanorum rex octogesimum vitæ annum superasse dicitur. Tarquinius Romanorū rex vltimus, Cumis exulās, vltra nonaginta annos firmissima valetudine fruendo vixisse perhibetur. Hi quidem sunt Romanorum reges, quibus reliquos reges addam, qui longam senectutem attigerunt, atque vniuscuiusque studia. In calce autem reliquos etiam Romanorum qui ad proliſſimam senectutem peruenerunt, adscribam, additis etiam illis qui in reliqua Italia diutissimè vixerunt.

ἀξιόλογος· ὃ ἔλεγχος ἡ ἰσοτία τῶν διαβαλλόντων πειρωμένων τὸν ἐνταῦθα ἀέρα, ὥστε καὶ ἡμᾶς χρηστοτέρας ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τελείους ἡμῖν τὰς εὐχὰς ἴσεσθαι πρὸς τὸ εἰς μήκιστόν τε, καὶ λιπαρὸν τὸν πάσης γῆς, καὶ θαλάττης διαστῆσαι, γήρᾳ ἀφικέσθαι, τῇ ἑαυτοῦ οἰκουμένῃ βασιλεύοντα ἤδη, καὶ γέροντα. Ἀργανθώνιος μὲν οὖν Ταρτησίων βασιλεὺς, πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεται, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς, καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, μῦθος ποὺ δοκεῖ. Ἀγαθοκλῆς δ' ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐνενήκοντα πέντε τελευτᾷ, καθάπερ Δημοχάρης, καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσιν. Ἱέρων τε ὁ Συρακουσίων τύραννος, δύο, καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν γηρύμενος, ἐτελεύτα νοσῶν, βασιλεύσας ἐβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ καλλιστανὸς, καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Ἀντέας δ' Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ἔπεσεν, ὢν τὰ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δ' ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεὺς, ἀφ' ἵππου λέγεται μάχεσθαι ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, εἰς ἐνενήκοντα τελῶν ἔτη.

Non contemnendum enim argumentum est historia, quo refellantur qui hoc cœlum calumniari nituntur: adeò vt meliorem spem habeamus, fore vt voti plenè compotes fiamus, longissimam ac plenissimā tota terra marique dominantem senectutem, iámque in suo solo regnantem & senescentem assequuti. Proinde Arganthonius Tartesiorum rex quinquaginta & centum annos vixisse traditur, authoribus Herodoto historico, & Anacreonte poëta lyrico: tametsi hoc quibusdam fabulosum videtur. Agathocles Siciliæ tyrannus anno quinto & nonagesimo obijt, sicut Democharis & Timæus literis prodiderunt. Hieron quoque Syracusanorum tyrannus, duos & nonaginta annos natus, morbo sublatus est, cùm regnasset annos septuaginta, sicut Demetrius Callistianus, & alij memorant. Anteas autem Scytharum rex, ad fluuium Istrum contra Philippum pugnans occubuit, supra annos nonaginta natus. Bardylis verò rex Illyriorum, in bello aduersus Philippum ex equo pugnasse fertur, inter nonagenarios census.

Τῆμος ὃ, ὁ Δρυσῶν βασιλεὺς, κατὰ φησι Θεόπομπος, δὲ, καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν. Ἀντίγονος ὃ ὁ Φιλίππου ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ, καὶ Λυσιμάχῳ, τραύμασι πολλοῖς πεπτωκὼς, ἐτελεύτησεν ἐτῶν ἐνὸς, καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ ὁ συστρατεύσας αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος ὃ Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀπωλετο μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν τελῶν, ὡς ὁ αὐτὸς φησὶν Ἱερώνυμος. Ἀντίγονος ὃ, υἱὸς μὲν ἦν Δημητρίου, υἱωνὸς ὃ Ἀντιγόνου, τοῦ μονοφθάλμου, ἔτος τέταρα, καὶ τεσσαράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη. ἐβίωσε ὃ ὀγδοήκοντα, ὡς Μηδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. ὁμοίως ὃ καὶ Ἀντίπατρος ὁ Ἰολάου μέγιστον δυνηθεὶς, καὶ ἐπιτροπεύσας πολλοὺς Μακεδόνων βασιλέας, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη οὗτος ζήσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Πτολεμαῖος ὃ ὁ Λάγου, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλέων, Αἰγύπτου μὲν ἐβασίλευσε τέσσαρα, καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας πρὸ δυοῖν ἐτοῖν τῆς τελευτῆς

Teres verò Dryſorum rex, authore Theopompo, anno ætatis nonageſimo ſecundo obijt. Antigonus autem Philippi filius monoculus, rex Macedonum, in Phrygia cum Seleuco & Lyſimacho confligens, multis vulneribus obrutus obijt anno ætatis octogeſimo primo, ſicut narrat Hieronymus qui cum ipſo militauit. Porrò Lyſimachus & ipſe rex Macedoniæ in pugna contra Seleucum perijt, annum octogeſimum conficiens, vt refert idem Hieronymus. Antigonus verò filius Demetrij, Antigoni vnioculi nepos, quatuor & quadraginta annos regnum Macedoniæ tenuit, vixit autem octoginta, ſicut Medius & alij ſcriptores teſtantur. Conſimiliter Antipater, qui maxima potentia polluit, & multorum Macedoniæ regum tutelam egit, vita vltra octogeſimum annum producta obijt. Ptolemæus Lagi filius, regum ſui temporis fœliciſſimus, Ægypto imperauit annos quatuor & octoginta natus: viuus autem tradidit imperium duobus annis antequam moreretur Ptolemæo filio,

ἔτη. ζῶν ὃ, παρέδωκε τὴν ἀρχὴν τῷ Πτολεμαίῳ τῷ υἱῷ,

Φιλαδέλφῳ ὄ ἐπίκλησιν, ὃς τὴν διεδέξατο τὴν πατρῴαν βασιλείαν ἀδελφῶν. Φιλάτερος ὄ, πρῶτος μὲν ἐκτήσατο τὴν περὶ Πέργαμον ἀρχὴν, καὶ κατέσχεν, A ἐυνοῦχος ὢν. κατέστρεψε ὄ τὸν βίον, ὀγδοήκοντα ἐτῶν γηράμενος. Ἄτταλος ὄ, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τῶν Περγαμηνῶν καὶ οὗτος βασιλεύων, πρὸς ὃν καὶ Σκιπίων ὁ τῶν Ρωμαίων B στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐξέλιπε τὸν βίον. Μιθριδάτης ὄ ὁ Πόντου βασιλεὺς ὁ πεντηκοντούτης κτί- C σης, Ἀντίγονον τὸν μονόφθαλμον φεύγων, ἐπὶ Πόντου ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη τέσσαρα, καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγρα- D φεῖς. Ἀριαράθης ὄ ὁ Καππαδοκῶν βασιλεὺς, δύο μὲν καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησεν ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. ἐδυνήθη ὄ ἴσως καὶ ἐπὶ πλέον διαγωνίσας. ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς Περδίκκαν μάχῃ ζω- E γρηθεὶς, αἰχμαλωτισθεὶς. Κῦρος ὄ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὡς δηλοῦσιν οἱ Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων λόγοι, οἷς καὶ Ὀνησίκριτος ὁ τὰ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, συμφωνεῖν δοκεῖ, μὴ ἕνα ἕκαστον τῶν φίλων, μαθὼν ὄ

cognomine Philadelpho, qui successit in paternum regnum fratrum. Philæterus autem qui primus Pergami principatum tenuit & possedit cùm esset eunuchus annos octoginta natus excessit è viuis. Attalus, cognomento Philadelphus, rex etiam Pergamenorum, ad quem etiam Scipio Romanorum imperator venit, duos & octoginta annos natus è vita migrauit. Mithridates rex Ponti, Ctistes cognominatus, Antigonum vnioculum fugiens, in Ponto mortuus est, ætatis anno quarto & octogesimo, vt Hieronymus, alijque scriptores memoriæ prodiderunt. Rex Cappadocum Ariarathes, duos annos & octoginta vixit, authore Hieronymo. Et fortè fieri potuisset ætate prouectior, nisi viuus in pugna contra Perdiccam captus, crucī fuisset affixus. Cyrus maior Persarum rex, vt indicant Persarum & Assyriorum cippi, quibus & Onesicritus qui res gestas Alexandri conscripsit, astipulari videtur, centū annos natus, amicorum vnumquēq; quærebat, quorū quamplurimos cùm à filio

ἑκατονταέτης γηράμενος, ἐζήτει τοὺς πλείστους διεφθαρμένους,

ὑπὸ Καμβύσου τοῦ υἱέος, καὶ φάσκοντος Καμβύσου κτ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τοῦ ἐκείνου ταῦτα πεποιηκέναι, τὸ μὲν πρὸς τὴν ὠμότητα τοῦ υἱέος διαβληθείς, τὸ δέ, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν ἀπασάμενος, ἀδυμήσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Ἀρταξέρξης, ὁ Μνήμων ἐπικληθείς, ἐφ' ὃν Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστρατεύσατο, βασιλεύων ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νοσῶν, ἓξ, καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν γηράσας. ὡς ὁ Δείνων ἱστορεῖ, τεσσάρων, καὶ ἐνενήκοντα. Ἀρταξέρξης ἕτερος Περσῶν βασιλεύς, ὃν φησιν ὁ Μνήμων τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ἰσιδώρος ὁ Χαρακηνὸς συγγραφεὺς βασιλεύειν, ἔτη τεῖα, καὶ ἐνενήκοντα βιώς, ὑπὸ Σωσιθρήτου τοῦ ἀδελφοῦ Γωσίθρου ἐπιβουλῆς τελευτᾷ. Σιναρθοκλῆς ὁ Παρθυαίων βασιλεύς, ἔτος ὀγδοηκοστὸν ἤδη γεγονώς, ἀπὸ Σακαυρακῶν σκυθῶν κατελθὼν, βασιλεύειν ἤρξατο. καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτά. Τιγράνης ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λούκουλλος ἐπολέμησε, πέντε, καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτα νόσῳ. Ταπασίνης ὁ Χάρακος, καὶ τῶν κατ' ἐρυθρὰν τόπων βασιλεὺς, πέντε, καὶ

Cambyſe interemptos comperiſſet: ac Cambyſes hoc ſe illius iuſſu feciſſe affirmaret, partim ob filij crudelitatem probro affectus, partim ipſum tanquam legum violatorem accuſans, dolore confectus vitam finiuit. Artaxerxes cognomento Mnemon, contra quem Cyrus frater exercitum duxit, imperio Perſarum potiens, morbo ſublatus eſt anno ætatis ſexto & octogeſimo: ſed vt Dinon ſcribit, quarto & nonageſimo. Artaxerxes alter Perſarum rex, quem patrum ſuorum memoria Iſidorus Characenus hiſtoricus regnaſſe tradit, cùm annos tres & nonaginta vixiſſet, inſidijs Goſithræ fratris eſt necatus. Sinarthocles Parthorum rex annos nonaginta iam natus à Sacauracis Scythis redux, regnare cœpit, & ſeptem annos regnauit. Tigranes Armeniorum rex, cui bellum intulit Lucullus, ætatis anno quinto & octogeſimo morbo cõfectus eſt. Hyſpaſines Characus, & regionum rubro mari adiacẽtium rex, quinto & octogeſimo anno, morbo correptus deceſſit. Tereus qui ab Hyſpaſine ter-

ὀγδοήκοντα ἐτῶν νοσήσας, ἐτε-
Ταπασίνου τρίτος βασιλεύσας,

δύο, καὶ ἐνενήκοντα βιοὺς, ἐτελεύτα νόσῳ. Ἀρτάβαζος δ' ὁ μετὰ Τήραιον ἕβδομος βασιλεύσας Χαράκος, ἓξ, καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν κατασχὼν ἀπὸ Παρθων, ἐβασίλευσε. καὶ Μνασκίρης ὁ βασιλεὺς Παρθυαίων, ἓξ καὶ ἐνενήκοντα ἔζησεν ἔτη. Μασσινισσᾶς ὁ Μαυρουσίων βασιλεὺς, ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. Ἀσανδρος ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Σεβαστοῦ αὐτὸ ἐπάρχου, βασιλεὺς αὐταρχορευθεὶς βοσπόρου, περὶ ἔτη ὢν ἐνενήκοντα, ἱππομάχων, καὶ πεζομάχων οὐδενὸς ἧττων ἐφάνη. ὡς ὃ ἔφερε τὸν ὑπὸ τῆ μάχη Σκριβωνίῳ παρασιδεμένος, ἀποχρώμενος σιτίων, ἐτελεύτησε, βιοὺς ἔτη πεῖα, καὶ ἐνενήκοντα. Γόαισος δ', ὡς φησιν Ἰσίδωρος ὁ χαρακηνὸς, ὑπὸ τῆ ἑαυτοῦ ἡλικίας ὁ Μαίων τὴ ἀρωματοφόρου βασιλεύσας, πεντεκαίδεκα, καὶ ἑκατὸν γεγονὼς ἐτῶν, ἐτελεύτησε νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὖν τοσούτους ἱστορήκασι μακροβίους οἱ παρ' ἡμῶν. ἐπεὶ δ' καὶ φιλόσοφοι, καὶ πάντες οἱ περὶ παιδείαν ἔχοντες, ἐπιμέλειαν πως καὶ αὐτοὶ ποιούμενοι ἑαυτῶν, εἰς μακρὸν γήρας ἦλθον, αὐαλεξήσωμεν καὶ τούτων τὸν ἱστορημένοις, καὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις.

tius regnauit cùm vixisset duos & nonaginta annos, morbo perijt. Artabazus qui post Teræum septimus Characenorum regnum tenuit, sexto & octogesimo anno redux à Parthis, regnauit: & Mnascires Parthorum rex, sex & nonaginta vixit annos. Masinissa Maurusiorum rex, nonaginta vixit annos. Asander à diuo Augusto, pro gentis præfecto, rex Bospori declaratus, circa nonagesimum annum, equestri & pedestri pugna nulli inferior apparuit: qui vt animaduertit rem militarem Scribonio commendatam, cibo abstinens diem obijt, cùm tres & nonaginta annos vixisset. Goæsus authore Isidoro Characeno, quo tempore Mano Arabibus imperauit, centum & quindecim annos natus morbo perijt. Tot quidem reges longæuos memorarunt maiores nostri. Quandoquidem autem etiam Philosophi, & omnes qui artibus ingenuis operam dederunt, habita sui cura, in longam senectutem venerunt, eos qui literis proditi sunt, adscribamus, ac primùm Philosophos. Democritus Abderita

Δημόκριτος μὲν ὁ ἀβδηρείτης,

ἑπτὼν γεγονὼς τεσσάρων, καὶ ἑκατὸν, ἀποχρώμενος βροφῆς, ἐτελεύτα. Ξενόφιλος δὲ ὁ μουσικὸς, ὡς φησιν Αριστόξενος, προσῆν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ὑπὲρ τὰ πέντε, καὶ ἑκατὸν ἔτη Α Αθήνησιν ἐβίωσε. Σόλων δὲ, καὶ Θαλῆς, καὶ Πιτ̃ακὸς, οἵ τινες τῶν κληθέντων ἑπτὰ σοφῶν ἐγένοντο, ἑκατὸν ἑκαστος ἔζησεν Β ἔτη. Ζήνων δὲ ὁ τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, οὑτω, καὶ ἐνενήκοντα. ὃν φασιν εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσπταίσαντα, ἀναφθέγξασθαι, τί με βοᾷς; καὶ παραχρῆμα οἰκάδε, καὶ ἀποχόμενον βροφῆς, τελευτῆσαι τὸν βίον. Κλεάνθης δὲ ὁ Ζηνωνος μαθητὴς, καὶ διάδοχος, ἐννέα, καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γεγονὼς ἔτη, φύμα ἔσχεν ἐπὶ τῶ χείλους. καὶ ἀποχαρτερῶν, ἐπελθόντων αὐτῶ παρ' ἑταίρων τινῶν γραμμάτων, προσενεγκάμενος βοφὴν, καὶ πράξας περὶ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ἀποχόμενος αὖθις βροφῆς, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ξενοφάνης δὲ ὁ Δεξίνου μὲν υἱὸς, Αρχελάου δὲ τῶ φυσικῶ μαθητὴς, ἐβίωσεν ἔτη ἓν, καὶ ἐνενήκοντα. Ξενοκράτης δὲ Πλάτωνος μαθητὴς γνόμενος, τέσσαρα, καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης δὲ, ὁ τῆς νεωτέρας ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, ἔτη

centum & quatuor annos natus, cibo abstinens, obijt. Xenophilus Musicus, vt refert Aristoxenus, Philosophiæ Pythagoricæ candidatus, vltra centum & quinque annos Athenis vixit. Solon, Thales, & Pittacus qui è septem sapientum numero fuerunt, centum quisque vixit annos. Zeno Stoicæ Philosophiæ princeps, octo & nonaginta: quem aiunt in concionem prodeuntem offenso pede exclamasse, Quid me vocas, & domum reuersum inedia vitam finiuisse. Cleanthes Zenonis discipulus & successor, nouem & nonaginta annos natus, tuberculum in labijs habuit. Cúmque decreuisset inedia mori, allatæ sunt literæ ab amicis quibusdam, tum ille sumpto cibo, præstitit quæ amici postulabant: exinde iterum abstinens, vita migrauit. Xenophanes Dexinis filius Archelai Physici auditor, vnum & nonaginta annos vixit. Xenocrates Platonis discipulus, quatuor & octoginta. Carneades recentioris Academiæ princeps,

πέντε, καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος, ἓν, καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης ὁ Σελευκεὺς ἀπὸ Τίγριος, στωϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ, καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς ὁ Συρίας, νίμφῃ ὁ Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα, καὶ ἱστοριῶν συγγραφεὺς, τέσσαρα, καὶ ὀγδοήκοντα. Κριτόλαος ὁ περιπατητικὸς, ὑπὲρ δύο, καὶ ὀγδοήκοντα. Πλάτων ὁ ἱερώτατος, ἓν, καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος, Σανδώνιος, ταρσεὺς, στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' ᾧ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἐκτέθειται, δύο, καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι. καὶ πρὸς ὁ Ταρσέων δῆμος ἀμπὼ κατ' ἔτος ἕκαστον ἀπονέμει ὡς ἥρωϊ. Νέστωρ ὁ στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο, καὶ ἐνενήκοντα. Ξενοφῶν ὁ Γρύλλου, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. Οὗτοι μὲν φιλόσοφων οἱ ἔνδοξοι. συγγραφέων δὲ, Κτησίβιος μὲν, ἑκατὸν εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν περιπατῶν ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δὲ, ἐν πολέμοις γυμνάμενος, καὶ πολλὰς καμάτους ὑπομείνας, καὶ

quinque & octoginta. Chrysippus vnum & octoginta. Diogenes à Tigride Seleucensis, Stoicus Philosophus duodenonaginta. Posidonius ex Syria Apamēsis, lege Rhodius, simúlque Philosophus, & historię scriptor, octoginta quatuor. Critolaus Peripateticus, vltra duos & octoginta. Plato Philosophorum sanctissimus, vnum & octoginta. Athenodorus, Sandonius Tarsensis Stoicus, qui fuit diui Augusti Cæsaris præceptor, cuius precibus Tarsensis ciuitas vectigálibus leuata est, duos & octoginta annos agens mortuus est in patria: & Tarsensis populus ipsi tanquam heroi singulis annis honores tribuit. Nestor Stoicus Tarsensis, Cæsaris Tiberij præceptor, duos & nonaginta. Xenophon Grylli filius vltra nonaginta annos vixit. Vt hi celebres fuêre Philosophi. Historicorum autem Ctesibius centesimo vigesimo quarto ætatis anno inter ambulandum obijt, vt in Chronicis narrat Apollodorus. Hieronymus qui in bellis est versatus, multósque labores pertulit, & vulnera, centum & quatuor annos vixit,

τραύματα, ἔζησεν ἔτη τέσσαρα,

καὶ ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν ἱστοριῶν λέγει, καὶ θαυμάζει μὲν αὐδρέα, ὡς μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας ἄρτιον ὄντα ἐν ταῖς ζωτικαῖς, καὶ πᾶσι τοῖς αἰσθητηρίοις μηδενὸς χεῖρον ἔχοντα πρὸς ὑγίειαν ἐλλιπῆ. Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα, καὶ πέντε. καὶ Φερεκύδης ὁ σύριος, ὁμοίως ὀγδοήκοντα, καὶ πέντε. Τίμαιος ὁ Ταυρομενίτης ἕξ, καὶ ἐνενήκοντα. Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασανδρεὺς, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι. τὴν ἰσοείαν δὲ, τέταρτον, καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς, ἤρξατο συγγράφειν, ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ ὁ Λυκόρτα, μεγαλοπολίτης, ἀγρέδην ἀνελθὼν, ἀφ' ἵππου κατέπεσε. καὶ ἐν τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν ἐτῶν δύο, καὶ ὀγδοήκοντα. Ὑψικράτης δὲ ὁ ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, διὰ πολλῶν μαθημάτων γηρύσμενος, ἔτη δύο, καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δὲ, Γοργίας, ὃν τινες σοφισὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτώ. Σοφὴς δὲ ἀποχώμενος, ἐτελεύτησεν. ὃν φασιν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τῆς μακρᾶς γήρως, καὶ ὑγιοῦς ἐν πάσαις ταῖς

sicut refert Agatharcydes historiae Asiaticae libro nono: ac hominem miratur, quòd ad summum vsque vitae diem valuerit in colloquijs, & in sensibus ad sanitatem necessarijs non defecerit. Hellanicus Lesbius octoginta quinque annos: torque similiter annos vixit Pherecydes. Timæus Tauromenites sex & nonaginta. Aristobulus Cassandrensis vltra nonaginta annos vixisse fertur: & quarto & octogesimo ætatis anno historiã conscribere cœpit, id quod ipse in operis sui principio testatur. Polybius Lycortæ filius, Megalopolitanus rure rediens equo excidit: atque hinc morbo correptus, anno secundo & octogesimo decessit. Hypsicrates Amisenus historicus, vir in multis disciplinis versatus, duos annos & nonaginta vixit. Cæterùm ex Rhetoribus, Gorgias quem quidam Sophistam vocant, octo & centum annos natus, inedia mortem sibi conciuit. Hunc interrogatum causam tam longæ senectutis, & valetudinis in omnibus sensibus vigentis, aiunt respondisse, quòd aliorum

αἰσθήσεων, οὐπῶν, διὰ τὸ μηδὲ-

πότε συμπεπλεγχθῶσι ταῖς
ἄλλων εὐωχίαις. Ισοκράτης ἐν-
ενήκοντα, ἢ ἐξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν
πανηγυρικὸν ἔγραψε λόγον. πε-
ὶ ἔτη ἤδη ἐνὸς ἀπεδέοντα ἑ-
κατὸν, γεγονὼς, ὡς ἤκουσε Αθη-
ναίους ὑπὸ Φιλίππου ἐν τῇ
περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικη-
μένους, ποτνιώμενος, τὸ Εὐρι-
πίδειον στίχον ἐφθέγξατο, εἰς
ἑαυτὸν ἀναφέρων.

Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος
ἐκλιπών.

καὶ ἐπειπὼν ὡς δουλεύσει ἡ
Ἑλλὰς, ἐξέλιπε τὸν βίον. Απολ-
λόδωρος ὁ περγαμηνὸς ῥήτωρ, θεῶ Καίσαρος Σεβαστοῦ
διδάσκαλος γνώμιμος, καὶ
σὺν Αθηνοδώρῳ τῷ παρεσ-
φιλοσόφῳ παιδεύσας αὐτὸν,
ἔζησε τοῦτο τῷ Αθηνοδώρῳ,
ἔτη ὀγδοήκοντα δύο. Ποτάμων
ὁ ἀδόξος ῥήτωρ, ἔτη ἐνενή-
κοντα. Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδο-
ποιὸς, τραγῳδίας καταπί-
πτων, ἀπεπνίγη, πέντε, καὶ ἐνε-
νήκοντα ζήσας ἔτη. οὗτος ὑπὸ
Ιοφῶντος τοῦ υἱέως ἐπὶ τέλει τοῦ
βίου παρανοίας κρίνομενος, ἀνέ-
γνω τοῖς δικασταῖς Οἰδίπουν
τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύ-
μενος διὰ τοῦ δράματος, ὅπως
τοῦ νοῦν ὑγιαίνει, ὡς τοὺς δικασ-
τὰς, τοῦ μὴ, ὑπὸ γήρως παρα-

conuiuia non esset sectatus. Isocrates sex & nonaginta annos natus orationem panegyricam scripsit. Iam verò nonagesimum nonum ingressus, cum accepisset Athenienses in Chæronensi pugna à Philippo deuictos quiritando, Euripideum versiculum recitauit, ad seipsum referens, Si donis vrbem Cadmus olim deserens. Quibus cùm adiecisset fore vt Græcia in seruitutem redigeretur, è vita decessit. Apollodorus orator Pergamenus, diui Cæsaris Augusti præceptor, quem vnà cum Athenodoro Tarsensi Philosopho instituit, totidem quot Athenodorus annos, nempe duos & octoginta vixit. Potamon orator nõ incelebris, annos nonaginta. Sophocles poëta Tragicus, deuorato vuæ acino strangulatus est, cùm egisset annos quinque & nonaginta. Hic à filio Iophante subfinem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitauit iudicibus Oedipum Colonæum, hac fabula planum faciens se mentis esse compotem. Qua audita iudices ingenium eius admirati sunt, & filium insaniæ

ὑπέστησαν ἢ τῷ ὑὸ αὐτῶ μανίαν. Κρατῖνος ἢ ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐβίωσε. καὶ πρὸς τῷ τέλει τὸ βίου διδάξας τὴν πυτίνην, καὶ νικήσας, μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτα. καὶ Φιλήμων ἢ ὁ κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ, ἐπὶ, καὶ ἐνενήκοντα ἔτη βιοὺς, κατέκειτο μὴ ὅπ κλίνης ἠρεμῶν. Θεασάμενος ἢ ὄνον τὰ παρασκευασμένα αὐτῷ σύκα κατεσθίοντα, ὥρμησε μὴ εἰς γέλωτα. καλέσας ἢ τ' οἰκέτην, καὶ σὺ πολλῷ, καὶ ἀθρόᾳ, γέλωτι ἐπὶ πρὸς δοῦναι τῷ ὄνῳ ἀκράτου ῥοφεῖν, ἀποπνιγεὶς ὑπὸ τὸ γέλωτος, ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος ἢ ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, καὶ αὐτὸς ἐνενήκοντα, καὶ ἐπὶ ἔτη λέγεται βιῶναι. Ἀνακρέων ἢ ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἔζησεν ἔτη πέντε, καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ Στησίχορος ἢ ὁ μελοποιὸς, ταυτά. Σιμωνίδης ἢ ὁ κεῖος, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα. Γραμματικῶν ἢ, Ἐρατοσθένης μὲν ὁ Ἀγλαΐ κυρηναῖος, οὐ μόνον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἄν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον, καὶ γεωμέτρην· ἔνα, καὶ

damnarunt. Cratinus poëta Comicus, septem supra nonaginta annos vixit: atque sub vitæ finem, cùm docuisset fabulam Pitynen, eáque victor euasisset, haud multò pòst est mortuus. Philemon etiam Comicus vt Cratinus, septem & nonaginta annos natus, quiescens in lecto decumbebat. Qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, in risum est corcitatus: & vocato famulo, multóque & vehementi cum risu iusso merum asino sorbendum dare, risu suffocatus obijt. Epicharmus quòque poëta Comicus, annos septem & nonaginta vixisse fertur. Anacreon poëta Lyricus, quinque & octoginta vixit annos. Stesichorus Lyricus, totidem. Simonides Ceus, supra nonaginta. Ex Grammaticis, Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non modò Grammaticum, sed & poëtam & Philosophum & Geometram meritò quis vocarit, duos & octoginta vixit annos.

ὀγδοήκοντα ἔτος ἔζησεν ἔτη.

χὴ Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης τῶν Λακεδαιμονίων, πέντε, καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ζῆσαι ἱστορεῖται, Τοσούτους ἐδυνήθημεν βασιλέας, καὶ πεπαιδευμένους ἀθροῖσαι. ἐπὶ δὲ τοὺς παλαιοὺς καὶ Ρωμαίων τινὰς, καὶ τῶν τὴν Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίων ἀναζητῆσαι, τούτους σοι, θεῶν βουλομένων, ἱκανῶς Κυϊντίλλε, ἐν ἄλλῳ δηλώσομεν λόγῳ.

Quinetiam Lycurgus Lacedæmoniorũ legislator, quinque & octoginta annos vixisse fertur. Tot reges, & eruditos viros colligere potui. Quia verò pollicit' sum & Romanorum aliquos, & eorum qui in Italia habitarunt longæuos in scripta referre: eos tibi, Dijs volentibus, præstantissime Quintille, in altero libro indicabo.

ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ. PATRIÆ ENCOMIVM.

ARGVMENTVM.

Argumentum & genus orationis, ipse titulus exponit. Est autem propositio & summa negotij, patriam omnium rerum esse dignissimam & venerabilissimam, ve quam & homines, & Dij reliquis rebus omnibus anteponant. Argumenta pleraque à signis & consequentibus sumuntur. Ostendit enim quacunque homines faciunt, ea ad patriæ vel ornamentum, vel defensionem comparare, & quantumuis humili, aut sterili solo aliquis natus sit, nihil minus patriã suam splendidissimis ciuitatibus ac regnis anteponere. Quemadmodum parentum quoque & liberorum inter se affectus eiusmodi est, vt qualescunque ipsi sint, tamen sese omnibus alijs plus ament, & colant. Proinde & legislatores, cùm grauissimè punire homines vellent, patriæ priuationem atque exilium, tanquam acerbissimam pœnam, instituisse.

Ὅτι μὲν ἐν γλύκιον ὡς παλαιὸς φάτις κεκτῆσθαι πατρίδος ἁπανταχοῦ, ἆρ' ἔνι ἄδηλον μηδὲν

Am olim illud vulgi sermone decantatum est, nihil esse patria

οὐδὲν, σεμνότερον δέ τι, καὶ
θειότερον ἄλλο; καὶ μὴν ὅσα
σεμνὰ, καὶ θεῖα νομίζουσιν ἄν-
θρωποι, τούτων πάσης αἰτία,
καὶ διδάσκαλος, γυμνασμάτων, A
καὶ ἀναθρεψαμένη, καὶ παι-
δευσαμένη. πόλεων μὲν οὖν
μεγέθη, καὶ λαμπρότητας, καὶ
πολυτελείας κατασκευῶν, θαυ-
μάζουσι πολλοὶ, πατρίδας δὲ B
φέρουσι πάντες. καὶ τοσοῦ-
τον οὐδεὶς ἔχεται τῶν καὶ
παρὰ κεκραμμένων ὑπὸ τῆς
κατὰ τὸ θέαν ἡδονῆς, ὡς
ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς τῶν παρ' C
ἄλλοις θαυμάτων λήθην ποι-
ήσασθαι τῆς πατρίδος. ὅστις
μὲν οὖν σεμνύεται πολίτης
ὢν εὐδαίμονος πόλεως, ἀγνοεῖν
μοι δοκεῖ τίνα χρὴ τιμὴν D
ἀπονέμειν τῇ πατρίδι. καὶ ὁ
τοιοῦτος, δῆλός ἐστιν ἀχθόμενος
ἂν, εἰ μετριωτέρας ἔλαχε τῆς
πατρίδος. ἐμοὶ δ' ἥδιον ἂν τὸ τι-
μᾶν τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα. πό-
λεις μὲν γὰρ παραβαλεῖν πει-
ρωμένῳ, προσήκει μέγεθος E
ἐξετάζειν, καὶ κάλλος, καὶ πλῆ
θος ὠνίων ἀφθονίαν. ὅπου δ' αἵ-
ρεσίς ἐστι πόλεως, οὐδεὶς ἂν ἕ-
λοιτο τὴν λαμπροτέραν, ἐάσας
τὴν πατρίδα, ἀλλ' εὔξοιτο
μὲν ἂν εἶναι καὶ τὴν πατρίδα

dulcius. Itaque iucundius quidem nihil est: sed quid ea est venerabili? aut diuinius? & quidem quæcunque venerabilia & diuina homines existimant, horum causa est, & magistra patria, quæ nos genuit, aluit, atque instituit. Enimuero vrbium magnitudinem, & splendorem, & structuræ magnificentiam multi mirantur, patriam verò amant omnes. Neque quisquam vel eorum qui voluptati spectaculorum seruiunt, ita deceptus est, vt præ excellentia eorum quæ apud alios miranda cernunt, patriæ obliuiscantur. Itaque quicunque fœlicis ciuitatis ciuem iactat se esse, ignorare mihi videtur quem honorem patriæ tribuere oporteat: & eum qui talis est, liquet molestè laturum, si mediocrem patriam sortitus esset. At mihi iucundum est ipsum patriæ nomen colere. Nam ei qui vrbes est collaturus, conuenit magnitudinem expendere, & pulchritudinem, rerúmq; venalium copiam. Sed vbi de vrbium optione agitur, nemo omissa patria splendidiorem elegerit: verùm optarit patriam suam fœlicibus vrbibus esse assi-

τοῖς εὐδαίμοσι παραπλησίαν,

ἕλοιτο δ' αὖ ἢ ὁποιανῶν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ οἱ δίκαιοι τῶν παίδων ποιοῦσι, καὶ οἱ χρηστοὶ τῶν πατέρων. οὔτε γὰρ νέος καλὸς, καὶ γαθὸς, ἄλλον ἂν προτιμήσαι τοῦ πατρὸς, οὔτε πατὴρ καταμελήσας τοῦ παιδὸς, ἕτερον ἂν ἐπέρξαι νέον. ἀλλὰ τοσοῦτον γε οἱ πατέρες νικῶμενοι, προσέτι μικροὶ τοῖς παισὶν, ὥστε καὶ κάλλιστοι, καὶ μέγιστοι, καὶ τοῖς πᾶσιν ἄριστα φαίνονται κεκοσμημένοι οἱ παῖδες αὐτοῖς. ὅστις δὲ μὴ τοιοῦτος δίκαιος πρὸς τὸν υἱὸν, οὐ δοκεῖ μοι πατρὸς ὀφθαλμοὺς ἔχειν. πατρίδος τοίνυν τὸ ὄνομα, πρῶτον, καὶ οἰκειότατον πάντων. οὐδὲν γὰρ οὕτω πατρὸς οἰκειότερον. εἰ δέ τις ἀπονέμει τῷ πατρὶ τὴν δικαίαν τιμὴν, ὥσπερ καὶ ὁ νόμος, καὶ ἡ φύσις κελεύει, πρόσκοντος οὐ ἢ πατρίδα προτιμᾶσι. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὸς, τῆς πατρίδος κτῆμα, καὶ ὁ τοῦ πατρὸς πατὴρ, καὶ οἱ ἐκ τούτων οἰκεῖοι πάντες αὐτόχθονα. καὶ μέχρι θεῶν πατρῴων προέισιν αἱ ἀριθμούμενοι τὸ ὄνομα. χαίρουσι καὶ θεοὶ πατρίσι, καὶ πάντα μᾶλλον εἰκὸς ἐφορᾶν τὰ τῆς ἀνθρώπων, αὐτῶν ἡγεμόνες κτήματα, πᾶσαν γῆν, καὶ θάλασσαν. ἐν δὲ ἕκαστος αὐτῶν ἐγένετο,

milem & qualemcunque elegerit. Atque hoc ipsum cùm legitimi liberi, tum boni patres faciunt. Neque enim probus & honestus adolescens alium suo patri anteponet, neque pater neglecto filio, alterum adolescentem amore paterno prosequetur. At tantum vtique patres qui vincuntur, suis liberis tribuunt, vt liberos habere videantur, qui pulcherrimi, maximi, omnibúsque rebus optimè ornati videantur. Qui autem non est erga filiũ iudex huiusmodi, non videtur mihi patris oculos habere. Proindè nomen patriæ primum est, & omnium familiarissimum. Nihil enim est familiarius. Siquis autem patri iustum honorem tribuit, vt & lex & natura iubet, conuenienter patriam anteponat. Etenim ipse pater patriæ est possessio, item patris patet, & omnes qui altiùs ex his sunt necessarij. Et ad Deos vsque paternos hoc nomen protenditur. Gaudent verò patriis ipsi quoque Dij, ac vniuersas res humanas, vt par est, intuentur, rati vniuersam terram & mare, suam esse possessionem. In qua tamen quisque eorũ natus est,

φερτιμᾶ τῶν ἄλλων ἁπασῶν πόλεων. καὶ πόλεις σεμνότεραι θεῶν πατρίδες, καὶ νῆσοι θειότεραι, παρ' ἃς ὑμεῖται γενέσεις θεῶν. ἱερὰ γοῦν κεχαρισμένα τοῦτα νομίζεται τοῖς θεοῖς, ἐπειδὰν εἰς τὸν οἰκεῖον ἕκαστος ἀφικνῆται, ἱερουργῇ τόπους. εἰ δὴ θεοῖς τίμιον τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα, πῶς οὐκ ἀνθρώποις πολύ γε μᾶλλον; καὶ γὰρ εἶδε τὸν ἥλιον πρῶτον ἕκαστος ἀπὸ τῆς πατρίδος, ὡς καὶ τὸν τοῦ θεὸν, εἰ καὶ κοινός ὅτι, ἀλλ' ἔν ἑκάστῳ νομίζεσθαι πάρεστιν, ἀλλὰ καὶ πρῶτον ἀπὸ τοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ φωνῆς ἐντεῦθεν ἤρξατο, ὅπως ἐκμάθοι τὰ πρῶτα λαλεῖν μανθάνων, καὶ θεοὺς ἐγνώρισεν. εἰ δέ τις τοιαύτης ἔλαχε πατρίδος, ὡς ἑτέρας δεήσεται πρὸς τὴν μείζονα παιδείαν, ἵνα μὴ ἐν ἐκείνῃ καὶ τούτων τῶν παιδευμάτων τῆς πατρίδι χάριν. ὁ γὰρ αὖ ἐγνώρισεν οὐδὲ πόλεως ὄνομα, μὴ ὅτι πατρίδος, πόλιν εἶναι μαθών. πάντα δ' οἶμαι παιδεύματα, καὶ μαθήματα συλλέγοιεν ἂν ἕκαστοι, χρησιμώτερα αὐτῶν ἀπὸ τούτων τῆς πατρίδι παρασκευάζοντες. κτῶνται δὲ καὶ χρήματα, φιλοτιμίας ἕνεκεν τῆς εἰς τὰ κοινὰ τῆς πατρίδος ἀναλήματα. καὶ εἰκότως οἶμαι.

illam reliquis omnibus vrbibus anteponit. Et venerabiliores sunt vrbes quæ sunt Deorum patriæ, & diuiniores insulæ, vbi Deorum natiuitas celebratur. Itaque A sacra hæc Dijs grata existimantur, quæ quis fecerit quum in proprios locos venerit. Iam si patriæ nomen Dijs est in pretio, quî non sit longè magis hominibus? B Etenim solem à patria primùm quisque vidit, non seu Deum: qui tametsi omnibus est communis, vnicuique tamen patrius esse C existimatur, quòd ex hoc loco primùm sit visus. Atque hîc vocem auspicatus est, primùm vernacula linguâ loqui discendo, & Deos cognouit. Siquis verò eam patriam est sortitus, quæ alte- D rius adminiculo indigeat, ad res maiores addiscendas: talium tamen disciplinarum gratiam habeat patriæ. Neque enim vel vrbis nomen nosset, nisi patriæ opera vrbem esse didicisset. Omnes E autem, opinor, artes & disciplinas sibi parant homines, per quas patriæ fiant vtiliores. Pecunias etiam possidet liberalitatis exercendæ gratia ad communes pro patria sumptus. Idque meritò:

δεῖ γὰρ τὰ μὲν ἀχαρίστους εἶναι τοὺς τὰ μεγίστων τυχόντας εὐεργεσιῶν. μὴ οἱ κατὰ τοὺς καθ' ἕνα τις ἀποτυγχάνοι χάριτος, ὥσπερ ὀφείλων δίκαιον, ἐπιστᾶσι δὲ πάθη θεός τινος, A πολὺ μᾶλλον θεσμὸν ἡ πατρίδα τοῖς κάμνουσιν ἀμύνεσθαι. κακώσεως μὲν γὰρ γονέων εἰσὶ νόμοι παρὰ πᾶσι πόλεσι. κοινὴν δὲ θεσμὸν πάντων B μητέρα τὴν πατρίδα νομίζειν, καὶ χάριτος βροτῶν ἀποδίδοναι, καὶ τὴν τῶν νόμων αὐτῶν γνῶσιν. ὥσθ' ὃ μηδεὶς οὕτως C ἀμνήμων τῆς πατρίδος, ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει γηρώμενος, ἀμελεῖν. ἀλλ' οἵ τε κακοπραγοῦντες ἐν ταῖς ἀποδημίαις, συμπεσόντες αὐαγκαίως ὡς μέγιστον τὴν ἀγαθὴν πατρίδ, εἴ τε εὐδαιμονοῦντες, D εἰ καὶ τἄλλα εὖ πράττοιεν. τοῦτο γοῦν αὐτοῖς μέγιστον ἐνδεῖν νομίζουσι, τὸ μὴ τὴν πατρίδα οἰκεῖν, ἀλλὰ ξενιτεύειν. ὀνειδος γὰρ τὸ τῆς ξενιτείας. καὶ τοὺς κατ' ἐμπορίαν ἢ E δημόσιόν τι χρῆσθαι λαμπρούς γιγνομένους, ἢ διὰ χρημάτων κτῆσιν, ἢ διὰ τιμῆς δόξαν, ἢ διὰ παιδείας μαρτυρίαν, ἢ δι' ἀσφαλείας ἕνεκα, ἔστιν ἰδεῖν ἐς τὴν πατρίδα πάντας ἐπειγομένους, ὡς ἐν

opportet enim, vt qui maxima beneficia acceperunt, ingrati non sint. Quòd si singulis, vt æquum est, à quibus beneficium acceperis, gratiam referas: multò magis conuenit officia patriæ rependere. Nam in eos qui parentes vexarunt, extant leges in vrbibus. Æquum verò est existimare patriam omnium communem esse matrem, & gratiam educationis referre, & legum ipsarum notitiæ. Cæterùm nemo visus est adeò patriæ immemor, vt alibi degens, eam neglexerit. At verò qui in peregrinis regionibus malè rem gerunt, assiduò inclamant, patriam esse maximum bonorum. Et qui fœlices sunt, rémque in alijs omnib⁹ bene gerunt, hoc sibi maximum deesse putant, quòd non in patria, sed in peregrina regione habitant: siquidem probrosa est patriæ absentia. Eos quoque qui per tempus quod peregrè egerunt, clari euaserunt, vel ob paratas opes, vel ob honoris gloriam, aut ob eruditionis testimonium, aut ob fortitudinis laudē, videre est omnes in patriam properare, tanquam apud alios meliores res suas præclaras ostentare non possint. Ac

ἄλλοις βελτίοσιν ἐπιδειξόμενοι τὰ αὐτῶν καλά. ἢ

τοσούτῳ μᾶλλον ἕκαστος σπεύδει λαβέσθαι τῆς πατρίδος, ὅσῳπερ αἱ φαίνονται μείζόνων παρ' ἄλλοις ἠξιωμένος. πόθεινὴ μὲν οὖν καὶ νέοις πατρίς. τοῖς δὲ ἤδη γεγηρακόσιν, ὅσῳ πλέον τῶ φρονεῖν ἢ τοῖς νέοις μέτεστι, τοσούτῳ, καὶ πλείων ἐγγίνεται πόθος ὁ τῆς πατρίδος. ἕκαστος γοῦν τῶν γεγηρακότων, καὶ σπεύδει, καὶ εὔχεται καταλῦσαι τὸν βίον ὅπῃ ἡ πατρίς, ἵν' ὅθεν ἤρξατο βιῶν, ἐνταῦθα πάλιν, καὶ τὸ σῶμα παρακαταθῆται τῇ ἀρεσαμένῃ γῇ, καὶ τῶν πάλαι κοινωνήσῃ τάφων. δεινὸν γὰρ ἑκάστῳ δοκεῖ ξένης ἀλίσκεσθαι, καὶ μὴ θανάτου ἐν ἀλλοδίᾳ κειμένῳ γῆ. ὅσην δὲ τῆς ἰδιώτιδος τῆς πρὸς τὰς πατρίδας μέτεστι τοῖς ὡς ἀληθῶς γνησίοις πολίταις, μάθοι τις ἂν τῶν αὐτοχθόνων. οἱ μὲν γὰρ ἐπήλυδες, καθάπερ νόθοι, ῥᾳδίας ποιοῦνται τὰς μεταστάσεις, τὸ μὲν τῆς πατρίδος ὄνομα μήτε εἰδότες, μήτε στέργοντες, ἡγούμενοι δὲ ἁπανταχῇ τῆς ἐπιτηδείου εὐπορήσειν, μᾶλλον εὐδαιμονίας τὰς τῆς γαστρὸς ἡδονὰς πεδέμενοι. οἷς δὲ καὶ μήτηρ ἡ πατρὶς, ἀγαπῶσι τὴν γῆν, ἐφ' ἧς ἐγένοντο, καὶ ἐξάφασιν, κἂν ὀλίγην ἔχωσι, κἂν τραχεῖαν, καὶ λεπτόγειον.

tanto quisque maiore studio patriam pertingere flagrat, quanto rebus maioribus dignus ab exteris est habitus. Itaque etiam iuuenibus patria est desiderabilis: ijs autem qui iam insenuerunt, quanto plus quàm iuuenes habent prudentiæ, tanto etiam maius patriæ desiderium innascitur. Proinde senex quisque & nititur, & optat vitam in patria finire, vt vnde vitam exorsus est, hîc iterum & corpus in terra à qua nutritus est deponat, & paternorum sepulchrorum fiat particeps. Nam grauis vnicuique videtur peregrinitatis reatus, etiam post mortem in alieno solo iacenti. Porrò quanta benevolentia prosequantur patriam qui reuera sunt legitimi ciues, ex indigenis facilè discas. Nam peregrini tanquam spurij, facilè solum vertunt, quippe quibus neque notum est neque dilectum patriæ nomen: sed qui existimant fore sibi vbiq; rerum necessariarum copiam, fœlicitatem ventris voluptatibus metientes. Sed quibus patria est mater, solum diligunt, in quo nati sunt, & educati, quanquam modicum habeant, asperum, & infœcundũ.

κἂν ἀπορῶσι τῆς γῆς ἐπαινέσαι τὴν ἀρετὴν, τῶν γε ὑπὲρ τὴ πατρίδος ἐκ ἀπορήσουσιν ἐγκωμίων. ἀλλὰ κἂν ἴδωσιν ἑτέρους στεμμωμένους, παῖδας ἀνεμμένους, καὶ λειμῶσι φυτοῖς παντοδαποῖς διειλημμένους, καὶ αὐτοὶ τῶν ὑπὲρ τὴ πατρίδος ἐγκωμίων ἐκ ἐπλανήθησαν. ὑπὲρ ἧς ἱπποβόσιον ὑποροῦντες, καὶ κυεσβόσιον ἐπαινέσι. καὶ κατοίδει τις ἐς τὴν πατρίδα, κἂν νησιώτης ᾖ, κἂν παρ' ἄλλοις εὐδαιμονεῖν δύνηται, καὶ διδομένῳ ἀθανασίαν ἐκ προσήσεται, προτιμῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τάφον. καὶ ὁ τῆς πατρίδος αὐτῷ καπνὸς, λαμπρότερος ὀφθήσεται τοῦ παρ' ἄλλοις πυρός. ὥστε ἆρα τίμιον εἶναι δοκεῖ ὑπὲρ πάντων ἡ πατρὶς, ὥσε καὶ τὸν παντάχοῦ νομοθέτας ἰδοί τις ἂν ὑπὲρ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασιν ὡς χαλεπωτάτῳ ἐπιβεβληκότας τὴν φυγὴν, τιμωρίαν. καὶ οἱ νομοθέται μέντοι ἔτως ἔχουσιν, οἱ δὲ πεπεισμένοι τοῖς στρατηγίας ἕτερος, ἀλλ' ἐν τοῖς μάχαις τὸ μέγιστον ὅτι τῶν παραγγελμάτων τοῖς παρατεταμένοις, ὡς ὑπὲρ πατρίδος αὐτοῖς ὁ πόλεμος. καὶ κἀκεῖς ὅστις αὖ δειλὸς, ποιεῖ γὰρ καὶ τὸν δειλὸν

Et quanuis desit vnde soli præstantiam laudent, non saltem patriæ encomia deerunt. Sed quanuis alios videant gloriantes, agris interquiescentibus, & pratis omnigenarum plantarum decore distinctis, ipsi etiam patriæ laudes obliuioni non tradunt: sed equorum, iuuenúmque altricem suspicientes laudant: & reditum in patriam maturat, etiam qui insularis fuerit, tametsi apud alios fœlix esse possit, & oblatam immortalitatem prælato patriæ sepulchro respuet. Et vel patriæ fumus alieno igne videbitur ipsi luculentior. Vsqueadeò igitur res omnes pretio superare videtur patria, vt quisque videat passim legum conditores maxima scelera exilio tanquam grauissima pœna mulctasse. Neque legum conditores hac sunt in sententia, in alia exercituum præfecti: sed qui ad prælium in acie stant, hac exhortatione omnium maxima excitantur, quòd susceptum est pro patria bellum. Neque quisquam est, qui his auditis, ignauus esse velit. Etenim eum qui est meticulosus fortem reddit patriæ nomen.

ἀκούσας τούτου, κακὸς εἶναι ἀνδρεῖον, τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΨΑΔΩΝ. DE DIPSADIBVS.

ARGVMENTVM.

Præfatio quædam est, cuiusmodi & superiores nonnulla sunt, qua studium suum erga auditores, siue quicunque illi tandem fuer, quibuscum versatus tum fuit, collatione ista cum Dipsadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere serpentū percussi sunt, inexplebilis quædam sitis inuadit, ita vt quo sunt plus pota, plus sitiantur aquæ, vt ille ait: ita se quoque desiderio quodam insatiabili teneri ait: & quo frequentius apud illos sit, eo magis ac magis esse cupere. Porrò quod ad Dipsadis morsum & sitim istam lethalem attinet, habes consimilem fermè descriptionem, atque exemplum Auli cuiusdam signiferi, in exercitu Catonis, qui eodem modo perijt, vt ille, de quo epigramma præsentis narrationis testatur, apud Lucanum libro nono, vbi & cæterorum serpentium genera, de quibus hic mentio fit, enumeratur, addita etiam fabula, cur Libya serpentibus ita abundet atque infesta sit.

Ης Λιβύης τὰ νότια, ψάμμος ὀξὺ βαθεῖα, καὶ γῆ διακεκαμμένη, ἔρημος ἅπα πολὺ, ἀκριβῶς ἄκαρπος, πεδίνη ἅπασα, ἄ χλόην, ἄ πόαν, ἄ φυτὸν, ἄχ ὕδωρ ἔχουσα, ἤ εἴ πῃ ἀφ' ὧν κοίλοις συνεστηκὸς ὑετὸν ὀλίγου λείψανον, παχὺ καὶ τοῦτο, καὶ δυσῶδες, καὶ παύσι διψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον. ἀοίκητος γοῦν ὅτι διὰ ταῦτα, ἢ πῶς ἂν οἰκοῖτο, ἀνήμερος οὕτω, καὶ ξηρὰ, καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλῷ τῷ ἀμηχανίῳ πιεζομένη, καὶ τὸ θάλπος αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, κομιδῇ πα-

Vstrale Libyæ latus, arena est profunda, & retorrida terra multis in locis deserta, planè infœcunda, plana tota, non gramen, non herbam, non plantam, non aquam habēs: sed sicubi in concauitatibus constiterint rari imbris reliquiæ, crassæ sunt hæ, & fœtidæ, nec homini sitibundo potabiles. Has igitur ob causas est inhabitabilis. Et quo tādē pacto inhabitari posset locus ita implacidus, siccus, sterilis, multóque squalore afflictus: cū ipse calor, & aër

ρόδης, καὶ φλογερὸς ὤν; καὶ ἡ ψάμμος ὑφ' ἡλίου σα, παντελῶς ἄβατον τὴν χώραν ποιῆσαι. Γαραμάντες μονοι τῶν ἐθνῶν οἰκοῦντες, ἀγροῖκοι ὄντες, ἀγρίοις, καὶ καῦφον ἔθνος, ἀνθρωποι σκηνίται, ἀπὸ θήρας τὰ πολλὰ ζῶντες, ἐνίοτε ἔτοι ἐσβάλλουσι, θηρεύοντες ἀμφὶ τροπὰς τὰς χειμερινὰς, μάλιστα ὅσαπερ τὸν θεὸν τηρήσαντες, ὁπότε τὸ πολὺ τῦ κάυματος σβεσθείη, καὶ ἡ ψάμμος κοπιοθείη, καὶ ἀμμιγὴς βατὰ γένοιτο. ἡ θήρα δέ ἐστιν, ὄνων τε τῶν ἀγρίων, καὶ στρουθῶν τῶν μεγάλων καμηλοπαρδάλεων, καὶ πυθήκων μάλιστα, καὶ ἐλεφάντων ἐνίοτε. ταῦτα γὰρ μόνα διαρκεῖ πρὸς τὸ δίψος, καὶ αἰσθάνεται ὅτι πολὺ τὰλαίπωρον ὑμμα ὑπὸ πολλῷ, καὶ ὀξεῖ τῷ ἡλίῳ. καὶ ὅμως οἱ Γαραμάντες ἐπειδὰν τὰ σπέρματα καταλώσωσιν, ἅπερ ἔχοντες ἀφίκοντο, ἀπελαυνόμενοι ὑπὸ τῶν ἐπόπισθεν, δεδιότες μὴ σφίσιν ἡ ψάμμος ἀναφλεγείη τε, δύσβατος, καὶ ἄπορος γένηται. εἶτα ὥσπερ ἐντὸς ἀρχαίων κηρύξαντες, καὶ αὐτοὶ ἀπόλωνται μὴ τὰ ἄρχαια. ἄφυκτα γάρ ἐστιν, ὡς ὁ ἥλιος ἀναστάσας τὴν ἰκμάδα, καὶ ξέσῃ, ἀκμαιοτέρην τὴν ἀκτῖνα

nimium sit ardens & igneus? Præterea præferuida arena, prorsus inuiam regionem facit. Soli Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis, & A frugalis, homines in tentorijs degentes, venatione vt plurimum viuentes, nonnũquam irrumpunt venantes circa solstitium hybernum, maximè vbi Deum pluisse B obseruarunt, quo tempore magna pars ardoris est extincta, & madefacta arena, & quodammodo peruia reddita. Venãtur autem onagros, C magnos struthiones humi volantes, cum primis simias, & nonnunquam elephantos. Hæc enim animantia sola sitim perferunt, diúque immodici feruidíque solis molestias sustinent. Sed enim D Garamantes posteaquam commeatum cum quo venerant, consumpserunt, ilico reuertuntur, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat, aut difficiliorẽ reddat reditum: deinde sibi E tanquam in reti cõprehẽsis, vnà cum præda sit pereundũ. Nam effugere non datur, si sol humore subtracto, & regione celerrimè exsiccata, radijs ardẽtioribus emissis, tãquã humido, quod est ignis

τάλιστα ξηράνας τὴν χώραν, ὑπερθορόσκαλον, ἅτε πρὸς τὴν ὑγρόδα

παρατεθυμμένον. βοφὴ γὰρ αὐτὴ τῷ πυεῖ. καίτοι ταῦτα πάντα ὁπόσα εἶπον, τὸ θάλπος, τὸ δίψος, ἡ ἐρημία, τὸ μηδὲν ἔχειν ἐν τῇ γῇ λαβεῖν, ἧττον ὑμῖν δυσχερῆ εἶναι δόξει τῶν λεχθησομένων, καὶ διὰ τοῦτο φευκτέα πάντως ἡ χώρα ἐκείνη. ἑρπετὰ γὰρ ποικίλα, μεγέθει τε μέγιστα, καὶ πλήθει πάμπολλα, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτα, καὶ τὴν ἰὸν ἄμαχα, ἐπινέμεται τῷ γένει. τὰ μὲν, ὑποβρύχια, φωλεύοντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμου. τὰ δὲ, ἄνω ἐπιπολάζοντα, φύσεσιν, καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔχιδναι, καὶ κεράσαι, καὶ βασιλίσκοι, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ δρακόντες, καὶ σκορπίων γένος διπλάν. τὸ μὲν ἕτερον, ἐπίγειόν τε, καὶ πεζὸν, ἀσώματα, καὶ πολυσφόνδυλον. πάτερον δὲ, ἐναέριον, καὶ πτηνόν. ὑμνοῦσι δὲ, οἷα ταῖς ἐκεῖσε, καὶ τέτριξι, καὶ νυκτερίσι τὰ πτερά. τοιαῦτα ὄρνεα πολλὰ ἐπιπετόμενα, ἐκ συνεχόντων ἀπεργάζεται Λιβύην ἐκείνην. τὸ δὲ δὴ πάντων ἑρπετῶν δεινότατον, ὧν ἡ ψάμμος τρέφει, ἡ διπλᾶς ὄφις, ὄφις ἐκ παῦ μέγας, ἐχίδνῃ ὅμοιος, τὸ δῆγμα σίαλος, τὴν ἰὸν παχὺς, ὀδυνᾶς μὲν ἀλήκτους ἐπάγων ὀδυνᾶς. σκηρᾷ τε δὴ, καὶ

nutrimentum, acuminatis efferuescat. Atqui quæcunque dixi, calor, sitis, solitudo, nihil habere quod ex terra capias, minùs grauia vobis esse videbuntur, quàm quod dicturus sum: atque ob id fugienda prorsus illa regio quam reptilia varia, magnitudine ingentia, multitudine plurima, forma terribilia, & veneno inexpugnabilia depascuntur: alia quidem in imis arenæ latibulis demersa: alia in summo scatentia, scilicet physalli, aspides, vipetæ, ceraſtæ, bupreſtes, iacula, amphisbenæ, dracones, & duplex scorpionum genus: vnum terrestre, pedibus ingrediens, permagnum, vertebris abundans: alterum verò aërium, & volatile, membraneis alis, quales sunt viuerris, cicadis, & vespertilionibus. Multæ huiusmodi volantes aues, inacceſſam reddunt Libyam illam. Sed serpentum omnium quos arena nutrit, nocentiſſimus est dipsas, non admodum magnus, viperæ similis, violento morsu, veneno crasso, dolores statim inducens indesinentes. Etenim & incendit, & pu-

σήπει, καὶ πίμπρασθαι ποιεῖ. καὶ βοῶσιν, ὥσπερ οἱ ἐν πυρὶ κείμενοι. τὸ δὲ μάλιστα καταπονῶν, καὶ καταζύχον αὐτοὺς, ἐκεῖνό ἐστιν, ὁμώνυμον πάθος τῷ ἑρπετῷ. δίψῃ γὰρ εἰς ἀσβολίαν. καὶ τὸ παραδοξότατον, ὅσῳ περ ἂν πίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγονται τοῦ ποτοῦ. καὶ ἡ ἐπιθυμία πολὺ πλέον ἐπιτείνεται αὐτοῖς. οὐδὲ ἂν σβέσειάς ποτε τὸ δίψος, οὐδ' ἂν τὸν Νεῖλον αὐτὸν, ἢ τὸν Ἴστρον ὅλον ἐκπιεῖν παράσχῃς, ἀλλὰ προσεκκαύσεις ἐπάρδων τῷ νόσῳ. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐλαίῳ πῦρ κατασβεννύοι, λέγουσιν ἰατροὶ παῖδες ἐκείνῳ τῷ αἰτίαν εἶναι, παχὺν τὸν ἰὸν ὄντα, ἔπειτα δευόμενον τοῦ ποτοῦ, ὀξυκίνητον γίγνεσθαι, ὑγρότερον ὡς τὸ εἰκὸς καθιζάνοντα, καὶ ἐπὶ πλεῖστον διαχεόμενον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδένα τοῦτο πεπονθότα εἶδον, μηδὲ ὦ θεοί, ἴδοιμι οὕτω κολαζόμενον ἄνθρωπον. ἀλλ' οὐδὲ ἐπέβην τῆς Λιβύης τοσοῦτον, εὖ ποιῶν. ἐπίγραμμα δέ τι ἤκουσα, ὃ μοί τῶν ἑταίρων τις ἔλεγεν, αὐτοὺς ἐπὶ σήλης ἀναγνώναι, καὶ δὴ ἐγὼ ἔφην ἀποθανόντος. ὃς ἐκ Λιβύης ἔφη, ἀπιὼν ἐς Αἴγυπτον, περὶ τὰ μεγάλα

trefacit, & ardere facit: & qui icti fuerint, clamant ficuti qui in igni iacent. Sed quod maximè affligit, & torquet, illud est, quòd huic reptili cognominem affectum patiuntur. Etenim inextincta siti cruciantur: & quod maximè est mirum, quo plus biberint, eo magis potum expetunt: & multò plus ipsis bibendi cupiditas intenditur. Nec sitim vnquam extinxeris, tametsi totum Nilum, Istrúm-ue potandum præbueris, sed morbum irrigando incendes magis: quēadmodum siquis ignem oleo extinguere conetur. Dicunt medici illam esse causam: quòd crassum cùm sit venenum, quando postea potu madefecit, celeriter mouetur, humidius, vt verisimile est, redditum, & latissimè diffusum. Ego equidem neminem hoc affectu laborantem vidi. Et faxint Dij ne quenquam his cruciatibus conflictantem videam. Et rectè feci, quòd nusquam ingressus sum Libyam. Verū audiui epigramma, quod amicorum aliquis se legisse dicit in cippo viri hoc modo perempti: qui ex Libya, inquiebat, iter in Ægyptum faciens, magnam syrtim præteribat: σύρτιν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν.

οὐ γὰρ εἶναι ἄλλως. ἔνθα δὴ τάφῳ ἐντυχεῖν, παρὰ τὴν ἠϊόνα, ἐπ' αὐτῷ τῷ κλύσματι, καὶ σπήλαιον ἐφεστάναι, δηλοῦσαν τὸ ὀλέθρου τὸν τρόπον. κεκολάφθαι γὰρ ἐπ' αὐτῇ ἀνδρωπον μάλα πανα, οἷον τὸν Ταντάλον γράφουσιν ἐν λίμνῃ ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τὸ ὕδατος, ὡς πιεῖν δήθεν. τὸ δὲ θηρίον ὑπ', ἢ διψάδα ἐμπεφυκὸς αὐτῷ περιειλημένας τῷ ποδὶ καί τινας γυναῖκας ὑδροφορούσας ἅμα πολλὰς καταχεῖν τὸ ὕδωρ αὐτῷ. πλησίον ὑ ὠὰ κεῖσθαι οἷα τῶν στρουθῶν ἐκείνων, οὓς ἔφαμεν θηρᾶν τὸν Γαραμάντας. γεγράφθαι δ' ὑπὸ τοὐπιγραμμα, οὐ χεῖρον δ', καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Τοῖα παθὼν τ' οἶμαι καὶ Ταντάλον ἀδρόπος ἰῆς
Μηδαμὰ κοιμίσαι διψαλέην ὀδύνην,
Καὶ Δαναΐδι κούρᾳ τρίτον πίθον ἐκ αὐαίνησαι,
Αἰὲν ἐπαντλούσας ὑδροφόρῳ καμάτῳ.

ἔτι καὶ ἄλλα ἔτι τέτταρα ὄντα περὶ τῶν ὠῶν, καὶ ὡς ἀνευρύμμενος αὐτὰ, ἐδήχθη. ἀλλ' ἐκ ἔτι μέμνημαι ἐκείνων. συλλέγουσι δ' ἀρα τὰ ὠὰ, καὶ ἐκπυδάκασι περὶ αὐτὰ οἱ περσικοὶ, οὐχ ὡς φαγεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ σπένειν

neque enim alia est via. Hîc se ad littus in sepulchrum incidisse, propter ipsum fluxum, & cippum stare mortis modum declarantem. Sculptum enim in eo esse hominem quendam, qualem pingere solent Tantalum in palude stantem, & aquam haurientem, non aliter ac si biberet: bestiam autem nempe dipsada ipsi adhærentem, pedi esse implicatam: tum mulieres aquam ferentes simul multas aquam in ipsum effundere. Iuxta verò posita esse oua qualia struthionum illorum, quos dixi Garamantas venari. Est autem adscriptum epigrāma, quod referre non erit alienum.

Talia passus erat vir⟨u⟩ quoque Tantalus atro.
Qui nullo potuit fonte leuare sitim:
Tale nec⟨è⟩ Danao natas implere puellas,
Assiduis vndis vas potuisse reor.

Sunt præterea quatuor alij versus de ouis, & vt ea tollens, morsus est: sed exciderunt mihi. Itaque oua colligunt, eáque magno studio curánt vicini, non tantùm edendi gratia: sed illis euacuatis,

χεῶνται κενώσαντες, καὶ σκεπάσματα τοιοῦτοι ἀπ' αὐτῶν. οὐ γὰρ ἔχουσι κεραμεύειν διὰ τὸ ψάμμον εἶναι τὴν γῆν. εἰ δ' καὶ μεγάλα εὑρεθείη, καὶ πίλοι γίγνοιντ' ἂν δύο ἐκ τῶν ὠῶν ἑκάστου. τὸ γὰρ ἡμίτομον ἑκάτερον ἀποχρῶν τῇ κεφαλῇ, πίλος ἐστίν. ἐκεῖ τοίνυν λοχῶσι αἱ δίψαδες πρὸ τῶν ὠῶν, καὶ ἐπειδὰν προσέλθῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ τῆς ψάμμου ἐξερπύσασαι, δάκνουσι τὰ κατοκαιόμενα. ἀεί, παρὰ σκεῖνα τὰ μικρὸν ἔμπροσθεν εἰρημένα, πίνων ἀεὶ, καὶ μᾶλλον διψῶν, καὶ πιμπλάμενος οὐδέποτε. ταῦτα μὲν Διὶ θεῷ Νίκανδρος ἐστὶ πεποιηκὼς φιλοπάθημα διεξελθεῖν, καὶ ὅπως ὑμεῖς μάθοιτε ὡς ἂν ἄμεινον χθιζὰ μοι, φύσεις τῶν λιβυκῶν ἑρπετῶν εἰδέναι. ἰατρῶν γὰρ ἂν μᾶλλον ἢ ἄπιστος εἴη, ὃς ἀνάγκην εἰδέναι ταῦτα, ὡς καὶ ὑμῖν δοκῶ, καὶ τὸν Φειδίου μὴ δυσκεράσαντα τὴν εἰκόνα θηρίῳ δῆπου, ὁμοίων τι καὶ αὐτὸς παθεῖν περὶ ὑμᾶς, οἷον ἐκεῖνοι πάσχουσι περὶ τὸ πῶμα οἱ δηχθέντες ὑπὸ τῆς δίψαδος. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπὶ πλέον παίσῃ ἐς ὑμᾶς, τοσούτῳ μᾶλλον ὀξέσκομαι τὸ πεπόμενον, καὶ τὸ δίψος ἄφατον ἐπεκχύνεται μοι.

tis vt vasis vtuntur, & ex ijs pocula faciunt. Neque enim, quia arenosa est terra, figulinam exercere possint. Magnis autem inuentis, duo pilei fiunt ex singulis ouis. Alterutra enim dimidia pars capiti sufficiens, est pileus. Ibi ergo ad oua dipsades sunt in insidijs: & quum accesserit homo, ex arena prorepentes, infœlicem mordent. Atque illi accidunt quæ paulo ante dixi, semper bibenti, magisque sitienti, neque se vnquam implenti. Hæc per Iouem non differui tanquam æmulus Nicandri: neque vt intelligaris me non negligere notitiam naturæ Libycorum reptilium. Medicorum enim magis ista laus est, quibus hæc scire necesse est, vt aduersus ea ex arte opitulari possint. At mihi videor, ac per Phidiam, ne hanc imaginem ferinam ibiquo animo feratis, eodem modo erga vos affici, quo in potum qui à dipsade morsi sunt. Nam quo crebriùs ad vos ito, eo magis itare capio, & siti intolerabili incendor,

κἀγὼ ἔοικα νῦν ἐμπλήσεσθαι ποτε τοῦ τοιούτου ποτοῦ. καὶ μάλα εἰκότως. ποῦ γὰρ ἄν ἄλλου ἄνθρωπος ἐντύχοι μείζονος συγγνώστου, εἰ δυσχεραίνει καὶ αὐτὸς τῷ ψυχῇ πάσχων τοιούτῳ, καὶ ὑγιεινοτάτῳ τῷ δήγματι, ἐμφορεῖσθαι χανδὸν, καταδεῖσθαι τῷ κρανίῳ τὴν κεφαλήν. εἰη μόνον μὴ ἐπιλείπειν τὰ παρ' ὑμῶν ἐπιῤῥέοντα, μὴ δὲ χωρεῖσθαι πλείω τοῦ ἀκροατοῦ τὴν ἀκρόασιν, κεχηνότα, ἔτι καὶ διψῶντα καταλιπεῖν, ὡς δίψιος γε ἕνεκα τοῦ ἐμοῦ πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε πίνειν ἀεί. καὶ γὰρ τὸν τοῦ Πλάτωνα, κόρος οὐδεὶς τῶν καλῶν.

mihique videor huiusmodi potu nunquam expleri posse. Idque iure optimo. Vbi enim adeò limpidam putámque aquam consequerer? Quare ignoscite, si & ipse animo ictus hoc morsu iucundissimo & saluberrimo, abundè me ingurgito, capite scaturigini supposito. Contingat tantùm vt non deficiant quæ à vobis influunt: & non effuso audiendi studio, hiantem, & sitientem relinquatis. Nam quod ad meam erga vos sitim attinet, nihil prohibebit quominus semper bibam siquidem iuxta sapientis Platonis sententiam, Rerum pulchrarum nulla est satietas.

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ Ησίοδον.

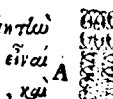
DISSERTATIO cum Hesiodo.

ARGVMENTVM.

Cauillatio quadam poëtarum est, qua Hesiodum vanitatis atque mendacij coarguit, quòd cum iactauerit, se à Musis accepisse munus hoc, vt carmine celebraret & præterita, & quæ futura essent, nihil de futuro, quod quidem extet, vaticinatus fuerit, siue hoc inuidia quadam fecerit, communicare nolens alijs, quæ ipse accepisset, siue vanitate aliqua, qua, cùm nihil tale à Musis didicisset, ad vulgus tamen huiusmodi de se iactarit. Ad hanc accusationem fingitur postea Hesiodus respondere, ac tueri sese: cuius rationes postea confutantur. Huius cauillationis occasio petita est ex Theogoniæ principio, vbi laurum à Musis se accepisse poëta fabulatur.

Λλὰ ποιητὴν μὲν ἄριστον εἶναί σε Ησίοδε, καὶ τοῦτο παρὰ μουσῶν λαβεῖν μοι δάφνης, αὐτός τε δεικνύεις ἐν οἷς ποιεῖς. ἴσθι γὰρ, καὶ σεμνὰ πάντα. καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν οὕτως ἔχειν. ἐκεῖνο δ' ἀπορῶ σου ἄξιον, τί δήποτε παρεὶς πάντα σαυτὸν, ὡς διὰ τοῦτο λάβοις τὸν θαυμάσιον ἐκείνων ᾠδὸν παρὰ τῶν θεῶν, ὅπως κλείοις καὶ ὑμνοῖς τὰ παρελήλυθότα, καὶ θεσπίζοις τὰ ἐσόμενα, δάτερον μὲν καὶ πάνυ ἐντελῶς ἐξεπίστω, θεῶν τε γενέσεις διηρίθμησο, ἄχρι καὶ τῶν ἀφ' ἡμῶν ἐλεήσων, χάος, καὶ γῆς, καὶ οὐρανοῦ, καὶ ἔρωτος. ἔτι δὲ, γαμικῶν ἀρετὰς, καὶ παραινέσεις γεωργικὰς, καὶ ὅσα περὶ πλειάδων, καὶ ὅσα περὶ κριῶν ἀρότου, καὶ ἀμήτου, καὶ πάλης, καὶ ὅλως, τῶν ἄλλων ἁπάντων. δάτερον δὲ, καὶ ὠφελιμώτερον ἦν τῷ βίῳ παρεμπλέον, καὶ θεῶν δωρεᾶς μᾶλλον ἑοικὸς, λέγω δὲ τῶν μελλόντων παραχρῆμα, οὐδὲ τῆδε ἀφεὶς ἀπερρῆγας;

Poëtam præstantissimum esse te Hesiode, & hoc à Musis cum lauro accepisse, in ijs quæ edidisti, ipsemet ostendis: sunt enim diuina & grauia omnia, nósque ita se habere credimus. Illud tamen non abs te quæsiuerim, quorsum de te proloquutus, quasi propter hoc diuinum illũ cantum à Deabus acceperis, vt celebrares & caneres præterita, & prædiceres futura: alterum quidem omnino perfectè expressisti, Deorum genealogiam recensendo, etiam vsque ad primos illos, nempe chaos, terram, cœlum, & amorem: præterea mulierum virtutes, tum rei rusticæ præcepta: quæcunque ad Pleiadas, ad arandi, metendi, vindigandi, deniq; aliorum omnium tempora pertinent. Alterum verò, quod cùm humanæ vitæ futurum erat vtilius, tum Deorum donis multò conuenientius, futurorum dico prædictionem, ne omnino quidem attigisti:

ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο παῦ, λήθῃ παρεδέδωκας, ἢ δαμοῦς τ πτινόσεως ἢ τ Καλχαντα, ἢ τ Τήλεφον, ἢ τ Πολυϊδον, ἢ τὴ Φινέα μιμησάμενος. οἱ μὲν ὃ παρὰ μεσῶν τούτου τυχόντες, ὅμως προεθέσπιζον, καὶ ὅτε ὠκνουν χρᾶν τοῖς δεομένοις. ὥστε ἀνάγκη σοι τ τειῶν τούτων αἰτίων, μιᾷ γε πάντως ἐνέχεσθ. ἢ γὰ ἐψεύσω εἰ καὶ πικρὸν εἰπεῖν, οὐχ ὡς ὑποκρινόμενόν σοι τῶν μουσῶν τὰ μέλλοντα προλέγειν δυνάσθαι, ἢ αἱ μὲν, ἔδοσαν ὥσπερ ὑπέσχοντο, σὺ ὃ ὑπὸ φθόνου ἀποκρύπτεις, καὶ ὑπὸ κόλπον φυλάττεις τὴν δωρεάν, οὐ μεταδιδοὺς αὐτῆς τοῖς δεομένοις. ἢ γέγραπται μὲν σοι καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ, ἃ δέ πω ὃ αὐτὰ τῷ βίῳ παρεδέδωκας, ὃν οἶδα εἰς ὃν καιρόν τινα ἄλλον ταμιευόμενος τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἐκεῖνο μὲν γὰ οὐδὲ τολμήσαιμι ἂν εἰπεῖν, ὡς αἱ μοῦσαι δύο σοι παρέξειν ὑποσχόμεναι, τὸ μὲ, ἔδοσαν. ἐκ ἡμισείας ὃ ἀνεκαλέσαντο τὴν ὑπόσχεσιν λέγω ὃ τ τ μελλόντων γνῶσιν. καὶ τοῦτα, προτέραν αὐτὴν ἐν τῷ ἔπει ὑπεσχημένην. τοῦτο δὴ περὶ τίνος ἄλλο Ησίοδε, ἢ παρ' αὐτὸ σὲ μάθοι τὶς ἄν; πρέπον γὰ αὖ,

sed partem hanc omnem obliuioni tradidisti, nullo modo tua poëſi aut Calchanta, aut Telephum, aut Polyidum, aut Phinea imitatus: qui tametsi hoc à Musis non acceperant, futura tamen prædicebant, nec eos rogantibus respondere pigebat. Itaque necesse est te harum trium culparum vna esse implicitum. Aut enim mentitus es, quanquam hoc dictu acerbum, Musas tibi fuisse pollicitas fore vt futura posses prædicere: aut illæ promissis steterunt: at tu præ inuidia celas, & in sinu seruas munus, ne illius egentes participes facias: aut multa quidem istiusmodi scripsisti, nondum tamen in lucem edidisti: haud scio quodnam aliud in tempus eorum vsum reseruans. Neque enim illud ausim dicere, Musas cùm duo se tibi præstituras promiserint, vnum quidem dedisse, dimidium autem promissionis reuocasse: dico autem futurorum notitiam: idque cùm ipsam priorem in carmine promisissent. Hæc igitur Hesiode, à quonam alio quàm à te hæc perdiscamus? Decet enim,

ὥσπερ οἱ θεοὶ δοτῆρες ἐάων εἰσίν,
ἕτω ὑμεῖς τοῖς φίλοις, καὶ
μαθηταῖς αὐτῶν, μᾶ πάσης ἀ-
ληθείας ἐξηγεῖσθε περὶ ὧ. ἴστε, καὶ
λύειν ἡμῖν τὰς ἀπορίας. Hm. A
ἐγὼ μὲν μοι ὦ Σέλπιστε, φα-
δίαν ἀπόκρισιν ἀποκρινεῖσθαί
σοι περὶ ἁπάντων, ὅτι μηδὲν
ὄζει τῶν ἐξεφωνδισμένων ὑπ'
ἐμοῦ, ἴδιον ἐμόν, ἀλλὰ τῶν μα- B
σῶν. καὶ ἔχειν τε παρ' ἐκείνων
τὸν λογισμὸν τῶν τε εἰρημέ-
νων, καὶ τῶν παραλελειμμένων
ἅπαντεῖν. ἐγὼ γὰρ μὲν ὧν
ἴδια ἠπιστάμην, λέγω ὅ τε
νέμειν, καὶ πιμαίνειν, καὶ ἄρε- C
λαύειν, καὶ βάλλειν, καὶ τῶν
ἄλλων, ὅσα ποιμένων ἔργα,
καὶ μαθήματα, δίκαιος ἂν
εἶναι ἀπολογεῖσθαι. αἱ θεαὶ δ',
τὰς αὑτῶν δωρεὰς οἷς τε ἂν ἐ-
θέλωσι, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν οἴω-
νται καλῶς ἔχειν, μεταδι-
δόασιν. ὅμως δ', ὦ ἀπορη- D
σώ σοι τὴν ποιητικὴν ἀσυ-
λογίαν. οὐ γὰρ οἶμαι χρὴ παρὰ
τῶν ποιητῶν ἐς τὸ λεπτότα-
τον ἀκριβολογουμένους, ἁπάν-
τειν καὶ τὴν συλλαβὴν ἑκά-
στην ἐντελῆ πάντως τὰ εἰρη-
μένα, κἂν εἴ τι ἐν τῷ τ' ποιή-
σεως δ' ἐσιμὸ παραῤῥυὲν λάθῃ,
παρῶς τοῦτο ἐξετάζειν, ἀλλ' E

quemadmodum Dij sunt largitores bonorum, ita & vos qui ipsorum estis amici & discipuli, ea quæ scitis quàm verissimè exponere, & dubia nobis soluere. *Helcias.* Tibi vir optime, ad omnia facilè possum respondere: nempe eorum quæ cecini, nihil mihi esse proprium, sed Musis: à quibus æquum erat vt dictorum & omissorum rationem postularet. Ego verò super ijs quæ priuatim scio, pascendi inquam, & regendi pecora, à stabulis abigendi, & mulgendi ratione: & si qua sunt alia pastorum opera, & officia, respondere possem. At Deæ sua munera quibus voluerint, & quandiu id rectè se habere putarint, præstare consueuerunt. Non tamen erga te mihi deerit poëtica vrbanitas. Neque enim vtique minutissima quæque perquirendo, à poëtis exigendum est, vt perfectè omnino ad vnamquamque syllabam ipsorum dicta respondeant: & siquid in poëticos cursu per imprudentiam elabatur, id acerbè examinandum: sed sciendum nos &

εἰδέναι ὅτι πολλὰ ἡμεῖς, καὶ τ'

μέζων ἕνεκα, καὶ ἡ εὐφωνίας, ἐπεμβάλλομεν. τὰ δ', καὶ τὸ ἔπος αὐτὸ πολλάκις λεῖα ὄντα, ἐκ οἷσθ' ὅπως παρεδέξατο. σὺ δ', τὸ μέγιστον ὧν ἔχομεν ἀγαθῶν, ἀφαιρῇ ἡμᾶς. λέγω δὲ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἐν τῷ ποιεῖν ἐξουσίαν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, οὐχ ὁρᾷς ὅσα τῆς ποιήσεως καλά. σκινδαλάμους δ', καὶ ἀκανθάς τινας ἐκλέγεις, καὶ λαβὰς τῆς συκοφαντίας ζητεῖς. ἀλλ' οὐ μόνος ταῦτα σὺ, οὐδὲ κατ' ἐμὲ μόνου, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τῶ ὁμοτέχνου τῶ ἐμοῦ Ὁμήρῳ καταιγίζουσι, λεπτὰ ὄντα κομιδῇ, καὶ μάλιστα μικρὰ ἅπαξ διεξιόντες. εἰ δὲ καὶ χρὴ ὁμόσε χωρῆσαι τῇ αἰτίᾳ τὴν ὀρθοτάτην ἀπολογίαν ἀπολογήσασθαι, ἀνάγνωθι ἃ οὗτος τὰ ἔργα μου, καὶ τὰς ἡμέρας. εἴσῃ γὰρ ὅσα ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ, μαντικῶς ἅμα, καὶ προφητικῶς προτεθέσπισέ μοι, τὰς ἀποβάσεις προδιηλοῦντα τῶν ἔργων ὀρθῶς, καὶ κατ' ἀκριβῆ προεπομνύων, καὶ τῶν παραλελειμμένων τὰς ζημίας. καὶ νῦ, ζήσεις δ' ἐν φορμῷ, παῦσαι δέ σε θήσονται, καὶ πάλιν ἄλλα ἀγαθὰ πείσεται τοῖς ὀρθῶς χωρεῖν, χρησιμώτατα

metri, & soni concinni causa multa interserere: alia verò plana cùm sint, carmen ipsum nescio quomodo sæpe recipere. At tu nostrorum bonorum maximo nos priuas: nempe libertate & fingendi licentia. Atque alia quidem poëseos ornamenta quàm multa sint non vides, verùm minutias quasdam & spinas excerpis, & ansas sycophantiæ quæris. At hæc non solus neque in me solum, sed multi etiam alij artis eiusdē professoris Homeri scripta incessunt, admodum tenuia, ac potissimùm minutula quæque persequentes. Porrò si consertis manibus oportet me rectissimam accusationis defensionem afferre, heus tu, Opera mea & dies lege. Cognosces enim quę in eo poëmate vaticinandi pariter, & diuinandi facultate prædixi, quum præsignificaui successus eorum quæ rectè & tempestiuè fierent, & damna eorum quæ omitterentur, Et hoc *Corbeferes, pauciu miranduc, in horrea fruges.* Et rursus quæ bona consequentur qui agros rectè colunt: vtilissima vitæ humanæ putetur ars vaticinandi.

ἐν τῷ βίῳ μαντικὴν νομίζοιτο.

Αυ. τοῦτο μὲν οὖν ὦ θαυμασὲ Ησίοδε, καὶ παίνου ποιμενικὸν εἰρηταί σοι, καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικας τὴν τῶν μουσῶν ὑπόνοιαν, αὐτὸς οὐδὲν ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῶν ἐπῶν δυνάμενος. ἡμεῖς δ', οὐ ταύτην τὴν μαντικὴν παρὰ σοῦ, καὶ τῶν μουσῶν περιεμείναμεν. ἐπεὶ τάγε τοιαῦτα, πολὺ μαντικώτεροί ὑμῶν οἱ γεωργοὶ, καὶ ἄριστα μαντεύσαιντ' ἂν ἡμῖν περὶ αὐτῶν, ὅπως ὕσαντος μὲν τοῦ θεοῦ, εὐθαλὴς ἔσται τὰ δεάγματα. ἰὼ δ' αὐχμὸς ἐπιλάβῃ, καὶ δίψησιν αἱ ἄρουραι, οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐ χλιμιᾶν ἑπακολουθῆται τῷ δίψει αὐτῶν. καὶ ὅτι οὐ μεσοῦντος θέρους, χὴν ἀρουῶ. ἢ ὃς ἂν τὸ ὄφελος γνοίη, εἰκῆ ἐκχυθέντων τῶν σπερμάτων, οὐδὲ ἀμᾶν χλωρὸν ἐπὶ τὸ ἄχυρον, ἢ κενὸν εὑρεθήσεσθαι τὸν καρπόν. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκείνου μαντείας δεῖται, ὡς ἰὼ μὴ καλύψῃς τὰ σπέρματα, καὶ θεράπων μακέλλαν ἔχων ἐπιφοιτᾷ τῆς γῆς αὐτοῖς, καταπήσεται τὰ ὄρνεα, καὶ περικατεδεῖται τὴν ἅπασαν τοῦ θέρους ἐλπίδα. τὰ γὰρ τοιαῦτα, παραινέσεις μὲν, καὶ ὑποθήκας λέγων, οὐκ ἂν τις ἁμαρτάνοι. μαντικῆς δ',

Luc. Enimuero hoc, admirande Hesiode, pastorale est quod dixisti, verúmque reddere videris Musarũ afflatũ, quum non possis ipse tuorum carminum defensionem susc ipere. Nos autem huiusmodi diuinationem à te, & Musis non expectabamus: siquidem talia, vaticinandi multò quàm vos peritiores agricolæ, etiam de illis optimè nobis vaticinarentur, nempe si pluat Deus, fore, vt manipuli vberes proueniant: sed si squalor agros occuparit, & arua sitiant: fieri non posse quin eorum siccitatem fames sequatur. Tum etiam agros aitate colendos non esse, quòd nulla hinc vtilitas perciperetur, effusis temerè seminibus: neque demetendas virides adhuc aristas, alioqui fructum inanem inuentum iri. Sed neque illud eget vaticinio, quòd nisi semina operias, & ligonem tenens famulus terram ipsis injiciat, auiculæ aduolabunt, omnémque messis spem intercipient. Etenim non aberrabit à vero, qui dixerit hæc esse agricolarum præcepta & documenta: sed à diuinatione

πάμπολυ ἀπιδεῖν μοι δοκεῖ, ἧς τὸ ἔσχατον, τὰ ἄδηλα, καὶ οὐδαμῆ εὐδαμῶς φανερὰ προγνωσκειν. ὥσπερ τὸ τῷ Μίνωϊ προεῖπεν, ὅτι ἐν τῷ τῶ μέλιτος πίθῳ ὁ παῖς ὀδυνηρῶ ἀποπνιγήσεται, καὶ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς προμηνύσαι τὴν Ἀπόλλωνος ὀργὴν τὴν αἰτίαν, καὶ τῷ δεκάτῳ ἔτει ἁλῶναι τὸ Ἴλιον. ταῦτα γὰρ ἢ μαντικὴ ἐπεὶ καὶ τὰ τοιαῦτα εἴ τις αὐτῇ ἀναπείσειε; καὶ ἂν φαίην κἀμὲ μαντιν λέγων. προρρῶ γὰρ, καὶ προθεσπιῶ, καὶ ἄνευ Καστα λίας, καὶ δάφνης, καὶ τρίποδος Δελφικῆς, ὅτι ἂν γυμνὸς τὸ κοῦς πεινοσῇ τις, ὄντος προσεπι, ἢ χαλαζῶντος τοῦ Διός, ἀπάλος ὑ μικρὸς ὑπομεσεῖται τῷ τοιούτῳ. καὶ τὸ ἔτι γε τούτου μαντικώτερον, ὅτι καὶ δεῦρο μὴ ταῦτα ὡς τὸ εἰκὸς ὑπομνήσετοι, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὧν γελοῖον ἂν εἴη μεμνῆσθαι ὥστε τοὺς μὴ τοιαύτας ἀπολογίας, καὶ μαντείας ἄφες. ἐκεῖνο δ', ὃ εἰρήκεις ἐν ἀρχῇ, ἴσως παραδέχεται ἄξιον, ὡς οὐδὲν ἥδεις τῶν λεγομένων, ἀλλά τις ἐμπορία δαιμόνιος ἐνεποίει σοι τὰ μέρα, ἃ παῦ οὐδὲ ἐκείνη βέβαιος οὖσα. ἃ γὰρ ἂν τὰ μὲν, ἐπέτρεψε τῷ ἐπιμελουμένῳ παῖδι

procul abesse mihi videntur, cuius opus est, obscura, & nullibi vspiam aperta præcognoscere, vt Minoi prædicere futurum vt filius eius in mellis dolio suffocetur, & Apollinis iræ causam Achiuis præsignificare, futurúmque anno decimo Ilij excidium. Hęc ars diuinādi præstat: quæ siquis illi adscripserit, neque me vatem dixerit: quum prædicā, & diuinabo, etiam absque aqua Castalia, lauro, & Delphico tripode, eum qui obambulauerit nudus hyeme, pluente quoque & grandinante Deo febri algida non leui corréptum iri. Quódque maioris est peritiæ vaticinandi quàm hoc, etiam calorem post hæc, vt verisimile, sequuturum: aliáque id genus multa, quorum meminisse esset ridiculum. Quare apologias eiusmodi, & vaticinia missa facito. Æquum verò fuerit, fortasse, quod initio dixisti, admittere: quòd nihil eorum quæ abs te dicebantur nosses, sed diuinus quispiam afflatus metra tibi suggereret, atque is non admodum firmus: quippe qui non eorum quæ promisisset partem perficeret, partem imperfectam relinqueret.

ἀτελῆ ἀπολιμπανει.

ΠΛΟΙΟΝ, Η ΕΥΧΑΙ. NAVIGIVM, SEV VOTA.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Irridet hoc dialogo Lucianus cupiditates, & stulta hominum vota, vt qui in ijs rebus plerunque felicitatem ponant, eaque sibi expetant, quæ si ipsis cõtingant, plurimum & molestiæ & periculorũ quoque interim habituri sint. Ita enim fingitur hic Adimantus primò, diuitias, post hunc Samippus potentiam & imperium, postremus autem Timolaus voluptates, & quicquid mundo plausibile videtur, optare. Quorum omnium vota Lucianus ita coarguit, vt ostendat quidnam potius quàm felicitatem in his rebus positam esse.

ΛΥΚΙΝΟΣ. LYCINVS.

Τί ἐγὼ λεγον ὅπι θαῦμα τοῦ γύπας ἕωλος νεκρὸς ἐν φανερῷ κείμενος, ἢ θέαμά τι παρὰ δέξων Τιμόλαον διαλάθοι, κἂν εἰς Κόρινθον δέοι ἀπιέναι σοι δοκοῦντα ἀπιέναι; διὰ τοῦτο οὕτω φιλοθεάμων εἶ, καὶ ἄσμενος τὰ τοιαῦτα. Τιμ. τί γὰρ ἔδει καὶ πιθέσθαι ὦ Λυκῖνε, χολὴν ἄγοντα, πυθόμενον οὕτως ἐξαπιναίως μεγάλην ναῦν, καὶ πρὸς τῷ μέσῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ κατασπασθεῖσαν, μίαν τῶν ἀπ' Αἰγύπτου εἰς Ἰταλίαν σιταγωγῶν; οἶμαι γὰρ καὶ σφῶν, σέ τε, καὶ Σάμιππον τινὰ, μὴ κατ' ἄλλό τι ἐξ ἄστεος ἥκειν, ἢ ὀφομένους τὸ πλοῖον.

Nunc dicebam quòd pridianum cadauer in propatulo positum vultures citiùs lateret, quàm nouum aliquod spectaculum, Timolaum, etiamsi vno spiritu Corinthum illi esset curriculo abeundum? propterea spectaculorum es amans, & ad talia impiger. *Timolaus.* Quidnam me vacantem agere oportebat Lycine, cùm audiuissem nauim supra modum ingentem in Piræũ appulsam esse, vnam videlicet earum quibus ex Ægypto in Italiam frumentum importari solet? Existimo autem & vos, cùm te, tum hunc Samippum, non aliam ob causam ex vrbe huc esse profectos, quàm vt nauigium hoc videretis. *Lyc.*

Λυ. νὴ Δία ἔγωγε Ἀδείμαντος ὁ μυῤῥινούσιος εἵπετο μέν πως ἡμῖν. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπου νῦν ἐκείνός ἐστιν, ἀποπλανηθεὶς ἐν τῷ πλήθει τῶν θεατῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς, ἅμα ἠλθομεν. καὶ ἀνιόντες εἰς αὐτὴν, σὺ μὲν οἶμαι Σάμιππε, ἐφαίνου. μετὰ σὲ δέ, ὁ Ἀδείμαντος ἦν. εἶτ' ἐγὼ μετ' ἐκεῖνον, ἐχόμενος αὐτοῦ ἀμφοτέραις. καί με διὰ τῶν ἀποβαθρῶν ὅλης παρέπεμψε χειραγωγῶν, ὡς δεδεμένον, ἀνυπόδητος αὐτὸς ἄν. τὸ ἀπὸ τούτου δέ, οὐκ ἔτι αὐτῶν εἶδον, ἔνδον, ἔνδον, ἐπεὶ κατελύθημεν. Σαμ. οἶδα ὦ Λυκῖνε ὅπου ἡμᾶς ἀπέλειπεν, ὁπότε οἶμαι τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο μειράκιον ἐν τῇ θαλάμῃ παρῆλθε, τὸ τὴν καθαρὰν ὀδόντων ἐνδεδυκὸς, καὶ ἀδεδεμένους τοὺς πόδας κόμιλλα, ἐπ' ἀμφότερα τὸ μετώπου ἀπηωρῶλα. εἰ τοίνυν ἐγὼ Ἀδείμαντον οἶδα, οἶμαι γλαφυρὸν οὕτω ἐκεῖνος θέαμα ἰδὼν, μακρὰ χαίρειν, φράσας τῷ αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, περιχρυσοῦντι τὸ πλοῖον, παρίσηκε δικρύων, ὥσπερ εἰώθει. ταχὺ δάκρις γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐς τὰ ἐρωτικά. Λυ. καὶ μὴν οὐ πάνυ καλὸς ὦ Σάμιππε, ὁ μειράκιος ἐδόκει μοι, ὡς

Per Iouem Adimantus quoque Myrrhinusius comes veniebat: sed nescio vbinam ille nunc sit, in multitudine spectatorum errans. Nam ad nauim vsque venimus vnà, in quam quum ascenderemus, tu quidē Samippe præibas, & sequebatur Adimantus: deinde ego illum, manibus ambabus apprehensum. Atque ille me per totas schalas manu ducens transmisit calceatum ipse discalceatus. Sed ab eo tempore ipsum non vidi amplius, neque intus, nec postquam descendimus. *Sam.* Scis Lycine, vbi nos reliquit, puta quando formosus ille adolescens ex domicilio prodiuit, puro amiculo indutus, religata à tergo coma, ad vtramque frontis partem reducta. Proinde si Adimantum bene noui, arbitror illum conspecto tam venusto spectaculo, ei pro more lachrymantem astitisse, cùm in lachrymas ad res amatorias sit propensus: & Ægyptio illi nauis fabricatori, nauim circumagenti longum vale dixisse. *Lyc.* Atqui non adeò formosus, Samippe, adolescens ille mihi est visus, vt Adimantum percellere potuerit,

καὶ Ἀδείμαντον ἐκπλῆξαι,

ὥ τοσοῦτοι Ἀθήνησι καλοὶ ἔπονται, πάντες ἐλεύθεροι, στωμύλοι τὸ φθέγμα, παλαίστρας ἀποπνέοντες. οἷς ἂν παραδακρύσαι ἐκ ἀγνές. οὗτος ὁ πρὸς τῷ μελάγχροις εἶναι, καὶ προχείλος ὅτι, καὶ λεπτὸς ἄγαν τοῖν σκελοῖν, καὶ ἐφθέγγετο ὁπισθιρωμόν τί, καὶ συνεχές, καὶ ὀπίσχον, ἑλλωτὶ μέν, ἐς τὸ πάτριον ὑπὸ τῷ φόρῳ, καὶ τῷ τῆ φωνῆς τόνῳ. ἡ κόμη δ', καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος συνεπειραμένος, ὡς ἐλευθερίου φησὶν αὐτὸν εἶναι. Τιμο. τοῦτο μὲν εὐγλωσσίας ὦ Λυκῖνε σημεῖόν ὅτιν αἰχμηπλίας, ἡ κόμη. ἅπαντες γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐλεύθεροι παῖδες αἰαπλέκονται, ἐς τε πρὸς τὸ ἐφηβικὸν ἐν Παλλήνῃ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι κομᾶν τοὺς γένοντας, ἀναδουμένους χρύσεον τέττιγα χρυσῷ ἀπειλημμένον. Σαμ. εὖγε ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς ἀνεμνήσκεις τῶν Θουκυδίδε συγγραμμάτων, ἃ ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τῆς ἀρχαίας ἡμῶν τρυφῆς εἶπεν ἐν τοῖς Ἰωσιν, ὁπότε οἱ τότε συνῳκίσθησαν. Τιμο. ἀτὰρ ἦ Σάμπε, νῦν ἀνεμνήσθην ὅπόθεν ἡμῶν ἀπελείφθη Ἀδείμαντος, ὅτε

quem Athenis tot formosi sectantur, ingenui omnes, loquendo garruli, & palæstram spirantes: quibus etiam illachrymari nō est ignauū. A Hic autem præterquā quòd colore fusco est, habet etiam prominentia labia, nimiúmque gracilia crura: loquitúrque dissolutum, & incompositum quiddam, continuatis ac volubilibus verbis, B Græcè quidem, sed ad patriū morem concitato strepitu, & inflexo vocis accentu. Porrò coma, atque ille à tergo conuolutus capillus, C haudquaquam liberum esse ipsum arguit. *Timol.* Hoc quidem Lycine, coma videlicet, Ægyptiæ nobilitatis est signum. Omnes enim ingenui pueri eam religant. Et ad pubertatem vsque maiores nostri Pallenēses, quibus de- D corum videbatur vt senes comam nutrirent, redimiti crobyllo sub aurea cicada religato. *Sam.* Rectè quidem Timolaë Thucydidis cōmētarios nobis in memoriam E reuocas: quæ ille de veteri nostra luxuria in proœmio dixit in Ionibus, quando tum illi simul in coloniam missi fuerunt. *Timo.* At nunc demum in mentem mihi venit Samippe, vbi Adimantum reliquerimus:

σπερὰ τὴν ἰσὸν ὀπίσω ἔσημον ἀναβλέποντες, ἀριθμοῦντες τὰ βυρσῶν τὰς ὀπὰς, καὶ θαυμάζοντες αὐτόματα τὸν ναύπλιον διὰ τῶν κάλων, εἶτα ἀπὸ τῆς κερείας ἄνω ἀσφαλῶς διαθέοντα, τῶν κερεάκων ἐπιλημβάνον. Σαμ. εὖγε λέγεις. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνταῦθα; κρεμάσκειν αὐτὸν, ἢ ἐθέλεις ἐγὼ αὖθις ἐπάειμι ἐς τὸ πλοῖον; Τιμο. μηδαμῶς, ἀλλὰ περίωμεν. εἰκὸς γὰρ ἤδη παρελυθέναι ἐκεῖνον ἀποσυρῆντα ἐς τὸ ἄντρον, ἐπεὶ μικρὸν ἡμᾶς εὑρεῖν ἐδύνατο. εἰ δ' μὴ, ἀλλ' οἶδε τὴν ὁδὸν Ἀδείμαντος, καὶ δέος ἐδὲν, μὴ ἀπολειφθεὶς ἡμῶν ἀπιβουκολισθῇ. Λυ. ὁρᾶτε μὴ σκαιὸν ᾖ φίλον ἀπολιπόντας, αὐτοὺς ἀπιέναι. βαδίζωμεν δ' ὅμως, εἰ καὶ Σαμίππῳ τοῦτο δοκεῖ. Σαμ. καὶ μάλα δοκεῖ, ὡς πῶς ἀνιχνεύσαν τὴν παλαίφαρν ἔτι καταλάβωμεν. ἀλλὰ μεταξὺ τῶν λόγων, ἠλίκη ναῦς, εἰκοσι καὶ ἑκατὸν πήχεων ἔλεγεν ὁ ναυπηγὸς τὸ μῆκος, εὖρος δ', ὡς τὸ τέταρτον μάλιστα τούτου, καὶ ἀπὸ τῆς καταρρώματος, ἐς τὴν πυθμένα, ἢ βαθύτατον κοῖλον, ἐνενήκοντα τοῖς εἴκοσι. τὰ δ' ἄλ-

quando videlicet diu ſtetimus ad malum ſurſum ſpectantes, coria alia alijs ſuperimpoſita numerantes, & nautam admirantes per funes aſcendentem, deinde per antennã ſupernè tutò currentem, cornibus antennarum apprehenſis. *Sam.* Rectè dicis: quid igitur facto hîc opus? vtrum hîc expectemus ipſum, an vis vt ad nauim abeam iterũ? *Tim.* Nequaquam: ſed pergamus. Nam veriſimile eſt illum iam præterijſſe, in vrbem ſeſe recipientem, poſtquam nos non amplius inuenire potuit. Sin minus, viam nouit Adimantus, neque metuendum eſt, ne à tergo relictus, à nobis ſeducatur. *Lyc.* At videte ne inhumanum ſit relicto amico abire. Eamus tamen ſi Samippo quoque viderur. *Sam.* Etiam videtur, ſi fortè apertam adhuc palæſtram deprehendere poterimus. Sed interloquendum, quanta nauis, viginti & centum cubitorum longitudine, aiebat nauis fabricator, latitudine verò ſupra quartam maximè huius partem: tum à ſummis foris ad fundum vſque, quà profundiſſima eſt, iuxta ſentinam, nouem & viginti cubitos alta. Præterea quan-

λα, ἡλίκος μὲν ὁ ἱστὸς, ὅσην τὴν ἀνέχει τὴν κεραίαν, οἵῳ τῷ πρωτόνῳ κέχρηται, καὶ πανέχεται, ὡς ἡ πρύμνα μὲν ἐπανέκυκεν ἠρέμα καμπύλη, χρυσοῦν χρινίσκον ἐπικειμένη, καταπτερωτὴ, ἀνάλογον ἡ πρῶρα ὑπερέβηκεν, ἐς τὸ πρόσω ἀποκεκινδυνεύκη, τὸ ἐπώνυμον τῆς νεὼς θεὸν ἔχουσα τὴν Ἶσιν ἑκατέρωθεν. ὁ μὲν γὰρ ἄλλος κόσμος, αἱ γραφαὶ, καὶ τὰ ἱστία τὸ παράσημον πυρφυρᾶς, καὶ πρὸ τούτων, αἱ ἄγκυραι, καὶ στροφεῖα, καὶ περιαγωγεῖς, καὶ ὑπὲρ πρύμναν οἰκήσεις, θαυμάσια πάντα μοι ἔδοξε. καὶ τὸ τῶν ναυτῶν πλῆθος, στρατοπέδῳ ἂν τις εἰκάσειεν, ἐλέγετο δὲ καὶ τοσοῦτον ἄγειν σῖτον, ὡς ἱκανὸν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐνιαύσιον χρόνον βοσθῆ. κἀκεῖνα πάντα μικρός τις ἀνθρωπίσκος, γέρων ἤδη, ἔσωζεν· οὐδὲ λεπτῇ κάμακι τὰ τηλικαῦτα πηδάλια περιστρέφων. ἐδείκθη χαρίεις ἀνάθαλαττίας ὕλος, ἥρων οἵαισι τοῦνομα. Τιμο. Θαυμάσιος τὸ τέχνῳ, ὡς ἔφασκον οἱ ἐμπλέοντες, καὶ τὰ θαλάττια σοφὸς, ὑπὲρ τὸν Πρωτέα. ἠκούσατε δὲ ὅπως δεῦρο κατήχθη τὸ πλοῖον, οἷα ἔπαθον πλέοντες, ἢ

tus malus, quantam erigit antennam, quali rudente vtitur, & astringitur. Vt verò puppis paulatim assurgit inflexa, impositio aureo anserculo: è regione autem æqua proportione prora prominet, in anteriorem partem longè porrecta, cognominem naui Deam Isidem vtrinque habens. Cætera enim ornamenta, picturæ, veli parasium flammeum, & ante hæc, anchoræ, vertendi, & circumagendi instrumenta, & illæ post puppim habitationes, omnia admiranda mihi sunt visa. Iam & nautarum multitudo cum exercitu comparari posset. Dicebatur autem tantum frumenti ducere, quantum in annuum victum omnibus Atticæ incolis sufficeret. Atque hæc omnia paruus quidam homuncio senex iam, conseruabat, tenui pertica tanta gubernacula circumagens. Nam mihi monstratus fuit caluaster quidam crispus, Heron opinor nomine. *Tim.* Ille in arte sua mirabilis, vt nauigantes aiebant, & rerum marinarum Proteo peritior. Audistis autem quo pacto nauem huc appulerit? qualia nauigantibus acciderint, aut vt ipsos stella seruarit? ὡς ὁ ἀστὴρ αὐτοὺς ἔσωσεν;

Λυ. οὔκ ὦ Τιμόλαε, ἀλλὰ νῦν ἥδεως δ' ἂν ἀκούσαιμι. Τιμο. ὁ ναύκληρος αὐτὸς διηγεῖτό μοι, χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ εὐσυμίλητος δεξιός. ἔφη γὰρ ἀπὸ τῆς Φάρου ἀπάραντας οὐ, παύ βιαίῳ πνεύματι, ἑβδόμαις ἰδεῖν τὸν Ἀκάμαντα. εἶτα ζεφύρου ἀπιπνεύσαντος, ἀπενεχθῆναι πλαγίους ἄχρι Σιδῶνος. ἐκεῖθεν δ', χειμῶνι μεγάλῳ δεχάτῃ ἐπὶ Χελιδονέας διὰ τὸ Αὐλῶνος ἐλθεῖν. ἔνθα δὴ περὶ μικρὸν ὑποβρυχίους ἅπαντας. οἶδα δέ ποτε παραπλεύσας ἐγὼ αὐτὸς Χελιδονέας, ἠλίκον ἐν τῷ τόπῳ ἀίσσεται τὸ κῦμα. καὶ μάλιστα περὶ τὸν λίβα, ὁπόταν ἐπιλάβῃ καὶ τὸ νότου. μετ' ἐκεῖνο γὰρ δὴ συμβαίνει μερίζεσθαι τὸ Παμφύλιον ἀπὸ τῆς λυκιακῆς θαλάσσης. καὶ ὁ κλύδων ἅτε ἀπὸ πολλῶν ῥευμάτων περὶ τῷ ἀκρωτηρίῳ ζαλόμενος. ἀπόξυροι δέ εἰσι πέραν καὶ ὀξεῖαι, παραθηγόμεναι τῷ κλύσματι. καὶ φοβερωτάτην ποιεῖ τὴν κυματωγὴν, καὶ τὸν ἦχον μέγαν. καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἰσομέγεθες τῷ σκοπέλῳ. τοιαῦτα. καὶ σφᾶς καταλαβεῖν ἔφασκεν ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς οὔσης,

Lyc. Nequaquam Timolaë: sed nunc id libenter ex te audierimus. *Tim.* Narrauit mihi nauclerus ipse, homo probus, & colloquio benignus. Aiebat autem cùm à Pharo soluissent, flatu non admodum vehementi, septimo die Acamantem vidisse. Exinde zephyro ex aduerso spirante, transuersos abreptos fuisse ad Sidonem vsque. Inde autem tempestate magna iactatos, per angustias illas ad Chelidoneas peruenisse die decima, vbi parum abfuit quin omnes submergerentur. Noui autem ipse qui Chelidoneas aliquando sum præteruectus, quanti se eo loci attollant fluctus, & maximè flante Africo, quando & Austri partem assumpserit. Nam ab eo loco contingit Pamphilium mare à Lycio diuidi: & fluctus ipsi vt pote multis vndis, circa promontorium illud velut intersecti (præruptè autem & acutæ sunt rupes, & incursionibus aquarum acuminatæ) & procellas excitat terribiliores, & fragorem magnum: ac fluctus plerunque æquè magnus est ac ipse scopulus. At talia se deprehendisse dicebat nauclerus, cùm adhuc nox esset,

καὶ ζόφου ἀκριβῶς. ἀλλὰ θεὸς τῷ οἰμωγῇ αὐτῶν ἐπικλασθέντας τοὺς θεοὺς, πῦρ τε ἀναδεῖξαι ἀπὸ τῆς Λυκίας, ὡς γνωείσαι τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ παλαμαῖον ἀστέρα, Διοσκούρων τὸν ἕτερον, ἐπικαθίσαι τῷ καρχησίῳ, καὶ κατευθῦναι τὸ ναῦν ἐπὶ τὰ λαιὰ ἐς τὸ πέλαγος, ἤδη τῷ κρημνῷ προσφερομένῳ. τοιαύτην δ' ἅπαξ τῆς ὁδοῦ ἐκπεσόντας, διὰ τὸ Αἰγαίου πλεύσαντας, ἑβδομηκοστῇ ἀπ' Αἰγύπτου ἡμέρᾳ πρὸς αὐτίους τοὺς ἐτησίας πλαγιάζοντας, ἐς Πειραιᾶ χθὲς καθορμίσασθαι, τοσοῦτον ἀποσυρέντας ἐς τὸ κάτω, οἷς ἔδει τὸν Κρητῖνον δεξιὰν λαβόντας, ὑπὲρ τὴν Μαλέα πλεύσαντας, ἤδη εἶναι ἐν Ἰταλίᾳ. Λυ. νὴ Δία θαυμάσιόν τινα φὴς κυβερνήτην τὸν ἥρωα, καὶ τὸ Νηρέως ἠλικιώτην, ὃς τοσοῦτον ἀπεσφάλη τῆς ὁδοῦ. ἀλλὰ τί τοῦτο; ὁ Ἀδείμαντος ἐκεῖνός ἐστι; Τιμο. παύσομαί σοι ἐρωτῶν. Ἀδείμαντος αὐτός. ἐμβοήσωμαι οὖν. Ἀδείμαντε, σέ φημι τὸν μυῤῥινούσιον, τὸν Στροβίχου. Λυ. σὺν ἑτέρῳ, ἢ συγχαίνει καθ' ἡμῶν, ἢ ἐκπεπόρωται. Ἀδείμαντος γὰρ, ὁ ἄλλος τίς ἐστι. παύσομαι ἤδη σαφῶς ὁρῶ

& caligo profunda: sed Deos gemitibus ipsorum flexos, & ignem à Lycia ostendisse, vt locum illum agnoscerent: & stellam quandam splendidã, Dioscurorum videlicet alterum, in carchesio consedisse, nauimque ad sinistram in altum iterum direxisse, cùm iam in præceps ferretur. Atque ex eo cùm iam semel à recta via excidissent, per Ægæum nauigantes, septuagesimo die, quàm ab Ægypto soluerant, aduersus etesias, per obliquum, & transuersè actos in Piræum heri appulsos esse, tantum in partem inferiorem abreptos: quos conueniebat Creta ad dextram relicta, supra Maleam nauigantes, iam in Italia esse. *Lyc.* Per Iouem mirabilem dicis gubernatorem Heronem, vel Nereo coætaneum, qui tantum à via aberrarit. Sed quid hoc? an ille est Adimantus? *Tim.* Omnino Adimantus ipse. Vocemus hominem. Adimante, te dico Mirrhynusium, Strobichi filium. *Lycin.* Ex duobus alterum illi accidit: aut enim nobis est infensus, aut obsurduit. Nã omnino Adimantus ille est, neque alius quisquã. Iam admodum planè video:

ὅτι. παύσομαι ἤδη σαφῶς ὁρῶ

καὶ δοιμάτιον αὐτῆς, καὶ τὸ βάδισμα ἐκεῖνου, καὶ ὡς ἐχεῖ ἡ κουρά. ἐπιτείνωμεν ὅμως τὸ πεῖσμα, ὡς καταλάβωμεν αὐτόν. ἢν μὴ τῷ ἱματίου λάβωμαί σε ἐπιστρέψωμεν ὦ Ἀδείμαντε, οὐκ ἀκούσεις ἡμῶν ἐμβοώντων; ἀλλὰ καὶ φεύγοντι ἔοικας ἐπὶ σωτηρίας τινός, οὐ μικρὸν, ἀλλ' ἐυκατάφευκτον πρᾶγμα ὡς δοκεῖς ἀνακωκλῶν. Ἀδει. οὐδὲν ὦ Λυκῖνε χαλεπὸν, ἀλλά με καινή τις ἔννοια μεταξὺ βαδίζοντα κατέλαβε, παρακούσαι ὑμῶν ἐποίησεν, ἀτενὲς πρὸς αὐτὴν ἅπαντι τῷ λογισμῷ ἀποβλέποντα. Λυ. τίς αὕτη; μὴ γὰρ ἀκήκοας εἰπεῖν, εἰ μή τις ὅδε τῶν πάνυ ἀπορρήτων. καίτοι ἐτελέσθημεν ὡς οἶσθα, καὶ σέβειν μεμαθήκαμεν. Ἀδει. ἀλλ' αἰσχύνομαι ἐγώγε εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἴσως γὰρ μειρακιώδες ὑμῖν δόξει τὸ φεύσπισμα. Λυ. μῶν ἐρωτικόν τί ὄζειν; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἀμύητοις ἡμῖν ἐξαρρεύσῃς, ἀλλ' ἴσθι λαμπρᾷ τῇ δᾳδὶ, καὶ αὐτοῖς τετελεσμένοις. Ἀδει. οὐδὲν ὦ θαυμάσιε τοιοῦτον, ἀλλά τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ αὐτοσχεδιάσαι, ἣν κενὴν μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι. καί μοι ἐν ἀκμῇ τῆς

cùm pallium ipsius est, tum incessus, & abrasa ad cutem coma. Gressum tamen acceleremus, vt eum assequamur. Nisi veste apprehensum te conuertamus, Adimante, nos inclamantes non audiueris? At etiam cogitabundus videris, rem non exiguam, neque parui momenti cogitatione volutans. *Adim.* Nihil graue Lycine: sed noua quædam cogitatio, quæ inter eundum, mihi in mentem venit, vt ne vos audirem, fecit, dum intentè, ac tota mente in illam incumbo. *Lyc.* Quænam ista est? Ne enim graueris dicere, nisi id sit aliquid planè arcani. Atqui initiati sumus, vt scis, & celare didicimus. *Adim.* At pudet me vobis dicere: adeò inuenile vobis videbitur id quod nunc cogito. *Lyc.* Num amatorium quiddam est? Neque enim hoc profanis nobis narrabis, sed & ipsis splendida face lustratis. *Adim.* Nihil, ô præclare, istiusmodi: sed opulentiam quandam mihi ipsi affingebam: quam inanem fœlicitatem vulgus appellat: & mihi in summa vi opum & deliciarũ versãti, superuenistis.

πειθοῦς, καὶ βυᾳότης, ἐπέστητε.

Lyc.

λυ. ἐμοῦ τὸ πρεσβύτατον τοῦτο, κοινὸς ἐρμῆς φασι, καὶ ἐς μέσον καταθεὶς φέρων τὸ πλοῦτον. ἄξιον γὰρ ἀπολαῦσαι τὸ μέρος φίλους ὄντας, τοῦ Ἀδείμαν- A του ζυφῆς. Ἀδει. ἀπολείφθην μὲν ὑμῶν ἐνθὰς ἐν τῇ πρώτῃ ἐς τὴν ναῦν ἐμβάσει, ἐπεὶ σε ἐῶ Λυκίνε κατέστησα ἐς τὸ ἀσφαλές. πεισμένζοντος γὰρ μου τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, οὐκ οἶδ' ὅπου ὑμεῖς ἀπέστητε. ἰδὼν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἠρόμην τινὰ τῶν ναυτῶν ὁπόσον B ἀποφέρει ἡ ναῦς τῷ δεσπότῃ ὡς ἐπιτοπολὺ κατ' ἔτος ἕκαστον τὴν μισθοφορίαν. ὁ δὲ μοι δώδεκα ἔφη ἀπὸ τάλαντα, εἰ πρὸς τἀλάτιστον τις λογίζοιτο. τοιαῦτ' οὖν ἐπανιὼν, ἐλογιζόμην, εἴ τις θεῶν τὴν ναῦν ἄφνω ἐμὴν ποιήσειεν εἶναι, οἷον ἂν ὡς εὐδαίμονα βίον ἐβίωσα, εὖ ποιῶν τοὺς φίλους, καὶ ἐπιπλέων ἐνίοτε μὲν αὐτὸς, ἐνίοτε δ' οἰκέτας ἐκπέμπων. εἶτα ἐκ τῶν δώδεκα ἐκείνων ταλάντων, οἰκίαν τε ἂν ἐκοσμησάμην ἐν Ἐπακρίᾳ μικρὸν ὑπὲρ τὴν στοὰν τὴν ποικίλην, τὴν πρὸς τὸ Ἰλισσὸν ἐκείνην τὴν πατρῴαν ἐρεῖς, καὶ οἰκέτας ὠνησάμην, καὶ ἐσθῆτας, καὶ ζεύγη, καὶ

Lyc. Proinde illud quod omnibus est in ore, Communis Mercurius inquiunt: & in medio has opes depone. Æquum enim est nos quoque parte aliqua frui voluptatum *Adimanti*, amici cùm simus. *Adim.* Relictus sum à vobis vbi primùm in nauim conscendimus, postquam te Lycine in tuto collocassem. Nã cùm anchoræ magnitudinem metirer, nescio quò à me discessistis. Omnibus tamen perlustratis, quendã ex nautis interrogaui quantũ lucri hæc nauis in singulos annos domino referret vt plurimũ. Ille autem, duodecim, inquit, Attica talenta, siquis ad minima vsque supputarit. Exinde igitur rediens, mecum ipse cogitabam, siquis Deorum hanc nauem derepente meam esse faceret, quã beatam vitam agerem, amicis benefaciendo, & in eaipse interdum nauigando, seruos interdum emittendo. Deinde ex duodecim illis talentis, etiam ædes ædificarem, in opportuno loco paulum supra Porticum pictam, relicta paterna illa quã iuxta Ilissum habeo: & seruos, vestes, vehicula, & equos emerem. Ac iam nunc nauigabã,

ὑφ' ἁπάντων εὐδαιμονιζόμενος τῶν ἐμβατῶν, φοβερὸς τοῖς ναύταις, καὶ μονονυχὶ βασιλεὺς νομιζόμενος. ἔπι δέ μοι τὰ κατ' οἶκον εὐδιεπίζοντι, καὶ ἐς λιμένα πόρρωθεν ἀποβλέποντι, ἔπεσας ὦ Λυκῖνε, κατέδυσας τὸ πλοῖον, καὶ αὐέζεσας εὖ φερόμενον τὸ σκάφος ἀρειᾷ τῇ ζυγῇ τῷ πνεύματι. Λυ. ἐκεῖνο ὦ γλυκαίε, λαβόμενός μου, ἄπαγε πρὸς τὸν στρατηγόν, ὡς τινα πειρατὴν, ἢ κατάσκοπον τινὰ, ὃς τὴν ἱκανὸν ναυάγιον εἰργασμαι. καὶ ταῦτα, ἐν γῇ κατ' οἶκον ἐκ Πειραιῶς ἐς τὸ ἄστυ. ἀλλ' ὅρα ὅπως παραμυθήσομαί σου τὸ πάθημα. πέντε γὰρ εἰ βούλει, καλλίω, καὶ μείζω τὰ αἰγυπτίου πλοῖα ἤδη ἔχω. καὶ τὸ μέγιστον, οὐδὲ καταδῦναι δυνάμενα. καὶ τάχα σοι πεμπάκις τοῦ Αἰγύπτου κατ' ἔτος ἕκαστον σιταγωγείτω σιταγωγίαν. καὶ ὦ ναυκλήρων ἄριστε, δῆλος εἶ ἀφορητος ἡμῖν τότε γενησόμενος. ὡς γὰρ ἔπ' ἐνὸς πλοίου τουτουΐ δεσπότης ὤν, παρήκουες βοώντων, εἰ πέντε κτήσαιο πρὸς τούτῳ τετράμαστα πάντα, καὶ ἀνώλεθρα, οὐδ' ὀλεῖ δήλαδὴ τῶν φίλοις. σὺ μὲν οὖν εὐπλόει ὦ βέλτιστε. ἡμεῖς δ',

&à vectoribus omnibus fœlix prædicabar, & nautis formidandus, & tantùm non rex existimabar. At tu, dum ea quæ in naui sunt, compono, & portum eminus aspicio, superueniens Lycine, opulentiam hãc omnem mihi submersisti, nauémque ipsam secũdo voti spiritu labentẽ, subuertisti. *Lyc.* Proinde ô generose, correptum me abduc hinc ad prætorem, veluti piratam, aut demersorem, vt qui tanti naufragij sim author: ídque in terra, quâ ex Piræo in vrbem itur. At vide quo solatio tuum lapsum leuabo. Quinque enim si placet, pulchriora & maiora Ægyptio isto nauigia iã habe: & quod maximum fuerit, etiã immersabilia: quæ quinquies ex Ægypto quotannis tibi frumentum importent. At nunc ô nauclerorũ præstantissime, iam nunc præ te fers, quàm nobis tum intolerabilis futurus sis. Nam siquidem, vnius huius nauigij cùm sis dominus, nos exaudire clamantes noluisti, si præter hoc, quinque possideres, tribus velis instructa, & tempestatibus inuicta, nempe ne aspiceres quidem amicos. Proinde tu quidem secunda nauigatione vtere, vir optime: nos autem in Piræo sedebimus,

ὦν Πειραιεῖ καθεδούμεθα. καὶ τοὺς ἐξ Αἰγύπτου, ἢ Ἰταλίας καταπλέοντας ἀνακείνοντες, εἴ που τὸ μέγα Ἀδειμάντου πλοῖον πλεῖ ἴσμεν τις οἶδεν. Ἀδει. ὁρᾷς, διὰ τοῦτο ἄκουσα εἰπεῖν ἀ ἐνενόουν, εἰδὼς ὅτι σὺ γέλωτι, καὶ σκώμματα ποιήσεταί μου πλεῖ ἐυχῆ, ὥστε ὀπίσω μικρὸν, ἕως ἂν ὑμεῖς προχωρήσητε, ἀποπλευσοῦμαι πάλιν ἐπὶ τὰς νεώς. πολὺ γὰρ ἄμεινον πρὸς ναύτας προσλαλεῖν, ἢ ὑπ' ὑμῶν καταγελᾶσθαι. Λυ. μηδαμῶς, ἀλλὰ συνεμβησόμεθά σοι καὶ αὐτοὶ τοσαυτάκις. Ἀδει. ἀλλὰ ὑφαιρήσω πλεῖ ἀποβάθραν, προελθών. Λυ. ἀκουε ἡμεῖς γε προσγενησόμεθα ὑμῖν. μηδ' οἷόν σοι μὲν εἶναι ῥᾴδιον πλοῖα κτᾶσθαι, μήτε πρίασθαι, μήτε ναυπηγησαμένῳ. ἡμεῖς δ', ὃν αἰτήσομεν παρὰ τῶν θεῶν ἐπὶ πολλοῖς σταδίοις ἀκμῆτες νέειν. καίτοι πρότερόν γ' ἐς Αἴγιναν ἐπὶ πλεῖ τῆς ἑορτῆς τελετλεῖ, οἶσθα ὅτι ἡλίκῳ σκαφιδίῳ πάντες ἅμα οἱ φίλοι πεπαφῶν ἕκαστος ὀβολῶν διεπλεύσαμεν. καὶ οὐδὲν ἐδυσχέρανες ἡμᾶς συμπλέοντας. νῦν δ' ἀγανακτεῖς, εἰ

eos qui vel ex Ægypto, vel ex Italia nauigabunt, interrogantes, numquis magnum illud Adimanti nauigium, Isidem puta, norit. *Adim.* Vides, ideo pigebat me dicere quid animo voluerem; quòd scirem fore vt meum votum risu, & dicacitate prosequeremini. Quare quū hîc aliquantulum substitero donec vos progressi fueritis, hinc iterum mea in naui nauigabo. Nam multò satius est cum nautis me colloqui, quàm hîc à vobis irrideri. *Lyc.* Nequaquam: nam tecū illam conscendemus; ipsi etiam subeuntes. *Adim.* At ego ante vos ingressus scalas subtraham. *Lyc.* Proinde nos adnatando sequemur vos. Ne enim putes facile tibi esse tanta nauigia possidere, quæ neque emeris, neque compegeris. Nos autem à Dijs non petituros, vt multa stadia possimus indefessi natare. Atqui primùm etiam in Æginam ad festum Dianæ scis quàm parua nauicula omnes simul amici, datis quisque quatuor obolis traiecerimus: nec tamen ægrè ferebas quòd tecum nauigaremus. At nunc indignaris quòd tecū cōscensuri simus,

συνεμβησόμεθά σοι, καὶ πλεῖ

ἀποβάθραν προεισελθὼν ἀφυρεῖς. σῶμαζάς γε ὦ Ἀδείμαντε, καὶ ἐς τὸν κόλπον οὐ πίνεις, οὐδὲ οἶδα ὅστις ὢν, ναυκληρεῖς. οὕτως ἐωμῆρέσε καὶ ἡ οἰκία, ἐν καλῷ τῆς πόλεως οἰκοδομηθεῖσα, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος. ἀλλ' ὦ γαθὲ, πρὸς τῆς Ἰσιδος, κἂν τὰ νειλῶα ταῦτα ταρίχη τὰ λεπτὰ, μέμνησο ἡμῖν ἄγειν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μῦρον ἀπὸ τῆ Κανώπου, ἢ ἴβιν ἐκ Μέμφιδος. εἰ δὲ καὶ ἡ ναῦς ἐδύνατο, καὶ τῶν πυραμίδων μίαν. Τιμο. ἅλις παιδιᾶς ὦ Λυκῖνε. ὁρᾷς ὡς ἐρυθριᾷν Ἀδείμαντον ἐποίησας, πολλῷ τῷ γέλωτι ἐκκλύσας τὸ πλοῖον, ὡς ἔοικεν ὄντα εἶναι, καὶ μηκέτι ἀντέχειν πρὸς τὸ ἐπιῤῥέον; καὶ ἐπεὶ τοίνυν ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπὸν ὁδὸς πρὸς τὸ ἄστυ, διελόμενοι τὴν ὁδὸν καὶ τοὺς ἐπιβάλλοντας ἕκαστος σταδίους, αὐτῶν ἀνὴρ ἂν δεκὴν περὶ τῶν θεῶν. οὕτω γὰρ ἂν ἡμᾶς ὁ τε κάματος λάθοι, καὶ ἅμα εὐφραινόμενοι, ὥσπερ ἡδίστῳ ὀνείρατι ἐκουσίως πεπεισόντες, ἐφ' ὅσον βουλόμεθα εὖ ποιήσοντι ἡμᾶς. παρ' αὐτῷ γὰρ ἕκαστον τὸ μέρος τῆς εὐχῆς. καὶ οἱ θεοὶ πάντα ἑκουσίως παρέξουσι,

& scalas antè ingressus subtrahis. Petulantè agis Adimante, & in sinum non spuis: neque agnoscis, quisnã ipse sis qui nauim gubernas. Adeò te sublimem euexit domus ista, in pulcherrimo vrbis loco ædificata: & seruorum multitudo. At ô bone per Isidem quæso, etiam Niliaca salsamenta, tenuia ista memineris ex Ægypto huc nobis aduehere, aut vnguentum à Canopo, aut Ibin ex Memphide: quinetiam, si nauis sufficiet, ex pyramidibus vnam. *Tim.* Satis iocorum, Lycine. Vides vt erubescere Adimantum fecisti, cũ adeò multo risu nauigium inundaris, ita vt iam sit inexhaustum, nec ei quod influit, amplius resistere queat. Et quoniam adhuc multum nobis viæ restat ad vrbem vsque, diuiso in quatuor partes itinere, suo cuique attributo stadio, postulemus à Dijsque videbuntur. Ita enim nos laborem viæ non percipiemus, simúlq; exhilarabimur, perinde ac si in iucundissimum somnium inciderimus vltro, quod quandiu voluerimus nos beet. Nam penes vnumquemque sit voti modus, & supponatur Deos omnia concessuros,

εἰ καὶ τῇ φύσει ἀπίστατα ἔσται. τὸ δὲ μέγιστον, ἐπίδειξις ἔσται τὸ πρᾶγμα, ὅστις ἂν ἄριστα χρήσαιτο τῷ πλούτῳ καὶ τῇ εὐχῇ. δηλώσει γὰρ οἷος ἂν καὶ πλουτήσας ἔχρωτο. Σαμ. καλῶς ὦ Τιμόλαε, καὶ πείθομαί σοι. καὶ ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, εὔξομαι ἅπερ ἂν δοκῇ. εἰ μὲν γὰρ Ἀδείμαντος βούλεται, οὐδὲ ἐρωτᾶν οἶμαι, ὅσῳ δὴ ἐν τῇ νηὶ τὸ ἕτερον πόδα ἔχει. χρὴ δὲ καὶ Λυκίνῳ δοκεῖν. Λυ. ἀλλὰ πλουτῶμεν, εἰ τοῦτο ἄμεινον, μὴ καὶ βασκαίνειν ἐπὶ ταῖς κοιναῖς εὐτυχίαις δοκῶ. Ἀδει. τίς γοῦν ἐροῖτο ἄρξεται; Λυ. σὺ ὦ Ἀδείμαντε. εἶτα μετὰ σὲ, οὗτος ὁ Σάμιππος, εἶτα, Τιμόλαος. ἐγὼ δὲ, ὀλίγον ὅσον ἡμισάδιον τὸ πρὸ τοῦ Διπύλου ἐπιλήψομαι τῇ εὐχῇ, καὶ τοῦτο ὡς οἷόν τε παραδραμῶν. Ἀδει. ἀκούω ἐγὼ μὲν οὐδὲν νεῶν ἀποστήσομαι τῆς νεώς. ἀλλ' εἰ σοὶ ἔξεστιν, ἐπιβήσομαι τῇ εὐχῇ. ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ ἀρδρῶος, ἐπιτευξάτω ἅπασιν. ἔστω δὲ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμὰ, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, αἱ γυναῖκες, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο εἴ τι ἥδιστον κτημάτων ἁπάντων. Σαμ. λέγεις σεαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ.

& si natura sint incredibilia. Quod autem maximum est, hoc erit specimen eius qui diuitijs & precibus optimè sit vsurus : indicabit enim qualis foret, si diues euasisset. *Sam.* Rectè Timolaë, & credo tibi : quúmque tempus vocauerit, optabo quicquid videbitur. Nam si Adimantus vult, ne interrogandum quidem opinor, vt qui in naui alterum pedem habeat. Oportet autem etiam Lycino idem videri. *Lyc.* At diteſcamus, si hoc satius, ne communi fœlicitati inuidere videar. *Adim.* Quis igitur incipiet? *Lyc.* Tu Adimante: deinde secundo loco hic Samippus, tertio Timolaus: ego verò, paulo ante dimidium stadium quod vsque ad Dipylum supereſt, idque quoad fieri poteſt percurrendo, votum incipiam. *Adim.* Proinde ego quidem neque nunc à naui diſcedam sed si modò licet, etiam aliquid voto adijciam. Mercutius autem quæſtuoſus ille omnibus annuat. Nauigium, & quæ in eo sunt, mea sint omnia, onus, mercatores, mulieres, nautæ, & siquid aliud iucundiſſimum insit ex omnibus facultatibus. *Sam.* Neſcis te in naui habere

Adei. τ παῖδα φὴς ὦ Σάμιππε, τ κομήτην; κἀκεῖνος οὕτω ἔχω ἐμός. ὁπόσος ὁ πυρὸς ὅσος ἐστὶν, ὅσος ὁ ἀριθμὸς ἅπας, χρυσίον ὀπίσημον γλυφίδων, τοσοῦτοι δαρεικοί. Lu. τί τοῦτο ὦ Ἀδείμαντε; καταδύσεταί σοι τὸ φορτίον. ὁ γὰρ ἴσον βάρος πυροῦ, καὶ τὸ ἰσοστάθμιον χρυσίου. Adei. μὴ φθονήσῃς ὦ Λυκῖνε. ἂν ἐπιβῇς εἰς σὲ πνεύσει ἡ τύχη, τ Παρνηθὰ ὅλην εἰ θέλοις, ὅλην χρυσῆν ποιήσας ἔχε. κἀγὼ ἀποπλεύσομαί σοι. Lu. ἀλλ' ἵνα ἀσφαλείας τοῦτο ἕνεκα ἐπιπλέω, ὡς μὴ ἀπολέσθαι ἅπαντας μετὰ τοῦ χρυσίου. καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα, μειρακία, τὸ μειρακιῶδες τοῦτο καὶ ἀνόητον, νεῖν οὐκ ἐπιστάμενον. Timo. θάρρει ὦ Λυκῖνε. οἱ δελφῖνες γὰρ αὐτὸ ὑποδύντες, ἀνήσουσιν ἐπὶ τὴν γῆν. ἢ νομίζεις κιθαρῳδόν τινα σωθῆναι παρ' αὐτῶν, καὶ ἀπολαβεῖν τ μισθὸν αὖθις τὸν ᾠδῆς, καὶ νεκρόν τι ἄλλο παιδίον εἰς τ ἰσθμὸν ἐπὶ δελφῖνος ὁμοίως φερόμενον, τ ἢ Ἀδειμάντου οἰκέτην τὸν νεώνητον, ἀποβήσειν δελφῖνος ἐρῶντα; Adei. καὶ σὺ γὰρ Τιμόλαε, μιμῇ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμέξεις τῶν σκωμμάτων.

Adim. Puerum istum inquis Samippe, cognatum? Ille igitur sit meus. Quantum autem est frumenti, totus granorum numerus in aurum signatum conuertatur, totidemque Daricos. *Lyc.* Quid hoc Adimante? submergetur tibi nauigiū: non enim idem pondus est tritici, & æqualis numero auri. *Adim.* Ne inuideas, Lycine: sed quum ad te peruenerit votum, Parnethem si placet, totā auream facias licet: atque ego tibi tum tacebo. *Lyc.* At ego quò magis in tuto nauigares, hoc agebam: ne videlicet omnes vnà cum auro periretis. Et quod ad vos attinet mediocriter periclitamini: at formosus ille adolescentulus, suffocabitur miser, cùm natare nesciat. *Tim.* Bono sis animo, Lycine: delphines enim ipsum tergo subuehentes, in terram deportabunt. An tu putas citharœdum quempiam ab illis esse seruatum, & hanc sui carminis accepisse mercedem: deinde & alium quendam puerum mortuum, in Isthmum à delphine eodem pacto apportatum: Adimanti autem seruum hunc nouitium nullum habiturum delphinem amatorem? *Adim.* Etiam tu Timolaë imitaris Lycinum, & ingeris dicteria,

κὴ ταῦτα, εἰσηγητὴς αὐτὸς γθόμβος. Τιμ. ἄμεινον γὸ ἰω πιθανώτερον αὐτὸ ποιεῖν, καὶ τινα θησαυρὸν ὑπὸ τὴ κλίνη ἀνευρεῖν, ὡς μὴ πράγματα ἔχοις ἐν τοῖς πλοίοις, μεταπιθεὶς χρυσὸν ἐς τὸ ἄρυ. Αδει. εὖ λέγεις. ἀνορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τ Ερμοῦ τ λίθινον, ὃς ἔστιν ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μέδιμνοι χίλιοι ἐπισήμου χρυσίου. ἐυθὺς οὖν κ τὸν Ησίοδον, οἶκος τὸ πρῶτον, ὡς ἂν ἐπισημότατα οἰκοίλιν. καὶ τὰ περὶ τὸ ἄρυ πάντα ἀνησάμην ἤδη, πλὴν ὅσα Ισθμοῖ, καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ελευσῖνι, ὅσα ἐπὶ θαλάττη, καὶ περὶ τ ἰσθμὸν εἶναι, τῶν ἀγώνων εἵνεκα, εἴ ποτε δὴ τὰ ἰσθμια ἐπιδημήσαιμι, καὶ τὸ σικυώνιον πεδίον, καὶ ὅλως, εἴ που τι ἦ σωτηρέσιν, ἢ ἔγγυς ἦν, ἢ ἔυκαιρον ἐν τῇ Ελλάδι, πάντα ἐν ὀλίγῳ Αδειμάντου ἔστω. ὁ χρυσὸς δ', κοῖλος ἡμῖν ἐμπλησθεὶς. τὰ δ' ἐκπώματα, καὶ κύλικα, ὡς τὰ Εχεκράτους, ἀλλὰ διτάλαντον ἕκαστον τιὼ ὀλκήν. Λυ. εἶτα πῶς οἰνοχόος ὀρέξει πλήρες οὕτω βαρὺ ἔκπωμα; ἢ σὺ δέξῃ παρ' αὐτῦ ἀμοιγπὶ ὐ σκύφον, ἀλλὰ σισύφιον τι βαφὸς ἀπαδιδόντος; Αδει. ἄνθρωπε, μή μ' ἀπάλυε τιὼ ευχήν.

ídque cùm huius rei sis author. *Tim.* Melius enim esset vt hoc verisimilius fingeres, & thesaurum sub lecto inuenisses, ne hoc tibi foret negotij vt ex naui aurum in vrbem transferres. *Adim.* Rectè dicis. Effodiatur igitur thesaurus sub Mercurio illo marmoreo, qui nobis in aula est, auri videlicet signati mille modij. Statim itaque iuxta Hesiodum: primùm ædes quàm maximè insignes habitarem: deinde quæ circum vrbem sunt, omnia iam coëmissem, præterquam quæ in Isthmo, Delphis, & Eleusine sunt: quæ mari adiacent, circúmq; Isthmum pauca, certaminum gratia, siquando ad Isthmia me conferrem, & Sicyonium campum: denique quicquid opacum, irriguum, & fœcundum in Græcia fuerit, id omne breui tẽpore sit Adimanti. Aurum autem cõcauum nobis sit ex quo cibum capiamus: pocula verò non leuia, vt Echecratis illa, sed vnumquodque duorum talentorum põdo. *Lyc.* Quo pacto pocillator poculum adeò graue, plenũ tibi porrigat? aut quomodo accipies ab eo sine labore, non scyphum, sed Sisyphium põdus illo tradẽte? *Adim.* Mi homo ne mihi disturba vorum.

ἐγὼ ὁ κὴ βαπίζας ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, κὴ τὰς κλίνας χρυσᾶς. εἰ ὁ μὴ σιωπήσῃ, καὶ τὸν διακονεῖς αὐτοῖς. Λυ. ὄρα μόνον μὴ ὥσπερ τῷ Μίδᾳ, κὴ ὁ ἄρτος σοι, καὶ τὸ ποτὸν, χρυσὸς γένηται, καὶ πλουτῶν, ἄθλιος ἀπόλῃ, λιμῷ διαφθαρεὶς πολυτελεῖ. Αδει. τὰ σὰ ῥυθμιεῖς πιθανώτερον ὦ Λυκῖνε μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν αὐτὸς αὐτῆς. ἐᾶσὸς ἐπὶ τούτοις, ἀλυπος, καὶ ὁ βίος οἷος ἀβρότατος. ὕπνος, ἐρ' ὅσον ἥδιστος. φίλων προσόδοι, κὴ δέησεις. κὴ τὸ ἅπαντας ὑποπτήσσειν, καὶ προσκυνεῖν. καὶ οἱ μὲν, ἔωθεν πρὸς ταῖς θύραις ἄνω κὴ κάτω περιπατήσουσιν. ἐν αὐτοῖς ὁ, κὴ Κλεαίνετος, κὴ Δημοκράτης οἱ παῦ. κὴ προσελθοῦσί γε. αὐτοῖς, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων εἰσδεχθῆναι ἀξιῶσι, θυρωροὶ ἔπειτα ἐρεσχῶτες. ἐυμεγέθεις βάρβαροι προσταρέξωσιν ἐς τὸ μέτωπον ἐυθὺ τὴν θύραν, οἷα νῦν αὐτοὶ ποιοῦσιν. ἐγὼ ὁ, ὑπόταν δόξῃ, προσκλίνας ὥσπερ ὁ ἥλιος, ἐκείνων μὲν κὴ ἐπιβλέψομαι ἐνίοις. εἰ δέ τις πένης, οἷος ἐγὼ πρὸ τοῦ ἐτύγχανον, φιλοφρονήσομαι τοῦτον. κὴ λουσάμενον, ἥκειν κελεύσω τὴν ὥραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. οἷς, ἀπιοῦσι

Ego mensas quoque auri solidi faciam, aureósq; lectos: & ni tacueris, etiã ministros ipsos. *Lyc.* Vide modò, ne quemadmodum Midæ, ne panis potúsque tibi in aurũ conuertatur, & diteſcendo miſer pereas, fame iſta pretioſa enectus. *Adim.* Tua igitur veriſimilius compones Lycine, quum poſtmodum optare incipies. Veſtis ad hęc ſit purpurea, victus quàm maximè delicatus, ſomnus, quoad fieri poteſt, ſuauiſſimus: amicorum ſalutationes, & petitiones: & me vereantur, adórentque omnes: atq; alij quidẽ primo ſtatim mane ad fores ſurſum ac deorſum obambulent. Inter ipſos autem Cleænetus, & Democrates viri clari, quibus accedentibus, & ante alios intrò recipi volentibus, ſeptem ianitores adſtantes, ingentes barbari, in frontem ſtatim impingant ianuam, perinde atque ipſi nunc alijs faciunt. Egoverò, quando viſum fuerit, proſpiciens quemadmodum ſol, illorum quidẽ nonnullos, ne aſpiciam quidẽ. Si verò pauper quiſpiam, qualis ego fui ante repertum theſaurum, illum humaniter complectar, ac lotum ad cœnam ſub tempus venire iubebo. Tum diſcruciabũtur

χήσονται οἱ πλούσιοι, ὁρῶντες ἁρμάτα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅσον διχηλίους, ἀπὸ πάσης ἡλικίας ὅ, τι ἂν τὸ αὐτῆς ἀκμαιότατον. εἶτα δεῖπνα ἐπὶ χρυσοῦ. ἐυτελὲς μὲν ὁ ἀργυρεος, καὶ οὐ κατ' ἐμέ. τάριχος μέν, ἀπὸ Ἰβηρίας. οἶνος δ', ἀπὸ Ἰταλίας. ἔλαιον δ', ἀπὸ Ἰβηρίας καὶ τοῦτο. μέλι δ' ἡμέτερον τὸ ἄπυρον, καὶ ὄψα πανταχόθεν, καὶ σῦες, καὶ λαγῶς, καὶ ὅσα πίλωά. ὄρνις, ἐκ Φάσιδος. καὶ ταὼς, ἀπὸ Ἰνδίας. καὶ ἀλεκτρυὼν νομαδικός. οἱ δ' σκευάζοντες ἕκαστα, σοφισταί τινες, περὶ πέμματα καὶ χυμοὺς ἔχοντες. εἰ δέ τινι προσποιοῖμι, σκύφον, ἢ φιάλιον αἰτήσας ὁ ἐμπων, ἀποφερέτω. καὶ τὸ ἔκπωμα. οἱ δ' νῦν πλούσιοι, πρὸς ἐμὲ ἥκουσι, καὶ προσῶνται δηλαδὴ ἅπαντες. καὶ ἐπὶ τὸ ἀργυροῦν πινάκιον, ἢ τὸν σκύφον ἐπιδείξεται Διόνικος ἐν τῇ πομπῇ. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ἐρᾷ τῶν οἰκετῶν τῶν ἐμῶν ἀργύρῳ τοσούτῳ χωρίσας. τῇ πόλει δ' ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξαίρετα ἔσται ἔτη, εἰ μὴ διαμαι, κ' μιᾶς ἕκαστον δραχμαὶ, τῷ μὲν ἀσσῳ ἕκαστον. τῷ δ' μετοίκῳ ἡμίσυ τούτων. δημόσια δ' ἐς

ists diuites, aſpicientes vehicula, equos, pueróſque formoſos circiter bis mille, ex omni ætate delectos, vt quiſque fuerit maximè floridus. Deinde cœnæ in auro appoſitæ (vile enim argentum, & nihil ad noſtram fortunam) ac ſalſamentum quidem ex Hiſpania, vinum autem ex Italia: oleum quoque ex Hiſpania: mel verò noſtras ignis expers, opſonia vndequaque allata, ſues, lepores, & volatilia quæuis, gallina ex Phaſide, pauo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò ſingula parant, ſophiſtæ ſint circa bellaria & ſapores exercitati. Quòd ſi cui præbibero, ſcypho, vel phiala petita qui ebiberit, auferat ſecum & poculum. Qui autem nunc ſunt diuites, præ me Iri, & mendici videantur omnes. Neq; amplius argenteam quadram, ſcyphum-ue Dionicus in pompa oſtẽtabit: & maximè quum ſeruos etiam meos argento tam multo vti videbit. Ciuitati autem à me hęc ſeponantur. Recuniarum quidem diſtributiones, ſingulis menſibus drachmæ, ciui quidem centum, inquilino verò quinquaginta. Publicè verò ad ornatũ vrbis, theatra, & balneã parabo, κάλλος θέατρα, καὶ βαλανεῖα.

καὶ τὴν θάλατταν ἄχρι τοῦ Δίπυλον ἥκῃ. κἀντεῦθά που λιμνάσαι εἶναι, ἵνα χθέντος ὀρύγματι μεγάλῳ τοῦ ὕδατος, ὡς τὸ πλοῖόν μου πλησίον ὁρμεῖν, καταφανὲς ὂν ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ. τοῖς φίλοις δ' ὑμῖν, Σαμίππῳ μέν, εἴκοσι μεδίμνους ὑποσήμου χρυσίου παραμέτρησαι τὸν οἰκονόμον κελεύσας αὐτῷ. Τιμολάῳ δ', πέντε χοίνικας. Λυκίνῳ δ', χοίνικα, ἀπομεμαγμένῳ καὶ ταύτῃ, ὅτι λάλος ἐστὶ, καὶ ὑποσκώπτει με τὸν εὐχλοῦ. τοῦτον ἐβουλόμην βιῶναι τὸν βίον, πλουτοῦντας εἰς ὑπερβολὴν, καὶ τρυφῶν, καὶ πάσας ἡδονὰς ἀφθόνως χορηγούσας. εἰρήνη. καίτοι ὁ Ἑρμῆς τελεσιουργήσειεν αὐτά. Λυ. οἶδα οὖν ὦ Ἀδείμαντε, ὡς πάνυ σοι ἀπὸ λεπτῆς κρόκης ὁ παῖς οὗτος πλοῦτος ἀπήρτηται, καὶ ἐγὼ ἐκείνῃ ἀποῤῥαγῇ, πάντα ῥίχεται, καὶ ἀθρακές σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται; Ἀδει. πῶς λέγεις ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι ὦ ἄριστε, ἄδηλον ὁπόσον χρόνον βιώσεις πλουτῶν. τίς γὰρ οἶδεν εἰ ἔτι παραπεμφθήσῃ σοι τῆς χρυσῆς βαπέζης, πρὶν ἐπιβαλεῖν τὴν χεῖρα, καὶ ἀποτευσάσθαι ταῦ, ἢ τὸ νομάδες ἀλεκτρυόνος, ἀποφυσήσας τὸ ψυχάριον,

& mare vsque ad Dipylum adducam, erítque portus, huc adducta per fossam magnam aqua, vt nauis mea propiùs appelli, & ex Ceramico conspici possit. Amicis autem vobis, Samippo quidem, œconomum iubebo viginti modios auri signati metiri, Timolao verò chœnices quinque, vnam Lycino, eámque abrasam, quia loquax est, meúmque votum irridet. Atque hanc viuere vitam vellem, supra modum diteſcens, & delicatè agens, omnibúsque voluptatibus copioſè fruens. Dixi. Ac mihi illa velit perficere Mercurius. *Lyc.* Ergo scis Adimante, quàm tenui de filo puer iſte Plutus pendeat, quod si rumpatur omnia eu aneſcent, & carbones tibi hic thesaurus erit? *Adim.* Quî dicis hoc Lycine? *Lyc.* Quia ô optime, incertum est quandiu locuples sis victurus. Quis enim scit an adhuc apposita tibi mensa ista aurea, priusquam manum admoueas, & pauonem, aut Gallum Numidicum deguſtes, exhalata animula abiturus sis, vulturibus & coruis ista omnia

ἄπῃ, γυπὶ, καὶ κόραξι πάντα

ἐκεῖνα καταλιπών; ἢ ἐθέλεις καταειθήσομαί σοι τοὺς μέν, αὐτίκα πρὶν ἀπολαῦσαι τῶν τοῦ πλούτου ἀποθανόντας, ἐνίους δέ, καὶ ζῶντας ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον ὑπό τινος βασκάνου θεοῦ τὰ τοιαῦτα δαίμονος; ἀκούεις γάρ που τὸν Κροῖσον, καὶ τὸν Πολυκράτη, πολὺ σοῦ πλουσιωτέρους γεγενημένους, ἐπισώτας ἐν βεβαίᾳ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων; ἵνα δέ σοι καὶ τούτους ἀφῶ, τό, τε ὑγιαίνειν ἐχέγγυον οἴει σοι γενήσεσθαι, καὶ βέβαιον; ἢ οὐχ ὁρᾷς πολλοὺς τῶν πλουσίων κακοδαιμόνως διάγοντας ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων, τοὺς μέν, οὐδὲ βαδίζειν δυναμένους, ἐνίους δέ, τυφλούς, ἢ τῶν ἐντοσθίων τί ἀλγοῦντας; ὅπ μὲν γὰρ ἂν ἕλοιο πλουτῶν δὶς τοσοῦτον πλοῦτον, ὁμοία πάσχειν Φανομάχῳ τῷ πλουσίῳ, καὶ σὺ ὑπολάβοις ἂν ἐκεῖνον, εὖ οἶδα καὶν μὴ εἴπῃς. ἐῶ λέγειν ὅσας ἐπιβουλὰς οἶδα μετὰ τοῦ πλούτου, καὶ λῃστὰς, καὶ φθόνον, καὶ μῖσος παρὰ τῶν πολλῶν. ὁρᾷς οἷον σοι φάσγανον ἄπτος ὁ θησαυρὸς γίγνεται; Αθεν. ἀεὶ σύ μοι ὦ Λυκῖνε, ἐναντιοῦσαι. ὥστε οὔτε τὴν γοργικίδα ἔτι λήψῃ, ἐς τέλος

relinquens? An vis vt enumerem tibi, alios quidem statim, priusquam diuitijs fruerentur, mortuos: alios aurem etiam viuos, ijs quæ possidebant, ab aliquo Deo spoliatos, qui hæc ipsis inuidebat? Annon audis Crœsum, & Polycratem, qui multò te opulentiores fuerunt, breui bonis omnibus excidisse? Sed vt tibi missos hos faciam: num tibi valetudinem adeò firmam putas fore, atque constantem? An non vides multos diuitum doloribus vexatos infœliciter ætatem agere: ac alios ne vadere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus affectu aliquo laborare? Nam quòd ne alteram quidem tantam opulentiam possidere velles, eadémque cum Phanomacho diuite isto pati, paritérque vt ille effœminatus esse, sat scio, etsi non dixeris. Non dico quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim, præterea prædones, inuidiam, & odium apud vulgus obeundum. Vides qualium tibi rerum author sit hic thesaurus. *Adim.* Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque chœnicem etiam accipies, vt qui perpetuò meum votum infecteris. μου τῆς εὐχῆς ἐπιμελήσῃ.

Λυ. τοῦτο μὲν ἤδη καὶ τῶν πολλοὺς τῶν πλουσίων ἀναδύῃ, καὶ ἀπαιτήσεις, τὴν ὑποχεσιν. ἀλλὰ σὺ ἤδη ὁ Σάμιππος, ἔυχου. Σαμι. ἐγὼ δ', ἢ πειρῶ- A της μάρ εἰμι, ἀρκεῖς, ὦ Μαντινεὺς ὡς ἴστε, ναιῶ μὲν δὴ αὐτήσομαι ῥᾳδίως, ἧκε τοῖς πολίταις ἐπιδείξασθαι ἀδυνατον. οὐδὲ μικρολογήσομαι πρὸς τοὺς B θεοὺς, θησαυρὸν αὐτῶν, καὶ μεμερισμένον χρυσίον. ἀλλὰ, δύανται γὰρ ἅπαντα οἱ θεοὶ, καὶ τὰ μέγιστα εἶναι δοκοῦντα, C καὶ ὁ νόμος τῆς εὐχῆς, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φήσας μηδὲν ὀκνεῖν αὐτεῖν, ὡς ἐκείνων πρὸς ὐδὲν ἀνανευόντων, αὐτῷ δὴ βασιλεὺς ῥᾳδίως, ἀχ οἷος Αλέξανδρος ὁ Φιλίππου, ἢ Πτολεμαῖος, ἢ Μιθριδάτης, ἢ εἴ D τις ἄλλος ἐκδεξάμενος τ' βασιλείαν παρὰ πατρὸς ἦρξεν. ἀλλά μοι τοσουτονὶ τὸν ἀπολησεῖας αἰξαμένῳ, ἑταίρους, καὶ συωμότας ὅσον τεσσαράκοντα, πρὸ μάλα, καὶ θρασυμοι ῥᾳδίως ἂν. E εἶτα κατ' ὀλίγον, τεσσαράκοσιοι προσιόντες ἡμῖν, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις. εἶτα, χίλιοι. καὶ μετ' ὀ πολὺ, μύριοι. καὶ τὸ πᾶν, εἰς πέντε μυριάδας τὸ ὁπλιτικόν.

Lyc. Hoc quidem iam diuitum multorum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Samippe, iam optá. *Sam.* Ego verò, Arcas enim sum ex Mantinea in continente habitans, vt scitis, nauim quidem mihi obuenire non postulabo, vt quam meis ciuibus spectandam exhibere non possem. Neque scrupulosè adeò cum his rationem inibo, thesaurum petens, & aurum ad mensuram accumulatum. Sed (possunt enim omnia Dij, etiam ea quæ videntur esse maxima: & lex voti quam Timolaus tulit, iubet nihil vereri postulare, tanquam illis nihil abnuentibus) postulo rex esse, non qualis Alexander Philippi filius, aut Ptolemæus, aut Mithridates, aut si quis alius accepto à patre regno, imperauit. Sed mihi à latrocinio primùm exorso, socij & coniurati circiter triginta, fideles admodum, & audaces adsint. Deinde paulò pòst trecenti, alij super alios nobis accedentes: postea mille: nec multò pòst, decies mille: postremò tota armatorũ summa, quinquaginta millia: equitum autem circiter quingenta millia. Ego verò suffragijs cunctorum

ἐπιπῆς δ', ἀμφὶ τὰς πεντακισχιλίας. ἐγὼ δ', χειροτονητὸς ὑπὸ

ἁπάντων προκριθεὶς, ἄρχων ἄριστος εἶναι δοξᾷς, ἀνθρώπων ἡγήσῃ, καὶ πράγμασι χρήσῃ, ὡς τοῦτο αὐτὸ ἤδη μεῖζον εἶναι τῶν ἄλλων βασιλέων, ἅτε ἀρετῇ προσκεκτημένῳ τῆς σφετέρας ἄρχειν, καὶ κληρονόμον γιγνόμενον, ἄλλου πονήσαντος εἰς τὴν βασιλείαν. ἐπὶ τῷ Ἀδαμάντου θησαυρῷ, παραπλήσιον τὸ τοιοῦτο. καὶ τὸ πρᾶγμα οὐχ ὅμοιον ἦδυ, ὥσπερ ὅταν ἰδίᾳ τις αὐτὸς δι' αὑτοῦ κτησάμενος τὴν δυναστείαν. Λυ. παπαὶ ὦ Σάμιππε, οὐδὲν μικρὸν, ἀλλὰ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων σὺ λῆψῃ, ἄρχειν ἀπάντων τοσούτων, ἄριστος δὴ προκριθεὶς ὑπὸ τῶν πεντακισμυρίων. τοιοῦτον ἡμῖν ἡ Μαντίνεια θαυμαστὸν βασιλέα, καὶ στρατηγὸν ἐλελήθει ἀναθρέψουσα. πωλῶ ἀλλὰ βασίλευε, καὶ ἡγοῦ τῶν στρατιωτῶν, καὶ διακόσμει τό, τε ἱππικὸν, καὶ τοὺς ἀνέφκτους τοὺς ἀπὸ Διώπας. ἐθέλω γὰρ εἰδέναι οἵ βαδιεῖσθε τοσοῦτοι ὄντες ἐξ Ἀρκαδίας, ἢ ὅπῃ πίας ἀθλίοις προσοῖσι ἀνίξεσθε. Σαμ. ἄκουε ὦ Λυκῖνε. μᾶλλον δὲ εἰ σοὶ τίλον, ἀκολούθει μεθ' ἡμῶν. ἵππαρχον γάρ σε τῶν πεντακοσίλων ἀποφαίνω.

antepositus, Imperator optimus esse videar: qui & hominibus præeam, & res administrem: vt hoc vtique ipso iam maior sim cæteris regibus, vt pote qui virtute electus fuerim ad imperandum exercitui, non per successionem hæreditariam accepto regno, ad quod adipiscendū alius laborarit. Nam hoc Adimanti thesauro non dissimile foret, nec ipsa res eodem modo suauis, vt quum aliquis videtur ipse per seipsum assequutus esse principatū. *Lyc.* Papæ Samippe, nihil exiguum, sed bonorum omniū caput petijsti, vt tantæ scutatorum acici imperes, optimus ipse iudicatus à quinquaginta millibus. Talem nobis regem Mantinea, & præclarum imperatorem à se nutriri non animaduertebat. Verùm age, regna, præi militibus, & equestres turmas, aciémque clypeatam adorna. Cupio enim scire quônam ex Arcadia tam multi profecturi sitis, aut contra quos miseros primùm expeditionem facturi. *Sam.* Audi Lycine: imò verò si tibi placet, nos sequere: nam te quinque millibus equitum præficiam.

Λυ. ἀλλὰ τὴ μὰ τὴμῆς ὦ βασιλεῦ, χάειν οἶδά σοι. καὶ ὑποκύψας ἐς τὸ ὀρθιον, προσκυνῶ σε, περιαγαγὼν ἐς τοὐπίσω τὼ χεῖρε, τιμῶν τὴ πάρα, ὀρθὴν ἔσαν, καὶ τὸ διάδημα. σὺ δ' τῶν ἐρρωμένων τούτων πινὰ ποίησον ἵππαρχον. ἐγὼ γάρ σοι δεινῶς ἄφιππος εἰμι, καὶ ἐδὲ ὅλως ἐπέβλω ἵππου ἐν τῷ πρόσθε χρόνῳ. δέδια τοίνυν μὴ τὸ σκιμπικτὸν ἐποβοώοντος, καταπεσὼν ἔγωγε, συμπατηθῶ ὑπὸ τὴ τύρβη τῶν τοσούτων ὁπλῶν. ἢ ἢν δυμοειδὴς ὁ ἵππος ὦν, ἐξενέγκῃ με, τὸν χαλινὸν ἐνδακὼν, ἐς μέσους τοὺς πολεμίους, ἢ δείσει καταδεδιῶαί με πρὸς τὸ ἐφίππιον, εἰ μέλλω μένειν τε ἄνω, καὶ ἔξεσθ τῶ χαλινῶ. Ασδ. ἐγώ σοι ὦ Σάμιππε, ἡγήσομαι τ ἱππέων. Λυκίνος δ', τὸ δεξιὸν κέρας ἐχέτω. δίκαιος δ' ἂν εἴην τυχεῖν παρὰ σοῦ τῶν μείζων, τοσούτοις σε μεδίμνοις δωρησάμενος ὀπισθίου χρυσίου. Σαμ. καὶ αὐτὸν ἐρώμεθα ὦ Ασδίμαντε τὸν ἱππέα, εἰ δέξονταί σε ἄρχοντα σφῶν γνώμῃ. ὅτῳ δοκεῖ ὦ ἱππεῖς Ασδίμαντον ἵππαρχεῖν, ἀνατεινάτω τ χεῖρα. πάντες ὡς ὁρᾶς

Lyc. At pro honore isto, ô rex, gratiam tibi habeo, & Persico more procumbens, adoro te, circumactis post tergum manibus, rectam A istam tiaram, & diadema venerando. At tu ex robustis illis aliquem equitatui præfice. Nam à re equestri magnopere sum alienus, neque antehac omnino equum conscendi. Proinde B metuo ne tubicine classicum intonante, delapsus ego in turba à tot vngulis conculcer: aut etiam ferocior equus, arrepto fræno, in C medios hostes efferat me: aut denique oporteat me alligari ephippio, si super eo manere, & frænum tenere debeam. *Adim.* Ego tibi, Samippe, ducam equites: Lycinus verò dextrum cornu teneat. Meritus autem sum, qui maximos hono- D res abs te consequar, vt qui te tam multis auri signati modijs donauerim. *Sam.* Ipsos equites interrogemus, Adimante, num recipere te velint præfectum suum, E Cui placet, equites, Adimantum hunc vestrum esse præfectum, ille manum attollat. Omnes, vt vides Adimante, suffragantur tibi.

ὦ Ασδίμαντε, ἔχεσθ τοῦ ἵππου.

ἀλλὰ σὺ μὲν ἄρχε τῆ ἵππου. Λυκίνος δ', ἐχέτω τὸ δεξιόν. οὗτοσὶ δ' Τιμόλαος, ὅτι τῶ εὐωνύμου τεταξεται. ἐγὼ δ', κατὰ μέσον, ὡς νόμος βασιλεῦσι τῶν Περσῶν, ἐπειδὰν αὐτοὶ συμπαρεδρεύειν αὐτοῖς βούλωνται τινας. προϊωμεν δ' ἤδη καὶ ὅτι Κορίνθου διὰ τῆς ὁρεινῆς, ἐπευξάμενοι τῷ βασιλεῖ Διΐ. καὶ πειδὰν τὰ ἐν τῆ Ελλάδι πάντα χειρωσώμεθα, ἐάν τις γὰρ ὁ ἀνταναστησόμενος ἡμῖν τὰ ὅπλα τοσούτοις οὖσιν, ἀλλ' ἀκονιτὶ κρατήσομεν, ἐμβαίντες ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὸν ἵππους εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάσαντες, παρεκπλεύσομεν δ' ἐν Κεγχρεαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα διαρκῆ, καὶ τἆλλα πάντα, διαλαβόντες τὸν αἰγαῖον ἐς τὴν Ιωνίαν. εἶτα ἐκεῖ τῆ Αρτέμιδι θύσαντες, καὶ τὰς πόλεις ἀτειχίστους λαβόντες, ῥᾳδίως ἄρχοντας ἀπολιπόντες, πορευόμεθα ὅτι Συρίας διὰ Καρίας. εἶτα Λυκίας, καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισίδων, καὶ τὸ παραλίου, καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄξεις αὖ ὅτι τὸν Εὐφράτην ἀφικόμεθα. Λυ. ἐμὲ ὦ βασιλεῦ εἰ δοκεῖ, σκόπει μὴ τῆς Ελλάδος καταλίπῃ.

Proin tu quidem equitatui præsis, Lycinus autem dextrũ cornu teneat. Porrò hic Timolaus ad lævum collocabitur. Ego verò mediam aciem regam, vt solent Persarum reges, quando aliquos assidere sibi volunt. Sed iam versus Corinthum progrediamur per mõtanam viam, Iouem regium comprecati. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia subegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistat oppositis armis, cùm tam multi simus, sed sine puluere vincemus) conscensis triremibus, & equis in naues impositis (apparatum autem est in Cenchreis frumentum sufficienti copia, & ei ferendo paria nauigia, cæteráque omnia) traijciamus per Ægeum in Ioniam. Exinde sacris ibi Dianæ peractis, & captis ciuitatibus immunitis, & præfectis ibidem facilè relictis, in Syriam pergamus per Cariam: inde per Lyciam, Pamphyliam, Pisidas, & vtramq; Ciciliæ oram, maritimã videlicet, & montanam, donec ad Euphratẽ peruenerimus. *Lyc.* Me ô rex, si placet, Græciæ satrapam relinque: sum enim formidolosus, neque

δειλὸς γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι

πολὺ ἀπελθεῖν, ὡς αὖ ἡδέως
σωθείναιμι. σὺ δ' ἔοικας ἐπὶ
Ἀρμενίους, καὶ Παρθυαίους ἐ-
λάσειν, μάχιμα φῦλα, καὶ τὴν
τοξικὴν εὐσχεθ. ὅστε ἄλλῳ A
παραδοὺς τὸ δεξιὸν, ἐμὲ αὐτι-
πατρόν τινα ἔασον ἐπὶ τῆς Ελ-
λάδος, μή με καὶ διαπείρῃ τις
ἔτι ὤ, ἄθλιον βαλὼν ἐς τὰ
γυμνὰ, περὶ Σῦσα, ἢ Βάκτρα B
κρυπτόμενόν σοι τῆς φάλαγγος.
Σαμ. ἀποδιδράσκεις ὦ λυ-
κῖνε τὸν καταλογον, δειλὸς ὤν.
ὁ δὲ νόμος, ἀποτετμῆσθαι τὴν
κεφαλὴν, εἴ τις λιπὼν φαίνοιτο C
τὴν τάξιν. ἀλλ' ἐπεὶ κατὰ τὸν
Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ ὁ
ποταμὸς ἔζευκται, καὶ κατόπιν
ὁπόσα διελήλυθαμεν ἀσφαλῶς
ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα ὑπάρχοι κα- D
τέχουσιν, ὧν ἐμοῦ ἐκστῶ ἕξεις
ἐπισταχθέντες, οἶδε, καὶ ἀπίασι
καὶ Φοινίκην ἡμῖν ἐν τοσούτῳ, καὶ
τὴν Παλαιστίνην, εἶτα καὶ τ' Αἴ-
γυπτον περιταξόμενοι, σὺ περῶ- F
τος ὦ Δυκῖνε διάβαινε, τὸ δε-
ξιὸν ἄγων. εἶτα ἐγὼ. καὶ μετ'
ἐμὲ, οὗτοσὶ Τιμόλαος. ἐπὶ πᾶ-
σι δ', τὸ ἱππικὸν ἄγε σὺ ὦ Ἀδεί-
μαντε. καὶ διὰ μὲν τῆς μεσο-
ποταμίας, οὐδεὶς ἀπήντηκεν
ἡμῖν πολέμιος, ἀλλ ἑκόντες
αὐτούς τε, καὶ τὰς ἀκροπόλεις ἀνθρώπει ἐκχείσεται.

domo longiùs abire libenter sustineam. Videris autem in Armenios & Parthos exercitum esse ducturus, gentes bellicosas, & sagittādi perquàm peritas. Quare alteri alicui dextrum cornu committe: me verò Antipatrum quempiam in Græcia relinque: ne quis etiam me sagitta transfigat, miserum in parte nuda feriēns, circum Susa, vel Bactra phalangi præfectum. *Sam.* Aufugis Lycine cohortem, meticulosus cùm sis: atqui lex iubet ei caput amputari, qui ordinis desertor visus fuerit. Sed quoniam secundum Euphratem iam sumus, & fluuius ipse ponte iunctus est: & quæcunque à tergo reliquimus tutò nobis habent, omniáque præfecti occupant, quos vnicuique genti superinduxi: atque hi etiam abeunt, nobis interim Phœniciam, Palæstinam, deinde & Ægyptū adiuncturi: tu primus, Lycine, transi dextrum cornu ducens: ego deinde, & post me hic Timolaus. Postremò tu equitatum duc Adimante. Ac per Mesapotamiam nullus hostis nobis occurrit: sed vltrò se ipsos, & arces, homines dediderunt.

Et

καὶ ὅτι βαβυλῶνα ἐλθόντες, αἰφνιδίως παρέλθομεν εἰς τὸ εἴσω τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν. ὁ βασιλεὺς δὲ περὶ Κτησιφῶντα διατρίβων, πυνθάνεται τὴν ἔφοδον. εἶτα εἰς Σελεύκειαν παρελθὼν, παρασκευάζεται, ἱππέας τε ὅτι πλείστους μεταπεμπόμενος, καὶ τοξότας, καὶ σφενδονήτας, ἀπαγγέλλουσι δ' οὖν οἱ σκοποὶ ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν μὲν μυριάδας τῶν μαχίμων συνειλέχθαι, καὶ τούτων εἴκοσιν ἱπποτοξότας, καίτοι οὔπω ὁ Ἀρμένιος πάρεστιν, οὔτε οἱ κατὰ τὴν κασπίαν θαλάτταν οἰκοῦντες, οὔτε οἱ ἀπὸ Βάκτρων, φῦλα ἐκ τῶν πλησίον, καὶ προσαστείων τῆς ἀρχῆς. οὕτω ῥᾳδίως τοσούτας μυριάδας κατέταξε. καιρὸς οὖν ἤδη σκοπεῖν ἡμᾶς ὅ, τι χρὴ ποιεῖν. Ἀδειμ. ἀλλ' ἐγὼ μὲν φημὶ δεῖν ὑμᾶς τὸ πεζὸν, ἀπέναι πρὸς Κτησιφῶντος. ἡμᾶς δὲ τὸ ἱππικὸν, αὐτοῦ μένειν, τὴν Βαβυλῶνα διαφυλάξοντας. Σαμ. ἀποδειλιᾷς καὶ σὺ, Ἀδείμαντε, πλησίον τοῦ κινδύνου γενόμενος. σοὶ δὲ τί δοκεῖ, ὦ Τιμόλαε; Τιμο. ἁπάσῃ τῇ στρατιᾷ βαδίζειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μὴ δὲ περιμένειν ἐν

Et quum Babylonem venissemus, præter expectationē intra muros ingressi sumus, ac vrbem ipsam tenemus. Rex autem ad Ctesiphontē commorans, aduentum nostrum accepit. Proinde Seleuciam profectus, exercitū comparat, equites quamplurimos, sagittarios, & funditores accersens. Renuntiant itaque speculatores, circiter centum myriadas hominum ad pugnam aptorum esse cōgregatas, & ex his viginti, qui ex equis iaculātur. Necdum tamen Armenius adest, neque Caspij maris accolæ, neque Bactriani: sed vicini tantùm, & qui in regni suburbijs habitant: adeò facilè tot myriadas conscripsit. Tempus igitur est vt videamus quid facto sit opus. *Adim.* At ego quidem censeo oportere vos, pedestrem videlicet exercitum, proficiscī ad Ctesiphontem: nos autem equestres turmas, manere hîc, & Babylonem asseruare. *Sam.* Etiam tu formidas Adimante, quum ad periculum propiùs est ventum. Sed quid tibi videtur Timolaë? *Tim.* Omnibus cum copijs obuiam hosti esse eundum, neque expectandum dum illi se melius parārint,

ἀλλ' ἀρίστην παρασκευάσωνται,

παντα χόθεν αὐτοῖς συμμάχων προσγενομένων. ἀλλ' ἔως ἔτι καθ' ὁδὸν εἶσιν οἱ πολέμιοι, ἐπιχειρῶμεν αὐτοῖς. Σαμ. εὖ λέγεις. σὺ δ' τί ὦ Λυκῖνε δοκιμάζεις; Λυ. ἐγώ σοι φράσω. ἐπειδὴ κεκμηκότες σωτόνως ὁδεύοντες, ὁπότε κατ' ἦμαρ ἔωθεν ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ νῦν δὴ πρὸ ἑκατόν που σταδίους προσκεχωρήκαμεν, καὶ ὁ ἥλιος πολὺς, κατὰ μεσημβρίαν γὰρ ἤδη μάλιστα, ἐνταῦθά που ὑπὸ ταῖς ἐλαίαις ὑπὸ τὴν ἀναγεγραμμένην στήλην καθίσαντας, ἀναπαύσασθαι. εἶτα οὕτως ἀναστάντας, πορεύεσθαι, καὶ ἀρίστειν τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαμ. ἔτι γὰρ Ἀθήνησιν ὦ μακάριε εἶναι δοκεῖς, ὃς ἀμφὶ Βαβυλῶνα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τῶν τειχῶν ἐν τοσούτοις στρατιώταις καθήσθαι περὶ τοῦ πολέμου διασκοποῦμενος; Λυ. ὑπέμνησας. ἐγὼ δ' ἡμῖν ὦμην, καὶ σὺ παρὰ τὸ φανερὸν τὴν γνώμην. Σαμ. προσθείμην δή, εἴ σοι δοκεῖ καὶ ὅπως ἀνδρες ἀγαθοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔσεσθε, μὴ δ' προδώσετε τὸ πάτριον φρόνημα. ἤδη γάρ που καὶ οἱ πολέμιοι ἐπιλαμβάνουσιν. ὥστε τὸ μὲ συμβαῖνον, ἔγωγε ἐνυάλιος. ὑμεῖς δ', ἐπειδὰν σημαίνῃ ὁ σαλπιγκτὴς,

auxilijs vndique ipsis accedentibus. Sed dum adhuc in via sunt hostes, adoriamur ipsos. *Sam.* Rectè dicis. Tu verò Lycine quid censes? *Lyc.* Equidem tibi dicam. Posteaquam defessi sumus itinere continuo, ex quo mane in Piræum descendimus, & iam nunc triginta ferè stadia processimus, & solis ardor magnus (nam circa meridiem maximè iam est) hîc alicubi ad oleas, super columnam istam inscriptionibus insignitam residentibus, esse quiescendum: deinde hinc surgentibus, eundum, & reliquum viæ ad vrbem absoluendum. *Sam.* Etiam-ne Athenis, ô beate, esse putas, qui circa Babylonem in campo ante muros sedes interot milites de bello deliberans? *Lyc.* Submonuisti: ego verò sapere me putabam: & tu, eo quòd sententiam proferres. *Sam.* Accedemus igitur, si tibi videtur: & facite vt sitis viri fortes in periculis, neque patrios spiritus prodatis. Iam enim & hostes pugnam capessunt: quare Enyalius esto tessera. Vos autem postquam tubicen classicum cecinerit,

ἀλαλάξαντες, καὶ τὰ δόρατα κρούσαντες πρὸς τὰς ἀσπίδας, ἐπεῖγε δὲ συμμίξαι τοῖς ἐναντίοις, καὶ ἐντὸς γενέσθαι τῶν τοξευμάτων, ὡς μὴ ὑπ' πληγὰς λαμβάνωμεν, ἀκροβολίζεσθαι αὐτοῖς διδόντες. καὶ ἐπειδὴ ἐς χεῖρας ἦλθ συμπεπλέγμεθα, τὸ μὲ εὐώνυμον, καὶ ὁ Τιμόλαος, ἐτράπησαν τὸν καθ' αὑτὸν, Μήδοις ὄντας. τὸ δὲ κατ' ἐμὲ, ἰσόπαλον ἔτι. Πέρσαι γάρ εἰσι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς. ἡ δὲ ἵππος ἅπασα τῶν βαρβάρων, ὅτι τὸ δεξιὸν ἡμῶν ἐλαυνόμενον. ὥστε ὦ Λυκῖνε, αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, καὶ τοῖς μετὰ σαυτοῦ παρακελεύου δέχεσθαι τὴν ἐπέλασιν. Λυ. ὦ τῆς τύχης. ἐπ' ἐμὲ γὰρ οἱ ἱππεῖς ἅπαντες, καὶ μόνος σὺ πιτήδειος αὐτοῖς ἔδοξα ἐπελαύνεσθαι. καί μοι δοκῶ, ὧν βιάζονται, αὐτομολήσειν, πρὸς σὲ ἀφέμενον ἐς τὴν παλαίστραν, ἔτι πολεμοῦντας ὑμᾶς καταλιπών. Σαμ. μηδαμῶς. κρατεῖς γὰρ αὐτῶν καὶ σὺ ἤδη τὸ μέρος. ἐγὼ δὲ ὡς ἀρᾷς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα. προσκαλεῖται γάρ με. καὶ ἀναδῦναι πάντως αἰσχρόν. Λυ. νὴ Δία καὶ τρῶσαι αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτῶ.

exultantes, & clypeos hastis pulsantes, properate eum aduersarijs manus conserere: atque intra teli iactum consistite, vt ne plagas accipiamus, dum illis velitari concedimus. Et postquam ad manus ventum iam est, sinistrum cornu, & Timolaus, Medos cum quibus congressi sunt, in fugam verterunt. Ego verò a- quo adhuc Marte pugno: Persæ enim sunt, interq; eos ipse rex. Vniuersus autem barbarorum equitatus in dextrum cornu nostrum fertur. Quare, ô Lycine, & ipse sis vir fortis, & eos qui tecum sunt, hortare vt impressionē fortiter excipiant. *Lyc.* O fortunam! aduersum enim me equites cuncti, solúsque vilus sum idoneus, qui contrà ferar. Ac mihi videor, si vim adhibeant, transfugiturus esse, in palæstram hinc currens, vos etiamnum belligerantes relinquēs. *Sam.* Nequaquā: tu enim ipsos ex parte iam vincis. Ego verò, vt vides, etiam singulari prælio cū rege congrediar. Prouocat enim me, & pugnam detrectare, omnino turpe fuerit. *Lyc.* Per Iouem ab eo confestim vulneraberis: nam regium est

βασιλικὸν γὰρ τὸ βωθῆσαι

περὶ τὴν ἀρχῆς μάχόμενον. Σαμ. εὖ λέγεις ὅπ πολαιον μὴν μοι τὸ βαῦμα, καὶ ὅι εἰς τὰ φανερὰ τῦ σώματος, ὡς μὴ ἢ πλὴ οὐλὴ ὕστερον ἄμορφον γνέσθαι. πάλιν ἀλλὰ ὁρᾷς ὅπως ἐπελάσας, μιᾷ πληγῇ αὐτόν τε, καὶ τὸν ἵππον διέπειρα πλὴ λόγχῃ ἀφεὶς; εἶτα πλὴ κεφαλὴν ἀποτεμὼν, καὶ ἀφελὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς ἤδη γέγονα, προσκυνούμενος ὑπ' ἀπάντων, οἱ βάρβαροι προσκυνεῖτωσαν ἡμῶν, κῦ ἢ Ἑλλήνων νόμον ἄρξω, εἰς φρατηρὸς ὀνομαζόμενος. ὅπ τούτοις ἆρα ἐννοεῖτε ὅσας μὴν πόλεις ἐπωνύμους ἐμαυτῦ οἰκιῶ, ὅσας ἢ καὶ καθαιρήσω ἑλὼν κῦ κρατος, αἳ ἂν ὑβείσωσί τι ἐς πλὴ ἀρχήν. ἁπάντων ἢ μάλιστα Κυδίαν ἣ πλούσιον μετελεύσομαι, ὃς ὅμορος ἤδη ὢν μοι, ἐξέωσε τὸ ἀγρῦ, ὑπβαίνων κατ' ὀλίγον ἐς τὸ ἐμὸν τῶν ὅρων. Αυ. πέπαυσο ἤδη ὦ Σάμιππε. καιρὸς γάρ σε ἤδη μὴν νενικηκότα πηλικαύτην μάχην, ἐν Βαβυλῶνι εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια. ἐκσάδιος γὰ ὀίμαί σοι ἡ ἀρχή. Τιμόλαον ἢ ἐν τῷ μέρει εὐχεσθαι ὅσ' ἂν ἐθέλῃ. Σαμ. τί δ' οὗ

de regno dimicantem vulnerari. *Sam.* Rectè dicis. At hoc vulnus summam tantùm cutem mihi perstringat, nec in aperta corporis parte, ne postea deformis obducatur cicatrix. Cæterùm vides quo pacto incursando vna plaga, & ipsum, & equum emissa hasta transadegerim? Deinde amputato capite, & ablato diademate, rex iam factus sum, qui ab omnibus adoror. Barbari me adorent: ego iuxta Græcorum legem imperabo, atque imperator vnus nominabor. Præterea cogitate quàm multas ciuitates mihi cognomines condam, quámque multas per vim captas destruam, siquæ aliquam contumeliam regno meo intulerint. At omnium maximè Cydiam istum diuitem vlciscar, qui cùm mihi iam vicinus esset, agro me expulit, intus fines paulatim ingrediens. *Lyc.* Desine tandem Samippe. Tempus enim est vt tanta pugna potitus, victoriæ conuiuium Babylone celebres (sex enim stadiorum opinor est tibi imperium) & vt vicissim optet Timolaus quicquid voluerit. *Sam.* Quid igitur Lycine? qualia tibi videor postulasse?

ὦ Λυκῖνε, οἷά σοι ἠτῆσθαι δοκῶ;

Λυ. παρὰ πολὺ ὦ θαυμασιώτατε βασιλέων ἐπιπονώτερα, καὶ βιαιότερα τῶν Ἀδειμάντου. παρ' ὅσον ἐκεῖνος μὲν ἐξύφα, δι' ἁλάντα χρύσια ἐκπώματα φερετίνων τοῖς συμπόταις. σὺ δ', καὶ ἐπιβωσκου μονομαχῶν, καὶ ἐδεδίεις, καὶ ἐφερύντιζες νυκτωρ, καὶ μὴ ἡμέραν. οὐ μόνον γὰρ σοι τὰ παρὰ τῶν πολεμίων φοβερὰ ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλαὶ μυρίαι, καὶ φθόνος παρὰ τῶν συνόντων, καὶ μῖσος, καὶ κολακεία. φίλος δ' οὐδεὶς ἀληθὴς, ἀλλὰ πρὸς τὸ δέος ἅπαντες, ἢ πρὸς τιὼ ἐλπίδα ἕωνοι δοκοῦντες εἶναι. ἀπόλαυσις μόνη, οὐδὲ ὄναρ τῶν ἡδέων, ἀλλὰ δόξα μόνον, καὶ πορφυρὶς, χρυσῷ ποικίλη, καὶ ταινία λευκὴ περὶ τῷ μετώπῳ, καὶ δορυφόροι προϊόντες. τὰ δὲ ἄλλα, κάματος ἀφόρητος, καὶ ἀνδία πολλά. καὶ ἢ χρηματίζειν τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων ἥκουσι δεῖ, ἢ δικάζειν, ἢ καταπέμπειν τοῖς ὑπηκόοις ἐπιτάγματα. καὶ ἴσως ἀφίσηκέ τι ἔθνος, ἢ ἐπαναιρουσί τινες τῶν ἔξω τῆς ἀρχῆς. δεδιέναι οὖν δεῖ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι. καὶ ὅλως, ὑπὸ πάντων μᾶλλον, ἢ ὑπὸ σαυτοῦ εὐδαιμονίζεσθαι. καὶ γὰρ οὖν καὶ τόδε

Lyc. Longè, ô præclariſſime regum, laborioſiora, & violentiora, quàm quæ Adimantus, quatenus ille in delicijs verſabatur, & aurea pocula duorum talentorum pondo compotoribus porrigebat. Tu verò in ſingulari certamine vulnerabaris, & metuebas, & curis noctu, & interdiu diſtinebaris. Non ſolùm enim ea quę ab hoſtibus fierent, formidanda tibi erant, ſed & inſidię innumerabiles, & familiarium inuidia, odiũ, & aſſentatio. Amicus autem nullus verus, ſed ad metum omnes, vel ad ſpem beneuolentiam ſimulantes. Fruitio voluptatum, ne perſomnium quidem: ſed gloria ſolùm, & purpura auro variegata, & candida faſcia circum frontem, & ſatellites præeuntes. Cæterùm labor intolerabilis & acerbitas multa. Et vel ijs qui ab hoſtibus veniunt reſpondendum, vel ius dicendum, vel mittenda ad ſubditos edicta. Et vel gens aliqua defecit, vel ab ijs qui degunt extra imperium, fiunt incurſiones. Quare omnia timenda, & habenda ſuſpecta. Denique ab omnibus potiùs quã à te ipſo beatus prędicaris. Nã hoc quoq;

πῶς· ἀ ταπεινὸν, ὅτι καὶ νοσεῖς τὰ ὅμοια τοῖς ἰδιώταις, καὶ ὁ πυρετὸς ἀδιαγνώστως σε βασιλέα ὄντα, οὐδὲ ὁ θάνατος δέδιε τὸν δορυφόρους. ἀλλ' ὅπισας ὁπότε αὐτῷ δοκῇ, ἄγει οἰμώζοντα, καὶ αἰδούμενος τὸ διάδημα; σὺ δ' ὁ ἅπτως ὑψηλὸς καταπεσὼν, ἀναπαυσος ἐν τῇ βασιλείᾳ ὁδὸν ἄπει, τοῖς πολλοῖς ἰσότιμος, ἐλαυνόμενος ἐν τῇ ἀγέλῃ τῶν νεκρῶν. χῶμα ὑψηλὸν ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλη μακρὰ, ἢ πυραμὶς ἐυγραμμον, πολλὰ γωνίας ἀπολιπὼν, ἀνάθεσμα καὶ ἀνεπιθύμητα φιλοτιμήματα. εἰκόνες δ' ἐκεῖναι, καὶ νεὼς, οὓς ἀνίσασιν αἱ πόλεις διαπεύσαι, καὶ τὸ μέγα ὄνομα, πάντα κατ' ὀλίγον ἀπορρεῖ, καὶ ἄπειστον ἀμελούμενα. ἀλλ' ὃ καὶ ὅτι μάλιστα ἐπὶ πλεῖστον παραμένῃ, τίς ἔτι ἀπόλαυσις ἀναισθήτῳ αὐτῶν γενομένῳ; ὁρᾷς, οἷα μὴ ζῶν ἔτι ἕξεις πράγματα, δεδιὼς, καὶ φροντίζων, καὶ κάμνων, οἷα δὴ καὶ μὴ τὴν ἀπαλλαγὴν ἔσεσθαι; ἀλλ' ἤδη σὺν αὐτῶν ὦ Τιμόλαε, καὶ ὅπως ἐμβάλῃ τούτοις, ὡσαρεὶ εἰκὸς ἀνδρὶ σωφρονοῦντι, καὶ περίεσμαι χρῆσθαι εἰδότα. Τιμ. σκόπει γοῦν ὦ Λυκῖνε, εἴ τι ὀπιλήμιον εὔξο-

annon humile & abiectum, quòd eodem modo cũ priuatis ægrotas, & febris in nullo discrimine te regem habet, neque mors tuos satellites metuit, sed superueniens quando visum fuerit, te plorantem ducit, non verita diadema? Tu verò ille tam sublimis delapsus, & abreptus à solio regio, eandem viam cum vulgo abis, eodémque honore in mortuorum gregem ageris! tumulũ excelsum supra terram, & longam columnam, aut pyramidem depictis angulis insignem relinquens, intempestiua, & insensibilia ornamẽta. Imagines autem illæ, & templa, quæ colentes ciuitates erigunt, magnúmq; hoc nomen, omnia paulatim defluunt, neglectáque abeunt. Quòd si etiam quàm diutissimè perdurarint, quis quẽso fuerit amplius eorũ fructus; cũ sẽsu careas? Vides, qualia dũ viues negotia habiturus sis, metuẽdo, cogitãdo, laborãdo: qualia & post mortem futura sint? Sed iam tuum est optare, Timolaë: ac vt superes istos vide, vt virum prudentem, rerúmque peritum decet. *Tim.* Considera igitur Lycine, numquid reprehensione dignũ optabo,

μαι, καὶ ὅ, τι ἂν δυθύναι τίς δυνηθείη. χρυσὸν μὲν ἔγ, καὶ θησαυροὺς, καὶ μεδίμνους νομίσματος, ἢ βασιλείας, καὶ πολέμους, καὶ δείματα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ εἰκότως διέβαλες, ἐκ αἰτήσομαι. ἀβέβαια γὰρ ταῦτά γε, καὶ πολλὰς ταῖς ἐπιβουλὰς ἔχοντα, καὶ πλέον τὸ ἄδικος τὸ ἀναιρεῖν ἐν αὐτοῖς ἢ σῶ. ἐγὼ δ', βούλομαι τὴν Ἑρμοῦ ἐντυχόντα μοι δοῦναί τινας δακτυλίους τοιούτους τῶν δύναμιν, ἵνα μὴ, ὥστε ἀεὶ ἐρρῶσθαι, καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄβρωτον εἶναι, καὶ ἀπαθῆ. ἕτερον δ', ὡς μὴ ὁρᾶσθαι τὴν περιόντα νον, οἷος ἦν ὁ τοῦ Γύγου. τὸν δὲ τίνα, ὡς ἰσχύειν ὑπὲρ ἀνδρεῖος μυρίους, καὶ ὅ, τι ἂν ἄχθος ἅμα μυρίοι κινῆσαι μόλις δύναντο, τοῦτό μοι ῥᾳδίως μόνον ἀναπρῆσθαι. ἔτι δ' καὶ πέτεσθαι, πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀρθέντα. καὶ πρὸς τοῦτό μοι εἶναι δακτύλιόν τινα. καὶ μὴν καὶ ἐς ὕπνον κατασπᾶν, ὁπόσους ἂν ἐθέλω. καὶ ἅπασαν θύραν παρασπᾶν μοι ἀνοίγεσθαι, χαλωμένης τοῦ κλείθρου, καὶ τοῦ μοχλοῦ ἀφαιρεμένου. ταῦτα ἀμφότερα, εἷς δακτύλιος δώσει. τὸ δὲ μέγιστον, ἄλλος τις ἔστω ὅτι πᾶσιν

& quod arguere quispiam possit. Nam aurum, & thesauros, & nummorum modios, aut regna, & bella, & terrores pro imperio, quæ tu meritò reprehendisti, nõ postulabo. Caduca enim hęc multísque insidijs referta: & plus molestiæ habent, quàm dulcedinis. Sed velim vt Mercurius obuiam mihi veniens, annulos det qui vim huiusmodi habeant: vnum quidem, vt rectè semper valeam, & corpore sanus sim, insauciabilis, & affectionis expers: alterum autem, vt conspici non possit qui eum obduxerit: qualis fuit ille Gygis: tertium verò, vt robore superem virorum decem millia: & quod onus hominum simul decem millia vix mouere possent, id ego facilè solus in humeros attollam, præterea procul à terra subuectus volem. Ad hoc quoque annulum habeam, quo in somnum attraham, quos voluero: & mihi accedenti pateat omnis ianua, laxata sera, & dimoto vecte, quæ ambo possit vnus annulus. Et quod maximum est, alius sit supra omnes suauissimus, qui me reddat amabilem,

ὁ ἥδιστος, ὡς ἐρασμιον εἶναί μα,

πεσβύμυον παισὶ τοῖς ὡραίοις,
καὶ γυναιξὶ, καὶ δήμοις ὅλοις,
καὶ μηδένα εἶναι αὐέρασον, καὶ
ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἄγω, καὶ
αὐτὰ σῶμα. ὥστε πολλὰς γυναῖκας
οὐ φέρουσας τὸν ἔρωτα, καὶ ἀ-
νάρτᾶν ἑαυτὰς, καὶ τὰ μειρακία
ἐπιμεμνῆσθαί μοι, καὶ εὐδαί-
μονα εἶναι δοκεῖν, εἰ πίνα καὶ
μόνον ἐφεσβλέψαμι αὐτῶν. εἰ
δ' ὑπὲρ ἐμοῦ, κἀκεῖνα ἂν λύ-
πης ἀπολλύοιμι. καὶ ὅλως, ὑπὲρ
τὸν Ὑάκινθον, ἢ Ὕλαν, ἢ Φάε-
θοντα τὸν χλόον εἶναί με, καὶ ταῦ-
τα πάντα ἔχειν, μὴ ὀλιγοχρό-
νιον ὄντα, μὴ δ' κτ' μέτρον
ζῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς,
ἀλλ' ἔτη χίλια νέον ἐκ νέου γι-
νόμενον διαβιῶναι, ἀμοιβὰ τὰ
ἑπτακαιδέκα ἔτη ἀεὶ ἀποδύ-
μενον τὸ γῆρας, ὥσπερ οἱ ὄ-
φεις. οὐδὲν γὰρ δεήσει μοι, ταῦτα
ἔχοντα. πάντα γὰρ ἐμοὶ ἔσ' ἂν
τὰ τῶν ἄλλων, ἐς ὅσον ἀνοί-
γειν τὲ τὰς θύρας ἐδυνάμην,
καὶ κοιμίζειν τοὺς φύλακας, καὶ
ἀθέατος εἶναι εἰσιών. εἰ δέ τι
ἐν Ἰνδοῖς, ἢ Ὑπερβορέοις θέα-
μα παράδοξον, ἢ κτῆμα τίμιον,
ἢ ὅσα ἐμφαγεῖν ἢ πιεῖν ἡδέα ἦ
μετασχεῖν ἁμίλλιος, ἀλλ' αὐτὸς
ἐπιπτώμενος, ἀπέλαυνον ἀπαί-
τητον ἐς κόρον. καὶ ἐπὶ γυ-

obdùctus pueris formosis, mulieribus, totísq; populis: neque quenquam amoris expertem esse sinat, & cui non sim desiderabilissimus, atque in ore: ita vt multæ mulieres amoris impatientia sese suspendant: meíque desiderio adolescentuli insaniant, séq; fœlices putent, si tantùm aspexero quempiam ipsorum: si verò despexero, etiam illi mœrore pereant. Denique Hyacintho, vel Hyla, vel PhaoneChio sim pulchrior: atque hæc omnia habeam, non breui moriturus, neq; ad humanæ vitæ mensuram victurus: sed per mille annos iuuenis ex iuuene renascens, æuum exacturus, circa decimum septimum quemque annum, senectutem more serpentum semper exuendo. Nihil enim mihi deerit, quũ hæc habebo: siquidem aliena omnia essent mea, quatenus possem & fores aperire, & custodes sopite, & ingressus ipse inuisibilis esse. Quod si apud Indos, aut Hyperboreos spectaculum aliquod mirum foret, aut res aliqua pretiosa, aut quicquid esu vel potu iucundum, aduehi non curans, sed eò ipse adnolans, omnibus ad satietatem vsq; fruerer. Et quia gryps alata fera, aut phœnix,

ὄρνεον ἐν Ἰνδοῖς ἀδίαστον τοῖς ἄλλοις, ἐγὼ ὃ κὴ τοῦτο ἑώρων αὖ. καὶ τὰς πηγὰς ὃ τὰς Νείλου, μόνος ἀφ' ἡμῶν ἐπισάμην, καὶ ὅσον τὸ γῆς ἀοίκητον, καὶ εἴ τινες ἀντίποδες ἡμῶν οἰκοῦσι, τὸ νότιον τὸ γῆς ἡμίτομον ἔχοντες. ἔτι ὃ καὶ ἀστέρων φύσιν, κὴ σελήνης, κὴ ἀυτῦ ἡλίου, ῥᾳδίως ἂν ἔγνων, ἀπαθὴς ὢν τῷ πυρί. κὴ τὸ πάντων ἥδιστον, ἀυθημερὸν ἀγγεῖλαι ἐς Βαβυλῶνα τίς ἐνίκησεν ὀλύμπια. κὴ ἀειστήσαντα, εἰ τύχοιμι ἐν Συρίᾳ, δειπνῆσαι ἐν Ἰταλίᾳ. εἰ δέ τις ἐχθρὸς εἴη, ἀμυνάσθαι κὴ τοῦτον ἐν τῷ ἀφανοῦς, πέτρον ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ὑπτιοτενῆσθαι τὸ χρήσιον. τούς τε αὖ φίλους, εὖ ποιῆν, ὑπὲρ ἐμαυτὸν κοιμωμένοις αὐτοῖς τὸ χρυσίον. κὴ μὴν εἴ τις ἀβρόπης εἴη, ἢ τύραννος πλούσιος ὑβρίσῃς, ἀσθμῶν αὐτὸ ὅσον ὑπὲρ σταδίους εἴκοσιν, ἀφῆκα φέρεσθαι κὴ τῶν χρημάτων. τοῖς παιδικοῖς ὃ ὁμιλεῖν ἀκωλύτως αὖ ἔξῆν, εἰσιόντα ἀθέατον, κοιμίσαντα ἅπαντας, αὐτοῦ ἐκείνων μόνων. οἷον ὃ κἀκεῖνο ἰῶ, τὴν πολεμούντων ἐπισκοπῆν ἔξω βέλους ἀφαιρούμενον. κὴ εἰ δόξειέ μοι, προδιδόμενος αὖ τοῖς ἡμετέροις,

auis apud Indos à cæteris videri nequit: ego eam viderem. Nili quoque fontes solus scirem, & terræ quicquid est inhabitabile: & siqui Antipodes ex aduerso habitant, A australem terræ partem dimidiam tenentes. Præterea stellarum, lunæ, ipsiúsque solis naturam facilè nossem, vt qui ab igne lædi non possem. Et quod omnium suauissimũ B fuerit, eodem die Babylonem delatus annuntiare possem, quis Olympia vicisset: & si fortè in Syria prandus essem, cœnare in Italia: & siquis mihi foret inimicus, istum ex occulto vlcisci, iniecto in caput saxo, ita vt ipsi caluaria comminueretur: amicis contrà benefacere, aurum dormientibus ipsis effundendo. C Quin siquis superbus foret, aut tyrannus, diues contumeliosus, sublatum ipsum ad stadia viginti, per præcipitia supernè deijcerem. Cum pusionibus autem, nemine prohibente, conuersari mihi liceret, cùm videri nõ possem ingressus, omnésque solis illis exceptis sopirem. Quale verò etiam illud foret, quòd belligerantes tutò spectare possem, extra teli iactum in altum sublatus? Et si videretur, adiungendo me victis, & sopiendo victores, D E κοιμίσας τὸν κρατοῦντας,

νικᾶν παρεῖχον τοῖς φεύγουσιν, ἀναστρέφασιν ἀπὸ τῆς βοπῆς. καὶ τὸ ὅλον, παιδιὰ ἐποιούμην αὖ τὰ τῶν ἀνθρώπων βίον, καὶ πάντα ἐμὰ ἦν, καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἄλλοις. τοῦτο γὰρ ἄκρα εὐδαιμονία ἐστὶ, μήτε ἀπολέσθαι, μήτε ἐπιβουλευθῆναι δυναμένῳ. καὶ μάλιστα μὲν ὑγείας ἐν μακρῷ τῷ βίῳ. τί οὖν ἀπειπάσαιο ὦ Λυκῖνε τῆς ἐυχῆς; Λυ. οὐδὲν ὦ Τιμόλαε. οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς ἐναντιοῦσθαι ἀνδρὶ πλουσίῳ, καὶ ὑπὲρ μυρίους τοὺς ἐμοὺ. πλὴν ἀλλὰ ἐκεῖνο ἐρήσομαί σε, εἴ τινα ἄλλον εἶδες ἐν τοσούτοις ἔθνεσιν, ὅσα ὑπέπτης, γέροντα ἤδη καθεζόμενον, ὅτου παρακεκινήκοτα τὰ γόνατα, ὅτι δακτυλίου μικροῦ ὀχούμενον, ὅτι ὅλα κινεῖν ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ δυνάμενον, ἐπαρκεσον πᾶσι, καὶ ταῦτα, φαλακρὸν ὄντα, καὶ τὰ ῥῖνα σμόν. ἔτι εἰπέ μοι καὶ τόδε. τί δὴ πάντες ἐχ εἷς δακτύλιος ἅπαντα ταῦτα δύνατάι σοι, ἀλλὰ τοσούτοις πεπιεσμένος ἕκαστος, τὰ δεξιτερὰν πεφορτισμένος χεῖρ' δάκτυλον ἕνα. μᾶλλον ἢ ὑπαρκέσει ὁ ἀριθμὸς, καὶ δεήσει καὶ τὰ δεξιὰ συνεπιλαβεῖν. καίτοι ἑνὸς τοῦ ἀναγκαιοτάτου

fugientibus ex fuga reuersis victoriam præberem. In summa, ludum quendam facerem vitam humanam, omniáque mea forent, Deúsque A cæteris viderer. Atque hæc summa fœlicitas est, quæ neque perire, neque insidijs peti potest: & maximè cum sanitate per longam ætatem. Quid igitur est, Lycine, quod B in hoc voto culpare queas? *Ly.* Nihil Timolae: neque enim tutum fuerit aduersari alato viro, & qui robore decem hominũ millia superat. Verumtamen illud interro- C gabo te, ecquem alium videris inter tot gentes, quas volando oberrasti, virum iam senem mente à statu suo ita dimota, qui exiguo annulo vectus, totos montes digito D mouere potuerit, amabilem omnibus, idque cùm caluus esset, simóque naso. At verò etiam hoc respondo mihi: cur tandem vnus annulus omnia ista tibi præstare non possit: sed tam multis reuinctus incedes, sinistra per singulos digitos grauata. Imò verò excedit numerus, & necesse erit etiam dextram oneri ferendo succedere. Atqui vnus, isq; maximè necessarius deest, qui obductus,

σθαι, ὃς παιδεύσει σε,

παύσει μωραίνοντα, ἢ πολλὴν ταύτην κόρυζαν ἀποξύσας. ὥστο μὲ καὶ ὁ ἑλλέβορος ἱκανὸς ποιῆσαι, ζωφρονέστερος ποδεῖς.

Timo. ἀλλὰ πάντως σὺ Λυκῖνε, καὶ αὐτὸς εὐξῃ τί ἤδη ποτὲ, ὡς ἂν μάθωμεν οἷα αἰτήσεις ἀνεπίληπτα, καὶ ἀνέγκλητα, ὁ συκοφαντῶν τὸς ἄλλους. A

Lyc. ἀλλ' οὐ δέομαι εὐχῆς ἐγώ. ἥκομεν γὰρ ἤδη πρὸς τὸ Δίπυλον. καὶ ὁ βέλτιστος οὑτοσὶ Σάμιππος, ἀμφὶ Βαβυλῶνα μονομαχῶν. καὶ σὺ δ' Τιμόλαε, ἀριστῶν μὲν ἐν Συρίᾳ, δειπνῶν δ' ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ τοῖς ἐμοὶ ἐπιβάλλοισι σταδίοις κατεχήσασθε, καλῶς ποιοῦντες, ἄλλως τε, καὶ ἂν δεξαίμην πλουτήσας ἐπ' ὀλίγον, ἵνα λιμώττων ποτὲ τὸν ἀριστῆσαι, μετ' ὀλίγον ψιλὴν τὴν μάζαν ἐσθίων, οἷα ὑμεῖς πείσεσθε μετ' ὀλίγον, ἐπεὶ δὴ ἡ εὐδαιμονία μὴ ὑμῖν, ἢ ὁ πολὺς πλοῦτος ὄψηται ἀποπάμενος, αὐτοὶ δ' καταβαίνετε ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τε, καὶ διαδημάτων, ὥσπερ ἐξ ὕπνου ὀνείρατος ἀνεγρόμενοι, ἀνόμοια τὰ ὑπὸ τῆς οἰκίας εὑρίσκητε, ὥσπερ οἱ τὸν βασιλεῖς ὑποκρινόμενοι βαγῳδοὶ ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ θεάτρου, λιμώττοντες οἱ πολλοί. καὶ ταῦτα, B

te à stultitia cohibeat, multo hoc fastu detersо : alioqui helleborus meracior haustus, hoc efficere potest.

Tim. At omnino Lycine, tu quoque iam tandem aliquid optabis, quo discamus qualia sis postulaturus, quæ videlicet reprehendi & culpari nequeãt, tu qui alios refellis.

Lyc. At ego voto non opus habeo. Iam enim Dipylum peruenimus : & optimus hic Samippus, dum circa Babylonem singulari prælio dimicat: & tu Timolae, dum in Syria quidem prandes, in Italia autem cœnas, etiam ea stadia, quæ ad me pertinebant, absumpsistis, rectè sanè facientes: præsertim cùm nõ probem in breue tempus detescere, & subuentaneam opulentiam dolendo, postmodum tenuem mazam comedere : quod vobis non multò pòst accidet, postquã hæc fœlicitas, magnæque diuitiæ vobis relictis aufugerint: ipsi autem digressi à thesauris & diadematibus istis, tanquam ex suauissimo aliquo somnio excitati, domi dissimilia omnia inueneritis, perinde vt histriones, regum personas agentes, quorũ plerique ex theatro regredientes, fame conficiuntur: idque

μετὰ ὀλίγου Ἀγαμέμνονες ὄντες, ἢ Κρέοντες. λυπήσεσθε οὖν ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ δυσαρέστως ἕξετε πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας. καὶ μάλιστα σοὶ Τιμόλαε, ὁπόταν δέῃ σε τὸ αὐτὸ παθεῖν τῷ Ἰκάρῳ, τῆς περιῴσεως διαλυθείσης, καταπεσόντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, χαμαὶ βαδίζειν, ἀπολέσαντα τοὺς δακτυλίους ἐκείνους, ἅπαντας ἀποῤῥυέντας, τῶν δακτύλων. ἐμοὶ δ' οὖν καὶ τοῦτο ἀγαθὸν, αὐτὶ πάντων θησαυρῶν, καὶ Βαβυλῶνος αὐτῆς, τὸ γελάσαι μάλα ἡδέως ἐφ' οἷς ὑμεῖς πράττετε, τοιούτοις οὖσι, καὶ ταῦτα, φιλοσοφίαν ἐπαινοῦντες.

cùm paulò antè Agamemnones, aut Creontes fuerint. Mœrore igitur afficiemini, vt consentaneum est, vobísque res domesticæ displicebunt: & maximè tibi Timolaë, quando necesse tibi erit idem pati, quod Icarus olim, vt dissolutis alis de cœlo delapsus humi incedas, amissis illis annulis, qui de digitis vltro effluxerint. Mihi autem hoc fat erit, vt pro thesauris omnibus, ipsáque Babylone, suauiter admodum rideam ea quę optastis, tam præclara scilicet: ídq; cùm ipsi Philosophiam laudetis.

ΕΤΑΙΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

DIALOGI MERETRICII.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Vt in superioribus dialogis, breuioribus quidem illis, Lucianus, cùm superorum, tum inferorum res irridet, sumpta, vt videtur, occasione partim ex Homero, & cæteris epicis, partim ex Tragœdiarum quoque scriptoribus, ita in hisce meretricum colloquijs, mulierum quoque vitia, amores, variásque lasciuiam persequitur, idque accepta eius rei occasione, atque materia ex Menandro, & eius ætatis comœdijs. Eadem enim & illic argumenta tractata esse, ex Latinorum, Terentij ac Plauti conuersionibus coniecturam facere licet.

ΓΛΥΚΕΡΑ.

Τ Ον γραπώτιν Θαΐ τὸν ἀκαρναῆα, ὃς παλαι μὲν Ἀβρότονον εἶχε, μετὰ ταῦτα δ' ἐμέ, τὸν ὑποπάρυφον λέγω, τὸν ὑπηχλαμύδη, οἶδα αὐτὸν, ἢ ὑπολέλησαι τὸν ἄνθρωπον; Θα. ὤχ, ἀλλὰ οἶδα τὸν Γλυκέριον, ᾧ συνέπιε μετ' ὑμῶν πέρυσιν ἐν τοῖς ἀλωοις. τί δ' τοῦτο; ἐώκεις γάρ τι περὶ αὐτοῦ διηγεῖσθαι. Γλ. γοργόνα αὐτὸν ἡ παμπόνηρος φίλη δοκοῦσα εἶναι, ἀπεσπασεν ἀπ' ἐμοῦ ὑπαγαγοῦσα. Θα. καὶ νυδ σοὶ μὲν ἐκείνου ὁ θόρυβος, Γοργόναν δ' ἑταίραν πεποίηται; Γλ. ναὶ ὦ Θαΐ, καὶ τὸ πρᾶγμα ὁ ὑποπτεύω μου ἥψατο. Θα. πονηρὸν μὲν ὦ γλυκέριον, οὐκ ἀδόκητον δ', ἀλλὰ εἰωθὸς γίγνεσθαι ὑφ' ἡμῶν τῶν ἑταιρῶν. οὔκουν χρὴ οὔτε ἀνιᾶσθαι ἄγαν, οὔτε μέμφεσθαι τῇ Γοργόνῃ. οὐδὲ γὰρ σὲ Ἀβρότονον ἐπ' αὐτῷ πρότερον ἐμέμψατο. καίτοι φίλαι ἦτε. ἀτὰρ ἐκεῖνο θαυμάζω,

GLYCERA.

A Ilitem istum Thai, Acarnanem, qui quondam Abrotonum habebat, postea vetò me amauit, purpuratum istum dico, nosti-ne ipsum, an oblita es hominis? *Th.* Quid-ni nossem, Glycerium: cùm anno superiore B vobiscum in festis arualibus potarit. Sed quid istud? Videris enim nescio quid de illo narratura esse. *Gl.* Gorgona ipsum, sceleſtissima ista, quæ amica mea videbatur, subductum à me C abstraxit. *Th.* Et nunc ille tecum non amplius conuersatur, sed Gorgonam amicam asciuit? *Gl.* Ista est, Thai, nec me res hæc mediocriter afficit. *Th.* Malum quidem hoc est, Glycerium, D non tamen inopinatum, sed à nobis meretricibus fieri solitum. Proinde neque nimis mœrendum, neque deGorgona conquerendum. Neque enim Abrotonum tibi priùs ob hoc succensuit: E quanquam amicæ inter vos eratis. Sed illud miror,

τί καὶ ἐπῄνεσεν αὐτῆς ὁ γραπιώτης οὗτος, ὁντινοῦν εἰ μὴ πανταπασι τυφλός ἐστιν. ὃς οὐχ ἑωρᾶκει, ταῖς μὲν τρίχας αὐτῇ ἀφαιρεῖ ἔχουσαν, καὶ ἐπιπολὺ τοῦ A μετώπου ἀπηγμένας. τὰ χείλη δέ, πελιδνὰ, καὶ νεκρικὰ, καὶ τεθνηκότος λεπτὸς, καὶ ἐπίσημοι ἐν αὐτῷ αἱ φλέβες, καὶ ῥὶς μακρά. ἓν μόνον, συμμίκτης ἐστὶ, B καὶ ὀρθὴ, καὶ μετριάζει παίν ἐπαγωγόν. Γλ. οἴει γὰρ ὦ Θαὶ τῷ κάλλει ἐρᾶσθαι τὸν ἀκαρνανέα; ἐκ οἶδα ὡς φαρμακὶς ἡ Χρυσήειον ἡ μάτηρ αὐτῆς, θεσσαλὰς τινας ᾠδὰς ἐπισταμένη, καὶ τῷ σελήνῃ καταγούσας; φασὶ δ' αὐτὴν καὶ πέτεσθαι C τῆς νυκτός. ἐμείνη ἐξέμηνε τὸν ἄνθρωπον, πεῖν τῶν φαρμάκων ἐγχέασα. καὶ νῦν δυνᾶται αὐτόν. Θα. καὶ σὺ ὦ Γλυκέριον, ἄλλον δυνήσεις. τοῦτον δ', ἐάσειν ἔα.

quidnam adeò laudet in ea miles iste : nisi omnino cæcus est , qui non viderit illam raro , & in multam frontem deducto esse capillitio : deinde liuidis, emortuísque labijs , exili collo, & extantibus in eo venis, longóque naso. Vnum solum habet,quòd procera est, & recta,ridétq; illecebrosum admodum. *Gl.* An tu putas,Thai, Acarnanem illam formæ causa amasse ? An nescis,quòd venefica est Chrysatium , mater illius , quæ Thessalas quasdam incantationes callet , ac lunam deducit ? Aiunt autem ipsam etiam volare noctu. Illa in insaniam vertit hominem, ei temperato pharmaco quod biberet , & nunc ipsum vindemiant. *Th.* Tu quoque.Glycerium , alium vindemiabis : istum autem valere sinas.

ΜΥΡΤΙΟΝ, ΠΑΜΦΙΛΟΣ, καὶ ΔΩΡΙΣ.

MYRTIVM, PAMPHILVS, ET DORIS.

ΜΥΡΤΙΟΝ.

MYRTIVM.

ΓΑμεῖς ὦ Πάμφιλε τὴν φίλωνος τοῦ ναυκλήρου θυγατέρα. καὶ ἤδη σε γεγαμηκέναι φασίν. οἱ τοσοῦτοι δ' ὅρκοι

DVcísne vxorem , Pamphile,Philonis nauclerifiliam ? imò iam duxisse te aiunt. Tot autem iuramenta

οὖς ὤμοσας, καὶ τὰ δάκρυα, ἐν
ἀκαρεῖ πάντα οἴχεται, καὶ σπι-
λέλησαι Μυρτίου νυῦ. καὶ ταῦ-
τα ὦ Πάμφιλε, ὀκτὼ κύω μῆ-
νας ὄγδοον ἤδη. τοῦτο γοῦν καὶ
μόνον ἐπριάμην τῷ σοῦ ἔρωτος
ὅτι μου τηλικαύτην πεποίηκας,
τὴν γαστέρα, καὶ μεταμικρὸν
παιδοτροφεῖν δεήσει. πρᾶγμα
ἐτοιμόβαρύτατον. οὐ γὰρ ἐκθή-
σω τὸ τεχθὲν, καὶ μάλιστα εἰ
ἄρρεν γένοιτο, ἀλλὰ Πάμφιλον
ὀνομάσασα, ἐγὼ μόνῳ ἔξω πα-
ραμύθιον τῶν ἔρωτος. σοὶ δ' ὀφ-
λεῖ ποτὲ προσελθὼν ἐκεῖνος,
ὡς ἄπιστος γέγονας περὶ τὴν
ἀθλίαν αὐτῆ μητέρα. γαμεῖς
δ' ἐ καλὴν παρθένον. εἶδον γὰρ
αὐτὴν ἔναγχος ἐν τοῖς Θεσμο-
φορείοις μὲ τῆς μητρὸς, οὐδέ-
πω εἰδῶσα ὅτι δι' αὐτὴν ἐκ ἔτι
ὄψομαι Πάμφιλον. καὶ σὺ δ'
οὖν προέτεινον ἴδου ἀμτήν.
καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἴδε, μή σε ἀνιάτῳ, εἰ
παῦ γλαυκοὺς ἔχει αὐτούς,
μηδὲ ὅτι διάστροφοί εἰσι, καὶ ἐς
ἀλλήλους ὁρῶσι. μᾶλλον γὰρ τὸν
Φίλωνα ἐώρακας τὸν πατέρα τὸν
νύμφης. τὸ πρόσωπον αὐτῆς οἶ-
δα. ὥστε οὐδὲν ἔτι δεήσει τὴν
θυγατέρα ἰδεῖν. Παμ. ἔτι
σὺ ληρούσης ὦ Μύρτιον,

quæ præstitisti, & lachrymæ
illæ, breui momento euanuerunt omnia, & Myrtij nunc es oblitus, idque
Pamphile, cùm octauum
A iam mensem ex te prægnans
sim. Scilicet hoc solum ex
tuo amore consecuta sum,
quòd tam ingentem vterum
gero: & me propediem oportebit prolem alere, rem
B meretrici grauissimam. Neque enim fœtum exponam,
præcipuè si mas nascatur:
sed eo nominato Pamphilo,
equidem amoris solamen
habebo. Tibi verò exprobrabit aliquando accedens
C ille ad te, quòd perfidus
fueris in miseram ipsius
matrem. Cæterùm non
formosam virginem ducis.
Vidi enim nuper ipsam in
Thesmophorijs vnà cum
D matre, nondum sciens
quòd propter ipsam Pamphilum amplius visura non
essem. Proin tu quoque
antea ipsam contemplare, faciémque & oculos ipsius
vide, ne te postea discruciet,
E quòd eos admodum cæsios habet, neque quòd
distorti sunt, & se mutuò aspiciunt. Imò verò Philonem vidisti, patrem puellæ.
Faciem igitur illius nosti:
quare nihil amplius opus
erit filiam videre. *Pam.* Adhuc te, Myrtium, nugantem

ἐκνοῦσθαι, παρθένους, καὶ γάμους καυκληρικοὺς διεξιούσης. ἐγὼ δ', ἢ σμίλη τινα, ἢ καλὴν νύμφην οἶδα; ἢ ὅτι Φίλων ὁ Ἀλωπεκῆθεν, οἶμαι δὲ σκεῖνον λέγειν σε, θυγατέρα ὅλως εἴ τις ἐφαίνετο ἤδη γάμου; ἀλλ' οὐδὲ φίλος ἐστὶν ὅτῳ τῷ πατρὶ μέμνημαι γὰρ ὡς πρώην ἐδικάσατο περὶ συμβολαίου ναυτικῆς. τάλαντον γὰρ οἶμαι ὀφείλων τῷ πατρὶ, οὐκ ἤθελεν ἀποτίνειν. ὁ δὲ, παρὰ τῶν ναυτῶν λήξας ἀπήγαγε αὐτὸν, καὶ μόλις ἐξέπεσεν αὐτό. οὐδ' ὅλον, ὡς ὁ πατὴρ ἔφασκεν. εἰ δὴ καὶ γαμεῖν ἐδέδοκτο μοι, ἢ τῆ Δημέα θυγατέρα ἢ τὸ πέρσιν ἐστρατηγηκότος ἀφεὶς, καὶ ταῦτα, πρὸς μητρὸς ἀνεψιὰν οὖσαν, ἢ φίλωνος ἐγάμουν ἄν. σὺ δὲ πόθεν ταῦτα ἤκουσας; ἢ σωτέθεικας αὐτὴ ὦ Μύρτιον κομιδῆ τινας ζηλοτυπίας σκιαμαχοῦσα; Μυρ. οὐκοῦν ὁ γαμεῖς ὦ Πάμφιλε; Παμ. μέμνησο ὦ Μύρτιον, ἢ κραιπαλᾷς. καίτοι χθὲς οὐ πάνυ ἐμεθύσθημεν. Μυρ. ἢ Δωρὶς αὕτη ἐλύπησέ με. πεμφθεῖσα γὰρ ὡς ἔρια ἀνήσαιτό μοι ἐπὶ τῶν γαστέρα, καὶ ἠύξατο τῆ λοχείᾳ ὡς ὑφ' ἐμοῦ, λεσβίαν ὄρνιν ἐντυχοῦσαν αὐτῇ audiam, ac nuptias nescio quas nauticas cõmemorantem. Egon' autem, aut simam aliquam, aut formosam sponsam noui? aut Philonem Alopecensem (illum enim opinor tè dicere) filiam habere nubilem? At neque patri amicus hic est. Memini enim de pacto nautico eum cum hoc nuper iudicio cõtendere. Nam talentum opinor debens patri, soluere nolebat. Pater autem ipsum apud nautarum iudices accusauit: tum egrè illud exoluit, neque totum, vt aiebat pater. Quòd si vxorẽ ducere mihi visum esset, Demeæ relicta filia, eius qui superiore anno exercitum duxit, idque cum mihi sit consobrina, Philonis filiam vxorem ducerem? Tu verò vnde ista audisti? an fortè ipsa, Myrtium, hoc effinxisti, cũ nouis quibusdam zelotypijs vmbratilem pugnam exercendo? *Myrt.* Nunquìd eam vxorem non ducis Pamphile? *Pam.* Insanis Myrtium; aut certè temulenta es: atqui heri non admodum inebriati sumus. *Myrt.* Doris hæc mœrore isto affecit me. Missa enim vt lanas ad ventrem emeret mihi, & Dianæ vota pro me faceret, Lesbiam, ait, fortè conuenisse se.

Quin

μᾶλλον ὦ σὺ αὐτῷ ὦ Δωρὶ λέγε, ἄφρ' ἀκήκοας, εἰ μὴ ἐπλάσω αὐτά. Δω. ἀλλ' ἐπιτρέψειν ὦ δέσποινα, εἰ τι ἐψευσάμην. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὸ ἀρυταινῆον ἐγγύμην, ἐνέτυχέ μοι ἡ λεσβία μειδιῶσα, καὶ φησὶν, ὁ ἑταῖρός ὑμῶν ὁ Πάμφιλος, γαμεῖ τὴν φίλωνος θυγατέρα. εἰ δ' ἀπιστοίην, ἦξιε με παρακύψασαν ἐς τὸ γενωπὸν ὑμῶν ἰδεῖν πάντα κατεσκευασμένα, καὶ αὐλητρίδας, καὶ ὀρχηστρίδιον, καὶ ὑμέναιον ἄδοντάς τινας. Παμ. τί οὖν, παρέκυψας ὦ Δωρί; Δω. κἀγὼ μάλα. καὶ εἶδον ἅπαντα ὡς ἔφη. Παμ. μανθάνω τὴν ἀπάτην. ἔστι πάντα ἡ λεσβία Δωρὶ, ὡς σὲ ἐψεύσατο, κἀ σὺ, τἀληθῆ ἀπαγγέλλας Μυρτίῳ τὴν μάτην μάτην ἐταίραν θήτε. οὔτε γὰρ ἡμῖν οἱ γάμοι. ἀλλὰ νῦν ἀνεμνήσθην ἀκούσας τὸ μιμῶνος. ὁπότε χθὲς ἀνέστρεφα παρ' ὑμῶν, ἔφη γὰρ, ὦ Πάμφιλε, ὁ μὴν ἡλικιώτης σοι Χαρμίδης ὁ τοῦ γείτονος Ἀεισαμένου υἱὸς, γαμεῖ ἤδη; καὶ σωφρονεῖ. σὺ δ', μέχρι τίνος ἑταίρᾳ σύνει; τοιαῦτα παρακούων αὐτῆς, ἐς ὕπνον κατῆλθον. εἶτα ἕωθεν παρῆλθον ἀπὸ τῆς

Quin potiùs huic narra Dorii, quæ audisti, nisi tute finxisti ea. *Dor.* At vapulem herà, si quicquam mentita sum. Cùm enim ad Prytaneum venissem, obuiam fit mihi Lesbia subridens, atque ait, Amator vester Pamphilus, vxorem ducit Philonis filiam. Ac si credere nollem, iussit vt in angiportum vestrum intrò aspicerem omnia sertis ornata, tibicinas, tumultum, & aliquos qui canerent hymenæum. *Pam.* Quid igitur? introspexisti Dori! *Do.* Ità sanè, vidique omnia quæ illa dixit. *Pam.* Intelligo errorem: neque tibi omnia, Dori, Lesbia mentita est: & tu vera quoque Myrtio renuntiasti: verùm frustrà turbatæ estis. Neque enim nuptiæ illæ apud nos fiunt. Sed nunc in mentem venit quod ex matre audiui, quando à vobis heri domum reuersus fui. Nam dixit, tuus hic æqualis Charmides, Pamphile, vicini Aristæneti filius, vxorem iam ducit, & resipiscit: tu verò quousque tandem cum meretrice consuescis? His negligenter auditis, in somnum sum prolapsus. Dein mane exurgès, domo statim exiui. Itaq; nihil eorum vidi, quæ

οἰκίας. ὥστε οὐδὲν εἶδον, ὧν

Δωεὶς ὕστερον εἶδεν. εἰ δ' ἀπιστεῖς, αὐδὶς ἀπελθοῦσα ὦ Δωεὶ, ἀκειβῶς ἰδὲ, μὴ τ' σεναπὸν, ἀλλὰ τ' θύραν, ποτέρα ὄζιν ἡ καταστεμμένη. εὑρήσεις γὰ τὴν τ' γειτόνων. Myr. ἀπέσωσας ὦ Πάμφιλε. ἀπηξάμην γὰ ἄν, εἴ τι τοιῆτο ἐγλύετο. Παμ. ἀλλ' ὡς ἂν ἐγλύετο. μὴδ' οὕτω μαγείλω, ὡς ἐκλαθέσθαι Μυρτίου. καὶ τωῦτα, ἤδη μοι κυέσης παιδίον.

postea Doris vidit. Quòd si mihi non credis, denuo hinc abiens Dori, diligenter inspice, non angiportum, sed ianuam, vtra sertis exornata sit: vicinorum enim illam comperies. Myrr. Seruasti me Pamphile. Strangulassem equidem me, si tale quid factum fuisset. Pam. At factum non est: neque ita insaniuero, vt Myrtij obliuiscar, præsertim cùm ex me vterum iam gerat.

ΜΗΤΗΡ, ΚΑΙ φίλιννα.

MATER, ET PHILINNA.

ΜΗΤΗΡ.

Ε Μαίνῃ ὦ φίλιννα, ἢ τί ἔπαθες ἐν τῷ ξυμπτσίῳ χθές; ἦκε γὰ παρ' ἐμὲ Δίφιλος ἔωθε δακρύων, καὶ διηγήσατό μοι ἃ ἔπαθεν ὑπὸ σᾶ. μεμεθύσθαι γάρ σε, ἢ ἐς τὸ μέσον αὐασᾶσαν, ὀρχήσασθ', αὐτῦ διακωλύοντος. καὶ μὴ τωῦτα, φιλῆσαι Λαμπρίαν τ' ἑταίρην ἄυτῦ. ἢ ἐπεὶ ἐχαλέπηνέ σοι, καταλιπῦσαν αὐτ', ἀπελθεῖν πρὸς τὸν Λαμπρίαν, ἢ περιβαλεῖν ἐκεῖνον. ἑαυτ' δ' ἀποπνίγεσθαι, τούτων γιγνομένων. ἀλλ' οὐδὲ τ' νυκτὸς οἶμαι συνεκάθευδες. καταλιπῦσα δ' δακρύοντα,

MATER.

AN insaniuisti Philinna, vel quid heri in conuiuio tibi accidit? Venit enim ad me Diphilus mane lachrymans: & mihi acceptam à te iniuriam narrauit. Ebriam enim fuisse te, & in medium progressam saltasse ait, ipso prohibente: postea etiam sodalem suum Lampriam osculatam fuisse, & quòd tibi succensuerit, ipso relicto ad Lampriam transijsse, eúmque amplexatam esse: sese verò disperijsse cùm hæc fierent. Sed neque noctu, opinor, concubuisti cum eo, relicto autem lachrymante,

μόνη ὁπὶ τ. πλησίον σκίμπους ὁς κατέκεισο φθουσα, ἢ λυποῦσα οἰκεῖον. Φι. τὰ γὰρ αὐτῇ σοι ἡ μήτηρ, ἃ διηγήσατο; ἃ γὰρ οὐ συνηγόρευες αὐτῷ ὑβρεικῆναι ὄν- A π. ὃς ἐμὲ μὲν ἀφεμένος, ἐκοινολογεῖτο Θαΐδι τῇ Λαμπρίου ἑταίρᾳ, μηδέπω ἐκείνης παρόντος. ἐπεὶ δὲ χαλεπαίνουσαν εἶδέ με, καὶ διένευσε αὐτῷ οἷα ποιεῖ, B τὸ ἀτὸς ἄκρου ἐφαψάμενος, ἀναλάβοις τὸν ἀυχένα τῆς Θαΐδος, ἐφίλησεν οὕτω σφοδρῶς, ὥστε μόλις ἀπέστησε τὰ χείλη. εἶτ' ἐγὼ μὲν, C ἐδάκρυον. ὁδὲ, ἐγέλα, καὶ πρὸς τὴν Θαΐδα πολλὰ πρὸς τὸ οἷς ἔλεγε, κατ' ἐμοῦ διαβαλών. καὶ ἡ Θαὶς ἐμειδία, βλέπουσα πρὸς ἐμέ· ὡς δὲ πρωϊόντα ἤ- D δοντο τὸν Λαμπρίαν, καὶ ἐκορέσθησαν ποτε φιλούμενοι ἀλλήλους, ἐγὼ μὲν ὅμως παρ' αὐτὴ κατεκλίθην, ὡς μὴ καὶ τοῦτο προσφασίζοιτο ὕστερον. ἡ Θαὶς δὲ ἀναστᾶσα, ὠρχήσατο σφόδρα, E ἀποσυμμυσᾶσα σπιπλοῦ τὰ σφυρὰ, ὡς μόνη καλὰ ἔχουσα. καὶ ἐπεὶ δὲ ἐπαύσατο, ὁ Λαμπρίας μὲν ἔστη, καὶ εἶπεν οὐδέν. Δίφιλος δὲ, ἐπῄνει τὸ ἔυρυθμον, καὶ τὸ κεχρημένον, καὶ ὅτι εὖ πρὸς

sola in proximo grabbato iacuisti, cantillans, & ægrè faciens illi. At ea quæ ipse fecit, mater, tibi nequaquam narrauit: neque enim, cùm fuerit adeò contumelioſus, patrocinareris ipsi: qui me relicta, sermones subinde cum Thaide amica Lãpriæ conferebat: cũ ille nondum adesset. Postquam autẽ videbat indignè ferre me, & hominem, eorũ quę faciebat nutr admonebam, ille summa auricula apprehensam, & ceruice ad se reclinatã Thaidem oſculatus est, ita impresso ore, vt vix inde labia retraheret. Proinde ego quidem lachrymabar, ille verò ridebat, multâque in aurem Thaidi susurrabat, de me videlicet. Et Thais quoque ad me respiciens, subridebat. Vbi autem aduenire Lampriam animaduerterunt, tãdémque oſculis mutuis satiati fuerunt: ego tamen accubui cum ipso, vt ne in posterum etiam hoc causari posset. Surgens autem Thais, prima saltauit, nudatis multum malleolis, quasi sola pulchros eos haberet: quæ postquam desijt, tacebat Lamprias, & nihil dicebat. Sed Diphilus laudibus extollebat concinnitatem gestus, rectéque actam saltationem, quódque ad

τὴν κιθάρεαν ὁ πὴς, καὶ τὸ σφυρὸν ὡς καλὸν, καὶ ἄλλα μυρία, καθάπερ τὴν Καλάμιδος Σώσανδραν ἐπαινῶν, μὴ οὐχὶ Θαΐδα, ἵνα καὶ σὺ εἰδῇς συλλοιδορούμενον ἡμῖν, οἷά ὅτι Θαΐς ἦ οἵα καὶ ἔσκωψεν ἐνδυς ἐς ἐμέ. εἰ γάρ τις ἔφη μὴ αἰσχύνεται λεπτὰ ἔχουσα τὰ σκέλη, ὀρχήσεται καὶ αὐτὴ ἀναπηδήσασα. τί ἂν λέγοιμι ὦ μῆτερ; ἀνέστην γὰ, καὶ ἠρχησάμην. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν; ἀναχάσθαι, καὶ ἐπαλινδεύειν τὸ σκῶμμα, καὶ τὴν Θαΐδα ἐᾶν τυραννεῖν τὸ συμπόσιον; Μη. φιλοπμότερον μὲν ὦ θύγατερ. ἀλλὰ φέρε τίζειν γὰ ἐχέλω. λέγε δ' ὅμως τὰ μετὰ ταῦτα. Φι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, ἐπῄνουν. ὁ Δίφιλος δ', μόνος ὕπτιον καταβαλὼν ἑαυτὸν, ἐς τὴν ὀροφὴν ἀνέβλεπεν, ἄχρι δὴ κάμοῦσα ἐπαυσάμην. Μη. τὸ φιλόπαιγμον ἢ λαμπρίαν ἀληθὲς λέγεις, καὶ τὸ μεταβᾶσαν περιπλέκεσθαι αὐτῷ; τί σιγᾷς; ἀλλ' ἔτι γὰ ταῦτα συγγνώμης ἄξια. Φι. ἀπλυπεῖν ἐβουλόμην αὐτόν. Μη. εἶτα οὐδὲ συνκάθευδες, ἀλλὰ καὶ ᾔδες, ἐκείνης δακρύοντος. ἀλλὰ ναὶ μὰ τὴν ὦ θύγατερ, ὅτι πλωχοί ἐσμεν, οὐδὲ μέμνησαι ὅσα παρ' αὐτῆς

citharam peseſſet aptus, pulchérque malleolus, & alia infinita, perinde ac ſi Calamidis Soſandram laudaret, non Thaidem, quam tu quoque noſti ſatis qualis ſit, cùm nobiſcum nuper lauaret: quæque in me probroſè ſtatim dixerit. Siquam enim, inquit, non pudet gracilium crurum quæ habet, ſurgat & ſaltet ipſa. Hîc tibi quid dicam mater? ſurrexi equidem atq; ſaltaui. Quid enim facto opus erat? perferre ſcilicet, ſdque dicterium ſilentio comprobare, ac permittere vt ſic in conuiuio regnaret Thais? *Mat.* Nimia quidem fuit hæc æmulatio, ô filia. Nam ne curare quidem hæc oportebat. Dic tamen quæ ſequuta ſunt. *Phil.* Alij quidem laudabant, ſolus autem Diphilus, iacens ſupinus ad lacunar reſpexit, donec ego defeſſa deſtiti. *Mat.* Quid autem quòd Lampriâ oſculata, quúmq; deflexiſſes, amplexa eſſe diceris, verũ-ne iſtud fuit? quid taces? nam hæc non amplius digna ſunt venia. *Phil.* Atqui volebam ipſi ægrè facere viciſſim. *Ma.* Deinde neque cum ipſo cõcubuiſti, ſed ipſo lachrymãte cantillaſti. Non intelligis filia pauperes eſſe nos: neque meminiſti quàm multa ab eo

ἐλάβομεν, ἢ οἷον δὴ τὸ πέρισι χειμῶνα διηγάγομεν ἄν, εἰ μὴ τοῦτον ἡμῖν ἡ Ἀφροδίτη ἐπεμψε; Φι. τί οὖν, ἀνέχωμαι διὰ τοῦτο, ὑβριζομένη ὑπ' αὐτοῦ; Μη. ὀργίζῃ μοι, μὴ ἀνθυβριζε δέ. οἶσθα ὅτι ὑβριζόμενοι παύονται οἱ ἐρῶντες, κοὐκέτι μαίνονται ἑαυτοῖς; σὺ δὲ πάνυ χαλεπὴ εἶ τῷ ἀνθρώπῳ γεγένησαι. καὶ ὅσα μὴ κατὰ σὲ παρεσκεύασεν, ἀποῤῥήξομεν πάνυ τείνασα τὸ καλώδιον.

acceperimus: aut quo pacto hyeme superiore nobis fuisset viuendum, nisi Venus hunc nobis obtulisset? *Phil.* Nunquid igitur ob hoc ab eo affici me contumelia sustinerem? *Ma.* Irascere quidem, at contumeliam ne repende. An nescis læsos amatores desinere amare, & semet ipsos obiurgare? Tu verò homini semper difficilis fuisti. At vide, ne quod vulgò fertur, intensum nimis funiculum abrumpamus.

ΜΕΛΙΤΤΑ, ΚΑΙ ΒΑΚΧΙΣ.

MELISSA, ET BACCHIS.

ΜΕΛΙΤΤΑ.

Εἴ πινα οἶδα Βακχὶδ γελαιῶ, οἵαι πολλαὶ Θεσσαλαὶ λέγονται ἐπᾴδουσαι, καὶ ἐρασμίους ποιοῦσαι, εἰ καὶ πάνυ μισουμένη γυνὴ τυγχάνοι, οὕτως ὄψαιο, παρελαβοῦσα, ἥκειν μοι. δοιμάτια γὰρ ὅλα, καὶ τὰ χρυσία ταυτὶ περιμένων δέως, εἰ μόνον ἴδοιμι ἐπ' ἐμὲ αὖθις ἀναστρέψαντα Χαιρῖνον, μισοῦντα Σιμμίχην, ὡς νῦν ἐμέ. Βακ. τί φῄς; οὐκ ἔτι σωφρονεῖν, ἀλλὰ παρὰ τὴν Σιμμίχην ὦ Μέλιττα, οἴχεται Χαιρῖνος,

MELISSA.

Siquam, Bacchi, anum nosti, quales multæ Thessalæ perhibentur esse, incantatrices, quæ amabiles reddunt, etsi prorsus odio habeatur mulier, eam acceptam ad me adducas quæso. Vestes enim omnes, atque hoc aurum lubenter amiserim, si solùm ad me denuo reuersum videam Charinum, odio Simmichen perinde habentem, ac me nunc habet. *Bac.* Quid ais Melissa? non amplius tecum consuetudinem habet, sed ad Simmichen diuertit Charinus?

δι' ἣν τοσαύτας ἀρχὰς τῶν γονέων ὑπέσχετο, οὐ βουληθεὶς τὴν πλουσίαν ἐκείνην γῆμαι, πέντε πεφικὸς τάλαντα ὡς ἔλεγον, ἐπιφερομένου; μέμνημαι γὰρ ταῦτά σε ἀκούσασα. Με. ἅπαντα ἐκεῖνα οἴχεται ὦ Βακχὶς, καὶ πέμπτος ταύτην ἡμέραν ὅδε ἑώρακα ὅλως αὐτόν. ἀλλὰ πίνουσι παρὰ τῷ συνεφήβῳ Παμμένει αὐτός τε, καὶ Σιμίκης. Βακ. δεινὰ ὦ Μέλιττα πεπονθας. ἀλλὰ τί καὶ ὑμᾶς διέφθειρεν; ἔοικε γὰρ ἀμικρὸν τοῦτ' εἶναι. Με. τὸ μὲν ὅλον, οὐδὲ εἰπεῖν ἔχω. πρόλογον δ' ἀπελθὼν ἐκ Πειραιῶς, καταπλεύσας γὰρ οἴμαι χρέος τι ἀπαιτήσων, πεμφθέντος τοῦ παιδὸς, οὔτε με προσέβλεψεν ἐσελθὼν, οὔτε προσήκατο ὡς ἔθος προσρᾳδίως. ἀποσεισάμενος δ' περιπλακῆναι θέλουσαν, ἄπιθι φησὶ πρὸς τὸν ναύκληρον Ἑρμότιμον, ἵν' τὰ ὀπίσω τῶν τρίων γεγραμμένα ἐν τῷ κεραμεικῷ ἀναγνῶσι, ὅπου καταλέλειπται ὑμῶν τὸ ὄνομα. τίνα Ἑρμότιμον, τίνα κίονα; ἢ ποίαν στήλην λέγεις; ὁ δ' οὐδὲν ἀποκρινάμενος, οὐδὲ μεταστὰς, ἐκάθευδεν ἀποστρα-φείς. πρὸς οἴει ὀπὸ τοῦτον μεμηχανῆσθαί μοι, περιβάλλουσαν,

cuius gratia tantas parẽtum iras sustinuit, cùm diuitem illam, quinque talenta, vt aiebant, in dotem allaturam, vxorem nollet ducere: me- A mini enim me ista ex te audire. *Me.* Cuncta hæc euanuerunt Bacchi, & iam quintus dies est, ex quo illum prorsus non vidi. Sed potant apud æqualem Pammenem, ipse & Simmiche. B *Bac.* Acerba tibi accidunt Melissa. Sed quid vos ad dissidium impulit? nam hoc non exiguum videtur esse. *Me.* In vniuersum, neque dicere C possum. Sed nuper ex Piræo reuersus (eò nanque descenderat, à patre missus, puta vt debitum exigeret) neque me ingrediendo est intuitus, neque pro more accurrentem excepit, sed am- D plexari volentem repellens, abi, inquit, ad nauclerum Hermotimum, aut ea quæ in Ceramico parietibus inscripta sunt lege, vbi incisa sunt vestra nomina. Quem Hermotimum, quem E inquam? aut quam columnam dicis? Sed ille nihil respondens, atque incœnatus, dormiebat auersus. Quàm multa hîc me putas machinatam fuisse, amplectẽdo

ἐπιστρέφουσαν, φιλῆσαν, ἀπεγραμμένου τὸ μετάφρενον; ὅλη ἡδὶ ὁπωστιοῦν ἀπεμαλάχθη. ἀλλ' εἰ μοι φησὶν ἐπὶ πλέον ὀχλήσειας, ἄπειμι ἤδη, εἰ δὲ μέση νύκτις εἰσίν. Bac. ὅμως ἦδεις τὸν Ἑρμότιμον; Me. ἀλλά μὲ ἴδοις ὦ Βακχέ, ἀθλιώτερον διάγοντ' ἢ νῶν ἔχω, εἴτινα ἐγὼ ναύκληρον Ἑρμότιμον οἶδα. πάλαι μὲν γὰρ, ἔωθεν ἀπεπλήσθη, τῆς ἀλεκτρυόνος ξυθὺς ἀρθέντος ἀνεγρόμενος. ἐγὼ δὲ, ἐμεμνήμην ὅτι κατὰ τοῖχον πηλοῦ ἔλεγε καταγεγράφθαι τοὐμόν. ἐπεμψα οὖν Λυκίδα κατασκεψόμενον. ἦλθε, ἄλλο μὲν οὐδὲν εὗρε, τοῦτο δὲ μόνον ἐπιγεγραμμένον ἐσιόντων ἐπὶ τὰ δεξιὰ πρὸς τῷ Διπύλῳ, Μέλιττα, φιλεῖ Ἑρμότιμον. καὶ μικρὸν αὖθις ὑποκάτω, ὁ ναύκληρος Ἑρμότιμος, φιλεῖ Μέλιτταν. Βακ. ὦ τῶν πρεσβυτέρων νεανίσκων. σωτήριμ γάρ. λυπῆσαί τις θέλων τὸν Χαιρίγνον, ἐπέγραψε, ζηλότυπον ὄντα εἰδώς. ὁδὲ, αὐτίκα ἐπίστευσεν. εἰ δέ πῃ ἴδοιμι αὐτὸ, διαλέξομαι. ἄπειρός ὅστις, καὶ παῖς ἔτι. Με. πῶς δ' ἂν ἴδοις ἐκεῖνον, ὃς ἐγκλείσας ἑαυτὸν, συμπέπτωκεν τῇ Σιμμίχῃ; οἱ γοῦν ἐπὶ

conuertendo, & osculando auersi illius ceruicem? At ille ne vllo quidem pacto deliniri se passus est: sed si mihi, inquit, plus satis molesta fueris, abibo hinc, etiamsi nox intempesta sit. *Bac.* Attamen noras Hermotimum? *Mel.* At me videas, ô Bacchi, miseriorem multòquàm nũc sum, degere, si vllum ego nauclerum Hermotimum noui. Verùm ille summo mane à me discessit, statim ad galli cantum experrectus. Ego verò memineram dictum ab ipso, parieti cuidam in Ceramico inscriptum esse nomen meum. Tũ misi statim Acidem, quæ illud videret. Illa verò nihil aliud, nisi hoc solum inscriptum reperit, iuxta Dipylum ad dextram ingredientibus, Melissa amat Hermotimum: ac rursum paulò inferiùs, Nauclerus Hermotimus amat Melissam. *Bac.* O adolescentes ineptos! Intelligo enim: ægrè facere quispiam Charino volens, inscripsit hæc, zelotypum eum esse sciens. Ille verò statim credidit. Eum autem sicubi videam, alloquar. Imperitus est, & puer adhuc. *Mel.* At vbi videas illũ, qui conclusus cũ Simmiche cõuersatur? Parẽtes autem eum etiamnum

παρ' ἐμοὶ ζητῆσαι αὐτόν. ἀλλ' εἴ τινα εὕρεσιν ὦ Βακχὶς γραῦν, ὡς ἔφην, ἀποσώσοι γὰρ ἂν φανεῖσα. Βακ. ἔστιν ὦ φίλτατη ὅτι χρήσιμα φαρμακὶς, σύρα τὸ γένος, ὠμὴ ἔπος, καὶ συμπεπηγυῖα. ἤ μοι ποτὲ Φανίαν χαλεπαίνοντα κἀκεῖνον εἶκῆ, ὥστε Χαρῖνος, διήλλαξε μετ' ὀλίγας ὅλους τέτταρας, ὅτε ἐγὼ μὲν ἤδη ἀπεγώκειν. ὁ δ', ἅτε τῶν ἐπῳδῶν, ἦκεν αὖθις ἐπ' ἐμέ. Με. τί δ' ἔπαθεν ἡ γραῦς, εἴπερ ἔπ μέμνησαι; Βακ. λαμβάνει μὲν οὐδὲ πολλοῦ ὦ Μέλιττα ἢ μισθὸν, ἀλλὰ δραχμῆς, καὶ ἄρτον, καὶ σπείσασθαι δεῖ μετὰ τῶν ἀλῶν, καὶ ὀβολοὺς ἑπτὰ, καὶ θύον, καὶ δᾷδα. ταῦτα δ' ἡ γραῦς λαμβάνει. καὶ κρατῆρα κεκερᾶσθαι δεῖ, καὶ πιεῖν ἐκείνῃ μόνῃ. δόξει δέ τι αὐτῇ τῶν ἀνδρείων εἶναι, οἷον ἱμάτια, ἢ κρηπῖδας, ἢ ὀλίγας τῶν τειχῶν, ἤ τι τῶν τοιούτων. Με. ἔχω τὰς κρηπῖδας αὐτῆ. Βακ. ταύτας κρεμάσασα ἐκ παλάμου, ἐπιθυμιᾷ τῷ θύῳ, πάσσουσα καὶ τὰ ἄλῶν ἐπὶ τὸ πῦρ. ἐπιλέγει δ' ἀμφοῖν τὰ ὀνόματα, καὶ τὸ ἐκείνου, καὶ τὸ σόν. εἶτα ἐκ τοῦ κάλπου περικομίσασα

apud me quærunt. Sed Bacchi, siquam anum inuenire possem, vt dixi, apparens ea me seruaret. *Bac.* Est quædam venefica, ô dilectissima, ad hoc apta, gente Syra, cruda adhuc, & bene compacta, quæ mihi, aliquando Phaniam, cùm & ille temerè succenseret, quemadmodum Charinus, post quatuor solidos menses reconciliauit, cùm iam planè desperarem. Ille autem incantationibus compulsus ad me redijt. *Mel.* Sed quid exegit anus, si modò adhuc meminisli? *Bac.* Non magnam accipit mercedem, Melissa, sed drachmam, & panem: & sali oportet imponi obolos septem, & thyum, & facem. Ista quidem anus accipit. Craterem quoque ei misceri oportet, eámque solam bibere. Oportebit & ipsius viri aliquid adesse, vti vestem, aut crepidas, aut pauculos crines, aut id genus aliud quidpiam. *Mel.* Habeo crepidas illius. *Bac.* Has ex palo suspensas thyo suffit, aspergens igni salem quoque. Ad hæc, amborum nomina, illius & tuum pronuntiat. Deinde è sinu proferens

ῥόμβον, ἐπιστρέφ ἐπῳδὴν τινα λέγουσα ἐπιστρόχῳ τῇ γλώσσῃ, βαρβαρικὰ καὶ φεικώδη ὀνόματα. ταῦτα ἐποίησε τότε. καὶ μετ' οὐ πολὺ Φανίας ἅμα, καὶ τῶν συνηθῶν ἐπιτιμησαμένων αὐτῷ, καὶ τῇ Φοιβίδος, ἣ συνῆν, πολλὰ αἰτιουσῶν, ἦκέ μοι, τὸ πλέον ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς ἀγόμενος. ἔπει δὲ καὶ τοῦτό μοι σφόδρα καὶ τῆς Φοιβίδος τὸ μισητρον ἐδιδάξατο, τηρήσασαν τὸ ἴχνος ἐπαὶ ἀπολίποι, ἀμαυρώσασα, ἀπέβαινε μοὶ τῷ ἀριστερῷ ἐκείνης, τῷ ἐμὸν δεξιόν. τῷ δεξιῷ δέ, τὸν ἀριστερὸν ἔμπαλιν. καὶ λέγειν, ἐπιβέβηκά σοι, καὶ ὑπεράνω εἰμί. καὶ ἐποίησα ὡς προσέταξε. Με. μὴ μέλλε, μὴ μέλλε ὦ Βακχὶ, κάλει ἤδη τὴν σύραν. σὺ δὲ ὦ Ακὶ, τὸν ἄρτον, καὶ τὸ θύον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς τὴν ἐπῳδὴν συμβάλλε.

rhombum, huc & illuc conuertit, incantationem quandam dicens volubili lingua, barbara videlicet, atque horrenda vocabula. Hæc illa tum fecit: ac non multò pòst Phanias, cùm illum pariter & æquales ob hoc reprehenderent, & ipsa Phœbis, cum qua rem tum habebat, multum postularet, venit mihi, incantatione ista prorsum attractus. Præterea etiam hanc odij conciliandi rationem me docuit aduersus Phœbidem, vt obseruato, & quum discessisset, deleto eius vestigio, in sinistrum illius pede dextro insisterem, contrà in dextrum, sinistro, & dicerem, te conscendi, & superior sum. Fecíque vt illa præcepit. *Mel.* Ne morare, ne morare Bacchi, voca iam Syram illam. Tu verò Aci, panem, & thyum, & cętera omnia, quæ ad incantationem pertinent, appara.

ΚΛΩΝΑΡΙΟΝ, ΚΑΙ Λέαινα.

CLONARIVM, ET LEAENA.

ΚΛΩΝΑΡΙΟΝ.

Καινὰ περὶ σοῦ ἀκούομεν ὦ Λέαινα, τὴν λεσβίαν Μέγιλλαν τὴν πλουσίαν, ἐρᾷν

CLONARIVM.

NOua de te audimus Leæna, Lesbiam videlicet Megillã, diuitẽ illam, amare

σου ὥσπερ ἀνδρός, καὶ συνεῖναι ὑμᾶς, ὡς οἶσθ' ὅ, τι ποιοῦσαι μετ' ἀλλήλων. τί τοῦτο; ἠρυθρίασας; ἀλλ' εἰπὲ εἰ ἀληθῆ ταῦτά ἐστιν. Λε. ἀληθῆ ὦ Κλωνάριον. αἰσχύνομαι δέ. ἀλλόκοτον γὰρ τί ἐστι. Κλω. τοῦς τῆς κουροτρόφου, τί τὸ πρᾶγμα, ἢ τί βούλεται ἡ γυνή; τί δ' οὐ καὶ περᾷτε ὅταν συνῆτε; ὁρᾷς; οὐ φιλεῖς με. οὐ γὰρ ἂν ἀπεκρύπτου τὰ τοιαῦτα. Λε. φιλῶ μέ, εἰ καί τινα ἄλλον. ἡ γυνὴ δ', δεινῶς ἀνδρεική ἐστιν. Κλω. οὐ μανθάνω ὅ, τι καὶ λέγεις, εἰ μή τις ἑταιρίστρια τυγχάνει ἔσα. τοιαύτας γὰρ ἐν Λέσβῳ λέγουσι γυναῖκας, τὸ ἀνδρῶν μὴ ἐθελούσας αὐτὸ πάσχειν, γυναιξὶ δ' αὐταῖς πλησιάζουσας, ὥσπερ ἄνδρας. Λε. τοιοῦτό τι. Κλω. ἰοὺ ἰού ὦ Λέαινα, τοῦτο αὐτὸ ἄρ' ἐζήτησας, ὅπως μὲ ἐπείσῃς τοιοῦτον, ὅπως δ' ἂν συνεπείθης, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα. Λε. ἥκιστον τινὰ συγκροτοῦσα αὐτή, καὶ Δημώναττα ἡ κοιλιδία, πλουσία δ' καὶ αὐτὴ, καὶ ὁμότεχνος τῇ Μεγίλλῃ, παρειλήφασί με καὶ δαιδίζειν αὐταῖς. ἐπεὶ δ' ἐκιθάρισα, καὶ ἀοιδὴ ἦν, καὶ ἔδει καθεύδειν, καὶ ἐμέθυον, ἄγε δή, ἔφη ὦ Λέαινα ἡ

te, perinde vt virum, vósque coire, nescio quid vnà faciẽtes. Quid istud? erubuisti? Sed dic mihi, vera ne ista sunt? *Le.* Vera Clonarium. Pudet autẽ me. Alienũ enim quiddam est. *Cl.* At per Cererem, quid hoc negotij, aut quid sibi vult mulier? Quid verò agitis quando coitis? Vides? non amas me: neque enim celares me talia. *Le.* Amo equidem te, quantum vllam aliam. Mulier autem illa, virilis supra modum est. *Cl.* Non intelligo quid dicas, nisi si tribas quępiam est. Tales enim mulieres in Lesbo esse perhibent, quæ à viris quidem illud pati nolint, cum mulieribus autem ipsæ, perinde ac viri, congrediantur. *Le.* Tale quidpiam est. *Cl.* Proin Leæna, etiam hoc ipsum expone, quo pacto te solicitarit primum, quóque modo adducta sis vt morem gereres: & quæ secuta sunt deinceps. *Le.* Cùm ipsa compotationem quandam instituissem, & Demonassa Corinthia, diues & ipsa, in eadem arte exercitata cum Megilla, me assumpserũt vt ipsis cithara canerem. Postquam autem satis cecinerã, & iam intempesta nox erat, cubitúmque ire oportebat, illæq; erãt ebriæ. Tum Megilla, Age, inquit, Leæna,

Μέγιλλα, κοιμᾶσθαι γὰρ ἤδη καλόν, σὺ παῦσα κἄθευδε μεθ' ἡμῶν, μέσῃ ἀμφοτέρων. Κλω. σκάθευδες; τὸ μετ' ταῦτα τί ἐγένετο; Λε. ἐφίλουν με τοσοῦτον, ὥστε οἱ ἄνδρες, ὅτ' αὐτὰ μόνον προσαρμόζουσι τὰ χείλη, ἀλλ' ὑπανοίγουσι τὸ στόμα, καὶ περιέβαλλον, καὶ τοῖς μασοῖς ἐθλίβομεν. ἡ Δημώναξα δ', καὶ ἔδακνε μεταξύ καταφιλοῦσα. ἐγὼ δ', οὐκ εἶχον εἰκάσαι ὅ, τι τὸ πρᾶγμα εἴη. χρόνῳ δ' ἡ Μέγιλλα ὑποθερμος ἤδη οὖσα, πλὴν μὴ πάνυ ὁμοίᾳ, καὶ σφοδρᾷ, καὶ ἐν χρῷ ὥρᾳ αὐτῇ, καθάπερ οἱ σφόδρα ἀνδρώδεις τῶν ἀθλητῶν, ἀποκεκαρμένη. καὶ ἐγὼ ἑταράχθην ἰδοῦσα. ἡ δ', ὦ Λέαινα φησίν, ἑώρακας ἤδη οὕτω καλὸν νεανίσκον; ἀλλ' οὐχ ὁρῶ ἔφην ἐνταῦθα νεανίσκον ὦ Μέγιλλα. μὴ καταγέλα μέ ἔφη. Μέγιλλος γὰρ ἐγὼ λέγομαι, καὶ γεγάμηκα τοῦτονὶ Δημώναξαν, καὶ ἔστιν ἐμὴ γυνή. ἐγέλασα ὦ Κλωαφίον ὅτι τοῦτο, καὶ ἔφην, ἐκεῖνο σὺ ὦ Μέγιλλε, ἀγνοῆς ὄν, ἐλελήθεις ἡμᾶς, καθάπερ τὸν Ἀχιλλέα φασὶ κρυπτόμενον ἐν ταῖς παρθένοις. καὶ τὸ

Iam enim dormire æquũ est, hîc nobiscum cuba, media inter vtramque. *Cl.* Concubuisti-ne? Quid postea factum est? *Le.* Osculabantur me primò, perinde atque viri solent, non ipsa modò labia applicantes, sed os quoque subaperientes: deinde & amplexabantur, & papillas premebant mihi. Demonassa autem, etiam inter osculandum, mordebat. Ego verò quidnam rei esset, conijcere non poteram. Cæterùm cũ iam incaluisset Megilla, galericulum quidem à capite remouit. Ipsa autem incumbebat, similis & æquiparanda athletæ alicui vehementer virili, & robusto, & cute ad viuum detonsa: quam vbi aspexi, perturbata sum. Illa verò, Leæna, inquit, ecquem adolescentem ita pulchrum vnquam vidisti? At non video, inquam ego, vllum hîc adolescentem Megilla. Tum illa: ne me, inquit, mulierem facias. Megillus enim vocor ego, & iã olim Demonassam hanc vxorem duxi, estque ea vxor mea. Risi equidem ad hæc, Clonarium: & dixi, Proinde Megille, virum esse te nesciebamus? quemadmodũ aiunt Achillem inter virgines abditum fuisse: habes

ἀνδρεῖον ἐκεῖνο ἔχεις, ἢ ποιεῖς τὴν Δημώναξαν ὅσπερ οἱ ἄνδρες. ἐκεῖνο μὲν ἔφη ὦ Λέαινα, ἀλλ' ἔχω. δέομαι δ' οὐδὲ παύου ἀυτῶ. ἴδιον δέ τινα τρόπον ἡδέως παρὰ πολὺ ὁμιλῆντα ὄφει με. ἀλλὰ μὴ ἑρμαφρόδιτος εἶ ἔφην, οἷοι πολλοὶ εἶναι λέγονται, ἀμφότερα ἔχοντες; ἔτι γὰρ ἠγνόουν ὦ Κλωνάριον τὸ πρᾶγμα. οὔ φησιν, ἀλλὰ τὸ πεῦ αὐτὴρ εἰμί. ἤκουσα ἔφην ἐγὼ τῆς βοιωτίας αὐλητρίδος Ἰσμηνοδώρας, διηγουμένης τὰ ἐφέσρια παρ' αὐτοῖς, ὡς γένοιτό τις ἐν Θήβαις ἐκ γυναικὸς ἀνήρ. ὃς δ' αὐτὸς, καὶ μάντις ἄριστος. οἶμαι Τειρεσίας τοὔνομα. μὴ οὖν τι καὶ σὺ τοιοῦτο πέπονθας; οὔκουν ὦ Λέαινα ἔφη, ἀλλὰ ἐγγυνάδων μὲν ὁμοία ταῖς ἄλλαις ὑμῖν. ἢ γνώμη δ', ἢ ἐπιθυμία, ἢ τἆλλα πάντα, ἀνδρός ἐστί μοι. ἢ ἱκανὴ γοῦν σοι ἔρδειν ἐπιθυμία. πάρεχε γοῦν ὦ Λέαινα εἰ ἀπιστεῖς ἔφη, ἢ γνώσῃ ἡδέως ἐνδεκομένη με τῇ ἀνδρείῳ. ἔχω γάρ τι καὶ τῷ ἀνδρείῳ. ἀλλὰ πάρεχε. ὄφει γάρ. πάρεχον ὦ Κλωνάριον, ἱκετευούσης πολλὰ. ἢ ὄρμον τινά μοι δούσης τῶν πολυτελῶν, καὶ ὀθόνας τῶν λεπτῶν

A

B

C

D

E

&virile illud, ac Demonassæ idem facis quod viri solent. Idem ego Leæna, inquit, nec eo admodum opus. Peculiari autem modo, suauius aliquanto congredi me videbis. At num hermaphroditus es, inquam ego, quales perhibentur esse multi, vtrumque membrum habētes? rem enim ô Clonarium, adhuc ignorabam. Neque hoc, inquit illa, sed per omnia vir sum. Tum ego, audiui, inquam, ex Bœotia tibicina quadam Ismenodora nomine, quæ apud ipsos sunt ephestria, narrante, quendam Thebis factum fuisse ex muliere virum, qui idem vates quoque fuit optimus: Tiresias nimirum. Num tibi tale quid accidit? Haud quaquam Leæna, inquit: sed vobis alijs nata sum similis. Animus autem, & libido, cæteráque omnia, virilia mihi sunt. Sufficiens saltem, inquam, est tibi libido. Tum illa: præbe igitur, inquit, Leæna, & cognosces me viris esse nihilo inferiorem. Nam aliquid loco virilis habeo. Sed præbe: nam videbis. Præbui itaque Clonarium, cùm illa diu multúmq; supplicasset, & pretiosū monile dedisset, & tenuia velamina.

εἶτα ἐγὼ μὴν, ὥσπερ αὖ δρᾶ περιελαμβανον. ἢ ὦ, ἐποίει τε, ἢ ἐφίλει, ἢ ἥδηνε, ἢ ἐδόκει μοι ἐς ὑπερβολὴν ἥδεσθαι. Κλω. τί ἐποίει ὦ Λέαινα; ἢ τίνα βόπον; τοῦτο γὰρ μάλιστα εἰπέ. Λε. μὴ αὐ ἀκρίνε ἀκριβῶς. αἰσχρὰ γάρ. ὥστε μὰ τὴν Οὐρανίαν, οὐ αὖ εἴποιμι.

Tum ego illam perinde atque virum complectebar. Illa autem, & faciebat, & osculabatur, & anhelabat, & summa voluptate affici videbatur. Cl. Quid faciebat Læna? aut quomodo? hoc enim in primis dicas. Le. Ne accuratiùs inquiras: turpia enim sunt. Quare per Vraniam, nolim dicere.

ΚΡΩΒΥΛΗ, ΚΑΙ Κόριννα.

CROBYLE, ET CORINNA.

ΚΡΩΒΥΛΗ.

Κόρινν', ὡς μὴν οὐ παύ δεινὸν ὦ' ὁ νόμιζες, τὸ γυναῖκα ἡδέσθαι σὲ παρθένου, μεμαθηκυῖαν ἤδη. μὴ μειρακίου μὴν ὠρείου ἡμουμήν, μικρὰ ὄ τοιοῦτον μίδωμα κομισαμένην, ἐξ ἁβρῶν αὐτίκα ὠνήσομαί σοι. Κο. καὶ μανθάνειν. ἐχέτω ὄ καὶ ψήφους τινὰς πυραυγεῖς, οἵας ὁ Φιλαίνιδός ὅστιν. Κρω. ἔσται τοιαῦτος. ἄκουε ὄ καὶ τἄλλα παρ' ἐμοῦ, ἃ σε χρὴ ποιεῖν, καὶ ὅπως εὐσχέρεως τοῖς ἀνδράσιν. ἄλλη μὲν γὰ ἡμῖν ἀποζωὴ ἢ βίος ὁ ἡμέτερος ὦ θύγατερ. ἀλλὰ δύο ἔτη ταῦτα ἐξ ὅ τετύνηκεν ὁ μακαρίτης σου πατὴρ, οὐκ οἶδα ὅπως

CROBYLE.

NOn ita graue esse, Corinna, ceu tu putabas, ex virgine mulierem fieri, iam didicisti: siquidem cum formoso adolescente fuisti, & pro prima mercede minam accepisti, vnde monile statim tibi comparabo. Cor. Ita amabo. Habeat autem splendoris ignei lapillos, cuiusmodi Philænidis est. Cro. Erit eiusmodi. Sed audi etiam cætera ex me, quæ te facere, & quo pacto viris accommodare te oportet. Nam alia victus ratio nobis nulla est, filia: sed per duos hosce annos, ex quo pater tuus, piæ memoriæ, defunctus est, an nescis quo pacto vitam egerimus? At quādo ille adhuc viuebat, ἀπεζήσαμεν. ὅτε ὄ ἐκεῖνος ἔζη,

πάντα ἡμῖν ἱκανά. ἠχάλκευε γὰρ, καὶ μέγα ἦν ὄνομα αὐτῷ ἐν Πειραιεῖ. καὶ πάντων ἔστιν ἀκοῦσαι δομνυμένων, μὴ μὰ μὰ Φιλῖνον, μηκέτι ἔσεσθαι ἄλλον χαλκέα. μετὰ δὲ τοῦτον τελευτήσαντος, τὸ μὲν πρῶτον ἀπωδυρόμην τὰς πυρίκαυστας, καὶ τὸν ἄκμονα, καὶ σφῦραν δύο μνῶν, ἀπὸ τούτων διεβάφημεν. εἶτα, νῆ μὰ, ὑφαίνουσα. νῆ δῆ, κρόκιον κατάτρυσα, καὶ στήμονα κλώθουσα, ἐποιζόμην τὰ σιτία μόλις. ἔβοσκον δέ σε ὦ δύστηνε, τὴν ἐλπίδα πεπεμένουσα. Κο. τὴν μνᾶν λέγεις; Κρω. οὐκ. ἀλλὰ ἐλογιζόμην ὡς τηλικαύτην γυμνήν, θρέψεις μὰ ἐμὲ, σαυτὴν δὲ καταχοσμήσεις ῥᾳδίως, καὶ πλουτήσεις, καὶ ἐδητὰς ἕξεις, ἀλουργεῖς, καὶ ποικιλοπαίνας. Κο. πῶς ἔφης μῆτερ, ἢ τί λέγεις; Κρω. συνῆζα μὰ τοῖς νεανίσκοις, καὶ συμπίνουζα μετ' αὐτῶν, καὶ συγκαθεύδουζα ὅτῳ μισθῷ. Κο. καὶ θάρρει ἡ Δάφνιδος θυγάτηρ Λύρα; Κρω. ναί. Κο. ἀλλὰ ἐκείνη ἑταίρα ἐστίν. Κρω. οὐδὲν τοῦτο δεινόν. καὶ σὺ γὰρ πλουτήσεις ὡς ἐκείνη, καὶ πολλοὶς ἐρασταὶ ἔσῃ. τί ἐδάκρυσας ὦ Κλεαινα; οὐχ ὁρᾷς ὁπόσαι, καὶ

abundè nobis omnia suppetebant. Artem enim ferrariam exercebat: magnúmque erat nomen eius in Piræo. Ac plerosque audire licet deierantes, nullum ampliùs A post Philinum, talem fore ferrarium fabrum. Post mortem autem eius, principio quidem diuenditis forcipibus, incude, & malleo, B duabus minis, ex illis tum vitam sustentauimus. Postea autem, aliàs quidem texendo, aliàs verò tramam deducendo, aut stamina nendo, ægrè victum parabam: te verò, filia, nutriebam, spem expectans. *Cor.* Minam istam dicis? *Cro.* C Non: verùm ita rationem inibam, quòd cùm ad istam ætatem peruenisses, & me facilè alere postea, & te ipsam exornare posses: dies ipsa futuræ, purpureas vestes, D & ancillas habitura. *Cor.* Quomodo hoc mater? aut quid dicis? *Cro.* Si cum adolescentibus rem haberes, & cum ipsis potares, & pro mercede concumberes. *Cor.* E Sicut Daphnidis filia Lyra? *Cro.* Ita. *Cor.* At illa meretrix est. *Cro.* Hoc nihil graue. Nam & tu, perinde ac illa diteſces, multósque amatores habebis. Quid fles Corinna? an non vides quàm multæ

ὡς πειρατούδασοί εἰσιν αἱ ἑταῖραι, καὶ ὅσα χρήματα λαμβάνουσι; τίνι Δάφνιδα γὰρ ἐγὼ οἶδα ὦ φίλη Ἀδράστεια, ῥάκη πρὶν αὐτὴν ἀκμάσαι τὴν ὥραν πεπλεβλημένην. ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς οἷα φορεῖσι, χρυσοῦς, καὶ ἐσθῆτας ἀναδεῖς, καὶ θεράπαινας τέτταρες. Κο. πῶς δ' ταῦτα ἐκτήσατο ἡ Λύρα; Κρω. τὸ μὲν πρῶτον, κατακοσμοῦσα ἑαυτὴν εὐπρεπῶς, καὶ εὐσταλὴς οὖσα, καὶ φαιδρὰ πρὸς ἅπαντας, ὡς ἄχρι τοῦ καγχάζειν ῥᾳδίως, καὶ διαπερ σὺ εἰωθας, ἀλλὰ μειδιῶσα μόνον, καὶ ἐπαγωγόν. εἶτα προσομιλοῦσα δεξιῶς, καὶ μήτε φενακίζουσα εἴ τις προσέλθοι, ἢ προπέμψειε, μήτε αὐτὴ ἐπιλαμβανομένη τῶν ἀνδρῶν. ἢν δέ ποτε καὶ ἀπέλθῃ ἐπὶ δεῖπνον λαβοῦσα μάθημα, οὔτε μεθύσκεται, καταγέλαστον γὰρ, καὶ μισοῦσιν οἱ ἄνδρες ταὶς τοιαύτας, οὔτε ὑπερμεμφορεῖται τοῦ ὄψου ἀπιεροκόλως, ἀλλὰ προσάπτεται μὲν ἄκροις τοῖς δακτύλοις, σιωπῇ δ' ταὶς ἐνδόσεις ὠθεῖ ἐπ' ἀμφοτέρας παραβύεται ταὶς γνάθους, πίνει δ' ὀρέμα, οὐ χανδὸν, ἀλλ' ἀναπαυομένη. Κο. κἂν εἰ δι-ψῶσα ὦ μῆτερ τύχοι; Κρω. τότε μάλιστα ὦ Κόιννα.

sint, & magno studio ambiantur meretrices? & quantum pecuniæ accipiant? Daphnidem enim, ô chara Adrastia, noui ego, quæ prius quam ad ætatem adultam peruenisset, pannosa erat. At nunc vides, qualis prodit, vt illi aurum, floridæ vestes, & ancillæ quatuor. *Cor.* Sed quo pacto hæc acquisiuit Lyra? *Cro.* Primùm quidem exornando se eleganter, & facilem, hilarémque erga omnes se gerendo, non soluto, vt tu soles, cachinno, sed suaue quiddam & blandum arridendo. Postea dextrè conuersando, neque decipiendo, siquis accedit, aut accersit eam, neque viros increpando. Ac si quando ad cœnam it accepta mercede, neque inebriatur, ridiculum enim hoc, & viri oderunt tales, neque rusticè impletur opsonio: sed attingit quidem summis digitis, tacitè autem edendo non obturat vtramque maxillam ingestis buccellis: bibit etiam sensim, non affatim, sed interquiescendo. *Cor.* Etiamsi sitiat mater? *Cro.* Tũ præcipuè, Corinna:

καὶ οὔτε πλέον τῶ δέοντος φθέγγεται, οὔτε ἀποσκώπτει ἔς τινα τῶν παρόντων. ἐς μόνον ὃ τὸν μαθωμένον βλέπει. καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνον φιλοῦσιν αὐτὴν. καὶ ἐπειδὰν κοιμᾶσθαι δέοι, ἀσελγὲς οὐδὲν, οὐδὲ ἀμελὲς ἐκείνη αὖ τι ἐργάσαιτο, ἀλλὰ ἅπαντος ἓν τοῦτο θεραπεύει, ὡς ἂν ἀγάλοιτο, καὶ ἐρασὴν ποιήσειεν ἐκείνον. ταῦτα γὰρ αὐτὴν ἅπαντες ἐπαινοῦσιν. εἰ δὴ καὶ σὺ ταῦτα ἐπιμάθοις, μακαρία καὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα. ἐπεὶ τάγε ἄλλα παραπολὺ αὐτῆς. ἄλλο οὐδὲν ὦ φίλη Ἀδραστεία φημὶ, ζώης μόνον. Κο. εἰπέ μοι ὦ μῆτερ, οἱ μαθούμενοι πάντες παιδικοί εἰσιν, οἷος ὁ Εὔκριτος, μεθ' οὗ χθὲς ἐκάθευδον; Κρω. οὐ πάντες ἀλλ' ἔνιοι μέν, ἀμείνους, οἱδὲ, καὶ ἤδη ἀνδρώδεις. οἱδὲ, καὶ οὐ πάνυ μορφῆς εὐφυῶς ἔχοντες. Κο. καὶ τούτοις συγκαθεύδειν δεήσει; Κρω. μάλιστα ὦ θύγατερ. οὗτοι μὲν γὰρ καὶ πλείονα δίδασιν. οἱ καλοὶ δὲ, αὐτὸ μόνον, καλοὶ θέλουσιν εἶναι. καὶ σοὶ δὲ μελέτω ἀεὶ τὸ πλέονος, εἰ θέλεις ἐν βραχεῖ λέγειν ἅπασι, ἐνδειξάμενος σε τῷ δακτύλῳ, οὐχ ὁρᾷς τήνδε Κόιννάν τε τῆς Κρωβύλης

& neq; plus æquo loquitur, neque in quenquam eorum qui adsunt, dicteria torquet. Eum solum à quo conducta A est, respicit. Et ob hoc illi amant ipsam. Et postquam eundum est cubitum, nihil petulans, nihil ineptum admittit, sed ex cunctis vnum hoc aucupatur, vt illum alliciat, B suique amatorem reddat. Hoc enim nomine ipsam cuncti laudant. Quòd si tu etiam hæc dideriteris, nos quoq; fœlices erimus. Nam cætera quidem multò ipsa. C Sed nihil, ô chara Adrastia; addam amplius: viuas modò. Cor. At dic mihi mater, ij qui mercede nos conducũt, omnes-ne tales sunt, qualis est hic Eucritus cum quo heri concubui. Cro. Non D omnes: sed alij quidem meliores, alij iam viriles: nonnulli verò non admodum liberali forma præditi. Cor. Et cum istis concumbere oportebit? Cro. Maximè, filia: nam hi plura quoque dant. Formosi autem, hoc solum, E pulchri esse volũt. Tu verò eius quod plus est, rationem semper habeas, si cupis vt omnes breui te commonstrent digito, ac dicant. An non vides Corinnã Crobylæ

filiam,

συγατέρα, ὡς ἐβραπλουτεῖ, καὶ πεισευδαίμονα πεποίηκε τὴν μητέρα; τί φὴς; ποιήσεις ταῦτα, ποιήσεις; οἶδα ἐγὼ, καὶ θεοὺς ἅπαντας ῥᾳδίως. νῦν δ' ἀπιθι λουσομένη, εἰ ἀφίκοιτο καὶ τήμερον τὸ μειράκιον ὁ Εὔκριτος. κατηχεῖτο γάρ.

filiam, vt est ditissima, & matrem reddit fœlicissimam? Quid ais? faciesne ista? facies, noui ego, & facilè omnibus anteibis. Nunc autem ito lotum, si fortè veniat, etiam hodie adolescens ille Eucritus: ita enim pollicitus est.

ΜΗΤΗΡ, ΚΑΙ Μυσαρίου.

MATER, ET MVSARIVM.

ΜΗΤΗΡ.

Ἀνὴρ τοιοῦτον ἐρασὴν ἐυρόντες ὦ Μυσάριον, οἷος ὁ Χαιρέας ὅδ', ὄψεσθαι μὲν τὴν πανδήμου δήπου λευκὴν μηκάδα, τῇ ἀφροδίτῃ θύσαι, καὶ τῇ ἐν κήποις, δάμαλιν ἑκατέρᾳ, στεφανώσαι δὲ καὶ τὴν πλακοῦντοτείραν. καὶ ὅλως, μακάριαι, καὶ πεισευδαίμονες ἐσόμεθα. νῦν ὁρᾷς γοῦν παρὰ τοῦ νεανίσκου πλίνθα λαμβάνομεν; μὴ γὰρ ὀβολὸν μὲν οὐδέπω ποτέ σοι δέδωκεν, οὐκ ἐδώκατα, οὐχ ὑποδήματα, ἱμάτιον, ἀλλὰ προφάσεις ἀεὶ, καὶ ἀποχάσεις, καὶ μακρὰς ἐλπίδας, καὶ πλὴν τὸ ἐὰν ὁ πατὴρ, καὶ εἰ κύριος γένωμαι τῶν παρόντων, καὶ πάντα σά. σὺ δὲ, καὶ ὁμωμοκέναι αὐτὸν φὴς, ὅτι γαμετὴν ποιήσεται. Μυ. ὤμοσε γὰρ τὴν μητέρα, καὶ τὰ τῶν θεῶν, καὶ ἡ πολιάς.

MATER.

SI talem amatorẽ posthac inueniamus, Musarium, qualis Chæreas hic est, oportebit nos immolare, Publicæ quidem Veneri caprã candidam, Cœlesti autem, & ei quæ in hortis est, iuuencã vtrique: sertis quoque coronare opum largitricem. In summa, beatæ, & fœlices erimus. Quippe vides nunc ab adolescẽte isto quã multa accipiamus, qui ne obolum quidẽ tibi dedit vnquã, neq; vestẽ, neq; soleas, neque vnguẽtũ: sed apud ipsũ semper excusationes, & pollicitationes, & spes lõgæ, & illud crebrũ, Si pater, &, si paternarũ opũ fiã dominus, &, omnia tua. Tu etiam iurasse ipsum dicis, quòd lege vxorem te suã sit facturus. *Mu.* Iurauit, mater, per Cererem, & Proserpinam, & Mineruam.

Μη. καὶ πιστεύεις δηλαδή; ἢ διὰ τοῦτο περίλυπος ἦν ἔχων τὴ αὐτῷ καταδεῖναι συμβολὴν, ἢ δακτύλιον δέδωκας, ἀγνοούσης ἐμοῦ; ὁ δ', ἀποδύμενος, κατέπιε. ἢ πάλιν τὰ δύο περιδέραια τὰ ἰωνικὰ, ἕλκοντα ἑκάτερον δύο δραχμὰς, ἃ σοι ὁ χλὸς Πραξίας ὁ ναύκληρος ἐκόμισε, πιπράμενος ἐν Ἐφέσῳ. ἐδεῖτο γὰρ Χαρέας ἔργον σοὶ ἐρήβοις ἀπενεγκεῖν. ὀδόνας γὰρ, καὶ χιτωνίσκους, τί αὖ λέγειν; ἢ ὅλως, ἔρμαιόν τι ἡμῖν, ἢ μέγα ὄφελος συμπέπτωκεν οὗτος. Μου. ἀλλὰ καλὸς, καὶ ἀγένειος, ἢ φησὶν ἐρᾷν, καὶ δακρύει, ἢ Δεινομάχης, ἢ Λάχητος υἱὸς ὢν τῆ Ἀρεοπαγίτου. ἢ φησὶν ἡμᾶς γαμήσειν, ἢ μεγάλας ἐλπίδας ἔχομεν παρ' αὐτῆ, ἢν ὁ γέρων μόνον καταμύσῃ. Μη. οὐκοῦν ὦ Μουσάριον, ἐμὲ ὑποδήσασθε δεῖ, ἢ ὁ σκυτοτόμος αὐτῆ τὸ δίδραχμον, ἐρρῶσθαι πρὸς αὐτὸν, ἀρύσιον μὴν ἐν ἔχομεν, σὺ δ' τῶν ἐλπίδων ὀλίγας παρ' ἡμῶν λάβε. ἢ πρὸς τ' ἀλφιτοπώλιν τὰ αὐτά. ἢ νῦν τὸ ἀναίκιον αὐτώμεθα Λάχης ὁ κολυτεὺς ἀπεθάνη. γάμους. ἐκ αἰχμὴ μάγη τῶν ἑταιρῶν ἐκ ἐλλόβιον, οὐχ ὅρ-

Ma. Et credis illi scilicet? & ob hoc nuper, cũ nõ haberet vnde daret symbolũ, annulũ illi me insciа dedisti? at hũc ille vẽditũ absorbuit. Et rursum duo monilia ista Ionica, quotũ vtrũq; pẽdebat duos Daricos, quæ tibi Chius ille nauclerus Praxias attulerat, Ephesi mercatus. Oportebat enim vt Chæreas cœnã collatitiã cũ adolescẽtibus depẽderet? Nam vela, & tunicas quid attinet dicere? In sũma, lucrũ inopinatũ, magnúmq; cõmodũ iste nobis obuenit. *Mu.* At pulcher est, & imberbis, & amare se ait, & lachrymatur, & Dinomaches, Lachetísq; Areopagitæ est filius: dicítq; vxorẽ me ducturũ se: deniq; spes magnas facit, si modò senex ille oculos clauserit. *Ma.* Proinde Musariũ, vbi calceis opus erit, & sutor didrachmũ poposcerit, dicemus & nos illi, argẽtũ quidẽ nõ habemus, tu autem spes quasdã exiguas à nobis accipe, eadẽq; pistori. Et quum pẽsionẽ domus deposcemur: expecta, dicemus videlicet, dum Laches Colyttensis moriatur: exoluemus enim tibi post nuptias. Nõ pudet te quòd sola meretricũ, neq; πρείμενον φήσομεν, ἐς' ἂν ἀποδώσομεν γάρ σοι μὴ τὸν ἐκ ἐλλόβιον, οὐχ ὅρ-

μὸν, οὐ παραπινίδιον ἔχουσα; Μη. τί οὖν ὦ μῆτερ, ἐκεῖναι εὐτυχέστεραί μου, καὶ καλλίους εἰσίν; Μη. ναὶ, ἀλλὰ σωφρονέστεραι, καὶ ἧττον ἑταιρίζειν. οὐδὲ πιστεύουσι ῥηματίοις, καὶ νεανίσκοις, ἐπ' ἀκρου τὸ χείλος τῶν ὅρκων ἔχουσι. σὺ δ' εἰ πιστὴ, καὶ φίλανδρος. οὐδὲ ἀφοσιῇ ἄλλον τινὰ, ὅτι μὴ μόνον Χαιρέαν. καὶ πρῴην ὅτε ὁ γεωργὸς ὁ ἀκαρνανεὺς ἦκε δύο μνᾶς κομίζων, ἀγρύπνιος καὶ αὐτὸς, οἶνου δὲ πιμπλὰ ἀπειλήφει, τῷ πατρὸς πέμψαντος. σὺ δ' ἐκεῖνον μὲν ἀπεμύκτησας, καθεύδεις δὲ μετ' Ἀδωνίδος Χαιρέα. Μη. τί οὖν, ἔχεθ' Χαιρέαν καταλείψασαν, παρὰ δεξάδαι τὸν ἐργατίνον ἐκεῖνον, καὶ ἄλφας ἀποζοῦντα; λεῖός μοι φαίνεται Χαιρέας, καὶ χοιρίσκος ἀκαρνάνιος. Μη. ἔστω ἐκεῖνος ἀγροῖκος, καὶ πονηρὸν ἀποπνεῖ. τί δὲ Ἀντιφάντα τὸν Μενεκράτους μνᾶν ἐσπραξάμενον, οὐ τὸν ἐδέξω; ὡς καλὸς ἦν, καὶ ἀγαθὸς ἡλικιώτης Χαιρέου; Μη. μὴ ἠπείλησε Χαιρέας ἀποσφάξειν ἀμφοτέρους, εἰ λαβοὶ μετ' αὐτῆς. Μη. πόσοι δὲ καὶ ἄλλοι ταῦτα ἀπειλοῦσιν; ὁκοῖοι ἀνέραστοι οὐ μνεῖς διὰ τοῦτο, καὶ σωφρονήσης, καθάπερ οὐχ ἑταίρα, τῆς

inaures habes, neq; monile, neq; vestem Tarentinam. *Mu.* Quid igitur, mater, fortunatiores-ne illæ me, & pulchriores sunt? *Ma.* Nō: sed prudētiores, & sciunt meretricari: nec verbis credūt, & adolescētulis, in summis labijs iuramētū gerētibus. Tu verò fidelis es, & amans viri: nec admittis aliū quenquā, præterquā solū Chæreā. Ac nuper quādo Acarnēsis ille agricola venit, duas minas afferens, ipse quoq; imberbis (vini autē pretiū hoc retulerat, à patre missus) tu verò etiā subsānasti hominē, dormis autē cū isto tuo Adonide Chærea. *Ma.* Quid igitur? relicto-ne Chærea, mihi admittēdus erat operarius ille hircū olēs? Læuis mihi, vt aiunt, Chæreas, & porcellus Acarnanius. *Ma.* Esto rusticus ille, & hircū oleat: cur neque Antiphōtē Menecratis filiū, minā tibi pollicētē nō admisisti? Annō formosus erat, & vrbanus, æqualis Chæreæ? *Ma.* At interminatus erat Chæreas, se iugulaturū ambos, si me cū illo deprehēderet. *Ma.* Quàm multi alij eadem minantur? An tu igitur sine amatoribus ob hoc manebis? & pudicè ages, perinde ac si non meretrix,

ὦ Θεσμοφόρου ἱέρεια τις οὖσα. ἐᾶν τἄλλα. σήμερον ἁλῶα ἔξι. τί δέ σοι δέδωκεν ἐς τὴν ἑορτήν; Μου. οὐκ ἔχει ὦ μαγάειον. Μη. μόνος οὗτος οὐ τέχνῳ εὑρηκεν ἐπὶ τὸν πατέρα, οὐκ οἰκέτην καθῆκεν ἐξαπατήσοντα, οὐκ ἀπὸ τῆς μητρὸς ᾔτησεν ἀπειλήσας ἀποστελεῖσθαι στρατευσόμενος, εἰ μὴ λάβοι, ἀλλὰ καθηται, ἡμᾶς ἐπιβίβων, μήτε αὐτὸς διδοὺς, μήτε παρὰ τῶν διδόντων ἐᾶν λαμβάνειν. σὺ δ' οἶσθ' ὦ Μουσάριον, ὀκτωκαίδεκα ἔτ' ἀεὶ ἔσεσθ; ἢ τὰ αὐτὰ φρονήσειν Χαιρέαν, ὅταν πλουτῇ μὲν αὐτὸς, ἡ δὲ μήτηρ γάμον πολυτάλαντον ἥξειν αὐτῷ; μεμνήσεται οἶει τότε τῶν δακρύων, ἢ τῶν φιλημάτων, ἢ τῶν ὅρκων, πέντε ἴσως τάλαντα φοίκικος βλέπων; Μυ. μεμνήσεται ἐκεῖνος. δεῖγμα δ', ὡς οὐδὲ νῦν γεγάμηκεν, ἀλλὰ καταναγκάζόμενος, καὶ βιαζόμενος ἤρνησατο. Μη. γένοιτο μὴ ψεύδεσθαι. ἀναμνήσω δέ σε ὦ Μουσάριον τότε.

sed Cereris quæpiam sacerdos fores? Cætera omitto. Hodie verò Aloa sunt: quid ergo tibi dedit in hoc festu? *Mu.* Non habet ô mater. *Ma.* An solus iste nullam artem aduersus patrem potest inuenire? non seruum immittere, qui illum decipiat? non à matre ipse postulare, minitando se in militiam nauigaturum, nisi accipiat? Verùm sedet, nos atterens, neque ipse quicquam dans, neque à dantibus accipere sinens. Tu verò Musarium, an putas te octodecim annorum semper fore, aut eodem animo semper futurum Chæream, quando ipse diues erit, & mater opimas ipsi nuptias inuenerit? An ille tum, putas, meminerit lachrymarum, aut osculorum, aut iuramenti, quum dotem quinque fortassis talentorum aspiciet? *Mu.* Meminerit ille. Cuius rei argumentum est, quòd neque nunc vxorem duxit, sed cùm à patre cogeretur, & vim propè pateretur tamen recusauit. *Ma.* Vtinam non decipiaris. Sed tamen admonebo te, Musarium, aliquando horum.

ΑΜΠΕΛΙΣ, ΚΑΙ Χρυσίς.

AMPELIS, ET CHRYSIS.

ΑΜΠΕΛΙΣ.

AMPELIS.

A

ΕΙ τις ἦ ὦ Χρυσὶ, μήτε ζηλοτυπεῖ, μήτε ὀργίζεται, μήτε ἐρράπισέ ποτε, ἢ περιέκειρεν, ἢ τὰ ἱμάτια περιέρρηξεν, ἔτι ἐραστὴς ἐκεῖνός ἐστιν; Χρυ. ἐκοῦν ταῦτα μόνα ἐρῶντος ὦ Ἀμπελὶ δείγματα; Αμ. ναὶ, παῦτ' ἀνδρὸς δερμῶ. ἐπεὶ τἄλλα, φιλήματα, καὶ δάκρυα, καὶ ὅρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχόμενα ἔρωτος σημεῖον, καὶ φυομένου ἔτι. τοῦ δὲ πῦρ ὅλον, ἐν τῇ ζηλοτυπίᾳ ἐστίν. ὥστε εἰ καὶ σὲ ὡς φησὶ ὁ Γοργίας ῥαπίζει, καὶ ζηλοτυπεῖ, χρῆσαι ἔλπιζε, καὶ ἔυχου ἀεὶ τὰ αὐτὰ ποιεῖν. Χρυ. τὰ αὐτά; τί λέγεις; ἀεὶ ῥαπίζειν με; Αμ. οὐχὶ, μὴ ἀνίαθι, εἰ μὴ ὡρᾶς μόνον αὐτὸν βλέποντες. ἔτι εἰ μὴ ἐρᾷ γε, τί ἂν ἔτ' ὀργίζοιτο, εἰ σύ τινα ἕτερον ἐρᾶσθαι ἔχοις; Χρυ. μὰ ἀλλ', ἔχω ἔγωγε. δὲ, μάτην ἐλάβε τὸ πλούσιόν μου ἐρᾶν, διότι ἄλλως ἐμνημονεύσατό ποτε αὐτῶ. Αμ. καὶ τοῦτο ἤδη τὸ, ὑπὸ πλουσίων οἰεσθαι ἀπορθολογεῖσθαι σε.

SIquis, ô Chrysi, neq; zelotypus est, neque irascitur, neque alapas inflixit vnquam, aut capillos conscidit, aut vestes lacerauit, est-ne adhuc pro amatore habendꝰ? *Chr.* Nũquid, Ampeli, sola sunt ista amãtis indicia? *Amp.* Maximè. Hæc sunt viri feruidi. Nã cætera illa, ósculæ, lachrymæ, iuramenta, & crebrò ventitare, incipientis, & adhuc crescẽtis amoris signa: sed totus ignis zelotypia cõstat. Quare si te, vt ais, Gorgias alapis cædit, & zelotypus est, bene speres licet, optésque vt eadẽ semper faciat. *Chr.* Eadem-ne? quid dicis? vt ille me semper alapis cædat? *Amp.* Non: sed vt semper illi ægrè sit, si non ad solum ipsum aspicias. Siquidem nisi amaret te, quid quæso irasceretur, si quempiam alium amatorem haberes? *Chr.* At equidem non habeo. Ille verò nequicquam suspicatus est, diuitem istum à me amari, eo quòd mentionem ipsius fortè feci. *Amp.* At hoc suaue est, putare ipsum te à diuitibus obsequiari.

ὦ Θεσμοφόρου ἱέρειά πις οὖσα. ἐῶ τἄλλα. σήμερον ἁλῶα ὀρτή. τί δέ σοι δέδωκεν ἐς τὴν ἑορτήν; Μου. οὐκ ἔχει ὦ μαιάριον. Μη. μόνος οὗτος οὐ τέχνην εὑρηκεν ἐπὶ τὸν πατέρα, οὐκ οἰκέτην καθῆκεν ἐξαπατήσοντα, οὐκ ἀπὸ τῆς μητρὸς ᾔτησεν ἀπειλήσας ἀποστελεῖσθαι στρατευσόμενος, εἰ μὴ λάβοι, ἀλλὰ καθηται, ἡμᾶς ὑποβλέπων, μήτε αὐτὸς δίδους, μήτε παρὰ τῶν διδόντων ἐᾷς λαμβάνειν. σὺ δὲ οἶσθ ὦ Μουσάριον, ὀκτωκαίδεκά ἐτῶν ἀεὶ ἔσεσθαι; ἢ τὰ αὐτὰ φρονήσειν Χαιρέαν, ὅταν πλουτῇ μᾶλλον αὐτὸς, ἢ ὁ μήτηρ γάμον πολυτάλαντον ἥξουσαν αὐτῷ; μεμνήσεται οἴει τότε τῶν δακρύων, ἢ τῶν φιλημάτων, ἢ τῶν ὅρκων, πέντε ἴσως τάλαντα φερούσης βλέπων; Μα. μεμνήσεται γὰρ. δεῖγμα δ, ὡς οὐδὲ γάμησεν, ἀλλὰ μῆλος, καὶ βίο το. Μη. καὶ ἀναμ τότε

sed Cereris quæpiam sacerdos fores? Cætera omitto. Hodie verò Aloa sunt: quid ergo tibi dedit in hoc festũ? *Ma.* Non habet ô mater. *Ma.* An solus iste nullam artem aduersus patrem potest inuenire? non seruum immittere, qui illum decipiat? non à matre ipse postulare, minitando se in militiam nauigaturum, nisi accipiat? Verùm sedet, nos atterens, neque ipse quicquam dans, neque à dantibus accipere sinens. Tu verò Musarium, an putas te octodecim annorum semper fore, aut eodem animo semper futurum Cheream, quando ipse diues erit, & mater opimas ipsi nuptias inuenerit? An ille tum, putas, meminerit lachrymarum, aut osculorum, aut menti, quum dot que fortassis aspiciet? *Mr* Cuius r quòd du

ΑΜΠΕΛΙΣ, ΚΑΙ Χρυσίς.

AMPELIS, ET CHRYSIS.

ΑΜΠΕΛΙΣ.

Εἴ τις ὦ ὦ Χρυσὶ, μήτε ζηλοτυπεῖ, μήτε ὀργίζεται, μήτε ἐρράπισέ ποτε, ἢ πεπλέκειεν, ἢ τὰ ἱμάτια περιέρρηξεν, ἔστ' ἐρασὴς ἐκείνος ὅδε; Χρυ. ἀλλὰ ταῦτα μόνα ἐρῶντος ὦ Ἀμπελὶ δείγματα; Αμ. ναὶ, πάνυ σφόδρα. ἐπεὶ τἄλλα, φιλήματα, καὶ δάκρυα, καὶ ὅρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχόμενα ἐρῶντος σημεῖον, καὶ φυόμενα ἔτι. τὸ δὲ πῦρ ὅλον, ἐκ τῆς ζηλοτυπίας ἐστίν. ὥστε εἰ καὶ σὲ ὡς φῂς ὁ Γοργίας ῥαπίζει, καὶ ζηλοτυπεῖ, χάρηκε πάνυ· καὶ εὐχου ἀεὶ τὰ αὐτά· τί γὰρ ἄλλο τὰ αὐτὰ; τί ἄλλο ποιεῖν με; Αμ. ἀλλὰ ταῦτα, εἰ μὴ ἐβλέπεις. ἐπεὶ ἐγὼ μὲν οὖν ἔτι ὀργίζομαι τῷ ἐρῶντι τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐδὲ ἐλάβε μου τῆς χειρός· διὸ καὶ ἀλγῶ, διὸ καὶ τὰ αὐτὰ ποτε αὐτῷ.

AMPELIS.

A Siquis, ô Chrysi, neq; zelotypus est, neque irascitur, neque alapas inflixit vnquam, aut capillos conscidit, aut vestes lacerauit, est-ne adhuc pro amatore habend⁹? *Chr.* Nũquid, Ampeli, sola sunt ista amãtis indicia? *Amp.* Maximè. Hæc sunt viri feruidi. Nã cætera illa, ósculæ, lachrymæ, iuramenta, & crebrò ventitare, incipientis, & adhuc crescẽtis amoris signa: sed totus ignis zelotypia cõstat. Quare si te, vt ais, Gorgias alapis cædit, & zelotypus est, bene speres licet, optésque vt eadẽ semper faciat. D *Chr.* Eadem-ne? quid dicis? vt ille me semper alapis cædat? *Amp.* Non: sed vt semper illi ægrè sit, si non ad solum ipsum aspicias. Siquidem nisi amaret te, quid quæso irasceretur, si quempiam alium amatorem haberes? *Chr.* At E equidem non habeo. Ille verò nequicquam suspicatus est, diuitem istum à me amari, eo quòd mentionem ipsius fortè feci. *Amp.* At hoc suaue est, putare ipsum te à diuitibus obseruari.

τὸ δὲ, ὡς ὑπὸ πλουσίων οἴεσθαι παρακαλεῖσθαί σε.

οὕτω γὰρ ἀνιάσεται μᾶλλον, καὶ φιλοπρώσεται, ὡς μὴ ὑπερβάλοιντο αὐτὸν οἱ ἀντερασταί. Χρυ. καὶ μὴν οὗτός γε μόνον ὀργίζεται, καὶ ῥαπίζει. δίδωσι δ' οὐδέν. Αμ. ἀλλὰ δώσει. ζηλότυποι γάρ, καὶ μάλιστα λυπηθήσονται. Χρυ. ἦ δῆλον ὅπως ῥαπίσματα λαμβάνειν βούλει μᾶλλον ἢ Αμπελίδιον. Αμ. οὐκ· ἀλλ' ὡς οἶμαι, μεγάλοι ἔρωτες γίγνονται, καὶ εἰ ἡδοῖτο ἀμελεῖσθαι. εἰ δὲ πιστεύσαι μόνος ἔχειν, ἀπομαραίνεταί πως ἡ ἐπιθυμία. ταῦτα λέγω πρὸς σέ, εἰκοσιν ὅλοις ἔτεσιν ἐταιρεύσασα. σὺ δὲ ὀκτωκαιδεκαέτης οἶμαι, ἢ ἔλαττον οὖσα τυγχάνεις. εἰ βούλει δέ, καὶ διηγήσομαί σοι ἃ ἔπαθόν ποτε, ἡνίκα πάνυ περὶ πολλῶν ἐτῶν. ἦρα μου Δημοφάντου ὁ δανειστής, ὁ κατὰ τὴν οἰκίαν τὴν ποικίλην. ἦτος ἐμὲ πώ ποτε πλέον πέντε δραχμῶν δέδωκε, καὶ ἦξίει δεσπότης εἶναι. ἦρα δέ σε, ὦ Χρυσί, ἐπιπόλαιόν τινα ἔρωτα, ἄτε νεανίσκον, ἄτε δακρύων, ἄτε ἀεὶ παραγινόμενος ἐπὶ τὰς θύρας, ἐᾷ αὐτὸ μόνον συνεκκωμάζειν μοι ἐνίοτε, καὶ τοῦτο διὰ μακροῦ. ἐπιδὴ δὲ ἐλθόντα ποτὲ ἀπέκλεισα,

Ita enim maiori dolore afficietur, & magis æmulabitur, ne à riualibus superetur. Chr. At ille solùm irascitur, & alapis cædit, nihil autem dat. Am. At dabit postea: nam zelotypi vel maximè dolore afficiuntur. Chr. Nescio quo pacto, mea Ampeli, velis vt alapas accipiam. Am. Non sed vt arbitror, magni fiunt amores, etiamsi audiat se negligi. Quòd si credat, se solum habere te, elangueſcet hæc libido. Atque hæc tibi dico, quæ iam totos viginti annos meretricem egi. Tu verò annos, vt puto, decem & octo, vel pauciores etiam nata es. Quòd si velis narrabo tibi, quæ mihi acciderunt aliquando, non multos ante annos. Amabat me Demophantus, fœnerator ille, qui pone Pœcilen habitat. Hic nuſquam plus dedit quã drachmas quinque: & dominus putabat esse. Amabat autem leui quodam amore, neque ingemiſcens, neque lachrymans, neque intempeſta nocte ad fores ventitans: ſed interdum tantùm, ſidque poſt longum interuallum mecum dormiebat. Poſteaquam autem venientem aliquando excluſi (nam tum Calliades pictor intus e-

Καλλιάδης γὰρ ὁ γεγραφὼς ἔν-

δον ἰῶ, δέκα δραχμὰς πεπομφὰς, τὸ μὲ πρῶτον, ἀπῆλθέ μοι λοιδορησάμενος. ἐπεὶ ὃ πολλαὶ μὲ διῆλθον ἡμέραι, ἐγὼ ὃ οὐ προσέπεμπον, ὁ Καλλιάδης ὃ ἔνδον ἰῶ αὖθις, ὡσθερμαινόμενος ἤδη τότε ὁ Δημόφαντος, καὶ αὐτὸς ἀφλέγεται εἰς τὸ πρᾶγμα. καὶ ὀπισάς ποτε, ἀνεῳγμένου τηρήσας τὴν θύραν, ἔκλαεν, ἔτυπτεν, ἀπέλει φονεύσειν, περιῤῥήγνυε τὴν ἐσθῆτα, ἅπαντα ἐποίει. καὶ τέλος, τάλαντον δοὺς, μόνος εἶχεν ὀκτὼ ὅλοις μῆνας. ἀγνοῶ ὃ αὐτῦ, πρὸς ἅπαντας ἔλεγε, ὡς ὑπὸ φαρμάκων ἐκμήναιμι αὐτόν. τὸ ὃ ἰῶ ἀφαρ ζηλοτυπία, τὸ φάρμακον. ὥςε ὦ Χρυσὶ, καὶ σὺ χρῶ ὀπὶ τὸ Γοργίαν τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ. πλέσιος ὃ ὁ νεανίσκος ἔστι, ἰῶ τὶ ὁ πατὴρ αὐτῦ πάθῃ.

rat, datis decem drachmis) primùm quidem abijt verbis me infectatus. Et cùm iam multæ dies transijssent, neque ego ad illum mitterem (rursus autem tum Calliades intus erat) incalescens tum tandem Demophãtus, etiam ipse ad rem inflammatur: & cùm aliquando superuenissem obseruata patente ianua, flebat, percutiebat, minabatur se occisurum, lacerabat vestem, omniáque faciebat. Et postremùm talento dato, totos octo menses habebat me solus. Vxor autem ipsius cunctis dicebat, ipsum medicamentis ad insaniam à me redigi. Et hoc medicamentum, erat zelotypia. Quare ô Chrysi, & tu contra Gorgiam eodem medicamento vtere. Porrò diues erit hic adolescens, si quando patrem ipsius mori contingat.

ΔΟΡΚΑΣ, ΠΑΝΝΥΧΙΣ, Φιλόστρατος, Πολέμων.

DORCAS, PANNYCHIS, PHILOSTRATVS, Polemon.

ΔΟΡΚΑΣ.

DORCAS.

Απολώλαμεν ὦ κεκτημένη ἀπολώλαμεν. ὁ Πολέμων ἀπὸ τ στρατείας ἀνέστρεψε πλουτῶν, ὡς φασιν. ἑώρακα ὃ καγὼ αὐτὸν, ἐφεσρίδα πε-

PErijmus, ô hera, perijmus. Polemon ex militia reuersus est, ditatus, vt aiunt. Ego autẽ ipsum vidi

εἰπάρφυρον ἐμπεπορπημένον, καὶ ἀκολούθους ἅμα πολλούς. καὶ οἱ φίλοι ὡς εἶδον, συνέδραμον ἐπ' αὐτὸν, ἀσπασόμενοι. ἐν τοσούτῳ δὲ τὰ δεόμενα ἰδοῦσα κατόπιν ἐποιεῖτο, ὃς συνεπεδήμησε μετ' αὐτῆς, ἡγεμὼν, καί μοι ἔφη· ὦ Παρμένων, ἀσπασαμένη πρότερον αὐτὸν, πῶς ἡμῖν ἐπράξατε; καὶ εἴ τι ἄξιον τῶν πολέμων ἔχοντες ἐπανελήλυθατε; Παρ. ὦ δέσποινα, τοῦτο μὲν δὴ σῳζόμεθα, ἀλλ' οὐδὲν ἔτι μᾶλλον ἐσώθημεν, πολλὴν χάριν τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα τῷ ξενίῳ Διΐ, καὶ Ἀθηνᾷ στρατείᾳ. ἡ δέσποινα δὲ, ἐπυνθάνετο ἀεί τι περὶ ποιοῖτο, καὶ ἔνθα εἴη τε. εἰ δὲ καὶ τοῦτο προσέθηκας, ὡς καὶ ἐδάκρυε, καὶ ἀεὶ ἐμέμνητο Πολέμωνος, ἄμεινον ἢ παρὰ πολύ. Δορ. πρεσβύτερον δὲ ἐν ἀρχῇ ἅπαντα. πρὸς δὲ σὲ, οὐκ ἂν εἶπον. ἀλλὰ ἃ ἤκουσα, βούλομαι εἰπεῖν. ἐπὶ πρόσωπον Παρμένοντα, οὕτως ἠρξάμην, ἤπου ὦ Παρμένων, ἐβόμβει τὰ ὦτα ὑμῖν; ἀεὶ γὰρ ἐμέμνητο ἡ κεκτημένη δακρύων. καὶ μάλιστα εἴ τις ἐλελήθει ἐκ τῆς μάχης. καὶ πολλοὶ τεθνᾶσι ἐνόμιζον, ἐπαύσατο τότε τὰ

paludamento purpureo, & fibulato indutum, multósq; vnà pedisequos. Quod vt viderunt amici, ad eum salutaturi accurrebant. Interea autem seruum conspicata, à tergo sequentem, qui cũ ipso profectus erat, interrogabã: ac dic mihi Parmeno, inquiebam, salutato priùs ipso, quo pacto rem gessistis? & num quid bello dignum cõsequuti redijstis? *Par.* Non decebat hoc statim: sed illa primùm. Quòd seruati estis, multa Dijs gratia, & in primis Ioui hospitali, & Mineruæ militari. Cæterùm semper rogitabat hera, quidnam ageretis, & vbi essetis. Quòd si etiam hoc addidisses, quòd & fleret, & Polemonis mentionem semper faceret, id fuerat multò satius. *Dor.* Omnia statim à principio sum præfata: sed tibi nolim dicere. At quæ audiui, ea dicere volebam. Nam ad Parmenonem ita incepi. Nonne Parmeno, vobis tinniebant aures: semper enim cum lachrymis hera vestri reminiscebatur: & maximè siquis ex pugna venerat, multíque dicebantur interfecti, tum crines euellebat, & pectus percutiebat,

κόμας, καὶ τὰ στέρνα ἐτύπτετο,

ἀεὶ ἐπένθει πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἑκάστην. Παν. εὖγε ὦ Δορκάς. οὕτως ἐχέλω. Δορ. εἶτα ἐξῆς μετ' οὐ πολὺ ἠρώτα ἐκεῖνα. ὁ δ', πάνυ λαμπρῶς φησιν ἀνεστρέφαμεν. Παν. οὕτω καὶ ἐκεῖνος οὐδὲν προεῖπεν ὡς ἐμέμνητό μου ὁ Πολέμων, ἢ ἐπόθει, ἢ ἤυχετο ζῶσαν καταλαβεῖν; Δορ. καὶ μάλα πολλὰ τοιαῦτα ἔλεγε. τὸ μὲν οὖν κεφάλαιον ἀπήγγειλε, πλοῦτον πολύν. χρυσόν. ἐσθῆτα. ἀκολούθους. ἐλέφαντα. τὸ μὲν γὰρ ἀργύριον, μὴ δ' ἀριθμῷ ἄγειν αὐτὸν, ἀλλὰ μεδίμνῳ, ἀπομεμετρημένον πολλοῖς μεδίμνοις. εἶχε δὲ καὶ αὐτὸς Παρμένων, δακτύλιον ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ, μέγιστον, πολύγωνον. καὶ λίθος ἐνέβεβλητο τῶν περιχρύσων. ἐρυθρά τε ἦν ὑπολευκος. εἴασα δ' οὖν αὐτὸν ἐθέλοντά μοι διηγεῖσθαι ὡς τὸν Αλυν διέβησαν, καὶ ὡς ἀπέκτειναν Τηρισάταν πικὰ, καὶ ὡς διέτριψεν ὁ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Πισίδας μάχῃ, ἢ ἀπέδραμόν σοι ταῦτα προαγγεῖλαι, ὡς περὶ τῶν πάντων σπεύδω. εἰ γὰρ ἔλθοι, ὁ Πολέμων, ἥξει γὰρ πάντως, ἀπροσιδόμενος τοὺ

& ad vnumquodque nuntiũ lugebat. *Pan.* Rectè Dorcas, ita decebat. *Dor.* Deinde nõ multò pòst illa interrogabam ordine. Ille autem, admodum splẽdidè è bello reuersi sumus, inquit. *Par.* Sic & ille nihil præfatus, quòd & mei meminerit Polemo, vel desiderarit, vel optarit viuam deprehendere? *Dor.* Multa certè huiusmodi dicebat. Quod igitur rei est caput, narrauit diuitias multas, aurum, vestes, seruos, ebur. Nã argentum quidem adferre ipsum dicebat non ad numerum, sed ad mensurã, multos videlicet plenos modios. Habebat autem, & ipse Parmeno annulum in paruo digito maximum ac multiãgulum: erátque insertus tricolor lapillus, & in superficie rubebat. Sed reliqui ipsum cùm vellet mihi narrare quo pacto Alyn transijssent, & vt occidissent Tiridatem quendã, & quomodo ipse Polemo in pugna contra Pisidas versatus esset: accurrique domum vt hæc tibi renuntiarem, vt de rebus omnibus tecum deliberares. Nam si quum venerit Polemo (veniet enim quum notos illos à se amouerit) resciscens,

χωρείμοις, ἀναπυθόμενος,

ἔυρεσι τ̃ Φιλόστρατον ἔνδον παρ' ἡμῖν, τί οἴῃ ποιήσειν αὐτόν; Παν. Ἐξευρίσκωμεν ὦ Δορκὰς ὁπ τ̃ παρόντων σωτήριον. οὔτε γὰρ τὸν ἀποτίμησαι καλὸν, τάλαντον ἔναγχος δεδωκότα, καὶ τἄλλα ἔμπορον ὄντα, καὶ πολλὰ ὑποσχόμενον, οὔτε Πολέμωνα τοιοῦτον ἐπανήκοντα, χρήσιμον μὲν παραδέχεσθαι. φοβερὸν δὲ, καὶ ζηλότυπός ἐστιν. ὃς καὶ πενόμενος ἔτι, πλὴν ἀφόρητος ἦν. νυνὶ δὲ τί ἂν οὐχὶ ποιήσειν; Δορ. ἀλλὰ καὶ φοβοῦμαι. Παν. δειλούμαι ὦ δορκὰς, ὑπὸ τ̃ ἀπορίας, καὶ βέμω. Δορ. ἀλλὰ μὴ φιλόστρατος φοβερὸς ἔρχεται. Παν. τίς γένωμαι; πῶς ἂν μὴ γῆ κατάσχοι; Φι. τί οὐ πίνομεν ὦ Παννυχί; Παν. ἄνθρωπε, ἀπολώλεκάς με. σὺ δὲ χαῖρε Πολέμων, χρόνιος φανείς. Πο. ἔστιν οὗτις ἔστιν ὁ φοβερὸς ὑμῖν; σιωπᾶς; εὖγε οἰκίᾳ ὦ Παννυχί. ἐγὼ δὲ πεμπαῖος ἐκ πυλῶν διέπλευ, ἐπιχώριος ἐπὶ τοιαύτην γυναῖκα. καὶ δίκαια μοὐτοι πέπονθα, καί σοι χαίειν ἔχω. ἀλλ' ἔτι γὰρ ἀφαιδήσομαι ὑπὸ σοῦ. Φι. σὺ δὲ τίς εἶ ὦ βέλτιστε; Πο. ὅτι Πολέμων ὁ σειρεὺς, παιανιεὺς φυλῆς, ἀκούεις,

apud nos intus Polystratum deprehenderit, quid ipsum facturum esse putas? *Pan.* Tum Dorcas, aliquam ex re præsenti salutē inueniāmus. Nam neque hunc ablegare honestum fuerit, vt qui talentum nuper dederit: præterea sit mercator, & multa promiserit: neque Polemonem, qui talis est reuersus, vtile non recipere. Nam præter hæc etiam zelotypus est: & cùm pauper adhuc, intolerabilis fuerit, quid nunc illum non putes facturū? *Dor.* At etiam accedit. *Pan.* Defitio, ô Dorcas, consilij inopia, & tremo. *Dor.* Sed & Philostratus accedit. *Pan* Quæ igitur fiam? quomodo terra me absorbeat? *Ph.* Cur non potamus Pannychi? *Pan.* Perdidisti me, ô homo. Tu verò salue Polemo, visus longum pòst tempus. *Pol.* Quis igitur est iste qui ad vos accedit? taces? euge abeas Pannychi. Ego verò ex Pylis quinto die huc aduolaui, ad talē mulierem adproperans. Ac meritò sanè hæc mihi accidunt, tibíque gratiam habeo: neque enim posthac amplius abs te rapiar. *Ph.* Tu verò quisnam es bone vir? *Pol.* Nimirum audis, quòd Polemo sum, Stirienfis ille, ex tribu Pandionis: qui

χιλιάρχης τοσοῦτον, νῦν ὤν, ἐξαναστῆσαι πεντακισχιλίαν ἀνωΐδα, ἐρασὴς Πανυχίδος, ὅτε φιλῶ ἔτι αὐθρώπινα φρονεῖν αὐτόν. Φι. ἀλλὰ ταυτῶ ὦ ξεναγὲ, Πανυχὶς ἐμή ὅδε, καὶ τάλαντον εἴληφε. λήψεται δ' ἤδη καὶ ἕτερον, ἐπειδὰν τὰ φορτία διαθώμεθα. καὶ νῦν ἀκολούθει μοι ὦ Πανυχί. τὸν δ' παρ' Ὀδρύσαις χιλιαρχεῖν. ἔα. Δορ. ἐλευθέρα μὲν ὅδε, καὶ ἀκολουθήσει, ἰὼ ἐθέλῃ. Παν. τί ποιῶ Δορκάς; Δορ. ἐσέναι ἄμεινον. ὀρχιζομένῳ γὰρ οὐχ οἷόν τε παρεῖναι Πολέμωνι. καὶ μᾶλλον ὀπιθήσει) ζηλοτυπῶν. Παν. εἰ θέλεις, εἰσίωμεν. Πο. ἀλλὰ φροντίζω ὑμῶν, ὅτι τὸ ὕστατον πέδε τήμερον. ἢ μάτην ἐγὼ τοσούτοις φόνοις ἐγγεγυμνασμένος πάρειμι, τὸν Θρᾷκας ὦ Παρμένων. Παν. ὡπλισμένοι ἦκαν, ἐμφερόξαντες τὸν στενωπὸν τῇ φάλαγγι. ὀπὶ μετώπου μέν, τὸ ὁπλιτικόν. παρ' ἑκάτερα δ', οἱ σφενδονῆται, καὶ τοξόται. οἱ δ' ἄλλοι, κατόπιν. Φι. ὡς βρεφυλλίοις ταῦτα ὦ μειδιόφορε ἡμῖν λέγεις, καὶ μορμολύττεις. σὺ γὰρ ἀλεκτρυόνα πώποτε ἀπέκτεινας, ἢ πόλεμον εἶδες ἐρυμάπον ἐρεύξεις, τάχα

primùm fui tribunus militum: nunc autem totius dux legionis, amator Pannychidis, cùm ipsam humana adhuc sapere putarem. *Ph.* At nunc Peregrinorum dux, Pannychis hæc mea est, & talentum accepit: iámque etiam alterum accipiet, vbi onera disposuerimus. At nunc sequere me Pannychi: & istum apud Odrysas sine copias regere. *Dor.* Libera est ista, & sequetur, si volet. *Pan.* Quid faciam Dorcas? *Dor.* Præstat ingredi, nam irato Polemoni adesse non possum: & zelotypia magis incendetur. *Pan.* Ingrediamur si vis. *Pol.* At prædico vobis, vos hodie postremùm bibituros. Aut ego frustra adsum tot cædibus exercitatus, Thracas huc Parmeno. *Par.* Armati venerunt, phalange cingentes angiportum. In fronte sunt gravis armaturæ milites: in vtroque latere, funditores & sagittarij: à tergo verò cæteri. *Ph.* Hæc, ô stipendiarie, nobis tanquam infantibus dicis, & veluti laruis territas. An tu aliquando gallum gallinaceum occidisti, aut bellũ vidisti? Castellum custodiebas,

ἡμισείτης ἂν, ἵνα καὶ τοῦτο σοὶ προχαρίσωμαί σοι. Πο. καὶ μὴν ἤδη μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν προσιόντας ἡμᾶς ὑπὸ δόρυ θεάσῃ, σὺν λοχῶντας τοῖς ὅπλοις. Φι. ἥκετε μόνον συσκευασάμενοι. ἐγὼ δ', καὶ Τίβις οὗτος, μόνος γὰρ οὗτος ἕπεταί μοι, βάλλοντες ὑμᾶς λίθοις τε, καὶ ὀστράκοις, ἕτω διασκεδάσομεν, ὡς μηδὲ ὅπου ὄγχοιδε ἔχοιτε εἰδέναι.

fortè dux quispiam manipularis, vt hoc tibi gratificandò concedam. *Pol.* At verò scies paulò pòst, quum nos ad hastam venientes videbis, armis resplendentes. *Ph.* Aduentate modò instructi. Ego verò & Tibys iste: nam hic solus me sequitur, saxis, testisque vos petendo, ita dispergemus, vt neque quò vertamini, scire tum possitis.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ, ΚΑΙ Δεσπ.

CHELIDONIVM, ET Drose.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ.

CHELIDONIVM.

Οὐκ ἔτι φοιτᾷ παρὰ σὲ ὦ Δροσὴ, τὸ μειράκιον ὁ Κλεινίας. οὐ γὰρ ἑώρακα πολὺς ἤδη χρόνος αὐτὸν παρ' ὑμῖν. Δεσ. ἀλλ' ἔτι ὦ Χελιδόνιον. ὁ γὰρ διδάσκαλος αὐτὸν εἴρξε μηκέτι μοι προσιέναι. Χε. τίς οὗτος; μή τι τὸν παιδοτρίβην Διότιμον λέγεις; ἐπεὶ ἐκεῖνός γε φίλος μοι. Δεσ. οὐκ, ἀλλ' ὁ κάκιστα φιλοσόφων ἁπολούμενος Ἀριστάνετος. Χε. τὸν σκυθρωπὸν λέγεις; τὸν δασύν; τὸν βαδυπώγωνα; ὃς εἰώθει μετὰ τῶν μειρακίων περιπατεῖν ἐν τῇ ποικίλῃ; Δεσ. ἐκεῖνον φημὶ τὸν ἀλαζόνα. ὃν

NOn amplius, Drose, ad te vetitat adolescès ille Clinias. Non enim ipsum lõgo iam tempore apud vos vidi. Dr. Nõ amplius Chelidoniũ: nã præceptor prohibuit ipsum amplius ad me accedere. *Ch.* Quisnam iste? nunquid ludimagistrũ Diotimũ dicis? Nam is certè amicus mihi est. Dr. Non: sed perditissimus iste Philosophorũ Aristænetus. *Ch.* Tetricũ illũ dicis, & hirsutum? profunda barba? qui cũ adolescentibus in Pœcile consueuit ambulare? Dr. Arrogantẽ illũ dico

ἡμίσεα σπίδιμι ἀπολούμενον, ἑλκόμενον τὸ πώγωνος ὑπὸ δημίου. Χε. τί παθὼν ὁ ἐκεῖνος, τοιαῦτα ἔπεισε τὸν Κλεινίαν; Δερ. οὐκ οἶδα ὦ Χελιδόνιον. ἀλλὰ μηδέποτε ἀποκοίτος μου γιγόμενος, ἀφ' οὗ γυναικὶ ὁμιλεῖν ἤρξατο. περὶ τοῦτον ὁ ὠμίλησέ μοι. πείθων τούτων ἐξῆς ἡμέρων οὐδὲ προσῆλθε τῷ σεναπτῷ. ἐπεὶ ὁ ἠνιώμην, οὐκ οἶδα ὁ ὅπως τί ἔπαθον ἐκ' αὐτῷ, ἔπεμψα πρὸς Νευείδα πειπεφωνήσων αὐτὸν ἢ ἐν ἀγορᾷ διατείβοντα, ἢ ἐν Ποικίλῃ. ἢ ὁ, πειρωτοῦντα ἔφη ἰδοῦσα μὴ τὸ Λειτιγένους, γεῦται πορφύρα. σκεῖνον ὁ ἐρυθριάσαντα, κατω ὁρᾶν, ἢ μηκέτι παρειγκεῖν τὸν ὁ θαλλμόν. εἶτ' ἐβαδίζον ἅμα ἐς τ' πόλιν. ἠδὲ, ἄχει τῶ διπύλω ἀκολαθήσασα, ἐπεὶ μηδ' ὅλως ἐπεφάφη, ἐπανῆκεν, ἀδὲν πιφὲς ἀπαγγεῖλαι ἔχουσα. πῶς με ὄιει διάγειν τὸ μὴ ταῦτα, ὠκ ἔχουσαν εἰκάσαι ὅ,τι μοι πέπονθεν ὁ μεσηχίκος, ἀλλὰ μὴ ἐλύπησά τι αὐτὸν ἔλεγον, ἢ πινὸς ἄλλης ἠράθη, μισήσας ἐμέ; ἀλλ' ὁ πατὴρ διεκάλυσεν αὐτόν; πολλὰ τοιαῦτα ἕτερφον. ἠδὴ ὁ πεὶ

quem vtinam peſſimè periro videam, barba tractum à carnifice. Ch. Quid accidit illi, vt talia perſuaderet Cliniæ? Dr. Neſcio Chelidonium. Sed cùm antea nulla nocte non dormiret mecũ, ex quo cum muliere rem habere cœpit (primùm autem mecum rem habuit) tribus hiſce diebus ne ad angiportum quidẽ acceſſit. Poſtquam autem contriſtari cœpi (nam mihi neſcio quid ob ipſum accidit) Neuridem miſi, quæ illum in foro, vel in Pœcile commorantem. Illa autem, vbi eum cum Ariſtæneto deambulãtem vidiſſet, illi procul innuiſſe ſe dicit: illũ verò erubuiſſe, defixis in terrã oculis, nec amplius ad ipſam aſpexiſſe: exinde ambos ad vrbẽ ijſſe. Ipſa verò ad Dipylum vſq; ſequuta, cùm ille prorſus neque conuerteret ſeſe, domum redijt, nihil planum habens quod renuntiaret. Quomodo igitur affectam poſtea me putas, quæ conijcere nõ poſſem, quidnã huic adoleſcenti accidiſſet: ideóq; dicebam, num ipſi ægrè aliquid feci, aut num aliã amat, me perofus? at nonne pater vetuit ipſum? multa huiuſmodi volucbam. Porrò ſub veſperam venit Dromo, ſείλλα ὀψίαν ἦκεν ὁ Δερόμων,

τὸ γραμμάτιον τοῦτο παρ' αὐτῆς κομίζων. ἀνάγνωθι λαβὼν ὦ Χελιδόνιον. οἶδα γὰρ ὅπου γράμματα. Χε. φέρ' ἴδωμεν. τὰ γράμματα οὐ πάνυ σαφῆ, ἀλλ' ὑποσεσυρμένα, δηλοῦται δ' ἔπειξίν τινα τῆς γεγραφότος, λέγει δ', πῶς μοι ἐφίλησά σε ὦ Δέρκη, τῶν θεῶν ποιοῦμαι μάρτυρας. Δερ. αἰ αἰ τάλαν, οὐδὲ τὸ χαίρειν προσέγραψε. Χε. καὶ νὴ Δία οὐ κατ' μῶρος, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην ἀφίσαμαί σου. ὁ πατὴρ γὰρ Αεισυμήτῳ παρέδωκέ με φιλοσοφεῖν αὐτῷ. κἀκεῖνος, ἐμάθε γὰρ τὰ καθ' ἡμᾶς ἅπαντα, πάνυ πολλὰ ἐπετίμησέ μοι, ἀπαιδεύτους εἶναι λέγων ἑταίρας συνεῖναι, Αρχίτελοις, καὶ Ερασικλείας ὄντα. πολὺ γὰρ ἄμεινον εἶναι τὴν ἀρετὴν προτιμᾶν τῆς ἡδονῆς. Δερ. μὴ ὥραιμην ἴκοιτο ὁ λῆρος ἐκεῖνος, τοιαῦτα παιδεύων τὸ μειράκιον. Χε. ὥστε ἀνάγκη πείθεσθαι αὐτῷ. παρακολουθεῖ γὰρ ἀκριβῶς παραφυλάττων. καὶ ὅλως, οὐδὲ προσβλέπειν ἄλλῳ οὐδενὶ ἔξεστιν, ὅτι μὴ ἐκείνῳ. εἰ δ' σωφρονοίμι, καὶ πάντα πειθοίμην αὐτῷ, ὑπερηδέως πάνυ εὐδαίμονα ἔσεσθαί με,

has literas ab illo afferens. Accipe Chelidonium, ac lege: literas enim nosti Ch. Age videamus. Literæ non admodum sunt planæ, sed incompositæ, festinationem eius qui scripsit, indicantes: Sícque loquuntur. Quo quidem pacto te amarim mea Drose, Deos testes facio. Dr. Væ vę mihi miseræ, neq; salutationem adscripsit. Ch. Nunc autem non odio, sed necessitate coactus te desero. Nam tradidit me pater Aristæneto, vt apud illum Philosophiæ dem operam. Atque ille (cognouit enim cuncta quæ ad nos pertinẽt) multis admodũ obiurgauit me, inhonestum esse dicens cum meretrice rẽ habere me qui essem Architelis & Erasicleæ filius. Longè enim melius esse virtutem anteponere voluptati. Dr. Vt nũnquam ad maturitatẽ perueniat nugator ille, qui adolescẽtem talia docet. Ch. Itaque ei parêre necesse mihi est. Assequitur autem me diligenter obseruans: & in summa, ne aspicere quidẽ aliũ quenquã præter ipsum solũ, mihi licet. Quòd si tẽperãter viuã, ipsíq; per omnia obtemperem, pollicetur prorsus beatũ fore, & præclarum virtute redditurum me,

καὶ ἐπάρετον κατασκεύασαι,

τοῖς πόνοις προγεγυμνασμένον, ταῦτά σοι μόλις ἐρραψα, ὑπο-
κλέψας ἐμαυτόν. σὺ δέ μοι ἐυ-
τύχει, καὶ μέμνησο Κλεινίου.
Δρο. τί σοι δοκεῖ ἡ ἐπιστολὴ
ὦ Χελιδόνιον; Χε. τὰ μὲν
ἄλλα, ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις. τὸ
δὲ μέμνησο Κλεινίου, ἔχει πη-
νὰ ὑπόλοιπον ἐλπίδα. Δρο.
κἀμοὶ οὕτως ἔδοξεν. ἀπόλλυ-
μαι δ' οὖν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος. ὁ
μὲν τοι Δρόμων ἔφασκε παι-
δεραστὴν τινα εἶναι τὸν Αει-
σχίνεον, καὶ ὅτι προφάσει τῶν
μαθημάτων, συνεῖναι τοῖς ὡ-
ραιοτάτοις τῶν νέων, καὶ ἰδίᾳ
λογοποιεῖσθαι πρὸς τὸν Κλει-
νίδιν, ὑποσχέσεις τινὰς ὑπαγό-
μενον, ὡς ἰσόθεον ἀποφανεῖ
αὐτόν. ἀλλὰ καὶ ἀναγιγνώσκει
μετ' αὐτῶν ἐρωτικούς τινας λό-
γους τῶν παλαιῶν φιλοσόφων
πρὸς τοὺς μαθητάς. καὶ ὅλως,
περὶ τὸ μειρακιόν ἐστιν. ἐ-
πείλει δὲ καὶ τῷ παιδὶ τῷ
Κλεινίου καταρρεῖν ταῦτα. Χε.
ἐκβλῶ ὦ Δρόμων, μαστίσω τὸν
Δρόμωνα. Δρο. ἐάσῃς μα-
κάριε. πάντα δ' ἔσται
καλῶς. ἐγὼ δὲ καὶ ἐπιγράψειν μοι
δοκῶ ὅπου τοῖχος ἐκκεκαμμένος, ἔνθα ὁ Ἀρχίτελης εἰώθει πει-

laboribus ad hoc præexercitum. Hæc tibi vix scripsi, me paululum suffuratus. Tu verò fœlix dege, & memineris Cliniæ. Dr. Quid tibi Chelidonium, videtur hæc epistola? Cn. Quod ad cætera quidem attinet, Scythica est oratio: illud autem, memineris Cliniæ, spem quandam reliquam habet. Dr. Etiam mihi ita videtur: proinde pereo amore. Cæterùm Dromo dicebat Aristænetum esse pederastem, & prætextu doctrinæ, consuetudinem habere cum pueris venustissimis, & priuatim verba facere apud Cliniam pollicitationes quasdam faciendo, quòd videlicet Dijs similem illum redditurus sit. Quin & amatorios quosdam sermones veterum Philosophorum ad suos discipulos, cum ipso legit. In summa, totus est circa adolescentem. Est autem interminatus se patri Cliniæ hæc dicturum. Ch. Oportebat, Drose, lautè accipere Dromonem. Dr. Lautè accepi: & sine hoc, meus est. Nam & Neuridem amauit ille. Ch. Bono sis animo, rectè se habebunt omnia. Ego verò in pariete inscribere volo, in Ceramico, vbi Architeles deambulare solet,

πατεῖν, Αεισχίνετος διαφθείρει Κλεινίαν. ὥστε κἀκ τούτου τι συμβαλεῖν τῇ παρὰ τῆς Δερκύλλης διαβολῇ. Δερ. πῶς δ' αὖ λάθοις ἐπηρτάμενος; Χε. τῆς νυκτὸς ὦ Δερκύλλη αὖθρακα πρὸ ἓν λαβὼν. Δερ. εὖγε. συράτευε μόνον ὦ Χελιδόνιον κατὰ τὸν ἀλαζόνος Αεισχίνετον.

Aristænetus corrupit Cliniam: vt ex hoc quoque aliquid concurrat cum promonis delatione. Dr. At quomodo id clam facies? Ch. Noctu Droſe, carbone alicunde ſũpto. Dr. Rectè ſanè. Auxiliare mihi Chelidonium, aduerſus arrogantem iſtum Ariſtænetum.

ΤΡΥΦΑΙΝΑ, ΚΑΙ Χαρμίδης.

TRYPHÆNA, ET CHARMIDES.

ΤΡΥΦΑΙΝΑ.

ΕΤαῖρον. δέ τις παρελαβὼν, πέντε δραχμὰς τὸ μίσθωμα δοὺς, καθεύδει ἀποκραθεὶς δακρύων; καὶ στένων; ἀνὴ ἔτι πέπωκας ἡδέως οἶμαι, ἔτε δειπνῆσαι μόνος ἠθέλησας. ἔκλαιες ἢ καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον. ἑώρων γάρ. καὶ νῦν ἢ ὑ λαλέλοιπας ὁλολύζων, ὥσπερ βρέφος. ταῦτα οὖν ὦ Χαρμίδη, τίνος ἕνεκα ποιεῖς; μὴ ἀποκρύψῃ με, ὡς ἂν κἀγὼ τοῦτο ἀπολαύσω τῆς νυκτὸς ἀγρυπνήσασα μετ' σοῦ. Χαρ. ἔρως με ἀπόλλυσιν ὦ Τρύφαινα, κἀκεῖ' αὐτέχω πρὸς τὸ δεινόν. Τρυ. ἀλλ' ὅπ μὴ ἐμοῦ ἐρᾷς, δῆλον. ἃ γὰρ ἂν ἔχων μὴ ἠμέλεις, κἀπωθῇ

TRYPHÆNA.

ACcepta-ne quiſpiam amica, & quinq; drachmarũ mercede data, auerſus dormit lachrymans & gemens? Sed neq; libẽter potaſti, opinor, neque ſolus cœnare voluiſti. Flebas autem etiã inter cœnandum, aſpiciebam enim: & nunc, vt infans, vlulare non deſinis. Quorſum igitur hæc facis Charmide? quæſo ne me celes, vt hoc reportẽ ex nocte qua tecũ vigilaui. Ch. Amor me perdit Tryphæna: neque huic malo amplius reſiſtere poſſũ. Try. At quòd me quidẽ nõ ames, manifeſtũ eſt: neq; enim ita negligeres me, quã habes: neque me repelleres, quoties amplexari te volo: denique

κὴ τέλος διατείχιζες τὸ μεταξὺ ἡμῶν τῷ ἱματίῳ, δεδιὼς μὴ ψαύσαιμί σου. τίς ὦ ὅμως ἐκείνη ὄϛιν εἰπέ. τάχα γὰρ ἄν τι κὴ σωφελέσαιμι σοὶ πρὸς τὰ ἔρωτα. A οἶδα γὰρ ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα διακονεῖσθαι. Χαρ. καὶ μάλ' οἶδα καὶ πάνυ ἀκριβῶς αὐτά, κἀκείνη σέ. οὐ γὰρ ἀφανὴς ἑταίρα B ὄϛιν. Τρυ. εἰπὲ τοὔνομα ὦ Χαρμίδη. Χαρ. Φιλημάτιον ὦ Τρύφαινα. Τρυ. ὁποτέραν λέγεις; δύο γάρ εἰσι. πάνυ γὰρ Πφραιῶς, πάνυ ἀρτι διακεκοσμημένω, ἧς ἐρᾷ Δάμυλλος ὁ τῦ C νῦν στρατηγοῦντος υἱός, ἢ τὴν ἑτέραν, ἣν Παγίδα ὀνομάζουσιν; Χαρ. ἐκείνην. κὴ ἐαλωκὼς ὁ κακοδαίμων, κὴ συνείλημμαι πρὸς αὐτῆς. Τρυ. ὀκοῦν δ' ἐκείνην ἔκλαες; Χαρ. κὴ μάλα. Τρυ. πολὺς ὁ χρόνος ἔστι σοι ἐρῶντι, ἢ νεοτελὴς τις εἶ; Χαρ. νεοτελὴς, ἀλλὰ μέντοι ἐπὶ πλεῖον ἀπὸ Διονυσίων, ὅτε πρῶτον εἶδον αὐτά. Τρυ. εἶδες D ὅλην ἀκριβῶς, ἢ τὸ πρόσωπον μόνον, κὴ ὅσα τοῦ σώματος φανερά, ἃ εἶδες Φιλημάτιε, κὴ ὡς ἐγὼ γιγάκις πέντε κὴ τεσσαράκοντα ἔτη γεγονυῖαν ἤδη; Χαρ. κὴ μὲν ἑπτὰ δύο κὴ εἴκοσιν εἰς τὸν ἐσόμενον ἐλαφηβολιῶνα E

denique quod inter nos est sparij, veste non intercluderes, metuens ne te tangam. Dic tamen quænam illa sit. Fortassis enim etiam ipsa nonnihil ad amorem istum tibi contulero. Scio enim quomodo res huiusmodi sint administrandæ. Ch. At verò ipsam apprime nosti, & illa teneq; enim obscura est meretrix. Try. Dic nomẽ Charmide. Ch. Philematium Tryphæna. Try. Vtrã dicis? nam duæ sunt. Illã-ne ex Pirçò, quæ nuper deuirginata fuit, quam nunc amat Damyllus, eius qui nunc imperator est, filius: an alteram, quam cognomento Pedicam vocant. Ch. Illam equidem, atque miser ab ea captus sum, & comprehensus. Try. Num ob illam plorabas? Ch. Ita sanè. Try. Iamdudum illam amas, an nuper cœpisti? Ch. Non nuper, sed menses propè septem sunt à Dionysijs, ex quo primùm ipsam vidi. Try. Vidisti-ne ipsam accuratè totam: an faciem solùm, easque corporis partes quæ in aperto sunt, quæ vidisti Philematij-ne erant, atque vti conueniebat esse mulierem quinque & quadraginta annos iam natam? Ch. At illa dejerat se proximo Decembre secundum & vigesimum esse

τελέσειν. Τρυ. σὺ δ' ποτέροις πίστευσειας αὖ, τοῖς σκείνης ὄρκοις, ἢ τοῖς σαυτῆ ὀφθαλμοῖς; Ch. πίσκεψαι δὲ ἀκριβῶς, ὑποβλέψας ποτὲ τὸν κροτάφους αὐτῆ, ἔνθα μόνον ταὶς αὐτῆ τείχας ἔχει. τὰ δ' ἄλλα, φενάκη βαδεῖα. πιεὶ δ' τὸν κεστάφους ὁπόταν ἀδυνήσῃ τὸ φάρμακον, ᾧ βάπτεται, ὑπολευκαίνεται τὰ πολλά. καίτοι τί τῶτο βιάσαί ποτε κὴ γυμνὴν ἰδεῖν; Χαρ. οὐδὲ πώποτέ μοι ἔφης τῶτο ἐνέδωκεν. Τρυ. εἰκότως. ἠπίσατο δὲ μυσαχθησόμενόν σε ταὶς αὐτῆς λευκαῖς. ὅλη δ' ἀπὸ τῦ αὐχένος ἐς τὰ γόνατα παρδάλει ἔοικεν. ἀλλὰ σὺ ἐδάκρυες, τοιαύτη μὴ σωόν; ἦπου τάχα κὴ ἐλύπει σε, καὶ ὑπερεώρα; Χαρ. ναὶ ὦ Τρύφαινα, καίτοι τοσαῦτα παρ' ἐμῦ λαμβάνουσα. καὶ νῦν ἐπειδὴ χλίας αὐτούσῃ, ὃς εἶχον δίδοναι ῥᾳδίως, ἄτε ὑπὸ πατρὶ φιλομύθῳ βεφόμενος, Μοσχίωνα ἐτέρξαμένην, ἀπήλασέ με. αὐθ' ὧν λυπῆσαι καὶ αὐτὸς θέλων αὐτὴν, σὲ παρείληφα. Τρυ. μὰ τὴν Ἀφροδίτην ὃς οὐ ἦκον, εἴ μοι προεῖπέ τις ὡς ὑπὲ τούτοις παραλαμβανομένην λυπῆσαι ἄλλην. κὴ ταῦτα, Φιλημάτιον

A

B

C

D

E

completuram. Try. Tu verò, vtrum credis iuramento illius, an tuis oculis? Contemplare enim diligẽter, aspiciẽs aliquando eius tempora, vbi suos duntaxat crines habet. Nam cætera, profundum est galericum. Circum tempora autem, quoties medicamentum quo inficí solet, languescit, plerunq; albescit. Quãquam quid hoc attinet? coge aliquando vt se nudam tibi præbeat spectandam. Ch. At nũquam hoc mihi cõcedere voluit. Try. Meritò sanè. Sciebat enim abominaturũ esse te canos ipsius. Cæterùm tota à collo ad genua vsq; pardali est similis: & tu lachrymareris, quòd cum tali non coëas? An fortè tibi ægrè faciebat, téque despiciebat? Ch. Ita sanè Tryphæna, quãquis à me acciperet tam multa. At nunc quia mille petenti, facilè dare non potui, vt pote qui parcum habeam patrem, Moschione introò ad se recepto, me exclusit. Ob quę dum illi vicissim ægrè facere volo, te assumpsi. Try. At ego, per Venerem, haudquaquam venissem, siquis prædixisset mihi, ob id solũ assumptã esse me, vt alteri ægrè facerẽ, præsertim huic Philematio, capulo videlicet. Verũ abeo: iã τὴν σορέν. ἀλλ' ἀπιμι. καὶ

γὸ ἤδη τέτον τοῦτο ἦσεν ἀλεκτρυών. Χαρ. μὴ σύγε ἅπω ταχέως ὦ Τρύφαινα. εἰ γὸ ἀληθῆ ἔστιν ἃ φὴς περὶ Φιλήματίου, ἥ φενάκιλα, κὴ ὅπ βάπτεται, κὴ τὸ τῆ ἀλφῶν, ὐδὲ σοσβλέπειν αὖ ἔτι δυναίμιν αὐτῆ. Τρυ. ἐρῶ τῆ μητέρα, εἰ ποτε λέλουται μετ' αὐτῆς. περὶ γὸ τ' ἐτῶν, κἂν ὁ πάππος διηγήσεταί σοι, εἶγε ζῆ ἔτι. Χαρ. ὠκῶν ἐπιδὴ τοιαύτη ἐκείνη, ἀφῃρήσθω μὴν ἤδη τὸ διατείχισμα. περιβάλλωμεν ἀλλήλοις, κὴ φιλῶμεν, κὴ ἀληθῶς σωζώμεν. Φιλημάτιον ὦ, πολλὰ χαιρέτω.

enim tertium hoc cecinit gallus. *Ch.* Ne tam celeriter vtique mea Tryphæna. Nam si vera ista sunt, quæ de Philematio dicis: coma videlicet suppositicia, & quòd tingitur, atque illæ vitiligines, ne aspicere quidem amplius illam possim. *Try.* Quære ex matre tua, num aliquando cum ea lauerit. Nam de annis, etiam auus, si viuit adhuc tibi poterit narrare. *Ch.* Ergo siquidem illa talis est, septum hoc iam auferatur, nósque mutuò amplexemur, osculemur, & verè coëamus. Philematium verò longum valeat.

ΙΟΕΣΣΑ, ΚΑΙ ΠΥΘΙΑΣ, ΚΑΙ ΛΥΣΙΑΣ.

IOESSA, PYTHIAS, ET LYSIAS.

ΙΟΕΣΣΑ.

IOESSA.

ΘΕΟΔΩΡΑ Ρύθμη ὦ Λυσία σοὶς ἐμέ; κὴ καλῶς, ὅπ μήτε ἀργύριον πώποτε ἤτησά σε, μήτ' ἀπέκλεισα ἐλθόντα, ἔνδον ἕτερος, εἰπέσα, μήτε παφλομισάμιν τ' πατέρα, ἢ ὑφελόμιν τ μητρὸς, ἵνα γκαστα ἐμοί τι κομίσαι, ὁπόσα αἱ ἄλλαι ποιοῦσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀμιδον, ἀξυμβολον εἰσεδεξάμιν. οἶδα ὅσοις ἐρασαὶς παρεπεμψάμιν; Ηδο-

LVdos me facis Lysia? Recte sanè, siquidem pecunias abs te nunquam poposci, nec alterum intus esse dicendo te venientem excluси: neque, vt facere solent aliæ meretrices, te coëgi, vt decepto patre, aut suppilata matre, aliquid mihi afferres: sed inde statim ab initio te immunem gratis intrò recepi. Scis quàm multos amatores dimiserim? Ethoclem,

κλέα τ' ἀφυταλεύοντα νεῶ, καὶ
Παοσίωνα τ' ναύκληρον, καὶ τ'
συνέφηβόν σε Μέλισσον, κἀπει
ἔναγχος ἀποθανόντος αὐτῷ τοῦ
πατρὸς, καὶ κύριον αὐτ' ὄντα τ' A
οὐσίας. ἐγὼ γ' σὲ τ' φάωνα μόνον
εἶχον, κοὐτε τινα προσβλέπουσα
ἕτερον, κοὐτε προσιεμένη, ὅτι μὴ
σέ. ὤμην γὰρ ἐγὼ ἁπάντων ἀληθῆ
εἶναι ἃ ὤμυνες. καὶ διὰ τοῦτό σοι B
προσέχουσα, ὥσπερ ἡ Πηνελό-
πη, ἐσωφρόνουν, ἐπιβουμένη
τ' μητρὸς, καὶ προς τὰς φίλας ἐγ-
καλούσης. σὺ γ' ἐπεὶ σαφῶς ἔμαθες
ὑποχείριον ἔχων με τετυχηκυῖαν
ἐπὶ σοὶ, ἅρτι μὲν, Λυκαί-
νη προσέπαιζες. ἐμοῦ ὀρώσης,
ὡς λυπεῖς ἐμέ. ἅρτι γ', σὺν
ἐμοὶ κατακείμενος, ἐπῄνεις
Μαγίδιον τὴν ψάλτριαν. ἐγὼ
δ' ἐπὶ τούτοις δακρύω, καὶ συ-
νίημι ὑβριζομένη. προσίων γ' ὁ-
πότ' συνεπίνετο, Θράσων, καὶ σὺ,
καὶ Δίφιλος, παρῆσαν καὶ ἡ αὐ-
λητρὶς Κυμβάλιον, καὶ Πυρ-
λὶς, ἐχθρά μοι σα ἐμοί. σὺ γ' τοῦτ'
εἰδὼς, ἵν' Κυμβάλιον μὲν μοι
παίῃ ἐμέλησεν, ὅτι πεντάκις
ἐφίλησας. σαυτὸν γὰρ ὑβριζες,
τοιαύτῃσι φιλοῦν. Πυρραλλί-
δα γ', ὅσον ἔσευες, καὶ πῶς
ἄν, ἐκείνη μὲν ὑπέδειξας τὸ πο-
τήριον. ἀποδιδοὺς γ' τῷ παιδὶ,

qui nunc est senator, & Passi-
onem nauclerum, & coætaneum tibi Melissum, etsi
nuper sit mortuus pater eius,
& facultatum dominus euasserit. Ego verò te, Phaonem
meum, solum habebam, neque aspiciens, neque admittens alium quenquam præter te. Demens enim ego, vera
esse arbitrabar, quæ iurabas:
& ob hoc animum tibi aduertens, perinde atque Penelope illa, castè me gerebam,
increpante ob hoc matre, &
apud amicas accusante me.
Tu verò posteaquam intellexisti me tibi esse addictã, quæ
tui amore contabuerim, nũc
quidem cum Lycæna colludebas, me videnti, vt mihi
ægrè faceres: nunc verò mecum accumbens, Magidium
psaltriam illam laudabas. Ego verò ob hæc lachrymor,
& sentio contumeliam. Paulò autem antè, quando compotabatis, Thraso, & tu, &
Diphilus, aderant & tibicina
Cymbalium, & Pyrallis quæ
inimica mihi est. Quod cùm
scires, nõ valdè curaui quòd
Cymbalium quidem osculatus es quinquies: talem enim
osculando, te ipsum contumelia afficiebas: Pyrallidi
autem quàm multa innuebas: ac bibens, illi quidem poculum commonstrabas, puero autem reddens,

ωρὸς τοῦς σκέλευες εἰ μὴ Πυ-
ρραλλὶς αἰτήσειε, μὴ ἂν ἄλλῳ
ἐγχέαι. τέλος δ', τὸ μίλτε ἀπο-
δακών, ὁπότε ἡ Δίφιλον εἶδες
ἀχολέμωνον, ἐλάλει γὰρ Θρά- A
σωνι, πρόσκλιθας πως, εὐσχόλως
προσκόπτουσας ἐς τὸ κόλπον
αὐτῆ, ἵνα δὴ λαθεῖν γε πειρώμενος
ἐμέ. ἡ δ', σιλήπασα, μεταξὺ τῶν B
μαστῶν ὑπὸ τῷ ἀποδεσμῷ πα-
ρεξύσατο. τοῦτα οὖν τίνος ἕ-
νεκα ποιεῖς; τί σε ἡ μέγα, ἢ
μικρὸν ἠδίκηκα, ἢ λελύπηκα
ἐγώ; τίνα ἕτερον εἶδον, οὐ πρὸς C
μόνον σὲ ζῶ; οὐ μέλα ὦ Λυ-
σία τοῦτο ποιεῖς, γνώμιον ἄ-
θλιον λυπῶν, μεμηνὸς ὅτι
σοί; ἔστι τίς θεὸς ἡ Ἀδρά-
στεια, ἣ τὰ τοιαῦτα ὁρᾷ. σὺ δὲ D
ποτὲ λυπήσῃ, τάχα ἂν ἀκούσῃς
τί πρεὶ ἐμοῦ, κεκμήλω μὲ,
ἤτοι βρόχῳ ἐμαυτὴν ἀποπνίξασαν, ἢ ἐς τὸ φρέαρ ὅτι
κεφαλὴν ἐμπεσοῦσαν, ἢ ἕλα
γέ τινα τρόπον εὑρήσω θανάτε, E
ὡς μηκέτ' ἐνοχλοίην βλε-
πομένῃ. πομπεύσεις τότε, ὡς
μέγα, καὶ λαμπρὸν ἔργον ἐρ-
γασάμενος. τί με ὑποβλέπεις,
καὶ φρίν τὸν ὀδόντας; εἰ
γάρ τι ἐγκαλεῖς, εἰπέ. Πυ-
θιὰς ἡμῖν αὕτη δικασάτω. τί
τοῦτο, οὐδὲ ἀποκρινάμενος

in aurem iubebas, vt nisi Pyrallis id postularet, alteri nemini infunderet. Postremò autem, etiam. demorso malo, quum videres Diphilum occupatum (tum enim cum Thrasone loquebatur) inclinatus, aptè in sinum ipsius iaculabaris, ne operam quidem dans vt me lateres. Illa autem exosculata, inter mammas sub fascia illud insertabat. Quorsum igitur hæc facis? Qua te seu parua, seu magna iniuria affeci? aut quid, ægrè tibi feci? Quem alium aspexi? an non tibi soli viuo? Non magni facis hoc Lysia, quòd miseram mulierculam tui amore insanientem mœrore afficis? Dea est Adrastea, quæ talia videt. Tu verò mœrebis aliquando, quum fortè audieris, me iacere, vel laqueo à me ipso suffocatam, aut in puteum præcipitatam, aut quemcunque mortis modum inuenero, ne videre me tibi amplius sit molestum. Ac tum gloriaberis tanquam gesta re magna & splendida. Quid me limis oculis aspicis & dentibus infrendes? Nam si quid est, cur me accuses, dicas licet. Pythias hæc inter nos iudicet. Quid hoc? ne dato quidem respondo,

ἀπέρχη καταλιπὼν με; ὁρᾷς
ὦ Πυθιὰς εἷα πάσχω ὑπὸ Λυ-
σίου; Πυ. ὦ τῆς ἀγχιστί-
στου. τὸ δὲ μὴ ὀπικλαδῆ-
ναι δακρύουσης, λίθος, ὦ ἄν-
θρωπε ὄντι. πλὴν ἀλλ' εἰ
γε χρὴ ταλανὶς εἶπεῖν, σὺ
ὦ Ἰόεσσα, διέφθειρας αὐτὸν
ὑπεραγαπῶσα, καὶ τοῦτο ἐμ-
φαίνουσα. ἐχέτω δὲ μὴ πάνυ
αὐτὸν ζηλοῦν. ὑβρίσται γὰρ
αὐθαδέστατοι γίγνονται. παύ-
ου δὲ ταλαίνα δακρύουσα. καὶ
λῦσόν μοι πίδακα, ἄπαιξ, ἵν'
ἧττον ἀποκλεισον ἐλθόντα. ὄψει γὰρ αὐακμούμενον αὐτὸν
παύσαντα, καὶ αὐτομεμνόντα ἀλη-
θῶς. Ιο. ἀλλὰ μηδ' εἴπῃς.
ἄπαγε. ἀποκλείσω Λυσίαν;
εἶτα μὴ αὐτὸς ἀπόξαιμι φθά-
σας. Πυ. ἀλλ' ἐπανέρχε-
ται αὖθις. Ιο. ἀπολωλε-
κας ἡμᾶς ὦ Πυθιάς. ἱκέτα-
τά σου ἴσως, ἀποκλεισον
λεγούσης. Λυ. οὐχὶ τού-
της ἕνεκεν ὦ Πυθιὰς ἐπανελ-
λυθα, ἵν' οὐδὲ προσβλέψαιμι
ἔτι τοιαύτῃ οὔσῃ, ἀλλὰ δια-
σὺ, ὡς μὴ καταγνώσεις ἐμοῦ,
καὶ λέγῃς αὖ, ἔγκοτος ὁ
Λυσίας ὄντι. Πυ. ἀμέλει κἀ ἔ-
λεγον ὦ Λυσία. Λυ. φέρειν
οὖν ἐθέλεις ὦ Πυθιὰς, Ἰόεσσαν

hinc abis me relicta? Vides Pythias qua iniuria afficiar à Lysia? *Pyth.* O feritatem! nam qui lachrymis non flectitur, lapis est, non homo. Sed si verum profiteri conuenit, tu Ioessa, perdidisti ipsum perditè amans, & illud ipsi palam faciens. Oportebat autem ipsum non nimis amare. Insolentes enim fiunt, quum hoc sentiunt. Desine lachrymari misera: & si me audies, semel, atque iterum exclude venientem. Ipsum enim inflammari, & vicissim verè insanire videbis. *Io.* At ne dixeris quidem, apage, vt ego excludam Lysiam? vtinam ne ipse à me deficiat modò. *Py.* At rursus huc reuertitur. *Io.* Perdidisti nos Pythias, fortassis audijt te de exclusione verba facientem. *Lys.* Non huius causa, Pythias, huc reuersus sum, vt quam ne aspexero quidem amplius, talis cùm sit: sed qui gratia, vt ne damnes me, ac dicas, iracundus est hic Lysias. *Py.* At equidem dixissem Lysia. *Lys.* Ferre igitur me vis Pythias, Ioëssam hanc, quæ nunc lachrymatur,

τὴν ταῦν δακρύουσαν αὐτὸν,

ἐπισάντα αὐτῇ ποτε μὴ νεανίᾳ καθευδούσῃ, ἐμοῦ ἀποστάσης; Πυ. Λυσία, τὸ μὲν ὅλον, ἑταίρα ἐστί. πότε δ' ἂν κατέλαβες αὐτὸν συγκαθεύδοντας; Λυ. ἐχθὲς γὰρ τοῦτον ἡμέραν. νὴ Δί' ἔκτην γε, δευτέρα ἱσταμένου. τὸ τήμερον ἕβδομη ἐστίν. ὁ πατὴρ εἰδὼς ὡς πάλαι ἐρῶ αὐτοῦ τῆς χρηστῆς, ἐνέκλεισέ με, παρεγγείλας τῷ θυρωρῷ μὴ ἀνοίγειν. ἐγὼ δ', οὐ γὰρ ἔφερον μὴ οὐχὶ συνεῖναι αὐτῇ, τὸν Δρόμωνα ἐκέλευσα παρακύψαντα τῷ θριγκῷ τῆς αὐλῆς, ᾗ ταπεινότατον ἦν, ἀναδέξασθαί με ἐπὶ τῶν νώτων. ῥᾷον γὰρ οὕτως ἀναβήσεσθαι ἔμελλον. τί ἂν μακρὰ λέγοιμι; ἐπέβην. ἦκον. τὴν αὐλίον εὗρον ἀποκεκλεισμένην ἐπιμελῶς. μέσαι γὰρ νύκτες ἦσαν. ἐκ ἔκοψα δ' οὐ. δὴ θαφέρας ἠρέμα τὴν θύραν, ἤδη δὲ καὶ ἄλλοτε ἐπεποιήκειν αὐτό, παρελθὼν ἀφοφητί. ἐκάθευδον δὲ πάντες. εἶτα ἐπαφώρμος τοῦ τοίχου, ἐπίσταμαι τῇ κλίνῃ. Ιο. τί ἐρεῖς ὦ Δάματερ; ἀγωνιῶ γάρ. Λυ. ἐπιδὴ δὲ οὐχ ἑώρων τὸ ἄθυμα ἔν, τὸ μὴ προσέχον, φίλτατε τὴν λυδὴν αὐτῇ συγκαθεύδειν. τόδ' ἐκ ἐν ὦ Πυθίας.

cùm ipse superuenerim ei aliquādo cū adolescente cōcumbenti, & à me descisceti? *Py.* Lysia, in vniuersum quidē est meretrix. Sed quādo cōcumbentes ipsos deprehēdisti? *Ly.* Sextus ni fallor dies hic est, per Iouem, sextus vtique (fuit enim mensis ineūtis secundus) hodie verò septimus est. Pater igitur cū sciret, me probā hanc videlicet amare iā olim, domi me cōclusit, dato ianitori mandato ne aperiret. Ego verò, non enim ferebam ab huius congressu prohiberi me, Dromonē iussi, vt muro attrij, qua parte humilimus erat, acclinatus in tergū me reciperet: nā hoc pacto minori negocio ascēsurus erā. Quid multis opus est? trāscēdi, veni, atriū diligēter occlusū offēdi. Iā enim nox erat media. Itaque neq; pulsaui tū, sed attollēs, sensim ianuā (iam autem illud aliàs feceram) transuersum acto cardine, sine strepitu sū ingressus. Dormiebāt autē omnes, atq; ita contrectato pariete, (vt fit in tenebris) ad lectū adstiti. *Io.* Quid dices? ô Ceres, nā ferè deficio. Cū autē animaduerterē nō vnū esse anhelitū: principio quidē putabā Lyden vnà cum ipsa dormire: sed aliter multò res erat Pythias.

ἐνὴ ἐραλάμβος, εὖ ἔον ἀκμαιότητα, παῦ ἀπαλὸν, ὃν χερῶ κεκαρμύον, μύρων τε αὐτ ἀποπνέοντα. τοῦτο ἰδὼν, εἰμὶ τε καὶ ξίφος ἔχων ἦλθον, ὃκ ἂν ὤκνησα εὖ ἴσε. τί γελᾶτε ὦ Πυθιαὶ; φέλωτος ἄξια δοκῶ σοι διηγεῖσθαι; Io. τοῦτό σε ὦ Λυσία λελύπηκεν; ἡ Πυθιὰς αὕτη μοι συνεκάθευδε. Πυ. μὴ λέγε ὦ Ιόεσσα πρὸς αὐτόν. Io. τί μὴ λέγω; Πυθιὰς ἰῶ φίλτατε, μετακληθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ, ὡς ἅμα καθεύδοιμι. ἐλυπούμην γὰρ σὲ μὴ ἔχουσα. Λυ. Πυθιὰς, ὁ ἐν χερῶ κεκαρμύος; εἶτα δ' ἕκτης ἡμέρας ἀνέκομισε τοσαύτην κόμην; Io. ἀπὸ τῆς νόσου ἔξυρήσατο ὦ Λυσία. ὑπερύρεον γὰρ αὐτῆ αἱ τρίχες. νῦν δ' καὶ τὴν μιτρίδιον ἐπέδετο. δεῖξον ὦ Πυθιὰς, δεῖξον ὅπως ὄν. πεῖσον αὐτόν. ἰδοὺ τὸ μειράκιον ὁ μοιχὸς, ὃν ἐζηλοτύπεις. Λυ. ἀλλ ἐλῶ οὖν ὦ Ιόεσσα, καὶ ταῦτα, ἐρασθέντα, ἐραλάμβον αὐτόν; Io. ἀλλ σὺ μὲν ἤδη πέπεισαι. βούλει δ' ἀπλυτήσω σε καὶ αὐτὴ ὀργιζομένη δικαίως ἐν τῷ μέσῳ; Λυ. μηδαμῶς, ἀλλὰ πίωμεν ἤδη, καὶ Πυθιὰς μεθ' ἡμῶν. ἄξιον γὰρ ἀμφοῖν παρεῖναι τοῖς ἀγγελθεῖσι.

Nam vbi contrectare cœpi, deprehendi imberbem quẽdam, tenerum admodum, ad cutem vsque detonsum, vnguenta etiam ipsum olẽtem. A Hoc vbi sensi, si gladio instructus veniissem, segnis non fuissem, sat scitote. Quid ridetis Pythias? an risu digna dicere vobis videor? *Io.* Hoccine Lysia acerbum tibi fuit? B Pythias hęc mecum dormiebat. *Py.* Ne dicas illi Ioessa. *Io.* Cur non dicam? Pythias erat, ô charissime, à me tum accersita, vt vnà mecum dormiret. C Ægrè enim erat mihi quòd te non habebam. *Ly.* Pythias erat, ille ad cutem vsque detonsus? Ita-ne multam intra sex dies, iterum produxit comam? *Io.* Eo quòd ægrotauit, abrasa est: nam ipsi D defluebant crines: nunc autẽ gálericum gerit. Ostẽde Pythias, ostende rem ita habere se, ac fidem illi fac. En tibi mœchum illum adolescentẽ, quem zelotypia prosequebaris. *Ly.* Quid? an hoc nõ decebat, præsertim amantẽ qui ipse contrectauerat? *Io.* Nũquid tu iam adductus es vt credas? porrò vis vt etiam ipsa meritò vicissim irascens, E vicissim ægrè tibi faciam? *Ly.* Nequaquã: sed bibamus iã, Pythiásque hæc vnà nobiscum: æquum enim est ipsam iciendo fœderi interesse. *Io.*

Ιο. παρέσχε. οἷα πέπονθα διὰ σὲ ὦ ὠγαθώτατε νεανίσκων Πυθιάς. Πυ. ἀλλὰ καὶ διήλλαξα ὑμᾶς ὁ αὐτός. ὥστε μή μοι χαλέπαινε. πλὴν τὸ δεῖνα ὅρα ὦ Λυσία, μή τινι εἴπῃς τὸ περὶ τὴν κόμης. A

Aderit. Qualia mihi propter te acciderunt, ô generosissime adolescentum Pythias! Py. At idem ipso vos reconciliaui. Quare noli mihi succensere. Cæterùm vide quæso Lysia, ne cui de coma quicquam dixeris.

ΛΕΟΝΤΙΧΟΣ, ΧΗΝΙΔΑΣ, καὶ Υμνίς. B

LEONTICHVS, CHENIDAS, ET Hymnis.

ΛΕΟΝΤΙΧΟΣ.

ΕΝ ᾗ τῇ πρὸς τὸν Γαλάτας μάχῃ εἰπὲ ὦ Χηνίδα, C ὅπως μὲ προεξήλασα τῶν ἄλλων ἱππέων ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ, ὅπως ἦ οἱ Γαλάται, καίτοι ἄλκιμοι ὄντες, ἔτρεσαν εὐθὺς ὡς εἶδόν με, καὶ ἀθεὶς ἐπ ἐμέσῃ. τότε τοίνυν ἐγὼ, τὴν μὲ D λόγχην ἀκοντίσας, διέπειρα τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν, καὶ τὸν ἵππον. ἐπὶ ᾗ τὸ συνεσκὸς ἐπ αὐτ, ἦσαν γάρ τινες, οἳ ἔμενον, διαλύσαντες μὲν τὴν φάλαγγα, ἐς πλάσιον ᾗ συναγαγόντες αὖ- E τὸν, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ ἀσασάμενος τὴν ἀσπίδα, ἅπαντι τῷ θυμῷ ἐπελάσας, ἀναβέπω μὲν ὄσον ἐπὶ τὸν προεξώτας αὐτῶν τῇ ἐμβολῇ τὸν ἵππου. τῷ ξίφει ᾗ κατένεγκὼν, διέτεμον

LEONTICHVS.

IN pugna autem cõtra Galatas, dic ô Chenida, vt ante cæteros equites, equo candido insidens, cursu præuectus sum: & vt Galatæ, quanquam fortes bellatores, continuò trepidarunt, vt me viderunt, nec vllus ampliùs substitit. Tunc igitur ego contorta hasta, ipsorum equitum præfectum, equúmque transuerberaui. Contra eos autem qui conferti resistebant (erant enim nonnulli qui persistebant, phalange quidem soluta, in quadrangulam autem aciem aggregatis ipsis) contra illos stricto gladio, totísque animis impetu facto, septem circiter ipsorum præfectos equi incursu subuerto: & impacto gladio, vni manipularij ducis caput vnà cum ipsa galea, τῶν λοχαγῶν ἑνὸς, ἐς δύο τὴν

κεφαλὴν αὐτῷ κραύσ. ὑμεῖς δ' ὦ Χλωίδα, μετ' ὀλίγον ἐπισπεύσατε φεύγοντων. Χη. ὅτι γὰρ ὦ Λεόντιχε, περὶ Παφλαγονίαν ἐμονομάχησας τῷ Σατράπῃ, οὐ μεγάλα ἐπιδείξω καὶ τοῦτο; Λε. καλῶς ὑπέμνησας δὲ ἀγνῶς ἐμοὶ τὸ εἶδος τῆς πράξεως. ὁ γὰρ σατράπης μέγιστος ὢν, ὁ πολεμάρχων ἄριστος δοκῶν εἶναι, καταφρονήσας τῆς ἑλληνικῆς, περιπλήσας ἐς τὸ μέσον, προύκαλεῖτο εἴ τις ἐθέλοι αὐτῷ μονομαχῆσαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, καταπεπληγότες, οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ ταξίαρχοι, καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς, καί τοι δὲ ἀγχίνους ἄνθρωπος ὤν. Λείσταχμος γὰρ ἡγεμὼν ἦγείτο αἰτωλὸς, ἀκοντιστὴς ἄριστος. ἐγὼ δ' ἐχιλιάρχουν ἔτι, τολμήσας δ' ὅμως καὶ τὸν ἑταίρους ὁπλαμβανομένους ἀποσεισάμενος. ἐδεδοίκεσαν γὰρ ἐμὲ ὀρῶντες ἀποστίλβοντα μὲν τὸν βάρβαρον ὅπλοις, μέγαν τε, καὶ φοβερὸν ὄντα τὸ λόφον, καὶ κραδαίνοντα τὸν λόγχην. Χη. κἀγὼ ἔδεισα τότε ὦ Λεόντιχε. καὶ οἶδα ὡς εἰκότως σοὶ δεόμενος, μὴ συγκινδυνεύειν. ἀβίωτα γὰρ ἂν μοι, σοῦ ἀποθανόντος. Λε. ἀλλ' ἐγὼ τολμήσας,

in duas partes disseco. Vos autẽ Chenida fugiẽtibus iã illis, paulò pòst superueniſtis Ch. Quum enim Leontiche, circa Paphlagoniã, ſingulari prælio cum ſatrapa illo congreſſus es, an nõ tum quoq; magnum facinus edidiſti? Le. Pulchrè cõmonuiſti facinoris etiã illius nequaquam ignaui. Nã cũ is ſatrapa maximus, omniúmq; ſententia inter grauis armaturæ milites præſtantiſſimus, cõtẽptis Græcis, in mediũ proſiliens, prouocabat ſiquis cum ipſo ſingulari prælio decertare vellet, alij quidẽ metu perculſi ſunt, manipularij, præfecti, cẽturiones, & ipſe imperator, homo alioqui nõ ignauus. Nã Ariſtæchmus tũ Imperator exercitũ ducẽbat, Ætolus, idẽq; iaculator optimus. Ego verò tũ adhuc tribunatũ gerebã: ſed tamen fidens animo, & ſocijs qui me prehẽsũ detinebant, amotis: metuebãt enim mihi, aſpiciẽtes barbarum illum inauratis armis reſplẽdẽtẽ, magnúmq; & criſta terribilẽ, haſtámque quatiẽtẽ. Ch. Nimirum ego quoq; tum metui Leõtiche, & ſcis quo pacto inſtabã tibi precãdo, ne primus in periculũ venires: quòd te mortuo vita mihi nõ vitalis erat futura. Le. At ego audacter

παρῆλθον ἐς τὸ μέσον, ὑ χείρων τῶ παφλαγόνος ὁπλισμὸς, ἀλλὰ πάγχρυσος ὢν αὐτὸς. ὥστε βοὴ ἐυθὺς ἐγήνετο ὑ παρ' ἡμῶν, ὑ παρὰ τ βαρβάρων. ἐγνώρισαν μὲ γὰρ κἀκεῖνοι ἰδόντες ἀπὸ τῆς πέλτης μάλιστα, καὶ τῶν φαλάρων, καὶ τῦ λόφου. εἰπὲ ὦ Χλωίδα, τίνι με πάντες τότε εἰκάζον; Χλ. τίνι ἄλλῳ, ἢ Ἀχιλλεῖ νὴ Δία τῷ Θέτιδος, ὑ Πηλέως; ἅτως ἔφερε μὲν σοι ἡ κόρυς. ἡ φοινικὶς δ', ἐπήνθει, καὶ ἡ πέλτη ἐμαρμάρυγε. Λε. ἐπεὶ δ' συνέσημεν, ὁ βάρβαρος πρότερον πλώσκει με, ὀλίγον ὅσον ἐπιφαύσας τῷ δόρατι, μικρὸν ὑπὲρ τὸ γόνυ. ἐγὼ δ' ἀκλάσας τὴν αἰσπίδα τῇ Ζαείσῃ, πλάγιον διαμπὰξ εἰς τὸ στέρνον. εἶτ' ἐπιδρομὼν, ἀποδειροτόμησα τῇ ἀσάθῃ ῥᾳδίως. καὶ τὰ ὅπλα ἔχων, ἐπανῆλθον, ἅμα ὑ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς Ζαείσης πεπηγυῖαν κομίζων, λελυμένος τῷ φόνῳ. Υ. ἄπαγε ὦ Λεόντιχε, μιαρὰ ταῦτα, ὑ φοβερὰ περὶ σαυτῦ διηγῇ, ὑ ὡς ἂν ἔπ σε οὐδὲ προσβλέψειέ τις, οὕτω χαίροντα τῷ λύθρῳ, οὐχ ὅπως συμπίοι, ἢ συγκοιμηθείη. ἐγὼ δὲ ἀπειμι.

in medium prodiui, non deteriùs illo Paphlagone armatus, sed & ipse totus auro collucens. Quare clamor statim & à nostra, & à barbarorum parte coortus est. Nam illi me conspicati in primis ex pelta, & phaleris, & cristis agnouerunt. Dic Chenida, cum quonam me tunc comparabant? Ch. Cum quonam alio, quàm cum illo Thetidis & Pelei filio Achille per Iouem? Ita decebat quidem te galea, efflorebat autem purpura, & rutilabat pelta. Postquam autem congressi sumus, barbarus ille prior vulnerat me, hasta tantillum attingens, paulum supra genu. Ego verò adacta per clypeum lancea, pectus ipsius transuerbero. Inde accurrens cervicem quoque gladio facilè amputo: eiúsque reportatis armis redij, vnà etiam caput hastæ infixum ferens, cæde madens. Hy. Apage Leontiche, fœda hæc, & terribilia de te narras: neque verò te amplius, ne aspexerit quidem aliquis, ita cruore gaudentem, nedum bibat tecum, aut concumbat. Ego igitur hinc abeo. Le.

Λε. διπλάσιον ἀπόλαβε τὸ μίσθωμα. Υ. ὃκ ἂν ὑπομείναιμι αὐδροφόνῳ συγκαθεύδειν. Λε. μὴ δέδιθι ὦ Υμνί. ἐν Παφλαγόσιν ἐκεῖνα πέφρακται. νῦν ὄ, εἰρήνιλω ἄγω. Υ. ἀλλ' ἀναγκὶς ἀνθρωπος εἶ, καὶ τὸ αἷμα κατέσταζέ σου ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ βαρβάρου, ὡς ἔφερες ἐπὶ τῇ ζαείσῃ. εἶτ' ἐγὼ τοιοῦτον ἀνδρα περιβαλῶ, καὶ φιλήσω; μὴ ὦ χαείτης γένοιτο. οὐδὲν γὰρ οὕτος ἀμείνων τῶν δημίων. Λε. καὶ μὴν εἰ με εἶδες ἐν τοῖς ὅπλοις, εὖ οἶδα ἠσθεὶς ἄν, Υ. ἀκούουσα μόνον ὦ Λεόντιχε, ναυτιῶ, καὶ φείπω, καὶ τὰς σκιὰς μοι δοκῶ ὁρᾶν, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν τεθνεωτων. καὶ μάλιστα τὸ ἀθλίου λοχαγοῦ, ἐς δύο τμῆ κεφαλὼ διηρημένου. τί οἴει τὸ ἕρπον αὐτὸ, καὶ τὸ αἷμα εἰ θρασαίμιλω, καὶ κειμένους τοὺς νεκρούς; ἐκθανεῖν γάρ μοι δοκῶ. οὐδ' ἀλεκτρυόνα πώποτε φονευόμενον εἶδον. Λε. οὕτως ἀηδὴς ὦ Υμνί, καὶ μικροψυχος εἶ; ἐγὼ δ' ἥμιλω ἡσθησόμενος ἀκούουσαν. Υ. ἀλλὰ τέρπε τοῖς διηγήμασι τούτοις, εἴ τινας λημνιάδας, ἢ δαναΐδας εὕροις. ἐγὼ δ' ἀποβλέπω πρὸς τὴν μητέρα, ἕως ἔτι ἡμέρα ἐστίν.

Duplicem accipe mercedem. *Hy.* Non possim cum homicida concumbere. *Le.* Ne metuas, Hymni, nam illa apud Paphlagonas sunt gesta: nunc autem pacem ago. *Hy.* At es homo detestandus: & cruor ex illius barbari capite, quod infixum lanceæ portabas, in te distillabat. Ego-ne talem virum amplectar, & osculer? absit ô Gratiæ: neque enim hic melior est carnifice. *Le.* At si me in armis vidisses, Hymni, sat scio amasses. *Hy.* Audiens solùm hæc, Leontiche, nauseo, atque horreo, & vmbras, manésq; cœsorum videre mihi videor: in primis manipularij illius præfecti miseri, cuius caput in duas partes dissecuisti. Quid putas igitur? si ipsum opus aspicerem, & cruorem manantem, & iacentium cadauera? emoritura certè mihi videor, vt quæ nè gallum quidem gallinaceum occidi viderim vnquam. *Le.* Ita-ne mollis es Hymni, & pusillanimis? At ego te his audiendis delectari putabam. *Hy.* At huiusmodi narrationibus oblecta, siquas Lemniades, aut Danaides inuenias. Ego verò hinc ad matrem curriculo abeo, dum adhuc dies est.

ἕτου καὶ σὺ ὦ Γραμμη. σὺ δ' ἔρρωσο χαλιφρων ἀφισε, καὶ φονεῦ, ὁπόσων ἂν ἐθέλῃς. Λε. μεῖνον ὦ Τιμὴ, μεῖνον. ἀπελήλυθε. Χη. σὺ γὰρ ὦ Λεόντιχε ἀπελθὼν παιδίτλιν καταφοβήσας ὑποσείων λόγους, καὶ ἀπειλὰς ἀφισείας διεξιων. ἐγὼ δ', ἑώρων ἐυθὺς ὅπως χλωρὰ ἐγλύστο, ἔπι σου τὰ κῦτ τὸν λοχαγὸν ἐκεῖνα διηρωτῶμην, καὶ συνέστειλε τὸ πρόσωπον, καὶ ἀπέστειξεν. ἐπὶ καὶ διακόψαι τὴν κεφαλὴν ἔφης. Λε. ὥμην ἐφασμιώτερος αὐτῇ φανεῖσθ'. ἀλλὰ καὶ σύ μ' ἀπεπολώλεκάς ὦ Χλωίδα, τὸ μονομάχιον ἀποβαλών. Χη. ἐκ ἔδει γὰρ σωιπτεύδεσθαί σοι, ὁρῶντα τὴν αὐτὰν τ' ἀλαζονείας; σὺ δ' πολὺ φοβερὸν αὐτὸ ἐποίησας. ἔγω γὰρ, ἀπέτεμες τὸ κακοδαίμονος παφλαγόνος τὴν κεφαλὴν, τί καὶ κατέπηξας αὐτὴν ὑπὸ τῆς ταξίσης, ὥστε σου καταῤῥεῖ τὸ αἷμα; Λε. τοῦτο μυρὸν ὡς ἀληθῶς ὦ Χλωίδα, ἐπεὶ τἄλλα, οὐ κακῶς σωιπέπλασται. ἄπιθι δ' οἴκαδε, καὶ πεῖσον αὐτὴν συγκαθευδήσουσαν. Χη. λέγω σοι ὡς ἐψεύσω ἅπαντα, γνώμης αὐτῇ δόξαι βουλόμενος; Λε. αἰσχρὸν ὦ

Tu quoq; Gramme, sequeres tu verò vale tribunorū optime, & quotquot hominum volueris, occisor. *Le.* Mane quæso, Hymni, mane, abijt. C. Nempe Leontiche, puellam simplicè territasti, cutiendo cristas, & incredibilia quædam præclarè facta commemorando. Ego verò statim videbam vt expallescebat, cùm adhuc ea quæ in manipularium illum præfectum gesseras, narrares, & contrahebat vultum, & subhorrescebat, postquam etiam dixe cuisse te caput ipsius dicebas. *Le.* Putabam me ipsi amabiliorem visum iri. Sed & tu me perdidisti Chenida, qui me singularis certaminis submonuisti. *Ch.* Annon decebat me quoq; mētiri tecū quando causam arrogantiæ istius videbam? Sed tu longè terribilius illud fecisti. Isto enim, amputaris infœlicis istius Paphlagonis caput, cur idem etiam lanceæ affixisti, ita vt cruor in te destillaret? *Le.* Hoc reuera est fœdum, Chenida. Nam cætera quidē non malè conficta fuerant. Abi igitur, & persuade illi vt mecum dormiat. *Ch.* Dicam-ne te ista omnia mentitum esse, dum generosus ipsi videri affectas? *Le.* Turpe hoc,

Χλωίδα. Χη. καὶ μὴν ἂν ἄλλως ἀφίκοιτο. ἐλθὲ τοίνυν δεύτερον, ἢ μισεῖσθαι ἀεισεῖς εἶναι δοκῶν, ἢ καθεύδειν μετὰ Τιμνίδος, ἐψεῦσθαι ὁμολογῶν. Λε. χαλεπὰ μὲν ἄμφω. αἱρεῦμαι δ' ὅμως τὴν Τιμνίδα. ἄπιθι οὖν, καὶ λέγε ὦ Χλωίδα, ἐψεῦσθαι μέ, μὴ πάντα δέ.

Chenida. Ch. At nō rēdibie alioqui. Proinde alterum ex his elige, vt vel odio habearis dum præclarus bellator videri vis, vel hæc te mētitū esse confitearis, & cum Hymnide dormias. Le. Difficile sanè vtrumq; est: sed tamen Hymnidē hábere malo. Abi itaque, ac dic illi, Chenida, mentitum quidem esse me, non tamen omnia.

ΔΩΡΙΩΝ, ΚΑΙ Μυρτάλη.

DORIO, ET MYRTALE.

ΔΩΡΙΩΝ.

ΝΥν μὲ ἀποκλείεις ὦ Μυρτάλη; νωῒ, ὅτε πένης ἐγὼ μόνος διὰ σὲ; ὅτε δέ σοι τὰ τοιαῦτα ἐκόμιζον, ἐρώμενος, ἀνὴρ, δεσπότης, πάντ' ἦν ἐγώ. ἐπεὶ δ' ἐγὼ μὲν αὖος ἤδη ἀκριβῶς, σὺ δ' τὸν βιθυνὸν ἔμπορον εὗρηκας ἐραστήν, ἀποκλείομαι μὲν ἐγὼ, καὶ θεὸς τῶν θυρῶν ἕστηκα δακρύων. ὁδὲ, ὅ νυκτῶν φιλεῖται, καὶ μόνος ἔνδον ἔξει, καὶ παννυχίζεται, καὶ κυεῖν φὴς αὐτόν. Μυρ. ταῦτά με ἀποπνίγει Δωρίων καὶ μάλιστα, ὁπόταν λέγῃς ὡς πολλὰ ἔδωκας, καὶ πένης γεγόνοτα δι' ἐμέ. λόγισαι γοῦν ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς, ὁπόσα μοι ἐκόμιζας.

DORIO.

NVnc me excludis Myrtale? nunc quādo propter te inops euasi? At quādo tibi afferebam tam multa, amasius, vir, dominus, eram omnia. Sed postquā ego planè iam sum exhaustus, & tu Bithynum illum mercatorē inueniſti, qui te amet: ego quidē excludor, & ante fores ſto lachrymans, ille verò tota nocte baſiatur, & ſolus intus eſt, & tecum pernoctat, & te ex eo prægnantem eſſe dicis. Myr. Iſta me enecant Dorio, & maximè quū dicis te multa mihi dediſſe, & ad inopiam propter me redactum eſſe. Omnia igitur à principio ſupputa, quæ mihi attuliſti. Dor. Rectè ſanè Δω. εὖγε ὦ Μυρτάλη.

λογισώμεθα. ὑποδήματα ἐκ Σικυῶνος τοιοῦτοι δύο δραχμῶν. πόσου δύο δραχμάς. Μυρ. ἀλλ' ἑκοιμήθης νύκτας δύο. Δω. ἢ ὁπότε ἦκον ἐκ Συρίας, ἀλάβαστρον μύρου ἐκ Φοινίκης. δύο καὶ τοῦτο δραχμῶν νὴ τὸν Ποσειδῶ. Μυρ. ἐγὼ δέ σοι ἐκπλέοντι, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χιτώνιον, τὸ μέχρι τῶν μηρῶν, ὡς ἔχοις ἐρέτην, Ἐπίκουρε τῦ προφήτου ἐκλαθομένου αὐτὸ παρ' ἡμῖν, ὁπότε ἐκάθευδε παρ' ἐμοί. Δω. ἀπέλαβεν αὐτὸ γνωρίζας ὁ Ἐπίκουρος πρώην ἐν Σάμῳ μετὰ πολλῆς γε ὦ θεοὶ τῆς μάχης. κρόμμυα ἦ ἐκ Κύπρου, ἢ σαπέρδας πέντε, καὶ πέρκας τέσσαρας, ὁπότε κατεπλεύσαμεν ἐκ Βοσπόρου, ἐκόμισά σοι. πόσου; καὶ ἄρτους ὀκτὼ ναυτικοὺς, ἐν γυαλάθῳ ξηροὺς, καὶ ἐλάδων βίκον ἐκ Καισαρείας, καὶ ὕστερον ἐκ Πατάρων, σανδάλια ἐπιχυσαμένῳ ἀχαϊστε, ἢ τυρόν ποτε μέγιστον ἐκ Γυθείου. Μυρ. πέντε ἴσως δραχμῶν ὦ Δωρίων ταῦτα πάντα. Δω. ὦ Μυρτάλη, ὅσα ναύτης ἄνθρωπος ἐδυνάμην, μισθὸν ἐπιστέων. νῦν δὲ ἤδη τοίχου ἄρχω τὸ δεξιῦ, ἢ

Myrtale, ſupputemus. Primū calceos Sicyonios, duabus drachmis emptos. Pone duas drachmas. *Myr.* At cōcubuiſti noctes duas. *Dor.* Et quādo ex Syria veni, alabaſtrum vnguenti Phœnicij, duabus & hoc drachmis emptum, per Neptunum. *Myr.* At ego tibi cùm hinc nauigares, paruam illam tunicularn dedi, ad femora vſque demiſſam, qua remigando vtereris, quam Epiurus proreta, quando mecum dormietat, per obliuionē hîc intus reliquerat. *Dor.* Verùm cognitam illam in Samo, nuperà me rurſum abſtulit Epiurus, non ſine magna, ô Dij, pugna. Cepas autem ex Cypro, & ſaperdas quinque, & percas quatuor, tibi attuli, quum ex Boſporo nauigauimus. Quid ergo? etiam panes octo nauticos, in caniſtro ſiccos, & caricarū doliolum ex Caria: & poſtea ex Pataris inaurata ſandalia ex Cnido. Magnum etiā caſeum aliquando memini afferre me tibi ex Gythio. *Myr.* Quinque fortaſſis drachmarū, Dorio, omnia hæc. *Dor.* O Myrtale, quantum equidem potui, homo nauta, mercede nauigans. Nunc enim iam lateri dextro ſum præfectus, & tu nos cōtemnis? Nuper autem quando σὺ ἡμῶν καταφρονᾷς; πρώην ἦ

ὁπότε ἀφροδίσια λῦ, οὐχὶ δραχμὴν ἔδωκα θεοῖς τοῖν ποδοῖν Ἀφροδίτης σοῦ ἕνεκεν ἀργυρᾶν; καὶ πάλιν τῇ μητρὶ εἰς ὑποδήματα δύο δραχμάς. καὶ λυδῇ ταύτῃ πολλάκις εἰς τὰ χεῖρα, νυνὶ μὲν, δύο. νυνὶ δὲ, τέτταρας ὀβολούς. πῶτα πάντα συνλελόγισαι, ὅσα ναύτῃ αὐδρὶ λῦ. Μυρ. τὰ κέρμυα, καὶ οἱ Σαπέρδαι ὦ Δωείων; Δω. ναί. οὐ γὰρ εἶχον πλείω κομίζειν. οὐ γὰρ ἂν ἤρεπον, εἰ γὰρ πλουτῶν ἐτύγχανον. τῇ μητρὶ δὲ κεφαλίδα μίαν σκορόδου ἐκόμισα πώποτε. ἡδέως δ' ἂν ἔμαθον ἄπνοά σοι πρὸ τοῦ βιοῦντος τὰ δῶρα. Μυρ. τουτὶ ποῖον ὁρᾷς τὸ χιτώνιον; ἐκεῖνος ἐωρίατο, καὶ τὸν ὅρμον τὸν παχύτερον. Δω. ἐκεῖνος; ἤδειν γάρ σε πάλαι ἔχουσαν. Μυρ. ἀλλ' οὐ ἤδεις, πολὺ λεπτότερος λῦ, καὶ σμαράγδοις ὢν εἶχε, καὶ ἑλλόβια ταυτί, καὶ δάπιδα. καὶ ποῖλω, δύο μνᾶς. καὶ τὸ ἐνοίκιον κατέβαλεν ὑπὲρ ἡμῶν, οὐ σάνδαλα παταικά, καὶ τυρὸν γυδιακὸν, καὶ φλωιάφοις. Δω. ἀλλὰ ἐκεῖνο ἃ λέγεις, οἴῳ ὄντι συγκαθεύδεις αὐτῷ; ἔμοιγε ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα παίτως, ἀναφαλαντίας, καὶ τὰ χρόαι, οἷος χάραβος.

Aphrodisia celebrabantur, nonne drachmam argēteam tui causa posui ante pedes Veneris? & rursū matri duas drachmas ad calceos dedi: & huic Lydæ in manum sæpe nunc duos, nunc quatuor obolos. Hęc omnia in vnum cōputata, viri nautæ sunt facultates. *Myr.* Cepæ illæ, & saperdæ, Dorio? *Dor.* Ita certè, non enim plura afferre potui. Non enim remigarem, si dines essem. Cæterùm matri meæ, ne caput quidem vnum allij vnquam attuli. Libenter autem scirem, quænam à Bithyno illo dona acceperis. *Myr.* Primùm tunicam hanc vides? eam ille emit, & hoc monile crassius. *Dor.* Ille-ne? nam ego te iam habere noram. *Myr.* At quod tu noras, multò tenuius erat, nec smaragdos habebat. Deinde & has inaures, & tapetem: & nuper duas minas. Pensionem quoque domus pro nobis exoluit, non sandalia Paterica, & caseum Gythiacum, & id genus nugas. *Dor.* At non dicis quali cum viro concumbas? vxorem duxit supra annos omnino quinquaginta natus, caluus, & colore similis carabo.

Neque

εἶδες τὸν ὀδόντας αὐτῆς ὁρᾷς; αἱ μὲν γὰρ χάειτες ὦ Διοσκόρω, πολλαί. καὶ μάλιστα ὁπόταν ἄδῃ καὶ ἀβρὸν εἶναι δόξῃ, ὄνος αὐτοκυθίζων φασίν. ἀλλὰ ὄναιο αὐτῆς, ἀξία γε οὖσα. καὶ γένοιτο ὑμῖν παιδίον ὅμοιον τῷ πατρί. ἐγὼ δ' καὶ αὐτὸς εὗρόν σου Δελφίδα, ἢ Κυμβάλιόν τινα τῶν κατ' ἐμέ, ἢ τὴν γείτονα ὑμῶν τὴν αὐλητρίδα, ἢ παίγνιόν τινα. δάπιδας δ', καὶ ὄρμους, καὶ δισμαῖα μυρώματα, ἃ πάντες ἔχομεν. Μυρ. ὦ μακαρία ἐκείνη, ἥτις ἐρασθήσῃ σοῦ Δωρίων ἕξει. κρόμμυα γὰρ αὐτῇ οἴσεις ἐκ Κύπρου, καὶ τυρὸν, ὅταν ἐκ Γυθίου καταπλέῃς.

Neque etiam dentes illius vides? Nam gratiæ quidem ô Dioscuri, multæ. Et præcipuè quoties cantat, & delicatus esse vult, asinus ad lyram, vt dici solet. Sed tu digna vtique, eo fruere: ac puer vobis nascatur patri similis. Ego verò & ipse inueniam Delphidem, aut Cymbalium aliquam meæ conditionis: aut vicinam vestram tibicinam, aut omnino aliquam. Tapetas autem, & monilia, & duarum minarum mercedem, non omnes habemus. *Myr.* O beatam illam, quæ te amatorem habebit, Dorio. Siquidem illi ex Cypro cepas afferes, & caseum quum ex Gythio nauigabis.

ΚΟΧΛΙΣ, ΚΑΙ Παρθενίς.

COCHLIS, ET PARTHENIS.

ΚΟΧΛΙΣ.

COCHLIS.

Τί δακρύεις ὦ Παρθενί, τί πάθεν κατεαγότας τοὺς αὐλοὺς φέρεις; Παρ. ὁ Θεσπιώτης ὁ αὐλητὴς ὁ μέγας, ὁ Κροκάλης ἐρῶν, ἐράπισέ με, αὐλήσασαν εὑρὼν παρὰ τῇ Κροκάλῃ, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἀπὸ Γόργου μεμισθωμένην.

Quid ploras Partheni? aut vnde fractas hasce tibias affers? *Par.* Miles Ætolus ille magnus, qui Crocalen amat, alapas impegit mihi, cùm me apud Crocalen tibia canentem inuenisset, à rituali suo Gorgo conductam.

καὶ τοὺς τε αὐλοὺς μου συνέτριψε, καὶ τὴν τράπεζαν μεταξὺ δεῖπνο ὢντων ἀνέτρεψε, καὶ τὴν κρατῆρα ἔξέχεεν ἐπειασάμενος. καὶ τὸν μὲν ἀγροῖκον ἐκεῖνον τὸν Γόργον, ἀπὸ τοῦ συμποσίου καταπάσας τῶν τειχῶν, ἔπειτα περιεμένετες αὐτός τε ὁ τραπεζίτης, Δεινόμαχος οἶμαι καλεῖται, καὶ ὁ συτραπεζίτης αὐτοῦ. ὥστε οὐκ οἶδα εἰ βιώσεται ὁ ἄνθρωπος· ὦ Κοχλί. αἷμά τε γὰρ ἔρρυη πολὺ ἀπὸ τῶν ῥινῶν, καὶ τὸ πρόσωπον ὅλον ἐξώδηκεν αὐτοῦ· καὶ πελιδνόν ἐστιν. Κο. ἐμαίνετο ὁ ἄνθρωπος, ἢ μέθη τις ἦν, καὶ παροινία τὸ πρᾶγμα; Παρ. Ζηλοτυπία τις ὦ Κοχλί, καὶ ἔρως ἔκτοπος. ἡ Κερκάλη γὰρ οἶμαι δύο τάλαντα αἰτήσασα, εἰ θέλεται μόνος ἔχειν αὐτήν, ἐπεὶ μὴ ἐδίδου ὁ Δεινόμαχος, ἐκείνου μέν, ἀπεκλεισεν ἥκοντα, πρόσαρράξασα γε αὐτῷ τὰς θύρας, ὡς ἐλέγετο. τὸν Γόργον δὲ οἰνοφλυγα πάνυ γεωργὸν ἔυποριον ἐκ πολλῶν ἐόντα, καὶ χρηστὸν ἀνθρωπον προσιεμένη, ἔπινε μετ' αὐτῆς, κἀμὲ παρέλαβεν αὐλήσουσαν παρ' αὐτοῖς. ἤδη δὲ προχωρούντος τοῦ πότου, ἐγὼ μὲν ἐτερπόμην τὸν Λυδιον. ὁ γεωργὸς ὀρχήσόμενος.

& meas hasce tibias fregit, ac mensam inter cœnandum euertit, & craterem irrumpens effudit. Et agrestem quidem illum Gorgum, ex symposio capillis abstractũ verberarunt circunstantes, cùm ipse miles (Dinomacho, opinor, nomen illi est) tum ipsius commilito. Itaque nescio an victurus sit homo, Cochli. Nam & cruor multus è naribus manauit, & tota facies eius intumuit, liuidáque est. Co. An insanijt homo, an hæc temulentia fuit, & ex ebrietate insolentia? Par. Zelotypia fuit, Cochli, & amor enormis. Crocale autem petitis, opinor, duobus talentis, si solus ipsam habere vellet, quia nihil dabat Dinomachus: ipsum quidem venientem excluſit, illisa vtique illi ianua, vt ferebatur: Gorgum autem Oenoënsem, agricolam quendam prædiuitem, iamdiu amantem, facilem probúmq; hominem admittens, potabat cum eo, me quoque assumpta, vt tibia canerem apud ipsos. Cæterùm cùm iam procederet conuiuium, ego quidem Lydium quoddam carmen cantillare cœpi & rusticus ille iam surgebat, vt saltaret. Cro-

ὃ, ἤδη ἀνίστατο ὀρχησόμενος.

ἡ Κροκάλη ὦ, ἐκρότει. καὶ πάντα
ἦν ἡδέα. ἐν τοσούτῳ ὦ, κτύπος
ἐκύετο, καὶ βοή, καὶ ἡ αὐλὸς ἠράσ-
σετο. καὶ μοι μικρὸν ἐπεισέπεσον
ὅσον ὀκτὼ νεανίσκοι, μάλα A
καρτεροί. καὶ ὁ Μεγαρεὺς ὢν αὐ-
τοῖς. ἐνδὺς ἦν ἀνετέβαττε πάν-
τα. καὶ ὁ Γόργος ὥσπερ ἔφην, ἐ-
πλήετο, καὶ ἐπατεῖτο χαμαὶ κεί-
μενος. ἡ Κροκάλη ὦ, ἐκ οἶδ' ὅ-
πως ἔφθη, ὑπεκπυροῦσα πρὸς B
τὴν γείτονα Θεσπιάδα. ἐμὲ ὦ
ῥαπίσας ὁ Δεινόμαχος, ἐκφθεί-
ρειν φησὶ, κατεαγότας μοι τοὺς
αὐλοὺς ᾠχετείφας. καὶ νῦν C
ἀποτρέχω φέρουσα ταῦτα
τῷ δεσπότῃ. ἀπέρχεται ὦ καὶ ὁ
γεωργὸς ὑφόμυός τινας φί-
λους τῶν ἀστικῶν, οἳ παρεδώ-
σουσι τοῖς πρυτανεῦσι τὸν με- D
γαρέα. Κο. ταῦτ' ὄντ' ἀπο-
λαύσαι τῶν τραπωπικῶν τού-
των ἐρώτων, πληγὰς, καὶ δί-
κας. τὰ ὦ ἄλλα, ἡγεμόνες εἶναι,
καὶ χαλίφαρχοι λέγοντες, ὧν τι
δοῦναι δεῖ πλείονος φασὶ ἢ E
σιτάξιν, ἐς ἂν ἀπολαύω τῆς
μισθοφορᾶς, καὶ πιόσω πάν-
τα. ὑπιεμβεῖεν δ' οὖν, ἀλα-
ζόνες ὄντες. ἐγὼ δ' οὐ εὖ ποιῶ,
μὴ προσεμέμφῃ αὐτὸν τοπα-
ρέχοντα. ἀλιεύς τις ἐμοὶ γένοιτο,
ἢ ναύτης, ἢ γεωργὸς ἰσότιμος,

cale verò applaudebat: & iu-
cunda erant omnia. Interim
ſtrepitus exauditur, & cla-
mor, domúſque ianua exte-
rior effringitur. Paulò pòſt
irruerunt octo circiter ado-
leſcentes, admodum robuſti:
& inter eos Megarenſis ille.
Ilico igitur euerſa ſunt omnia: Gorgus, vt dixi, verbera-
tus, & conculcatus cùm ia-
ceret humi. Crocaleverò ne-
ſcio quo pacto protinus ad
Theſpiadem vicinã aufugit.
Mihi verò Dinomachus, in-
flictis alapis: diſpereas, in-
quit: & fractas tibias mihi
abiecit. Et nunc currens a-
beo, vt hæc hero meo dicã.
Abit etiam agricola quoſdã
ex vibe amicos viſurus, qui
Megarenſem illum magiſtra-
tibus tradant. Co. Hic ille eſt
fructus quem ex militaribus
hiſce amoribus percipere li-
cet, plagæ ſcilicet, & lites.
Cæterùm cùm ſe duces &
Tribunos eſſe iactitẽt, ſiquid
dãdum ſit, expecta, aiunt, dũ
tributum conferatur, & ſti-
pendium accipiam, atq; om-
nia tum præſtabo. Itaque pe-
reant hi iactatores: & rectè
ego facio, quæ ipſos omnino
non admitto. Obueniat mi-
hi piſcator aliquis, vel nauta,
vel agricola paris conditio-
nis, qui parum adulari norit,

καὶ ἀκέσειν εἰδὼς μισθὰ, καὶ

κομίζων πολλά. οἱ δὲ τὸν λόφους ὑποτείνοντες ἔτυπτον καὶ μάχας ἐπεξιόντες ἔτυπτον, φόβοι δὲ Παρθενί.

multáque afferat. At hi qui cristas quatiunt, & prælia commemorant, nihil sunt aliud, Partheni, quàm inanes strepitus.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΕΓΡΙΝΟΥ ΤΕΛΕΥΤΗΣ.

DE MORTE PEREGRINI.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Insectatur hic Lucianus, arrogantiam & insanam gloriæ cupiditatem, præcipuè Philosophorum, vt cuius gratia plerique omnia audeant. Atque eius rei exemplum, Peregrini huius mortem describit, qui vt famam aliquam sui relinqueret, in Olympijs constructo rogo, seipsum in ignem vltrò coniecerit, atque sta extinxerit. Quanquam autem potissimùm ea commemorat, quæ circa mortem illius acta sunt, id quod etiam inscriptio ac titulus pollicentur, interim tamen & vitam eiusdem, & facinora persequitur, à quibus progressus ille, ad hoc genus studiorum postremò sese contulerit, & hoc sub alieno persona, à qua ipsum etiam modum & caussam mortis, in qua præcipuè niteban tur sectatores illius, refelli ac refutari facit. Nimirum vt eam inuidiam à seipso remoueret. Apparet enim illi tum temporibus Peregrini nomen, non ita vile apud multos fuisse, præsertim imperitiores, quibus facti huiusce nouitas admirationem incusserat. Quemadmodum & ex A. Gellio animaduertere licet, qui ipse quoque honorificam illius mentionem facit libro 12. cap. 11. Cæterùm fuit hic Peregrinus, philosophus quispiam ex seueriorib us illis Stoicæ disciplinæ professoribus (Lucianus Cynicum videri vult) patria Parianus, ex Ponto, temporibus Traiani viuens, æqualis Epicteto, Dioni, Musonio, &c. quem se Gellius vidisse quoque ait, Athenis extra vrbem in tugurio quodam habitantem. A principio Christianorum quoque religionem aliquandiu secutus fuit, sed mox ad philosophiam relapsus, ab illa, vt Luciano placet, propter ritus ipsorum neglectos atque prætermissos, repudiatus.

Οὐκιανὸς Κρονίῳ εὖ πράττειν.

Ὁ κακοδαίμων Πρεγρεῖνος, ἢ ὡς αὐτὸς ἔχαι-

Vcianus Cronio Salutem.

Infœlix ille Peregrinus, aut, vt ipse cognominare

ρεν ὀνομάζων ἑαυτὸν, Πρω-
τεὺς, αὐτὸ δὴ ἐκεῖνο τὸ τῆ ὁ-
μηρικῆ Πρωτέως ἔπαθεν. ἅ-
παντα γὰρ δόξης ἕνεκα ᾠκόμα-
νος, καὶ μυείας ζοπὰς ζαπο-
μένος, τὰ τελευταῖα ταῦτα,
καὶ πῦρ ἐγένετο. τοσούτῳ ἄρα
τῷ ἔρωτι τῆς δόξης εἶχετο.
καὶ νῦν ἐκεῖνος ἀπηνθράκω-
ται σοι ὁ βέλτιστος κ' ὁ Ἐμ-
πεδοκλέα, παρ' ὅσον ὁ μὲν,
κἂν διαλαθεῖν ἐπειρᾶτο ἐμ-
βαλὼν ἑαυτὸν εἰς τὸν κρα-
τῆρα. ὁ δ' γε ἀνάδας ἅτος, τῇ
πελυανθρωποτάτῃ τῶν Ελ-
λήνων πανηγύρεων τηρήσας,
πυρὰ ὀπτὰ μεγίστην νήσας, ἐνεπή-
δησεν ἐπὶ τοσούτων μαρτύ-
ρων, καὶ λόγους πρὸς ταῦ-
τα εἰπὼν πρὸς τοὺς Ελλήνας,
ὑ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν τὸ πολ-
λήματος. πολλά τοίνυν σοι δοκῶ
μοι ὁρᾶν σε γελῶντα ὅτι τῇ
κεφάλῃ τῶ γέροντος. μᾶλλον
δ' καὶ ἀκούω βοῶ.τος, οἷά σε
εἰκὸς βοᾶν. ὦ τ ἀβελτηρίας.
ὦ τῆς δοξοκοπίας. ὦ τῶν ἄλ-
λων, ἃ λέγειν εἰώθαμεν περὶ
αὐτῶν. σὺ μὲ οὖν πείθω ταῦ-
τα, καὶ μακρῷ ἀσφαλέστερον.
ἐγὼ δ', παρὰ τὸ πῦρ αὐτὸ, καὶ
ἐπὶ πολὺν ἐν πολλῷ πλήθει
ἐκείνων μὲν, ἀχθομένων, ὅσοι

se ipsum gaudebat, Proteus, id ipsum passus est quod Homericus ille Proteus. Nam cùm omnia gloriæ causa factus esset, & infinitis mutationibus se transformasset, postremò ignis quoq; factus est: tanto amore gloriæ tenebatur. Et nunc optimus ille in carbones est redactus, prout Empedocles: nisi quòd ille quidem conatus est clàm in crateres Ætnæ præcipitem se dare. At generosus iste, obseruato Græcorum conuentu frequentissimo, constructa quàm maxima pyra, tot testibus consciis insiluit, postquam orationes super hac re habuisset ad Græcos, non multis ante hòc ausum diebus. Video igitur mihi videre te multum deridentem senis huius arrogantiam: aut potiùs audio exclamantem, qualia par est te exclamare, O insipientiam! ô ærumnosam gloriam! aliáque quæ de illis dicere consueuimus. Quæ quidem tu procul, & longè tutiùs: ego verò prope ipsum ignem, quietiam priùs in magna auditorum multitudine dixi: nonnullis quidem grauiter ferentibus, qui senis illius dementiam

τῶν ἀκροατῶν εἶπεν αὐτά. ἐθαύμαζον τὴν ἀπόνοιαν τὸ

γέροντος. Ἦσαν δέ τινες, οἱ καὶ αὐτοὶ ἐγέλων ἐπ' αὐτῷ. Ἀλλ' ὀλίγου δεῖν, ὑπὸ τῶν κυνικῶν ἐγώ σοι διεσπάσθην, ὥσπερ ὁ Ἀκταίων ὑπὸ τ κυνῶν, ἢ ὁ ἀφελψὸς αὐτῷ ὁ Πενθεὺς ὑπὸ τῶν μαινάδων. ἢ ἅπασα τὸ παράγματος διασκευή, τοιάδε τις. Ἐγὼ μὲ ποιητὴν οἶδα οἷός γε ὢν, καὶ πλίκα ἐπεξαγόδει παρ' ὅλον τ βίον, ὅσον τ Σοφοκλέα, καὶ τὸν Αἰσχύλον. ἐγὼ δ' ἐπεὶ τάχιστα εἰς τὸν Ηλιν ἀφικόμην, διὰ τὸ γυμνασίου αὐτῶν, ἐπήκουον ἅμα κυνικοῦ τινος, μεγάλη, καὶ βαχεία τῇ φωνῇ τὰ συνήθη ταῦτα, καὶ οὐ τελόδου τὸν ἀρετὸν ὀμβωμένου, καὶ ἅπασιν ἁπαξαπλῶς λοιδορουμένου. εἶτα κατέλιπεν αὐτῷ ἡ ἕδρα ἐς τ Πρωτέα. ἵν' ὥσπερ οἷός τε ὦ, πειράσομαί σοι αὐτὰ ἐκεῖνα ἀπομνημονεῦσαι, ὡς ἐλέγετο. σὺ δ' γνωσεῖς δηλαδὴ, πολλάκις αὐτοῖς παρεσχὼς βοῶσι. Πρωτέα γάρ τις ἔφη κενόδοξον τολμᾷ λέγειν ὦ γῆ, ἢ ἥλιε, ἢ ποταμοί, ἢ θάλαττα, καὶ παρ' ὑμῶν Ἡρακλῆς; Πρωτέα, τ ἐν Συρίᾳ δεδεμένα, τ τῇ πατρίδι ἀνέντα πεντακισχίλια τάλαντα, τ ἀπὸ τ Ρωμαίων πόλεως ἐμβεβλημένα, admirabantur. Sed erant etiam aliqui qui deridebant ipsum. At ego propemodum à Cynicis discerptus sum, velut Actæon à canibus, & consobrinus eius Pentheus à Bacchis. Atque omnis huius rei apparatus, erat huiusmodi. Nosti qualis poëta fuerit, quàm multas tragœdias per totam vitam ediderit, Sophocle, & Æschylo maior. Ego verò quum primùm in Elidem veni, illorum gymnasio illectus, Cynicum quendam simul inaudiui, magna & aspera voce consueta hæc, ac virtutem ex triuio inclamãtem, omnésque nullo discrimine conuitijs incessentem. Tandem in Proteum desijt eius vociferatio. Atque ego illa prò virili, prout dicebantur, tibi commemorare conabor. Tu verò hæc planè ita se habere cognosces, quippe qui sæpe vociferantibus illis adstitisti. Proteũ, inquit, audet quispiam ambitiosum appellare, ô terra, ô sol, ô fluuij, & mare, & patrie Hercules? Proteum qui in Syria vinctus est, qui patriæ quinque millia talentorum remisit, qui ex vrbe Roma eiectus est, qui sole est insignior, qui

τὸν τῦ ἡλίου ἐπισημότερον,

ἢ αὐταγωνίσασθαι καὶ αὐτῷ τῷ ὀλυμπίῳ δυνάμενον. ἀλλ' ὅτι διὰ πυρὸς ἐβούλετο τὸν βίον διέγνωκεν ἑαυτὸν, εἰς κενοδοξίαν πρὸς τοῦτο ἀναφέρουσιν. οὐ γὰρ Ἡρακλῆς οὕτως; οὐ γὲ Ἀσκληπιὸς, καὶ Διόνυσος κεραυνωθείς; γὲ τὰ τελευταῖα Ἐμπεδοκλῆς εἰς τὸν κρατῆρα γὰς Β ταῦτα εἰπὼν ὁ Θεαγένης, τοῦτο γὲ ὁ κεκραγὼς ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο, ἠρόμην τινὰ τῶν παρεστώτων, τί βούλεται τὸ περὶ τοῦ πυρὸς, ἢ τί Ἡρακλῆς, καὶ C Ἐμπεδοκλῆς, πρὸς τὸν Πρωτέα. ὁδὲ, ὡς εἰς μακρὰν ἔφη χαίρειν ἑαυτὸν ὁ Πρωτεὺς ὀλυμπιάσι. πῶς ἔφην, ἢ τίνος ἕνεκα; εἶτα ὁ μὲν, ἐπειρᾶτο λέγειν. ἐβόα γὲ ὁ κωνικός. ὥστε ἀμήχανον ἦν ἄλλου ἀκούειν. ἐπικουρήσαντος δὲ τοῦ λοιποῦ, ἐπαυλήσαντος αὐτῷ, καὶ θαυμασταί τινας ἐμβολὰς διεξιόντος κατὰ τοῦ Πρωτέως. τὸν μὲν γὲ σιγηρὸν, ἢ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Ἀνπιδέμη, οὐδὲ παρεβάλλειν ἠξίου αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲ τὸν Σωκράτη αὐτόν. ἐκάλει γὲ Δία ἐπὶ τοῦτο ἀμιλλᾶσθαι. εἶτα μύθους ἔδοξεν αὐτοῖς ἴσως πως φυλάξαι αὐτούς. καὶ ὅπως κατέπαυσε τὸν λόγον. δύο γὲ

cum ipso Olympio certare possit. Sed quia per ignem è vita educere se decreuit, quidam hoc ad vanam gloriam referunt. Nonne sic fecit Hercules? nonne Æsculapius, & Bacchus fulmine periit? nonne & postremùm Empedocles in craterem se præcipitem dedit? Hæc cùm dixisset Theagenes (nam sic vocabatur ille qui clamauerat) quendam ex adstantibus interrogaui, quid hoc de igne, aut quid Hercules, vel Empedocles ad Proteum attineret. Tũ ille, breui, inquit, in Olympia, se ipsum cremabit Proteus. Quomodo, inquam, & quorsum? Deinde cũ rẽ mihi exponere conaretur, ita clamabat Cynicus, vt alium audire nõ possem. Verùm exaudiebã reliqua, quũ verba funderet, ac mirificis laudib⁹ Proteum extolleret. Etenim Sinopensem illum, aut præceptorem eius Antisthenem, ne conferre quidẽ cum illo dignabatur, sed neque ipsum Socratem. Iouem autem pronocabat ad certamen. Deinde cùm ipsi visum esset pares ipsos seruare, orationi finem imposuit. Duo hæc, inquit, visa sunt in hominum vita,

τοῦτα ἔφη ὁ βίος ἄριστα ἐπι-

ρμοιχήματα ἐθεάσατο, τὸν Δία τὸν ὀλύμπιον, καὶ Πρωτέα, πλάσας ὁ μὲν, καὶ τεχνίτας, τὸ μὲν, Φειδίας· τὸ δὲ, ἡ φύσις. ἀλλὰ νῦν ἤδη ἀνθρώπων εἰς θεοὺς τὸ ἄγαλμα τοῦτο οἰήσεται, ὀχούμενον ἐπὶ τοῦ πυρὸς, ὀρφανοὺς ἡμᾶς καταλιπόν. ταῦτα ξὺν πολλῷ ἰδρῶτι διεξελθὼν, ἐδάκρυε μάλα γελοίως· καὶ τὰς τρίχας ἐπίλλετο, σωφρονιζόμενος μὴ παύειν ἕλκειν. καὶ τέλος, ἅπαντα αὐτὸν λύζοντα μεταξὺ τῶν κωμικῶν τινες, παραμυθούμενοι. μετὰ δὲ τοῦτον, ἄλλος ξυνὼν ἀναβαίνει, οὐ προειμένας διαλυθῆναι τὰ πλήθη· ἀλλὰ ἔτι αὐθομοίοις τοῖς προτέροις ἱκρείοις ἐπέχει τῶν ἀνθρώπων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι πολὺ ἐγέλα, καὶ ὅλος ἦν γενόδεν αὐτὸ ὁρῶν. εἶτα ἤρξατο ὥδέ πως· ἐπεὶ ὁ κατάρατος Θεαγένης τέλος τῶν μαρτάτων ἀνὴρ λόγων, τὰ Ἡρακλείτου δάκρυα ἐποιήσατο, ἐγὼ κατὰ τοὐναντίον, ἀπὸ τοῦ Δημοκρείτου γέλωτος ἄρξομαι. καὶ αὖδις ἐγέλα ὅτι πολύ, ὥστε καὶ ἡμῶν τοὺς πολλοὺς ὅτι τὸ ὅμοιον ἐπαναστήσατο. εἶτα ὅτι στρέψας ἑαυτὸν, ἤ τί γὰρ ἄλλο ἔφη ὦ ἄνδρες χρὴ ποιεῖν,

opificia præstantissima, nempe Iupiter Olympius, & Proteus. Plastæ verò, & artifices fuerunt, illius quidem, Phidias, huius autem, Natura. At nunc ab hominibus ad Deos abibit hæc statua, igni vecta, pupillos nos relinquens. His multò cum sudore pronuntiatis, admodum ridiculè flebat, & capillos vellebat, subparcens tamen, ne penitus auelleret. Postremò Cynici quidam illum interim singultientem consolantes abduxerunt. Post hunc alius ilico conscendit, non cunctatus donec multitudo dilaberetur: sed prioribus sacris ardentibus libamina infudit. Ac sub initium quidem effusè ridebat, idque ex imis præcordijs facere videbatur. Deinde sic exorsus est. Postquam scelestus ille Theagenes nequissimæ orationi, more Heraclitilachrymando, finem impositit: ego contrà à Democriti risu exordiar. Et rursus risum profudit, ita vt plerosque nostrûm ad similem risum pertraheret. Deinde conuersus, Quidnam aliud, inquit, ô viri nobis faciendum est,

ἀκούοντας μὴ ὅτω γελοίων ῥη-
σεων, ὁρῶντας ὑ ἀνδρας γέρον-
τας δεξαείν καταπύστου ἕνεκα,
μονονουχὶ κυβιςῶντας ἐν τῷ
μέσῳ; ὡς ὑ εἰδέναι τι οἷον τὸ
ἄγαλμα ὃ τι τὸ καυθησόμενον;
ἀκούσατέ μου, ἅπαντες παρα-
φυλάξαντες πάνυ μικρὸν ἀυ-
τὸ, καὶ τὸν βίον ὁπτηρή-
σαντος. ἔνιοι ὑ παρὰ τῶν πο-
λιτῶν ἀυτῷ ἐπιτηδευόμενον, ἃ
οἷς ἀνάγκη μὴ ἀκριβῶς εἰ-
δέναι ἀυτόν. τὸ γὰρ τῆς φύ-
σεως τῦτο πλάσμα, ἢ δημι-
ούργημα, ὁ τῦ Πολυκλείτου
κανών, ἐπὶ εἰς ἄνδρας τελεῖν
ἤρξατο, ἐν Ἀρμενίᾳ μοιχεύων
ἁλούς, μάλα πολλὰς πληγὰς
ἔλαβε. καὶ τέλος κατὰ τὸ
τέγος ἁλόμενος, διέφυγε, ῥα-
φανίδι πάνυ πυκνῶ βεβυσμέ-
νος. εἶτα μειρακίον τι ὡραῖον
διαφθείρας, τεσσαράκοντα ἐξωνή-
σατο παρὰ τῶν γονέων τὸ παι-
δὸς, πενήτων ὄντων, μὴ ὑπὸ
τὸν ἁρμοσὴν ἀπαχθῆναι τῆς
Ἀσίας. ταῦτα, ἢ τὰ τοιαῦτα
ἐάσειν μοι δοκῶ. πολὺς γὰρ ἐπ
ἄπλαστος ἦν, καὶ οὐδέπω ἐν-
τελὲς ἄγαλμα ἡμῖν ἐδεδημι-
ούργητο. ἃ ὑ τ' πατέρα ἔδρα-
σε, ἢ πάνυ ἀκῦσαι ἄξιον. καί τοι
πάντες ἴστε, καὶ ἀκηκόατε

adeò ridiculas orationes audientibus, videntibúsque senes vilissimæ gloriolæ gratia, tantùm non in medio saltantes in caput? Vt autem sciatis qualis sit hæc statua quæ cremabitur, audite me, qui mentem ipsius ab initio obseruaui, & vitam animaduerti. Nonnulla etiam à ciuibus eius accepi, qui non potuerunt ipsum non accuratè nosse. Nam hoc Naturæ figmentum, & opificium, Polycleti canon, cùm inter viros censeri cœpisset, in Armenia in adulterio deprehensus, non paucas accepit plagas, ac tandem de tecto desiliens aufugit, natibus raphano oppletis. Deinde constuprato adolescẽte formoso, tribus nummorum millibus à pueri parentibus, qui tenuis erant fortunæ, redemit scelus, ne ad Asiæ præfectum duceretur. Hæc & similia videntur mihi prætermittenda. Nam erat adhuc informe lutum, & nondum perfecta nobis statua. Quæ autem in patrem perpetrauit, ea commemoratione digna puto. Quanquam scitis omnes, & audiuistis, vt senem suffocauit,

ὡς ἀπέπνιξε τὸν γέροντα,

τὰ ἀναρύθμους αὐτ' ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη ἤδη γηρῶντα. εἶτα ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα διεβεβόητο, φυγὴν ἑαυτῷ κατεψηφίσατο, ἐπλανᾶτο, ἄλλοτε ἄλλοι ἀμείβων, ὅτῳπερ καὶ τὴν θαυμασὴν σοφίαν τῶν Χριστιανῶν ἔμαθε, περὶ τὴν Παλαιστίνην τοῖς ἱερεῦσι, καὶ γραμματεῦσιν αὐτῶν ξυγγεγονώς. καὶ τί γὰρ, ὃν βραχεῖ παῖδας αὐτοὺς ἀπέφηνε, προφήτης, καὶ διασάρχης, καὶ ξυναγωγεὺς, καὶ πάντα μόνος αὐτὸς ὤν. καὶ τῶν βίβλων τὰς μὲν, ἐξηγεῖτο, καὶ διεσάφει. πολλὰς δ' αὐτὸς καὶ ξυνέγραφε, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνοι ἐδιηρώτων, καὶ νομοθέτην ἐλέγοντο, καὶ προστάτην ἐπῳκήσαφον. τὸ μέγα γοῦν ἐκεῖνον ἐπὶ σέβοισιν ἀνθρωπον, τὸν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἀνασκολοπισθέντα, ὅτι καινὴν ταύτην τελετὴν εἰσήγαγε ἐς τὸν βίον. τότε δὴ καὶ συλληφθεὶς ἐπὶ τούτῳ ὁ Πρωτεὺς, ἐνέπεσεν εἰς τὸ δεσμωτήριον. ὅθεν καὶ αὐτὸ ὑ μικρὸν αὐτῷ ἀξίωμα τῶν ἐποίησε πρὸς τὴν ἐξῆς βίον, καὶ τὴν περιστέαν, καὶ δοξοκοπίαν. ὧν ἐρῶν ἐτύγχανεν. ἐπεὶ δ' οὕτω ἐξέβλητο, οἱ Χριστιανοὶ συμφορὰν ποιούμενοι τὸ πρᾶγμα, πάντα ἐκίνουν,

quem non sustinebat supra annos sexaginta iam senescere. Postea quum scelus hoc diuulgatum esset, arreptáque fuga seipsum condẽnasset, errabat terram terra commutando. Quo tẽpore mirabilem Christianorum sapientiam didicit, circum Palæstinam cum sacerdotibus & scribis ipsorum conuersans. Ac breui illos præ se pueros esse ostendit, cùm propheta, sodalitij princeps, & synagogæ socius, denique omnia solus ipse esset. Prætera libros alios ipse enarrabat, & declarabat: & plerosq; ipse conscribebat: ipsúmque vt Deum illi perhibebãt, ipso legumlatore vtebantur, & præfectititulo cohonestabãt. Itaque etiamnum magnum illum hominem colũt, qui in Palæstina crucifixus est, quia nouam hanc religionem in vitam introduxit. Tum verò etiam comprehensus ob hoc Proteus, in carcerem est coniectus. Quod etiam non exiguam authoritatem ipsi ad vitam sequentem conciliauit, & ad præstigias, auræque popularis captationem, quas amabat. Postquam igitur in vincula est coniectus, Christiani rem hanc pro ingenti calamitate ducentes, omnia mouerunt,

ἐξαρπάσαι πειρώμενοι αὐτόν. εἶτ' ἐπεὶ τοῦτο ὡς ἀδυνάτου, ἤγε ἄλλη θεραπεία πᾶσα οὐ παρίεσαν, ἀλλὰ ξὺν σπουδῇ ἐγίγνετο. καὶ ἕωθεν μὲν εὐθὺς ὡς ὁρᾶν παρὰ τῷ δεσμωτηρίῳ περιιόντα γραῦδια, χήρας τινάς, καὶ παιδία ὀρφανά. οἱ δ' ἐν τέλει αὐτῶν, καὶ συνεχῆ ξυνόντα ἔνδον μετ' αὐτῶν, διαφθείροντες τοὺς δεσμοφύλακας. εἶτα δεῖπνα ποικίλα εἰσεκομίζετο, καὶ λόγοι ἱεροὶ αὐτῶν ἐλέγοντο. καὶ ὁ Βέλτιστος Περεγρῖνος, ἔτι τότε ἐκαλεῖτο, καινὸς Σωκράτης ὑπ' αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ μὴν καὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ πόλεων ὅσαι, ὧν ἦκόν τινες, τῶν Χειστιανῶν στελλόντων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, βοηθήσοντες, καὶ ξυναγορεύσοντες, καὶ παραμυθούμενοι τὸν ἄνδρα. ἀμήχανον δὲ ὅσον τὸ τάχος ἐπιδείκνυνται, ἐπειδάν τι τοιοῦτον γένηται δημόσιον. ἐν βραχεῖ γὰρ ἀφειδοῦσι πάντων. καὶ δὴ καὶ τῷ Περεγρίνῳ πολλὰ τότε ἦκε χρήματα παρ' αὐτῶν ἐπὶ θεραπείᾳ τοῦ δεσμοῦ. καὶ συχνοὶ οὐ μικρὰν τιμὴν ἐποιήσαντο. πεπείκασι γὰρ αὐτοὺς οἱ κακοδαίμονες, τὸ μὲν ὅλον, ἀθανάτους ἔσεσθαι, καὶ βιώσεσθαι τὸν ἅπαντα χρόνον. παρ' ὃ καὶ καταφρονοῦσι τοῦ

ipsum eripere conantes. Deinde cùm id fieri non posset, omnia saltem alia officia, nō perfunctoriè, sed sedulò præstabant. Ac mane quidem illico videre erat iuxta carcerem præstolantes anus, viduas aliquas, & puerulos orbos. Ipsorum autem primores cum ipso intus dormiebant, corruptis custodibus. Exin variæ cœnæ inferebantur, corúmque sermones sacri dicebantur. Et optimus ille Peregrinus, sic enim adhuc appellabatur, nouus Socrates ab illis nominabatur. Quinetiam constat ex Asiaticis vrbibus, veniſſe aliquos à Christianis missos ex publico, qui opem ferrent, patrocinarentur, & consolarentur virum. Incredibile autem est quantam celeritatem ostendant, siquid tale vulgo innotuerit. Ilico enim nulli rei parcunt. Proinde Peregrino tunc multæ pecuniæ mittebantur ab ipsis vinculorum prætextu: quem non exiguum prouentum duxerūt. Etenim persuaserunt sibi miseri illi, se omnino immortales fore, & perpetuò victuros. Idcirco mortem

θανάτου, καὶ ἑκόντες αὐτὸν
ἐπιδίδοσαν οἱ πολλοί. ἔπειτα
ὁ νομοθέτης ὁ σοφὸς, ἔπει-
σεν αὐτοὺς, ὡς ἀδελφοὶ πάντες
ἐσμὲν ἀλλήλων. ἐπειδὰν ἅπαξ
παραβαίνῃς, φησὶ, τοὺς μὲν τῶν
ἑλληνικῶν ἀπαρνήσωνται, τὸν
δὲ ἀνασκολοπισθέντα ἐκεῖνον
σοφιστὴν αὐτῶν, προσκυνῶσι,
καὶ κατὰ τοὺς ἐκείνου νόμους
βιῶσι. καταφρονοῦσιν οὖν ἁπάν-
των ἐξίσης, καὶ κοινὰ ἡγοῦνται,
οὕτω τινὲς ἀκριβῶς πίστεως τὰ
τοιαῦτα παραδεξάμενοι. ἐν
τούτῳ παρέλθῃ τις εἰς αὐτοὺς,
γόης, καὶ τεχνίτης ἀνθρώπης,
καὶ πράγμασι χρῆσθαι δυνάμενος,
αὐτίκα μάλα πλούσιος ἐν
βραχεῖ ἐγένετο, ἰδιώτας ἀν-
θρώπους ἐγχειρῶν. τελευτῶν δὲ
ὁ Περεγρῖνος ἀφείθη ὑπὸ τοῦ
τότε τῆς Συρίας ἄρχοντος, ἀν-
δρὸς φιλοσοφίᾳ χαίροντος. ὃς
συνεὶς τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ, καὶ
ὅτι θέλοι ἂν ἀποθανεῖν, ὡς
δέξαι ὑπὸ τούτῳ ἀπολίποι,
ἀφῆκεν αὐτὸν, οὐδὲ τῆς κολά-
σεως ὑπολαβὼν ἄξιον. ὁ δὲ,
εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανελθὼν, κα-
ταλαμβάνει τὸ περὶ τὸν πατρῷον
φόνου, ἔτι φλεγμαῖνον, καὶ
πολλοὺς τοὺς ἐπαπειλοῦντας
τὴν κατηγορίαν. διήρπασο δὲ

contemnunt, & multi vltro
se occidendos tradunt. De-
inde legislator primus ip-
sis persuasit, alios alio-
rum omnes esse fratres,
quum semel à nobis de-
sciscentes, Græcorum Deos
abnegauerint, & crucifixum
illum præceptorem ipso-
rum adorauerint, & vitam
secundum leges eius insti-
tuerint. Proinde omnia ex
æquo contemnunt, & com-
munia putant, citra fidem
accuratam talia recipientes.
Si igitur aliquis ad ipsos
veniat præstigiator, &
versutus homo, rebúsque
gerendis appositus, breui
admodum ditescit, simpli-
cibus hominibus inhians.
Cæterùm Peregrinus ab eo
qui Syriæ tum præfectus e-
rat, viro Philosophiæ stu-
dioso est dimissus. Qui cùm
illius amentiam intellexisset
& eum mori velle, quò in-
de gloriam relinqueret,
eum dimisit, ne supplicio
quidem dignum ratus. Tum
ille domum reuersus, com-
perit exæstuantem adhuc
paternæ cædis indigna-
tionem, & multos qui ac-
cusationem intenderent. Ip-
sius autem possessionum
direptæ fuerant pleræque

τὰ πλείστα τῶν κτημάτων

πρὸς τῶν ἀποδημίαν αὐτῶν. καὶ μόνοι κατελείποντο οἱ ἀγροὶ ὅσους εἰς πεντεκαίδεκα τάλαντα. ἦν γὰρ ἡ πᾶσα οὐσία, τεσσαράκοντά που ταλάντων ἀξία, ἣν ὁ γέρων κατέλιπεν. οὐχ ὥσπερ ὁ παγγέλοιος Θεαγένης ἔλεγε, πεντακισχιλίων. τοσούτου γὰρ, οὐδὲ ἡ πᾶσα τῶν Παριανῶν πόλις, πέντε σὺν αὐτῇ ταῖς γειτνιώσαις παραλαβοῦσα, πραθείη ἄν, αὐτοῖς ἀνθρώποις, καὶ βοσκήμασι, καὶ τῇ λοιπῇ παρασκευῇ. ἀλλ' ἔτι καὶ καταγέλαστος, καὶ τὸ ἔγκλημα, δεσμὸν ἦν. καὶ ἐφίκει ἐκ εἰς μακρὰν ἐπανασκοπεῖσθαί τις αὐτῷ. καὶ μάλιστα ὁ δῆμος αὐτὸς ἠγανάκτει, χρηστὸν ὡς ἔοικεν οἱ ἰδόντες γέροντα πενδουμῆτες, οὕτως ἀσεβῶς ἀπολωλότα. ὁ δὲ σοφὸς ἐκ τοῦ Πρωτεὺς, πρὸς ἅπαντα τοῦτα σκέψασθε οἷόν τι ἐξεῦρε, καὶ ὅπως ἐκ κίνδυνον διέφυγε. παρελθὼν γὰρ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Παριανῶν, ὁμόμα μὲν ἦδη, καὶ τεθηγμένα πυκνὸν ἠμπίχετο, καὶ πήρᾳ παρῆκτο, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἦν, καὶ ὅλως μάλα βακικῶς ἐπεύκαρτο. ταῦτα οὖν ἐπιφανεὶς αὐτοῖς, ἀξιοῖ τὴν οὐσίαν, ἣν ὁ μακαρίτης πατὴρ αὐτῷ κατέλιπε,

dum peregrinabatur, & soli superauerant agri, ferme quindecim talentorum. Nam omnis substantia, quam senex ille reliquerat, triginta ferè talentorum erat, non quinquies millium, vt modis omnibus ridiculus Theagenes aiebat. Tanti enim neque tota Parianorum vrbs, tametsi quinque vicinas ciuitates sibi adiungeret, vnà cum ipsis hominibus, & pecudibus, reliquáque supellectile venderetur. Sed adhuc accusatio, & crimen seruebat: & aliquis breui in ipsum insurrecturus videbatur: & potissimũ populus ipse indignabatur, senem illum bonum, vt aiebãt ij quibus fuerat visus, lugentes, quòd tam impiè occisus fuisset. Sed videte quid aduersus hæc omnia commentus sit callidus hic Proteus, & quomodo periculum declinarit. Progressus in Parianorum concionem (iam verò comam nutriebat, sordido amictus pallio, pera ex humeris suspensa, & baculum in manu habebat, denique admodum tragico cultu instructus erat) cùm talem se conspiciendum præbuisset ipsis, concedere se, ait, vt vniuersa substantia sibi à beatæ memoriæ patre relicta,

δημοσίαν εἶναι πᾶσαν. τοῦτο ὡς ἤκουσεν ὁ δῆμος, πένητες ἄν-
θρωποι, καὶ πρὸς διανομὰς κεχηνότες, ἀνέκραγον εὐθὺς
ἕνα φιλόσοφον, ἕνα φιλόπατριν, A
ἕνα Διογένους, καὶ Κράτητος
ζηλωτήν. οἱ δ' ἐχθροὶ, ἐπεφύ-
μωντο. κἂν εἴ τις ἐπιχειρήσειε
μεμνῆσθαι τῶν φόνων, λίθοις ἐυ-
θὺς ἐβάλλετο. ἐξῆλθεν οὖν τὸ
δεύτερον πλανησόμενος, ἰσχνὰ
ἐφόδια τῶν Χριστιανοῖς ἐχόν-
των, ὑφ' ὧν δορυφορούμενος, ἐν ἅ-
πασιν ἀφθόνοις ἦν. καὶ χρόνον B
μέν τινα οὕτως ἐβιώσατο. εἶτα
παρανομήσας τί καὶ εἰς ἐκείνους,
ἄρδην γάρ πως οἶμαι ἐδίων τῶν
ἀπορρήτων αὐτοῖς, ὧν ἐπι
φρασθέντων αὐτῶν, ἀπορούμενος, ἐπὶ παλιν δίας ᾤετο δεῖν C
ἀπαιτεῖν παρὰ τῆς πόλεως τὰ
κτήματα. καὶ γραμματεῖον ἐπι-
στὰς, ἠξίου ταῦτα κομίσασθαι,
κελεύσαντος βασιλέως. εἶτα τῆς
πόλεως ἀπρεπεστέρως ἐμμενού-
σης, οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλ' ἐμμένειν
ἐκελεύσθη, οἷς ἅπαξ διέγνω,
μηδενὸς καταναγκάσαντος. D
εἶτα ἐπὶ τούτοις ἀποδημίαν εἰς
Αἴγυπτον παρὰ τὸν Ἀγαθόβουλον, ἵνα περ τὴν θαυμασίην
ἄσκησιν διήσκητο, ξυρόμενος
μὲν τῆς κεφαλῆς τὸ ἥμισυ,

publica fieret. Hoc audito populus, pauperes homines, & ad distributionem inhiantes, protinus exclamarũt, vnicum esse Philosophum, vnicum amantem patriæ, vnicum Diogenis, & Cratetis æmulum. At inimici os obturabant: & siquis paternæ cædis mentionem facere conaretur, lapidibus ilico petebatur. Itaque iterum vagaturus abijt, satis viatici in Christianis habens, à quibus stipatus, in omni rerum copia versabatur. Et sic quidem aliquandiu victitauit. Deinde cùm & aliquid in ipsos commisisset, siquidem visus erat, vt opinor, aliquid ex interdictis comedisse, non amplius recipientibus illis, magna rerum difficultate perplexus, mutata sententia putauit sibi repetendas esse facultates à ciuitate: & datis literis, voluit eas iussu regis recipere. Tum missis à ciuitate contrarijs legatis, actum nihil est: sed iussus est stare rebus, quas nemine E cogente semel statuerat. Tertiam præterea peregrinationem instituit in Ægyptum ad Agathobulum, vbi admirandam disciplinam exercebat, abraso capitis dimidio, & facie luto illita. Mul-

χριόμενος δὲ πηλῷ τὸ πρό-

σωπον. ἐν πολλῷ ὄχλῳ τῶν περιεζωσμένων δήμῳ ἀναφλῶν τὸ αἰδοῖον, καὶ τὸ διάφορον δὴ τοῦτο καλούμενον ἐπιδεικνύμενος. εἶτα πάνυ, καὶ παιόμενος ῥάβδοις εἰς τὰς πυγὰς, καὶ ἄλλα πολλὰ νεανικώτερα θαυματοποιῶν. ἐκεῖθεν ὃ οὕτω παρεσκευασμένος, ἐπὶ Ἰταλίαν ἔπλευσε. καὶ ἀποβὰς τῆς νεὼς, εὐθὺς ἐλοιδορεῖτο πᾶσι, καὶ μάλιστα τῷ βασιλεῖ, προφάτατον αὐτὸν, καὶ ἡμερώτατον εἰδώς. ὥστε ἀσφαλῶς ἐτόλμα. ἐκείνῳ γὰρ ὡς εἰκὸς ὀλίγον ἔμελε τῶν βλασφημιῶν, καὶ οὐκ ἠξίου φιλοσοφίαν ἐπονειδίστως τινὰ κολάζειν ἐπὶ ῥήμασι. καὶ μάλιστα τέχνῃ τινὰ τὸ λοιδορεῖσθαι πεποιημένον. τούτῳ ὃ καὶ ἀπὸ τούτων τὸ δόξης ἠυξάνετο, παρὰ γοῦν τοῖς ἰδιώταις, καὶ περιβλεπτος ἦν ἐπὶ τῇ ἀπονοίᾳ, μέχρι δὴ ὁ τὴν πόλιν ἐπιτροπεύων ἀνὴρ σοφὸς, ἀπέπεμψεν αὐτὸν ἀμέσως ἐνθυμούμενος τῷ πράγματι, εἰπὼν μὴ δεῖσθαι τὴν πόλιν τοιούτου φιλοσόφου. πλὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο κλεινὸν αὐτῷ, καὶ διὰ στόματος ἦν ἅπασιν. ὁ φιλόσοφος διὰ τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἄγαν

ta autem in corona populi pudenda contrectabat, & hæc indifferentia vocans, ostentabat: deinde nates ferula verberabat, & verberabatur, aliáque multa iuueniliora præstigiatorum more factitabat. Inde autem ita cõparatus, soluit in Italiam, & egressus è naui, protinùs omnes conuitijs infectatus est, & regem in primis, quem mitissimum & clementissimum esse norat: adeò vt illud tutò auderet. Regi enim, vt verisimile est, conuitia parum curæ erant, neque æquum censebat, quenquam ex ijs qui Philosophiæ se tradidissent, ob verba supplicio afficere: & potissimùm qui conuitiandi rationem in artem conuertissent. Hinc Peregrini huius gloria crescebat, saltem apud idiotas & simplices, & propter hanc astutiam erat admirationi, donec Reip. procurator vir sapiens, eum dimisit cùm hac arte insolentiùs vteretur, dicens ciuitatem tali philosopho non indigere. Quinetiam hoc celebre, & omnium in ore erat de ipso, Philosophus ob loquendi licẽtiam, nimiámque

ἐλευθερίαν ἐξελαθεὶς. καὶ τοιοῦτόν τι πάσχων τοῦτο τῷ Μουσωνίῳ, καὶ Δίωνι, καὶ Ἐπικτήτῳ, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν πείσεσι τοιαύτη ἐγένετο: οὕτω δὴ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλθὼν, ἅρπ μὲν, Ἠλείοις ἐλοιδορεῖτο. ἅρπ δὲ, τοὺς Ἕλληνας ἐπῄδεν αὐτάρκως ὅπλα Ῥωμαίοις. ἅρπ δὲ ἀνδρεία παιδεία, καὶ ἀξιώματι προὔχοντα, δήπου καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις εὖ ἐποίησε τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὕδωρ ἐπήγαγε τῇ ὀλυμπίᾳ, καὶ ἔπαυσε δίψει ἀπολλυμένους τοὺς παναγυρίστας, καίτοι ἠνόρρευεν ὡς καταθηλύναντα τοὺς Ἕλληνας, δέον τοὺς θεατὰς τῶν ὀλυμπίων διακαρτερεῖν διψῶντας. καὶ νὴ Δία γε καὶ ἀποθνήσκειν πολλοὺς αὐτῶν ὑπὸ σφοδρῶν τῶν νόσων. αὖ τέως διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ χωρίου, ἐν πολλῷ τῷ πλήθει ἐπεπόλαζον. καὶ ταῦτα ἔλεγε, πίνων τὸ αὐτοῦ ὕδατος. ὡς δὲ μικρᾷ κατέλευσαν αὐτὸν ἐπιφερόμενοι ἅπαντες, τότε μὲν, ἐπὶ τὸν Δία καταφυγὼν ὁ ἡμέτερος, εὗρε τὸ μὴ ἀποθανεῖν. ἐς δὲ τὴν ἑξῆς ὀλυμπιάδα, λόγον τινὰ διὰ τεσσάρων ἐτῶν συνθεὶς τῶν διὰ μέσου, ἐξήνεγκε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἔπαινον,

libertatem eiectus. Et tunc temporis profectus est ad Musonium, & Dionem, & Epictetum, & siquis alius huiusmodi casu fuit afflictus. Sic vtique in Græciam profectus, nunc Eleos conuitijs infectabatur: nunc suadebat Græcis vt contra Romanos vicissim arma sumerent, nunc virum eruditione & authoritate præstantem, quòd præter alia, quibus erat de Græcis bene meritus, aquam adduxisset in Olympiam, & siti pereuntem conuentum liberasset, maledictis incessebat, vt qui Græcos effœminaret, cùm oporteret vt Olympiorum spectatores sitim perferrent: ac per Iouem etiam multi ex ipsis perimerentur, morbis vehementibus, qui tunc ob loci siccitatem in magno cœtu scatebant. Atque hæc dicebat ille, de eadem aqua bibendo. Vt autem omnes facto impetu, eum lapidibus propemodum obruerunt, tunc ad Iouis simulachrum confugiendo generosus ille, mortis effugium adinuenit. Porrò sequenti Olympiade, orationem per quadriennium, quod interfluxerat, compositã ad Græcos habuit in laudẽ eius

ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ὕδωρ ἐπαγαγόντος, καὶ ἀπολογίαν ἐπ' αὐτῆς τότε φυγῆς. ἤδη δ' ἀμελούμενος ὑφ' ἁπάντων, καὶ μηκέθ' ὁμοίως περίβλεπτος ὤν, ἕωλα δὴ A ταῦτα ἅπαντα, καὶ οὐδὲν ἔτι καινουργεῖν ἐδύνατο, ἐφ' ὅτῳ ἐκπλήξει τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ θαυμάζειν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπειν ποιήσει, οὕτω δ' ἐλαφρῶς ἐπειμί πινα ἔρωτα ἐρῶν ἐπύγχανε. τὸ τελευταῖον τοῦτο τόλμημα, ἐβουλεύσατο περὶ τῆς πυρᾶς, καὶ διέδωκε λόγον ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐυδοὺς ἀπ' ὀλυμπιάων τῶν ἐμπροσθεν, ὡς ἐς τοὐπιὸν καύσων ἑαυτόν. καὶ νῦν αὐτὰ ταῦτα θαυμάτοισιν, ὡς φασι βόθρον ὀρύσσων, καὶ ξύλα συγκομίζων, καὶ δεινὴν τινα τὴν καρτερίαν ὑποχρέμψας. ἐχέτω δ' οἵμαι, μᾶλλον μὲν περιμένειν τὸν θάνατον, καὶ μὴ δεσπεπτεύειν ἐκ τοῦ βίου. εἰ δ' ἢ παίτως διέγνωσο οἱ ἀπελλάπεσθαι, μὴ πυρὶ, μὴ δ' ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς βαγῳδίας τούτοις χρῆσθαι, ἀλλ' ἑτέρου τινα θανάτου βόπον, μυρίων ὄντων, ἐλόμενον ἀπελθεῖν. εἰ δ' ἢ τὸ πῦρ ὡς ἡφαίστειόν τι ἀπατάζεται, τί δὴ ποτε οὐχὶ καπὲ σικλὴν ἐλόμενος ὅπως ἔνδον ἐγ-

qui aquam adduxerat, & infugæ tunc à se arreptæ defensionem. Iam autem ab omnibus negligebatur, nec amplius erat perinde admirationi: siquidem exoleta erant omnia, nihilque noui amplius moliri poterat, quo eos quibuscum sibi erat commercium obstupefaceret, séque admirandum & B suspiciendum redderet, cuius rei acri amore ab initio flagrabat. Postremum hoc ausum de pyra excogitauit, & famam vulgauit inter C Græcos statim à præcedentibus Olympijs, fore vt sequentibus cremaret seipsum. Et nunc hæc ipsa præstigijs adornat, fossam, vt aiunt, fodiendo, & ligna comportando, ac miram tolerantiam promittendo. Verùm mea D sententia, erat illi mors omninò expectanda, nec è vita profugiendum. Sed si prorsus decreuisset mori, non igni, non tragico aliquo obitu fuerat vtendum, sed cùm innumeri sint E mortis modi, alio selecto, è vita erat migrandum. Quòd si tamen igne, tanquam re quapiam Herculea delectabatur, cur tandem non tacitè electo monte multis arboribus consito,

ἐκείνῳ ἑαυτὸν ἐνέφηνε μόνος, ἵνα τινὰ, οἷον Θεαγένη τὸν Φιλοκτήτῃ παραλαβών; οὐ γὰρ ὀλυμπιᾶ, ἢ πανηγύρεως πλήθουσης, μόνον δὲ ἐπὶ σκιωῆς ὀπτήσει ἑαυτὸν, οὐκ ἀνάξιος ὢν μὰ τὸν Ἡρακλέα, εἰ καὶ τοὺς παραλώσας, καὶ τοὺς ἀθέους, δίκας διδόναι τῶν τολμημάτων. καὶ τί τοῦτο παύω ὃ ἐφ' ὁρᾶν αὐτὸ ἔοικεν. ὃν ἐγὼ πάλαι ἐς τὸν τοῦ Φαλάριδος ταῦρον ἐμπεσόντα, τὴν ἀξίαν ἀποτεισκέναι, ἀλλὰ μὴ ἅπαξ χανόντα πρὸς τὴν φλόγα, ἐν ἀκαρεῖ τεθνάναι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο οἱ πολλοί μοι λέγουσιν, ὡς οὐδεὶς ὀξύτερος ἄλλος θανάτου τρόπος τοῦ διὰ πυρός. ἀνοίξαι γὰρ δεῖ μόνον τὸ στόμα, καὶ αὐτίκα τεθνάναι. τὸ μὴν τοι θέαμα ἐπισεῖται οἶμαι, ὡς σεμνόν, ἐν ἱερῷ χωρίῳ καμούσης ἀνθρώπους, ἔνθα μὴ ὃ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἄλλους ἀποθνήσκοντας. ἀκούετε δ' οἶμαι, ὡς καὶ πάλαι θέλων τις ἔνδοξος γενέσθαι, ἐπεὶ κατ' ἄλλον τρόπον οὐκ εἶχεν ἐπιτυχεῖν τούτου, ἐνέπρησε τὴν ἐφεσίαν Ἀρτέμιδος τὸν νεών. τοιοῦτόν τι καὶ αὐτὸς ἐπινοεῖ. τοσοῦτος ἔρως τῆς δόξης ἐγγέγονεν αὐτῷ. καίτοι φησὶν ὅτι τῶν ἀνθρώπων

in eo se solus cremauit, vnũ aliquem, vt pote Theagenem hunc, Philoctetem assumendo? Sed hic in Olympia, frequente conuentu, solum non in tabernaculo, torrebit seipsum, mehercle non immeritus, siquidem oportet vt parricidæ, & impij suorum flagitiorum dent pœnas. Sed hoc modo admodum serò id facere videtur, quem iamdudum oportebat coniectum in Phalaridis taurum, meritas pœnas luisse: at non semel hiatu ad flammam diducto, momento expirare. Etenim hoc mihi plerique affirmant, nullum alium mortis modum esse velociorem, quàm qui igni infertur: siquidem aperto duntaxat ore, anima efflatur protinus. Hoc vti que spectaculum comminiscitur, vt augustum, vt in sacro loco comburatur homo, in quo ne alios quidem defunctos sepelire liceret. Audiuistis puto, vt etiam olim quidam cùm celebris fieri vellet, nec alio modo voti compos fieri posset, Ephesiæ Dianæ templum incendit. Tale quid & iste excogitat: adeò inexpiabili amore gloriæ tenebatur: quanquam aiebat se hominum gratia id

αὐτὸ δρᾷ, ὡς διδάξειεν αὐτὸν θανάτου καταφρονεῖν, καὶ ἐγκαρτερεῖν τοῖς δεινοῖς. ἐγὼ δ' ἥδέως αὖ ἐρεσίμιλλον ὄκ ἀμεινον, μὴ ὑμᾶς, εἰ καὶ τὸν κακούργους βούλοισθε αὖ μαθητὰς αὐτῶ γνέσθαι τῆς καρτερείας ταύτης, καὶ καταφρονεῖν θανάτου, καὶ κακώσεως, καὶ τῶν τοιούτων δεινμάτων. μὴ ὄκ αὖ εὖ οἶσθ' ὅτι βουλησεῖται. πῶς οὖν ὁ Πρωτεὺς τοῦτο διακείνει, καὶ τὸν μὲν χρηστοὺς ὠφελήσει, τὸν δὲ πονηροὺς οὐ φιλοκινδυνοτέρους, καὶ τολμηροτέρους ἀποφανεῖ; καίτοι δυνατὸν ἔστ' ἐς τοῦτο μόνους ἀπαντήσεσθαι τοὺς θεοὺς τὸ ὠφέλιμον ὑφορμοῦντος τὸ πρᾶγμα. ὑμᾶς δ' οὖν αὖθις ἐρήσομαι, δέξασθ' ἂν ὑμῶν τὸν παῖδας ζηλωτὰς τῆ τοιούτου γνέσθαι; ὄκ ἂν εἴποιτε. καὶ τί τοῦτο ἐρέμιλλον, ὅπου μηδ' αὐτῶν τις τῶν μαθητῶν αὐτῆ ζηλώσειεν ἄν; τὸν οὖν Θεαγένη, τοῦτο μάλιστα ἀπάσαιτο ἄν τις, ὅτι τἄλλα ζηλῶν ταῦθ' ἕξει, οὐχ ἕπεται τῷ διδασκάλῳ, ἢ σωσθήσεται παρὰ τὸν Ἡρακλέα ὡς φησιν ἀπόντι, δυσμάμβιος ἐνέρχεται πανευδαίμων γνέσθαι, ἢ συμπεσὼν

facere, vt eos mortem contemnere, & res aduersas fortiter ferre doceret. Ego autem libenter interrogarem non illum, sed vos, an etiam improbos velletis eius discipulos fieri, qui tolerantiam hanc & mortis contemptum, & ærumnam, & id genus metus non horrere discerent. At hæc satscio nolletis. Quo pacto igitur discernit hoc Proteus, & viris bonis est profecturus, improbos verò periculorum amantiores, & audaciores non redditurus? Esto sanè ad hoc tantùm concursuros esse eos qui sunt ad vtilitatem spectaturi. Proinde vos iterum interrogabo, Cupitísne liberos vestros illius æmulos fieri? haudquaquam dicetis. Et cur hoc quærebam, siquidem neque vllus ex discipulis eius ipsum imitari vellet? Quare hoc potissimum Theageni vitio verti potest, quòd cùm in alijs virum æmuletur, præceptorem non sequatur, & comes eat ad Herculem, vt aiunt, profecto: siquidem posset breui fœlicissimus euadere, etiam se in ignem conijciendo. Neque enim in

ἐπὶ κεφαλῆς ἐς τὸ πῦρ. ἐγὼ δ'

πηρα, καὶ βάκτρῳ, καὶ τείβωνι ὁ ζῆλος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἀσφαλῆ, καὶ ἰφύδια, καὶ παντὸς αὖ εἶναι. τὸ τέλος δὲ, καὶ τὸ κεφάλαιον χρὴ ζηλοῦν, καὶ πυρὰ συῶδέντα κορμῶν σκιωδῶν, ὡς ἔνι μάλιστα χλωρῶν, ἐναπιπνιγῆναι τῷ καπνῷ. τὸ πῦρ γὰρ αὐτὸ, ἐμοὶ μὲν Ἡρακλέους, καὶ Ἀσκληπιοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱεροσύλων, καὶ ἀνδροφόνων, οὓς ὁρᾷς ὄντας ἐκ καταδίκης αὐτὸ πάσχοντας. ὥστε ἄμεινον τὸ διὰ τοῦ καπνοῦ. ἰδίον γὰρ καὶ ὑμῶν μόνων αὖ γίγνοιτο. ἄλλως τε, ὁ μὲν Ἡρακλῆς, εἰκὸς ἄρα καὶ ἐπολμησέ τι τοιοῦτον, ὑπὸ νόσου αὐτὸ ἔδρασε, ὑπὸ τοῦ κενταυρείου αἵματος ὡς φησιν ἡ βαγῳδία κατεδηδόμενος. οὗτος δὲ, τίνος αἰτίας ἕνεκεν ἐμβάλλει φέρων ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ; νὴ Δί' ὅπως τὴν καρτερείαν ἐπιδείξηται, καθάπερ οἱ Βραχμᾶνες. ἐκείνοις γὰρ ἑαυτὸν ἡλίου Θεαγένης εἰκάζων, ὥσπερ ἐκ νόου καὶ ἐν Ἰνδοῖς εἶναί τινας μωροὺς, καὶ κενοδόξους ἀνθρώπους. ὅμως δ' οὖν, κἂν ἐκείνους μιμεῖσθαι. ἐκεῖνοι γὰρ ἂν ἐμπηδῶσιν εἰς τὸ πῦρ, ὡς Ὀνησίκριτος ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης, ἰδὼν Καλανὸν καόμενον φησίν. ἀλλ'

pera, & baculo, tritóque pallio sita est æmulatio: sed hæc tuta sunt, facilia, & cuiusuis: finem ipsum, & caput æmulari oportet, & pyra ex truncis ficulneis, quàm maximè viridibus constructa, à fumo suffocari. Ignis enim ipse non solùm Herculi, & Æsculapio est proprius, sed etiam sacrilegis, & homicidis, quos ad eum iudicio damnari videre est. Itaque satius sit per fumum mori: nam hoc vobis solis esset proprium. Præterea Hercules, si tale quid est ausus, morbi impatientia fecit, cùm à Centauri sanguine, vt testatur tragœdia, exederetur. Sed hic quam ob causam seipsum in ignem conijcit? Per Iouem vt suam tolerantiam ostentet, veluti Brachmanes. Illis enim se Theagenes volebat assimilare: quasi verò non inueniantur etiam apud Indos, homines stulti, & inanis gloriæ cupidi. Attamen illos imitetur licet. Illi enim non insiliunt in ignem vt Onesicritus Alexãdri gubernator, cùm Calanum, vt aiunt, conflagrantem vidisset: sed

ἐπειδὰν γνῶσιν, πλησίον παρα-
σάντες ἀκίνητοι, ἀνέχονται πα-
ρεσπουδοι. εἶτ' ἐσβάντες
κατ' ὀλίγα, κάονται, οὐδὲ
ὅσον ὀλίγον ἐνδέξαντες τὸ κα-
πνικίσεως. οὗτος δή τι μέγα,
εἰ ἐμπεσὼν τεθνήξεται, σωφρο-
παθεὶς ὑπὸ τοῦ πυρός; ἀκ ἀπ'
ἐλπίδος μὴ ἀναπηδήσεσθαι αὐ-
τὸν, καὶ ἡμίφλεκτον, εἰ μὴ
ὥσπερ φασὶ μηχανήσεται, βα-
θεῖαν γενέσθαι, καὶ ἐν βοθρῳ
τινὶ πυρά. εἰσὶ δ' οἳ καὶ μετα-
βάλλεσθαι φασὶν αὐτὸν, κἀπειτα
ὀνείρατα διηγεῖσθαι, ὡς τοῦ
Διὸς ἀκ ἐῶντος μαίνειν ἱερὸν
χωρίον. ἀλλὰ θαρρείτω τούτου
γε ἕνεκα. ἐγὼ γὰρ ὀμοσαίμην
ἄν, ἢ μὴν μηδένα τῶν
θεῶν ἀγανακτήσειν, εἰ Περε-
γρῖνος κακῶς ἀποθάνοι. οὐ μὴν
οὐδὲ ῥᾴδιον αὐτῷ ἔτ' ἀναδῦ-
ναι. οἱ γὰρ σωόντες κωλύσι, παρ-
ερμῶσι, καὶ σωωθοῦσιν ἐς τὸ
πῦρ, καὶ σωεκκαίουσι τὸ γνώμῃ,
ὀκ ἐῶντες ἀποδειλιᾶν. ἂν δὲ
καὶ σύγκατασπάσας ἐμπε-
σοῦσιν εἰς τὸν πυρὰν, τοῦτο μόνον
χάριεν ἐργάσαιτο. ἥκουν δή,
ὡς οὐδὲ Πρωτεὺς ἔτι καλεῖ-
σθαι ἀξιῶν, ἀλλὰ φοίνικα με-
τονομάσειν ἑαυτὸν, ὅτι καὶ φοῖνιξ
τὸ ἰνδικὸν ὄρνεον ἐπβαίνειν

postquam rogum construxerint, immioti propè stantes, se assari patienter ferunt: deinde ordine dignitatis ingressi, vruntur, ne tantillum quidem ab accubitu se auertentes. Sed iste quid magni præstet, si ab igne in quem se coniecerit, correptus moriatur? Non à spe non resiliturum ipsum, & semiustum, nisi, quod aiunt, moliatur vt etiam in fouea, profunda fiat pyra. Sunt quoque qui ipsum mutatum iri dicunt, & somnia quædam narrare, tanquam Iupiter non sit passurus vt sacrum locum contaminet. At bono sit animo quantum ad hoc attinet. Ego enim iurare non dubitarem, nullum ex Dijs ægrè laturum si malè pereat Peregrinus. Enimuero non facile ipsi fuerit amplusemergere. Nam cynici qui cum ipso versantur, incitant & impellunt in ignem, animúmque succendunt, non finentes formidare: ex quibus si duos secum in pyram irruens traheret, lepidum hoc solum faceret. Quinetiam inaudiui, eum nolle Proteum amplius appellari, sed Phœnicem se transnominasse, quòd Phœnix auis Indica, senio confecta rogũ

πυρᾶς λέγεται, πρωτότυπο

Ζηνὸς ἐσιγηδούπου τέμενος κῆ-
πῦρ ἀναπαυσάμενος,
Ἐς φλόγα πηδήσας, ἔλθῃ ἐς μα-
κρὸν ὀλυμπον,
Δὴ τότε πάντας ὁμῶς, οἳ ἀρό- A
ρης καρπὸν ἔδουσι,
Νυκτιπόλον τιμᾶν κέλομαι ἥ-
ρωα μέγιστον,
Σωφρονα Ηφαίστῳ, καὶ Ηρα- B
κλεῖ ἀνακτι.
Ταῦτα μὲ Θεαγένης Σιβύλλης
ἀκηκοέναι φησίν. ἐγὼ δ', Βάκι-
δος αὐτῶν χρησμὸν ὑφ' τούτων
ἐρῶ. φησὶ δ' ὁ Βακις οὕτω σφό- C
δρα εὖ ἐπισπών,
Ἀλλ' ὁπόταν κωμικὸς πολυώνυ-
μος ἐς φλόγα πελλὶω
Πηδήσῃ δόξης ὑπ' ἐρινύϊ θυ-
μὸν ὀρεξάμενος,
Δὴ τότε τὸν ἄλλοις κωμαλώ- D
πεκας, οἳ οἱ ἕπονται,
Μιμεῖσθαι χρὴ πότμον ἀποιχο-
μένοιο λύκοιο.
Ος δέ κε δειλὸς ἐὼν, φεύγει μέ-
νος Ηφαίστοιο, E
Λάεσσι βαλέειν τοῦτον τάχα
πάντας Αχαικὸς,
Ὡς μὴ ψυχρὸς ἐὼν, θερμοφρέ-
ειν ἐπιχειρῇ,
Χρυσῷ ζαξανθος πήλιω, μάλα
πολλὰ δανείζων,
Εν καλαῖς πάτραισιν ἔχων τρὶς
πέντε τάλαντα.

Igni succenso Iouis altitonantis ad ædem,
Inflammam insiliens, magnũ contendet Olympum,
Tunc omnes quotquot fructu vescuntur agrorum,
Noctiuagum, summúmque colant heroa iubemus,
Et cum Vulcano simul Alcidáque sedentem.
Hæc quidem Theagenes ex Sibylla audisse se dicit. At illi Bacidis responsum super his referam. Ait autem ad hunc modum Bacis, admodum bene subdens.
Quũ vario Cyricus cognomine prorueret acrem
In flammam, à furijs vanum ob compulsus honorem,
Extincti tum sæua lupi, hunc quicunque sequuntur,
Vulpicanes alios imitari fata decebit.
At quicunque metu trepidus vitauerit ignem,
Protinus hunc saxis populus contundat Achiuus,
Ne dum friget iners, tentet feruere loquela,
Vsuram exercens, auri prædiuite pera,
In Patris nummosus habens ter quinque talenta.

ψεως προβεβηκώς. ἀλλὰ καὶ λοιδοπεῖ, καὶ χρησμοὶς τίνας διέξεισι παλαιοὶς δή, ὡς χρεὼν εἶναι δαίμονα νυκτοφύλακα ψυέσθαι αὐτόν. καὶ δῆλός ἐστι βωμῶν ἤδη ὀπδυμίων, καὶ χρυσοῦς ἀνασήσεσθαι ἐλπίζων. καὶ μὰ Δία εὖδεν ἀπειρκὸς ἐν τοῖς πολλοῖς τοῖς αὐοπτοις ἐυρεθήσεσθαί τινας τὸν καὶ τεταρτιῶν ἀπαλλάξαι δι' αὐτῦ φήσοντας, ἢ νύκτωρ ἐντετυχηκέναι τῷ δαίμονι τῷ νυκτοφύλακι. οἱ καταφατοι ὃ ἔτοι μαθηταὶ αὐτῦ, ἢ χρησιμεῖον οἶμαι, καὶ ἄδυτον ὑπὸ τῇ πυρᾷ μηχανήσονται, ἅτοπ καὶ Πρωτεὺς ἐκεῖνος ὁ Διὸς, ὁ προπάτωρ τῦ ὀνόματος, μαντικὸς ἰῶ. μαρτύρομαι ὑμῖν, ἢ μὴν καὶ ἱερέας αὐτὸς ἀποδείξεσθαι, μαστίγων, ἢ κωμητείων, ἢ τινος τοιαύτης τελετουργίας, ἢ καὶ νὴ Δία τελετὴν τινα ἐπ' αὐτῷ στήσεσθαι νυκτέριον, ἢ δᾳδουχίαν ὑπὸ τῇ πυρᾷ. Θεαγένης ὃ ἐναγχος, ὡς μοί τις τῶν ἑταίρων ἀπήγγειλε, ἢ Σιβύλλαν ἔφη προειρηκέναι περὶ τούτων. ἢ τὰ ἔτη δὲ ἀπεμνημόνευεν.

Αλλ' ὁπόταν Πρωτεὺς κυνικῶν ὄχ' ἄριστος ἅπάντων,

conscendere dicatur. Sed & verba serit in vulgus, & prisca quædam oracula recenset, adeò vt necesse sit, ipsum noctis custodem Deum euasisse. Iámque liquet eum aras cupere, & aureas sibi erectum iri, sperare. Ac per Iouem, absurdum non est inter tot stolidos reperiri aliquos qui dicant se per ipsum quartana liberatos, & noctu in Deum illum noctis custodem incidisse. Porrò execrandi isti eius discipuli, etiam oraculum & adytum, opinor, supra pyrã molientur, quia & Proteus ille Ioue natus nominis huius propater, vates erat. Testor etiam certò futurum vt sacerdotes illi constituantur, flagellorum, vel cauteriorum, aut cuiuspiam huiusmodi monstrosæ rei: aut vt nocturna sacra, per Iouem, in eius gratiam, & facis gestatio ad pyram instituantur. Cæterùm Theagenes nuper, vt mihi quidam ex socijs retulit, etiam Sibyllam ait de his rebus esse vaticinatam: atque ipsos versus commemorabat.

Ast vbi iam Proteus Cynicos longè optimus inter,

Ζηνὸς ἐειγδούπου τέμψος κτ' πῦρ ἀναχαύσας,
Igni succenso Iouis altitonantis ad ædem,

Ες φλόγα πιδήσας, ἔλθῃ ἐς μακρὸν ὀλυμπον,
Inflammam insiliens, magnũ concendet Olympum,

Δὴ τότε πάντας ὁμῶς, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσι,
Tunc omnes quotquot fructu vescuntur agrorum,

Νυκτιπόλον τιμᾶν κέλομαι ἥρωα μείγισον,
Noctiuagum, summúmque colant heroa iubemus,

Σωφρονον Ηφαίστῳ, καὶ Ηρακλῆι ἄνακτι.
Et cum Vulcano simul Alcidáque sedentem.

Ταῦτα μὲ Θεαγένης Σιβύλλης ἀκηκοέναι φησίν. ἐγὼ δ', Βάκιδος αὐτῷ χρησμὸν ὑπὲρ τούτων ἐρῶ. φησὶ δ' ὁ Βάκις οὕτω σφόδρα εὖ ἐπιπών,
Hæc quidem Theagenes ex Sibylla audisse se dicit. At illi Bacidis responsum super his referam. Ait autem ad hunc modum Bacis, admodum bene subdens,

Αλλ' ὁπόταν κωμικὸς πολυώνυμος ἐς φλόγα πηλῷ
Quũ vario Cynicus cognomine proruet acrem

Πιδήσῃ δόξης ὑπ' ἐείνυῖ θυμὸν ὀρεχθείς,
In flammam, à furijs vanum ob compulsus honorem,

Δὴ τότε τὸν ἄλλοις κωφαλόπεχας, οἳ οἱ ἕποντα,
Extincti tum sæua lupi, hunc quicunque sequuntur,

Μιμεῖσθ' ἀχρὴ πότμον ἀποιχομένοιο λύκοιο.
Vulpicanes alios imitari fata decebit.

Ος δέ κε δειλὸς ἐὼν, φεύγει μένος Ηφαίστοιο,
At quicunque metu trepidus vitauerit ignem,

Λάεσσι βαλέειν τὸν τόχα πάντας Αχαικὸς,
Protinus hunc saxis populus contundat Achiuus,

Ως μὴ ψυχρὸς ἐὼν, δεδεμένος φρένας ἐπιχειρῇ,
Ne dum friget iners, tentet seruare loquela,

Χρυσῷ Ζαξαμένοις πήχεα, μάλα πολλὰ δανείζων,
Vsuram exercens, auri prædiuite pera,

Εν χαλκαῖς πάτρῃσιν ἔχων τρὶς πεντε τάλαντα.
In Patris nummosus habens ter quinque talenta.

Τί ὑμῖν δοκεῖ ἄνδρες; ἆρα φαυλότερος χρησμολόγος ὁ Βάκις τῆς Σιβύλλης εἶναι; ὥστε ὥρα τοῖς θαυμασοῖς τούτοις ὁμιλητὰς τῷ Πρωτέως A πρεσκαμπεῖν ἔνθα ἑαυτὸν ἐξακρώσοισι. τοῦτο γὰρ τὴν κατῦσιν καλοῦσι. ταῦτ' εἰπόντος, ἀνεβόησαν οἱ περιεστῶτες ἅπαντες, ἤδη καιόμενοι, ἄξιοι B τοῦ πυρός. καὶ ὁ μὲν, κατέβη γελῶν. Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἑαυτὸν ὁ Θεαγένης. ἀλλ' ὡς ἤκουσε τῆς βοῆς, ἧκεν εὐθύς. καὶ ἀναβὰς, ἐπεκράγει, καὶ μυεῖα κακὰ διέρρει περὶ τοῦ καταβεβηκότος. οὐ γὰρ οἶδα ὅστις ὁ βέλτιστος ὠνόμαστο ἐκάλειτο. ἐγὼ δ' ἄρτι ἀυτὸν διαρρήγνυμενον, ἀπῆειν ὀλόμενος τοὺς ἀθλητάς. ἤδη γὰρ οἱ ἑλλανοδίκαι ἐλέγοντο εἶναι ἐν τῷ πλεθρίῳ. ταῦτα μὲν σοι τὰ ἐν Ἠλίδι. ἐπεὶ δ' εἰς τὴν ὀλυμπίαν ἀφικόμεθα, μέσος ἦν ὁ ὀπαδὸς τῶν καταγελωμένων Πρωτέως, ἢ ἐπαινουμένων τὴν φερεκαίρεσιν αὐτῶ. ὥστε καὶ εἰς χεῖρας αὐτῶν ἦλθον οἱ πολλοὶ, ἄχρι δὴ παρελθὼν αὐτὸς ὁ Πρωτεὺς μυείῳ τῷ πλήθει παρέπεμπομένους, κατόπιν τῶν τῶν κηρύκων ἀγῶνος, λόγοις

Quid vobis videtur viri? num deterior Sibylla vate esse Bacis? Sed iam tempus est admirandis Protei discipulis, circunspiciendi vbi se in aërem conuertent. Nam hoc combustionem vocant. Cùm hæc dixisset, exclamauit omnis circunstantium corona, Iam vrantur, igne digni. Atque hic quidem, descendit ridēs. Porrò Nestorem, nempe Theagenem non latuit vociferatio: verùm audito clamore, venit ilico. Et cùm ascendisset, vociferabatur, eúmque qui descenC derat innumeris maledictis insectabatur. Non enim sciq quodnam illi optimo esset nomen. Cæterùm ego relicto illo qui se vociferatione rumpebat, abibam visurus athletas. Iam enim certamiD num in Circo esse dicebantur. Et hæc quidem acta sunt in Elide. Postquam autem Olympiam venimus, plenũ erat pōsticum accusatorum Protei, aut eius instituti laudatorum: adeò vt plerique E ipsorum venerint ad manus: donec aduenies ipse Proteus comite innumera multitudine, retro præconum certamen, quandam de se orationem habuit, narrans

πινὰς διεξῆλθε περὶ αὐτῦ, τὸν

βίον τε ὡς ἐβίω, καὶ τοὺς κινδύνους, οὓς ἐκινδύνευσε διηρθμένος, καὶ ὅσα πράγματα φιλοσοφίας ἕνεκα ὑπέμεινε. τὰ μὲν οὖν ἐκεῖνα, πολλὰ ὄντα, ἐγὼ ὀλίγων ἤκουσα ὑπὸ πλήθους τῶν περιεστώτων. εἶτα φοβηθεὶς μὴ συμπατηθείην ἐν τοσαύτῃ τύρβῃ, ἐπεὶ καὶ πολλοὺς τοῦτο πάσχοντας ἑώρων, ἀπῆλθον, μακρὰ χαίρειν φράσας θαυματοποιῷ σοφιστῇ, τὸν ἐπιτάφιον ἑαυτῷ περὶ τελευτῆς διεξιόντι. πλὴν τότε τοσοῦτον ἐπήκουσα. ἔφη γὰρ βούλεσθαι χρυσῷ βίῳ χρυσῆν κορώνην ἐπιθεῖναι. χρῆναι γὰρ τὸν ἡρακλείως βεβιωκότα, ἡρακλείως ἀποθανεῖν, καὶ ἀναμχθῆναι τῷ αἰθέρι. καὶ ὠφελῆσαι ἔφη βούλομαι τοὺς ἀνθρώπους, δείξας αὐτοῖς ὃν χρὴ τρόπον θανάτου καταφρονεῖν. πάντας οὖν δεῖ μοι τοὺς ἀνθρώπους φιλοκτήτας γενέσθαι. οἱ μὲν οὖν ἀνιητότεροι τῶν ἀνθρώπων, ἐβάκχευον, καὶ ἐβόων σῶζου τοῖς Ἕλλησιν. οἱ δὲ ἀνδρωδέστεροι, ἐκεκερᾴκεσαν, τέλει τὰ δεδογμένα. ὑφ' ὧν ὁ πρεσβύτης οὐ μετρίως ἐτετύφθη, ἐλπίζων πάντας ἑξέσεσθαι αὐτῷ, καὶ μὴ περιόψεσθαι πνεῖ, ἀλλὰ ἄκοντα

quomodo vixisset, quibus in periculis versatus esset, quotque molestias Philosophiæ causâ pertulisset. Et multa quidem disseruit, verùm audiui pauca præ circunstantium multitudine. Deinde metuens ne in tanta turba comprimerer, cùm plerisque id accidere viderē, abiui, longum valere iubens sophistam illum mori gestientem, suíque funeris epitaphium ante mortem recitantem. Verùm tunc magnum hoc audiui: quòd diceret velle se auteæ vitæ, auream coronidem imponere. Par esse vt qui Herculeam vitam vixisset, Herculeam mortem oppeteret, & cum aëre miscereturEt volo, inquit, homiuibus prodesse, ostendendo ipsis quo pacto mors sit contemnenda. Itaque oportet vt omnes homines Philoctetæ mihi fiãt. Quare stultiores homines, flebant, & clamabant, seruate Græcis incolumem. Sed cordatiores exclamabant, perfice quæ decreuisti. Quibus ille senex non mediocriter est turbatus, cùm speraret fore vt ab omnibus cohiberetur, nec eum in ignem immitterent, sed inuitum in vita retinerent. Sed cum

δὴ καθέξειν ἐν τῷ βίῳ. τὸ δὴ

τελεῖν τὰ δεδογμένα, ἀδόκητον θάνατον προσαπεσόν, ὡς χρῆν μᾶλλον ἐποίησε. καίτοι ἤδη νεκρικῶς τὴν χροιὰν ἔχοντι, καὶ τὴν Δίκην καὶ τὸν δεσπότην. ὥστε κατέπαυσε τὸν λόγον. ἐγὼ δ' εἰκάζεις οἶμαι πῶς ἐγέλων. ἀδὲ γὰρ ἐλεεῖν ἄξιον ἦν, οὕτω δυσέρωτα τῆς δόξης ἀνθρωπον καὶ ἅπαντας, ὅσοι τῇ αὐτῇ πονηρᾷ ἐλαύνονται. παρεπέμπετο δ' ὅμως ὑπὸ πολλῶν, καὶ ἐνεφορεῖτο τῆς δόξης, ἀποβλέπων ἐς τὸ πλῆθος τῶν θαυμαζόντων, ὃν εἰδὼς ὁ ἀθλιος ἔτι καὶ τοῖς ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἀπαγομένοις, ἢ ὑπὸ τῶ δημίου ἐχομένοις, πολλῷ πλείους ἕποντας. καὶ δὴ τὰ μὲν ὀλύμπια, τέλος εἶχε, καλὰ ἰσα ὀλυμπίων θεώμενα, ὧν ἐγὼ εἶδον, τετράκις ἤδη ὡρῶν. ἐγὼ δ', ἃ γὰρ οἱ ξυπεῖπεν ὀχήματος ἅμα πολλῶν ἐξιόντων, ἄκων ὑπελιπόμην. ὁ δ', ἀεὶ ἀναβαλλόμενος, νύκτα τὸ τελευταῖον προσφήκει ὅπως διέξεισι τὴν κωμῳδίαν. καί με τῶν ἑταίρων τινὸς παραλαβόντος περὶ μέσας νύκτας, ἐξαναστάς, ἀπῆειν ξυδὺ τῆς αὐλῆς. ἔνθα ἦν πυρά. σάλιοι τινες οὗτοι εἰκοσιν ἀπὸ τ' ὀλυμπίας καὶ τὸν ἱππόδρομον, ἀπόντων πρὸς ἕω. καὶ

ipſi ex inſperato accidiſſet, vt quæ decreuerat, eſſent peragenda, magis expalluit & cùm iam mortui colorem præ ſe ferret, Per Iouem etiam ſubtrepidauit. Itaque finem dicendi fecit. Quantum autem ego riſerim, opinor, conijcis. Neque enim commiſeratione dignus erat homo ita miſerè ſupra omnes glorię cupidus, quotquot hac pœna exagitantur. A multis tamen deducebatur, & gloria ſaturabatur cõuerſis ad multitudinem admirãtium oculis, neſcius miſer ille, multò plures ſequi eos qui ad crucem ducuntur, & à carnifice tenentur. Et iam Olympia finem habebant, quæ quatuor illorum quæ vidi Olympiorum fuerunt pulcherrima: quum ego (nõ enim multis ſimul abeuntibus currum habere licebat) inuitus relinquebar. Ille verò ſemper differens, noctu tandem præmonuit, ſe combuſtionem ſui ſpectandam exhibiturum. Et cùm quidam ex ſocijs circa mediam noctem experrectum me aſſumpſiſſet, ad Harpinam, vbi erat rogus, rectà cõtẽdi. Erãt integra viginti ſtadia, ab Olympia per hippodromũ, ad aurorã euntibus. Et

ἐπεὶ τάχιστα ἀφικόμεθα, καταλαμβάνομεν πυρὰν νενησμένην ἐν βάθει, ὅσον ἐς ὀργυιὰν τὸ βάθος. δᾷδες ἦσαν τὰ πολλά. καὶ παρεβέβυστο τῶν φρυγάνων, ὡς ἀναφθείη τάχιστα. καὶ ἐπειδὴ ἡ σελήνη ἀνέτειλεν, ἔδει γὰρ καὶ ἐκείνην θεάσασθαι τὸ κάλλιστον τοῦτο ἔργον, πρόεισιν ἐκεῖνος ἐσπευασμένος ἐς τὸν αἰεὶ τρόπον, καὶ ξυὶ αὐτῷ τὰ τέλη τῶν κυνῶν. καὶ μάλιστα ὁ γυμνάδας ὁ ἐκ Παρθῶν, δᾷδα ἔχων, οὐ φαῦλος δευτεραγωνιστής. ἐδᾴδει δὲ καὶ ὁ Πρωτεύς. καὶ προστελθόντες, ἄλλος ἀλλαχόθεν αὐῆψαν τὸ πῦρ μέγιστον, ἅτε ἀπὸ δᾴδων, καὶ φρυγάνων. ὁ δέ, καί μοι παίνυ ἡδὺ προστεχὲ τὸν νοῦν, ἀποθέμενος τὴν πήραν, καὶ τὸ βιβλίδιον, καὶ τὸ ἡρακλείειον ἐκεῖνο ῥόπαλον, ἔστι δὲ ὀδύνῃ ῥυπώσῃ ἀκριβῶς. εἶτα ἤτει λιβανωτὸν ὡς ἐπιβάλοι ἐπὶ τὸ πῦρ. καὶ ἀναδόντος τινός, ἐπέβαλέ τε, καὶ εἶπεν ἐς τὴν μεσημβρίαν ἀποβλέπων, καὶ γὰρ καὶ τοῦτο πρὸς τῶν Γαγωδίαν ἦν ἡ μεσημβρία, δαίμονες μητρῷοι, καὶ πατρῷοι, δέξασθέ με εὐμενεῖς. ταῦτα εἰπὼν, ἐπήδησεν εἰς τὸ πῦρ. ὁ μὲν ἐφρέατο γε, ἀλλὰ περιεχέθη ὑπὸ τῆς

quumprimum aduenimus, deprehendimus pyram in profundo cõgestam ad vlnæ circiter modum profundã. Crebræ inerant faces, crátque sarmentis referta, vt citissimè conflagraret. Et postquam exorta est luna, quam etiam pulcherrimi huius facinoris spectatricem esse oportebat, prodit ille eo quo semper solebat modo exornatus, & cum ipso Cynicorum agmina: & potissimùm generosus ille Patrianus, facem tenens, non malus secundarum partium actor. Facem quoque gestabat Proteus: & accedentes, alius alia ex parte, ignem maximũ, vt pote ex facibus & sarmentis accenderunt. Hic verò, & iam mihi mentem penitus aduerte, depositis pera, lacero pallio, herculeáque illa clava, sterit in amiculo planè sordido. Deinde postulato thure, quod in ignem inijceret, acceptum à quodam, iniecit, & ad meridiem respiciens (etenim meridies etiam ad tragœdiam hanc pertinebat) dixit O materni, paternique dæmones, excipite me propitij. Quibus dictis in ignem insilijt: nec visus est amplius, sed à flamma, quæ se magnam attollebat,

φλογὸς, πολλῆς ἠρμένης. αὖθις ὁρῶ γελῶντά σε ὦ καλὲ Κρόνιε, τὴν καταφορὰν τοῦ δράματος. ἐγὼ μὲν οὖν τοὺς μητρῴους μὴ δαίμονας ἐπιβοώμενον, μὰ τὸν A Δί' οὐ σφόδρα ἠπόρουν. ὅτε δὲ καὶ τοὺς πατρῴους ἐπεκαλέσατο, ἀναμνησθεὶς τῶν περὶ τοῦ φόνου εἰρημένων, οὐδὲ κατέχειν ἠδυνάμην τὸν γέλωτα. οἱ κυνικοὶ B δὲ περιστάντες τὴν πυρὰν, οὐκ ἐδάκρυον μὲν, σιωπῇ δὲ ἐνεδείκνυντο λύπην τινὰ, εἰς τὸ πῦρ ὁρῶντες, ἄχρι δὴ ἀποπνιγεὶς ἐφ' αὐτοῖς, ἀπέφθη φημὶ ὦ μάταιοι. C οὐ γὰρ ἡδὺ τὸ θέαμα ὠπημένον γέροντα ὁρᾶν, καὶ ὀσμὴν ἀηδεστάτην ἀναπιμπλαμένους πονηρᾶς. ἢ περιενέγκῃ τις ἐς ἀγορὰν γραφεύς τις ἐπελθὼν, ἀπεικάσῃ ὑμᾶς, οἵους τοὺς D ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἑταίρους τῷ Σωκράτει παραγράφουσιν; ἐνίους μὲν οὖν ἠγανάκτουν, καὶ ἐλοιδοροῦντό μοι. ἔνιοι δὲ, καὶ ἐπὶ τὰς βακτηρίας ἦλθαν. εἶτα ἐπειδὴ ἠπείλησα ξυμπατάξειν τινὰς E ἐμβαλεῖν εἰς τὸ πῦρ, ὡσανεὶ ἔπαυντο τῷ διδασκάλῳ, ἐπαύσαντο, καὶ εἰρήνην ἦγον. ἐγὼ δὲ ἐπανιὼν, ποικίλως ἑταῖρε θεὸς ἐμαυτὸν ἐνενόουν τὸ φιλόδοξον, οἷόν τί ἐστι ἀνάλωτον ὁμῶς, ὡς μόνος ἔτος ὁ ἔρως ἄφυκτος, καὶ

est circunfusus. Itetum video te ridentem, egregie Cronie, fabulæ catastrophē. Ego autem per Iouem, non magno vertebam vitio ipsi quòd maternos dæmonas inclamaret. Sed quando patrios quoque inuocauit, recordatus eorum quæ de cæde patris dicta sunt, non potui risum continere. Porrò Cynici rogum circunstātes, non flebant quidem: sed silentio mœrorem quendam præ se ferebant, ignem inspicientes, donec odore malè affectus, abeamus inquam ô stolidi. Nō enim iucundum est spectaculum senem torrefactum videre, cū nidore malo impleamur. An expectatis dum aduenial pictor qui vos depingat, quales in carcere Socrati amicos appingunt? Illi autem indignabantur, nēque conuitijs proscindebant: nonnulli etiam ad fustes venerunt. Sed postquam minatus sum me correptos aliquos coniecturum in ignem, vt præceptorem sequerentur destiterunt, & pacem egerunt. Ego autem reuertens, varijs modis, amice, apud me cogitabam de gloriæ amore, qualis ille sit reputans, quàm solus hic amor sit inexitabilis, etiam ijs

τοῖς παῖσι θαυμαστοῖς εἶναι δοκοῦσιν. οὐχ ὅπως ἐκείνῳ ταῦδει, καὶ τἄλλα ἐμπλήκτως, καὶ ἀπονενοημένως βεβιωκότι, καὶ οὐκ ἀναξίως τοῦ πυρός. εἶτα ἐντυγχάνομεν πολλοῖς ἀπιοῦσιν, ὡς θεασάμενοι καὶ αὐτοί. ᾠοντο γὰρ ἔτι καταλήψεσθαι ζῶντα αὐτόν. καὶ γὰρ καὶ τόδε τῇ περιηγήσει διεδίδοτο, ὡς περὶς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀσπασάμενος, ὥσπερ ἐμέλει καὶ τοῖς Βραχμᾶσι φασὶ ποιεῖν, ἐπιβήσεσθαι τῆς πυρᾶς. ἀπέφερον δ' οὖν τὸν πολλοὶ αὐτῶν, λέγων ἤδη τετελέσθαι τὸ ἔργον, οἷς μὴ καὶ τοῦτ' αὐτὸ περιεπούδασον ἰδεῖν, καὶ αὐτὸν ἰδεῖν τὸν τόπον, καὶ τι λείψανον καταλαμβάνειν τοῦ πυρός. ἔνθα δὴ ὦ ἑταῖρε, μυρία πράγματα εἶχον, ἅπασι διηρώτωμενος καὶ ἀκριβοῦσι, καὶ ἀκριβῶς ἐκπυθανομένοις. εἰ μὲν οὖν ἰδιωτικά τινα χαρίεντα, ψιλὰ ἂν ὥσπερ σοὶ τὰ πραχθέντα διηρώμην. πρὸς δὲ τοὺς βλακας, καὶ πρὸς τὴν ἀκροασιν κεχηνότας, ἐξαγώδεσθαι τὰ παρ' ἐμαυτοῦ, ὡς ἐπειδὴ ἀνήφθη μὲν ἡ πυρά, ἐνέβαλε δ' ἑαυτὸν ὁ Πρωτεύς, σεισμὸν πρότερον μεγάλα χθονώσας, σὺν μυκηθμῷ τε γῆς, καὶ ἀναπάλμου

qui admirandi esse censeantur: nedum illi viro, qui inter cætera stolidè & insipienter vixit, & ita vt igne non esset indignus. Exinde in multos incidebam qui spectatum ibant, cùm putarent fore vt eum adhuc viuum inuenirent. Nam hoc pridie diuulgatum erat, eum salutato sole oriente, quemadmodum Brachmanas factitare dicunt, pyram conscensurum. Itaque plerosque illorum ab incepto itinere auerti, dicens rem omnem esse iam cõfectam: quibus ne hoc ipsum quidem diligentia dignum erat, vel vt locum ipsum viderent, & aliquas ignis reliquias inuenirent. Hîc amice, infinita negotia habebam, dum omnibus inquirentibus, & accuratè percontantibus differebam. Quòd si gratum aliquem vidissem, eorum quæ gesta erant, vel tenuissima, quemadmodum tibi, exponebam. Sed stupidis, & narrationi inhiantibus, tragicũ aliquid comminiscebar, vt postquam incensa est pyra, sęque in ignem cõiecit Proteus, magno terræ motu priùs orto cum mugitu, vultur è media flamma subuolans,

ὂν μέσης τῆς φλογὸς, οἴχοιτο
ἐς τὸν οὐρανὸν, ἀνθρωπίνῃ με-
γάλῃ τῇ φωνῇ λέγων, ἔλιπον
γαῖ, βαίνω δ' ἐς ὄλυμπον.
ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐτεθήπεσαν, καὶ A
προσεκύνουν, ὑποφειδόντες.
καὶ ἀνέκρινόν με λέγοντες πό-
τερον, πρὸς ἕω, ἢ πρὸς δυσ-
μὰς ἀνεχθεὶν ὁ γύψ; ἐγὼ δ', B
τὸ ἐπελθὸν ἀπεκρινάμην αὐ-
τοῖς. ἀπελθὼν δ' ἐς ἥ παπύγειν
ἐπέσην τινὶ πολιῷ ἀνδρὶ, καὶ
ὑπὸ τὸν Διὶ ἀξιοπίστῳ τὸ πρόσω-
πον ὑπὸ τῷ πώγωνι, καὶ τῇ C
λοιπῇ σεμνότητι, τά τε ἄλλα
διηγουμένῳ περὶ τῶ Πρωτέως,
καὶ ὡς μὴ τὸ καυθμῶσαι, θεά-
σασθαι αὐτὸν ἐν λευκῇ ἐσθῆτι
μικρὸν ἔμπροσθεν, καὶ νῦν D
ἀπολέσθαι περιπατοῦντα φαι-
δρὸν ἐν τῇ ἑπταφώνῳ στοᾷ,
κοπίῳ τε ἐσεμμένον. εἶτ' ὑπὸ
πᾶσι προσέθηκε τὸν γύπα διομο-
νύμενος, ἢ μὴν αὐτὸς ἑωρακέ-
ναι ἀναπάμενον ἐκ τῆς πυ- E
ρᾶς, ὃν ἐγὼ μικρὸν ἔμπροσθεν
ἀφῆκα πετόμενον, καταγελῶντα
τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλακικῶν
τὸν βίον. ἐννόει τοιγαροῦν
οἷα εἰκὸς ἐστὶ αὐτῷ γίνε-
σθαι. ποίας μὲν οὐ μελίτ-
τας ὑπισταμένας ὑπὸ τὸν τόπον,
οὐδὲ πίνας ὑπὸ τέττιγας ἐκ ἐπαγομέ-
νας ὑπὸ πίπτεσθαι, καθάπερ ὑπὸ

in cœlum abijt, magna voce humana dicens, Reliqui terram, in Olympum commigro. Proinde obstupescebant illi, & subhorrescentes adorabant: & quærebant ex me, vtrum ad ortum, an ad occasum subductus esset vultur: ego verò quicquid succurrebat, ijs respondebam. Porrò profectus ad celebritatem, incidi in virum canum, ac per Iouem cui vultus authoritatem pariebat, ob barbam, reliquámque grauitatem, quíque inter cætera de Proteo narrabat, se postquam conflagrasset, conspexisse eum paulò antè alba veste amictum, & nunc reliquisse ambulantem hilari vultu in Heptaphono Stoa, & oleastri corona redimitum. Postremò addidit, vulturem deierans, se ex pyra subuolantem conspexisse, quem ego paulò antè volare omisi, stultos, stupidósque deridentem. Cæterùm considera, quæ propter ipsum verisimile est futura. Quales apes locum non sunt frequẽtaturæ, quæ cicadæ non accessuræ, quæ cornices non aduolaturę, quemadmodum

τὸν Ἡσιόδου τάφον, καὶ τὰ τοιαῦτα; εἰκόνας μὲν γὰρ περί τε Ἠλείων αὐτῶν, περί τε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οἷς καὶ ἐπεστάλκεναι ἔλεγεν, αὐτίκα μάλα οἶδα πολλὰς ἀναστησάμενος. φασὶ δὲ πάντας σχεδὸν τοὺς ἐν δόξῃ πόλεσιν ἐπιστολὰς διαπέμψαι αὐτόν, διαθήκας τινὰς, καὶ παραινέσεις, καὶ νόμους. καὶ πάντα ὅσα τούτων πρεσβευτὰς τῶν ἑταίρων ἐχειροτόνησε, νεκραγγέλους, καὶ ἐπιστρεφεῖς δρόμους προσαγορεύοντας. τέλος δὲ καλοδαίμονος Πρωτέως ἐγένετο, αὐδήεσσ' ὡς βεσσὶ λόγῳ ὥριλαξεῖν, θεσσ' ἀληθείαν μὲν οὐδεπώποτε ἀπιβλέψαντος, ἐπὶ δόξῃ δὲ, καὶ τῷ περὶ τῶν πλείστων ἐπαίνῳ, ἅπαντα εἰπόντος ἀεὶ, καὶ πράξαντος, ὡς καὶ εἰς πῦρ ἁλέσθαι, ὅτε μηδ' ἀπολαύσειν τῶν ἐπαίνων ἔμελλεν, αὐαίδητος αὐτῶν ῥητόμωρος. ἐν ἔπι σοι προσδιηγήσομαι, παύσομαι, ὡς ἔχῃς ὅπως πολὺ χρὴ ἄν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ πάλαι οἶδα ἐγὼ σοῦ ἀκούσας μου, ὅτε ἦκον ἀπὸ Συρίας διημαρτηκώς, ὡς ἀπὸ Τρῳάδος συμπλεύσαιμι αὐτῷ, καὶ τὴν τε ἀλλην τὴν ἐν τῷ πλῷ ζυχλὴν, καὶ τὸ μειράκιον τὸ

ad sepulchrum Hesiodi, & similia? Imagines enim ab Eleis ipsis, cæterisque Græcis, quibus etiam scripsisse dicebat, scio multas protinus erectum iri. Aiunt autem ipsum omnibus ferme celebrioribus ciuitatibus epistolas misisse, testamenta quædam, admonitiones, & leges. Et quosdam ex socijs ad hæc legatos designauit, quos mortui nuntios, & Orci cursores appellauit. Hic finis fuit infœlicis illius Protei, viri, vt paucis perstringam, qui veritatis rationem nullam vnquam habuit: sed ad gloriam, laudémque à vulgo reportandam omnia semper dixit, & fecit, adeò vt in ignem quoque insilierit, tum quum neque laudibus erat fruiturus, dempto illi à morte sensu. Vno adhuc tibi narrato, finem faciam, quò habeas vnde abundè rideas. Illa enim iamdudum nosti, siquidem me, quumprimum ex Syria veni, narrantem audiuisti, vt à Troade cum ipso nauigarim, aliásque inter nauigandum delicias, & formosum adolescentem, cui persuasit vt Cynicæ sectæ se addiceret, videlicet, vt

ὠχρὸν, ὃ ἔπεισε κυνίζειν, ὡς

ἔχοι καὶ αὐτὸς περὶ Ἀλκιβιάδου, καὶ ὡς ὑπαρχθεὶς μὲ-
τῆς νυκτὸς ἐν μέσῳ τῷ αἰγαίῳ, γνόφου καταβάντος, καὶ κῦμα
παμμέγεθες ἐγείραντος, ὀκώ- A
κωξε μὴ τῶν γυναικῶν ὁ θαυ-
μαστὸς, καὶ θανάτου κρείττων
εἶναι δοκῶν. ἀλλὰ μικρὸν πρὸ
τῆς τελευτῆς, περὶ ἑνδεκάτην
που ἡμερῶν, πλέον οἶμαι τῶ B
ἐκεῖθεν ἐμφαγὼν, ἥμεσέ τε τῆς
νυκτὸς, καὶ ἑάλω πυρετῷ μά-
λα σφοδρῷ. ταῦτα δέ μοι Α-
λέξανδρος ὁ ἰατρὸς διηγήσατο, C
μεταπεμψάμενος ὡς ὑπερκοπάσειεν
αὐτόν. ἔφη οὖν καταλαβεῖν αὐ-
τὸν χαμαὶ κυλιόμενον, καὶ τ'
φλογμὸν οὐ φέροντα, καὶ ψυ-
χρὸν αἰτοῦντα πάνυ ἐρωτικῶς,
ἑαυτὸν ὃ μὴ δοῦναι. καίτοι εἰ-
πεῖν ἔφη πρὸς αὐτὸν, ὡς εἰ πάν-
των θανάτου δέοιτο, ἥκειν αὐ-
τὸν ὑπὸ τὰς θύρας αὐτόματον.
ὥστε καλῶς ἔχειν ἔπεσθαι, μη-
δὲν τῶ πυρὸς δεόμενον. τόνδ' D
αὖ φάναι, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως
ἔνδοξος ὁ βάτος γένοιτ' ἄν,
πᾶσι κοινὸς ὤν. ταῦτα μὲν ὁ
Ἀλέξανδρος. ἐγὼ δ', οὐδ' αὐ-
τὸς πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἶδον
αὐτὸν ἐγκεχρισμένον, ὡς ἀπο-
δακρύσειε τῷ δεομένῳ φαρμάκῳ.

esset etiam ipsi Alcibiades vtque noctu perturbatus fuerit medio in Ægæo, caligine oborta, & fluctum ingentem excitante, vtque cum mulieribus plorarit admirandus ille, & qui morte potior videbatur. Sed paulò ante obitum, dies circiter nouem, cùm plus æquo, vt opinor, comedisset, euomuit noctu, & febre admodum vehementi est correptus. Quæ mihi medicus Alexander narrauit, ad eum visendum accersitus. Ait ergò se illum semet humi voluntantem inuenisse, atque æstum non ferentem, & frigidam magno desiderio postulantem, se autem non dedisse: at ipsi dixisse, si omnino mortem optaret, illam vltro ad ianuam esse venturam: ita vt rectè haberet eam sequi, igne nihil indigens. Eum autem respondisse, hunc mortis modum, cùm sit omnibus communis, nō fore perinde glorioſum. Hæc quidem Alexander. Cæterùm ego, neque ipse ante paucos dies vidi ipsum acri pharmaco vnctum, vt lachrymas cieret. Viden'? Non omnino cæcutientes Æacus admittit.

ἆρ' οἶσθα; ὁ παῦρον τὸν ἀμβλυωττοῶντας ὁ Αἰακὸς παραδέχεται.

Perinde

ὁμοίων ὡς εἴ τις ἐπὶ σταυρὸν ἀναβησόμενος μέλλων, τὸν ὄφιν τῷ δακτύλῳ θεραπεύοι. τί σοι δοκεῖ ὁ Δημόκριτος εἰ ταῦτα εἶδε; κατ' ἀξίαν γελάσαι ἂν ἐπὶ τῷ ἀνδρείκελλοι. καίτοι πόθεν εἶχεν ἐκεῖνος τοσοῦτον γέλωτα; σὺ δ' οὖν ὦ φίλτατε, γέλα καὶ αὐτὸς καὶ μάλιστα ὁπόταν τῶν ἄλλων ἀκούσῃς θαυμαζόντων αὐτόν.

Perinde ac si quis in crucem ascensurus, digiti vulnusculo medeatur. Quid tibi videtur facturus fuisse Democritus, si hæc vidisset? meritò virum irrisisset. Quanquam vnde tantus illi risus suppetiuisset? Proinde, amice, ride tu quoque: & tum maximè quum audies alios eum admirantes.

ΔΡΑΠΕΤΑΙ. FVGITIVI.

ARGVMENTVM.

Rursum inuehitur hoc Dialogo Lucianus in Philosophos, quos sub fugitiuorum nomine non solùm ipsos per se homines facinorosos, ac perditos plerosque ostendit. Verùm etiam à turpibus principijs, nullis honestis studijs, nulla disciplina instructos, sed solùm ventri & ocij gratia, quò cum maiori ignauia ac securitate, libidini atque alijs vitijs inseruire possint, ad hanc professionem prorumpere docet. Fingitur autem Iupiter cum Mercurio de eo, quod nuper in Olympo circa Proteum accidisset, sermonem habere (quæ occasio Dialogo est) atque ibi inter narrandum Philosophiam aduenire, multa querentem ac detestantem, de moribus & vitijs recentiorum ac nuper natorum Philosophorum, ut qui non ipsi modò, nihil dignum hac professione agant, aut tractent, verùmetiam iniurias ac fraudes, quibus alios circumueniant, sub hoc speciosò titulo tegant. Exposita interim à prima origine, qua de causa Philosophia primùm in terras à Ioue demissa fuerit, qui homines philosophari primùm cœperint, & quale postremam hoc hominum genus sub hac professione sese venditare soleat. Qua querela Iupiter, pro eo ac par erat, commotus Mercurium & Herculem vnà cum Philosophia, ad puniendos huiusmodi impostores demittit, qui, lucente Philosophia, in Thraciâ deueniunt, atque ibi fictitios quosdam senes, Philosophorum nomine sese tuentes, & quãdã Laconici cuiusdã uxorẽ, libidinis caussa secũ circumferentes, indicante & adiuuante ad hoc etiam Orpheo poëta, comprehendunt, & malè multatos dominis suis in seruitutem restituunt.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Λῆθη ταῦτά φασι πάτερ, ὡς ἐμβάλοι τις αὐτὸ φέρων εἰς τὸ πῦρ, κατενανti ὀλυμπίων, ἤδη γεραβύτης ἀνθρωπος, ἀκ ἀγχινὴς θαυμαστοποιὸς τὰ τοιαῦτα; ἢ σελήνη γὰρ ἡμῖν διηγεῖτο, αὐτὴ ἑωρακέναι καιόμενον λέγουσα. Ζ. καὶ παύσαλῆθη ὦ Απολλον. ὡς μή ποτε γένοιτο ἄφελον. Απ. οὕτω χρηστὸς ὁ γέρων ἦν, ἢ αὐάξιος ἐν πυρὶ ἀπολωλέναι; Ζ. ἢ τοῦτο μέν ἴσως. ἀλλ' ἐγὼ πολλὴν μέν τινα ἀηδίαν μέμνημαι ἀναφορήσας τότε ὑπὸ κνίσης πονηρᾶς, οἵαν εἰκὸς ἀποφέρεσθαι ἀπὸ σωμάτων ἀνθρωπίνων σωμάτων. εἰ γοῦν μὴ εἰς τὴν Αραβίαν ὡς εἶχον εὐθὺς ἀπὸν ᾠχόμην, ἀπολωλέναι ἂν ἐν ἴδι ἀτοπίᾳ τῇ καπνῷ. ἢ ὅμως ἐν τοσαύτῃ εὐωδίᾳ, καὶ ἀφθονίᾳ τῶν ἀρωμάτων, ἢ ἐν λιβανωτῷ παμπόλλῳ. μόλις αἱ ῥῖνες ἐπελάθοντό μοι, ἢ ἀπομαθεῖν ἤθελον τὴν κηλῖδα ἐκείνην τῆ ὀσμῆς. ἀλλὰ καὶ νῦν ὀλίγου δέω ναυτιᾶν, ὑπομνησθεὶς αὐτῆς.

APOLLO.

VEra-ne hæc dicunt pater, quòd quidam se ipsum coram Olympijs in ignem coniecit, homo iam senex, necnon generosus ad talia præstigiator? Dixit enim Luna se illum ardentem vidisse. *Iupiter.* Verissima Apollo: vtinam nunquam facta fuissent. *Apol.* Num adeò bonus erat senex, nec dignus qui in igne periret? *Iup.* Et illud forsitan. At ego multam molestiam memini me perferre tunc ob nidoris fœtorem, qualem par est exhalari ab humanis corporibus quæ assantur. Etenim nisi in Arabiam, vt habebam, statim abijssem, fumi fœditate, certò scias, perijssem. Et tamen in fragrantia tanta, & aromatum copia, thurísque abundantia, vix mihi nares obliuiſci, & dedi-scere volebant illius odoris probrum: sed & nunc illius recordatio nauseam mihi ferè mouet.

Απο. τί δ' βουλόμενος ὦ Ζεῦ, τοιαῦτα εἰργασάμ' ἑαυτόν, ἢ τί τὸ ἀγαθὸν, ἀπανθρακωθῆναι ἐμπεσὼν εἰς τὴν πυράν; Ζ. τοῦτο μὲν δὴ οὐ σοῦ φθαίσεις καὶ Ἐμπεδοκλεῖ ὥσπερ αὐτὸς ἐγκαλῶν. ὃς ἐς τὸν κρατῆρας ἥλατο καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ. Απο. μελαγχολίαν τινὰ δεινὴν λέγεις. αὐτὰρ οὗτός γε τίνα πρὸ τῆς τῆν αἰτίαν ἔσχε τῆς ἐπιθυμίας; Ζ. αὐτὸς σοὶ λόγον ἐρῶ, ὃν ἔλεξε πρὸς τὴν παρήγορον, ἀπολογούμενος πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς τελευτῆς. ἔφη γὰρ εἰ μέμνημαι, ἀλλά τίς αὕτη ταραχωδὴς προσδοκία τεταραγμένη, καὶ δακρύουσα, παῦ ἀδικημένη; εἰκῇ γε; μᾶλλον δὲ φιλοσοφία ὦδε, ἢ τοιῶδέ γε τοὐμοῦ ἐπιβουλεύουσα πατριάζουσα. τί ὦ θύγατερ δακρύεις; ἢ τί ἀπλιπεῦσά σὸν βίον ἐλήλυθας; ἆρα μὴ οἱ ἰδιῶται αὖθις ἐπιβεβουλεύκασί σοι ὡς τοτὲ δὴ τὸν Σωκράτη ἀπέκτειναν ὑπὸ Ἀνύτου κατηγορηθέντα; εἶτα φεύγεις διὰ τοῦτο αὐτούς; Φι. οὐδὲν τοιοῦτον ὦ πάτερ. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, ὁ πολὺς λεὼς, ἐπῄνουν, καὶ διὰ τιμῆς ἦγον ἀσπαζόμενοι, καὶ θαυμάζοντές με,

Apol. Sed quid volebat quum ita secum egit? aut cui bono in pyram ingressus conflagravit? *Iup.* Hoc quidem omnino facere non possis fili, quin A Empedoclem ante ipsum crimineris qui in crateres Ætnæ insilijt & ipse in Sicilia. *Apol.* Grauem dicis melancholiam. Verùm iste quam tandem B huius cupiditatis causam habuit? *Iup.* Eius orationem tibi recitabo, quam in celebritate habuit, quum apud ipsos pro morte sua C verba fecit. Dixit enim, si bene memini. Sed quænam est ista quæ huc properat perturbata, & lachrymans, prorsus offensæ cuipiam similis? At potiùs est Philosophia, D & nomen quidem meum quiritans inclamat. Quid fles ô filia? aut cur relicta vita venisti? nunquid Idiotæ rursus, tibi struxerunt insidias vt antè, E quando Socratem ab Anyto accusatum occiderunt? ipsos-ne ideo fugis? *Phi.* Nihil tale, ô pater, sed illi, plebs nimirum, me laudabant, honoréque prosequebantur reuerentes, & admirantes me,

ἢ μονονουχὶ προσκυνοῦντες, εἰ μὴ σφόδρα ξυίεσαν ὧν λέγομι. οἰδὲ πῶς αὖ εἴποιμι, οἱ ξυνήθεις, καὶ φίλοι φάσκοντες εἶναι, ἢ τοὔνομα τοὐμὸν κατοδύρωμαι, ἐκεῖνοί μὲ τὰ δεινότατα εἰργάσαντο. Ζ. οἱ φιλόσοφοι ἐπιβουλήν τινα ἐπιβεβουλεύκασί σοι; Φι. οὐδαμῶς ὦ πάτερ, οἵγε ξυνηλικιῶταί μοι καὶ αὐτοί. Ζ. παρὸς τίνων οὖν ἠδίκησαι, εἰ μήτε τὸν ἰδιώτας, μήτε τοὺς φιλοσόφους αἰτιᾷ; Φι. εἰσί τινες ὦ Ζεῦ, ἐν μεταχμίῳ τῶν τε πολλῶν, καὶ τῶν φιλοσοφούντων, τὸ μὲν σχῆμα, καὶ βλέμμα, καὶ βάδισμα, ἡμῖν ὅμοιοι, καὶ κατὰ ταὐτὰ ἐσαλμῳοι. ἀξιοῦσι γοῦν ἐμοὶ τραπεζ. ἢ τοὔνομα τὸ ἡμέτερον ἐπιχωρεῖν. φοιτῶσι μαθητοὶ ἢ ὁμιληταί, ἢ διασῶται ἡμῶν εἶναι λέγοντες. ὀβριος ὑπ' αὐτῶν, παμμίαρος, ἀμαθίας, καὶ ὕβρεως, καὶ ἀσελγείας ἀναπλέως. ὕβρεις οὐ μικρὰ καθ' ἡμῶν. ἐκεῖ τοίνυν ὦ πάτερ, ἠδικημένῳ πέπευγα. Ζ. δεινὰ ταῦτα ὦ θύγατερ. ἀλλὰ τί μάλιστα ἠδικήκασί σε; Φι. σκόπει ὦ πάτερ, εἰ μικρά. σὺ γὰρ καταδὼν τὸν βίον ἀδικίας, καὶ παρανομίας μεστὸν, ἅτε ἀμαθία,

ac tantùm non adorantes, tametsi quæ dico non admodum intelligerent. Hi verò, quonam modo dicam, familiares, & qui se amicos esse asserunt, meúmque nomen induerunt, illi me grauissimè læserunt. *Iup.* Philosophi ne insidias aliquas tibi struxêre? *Ph.* Nequaquam ô pater, siquidem iniuria mecum affecti sunt. *Iup.* A quibus igitur iniuriam perpessa es, si nec idiotas nec Philosophos incusas? *Ph.* Sunt nonnulli ô Iupiter, inter multitudinem & philosophantes medij, habitu, aspectu, & incessu nobis similes, similíque modo ornati. Nam se mihi subditos esse perhibent, nostrúmque nomen vsurpant, discipulos, contubernales, & sodales nostros se esse dicẽtes. At vita ipsorum sceleratissima ignorantia, temeritate, & petulantia est referta. Nobis iniuria haud parua. Ab his offensa profugi, ô pater. *Iup.* Molesta sunt hæc, filia, verùm qua re potissimùm te læserunt? *Ph.* Considera pater, num parua. Etenim cùm vidisses humanam vitam, iniquitate, & iniustitia plenã, vt pote quæ in ignorantia

ἀῤῥεπῆ ὄντα, ἀλλὰ παρεσκευασμένον ὑπ' αὐτῆς, κατιδεῖν τὸ ἀνθρώπινον ὑπὸ τῆς ἀγνοίας ἐλαυνόμενον, ἐμὲ κατεπέμψας, ἀντιλαμβάνεσθαι ὅπως μὴ παύσαιντο μὲν ἀδικοῦντες ἀλλήλους, ἀλλὰ βιαζόμενοι καὶ ὁμοία τοῖς θηρίοις βιῶντες. ἀμελεῖν γὰρ οὐκ ἔφησθα τῆς ἀληθείας, εἰ μὴ καὶ πάντων ξυμπολιτεύοιντο. ἔφης γοῦν πρός με κατοικτίρειν, ἅ μοι παρέπεσεν ἀνθρώπους, ἃ καὶ ὡς διάκεινται ὑπὸ τῆς ἀμαθίας ὦ δύστηνε, καὶ αὐτὴ ὁρᾷς. ἐγὼ δ', ἐλεῶ γὰρ οὖν τὸν, σὲ, ὦ μόνῳ ἰάσασθαι οἶμαι τὰ τοιαῦτα πάθη, παρεσκεύασμαι δὲ ἁπάντων ἡμῶν, πέμπω σε. Ζ. οἶδα πολλὰ καὶ τοιαῦτα εἰπὼν τότε. σὺ δὲ τὰ μὲν ταῦτα ἤδη λέγε, ὅπως μὴ ὑπερδέξασθαί σε καταπαμφίλου τοσοῦτον, ἃ πινα δὴ νῦν ὑπ' αὐτῶν πέπυσθας. Φι. ἔξα μὴ ὦ πάτερ, ἐκ ὅτι τοὺς Ἕλληνας εὐδοὺς, ἀλλ' ὅτι μοι ἐδόκει χαλεπώτερον τὸ ἔργον εἶναι, τὸ βαρβάρους παιδεύειν, καὶ διδάσκειν, τοῦτο πρῶτον ἡρέμην εἰργάσασθαι. τὸ Ἑλληνικὸν δ' ἐῶν ὡς ῥᾷστον ὑποβαλέσθαι, καὶ τάχιστα, ὥσπερ φιλίαν ἐνδεχόμενον τὸ χαλινὸν

& iniuria verſetur, & ab iis turbetur, res humanas miſeratus quòd tanta inſcitia conflictarentur, me in terram demiſiſti, iniungens vt operam darem, quò deſinerent à mutuis iniuriis, & violentia, vitáque belluina: & ad veritatem reſpicientes, pacatiùs conuerſarentur. Dicebas enim cùm me demitteres, quid faciant homines, & quomodo ſint affecti ob ignorantiam, ô filia, vides tu quoque. Ego verò, quia me illorum miſeret, te quam ſolam tantis erroribus mederi poſſe arbitror, ex omnibus nobis delectam, vt illos cures, demitto. *Iup.* Scio me tunc id genus multa dixiſſe. Tu verò quæ ſequuta ſunt iam dicito, quomodo te ſuſceperint, quumprimum deuolaſti, & quæ nunc ab ipſis perſtruleris. *Ph.* Iui, pater, non ad Græcos ſtatim: ſed quod opus mihi videbatur eſſe difficilius, Barbaros videlicet inſtituere & docere, huic operi primùm incumbere volui. Græcos autem omiſi, tãquam qui facillimè ſubigi poſſent & celerrimè, vt putabam, frænum ſuſcepturi, colluq; iugo ſubdituri

οἷόν τε, καὶ ὑπαχθησόμενον τῷ

ζυγῷ, ὁρμήσασι εἰς Ινδοὺς τοσοῦτον, ἔθνος μέγιστον τῶν ὑπὸ τῷ ἡλίῳ, οὐ χαλεπῶς ἔπεισα καταβαίνειν ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων ἐμοὶ συνεῖναι. ὥστε καὶ γένος ὅλβιον οἱ Βραχμᾶνες τοῖς Νεχραίοις, καὶ Ὀξυδράκαις ὁμορροι, οὗτοι πάντες ὑπ' ἐμοὶ τάττονται, καὶ βιοῦσι κατὰ τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, τιμῶνται δὲ παρὰ τῶν πλησίον ἁπάντων. καὶ ἀποθνήσκουσι παράδοξόν τινα τὸν θάνατον τρόπον. Ζ. τοὺς γυμνοσοφιστὰς λέγεις; ἀκούω γοῦν πάντα ἄλλα περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι ἑαυτοὺς μάλιστα ἀφανίζουσι, φέρειν οὐκ ἰσχύοντες καιόμενοι, οὐδὲν τῶν σημάτων, ἃ σὺ καθ' ἑαυτὸν ἐπέθηκας. ἀλλ' οὐ μέγα τοῦτο. ἀνάγκη γὰρ καὶ ὀλυμπιάσι τὸ ὅμοιον ἐγὼ εἶδον γενόμενον. εἰκὸς δὲ ἦν σὲ παρεῖναι, καιομένου τότε τοῦ Ἡρακλέους. Φι. οὐδὲ ἀνήλθον ὦ πάτερ εἰς ὀλυμπίαν δέει τῶν καταρατῶν ἐκείνων, οὓς ἔφλων, ὅτι πολλοὺς αὐτῶν ἑώρων ἀποντας, ὡς λοιδορήσαντο τοῖς ξυνελαύνουσι, καὶ βοᾶς τὸν ὁπλοδρόμον ἐμπλήσωσιν ὑλακτοῦντες. ὥστε οὐδὲ εἶδον ἐκεῖνον ὅπως ἀπέθανε. μετὰ γοῦν τὸν Βραχμᾶνας, εἰς Αἰθιοπίαν εὐθὺς, εἶτα εἰς Αἴγυπτον κατέβην.

essent: & ad Indos primùm me contuli, gentem omni fere quæ viuunt maximâ, quibus nullo negotio persuasi, vt ab elephantis descendentes, mecũ conuersarentur. Itaq; A Brachmanes fœlix hominum genus, Nechræis, & Oxydracis finitimi, hi omnes mihi subditi sunt, nostrísque viuunt institutis, vnde à vicinis omnibus honorantur, & mortis admirando quodam genere moriuntur. *Inp.* Dicis-ne Gymnosophistas? Nam inter cætera, audio ipsos consciscendo ingenti rogo, sponte comburi, nihil de habitu, aut sede mutantes. Sed hoc nihil magni. Nam recens in Olympijs simile quid accidisse vidi: ac verisimile est te tum interfuisse quum senex ille conflagraret. *Ph.* Ne Olympiam quidem veni pater, metu scelestorum illorum, quos dixi, quia videbam plerosq; illorum, eò proficisci, consilio conuitijs incessendi eos qui conuenissent, & clamoso latratu opisthodomum implendi. Itaque quo pacto mortuus ille sit, non vidi. Post Brachmanas igitur in Æthiopiam statim, inde in Ægyptum descendi;

κὴ ξυγγενομένην τοῖς ἱρεῦσι, καὶ προφήτησι αὐτῶν, καὶ τὰ θεῖα παιδεύσασα, ἐς Βαβυλῶνα ἀπῆρα, Χαλδαίους, κὴ μάγους μυησουσα. εἶτα ἐς Σκυθίαν ἐκεῖθεν. εἶτα ἐς Θρᾴκίην, ἔνθά μοι Εὔμολπός τε, κὴ Ὀρφεὺς συνεγένοντο. οἷς κὴ προαποδείλασα ἐς τὴν Ἑλλάδα, ἦ μέ, ὡς τελέσειεν αὐτοὺς, ἦ Εὔμολπον, ἐμεμαθήκει δὲ τὰ θεῖα παρ' ἡμῶν ἅπαντα, ἦ ὅ, ὡς ἐτάδων προσβιάζοι τῇ μουσικῇ, κὴ πόδας εὐθὺς εἰτίμιλλον. καὶ τὸ μὲ πρῶτον οὐδὲς ἐλθοῦσαν, ὥτε πάνυ ἠπόρητο οἱ Ἕλληνες, οὔτε ὅλως ἀπεκλεισαν. κατ' ὀλίγον δ' προσομιλοῦσα, ἑπτὰ ἐκ τῶν ἁπάντων ἑταίρους, καὶ μαθητὰς προσηγάγομην. καὶ ἄλλον, ἐκ Σάμου. καὶ ἄλλον, ἐξ Ἐφέσου. καὶ Ἀβδηρόθεν ἄλλον. ὀλίγους πάντάπασι. μεθ' οὓς τὸ σοφιστῶν φῦλον ὃ οἶδ' ὅπως μοι παρενεφύετο, οὔτε ζηλωτὸν τὰ μὰ ἐς βάθος, οὔτε κομιδῇ ἀσάφαλον, ἀλλ' οἷον τὸ ἱπποκενταύρων γῆνος, συνθετόν τι κὴ μικτὸν, ἐν μέσῳ ἀλαζονείας, κὴ φιλοσοφίας πλαζόμενον, οὔτε τῇ ἀγνοίᾳ τελεον προσηκόμενον, οὔτε ἡμᾶς ἀτενὲς τοῖς ὀφθαλμοῖς καθορᾷν

& cum sacerdotibus, & prophetis eorum versata sum: quos cùm res diuinas docuissem, Babylonem iui, Chaldæos & magos initiatura. A Inde in Scythiam: postea in Thraciam, vbi Eumolpus & Orpheus mecum congressi sunt. Quibus in Græciam præmissis, Eumolpo quidem res omnes diuinas à nobis edocto, vt eos initiaret: Orpheo autem vt accinens Musica cogeret, eorum vestigia statim pressi. Atque vbi primùm veni, nec me admodum amplexi sunt, C nec omnino excluserunt Græci. Sed paulatim cùm ijs conuersata, septem ex omnibus amicos, & discipulos collegi, alium ex Samo, alium ex Ephesо, alium ex Abdera, omnino paucos. Post quos Sophistarum genus nescio quomodo mihi suppullulauit, neque mea absolutè æmulans, neque valdè discrepans: sed tanquam Centaurorum genus, E compositum quid & mixtum, in medio arrogantiæ & philosophiæ errans, neque ignorantiæ penitus adhærens, neque fixis oculis nos intueri valens: sed tanquã hebetudine cæcutiẽtes,

δυναμένην, ἀλλ' οἷον λημῶντες

ὑπὸ τῶ ἀμβλυώπειν ἀπαφές π, καὶ ἀμυδρὸν ἡμῶν εἴδωλον, ἢ σκιὰν ὀνίστε ἰδόντες αὖ. οἴδε, φόντο ἀκεραίως πάντα καταγνωκέναι. ὅθεν παρ αὐτοῖς ἡ ἀληθὴς ἐκείνη, καὶ πεπλὴν σοφία, καὶ ὡς αὐτοὶ φόντο ἀπερίσμαχος ἀνεπλέγετο. αἱ κομψαὶ, καὶ ἄπορεσι, καὶ ἄτοποι ἀποκρίσεις, καὶ δυσξόδοι, καὶ λαβυρινθώδεις ἐρωτήσεις. εἶτα κωλυόμενοι, καὶ ἐλεγχόμενοι περὸς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, ἠγανάκτουν, καὶ συνίστατο ἐπ' αὐτοὺς. καὶ τέλος, δικαστηρίοις ὑπῆγον, καὶ παρεδίδοσαν πολλοῖς τὸ κωνεῖον. ἐγὼ μὲν οὖν ἴσως τότε φυγεῖν ἐυδὺς, καὶ μηκέτ' ἀνέχεσθαι πλὴν συνουσίαν αὐτῶν. νυνὶ δ' Ἀντισθένης με, καὶ Διογένης, καὶ μετὰ μικρὸν Κράτης, καὶ Μένιππος, οὗτοι ἔπεισαν ὀλίγον ἐπιμεῖναι τῆς μονῆς, ὡς μή ποτε ὠφελον. οὐ γὰρ ἂν τοσοῦτα ἐπεπόνθεσαν ὕστερον. Ζ. οὐδέπω μοι λέγεις ὦ φιλοσοφία, πῦρ ἠδίκηται, ἀλλὰ ἀγανακτεῖς μόνον. Φι. καὶ μὰν ἄκουε ὦ Ζεῦ, ἠλίκα ἔστ. μιαρὸν γάρ πρᾶγμα ὁρῶπων, καὶ ὡς τὸ πολὺ δουλικὸν, καὶ θηρικὸν, ἐξυγρομένων ἡμῶν ὑπὸ παίδων ὑπὸ

obscurum quid, & dubiam nostri imaginem, vmbramue quandoque cernentes. At hi, omnia accuratè à se perceptà esse existimarũt. Hinc illa inutilis apud illos & superuacanea sapientia, atque illorum iudicio inexpugnabilis, accensa est: nimirum versutæ, dubiæ, & absurdæ responsiones: præterea inextricabiles & labyrintheæ interrogationes. Quòd si ab amicis meis prohibentur, & redarguuntur, indignantur, ac contra illos conspirant, tandémque in ius rapiunt, & ad cicutam bibendã tradũt. Et quanuis fortasse tum cõfestim fugere, nec eorum cõuersationem amplius tolerare oportuisset: Antisthenes tamen, & Diogenes, ac paulò pòst Crates, & Menippus, mihi persuaserunt vt paulũ moræ adderem. Quod vtinã nunquam factum esset: non enim tanta postea fuissem perpessa. *Iup.* Nondũ mihi dicis, ô Philosophia quanam iniuria sis affecta, sed indignaris solùm. *Ph.* Atqui audi Iupiter, quanta sit. Scelestum quoddam hominum genus est, atque vt plurimũ seruile ac mercenarium, ob negotia nobiscum à pueris non versatum. Seruiebat enim, aut mercede operam ἀγολαίας. ἐδούλευε γὰρ, ἢ ἐδημίευε,

ἢ ἄλλας τέχνας, οἷας εἰκὸς τοὺς τοιούτους ἐμανθανε, σκυτεύειν, ἢ τεκταίνειν, ἢ περὶ πλωμοὺς ἔχειν, ἢ ἕτερα ξαίνειν, ὡς εὐεργὰ εἶη τῆς γυναιξὶ, καὶ εὐμήρυτα, καὶ καταγάργοιτο εὐμαρῶς, ὁπότε ἢ κερκίδι ἐκεῖναι χρέοιεν, ἢ μίτον κλώθοιεν. τοιαῦτα τοίνυν ἐν παισὶ μελετῶντες, οὐδὲ ὄνομα τὸ ἡμέτερον ἠίδεσαν. ἐπεὶ δ' εἰς ἄνδρας τελεῖν ἤρξαντο, καὶ κατεῖδον τὴν αἰδῶ ὅσην παρὰ τ' πολλῶν ὄζει τοῖς ἑταίροις τοῖς ἐμοῖς, καὶ ὡς ἀνέχονται οἱ ἄνθρωποι τὴν παῤῥησίαν τὴν αὐτῶν, καὶ χαίρουσι θεραπευόμενοι, καὶ συμβουλεύουσι πίδονται, καὶ ὀπτιμώντων ὑποπτήσσουσι, ταῦτα πάντα τυραννίδα οὐ μικρὰν ἠρῶντο εἶναι. τὸ μὲν δὴ μανθάνειν ὅσα τῇ τοιαύτῃ προαιρέσει προσφορά, μακρὸν λῶ. μᾶλλον δ' κωμῳδῆ ἀδύνατον. αἱ τέχναι δ', γλίσχραι καὶ σὺν πόνῳ, καὶ μόγις ἱκαναὶ παρέχειν ἑαυτὸ. εἰσὶ δ' καὶ ἡ δουλεία βαρύ. καὶ ὡσαὐτῶς οὐ δοκεῖ, ἀφόρητον ἐφαίνετο. ἔδοξεν οὖν σκοπευμένοις, τὴν ὑστάτην ἀγκύραν, λῶ ἱερὰν οἱ ναυτιλλόμενοι φασὶ καθιέναι, καὶ ἐπὶ τ' βελτίστην ἀπόνοιαν ὁρμήσαντες, ἐπὶ τὲ

locabat, aut alias artes, quas decebat istiusmodi homines addiscebat, sutoriam, fabrilem, fullonicam, & lanificā, vt lanam carminatam facilè elaborare, & nere possent mulieres, & commodè ducerent, cùm illæ aut tramam versarent, aut licium circumuoluerent. Talia igitur in pueritia exercentes, ne norant quidem nomen nostrū. Postquam verò inter viros censeri cœperunt, & reuerentiam animaduerterunt, qua vulgus amicos meos prosequitur, & vt homines eorum loquendi libertatem tolerant, & se curari gaudēt, & consulentibus parent, denique increpantes formidāt, hæc omnia dominium haud parum esse arbitrabantur. Verùm addiscere quæ huic professioni conueniunt, longum erat, imò potiùs prorsus impossibile. Artes verò, sordidæ etiam cum labore vix poterant necessaria suppeditare. Nonnullis etiam seruitus, grauis, & vt est, intolerabilis videbatur. Re igitur perpensa, vltimam anchoram, quam nauigantes sacram vocant, visum est demittere, ad socordiam optimam declinando, audaciā quoque, & ignorantiā, ac

καὶ τύλμαν, καὶ ἀμαθίαν, καὶ

ἀναισχυντίαν προσκαλέσαντες, ἅπερ αὐτοῖς μάλιστα συναγωνίζονται, καὶ λοιδορίας καινὰς ἐπιμελετησάμενοι, ὡς πρόχειροι εἶεν, καὶ αὐτὰ σφίσι παρατάττουσι μάνας ξυμβολὰς ἔχοντες. ὁρᾷς ὁπόσα πρὸς φιλοσοφίαν ἐφόδια; σχηματίζονται, καὶ μετακοσμοῦσιν αὐτὸν εὖ μάλα εἰκότως, καὶ πρὸς ἐμέ, οἷόν τι ἀμελὲς ὁ Αἰσωπὸς φησὶ ποιῆσαι τὸν ὄνον. ὃς λεοντῆν περιβαλλόμενος, καὶ βαρὺ ὀγκώμενος, ἠξίου λέων καὶ αὐτὸς εἶναι. καί που τινὲς καὶ ἦσαν ἴσως οἱ πιστεύοντες αὐτῷ. τάδε ἡμέτερα, πάνυ ῥᾴδια ὡς οἶδε, καὶ ἐς μίμησιν πρόχειρα. τὰ περιφανῆ λέγω. καὶ οὐ πολλῆς τῆς παραγματείας δεῖ τοιοῦτον περιβαλέσθαι, καὶ πῆραν ἁρπάσασθαι, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχειν, καὶ βοᾶν, μᾶλλον δὲ ὀγκᾶσθαι, καὶ ὑλακτεῖν, καὶ λοιδορεῖσθαι ἅπαντι. τὴν ἀσφάλειαν δὲ αὐτοῖς τὸ μηδὲν ὑπὸ τούτῳ παθεῖν, καὶ πρὸς τὸ σῶμα αἰδῶς παρέξειν ἔμελλεν. ἡ ἐλευθερία δέ, πρόχειρος, ἄκοντος τοῦ δεσπότου, κἂν εἰ βούλοιτο ἀπάγειν, καταγελασομένῳ τῷ ξύλῳ. καὶ τὰ ἄλφιτα οὐκ ἔτ' ὀλίγα, οὐδὲ ὡς πρότερον, μάζα γλισχρὰ καὶ ὀψώνιον,

impudentiam in auxilium aduocando, quæ potissimùm ipsis opitulantur: & noua conuitia excogitando, quæ in promptu essent, quibus solas in ore haberent suppetias. Vides qualia ad Philosophiam viatica? Se componunt, & transformãt perquam eleganter: & mecum agunt, vt nimirum Æsopus ait Cumanum illum asinum fecisse, qui cùm leoninam pellem induisset, & asperè derudisset, ipse se videri cupiebat: & fortè erant qui ipsi crederent. Nostra verò, planè sunt, vt scis, facilia, & in promptu imitabilia. De externis loquor: haud enim magni est negotij, tritam vestem induere, & peram collo suspendere, & baculum in manu habere, & vociferari, imò potiùs rudere, aut latrare, omnibúsque maledicere. Equidem securitatem, quòd nihil ob talia passuri essent, formæ reuerentia præstare debebat. Libertas autem, prompta, inuito domino, etsi vellet ab eo auertere, qui baculo est percutiendus. Cæterùm facultates non ampliùs paucæ, neque tenuis, vt antè, maza: obsonium verò,

οὐ τάφιχος, ἢ δῆμον, ἀλλὰ κρέα παντοδαπά, καὶ οἶνος, οἷος ἥδιστος. καὶ χρυσίον παρ' ὅτου ἂν ἐθέλωσι. δασμολογοῦσι γὰρ ὑπηρετοῦντες. ἢ ὡς αὐτοί φασιν, ἀποκείρουσι τὰ πρόβατα, δώσειν τε πολλοὺς ὄντας, ἢ αἰδεῖ τῷ ἱμάτιος, ἢ δέει τοῦ μὴ ἀκοῦσαι κακῶς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ἐώρων οἶμαι, ὡς ἐξίσου καταγνωσόμενοι τοῖς ὀρθῶς φιλοσοφοῦσιν. οὐδέ τις ὁ διακρινῶν τὰ τοιαῦτα ἔσται, ἢν μόνον τὰ ἔξω ᾖ ὅμοια. ἀρχὴ γὰρ οὐδὲ τοῦ ἐλέγχου λήγουσι, ἵνα ἔρηταί τις οὕτως κομψίως, καὶ καταβοήσῃ, ἀλλ' εὐθὺς βοῶσι, καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν τῶν ἑαυτῶν ἀνάπτειν ἐστὶ τὴν λοιδορίαν, καὶ προέχειν τὸ ξύλον. καὶ ἵνα μὲ τὰ ἔργα ζητῇς, οἱ λόγοι πολλοί. ἵνα δ' ἀπὸ τῶν λόγων κρίνειν ἐθέλοις, τὸν βίον ἐξέτασον σκοπῶν. τοιγαροῦν ἐμπεπλησται πᾶσα ἡ πόλις τῆς τοιαύτης ῥᾳδιουργίας. καὶ μάλιστα τῶν Διογένην, καὶ Ἀντισθένη, καὶ Κράτητα ὑπηγμένων, καὶ ὑπὸ τῷ κυνὶ ταττομένων. οἱ τὸ μὲν χρήσιμον ὅσον ἔνεστι τῇ φύσει τῶν κυνῶν, οἷον τὸ φυλακτικόν, ἢ τὸ οἰκουρικόν, ἢ τὸ φιλόδεσποτον, ἢ μνημονικὸν, οὐδαμῶς ἐξηλώκασιν,

non ſalga ma, nongreſtis cepa: ſed omnigenæ carnes, & vinum quàm ſuauiſſimũ, & aurum vnde volunt. Etenim circumerrantes tributũ colligunt: aut vt loquuntur ipſi, oues tondent, multóſque daturos exiſtimant: aut habitus reuerentia, aut malè audiendi metu. Etenim illud, vt puto, videbant, fore vt ex æquo inter rectè philoſophantes collocarentur: nec quiſquam eſſet qui talia iudicaret & diſcerneret, ſi exteriora tantùm eſſent ſimilia In primis enim redargutionem non accipiunt, ſiquis ita modeſtè, & ſenſim interroget: ſed confeſtim clamant, & ad ſuam arcem, maledicentiam ſcilicet confugiunt, & ad lignum paratum. Ac ſi opera queras, verba multa: quòd ſi à ſermonibus iudicare velis, vitam conſiderandam eſſe cenſent. Proinde tota ciuitas huiuſmodi malitia referta eſt: & iis maximè, qui Diogenis, Antiſthenis, & Cratetis titulos aſſumunt, & diſciplinæ Cynicæ ſe addicunt. Cæterùm quod natura optimum eſt in canibus, veluti cuſtodia, vel domus tutela, aut heri amor, aut memoria, id nequaquam imitantur:

ὀλακὴν ὄ, καὶ λιχνίαν, καὶ ἁρπαγὴν, καὶ ἀφροδίσια συχνὰ, καὶ κολακείαν, καὶ τὸ σαίειν τὴ διδόντα, καὶ περὶ ζαπέζας ἔχειν, ταῦτα ἀκριβῶς ἐκπεπονήκασιν. ἔοικεν τοίνυν μὴ μικρὸν εἶναι ἔργον. οἱ γὰρ ἐκ τῶν ἐργαστηρίων ἅπαντες ἀναπηδήσαντες, ἐρήμους τὰς τέχνας ἐάσουσιν, ὅταν ἴδωσι σφᾶς μὴ πιθανοὺς, καὶ κάμνοντας, ἔωθεν εἰς ἑσπέραν ἐπικεκυφότας τοῖς ἔργοις, καὶ μόγις ἀποζῶντας ἐκ τῆ τοιαύτης μιζαργίας. ἀργοὺς ὄ, καὶ χάσκοντας ἀνθρώπους, ἐν ἅπασιν ἀφθόνως βιοῦντας, αἰτοῦντας μὴ τυραννικῶς, λαμβάνοντας ὄ πρόχειρας, ἀγανακτοῦντας ὄ, εἰ μὴ λάβοιεν, καὶ ἐπαινοῦντας ὄ, οὐδ' εἰ λάβοιεν. ταῦτα ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος δοκεῖ αὐτοῖς, καὶ ἀτεχνῶς τὸ μέλι αὐτὸ ἐς τὰ σώματα ἐρεῖν ἐκ τῶ οὐρανῶ. καὶ ἦπου ἂν δεινὸν τὸ πρᾶγμα ἦν, εἰ τοιοῦτοι ὄντες, μηδὲν ἐς ἡμᾶς ἄλλο ἐξύβριζον. οἱ δὲ μάλα σεμνοὶ, καὶ σκυθρωποὶ τὰ ἔξω, καὶ τὰ δημόσια φαινόμενοι, ἢν παιδὸς ὡραίου, ἢ γυναικὸς λάβωνται καλῆς, ἢ ἐλπίσωσι, σωφρᾶν ἄξιον, οἷα ποιοῦσιν. ἔνιοι δὲ, καὶ ξένων τῶν ἀρετέρων γυναῖκας ἁπάγουσι μοιχεύσοντες,

sed latratui, gulæ, rapinæ, crebræ Veneri, adulationi, diuitum blanditijs, & frequentationi mensarum, diligenter operam dant. Videbis igitur paulò pòst quônam hæc euadant. Omnes enim ex officinis exilientes, artes relinquent desertas, cùm cernant se laborę fatigari, ab aurora ad vesperam vsque operi incumbentes, & vix istiusmodi quæstu victũ comparare. Segnes verò & subdolos homines in omnium rerum copia viuere, tyrannicè quidem postulantes, ac promptè accipientes, & quum non acceperint, indignantes, neque si acceperint, laudantes. Hæc videntur ipsis Saturni sæculum, spontéque mel ipsum è cœlo in ora influere. Porrò res hæc minùs esset molesta, si tales cùm sint, alia nulla iniuria nos afficerent. Sed hi cùm admodum casti & seueri, extrinsecus, & publicè appareant, si puerum nacti fuerint formosum, aut speciosam mulierem, aut sperauerint, æquum est tacere quæ faciunt. Nonnulli verò suorum etiám hospitum vxores adulterio corrumpendas abducunt,

κῆ τὸν Ιλιέα ἐκεῖνον νεανίσκον, ὡς φιλοσοφοῦσιν δὴ κἀ αὐταί. εἶτα κοινὰς ταύτας ἅπασι τοῖς ξυνοῦσι προσήκειν, Πλάτωνος τὸ δόγμα οἴονται ποιεῖν, A ἐκ εἰδότες ὅπως ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἄξιον κοινὰς ἡγεῖσθαι τὰς γυναῖκας. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις δρῶσι, καὶ ἃ μεθύοντες, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. καὶ B ταῦτα ποιοῦσι, πῶς οἴει κατηγορουμένας αὐτοὶ μέθης, καὶ μοιχείας, καὶ λαγνείας, καὶ φιλοργυρίας. οὐδὲν γὰρ οὕτως εὑρεῖς ἄλλο ἄλλῳ ἐναντίον, ὡς τοὺς λόγους αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα. οἷον, κολακείαν μισεῖν φασι, κολακείας ἕνεκα τὰ γνάθω ἰδοῦσι, καὶ C Στρουθίαν ὑπερβαλέσθαι δυνάμενοι, ἀληθεύειν τοὺς ἄλλους προτρέποντες. ὧν αὐ δὲ κινῆσαι γλῶτταν μὴ μὲν τὸ ψεύσασθαι δύνανται. μέθη καὶ πᾶσιν ἐχθρὸν τῷ λόγῳ, καὶ ὁ Ἐπίκουρος πολέμιος ἔργῳ· ὀργὴ δὲ καὶ τοῦτο ἅπαντα φράσουσι. τὸ δὲ ὀξύχολον, καὶ μικρεπίπληκτον, καὶ πρὸς ὀργὴν ῥᾴδιον, ὑπὲρ τὰ βρεφύλλια πάντα γελοῦσι. γελοῦσι γὰρ οὐ μικρὸν παρέχοντες τοῖς θεωμένοις, ὁπόταν ὑπὸ τῆς τυχούσης αἰτίας ἐπιζέσῃ μὲν αὐτοῖς ἡ χολὴ, πελιδνοὶ δὲ τὼ χροιὰ Ilienſis illius iuuenis inſtar, ac ſi & ipſæ quoque eſſent philoſophaturæ. Deinde communes has omnibus qui congrediuntur, proponentes, Platonis præceptum implere ſe putant, neſcientes quo pacto ſacer ille mulieres communes eſſe debere cenſuit. Quæ verò in conuiuijs agunt, vtque inebrianturlongum eſſet recenſere. Et hæc faciunt, quomodo putas, dum ipſi ebrietatem, adulteria, luxuriam, & auaritiam reprehendunt. Nihil igitur inuenies inter ſe magis contrarium, quàm ipſorum dicta, factáque: vt aſſentationem ſibi odioſam eſſe dicunt, cùm aſſentatione Gnathonidem & Struthiam ſuperare poſſint: & alios vera loqui hortantur, cùm ipſi ne linguam quidem mouere queant, quin mentiantur. Voluptas omnibus verbo tenus eſt inuiſa, hoſtis Epicurus: ſed re ipſa quiduis ob eam faciunt. Iræ præterea vehementia, leuiſſimarúmque rerum perturbatione, necnon iræ facilitate nuper nati infantulos ſuperant. Non paruum igitur riſum ſpectatoribus mouent, quum quauis de cauſa bilis ipſis efferueſcit, liuidóque colore cernuntur,

ἆθλον οἷον τοῦτον οὐ μικρὸν ἐκτελέσειν, ἰὼ σκόλοψ μακρὸς οὕτω, καὶ ἀκάνθωτα θηρία. Ηερ. καὶ μὴν ἄμεινον ἰὼ ὦ πάτερ, τὴν κόπριον ἐκκαθάραι αὐθις τοῦ Αὐγείου, ἢ τούτοις συμπλέκεσθαι. ἀπιτέον δ' ὅμως. Φι. ἄκουτα μὲν, ἀκολουθητέον δὲ κἂν τὰ δόξαντα τῷ πατεί. Ερ. καταιτέον, ὡς καὶν ὀλίγους αὐτῶν ἐπιτείψωμεν σήμερον. ποίαν δὲ χρὴ πορεύεσθαι ὦ φιλοσοφία; σὺ γὰρ οἶσθα ὅπου εἰσίν. ἢ περιθλον ὅτι ἐν τῇ Ελλάδι. Φι. οὐδαμῶς. ἢ παῦ ὀλίγοι, ὅσοι ὀρθῶς φιλοσοφοῦσιν ὦ Ερμῆ. οὗτοι δ' οὐδὲν ἀπίκοις πενίας δέονται, ἀλλ' ἔνθα πολὺς χρυσὸς, ἢ ἀργυρος ὀρύττεται, ἐκεῖ τοὺς ζητητέοι εἰσὶν ἡμῖν. Ερ. ἐκεῖσε σὺ δὲ τὴν Θρᾴκης ἀπιτέον. Ηερ. εὖ λέγεις, καὶ ἡγήσομαί γε ὑμῖν τῆς ὁδοῦ. οἶδα γὰρ τὰ Θρᾳκῶν ἅπαντα, συχνάκις ἐπελθών. καί μοι τὴν δεξιὰν ἅδην χαπώμεθα. Ερ. ποίαν λέγεις; Ηερ. ὁρᾶτε ὦ Ερμῆ, καὶ φιλοσοφία; δύο μὲν ὄρη μέγιστα, καὶ κάλλιστα ὀρῶν ἁπάντων, Αἶμος ὄστι τὸ μεῖζον, ἢ καπνοκρυὴ δ', Ροδόπη, πεδίον δ' ὑποπεπαυμένον, πάμφορον, ἀπὸ τῶν πρόποδων ἐκατέρων ὑγρὸς ἀρξάμενον,

hunc laborem non paruum à te confectum iri puta, si tam sceleſtas, & impudentes beluas excideris. *Herc.* Atqui præſtaret, pater, Augiæ ſimum rurſus expurgare, quàm cum his manus conferre: abeamus tamen. *Ph.* Inuita quidem: ſed ex patris ſententia eſt ſequendum. *Mercur.* Deſcendamus, vt etiam paucos ex ipſis hodie conteramus. Sed quà eundum eſt Philoſophia? ſcis enim vbinam ſint. Annon manifeſtum eſt eos eſſe in Græcia? *Ph.* Nequaquam, niſi admodum pauci, qui rectè philoſophantur, Mercuri. At hi nihil Attica paupertate indigent, ſed vbi multum autum aut argentum foditur, ibi nobis ſunt quærēdi. *Mer.* Ergo rectà in Thraciam eſt abeundum. *Herc.* Rectè dicis, & viæ dux ero vobis. Noui enim Thracum res omnes, vt pote qui ſæpius ad illos acceſſerim. Et nūc hunc mihi flectatis. *Merc.* Quōnam ais? *Herc.* Videtis-ne Mercuri, & Philoſophia, duos montes, omniúmq; pulcherrimos? Maior, Hæmus eſt, oppoſitus verò, Rhodope: at campus interiectus, perquam fertilis, ab vtriuſq; radice confeſtim ſe pandens,

καὶ τινας λόφους βεῖς παύ καλοὺς ἀνεσηκότας, ὧν ἀμόρφους τ τραχύτητα, οἷον ἀκροπόλεις πολλὰς τ ὑποκειμένης πόλεως. ἡ πόλις γὰρ ἤδη φαίνεται. Ερ. νὴ Δί' ὦ Ηφαίστεις, μεγίστη, καὶ καλλίστη ἁπασῶν. πρόρρωθεν οὖν ἀπολάμπει τὸ κάλλος. καὶ τὸ ποταμὸς μέγιστος παραμείβεται, παύ ἐν χερὶ γαῦον αὐτῆς. Ηφ. Εὖγε μάν, οὗτος. ἤδη πόλις, ἔργον Φιλίππου ἐνεῖνο. καὶ ἡμεῖς ἤδη πρόσχωροι, καὶ ὑπονέφελοι. ὥστε ἀμβαίνωμεν ἀγαθῇ τύχῃ. Ερ. οὕτω γιγνέσθω. τίδ' οὖν χρὴ ποιεῖν, ὅπως τὰ θεῖα ἐξιχνευτέον; Ηφ. τοῦτο μέν, σὸν ἤδη ἔργον ὦ Ερμῆ. κήρυξ γὰρ εἶ. ὥστε ἐκ ἂν φθαίης κηρύττων. Ερ. οὐδὲν τοῦτο χαλεπόν. ἀλλὰ τίνα ὀνόματα ἐκ ἐπίσταμαι αὐτῶν. σὺ οὖν ὦ φιλοσοφία, λέγε, οὕστινας ὀνομαστέον, καὶ τὰ σημεῖα προσθεῖ. Φι. οὐδὲ αὐτὴ μὰν οἶδα τὸ σαφὲς, οἵτινες ὀνομάζονται, διὰ τὸ μὴ ξυγγενέσθαι αὐτοῖς. ἀπὸ δ' οὖν τῆς ἐπιθυμίας, ὧν ἔχουσιν εἰς τὰ κτήματα, ἐκ ἂν ἁμάρτοις προσκαλῶν κτησώνας, ἢ κτησίππους, ἢ κτησικλέας, ἢ εὐκτήμονας, ἢ πολυκτήτους. Ερ. εὖ λέγεις. ἀλλὰ τίνες ἔτοί εἰσιν,

trésque colles perpulchros assurgentes, asperitate non deformes, tanquam subiacentis vrbis multas arces: iamque vrbs appareat. *Merc.* Ita per Iouem Hercules, maxima, omniúmque pulcherrima: cuius pulchritudo eminus resplendet, quin & maximus fluuius illam alluens præterlabitur. *Herc.* Hebrus est, ciuitas verò Philippi illius opus: & iam nos ad terram, & sub nubibus sumus: quare quod fœlix faustúmque sit, ingrediamur. *Merc.* Ita fiat. Cæterùm quid faciendum, & quomodo inuestigandæ res? *Herc.* Hoc tui muneris iam est Mercuri, siquidem es præco. Ne igitur præconium enuntiare cunctetis. *Merc.* Haud difficile hoc: sed illorum ignoro nomina. Tu igitur Philosophia, dic quo nomine sint compellandi: & signa insuper. *Ph.* Ne ipsa quidem scio certò, quomodo vocentur: quia mihi cum ipsis non fuit cõmercium. Cæterùm non aberrabis si eos à possidendi desiderio, Possidonios, aut Possidippos, aut Possicleas, aut Possifundos, aut Possidoros nominaueris. *Merc.* Bene dicis. Sed quinã hi sũt

ἢ τί ἢ πειποιῆσαι καὶ αὐτοί; μᾶλλον ἢ καὶ φοβοῦσιν, καί τι ἢ ἔρεσθαι θέλουσιν. Ανδρες. ἆρ' αὖ ἔχοιτε ἡμῖν ὦ ἄνδρες εἰπεῖν, ἢ σὺ ὦ Θελτίση, εἰ τινας βεῖς γόητας ἅμα εἴδετε, καὶ τινα γυναῖκα ἐν χρῷ κεκαρμένην εἰς τὸ λακωνικὸν, ἀρρενωπὸν, καὶ κομιδῇ αἰδεσίμην; Φι. παπαί. τὰ ἡμέτερα οὗτοι ζητοῦσι. Αν. πῶς τὰ ὑμέτερα; δεσπόται γὰρ ἡμεῖνοι ἅπαντες. ἡμεῖς δ', τὴν γυναῖκα μάλιστα μέτιμεν, ἵνα δεσποσύνην πρὸς αὐτ' εἰσενέγκωμεν, καὶ δότι καὶ ζητοῦμεν αὐτούς. τοῦτ' ἆρα κηρύττομεν. εἴ τις ἀνδράποδον παφλαγονικὸν, ἢ ἀπὸ Σινώπης βαρβάρων, ὄνομα τοιοῦτον, οἷον ἀπὸ κτημάτων, ὕπωχρον, ἐν χρῷ κουρίαν, ἐν γλυφῷ βαδεῖ, πίναν ἐξημμένον, καὶ βιβλίον ἐμπεφυκότα, ὀλίγον, ἀμουσον, βαχυφωνον, λοίδορον, μιμεῖσθαι ἐπιρρητῷ αὐτομόλῳ. Δεσπ. νοῶ οὗτος, ὃ κηρύττεις. ὡς ἐκεῖνόν γε ὄνομα ἦν παρ' ἐμοὶ, Καλλαῖος. καὶ ἐκόμα δ', καὶ τὸ γλυφεῖον ἐπίλλετο, ἐν τέχνῃ τὴν ἐμὴν ἠπίστατο. ἀπέκειρε γὰρ ἐν τῷ γναφείῳ κατημμένος, ὁπόσον πρεπτὸν τοῖς ἱματίοις ἢ χροιᾶς ἐπαιδεῖ. Φι. ἐκεῖνος αὐτός ὅδε ὁ οἰκέτης ὁ σός.

qui & ipſi circunſpectant? atqui accedunt, & videntur aliquid velle loqui. *Viri.* Poſſetis-ne, ô viri, vel tu optima nobis dicere, num tres præſtigiatores vnà videritis, & mulierem Laconicè abraſam, aſpectu maſculo, & planè virili. *Ph.* Papæ! hi nos quærunt. *Viri.* Quomodo vos? Etenim Fugitiui illi omnes: nos autem mulierē potiſſimùm quærimus, ab ipſis mancipatam. Intelligetis autem curnam ipſos quæramus. Nunc igitur ſimul præconiū pronuntiemus. Siquis mancipium Paphlagonicum, ex Sinopenſibus barbaris, tali nomine, quale à poſſeſſionibus imponitur, ſubpallidū, ad cutim tonſum, barba horridum, pera inſtructum, lacerna indutum, iracundum, ineruditum, voce aſperum, maledicum, certa libertate viuens, indicato. *Dominus.* Heus tu intelligo, quod prędicas mancipium. Illi enim apud me nomen erat, Scarabeus: comam autē alebat, & barbam auellebat, meámque artem norat. Nam in fullonica officina ſedens, tondebat quicquid floccorū in veſtibus ſuperfluū efflorescit. *Ib.* Ille ipſe ſeruus tuus eſt:

ἀλλὰ νῦν φιλοσόφῳ ἔοικεν, ἀκριβῶς ἑαυτὸν ἐπηρμένῳ. Δεσπ. ὦ τόλμης. ὁ Καρδαρεὺς φιλοσοφεῖ φησιν ἡμῶν ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς λόγος. ἀμέλει ἅπαντας ἀνευρήσομεν. ξυνίησι γὰρ ὡς φησιν αὐτός. Φι. τίς δ' οὗτος ἄλλος ὁ παρεστὼς ὅστις ὦ Ἡράκλεις, ὁ καλὸς, ὁ τὴν καθάραν; Ηρ. Ὀρφεύς ἐστι, σύμπλους ὑπὸ τῆς ἀρχοῦς ἐμοὶ, ἥδιστος κελευστὴς ἁπάντων. παρὸν γοῦν τὴν ὠδὴν ἀυτῷ, ἥκιστα ἐκάμνομεν ἐρέττοντες. χαῖρε ὦ ἄριστε, καὶ μουσικώτατε Ὀρφεῦ. ἐκ ἐπλέησάν μοι γὰρ ποτε Ἡρακλεῖς. Ορ. νὴ καὶ ὑμεῖς γε ὦ φιλοσοφία, καὶ Ἡράκλεις, καὶ Ἑρμῆ. ἀλλὰ καιρὸς ἀποδιδόναι τὰ μίσθια, ὡς ἔγωγε παν σαφῶς οὐ ζητεῖτε οἶδα. Ἑρ. οὐκοῦν δείξον ὦ παῖ Καλλιόπης ἔνδον ὄντι. χρυσίου γὰρ οὐδὲν οἶμαι δεῖν, σοφὸς ὤν. Ορ. εὖ ἴσθι. ἐγὼ δ', τὸν μὲ σὺν ἐμοὶ δείξαμι αὖ ὑμῖν, ἔνδον ὄντα, ἑαυτὸν δ' οὐκ αὖ, ὡς μὴ κακῶς ἀκούσιμι παρὰ ἀυτοῦ. μαρὸς γὰρ εἰς ὑποβολὴν, καὶ μόνον τοῦτο ἐκπεπλέυκηκε. Ἑρ. δεῖξον μόνον. Ορ. αὖτη φλησσον. ἐγὼ δ' ἀπειμι ὑμῖν ἐκπεσών, ὡς μὴ ἴδοιμι αὐτόν. at nunc Philosopho similis, qui accuratè in fullonia se poliuit. Dem. Proh audaciam! Scarabeus philosophatur, inquit. Nostri autem, nulla est ratio. Omnes vtique inueniemus, siquidē hæc intelligit, vt ait. Ph. Sed Hercules, quisnam est hic alius qui accedit, pulcher, citharam gestans? Herc. Orpheus est, qui mecum in Argo nauigauit, nauticorum hortatorum omnium iucundissimus. Nam ad cantum ipsius, non fatigabamur remigantes. Salue optime, & perquā canore Orpheu, siquidem Herculis non es oblitus. Vos quoque saluete Philosophia, Hercules, & Mercuri. Sed tempus est vt mihi detis indicinæ præmium: ego enim planè non quem quæratis. Merc. Quin ostende Calliopes fili, vbinā sit. Auro enim non indiges, sapiens cùm sis. Orph. Recte dicis: sed ego domum quidē in qua habitat vobis indicabo: ipsum verò minimè, ne apud eum malè audiam. Etenim est summè scelestus, ac vni huic reistuder. Merc. Ostende solùm. Orph. En proxima hæc. Ego verò procul à vobis abeo, ne videam ipsum. Merc. Attende. Annon mulieris vox Ἑρ. ἐπίσχες. οὐ γυναικός ἐστ

φωνὴ, ῥαψῳδοῦσης τῶν Ομήρου; Φι. νὴ Δία. ἀλλ' ἀκούσωμαι ὅ, τι καὶ λέγει. Δερ. ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ἀνὴρ ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν, ὃς χρυσὸν φιλέει μᾶλλον ἢ ἐν φρεσὶν, ἄλλο δ' εἴπῃ. Ερ. ἀκουῶ· καὶ δαιτρὸν σοι μισητέον, ὃς ξεινοδόκον κακὰ ῥέξειν, ὄκεν φιλότητα παρέχῃ. Τρ. περὶ ἐμοῦ τοῦτο τὸ ἔπος, οὗ τὴν γυναῖκα ἔχοντος ἀπάγων, διότι αὐτὸν ὑπεδεξάμην. Δερ. οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο, οὔτ' ἐν πολέμῳ ἀριθμὸς, οὔτ' ἐν βουλῇ, Θερσῖτ' ἀπειτόμυθε, κακῶν παράκοιτε κολοιῶν. μᾶλλον, ἀτὰρ οὐ κῦρ κόσμον ἐελζέμεναι βασιλεῦσιν. Δεσπ. εἰκότως τὸ καταρᾶτον τὰ ἔπη. Δερ. ᾠδὸς κύων, ὅπως ἢ λέων, μέσον ἢ χίμαιρα, δεινὸν ἀποπνέουσα, πείτου κυνὸς ἀγρίου ὁρμήν. Τρ. οἴμοι γυναῖ, ὅσα πέπονθας ὑπὸ κυνῶν τοσούτων. φασὶ δ' αὐτὴν καὶ κύειν ἀπ' αὐτῶν. Ερ. θάρρει, Κέρβερόν τινα τέξεταί σοι, ἢ Γηρυόνην, ὡς ἔχει ὁ Ηρακλῆς ἕτος αὖθις πίνων. ἀλλὰ καὶ παρασίσιν. ὥστε οὐδὲν δεῖ κοπιᾶν τὴν δύσαν. Δεσπ. ἔχω σε ὦ

A

B

C

D

E

est, aliquid ex Homero fecitantis? Ph. Ita per Iouem. Sed quid dicat, audiamus. *Fug.* Non minùs hunc odi, nigri quàm limina Ditis, Qui colit aurum animo, & simulat contraria verbis. *Merc.* Proinde odio habendus tibi Cantharus, Hospitis offensor, & se præbentis amicum. *Marit.* De me hoc carmen, cuius vxorem abduxit, quia ipsum receperam. *Fug.* Ebrius, atque canis facie, sed pectore ceruus, Consilio ignauus, sed longè ignauior armis, Thersites vecors, prauarúmque optima pica, Regibus illicitè, & frustra contendere suetus. *Dom.* Iure execrandi hæc verba sunt. *Fug.* Prima canis postrema leo, media ipsa Chimæra, Horrendum exhalans animũ trini canis acris. *Marit.* Hei mihi vxor qualia perpessa es à tot canibus. Quin ex illis ipsam concepisse dicunt. *Merc.* Confide, Cerberum tibi, aut Geryonem pariet: vt Hercules iste alium laborem rursus habeat. Sed accedunt, ita vt fores pulsare non sit opus. *Dom.* Teneo te Canthare: siles iam?

Καὶ δαῖρε. γυῶ σωτᾶς; φέρ'

ἔξωμβν ἃ τινά σοι ἡ πήρα ἔχει. Θερμούς ἴσως, ἢ ἄρτου ζύφος. Ερ. οὔ μὰ Δία, ἀλλὰ ζώνην χρυσίου. Ηερ. μὴ θαυμάσῃς. κυνικὸς γὰρ ἔφασκεν εἶναι τὸ πρόσθεν ὅτι τῆς Ελλάδος. ἐνταῦθα δ', χρυσίππειος ἀκρί· ὧν ὄψει τοιγαροῦν Κλεάνθην ἐς μακρὰν αὐτὸν ὀφεῖ. κρεμήσεται γὰρ ἀπὸ τοῦ πώγωνος, ὅτῳ μωρὸς ὤν. Δεσπ. σὺ δ' ὦ κακὲ, οὐ Λυκιδίων οὑμὸς δεσπότης τυγχάνεις ὤν; οὐμόσιον ἄλλος. ὦ τὸ γέλωτος. εἶτα τί ὃν ἀφοιτοῖ καὶ Λυκιδίων φιλοσοφεῖ; Ερ. ὁ τέτος δ' οὗτος δεσπότης ὑμῶν ὄστιν; Δεσπ. δεσμώς, ὃν ἐ δεσπότης ἐγὼ, ἐκὼν ἀφίημι αὐτὸν ἀπολωλέναι. Ερ. ὅπ τί; Δεσπ. ὅτι δεινῶς τῶν χοσσάρων ὄστ. τὸ δ' ὄνομα, Μυρίπνους αὐτὸν ἐκαλοῦμεν. Ερ. Ηρακλες ἀλεξίκακε, ἀκούεις; ἔπειτα πήρα, καὶ βάκτρον, καὶ αὐτὸς ἀπόλαβε τὴν γυναῖκα σύ. Υπο. μηδαμῶς. ἂν ἀπολάβοιμι βιβλίον μοι τῶν παλαιῶν κύκνων. Ερ. πῶς βιβλίον; Υπο. ἔστι τί ὦ γαθὲ, τετρακέφαλος βιβλίον. Ερ. οὐδὲν ἄτοπον, ἐπεὶ καὶ τετράλλης τῶν κωμικῶν εἰς. Δερ. σὺν

age videamus quid habeas in pera, fortè lupinos, aut frusta panis. *Merc.* Minimè per Iouem: sed zonam auream. *Herc.* Ne mireris. Nam in Græcia Cynicum se esse dicebat, sed hîc est planè Chrysippeus. Quare Cleanthem ipsum non diu pòst videbit. Nam cùm sit adeò scelestus, à barba suspendetur. *Dem.* Tu verò, nequam, nonne es Lecythio meus fugitiuus? certè non alius. O rem risu dignam! quid non fiet? etiam Lecythio philosophatur? *Merc.* Nunquid tertius ille domino caret? *Dem.* Minimè: verùm ego dominus, sponte ipsum in malam rem dimitto. *Merc.* Quorsum? *Dem.* Quia teterrimè fœtet: eúmq; Virguentodorũ appellabamus. *Merc.* Hercules malorum depulsor, audísne? deinde pera, & baculum: atqui tu vxorem recipe. *Mart.* Minimè, non si reciperem priscum librum in vtero gerentem. *Merc.* Quomodo librum? *Mart.* Quidam, ô bone, triceps est liber. *Merc.* Nihil absurdum siquidem vnus ex Comicis trigaleatus. *Dem.* Tuum est, Mercuri dehinc iudicare.

ὦ Ερμῆ δικάζειν τὸ μὴ τοῦτο.

Εχ. οὕτω μοι δοκεῖ. ταύτην μὲν ἵνα μηδὲν τέρας, μὴ ὃ πολυκέφαλον τέκῃ, οἴχεσθαι παρ' ἄνδρα ὀπίσω εἰς τὴν Ἑλλάδα. τὼ δύο δ' οὗτοι τὼ δραπέτα, παραδοθέντε τοῖν δεσπότοιν μανθάνειν ἃ πρέπει, τὸν μὲν, ἀποπλύναι τοὺς ῥυπῶντας τῶν ὀδόντων, τὸν Λικυθίωνα. τὸν Μυρέπανον δ', αὖθις ἀκριβῶσαι τῶν ἱματίων τὰ διερρωγότα, μαλάχῃ γε πρότερον μασησάμενα. ἔπειτα καὶ τοῦτον παραδοθῆναι τοῖς πιπωτᾶις, ὡς ἀπολοιτο παραπλόμυος τοιαυτα, ῥυπῶσι πρέπει, καὶ γυναικείᾳ τῇ πίπῃ. εἶτα ἐς τὸν Αἶμον ἀναχθέντα γυμνὸν, ὀπὶ τῆς χιόνος μόνον συμπεπλημμύον τὸν πόδα. Δρα. φεῦ τῶν κακῶν. ὀπόποι. παπαπαπαῖ. Δεσπο. τί τοῦτο παρέντιθης τῶν βαρβαρικῶν οὐ διαλόγων; ἀλλ' ἀκολούθει παρὰ τοὺς πιπωτᾶις ἤδη, ἀποδυσάμενος πρότερόν γε τὴν λεοντῆν,

Merc. Ita mihi videtur. Vt hæc mulier, ne pariat monstrum multiceps, ad virum in Græciam reuertatur: atque hi duo fugitiuuli dominis traditi, discant quæ antea: Lecythio quidem sordidos abluere panniculos: Vnguentodorus autem, lacera vestimenta resarcire, priùs quidem malua flagellatus. Deinde vt etiam hic tradatur picatoribus, vt pereat vulsus primùm: insuper pudenda, & muliebri pice inquinetur: deinde nudus in Hæmum sublatus, vinctis pedibus, in niue maneat. *Fu.* Ho! malorum ah ah, papæ, heu. *Dom.* Quid hoc est, tragicas voces interseris? Sed ad picatores iam sequere, exuta priùs pelle leonina, vt asinus esse cognoscaris.

ὡς γνωσθῇς ὄνος ὤν.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ. Ἱερεὺς, καὶ Κρόνος.

SATVRNALIA. SACERDOS, ET Saturnus.

ARGVMENTVM.

Lucianus ritum & originem Saturnaliorum tradit hoc Dialogo, vbi fingit Sacerdotem & Saturnum colloqui: quorum alter quidem diuitias à Deo postulat: alter autem, dum diuitias largiri, sua potestatis esse negat, interea quatenus ipse regnet, & quid præstare soleat, denique cur hoc festum institutum sit, exponit: refutata interim etiam fabula, qua de liberis deuoratis & amissione regni, & captiuitate ipsius vulgo iactatur.

ΙΕΡΕΥΣ.

Ὦ Κρόνε, σὺ γὰρ ἔοικε καὶ ἀρχῶν τό γε νῦν εἶναι, καὶ σὺ τέθυσαι, καὶ κεχαλλιέρηται παρ' ἡμῶν, τί ἂν μάλιστα ἐπὶ τῶν ἱερῶν αἰτήσαις λάβοιμι παρὰ σοῦ; Κρο. Τοῦτο μὲν οὖν τόν σε καλῶς ἔχει ἐπίστασθαι, ὅ, τι σοι συμφέρον, εἰ μὴ καὶ μαντικὸν ἅμα ἐθέλοις εἶναι τὸν ἄρχοντα εἰδέναι τί σοι ἥδιον αἰτῆσαι. ἐγὼ δὲ τάχα δώσω τε, καὶ ἀνανεύσομαι πρὸς τὰς εὐχάς. Ιε. ἀλλὰ πάλαι ἐσκεμμαι. ἐξῶ γὰρ τὰ κοινὰ πάντα, καὶ πρόχειρα, πλοῦτον, καὶ χρυσὸν πολύν, καὶ ἀνδρῶν

SACERDOS.

DIc mihi Saturne, quando tu quidē hoc tēpore regnare videris, tibi & sacrificatum, & litatum est à nobis, quid potissimùm pro immolatis hostijs, abs te postulatum feram? *Sat.* Istud quidem te ipsum decet perpendere, quid optare debeas: nisi vis vt princeps etiam sic vates, vt norit, quid libentiùs petas. Cæterùm ego, quantum facultas feret, annuam tuis votis. *Sa.* Quin istud iam olim perpendi. Nam communia hæc, & passim obuia, videlicet opes, multam auri vim, vtque viris

διαπρέπω εἶναι, καὶ αἰδοίοις πολλὰ κεκτῆσθαι, καὶ ἐδωδὰς ἐυανθεῖς, καὶ μαλακὰς, καὶ ἀργυρον, καὶ ἐλέφαντα, καὶ τἆλλα, ὁπόσα τίμια. τούτων οὖν ὦ ἄριστε Κρόνε, δίδου μοι, ὥς τι καὶ αὐτῶν ἀπολαῦσαι τῆς σῆς ἀρχῆς, μὴ δ' ἄμοιρον εἶναι μόνον αὐτὸν διὰ παντὸς τοῦ βίου. Κρ. ὁρᾷς; οὐ κατ' ἐμὲ τοῦτο ἦν τὸ αἰτῆσαι. οὐ γὰρ ἐμὸν διανέμειν τὰ τοιαῦτα. ὥστε μὴ ἄχθου, εἰ ἀτυχήσεις αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦτο παρὰ τοῦ Διὸς, ὁπόταν εἰς ἐλεῖνον ἡ ἀρχὴ περιέλθῃ μετ' ὀλίγον. ἐγὼ δὲ ὅτι ῥητοῖς παραλαμβάνω τὴν διωρεάν. ἑπτὰ μὲν ἡμερῶν ἡ πᾶσα βασιλεία. καὶ ἐμοὶ ἐπιτέτραπται τούτων ἡδέως μοι, ἰδιώτης ἐυθὺς εἰμι, καὶ που τῶν πολλῶν δήμου εἷς. ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ἑπτὰ, ἀπουδαῖον μὲν, οὐδ' ἀληθὲς διοικήσασθαί μοι συγκεχώρηται, πίνειν δὲ, καὶ μεθύειν, καὶ βοᾶν, καὶ παίζειν, καὶ κυβεύειν, καὶ ἀρχόντας καθίστασθαι, καὶ τοὺς οἰκέτας ἐυωχεῖν, καὶ γυμνοὺς ἄδειν, καὶ κροτεῖν ὑποτρέμοντα. εἰ δὲ καὶ ἐς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπὶ κεφαλῆς ὠθεῖεν, ἀσθόλῳ κεχρισμένον τὸ πρόσωπον. ταῦτα ἐρεῖτό μοι

imperem, & mancipia multa possideam, splendidas vestes & delicatas, argentum, & ebur, denique quicquid est pretiosum. Hæc igitur mihi da, optime Saturne, vt & ipse nonnihil emoluméti ex tuo sentiam imperio, ne-ue solus per omnem vitam earum rerum sim expers. *Sat.* Viden? Hoc postulas quod meæ facultatis non est. Neq; enim mearum est partium ista distribuere: quare ne grauiter feras, si quæ petis, non assequeris. Sed ista à Ioue postulato, quum ad eum imperij vices venerint, id quod breui futurum est. Nã ipse certis conditionibus imperium accipio. Est autem imperiũ meum septem duntaxat dierum, quorũ si ius excessero, priuatus ilico reddor, & ex plebe vnus. Nec in his septem diebus, serium quippiam, aut publicum tractare, mihi concessum est. Verùm potare, inebriari, vociferari, ludere, talos iacere, creare reges, famulos in cõuiuium adhibere, canere nudum, lasciuo corporis motu saltitare, nonnunquam & in gelidam aquam præcipitem dare, facie fuligine oblita. Hæc vti faciam permissum est: sed magna illa, puta

ποιεῖν. τὰ μεγάλα δὲ ἐκεῖνα,

ἢ πλοῦτον, ἢ τὸ χρυσίον, ὁ Ζεὺς διαδίδωσιν ὡς αὐ ἐθέλῃ. Ιε. Ἀλλ' οὐδὲ σκῆπτρον ὦ Κρόνε ῥᾴδιον, ἢ φορητόν. ἔγωγ' οὖν ἤδη ἀπῳδόρρευκα, αὐτῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ. ὅθ' ὧν ἐπαίει τοπρεσπαι. ἀλλὰ τὴν αἰγίδα σπασίων, ἢ τὸν κεραυνὸν ἐπανατεινόμενος, δεινὸν ἐνορῶν, σκηπλήσει τοὺς ἐνοχλοῦντας. ὧν δέ ποτε ἢ ὀπίνευσέ τινι, καὶ πλούσιον πεποίηκε, πολὺ τὸ ἄφρον ἐνταῦθα, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐνίοτε, καὶ σωφρονοῦντας ἀφείς. ὁ δ', παιμπονήρους τε, ἢ αἰσχίστοις ἀνδράσι χαρίζεται τὸ πλοῦτον, μαστιγίαις, ἢ ἀνδραγαθίαις τοῖς πολίταις αὐτῶν. πλὴν τάχ' σοι δοκῶ ἐθέλω εἰδέναι, τίνα ταῦτά ἐστιν. Κρ. οὐ μικρὰ ὅλως, οὐδὲ παντάπασιν ὑπερφρόνητα, ὡς θεὸς πλὴν δοκῶμεν ἐξετάζεσθαι τῆς συμπάσης ἀρχῆς, εἰμί σοι γε μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐς τὴν μονάδα κυλιομένου τὸ κύβου, σοὶ τ' ἐξάδα ὑπερφαίνῃ ἀεὶ φαίνεσθαι. πολλοὶ γὰρ ἐς κόρον ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἐπεστήσαντο, οἷς ἐλέως, ἢ φορεῖς ὁ κύβος ὀπίνευσεν. εἶδε, ἔμπαλιν γυμνοὶ ἐξενήξαντο, σωτηρίοντος αὐτοῖς τὸ σκάφους,

A

B

C

D

E

F

diuitias & aurum, Iupiter ipſe, quibus lubet, dilargitur. *Sat.* At non facilè, Saturne, & expeditè id facit: adeò vt me iam vox defecerit, magno clamore hæc ab illo flagitantem. At is nihil prorſus audit: verùm ægidem obuibrans, ac fulmen intentans, toruúmque obtuens, pauefacit inſtantes. Quòd ſi quando etiam annuerit alicui, diuitémque reddiderit, mirum quàm id nullo delectu facit, vt aliquoties præteritis probis, ac ſapientibus viris, ſceleratis ac ſtultis hominibus opes offũdat, verberonibus atque effœminatis, cuiuſmodi ſunt pleriq; iſti. Quanquam equidem cupio cognoſcere, quænam ſint iſta poteſtati tuæ permiſſa. *Sat.* Haudquaquam parua, neque omnino contemnenda, ſiquis vniuerſi imperij vim expendat: niſi fortè tibi parum videtur eſſe, vt in talorum ludo vincas, cúmque cæteris alea in vnionem voluatur, tibi ſenionem ſemper in ſummo latere oſtendat. Nam hinc ſibi plerique victum parant ad ſatietatem, quibus benigna & proſpera annuerit alea. Alij contrà, nudi enatant, fracta ipſis ad tam

πεὶ οὕτω μικρῷ ἔρματι τῷ κύβῳ. καὶ μὴν καὶ πεῖν ἐς τὸ ἥδιον, καὶ ὠφελικώτερον ἄλλου δόξαι ἅμα ἐν τῷ συμποσίῳ, ἢ διακονεμένων τὸν μὲν ἄλλους ἐς τὸ ὕδωρ ἐμπεσεῖν. τοῦτο γὰρ τοὐπίπαν τῆς ἀδεξίου διακονίας. σὺ δ', καὶ ἀνακηρυχθῆναι καλλίνικον, καὶ τοῦλαιον ἀφαιρεῖσθαι τ' ἀλόντα. ὁρᾷς ἁλίκα τὸ ἀγαθὸν, ἔτι καὶ βασιλέα μόνον ἐφ' ἁπάντων ἡμέρας, τῷ ἀφραγάλῳ κρατήσαντα, ὡς μήτε ὑπταχθείης γελοῖα ὑπτάγματα, καὶ αὐτὸς ὑπατρέπειν ἔχοις, τῷ μὲν, αἰσχρόν τι πεῖ αὐτὸ ἀναβοῆσαι τῷ δ', γυμνὸν ὀρχήσασθαι, καὶ ἀρχιθύρσου τινὸ αὐλητρίδα, πεὶς τινὸ οἰκίαν πιεελθεῖν; πῶς γὰρ ἂν τοσαῦτα δείγματα μεγαλοδωρίας τῆς ἐμῆς; εἰ δ' τὸ μὲν ἀληθὲς, μὴ βέβαιον γένηται τινὸ τοιαύτην βασιλείαν αἰτιάσῃ, ἄγνωμον ποιήσεις, ὁρῶν αὐτὸν ἐμὲ τὸν ταῦτα διανέμοντα ὀλιγοχρόνιον τινὸ ἀρχινὸ ἔχοντα. τούτων δ' οὖν ἃ μοι δοκεῖ, δῶρα τῶν παρόντων, τὸ ἄρχειν, καὶ ἄδειν. καὶ τῶν, ἃ καταβεβλημόσαμεν, δαρεικῶν αὖτε, ὡς ἡμεῖς πρὸς οὐδὲν διαδιξόμενοι

exiguum scopulum, aleam puta, naui. Præterea quàm suauissimè bibere, ac modulatiùs alio videri canere in conuiuio: & ex ministris alios in aquam deijci (nam ea pœna est parum dextrè ministranti) te verò victorē egregium pronuntiari, & ei quem viceris præmia præripere. Vide quantum sit bonum, quòd etiam rex solus omnibus præficeris, talis victor, vt non solùm ipse nō feras ridicula imperata, sed etiam alijs imperare possis ipse: huic vt turpe aliquid de se ipso vociferetur: illi vt saltet nudus, & sublata in humeros tibicina, ter domum obambulet? Annon hæc quoque, munificentiæ meæ non exiguæ sunt argumenta? Quòd si causaberis regnum hoc nec verum esse, nec stabile, inscitè feceris, quum videas me ipsum, qui ista dilargior, exigui temporis imperium tenere. Ex his igitur, quæ meæ est facultatis præstare, nempe taxillis, regnando, canendo, & reliquis quæ modo recensui, audacter à me petito, nihil veritus, ne te ægide, aut fulmine territem.

σι τῇ αἰγίδι, καὶ τῷ κεραυνῷ.

Ιε. ἀλλ' ὦ πιτάνων ἄριστε, τἀμὲν τοιούτων, οὐ δέομαι. σὺ δ', ἀλλ' ἐκεῖνό μοι ἀπόκριναι, ὃ μάλιστα ἐπιθυμῶ εἰδέναι. καί μοι λῶ εἶπης αὐτὸ, ἱκανῶς ἔση τῶν ἀμοιβὴν ἀποδεδωκὼς αὐτὶ τῆς θυσίας, καὶ ἐγὼ σοὶ τὰ λοιπὸν ἀρίημί σοι τὰ χρέα. Κρο. ἐρώτα μόνον. ἀποκρινοῦμαι γὰρ, ἢν εἰδῶς τύχω. Ιε. τὸ μὲ ἐγέρτον ἐκεῖνο, εἰ ἀληθῆ. ταῦτ' ὄντι, ἃ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὡς κατήδεις τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῆ Ρέας, ἐκείνη δ' ὑτελομένη τὸν Δία, λίθον ὑποβαλομένη αὐτῆ τὸ βρέφος, ἔδωκέ σοι καταπεῖν. ὁ δ', εἰς ἡλικίαν ἀφικόμενος, ἐξέλασέ σε τῆς ἀρχῆς πολέμῳ κρατήσας. εἶτα εἰς τὸν τάρταρον φέρων ἐνέβαλε, πεδήσας αὐτόν σε, καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὁπόσον μὴ σῷ περετάπητο. Κρο. εἰ μὲν ἑορτὴν ὦ οὗτος ἤγομεν, καὶ μεθύειν ἐδίδετο, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς δεσπόταις ἐπ' ἐξουσίας, ἔγωγε ἄν, ὡς ὀργίζεσθ γοῦν ἔοικέ μοι, τοιαῦτα ἐρωτήσας, καὶ ἀδεδεὶς πολιὸν οὕτω, καὶ πρεσβύτην θεόν. Ιε. κἀγὼ ταῦτα ὦ Κρόνε, ἃ παρ' ἐμαυτῷ φημι, δὴ Ησίοδος καὶ Ομηρος, οὐκ ἐθέλω γὰρ εἰπεῖν ὅτι καὶ ἄλλοι ἅπαντες ἄνθρωποι ὀλίγου,

Sat. At ô Titanum optime, istis mihi nihil est opus. At mihi id respondeto, quod maximè cupiebam scire. Quod si mihi dixeris, sat magnam gratiam pro victima mihi rependeris: & in posterum debita condono tibi. *Sat.* Roga modò, equidem respondebo, si sciuero. *Sat.* Primùm quidem illud, vera-ne hæc sint quæ de te audimus, te solitum edere liberos ex Rhea tibi nascentes, eam verò clam subducto Ioue, lapidem infantis loco supposuisse, quem tibi dedit deuorandum. Deinde adultum puerum, te bello victum, regno expulisse: mox vinculis iniectis in Tartara præcipitasse, cum omnibus copijs auxiliaribus, quæ tecum in acie steterant. *Sat.* Heus tu nisi festum celebraremus, & liceret inebriari, atque impune dominos conuitijs incessere, cognosceres, irasci saltem mihi concessum esse, qui talia roges, nihil reueritus adeò canum, ac senem Deum. *Sat.* At ego hæc, Saturne, non ex me ipso dico. Quin & Hesiodus, & Homerus, nolo enim dicere, reliqui propè mortales omnes,

ταῦτα πιστεύουσι περὶ σοῦ.
Κρ. οἶει γάρ τι τὸν πτωχὸν
ἐκεῖνον, τὸν ἀλαζόνα, ὑμῶν τι
φροντίζειν ἐμοῦ εἰδέναι; σκόπει ὃ οὗ-
τος. ἐὰν ὅστις ἄνθρωπος, ὁ μὲν Α
θεὸν ἐμέ, νομίσειεν ἂν ἱκανὸν
αὐτὸς καταφαγεῖν τὰ τέκνα,
ἐμοῦ τις Θυέστης ὢν, καὶ ἀσεβεῖ
ἀδελφῷ πεπιστευκώς, ἥδιστ᾽ ἄν; καὶ
τοῦτο μὲν εἴη, πῶς ἀγνοήσειε Β
λίθον αὐτὸ βρέφους ἐδίων, εἰ
μὴ ἀπάλυντος εἴη τῶν ὀδόντας;
ἀλλ᾽ ὅτι ἐπολεμήσαμεν, ὅτε ὁ
Ζεὺς βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφείλετο, C
ἑκόντος δέ μου παραδόντος αὐ-
τῷ, καὶ ὑπεκστάντος ἄρχειν. ὅτι
μὲν γὰρ ὅτε πεπέδημαι, ὅτε ἐν
τῷ ταρτάρῳ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς
οἶμαι, εἰμὶ τυφλὸς ὥσπερ Ο-
μηρος εἶ. Ια. τί παθὼν ἢ ὦ D
Κρονε, ἀφῆκας τὴν ἀρχήν;
Κρ. ἐγώ σοι φράσω. τὸ μὲν
ὅλον, γέρων ἤδη, καὶ ποδαγρὸς
ὑπὸ τοῦ χρόνου ὤν, διὸ καὶ πε-
πεδῆσθαί μοι οἱ παλλοὶ εἴκασαν,
ὁ μὲν ἡνωμένην διαρκεῖν φησὸς
ἔτι τοσοῦτον ἀδικίαν τῶν υἱῶν,
ἀλλ᾽ ἀεὶ ἀναθεῖν ἔδει ἄνω, καὶ
κάτω, τὸν περιφοιτῶντα κεραυνὸν, E
τοὺς ἐπιόρκους, καὶ ἱεροσύλους, καὶ
βιαίους καταλέγοντα. καὶ τὸ
πρᾶγμα πάνυ ἐρρωμένες ἦν, καὶ
νεανικόν. καὶ ἐξέσην ἐν ἐμοὶ ὧν

eadem de te credunt. *Sat.* Num putas pastorem illum superbum, sani aliquid de me sciuisse? Rē ad hunc considera modum. Est-ne quispiam homo, non dicā Deus, qui possit suos ipse liberos lubens deuorare: nisi si quis esset Thyestes qui ab impio fratre circunuentus comederet? At hoc quidem esto: quī nesciret se infantis loco lapidem comedere, nisi dētibus dolere nō posset? Imò neq; bello confliximus, neque Iupiter imperiū per vim occupauit: sed ego illi rerum administrationem vltro tradidi, imperioq; cessi. Porrò neq; victū esse me, neque in Tartaro esse, vel ipse vides opinor, nisi oculis captus es, quemadmodum Homerus. *Sac.* Sed quid tibi accidit, Saturne, vt imperiū deponeres? *Sat.* Ego tibi dicā. In summa, cùm iam senex essem, & ob ætatē podagrosus (quo factū est vt iniecta mihi fuisse vincula pleriq; finxerint) impar eram viribus ad tam multa huius ætatis facinora puniēda: nam erat assiduè mihi sursū ac deorsū cursitandū obarmato fulmine, quo sacrilegos, periuros ac raptores exurerē: erátq; negotiū plenum laboris, quódq; iuuenē desideraret. Itaq; mihi consulens, Ioui locum dedi.

τῷ Διΐ. καὶ ἄλλως ἥδ, καλῶς ἔχειν ἐδόκει μοι, διανείμαντα τοῖς παισὶν ἅπασι τὴν ἀρχὴν, αὐτὸν εὐωχεῖσθαι τὰ πολλὰ ἐν ἡσυχίᾳ, ἅτε τοῖς εὐχομένοις χρηματίζοντα, ἅτε τὸ αὐτὸ τοῦτο τὰναντία αἰτουμένων ἐνοχλούμενον, ἅτε βροντῶντα, ἢ ἀστράπτοντα, ἢ χαλάζαν ἐνίοτε βάλλειν ἀναγκαζόμενον, ἀλλὰ προσβυτικόν τινα τοῦτον ἥδιστον βίον διάγω, ζωρότερον πίνων τὸ νέκταρ, τῷ Ἰαπετῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἡλικιώταις συμποσιολογῶν. ὁδὶ ἄρχει, μυεῖα ἔχων πρόγματα. πλὴν ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ἐφ' οἷς εἶπον, ὥστε ξελθεῖν μοι ἔδοξε. καὶ ἀναλαμβάνω τὴν ἀρχὴν, ὡς ὑπομνήσωμι τοὺς ἀνθρώπους οἷος ὢν ὁ ἐπ' ἐμοῦ βίος, ὁπότε ἄσπερος, καὶ ἀνήροτα πάντα ἐφύετο αὐτοῖς, οὐ σάκχος, ἀλλ' ἕτοιμος ἄρτος, καὶ κρέα ἑσκευασμένα. καὶ οἶνος ἔρρει ποταμηδὸν, καὶ μηλαὶ μέλιτος, καὶ γάλακτος. ἐλαδοὶ γὰρ ἦσαν, καὶ χρυσοῖ ἅπαντες. αὕτη μοι ἡ αἰτία τῆς ὀλιγαρχονίου ταυτησὶ δυναστείας. καὶ διὰ τοῦτο ἀπαντα-χοῦ κρότος, καὶ ᾠδὴ, καὶ παιδιὰ, καὶ ἰσοπολιτεία πᾶσι, καὶ δούλοις, καὶ ἐλευθέροις. ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐμοῦ δοῦλοι ἦτε.

Præterea rectè facturus mihi videbar, si imperio liberis meis distributo, ipse per otium genio plerunque indulgerem, nec vota facientibus respondendo, nec molestiam à contraria petentibus ferendo, neque tonãdo, aut fulgurando, neque grandinem aliquoties necessariò immittendo. Sed senilẽ hanc ac iucundissimam dego vitã, meracius nectar bibendo, & cum Iapeto, reliquísque æqualibus Dijs confabulãdo. At regnat quidem ille mille districtus negotijs: nisi quòd hos pauculos, quos dixi dies mihi visum est excipere, in quibus recipio principatũ, vt mortalibus in memoriam reducam, cuiusmodi fuerit me regnante vita, quum citra sementem, citráque arationem cuncta illis prouenirent. Haud tum quidem aristæ, sed panis paratus, carnes apparatæ, ac vinum fluminis instar manabat, tum fontes mellis, lactísque, propterea quòd mortales omnes erant probi, & aurei. Hæc causa est, cur exigui temporis imperium geram. Atque obid vndique plausus, cantiones, lusus, par seruorum atque liberorum honor: quia me regnante nullus erat seruus.

Ιε. ἐγὼ δ' ὦ Κρόνε, καὶ τοῦτο ἐνόμιζον εἰς τοὺς δούλους, καὶ παιδοτρίβας, φιλάνθρωπον ἐκ τοῦ μύθου ἐκείνου ποιεῖν σε, τιμῶντα τοὺς τὰ ὅμοια πάσχοντας, ἅτε καὶ αὐτὸν δουλεύοντα, μεμνημένον τῆς πέδης. Κρ. οὐ παύσῃ δὲ τὰ τοιαῦτα λυρῶν; Ιε. εὖ λέγεις, καὶ παύσομαι. σὺ δέ μοι καὶ τοῦτο ἀπόκρινα. τὸ πεπλεύκειν σωμένες ὦ καὶ τοῖς ὅπι σοῦ ἀνθρώποις; Κρ. καὶ μάλα. οὐ μὰν περὶ ταλάντων γε, καὶ μυριάδων, ὥσπερ ὑμῖν, ἀλλὰ περὶ καρύων τὸ μέγιστον, ὡς μὴ αὐτὰδα ἠθηδέντα, μηδὲ δακρύειν ἀεὶ ἕστον ἑόντα μόνον τῶν ἄλλων. Ιε. εὖγε ἐκεῖνοι ποιοῦντες. ὑμῖν γὰρ τίνος δὲ ἂν καὶ ἐπλεύκειν, αὐτοὶ ὁλόχρυσοι ὄντες; ὡς ἔγωγε καὶ μεταξὺ λέγοντός σου, τοιοῦδέ τι ἐνενόησα. εἴπε ἕνα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν χρυσηλάτων, ἐς τὸν ἡμέτερον τοῦτον βίον ἀγαγὼν ἔδειξε τοῖς πολλοῖς, οἷα ἔπαθεν ἂν ἄθλιος ὑπ' αὐτῶν, διεσπασμένον γὰρ ἂν τὸν εὖ οἶδ' ὅτι ὑπομείναντες, ὥσπερ τὸν Πενθέα αἱ Μαινάδες, καὶ αἱ Θρᾷτταὶ τὸν Ὀρφέα, ἢ τὸν Ακταίωνα αἱ κύνες, περὶ τοῦ μείζονος ἀπηνίχθαι τὸ μέρος, περὶς

Sac. At ego, Saturne, coniecturam hanc ad seruos, & ludimagistros referebam, quasi ideo tibi fabula tribueret erga hos humanitatem, quòd memor te ipsum aliquando seruiuisse, ac compedes gestasse, eos magni faceres, qui simili essent fortuna. Sat. Non desines talia nugari? Sac. Bene mones, itaque desino. Quin & illud mihi respondeas, an consuetum erat tui sæculi hominibus, talis ludere? Sat. Erat sanè: sed non pro talentis, & decem nummûm millibus, vt vobis, sed ad summum nucibus, ne discruciaretur qui victus esset, & semper ploraret solus inter alios cibum non sumens. Sac. Et rectè quidem illi. Nam pro quo præmio talis lusissent ipsi, Deùm toti essent aurei? Itaque te loquente tale quiddam mihi venit in mentem: siquis vnum aliquem ex aureis illis viris, in hanc nostrâ ætatem adductum, vulgo ostenderet, quid illi tandem eueniret? Nempe miserum, sat scio, discerperent, in eum incursantes, vt in Pentheum Mænades, aut in Orpheum fœminæ Thraciæ, aut in Actæonem canes: atq; inter sese quisque certarent

ἀλλήλοις ἕκαστος ἀμιλλώμενοι. οἵτε οὐδὲ ἑορτάζοντες, ἕξω τοῦ φιλοκερδεῖς εἰσιν, ἀλλὰ μέσον οἱ πολλοὶ πεποίηνται τὴν ἑορτήν. εἶτα οἱ μὲν, ἀπεχόντων λησεύοντες, ἐν τῷ συμποσίῳ τοὺς φίλους. οἱ δὲ, σοί τι λοιδορησώμεθα οὐδὲν δέον, ἢ τοὺς κύβους συντείβουσιν, αὐτοῖς ὄντας ἀπιστοῖς, ὧν ἑκόντες ποιοῦσιν. ἀτὰρ εἰπέ μοι ἢ τοῦτο, τί δή ποτε ἄβρεως οὕτω θεὸς ὤν, ἢ γέρων, ἐπλεξάμενος τὸ ἀτερπέστατον, ὁπότε ἡ χιὼν ἐπέχει τὰ πάντα, καὶ ὁ βορέας πολὺς, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐ πέπηγεν ὑπὸ τοῦ κρύους, ἢ τὰ δένδρεα ξηρὰ, καὶ γυμνὰ, καὶ ἄφυλλα, καὶ οἱ λειμῶνες ἄμορφοι, καὶ ἀπλωθηκότες, ἢ οἱ ἄνθρωποι ἐπικεκυφότες, ὥσπερ οἱ πάνυ γεγηρακότες, ἀμφὶ τὸν χάμυνον οἱ πολλοὶ, τηνικαῦτα ἑορτάζεις. οὐ γὰρ φρενοβλαβής γε ὁ καιρὸς, οὐδὲ ἐπιπόνειος βυφῶσι. Κρ. πολλά με ἀναχρίνεις ὦ οὗτος, ἠδὴ πίνειν δέον. παρήρησαι γοῦν μοι χρόνον τῆς ἑορτῆς ὀλίγον, ἐ πάνυ ἀσχολιάν μοι ταῦτα περιφιλοσοφῶν. ὥστε, νῦν μὲν ἄφες αὐτά. εὐωχώμεθα ἤδη, ἢ κροτῶμεν, ἢ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ἤδη ζῶμεν. εἶτα πρὸ-

de parte maiore auferenda, vt pote qui nec in celebrando festo, à lucri studio temperent: cùm plerique etiam festo ipso ad incrementum lucri abutantur. Deinde alij amicos in conuiuio deprædati discedunt: alij tibi conuitiantur cùm nihil ad rem pertineat, & ipsos conterunt talos, quāquam ipsis authores non sunt, eorum quæ vltro faciunt. Sed dic mihi & illud, quid tandem causæ fuerit, vt cùm sis Deus adeò imbecillis, & senex, tempus inamœnissimum delegeris, quo iam nix occupat omnia, sæuit boreas, nihil non gelu concretum est, nudæ, decussisque frondibus arent arbores, squalent vacua floribus prata, homines cōtracti curuantur, tanquam extremo senio confecti, multi focum circunstantes, tunc festum agas. Non enim accommodū seni tempus illud, neque genio indulgētibus idoneum. *Sat.* Heus tu, multa sciscitaris à me, cū iā sit bibēdū. Itaque non exiguam temporis portionem de festo mihi detraxisti, dū ista mecū philosopharis, ad rem non admodū pertinentia. Quare nunc istis omissis, conuiuium agitemus, plaudamus, ac liberā agamus vitam. Deinde pri-

τεύωμεν ἐς τὸ ἀρχαῖον ὅτι καιρὸν, καὶ βασιλέας χειροτονῶμεν, καὶ πειθαρχῶμεν αὐτοῖς. οὕτω γὰρ ἂν τῇ παροιμίᾳ ἐπαληθεύσαιμι, ἢ φησι, παλίμπαιδας τὸν γέροντας γίγνεσθαι. Ιε. ἀλλὰ μὴ δώσετο δῆτα πιεῖν ὦ Κρόνε, ὅτῳ μὴ ταῦτα ἃ λέγεις ἥδεα. ὥστε πίνωμεν. ἐγὼ γὰρ ἀποκέκρισαι καὶ τὰ πρῶτα. καί μοι δοκῶ γραψάμενος εἰς βιβλίον ταύτην ἡμῶν τὴν συνουσίαν, ἅτε αὐτὸς ἠρώτησα, καὶ σὺ πρὸς ταῦτα ἵλεως ἀπεκρίνω, παρέξειν ἀναγνῶναι τῶν φίλων, ὅσοι γ' ἐπακοῦσαι τῶν σῶν λόγων ἄξιοι.

sco more depositis nucibus, talis ludamus, reges creemus, ipsísque pareamus. Sic enim verum esse cõprobabo, quod vulgo dicitur, Senes repuerascere. *Sac.* Imò cui ista quæ dicis non probãtur, Saturne, ne sitienti liceat bibere, precor. Itaque bibamus. Nam etiam quæ respondi prima, sufficiunt. Proinde videor mihi rectè facturus, si nostram hanc confabulationem, & quæ ipse interrogarim, & quæ tu propitius responderis, literis prodita, tradam amicis legenda, siqui sunt digni qui tua dicta accipiant.

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ.

SATVRNALIVM LEGVM LATOR.

ARGVMENTVM.

Hic leges Saturnaliorum constituit. Prima est de ritu ac modo peragendi festi, & de ijs quæ in eo agere fas est. Secunda de accipiendis atque tractandis pauperibus, déque muneribus à diuitibus ijs ad se mittendis. Postrema de modo & ratione conuiuiorum, quæ apponi videlicet debeant, & quantum à quoque bibi, & quousque ludo vtendum sit. Cæterùm longa præfatione vtitur, qua legibus hisce authoritatem à persona & mandato Dei parat. Inscribitur Cronosolon, quòd eodem modo & apud Athenienses olim Solon illi leges dixerit.

SATVR-

Τὰ δὲ λέγει Κρονοσόλων, ἱερεὺς, καὶ προφήτης τῷ Κρόνῳ, καὶ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὴν ἑορτήν. ἃ μὲν τοὺς πένητας χρὴ ποιεῖν, αὐτοῖς ἐκείνοις ἐπιμελὲς, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας. καὶ εὖ οἶδ' ὅτι ἐμμένουσι κἀκεῖνοι τοῖς νόμοις, ἢ αὐτίκα ὄνοχοι ἔσονται τοῖς ἐπιτιμίοις, ἃ κεῖ τῶν ἀπειθούντων μεγάλα φείσεται. ὑμεῖς δ' οἱ πλούσιοι, ὁρᾶτε ὅπως μὴ παραγνώσεσθε, μὴ δὲ παρακούσεσθε τῶνδε τῶν προστεταγμένων. ὡς ὅστις αὖ οὕτω μὴ ποιήσει, ἴστω οὗτος, ἀκ ἐμοῦ νομοθέτου ἀμελήσων, ἀλλ' εἰς τὸν Κρόνον αὐτὸν, ὃς με προείλετο νομοθετῆσαι εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκ ὄναρ ἐπιστὰς, ἀλλὰ προφανῶς ἐγρηγορὼς ἐναργὴς συγγενόμενος. ἰδὼ δὲ οὐ πεδήτης, οὐδὲ ἀγχόμενος πάλαι, οἷον αὐτὸν οἱ ζωγράφοι παρὰ τῶν λεσχῶν ποιοῦσι παραδεξάμενοι ἐπιδείκνυνται, ἀλλὰ τὴν μὲν ἁρπάλην εἶχε πάνυ τετυμμένην. τὰ δ' ἄλλα, φαιδρός τε ἰδεῖν, καὶ καρτερὸς, καὶ βασιλικῶς ἐσκευασμένος. τοιοῦτός μοι ἐφάνη· ἃ δ' εἶπε, πάνυ θαυμαστά,

Hæc ait Cronosolon sacrificus, idémque Saturni vates, & conditor legum quæ ad festum pertinent. Quid pauperes facere oporteat, id alio misso libro illis ipsis præscripsi. Neque dubito quin eas leges seruent, alioqui obnoxij futuri pœnis, quæ grauissimæ decretæ sunt in eos, qui minùs paruerint. Vos autem diuites videte ne hæc mandata prætergrediamini, neque negligatis. Nam qui secus fecerit, is sciat se non me neglecturum legislatorem, sed potiùs Saturnum, qui me condendis festi sui legibus delegit: haud ille quidem in somnio visus, sed nuper cum vigilante palàm congressus. Erat autem neque compedibus vinctus, neque situ obsitus, qualem eum pictores fingunt, exemplar à deliris poëtis mutuati: verùm falcem quidem tenebat præacutam: cætera verò, hilaris erat, & validus, regióque apparatu. Atq; hac quidem specie mihi visus est; quæque autem dixit, planè diuina sunt;

καὶ ταῦτα προσειρῆσθαι ὑμῖν ἄξιον. ἰδὼν γάρ με σκυθρωπὸν, ὅπως συμφοίτας βαδίζοντα, ὥσπερ εἰκὸς ἦν θεὸν, ἔγνω αὐτίκα τὴν αἰτίαν τῆς λύπης τίς ἐστί μοι, καὶ ὡς τὴν πενίαν δυσχεραίνοιμι, καὶ τὴν ὥραν μοναχιτῶν. καὶ γὰρ κρύος, καὶ βορέας πολὺς, καὶ κρύσταλλοι, καὶ χιών. ἐγὼ δὲ ἤκουσα ἐπιφερόμενον πρὸς αὐτό. ἀλλ' ὅτι καὶ τῆς ἑορτῆς παύσω πλησιαζούσης, ἑώρων τοὺς μὲν ἄλλους, παρασκευαζομένους, ὅπως δύσωσι, καὶ συναγείρωνται, ἐμαυτῷ δὲ οὐ πάνυ ἑορτάσιμα ὄντα. καὶ δὴ προσιόντα ὅπαδεν, καὶ τὸ ὠτός μου λαβόμενος, καὶ διασείσας, ὥσπερ μοι προσεικάζειν ἔοικε, τί ταῦτα ἔφη ὦ Κρονοσόλων, αἰνιττόμενός τι ἔοικας; οὐ γὰρ ἄξιον ἔφην ὦ δέσποτα, ὅταν καταράτοις μὲν, καὶ μιαροῖς ἀνθρώποις σφαλουτιῶσι, καὶ μόνους βυφῶντας ὁρῶ, αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν πεπαιδευμένων, ἀπορίᾳ καὶ ἀμηχανίᾳ συνέχεσθε; ἀλλ' οὐδὲ σὺ ὦ δέσποτα, θέλεις παῦσαι ταῦτα, καὶ μετακοσμῆσαι πρὸς τὸ ἰσομοιρον; τὰ μὲν ἄλλα ἔφη οὐ ῥᾴδιον ἀλλάττειν, ὁπόσα ἐκ κλωθοῦς, καὶ τῶν ἄλλων μοιρῶν

& in his hæc digna quæ vobis priùs exponam. Nam vbi me vidit animo mœstum inambulantem, mox intellexit, quippe Deus, quænam esset molestiæ causa, videlicet grauiter me ferre paupertatem, vt qui non pro tẽporis ratione vnicam vestẽm haberem, cùm iã esset gelu, multúsq; flaret boreas, glacies ac nix esset, aduersúsque minimè munitus erã. Quinetiam quòd festo proximè instante, reliquos viderem apparãtes, quæ ad victimas, quæque ad conuiuia requirebantur, mihi verò ipsi res non admodum ad festum instructas esse. Iam à tergo accedens, auréque prehẽsa, & vellicata, qua specie se mihi solet ostendere, quid istud sibi vult, inquit, Cronosolõ? videre mihi solicitus. Annõ æquum, inquam, here, cùm impios ac sceleſtos homines opibus superfluere, & solos delicijs frui videam: ipse verò, mecúmq; plures alij docti, cum inopia, summáque rerum penuria degamus? At tu here, nõ vis finẽ his rebus imponere, & ad æqualitatem reuocare? Tũ ille, cætera quidem, inquit, mutare haud facile, quæ vobis à Clothone, reliquisque Parcis accidunt. Porrò paupertatis malum πάσχετε. ἃ δὲ ἔστι τῆς ἑορτῆς,

ἐπεξορθώσομαι ὑμῖν τὴν πανίαν. ἢ ὦ ἐπανόρθωσις, ἦδε ἔστω. ἰδοὺ ὦ Κρονοσόλων, γράψον μοι νόμους τινὰς, ἃ χρὴ πρᾶττειν ἐν τῇ ἑορτῇ, ὡς μὴ καθ' αὑτοὺς οἱ πλούσιοι ἑορτάζοιεν, κοινωνοῖεν δ' ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν. μὰ τὰ οἶδα ἔφην. ἐγὼ ἦλθον ὃς διδάξομαι σε. κἄτα ἀρξάμενος ἐδίδασκεν. εἶτα ἐπειδὴ πάντα ἠπορήμην, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοῦς ἔφη, ὅτι ἐγὼ μὴ τοῦτο ποιῶσι, μάτην ἐγὼ τὴν ἀρωγὴν ταύτην ὀξεῖαν περιφέρω. ἢ γελοῖος ἂν εἴην, τὴν μὲν πατέρα, ἐκτομίαν πεποιηκὼς, τὸν δὲ πλουσίους μὴ ἐκμηχλίζων, ὁπόσοι ἂν παραβαίνωσιν, ὡς ἀγείρουσιν τῇ μητρὶ σὺν αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις, βάκχοι γυρόμενοι. ταῦτα ἠπείλησεν. ὥστε καλῶς ἔχει ὑμῖν μὴ παραβαίνειν τοὺς νόμους. Νόμοι τοίνυν. μηδένα μηδὲν, μήτε ἀγοραῖον, μήτε ἴδιον πρᾶττειν ἐντὸς τῆς ἑορτῆς, ἢ ὅσα ἐς παιδιὰν, καὶ γυμνὸν, καὶ θυμηδίαν. ἐλεύθεροι μόνοι, καὶ πεμματοπῶλαι, ἐνεργοὶ ἔστωσαν. ἰσοτιμία πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις, καὶ ἐλευθέροις, καὶ πένησι, καὶ πλουσίοις. ὀργίζεσθαι, ἢ ἀγανακτεῖν, ἢ ἀπειλεῖν, μηδενὶ ἐξέστω. λογισμοὺς

vobis corrigã, quatenus quidẽ ad festũ attinet. Sit autem hæc corrigendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot conscribito, ostendens quid obseruandum sit in festo, vti ne diuites inter se festum celebrent, sed vobis sua bona impertiant. At inquam, leges conscribere nescio. Quin ego, inquit, docebo te: tũ docere me cœpit. Deinde cũ cũcta perdidicissem: Et illud, inquit, ijs dicito, quòd nisi hæc faciãt, ego falcẽ hãc acutam frustra circũfero. Alioqui ridiculus sim, si cùm patrẽ Cœlũ execuerim, nõ item castraro diuites istos, qtiicunque leges meas violauerint, vt iam euirati, Cybele matri sese, adiũgãt, cum tibijs, ac cymbalis. Hæc ille minabatur. Quare rectè facietis si leges non transgrediamini. Lex prima. Nequis quid intra festi tempus agito, neque publicum, neque priuatum, nisi quæ ad lusum, ad voluptatem, animique oblectationem pertinebunt. Opsoniorũ, & bellatiorum artifices in opere soli sunto. Æqualitas omnibus esto, seruis, liberis, panperibus, diuitibus. Irasci, indignari, minari liceat nemini. Rationem exigere ab ijs qui res curant Saturnalitias,

λαμβάνειν, μὴ ᾖ τοῦτο ἐξέστω. μηδεὶς τὸ ἀργύριον, ἢ τὰ ἐσθῆτα ἐξεταζέτω, μὴ ᾖ ἀναγκαῖον ἐν τῇ ἑορτῇ. μὴ ᾖ γυμναζέσθω χρονίοις, μὴ ᾖ λόγοις ἀσκεῖν, ἢ ἐπιδείκνυσθαι, πλὴν εἰ τινες ἀστεῖοι, καὶ φαιδροὶ, σκώμμα, καὶ παιδιὰν ἐμφαίνοντες. Νόμοι δεύτεροι. Πρὸ πολλοῦ τῆς ἑορτῆς, οἱ πλούσιοι, γεγραφότων μὴν ἐς πινάκιον ἑκάστου τῶν φίλων τοὔνομα, ἐχόντων δὲ καὶ ἀργύριον ἕτοιμον, ὅσον τῶν κατ' ἔτος πρασσόντων, τὸ δέκατον. καὶ ἐσθῆτα τῆς οὐσίας πλὴν πειθέσθω, καὶ ὅση παχυτέρα, ἢ κατ' αὐτὸν κατασκευή. καὶ τῶν ἀργύρων, ὡς ὀλίγα. ταῦτα μὲν, πρόχειρα ἔστω. τῇ δὲ πρὸ τῆς ἑορτῆς, καθάρσιον μὴν τι περιτρεχέσθω, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀφελαυνέσθω ἡ τῆς οἰκίας μικρολογία, καὶ φιλαργυρία, καὶ φιλοκοπρία, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄλλα σώφρονα τοῖς πλείστοις αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ καθαρὸν τὴν οἰκίαν ἐξεργάσωνται, θυόντων Διὶ πλουτοδότῃ, καὶ Ἑρμῇ δώτορι, καὶ Ἀπόλλωνι μεγαλοδώρῳ. εἶτα περὶ δείλην ὀψίαν, ἀναγνωσκέσθω μὲν σοφιστὴ τὸ φιλικὸν ἐκεῖνο πινάκιον. καταριθμοῦντες

neu id quidem fas esto. Nequis argentum, vestem-ue expendito, ne-ue inscribito solennitatis tempore, nequis exerceatur, nequis orationes habeto, aut recitato, nisi si quæ sunt vrbanæ, lepidæque quæ dicacitatem resipiant, & iocum. Lex secunda. Multò ante festum diuites singulorum amicorum nomina in tabella scribunto. Porrò pecuniam paratam habento ad decimam partem annuorum fructuum: præterea quicquid illis supereſt vestium, & quicquid est crassioris cultus, quàm vt ipsis conueniat: & vasorum argenteorum non modicam vim. Hæc quidem in promptu sunto. Cæterùm ante solennitatem porcellus circumagitor, atque ex ædibus eijciuntor sordes, auaritia, & quæstus, & siquæ id genus alia sunt plerisque diuitum domestica. Deinde vbi domum perpurgarint, tum rem diuinam faciunto Ioui diuitiarum largitori, Mercurio munifico, & Apollini magna donanti. Deinde circa vesperam, tabulam illam, amicorum nomina tenentem legunto. Distributis autem pro cuiusque dignitate muneribus, ante

ἥλιον δῦναι, πεμπόντων τοῖς
φίλοις. οἱδὲ ἀποκομίζοντες, μὴ
πλείους τριῶν, ἢ τεττάρων,
οἱ πιστότατοι τῶν οἰκετῶν, μὴ
δὲ παρεσβύται. ἐγγεγράφθω δ' A
ἐς γραμμάτιον ὅ, τι τὸ πεμπόμενον, καὶ ὅσον, ὡς μὴ ἀμφότεροι ὑποπτεύωσιν τοὺς διακομίζοντας. αὐτοὶ δ' οἱ οἰκέται, μίαν κύλικα ἕκαστος πόντες, B ἀποδεχόντων. ἀπαιτούντων δ' μηδὲν πλέον. τοῖς πεπαιδευμένοις ἁπλᾶσια πάντα πεμπέσθω. ἄξιον γὰρ ὁμοιότητι εἶναι. τὰ δὲ τοῖς δώροις λεγόμενα, ὡς μετριώτατα, καὶ ὀλίγιστα ἔστω. ἀπαχθὲς δ' μηδεὶς μηδὲν C συμπαρελλέτω, μὴ δ' ἐπαινέτω τὰ πεμπόμενα. πλούσιος πλουσίῳ μηδὲν πεμπέτω, μὴ δὲ D ἐξιστάτω χρονίοις ὁ πλούσιος τὸν ἰσότιμον. τῶν εἰς τὸ πεμφθῆναι προχειρισθέντων, φυλασσέσθω μηδέν. μὴ δ' μεταμέλεια εἰσίτω ὅτι τῇ δωρεᾷ. εἴ τις περίσσιν ἀποδημῶν, δὲ αὐτὸ ἄμοιρος κατέσχη, ἀπολαμβανέτω κἀκεῖνα. διαλυόντων δ' οἱ πλούσιοι καὶ χρέα τῶν φίλων τῶν πενήτων, καὶ τὸ ἐνοίκιον, οἵπερ αὖ κἀκ τούτου ὀφείλοντες, καταβαλεῖν μὴ ἔχωσι. καὶ ὅλως, περὶ πολλοῦ μελέτω αὐτοῖς εἰδέναι, ὅτου μάλιστα δέονται. ἀπέχω

solis occasum amicis mittũto: & qui deferant, non plures tribus, quatuor ue sunto atque hi certissima fide famuli, & iam natu grandes. In literis autem ascribatur quid & quantum mittatur, ne vtrisque suspecti sint, qui deferunt. Atque ipsi ministri, vnico quisque calice epoto domum recurrunto, neque præterea quicquam ab ijs postulanto. Doctis omnia dupla mittuntor: æquum enim est vt geminam accipiãt portionem. De muneribus, quàm modestissima simul, & paucissima verba fiunto: neque graue quicquam in literis quispiam ascribito, nec quæ mittuntur, laudato. Diuiti diues ne quid mittito: neque locuples Saturnalibus æquali sorte quenquam cõuiuio accipito. Ne quid eorum quæ in hoc deprompta fuerint, vt mittantur, seruanto: Ne cui muneris pœnitentia subito. Siquis anno superiore peregrè fuit, eáque causa munus non accepit, & illa accipito. Pro tenuibus amicis diuites etiam debita soluunto, atque etiam conductarum ædium pretium siqui debent, neque sunt soluẽdo. In summo multò antè illis esto curæ vt cognoscant qua re maximè sit opus.

ὃ καὶ τῶν λαμβανόντων μεμψιμοιρία. καὶ τὸ πεμφθὲν ὁποῖον
αὖ ἦ, μέγα δοκείτω. οἶνου ἀμφορεὺς, ἢ λαγὼς, ἢ ὄρνις παχεῖα,
κρομμύων δωρεὰν μὴ δοκείτω. μὴ A
δὲ ταῖς κρονικαῖς δωρεαῖς εἰς γέλωτα φερέτω. ἀντιπεμπέτω δὲ ὁ
πένης τῷ πλουσίῳ, ὁ μὲ πεπαιδευμένος, βιβλίον τῶν παλαιῶν, εἴ τι ἔυφημον, καὶ συμποτικὸν ἦ, ἢ αὐτὸς ἀνγέγραμμα, ὁποῖον αὖ δοκῇ). καὶ τοῦτο λαμβανέτω ὁ πλούσιος παὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ. καὶ λαβὼν, B C
ἀναγνωσκέτω ἐυθύς. ἰὼ δὲ ἀπόδη), ἢ ἀποβρίψῃ, ἴσω τῆς ἅρπης ἀπειλῇ ἔνοχος ὢν, καὶ πέμψῃ ὅσα ἐκέλευ. οἱ δὲ ἄλλοι, οἷμ, σεφανοις. οἱ δὲ, λιβανωτῷ
χόνδρους πεμπόντων. ἰὼ δὲ πέ- D
νης, ἐὰν ἦτα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν παρὰ δύναμιν πέμψῃ πλουσίῳ, τὸ μὲ πεμφθὲν, ἔστω δημόσιον. καὶ καταπροθὲν, ἐμβαλέσθω εἰς τὸν θησαυρὸν τῶ Κρόνου. ὁ δὲ πένης, ἐς τὴν ὑστεραίαν E
πληγὰς παρὰ τῶ πλουσίῳ λαμβανέτω τῇ ῥάβδῳ εἰς ταὶς χεῖρας, ὧν ἐλάττους δακτύλων, καὶ πεντήκοντα. Νόμοι συμποτικοί. Λούεσθαι μὲν ὁπόταν τὸ σοιχεῖον ἐξάπτωσιν ἢ. τὰ δὲ πρὸ τοῦ λουτροῦ, κάρυα,

Porrò qui accipiunt, ne de missis donis, vt exiguis queruntor: & quicquid mittetur qualecunque fuerit, id magni ducunto. Vini amphorà, aut lepus, aut pinguis auis, inter Saturnalitia munera ne habentor. Neque Saturnalia dona in risum vertunto. Pauper diuiti vicissim mittito: si doctus est, veterē aliquem libellum, aut siquid ipse conscripsit quod fausti sit ominis, aut conuiuijs accommodum, qualecunq; potuerit: atque id diues lætο admodum, hilarique vultu accipito, acceptum protinus legito. Quòd si recusarit, reiecerit ue, sciat sese ijs quæ de falce minatus sum, obnoxium esse, etiamsi miserit quicquid mittendum erat. Alij autem coronas, alij thuris fruſtula mittunto. Quòd si pauper vestem, vel aurum, vel argentum supra facultatem diuiti miserit, id quidem quod missum fuerit, publicum esto, venditum in Saturni thesaurum infertor. Ipse verò pauper postridie plagas à diuite, manibus ferulæ suppositis, non pauciores quinquaginta supra ducentas accipito. Leges conuiuales. Lauandum est vbi linea sex erit pedum. Ante balneum, nucibus ac

καὶ πωλοὶ ἔσωσαν. καταλείδω ὅπου ἂν τύχοι ἕκαστος. ἀξίωμα, ἢ γλῶς, ἢ πλοῦτος, ὀλίγον συντελείτω ἐς τὸ συμπόσιον. οἶνου τῆ αὐτῆ πίνειν ἅπαντας. μὴδ' ἔσω παρέσεσις τῷ πλησίον, ἢ σομάχου, ἢ κεφαλῆς ὀδύνη, ὡς μόνον δι' αὐτὴ πίνειν τ' κρήπονος. μοῖρα κρεῶν, καὶ ἴσον ἅπασιν. οἱ διάκονοι, ὡς ος χάειν μηδενὶ μηδέν. ἀλλὰ μὴ ὃ βεβλωκέτω, μὴ ὃ παραπεμπέτω, ἐς ἂν αὐτοῖς δοκῇ, ὁπόσα χρὴ ἀποφέρειν. μὴ ὃ τῷ μὲ, μεγάλα, τῷ ὃ, κομιδῇ μικρὰ παραπιθέω. μὴ ὃ τῷ μὲ, ὁ μηρός. τῷ ὃ, ἢ γνάθος αὐτοῦ, ἀλλ' ἰσότης ἐπὶ πᾶσι. ὀπίσω χόρος, ὀξὺ δεδορκέτω ἐπὶ πειρώπης ἐς ἕκαστον, καὶ ἐλαφρὸν ἐς τ' δεξιτερὸν. καὶ ἐπ' ὀξυτέρων ἐπακουέτω. καὶ κύλικες παντοῖαι. καὶ ἐξέσω παρέχειν ὧ τις ἐθέλῃ, φιλοτησίαν. πάντες πᾶσι παρπινέτωσαν, ὧ ἐθέλωσι, παρπόντες τ' πλησίον. μὴ ὃ ἐπάναγκες ἔσω πίνειν, ὧ τις μὴ δύνηται εἰς τὸ συμπόσιον. μήτε ὀρχησθὴν, μήτε κιθαρίσιν, αὐτὸν ἄγειν ἄρτι μανθάνοντα. ἐξέσω ὧ τις ἐθέλῃ, σιώμματος. καὶ μέρον ἔσω τὸ ἄλυπον. ἐπὶ πᾶσι, πιπινέτωσαν ἐπὶ κρύων. ὧ τις ἐπ' ἀργυρίῳ πεταλis lusitandum. Vbicunque casus cuique locum dederit, ibi accumbito. Dignitas, aut genus, aut diuitiæ parum momenti habento, vt priùs alicui ministretur. Eodem de vino omnes bibunto. Nec diuiti prætextus esto, vel stomachi, vel capitis dolor, vt ideo de meliore bibat. Carnium omnibus æqua portio. Ministri ne cui quid fauore danto. At neque contantor, neque præmittunto, donec ipsis visum fuerit, quæ tollenda erunt. Neque huic magna, illi perexigua apponuntor. Neque huic coxa, illi maxilla suis apponitor, sed in omnibus æqualitas esto. Pocillator acutis oculis vnumquemque obseruato, minùs, tamen herum. Acutum etiam exaudito. Calices omnis generis sunto. Ad potandum inuitare siquis voluerit, ius esto. Omnes omnib⁹ prohibẽto, si libeat; diuiti prohibentes. Neque quisquam bibere compellitor, qui non valeat ad comportationem. Ne liceat ipsis neque saltatorem, neque citharœdum inducere tyronem. Liceat ei qui voluerit, vti dicteriis. Et modus esto, vt ne sint molesta. Postremò pro nucibus talis ludunto. Siquis pro pecunia talis luserit, in

πεύσῃ, ἄσιτος ἐς τὴν ὑστεραίαν ἔσω. καὶ μένετω, καὶ ἀπίτω ἕκαστος, ὁπόταν βάλῃ. ἐπὰν δ' τὸν ὁμέτεας ὁ πλούσιος ἐυωχῇ, διακονέντων καὶ οἱ φίλοι σὺν αὐτῷ. τὸν νόμοις τούτοις ἔκρισον τῶν πλουσίων ἐγγεγλαμμένα ἐς χαλκῆν στήλην, ἔχειν ἐν μεσαυτάτῳ τῷ αὐλῆς, καὶ ἀναγινώσκειν. καὶ εἶναι δεῖ ὅπ ἐς αὖ αὖτη ἡ στήλη μένῃ, ἔτε λιμὸς, ἔτε λοιμὸς, ἔτε πυρκαϊὰ, ἔτε ἄλλο κακὸν μηδὲν ἔσεσθαι εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῖς. ἢν δέ ποτε, ὅσον μὴ γένοιτο, καθαιρεθῇ, ἀποδρᾶναι, ὅτα πείσονται.

posterum vsque diem ieiunato. Et maneto, & abito quisque quum voluerit. Porrò quum diues famulos suos conuiuio accipiet, tum amici quoque vnà cum ipso ministranto. Leges hasce singuli diuites, æreæ columnæ inscriptas in aulæ meditullio habento, & legunto. Atque id quidem sciendum est, quoad ea columna manebit, neque fames, neque pestilentia, neque incendium, neque quicquam aliud molestum, in illorum ædes ingredietur. Quòd siquando, quod absit, tollatur, abominãda sunt, quæ illis accidẽt.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΡΟΝΙΚΑΙ.

ἐγὼ Κρόνῳ χαίρειν.

EPISTOLÆ SATVRNALES. EGO Saturno Salutem.

ARGVMENTVM.

In hac Epistola de instituenda æqualitate agitur. Nam pauper quispiam petit à Saturno, vt eum diuitibus agat, quò depositis in medium opibus, ex æquo se quoque fruipatiantur, aut certæ vtique vestes & pecuniæ, cæteráque ad festum peragendum pauperibus mittant. Primùm quia absurdum & inconueniens sit, ita inæqualiter ágere; deinde quòd contra veterum exemplum, quo Saturni temporibus omnia æqualia fuisse perhibeantur: addita etiam collatione diuitũ, & hypotyposi quadam morum ac vitæ illorum. Postremò comminantur se omnia mala illis imprecaturos esse, nisi hæc quæ petunt, fiant.

Ε Γελάφειν μὲ ἤδη σοι καὶ πρότερον, δηλῶν ἐν τοῖς εἰλω, καὶ ὡς τοῦ πενίας κατ-

Ε Quidẽ & antea tibi scripsi, significans quonã in statu essem, & quòd ob inopiam

δυνάμενος, μόνος ἄμοιρος εἶναι τῆς ἑορτῆς, ὧν ἐπήγγελκας, ἐπὶ τούτοις θορυβεῖς, μεμνημαι γάρ, ἀλογώτατον εἶναι, τοὺς μὲν, ἡμῶν, εὐπλουτεῖν, καὶ βρύειν, οὐ κοινωνοῦντας ὧν ἔχουσι τοῖς πενεστέροις. τοὺς δ', λιμῷ διαφθείρεσθαι. καὶ ταῦτα, χρόνων ἀνεχώτων. ἐκεῖ δέ μοι τότε ἀδὲν ἀντιπέστειλας, ἡγησάμενος δεῖν αὖθις ἀναμνησαί σε ὧν αὐτῶν. ἐλθὼν γάρ σε ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄνισον τοῦτο ἀφελόντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐς τὸ μέσον ἅπασι καταθέντα, ἔπειτα κελεύειν ἑορτάζειν. ὡς κἀγὼν ἔχομαι, μύρμηξ ἢ χάμηλος, ὡς ἂν παρείμεθα φησί. μᾶλλον δ' τραγικὸν ὑποκρίνειν ἀνόησον, θατέρῳ μὲν τοῖν ποδοῖν, ἐφ' ὑψηλοῦ βεβηκότα, οἷόν εἰσιν οἱ τραγικοὶ ἐμβάται. ὁθατέρος, ἀνυποδέτου ἔσω. εἰ τοίνυν βαδίζοι οὕτως ἔχων, ὁρᾷς ὅτι ἀναγκαῖον αὐτῷ ἄρτι μὲν, ὑψηλῷ, ἄρτι δ', ταπεινῷ χωρεῖσθαι, καθ' ὁπότερον ἂν πόδα προβαίνῃ; τοσοῦτον κἀν τῷ βίῳ ἡμῶν τὸ ἄνισον. κἀγὼ, οἶμαι, ὑποδησάμενοι, ἐμβάτας, τῆς τύχης χορηγούσης, ἐνδραγωδοῦσιν ἡμῖν. οἱ πολλοὶ δ', πεζῇ, κἀχαλαὶ βαδίζομεν, ἀνυπόδητοι ἂν εὖ

A

B

C

D

E

periclitarer, solus expers esse solennitatis quam indixisti: hoc præterea addito, nam memini, iniquissimum esse si nostrûm alij, opibus ac delicijs superfluerent, nihil de suis facultatibus impertientes pauperioribus: alij fame perirent, idque instantibus Saturnalibus. Quoniã autẽ nihil tum literis meis respõdisti, te denuo ijsdem de rebus commonefaciendũ duxi. Tuum erat Saturne, sublata hac rerum inæqualitate, bonisque in medio depositis, postea celebrandum festum indicere. Sed vti nunc res habent, formica est camelus, vt prouerbio dicunt. Quin magis tragicũ histrionẽ animo cõcipe, qui altero pede alto cothurno insistat, qualia sunt tragica calceamenta, altero verò sit incalceatus. Is si ad hunc modũ instructus ingrediatur, vides necessariò futurum, vt nunc excelsus sit, nunc humilis, prout alterutrum pedẽ promouerit? Tanta est in rebus humanis inæqualitas. Alij subligatis cothurnis, adornante fortuna tragœdias in nos agunt. Contrà magna pars pedibus & humi ingredimur, cùm possimus, scias velim, nihilo deteriùs illis fabulam agere, ἐὰν μὴ χεῖρον αὐτῶν ὑποκρινεώμεθα,

κὴ διαβαίνειν, εἴ τις κὴ ἡμᾶς ἐνεσκεύασε παρὰ πλουσίοις ἐνοίκους. κρῶτοι ἀκούω τῶ ποιητῆ λεγόντων, ὡς τοπάλαιον, ὑ τοιαῦτα
A ἦν τοῖς ἀνθρώποις τὰ πράγματα, σοῦ ἔτι μοναρχοῦντος. ἀνὴ γὰρ ἄσπορος, κὴ ἀνήροτος ἔφυεν αὐτοῖς τὰ ἀγαθά, δεῖπνον ἕτοιμον ἑκάστῳ ἐς κόρον. ποτὰμοὶ μὲν ἦσαν, οἱ μὲν, οἴνου. οἱ δὲ, γάλακτος. εἶσι δ' οἳ κὴ μέλιτος ἔρρεον. τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοὺς ἐνοίκους φασὶ τοὺς
B ἀνθρώπους χρυσοῦς εἶναι. πενίαν δὲ, μὴ τοπαράπαν αὐτοῖς πλημπαίζειν. ἡμεῖς δὲ, αὐτοὶ μὲν, οὐδὲ μόλιβδος ἀφικόμεθα δοκοίημεν, ἀνὴ εἴ τι κὴ τούτου ἐπιμοτέρον. ἡ δοφὴ δὲ, μετ' πόνων τῶν πλείστων. ἡ πενία δὲ, κὴ ἀπορία, κὴ ἀμηχανία, κὴ τὸ, οἴμοι, κὴ τὸ,
C πόθεν αὖ μοι γένοιτο, κὴ ὦ τῆς τύχης, πολλὰ τοιαῦτα. παρὰ γοῦν ἡμῖν τοῖς πένησι, κὴ ἥπου αὖ εὖ ἴσθι ἰώμεθα αὖ ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ τοὺς πλουσίους ἐνοχλοῦμεν τοσαύτη εὐδαιμονίᾳ σωζόντας. οἱ τοσοῦτον μὲν χρυσὸν, τοσοῦτον δ' ἄργυρον ἐγκλείσαντες, ἐσθῆτας δ' ὅσας ἔχοντες, αὖ δ' ἐσπόδα δ', κὴ
D ζεύγη, κὴ σωοικίας, κὴ ἀγροὺς, πάμπολλα δὲ ταῦτα ἕκαστα κεκτημένοι, οὐχ ὅπως οὐ

& ingredi, siquis nos ad eundem illis modum adornarit. Atqui ex poëtis audio, nihil harum rerum inter homines fuisse olim, quum tu solus adhuc imperares. Verùm tellus sementis & aratri expers bona progignebat, cœnam, vel ad satietatem vsque vnicuique paratam. Eluuij alij vino, alij lacte, erant & qui melle manabant. Quódque est omnium maximum, aiunt illos ipsos homines aureos fuisse: paupertatem autem omnino ab ipsis abfuisse. Nos autem ipsi ne plumbum quidem meritò videamur: sed siquid eo est vilius: vt quorum plerisque victus labore quæritur: passim est paupertas, egestas, ac desperatio, & illud, hei mihi! Item, vnde inueniam: & ô fortunam! multáq; id genus, nempe apud nos pauperes. Quanquam his de rebus leuius discruciaremur, nisi diuites conspiceremus tanta fruentes fœlicitate: qui quidem cùm tantum auri, tantum argenti conditum habeant, tantum vestium possideant, tot mancipia, tot currus, familias, agros, & harum rerum omnium magnam vim teneant,

μετέδοσαν ἡμῖν ποτε αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ παρεμβλέπειν τοῖς πολλοῖς ἀξιοῦσι. ταῦτα ἡμᾶς μάλιστα ἀποπνίγει ὦ Κρόνε, καὶ ἀφόρητον ἡγούμεθα, τὸν μὲν, ἐν πορφύραις κατακείμενον, τοσούτοις ἀγαθοῖς ἐκπλυσφαίνοντα, καὶ ὑπὸ τῶν συγγόντων εὐδαιμονιζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα. ἐμὲ δ', ἢ τὸν ὁμοίους, ὀνειροπολεῖν, εἰ ποθὲν ὀβολοὶ τέτταρες γένοιντο, ὡς ἔχοιμεν ἄρτων χρῶ, ἢ ἀλφίτων ἐμπεπλησμένοι καθεύδειν, κάρδαμον, ἢ σύμον, ἢ κρόμμυον ἐπιζώννυντες. ἢ τοίνυν ταῦτα ὦ Κρόνε, ἀλλάττειν, ἢ μετατιθέναι ἐς τὸ ἰσοδίαιτον, ἢ τὸ ὕστατον, αὐτοὺς γε ἐκείνους κελεύειν τοὺς πλουσίους, μὴ μόνοις ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ ἀπὸ μεδίμνων τοσούτων, ἐκχυθῆναί γε ἡμῶν πάντων καταπεδάσαι. ἀπὸ δ' ἱματίων, ὅσα καὶ ὑπὸ σητῶν διαβρωθήσεται, ἐᾶν αὐτοὺς ἀφιέναι. ταῦτα γὰρ πάντως ἀπολλύμενα, ἢ ὑπὸ τοῦ χρόνου διαφθαρησόμενα, ἡμῖν δοῦναι ἀφιβαλέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐν τοῖς κοίτοις, καὶ κίσσαις, ἐυρῶτι πολλῷ καταπαίναι. ἢ μοῦ ἢ δεῖπνίζειν ἕκαστον, ἀφ' οὗ, τεττάρεσσι, ἀφ' οὗ δὲ, πέντε τῶν πενήτων

tamen adeò nobis nihil vnquam de his rebus impertitiunt, vt plebeios homines, ne aspectu quidem dignentur. Hæc nos potissimùm enecant Saturne: & rem intolerabilem putamus, hunc in purpura accumbentem, tantis opum delicijs affluere ructantem, & ab amicis beatum prædicari, sempérque diem festum agitare. Me autem meíque similes somniare, ficunde quatuor oboli contingant, quò videlicet pane, polēta-ue expleti dormire queamus, nasturtium, aut porrum, cepásue, alliúmue opsonij vice arrodentes. Aut hæc igitur, Saturne, ad æquabilitatem vitæ mutes, corrigásque necesse est: aut quod est postremum, illis Dipsis interdicas diuitibus, ne soli bonis fruantur, verùm è modijs auri tam multis, vel heminam in omnes nos dispergant. Porrò ex vestibus, siquas à tineis iam exesas, citra suum incommodum dare possint: malintquidē hæc prorsus, vetustate, sitúque peritura nobis dare qui induamur, quàm sinere vt in cubilibus ac scrinijs multa carie putrescant. Præterea vt cœnent singuli, nunc quaternis, nunc quinis pauperibus ad conuiuium

παρελαμβάνοντας. μὴ μόνοι ἐς τὸν γνῶ βόπον τ δείπνων, ἀλλ' ἐς τὸ δημοτικώτερον, ὡς ἐπίσης μετέχειν ἅπαντας. καὶ μὴ τ μὲν, ἐμφορεῖσθαι τ ὄψων, καὶ τ οἰνάριον πιεμμένειν ἐςῶντα, ἐς' ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐδίων. ἐφ' ἡμᾶς δ' ἐλθόντα, ἔτι παρασκευαζομένων ὡς ἐπιβάλοιμθ τῶν χεῖρε, παρεμείβεσθαι, δείξαντα μόνον τῶν λοπάδα, ἢ ὅσον ὀξὶ τὸ πλακοῦντος τὸ λοιπὸν, μηδὲ ἐσκομιδέντος συὸς, διαιρεμένα, τῷ μὲ δεσπότῃ παρατιθέναι τὸ ἡμίτομον ὅλον σὺν τῇ κεφαλῇ, τοῖς δ' ἄλλοις, ἐᾶν φέρειν ἐγκεκαλυμμένα. οὐ γὰρ δὴ τοῖς οἰνοχόοις μὴ πιεμμένειν, ἐς' ἂν ἑπάκις αἰτήσῃ πιεῖν ὑμῶν ἕκαστος. ἀλλὰ λῦ ἅπαξ κελεύσῃ, ἀυτίκα ἐγχέαι, καὶ ἀναδοῦναι, μεγάλῳ κύλικα ἐμπλησαμένους, ὥσπερ τῷ δεσπότῃ. καὶ τὸν οἶνον δ' ἀυτὸν πᾶσι τοῖς συμπίνουσι, ἵνα καὶ τὸν ἀυτὸν εἶναι. ἢ τῷ γὰρ γεγράφθαι τοῦτον τὸν νόμον, τὸν μὲν, ἀνθρώπου μεθύσκεσθαι, ἐμοὶ δ' ὑπὸ τῶ γλεύκους διαῤῥήγνυσθαι τὴν γαστέρα; λῦ ταῦτα ἐπανορθώσῃς, καὶ μετακοσμήσῃς ὦ Κρόνε, βίον μὲν τὸν βίον, ἑορτὴν δ' ἑορτὴν ἔσῃ πεποιηκώς.

adhibitis. Non quidem quo pacto nunc agitantur conuiuia: verùm populariùs, vt omnium æqua sit portio: neque vt hic opsonijs ingurgitet se, famulo interim stante, & operiente, donec herus comedere non queat amplius. Cæterùm vbi ad nos venerit, cùm vix etiam parati simus admouere manum, protinus ad alios transferatur, patina tantùm ostensa, vel siquid de placenta reliquum est. Neque illatum aprum ita partiatur, vt domino totum dimidium apponat, vnà cum capite, reliquis ossa tecta ferat. Vtque præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrùm poscat septies bibere: nec semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, æquè atque ipsi domino, vtque vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Alioqui vbinam ista lex scripta fuit, aut receptus mos, vt hic vino odorato, & generoso sit temulentus, mihi contrà musto disrumpatur aluus? Hæc si correxeris, nouarísque Saturne, tum demum effeceris, vt vita verè vita sit, festum verè festum. Sin

ὃ μὲν, ἐκεῖνοι μὲν, ἑορταζόντων. ἡμεῖς δ', καθεδούμεθα, εὐχόμενοι, ἐπισθὰ λουσάμενοι ἥκωσι, τὸν παῖδα μὲν αὐτοῖς αἰφνίδιον ἀμφορέα καταξέαι. τὸν μάγειρον δ', τὸν ζωμὸν χυτρώσαι. καὶ ὀπλαδόμενον, τὸ τείχος μὲν, ἐς τὴν φακὴν ἐμβαλεῖν τῶν ἰχθύων. τὸν κύνα δ' παρεισπεσοῦσαν, τόν τε ἀλλαντα ὅλον καταφαγεῖν, ὠρὶ τἄλλα τῶν ὀψοποιῶν ἐχόντων, καὶ τὸ σαλακωνικὸς τὸ μυστρον ὦ δ', καὶ τὸν ἔλαφον, ἢ τὰ δελφάκια μεταξὺ ὀπτώμενα, τὸ ὅμοιον πεισῖν, ὅσπερ Ὁμηρος ὠρὶ τῶν ἡλίου βοῶν φησι. μᾶλλον δ' μὴ ἕρπειν μόνον, ἀλλ' ἀναπηδήσαντα, φεύγειν εἰς τὸ ὄρος αὐτοῖς ὀβελοῖς. ἢ τὰς ὄρνις δ' τὰς παχείας, καίτοι ἀπέρεισι ἤδη οὔσας, ἢ ἐσπευασμένας, ἀναπαμένας, οἴχεσθ' ἢ ταύτας, ὡς μὴ μόνοι ἀποπλαύσιεν αὐτῶν. ὃ δ' ἦν μάλιστα αὐτὸν ἀηδάσειε, τὸ μὲν χρυσίον, μύρμηκάς τινας, εἴκτους ἰνδικοὺς, αὐορύσσοντας ἐκ τῶν ἠσσωμένων ἐκφέρειν νύκτωρ ἐς τὸ δημόσιον. τὴν ἐδάπτα δέ οἱ, ὀλιγωρία τῶν ἐπιμελητῶν, κοσκινηδὸν διατρυπᾶσθαι τὸν σαγήνης δυγευτικῆς μηδὲν

minùs, illi quidem epulentur: nos autem interim sedentes precabimur, vt simul atque loti venerint, puer subuersam amphoram rumpat, coquus ius adurat, ac per obliuionem muriam piscium in lentem infundat, vtque canis in domum irruens, opsoniorum artificibus alibi intentis, exta deuoret vniuersa, & placentæ dimidium: vtque sus ac ceruus, neque non suculæ, inter assandum idem faciant, quod Homerus de Solis bobus dicit. Imò vt non serpant solùm, verùm etiam vnà cum ipsis verubus in montem aufugiant: vtque ipsæ etiam aues pingues iam ademptis plumis, ad coquendum paratæ auolent, ne soli illi fruantur. Quódque in primis molestum illis futurum est, vt formicæ quales Indicæ, aurum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: vtque vestis indiligentia curatorum, ita ab optimis muribus perforetur instar cribri, & vt à verriculo piscatorio nihil differat. Vtque formosi il-

τῶν βελτίστων μυῶν, ὡς διαφέρειν. παῖδας δ' αὐτῶν τοὺς

ὡρχίους, καὶ κομήτας, οὓς ὑακίνθους, ἢ ἀχιλλέας, ἢ νάρκισσους ὀνομάζουσι, μεταξὺ ὀρέγοντας σφίσι τὸ ἔκπωμα, φαλακροὺς γίγνεσθαι. ἐπῤῥεσθαι τῆς κόμης. καὶ πώγωνα φύειν ὀξωὶ, οἷοί εἰσιν ἐν ταῖς κωμῳδίαις οἱ σφηνοπώγωνες. καὶ παρὰ τοῖς κροτάφοις, παὶ λάσιον, καὶ κάρτα ἐκκεκτοῦσθαι. τὸ μεταξὺ δ', λεῖον, καὶ γυμνὸν εἶναι. ταῦτα, καὶ πλείω τούτων ἐυξαίμεθ' ἂν ὦ μὴ θέλωσι τὸ ἄγαν φίλαυτον τοῦτο ἀφέντες, ἐς τὸ κοινὸν πλουτεῖν, καὶ μεταδιδόναι ἡμῖν τῶν

lorum, comatique pueri, quos Hyacinthos, aut Achilles, aut Narcissos appellant, dum ipsis poculũ porrigunt, subitò defluente coma calui fiant: & acutam edant barbam (quales sunt in comœdijs Sphenopogones) & ad tempora hirtam valdè, valdéque pungentem, & quod interiacet læue sit, & nudum. Hæc & his plura imprecabimur, nisi hoc nimio sui amore depositò velint in commune diuites esse, nobísque modicum impertire.

μετείων.

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ ΤΩ Τιμιωτάτῳ Χαίρειν.

SATVRNVS MIHI chariſſimo Salutem.

ARGVMENTVM.

Saturnus increpat pauperem, qui à se postulet, quæ sua potestatis non sint. Sed tamen respondet, se cum diuitibus hoc nomine agere velle, addita post hac longa commonitione, quà pauperes, vt sua sorte contenti sint, hortatur: ostendens plus molestiæ & periculorum diuitias quàm voluptatis secum habere.

ΤΙ ταῦτα λῆρεῖς ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν παρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀπαρασμὸν τῶν ἀγαθῶν ποιεῖν κελεύων; τὰ δὲ, ἑτέρου ἂν εἴη, τὸ

HEus tu quid nugas istas, & de rebus præsentibus ad me scribis, iubéſque vt bonorũ faciam partitionem? Quod quidẽ alterius munus fuerit,

γαῶν ἀρχοντος. θαυμάζω γάρ σε, εἰ μόνος τῶν ἀπάντων ἀγνοεῖς, ὡς ἐγὼ μὲν πάλαι βασιλεὺς ὢν, πέπαυμαι εἰς ὤν, τοῖς πᾶσι διαχείμασι τὴν ἀρχήν. ὁ Ζεὺς δ', μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖται. τὰ δ' ἡμέτερα ταῦτα, μέχρι πεπτῶν, καὶ κότου, καὶ ᾠδῆς, καὶ μέθης. καὶ τοῦτο, οὐ πλέον ἡμερῶν ἑπτά. ὥστε περὶ τῶν μειζόνων ἃ φῂς, ἀφελεῖν τὸ ἄνισον, καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἢ πένεσθαι, ἢ πλουτεῖν ἅπαντας, ὁ Ζεὺς αὖ χρηματίσει ὑμῖν. εἰ δέ τι τῶν ἐν τῇδε ἑορτῇ ἀδικοῖτό τις, ἢ πλεονεκτοῖτο, ἰδμὸν αὖ εἶη δικάζειν. καὶ ἐπιστέλλω δὲ ταῖς πλουσίαις περὶ τῶν δείπνων, καὶ τῷ χοίνικος τῷ χρυσίου, καὶ τῶν ἐδωδίμων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμπειν εἰς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτὸν ποιεῖν, ὡς φατέ, εἰμή τι ἔυλογον ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτα ἔχουσι λέγειν. τὸ δ' ὅλον, ἴστε οἱ πένητες ὑμεῖς ἐξηπατημένοι, καὶ οὐκ ὀρθῶς δοξάζοντες περὶ τῶν πλουσίων, εἴγε παυδαίμονας αὐτοὺς οἴεσθε εἶναι, καὶ μόνους ἡδὺ πίνα βιοῦν τ' βίον, ὅτι δειπνεῖν τε πολυτελῶς ἔξιν αὐτοῖς, καὶ μεθύσκεσθαι οἴνου ἥδιστα, καὶ πᾶσιν ὀψαρίοις, καὶ

penes quem nunc est imperium. Etenim demiror te, si solus omnium ignoras, me qui vnus sum, abdicato iampridem regno, liberis distribuisse imperium: Iouem autem maximè harum rerum curam gerere: me verò non nisi talorum, saltationis, cantionis, & ebrietatis satagere, Idque septem non amplius diebus. Itaque quod attinet ad res illas maiores, quas dicis, nimirum vt tollatur inæqualitas, vtque ex æquo omnes aut opibus abundent, aut egeant, Iupiter vobis operam dabit. Quòd siquis eorum qui festum celebrant, afficiatur iniuria, & portione fraudetur, id erit mearum partium iudicare. Iámque scribo diuitibus de cœnis, de auri hemina, & vestibus, vt vobis ad festum mittant. Iustum enim, & æquum est vt ista faciant, sicuti dicitis, nisi quid probabile habeant, quod ad hæc respondeant. In summa tamẽ illud scitote pauperes, vos longè falli, neque rectè iudicare de diuitibus: siquidem illos omni ex parte beatos arbitramini, solósq; vitã suauem viuere, cùm liceat ipsis opiparè cœnare, vino suaui inebriari, formosis pu-

γυναιξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐδῆσι μαλακαῖς χρῆσθαι. τὸ δὲ πάνυ ἀγνοεῖτε ὁποῖόν ἐστιν. αἱ τε γὰρ φροντίδες αἱ περὶ τούτων, οὐ μικραί. ἀλλ' ἀνάγκη ἐπαγρυπνεῖν ἑκάστοις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλακεύσας, ἢ ὑφελόμενος λάθῃ, μὴ ὁ οἶνος ὀξωθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθειρίζηται, ἢ ὁ λῆθις ὑφέληται τὰ ἐκπώματα, μὴ πιστεύσῃ τοῖς συκοφάνταις ὁ δῆμος, λέγουσι τυραννεῖν αὐτὸν ἐθέλειν. ταῦτα δὲ πάντα οὐδὲ τὸ πολλοστὸν αὐτῶν ἐστιν μέρος τῶν ἀνιώντων αὐτούς. εἰ γοῦν ἠπίστασθε τοὺς φόβους, καὶ τὰς μερίμνας, ἃς ἔχουσι, πάνυ ἂν ὑμῖν φευκτέον ὁ πλοῦτος ἔδοξεν. ἐπεὶτοι οὐκ με αὐτὸν ὄντως ἂν ποτε κορυβαντιάσαι, ὡς εἰ καλὸν ἦν τὸ πλουτεῖν, καὶ βασιλεύειν, ἀφέντα ἂν αὐτὰ, καὶ παραχωρήσαντα ἄλλοις, καθῆσθαι ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀνέχεσθαι ὑπ' ἄλλῳ τεταγμένον. ἀλλὰ τὰ πολλὰ ταῦτα εἰδὼς, ἃ τοῖς πλουσίοις, καὶ ἀρχουσι προσεῖναι ἀνάγκη, ἀπέκλεισα τὴν ἀρχὴν, εὖ ποιῶν. καὶ γὰρ ἃ νῦν ἐποτνιῶ θεός με, ὡς τὸν μὺν, συῶν, καὶ πλακουντῶν ἐμφορουμένοις, ὑμᾶς δὲ, χάρμαν, ἢ δύμον, ἢ κρόμμυον ἐπιβώμους ἐν τῇ ἑορτῇ, σκέψαι ὁπῖα ἐστί.

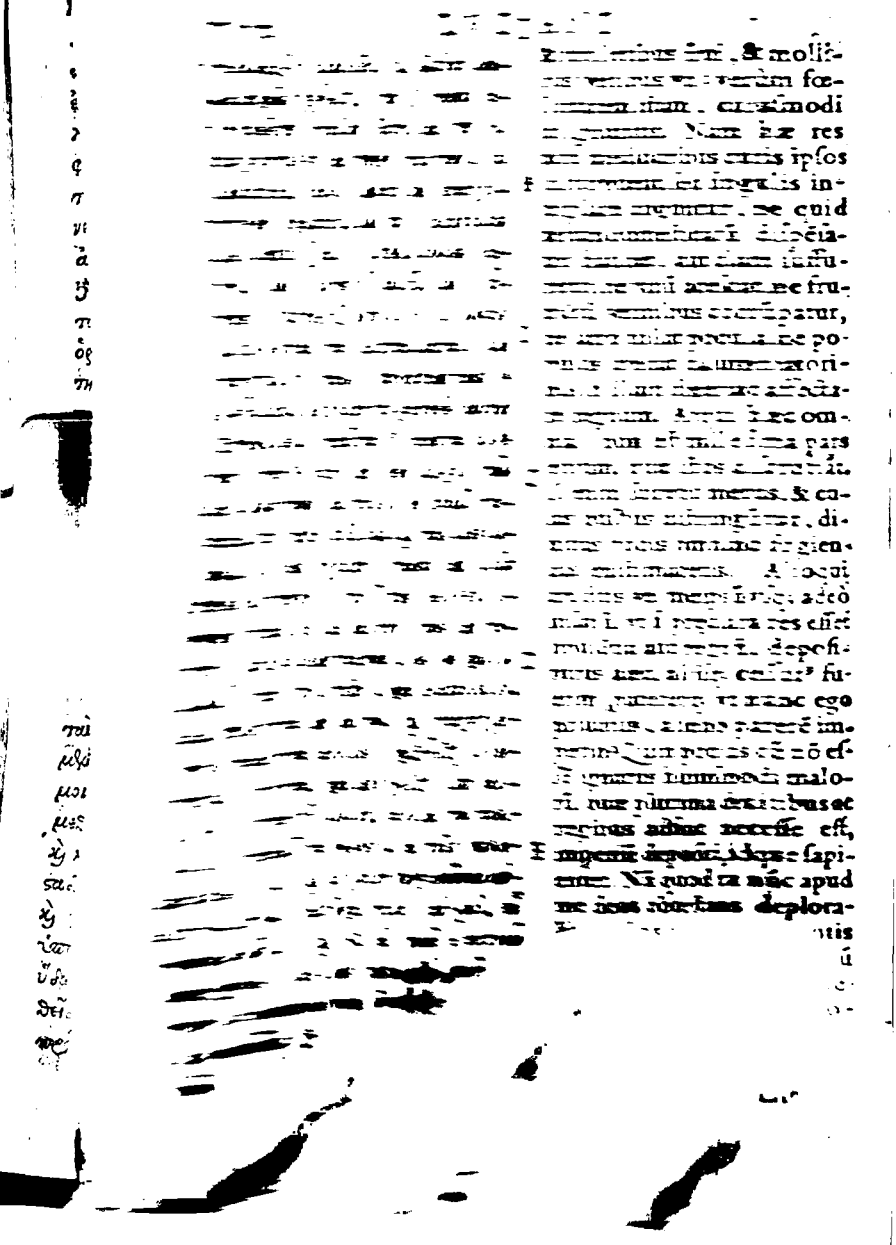
& mulieribus frui, & mollibus vestibus vti: verùm fœlicitatem istam, cuiusmodi sit ignoratis. Nam hæ res non mediocribus curis ipsos distorquent, sed singulis inuigilare coguntur, ne quid rerum domesticarũ dispẽsator fraudet, aut clam suffuretur, ne vinũ acescat, ne frumẽtũ vermibus corrũpatur, ne latro tollat pocula, ne populus credat calumniatoribus, si illum dixerint affectare regnum. Atqui hæc omnia, non est millesima pars eorum, quæ istos discruciãt. Si enim sciretis metus, & curas quibus distringũtur, diuitias vobis omnino fugiendas existimaretis. Alioquin creditis vel meipsũ vsq; adeò insanũ, vt si præclara res esset opulẽtia aut regnũ, depositurus hæc, alijsq; cessurus fuerim, paterérq; vt nunc ego priuarus, alieno parerẽ imperio? Quin potiùs cũ nõ essẽ ignarus huiusmodi malorũ, quæ plurima diuitibus ac regibus adsint necesse est, imperiũ deposui, idque sapienter. Nã quod tu núc apud me deos obtestans deplorabas, illos apris ac placentis expleri: vos contrà nasturtiũ porrum-ue aut cepe per festi tẽpus, opsonij loco arrodere, cuiusmodi sit cõsidera.

Etenim

ποῖς μὲν γὰρ τὸ παρὸν, ἡδύ, καὶ τὰ ἀνιαρὸν ἴσως ἑκάτερον αὐτῶν. ὡς δὲ μὴ ταῦτα, ἔμπαλιν ἀνατρέψεται τὸ πρᾶγμα. εἶτα ὑμεῖς μὲν οὔτε καρηβαροῦντες ἀνασαίνετ' ἀπ' ἐς τὴν ὑστεραίαν, ὥσπερ ἐκεῖνοι ὑπὸ τῆς μέθης, οὔτε ὑπὸ τῆς ἄγαν πλησμονῆς, δυσπαθές τι, καὶ καπνώδες ἐρυγγάνοντες. οἱ δὲ, τούτων τε ἀπολαύουσι. καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ πεσὼν, ἢ γυναικὶ, ἢ ὅπως ἂν ὁ βάρος κελεύῃ συναναφυρέντες, ἢ φδόλῳ, ἢ πλεπνευμονίᾳ, ἢ ὕδερον, οὐ χαλεπῶς συνεξελκύσαντο ἐκ τῆς πολλῆς τρυφῆς. ἢ τίνα ἂν αὐτῶν ῥᾳδίως δείξαι δυνατὸν, μὴ πάντως ὠχρὸν ὄντα, πολὺ τὸ νεκρῶδες ἐπιφαίνοντα; πίνα δὲ ἐς γῆρας ἀφικόμενον, τρὶς ἄυπὸ πεσόντα, ἀλλὰ μὴ φοβάδων ὑπὸ τεθαφὼν ὀχούμενον, ὁλόχρυσον μὲν τὰ ἔξω, κατάῤῥαφον δὲ τὸ ἔνδον, ὥσπερ αἱ τραγικαὶ ἐσθῆτες ἐκ ῥακῶν πάνυ ἐυτελῶν συγκεκομμέναι; ὑμεῖς δὲ, ἰχθύων μὲν ἄγευστοι, καὶ ἄοσμοι. ποδάγρας δὲ, ἢ πλεπνευμονίας, οὐδὲ ὄζεσθε ὅτι ἢ τούτων ἀπειρεῖτε

Etenim in præsens quidem vtrumque dulce est illis, miniméque molestũ: at postea res inuertitur: siquidem vobis non accidit, vt postridie surgatis capitis dolore grauati ob temulentiam, vt illi, neque ob immodicam ingurgitationem, graueolentem, & acrem spiritum ructantes. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quoniam magnam noctis partem vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbũ intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Quotumquemque potes ostendere qui non planè palleat, ac faciem cadaueroſam præ se ferat? quotumquemque qui cùm ad senectutem peruenerit, suis ipsius pedibus ingrediatur, ac non potiùs à quatuor baiulis gestetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac pannosus, cuiusmodi sunt tragicæ vestes ex pannis admodum vilibus consarcinatæ. Vos autem qui pisces non gustatis, & inediarii fertis, non videtis vos podagræ, pulmonisque vitiorum expertes esse? aut siquid aliud aliam ob causam accidit. Quanquam nec illis ipsis

ἢ εἴ τι κατ' ἄλλην τινὰ αἰτίαν συμβαίνει, κατὰ τὰ ἐπ' αὐτοῖς ἐκείνοις

ωρὸς μὲν γὰρ τὸ παρὸν, ἡδὺ, καὶ τὰ αὐτίκα ἴσως ἑκάτερον αὐτῶν. ὡς δὲ μὴ ταῦτα, ἔμπαλιν ἀναστρέφεται τὸ πρᾶγμα. εἶτα ὑμεῖς μὲν οὔτε καρηβαροῦντες ἀναστήσεσθε εἰς πλῆ ὑστεριαν, ὥσπερ ἐκεῖνοι ὑπὸ τῆς μέθης, οὔτε ὑπὸ τῆς ἄγαν πληθωρικῆς, δυσῳδές τι, καὶ καπνωδέστερον ἐρυγγανόντες. οἱ δὲ, τούτων τε ἀπολαύσαντες. καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ πεσὼν, ἢ γαμετῆς, ἢ ὅπως ἂν ὁ βάρος κλινέν συναναφυρέντες, ἢ φθόνῳ, ἢ πεπτωκυίᾳ, ἢ ὕφεσιν, οὐ χαλεπῶς συνεξελκύσαντο ἐκ τῆς πολλῆς τρυφῆς. ἢ τίνα ἂν ἀμῶν ῥᾳδίως δεῖξαι δυνατὸν, μὴ πάντως ὠχρὸν ὄντα, πολὺ τὸ νεκρῶδες ἐπιφαίνοντα; πῖνα δὲ ἐς ζῆσας ἀφικόμενον, τρὶς ἀπὸ πυὸν, ἀλλὰ μὴ ποδαγρᾶσιν ἐπὶ τεσσάρων ἀχούμενον, ὁλόχρυσον μὲν τὰ ἔξω, καὶ ταῤῥαφῆ δὲ τὰ ἔνδον, ὥσπερ αἱ τραγικαὶ ἐσθῆτες ἐπὶ ῥακῶν πάνυ ἐυτε[illegible] ἀμῶν.

Etenim in præsens quidem vtrumque dulce est illis, miniméque molestũ: at postea res inuertitur: siquidem vobis non accidit, vt postridie surgatis capitis dolore grauati ob temulentiam, vt illi, neque ob immodicam ingurgitationem, graueolentem, & acrem spiritum ructantes. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quoniam magnam noctis partem vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbũ intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Quotumquemque potes ostendere qui non planè palleat, ac faciem cadaueroſam præ se ferat? quotumquemque qui cùm ad senectutem peruenerit, suis ipsius pedibus ingrediatur, ac non potiùs à quatuor baiulis gestetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac pannosus, cuiusmodi sunt tragicæ vestes ex pannis admodum vilibus consarcinatæ. Vos autem qui pisces non gustatis, & inediam fertis, non videtis vos podagræ, pulmonisque vitiorum expertes esse? aut siquid aliud aliam ob causam accidit. Quanquam nec illis ipsis

ἔτι ὄζειν αὐτὸ, καθ' ἡμέραν, καὶ περὶ Φ κόρυ ἐδίειν τὰ τῶν. ἀλλ' ἴδοις ἂν αὐτοὺς ὕπνω λαχανίκας, καὶ δύμις ὀρεξομένους ἐνίοτε, ὥσπερ οὐδὲ σὺ τῶν λαγῶν, καὶ συῶν. ἐῶ λέγειν ὅσα ἄλλα λυπεῖ αὐτοὺς, ἢ υἱὸς ἀκόλαστος, ἢ γυνὴ, τὸ οἰκέτου ἐρῶσα, ἢ ἐρώμενος, πρὸς ἀνάγκην μᾶλλον, ἢ πρὸς ἡδονὴν σωμάτων. καὶ ὅλως, πολλὰ ὄζειν ἄφαρ ὑμεῖς ἀγνοοῦντες, τὸν χρυσὸν ὁρᾶτε αὐτῶν μόνον, καὶ τὴν πορφύραν. καὶ λίθους ἴδοντες ποτὲ ἐξελαύνοντας ὑπὸ λευκοῦ ζεύγους, κεχιόνατε, καὶ προσκυνεῖτε. εἰ δὲ θεραπεύοιτε αὐτῶν, καὶ καταφρονεῖτε, καὶ μήτε ἐπιστρέφεσθε πρὸς τὴν ἀργυρᾶν ἁρμάμαξαν, μήτε μεταξὺ διαλεγομένων, εἰς τὸν ἐν τῷ δακτυλιδίῳ σμάραγδον ἀφεωρᾶτε, καὶ τῶν ἱματίων παραπλήσιοι, τὸ μαλακὸν ἐθαυμάζετε, μὴ εἰάτε καθ' ἑαυτοὺς πλουτεῖν, εὖ ἴστε αὐτοὶ ἐφ' ἡμᾶς ἰόντες, ἐδέοντο συνδειπνεῖν, ὡς ἐπιδείξαιντο ὑμῖν τὰς κλίνας, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ τὰ ἐκπώματα, ὧν οὐδὲν ὄφελος εἰ ἁμάρτυρος ἡ κτῆσις εἴη. τάχε τοι πλεῖστα θυρεῖτε ἂν, αὐτοὺς ὑμῶν ἔνεκα κτωμένους. ἀλλ' ὅπως αὐτοὶ χρήσωνται, μὴ ὅπως

æquè dulce est quotidie, supráque satietatem istis vesci. Quin videas eos nonnunquam ita olus, aut cepam appetere, vt tu non æquè leporem appetas, aut aprum. Alia taceo quæ illos discruciant, puta filius luxuriosus, vxor famulum amans, aut amasius, qui necessitatis magè quàm voluptatis gratia concumbat. Denique alia multa sunt, quæ vos ignorantes, tantùm aurum illorum ac purpuram videtis. Tum siquando bigis albis vehi videatis, hiante ore adoratis. Quòd si illos contemneretis, negligeretísque, neque ad argenteum currum oculos intentos haberetis, neque inter colloquendum, smaragdum annulo inclusum respectaretis, neque vestes obiter contrectantes mollitiem admiraremini, sed fineretis eos esse sibi diuites, procul dubio ipsi vos adirent, & ad cœnam inuitarent, vt lectos, mensas, & pocula vobis ostenderent: quarum rerum nulla est vtilitas, si sine teste possideantur. Certè reperiretis pleraque hæc illos vestra causa parare: non quòd vtantur ipsi, sed vti

αὐτοὶ χρήσωνται, μὴ ὅπως

ὑμεῖς θαυμάζοιτε. ταῦτα ὑμᾶς παραμυθοῦμαι, εἰδὼς τὸν βίον ἑκάτερον. καὶ ἄξιον ἑορτάζειν, εὐθυμουμένοις ὅτι μετ' ὀλίγον ἅπαντας λήσει ἀπέναι ἀπὸ τοῦ βίου, κἀκεῖνος τὸ πλεῖστον, καὶ ὑμᾶς πάνυ πενίαν ἀφέντας, πολλῷ ὀπίσω μοι ἐπιστελῶ γε αὐτοῖς ἅπασι συγγράμμασι. καὶ οἶδ' ὅτι οὐκ ὀλιγωρήσουσι τῶν ἐμῶν γραμμάτων.

vos admiremini. His ego vos consolor ego cui cognita est vtraque vita. Conuenitque ita festum agere, vt cogitetis breui omnibus è vita migrandum, cum illis depositis opibus, tum vobis, relicta paupertate. Sed scribam ipsis, vt sum pollicitus: certóque scio, eos meas literas non neglecturos.

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ ΠΛΟΥΤΙΟΙΣ Χαίρειν.

SATVRNVS DIVITIBVS SALVTEM.

ARGVMENTVM.

Saturnus exponit diuitibus quæ à pauperibus ad se scripta & postulata fuerint, admonens illos, vt benigniores erga ipsos se gerant, atque æqualitatem recipiant, argumentum à signo & consequentibus, tum commodi, si faciant, tum incommodi, si detrectent, adhibitum.

Ο Ἱ πένητες ἐναγχος ἐπεστάλκασί μοι, αἰτιώμενοί ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σφίσιν ὧν ἔχετε. καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀξιοῦσι μὲ κοινὰ πᾶσι ποιῆσαι πάντα, καὶ τὰ μέρη, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν. δίκαιον γὰρ εἶναι ἰσονομίαν καθεστηκέναι, καὶ μὴ τῷ μὲν, πλέον, τῷ δὲ, μηδ' ὅλως μετεῖναι τῆς ἡδονῆς. ἐγὼ δὲ, περὶ μὲν τούτων ἔφην ἄμεινον σκέψασθαι τὸν Δία. περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ

Auperes nuper ad me datis literis incusarunt vos, quòd nihil impertiminide vestris facultatibus, atque omnino postularunt, vt bona facerẽ omnib⁹ cõmunia, vt ad singulos illorũ sua pars rediret. Æquũ enim esse verũ æqualitas constituatur, ita vt neq; hic copia fruatur, neq; ille omnino rerũ suauiũ inopia laboret. Ego verò respõdi, hisce de rebus Iouem meliùs cõsideraturum. Sed quòd ad rẽ præsẽtẽ attinet, &

ὧν ἀδικεῖσθαι φάσκοντο κατ' ἐμοῦ, ἐάσουσιν ἐπ' ἐμὲ καθήκουσαν τὴν κρίσιν, καὶ ὑποσχόμενον γεγράψειν πρὸς ὑμᾶς. ἐστὶ δ' ἀνὴρ ἀξιῶσαι ταῦτα μέγιστα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. πῶς γὰρ φασὶ ῥιγοῦντες τοσούτῳ κρύει, καὶ λιμῷ ἐκλυόμενοι, ἑορτάζοιμεν ἄν; εἰ τοίνυν ἐθέλοιμι κἀκείνοις μετέχειν τῆς ἑορτῆς, κελεύσουσί με ἀναγκάσαι ὑμᾶς ἐσθῆτος τε, ὧν ἔχετε, μεταδοῦναι αὐτοῖς, εἰ πυκνὰς πεπλαὶ, καὶ παχύτεραι, ἢ καθ' ὑμᾶς. καὶ τοῦ χρυσίου ὀλίγον ἐπιψελάξαι αὐτοῖς. εἰ γὰρ ταῦτα φασὶ ποιήσετε, μήτε ἀμφισβητεῖν ὑμῖν ἔτι τῶν ἀγαθῶν ἐπὶ τοῦ Διός. εἰ δὲ μὴ, ἀπειλήσουσι προσκαλέσασθαι ἐπὶ τὸν ἀνάδασμον, ἐπειδὴ τοῦ πρώτου δίκας ὁ Ζεὺς ἀπῄτει. ταῦτά ἐστιν οὐ παίζοντα ὑμῖν ἀπὸ τοσούτων, ἃ καλῶς πεποιῶτες ἔχετε. νὴ Δία καὶ τῶν δείπνων πάρεσθ, ὡς σωδειπνοῦσιν ὑμῖν. καὶ τοῦτο προσδεῖναι ἠξίωσαν τῇ ὑποσχέσει, ὡς γοῦν γε μόνους ὑμᾶς βυφᾶν, ὑπακουσαμένους σὰς ἔχειν. εἰ δέ ποτε κἀκείνων τινὰς ἐστίᾳν διὰ μακροῦ ἐθελήσητε, πλέον τι συμφέρειν τοὺς ἐκείνοις τὸ ἀπαρὸν τῷ δείπνῳ, καὶ τὰ πολλὰ ἐρ' ὕβρει αὐτῶν

iniurias quibus se per dies festos affici putant, vidi mei officij esse sentētiā ferre, sūq; pollicitus me vobis scripturū. Sunt autē quæ postulant hæc, vt mihi videtur, æqua. Nā quo pacto, inquiūt tāto frigore rigētes, & fame laborantes, præterea diē festum celebrare possemus? Quare si velim vt & ipsi sint festi participes, postularunt vt vos cogam, vt de vestris vestibus illis impertiamini, siquæ superfint pinguiores quā quæ vobis conueniant: vtq; auri nonnullas guttulas in ipsos destilletis. Quòd si ista feceritis, inquiunt, non erit amplius disceptatio inter vos de bonis apud Iouē. Sin minùs minitātur sese ad nouā rerū partitionē prouocaturos, vt primū Iupiter protribunali sedere cœperit. Nec graue fuerit vobis impertiri illis de tot bonis, quæ rectè possidetis. Quin de cœnis quoq;, vt vobiscū cœnent, & hoc literis addi rogarūt, cū nūc vos soli foribus clausis, delicijs fruamini. Quòd si quando vobis visū fuerit, & illorū quēpiā post lōgū tēpus in cōuiuium adhibere, plus esse molestiæ in cœna, quā voluptatis, multāq; illic in pauperum contumeliam fieri, velut illud, quum non γίγνεσθαι, οἷον ἐκεῖνο τὸ μὴ

πῶ αὐτῶ οἶνε συμπίνειν. Ἡράκλες, ὡς ἀνελεύθερον, καὶ καταγνώσκειν αὐτῶ ἐκείνων ἄξιον. ὅτι μὴ μεταξὺ ἀναστάντες, οἰκοῦ, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπόντες. ἀλλ' οὐδὲ εἰς κόρον ὅμως φασὶ πίνειν. τῶν γὰρ οἰνοχόων ὑμῶν, ὥσπερ τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων, κηρῷ βεβύσθαι τὰ ὦτα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὕτως αἰσχρὰ ὄντα, ὥστε οἰκοῦν λέγειν, ἃ περὶ τῆς νομῆς τῶν κρεῶν αὐτῶνται, καὶ τῶν διακόνων. ὑμῖν μὲν παρεζωσμένοις εἰς αὖθις ἐμφορεῖσθαι, ἐκείνοις δὲ παραδεδόντων. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα μικροψυχίας, καὶ ἥκιστα ἐλευθερίοις πρέποντα. τὸ γοῦν ἥδιον, καὶ συμποτικώτερον, ἡ ἰσοτιμία δοκεῖ. καὶ ὁ ἰσοδαίτης τούτου ἕνεκα ἥκειται ὑμῖν τῶν συμποσίων, ὡς τὸ ἴσον ἅπαντες ἔχοιεν. ὁρᾶτε οὖν ὅπως μηκέτι ὑμᾶς αἰτιάσονται, ἀλλὰ τιμήσουσι, καὶ φιλήσουσι, τῶν ὀλίγων τούτων μεταλαμβάνοντες. ὧν ὑμῖν μὲν ἡ δαπάνη ἀνεπαίσθητος, ἐκείνοις δὲ ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἡ δόσις ἀείμνηστος. ἄλλως τε, οὐδὲ ἂν οἰκεῖν δύναισθε ταῖς πόλεις, μὴ καλῶς καὶ πενήτων συμπολιτευομένων, καὶ μνείαν ποιῆς πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν

eodem de vino bibunt. Boni, quàm illiberale, & planè dignum quod ipsis vitio vertatur, qui non surgant, abeántque toto conuiuio vobis solis relicto. Quanquam negant sese eriam ad satietatem ex illo qualicunque vino bibere, quòd vestri pincernæ aures habeant cera obturatas, haud secus ac Vlyssis socij. Porrò reliqua vsque adeò sunt turpia, vt pigeat commemorare, quæ de carnium partitione criminãtur, déq; ministris qui cum vobis assistant, donec satis supérque expleti fueritis, ipsos prætercurrunt, aliáq; id genus sordida permulta, miniméque viris ingenuis digna. Quare æqualitas res est iucundissima, & conuiuio cõgruẽtissima. Qua de causa vobis æquus ille partitor in conuiuijs præficitur, vt æquam omnes habeant portionem. Videte igitur ne posthac iterum vos accusare possint: sed colant, & ament quum pauca hæc à vobis acceperint, quorum impensa ne sentiretur quidẽ à vobis: at illis dati in tempore muneris perpetua foret recordatio. Præterea nec rẽp administrare possitis, ni pauperes vnà vobiscũ in ea versẽtur, milléq; modis fœlicitatẽ

ὑμῶν συντελουμένων. οὐδὲ αὖ ἔχετε τὸν θαυμάζοντας ὑμῶν τὸ πλῆθος, ἵν' μόνοι, καὶ ἰδίᾳ, καὶ ὑπὸ σκότῳ πλεῖστε. ἰδέτωσαν οὖν πολλοὶ, καὶ θαυμασάτωσαν ὑμῶν τὸ ἀργύριον, καὶ τὰς βαπέζας. καὶ σεμνυόντων φιλοτησίας. μεταξὺ πίνοντες, περισκοπείτωσαν τὸ ἔκπωμα, καὶ τὸ βάρος ἴσωσαν αὐτοὶ διαβασάσαντες, καὶ τῆς ἰσρείας τὸ ἀκριβές. τὸ χρυσᾶν ὅσος, ὃς ἐπανδεῖ τῇ τέχνῃ. σεσὸς γὰρ τῷ χρησοὺς, καὶ φιλανθρώπους ἀκούειν, καὶ τὸ φθονεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἔξω γλυπήσεσθε, τίς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ κοινωνοῦντι, καὶ διδόντι τῶν μετεχόντων; τίς δ' ἂν ἂν εὔξαιτο εἰς τὸ μάκιστον διαβιῶναι αὐτὸν, ἀπολαύοντα τῶν ἀγαθῶν; ὡς ὑμῖν ἔχετε, ἀμάρτυρος μὲν ἡ εὐδαιμονία, σπάνιος δ' ὁ πλοῦτος, ἀνιαρὸς δ' ὁ βίος. οὐ γὰρ οὐχ ὁμοίως ἡδὺ οἶμαι μόνον ἐμπίπλασθαι, ὥσπερ τοὺς λέοντας φασὶ, καὶ τοὺς μονίους τῶν λύκων. καὶ συνόντας δεξιοῖς ἀνθρώποις, καὶ πάντα χαρίζεσθαι πεφυκόσιν. οἱ τοιοῦτοι μὲν οὐ κωφὸν, καὶ ἄφωνον τὸ συμπόσιον ἅπασιν εἶναι, ἀλλ' ἐν μύθοις συμποτικοῖς, καὶ σκώμμασιν ἀνε-

A

B

C

D

E

F

vestram adiuuent. Neque habituri estis qui vestras diuitias suspiciant, si soli, & priuatim in tenebris eas possideatis. Videat igitur vulgus miretúrque vestrum argentum, mensas, vtque præbibentes ad potandum inuitetis; inter bibendum vndique poculum contemplentur, ac pondus expendant manu librantes: tum argenti absolutam cælaturam tum aurum quo ars decoratur. Nam præterquam quod viros bonos, & humanos vos prædicabunt, etiam ab eorum inuidia liberi eritis. Quis enim inuideat impertienti, dantíque quod æquum est? Quis non potiùs opter, vt quàm diutissimè viuens bonis suis fruatur? Sed vt nunc res vobis habent; fœlicitas vestra teste caret, inuidiosæ sunt diuitiæ, & insuauis vita. Neque enim perinde iuuat, opinor, siquis solus expleatur, vt & leones, & solitarios lupos facere dicunt, quàm si cum lepidis hominibus, & per omnia gratificari conantibus, conuiuatis. Qui primùm non sinent conuiuium mutũ esse, & surdum: verùm consuetudine sua fabulas conuiuijs aptas, dicte-

παχθέσι, καὶ φιλοφροσύναις πικίλαις συνέσονται, ὅσαι ἥδισαι διατελοῦσι, φίλαι μὲν Διονύσῳ, καὶ Ἀφροδίτῃ. φίλαι δ' χαρίσιν. ἔπειτα δ' πρὸς A ἅπαντας ἐς τὴν ὑστεραίαν δημοσίᾳ ὑμῶν τὴν δεξιότητα φιλείᾳς παρασκευάζουσι. ταῦτα πολλῶ πρίαθαι καλῶς εἶχεν. ἐπεὶ ἐρήσομαι ὑμᾶς, B εἰ μὴ ἦσαν οἱ πένητες βαδίζοντες, τοῦ δώμεθα γὰρ οὗτοι, ἢ ἂν ὑμᾶς νίασιν ἐν ἔχοντας οἷς ἐπιδείξασθε τὰς ἀλουργεῖς ἐσθῆτας, καὶ τῶν ἀκολούC θων τὸ πλῆθος, ἢ τῶν δακτυλίων τὸ μέγεθος; ἐῶ λέγειν ὡς ἢ ὀπιβυεῖς, ἢ μῖσος περὶ τῶν πενήτων ἀναγκαῖον ἐγγίνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι βυρσᾶν ἐθέλητε. ἃ μὲν γὰρ ἔυξεσθ καθ' ὑμῶν ἀπειλοῦσιν, ἀποτρόD παια, μὴ δ' γένοιτο εἰς ἀναγκαῖον αὐτοὺς καταστῆναι τὸ ἐυχῆς. ἐπεὶ οὔτε ἀλλοῦτων γεύσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ ἢ τὸ λέιψανον τὸ κυνός. ἢ φακῆ δ', ὑμῖν E σαπέρδιον ἐνετηκότα ἕξει. εἰ δ', καὶ ἔλαφος, ὀπώψιοι, μεταξὺ δεσμὸν βάλευσεσιν ἐκ τοῦ ὀπωνείου ἐς τὸ ὄρος. ἢ ὄρνις φύξεται καταπτάσασα, ἀπέσεσι καὶ αὐτοῦ, παρ' αὐτοὺς

riáque minimè moleſta, variáſque voluptates adferent: quibus rebus tempus iucundiſſimè tranſigitur: idque gratum eſt Baccho, gratum Veneri, gratum quoque Gratijs. Deinde poſtero die dum comitatem veſtram referunt, beneuolentiam vobis conciliant. Hæc etiam magno fuerant emenda. Nam illud à vobis ſciſcitabor, ſi pauperes abirẽt taciti, ſic enim fingamus, nonne ea res vos vreret, cùm non haberetis, quibus oſtentaretis purpureas veſtes, comitum multitudinem, annulorum magnitudinem? Neque iam libet referre, neceſſariò futurum, vt pauperum inſidiæ atque odia in vos oriantur, ſi ſoli delicijs frui velitis. Nam quę minantur vobis imprecatu ros eſſe, abominanda ſunt: & abſit vt ad huiuſmodi imprecationes venire cogantur. Quandoquidem ſi id fiat, neque inteſtina poſthac guſtabitis, neque placentam, niſi ſiquid canis reliquum fecerit. Præterea lenticula ſaperdæ liquamen vobis habebit. Porrò ſus & ceruus inter aſſandum è veru in montes aufugere parabunt: tum aues pingues abſque alis fugam molientes, ad

τὸν πένητας ἐκπετήσονται. τὸ δ' μέσον, οἱ ὠφελιμώτατοι τῶν οἰνοχόων, φαλακροὶ ἐν ἀκαρεῖ τῷ χρόνου ὑμῖν γλισχήσονται, ὅπη καταχρήσθε καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε, βουλεύεσθε, ἃ χὴ τῇ ἑορτῇ πρέποντα ᾖ ποιεῖτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα. καὶ ὑπικουφίζετε πολλὴν πενίαν αὐτοῖς, ἀπ' ὀλίγου τέλεσματος φίλοις οὐ μεμπτοὺς ἕξοντες.

pauperes auolabũt. Et quod grauissimum est, pocillatores formosissimi repentè vobis calui fient, idque etiam fracta amphora. Super his A rebus consulite, quæ & festo sint digna, & vobis quàm maximè tuta. Atque illis paupertatis onus subleuate, exiguo vectigali, amicos illos neutiquam malos habĩturi.

ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΤΩ Κρόνῳ χαίρειν.

DIVITES SATVRNO SALVTEM.

ARGVMENTVM.

Diuites extenuata accusatione pauperum à consueto, respondent, se quidem fecisse pro eo atque æquum & honestum fuerit, sed illos ita immodestos & intemperantes se gerere, vt eos decætero omnino excludendos censuerint. Verùm tamen ex illius consilio denuo admissuros se eos esse, si ex paũlo recipiant, se nihil contumelioſe aut intemperanter posthac facturos esse.

ΠΡὸς γὰρ σὲ οἴει μόνον ταῦτα τῶν πενήτων γεγράφθαι ὦ Κρόνε, οὐχὶ δ' καὶ ὁ Ζεὺς ἤδη ἐκκεκώφωται πρὸς αὐτῶν, αἰαβοώντων, καὶ αὐτὰ δὴ ταῦτα, τὸν ἀνάδασμον ἀξιούντων χωρεῖσθαι, καὶ αἰτιωμένων τὸ τε εἱμαρμένον, ὡς ἄνισον ἅμα νομίζων πεποιηκέναι, κἀμᾶς, ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μεταδιδόναι ἀξιοῦμεν; ἀλλ' οἶδεν ἐκεῖνος ἅτε

VM putas Saturne de rebus istis pauperes solùm ad te scripsisse? Quin potiùs A Iouis ipsius aures obsurduerunt illis, dum clamant, nouámque rerum partitionem flagitant: ac simul & fatum incusant, quòd non æqualiter distribuerit, & nos quòd nihil ipsis impertiri velimus. Verùm nouit ille

χεις ὦν, παρ' οἷς ποιν ἡ αἰτία. καὶ διὰ τοῦτο παρακούει αὐτῶν ταπιλλά. σοὶ δ' ὅμως ἀπολογησόμεθα, ἐπειδὴ ἄρχεις γενῶ ἡμῶν. ἡμεῖς γὰρ ἅπαντα πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντες, ἃ γέγραφας, ὡς καλὸν ἐπικουρεῖν ἀπὸ πολλῶν τοῖς δεομένοις, καὶ ὡς ἥδιον συζῆναι, ἢ συνευωχεῖσθαι τοῖς πένησιν, καὶ διελθεῖν οὕτω ποιοῦντες, ἱσοδίαιτοι καθεζώμεθα, ὥσθ' ἡμῖν δ' τὸν συνδιαιτητὴν αὐτὸν αἰτιάσασθαι π. οἱ δ', ὀλίγον ἐν ἀρχῇ δεῖσθαι φάσκοντες, ἐπειδήπερ ἅπαξ αὐτοῖς ἀνεπετάσαμεν τὰς θύρας, οὐκ ἀνέσεσαν, ἀλλ' ἐπ' ἄλλοις αὐτοῦτες. εἰ δὲ μὴ πάντα ἐνδοῦς, μηδὲ πρὸς ἕπος λαμβάνοιεν, ὀργὴ, καὶ μῖσος, καὶ πρόσχεσι βλασφημίαι, κἂν εἴ τι ἐπιψεύσοιντο ἡμῖν. ἀκούοντες ἐπίσευον αὖ, ὡς ἀκριβῶς εἰδόσιν ἐν τῷ συγγεγονέναι. ὥστε δυοῖν θάτερον, ἢ μὴ διδόντα ἐχθρὸν εἶναι πάντως ἔδει, ἢ πάντα προϊεμένους, αὐτίκα μάλα πένεσθαι, καὶ τῶν αὐτούντων καὶ αὐτὸν εἶναι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, μέτρια. ἐν δὲ τοῖς δείπνοις αὐτοῖς, ἀμελήσαντες τοῦ ἐμπίπλασθαι, καὶ γαστρίζεσθαι, καὶ αὐτοὶ ἐπιδὰν

quippe cùm sit Iupiter, penes quos sit culpa, eó que illos plerunque obaudit. Nũc tamen cùm nobis imperes, nostri apud te defensionem suscipiemus. Nos enim omnia ista quæ scribis ob oculos habentes, quã sit honestũ de magna rerũ copia indigentibus opitulari, quãtóque sit iucundius simul cum pauperibus versari, & cõuiuiũ agitare, ad eũ modũ assiduè facimus, & ita in vitę ratione nos æquamus, vt conuictor nihil possit incusare. Verũ illi primũ aiũt sibi paucis ópus esse: deinde vbi fores illis semel aperuerimus, nunquam desinunt alia super alia postulare. Quod nisi protinus omnia, simúlque cũ dicto acceperint, mox paratũ odiũ, in prõptu conuitia, etiãsi quid de nobis sit mentiẽdũ. Porrò qui audiunt fidẽ illis habẽt, vt qui probè sciãt, eo quòd nobiscũ consuetudinẽ habuerint. Ita fit vt in alterutrũ incidamus, vt si nihil demus, illos prorsus habeamus hostes, aut prosusis omnibus, ipsi protinus egeamus, iámque in pauperem regem veniamus. At cætera quidem sunt tolerabilia. Verũ inter cœnas ipsas non curantes ingurgitari, & implere ventrem, quum

πλείω τῶ ἰχωρῶ πίωσιν, ἢ παιδὸς ὡραίου, μεταξὺ ἀναδόντος τὸ ἔκπωμα, ἢ ὑξαν ἢ χέρσ, ἢ παλλακῆ, ἢ γαμετῆ γυναικὶ ἐπιχείρησαν. εἶτα καταμεταστὰς τὸ συμποσίου, ὡς τὴν ὑστεραίαν λοιδορησόμενοι ἡμῖν καὶ λοιδορῶντες, ὡς ἐδίψησαν, καὶ ὡς λιμῶ συνῆσαν διηρύθμοι. καὶ εἴ σοι ταῦτα καταψεύδεται ἀνὴρ αὐτῶν δοκῶμι, ἢ ὑμᾶς ἐγὼ παρόντων ἀναμνήσω τὸν Ἰξίονα, ὃς ἀξιωθεὶς κοινῆς τραπέζης, εἰξίωμα ἴσον ἔχων ὑμῖν, τῆ Ἥρᾳ μεθυσθεὶς, ἐπεχείρει ὁ ἡνιόχος. ταῦτά ὅτι, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὑφ' ὧν ἡμεῖς ἐβουλευσάμεθα πρὸς τὸ λοιπὸν, ἀσφαλείας τῆς ἡμετέρας ἕνεκεν, μηκέτι ἐπίβατον ποιεῖν αὐτοῖς τὴν οἰκίαν. εἰ δ' ἐπὶ σὲ συμβαίνοντο, μετείων δεήσεται, ὥσπερ νῦν φασι, μηδὲν δ' ὕβριστικὸν ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάσασθαι, κοινωνούντων ἡμῶν, καὶ συμβεκανούντων τύχη τῆ ἀγαθῆ. καὶ τῶν ἱματίων ὡς σὺ κελεύεις, πέμψομεν, καὶ τὸ χρυσίου, ὁπόσον οἷόν τε, καὶ προσδιπλασιάσομεν. καὶ ὅλως, οὐδὲν ἐλλείψομεν. ἢ αὐτοὶ δ' ἀφέξομαι τῶ κατ' τέχνιον ὁμιλεῖν ἡμῖν, φίλοι αὖτε κολάκων, καὶ παρασίτων ὄντων,

plus satis biberint, aut pueri formosi poculum porrigentis manum pungunt, aut pellicem, vxorem-ue solicitant. Deinde euomito conuiuio, postridie nobis A obtrectant, narrantes vt sitiuerunt, & esurierũt. Quòd si hæc aduersus illos mentiri videmur, vester ille parasitus Ixion redeat in memoriam, qui ad mensæ commB munis honorem admissus, ac vobis dignitate æquiparatus, iam ebrius ille vir egregius, Iunonem adortus est. Hæc atque huiusmodi C sunt, propter quæ in posterum statuimus, quò res nostræ sint in tuto, ne posthac illis aditum in domum præbeamus. Quòd si te authore paciscantur, sese moD derate petituros, vt nunc aiunt, neque quicquam flagitiosum in conuiuijs admissuros, age conuiuant nobiscum, simúlque cœnent bonis auibus. Ac de tunicis, sicuti iubes, mittemus, & E de auro, pro facultate insuper insumemus: denique nihil omittemus. Tum illi arte nobiscum viuere desinentes, pro adulatoribus & parasitis amici sunto.

ὡς ἡμῖν γε οὐδὲν ἂν ἐπιπάσαιο, καὶ ἐκείνων τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελόντων.

Ita nihil erit quod in nobis desideres, si ipsi quoque suo fungi volent officio.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, Η Λαπίθαι, Φίλων, ἢ Λυκῖνος.

SYMPOSIVM, VEL LAPITHAE. PHILON: Lycinus.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Rursum depingit hoc loco Philosophorum mores & vitam Lucianus, atque illa, quæ fictionibus ac fabulis alibi de illis prodidit, hic nunc exemplo ac vero facto comprobat. Est autem historica quædam rei gestæ commemoratio, quæ exponit, quo facto diuersarum professionum Philosophi aliquot, ab Aristæneto ad cœnam & nuptiarum celebritatem vocati, postea quam vino incaluêre, pro secta quisque sua inter se verbis primò contenderint, mox ad manus quoque & ad vulnera venerint, adeò vt saucij nonnulli, ac mutilati è conuiuio asportati fuerint. Rursum autem ex alijs qui vocati non fuerant, quidam, Cynicus videlicet, vltrò veniens, cœnantibus sese obtruserit, magna præsentia & impudentiæ suæ importunitate. Alius autem per literas cum Aristæneto expostularit, tragicè propè in eum debacchatus, quòd præteritus, & cæteris postpositus fuisset. Ex quo apparet, istud hominum genus, quod sæpe virtutem prædicat, voluptati, gulæ, cæterisque vitijs inseruire solitos. Cæterùm tametsi hac omnia cum summa festiuitate pro ingenio atque facundia sua tractet Lucianus, interim tamen serio quoque ac verè idem monet, nullum esse præcium operæ, si quis disciplinas omnes perdiscat, nisi simul & vitæ rationem, ad id, quod optimum est, accommodet. Inscribitur autem Dialogus hic Conuiuium, vel Lapithæ, quorum priorem titulus ab argumento & re ipsa sumptus est, alter à collatione, quòd vt hic Philosophi, ita à Poëtis Lapithæ & Centauri, in nuptijs Pirithoi, inter se funesto certamine congressi quoque ferantur.

ΦΙΛΩΝ.

Οἰκίλην σ' Λυκῖνε, διατεῖσθαι φασι χρῆναι ὑμῖν ἐν Λειψυδρίῳ τοῦ

PHILON.

Ariam, Lycine, disputationem in cœna apud Aristænetum heri vobis

παρὰ τὸ δεῖπνον, καὶ τινας φιλοσόφοις λόγοις εἰρῆσθαι, καὶ ἔριν οὐ σμικρὰν συνῆφθαι ἐπ' αὐτοῖς. εἰ δὲ μὴ ἐψεύδετο Χαρῖνος, καὶ ἄχρι βαυμάτων προελθεῖν τὸ πρᾶγμα. καὶ τέλος, αἵματι διαλυθῆναι τὴν συνουσίαν. Λυ. καὶ πόθεν ὦ Φίλων, ἤκουσε Χαρῖνος ταῦτα; οὐ γὰρ συνεδείπνει μεθ' ἡμῶν. Φι. Διονύσιου ἔφη τοῦ ἰατροῦ ἀκοῦσαι. Διονύσιος δ', καὶ αὐτὸς οἶμαι τῶν συνδείπνων ἦν. Λυ. καὶ μάλα. οὐ μὴν ἐξ ἀρχῆς γε καθ' αὐτὸς ἅπασι παρεγένετο, ἀλλὰ ὀψὲ, μεσούσης ἤδη τῆς μάχης, ἐπεσὼν ὀλίγον πρὸ τῶν βαυμάτων, ὥστε θαυμάζω εἴ τι σαφὲς εἰπεῖν ἔδυνατο, μὴ παρακολουθήσας ἐκείνοις, ἀφ' ὧν ἀρξαμένη ἐς τὸ αἷμα ἐτελεύτησεν αὐτοῖς ἡ φιλαλεκτία. Φι. τοιγαροῦν ὦ Λυκῖνε, καὶ ὁ Χαρῖνος αὐτὸς, εἰ βουλοίμεθα τάληθῆ ἀκοῦσαι, καὶ ὅπως ἐπράχθη ἕκαστα, παρέσται ἥκειν ἐκέλευε. καὶ τὸν Διονύσιον δ' αὐτῶν εἰπεῖν, ὡς αὐτὸς μὲν, οὐ παρεγένετο ἅπασι, σὲ δ' ἀκριβῶς εἰδέναι τὰ γεγενημένα, καὶ τὸν λόγους αὐτῶν ἀπομνημονεύσαι, εἴ μὴ παρέργως τ' τοιούτων,

fuisse narrant, ac philosophicos quosdam sermones habitos, nec paruam super his exortam contentionem: imò nisi mentitus est Charinus, etiam ad vulnera vsque rem processisse, denique conuentum sanguine dimissum esse. *Lyc.* Et vnde Philon, resciuit hæc Charinus? neque enim is nobiscum est cœnatus. *Ph.* Ex Dionico medico, aiebat accepisse sese. Dionicus autem opinor, erat ex conuiuis. *Lyc.* Ita sanè: sed non omnibus ab initio interfuit: sed seriùs, ferè sub medium pugnæ, & paulò ante vulnera superuenit. Proinde demiror, siquid certi referre potuit, qui non spectarit illa, vnde lis inter eos nata desierit in sanguinem. *Ph.* Proinde Lycine, etiam Charinus ipse, si singula vti gesta sunt, audire planè vellemus, iussit vt te conueniremus. Etenim dixisse Dionicum, se toti negotio interfuisse: te verò accuratè tenere quicquid actum est, eorúmque sermones meminisse, vt qui res istiusmodi non obiter, sed diligenter

ἀλλ' ἐν ἀσυδῆ ἀκροώμενον. ὥστε ἂν αὖ φθαίοις ἐστῶν ἡμᾶς ἡδίσην ταύτην ἑστιάσειν, ἧς ἂν οἶδ' ἄν τις ἡδίων ἤκουσε. ΧΥ μάλιστα ὅσῳ νήφοντες ἐν εἰρήνῃ, καὶ αἱμαιμωπὶ ἔξω βέλους ἑστιασόμεθα. εἴτε γὰρ γέροντες ἐπαρῳνησάτι που περὶ τὸ δεῖπνον, εἴτε νέοι, εἰπεῖν τε ὅσα ἤκουσα ἐκ λῷω ὑπὸ τῶ ἀκράτου πεφαχθέντες, καὶ πραξαι. Λυ. γεανικώτερα ἡμᾶς ὦ Φίλων, ἀξιοῖς ἐνφέρειν ταῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς, καὶ ἐπιξιέναι, ὑπηνεμυμόρους πράγματα, ἐν οἴνῳ, ΧΥ μεθη ῥυόμενα, δέον λήθῃ ποιήσασθαι αὐτῶν, καὶ νομίζειν ἐκεῖνα πάντα θεῦ ἔργα τῶ Διονύσου εἶναι. ὃς ὃν οἶδα εἴ τινα τ' αὐτῶ ὀργίων ἀτέλεστον, ΧΥ ἀβάκχευτον φρίεῖδεν. ὅθεν οὐ μὴ κακοήθων τινῶν ἀνθρώπων ἢ τὸ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα ἐξετάζειν, ἃ καλῶς ἔχει ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι. μισῶ γάρ φησι ΧΥ ὁ ποιητικὸς λόγος μιάμονα συμπόταν. καὶ οὐδὲ ὁ Διόνικος ὀρθῶς ἐπτίπτε πρὸς τὸν Χαρῖνον, αὐτὰ ἐξαγορεύσας, ΧΥ πολλῶ πῶ ἑωλοκρασίαν κατασκεδάσας ἀνδρῶν φιλοσόφων. ἐγὼ δ', ἄπαγε, ὃν αὖ τι τοιοῦτον εἴποιμι. Φι. Ἀρύπη

audire consueuerit. Itaque omnino nos suauissimo hoc epulo excipies, quo nescio an vllum mihi sit iucundius: in primis cùm in pace sobrij, & sine sanguine extra teli iactum simus epulaturi: siue senes, siue iuuenes aliquid in cœna debachati sunt: ea mero compulsi & dicere, & facere quæ minimè decebat. *Lyc.* Vis, Philo; vt hæc in vulgus narrando efferam quæ in vino & ebrietate petulantiùs acta sunt: cùm essent potiùs obliuioni tradenda, omniáque illa Dei illius Bacchi opera censenda: qui nescio an quenquam suis orgijs non initiatum, & bacchationis expertem præterierit. Proinde vide ne hominis sit parum bene morati, eiusmodi adamussim exquirere, quibus in conuiuio relictis rectius erat discedere. Odi enim, inquit poëta, memorem compotorem. Nec à Dionico rectè factum, quòd hæc apud Charinum effutiuit, & pridianam hominum Philosophorum temulentiam diuulgauit. At ego, apage, nihil istiusmodi velim dicere. *Ph.* Ludos me

ταῦτα ὦ Λυκῖνε. ἀλλ' οὔτι γε πρὸς ἐμὲ οὕτω ποιεῖν ἐχρῆν, ἀκριβῶς γιγνώσκων πολὺ πλέον ἐπιθυμοῦντά σε εἰπεῖν, ἢ ἐμὲ ἀκοῦσαι. καί μοι δοκεῖς εἰ ἀπορήσειας τῶν ἀκουσομένων, κἂν πρὸς κίονά τινα, ἢ πρὸς ἀνδριάντα ἡδέως ἂν προσελθὼν, ἐκχέαι, πάντα συνείρων ἅμυσί. εἰ γοῦν ἐθελήσω ἀπαλλάττεσθαι νυνί, ἢν ἐάσεις με ἀνήκοον ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἥξεις, καὶ παρακολουθήσεις, κἀμὲ ἡσήσῃ. κἀγὼ θρύλλομαι πρὸς σὲ ἐν τῷ μέρει. καὶ εἴγε δοκεῖ, ἀπώμνυμι ἄλλου αὐτὰ πευσόμενοι. σὺ δὲ μὴ λέγε. Λυ. μηδὲν πρὸς ὀργήν. δίκαιόν μοι γὰρ, ἐπείπερ οὕτω προθυμῇ. ἀλλ' ὅπως μὴ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖς. Φι. εἰμὴ πασιπάσιν ἐγὼ ἐπιλέλησμαι Λυκίνου, αὐτὸς σὺ ἄμεινον ποιήσεις αὐτὸ, καὶ φθάσεις εἰπὼν ἅπασιν. ὥστε οὐδὲν ἐμοὶ δήσῃ. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι πρότερον εἰπὲ, τῷ παιδὶ τῷ Ζήνωνι ὁ Ἀριστόνικος ἀγόμενος γυναῖκα, εἰσία ὑμᾶς; Λυ. οὔκ, ἀλλὰ τὴν θυγατέρα ἐξέδοσθαι αὐτὸς τὴ Κλεανθίδα τῷ Εὐκρίτου τοῦ δανειστικοῦ τῷ φιλοσόφου. Φι. παγκάλως νὴ Δία μειρακίῳ, ἀπαλῷ γε μὴν ἔτι, καὶ οὐ πάνυ καθ' ὥρην γάμων.

facis, Lycine. At non erat apud me sic agendum, vt qui cognorim apprimè te dicendi longè esse cupidiorem, quàm ego sim audiendi. Et mihi videris, si tibi deessent auditores, vel ad columnam aliquam, vel ad statuam accessurus, quò omnia vno spiritu connectens effunderes. Quòd si nunc voluero discedere, non sines me abire quin audiuerim: imò venies, comitabere, rogabis. Atque ego te tum vicissim ludam. Quin si ita vis, abeamus ea ex alio audituri: tu verò ne dicas. *Lyc.* Nihil succenseas, narrabo enim, siquidem tantopere cupis: sed ea lege vt apud vulgus non efferas. *Ph.* Ni prorsus Lycini morũ sum oblitus, tute melius id feceris, & prior omnibus denarrabis: ita vt me nihil opus fuerit. Sed id mihi responde primùm, An filio Zenoni vxorem ducens Aristænetus, conuiuio vos accepit? *Lyc.* Non: sed Cleanthidem filiam locabat filio fœneratorij Eucriti, philosophiæ operam danti. *Ph.* Formosissimo per Iouẽ adolescenti, adhuc tenero, nec admodũ nuptijs maturo.

Λυ. ἀλλ' οὐκ εἶχεν ἄλλον ἐπιτηδειότερον οἶμαι. τοῦτον ὄντα κόσμιόν τε εἶναι δοκοῦντα, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὡρμημένον, ἔτι δὲ μόνον ὄντα πλουσίῳ τῷ Εὐκρίτῳ, προσείλετο νυμφίον ἐξ ἁπάντων. Φι. οὐ μικρὰν λέγεις αἰτίαν τὸ πλουτεῖν τὸν Εὐκριτον. ἀτὰρ ὦ Λυκῖνε, τίνες οἱ δειπνοῦντες ἦσαν; Λυ. τοὺς μὲν ἄλλους, τί ἂν σοι λέγοιμι; οἱ δὲ ἀπὸ φιλοσοφίας, καὶ λόγων, ἅπερ ἐθέλεις οἶμαι ἀκοῦσαι μάλιστα, Ζηνόδημος ὁ περιβύτης, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς. ἦν δὲ αὐτῷ, Δίφιλος, ὁ λαβυρινθος ἐπίκλην, διδάσκαλος ὢν οὗτος τοῦ Αεισχυλίδου, υἱέος τοῦ Ζηνώνος. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς περιπάτου, Κλεόδημος. οἶδα τὸν σωμύλον, τὸν ἐλεγκτικόν; ξίφος αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, καὶ κοπίδα καλοῦσιν. ἀλλὰ ἦν ὁ ἐπικούρειος Εξμων, παρὼν. καὶ εἰσελθόντα γε αὐτὸν, εὐθὺς ὑπεβλέπετο οἱ σωϊκοὶ, καὶ ἀπεστρέφοντο, καὶ δῆλοι ἦσαν ὥσπερ τινα παρ' ἀλλοίαν, καὶ ἀκαιρον μυσαττόμενοι. οὗτοι μὲν Αεισχυλίδου ἦσαν φίλοι, καὶ συνήθεις ὄντες, παρεκέκλητο ἐπὶ δεῖπνον. καὶ ξὺν αὐτοῖς, ὁ γραμματικὸς Ισιαῖος, καὶ ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος.

Lyc. Sed nullum vtique aptiorem habebat : quem cùm videret modestum, & ad studia philosophiæ propensum, præterea solum Eucrito diuiti filium, sponsum ex omnibus delegit. *Ph.* Non leuem dicis causam, quia nimirum diues est Eucritus. Verùm Lycine, quinam erant conuiuæ ? *Lyc.* Alios quidem, cur tibi recensea ? Ex Philosophis & oratoribus, quos potissimùm audire cupis, erat Stoicus ille senex Zenothemis : vnáque Diphilus, cognomento Labyrinthus, Aristæneti Zenonis filij præceptor. Ex Peripateticis autem Cleodemus : nosti hominem dicacem, & argutatorem, quem discipuli gladium, & bipennem vocant. Aderat etiam Hermon Epicureus : quem ingredientem Stoici torui oculis obtuebantur, & auersabantur, palámque tanquam parricidam & impium detestabantur. Hi quidem Aristæneti ipsius amici, & familiares, ad cœnam fuerant inuitati : & cum his Istiæus Grammaticus, & Rhetor Dionysodorus.

διὰ τὸν νυμφίον τὸν Χαρίαν, Ἰων ὁ πλατωνικὸς συνεισιᾶτο, διδάσκαλος αὐτῷ ὤν, σεμνός τις ἰδεῖν, καὶ θεοφορητὸς, καὶ πολὺ τὸ κόσμιον ἐπιφαίνων τῷ προσώπῳ. καινὰ γοῦν οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸν, εἰς τὸ ἠθοποιὸν τῆς γνώμης ἀποβλέποντες. καὶ ἐπεὶ παρῆλθεν, ἀνεξανίσταντο σπάντες αὐτῷ, καὶ ἐξεῖουῶντο ὡς τινα τῶν κρειττόνων. καὶ ὅλως, ὅτε ἐπεδημία τὸ πρᾶγμα ἦν, Ἰων ὁ θαυμασὸς συμπαρῆν. ἤδη δὲ ἦν κατακλινέντων, ἁπάντων ἡδὺν παρόντων, ἐν δεξιᾷ μὲν εἰσήνεγκαν, αἱ γυναῖκες ὅλον τὸν κλινοπέτα ἐκεῖνον ἐπέλαβον, ὡς ὀλίγαι οὖσαι. καὶ ἐν αὐταῖς, ἡ νύμφη, πάνυ ἀκριβῶς ἐγκεκαλυμμένη, ὑπὸ τῶν γυναικῶν περιεχομένη. ἐς δὲ τὸν αὐτίθυρον, ἡ ἄλλη πληθὺς, ὡς ἕκαστος ἀξίας εἶχε. κατ' αὐτικρὺ δὲ τῶν γυναικῶν, Θεόδοτος ὁ Εὐκρατικός. εἶτα ὁ Λειτιάνετος. εἶτα ἐνεδιάζετο ἤ πότερον χρὴ πρότερον Ζηνόδημον τὸν στωϊκὸν ἅτε γέροντα, ἢ Ἑρμωνα τὸν ἐπικούρειον. ἱερεὺς γὰρ ἦν τοῦ ἀνάκειον, καὶ ἦρχε τῆς πρώτου ἐν τῇ πόλει. ἀλλὰ ὁ

Et propter sponsum Chæream, Ion Platonicus præceptor eius intererat cõuiuio: vir aspectu graui, ac decore diuino, & multam vultu modestiam præ se ferens, vnde vulgus regulam ipsum vocat, ad eius animi rectitudinem respicientes. Huic ingresso assurrexerunt omnes, & vt quempiam ex præstantioribus salutarunt: adeò vt Deus aliquis aduenisse videretur, cùm vnà adesset Ion ille admirãdus. Cùm autem iam esset accumbendum, omnibus ferè præsentibus, ad dextram quidem ingressis, totam illam spõdam mulieres quæ complures erant, occuparunt. Inter quas erat & sponsa, valdè diligenter obuelata, fœminis hinc atque hinc stipata. Porrò ex aduerso ostij reliqua turba, pro cuiusque dignitate collocata. E regione mulierum, primus Eucritus, secundus Aristænetus. Tùm ambigi cœpit, vtrum altero priorem oporteret accũbere, Zenothemin-ne Stoicũ quippe senem, an Hermonem Epicureum. Nam hic erat Castoris ac Pollucis sacerdos, & nobilissimæ inter ciues familiæ. Verùm eam hæsitationem soluit Zenothemis.

Ζηνόδημος δὲ ἀποείαν ἔλυσεν,

εἰ γάρ με φησὶν ὦ Λειςάγγελε, δεύτερον ἄξεις Ερμωνος, τουτεὶ τὸ αὐδρεῖον, ἵνα μηδὲν ἄλλο κακὸν εἴπω, ὑπεκκουρεῖον, ἄπειμι, ὅλον σοι τὸ συμπόσιον καταλιπών. καὶ ἅμα τὸν παῖδα ἐκάλει, καὶ ἐξιόντι ἐῴκει. καὶ ὁ Ερμων, ἔγχε μὴν ὦ Ζηνόθεμι τὰ ποτήρια ἔφη. ἀτὰρ εἰ καὶ μηδέν τι ἕτερον, ἱερεῖ γε ὄντι, ὥσπερ ἐξίσασθαι καλῶς εἶχεν, εἰ καὶ τὸ Επικούρου πάνυ, καταπεφρόνηκας. ἐγέλασε ἦδη ὅς ὁ Ζηνόθεμις, ὑπεκκούρειον ἱερέα. καὶ ἅμα λέγων, κατεκλίνετο. καὶ μετ' αὐτὸν ὅμως ὁ Ερμων. εἶτα Κλεόδημος ὁ περιπατητικός. εἶτα ὁ Ιων. καὶ ὧδ' ἐκεῖνον, ὁ νυμφίος. εἶτ' ἐγώ. καὶ παρ' ἐμὲ, ὁ Δίφιλος. καὶ ὧδ' αὖτος, Ζηνων ὁ μαθητής. εἶτα, ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος, καὶ ὁ γραμματικὸς Ισιάδης. Φι. βαβαὶ ὦ Λυκῖνε, μουσεῖόν τι τὸ συμπόσιον δοκῶ σοφῶν τῶν πλείστων αὐδρῶν. καὶ ἔγωγε τὸν Λειςάγγελον ἐπαινῶ, ὅτι τὴν ἐυκταιοτάτην ἑορτὴν ἄγων, τοὺς σοφωτάτους ἐς τὸ παρὰ τῶν ἄλλων ἐξέωσεν, ὅπως τὸ κεράλλειον ἐξ ἐκάστης αἱρέσεως ἀπαντοδαπώτατον ᾖ; μὴ, τοῦτο

Si me, inquit, Aristenete, minoris Hermone ducis, viro videlicet isto, vt ne quid aliud mali dicam, Epicureo, discedo, totúmque conuiuiũ vobis relinquo. Et puerum illico tanquam discessum parans, aduocat. Tum Hermon, priores partes, inquit, habeZenothemi: quanquam etsi nihil aliud, vel hoc nomine par erat concedi, quòd sacerdos sim, vt plane contemnas Epicurum. Rideo, inquit Zenothemis, sacerdotem Epicureum: simúlque cum dicto accubuit. Post hunc Hermon: deinde Cleodemus Peripateticus, pone hunc Ion, proximè hunc sponsus, post eum ego, iuxta me Diphilus, huic assidebat Zenon discipulus, postremò Rhetor Dionysodorus cum Istiæo Grammatico. Ph. Papæ, Lycine, Musarum conuentum quendam mihi narras fuisse istud conuiuium, quippe plurimis sapientib⁹, doctísque viris refertum. Atque equidem Aristænetum laudo, quòd cùm optatissimum hoc festum celebraret, præ cæteris sapientissimos viros conuiuio excipere voluerit, delectis ex vnaquaque secta præcipuis, non hos, non illos, sed omnes promiscuè aduocans.

Λυ. ἔστι γὰρ ὦ ἑταῖρε, οὐχὶ τῶν πολλῶν τούτων πλουσίων, ἀλλὰ καὶ παιδείας μέλει αὐτῷ, καὶ τὸ πλεῖστον φῇ βίου τοῖς τοιούτοις ξυνεῖναι. εἰστιώμεθα οὖν ἐν ταχέῳ τοιοῦτον, καὶ παρεσκεύαστο ποικίλα. πολὺ οὐδὲν ὄψιμα χρὴ καὶ ταῦτα καταειθμεῖσθαι, χυμοὺς, καὶ πόμματα, καὶ καρυκείας. ἅπαντα γὰρ ἄφθονα. ἐν τούτῳ δὴ, ὁ Κλεόδημος ἐπικύψας ἐς τὸν Ιωνα, ἆρ' ἔφη τὸν γέροντα, Ζηνόθεμιν λέγων, ἐπήκουον γὰρ, ὅπως ἐμφορεῖται τῶν ὄψων, καὶ ἀναπέπλησται ζωμοῦ τὸ ἱμάτιον, καὶ ὅτι τῷ παιδὶ κατόπιν ἐστὼς ὀρέγει, λανθάνειν οἰόμενος τοὺς ἄλλους, οὐ μεμνημένος τῶν ἐπ' αὐτόν; δεῖξον οὖν καὶ Λυκίνῳ ταῦτα, ὡς μάρτυς εἶη. ἐγὼ δὴ οὐδὲν ἐδεόμην, δείξοντος μοι τοῦ Ιωνος, πολὺ πρότερον αὐτὰ ἐν νεωτέροις ἑωρακώς. ἅμα δὴ τούτοις ὁ Κλεόδημος εἰρήκει, καὶ ἐπεισέπεσεν ὁ κωμικὸς Αλκιδάμας ἄκλητος, ἐκεῖνο τὸ κοινὸν ἐπιχαιρεκακήσαμβος, ἥ Μενέλαον αὐτόματον ἥκοντα. τοῖς μὲν ἐν πολλοῖς ἀνυσιμώτατα ἐδόκει πεποιηκέναι, καὶ ὑπερήφανον τὸ πρόχειρον τοῦτο.

Lyc. Etenim, amice, non modò est è diuitum istorum vulgo, sed etiam literarum est studiosus, & maximam vitæ partem in his versatur. Itaque initio taciti cœnabamus, variúsque erat apparatus. Neque enim arbitror operę pretium, vt enumerẽ condimenta, cupedias, & aromata, quæ cuncta affatim suppetebant. Interim Cleodemus, inclinatus in Ionem, vides, inquit, illum senem, Zenothemin dicens (subauscultabam enim) vt sese opsonijs ingurgitet, vtque iure vestem oppleuit: quam multa puero à tergo stanti porrigit, alios latere se putans, & post se accumbentium immemor? Hæc igitur ostende Lycino, quò sit testis. Mihi autem non opus erat, vt indicaret Ion: quippe qui hæc perspicuè viderat. Hæc simulatque dixit Cleodemus, irruit in conuiuium non vocatus, vulgatum illud lepidè præfatus, Menelaum vltro venire. Quare plerisque visus est turpiter & impudenter fecisse: & quod cuique tum in mentem veniebat, in eum torquebant, alius hoc, Insanis Menelae:

ὁ μὲν, τὸ, ἀφρονεῖς Μενέλαε. ὁδὶ,

μὴ ἐκ ἀζείδη Ἀγαμέμνονι λῷδαν ἐυμῷ, ἢ ἄλλα πρὸς τὸν καιρὸν ἐυστόχα, καὶ χαείεντα ὑποτονθορύζοντες. ἐς μῶτον τὸ φανερὸν, ἀδεὶς ἐτόλμα λέγειν. A ἐδεδοίκεισῃ γὰρ τὸν Ἀλκιδάμαντα, βόλιν ἀτεχνῶς ὄντα, καὶ κρανικώτατον κωμικῶν ἁπάντων. παρ' ὃ καὶ ἀμείνων ἐδόκει, καὶ φοβερώτατος ἦν ἅπασιν. ὁ δὲ Αεισχίνετος, ἐπαινέσας αὐτὸν, ἐκέλευε θρόνου τινὰ λαβόντα, καθίζεσθαι πρὸ Ισταίου τε, καὶ Διονυσοδώρου. ὁ δὲ, ἄπαγε φησὶ, γυναικεῖον λέγεις, καὶ μαλθακὸν, ὅπου θρόνου καθίζεσθαι, B ἢ σκίμποδος, ὥσπερ ὑμεῖς ὅταν μαλακῆς ταύτης ἐωνῆς μικρᾶς δεῖν ὑπλοι κατακείμενοι, ἑστάδε, πορφυρίδας ὑποβεβλημένοι. ἐγὼ δ', κἂν ἐρθοστάδιον δεῖπνήσαιμι, ἐμπεσὼν παῦ ἅμα τῷ συμποσίῳ. εἰ δὲ καὶ κάμοιμι, καμαὶ καὶ τὸν πέδον ὑποβαλλόμενος, κείσομαι ἐπὶ σκιρῶνος, C οἷον τὸν Ηρακλέα γράφουσιν. οὕτως ἔφη γενέσθω ὁ Αεισχίνετος, εἰ σοὶ δοκεῖ. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ὁ κύκλῳ περιὼν ὁ Αλκιδάμας, ἐδείπνει, ὥσπερ οἱ Σκύθαι πρὸς τὰς ἀφθονωτέρας νομὰς μετεξανιστάμενος, καὶ τοῖς περιφέρουσι τὰ D

alius verò, Verùm Agamemnoniæ menti non ista placebant: ad hæc alia quæ pro tempore lepidè & falsè dici poterant, in eum obmurmurabant. Nam palam nullus audebat quicquam dicere, propterea quòd metuerent Alcidamantem, vt pote conuitiatorem egregiũ, vnúmque è Cynicis omnibus clamosissimum. Qua quidem re adeò visus est excellere, vt nulli non formidandus esset. At Aristænetus collaudatum illum, quòd non vocatus adueniſſet, iussit accepta sella, iuxta Istiæum ac Dionysodorum accumbere. At ille, apage, inquit, muliebre ac molle quiddam dicis, vti in sella aut scamno sedeam, quemadmodum vos mollibus in stratis prope supini accumbentes, supposita purpura, epulamini. Quin ego vel stans cœnauero, in ipso interim conuiuio obambulans. Quòd si defatigatus fuero, tũhumi substrato pallio, cubito innixus iacebo, qualẽ Herculẽ pingunt. Ita fiat, inquit Aristænetus, siquidem isthuc mauis. Tum Alcidamas conuiuium in orbem lustrans, cœnabat, Scytharũ ritu ad vberiora pascua subinde sese transferẽs, vnáq; cũ ijs qui inferebant

ἄλλα συμποτικὰ ὄντα. καὶ μὴν τοῦτο καὶ σιτούμενος, ἐνεργὸς ἦν, ἀρετῆς πέρι, καὶ κακίας μεταξὺ διεξιών, καὶ ἐς τὸν χρυσὸν, καὶ τὸν ἄργυρον ἀποσκώπτων. ἠρώτα γοῦν τὸν Αεισάγγετον, τί βούλονται αὐτῷ αἱ τοσαῦται, καὶ τηλικαῦται κύλικες, τῶν κεραμεῶν ἴσα δυναμένων. ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ἤδη διενοχλοῦντα, ἔπαυσεν ἐς τὸ παρὸν Αεισάγγετος, τῷ παιδὶ νένευσας ξυμμίξαι σκύφον δοῦναι αὐτῷ, ζωρότερον ἐγχέαντα. καὶ ἐδόκει ἄρισα ὑπογενονκέναι, ὡς εἰδὼς ὅσων κακῶν ἀρχὼ ὁ σκύφος ἐκεῖνος ἐνεδεδώκει. λαβὼν δ' ἅμα ὁ Αλκιβιάδης, ἐσίγησε μικρόν. καὶ ἐς τοὔδαφος καταβαλὼν ἑαυτὸν, ἔκειτο ἡμίγυμνος ὥσπερ ἠπειλήκει, πῆξας τὸν ἀγκῶνα ὀρθὸν, ἔχων ἅμα τὸν σκύφον ἐν τῇ δεξιᾷ, οἷος ὁ παρὰ τῷ Φόλῳ Ηρακλῆς ὑπὸ τῶν γραφέων δείκνυται. ἤδη δ' καὶ ἐς τὸν ἄλλους συμεχῶς περιεσοβεῖτο ἡ κύλιξ. καὶ φιλοτησίαι, καὶ ὁμιλίαι, καὶ φῶτα εἰσηκεκόμιστο. ἐν τοσούτῳ δ' ἐγὼ τὸν παρεζῶτα τῷ Κλεοδήμῳ παῖδα, οἰνοχόον ὄντα ὡραῖον, ἰδὼν ὑπομειδιῶντα, ᾐδη γὰρ οἶμαι καὶ ὅσα παιδικὰ

edulia, circumiens. Ac tamẽ dum cibum caperet, operi intentus erat, de virtute, & vitio disserens: tum aurum & argentum dicterijs incessens. Nam Aristænetum interrogabat, quidnã sibi vellent tam multa, tam magna pocula, cùm non minùs vsui possent esse fictilia. Verùm illum iam molestum se præbentem, in præsens compescuit Aristænetus, ministro innuens vt ingentem calicem, infuso mero, illi porrigeret. Atque id quidem optimè excogitasse putabat, nescius quantorum malorũ scyphus ille esset author futurus. Quem simul atque accepit Alcidamas, paulisper siluit, ac in solo sternens sese, iacebat seminudus, vt se facturũ erat pollicitus, cubito humi fixo innitens, simúlque dextra scyphum tenens, qualem Herculem Pholensem pictores fingunt. Iam verò & inter alios calix assiduè circumagebatur: tum inuitatiunculæ ad bibendum, & confabulationes ortæ, demum & faces illatæ. Interim ego cùm puerum assidentem Cleodemo, pocillatorem formosum, subridentem vidissem (oportet enim arbitror

ρῆγα τ ἐστάσεως, εἰπεῖν, καὶ μάλιστα εἰ τι πρὸς τὸ γλαφυρώτατον ἐπεφέρθη, μάλα ἡδὺ παρεφύλαττον, ὅπως καὶ μεῖς διάσεις. καὶ μικρὸν, ὁ μὲν, προσῆλθεν, ὡς ἀπολημψόμενος παρὰ τοῦ Κλεοδήμου τὸν φιάλην. ὁ δὲ, τὸν τε δάκτυλον ἀπέθλιψεν αὐτῷ, καὶ δραχμὰς δύο οἶμαι συναράξας μετὰ τῆς φιάλης. ὁ παῖς δὲ, πρὸς μὲν τὸν δάκτυλον θλιβόμενον, οὐδὲν ἐμεδίασεν, οὐ μὰν σιωπῆσαι οἶμαι τὸ νόμισμα. ὥστε μὴ δεξαμένου, ψόφον αἱ δύο δραχμαὶ παρέσχον ἐκπεσοῦσαι. καὶ ἠρυθρίασαν ἄμφω μάλα σαφῶς. ἀπόρουν δὲ οἱ πλησίον, οὗ τινος εἴη τὰ νομίσματα, τοῦ μὲν παιδὸς ἀφιεμένου μὴ ἀποβεβληκέναι, τοῦ δὲ Κλεοδήμου καθ' ὃν ὁ ψόφος ἐγένετο, μὴ προσαπειρομένου τὴν ἀπόρριψιν. ἠμέλουν δ' οὖν, καὶ παρώφθη τοῦτο, οὐ πάνυ πολλῶν ἰδόντων, πλὴν μόνου ὡς ἐμοὶ ἔδοξε τοῦ Λειτριγένους. μετέπεισε γὰρ τὸν παῖδα μικρὸν ὕστερον ἀφανῶς ὑπεξαγαγών. καὶ τῷ Κλεοδήμῳ πνὰ παρασῆναι δίνευσε τῶν ἐξώρων ἤδη, καὶ χαρ-

accessiones conuiuij, commemorare, ac in primis siquid elegantius factum est) tum attentè obseruabam quid rideret. Et paulò pòst, hic quidem accessit, vt à A Cleodemo poculum acceptarus. Ille verò digitum, ipsius compressit, & drachmas duas, opinor, ipsi vnà cum poculo dedit. Tum puer, ad compressum digi- B tum denuo risit, nec tamen nummum sensit: ita vt eo non accepto, delapsæ duæ drachmæ strepitum ediderint, & ambo admodum C perspicuè erubuerint. Ambigebant autem proximè assidentes, cuius essent nummi: cùm & puer negaret à se proiectos, & Cleodemus iuxta quem D strepitus acciderat, sibi excidisse dissimularet. Verùm ea res neglecta est, & dissimulata, quam non ita multi viderant, præter vnum, vt mihi quidem visum est, Aristænetum. Puerum e- E nim clam subductum paulò pòst loco mouit, innuítque vt Cleodemo admoueretur aliquis ex illis exoletis, & robustis, videlicet mulio quispiam, aut equiso. Ad hunc modum

ἐκεχωρήκει, μεγάλης αἰσχύνης
αἴτιον τῷ Κλεοδήμῳ γιγνόμενον, εἰ ἔρδη διαφοιτήσῃ εἰς ἅπαντας, ἀλλὰ μὴ κατέσβη αὐτίκα, δεξιᾶς παύσασα τὸ ἀσυγχώρητον τῆς παροινίας ἐνέγκαντος. ὁ κυμινοπώλης ὁ Ἀλκιβιάδης, ἐπεπώκει γὰρ ἤδη, πυθόμενος ἥτις ἡ γαμουμένη πάις καλοῖτο, σιωπὴν παραγγείλας μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἀποβλέψας εἰς τὰς γυναῖκας, Θεοπίνῳ σοι ἔφη ὦ Κλεανθί, Ἡρακλέους ἀρχηγέτου. ὡς δ' ἐγέλασαν ἐπὶ τούτῳ ἅπαντες, ἐγέλασατε εἶπεν ὦ καθάρματα, εἰ τῇ νύμφῃ προὔπινον ἐπὶ τὸ ἡμέτερον δεῦρο τὸ Ἡρακλέους; καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρὴ, ὡς ἐὰν μὴ λάβῃ παρ' ἐμοῦ τὸ σκύφον, οὐδέποτε τοιοῦτος ἀνὴρ ὡς αὐτῇ γένοιτο, οἷος ἐγὼ, ἄτρεπτος μὲν ἀλκὴν, ἐλεύθερος δὲ τὴν γνώμην, τὸ σῶμα δὲ οὕτω καρτερός. καὶ ἅμα παρεγύμνου ἑαυτὸν μᾶλλον, ἄχρι περ τὸ αἰδοῖον. αὖθις ἐπὶ τούτοις ἐγέλασαν οἱ συμπόται. καὶ ὃς ἀγανακτήσας, ἐπανίσατο, δεῖμα, καὶ παράφορον βλέπων, καὶ δῆλος ὢν δεινὴν ὀργὴν ἄξων. τάχα δ' ἂν τινος καθίκετο τῇ βακτηρίᾳ, εἰ μὴ κατὰ καιρὸν εἰσεκεκόμιστο πλακοῦς συμμέτρους.

ea res vtcunque abijt, magnum illatura Cleodemo pudorem, si ad omnes permanasset, nec protinus Aristænetus extinxisset, inducta dextrè admodum temulentia. Porrò Cynicus Alcidamas (iam enim erat potus) percontatus quodnam esset nuptæ nomen, imperato magna voce silentio, conuersis ad mulieres oculis, Præibo, inquit, tibi Cleanthi, nomine ducis Herculis. Quod cùm risissent omnes, ridetis, inquit, ô sceleſti, quòd sponsæ, Herculis dei nostri nomine, præbibi: imò illud sciatis velim, ni scyphum à me traditum accipiat, nunquam talem filium ipsi nasciturum, qualis ego sum, interrita fortitudine, mente libera, ita robusto corpore: simúlque se ipsum ad ea vsque quæ sunt maximè pudenda, renudabat, vnde risus conuiuis denuo est excitatus: quem indignè ferens surrexit, acribus & efferatis intuens oculis, & pacem non amplius acturus videbatur. Et forsan alicui baculum illisisset, nisi commodùm illata fuisset ingens placenta,

περὸς ὃν ἀποβλέψας, ἡμεμῳ-
ρος ἐγγύετο, καὶ ἔλαξε τῷ θυμῷ,
καὶ ἐνεφορεῖτο συμποσίων. καὶ οἱ
πλεῖστοι ἐμεθυον ἤδη, καὶ βοῆς
μεσὸν ἦν τὸ συμπόσιον. ὁ μὲν γὰρ
Διονυσόδωρος ὁ ῥήτωρ αὐτῷ,
ῥήσεις τινὰς ἐν μέρει διεξῄει, καὶ
ἐπῃνεῖτο ὑπὸ τῶν κατόπιν ἐφε-
στώτων οἰκετῶν. ὁ δὲ Ἰσταῖος ὁ
γραμματικὸς, ἐῤῥαψῳδεῖ, ὕστε-
ρος κατακείμενος. καὶ συνέφε-
ρεν ἐς τὸ αὐτὸ τὰ Πινδάρου,
καὶ Ἡσιόδου, καὶ Ἀνακρέοντος,
ὡς ἔξ ἁπάντων μίαν ᾠδὴν
παγγέλοιον ἀποτελεῖσθαι. μά-
λιστα δ' ὅτε ἐκεῖνα ὥσπερ προμαν-
τευόμενος τὰ μέλοντα, συνὶ δ'
ἔβαλον ῥινοῖς. καὶ, ἔνθα δ'
ἄρ' ὁμωγή τε, καὶ ἰαχὴ πέλεν
ἀνδρῶν. ὁ Ζηνόθεμις δ' ἀνε-
γίνωσκε, παρὰ τὸ παιδὸς
λαβὼν λεπόγραμμον βι-
βλίον. διαλιπόντων δ' ὀλίγον
ὥσπερ εἰώθασι τῶν παραγκω-
μαζόντων τὰ ἄλφα, μηχανώ-
μενος Ἀριστάνετος μὴ δ' ἐκεῖ-
νον ἀτερπῆ τὸν χρόνον εἶναι,
μηδ' κενὸν, ἐπέλευσε τῷ γε-
λωτοποιῷ εἰστελθόντα γε, εἰπεῖν
τι, ἢ πεῖξαι γελοῖον, ὡς ἐπ
μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυ-
θεῖεν. καὶ παρῆλθεν ἀμερὸς
τις ἔξυρημένος τὴν κεφαλὴν,

qua conſpecta mitior fuit, & ſtomachari deſijt, eáque ſe obambulans ingurgitabat. Iámque plurimi erant ebrij, & clamoribus perſtrepebat A conuiuium. Nam Rhetor Dionyſodorus ibi quaſdam orationes pronuntiabat, & à famulis ponè aſtantibus laudabatur. Iſtiæus verò Grammaticus, qui poſterior B ſedebat, verſus recitabat, & eôdem Pindari, Heſiodi, & Anacreontis carmina comportabat, ita vt vna ex omnibus oppidò ridicula cãtio C reddita ſit. Potiſſimùm verò illa, veluti futura prædicens: Commiſêre ſimul clypeos. Tum illud, Tum verò clamórque virûm, luctúſque coortus. At verò Zenothemis librum minutis ele- D mentis ſcriptum à puero acceptũ legebat. Verùm cùm ij quorum partes erant edulia inferre, aliquantiſper, vt ſolent, ceſſarent, Ariſtænetus ſedulò curans, ne vel id intetea temporis, aut otioſum eſſet, aut voluptatis E expers, ſcurram acceſi iuſſit, qui ridiculum aliquid diceret aut faceret, quò magis etiam exhilararentur conuiuæ. Móxque ingreſſus eſt deformis quidã deraſo capite, paucos in capite

ὀλίγας ὁπὸ τῇ κεφαλῇ τεί-

χας ὀρδὰς ἔχων. οὗτος ὠρχήσατό τε καταπλῶν ἑαυτὸν, καὶ διαστρέφων, ὡς γελοιότερος φανείη. καὶ ἀράμενος συγκροτῶν, διεξῆλθεν, αἰγυπτιάζων τῇ φωνῇ καὶ τέλος, ἐπέσκωπτεν ἐς τοὺς παρόντας. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, ἐγέλων ὁπότε σκώπτοιεν. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀλκιδάμαντα ὅμοιόν τι ἀπέρριψε, μελιτταῖον κυνίδιον προσειπὼν αὐτὸν, ἀγανακτήσας ἐκεῖνος, καὶ πάλαι δὴ ἄλλος ὢν φθονῶν αὐτῷ εὐδοκιμοῦντι, καὶ κατέχοντι τὸ συμπόσιον, ἀποῤῥίψας τὸν τείβωνα, προύκαλεῖτο οἱ παγκρατιάζειν. εἰ δὲ μὴ, κατοίσειν αὐτὸ ἔφη τῷ βακτηρίᾳ. οὕτω δὴ ὁ κακοδαίμων Σατυρείων, τοῦτο γὰρ ὁ γελωτοποιὸς ἐκαλεῖτο, συσὰς, ἐπαγκρατίαζε. καὶ τὸ πρᾶγμα ἱκανῶς ἦν γελοῖον, φιλόσοφος αὖ ἦρ, γελωτοποιῷ αὐταρέσκος, καὶ παίων, καὶ παιόμενος ἐν τῷ μέσῳ. οἱ παρόντες δὴ, οἱ μὲν, ἡδοῦντο. οἱ δὲ, ἐγέλων, ἄχρι ἀπορρήξεσθαι παιόμενος ὁ Ἀλκιδάμας, ὑπὸ συγκεκροτημένων ἀνθρωπίνων καταγωνισθείς. γέλως οὖν πολὺς ἐξεχύθη ἐπ' αὐτοῖς. ἐνταῦθα Διόνικος ἐπεισπλεῖ ὁ ἰατρὸς,

pilos arrectos habens. Hic & saltauit se ipsum distorquens, & inuertens, quò maiorem risum concitaret: & chori canticum componens, Ægyptiaca voce, recitauit. Tum ijs qui aderant, dicteria iaculabatur: quorum alij ad scommata ridebant. Verùm vbi & in Alcidamantem simile quid dam contorsisset, catulum illum Melitæum appellans, indignatus ille (iamdudum autem illi videbatur inuidere, quòd probaretur, & conuiuarum oculos retineret) abiecto pallio ad luctam prouocauit: quod ni faceret, dixit se baculum illi illisurum. Ita miser ille Satyrio (nam id ei scurræ nomen erat) congressus luctabatur. Eáque res erat multò lucundissima, quòd vir Philosophus cum scurra luctaretur, feriret, & vicissim feriretur. Eorum autem qui aderant alij pudore afficiebantur, alij ridebant, donec ictibus fatiscens Alcidamas, ab homuncione, omnium plausu comprobato, est superatus. Itaque hæc multo risu excepta sunt. Tum ingressus est Dionicus medicus, non multò post concertationem.

ἐξεβραδύνει ὁ ὡς ἔφασκε, φρενίτιδι ἁλωκότα θεραπεύων Πολυφρέποντα ὁ αὐλητήν. καί τι καὶ γελοῖον διηγήσατο. ἔφη μὲ γὰρ εἰσελθεῖν παρ' αὐτὸν, ὡς εἰδὼς ἐχόμενον ἤδη τοῦ πάθους. ὁ δὲ, ταχέως ἀναστὰς, ὑπολεῖσαί τε τὴν δύραν, καὶ ξιφίδιον ἀσαφὲς, ἀφελόντα αὐτῷ τὸν αὐλὸν, κελεύειν αὐλεῖν. εἶτα ἐπεὶ μὴ δύναιτο, πύειν, σκύτος ἔχοντα ἐς ὑπτίας τὰς χεῖρας. τέλος οὖν, ὡς τοσούτῳ κινδύνῳ ὑπονοήσαι τοιόνδε. ἐς ἀγῶνα γὰρ προκαλέσασθαι αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ πλήγῃ ἑφμιῷ. καὶ πρῶτον μὲν, αὐτὸς αὐλῆσαι πυγμῇ. μετὰ δὲ, παρεδόντα τὸν αὐλὸν ὀκείνῳ, δέξασθαι παρ' αὐτοῦ τὸ σκύτος, καὶ τὸ ξιφίδιον ὑπερβῆναι τάχιστα διὰ τῆς φωταγωγοῦ ἐς τὸ ὕπαιθρον τῆς αὐλῆς. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἀσφαλέστερον ἤδη προσπαλαίειν αὐτῷ, ὑπικαλέεσθαι τὸν γειτνιῶντας. ὑφ' ὧν ἀναστασιασάντων τὸ θηρίον, σωθῆναι αὐτόν. ἐδείκνυε δὲ καὶ σημεῖα τῶν πληγῶν, καὶ ἀμυχάς τινας ὑπὶ τῷ προσώπου. καὶ ὁ μὲν Διόνικος, οὐ μείον ἐυδοκιμήσας τοῦ χελωνοποιοῦ ὑπὶ τῇ διηγήσει, πλησίον τοῦ Ἰσταίου παρβύσας ἑαυτὸν,

Aiebat autem in mora sibi fuisse Polypreponten tibicinem, quem phrenitide correptum curabat: & quiddam ridendum narrauit. Dixit enim in ædes illius veniſſe ſe igparum hoc iam morbo hominem teneri. At illum protinus ſurrexiſſe, foribuſque occluſis, ſtrictóque gladio tibias ipſi tradidiſſe, & iuſſiſſe vt caneret: quod cùm facere non poſſet, illum ſcutica quam habebat ſupinas manus percuſſiſſe. Tandem ſe in tanto periculo, iſtùd commentum eſſe. Se ipſum ad certamen prouocaſſe, ea lege vt qui victus eſſet, certum plagarum numerum acciperet. Ac ſeſe priorem malè ceciniſſe: deinde tradi- D tis illi tibijs ſcuticam ab illo accepiſſe: gladium autem extemplo per feneſtras in aream proiecisſe: cúmque poſtea iam minori diſcrimine cum ipſo luctaretur, vicinos aduocaſſe, E à quibus reuulſa fera fuit ſeruatus. Oſtendebat autem plagarum veſtigia, & liuentia quædam in facie tubera. Tum Dionicus, poſtquam hac narratione non minùs quàm ſcurra placuiſſet, prope Iſtiæũ accumbẽs,

Ἰσταίου παρβύσας ἑαυτὸν,

ἐδείπνει ὅσα λοιπὰ, ἐκ ἄλλου θεῦ τινος ἡμῖν ἐπιπαρὼν, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρήσιμος τοῖς μετὰ ταῦτα γεγονόσιν. παρελθὼν γάρ τις ἐς τὸ μέσον οἰκέτης, παρ' Ετοιμοκλέους ἥκειν λέγων τὸ στωϊκοῦ, γραμματίδιόν τι ἔχων, κελεῦσαι οἱ ἔφη τὸν διαπορθμεύσαντα τῷ κοινῷ ἀναγνόντα, εἰς ἐπήκοον ἅπασιν ὁπόσῳ αὖθις ἀπαλλάττεσθαι. ἐφέντος οὖν τοῦ Αεισχινέτου, προσελθὼν πρὸς τὸν λύχνον, ἀνεγίνωσκεν. Φι. Ἤπου ὦ Λυκῖνε, τῆς νύμφης ἐγκώμιον, ἢ ἐπιθαλάμιον, οἷα πολλὰ ποιοῦσιν; Λυ. ἀμέλει, καὶ ἡμεῖς τοιοῦτόν τι ᾠήθημεν. ἀλλ' οὐδὲ ἐγγὺς ἦν τούτου. ἐνεγέγραπτο γὰρ, Ετοιμοκλῆς φιλόσοφος, Αεισχινέτῳ. Οπως μὲν ἔχω πρὸς δεῖπνα, ὁ παρελθὼν δῶς μοι βίος ἅπας μαρτύριον αὐτὸ χρώιτο. ὅς γε ὁσημέραι πολλῶν ἐνοχλουμένων, παρὰ πολὺ σὲ πλουσιωτέρων, ὅμως οὐδὲ πώποτε φέρων ἐμαυτὸν, ἐπέδωκα, εἰδὼς τὸν ἐπὶ τοῖς συμποσίοις θορύβους, καὶ παροινίας. ἐπὶ σοῦ δ' μόνου εἰκότως ἀγανακτῆσαί μοι δοκῶ. ὃς τοσοῦτον χρόνον ὧν ἐμοῦ λιπαρῶς τυθρωπευμένου, de reliquijs cœnabat. Atque hic non sine numine nobis aduenit, imò prorsum vsui futurus ad ea quę postea cõtigerunt. Nam puer quidam A in medium prodiens, qui se ab Etœmocle Stoico venire dicebat, epistolium quoddã adferens, aiebat ab hero sibi mandatum, vt eo palam omnibus audientibus perlecto, rursus domũ sese reciperet. B Hic igitur permittente Aristæneto, ad lucernam legebat. *Ph.* Nũ ô Lycine, sponsę laudes, & nuptiale carmen, cuiusmodi multa facere solẽt? *Lyc.* Videlicet nos quoque tale quidpiam existimabamus: C verùm ad id non accedebat. Erátque hoc argumentum. Etœmocles philosophus Aristæneto. Quàm non mouear conuiuijs, omnis anteacta vita mea fuerit D testis. Qui quidem cùm quotidie mihi complures ea causa molesti sint, te multò ditiores, tamen haud vnquã illis morem gessi: perpendẽs nimirum quantum sit in eiusmodi compotationibus E tumultus, & petulantiæ: verùm aduersus vnum te mihi videor meritò stomachatus, qui tantum temporis à me officiosissimè cultus, & obseruatus, tamen indignum habueris, ὃς οὐδέπω μῆται κα-

μὲ τοῖς ἄλλοις φίλοις, ἀλλὰ μόνος ἐγὼ σοι ἄμοιρος, καὶ ταῦτα, ὃν γειτόνων οἰκῶν. αἰῶμαι οὖν ὅτι σοὶ τὸ πλέον, ὅτων ἀχαείσω φανέντι. ἐμοὶ γὰρ A ἡ εὐδαιμονία, ὃκ ἐν ὑὸς ἀχείου μοίρᾳ, ἢ λαγῶς, ἢ πλακουντος, ἃ παρ' ἄλλοις ἀφθόνως ἀπολαύω τὰ καθήκοντα εἰδόσιν. ἐπεὶ ἢ τήμερον παρὰ τῷ B μαθητῇ Παμμένει δειπνῆσαι πολυτελὲς, ὡς φασι, δεῖπνον δωδέκαθλος, ὃν ἐπένευσα ἱκετεύοντι, σοὶ ὁ αὐόητος ἐμαυτὸν φυλάττων. σὺ δ' ἡμᾶς παραλιπὼν, ἄλλοις ξυνοχεῖς. εἰκότως. οὔπω γὰρ δυνασαι διακρίνειν τὸ βέλτιον, οὐδὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. ἀλλὰ οἶδα ὅθεν μοι ταῦ- D τα, παρὰ τῶν θαυμαστῶν σου φιλοσόφων, Ζηνοθέμιδος, καὶ Λαβυρίνθου. ὧν ἀπεὶν δ' καὶ ἢ Ἀδράστεια, συλλογισμῷ ἑνὶ ἀποφράξαι ἂν μοι τάχιστα δοκῶ τὰ στόματα. ἢ εἰπάτω τίς E αὐτῶν, τί ὄφελος φιλοσοφίας, ἢ τὰ παρόντα ταῦτα. τί διαφέρει ἕξεως ἕξεως. ἵνα μὴ τῶν ἀπόρων εἴπω, τί κερδαίνων, ἢ σωφρονίζων, ἢ διαιζόντα λόγον. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὄναιο αὐτῶν. ἐγὼ δ' ὡς ἂν μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος εἶναι, οἷσω ῥᾳδίως τὴν

quę vel inter reliquos tuos amicos numerares, sed solũ ex omnibus prætereris, idq; vicinus cũ sim. Proinde tua causa magis discrucior, qui quidẽ te tã ingratũ præbueris. Nã ipse fœlicitatẽ nequa, quã in hoc statuo, siquis mihi impertiat, vel aprũ, vel leporẽ, vel placẽtã, quæ mihi affatim cõtingũt apud alios, qui officia norũt. Quandoquidẽ etiã hodie cũ apud discipulũ Pãmenẽ cœnare mihi licuerit, opiparã (vt aiũt) cœnã, nõ annui tamẽ vehemẽter obsecrãti, tibi scilicet demẽs me reseruãs. At tu nobis præteritis, alios accipis cõuiuio. Meritò. Neq; enim quid sit melius dignoscere potes: nec apprehẽsiuã illã phãtasiã habes. At scio vnde hæc mihi sint profecta, nẽpe ab egregijs istis philosophis tuis Zenothẽmide, & Labyrintho. Quibꝰ equidẽ (absit inuidia dicto) vel vnico syllogismo mihi videor os protinus obturare posse. Aut respõdeat istorũ aliquis quid sit Philosophia: aut hæc quæ inter elemẽta tradũtur: quid habitio differat ab habitu: vt nihil de perplexis illis interrogationibus dicã: quid sit syllogismus cornutus, quid acerualis, quid metens. Vetũ tu quidẽ istis fruaris licet. Nã ego qui quod honestum est, in bonis solũ duco, facilè

ἀτιμίαν. καίτοι ὅπως μὴ ἐς
ἐμέ γε ἔχῃς καταφεύγειν τὴν
ἀπολογίαν, ὕστερον ἐπιλαθό-
μενος, λέγων ἐν τοσούτῳ θορύ-
βῳ, καὶ πράγματι, ὅτε σε τι-
μέρων προσηγόρευκα, καὶ ἔωθεν
ἐπὶ τὰς οἰκίας, καὶ ἐν τῷ ἀπο-
κείρῳ θύοντα ὕστερον. πάντα ἐγὼ
τοῖς παροῦσιν ἀπολελόγημαι.
εἰ δ' δείπνου ἕνεκα ὀργίζεσθαί
σοι δοκῶ, τὸ κατὰ τὸν Οἰνέα
ἐννόησον. ὅφει γὰρ καὶ τὴν
Ἄρτεμιν ἀγανακτῆσαν, ὅτι
μόνην αὐτὴν οὐ παρέλαβεν
ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν θυσίαν, τῶν
ἄλλους θεοὺς ἑστιῶν. φησὶ δ' περὶ
αὐτῶν Ὅμηρος ὧδέ πως.

ἢ λάθετ', ἦ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δ' μέγα θυμῷ.

καὶ Εὐριπίδης,

καλυδὼν μὲν ἥδε γαῖα πλω-
τῆς χθονὸς,
εὐαρτιπέρθμοις πεδί' ἔχουσα
εὐδαίμονα.

καὶ Σοφοκλῆς,

σὺς μέγιστον ἐξῆκε κατ' Οἰ-
νέως γύας,
αὐτὴν Λητῷας παῖς ἑκηβόλος θεά.

Ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα παρεθέμην, ὅπως μάθῃς οἷον ἀνδρα παρελιπὼν, Διφίλον ἑστιᾷς, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῷ παραδέδωκας. εἰκότως. ἡδὺς γὰρ ὁ

tulero cõtumeliã. Atqui ne possis posthac ad istam excusationem confugere, vt dicas te mei oblitum fuisse, nimirum in tanto strepitu, & occupatione, bis te hodie sum allocutus, primùm mane domi tuæ: deinde rursum in Castoris, ac Pollucis ædem rem diuinam facientem. Atque his quidem de rebus hæc responderim. Quòd si tibi videor cœnæ gratia succensere: quid Oeneo acciderit cogita. Videbis enim etiam Dianam succensentem, quòd ille se solam non adhibuisset sacrificio, cùm reliquos omnes Deos acciperet conuiuio. Nam hac de re sic alicubi meminit Homerus.

Non meminit, vel non succurrit, at acriter arsit.

Et Euripides.

Hæc terra Calydon Pelopÿ est soli, fretum
Qua est parte, campes diuites pingues habens.

& Sophocles.

Immisit agris Oenei aprum maximum,
Torquens sagittas eminus Latonia.

Hæc tibi è plurimis pauca citaui, vt intelligeres cuiusmodi præterito viro, Diphilũ ad cœnã adhibeas, cui filium etiã tradidisti. Rectè: iucundus enim est adolescẽti, & cũ τῷ μειρακίῳ, καὶ πρὸς λόγ-

εἶν αὐτῷ συμφέρειν. εἰ δὲ μὴ αἰσχρὸν ἦν ἐμὲ λέγειν τὰ τοιαῦτα, καὶ αὖ τι προσέδησα, ὅπερ σὺ οἶ θέλεις, παρὰ Ζωπύρου τοῦ παιδαγωγοῦ αὐτῆς μάθοις ἄν, ἀληθὲς ὄν. ἀλλ' οὐχὴ ταράττειν ἐν γάμοις, οὐδὲ διαβάλλειν ἄλλους, καὶ μάλιστα ἐφ' οὕτως αἰσχραῖς αἰτίαις. καίτοι εἰ Δίφιλος ἄξιος ἦν δύο ἢ τρεῖς μαθητὰς μου ἀποστάντας, ἀλλ' ἔγωγε φιλοσοφίας αὐτῆς ἕνεκα σιωπήσομαι. προσέταξα δὲ τῷ οἰκέτῃ τούτῳ, ἵνα δίδῷς αὐτῷ μοῖράν τινα ἢ συός, ἢ ἐλάφου, ἢ σπαμοῦτος, ὡς ἐμοὶ διακομίσειε, καὶ αὐτὸ τὸ δεῖπνον ἀπολογία ἦν οὗτος, μὴ λαβεῖν, μὴ καὶ δόξωμεν ἐπὶ τούτῳ πεπομφέναι. Τούτων ὦ ἑταῖρε ἀναγινωσκομένων μεταξὺ, ἱδρώς τέ μοι περιεχεῖτο ὑπ' αἰδοῦς. καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, χανεῖν μοι τὴν γῆν ἠυχόμην, ὁρῶν τοὺς παρόντας γελῶντας ἐφ' ἑκάστῳ. καὶ μάλιστα ὅσοι ἤδεσαν τὸν Ετοιμοκλέα, πολιὸν ἀνθρωπον, καὶ σεμνὸν εἶναι δοκοῦντα. ἐθαυμαζον οὖν ὅπως ὢν, διαλάθοι αὐτοὺς, ἐξαπατωμένους τῷ πώγωνι, καὶ τῇ τοῦ προσώπου σύνταξει. ὁ γοῦν Λεισάγγετος, ἔδοκει μοι ὑπ-

ipso ad gratiam cõuersaturo. Atque adeò ni mihi dictu turpe fuerat, addidissem, & aliud quiddam: quod tu, si libet, è Zopyro eius pædagogo verum esse cognosces. Verùm non conuenit obturbare in nuptijs, necq; accusare quenquam: præsertim criminibus vsq; adeò pudẽdis. Tametsi Diphilus dignus in quem facerem, quippe qui duos iam discipulos à me retraxerit. Ego tamen ipsius Philosophię causa reticebo. Porrò famulo huic mandaui vti siquam partem dare velles, vel apri, vel cerui, vel placentæ, mihi deportandã, vt hoc pacto te mihi de cœna purgares, ne reciperet, ne ad hoc ipsum à nobis missus fuisse videatur. Hæc amice dum legerentur, fudor vndique præ pudore mihi manabat, & quod dici solitum est, optabam vt mihi terra dehisceret, cùm viderem eos qui aderant, irridere singula, potissimùm qui Etœmoclem norant, canum hominem, & grauitatem præ se ferentem. Itaque mirabar, quòd hactenus ipsos, barba & vultus seueritate deceptos latuisset cuiusmodi vir esset. Cæterùm Aristanetus videbatur non per contemptum præteriisse ipsum: ἀμελείᾳ παριδεῖν αὐτὸν,

ἀλλ' οὔποτ' ἂν ἐλπίσας κλη-
θήντα ὑπηνεῦται, οὐδ' ἂν ἐμ-
παραχεῖν ἑαυτὸν πείσοιτῳ τινί.
ὥστε οὐδὲ τὴν ἀρχὴν πειρᾶσθαι
ἠξίου. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατο A
ποτε ὁ οἰκέτης ἀναγιγνώσκων,
τὸ μὲν συμπόσιον ἅπαν εἰς τὸν
ἀμφὶ τὸν Ζήνωνα, καὶ Διφί-
λου ἀπέβλεπε, δεδοικότας, καὶ
ὠχριῶντας, καὶ τῇ ἀποσείᾳ τῶν B
προσώπων ἐπαληθεύοντας τὰ
ὑπὸ τοῦ Ετοιμοκλέους κατηγο-
ρηθέντα. ὁ Λεοσθένετος δ', ἐτε-
τάρακτο, καὶ θορύβου μεστὸς ἦν.
ἐκέλευε δ' ὅμως πίνειν ἡμᾶς, C
καὶ ἐπειρᾶτο εὐ διατίθεσθαι τὸ
γεγονὸς, ὑπομειδιῶν ἅμα. καὶ
τὸν οἰκέτην ἀπέπεμψεν, εἰπὼν
ὅτι ὑπομνήσεται τούτων. μετ'
ὀλίγον δ', καὶ ὁ Ζήνων ὑποξα- D
νέστη ἀφανῶς, τὸ παιδαγωγοῦ
νεύσαντος ἀπαλλάττεσθαι, ὡς
κελεύοντος τοῦ πατρός. ὁ Κλεό-
δημος δ', καὶ πάλαι τινὸς ἀ-
φορμῆς δεόμενος, ἐβούλετο γὰρ
συμπλακῆναι τοῖς στωϊκοῖς, καὶ
διερρήγνυτο, ὡς ἔχων ἀρχὴν εὔ-
λογον, τότε οὖν τὸ ἐνδύσιμον
περιρρύσης τῆς ὑποζώνης, E
τοιαῦτα ἔφη ἐξεταζέσθαι ὁ κα-
λὸς Χρύσιππος, καὶ Ζήνων
ὁ θαυμαστὸς, καὶ Κλεάνθης,
ῥήματα δύσηνα, καὶ ἐρωτήσεις μόγον, καὶ σχήματα

verùm quòd desperasset, si
fuisset inuitatus, eum pro-
missurum, morigerúmque
ad res huiusmodi se præbi-
turum: eóque ne tentandum
quidē esse putasse. Perlectis
à famulo literis vniuersum
conuiuium oculos ad Zeno-
nem & Diphilum conuerte-
bat, quòd trepidarent, & pal-
lerent, & vultus inconstan-
tia, crimen ab Etœmocle
intentum agnoscerent. Por-
rò Aristænetus quanquam
erat perturbatus, & tumultu
plenus, tamen nos iubebat
bibere, idque quod accide-
rat commodè vertere co-
nabatur, subridens interim,
ac famulum dimisit, respon-
dens ea sibi curæ fore. Pau-
lò pòst Zeno surgens clan-
culum se subduxit, à pæda-
gogo submonitus vt disce-
deret, tanquam id iubente
patre. Tum Cleodemus, qui
iamdudum occasionem quę-
ritabat (nam gestiebat om-
nino cum Stoicis conflicta-
ri: & disrumpebatur, quòd
idoneam ansam nō haberet;
sed cùm præbuisset epistola
illa, Huiusmodi, inquit, facit
ille Chrysippus egregius, &
Zeno ille mirabilis, & Cle-
anthes, verbula misera, &
duntaxat interrogationes, &

φιλοσόφων. τὰ δ' ἄλλα, Ετοιμοκλεῖς οἱ πλεῖστοι, καὶ αἱ ὑπόστολαί, ὁρᾶτε ὅπως πρεσβυτικαί. ἢ τὸ τελευταῖον, Οἵους μὴν, Αἰσχίνεται. Ετοιμοκλῆς ἦ, Ἀρτεμίς. Ἡράκλεις, εὔφημα πάντα, καὶ ἑορτῆ πρέποντα. νὴ Δί' εἶπεν ὁ Ερμων ὑπερκατακείμενος, ἠκηκοὼς γὰρ ὦμαι ὧν τινα ἐσκευάσθαι Αἰσχίνην πρὸς τὸ δεῖπνον, ὥστε ὠὰ ἀκαιρεῖν φέτος μεμνῆσθαι τὸ κατὰ Δωνίον. ἀλλὰ πρὸς ἑστίας ὦ Αἰσχίνεται, πέμπε ὡς τάχιστα τῶν ἀπαρχῶν, μὴ καὶ φθάσῃ ὁ πρεσβύτης ὑπὸ λιμοῦ, ὥσπερ ὁ Μελέαγρος ἀπομαρανθείς. καίτοι οὐδὲν ἂν πάθοι δεινόν. ἀδιάφορα γὰρ ὁ Χρύσιππος τὰ τοιαῦτα ἡγεῖτο εἶναι. Χρυσίππου γὰρ μέμνησθε ὑμεῖς ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, ἐπιγελάσας ἑαυτῷ, καὶ φθεγξάμενος παμμέγιστε, ἢ ἀφ' ἑνὸς ἀνδρὸς οὐκ ἀνόμως φιλοσοφοῦντος Ετοιμοκλέους τοῦ γόητος, μεμφεῖτε τὸν Κλεάνθην, καὶ Ζήνωνα, σοφοὺς ἄνδρας; οἵ τινες ὄντες, ὑμεῖς ἐρεῖτε ταῦτα. οὐ σὺ μὴν τῶν Διοσκούρων ἤδη ὦ Ερμων τὰς πλοκάμους πεπεκέρκας χρυσοῦς ὄντας; καὶ δώσεις δίκην, παραδοθεὶς τῷ δημίῳ. σὺ δ',

species Philosophorum. Cæterùm Etœmocles sunt plexique: & videtis quàm graues sint epistolæ. Denique Aristænetus hic Oeneus est. Etœmocles Diana. Dij boni bene auspicata omnia, & festiuitati congruentia, Ita per Iouem, inquit Hermon supra hunc accumbens, nam audierat, opinor, aprum quendam ad cœnam ab Aristæneto paratum, eóque putabat non intempestiuè apri Calydonij factam esse mentionem: per lares Aristænete, primitias mitte quamprimum, ne protinus senex ille, sicuti Meleager, fame contabescat: tametsi nihil acerbum ipsi accideret: siquidem Chrysippus censet hęc esse indifferentia. Chrysippum nominatis, inquit Zenothemis, erigens sese, maximáque voce intonans: An ex vno homine, qui non legitimè philosophiam exercet, nempe præstigiatore isto Etœmocle, metimini Cleanthem & Zenonem viros sapientes? At quinam estis vos qui hæc dicitis. Nonne tu Hermon, auream cæsariem Castoris & Pollucis circumtondisti? cuius facti pœnas dabis, carnifici traditus. Tu verò,

Σωφράτη γυναῖκα τὴν μαθητοῦ ἐμοίχευες ὦ Κλεόδημε. καὶ καταληφθεὶς, τὰ αἴσχιστα ἔπαθες. οὐ σιωπήσεσθε οὖν τοιαῦτα συνεπισάμενοι αὐτοῖς; ἀλλ' ἐμαστρωπὸς ἐγὼ τῆς ἐμαυτοῦ γυναικὸς ἔδ' ὅς ὁ Κλεόδημος, ὥσπερ σύ. οὐδὲ τὸ ξένιον μαθητοῦ λαβὼν τοὐφόδιον πεφαρκαθήκας, ἔπειτα ὤμοσα κατὰ τῆς πολιάδος μὴ ἀπολήψεσθαι, ἐδ' ἐπὶ τέτταρσι δραχμαῖς δανείζω, οὐδὲ ἄγχω τοὺς μαθητὰς, ἵν' μὴ κατὰ καιρὸν ἀποδῶσι τοὺς μισθούς. ἀλλ' ἐκεῖνο ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, ἵν' αὖ ἔξαρνος γένοιο μὴ οὐχὶ φάρμακον ἀποδεδόσθαι Κείτωνι ἐπὶ τὸν πατέρα. καὶ ἅμα ἔτυχε πίνων. καὶ ὁπόσον ἔτι λοιπὸν ἐν τῇ κύλικι πρὸ ἡμῶν ἦεν, κατασπένδασιν αὐτοῖν. ἀπέλαυσε δὲ καὶ ὁ Ἰὼν τῆς γειτονήσεως, οὐκ ἀνάξιος ὤν. ὁ μὲν οὖν Ἑρμῶν, ὑπεξύετο ἐκ τῆς κεφαλῆς τὸν ἄκρατον, περιγενευκὼς, καὶ τοὺς παρόντας ἐμαρτύρετο, οἷα ἐπεπόνθει. ὁ Κλεόδημος δ', οὐ γὰρ εἶχε κύλικα, ἐπισκαφεὶς, περισπᾶται τε τὸν Ζηνόθεμιν. καὶ τῇ ἀριστερᾷ τῷ πώγωνος λαβόμενος, ἔμελλε πατάξειν κατὰ κόρρης. καὶ ἀπέκτεινεν ἂν τὸν

Cleodeme, nonne Sofratis discipuli tui vxorem stupraſti? & deprehensus, turpissima passus es. Annon igitur silebitis, cùm huiusmodi dedecorum vobis sitis conscij? Atqui meæ vxoris non sum leno, Cleodemus inquit, quemadmodum tu. Neque hospitis discipuli, accepto viatico quod depositum erat, postea per Palladem, à me non acceptum deieraui, neque quaternis drachmis fœnero, neque discipulos obtorto collo in vincula duco, nisi in tempore mercedem persoluerint. Verùm illud, inquit Zenothemis, haud quaquam possis inficias ire, te Critoni ministrasse venenum quo patrem necaret. Tum simul bibit, & quicquid in calice supererat, circiter ferè dimidium, in ambos effudit. Proximus etiam Ion conspersus est, eo malo non indignus. Hermon igitur de capite merum abstergebat reclinatus, præsentes omnes contumeliæ attestans. Cleodemus autem, cùm calicem non haberet, conuersus Zenothemin conspuit, & læua prehensum à barba, erat alapam illisurus: & senem illum occidisset,

nisi

ἡγεῖντα, εἰ μὴ Ἀειςαίνετος ἐπέσχε τὴν χεῖρα. καὶ ὑπορρὰς ὁ Ζηνόθεμις, ἐς τὸ μέσον ἀυτοῖν κατεκλίθη, ὡς διαςήσων, καὶ διατειχίσματι αὐτῶν εἰρήνην ἄγοντας. ἐν ὅσῳ δ' ταῦτα ἐγίνετο, ποικίλα ὦ Φίλων ἐγὼ καὶ ἐμαυτὸν ἐνεώρουν, τὸ συμφέρειν ἑκάστοις, ὡς ἂν ὄφελος ἦ ἅμα ἐπίςασθαι τὰ μαθήματα, εἰ μή τις ἅμα καὶ τὸν βίον ῥυθμίζει πρὸς τὸ βέλτιον. ἐνίους γοῦν πειθοῦς ὄντας ἐν τοῖς λόγοις, ἐώρων γέλωτα ὀπὶ τῶν πραγμάτων, ὀφλισκάνοντας. ἔπειτα δ' εἰσῆει μοι, μὴ ἅμα τὸ κακὸν τῶν πολλῶν λεγόμενον ἀληθὲς ᾖ, καὶ τὸ πεπαιδεῦσθαι ἀπάγῃ τῶν ὀρθῶν λογισμῶν τοὺς ἐς μόνα τὰ βιβλία, καὶ τοὺς ἐν ἐκείνοις φροντίδας σωτηρίας ἀφορμὰς ἔχοντας. τοιγοῦν τῶν φιλοσόφων παρόντων, οὐδὲ κατὰ τύχην ἕνα τινὰ ἔξω ἁμαρτήματος εἶδον. ἀλλ' οἱ μὲν, ἐπρίοντο ἀλφιτοπώλιον. οἱ δ' ἔλεγον ἀλφιτοπωλεῖον. οὐδὲ γὰρ οἷς τὸν οἶνον ἐπαφέρειν ἔμελλον τὰ γιγνόμενα, λογιζόμενος οἷα ὁ Ἐτεοκλῆς ἄπιστος ἦν, καὶ ἄποτος ἐλεγχόμενος. ἀνέστρεφον δ' οὖν τὸ πρᾶγμα. καὶ οἱ μὲν ἐδιῶται, κοσμίως πάνυ

nisi Aristænetus manum cohibuisset. Is mox transcenso Zenothemide inter vtrumque medius assedit, vt co veluti muro dirempti, pacem agerent. Dum autem hæc fiebant Philo, varia volue- A bam in animo: erátque illud in promptu, nullum esse operę pretium siquis disciplinas perdiscat, ni simul & vitæ rationes ad id quod optimum est, componat: cùm viderem illos qui verbis alios antecellerēt, quàm ridiculos factis ipsis sese exhiberent. Deinde & illud veniebat in B mentem, verum-ne sit quod vulgo dicitur: videlicet eruditionem à rectâ ratione bonísque institutis abducere istos, qui solos libros assiduò spectarent, eásque commentationes quæ illis insunt. Etenim tot Philosophorū qui C aderant, nullū fortè à lapsu immunem cernere erat. Verùm alij faciebant turpia, alij turpiora dicebant. Neque enim iam poteram eorū quæ fiebant, culpam vino authori- D imputare: mecum reputans cuiusmodi essent quæ Etæocles neque cibo, neque potu, etiamdum degustato, scripserat. Ita inueriæ erant rerū vices: & idiotę modestè admodum epulātes videbātur, neque vino petulantes; E ἐστώμενοι, οὔτε περιγινώσκοντες

οὔτε ἀχμηνοῦντες. ἐφαίνοντο, ἀλλ' ἐγέλων μόνον, καὶ κατεγίνωσκον αὐτῶν οἶμαι, οὓς γε ἐθαύμαζον, οἰόμενοί τινας εἶναι ἀπὸ τῶν σχημάτων. οἱ σοφοὶ δ' ἠσέλγαινον, καὶ ἐλοιδοροῦντο, καὶ ὑπερεπίμπλαντο, καὶ ἐκεκράγεσαν, καὶ εἰς χεῖρας ἦεσαν. ὁ θαυμάσιος δ' Ἀλκιδάμας, καὶ συνοὺσει ἐν τῷ μέσῳ, καὶ αἰδούμενος ταὶ γυναῖκας. καὶ ἐμοὶ ἐδόκει ὡς ἂν ἀρίστᾳ τις εἰκάσειεν, ὁμοιότατα εἶναι τὰ ἐν συμποσίῳ, οἷς περὶ τ' Ἔριδος οἱ ποιηταὶ λέγουσιν. ἡ γὰρ κληθεῖσα αὐτίκα ἐς τ' Πηλέως τ' γάμον, ῥίψασα τὸ μῆλον εἰς τὸ συνδεῖπνον, ἀφ' ἧς τοσοῦτον πόλεμον ἐπ' Ἰλίῳ γεγωνήσαι. καὶ ὁ Ἑτοιμοκλῆς τοίνυν ἐδόκει μοι τηνικαῦτα ἐπιστολὴν ἐμβαλὼν εἰς τὸ μέσον, ὥσπερ τι μῆλον, ἡ μέση τῆς Ἰλιάδος κακὰ ἐξεργάσασθαι. ἡ γὰρ ἐπαύσαντο οἱ ἀμφὶ τ' Ζηνόθεμιν, καὶ Κλεόδημον φιλονεικοῦντες, ἐπὶ μέσοις αὐτῶν ὁ Ἀειζαήνετος ἐγίνετο. ἀλλὰ νῦν μὲν ἔφη ὁ Κλεόδημος ἱκανὸν, εἰ ἐλεγχθέντε ἀμαθεῖς ὄντες. αὔριον δ' ἀμυνῶμαι ὑμᾶς ὁντινα καὶ χρὴ τρόπον. ἀπόκριναί μοι ὦ Ζηνόθεμι, ἢ σὺ, ἢ ὁ κοσμιώτατος Διφίλος, καθ' ὅ,

neque indecorè sese gerentes. At ridebant duntaxat, eósque opinor, dānabāt, quos suspexerāt, ex habitu iudicātes eos esse alicuius pretij. A Cōtrà sapientes illi, & in libidinē ferebātur, & cōuitijs certabant, & sese cibo potúque ingurgitabant, vociferabantur, & ad manus vsque veniebāt. Cæterū admirādus B ille Alcidamas, etiā in medio meiebat, fœminas nō reueritus. Ac mihi quidem, siquis hęc quæ in eo cōuiuio gerebātur, rectissimè voluisset cō ferre, simillima videbātur ijs C quæ de Eride Dea poëtæ fabulātur, nēpe hanc quòd nō esset ad Pelei nuptias aduocata, malū in mediū cōuiuiū proiecisse, ex quo tam ingēs bellum apud Troiam ortum fuerit. Itidē Etœmocles mihi visꝰ est, epistola illa, quasi D malo quopiam in medium proiecta, non minùs malorum, quā habeat Ilias, excitasse. Neque enim finē contentionis fecerūt, Zenothemis ac Cleodemus, postquā E medius inter eos sedit Aristænetus. Age, inquit Cleodemus, in præsentiarum quidē sat est, si literas nescire euincamini: sed crastino die vos vlciscar quibus conueniet modis. Respondē mihi Zenothemi, vel tu, vel elegātissimus ille Diphilus, quæ

τὰ ἀδιάφορον εἶναι λέγοντες τὴν χρημάτων τε κτῆσιν, οὐδὲν ἀλλ' ἢ τοῦτο ἐξ ἁπάντων σκοπεῖτε, ὡς πλείω κτήσησθε. καὶ διὰ τοῦτο ἀμφὶ τοὺς πλουσίους ἀεὶ ἔχετε τὰ δανείζετε, καὶ τοκογλυφεῖτε, καὶ ὅτι μισθῷ παιδεύετε. πάλιν αὖ τε ἡδονὴν μισοῦντες, καὶ τὰ ὀψοκοπεῖα κατηγοροῦντες, αὐτοὶ τὰ ἄψογα ἡδονῆς ἕνεκα ποιεῖτε, καὶ πάσχετε, ἀγανακτοῦντες εἴ τις μὴ καλέσειεν ὑμᾶς ἐπὶ δεῖπνον. εἰ δὲ καὶ κληθείητε, τοσοῦτα μὲ ἐσθίοντες, φυσᾶσθε, τοσοῦτα δὲ τοῖς οἰκέταις ὑπολείποντες. καὶ ἅμα λέγων, τὸν ὀθόνιον περιαιρεῖν ἐπεχείρει, ὡς ὁ παῖς εἶχε τὸ Ζωθέμιδος, μετὰ πάσης παντοδαπῶν κρεῶν. καὶ ἔμελλε λύσας αὐτὸ μὴ, ἀπορρίπτειν αὐτὸ ἐς τὸ ἔδαφος. ἀλλ' ὁ παῖς ἰσχυρῶς ἀντεῖχε, καρτερῶς ἀντεχόμενος. καὶ ὁ Ερμων εὖ γε ἔφη ὦ Κλεόδημε, εἰπάτωσαν οὗτοι τίνος ἕνεκα ἡδονῆς κατηγοροῦσιν, αὐτοὶ ἥδεσθαι παρὰ τοὺς ἄλλους ἀξιοῦντες. οὐκ. ἀλλὰ σὺ ἦδη ὅς ὁ Ζωθέμις, εἰπὲ ὦ Κλεόδημε, καθ' ὅ, τι οὐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πλοῦτον. ἄμεινον, ἀλλὰ σύ. καὶ ὅτι πολὺ τὸ τοιοῦτον ὦν, ἄγει δὴ ὁ Ιων ἀναπεπταμένος ἐς τὸ ἐμφανέστερον,

tandem gratia pecuniæ possessionem inter indifferentia ponẽdam esse censeatis: cùm ex omnibus nihil aliud spectetis, quàm vt ipsi quamplurimum pecuniæ possideatis. Atque ob id, semper apud diuites hæretis, fœneratis, & vsuræ incumbitis, neque non merce de docetis. Rursus cùm voluptatem detestemini, atq; hac de causa Epicureos vituperetis, turpissima facitis, & patimini voluptatis gratia, indignè ferentes siquis vos ad cœnã vocarit: & si vocemini, non satest tantũ vocare, vt cibo turgeatis, nisi & famulis tantum donetis. Quæ cùm diceret, pariter reuellere conabatur linteum quod Zenothemidis puer tenebat, omni carnium genere refertum: erátque eo soluto, carnes in solum proiecturus, nisi fortiter resistens puer illud non remisisset. Hîc Hermon. Euge Cleodeme, respondeant qua gratia damnent voluptatem, cùm ipsi supra cæteros omnes studeant voluptati. Quin magis, inquit Zenothemis, tu Cleodeme, respondeto quamobrem diuitias inter indifferentia numeres. Imò tu potiùs. Et ad hunc modum diu sunt altercati, donec Ion capite tandem in apertum prolato,

παύσασθε ἔφη. ἐγὼ γὰρ εἰ δοκεῖ, λόγων ἀφορμὰς ὑμῖν ἀξίων τῆς παρούσης ἑορτῆς καταθήσω εἰς τὸ μέσον. ὑμεῖς δ', ἀφιλονείκως ἐρεῖτε, καὶ ἀκούσεσθε ὥσπερ ἀμέλει καὶ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Πλάτωνι ἐν λόγοις ἢ πλείοσι διατείβη ἐγένετο. πάντες ἐσίγησαν οἱ παρόντες. καὶ μάλιστα οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀριστάνετόν τε, καὶ Εὔκριτον, ἀπαλλάξασθαι τῆς ἀνδρὸς οὕτω ῥᾳδίως ἐλπίσαντες. καὶ μετὰ δέ τε ὁ Ἀριστάνετος ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον, εἰρήνην γεγενῆσθαι ἐλπίσας. καὶ ἅμα εἰσκεκόμιστο ἡμῖν τὸ συνηθὲς ὀνομαζόμενον δεῖπνον, μία ὄρνις ἑκάστῳ, καὶ κρέας ὗς, καὶ λαγῶα, καὶ ἰχθὺς ἐκ ταγήνου, καὶ σκαμμώνιτες, καὶ ὅσα συμβαλεῖν, καὶ ἐξὸν ἀποφέρεσθαι ταῦτα. προὔκειτο δ' οὐκ ἐν ἑκάστῳ πινάκιον, ἀλλ' Ἀριστάνετῳ μὲν, καὶ Εὐκρίτῳ, ὅτι μιᾶς βαπτίζης κοινόν. καὶ τὰ παρ' αὐτῷ, ἑκάτερον ἑκατὸν λαβεῖν. Ζωσθενίδι δὲ τῷ στωϊκῷ, καὶ Ἑρμωνι τῷ ἐπικουρείῳ, ὁμοίως κοινὸν καὶ τούτοις. εἶτα ἑξῆς Κλεοδήμῳ, καὶ Ἰωνι, μεθ' ὃς τῷ νυμφίῳ, καὶ ἐμοί. τῷ Διφίλῳ δ', τὰ ἀμφοῖν. ὁ γὰρ Ζωίων ἀπελελύθει. καὶ μέμνησό μοι τού-

desistite, inquit, Ego, si libet, sermonum argumenta proponam in medium hac festiuitate digna. Vos porrò citra contentionem vicissim & dicite, & auscultate, vt nimirum etiam apud Platonem nostrum, alternis dicendi vicibus res vt plurimùm agitatur. Id dictum probabant cùm omnes qui aderant, tũ in primis Aristænetus, & Eucritus, in spem erecti fore vt ab hac molestia liberarẽtur. Et Aristænetus priorem in locum sese recepit, iam partam esse pacem ratus. Iámque nobis inferebatur ea conuiuij pars, absolutam cœnam vocant, singulæ singulis aues, carnes aprugnæ, & leporinæ, piscis Tagenicus, placentæ, breuiter illa, quæcunque liberum est comedere, vel domum asportare. Apponebatur autem non sua cuique quadrula: verùm Aristæneto & Eucrito communis eadem in mẽsa: erátque vtriq; capiendũ, quod sua ex parte erat. Cõmunis etiam Zenothemidi Stoico, & Hermoni Epicureo: deinceps Cleodemo, & Ioni: post hos spõso, & mihi. Diphilo autem pars duorum apposita, cùm Zeno iam discessisset. Hæc memineris

πων ὦ Φίλων, δόπι δή ὅτι χ̀ ἐν αὐτοῖς χρήσιμον εἰς τ̀ λόγον. Φι. μεμνήσομαι δή. Λυ. ὁ τοίνυν Ιων, ἔφη, τοῦτος οὖν ἄρχομαι ἔφη εἰ δοκεῖ. χ̀ μικρὸν ὑπισχνῶ, ἐγὼ μ̀ ἴσως ἔφη τοιούτων ἀνδρῶν παρόντων, περὶ ἰδεῶν ἢ, χ̀ ἀσωμάτων εἰπεῖν, χ̀ ψυχῆς ἀθανασίας. ἵνα ὦ μὴ ἀπλέγωσί μοι, ὁπόσοι μὴ χ̀ ταυτὰ φιλοσοφοῦσι, περὶ γάμων ἐγὼ τὰ εἰκότα. τὸ μ̀ ἓν ἄριστον ἴω, μὴ δεῖσθαι γάμων, ἀλλὰ περὶ τοιούτοις Πλάτωνι, χ̀ Σωκράτει παιδεραστεῖν. μόνοι γὸ οἱ τοιοῦτοι ἀποτελεσθεῖεν ἂν πρὸς ἀρετήν. εἰ ὦ δεῖ χ̀ γυναικείου γάμου χ̀ τὰ Πλάτωνι δοκοῦντα, κοινὰς εἶναι ἐκείνων τὰς γυναῖκας, ὡς ἔξω ζήλως εἴημεν. γέλως ὅπι τούτοις ἐγένετο, ὡς ὰν ἐν κωμῳδῷ λεγομένοις. Διονυσόδωρος ὦ, ὑπαύση ἔφη βαρβαρικὰ ἡμῶν ἀδων; πῶ γὸ ἂν εὐείσκοιμι τὸν ζῆλον ὅπι τούτου, χ̀ παρ' ὅτινι; χ̀ σὺ γὸ φθέγγη κάθαρμα εἶπεν; οἶμαι χ̀ ὁ Διονυσόδωρος αὐτελοισθρεῖτο τὰ εἰκότα. ἐν' ὁ γραμματικὸς Ισταῖος ὁ βέλτιστος, παύσασθε ἔφη. ἐγὼ γὸ ὑμῖν ὑπθαλάμιον ἀναγνώσομαι. χ̀ ἀρξάμενος,

Philo, quoniam aliquid ijs ineſt ad hanc narrationem vtile. *Ph.* Meminero ſanè. *Ly.* Ergo primus exordior, inquit Iō, ſiquidem videtur. A Et interpoſita breui mora, Fortè conueniebat, inquit, vt apud eiuſmodi viros de ideis, atque incorporeis ſubſtãtijs, déque animi immortalitate ſermo haberetur: verùm ne mihi contradicant, ij qui diuerſam Philoſophiæ ſectã ſequuntur, de nuptijs dicam ea quæ congruunt. Optimũ illud eſſet, ſi nuptijs opus nõ B haberemus, ſed Platonis ac Socratis dogma ſequiti, pueros amaremus: nam ſoli qui ita facerent, virtutem abſolutam pertingerent. Quòd ſi viris omnino ducendæ ſint vxores, eas iuxta Platonis ſententiam communes C habeant, videlicet quo zelotypia vacemus. Hæc riſu ſunt excepta, quòd intempeſtiuè dicerentur. Tum Dionyſodorus, Non deſines, inquit, barbarica iſta nobis occinere? Nam vbi zelotypiam iſtam requiras, aut D apud quem? Et tu ſceleſte, inquit, loqui audes? Et cùm iã, opinor, cõuitia regeſtur? eſſet Dionyſodorus, quę cõueniebat, vir ille optimus Iſtiæus Grãmaticus, Deſinite, inquit, ego vobis epithalamiõ recitabo: ſimúlq; cœpit E

ἀνεγίγνωσκεν. ἵν' οὖ ταῦτα εἰ-
δῶ μέμνημαι, τὰ ἐλεγεῖα, ἢ οὐκ
ποτ' ἂρ' ἦν Ἀεισαίνετου ἐν
μεγάροις δῖα Κλεανδὶς ἄνασσ'
ἐτρέφετ' ἐνδυκέως, θεσπεσίην κου- A
σα πασάων ἀλλάων παρθενικάων, κρείσσων τῆς Κυθέρης,
ἠδ' αὖ τῆς σελήνης. νυμφίε, χὴ
σὺ ἴ χαῖρε, καρτερῶν κραπ- B
τὲ ἔφηβων, κρείσσων Νηρῆος, χὴ
Θέτηδος παιδός. ἄμμες δ' αὖδ' ὑμῖν τοῦτον θαλαμήϊον
ὕμνον ξυνὸν ἐπ' ἀμφοτέροις
πολλάκις ἀείσωμεθά. γέλω- C
τος οὖν ἐπὶ τούτοις ὡς τὸ εἰ-
κὸς γλυκυμύθου, ἀφέσθαι ἤδη τὰ
παρακείμενα ἔδει. καὶ ἀνέ-
λοντο οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀεισαίνε-
τον, καὶ Εὔκριτον, τὰ πρὸ αὐ- D
τῶ ἑκάτερος. κἀγὼ ταμὰ, καὶ ὁ
Χαιρέας, ὅσα ἐκείνῳ ἔκειτο. καὶ
Ἰων ὁμοίως, καὶ ὁ Κλεόδημος. ὁ
δ' Δίφιλος, ἤξιου καὶ τὰ τῷ
Ζηνωνι ἤδη ἀπόντι παρατε-
θέντα φέρεσθαι. καὶ ἔλεγε μόνῳ E
παρατεθῆναι οἱ αὐτὰ, καὶ
πρὸς τὸν διακόνους ἐμάχετο,
καὶ αὐτέσπων, τῆς ὄρνιθος αὐ-
τὸν περιελκομένους, ὥσπερ ὁ Πα-
τροκλου νεκρὸν αἰθέλκοντες.
καὶ τέλος, ἐνίκησε, καὶ ἀ-
φῆκε, πολὺ γέλωτα παρασχὼν
τοῖς συμποταῖς. καὶ μάλιστα ἐπὶ ἠγανάκτει μὴ τοῦτο,

legere. Erant autem Elegiaci versus hi, si satis memini. Nuper Aristæneti in ædibus vnica summo Nutrita est studio diua Cleanthis hera: Virginibus cunctis reliquis præstantior vna, Vel potior Phœbe, vel potior Venere. Salue & tu iuuenum validissime, spon- se valentum, Nereo prior, ac fortior Æacida. At rursum vobis hoc carmen sæpius olim, Commune ambobus coniugiale canam. Ob hæc risu, vt consentaneum est, oborto, reliquum erat vt fercula tollerentur. Tum Aristænetus atque Fucritus vterque apposita sibi sustulerunt, ego quæ mihi, Chæreas quæ ipsi, pariter Ion & Cleodemus. Porrò Diphilus etiam Zenonis digressi partem tollere parabat, affirmans ea vni sibi fuisse apposita, ideóque cum ministris pugnabat, & manibus vtrinque iniectis inter se trahebant, non aliter quàm Patrocli cadauer hinc atque illinc attrahere conantes: tandem victus est, & reliquit, multum risum præbens conuiuis: maximè cùm eam ob rem postea stomacharetur,

ὥσαι τὰ μέγιστα ἠδικημένος. οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Ἑρμωνα, καὶ Ζηνόθεμις, ἅμα κατέκειντο, ὥσπερ εἴρηται. ὁ μὲν, ὑπεραίρω, ὁ Ζηνόθεμις. ὅσῳ ὑπὲρ αὐτόν. παρέκειτο δ' αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πάντα, ἴσα. καὶ ἀνείλοντο εἰρωνικῶς. ἡ δ' ὄρνις ἡ περὶ τὸν Ἑρμωνος, πιμελεστέρα. οὕτως οἶμαι τυχὸν. ἔδει δὲ καὶ ταύτας ἀναιρεῖσθαι, πρὸ ἑαυτοῦ ἑκάτερον. ἐν τούτῳ τοίνυν ὁ Ζηνόθεμις, καί μοι ὦ Φίλων πάνυ προσέχε τὸν νοῦν. ὁμοῦ γὰρ ἐσμὲν ἤδη τῷ κεφαλαίῳ τῶν προκειμένων. ὁ δὲ Ζηνόθεμις, φησὶ τὴν παρ' αὐτὸ ἀφεὶς, τὴν περὶ τὸν Ἑρμωνος ἀνείλετο, πότερον ὡς ἔφην οὖσαν. ὅτι δ' αὐτεπιλάβετο, καὶ ὡς εἶχε πλεονεκτεῖν. βοὴ τὸ ἐπὶ τούτοις. καὶ συμπεσόντες, ἔπαιον ἀλλήλους ταῖς ὄρνισιν αὐτῶν εἰς τὰ πρόσωπα. καὶ τῶν παρόντων ἐπιλημμένοι, ἐπεκαλοῦντο βοηθεῖν. ὁ μὲν, τὸν Κλεόδημον, ὁ Ἑρμων. ὁ δὲ Ζηνόθεμις, Ἀλκιδάμαντα, καὶ Διφίλον. καὶ συνίστατο οἰμωγὴ, ὡς πάντων. οἱ δὲ, ὡς ἐκεῖνον, πλὴν μόνου τοῦ Ἰωνος. ἐκεῖνος δὲ μέσον ἑαυτὸν ἐφύλαττεν. ὅτι δ' ἐμάχοντο συμπλακέντες. καὶ ὁ μὲν Ζηνόθεμις, πύφον ἀρράμβους ἀπὸ

perinde quasi atroci affectus iniuria. Hermon autem, & Zenothemis, qui vnà, vt dictum est, accumbebãt: hic quidem, scilicet Zenothemis superiùs, ille verò inferiùs, reliqua quidem quoniam æqualia fuerant apposita, citra pugnam sustulerunt. Sed auis Hermoni apposita, erat altera paulò pinguior, quod ita casu euenerat, opinor. Iámque suam vterque sublaturus erat, ibi Zenothemis (sed mihi animum omnino aduerte Philo, iam enim ad ipsum negotij caput peruenimus) Zenothemis inquam, relicta sua, appositam Hermoni, quam dixi pinguiorem, sustulit. At ille contrà nitens retinebat, haud finens vt ea in re potior esset. Inter hæc clamore coorto, vtrique in alterum irruentes, ipsis auibus facies mutuò cædebant: ac barbis inuicem prehensis ad opem vocabant, Hermon Cleodemum, Zenothemis Alcidamantem & Diphilum: atque alij ab huius, alij ab illius partibus steterunt, præter vnum Ionem, qui se neutrum seruabat. Cæterùm illi cõsertis manibus pugnabãt. Ac Zenothemis quidem, appositum Aristæneto scyphũ è

τῆς τραπέζης, κείμενον πρὸ τῶν Αἰσχυλέτου, ῥίπτει ἐπὶ τὸν Ἑρμωνα. κἀκείνου μὲν ἥμαρτε, παρὰ δὲ οἱ ἐξάπτει ἄλλη. διῆλθε δὲ τὸ νυμφίου τὸ κρανίον ἐς δύο, χηνὶ ὦ μάλα, καὶ βαθεῖ βαύματι. βοὴ οὖν πυρὰ τῶν γυναικῶν ἐγίνετο. καὶ κατεπήδησαν ἐς τὸ μεταίχμιον αἱ πολλαί. καὶ μάλιστα ἡ μήτηρ τοῦ μειρακίου, ἐπὶ τὸ αἷμα εἶδε. καὶ ἠνύμφη δὲ ἀνεπήδησε, φοβηθεῖσα περὶ αὐτῆς. ἐν τοσούτῳ δὲ ὁ Ἀλκιδάμας κείσευε, τῷ Ζηνοθέμιδι συμμαχῶν. καὶ παταξας τῇ βακτηρίᾳ, τοῦ Κλεοδήμου μὲν τὸ κρανίον, τοῦ Ἑρμωνος δὲ πλὴν σιαγόνα ἐπέτριψε. καὶ τῶν οἰκετῶν ἐνίοις βοηθεῖν αὐτοῖς ἐπιχειροῦντας, κατέβωσεν. οὐ μὴν ἀπέβαπτον ἐκεῖνοι. δηχθεὶς γὰρ ὁ μὲν Κλεόδημος, ὀρύξας τῷ δακτύλῳ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Ζηνοθέμιδος ἐξώρυξε. καὶ πλὴν ῥίνα ἀποσφίξας, ἀπέβαλλον. ὁ δὲ Ἑρμων, τὸν Δίφιλον ἐπὶ ξυμμαχίαν ἥκοντα τοῦ Ζηνοθέμιδος, ἀφῆκεν ἐπὶ κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ κλιντῆρος. ἐτρώθη δὲ καὶ Ἰστιαῖος ὁ γραμματικὸς, διαλύειν αὐτὸν ἐπιχειρῶν, λάξ οἱ μαι εἰς τὸν ὀδόντας νεῦ τοῦ Κλεοδήμου, Δίφιλον εἶναι οἰηθέντας.

mensa sublatum, proiecit in Hermonem, Atque hunc haud tetigit, aliò sed flexus aberrat. Verùm sponsi caput in duas partes diuisit; A alto grauissimóque vulnere. Itaque mulierum orta est vociferatio, mediúmque in prælium insilierunt multæ, cum primis autem mater adolescentis viso sanguine: sponsa etiam ei metuens prosilijt. Inter hæc strenuum se præbuit Alcidamas Zenothemidi opem ferens: & B illiso suo baculo, Cleodemi quidem caluariam, Hermonis verò maxillam comminuit: & è famulis nonnullos ipsis opem ferre parantes, vulnerauit: qui tamen non cesserunt. Verùm Cleodemus intentato digito Zenothemidi C oculum effodit: tum admotus narem mordicus auulsit. Porrò Hermon Diphilum zenothemidi suppetias venientem è sponda in caput præcipitem dedit. Sauciatus est & Istiæus Grammaticus, dum eos dirimere conatur, calce videlicet in dentes illius illiso, idque à Cleodemo, cùm hunc Diphilum esse putaret. D E

ἔκειτο οὖν ὁ ἄθλιος κ' τ' αὐτῶ
Ομηρον, αἷμ' ἐμέων. πλὴν τα-
ραχῆς γε, κ) δακρύων μετὰ τῶ
παντα. κ) αἱ μὲν γυναῖκες, ἐκώ-
κυον, τῷ Χαιρέα περιχυθεῖται. A
οἱ δ' ἄλλοι, κατέπαυον. μέγιστον
δ' τῶν ἀπάντων κακῶν ὁ Αλκι-
δάμας, ἐπεὶ ἅπαξ τὸ καθ' ἑαυ-
τὸ ἐτρέψατο πάντων τ' περιγε-
γόντα. κ) πολλοὶ αὖ εὖ ἴσθ' ἔπε-
σον, εἰ μὴ κατέαξε τὴν βακτη-
ρίαν. ἐγὼ δ' παρὰ τὸ τοῖχον ὀρ-
θὸς ἑρεσσῶς, ἑαρῶν ἕκαστα, ὡς B
ἀναμνησις ἐμαυτὸν, ὡσὼ τὸ
Ιστιαίς διδαχθεὶς, ὡς ἔστιν ὅπ-
σφαλὲς διαλύειν τὰ τοιαῦτα.
λαπίθας οὖν, κ) κενταύρους
εἶδες ἄν, τραπέζας ἀνατρε-
πομένας, κ) αἷμα ἐκκεχυμέ-
νον, κ) σκύφους ῥιπτουμένους. τέ-
λος δ', ὁ Αλκιδάμας ἀνατρέ-
ψας τὸ λυχνίον, σκότος μέγα C
ἐπέπεσε. κ) τὸ πρᾶγμα ὡς τὸ
εἰκὸς μαχῇ χαλεπώτερον
ἐγεγόνητο. κ) γὰ οὐ ῥᾳδίως
ἐπόρισαν φῶτος ἄλλου, ἀλλὰ
πολλὰ ἐτρέχθη, κ) δεινὰ
ἐν τῷ σκότῳ. κ) ἐπί τα-
ρλῶ τις λύχνον ποτὲ κομί-
ζων, κατελήφθη, Αλκιδάμας
μὲν, τὴν αὐλητρίδα ἀπο-
γυμνῶν, κ) πρὸς βίαν συμ-
πεχθῶσαι αὐτῇ ἀπειλοῦσαν, D

Iacebat igitur miser ille,
Sanguinem ab ore vomens,
vt eius Homerus ait. Præte-
rea tumultus atque lachry-
marum plena erant omnia:
dum & mulieres eiularent,
Chæreæ sponso circunfusæ,
dúmque alij has studentes
compescere. Sed malorum
omnium maximum erat Al-
cidamas, posteaquam semel
ad suum redijsset ingenium,
obuium quemque feriens:
multíque in eo prælio ceci-
dissent, scito, nisi baculum is
frégisset. Ego autem rectus
stans ad parietem, videbam
singula, neque me admisce-
bam, Istiæi edoctus exẽplo,
periculosum esse conflictus
istiusmodi dirimere. Lapi-
thas itaque Centaurósque
vidisses, euerti mensas, ef-
fundi sanguinẽ, proijci scy-
phos. Demum Alcidamas
subuersa lucerna, maximas
induxit tenebras. Iãque res,
vt verisimile est, atrocior
multò esse cœpit, cùm non
facilè lumen aliud suppete-
ret, & multa ac grauia in te-
nebris commissa sunt. Et cũ
tandem aliquis lucernam
afferret, deprehensus est,
Alcidamas quidem tibi-
cinæ vestem attollens, &
per vim cum ea congredi
properãs, Dionysodorus au-
tem, alio quodã in facinore

Διονυσόδωρος δ', ἄλλο τι γελοῖον

ἐφωρᾶτο πεποιηκὼς. σκύφος γὰρ ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ κόλπου, ἐξαναστὰς ἀπῆ. εἶτ' ἀπολογούμενος, Ἰωνα ἔφη ἀνελόμενον ἐν τῇ ταραχῇ, δοῦναι αὐτῷ, ὅπως μὴ ἀπόλοιτο. καὶ ὁ Ἰων μεθυσικῶς ἔλεγε τοῦτο πεποιηκέναι. ἐπὶ τούτοις, διελύθη τὸ συμπόσιον, τελευτήσαν ἐκ τῶν δακρύων. αὖθις εἰς γέλωτα ἐπὶ τῷ Ἀλκιδάμαντι, καὶ τῷ Διονυσοδώρῳ, καὶ Ἰωνι. καὶ οἱ τὰ θαυμάτια, φοβούμενοι ἐξεκομίζοντο, πονήρως ἔχοντες. καὶ μάλιστα ὁ πρεσβύτης Ζηνόθεμις ἀλγοτέρως, τῇ μιᾷ, τῆς ῥινός. τῇ γὰρ, τὸ ὀφθαλμῷ ἐπειλημμένος, βοῶν ἀπόλλυσθαι ὑπ' ἀλγηδόνων. ὥστε καὶ τὴν Ἑρμωνα, καίπερ ἐν κακοῖς ὄντα, δύο γὰρ ὀδόντας ἐξεκέκοπτο, αὐτιμαρτύρεσθαι, λέγοντα, μέμνησο μιᾶς ὦ Ζηνόθεμι, ὡς οὐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πόνον. καὶ ὁ νυμφίος γὰρ, ἀκεσαμένου τὸ τραῦμα τοῦ Διονίκου, ἀπῆγετο εἰς τὴν οἰκίαν, ταινίαις κατειλημμένος τὴν κεφαλὴν, ἐπὶ τοῦ ζεύγους ἀναπεσών. ἐρ' οὗ τὴν νύμφιον ἀπάξειν ἔμελλον, πικρὸς ὁ ἄθλιος τοὺς γάμους ἑορτάσας. καὶ τῶν ἄλλων γε ὁ Διόνικος ἐπεμελεῖτο δὴ τὰ δωρατά.

ridiculo proditus est. Nam vt surrexerat, scyphus è sinu illius in solum decidit. Postea excusans, Ionem aiebat in tumultu calicem sublatum sibi tradidisse, ne amitteretur. Id ita factum studio asserebat Ion. His rebus dimissum est conuiuium à lachrymis in ridiculum exitum conuersum: idque Alcidamantis, Dionysodori, & Ionis gratia. Tum qui erant saucij, malè se habentes sarcinæ instar deportabantur; maximè senex ille Zenothemis, pariter tum oculo, tum nare mutilatus, enecari se præ cruciatu clamans: adeò vt Hermon, quanquam ne ipse quidem expers malorum (nam huic duo dentes fuerant excussi) palam attestaretur: Memineris, inquiens, ô Zenothemis, ne posthac dolorem in medijs habendum ducas. At sponsus vulnere iam à Dionico curato, domum reuectus est, fascijs reuincto capite, eidem impositus vehiculo, quo sponsam erant abducturi. Atque ita miser ille amaras nuptias celebrauit. Deinde etiam alijs pro sua virili remedium adhibebat Dionicus. Et postquam dormiuissent, plerique

καθευδήσαντες, ἀπῆγον τὰ

ἐμεσῶντες οἱ πολλοὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὁ μὲν τοι Αλκιδάμας, αὐτὸς ἔμεινεν. οὐ γὰρ ἐδυνήθησαν ἐκβαλεῖν τὸν ἄνδρα, ἐπὶ ἄπαξ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, παλαίως ἐκάθευδε. τοῦτό σοι τέλος ὦ καλὲ Φίλων, ἐγένετο τῆς συμποσίου. ἢ ἄμεινον τὸ τραγικὸν ἐκεῖνο εἰπεῖν, τὸ, Πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων. πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί. καὶ τὰ δοκηθέντ', οὐκ ἐτελέσθη. ἀφανῆ δόκητα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπέβη καὶ ταῦτα. ἐκεῖνό τε μεμάθηκα ἤδη, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ἀπερέγμονα ὄντα, συνεστᾶσθαι τοιούτοις φιλοσόφοις.

medijs in vijs vomentes, asportati sunt. Cæterùm inibi remanebat Alcidamas: hominem enim extrudere non poterant, postquam semel sese in spondam abiecerat, ibíque transuersus dormiebat. Hic fuit, ô bone Philo, conuiuij finis. Quapropter rectè illud quod in tragœdia scriptum reperitur hîc dixeris, Sunt fortunæ varij casus, Multáque non sperata faciunt Dij: Nec sperata eueniunt. Nam hęc sanè nõ expectatum exitum sortita sunt. Idque iam didici, non esse tutum, cui non sit opus, cum eiusmodi philosophis agitare conuiuium.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΣ ΘΕΟΥ.

DE SYRIA DEA.

ARGVMENTVM.

Argumentum operis ipse titulus indicat. Describit enim Syriæ deæ templum, & sacra, & effigiem quoque. Facto narrationis initio à collatione reliquorum templorum, sacrorúmque, quæ in Syria sunt. Ac primùm quidem in genere commendat templum deæ huius, à sanctitate, miraculis, & opulentia. Deinde speciatim commemorat, & de origine eius, quando videlicet, & à quibus conditum tradatur, & quanam ipsa Dea esse, à plerisque putetur. Post hæc de ade templi, à quibus ea extructa fuerit, quæ eius forma, qui situs sit. Item de signis ac statuis, quæ tum intra ædem, tum extra visantur. Postremò autem & de sacerdotibus deæ, de lacu & piscibus sacris, ad quos simulachra deorum, veluti per pompam quandam, visendi causſa quotannis exeunt. Vtraque & de panegyricis conuentibus, quæ ibi celebrentur, de Gallis & eorum cæremonijs,

déque sacrificandi ritu ac legibus, insertis suo loco & Antiochi, & Combabi historijs, quorum alter Stratonicen nouercam amauit: alter, ad euitandam eiusdem rei suspitionem, sibi ipsi virilia præcidit. Atque in hu yonnulla, vt videlicet illà de arca Noë (quem Lucianus, vt cæteri Graci quoque Deucalionem hic vocat) de Gallorum & sacerdotum purificatione, de vetito porcorum esu, & id genus alia ita traduntur, vt propemodum credi possit ex Iudæorum observationibus ac sacris pleraque illa transsumpta, sed tempore postea vsúque adulterata ac depraua ta fuisse.

Ἐν Συρίῃ πόλις, οὐ πολλὸν ἀπὸ τ Εὐφρήτεω ποταμοῦ. καλέεται δ ἱρή. καὶ ἔστι ἱρὴ τῆς Ἥρης τ Ἀσσυρίης. δοκέει δέ μοι τόδε τὸ ὄνομα, ἅμα τῇ πόλει οἰκεομένῃ ἐγγύετο, ἀλλὰ τοιῷδε ἀρχαῖον, ἄλλο ἰών. μετὰ δὲ σφίσι, τῶν ἱρῶν μεγάλων γινομένων, ἐς τόδε ἡ ἐπωνυμίη ἀπίκετο. ταύτης δὴ τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων, ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἐστί. ἐρέω δὲ καὶ νόμους, τοῖσι, ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται. καὶ πανηγύρεις, τὰς, ἀρίσι. καὶ θυσίας, τὰς, ἐπιτελέουσι. ἐρέω δ ὁκόσα καὶ περὶ τῶν τὸ ἱρὸν εἱσαμένων, μυθολογέουσι, καὶ τὸν νηὸν ὅκως ἐγένετο. γράφω δ, ἀσσύριος ἐών. καὶ τῶν, ἀπηγέομαι. τὰ μὲν, αὐτοψίῃ μαθών.

IN Syria, non procul ab Euphrate fluuio est ciuitas, quæ vocatur Sacra: éstque sacra Iunoni Assyriæ. Sed nomen hoc vrbi, simul atque fuit condita, non inditum fuisse videtur: imò aliud illi erat antiquitus, cùm verò Magna Sacra ibi celebrarentur, hoc cognomentum accepit. De hac igitur ciuitate dicturus venio quæcunque in ea sunt. Dicam autem & leges, quibus vtuntur in Sacris, & solennes conuentus quos celebrant, & sacrificia quæ peragunt. Dicam & quæcunque de illis fabulantur, qui hoc templum consecrarunt, & quo pacto condita sit ædes ipsa. Ego autem scribo, Assyrius cùm sim: & eorum quæ narro, alia

τὰ δ᾽ παρὰ τῶν ἱρέων ἐδάην. ὁκόσα ἐόντα ἐμεῦ πρεσβύτερα, ἐγὼ ἰσορέω. Πρῶτοι μὲν δὴ ἀνθρώπων, τῶν, ἡμεῖς ἴδμεν, Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίην λαβεῖν, καὶ ἱρὰ ἱδρύσασθαι, καὶ τεμένεα, καὶ παννυχίας ἀποδείξαι. πρῶτοι δὲ καὶ ὀνόματα ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγοις ἱροῖς ἔλεξαν. μετὰ δὲ, οὐ πολλῷ χρόνῳ, παρ᾽ Αἰγυπτίων, λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἤκουσαν, καὶ ἱρὰ, καὶ νηοὺς ἤγειραν. ἐν τοῖσι, καὶ ἀγάλματα ἔστηντο, καὶ ξόανα ἐστήσαντο. τὸ δὲ παλαιὸν καὶ παρ᾽ Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἔσαν. καὶ ἔστι ἱρὰ καὶ ἐν Συρίῃ, οὐ παρὰ πολὺ τοῖς Αἰγυπτίοισι ἰσοχρονέοντα. τῶν, ἐγὼ πολλὰ ἔπεσπα. τὸ, γε τὸ Ἡρακλέος τὸ ἐν Τύρῳ, οὐ τούτου τοῦ Ἡρακλέος, τὸν, Ἕλληνες ἀείδουσι, ἀλλὰ τὸν, ἐγὼ λέγω, πολλὸν ἀρχαιότερος, καὶ τύριος ἥρως ὁδί. ἔνι δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα, τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι. ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, Ἀστάρτης ὁδί. Ἀστάρτην δ᾽ ἐγὼ δοκέω σελήναίην ἔμμεναι. ὡς δέ μοί τις τῶν ἱρέων ἀπηγέετο, Εὐρώπης ὁδὶ ἡ Κάδμου ἀδελφεὴ. ταύτην δ᾽ ἐοῦσαν Ἀγήνορος τοῦ βασιλῆος

quidem ipse coram vidi, alia verò à sacerdotibus edoctus sum. Quæcunque antiquiora me sunt, ab ijs narrationē incipio. Primi hominum quos scimus, Ægyptij dicūtur & Deorum notitiam accepisse, & templa cōstituisse, & lucos, ac celebritates edidisse. Primi autem & nomina sacra intellexerunt, & sermones sacros docuerunt. Deinde non multo tempore pòst, Assyrij ab Ægyptijs doctrinam de Dijs acceperunt, sacra & templa erexerunt, in quibus simulachra posuerunt, & statuas dedicarunt. Porrò antiquitus apud Ægyptios templa statuis caruerunt. In Syria quoque sunt templa, non multò Ægyptijs tempore posteriora, quorum plurima ego vidi. Herculis quidem illud quod est Tyri, non huius Herculis, quem Græci decantant: sed quem ego dico, multò vetustior est, & Tyrius heros. Est & aliud templum in Phœnicia, quod Sidonij tenent, Astartæ vt ipsi quidem dicunt: Astarten autem Lunam esse puto. Vtque mihi aliquis ex sacerdotibus narrauit, Europæ illud est, Cadmi sororis: quam, cùm esset Agenoris regis

δυγατέρα, ἐπιδὴ τε ἀφανὴς
ἐλεγόνετ, οἱ Φοίνικες τῷ νηῷ
ἐπεμήσαντο, καὶ λόγον ἱερὸν ἐπ'
αὐτῇ ἔλεξαν, ὅτι ἔῦσαν καλὴ,
Ζεὺς ἐπόθει. καὶ τὸ εἶδος ἐς A
ταῦρον ἀμειλάμενος, ἥρπασε.
καί μιν ἐς Κρήτην φέρων, ἀπί-
κετο. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων
Φοινίκων ἤκουον. καὶ τὸ νόμισ-
μα, τῷ, Σιδώνιοι χρέονται, ἔ
Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τῷ B
ταύρῳ τῷ Διΐ. τὸν μὲν γὰρ, οὐ
ὁμολογέουσι Εὐρώπης ἔμμεναι.
ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο Φοίνικες ἱερὸν,
οὐκ ἀσύνετον, ἀλλ' Αἰγύπτιον. C
τὸ, ἐξ Ηλιουπόλιος ἐς τήνδε
Φοινίκην ἀπίκετο. ἐγὼ μὲν μὴν
καὶ ὄπισθα. μέγα δὲ καὶ τόδε,
καὶ ἀρχαῖόν ὄζτ. εἶδον δὲ καὶ ἐν
Βύβλῳ μέγα ἱερὸν Αφροδίτης D
βυβλίης. ἐν τῷ, καὶ τὰ ὄργια ἐς
Αδωνιν ἐπιτελέουσι. ἐδάην δὲ
καὶ τὰ ὄργια. λέγουσι γὰρ δὴ
ὧν τὸ ἔργον τὸ ἐς Αδωνιν ὑσὺ
τῶ συὸς, ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφε-
τέρῃ γηυέσθαι. καὶ μετέπειτα τὸ E
παθεος, τύπτονταί τε ἑκάστου
ἔτεος, καὶ θρηνέουσι, καὶ τὰ
ὄργια ἐπιτελέουσι. καί σφισι
μεγάλα πένθεα ἀνὰ τήνδε χώ-
ρην ἵσαται. ἐπεὰν δὲ ἀποτύ-
πωνταί τε, καὶ ἀποκλαύσωντα, θεῶντα μὲν καταλίζουσι

filia, nec amplius appareret, Phœnices templo honorarunt: & sacrum de ipsa sermonem euulgarunt, Nimirum Iouem eius amore captum quòd esset pulchra, forma in taurum mutata, eam rapuisse, & in Cretam deportasse. Atque hæc quidem etiam à cæteris Phœnicibus audiui: & nummus quo Sidonij vtuntur, habet Europam, tauro, Ioui videlicet insidentem: sed ædem Europæ esse non confitentur. Habent & aliud templum Phœnices non Assyrium, sed Ægyptium, quod ex Heliopoli in Phœniciam peruenit: id quidem non vidi, sed & hoc magnum est, & vetustum. Vidi etiam Bybli, magnum Bybliæ Veneris templum, in quo ritus quosdam sacros in Adonidem peragunt: quos ego noui. Nam quod aper in Adonim egit, hoc in suo solo factum esse dicunt: atque in rei memoriam, singulis annis verberantur, & lamentantur, ritúsque sacros peragunt, magnúsque luctus per regionem ipsis indicuntur. Est postquã verberandi, & plorandi finis factus est, primùm quidem Adonidi tanquam defuncto

τῷ Αδώνιδι, ὅκως ἐόντι νέκυϊ.

μῦ δ', τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ, ζώσιν τέ μιν μυθολογέουσι, καὶ ἐς τὸν ἥλιον πέμπουσι, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέονται, ὅκως Αἰγύπτιοι, ἀποθανόντος Ἄπιος. γυναικῶν δ', ὁκόσαι ἂν ἐθέλουσι ξυρέεσθαι, τοιήνδε ζημίην ἐκτελέουσι. ἐν μιῇ ἡμέρῃ, ὅτε πρήσειν τῆς ὥρης ἔσεσθαι. ἡ δὲ ἀγορὴ, μούνοισι ξείνοισι παρέκειται. καὶ ὁ μισθὸς ἐς τὴν Ἀφροδίτην, θυσίη γίνεται. εἰσὶ δ' ἔνιοι Βυβλίων, οἳ λέγουσι παρὰ σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὀσιριν τὸν αἰγύπτιον. καὶ τὰ πένθεα, καὶ τὰ ὄργια, ἐκ ἐς τὸν Ἀδωνιν, ἀλλ' ἐς τὸν Ὀσιριν πάντα πρήσσεσθαι. ἐρέω δ' ὁκόθεν καὶ τάδε περὶ θυτέοισι. κεφαλὴ ἑκάστου ἔτεος ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὴν Βύβλον ἀπικνέεται, πλώουσα τὸν μεταξὺ πλόον, ἑπτὰ ἡμερέων. καί μιν οἱ ἄνεμοι φορέουσι θείῃ ναυτιλίῃ. βέπεται δ' οὐδαμῇ, ἀλλ' ἐς μοῦνον τὴν Βύβλον ἀπικνέεται. καὶ ἔστι τὸ σύμπαν, θωῦμα. καὶ τοῦτο ἑκάστου ἔτεος γίνεται, τὸ, καὶ ἐμεῦ παρεόντος ἐν Βύβλῳ ἐγένετο. καὶ τὴν κεφαλὴν ἐθησαύριλλον Βυβλίνιον. ἔνι δ' καὶ ἄλλο θωῦμα ἐν τῇ χώρῃ τῇ Βυβλίῃ, ποταμὸς ἐκ τοῦ Λιβάνου τοῦ

inferias agunt. Postea verò altero die eum viuere fabulantur, & in aërem mittunt, & capita detondent, vt Ægyptij, quum mortuus est Apis. Quæcunque autem mulieres tonderi nolunt, talem pœnam exoluunt. Diem vnum ad quæstum corpore faciendum prostant. Forum autem illud solis peregrinis exhibetur: & quod inde mercedis auferunt, hoc Veneri in sacrificium datur. Sunt autem ex Byblijs nonnulli, qui dicunt apud se humatum esse Osirim Ægyptium: luctúsque & ritus hosce, non Adonidi, sed Osiridi omnes fieri: cuius rei dicam vnde fidem faciant. Caput vnoquoque anno ex Ægypto Byblum defertur, septem diebus, quantum spatij ex illa in hanc est, enatans: ipsúmque venti diuina quadam nauigatione ferunt: nec vsquam aliò vertitur, sed solam Byblum perfertur: totáque res ea est admiranda. Atque id fit quotannis, cúmque Bybli essem, factum est: capútque vidi papyraceum. Porrò etiam alia res admiranda est in terra Bybliorum. Fluuius quidam ex Libano monte in mare defertur:

οὔρεος, ἐς τὴν ἅλα ἐκδιδοῖ.

οὔνομα τῷ ποταμῷ Ἄδωνις ἐπικέαται. ὁ δὲ ποταμὸς, ἐκάστου ἔτεος αἱμάσσεται, καὶ τὸν χροιὴν ὀλέσας, ἐσπίπτει ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ φοινίσσει τὸ πολλὸν τοῦ πελάγεος, καὶ σημαίνει τοῖς Βυβλίοις τὰ πένθεα. μυθέονται δ' ὅτι ταύτῃσι τῇσι ἡμέρῃσι, ὁ Ἄδωνις αὖτὰ τὸν Λίβανον πρώσκεται. καὶ τὸ αἷμα ἐς τὸ ὕδωρ ἐρχόμενον, ἀλλάσσει τὸν ποταμὸν, καὶ τῷ ῥοῷ τὴν ἐπωνυμίην δίδοῖ. ταῦτα μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι. ἐμοὶ δέ πως αὐτὴρ βύβλιος, ἀληθέα δοκέων λέγειν, ἑτέρην ἀπηγέετο τοῦ πάθεος αἰτίην. ἔλεγε δ' ὧδε. ὁ Ἄδωνις ὁ ποταμὸς ὦ ξεῖνε, διὰ τοῦ Λιβάνου ἔρχεται. ὁ δὲ Λίβανος, χάρτα ξανθοτέων ὄζει. αὔετμοι δὴ βηχέες ἐκείνῃσι τῇσι ἡμέρῃσι ἰσάμψοι, τὴν γῆν τῷ ποταμῷ ἐπφέρουσι, ἐρυσαν ἐς τὰ μάλιστα μαλτώδεα. καὶ δὴ γῆ μὲν, αἱμωδέα πάθησι. καὶ τόδε τοῦ πάθεος οὐ τὸ αἷμα, τὸ, λέγουσι, ἀλλ' ἡ χώρη αἰτίη. ὁ μὲν μοι βύβλιος, τοσαῦτα ἀπηγέετο. εἰ δὲ ἀζηχέως ταῦτα ἔλεγε, ἐμοὶ μὲν δοκέει χάρτα δεῖν καὶ τὸν αὔετμον ἡ συμπτυχή. αὐέριον δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, πυθόμενος αὐτόθι· ἀρχαῖον

fluuio nomen est Adonis. Hic quotannis cruore inficitur, amissóque colore in mare delabitur, magnámque pelagi partem cruentat, tempúsque lugendi Byblijs indicat. Fabulantur autem Adonim hisce diebus in Libano sauciari, vnde in aquam delatus sanguis, fluuij colorem mutet, eidémque nomen det. Atque hæc quidem vulgo dictitant. Sed vir quidam Byblius, mihi vera dicere visus, aliam huius rei causam narrauit. His verbis. Fluuius hic Adonis, ô hospes, per Libanum defertur, cuius terra est admodum fiaua: quam minio similimam, venti vehementes diebus illis exorientes, in fluuium deferunt: eáque facit vt cruentus videatur: ita non sanguis, quem aiunt, sed terra huiusce rei causa est. Ac Byblius quidem hæc mihi narrauit. Quæ si vera sunt, diuinus admodum hic venti ortus mihi videtur. Cæterùm ex Byblo in Libanum ascendi, confecto diei vnius itinere, cùm audiuissem ibi esse antiquum

Veneris

ἱερὸν Ἀφροδίτης ἔμμεναι, τὸ, Κινύρης ἱδρύσατο. καὶ εἶδον τὸ ἱερὸν, καὶ ἀρχαῖον λίαν. τάδε μὲν ὅτι τὰ ἐν τῇ Συρίῃ ἀρχαῖα, καὶ μεγάλα ἱερά. τοσούτων δ' ἐόντων, ἐμοὶ δοκέειν, οὐδὲν τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεῖζον ἔμμεναι, οὐδὲ νηὸς ἄλλος ἁγιώτερος, οὐδὲ χώρη ἄλλη ἱερωτέρη. ἐνὶ δὲ καὶ ἔργα ἐν αὐτῷ πολυτελέα, καὶ ἀρχαῖα ἀναθήματα, καὶ πολλὰ θώματα, καὶ ξόανα θεοπρεπέα. καὶ θεοὶ δὲ κάρτα αὐτοῖσι ἐμφανέες. ἰδρώει γὰρ δὴ ἐν παρὰ σφίσι τὰ ξόανα, καὶ κινέεται, καὶ χρησμηγορέει. καὶ βοὴ δὲ πολλάκις ἐγήγετο ἐν τῷ νηῷ, κλειθέντος τοῦ ἱροῦ. καὶ πολλοὶ ἤκουσαν. ναὶ μὴν καὶ ἄλβα πίει, ἐν τοῖσι ἐγὼ οἶδα, θεῶν τὸν ὅτι. πολλὰ γὰρ αὐτοῖσι ἀπικνέεται χρήματα, ἔκ τε Ἀραβίης, καὶ Φοινίκων, καὶ Βαβυλωνίων. καὶ ἄλλα ἐκ Καππαδοκίης. τὰ δὲ, καὶ Κίλικες φέρουσι. τὰ δὲ, Λασύριοι. εἶδον δὲ ἐγὼ καὶ τὰ, ἐν τῷ νηῷ λάδρη ἀποκείσθη, ἐόντα πολλὰ, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐς ἄργυρον, ἢ ἐς χρυσὸν ἀποκέεται. ἐορτὴ μὲν γὰρ, καὶ πανηγύρεις, οὐδαμοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώπων τοσαύτη ἀποδέδεκται. ἐσφέρονται δὲ μοι ἐτέων

Veneris templum, quod Cinyras dedicarat. Quod templum vidi peruetustum. Atque hæc quidem in Syria sunt antica & magna templa. Quæ cùm multa sint, nullum tamen, quantum mihi videtur, maius eo est, quod in sacra ciuitate habetur, neque etiam ædes alia sanctior, nec terra magis sacra. In eo autem sunt, & pretiosa opera, & antiqua donaria, & mirabilia multa, Deorúmque statuæ, Dijque ipsis admodum conspicui. Nam statuæ sudant, mouentur, & oracula edunt, & clauso templo clamor in æde sæpenumero est coortus, quem audiuêre multi. Quinetiam ibi ijs quę noui, præcipuæ sunt opes. Nam multæ res ipsis afferuntur, ex Arabia, Phœnicibus, & Babylonijs: item aliæ ex Cappadocia, aliásque Cilices afferunt, alias Assyrij. Præterea vidi quæ in æde secretò reposita sunt, vestes videlicet multas, & quæcunque in argentum, aurum-ue sunt conuersa. Nam festa, celebritatésque nullibi gentium tot receperunt. Porrò mihi de annis inquirenti, quot iam stetisset templum,

πίει, ὁκόσα τῷ ἱρῷ ὅσ',

κῆ τῶν θεῶν αὐτοῖς, ἰδίᾳ ἕκαστα δοκέοντι, πολλοὶ λόγοι ἐλέγοντο. ἱερά, οἰμωγὴ, ἱερεῖα. οἱ δὲ, ἐμφανέες. οἱ δὲ, κάρτα μυθώδεες. καὶ ἄλλοι, βαρβάροι. οἰμωγὴ, πᾶσι Ἕλλησι ὁμολογέοντες. τὸν, ἐγὼ πάντας μὲν ἐρέω, δέκομαι δὲ οὐδαμῶς. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ, Δευκαλίωνα δὲ σκύθαι τὸ ἱρὸν ἐσάγεσθαι λέγουσι. τοῦτον Δευκαλίωνα, ὅτι τῷ, τὸ πολλὸν ὕδωρ ἐγίνετο. Δευκαλίωνος δὲ πέρι, λόγον ἐν Ἕλλησι ἤκουσα, τὸν, Ἑλλήνως ἐπ' αὐτῷ λέγουσι. ὁ δὲ μῦθος, ὧδε ἔχει. ἦδε ἡ γυνὴ, οἱ νῦν ἄνθρωποι, οὐ πρῶτοι ἐγένοντο. ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἡ γυνὴ, πάντες ὤλοντο. οὗτοι δὲ, γυναικὸς τῆς δευτέρου εἰσί. τὸ, αὖτις ἐκ Δευκαλίωνος ἐς πλῆθος ἀπίκετο. ἐκείνων δὲ πέρι τῶν ἀνθρώπων, τάδε μυθέονται. ὑβριστὰ καὶ κάρτα ἐόντες, ἀθέμιστα ἔργα ἔρεξαν. οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον, οὔτε ξείνους ἐδέκοντο, οὔτε ἱκετέων ἐμέλησε, αὐτὰ δὲ σφίσι ἡ μεγάλη συμφορὴ ἀπίκετο. αὐτίκα ἡ γῆ πολλὸν ὕδωρ ἐκδιδοῖ, καὶ ὄμβροι μεγάλοι ἐγίνοντο, καὶ οἱ ποταμοὶ κατέβησαν μέζονες, καὶ ἡ θάλασσα ὅτι πολλὸν ἀνέβη, ἐς ὃ πάντα ὕδωρ ἐγίνετο, καὶ πάντες ὤλοντο.

quámque ipsi Deam esse putarent, multa dicebantur: quorum alia erant sacra, alia manifesta, alia admodum fabulosa, alia barbara, alia cum Græcis consentientia, quæ referam quanquam ea nullatenus probo. Complures igitur Scytham illum Deucalionem, eum puta Deucalionem, cuius temporibus aquarum diluuium fuit, templum hoc consecrasse tradunt. Apud Græcos autem, quod illi de Deucalione dicunt, audiui: sícque se habet fabula. Hanc hominum generationem quę nunc est, ab initio nequaquam fuisse, sed eam quæ tum fuit totam interijsse. Hos autẽ homines qui nũc sunt, secũdi generis esse, quod rursus à Deucalione in multitudinẽ excreuit. De illis autem hominibus hæc tradũt: eos cũ essent admodũ contumelioſi, nefaria perpetrasse iuramẽtũ nõ obseruãdo, hospites non recipiendo, supplices non ferendo. Quam ob causam in magnam calamitatem incidissent: quum terra protinus aquam multam effudit, imbres magni ingruerunt, fluuij maiores decurrerunt, atque in tantum intumuit mare, vt omnia essent aqua, & omnes perierint.

Δευκαλίων δ', μοῦνος ἀνθρώπων ἐλίπετο ἐς ἡμεῖων δευτέρην, εὐβελίης τε, καὶ ἐκ θεοῦ ἐὼν ἐσεβείης εἵνεκα. ἡ δέ οἱ σωτηίη, ἥδε ἐγένετο. λάφναξα μεγάλην, ἐς, αὐτὸς ἔχε, ἐς ταύτην ἐσβιβάσας παῖδάς τε, καὶ γυναῖκας ἑαυτοῦ, ἐσέβη. ἐσβαινόντι δὲ οἱ, ἀπίκοντο σύες, καὶ ἵπποι, καὶ λεόντων γένεα, καὶ ὄφιες, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐν γῇ νέμονται πάντα. ἐς ζεῦγεα. ἐδέ, πάντα ἐδέκετο. καὶ μιν οὐκ ἐσήνοντο, ἀλλά σφισι μεγάλη δόδεν φιλίη ἐγίνετο. καὶ ἐν μιῇ λάφναξι πάντες ἔφλευσαν, ἔστε τὸ ὕδως ἐπεκράτεε. τὰ, μὲν Δευκαλίωνος πέρι, Ἕλληνες ἱστορέουσι. τὰ δ' ἀπὸ τούτου, λέγεται λόγος ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεγάλως ἄξιος θωυμάσαι, ὅτι ἐν τῇ σφετέρῃ χώρῃ, χάσμα μέγα ἐγένετο, καὶ τὸ σύμπαν ὕδως κατεδέξατο. Δευκαλίων δ', ἐπεὶ τάδε ἐγένετο, βωμοὺς τε ἔδετο, καὶ νηὸν ἐπὶ τῷ χάσματι Ηρης ἄγιον ἐσήνατο. ἐγὼ δ', καὶ τὸ χάσμα εἶδον, καὶ ἔστι ὑπὸ τῷ νηῷ κάρτα μικρόν. εἰ μὲν ὦν πάλαι καὶ μέγα ἦν, νῦν τοιόνδε ἐγένετο, οὐκ οἶδα. τὸ, δ' ἐγὼ εἶδον, μικρόν ἐστι. σῆμα δ' τῆς ἱστορίης, τόδε

Deucalion autem solus hominum relictus est in secundam generationem, prudentiæ, & pietatis gratia. Seruatus autem fuit hoc pacto. A Magnam quandam arcam, quam ipse habebat, liberis & vxore in eam impositis, conscendit. Ingredientem sequuti sunt apri, equi, leones, serpentes, & alia quæcunque in terra pascuntur, B bina cuncta. Quæ omnia excepit: nec ipsum lædebãt: sed magna inter eos diuinitus erat concordia: vnáque in arca omnes nauigarunt, quandiu aqua superauit. Atque hæc quidem de Deucalione Græci tradunt. De ijs C autem quæ deinceps sequuta sunt, quiddam ab incolis Sacræ ciuitatis refertur, magna dignum admiratione, nimirum sua in regione factum ingentem hiatum, D quiuniuersam aquam absorbuit. Tum Deucalionem aras fecisse, supráque hiatum ædem Iunoni sacram erexisse. Ego verò hiatum illum vidi, qui sub æde admo- E dum est exiguus: verùm nescio fuerit-ne olim magnus nunc verò eiusmodi factus. Is vtique quem vidi parvus est. Signum autem quo historiæ huic fidem faciant, hoc peragũt. Bis quotannis

ἐκ θαλάσσης ὕδωρ ἐς τὸ νηὸν ἀπικνέεται. φέρουσι δὲ οὐ ἱρέες μοῦνον, ἀλλὰ πᾶσα Συρίη, καὶ Ἀραβίη. καὶ πέρηθεν τοῦ Εὐφρήτεω, πολλοὶ ἀνθρωποι ἐς θάλασσαν ἔρχονται, καὶ πάντες ὕδωρ φέρουσι, τὸ μὲν παλαιὸν ἐν τῷ νηῷ ἐνέχεον. μετὰ δὲ, ἐς τὸ χάσμα κατέρχεται, καὶ δέκεται τὸ χάσμα μικρὸν ἐὸν, ὕδατος χρῆμα πολλόν. τὰ δὲ, ποιέοντες, Δευκαλίωνα ἐν τῷ ἱρῷ τόνδε νόμον θέσθαι λέγουσι, συμφορῆς τε, καὶ εὐεργεσίης μνῆμα ἔμμεναι. ὁ μὲν δὴ ἀρχαῖος αὐτοῖς λόγος ἀμφὶ τοῦ ἱροῦ, τοιόσδε ἐστί. ἄλλοι δὲ, Σεμίραμιν τὴν βαβυλωνίην, φασὶ, ἐν πολλοῖσι ἔργοισι ἐν τῇ Ασίῃ ἐστὶ, ταύτην καὶ τόνδε τὸν νηὸν ἐσιδρύσασθαι νομίζουσι. ἐν Ἥρης δὲ ἐσιδρύσασθαι, ἀλλὰ μητρὸς ἑωυτῆς. τῆς, Δερκετὼ οὔνομα. Δερκετοῦς δὲ εἶδος ἐν Φοινίκῃ ἐθηησάμην, θείης ξύλον. ἡμισέη μὲν, γυνή. τὸ δὲ ὀπίσω ἐκ μηρῶν ἐς ἄκρεας πόδας, ἰχθύος οὐρὴ ἀποτελέεται. ἡ δὲ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, πᾶσα γυνή ἐστι. πίστιες δὲ τοῦ λόγου αὐτοῖσι, οὐ κάρτα ἐμφανέες. ἰχθύας, χρῆμα ἱρὸν νομίζουσι, καὶ οὐκοτε ἰχθύων φαύσιος. καὶ ὄρνιθας τοὺς μὲν ἄλλους, σιτέονται, πλεκτὴν δὲ

ex mari aqua in ædem defertur: quam non sacerdotes modò ferunt, sed tota Syria, & Arabia, & qui trans Euphratem habitant, multi homines ad mare veniunt, indéque omnes aquam afferunt, quam in æde primùm effundunt: deinde ea in hiatum delabitur, ab eo quanuis paruo, ingens aquæ copia recipitur. Qui hæc faciunt, Deucalionem eo in templo legem hanc tuliſſe dicunt, in calamitatis & beneficij monumentum. Quare antiqua apud illos fama de templo, eſt huiuſmodi. Alij autem Babyloniam illam Semiramidem, cuius multa per Aſiam extant opera, hoc templum conſecraſſe putant, non Iunoni, ſed matri ſuæ, cui Derceto fuit nomen. Dercetûs autem imaginem in Phœnicia vidi, ſpectaculum inſolitum. Erat dimidia parte mulier: & quantum à femoribus ad pedes imos protenditur, in piſcis caudã deſinebat. Sed quæ eſt in Sacra ciuitate, tota eſt mulier. Porrò argumenta quibus huic narrationi fidem faciãt, clara non habent. Piſces ſacros putant, nec piſces attingunt vnquam. Ex auibus, alias quidem edunt, ſed ſolam

πλεκτὴν

ἢ μοιλίαν, οὐ σιτέονται, ἀλλὰ
σφίσι ἅδε ἱερά. τὰ δὴ γιγνόμενα,
δοκέει αὐτοῖς ποιεῦσι, Δρκε-
τοῦς, καὶ Σεμιράμιος εἵνεκα. τὸ
μὲν, ὅτι Δρκετὼ μορφὴν ἰχθύ- A
ος ἔχει. τὸ δὲ, ὅτι τὸ Σεμιρά-
μιος τέλος, ἐς περιστερὴν ἀπί-
κετο. ἐμὲ ἐγὼ τὰ μὲν γνοὺς, ὅτι Σε-
μιράμιος ἔρνος ὄζει, τάχα κου
δέχομαι. Δρκετοῦς δὲ τὸ ἱρὸν B
ἔμμεναι, ἁδαμᾷ πίδομαι, ἐπεὶ
καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἔνιοί εἰσι, οἱ
ἰχθύας οὐ σιτέονται, καὶ τάδε οὐ
Δρκετοῦ χαείζοντας. ἔστι δὲ καὶ C
ἄλλος λόγος ἱερὸς, ἐγὼ σοφῆ
φάτις ἤκουσα. ὅτι ἡ μὲν Θὴ,
Ῥέη ἔζη. τὸ δὲ ἱερὸν, Ἄττεω ποίη-
μα. Ἄττης δὲ ἦρξε Λυδῶν μὲν ἐλῶν,
πρῶτος δὲ τὰ ὄργια τὰ ἐς Ῥέην
ἐδίδαξατο. καὶ τὰ, Φρύγες, D
καὶ Λυδοὶ, καὶ Σαμόθρηικες
ἐπιτελέουσι, Ἄττεω πάντα ἐμά-
θοσαν. ἐπεὶ γὰρ μιν ἡ Ῥέη ἔτεμε,
βίης μὲν ἀνδρηίου ἀπεπαύσατο, μορφὴν δὲ θηλέης ἀμεί-
ψατο, καὶ ἐσθῆτα γυναικηίην ἐνε- E
δύσατο. καὶ ἐς πᾶσαν γῆν φοιτέων, ὄργιά τε ἐπετέλεε, καὶ
τὰ, ἔπαθε ἀπικέσθαι, καὶ Ῥέην ἤειδε. ἐν τούτοισι, καὶ ἐς Συρίην
ἀπίκετο. ὡς δὲ οἱ περὶ Εὐφρήτεα ἄνθρωποι, οὔτε αὐτὸ, ὅτι
ὄργια ἐδέκοντο, ἐν τῷ δὲ τῷ

columbam non edunt, quæ
sacra ipsis est. Et quòd hæc
ita fiunt, placet ipsis Dercetûs & Semiramidis gratia fieri: hoc quidem, quia Dercetо piscis formam habet: illud quia Semiramis ad postremum in columbam versa est. At ego ipsam quidem ædem Semiramidis opus esse, forsan admiserim. Sed Dercetûs sacram esse nequaquam credo: quando & apud Ægyptios nonnulli sunt, qui piscibus non vescuntur, neq; id Dercetûs in gratiam faciunt. Fertur autem & alius sermo sacer, quem ego à sapiente viro accepi: scilicet Rheam esse, Deam illam: templum autem Attæ opus. Porrò Attes genere fuit Lydius, primúsque sacra in Rheę honorem, tradidit. Ac quibus Phryges, Lydi, Samothraces vtuntur, ea omnia ab Atte didicerunt. Postquam enim ipsum castrauit Rhea, vitam quidem virilem agere desijt, formam autem fœmininam assumpsit, vestémque mulicbrē induit. Atq; ita per omnem terram obambulans, sacra passim peragebat, quæque passus esset, narrabat: Rheámque celebrabat. Inter quæ & in Syriam venit: & cùm qui trans Euphratē habitāt, neque ipsum, neque sacra reciperent, hoc in solo

χώρῳ τὸ ἱερὸν ἐποιήσατο. σημεῖα δὲ ἡ θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ρέλλω ἀπικέσθαι. λέοντες γάρ μιν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει, ὁκοίλλω Ρέλλω Λυδοὶ πλάσσουσι. ἔλεγε δὲ καὶ Γάλλων πέρι, οἵ εἰσι ἐν τῷ ἱρῷ, ὅτι Γάλλοι Ἥρῃ μὲ ἐδέησε, Ρέῃ δὲ τέμενος, καὶ Ἄττεα μιμέονται. τὰ δὲ μοι εὐπρεπέα μὲ δοκέει ἐμάθομαι, ἀληθέα δὲ, οὐ. ἐπεὶ καὶ ἡ τομὴ, ἄλλως αὐτὴν ἀκούσας πολλὸν πιστοτέρην. αὐδάσει δέ μοι τὰ, λέγουσι τὸ ἱρὸν πέρι, τοῖσι Ἕλλησι τὰ πολλὰ ὁμολογέοντες. τὸν μὲ Δία, Ἥλιον δοκέοντες, τὸ δὲ ἄγαλμα, Διονύσου τὸ Σεμέλης ποίημα. καὶ γὰρ δὴ Διόνυσος ἐς Συρίην ἀπίκετο, κείνην ὁδὸν, ἣν ἦλθε ἐπ' Αἰθιοπίην. καὶ ἔστι πολλὰ ἐν τῷ ἱρῷ Διονύσου ποιητέα σύμματα. ἐν τοῖσι, καὶ ἐδῆτες βάρβαροι, καὶ λίθοι ἰνδοὶ, καὶ ἐλεφάντων κέρεα, τὰ, Διόνυσος ἀγαγὼν Αἰθιόπων ἤνεγκε. καὶ φάλλοι δὲ ἑστᾶσι ἐν τοῖσι προπυλαίοισι δύο κάρτα μεγάλοι. ἐπὶ τῷ, ἐπιγράμματα τοιάδε ἐπιγέγραπται, Τούσδε φαλλοὺς Διόνυσος, Ἥρη μισητὴ αὐτῷ ἔθηκα. ἐμοὶ μὲν ὦν, καὶ τάδε ἀρκέει. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τῇ ὄρνι ἐν τῷ νηῷ Διονύσου ὄρχιον.

templum constituit: multáque adsunt signa Deæ, quæ faciunt vt Rhea videatur. Leones enim ipsam ferunt, habétque tympanum, & super capite turrim gestat, qualem Rheam Lydi fingunt. Dicebat autem & de Gallis idem, qui in tẽplo sunt, Gallos non Iunoni, sed Rheæ castrari, & Attẽ imitari. Hæc mihi decora quidem videntur, at non vera: siquidem castrationis causam aliã multò fide digniorem audiui. Placent verò mihi hæc quæ de templo dicunt, in quibus cũ Græcis consentiunt: Deam quidem Iunonem putantes esse, ipsum autẽ opus Bacchi Semeles filij. Etenim Bacchus in Syriam venit, eo itinere quo in Æthiopiam est profectus. Multáque in templo sunt indicia, quæ Bacchum authorem comprobant. Inter quæ & vestes barbaræ, & lapilli Indici, & elephantorũ cornua, quæ Bacchus attulit ex Æthiopia. Etiam priapi stant in vestibulis, duo admodũ magni, quibus inscriptum est hoc epigramma. Hos posuiBacchus tibi Iuno nouerca priapos. Ac mihi quidẽ vel ista sufficiũt. Cæterũ aliud quoq; dicã, quis sacrorũ sit ritus in æde Bac-

ὅτι ἐν τῷ νηῷ Διονύσου ὄρχιον.

Φαλλοὺς Ἕλλωες, Διονύσῳ ἐγείρουσι. ἐπὶ τοῖς, ἢ τοιόνδε τι φέρουσι, ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεποιημένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας. καλέονται δὲ τάδε, νευροσπαστά. ἔστι δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ ἱρῷ. ἐν δεξιᾷ τοῦ νηοῦ, κάθηται σμικρὸς ἀνὴρ χάλκεος, ἔχων αἰδοῖον μέγα. τοσάδε μὲν ἀμφὶ τῶν οἰκητόρων τοῦ ἱροῦ μυθολογέουσι. ἥδη δὲ ἐρέω καὶ τοῦ νηοῦ περὶ, ὅστις τε ὁκως ἐγένετο, καὶ ὅστις μιν ἐποιήσατο. λέγουσι δὲ νηὸν τὸν ἀρχαῖον ἐόντα, μὴ ἔμμεναι τὸν νῦν ἀρχὴν γεγωνημένον, ἀλλ' ἐκεῖνον μέν, κατενεχθῆναι χρόνῳ ὕστερον. τὸν δὲ νῦν ἐόντα, Σεμιράμιος ἔμμεναι ποίημα, γυναικὸς τῆς Ἀσσυρίων βασιλέος. δοκέει δέ μοι ἡ Σεμιράμις ἐκείνην ἔμμεναι, τῆς, ὁ θεράπων ἠράσατο. τὸν, ἤλεγξε τὸ ἐμβὸν ὀπυιόν. ὡς γὰρ μιν ἡ συμφορὴ κατέλαβε, ἀμηχανέοντι τῷ κακῷ, αἰχρῷ δοκέοντι, κατ' ἡσυχίην ἐνόσεε. ἔκειτο δὲ ἀλγέων οὐδέν. καὶ οἱ ἡ χροιὴ πάμπαν ἐξέπεσε, καὶ τὸ σῶμα δι' ἡμέρης ἐμαραίνετο. ὁ δὲ ἰητρὸς, ὡς εἶδε μὲν ἐς οὐδὲν ἐμφανὲς ἀρρωστεόντα, ἔγνω δὲ νοῦσον ἔρωτα ἐμμενεῖν. ἔρωτος δὲ ἀφανέος πολλὰ

chi. Græci priapos Baccho erigunt: in quibus & tale quiddam portant, pusillos viros ligneos, magna pudenda habentes. Vocantur autem Neurospasta hæc. Est igitur & hoc in templo illo. In dextra ædis, sedet pusillus vir æneus pudendum magnum habens: ac tantum de illo, quod ad templi conditores attinet, tradunt. Iam verò & de æde dicam, & de situ eius, déque eius conditore. Dicunt ædem illam quę principio fuit, non esse eam quæ nunc est sed antiquiorem illam successu temporis collapsam esse: hanc autem quæ nunc est, esse Stratonices opus, vxoris Assyriorum regis. Videtur autem mihi Stratonice illa esse, quam priuignus amauit, cuius amorem medici industria deprehendit Cùm enim hęc ægritudo ipsum inuasisset, animi dubius ob malũ quod turpe videbatur, silẽtio premens ęgrotabat. Iacebat autem nihil dolens: verũ color eius omnino immutabatur, & corpus in dies marcescebat. Medicus autem vt vidit ipsum morbi nullum præ se ferre manifestum indicium, cognouit cũ amore laborare. Amoris autẽ occulti multa sũt signa, oculi languẽtes, σημῆα, ὀφθαλμοὶ τε ἀδηνέες,

φωνὴ, ἡ χροιὰ, ἡ δάκρυα. μαθὼν δὲ ταῦτα, ἐποίει. χειρὶ μὲν τῇ δεξιᾷ ἔχε τὸ νεηνίσκου πλὴν καρδίαν, ἐκάλει δὲ τοὺς αὐτῇ οἰκείους πάντας. ὁδὲ, τῶν μὲν ἄλλων A ἐσόντων πάντων, ἐν ἡρεμίᾳ μεγάλῃ ἦν. ὡς δὲ ἡ μεταβολὴ ἀπέκειτο πλὴν τοῦ χροιᾶς ἠλλάξατο, καὶ ἱδρῶτι ἀφέατο, καὶ τρόμῳ ἔχετο. B καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο. τὰ δὲ γιγνόμενα ἐμφανέα τῷ ἰητρῷ, τὰ ἔρωτα ἐποίει. καὶ μὲν δὴ ἐπῆτο. καλέσας τὸν νεηνίσκου τὸν πατέρα, κάρτα ὀρ- C ρωδέοντα, ἦδε ἡ νοῦσος ἔφη, πλὴν, ὁ παῖς ὅδε ἀρρωστέει, οὐ νοῦσος ἐστὶ, ἀλλὰ ἀδικίη. ὅδε γὰρτοι ἀλγέει μὲν οὐδὲν, ἔρως δέ μιν, καὶ φρενοβλαβείη ἔ- D χει. ἐπιθυμέει δὲ, τῶν, οὐδαμᾷ τεύξεται, φιλέων γυναῖκα ἐμὴν, πλὴν, ἐγὼ οὔτι μετήσομαι. ὁ μὲν, ὧν τοιῇδε σοφίῃ ἐχρᾶτο. ὁδὲ, αὐτίκα ἐλίσσετο, θεόν τε σοφίης, καὶ ἱκτεικὸς, E μή μοι παῖδα ὀλέσῃς. οὐ γὰρ ἐθέλων ταύτην συμφορὴν ἔσχετο, ἀλλά οἱ ἡ νοῦσος ἀκουσίη. τῷ δὲ μηδαμᾷ ζηλοτυπέων, πάν- θος ἔγειρε πάσῃ βασιλείῃ. μὴ δὲ ἱκτεὸς ἐὼν, φόνον θεσπεσίης ἱκτεικῆς. ὁμῶς, ὥδε ἀγνὼς ἐὼν, ἐδέετο. ὁδὲ, μιν αὖτις ἀ-

vox, color, & lachrymæ. Quibus animaduersis hoc fecit. Manu dextra tenebat cor adolescentis, eos verò qui in domo erant, omnes vocabat. Ille ingredientibus cæteris omnibus, erat maximè quietus: at nouerca veniente, tum demum & colorem mutare, & sudorem emittere incipiebat, & tremore corripiebatur, eique cor subsultabat. Quæ cùm ita fierent, manifesta amoris indicia medico præbebãt. Atque ipsum hoc pacto sanauit. Aduocato adolescentis patre, qui de filio valdè sollicitus erat: hic morbus, inquit, morbus non est, sed scelus. Nam hic quidem dolore vacat: sed ipsum amor, & vecordia tenet: eáque expetit quę neutiquam cõsequetur, siquidem amat vxorem meã, quam ipsi non sum concessurus. Itaque is istiusmodi prudentia mentiebatur: at pater ilico supplicauit, per prudentiam, & medicinam tuam, filium mihi ne perdas. Non enim sua sponte hoc malo tenetur: sed hic morbus inuito illi accidit. Quare tu ne per zelotypiam toti regno luctum excites: neque medicus cùm sis, arti medicæ sis author cædis. Ita ignarus ille, precabatur. Sed medicus, denuo respondit,

μείβετο, αὐόσα ἀσυνδέτοις, γάμου ἐμὸν ἀπαμερούμενος, καὶ ἰητρὸν αὖ δεχα βιούμενος. σὺ δὲ, κῶς ἂν αὐτὸς ἔφηξας, εἴτοι σὴν γυναῖκα ἐπόθεις ἐμεῦ τάδε δεόμενος; ὁ δὲ, θεὸς τάδε ἔλεγε, ὡς οὐδ' αὐτὸς ἂν κοτὲ γυναικὸς ἐφείσατο, οὐδὲ παιδὶ σωτῆρος ἐφθόνει, οἱ καίτοι μητρὸς ἐπιδέομαι. ἃ γὰρ ὁμίλει συμφορῇ ἔμμεναι, γαμετὴν, καὶ παῖδα ὀλέσαι. ὡς δὲ τάδε ὁ ἰητρὸς ἤκουσε, τί τοι ἔφη ἐμὲ λίσσεαι; καὶ γάρτοι σὴν γυναῖκα ποθεῖς. τὰ, δὲ ἔλεγον ἐγὼ, πάντα ἔλιπε ψεύδεα. πείθεται μὴν τοῦτοισι. καὶ τῷ μὲν παιδὶ, λείπει καὶ γυναῖκα, καὶ βασίλειλον. αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Βαβυλωνίλιν χώρλιν ἀπίκετο, καὶ πόλιν ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ἐπώνυμον ἑωυτῷ ἐποιήσατο. ἔνθά οἱ καὶ ἡ τελευτὴ ἐγένετο. ὧδε μὲν ὁ ἰητρὸς ἔρεξε ἔγωνε, καὶ ἔπεσε. ἥδε δὲ ὧν ἡ Στρατονίκη, ἔτι τῷ πρώτέρῳ ἀνδρὶ συνοικέουσα, ὅταρ τοιοῦδε ἐδαήσατο, ὥς μιν ἡ Ἥρη ἐκέλευε, ἐξιλάσκεσθαι τὴν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει νηόν. εἰ δὲ ἀπιθέοι, πολλά οἱ, καὶ κακὰ ἀπέλλε. ἥδε, τὰ μὲ πρῶτα, οὐδεμίλιν ὥρλιν ἐποιέετο. μετὰ τῷ τ' αὐδεὶ ἡ ὄψις ἀπηγήσατο,

nefaria moliris, quum mihi coniugem adimere, & medico vim inferre vis. Tu verò quid faceres, siquis vxoris tuæ desiderio teneretur, quando hæc à me postulas? Tum ille ad hæc respondit, fore vt neque coniugi parceret, neque filio salutem inuideret, etiamsi nouercam expeteret. Neque enim parē esse iacturam, vxorem, aut filium amittere. Quibus auditis medicus, quid me rogas? inquit. Etenim tuam vxorem experiti & quæ tibi dicebam modò, falsa erāt omnia. His itaque pater adducitur, ac filio coniugem relinquit, & regnum. Ipse verò in Babylonicam regionem se contulit, vbi & mq; supra Euphratē sibi cognominem condidit, vbi diem obijt. Hoc pacto Medicus amorē cognouit, & curauit. Stratonice verò hęc cū adhuc priori marito cohabitaret, somniū tale vidit. Visa est ei Iuno iubere, ædē illā in Sacra ciuitate sibi extruere, & si non pareret, ipsi mala multa cōminari. Cuius somnij primùm nullā rationem habebat. Postea verò, cū grauis morbus ipsā corripuisset, viro visionē narrauit, Iunonem placare cœpit,

δὲ, ὡς μιν μεγάλη νοῦσος ἔλαβε, καὶ τῷ Ἥρῃ ἐλάσσετο,

κ) σήσειν τ' γυνὸν ὑπεδέξατο. κ) αὐτίκα ὑγιὲα γυμνάζειν, ὁ αὖ πρὸς τὴν ἰσλὼ πόλιν ἔπεμπε. σὺν δὲ οἱ, κ) χρήματα, κ) στρατιὰν πολλήν. τὸν μὲν, δίκασδμέν. τὸν δ', κ) τ' ἀσφαλέος ἕνεκα. καλέσας δέ τινα τῶν ἑωυτῦ φίλων νεηνίην, χάρτα καλὸν, τῷ, ὀνόματι λῶ Κομβάβος. ἐγώ τοι ἔφη ὦ Κομβάβε, ἐθέλοντα, φιλέω τε μάλιστα φίλων ἐμῶν, κὴ πάντων ἐπαινέω σοφίης τε, κὴ εὐνοίης τῆς ἐς ἐμέας, τ' δὴ ἐπεδέξαο. γνώ δέ μοι χρεὼ μεγάλης πίστιος. τῷ, σε θέλω γυναικὶ ἐμῇ ἐπόψιμον, ἔργον τέ μοι ἐπιτελέσαι, κ) ἱερὰ τελέσαι, κ) στρατιῆς ἐπικρατέειν. σοὶ δ' ἀπικομένῳ, κ) ἡμέων πολὺ μεγάλην ἔσεσθαι. ταῦτα δὲ τάδε, ὁ Κομβάβος ἀυτίκα λίαστο, πολλὰ λιπαρέων μὴ μιν ἐκπέμπειν, μὴ δ' πιστεύειν οἱ τὰ πολλὸν ἑωυτ' μέζονα χρήματα, κ) γυναῖκα, κ) ἔργον ἱερόν. τὰ, δ' ὀρρωδέεν, μή κοτε οἱ ζηλοτυπίη χρόνῳ ὑστέρῳ ἐς τ' Στρατονίκην γένοιτο, τ', μῆνας ἀπάξειν ἔμελλε. ὡς δ' ἐλάμβανε ἐπιδιδόντα, ὁ δὲ, ἱκετεύει δευτέρης ἄπεται, δοῦναί οἱ χρόνον ἐπὶ ἡμερέων. μὴ δ', ἀποστεῖλαι μὲν τελέσαντα τι τῶν, μάλιστα ἐδέετο.

ædémque illam promisit se condituram. Ac statim vbi conualuit, maritus ipsam in Sacrā ciuitatē misit, cúmque ipsa pecunias & magnū exercitū, partim ædificādi causa, partim securitatis gratia. A Vocato autē quodā ex amicis suis, iuuene admodū formoso, cui nomē erat Cōbabo: Ego te, inquit, Combabe vt pote probum, amicorum B omnium diligo maximè: & cùm ob prudentiam, tum ob tuam erga me beneuolentiā, quam & præstitisti, omnino laudo. In præsentia autem mihi est opus magna fide: C quare volo vt tu cum vxore mea profectus, ædificium absoluas, & sacra peragas, & exercitui præsis. Postquam autem redieris, magnum à nobis honorem consequēre. D Tum protinus obsecrauit Combabus multis precibus ne se mitteret, nec pecunias suis facultatibus multò maiores crederet, nec vxorem, opúsque sacrum. Timebat F autem ne zelotypia tandem sibi erga Stratonicen pareretur, vt quam solus inde abducturus erat. Verùm vbi nequaquam fuit permotus, Hic secundò supplicauit, vt sibi spatium septem dierum permitteret, ac deinde ablegaret, vbi res maximè necessarias peregisset.

ψυχὼν ὃ ῥηϊδίως, ἐς τὸν ἑωυτῦ οἶκον ἀπικνέεται. ἢ πισὸν χαμαιζε, τοιάδε ὠδύρετο. ὦ δείλαιος, τί μοι ταύτης τῆς πίστος; τὰ δέ μοι ὁδοῦ, τῆς τέλος ἤδη δέρχομαι; νέος μὲν ἐγὼ, ἢ γυναικὶ καλῇ ξύμμα. τὸ, δέ μοι μεγάλη συμφορὴ ἔσεται, εἰ μὴ ἔγωγε πᾶσαν αὐτὴν κακοῦ ἀποδήσομαι. τῷ, μα χρὴ μέγα ἔργον ἀποτελέσαι, τὸ, μοι πάντα φόβον ἐνίσεται. τάδε εἰπὼν, ἀτελέα ἑωυτὸν ἐποίεε. καὶ τὰ μὲν τὰ αἰδοῖα, ἐς ἀγγήϊον μικρὸν κατέθετο. σμύρνῃ τε ἅμα, καὶ μέλιτι, καὶ ἄλλοισι θυάμασι, ἢ ἔπειτα, σφρηγίδι, τίμῃ, ἐφόρεε, σημηνάμενος, τὸ βοῦμα ἐῆτο. μὴ ὃ, ὡς μὲν ὁδοιπορέειν ἐδόκεε, ἀπικόμενος ἐς τὸν βασιλῆα, πολλῶν παρεόντων, δίδοί τε ἅμα τὸ ἀγγήϊον, ἢ λέγει ὧδε. ὦ δέσποτα, τό, δέ μοι μέγα κειμήλιον ἐν τοῖσι οἰκίοισι ἀπεκέατο, τὸ, ἐγὼ κάρτα ἐπόθεον. νῦν ὃ, ἐπεὶ μεγάλην ὁδὸν ἔρχομαι, παρὰ σοὶ τόδε θήσομαι. σὺ δέ μοι ἀσφαλέως ἔχειν. τόδε γάρ μοι χρυσοῦ βέλτιον. τόδε μοι ψυχῆς ἐμῆς αὐτάξιον. εὖτ' ἂν ὃ ἀπίκωμαι, σῶον αὖτις ἀποδώσομαι. ὁδὲ, δεξάμενος, ἑτέρῃ σφρηγῖδι ἐσημαίνετο, ἢ

Quo facilè impetrato, domum suam abit, & procidès in terram: his verbis lamentabatur. O me miserum! quo mihi hæc fides? quo mihi hoc iter, cuius exitum iam video? Iuuenis ego sum, & cum muliere formosa proficiscar: magnámque in calamitatem incidam, nisi omnē mali causam amoueā. Quare opus est vt magnum peragā facinus, quo metus hic omnis curetur. Hæc fatus, mācum se reddidit amputatis virilibus, quæ in vasculo recondit, cum myrrha, melle, alijsque odoramentis: postea cùm illud obsignasset anpulo, quem gestare solebat, vulnus curabat. Porrò cùm sibi proficiscendum iudicaret, ad regem venit, cui præsentibus multis cùm dat vasculum, tum hæc dicit. Hoc ego vasculum, Domine, inter pretiosissima domi repositum habui, idque in primis amabam. Nunc autē quando magnum iter ingredior, hoc apud te deponam. Tu verò turò serua, nam hoc auro potius mihi est, parísq; cum animo pretij duco. Et postquam rediero, saluum recipiam. Tum ille acceptū altero annulo obsignauit:

τοῖσι ταμίῃσι φερυρίειν ἐνετέλλατο. Κομβάβος μὲν οὖν, τὰ παρεόντα ἀσφαλέα ὁδὸν λύων. ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν ἱερὴν πόλιν, καινὰ τὰ νεὼ οἰκοδόμεον. καὶ σφισι τρία ἔτεα ἐν τῷ ἔργῳ ἐξεγένετο. ἐν τοῖσι ἀπίκατο τά, τῷ ὁ Κομβάβος ὀρρώδεε. ἡ Στρατονίκη γὰρ χρόνον ὅτι πολλὸν συνόντα μιν, ποθέειν ἄρχετο. μετὰ δὲ οἱ, καὶ κάρτα ἐπεμήνατο. καὶ λέγουσι οἱ ἐν τῇ ἱερῇ πόλει τὴν Ἡρὴν τουτέων αἰτίην ἐθέλουσαν γενέσθαι, Κομβάβον ἐόντα μὲν ἐόντα, λαθέειν μηδαμῇ Στρατονίκην τὸ πάσχειν, ἕτι οὐ ῥηϊδίως τὸν νεὼν ὑπεῖχε. ἠδὲ, τὰ μὲν φανερὰ ἐσωφρόνεε, καὶ τὸ νοῦσον ἔκρυπτε. ὡς δέ οἱ τὸ κακὸν μέζον ἠυξάνετο, ἐς ἐμφανὲς ἐξύχετο, καὶ κατὰ τε ἡμέρην, καὶ Κομβάβον ἀνεκαλέετο. καὶ οἱ πάντα Κομβάβος ἦν. τέλος δὲ, ἀμηχανέουσα τὴν συμφορὴν, ἐπορεπέα ἱκετείλυ ἐδίζετο. ἄλλῳ μὲν ὧν τὸν ἔρωτα ὁμολογέειν ἀπυλάσσετο, αὐτὴ δὲ ἐπιχειρέειν ἠθέλετο. ἐπινοέει δὴ τοιάδε. οἴνῳ ἐωυτὴν μεθύσασα, ἐς λόγους οἱ ἐλθεῖν. ἅμα δὲ οἴνῳ ἐσιόντι, παῤῥησίη ἐσέρχεται, καὶ ἡ ἀποτυχὴν οὐ κάρτα αἰσχρὴ, ἀλλὰ τῶν

& quæstoribus seruandum tradidit. Itaque Combabus exinde iter peragebat. Et cùm ad Sacrã ciuitatem veniſſent, ædẽ diligẽter extruxerũt, & in opere treſ annoſ exegerunt. Interim ea euenêre quę metuebat Combabus. Nã Stratonice cum eo diu cõuerſata, eũ amare cœpit, mox etiam eius amore inſanijt. Et aiunt, quiSacram ciuitatem incolũt, Iunonem harum rerum vltro fuiſſe cauſam: vt non lateret Combabi probitas, vtque Stratonicen vlciſceretur, quòd ædẽ non facilè promiſiſſet. Hæc autem principio quidẽ temperans erat, morbúmque celabat, verùm vbi malum hoc factum eſt maius quàm vt ſilentio tegi poſſet, palã conficiebatur, interdiu flebat, & Combabum accerſebat, eíque omnia Combabus erat. Tandem cùm nullo pacto malum hoc curare poſſet: honeſtam compellandi rationem quærebat. Itaque cùm alij amorem confiteri caueret, eum verò aggredi ipſa vereretur: iſtud excogitauit: vt vino inebriata cum ipſo in colloquium veniret. Pariter autem cum vino ingrediente, & loquẽdi fiducia accedit: nec admodum turpe eſt nõ impetraſſe, ſed eorum

ἀποσοβῶν ἔκρυσε ἐς ἀγοιΐην
ἀναχωρέειν. ὡς δὲ οἱ ἐδόκεε,
καὶ ἐποίεε ταῦτα. καὶ ἐπὶ δεῖπνου ἐγίνοντο, ἀπικνεοῦτο
ἐς τὰ οἰκία, ἐν τοῖσι Κομβά- A
βος, αὐλίζετο, λίστετό τε, καὶ
γουνῶν ἅπτετο, καὶ τὸν ἔρωτα
ὡμολόγεε. ὁ δὲ, τόν τε λόγον
ἀπηνέως ἀπεδέκετο καὶ τὸ
ἔργον ἀδαίνετο, καὶ οἱ πίνω B
μέλλω ἐπεμέλεε. ἀπειλούσης δὲ
μέγά τι κακὸν ἑωυτῷ ἐργάσα-
σθαι, δείσας, πάντα οἱ λόγον
ἔξέφηνε, καὶ πᾶσαν πίνω ἑωυτῆ
πάθω ἀπηγήσατο, καὶ τὸ ἔργον C
ἐς ἐμφανὲς ἤνεικε. ἰδοῦσα δὲ ἡ
Στρατονίκη, τὰ, οὔπω ἤλπε-
το, μανίης μὲν οὕτω ἐκείνης
ἔχετο, ἔρωτος δὲ οὐδαμᾷ ἐλή-
θετο, ἀλλὰ πάντα οἱ σωτῆρα, D
ταύτῃ παραμυθίῃ ἐποιέε-
το ἔρωτος ἀφόρητος. ἔστι δ'
ὄρος οὗτος ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, καὶ
ἔστι νῦν γίνεται. γυναῖκες
Γάλλων ἐπιθυμέουσι, καὶ γυναιξὶ
Γάλλοι ἐπιμαίνονται. ζηλοτυ- E
πέει δὲ οὐδείς, ἀλλά σφισι τὸ
χρῆμα κάρτα ἱρὸν νομίζεται.
τά, δ' ὧν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει,
ἀμφὶ πίνω Στρατονίκῃ, οὐδα-
μᾷ τὸν βασιλῆα λέλησε, ἀλ-
λὰ πολλοὶ ἀπικνεόμενοι κατη-
γόρεον, καὶ τὰ γινόμενα ἀπηγέοντο. ἐπὶ τοῖσι πρειαλγέων,

quæ aguntur singula obliuioni traduntur. Vt autem visum est, ita quoque fecit. Postquam ex cœna egressi sunt, ad ædes in quibus Combabus diuertebatur, supplicabat, & genua prensabat, amoremque fatebatur. Ille autem orationem eius ægrè admittebat, ipsumque opus detrectabat, eique temulentiam obijciebat. At cùm illa magnum quoddam malum sibimet illaturam minaretur, adductus metu rem totam patefecit, & quicquid à se ipso passus esset, enarrauit, ipsumque opus in lucem protulit. Stratonice ijs visis quæ nunquam futura putasset, à furore quidem illo ità in præsens destitit, amoris autem haudquaquam oblita est: sed perpetua conuersatione cum illo, ita infectum amorè solabatur. Hic amor est in Sacra ciuitate, & etiamnum durat. Mulieres Gallos quidem cõcupiscunt, & mulieres Galli depereunt: nec zelotypus quisquam est, at res valdè sacra censetur. Enimuero hæc quæ Stratonice in Sacra vrbe faciebat, regem nequaquam latuerunt. Sed complures venientes accusabant illos, & quæ fierent, commemorabant. Hæc ægrè ferens,

ἐξ ἀτελὸς τῦ ἔργου, Κομβάβον μετεκάλεε. ἄλλοι ᾧ λέγοισι λόγον οὔτι ἀληθέα. ἦ Σβατονίκιμ, ἐπείδη ἀπέτυχε τῶν, ἐδέετο, αὐτίκα γράψασαν ἐς τὸν ἄνδρα, τῦ Κομβάβου A κατηγορέειν, πίειν οἱ ἐπικαλέουσαν. καὶ τὸ, Ελλωες Σθενεβοίης πέρι λέγοισι, καὶ Φαίδρης τ' ἀνωσσίης, ταυτὶ ᾗ Ασσυρίοισι ἐς Σβατονίκην μυθολογέοισι. ἐγὼ μὲ ὧν οὐδὲ Σθενεβοίην πείθομαι, οὐδὲ Φαίδρην, τοιάδε ἐπιτελέσαι, εἰ τὸν Ιππόλυτον ἀρρεκέως ἐπόθεε Φαίδρη. ἀλλὰ τὰ μὲν, ἐχέτω ὅκως καὶ ἐχώρεε. ὡς ᾧ ἡ ἀγγελίη ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν ἀπίκετο, ἔγνω τε ὁ Κομβάβος τὴν αἰτίην, δαρσέων τε ἧκε, ὅτι οἱ ἡ ἀπολογίη οἴκοι ἐλίπετο. καί μιν ἐλθόντα, ὁ βασιλεὺς αὐτίκα μὲ ἔδησέ τε, ᾗ ἐν φρουρῇ ἔχε. μετᾧ, παρεόντων οἱ τῶν φίλων, τοὶ, καὶ τότε πεμπομένῳ τῷ Κομβάβῳ παρεῄσσοντο, παραγαγὼν ἐς μέσον, κατηγορέειν ἄρχετο. καί οἱ μοιχήην τε, καὶ ἀκολασίην προσῆφερε. κάρτα ᾧ δεινὸ πάσχων, πίστιν τε, ᾗ φιλίην ἀνακαλέετο, λέγων τε ὡς Κομβάβον ἀδικέειν, μοιχόν τε ἐόντα, ᾗ ἐς πίστιν ὑβρείσαντα, καὶ ἐς θεὸν ἀσεβέοντα. τῆς

quanuis re infecta, Combabum reuocauit. Alij verò falso narrant, Stratonicen, postquam rogata non potuisset consequi, literis ad virum scriptis, Combabum accusasse, tãquam qui ipsam ad stuprum sollicitasset. Et quod Græci de Sthenebœa dicunt, déque Phædra Cnossia, idem & Assyrij de Stratonica fabulantur. At credo neque Sthenebœam, neque Phædram, talia perpetrasse, si Hippolytum Phædra verè concupiscebat. Sed hæc ita se habeant, vt acciderunt. Cæterùm vbi nuntius ad Sacram ciuitatem peruenit, & accusationem cognouit Cõbabus, animo confidenti abijt, quia domi defensionem reliquerat. Eum reducem rex in vincula protinus coniecit, & in custodia tenuit. Postea præsentibus amicis qui adfuerant cùm mitteretur Combabus, illum adductum in medium accusare cœpit, éique adulterium, & intemperantiam obiecit. Et grauiter admodum commotus, fidémque & amicitiam appellabat, dicens, Combabum triplicem iniuriam intulisse, vt qui adulterium commisisset, fidem violasset, & in Deam impius fuisset, cuius in

ὧν τῷ ἔργῳ τοιάδε ἐφρόνεε. πολλοὶ ὃ παρεστεῶτες, ἠλέγχον, ὅτι ἀναφανδὸν σφέας ἀλλήλοισι συνειόντας, εἶδον. πᾶσι ὃ τέλος, ἐδόκεε αὐτίκα θνήσκειν Κομβάβον, θανάτου ἄξια ἐργασμένον. ὁ δὲ, τέως μὲν ἐσήκεε, λέγων οὐδέν. ἐπεὶ ὃ ἤδη ἐς τὸν φόνον ἤγετο, φθέγξατό τε, καὶ τόδε κελεύσαντος ἤκουε, λέγων, ὡς αἱρέει μιν οὐχ ὕβριος, οὐδὲ γάμων εἵνεκα, ἀλλὰ ἐκείνων ἐπιθυμέων, τά, οἱ ἀπὸν παρεδώκατο. πρὸς τάδε ὁ βασιλεὺς κελέσας τὸν ταμίην, ἐκέλευε ἐνεῖκαι τὰ οἱ φερυρέειν ἔδωκε. ὡς ὃ ἤνεικε, λύσας τὴν σφρηγῖδα ὁ Κομβάβος, τά, τε ἐόντα ἐπέδειξε, καὶ ἑωυτὸν ὁποῖα ἐπεπόνθεε. ἔλεξέ τε, ὦ βασιλεῦ, τά, δέ τοι ἐγὼ ὀρρωδέων, εὖ τέ μοι ταύτῃσι ὁδὸν ἔπεμπες, εἴκων ἥκιον. κὴ ἐπεί μοι ἀναγκαίη μεγάλη ἐπὶ σέο κατέλαβε, τοιάδε ἐπετέλεσα, ἐδλὰ μὲν ἐς ἑωυτόν, ἐμοὶ ὃ οὐκ εὐτυχέα. τοιόσδε μὲν τοι ἐὼν, αὐδεὶς ἐπ' ἀδικίῃ ἐγκαλέομαι. ὁ ὃ, πρὸς τάδε θαμβώσας, περιέβαλέ τε μιν, κὴ δακρύων, ἅμα ἔλεγε, ὦ Κομβάβε, τί μέγα κακὸν εἰργάσαο; τί ὃ σεωυτὸν οὕτω

opere talia perpetrasset. Multi verò qui aderant, coarguebant ipsum quòd manifestè ipsos congredientes vidissent. Postremò videbatur omnibus Combabus morte mox afficiendus, vt qui capitalia peregisset. Ille verò stabat hactenus, nihil dicens. Sed cùm ad supplicium duceretur, tum demum loqui cœpit, & depositum poposcit, dicens se non contumeliæ nuptijs illatæ causa neci à rege dari, sed quòd ea retinere cuperet, quæ abiens apud illum deposuisset. Ad hæc vocato quæstore rex, ea iussit afferre, quæ ipsi custodienda dederat. Quibus allatis, resignato sigillo Cõbabus, ea quæ inerant monstrauit, & quæ ipse à se passus fuisset, exposuit, dixitq;, O rex ego ista veritus, quũ me ad hoc iter mitteres, inuitus ibam: at postquam magna necessitate à te compulsus fui, talia feci, vtilia quidem domino, sed mihi non fœlicia. At verò talis cùm sim, in viri crimen adducor. Quibus obstupefactus rex, cùm ipsum est amplexatus, tum lachrymabundus simul dixit: O Combabe, cur magnum hoc malum commisisti? cur teipsum solus virorum tam indigno ἀεικέλιον ἔργον μοῦνος αὐ-

δρῶν ἔπαρξας; τὰ, οὐ πάμπαν ἐπαινέω. ὦ χέτλιε, ὃς τοιάδε ἔτλης, οἷα μήτε σὲ παθεῖν, μήτε ἐμὲ ἰδέσθαι ὤφελε. ἐμοί γάρ μοι τούτης ἀπολογίης ἔδει. ἀλλ' ἐπεὶ δαίμων τοιάδε ἤθελε, ταῦτά μοι σοί, τίσις ἐξ ἡμέων ἔσται, αὐτέων συκοφαντιῶν ὁ θάνατος. μετὰ δέ, μεγάλη δωρεὴ ἀπέξεται, χρυσός τε πολλὸς, καὶ ἄργυρος ἄπλετος, καὶ ἐσθῆτες ἀσυρίαι, καὶ ἵπποι βασιλήιοι. ἀπέξεαι δὲ παρ' ἡμέας αὐτὸς ἐπαγγελέος. οὐδέ τις ἀπέρξει σε ἡμετέρης ὀάριος, οὐδ' ἣν γαμέτῃ ἅμα συνάζωμαι. τάδε εἰπόντα, καὶ ἐποίει. καὶ οἱ μὲν, αὐτίκα ἐς φόνον ἤγοντο. τῷ δὲ τὰ δῶρα ἐδέδοτο, καὶ ἡ φιλίη μέζων ἐγεγόνει. ἔδοξε δὲ οὐδεὶς ἔτι Ἀσσυρίων, Κομβάβῳ σοφίῃ, καὶ εὐδαιμονίῃ εἴκελος. μετὰ δὲ, αἰτησάμενος ἐκτελέσαι τὰ λείποντα τῷ νηῷ, ἀτελέα γάρ μιν ἀπολέλοιπε, αὖτις ἐπέμπετο. καὶ τὸν τε νηὸν ἐξετέλεσε, καὶ τὸ λοιπὸν, αὐτὸς ἄμυε. ἔδοξε δέ οἱ ὁ βασιλεὺς ἀρετῆς τε, καὶ εὐσεβείης ἕνεκα, ἐν τῷ ἱερῷ ἑστάναι χάλκεον. καὶ ἔστι ἐς πυλὼν ἐν τῷ ἱερῷ Κομβάβου χάλκεος, Ἑρμοκλέους τὸ ῥοδίου ποίημα.

facinore deformasti? quæ nequaquam probo. O infœlix! qui talia sustinuisti, qualia vtinam neque tu esses perpessus, neque ego vidissem: neque enim ista defensione mihi opus erat. At siquidem Deus ita voluit, primùm quidem, tibi vltio à nobis erit, mors videlicet ipsorum sycophantarum. Postea donum ingēs tibi obueniet, aurum multum, argentum immensum, Assyriæ vestes, & equi regij. Ad nos venies nō vocatus, neque te quisquam à nostro conspectu arcebit, non si cum vxore concumbam. Hæc dixit pariter, & fecit. Atque illi quidem ad supplicium ducti sunt: huic verò data dona, auctáque amicitia. Nec iam amplius Assyriorum quisquam, cùm sapientia, tum fœlicitate videbatur similis esse Combabo. Postea verò cùm postulasset, vt sibi liceret ædem quātum eius reliquum erat, absoluere (eam enim reliquerat imperfectam) rursum missus est: ac ædem perfecit, ibíque reliquum vitæ tēpus remānsit. Dedit autem illi rex, cùm virtutis, tum beneficentiæ causa, vt æreus in templo statueretur: atque honoris gratia Combabus in templo stat æreus, Hermoclis Rhodij opus:

forma

μορφὴν μέ, οἵοίπερ γυνή. ἐδήτα
δ', αἰδοίην ἔχει. λέγεται δ' τ
φίλων τὸν μάλιστα οἱ εὐνοέοντας, ἐς παρεμυθίην τ παθεος,
κοινωνίην ἐλέσθαι τ συμφορῆς.
ἕτερον γὰρ ἑωυτὸν, τὴ δίαιταν τ A
αὐτ' ἐκείνῳ διαιτέοντο. ἄλλοι
δ' ἱερολογέοισι ἐπὶ τῷ πρήγματι, λέγοντες, ὡς ἡ Ηρη φιλέ-
ουσα. Κομβάβον, πολλοῖσι πὶν
τομίην ἐπὶ νόον ἔβαλλε, ὁ- B
κως μὴ μούνως ἐπὶ τῇ ἀνὴρ
δοίη λυπέοιτο. τὸ δ' ἔθος τόδε
ἐστὶ, ἐπειδὴ ἅπαξ ἐγένετο, ἐπ
γυνὴ μένει. καὶ πολλοὶ ἑκάστου
ἔτεος ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται, καὶ C
θηλύνονται, εἴτε Κομβάβου παρεμυθεόμενοι, εἴτε καὶ
Ηρῃ χαριζεόμενοι. τάμνονται
δ' ὧν. ἐδήτα δ' οἵδε οὐκ ἔτι
ἀνδρηίην ἔχοισι, ἀλλὰ καὶ εἵματά τε γυναικήια φορέοισι,
καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέοισι.
ὡς δ' ἐγὼ ἤκουον, αἰνίκεται
καὶ τούτων ἐς Κομβάβον ἡ
αἰτίη. συνεγείνθη γάρ οἱ καὶ
τάδε. ξείνη γυνὴ ἐς πανήγυ-
ειν ἀπικομένη, ἰδοῦσα καλόν τε
ὄντα, καὶ ἐόντα ἔτι ἀνδρηίην
ἔχοντα, ἔρωτι μεγάλῳ ἔχε-
το. μὴ δ', μαθοῦσα ἀτελέα
ἐόντα, ἑωυτὴν διεπράσσατο. ἐπὶ
τοῖσι Κομβάβος ἀδυμένεων

forma quidem mulieri simi-
lis, vestitum autem virilem
gerens. Feruntur & illius a-
mici qui erga ipsum maxima
beneuolentia fuerunt affe-
cti, in solatium eius quod il-
le passus fuit, eiusdem affe-
ctionis societatem sibi ele-
gisse. Nam & se ipsos castra-
runt, eandémque illi vitæ ra-
tionem iniuerunt. Alij verò
factum hoc inter sacra refe-
runt, dicētes, Iunonem cùm
amaret Combabum, multos
ad se cástrandum impulisse,
ne solus ille lugeret quòd e-
uiratus esset. Quæ consue-
tudo ex quo cœpit, etiamnū
manet: & multi quotanniś
hoc in templo castrantur, &
euirantur, siue Combabum
consolātes, siue Iunoni grā-
tificantes. Quare castrātur,
nec virilem vestitum am-
plius habent: sed & vestes
muliebres gerunt, & mulie-
bria opera conficiunt. Cæ-
terùm, vt audiui, horū causa
ad Combabum refertur. Ná
illi etiam hoc accidisse tra-
ditur. Peregrina quædam
mulier ad celebritatem ven-
iens, cùm videret illum &
formosum, & veste virili a-
mictum, magno amore ca-
pta est. Postea verò cū spa-
donē esse cognouisset, sibi i-
psi mortē cōsciuit. Ob quæ,
Cōbabus mœrore affectus,

ὅτι οἱ ἀπυχέως τὰ ἐς Αφροδίτην ἔχει, ἐσθῆτα γυναικείαν ἐνεδύσατο, ὅκως μηκέτι ἑτέρην γυνὴ ἴσα ἐξαπατήσειτο. ὅθεν αἰτίην Γάλλοισι τοῖσδε φιλείης. Κομβάβῳ μὲν μοι πρῆξις, τοσαῦτα εἰρήσθω. Γάλλων δ' αὖτις ἐγὼ λόγῳ ὑστέρῳ μεμνήσομαι, τομῆς τε αὐτέων, ὅκως τάμνονται, καὶ ταφῆς, ὁκοίῃσι θάπτονται, καὶ ὅτευ εἵνεκα ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἐσέρχονται. πρῆγμα δέ μοι θυμὸς εἰπεῖν θέσιός τε πέρι τοῦ νηοῦ, καὶ μεγάθεος. καὶ δὴ καὶ ἐρέω. ὁ μὲν χῶρος αὐτὸς, ἐν τῷ, τὸ ἱρὸν ἵδρυται, λόφος ἐστὶ κάτα μέσην μάλιστα τῆς πόλιος. καὶ οἱ τείχεα δοιὰ περικέαται. τῶν δὲ τειχέων, τὸ μὲν, ἀρχαῖον. τὸ δὲ, οὐ πολλὸν ἡμέων πρεσβύτερον. τὰ δὲ προπύλαια τοῦ ἱροῦ, ἐς ἠῶιον βορέην ἀποκέκριται, μέγαθος ὅσον τε ἑκατὸν ὀργυιέων. ἐν τούτοισι τοῖσι προπυλαίοισι, καὶ οἱ φαλλοὶ ἕστᾶσι, τὸν, Διόνυσος ἐσήσατο. ἥλικα δὲ καὶ οἵδε τεσσαράκοντα ὀργυιέων. ἐς τουτέων δὲ ἕνα φαλλὸν, ἀνὴρ ἐκάστου ἔτεος δὶς ἀνέρχεται, οἰκέει τε ἐν ἄκρῳ τῷ φαλλῷ χρόνον ἑπτὰ ἡμερέων. αἰτίη δὲ οἱ τῆς ἀνόδου, ἥδε λέγεται. οἱ μὲν πολλοὶ, γυ-

quòd in rebus venereis esset infœlix, vestem muliebrem induit, ne qua mulier posthac eodem pacto deciperetur. Quæ causa est cur Galli vestem muliebrem sumunt. Ac de Combabo quidem hæc dicta sint. De Gallis autem in sequentibus mentionem faciam, de ipsorum castratione, quomodo execentur, & de sepultura, quali sepeliantur, & cur in templum non ingrediantur. Sed prius fert animus de situ & magnitudine ædis dicere: & dicam videlicet. Locus quidem in quo situm est templum, collis est. Collocatum autem est in media ciuitate, cingiturque muro duplici, quorum alter quidem antiquus est: alter autem nobis non multò vetustior. Templi autem vestibula seorsim ad ventum boream directa sunt, centum vlnarum magnitudine. In his stant priapi, quos Bacchus dicauit, etiam hi statura trecentarum vlnarum. In horum vnum vir quispiam singulis annis bis ascendit, pérque dies septem in eius summitate habitat. Et hæc refertur causa cur ascendat. Plerique

μίζουσι ὅτι ὑψῆ τοῖσι θεοῖσι ὁμιλέει, καὶ ἀγαθὰ πάσῃ συμφορῇ αἰτέει. οἱ δ', ἢν συγχωλεύωσι ἀγχόθεν ἐπαίουσι. ἄλλοισι δὲ δοκέει καὶ τάδε δευκαλίωνος εἵνεκα πιέσθαι, ἐκείνης ξυμφορῆς μνήματα, ὁκότε οἱ ἄνθρωποι ἐς τὰ ὄρεα, καὶ ἐς τὰ περιμήκεα τῶν δένδρεων ἔπεσαν, τὸ πολλὸν ὕδωρ ὀρρωδέοντες. ἐμοὶ μὲν ὧν καὶ τάδε ἀπίθανα. δοκέω γε μὲν Διονύσῳ σφέας καὶ τάδε πιέζειν. συμβάλλομαι δὲ τοῦτοισιφαλλοῖς, ὅσοι Διονύσῳ ἐκτέρεσιν. ἐν τοῖσι φαλλοῖσι, καὶ ἀνδρέας ξυλίνους καθίζουσι ὀπίσω μὲν ἔπεκα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐρέω. δοκέει δ' ὧν μοι καὶ ὅδε ἐς ἐκείνου μίμησιν τῶν ξυλίνων ἀνδρέων ἀνέρχεσθαι. ἡ δὲ οἱ ὠιδὴ, τοιήδε. σειρὴν μακρὴν ἑωυτοῦ τ' ἅμα, καὶ τὸ φαλλὸν περιβάλλει. μετὰ δὲ, ἐμβαίνει ξύλων θρῳσφυῶν τῷ φαλλῷ, ὁκόσον ἐς χώρην ἄκρου ποδὸς. αἰτίων δὲ ἅμα, ἀναβάλλει τὴν σειρὴν ἀμφοτέρωθεν, ὅκως ἂν ὑπερέχωσιν. εἰ δέ τις τόδε μὴ οἶδε ὁπόθεν, ὁπόθεν δὲ τοιηκοβατέονται, ἢ ἐν Ἀραβίῃ, ἢ ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ ἄλλοθί κου, οἶδε τὸ λέγω. ἐπὰν δὲ ἐς τέλος ἵκηται τῆς ὁδοῦ, σειρὴν ἑτέρην ἀφεὶς, τὴν αὐτὸς ἔχει,

putant ipsum in summo sermones conferre cum Dijs, totisque Syriæ bona ab illis postulare: illos autem è propinquo preces exaudire. A lijs hæc videntur fieri Deucalionis gratia, in memoriã eius calamitatis, quando homines in montes, & in altissimas arbores ascenderunt, aquarum inundationem metuentes. Quæ quidem mihi videntur non credibilia. Sed eos puto ista Baccho facere. Coniecturam autem inde capio, quòd qui priapos B Baccho erigunt, in ijs etiam viros ligneos collocant: sed quorsum illud non dicam. Itaque hic mihi videtur, ad lignei illius viri imitationem ascendere. Isque ascensus fit hunc in modum. C Catena longa seipsum pariter, & priapum circundat: deinde per ligna in priapo prominentia conscendit, spatio quantum ad summum pedem capiendum sufficit. Ascendens autem D pariter & catenam vtrinque attollit, perinde ac auriga habenas. Quòd siquis non vidit, vidit autem eos qui palmas scandunt, vel in Arabia, vel in Ægypto, vel alioquopiam in loco, intelligit quod dico. Cæteriũ postquã ad summũ peruenit, catenam aliam, quam secum habet,

μαχρὶν τοιοῦτον, ἀνέλκει τῶν, οἱ θυμιὸς, ξύλα, χλιδίσματα, καὶ σκεύεα. ἀπὸ τοῦ, ἔσιρλιν συμδέων, ἀκοίτιν καλιλιὸν, ἰζάνει. μίμνει τὸ χρόνον, τοῦτο, εἶπον ἡμερέων. πολλοὶ δὲ ἀπικνεόμενοι, χρυσόν τε, καὶ ἄργυρον, οἱ δὲ, χαλκὸν, κομίζοισι. εἶτ' ἀφέντες ἐκείνα ἐπὶ τοῖσι κείμενα, ἀπάσι, λέγοντες τὰ ἑωυτῶν ὀνόματα ἕκαστος. παρεστεὼς δὲ ἄλλος, αὖθις ἀγγέλλει. ὁ δὲ, δεξάμενος τοὔνομα, εὐχωλὴν ἐς ἕκαστον ποιέεται. ἅμα δὲ εὐχόμενος, κροτέει τοῖσι χάλκεον, τὸ, ἀείδει μέγα, καὶ βαρύ, κινεόμενον, εὕδει δὲ οὐδαμᾷ. ἐν γὰρ μὲν ὕπνος ἔλθῃ ποτὲ, σκορπίος αὐτῶν, ἀναιρέεται τὸν καὶ ἀθρόα ἐργάζεται. καὶ οἱ ἥδε ἡ ζημίη τοῦ ὕπνου ἐπικέαται. τὰ, μὲν δὴ ἐς τὸν σκορπίον μυθέονται, ἱρά τε, καὶ θεοπρεπέα. εἰ δὲ ἀληθέα ἐστὶ, οὐκ ἔχω ἐρέειν. δοκέει δέμοι, μέγα ἐς ἀρχαιότητα συμβάλλεται καὶ τῆς πίστιος ἡ ὀρθωδίη. φαλλοβατέων μὲν δὴ πέρι, τοσαῦτα ἀρκέει. ὁ δὲ νηὸς, ὁρέει μὲν ἐς ἠέλιον ἀνιόντα. εἶδος δὲ, καὶ ἐργασίην ἔχει, οἷοίπερ νηοὺς ἐν Ἰωνίῃ ποιέουσι. ἔλαφος μεγάλη ἀνέχει. ἐκ τῆς, μεγάθεος ὀργυιέων δυοῖν. ἐπὶ τῆς, ὁ νηὸς ἐπικέαται.

demittens, longam quidem illam, quæcunque lubet, sursum attrahit, ligna videlicet, & vestes, & vasa, ex quibus sedē perinde ac nidū cōponens, sedet, manétque ad id dierū tēpus, quod dixi. Plerique autem venientes, aurum & argentū, alijs afferunt, quibus ante ipsum relictis abeunt, suum quisque nomē dicentes. Astans autem quidam alius, sursum renūtiat: tum is accepto nomine, preces pro vnoquoque facit: dúmque precatur, tintinabulum æreum pulsat, quod motum, magnum & asperum sonum edit. Nequaquam autem dormit. Nam siquando somnus ipsum capiat, scorpius ascendens ipsum excitat, & immaniter lædit. Et hæc illi proposita est somni pœna. Quate quę de scorpio dicunt, sacra quidem sunt, & diuina: sed vera-ne sint, non possum dicere. Cæterùm quantum mihi videtur, non parum ad vigilandum conducit, cadendi metus. Atque hæc de Priapi conscensoribus dixisse sufficit. Porrò ædes ad solem orientem respicit. Forma autem & opere talis est, quales ædes in Ionia faciunt. Basis magna protenditur duarum vlnarum magnitudine, supra quam ædes posita est.

ἄνοδος ἐς αὐτὸν λίθου πεποίη-
ται, ὑ κάρτα μακρή. ἀνελθόντι δ', θω-
ῦμα μὲ καὶ ὁ πρόπυλος μέγα παρέχεται, δύρησί τε ἤσκηται χρυσείοισι. ἔνδοθε δ', ὁ νηὸς A
χρυσοῦ τε πολλῦ ἀπολάμπεται, καὶ ἡ ὀροφὴ πᾶσα χρυσέη. ἀπόζει δ' αὐτῦ ὀδμὴ ἀμβροσίη, οἵκοιν λέγεται τῆς χώρης ἡ Ἀραβίης. καί σοι τη- B
λόθεν ἀθρόῳ, πρόσβαλλε πνοιλὴ κάρτα ἀγαθή. καὶ λύ αὖτις ἀπιόντι, ὑδαμᾶ λείπ', ἀλλά σευ τὰ ἕ εἵματα ἐς πολλὸν ἔχει τὴν πνοιλὴν, καὶ σὺ ἐς C
πάμπαν αὐτῆς μνήσεαι. ἔνδοθεν δ' ὁ νηὸς, ὐκ ἁπλόος ὅδε, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ θάλαμος ἄλλος πεπόηται. ἀνοδος καὶ ἐς τόνον ὀλίγη. δύρησι δ' ὐκ ἤσκηται, ἀλ' ἐς αὐτὸν ἅπας D
ἀναπέπαται. ἐς μὲν οὖν τὸν μέγαν νηὸν, πάντες εἰσέρχονται. ἐς δ' τὸν θάλαμον, οἱ ἱρέες μοῦνοι. οὐ μέντοι πάντες ἱρέες, ἀλλὰ τοί, μάλιστα ἀγχίθεοί τέ εἰσι, καὶ τού- E
σι πᾶσα ἐς τὸ ἱρὸν μέλεται θεραπίη. ἐν δὲ τῷδε, εἵαται τὰ ἕδεα, ἥ τε Ἥρη, καὶ ἥ, αὐτοὶ Δία ἐόντα, ἑτέρῳ ἀνάματι καλέ-
ζοισι. ἄμφω δὲ χρύσεοί τέ εἰσι, καὶ ἄμφω ἕζοντες. ἀλλὰ τὸν μὲν Ἥρεω, λέοντες φορέουσι

Ascensus autem in ipsam lapideus est, non valdè longus. Quum autem ascenderis, porticus ante ædem magnam parit admirationem, ianuisque aureis est exornata. Intus autem ipsa ędes auro multo resplendet, & tectum totum aureum est. Odorem autem diuinum spirat, qualem Arabica regio fertur spirare: ac tibi è longinquo ascendenti spiritum admodum suauem immittit: & te abeuntem nequaquam deficit: sed odorē diu retinent vestes tuæ, eiúsque in perpetuum memineris. Cæterùm intus ædes, non simplex est, sed compositus in ea thalamus alius, ad quem modicus est ascensus: nec foribus est exornatus, sed ex aduerso patet totus. Itaque in magnam ædem ingrediuntur omnes: in thalamum soli sacerdotes, nec tamen omnes, sed qui ad deum proximè accedunt, & quibus omnis in templum cura impenditur. In hoc autem adyto simulachra Deorum posita sunt, Iunonis videlicet, & Iouis, quem alio nomine appellant. Ambo autem aurei sunt, & ambo sedent, sed Iunonem leones portant,

μὲν Ἥρεω, λέοντες φορέουσι

ὁῦ, ταύροισι ἐφέζεται. καὶ δῆτα τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἄγαλμα, ἐς Δία πάντα ὁρᾷ, καὶ κεφαλὴν, καὶ ὄμματα, καὶ ἕδρην. καὶ μὴν οὐδὲ ἐθέλων ἄλλως εἰκάσεις. ἡ δὲ Ἥρη, σκοπέοντί τοι πολυφόρφ μορφὴν ἀναφαίνει. καὶ τὰ μὲν ξύμπαντα, ἀζηκέει λόγῳ Ἥρη ἐστί. ἔχει δέ τι καὶ Ἀθηναίης, καὶ Ἀφροδίτης, καὶ σεληναίης, καὶ Ῥέης, καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ Νεμέσιος, καὶ μοιρέων. χειρὶ δὲ, τῇ μὲν ἑτέρῃ, σκῆπτρον ἔχει. τῇ ἑτέρῃ δὲ, φᾶσκον. καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτῖνάς τε φορέει, καὶ πύργον, καὶ κεστὸν, τῷ, μουσάων ἡ ἀφανίλιν κοσμέεται. ἔκτοσθε δέ οἱ χρυσός τε ἄλλος περικέαται, καὶ λίθοι κάρτα πολυτελέες. τῶν, οἱ μὲν, λευκοί. οἱ δέ, ὑδατώδεες. πολλοὶ δὲ, πυρρώδεες. ἔστι δὲ ὀνυχες οἱ σαρδόνιοι, πολλοὶ, καὶ ὑάκινθοι, καὶ σμάραγδοι, τὰ, φέρουσι Αἰγύπτιοι, καὶ Ἰνδοὶ, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἀρμένιοι, καὶ Βαβυλώνιοι. τὸ δὲ μέγιστον λόγου ἄξιον, τοῦτο ἀπεμνημόνευσα. λίθον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φορέει, λυχνὶς καλέεται. οὐνόματα δέ οἱ, τὸ ἔργου ἐσωτυχίη. ἀπὸ τούτου ἐν νυκτὶ σέλας πολλὸν ἀπολάμπεται. τοῦτο δέ οἱ, καὶ ὁ νηὸς ἅπας, οἷον ὑπὸ λύχνοισι φαείνεται.

Iupiter tauris insidet. Atque adeò & Iouis quidem simulachrum per omnia Ioui assimilatum est, & capite, & oculis, & sedendi habitu; neque ipsum volens aliter effinxeris. Iuno autem si propiùs contempleris, variam formam præ se fert: ac per omnia quidem, reuera est Iuno. Cæterùm habet quidpiam & Mineruæ, & Veneris, & Lunæ, & Rheæ & Dianæ, & Nemesis, & Parcarum, atque altera quidem manu sceptrum, altera verò colum tenet: & in capite radios gestat, & turrim, & cestum, quo solam Venerem cœlestem exornant. Foris autem & aliud illi aurum circumpositum est, & pretiosæ gemmæ, quarum aliæ candidæ, aliæ cæruleæ, rufæ multæ. Præterea sardonyches multi, hyacinthi, smaragdi, quæ ferunt Ægyptij, Indi, Æthiopes, Medi, Armenij, & Babylonij. Quod igitur est maximè memorabile, id dicam. Gemmam in capite gerit, quæ lychnis vocatur. Nomen autem ex effecto sortita est. Ab ea noctu multus fulgor resplendet, vnde tota ædes, tanquam lucernis colluceat.

ἐν ἡμέρῃ ᾖ, τὸ μὲν φέγγος, ἀ-
θενέει. ἰδίλιον ᾖ ἔχει χάρτα
πυρώδεα. καὶ ἄλλο θωυμα-
σόν ὅτι ἐν τῷ ἐοάφῳ. ὦ ἐσεὼς
αὐτὸς ἐσορέῃς, ἐς σὲ ὀρῇ. καὶ
μεταβαίνοντι, τὸ βλέμμα ἀκο-
λουθέει. καὶ ὦ ἄλλος ἑτέρω-
θεν ἰσορέῃ, ἴσα καὶ ἐς ἐμέ ἶ-
σον ἐκτελέει. ἐν μέσῳ ᾖ ἀμφο-
τέρων, ἕστηκε ξόανον ἄλλο χρύ-
σεον, ἀδαμᾷ τοῖσι ἄλλοισι ξοά-
νοισι εἰκελον. τὸ, ᾖ, μορφὼ ἰδίλιον
ἀε ἔχει, φορέει ᾖ τῶν ἄλ-
λων θεῶν εἰδέα. καλέεται ᾖ σημήϊον καὶ ὑπ' αὐτῶν Ασσυρίων. οὐδέπω ὀνόμα ἴδιον αὐτῷ ἔθεντο, ἀλλ' οὐδὲ γλυφὶς αὐτῆ πέει, ἢ εἰδέος λέχρισι. καί μιν οἱ μὲν, ἐς Διόνυσον. ἄλλοι δὲ, ἐς Δευκαλίωνα. οἱ δὲ, ἐς Σεμίραμιν ἄγουσι. ἢ γὰ δὴ ὧν ἐπὶ τῇ κορυφῇ αὐτῆ, πεισερὴ χρυσέη ἐφέστηκε. τουέκα δὴ μυθέονται Σεμιράμιος ἔμμεναι τόδε σημήϊον. ἀποδημέει δὲ ἐς ἑκάστου ἔτεος ἐς θάλασσαν, ἐς κομιδὴν τοῦ, εἵπερ ὕδατος. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ νηῷ ἐσιόντων, ἐν ἀριστερῇ κέαται ὠοῖσι μὲν, θρόνος ἠελίου. αὐτῆ δὲ, εἴδος ἓν ἔνι. μόνου γὰρ ἠελίου, καὶ σεληναίης ξόανα οὐ δεικνύουσι. ὅτευ δὲ εἵνεκα ὧδε νομίζουσι, ἐγὼ ἢ τόδε ἔμαθον.

Splendor autem interdiu nō valet: sed specie est admodum ignea. Aliud etiam in simulachro est admirādum. Si ex aduerso stans intuearis ad te aspicit: quòd si inde transeas, visu te sequitur: & si alius quispiam aliunde intuetur, eadem erga illum facit. Porrò in vtriusq; medio, stat simulachrum aliud aureum, simulachris alijs nequaquam simile, quod formam propriam non habet, sed aliorum Deorum formas gerit: & ab ipsis etiam Assyrijs vocatur signum: necdū ipsi proprium nomen imposuêre: sed neque de generatione ipsius, neque de specie quicquam dicunt. Et ipsum alij ad Bacchum, alij ad Deucalionem, alij ad Semiramim referunt. Cùm enim eius vertici insideat aurea colūba, idcirco tradunt illud Semiramidis esse signum. Proficiscitur autem bis quotannis ad mare, ad efferendam quam dixi aquam. In ipsa autem æde ad sinistram ingredienribus, positum est primùm quidem solium solis, sed eius effigies non adest. Solius enim solis & Lunæ simulachra non exhibēt. Cur autem id ita faciendum putent, id quoq; ego didici.

λέγοιτο τοῖσι μὲ ἄλλοισι θεοῖσι, ὅσον ἔμμεναι ξόανα ποιέεσθαι. ἐγὼ σφέων ἐμφανέα πᾶσι τὰ εἴδεα. ἥλιος δὲ, καὶ σελήνη, πάμπαν ἐναργέες· καὶ σφέας πάντες ὁρέουσι. κοίνων οὖν αὐτῶν ξοάνεργίης, τοῖσι ἐν τῷ ἠέρι φαινομένοισι; μετὰ δὲ τὸ δρόνον τοῦτον, κέαται ξόανον Ἀπόλλωνος, ὃκ οἷον ἐώθεε ποιέεσθαι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες, Ἀπόλλωνα νέον τε ἠγλωται, καὶ πρωθήβην ποιέουσι. μοῦνοι δὲ Βοιοὶ Ἀπόλλωνος ἡλικήτεον ξόανον δεικνύουσι. καὶ τάδε ποιέοντες, ἑωυτοὺς μὲν ἐπαινέουσι, Ἑλλήνων δὲ κατηγορέουσι, καὶ ἄλλων, ὁκόσοι Ἀπόλλωνα παῖδα ἥβωντα ἐλάσκουσι. αἰτίη δὲ δοκέει αὐτέοισι, ἀσοφίη μεγάλη ἔμμεναι, ἀτελέα ποιέεσθαι τοῖσι θεοῖσι τὰ εἴδεα. τὸ δὲ νέον, ἀτελὲς ἔπι νομίζεσι. ἐν δὲ, καὶ ἄλλο τῷ σφετέρῳ Ἀπόλλωνι κατηγορέουσι. μοῦνοι Ἀπόλλωνα εἵματα κοσμέουσι. ἔργων δὲ αὐτῶ πέρι, πολλὰ μὲν ἔχω εἰπεῖν, ἐρέω δὲ τὸ, μάλιστα θωυμάζω ἄξιον. μετὰ δὲ τὰ μαντήια ὑπομνήσομαι. μαντήια πολλὰ μὲν παρ' Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι. τὰ δὲ, καὶ ὧν

Cæteris quidem Dijs fas esse aiũt simulachra facere, quorum species non sunt omnibus conspicuæ. Sol autem & luna planè sunt manifesti, nec illos nemo videt. Quorsum igitur eorum, cùm in aëre appareãt effigiem effinxissent? Ac post solium hoc, positum est Apollinis simulachrum, non quale vulgo consueuit fieri. Nam cæteri quidem omnes Apollinem iuuenem putant, & cum prima lanugine effingunt: Hi verò soli barbati Apollinis simulachrum exhibent. Quod quum faciunt, se ipsos quidem laudant, Græcos verò vituperant, & alios, quicunque Apollinem puerum fingunt, & colunt. Videtur autem ipsis inscitia magna, causa esse cur imperfectæ Deorum formæ fingantur. Nam iuuenem esse, ipsi adhuc imperfectum putant. Quinetiam Apollini suo aliud quiddam nouum affingunt. Soli Apollinem vestibus ornant. De cuius operibus, multa quidem dicere possem, sed id dicam, quod potissimùm est admiratione dignum. Primùm quidem de oraculo verba faciam. Oracula multa sunt apud Græcos, multa quoque apud Ægyptios: multa etiam in

τῇ Λιβύῃ, καὶ τῇδε Ἀσίῃ πολλά
ὅτι. ἀλλὰ τὰ μέν, αὐτὸ ἱρέων ἄνευ,
αὐτὸ προφητέων φθέγγον). ὅδε
δὲ, αὐτὸς ἑωυτὸν κινέει), καὶ τὴν μαντη-
ἰλλω ἐς τέλος αὐτουργέει. τρόπος
δὲ αὐτὸ τοιόσδε. εὖτ' ἂν ἐθέλῃσι
χρησμηγορέειν, ἐν τῇ ἕδρῃ προσ-
τα κινέει). οἱ δὲ μιν ἱρέες, ἀνίσ-
κα ἀείρουσι. ὣς δὲ μὴ ἀείρωσι,
ὁ δὲ, ἱδρώς, καὶ ἐς μέσον ἔτι κινέ-
ει). εὖτ' ἂν δὲ ὑποδυόντες φέρω-
σι, ἄγει σφέας, πάντη περιδινέ-
ων, καὶ ἐς ἄλλον ἀεὶ ἕτερον μετα-
πιπδέων. τέλος, ὁ ἀρχιερεὺς ἀν-
πάσας, ἐπερέεται μιν περὶ ἀ-
πάντων πρηγμάτων. ὁ δὲ, ὣς τι
μὴ θέλῃ ποιέεσθαι, ὀπίσω ἀπα-
χωρέει. ὣς δέ τι ἐπαινέῃ, ἄγει
ἐς τὸ πρόσω τοὺς προσφέροντας,
ὄκωσπερ ἡνιοχέων. ὅτι μὲν
σωκαγκάσει τὰ πρόσφατα. καὶ ὅ-
τι ἰδίην πρῆγμα ἀδὲν, οὔτε ἴδιον
τούτου οὔτε ποιέουσι. λέγει δὲ
καὶ τὰ ἔτεος πέρι, καὶ τῶν ὡ-
ρέων αὐτῶν πασέων, καὶ ὁκότε οὐ
ἔσονται. λέγει δὲ καὶ τὸ σημεῖ-
πέρι, κότε χρὴ μιν ἀποδη-
μέειν, τῷ, εἶπον ἀποδημέ-
λω. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τὸ, ἐμὲ
παρεόντος ἔφρηξε. οἱ μὲν μὲν
ἱρέες, ἀείροντες ἔφερον. ὁ δὲ, τὸν
μὲν, ἐν χηλῇ κάτω ἔλιπε. αὐτὸς δὲ
ἐν τῷ ἠέρι μετέωρος ἐφορέετο.

Africa, multa item hac in Asia: sed illa nec sine sacerdotibus, nec sine interpretibus responsa dant. Sed hic per se mouetur ipse, & vaticinia plenè per se peragit: idque A hoc modo. Quando vult vaticinari, in sede sua primùm mouetur: tum protinus sacerdotes ipsum attollunt: quòd si non attollant, ille sudat, & in medium sese B emouet. Quum verò eum illi suppositis humeris portãt, illos ducit, sese vndiquaque circumagendo: atque ex alio in aliũ transilit. Tãdem primarius sacerdos supplicans, de rebus omnibus illũ C interrogat. Ille verò siquid non vult fieri, retrocedit. Contrà siquid approbat, agit in anteriorem partẽ gestantes, perinde ac qui habenas D moderatur. Ita quidem coaceruant oracula, neque rem vllam sacram, neque priuatã absque hoc gerunt. Prædicit autem illis & de anno, & de tempestatibus omnibus, & E quando amplius futuri non sint. Prædicit quoque de signo, quando oporteat illud quam dixi profectionem suscipere. Aliud quoque dicam quod me præsente fecit. Sacerdotes illũ in humeros sublatum ferebant: ille verò iis inferius in terra relictis, solus in aëre ferebatur.

μετὰ δὲ τὸν Ἀπόλλωνα, ξόανόν ἐστι Ἀτλαντος. μετὰ δὲ, Ἑρμέω, καὶ Εἰλειθυίης. τὰ μὲν δὴ ἔντος τοῦ νηοῦ, ὧδε κεκοσμέαται. ἔξω δὲ, βωμός τε κέαται μέγας, χάλκεος. ἐν δὲ, καὶ ἄλλα ξόανα μιξέα χάλκεα, βασιλέων τε, καὶ ἱρέων. καταλέξω δὲ, τῶν, μάλιστα ἄξιον μνησθῆναι. ἐν ἀριστερῇ τοῦ νεῶ, Σεμιράμιος ξόανον ἕστηκε, ἐν δεξιῇ τὸν νηὸν ἐπιδεικνύουσης. αἰτίην δὲ δὴ αἰτίῃ τοιήνδε. ἀνθρώποισι, ὁκόσοι Συρίην οἰκέουσι, νόμον ἐποιήσατο, ἐωυτῇ μὲν ὅκως θεὸν ἱλάσκεσθαι, θεῶν δὲ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτῆς Ἥρης ἀλογέειν. καὶ ὧδε ἐποίεον. μετὰ δὲ, ὡς οἱ θεὸν ἀφίκοντο νοῦσοί τε, καὶ συμφορὴ, καὶ ἄλγεα. μανίης μὲν ἐκείνης ἀπεπαύσαντο, καὶ ἐπιτιμῶ ἑωυτῇ ὁμολόγεε. καὶ τοῖσι ὁμοκόοισι αὖτις ἐκέλευε ἐς Ἥρην τρέπεσθαι. τουνεκα δὴ ἔτι τοιήνδε αἰτίην τοῖσι ἀπικνεομένοισι ἐς Ἥρην ἱλάσκεσθαι θεσπίζουσα, ἐς θεὸν ἐπ ἑωυτῇ, μὴ ἐκείνην ὁμολογέοντα. εἶδον δὲ καὶ Ἑλένης αὐτόθι ἄγαλμα, καὶ Ἑκάβης, καὶ Ἀνδρομάχης, καὶ Πάριδος, καὶ Ἑκτορος, καὶ Ἀχιλλέως.

Post Apollinem autem simulachrum est Atlantis: deinde Mercurij, & Lucinæ. Atque hoc quidem est internum ædis ornamentum. Foris autem posita est ara magna, ænea: in qua sunt innumera alia ænea simulachra cùm regum, tum sacerdotũ: ex quibus memoratu maximè digna recensebo. Ad sinistram ædis, stat Semiramidis simulachrum, ædem ipsam dextra demonstrantis. Stat autem hanc ob causam. Hominibus quicũque Syriã incolunt, legem tulerat, vt se ceu Deam colerent: cæterorum autem Deorum, atque ipsius etiam Iunonis nullam rationem haberent. Quod illi tum ita faciebant. Sed postquam morbi, clades, & dolores illi diuinitus acciderunt: ab illa insania destitit, séque mortalem esse confessa est: subditísque iterum præcipit vt ad Iunonem conuerterentur. Ob eã igitur causam adhuc tali specie stat, aduenientibus indicans Iunonẽ colendã esse, nec se amplius, sed illam esse Deam confitens. Ibi etiam Helenæ simulachrum vidi, & Hecubæ, & Andromaches, & Paridis, & Hectoris, & Achillis. Nirei quoque

εἶδον δὲ καὶ Νιρέως εἶδος τῶ

Αγλαΐης, καὶ Φιλομήλου, καὶ Πρόκνου, ἔτι γυναῖκας, καὶ αὐτὸν Τηρέα ὁρυδα, καὶ ἄλλο ἄγαλμα Σεμιράμιος, καὶ Κομβάβου, τὸ, κατέλεξα, καὶ Σβα- A τονίκης, κάρτα καλὸν, καὶ Αλεξάνδρου αὐτῷ ἐκείνῳ εἰκελον. παρὰ δὲ οἱ, Σαρδανάπαλος ἕστηκε, ἄλλη μορφῇ, καὶ ἄλλη στολῇ. ἐν δὲ τῇ αὐλῇ, ἄφετοι νέμονται βόες μεγάλοι, καὶ ἵπποι, B καὶ ἀετοὶ, καὶ ἄρκτοι, καὶ λέοντες. καὶ ἀνδρώπους οὐδαμᾶ σίνονται, ἀλλὰ πάντες ἱεροί τέ εἰσι, καὶ χειροήθεες. ἱρέες δ' αὐτοῖσι πολλοὶ ἀποδεδέχαται. τῶν, οἱ μὲν, τὰ ἱρήια σφάζουσι. οἱ δ', C ὁσσυδιὴ φορέουσι. ἄλλοι δ', πυρφόροι καλέονται, καὶ ἄλλοι D παραβώμιοι. ἐπ' ἐμεῦ δ', ἑπτακόσιοι καὶ τεσσεράκοντα ἐς τὴν θυσίην ἀπικνέοντο. ἐσθὴς δ' αὐτέοισι πᾶσα λευκή. καὶ πᾶλον ὑπὲρ τῇ κεφαλῇ ἔχουσι. ἀρχιερεὺς δ' ἄλλος ἑκάστου ἔτεος E ἐπιγίνεται. περφυρέῃ δὲ μούνος οὗτος φορέει, καὶ παρὰ χρυσέῃ ἀναδέεται. ἔστι δ' καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνδρώπων ἱρῶν, αὐλητέων τε, καὶ συρικτέων, καὶ Γάλλων. καὶ γυναῖκες ἐπιμανέες τε, καὶ φρενοβλαβέες. θυσίη δ' δὶς ἑκάστης

Aglaiæ filij effigiem vidi, & Philomelam, & Prognen, adhuc mulieres, Tereum autem in auem conuersum: item aliud simulachrum Semiramidis, & Combabi, de quo iam dixi, & Stratonices, pulchrum admodum, & Alexandri, ipsi illi simile: cui adstabat Sardanapalus, alia forma, aliáq; veste ornatus. In atrio autem, liberi pascuntur boues magni, & equi, & aquilæ, & vrsi, & leones: at homines haudquaquã lædunt, sed omnes sunt, & sacri, & mansueti. Sacerdotes autem ipsis multi admittuntur, quorum alij hostias mactant, alij libamina ferunt, alij vocantur igniferi, alij aræ ministri. Mea autem ætate plures etiam quàm trecenti ad victimam venire solebant. Vestis ipsis tota est candida, pileúmque in capite gestant. Summus autem sacerdos quotannis alius surrogatur: qui solus purpuream vestem gerit, & aurea tiara redimitur. Alia præterea est hominum sacrorũ multitudo, tibicinum videlicet, & fistulatorum, & Gallorum: sunt & mulieres insanæ, & mente captæ. Sacrificiũ autem bis quotidie

ἡμέρης ὁπτιλέῃ), ἐς τύ, πάντες ἀπικνέονται. Διὶ μὲ ὧν κατ' ἡσυχίην θύοισι, οὔτε ἀείδοντες, οὔτε αὐλέοντες. εὖτ' ἂν δὲ τῇ Ἥρῃ κατάρχωνται, ἀείδουσί τε, καὶ αὐλέουσι, καὶ κρόταλα ὑπηροτέουσι. καί μοι ἔκτυπέει, ὁπόσα ἐδὲν εἰπεῖν ἐδυνάατο. ἔστι δὲ καὶ λίμνη αὐτόθι, οὐ πολλὸν ἑκὰς τοῦ ἱροῦ. ἐν τῇ, ἰχθύες ἱεροὶ βέφοι) πολλοί, καὶ ποικιλίτες. γίγνονται δὲ αὐτέων ἔνιοι κάρτα μεγάλοι. οὗτοι δὲ καὶ οὐνόματα ἔχοισι, καὶ ἔρχονται κλεόμενοι. ἐγὼ ἐμεῦ δέ τις ἔην ἐν ἀυτοῖσι χρυσοφορέων. ἐν τῇ πτέρυγι δὲ, ποίημα χρύσεον αὐτέων ἀνέκειτο. καί μιν ἐγὼ πολλάκις ἐθηεύμην, καὶ ἔχω τὸ ποίημα. βάθος δὲ τ' λίμνης πολλόν. ἐγὼ μὲν οὐ ἐπειρήθην. λέγοισι δ' ὧν καὶ δικοσίων ὀργυιέων πλέον ἔμμεναι. κατ' μέσον δ' αὐτῆς, βωμὸς λίθου ἀνέστηκε. δοκέοισι δὲ ἄφνω ἰδὼν, πλώειν τέ μιν, καὶ τῷ ὕδατι ἐποχέεσθαι. καὶ πολλοὶ ὧδε νομίζοισι. ἐμοὶ δ' δοκέει σύλος ἑστεὼς μέγας, ἀνέχειν τὸν βωμόν. ἔστεπται δ' ἀεί, καὶ θυώματα ἔχει. πολλοὶ δ' καὶ ἐκ ἡμέρης κατ' ἰχνίω ἐς

peragitur, ad quod omnes veniunt. Ioui quidem cum silentio sacrificant, neque cantantes, neque tibia modulantes. Sed quando Iunoni primitias offerunt, voce, tibiáque canunt, & tintinabula pulsant, ac mihi ea de re nihil plani dicere potuerunt. Est etiam ibi lacus, non multum procul à templo, in quo multi, varijque pisces aluntur: quorum nonnulli sunt admodum magni, habéntque nomina, & vocati veniunt. Ex quibus ætate mea quidam aurum ferebat, cuius in ala, aureum ipsorum opus erat repositum: atque eum opus illud habentem sæpe vidi. Magna autem est lacus altitudo: cuius equidem experimentum non cepi, aiunt autem esse ducentis vlnis maiorem. Cæterùm eius in medio stat ara lapidea: quam si repentè videas, natare putes, & in summa aqua vehi: & ita putant multi. Mihi videtur subesse columna magna, & aram sustinere. Semper coronata est, & suffitus habet: multíque singulis diebus eò natantes ad precandum

ἀυτὸν νηχόμενοι, στεφανηφο-

φέουσι. γίγνονται δὲ αὐτόθι
καὶ πανηγύρεις τε μέγισται. κα-
λέονται δὲ ἐς τὴν λίμνην κα-
τα βάσιες, ὅτι ἐν αὐτῇσι ἐς τὴν
λίμνην τὰ ἱρὰ πάντα κατέρχε- A
ται, ἐν τοῖσι ἡ Ἥρη πρόσθη
ἀπικνέεται τῶν ἰχθύων εἵνεκα,
μὴ σφέας ὁ Ζεὺς πρόσθος ἴδηται.
ἢν γὰρ τόδε γένηται, λέ-
γουσι ὅτι πάντες ἀπόλλυν-
ται. B
καὶ δῆτα ὁ μὲν, ἔρχεται ὀφ-
θαλμὸς. ἡ δὲ, πρόσω ἱσταμένη,
ἀπείργει τε μὴ. καὶ πολλὰ λι-
παρέουσα, ἀποπέμπει. μέγι-
σται δὲ αὐτοῖσι πανηγύρεις, C
γίνονται, ἐς θαλασσαίην νομίζον-
τες.
ἀλλ' ἐγὼ τουτέων πέρι, σαφὲς
οὐδὲν ἔχω εἰπεῖν. οὐ γὰρ ἦλθον
αὐτὸς, οὐδὲ ἐπειρήθην τού-
της τῆς ὁδοιπορίης. τὰ, δὲ
ἐλθόντες ποιέουσι, εἶδον, καὶ D
ἀπηγήσομαι. ἀγγήιον ἕκαστος
ὕδατι σεσιγμένον φέρεται. κυ-
ρῶ δὲ τάδε στεφάνους. καὶ
μὴν ἐκ αὐτοῦ λυτάνθυοί γέον-
ται, ἀλλ' ἔστι ἀλεκτρυὼν ἱερός. E
οἰκέει δὲ ἐπὶ τῇ λίμνῃ. ὃς
ἐπεὶ σφέων δέξηται τὰ ἀγγήια,
πίνει, τὸ σφρηγῖδα ἀφῇ. καὶ μι-
σθὸν ἀργύριον, αὐτά τε λύει τὸν
δεσμὸν, καὶ τὸ κηρὸν ἀποστέ-
πτει. καὶ πολλαὶ μέλισσαι ἐκ τού-
του τοῦ ἔργου τῷ ἀλεκτρυόνι

coronas ferunt. Porrò ibi
etiam maximæ fiunt cele-
britates, quæ descensus
in lacum vocantur, quia
tum Deorum simulachra
omnia in lacum descendunt;
inter quæ Iuno prima adue-
nit, piscium causa, ne Iupi-
ter illos primus aspiciat.
Nam si hoc fiat, dicunt om-
nes perire. Atque ideo ille
quidē vadit inspecturus: sed
Iuno anteriore parte stans,
ipsum arcet, multúmque
obsecrans, dimittit. Maxi-
mæ autem illis celebritates
existimantur, quæ ad mare
conueniunt. Sed de ijs
nihil certi dicere possem:
neque enim ipse eò veni,
neque itineris huius pericu-
lum feci. Sed quæ
faciunt qui eò veniunt,
ea vidi, & commemo-
rabo. Vas vnusquisque a-
qua repletùm portat: íd-
que cera obsignatur. Ne-
mo autem suum ipse re-
soluens, effundit: sed
gallus quidam sacer est,
qui ad lacum habitat,
& acceptis vasis, visóque
sigillo, mercede accepta
vinculum soluit, & ceram
reposcit, ac multæ minæ ex
hoc opere gallo accumu-
lantur: quibus hinc ad ædem

ἀγείρονται. ἔνθεν δὲ ἐς τὸν νηὸν

αὐτοὶ ἐνείκαντες, ἀπένδουσί τε. καὶ θύσαντες, ὀπίσω ἀποναστέοισι. ἑορτέων δὲ πάσεων, τῶν, οἶδα, μείζιστη τῶ εἰαρεσ ἀρχομένου σπιτέλεοισι. καὶ μὲν οἱ μὲν, πυρὴν, οἱδὲ, λαμπάδα καλέουσι. θυσίην δ' ἐν αὐτῇ τοιήνδε ποιέουσι. δένδρεα μεγάλα ἐνκόψαντες, ἐν τῇ αὐλῇ ἐστᾶσι. μετὰ δ' ἀγινέοντες αἶγάς τε, καὶ ὄϊας, καὶ ἄλλα κτήνεα ζωὰ, ἐκ τῶν δενδρέων ἀπαρτέουσι. ἐν δὲ, καὶ ὄρνιθες, καὶ ἱμάτια, καὶ χρύσεα, καὶ ἀργύρεα ποιήματα. ἐπεὰν δ' ἐντελέα πάντα ποιήσωνται, περιενείκαντες τὰ ἱερὰ περὶ τὰ δένδρεα, πυρὴν ἐνιᾶσι. τὰ δὲ, ἀυτίκα πάντα κάονται. ἐς ταύτην τὴν ἑορτὴν πολλοὶ ἀνθρωποι ἀπικνέονται ἔκ τε Συρείης, καὶ ἔκ τῆς χωρέων πασέων. φέρουσί τε τὰ ἑωυτῶν ἱερὰ ἕκαστοι, καὶ τὰ σημήια ἕκαστοι ἔχουσι ἐς τάδε μεμιμημένα. ἐν ῥητῇσι δ' ἡμέρῃσι, τὸ μὲν πλῆθος, ἐς τὸ ἱερὸν ἀγείρεται. Γάλλοι δὲ πολλοὶ, καὶ τοῦτο, ἔλεξα, οἱ ἱροὶ ἄνθρωποι τελέουσι τὰ ὄργια. τύπτονταί τε τοὺς πήχεας, καὶ τοῖσι νώτοισι σφῶν ἀλλήλοις τύπτοντες. πολλοὶ δὲ σφίσι παρεστεῶτες, ἐπαυλέουσι. πολλοὶ δὲ τύμπανα

delatis, libant, factóque sacrificio reuertuntur. Festorum autem omnium, quæ noui, maximum ineunte vere peragunt, idque alij pyram, alij lampadem appellant. Tum autem faciunt istiusmodi sacrificium. Magnas arbores excisas in atrio collocant: postea adductas capras, oues, aliásque viuas pecudes, ex arboribus suspendunt: inter quæ sunt etiam aues, vestes, & aurea argenteáque opera. Ac postquam omnia perfectè composuerunt, & simulachra Deorum circum arbores tulerunt, pyram accendunt, omniáque repentè cremantur. Ad hoc festum multi homines veniunt, cùm ex Syria, tum ex circumiacentibus oris omnibus, afferúntque & sua quique Deorum simulachra, & quæ signa singuli habent, ad illorum imitationem facta. Diebus autem certis, multitudo in templum congregatur: & Galli frequentes, hominésque sacri, quos dixi, sacra peragunt: cubitósque incîdunt, tergísque mutua verbera excipiunt. Multi autem astantes ipsis, tibia canunt, & tympana

παταξέοισι. ἄλλοι ὃ αὐλήσιος ἔνδεα, καὶ ἱρὰ ἄσματα. τὸ ὃ ἔρξον, ἐντὸς τῦ νηῦ τόδε γίνεται. οὐδὲ ἐσέρχονται ἐς τὸν νηὸν, ὁκόσοι τάδε ποιέοισι. ἐν ταύτησι τῇσι ἡμέρῃσι, καὶ Γάλλοι γίνονται. ἐπεὰν γὰρ οἱ ἄλλοι αὐλέωσι τε, καὶ ὄρχηα ποιέωνται, ἐς πολλοὺς ἤδη ἡ μανίη ἀπικνέεται, καὶ πολλοὶ οἱ ἐς θήλεα ἀπικόμενοι. μετὰ δὲ, τοιάδε ἔρρηξαν. καταλέξω δὲ καὶ τὰ, ποιέοισι. ὁ νεηνίης, ὅτῳ τάδε ἀπόκειται, ῥίψας τὰ εἵματα, μεγάλῃ βοῇ ἐς μέσον ἔρχεται, καὶ ξίφος αἰωρέεται. τὰ δὲ, πολλὰ ἕτερα ἐμοὶ δοκέει, διὰ τῦτο ἔστηκε. λαβὼν δὲ αὐτίκα, τάμνει ἑωυτὸν, θέει τε διὰ τῆς πόλιος, καὶ τῇσι χερσὶ φέρει, τὰ, ἔταμε. ἐς οἰκίην δὲ οἰκίην τάδε ἀποῤῥίπτει, ἐκ ταύτης ἐδῆτά τε θηλέην, καὶ κόσμον τῶν γυναικήιον λαμβάνει. τάδε μὲν ἐν τῇσι τομῇσι ποιέοισι. ἀποθανόντες δὲ Γάλλοι, οὐκ ὁμοίην ταφὴν τοῖσι ἄλλοισι θάπτον. ἀλλ' ἐὰν ἀποθάνῃ Γάλλος, οἱ ἑταῖροι μὲν ἀείροντες, ἐς τὰ προάστεια φέρεσι. θάψαντες δὲ αὐτὸν, καὶ τὸ φέρεζον, τῷ, ἐκόμισαν, ὑπὲρ δὲ λίθοις βάλλουσι. καὶ τάδε ποιήσαντες, ὀπίσω ἀπονοστέουσι.

pulsant: alij diuinitus inspirata, & sacra carmina cantant. Atque hoc fit extra ædem: quod qui faciunt in eam non ingrediuntur. His diebus etiam A Galli fiunt. Postquam enim alij tibia cecinerint, & fœdera iniuerint, ad multos iam venit furor, multíque qui ad spectaculum venerunt, postea talia fecerunt. B Ea autem referam quæ faciunt. Adolescens, cui hæc parata sunt, abiectis vestibus, magno clamore in medium prodit, atque ensem distringit (hæc autem multis vt mihi videtur annis, propter hoc steterunt) C quo protinus accepto, semetipsum castrat, currítque per vrbem, & manibus portat ea quæ resecuit. In quamcunque autem domum ea proijcit, inde fœmineam vestem, & muliebrem ornatum accipit. Atque hæc quidem in castrationibus faciunt. Mortui autem Galli, non eodem a- E lijs modo sepeliuntur: sed mortuum Gallum socij sublatum ad suburbia efferunt. Quem postquam deposuerunt, & feretrum, quo tulerunt ipsum, desuper lapides iaciunt: quo facto domum repetunt.

φυλάξαντες ὃ ἑπτὰ ἡμερέων ἀριθμὸν, οὕτω ἐς τὸ ἱρὸν ἐσέρχονται. πρὸ δὲ τούτεων, ἢν ἐσέλθωσι, οὐκ ὅσια ποιέουσι. νόμοισι δὲ ἐς ταῦτα χρέωνται τοιούτοισι. ἢν μή τις αὐτέων νέκυν ἴδηται, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἀπικνέεται. τῇ ἐτέρῃ δὲ, καθήρεας ἑωυτὸν, ἐσέρχεται. αὐτῶν δὲ τῶν οἰκηίων τὸ νέκυος ἕκαστοι φυλάξαντες ἀριθμὸν ἡμερέων πεντήκοντα, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρήμενοι, ἐσέρχονται. πρὶν δὲ τάδε ποιῆσαι, οὐ σφίσι ἐσέναι ὅσιον. θύουσι δὲ βόας ὑρσενάς τε, καὶ θήλεας, καὶ αἶγας, καὶ ὄϊας. συας δὲ μοῦνον ἐναγέας νομίζοντες, οὔτε θύουσι, οὔτε σιτέονται. ἄλλοι δὲ ἃ σφέας ἐναγέας, ἀλλὰ ἱεροὺς νομίζουσι. ὀρνίθων τε αὐτοῖσι πιείστερα, δοκέει χρῆμα ἱρώτατον. καὶ οὐδὲ φαύειν αὐτέων δικαιεῦσι. καὶ ὧν ἀέκοντες ἅψωνται, ἐναγέες ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ εἰσί. τοὺνεκα δὲ αὐτοῖσι συώνομοί τέ εἰσι, καὶ ἐς τὰ οἰκήια ἐσέρχονται, καὶ τὰ πολλὰ ἐν γῇ νέμονται. λέξω δὲ καὶ τῶν παρηκουσμένων, τὰ ἐκεῖνοι ποιέουσι. ἀνὴρ εὖτ' ἂν ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν προσέλθῃ ἀπικνέεσθαι, κεφαλὴν μὲν

Obseruato autem septem dierum numero, exinde in templum ingrediuntur: ante quos si ingrediantur, nefas faciunt. His autem ad hæc A legibus vtuntur. Siquis ipsorum cadauer aliquod aspexerit, illo die ad templum non accedit: sed postero purgatus ingreditur. Eorum autem qui ex familia B mortui sunt, vnusquisque non nisi post trigesimum diem, rasóque capite ingreditur. Priusquam autem hæc fecerint, illis fas non C est introire. Immolant autem boues masculos & fœminas, capras, & oues. Sues autem solos rati execrandos, nec immolant, nec edunt. Alij autem eos non execrandos sed sacros D putant. Porrò columba videtur ipsis omnium auium sanctissima: ac ne eam quidem tangere æquum censent: quam si inuiti tetigerint, eo die execrabiles habentur. Ob id & cum ipsis E vescuntur, & ad domos ipsorum veniunt, & plerunq; in terra pascuntur. Porrò ea quoque dicam quæ faciunt, qui ad celebritatem conueniunt. Vir qui ad Sacram vrbem venerit primũ, ille caput & supercilia abradit: tũ

ὅδε, καὶ ὀφρύας ἐξύρατο. μετὰ δὲ, ma ctata

ἐξέυσας ὅιν, τὰ μὲν ἄλλα, κρεουργέει τε, καὶ ἐυωχέεται. τὸ δὲ νάκος χαμαὶ ἑλίξας, ὅπι τούτου ἐς γόνυ ἔζεται. πόδας δὲ, καὶ κεφαλὴν τῆς κτηνέος ὅπι τῷ ἑωυτῆς κεφαλῇ ἀναλαμβάνει. ἅμα δὲ εὐχόμενος, αἰτέει, τῷ μὲν παρεῦσαν θυσίην δέκεσθαι. μείζω δὲ ἐπαΐδης ἀναχρέεται. τελέσας δὲ ταῦτα, τῷ κεφαλῇ αὐτὸς τε φέρεται, καὶ τῶν ἄλλων, ὁκόσοι τῷ αὐτῷ ὁδὸν ἀπικνέονται. ἤρεας δὲ, ἀπὸ τῆς ἑωυτῆς ὁδοιπορέει, ὕδασί τε ψυχροῖσι χειρόμενος, λουσάμενός τε, καὶ πόρος εἴνεκα. καὶ ἐς πάμπαν χαμαικοιτέων. οὐ γὰρ οἱ ἐυνῆς ὀπιβλίσαι ὅσον, πρὶν τῷ, τε ὁδὸν ἐκτελέσαι, καὶ ἐς τῷ ἑωυτῆς αὖθις ἀπικέσθαι. ἐν δὲ τῇ ἱρῇ πόλει ἐνδέκεται μὲν ἀνὴρ ξεινοδόκος ἀγνοέοντά. ἐπεὶ γὰρ δὴ ὧν ἔκφασις πόλιος, αὐτοῦσι ξεινοδόκοι εἰσί. καὶ τόδε πατρόθεν οἶκοι δέκονται. καλέονται δὲ ὑπὸ Ἀσσυρίων οἵδε, διδάσκαλοι, ὅτι σφίσι πάντα ἐξηγέονται. θύσασι δὲ, ἐκ μὲν αὐτῷ τῷ ἱρῷ. ἀπ' ἐπεὰν παρεσκήνη τῷ βωμῷ τὸ ἱρήϊον, ὅπαστέας, αὖθις ἀγιζόων ἐς τὰ οἰκία. ἐλθὼν δὲ κατ' ἑαυτὸν, θύει τε, καὶ εὐχὴ τῶι

macta ta oue, cætera quidem in fruſta concidit, & conuiuatur: vellus autem humi ſternens, ſuper hoc in genua procumbit: pedes verò & caput animantis, ſuo ipſius capiti imponit: & ſimul precando poſtulat, vt præſens ſacrificium acceptum ſit: maiúſque aliud in poſterum pollicetur. His ita peractis, & ſuum caput coronat, & aliorum quicunque eandem viam veniunt. Soluens autem, ex terra ſua proficiſcitur, vtúrque frigidis aquis cùm lauandi, tum potandi cauſa, & omnino humi dormit. Neque enim fas ipſi eſt lectum conſcendere, donec iter illud peregerit, domúmque ſuam reuerſus fuerit. In ſacra autem ciuitate recipit ipſum publicus hoſpes ignarum. Certi enim vniuſcuiuſque ciuitatis hoſpites ſunt ibi: atque hoc, è patria domi recipiunt. Ab Aſſyrijs autem iſti appellantur doctores; quòniam ipſis omnia exponunt. Sacrificant autem non in ipſo templo: ſed poſtquam ad altare adduxit hoſtiã, ſumptis libamentis, viuã pecudẽ domũ reducit: quũq; redijt, apud ſe ſacrificat, & precatur.

ἔστ ὃ καὶ ἄλλης θυσίης τρόπος τοιόσδε. στέφαντες τὰ ἱρήια ζωά, ἐκ τ' προπυλαίων ἀπιᾶσι, τὰ δ', κατενηχθέντα πίπτοντα θνήσκουσι. ἔνιοι δὲ καὶ παῖδας ἑωυτῶν, ἐντεῦθεν ἀπιᾶσι, ὡς ὁμοίως τοῖς κτήνεσι, μὴ ἐς πήρην ἐνθέμενοι, χειρὶ καταίροισι. ἅμα δ' αὐτέοισι σπερτομέοντες, λέγουσι ὅτι ἐ παῖδες, ἀλλὰ βόες εἰσί. σίζονται δὲ πάντες, οἱ μέν, ἐς καρποὺς· οἱ δ', ἐς αὐχένας. καὶ ἀπὸ τῶδε, ἅπαντες λαύουσι στιγματηφορέουσι. ποιέουσι δὲ καὶ ἄλλο, μοιώσιος Ελλήνων Τροιζηνίοισι ὁμολογέοντες. λέξω δὲ καὶ τὰ, κείνοι ποιέουσι. Τροιζηνίοισι τῆσι παρθένοισι, καὶ τοῖσι νεήνεσι νόμον ἐποιήσαντο, μή μιν ἄλλως γάμον ἰέναι, πρὶν Ἱππολύτῳ κόμας κειρήσασθαι. καὶ ὧδε ποιέουσι. τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει γίγνεται. οἱ μὲν νεηλύαι, τῶν ἡμείων ἀπάρχονται. τοῖσι δὲ νέοισι, πλοκάμους ἱεροὺς ἐκ γενετῆς ἀπᾶσι. τοὺς, ἐπὰν ἐν τῷ ἱερῷ ἡβήσωνται, τάμνεσί τε. καὶ ἐς ἄγγεα καταθέντες, οἱ μέν, ἀργύρεα, πολλοὶ δὲ, χρύσεα ἐν τῷ νηῷ προσηλώσαντες ἀπᾶσι, ἐπιγράψαντες ἕκαστοι τὰ ὀνόματα. τοῦτο καὶ ἐγὼ

Fit autem & quidam alius huiusmodi sacrificandi ritus. Postquam viuas victimas coronarunt ex vestibulis templi eas dimittunt: illæ verò præcipites datæ, casu moriuntur. Quidam autem & pueros suos hinc demittunt, non tamen eodem modo quo pecudes, sed in pera inclusos, manu deorsum agunt: ac simul ipsos increpantes, eos non pueros, sed boues esse dicunt. Omnibus autem notæ inuruntur, alijs in vola, alijs in ceruice: atque inde est quòd Assyrij cuncti notas inustas habent. Faciunt & aliud quidpiam, in quo cum solis Græcorum Trœzenijs consentiunt. Dicam autem quæ illi faciũt. Trœzenij virginibus & adolescentibus legem statuerunt, nequis nuptias iniret, priusquam Hippolyto comas totondisset: faciúntque hoc pacto. Hoc etiam fit in Sacra ciuitate. Adolescentes quidem barbas suas consecrant. Iuuenibus autem capillos à natiuitate sacros demittunt: quos postquam in templo sunt, resecant, & in vasa depositos, alij quidem argentea, multi verò aurea, in æde affigunt, atque abeunt, inscripto vniuscuiusque no-

ἐπ νέος ὢν, ἐπετέλεσα. κ) ἔστ μεν ἐν τῷ ἱερῷ κ) ὁ πλόκαμος, κ) τοὔνομα.

mine. Hoc ego cùm iuuenis adhuc essem, feci, & cùm meus capillus, tum nomen adhuc est in templo.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ἐγκώμιον.

DEMOSTHENIS ENCOMIVM.

ARGVMENTVM.

Hoc encomium duabus partibus constat. Prior locos technicos continet, ex quibus cùm persona Demosthenu, tum cetera virtutes, & res gestæ amplificari poterant: similque eius cum Homero institutur comparatio. Altera sumitur ex athenis, vbi ad laudem Demosthenis potissimùm facere ostendit, quod de eius eloquentia, animi magnitudine, rerúmque gestarum excellentia scripto testati sunt hostes.

Ἀδίζοντί μοι τὴν τῶν σοφῶν, κ) ἐντεῦθεν ἐξιόντων ἐν ἀριστερᾷ, τῆς ἕκτης ἐπὶ δέκα, σμικρὸν πρὸ μεσημβρίας, Θρασαγόρας περιτυγχάνει. τάχα τινὲς αὐτὸν ὑμῶν, ἐπίσαντο. σμικρός τίς ὅστι, χνοῦς, ἀσόλευκος, αὐδεικὸς τὴν φύσιν. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ἔτι παρόντα, Θρασαγόρας ἔφη ὁ ποιητὴς, πῖ δὴ, καὶ πόθεν. οἴκοθεν πάλ' ὅς, ἐνταῦθα. πότερον δ' ὦ δ' ἐγὼ, διαβαδίσων; ἀμέλει μ' ἔφη κ) τοῦτον δεῦρο. ἀεὶ γάρ τοι τ' νυκτὸς ἀγαναστᾶς, ἔδοξέ μοι χρῆναι τοῖς

CVm in Porticu deambularem, inde exeunti ad sinistram, die decimo sexto, paulò ante meridiem, occurrit mihi Thersagoras, quem fortè aliqui vestrûm norint: pusillus est, aquilino naso, subalbus, virili indole. Hunc cùm procul accedentem viderem, dixi. Hic Thersagoras poëta est, & interrogaui, quonam & vnde veniret. Domo huc, inquit ille. Num, inquam, deambulandi gratia? Scilicet, inquit ille, hoc mihi opus erat. Nam mihi visum est intempesta nocte surgere, vt Homeri natali

Ομήρου γλυκλίοις τῆς ποιητικῆς ἀπαρξάσθαι. καλῶς γε σὺ ποιῶν ἔφην, καὶ τὰ βοφεῖα τῆς παιδεύσεως ἐκείνῳ τίνων. ἐκεῖθεν οὖν ἀρξάμενος ἤδη ὅς, ἔλαθον ἐμαυτὸν, εἰς τόπον τῆς μεσημβρίας ἐκπεσών. ὅπερ οὖν ἔρχω, δεῖ μοι καὶ τὸν πειθάνου. πολὺ μᾶλλον τοίνυν ἔρχομαι πρὸς σὲ πεῖθειν τουτονὶ δεόμενος ἥκω, τῇ χειρὶ τὸν Ομηρον ἐπιδείξας. ἴστε δήπου τὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ τοῦ Πτολεμαίων νεὼ, τὸν καθειμένον τὰς κόμας. προσιόντων τε οὖν αὐτὸν ἀφικόμην ἔφη, καὶ προσευξόμενος ἀφόδοιον μεταδιδόναι τῶν ἐπῶν. εἰ γὰρ ἔρχομαι ἐν εὐχαῖς τὰ πρόσφορα εἶη. πάλαι γάρτοι καὶ αὐτὸς ἐνοχλεῖν μοι δοκῶ τὸν Δημοδένλω. ἐπικουρῆσαί τι πρὸς τλὺ αὐτῷ γλυκλίον. εἰ οὖν ἡμῖν ἐπαρκέσοι τὸ εὔχεσθαι, συμβουλοίμλω αὖ σοι. καινὸν γὰρ ἡμῖν τὸ ἔρημον. ἐγὼ μὲν ἔφη καὶ τῶν νύκτωρ τε, καὶ τὴμερον πεποιημένων, δοκῶ μοι τῆς ἐυκοίας τὸν Ομηρον ἐπεγέλασθαι, δεῖος γάρ πως, καὶ μανικῶς εἰς τλὺ ποίησιν ἐξεβακχεύθλω. κρινεῖς δ' αὐτός. ἐπιδὲς γάρτοι τουτὶ τὸ γεγμιατεῖον πειπόμλω, die poëtices primitias offerrem. Præclarè, inquam, facis, quòd illi gratiam refers institutionis. Itaque initio inde ducto, inquit ille, non animaduerti me ad meridiem vsq; delapsum esse. Ego verò, vt dixi, deambulatione opus habeo. Sed multò antè, inquit ille, hunc compellare optans, veni, manu autem Homerum monstrabat. Scitis vtique in templo Ptolemæi ad dextram collocatum esse, promissis capillis. Quare veni ipsum alloquuturus, & precaturus vt mihi magnam versuum copiam largiatur. Vtinam inquam, votis proficere liceret ad res gerendas. Iamdudum enim statuo precibus fatigare demosthenem, vt mihi suppeditet orationem ad natalem eius ornandum. Si igitur satis foret vota facere, idem tecum vellem: nam commune nobis foret lucrum. Ego, inquit, hac nocte & hodie, lucubrato carmine, Homerum beneuolentiæ causa laudare statuo. Nam diuino, qualis est vatum, furore ad poëtim raptus sum: quod iudicabis ipse. Consultò enim libellũ hunc circũfero,

εἰ ἄρα τῷ σχολῇ ἄρτι τῶν ἑταίρων, περιτύχοιμι. δοκεῖς οὖν μοι σὺ καλῷ σὺ τῆς σχολῆς εἶναι. μακάριος γὲ εἰ ἐμοῦ δ' ἐγὼ, καὶ πεπονθὼς τὸ τῷ τὸν δόλιχον νενικηκότος. ὃς ἅμα λελουμένος τὴν κόνιν, καὶ τὸ λοιπὸν τῆς θέας ψυχαγωγούμενος, μυθολογεῖν πρὸς τὸν παλαιστὴν διενοεῖτο, ὑπὸ δόξου κληθησεσθαι τῆς πάλης οὔσης. ὅθ' ὁ μὴ ὑπὸ τῆς βαλβίδος ἂν αὖ ἐμυθολόγεις ἔφη. καὶ σὺ δή μοι δοκεῖς νενικηκὼς τὸν δόλιχον τῶν ἵππων, εὐζυφᾶν αὐδεὶ μάλα δὴ καταῤῥωσθῶπι τὴν τῶ σαδίου τύχην. καὶ ὃς γελάσας, ὡς δή σοι τι τῶν ἀπόρρων εἶπεν ἐρασσόμενος· ἴσως γὲ ἔφη ὁ Δημοσθένης ἐλάττονος, ἢ καθ' Ὁμήρου εἶναί σοι λόγου καταφαίνεται, καὶ σὺ μὴν μέγα φρονεῖς, Ὁμήρου ἐπανέσας. ἐμοὶ γὰ ὁ Δημοσθένης σμικρὸν, καὶ τὸ μηδένος συκοφαντεῖς ἔφη. διαστασιάσαιμι δ' οὐκ ἂν τὸς ἥρως, εἰ καὶ πολεῖων εἰμὶ τῷ γνώμην πρὸς Ὁμήρου τετάχθαι. εὖγε εἶπον, ἐμὲ δ' ἂν οὐ νομίζοις πρὸς τὸ Δημοσθένους; ἀλλ' ἐπεί γε μὴ ταύτην τὸν λόγον ἀπαιτάζεις κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἄλλον ὡς τὴν ποιητ-

si fortè in aliquem ex socijs otiosum incidero, tu autem mihi videris in præclaro esse otio. O te fœlicem, inquam, cui idem accidit ac illi qui dolicho victoriam adeptus, abluto iam puluere, reliquo spectaculi tempore sese oblectans, cum luctatore fabulari cogitabat, qui ad luctam iam vocandus videretur. Ille autem, non ita, inquit, in carceribus fabulareris: & tu certè mihi videris verborum dolicho deuicto, eum ludos facere, qui stadij fortunam perhorrescit. Scilicet ait ille, quasi rem difficilem susceperis. Fortassis, inquam, minoris pretij videtur tibi Demosthenes, quàm Homerus: & tu Homero laudato gloriatis. Me verò laudare Demosthenem, parum & nihil est? Cauillaris, inquit. Nolim ego dissidium ciere inter hos heroas, tametsi Homero magis faueo. Bene inquam. & me nonne putes Demosthenem magis fauere? Sed quoniam hac ratione orationem simpliciter contemnis, apparet te solam poësim,

κλιν ἔχον ἡγῆ μόνον, τὸν δ' ῥητορικοὺς λόγους καταφρονεῖς ἀτιμῶς, οἷον ἵππεις παρὰ πεζοὺς ἐλαύνων. μὴ μανείλω ἔφη ταῦτά γε, κἂν εἰ πολλῆς δεῖ τῆς μανίας ὑπὸ τοὺς ποιητικοὺς ἴωσι θυρεούς. δεῖ γάρ τοι καὶ τοῖς καταλογάδην ἔθλω ἐνθέου τινὸς ἐπινοίας, εἰ μέλλουσι μὴ ταπεινοὶ φανεῖσθαι, καὶ φαύλης φρονήσεως. οἶδά τοι ἔφη ὦ ἑταῖρε, καὶ χαίρω πολλάκις, ἄλλων τε δὴ λογοποιῶν, καὶ τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὁμήρου τιθεὶς. οἷον λέγω, τὴν σφοδρότητα καὶ πικρίαν, καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν. καὶ τὸ ὠὴ οἰνοβαρὲς, πρὸς τοὺς Φιλίππου μέθας, καὶ κορδακισμούς, καὶ τὴν ἀσέλγειαν. τὸ δ' εἰς οἰωνὸς ἄριστος, πρὸς τὸ, δεῖ γὸ τὸν ἀγαθοὺς αὖθις ἐρᾶς, τοὺς ἀγαθοὺς ἀποθυμίους ἐλπίδας. ἢ τὸ ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς, πρὸς τὸ, πηλίκον ποτὲ στενάξαιεν ἂν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ τῆς δόξης, καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες. παραβάλλω δ' ἢ τὸν ῥέοντα Πίνδαρον, πρὸς τοὺς Ὁμήρου νιφάδας τῶν λόγων. ἢ τὸ εἰ μὴ μέλλοιμι ἀληθῶς τ' ἀναπάτω

ducere operosam, & solutam orationem prorsus contemnere, sicut eques pedites præteruectus. Tum ille, absit vt sic insaniam, tametsi non leui furore opus est iis qui ad poëticas fores accedunt. Verùm & oratoribus, inquam, opus est afflatu quodam diuino, ad efficiendam orationem non humilem & frigidam. Noui, inquit ille, ô amice, & sæpe gaudeo, cùm aliorum oratorum, tũ Demosthenis collatione cũ Homero. Vt quũ vim, acerbitatem, & impetũ comparo. Homerus vinolentum Agamemnonem appellat: ita Demosthenes in Philippi ebrietatem, saltationes, & petulantiam inuehitur: & vt poëta, Vnum optimum augurium est: sic orator, Oportet bonos viros bona cum spe, rempub. defendere. Et illud: Forsitan ipse senex deploret talia Peleus. Huic simile, Quàm grauiter ingemiscerent illi fortes viri, qui propter gloriam, & patriæ libertatem in acie perierunt. Confero & magna vi fluentem Pythonem, cum Vlyssis verborum niuibus, & illud, Si senij exortes, mortísque essemus acerbæ: cum hoc,

τὸ ἔσεσθαι, πρὸς τὸ, πόθος

μὴν γὲ ἅπασιν ἀνθρώποις τὸ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τίς αὐτὸν καθείρξας τυγχάνῃ. καὶ μυείαις χρόνασιν αὖθις αὐτοῖς ἐπὶ τὰ τῆς διανοίας ἐπιδρομαί. ἥδομαι γὰρ καὶ παθαῖς, καὶ διαθέσεις, καὶ τροπὰς λέξεως καταμανθάνων, καὶ τὰς ἀφαιρέσεις τοῦ χρόνου μεταβολὰς, καὶ τὰς ἐκ τῶν παρεμβολῶν ἐπανόδους, καὶ τὰς τῶν παρεμβολῶν συνῳδὰς τῷ καιρῷ γλαφυρότητας, καὶ τὸ τοῦ ῥόπου μισοβάρβαρον πάντα χῶ. καί μοι πολλάκις ἔδοξεν, ὃ γὰρ ἂν τάληθὲς ἀποκρύψαιμι, συνωρεπέστερον μὴ ῥαθυμίας ἀττικῆς καθάπερ ὁ Δημοσθένης, ὁ τὴν παῤῥησίαν ὡς φασιν ἀνειμένος, τῶν τοῦ Ἀχαιοῦ ἀχαϊδας θρασυστόμου. διαφυσερῷ γὰρ τῷ πνεύματος, τὰς ἐλλιγικὰς ἀποπλανῶν βαλῳδίας, τὴν μεταξὺ τὴν ἀκμαιοτάτης μάχης διαλόγοις ἀναπαλαίοντος, καὶ μύθοις τὴν φορὰν σκεδαννύοντος. πολλάκις δὲ μετὰ τὴν Δημοσθένους, καὶ μέτρα κώλων, καὶ ῥυθμοὶ, καὶ κλάσεις, οὐκ ἔξω τῆς πιθανῆς ἡδονῆς ἐμβιβάζουσιν, ὥσπερ αὖ Ὁμήρου ἐλλιπὴς αἱ πλοκαὶ, ἢ παρισώσεων, ἢ σχημάτων βραχύτητος, ἢ καθαρότητος, ἀγ' ἔοικε φύσει πως ὑπάρχειν ταῖς δυνάμεσι τὰς ἀρετὰς ἐπιπλέχθαι. πό-

Omnibus hominibus mors est vitæ terminus, etiamsi quis in domuncula conclusum se seruet. Denique sexcenti sunt ingenij in idem concursus. Delectant autem me affectus cùm vehementiores, tum leniores, & figuræ dictionis, & leuantes tædium mutationes, & à digressionibus reditus, & comparationum oppertunarum elegantia, denique totius orationis vrbanitas. Et mihi sæpe visum est, non enim veritatem dissimulare queam, Demosthenem, remissa, vt aiunt, loquēdi libertate, decentiùs segnitiem Atticam perstrinxisse, quàm is qui Achiuos Achæidas appellauit. Et spiritu constantiùs intento Græcorum repræsentat tragœdias, quàm is qui, dum maximè viget pugna, colloquia fingit, & sermonibus impetum dissipat. Sæpe etiam membrorum mensuræ, numeri, & clausulæ, quas habet Demosthenes, non extra poëticam voluptatem me abducunt. Sicut neque Homero desunt antitheses, comparia, figuræ asperæ, vel puræ. Sed ita videtur à natura comparatum, vt facultatibus virtutes permisceantur.

δὲν γὰ δὴ περιφρονοίμι ἂν
ἐμὼ σοῦ Καλλιόπην, ταυτὶ
δ' ἴσως γινώσκων ἐμὲ οὐδὲν ἧττον
τούμὸν ἀγώνισμα τῶν εἰς Ομη-
ρον ἐγκωμίων, διπλάσιον ἔρ-
γον, ἢ τοῦ σοὶ εἰς Δημοσθένην
ἐπαίνου τίθημι. ἀ τοῖς μέζοσι,
ἀλλὰ τῇ ὑποθέσει φημὶ, τῷ
τούμὸν μὲ, ὦ ἔχειν ἐδρείαν πο-
λὺ κρηπίδα ὑποβαλέσθαι τῶν
ἐπαίνων, πλὴν γε τῆς ποιητι-
κῆς αὐτῆς. τὰ δ' ἄλλα, τὰ μὲν
ἀσαφῆ, πατρὶς, καὶ γένος, καὶ χρόνος. εἰ γοῦν τι σα-
φὲς αὐτῶν ἦν, ὦ μὴ ἂν ἀμφι-
λεκτὸς ἀνθρώποις ἦεις. πα-
τρίδα μὲν δίδυσιν αὐτῷ, ἰωνι-
κὴν Κολοφῶνα, ἢ Κύμην, ἢ
Χίον, ἢ Σμύρναν, ἢ Θήβας τὰς
Αἰγυπτίας, ἢ μυείους ἄλλας, πα-
τέρα δὲ Μαίονα τὸν Λυδὸν, ἢ
ποταμὸν. καὶ μητέρα Μελανώ-
πην φασὶν, ἢ νύμφην τιν' Δρυά-
δων, ἀνθρώπου γλῶσις ἀπο-
είη. χρόνον δὲ, τὸν ἡρωϊκὸν, ἢ
τὸν ἰωνικόν. καὶ μηδ' ὅπως ἔφης
τὸν Ησίοδον εἶχεν ἡλικίας σα-
φῶς εἰδέναι, ὁπουγε καὶ τε-
θόρυβηται περὶ τοῦ γνωρίμου, τὸ μα-
λιστ' ἄν τις περὶ ἐκείνοις. τὸ γὰρ
δὴ, πενίας, ἢ πάθους ὀνομά-
των, ἀλλὰ μὴν βέλτιον εἶη καὶ
ταῦτα ἐᾶν ἢ ὡσαύτως κείμενα.

Quòd autem tuam Calliopen
hæc sentiendo contemne-
rem? At nihilo minùs
meæ in prædicando Home-
ro contentioni, duplum
negotij inesse censeo, quàm
tuis in Demosthenem lau-
dibus. Non versuum, sed
argumenti ratione, dico
me non posse firmum lau-
dum iacere fundamentum,
præter, quàm poëticam ip-
sam: cùm cætera sint igno-
ta, patria, genus, ætas. Nam
si nota essent inter homines
anceps contentio non esset:
alijs patriã ei assignantibus,
Ionicam Colophonem, alijs
Cumam, vel Chium, vel
Smyrnam, vel Thebas Æ-
gyptias, vel innumeras a-
lias. Patrem autem Mæo-
nem Lydum, vel fluuium,
& matrem Melanopen ai-
unt, aut Nympham aliquam
Dex Dryadibus, siquidem
humanum genus ignora-
tur. Porrò ætatem: Heroi-
cam aut Ionicam. Nec sa-
tis constat vtrum Hesiodus
sit antiquior, siquidem no-
men Melesigenæ, ei quod
nunc est in vsu, anteponunt.
Fortunam autem, paupertatem, & cæcitatem: sed hæc
cùm incerta sint, satius
esset missa facere. Quare
mihi valdè angusta erit

πεῖ σεγὸν δὴ μοι κομιδῇ τὸ

ἐγκώμιον, ποίησιν ἄπερανκτον ἐπαινέται, καὶ σοφίαν ἐν τῶν ἐπῶν εἰκάζομένην συλλέγειν. τὸ δ' σὸν ἔφη κ' χειρὸς, ὑπόδρομόν τε, καὶ λεῖον, ἐφ' ὡσμένοις τε, καὶ γνωσίμοις, μόνον ὀνομάτων. οἷον, ὄψον ἕτοιμον, ἡδυσμάτων παρὰ σοῦ δεόμενον. τί γὰρ ἂ μέγα, καὶ λαμπρὸν ἐν τύχῃ τῷ Δημοδένει περσαῖνε; τίνα ἂ γνώσιμον; ἐκ Ἀθηναίων μὲν, αὐτῷ πατρὶς, αἱ λιπαραὶ, καὶ ἀοίδιμοι, καὶ τ' Ἑλλάδος ἔρεισμα; καίτοι λαβόμενος ἂν ἐγὼ τῶν Ἀθηνῶν, ὅτι τ' ποιητικῆς ἔδρας ἐπεισόδιον ἂν ἔρωτας θεῶν, καὶ κρίσεις, καὶ κατοικήσεις, καὶ δωρεὰς, καὶ τὴν Ἐλευσῖνα. νόμων δ', καὶ δικαστηρίων, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν, καὶ ἀποικιῶν, καὶ τροπαίων θαλαττίων τε, καὶ χερσαίων ἐπισυναγόμενον, οὐδ' ἂν εἷς ὅπως ἀξίως ἐρικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ φησὶν ὁ Δημοδένης. ἀφθονία μὲν ὧν ἂν μοι πρεσπῆ πάντων τῶν ἐγκωμίων. ἐκ ἂν ἀπαρτᾶν ὑπομένοιμι ἐν νόμῳ τοῖς ἐπαίνοις ὄν, ἐκ τῶν παρόντων ὑποκοσμεῖν τὸν ἐπαινούμενον. Ἰσοκράτης δ', παρεμπόρευμα τῆς Ἑλένης φέρων ἐνέθηκε τὸν Θησέα, τὸν μὲν ἐν ποιητικὸν φῦλον ἐλεύθερον.

encomij materia, poëtam imperfectam laudare, & sapientiam ex versibus æstimare. Tibi verò in promptu, inquit, planus & apertus est campus, de rebus certis & cognitis: tantùm verbis opus est, tanquam condimento ad obsonium parato. Quid enim non magnum, & splendidum Demosthenis fortuna concessit? quid non celebre? Nonne patria, Athenæ opulentæ, & nobiles, & Græciæ propugnaculum? Quòd si Athenæ mihi contigissent, licentia poëtica superinducerem amores Deorum, iudicia, commigrationes, dona, Eleusinem. Porrò de legibus, iudicijs, concionibus, Pyræo, colonijs, trophæis terra marique partis, ne vnus quidem Demosthenes pari cùm dignitate dicere posset. Ex his magna copia mihi suppeteret. Idque encomium non distrahendum putarem, cùm inter laudationum præcepta hoc sit, vt qui laudantur, à patria exornentur. Isocrates Helenæ præconio inseruit Theseum. Liberi autem sunt poëtæ.

σοὶ δ' ἴσως ἐυλάβεια τὸ μὴ παροιμίας σκῶμμα ὅτι τῆς ἀσυμμετρίας ἐπαγάγηται, μή σοι μεῖζον φορτίον τοῦτο γένηται τοῦ ξυλάκου. παρέντι δὴ τὰς Ἀθήνας. ἐκδέχεται τὸν λόγον πατὴς τειπεραρχος, χρυσέα κρηπὶς καὶ Πινδαρεον. οὐ γὰρ ἐν Ἀθήνησι μειζοτέρου τιμήματος τειπεραρχοῦν. εἰ δὲ τὸν Δημοσθένους ἔτι κομιδῇ παιδὸς ὄντος, ἐτελεύτα, τὴν ὀρφανίαν οὐ συμφορὰν ὑπολιπόμενον, ἀλλὰ δόξης ἀφορμὴν, τὸ τῆς φύσεως γνήσιον ἀποκαλυπτόμενος. Ὁμήρου μὲν οὖν, ὅτε παίδευσιν, οὔτ' ἄκουσται μίμησιν καθ' ἡσυχίαν παρειλήφαμεν. ἀλλ' οὐδὲ ἀνάγκη τῶν ἐπῶν ἀπτεσθαι τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδημιουργημένων, ὕλην ἐν τροφῆς, καὶ μελέτης, καὶ διδασκαλίας ἐκ ἔχοντα. μήν δὲ οὐ ὅτι τὴν Ἡσιόδου δάφνην καταφυγόντα, τὴν ῥαδάμνους, καὶ τοῖς ποιμέσι τῶν ἐπῶν ἐπιπνέουσαν. σοὶ δ' ἐνταῦθα δήπου, πολὺς μὲν ὁ Καλλίστρατος, λαμπρὸς δ' ὁ κατάλογος, Ἀλκιδάμας, Ἰσοκράτης, Ἰσαῖος, Εὐβουλίδης, μυρίων μὲν ἐφελκομένων Ἀθήνησι τῶν ἡδονῶν, καὶ τὸν παρρησιάσας ἀνάγκης ὑπομένοντας.

Tu verò fortè metuis ne non ſeruato modo, illa prouerbij cauillatione excipiaris, Epigramma maius eſſe ſcrinio. Itaque omiſſis Athenis, excipit orationem pater claſſis præfectus, aureum, vt Pindarus ait, fundamentum. Nulla enim Athenis maior dignitas eſt, quàm præfectura claſſis. Quòd verò extinctus eſt Demoſthene adhuc puerulo, non eſt calamitas cenſenda, ſed gloriæ occaſio, retegens generoſam indolem. Homeri nec inſtitutionem, nec ſtudia ex ſcriptis accepimus: ſed ſtatim ab operibus eius mihi eſt laudandus, cùm materiam ex educatione, ſtudijs, & inſtitutione ipſius ſumere non poſſim: nec ad Heſiodi laurum confugere, quæ molliter, etiam paſtoribus carmina inſpirabat. Tu verò Calliſtratum habes, & longum ſplendidúmque catologum, Alcidamantem, Iſocratem, Iſæum, Eubulidem. Et quanquam innumeræ ſunt Athenis voluptates, quibus pelliciuntur, etiam qui paterno imperio ſunt obnoxij,

παχείας δ' οὔσης τοῖς μειρακίοις τῆς ἡλικίας εἰς τὰς τέρψεις ἀπολιθαίνειν, παρὰν δ' αὐτῷ κατ' ἐξουσίαν κωμᾷν, ἐν τῆς τ' ἐπιτρόπων ὀλιγωρίας, ὁ τ' φιλοσοφίας, καὶ τ' πολιτικῆς ἀρετῆς κατῆιχε πόθος. ὃς αὐτὸν ἦγεν ἂν ἐπὶ τὰς Φρύνης, ἀλλ' ἐπὶ τὰς Ἀριστοτέλους, καὶ Θεοφράστου, καὶ Ξενοκράτους, καὶ Πλάτωνος θύρας. καὶ ταῦθ' ἅ βέλτιστε, φιλοσοφοίης τῷ λόγῳ, θηλὰς ἐν ἀνθρώποις ἐρώτων ἀγωγὰς, πλὴν μί, θαλαττίου τινὸς ἔρωτος παμφόρου τε, καὶ ἀχείας, καὶ κυμαινούσαν ἐν ψυχῇ Ἀφροδίτης παλήμου κλύδωνα, φλεγμαινούσας νέων ὁρμαῖς, αὐτόχρημα θαλάττιον. πλὴν δ' οὐρανίου χρυσῆς πυρὸς σειρᾶς ἕλξειν, οὐ πνευῖ, καὶ τόξοις ἐν πιθεῖσαν δυσανιάτοις νόσοις βαυμάτων, ἀλλ' ἐπὶ τ' ἀυτὸ τ' κάλλους ἄγοντα τε, καὶ καθαρὰν ἰδέαν ἐξορμῶσ', μανίᾳ σώφρονι τῶν ψυχῶν, ὅσαι Ζηνὸς ἐγγύς, καὶ θεῶν ἀγχίστροφοι φασὶν ὁ βακικός. ἔρωτα δὲ πάντα ποίημα, κουφότατον. ἁπαλώτατον. κάτοπτρον. ξίφος. γλωττίδα διαθρῶσαι. μετελθεῖν ὀλιγωρίας ὑποκρίσιν. μνήμην ἀκριβῶσαι. θρύπτειν καταφρονη-

A

B

C

D

E

éstque adoleſcentia per ſe ad voluptatem procliuis, cùm ſiceret ipſi per tutorum negligentiam voluptates ſequi, tamen continuit eum philoſophiæ, & politicæ virtutis amor: qui ducebat ipſum, non ad Phrynes, ſed Ariſtotelis, Theophraſti, Xenocratis, & Platonis fores. Atque hîc, ô præclare, poteris philoſophari, duas apud homines eſſe amorum ſpecies, alteram quidem, marini cuiuſdam amoris impotentem, agreſtem, & fluctuantem in animo veneris vulgaris tempeſtatem, exæſtuantibus iuuenum cupiditatibus, rem planè marinam. Alteram, aureæ catenæ cœleſtis attractionem, quæ non igni, non telis inſanabiles vulnerum morbos infligit: ſed ad pulchritudinis ipſius incorruptam, purámque formam comprehendendam impellit, ſano mẽtium furore, quæ ad Iouem accedunt, & Dijs cognatæ ſunt, vrait tragicus ille. Amori ſanè omnia parabilia, tonſura, ſpelunca, ſpeculum, gladius, linguam efformare, ætate vergente, pronunciationẽ diſcere, memoriam diligenter exercere, tumultus contemnere,

σαι. συνάψαι νύκτας ἐπιπόνοις
ἡμέραις. ἐξ ὧν τίς ἂν οἶδεν ὁ-
τίος, ὁ Δημοσθένης ἔφη σοι τ'
ῥητορικὴν ἠγόρευτο; ταῖς μὲν
ἐπιοίαις, ἢ τοῖς ὀνόμασι, κα-
τατυκῶν τὸν λόγον. ταῖς
δὲ διαθέσεσιν, ἐξακριβῶν τὰς
πιθανότητας. λαμπρὸς μὲν τῷ
μεγέθει, σφοδρὸς δὲ τῷ πνεύ-
ματι, σωφρονέστατος δὲ τῇ
τῶν ὀνομάτων, καὶ νοημάτων
ἐγκράτειαν, ποικιλώτατος δ'
ἐναλλαγαῖς σχημάτων. μόνος
γέ τοι τῶν ῥητόρων, ὡς ὁ Λεω-
δένης ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ἔμ-
ψυχον, οὐ σφυρήλατον παρεῖχε
τὸν λόγον. ἢ γὰρ ὡς τὸν Αἰσχύλον
ὁ Καλλιδένης ἔφη που λέγων,
τὰς βαγῳδίας ἐν οἴνῳ γράφειν,
ἐξορμῶντα, καὶ ἀνθερμαίνον-
τα τῇ ψυχῇ, οὐχ οὕτως ὁ
Δημοδένης συντίθει πρὸς
μέθην τοὺς λόγους. ἀλλ' ὕδωρ
πίνων, ἢ κἂν τ' Δημάδην παῖξαι
φασιν εἰς ταύτην αὐτὸν τ' ὑ-
δροποσίαν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι,
πρὸς ὕδωρ λέγοιεν. τὸν Δημο-
δένην δ', πρὸς ὕδωρ γράφειν.
Πυθέᾳ δ', ὁ κράτος τῶν δημο-
δενικῶν λόγων, ἀπόζειν ἐφαί-
νετο τῷ νυκτερινῷ λύχνῳ. καὶ
τοῦτ' μοί ἔφη σοι τὸ χωρίον τῷ
λόγου, κοινὸν πρὸς τὴν ἐμὴν

noctes laboriosis diebus connectere. Vnde quis nescit, inquit, qualis orator fuerit Demosthenes? quū sententijs, & vocabulis orationem exornat: quum affectibus argumenta probabilia exactè persequitur: splendidus quidem magnitudine, vehemens autem spiritu, & temperantissimus in vocabulorum, & sententiarum moderatione, & varietate figurarum elegantissimus: ac vtique solus oratorum, vt Leosthenes dicere non dubitauit, animatam, non malleo fabricatam orationem præbuit. Non enim vt Æschylum dixit alicubi Callisthenes tragœdias scripsisse quum vino prolutus incaluisset: ita Demosthenes componebat orationes ebrius, sed aquam potus: vnde in eius aquæ potum fertur ioco dixisse Demades, alios quidem ad aquam dicere, Demosthenem autem ad aquam scribere solitum esse. Pytheæ verò, Demosthenicarum orationum plausus, lucernam nocturnam olere videbatur. Habes, inquit, hunc dicendi campum, cum meo argumento communē. Non enim minor fuerit mea

ὑπόθεσιν. οὐ γάρ τοι μείων

περὶ Ὁμήρου ποίησιν, ὥσπερ καὶ μοὶ λόγος. ἀλλ' εἰ μετρίως ἐπὶ ταῖς φιλανθρωπίαις, καὶ πλὴν ἐν τοῖς χρήμασι φιλοτιμίαν, καὶ τῆς πολιτείας πλὴν ὅ- A λλου λαμπρότητα. καὶ ὁ μὲν, ἅτε συνειρων, ὡς τὰ λοιπὰ παρεδήσων. ἐγὼ δ', γελάσας, ἆ πουγε ἔφην διανοῇ καταχεῖν μου τῶν ὤτων, ὥσπερ βαλανεὺς κα- B ταντλήσας τὸν λοιπὸν λόγον; νὴ Δία γε εἶπε, δημοθοινίας τε, καὶ χορηγίας ἐξελουσίους, καὶ τειχεμβολίας, καὶ τεῖχος, καὶ τάφρον, καὶ λύσεις αἰχμαλώ- C των, καὶ παρθένων ἐκδόσεις, ἀρίστην πολιτείαν. καὶ πρέσβεις, καὶ νομοθεσίας, καὶ μέγεθος πολιτευμάτων ἔμπεσον, γελᾶν ἔπεισί μοι, τὸ τὰς ὀφρῦς συνάγοντος, καὶ δεδίοτος, μὴ λόγοι τῶν Δημοσθένους ἀυτὸν ἔργων ἀπολίποιεν. ἴσως γὰρ ἔφην ὦ D γαθὲ, νομίζεις ἐμὲ δὴ μόνον τῶν ἐν ῥητορικῇ βεβιωκότων, μὴ διατεθρυλλῆσθαι τὰ ὦτα τοῖς Δημοσθένους πράξεσιν; εἶπε ἔφη περὶ τὸν λόγον ἐπικουείας τινὸς ὡς σὺ φῂς, δεόμεθα. πλὴν εἰ μή σε τοιοῦτον κατέχει πάθος, οἷον λυχνὸς περιλαμπούσης, ἐκ ἔχοις πρὸς E λαμπρὰν τὴν Δημοσθένους δόξαν, τὴν ὄψιν ἀπερεῖται.

Homericę poëseos prædicatio. Sed si ad humanitatem, & diligentiam in negotijs, totámque in administratione reip. claritatem transfires. Et cùm hic sermonem continuaret, vt reliqua additurus. Ego ridens, nunquid, inquam, vt balneator hausto reliquo sermone, meas aures perfundere constituis? Etiam, inquit ille, populares epulas, spontaneas in ludos erogationes, nauium præfecturas, murum, fossam, liberatos captiuos, locatas virgines, optimam remp. legatos, leges, & magnitudinem rerum gestarum incidentem subit mihi irridere supercilia contrahentem, & metuentem ne deficeret ipsum oratio de rebus gestis Demosthenis. Fortè enim, inquam, ô bone putas me vnum ex omnibus qui eloquentiæ operam dederunt, nihil audisse de rebus gestis Demosthenis? Imò, ait ille, aliquo ad dicendum, vt ais, auxilio nobis est opus. Verùm nisi aliter affectus es aduersus circumfulgentem splendorem, non possis splendidam Demosthenis gloriam fixis oculis intuëri.

καὶ γὸ αὐτός τι τοιοῦτον ἐφ' Ὁμήρῳ κτ' τὰς ἀρχὰς πεπονθα. κατέβαλον γοῦν μικρᾶ δεῖν, ὡς ἂν ἀντιβλεπτέον ὂν μοι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. εἶτ' ἐγὼ μὲν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνήνεγκα, δοκῶ μοι κατὰ σμικρὸν προσηθίζομαι αὐτὸν ὁρᾶν. κ' μάλ' ἀπροϐέπων, ὥσπερ ἡλίου τὰς ὄψεις, πόθος τὸ τῶν Ὁμηρειδῶν ἦθος ἐλέγχεσθαι. σοὶ δέ μοι φαίνεται καὶ τοῦτο ἔφη πολὺ ῥᾷον, ἢ κατ' ἐμὲ εἶναι. τῆς μὲν γὰρ Ὁμήρου δόξης, οἷον ὑπὸ μιᾶς ὁρμώσης τῆς ποιητικῆς ἅπαν ἀμέσως ἀθρόως ἐξ ἀνάγκης ἦν ἅπασιν λαϐέσθαι. σὺ δ' εἰ μὲν ὑπὸ τὸν Δημοσθένην ὅλον ἐφάπαξ τῇ γνώμῃ βάποις, καὶ μάλα ἂν ἀπορρίπτοις περὶ τὸν λόγον ἅπαν, ἓν ἔχων ὅτου προσέχοις τὴν γνώμην λάθοις, καθάπερ οἱ λίχνοι πάροισι περὶ τὰς συρακουσίους βαπέζας, ἢ οἱ φιλήκοοι, καὶ φιλοθεάμονες, εἰς μυρίας ἀκουσμάτων, κ' θεαμάτων ἡδονὰς ἐμπεσόντες. οὐκ ἔχουσι γὰρ ἐφ' ἣν ἔλθωσιν, ἀεὶ τὴν ὑπερθυμίαν μεταπηδῶντες. οἶμαι δ' καὶ σὲ μεταπηδᾶν, ἓν ἔχοντα ἐφ' ὅ, τι σαίης, ἐν κύκλῳ σε πεπελκότων, φύσεως μεγαλοφρεποῦς, ὁρμῆς

Quod quidem initio in Homero mihi accidit. Quare pene abieci argumentum, vt quod obtueri non possem. Deinde nescio quo pacto me recepi, puto me paulatim assuefaciendo aduersis oculis intueri: ne eos tanquam à sole auertendo, nothus gentis Homericæ arguerer. Tuum verò negotium mihi quàm meum videtur esse facilius. Nam cùm in Homero nihil præter poëticã laudare possimus, tota illa laus in animo simul necessariò concipienda est. Tu verò si ad totum Demosthenem semel animum conuertas, ad dicendum prosiliens profectò hæreas dubius quid primum sumas, haud aliter quàm gulosi Syracusanis mensis accumbentes, vel auidi auditores & spectatores nacti sexcenta aurium & oculorum iucunda obiecta. Nesciunt enim quò se conuertant, subinde cupiditatem mutantes. Itaque opinor te ex alio in aliud desilire, cùm non habeas cui immoreris, dum te in orbem circumagunt, indoles magnifica, ingenium ardens, temperantia, elo-

διαπύκ, βίκ σώφρονος, λόγου

δεινότητος, τῆς ἐν ταῖς πρά-
ξεσιν αἰδοῦς, λημμάτων πολ-
λῶν καὶ μεγάλων, ἀφροψύνης,
δικαιοσύνης, φιλανθρωπίας,
πίστεως, φρονήματος, σωφρο-
σύνης τε πολλῶν, καὶ μεγάλων
πολιτευμάτων. ἴσως οὖν ὁρῶν
ἔνθεν μὲν, ψηφίσματα, πρέσ-
βεις, δημηγορίας, νόμους,
ἀκούοντες, ἀποστόλους, Εὐβοιαν,
Μέγαρα, τὴν Βοιωτίαν, Χίον,
Ρόδον, τὸν Ελλήσποντον, Βυ-
ζάντιον, ὡς ἔχεις ὅποι τὴν γνώ-
μην ἀποκλίνῃς, συμπεφο-
ρώμενος τοῖς πλουσιωτάτοις.
ὥσπερ οὖν ὁ Πίνδαρος, ἐπὶ
πολλὰ τῷ νῷ βαπόμενος, οὕ-
τω πως ἠπόρησεν, Ισμηνὸν, ἢ
χρυσηλάκατον Μελίαν, ἢ Κάδ-
μον, ἢ ἀσπαρτῶν ἱερὸν γένος, ἢ
ταὶ καναμπυκα Θήβαι, ἢ τὸ
παίτολμον δένος Ηρακλέος, ἢ
ταὶ Διονύσου πολυγαθεα πο-
μαὶ, ἢ γάμον λευκωλένου Αρ-
μονίας, ὑμηνοσομεν, οὕτως ἂν
καὶ σὺ τοῦτον ἔοικας ἀπορεῖν,
λόγον, ἢ βίον, ἢ ῥητορικὴν, ἢ
φιλοσοφίαν, ἢ δημαγωγίαν, ἢ
τὸν θάνατον ταδροὺς ὑμνητέον.
ἔστι δ' οὐδὲν ἔργον ἐκφυγεῖν ἔφη
τὴν πλανίαν, ἀλλ' ἑνὸς, ὅτου
δὴ λαβόμενος, ἢ τ ῥητορικὴς
καθ' αὑτὴν, εἰς ταύτην κατάδυσιν τοῦτον τὸν λόγον. ἱκανὴ γοῦν

quentia, fortitudo in rebus
gerēdis, multorum magno-
rúmque lucrorum despicien-
tia, iustitia, humanitas,
fides, consilium, prudentia,
singulæ multarum magna-
rúmque in repub. actionū.
Forsan hinc intuens, decre-
ta, legationes, conciones, leges: inde classes, Eubœam,
Megara, Bœotiam, Chium,
Rhodum, Hellespontum,
Byzantium, nescis quò ani-
mum inclines, cùm te rerum
copia huc illuc rapiat. Vt
igitur Pindarus conuerso
ad multa animo, sic ambigit,
dicens. Num mea Ismenū,
Meliam-ue nympham, Seu
magis Cadmum, genus aut
virorum, Dentibus sæui ge-
nitum Draconis, Carmina
dicent? Num canam The-
bas, celebrem-ue pugnas
Herculis? num Bacche tuos
honores? Vel priùs nunc
Harmoniæ puellæ, Dicam
hymenæos? Ita tu dubitare
videris, vtrum orationes,
an res gestas, aut eloquentiā,
aut doctrinam, aut authori-
tatem, aut mortem viri su-
mas laudandam. Verū nullo
inquit, negotio errorem e-
uitabis: si vno quolibet ar-
gumento assumpto, vt pote
sola eloquētia, in eam tua o-
ratio incūbat. Hīc satis erit

σι ἢ ἢ Περικλέους. ἐκείνου μὲν γε, τὰς ἀστραπὰς, καὶ βρον-
τὰς, καὶ πεδησίς τι κέντρον, δόξη παραλαβόντες, ἀλλ' αὐτὸν
γε οὐχ ὁρῶμεν, δῆλον ὡς ὑπὲρ
τὴν φαντασίαν, οὐδὲν ἔμμονον A
ἔχοντες, οὐδ' οἵαν ἐξενεγκέσθαι
πρὸς τὴν τοῦ χρόνου βάσανον,
καὶ κρίσιν. τὰ δὲ τοῦ Δημο-
σθένους, ἀλλά σοι καταλελεί-
φθω λέγειν, εἰ ταύτη βάπτοιο. B
πρός γε μὲν τὰς τῆς ψυχῆς
ἀρετὰς, ἢ τὰς πολιτείας αὐ-
τοῦ πραπωλῶ, καλὸν μίαν
ἀντιναοῦν ἀποτέμνεσθαι τὴν C
διαπειθήν. εἰ δ' βούλοιο δα-
ψιλῶς, δύο, ἢ τρισὶ ἐλομένοις,
ἔχειν ἀποχρῶσαν λόγων ὑπο-
βολήν. πολλὴ γὰρ ἐν ἅπασιν
ἡ λαμπρότης. εἰ δ' ὃν ἐν τοῦ D
παντὸς, ἀλλ' ἐν μέρεσι ἐπαι-
νεσόμεθα. νόμος μὲν γὰρ ὁμηρι-
κὸς, ἡρώων ἐπαίνους ἐν μέρεσι
διατίθεσθαι, ποδῶν, ἢ κεφαλῆς,
ἢ κόμης. ἤδη δὲ καὶ τῶν φορη-
μάτων, ἢ ἀσπίδων. μεμπτὸν δ' E
οὐδὲ τοῖς θεοῖς ἐγένετο, ὑμνεῖ-
σθαι πρὸς τῶν ποιητῶν, ἐξ
ἠλακάτης, ἢ τόξων, ἢ τῆς αἰ-
γίδος, εἴπερ γε δὴ μέρους σώμα-
τος, ἢ τῆς ψυχῆς. τῶν ἐνεργε-
σιῶν δ', οὐδὲ δυνατὸν ἐφάπαξ
ἐλθεῖν. οὔκουν οὐδ' ὁ Δημοσθένης αἰτιάσεται, καθ' ὃν τῶν

eum cum Pericle conferre. Illius quidem fulgura, tonitrua, & suadelæ quoddam calcar fama accepimus, sed orationem ipsam non videmus. Vnde constat eius nihil præter opinionem stetisse, nec temporis probationem & iudicium sustinere potuisse. At Demosthenis scripta extant, sed hoc tibi dicendum relinquam, si hoc argumentum tractaueris. Si conuerteris te ad mores eius, & res gestas: bonum fuerit vnum quodliber excerpere argumentum. Vel si largiter disserere velis, duobus, & tribus selectis, amplissimam dicendi materiam habebis: res enim omnes sunt splendidissimæ. Quòd si non omnia, sed partem laudabimus, id Homeri exemplo faciemus, qui Heroum partes laudat, puta pedes, vel caput; vel comam, aut vestes, aut clypeum. Nec Dij quidem poëtarum laudes aspernantur, sumptas à colo, aut telis, aut ægide, nedum ab aliqua corporis aut animæ parte. Beneficia verò semel complecti nemo potest. Itaq; nec Demosthenes vitio vertet, si vnicam

ex eius

αὐτῶν καλῶν ἐπαινέμενος. ἐπεὶ τοίνυν σύμπαν, οὐδὲ αὐτὸς ἂν αὐτὸν ἀρκέσειεν ἐπαινέσαι. ταῦτα τῶ Θεσσαλέους διελθόντος, ὦμαί σε ἔφην ἐν ἐπιδεδεῖχθαί μοι βουλόμενον, τὸ, μὴ μόνον ποιητὴν ἀγαθὸν εἶναι, τῶν λόγων παρεμπόρευμα πεποιῆσθαι τὸν Δημοσθένην, τὰ πρὸς τοῖς ἐμμέτροις θεωρήματα. σοὶ μὲ οὖν ἔφη τὴν ῥᾳστώνην ἐπιτηδεῖς, θεραπεύων ἐπιδεικνύειν τὸν λόγον, εἴ τι τῆς φροντίδος ἀφεῖς, ἀκεραίας ἡμῶν ἡδοίη. θεωρῶ τοίνυν ἔφην σοι γέγονεν οὐδὲν εὖ ἔχον. σκόπει δὲ μὴ καὶ πλέον ἢ γέγονὸς διάτεσον. καλὸν δὲ λέγοις ἔφη τὸ ἴαμα. σὺ γὰρ ἔφην ἀγνοεῖς οἶμαι τὸ παρὸν ἄπορον. εἶτα ἐπιχεῖ λύπῃ τὸ τῶ νοσοῦντος σαθρὸν ἀγνοήσαντος, ἄλλο θεραπεύεις. ὅπη τί δή; σὺ μὲν ἃ παράξειν αὖ, τὸ θεῶν τοῦτο πρὸς τὸν λόγον, ἐπεκείσηται ἐᾶσθαι, τάδ' ἤδη καὶ πάλαι πάλαι ποτὲ ἐτῶν περιόδοις. ὥστε ταύτης τῆς ἀπορίας ἔωλά σοι τὰ ἰάματα. τὸ δ' οὖν ἔφη σοι τόδε ἴαμα. χρὴ αὐτοῦ καθάπερ ὁδοῦ, διαῤῥᾳθυμοτάτην εἶναι τὴν συνηθεστάτην. τὴν ἐναντίαν γὰρ εἶ τοῦ θεραπεύειν. ἃ φασὶν Ἀννικέριν τὸν

ex eius virtutibus laudes: siquidem ne ipse quidem, omnes simul collaudare posset. Cùm hæc diceret Thessagoras, puto te, inquam, ostendere mihi volentē, quòd non solùm bonus es poëta, tuæ orationi mentionem inseruisse Demosthenis, solutam orationem metricæ adiungendo. Tum ille, inquit, tuæ recreationi consulens, compulsus sum ad percurrēdum hoc argumentum, vt remissa cura, noster fieres auditor. At probè scias, inquam, te nihil operæ pretiū feciſſe. Quin vide ne magis diuersum aliud feceris. Egregiam profectò, inquit, medelam dicis. At puto, inquam, nescis quæ res me nūc angat: deinde vt medicus ignorans ægroti morbum, alium curas. Quid illud est? Tu quidem, ea quæ turbarēt eum qui se primùm ad dicēdum conferret, instituisti medicari. Sed illa mihi iam olim annorum periodis exhausta sunt. Quare irrita sūt ad ea quibus angor, tua remedia. At hoc, inquit, remedium fuerit. Oportet, sanè viæ in morem, vt ea sit tutissima, quæ maximè trita. Mihi verò diuersum, inquam, placebat. Aiunt Annicerim

κυρίως αὖον φιλοτιμηθῆναι πρὸς Πλάτωνά τε, καὶ τὸν ἑταῖρος. τὸν μὲν γὰρ κυρίως αὖον ἁρματηλασίαν ἐπιδεικνύντα, πολλοὺς περὶ τὴν ἀκαδημίαν ἐλαύνειν δρόμους, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁρματοτροχίας ἅπαντας, μηδὲν παραβαίνοντα, μηδ' ἑνὸς δρόμου σημεῖα καὶ τῆς γῆς ὑπολείπεσθαι. τοῦτο μὲν δέ γε, τοιοῦτον αὖ φησὶ, τὰς ἁρματοτροχίας ἀλείφειν. οὐ μάλα ῥᾴδιον δ' οἶμαι καινουργεῖν ὁδοὺς τετριμμένων ἐμβεπόμενον, ἀλλά τοι τὸ Πάσσωνος ἔργον σοφόν. ποῖον ἔφην; ἐγὼ δ' ἀκήκοα. Πάσσωνι τῷ ζωγράφῳ φασὶν ἐπιδεῖξαι γράψαι ἵππον καλινδούμενον. τὸν δ', γράψαι πρόχυτα, καὶ πολλῷ κονιορτὸν περὶ τὸν ἵππον. ὡς δ' ἔτι γράφοντος, ἐπιδεῖναι τὸν ἐπιδόντα, μεμφόμενος, μὴ γὰρ τοῦτο προστάξαι. τὸν οὖν Πάσσωνα τὸ πίνακος τὰ μετέωρα κάτω περιαγόντα, τῷ παιδὶ τῷ γράφοντι ἐπιδεῖξαι κελεῦσαι, καὶ τὸν ἵππον ἔμπαλιν κείμενον ὀφθῆναι καλινδούμενον. ἡδὺς εἶ ἔφη Θρασυλόχα, εἰ μίαν οὖν μοι τροφὴν μεμηχανῆσαι τοσούτων ἐτῶν, ἐγὼ οὐχὶ πάσας τροφὰς, καὶ περιαγωγὰς ἐναλλάττοντα,

Cyrenæum Platonis & ſociorum fuiſſe æmulum: eúmque currus agitationem oſtentando, multos circum Academiam curſus exegiſſe, eadem omnes in orbita, citra errorem, ita vt veſtigia curſus vnius in terra relinquerentur. Ego verò contrà ſtudeo tritas orbitas euitare. At difficile eſſe puto, nouam viam relicta iam trita excogitare. At Paſſonis placet conſilium. Quodnam? inquam: non enim audiui. Paſſoni pictori dicunt mandatum fuiſſe, vt pingeret equum ſeſe volutantem: illum verò, currentem pinxiſſe, multo puluere circundatum: & cùm is adhuc pingeret, eum qui eius operam locarat ſuperueniſſe, & conqueſtum eſſe, quòd iſtud non mandaſſet. Tum Paſſonem inuerſa tabula, puerum iuſſiſſe vt picturam exhiberet ſpectandam, viſúmque eſſe equum ſeſe volutantem. Feſtiuus, inquam, es Therſagora, ſi vnam tot annis conuerſionem me molitum eſſe putas, at non vereri ne mihi omnes conuerſiones & circumactus experto,

ἢ μεταπίπτοντα, δεδιέναι μὴ τὸ τελευταῖον πάθοιμι τὸ τοῦ Πρωτέως. ποῖον ἔφη πάθος; τὸ, γνώμενον, ὃ φασιν αὐτὸν γνῶναι, δρασμὸν ἐξευρίσκοντα τῆς ἀνθρωπίνης ὄψεως. ἐπεὶ καταναλώκει πάσας ἰδέας ἀνθρωπείων, καὶ φυτῶν, καὶ στοιχείων, αὖθις αὖ πενίᾳ μορφῆς ἐπεισάκτου, Πρωτέα γνῶναι. σὺ μέν, εἶπεν ὁ Πρωτέας μιχανᾶ τὴν ἐμοὶ ἀκρόασιν ἀποδιδράσκειν. ἂν μὲν γὰρ ἕρμαι τοῦτο. παρέξω σοὶ ἐμαυτὸν ἀκροᾶσθαι, παρεὶς τὴν ἐπιτυμβίδιον φροντίδα. τάχα γὰρ αὐτὴ περὶ τῶν σῶν κινημάτων ἀφροντις γνώσομαι, καὶ τὴν ἐμὴν εὐδίνους συμφροντίσεις. ὡς ἂν ἐμοὶ δοκῇ ταῦτα αὐτῷ, καθίσαντες ἐπὶ τῆς πλησίον κρηπῖδος, ἐγὼ μὲν ἀκροάσομαι. ὅδε ἀνελέγετο μάλα γυναῖα ποιήματα. μεταξὺ δὲ ὥσπερ ἔνθους γνώμενος, ἐπιπτύξας τὸ γραμματεῖον, κομίζου τὴν ἀκροατικὴν ἔφη μισθὸν, καθάπερ Ἀθηναῖοι ἐκκλησιαστικὸν, ἢ δικαστικόν. δὸς ὅπως εἴσῃ μοι χάριν. χάριν μὲν, ἔφην ἐγὼ, ἕξω, καὶ σφόδρα· τί δὲ, τί λέγεις εἰδέναι; τίδ' ὅτι, τί λέγεις; μακεδονικοῖς εἶπεν ἐντυχὼν τῆς βασιλικῆς οἰκίας ἐφοιτήκαμεν, καὶ τοῦ ἐφηνδρεῖς,

tandem accidat idem quod Proteo. Quidnam? inquit. Scilicet vt fiam, quod dicunt ipsum factum esse, quum rationem excogitaret qua humanum aspectum fugeret. Ille absumptis omnibus formis bestiatum, plantarum, elementorum, rursus peregrinæ formæ penuria factus est Proteus. Tu, inquit ille, Proteo mutabilior, meam orationem effugere conaris. Minimè, inquam, ô præclare. Nam dimissa ex animo impendente cogitatione, auditorem me præbebo. Forsan enim quum non amplius tui partus eris sollicitus, meæ parturæ mecum curam suscipies. Vt igitur ita visum est ipsi, in proxima sede cõsedimus, vbi ego quidem audiebam, ille verò præstantissimũ poëma recitabat. Inter legendum autem, vt numine afflatus, complicato libro, aufer, inquit, huiusauscultationis mercedẽ, prout Athenis, in concionibus, & iudicijs sportulæ dari solent. Sed vide vt gratiam mihi habeas. Gratiam-ne, inquam, habebo, etiam priusquã quid dicas intelligã? Sed quidnam est quod dicis? Cũ incidisse, inquit, in Macedonicos regiæ domus cõmẽtarios, ráq; res me sumopere delectasset,

τὸ βιβλίον ἃ κτησάμενος πάρεργον ἐπισταμένῳ ἔχων οἰκάδε. χρήσασθαι δ' ἄλλα τε τῷ Ἀντιπάτρῳ πραχθέντων ἐπὶ τῆς οἰκίας, καὶ περὶ Δημοδένους, ἃ μοι δοκεῖς ἐκ αὐ παρέργως ἀκοῦσαι. καὶ μὴν εἶπον ἤδη γέ σοι τῶν εὐαγγελίων χάρεις, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπῶν. ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἀπολείψομαί σου πρὶν ἂν τὴν ὑπόσχεσιν ἔργον σοι γενέσθαι. σὺ δ' εἰστίασας μὲν με λαμπρῶς τὴν Ὁμήρου γενέθλιον, ἔοικας δ' ἑστιάσειν αὐτὸς καὶ τὴν Δημοδένους. ὡς οὖν ἀνέγνω τὰ λοιπὰ τῶν χαρτιδίων, διατείψαντες ὀλίγον, ὅσον ἀποδοῦναι τῷ πειθανάτῳ τὸν δικαίους ἐπαίνους, ἤειμεν εἰς τὸ Θρασαγόρου. καὶ μόλις μὲν, ἐπιτυγχάνει γὰρ τῷ βιβλίῳ. κἀγὼ λαβὼν τότε μὲν, ἀπηλλαττόμην. ἐπιτυχὼν δ' ὕστερον τὴν γνώμην διετέθην, ὡς οὐδέν τι πεπεισμένος, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν τε, καὶ ῥήμασιν ὑμῖν ἀναλέξομαι. ἐδὲ γὰρ τῷ Ἀσκληπιῷ μεῖόν τι γίγνεται τῆς τιμῆς, εἰ μὴ τὰ θεσπιόντων αὐτῷ πεπεισμένων ἄσματα, τὰ Αἰσοδήμου τοῦ τροιζηνίου, καὶ Σοφοκλέους, ᾄδεσθαι, καὶ τῷ Διονύσῳ, μῳδίας, ἢ τραγῳδίας, ἐκλελέχθαι. τὰ δ' ἑτέροις συντεθέντα, τὸ μὲ ποίησιν καινὴν ποιεῖν, καὶ

non leui negotio librum comparaui, quem domi nunc habere memini. Continet autem cùm cæteras res ab Antipatro domi gestas: tum de Demosthene ea quæ mihi videris non oscitanter audiuisse. Ego verò, inquam, tibi pro bono nuntio gratiam iam refero. Et reliquos versus audiam: nec te dimittam donec promissum præstiteris. Cæterùm splendida Homeri natalitia mihi dedisti, talia Demosthenis quoque daturus videris. Itaque lectis reliquis libri versibus, tantisper commorati, dum debitam laudem poëmati tribuissem, iuimus ad ędes Therſagorę, vbi vix tandem librum reperit: quo tunc accepto, discessi: & perlecto statui nihil immutare, sed ad verbum vobis recitare. Non enim minor honos habetur Æsculapio, quum Alisodemi Trœzenij, & Sophoclis versus ei decantantur, si desit nouum poëma sacrificantibus. Et Baccho noua poëmata faciendi, nempe comœdias, vel tragœdias, mos desijt: & quæ ab alijs sunt composita,

σοῖς νῦν εἰς μέσον ἐν καιρῷ κομίζουσι χάριν οὐκ ἐλάττω φέρειν, τῷ τὸ θεὸν δοκεῖν τετιμηκέναι. τὸ μὲν οὖν βιβλίον, τοῦτο. ἔστι δὲ τῶν ὑπομνημάτων τὸ πρόσθιον μέρος. τὸ δὲ δέκατον τοῦ βιβλίου, φησὶν Ἀντιπάτρῳ μεμηνύσθαι παρόντα τὸν Ἀρχίαν. ὁδὶ Ἀρχίας, εἴ τις ἄρα τῶν ἀνοητέρων ἀγνοεῖ, τὸν φυγάδας ἐκτέτακτο συλλαμβάνειν. ἐπέσταλτο δ' αὐτῷ καὶ Δημοσθένην ἀπὸ τῆς Καλαυρείας πεῖσαι μᾶλλον, ἢ βιάσασθαι πρὸς τὸν Ἀντίπατρον ἥκειν. καὶ δὴ καὶ μετέωρος ὁ Ἀντίπατρος ἐπὶ ταύτῃ ἦν τῇ ἐλπίδι, τὸν Δημοσθένην ἀεὶ προσδοκῶν. ὡς δ' ἤκουσεν ἀπὸ τῆς Καλαυρείας ἥκοντα τὸν Ἀρχίαν, εὐθὺς ὡς εἶχεν, ἐκέλευσεν εἰσω καλεῖν. εἰσῆλθεν, αὐτὸ φράσει τὰ λοιπὰ τὸ βιβλίον, χαῖρε ὦ Ἀντίπατρε. πῶς οὐ μέλλω χαίρειν, εἰ Δημοσθένην ἤγαγες; ἤγαγον ὡς ἐδυνάμην. ὑδρίαν γὰρ κομίζω τῶν Δημοσθένους λειψάνων. ἀπ' ἐλπίδος γε μὴν ἔσφηλας ὦ Ἀρχία. τί γὰρ τοσῶν, καὶ τοιούτων ὑδριῶν, Δημοσθένην οὐκ ἔχοντι; τῷ γὰρ ψυχῷ αὐτοῦ ὦ βασιλεῦ, πρὸς βίαν κατέχειν ἀδύνατον, οὐ Βοιωτίας, οὐδὲ ἔνδον τι παρ' ἐμοῦ λαβόντες.

ijs qui nunc ea tempestiuè in medium afferunt, non minorem gratiam merentur, vt Deum honorasse videantur. Itaque hic liber (Est autem nostrarum partium, commentarius; libri verò narratio) refert Antipatro significatum esse, Archiam adesse. Archias autem, si quis iuniorum hoc ignorat, exules comprehendere iussus erat. Literis quoque mandatum acceperat, vt nulla vi adhibita Demosthenem persuaderet, vt ex Calauria ad Antipatrum veniret. Porrò Antipater in tantam spem erectus anxiè expectabat Demosthenis aduentum. Quare cùm audiuisset Archiam ex Calauria venire, repentè vt se habebat, introvocari iussit. Postquam ingressus est, reliqua liber ipse dicet. Salue Antipater. Quidni saluus sim, si Demosthenem adduxisti? Adduxi vt potui: nam ex Demosthenis reliquijs Hydriam affero. Magna de spe me deiecisti Archia. Quid enim mihi cum vrna & ossibus, Demosthenem non habenti? Non fuit possibile rex, viuum in potestatē hostiū redigere: nō in Bœotia, vel à me hîc accepto auro.

ἡμεῖς δ', ὅσῳπερ μᾶλλον τὸ Βυζαντίων τεῖχος ἐλοιμεν μηχαναῖς, ἢ Δημοσθένην χρυσίῳ. ἐγὼ δ' ὦ Παρμενίων ἔφη, εἰ μή τις ἀθηναῖος ὢν ἐν Ἀθήναις λέγων, ἐμὲ τὸ πατρίδος σεβόμενον, τούτῳ ἀχθόμενον μὲν σεβοίμην ἂν, φιλίαν δὲ οὐκ ἂν. εἰ δέ τις τῆς πατρίδος ἐμοὶ μισεῖ, τοῦτῳ σεβόμενος μὲν, ὡς ἀκροπόλει, καὶ τείχει, καὶ νεωσοίκοις, καὶ τάφροις θαυμάζω δ' τὸ ἀρετὴ, καὶ μακαρίζω γε τὸ κτήματος τὴν πόλιν. καὶ τοῦ μὲν, ἔξω τῆς χρείας ἡμόμενος, ἥδιστ' ἂν σεσωπολέσαιμι. τὸν δ' βυλόμενον ἀνταδοῦναι παρ' ἡμῖν τυχεῖν ἡμόμενον μᾶλλον, ἢ τὴν Ἰλλυριῶν ἵππον, καὶ Τριβαλλῶν, καὶ πᾶν τὸ μισθοφορικὸν, τὸ ὅπλων βίας, τὸ τε λόγου πεῖσιν, καὶ τὸ τε γνώμης ἐμβριθὲς οὐδαμῆ πιθεὶς δεύτερον. τοιαῦτα Παρμενίωνα μὲν ταῦτα. τοιούτους δέ τινας καὶ πρὸς ἐμὲ λόγους ἐποιήσατο. τὸ γὰρ μετὰ Διοπείθους Ἀθήνηθεν ἀπεσταλμένων, ἐγὼ μὲν εἶχον διαφερόντως. ἔπειτ' εὖ μάλα γελάσας, ἔφη. σὺ δ' ἁπλοῦν στρατηγὸν, ἢ στρατιώτην δίδοικας ἡμῖν. αἱ μὲν τειχίσεις, καὶ ὁ πειραιεὺς, καὶ τὰ νεώρια, λιμὸς ἔμοιγε, καὶ φλυαφος. πῶς δ' ἂν ἄνθρωποι πράξαιεν, δι-

Nos verò citiùs Byzantij mœnia machinis, quàm Demosthenem auro expugnaremus. Ego ô Parmenio, inquit, siquis Athenienſis in reip. conſilijs pluris me facit quàm patriam, huic pecunias, amicitiam non item offerre velim. Siquis autem propter patriam mihi inimicus eſt, hunc vt arcem, mœnia, portus, & foſſam oppugno. Admiror autem virtutem, & beatam eſſe dico vrbem, cui ciuis huiuſmodi obtigit. At proditores, quum eorum opera non amplius indigeo, perdere cupio. Illum autem incorruptum ciuem apud nos hîc habere malim, quàm Illyricum, & Triballicum equitatum, totúmque mercenariorum exercitum. Nec armorum vi, facultatem perſuadendi, & iudicij grauitatem vllatenus poſtpono. Hæc ad Parmenionem: & ad me ſimilia quoque verba fecit. Ego enim de ijs qui cũ Diopithe Athenis miſſi fuerant, ſolicitus eram. Ille verò profuſè ridens dixit. Tu verò nobis ab Athenienſi duce, aut milite metuis. Triremes, Pyræus, & portæ mihi nugæ ſunt. Quid facerent homines in

συσπάζοντες, ἐν κραιπαλίαις καταζῶντες, καὶ χορεῖς; εἰ δ' μὲν Δημοσθένης εἷς ἐν Ἀθηναίοις ἐγίνετο, ῥᾴδιον ἂν ἦν ἡμῖν τὴν πόλιν, καὶ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἀπατῶντες, βιαζόμενοι, φθάνοντες, ἀνούμενοι. νυνὶ δ' εἷς ἐκείνους ἐγήγερται, καὶ πᾶσι τοῖς κακοῖς ἐφέστηκε, καὶ ταῖς ἡμετέραις ὁρμαῖς ἐπακολουθεῖ, καὶ τοῖς στρατηγήμασιν ἀντιπαρατάττεται. λαμβάνομεν δ' αὐτὸν οὐ τεχνάζοντες, ἀλλ' ἐπιχειροῦντες, οὐ βουλευόμενοι. καὶ καθάπαξ κώλυμά τι, καὶ σφενδόνη ἡμῖν ἀνδρώπου ὄντι, μὴ πάντ' ἔχειν ἃ ἐπιθυμοῦμεν. τὸ γοῦν τοι καθ' αὑτὸν, οὐκ Ἀμφίπολιν εἰλόμην; οὐκ Ὄλυνθον; οὐ Φωκέας, καὶ Πύλον ἔσχομεν; οὐχὶ Χερρονῆσον, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἑλλήσποντον κεκρατήκαμεν; ἀλλ' ἀνίστησιν ἡμᾶς ἄκοντας, οἷον ἐκ μανδραγόρου καθεύδοντας τοὺς αὑτῶν πολίτας, ὥσπερ τομὴ πονεῖ, καὶ κλαίουσι τῆς ῥᾳθυμίας τὴν παῤῥησίαν κεκόμηκεν, ὀλίγον τὸ θέατρον ἀθροίσας. μεταστήσας δ' τῶν χρημάτων τὸν πόρον, ἀπὸ τῶν θεάτρων, ἐπὶ τὰ στρατόπεδα. συνέστηκε δ' τὸ ναυτικὸν, νόμοις τριηραρχικοῖς ὑπὸ τῆς ἀταξίας μονονοὺ πλέως διεφθαρμένον.

Bacchanalibus, conuiuijs & choris vitam consumentes? Si vnus Demosthenes Athenis non fuisset, facilius potiti essemus vrbe, quàm Thebis & Thessalia, dolo, vi, opprimentes & corrumpentes. Verùm vnus ille vigilat in omnes intentus occasiones, & nostros obseruat impetus, nostrísque consilijs resistit. Nunquam fallere, neque insidiando, neque agendo, neque consulendo possumus. Hic vno verbo, tanquam propugnaculum obstat, quominus omnia primo impetu capiamus. Nam quantum in ipso fuit, non Amphipoli, non Olyntho, non Phocensibus, non Pylo, non Cherroneso, non ora Hellesponti potiri potuimus. Ille inuitos, tanquam mandragora sopitos ciues excitat, & neglectis ijs quæ ad voluptatem faciunt, loquendi libertate illorum secat vritque ignauiam: à theatris ad castra pecuniarum transfert prouentus: cōscribit classem quæ penè perierat confusione legum trierarchici ordinis. Et ciuitatis dignitatem tempore iam proiectam ad drachmā & τριωβολῦ, excitat

ἐγείρῃ δ' ἐρριμμένον ἤδη καὶ κάτω τὸ φρόνημα, καὶ τὸ τείχος τὸ Ἑλληνικὸν ἀνορθώσῃ, καὶ τὸ βάρβαρον, τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, πάλαι τούτοις κατακεκλιμένης, εἰς τὸν ἀρχαῖον ἐπανάγων. καὶ τὸν Ἕλληνα τῷ Μαραθῶνι, καὶ Σαλαμῖνι κατειργασμένον, σωίσῃ δ' ὅτι συμμαχίας, καὶ συντάξεις ἐλλιμενικάς. τοῦτον ὁ Λακεδαιμόνιος ὄντα, οὐ φοβήσεται, ἀλλὰ φοβήσεται δ' οὐ μᾶλλον, ἢ τὸν Ἀρισείδην ἐκεῖνον ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐφοβήθη. τοῦτον οὖν ὦ Ἀντίπατερ, χρὴ δεδιέναι μᾶλλον, ἢ πάσας τριήρεις, καὶ πάντας ἀποστόλους. ὃ γὰρ Ἀθηναίοις τοῖς πάλαι Θεμιστοκλῆς, καὶ Περικλῆς ἐβούλετο, τούτοις νῦν ὁ Δημοσθένης ἐφάμιλλος, Θεμιστοκλεῖ μὲν, τῷ σώσαντι. Περικλεῖ δ', τὸ φρόνημα ἐκτήσατο μᾶλλον αὐτοῖς ἀκμήν, Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὰ πρὸ τῆς Ἑλλησπόντου, τὴν Βοιωτίαν. καὶ καλῶς γε ἔφη ποιῆσαι Ἀθηναίους, Χαρήτα μὲν, καὶ Διοπείθην, καὶ Πρόξενον, καὶ τοιούτοις πρὸς ἀποδεικνύοντες στρατηγῶν, δημοσθένην δ', εἰσὼ κατέχοντες ὅπλα τὸ βάθος. ὡς εἰ τοῦτον τὸν ἄνδρα ὅπλων ἀπέδυναν, καὶ νεῶν, καὶ στρατοπέδων, καὶ ὅλως μὴ περὶ τῆς Μακεδονίας

iamdudum fractos animos ad maiorum imitationem reuocans, & rerum ad Marathonem, & Salaminē gestarum: atque author est vt Græcos sibi societate et fœdere coniungant. Hunc non licet fallere, non decipere, nec magis precio corrumpere, quàm Aristidem illum rex Persarum corruppit. Hic igitur Antipater, magis est formidandus, quā triremes omnes, quàm vniuersa classis. Quod enim apud veteres Athenienses Themistocles, & Pericles fuerunt, id nunc est istis Demosthenes, prudentia par Themistocli, animi magnitudine Pericli. Itaque redegit in ipsorum potestatem, Euboeam, Megara, oram Hellespontiacam, Boeotiam. Et rectè faciunt Athenienses quòd Charetem, Diopithem, & Proxenum, & similes quosdam præfitiunt exercitui, Demosthenem verò domi retinent ad suggestum. Quòd si hic in potestate haberet arma, naues, exercitus, & rei gerendæ occasiones, & pecuniam, vererer ne de Macedonia iam periclitaremur.

χειρῶν, καὶ χρημάτων κύριον, οὐ κατέσησι μοι τὸν λόγον.

ὃς καὶ νῦν ἀπὸ ψηφισμάτων ἀντα-
γωνιζόμενος ἡμῖν, παντα-
χοῦ συμπεσὼν ἔχει, καταλαμ-
βάνει, πόρρω ἐνέσκηκε, δύναμιν
συλλέγει. πῶς οὐ ζῶντα κατε-
λήφατε; καπλήφαμεν. κ' A
πῶς οὐδὲν οὕτω τέθνηκεν; οὐκ,
ἀλλ' οὐκοῦν ὑμῖν ἐν Καλαυρείᾳ.
τάχα τῆς ὑμετέρας γέγονεν
ἔργον ὀλιγωρίας, ἃ πρᾶ- B
γματ' ἀνθρώπου; μὴ ἀλλ'
ὑφ' ἡμῶν ἐχρήσατο. τί φῄς; αἰνίγ-
ματα λέγεις ὦ Ἀρχία. ζῶντα
λαβόντες οὐκ ἔχετε; οὐ γὰρ ἐμέλ-
λετε πῶν γε πρόπαν μὴ βιά-
ζεσθαι; καίτοι πλέον ἂν ἀλλ' ἢ C
βιασαμένοις οὐδὲν ἦν. καὶ γὰρ
οὕτω ἐμελήσαμεν. ἀλλ' οὐχ ὑ-
μεῖς ἀλλ' ἐμελήσαντες. ἴσως οὖν
ἐν τῆς ὑμετέρας τέθνηκε βίας. D
ἡμεῖς μὲν αὐτὸν οὐκ ἀπεκτεί-
ναμεν, βιάζεσθαι δ' αὐτὸν μὴ
πεῖσαι ἀνάγκαιον ἦν. σοὶ δ'
ὦ βασιλεῦ, τί τὸ πλέον, εἰ ζῶν
ἀφίκετο; πάντως οὐδὲν ἂν αὐ-
τὸν, ἢ ἀπέκτεινας. ἐνθύμει ὦ E
Ἀρχία. δοκεῖς μοι μὴ συνιέναι
κέναι, μηδ' ὃς τίς ὁ δημοσθέ-
νης, μήτε τὸ ἐμὸν γνώμιον, ἀλ-
λὰ νομίζειν ὅμοιον εἶναι δημο-
σθένην εὑρεῖν, καὶ τούτοις ζητεῖν
τὸν κακὸν ἀπολωλότα, μαραθώνιον Ἀριστόνικον, καὶ

Nunc enim decretis tantùm pugnãs, nos vndiq; adoritur, occupat, conficit pecuniam, colligit copias. Sed cur non comprehendistis viuũ? Cõprehendimus. Num igitur in via est extinctus? Non: sed vbi erat, in Calauria. Forsan hoc accidit negligentia vestra, quia non bene tractastis hominem? Imò non fuit in potestate nostra. Quid ais? ænigmata dicis Archia: viuũ cepistis, nec habetis? Non mandastì initio ne quis ei vim afferret? quanquam nihil profuturum erat, etsi vim intulissemus. Hoc enim curæ nobis fuit. Non accidit igitur vestra negligentia. Sed vos ipsi fortasse interfecistis eum. Ipsum non interfecimus: sed non obtẽperanti vim afferre coacti sumus. Quid autem tibi prodesset, ô rex, si viuus veniisset? Quid aliud illo fecisses, quàm occidisses? Dij meliora Archia: videris mihi non intellexisse, neque quis sit Demosthenes, neq; quid sentiã. Sed putas perinde esse Demosthenem inuenire, & hos quærere qui malè perierunt, Himeræum Phalereũ, & Marathonium Aristonicũ, & Pyræensem Eucratem,

ἱμεραῖον τὸν Φαληρέα, καὶ τὸν ἐκ πειραιῶς Εὐκράτη,

τῶν ῥᾳδίων ῥευμάτων ὑδὲν διαφέροντας, αἰθρώπους ταπεινοὺς, ἀφορμὴν παροξυσμῶν δορυβων ἐπιπολάσαντας, καὶ πρὸς μικρὰν παραχὴν ἐλπίδα θρασεῖς ἀναφαίνεσθαι, εἶτα πνεύσαντος ἐκ εἰς μαχρὰν, δίκλιν τῶν δειλινῶν πνευμάτων. καὶ τὸν ἄπιστον Τυρεῖδην, καὶ τὸν ἄφιλον συμπλακέντα, τὸν οὐδὲν αἰσχρὸν νομίσαντα κολακίᾳ τὸ πλούσιος, συκοφαντῆσαι δημοδένην, οὐδὲ αὐτὸν εἰς ταῦτα παραχθῆν διάκονον, ἐφ' οἷς αὐτοὶ μετῳόνσαν, οἷς ἐχαρίζετο. μετ' ὀ πολὺ γοῦν τὴ συκοφαντίας λαμπροτέραν ἢ κατ' Αλκιβιάδην αὐτῷ τὴν κάθοδον ἀνακάμψαι ἠθέλησ. τῷ ὄντι ἐκ ἐμελεν, οὐδὲ ἐπημέλητο κῆ τῶν ποτὲ φίλτατον τῇ γλώττῃ χρώμενος, ἵνα ἐχθρὸν ἅπαν τῆς ἀγνωμοσύνης ἐκτεμεῖν. πῶς δὲ ἐχθρὸν ἡμῖν ἔχθιστος ὁ δημοδένης; οὐχ ὅτῳ μέλοι πρόπου πίστεως, φίλον παῖ ἄδολον, καὶ βέβαιον ἔδος ἡγουμένῳ. Τὰ γὰρτοι καλὰ, καὶ παρ' ἐχθροῖς καλά. καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς, πανταχοῦ τίμιον. οὐδὲ κακίων ἐγὼ Ξέρξου τὸ Βῶλιν, καὶ Σπέρχιν τὸν Λακεδαιμονίους θαυμάσαντος, καὶ κτεῖναι παρὸν, ἀφέντος.

qui nihil differunt à vehemẽtibus aquarum fluxibus, abiecti animi homines, qui per occasionem opportunorum tumultuũ, inclarescunt, & ad leuem spem motus insolescunt: verùm breui, vespertinorum instar flatuum intremiscunt. Præterea perfidum Hyperidem, alienum ab amicitia vulgi assentatorem, qui turpe nõ duxit, quo vulgi gratiam iniret, instruere calũniam Demosthenis, neque ad hęc se prębere ministrum, quorum eos statim pœnituit, quibus erat gratificatus. Nam nõ multò post hanc calumniam, contigit ei reditus reditu Alcibiadis clarior. Istum autem nihil puduit lingua incessere hominem quondam amicissimos, quam conueniebat ei propter ingratitudinem præcidere. Quid? non oderas Demosthenem maximè omniũ hostium? Non, siquidem rationem habeo morum & fidei eius, & amo vbique integritatem, & constantiam. Nam honestæ res, honestæ etiam apud hostes censentur, & virtus vbique in pretio est. Neq; sum Xerxe deterior, qui Bulim & Sperchim Lacedæmonios admiratus, eos cùm posset, non occidit.

ἀλλ' εἰ δή τινα πάντων, καὶ Δημοσθένη, αὐτός τε δὶς Ἀθήνησιν, εἰ καὶ μὴ κατὰ πολλὴν σχολὴν συγγεγόμφως, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ἀκηκοὼς ἀκηκοόμφως, ἔκ τε τῶν πολιτευμάτων αὐτοῦ εἶχον θαυμάσας, οὐχ ὡς ἄν τις οἰηθείη τι τῆς τῶν λόγων δεινότητος. εἰ καὶ μηδὲν μὴν ὁ Πύθων πρὸς αὐτὸν, οἱ δ' ἀττικοὶ ῥήτορες παιδιὰ, παραβάλλοντο τούτῳ κρότῳ, καὶ τόνῳ καὶ λέξεων εὐρυθμίᾳ, καὶ ταῖς τῶν διανοιῶν πειθαναγκάσαις, καὶ συνεχείαις ἀποδείξεων, καὶ τῷ συνακτικῷ γε, καὶ κρουστικῷ. μετενεγκόμφως γοῦν ὅτι τὸν Ἕλληνας Ἀθήναζε συναγάγομφεν, ὡς ἐλέγξοντες Ἀθηναίους, Πύθωνι, καὶ τοῖς Πύθωνος ἐπαγγέλμασι πιστεύκοτες. εἶτα Δημοσθένει, καὶ τοῖς Δημοσθένους ἐλέγχοις πειθόμενοι. ἀλλ' ἡμῖν ἀπρόσκοπος ἡ Δήμητρος αὐτῷ τὸ λόγου. ἐγὼ δ', ταύτῃ μὲν δευτέραν ἔπαθον, ἐν χώρᾳ πᾶσι δεινῇ. Δημοσθένην δ' αὐτὸν ὑπομένομφεν τὸ τε φρονήματος, καὶ τῆς συμφορᾶς, ἀκλινῆ τὴν ψυχὴν ἐν ὀρθῇ ἐν ἁπάσαις φυλάττοντα τειμωρίαις τὴν τύχης, καὶ πρὸς μηδὲν τῶν δεινῶν ἐνδιδόντα. καὶ φίλιππον ὃ τὸ ἐμὲ γνώμην ἔχοντα, περὶ ταὐτὸ ἐγὼ ἡπιστά-

Ego verò, siquem ex omnibus, Demosthenem, tum quia bis cum ipso Athenis, etsi non multo cum otio, congressus sum, tum quia ex alijs audiui, etiam ob administrandi rationem maximè sum admiratus: non, vt putauerit aliquis, ob eloquentiam: etsi cum hoc collatus Python nihil esset, ludúsque Attici oratores, comparati cum huius actione, vigore, dictionum compositione, sententiarum luminibus, densis argumentis, conciliandis, & impellendis animis. Itaque pœnituit nos, quum Græcos Athenas conuocássemus, vt Athenienses obiurgaremus, Pythoni, Pythonísque promissis fidem adhibuisse: postquam in Demosthenis argumenta incidimus, cuius vis in dicendo erat insuperabilis: quam in secundo laudis ordine colloco, instrumenti vice habitam. Sed Demosthenem ipsum magis suspexi, ob consilium & prudentiam, qui in omnibus fortunæ periculosissimis tempestatibus animum immotum seruabat, nec rebus aduersis vnquam cedebat. Ac memini Philippum perinde ac me de illo sentire,

μίω. ἕτος μόνος, δημηγορίας ἐξαγγελθείσης ἀθλίως ἤδη ποτε, καταπομφθεὶς τὸ Φιλίππου, καὶ Παρμενίωνος ἠγανακτηκότος, καὶ τι καὶ σκωπτικὸν εἰς τὸ δημοσθένει ἐπιπόντος, ὦ Παρμενίων ἔφη, δίκαιος ὁ Δημοσθένης παῤῥησίας τυγχάνειν. μόνος γέτοι τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ῥητόρων, οὐδαμοῦ τοῖς ἀπολογισμοῖς ἐγγέγραπται τῶν ἐμῶν ἀναλωμάτων. καίτοι μᾶλλον ἂν βουλόμην, ἂν γράμμασι τεθησαύρισται ἐμαυτὸν πεπιστευκέναι. νῦν δ' ἐκείνων μὲν ἕκαστος ἀπογέγραπται, χρυσίον, ἔξυλα, πρόβατα, θρέμματα, γῆν. ὁδὲ, ὁπηνίκα στρατοῖς ἀποπέμπει, σωτάτης δυνάμεις, ἀντιμεδίσατα. τοιαῦτα δὴ τότε, καὶ πολλάκις πρός με Φίλιππος περὶ τούτων ἐλεγεν, ἐν τῷ πρὸς τὴν τύχης χρηστῶν πεθέμενος, τὸ μὴ στρατηγεῖν τὸν δημοσθένη. ἄγε καὶ τὸν λόγοις ὥσπερ κρίοις, ἢ κατάπελτας Ἀθήνηθεν ἐρημωθέντας, διασείειν αὐτὸν, καὶ καταράπειν τὰ βουλεύματα. περὶ μὲν δὴ Χαιρωνείας, οὐδὲ μὴ τῶν νίκων ἐπαύετο πρὸς ἡμᾶς λέγων, εἰς ὅσον ἀνθρώπους ἡμᾶς κινδύνου πίδα, καὶ καλίφ στρατηγῶν, καὶ στρατιωτῶν ἀταξίᾳ, δὴ

cui cùm ex Athenarum vrbe quædam afferretur concio, in qua ille in Philippum inuectus erat, & Parmenio stomacharetur, & Demostheni conuitiaretur, Demosthenes, inquit, dignus est qui liberè loquatur. Nam huic vni omnium Græcorum oratorum nihil fertur expensum in meis rationibus, quanquam ei me credere mallem, quàm naualibus scribis: quorum vnicuique meis in rationibus perscripteum est aurum, ligna, reditus, pecudes, agri. Hic verò longas classes mittit, comparat exercitus: obsistit. Taliæ & tunc, & sæpe mihi de viro illo dicebat Philippus, vnum hoc in fortunæ suæ bonis ponens, quòd Demosthenes non esset imperator: cuius orationes velut arietes, aut catapultæ ex Athenis emissæ, eius consilia perturbarent & subuerterent. Nam de pugna ad Chæroneam, nec post victoriam desijt prædicare, quantum ipsi periculum hic vir creasset. Nisi enim præter spem, ob ducum insciti am, & aciem malè instructam, &

κατέσησε. μὴ γὰρ εἰ παρ' ἐλπὶς καὶ στρατιωτῶν ἀταξία, δὴ

τὴν παρὰ δόξαν ῥοπὴν τῆς τύχης, τὴν πολλὰ πολλάκις ἡμῖν συνεργασαμένην, κεκρατηκαμεν. ἀλλ' ὅτι μιᾶς τινὸς ἡμέρας, τὸ περὶ τὰ ἀρχῆς, καὶ τῆς ψυχῆς κίνδυνον ἐπέστησε μοι, τὰς ἀρίστας πόλεις εἰς ἓν συναγαγὼν, καὶ πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν δύναμιν ἀθροίσας, Ἀθηναίοις ἅμα, καὶ Θηβαίοις, Βοιωτούς τε τοὺς ἄλλους, καὶ Κορινθίους, Εὐβοέας τε, καὶ Μεγαρέας, καὶ τὰ κράτιστα τῆς Ἑλλάδος διακινδυνεύειν κατηναγκάσας, καὶ μηδ' ἐσῶ με τῆς Ἀττικῆς ἐπιβῆναι παρελθεῖν. τοιοῦτοί τινες ἦσαν αὐτῷ συνεχεῖς περὶ δημοσθένους οἱ λόγοι. καὶ πρός γε τοὺς λέγοντας, ὡς μέγαν ἔχοι τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἀνταγωνιστὴν, ἐμοὶ δημοσθένης μόνος εἶπεν ἀνταγωνιστής. Ἀθηναῖοι μὲν, δημοσθένην δὲ ἔχοντες, Αἰγινῆται εἰσι, καὶ Θετταλοί. καὶ πρέσβεις ὁπότε πρὸς τὰς πόλεις πέμποι, τὸ μὲν ἄλλων ῥητόρων, εἴ τινας ἢ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἀνταποστέλλοι, τῇ πρεσβείᾳ ῥᾷστα ἐμὲ κεκρατηκώς. τὸν δημοσθένους δ' ὁπηλίκον, μάτην εἴπεν ἂν ἐπρεσβεύσαμεν. οὐ γὰρ ὅσῃ κατὰ τῶν δημοσθένους λόγων Φιλίππου. καὶ μὴν τοιοῦτοι καὶ

A inſperatam fortunam, quæ multa ſæpe nobis confecit, viciſſemus, vno die non modò regnum, ſed & vitam meam in diſcrimen adduxerat: coniunxerat potentiſſimas vrbes, coëgerat omnes vires Græciæ, Athenienſes, Thebanos, Bœotios, Corinthios, Eubœenſes, Megarenſes: effecerátque vt ſimul omnes ciuitates periculum ſubirent: & mihi tranſitum in Atticam intercluſerat. Huiuſcemodi ſermones continuos de Demoſthene hæbebat. Et dicentibus, ei populum Athenienſem magnum eſſe antagoniſtam: reſpondebat ſe vnum habere antagoniſtam Demoſthenem. Athenienſes autem ſine Demoſthene, Æninenſes eſſe & Theſſalos. Et quando legatos ad vrbem mittebat, ſiquos alios miſerant Athenienſes, facilè vincebat ipſe: ſed Demoſthene præſente, fruſtra, inquit, ſe legatos mittere. Non enim poteſt erigi trophæum contra Demoſthenis eloquentiam. Sic Philippus dicebat. Itaque ego qui quidem longè inferior ſum Philippo,

ἐγὼ ἔγωγε βόπιον. ταῦτα ὁ πύπτος, ἐλαττον αὖ ἔχοντες,

εἰ λάβοιμι τοιοῦτον ἄνδρα. πρὸς δὲ ἀρχίαν, τί ποτε νομίζεις, βουῶν ἂν ἕνεκα σφαγιῶν ἤγαγον, ἢ πολὺ μᾶλλον ἂν συμβουλὸν περὶ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, καὶ τῆς ἀρχῆς πάσης ἐποιούμεθα. φύσει μὲν γὰρ αὐτῷ, καὶ κατ' ἀρχὰς προσεπεπόνθειν ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτευμάτων. ἔτι δὲ μᾶλλον Ἀριστοτέλει μαρτυρεῖ. πρός τ' ἂν τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ πρὸς ἡμᾶς γε ἄγων, οὐδὲν ἐπαύετο. τοσούτων οὖν ὄντων αὐτῷ τῶν προσαποφοιτηκότων, μηδένα ἄν πώποτε θαυμάσαι, μεγέθους τε φύσεως, καὶ τῆς περὶ τὰ ἀσκήσεν ἐγκρατείας, καὶ βάρους, καὶ τάχους, καὶ παῤῥησίας, καὶ καρτερείας. ὑμεῖς δ' ἔφη διανοεῖσθε ὡς τὸν Εὐβούλου, καὶ Φρυνώνος, καὶ Φιλοκράτους, καὶ πειρᾶσθε δώσεις καὶ τοῦτον ἀναπείθειν, ἄνδρωπον, καὶ τὴν παζῶαν οὐσίαν εἰς Ἀθηναίους, ἰδίᾳ τε τοῖς δεηθεῖσι, καὶ δημοσίᾳ τῇ πόλει καταναλωκότα. διαμαρτάνοντες δ', φοβήσειν οἴεσθε, πάλαι βεβουλευμένον καὶ ψυχὴν προθεῖναι τοῖς περὶ τοῦ κοινοῦ ἀγῶσι τύχαις. καὶ καταπεφρόνηκεν ὑμῶν, ἀγανακτεῖτε. οὐδ' ἐκεῖνο τῶν Ἀθηναίων δῆμον προσέλεσθαι. λέληθεν ὑμᾶς ἔρη,

si cepissem talem virum, num velut bouem ad cædem abducerem? an verò potiùs in consilium de toto regno Græciæ constituendo adhiberem? Nam initio natura ei bene affectus fui, propter res eius gestas: ac magis propter Aristotelis testimonium, qui solebat eum sæpe ad Alexandrum, & ad nos ducere. Et cùm tot essent qui ad eum venire consueuerant, neminem sic admirabatur propter magnitudinem ingenij, temperantiam, grauitatem, celeritatem, loquendi libertatem, & tolerantiam. Vos autem, inquit, cogitatis de illo, ceu Eubulo, Phrynone, & Philocrate, & illum donis corrumpere conamini, qui vniuersum patrimonium in Athenienses priuatim & publicè contulit. Et quia nihil proficitis pecunia, vos eum territuros putatis, qui iampridem constituit pro incerta patriæ fortuna mortem oppetere. Et siquid in vobis reprehendit, ægrè fertis. At ille ne populum quidem Athenienſium metuit. Latet vos, inquit,

τῇ μὲν τῆς πατρίδος εὐνοίᾳ πολιτευόμενος, αὐτῷ δ' τὴν πολιτείαν ζημιάσειν φιλοσοφίας σχολὴν ἡγούμενος. τὰ τοιαῦτα ὦ Ἀρχία, ὑφ' ἡμῶν εὐμοιρῶν ἀντῷ A συγγενόμενος, τήν τε γνώμην, ἣν ἔχει περὶ τῶν παρόντων ἀκοῦσαι λέγοντος, καὶ τῶν ἀεὶ παρεσπαρμένων ἡμῖν κολάκων εἰ B ἐδεόμην, ἀποσχὰς, ἀπαλλοτρίου ἐξ ἐλευθέρας γνώμης ἀκοῦσαι λόγον, καὶ φιλαλήθους συμβουλῆς μεταλαβεῖν. καί τι καὶ νουθετῆσαι δίκαιον, ὑφ' οἵων οὗτων C Ἀθηναίων ἀχαριστίαν, παῖτα παρεβάλοιτο τὸν αὐτὸν βίον, ἐξὸν εὐγνωμονέστερος, καὶ βεβαιοτέρους κεκλῆσθαι φίλους. ὦ βασιλεῦ, τῶν μὲ ἄλλων ἴσως αὖ D ἔτυχες. ταυτὶ δ', μάτην αὖ ἔλεγες. οὕτω μανικῶς φιλαθήναιος ἦν. ταῦτα δ' Ἀρχία, τί γὰ αὖ καὶ λέγοιμι; ἀλλὰ πῶς ἀπέθανεν; ἔοικας ἔτι μᾶλλον ὦ βασιλεῦ θαυμάσειν. καὶ E γὰ ἡμεῖς οἱ τεθαμβημένοι, διεφέρομεν οὐδὲν ἐκπλήξει τε, καὶ ἀπιστίᾳ τῶν ὁρωντων. ἔοικε γὰ δὴ πάλαι ὢν ὧδε βεβουλευμένος περὶ τῆς ὑστάτης ἡμέρας. δηλοῖ δ' ἡ παρασκευή. κεῖτο μὲν γὰ ἔνδον ἐν τῷ νεῷ. μάτην δ' τῶν πρόσθεν ἡμερῶν

cum amore patriæ rempublicam administrare, atq; hanc administrationem, tanquam philosophiæ scholam sibi proposuisse. Talia, ô Archia, eius consuetudine consequi peroptabã, scilicet de rebus præsentibus audire dicentem sentẽtiam, & remotis qui me circunstant adulatoribus, ingenuam liberæ mentis orationem accipere, & consilij veritatis studiosi particeps esse. Ac mihi sanè videtur hoc nomine reprehendendus esse, quòd vitam suam in discrimen adduxit, pro tam ingratis ciuibus, cùm posset alios inuenire amicos fideliores & constantiores. Alia quidem, ô rex, fortè consequutus esses: sed hæc frustra dixisses, ita furebat amore patriæ. Sic est, Archia: quid enim dicerem? sed quomodo mortuus est? Videris ô rex, miraturus amplius. Etenim nos qui spectauimus, non minùs obstupuimus rem fide maiorem, quàm qui videbant. Videtur enim iam olim apud se constituisse de postremo vitæ die: quod intelligi potest ex apparatu. Nã intus sedebat in templo: ac frustra superioribus diebus cum eo collocuti eramus.

λόγους ἤλθομεν ἀναλωκότες.

τίνες γὰρ ἦσαν οἱ παρ' ὑμῶν λόγοι. πολλὰ γὰρ φιλανθρωπα προὐτεινόμην, ἔλεόν τινα παρὰ σοῦ καταπροῳούμενος. οὐ μάλα μὲν προσδοκῶν. οὐ A γὰρ ἠπιστάμην, ἀλλὰ σε ὡμὸν δ' ὀργῆς ἔχειν τὸν ἄνδρωπον, χρήσιμον δ' οὖν πρὸς τὸ πεῖσαι νομίζων. ὁδὲ, πῶς προσέσετο τοὺς λόγους, καὶ με μηδὲν B ἀποκρύψῃ. μάλιστα μὲν γὰρ αὐτὸς ἀξιῶ παρὼν εἶναι νῦν. ἀλλὰ σύγε μὴ παραλίπῃς μηδέν. οὐ γὰρ τοι σμικρὸν ἔργον, ἥδιστ' ἂν δὲ C ἡγοίμην πρὸς αὐτῷ τῷ τέλει τοῦ βίου καταμαθεῖν. πότερον, ἄτονος, καὶ νωθὴς ὢν, ἢ παντάπασιν ἀκλινὲς τὸ τῆς ψυχῆς ὀρθιον ἐφύλαττεν. οὐδὲν ὑπέστελλεν ἐμεῖνός γε. πᾶς γάρ; ὃς D ἤδη γελάσας, κἀμὲ δὴ σκώπτων ἐς τὸν πρότερον βίον, ἀπήγαγον ἔφη με ὑποκριτὴν εἶναι τῶν ψευσμάτων. ἀπιστήσας δ' ἅμα τοῖς ἐπαγγέλμασι, προσεῖτο E τὴν ψυχήν. οὐκ, εἰπὲ τῶν λοιπῶν ἀκούσας, οὐ δόξει σοι μόνον ἀπιστεῖν. ἀλλ' ἐπὶ κελεύεις ὦ βασιλεῦ λέγειν, Μακεδόσι μὲν εἶπεν οὐδὲν ἀπώ-

Quales fuerunt veſtri ſermones? Multa humaniſſima proponebam: promittebam ei veniam abs te: non quòd eam expectarem, cùm neſcirem tuam mentem. Sed arbitrabar te huic vehementer iratum eſſe: atque hæc tantùm conducere putabam ad perſuadendum. Quomodo accepit veſtram orationem? ac nihil me celes. Nam vellem coram audiuiſſe: ſed tu nihil omittas. Magna res eſt tanti viri mores ſub exitum vitæ noſſe: vtrum ſe mollem & ignauum præſtiterit, an conſtantiam animi retinuerit. Nihil formidauit ille. Quomodo? Suauiter enim riſit: ac luſit in priorem vitam meam: ineptum dixit eſſe me tuorum mendaciorum hiſtrionem. Itaque promiſſis non credens, animam profudit. Non, ſi reliqua audias, non ſolùm non credidiſſe videbitur. Sed ſiquidem, ô rex, dicere iubes, dixit nihil indignum aut nouum eſſe Macedonibus ita capere Demoſthenem, vt Amphipolim, Olynthum, Oropum. Talia multa dixit.

μοτον, ὁδὲ παρόδοξον, εἰ δημοσθένην ὕτω λαμβάνοισιν, ὡς Ἀμφίπολιν, ὡς Ὀλυνθον, ὡς Ὠρωπόν. τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγε.

Adhibuimus

καὶ γὰρ οὖν ὑπογραφέας παρεῖναι ἐκέλευσα, ἵνα σοι τὰ λεχθέντα σαφῶς εἴη. ἐγὼ μὲν οὖν ἔτι, ὦ Ἀρχία, βασανίζων, ἢ σαυτοῦ φοβῇ καὶ ὑφίῃ τὰ μὴ Ἀντιπάτρῳ χαρίζεσθαι. ἐὰν δὲ πῶς ἀληθεύητε, πολὺ μᾶλλον ἔτι φυλακτέον, μὴ τῶν ψυχῶν αὐτῶν παρ' Ἀντιπάτρου δεδωροδοκηκέναι, μᾶλλον δὲ μαυτὸν ἔταξα τάξιν λιπὼν τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν μακεδονικὴν μεταβαλέσθαι. καλὸν γὰρ ὦ Ἀρχία, εἰ τὸ ζῆν ἐμοὶ, πεῖραιεις αὐτὸς παρέχοι, καὶ τειμήρης, ὧν ὑπεδεξάμην, καὶ τεῖχος, καὶ τάφος τοῖς ἐμοῖς τέλεσιν ἐξειργασμένα, καὶ φυλὴ παιδιωνὶς, εἰς ἣν ἐβουλόμην ἐγγράφειν ἐγὼ, καὶ Σόλων, καὶ Δεξίππων. καὶ παῤῥησία βήματος, καὶ δῆμος ἐλεύθερος, καὶ ψηφίσματα γραπτὰ, καὶ νόμοι τεταγμένοι, καὶ τεττάρων ἀρεταὶ, καὶ τρόπαια, καὶ πολιτῶν ἔννοια, τῶν ἐμὲ πολλάκις ἐστεφανωκότων, καὶ δύναμις Ἑλλήνων, ἣν ὑπὲρ ἐμοῦ μὲν ἐγὼ πολλῶν τετηκυῖαν. εἰ δὲ καὶ βιοτὸν ἐλεηθείην, πανεῖον ἂν, ἕνεκα τοῦ ἐλεεῖσθαι περὶ τοῖς ἐμοῖς, ὧν ἐλυσάμην αἰχμαλώτοις, ἢ τοῖς παρ' ἐμοῦ τῶν συνεζευγμένων τὰς θυγατέρας, ἢ ὧν τὸν

Adhibuimus enim scriptores qui eius dicta exciperẽt. Ego equidem, inquit ô Archia, tormentorum, mortisue metu in conspectum Antipatri venire nolim. Sed si vera hæc sunt quæ dicitis, longè magis cauere debeo, ne mens mea corrumpatur ab Antipatro, ne-ue meum in Græca acie ordinem deseram, factus ad Macedonas transfuga. Si enim viuere mihi est honestum, Piræus præbeat, & triremis quam instruxi, & murus, & fossa meo sumptu facta, & tribus Pandionis, cuius causa ego expensas vltro vppeditaui, & Solon & Draco: & libertas suggestus, liber populus, decreta militaria, leges classium, maiorum virtutes, & trophæa, & ciuium, qui me sæpe coronarunt, beneuolentia, & Græcorum qui hactenus à me sunt conseruati, potentia. Quòd si vita mihi debeat, alterius misericordia contingere, humile illud est, at tolerabile quidem, si mihi contingat à ciuibus meis, quorum redemi captiuos, aut à patribus, quorum collocaui filias, aut quos

ἔρημος συνδιελυσάμην. εἰ δέ
με μὴ σώζοι νῆσον ἀρχὴ, καὶ
θάλαττα, παρά γε τούτοις
Ποσειδῶνος αἰτῶ τὸ σώζεσθαι,
καὶ τόδε τὸ βωμῷ, καὶ τῶν ἱε-
ρῶν νόμων. εἰ δὲ Ποσειδὼν ἔφη
μὴ δύνασθαι φυλάττειν τὴν ἀ-
συλίαν τῷ νεῷ, μηδ' ἐπαισχύ-
νεσθαι Δημοσθένην Δη-
μοσθένους, Ἀρχίᾳ, τεθνάναι, οὐδὲ
Ἀντίπατρος ἡμῖν αὖθις θεὸς
κολακευτέος. ἐξῆν μοι φιλτέ-
ρους ἔχειν Ἀθηναίων Μακε-
δόνας, καὶ νῦν μετέχειν τῆς ὑμε-
τέρας τύχης, εἰ μὴ Καλλιμέ-
δοντος, καὶ Πυθέου, καὶ δημά-
δους συνεπῄμην. ἐξῆν δὲ καὶ
ὁμοῦ τῆς ψυχῆς μεθαρμόσασθαι,
εἰ μὴ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέ-
ρας, καὶ τὸν Κόδρου ἐπῃσχύ-
νομαι. οὐκοῦν ἠρεύρημαι αὐτομο-
λοῦντι τῷ δαίμονι συμμετα-
βάλλεσθαι. καλὸν γὰρ κρησφύ-
γετον θανάτου ἐν ἀκινδύ-
νοις φανῆναι τοῖς αἱρεῖ γλυέσθαι. καὶ νῦν
Ἀρχία, τὸ κατ' ἐμαυτὸν ἀκα-
ταισχύνως, ταῖς Ἀθήναις ἑκὼν
δουλείαν ἐλόμενος, ἐντάφιον
ἂν τὸ κάλλιστον τῆς ἐλευθερίας
προέμενος. ἀλλὰ δίκαιον γὰρ
ἔστι σοι τῶν τραγῳδιῶν μνη-
μονεύειν. ἃ σεμνὸν τὸ λεχθὲν,

dandis contributionibus iu-
ui. At si me nec insularum
imperium, nec mare seruet,
ab hoc Neptuno peto vt
me seruet, ab hac ara, sa-
crisque legibus. Sin autem
A Neptunus non potest de-
fendere immunitatem tem-
pli, nec pudet eum prodere
Demosthenem Archiæ, mo-
riar, nec mihi Antipater pro
Deo colendus erit. Liceret
B mihi amiciores habe-
re Macedones quàm Athe-
nienses, & frui fœlicitate
vestra, si Callimedonti, Py-
theæ, Demadi me adiunge-
re vellem. Liceret animum
C vel serò mutare, nisi ve-
recundia Codri, & filia-
rum Erechthei me prohi-
beret. Nolui igitur trans-
fugam fortunam sequi. Ho-
nestum enim effugium mors
D est, quæ turpitudinis perí-
culo vacat. Et nunc Ar-
chia, quantum in me est,
Athenas non dedecorabo,
vltro accepta seruitute, &
abiecta libertate in qua mo-
ri est honestissimum. Verùm
E conuenit tibi tragœdias
commemorare: nonne gra-
uiter dictum est? At illa
iam moriens tamen, Decen-
ter vt caderet, cauebat sedu-
lò. Hoc cùm fecerit puella,

Ἡδὲ, καὶ θνήσκουσα ὅμως, πολλὴν εὐσχημοσύνην εἶχεν εὐσχημόνως ποιεῖν.

κόρη καὶ ταῦτα. Δημοσθένης δ', εὐσήμονος θανάτου, βίον αἱρήσεται ἀσήμονα, τῶν Ξενοκράτους, καὶ Πλάτωνος περὶ ἀθανασίας λόγων ἐπιλαθόμενος; καί τινα πικρότερον ἔλεγε προσχθεὶς εἰς τὴν τύχης ἐξυβρίζοντας. ἀλλὰ τί δεῖ λέγειν νῦν ἐμὲ τέλος δ' ἐμοῦ, τὰ μὲν δεόμενον, τὰ δ' ἀπειλοῦντος, ἀπαλλαὶ μέτρια τερπνῆς κραίνοντος, ἐπειδὴ καὶ ἔρη τοῦτοις Ἀρχίας ὤν. ἐπεὶ δ' Δημοσθένης εἰμί, συγγίγνωσκέ μοι ὦ δαιμόνιε, μὴ πεπυκότι κακῷ ἡδέως. τότε δὴ τότε πρὸς βίαν αὐτὸ ἀπαγαγεῖν διενοούμην. ὅδ' ὡς ἤκουσε, δῆλος ἦν καταγελῶν. καὶ τὸ θεὸν πεπεῖσθαι, ἔοικεν Ἀρχίας εἶπεν ὅπλα μοι καὶ πρέσβεις, καὶ τείχη, καὶ στρατόπεδα, δυνάμεις εἶναι. καὶ χρήματα, ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς ὑπολαμβάνειν, τὰ δ' ἐμοῦ πίστεως, καταφρονεῖν. ἵνα δὲ αὖ ἔλεγξειαν Ἰλλυριοί, καὶ Τριβαλλοί, καὶ Μακεδόνες, ὀχυρώτερον ἢ ξύλινον τοῦτο τεῖχος ἦναι, ὃ θεὸς ἀνεῖλεν ἀπόρθητον εἶναι. μεθ' ἃς αὖ τῆς πρεσβείας, ἀδελφὸς μὲν ἐπελεύτησεν, ἀδελφὸς δέ μοι τὸ κατ' Μακεδόνων ἅρπος. ἐμέλησε δ' οὐδὲν ἂν Εὐκτήμονος, ἂν

an honestæ morti, vitam turpem præferet Demosthenes, Xenocratis, & Platonis disputationum de animæ immortalitate oblitus? Quæ- A dam etiam acerbiùs dicebat, in eos inuectus qui calamitatem exprobrant. Sed quid opus est, vt ego ea nunc referam? Cùm ad extremum partim precarer, partim minas adhiberem, & blanditijs terrores miscerem. Ego, inquit ille, persuaderi mihi paterer, si Archias essem. Sed quia sum Demosthenes, ignosce mihi ô infœlix, ad ignauiam non nato. Hîc B cùm vi ipsum abducere statuerem, idque ipse sentiret, cœpit me irridere, & Deum aspiciens ait, Archias putat tantùm arma, triremes, mœnia & castra, vires esse & perfugia vitæ: meum verò C apparatum cõtemnit, quem expugnare, neque Illyrici, neque Triballi, neque Macedones possint. Firmior enim est quàm murus ille ligneus, quem olim nobis Apollo respondit inexpugnabilem esse. Nam vt prudentia me in administratione D Reip. securum præstitit, ita me aduersùs Macedonas securum reddet. Nunquam curaui Euctemonem, aut

Αριστογείτονος, οὐ Πυθέου, οὐ Καλλιμέδοντος, οὐ Φιλίππου τότε, οὐ ταυτῶ Ἀρχίου. ταῦτ' εἰπών, μὴ παραναλῶ μοι τὴν χεῖρα ἔφη. τὸ κατ' ἐμὲ γὰρ, οὐδὲν παράνομον ὁ νεὼς πείσεται. ἅτ' ἂν θεὸν παρεπόμενος ἐκὼν ἕψομαι. κἀγὼ μὲν ἐλπίδος ταύτης. καὶ τὴν χεῖρα τῷ στόματι παραναγόντος, οὐδὲν ἄλλ', ἢ προσκυνεῖν ὑπελάμβανον. τὸ δή, τί δή ποτε λῦσιν εἶχεν βασάνοις παρατεινόμενος ἐφορᾶσθαι, πάλαι φάρμακον αὐτῷ πεπαμεῦσθαι, λύσει ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἐλευθερίαν κτώμενον. ἐπεὶ δὲ οὖν ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸν οὐδὸν τὸ νεὼ, καὶ πρὸς ἐμὲ βλέψας, ἄγε δή τοῦτον ἴθι πρὸς Ἀντίπατρον. δημοσθένην δὲ οὐκ ἄξεις. ἐμὰ γὰρ, καίπερ οὐ φαίνεται προδόντα τὸν ἐν Μαραθῶνι πεπωκότα. ὁδὲ, χαίρειν εἰπών, ἀπέπτη. τοῦτο σοι τὸ τέλος ὦ βασιλεῦ τῆς δημοσθένους πολυοχλίας κομίζειν ἔδοξε. δημοσθένους γε καὶ ταῦτα ὦ Ἀρχία. βαβαὶ τῆς ἀηττήτου ψυχῆς, καὶ μακαρίας, ὡς ἀνδρείων μὲν αὐτὸ τὸ λῆμα, πολιτικὴ δὲ φρόνησις, μὴ χεῖρα τὸ πρὸν τῆς ἐλευθερίας ἔχειν. ἀνὴρ ὁ μὲν, οἴχεται, βίον ἔξων τὸν ἐν μακάρων νήσοις

Aristogitonem, aut Pytheam, & Callimedontem: neque tunc Philippum, neque nunc Archiam. Cùm hæc dixisset, ne mihi manum afferas, inquit, non enim profanabo templum, quantum in me est: sed salutato Deo sponte sequar. Atque hoc sperabam, quum ille manum ori admoueret: nec illum aliud agere quàm Deum adorare suspicabar. Sed quid tandem illud fuit? Postea ex ancilla per tormẽta cognouimus, diu eum habuisse paratum venenum, vt morte libertatem redimeret. Neque extra templi limen peruenerat, quum me conspicatus, age ducas, ait, hoc cadauer ad Antipatrum: Demosthenem autem non duces: non per illos. Et videbatur mihi per illos iuraturus, qui in Marathone occubuerunt: sed valedicens, auolauit. Hunc ego finem Rex, affero expugnati Demosthenis. Demosthenis scilicet, Archia. Papæ inuictum animum, & beatum! Quàm generosum est ipsius facinus: ciuilis autem prudentia, in manu retinere pignus libertatis. Sed decessit victurus in beatorũ insulis,

ἡρώων λεγόμενον, ἢ τὰς εἰς οὐρανὸν ψυχῶν νομιζομένας ὁδοὺς, ὁπαδός τις δαίμων ἐσόμενος ἐλευθερίου Διός. τὸ σῶμα δ' ἡμεῖς εἰς Ἀθήνας ἀποπεμψόμεν, κάλλιον ἀνάθημα τῇ γῇ τῇ ἐν Μαραθῶνι πεπωκότων.

heroum, quam dicunt vitam: aut in cœlum peruenturus, vt Deus factus, comes sit Iouis liberatoris. Corpus verò nos Athenas remittemus, futurum honestius ornamentum patriæ, quàm illi qui in Marathone occubuerunt.

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. DEORVM CONCILIVM.

ARGVMENTVM.

Rursum hoc loco Lucianus, deorum gentilium vanitatem, atque stultitiam, more suo deridet: hominúmque superstitionem tacitè reprehendit, qui ridicula adeò, atque absurda de illis sibi ipsis persuadeant, accredant. Est autem festiua quadam imitatio, qua ad exemplum Athenienſis Reip. concilium deorum haberi fingit, super iis videlicet, qui ceu nothi ac peregrini in ciuitatem ac cœtum deorum irrepsissent. Accusatoris vicem Momus, generalis deorum, caterorum fugillator, susscipit: & accusatione peracta decretum à se compositum recitat, quo iubentur Dij, cognitiones diuinitatis & originis quisque suæ ad proximum concilium afferre, vt, qui peregrini & aduentitij reperti fuerint, è cœtu ac ciuitate deorum remoueantur.

ΖΕΥΣ. IVPITER.

Μὴ κλίνητε ἔτι ὦ θεοὶ, μηδὲ πρὸς γωνίας συστρεφόμενοι, πρὸς οὖς ἀλλήλοις κοινολογεῖσθε, ἀγανακτοῦντες, εἰ πολλοὶ ἀπάξιοι μετέχουσιν ἡμῖν τοῦ συμποσίου. ἀλλ' ἐπίσημον ἀποδέδοται περὶ τούτων ἐκκλησία,

NE sustorretis amplius, ô Dij, neque ad angulos coacti, ad aurem colloquamini indignantes plerosque indignos nostri symposij esse participes. Sed quandoquidem his de rebus habebitur concilium, quis-

λεγέτω ἕκαστος ἐς τὸ φανερὸν τὰ δοκοῦντά οἱ, καὶ κατηγορείτω. σὺ δὲ κήρυττε ὦ Ἑρμῆ τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τῶν νόμων. Ερ. ἄκουε. σίγα. τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξεστιν; ἢ δῆλος, περὶ τῶν μετοικίων, καὶ ξένων. Μω. ἐγὼ ὁ Μῶμος ὦ Ζεῦ, εἰ μοι ἐπιτρέψειας εἰπεῖν. Ζ. τὸ κήρυγμα ἤδη ἐρρίνηται. ὥστε οὐδὲν ἐμοῦ δέησαι. Μω. φημὶ τοίνυν δεινὰ ποιεῖν ἐνίους ἡμῶν, οἷς ἐκ ἀπόχρη θεοὺς ἐξ ἀνθρώπων αὐτοὺς γεγονέναι. ἀλλ εἰ μὴ καὶ τοὺς ἀκολούθους, καὶ θεράποντας αὐτῶν ἰσοτίμους ἡμῖν ἀποφανοῦσιν, οὐδὲν μέγα, οὐδὲ νεωτερικὸν οἴονται ἐργάσασθαι. ἀξιῶ δὲ ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας μοι δοῦναι εἰπεῖν. οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως δυναίμην. ἀλλὰ πάντες με ἴσασιν ὡς ἐλευθεροστόμου ὄντος μου τὴν γλῶτταν, καὶ οὐδὲν ἂν κατασιωπήσαιμι τῶν οὐ καλῶς γιγνομένων. διελέγχω γὰρ ἅπαντα, καὶ λέγω τὰ δοκοῦντά μοι ἐς τὸ φανερόν, ὥστε δεδιώς τινα, οὔτε ὑπ' αἰδοῦς ἐπικαλύπτων τὴν γνώμην. ὥστε καὶ ἐπαχθὴς δοκῶ τοῖς πολλοῖς, καὶ συκοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημόσιός τις κατήγορος ὑπ' ἀμφοῖν

que palam dicat suam sententiam, & deferat. Tu verò Mercuri, præconium ex lege pronunciato. *Merc.* Audi: tace. Quis ex summis Dijs, quibus id licet, in concione vult verba facere? Deliberatio futura est de inquilinis, nouisque habitatoribus. *Mo.* Ego Momus, ô Iupiter, si mihi dicendi copiam feceris. *Iup.* Hoc tibi iam concedit præconium. Itaque nihil opus est vt permittam. *Mo.* Dico igitur nonnullos nostrûm malè facere, quibus non sufficit, vt Dij ex hominibus facti sint. Sed nisi suos pedisequos & famulos honore nobis adæquauerint, nihil magni, nihil præclari præstitisse se putant. Posco autem, ô Iupiter, vt mihi liberè loqui concedas: neque enim aliter possim. Imò sciunt omnes quàm libera sim lingua, nihilque eorum quæ malè geruntur silentio præterire soleam. Arguo enim omnia, & palam dico quæ sentio, neminem reformidans, nec meam sententiam præ verecundia celans. Itaq; molestus videor pleriſque, & natura ad calumniandum propensus, publicúsque accusator ab ipsis

ἐπενομαζόμβος. πλὴν ἀλλ' ἐπείπερ ἔξεστι, καὶ κεκήρυκται, καὶ σὺ ὦ Ζεῦ δίδως μετ' ἐξουσίας εἰπεῖν, οὐδὲν ὑποστελάμβος, ἐρῶ. πολλοὶ γάρ φημι ἐκ ἀγαπῶντες ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῶν αὐτῶν ἡμῖν ξυνεδρείων, καὶ ἐυωχοῦνται ἐπίσης, καὶ ταῦτα, ὄντοι ἐξ ἡμισείας ὄντες, ἐπὶ κῆ τοὺς ὑπηρέτας, καὶ διακόνους τοὺς αὐτῶν ἀνήγαγον ἐς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρενέγραψαν κῆ γνῶ ἐπίσης διανομὰς τοῖς θεμένοις, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, οὐδὲ καταβαλόντες ἡμῖν τὸ μετοίκιον. Ζ. μηδὲν αὐτογματαδῶς ὦ Μῶμε, ἀλλὰ σαφῶς, καὶ διαῤῥήδην λέγε, θρασυστόμει κῆ τοὐμόμα. γνῶ γὰρ ἐς τὸ μέσον ἀπόῤῥητά σοι ὁ λόγος, ὡς πολλοῖς ἐκέλευεν, καὶ ἑταρμόζειν ἄλλοτ' ἄλλον τοῖς λεγομένοις. χρὴ δ' παῤῥησιαστὴν ὄντα, μηδὲν ὀκνεῖν λέγειν. Μω. εὖγε ὦ Ζεῦ, ὅτι κῆ παρεστρώσεις με πρὸς τὴν παῤῥησίαν. πείθεις γὰρ τῷτο βασιλικὸν ὡς ἀληθῶς, κῆμεγαλόφρον. ὥστε ἐρῶ κῆ τὐνομα. ὁ γάρ τοι γνναιότατος Διόνυσος, ἡμιάνθρωπος ὤν, οὐδὲ ἕλλην μητρόθεν, ἀλλὰ συρροφοινικός τινος ἐμπόρου, τὸ

appellor. Sed quandoquidē licet, proclamatúmque est, túq; das, ô Iupiter, vt liberè loquar, nihil præ metu reticebo. Multi, inquam, non contenti quòd communis confessus sint participes nobiscum, & ex æquo epulentur, idque cùm sint dimidia ex parte mortales: suos quoque ministros, & sodales in cœlum euexerunt, & numero Deorum adscripterūt. Nunc autem æquali sunt conditione, & victimarum participes, quanquam colonarium nobis non persoluerunt. *Iup.* Nequid obscurè dicas, ô Mome, sed dilucidè, & apertè, etiam addito nomine Nunc enim ita orationem in medium proiecisti, vt multi per coniecturam, adiàs alij tua dicta accommodent. Oportet autem eum qui liber est in loquendo, nihil præ metu reticere. *Mo.* Euge, ô Iupiter, siquidem me ad loquendi libertatem cohortaris: quod abs te fit animo prorsus regio, & magnifico. Quare dicam etiam nomen. Genetosissimus ille Bacchus, semihomo, nec materna stirpe Græcus, sed mercatoris cuiusdam Syrophœnicis, nempe Cadmi ex filia nepos, posteaquam

Κάδμε συγγενοῦς, ἐπειδὴ

ηξίωσεν τ ἀθανασίας, οἷος μὴν
ἐυτὸς ὅδε, ὃ λέγω, ἔστε τ μί-
τραν, ἔστε τ μέθην, ἔστε τὸ βά-
δισμα. πάντες γὰρ ὁρᾶμαι ὁρᾶτε
ὡς θῆλυς, καὶ γυναικεῖος τ φύ-
σιν, ἡμιμανὴς, ἀκράτου ἕωθεν A
ἀπεπίων. ὃς καὶ ὅλην φατρίαν
εἰσεπίησεν ἡμῖν, καὶ τ χορὸν ἐ-
παγόμενος παρεσι, καὶ θεοὺς ἀ-
πέφηνε, τ Πᾶνα, καὶ τ Σιλη-
νὸν, καὶ σατύρους, ἀγροίκους π- B
ναὶ, καὶ αἰπόλους τοῦ πολλοῦ,
σκιρτητικοὺς ἀνθρώπους, καὶ
τὰς μορφὰς ἀλλοκότους. ὧν
ὁ μὲν, κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον
ἐκ ἡμισείας ὡς τὸ κάτω αἰ-
γὶ ἐοικὼς, καὶ γλοιὸν βαδὺ κα- C
δειμένος, ὀλίγου τράγου δια-
φέρων ὄζει. ὁ δὲ, φαλακρὸς γέ-
ρων, σιμὸς τ ῥῖνα, ὀπὶ ὄνῳ τὰ
πολλὰ ὀχούμενος, λυδὸς ἔτος.
οἱ δὲ σάτυροι, ὠτειὰ τὰ ὦτα, καὶ D
αὐτοὶ φαλακροὶ, κέρατα, οἷα
τοῖς ἀρτι γεγενημένοις ἐρίφοις τὰ
κέρατα ἀναφύεται, Φρύγες πάν-
τες ὄντες, ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἅπαντες.
ὁρᾶτε οἵους ἡμῖν θεοὺς πτει- E
σεν ὁ γυναιμανὴς; εἶτα θαυμά-
ζομεν, εἰ καταφρονοῦσιν ἡμῶν
οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω
γελοίους θεοὺς, καὶ τερατώδεις;
ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ δύο γυναῖ-
κας ἀνήγαγε, τὴν μὲν, ἐγημένην

immortalitate donatus est,
qualis quidem ipse sit, non
dico, neque mitram, neque
ebrietatem, neque incessum.
Videtis enim omnes, opi-
nor, quàm mollis sit, & effœ-
minatus natura, semi insa-
nus, statim à summo mane
merum spirans. Hic sodalitium vniuersum nobis asciuit, & adducto choro adest, Deósque fecit, Panа, Silenum, & Satyros, agrestes quospiam, & caprarios multos, saltatóres homines, & forma horribiles. Quorum hic quidem cornutus dimidiáque corporis inferiore parte capram referens, barbáque promissa, parum ab hirco differt. Ille verò, glaber senex, simo naso, qui plerunque asino vehitur, Lydus iste. Satyri autem, acutis auribus, & calui ipsi, cornigeríque, qualia ferè recens natis hœdis nascuntur cornua: hi gente Phryges, caudas habent etiam omnes. Videtis cuiusmodi Deos nobis faciat generosus ille? An mirum, si homines nos contemnant, cùm tam ridiculos, monstrosósque Deos videant? Nam omitto quòd duas etiam mulieres adduxit, alteram quidem quam amat, nempe Ariadnē,

αὖσαν αὐτῷ, τὴν Ἀριάδνην,

ἅς καὶ τὸ στέφανον ἐγκατέλεξε τῷ ἀστέρων χορῷ. τὸ δ', Ἰκαρίου τὸ γεωργὸς θυγατέρα. καὶ ὁ πάντων γελοιότατον ὦ θεοί, καὶ τὸ κυνὰ τῆς Ἠριγόνης, καὶ τοῦτον αὐτῆς ἄγαλμα, ὡς μὴ αὐτῷ τὸ παῖς, εἰ μὴ ἕξει ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξυνήθες ἐκεῖνο, καὶ ὥσπερ πάλαι κυνίδιον. τοῦτα οὐχ ὕβρεις ὑμῖν δοκεῖ, καὶ παρανοία, καὶ γέλως; ἀκούσατε δ' ἐμοῦ καὶ ἄλλοις.

Ζ. μηδὲν ὦ Μῶμε εἴπῃς, μήτε περὶ Ἀπόλλωνος, μήτε περὶ Ἡρακλέους. ὁρῶ γὰρ σοι φέρῃ τῷ λόγῳ. οὗτοι γὰρ, ὁ μὲν ἀοιδῶν, ἰατρὸς, καὶ ἀνίσησιν ἐν τῶν νόσων, καὶ ἔστι πολλῶν ἀνταξίως ἄλλων. ὁ δὲ Ἡρακλῆς, υἱὸς ὢν ἐμὸς, ὐκ ὀλίγων πόνων ἐφείσατο πρὸ ἀθανασίαν. ὥστε μὴ κατηγόρει αὐτῶν. Μω. σιωπήσομαι διὰ σὲ ὦ Ζεῦ, πολλὰ εἰπεῖν ἔχων. καίτοι εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐπὶ τὰ σημεῖα ἔχεισι τὸ πυρός. εἰ δ' ἐξῆν καὶ περὶ αὐτοῦ σε τῇ παῤῥησίᾳ χρῆσθαι, πολλὰ ἂν εἶχον εἰπεῖν. Ζ. καὶ μὴν περὶ ἐμὲ ἔξεστι μάλιστα. μῶν δ' οὐ καὶ μὲ ξενίας διώκεις; Μω. ἐν Κρήτῃ μὲν οὐ μόνον τοῦτο ἀκοῦσαι ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλό τι περὶ σοῦ λέγουσι, καὶ τάφον ἐπιδεικνύουσιν.

cuius etiam coronam astrorum choro inseruit: alteram verò Icarij agricolæ filiam. Quódque, ô Dij, est omniũ maximè ridiculũ, Erigones quoque canem adduxit, ne doleret filia si non haberet in cœlo familiarem illam, habitámque in delicijs caniculam. Annon ista vobis videntur in nostri cõtumeliã, iniuriã, & irrisionem facta? Audite etiam alios. *Iup.* Nihil dicas Mome, nec de Æsculapio, nec de Hercule. Video enim quò tuę orationis impetu rapiaris. Horum quidem alter agit medicum, & morbis leuat ægrotos, éstque multis alijs anteferendus. Hercules autem, qui meus est filius, non paucis laboribus immortalitatem est adeptus. Itaque ne ipsos accuses. *Mo.* In tui quidem gratiam tacebo, Iupiter, etsi multa dicenda habeam: atque si nihil aliud, adhuc habent signa igne inusta. Porrò si liceret & aduersum te libertate loquendi vti, multa haberem dicenda. *Iup.* Atqui in me maximè tibi licet dicere. Nunquid me vt inquilinum in ius vocas? *Mo.* In Creta non tantùm hoc audire licet: verũ aliud quoque de te dictitant, tumúlumque sepulchrum ostendunt,

ἐγὼ δ' οὔτε ἀληθοῖς πιθοίμαι, οὔτε Ἀχαιῶν Αἰγιεῦσιν, ὑποβολιμαίων σε εἶναι φάσκουσιν. ἃ δ' μάλιστα ἐλεγχθῆναι δεῖν ἡγοῦμαι, ταῦτα ἐρῶ. πλὴν γάρ τοι ἀρχὴ τῶν τοιούτων παρανομημάτων, καὶ πλὴν αἰτίαν τῆς τοσαυτῆσδε ἡμῶν τοῦ ξυνέδρου, σὺ ὦ Ζεῦ παρέσχες, θνηταῖς ὁπωσοῦν ξυμμιγνύμενος, καὶ καπηλεύων παρ' αὐτάς, ἐς ἄλλοτε ἄλλῳ ἰδέᾳ. ὥστε ἡμᾶς δεδίέναι, μὴ σε καταδύσῃ τις ξυλλαβὼν, ὁπότ' αὖ ταῦρος ἦς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις κατεργάσηται χρυσοῦν ὄντα. ἢ αὖτε Διὸς, ἢ ὄρνεος, ἢ ἄλλου, ἢ ἐλλόβιον ἡμῖν ᾖσθα. πλὴν, ἀλλὰ ἐμπέπλεκται γε τὸ ἱμάτιον τῷ ἡμιθέῳ τούτῳ. ἃ χρὴ αὖ ἄλλως εἰπεῖν. καὶ τὸ θεᾶγμα γελοιότατόν ἐστι, ὁπότ' αὖ τις ἀφίκοιτο ἀκούσῃ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς μὲν, θεὸς ἀπεδείχθη. ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὃς ἐπιτάττειν αὐτῷ, τέθνηκε. καὶ πλησίον Ἡρακλείους νεὼς, οἰκίσκου ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τοῦ δεσπότου αὐτοῦ. καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μὲν, θεός. οἱ δ' ἀνεψιοὶ αὐτῷ, ὁ Πενθεὺς, καὶ ὁ Ἀκταίων, καὶ ὁ Λέαρχος, ἀνθρώπων ἀπάντων κακοδαιμονέστατοι. ἀφ' οὗ δ' ἄποξ σὺ ὦ Ζεῦ ἀνίησας

Ego verò neque illis credo, neque Achiuorum Ægiensibus subditiuum te esse affirmantibus. Sed hæc dicam, quæ potissimùm reprehendenda duco. Etenim delictorum huiusmodi principium, & causam cur noster consessus nothis abundet, tu Iupiter præbuisti, quum te mortalibus mulieribus commiscuisti, & aliàs alia forma ad ipsas descendisti. Ita vt metueremus, ne quis te cõprehensum sacrificaret, cùm taurus esses: vel aurifex aliquis te conficeret, cùm aurum esses: & pro Ioue nobis aut monile, aut armilla, aut inauris fieres. Sedenim hisce semideis cœlum impleuisti, neque enim aliter possum dicere. Réque planè ridicula est, si quis ex improuiso audierit Herculem quidem inter Deos relatum: Eurystheum autem, qui imperabat ipsi, mortuum esse: ac prope Herculis templum, qui famulus, Eurystheique sepulchrum, qui herus erat. Rursus Thebis, Bacchus quidē Deus est: eius autem cõsobrini, Pentheus, Actæon, & Learchus, omniũ hominum fuerũt miserrimi. Ex quo autem semel tu Iupiter rebus huiusmodi

ἃ ἄποξ σὺ ὦ Ζεῦ ἀνίησας

τοῖς τοιούτοις τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἐξάπτου, ἅπαντες μεμιμῆσθαί σε. καὶ οὐχὶ ἄῤῥενες μόνον, ἀλλ' ὅπερ αἴσχιστον, καὶ αἱ θήλειαι θεαί. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσην, καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα, καὶ τὸν Ἰάσωνα, καὶ τοὺς ἄλλους; ὥστε ταῦτα μὴ ἐάσειν μοι δοκῶ. μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διελέγχειν ἦν. Ζ. μηδὲν πρὸς τὸν Γανυμήδους ὦ Μῶμε εἴπῃς. χαλεπαίνω γὰρ, εἰ λυπήσεις τὸ μειράκιον, ὀνειδίσας ἐς τὸν ἔρωτας. Μω. ἀκούω μηδὲ περὶ τοῦ αἰτοῦ εἴπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ὄζει, ἐπὶ τοῦ βασιλείου σκήπτρου καθεζόμενος, καὶ μονονουχὶ ἐπὶ τῷ κεφαλῷ σου νεοττεύων, θεὸς εἶναι δοκῶν; ἢ καὶ τούτου τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἐάσομεν; ἀλλ' ὁ Ἄττις γε ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας, καὶ ὁ Σαβάζιος, πόθεν ἡμῖν ἐπεισεκλήθησαν οὗτοι; ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος ὁ μῆδος, ὁ τὸν κάνδυν, καὶ τὴν τιάραν, οὐδὲ ἑλληνίζων τὴν φωνήν. ὥστε οὐδὲ ὧν συνίησι. τοιγαροῦν οἱ Σκύθαι, καὶ οἱ Γέται ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰ ἡμῖν χαίρειν εἰπόντες, αὐτοὶ ἀπαθανατίζουσι, καὶ θεοὺς χειροτονοῦσι, οἷς ἂν ἐθελήσωσι, τὸν αὐτὸν

fores aperuisti, & ad mortalium consuetudinem te conuertisti, omnes te imitantur: nec solùm masculi Dij, sed quod est turpissimum, etiam Deæ fœminæ. Quis enim ignorat Anchisen, Tithonum, Endymionem, & Iasonem, aliósque? Itaque hæc omittenda censeo, quæ reprehendere longum esset. *Iup.* Nihil Mome, de Ganymede dicas. Irascar enim, si adolescentem illum, ex probrato genere, molestia afficias. *Mo.* Proinde neque de aquila quicquam dicam, quòd & illa in cœlo versatur, regio sceptro insidens, ac tantùm non super tuo capite nidificans, & Deus videtur? an illam Ganymedis causa omittemus? At ô Iupiter, Attis, & Corybas, & Sabazius, vnde nobis accersiti sunt? aut etiam Mithres ille Medus, qui candyn, & tiaram gestat, nec Græcam vocem sonat: adeò vt si quis ei præbibat, non intelligat. Itaque & Scythæ hæc videntes, nobis longum valere iussis, ipsi immortalitate donant homines, suísque suffragijs, quoscunq; libuerit, Deos creant,

βόπον, ὄνθρ ἢ Ζάμολξις δ' ἦλος ὢν, παρειεχάφη, ὡς οἶδ' ὅπως διαλαδών. καί τοι ταῦτα πάντα ὦ θεοί, μέτρια. σὺ δ' ὦ κυνοκεφάλου, ἢ σινδόσιν ἐσαλ- A μένε αἰγύπτιε, τίς εἶ ὦ βέλτιστε, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι ὑλακτῶν; τί δ' βκλόμενος ἢ ὁ μεμφίτης οὗτος ταῦρος, ὁ πτιχίλος, προσκυνεῖται, ἢ χρᾷ, B ἢ προφήτας ἔχει; αἰσχύνομαι δ' ἐρέσθαι, ἢ πθήκους εἰπεῖν, ἢ βάτραχους, καὶ ἄλλα πολλῷ γελοιότερα, ὡς οἶδ' ὅπως ἐξ Αἰγύπτου παρεγενόμενα ἐς τὸν C οὐρανόν. ἃ ὑμεῖς ὦ θεοί, πῶς ἀνέχεσθε ὁρῶντες ὁπόσης, ἢ ἢ μᾶλλον ὑμῶν προσκυνούμενα; ἢ σὺ ὦ Ζεῦ, πῶς φέρεις, ἐπειδὴ κριᾶ κέρατα φύσασί σοι; Ζ. αἰσχρὰ ὡς ἀληθῶς ταῦτα φὴς τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων. ὅμως δ' οὖν ὦ Μῶμε, τὰ πολλὰ αὐτῶν, αἰνίγματά ἐστι, καὶ οὐ πάνυ χρὴ καταγελᾶν ἀμύητον ὄντα. Μῶ. πάνυ γοῦν μυστηρίων ὦ Ζεῦ δεῖ ἡμῖν, ὡς εἰδέναι, θεοὺς μὲν, τοὺς θεούς. κυνοκεφάλους δ', τοὺς κυνοκεφάλους. Ζ. ἔα φημὶ τὰ περὶ τ' Αἰγυπτίων. ἄλλοτε γὰρ περὶ τούτων ἐπισκεψόμεθα ἐπὶ σχολῆς. σὺ δ', τοὺς ἄλλους λέγε.

eodem modo quo Zamolxis cōditione seruus, adscriptus est, nobis nescio quomodo insciis. At sanè hæc omnia, ô Dij, sunt mediocria. Cæterùm tu canino vultu Ægyptie, qui sindone es amictus, quisnam es, ô optime, aut quomodo dignum te cēses qui sis Deus, cùm latres? Quid & sibi vult memphites ille taurus, versicolor, qui adoratur, edit oracula, & prophetas habet? Pudet verò me recensere ciconias, simias, hircos, & alia his longè absurdiora, quæ nescio quomodo ex Ægypto in cœlum se inserüerunt. Illa vos, ô Dij, quî sustinetis videre æquali vobiscum honore, aut etiam maiore adorari? Aut tu Iupiter, quo fers animo, quòd arietis cornua tibi plantarunt? *Iup.* Turpia profectò sunt quæ dicis de Ægyptijs. Attamē pleraque illorum ô Mome, sunt ænigmata, non omnino à profanis deridenda. *Mo.* Planè nobis, Iupiter, opus est mysterijs, vt Deos, Deos esse cognoscamus, & cynocephalos eos, quibus canina sunt capita. *Iup.* Missas facito, inquam, res Ægyptiorum: alias enim de his per otium deliberabimus: tu autem de alijs dicito.

Μῶ. τὸν Τροφώνιον ὦ Ζεῦ, ἢ ὃ μάλιστά με ἀποπνίγει, τὸν Ἀμφίλοχον. ὃς ἀναγνοὺς αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μαλλοίου υἱὸς ὤν, θεσπιῳδεῖ ὁ γοητικὸς ἐν Κιλικίᾳ, ψευδόμενος τὰ πολλὰ, καὶ χρηστεύων τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν καὶ ἔτι σὺ ὦ Ἀπολλον εὐδοκιμεῖς, ἀλλὰ ἤδη πᾶς λίθος, καὶ πᾶς βωμὸς χρησμῳδεῖ, ὃς ἂν ἐλαίῳ περιχυθῇ, καὶ στέφανους ἔχῃ, καὶ χρήστος ἀνδρὸς ἐπιτύχῃ, οἷοι πολλοί εἰσιν. ἤδη καὶ ὁ Πολυδάμαντος τῷ ἀθλητῇ ἀνδριὰς, ἐάτην τὸν πυρέττοντας ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένους ἐν Θάσῳ. καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ καταντικρὺ ἐν Χερρονήσῳ. ἀφ' ὧν δὴ ἂν τοσοῦτοι γεγόναμεν, ἐπιλέλοιπε μᾶλλον ἡ ἐπιορκία, καὶ ἱεροσυλία. καὶ ὅλως, καταπεφρονήκασιν ἡμῶν, εὖ ποιοῦντες. καὶ ταῦτα μὴ πρεσβύτερα νόθων, καὶ παρεγγεγραμμένων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα πολλὰ ἤδη ἀκούων, οὔτε ὄντων τινῶν παρ' ἡμῖν, οὔτε συνιέναι ὅλως δυναμένων, πάνυ ὦ Ζεῦ, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἢ που γάρ ἐστιν ἡ πολυθρύλλητος ἀρετὴ, καὶ φύσις, καὶ εἱμαρμένη, καὶ τύχη, αὐτόκτατα, καὶ κενὰ πραγμάτων ὀνόματα, ὑπὸ βλακῶν

Mo. De Trophonio, Iupiter, quódq; me potissimùm angit, de Amphilocho: qui quãquã scelesti hominis & matricidæ est filius, in Cilicia præclarus ille vaticinatur, multa mentiens, & pro duobus obolis præstigiatorẽ agens. Proinde Apollo, non amplius celebraris: sed iam lapis omnis, omnísque ara vaticinatur, quę sit oleo perfusa, & coronas habeat, cuíque vir præstigiator supperatat, quales multi sunt. Iam etiam Polydamantis athletæ statua medetur febricitantibus in Olympia, & Theagenis, in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & Protesilao, è regione in Cherroneso. Ex quo autem in tantum numerum excreuimus, auctum magis est periurium, & sacrilegium: & nos omnino despicere cœperunt, idque meritò. Atque hæc quidem de nothis, & factitijs Dijs. Cæterùm ego peregrina nomina iam audiens, quorundã qui neque sunt apud nos, neq; omnino consistere possunt, ô Iupiter, ea prorsus irrideo. Vbi enim gentium est illa multum iactata virtus, & natura, & fatum, & fortuna, noua rerum vocabula, quæ consistere nequeunt, à stolidis

ἀνθρώπων τῶν φιλοσόφων, ἐπινοηθέντα; καὶ ὅμως αὐτοσχέδια ὄντα, οὕτω τοὺς ἀνθρώπους πέπεικεν, ὥστε οὐδεὶς ἡμῖν οὐδὲ θύειν βούλεται, εἰδὼς ὅτι καὶ μυρίας ἑκατόμβας παρασχήσῃ, ὅμως τῇ τύχῃ παραξουσας τὰ μεμοιρασμένα, καὶ ἃ ἐξ ἀρχῆς ἑκάστῳ ἐπεκλώσθη. ῥᾴδιον αὖ οὖν ἐφίμιλλόν σε ὦ Ζεῦ, εἴ που εἶδες ἢ ἀρετὴν, ἢ φύσιν, ἢ εἱμαρμένην. ὅπου γὰρ καὶ σὺ ἀκούεις ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διατριβαῖς, οἶδα, εἰ μὴ κωφός τις εἶ, ὡς βοώντων αὐτῶν, μὴ ἐπαίειν. πολλὰ ἔπ' ἔχων εἰπεῖν, καταπαύω τὸν λόγον. ὁρῶ γοῦν τοὺς πολλοὺς ἀχθομένους μοι λέγοντι, καὶ συνέπνοντας. ἐκείνοις μάλιστα, ὧν καθήψατο ἡ παῤῥησία τῶν λόγων. πέρας γοῦν εἰ ἐτέλεσ ὦ Ζεῦ, ψήφισμά σοι δεῖ τούτων ἀναγνῶσαι ἤδη ξυγγεγραμμένον. Ζ. ἀνάγνωθι. οὐ πάντα γὰρ ἀλόγως ἠπάτησε. καὶ δεῖ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπισχεῖν, ὡς μὴ ἐπὶ πλεῖον αὐξήσωνται.

hominibus, nimirum philosophis excogitata? Quæ quanquam ex tempore facta sunt, ita simplices ad credendum adduxerunt, vt nemo velit nobis sacrificare, cùm persuasum habeat, fore vt etsi infinitas hecatombas nobis obtulerit, fortuna tamen nihilo secus faciat, quæ fato decreta sunt, & cuíq; à principio destinata. Quare libèter ex te quæsiuerim Iupiter, an alicubi videris aut virtutem, aut naturam, aut fatum. Nam hæc te in Philosophorum disputationibus audire scio: nisi ita surdus es, vt clamantes ipsos non audias. Quanquam multa habeo dicenda, dicendi tamen finem faciam. Nam video plerosque qui me dicentem molestè ferunt, & exibilant: sed illi præcipuè quos oratio nis libertas perstrinxit. Tandem si vis Iupiter, decretum de his iam conscriptum legam. *Iup.* Lege: neque enim omnia citra rationem reprehendisti. Et sanè multa ex ijs cohibenda sunt, ne amplius augeantur.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΓΑΘΗΣ ΤΥΧΗΣ.

DECRETVM BONÆ FORTVNÆ.

Ἐκκλησίας ἐννέμου ἀγομένης, ἕβδόμῃ ἱσταμένου,

Cōsilio legitimè coacto, septima die mensis

ὁ Ζεὺς ἐφυτάευε, καὶ προήδρευε Ποσειδῶν. ἐπεστάτει Ἀπόλλων. ἐγραμμάτευε Μῶμος τῆς νυκτός. καὶ ὁ ὕπνος τῷ γράμματι εἶπεν. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας παρεγγεγράφεντες, οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ θεοὶ δοξάντες, ἐμπεπλήκασι μὲν τὸν οὐρανὸν, ὡς μεσοῦν εἶναι τὸ συμπόσιον ὄχλου παρεσχώδους, πολυγλώσσων τινῶν, καὶ ξυγχλιδῶν, ὑπολέλοιπε δὲ ἡ ἀμβροσία, καὶ τὸ νέκταρ, ὥστε μιᾶς ἤδη τῆς κοτύλης εἶσαι διὰ τὸ πλῆθος τῶ πινόντων, οἶδ', ὑπὸ αὐθαδείας παρωσάμενοι τοὺς παλαιούς τε, καὶ ἀληθεῖς θεοὺς, πρωτοδρείας ἠξιώκασιν ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάτρια, καὶ ἐν τῇ γῇ πρωτομάθρα θέλεσι, διεδόχθω τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ ξυλλεγῆναι μὴ ἐκκλησίαν ἐν τῷ ὀλύμπῳ τὴν βορᾶς χειμερινὰς, ἑλέσθαι δὲ ὀπτηγωμοιας τελείους θεοὺς ἑπτὰ, βοὴς μὲ, ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς τῶ ἐπὶ Κρόνῳ, τέτταρας δὲ, ἐκ τῶν δώδεκα. καὶ ἐν αὐτοῖς, τῶ Διὸς. τούτους δὲ τοὺς ὀπτηγωμένους, αὐτοὺς μὲ, καθεζέσθαι ὀμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρκον,

ineuntis, Iupiter summus erat administrator, præsidebat Neptunus, præerat Apollo, noctu Momus scribā agebat: & Somnus sententiā tulit Quoniam peregrini multi, non solùm Græci, sed & barbari, etsi nequaquā mereātur nostrę reip. participes esse, adscriptitij nescio quomodo, & putatitij Dij, cœlum impleuerunt, ita vt plenum sit sympoſium tumultuosa turba, garrulorum quorundam & conuenarum: defecit autem ambrosia & nectar: ita vt mina iam ematur sextarius, propter bibētium multitudinem. Illi verò præ arrogantia, pulsis veteribus, versísque Dijs, semetipsos præter omnem patriæ consuetudinem primis accubitibus dignos cēsent, & prioresin terris honores sibi arrogant: visum est Senatui, & populo vt concilium in Olympo cogatur circa solstitium hybernum, & eligantur perfecti Dij septem arbitri, tres quidem ex veteri curia Saturni temporibus cōstituta, quatuor autem ex duodecim illis: intérque eos Iupiter. Qui arbitri sedeant præstito legitimo iuramento, per

πλὼ Στύγα. τὸν Ερμῆν ὃ, κηρύξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυμπολεῖν εἰς τὸ σωιδρειον. τὸν δ, ἥκειν, μάρτυρας ἐπαγομένους ἀνωμότους, καὶ ἀποδείξεις τῶν γιγνομένων. τοιαῦτα μὲν δὴ, οἱ μὲν, παρίτωσαν καθ' ἕνα, οἱ δὲ ὀπτηγνώμονες ἐξετάζοντες, ἢ θεὸς εἶναι ἀποφαίνηται, ἢ καταπέμψουσιν ὅτι τὰ σφέτερα νεῖα, καὶ τοὺς θνητοὺς τοὺς παρ' ἡμῶν. ὧν δέ τις ἀλῶ τῶν ἀδοκίμων, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ὀπτηγνωμόνων ἀκριβέντων ὀπτᾶσθαι τὸ κεφαλῆ, ἐς τὸ τάρταρον ἐμπεσεῖν τοῦτον. ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὐτὸ ἕκαστον. καὶ μήτε τὴν Ἀθηναῖ ἰᾶσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησιμεύειν, μήτε τὸν Ἀπόλλω τοξεύματα μόνον ποιεῖν, ἀλλ' ἔν τι ὀπλεξάκυλον, καὶ πῦρ, ἢ κιθαρῳδὸν, ἢ ἰατρὸν εἶναι. τοῖς δὲ φιλοσόφοις προσέπειν μὴ ἀπαναλάβῃ καινὰ ὀνόματα, μηδὲ λήρειν περὶ ὧν οὐκ ἴασιν. ὁπόσοι δὲ νῦν ναῶν, ἢ θυσιῶν ἀξιώσηις, ἐκείνων μὲ καθαιρεθῶσι τὰ ἀγάλματα, ἐντεθῶσι δὲ Διὸς, ἢ Ηρας, ἢ Απόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινὸς, ἐκείνοις δὲ, τάφον χῶσαι τῇ πόλιν, καὶ στήλην ὀπεῖναι αὐτῇ βωμόν. ἢν

Stygem: Mercurius autem proclamato præconio, cunctos congreget, quicunq; in consessum admitti volunt. Veniant autem illi adductis testibus iuratis, certisque suigeneris indicijs. Atque hi quidem hinc sigillatim transeant: arbitri autem expensa causa, vel Deos esse pronunciabũt, aut ad sua sepulchra, maiorúmque loculos ablegabunt. Si verò quispiam ex reiectis, semélq; arbitrorum iudicio secretis, comprehẽdatur in cœlum ascendens, ille præceps in Tartarum detur. Præterea quisq; satagat rerũ suarum: nec medeatur Minerua, nec vaticinetur Æsculapius, neque tam multa solus faciat Apollo, sed vno quopiam delecto munere, aut vatem, aut citharœdum, aut medicum agat. Porrò Philosophi moneantur, ne vocabula noua fingant, neque de rebus ignotis nugentur. Quicunque autẽ templis iam, & sacrificijs digni habiti sunt, illorum simulachra subuertãtur, quorũ loco vel Iouis, vel Iunonis, vel Apollinis, vel cuiuspiã ex alijs substituatur. Illis verò ciuitas sepulchrum aggeret, & aræ loco cippum erigat. Quòd siquis præconio non paruerit, & ad arbitros

ὀπιγώμενας ἐλθεῖν, ἐρήμου αὐτῶν καταδικασθέντων. Z. τοῦτο μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα, δικαιότατον ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. μᾶλλον δ' ὅτῳ γιγνώσκω πλείους· ὁρῶ γὰρ οἶδ' ὅτι ἔσονται οἱ μὴ χειροτονήσοντες. ἀλλὰ νῦν μέν, ἄπιτε. ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ἑρμῆς, ἥκετε, κομίζοντες ἕκαστος εὐαρχῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις, πατρὸς ὄνομα, καὶ μητρός, καὶ ὅθεν, καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν, καὶ φράτορας. ὡς ὅστις ἂν μὴ παρῇ ταῦτα, οὐδὲν μελήσει τοῖς ὀπιγώμοσιν, εἰ νεών τις μέγαν ὀπὴ γῆς ἔχει, καὶ οἱ οἱ ἄνθρωποι θεὸν αὐτὸ εἶναι νομίζουσιν.

venire noluerit, ille indicta causa condemnetur. *Iup.* Iustissimum equidem, ô Mome, est hoc decretum: & qui ita sentit, manum protendat. Atqui potiùs ita fiat. Complures enim noui, qui sua suffragia non sunt adiecturi. At in præsens abite. Cæterùm in concionem accersiti à Mercurio, venite, & afferte quisque indicia manifesta, certásque probationes, patris, matrisque nomen, & vnde ac quomodo factus est Deus tribúmque & tribules. Quæ quicunque non præbuerit, parum curæ erit arbitris, tametsi ille magnum in terris templũ habeat, ipsúmque homines Deum esse putent.

ΚΥΝΙΚΟΣ, ΚΑΙ ΛΥΚΙΝΟΣ.

CYNICVS, ET LYCINVS.

ARGVMENTVM.

Dialogus hic lepidissimus asperam paruóque contentam Cynicorum vitam defendit, mollem atque eneruatam delicatorum hominum luxuriam reprehendit. Necnon eadem opera temperantiam, frugalitatem, simplicitatem, denique artam illam atque angustam vitam laudat. Argumenta quæ ad hoc sumuntur, ex serie planè sunt.

ΛΥΚΙΝΟΣ. LYCINVS.

Τ Ι ποτε ὦ οὗτος, πώγωνα μὲν ἔχεις, καὶ κόμην, χιτῶνα δ' οὐκ ἔχεις, καὶ γυμνὸς δέρκῃ, καὶ ἀνυπόδητος, καὶ ἀλήτου, καὶ ἀπάνθρωπον βίον, καὶ θηριώδη ὁπλεξάμενος, καὶ ἀεὶ τοῖς ἐναντίοις τὸ ἴδιον δέμας οὐχ ὡς οἱ πολλοὶ διαχρηπάμενος, πεινοσεῖς ἄλλοτε ἀλλαχοῦ, καὶ ἐωμαζόμενος ὁπὶ ξηρᾷ διαπέδου, ὡς ἄσμεν πάμπολλον τοῦτο τὸ τριβώνιον φέρειν; οὐ μόνον τοι καὶ τοῦτο λεπτὸν, οὐδὲ μαλακὸν, οὐδὲ ἀθηρόν. Κυ. οὐδὲ γὰ δέομαι. τοιοῦτον γὰ, ἐπεῖον ἂν περιδεῖν ἐμοῦσα, καὶ τῷ κτησαμένῳ πρόσωπα ὡς ἐλάχιστα παρέχον. τοιοῦτον γὰ ἀρκεῖ μοι. σὺ δ' πρὸς θεῶν, εἰπέ μοι, τῇ πολυτελείᾳ οὐ νομίζεις κακίαν προσεῖναι; Λυ. καὶ μάλα. Κυ. τῇδὲ εὐτελείᾳ, ἀρετήν; Λυ. καὶ μάλα. Κυ. τί ποτ' οὖν ὁρῶν ἐμὲ τῶν πολλῶν εὐτελέστερον διαπονοῦντα, τοὺς δὲ πολυτελέστερον, ἐμὲ αἰτιᾷ, καὶ οὐκ ἐλεεῖς; Λυ. ὅτι οὐκ

Q Vid tu tandem? barbam quidem habes, & comam, tunicã non habes, nudus conſpiceris, ac ſine calceis, delecta nimirum vaga, inhumana, ferináque vita: tum proprio corpore, contrà quàm faciunt cæteri, ſemper vſus incommodè, nunc huc, nunc illuc circumis, & in arido ſolo cubans, adeò vt plurimum ſordium, tritum iſtud pallium referat: alioqui nec ipſum tenue, nec molle, nec ſpecioſum. *Cy.* Neque enim indigeo. Siquid eſt huiuſmodi vt comparetur facillimè, dominóque minimum exhibeat negotij, id inquam mihi ſufficit. At tu per Deos dic mihi, putaſne eſſe in luxu vitium? *Lyc.* Admodum. *Cy.* Contrà in frugalitate virtutem? *Lyc.* Admodum. *Cy.* Cur igitur cùm me videas viuentem frugaliùs quàm vulgò faciunt homines, eos verò ſumptuoſiùs me, non illos arguis? *Lyc.* Quia non frugaliùs, per Iouem, videris ἐυτελέστερόν μοι μὰ Δία τῶν

πολλῶν διαιτᾶσθαι δοκεῖς, ἀλλ' ἐνδεέστερον. μᾶλλον δὲ τελέως, ἐνδεῶς, καὶ ἀπόρως. διαφέρεις γὰρ οὐδὲν σὺ τῶν πτωχῶν, οἱ τὴν ἐρημίαν προφὺν μεταπέσοι. A Κυ. βούλει οὖν ἐνδώμεν, ἐπὶ σκοπὸν ἐλθόντες ἐν τούτῳ τὰ λόγος, τί τὸ ἐνδεὲς, καὶ τί τὸ ἱκανόν ἐστιν; Λυ. εἰ σοὶ δοκεῖ. Κυ. ἆρ' οὖν ἱκανόν μοι ἑκάστῳ, ὅσον ἂν ἐξικνῆται πρὸς τὴν ἐκείνου χρείαν, ἢ ἄλλό τι λέγεις; Λυ. ἔγωγε τοῦτο. Κυ. ἐνδεὲς δ', ὅσον ἂν ἐνδέεστερον ἢ τῆς χρείας, καὶ μὴ ἱκνῆται πρὸς τὸ δέον; Λυ. ναί. Κυ. οὐδὲν ἄρα τῶν ἐμῶν ἐνδεές ἐστιν. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ὅ, τι ἂ τὴν χρείαν ἐμπλησεῖ τὴν ἐμήν. Λυ. πῶς τοῦτο λέγεις; Κυ. ἐὰν σκοπῆς πρὸς ὅ, τι γέγονεν ἕκαστον, ὧν δεόμεθα. ὧον, οἰκία, ἆρ' οὐχὶ σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τί δ', ἐδωδῆς; τί, χάεως; ἆρα οὐχὶ αὐτὴ ἡ σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τὴν δὲ σκέπης αὐτῆς πρὸς θεῶν, τίνος ἐδεήθημεν ἕνεκα, οὐχ ὥστε ἄμεινον ἔχειν τὸν σκεπόμενον; Λυ. δοκεῖ μοι. Κυ. πότερ' οὖν, τὼ ποδὲ κάλλιον ἔχειν δοκεῖ σοι; Λυ. κἀμοὶ δοκεῖ. Κυ. ἀλλ' ἴσως ἂν μάθοις τί ποδῶν ἔστ' ἔργον. Λυ. πορεύεσθαι. Κυ. κάλλιον οὖν πορεύεσθαι

mihi, sed egentiùs viuere, imò vitam omnino egenam atque inopem. Nã tu nihil à mendicis differs, qui cibum mendicant in diem. *Cy.* Vis ergo videamus (quandoquidẽ huc processit oratio) quidnã inopia sit, quídque copia? *Ly.* Si tibi videtur. *C.* Nunquid ergo satis id cuique est, quicquid ipsius explet necessitatem? an aliud quippiam dicis? *Ly.* Esto istud. *C.* Indigentia verò quicquid cuiusquã vsui deest, nec eò quò sit necesse, peruenit? *Ly.* Scilicet *Cy.* Nihil igitur meis in rebus deest. Nihil enim in his est, quod necessitatem non expleat meam. *Ly.* Quo pacto id ais? *Cy.* Scies si consideres in quem vsum eorũ quodq; paratum est, quorum egemus, vt domus: annon tegumenti gratia? *Ly.* Maximè. *C.* Quid vestis? cuius gratia? annon tegumẽti & ipsa? *Ly.* Sanè. *Cy.* At ipso per Deos tegumento, cuius rei gratia indiguerimus, nonne vt meliùs se habeat id quod tegitur? *Ly.* Mihi quidem sic videtur. *Cy.* Vtrum igitur tibi peius se habere videntur pedes? *Ly.* Nescio. *Cy.* Atqui hoc pacto didiceris: quodnam pedum officium est? *Ly.* Ingredi. *Cy.* An deteriùs ergo ingredi pedes

σοι δοκῶσιν οἱ ἐμοὶ πόδες, ἢ οἱ τῶν πολλῶν; Λυ. τοῦτο μὲν, οὐκ ἴσως. Κυ. οὐ τοίνυν οὐδ' εἰ χεῖρον ἔχοιεν, ἢ μὴ χεῖρον, τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἀποδιδόασιν; Λυ. ἴσως. Κυ. τοὺς μὲν δὴ πόδας, οὐδὲν φαίνομαι χεῖρον διακείμενος τῶν πολλῶν ἔχειν. Λυ. οὐκ ἔοικας. Κυ. τί δ', τοὐμὸν σῶμα τῶν λοιπῶν ἆρα κάκιον; εἰ γὰρ κάκιον, καὶ ἀσθενέστερον. ἀρετὴ γὰρ σώματος, ἰσχύς. ἆρ' οὖν τὸ ἐμὸν ἀσθενέστερον; Λυ. ἔ φαίνεται. Κυ. ἔ τοίνυν οὐδ' οἱ πόδες φαίνοιντό μοι σκέπης ἐνδεῶς ἔχειν, ὥστε τὸ λοιπὸν σῶμα. εἰ γὰρ ἐνδεῶς εἶχον, κακῶς ἂν εἶχον. ἢ γὰρ ἔνδεια, πάντα χρῆ κακὸν, καὶ χεῖρον ἔχειν ποιεῖ ταῦτα, οἷς ἂν παρῇ. ἀλλὰ μὰ, οὐδὲ πρόφασιν φαίνεται χεῖρον τὸ σῶμα τοὐμὸν, ὅτι ἀπὸ τῶν τυχόντων τρέφεται. Λυ. δῆλον γάρ. Κυ. οὐδὲ ἔρρωσον, εἰ κακῶς ἐτρέφετο. λυμαίνονται γὰρ αἱ πονηραὶ τροφαὶ τὰ σώματα. Λυ. ἔστι ταῦτα. Κυ. πῶς οὖν εἰπέ μοι τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπαπᾷ μου, καὶ φαυλίζεις τὸν βίον, καὶ φῂς ἄθλιον; Κυ. ὅτι νὴ Δία τῆς φύσεως, ἣν σὺ τιμᾷς, καὶ τῶν θεῶν, ἐν μέσῳ κατατεθεικότων, ἐκ δ' αὐτῆς ἀναδεδωκότων

tibi videntur mei, quàm aliorum? *Lyc.* Istud verò fortasse non. Cy. Non igitur siue deteriùs se habent, siue non, suum officium non præstant? *Lyc.* Fortasse. Cy. Pedibus ergo nihilo peius quàm alij affectus videor? *Lyc.* Non videris. Cy. Quid verò corpus meum? num deterius quàm reliquorum? Nempe si deteriùs se haberet, esset imbecillius: corporis quippe virtus, robur est. An meum ergo debilius? *Lyc.* Non videtur. Cy. Neque pedes ergo tegumento videntur egere, neque reliquum corpus: quippe si egerent, malè haberet. Egestas etenim omnino mala, ac peius habere se facit, ea quibuscunque adfuerit. At ne ali quidē deteriùs videtur corpus meū quod quibuslibet cibis alitur. *Lyc.* Id manifestū est. Cy. Neque bene valeret, si malè aleretur, mala siquidē alimenta corpus labefactāt. *Lyc.* Hæc ita se habent. Cy. Quo pacto igitur, dic mihi, his ita se habentibus, me arguis, vitámque improbas meam, ac miseram prædicas? *Lyc.* Ideo per Iouem, quòd cùm natura (quam tu colis) ac superi terram in communi statuerint, ex ea multa nimirum ac bona

πολλὰ, καὶ γὰρ δὰ, ὡς ἔχειν ἡμᾶς πάντα ἄφθονα, μὴ πρὸς τὴν χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡδονὴν, οὐ πάντων τούτων, ἢ τῶ γε πλείστων ἄμοιρος εἶ, καὶ ἀδένος μετέχεις αὐτῶ, ἀδὲν μᾶλλον ἢ τὰ θηρία. πίνεις μὲν γὰρ ὕδωρ, ὥσπερ καὶ τὰ θηρία. σιτῇ δ', ὥσπερ ἂν ἐνείσηις, ὥσπερ οἱ κυνες. ἐμοὶ δ' οὐδὲν χρείπλω τῶν κυνῶν ἔχεις, χόρτος γὰρ παρέρκει σοι, καθάπερ ἐκείνοις. ἔπ δ' ἱμάτιον φορεῖς, οὐδὲν σπανιέστερον ἀκλήρου. καίτοι εἰ σὺ τούτοις ἀρκέμενος ὀρθῶς φρονήσεις, ὁ θεὸς ἂν ὀρθῶς ἐποίησε. τοῦτο μὲν, πρόβατα ποιήσας ἔμμαλλα. τοῦτο δ' ἀμπέλους ἡδυοίνους. τοῦτο δ', τὴν ἄλλην παρασκευὴν θαυμαστῶς ποικίλην, καὶ ἔλαιον, καὶ μέλι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς ἔχειν μὲν ἡμᾶς στέγα παντοδαπὰ, ἔχειν δ' ποτὸν ἡδύ, ἔχειν δ' χρήματα, ἔχειν δ' ἐμοὶ μαλακὴν, ἔχειν δ' οἰκίας καλὰς, καὶ τὰ ἄλλα πάντα θαυμαστῶς κατεσκευασμένα. καὶ γὰρ αὖ τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα, θεῶν ἐστὶ δῶρα τῶν θεῶν ὄντ. τὸ δ' πάντων τούτων ζῆν ἀπεστερημένον, ἄθλιον μὲν, εἰ καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ἀπεστέρηται, καθάπερ οἱ ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις. πολὺ δ' ἀθλιώτερον,

ediderint, vt omnia nobis abundè suppeterent, nõ in necessitatem modò, verùm in voluptatem quoq; : tu tamẽ horum omniũ, aut maximæ saltem partis expers es, nec eorum quoquam frueris, nihilo certè magis quàm feræ. Nẽpe aquâ bibis, quã etiam bibunt feræ: comedis verò quicquid offenderis, quẽadmodum canes, tum cubile nihilo melius canib⁹ habes, siquidẽ tibi vt & illis gramẽ sufficit, palliũ præterea circunfers nihilo mendico decentius. Quanquam si tu his contentus rectè sapis, tum Deus profectò neutiquã rectè fecit, primũ quòd oues fecit lanatas, deinde vites dulcis vini feraces, ac reliquum apparatum varietate mirabilem, & oleum, & mel, & reliqua omnia, vt nos Dedulia quidem omnigena haberemus, haberemus potum dulcem, haberemus pecunias, haberemus mollem lectum, haberemus pulchras domos, & reliqua omnia mirum in modum comparata. Nam & ipsa artium effecta, Deorum sunt dona. At viuere omnibus hisce bonis priuatum, miserum est, etiãsi ab alio prieris: quemadmodũ hi qui seruantur in vinculis. Longè verò miseriùs

εἴ τις αὐτὸς ἑαυτὸν ἀποστερεῖν πάντων τῶν καλῶν. μανία τὲ ἤδη τοῦτό γε σαφής. Κυ. ἴσως ὀρθῶς λέγεις. σὺ δὲ μοι εἰπέ, εἴ τις αὖ ἐς πλουσίου τραπόμενος, καὶ φιλανθρώπως, ἐπὶ τὲ φιλοφρόνως ἑστιῶντος, καὶ ξενίζοντος πολλοὺς ἅμα, καὶ παντοδαποὺς, τοὺς μὲν, ἀδυνεῖς, τοὺς δ', ἐρρωμένους, καίπειτα παρατεθέντος πολλὰ, καὶ παντοδαπὰ, πάντα ἁρπάζοι, καὶ πάντα ἐδοίη, μὴ τὰ πλησίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πόρρω, τὰ τοῖς ἀδυνεῖσι παρεσκευασμένα, ὑγιαίνων αὐτὸς, καὶ ταῦτα, μίαν μὲ κοιλίαν ἔχων ὀλίγων δ' ὥστε τραφῆναι δεόμενος, ὑπὸ τῶν πολλῶν ὑπερβάσεσθαι μέλλων, οὗτος ὁ ἀνὴρ, ποῖός τις δοκεῖ σοι εἶναι; ἆρά γε φρόνιμος; Λυ. ἔμοιγε. Κυ. τί δὲ, σώφρων; Λυ. οὐδὲ τοῦτο. Κυ. τί δ', εἴ τις μετέχων τῆς αὐτῆς ταύτης τραπέζης, τῶν μὲν πολλῶν, καὶ ποικίλων ἀμελεῖ, ἓν δ' τῶν ἐγγὺς κειμένων ὑπολεξάμενος, ἱκανῶς ἔχων πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν, τοῦτο ἐδοίη κοσμίως, καὶ τούτῳ μόνῳ χρῷτο, τοῖς δ' ἄλλοις οὐδὲ προσβλέποι, τοῦτον οὐχ ἡγῇ σωφρονέστερον, καὶ ἀμείνω αὐδρα σκοπεῖν;

siquis ipse sese omnibus bonis priuet. Et hoc manifesta iam est insania. *Cy.* Et rectè quidem fortasse dicis. Verùm istud dic mihi: Siquis diuite alacriter, humanè, ac benignè conuiuium præbente, tum hospites excipiente, & multos simul, & omnigenos, alios quidem imbecillos, alios autem robustos: deinde apponente multa, & omnigena, omnia rapiat, omniáque edat, non propiora tantùm, sed etiam remotiora, videlicet inualidis præparata, ipse tamen valens, quum vnum dũtaxat ventrem habeat, paucísque vt nutriatur, opus habeat, diutiùs tamen quàm alij multi immoretur, hic vir cuiusmodi tibi videtur esse? num cordatus? *Lyc.* Non mihi quidem. *Cy.* Quid verò, num temperans? *Ly.* Ne id quidem. *Cy.* Quid verò siquis eiusdem mensæ particeps, multa illa ac varia negligat, vno quopiam ex his quæ proximè apponuntur, electo, cùm satis in suam habeat necessitatem, id decenter edat, eóque solo vtatur, cætera illa ne respiciat quidem, annon hunc illo temperantiorem, & meliorem virum putabis? *Ly.*

Λυ. ἔγωγε. Κυ. πότερον οὖν, συνίης, ἃ ἐμὲ δεῖ λέγειν; Λυ. τὸ ποῖον; Κυ. ὅτι ὁ μὲν θεὸς, τῷ ξενίζοντι καλῶς οἰκείῳ ἔοικε, παρατιθεὶς πολλὰ, καὶ ποικίλα, καὶ παντοδαπὰ, ὅπως ἔχωσιν ἁρμόζοντα. τὰ μὲν, ὑγιαίνουσι. τὰ δὲ, νοσοῦσι. καὶ τὰ μὲν, ἰσχυροῖς. τὰ δὲ, ἀδυνάτοις. οὐχ ἵνα χρώμεθα ἅπασι πάντες, ἀλλ' ἵνα τοῖς καθ' ἑαυτὸ ἕκαστος, καὶ τ' καθ' ἑαυτὸ, ὁτῳοῦν αὐ τύχοι μάλιστα δεόμενος. ὑμεῖς δὲ, τῷ δι' ἀπληστίαν τε, καὶ ἀκρασίαν ἀφάτου ἐπιόντι πάντα, τούτῳ μάλιστα ἐοικατε, πᾶσι χρῆσθαι ἀξιοῦντες, καὶ τοῖς ἅπασι χρῆσθαι, μὴ τοῖς παρ' ὑμῖν μόνον, ἀ γῆ, οὐ θάλασσα τίκτει καθ' αὑτοὺς αὐτάρκη νομίζοντες, ἀλλ' ἀπὸ περάτων γῆς ἐμπορευόμενοι τὰς ἡδονὰς, καὶ τὰ ξενικὰ τ' ὀπωρείων ἀεὶ θηρῶντες, καὶ τὰ πολυτελῆ τ' εὐτελῶν, καὶ τὰ δυσπόρευτα τ' εὐπορείων. καθόλου δὲ, παράγματα, καὶ κακὰ ἔχειν μᾶλλον ἐθέλοντες, ἢ δίχα πραγμάτων ζῆν. τὰ γὰρ δὴ πολλὰ, καὶ τίμια, καὶ εὐδαιμονικὰ παρασκευάσματα, ἐφ' οἷς ἀγάλλεσθε, διὰ πολλῆς ὑμῖν ταῦτα κακοδαιμονίας, καὶ ταλαιπωρείας παραγίγεται. σκόπει γὰρ εἰ βούλει, τ' πλύτου τὸν χρυσὸν, καὶ τ' ἀργύρου.

Ita certè. Cy. Vtrum ergo intelligis, an me oportet dicere? Ly. Quidnam? Cy. Quod Deus illi præclarè hospites excipienti similis est, vt qui apposuerit multa ac varia, omnigenáque, vt essent quæ cuique conuenirent, alia valentibus, alia ægrotantibus, alia robustis, alia inualidis, non vt omnibus vtamur omnes, sed vt his vtantur singuli, quæ suæ cuiusque naturæ cõueniunt, & ex his ipsis, quacunque re maximè quemque indigere contigerit. At vos illum qui per inlatiabilitatem, atque incontinentiam omnia corripit, refertis, vt qui rebus vti velitis omnibus, & vndecunque partis, non solis contẽti quæ sunt apud vos, non terram, non mare proprium sufficere existimantes, sed importantes ab ipsis terræ finibus voluptates, patriisque rebus peregrina præferẽtes, sumptuosáque frugalibus, & paratu difficilia, parabilibus. In summa, molestias, maláq; potiùs eligentes, quàm molestijs carentem vitam. At isti quidem plurimi ac pretiosi, beatique apparatus, quibus exultatis, per magnã ad vos miseriam, ærumnáq; perueniunt. Aurum ipsum tam optatum, argentúmque, si libet, considera:

σκόπει τὰς οἰκίας τὰς πολυτελεῖς. σκόπει τὰς ἐδῶνας τὰς ἐσπουδασμένας. σκόπει τὸ τούτοις ἀκόλουθα πάντα, πόσων πραγμάτων ὄχλος ὠνία, πόσων πόνων, πόσων κινδύνων, μᾶλλον δ' αἵματος, καὶ θανάτου, καὶ διαφθορᾶς ἀνθρώπων πόσης. ἃ μόνον ὅτι πλέονες ἀπόλλυνται διὰ ταῦτα πολλοί, καὶ ζητοῦντες, καὶ διημερεύοντες, δεινὰ πάσχοντι, ἀλλ' ὅτι καὶ πολυμαχητά ἐστι, καὶ ἐπιβουλεύονται ἀλλήλοις διὰ ταῦτα, φίλοις φίλοι, καὶ πατρὶ παῖδες, καὶ γυναῖκες ἀνδράσιν. οὕτως οἶμαι καὶ ἡ Ἐριφύλη, διὰ τὸν χρυσὸν πραδοῦναι τὸν ἄνδρα. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα πάντα γίγνεται, τῶν μὲν ποικίλων ἱματίων, οὐδέν τι μᾶλλον θάλπειν δυναμένων. τῶν δὲ χρυσορύφων οἰκιῶν, οὐδέν τι μᾶλλον σκεπουσῶν. τῶν δὲ ἐκπωμάτων τῶν ἀργυρῶν, καὶ ὠφελούντων τὸν πότον, οὐδὲ τῶν χρυσῶν, οὐδὲ τῶν ἐλεφαντίνων αὖ κλινῶν, ἢ ὕπνον ἡδίω παρεχομένων. ἀλλ' ὁρᾷς πολλάκις ἐπὶ τῆς ἐλεφαντίνης κλίνης, καὶ τῶν πολυτελῶν φαρμάκων, τὸν εὐθαίμονα, ὕπνου λαχεῖν οὐ δυναμένοις. τῷ βρώματι πραγματείαν,

confideta domus ſumptuoſas, conſidera veſtes, operoſas, conſidera reliqua omnia, quanto negotio emuntur, quot laboribus, periculis, imò ſanguine, ac cæde, quantóque hominum interitu: non ſolùm, quia dum nauigant, propter iſta pereunt complures, ac dum quærunt, parántque, grauia perferunt. Sed ob id quoque, quòd digladiationes multas pariũt, quódque ob ea inſidiantur inuicem, amicis amici, parentibus liberi, coniuges maritis. Sic opinor etiam Eriphylen auri gratia prodidiſſe maritum. Atque hæc quidem omnia fiunt, quum tamen veſtes illæ variæ nihilo magis calefacere queant, nec aurata illa ædificia magis tegere: nec pocula illa argentea potui conducant: nec aurei eburneíque illi lectuli ſomnum ſuauiorem præbeant. Imò videbis frequenter in eburneo lecto, ſumptuoſíſque ſtragulis, beatis illis ſomnum contingere non poſſe. Præterea omnigenæ illæ circa edulia curæ, nihilo magis alunt, quin tabe-

ἔπι δὲ καὶ αἱ παντοδαπαὶ περὶ τὰ ἐδέσματα μὴ οὐδὲν μᾶλλον, λα-

μάνον; ἢ τὰ σώματα, καὶ τοῖς σώμασι νόσους ἐμποιοῦσι. τί δὲ δεῖ λέγειν ὅσα τῶν ἀφροδισίων ἕνεκα πράγματα ποιοῦσί τε, καὶ παρέχειαν οἱ ἄνθρωποι; καίτοι ῥᾴδιον θεραπεύειν ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, εἰμή τις ἐθέλοι τρυφᾶν καὶ ἐς ταύτην ἡ μανία, καὶ διαφθορὰ φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις ἀρκεῖν. ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὄντων τὴν χρῆσιν ἀφανίζουσιν, ἑκάστῳ χωρίῳ, ὥσπερ ὁ μὴ πίφυκεν, ἄσπερ εἴ τις αὖθ' ἁμάξης ἐθέλοι τὴν κλίνην χρῆσασθαι, καὶ διαφθεῖρ ἁμάξη. Λυ. καὶ τίς οὗτος; Κυ. ὑμεῖς, οἱ τοῖς ἀνθρώποις ἅτε ὑποζυγίοις χρῶνται, κελεύετε δ' αὐτοὺς ὥσπερ ἁμάξας τὰς κλίνας τοῖς τραχήλοις ἄγειν. αὐτοὶ δ' ἄνω κατακείσθε τρυφῶντες, καὶ ὀκνεῖτε, ὥσπερ ὄνοις ἡνιοχεῖτε τοὺς ἀνθρώπους, ταύτην, ἀλλὰ μὴ ταύτην βέπειν κελεύοντες. καὶ οἱ ταῦτα μάλιστα ποιοῦντες, μάλιστα μακαρίζεσθε. οἷς τοῖς κρέασι, καὶ μὴ βοσὴν χωμοῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ βαφὰς μυρεψικὰς δι' αὐτῶν, οἷόν τε εἰσὶν οἱ τὴν πορφύραν βάπτοντες, ὑπὸ καὶ αὐτοὶ παρὰ φύσιν χρῶνται τοῖς τοῦ θεοῦ κατασκευάσμασι; Λυ. νὴ Δία. δύναται γὰρ βάπτειν,

faciunt potiùs corpora, ijsdémque morbos ingenerãt. Quid autem dicere attinet libidinis gratia quantas molestias homines & faciunt & A patiuntur? Quanquam facile est isti cupiditati resedeti, nisi quis indulgere vult delicijs. At ne hæc quidem insania corruptelaque videtur sufficere mortalibus, sed iam rerum etiam vsum peruertunt, B singulis rebus ad id vtentes, ad quod minimè paratæ sunt: vt siquis lecto currus loco velit vti, tanquam curru. *Lyc.* Quisnam is est? C Cy. Vos inquam qui hominibus tanquam iumentis vtimini. Nam eos iubetis, vt lecticas tanquam currus ceruicibus ferant. Ipsi verò in sublimi residetis delicati, atque illinc homi- D nes tanquam asinos aurigamini, imperantes vt hac non illac eant: & ij qui hæc facitis maximè, ijdem maximè beati videmini. Tum hi qui piscium carnibus non tantùm ad alimentum vtuntur, sed etiam quas- E dam ex his tincturas moliuntur, eos dico qui purpuram tingunt, nonne & hi præter naturam his vtuntur, quæ à Deo præparata sunt. *Ly.* Non per Iouem, siquidem tingere etiam potest,

ὦ ἑδώδιμος μόνον τὸ τ' πορφύρας κρέας. Κυ. δῆ τ' ὃ τοῦς τοῦτο γίγονεν. ἐπεὶ καὶ τῷ κραπέζει δύναιτ' ἂν τις βιαζόμενος, ὥσπερ χύτρα κρούσας. πλὴν τ' τοῦς τοῦτο γίγονεν. ἀλλὰ γὰ πῶς ἅπαξ τ' τούτων τίς κακοδαιμονίαν διελθεῖν δύναιτ' ἄν; τοσαύτη τίς ἐστι. σὺ δέμοι δόκει μὴ βέλομαι ταύτης μετέχειν ἐγκαλεῖς; ζῶ γ' καθάπερ ὁ κόσμιος ἐκεῖνος, ἐυκρούμενος τοῖς κατ' ἐμαυτὸν, καὶ τοῖς ἐυτελεστάτοις χρώμενος. τῶν γ' ποικίλων, καὶ παντοδαπῶν, ὦ ἑριέμενος. κράπεται θείου βίου, βεβρεχέως δεόμενος, καὶ ὀλίγοις χρώμενος, δοκῶ σοι ζῶν, κινδυνεύουσιν οἱ θεοὶ καὶ τῶν θείων εἶναι χείρονες, κατά γε τ' σὸν λόγον. οὐδενὸς γὰ δέονται. ἵνα γ' καταμάθῃς ἀκριβέστερον τό, τε ὀλίγων, καὶ τὸ πολλῶν δεῖσθαι, ποῖόν τι ἑκάτερόν ἐστιν, ἐννόησον ὅτι δέον γ' πλειόνων. οἱ μὲ παῖδες, τῶν τελείων. αἱ γ' γυναῖκες, τῶν ἀνδρῶν. οἱ δ' ἐν νοσοῦντες, τῶν ὑγιαινόντων. καὶ δόλου γ' παντὸς τὸ χεῖρον τῶ κρείττονος πλειόνων δεῖ γ'. διὰ τοῦτο, θεοὶ μὴν, οὐδενός. οἱ δ' ἔγγιστα θεῶν, ἐλαχίστων δέονται. ἃ νομίζεις τ' Ἡρακλέα τῶν πάντων ἀνθρώπων ἄριστον, θεῖον γ' ἀνδρα,

non comedi tantùm purpuræ caro. Cy. At non in id tamen est nata, nam & cratere quispiam, si præter naturam detorqueat, ollæ loco posset vti, nec in id tamen paratus erat. Sed quo pacto posset quispiam omnem illorum infœlicitatem percurrere, quæ tanta est? Tu verò me accusas, quòd particeps eius esse nolo. Viuo autem sicuti modestus ille, his vescor quę mihi apponuntur, ac fruga lissimis vtor: varijs autem omnigenisque illis non inhio. Ac deinde cùm paucis egeam, nec multis vtar, ferinam tibi videor vitam viuere: dijs autem in periculum veniunt, ne & ipsi feris sint deteriores, qua ratione loqueris, quippe qui nulla re indigent. Verùm vt exactiùs intelligas cuiusmodi sit horum vtrumque, cùm paucis, tum multis egere: considera quòd pluribus egent, primũ pueri quàm adulti, deinde mulieres quàm viri, ægroti quã valẽtes: in summa, inferiora quælibet præstãtioribus pluriũ indigẽt. Proinde Dij omnino nullius indigẽt rei, qui verò ad Deos accedunt proximè, quã minimis egent. An Herculem putas omniũ hominũ præstantissimũ, quippe diuinum virum,

καὶ θεὸν ὀρθῶς νομιζόντα, διὰ κακοδαιμονίαν πεινῆσειν γυμνὸν, δέρμα μόνον ἔχοντα. καὶ μηδενὸς τῶν αὐτῶν ὑμῖν δεόμενον; ἀλλ' οὐ κακοδαίμων ἦν ἐκεῖνος, ὃς καὶ τῶν ἄλλων ἀπήμων τὰ κακὰ. καὶ αὖ πένης. ὃς γῆς, καὶ θαλάττης ἦρχεν. ἐφ' ὅ, τι γὰρ ὁρμήσειεν, ἅπαντα χῆ πάντων ἐκράτει, καὶ οὐδενὶ τῶν τότε ἐνέτυχεν ὁμοίῳ, οὐδὲ χρείττονι ἑαυτῷ, μέχρι περ ἐξ ἀνθρώπων ἀπῆλθεν. ἢ σὺ δοκεῖς ῥωμάτων, καὶ ἱματιομάτων ἀπόρως ἔχειν, καὶ διὰ τοῦτο πεπεῖσθαι πιθανὸς εἶναι; ὡς ἔστιν εἰπεῖν, ἁβρὸς ἐγκρατὴς, καὶ καρτερικὸς ὢν, καὶ κρατεῖν ἤθελε, καὶ ζυφᾶν ὡς ἐβούλετο. ὁ δὲ Θησεὺς ὁ τούτου μαθητὴς, ὁ βασιλεὺς μὲν ἦν πάντων Ἀθηναίων, υἱὸς δὲ Ποσειδῶνος ὡς φασιν, ἄριστος δὲ τῶν καθ' αὑτόν; ἁβρὸς ὅμως κἀκεῖνος ἤθελεν αὐτόποδητος εἶναι, καὶ γυμνὸς βαδίζειν. καὶ πώγωνα, καὶ κόμην ἔχειν, πρέπειν αὐτῷ. καὶ ὡς ἐκείνῳ μόνον, ἁβρὰ καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς ἤρεσκεν. ἀμείνους γὰρ ἦσαν ὑμῶν. καὶ ὡς αὖ ὑπέμενεν ὁ δεῖς αὐτῶν ὑδὲν μᾶλλον, ἢ τῶν λεόντων τὶς ξυρώμενος. ὑγρότητα γὰρ, καὶ λειότητα σαρκὸς, γυναιξὶ πρέπειν ἡγοῦντο.

Deúmq; rectè creditũ, miserũ tũc fuisse, cùm circumiret nudus, pelle dũtaxat indut⁹, harũ rerũ nostrarũ nihil desiderãs? At ille miser profectò non erat, quippe qui miseriã ab alijs propulsabat: neq; rursus pauper, qui terra, mariq; dominabatur. Nẽpe quocũq; intẽdisset impetũ, omnes quaquauersũ superabat, nec in quenquam sui tẽporis incidit sibi vel æqualẽ, vel prẽstãtiorẽ, quoad exhumanis excessit. An tu illi stragula putas, calceósque defuisse, tãtũq; virũ ob id mundũ obambulasse? Dicendum profectò nõ est. Sed cõtinẽs erat ac fortis, & moderatè viuere volebat, nõ indulgere delicijs. Quid Theseus eius discipulus? annõ rex erat Athenienſiũ omniũ, ac filius etiam, vt ferũt, Neptuni, sua certè tẽpestate fortissimus? Attamẽ ille voluit sine calceis esse, nudúsq; ingredi, barbãq; & comã habere placuit ei: nec ei solũ placuit, sed & veteribus omnib⁹: nẽpe meliores erãt quã vos: atque adeò ne sustinuisset quidẽ eorũ quispiã aliquid huiusmodi, nihilo profectò magis, quàm leo quispiam sese tonderi. Siquidem carnis mollitiem ac lævorem decere mulieres existimabant:

αὐτοὶ δ' ὥσπερ ἦσαν, καὶ φαίνεσθαι αὐδρες ἤθελον. καὶ τὸν πώγωνα, κόσμον αὐδρὸς νόμιζον, ὥσπερ καὶ ἵππων χαίτην, καὶ λεόντων ἰγνεια. οἷς ὁ θεὸς ἀγλαΐας, καὶ κόσμου χάριν περιέθηκέ τινα. ὅπως δὴ καὶ τοῖς αὐδράσι τὸν πώγωνα περιέθηκεν. ἐκείνους ἐν ἐγὼ ζηλῶ τοὺς παλαιούς, καὶ ἐκείνοις μιμεῖσθαι βέλομαι. τοὺς δὲ νῦν, ὑ ζηλῶ τὴ θαυμασῆς ταύτης εὐδαιμονίας, λῶ ἔχοισι, καὶ περὶ δαπέζας, καὶ ἐδῶνας, καὶ λεαίνοντες, καὶ ψιλέμβοι παντὸ σώματος μέρος, καὶ μὴ δὲ τ ἀποῤῥήτων αὐδὲν, ἢ πέφυκεν ἔχειν ἐῶντες. εὔχομαι δέ μοι τοὺς μὲ πόδας, ὁπλῶν ἱππείων μὴδὲν διαφέρειν, ὥσπερ φασὶ Χείρωνος. αὐτὸς δὲ μὴ δεῖσθαι τραμάτων, ὥσπερ οἱ λέοντες, οὔτε βοῆς δεῖσθαι πλουτελεῦς μᾶλλον, ἢ οἱ κύνες. εἶη δέ μοι, γλῶ μὲ ἅπασαν συγὴν αὐτάρκη ἔχειν, οἶκον δὲ τ κόσμον νομίζειν, βοφὴν δ' αἱρεῖσθαι τ ῥᾴστην περιδλῶσαι. χρυσὸν δὲ, καὶ ἀργύρου, μὴ δενδεῖσθαι, μήτ' ἂν ἐγὼ, μήτε τ ἐμῶν φίλων μηδείς. πάντα γὸ τὰ κακὰ τοῖς αὐθρώποις ἐκ τ τούτων ἐπιθυμίας φύονδ, καὶ ζήσεις, καὶ πόλεμοι, καὶ ἐπιβολαὶ, καὶ σφαγαί. ταυτὶ

ipsi verò sicuti erant, ita viri quoq; videri volebãt: ac barbã quidẽ cultũ viri ducebant, vt & equorum iubam, & leonum barbam, quibus A Deus quædam ad splẽdorem & ornatum apposuit: sic & viris barbam apposuit. Illos igitur ego æmulor, veteres inquam illos imitari volo: huius verò sæculi homines B non æmulor mirabilis huius fœlicitatis nomine, quam in epulis & vestibus habent, dum poliunt ac lęuigant singulas corporis partes: ac ne secretiorum quidem vllam, C ita vt instituit natura, se habere sinentes. Opto autẽ, vt pedes mei ab equinis vngulis nihil differant, quales Chironis fuisse ferunt. Tum vt ipse non egeam stragulis, vt leones, nec cibo D egeam magis exquisito, quã canes. Contingat præterea mihi, vt terra quæuis cubile mihi sufficiat: domum verò existimem, mundum: tum alimenta deligam paratu facillima. Aurum verò, ar- E gentúmque ne desiderem vnquam, neque ego, neque amicorum quisquam. Omnia nanque mala inter homines ex horum cupiditate nascuntur, seditiones, bella, insidiæ, cædes. Hæc omnia fontem habẽt plus habendi

τῆ πλείονος. δὴ ἡμῶν αὕτη, ἀπεὶν, ἢ πλεονεξίας μήποτε ὀρεχθείλω. μειονεκτῶν δ' αὖ ἐχεσθαι δυναίμην. τοιαῦτά σοι τάχ' ἡμέτερα. πολὺ δήπου διάφωνα τοῖς τ' πολλῶν βουλήμασι. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, εἰ τῷ χήματι διαφερόμεθ' αὐτῶν, ὁπότε καὶ τῇ θεραπείσει τοῦ βίου διαφερόμεθ. θαυμάζω δέ σου πῶς ποτε κιθαρῳδῷ μὲν πίνα νομίζεις σολὴν, καὶ χῆμα, καὶ αὐλητῇ μὲν Διὰ χῆμα, καὶ σολὴν βαψῳδῷ, αὐλοῖς δ' ἀγαθῷ χῆμα, καὶ σολὴν, οὐκ ἔπ νομίζεις ἀλλὰ τ' αὐτῶν αὐτὸν οἴει δεῖν ἔχειν τοῖς πολλοῖς. καὶ ταῦτα, τ' πολλῶν κακῶν ὄντων, εἰ μὴ δεῖ ἑνὸς τοῦ καλοῦ χήματος τοῖς ἀγαθοῖς, τί τρέπει αὖ μᾶλλον, ἢ τῷθ', ὅπερ αὐαιδέστατον μᾶλλον τοῖς ἀκολάστοις ὄζει, καὶ ὅπερ ἀπεύξαιντ' ἂν οὗτοι μάλιστα ἔχειν. ἐκεῖν τάχ' ἐμὸν χῆμα, τοιοῦτόν ὄζειν, ἀνυχμηρὸν εἶναι, λάσιον εἶναι, τεῖβωνα ἔχειν, κομᾶν, ἀνυποδητεῖν. τὸ δ' ὑμέτερον, ὅμοιον τῷ τ' κιναίδων. καὶ διακρίνειν οὐδὲ εἷς ἂν ἔχοι, οὐ τῇ χροιᾷ τῶν ἱματίων, οὐ τῇ μαλακότητι, οὐ τῷ πλήθει τῶν χιτωνίσκων, οὐ ποσὶ ἀμφιάσμασιν, οὐχ ὑποδήμασιν, οὐ κατασκευῇ τειχῶν,

cupidinem. At hæc à nobis abscedat procul, ne vnquam plus satis appetam: minùs verò cùm habeam, ferre æquo animo valeam. A Equidem talis ego sum: multúmque à vulgi sententijs dissentio. Neque quicquam ergo mirandum est, si ab his differimus habitu, à quibus tantùm differimus B institutò. Sed te miror qui tandem cùm suam quandam citharœdo vestem tribuas, cultúmque, atque adeò tibicini suum, & tragœdo suum: bono viro cultum, vestémq; propriam nullam existimas, C sed eandem ei cum vulgo habendam cẽses, idque cùm vulgus malum sit. Quòd si bonorum cultus proprius debet esse vllus, quisnam deceat magis quàm hic meus, qui luxurioſis sit maximè D pudendus, quémque illi maximè auersentur? Cultus ergo meus huiusmodi est, squalere, hirsutum esse, tritum pallium habere, calceis carere. Vester verò, culum cinædorum refert, à quibus E nemo vos dignoscere possit, neque colore vestium, neq; mollitie, neque tunicarum numero, neque lacernis, neque calceis, neque capillorum cura,

ὐκ ὀδμῇ. ἢ γὰρ ἀποζῆτε ἥδη παραπλήσιον ἐκείνοις, οἱ εὐδαιμονέστατοι ἔτοι μάλιστα. καίτοι, τί ἂν δῴη τις αὐδρὸς πλὴν αὐτὰ τοῖς καλοῖς ὀδμὴν ἔχοντος; τοιγαροῦν, τοὺς μὲν πόνους, οὐδὲν ἐκείνων μᾶλλον ἀνέχεσθε. τὰς δ' ἡδονὰς, οὐδὲν ἐκείνων ἧττον. καὶ βέρεσθε τοῖς αὐτοῖς, ἢ κοιμᾶσθε ὁμοίως, ἢ βαδίζετε. μᾶλλον δὲ βαδίζειν οὐκ ἐθέλετε. φέρεσθε δ', ὥσπερ τὰ φορτία. οἰμῳ, ὑπ' ἀνθρώπων. οἷδε, ὑπὸ κτηνῶν. ἐμὲ δ' οἱ πόδες φέρουσιν ὅποι περ ἂν θέλω μαι. κἀγὼ μὲν ἱκανὸς ἢ ῥίγος ἀνέχεσθαι, καὶ θάλπος φέρειν, ἢ τοῖς θεῶν ἔρροις μὴ δυσχεραίνειν, διότι ἄθλιός εἰμι. ὑμεῖς δ', διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, οὐδενὶ τῶν παρόντων ἀρέσκεσθε, καὶ πάντα μέμφεσθε. ἢ τὰ μὲν παρόντα, φέρειν οὐκ ἐθέλετε. τῶν δ' ἀπόντων, ἐρᾶτε. χειμῶνος μὲν εὐχόμενοι θέρος, θέρους δὲ χειμῶνα. καὶ χαύματος μὲν ῥίγος, ῥίγους δὲ χαῦμα, καθάπερ οἱ νοσοῦντες δυσκόλως, ἢ μεμψίμοιροι ὄντες. αἰτία δ' ἐκείνοις μὲν, ἡ νόσος. ὑμῖν δ', ὁ βίος. καίτοι δ' ὑμᾶς μετατίθεσθαι, καὶ ἐπανορθοῦν τὰ ἡμέτερα ἀλλήλοις ἐπιμῶμεν, καπῶς βουλευο-

neque odore. Nam & tedoletis vt illi, vos qui estis locupletissimi potissimùm. Et quidē quid facias, quum vir eundem cùm cinædis odorē oleat? Etenim in ferendis laboribus nihil illis præstatis: voluptatibus verò nihilominus quàm illi superamini: eadem comeditis, eodē modo dormitis, atque incedi tis: imò incedere non vultis, sed gestari tanquam sarcinæ, alij ab hominibus, alij verò à iumentis. At me pedes ipsi gestant, quocunque sit opus: atque ego & frigus tolerare sufficio, & calorem pati, quæque Dij obtulerint, non molestè ferre, ideo quia miser sum. Vos verò propter hanc fœlicitatem, fortuna nulla contenti estis, sed de quauis cōqueriminiac præsentia ferre non potestis, absentia desideratis, hyeme quidem optantes æstatem, æstate rursus hyemem, in calore frigus, in frigore calorem, prout ægroti morosi semper & queruli: quod in illis facit morbus, id in vobis faciunt mores. Atque hæc ita cùm sint, iam nos in vitam vestram traducere æquum censetis, nostrámque corrumpere, quum sæpe malè

μῶσις πολλάκις περὶ ὧν πράττουσιν, αὐτοὶ ἀσκεπτοι ὄντες περὶ τῶν ἰδίων, καὶ μηδὲν αὐτῶν κρίσει καὶ λογισμῷ ποιοῦντες ἀλλ' ἕδει, καὶ ἐπιθυμίᾳ. τοιγαροῦν οὐδὲν ὑμεῖς διαφέρετε τῶν ὑπὸ χειμάρρου φερομένων. ἐκεῖνοί τε γὰρ ὅπου ἂν ἴοι τὸ ῥεῦμα, ἐκεῖ φέρονται. καὶ ὑμεῖς, ὅπου ἂν αἱ ἐπιθυμίαι. πάσχετε δ' παραπλήσιόν τι, ὥ φασι παθεῖν τινα ἐφ' ἵππον ἀναβάντα, μαινόμενον. ἁρπάσας γὰρ αὐτὸν, ἔφερεν ἆρα ὁ ἵππος. ὅθ' ὡς ἐπὶ καταβαίνειν, τῷ ἵππῳ διώκοντος, ἐδιώκατο. καί τις ἀπαντήσας, ἠρώτησεν αὐτὸν, ποίαν ἄφιξιν. ὁδὲ, εἶπεν, ὅπου ἂν τούτῳ δοκεῖ, δεικνὺς τὸν ἵππον. καὶ ὑμᾶς ἂν τις ἐρωτᾷ ποῖ φέρεσθε, τἀληθῆ ἐθέλοντες λέγειν, ἐρεῖτε, ἁπλῶς μὲν, ὅπουπερ ἂν ταῖς ἐπιθυμίαις δοκῇ. κατὰ μέρος δ', ὅπουπερ ἂν τῇ ἡδονῇ. ποτὲ δ', ὅπου τῇ δόξῃ. ποτὲ δ' αὖ, τῇ φιλοκερδείᾳ. ποτὲ δ', ὁ θυμός, ποτὲ δ', ὁ φόβος, ποτὲ δ', ἄλλό τι τοιοῦτον ὑμᾶς ἐκφέρειν φαίνεται. ἃ γὰρ ἐφ' ἑνὸς, ἅμα ἐπὶ πολλῶν γε ὑμεῖς γε ἵππων βεβηκότες, ἄλλο τε ἀλλων, καὶ μαινομένων πάντων, φέρεσθε,

consulta sint, quæ facitis, ipsíq; vestris in negotijs minimè circunspecti sitis: nihílque eorũ iudicio, ac ratione, sed consuetudine cupiditatis faciatis. Quãobrẽ nihil differtis vos, ab his qui torrente feruntur: illi quippe quocunque fluxus intenderit, eò rapiuntur, & vos itidẽ quocunque libidines. Ac similiter quidem vobiscum agitur, vt cum quodam qui equum insanum cõscenderat. Equus virum correptum abstulit. Hic verò nõ amplius descendere, equo currente, poterat. Tum quidã obuius, rogauit quonam tenderet: Hic respondit, quocunque huic videtur, equum demõstrans. Quòd siquis vos roget quò feramini, si verum vultis dicere, dicetis in vniuersum quidem, quocunque videatur affectibus: sigillatim verò, interdũ quocunque voluptati, interdũ quocunque ambitioni, interdum quò lucri studio. Quin interdum ira, interdũ metus, interdum aliud quidpiam huiusmodi vos auferre videtur. Neque enim vos vnum duntaxat equum, sed multos insilientes, aliàs alios, omnes furiosos, auehimini. Auferunt ergo vos

τοιγαροῦν ἐκφέρουσιν ὑμᾶς εἰς

βάραθρα, καὶ κρημνούς. ἴστε δ' ὑμᾶς πρὶν πεσεῖν, ὅπη πεσεῖσθαι μέλλετε. ὁδὲ τείβων ὕτος, ὃ καταγελᾶτε, κἀγὼ καὶ τὸ χῆμα τοῦμὸν, τηλικοῦτον ἔχει δυώαμιν, ὥστε παρέχειν μοι ζωὴν ἐρ' ἡσυχίας, καὶ πράττοντι ὅ, τι βούλομαι, καὶ συμόντι οἷς βούλομαι. τὸ δὲ ἀμαθῶν, καὶ ἀπαιδεύτων, ἀνδρῶν οὐδεὶς ἂν ἐθέλοι μοι προσιέναι διὰ τὸ χῆμα. οἱ δὲ μαλακοὶ, καὶ πάνυ πόρρωθεν ἐκπέφευγται. προσίασι δὲ οἱ κομψότατοι, καὶ ἐπιεικέστατοι, καὶ ἀρετῆς ἐπιθυμοῦντες. ὅτοι μάλιστά μοι προσίασι. τοῖς γὰρ τοιούτοις ἐγὼ χαίρω συμών. δύσεις δὲ τὸ καλούμβων ἀνδρῶπων, οὐ θεραπεύω. τὰς δὲ χρυσᾶς στεφανους, καὶ τὴν πορφύραν, τύφον νομίζω, καὶ τῶν ἀνθρώπων καταγελῶ. ἵνα δὲ μάθῃς περὶ τὸ χῆματος, ὡς οὐκ ἀνδράσι μόνον ἀγαθοῖς, ἀλλὰ καὶ θεοῖς πρέπωντος, ἔπειτα καταγελᾷς αὐτῦ, σκέψαι τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, πότερά σοι δοκοῦσιν ὁμοίως ἔχειν ὑμῖν, ἢ ἐμοί. καὶ μὴ μόνον γε τῶν Ελλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων τοὺς ναοὺς ἐπισκόπει περιών, πότερον

in barathrum, ac præruptа. Vos tamen priusquam cadatis, casuros vos esse nescitis. At detritum hoc pallium quod irridetis, & coma, habitúsque meus tantam habet vim, vt vitam mihi quietam præbeat, vtque agam quicquid volo, versérque cum quibus volo. Nempe ex indoctis, atque ineruditis hominibus nemo me, ob hunc habitum, adire voluerit. Molles autem, etiam procul admodum me declinant. Sed conueniunt festiuissimi, & modestissimi, & virtutis cupidi: hi potissimùm me conueniunt, quia ipsorum consuetudine delector. Eorum verò fores qui homines vocantur, non obseruo: coronas autem aureas, ac purpuram pro fastu habeo, hominésque derideo. At vt cultum hunc intelligas, non bonos modò viros, sed ipsos etiam Deos decere, atque eum deinde, si libet irrideas, Deorum statuas considera, vtrum videantur vobis an mihi similiores. Neque Græcorum solùm, sed Barbarorum etiam templa circunspicias,

vtrum

αὐτοὶ οἱ θεοὶ κομῶσιν, καὶ γλαφυρῶσιν ὡς ἐγὼ, ἢ καθάπερ ὑμεῖς, ἐξυρημένοι πλάττονται, καὶ γεγράφονται. καὶ μὴν τοῦτό γε καὶ ἀγχίνοιαν ὄψει τῶν πολλοῖς, ὥσπερ ἐμέ. τί δ' οὖν ἔτι τολμήσεις περὶ τούτου τοῦ ἱματίου λέγειν ὡς φαύλου, ὁπότε καὶ θεοῖς φαίνεται πρέπον;

ytrum ipsi Dij, vt ego, comati barbatique sunt, an quemadmodum vos rasi finguntur, atque pinguntur Quin plurimos etiam sine tunicis conspicies, vt me nunc esse vides. Quo pacto igitur audeas posthac hunc habitum vitio dare, quum Deos etiam decere videatur?

ΨΕΥΔΟΣΟΦΙΣΤΗΣ, Η Σολοικιστής.

PSEVDOSOPHISTA, SEV SOLOECISTA.

ARGVMENTVM.

Tractat de Solœcismo Lucianus, quem veteres Latini, vt Gellius indicat, Stribiliginem vocarunt, Græci etiam Solœcon, atque illud innuit, haudquaquam ita expedirum, aut obuium cuiuis esse, planè ac purè dicere, & ab omni vitio sermonis temperare, idque exemplo cuiusdam, quem Pseudosophistam, à falsa, vt videtur, scientia atque doctrina persuasione, Solœcistam autem ab ipsa re appellat: qui cùm profiteretur se & loqui purè, & alios in sermone peccantes deprehendere facilè posse, interim ipse etiam illa, quæ nota ac manifesta sunt, ignorare fingitur. Ac principio quidem varias solœcismi formas exemplum cum suum, tum aliorum proponit: postremò autem & quadam explicat, & quod in quo vitium & peccatum sit, ostendit.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Ἆρ' ὁ γνῶναι σολοικίζοντα δεινὸς, οὗτος καὶ φυλάξασθαι μὴ σολοικίζειν δυνατός; Σο. ἐμοὶ μὲν δοκεῖ. Λυ. ὁ δέ γε μὴ φυλάξασθαι, οὐδὲ γνῶναι τὸν οὕτως ἔχοντα;

LYCINVS.

Vm qui agnoscere solœcissantem potest, idem etiam cauere potest ne solœcisset? Sol. Mihi quidē ita videtur. Lyc. Qui verò cauere non potest, ille nec agnoscere potest, eum qui talis est?

Σο. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. σὺ δ' οὖν τὸς φὴς ἀ σολοικίζειν, ἢ πῶς λέγομεν περὶ σᾶ; Σο. ἀπαίδευτος γὰρ ἂν εἴην, εἰ σολοικίζοιμι πηλικοῦτος ὤν. Λυ. ὁκοῦν ἢ ἕτερον φωράσαι δυνήσῃ τοῦτο ῥᾳθυμῶντα, καὶ ἐλέγξαι τὸν ἀρνούμενον. Σο. πανταπασί γε. Λυ. ἴδι νυῦν, ἐμὲ λαβὲ σολοικίζοντος. ἄρτι δ' σολοικιῶ. Σο. ὁκοῦν εἰπέ. Λυ. ἀλλ' ἔγωγε ἤδη τὸ δεινὸν εἰργασμαι, σὺ δ' ὐκ ἐπέγνως. Σο. παίζεις ἔχων. Λυ. μὰ τὸς θεούς. ἐπεὶ σολοικίσας, ἔλαθόν σε ὡς ὐκ ὀρθῶμενος. αὖθις δ' σκόπει. ὡ γὰρ σε φημὶ δύνασθαι καταγνῶναι. ἐπεὶ, ἃ μὲ οἶσθ', ἃ σ' ὐκ οἶδα. Σο. εἶπε μόνον. Λυ. ἀλλὰ καὶ νυῦν σεσολοίκικά μοι, σὺ σ' ὐκ ἔγνως. Σο. πῶς γὰρ, σοῦ μηδὲν λέγοντος; Λυ. ἐγὼ μὲν λέγω, καὶ σολοικίζω. σὺ δ' οὐχ ἕπῃ τοῦτο ῥᾳθυμῶν. ἐπεὶ ὄφελον καὶ νυῦν ἀκολουθῆσαι δυνήσῃ. Σο. θαυμαστὰ λέγεις, εἰ μὴ δυνήσομαι καταμαθεῖν σολοικισμόν. Λυ. καὶ πῶς ἂν δύναιο τὸν ἕνα μαθεῖν, τοὺς τρεῖς ἀγνοήσας; Σο. πόσους; τρεῖς; Λυ. ὅλους ἀρτιγενεῖς. Σο. ἐγὼ μὲν σε παίζειν δοκῶ. Λυ. ἐγὼ δ', ἀγνοεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ἐν τοῖς λόγοις.

Sol. Rectè dicis. *Lyc.* Tu verò te solœcissare negas, aut quo pacto de te dicamus? Sol. Indoctus equidē essem, si cùm tātę ætatis sim, adhuc solœcissarem. Lyc. Proinde & alium deprehendere poteris, qui hoc facit, & negantem conuincere. Sol. Omnino quidem. Lyc Age nunc deprehende me solœcissantem: iampridem enim solœcissare gestio. Sol. Proinde dic. Lyc. At equidem iam graue istud commisi: tu verò non agnouisti. Sol. Ludis tu nunc. Lyc. Non per Deos. Nam solœcismo commisso latui te, perinde ac nescientem. Rursus autem considera: neque enim puto te intelligere posse: quoniam alia nosti, alia nō nosti. Sol. Dic modò. Lyc. Sed & nunc solœcismus dà me cōmissus est, tu verò non cognouisti. Sol. Quomodo cognoscerē cū nihil dicas? Lyc. Ego quidē dico, & solœcisso: tu verò non assequeris istud facientē: quoniam & nunc vtinam assequi possis. Sol. Mira dicis, si non potero deprehendere solœcismum. Lyc. Quī vnum intelligeres, cùm tres non agnoueris? Sol. Quos tres? Lyc. Totos recens natos. Sol. Ego te quidē ludere puto. Lyc. At ego te ignorare eum qui in verbis peccat.

Σο. ἢ πῶς ἄν τις μάθοι, μηδενὸς εἰρημένου; Λυ. λέλεκται, ἢ στρολοικίσας τετράπλουν. σὺ δ' οὐκ ἔγνως. μέγα γὰρ ἄθλον κατεπράξας ἄν, εἰ μὴ ἔγνως. Σο. οὐ μέγα, ἀναγκαῖον δὲ τῷ ὁμολογῆσαι. Λυ. ἀλλ' οὐδὲ νῦν ἔγνως. Σο. πότε νῶν; Λυ. ὅτε τὸ ἄθλον ἔφην σε κατεπράξαι. Σο. οὐκοῦν οἶδα ὃ, τι λέγεις. Λυ. ὀρθῶς ἔφης. οὐ γὰρ οἶσθα. καὶ πρόσθεν γε ἐς τὸ ἔμπροσθεν. οὐ γὰρ ἐθέλεις ἕπεσθαι. συμπάσῃ ἄν, εἰ μὴ θελήσειας. Σο. ἀλλ' ἐγὼ βούλομαι. σὺ δ' οὐδὲν εἶπας, ὧν ἄν ἄνθρωποι σολοικίζοντες λέγοιεν. Λυ. τὸ μὲν νῦν ἐρρήθη, μικρόν τί σοι φαίνεται κακὸν εἶναι; ὅμως δὲ ἀκολούθησον αὖθις, ἐπεὶ καὶ ἔμαθες ἐκδραμόντα. Σο. μὰ τὸν θεὸν οὐκ ἔγωγε. Λυ. ἀλλὰ μὴν νῦνδὴ δεῖν λαγὼ ταχέως. ἆρα παρῆκας; ἀλλ' ἐγὼ ἔξεστιν ἰδεῖν τὸν λαγώ, εἰ δὲ μή, πολλοὶ γοῦν λαγῶ, λήσασί γε ἐν σολοικισμῷ πολλοῖς. Σο. ἐκ λήσομεν. Λυ. ἀλλὰ μὴν ἐλάθετον γε. Σο. θαυμαστὰ λέγεις. Λυ. σὺ δέ, ὡς τὸ ἀληθὲς παιδείας διέφθορας, ὥστε μηδ' αὐτὸ τοῦτο σολοικίζοντας, καταμαθεῖν. οὐ γὰρ προσέστιν οὗτος τῷ πινά. Σο. παντάπασι γὰρ οἶδα πῶς λέγεις.

Sol. Et quomodo quis intelligat, quando nihil dictũ est? Lyc. Dictũ est, & solœcismũ quartus iã commissus: sed nõ cognouisti. Magnum itaque laborẽ confecisses, si agnouisses. Sol. Nõ magnũ quidẽ, sed necessariũ confitenti. Lyc. Sed neq; nunc cognouisti. Sol. Quãdo núc? Lyc. Quãdo dixi te τὸ ἄθλον confecisse. Sol. Nescio quid dicas. Lyc. Rectè dicis: nescis enim. At præcede sanè in anteriorẽ partẽ: cũ sequi nolis. Intelligã si modò volueris. Sol. At ego volo. Sed tu nihil dixisti eorũ, quæ hómines solẽt quũ solœcismũ faciũt Lyc. An tibi hoc quod modò dictũ est, paruum aliquod malũ videtur esse? Sed tamẽ sequere denuo, quoniã nõ animaduertisti cursu digrediẽtẽ. Sol. Ita per Deos, nõ ego. Lyc. At verò dimisũ celeriter currere leporẽ. Nũ prætetisti? sed & nunc licet videre leporẽ. Si verò non, multi inde lepores facti, latebũt te in solœcismo iacentes. Sol. Nõ latebũt. Lyc. At sanè latuerunt. Sol. Mira dicis. Lyc. Tu verò præ nimia eruditione corruptus es: adeò vt neq; ipsũ hoc, solœcissãtes, agnoscere queas. Deest enim ipsi distributiua vox πινὰ i. οὐδὲν. Sol. Hæc enim nõ intelligo quẽ dicas.

ἐγὼ ὦ, πολλοὺς ἤδη σολοικίζοντας κατενόησα. Λυ. καὶμὲ τοίνυν εἶσῃ τότε, ὅταν τι τῶν παιδίων ᾖ, τὰς τίλλοντας θηλαζόντων. ἢ εἰ οὐ νῦν ἔγνως σολοικίζοντά με, οὐδὲ ἀνέξῃ ποιοῦντα παιδία σολοικισμὸν ποιήσει, τῷ μηδὲν εἰδότι. Σω. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. ἢ μὲν εἰ ταῦτα ἀγνοήσομεν, οὐδὲν γνωσόμεθα τῶν ἑαυτῶν, ἐπεὶ ἢ τόδε σολοικιδεῖν, ἀπέφυγέ σε. μὴ τοίνυν ἔτι λέγειν, ὡς ἱκανὸς εἰ καταδεῖν τ' σολοικίζοντα, ἢ αὐτὸς μὴ σολοικίζειν. καίγὼ μὴν ἔτω. Σωκράτης ὁ ὁ ἀπὸ μόλε, ᾧ συνεγιγνόμην ἐν Αἰγύπτῳ, τὰ τοιαῦτα ἔλεγχε ἀνεπαχθῶς, ἢ ὡς ἥλεγχε τ' ἁμαρτάνοντα. ἆρ' ἢν μὴν τοι γε τ' ἐρωτήσαντα πηλίκα ἔξεισι, τίς γὰ αὖ ἔφη ἀπορήσοι περὶ τῆς τήμερον ὡς ἐξιών; ἑτέρου ὦ φήσαντος ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, πῶς φὴς εἶπε; τέθνηκε γὰ ὁ πατήρ σου; ἄλλου ὦ αὖθις λέγοντος συμπατερώτης ἔστι μοι, ἐλαύθανες ἄρα ἡμᾶς ἔφη, βάρβαρος ὤν. ἄλλου ὦ εἰπόντος, ὁ δεῖνά ἐστι μεθύσης, μητρὸς εἶπεν, ἢ πῶς λέγεις; ἕτερον ὦ λέοντας, διπλασιάζῃς ἔφη τοὺς λέοντας. εἰπόντος δέ τινος λῆμμα πάρεστιν ὑμῖν διὰ τ' δύο μυ, quidam dixisset, λῆμμα

Ego verò multos solœcissantes iã perspexi. Lyc. Tũ igitur me scies, quũ ex puerulis illis eris qui mãmas fugunt. Aut si nũc nõ cognouisti solœcissantẽ me, neque crescẽtes pueri solœcismũ facient, nihil scienti. Sol. Vera dicis. Lyc. Atqui si hæc ignorabimus, nihil propriorũ cognoscemus, quoniã fugit te hic solœcismus à me nunc commissus. Ergo ne dixeris amplius solœcissantẽ à te percipi posse, téq; solœcismum non committere. Sic quidẽ ego. Socrates autem Mopsi filius, cum quo versatus sum in Ægypto, hæc citra odium dicere solebat, nec coarguebat eum qui peccasset. Verũ interrogãti πηλίκα ἔξεισι, *quando exibit*. Quis enim, inquit, resp onderit tibi de hodierna die tanquã exiẽs? Alio autẽ dicẽte ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα *Sat habeo paternorum bonorum*. Quid ais? inquit: obijt ne tuus pater? Alio quoque dicente συμπατερώτης ἐστί μοι. *Meus est conterraneus*. Nos vtiq; nesciebamus te esse barbarum. Alio autem dicente, ὁ δεῖνά ἐστι μεθύσης, *iste nescio quis ebrius est*, Matris-ne? inquit, aut quomodo dicis? Alio verò λέοντας, Duplicas, inquit, leones. Cùm autem πάρεστιν duplici μυ, quæstus

ἀλῶν ἔφη λήψεται, εἰ λῆμμα αὐτῷ πάρεσιν. ἑτέρου δ' εἰπόντος προσοισιν ὁ μείρακ ὀυμὸς φίλος, ἔπειτα ἔφη λοιδορεῖς φίλον ὄντα; πρὸς δ' τ εἰπόντα δεδίπομαι τ ἄνδρα, κ φεύγω, σὺ ἔφη κ ὅταί πινα ευλαβηθῆς, διώξη. ἀλλ' δ' εἰπόντος τ φίλων ὁ κορυφαιότατος, χάριεν μ ἔφη, τὸ τ κορυφῆς ποιεῖν π ἐπαίω. κ ἐξορμῶ δέ πνος εἰπόντος, κ τίς ὅστιν εἶπεν, ὃν ἐξορμᾷς; ἐξεπιπολῆς δέ πνος εἰπόντος, ὁκ τ ὑπιπολῆς εἶπεν, ὡς ὁκ τῆς πιθάκνης. λέγοντος δέ πνος συνετάξατό μοι, καὶ λόχον ἔφη Ξενοφῶν συνετάξατο. ἄλλ' δ' εἰπόντος πειέσην αὐτ ὥστ λαδεῖν, θαυμαστὸν ἔφη εἰ εἷς ὤν, πειέσης τ ἕνα. ἑτέρ δ' λέγοντος συνεκρίνετο αὐτῷ, κ διεκείνετο πάντως εἶπεν. ἐώδει δ' κ πρὸς τοὺς σολοικίζοντας ἀτικῶς, παίζειν ἀεπαχθῶς. πρὸς γοῦν τ εἰπόντα νῦν τοῦτο δοκεῖ, σὺ ἔφη καὶ νῦν ἐρεῖς, ὡς ἁμαρτάνομεν. ἑτέρ δ' ἀπουδῇ διημάρτηκέ τί τ ὑπογείων, κ εἰπόντος, ἢ δ' τῷ Ηρακλεῖ μαχθεῖσα, ὃκ ἄρα ἔφη ὁ Ηρακλῆς

in est ipsi, Proinde, inquit, capiet, si quæstus ipsi in est. Alio autem dicente *προσοισιν ὁ μείρακ ὀυμὸς φίλος accedit adolescens meus amicus.* Et conuitiaris illi, inquit, cùm sit amicus? Ei qui dixerat, *δεδίπομαι τ ἄνδρα, κ φεύγω timeo virum, & fugio*, Tu, inquit, etiam quum aliquē timebis, persequeris. Cúmq; alius dixisset, *τ φίλων κορυφαιότατος amicorum summus.* Festiuum sanè, inquit, quòd supra verticem aliquid facis. Et quopiam dicente *ἐξορμῶ inuado.* Et quisnam est quem *ἐξορμᾷς impellis*? Cuidā dicēti *ἐξ ὑπιπολῆς ex superficie*, subiecit, *Ex superficie, vt ex doliolo.* Dicente quodam *συνετάξατό μοι composuit mihi*: & manipulum, inquit, Xenophon *συνετάξατο coordinauit.* Alio dicēte, *περιέσων αὐτῶν ὥστε λαδεῖν, circūsteti ipsum vt laterem*: Mirū, inquit, si tu cū sis vnus, vnū circunstetisti. Alio rursum dicēte, *συνεκρίνετο αὐτῷ cōparabatur cū ipso*, omnino quoque, inquit, *διεκρίνετο dirimebatur.* Quinetiā in eos solebat iocari qui Atticè loquēdo solœcismū cōmitterēt. Nā ei qui dixerat *νῦν τοῦτο δοκεῖ nobis hoc videtur*, tu, inquit, & *νῦν* dices, vt peccamus. Alio autē serio narrāte quippiāeorū quę in patria sua acciderāt, ac dicēte. Hęc autē Herculi *μαχθεῖσα*, *ὃς ὕβρις*, Nō igitur, inquit, Hercules ipsi

ἐμίχθη αὐτῇ. καρλιᾶσαι δέ τινος
εἰπόντος ὡς δέοιτο, τί γὰρ ἔφη σοι
δεινὸν εἰργάσατο, καὶ ἄξιον ἀπεμί-
ας καὶ ζυγομαχεῖν δέ τινος λέ-
γοντος. πρὸς τί ἐλθὼν, εἰ πὶ ζυ-
γομαχεῖς; ἑτέρῳ δ εἰπόντος βα-
σανίζεσθαι τὸ παῖδα αὐτῷ νο-
σοῦντα, ὅπι τῷ ἔφη, ἢ τί βελο-
μένῳ βασίζοντος; πρὸς κόπιει
δέ τινος εἰπόντος ἐν τοῖς μαθή-
μασιν, ὁ δὲ Πλάτων ἔφη τὸ ἐ-
πιδιδόναι καλεῖ. ἐρομένου δέ τι-
νος εἰ μελετήσει ὁ δεῖνα, πῶς ἂν
ἔφη ἐμὲ ἔροιτ εἰ μελετήσομαι,
λέγεις ὅτι ὁ δεῖνα; ἀπιχίζοντος
δέ τινος, καὶ τεθνήξει εἰπόντος
ὅπι τ τέτε, βέλτιον ἔφη καὶ σὺ
τοῦτο μὴ ἀπιχίζειν καταρώ-
μενον. καὶ πρὸς τὸ εἰπόντα ὃ σο-
χαίζομαι αὐτῇ, ὅπι τὸ φείδομαι
αὐτῇ, μή τι ἔφη δὶς μάρτες βα-
λεῖς; ἀφισᾶν δέ τινος εἰπόντος, καὶ
ἑτέρου ἀφισάνειν, ἄμφω μὲν ἔ-
φη ἂν οἶδα. πρὸς δ τὸ λέγοντα,
πλὴν εἰμὴ ταῦτα ἔφη δὶς πλᾶ
χαίρεις. καὶ χεᾶδαι δέ τινος
εἰπόντος, ψευδάπιον ἔφη τὸ
ῥῆμα. τῷ δ λέγοντι ἔκτοτε, κα-
λὸν ἔφη τὸ εἰπεῖν ἐμπέρισιν.

concubuit. Porrò dicenti cuipiã sibi opus esse καρλιᾶσαι tonderi. Quidnam graue adeò, inquit, & quod ignominia dignum ista sit, abs te factũ est? Et quodam dicente ζυγομαχεῖν, reluctari, Tune aduersus hostem, inquit, ζυγομαχεῖς? Alio dicente, puerum suum morbo decumbentem βασανίζεσθαι torqueri: cuius gratia, inquit, torquetur? Et cùm quidam diceret πρὸς κόπιει ἐν τοῖς μαθήμασι profecit in disciplinis respõdit, ac Plato vocat hoc ἐπιδιδόναι reflare. Interrogante quopiam εἰ μελετήσει ὁ δεῖνα an declamaturus esset nescio quis. Quomodo ergo, inquit, interrogans me an sim declamaturus, dicis, ὁ δεῖνα in tertia p rsona? Quodam autem Atticismum exprimere volente, & dicente τεθνήξει ὅπι τὸ τέτε. morietur tertio die, Satius esset, inquit, etiam hîc non atticisfare, quando malum imprecaris. Porrò ei qui dixerat σοχαίζομαι αὐτῇ pro φείδομαι αὐτῇ parco ipsi, Nunquid, inquit, aberrasti iaculando? Quodam verò dicente ἀφισᾶν, alióque ἀφισάνειν dissociare, Vtrumque, inquit, non noui. Et dicenti πλὴν εἰ μὴ nisi si, hæc, inquit, dupla gratificeris. Et cùm dixisset quidam χεᾶδαι vti, pseudatticũ, inquit, est verbũ. Rursũ dicẽti ἔκτοτε ex eo tẽpore, Pulchrũ, inquit, fuerit, & ἐμπέρισιν ex superiore anno, dicere.

ὁ γὰρ Πλάτων, εἰς τοτε λέγει. τῷ ἴδιον, ὅτι τὸ ἴδε χρωμένε τινὸς, ἕτερα ἀντ' ἑτέρων ἔφη σημαίνεις. ἀπλαμβάνομαι ἴ, ὅτι τὸ σωίημι λέγοντος τινος, θαυμάζειν ἔφη πῶς ἀντιποιούμενος τὰ λέγοντος, φησὶν ἀντιποιεῖσθαι. βραδίον δέ τινος εἰπόντος, ὡς ἔστιν ἔφη ὅμοιον τῷ ταχύ. βαρεῖν δέ τινος εἰπόντος, ὡς ἔστιν ἔφη τὸ βαρύνειν, ἢ νενόμικας. λέλογχα ἴ, τὸ εἰληχα λέγοντος, ὀλίγον ἔφη καὶ παρ' οἷς ἁμαρτάνεται. ἵπτασθαι ἴ, ὅτι τὸ πέτασθαι πολλῶν λεγόντων, ὅτι μὴ ἀπὸ τῆς πτήσεως τὸ ὄνομα, σαφῶς ἴσμεν. πειστερὸν δέ τινος εἰπόντος ὡς δὴ ἀττικὸν, καὶ τ φάτνον ἐρεῖμν ἔφη. φακὸν δέ τινος εἰπόντος ἐδωδιμεύειν, καὶ πῶς ἂν ἔφη φακόν τις φάγοι. ταῦτα μὲν τὰ σωκρατικὰ ἐπαινῶμεν ἴ εἰ δοκεῖ, ὅτι τὸν ἄμεινον τῶν ὑστέρων λόγων. κἀγὼ μὲν καλῶ τὸν βέλτιστος εἶναι ὅλος, σὺ ἴ γνώσεσθαι. εἶμαι γάρ σε κἂν νῦν δυνήσεσθαι, τοσούτων γε ἐπακούσαντα τῶν ἐξῆς λεγομένων.

Nam Plato εἰς τοτε *in id tempus* dicit. Quodam vtente voce ἰδὲ pro ἴδε *vide*: Alia pro alijs, inquit, significas. Quodã dicẽte ἀπλαμβάνομαι pro σωίημι *intelligo*: mirari se *ait* quòd ἀντιποιούμενος τὰ λέγοντος *dicentis competentem*, diceret ἀντιποιεῖσθαι *competere*. Cũ quidam dixisset βραδίον *tardum*: Nõ est cõsimile, inquit, voci ταχύ. Quopiam dicente βαρεῖν *grauare*: Non licet, inquit, βαρύνειν *grauare*, qua ratione putasti. Quopiã etiam dicente λέλογχα pro εἴληχα *nactus sum*, modicum, inquit, etiam apud quos peccatur. Multis autem ἵπτασθαι pro πέτασθαι *volare* dicẽtib⁹, hocquidẽ vocabulũ ἀπὸ τ πτήσεως *à volatu* deductum planè scimus. Quũ quidam dixisset πειστερὸν *columbum*, vt vocabulum Atticum, Etiam τὸν φάτνον *palumbum*, dicemus, inquit. Dicente quopiam se φακὸν *lentem* comedisse, Ecquo pacto, inquit, quispiã comedat φακὸν cùm significet lentem, *algam*, aliáque. Atque hæc quidem Socratica illa sunt. Redeamus autem, si videtur, ad certamen priorũ verborum. Ac ego quidẽ ea citabo, quæ optima videntur esse tota: tu verò cognosce. Arbitror enim vel nunc posse te, cùm tam multa ordine iam audieris.

Σο. ἴσως μὲν οὐδὲ νυν διανοοῦμαι τοῦ λέγοντος. ὅμως εἰπέ. Αυ. καὶ πῶς φὴς οὐ διανοεῖσθαι; ἢ γὰρ δυοῖν θάτερον αὐτῷ σοι ἡ γνωρίσεως αὐτῶν. Σο. πῶς τοῦ γάρ. Λυ. ἀλλ' εἶπον. Σο. οὐδέ γε ὥστε ἐμὲ μαθεῖν. Λυ. οὐ γὰρ ἤκουσας τὸ ἀνέωγμι; Σο. οὐκ ἤκουσα. Λυ. τί οὖν περὶ τούτου, εἰ μὴ ἕνεκα νυν ἀκολουθήσεις τοῖς λεγομένοις; καὶ τοι κἀκεῖνος γε τὸ κατ' ἀρχὰς ῥηθέντα ὑπὸ σοῦ, ἐγὼ μὲν ἐμοὶ ἔφην σε ἐπὶ τοὺς ἵππους καλεῖν. σὺ δ', τοὺς ἱππεῖς κατενόησας. ἀλλὰ ἔοικας οὐ φροντίζειν τῶν λόγων μάλιστα, οὓς νυν κατ' σφᾶς αὐτοὺς διελεγόμην. Σο. ἐγὼ μὲν, φροντίζω. σὺ δ', ἀδήλως αὐτοῦ διέρχῃ. Λυ. πάνυ γοῦν ἀδηλόν ἐστι, τὸ κατ' σφᾶς αὐτοὺς ἢ ἡμῶν λεγόμενον; ἀλλὰ τοῦτο μὲν, δῆλον. σὺ δ' ὑπὸ τῶν θεῶν ἀγνοουμένη παύσεις, πλὴν γε ὁ Ἀπόλλων. μόνος γὰρ οὗτος ἐκείνος πᾶσι τοῖς ἐρωτῶσι. σὺ δ', οὐδὲ τὸ μαντευόμενον κατενόησας. Σο. μὰ τοὺς θεούς, οὐ γὰρ ἤκουσα. Λυ. εἶ ἄρα κἀκεῖνός σε λανθάνει περιών. Σο. ἔοικεν γε. Αυ. ἦ γὰρ, πῶς παρῆλθεν; Sol. Ne nunc quidem fortè potero, te dicente: sed tamen dic. Lyc. Et quomodo ais te non posse? Nam cognitionis ipsorum propè ianua tibi aperta est. Sol. Dic igitur. Lyc. Aviam dixi. Sol. Nihil certè, quod ego intelligam. Lyc. Non intellexisti vocabulum ἀνέωγεν? Sol. Non intellexi. Lyc. Quid ergo patiemur, si neque nunc, ea quæ dicuntur, assequeris? Nam quod attinet ad ea quę inimo à te dicta sunt, putabam me equites in campum prouocare. Tu verò equites cogitasti: & videris non curare verba potissimùm quæ inter nos ipsos pro equuti sumus. Sol. Ego quidem curo: tu verò ipsa prosequeris obscurè. Lyc. Nempe omnino obscurum est quod dixi, κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, cùm de nobis loquerer? Sed hoc quidem manifestum est. Te verò nullus Deorum ab ignorantia liberauerit, nisi Apollo. Nam ille omnibus interrogantibus vaticinatur: tu verò neque ipsum μαντευόμενον intelligis. Sol. Non per Deos: neque enim didici. Lyc. Si ergo κἀκεῖνος latet te circumiens. Sol. Videntur certè. Lyc. At κἀκεῖνος iste, quomodo prætercijt?

Σο. ἐδὲ τοῦτο μανθάν. Λυ. οἶδα δέ τινα μνηστευόμενον αὐτῷ γαμον; Σο. τί οὖν τοῦτο; Λυ. ὅτι σολοικίζειν ἀνάγκη τὸ μνηστευόμενον αὐτῷ. Σο. τί οὖν ἐμοὶ τοῦτο πρᾶγμα, εἰ σολοικίζει τις μνηστευόμενος; Λυ. ὅτι ἀγνοεῖ ὁ φάσκων εἰδέναι τοῦτο μή, οὕτως ἔχει. εἰ δέ τις λέγει σοι παρελθὼν ὡς ἀπολείπει τὴν γυναῖκα, ἆρ' ἂν ἐπιτρέπεις αὐτῷ; Σο. τί γὰρ ἂν οὐ ἐπιτρέψαιμι, εἰ φαίνοιτο ἀδικεύμενος; Λυ. εἰ δὲ σολοικίζων φαίνοιτο, ἐπιτρέποις ἂν αὐτῷ τοῦτο; Σο. ἀκ ἔγωγε, Λυ. ὀρθῶς γὰρ λέγεις. οὐ γὰρ ἐπιτρεπτέον σολοικίζοντι τῷ φίλῳ, ἀλλὰ διδακτέον, ὅπως τοῦτο μὴ ποιήσει. καὶ εἴ τις γε νῦν ἡμῖν τὴν θύραν εἰσιὼν, ἢ ἐξιὼν κόπτοι, τί φήσομέν σε πεποηθέναι; Σο. ἐμὲ μὲ οὐδὲν, ἐκεῖνον δὲ ἐπιστασθεῖν βούλεσθαι, ἢ ἐξίει. αι. Λυ. σὲ δὲ ἀγνοοῦντα τὸ κόπτοντα, ἢ τὸ ψοφοῦντα, οἰόμεθ' ὅλως πεποιθέναι δέξομαι ἀπαίδευτον ὄντα; Σο. ὑβρίζεις ἐμέ. Λυ. τί λέγεις; ὑβρίζεις ἐγὼ σὲ, ὃν γνώσομαί σοι διαλεγόμενος;

Sol. Neque hoc noui. Lyc. An nosti aliquem sibi μνηστευόμενον γαμον, *nuptias ambientem*? Sol. Quorsum hoc? Lyc. Quòd necesse est A solœcismum committere τὸ μνηστευόμενον αὐτῷ. So. Quid ad me attinet siquis nuptias ambiens solœcissat? Lyc. Quòd ignorat is B qui se sciro dictitabat. Et hoc quidem ita se habet. Quòd siquis accedens dicit tibi ὡς ἀπολείπει τὴν γυναῖκα, *quòd repudiare velit uxorem*: C an hoc ipsi permittas? Sol. Quidni permittam si videatur iniuria affectus? Lyc. Si verò solœcissare videatur, ipsi-ne hoc permittas? Sol. Haud equidem. Lyc. Rectè dicis. Neque enim permittendum est amico vt solœcisset, sed potiùs est docendus, vt ne hoc illi accidat. Quòd siquis D aut nunc crepare faciat ianuam ingrediens, aut pulset egrediens, quid tibi accidisse dicemus? Sol. Mihi quidem nihil, illum verò, vel exire velle, vel introire. Lyc. Tibi verò ignoranti E τὸ κόπτοντα, vel τὸ ψοφοῦντα nihil accidisse putabimus, cũ sis indoctus? Sol. Contumeliosus es. Lyc. Quid dicis? contumeliosus ego nunc γνώσομαί σοι, qui tecum disputo?

ἔοικε ὃ σολοικίσαι τὸ νῦν δὴ
ἡμῖν ὁμοῦμαι, συδ' οὐ ἔγνως. Σο.
παῦσαι πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν. ἀλλ'
εἰπέ τί τοιοῦτον, ὥστε καὶ μα-
θεῖν. Λυ. καὶ πῶς ἂν μάθοις Σο. A
εἴμοι πάντα ἐπελθοις, ὅσα φῂς
σοι οἰκεῖα, ἐμὲ λαθεῖν, καὶ παρ'
ὅ, τι ἕκαστον σεσολοίκισας. Λυ.
μηδαμῶς ὦ ἄριστε. μακρὸν γὰρ
ἂν ποιήσαιμεν τὸν διάλο-
γον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἐ- B
ξέσῃ σοι καθ' ἕκαστον αὖθ' ὁπό-
σακις ἂν θέλῃς, εἰ δοκεῖ. καὶ περὶ τοῦ
γε αὐτοῦ τούτου τὸ ἄτοπα μὴ δικά-
ως, ἀλλὰ ψιλῶς ἐξενηνεῖν ὀρ- C
θῶς φαίνεται ῥᾴδιον μὴ τῷ ἑτέρᾳ συμπεθέμενον. μὴ γὰρ
οὕτως ἄλογον ἦν ἂν, εἰ ἐποίησα τὸ
τῆς ὕβρεως, ἦν με φῂς ὑβρί-
σαι, εἰ μὴ οὕτω λέγοιμι, ἀλλ' εἰς
σὲ φαίην εἶδον, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω
εἰπεῖν. ὅτι τὸ μὲν σὲ ὑβρίζειν, D
τὸ σῶμά ἐστι τὸ σὸν, ἢ τοὶ πλη-
γαῖς, ἢ δεσμοῖς, ἢ καὶ ἄλλῳ τρό-
πῳ. τὸ δ' εἰς σὲ, ὅταν εἰς τι τῶν
σῶν γίγνηται ἡ ὕβρις. καὶ γὰρ E
ὅστις γυναῖκα ὑβρίζει τὴν σὴν,
εἰς σὲ ὑβρίζει. καὶ ὅστις παῖ-
δα, καὶ φίλον, καὶ ὅστις γε οἰκέ-
την. πολλὴ γὰρ περὶ τὰ πράγ-
ματων ἔστως ἔχει σοι. ἐπεὶ τὸ
εἰς πρᾶγμα ὑβρίζειν λέγεις;

videtur ineſſe ſolœciſm⁹ his, τὸ νῦν δὴ γενήσομαι, nec tamẽ cognouiſti. Sol. Deſine quæſo per Mineruã. At dic aliquid tale, quod etiam intelligam. Lyc. Quî autem intelligas? Sol. Si mihi iſta omnia percurras, in quibus commiſſum à te ſolœciſmũ dicis, me nõ animaduertẽte: & quo pacto in ſingulis peccatum ſit, exponas Lyc. Nequaquam ô optime: longum enim hac ratione dialogum faceremus. Sed de horum quidẽ, noquoq; licebit tibi ſingulatim quærere. Nunc autẽ, ſi videtur, alia quædam perſequamur. Ac primũ quidẽ ipsũ hoc ἄτοπα ſine aſpiratione, & cũ tenui ſpiritu, vtrũ videatur rectè dictũ, cũ voce ἕτερα compoſitũ. Non enim ita præter rationẽ fuerit. Deinde & τὸ ἡ ὕβρεως de contumelia, qua te affectũ à me dicis: ſi non hoc pacto dicam, ſed εἰς σὲ dicam propriũ, ego quidẽ dicere non poſſum? Quoniã σὲ ὑβρίζειν eſt contumelioſè excipere corpus tuũ, aut plagis, aut vinculis, aut alio modo. Sed dicitur εἰς σὲ, quando alicui tuorũ cõtumelia fit. Nã qui vxorẽ tuã cõtumelia afficit, in te eſt cõtumelioſus, & qui puerũ, & amicũ, & qui ſeruũ, Nã præterquã de rebus ita tibi ſe res habet: ſiquidẽ dictũ eſt in rẽ contumelioſum eſſe,

ὅιον εἰς τὼ παρσιμίαν, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν ἐν τῷ συμποσίῳ. Σο. καταγῶ τὸ διάφορον. Λυ. ἆρ' οὖν ἢ τοῦτο καταγοεῖς, ὅτι τὸ ταῦτα ἀναλλάττειν σολοικίζειν καλοῦσιν; Σο. ἀλλὰ νῶι εἰσομαι. Λυ. αὐτὸ δὴ τὸ ἀναλλάττειν; Σο. ἐμοὶ μὲν ταὐτὸν λέγειν δόξει. Λυ. καὶ πῶς ἂν εἴη ταὐτὸν τῷ ἀναλλάττειν τὸ ἀναλλάττειν, εἴπερ τὸ μὲν, ἑτέρου πρὸς ἕτερον γίνεται, τοῦ μὴ ὀρθῶ πρὸς τὸ ὀρθόν. τὸ δὲ, τοῦ μὴ ὄντος, πρὸς τὸ ὄν. Σο. κατέμαθον ὅτι τὸ μὲ ἀναλλάττειν, τὸ μὴ χρεῖον αὖτι τοῦ χρείου λέγων ὑγί. τόδι ἀναλλάττειν, ποτὲ μὲ τῷ χρείῳ, ποτὲ δὲ τῷ μὴ χρείῳ χρῆσθαι. Λυ. ἔχει τινὰ καὶ ταῦτα καταγόησιν ἐν ἄχαρι. τὸ δὲ ἀπουδάζειν πρός τινα, τὴν οἰκείαν ὠφέλειαν τοῦ ἀπουδάζοντος ἐμφαίνει. τὸ δὲ περί τινα, τὸ ἐκείνου, περὶ ὃν ἀπουδάζει. καὶ ταῦτα ἴσως μὲν ἀκουσυγχέχυται, ἴσως δὲ καὶ ἀκριβῶται παρά τισι. βέλτιον δὲ τὸ ἀκριβῶν ἑκάτερα. Σο. ὀρθῶς γὰ λέγεις. Λυ. τόγε μὲν καθέζεσθαι τοῦ καθίσαι, καὶ τὸ κάθισον, ἆρ' οἶσθ' ὅπη διενηνοχεν; Σο. οὐκ οἶδα. Σὺ δὲ κάθισον

vt in prouerbium, ſicut in ſympoſio dicit Plato. Sol. Percipio differentiam. Lyc. Num & hoc percipis, quòd iſtud ταῦτα ἀναλλάττειν ſolœciſmum vocant? Sol. At nunc ſciam. Lyc. Ipſum autẽ hoc ἀναλλάττειν? Sol. Mihi videbitur idem dicere. Lyc. At quomodo idem fuerit, ταὐτὸν & ἀναλλάττειν: ſiquidem alterum eſt cum altero mutare, videlicet id quod rectum non eſt, cum eo quod rectum eſt: alterum verò, id quod nõ eſt, cũ eo quod eſt. Sol. Intelligo ἀναλλάττειν eſſe non propriũ pro proprio dicere: ἀναλλάττειν verò aliquãdo proprio, aliquando non proprio vti. Lyc. Hæc quoque habent conſiderationẽ quãdam non iniucundam. ἀπουδάζειν πρός τινα erga aliquem obſequioſum eſſe: propriam obſequioſi vtilitatem indicat: ſed hoc περί τινα, circa aliquem, illius indicat, cui eſt obſequioſus. Et hæc fortè quidem confunduntur, fortè etiam obſeruantur à quibuſdam. Melius tamen eſt vt quiſque obſeruet. Sol. Rectè dicis. Lyc. Atqui καθέζεσθαι à καθίσαι & κάθισον ſcis quomodo differant? Sol. Neſcio:

τὸ καθέδηται ἤκουόν σου λέγοντος ὡς ἔστιν ἔνκφυλον. Λυ. καὶ ὀρθῶς γε ἤκουσας. ἀλλὰ τὸ κάθισον, τῷ κάθησο διαφέρειν φημί. Σο. ἢ τῷ ποτ' ἂν εἶη διαφέρον; Λυ. τῷ, τὸ μὲν πρὸς τὸν ἑστῶτα λέγεσθαι, τὸ κάθισον. τὸ δὲ, πρὸς τὸν καθεζόμενον, ἧσο ξεῖνε. ἡμεῖς, ὦ, καὶ ἄλλοθι δήπουθεν ἑδρίων. ἀτὶ τῷ μὴ καθεζόμενος. πάλιν οὖν εἰρήσθω ὅτι τὸ ταῦτα παραλλάττειν, ἁμαρτάνειν ὀλίγον. τὸ δὲ καθίζω τῷ καθέζομαι, ἆρά σοι δοκεῖ μικρόν τινι διαφέρειν; εἰ μὲν τὸ μέν, ἕτερον δ' ῥῶμι, τὸ καθίζειν λέγειν. τὸ δὲ, μόνους ἡμᾶς αὐτοὺς, τὸ καθέζεσθαι. Σο. ἢ ταῦτα ἱκανῶς διελήλυθας. ἢ δ' λέγε. οὕτω γάρ σε δεῖ πρεσβυτέρᾳ διδάσκειν. Λυ. ἑτέρως γὰρ λέγοντος, ἃ καταφρονεῖς. ἆρ' οἶσθα οἷόν ἐστι ξυγγράφεις ἀνήρ; Σο. πάνυ οἶδα, νυνὶ γέ σου ἀκούσας ταῦτα λέγοντος. Λυ. ἐπεὶ ἢ τὸ καταδουλοῦν, σὺ μὲν ἴσως ταυτὸν τῷ καταδουλοῦσθαι νενόμικας. ἐγὼ δὲ, οἶδα διαφορὰν ἔν ὀλίγῳ ἔχον. Σο. τίνα ταύτην; Λυ. ὅτι τὸ μὲν, ἑτέρῳ. τὸ καταδουλοῦν σ' ἑαυτῷ γίγνεται. Σο. καλῶς λέγεις. καθέδηται verò audini ex te esse alienum. Lyc. Et rectè quidē audisti. Sed κάθισον à κάθησο differre dico. Sol. Et quo tandem inter se differunt? Lyc. Quòd κάθισον ei qui stat, dicitur: hoc verò ei qui sedet ἧσο ξεῖνε, *quiesce hospes*, nos etiam alibi inueniemus sellam: pro *mane sedens*. Rursus dictum esto eū errare qui hæc immutat, καθίζω autem à καθέζομαι num tibi parum distare videtur? siquidem καθίζειν dicendo, alterum sedere facimus: καθέζεσθαι verò, nos solos. Sol. Et hæc abundè persequutus es. Atqui dic: ita enim oportet te docendo præire. Lyc. Quum enim aliter dico, non intelligis. Nescis quis sit historiarum scriptor? Sol. Omnino scio, vt qui te hæc dicentem audierim. Lyc. Quoniam & καταδουλοῦν, tu fortè idem putasti cum καταδουλοῦσθαι, ego verò non parum differre scio. Sol. Quomodo differunt? Lyc. Quòd hoc quidem, alteri: καταδουλοῦσθαι verò sibi ipsi fit. Sol. Rectè dicis. Lyc. Imò etiam alia

Λυ. ἢ ἄλλα δέ σοι πολλὰ

ἔστ' ἄρχει μανθάνειν, εἰ σὺ μὴ
αὐτὸς εἰδέναι ὢν εἰδὼς δόξῃς.
Σω. ὦν οὐ δόξαιμι. Λυ.
ἀλλ' τὰ λοιπὰ εἰσαῦθις ἀπα-
βαλώμεθα. νυνὶ δ' διαλύσω-
μὲν τὸν διάλογον.

tibi licet discere, si modò tibi ipse scire, cùm nescias, videbere. Sol. Non mihi videbor. Lyc. Proinde reliqua in posterum reijciamus. In præsentia autem, dialogum dissoluamus.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ, Η διδασκόμενος.

PHILOPATRIS, SEV QVI DOCETVR.

ARGVMENTVM.

Siue Luciani, siue alius scriptum hoc fuit, videtur in Traiano Cæsari, ob victoriam in Oriente partam, potissimùm gratulari voluisse, contra eos qui per id tempus siue ipsi verbi, siue alterialicus loco (nam patriam solum vocat) pericula & clades præsagiebant, quos ipse à principio sophistas appellat: ad finem tamen ita describit, vt propemodum Christianos intelligere videatur. Eò enim pertinet, quod in fine de Persico supercilio, de Susis, & de tota Arabum regione meminit. Omnia enim illa à Traiano deuicta in populi Ro. potestatem illis tum temporibus rediere, vt apud Dionem & Eutropium, & cæteros, qui eius ætatis historiam scripserunt, videre est. Et hinc alterius tituli caussa est, quo Philopatris dialogus hic inscribitur. Quòd autè ad disciplinam pertinet, fingitur is, qui patriæ fortunæ ac prosperitati tantopere studet, tum ab eo, qui cum sermonem habet, de deo vero & religione recta informari, tum ab ijs, qui patriæ malè ominabantur, eiusdem institutionis caussa, in communem cœtum ac societatem introductus fuisse. Vnde & catechumenus in ipso dialogo infrà vocatur, quo nomine Christiani vocare soliti aliquando fuere, eos quos pietate & religione sua informare nuper cœpissent.

ΤΡΙΕΦΩΝ.

Τί τοῦτο ὦ Κριτία, ὅλον σεαυτὸν ἠλλοίωσας, καὶ τὰς ὀρῦς κάτω συνέγευκας,

TRIEPHO.

Quid hoc ô Critia? totum te ipsum immutasti, & supercilia deorsù contraxisti,

μύχιον ὃ βυσσοδομεύῃς, ἄνω κὴ κάτω περιπολῶν, κορδακιεόφεγγι ἐοικὼς κῆ τ' ἀποιητίῳ, ὥλκος τε σεν εἶλε παρῳδίας μηπου τετιμάρτυρον τεθέασαι, ἢ Ἐκατίῳ ἐξ ᾅδου ἐληλυθῶαν, ἢ καί τινι θεῶν ἐκ θεσπιῳδους συνήντησας; οὐδέπω γάρ σε τοιαῦτα εἰκὸς παθεῖν, εἰ κὴ αὐτὸν ἠκηκόῃς οἶμαι τὸν κόσμον κλυδῶναι, ὥσπερ ἐπὶ τῦ Δευκαλίωνος. σοὶ λέγω ὦ καλὲ Κριτία, ὃς αἴξῃς ἐμῶ σπεροωμένου τὰ πολλὰ, κὴ ἐς βεβαρυγείνιάσαντος; δυσχεραίνῃς καθ' ἡμῶν, ἢ ὀκνεκάφωσα, ἢ κὴ τῆς χειρὸς παλαισήσοντα σπεύδῃς; Κρι. ὦ Τειεφῶν, μέγα τινα, κὴ ἀπορρηθμὸν λόγον ἀκήκοα, καὶ πολλαῖς ὁδοῖς διειλημμένον. κὴ ἔτι αὐαπεμπάζω τὸν ὕθλον, καὶ τὰς ἀκοὰς ἀποφράττω, μή που ἔτι ἀκούσαιμι ταῦτα, καὶ ἀποψύξω ὀμμανεὶς, κὴ μῦθος τοῖς ποιηταῖς χρήσομαι, ὡς καὶ Νιόβη τοφρίν. ἀλλὰ κῆ χρημνὸν ὠθούμενον ἂν ὅπι κεφαλῆς στροβδινήσας, εἰ μὴ ἐπέκραξάς μοι ὦ ταν. καὶ τὸ τῦ Κλεομβρότου πάθημα τὸ ἀμβρακιώτου ἐμυθεύθη ἐπ' ἐμοί. Τει. Ηράκλεις τῶ θαυμασίων ὀνείρων profundum autem quippiã alta mente versas, sursum atque deorsum inambulãs, vaframenta meditanti similis, quemadmodum pœta ait: Pallórque genas tibi cœpit. Nũ alicubi Cerberũ asperisti, aut Hecatẽ ab inferis huc egressam? aut etiã deorum alicui consultò occurristi? Nõdum enim talia tibi accidere conueniebat, etiamsi ipsum audiuisses mundum aquis obrutum iri, quemadmodum Deucalionis tẽpore factum est. Tibi dico, optime Critia, an non audis, me tantopere inclamantem, & breui adeò appropinquãtẽ? vtrum indignatione aliqua aduersum nos percitus es, an obsurduisti, an verò etiã expectas, dum te elata manu impellam? Cri. O Triephõ, magnum quendam & admirabilem audiui sermonem, multísque vijs tractatum. Acnugas istas adhuc memoria repeto, aurésque obturo, necubi etiam amplius audiã talia, & insania nimia dirigeam, fiámque poëtis fabula, perinde vt Niobe olim. Quin per præcipitium in caput deuoluerer alicubi, veluti vertigine actus, nisi, ô amice, inclamasses mihi, adeóque & Cleombroti saltus, Ambraciotæ illius, de me fabula ferretur. Tri. Papæ, quàm mirabiles istæ appa-

νων φασμάτων, ἢ ἀκουσμάτων, ἄφρ Κιττίαν ἐξέπληξαν. πόσοι γὰρ ἐμβρόντητοι ποιητὰι, καὶ περατολογίαι φιλόσοφοι, οὐκ ἐξέπληξάν σου τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ λῆρος πάντα γέγονεν ὅπ σοι. Κερ. πέπαυσο ἐς μικρὸν, καὶ μικέτι παρενοχλήσης ὦ Τριφῶν. οὐ γὰρ παρέσπεος, ἢ ἀμελητέος γνώσῃ παρ' ἐμοῦ. Τρι. οἶδ' ὅτι οὐ μικρὸν, οὐδὲ εὐκαταφρόνητον φάρμακα ἀφαιρήσῃ, ἀλλὰ καὶ λίαν τὴν ἀπορρήτων. ὁ γὰρ χρὼς, καὶ τὸ ταυρηδὸν ἐμβλέπειν, καὶ τὸ ἄσταθον τῆς βάσεως, τὸ ἄνω τε, καὶ κάτω περιπολεῖν, ἀρίγνωτόν σε κατίσησιν. ἀλλ' ἀμπνευσον τῆς δεινῆς, ἐξέμεσον τοὺς ὕθλους, μὴ τι κακὸν παθῇς. Κερ. σὺ μὲν ὦ Τριφῶν, ὅσον πέλεθρον ἀπάδρομε ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ τὸ πνεῦμα ἐξάρῃ σε, καὶ πτάρνος τοῖς πολλοῖς ἀφανῆς. καὶ που καταπεσὼν, τετρωγότων πέλαγος κατανεμάσῃς, ὡς καὶ Ἰκάριος τοπαρὶν. ἃ γὰρ ἀκήκοα τήμερον περὶ τῶν τετρακατάρατων ἰατρῶν, μεγάλως ἐξάλγησε μου τὴν ψυχήν. Τρι. ἐγὼ μὲν, ἀναδραμοῦμαι ὅπισσον καὶ βλέψ. σὺ δὲ, ἀμπνευσον τῆς δεινῆς.

ritiones, siue auscultationes fuere scilicet, quæ Critiam adeò perculêre. Quot enim attoniti poëtæ, & præstigiatores philosophi, percellere mentem tuam non potuere, sed nugæ tibi fuere omnia? Cer. Define paulisper, ô Triephon, neque molestus amplius sis. Neque enim contemnendus, aut negligendus mihi eris. Tri. Scio equidē, quòd neque paruam, neque contemptu facilem rē apud te voluis, sed admodum etiã arcanam. Nam & color, & quòd taurinum quiddã tueris, quódque pedibus consistere nequis, sed sursum atque deorsum inambulas, cõspicuum te facit. Verùm respira aliquantulum à malis, & nugas istas euome, ne quid patiare mali Cer. Tu quidem, ô Triephon, quantum iugeri spacium extenditur, tantum à me hinc curriculo abi, ne te spiritus in sublime attollat, & supra terrã elatus plerisque appareas. Atqui alicubi etiam decidens Triephonteum pelagus de te nominari facias, quemadmodum Icarus de se Icariũ olim. Nã quæ audiui hodie, à ter execrabilibus istis sophistis magnopere ventrem mihi tumefecerunt. Tri. At ego quidē retro cursu abibo, quantum etiam voles. Tu verò respira à malis istis.

Κει. φύ, φύ, φύ, φύ, τ ὕθλων ἐκείνων. ἰού, ἰού, ἰού, ἰού, τῶν δειλῶν βουλευμάτων. αἰ, αἰ, αἰ, αἰ, τῶν κενῶν ἐλπίδων. Τει. βαβαὶ τῆς ἀκαφυσήματος, ὡς ταῖς νεφέλαις διέρρεψε. ζεφύρου γὰρ ἐπιπνέοντος λάβρου, καὶ τοῖς κύμασιν ἐπωθίζοντος, βορέαν αὖτε αὖ πάλιν Πεφορτίδα κεκινηκας, ὡς διὰ κάλων αἱ ὁλκάδες τ Εὔξεινον πόντον ὀρμίσονται, τῶν κυμάτων ὑπορυλινδουμένων ἐκ τ φυσήματος. ὅσον οἴδημα τοῖς ἐγκοίλοις ἐνέκυσε. πόσος κορκορυγμὸς, καὶ κλόνος πάλιν γαστρὸς σου πεπαίσεσθε. πολύπτον σεαυτὸν ἀπέφηνας, τοπαῖτα ἀκηκοώς. ὡς καὶ κατὰ τὸ τετράτωδες, καὶ διὰ τῶν ὀνύχων ἠκηκόης. Κει. οὐ παραδοξόν τι ὦ Τειρεσίου ἀκηκοέναι καὶ ἐξ ὀνύχων. καὶ γὰρ κἀμέμυθ γαστρὸς τεθῆσαι, καὶ κεφαλὴν κύουσαν, καὶ ἀποδρᾶναι φύσιν, ἐς γυναικείαν ἐπεμβάντος, καὶ ἐκ γυναικῶν ὄρνεα μεταβαλλόμενα. καὶ ὅλως τετράτωδης ὁ βίος, εἰ βάλοι πιστεύειν τοῖς ποιηταῖς. ἀλλ' ἐπί σε τοῦτον κιχάνω τῷ δ' ἐνὶ χώρῳ, ἀπώλεσθ ἔνθα αἱ πλάτανοι τ ἥλιον ἐκρύσιον, ἀηδόνες τ, καὶ χελιδόνες εὔηχα κελαδῶσιν, ἵν' ὁ μελῳδία τ ὀρνέων ταῖς ἀκοαῖς ἐνηδύνασα, τὸ τ

A

B

C

D

E

Cri. Phy, phy, phy, phy, nugas illas. Heu, heu, heu, heu, consultationes malas. Væ, væ, væ, væ, spei inani. *Tri.* Papæ, qualis euaporatio, vt nubes peruertit: Nam cùm vehemens Zephyrus inspiraret, fluctúsque impelleret, boream modò per Propontidem mouisti, vt flatu concitatis vndis onerariæ naues Euxinum pontum per funes adeant. Quantus tumor in intestinis latuit? Quantus autem tumultus, quantáque agitatio ventrem concussit tibi? Auritum sanè quàm teipsum ostendis fuisse, qui tám multa audieris, adeòque etiá iuxta monstrosum illud: per vngues audiueris. *Cri.* Atqui mirabile non est ô Triphó, per vngues audisse, quando & tibiam, ventrem spectatisse, & caput parere, & virilem naturam in muliebrem effectu transire, deinde & ex mulieribus aues transformari: & in summa prodigiosa vita ipsa est, si poëtis credere voles. Sed quia te primùm offendi, hocce loco, abeamus, si vis, eò vbi platani solem arcent, luscinizæ autem & hirundines canora perstrepunt, quò videlicet auium cõcentus aures exhilarãs, &

aquas

ὕδωρ πρέμα κελαρύζον, τὰς ψυχὰς κατατέλξῃς. Τει. ἴωμεν ὦ Κριτία. ἀλλὰ δέδια μή που ἐπῳδή τὸ ἀκουσθέν τι ᾖ, καὶ μὴ ὕφορον, ἢ δύσεργον, ἢ ἄλλο τι τῶν ἀψύχων ἀφῃρημένα ἢ θαυμαστά σου αὐτὴ κατάπληξις. Κρι. νὴ τὸν Δία τὸν αἰθέριον, οὐ τοῦτο γιγνόσκω ἐπὶ σοί. Τει. ἔπι μὲ ἐξεφόβησας, τὸν Δία ἐπομοσάμενος. τί γὰρ ἂν δύναιτο ἀμύνασθαί σε, εἰ παραβαίης τὸν ὅρκον; οἶδα γὰρ καὶ σὲ μὴ ἀγνοεῖν περὶ τοῦ Διός σου. Κρι. τί λέγεις; οὐ δύναιτο ὁ Ζεὺς ἐς τάρταρον ἀποπέμψαι; ἢ ἀγνοεῖς ὡς τοὺς θεοὺς πάντας ἀπέρριψεν ἀπὸ τοῦ θεατροῦ βηλοῦ, καὶ τὸν Σαλμωνέα αὐτοβροντῶντα, πρόσθεν καταστεφανώσας, καὶ τὸν ἀσυλλεσίτους ἔπι καὶ νῦν, παρὰ τῶν ποιητῶν, πανηκέστως, καὶ γιγαντολέτης ἀνυμνεῖται, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ; Τει. σὺ μὲν ὦ Κριτία, πάντα παρέδραμες τὰ τοῦ Διός. ἀλλ' εἴ σοι φίλον, ἄκουε. οὐχὶ κύκνος οὗτος ἐγένετο, καὶ σάτυρος δ' ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ ταῦρος; καὶ ἐμοὶ τὸ πρωΐδιον ἐκεῖνος ταχέως ἐπωμοίατο, καὶ διέφυγε

aqua leniter susurrans, animos demulceat. Tri. Eamus sanè Critia. Verùm illud metuo, ne fors incantatio quædam sit, id quod audisti, & me pistillum, aut portarum obicem aliquem, aut simile quiddam rerum inanimatarum efficiat, præclara ista tua consternatio. Cri. Ita me ámet cœlestis Iupiter, vt nihil tale in te siet. Tri. Amplius etiam terrefecisti me, quum Iouem deieraſti. Quid enim ille poterit vlcisci te, etiamsi fidem iurisiurandi transgrediaris? Arbitror enim neque te de Ioue isto tuo ignorare. Cri. Quid ais? an non poterit Iupiter in tartarum præcipitare me? An ignoras, quòd deos omnes deiecità diuino illo ætheris pauimento? & Salmoneum, qui contrà tonare ausus fuerat, paulò antè fulmine præcipitauit, & vt petulãtissimus quisque est, etiam nunc. A poëtis autem & Titanum victor, & Gigantum interfector carminibus celebratur, quemadmodum & apud Homerum. Tri. Tu quidem Critia, omnia ea percurristi, quæ Ioui tribuuntur: sed si tibi ingratũ non est, ausculta An nõ Cygnus ille fuit & Satyrus ob petulantiam, imò & Taurus? Ac nisi scortillum istud celeriter in humeros sustulisset, & per

διὰ τ̃ πελάγους, τάχ' ἂν ἠροτρία, ἐντυχὼν γεωπόνῳ, ὁ βουκτοποιὸς, ἢ κεραυνοβόλος σου Ζεύς; ἢ αὖ τ̃ κραυνοβολεῖν, τῇ βακτηρίᾳ κατικενταύνυτο; τὸ δ' ἢ Αἰδάς-μι συνευναχεῖσ', αἰδεσθεὶς μελανταίοις, ἢ τῷ ὄψιν ἐξοφωμόκοις, ἢ ἐς δώδεχ' ἡλίους μὴ ἀφίσασθ', ἀλλ' ὑποβεβρεγμένος καθεδεῖσθ' παρ' αὐτοῖς, πώγωνα τηλικοῦτον ἔχων, ἐκ αἰσχύνης ἄξια; τὰ δ' τ̃ αὐτῶ, ἢ τ̃ Ἴδης, ἢ τὸ κυοφορεῖν καθ' ὅλα τ̃ σώματος, αἰσχύνομαι ἢ λέγειν. Κεκ. μὴν τ̃ Ἀπόλλωνά γ' ἐπομοσόμεθα, ὃς προφήτης ἄριστος, ἢ ἰητρὸς ὢ γαθέ; Τεκ. τ̃ ψευδόμαντιν λέγεις; τ̃, Κερδίονα προφόλιν διολωλεκότα, καὶ μετ' αὐτὸν, Σαλαμῖνας, ἢ ἑτέρους μυρίους, ἀμφίλοξα πᾶσι μαντεύσμενος; Κεκ. τ̃ Ποσειδῶνα δ' τίς ὃς τελαυνὰν ἐν ταῖς χερσῖν κρατῶν, καὶ διάτορόν τι, ἢ καταπληκτικὸν βοᾷ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅσον ἐνεάχλοι ἄνδρες, ἢ δεκάχλοι. ἀλλὰ ἢ σεισίχθων ὢ Τελεφῶν ἐπονομάζεται. Τεκ. τ̃ μοιχὸν λέγεις, ὃς πάλαι τῆ Σαλμωνέως παιδὶ τ̃ Τυρῶ, προφόλιν διέφθειρε, καὶ ἔτι

pelagus effugisset, fortassis araret etiam nunc, vbi in agricolam aliquem fortè incidisset iste tuus tonitrua faciens, & fulmina iactans A Iupiter, & pro eo quod nunc fulmina iaculari dicitur, stimulo impelleretur. Illud autẽ quòd cũm Æthiopibus conuiuatur, hominibus nigricantibus, & vultum obB scuratis, & in duodecimum vsque solem ab illis non discedit, sed apud ipsos vino madefactus desidet, idque cũ barbã tantã habeat, an non quæso, pudore dignum fueC rit? Quòd autẽ ad aquilã attinet, & ad Idã, & quòd impregnari per totũ corpus solet, etiã dicere erubesco. *Cri.* Quid igitur, num Apollinem deierabimus, vt qui vates optimus sit, & medicus ô bone. *Tri.* Vanum atq; mẽdacẽ D istum vaticinatorẽ dicis? qui Crœsum paulò antè perdidit, & post ipsum, etiã Salaminios, alióſq; innumeros, obliqua atq; ambigua omnibus illis respondẽdo. *Cri.* E Neptunũ autem quid? qui & tridentem manu tenet, & in bellis immẽsũ atq; terribile quiddã clamat, quãtũ alijviri mille, aut etiã decies mille: præterea & terræ tremefactor, ô Triephõ, appellatur, *Tri.* Adulterum istum dicis, qui Salmonei filiã Tyro, paulò antè vitiauit, & adhuc etiam mœchatur, liberatórque &

ἐπμοιχεύει, καὶ ῥύσης, καὶ δημαγωγὸς τοιούτων ὄντος τοῦ Ἄρεως ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ πεζομένου, καὶ δεσμοῖς ἀλύτοις μὴ τὴν Ἀφροδίτης γενόμενον, παίτων τε τῶν θεῶν διὰ τὴν μοιχείαν αἰσχύνης σιωπώντων, ὁ ἵππιος Ποσειδῶν ἔλυσε δακρύῤῥοῦν, ὥσπερ τὰ βρεφύλλια, τοὺς διδασκάλους δελοῦται, ἢ ὥσπερ αἱ γεῖες, κόρας ἐξαπατῶσαι. ἐπεκείτο δὲ τῷ Ἡφαίστῳ λῦσαι τὸν Ἄρεα. τὸ δὲ ἀμφίχωλον τοῦτο δαιμόνιον, οἰκτείραν τὸν φρεσβύτιλον θεὸν, τὸν Ἄρη ἀπέλυθέρωσεν. ὥστε καὶ μοιχός ὄστιν, ὡς μοιχοὺς διασώζων. Κει. Ἐμοὶ αὖν δή τι; Τερ. μή μοι τὸν κακόδουλον, τὸ ἀστελεχέστατον Διὸς, καὶ τὸν ἀστελεχμαρωῦτα ἐπὶ τοῖς μοιχικοῖς. Κει. Ἄρεα δῆ, καὶ Ἀφροδίτιον οἶδα μὴ παρὰ δέχεσθαί σε, διὰ τὸ φρόδιαβλητοῦσθαι φρὸς ὑῶ. ὥστε ἐάσωμεν τούτους. τὴν Ἀθηναῖαν ἔτι ὑπομνήσωμεν, τὴν παρθένον, τὴν ὑπόπτελ, καὶ καταπληκτικὴν θεάν. ἢ καὶ τὸν τὴν γοργόνος κεφαλὸν ἐν τῷ στήθ περιάπτε), τὴν γιγαντολέτιν θεόν.

patronus huiusce modi vitiorum est. Nam Martem cum vinculis premeretur, & nodis insolubilibus cum Venere arctaretur, cæteris dijs omnibus præ pudore silentibus, equestris iste Neptunus exoluit, in lachrymas profusus scilicet, perinde vt pueruli magistros formidantes, aut quemadmodum aniculæ, puellas decipientes. Instabat autem precibus Vulcano, vt solueret Martem. Ac claudicans iste deus, misertus dei senioris & vetusti, liberauit Martem: quare & mœchus est, vt qui mœchos conseruet. *Crit.* Quid igitur, Mercurium? *Trieph.* Apage mihi veteratorem istum, improbum, Ioüis libidinosissimi seruum, ipsum quoque libidine insanientem in adulteria. *Cri.* Proinde neque Martem, aut Venerem recepturum esse te scio, vt qui iam antea abs te calumnijs impetiti fuerint. Quapropter missos & hos faciamus. Mineruæ autem adhuc mentionem faciam, virginis videlicet armatæ, & terribilis deæ, quæ & Gorgonis caput pectori applicatum habet, deam Gigantum interfectricem.

ἃ γὰρ ἔχεις τί λέγειν περὶ αὐτῆ. Τει. ἐγὼ σοι καὶ πρὸ τούτου, λῶ μοι ἀποκείνη. Κει. λέγε ὅ, τι γε βούλει. Τει. εἰπέ μοι ὦ Κεῖπα, τί τὸ χρήσιμον ἡ γοργόνος, καὶ τί τῷ σήδει τοῦτο ἡ θεὰ ἐπιφέρε- A θ). Κει. ὡς φοβερόν τι θέαμα, καὶ ἀποτρεπτικὸν τῶν δεινῶν. ἀλλὰ καὶ καταπλήττει τοὺς πολεμίους, καὶ B ἕτερα κεῖα τῶν νίκης ποιεῖ ὅ- που γε βούλε θ). Τει. μῶν καὶ διὰ τοῦτο ἡ γλαυκῶπις ἀκαταμάχητος; Κει. καὶ μάλα. Τει. καὶ διὰ τί δὲ τοῖς σώζειν δυναμένοις, ἀλλὰ τοῖς σωζομένοις, μᾶλλον C κάμνειν ταῦρον, ἢ δι' αἰγῶν, ὡς ἡμᾶς ἀκαταμαχήτους ἐργάσον- ται, ὥσπερ ἡ Ἀθηνᾶ; Κει. ἀλλ' οἱ δυνάμεις γε πόρρωθεν ὠφε- λοῦσιν, ὥσπερ τοῖς θεοῖς, ἀλλ' D εἴ τις αὐτῶν ὠφέρεται. Τει. καὶ τί τοῦτ' ἔστιν; ἐθέλω γὰρ παρὰ σοῦ εἰδέναι, ὡς ἐξευρημένου τὰ τοι- αῦτα, καὶ ἐς μάλιστα κατωρθω- κότος. ἀγνοῶ γὰρ οὐδὲν τῶν κατ' αὐτῶν, πλὴν γε τοῦ ὀνόματος. Κει. αὕτη κόρη ἐγένετο εὐπρε- E πὴς, καὶ ἐπέρασος. Πρόσωπον δὲ ταύτῃ δόλῳ ἀποδειροτομή- σαντος, αὐδηέσσῃ γυναῖκι, καὶ ἐς μαχικὴν εὐφημοτάτῃ, ἐπαοιδὴ-

Non enim opinor, habes quod de ipsa dicas. *Tri.* At dicam tibi etiam de ista, si mihi respondere voles. *Cri.* Dic, quicquid volueris. *Tri.* Dic mihi igitur, Critia, quæ Gorgonis huius vtilitas est? & cur pectori gestamen hoc dea applicatum habet? *Cri.* Vti terribile quoddam spectaculum, & quod mala auertere possit. Sed & hostes perterrefacit, & victoriam vtroque inclinantem, quocunque ipsa vult, aduertit. *Tri.* Num ob hoc ipsa quoque Glaucopis insuperabilis est? *Cri.* Atque admodum. *Tri.* Cur igitur non illis potiùs qui seruare possunt, quàm qui seruantur, femora adolemus taurorum atque caprarum, vt nos quoque insuperabiles reddant, perinde atque Mineruam? *Cri.* Atqui non potest illa eminus auxiliari, perinde vt dijs, sed solùm si quis ipsam gestat. *Tri.* Et quidnam hoc ipsum est? Volo enim ex te scire, vti qui inueneris talia, & quam maximè perfectè assecurus sis. Ignoro enim omnia, quæ de ipsa feruntur, præterquàm nomen. *Cri.* Ipsa quidem puella fuit, elegans, & amabilis. Perseus autem, cùm huic dolo caput amputasset, vir generosus & in arte magica laudatus, carminibus

ως ταύτῃ περιῳδήκοτος, ἄλλας οἱ θεοὶ ταύτῃ ἐφήκασι. Κε. τουτί μ' ἐλανθανέ ποτε τὸ καλὸν, ὡς ἀνθρώπων θεοὶ ἐνδεεῖς εἰσι. ζώσης ὦ, τί τὸ χρῆσιμον; περιεπαιρίζετο ἐς παρθενῶνα, ἢ χρυσίας σωφρονιζέτω, καὶ κόμιν αὐτῇ ἐπωνόμαζε. Κε. νὴ τὴν ἄγνωστον ἐν Ἀθήναις, παρθένος διέμεινε μέχρι τῆς ἀποτομῆς. Τε. καὶ εἴ τις παρθένον κεφαλοτομήσειε, ταὐτὸ πάθοιτο φόβητρον τοῖς πολλοῖς. οἶδα γὰρ μυείας διαμελεῖσι τμηθείσας νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ. Κρήτην δέ μιν καλέουσι. καὶ εἰ τοῦτο ἐλήλυθας ὦ καλὲ Κεῖτία, πόσας γοργόνας σοι ἀπήγαγον ἐκ Κρήτης, καί σε κρατηγέτην ἀκαταμάχητον ἀποκατέστησα, ποιηταὶ δ', καὶ ῥήτορες, καὶ πολύ με Περσέως διέκειτ' ἂν, ὡς πλείονας γοργόνας ἐξευρηκότας; ἀλλ' ἔτι ἀναμνήσθω τὰ τῶν Κρητῶν, οἱ τάφον ἐπιδείκνυτό μοι τοῦ Διός σου, καὶ τὰ τῆς μητέρα θρέψαντα δένδρα, ὡς ἀεὶ θαλλοῖς αἱ λόχμαι αὗται θαυμάζουσι. Κε. ἀλλ' οὐκ ἐλήλυθας τὴν ἐπῳδήν, καὶ τὰ ὄργια. Τε. εἰ ταῦτα ὦ Κεῖτία ἐξ ἐπῳδῆς ἐλήλυθε, τάχ' ἂν illā incātasset, in munimētū dijs sibi ipsā retinuerūt. Tri. Hoc prędlarū olim me latuit, quòd dij hominum quoque indigent. Quæ autē viuentis vtilitas fuit? meretricabatur nimirum per cauponas, aut latenter vitiabatur, deinde seipsam virginē appellabat. Cri. Nō per ignotum deum Athenis: sed virgo permansit, vsque ad decollationem. Tri. Ergo si quis virgini caput amputauerit, terriculamentum hoc ipsum erit multitudini? Noui enim innumeras membratim & per partes dissectas insula in circunflua, Cretam illam nomine dicunt. Quòd si igitur cognouissem hoc, ô optime Critia, quàm multas tibi Gorgonas ex Creta huc attulissem, tēque ducem insuperabilem reddidissem. Poëtæ autem & oratores, multò me Perseo antepositissent, vt qui plures Gorgonas inuenissem. Verùm res Cretensium, adhuc memini, qui mihi sepulchrum Iouis tui istius demonstrabant, & occultas valles, quæ matrem eius enutrierant, quanquam adhuc viridia ipsa ea arbusta essent. Cri. At nescicbas incātationē, & sacrificia quibus vtendum fuisset.

Tri. Si hæc, ô Critia, per incantationes facta sunt, fortassis

καὶ ἐκ νεκρῶν ἐξώρυξεν αὖ, καὶ ἐς τὸ γλυκύτατον φάος ἀνήγαγε. ἀλλὰ λῆρος, παιγνιά τε, καὶ μῦθοι, παρὰ τῶν ποιητῶν τερατολογούμενα. ὥστε ἄσον καὶ ταύτην. Κει. Ἦραν ὃ τὴν Διὸς γαμετὴν, καὶ κασίγνητον, οὐ παραδέχῃ; Τει. σίγα τῆς ἀσελγείας ἕνεκα μίξεως, καὶ τὴν ἐκ ποδῶν, καὶ χεῖρα ἐκτεταμένην, παραίνεμα. Κει. καὶ τίνα ἐπομόσωμαί γε; Τει. ὑψιμέδοντα Δία, μέγαν, ἄμβροτον, οὐρανίωνα, ἰόν πατρὸς, πνεῦμα ἐκ πατρὸς ἐκπορευόμενον, ἓν ἐκ τριῶν, καὶ ἐξ ἑνὸς τρία ταῦτα νόμιζε. Ζῆνα τοίνυν ἡγοῦ θεόν. Κει. ἀριθμεῖν με διδάξεις, καὶ ὅρκος ἡ ἀριθμητική. καὶ γὰρ ἀριθμεῖς ὡς Νικόμαχος ὁ γερασηνός. ἀλλ' οἶδα γὰρ τί λέγεις, ἓν τρία, τρία ἕν. μὴ τὴν τετρακτὺν φῂς τὴν Πυθαγόρου, ἢ τὴν ὀγδοάδα, καὶ τρισκαίδεκα; Τει. σίγα τὰ νέρδε, καὶ τὰ σιγῆς ἄξια. ἐκ ἐὰν ὧδε μισρεῖν τὸ ψυλλῶν ἴχνη. ἐγὼ γάρ σε διδάξω τί τὸ παῖ, καὶ τίς ὁ πρῶτος πάντων, καὶ τί τὸ σύστημα τῶν πάντων. καὶ γὰρ

etiam ab inferis excitasset illam, & in lucem dulcissimam reduxisset. Sed nugæ istæ, ac ludicra & fabulæ sunt à poëtis prodigiosè confictæ. Quapropter & hanc omitte. *Cri.* Iunonem autem, vxorem Iouis, & sororem eandem, an non recipis? *Tri.* Tace obsecro, propter intemperantissimum concubitum, & istam ex manibus pedibúsque extentam, cursu præteruehe. *Cri.* Quēnam igitur tibi iurabo? *Tri.* Deum altē regnantem, magnum, ætherium atque æternum, filium patris, spiritum ex patre procedentem, vnum ex tribus, & ex vno tria. Hæc tu Iouem puta, hunc existima Deum. *Cri.* Numerare me doces, & iusiurandum, arithmetica tibi est. Nam & numeras perinde vt Nicomachus ille Gerasenus. Neque enim intelligo quid dicas: Vnum tria, tria vnum: num quaternionē dicis, Pythagoricum illum, an octernionē, an numerum ex triginta constantem. *Tri.* Tace ea, quæ infrà sunt, quæque silentio digna. Non licet hoc pacto metiri pulicū vestigia. Ego enim docebo te, quid sit vniuersum, &

quis fuerit ante omnia, & quæ item constitutio,

σεβῶν κἀγὼ ταῦτα ἔπαθον, ἄνερ σύ. ἰδίᾳ δέ μοι γαλιλαῖος ἐπέτυχεν, ἀναφαλαντίας, σπέρμος, ὃς τέτον οὐρανὸν ἀνεβάτησας, καὶ τὰ κάλλιστα σὺν μαθητικῶς, δι' ὕδατος ἡμᾶς ἀνεκαίνισεν, ὃς τὰ τῶν μακάρων ἴχνια παρεισώδευσε, καὶ σὺν τῶν ἀσεβῶν χώρων ἡμᾶς ἐλυτρώσατο. καί σε ποιήσω ἰδεῖν μου ἀκούσης, ἐπ' ἀληθείας ἄνθρωπον. Κει. λέγε ὦ πολυμαθέστατε Τειφῶν. διὰ φόβε γὰρ ἔρχομαι. Τει. ἀϊδιγωγάς ποτε τὰ τῆ Λειτοφάνους τῆ δράματοποιῆ ὄρνιθας ποιήματα; Κει. ἐγὼ μάλα. Τει. ἐγκεχάραχ' πᾶς ἀυτῆς τοιόνδε. χάος ἰδεῖν, καὶ νύξ, ἔρεβός τε μέλαν πρῶτον, καὶ τάρταρος εὐρύς. γῆ δ', οὐδ' ἀὴρ, οὐδ' οὐρανὸς ἰδεῖν. Κει. εὖ λέγεις. εἶτα τί ἰδεῖν, Τει. ἰδεῖν φῶς ἄφθιτον, ἀόρατον, ἀκατανόητον, ὃ λύει τὸ σκότος, καὶ τὴν ἀκοσμίαν ταύτην. ἀπέλασε. λόγῳ μόνῳ ῥηθέντι ὑπ' αὐτῆς, ὡς ὁ βραδύγλωσσος ἀπεχάραξε, γῆν ἔπηξεν ἐφ' ὕδασιν. κρανὸν ἐτάνυσεν. ἀστέρας ἐμόρφωσεν ἀπλανεῖς. δ' ἑμὸν διετάξατο, ὃς σὺ σέβη θεός. γῆν δὲ τοῖς ἄνθεσιν ἐκαλλώπισεν. ἄνθρωπον δὲ μὴ ὄντων ἐς τὸ εἶ-

quod-ue corpus vniuersi. Quando autem me Galilæus ille cõuenit, recaluaster, naso iusto præditus, qui in tertium vsque cœlũ per aërem ingressus est, quæq; optima atque pulcherrima sunt, inde didicit, per aquã nos renouauit, in beatorum vestigia insistere fecit, & ex impiorũ regionibus nos redemit. Ac te faciã, si me audieris, verè hominẽ. *Cri.* Dic quẽso doctissime Triephõ. Timore enim quodãmodo correptus sũ. *Tri.* Legisti-ne aliquando Aristophanis Comici poëtæ fabulam, Aues? *Cri.* Atque admodum. *Tri.* Scriptum ab eo tale quippiam ibi est: A principio chaos, & nox, & tenebræ nigræ erant, & tartarus altus, Nulla autẽ terra, nec aër, aut polus vllus adhuc. &c. *Cri.* Rectè dicis, quid autem postea? *Tri.* Erat lux incorruptibilis, inuisibilis, incomprehensibilis, quæ dissoluit tenebras, & informitatem istam abegit, verbo solo dicto ab ipsa, quemadmodum tardilinguis iste descripsit: Terrã firmauit super aquas, cœlum explanauit, stellas formauit fixas, cursum ordinauit, quas tu veneraris vt deos. Terram autem & floribus ornauit, hominem ex nihilo, ad essentiam produxit.

ναι παρήγαγε. καὶ ἔστιν ὃν ἐν οὐρανῷ βλέπων δικαίους τε, καὶ ἀδίκους, καὶ ἐν βίβλοις τὰς πράξεις ἀπογραφόμενος. ἀπαντα δωσει ἑκάστῳ, ὧν ἤμελεν αὐτὸς ἐνετείλατο. Κει. τὰ δὲ τῶν μοιρῶν ἅπαντα, ἐγχαράττουσί γε καὶ ταῦτα; Τρι. τὰ ποῖα; Κει. τὰ τῆς εἱμαρμένης. Τρι. λέγε ὦ καλὲ Κριτία περὶ τῶν μοιρῶν. ἐγὼ δὲ μαθητὴς ἀκούσομαί σου. Κει. οὐκ Ὁμηρος ὁ ἀοίδιμος ποιητὴς εἴρηκε;

Μοῖραν δ' οὔ πώ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν.

περὶ δὲ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους,

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλείη φύγε κῆρα,

Ὃς περ φίλτατος ἦεν Διὶ κρονίωνι ἄνακτι,

Ἀλλά ἑ μοῖρ' ἐδάμασσε, καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.

ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν βίον καθημάρθαι, καὶ τὰς ἐν τούτῳ μεταβολάς. ἔνθα δ' ἑπεῖτα,

Πείσεται ἄσσά οἱ αἶσα, κατακλωθὲς τε βαρεῖα,

Γιγνομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

καὶ τὰς ἐν ξένῃ ἐποχὰς, ἀπ' ἐκείνης γίνεσθαι.

Ἦ δ' ὡς ἄγγελον ἐκπέμψῃ, ὃς μὲ φρεσὶν ἀρτέλλεται.

Estque in cœlo, aspiciens iustos pariter & iniustos, & in libris describens cuiusque actiones. Rependet autem omnibus, quam diem ipse A præcepit. C. Quæ autem à Parcis agglomerata cunctis sunt, etiam ne illa inscribunt? Tri. Quálianam? C. Ea quæ ad fatum pertinent. T. Dic mihi ô optime Critia, de Parcis. Ego verò discere gestiens, ex te libenter audierim. C. An non Homerus poëta celebris ait: B

At fatum effugit nemo (mihi crede) virorum.

C

De magno autem Hercule, idem ait:

Nec vis Herculea Parcam vitauit amaram.

Quanquã dijs charus foret, & Iouis inclyta proles.

D

Sed fato, atque ira domitus Iunonis iniquæ est.

Quin & totam vitam, omnésque in ea mutationes, fato constitutas atque ordinatas esse, idé innuit, quum ait: Vbi ille deinde

E

Illa feret, quæcunque deus, Parcæque mal ignæ

Neuerunt genito, cũ matris prodijt aluo.

Etiam in peregrino solo retentiones ab eadem illa fieri, vt quum Vlysses ait:

Atque vti susceptum placido rex Æolus ore

Καὶ πέμπ', ἐδέσπο' ἅσσα φίλῳ
ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι.
ὥστε πάντα τἀπὸ τ' μοιρῶν γίνε-
σθ' ὁ ποιητὴς μεμαρτύρηκε. τ' ὄ
Δία μὴ θελῆσαι τ' υἱόν.
Θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦ-
σαι,
ἀλλὰ μᾶλλον
Αἱματοέσσας ψιάδας κατέ-
χευεν ἔραζε, B
Παῖδα φίλον πυῶν, τὸν οἱ Πά-
τροκλος ἔμελλε
Φθίσειν ἐν Τροίῃ.
ὥστε ὦ Τριεφῶν, διὰ τ' το μηδὲν
προσθεῖναι πρὸς τ' μοιρῶν ἐθελή- C
σης, εἰ καὶ τάχα πεδάροτος ἐγε-
νόμης μετ' τ' διδασκάλε, καὶ τὰ
ἀπόῤῥητα ἐμυήθης. Τελευτῶν πῶς
ὁ αὐτὸς ποιητὴς ὦ καλὲ Κριτία,
διπλοῦν ἀπέλεγε τ' εἱμαρμένην,
καὶ ἀμφίβολον; ὡς τόδε μὲν τ
πρᾶξαι, τοιῷδε τέλει συγκῦρ-
σαι. τοῦτον δ' ποιήσῃ, ἑτέρῳ τέ-
λει ἐντυχεῖν. ὡς ἐπ' Ἀχιλλέως, D
Δισσαὶ γάρ μ' κῆρες φέρουσι θανάτοιο τέλος δε.
Εἰ μὲν κ' αὖθι μένων Τρώων
πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετο μοι νόστος, ἀτὰρ
κλέος ἄφθιτον ἔσται.
Εἰ δέκεν οἶκα δ' ἵκωμαι,
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλόν, ἐπὶ
δηρὸν δέ μοι ἔσσεται. E

Miserit in patriam, sed nondum fata sinebant.

Quare omnia à Parcis fieri, poëta testatus est: Iouem autem neque filium voluisse.

Ab infanda defendere morte,

sed potiùs.

Sanguineas cœlo guttas diffudit ab alto,

Ob natum, quem Patroclus prope mœnia Troiæ

Occisurus erat.

Quamobrem, Triephon, ob hæc mihil amplius addere de Parcis volueris, etiamsi fortassis in sublime sublatus fuisses, vnà cum præceptore, & arcanis illis initiatus. Tu. Et quomodo ipse ille poëta, ô optime Critia, duplex allegat fatum & ambiguum. vt qui hoc quidem fecerit, talem exitum sortiatur: aliud autem faciens, in alium eueniũ incidat. Vt de Achille, quum dicit:

Mater ait geminis me ferri ad funera fatis.

Nam si hîc persistam, pugnémque ad mœnia Troiæ,
Eripitur reditus mihi: at inclyta fama sequetur.
Sin autem patriam repetam, charósque penates
Fama perit, verùm in lõgum mihi ducitur ætas.

ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Εὐχήνορος,
Ος ῥ' εὖ εἰδὼς κῆρ' ὀλοὴν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε.
Πολλάκι γάρ οἱ εἶπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,
Νούσῳ ἔνι ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ἐπὶ Τρώεσσι δαμῆναι.

Οὐχὶ παρ' Ὁμήρῳ ταῦτα γέγραπται, ἢ ἀμφίβολος αὕτη, καὶ ἀμφίκρημνος ἀπάτη; εἰ δὲ βούλει καὶ τὸ Διὸς ἐπιθήσω σοι τὸν λόγον, οὐκ ἐκείνῳ ἔφρασεν ὡς ἀποκρυψῴη μὲν τὴν μοιχείαν, καὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἐπιβουλῆς, ζῶν καθεύδοντα πολὺν χρόνον, ἐπιβαλλομένῳ δὲ ταῦτα πρᾶξαι, οὐ καθυστερεῖν θανάτου; τοῦτο κἀγὼ πολλάκις προὐμαντευσάμην, ἐὰν κτείνῃς τὸν πλησίον, θανατωθήσῃ παρὰ τῆς δίκης. εἰ δὲ γε μὴ τοῦτο πράξῃς, βιώσῃ καλῶς, εἰς σ' ὦκα θάνατος τέλος ἐπελθεῖν. ἆρ' οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀδιόρθωτα τὰ τῶν ποιητῶν, καὶ ἀμφίλοξα, καὶ μηδέπω κεκραιωμένα; ὥστε ἔασον ἅπαντα, ἐν δὲ τοῖς ἐπουρανίοις βίβλοις τῶν ἀγαθῶν ἀπογράφου.

Sed & de Euchenore ait.

Qui non ignarus fati, conscenderat aequor.
Nanque huic sæpe senex, Polyidus dixerat antè,
Aut morbo in patria periturū,
& inter amicos:
Aut manibus Teucrorum, atque inter Dorica castra.

An non apud Homerum hęc scripta sunt? aut non ambigua hæc, atque adeò anceps deceptio? Quòd si placet, etiam Iouis orationem tibi addam: Annon Ægistho dixit: quòd si ab adulterio & insidijs Agamemnonis sese contineret, fato illi constitutum esse, vt in longum tempus viueret. Si verò in animum induceret, facere ista, mortem effugere non posse? Atque ad eum modum ego quoque vaticinatus sæpe sum. Si occideris proximum morti, condemnaberis iudicio, si verò hoc non feceris, vives rectè. Nec te fas, adeò festinam incurrere mortem. An nos vides quàm minimè correcta aut emendata sunt, quæ à poëtis dicuntur? quāque item ambigua & obliqua, nec dū certa sede stabilita. Quare omnia isthæc missa fac, vt & te in cœlestibus bonorū libris inscribāt.

Κει. εὖ πάντα ἀνακυκλεῖς ὦ Τειφῶν· ἀλλά μοι πρὸς εἰπέ, εἰ καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἐγχαράττουσι. Τει. πάντα, εἰ τύχοι γε χρηστὸς καὶ ἐν ἔθνεσι. Κει. πολλοὺς γε χαρτίας φὴς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἅπαντα ἀπογράφεσθαι. Τει. εὐσύνετε, ἢ μηδὲν εἰκῆ φλαῦρον θεῶν δέξῃ. ἀλλὰ καταχύμενος, πείσου παρ' ἐμοῦ, ἵνα ζῇν χρήζεις εἰς τὸν αἰῶνα. εἰ οὐρανὸν ὡς δέρριν ἐξέπλωσε, γῆν ἐφ' ὕδατος ἔπηξεν, ἀστέρας ἐμόρφωσεν, ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντος παρήγαγε, τί παράδοξον, ἢ τὰς πράξεις πάντων ἐναπογράφεσθαι; καὶ γὰρ σοὶ οἰκίδιον κατασκευάσαντι, οἰκέτιδας ἢ καὶ οἰκέτας ἐν αὐτῷ σωαγαγόντι, οὐδέ ποτέ σε λέλαθε τούτων πρᾶξις ἀπόβλητος, πόσῳ μᾶλλον τὸν πάντα πεποιηκότα θεὸν, οὐχ ἅπαντα ἐν εὐκολίᾳ διαθεμένῃ ἐκάστου πρᾶξιν, ἢ ἔννοιαν; οἱ γάρ σου θεοὶ, κόπαβος τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἐγκύρσαντες. Κει. πάνυ εὖ λέγεις καὶ μεταστρόφως τῆς Νιόβης. Cri. Bene omnia reuoluis Triephon, sed mihi illud respondè: Vtrum & Scytharum res in cœlo describuntur. Tri. Omnes, Siquidem & inter gentes Chrestus fuerit. Cri. Multos sanè scribas in cœlo narras, quando cuncta describuntur. Tri. Bona verba, Critia, neque quicquam contemptum aut vile de Deo dextero loquaris, sed Catechumenus existens, persuaderi à me tibi sine, si modò viuere cupis in æuum. Nam si cœlum explanauit vt pellem, terram autem firmauit super aquas, stellas formauit, hominémque ex nihilo, vt esset, in lucem produxit, quid mirum adeò, si res quoque omnium ibi describantur? Nam & tu si domunculam aliquam ædificasses, ancillas autem & seruos in ea multos congregasses, nunquam te lateret quicquam eorum, quæ ab illis gererentur, quamuis abiectum & vile. Quanto igitur magis probabile est, eum qui omnia creauit, Deum, cuncta expeditè, ac facilè percurrere, & vniuscuiusque consilia & actiones animaduertere. Nam tui dij, pro Cottabis, ab ijs qui rectè sapiunt, habentur. Cri. Rectè omnino dicis, & mihi nunc diuersum accidit, atque

βης παδεῖν. ἐκ γάλης γὰρ ἄν-
θρωπος ἀναπέφηνα. ὥστε τὸν
τὸν θεὸν τοῦτον τοῦτόν σοι, μὴ
κακόν τι παθεῖν πρὸς ἐμοῦ. Tel.
εἴπερ ἐκ καρδίας μὲ ὄντως φι-
λεῖς, μὴ ἕτερόν τι ποιήσῃς
ἐν ἐμοὶ, καὶ ἕτερον μὴ κεύσῃ
ἐν φρεσίν· ἄλλο γὰρ εἴπῃς. ἀλλ'
ἄγε δὴ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο
ἀκουσμάτιον ἄεισον, ὅπως
κἀγὼ κατοχειάσω, καὶ ὅλως
ἀλλοιωθῶ, καὶ οὐχ ὡς ἡ
Νιόβη ἀπαυδήσω, ἀλλ' ὡς ἀν-
δρῶν ὄργεον γηήσομαι, καὶ τὴν
θαυμασίαν σου ἔκπληξιν κατ'
αὐτὴν λειμῶνα ἐκβαχεύσω.. Kει. νὴ τὸν υἱὸν τὸν ἐκ
πατρός, οὐ τοῦτο γηήσεται. Tel. λέγε, πρὸς τὸ πνεύματος
δύναμιν τὸ λόγου λαβών. ἐγὼ
γὰρ καθεδοῦμαι, δέγμενος αἰα-
κίδαν ὁπότε λήξῃσιν ἀείδων. Kει. ἀπῆκεν ἐπὶ τὴν λεω-
φόρον, ὡς ἐσόμενός γε τὰ χρειω-
δέστατα. καὶ δὴ ὁρῶ πλῆθος
πάμπολυ ἐς τὸ οὖς ψιθυρίζον-
τες. ἐπὶ δὲ τῇ ἀκοῇ, ἐφίστο
τοῖς χείλεσιν. ἐγὼ δὲ παπαῖνας
ἐς ἅπαντας, καὶ τὴν χεῖρα
τοῖς βλεφάροις περικάμψας,
ἐπεσκόπαζον ὀξυδερκέστατα,
εἴ που γνῶ τινα τῶν φίλων θεά-
σομαι. ὁρῶ δὲ Κράτωνα τὸν

Niobe olim: ex ſtatua enim in hominē conuerſus ſum. Quare iam deum iſtum tibi appono, & iuro, quòd mali à me nihil patiēre. Tri. Si modò ex corde me diligis, ne quid alienum aut nouum in me facias, Néue aliud celes animis, aliúdque loquaris. Verùm age mirabilem illam auſcultationem tuam tandem profer nobis, vt & ego expalleſcam, & prorſus immuter, & non quemadmodum Niobe, obmuteſcam, ſed, vti Philomela in auiculam cōuertar, & mirabilem iſtam conſternationem tuā in prato viridi Tragico quodam modo decātē. Cri. Ita per filium ex patre, haudquaquā iſtud fier. Tri. Dic modò, à ſpiritu poteſtatē dicēdi accipiēs. Ego verò ſedebo, Æacidem expectans, dū cantū finiat ille. Cri. Abierā in viā publicā, empturus videlicet ea, quibus maximè opus habebā. Atq; ibi video multitudinē admodū magnā, in aurē mutuo ſuſurrātes, audiēdi autē ſtudio etiam labijs inhærebant. Ego verò oculos per cūctos circunferens, & manum ſupercilijs incuruam ſupernè obducens, inſpectabam quàm acutiſſimè, ſicubi amicorum aliquem contemplarer. Video autem Cratonem Po-

πολιτικὸν, πολλάκις φίλον ὄντα, καὶ συμποτικόν. Τει. ἀλλὰ γάρ μοι τοῦτον. τὸν ἐξισωτὴν γὰρ εἰρήκας. εἶτα τί; Κει. καὶ δὴ πολλοὺς παραγκωνισάμενος, ἦκον ἐς τὰ πρόσω. καὶ τὸ ἐωθινὸν χαίρε εἰπών, ἐχώρουν ὡς αὐτόν. ἀνθρωπίσκος δέ τις, τοὔνομα Χαρίκενος, στενημένον γεγώτως, ῥέγχον τῇ ῥινὶ, ὑπέζηπε μύχον. ἐχέμπετο σπιτουρισμόν. ὁ δὲ πυέλος, καὶ μᾶλλον τοῦ θανάτου. εἶτα ἤρξατο σπφδέγγεσθαι καὶ τριγμίζειν. οὗτος ὡς προεῖπον, τοὺς τῶν ἐξισωτῶν καταλείπει ἐλεπασμοὺς, καὶ τὰ χρέα τοῖς δανείσασι ἀποδώσει. καὶ τὰ, τε οἰκία πάντα, καὶ τὰ δημόσια, καὶ τὰς εἰρεμάγγας δέξεται, μὴ ἐξετάζων τῆς τέχνης. καὶ καταφλυάρει ἔτι πικρότερα. οἱ περὶ αὐτὸν δ', ἤδοντο τοῖς λόγοις, καὶ τῷ καινῷ τῶν ἀκουσμάτων προσεκείντο. ἕτερος δ', τοὔνομα Χλευόχαρμος, τεῖβώνιον ἔχων πολυσάθρον, ἀνυπόδητός τε, καὶ ἄσκεπος, μετέπτε, τοῖς ὀδοῦσιν σπικροτῶν, ὡς ἐπεδείξατο μοι· τὶς κακοειμων, ἐξ ὀρέων παραγλυφόμενος,

liticũ illum, qui mihi à puero vsque amicus fuit, & in conuiuijs vnà consuetus. Tri. Intelligo quem dicis, Inspectorem videlicet illũ, sed quid postea? C. Multis itaque opposito cubito dimotis, in anteriorem partem penetraui, & matutinum illud Aue præfatus, accedebam ad ipsum. Cæterùm homunciò quidam, nomine Charicenus, vetulus, emarcidus, & naso stridens, tussiebat primò intimum quiddam, excreabátque languidum. Erat autem sputum morte ipsa liuidius. Deinde cœpit loqui voce attenuata & exili admodum. Hic, vt antè dixi, inspectorum relinquit eleipasmos, & debita fœneratoribus reddet, & pensiones omnes tam priuatas, quàm publicas, præterea & eiramangas capiet, non inquirens cuiusque artem. Atque etiam amariora his nugabatur. Illi autem qui circa ipsum erant, delectabantur verbis hisce, & nouitati rerum, quas audiebant, aduertebant animum. Alius autem quidem, cui nomen Chleuocharmus, pallium habens admodum putre, sine calceis, & tegmine capitis incedens, interloquebatur dentibus applaudẽs, vt demõstrauit mihi malè vestitꝰ quidã, qui ex mõtibꝰ aduenerat,

κεκαρμένος τὴν κόμην, ἐν τῷ
θεάτρῳ ἀναγεγραμμένον ὄνο-
μα ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν,
ὡς οὗτος τῷ χρυσῷ ἐπικλύ-
σει τὴν λεωφόρον. ὦ δ' ἐγὼ,
κατὰ μὲν τὰ Αεισανδρου, καὶ
Αρτεμιδώρου, οὐ καλῶς ἀπο-
βήσονται τοῖς τά γε ἐνύπνια
ἐν ὑμῖν. ἀλλὰ σοὶ μὲν, τὰ χρέα
πολυωνήσεται ἀναλόγως τῆς
ἀποδόσεως. οὗτος δ', ἐπὶ πο-
λὺ τὸ ὀβολοῦν γε στερηθήσεται,
ὡς πολλῶ χρυσίου ἐυπορήσας.
καὶ ἅμοι γε δοκεῖτε ἐπὶ λευ-
κάδα πέτρην, καὶ δῆμον ὀνεί-
ρων καταδαρθέντες, τοσαῦτα
ὀνειροπολεῖν ἐν ἀκαρεῖ τῆς
νυκτὸς οὔσης. οἱδὲ, ἀνεκέγ-
χασαν ἅπαντες, ὡς ἀποπνι-
γέντες ὑπὸ τοῦ γέλωτος, καὶ
τῆς ἀμαθίας μὲν κατεγίνω-
σκον. ὦ δ' ἐγὼ πρὸς Κρίτωνα, μῶν καλῶς πάντα ἐξεῦ-
ρίνισα, ἢν εἴπω τί κωμικευ-
σάμενος, ἢ οὐ κατ' Αεισανδρον
τὸν τελμισέα, ἢ Αρτεμιδώρον
τὸν ἔφεσιον ἐξίχνευσα τοῖς ὀ-
νείρασιν; ἦδ' ὅς, σίγα ὦ Κρι-
τία, εἰ ἐχεμυθεῖς, μυσταγω-
γήσω σε τὰ κάλλιστα, ἢ τὰ
νῦν γιγνόμενα. οὐ γὰρ ὄνειρά
τά δ' εἰσιν, ἀλλ' ἀληθῆ. ἐκβή-
σονται δ' εἰς μείζω μέντοι.

detonsa coma, in theatro
scriptum nomen literis sa-
cris, & arcanis, quòd iste
auro inundaturus esset viam
publicam. Ego verò in-
quam, At iuxta Aristandri
& Artemidori præcepta,
non ita bonum euentum ha-
bebunt hæc inter vos som-
nia. Sed tibi quidem debita
multiplicabuntur, secun-
dum proportionem pensio-
nis, iste autem quàm plu-
rimum obolo etiam carebit,
tanquam qui multo auro tã
diues fuerit. Ac mihi qui-
dem videmini super Leuca-
dem petram, & somniorum
populum consopiti, tam
multa somniare, nocte quasi
in puncto existente. Illi ve-
rò cachinnos sustulerunt v-
niuersi, ita vt risu propè suf-
focarentur: méque ignoran-
tiæ condemnarunt. At ego
ad Cratonem conuersus, in-
quam, Num perperã omnia
olfeci vt comico modo di-
cam aliquid, & non iuxta A-
ristandrum Thelmisensem,
& Artemidorum Ephesium
inuestigaui somnia? Tum il-
le: Tace, inquit, Critia. Si e-
nim silentium ages, edocebo
te sacrorum pulcherrima, &
quæ nunc futura sunt. Non
somnia hęc sunt, sed res ipsa.
Euentum autem capient in
mensem qui dicitur Mesori.

ταῦτα ἀκηκοὼς παρὰ τοῦ Κράτωνος, καὶ τὸ ὀλισθηρὸν τῆς διανοίας αὐτῶν κατηγνωκὼς, ἠρυθρίασα. καὶ σκυθρωπάζων ἐπορευόμην, πολλὰ τὸν Κράτωνα ἐπιμεμφόμενος. εἷς δέ, δεμνὶ, καὶ τιτανώδης ἐνιδὼν, δεξάμενός μου τοῦ λώπους, ἐπεσπάσατο, ῥήξειν ποιήσασθαι πειρώμενός τε, καὶ παρωτρύνομενος παρὰ τοῦ πεπαλαιωμένου ἐκείνου δαιμονίου. εἰς λόγους δὲ ταῦτα παρεκτείναντες, πείθει με τὸν κακοδαίμονα εἰς χάπτας ἀνθρώποις παρελθεῖν, καὶ ἀποφοιβὸν τὸ δὴ λεγόμενον ἡμέρᾳ, συγκυρῆσαι. ἔφασκε γὰρ πάντα ἐξ αὐτῶν μυσταγωγηθῆναι. καὶ δὴ δίπλοῦν Σιδηρέας τε πύλας, καὶ χαλκέους οὐδοὺς, ἀναβάδην δὲ πλείστας περικυκλωσάμενοι, ἐς χρυσόεσσαν οἶκον ἀφικόμεθα, οἷον Ὅμηρος τὸν Μενελάου φησί. καὶ δὴ ἅπαντα ἐσκωπάζομεν, ὅσα ὁ νησιώτης ἐκεῖνος ναυτίκος. ὁρῶ δὲ οὐχ Ἑλένην μὰ Δί', ἀλλ' ἀνδρας ἐπικεκυφότας, καὶ κατηχημένους. οἱ δὲ, ἰδόντες, ἐθαύμασαν, ἐξεναντίας παρεγένοντο. ἔφασκον γὰρ, ὡς εἴ τινα λυχνὰν ἀγγελίαν ἐκομίσθημεν. ἐφαίνοντο γὰρ ἔτοιμοι ὡς

Hæc postquam audissem à Cratone, & lubricam ipsorũ mentem cognouissem, erubui, & tristitiam præ me ferens, abij, multis Cratonem incusando. Vnus autem illorum, acerbum, & Titanicũ quiddam obtuens, arreptum me veste, vellicabat, conuentionem feciſſe & credẽs, & ab inueterato illo numine instigatus: verbis autem hęc extendendo, persuadet mihi infœlici, vt ad præstigiatores istos homines accederem, & in diem atram, quod dici solet, incurrerem. Dicebat enim se, omnia ex ipsis, quæ ad sacra & arcana pertinerent, edoctum esse. Atque ita pertransiuimus, ferreásque portas, & ærea limina. Multis autem superatis scalis, in domum aurato fastigio insignem ascendimus, qualem Homerus Menelai fingit esse, Atque ipse quidem omnia illa contemplabar, quæ insularis ille adolescens. Video autem non Helenen, mehercle, sed viros in faciem inclinatos & pallescentes. Illi autem vbi me conspexerunt, gauisi sunt, & ex aduerso ad nos acceſſerunt. Dicebant enim, num quod triste nuntium afferremus. Nam videbantur isti, quàm

τὰ κάκιστα εὐχόμενοι, καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τοῖς λυπροῖς, ὥσπερ αἱ πολυπόδιοι ἐπὶ θαλάττῃ. τὰς κεφαλὰς δ' ἄγχι ἀλλήλων ἔχοντες, ἐψιθύριζον. μετ' ὀλίγα, ἤρξαντό με, A Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες. χρηστὸς γὰρ ἂν εἶναι, ἀπό γε τῶν ἱματίων. ἰῶ δ' ἐγώ, ὀλίγοι γε χρηστοὶ, ὥσπερ βλέπω πανταχοῦ. Κριτίας ὄνομα. πόλις δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν καὶ ὑμῖν. ὡς δ' ἀερροβατοῦντες ἐπυνθάνοντο, πῶς τὰ τῆς πόλεως, καὶ τὰ τοῦ κόσμου, ἦν δ' ἐγὼ, χαίρουσί γε πάντες, καὶ ἔτι χαιρήσονται. οἱ δὲ, ἀνένευον τοῖς ὀφρύσιν, οὐχ οὕτω. δυσκόλως γὰρ ἡ πόλις. ἦν δ' ἐγὼ κατὰ τὰ αὐτῶν γνώμην, ὑμεῖς πεδάρσιοι ὄντες, καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλοῦ ἅπαντα καθορῶντες, ὀξυδερκέστατα καὶ τάδε γινώσκετε. πῶς γὰρ τὰ τῆς αἰθέρος; μῶν ἐκλείψει ὁ ἥλιος, ἢ δὲ σελήνη κατ' ἀγκῶνος ἡμῖν ἥξεται; ὁ Ἄρης εἰ τετράγωνος ἔσται τὸν Δία, καὶ ὁ Κρόνος διαμετρήσει τὸν ἥλιον, ἢ Ἀφροδίτη εἰς μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ συνοδεύσει, καὶ ἑρμαφρόδιτος

pessima optare, gaudebántque tristibus & malis, perinde atque in theatro furiæ. Capita autem inter se iuncta tenentes consusurrabant. Postea interrogabant me: *Quisnam es & vnde venu, qua patria, quique parentes sunt tibi.* Nam frugi quidem esse appares vtique ex habitu. Tum ego: Pauci, inquam, frugi sunt, vt vbique video. Critias autem, nomen mihi est, Ciuitas verò inde, vnde & vobis. Vt autem illi in B aëre gradientes interrogarunt, quo pacto se res ciuitatis, & mundus adeò totus haberet, respondens ego: Bene, inquam, habent, & insuper etiam habebunt. Illi autem abnuentes supercilijs, haud ita, inquiunt, Malè enim parturit ciuitas. Tum ego secundum ipsorum mentem: Vos, inquam, supra terram, & in sublime sublati, & ceu ex alto cuncta intuentes, acutissimè & hæc intellectu assecuti estis scilicet. Sed quo pacto ea quæ in æthere sunt, habent sese? Num deficiet sol, & ad perpendiculum luna interponetur? Num Mars quadrangulo aspectu solem aspiciet, & Saturnus ex diametro eundem? Num Venus cum Mercurio congredietur, & Hermaphroditos procreabunt,

ἀποκυήσειν, ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἥδεσθε, εἰ ῥαγδαίας ὑετὸν ἐπιπέμψουσιν, εἰ ἰσχυρὸν πολὺν ἐπιχρώννυσι τῇ γῇ, χάλαζαν ὄ, τι ἐρυσίβην εἰ καταξύσει, λοιμὸν, τι λιμὸν εἰ ἐπιπέμψουσιν, εἰ τὸ κεραυνοβόλον ἀγγεῖον ἀπεγεμίσθη, τι τὸ βροντοποιὸν δοχεῖον ἀνεμεσώθη. οἱδὲ, ὡς ἅπαντα κατωρθωκότες, καταφυλαρόφωνα τὰ αὐτῶν ἐράσμια, ὡς μεταλλαγῶσι τὰ πεπηγμένα. ἀταξίαι τε, τι ταραχαὶ τὴν πόλιν καταλήψονται. τὰ στρατόπεδα, ἅπλοια τῶν ἐναντίων γενήσονται. τοῦτο ἐνταραχθεὶς, καὶ ὥσπερ ἔνδιος κάμινος οἰδήσεις, διάτορον ἀφεῖναι φωνὴν, ὦ δαιμόνιοι ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγετε, δηγόντες ὀδόντας κατ' ἀνδρῶν θυμολεόντων, πνεόντων δόρυ, καὶ λόγχας, καὶ λευκολόφοις τετραλείας. ἀλλὰ ταῦθ' ὑμῶν ἐπὶ κεφαλὴν καταβήσεται, ὡς τὴν πατρίδα ὑμῶν καταιγίζετε. οὐ γὰρ ἀντεξεταζόντες, ταῦτα ἠκούσατε. οὐ τὴν πολυάρουραν μαθηματικὴν κατωρθώκατε. εἰ δέ γε μαντείαι, τι χρησμοὶ ὑμᾶς παρέπεισαν, διπλῆν τὴς ἀμαθίας. γυναικῶν γὰρ

procreabunt, quibus vos delectamini? num pluuias impetuosas ac vehementes demittent? num densa niue terram insternent? Grandinem autem & rubiginem deuoluent? Num pestem ac famem immittent? num vas illud fulminiferum exundat, & tonitruficum receptaculum repletum est? At illi, quasi cunctis præclarè gestis, deblaterabant sua ista amabilia, quòd videlicet res statim immutandæ essent, perturbationes autem & tumultus ciuitatem inuasuræ, & exercitus ab hostibus mox superandi. Ego hæc itaque animo conturbatus, & quemadmodum ilex incensa, intumescens, magna voce exclamaui, ô miseri hominum, ne vana adeò loquacitate efferamini, acuentes dentes aduersus viros, leonum animos præ se ferentes, spirantes hastam & lanceas, & candicantes cristis galeas. Sed ista in vestrum caput conuertantur, quando ita patriam vestram deprimitis. Non enim in aëre gradientes ista audiuistis, neque negotiosam mathematicam perfectè adeò affecuti estis. Quòd si verò vaticinia vos, & præstigiæ huc induxerunt, duplex ignorantiæ nomen sustinetis.

ἐυρέματα ταῦτα γεραιδίων, καὶ παίγνια. ὄφελον γὰρ τὰ τοιαῦτα αἱ τῶν γυναικῶν ὀπάσσαι μετέσχηκαν. Tet. τί δ' πρὸς ταῦτα ἔφησαν ὦ καλὲ Κεφαλᾶ οἱ κεκραιπώκοτες τὸν γνώμων, καὶ τὸν διάνοιαν; Kep. ἅπαντα ταῦτα παρέδεσμον, εἰς ὀπάσσαι τετραμμένον καταπεφευγότες. ἔλεγον γὰρ ἡλίους δέκα ἄσιτοι διαμενέομεν. καὶ ὑπὸ παννύχοις ὑμνῳδίας ἐπαγρυπνοῦντες, ὀνειροπολοῦμεν τὰ τοιαῦτα. Tet. σὺ δὲ τί πρὸς αὐτοὺς εἶπας; μέγα γὰρ ἔφησαν, καὶ δυσπειθῆ ὄντα. Kep. δᾶρσει. ὁκ ἀγνοεῖς. ἀντίπορον γὰρ τὰ κάλλιστα. τὰ γὰρ παρὰ τῶν ἀστικῶν θρυλλούμενα ἔφη πρὸς ὑμᾶς, ὁπόταν ὀνειροπολεῖτε, τὰ τοιαῦτα που παρεισάγοντα. οἱ δ', σεσηρότες ὑπομειδιῶντες, ἔξω που παρέρχονται τοῦ κλινιδίου. ὡς δ' ἐγὼ, εἰ ἀληθῆ εἰσι ταῦτα ὦ αἰθέριον, ὃν ἂν ποτε ἀσφαλῶς τὰ μέλλοντα ἐξιχνεύσητε. ἀλλὰ καταπειθέντες ὑπ' αὐτῶν, πληρώσετε τὰ μὴ ὄντα, μὴ δ' γλυκύμυθα. ἀλλὰ πῶς μοι ὑκ οἶσθ' ὅπως πληρεῖτε, ὀνείρους πιστεύοντες. καὶ τὰ κάλλιστα βδελυπλάττε,

Nam hæc mulierum atque anicularum inuenta sunt & ludicra, Plerunq; enim huiusmodi res muliebres curæ prosequuntur. *Tri.* Quid autem ad hæc responderunt, ô optime Critia, isti mente pariter, & sententijs detonsi? *Cri.* Cũcta hæc præterierunt ad cogitationes illas à se inuentas & exercitatas confugientes. Dicebant enim, soles decem absque cibo perseuerabimus, & ad hymnos tota nocte decantandos vigilantes, talia somniamus. *Trie.* Tu verò quid ad ipsos dixisti? Magnũ enim & dubium quiddam dixerunt. *Cri.* Confide, nihil ignauum. Contrà enim respondi pulcherrimè. Nam quæ vulgo ab vrbanis, inquam, de vobis iactantur, quando somniatis, huiuscemodi scilicet proferuntur? Illi autem caninum subridentes, extra lectulum aliquantum progrediuntur. Ego verò, si vera sunt, inquam, talia, ô ætherij, haud vnquam sanè tutò ea quæ futura sunt, inuestigabitis, sed persuasi ab ipsis nugabimini, quæ neque sunt neque futura sunt. Verùm hæc quidẽ nescio quo pacto nugamini, somnijs credentes, & quæ optima sunt, abominamini,

πεῖς ὦ πονηροῖς ἤλωτε, μηδὲν ὀνούμενοι τῶν βδελυγμάτων. ὥστε ἐκβάλετε τὰς ἀλλοκότους ταύτας φαντασίας, καὶ τὰ πονηρὰ βουλεύματα, καὶ μαντεύματα, ἃ πού θεὸς ὑμᾶς ἐς κόρακας βάλοι, διὰ τὸ τῇ πατρίδι ἐπαρᾶσθαι, καὶ λόγοις κιβδήλοις ὀπτημίζειν. οὗτοι γὰρ ἅπαντες ἕνα ὄνυμον ἔχοντες, ἐμοὶ πολλὰ κατεμέμφοντο. καὶ εἰ βούλει, ἐγὼ τάχα σοὶ διηγήσομαι, ἄτινά με καὶ ὡς σκληρὸν ἀνδρα ἐδίδαξαν, ὡς χρὴ σε λαλεῖν λιθοβόλημον ἀπέλυσε, καὶ ἄνθρωπον ἀπεκατέστησε. Τελέσιγα ὦ Κριτία, καὶ μὴ ὑπερεκτείνῃς τὸν ὄθλον. ὁρᾷς γὰρ ὡς ἀθῴωκατά μου ἡ νηδὺς, καὶ ὥσπερ κυοφορῶ. ἐδήχθην γὰρ τοῖς παρὰ σοῦ λόγοις, ὡς ὑπὸ κυνὸς λυττῶντος. καὶ εἰ μὴ φάρμακον ληθεδανὸν ἐμοὶ πρεμνηπὸν, αὐτὴ ἡ μνήμη οἰκουροῦσα ἐν ἐμοὶ, μέγα κακὸν ἐργάσεται. ὥστε ἔασον τούτοις, ἃ ἐγχωρεῖ ἀπὸ παιδὸς ἀρξάμενος, καὶ τὸν πολυώνυμον ᾠδὴν ἐς τέλος ἐπιθεῖς. ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐχὶ Κλεόλαος οὗτός ἐστιν, ὁ τοῖς ποσὶ μακρὰ βιβάς, ἀπουδὴ ἥκει, καὶ κατέρχεται;

malis autem delectamini, haud sanè quicquam abominatione ista promouentes. Quamobrem missas facite alienas istas imaginationes, & praua consilia, vaticiniáque, necubi deus vos in malam rē hinc eijciat, eo quòd patriæ mala imprecamini, & verbis adulterinis illam affamini. At isti vnũ eundémque omnes animum habentes, me multum increpabãt. Ac si placet, ista quoque tibi addam, quæ me etiã perinde vt statuam, murum reddiderunt, donec me frugi istá tua loquela, cùm iam in lapidem conuerterer, resoluit, & in hominem rursus restituit. Tace Critia, neque nugas istas longiùs extenderis. Vides enim quomodo intumuerit mihi venter: & quasi vterum geto. Morsus enim sum verbis à te modò dictis, perinde vt à cane rabiosa, ac nisi medicamẽtũ aliquod obliuionem inducens, hausero, atq; ita cõquiescã, memoria hæc mecũ cohabitans & quasi domi apud me residẽs, magnũ aliquod malũ procreabit. Quãobrẽ missos istos facito, precationẽ à patre incipiẽs, & celebre illud carmẽ ad finẽ apponẽs. Sed quid hoc? an nõ Cleola? hic est, is qui pedibus lõgũ adeò incedit? Seriò autẽ venit &

μῶν ἐπιφωνήσομεν αὐτῷ; Κει. καὶ μάλα. Τει. Κλεόλαε, μή τι παρὰ δέαμης γε ποτὲ, μὴ ὃ παρέλθῃς, ἀλλὰ δὸς χαίρων, εἴγέ που μῦθον φέρεις. Κλε. χαίρετ' ἄμφω ὦ καλὴ ξυνωρίς. Τει. τίς ἡ σπουδή; ἀθρόαι γὰρ ὀπιπολῶ. μῶν τι καινὸν πέπρακται; Κλε. πέπτωκεν ὀφρῦς ἡ πάλαι βοωμένη Περσῶν, καὶ Σῦσα, κλεινὸν ἄστυ. πέσει δ' ἔτι γε πᾶσα χθὼν Ἀραβίας, χειρὶ κρατοῦντος ἐυσθενεστάτῳ κράτει. Κει. τοῦτ' ἐκεῖνο ὡς ἀεὶ τὸ θεῖον οὐκ ἀμελεῖ τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' αὔξει, ἄρον ἐπὶ τὰ κρείττονα. ἡμεῖς δ' ὦ Τειφῶν, τὰ κάλλιστα εὑρηκότες ἐσμέν. ἐδυσχέραινον γὰρ ἐν τῇ ἀποβιώσει τί τοῖς τέκνοις καταλιπεῖν ἐπὶ σοῦ διαθήκας. οἶδας γὰρ πῶς ἐμοὶ πένιαν, ὡς ἐγὼ τὰ σά. τοῦτο ἀρκεῖ τοῖς παισὶν, αἱ ἡμέραι τῶν αὐτοκρατόρων. πλοῦτος γὰρ ἡμᾶς οὐκ ὀλιγήψει; καὶ ἔθνος ἡμᾶς οὐ καταπονήσει. Τει. κἀγὼ ὦ Κειτία, ταῦτα καταλείπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἴδωσι Βαβυλῶνα ὀλλυμένην, Αἴγυπτον δουλουμένην, τὰ τῶν Περσῶν τέκνα δούλειον ἧμαρ

accedit. Num alloquemur ipsum? *Cri.* Atque admodum. *Trie.* Cleolaë, nequid cursu præteruehare, neque præteeas nos: sed accede lætus, si quidem nuntium aliquod affers. *Cle.* Saluete ambo, ô præclarum par amicorum. *Trie.* Quæ autem est festinatio ista? per multum enim anhelas. Num nouum aliquid gestum est? *Cle.* Cecidit supercilium illud olim Persidis Fama celebratum, atq; Susa, vrbs inclyta, Cadet autem & omnis terra nobilis Arabum, Valida imperantis dextera & vi roboris. *Cri.* Hoc illud est, vt semper deus non negligit bonos. Sed auget, prouehens in melius. Nos autem ô Triephon, pulcherrima inuenimus. Sollicitus enim mecum ipse eram, quidnam in morte liberis meis testamento relicturus essem. Nosti enim paupertatem meam, quemadmodum ego tuas res quoque. Hoc igitur sufficit liberis, Dies videlicet imperatoris. Neque enim diuitiæ nos deficient, neque nos populus perterrebit. *Tri.* Et ego, ô Critia, hæc relinquam liberis, vt videant Babylonem perditam, Ægyptum in seruitutem redactam, Persarum liberos seruilem ætatem

ἄγοντα, τὰς ἐκδρομὰς τῶν Σκυθῶν παυομένας, εἰθ' οὕτω καὶ ἀνακοπομένας. ἡμεῖς δ', τὸν ἐν Ἀθήναις ἄγνωστον εὑρόντες, καὶ προσκυνήσαντες, χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείναντες, τούτῳ εὐχαριστήσομεν, ὡς καταξιωθέντες τοιούτου κράτους, ἵνα ἥκοοι ᾖμεν. τοὺς δ' λοιπούς, λυπεῖν ἐάσομεν, ἀρκεσθέντες ἐκ αὐτῶν εἰπεῖν, τὸ, ἐφ' ὑμῖν Ἱπποκλείδῃ κῆ τὴν παροιμίαν.

agentes, excursiones Scytharum sedatas, vtinam & prorsus propulsatas. Nos autem illum Athenis ignotum inuentum, adorantes & manus in cœlum tendentes, gratias illi agemus, vt qui digni facti fuerimus, huiusmodi potestati atque virtuti subiecti esse. Reliquos autem istos, nugari finamus, contenti pro ipsis dicere notum illud, quod prouerbio dici solet: Non est curæ Hippoelidi.

Οὗτος ὁ λόγος, νοθεύεται τῶν Λουκιανῶ.

Hic dialogus, inter nothos Luciani refertur.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ κάλλους.

CHARIDEMVS, SIVE DE PVLCHRItudine.

ARGVMENTVM.

Neque hic dialogus Luciani videtur esse, id quod Aldus quoque annotauit, & cùm ex stylo, quanquam in multò simplicior hic, quàm in superiore est, tum ex reliquo totius corporis contextu apparet. Continet autem encomium pulchritudinis seu formæ, tribus orationibus diuisum, vt pote à tribus personis in conuiuio tractatum, quarum priores duæ præstantiam ac dignitatem pulchritudinis commendant, multis ad hoc deorum pariter, & hominum adhibitis exemplis. Postrema autem etiam vim & effectum illius, ex mutua collatione reliquarum virtutum, & eorum quæ vulgo inter bona recensentur. Cætera plana sunt.

ΕΡΜΙΠΠΟΣ.

Περιπάτοις ἔτυχον χθὲς ὦ Χαρείδημε ποιούμενος ἐν τῷ περιστυλίῳ, ἅμα μὲν, ἡνίκα τὰ παρὰ τῶν ἀγρῶν χαίρειν ῥαστώνης, ἅμα δ' ἔτυχον γάρ τι μελετῶν, καὶ δεδόμενος ἡσυχίαν. ἐντυγχάνω δὴ Περξέτῃ τῷ Ἐπικράτους. περιστὰς οὖν, ὥσπερ εἰώθειν, ἠρώτων ὅθεν τε πρέποιτο, καὶ ὅποι βαδιζοι. ὁ δὲ, ἥκειν μὲ ἔφη ἡ αὐτὸς ἐκεῖ παραμυθίας χάριν, ἅτε εἰώθει περὶ τὴν ἀγρὸν γίνεσθαι τῶν ἀγρῶν, ἀπολαύσων ἅμα καὶ τῆς τούτοις ἐπιπνεούσης εὐκράτου, καὶ καύσης αὔρας, ἀπὸ συμποσίου μάλιστα καλλίστου γεγονότος ἐν πειραιεῖ, ἐν Ἀνδροκλέους τοῦ Ἐπιχάρους, τὰ ἐπίκλια τελοῦντος. Ἑρμῆν. ὅπ οὖν βιβλίον ἀναγνούς, ἐνίκησεν ἐν διασίοις, ἔτασκε δὴ ἄλλά τε πολλὰ μεγαλύνεσθαι ἀρετῆ, καὶ χαριέντα, καὶ δὴ καὶ καλλοις ἐγκώμια εἰρῆσθαι τοῖς ἀνδράσιν, ἃ ἐκεῖνον μὲ μὴ δύναμαι εἰπεῖν ὑπὸ τε γήρως ἐπιλελησμένον. ἄλλως τε δ', καὶ

DEambulabam fortè heri, in suburbio, Charideme, simul vt ex agrorum aspectu me aliquantulum reficerē, simul etiam quietis & otij gratia, fortè enim tum meditabar quippiam. Obuiam igitur mihi fit Proxenus Epicratis filius. Allocutus autē ipsum, quemadmodum consueueram, interrogabam, vnde veniret scilicet, & quò iturus esset. Tum ille, venire se quidem etiam ipsum respōdet, huc oblectationis gratia, quam ex agrorum aspectu percipere consueuisset, refici autē velle etiā tēperata ac leui aura, quæ illos afflaret. Cæterū redire se à cōuiuio, quod pulcherrimū per actum fuisset in Piræo apud Androclē Epicharis filiū, qui ob partā victoriā, Mercurio sacrificasset. Vicisse autē ipsū in Diasijs, libro quodā recitato. Cōmemorabat autem cū alia multa, quę ibi acta essēt, vrbana & festiua, tū verò & pulchritudinis encomia à viris dicta, quæ illū quidē nō posse referre, oblitū eorum præ senectute, præterea

ἐκ ἐπιπολὺ λόγων μετιόντα. σὲ δ' αὖ ῥᾳδίως εἰπεῖν, ἅτε καὶ αὐτὸν ἐγκεκωμιακότα, καὶ τοῖς ἄλλοις παῤ ὅλον τὸ συμπόσιον παρεσκευακότα τὸν νοῦν. Χα. γέγονε ταῦτα ὦ Ερμιππε, οὐ μέντοι γε οὐδὲ ἐμοὶ ῥᾴδιον ἐπ' ἀκριβείας ἅπαντα διεξιέναι. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν πάντων ἀκούειν, θορύβου πολλοῦ γινομένου, τῶν τε διακονουμένων, τῶν τ' ἐστιωμένων, ἄλλως τε, καὶ τῶν δυσχερεστέρων οὐ μεμνῆσθαι λόγοις ἐν συμποσίῳ γινομένοις. οἱ γὰρ ὡς ἐπιλησμονας ποιεῖ καὶ τὸν λίαν μνημονικωτάτους. πλὴν ἀλλὰ σὴν χάριν, ὡσᾶν ὅσος τε ὦ, τὴν δύναμιν ποιήσομαι ποιεῖσθαι, μηδὲν παραλείπων, ὧν αὖ ἐνθυμηθῶ. Ερ. τούτων μὲν δὴ ἕνεκα, οἶδά σοι χάριν. ἀλλ' εἶμοι τὸν πάντα λόγον ἤδη ἀπόδεικνυς, ὅ, τι τὸ ἐμὸν βιβλίον Ανδροκλῆς, τίνα τε νενίκηκε, καὶ τίνας ὑμᾶς εἰς τὸ συμπόσιον κέκληκεν, οὕτως ἂν ἐκανῶς κατασθοῖ τὴν χάριν. Χα. τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ὡς ἐγκώμιον Ηρακλέους ἔκ τινος ὀνείρατος, ὡς ἔλεγε, πεποιημένον αὐτῷ. νενίκηκε δ' Διότιμον

nõ ita multũ in dicẽdo versatũ. Te verò, facilè cõmemoraturũ, arbitratus qui & ipse encomiũ dixisses, & cæteris per totũ cõuiuiũ, animum aduertisses. *Char.* Facta sunt hæc Hermippe, vt dicis. Veruntamen neq; mihi facile fuerit, accuratè cuncta persequi. Neque enim possibile erat omnia exaudire, multo tumultu excitato, & ab ijs qui ministrabãt, & ab ijs qui cõuiuabantur, præterquam quod ex difficilioribus hoc est, meminisse eorũ verborũ, quæ in cõuiuijs fiunt. Nosti enim quàm obliuiosos reddant, etiam eos qui alioqui plurimũ memoria valẽt. Sed tamen tui gratia, quoad potero, commemorare tibi illa conabor, nihil eorum prætermittẽs, quæcunq; memoria cõsequi potuero. *Herm.* Proinde ob hanc rem gratiã tibi habeo. Verũ enim si mihi totam à principio narrationem repetieris, puta & quis liber fuerit, quem recitauerat Androcles. & quem, recitato eo superauerit, postremò & quosnam vos, ad conuiuium vocarit, ita demum plenam apud me gratiam inibis. *Char.* Ipse quidẽ liber, encomium Herculis erat ex somnio quodam, ceu dicebat, ab ipso cõpositum. Vicit autem Diotimum

τὸν μαγαρέα, ἀνταγωνισάμενον αὐτῷ περὶ τῶν ἀσμάτων. μᾶλλον δὲ περὶ τῆς δόξης. Ερ. τί δ' ἦν ὃ ἀνέγνω ἐκεῖνος ἀνέγνω βιβλίον; Χα. ἐγκώμιον τῶν Διοσκούρων. ἔφασκε δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ μεγάλων κινδύνων ὑπ' ἐκείνων σεσωσμένος, ταύτην αὐτοῖς καταθεῖναι τὴν χάριν. ἄλλως τε, καὶ ὑπ' ἐκείνων παρακεκλημένος, ἐπ' ἄκροις ἱστίοις ἐν τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις φανέντων. παρῆσαν μὲν τοι τῷ συμποσίῳ καὶ ἄλλοι πολλοί, οἱ μὲν, συγγενεῖς αὐτῷ. οἱ δὲ, καὶ ἄλλως συνήθεις. οἱ δὲ λόγου τε ἄξιοι, τό, τε συμπόσιον ὅλον κεκοσμηκότες, καὶ κάλλιοις ἐγκώμια διελθόντες, Φίλων τε ἦν ὁ Διονύσιος, καὶ Δείσιππος ὁ Ἀγαθήνους, καὶ τέτος αὐτός. συγκατέκειτο δὲ ἡμῖν καὶ Κλεώνυμος ὁ καλὸς, ὁ τῆς Ανδροκλέους ἀδελφιδοῦς, μειρακίσκον ἁπαλόν τε, καὶ τεθρυμμένον. νοῦν μέντοι γε ἐδόκει ἔχειν. πάνυ γὰρ προθύμως ἠκροᾶτο τῶν λόγων. πρῶτος δὲ ὁ Φίλων περὶ τῆς κάλλους ἤρξατο λέγειν, προοιμιασάμενος οὕτω. Ερ. μηδαμῶς ὦ ἑτοῖρε, μὴ πρὶν τὴν ἐγκωμίων ἀρχὴν, πρὶν ἄν μοι

Magarensem illum, prospicis, imò verò pro gloria cum eo certans. *Her.* Quid autem libri erat, quod ille recitauit? *Char.* Encomium Castoris & Pollucis. Dicebat autem se quoque, ex magnis periculis ab illis seruatum, hanc illis gratiam persoluisse: præsertim, cùm ab illis etiam confirmatus fuisset, de summis nauium velis in extremo discrimine ipsi apparentibus. Aderant autem in conuiuio & alij multi partim cognati ipsius, partim aliàs familiaritate iuncti, qui verò memoratu digni sunt, quique totum conuiuium cohonestarunt, laudésque pulchritudinis verbis persecuti sunt. Philo erat, Diniæ filius, & Aristippus Agasthenis, tertiúsque ipse. Accumbebat autem nobiscum & Cleonymus, formosus ille, Androclis nepos, adolescentulus tener & delicatus, qui mentem tum habere vtique videbatur. Admodum enim attentè auscultabat, quæ dicebantur. Primus itaque Philo de pulchritudine incipiebat dicere, facto in hunc modum exordio. *Her.* Nequaquã, amice, ne mihi priùs

καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδῶς, ὑφ' ἧς εἰς τοῦτο προῆχθητε τὸν λόγον. Χα. εἶκη διατείβεις ἡμᾶς ὦ γαθέ, πάλαι δυναμένους τὸν ἅπαντα λόγον διελθόντας, ἀπαλλαγῆναι. τί δὲ ἀλλὰ τί τὸν ἂν χρήσαιτο, ὁπότε φίλος τις ὢν, βιάζοιτο; ἀνάγκη γὰρ ὑπῆσθαι παῦ ὁτῶν. δὸ ὃ ζητεῖς αἰτίαν τῶν λόγων, αὐτὸς δὸ Κλεώνυμος ὁ καλός. καθημένου γὰρ αὐτοῦ μεταξὺ ἐμοῦ τε, καὶ Ἀνδροκλέους τοῦ θείου, πολὺς ἐγίνετο λόγος τοῖς ἰδιώταις περὶ αὐτοῦ, ἀποβλέπουσί τε εἰς αὐτὸν, καὶ ὑπερεκπεπληγμένοις τὸ κάλλος. χρόνον δ' ἐν παίτων ὀλιγωρήσαντες, κἀθλωτο διεξιέντες ἐγκώμια τοῦ μειρακίου. ἀγαθέντες δ' ἡμεῖς τῶν ἀνδρῶν τὴν φιλοκαλίαν, καὶ ἅμα ἐπαινέσαντες αὐτὸν, ἀρχίας τε πολλῆς εἶναι ὑπολαβόντες, λόγοις ἀπαλείπεσθαι τῶν ἰδιωτῶν περὶ τῶν καλλίστων, ᾧ μόνῳ τούτων οἰόμεθα προέχειν, καὶ δὴ ἐπῃόμεθα τῶν περὶ κάλλους λόγων. ἔδοξεν οὖν ἡμῖν, ἃ ἐνομάσθη λέγειν τ' ἐπαινον τοῦ παιδὸς, ἃ γὰρ αὖ ἔχειν καλῶς, ἐμβαλεῖν γὰρ αὖ αὐτὸ εἰς πλείω τρυφὴν, δεῖν

ipsa encomia exordiare, quã causſam quoq; expoſueris, qua adducti, ad hoc argumẽtum tractandũ proceſſeritis. Char. Præter rẽ moraris nos, ô optime, qui tibi iãdudum potuiſſemus, vniuerſa oratione expoſita, hinc abire. Veruntamẽ quid agas, quãdo quiſpiã, amicus exiſtens, tãtopere vrgeat? Neceſſe enim eſt quiduis etiam amici cauſſa perpeti. Cauſsã igitur quã quęris, qua ad hoc argumẽtum cõpulſi ſumus, ipſe Cleonymus, formoſus ille fuit. Cùm enim medius inter me & Androclem, annunciũ, ſederet, multꝰ ab idiotis ſermo de eo fiebat, qui & reſpiciebãt ad ipſum, & ad formã eius, plꝰ quã obſtupeſcebãt. Propemodum igitur cæteris omnibus poſtpoſitis, ſedebãt encomia adoleſcẽtis perſequẽtes. Nos autẽ admirati illorum erga pulchritudinẽ amorẽ ac ſtudium, & ſimul collaudatis ipſis, ſegnitiem magnã arbitrati ſumus eſſe, verbis ab idiotis ſuperari, præcipuè de pulcherrimis dicendo, quo ſolo nos illis præſtare putaremus. Atque ita de pulchritudine verba facere cœpimus. Viſum igitur nobis eſt, haud nominatim dicere laudes pueri, neque enim honeſtum fore, nam hoc pacto præcipitaturos nos ipſum in maiorem inſolentiam eſſe, ſed tamen

οὐδὲ μὴν ὥσπερ ἐκεῖνοι οὗτος ἀτάκτως, ὅπῃ ἕκαστος τύχοι λέγειν, ἀλλ' ἕκαστον εἰς τὴν ἰδίαν, ὅσ' ἂν ἀπομνημονεύσῃ περὶ τοῦ προκειμένου. καὶ δὴ ἀρξάμενος ὁ Φίλων πρῶτος, οὕτως τὸν λόγον ἐποιεῖτο, Ὡς ἔστ δεινὸν, εἰ παῦθ' ἅπαξ περάττοιμεν ἑκάστης ἡμέρας, ὡς περὶ καλῶν ποιούμεθα τὴν ἀκρόασιν, αὐτῶν δὲ τῶν καλῶν οὐδένα ποιησόμεθα λόγον, ἀλλ' οὕτω καθεδούμεθα σιγῇ, ὥσπερ ἀλδιώτες, μὴ λάθωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, ὥσπερ ἔ ἀκουσάζομεν τὸν ἅπαντα χρόνον εἰποντες. καίτοι τῶν τις ἂν χρήσαιτο προπόντων τοῖς λόγοις, εἰ περὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων ἀκουσάζοντ, περὶ τοῦ καλλίστου σιγῇ τ ἔστων; ἢ πῶς ἂν τὸ ἐν λόγοις καλὸν, σώζοιτο κάλλιον μᾶλλον, ἢ πάντα τἄλλα παρέντας, περὶ αὐτοῦ λέγειν τὸ τέλος ἡμᾶς τῶν ἑκάστοτε προκειμένων. ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω λέγειν μόνῳ ὡς χρὴ περὶ τοῦτο διακεῖσθ εἰδέναι, πειρᾶν ἢ μὴν ὁπίσασθαι περὶ αὐτοῦ, ὡς οἷόν τε βραχέα περὶ τούτου διεξόσομαι διελθεῖν. κάλλους γὰρ δὴ πάντες μὲν ἐπεθύμησαν τυχεῖν. πάνυ δ' ὀλίγοι

neque, vt illos, incompositè adeò, & vt cuique fortè succurrisset, sed seorsim singulos, quacũq; de re proposita cõmeminissent. Atq; ita Philo, primus exorsus, in hunc modum verba fecit. Quàm indignum verò est, quòd, cũ quæcunq; in singulos dies agimus, pro ijs tanquam pulchris, omnem operam ac diligentiã adhibeamus, de ipso pulchro sermonem nullum habemus, sed perinde silẽtes ac taciti sedemus, ac si metuam⁹, ne fortè verbũ aliquod de ijs, pro quibus tantopere laboramus, vel imprudẽtib⁹ nobis excidat. Arqui vbinã aliquis oratione meritò vtatur, si, cùm de illis, quæn ullius pretij sunt, tantopere contendat, de eo quod omniũ pulcherrimum est, planè conticescat? aut quomodo id quod in verbis pulchrũ est, rectiùs quàm omnia alia seruari poterit, si de ipso fine eorum, quæ quotidie agũtur dicere prætermittamus. Verùm ne videar monere quidem scirè, quo pacto oporteat nos circa pulchrum affectos esse, dicere autem ipsum, de eo nihil posse, quoad fieri potest, de eo breuiter disserere conabor. Nam pulchritudine omnes quidem cupierunt potiri: pauci autem omnino illam sunt

πτές. οἱ δ' ταύτης ἔτυχον ἀ δω-
ρεᾶς, εὐδαιμονέσατοι πάντων
δόξαν μεγίστην, καὶ παρὰ θεῶν,
καὶ παρὰ ἀνθρώπων τὰ εἰκότα
ἐπιμηκύοι. τιμωρεῖται δ', τῶν
τοιῶν θεῶν ἐξ ἡρώων γεγονότων,
Ἡρακλῆς τε ὅδε ὁ Διὸς, καὶ
Διόσκουροι, καὶ Ἑλένη. ὧν ὁ μὲν,
ἀνδρείας ἕνεκα ταύτης λέγεται
τυχεῖν ἀ πρώς. Ἑλένη δ', τῆς
κάλλους χάριν, αὐτίκα τε με-
ταβαλεῖν εἰς θεὸν, καὶ τοῖς
Διοσκούροις αἰτία γενέσθαι
τοῦ αὐτίκα εἰς οὐρανὸν ἀνελ-
θεῖν τοῖς ὑπὸ γῆν συνεξηταση-
μένοις. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀνθρώ-
πων ἠξίωται τοῖς θεοῖς ὁμιλεῖν,
ἀ ἔστιν εὑρεῖν, πλεῖστοι μετε-
σχήκασι κάλλους. Πέλοψ τε δ'
τούτ' χάριν τοῖς θεοῖς ἀμέρ-
σιας μετεσχε, καὶ Γανυμήδης ὁ
τῆς Δαρδάνου οὕτω κεκρατη-
κέναι λέγεται τῶν πάντων ὑπέ-
τοτου θεῶν, ὡς' αὐτὸν ἀ ἀνα-
χέσθαι συμμετασχεῖν αὐτῷ πα-
ἀλλων θεῶν τῆς θήρας τῶν
παιδικῶν, ἀλλ' αὐτῷ μόνῳ
προέτουσαν ἡγούμενον εἶναι,
εἰς Γάργαρον καταβάντα τῆς
Ἴδης, ἀναμαγεῖν ἐκεῖσε τὰ
παιδικὰ, ὅπου συνέσθαι
τὸν ἅπαντα ἔμελλε χρόνον.

assecuti. Qui verò donum hoc fortè adepti fuere, illi omnium beatissimi fuisse visi sunt, & apud deos, & apud homines meritò honore affecti. Atq; huius rei argumẽtũ tale fuerit. Nã eorũ qui ex Heroibus in numerũ deorũ recepti sunt, Hercules, & Dioscuri, & Helene, Iouis sunt proles: quorum ille quidem, fortitudinis causſa, honorẽ hũc consecutus esse dicitur. Helena autẽ pulchritudinis gratia, cũ se ipsam in deam mutasse, tũ fratribus Dioscuris, causſa fuisse, vt ante ipsã, in cœlũ ascenderent, ijs quæ cæteri vita functi sub terra obnoxij premũtur, exoluti. Quãquã etiã, quicũq; hominũ dignus vnquã iudicatus fuit, vt deorũ consuetudine frueretur, aliũ reperire nõ licet, quã qui pulchritudinis particeps fuisset. Nam & Pelops eadẽ hac causſa cũ dijs Ambrosiæ particeps fuit, & Ganymedes ille Dardani, dicitur omniũ summo deorũ ita potitus esse. Quare etiam ipsũ neq; vllũ deorũ cęterorũ aliũ voluisse secũ venationis huius, amorũ suorũ videlicet, participẽ fieri, sed sibi soli decorũ arbitratur esse, in Gargarum Idæ deuolare, atque inde amasium suum, in eum locum, vbi per omne tempus cum illo consuetudinem haberet, subducere.

τοσαύτην δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ πεποίηται τῶν καλῶν, ὡς οὐ μόνον αὐτὸν ἀξίωσε τῶν οὐρανίων ἀναγαγὼν ἐκεῖσε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅπῃ γῆς ὤν, ὅτι τύχοι γυνόμενος, σωλιῶν ἑκάστοτε τοῖς ἐρωμένοις. καὶ τότε μὲν, κύκνος γενόμενος κύκνος, συνεγένετο Λήδᾳ. τότε δ' ἐν εἴδει ταύρου τὴν Εὐρώπην ἁρπάζει. εἰκασθεὶς δ' Ἀμφιτρύωνι, γυνᾷ ἦλθε Ἡρακλέα. καὶ πολλά τις ἂν ἔχοι λέγειν τερατεύματα τοῦ Διὸς, ὅπως ἂν οἷς ἐπεθύμει συγγένοιτο μηχανώμενος. τὸ δὲ δὴ μέγιστον, καὶ οἷον ἂν τις θαυμάσαι. ὁμιλῶν γὰρ τοῖς θεοῖς, οὐ γὰρ ἀνθρώπων γε οὐδέν, καλὴν εἰ μὴ τοῖς καλοῖς. ἐν δ' οὖν τούτοις δημιουργῶν, οὕτω πεποίηται· σοφὸς τῷ κοινῷ τῶν Ἑλλήνων ποιητῇ, καὶ θρασὺς, καὶ κατάπληκτικος, ὡς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ δημιουργίᾳ τὴν Ἥραν, καίτοι πρότερον πάτ' ἐώθυαν ἐπιπλῆξαι αὐτῷ, ὅμως δ' αὐτὴν οὕτως ἐφόβησεν, ὡς ἥκειν αὐτῇ τὸ μηδὲν παθεῖν, ἀλλὰ μέχρι λόγων εἶναι τὴν ὀργὴν τῷ Διΐ. τοὺς δ' ἅπαντας θεοὺς ἐν τῇ ὑστέρᾳ πάλιν κατέσκηψε φοβῆσαι, γῆν ἀνακάσειν

Tantam autem curam ille semper habuit pulchrorum, vt non solùm cœlo dignatus eos fuerit, illuc ipsos attollens: sed & ipse in terram quocunque fors tulit, descenderit, vt cum amatis singulis locis congrederetur. Ac eam quidem ob rem, in cygnum conuersus, cum Leda rem habuit, ob eandem autem & Tauri facie Europam rapuit. Assimilatus autē Amphitryoni, procreauit Herculem, multáque alia Iouis vaframenta enumerare quispiam possit, quibus ille eorum congressu, quorum desiderio tenebatur, potitus fuit. Quod autem maximum est, quódque aliquis miretur, cùm ille cum dijs versaretur (neque enim hominum vlli conuersatus est, præterquam pulchris) quoties inter illos cōcionem aliquam habuit, ita austerus fingitur à communi Græcorum poëta, vt in priore quidem oratione, Iunonem, quanquam illa antea vbique increpare ipsum consueuisset, nihilominus, tamē ita perterruerit, vt ea satis habuerit, quòd nihil grauius pateretur, & intra verba dūtaxat, illius ira consisteret. In posteriore autem, deos vniuersos non minore terrore affecerit, terram vnà cum

αὐτοῖς ἀνθρώποις, καὶ θάλασσαν ἀπειλήσας. μέλλων δὲ συμίσγεσθαι καλοῖς, οὕτω γίγνεται πρᾶος, καὶ ἥμερος, καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοιότροπος, ὥστε πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις, καὶ αὐτὸ τὸ Ζεὺς εἶναι καταλιπὼν, ὅπως μὴ φαίνοιτο τοῖς παιδικοῖς ἀνδὸς, ἑτέρου τινὸς ὑποκρίνεται σῶμα. καὶ τούτου καλλίονος, καὶ οἷον τὸν ὁρῶντα πρέπειν δοκοῦντα. τοσοῦτον αἰδοῦς, καὶ τιμῆς παρέχεται τῷ κάλλει. καὶ οὐχ ὁ μὲν Ζεὺς οὕτω μόνος ἑάλω τῷ κάλλους, τῶν δ' ἄλλων θεῶν οὐδεὶς, ἵνα μᾶλλον ἔχειν δικὴν ταύτης κατηγορίαν Διὸς οὐχ ὡς τὸ κάλλος εἰρῆσθαι, δή τις ἀκριβῶς ἐθέλοι σκοπεῖν, πάντας ἂν εὕροι θεοὺς ταὐτὰ πεπονθότας δή. οἷον τὸν μὲν Ποσειδῶ, τὸ Πέλοπος ἡνίκα μνῶμον. Ὑακίνθου δὲ, τὸν Ἀπόλλω. τὸν Ἑρμοῦ δὲ, τὸ Κάδμου. καὶ θεαὶ δ' ἐλάττους ἂν αἰσχύνοντο φαινόμεναι τούτου, δὴ ὥστε φιλοτιμίαν αὐταῖς ἔχειν δοκεῖ, τὸ τῷ δέοντι συγγενομένῳ καλῷ δικαίως, παρεσκευάσθαι τοῖς ἀνθρώποις. ἔτι δὲ, τῶν μὲν ἄλλων ἁπάντων, ἐχόντων πρὸς ὑπὸ οὖσα, οὐχ ἑτέρ

ipsis hominibus, & mare quoque, in sublime sublaturū sese minatę. At verò quoties cū pulchris congressuruset, ita mansuetus, & blandus, omnibúsq; æquabilis redditur, vt apud omnes alios, etiā ipso eo, quod Iupiter est deposito, videlicet ne molestus aut ingratus cuiquā eorum, quos amat, videatur, alienā aliquam formam induat, cāque pulcherrimam, & qua maximè putat, intuētē allici posse. Tantū reuerentiæ & honoris pulchritudini exhibet. Ac nō solū ipse quidem Iupiter ita pulchritudine captus est, cæterorū autē deorum nullus, vt hæc magis accusationem Iouis continere videātur, quàm pro pulchritudine dicta esse, sed si quis diligenter cōsiderare volet, omnibus etiam dijs eadem hæc accidisse deprehendet. Vt, verbi gratia, Neptunum Pelopis forma captū fuisse. Hyacinthi autem Apollinē, & Mercurium Cadmi. Præterea neque deas pudet pulchritudine captas videri, sed hanc quasi æmulationem quandam honoris inter se habent, puta eam quæ cum pulchro aliquo rem habuit, narrare posse, hominibus sese dedisse. Iam verò cùm ex cæteris omnibus, vnaquæq; suæ ac certæ rei præses sit,

ἀμφισβητεῖ, περὶ ὧν ἄρχει, ἀλλ' Ἀθηνᾶ μόνη, τοῖς αὐτοῖς πρώτοις ἡρημένη τὰ ἐς πολέμους, περὶ Ἄρτεμιν οὐδὲ μάχεται περὶ θήρας. ὡς δ' αὖτως Ἀθηνᾶ κἀκείνην παρεχωρεῖ τῶν πολεμικῶν. τῶν δὲ γάμων Ἥρᾳ Ἀφροδίτη, καὶ αὐτὴ περὶ αὐτῆς ἐνοχλουμένη περὶ ὧν ἐρορέυει. ἐκείνη δ' ὅτι κάλλει τοσοῦτον φρονεῖ, καὶ πάσας ὑπερβαλλεσθαι δοκεῖ, ὥστε καὶ ἐς ἔριν αὐτὰς ἀλλήλαις ἐκπολεμῶσαι βουλομένη, οὐδὲν ἄλλο περιέβαλεν αὐτάς, ἢ κάλλος. οὕτως οὐκ ἐμοὶ ῥᾳδίως ὥσπερ ἤθελε κατασκευὴν ὀρθῶς, καὶ σφόδρα τοῦτο λογιζομένη. σκέψαιτο δ' ἄν τις ἐντεῦθεν τιμὴν τὸ κάλλος περιουσίαν. ὡς γὸ ἐλάβοντο τοῦ μήλου, καὶ τὴν ὑπογραφὴν ἀνελέξαντο, ἐκείνης αὐτὴν ὑπολαβούσης εἶναι τὸ μῆλον, μὴ ἔμοιγε ἔδοξε τοιμάσης τὴν ψῆφον καθ' αὑτῆς ἐνεγκεῖν, ὡς ἂρ' ἀμείνονα τῆς ἑτέρας εἴη τὴν ὄψιν, ἀπέρχονται παρὰ τὸν, τῶν μὲν πατέρα, τῆς δ' ἀδελφόν τε, καὶ σωτῆρα Δία, ὑπερβάλλουσαι δίκην αὐτῷ. ἔχων δ' καὶ αὐτὸς ἥτις ἐστὶν ἀποφήνασθαι κάλλιστη, καὶ πολλῶν

de ijs, quibus quæq; præstet, nulla cum altera contendit, sed Minerua quidem hominibus ad bella gerenda præit, haudquaquam cum Diana de venatione pugnat, eodémque modo & illa Mineruæ de re militari concedit. De nuptijs autem Iuno Veneri, neque hæc illi molesta est ob ea, quibus illa præsidet. At contrà singulæ ob formã & pulchritudinem eò vsque animo efferuntur, omnésq; alias excellere sibi videntur, vt cũ iris ipsas inter se mutuo discordes & inimicas reddere vellet, nihil aliud obiecerit illis, quã pulchritudinem, rata hoc pacto facilimè sese hoc quod volebat, effecturã esse. Ac prudẽter sanè hoc excogitauit. Animaduerteritq; vel inde aliquis pulchritudinis potestatẽ. Nã postquã pomũ illud accepissent, & inscriptionem legissent, cũ vnaquæq; suum illud esse cẽseret, neq; tamen vlla cõtra se ipsam suffragiũ ferre sustineret, quòd videlicet altera turpior esset, ad Iouem, harum quidẽ patrẽ, illius autem etiam fratrem & coniugem deueniunt, litẽ hanc illi disceptandam committentes. Ille autem cùm & per se ipse sententiam, quæ nã earũ pulcherrima foret, proferre posset, & multi

ἀνδρείων ὄντων, καὶ σοφῶν, καὶ φρονίμων ἔν τε Ἑλλάδι, καὶ τῇ βαρβάρῳ, ὅσ' ἐπιβέπει τῶν κρίσιν Παεσὶ τῷ Πειάμου, ἦθον ἐναρῆ, καὶ θαρσαλέον ἐξενεγκών, ὅτι καὶ φρονήσεως, καὶ σοφίας; καὶ ῥᾴμης ἐπέχει τὸ κάλλος. τοσαύτῃ δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ πεποίηται, καὶ σπουδήν, ἀκούειν εἶναι καλαὶ, ὥστε καὶ τὸν ἡρώων τὸ κοσμητικὸν, καὶ θεῶν ποιητὴν, ἐκ ἄλλοθέν πόθεν, ἢ παρὰ τὸ κάλλος πεποίηκεν ὀνομάζειν. ἥδιον μὲν οὖν ἀκούσαι λευκώλενος ἡ Ἥρα, ἢ φρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλου Κρόνου. Ἀθηνᾶ δ' ἐκ ἂν βουληθείη τεθηλυῖα μᾶλλον τῆς γλαυκῶπις καλεῖσθαι. Ἀφροδίτη τε πρόσοιτ' ἂν τῆς παντὸς καλεῖσθαι χρυσῆ. ἅπαντα γὰρ εἰς κάλλος τείνει. καίτοι ταῦτ' οὐ μόνον ἀποδεικνύει ἔχει πῶς οἱ κρείττους ἔχουσι περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ μαρτύριον ὅτιν ἀψευδές, τῶν κρείττον εἶναι πάντων τῶν ἄλλων. ἰσχὺν Ἀθηνᾶ μὲν, ἀνδρείας ἅμα, καὶ φρονήσεως μᾶλλον ἐπιφιλίζει. ἀμφοτέρων γὰρ μέτεστι τούτων. Ἥρα δ' ἁπάσης ἀρχῆς, καὶ δυναστείας μᾶλλον ἀποφαίνει, σωφροσύνῃ

fortes, & sapientes, & prudentes cùm in Græcia, tum inter Barbaros essent, quibus eadem causa delegari potuisset, Iudicium hoc Paridi, Priami filio commisit, manifestum adeò calculum ferens, quòd & prudentiam, & sapientiam, & vires pulchritudo anteiret. Porrò tanto semper studio tantáq; cura, formosæ audire expetiuere, vt & heroum pariter, & deorum exornatori poëtæ persuaserint, nõ aliunde magis, quàm à pulchritudine sese appellare. Proinde libẽtius audierit niueis lacertis Iuno, quàm, antiqua dea, & Saturni magni filia. Minerua autem neque Tritogenia, quàm Glaucopis vocari maluerit. Et Venus, vniuersio etiam redemerit, nominari, Aurea. Quæ cuncta ad pulchritudinem pertinẽt. Atqui hæc non modò argumento sunt, quo pacto illi, qui potiores habentur, circa hãc se gerant: sed & testimoniũ perhibẽt neutiquã falsũ, quòd cæteris omnib⁹, præstãtior eadẽ sit. Proinde Minerua quidẽ fortitudine pariter & prudẽtia præstare illâ suffragatur, vtriq; enim harũ præsidet ipsa. Iuno autẽ vniuersa dominatione, atq; potẽtia, expetẽdam magis esse, sententia sua declarat, in

αὐτῇ καὶ τὸν Δία παρακαθέσα. εἰ τοίνυν οὕτω μὲν θεῖον, καὶ σεμνὸν τὸ κάλλος ὄζιν, οὕτω δὲ πεισανούδασον τοῖς θεοῖς, πῶς ἂν ἡμῖν ἔχοι καλῶς, μὴ καὶ αὐτοὺς μιμουμένους τοὺς θεοὺς, ἔργῳ τε, καὶ λόγῳ παῦ, ὁ τι ἔχομεν σωφρονεῖσθαι τῷ κάλλει; ταῦτα μὲν ὁ Φίλων περὶ τοῦ κάλλους εἶπεν, ἐπιθεὶς τοῦτο τῇ τελευτῇ, ὡς καὶ πλείω δὴ αὖ τούτων εἰρήκει, εἰ μὴ τὸ μακρολογεῖν ἐπίσατο τῶν ἀδοκίμων ἐν συμποσίῳ. μετ' ἐκεῖνον δ' εὐθὺς Ἀρίστιππος ἤρξατο τῶν λόγων, πολλὰ θᾶττον παρακληθεὶς ὑπ' Ἀνδρικλέους. οὐ γὰρ ἐβούλετο λέγειν τὸ μετὰ Φίλωνα· ἐυλαβούμενος λέγειν. ἦρξατο δ' ἐντεῦθεν. Πολλοὶ πολλάκις ἄνθρωποι τὰ περὶ τῶν βελτίστων, καὶ ἡμῖν συμφερόντων ἀφέντες λέγειν, ἐφ' ἕτερά τινας ὥρμηνται ὑποθέσεις. ἀφ' ὧν αὐτοῖς μὲν, δοκεῖν δόξαν περιποιεῖν, τοῖς δ' ἀκροαταῖς τὸν λόγον ἀδὲν λυσιτελοῦντας ποιοῦνται. καὶ διελήλυθασιν, οἱμαι, περὶ τῶν αὐτῶν ἐρίζοντες ἀλλήλοις. οἱ δὲ, διαμνημονεύοντες τὰ ὄντα. ἕτεροι δὲ, περὶ τῶν οὐδαμῶς ἀναγκαίων

partem etiam Ioue tanquam patrono, aduocato. Quòd si igitur diuina adeò res & veneranda, pulchritudo est, deinde & dijs tantopere affectata, quomodo tandem honestum nobis fuerit; si non & ipsi deos imitantes, cùm rebus tum verbis, quibuscunq; modis poterimus, pulchritudini patrocinemur. Atque hæc quidem Philo, de pulchritudine perorauit, hoc quoque ad finem addens, quòd etiam plura his dicturus fuisset, nisi sciret orationem in conuiuijs longiorem improbari. Cæterũ post illum statim Aristippus verba facere cœpit, multis antea ab Androcle inuitatus. Neque enim volebat, veritus proximo post Philonem loco dicere. Exorsus autem inde est: Multi sæpe homines (inquit) omittentes de rebus optimis & nobis conducentibus dicere, ad alia nescio quæ argumenta abripi consueuere, ex quibus sibi quidem famam comparaturos se putant, auditores autem verbis nihil conferentibus obtundunt. Ac dicere solent, alij quidem de ijsdem rebus inter se verbis contendentes, alij autem ea, quæ non existunt, commemorantes, alij etiam de ijs, de quibus minimè necesse est,

verba

λογοποιοῦντες. οὓς ἐγὼ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων κατάλιπόντας, ὅπως τὸ βέλτιστον τύχωσιν εἰπόντες σκοπεῖν. οὓς νῦν ἐγὼ περὶ τῶν ὄντων οὐδὲν ὑγιὲς ἐγνωκέναι νομίζων, ἄλλως τε, καὶ τὸ πρῶτον εὐνοίας τῶν βελτίστων κατηγορῶντα τοῖς αὐτοῖς περιπεσεῖν, τῶν ξυνηθεστέρων οἰόμενος εἶναι πρᾶγμα, πῶς αὐτῷ λοιπὸν τελευτᾶτον, καὶ καλλίστην τοῖς ἀκούουσιν ὑποθέσεως ποιήσονται τῶν λόγων, καὶ ὧν πᾶς ὅστις οὖν φαίη καλλίστ' ἂν ἔχειν ἀκούειν καλλίστην. εἰ μὲν οὖν περὶ τινος ἑτέρου τὸν λόγον ἐποιούμεθα νῦν, ἀλλὰ μὴ περὶ κάλλους, ἤρκεσεν ἂν ἡμῖν ἀκούσασιν ἑνὸς εἰπόντος, ἀπολαχεῖν περὶ αὐτῶ. τοῦτο δ' ἅμα τὸ αὐτῷ ἀφθονίαν παρέχεται τοῖς βουλομένοις ἅπασιν τῶν περὶ τούτου λόγων, ὡς' ὅτι εἰ μὴ κατ' ἀξίαν τις ἐτύγχανε τῷ λόγῳ νομίζειν δυσχερῆ, ἀλλ' ὡς πρὸς πολλοῖς ἄλλοις κἀκεῖνός τι δυνηθῇ συμβαλέσθαι πρὸς τὸν ἐπαίνους τῆς ἀληθείας οἴεσθαι περιεσεσθαι τύχης. τὸ γὰρ οὕτω μὴ περιεσεσθαι ὑπὸ τῶν κρειττόνων τετιμημένον, ὥσπερ ἢ τοῖς ἀνθρώποις θεῖον, καὶ

verba facientes. Quos sanè decebat omnibus hisce relictis, quo pacto conducibile aliquid dicere fortè possint, apud animum cogitare. Hos igitur, quando nunc ego de ijs, quæ existunt, nihil sani cognouisse existimo, præsertim cùm aliorum ignorantiam de rebus optimis, reprehendentem in eadem vis incurrere, omnino stultitiæ cuiusdam esse putē: idem argumentum orationis vtilissimum atq; pulcherrimum auditoribus proponam, quòdque quiuis fatebitur dignissimum esse, quod pulcherrimum quoque vocetur. Quòd si igitur de alia aliqua re verba faceremus, & non de pulchritudine, satis fuisset vnum aliquem dicentem audisse, & exinde argumento eo relicto, ad alia trāsisse: nunc autē præsens hoc, tantam dicendi copiam præbet ijs, qui de eo orationem instituunt, vt haudquaquam si quis pro dignitate ipsum nō tractarit, ob id infeliciter sibi succedisse rem arbitrari debeat, sed si post multos alios, nonnihil ad priores laudes etiam ipse conferre potuerit, benigniorem fortunam experiri putetur. Nam quòd manifestè adeò, à superioribus, in honore habitū semper est, ab homin. bus autem ita pro re diuina, &

πλειοσυνδάσον, πᾶσι δ' τοῖς οὖσιν οἰκειότατον κοσμον, καὶ οἷς μὴ αὖ παρῇ παρὰ πάντων ἀποδαζομένων, ὧν δ' ἀφίσαται μισουμένων, καὶ οὐδὲ περισβλέπειν ἀξιουμένων, τίς ἂν εἴη τοσοῦτον λόγων μετοχικὸς, ὡς ἐπαινέσαι περὶ ἀξίας ἀρκέσαι; ἃ μὲν γὰρ ἐπεδήμησε τῷ πολλῶν αὐτῷ δεῖ τ' ἐπαινέσοντων; ὥστε μόλις ἂν τὰ ἀξίας τυχεῖν, οὐδὲν ἀπεικὸς καὶ ἡμᾶς ἐγχειρεῖν τι λέγειν περὶ αὐτῦ, μᾶλλον τὰς γε μετὰ Φίλωνα ποιεῖσθαι τὸν λόγους. ὅτω δὴ σεμνότατον, καὶ θειότατον τῶν ὄντων ὄντων, ὥστε ἴν' ὅσα θεοὶ καλοὺς τετιμήκασι, παρελείπω. ἀλλ' οὖν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐκ Διὸς Ελένη γεγαμένη, ὅτων ἐθαυμάσθη παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὡς ἔτι τῆς ἡλικίας ὖσαν ἐντὸς, κατά τινα χρείαν ἐν Πελοποννήσῳ γεγαμένος ὁ Θησεὺς, οὕτω τῆς ὥρας ἰδὼν ἡδαθη, ὡς οὔσης αὐτῷ καὶ βασιλείας ἀσφαλεστάτης, καὶ δόξης οὐ τῆς τυχούσης, ὅμως ἐκ ὠρέτο βιωτὸν αὐτῷ, ταύτης ἐστερημένῳ, παρελθεῖν δ' πάντας εὐδαιμονίᾳ, εἰ ταύτῃ

expetenda, existimatum, omnibus q; quicunq; viuũt, peculiare ornamentum existit, prẽterea & eos, quib⁹ adest, ab omnibus amari & coli: illos autẽ quibus abest, odio haberi, neq; dignos quos aspicias, videri, facit, quisnã dicẽdi facultate prædit⁹ tãta fuerit, vt id pro eo ac dignũ est, laudare sufficiat? Verũtamẽ, quoniã ita multis ipsi opus est laudatoribus, vt vix vnquã pro dignitate tractari queat, nihil alienũ aut indecorũ fuerit, etiã nos aliquid de eo dicere conari, quãquã verẽres nõnihil, verba facere pòst Philonẽ. Adeò autem omniũ quę sunt, veneratione dignissima, maximéq; diuina res, pulchritudo est, vt etiãsi omittamus dicere, quib⁹ honoribus dij pulchros affecere, superioribus certè tẽporibus illis, Helena ex Ioue nata, in tãta apud omneshomines admiratione fuerit, vt cũ adhuc infra ętatem esset, Theseus ob aliã quãdã rem in Pelopõnesum profectus, cõspecta illius forma, in tãtã admirationẽ ipsius venerit, vt cũ & regnũ haberet maximè tutũ, & gloria excelleret nequaquã vulgari, nihilominus tamẽ putarit, sibi vitã vitalẽ, vt ille ait, nõ esse, si illa careret: rursum autem se omnes alios felicitate supergressurum esse, si secum illam co-

αὐτῷ γήσοιτο συνοικεῖν. οὕτω
δ' διανοηθεὶς, τὸ μὲν παρὰ τοῦ
πατρὸς λαβεῖν ἀπεγνω, μὴ δὲ
αὐτὴν αὐτὸν ἐκδοῦναι μέν-
που ἡλικίας ἠμελημένης, τὴν δ'
ἀρχὴν ὑπερθόμενος ἐκείνην, A
καὶ παιδὸν, ὀλιγωρήσας δὲ καὶ τῶν
ἐν Πελοποννήσῳ πάντων δεινῶν, κοινωνοῦντ' αὐτῷ τὰ ἁρπαγῆς
καὶ πείθουν παραλαβόν, εἰς
λαβὼν αὐτὸν τοῦ πατρὸς, εἰς B
Ἀφίδναν ἐκόμισε τῆς Ἀττικῆς.
καὶ τοσαύτην ἔσχε χάριν αὐτῷ
τῆς συμμαχίας ταύτης, ὥστ'
οὔπως ἐφίλησε τὸν ἅπαντα
χρόνον, ὥστε καὶ τοῖς ὑπερ- C
νομένοις παράδειγμα γενέσθαι
τῶν Θησέως, καὶ Πειρίθου
φιλίας. ἐπειδὴ δ' ἔδει κἀκεῖνον εἰς ᾅδου βῆναι, τὴν Δη-
μητρος μνηστευόμενον κόρην,
ἐπειδὴ πολλὰ παρῃνῶν, οὐ πε-
ῖσθη ταύτης αὐτῆς τῆς πεί-
ρας ἀποχέσθαι καταπεῖσαι, D
συνηκολούθησεν αὐτῷ, ταύ-
την τρέπουσαν οἰόμενος αὐτῷ
καταθήσειν τὴν χάριν περὶ τῆς
ψυχῆς, ὑπὲρ αὐτῆς κινδυνεύ-
σαι. ἐπανελθοῦσα δ' εἰς Αρ-
γος, αὖθις ἀποδημοῦντος αὐ-
τοῦ, ἐπειδὴ καθ' ὥραν ἦν γά-
μων, καίτοιγε ἔχοντες καλὰς
θ', καὶ γεγονυίας ἐκ τῶν Ελλάδος

habitare contingeret. Atque hoc animo cùm esset, à patre quidem ipsius accipere illam desperauit, neque enim elocaturum ipsum illam, cũ nondum ad iustam ætatem peruenisset, cæterùm imperio illius contempto atque despecto, spretisque insuper etiam omnibus, qui tum in Peloponeso agebant potentibus, assumpto Pirithoo, raptus socio, à patre vi abreptam in Aphidnam, Atticæ regionis oppidum asportauit. Tantam autem gratiam habuit Pirithoo pro hoc auxilio præstito, vt ipsum per omne deinde tempus ita amarit, vt etiam posteris in exemplum abierit, Thesei & Pirithoi amicitia. At postquam etiam illum oportebat ad Plutonis proficisci regnum, ambiente filiam Cereris Proserpinam, postquam multis ipsum dehortatus à proposito, ne quid tale tentaret, auertere non potuit, vbi cum ipso profectus est, arbitratus debere se hanc illi referre gratiam, vt pro eo etiam animam in periculum poneret. Cæterùm vbi hoc profecto peregrè, illa Argos mox redijsset, postquam ætate nubilis facta est, quanquam principes,

σφίσιν αὐτοῖς ἄγεσθαι γυναῖκας οἱ τῶν Ἑλλάδος βασιλεῖς, οἱδὲ, συνελθόντες, ἐμνηστεύοντο ταύτην, τὰς ἄλλας ἁπάσας ὑπερβάλλοντες ὡς φαυλοτέρας, γενέσθαι δ' ὅπως πεισμάχητος ἔσται, καὶ δείσαντες μὴ πολεμος γένηται τῇ Ἑλλάδι, μαχομένων περὶ ἀλλήλους, ὁμωμόκασιν ὅρκον τοῦτον ἅπαντες κοινῇ, ἢ μὴν ὑπερασπίσειν τῷ ταύτης ἀξιωθέντι, μήδ' ἐπιβήσεσθαι μιᾷ τις ἀδικεῖν ἐγχειρῇ. ἕκαστος οἰκήσων παρ' αὐτῷ τὴν συμμαχίαν παρασκευάζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας γνώμης ἀπέτυχον πάντες, πλὴν Μενελάου. τῆς κοινῆς δ' ἐπιμεληθῆναι αὐτίκα. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον ἔριδος γενομένης ταῖς θεαῖς περὶ κάλλους, ἐπιτρέπουσι τὴν κρίσιν Πάριδι τῷ Πριάμου, ὁδὲ, τὴν μὲν σωμάτων τῶν θεῶν κρίνησεις, τῶν δωρεῶν δ' αὐαγκασθεὶς γνώσεσθαι κρίνῃς, ἢ διδούσης Ἥρας μὲν, πλὴν τῆς Ἀσίας ἁρχὴν, τῆς δ' Ἐνυαλίου πολέμους Ἀθηνᾶς κράτος, Ἀφροδίτης δ', τὸν τῆς Ἑλένης γάμον, καὶ φαύλοις μὲν ἀνθρώποις γενέσθαι ἂν ποτὲ νομίσας ὧν ἐλάττω βασιλείαν, Ἑλένης δ' ἄξιον τὴν ἐπιγνωμόνων ἀξιωθῆναι ἐνόμισεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνάξιοις ἐξεῖναι τὰ μέγιστα κτᾶσθαι, καὶ τὸν γάμον τῆς Ἑλένης ἐκείνῃ δοῦναι, ἣ τὴν μεγίστην δύναμιν ἔχουσα τυγχάνοι. ἡ δὲ, ἐπὶ τούτοις ἐλθοῦσα, τὸν μὲν Πάριν ἐκ τῆς Ἰδης ἐπὶ τὴν Σπάρτην ἦγε, καὶ τὴν Ἑλένην ἔλαβε γυναῖκα. ἐκ τούτου δὲ ἡ μὲν Ἥρα ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἀπῆλθε, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔσχε τῶν ἐκεῖ πόλεων· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὸν πόλεμον ἐκίνησε τὸν Τρωϊκόν· ἡ δὲ Ἀφροδίτη ἐπὶ τὴν Σπάρτην, καὶ τὸν γάμον τῆς Ἑλένης ἔσχε. καὶ ἐκ τούτου ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν οἱ Ἕλληνες, καὶ τὴν πόλιν ἐπολιόρκησαν ἔτη δέκα, καὶ τὸν Πρίαμον ἀπέκτειναν, καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθησαν, καὶ τὴν Ἑλένην ἔλαβον πάλιν, καὶ τὸν Μενέλαον ἔσχε γυναῖκα. ἐκ τούτου δὲ ἡ μὲν Ἥρα ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἀπῆλθε, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔσχε τῶν ἐκεῖ πόλεων· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὸν πόλεμον ἐκίνησε τὸν Τρωϊκόν· ἡ δὲ Ἀφροδίτη ἐπὶ τὴν Σπάρτην, καὶ τὸν γάμον τῆς Ἑλένης ἔσχε. καὶ ἐκ τούτου ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν οἱ Ἕλληνες, καὶ τὴν πόλιν ἐπολιόρκησαν ἔτη δέκα, καὶ τὸν Πρίαμον ἀπέκτειναν, καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθησαν, καὶ τὴν Ἑλένην ἔλαβον πάλιν, καὶ τὸν Μενέλαον ἔσχε γυναῖκα.

Græciæ,& formosas alias,& ex patrĕtibus prĕclaris natas, ex tota ea terra ducere vxores sibi posset, nihilominus tamĕ cõueniĕtes, huius proci facti sũt, cęteris omnibus, perinde vt vilioribus contĕptis. Scientes autĕ, quòd nõ abſq; certamine ab vno aliquo ducĕda esset, metuĕtésq; ne pugnãtibus inter se aliquibus, bellũ inde toti grę-cię otiretur, de cõmuni sĕtĕtia in hæc verba iurarunt, quòd omnes auxilium ferre vellĕt ei, quicũq; vxorĕ hãc ducere dignatus fuisset, neq; cuiquã cõcedere, qui iniuria aliqua afficere illũ aggressus esset: existimantes videlicet, quisq; sibi auxiliũ & societatĕ hãc parari. Propria quidĕ igitur sĕtĕtia frustrati omnes sunt, prĕter Menelaũ, cõmunis autĕ pacti experimĕtum statim dederunt. Non enim multò pòst, cũ cõtĕtio inter deas de pulchritudine orta esset, disceptatio eius litis Paridi Priami filio delegata fuit. Qui cum iudicio inferior esset, quàm vt inter corpora dearũ cognoscere posset, donorũ autĕ cogeretur iudex fieri. Ac Iuno quidĕ offerret illi totius Asiæ imperiũ, Minerua robur & vires ad bella, Venus autem Helenæ huius nuptias. Ipse verò contrà secum ita cogitaret, quòd imperia quidem etiam vilibus & contemptis hominibus obuenire possent, Helena autem, non statim vllus posterorum dignus futurus esset, nu-

ναι, προείλετο τὴν ταύτης γάμον. ἡμῶν δὲ τὴν ὑμετέρων ἐκείνης στρατείας κοινὴν τῶν Τρώων, καὶ τὴν Εὐρώπης τότε πρῶτον καὶ τὴν Ἀσίας ἐλευθέρωσιν, ἔχοντες οἱ τε Τρῶες ἀποδόντες τῷ Ἕλληνι, ἀδεῶς οἰκεῖν τὴν αὑτῶν, οἵ δ' Ἕλληνες ταύτην αὐτοὺς ἐάσαντες ἔχειν, ἀπαλλάττεσθαι τῶν ἐν πολέμοις, καὶ στρατείας δυσχερῶν, οἷ δὲ ἐκ πρέλιπτον ἀμφότεροι, ὃν αὖ ποτε νομίσαντες εὑρεῖν ἀφορμὴν καλλίω πολέμου, περὶ ἧς ἀποθανοῦνται. καὶ θεοὶ τὸν αὐτῶν παῖδας σαφῶς εἰδότες ἀπολουμένους ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἀπέτρεψαν μᾶλλον, ἀλλ' ἐνήγαγον εἰς τοῦτο, οὐκ ἐλάττω δόξαν αὐτοῖς οἰόμενοι φέρειν, τὸ θεῶν παῖδας γενέσθαι, τὸ μαχομένους ὑπὲρ Ἑλένης, ἀποθανεῖν. καὶ τί λέγω τῶν αὐτῶν παῖδας; αὐτοὶ πρὸς αὑτοὺς μείζω, καὶ δεινότερον ἐνεγκάσασθε τὸ πρὸς γίγαντας αὐτοῖς ἡμῖν μοὺ πόλεμον. ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ μετ' ἀλλήλων. ἐνταῦθα δέ, ἐμάχεσθε πρὸς ἀλλήλους. ἢ τί ἡμῖν αὖ ἐναργέστερον δεῖγμα, ὅσῳ τῶν ἀνθρωπίνων ἁπάντων ὑπερέχει τὸ κάλλος παρὰ δυνάτοις

ptias huius cæteris rebus omnibus antepoſuit. Poſtea verò exorta celebri illa expeditione cõtra Troianos, & Europa tũc primũ cõtra Aſiã bello cõcitata, cùm Troiani poſſent Helena reddita ſine periculo ac metu terrã ſuam retinere, Græci autẽ hãc illis habẽdã permittẽtes, omnibus illis difficultatibus, quæ ex bello & expeditionibus percipiuntur, liberari: neutri cõſulere ſibi ipſi voluerunt, rati nõ aliam pũlchriorem belli cauſſam, ob quam morerentur, inuenire ſe poſſe. Iam verò & dij, cùm certò ſcirent liberos ſuos in eodẽ bello perituros eſſe, haudquaquam illos ab eo abſterruerunt, ſed ad id vltro proſilire fecerunt, rati nõ minorem illi gloriam cõſecuturos eos eſſe, ſi pro Helena mortẽ obijſſent, quàm quòd deorũ filij procreati eſſent. Et quid attinet de filijs deorũ dicere? cùm ipſi dij maiore grauioréque certamine inter ſe eodem bello congreſſi fuerint, quàm tunc, cùm cõtra gigãtes bellum geſſere. Nam in illo contra Gigantes cõmunibus ac mutuis auxilijs dimicarunt: hîc autẽ ipſi contra ſe ipſos arma tulerunt. Quo ſanè argumẽto, quodnam aliud clarius eſſe poteſt, quanto etiam ipſis Dijs

κριτ̃, ὅταν γὰρ μὴ τ̃ ἄλλων
ἀξίνεος ἀπαίτων ἀδαμῶ τοπα-
ρέπαν φαίνον̃ διενεχθέντες,
ὥσπερ ὁ κάλλος, ἀ μόνον τοῦ
ὑοὶς ἐπιδεδωκότες, ἀλλ ἤδη
καὶ ἀλλήλοις σπουδία πεπολε-
μικότες, ἔνιοι δ, κ τρωθέντες,
πῶς οὐχ ἅπασιν ὑμῖν
σημῆναι ἁπάντων τὸ κάλ-
λος; ἀλλ ἵνα μὴ δόξωμεν ἀπο-
εία τῶν περὶ κάλλους λόγων
περὶ ταῦτα διατείβειν ἀεί,
ἐφ ἕτερον βούλομαι μεταβῆ-
ναι, οὐδαμῶς ἔλαττον ὄν, ὥστε
δεῖξαι τιν τὸ κάλλους ἀ-
ξίαν, τῶν πρότερον εἰρημένων,
τιν ἀρκάδος Ἱπποδάμειαν
Οἰνομάου. ἅσους τὸ ταύτης
κάλλους ἁλόντας, μᾶλλον αὐ-
τοσυμβύλους ἀπέφηνεν ἀποθνή-
σκειν, ἢ ταύτης διωκισμένους, τ̃
ἥλιον προσορᾶν. ὡς γὰρ ἐλάβε-
το τῆς ἡλικίας ἡ παῖς, καὶ
τὰς ἄλλας ὁ πατὴρ οὐ πολ-
λῷ τῷ μέτρῳ περιενεγκοῦσαν
ὥρᾳ, τῆς μὲν ὥρας αὐτῆς
ἥλιος, τοσοῦτον γὰρ αὐτῆ προεκ-
λιν, ὥστε κ τὸν γεγηκότ ἀνα-
μάσσετο πρὸς φύσιν, κ διὰ τοῦτ
ἀξιῶν αὐτ ἔχειν παρ ἑαυτῷ.
βούλεσθ δ ἐκδοῦναι πλατ-
τόμους αὐτ τῷ ταύτης ἀξίῳ,

iudicibus, cæteras mortaliũ res omnes antecellat pulchritudo? Nam cùm pro aliarum quidẽ rerum nunquã vlla vllo modo inter sese discordes fuerint, pro pulchritudine autẽ, nõ solùm filios suos in mortem obtulerint, sed ipsi inter se dimicarint, nõnulli autem etiã vulnerati fuerint: an nõ omnibus calculis pulchritudinem cęteris rebus vniuersis anteposuerunt? At enim ne penuria quadã de pulchritudine dicendi, circa hunc locum cõmorari diutius videamur, ad alium hinc transire volo, haudquaquam his quæ antè dicta sunt, ad cõprobandam pulchritudinis dignitatem, inferiorem, nempe ad Hippodamiam Arcadis illius Oenomai filiam. Quã multos enim ille, pulchritudine hujus captos, ostendit, mortem subire voluisse potiùs, quàm ab hoc dissociatos, lucem intueri. Nam postquam adultam ętatẽ attigit puella, illámq; pater nõ paruo interuallo cæteras omnes anteire cõspexit, ipse quoque forma illius captus est. Tãta enim hæc in illa excellebat, vt etiam eum, àquo nata fuerat, præter naturam illexerit. Proinde cùm ipse quidem illam, apud sese retinere cuperet, elocare autem velle ei, qui dignus illa foret, simularet

σας παρ' ἀνθρώπων φεύγων αἰτίας. μηχανᾶταί τινα μηχανᾶται τὴν ὑπερβυμίας ἀδικωτέραν. καὶ ὧν ἤθελε ῥᾳδίως, ὅσα ἐβούλετο, κατασήσειν. ὅτι γὰρ ἅρματι ὡς οἷόν τε μάλιστα ὧν εἰς τάχος ὅτι τέχνης ἐξεργασμένῳ, τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ζεύξας ἐν τῷ τότε τα- χίστους ἵππους, ἡμίλλατο πρὸς τὸν μνηστῆρας τὴ κόρης, ἆθλον τὴ νίκης παρελθόντας αὐτοῖς αὐτὴ προτιθεὶς, ἢ στέφεσθαι τὴ κεφα- λῆς ἢ πλήττεσθαι. καὶ ἡξίου δ' αὐτοῖς συναναβαίνειν τὸ ἅρμα, ὅπως ἀπορολάμοι πρὸ ταύ- τῃ, ἁμαλοῖεν τὴν ἱππικῆς. οἷδ', ἀποτυχόντος τοῦ προτέρου ἁρμάτος τὴ δρόμου, καὶ τὴ κόρης ἐκπεσόντος μὴ τὴ ζωῆ, τὸ μὲν ἀποκτῆναι πρὸς τὴ ἀγῶνα, ἢ μεταθεῖναι τί τῆ βεβουλευμένων, μειρακιώδες εἶναι νομίζοντες, τὴ δ' ὠμότητα μισήσαντες Οἰνομάου, ἄλλος ἄλλον ἐφθασεν ἀποθνήσκων, ὥσπερ δεδιότως μὴ τὴ θανάτου πρὸς τὴ κόρης ἁμαρτῆ. καὶ προήλθε μέχρις ἐπ' ἀδικα νέων ὁ φόνος. δεῖσι δ' ἐκεῖνον τὴ πονηρίας μισήσαντες ταυτησὶ, τοὺς τὴ θανεῖσθαι μέλλοντας, τοὺς μὲν, ὅτι κτι-

vt hominum accusationem euitaret, technam quandam machinatur, cupiditate sua multò iniustiorē, per quam putabat, id quod animo intendebat, facilimè sese cōficere posse. Nam currui, quē quoad fieri maximè potuerat, ad celeritatem arte compararat, equis, qui ea tū ætate in Arcadia omnium velocissimi erant, iunctis, cum procis puellæ, aurigatione certabat, ei videlicet, qui certamine superasset, spōsam illam proponens: qui verò victus esset, illum capite priuādum edicens. Iubebat autē etiā ipsā vnà cōscendere currum, quò videlicet illi, huic intenti, aurigationis obliuiscerētur. Cæterùm cùm qui primō certamen hoc iniisset, successu caruisset, & præterquàm quod à puella, etiā vita excidisset, reliqui cū ad certamē obeundum cunctari, & eorum quę semel decreuisset, quicquā detrectare futile ac iuuenile quiddam esse cēserēt: rursum autē crudelitatem ὠμότητα detestarētur, alius alium præuertit moriendo, perinde ac si metuerēt, ne nō pro puella illa mori possent. Ac processit cędes ea, donec tredecim eorū iuuenū interficerētur. At dij, cùm illum ob prauitatē hāc odissent, pariter autē & eos qui mortui fuerant, & puellā miserarentur, alteros videlicet, quòd tantæ rei possessione

ματος ἀπιςέρλω) τοιούτου, τ
κορλω δ' ὅπ τ ὠρας ὰ κ' κα-
ρὸν ἀπολαύσι, κινδυνῳοί τε τῆ
γνε, ἥτις ἤμελλε, Πέλοψ δ' ὢν
ὕτος, ἀγωνιεῖτο, ἅρμα τε χα-
εἴζον) τύτῳ κάλλιον τέχνης
ποιημάνον, ἵππως τε ἀθανά-
τους, δ' ὧν ἤμελλε τ κόρης κύ-
ειος εἶναι. κ γὰρ γε, τ κινδύ-
νην ὑπὸ τέρματι τ νίκης ἀπεκ-
τονές. ὅτω τοῦ κάλλους χρῆμα,
ἀνθρώποις τε θεῖον εἶναι δοκεῖ,
κ τιμώμενον τ πάντων, κ θεῶν
ἐπιδάσαι πολλαχόθι. διὸ δὴ
κ ἡμεῖν ὐκ ἂν ἔχοι τις μέμφεσ
δικαίως, περῤῥᾳν λογισαμένοις
τὸ ταῦτα περὶ κάλλους διεξελ-
θεῖν. ὅτω μὲ δὴ κ Ἀείσιππος
δίκαιος τ λόγον. Ερ. σὺ δ' λοιπὸς
ἔ Χαρίδημε. ὅπως δ' ὤπερ
χορωνίδα τ τ κάλλους καλῶν ἐ-
πιθήσι τ λόγον. Χα. μηδαμῶς
ὦ πρὸς θεῶν πρεσβύτερω πρε-
ελθεῖν με βιάσῃ. ἱκανὰ γὰρ δη-
λῶσαι τὴν σωφροσύην, κὰ τὰ
νῦν ἠρημένα. ἄλλως τ, οὐδὲ
ὅσαπερ εἶπον ὑπομνημονεύουτα.
ἔφην γὰρ ἄν τις μνημονεύσι
τῶν ἑτέροις εἰρημένων, ἢ τῶν
αὐτῷ. Ερ. πῶτα μὲν δὴ
ὅσην, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμοῦ-

priuati essent, puellam autē, quòd forma sua per ætatem frui non posset, pro iuuene eo, quicunq; mox certaturus esset (erat autem is Pelops) curam aduertentes, & currū illi donant pulchriorem arte factū, & equos immortales, quorū ope puella potiturus, ac dominus illius futurus esset. Et sanè factus quoq; est, socero ad terminos victoriæ occiso. Adeò pulchritudo ipsa, cū hominibus diuinum quiddam esse videtur, & ab omnibus coli cōsueuit, tum à dijs quoq; sæpenumero cū sūmo studio obseruata est. Quā ob rem nemo nos meritò reprehenderit, quòd operæ pretiū putamus, hęc de pulchritudine disseruisse. Atq; ad hūc modū & Aristippi orationem suam peregit. *Her.* At tu etiam restas Charideme: quare fac, vt quasi quandam coronidem imponas orationi tuæ, pulchrishisce de pulchritudine dictis. *Char.* Nequaquam, per deos quæso, vlteriùs progredi me cogas. Satis enim sit, indicasse tibi, & quo pacto cōuersati fuerimus, & hæc quæ modò dixi: præsertim cū ne illa quidem satis adhuc meminerim, quæ modò cōmemorauī. Multò enim faciliùs ea memoria repetieris, quæ ab alijs dicta sunt, quàm quæ ipsę dixisti. *Her.* Hoc igitur illud est, quod ab initio consequi cu-

μὴν ὅπ τυχὸν, ἃ γὲ ἐμὸν τοσοῦτον ἦμεν τῶν λόγων ἐκείνων, ὅσον ἐμέλησε τῶν ἀκοῦσαι, ὡς ἐμοὶ τούτων ἀπιστερῆσθαι, καὶ εἰκῆ μάτην ἔσεσθαι πονηκώς. ἀλλὰ πρὸς Ἑρμοῦ, τὰ ἅπαντα λόγον ὥσπερ ὑπόθεσιν ἐξ ἀρχῆς, ἀπόδος. Χα. βέλτιον μὲν ἦν σοὶ τοῦτο ἀπολαῦσαι με, τὰ δυσχερῆ ἀφεῖναι παντα. ἐπεὶ δ' ὅτω προθυμῇ καὶ τὰ ὑστέρων ἀκοῦσαι λόγων, καὶ τῆς ὑπηρετῆσαι ἀνάγκη, ὥστε τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐποιησάμην τὸν λόγον. Εἰ μὲν πρῶτος αὐτὸς ἦρχον περὶ τοῦ κάλλους λέγειν, πρεσβείων ἂν ἐδεόμην συχνῶν. ἐπεὶ δ' ὑπὸ πολλοῖς ἤδη τοῖς πρότερον εἰρημένοις ἐρῶ, οὐδὲν ἀπεικὸς τοῖς ἐκείνων κεχρημένους ὡς πρεσβείοις, ὑπερθέσθαι ἐξῆς τὸν λόγον. ἄλλως δ' οὐδὲ ἑτέρωσε τῶν λόγων γενομένων, ἀφ' ἑνὸς τοῦδε καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὡς ἐκεῖναι καὶ τοὺς παρόντας λαθεῖν, ὡς ἄρ' αὐτῷ ἕκαστος ἰδίᾳ λογοποιεῖσθαι, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ ἕκαστος ὑπὸ μέρους διεξέρχονται λόγον. ἑτέρῳ μὲν οὖν ἥκιστ' ἂν εἰς εὐφημίαν, ἄνδρ' ὑμῶν ἕκαστος ἔτυχεν εἰπὼν περὶ τοῦ κάλλους ἰδίᾳ. τοῦτῳ τοσοῦτον

piebam. Neque enim mihi tantopere orationes illorum ac tuã audire cura fuit. Quare si me hac priuaueris, etiam illa frustra laborasse te scias. A Sed per Mercuriũ quęso, totam orationem, quemadmodũ à principio exorsus fueris, mihi recita. *Cha.* Satius quidem fuerat, contentum his quę dixi, à difficilioribus abstinere me: attamen quando ita cupis, & nostrã audire orationem, in hoc quoque morem tibi gerere necesse est. Proinde hoc pacto ipse quoque verba feci. Si primus ipse cœpissem de pulchritudine dicere, proœmio longo opus haberem: nunc autem quando post multos alios, qui ante me verba fecerunt, dicturus sum, nihil alienum puto fuerit, si illorũ antè dictis, perinde ac proœmio vsus, sequentem orationem subiungam. Præsertim cùm non alio loco, sed hoc in conuiuio, eodémq; die, orationes istæ habeantur, ita vt liceat & præsentes latere nos, perinde ac si nõ quisq; priuatim verba faceret, sed eandem singuli per vices prosequantur orationem. Proinde alteri quidem sufficerent ad laudem vtique comparandam, ea quæ vestrũm vnusquisque seorsim de pulchritudine dixit. At verò hic adhuc tantum

πλείστην, ὥστε καὶ τοῖς ὑπογεγονόσιν ἔξω τῶν νῦν εἰρημένων, οὐδὲν ἐπαινῶν τῶν εἰς αὐτὸ πλεῖσα δεῖν λέγειν ἕκαστα δόξαν παρεῖσθαι, ὥσπερ αὐθέων εὐτυχῶν λειμῶνι, ἀεὶ τῶν φαινομένων ἄρτι πεφυομένων τὸν δρεπομένης. ἐγὼ δὲ ὧν πάντων ὑπολέξας ὅσα μοι δοκῶ μὴ βέλτιον εἶναι παραλιπεῖν, λέξω διὰ βραχέων, ὅπως τῷ τε κάλλει τὸ γιγνόμενον ἀποδῶσω, ὑμῖν τε τὸ μακρολογεῖν παραλιπὼν, δρᾶσω κεχαρισμένα. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἴσως δεῖαν, ἢ καθ' ἑτέραν τινὰ τῶν ἀρετῶν ἡμῶν πρόσχειν δοκοῦσιν, ἵνα μὴ τῷ καθ' ἡμέραν ποιεῖν εὖ, ἀναγκάζωσιν ἡμᾶς εὖ ἀυτοῖς διακεῖσθαι, βασκαίνομεν μᾶλλον, ἐξὸν τ' εὖ οὐ κακῶς αὐτοῖς τὰ πράγματα πράττομεν χρήν. καλοὺς δ' οὐ μόνον οὐ φθονοῦμεν τῆς ὥρας, ἀλλ' εὐθὺς τε ἰδόντες, ἁλισκόμεθα, ὑπαγαπῶμέν τε, οὐδ' ἀποκνοῦμεν ὥσπερ κρείττοσιν, ὅσον ἂν ἡμῖν ἐξῇ, δουλεύοντες αὐτοῖς. ἥδιον δ' οὖν ὑπακούσεται τὶς ὥρας εὐτυχήσοτι, ἢ σωφρονοῦντι τῷ μὴ τοιούτῳ.

superest, vt & ijs, qui post nos venturi sunt, extra ea quæ nunc dicta sunt, satis laudum ad prædicandam illam suppetat. Plurima enim vndique circunstant, quæ & ipsa eam de se opinionem præbent, quasi singula eorum primo loco dici debeant, non aliter atque in prato aliquo floribus fœcundo, vbi semper ea quæ nouissimè apparent, carpentes potissimùm alliciunt. Ego verò ex omnib⁹ illis delectis, quæ mihi videbuntur minimè prætereunda fuisse, paucis dicam, vt & pulchritudini debitum suum reddã, & vobis, omissa verborum prolixitate rẽ gratam faciã. Proinde illi quidẽ, qui vel ob formositatinẽ, vel ob aliam aliquã virtutem præstare nobis videntur, si nõ quotidie honestis actionibus benevolẽtiã sibi cõciliẽt, & nos quodammodo ad amãdum se cogãt, inuidemus illis magis, vndecunq; etiã eis negotia, quæ geruntur, min⁹ bene procedunt. Pulchris autẽ nõ modò nõ inuidemus formam suam, sed simul atq; aspeximus, capimur, & plus quàm amam⁹ eos, neq; grauamur, tanquam superiorib⁹, quantum nobis licitum fuerit, & seruire quoque illis. Libentiùs igitur quispiam obedi-

it formoso alicui, quàm imperauerit ei, qui talis non est,

καὶ πλείω χρόνον αὖ εἰδείη τῷ πολλὰ πρεσβεύοντι μᾶλλον, ἢ τῷ μηδ' ὁτιοῦν ἐπαγγέλλοντι. καὶ τἄλλων ἀγαθῶν, ὧν αὖ σπουδεῖς ὦμεν, ὑπερτέρω ἀεὶ πειρώμεθα διάζευξιν τοῦ τυχεῖν. κάλλους δ' ἡμῖν οὐδεὶς οὔπω ποτὲ χόρτος κόρου. μὴ ἐὰν τε τὸν Ἀγλαΐης, τὸν εἰς Ἴλιον ποτὲ συναναβάντα τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐάν θ' Ὑακίνθου τὸ κάλλος, ἢ τὸν Λακεδαιμόνιον Ναρκισσον κάλλει νικῶμεν, οὐκ ἀρκεῖν ἡμῖν δοκοῦμεν, ἀλλὰ δεδοίκαμεν μὴ λοίδωμεν τοῖς ἐπιγενομένοις αὖ καταλιπόντες ὑποβολήν. ἐχέδην δ' ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις πραγμάτων, ὥσπερ κοινὸν παράδειγμα τὸ κάλλος ἐστί. καὶ οὔτε στρατηγοῖς εἰς κάλλος ἡμέλη τὰ στρατεύματα συντάττειν, οὔτε ῥήτορσι τοὺς λόγους συντιθέναι, οὔτε μὴν γραφεῦσι τὰς εἰκόνας γεγράφειν. ἀλλὰ τί ταῦτα λέγων ὧν τὸ κάλλος τέλος ἐστίν. ὧν γὰ εἰς χρείαν ἥκομεν αὐταρκέστους, οὐκ ἐλλείπομεν ὅσον σπουδῆς εἰς ὅσον ἔξεστι κάλλιστα κατασκευάζειν. τῷ τοι γὰ Μενέλεῳ, τοσοῦτον ἐμέλησε τῆς χρείας τοῦ οἴκων, ἢ ὅσον

maiorémque gratiam habuerit formoso, multa iubenti, quàm si nihil quicquam præcipiat. Ac cæterorum quidē bonorum, quibuscunq; caremꝰ, vlteriorem assequendi curam nullam gerimus, at pulchritudinis nullavnquam nobis satietas oboritur, sed siue Aglaies filium illum, qui cum Achiuis ad Troiam profectus fuit: siue Hyacinthum formosum illum, siue etiam Lacedæmonium Narcissum, pulchritudine superemꝰ, tamē nobis ipsi minimè satisfacimus, sed semper timemꝰ, ne fortè videamur apud posteros, ab alijs superati fuisse. Propemodum autem omnium eorum, quę inter homines geruntur, vt ita dicā, quasi quoddam commune exemplum, pulchritudo proposita est. Nam neq; duces negligunt ad pulchritudinē exercitus suos instruere, neq; oratores ad eandem orationes suas cōponere, neque etiam pictores, imagines ac tabulas suas secundum illam depingere. Et quid attinet ista recensere, quorum finis quoq; pulchritudo est? Quin illa quoq; quibus necessariò vtimur, haudquaquam prætermittimus, quin omnia, quam maximè fieri potest cum summo studio, quàm pulcherrimè apparemus. Nam Menelaus quidem, non tantùm curauit vsum ædium,

τὸν ἱστερχομένους ἐκπλήττειν. καὶ διὰ τοῦτ' ἔτι πολυτελεστάτους ἅμα κατασκευάσας, καὶ καλλίστους. ἢ τῆς γαμετῆς οὐχ ἥμαρτεν. ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς οὕτως ἀγαθῶν λέγεται τούτοις, ἢ πύστιν τοῦ παιδὸς εἰς αὐτὸν ἀφιγμένου, ὡς ἀπεῖν Πεισιστράτῳ τῷ νεοσεῖδι, Ζηνός που τοιόνδε γ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. αὐτὸς θ' ὁ τοῦ μειρακίου πατὴρ, ὡς ἄλλου τινὸς χάριν μιλτοπαρήους ἦγε τὰς ναῦς συστρατευόμενος τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ Τροίαν, ἢ ὅπως τοὺς ὁρῶντας ἐκπλήττειν ἔχῃ. ἢ χρὴ δὲ εἴ τις ἐκείνην ἐξετάζειν βούλεται τῶν τεχνῶν, εὑρήσει πάσας ἐς τὸ κάλλος ὁρώσας, καὶ τούτου τυγχάνειν τοῦ πάντος πεπεισμένας. τοσοῦτον δὲ τὸ κάλλος τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑπερέχειν δοκεῖ, ὥστε τῶν μὲν, ἢ δικαιοσύνης, ἢ σοφίας, ἢ ἀνδρείας μετεχόντων, πολλάκις ἂν εὕροι τιμώμενα μᾶλλον. τῶν δὲ ταύτης τῆς ἰδέας κεκοινωνηκότων, εἰλικρινὲς ὄφελος εὑρεῖν οὐδὲν, ὥσπερ δὲ καὶ τῶν μὴ μετεσχηκότων ἀτιμότερον οὐδέν. μόνοις γοῦν τοὺς μὴ καλοὺς ὀνομάζομεν αἰσχροὺς, ὡς οὐδὲν ὂν εἴ τι τις ἔχων τυχοι

quantum vt pulchritudine earum ingredientes quasi attonitos redderet. Et ob hoc sumptuosissimas pariter & pulcherrimas eas ędificauit. Neq; etiam sententia falsus A est. Nam Vlyssis filius ita admiratus eas fertur, cùm ad percunctandum de patre, eò loci venisset, vt ad Pisistratũ Nestoridem in hũc modum dixerit: Talis & ætherij forsan Iouis aula renidet. Et ipse adolescentis pater non aliam ob caussam minio infectas duxit naues, cùm vnà cum græcis ad Troiam proficisceretur, quàm vt aspicientes eorum aspectu obstupefacere posset. Et fermè si quis singulas artes perpendere volet, reperiet omnes eas ad pulchritudinem tendere, eámque consequi, pro summo ducere. Adeò autem pulchritudo cæteras res cũctas excellere videtur, vt ijs, quę vel cum iustitia, vel sapientia vel fortitudine aliqua fiũt, multa alia inuenias maiori pretio digna censeri: at verò quæ cũ hac specie cõmune aliquid habẽt, ijs nihil quicquã melius inuenire licet, vt rursum & illis, quibus hæc coniuncta nõ est. nihil quicquã inhonestius. Quippe solos eos qui pulchri nõ sunt, turpes vocamus, perinde quasi pro nihilo habendũ

πλεονέκτημα τῶν ἄλλων, κάλλους ἐστερημένος. τοὺς μὲν οὖν ὑπὸ δημοκρατουμένοις τὰ κοινὰ διοικοῦντας, ἢ τυράννοις ὑποτεταγμένους, τοὺς μὲν, δημαγωγοὺς, τοὺς δὲ, κόλακας καλοῦμεν. μόνους δὲ τοὺς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δυνάμει ὑφειμένους, θαυμάζομέν τε, φιλοπόνους τε καὶ φιλοκάλως ἀνομάζομεν, καὶ κοινοὺς νομίζομεν εὐεργέτας, τοὺς τῶν καλῶν ἐπιμελητάς. ὅτε τοίνυν ἔστιν μὲν ἔμοιγε τὸ κάλλος ὄφελος, οὕτω δὲ τοῖς πᾶσιν ἐν ἐυχῆς μέρει τυγχάνῃ, κέρδος τε νομίζοιτο τοῦτο τί διακονῆσαι δυνηθῆναι, πῶς ἡμᾶς εἰκότως ἂν τις ἐμέμψατο, εἰ τοσοῦτον ἔχοντες κέρδος κερδαίνειν, ἐπιθυμοῦντι παρείμεθα, μήδ' αὐτὸ τοῦτο ἀποδέσθαι δυνηθέντας, ὅτι ζημιούμεθα; τοσοῦτον μὲ δὴ καὶ γὼ τὸν λόγον ἐποιησάμην, πολλὰ τῶν ἐνόντων μοι περὶ κάλλους εἰπεῖν ἀφελών, ἐπειδὴ τὴν συνουσίαν ὀπτιλὺ παρατεινομένην ἑώρων. Εχ. εὐδαίμονές γε, οἱ τοιαύτης ἀπολελαύκατε τῆς συνουσίας. χρεὼν δὴ ἦδη καὶ γὼ ἥδιον ἔλαττον ὑμῶν ἔχοντα διὰ σέ.

sit, quicquid tandem aliquis habuerit, in quo cæteros antecellat, si idē pulchritudine careat. Proinde & eos quidē qui vel in repub. degentibus imperio præsunt, vel tyrannorum potestati subiecti viuunt, alteros quidem populares vocare solemus, alteros autem adulatores. Solos autem eos, qui huic potestati subiecti sunt, & admiramur, & cū philoponos, tū philocalos nominamꝰ, adeóq; cōmunes benefactores cēsemꝰ esse, eos, qui pulchrorū procuratores sūt. Quādo igitur ita venerabilis res, pulchritudo est, ita autē ab omnibꝰ etiā votis expetitur, & quasi pro lucro putatur, huic ministrare saltē aliquid potuisse, quomodo nō meritò reprehēderit nosquispiā, quòd cū tantum lucrū lucrifacere possimus, vltrò illud prodamus, ne hoc ipsū quidē verētes, dānum videlicet quod mox accipiemus? Ac tantam quidē ego quoq; orationem habui, multis, quæ mihi de pulchritudine amplì⁹ dicere licebat, omissis, postquā cōuersationē hāc in lōgū adeò progressā, videbā. *Her.* Felices sanè vos, quibus tali cōuersatione frui licuit. Ferme autem iam etiam ego nō miror te videlicet, accepi.

nus voluptatis, quàm vos.

Οὐδὲ ἅτοις δοκεῖ τῆς Λουκιανῆς.

Neque hic videtur Luciani esse.

ΝΕΡΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ὀρυχῆς τοῦ ἰσθμοῦ, εἰ γνήσιος.

NERO, SIVE DE FOSSIONE ISTHMI. Si modò germanus est.

ARGVMENTVM.

Totus hic dialogus, cuiuscunque tandem est (Nam Luciani esse neque asseri potest, neque prorsus negari, quasi quadam in Neronem inuectiua est, qua patissimùm dementia illius exagitatur, quam cùm in Isthmo fodiendo, à quo & tituli ratio sumpta est, tum in obeundis Scenicis certaminibus Imperator Romanus exercuit. Estque veluti perpetua facti commemoratio, paucis quibusdam & caterorum ipsius facinorum exemplis, amplificandi caussa, adiectis, quæ tota Musonio philosopho tribuitur, qui Tuscum genere, vt Tacitus ait, cùm studia iuuenum præceptis sapientiæ foueret, à Nerone postremò, cùm in omnes bonos & claros aquè grassaretur, ob libertatem, vt Suidas addit, interfectus fuit. Quòd si quid hîc minùs bene redditum videbitur, id Græcorum exemplarium vitio erit tribuendum.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ.

Ὀρυχὴ τοῦ ἰσθμοῦ καὶ σοὶ Μουσώνιε, διὰ χειρὸς ὡς φασι γενομένη τῷ τυράννῳ, νοῦν εἶχεν ἑλληνικόν. Μυσ. Ἆρα ὦ Μενέκρατες, καὶ βελτίω ἐνεθυμοῦντο Νέρωνα. τὰς γὰρ περιβολὰς τῆς Πελοποννήσου, τὰς ἐπὶ Μαλέαν, ξυμπλεούσαις τοῖς θαλαττοκρυμίοις, εἴκοσι σταδίων τοῦ ἰσθμοῦ ῥήγματι. Μεν. τοῦτο

MENECRATES.

AT Isthmi fossio, quæ in manu, vt aiunt, Tyranno fuit, & tibi Musoni, mentem habere Græcã videbatur. *Muso.* Scito Menecrates, etiam meliora cogitasse Neronem. Nam & circuitus Peloponnesi illos supra Maleam, tollerè nauigantibus volebat, Isthmo ad viginti stadia interrupto. *Mene.* Hoc

δ' αὖ καὶ τὰς ἐμπορίας ὄνησι, καὶ τὰς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις, καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείᾳ. καὶ γὰρ δὴ κἀκείνας ἀποχρῶν ὁ οἶκοι καρπὸς, καὶ τὰ ἐπὶ θαλάττια εὖ πρᾴττῃ. ταῦτα δὴ διέξελθε Μουσώνιε, βουλομένοις ἡμῖν ἀκροᾶσασθαι πᾶσιν, εἰ μή τι ἄσεσθαι διανοῇ ἕτερον. Μὰ Δία μὰ βουλομένοις. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι χαριζοίμην ἂν μᾶλλον τοῖς γε ἀφιγμένοις ἐς ἀνδρὸς ἕνεκα φροντιστηρίου ἐπὶ τῷ ἀκουσθῆναι. Νέρωνα τοίνυν ἐς Ἀχαΐαν ᾠδαὶ ἦγον, καὶ τὸ σφόδρα αὐτὸν πειρᾶσθαι, μηδ' ἂν τὰς μούσας ἀναβάλλεσθαι ἥδιον. ἐβούλετο γὰρ καὶ τὰ ὀλύμπια, τὸ γυμνικώτατον τῶν ἀγώνων, στεφανοῦσθαι ᾄδων. τὰ γὰρ πύθια, τούτων μὲν ἑαυτῷ μαστεῖναι μᾶλλον, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι. μὴ γὰρ ἂν μηδ' ἐκεῖνον ἐναντίαν αὐτῷ κιθάρᾳ τε, καὶ ᾠδὴν ᾄδειν. ὁ δ' ἰσθμὸς, οὐ τῶν ἀπόθεν αὐτῷ βουλευμένων. δὴ οὖν τυχὼν τῇ φύσει τοῦ τόπου, μεγαλοψυχίας ἠρᾴδη, τόν τε βασιλέα τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν ποτὲ Ἀχαιῶν ἐνδυμηθεὶς, ὡς τὴν

autem & emporijs profuturum erat videlicet,& ciuitatibus cùm maritimis, tùm etiam illis, quæ in mediterraneis sitæ sunt. Nam si maritima loca bene habeant, etiam illis quæ interiora sunt, domesticus agrorum prouentus sufficiet. Sed hæc narra quæso Musoni, nobis, etenim omnes audiendi cupidi sumus, nisi fiquid aliud est cui tu nunc incumbere cogites. *Muso.* Narrabo, quandoquidem vultis. Nam sat scio, quòd plus etiam gratificabor, ijs vtique, qui ad iucundam adeò curarum officinam hanc studendi causſa venerunt. Neronem igitur in Achaiam cantiones ducebant, & illud item, quòd sibi ipsi vehementer persuaserat, ne Musas quidem dulciùs modulari. Volebat autem & Olympia, in quo certamine maximè athletæ nudi certant, cantando coronati. Nam quæ in Pythijs agun-
tur, eorum pleraque ad se magis, quàm ad Apollinem pertinere putabat. Neque enim neq; illum aduersùs se citharam, aut carmen aliquod mouere audere. Cæterùm Isthmus haudquaquam ex illis erat, de quibus hic lõgè antè cogitasset, sed cùm fortè naturam loci conspexisset, magnificum opus hoc animo concepit, Achiuorum videlicet regem, eorum, qui ad Troiam olim profecti fuere, animo proponens, qui ipse

Εὔβοιαν τῆς Βοιωτίας ἀπέτεμεν, Εὐείπῳ τῷ περὶ τὸν Χαλκίδα. ἔτι γεμιῶ καὶ τὸν Δαρεῖον, ὡς ὁ Βόσπορος ἐλεφυρώθη αὐτῷ ὅτι τοὺς Σκύθας. τὰ δ' Ξέρξου, καὶ πρὸ τούτων ἴσως ἐνενόησε, μεγάλα τῶν μεγαλουργῶν ὄντα. καὶ πρὸς τούτοις, τὸ διολίσθου ἀλλήλοις ἐπιμίξαι πάντας εἰσέτι τὴν Ἑλλάδα, λαμπρὸς ἐστᾶναι τ' ἔξωθεν. αἱ μὲν τύραννοι φύσεις, μεθύουσι μέν, φαύουσι δέ πη καὶ ἀκοῦσαι τοῦτο φθέγμα. προελθὼν δ' ὁ σκιωνῆς, ὕμνον μὲν Ἀμφιτρίτης τε, καὶ Ποσειδῶνος ἦτε. καὶ ἆσμα, οὐ μέγα. Μελικέρτη δ', καὶ Λευκοθέᾳ. ὀρέξαντος δ' αὐτῷ χρυσῆν δικέλλαν, καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐπιβρύσαντος, ἐπὶ τὴν ὀρυχὴν ἦξε, χροτούμενός τε, καὶ ἀδόμενος, καὶ καθικόμενος τ' ἦς, τεῖς οἶμαι. τοῖς τε τὴν ὀρυχὴν πεπιστευμένοις παρακελευσαμένου ξυμπόνως ἅπασι τῷ ἔργου, ἀνῆκεν εἰς τὸν Κόρινθον, τὰ Ἡρακλέους δοκῶν ὑπερβεβληκέναι πάντα. οἱ μὲν, δὴ ἐν τῷ διορυκτείᾳ, τὰ πεδώδη τε, καὶ δύσεργα ἐξεπόνουν. ἦν δ' ὅτε τὰ γώδη τε, καὶ ἐπίπεδα. ἐβδομάδι

Eubœã quoq; à Bœotia resecuit, medio circa Chalcidẽ Euripo immisso. Deinde autem & Darium, vt à quo & Bosporus põte iũctus fuerit, cũ is cõtra Scythas proficisceretur. Nam Xerxis factũ, etiam ante ista fortassis animo cogitarat, quod magnificentissimũ operũ magnificorũ omniũ fuit. Supra omnia autem hæc, etiam illud putabat, Græciam per hoc quod breui adeò omnes inter se miscери possent, cõtra exteros splendidè adeò stabilitũ iri. Nam tyrannorum ingenia ebria quidem sunt, tãgũtur autẽ alicubi, vbi vocem hanc audiunt. Porrò progressus in scenam, hymnũ quidem Amphitrites & Neptuni cecinit, & canticum quoddam non magnum. Melicertæ autem & Leucotheę. Cũ autem aureũ ipsi ligonẽ porrexissent, Græciámque eius tutelæ cõmisissent, ad fodiendũ profectus est, plausu cantúque prosequentibus illũ tũ omnibus. Atque vbi terram, ter opinor, tetigisset, deinde & quibus præfecturę atq; imperia credita erant, opus vnà capessere iussisset, Corinthũ redit, Herculis res gestas omnes sibi visus superasse. Illi igitur qui in viriculis fuerant, petricosis atq; difficilibus cõficiendis exercebantur: exercitę autem ea quæ terrea ac plana erãt, fodiebat.

At vbi

Ἐπεὶ καὶ τὴν πέμπτην ἡμέραν περιζευγνύντων ἡμῶν τῷ ἰσθμῷ, κατέβη τις ἐκ Κενχρεῶν λόγος οὔπω σαφὴς, ὡς δὴ τὸν Νέρωνα μετανοήσαντος τοῦ τομοῦ. ἔφασαν γὰρ τὸν Αἰγυπτίους γεωμέτρας ἐπιβαλόντας τὴν ἑκατέρας θαλάττης τὰς φύσεις, ἐκ ἰσοπέδους αὐτὰς συμπεσεῖν, ἀλλ' ὑψηλοτέραν ἡγουμένους πῃ τὴν ἐκ τοῦ λεχαίου, πρὸς τῇ Αἰγίνῃ δεδυκέναι. πελάγους γὰρ τοσούτου νήσῳ ἐπιχυθέντος, καὶ ὑποβρύχιον ἀπενεχθῆναι τὴν Αἴγιναν. Νέρωνα γὰρ, εἰ μὴ τὸν ἰσθμὸν τομῆς, οὐδὲ ἂν Θαλῆς μετεσήσειν ὁ σοφώτατός τε, καὶ φιλοπονώτατος. τὸν γὰρ τεμεῖν αὐτὸν ἥκειν μᾶλλον, ἢ τὸ δημόσια ἄδειν. ἐκ δὲ τῶν ἑσπερίων ἐθνῶν κίνησις, καὶ ὀξύτατος, ὡς τῶν ἐκείνης νῦν ἀπόμβιος, ὄνομα δ' αὐτῷ Βίνδηξ, ἀπήγαγε Ἑλλάδος τε, καὶ ἰσθμοῦ Νέρωνα, ψυχρῶς γεωμετρήσαντα. ταῖς γὰρ θαλάτταις, ἰσοψαίοις τε, καὶ ἰσοπέδοις οὖσι. φασὶ δ' αὐτῷ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὀλισθαίνειν ἤδη, καὶ ὑπὸ δίδοναι. τοῦτο καὶ αὐτοὶ χθὲς ἠκούσατε τοῦ πεπαίσαντος χιλιάρχου.

At vbi iam ſeptimum & quintum diem quaſi alligati Iſthmo fuiſſemus, rumor quidam è Corintho venit, non ita tamen manifeſtus, quòd Neronem pœnituiſſet Iſthmi inciſi. Dicebant autem Aegyptios geometras, altitudinem metientes, haud quaquam eandem atque æqualem vtriuſque maris ſuperficiem deprehendiſſe, ſed cùm eam partem quæ Lechęum aſpicit, altiorem iudicarent, de Aegina in timorem veniſſe. Nam ſi tantum pelagus contra Inſulam effunderetur, periculum eſſe ne illa aquis obruta in profundum demergeretur. At Neronem à fodiendo Iſthmo, ne Thales quidem abſterriturus fuerat, quanquam ſapientiſſimus, & naturalium rerum peritiſſimus. Nam incidendi illius majore ſtudio tenebatur, quàm publicè canendi. Sed motus occidentalium gentium, & aſperrimus, qui illas nunc excitat & incendit (Vindex autem nomen ipſi eſt) reuocauit ex Græcia, & ab Iſthmo Neronem frigidè maria dimenſum. Nã æquè altè à terra vtrumque aſſurgere, eandęque ſuperficiẽ habere, ſcio. Aiunt autẽ ipſi & Romanas res paulatim iã labi & declinare. Id quod & ipſi ex Tribuno, qui impegerat, heri audiſtis.

Μεν. ἡ φωνὴ ὦ Μουσώνιε, δι' ἣν μουσουμανεῖ, καὶ τῶν Ολυμπιάδων τὰ, καὶ Πυθιάδων ἐρᾷ, πῶς ἔχει τῷ τυράννῳ; τῶν γὰρ Λήμνῳ συσταλέντων, οἱ μὲν, ἐθαύμαζον. οἱ δ', κατεγέλων. Μου. Αλλ' ἐκεῖνος μὲν Μενέκρατες, οὔτε θαυμασίως ἔχει τὸ φθέγματος, οὔτ' αὖ γελοίως. ἡ γὰρ φύσις αὐτὸν, ἀμέμπτως τε, καὶ μέσως ἥρμοκε. φθέγγεται δ' κοίλον μὴ φύσει, καὶ βαρύ, ἐγκειμένης αὐτῷ τῆς φάρυγγος. μέλη δ' οὕτω κατεσκευασμένα βομβεῖ πως. οἱ δέ γε τόνοι τῶν φθόγγων, ἐπιλεαίνουσι τὸν, ἐπὶ μὴ δαρρεῖ αὐτῷ. χρωμάτων δ' φιλανθρωπία, καὶ μελοποιΐα, εὐαγώγως μὲν δή, καὶ κιθαρῳδία εὐσταλεῖ, καὶ οὖ καιρὸς βαδίσαι, καὶ στῆναι, καὶ μεταστῆναι, καὶ τὸ νεῦμα ἐξομοιῶσαι τοῖς μέλεσιν, αἰσχύνη ἔχοντος μόνου τὸ βασιλέα δοκεῖν, ἀκριβοῦν ταῦτα. εἰ δ' μιμοῖτο τοὺς κρείττονας, φεῦ γέλωτος, ὡς πολλὰς τῶν θεωμένων ἐκπλήξ. καίτοι μυρίων φόβων ἐπιπιπτόντων, εἴ τις ἐπ' αὐτῷ γελῶν εἴη. νενυ μὲν γὰρ τὸ μετέωρον πλέον. ξωμαγὼν τὸ πνεῦμα, ἐπ' ἄκρων ἵδρυται τῶν

Men. At vox Musoni, propter quam Musas ita deperit, & Olympiadas pariter & Pythiadas amat, qualisnam tyranno est? Nam eorum qui ad Lemnum naubus veniebant, alij quidem admirabantur ipsum, alij autem etiam deridebant. *Muso.* At ille, quod ad vocem attinet, neq; admiratione dignus, neque risu est. Nam ipsum natura inculpabilem, atque mediocrem formauit. Sonat autem concauum quiddam, non natura tamen, & graue, impendente illi gutture, ac carmina quidem hoc pacto accurata quodammodo personat. Voculationes autem sonorum læuigant hunc postquam sibi ipsi non confidit, Chromatum verò humanitate & modulatione facili quidem illa, & ad citharæ cantum accommodata: & vbi tempus est, ire & stare, & de loco transire, deinde & nutum cum membris exæquare, hæc accuratè facere, eius est qui pudore solo eo afficitur, quòd rex videtur. At rursum si imitetur superiores, hui quàm multis spectatoribus risus excidit: quãquam infinito metu impendente, si quis ipsius causa rideat. Nutat enim plus æquo, & eum spiritũ attrahit, stat

ποδῶν ἀνακλώμενος, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῶ βοχῶ. φύσει δ' ἐρυθρὸς ὢν ἐρευθεῖ μᾶλλον, ἐμπεφαμένος αὐτῷ τὸ πρόσωπον. τὸ δὲ πνεῦμα, ὀλίγον, καὶ ὡς ἀποχρῶν που δή. Με. οἶσθ' ὃν ἀγῶνα πρὸς αὐτὸν, πῶς ὑφίενται ὦ Μουσώνιε; τέχνη γάρ που χαρίζονται. Μυ. τέχνη μέν, ὥσπερ οἱ ὑποπαλαίοντες. δῆλα δ' ἐνδυμήσῃ ὦ Μενέκρατες, ἐκ τῆς βαγῳδίας ὑποκριτιῶ, ὡς ἰσθμοῖ ἀπέθανεν. ἴσως γὰρ κίνδυνοι καὶ περὶ τὰς τέχνας, ὧν ἐπιτίνουσιν οἱ τεχναζόντες. Με. καὶ τί τοῦτο Μουσώνιος σφόδρα γὰρ ἀήθους τὸ λόγου. Μου. ἄκουε δὴ λόγου ἀτόπου μέν, ἐν ὀφθαλμοῖς δὲ Ἑλλήνων πεπραγμένου. ἰσθμοῖ γὰρ νόμου κειμένου, μήτε κωμῳδίαν ἀγωνίζεσθαι, μήτε βαῳδίαν, ἐδόκει Νέρωνι βαγῳδοὺς νικᾶν. καὶ παρῆλθον εἰς τὸν ἀγῶνα ταύτην, πλείους μύ. ὅσ' ἠπειρώτης, ἄρτια φωνῆς ἔχων, εὐδοκιμῶν δ' ἐπ' αὐτῷ, καὶ θαυμαζόμενος, λαμπρότερα τῶ ἐωθότος ἐπαλάπετο, καὶ τῶ στεφάνῳ ἐφᾶν, καὶ μηδ' ἀφεῖσιν περότερον, ἢ δέκα τάλαντα δοῦναι οἱ Νέρωνα

A

B

C

D

E

sumis pedibus distẽtus & resiacᵗ, perinde vt ij qui in rota circũaguntur. Iã verò natura rubicũdus existẽs, multò magis etiam rubescit, cum ipsi facies incenditur, spiritus autem modicus, & ægrè alicubi sufficiens. *Men.* Qui verò certamine cũ ipso conferuntur Musoni, quo pacto se gerunt? Nam arti gratificantur scilicet. *Muson.* Arti quidem Musoni, quemadmodum & qui luctando subseruiunt: sed cogita, Menecrates, Tragicum histrionem illum, quo pacto in Isthmijs perierit. Paria enim pericula & circa artes sunt, si qui in ijs ostendandis impendio elaborãt. *Men.* Quid hoc autem Musoni, admodum enim ignarus eius sum, quod dicis? *Muson.* Audi igitur rem absurdam quidem & insolentem, attamen in conspectu Græcorum actam. Nam cùm in Isthmijs lex esset, vt neque comœdia certaret quispiam, neque Tragœdia, Neroni placuit, Tragœdos superare. Ac prodierunt ad hoc certamen plures quidem. Epirota autem ille, ut qui voce optimè valeret, & ob eam etiam celebraretur, & in admiratione esset, clariùs solito fingebat, & coronam amare se, & nihil de studio remittere velle, priusquã à Nerone

ὑπὲρ τῆς νίκης. ὅδ' ἠρίαινέ τε, καὶ μανικῶς εἶχε. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἠκροᾶτο ὑπὸ τῇ σκιᾷ, ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ τῷ ἀγῶνι. βοώντων δὲ τῶν Ἑλλήνων ὅτι τῷ ἠπειρώτῃ, πέμπει τὸν γραμματέα, κελεύων ὑφεῖναι αὐτῷ τοῦτον. αὐτὸς δὲ ὑποκαίοντος τὸ φθέγμα, καὶ δημοτικῶς ἐπιζοντος, ἐπιστέμπει Νέρωνα ἐπ' ὀκριβάντων τῶν ἑαυτοῦ ὑποκριτάς, οἷον προσήκοντάς τε τῷ πράγματι. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐλέτους ἐλεφαντίνους, καὶ διπύλους, προβεβλημένους αὐτοῖς ὥσπερ ἐγχειρίδια, καὶ τὸν ἠπειρώτην ἀναστήσαντες πρὸς τὸν ἀγχοῦ κίονα, κατέταξαν αὐτῷ πλησίον φάρυγγα, πλήσσοντες ὀρθαῖς ταῖς πλήκτοις. Με. βαγῳδίαν δὲ εἶπας. Μουσώνιε, μακρὸν οὕτω πάθος ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐργασάμενος; Μου. παιδιὰ ταῦτα νεανίᾳ τῷ μιζοκτονήσαντι. Με. εἰ δὲ βαγῳδίας ὑποκριτὴν ἀπέκτεινεν ἐκτεμὼν αὐτοῦ τὸ φθέγμα, τί χρὴ θαυμάζειν; καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ πυθικὸν στόμιον, παρ' ᾧ αἱ ὀμφαὶ ἐνέπνεον, ἀποφράττειν ᾤετο, ὡς μὴ ἡ τῷ Ἀπόλλωνι φωνὴ εἴη.

decem talenta pro victoria acciperet. At ille exasperabatur, nam & auditus iam sub scena fuerat in ipso videlicet certamine. Acclamantibus autem Græcis, Epirotæ mittit scribam, qui juberet hunc submittere sibi sese: sed pergente eo, & supra modum attollente vocem, popularitérq; ac liberè cum ipso contendente, immittit Nero in pulpita suos histriones, tanquam qui ad hoc negotium pertinerent. Nam & libellos elephantinos, & duplices habebant, quibus præ se intentis, veluti pugionibus utebantur. Atque hi Epirotam ad proximam columnam erigentes, guttur ipsius fregerunt, cædentes obuersis in rectum libellis. *Mene.* Tragœdia autem vicit, Musoni, sceleratum adeò facinus in oculis Græcorum ausus? *Muso.* Quid putas? ludus hic adolescenti fuit, qui matrem occidit quoque. *Mene.* Si verò inter Tragœdias, histrionem occidit, exacta illius voce, quid adeò attinet demirari, quando & Pythicum os unde voces inspirare solebant, obturare conatus fuerit, vt videlicet neque Apollini vox aliqua esset? Quan-

καίτοι τῶ Πυθίου καταλέξαντος αὐτὸν, εἰς τὸν Ὀρέστας τε, καὶ Ἀλκμαίωνας, οἷς τὸ μητροκτονῆσαι, καὶ λόγον τινὰ εὐκλείας ἔδωκεν, ἐπειδὴ παρρησίαν ἐπεμαρτύρησεν. Μου. ὁδὲ, μηδαμῶς εἰπεῖν ἔχων ὅτῳ ἐπεμαρτύρητο, ὑβρίσθαι ὑπὸ τῆ θεῆ ᾠετο, παρὰ τὰ ἀληθῆ ἀκούων. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, πῆς ἡ παρεσκευασμένη ναῦς, ὡς ἐπάγειν τί ἀγαθὸν ἔοικεν. ἐστεφάνωνται γὰρ τὰς κεφαλὰς, ὥσπερ χορὸς εὐφημος. καὶ τις ἐκ πρῴρας πρωτείνει τὴν χεῖρα, παρακελευόμενος ἡμῖν θαῤῥεῖν τε, καὶ χαίρειν. βοᾷ τε εἰ μὴ παρακούω, Νέρωνα οἴχεσθαι. Με. βοᾷ γὰ Μουσώνιε, καὶ σαφέστερόν γε, ὅσῳ τῆς γῆς ἄπεστιν. Μου. εὖγε ὦ θεοί. Με. ἀλλὰ μὴ ἐπευχώμεθα. ἐπὶ γὰ τοῖς κενμύθοις, οὐ φασι δεῖν.

quam ipso Pythio, recensente, cum inter Orestas & Alcmæones, quibus id, quòd matres occidêre, etiam laudis aliquam famam præbuit, postquam id in ultionem patrum fecerant. *Muso.* Hic autem, cùm nullo modo dicere posset, quemnam ultus esset, contumelia à deo affectum sese putabat, cùm tamen mitiora, quàm veritas exigebat, audijsset. Sed interea dum sermones serimus, quænam nauis ista est, quæ huc propinquat? ut autem boni aliquid afferre videtur. Nam coronati capitibus omnes sunt, perinde vt chorus quispiam, qui fastum aliquid nuntiaturus ingreditur. Et quidam ex prora manum protendit quoque, iubens & confidere nos, & gaudere, clamátque nisi non satis rectè percipio, Neronem perijsse. *Mer.* Clamat enim Musoni, & manifestiùs vtique, quò propiùs terram contingit. *Muso.* Euge ô dij. *Mer.* Sed ne gloriemur. Nam morconuitiari.

tuis, vt aiunt, non decet

TRAGOPODAGRA.

ARGVMENTVM.

Podagra, seu Dea, potestatem carminibus celebrat. Et inruit fabula ad quod ait Ouidius:

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

ΤΡΑΓΟΠΟΔΑΓΡΑ. ΠΟΔΑΓΡΟΣ.

Σπυγὼν ἔνομ᾽, ὦ θεοῖς συνόμνυον
Ω Ποδαγρα, πολυσέναχτε, κωκυτῷ τέκνον, A
Ἣν ταρτάρου κευθμῶσιν ἐν βαθυσκίοις,
Μέγαιρ᾽ ἐεννὶς γᾶς ἐρεὸς ἐξεγένατο,
Μαζοῖσί τ᾽ ἐξέθρεψε, καὶ πικρῷ βρέφει
Εἰς χεῖλος ἐσάλαξεν Ἀληκτὸ γάλα,
Τίς πλὴν δυσώνυμόν σε δαιμόνων ἄρα, B
Εἰς φῶς ἀφῆκεν; ἦλθες αὐθρώποις βλάβος.
Εἰ γὰ τεθνεώσην ἀμπλακημάτων τίσις
Βροτῶν ὀπηδεῖ, τῶν, ἔδρασαν ἐν φάει,
Οὐ Ταύταλον ποτοῖσιν, οὐδ᾽ Ἰξίονα
Τροχῷ στρεβλοῦν, οὐδὲ Σίσυφον πέτρῳ, C
Εδει κολάζειν ἐν δόμοισι Πλουτέως,
Ἁπλῶς ἅ πάντας τοὺς κακῶς δεδρακότας,
Τοῖς σοῖς προσάπτειν ἀφροκηδέσιν πόνοις,
Ὡς μου τὸ λυπρὸν, καὶ ταλαίπωρον δέμας,
Χειρῶν ἄτ᾽ ἄκρων εἰς ἄκρας ποδῶν βάσεις, D
Ἰχῶρι φαύλῳ καὶ πικρῷ χυμῷ χολῆς,
πνεύματι βιαίῳ τῷδε διασφίγγον πόρους,
Εσηκε. καὶ μέμυκος, ὀπτενίῳ πόνους.
Σπαλάγχνων δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῶν, διάπυρον πρέχει κακὸν,
Δίναισι φλογμῶν σάρκα πυρπολουμένου, E
Οπτία κρητὴς μεστὸς αἰτναίου πυρὸς,
Ἡ σικελὸς αὐλῶν ἁλιτόρευ διασφάγος.
Ὁπου δυστρέλικτα κυματούμενος,
Σήραξι πηγῶν σκολιὸς εἱλεῖται κλύδων.
Ω δυσκέμαρτον πᾶσιν ἀνθρώποις τέλος,
Ὡς εἰς μάτην σε πάντες ἀμφιθάλπομεν,
ἐλπίδι ματαίᾳ μωρᾷ βυκολούμενοι.
Χο. Ἀνὰ Δίνδυμον Κυβήλης

TRAGOPODAGRA. PODAGER.

Triſte nomen, ô & exoſum Dijs
Podagra, lachrymoſa, Cocyto ſata,
In Tartari ſpecubus opacis edita,
Erinnys vtero quam Megæra ſuo tulit,
Et uberibus aluit, cuíque paruulæ
In labra lac ſtillauit Alecto tetræ,
Inominatam quis deorum te dedit
Luci, futuram noxiam mortalibus?
Nam mortuos ſi perpetrati criminis
In luce ſequitur pœna, non erat ſiti
Plutonis atra puniendus in domo,
Proles Imoli Tantalus, nec Siſyphus
Saxo, nec hîc verſandus Ixion rota.
Tuis ſed omnes omnium ſcelerum reos
Aptare decuit membrifragis cruciatibus.
Vt calamitoſum corpus aridum meum
Manibus ab extremis ad infimas pedum
Plantas, ichore tetro, amara cum bile
Per vim retentis flatibus ſtringens poros,
Habet ſe, & inde clauſum acerblùs dolet.
Per ipſa currit ignea peſtis viſcera,
Carnémque vorticibus populatur ignium,
Ætnæ velut crater facibus exæſtuans:
Aut Sicula vallis æquoreárum rupium,
Aeſtibus ineuolubilibus: vbi fluctuans
Sinuoſa ruinas vnda ſcopulorum ferit.
Incomprehenſum ô mentibus mortalium
Malum irritis te vt mitigamus fotibus
Omnes, inani dum ſtolidi ſpe fallimur.
Iuga Dindymi Cybeles

Φρύγες ἔ᾽ιθεον ὁλολυγμόν,
ἀπαλῷ τελεῖσιν Ἄτει,
Καὶ πρὸς μέλος κραυλοῦ
Φρυγίου κατ᾽ οὔρεα Τμώλου,
κῶμον βοῶσι Λυδοί. A
Παραπλῆγες δ᾽ ἀμφὶ βόστρυχοις
Κελαδοῦσι κρητὶ ῥυθμῷ
Νόμον ἐναύλιον Κορύβαντες.
Κλάζει δ᾽ ἱεῖσα σάλπιγξ
Ἀρεῖ κρέκουσα θούριον B
Πολεμηΐαν ἀτίμιον.
ἡμεῖς δ᾽ σοὶ Πεδάσχαε,
Πρώτας ἔαρος ἐν ὥραις
Μύσαι τελοῦμεν οἰκτοις,
ὅτε πᾶς χλοητόκοισι C
Ποίαις τέθηλε λειμών,
Ζεφύρου δ᾽ ἑνδρεα πνοαῖς
Ἁπαλοῖς κομᾷ πετήλοις.
Ἀνδρὶ δύσγαμος κατ᾽ οἴκους
Μεροπων θροεῖ χελιδών,
Καὶ νύκτερος καθ᾽ ὕλαν D
Τὸν Ἴτυν τένει δακρύοις
Ἀηδὼν χόροις ἀηδών.
Πο. ὤμοι πόνων ἀφορμὸν, ὦ πείτου ποδὸς
Μοῖραν λελογχὸς βάκχιον, ἐξέρμδέ μου
Βασιν δ᾽ μουσαν, καὶ κατίδιωον τείβον,
ἔχνος τε βαιὸν ὡς ὄπισσω πέδῳ. E
ἔγειρε πλῆμον γῦρα δημίων ἄτο,
Καὶ λεῖπε μελάθρων τῶν ὠμόφρονα στέγην.
Σκέδασον δ᾽ ἀπ᾽ οὔρων νύχιον ἄερος βάδος,
μολὼν θύρσε. καὶ πρὸς ἡλίου φάος
ἀθόλωτον αὐραν, πνεύματος φαιδρᾶς ἀπαύστου.
Δέκατον γὰρ ἤδη τόνδε πρὸς πέμπτῳ φάει,

Phryges vlulante voce
Tenero frequentant Atti.
Ad tibiæque cantum
Phrygiæ, ſuper iuga Tmoli
Comum celebrant Lydi.
Et in armis tum furentes
Solenne Cretico euan
Numero canunt Curetes.
Clangítque Marti feroci
Tuba prægrauis, tumultus
Canendo bellicoſos.
Sed nos tui Podagra
Myſtæ tibi ſacramus
Inçunte vere luctus,
Vbi pullulat vireſcens,
Pratum per omne, gramen:
Zephyríque ſpiritu arbores
Teneras comas regignunt:
Nuptijſque hirundo mœſtis,
Hominum canit per ædes:
Nocturna pérque ſyluam
Philomela flens Attica
Ityn canendo luget.
Pod. O qui labori Bacule fers opem meo,
Sortite partes tertij pedis, gradum
Fulci trementem, dirige & nobis iter,
Leuiáque, vt innitar ſolo, veſtigia:
Et membra patiens excita de lectulo:
Et linque culmen ædium ſublimius:
Nigrámque ab oculis excutiens caliginem,
Prodi foras: & ad rutilum ſolis iubar,
Auram ſerenam ſpiritu læto trahe.
Ter quinque nanque præteriêre iam dies,

ἐξ οὗ ζόφῳ σύγκλεισος ἠλίου δίχα,
ἐν αὐγαῖς ἐν ἀστρώτοισι τείρομαι δίμας.
ψυχὴ μὲν οὖν μοι, καὶ φρενόμανία πάρα,
Βάσεις ἀμείβειν ἐπὶ θύρας ὠρμημένῳ.
Δίμας γ' νωθρὸν, οὐχ ὑπηρετεῖ πόδοις. A
ὅμως δ' ἐπείγου θυμέ, γιγνώσκων ὅτι
Πτωχὸς πολλαχῶν, πειρατεῖν μὲν ἐν θέλῃ,
Καὶ μὴ λιώτας, τῦτον ἐν νεκροῖς τίθει.
ἀλλ' εἶα.
Τίνες γὰ οἵδε βάκχα νωμῶντες χερσῖν, B
Καρίλια φύλλοις ἀκτίας καταστεφεῖς,
Τίνα δαιμόνων ἄρσιν κωμασὴν χορεύς;
Μῶν Φοῖβε παιὰν, σὸν χερσίεσσιν σέβας;
Ἀλλ' οὐ σέρονται δελφίδος φυλλῳ δάφνης.
ἢ μή τις ὕμνος βακχίων κωμάζεται; C
Ἀλλ' οὐχ ἕπεσι κισσίνη σφεαγὶς κόμας.
Τίνες ποθ' ἡμῶν ὦ ξένοι βεβήκατε;
Αὐδᾶτε, καὶ σφέωδε νημερτῆ λόγον.
Τίς δ' ἐστὶν, ὧν ὑμεῖτε, λέξατ' ὦ φίλοι.
χο. σὺ δ' ὢν τίς, ἡμᾶς, καὶ τίνων, σφωτερίζεις; D
ὡς γάρ σε βάκχον, καὶ βάσις μιμνύετον,
Μύσην ὁρῶμεν τῆς ἀνικήτου θεᾶς.
Πο. Εἶς εἰμι κἀγὼ τῆς θεᾶς ἐπάξιος.
Χο. Ταὶ μὲν κυπρίαν Ἀφροδίταν
Σταλάγων σφρισσοῦσαι ἀπ' αἰθέρος,
Ἀνεθρέψατο κόσμον ἁμογαὶ E
Ἅλιος ἐνὶ κύμασι Νηρέυς.
Ταὶ δ' Ὠκεανῦ παρὰ παγᾶς
Ζιμὸς παρέκοιτιν ἐλυμπίου
Λευκώλενον ἐυρέσι κόλποις
Ἔσαν, ἐτιθήνατο Τηθύς.
Κορυφαῖσι γ' κρατὸς ἐν ἀφθίτου,
ἐλόχευσε κόρης ἄβρομον φυὰν

A sole quum procul in tenebris abditus
Incomposito in lecto cubans distorqueor.
Adest animus, adest voluntas sæpius
Vt in pedes me conijciam, fores petens,
Sed corpus imbecille vota deserit.
At anime propera, pauperem podagricum
Sciens esse, & inter mortuos hunc ponito,
O bambulare qui nequit, licèt velit.
Sed eia.
Quænam ista turba est, qui manu fustes tenent.
Cincti coronis frondis Acteæ caput:
Cuius celebrant ebrium Dei chorum?
An Phœbe Pæan numen extollunt tuum?
At Delphica nulla cingit illos laurea.
An fors canitur laus aliqua Bacchanalium?
Sed non adest signum comis hederaceum.
Age qui, vel vndenam venitis hospites,
Exponite nobis, veráque fateamini.
Et quam Deam canatis amici dicite.
Cho. At tu quis es, vel vnde nos interrogas?
Vt enim baculus, gressúsque nobis indicant,
Mysten videmus insuperabilis Deæ.
Pod. Vnus quidem sum: sed Deam non dedecens,
Ch. Venerem sacræ Deam Cypri,
Ex ætheris ortam semine,
Nutrijt in æquoreis aquis
Nereus decentem fabricam.
At Tethis in lato sinu,
Oceani Iunonem in alueis,
Olympij vxorem Iouis,
Nutriuit vlnis candidam,
Summúsque diuûm Iupiter
Est virginis interritam

Κρονίδας, μὴν ἄριστος ὀλυμπίων,
Ταὺ ἐχεκύδιμον Ἀθαίαν.
Ταὺ δ' ἠμετέραν θεὸν ὀλβίαν,
ὁ γέρων λιπαρῆσιν ὲν ἀγκάλαις
Πρώταν ἐλόχευσεν Ὀφίων
ὅτ' ἐπαύσατο μὴν σκότιον φάος,
ἀνέτειλέ τε λαμπέτις ἠώς,
Καὶ παμφαὲς ἀελίου στίλας,
Τότε καὶ Ποδάργας ἐφαίη κράτος.
ὅτε γὴν λαγόνων σε τεκῦσα
μοῖρα, Κλωθὼ τότ' ἔλουσεν,
ἐλέλασεν ἅπαν στίλας οὐρανῦ,
Μέγα δ' ἔκτυπεν εὔδιος αἰθὴρ,
Τήνδ' ἀυλαγέτοις ὲνὶ μαζοῖς,
ἕνολβος ἐθρέψατο Πλούτων.
Πο. Τίπτ δ' ὲν τελεταῖς ὀργάζει περσεπόλοις;
Χο. οὐχ αἷμα λάβρον προχέομεν ἀπὸ σώματος σιδάρου,
Οὐ τειχος ἀφέτου λυμίζεται προφαῖσιν ἀυχλῶ,
Οὐδὲ πολυκρότοις ἀσραγάλοις πέπλησε νῶτα,
Οὐδ' ὠμὰ λακιστὰ κρέα σιτούμεθα ταύρων;
ὅτε δὲ πελέας ἔαρι βρύει τὸ λεπτὸν ἄνθος,
Καὶ πολυκέλαδος κόσυφος ὲπὶ κλάδοισιν ἅδει,
τότε διὰ μελέων ὀξὺ βέλος πέπηγε μύσταις,
ἀφανὲς, κρύφιον, δεδυκὸς ὑπὸ μυχοῖσι γύῃν,
Πόδα. γόνυ. κοτύλιν. ἀσραγάλους. ἰγνία. μηρούς.
χεῖρας. ὠμοπλάτας. βραχίονας. κόρωνα. καρπούς.
ἔδεται. νέμεται. φλέγει. κρατεῖ. πυρεῖ. μαλάσσει,
Μέχρις αὖ ὁ θεὸς τὸν πόνον ἀποφυγεῖν κελεύσῃ.
Πο. Εἷς ἄρα κἀγὼ τῶν καταγελασμῶν
ἔλαθον ὑπάρχων; τοι γὴ ἡκέτω πρευμενὴς
Δαίμων φανεῖσα. σιὼ δ' ἐγὼ μύσταις ὁμῶ,
ὕμνων καπάρξω τὸ ποδαχῶν ᾠδῶν μέλος.
Χο σίγα μὴν αἰθὴρ, καὶ νηνέμους ἔχω.

Enixus indolem vertice,
Turbas mouentem Palladem.
Sed hanc beatam Deam
Primam cubitis Ophion senex
In delicatis protulit.
Quum desijt tenebrosa lux,
Auoráque orta est lucifera,&
Sol cuncta lustrans, tum simul
Se vis Podagræ protulit.
Te prodeuntem ex ilibus
Parcæ,abluit Clotho:ætheris
Risitque vultus splendidus,
Cœlo sereno detonans.
Háncque in papillis nutrijt
Pluto beatus lacteis.
Pod. Sed qualibus sacris ministros excitat?
Cho. Ex ore ferreo sanguinem non fundimus:
Non illigatur flexibus colli pilus,
Nec terga talis perstrepunt sonantibus:
Nec frusta crudæ pascimur carnis boum.
Quum vere tenuis pullulat flos vlmeus,
Meruláque ramis insidet loquacula,
Sagitta mystis tunc acuta figitur,
Subítque clanculum artuum penetralia.
Pedem,genu,cauósque nodos ossium,
Talósque,coxas,crura,scapulas,& manus,
Brachiáque,carpósque,artuum & cauernulas,
Depascitur,vorat,vrit,inflammat,tenet,
Mollítque dum Dea linquere membra iusserit.
Pod. Ex initiatis vnus ergo,& nescius,
Eram:proinde mitis accedat Dea.
Simúlque cum mystis ego hymnos ordiar,
Solitum podagricis modulaturus melos.
Cho. Tranquillus æther esto nunc:

Καὶ πᾶς ποδαγρῶν, εὐφημείτω.
ἴδε θεὸς ἀμέλας κλινοχαρὴς
Βάπει δαίμων, σὶμπτωτι βάσιν σπειζομένῳ.
Χαίροις μακάρων πολυφαοτάτη,
Καὶ σοῖς θεσπόλοις ἵλαος ἔλθοις, A
ὄμμασι φαιδρῷ. δοίης δ' ἀνόσοις λύσιν ὠκεῖαν,
Ταῖσδ' εἰαριναῖς ὥρεσι.
Πο. Τίς πὼ ἀνίκητόν με δεδαπτὴν πόνων,
Οὐκ οἶδε ποδάγραν τῶν ἐπ' χθονὸς βεβοτῶν;
ἰὼ οὔτε λιβαίων ἀτμὶς ἐξιλάσκεται, B
Οὔτε χυδὴν αἷμα βωμίοις παρ' ἐμπύοις,
Οὐ ναὸς ὅλβου πειπρεμὴς ἀγάλμασιν.
ἰὼ οὔτε Παιὰν φαρμάκοις νικᾷν δένει,
πάντων ἰατρὸς τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν.
Οὐ παῖς ὁ Φοίβου πολυμαθὴς Ασκληπιός. C
ἐξ οὗ γὰ ἐφὺν θεσπέτον ἀνθρώποις γλύος,
Τολμῶσι πάντες τοὐμὸν ἐμβαλεῖν δένος,
Κυκῶντες ἀεὶ φαρμάκων τεχνήματα.
Ἄλλος γὰ ἄλλῳ ἐπ' ἐμὲ πειράζει τύχῃ.
Τείβουσιν ἀρνόγλωσσα, καὶ σέλινά μοι, D
Καὶ φύλλα δριδάκων, καὶ νομαίαν αὐδρᾳχύλῳ.
ἄλλοι, θρᾴσιον. οἱ δ', πενταμογήτονα
ἄλλοι, κηίδας τείβουσιν. ἄλλοι, σύμφυτον.
Ἄλλοι, φακοὶς φέρουσι τὸν ἐκ τελμάτων.
σταφυλῖνον ἕφθὸν. οἱ δ', φύλλα θρῳσικᾶν.
ὑοσκύαμον. μήκωνα. βολβούς. σίδια. E
ψύλλιον. λίβανον. ῥίζαν ἐλλεβόρου. νίτρον.
Τῆλιν μετ' οἴνου. γυείνῳ. κολλάμφακον.
κυπαειρισσίνῳ κιττίδα. γύψῳ κεδρίνῳ.
Κεράμβης ἀπέρθου φύλλα. γύψον ἐκ Γάρου.
σαυρεάθοις ὀρείας αἰγὸς. ἀνθρώπου κόπρον.
Ἀλευρα κυάμων. ἄνθος ἀσίου λίθου.
ἕψοισι φρύνοις. μυγαλαῖς. σαύραις. γαλαῖς.

Linguis faueant podagrici:
En nixa baculo, diligens
Lectos, ad aras it Dea.
Salue Deûm mitissima,
Famulis veni mitis tuis,
Vultu sereno: veréque hoc
Nos libera doloribus.

Podagra.

Quis est hominum, cui non ego insuperabilis
Regina morborum Podagra nota sim?
Quam nulla placant thura fumigantia,
Affusus aris nec cruor ardentibus,
Suspensa templis diuitum aut donaria.
Nec ipse Pæon omnium cœlestium
Medicus deorum vincere pharmacis potest,
Phœbi-ue doctus filius Aesculapius.
Mortalium ex quo siquidem fuit genus,
Omnes meas vires retundere gestiunt,
Omnémque turbant pharmacorum industriam,
Plantaginem terunt, apijque semina,
Foliáque lactucarum, & agreste peplion,
Et marrubium amnicolámque potamogetona:
Alij Cnidas terunt, alijque symphytum,
Lentes palustres, pastinacámque illinunt
Coctam, foliáque persica, atque hyoscyamum,
Bulbos, papauer, malicorium, psyllium,
Thus, atque radicem ellebori, nitrum, merum
Cum fœnogræco, gyrinen, collamphacon,
Gallam cupressi, pollinem hordeaceum,
Crudæque crambes folia, gypsúmque ex garo
Capræque simum monticolæ, stercus viri,
Fabásque molitas, Alij florem lapidis,
Alij rubetas, quósque araneos vocant

Βαζάχοις. ὑαίνας. τραγελάφους. ἀλώπηκας.
Ποῖον μέταλλον οὐ πεπίρασται βροτοῖς;
Τίς οὐχὶ χυμός; ποῖον οὐ δένδρου δάκρυ;
Ζώων ἁπάντων, ὁσα. νεῦρα. δέρματα.
Στέαρ. αἷμα. μυελὸς. οὖθαρ. ἀπόπατος. γάλα.
Πίνουσιν οἱ μὲν, τὸ δὲ τετάρτων ἄκος.
Οἱ δ', τὸ δ' ὀκτώ. τὸ δ' ἑπτὰ, πλείονες.
Ἄλλος δ' πίνων τὸν ἱερὸν, καθαίρεται.
Ἄλλος ἐπ' ἀοιδαῖς ὀπτητῶν, ἐμπαίζεται.
Ἰνδαῖος ἕτερον μῶλυν ἐξάδει λαβών.
ὁδὲ, θεραπείαν ἔλαβε παρὰ τῆς κραίπης.
ἐγὼ δ', τούτοις πᾶσιν οἰμώζειν λέγω.
Καὶ τοῖς ποιῆσι ταῦτα, καὶ πειρῶσί με,
Εἴωθ' ἁπάντων μᾶλλον ὀργιλωτέρα.
τοῖς δ' φρενῆσι μηδὲν ἀντίξουν ἐμοί,
ὅπου ἔχω νοῦν, εὐμενὴς τε γίγνομαι.
ὁ γὰρ μεταλαβὼν τῶν ἐμῶν μυστηρίων,
Πρῶτον μὲν εὐθὺς εὐσεβεῖν διδάσκεται,
Τέρπων ἅπαντας, εὐστόμοις λέγων λόγοις.
Πᾶσιν δ' ὁρᾶται μὴ γέλωτος, καὶ κρότου,
ὅτε ὑπὸ λουτρὰ φερόμενος ξαζάζεται.
ἄτιμα γὰρ, ὡς εἶπεν Ὅμηρος, ἥδ' ἐμὰ ἔχω,
Βαίνουσ' ἐπ' ἀνδρῶν κρᾶτα, καὶ βάσεις ποδῶν
ἁπαλαὶ ἔχουσα. παρὰ δ' τοῖς πολλοῖς βροτῶν,
Ποδάγρα καλεῦμαι, γιγνομὴν πεδῶν ἄχθα.
ἀλλ' εἷα μύσαι πάντες ὀρχίων ἐμῶν,
Γεραίρεθ' ὕμνοις τὸν ἀίκητον θεάν.
Χο. ἀδαμαντόπουν ἥδος ἔχουσα κόρα,
Πολυθενὲς, ὀβριμόθυμε θεὰ,
Κλῦε σῶν ἱερῶν μεροπῶν ἐποπτὰς.
Μέγα σὸν κράτος ὀλβιόφρων Ποδάγρα.
Ταὶ, καὶ Διὸς ὠκὺ πτερωτὸς βέλος,
Τερμύει δέ σε κύμαθ' ἁλὸς βαθεῖης,

At me

Mures, laeertas, atque mustelas coquunt,
Ranas, hyenas, tragelaphos, vulpeculas.
Cuius metalli, haud facta sunt pericula?
Quis non probatus succus, & lachryma arboris?
Animalium omnium ossa, nerui, tergora,
Adeps, cruor, medulla, lotium, merda, lac?
Alij remedium quatuor ex rebus bibunt,
Alij quidem ex octo, éxque septem plurimi:
Alius bibens sacram, repurgari studet,
Aut carminibus animum adhibens illuditur.
Iudæus excantat fatuum nactus alium:
Rursus alius à fonte remedium petit,
Omnes sed illos iubeo plorare: atque sic
Tentantibus me, occurrere iracundior
Soleo: sed in me excogitantibus nihil
Mitem & benignam præsto me: nam qui meis
Communicat mysterijs, primùm statim
Loqui docetur suauiter, dehinc iocis
Oblectat omnes: cúmque risu cernitur,
Plausúque cunctis, fertur is vt in balneum.
Quam dixit Aten ille Homerus, illa sum:
Caput virorum câlco: plantas occupo.
Pedum tenellas: cúmque sim ποδῶν ὠκέα,
Vulgo podagra dicor. At meorum agite
Mystæ orgiorum, canite non victam Deam.

Chorus.

O nympha ingenium adamantinum habens,
Multipotens, animo Dea valido,
Audi vota tuorum supplicum.
Magna potentia, vis tua magna,
O regina opulenta Podagra,
Quam Iouis horret pernix telum,
Quámque profundi fluctus pelagi,

Τρομεει βασιλεις ενερων αϊδης.
Επιδεσμοχαρες. χαμακλινοβατες.
Κωλυσοδερμα. βαπανεσχαγαλα.
Σφυροφρησιπυρα. μοχλαψεδαφα.
δοιδυκωφόβα. γονυκλαυσαχύπνα.
Περικονδυλοπωρφίλα.
Γονυκαμψεπίκυρτε Πεδάρχα. A
Αγγε. δέσποινα, καιείω γὸ ἰῶπησας ποδὶ,
Ακουε. ἔπος γὸ ὃκ ἐτώσιον φέρω,
Αλλ' ἔστι πρᾶξις τῶν λόγων σωύμπορος.
Εγὼ γὸ ὡς ἔταξας ἡρέμιφ ποδὶ,
Πόλεις ἰχνεύων, πάντας ἡεύνων δόμους B
μαθεῖν ποθῶν, εἴπις σὸν ἐ πιμᾷ κράτος.
Καὶ τῶν μὼ ἄλλων, ἤσυχον εἶδον φρένα,
Νικωμένων ἀρασσα σᾶν βίᾳ χερσῖν.
Δύω ϑ' τώδε φῶτε τολμηρὼ δρᾶσει,
Εφαμιλλήτην λαοῖσι, καὶ καταμύτην, C
Ως ὃκ ἔστ σὸν κράτος σκεδάσμιον,
Αλλ' ἔκβολον ζερτῶν σε δήσοισιν δίου.
Διόσδ' κρατυεῖως σωοχμάσας δέσμιφ πόδα,
Πεμπάζοις ἥκω, ταδία διανύσας δύο.
Πο. Ως κραιπνὸς ἔπηις ἀγγέλων ὥκιστέ μοι. D
Τίνος ϑ' ὑφ' γῆς ὄρια δυσβάτου λιπὼν,
ἥκεις; σαφῶς μάνυσον, ὡς ἴδω τάχος.
ἀγγε. τερσῆτον μὼ ἔλιπεν πάντε βαθμῶν κλίμακα,
Ξύλων τρέμουσαν διαλύτοισιν ἁρμογαῖς,
ὅθεν με δέχεται κορδυβαλλωδὴς πέδον, E
Σκληρῆσι ταρσοῖς ἀντερείδον κρούμασιν.
ὅσας διανύσαι ἰχνεσιν ἀλγεινοῖς ἐγὼ,
ἐφαμιλλῶν χαλιξὶν εἰσεμῶ ὁδόν,
Καὶ δυσπαίτοις ὀξέσι κέντροις λίθων.
Λιεῦ λῶ ὀλισθῶ τῆρπεσῶν λείας ὁδοῦ,
ἔπεσόν εἰς τοσῆδε. διαλύτος δέ μου

Quam rex Orci trepidat Pluto.
O gaudens nodis, lectigrada,
Curſiuetans, talorum tortrix,
Calcicrematrix, malehumitanga,
Oſſitremenda, genufraga, pernox,
Articulos cruciandi cupida,
Curuigenuflexa, potens Podagra.

Nuncius.

Domina peropportuna te fers obviam,
Audi, neque enim tibi nuntium fero friuolum,
Sed ſocia verbis ipſa res adiungitur.
Nam ciuitates dum tuo iuſſu, pede
Lento peragrans, ſcrutor omnes per domos
Numquis tuam non hîc colat potentiam:
Alios tuarum vi manuum ſat repperi
Regina domitos, mente bona quieſcere:
Audaculi ſed hi duo temerarij
Præſente turba d ejerabant acriter
Venerabilem non eſſe tuam potentiam,
Sed ejciendam de genere mortalium,
Quare potenti vinculo tenens pedem,
Stadia duo emenſus venio quinta die.

Pod. Quàm ſubitus ades ô nuntie velociſſime,
Sed queis relictis inuijs oris venis?
Clarè refer quò celeritatem intelligam.

Nun. Quinque graduum ſcalas reliqui primitus,
Tremulâſque luxatis trabium compagibus:
Deinde ſternax me excipit mox area,
Duris renitens ad pedes impulſibus.
Quod iter vbi confeci grauibus veſtigijs,
Stratam ſilicibus ingrediebar ſemitam,
Itúque ſcrupulis acutis aſperam.
Hinc incidens in lubricam, & planam viam,

ἔσυρεν ὀπίσω πηλὸς ἀδενῆ σφυρά.
Δι' ἧς περῶντι, νότιος ἐκ μελῶν ἱδρὼς
ἔρρει, βάσιν μου σαθρὰν ἐκλυομένην.
ὅθεν με δέχεται παῖ δέμας πεπτηκότα,
Πλατεῖα μὲ κέλευθος, ἀλλ' ἐκ ἀσφαλής.
Τὰ μὲν γὰρ, ἔνθεν, τάδ' ἐκεῖθεν ὀχήματα,
ἔπειγεν. ἰὰ ἀγχάζειν. ἔσπερχε πρέχειν.
ἐγὼ δ' ναθρὸν ἔλαφρὰ κουφίζων πόδα,
Δόχμιος ἔβαινον εἰσόδου πέλας στενῆς,
ἕως ἀπήνη παρασδράμῃ βοηλάτου.
Μύσης γὰρ ὢν σὸς, ταχὺ πρέχειν ἐκ ἔδεινον
Πο. ἐκ εἰς μάτην βέλτιστ' περᾷς ἥδε σοι
ὀρθῶς πεπραγται, τῇδε σῇ προθυμίᾳ.
ἔσωσι τιμαῖς ἀντιτιμάσω χάριν.
ἔσω δέ σοι δώρημα δυμῆρες τόδε;
ἑξῆς τετρᾴας πειράσῃ κούφων πόνων.
ὑμεῖς δ' μαρὰ, καὶ θεοῖς ἐχθίστατοι,
Τίνες ποτ' ὄντες, ἢ τίνων πεφυκότες,
Τολμᾶτε Ποδάρκους ἀθαμιλλᾶσθαι κράτει;
Τῆς, οὐδὲ ὁ Κρονίδας οἷδε νικῆσαι βίαν.
Λέγετ' ὦ κάκιστοι. καὶ γὰρ ἡρώων ἐγὼ
ἐδάμασα πλείστους, καὶ γ' ὀπίσανται σοφοί.
Πειάμος ποδάρκης, ποδαρκὴς ὢν, ἐλπίζετο.
ἔθανε δ' Ἀχιλλεὺς ποδαρκὴς ὢν, ὁ Πηλέως.
ὁ Βελλεροφόντης ποδαρκὴς ὢν, ἐμαρτύρει.
Θηβῶν δυσώδης Οἰδίπους, ποδαρκὴς ἰῶ.
ἐκ τῶν Πελοπιδῶν, ποδαρκὴς ἰῶ ὁ Πλειαδέης.
Ποίαντος υἱὸς ποδαρκὴς ὢν, ἦρχε σόλου.
ἄλλος ποδάρκης, Θεσσαλῶν ἰῶ ἡγεμών.
ὃς ἐπίσωρ ἔπεσε Πρωτεσίλαος ἐν μάχῃ,
ὅμως, ποδαρκὴς ὢν, καὶ πυγῶν, ἦρχε σολών.
Ἰθάκης ἄρακτα λαερτιάδην Ὀδυσσέα,
ἐγὼ κατέπεφνον, ἐκ ἀκμῆτα πτυχρογος.

Dum propero progredi, solutum retrahit
Calces malè firmas ilico cœnum retro:
Quà transeunti liquidus & membris mihi
Sudor fluebat, æger vt fessum gradus
Deficeret. inde lassus omni corpore,
Latam quidem, at tutam minùs insisto viam:
Varijs & hinc, & inde me vehiculis,
Vt currerem, cogentibus, & vrgentibus.
Quare celeriter subleuans segnem pedem,
Transuersus occursum fugiens, cessi loco,
Donec citis quadriga transiret rotis:
Mystes enim tuus nequibam currere.
Pod. Non ista gratis gesta rectè res erit,
Mi nuncie: tuæ nanque promptitudini,
Parem rependam gratiam pretio pari:
Gratum istud esto præmium triennio
Toto dolores perpeti tantùm leues.
Sed vos scelesti Dij & inuisissimi,
Quinam, vel à quibus parentibus editi
Audetis obniti Podagræ potentiæ,
Cuius superare vim nequit Saturnius?
Heus dicite pessimi. Quoniam heroas ego
Quamplurimos domui, sapientes vt sciunt.
Priamus pede celer ille, canitur podagricus,
Perijt podagra Peleo Achilles satus:
Et Bellerophontes podagricus me pertulit,
Potensque Thebarum Oedipus podagricus,
Et ex Pelopidis podagricus erat Plisthenes.
Et filius Pæantis etiam podagricus
Classi imperauit: fuit & alius celer
Dux Thessalorum, qui simul atque prælio
Victus ceciderat Protesilaus, præfuit
Classi, podagricus licèt, & æger foret.

ὡς ἔτι χαιρήσοντες ὦ δυσδαίμονες,
ἴσην παθηδε κόλασιν οἷς δεδέγμεθε.
Ια. Σύρε, μὴ ἔσμεν, ἐκ Δαμασκῆ τῷ χθιζι,
Λιμῷ ὑ πολλῷ, καὶ πενίᾳ κρατυνόμενοι,
Γῆν, καὶ θάλασσαν ἐφέπομεν πλανώμενοι, A
Ἔχοντες ὑ χρίσιμα παρεσδώσοντον τόδε,
ἐν ᾧ παρηγορεῖμεν ἀλγουσῶπον πόνοις.
Πο. Τί δ' ἐστὶ τὸ χρίσμα, καὶ πῖς ἡ σκευή, φράσον.
Ια. Μύσης με σηφῶν ὅρκος, ὃν ἐᾷ φράσαι,
Καὶ λοιδία θανόντος ἐντολὴ πατρός. B
ὃς ἔταξε κένδειν φαρμάκου μέγα δένος,
ὃ καὶ σε παύειν οἶδεν ἀχθομένους.
Πο. Εἶτ' ὦ κατάρατοι, καὶ κακῶς ὀλούμενοι,
ἔστιν πις ἐν γῇ φαρμάκου δ' ἐᾶσις τόση,
ὃ χριδὲν, οἶδε πᾶν ἐμοὶ παῦσαι βίαν; C
ἀλλ' εἶα. πῶδε σύμβασιν σωθώμεθα,
Καὶ πειράσωμεν εἴτε φαρμάκου δένος
ἐσῆλθεν πέφυκεν, εἴτ' ἐμοὶ φλόγας.
δεῦτ' ὦ πενθρωποὶ παίτυδεν ποτόμενοι
Βάπτεσθε, παρεδέχεσθε τῶν ἐμῶν βοκχευμάτων, D
Πελήζετ' ἄδοσον. καὶ σὺ μὴ πεδῶν ἀκρους
φλύκταινα ἐ ταῖσδε δακτύλων πεδῶν ἄχθι.
Σὺ δ', σφυρᾶς ἔμβαινε. σὺ δ', μηρῶν ἄπο,
ἐς γόνατα λείβε πικρῶν ἰχώρων βάθος.
ὑμεῖς δ', χειρῶν δακτύλοις λυμήζετε. E
Πο. Ἰδὴ ὡς ἔταξας πάντα σοι δεδεγμένα.
Κεῖνται βοῶντες οἱ ταλαίπωροι μέγα,
ἅπαντα γᾶν προσβολῇ σφεδλούμενοι.
Πο. Φέρετ' ὦ ξένοι μαθόντες ἀζεκέστατον,
Εἰ χριδὲν ἡμᾶς φαρμάκον τόδ' ὠφελεῖ.
Εἰ γὰρ σαθῶς τόδ' ὅτι αὐτίξομαι ἐμοὶ,
Λιπόντα γαῖαν, εἰς μυχοὺς εἶμι χθονός,
ἄϊστος, ἀφανὴς, σῶμα ταρτάρου βάθη.

Ithacæ quoque principem Laërtis filium
Vlyssem ego, non spina necuit trigonos.
Numquam ergo gauisuri ô calamitosissimi
Pœnam patiamini meritis vestris parem.
Med. Syri quidem genere Damasceni sumus,
Multa fame verò coacti, & inopia
Terram, & mare peragramus, errantes, vagi.
Habemus autem quod pater vnguentum dedit.
Per hoc mala consolamur ægrotantium.
Pod. Dicas quod vnguentum & quis apparatus hic.
Med. Mystæ eloqui me sacramentum non sinit,
Nec vltimum morientis edictum patris,
Qui iussit hanc celare nos vim pharmaci,
Quod sæuientem te quoque scit compescere.
Pod. An igitur ô execrabiles, malè perditi,
Vllius vsquam tanta vis est pharmaci,
Meam quod inunctum vim sciat compescere?
Sed sine pacisca mur, age tali fœdere,
Et experiamur anne virtus pharmaci
Futura sit superior, an flammæ meæ.
Huc ô seuera statim vndique conuolantia
Tormenta præsides meæ vesaniæ
Oeyus adeste: túque soleas infimas
Pedum sub ipsos vsque digitos vrito,
Tu calcibus insili, profundam tu rigas,
A femoribus ad genua tabem felleam:
At vos manuum repentè digitos flectite.
Tor. En imperata singula fecimus tibi.
Iacent, miserique clamitant grauissimè,
Per omnia torti membra tuis complexibus.
Pod. Intelligamus hospites verissimè
Vobisne prosit illitum hocce pharmacum.
Nam si palam sit istud aduersum mihi,
Mundum relinquens ibo sub terræ sinus

Ια. ἰδοὺ κέκρικα, κοὐ χαλᾷ φλογμὸν πόνων.
Οἴμοι. παπαῖ. τέτρωμαι. δύλλυμαι.
ἅπαν πέπαρμαι χῆν ἀσκόπῳ κακῷ.
Οὐ Ζεὺς κεραυνῷ τοῖον αἰωρεῖ βέλος,
Οὐδεὶς θαλάσσης τοῖα μαίεται κλύδων,
Οὐδὲ τροβητὴ λαίλαπος τόση βία.
Μὴ κάρχαρον πορδεῖ με δῆγμα Κορβέρου;
Μή πις ἐχίδνης ἰὸς ἀμφιδόσιτος,
ἢ διαβρεχὴς ἰχὼρ κενταύρου πέπλος;
ἑλέσθαι ἀρωγά. φάρμακον γὰρ οὔτ' ἐμόν,
Οὔτ' ἄλλο, δύναται σὸν ἀναχαιτίσαι δέμας.
Ἥφοις ἂν πάντως, παῖ ἔθνος νικᾶς βεστῶν.
πο. παύσασθε βάσανοι, καὶ πόνοις μεταστατε
Τῶν μεταδοσίων εἰς ἐμὲ ἕκαστον μολεῖν.
Γιγνωσκέτω δ' πᾶς τις, ὡς μόνη θεῶν
ἄτευκτος οὖσα, φαρμάκοις οὐ πείθομαι.
Χο. οὔτε Διὸς βροντᾶς, Σαλμωνέος ἤειτεν εἶα,
ἀλλ' ἔθαρσε φολόεντα δαμεῖσα δεῦ φρένα θέλει.
ὦ ἐλεινὰς ἐχάρη Φοίβῳ σατυρος Μαρσύας,
Ἀλλὰ λιγὺ φάλλει κείνου φρὶ δέρμα Πύθιος.
πέπονθος ἀείμηνον δ' ἔειν τοκὰς ἔσχε Νιόβη,
ἀλλ' ἔτι μυρομένη, σεσχέει πολὺ δάκρυ Σιπύλῳ.
μαινὰς δ' ἀράχνη, Τειρεσίδος ἦλθεν εἰς ἔριν,
ἀλλ' ὀλέσασα τόνον, καὶ νῦν ἔτι νήματα πλέκει.
Οὐ γὰρ ἴσον μακάρων ὀργαῖς, θράσος θνητὸν μερόπων,
ὡς Διόνυσ. ὡς Λητὼς. ὡς Παλλάδος. ὡς Πυθίου.
ἵππον ὦ παίδημε φέρουσ ἄλγιμα Ποδάργα.
Κῦδος. ἐλαφρόν. ἄδειμν. βεβροβλαβές. ἀνώδυνον.
εὔφορον. εὔλυκτον. ὀλιγοδρανές. εὐπειάτον.
πολλαὶ μοῖραι τῶν ἀτυχούντων.
Μελέτα δ' πόνων, καὶ τὸ σώζεσθαι,
τὸν παθαχθέντας πυρμυθείσθω.
ἔθεν εὐθυμος ὦ σωτὰ λυκρεῖ λήσεσθε

Obscura,& ignota,in profunda Tartara.

Med. En vnximus,flammæ dolores nec leuat.
Hei mihi,papæ miser discrucior, intereo,
Omnia populatur membra mea cæcum malum,
Non Iupiter fert tale telum fulminis,
Non vlla sic procella sæuit æquoris,
Non impetuosi tanta vis est turbinis,
An asperos sustineo morsus Cerberi?
Num virus Echidnæ membra mea depascitur?
An tunica sanie tincta Nessi sanguinis?
O Dea miserêre:nam neque meum pharmacum,
Nec aliud inhibere poterit cursum tuum,
Victrix sed omnium omnibus es suffragijs.

Pod. Desinite nunc tormenta,dolores cedite,
Mecum quia cœptæ litis illos pœnitet.
Et norit vnusquisque me solam omnium
Illachrymabilem,& immedicabilem Deam.

Cho. Cum Ioue Salmoneus certare volens tonitribus
Fumigero perijt repressus numinis iaculo.
Pœnituit Phœbo congressum Marsyam satyrum,
Quando cutim circum canit eius suaue Pythius.
Litis habet luctum memorem quoque fœta Niobe:
Nanque & adhuc lugens Sipylum rigat vda lachrymis.
Mæonis ad lites Arachne,quia Pallada vocat,
Perdita,nunc scelus id testantia stamina plicat.
Impar enim est diuorum affectibus humana vis,
Vt Iouis,vt Latonæ,vt Palladis,vtque Pythij.
Mites, atque leues,celeréque, breuésque dolores,
Sedari,ferri, facilésque abscitere,& inualidos,
Neue graues pedibus fer,vbique Podagra celebris.
Multæ sunt formæ miserorum:
Sed podagros morbi soletur
Exercitium & consuetudo.
Quare eritis socij immemores cruciatuum.

Πόνων, οἱ τὰ δοκηθέντ' ἂν ἐτελέσθη,
Τοῖς δ' ἀδοκήτοις, πρόσθεν εὗρεν θεός.
πᾶς ἀνεχέσθω τῶν παρόντων,
ἐμπαιζόμενος, καὶ σκωπτόμενος.
Τοῦτον γὰρ ἔφυ τοῦδε πρᾶγμα. A

ΩΚΥΠΟΥΣ.

Ὠκύπους, Ποδαλειρίᾳ, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐχθέτο, κάλλει, καὶ B
δυνάμει διαφέρων, γυμνασίων τε, καὶ κυνηγεσίων μὴ ἀμε-
λῶν. πολλάκις γὰρ θηρῶν τὸν ἐχθρὸν λέοντα τῆς ἀτεγκτου
Ποδάργας, κατεγέλα, φάσκων μηδὲν ὅλως εἶναι τὸ πάθος.
ἀ θεὸς τοίνυν ἀγανακτεῖ, καὶ διὰ ποδῶν εἰσρέχει. τοῦτ' ἐυ-
τόνως φέροντος, καὶ ἀνουμένου, ὑπὲρ ὅλως πόδησιν ἡ θεός. C
Ἡ μὲν σκιὰν τὸ σῶμα τος, ὑποκειται ἐν Θήβαις. Οδὲ
χρεὼν, συνέσηκεν ἐξ ὀπτικείων ποδαγρῶν, συνελεγχόντων
τὸν Ὠκύπουν. Τὸ γὰρ σῶμα, τῶν παν ἀστείων. Τὰ τῶ
σώματος σεσωπα, Ποδάγρα. Ὠκύπους. Τερψείς. Ια-
σὼς. Πόνος. Ἄγγελος. D

Περιοδίζει ἡ Ποδάγρα.

Εἰμὶ μὲν ἐν θεοῖσι, καὶ δυσώνυμος
Ποδάγρα κέκλημαι, δεινὸν ἀνθρώποις πάθος.
Δεσμῶ γὰρ νευείνοισι τοὺς πόδας βρόχοις, E
ἀῤῥησιν εἰσδεδεμένα μὴ νοουμένη.
Γελῶ γὰρ τοὺς πλουσίους ὑπ' ἐμοῦ,
Καὶ μὴ λέγοντας ἀτρεκῆ τῆς συμφορᾶς,
ἀλλ' εἰς ματαίαν σεσοφισμένους ἔξηγημένους.
ἅπας γὰρ αὐτὸν βουκολεῖ ψευδόμενον,
ὡς εὐτεθεικὼς, ἢ σεσοφὼς τοι βάσιν,
λέγει φιλοῖσι μὴ φρᾶσαι τιὼ αὐτῶν.
ὁ μὴ λέγει γὰρ, ὡς δοκᾶν λαδεῖν πνας,

Aequo animo, si placita non fiant,
Nec placitis iter inueniat Deus.
Quisquis es hic cui morbus grauis est,
Te ludi, rideríque feras,
Nam hæc huius natura rei est.

OCYPVS.

OCypus Podalirij, & Astasiæ filius fuit, pulchritudine ac viribus præstans, gymnasiorúmque & venationum in primis studiosus hic cùm sæpe videret eos qui à rigida Podagra detinerentur, irridere illos cœpit, dictitans nihil esse prorsum quod dolerent. Indignatur itaque Dea, ac pedes illius inuadit. Qui cum initio constanter ferret, ac morbum detrectaret, tandem à Dea totus prosternitur, & supinus decumbit. Scena quidem seu actio fabulæ intelligitur esse Thebis. Chorus autem ex popularibus eius loci podagricis constituitur, qui omnes Ocypum pariter coarguunt. Fabula est ex' ijs quæ pro valdè vrbanis habentur: interlocutores fabulæ sunt, Podagra, Ocypus, Nutritor, Medicus, Labor, Nuntius.

Proloquitur autem Podagra.

Grauis hominibus, & inauspicati nominis
Podagra vocor, mortalibus dirum malum,
Quæ vinculis astringo nerueis pedes,
Ingressa clam sub artuum compagines.
Ridere verò soleo eos quos torqueo,
Dum proloqui veram mali causam haud volunt,
Aliámque fictam in promptu habent, qua se tegant.
Quilibet enim se decipit mendacio,
Luxatum alicubi, aut grauiter allisum pedem
Dum dictitat, veráque causam supprimit.
Quod enim ipse celat, & latere alios cupit;

χρόνος δέ γ' ἕρπων, μιλύει κἂν μὴ θέλῃ.
Καὶ τότε δαμασθεὶς ὀνομάζῃς μου τοὔνομα,
πᾶσι θρίαμβος ἐμβεβασάνικται φίλοις.
πόνος δέ μοι συνεργός ἐστι τῶν κακῶν.
ἐγὼ γὰρ οὐδέν εἰμι τούτου δίχα μόνη.
τοῦτ' οὖν δάκνει με, κἠ φρενῶν καθάπτεται, A
ὅτι τὸν ἅπασιν ἄκπον πόνον κακῶν,
Οὐδεὶς κακοῦργοις λοιδορεῖ θρασυστομίαις,
ἀλλὰ κατ' ἐμοῦ πέμπουσι δυσφήμους ἀφάς,
ὡς δεσμὸν ἐλπίζοντες ὀκφυγεῖν ἐμόν. B
Τί ταῦτα φλυαρῶ, καὶ λέγω τίνος χάριν
πάρειμι, μὴ φέρουσα τὴν ἐμὴν χολήν;
ὁ γὰρ δόλων γλυκαίνος ὁ θρασὺς Ὠκύπους,
Φέρειν καθ' ἡμῶν, μηδὲν εἶναί μέ τι λέγων. C
ἐγὼ δ' ὑπ' ὀργῆς, ὡς γυνὴ δεδηγμένη,
αὐτόδικα τὸν ἀθεράπευτον ἐξέχνευ
ὡς ἰὼ ἕδος μοι κεὐδύλου ποδὸς τυχεῖν.
ἤδη δ' ὁ δεινὸς πόνος ἔχει λεπτὸν τόπον,
Καὶ τὴν βάσιν νυγμοῖσι ξυπᾷ τὴν κάτω.
ὦδ' ὡς δ' ἐρέμισεν, ἢ πάλη πλήξας ἴχνος,
πλανᾷ χάσοντα πεδαγωγὸν ἄθλιον. D
Καὶ κατ-ίσχιον πόδα πιδεὶς ἰχνευμόνου,
Δύσπνους ἀυτὸς ἐν δόμοις περιστέρχεται.
ἀχω. πόθεν δ' ὁ δεινὸς κἠ πεδῶν οὗτος παρῆν,
ἄθαυμάτιστος, ἄβατος, ἄσατος πόνος;
Τείνω γ' νεῦρον οἷα τοξότης ἀνὴρ, E
Βέλος περιπέμπων, κἠ λέγειν βιάζεται,
τὸ τῶν πονοῦντων ἔσχατον στοιχεῖ χρόνῳ.
Τερ. ἔσπευρε σαυτὸν ὦ τέκνον, καὶ κούφισον,
Μήπως με πίπτων, καταβάλῃς σὺ χωλὸς ὤν.
ἀκω. ἰδοὺ κρατῶ σε δίχα βαρούς, κἠ πείθομαι.
Καὶ τὸν πονοῦντα πόδα πιδῶ, κἠ χαρτερῶ.
Νεωτέρῳ γὰρ αἶσχος ἐν πυκνὴν ἀεὶ,

Hoc tempus inuito arguit eo pòst tamen.
Ac tum domitus, veróque nomine me vocans
Geſtatur ab amicis, triumphus omnibus.
At verò ad hanc rem, adiutor eſt labor mihi.
Neque enim ſine hoc ego ſola quicquam potuero.
Hinc mordet illud, mihi & ferit præcordia,
Quòd author ille cùm mali ſit omnibus,
A nemine petitur maleficis conuicijs:
Sed imprecationibus diris petor,
Quaſi hoc modò mea effugere poſſint vincula.
Cur iſta nugor, nec ferens iram meam,
Non dico cuius gratia huc aduenerim?
Etenim Dolon generoſus audax Ocypus
Effertur in nos, nóſque dicit eſſe nil.
Irata verò, læſa ceu morſu mulier,
Læſi viciſſim hunc non medicabili malo,
Vt moris eſt mihi, pedis petere articulos,
Ac nunc quidem dirus Labor locum eum tenet,
Plantámque terebrat infimam ſtimulis ſuis.
At ille, ceu curſu, aut palæſtra, offenderit
Pedem, magiſtrum decipit, miſerum ſenem,
Sed bilioſum, ægrè mouens captum pedem,
Progreditur infœlix domo ipſus huc foras.
Ocy. Sed vnde acerbus venit in pedes dolor
Hic abſque vulnere, me nec ire, ſtare nec ſinens?
At neruum, vt arcu qui ſagittas emouet,
Intendo: iniqua cogit & vis proloqui,
Cedit dolentium vltimum iam tempori.
Nur. Attolle teipſum fili, & alleua, cadens
Ne fortè, tu qui claudus es, me deijcias.
Ocy. En teneo te abſque pondere, & tibi pareo,
Ægro pedi inſiſtens, dolorémque opprimens,
Nanque iuniori turpe, pueros inter, eſt,

ὑπηρέτης ἀδυνάτος γογγύζων γέρων.
Τρυ. Μὴ, μή τι ταῦτα μῶρε, μή με κερτόμει.
μή μ' ὡς νέος κόμπαζε, τῦτ' εἰδὼς, ὅτι
ἐν ταῖς ἀνάγκαις πᾶς γέρων δῆτ' νέος.
πείθου λέγοντι. τὸ πέρας ἀν' ὑποπαίσω,
ἔσην ὁ τρέσβις. σύσ' ὁ νέος, πίπτεις χαμαί.
ὠκυ. σὺ δ' ἀν' σφαλῆς, πεπληκμὸς ἄπονος ὢν γέρων.
ἡδυμία γὸ, ἐν γέρουσι παρέπεται.
ῥᾳξις ὑ τούτοις, ὐκέτ' ὄζην ἔυτονος.
Τρυ. Τί μοι σοφίζη, κοὐ λέγεις ὅπῳ τρόπῳ
Πόνος ἀπηλθε σοῦ ποδὸς κοίλῳ βάσει;
ὠκυ. Δεσμῶτην ἀσκῶν, κῦφον ὡς τάχ' πόδα,
Τρέχων ἔστειλα, καὶ συνεμύχθην πόνῳ.
Τρυ. πάλιν τρέχ', ὥς τις εἶπεν, ὃς καθήμενος,
Πώγωνα τίλλ' κουρέων ὑπ' ὠλέναις.
ὠκυ. ὡδὶ παλαιῶν, ὡς θέλων παρεμβολὴν
Βαλεῖν, ἐπηγλω. τῦτο δὴ πίστευέ μοι.
Τρυ. ποῖος γραπώτης γέροντας, ἵνα παρεμβολὴν
Βάλλων σὺ πλυνῆς; πεισικλοῖς ψευδηλογῶν;
Τὸν ἀυτὸν ἡμεῖς εἰχομὴν λόγον ποτὲ,
Μηδενὶ λέγοντες τὴν ἀληθειαν φίλων.
Νῶν δ' εἰσορᾶς ἅπαντα ἐξ.
ὁ πόνος δ' ἐλελίξας ἐμμελῶς διαρρέφῃ.
Ια. πῦ ποῖ καθεύρω κλεινὸν Ωκύπουν φίλον,
Τὸν πόδα πονοῦντα, κὴ βάσιν παρειμένον;
Ιατρὸς γὸ ὢν, ἔκλυον ὑπὸ φίλου τινὸς,
πάσχοντα δεινὰ τῦτον ἀσάτῳ πάθει.
ἀλλ' ἀυτὸς οὗτος ἐγγὺς ὀμμάτων ἐμῶν,
Κεῖται κατ' ἰυνῆς ὕπτιος βεβλημένος.
ἀσπάζομαί σε θεὸς θεῶν. καὶ σὸν,
Τί τῦτο λέξον Ωκύπου τάχα.
Εἰ γὸ μάθοιμι τυχὸν, ἴσως ἰάσομαι
Τὸ δεινὸν ἄλγος, τῦ πάθους τὴν συμφοράν.

Obmurmurans minister, inualidus senex.
Nur. Ne, ne quid horum stulte, ne mihi obijce:
Iuueniliter ne molaceſſe, illud sciens,
Quòd iuuenis est, quando est opus, quiuis senex,
Ac crede dicenti: vltimum hoc si subtraham,
Stabo senex, at tu iuuenis cades humi.
Ocy. Laboris expers tu senex labens cadis:
Siquidem parata in sene voluntas semper est:
Sed res & opus haud quaquam in eo itidem vigent.
Nur. Sententias cur dicis, haud quonam modo
Plantam occupauit hic tui pedis labor?
Ocy. Ludendo cursu, dum leuem pono pedem,
Currens retorsi, & me implicauit hic labor.
Nur. Denuo igitur curre, vti monebat, qui sedet,
Barbámque sub tonsore vellit hispidus.
Ocy. Dum luctor ergo, ceu volens parembolam
Iacere, hanc plagam tuli: mihi tu hoc credito.
Nur. Qualis fuisti miles, vt parembolam
Iaciens, plagam ferres? refers mendacia,
Eadem ista diximus aliquando nos quoque,
Fatendo veritatem amico nemini.
At nunc vides vt cuncta, *deest quidpiam.*
Quassánsque facilè, intorquet huc illuc labor.
Med. At vbi, vbi, amici, réperiam inclytum Ocypum,
Et pede laborantem, & vacillantem gradu?
Medicus ego accepi ex amico quopiam
Prémi dolore eum, stare propter quem nequit.
Sed ipsus hîc propè iacet ante oculos meos,
Stratus supino per cubile corpore.
Saluere iubeo per Deos te, ac tuum, *hic deest aliquid.*
Quid istud Ocype dic mihi statim, *hic etiam deest aliquid.*
Si fortè enim cognoro, tollam forsitan
Grauem dolorem, cum mali causa graui.

ὠκυ. ὁρᾷς με σωτῆρ, καὶ πάλιν σωτειχέα
σκληγγος ἀυτῆς αὐθομ' ἔχων σωτειχέ,
δεινὸς πόνος με τὴν ποδὸς δάκνει κακῶς.
δεινὸν δ' βῆμα, κούχ ἁπλῆν πηδῶ ποδί.
Ια. πόθεν; τί παθών; μείωσον. ἢ ποίῳ τρόπῳ
Μαθὼν δ' ἀληθεύων ὁ ἰατρὸς ἀσφαλῶς,
κρεῖττον θεράσεισι. φράλλεται δ' μὴ μαθών.
ὠκυ. δρόμον τιν' ἀκῶν, καὶ τέχνῃ γυμναστικῇ.
δεινῶς ἐπλήγη ὑπὸ φίλων ὁμιλίκων.
Ια. πῶς οὖν ἀληθὴς οὐ παρεστι φλεγμονή
τόπου κατ' αὐτὸ, κἀκ ἔχεις τιν' ἐμβροχήν;
ὠκυ. οὐ δὲ στέγω τὰ δεσμὰ τῶν ἐειδίων,
ξυμοσφίαν ἄχρηστον εἰς πολλοὺς χρόνους.
Ια. τί οὖν δοκεῖ σοι, καταλήσω σου τὸν πόδα;
ἀλλ' δὲ παρέχῃς μοι, γνώσκειν σε χρὴ,
ὡς ταῖς τομαῖσι πλεῖστον αἷμά σου κενῶ.
ὠκυ. ποίησον εἴ τι χρηστὸν ἐξευρεῖν ἔχεις,
ἵν' ἐυθὺ δεινὸν ὂν πεδῶν παύσῃς πόνον.
Ια. ἰδοὺ σιδηρόχαλκον ὀπτέρω τομέα,
ὀξεῖαν, αἱμοδῆλον, ἡμιεργύλον.
ὠκυ. ἔα. ὅσα.
Τερ. σῶτερ, τί ποιεῖς; μὴ τύχῃς σωτηρίας.
τολμᾷς σιδηρεοπαρτον ὀπτβαλεῖν πόνον.
Μηδὲν κατειδὼς, θρασυφρένεις κακὸν ποσί.
ψευδῆς δὲ ἔκλυες, ὧν ἔργων ἀκήκοας.
οὐ δὲ πάλαισιν, ἢ δρόμοισιν ὡς λέγει,
ἀσκῶν ἐπλήγη. τοῦτο χρῶ ἀκουέ μου.
ἦλθεν μὲν οὖν τοιοῦτον ὑγιὴς ἐν δρόμοις.
Φαγὼν δ' πολλὰ, καὶ πιὼν ὁ δυσγνὼς,
Κλίνην ὕφρδε καταπεσὼν, ὑπνοῖ μόνος.
ἔπειτα νυκτὸς δυσπνίσας, ἐνεφύσησεν,
ὡς δαίμονι πληγεὶς, καὶ πάντα φόβου λαβεῖν.
ἔλεξέ δ' οἴμοι, πόθεν ἔχω κακὼ τύχω.

At me

Ocy. At me vides ô Soter & Soteriche,
Tubæ ipſius nomen gerens Soteriche,
Sæuus dolor pedem mihi arrodit malè,
Greſſúmque timidè facio, & haud planum pede.
Med. Vnde, aut quid accidit, expedi, aut quibus modis?
Nam medicus audiens rem vt eſt, dempto metu
Melius adit, non audiens errat ferè.
Ocy. Dum exerceo curſu, & arte me gymnaſtica,
Me ſauciauit quiſpiam coætaneus.
Med. Cur ergo non eſt triſtis inflammatio
Inibi, nec vlla mitigans rigatio?
Ocy. Quoniam haud amo, ex lana illigata vincula,
Vt quæ afferant deformitatem inutilem.
Med. Quid ergo tibi videtur? incidam pedem,
Nam ſi hoc feres, ſcias licet, quàm plurimum
Exhauriam tibi ſecando ſanguinem.
Ocy. Fac quicquid inuenire nunc nouum potes,
Vt me hoc pedum dolore liberes citò.
Med. Et ſectionem acutam, & æriferream,
Cruoribibulam, ſemicuruam infero tibi.
Ocy. Sine, ſine.
Nut. Soter quid agis? tibi ne accidat Soteria.
Adhibere ferriſatum laborem ſuſtines.
Malúmque, nil planè ſciens, infers ped'.
Deceptus etenim audiſti opera, quæ audiſti modò.
Nam neque palæſtra iſte, neque curſu, vt dictitat,
Certando læſus eſt: id ergo ex me audias.
Principio enim, ſanus quidem venit domum,
Poſt autem edens multum, & bibens miſer,
Solus ſuper lectum cadens, ſomnum capit.
Deinde excitatus nocte, clamat, dæmone vt
Perculſus, omnes vnde corripit metus.
Dicebat autem vnde hoc malum mihi? heu miſer,

Δαιμων τάχα κρατῶν ἔξω ποδός,
Περς τοῦτα νυκτὸς ἀπακτημένος μόνος.
ὁ τοῖα κἠχνὺς ἐξεθρίμυς τὸν πόδα.
ἐπεὶ δ' ἀλέκτωρ ἡμέραν ἐσάλπισεν,
Οὗτος προσῆλθε, χεῖρα θεὶς ἐμοὶ πικρὰν, A
Θρίωῶν, πυρέσσων, ἐπ' ἐμοὶ βάζων.
ἃ πρὶν δέ σοι κατεῖπε, παῦτ' ἐψεύσατο,
Τὰ δεινὰ κρύπτων τῆς νόσου μυσήρια.
Ωκυ. Γέρων μὲν ἀεὶ τοῖς λόγοις ὀπλίζεται;
Καυχώμενος τὰ πάντα, μηδενὸς δέους. B
ὁ γὰρ πονῶν τε, κἠ φίλοις ψευδῆ λέγων,
πεινῶντ' ἔοικε, μαστίχῳ μασωμένῳ.
Ια. πλανᾷς ἅπαντας. ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων λέγεις,
Λέγων, πονεῖν μέν. ὃ δ' πονεῖς, οὔπω λέγεις.
ὠκυ. πῶς οὖν φράσω σοι τὸ παθεῖν τὴν συμφοράν; C
πάσχων γὰρ, οὐδὲν οἶδα, πλὴν πονῶ μόνον.
Ια. ὅταν ἀφορμὴν δίχα ποιῇ τις τὸν πόδα,
πλάσται τολοιπὸν οὓς θέλει κενοὺς λόγους,
Εἰδὼς τὸ δεινὸν, ᾧ συνέζευκται κακῷ.
Καὶ νῦν μὲν ἀκμὴν εἶς.
ἐπὰν δ' ἡ κὴ τὸν ἕτερον ἁλγήσῃς πόδα,
σέων, δακρύσεις. ἓν δέ σοι φράσαι θέλω. D
τῶτ' ἐς ἐκεῖνο κἂν θέλῃς, κἂν μὴ θέλῃς.
ὠκυ. τίδ' ἐς ἐκεῖνό γ' εἰπὲ, καί τί κλαίεται.
Τρο. ἔχει μὲν ὄγκια συμφορᾶς μέγιον ὄγκιλῆς.
ὠκυ. Οἴμοι. τί τοῦτο; λέξον ὦ δέομαι γέρον.
Τρο. ὂν τῷ τόπου μὲν, οὐ πυνεῖς, αἰχμὴ ἔχει. E
ὠκυ. πόδος μὲν αἰχμὴ οἴομ' ἔχει καθὼς λέγεις;
Τρο. τοῦτο σὺ σκοπεῖς ὅπῃ τέλει δεινὴν ἄχαν.
ὠκυ. καὶ πῶς μι τὸν δύσκιον ἔπῃ;
Τρο. δεινὸν παρ οὖσα. φαίδεται γὰρ οὐδενός.
ὠκυ. σωτὴς, τί λέγεις; τί δέ μες;
Ια. ἄφες με μικρόν. ἠλογημαι σοῦ χάειν;

Fortaſſe dæmon potitur aliquis pede.
Noctu inſuper ſolus quoque reſidens thoro,
Ceu præco lamentando proſequitur pedem.
At vbi diem iam gallus intonat tuba,
Acceſſit,& triſtem mihi impoſuit manum,
Plorans,febricitans,,corpori innitens meo.
Tibi verò, quæ dixit priùs,mentitus eſt,
Sæva hæc volens morbi tegere myſteria.
Ocy. Verbis ſenex armatus omnis ſemper eſt:
Nil iactitans non,aſt opere præſtans parum.
Nam qui dolet,falſúmque amicis diſſerit,
Similis edenti maſtichen famelico eſt.
Med. Deludis omnes tu,aliáque alijs implicas,
Dicens dolere te,aſt vbi doleas, tacens.
Ocy. Sed quomodo morbi tibi cauſam eloquar?
Nam doleo,verùm quod doleo,tantùm ſcio.
Med. Quando abſque cauſa quiſpiam dolet pede,
Poſthac inania verba fingit vt lubet,
Sciens graue illud,quo implicatus eſt malo.
Atque is etiamnum *hic deeſt aliquid.*
Vbi verò & alterum pedem inuadet dolor,
Flebis gemens,at dicere vnum tibi volo,
Hoc illud eſt,nolis,velis,hoc illud eſt.
Ocy. Quid illud autem? quod-ue nomen eſt ei?
Nut. Nomen quidem habet,è duplici factum malo.
Ocy. Hei mihi quid hoc? dic obſecro te,dic ſenex.
Nut. Ab eo loco principium habet vbi nunc doles.
Ocy. Quantum ergo dicis à pede initium habet.
Nut. In fine ſæuæ nomen huic Agræ adijce.
Ocy. Quo me ergo pacto miſerum adhuc?
Nut. Eſt ſæua nempe,nanque parcit nemini.
Ocy. Soter quid ais? quid me autem?
Med. Paulum ſinas me,negligor tui gratia.

Ωκυ. Τί ἔστι δεινὸν, ἢ τί συμβέβηκέ σοι;
Ια. Εἰς δεινὸν καχωεισον πόνον ἦλθες ποδός.
Ωκυ. Οὐκοῦν μα δεῖ περίχωλον ἐξαυτλεῖν πόνου;
Ια Χωλος μὲ αὖ ἦς, οὐδὲν ἔστι, μὴ φοβοῦ.
Ωκυ. Τί δ' ἔστι χεῖρον;
Ια. ἀμφοῖν ποδοῖν σε συμποδιδῶσαι μόρῳ.
Ωκυ. Οἴμοι. πόθεν μοι κακὸς εἰσῆλθεν πόνος
Ποδὸς δι' ἄλλου, καί με συμπάσχει κακῶς.
ἢ πῶς ὅλως πέπηγα, μεταβλῶσα δέλεαρ.
Δειλαίνομαι δ' πολλὰ μεταξῆσαι πόδα
Νήπιος, ὁπεῖα βρέφος ἄφνω φοβούμενος.
ἀλλ' αὖτομαί σε θεὸς θεῶν σωτῆρα χρὴ,
Εἴπερ τέχνη σὴ δύναται, μηδὲν φθονῶν,
Θεράπευσον ἡμᾶς. εἰ δ' μὴ, δολοίχομαι.
Πάχω γὰρ ἀφανῶς. κἀπὶ ποδῶν τοξεύομαι.
Ια. τὸν μὲν πλανῆτας θρύλων λόγοις ἐγὼ,
τὸν τῶν Ιαζῶν τῶν ὁμιλούντων μόνον,
ἔργῳ δ' μηδὲν εἰδότων σωτήριον,
Τὰ πάντα σοι παχυντὶ, συντομως φράσω.
ἄφευκτον ἦλθες θεσπέσιον ἐς πάθος κακόν.
Οὐ γὰρ σιδηρόπλαστον ὑπεδύσω βάσιν,
ὃ τοῖς κακουργοις ευρέθη τεκμήριον.
Δεινὸν δ', καὶ κρυφαῖον εἰς πάντας κακὸν,
ἧς οὐκ ἄν ἀρκοιτ' ἀχθος ἀνθρώπων φυσις.
ὠκυ. αἰ. αἰ. αἰ. αἰ. οἴμοι. οἴμοι.
Πόθεν μοι, βυτὰ τὸν ποδὸς κρυπτὸς πόνος.
Δέξασθε χεῖρας ταὶς ἐμαὶς θεὸ τὸ πιστὸν,
ὁπόσα σύπυρες βακχίοις ὑπ' ἀλένας.
Τρ. Γέρων μὲν εἰμι. πλὴν ἰδοὺ σοι πείθομαι,
Καὶ τὸν νέον σε χειραγωγῶ θρέσβις ὤν.

Ocy. Quid hoc mali autem, aut quid tibi accidit graue?
Med. In graue malum incidisti, & insanabile,
Ocy. Nunquid me oportet claudicantem viuere?
Med. Tu claudus vt sis, nihil id est, ne-ue hoc time.
Ocy. Quid peius autem?
Med. Iacêre vtroque te impeditum pede manet.
Ocy. Hei mihi nouus hic vnde me inuasit dolor,
In altero pede, huicque compatitur malè?
Quo-ue penitus modo obrigui, vt ire hinc volo?
Formido verò dimouere pedem nimis,
Stultus, quasi infans derepentè exterritus.
Sed obsecro te per Deos Soteriche,
Tua siquid ars potest, mihi non inuidens
Medeare: alioqui pereo: nam malum latet
Intus: pedéque ceu sagittis transfodit.
Med. Equidem remota ambagine verborum procul,
Hac qua medici alij solent vti modò,
Ipsáque re nullam salutis ferre opem,
Cuncta patienti breuiter exponam tibi.
Principio ineuitabile in malum miser
Planè incidisti: non enim compactilem,
Ferróque fictam pede subisti compedem,
Sed sæuam & abditam omnibus prorsus malam,
Cuius hominum natura non tulerit onus.
Ocy. Heu miser, væ væ mihi.
Vnde hic mihi tacitus pedem terebrat dolor?
Suscipite me manibus priusquam concidam,
Perinde vti Satyri sub vlnas Bacchicos.
Nut. Equidem senex sum: at ecce tibi pareo tamen,
Iuuenémque te longæuus ipse manu rego.

Cætera desunt.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Εἰς τὴν ἑαυτῆς Βίβλον.

Λουκιανὸς τάδ' ἔγραψε, παλαιά τε μωρά τε εἰδώς,
Μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις καὶ τὰ δοκοῦντα σοφά.
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι διακριδὸν ὄφρα νόημα.
Ἀλλ' ὃ σὺ θαυμάζεις, τῷθ' ἑτέροισι γέλως.

Εἰς ἀσώτους.

Τὸν πατρικὸν πλοῦτον νέος ὢν Θήρων ὁ Μενίππου,
Αἰσχρῶς εἰς ἀφρατεῖς ἐξέχεεν δαπάνας.
Ἀλλά μιν Εὐκτήμων πατρικὸς φίλος ὡς ἐνόησεν
Ἤδη καμπυλέῃ τεινόμενον πενίῃ,
Καί μιν δ' ἀγρυπνέων ἀνελάμβανε, καὶ πόσιν αὐτὸν
Θῆκε θυμητὸς ἐὼν, πολλὰ ἐπιμειλίσσατο δούς.
Αὐτὰρ ἐπὶ Θήρωνι πάλ' ἐλπίδα πλοῦτος ἔπιπτε,
Αὐτίκα ταῖς αὐταῖς ἐφθείρετ' ἐν δαπάναις,
Ταχρὶ χαριζόμενος πᾶσιν χαρὶν οὐ κτὶ κόσμου,
Τῇ δ' ὁσίῃ τὴν μικρὴν μητέρα μαρτυρόμην.
Οὕτω μὲν Θήρωνα τὸ δεύτερον ἀμφεκάλυψεν
Οὐλομένης πενίης κύμα παλιρρόθιον.
Εὐκτήμων δ' ἐλάχιστα τὸ δεύτερον, ἀλλ' ἐπὶ κεῖνον,
Ἀλλὰ δυσπρεσβὺς ἐὼν θεσπέσιόν τε κὴ θάλαμον.
Ἐγὼ δ' ὡς ἀλλ' ἔστι κακῶς κεχρημένον ἀνδρὶ
Τοῖς ἰδίοις, εἶναι πιστὸν ἐν ἀλλοτρίοις.

LVCIANI EPIGRAMMATA.

In ſuum ipſius Librum.

IACOBO MICYLLO Interprete.

Lucianus ſcripſi hæc, antiquáque ſtultáque doctus:
Id quoque enim ſtultum eſt, quod tibi valde ſapit.
Nil homini certum eſt, nec voto viuitur vno:
Sed ridens, eadem hic eleuat, ille probat.

In Theronem prodigum.

LVSCINIO Interprete.

Quum iuuenis Theron bona, filius ille Menippi,
Patria inexhauſta perderet ingluuie:
Diues opum quidam dolet hinc accedere duram
Pauperiem, patri iunctus amicitia:
Et miſerum lachrymis ſic conſolatur obortis:
Sume animos, dos eſt en tibi ſumma gener.
Ille vbi iam præter ſpem partas, ſorte nouata,
Senſit opes, priſcum concipit ingenium.
Omnis in hoc labor eſt, ventri vt famuletur inerti
Per fas atque nefas: ſic periſſe iuuat.
Hinc inopem rurſus ſocer arguit omnia retro
Dum fluitare videt, fortéque lapſa ſimul.
Iámque madent genæ, & luctu miſeò omnia complet.
Nec Theron, ſed dos iam dolet, & ſoboles.
Heu nimium ſerò didiciſſe iuuat, aliis non
Eſſe bonum, quiſquis non fuit ipſe ſibi.

Εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, καὶ πάντα παρέρχεται ἡμᾶς.
Ἢν δ' μὴ, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὰ παρερχόμεθα.

Εἰς αὐτάρκειαν.

Ὡς πεδινεξόμβος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε.
Ὡς δ' βιωσσυλλος φείδεο σῶν κτεάνων.
Εἰ δ' ἀνὴρ σόφος οὗτος, ὃς ἄμφω ταῦτα νοήσας,
Φειδοῖ καὶ δαπάνῃ μέζονα ἐφαρμόσατο.

Εἰς μικρὸν βίον.

Τοῖσι μὲν εὖ πράσσουσιν πᾶς ὁ βίος βραχύς ἐστι.
Τοῖς δ' κακῶς, μία νὺξ ἄπλετος ἐστι χέρσος.

Εἰς ἔρωτα.

Οὐχ ὁ ἔρως ἀδικεῖ μερόπων γένος, ἀλλ' ἀχολάστοις
Ψυχαῖς ἀνθρώπων ἔνδ' ὁ ἔρως πεφάσπε.

Εἰς χάεπας.

Ὀκτῶ χάεπες γλυκυπρώτερας, ἰὼ δ' βραδυῖν,
Πάσα χαεὶς κενεὴ, μηδὲ λέγοιτο χαεὶς.

Εἰς ἀχαείσους.

Φαῦλος ἀνὴρ πάντος ἐστὶ πεπημένος, εἰς ὃν ἀπάσας
Αὐτλῶν τὰς χάεπας, πεὶς κενὸν ἐξέχεας.

In vitam humanam

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Omnia mortales fugiunt mortalia cùm sint:
Et, si non fugiunt, nos tamen hæc fugimus.

In sufficientiam.

VENATORIO Interprete.

Vtere diuitijs veluti iamiam moriturus:
Ceu sis victurus, tu quoque parce tuis.
Ille sapit verè, qui res perpendit vtrasque:
Parcus erit certo tempore, largus erit.

In breue æuum.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Fœlici brevis est etiam longissima vita:
Tempus at immensum est, vnica nox misero.

In amorem.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Mortales non fædit amor: mens crimen amori
Impingit sceleris luxuriosa sui.

In gratias.

LVSCINIO Interprete.

Munificus gratare citò, quò dulcior adsit
Gratia: nam longa mox perit illa mora.

In Ingratos.

LVSCINIO Interprete.

Rimarum plenus perdit tua dona sceleſtus:
Si sapis, integro vina reconde cado.

Εἰς Θεούς.

Ἀνθρώπους μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας.
Οὐ λήσεις δ' Θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος.

Εἰς κόλακας.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν
Ἀνθρώπου καθαρὰν ψευδομένου φιλίην.
Οὐ γὰρ ἔθ' ὡς ἐχθρὸν προφυλασσόμεθ', ἀλλ' ἀγαπῶντες
Ὡς φίλον, ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

Εἰς μυσήριον.

Ἀρρήτων ἐπέων γλώσσαν σφρηγὶς ὀπικείσθω.
Κρείσσων γὰρ μύθων ἡ κτεάνων φυλακή.

Εἰς πλοῦτον.

Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς, πλοῦτος μόνος ἔξιν ἀληθῆ.
Τἄλλα δ' ἔχει αὐτὴ πλείονα τῶν κτεάνων.
Τόνδε πολυκτέανον, καὶ πλούσιόν ἐστι δίκαιον
Κλήζειν, ὃς χρῆσθαι τοῖς ἀγαθοῖς δύναται.
Εἰ δέ τις οὐ φρονέων κεκτημένος, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Σωρεύειν ἀεὶ πλοῦτον ἐπιζόμενος.
Οὗτος ὁποῖόν μέλισσα πολυφρήτοις ἐνὶ σύμβλοις
Μοχθήσει, ἑτέρων δρεψαμένων τὸ μέλι.

Εἰς τύχην.

Ἀρχὸς Ἀχαιμενίδου γεγόμην ποτὲ, νῦν δὲ Μενίππου.
Καὶ πάλιν ἐξ ἑτέρου βήσομαι εἰς ἕτερον.

In Deos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Mortales si fortè latent tua crimina nequam:
Quod tecum reputas non latet hocce Deos.

In Adulatores.

OBSOPOEO Interprete.

Nil homine inuenit natura nocentius illo
Quàm: qui synceram fingit amicitiam.
Non hostis vobis vltrà, sed habetur amicus,
Talis: & hac ista lædimur arte crebrò.

In Mysterium.

OBSOPOEO Interprete.

Fac arcana premat tacitæ custodia linguæ,
Sermonum custos est mihi maior opum.

In Diuitias.

SLEIDANO Interprete.

Nobilis est animi thesaurus, nobilis ille
Postrema quisquis parte locabit opes.
Dives erit verè, qui fidos inter amicos
Largiter effundit parta labore bona.
Sed genium quisquis defraudat, opésque tenacem
Congerit in testam, quo numerare queat,
Qualis apes, frustra studio complebit auaro
Vascula, mox fuco diripiente fauos.

In Fortunam.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Fundus Achæmenidæ quondam hic fuit, inde Menippi:
Núncque hunc, núncque alium rursus adibit herum.

Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔχειν με πότ' ᾤετο, καὶ πάλιν οὗτος
Οἴεται, εἰμὶ δ' ἔλως ἐλεγὸς, ἀλλὰ τύχης.

Εἰς εὐτυχεῖς.

Μὴ παίων, φίλος εἶ ὀνητοῖς, φίλος εἶ μαχάρεσσι,
Καί σευ ῥᾳδίως ἔκλυον εὐξαμένου.
Ἂν παίσῃς, οὐδεὶς ἔτι σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα
Ἐχθρὰ, τύχης τε βροτῶν συμμεταβαλλόμενα.

Εἰς φεύγοντα.

Ἡ βεβαίοις βουλὴ, μετ' ἀμείνων, ἢ ὃ ταχεῖα
Λίην ἐπελκομένῳ τῷ μετάνοια ἔχει.

Εἰς βίον.

Ἐξ ὧραι μόχθοις ἱκανώτατοι, αἱ δ' μετ' ἀυτὰς
Γηράμασι δεικνύμεναι, ζωῆλέγοισι βροτοῖς.

Εἰς βόρεον.

Εἰ ταχὺς ἐς τὸ φαγεῖν, καὶ πρὸς δόρμον ἀμέλυς ὑπάρχεις,
Τοῖς ποσί σου χρῶ, καὶ βέλτε τῷ στόματι.

Εἰς ἀδιάλυτον.

Εἰς τι μάτην νήπιος δέμας Ινδικὸν ἔλκο τέχνῃ,
Οὐ διάσασι δυσφερὲς νύκτα καθηλιάσαι.

Εἰς δυσώδεις.

Οὔτι χάμαιρα τοιοῦτον ἔπνει κακὸν ἢ καθ' Ὁμηρον,
Οὐκ ἀγέλη ταύρων, ὡς ὁ λόγος πυείπους,

Nam se olim hic dominum ratus est, nunc retur & ille.
Illius at sola est fors hera, nullus herus.

In Fœlices.

VITO APERMACHIO Interprete.

Si non delinques, tibi dísque hominésque fauébunt.
Præstabunt faciles quæque precatus eris.
Ast vbi peccaris, cessat fauor, omnia plena
Sunt odij, facta & sors aliena tibi.

In prudentiam.

SLEIDANO Interprete.

Sit mora consilijs. Nam si moderamine tractes,
Prosunt: vt stultè præcipitata nocent.

In Vitam.

VOLATERRANO Interprete.

Sex horę tantùm rebus tribuuntur agendis:
Viuéque post illas, littera ζῆν monet.

In Edacem.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Si properè comedis, si tardo poplite curris,
Ore velim curras, & pedibus comedas.

In Impossibile.

SLEIDANO Interprete.

Æthiopem quid stulte lauas? Nam splendida nunquam
Nox fuerit, lumen sole negante suum.

In Fœtidos.

BAPTISTA PIO Interprete.

Mæonides non tale malum spirasse Chimæram
Trigeminam, aut tauros credidit igniuomos,

Οὐ λῆμος σύμπας, οὐχ ἁρπυιῶν τὸ θρασύ,
Οὐδ' ὁ φιλοκτήτου πῦς ἀποσκηπτόμενος
Ὥστε σε παμψηφεὶ νικᾶν τελέσιλλα χαίρειν,
Σπερδόνες, ταύρους, ὄρνεα, λημιάδας.

Εἰς τύχην.

Πολλὰ τὸ δαιμόνιον δύναται, κἂν ᾖ παράδοξα.
Τοὺς μικροὺς αἴρει, τοὺς μεγάλους καταγεί.
Καὶ σῦ τίν' ὀφρύν, καὶ τὸν τύφον καταπαύσει,
Κἂν ποταμὸς χρυσᾶ νάματά σοι παρέχῃ.
Οὐ θρύον, οὐ μαλάχην ἔμεμος ποτὲ, ταὶ δ' μεγίστας
Ἡ δρύας, ἢ πλατάνους, οἵδε χαμαὶ καταγεῖν.

Εἰς βρέφη.

Παῖδά με πενταέτηρον ἀκμὴν θυμὸν ἔχοντα,
Νηλειὴς αἴδης ἥρπασε Καλλίμαχον.
Ἀλλά με μὴ κλαίοις. καὶ γὰρ βιότοιο μετέσχον
Παύρου, καὶ παύρων τῶν βιότοιο κακῶν.

Ἀπὸ ναυηγῶν.

Γλαύκῳ, καὶ Νηρεῖ, καὶ Ἰνοῖ, καὶ Μελικέρτῃ,
Καὶ βυθίῳ Κρονίδῃ, καὶ Σαμοθρῄξι Θεοῖς,
Σωθεὶς ἐκ πελάγους Λουκίλλιος, ὧδε κέκαρμαι
Τὰς τρίχας ἐκ κεφαλῆς. ἄλλο γὰρ οὐδὲν ἔχω.

Ἀπὸ γυναικῶν.

Ἑλλάδα νικήσασαν ἀβρίβιον ἀασίδα Μήδων,
Λαὶς θῆκεν ἐῷ κάλλει λιπόδιλον.
Μοῦφ' ἐνικήθη ὑπὸ μηρῷ, καὶ τὸν ἔλεγχον

Non omnem Lemnum, volucrum excrementa sororum,
Aut Philoctetæ vulnera dira pedis.
Iudicio quare populi Telesilla Chimæram
Vince, boues, sanies, Lemniadas, volucres.

In Fortunam.

IO. SLEIDANO. Interprete.

Multa potest fortuna, vel insperata, potentes
Deijcit, ac tenues subuehit illa viros.
Illa supercilium tibi protinus auferet, & si
Aurifero madeat flumine tota domus.
Ventus enim malua, limosáque abstinet vlua,
Sed veteres ornos exagitare solet.

In Infantes.

VRS. VELIO Interprete.

Quinquennem rapuit puerum immiserabilis Orcus,
Curarum vacuum nomine Callimachum.
Sed me flere caue. Nam paucos vt breuis annos
Vixi, sic vitæ pauca siniſtra tuli.

De Naufragis.

VRS. VELIO. Interprete.

Glauce, tibi & Nereo, Inóque tibi & Melicertæ,
Et Neptune tibi, & quos Samothraces habent:
Seruatus pelago Lucillius, hanc ego tonsus,
Nil aliud quum sit, dedico cæsariem.

De Mulieribus.

IO. BENEDICTO Interprete.

Quæ profligauit scutatos Græcia Medos,
Præda fuit formæ Græcia Laidicæ.
Sola senecta illam domuit, gratúmque iuuente

Ανθετό σοι Παφίη, τὸν νεότητι φίλον,
Ἥς χὸ ἰδεῖν συγκέκι πολιῆς παιπαλόεσσα μορφώσ,
Τῆσδε σωτέχναιρεν ἐν σκιόεντι τόπῳ.

Εἰς ἄγαλμα Αφροδίτης, τῆς ἐν Κνίδῳ.

Τὴν Παφίην γυμνὴν οὐδεὶς ἴδεν, εἰ δέ τις εἶδεν,
Οὗτος ὁ τὴν γυμνὴν συλήσαιμος Παφίην.

Εἰς τὸ αὐτό.

Σοὶ μορφῆς ἀνέθηκα τῆς πανταλλὰς ἄγαλμα
Κύπρι, τῆς μορφῆς φέρτερον οὐδὲν ἔχων.

Εἰς ἄγαλμα Ηχοῦς, ὡς παρὰ τὸ Πανός.

Ηχὼ πετρήεσσαν ὁρᾷς φίλε, Πανὸς ἑταίρην
Αντίτυπον φθογγὴν ἔμπαλιν ἀσομένην.
Παντοίων σωμάτων κάλλον εἰκόνα, ποιμένιον ἦδη
Παίγνιον, ὅσσα λέγεις, ταῦτα κλυοῦν ἄπιθι.

Εἰς ἀγωνιστάς.

Οἱ συναγωνισταὶ τὸν πυγμάχον ἐνθάδ' ἔθηκαν
Αμην, οὐδένα γὰ πώποτ' ἐθαυμάτισεν.

Εἰς τὸ αὐτό.

Πᾶσαν ὅσην Ελλὰς ἀγωνοτεθοῦσαν ἄμιλλαν
Πυγμῆς, Ανδρέλεως πᾶσαν ἀγωνισάμην.
Εἶχον δ' ἐν Πίσῃ μὲν ἑνὸς ὠτίου, ἐν δὲ Πλαταιαῖς,
Ἐν βλεφάροιν, Πυθοῖ δ' ἄπνοος ἐκφέρομαι.
Δαμοτέλης δ' ὁ πατὴρ ἐκορύσσετο σὺν πολίταις,
Ἀρσὶ μὲ ἐν παιδίων ἢ νεκρὸν, ἢ κολοβόν.

Tumul-

Tum suspendit anus Cypri tibi speculum.
Cuius enim canæ veram odit cernere formam,
Obscuratam odit cernere & effigiem,

In Statuam Veneris, quæ est in Cnido.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Nulli nuda Venus visa est: si visa sit vlli,
Is vidit, nudam qui statuit Venerem.

In Eandem.

Eodem interprete.

Offero Cypri tuæ tibi sculpta imitamina formæ:
Forma nam melius nil mihi Cypri tua.

In Statuam Echûs tanquam à Pane.

CORNARIO Interprete.

En Echo in petris habitans ego, Panos amica,
Comparibúsque sonis omnia quę recino.
Oris imago loquens cuiusuis, agricolis sum
Deliciæ, audis quæ tu loqueris abiens.

In Pugiles.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Hîc pugil à socijs positus certaminis Apis:
Quòd nulli fecit saucia membra viro.

In Idem.

Eodem Interprete.

Quodcunque instituit certamen Græcia cæstus,
Hoc inter pugiles Androleos subij.
Restitit vna mihi Pisæ auris, & vna Platæis
Palpebra: me Python funerat exanimem.
At pater, vt functum stadio, mutilum-ue reportet,
Ciuibus armatur Damoteles socijs.

Εἰς γραμματικούς.

Ἰλαδὶ γραμματικὴ φυσίζωε, ἴλαδι μᾶτα,
Φάρμακον εὑρομένη μιλτὶν ἄειδε θεά.
Ἐχθὶω γὰ καί σοι τριχαλλέα δωρήσαδζ,
Καὶ βωμὸν δυέων μήποτε λευομένων.
Καὶ γὰ σᾶ μεσαὶ μὴ ὁδοὶ, μεσὴ δ' θαλασσα,
Καὶ λιμῆες, παίτων δέκτεια γραμματική.

Εἰς δυσώδεις.

Δαίμονα πολλὰ λαλῶν ὀζοσόμος ἐξορκιςὴς,
Ἐξέβαλ' οὐχ ὅρκων, ἀλλὰ κόπτερον δυνάμει.

Ἐρως δραπέτης.

Ἀ Κύπρις τὸν ἔρωτα, τὸν υἱέα μακρὸν ἐβώσρει,
Εἴ τις ὁνὶ πειόδιοι πλανώμενον εἶδεν ἔρωτα,
Δραπετίδης ἐμός ὄδιν. ὁ μανυτὰς, γέρας ἕξει.
Μιδός τοι τὸ φίλαμα τὸ Κυπρειδος. ἰὼ δ' ἀγάγης νιν,
Οὐ γυμνὸν τὸ φίλαμα, τὺ δ' ὦ ξένε, ϗ πλέον ἕξεις.
Ἐςὶ δ' ὁ παῖς θρίξαμος, ὲν εἰκόσι πᾶσι μαθοις νιν.
Χρῶτα μὲν οὐ λευκὸς, πυρὶ δ' εἰκελος, ὄμματα δ' αὖτε
Δειμύλα, ϗ φλογόεντα, κακὰ φρένες, ἀδὺ λάλημα.
Οὐ γὰ ἴσον νοέει ϗ φθέγγεται. ὡς μέλι, φωνά.
Ἦν δ' χαλᾷ. νόος ὄδιν ἀνάμερος, ἠπροπευτὰς,
Οὐδὲν ἀλαδύνων δολιον βρέφος, ἀγρια παίζδει.
Εὐπλόκαμον τὸ κάρανον, ἔχει δ' ἰταμὸν τὸ θρόσωπον.
Μικκυλα μὲν πίνω τὰ χερύδεια, μακρὰ δ' βάλλει,
Βάλλει κ' εἰς Ἀχέροντα, ϗ εἰς Ἄϊδεω βασιλῆα.
Γυμνὸς μὲν τόγε σῶμα, νόος δ' οἱ ἐμπεπύκασται,
Καὶ πτερύγεις ὅσον ὀρνις, ἐφίπαται ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλοις

In Grammaticos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Grammatice, inuentrix victus, & Musa faueto:
Quæ fers Mæonio carmine dulcis opem.
Quàm tibi debuerant offerri splendida dona,
Aráque non vsquam destituenda sacris.
Nanque rui, plenæque viæ, pontúsque refertus,
Littoráque, ô cunctis commoda Grammatice.

In Fœtidos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Oris odore graui, non sacris dæmona verbis,
Exorcista olido depulit ore loquens.

Amor Fugitiuus.

BONAVENTVRA VVLCANIO Interprete.

Amissum Venus inclamabat saucia natum,
Ecquis mî in triuijs errantem vidit Amorem?
Ille fugax meus est. dulce index munus habebit,
Basiolum Veneris. quòd si ipsum adduxeris, hospes,
Non tibi basiolum simplex dabo; at amplius addam.
Plurima inest puero nota, qua dignoscere possis.
Non albus faciem, sed totus flammeus, acres
Scintillant oculi, mala mens, oratio blanda,
Lingua animo dispar, suauis vox mellis ad instar.
Irato, mens intractabilis & fera. fallax,
Versutus puer, & mendax, immania ludit.
Crispicomum caput est illi, faciésque proterua.
Estque pusillimanus, sed longè spicula mittit.
Mittit in ipsum Acheronta & regem figit Auerni.
Nudus membra volat passim, sed tecta latet mens,
Aliger instar auis, nunc hunc, nunc inuolat illum.

Ἀνέρας, ἠδὲ γυναῖκας, ὅτι σπλάγχνοις ὑ κάθηται,
Τόξον ἔχει μάλα ἐαιὸν, ὑπὲρ τόξῳ ὑ βέλεμνον.
Τυτθὸν ἐοῖ τὸ βέλεμνον, ἐς αὐτέρα δ' ἄχρι φορεῖται.
Καὶ χρύσεον ἀμφὶ νῶτα φαρέτρειον. ἔνδοθι δ' ἐστὶ
Τοὶ πικροὶ κάλαμοι, τοῖς πολλάκι κ' ἐμὲ πρόσπτει,
Πάντα μᾶλ' ἄχρια, πάντα. πολὺ πλείων ὑ οἱ αὐτῷ
Βαιὰ λαμπὰς ἐοῦσα, τὸν ἅλιον αὐτὸν ἐναίδει.
Ἦν τύ γ' ἕλῃς πίνων, δαμάσας ἄγε, μηδ' ἐλέησῃς,
Κλαῦ ποτ' ἰδὼν κλαίοντα, φυλάσσεο μή σε πλανήσῃ.
Κλαῦ γελάᾳ, τύ γιν ἔλκε, κὴ ἰὼ ἐθέλῃ σε φιλᾶσαι,
Φεῦγε. κακὸν τὸ φίλαμα, τὰ χείλεα φάρμακον ἐστί.
Ἦν ὑ λέγῃ λάβε πάντα, χαείζομαι ὅσσά μοι ὅπλα,
Μή τι δόλῳ πλαίσῃ δῶρα, τὰ δ' πυεὶ πάντα βέβαπται.

Τέλος δευτέρου τῆς Λουκιανῆς
μέρους.

Fœmina máſue fiet, ſedem ad præcordia figens.
Paruulus huic arcus, neruóque aptata ſagitta.
Parua ſagitta quidem, ſed quæ æthera tendit ad vſque.
Paruula poſt tergum pharetra aurea; at intus amari
Sunt calami, quibus improbus & me ſæpe laceſſit.
Omnia ſæua illi, ſæua omnia, ſæuior illa
Paruula fax, ipſum ſolem qua ſæuus adurit.
Hunc tu ſi capies, vinctum duc, nec miſerare.
Si flentem videas, ne decipiare caueto.
Sin ridet, tu ſtringe trahens. Si ſuauia porgat,
Tu fugito: oſcula dira, & labra infecta veneno.
At ſi dicat, Habe hæc, Tibi cuncta hęc largior arma,
Ne attigeris. fallax donum, tincta omnia flammis.

FINIS.

PALINVRVS.

ARGVMENTVM.

Duo hi dialogi sequentes, Luciani non sunt, neque græcè scripti etiam, sed quia à doctis Italiæ, cum Lucianicis eodem titulo coniunctos accepimus: ne eorum quidem lectione fraudare quenquam voluimus, præsertim cùm ad exemplum Lucianicorum aliquo modo efficti & ipsi essent.

Interloquutores: *Palinurus, Charon, Pal.*

OBsecro te ô Charon, sine me vt iam nauim conscendam. *Cha.* Quis me appellas? *Pal.* Ego nauita quondam illius, quem nuper viuentem transuectasti, Æneæ Troiani. *Cha.* Tu ne ille es, qui apud portus Velinos inhumatus iacebas? *Pal.* Ille ipse sum. Sed crede cœlestium nutu fieri, vt transuehar, quorum prodigijs longè latéque actæ finitimæ gentes, & ossa mea iam expiauerunt, & tumulum mihi, tumulóque insuper solennia statuerunt. Quare te oro, ô iustissime Charon, patere tandem vt ingrediar, sic prospera semper sit nauigatio tua, sit solida nauis tua atque inconcussa. *Cha.* Rem iustam petis, Palinure, ingredere, vt libet: vos verò tam confertæ vmbræ, quid fatigatis me precibus? quid fatigatis? quænam hæc vis desiderij? Expectate tantisper, dum trans flumen hunc porto, regrediar quamprimum. *Pal.* Habeo tibi Charon, immortales gratias, qui me his tandem eripuisti è malis, qui me dira hac tandem, qua detinebar trãsfretandi cupidine liberasti. *Cha.* Amo te equidem, Palinure, tum propter Æneam regem, quem mihi nominasti, qui & super omnes, quos vnquam viderim, mortales, visus est mihi singulari quadam præditus pietate, tum propter meum etiam, quod olim commune fuit tibi, magisterium: par enim sibi quisque parem affectat, delectátque magis, quæ inter pares fit, vel confabulatio vel vitæ actio. Afficiebar porrò non modico dolore, quum videbam iamdudum te in citeriore hac ripa errantem, incertumque

ſedis tuę. Neque licebat tibi ſuccurrere, propter legem mihi datam, ne quenquam, niſi humato priùs corpore, tranſportem. Sum enim ego minimus inter infernos habitatores, ſubiectúſque alienæ poteſtati, cui parêre non tam pulchrum mihi, quàm alias neceſſe ſit. Gaudeo autem nunc & lætor, quòd ea aliquando ſe ſors tibi obtulerit, qua & tuum implere deſiderium, & meum releuare dolorem (ſalua lege officij mei) poſſum. *Pal.* Imò ego non minùs propter te dolebam ô Charon, quia perſpiciebam tot te graues aſſiduóſque labores perferentem ſine vlla relaxatione. Neque enim me latet, quot quantiſque vexari malis ſolent nauium gubernatores, qui nihil aliud in vita, quàm nauigationem exercui: atque ita exercui vt nihil illa grauius, nihil periclitatius contingere mortalibus putem: propter quod credibile magis tibi videri poteſt, ſi angebar me vtique fatigatio tua, repetentem animo antiquas, quas iuuenis etiam ſuſtinebam nauticas fatigationes meas: quarum experientia iam ędoctus ſciebam probè pari malo tuo condolere. *Cha.* Fruſtra propter me dolebas, Palinure, nam nihil moleſta mihi eſt ars mea. *Pal.* Quid ais? *Cha.* Aio gratam me habere & iucundam artem meam. Vides vt cruda viridíſque ſenectus eſt mihi? nemini haud vnquam ab ipſa, qua iam omniũ annos ſupero, longæua ætate mea pertæſum me eſſe laboris mei, qui quotidie infto alacrior atque valentior: ſed intelligo cur tu aliter tibi perſuadeas. Eſt enim communis hic morbus mortalium, vt ſortis ſuæ quemque diſtędeat, viuátque contentus nemo ſtudijs ſuis, laudent verò longè, ac beatiores exiſtiment omnes, qui diuerſas à ſe artes atque actiones ſequuntur, verùm falluntur maximè opinione ſua. Nam ſi rectè intueri velint, cognoſcent perſpicuè nullum eſſe in vita eorum ſtatum qui non magnis ſcateat miſerijs, quem non magnæ grauéſque perturbent undique moleſtiæ & vexationes. Et ſi detur aliquando vt alter in alterius ſtudia transferatur, quàm videas tunc ſua cuique leuia videri, quæ priùs præ grauitate accuſabat, contráque ea grauiora quæ priùs leuia videbantur. Itaque ſi benè conſideres, Palinure, non eſt ita grauis mea conditio, vt cenſes, neque propterea quòd nauclerus ſim, ſum eo mirabilior. Sed tu (vt video) ſequeris vanos errores mortalium, ego verò integritatem tantùm, iudicijque veri lucem ſecutus, ego contentus

ac lætus sorte mea, neque adscribo mihi calamitatem, quòd desudem quotidie nauigando & defatiger. Neque ob hoc arbitror quempiam horum, qui mecum simul vltimas sedes colunt, me esse beatiorem, non ipsos iudices Minoëm, Rhadamanthum & Æacum, quanquam magna omnes emineant potestate, non ipsum Ditem, quanquam sceptro potens sit, atque regna ista moderetur. Sunt namque & illi sui labores suæque molestiæ, & maiores fortè, quo & maiore regiminis sarcina premuntur. *Pal.* Potes de te tibi Charon persuadere, vt libet, mihi enim de me nunquam persuadere poteris, quin ars nostra sine vlla comparatione cæteras laboribus & periculis excedat. Quod liquidò tibi probarem, nisi quòd vereor tædio te afficeret fortasse longior narratio nostra. *Cha.* Imò summa me afficeret recreatione. Nam & delectat me tecum sermocinari, & nauigantibus etiam magnam animorum refocillationem afferre solent huiusmodi confabulationes. *Pal.* Quando igitur non est tibi iniucundum, prosequar susceptí sermonis nostri rationem, vt intelligamus, non esse duriorem vllam, quàm nautarum sortem: quod tibi facilè persuadebo, si animaduertas, quos æstus & frigora tolerare eos, quos perhorrescere tonitrus & fulgura, quibus perfundi imbribus, qua ventorum rabie agitari quotidie necesse sit. Si cognoscas quoties eos torqueri fame & siti, quoties squalore etiam teterrimo consumi contingat: si attendas habitationem eorum instar carceris supellectilem, vel nullam vel sordidissimam, strata dura, cibaria aspera, potum immundissimum, indumenta spurca, incommoditatem rerum omnium, noctes insomnes, & sub diuo semper, & inquietas. taceo perpetuum alioqui quoddam eorum exilium. Quos patriæ eorum exteros profugos, vagos, palantes, ignaros quietis, priuatos omni (quo nihil est in vita dulcius) coniugis soboliſque fructu ac iucunditate: quis non abiectissimos, longéque omnium mortalium miserrimos esse iudicabit? Prætereo Scyllam, Charybdim, Syrtes, Symplegades, tot infesta nauigantibus maris pericula. Omitto tempestates, quibus nec visu quicquam est tristius, nec horribilius, quibus & ad summum vitæ vsque discrimen quotidie iactantur, quatiuntur, & (quod sæpe accidit) submersi tandem obruuntur. In qua re nemo est, qui idoneus magis, quàm ego, te-

tis adhiberi queat : qui cùm multis fuerim quaſſatus tempeſtatibus , tum ea maximè quæ me ex Sicilia in Italiam nauigantem inuaſit, tam ſæua atque horrens , vt horrori ſit adhuc mihi eius recordatio. Non poſſum certè (vt par eſſet) explicare tibi acerbitatem illius tempeſtatis , ſed quanta extiterit , ex hoc facilè coniecturam facere potes , quòd Æneam ducem , cuius ſumma conſtantia & animi fortitudo vbique decantatur , vidi ego contrementem grauiter atque ingementem , extentiſque ad cœlum manibus beatos longè inclamantem eos, quibus ad Troiam oppetere contigiſſet , lamentantémque pari ab eorum morte ac fortiſſima, à Diomedis gladio ſe ereptum extitiſſe,crudelem equidem diem illuxiſſe omnibus vltimum, neque ex numero noſtro quenquam putaui euaſurum, Non ipſum Æneam , non Ilioneum,non Achatem,nonAbantem,grandeúmue Aletem, quorum naues longè diſiectas , ad ſummúmque penè exitium adductas , neſcio quæ vis illa , niſi diuina liberauit. *Cha.* Non incognita mihi narras : hęc ea ipſa die reſciui. *Pal.* Quo id modo? *Cha.* Quo id modo rogas ? An acrem illum fidúmque Orontem ignoras , ductorem Lyciæ nauis ? is quidem tunc ſubmerſus conceſſit ad me , illico exponens mihi ex ordine omnia ; quæ tu diſſeruiſti , implorans deinde opem , rogitánſque multum , vt ſe vlteriore in ripa ſiſterem, quòd nunquam paſſus fui,quum inter fluctus adhuc corpus ſuum ſine ſepulchri honore iactaretur. Nunc agit ſe ſe circum hæc ſtagna mœſtus , atque errabundus:vidiſti illum? *Pal.* Et tum vidi ,& vnicum meorum ſolatium habui, dum tantiſper in ripa moratus , pari cum eo detinebar infelicitate. Nec enim falſa de triſti eius interitu retuliſti, cuius adhuc imago ſubit mihi , dum excuſſum è puppi, contortúmque ter eum atque circumactum , horrendum, à fluctu rapidus tandem æquore vortex abſorpſit.Sanè quod ad me pertinet,nihil edifferam:qui licèt eam euaſerim tempeſtatem , amarum tandem aliquando etiam vitæ meæ finem inueni , excuſſus & ipſe , pariter atque iactatus inter vndas (quod deerat) inſuper ferro præterea obtruncatus. Ex quo nec tantùm mihi timui , quàm Æneæ , meo , ne tantis vndis ſurgentibus , ſpoliata magiſtro nauis deficeret : hæccine eorum deliciæ , opes,

tranquillitas, sic illis viuitur, sic moritur. Tui nunc & aliorum defende studia, & artes, contendeque, si libet, maiorem esse etiam eorum miseriam & calamitatem, qui patrias incolentes suas, vxorúmque ac filiorum societate beati quiescunt, gaudent, ludunt, hortantur, amicitias colunt, exercentur commodè, habitant magnificè, vestiuntur cultè, conuiuantur lætè, cubant molliter, iucundos suos ac geniales agunt dies. Adde qui in vrbibus optimates & primarij magnam sibi vendicant autoritatem, habentúrque summo in precio atque honore, qui ius dicunt, qui causas agunt aliorum, qui fasces gerunt, qui ducunt exercitus, qui vel assistunt principibus, vel principes ipsi magni illustréque sunt. Quibus nec optabilius quicquam in vita esse video, neque beatius. *Cha.* Falleris longè Palinure, nam quos beatiores esse arbitratis, miseriores illi sunt vlla sine dubitatione. Neque enim negauerim sortem subiectam esse nautarum magnis malis: sed ita subiectam, ne comparatione aliarum, quæ maioribus etiam grauantur incommodis, minùs certè misera iudicanda sit. Quid enim tristius (vt ad suos veniam) qui patrias suas colunt, quid miserabilius, quàm domi suæ agere, & ita agere, vt iucundiorem aliquando quàm vitam mortem optes? Quæ ulla maior calamitas, quàm circundari vrbem hostibus, ingruere bellum, volitare tela, stringi enses, perfodi muros, fremere tormentis, saxo dirui domos, tremefieri & concuti? quemque fame sitique deficere, corrumpi aërem, occupari mœnia, spoliari templa, dirumpi patrimonia, publicari bona, incendia parari, malos exultare, bonos torqueri, affici conuicijs, expelli domibus, vulnerari, carcerari, relegari, deportari, trucidari filios ante parentum ora, vim pati vxores, stuprari gnatas. Videntur an hæc tibi mala, Palinure, & an his quæ tu meministi, vlla ex parte comparanda? *Palin.* Quàm vera narras. ô Charon, quàm nunc vel audiens ista perhorresco. Venit enim mihi in mentem, grauis illa & deploranda patriæ meæ desolatio, Troiæ inquam, tam præpotentis olim atque prædiuitis, cuius euersione nihil credo referri posse crudelius, aut lachrymabilius, tantáque fuit calamitatis eius magnitudo, vt longè plura etiam atque tristiora quàm tu suprà memoraueris, sibi contigerint: quæ si velis, omnia tibi, vt rem certiùs agnoscas, explicabo. *Char.* Haud

opus est, Palinure, quoniam & tempus non patitur, & ego hæc omnia non secus ac tu nota atque comperta habeo. Nam & mihi renunciauerunt, vt quæque aduentabant animæ, ex illo bello profectæ. Nihil certè, vt nunc tu dixisti, peruenit ad aures meas crudelius aut lachrymabilius. *Palin.* Fuxo vt iubeas, sed aduertas Charon, grauissima licèt hæc sint, rariora tamen contingere, quàm ea nautarum, quæ suprà exposui. *Cha.* Referam ergo alia frequentiora, & ex ipsis quidem met ciuitatibus, quarum relatio augebit etiam earum miseriam. Vade oro, & per ciuitatem, plateas porticúsque discurre, quid aliud offendes, quàm oblatrantium maledicta, insimulationes pestilentissimas, optimi cuiusque dilacerationem, quid non? exploratorum insidias, inuidentiúmque venena. Diuerte modò gressum, & artificum, mercatorúmque tabernas ac conuentus pete: quid aliud deprehendes, quàm sermonum nebulas, fucos, mendacia, deceptionésque manifestas. Transfer dehinc te in fora publica, sedé que iudiciarias: quid aliud audis, quàm vndique omnia magno strepitu ac clamore miscerí? Quid intelliges aliud, quàm cædes, hominum compilationes, furta, grassationes, conspirationes, proditiones? Quæ alia occurrent tibi, nisi litigatorum iurgia, & contentiones, testium periurationes, causidicorum præuaricationes, iudicum corruptiones, præsidum ambitiones ac rapinæ? Quos ibi alios obuiam tibi habebis, quàm exultantes improbos, lugentes bonos, oppressas viduas, proculcatos pupillos, egentes prostratos? Attolle postea altiùs oculos, & atria principum perscrutare, quam non videbis ibi assentatorum exaltationem, speculatorum acceptionem, militum audaciam, fœneratorum voracitatem, quæstorum improbitatem: quam non potentum hominum in tenuiores vim atque insolentiam? Quas non concussiones? quas non populationes? quos non innocentes accusari, criminari, carcerari, proscribi? *Pal.* Grauia hæc nimis ac miserabilia. *Cha.* At restant alia, quæ non minùs tibi grauiora & miserabiliora videbuntur. *Pal.* Perge. *Cha.* Quæ fortassis etiam grauiora & miserabiliora iudicabis, quoniam domestica ac frequens magna est eorum pestis. *Pal.* Fare. *Cha.* Nolo tibi Palinure afferre in medium graues longósque artificum & negotiatorum labores: non eos quibus afficiuntur agrorum

cultores, non quibus milites, non quibus cauſidici, cæterarúmque diſciplinarum ſectatores, æſtus, algores, inediam, peregrinationes, anxietates vel pericula, vulnera, cædes, diſtrictas habitationes, infinitáque agendi, cubandi, veſcendi incommoda vel faſtidia, laſſitudines, vigilias, ſollicitudines, odia & infamationes. Nam ſi complecti cuncta ſermone meo atque exequi voluerim, tot tantáque dicenda ſe offerent, vt præ longitudine malorum ac mole, citiùs nauigatio noſtra quàm oratio finem poſſit inuenire. Omittam itaque & commemorabo tantum, quas inter domeſticos parietes, tum ſeruorum, tum vxorum ac filiorum moleſtias ac turbationes peſſimas perferre ſolent, qui gubernationi præſunt rei familiaris. Cuius ſi ita vt naualis expertus, facilè quicquid dictur⁹ ſũ, me etiã tacẽte, & intelligeres & approbares. Nam ſeruorum primò in dominos ſemper prompta maledicta, furta, impoſitiones, fugas, arrogantiam, negligẽtiam rerum dominorum, temulentiam, edacitatem, ſomnolentiam, tarditatem, ignauiam: nemo eſt qui non videat magnam afferre his, qui patiuntur, infelicitatem. Deinde filios quorum amore nihil dulcius eſſe ferrur, quanta animi cum amaritudine aſpiciant parentes, vel ægrotare, vel mortem obire, quod frequenter admodum fit, ſatis exiſtimo etiam te intelligere. Quàm verò grauem & anxiam credis eſſe eorum vel parturitionem, vel educationem, vel inſtitutionem? Quoties pro eis bonos parentes gemere, ſuſpirare, dolere, torqueri? Quanta etiam putas perturbatione affici, dum quos progenuerunt, immenſáque adeò cura aluerunt, vel parum ſibi audientes, vel rebelles ac infeſtos, poſtea habere contingat, quæ dolenter eos ferre arbitraris, dum inſani & vecordes ſunt, dum hebetis & craſſi ingenij, dum effœminati & molles, dum dilapidant & euertunt patrimonia, dum nullo bono operi & ſtudio intendunt, dum per præcipitia vitiorum omnium vitã ducunt ſuam? Quid de vxoribus loquar, quas dos tumidas, genus inſolentes, forma ſuſpectas, deformitas reddit inuiſas? Quarum lingua nihil pernicioſius, quarum audacia nihil prodigioſius, quarũ improbitate nihil execrabilius. Quæ iurgiis ſemper & contentionibus obtundunt viros, quæ ſemper conqueruntur, ſemper exprobrant, ſemper inſidiantur. Quibus quum deſint

cætera, nunquam tamen lachrymæ, gemitus, & ſuſpiria: quæ cæca ſua, qua tantum ardent ornamentorum ambitione exhauriunt opes', labefactant domos, cogunt maritos in malos quæſtus, in dira ſcelera. Non refero turpiſſima adulteria, quibus nec punitur minus, nec peccatur magis quicquam, ea quanto dolore afficiant bonos coniuges, nemo ſatis vnquam, meo iudicio, enarrare poſſet, ſed magnum doloris argumentum præſtant, & grauiſſimas cædes, & ingentia, quæ ſæpe propter corruptas vxores, bella exarſerunt. *Pal.* Hoc plus, quàm vellem, ſcio: nam arduum illud, quod ego vidi, Græcorum & Troianorum bellum propter Helenæ raptum, in eam excreuit rabiem, quam nulla mundi regio ignorauit. *Cha.* Quæ toti mundo manifeſta ſunt, ea tantùm noſti Palinure, at ſi ſingula, quorum nihil me latet, intelligeres, adducereris in tantum ſtuporem, vt ſtupeſcens, etiam præ miſeratione coniugalem vitam lachrymares. *Pal.* Hui quid narras? *Cha.* Narro quæ quotidie video, & pertracto. *Pal.* Ergo connubia putas polluta & coinquinata? *Cha.* Minimè, id nunquam dixerim. *Pal.* Atqui multas memini me vidiſſe ea præditas honeſtate, ea religione ac vitæ integritate, vt diuinum quiddam magis quàm humanum redolere viderentur. *Cha.* Et multas vtique eiuſcemodi eſſe confiteor, ſed eas quidem, quæ optimis honeſtiſſimiſque ortæ parentibus, ebiberunt à primis annis ſobrios & caſtos mores: quæ ſanctis parentum ſuorum exemplis educatæ vitam inſtituerunt, peccare caſtigatæ, ſapienter ad manſuetudinem edoctæ, ad pietatem, ad fidem, ad diuinum cultum, ad rectum compoſitúmque regimen rei familiaris. Quæ ſe à thiaſis, ſaltibus, iocis: quæ ſe à ſpectaculis, ab immodeſtiore cultu, ab licentiore colloquio abdicarunt. Cæterùm quæ contra ſanctitatem, quæ malis inſtitutis, peruerſiſque parentum exemplis imbutæ, molliter vixerint, aſſuefactæ delicijs, atque turpi ocio, quæ nihil nisi ſaltare, canere, fides pulſare didicerunt, quę preterea oculis ſuis auxerunt matrum præſertim obſcœnitates & immunditias. Haſce qua fide & integritate eſſe putas erga maritos? Illabuntur ſiquidem tanquam venena tenellis mentibus parentum exempla, inde rarior etiam, quàm reris, eſt hymenalis honeſtas: quò qui eas

vel emendatis instituant moribus, vel sancto inuitent exemplo, parentes simul, rariores habeantur Prodeunt postea in publicum quæque etiam procaciores, aperta fronte, directo gressu, quasi pudicitiam ipsæ consecrasse videantur. Et quæ secretum intra cubile probra gesserunt, cùm vestem induerint, illa contexisse atque occultasse existimant. Vosque ea, vanum vulgus, ita vt cernitis, vera ducentes esse arbitramini. At ego nihil quã quod res habet de eis iudico, nuda enim hîc omnia atque aperta sunt. Nõ veste hîc tegũntur maculæ, non pallio obnubuntur scelera, exertos omnes ac nudatos, rerúmque omnium vacuos prorsus hucingredi oportet. Quicquid in vita malè tentatum malèque actum est, hîc fronte coram ipsa demum gestatur, diiudicatur, ostentatur. Quare non mirum tibi videatur, si quorumcunque nota habeo crimina, qui quorumcunque etiã nudas, ita vt prædixi, transucho umbras. Quàm proinde ingentem video earum turbam, quæ cum impudicitiam longè apertam ostendant suam, pudicissimæ tamen in vita habeantur. Quantas secum in maritos fraudes gerunt, quot simulationes, quot proditiones, quantam hyphocrisim, quot aliorum obscœnos amores, quot pollutiones, quot supposititicios partus, quot mentitas enutritiones, quot alieni seminis susceptas messes. At, quod ridiculum magis est, lugent postea ignari mariti hasce sibi extinctas vxores. Laudant inter cœtus & prædicant, quasi pudicitiæ principes. Statuunt mausolea, plurimi quoque epigrammata condi, orationes scribi, & pronunciari curant in laudem ac memoriam castitatis fideique earum sempiternam. An hæc tristia & amara esse censes, Palinure? Et an comparationem vllam habere putas, cum his nautarum, quæ ea seueritate & acrimonia recensuisti, vt cætera læta, fausta, deliciarúmque plena (si tibi fides daretur) existimanda essent. *Pal.* Haud equidem tanta in ciuitatibus priuatísque domibus, quanta modò enumerasti mala regnare credidissé. *Cha.* Ita proficit inexpertos sermonem aliquando inire cum his qui multarum rerum vsum atque experientiam habent. *Pal.* Ita fit. *Cha.* Quid si animaduertas labores quos præferunt nautæ, corpori magis quàm animo infensos ire, concedes amplius etiam sententiam meam. Nam huiusmodi res duræ assiduo quodam vsu & assuefactione mitiores fiunt, & quodammodo domantur, quas verò ego

memoraui, cùm animum magis affligunt, non ita vsus & assuefactio mitigare atque edomare potest. *Pal.* Consentio tibi iam, gaudeóque in eam lucem te illustrante peruenisse, vt intelligam tam magnam aliorum & maiorem etiam, quàm nautarum miseriam. Sed illud non possum intelligere, quin principes saltem ac magni viri, non dicam, nautis, sed cæteris insuper quibuscunque mortalibus beatiores sint. *Cha.* Cur? *Pal.* Quoniam omnibus abundent atque affluant bonis. *Cha.* Quibus? *Pal.* Honore, gloria, opibus, delicijs, amicis, potentatu, imperio. *Cha.* Hisce? *Pal.* Hisce & multò pluribus. *Char.* Erras. *Pal.* Errorem hunc optassem in vita mihi. *Cha.* Deliras. *Pal.* Maluissem ita delirare, quàm tua cum sententia sapere. *Cha.* Quid, si nihil illis miserius? *Pal.* Quid, si nihil beatius? *Cha.* Haud vnquam hoc mihi demonstrabis. *Pal.* Non tibi ij beati videntur, qui quicquid ad explendas voluptates optari potest, assequuntur? quibus conuiuandi, cubandi, vngẽdi, lauandi, ludendi, venandi, aucupandi, ad omnem vtorem atque satietatem semper facultas sit? Quibus quotquot velint concubitus fœminarum, quotquot velint arua, equi, canes: quibus tot sunt serui, tot exculta palatia, tot munitæ arces, oppida? Qui tantum possideant auri, gemmarum, vestium, suppellectilis? Quibus audiant omnes, adsurgant, inclinent? Quos populi vereãtur, timeant, laudent, decantent? Qui leges dicant, mandent, exerceant, proscribant, puniant, extollant amicos, vindicent inimicos, trucident rebelles? *Char* Non est tam magna, vt existimas Palinure, eorum beatitudo. Non parit certè fastidium tanta bonorum continuatio, tantáque affluentia: neque sapit tantum, quæ non aliquando intermittitur voluptas. Præterea quomodo eos tu beatos iudicare potes, qui tantis opibus atque delicijs suis nunquam fruuntur cum iucunditate, nunquam cum gaudio? qui in tanta rerum copia nunquam exhilarent se, nunquam relevent animum, nunquam exultent? Qui tanta licèt bonorum ubertate redundantes, tristitia tamen semper obducantur, sollicitudine premantur, anxietate torqueantur? Non tibi multò optabilior videtur priuatorum conditio, quorum & vita securior, & voluptates etiam, si mentem intendes, maiores sunt? quos summa semper condit hilaritas, mulcet festiuitas, explet alacritas? Quantam

putas afferre delectationem communis, quæ cum vxoribus & filijs vita exigitur. Dū cubant tutè, vescuntur lætè, iocantur modestè? Quàm dulcem esse arbitraris amicorum inter se & æqualium parem vitam, domesticum vsum, frequentem conuentum? Quid eorum amore suauius, confabulatione gratiùs? curis melius atque commodius? Quantum credis lætitiæ & exultationis habeant eorum conuiuia, ludi, cantus, solationes? quantum dilatent animos & permulceant? quantum emanet mellis, cuius nec stillam principum aliquis degustauit? *Palin.* Haud intelligo Charon, hanc quam refers, regum tristitiam atque anxietatem, qui inter risus tantùm, blanditias, iocósque versentur. quibus semper psallatur, canatur, plaudatur: & quicquid ad transigendam hilarem vitā excogitari potest, exhibeatur. *Char.* Etiam vt video iudicas Palinure, quæ oculis tantū patent, quo errore decepti mortales, plurimùm seduci solent: sed quod certum afferre possunt iudicium, exteriora corporis, quæ velamenta quædam magis sunt veritatis? Aut quid certi promittere & ostentare potest frons hominum, quæ plures quàm Proteus species mentiri, atque in plures mutare queat? Considerandæ sunt secretæ animi fibræ: perscrutandæ sunt interiores mentis latebræ: quas si peruidere ita vt frontem, posses, proh dolor quantam ibi malorum turbam: quantam formidinum atque strepitationum aciem introspiceres? quot angores, sollicitudines, suspiciones? quot pestilentes morbos & perturbationes? quanta aperirentur vlcera, quot plagæ & cędes, quot insidiæ, quot enses, & telorum infinita genera, quæ nec somnos eorum quietos, nec cibos placidos, nec opulentiam dulcem, nec imperium iucundum, nec delicias iocósque lætos esse permittant. *Palin.* Nesciebam adhuc hæc eorum qui dominantur mala, sed cur illis contingant tanta, non capio. *Cha.* Contingunt tanta propter graues inimicitias acerbáque odia, quæ continuè cum finitimis ciuitatibus, cum subditis sibi populis, cum sibimetipsis etiam gerunt: quo fit vt ingraescentibus odijs, increscentibúsque iniurijs, quibus quotidie afficiunt quemque, necesse sit illos torqueri & affligi grauiter, confidere nemini, suspicari omnia possunt, extimere muscas etiam (vt aiunt) volantes, gaudere & lætari nunquam, tristitia & mœrore detineri semper. *Pal.* Adducis me facilè, vt credam, suspectas eos

habere

habere finitimas ciuitates, cum quibus & infensa odia confiteor, propter continua, quæ exercentur bella, & dominandi libidinem, qua plurimum incenduntur. Cum suis verò quibus imperant populis, nihil accipere possum, nisi amatorem & dulcissimam pacem; Porrò si cum finitimis sint inimicitiæ: si oriantur bella, ac demum etiam augentur imperia, subducuntur oppida, profligantur acies, spoliantur & captiuantur hostes, populationes magnæ fiunt, trophæis decoratur patria, victorijs celebratur, triumphis extollitur. Ob quæ & principum gloria, & vrbium ornatus, & inimicorum timor, & populorum inter se lætitia, atque erga principes fides & amor crescit. *Char.* At tantùm narras quæ prospera sunt & læta, ac quæ frequentibus accidunt aduersa & tristia prætermittis, quasi semper eos putes debellare hostes, potiri victoria, triumphis exultare, nunquam verò vinci, prosterni, agros suos populari, bona sua diripi, & è suis se oppidis deijci, sed maiora hæc prætereamus, de minoribus tantùm dicatur. Quippe si conferas quas strages suorum & cædes sustinent, comperies longè maiore damno quàm lucro partas eorum victorias constare, discussaque ratione decessisse plus illis quàm accessisse. His adjicias vt populorum etiam suorum odia, nedum finitimorum intelligas, quòd ad inferenda bella, & persequendos hostes opus illis est ingenti & munito exercitu, multo nauigio, longa armorum & machinarum præparatione, quæ quum magno & inæstimabili constent sumptu, nec proprij suppeditent reditus, necesse est nouis vectigalibus vexare populos, nouas inducere præstationes, nouas angarias, augere tributa, multiplicare onera, exhaurire æs omnium, eradi marsupia, imò viscera pauperum, paruos atque magnos diripere, spoliare, conculcare. Inde fit, vt quum inuisos manifestè se cunctis intelligant, suspectum tum sibi incipiant habere quemque, nullius fidei, nullius amicitiæ credere, coniectari omnia in malam partem. Habet enim hoc in se pessimum malefactorum conscientia, vt quos iniuria affecit, nunquam reuocari in amicitiam, nunquam mitigari & ad veniam moueri posse putet; proinde magis insurgitur, grauiores itur in iniurias, hunc proscribunt, illum carcere includunt, quorundam patrimonia publicant, alios iugulari aut strangulari iubent, volun-

tate pro ratione vtuntur : eorum quoque quos tantis læserunt malis cognatos, affines, amicos, socios, seruos, quasi fidei suæ diffidentes persequuntur. Tum cæteri qui chariores etiam videbantur, exempla aliorum proponunt sibi, acutintque ipsi non minùs odia. Nam non minùs rebus suis ac saluti suæ timent. Ita pedetentim ciuitas omnis indignatur, obmurmurat, rapitur ira, odijs incenditur, coquit noua cogitationes, noua concilia molitur. Mox eò deueniunt, vt hæc intelligentes videant, quantæ ruinæ quantóque præcipitio subiaceant, quàm tenuissimo quasi quodam filo pendeant imperia sua. Tunc cernas eos pallere, tristari, consumi, expauere omnia, torqueri scelerum suorum conscientia, quæ prima est pœnarum omnium, timere hostium insidias, ciuium conspirationes, domesticorum proditiones, oppressorum vindictas. Tunc securum nihil existimare, nisi quòd vi ac ferro teneantur. Propterea non credunt se tutò cuiquam, non ministris, non necessarijs, non germanis, quorum maiorum etiam quàm aliorum authoritatem magis formidant, arcent se ab aspectu & præsentia omnium, cingunt se fossis & aggeribus, claudunt se arcibus, quasi ad perpetuos damnati carceres, custodibus etiam tanquam ad expeditionem belli paratis vt obsidere eos putes, circumuallantur. Nihil illis dulce, nihil apertum, nihil iucundum: dormiunt cum magna inquietudine, cum maiore etiam vigilant. Terret illos conuentus hominum, angit solitudo, timent colloquia, timent salutationes, timent dona, suspecti illis aditus, suspectæ sellæ, suspecti cibus & potus : qui nec etiam nisi prægustati sumuntur, suspecti pellicum & item vxorum thori. Quibus mirum est, cur sine cuiusquam prægustatione congrediantur : ipsos verò, quorum se custodiæ commiserunt, non minùs extimescunt, quibus quum carere nequeant ob tutelam suam, eo magis augetur eorum timor & miseria, quo armatos pro firmiore illos præsidio esse necesse sit. Quare alienigenas & barbaros homines, atque abiectissimos quosque sibi deligunt, eósque frequentiùs comitantur, deijciunt sæpius ac exterminant, quò saluti suæ (& si non alia, at saltem hac via) consulere possint. Quid fœdius & ignauius dici queat, quàm hominibus immanibus, flagitiosis se committere: suos verò, prudentes, sobrios, iustos spernere atque deuitare. Quanta ista tyrannorum felicitas, quos

continuus & ingens semper angore afficit metus, quò non modò animi grauiter excruciantur, sed cuncta insuper dulcia mundi dona fugantur & dissipantur. Quantæ istæ eorum deliciæ, quanta gaudia: qui tranquillitatem nunquam & pacem sibi, ne dicam populis suis, aut hostibus concesserunt, expertes omnino tam sanctissimi atque omnium dulcissimi boni. Quænam vbertas ista bonorum, quæ distracti aliunde, neque sciant, neque visant, neque pertractent, neque gustent vnquam. Quanta ista imperij bona? quæ quum ipsi videre & attrectare non possunt, committant necesse est aliorum curæ & gubernationi, ignari rerum suarum, nescij omnium fermè, quæ sub se geruntur, fraudati quotidie & decepti, ab his præsertim, quos præ cæteris auxerunt: quibus tamen quum se credant, quot innocentium criminationes, quot facinorosorum falsas cõmendationes audiunt, quoties eorum fidem sequuti, bonos pro malis, malos pro bonis ducunt, atque hos beneficijs, illos pœnis afficiunt? Quódque grauius est, quoties ipsis etiam videntibus, hi quos tantum extulerunt, pro sententia sua in foro quoſque lædunt, concutiunt, opprimunt, atque dilaniant. Quid mirum, si exardescunt postea populorum odia, si labefactatur postea eorum status atque desolatur? quanta ista, quámque optanda imperia, cum quibus & seruitutem pessimam degant, subiecti tantis perturbationibus, tantis insidijs, subiecti ipsis etiam, quos sibi subiecerunt: constricti quasi quibusdam regni compedibus: clausi intra arces, quasi magni alicuius criminis rei: coarctati, instar ferarum, excluſi ab omni, quæ foris capitur recreatione, priuati libertate, quod est tam dulce & omnibus optabile bonum, non hominibus modò, sed cæteris insuper quibuscunque animantibus: cuius priuatione, quid est quod tristius aut infelicius contingere possit? *Pal.* Non credis Charon bonos aliquos mitisque & moderatæ naturæ Tyrannos esse? *Cha.* Imò multos credo. sed tanta est dominandi libido, tantus ardor, tanta nescio quæ pestis ingenita, vt quos semel inuaserit, sint summa quauis bonitate præstantes, adeò illiciat eos, illiciénsque deprauet, vt vita potiùs quàm imperio, quod iam occupauerunt, carere possint, vel ad conseruandum, vel ad amplificandum contendunt vnguibus dentibúsque: ac propterea nemo est tam bonus tyrannus, cui conseruationis, amplificationisque sua

gratia multis non magnas inferre iniurias, atque ob eas illatas non plurimum timere, plurimas vt pati anxietates contingat. *Pal.* Miror cur tantis in malis, quæ planè ita, vt narrasti, vera esse puto, appetant tantopere mortales imperium, nisi id fortasse faciunt cupidine honoris & gloriæ. Quid nimirum tam præstans atque excellens bonum, tolerabiliores reddit tantas quas modò exposuisti miserias. Dulce quippe est mandare alijs, præferri omnibus, eminere, præcellere, venerari, timeri, suppliciter exorari, assurgi sibi, via decedi, inclinari ceruicem, flecti genua, audire laudes suas, & rerum bene gestarum decantationes. Quæ quum & diuina numina plurimum capiant, facilè intelligi potest, quantum & his quoque mortalium mētes capiantur. *Char.* Quæ tantū capere potest Tyrānos vllius honoris aut gloriæ exhibitio, qui se certò inuisos omnibus esse sciūt. A quibus si laudētur, si audiātur, si sibi assurgatur atque incuruetur, intelligūt palàm vel assentationis, vel timoris caussa id fieri. Quare non est ita dulcis, vt putas, huiusmodi honoris & gloriæ exterſio magis quàm exhibitio. At verò dulcior is est, qui in priuatos homines ab amicis & beneuolis honor exhibetur, propter aliquod eorum egregium facinus, aut excellentem virtutem. Vera ista gloria, verus iste honor, ac dignus quidem, quo & diuina numina capiantur. *Pal.* Nullam ergo video caussam, cur tantopere imperia desiderentur, desideratáque conseruentur: nisi quòd habendi cupido, qua tantum trahitur humanum genus, in his maximè expletur. Quò enim quisque plus auri, agrorum, ædificiorum, oppidorum, acquirere possit, nullo parcit labori, quantumuis magno & intolerabili. Neque vllus tam amarus labor, quin propter quæstum & maiorem rerum cumulationem dulcescat. Ita quum tyranni super omnes plus possideant, super omnes & beatiores videntur, licet cętera eis tristia sint atque peracerba. *Char.* Neque istud quidem affert vllam beatitudinem, nam in primis non efficit diuitem maior abundantia, sed minor cupiditas. Qui enim paruo contentus est, id tantùm cupit, quod necessitati vitæ sufficiat: Is abundè est locuples, propter honestum, quod facilius implere potest desiderium, quod quum & impleuerit, liberatus est ab omni, qua alij rapiuntur, habendi anxietate. Qui verò, quantum libet, diues plura concupiscit, pluribus indi-

get, quia perseuerante acquirendi insatietate efficitur minus voti compos. Quo enim magis crescit multarum rerum possessio, magis etiam cupiditas, neque finem vnquam habet voragó illa cupiditatis. Deinde non est iudicandus quisque, vel locuples multitudine, vel pauper paucitate diuitiarum: sed vel rerum magis implemento vel necessitate. Nam si multitudinem excedunt sumptus, quomodo potest is credi diues, qui minùs habet, quàm necesse esset: quare quum necessitatem sæpius magnam patiantur, qui tantam imperij molem administrant, indigentiores etiam putandi sunt priuatis hominibus: quibus licèt tenues sint opes, at necessitatibus saltem suis vel pares, vel superiores. Taceamus graues, quas quotidie expiationes vel rapinas perferunt à quæstoribus suis, & ab his maximè, quorum fidei magis credunt: qui, quo maiora etiam nacti sunt imperia, eo maiora vtique furta, maioremque proinde rerum suarum diminutionem patiuntur, à quibus priuatos saltem homines liberos esse constat. Qui & diligentius patrimonia sua ipsi per se curare, & attentius omnia intueri possunt. Dicamus verò curas & labores, quos in administrandis tantis opibus, gubernandóque tanto potentatu tolerare eos oportet, quorum fortiores quàm Herculis humeros necesse est ad sustentandam tantam molem: plures etiam quàm Argi oculos ad tantam rerum varietatem peruidendam atque distribuendam, plura quoque quàm Iani aut Vertumni capita, ad intelligenda examinandáque tot ac tanta, cùm hostium tum populorum suorum, quæ illis negotia deferuntur Quæ tanti animi vis, quæ non debilitetur? quæ tanta soliditas, quæ non concutiatur? quæ tanta promptitudo, quæ non remittatur? Cuius est tanta valetudo, tantum robur, qui se tam vasto curarum ponderi parum audeat polliceri? Cuius est adeò æquabilis & moderatus animus, adeò perseuerans? quin tam multis támque continuis laboribus non defatigari non quassari, nunquam quoque cõfringi possit? Omittamus mortales: de nobis tantùm, qui hæc vltima loca colimus, loquamur. Verùm putas, Palinure, beatiorem esse vel me, qui pauperrimus sum omniũ, qui nihil præter hãc, quàm cernis, pusillã lintrẽ possideo: vel Plutonem tã lati, támque immensi regni tyrannum: intelligo, etsi taceas, quale de hoc sis iudicium prolaturus, crede mihi, minimè meum cum suo statu

commutarem. *Pal.* Quare? *Cha.* Quia lætus ago, & summa cum quiete. Non vllius rei vllam gero, nisi transuehendi hasce huc descendentes animas, & conseruandi incolumem hunc fasclum meum, solicitudinem. In qua dicam tibi quicquid est, quod me grauet. Quum enim propter vetustatem fatiscat aliquando rimis, curare me oportet, vt restituatur integritati suæ. Quare eum consuo sæpius, & obstruo, si quid rimarum est: hæc omnis mea cura est, hic omnis labor. At Pluto, cum tantis diuitijs suis, ac regno tanto nunquam lætatur, nunquam quiescit, tot curis carpitur, quot repletur hic vmbris locus, implicatum semper habet vbique animum: hinc fertur, illinc rapitur, omnibus intentus locis, omnibus occupatus ministris, huic mandat, illum terret, alios acciri iubet, metum illi omnia incutiunt: nunc terræ hiatus, nunc motus formidat. Sæpe illum trepidare cogit lampas Phœbi, ne vlla ex parte irradiet regno suo. Sæpe & fulmen magni fratris, ne penetret auerna atque labefactet: quoties vidi ego illum, dum rebus suis timet, iniectum summo curru peragrare omnem hanc regionem, lustrare fines, scrutari omnia diligenter, ascendere etiam in superum orbem, circuire terras, peruestigare quodcunque periculum perferre posset, nihil omnino incauti & inexplorati relinquere: quæ cum multis in locis, at maximè ea solet efficere in terris Siciliæ, quæ magis etiam eum terrent, propter magnas reluctationes Typhœi gigantis, quibus totam conquassat illam patriam. Nam postquam ipse ausus fuit bella inferre cœlo, iniecêre superi eius corpori Trinacriam, sub qua ab omnibus undique montibus pressus & grauatus, conatur sæpe se attollere, impositáque sibi reijcere. Proinde quos magnos concitat motus, ac tantos quidem, vt hæc loca nostra concutiat grauiter, & tremefaciat. Cogita nunc quàm læta & optãda sit sors huius inferni tyranni, cuius tot diuiditur animus curis, tot propellitur tumultuationibus, quem tot oporteat præcauere pericula, tot dispensare ministeria, omnia percensere, omnia corrigere, omnia vel ipse gubernare, vel alijs gubernanda committere. Attende rogo, & vel ex hoc vno collige eius felicitatem. Nam si me deficere contingeret, huic nauiculario ministerio, quod ita necessarium est, vt vides, necesse esset eum vices meas subire: ne alioquin deficiente portitore, regno suo malè succederet.

Pal. Hoc profectò non modò verum esse video, sed manibus etiam ipsis (vt aiunt) tango. Nam ea nocte, quà aliàs somno grauatus è puppi in mare excussus fui, id continuo sensit Æneas meus, qui errantem sine magistro nauem intelligens, gubernauit eam tota ipsa nocte, non indignatus, quòd quæ sceptrum gestare solebant, remum etiam manus attrectarent. *Cha.* De magno eius germano nihil loquor: non me latet, quantos & ille labores ac curas sustinet: sed id præcipuè scio, quum temeritate Phaëtontis totus penè orbis conflagrasset: quantum tunc regno suo timuit, quantum tota cœli mœnia circuit, & ne quid labefactatum viribus ignis corrueret, explorauit. Prætereo tertium fratrem, moderatorem vndarum, cuius plurimæ etiam ac maximæ curæ non facilè explicari possent, sed præsertim quæ sub illa quoque Phaëtontea conflagratione ad summum penè vsque exitium cum toto regno suo eum affecerunt. *Pal.* De hoc possum, quod oculis meis vidi, afferre testimonium: vidi equidem tempore illius, quem suprà retuli, horrendæ apud Siciliam tempestatis commotum grauiter Neptunum, & ex alto prospicientem vocasse ad se Eurum & Zephyrum, increpatis acriter eis pro tanta suscitata tempestate. placasse ocyus omnia atque tranquilla reddidisse. Quod argumentum præstat mihi euidens, plurimarum, vt inquis, ac maximarum, quòd omnia in latissimo imperio suo paria sint, curarum suarum. *Char.* Dic oro Palinure, putas-ne iam beatam esse tyrannorum vitam? *Pal.* Minimè. *Cha.* Optaresne viuens eorum sortem? *Pal.* Vt quid optarem, in quo nihil omnino optandum esse manifestè intelligo? *Cha.* Ergo certo eos arbitraris miseros? *Pal.* Non miseros modò, sed omnium etiam miserrimos. *Cha.* Mirum quòd modò eos tanta frui beatitudine prædicabas. *Pal.* Quid mirum, si cæcus laudet tenebras, quas postea luci restitutus damnet? *Cha.* Vis vt & alia eorum mala tibi referam? *Pal.* Restant item alia? *Cha.* Et alia & grauiora. *Pal.* Quid audio grauiora? haud vnquam istud credam, posse his, quæ modò dixisti, grauius aliquid addi. *Char.* Credes, quum audieris. *Pal.* Dic ergo. *Cha.* Vides vt appropinquamus iam ripæ, non possum longiora tecum iam facere verba. *Pal.* Rogo te mi Charon, ne fallas auiditissimam expectationem meam. *Cha.* An cæterarum vmbrarum quas in littore reliqui auiditissimam e-

tiam expectationem vis vt fallam? *Pal.* Non diu moraberis, perge ô mi Charon. *Cha.* Imò diutius, quàm soleo, demoratus sum: sed lentus etiam nauigaui propter te, cui⁹ fabulatione delectabar. *Pal.* Age ergo, vt facis, lentiorem protrahe nauigationem, vt quæ reliqua sunt dicenda, prosequi possis. *Cha.* Ea tandem tanta est tibi audiendi cupiditas? *Pal.* Tanta. *Cha.* Morem tibi geram: qua in re illud te scire velim, quod plurimum miseram reddit mortalium vitam, instabilitas scilicet, & ruina rerum. Nam certum nihil & permanens in vita quisque sibi polliceri queat. Quomodo is beatus censebitur, cuius summã quantumuis & plenam beatitudinem minima omnis disturbatio violare & auferre potest? Sanè quum omnia apud mortales infirma atque mutabilia sint: nulla tamen infirmior sors est, atque mutabilior quàm tyrannorum, quorum etiam quum maior sit exaltatio, & sublimata magis status altitudo, magis est proinde (quum mutari eos contingit) casus & ruina. Inde tantæ tyrannorum proditiones, euersiones, trucidationes, vt nemo eorum ferè vnquam euaserit, qui non vel regno depulsus, vel veneno necatus, vel cruenta aliqua & pessima morte cæsus vel peremptus sit. Quis talem eorum vitam optabit qui pro modici temporis felicitate (si tamen illa felicitas appellanda sit) tam tristi postea, támque amaro fine consumatur? Horret animus dicere, nam ne credas ijs tantùm mortales subiectos malis esse, sensimus & horum magnam partem aliquando nos inferi, licèt tam valida nobis & munita sit ciuitas tam firma & præpotens, atque omnibus vndique præsidijs circunsepta. Non possum sine dolore meminisse illius dici, qua Hercules heros ille fortissimus hæc regna penetrauit, perfregit fores, inuasit regem, exterruit reginam, quam & antè fuci ij eius rapere adorti erant, abstraxit Cerberum, vinctúmque eum catena, tum magna vi in orbem duxit, concussit loca omnia, trepidare omnes vmbras atque ipsos iudices fecit: me quoque non modicum læsit, quem erepta cymba conto hoc meo percussit, impulsúmque graviter in mediam paludem exturbauit: timui equidem tunc desolatum ira baratrum totum. Credidi tunc supremum Plutoni finem aduenisse regni sui: neque minùs illum cum coniuge in prædam duci ad superos, quàm tartareum canem: sed paulo humaniùs eum eo actum est, quàm opinabar. Nam tandem sibi

ac regno suo bene consultum est, neque tamen ita consultum est, quin tricipiti custode suo, qui tam perneccessarius erat, spoliaretur. Quòd si opinionem meam, quæ communis erat fata coæquassent: tunc cernere fuisset vtrum, beatior vel meus vel Plutonis, tanti regis status esset. Ego quidem nihil ambigo, priuatus fuissem hac nauicula: hoc enim habeo tantùm, quod adimi mihi possit, priuatus etiam fuissem rege meo: sed quotquot alios voluissem reges, procul dubio inuenissem, qui ministerio meo indigentes, seruitium meum perlibenter sibi delegissent: & fortasse hoc lucri feciſſem, quòd pro vetusta & attrita, qualem hanc intueris, nouam mihi & magis solidam lembum acquisissem. At Pluto quantas opes, quantos honores, quantum regnum amisisset? quantam in egestatem, quantam in calamitatem decidisset? Qui neque par aliud regnum, vti parem ego, vel meliorem nauim: neque parem alium famulum, vti parem ego, vel meliorem dominum inuenisset. Excedo iam modum dicendi: sed si tempus sineret, narrarem & quibus olim curis vexatus, quantóque timore percussus propter bella Gigantum fuit summus Olympi rector. Cuius narratio maiorem etiam augeret eorum, quæ suprà dixi, malorum confirmationem. *Pal.* Haud opus est exemplis mihi. Nam nemo mortalium fuit, qui maiora quàm ego vnquam viderit eorum malorum exempla. Quid enim extitit his temporibus Troiano rege maius, quid opibus suis cumulatius? Quid operibus munitius & pulchrius, & quid demum exitu tantorum bonorum tristius, quid crudelius, quid flebilius? Vidit infelix pater tã arduũ & longũ bellum, tot cruẽtas mortes natorũ suorum. Vidit euersam funditus & incẽsam vrbem. Vidit latrantẽ cõiugem, captiuatas nurus & filias, populationem tantarum diuitiarum: ipse quoque, quod vltimum restabat illi senectutis suæ solatium, Pyrrhi ense confossus. & crudelissima morte consumptus est. *Char.* Quis meliùs me hæc nouit, qui cunctos hac scapha trãsuexi. A quibus & omnem calamitatẽ suam seriatim perdidici. Notus est abũdè mihi Priamus, cuius cognito acerbo casu, non potui non dolere. Notus est Troilus, noti Hector & Deiphobus, nota est cætera tot filiorum ac nepotum turba: noti innumerabiles, qui illo bello perierunt, Troiani pariter & Graij duces. Nota est infinita, quæ tunc occidit,

populorum manus. Nullo memini tempore longiorem interfectorum multitudinem huc descendisse, quàm illo, quo ita lassatus fui, vt præ multitudine omnibus transvehendis minimè hæc cymba sufficeret planè. Quid opus est tibi monitore, ad aperiendas eorum miserias, quas tu subjectas oculis tuis habuisti? Quòd si pro angustia temporis liceret (iam enim video propiùs nos applicare ripæ) narrarem & millia aliorum tyrannorum, ex quibus cresceret etiam magis tibi opinio eorum calamitatis. Nam illud possum, quod certo scio, tibi verum confirmare, nullum ferè me vidisse vnquam tyrannorum huc descendentium (descendunt porrò omnes) qui non vel alicuius veneni infectionem, vel magnas vlcerum cicatrices, & sanguinolentæ alicuius mortis horrida signa præ se ferret. Ita mirum est videre tot ac tantos necatos, confossos, cruentatos, trucidatos. *Pal.* Quis nunc se tantis in malis tyrannum vnquam esse optabit? quis imperia assequi quæret, quæ iam certiùs certo cognosco, magis fugienda etiam, quàm Medusæum caput. *Cha.* Audisti quibus apud superos tyranni malis torquentur: sed si intelligeres quæ hîc apud inferos grauiora etiam illis parantur, perhorresceres & longè magis eorum sortem. *Palin.* Ergo & alia hîc tyrannis parantur. *Cha.* Credis Palinure, scelera quæ patrant mortales hîc aliquando impunita esse? *Palin.* Hoc modò animaduertebam. *Char.* Animaduertendum est igitur tibi quodcunque in vita peccatur, pari demum post mortem & respondente peccatis pœna puniri. Nam vt capias quod dico: si tu Palinure, artem tuam nauiculariam viuens malè exercueris: si in dominum tuum mali quicquam vel cogitauetis vel commiseris: si inaudiens dicto suo extiteris, inuenies hîc tibi præparatas his quæ deliqueris, similes pœnas. *Pal.* Nihil profectò Charon, scio, quod malè egerim vel in dominum meum peccauerim, nisi somnolentam illam dormitationem meam, qua negligentiùs certè, quàm debebam, me gessi. Nam magno in periculo nauim simul & dominum, quem vehebat, meum reliqui, nisi vigilantior ipse & cautior meliùs sibi consuluisset: sed pœnarum satis tum ob hoc crassum peccatum meum etiam in vita recepi. *Cha.* Recipies etiam in morte. Ibis enim quum è naui te dimisero, ad seueros iudices nostros, qui examinant & censent delicta omnium. Ducent quoque te in

examinationem, scrutabuntúrque crimina tua. Videor verò videre, quali te iudicabunt pœnæ subijciendum. *Pal.* Quali? *Cha.* Parem peccato tuo tibi pœnam statuent. Nam quum somno peccaueris, æterno etiam te somno damnabunt. *Pal.* Dormiam ergo in æternum? *Cha.* Ita puto: nisi grauius sit aliud peccatum tibi. *Pal.* Sic mites habeam iudices, vt non sit grauius aliud mihi. *Cha.* Nullam ergo nisi somni pœnam patieris. *Pal.* Non hæc grauis pœna mihi videtur. *Char.* Neque asinis etiam & bobus, at magnis & excellenti aliqua virtute præditis viris grauissima existimatur. *Pal.* Quas verò, dic, pœnas perferent tyranni? *Char.* Audis tot clamantes & lamentantes voces: tot horrificos planctus, tantum stridorem ferri, tot tractus catenarum? *Palin.* Delectabat me adeò sermocinatio tua, vt his minimè animum intenderem: sed quid audio tam triste atque horrendum, quod præ horrore pœnæ aures meæ sustinere non possunt? *Char.* Sunt hæc qnæ audis, tormenta tyrannorum. Nam quum illi in vita carcere quenquam incluserint, spoliauerint, flagellauerint, trucidauerint, in summum luctum, in summam egestatem & calamitatem deduxerint, damnati sunt etiam ab incorruptis iudicibus, ad perferendas pares pœnas. Ideo teterrimis quoque carceribus inclusi, spoliati, flagellati, rotati, cæsi membratim, ac mille atrocissimis mortibus cruentati, tantos edunt, quantos audis, gemitus, tantum luctum, tot ac tantos reboatus, clamores atque eiulatus. *Pal.* Dic etiam mihi Charon, an his pœnis plectuntur, qui magni atque primarij tyrannis assistunt? *Char.* Prorsus ijsdem. Nam suasu & consilio eorum maximè committunt tyranni scelera sua. *Pal.* An & in vita illi beati? *Char.* Non secus ac tyranni, quibus assistunt, nam ijsdem quoque malis subiecti sunt, eadem enim sunt in eos populorum odia, maiora etiam inter se, eedem cure, eadem pericula: & quod miserabilius est, deijciuntur sæpe à tyrannis suis, & vel carcere vel morte aliquando pessima afficiuntur. *Pal.* Tanta est est ergo, támque generalis omnium calamitas. Vllam verò prorsus esse putas hominum sortem, quæ beata duci possit? *Char.* Imò beatos aliquos non nego fuisse mortales, sed perraros tamen. *Pal.* Quos perraros? *Char.* Qui amore virtutis & literarum contempserunt cætera mundi bona. Quin se innocuos, puros, castos, integros, incorruptos conseruantes,

extulerunt animum altiùs ad gustandam diuinam excellentiam, humana quasi sordida & abiecta relinquentes. Nam virtus per se tam dulcis, támque iucunda res est, vt incredibiles amatoribus suis afferat voluptates. Tam nobilis & præstans est eius possessio, vt summa quadam vbertate ditet possessores suos. Quam qui verè est assequutus, nihil præter literarum studia dulce, nihil præter Dei cognitionem habet amabile. Quæ tantum prædulcia sibi bona stabilia perpetua, incorrupta præ eligit, custodit, amplectitur. Reliqua verò mundi supremo tandem gustu amara, infirma, momentanea, corruptibiliora fuco, mendaciora hilo, inaniora hilla, ieiuniora papis volantibus, fugit, contemnit, abijcit, conculcat. Contentúsque seipso, ac honestissimis suauissimísque studijs suis totum nihil mundum ducit, ruentem etiam non formidat. In his recreatur, refocillatur, lætam & iucundam agit vitam, ridet tantas hominum, támque stultas, & vltrò sibi quæsitas anxietates, tot ineptias, tot cassos labores, tot inanes curas: nemini nocet, nemini molestus est. Laudant eum omnes, prædicant, admirantur, beneuolentia complectuntur, fauore prosequuntur: quàm verè hic beatus est, qui conscientiæ suæ innocentia & integritate fruitur? Quod primum est & dulcius omnibus, bonus securúsque sui, nullo timore angitur, nulla angustia torquetur, non timet largas (quibus caret, quásque nihili facit) diuitias sibi à potentioribus eripi. Non timet à quocunque se lædi, qui nec quenquam se læsisse certò intelligat: quàm verè hic felix est, qui tot tantísque semotus curis & periculis, tantarum vacuus perturbationum, sibi semper alíisque iucundus, lætetur semper, & omnibus quotquot sunt mundi honestis, & his etiam, quæ cœlibum communes sunt, perfruatur voluptatibus: qui humanioribus sanctioribúsque deditus studijs, contemnat omnia, contemnénsque omnia possideat. Nam is possidere omnia videtur, non qui omnibus abundet, sed cui nihil deficiat. Porrò illi nihil deficit, qui nihil concupiscit. Concupiscens autem nihil, contemnit omnia: contemnénsque ita id assequitur, quod desiderat. Desiderio verò suo frui, ea demum vera & sola beatitudo, beatorúmque omnium tranquillitas est. *Pal.* Hi ergo quum nihil mali egerint, pœnarum & nihil patiuntur. *Cor.* Nihil prorsus: imò propter transactam bene vitam, meritum magnum assequuntur.

Pal. Quod? *Cha.* Vel cœli fiunt incolæ, communicántque æternùm illis cœlestibus bonis. Vel si huc descendunt, mittuntur in Elysium: qui locus est quietis ac delitiarum, vbi sedes fortunatæ, campi aperti, læti, omnium omnino pœnarum expertes. *Pal.* O si mihi ad mortales redire aliquando contingeret, inclamarem quàm magna possem voce, admonerem pro suo quemque officio & dignitate, accusarem tantam laborum frustrationem, tantam curarum vanitatem, tot corruptas opiniones peruersáque iudicia, sed quàm maximè increparem, qui vel magistratu quopiam magno, vel imperio cæteros antecedunt, ostenderem tanta, quæ antea ignorabam: sed te docente nunc intelligo, mala eorum grauissima, dictu horribilia: reuocarem omnes à vicijs, ab inferendis iniurijs: ad meliorem victum, à superflua agendarum rerum cura: incenderem desiderio virtutis, laudarem innocentiam, prædicarem frugalitatem, exhortarer cunctos ad bene, grauiter, castigatéque viuendum, ad se cognoscendum, ad contemnendum tot caduca, & somni cuiusdam vel vmbræ magis similia mundi bona, inuitarem ad honestas artes, ad ingenuas exercitationes, ad studia literarum, ad spem ac contemplationem diuinæ bonitatis. *Char.* Et rectè sanè: sed vides & ripam attigisse, egredere iam. *Pal.* Et iam egressus sum, Ad iudices eo, placidam opto tibi semper nauigationem: salue ô Charon, & vale. *Cha.* Et ego ad reliquas vmbras redeo. Placidos opto tibi semper iudices: salue ô Palinure, & vale.

VIRTVS DEA.

Interlocutores, VIRTVS. MERCVRIVS.

Mercurius.

VIrtus Dea per epistolas orauit modò, vt ad se irem. Eo vt perconter quidnam me velit, illicò ad Iouem redibo. *Vir.* Salue Mercuri: ago tibi gratias, quandoquidem tua in me pietas atque benignitas efficit, vt non penitus despecta ab omni cœtu Deorum sim. *Mer.* Expecto quid narres: tu modò perbreues narrationes facito: nam edixit vt confestim ad se redirem Iupiter. *Vir.* Etiam-ne tecum nobis non licebit nostras ærumnas exponere? Quos igitur habebo vltores iniuriarum, si non modò apud ipsum maximum Iouem, verùm & apud te quem semper in fratris locum habui, colui, obseruaui, condolendi facultas negatur? O me miseram, ad quos confugiam? Vnde auxilium petam? Me quidem, cùm ita despiciar, malo esse truncum aliquem, quàm deam. *Mer.* Tandem effare, dum præbeo operam. *Vir.* Viden, quàm sim nuda & fœda? Hoc ita vt sim, efficit fortunæ deæ impietas atque iniuria. Aderam sanè ornata apud Elysios campos inter veteres illos amicos: Platonem scilicet, Socratem, Demosthenem, Ciceronem, Archimedem, Polycratem, Praxitelem, & eiusmodi viros doctos, qui me, dum vitam agebant, piissimè atque religiosissimè coluêre. Interea loci cùm iam non pauci salutatum ad nos aduolassent, è vestigio fortuna dea insolens, audax, temulenta, procax, maxima armatorum turba consepta atque stipata, properans ad nos, iactabunda, En, inquit, plebeia, tu-ne maioribus dijs aduentantibus non vltrò cedis? dolui iniuriam nobis immeritis eo pacto fieri. Ac nonnihil ira concitata, inquam, neque tu maxima Dea his verbis me plebeiam efficies, neque si maioribus cedendum est, tibi turpiter cedendum censeo. Illa verò illico in conuitium sese effert aduer-

sum me. Prętereo hîc quas contumelias in me primùm dum hæc inter nos geruntur, effuderit: idcirco Plato philosophus cœpit contra nonnulla de deorum officijs disputare: Illa excandescens, apagite hinc verbosi, inquit, Non enim decet seruos deorum causſam susſcipere: cœperat & Cicero orator plura velle suadere, at ex turba armatorum erupit, Mercuri, Antonius præpotens latera illa sua digladiatoria ostendens, grauissimúmque pugnum in os Ciceronis iniecit: hinc cæteri mei amici perculsi metu, fuga sibi propere consuluere, neque enim Polycletes poplites periculo, aut Phidias scalpro, aut Archimedes horoscopo, aut cæteri inermes aduersus audacissimos armatos eósque prædis atque homicidijs suetos bello ad se se tuendos valebant, ergo me infelicissimam ab ipsis dijs omnibus qui tum aderant atque hominibus desertam, pugnis ac calcibus totam confregêre, vestes meas diripuere, in lutum prostratam reliquere, demum abire ouantes. Ego verò ita confecta, cum primùm licuit conscendi huc, vt I.O.M. his de rebus facerem certiorem, iam quidem mihi vt intromittat expectanti mensis elapsus est, dúmque id vt impetrem, omnes deos exeuntes atque redeuntes precor, nouas semper aliquas excusationes audio. Aut enim deos aiunt vacare, vt in tempore cucurbitę floreſcant. Aut curare vt papilionibus alę per pulchræ pictæ adsint. Quid igitur ne verò aliquid semper habebunt negocij, quo nos excluſas teneant ac flocci pendant? Tum etiam & villicus susſcepit curam dudum, ne cucurbitæ siti pereant. Nos tamen neque dijs neque hominibus cordi sumus. Has ob res te iterum atque iterum precor, obtestórque Mercuri, qui semper apud deos ipsos interpres extitisti, & vt causſam hanc meam iustissimam atque pijssimam susſcipias. Ad te confugio, te supplex oro, in te omnis mea sita est spes atque expectatio. Da quæso, operam, ne dum à vobis excludor, ipsis quoque mortalibus sim ludibrio. Nam erit quidem dedecus deorum ordini, ubi homunculi me tametsi infirmam deam floccipendant. MER. Audiui: doleo: verùm pro vetere nostra amicitia unum admoneo, duram nimis atque difficilem causſam te adversus fortunam susſcepisse. Nam & Iupiter ipse, ut cæteros omittam Deos, cùm & ob accepta beneficia nimium fortunæ debere sentiat, illius vires atque potentiam veretur. Ea enim ad cœlum dijs

aſcenſum præſtitit: atque vbi velit, valens ſua armatorum manu eijciet. Qua de re, ſi ſapis, inter plebeios deos ignota, quoad fortunæ odium extinctum ſit, latebis. *Vir.* Æternùm latitandum eſt, ego & nuda & deſpecta abeo.

LVCIANI

Rerum in secundo Tomo memorabilium,

Index.

A

ABAVCHAS 107 b. eius amicus Gyndanes ibid. Abradatę coniux formosa. 10. c continentiæ exemplar. 19. c.
Abrœa Luciani matris amica 114. c.
Abrotonum meretrix 701. a.
Academia in vtramque orationem parata 320. e. pro ebrietate & pro se verba facit. ibid.
Academicum est nihil statuere posse 296. e.
Accusatores & iudices simul esse absurdum 32. d. verus accusator palam arguit 569. a.
Acherontica palus prima mortuos excipit 428. a.
Achilles fluuium transiliit, & cæde Phrygum turbauit 542 e. Hectorem interfecit. ibid. Lycaonem interfecit & Asteropæum 543. a. illi animum intendit visus armorum 612. e inter virginines abditus fuit 715. e. duobus fatis illum agi 1001. e. eius equus versus recitans. 233. d. Achilles Hectorem occidit 372 e. à Paride occisus ibid.
Acino vuæ sublatus. Sophocles 643. d.
Acis ancilla Melissæ meretricis 711. e.
Actæon discerptus à canibus 758. a. 814. e. omnium hominum miserrimus 954. e.
Adimantus Myrrhinusius 666. a. amoris masculi arguitur, ibid. c. eius votum 672. e. & seq. 677. & sequent.
Adolescentia per se ad voluptatem prona 925 a
Adonis ab apro offensus, & vbi lugeatur 878. d.

fluuius Adonis 880 a quotannis cruore infici putatur ibid.
Adorare Persico more 686 a
Adrastus à sue aberrans Crœsi filium necat 182 d
Adulatoris & laudatoris differentia 38 e
Adyrmachus Maclhynę dux 90 d
Æacus Plutonis patruelis 428 c custos inferorum, ibid.
Ægyptia lens 289 a
Ægyptij agricolantes 287 a
Ægyptij libri de terriculis 492 e
Ægyptij aquæ sacrificant 233 b
Ægyptiorum templa 12 b superstitio 44 c Ægyptiorum templis, qui similes ibid. Ægyptij diuinis nominibus vtuntur 44 c primi hominum cultum diuinum instituerunt 877 a ab ijs hunc acceperunt Assyrij ibid. b varia animalia prodijs habuerunt 956 b
Ægistho quid prędixerit Iupiter 1002 c
Æqualitas in omni re iusta 567 a res est iucundissima & conuiuio congruentissima 837 c
Æschyli pugilares Dionysius comparauit 549 b ebrius tragœdias componebat 924 c
Æschines Socratis socius imitandi peritissimus 17 e Æschines Socraticus fuit parasitices studiosus 363 d Dialogos conscripsit ibid.
Æschines Rhethor meticulosus 368 a
Æsculapius Apollinis filius 209 b ascriptitius Deus 205 a ex alienis malis, proprias sibi molestias contrahit 305 e eius imago in balneo posita 507 a fulmine perijt 759 a medicus est 953 c
Æsopus fabularum scriptor. 278 e
Æthiopem lauare 559 a Æthiopes nigri 994 b diei sacrificant 233 b
Aëtion 8 b
Agamemnon cum quibus dijs comparetur 42 e
Vinolentus 918 c
Agasonis inhumana petulantia 342 a
Agatharcydes scriptor Asiaticæ historiæ 642
Agathocles Stoicus de mercede discipulum in ius vocat 286 a
Agathocles Samius in quod discrimen inciderit 575 b
Agathocles Siciliæ tyrannus 95 annos vixit 635 c
Agathoclis & Dinię amicitia 58 e
Agathobulus 766 e
Agathō tragicus poëta 448 a
Agoręus ad Pœcilē stās 215 d

Aiax non fuit adeò magnus 251 b
Alani eadem lingua & cultu cum Scythis vtuntur 98 b
Albus corporis color vnde 314 a
Albus color mulieri conuenit 367 a
Alcamenis pulcherrimum figmentum Venus hortensis 5 b
Alceſtis ex inferis redijt 428 e
Alcibiades ditiſſimus fuit 184 e.
Alcidamas Cynicus non vocatus ad conuiuium accedit 850 d conuiciator acerrimus 851 a per iocum dictus catulus Meliæus 856 b inter claros oratores 922 e
Alcmæon laudatur quòd occiderit matrem 1045 a
Alcâ plerique victum parant 809 e plerique contrà res deperdunt, ibid.
Alexander Theſſalus ab vxore è medio ſublatus 285 b
Alexander medicus 784 b
Alexandri modeſtia 28 a
Alimenta mala corpus labefactant 964 d
Alys fluuius vna nocte circumductus 504 c
Atho montem quidam vult ad Alexandri imaginem efformare 28 a
Amabiles incantatione fiunt qui ſunt odio digni 709 d
Amaſtris vrbs Ponticа 103 e
Amantis indicia quæ ſint 725 a
Amatoris inſani actiones 61 d deformis multa dat, nihil formoſius 720 d e Amatores læſi, amare deſinunt.
Amazõ innixa haſtæ 5 d quid pulcherrimum habuerit 7 a
Ambroſia Deorũ cibus 298 c Amicus liberis & vxoribus antepoſitus 108 c amici vulgares quales ſint in vtraque fortuna 52 c d vt eos ambiant Scythæ 83 d vnus horũ ſunt ijſdem dolentes & gaudentes 92 d Amicorum paria 55 d 57 e 65 e 68 e 71 c 74 b
Amicus eſt ſolus fidus quo compotore vtimur 358 e
Amicitiæ nomen eſt paraſitices principium 358 b
Amizocas 84 d
Amoris ſigna 189 e moleſtię 736 d amorem puerorum docebant Plato & Socrates 869 e
Amoris occulti ſigna 887 e
Amoris duæ ſpecies 923 b.
Ampelis meretrix 725 a
Amphion 14 b. 623 a.
Amphilochus in Sicilia, 957 a
qua mercede vaticinetur,
Anacharſis gymnaſia Græcorum reprehõdit 385 a & ſequẽ in finẽ 393 e reprehen-

dit & irridet Lacedęmoniorum certamina 424.a & seq.
Anacreon Lyricus 85. annos vixit 644 d
Anaxarchus Alexandri parasitus 365 a
Anchoram vltimam naujgātes sacram appellant 793 e
Androcles Epicharis filius 1014 d. in Diasijs libro recitato vicit, ibid.e. eius oratio de pulchritudine 1024.c
Angina cur quidam dictus 603 b
Animæ optimæ imago 13 c & sequent.
Animæ violenta morte occisorum oberrant 491 d
Anniceris Cyrenæus 930 a
Annulus Gygis quid efficeret 329 a. Item 695 c annulus ex ferro de cruce sumpto factus 479 a annuli optatæ vires 695 d
Anteas Scytharum rex 90 annos vixit 635 e
Antia Bellerophontem solicitauit 579 e
Antigonus medicus 467 e
Antigonus Philippi filius monoculus 81 annos vixit 636 a
Antigonus filius Demetrij 80 annos vixit 636 c
Antigonus filij vxorem adulterio vitians 285 b
Antiochus Stratonicæ nouercæ innuens 285 b
Antipater Macedo 80 annos vixit 636 d
Antipater Demosthenem sibi adduci optauit 933 b
Antiphilus Alopecensis 74 b Dinomenis filius 77 c quomodo liberatus 80 a eius calamitas 75 c
Antiphilus pictor Apellem calumniatur 563 a
Anubis ex solido auro conflatus 194 e
Anubis templum compilatum ab Antiphili seruis 75 a
Anus cur amentur 459 d
Anus Thessalę pleræque incantatrices 709 d
Aornus petra inaccessa visa 443 d
Apelles 8 b in eum calumnia 563 a
Aphrodisia 752 a
Apide mortuo quid faciant Ægyptij 879 a
Apollo oracula obliqua reddens 210 e vatem se dicens 211 d quæ præcederent oraculum eius 212 e eius versus 213 a apud Admetum seruiuit 179 d illi barba non nascitur 299 a quibus in locis oracula habeat 305 b Apollinis Lycij templum & simulachrum 388 c vbi barbatus pingatur 904 b mirum eius oraculum ibid. solus ignorantia liberare potest 984 d vates & medicus

994 c varius & mendax ibid. Hyacinthum amauit 1021 d
Apollodorus orator Pergamenus Augusti præceptor 82 annos vixit 643 c
Apophradi similem esse, quid innuat 583 a
Apophras quid sit 592 c
Appendicula irridentur à medico 469 a
Apri Calydonij tergus ostentant Tegeatæ 548 d
Aqua communis Ægyptijs 223 c ob aquæ potum Seres dicuntur diu viuere 633 a
Aquila visus est acutissimi 283 e quęnam putetur ingenua ibid. Ioui familiaris 292 d Aquila Iouis 955 c ad Aras confugiunt quibus vis infertur 230 a
Araneus muscæ insidiator 530 e
Arabiæ regio quàm suauem odorem spiret 901
Arbaces. gladium educens in Arsacem 285 c
in Arcadia nullus philosophus 315 d
Archias quid mandati accepisset ab Antipatro 933 b
Archibius medicus philosophum increpans 242 e
Archilochus poëta cuias & qualis 584 a
Archimedes quid arte sua præstiterit 504 b
Archiplani Scytharum dux 86 b
Arena cur in certaminibus vterentur 413 a
Areopagitarum in iudicijs mos 400 e noctu causas iudicant 623 b
Aretæus, Eudamidas, & Charixenus amici 68 e
Aretes modestia in rebus secundis 19 a
Arganthonius Tartessiorum rex 150 annos vixit 635 b
Argoæ nauis carina loquuta 234 a
Ariadne à Baccho in cœlum adducta 952 e
Ariarates Cappadocum rex 82 annos vixit 637 c
Arignotus Pythagoricus 490 d dæmonem abiecit 492 c
Supra Ariphradem fama 586 b
Aristides in paupertate diem obijt 184 e in Themistoclem consparauit 580 c
Aristæchmus Ætolus 746 c
Aristenetus philosophus qualis 732 e Zenonis filius 847 c eius filiæ epithalamium 870 a
Aristander Thelmissensis, Artemidorus Ephesius 1006 a iuxta Aristandri & Artemidori præcepta. ibid.
Aristippus Cyrenęus Dionysij parasitus 364 a ob Aristippum virtus & mollities contendunt 330 c
Aristobulus Cassandrensis

historicus nonaginta annos vixit 637 c
Aristogiton Armodij parasitus & pauper fuit 374 b
Aristonicus Marathonius qualis vir 937 e 938 a
Aristophanis laus 339 c
Aristoteles ortus est parasiticam 365 a
Aristoxenus musicus Nelei fuit parasitus 364 e
Arma in pace ferre non licebat Athenienſibus 418 a
Armenij gens bellicosa & sagittandi perita 688 a
Arrogantia Perſica 614 a
Arſaces interficiens mulierculam 285 c
Arſacidis nulla pulchri ratio 613 e
Arſacomas 89 e eius amici Macetes & Lonchates ibi.
Artaxerxes Mnemon 86 annos vixit 683 Artaxerxes alius Perſarum rex 93 annos vixit 638 e
Artem cuiuſuis conditionis homines addiſcere ſolent 343 a
Artis definitio 346 e cuiuis ineſt labor, timor &c. 355 b ſordidæ artes vix neceſſaria ſuppeditant 793 d
Artium effecta Deorum ſunt dona 963 e
Aſander Poſpori rex inedia mortuus eſt 93 annos natus 639 b
Aſinus lyram auſcultans 539 d & 753 a aſinus Cumanus 794 b ex aſino conſpecto 159 d ex aſini anxietate 173 a
Aſpaſia meretrix prudentiæ exemplum 17 e 253 e fuit Coloſſeæ magnitudinis 18 a
Aſphodeli pratum apud inferos 428 d
Aſſentatores quales putandi 23 b aſſentatoribus gaudentium exemplum 24 b aliud 25 a & d 26 b aſſentator quomodo laudet 38 d eius finis aliquid accipere lucri ibid. e 39 a e exemplum ibid. quibus notis diſcernantur à ſe intricè laudator & aſſentator 40 a b aſſentatores Diniæ 59 a quàm ſint potentes, indocti exemplo oſtenditur 552 a item Pyrrhi Epirotæ ibid. e aſſentatoris vis in bonum virum 570 a
Aſtarten, lunam eſſe putant, Sidonia lingua 877 e
Aſſyrij columbæ ſacrificant 233 b ab Ægyptijs doctrinam de Deo acceperunt 877 b vnde notas inuſtas habeant 914 e
Ate 20 c
Athenarum laus 921 b ibid. claſſis præfectura fuit ſumma dignitas 922 a
Athenienſis cauſas agens 287 b
Athenienſes irriſores in

sermonibus 398 e eorum vrbs antiquissima 399 a aduersus Eumolpum & Hippolytam fortiter se gesserunt 417 b
Athenienses sine Demosthene, Ænianenses & Thessalos esse dicebat Philippus 941 d
Athenodorus Augusti præceptor, cuius precibus patria leuata est vectigalibus 82 annos vixit 641 c.
Athotæ 130 annos viuunt 633 a
Atimarchus quidam per ignominiam vocatus 603 d
Attalus Philadelphus Pergamenorum rex 82 annos vixit 637 a
Attalo filius venenum porrigens 285 b
Attica creperida qualis 451 c. Attici soli primi homines plerum more è terra emerserunt 464 e Attica paupertas 800 c
Attis ex solido auro conflatus 194 e fuit Lydius, primúsque sacra fecit Iunoni 885 c
Auditores si deessent Lycinus ad columnam vel statuam verba faceret 846 a
Aures fide minùs dignæ quam oculi 624 e
Aurum se amare dissimulans odio habetur 804 a auri commoda, 247 c auri laus ex Pindaro 240 a b alia laus 249 a quàm multa mala creet 972 c

B

Bacchæ Euripidis 551 a
Bacchis meretrix 709 e
Bacchus Iouis filius 197 a ascriptitius Deus 205 a vinum præbet 298 a ei noua carmina componendi mos desijt 932 e quomodo exceptus quum aduersus Indos militaret 510 a ex quibus constaret eius exercitus ibid. b qualis eius currus 511 a qualis & ipse ibid. telum eius, ignis 512 d habet templum in Lesbo vbi sepultum est Orphei caput 546 e fulmine perijt 759 a in Syriã est profectus 886 c ei pria pos Græci erigunt 887 a eius parentes, patria &c. 651 e.
Baculus Cynici Protei talento emptus 548 d
Balneum in vsu post longum iter 113 a 131 d eius præclara constructio ab Hippia 505 e & seq.
Baptæ 558 a
Barbam, comámque habebant veteres 971 d barba cultus viri, vt equorum iuba 972 a
Barbari non elegantiæ, sed opum amantes 614 a
Barcetis 96 a
Bardylis rex Illyriorum 90 annos superans 935 e

fama supra Bastam Chium 586b
Basthes & Belitta amici 89 a
Batalus tibicen 555 a
Batrachion cocus 553 d
Battus sophista 555 a
Beatum est neque sitire, neque esurire, neque algere 365 b
tanquam Bellerophon librum circunfers 550 e periculum Bellerophontis 580 a
in Bello ferrum gestare satius quàm aurum 246 d
Belittas & Basthes amici 89 a
Bendis ex solido auro conflata 194 e
Berœa Macedoniæ vrbs populosa 148 a
Bipennis dictus est Cleodemus peripateticus 847 c
quæritur cur Boni plerique degant in paupertate, mali contrà 184 e bonorum post vitam felicitas 185 b
Boni viri à malis perduntur 569 e
Bona quot cum malis comparentur 968 a
Bonorum varietas data non ad necessitatem modò, sed ad voluptatem 965 a, bona alia pro valentibus, alia pro ægrotis, alia pro alijs creata 967 a
Bonorum quorundam caducorum enumeratio 695 a
Boni in vita infœlices 818 d eos non negligit Deus 1012 e bonorum in vita status infœlix 204 a
Bos deus est Memphitis 233 c
Boüm carnes assæ mugiuerunt 234 boues solis serpse runt & aufugerunt ex verubus 829 e.
Bosporani pendebant tributum Scythis 90 a eorum mos in petendis puellis 90 b
Bosporum Darius ponte iunxit 1040 a
Brachmanes apud Indos fuerunt longæui 632 c philosophiæ studiosi ibid. tolerantiam ostentabant 772 d. salutato sole oriente pyram conscendunt 781 b fœlix hominũ genus quibus institutis viuant, vtque igni pereant 690 a Gymnosophistæ dicuntur ibid.
Branchus in rupe sedens 627 d
Bubonum sanationes 470 e
Bulim & Sperchim Lacedæmonios admiratus Xerxes, cùm posset, non occidit 938 e
Bupalum malitia superare 585 a

C

Cæneus aliquando fuit fœmina 254 a
Cadauer apud Ægyptios oppignerari solitum 436 d

Calamidis Sosandra 5 c
Calanus conflagrauit 772 e
Calceus pede maior 28 e
Calliades pictor Ampelidis scorti amator 726 e
Callias fuit ditissimus 184 e
Callimedon proditionis arguitur 946 b
Callinus librorum scriptor 556 a
Calliope 16 e
Callistratus inter claros oratores 922 d
Calumniarum mala 562 b tractatus de calumnia à p. 561 ad 582. eius imago 564 e. definitio 566 a, in ea quot spectandæ personæ ibid. b. Calumniator consideratur ibid. c vnde originem habeat 570 b quî fiat vt veritatem opprimat ibid. d quis potissimum ei sit obnoxius ibid. e vnde petantur colores eius 572 b quænam sit efficacissima 573 c eius artium enumeratio 576 b ingenium hominum illa audienda gaudet plerunque 577 b consideratur is apud quem fit delatio ibid. b & seq. Calumniari etiam iusto accidit 580 c homini familiare est in hoc labi 581 a quid debeat facere qui audit calumniatorem 582 d
Candaulæ quid acciderit 140 e
Canis perfecta laus 37 b canis in balneo 377 c canis virtutes 795 e vitia 696 a non ex canis podice, sed ex asini anxietate 173 a Canis syderis effecta 397 a Canes elephantis Indicis proceriores 485 c Canis in balneo 541 d non desinit coriũ arrodere quum semel cœperit 557 b canis in præsepe 560 d
Cantharus philosophus 804 e
Carbatinæ Hyperboreorum calceamentum 474 d
Carbones fient thesaurus 682 e
Carceris incommoda 76 a & seq.
Carneades recentioris Academiæ princeps 85 annos vixit 640 e
Cassandræ genarum rubor decorus 8 c
Cassiopea 16 e
Castalius fons diuinus 112 a
Castrandi mos à Combabo ortus 897 a castrati vestem muliebrem gestant ibid. c
Catechumenus 1003 b
Catena Iouis 176 a
Causa indicta nemo damnandus 208 c
Causidicorum merces triobolus 320 d
Cebes Thebanus imagines scribebat 441 c
Cepa, Pelusiotis est Deus

233 c
Cerberi officium 428 c Cerberus in oratione 605 d
Cercyon, Sciron, Pityocamptes, alijque viatorum cædibus insolescentes 205 d
Ceres panem exhibet 298 a
in Certamine spectanda pars nuda &c. 569 d
Cerua pedibus velox 469 a leones ceruis velociores ibid b
Cesti vis 249 a
Chæreas scorti Musarij amator 721 b Chæreæ nuptiæ, in dialogo Lapitharum.
Chaldæi vltra centum annos viuunt 633 a cur hordeaceo pane vescantur ibi.
Charielea Demonactis vxor meretrix 59 a ab amatore suo trucidata 63 e
Charicenus qualis homuncio, 1005 b
Charinus scorti amator 709 e
Charmides amator scorti 736 c
Charixenus, Aretæus & Eudamidas amici 68 e
charops Ægineta cinædus ditissimus 184 e
Chelidonium meretrix 732 a
ad Chelidoneas cur ab Africo tempestates concitentur 670 e
Chironis pedes ab equinis vngulis nihil differebant 972 c
Christianorum sapientia mirabilis 762 a eorũ studiũ, erga Peregrinũ ibid e.
de Christo nonnulla 762 d
Chrestus idem dictus per contemptum 1003 a Christiani sibi persuaserunt se immortales fore 463 e aliáque de illis in seq.
Chrysarium mulier venefica 702 b
Chrysippi syllogismi frigidi 295 d 81 annos vixit 641 a
Chrysis amata à Glaucia 475 a meretrix 476 e 725 a
Cibus & potus corpori tantùm conueniunt 251 a
Cicadam ala comprehendere 584 a
Cilix latro 287 a
Cinædorum cultus 973 e
Cinyræ mores 448 a templum Veneri dicauit in Libano 881 a
Ciuitatis loca quænam sint 376 a. ea sectatur parasitus ibid. c ciuitas quid sit 402 a
Classis præfectura, summa dignitas Athenis 922 a
Claudos auspicato die veteres auersabantur 595 c
Cleanthes Zenonis discipulus 99 annos vixit 640 e
Cleodemus peripateticus

467 c 847 d dicax & bipennis dictus ibid.
Cleodemus Critoni venenum præbuit vt patrem necaret 864 c Discipuli sui vxorem stuprauit ibid a
Cleolaus longum gradiens 1011 e
Cleombroti Ambraciotę saltus 990 e
Cleuocharmus malè vestitus 1005 e
Clinias Architelis & Erasicleæ filius 734 c Clinias orator phialam suffurans 286 a
Clio 16 e
Clonarium meretrix 713 e
Cochlis meretrix 753 e
Cœna absoluta quid habeat 868 c
Cœna exequialis 437 a
Colonarium persoluere solebant vt innuitur 961 c
Colophone & Delphis parata sunt omnia ad vaticinandum commoda 212 b
Colossus immensus à Rhodijs extructus 196 a
Comba apud quos sacra 885 a
vltra Colum viuere 488 a
Comam & barbam habebant veteres 971 d
Coma est indicium nobilitatis Ægyptiæ 667 c eam eligant Pallenenses ibid. c vbi consecraretur 914 e
Combabi historia 890 a & seq.
Comitas maiorum erga minores laudatur 20 a hi soli inuidiam fugiunt ibidem b
Communes res noua pulchritudine ornare sapientiæ est magnæ 508 e
Comœdiam cum dialogo coniunxit Lucianus 340 e cur apud Athenienses agerentur comœdiæ 405 e
Comœdis cur liceret cauillari 406 a illorum in theatro habitus ibidem d
vnus ex Comicis trigaleatus 805 e
Comparatio elegans 30 e
odi memorem compotorem 845 e
consolationes parentum mortuis liberis 437 b
consilium res sacra 439 a 556 c
in consultatione non ætatis sed boni communis habenda est ratio 208
conuiuam facimus eum qui nobis est familiarissimus 358 e
conuiuium victoriæ 692 d
conuiuij splendidi descriptio 244 c & seq.
ante conuiuium lauandum

quum est linea sex pedum 822 e dicteria conuiuijs apta 839 a
Copia quid sit 963 b
è Copto Memnon auditus 496 a
Coraci à Scythis vocati Pylades & Orestes, & cur 53 a quid Scythis id vocabulum notet. ibid.
Corinna meretrix 717 b
Coræbus 465 a
Corporis virtus est robur 964 b
Corporis pulcherrimi imago 6 c & seq. vt comparari soleret apud Athenienses 407 b
Coturnicum certamina apud Athenienses 421 c cur instituta ibid d e
Cothurni metaphorica significatio 595 a
Cratetis orationes quales. 446 a
Cratinus poëta comicus 97 annos vixit 644 a
Craton politicus 1004 e
Crepida Attica qualis 451 c
Cretenses Iouis sepulchrum ostendunt 464 d 953 e
Crtias Nesiotes 480 a
Critolaus peripateticus vltra 82 annum vixit 641 b
Criton à Cleodemo venenum accepit ad necandum patrem 864 c
Crobyle meretrix 717 b
Crœsus Persis risum exhibens 258 e ab oraculo delusus 183 d bonis excidit 683 a ab Apolline deceptus 994 d Crœsi filius 39 a eum esse mutum dolet pater 261 d
Cronosolon sacrificus 817 a
Cresias Cnidius mendacij accusatur 463 e
Cresibius historicus 124 annos vixit 941 e
cumæus asinum conspectum non statim agnouit 586 a
cupido luteus à mago factus 476 b
cupido plus habendi malorum multorum causa 972 e
per cybiben 591 d
cyclops quidam dictus, cur 603 d
cycnos non esse tam canoros ad Eridanum 525 c & seq. illorum fabula ibid.
cydias dies 692 c
cydimacha 72 e
cydni fluuij laus 609 a
cyllenij Phaleti sacrificant 233 b
cymbalium tibicina 740 d
cynæthus Demetrij assentator
cynætho adulantior 40 d
cynici perstringuntur 794 c & seq. de eorum vita lege totum cynicum.
cyrus maior 100 annos natus obijt 637 e causa mortis eius 638 a

D

Dædalus 21 a eius fabula accommodatur prospera fortuna bene ventibus ibid. alia accommodatio 258 d
Dæmon à mago abijcitur 478 b varia lingua loquens ibid. niger ibid c dæmone abjecto domus reddita habitabilis 492 c
Dætymones vocati parasiti 352 b
Damis Epicureus & Timocles Stoicus acerrimè contendentes 201 a 217 a
Damon & Euthydicus amicorum par 65 e
Dandamis 84 d eius amicus Amizocas ibid.
Darius Bosporum ponte iunxit 1040 a
Decrianus 112 b sophista Pataræus ibid.
Deformis mulieris descriptio 702 a
Delphinum erga quosdam officia 678 d
Delphis & colophone parata ad vaticinandum omnia commoda 212 b
Demades Rhetor meticulosus 368 a iocus eius in id quod aquam biberet Demosthenes 924 d Macedonum fuit amicus contra patriam 946 b
Demænete Eucrati marito post mortẽ apparet 489 d
Demetrius Sunienſis cynicus 74 c eius in Antiphilum amor 74 a hominum fictor 479 d raptum indocto librum lacerat 550 & 551 a
Demetrius Calliſtianus 635 d
Demetrius Platonicus apud Ptolemæum accusatur 573 e
Democriti de animabus post mortem sententia 495 d 104 annos natus inedia mortuus est 640 a
Demodocus 623 a
Demonassa corinthia tribas 714 e
Demonax inter Ephesiorum primarios 59 a. vt occisus 63 d
Demophantus fœneratorfrigidus scorti amator 726 d
Demosthenis sententia de reprehensione 206 e. Demosthenes ad bellum ineptus 368 b abiecto clypeo aufugit ibid. e Thucydidis historiam octies exscripsit 539 a Demosthenis & Homeri collatio 918 b Athenæ patria 921 castitas & literarum studium 923 a orationis textura & sententiæ 929 a. aquam potus orationes componebat 924 d lucernam olebat eius oratio, ibid. e aliæ eius laudes 925 a & seq. auro inexpugnabilis 934 a beatam esse

vrbem cui ciuis huiusmodi obtigit ibid. quanto præsidio fuerit patriæ 935 a confertur cum Themistocle & Pericle 936 e in Calauria mortuus 937 a ob Hyperidis calumniam exulauit, sed honorificè postea redijt 938 c omnibus alijs oratoribus anteponitur 939 b consilio & prudentia commendatissimus ibid. d quanti faceret ipsum Philippus Macedo 940. a quid fecerit in Philippum 941 a contra eius eloquẽtiam erigi trophæum non posse aiebat Philippus 941 c eum Aristoteles ad Alexandrum & Antipatrum ducere solebat 942 a Aristotelis judicium de ipso ibid. b pro patria mori statuit ibid. e furebat amore patriæ 943 d veneno se interemit 948 b.

Demylus faber 488 a

Dentes serrato ebori similes 10 b

Derceto Semiramidis mater 884 d eius imago in Phœnicia qualis esset ibid.

Desideriorum inæqualitas 974 d

Deucalionis fabula 882 a eius tempore aquis obrutus est mundus 990 b quæ de eo dicuntur ad Noe referenda videntur 883 a

Deus pater Filius & Spiritus vnus ex tribus 998 c in cœlo est, & quid ibi faciat 1000 a Deus creator omnia scit 1003 e. Deorum denominationes sortiti 44 a de Deo variæ Ethnicorum opiniones 277 a Deorum cultus inanis 177 a obnoxij sunt Parcis 178 d à se inuicem differunt 179 a plerique sunt ex auro, argentóue conflati, ibid. e curas & calamitates sustinent 188 c Dij inquilini & ancipites 298 a Dij omnia possunt 684 b

Dij varij variarum gentium 223 a & seq. in eorum conuiuio quid quisque præbeat 298 a quid agant inter conuiuandum nonnulli 298 d vnde aliquando laudentur 928 d

de Dijs factitijs decretum 938 a

Dij Ethnicorum ad Æthiopas confessatum euntes 218 d Dij Ethnicorũ pro cottabis habentur 1003 e

Dextra apud Scythas in pœnam amputatur victo 56 a

Dialogus Philosophiæ filius 334 d eius vsus 339 a conqueritur quòd malè vsurpetur à Luciano ibid. cum eo comœdiam iunxit Lucianus 340 c

Diana conqueſta ſe ad Oenei conuiuium non vocatam 121 c eius aræ in Tauris 225 a eius feſta in Ægina 675 d venationis eſt præſes 1022 a
Dianæ Epheſiæ templum quem in finem incenſum 770 e Diana de Oeneo conqueſta 860 b
Diei aduentantis ſignum 232 c
Differens & indifferens 330 a
Dinias cuias & qualis 58 b
Dinomachus Stoicus 467 c
Diogenes Seleucenſis 88 annos vixit 641 a Diogenis de gloria dictum 35 d
Dionicus ſcyphum in pompa oſtentabat 681 d Dionicus medicus 844 b
Dionyſius literas docens 258 e
Dionyſius à Stoa ad voluptatem tranſfuga 325 c Dionyſius tyrannus ineptam tragœdiam fecit 549 a idem Æſchyli pugilares cur comparârit ibid. b
Dionyſodorus rhetor 847 e orationes in cõuiuio pronuntiabat 855 a
Diotima mentis acie & conſilio pollens 18 d Diotimus ludi magiſter 732 d
Diotimus Megarenſis 1016 a
Diphili in Etœmoclem iniuria 861 b
Diphilus cognomento labyrinthus 847 c Scorti amator 706 c
Dipſas ſerpens nocẽtiſſimus 654 e & ſeq.
Diſci deſcriptio 411 e & 412 a
Diſciplinas ſine bonis moribus non prodeſſe 865 b Diſciplinarũ vſus ad quid 403 c Diſciplinis vacant homines vt ſint patriæ vtiles 648 e
Diſcipulos à Stoicis non data mercede in vincula tradi 864 b
Diſcoracis opus 606 e
Diuites magis fiunt improbi quàm boni 809 b eorum vitia 820 d non ſunt verè fœlices ob voluptates aliáſque delicias 831 e. eorum vitia & mala 833 a
Diuites multos habent aſſeclas 58 b c diuitis indicia 114 c ærumnoſiùs viuunt quàm pauperes 249 b plerique ſunt infœlices 683 c
Diuitum miſeriæ 256 a & ſeq.
Diuitiæ incertę 682 d earum mala 683 d ob curas fugiẽdæ 832 a earum nulla vtilitas ſi teſte careant 834 e nuptias conciliant. 847 a

Doctis gemina portio in Saturnalibus dari solebat 821 b
Dodonæum templum compilatum 294 b
Dolicho victoriam adeptus quid faciat 917.a
Dolorem in medijs non esse habendum 874.d
Domus laus 39.d 614.b
Domus in tegumentum cõparata 963.b
Dorcas meretrix 727 e
Dorio scortator bonis exhaustus à Myrtale 750.c
Doris meretrix 702 d
Drimylus diues & auarus 248.b
Drose meretrix 732 c
E
Ebrietatis lis contra Academiam 318.e 320.b & seq. ebrietas, flagitiorum defensio 604.c
Echecratis pocula. leuia 679.d
Echinum manibus accipere 34.c
Echo probris à Pane peti solet 318.a quid eam esse putent idiotæ 612.b
Educatio iuuenum apud Athenienses 402.e 403.e
Eduliorum varietas causa morborum 969.a
Effœminati descriptio 555.c
Egestas est mala, ac petius habere se facit ea quibus adfuerit 964.c
Eiramangas capere 1005.e
Electri fabulæ refutatio 523 a & seq.
Eleipasmi inspectorũ 1005.d
Elenchus veritatis & libertatis amicus & Deus 586.d
Elysius campus est bonorum sedes 429.d
Empedocles sapiens 282.c carbonario similis ibid. clã insilijt in Ætnã 757.b 759.a
Epeus equum ligneũ fabricauit & conscendit 504.d
Epicharmus poëta comicus 97. annos vixit 644.c
Epicteti lychnus quanti emptus & quem in finẽ 548 b
Epicurei atomi 288.e. prouidentiam negant 302. 2307 c. 327.a
Epigramma maius esse scrinio 922.a
Epiurus Myrtales meretricis amator 751.b
Equi laus 39.
Equus Medicus centauro satus, cappaphorus 541. b vbi commodè currat 617,c
Eratosthenes Grammaticus, poëta, philosopus, geometra 82 annos vixit 644 d
Erichthonius è terra editus 465,e
Eridanus fluuius 523.a
Erigones canis inter sydera 953.a
Eriphyle auri gratia maritum prodidit 998,c
Eris malum in conuiuium proiecit 866.c
Eruditionis finis 403 c

Esculen-

Esculentorum delectus secũdum regiones 681 b
Ethnicorum Deorum vanitas 204 d
Ethnicorum variæ opiniones de Deo 277 a
Etœmoclis philosophi ad Aristenetum epistola 858 c
canus homo & grauitatem præ se ferens 861 e cur ad cœnam ab Aristæneto non inuitatus 862 a
Euangeli Tarentini in Pythijs calamitas 545 b
Eubatidæ domus Corinthi 492 b
Eubœa resecta à Bœotia immisso Euripo 1040 a
Eubiotus Leucanoris frater nothus 978 a
Eubuli ingenium indicatur 942 c
Eubulides inter claros oratores 922 e
Euchenoris fatum 1002 a
Eucratis obscœnitas 268 b
eius vxoris adulterium ibi.
Eucrates quidam celebris mendacijs gaudens 466 a
Dinonis filius vir sapiens 479 a
Eucrates Pyræensis qualis vir 937 e 978 a
Eucritus fœnerator 846 e
Eucritus adolescens amator Corinnæ meretricis 721 a
Eudamidas Aretæus & Charixenus amici 68 e
Eumelus Eleus citharœdus 545 e
Eumolpus Thraces ducens Athenienses aggressus 417 b
à Philosophia edoctus 761 a
Eunuchum nanciscì inauspicatum 595 c
Eunuchus fuit Philæterus Pergami rex 637 a
Euohe militare signum Bacchi 513 b
Euphorbi coma Gratijs assimilata 43 b
auro intexta 246 d
Euphorbus à Menelao occisus 252 a
Euphranor 8 b
Eupolidis Comici laus 339 c
Euripides Archelai parasitus 365 a
Europam Phœnices templo honorarunt 978 a
eius fabula ibid.
nummus in eius honorem ibid. b
Eurystheus misso seruo Hydram, Stymphalidas aues, Thracios equos, & Cẽtauros sustulit 205 e
Herculi imperauit 954 d
Euthydicus, & Damon amicorum par 65 d
Exequialis cœna 437 a

F

Fabarum esus à Pythagora interdictus 236 b 237 b
Fabrorum mos ligna ad regulam adæquantium 284 d
Fabularum commentum reprehenditur, 464 a
quid commodi Græcis afferrent

465 d fabularum interpretes apud Arabas fuerunt longæui 632 c
Faciei ob mala immutatę exemplum 77 a
Fagus oracula edens 234 a
Fama bona vnde capiēda, ad doctrinam 555 d fama supra Ariphradem, Misthonem Bastam 586 b
Fatum & fortuna potentia numina 175 c fatum est quod omnia facit 181 c fati necessitate alios bene, alios malè agere, ac proinde nec præmio nec pœna dignos esse 186 c eius persuasio facit vt cultus diuinus contemnatur 958 a ineuitabile 1000 c
Febrium periodicarum profligationes 470 e curantur à statuis Polydamantis & Theagenis 957 c
Felices esse deos negatur 304 a
Ferarum in nocentes immissio in Amastri 105 d
Ferrum in bello gestare satiùs quàm aurum 246 d
Fictilium sufficiens vsus 852 a
Filius erga patrem qualis sit 647 a
Filium qui afficit contumelia, contumeliosus est in patrem 986 e
de Finibus contendentes derisi 288 b
Flagris se mutuò cædunt Lacedæmonij & cur 422 d
vtra vita Fœminæ an viri sit suauior 254 b
Formicæ Indicæ aurum effodiunt 259 c 829 d quid facere soleant formicæ 289 c formica est camelus, prouerbium 825 c
Fratricida fuit Gosithres 638 c
in Frugalitate est virtus 962 e
Frugi ex habitu videri 1008 a pauci sunt frugi ibid.
Fulmen vno ictu occidit 799 b
Funebres orationes & ludi 437 a
Funiculus nimium intensus abrumpitur 709 b
Furiæ Plutonis ministræ 429 b

G

Galea Orci 329 a
Galilæus cui tribuitur quod Christo competit 999 a
Gallus assessor Mercurij 234 a cur sub ortum solis canat 235 e
Gallus adolescens in auem mutatus 235 e Gallus Mercurio sacer 264 c eius pluma dextra lōgissima quam vim habeat 264 d Gallorum gallinaceorum certamina apud Athenienses, 421 c cur instituta ibid. d e Galli Rheæ sacerdotes Attin imitantur 886 a cur

veſtem muliebrem ſumant 898 a de eorum caſtratione &c. agi-tur ibid ſeipſos cædunt 910 e quando ſe caſtrent 911 a quid in caſtratione faciant, ibid. d
Ganymedes aſcriptitius deus 205 a ob pulchritudinem talis factus 1019 d
Garamantes vbi habitent 653 a eorum venatio ibidem b
Genicularium luctandi genus 120 b
Gentium quarundam mores 287 a & ſeq.
per Genetyllidem 591 d
Geryon quid denotet 209 d eius oſſa Thebani oſtentant 548 e
Getæ belligerantes 287 a
Glaucias Alexiclis filius vt amore Chryſidis eſt captus 475 a quomodo ea ſit poritus 476 b c
Glaucus laudatus 37 e
Gloriam conſequitur, qui gloriam contemnit 35 e eius amor cur neceſſarius 421 a ſolus ineuitabilis 780 e
Glyceræ vox blanda 449 a meretrix 701 b
Gniphon fœnerator 267 d
Goæſus 115 annos vixit 639 d
Gorgias ſophiſta 108 annos vixit 642 d ratio cur tamdiu vixerit 643 a
Gorgone inſpecta quid accideret 613 d
Gorgon fuit puella elegans & amabilis 996 e fuit deorum munimentum 997 a
Gorgona meretrix 701 c
Gorgus vir agreſtis 754 a
Goſithres Artaxerxem fratrem occidit 638 c
Graculus Æſopi 5 8 a
Græcia quàm ampla 288 d
Græci philoſophiam facilè exceperunt 791 c qui primi ex ijs ipſam complexi ſint ibid. Græcorum vituperium quòd præclarè de amicitia loquantur, at eam exercere neſciant 54 c
Gubernator bonus in tranquillitate non cognoſcitur 83 a
Guloſi in varia menſa dubitant quid primum edere debeant 926 d
Gyarus inſula ex Cycladibus vna 64 c
Gygis annulus quid efficeret 329 a
Gymnaſia reprehendit Anacharſis 385 a & ſeq. irridet 314 e eorum vtilitas 387 e & ſeq. cur in ea nudi veniant 420 e
Gymnoſophiſtæ ijdē ac Brachmanes apud Indos 790 b

H

Hæmus mōs Thraciæ 800 e
Hebdomam quem olim appellarint 595 a
Hebrus Thraciæ fluui⁹ 801 b
Hectori ſacra faciebant in Ilio 957 e

Hegesij orationes quales 446 a
Helena 21 e non fuit pulchra quantum ait Homerus 251 b fuit anus tempore Troiani belli 251 c à Theseo rapta ibid. ob pulchritudinem inter deos relata 1019 b à Theseo amata 1026 d rapta iuuante Pirithoo 1027 b plurimos procos habuit 1028 a
Hellanicus Lesbius historicus 85 annos vixit 642 a
Hemitheon Sybarita libidinosus 555 a
Hephæstionem qui non colebat, odiosus Alexandro 574 a quis illi post obitum honor sit habitus ibid
Heraclea via lapidea 3 a
Hercules Iouis filius 197 a quædam eius facta 206 d ascriptitius Deus 205 a carnes præbet 298 a quid laboribus effecerit 326 d laboribus immortalitatem adeptus est 953 c. Ogmius dictus est à Gallis 517 a eius apud eosdem effigies ibid. & seq. Geryonis boues abegit 717 d quid significet effigies eius apud Gallos 520 a quicquid peregit, oratione, non vi peregit 521 a se cremauit 759 a quare se cremarit 772 c pingitur substrato pallio in cubitum iacens 851 e Phoenicem Herculem vt pingant 852 d nulla re indiguit 971 a ob fortitudinem inter deos relatus 1019 b
Hercules heros Tyrius, non ille decantatus 877 d
Hermagoræ versus 216 a
Hermaphroditus natura mixta est 535 c vtrumque membrum habet 716 a
Hermodorus Epicureus pejerans 286 a contritus 297 b
Hermotimi Clazomenij animam in corpus eius redire solitam 533 a
Hermon Epicureus 947 d
Castoris & Pollucis sacerdos 848 e
Herodotus mendacij accusatur 463 e Lysi filius 624 c
Heron nomen senis nautæ 669 d
Herophilus Cynicus in fornice dormiens 286 b
Hesiodus ex pastore poëta statim factus 441 a ei musæ apparuerunt 538 a poëta præstantissimus 659 a Hesiodi de scriptis iudicium in tractatu qui dissertatio cum Hesiodo inscribitur à p. 659 ad 664
pastor superbus 812 a
Hieron Syracusanorum tyrannus 92 annos vixit 635 d annos 70 regnauit
Hieromeniæ tempore nemo puniebatur 302 e
Hieronymus historicus 104

annos vixit 641 e
Himeræus poëta 32 e
Himeræus Phaleræus qualis vir 937 e 938 a
Hipparchus Hypatensis 111 e auarus ibid. d eius vxor maga peritissima 115 a in coruum mutata 123 b
Hippiæ laudes 504 e
Hippocratis statua ænea quid faciat 483 b
Hippocrenen inquinare 538 d
Hippoclides non laborabit 522 a
Hippoclidi non est curæ 1013 b
Hippodamię historia 1030 d
Hippolyta Scythica aduersus Athenienses militauit 417 b
Hircum coleatum Pani sacrificant Athenienses, 315 a
Histriones extra theatrum quales 699 e
Homeri loci 174 d 193 a 198 e eius scriptorum fides in dubium reuocatur 251 b fuit camelus ibid. mendacijs poëtis conspersit 463 e in Ptolomæi templo promissis capillis est depictus 916 a eius patria, genus, ætas ignota, 920 b non constat an Hesiodus eo sit antiquior ibid. d.
Homo Dei imago 44 e homines ex alto conspecti sunt formicarũ instar 289 c
Hominum scelerata vita descripta 285 a & seq.
Honestum solum in bonis ducens facilè fert contumeliam 859 e
Hordeaceo pane Chaldęi cur vescantur 633 b
Horarum cœli officium 216 d
Hortensis Venus 5 b quid in ea fuerit pulcherrimum 6 e
Humanarum rerum vanitas descripta 272 d
Hydriam Demosthenis reliquias Antipatro attulit Archias 933 d
Hyemalis inamœnitatis descriptio 815 c
Hymnis meretrix 748 a
Hypata 111 a
Hyperboreus supra aquas ingrediens, & in aëre volans 474 b c
Hyperides Rhetor ad bellum ineptus 368 c fuit Demosthenis infensus 938 a
Hyspasines Characus 85 annos vixit 638 e
Hypsicrates Amisenus historicus 92 annos vixit 642 d

I

Icarus 21 a dilapsis alis decidit 271 e eius fabula accommodatur fortuna prospera malè vtentibus ibid. alia accommodatio 258 e ab eo mare dictum Icarium 991 e
Idiotæ modesti in conuiuio contrà quàm Philosophi 865 e

Idomeneus Agamemnonis parasitus, 374 a
Ignis flatu accenditur 419 d. sacrilegis & homicidis conuenit 772 c
Ignorantia multorum malorum causa 561 a 582 d 788 c
Ilias malorum 866 d
Ilienſis Tragœdos conduxit 591 c
Imago Sapientiæ & Intelligentiæ 17 d Prudentiæ ibid. e Benignitatis & humanitatis 19 a castitatis ibid b
Imaginis muliebris perfectiſſima deſcriptio 1 & ſeq.
Imperatores quinam optimi 503 d eorundem exempla ibid.
Impij ſuorum ſcelerum dant pœnas 770 a
Inæqualitas iniuſta 567 a ineſt magna rebus humanis 825 e
Quædam quæ inauſpicata veteribus putabantur 595 c
Incantatio ad amorem conciliandum quî fieret 712 e incantationis effectus aduerſus venenum ſerpentis 473 a item ad conuocandos ſerpentes ibid e
Indifferentia pudenda dicebat Peregrinus 767 a pecunias inter indifferentia ponebat Stoicus Zenothemis 867 a
Indigens omnium maxima 790 a
Indigentia quid ſit 695 b quibus maior minor-ue contingat 970 e
Indorum Machlęorum ſitus 915 b quid accidat ijs qui de fontibus quibuſdam ſacris biberunt 916 a
Inedia mortem ſibi cõſciuere quidam; vide in Macrobijs
Inferiæ ſepulchris inferuntur 430 a
Inſomnium ſomni interpres 306 a
Interitus multæ viæ 85 c
Intuëri rem ex interuallo quid efficiat 30 a.
Inuidiam ſoli fugiunt qui erga minores comiter ſe gerunt 20 b c in eam incidunt qui contra agunt ibid d vbi ſæuiores ſint inuidiæ 569 c
Ioëſſa meretrix 739 d eius amatores ibid e. & 740 a
Ion Platonicus 467 e 848 a qualis fuerit ibid. regula vulgo dictus ibid.
Iophantes Sophoclem patrem deſipientiæ accuſans &c. 643 d
Iouialia per multos annos ab Athenienſibus intermiſſa 294 c
Iouis oratio ad deos 199 b
Iphigenia initiat Oreſtem & Pyladem 51 b ab ijs abducitur ibid. c
Iphineus cæcus 39 a

Isæus inter claros oratores 922 e
Isidis capillos Memphitæ ostentant 548 e Isis cognomen nauis 669 a
Isidorus Characenus historicus 638 c
Ismenias septem talentis tibias emit 540 d
Isminodora Bœotia tibicina 716 b
Isocrates præ timiditate suggestum nunquam conscendit 367 e quomodo & quo ætatis anno mortuus sit 643 a inter claros oratores est 922 e
Isthmiorum præmium, pinea corona 390 a
Istiæus grammaticus 847 e carmina recitans in conuiuio 855 a
Isthmi fossione quid intenrit Nero 103 a
in Isthmijs nec comœdia nec Tragœdia certare licebat 1043 d
Iudicum officium tam reum quam actorem audire 567 c
Iupiter Philius 57 d quis sit 221 d deridetur quòd sit mortuus 225 d in aurum mutatus 247 b terram despectans 290 c quid de eo sentiant homines 294 c vbi vota audiat 295 d quot quantísque negotijs distrahatur 306 b & seq. diuitias & regna largitur 809 a nullo delectu id facit. ibid. scommate perstringitur in id quod transformatus est in aurum & taurum 954 b 993 e apud Aethiopas 12 dies conuiuatus 994 b per totum corpus prægnans factus ibid c quantum gaudeat pulchritudine 1020 a
Iurandi mos per cantes, anseres, platanos. 277 b
Iustitia in terras à Ioue denuo mittitur 509 e quod Iustum est bonorum maximum dixit filius Sophronisci 319 a
Ixion quid fecerit in deorum conuiuio 842 b

L

Labor Epicuro malum videtur 329 e eius vtilitas 408 d 411 b 419 b ex laboribus bona germinant 444 d
Labyrinthus cognomentum Diphili 847 c filij Zenonis præceptor ibid.
Lacedæmonij pila certant 422 b aliud certamen ibidem c d
Laches Areopagita 722 c
Lachrymis qui non flectitur, lapis est non homo 742 a
Lacon iuris casus 207 a
Laio datum oraculum 120 e
Lamprias scortator 796 c
Thaidis amator 707 a

Lapidis Heraclei vis 3 a
Latona Euagoræ vxor 44 b
Laudatores ἀνύδυνοι 36 b mentiri nolunt 39 a laudis modum quem obseruet, ibid. b c d laudator & assentator vnde dignoscantur 40 a b
Laus nimia molesta 23 b quatenus sit tolerabilis laus 24 a laudem non agnoscere modesti est 35 c laudari nolens, laude in primis dignus 35 e est libera 36 c quomodo laudandum ibi. e & 37 a & seq. laudis argumentum à patria rectè sumitur 921 e
Lexna meretrix 713 e
Learchus omnium hominum miserrimus 954 e
Lecticas tanquam currus ceruicibus qui ferant 969 c
Lectus magnus ex Indica testudine 168 d
Lechytio fugitiuus 805 b
Leges maiusculis elementis scriptæ apud Athenienses 405 b c
Lemnia Venus 5 d quid in ea pulcherrimum 7 a
Lenarum artes in adolescentes 59 a b
Leonis pelle ridiculam simiam circumferre 466 e Leonis vis ad remedia 469 a
Leontichus medicus 467 a
Leosthenis elogium de Demosthene 924 b
Lesbia poëtria 18 d
Lethe fluuius memoriæ infensus 428 e
supra Leucadem petram consopiti 1006 c
Leucanor Bosphori rex 90 a
Libamina respuunt Scythæ 91 a
Libanitis 538 c
Liberi primi impensiùs amantur à matribus 384 e
Libidinis horrendæ fictum exemplum 165 b libidinis gratia molestias faciunt & patiuntur homines 969 a
Libidines torrentis instar ferunt 975 a item instar furentis equi, ibid. b
Libri quomodo ornarentur 549 d e quem inde docti capiant vsum 559 b c liber triceps
Libyæ australe latus arena est 652 a cur inhabitabilis ibi.
Linguæ aduersus quendam oratio 601 b
Liriocëssa vox, hoc est, florida 520 f liria sunt flores ibid.
Lonchates 89 e
Longæuorum catalogus 632 & seq.
Lucianus masculo amori obnoxius 2 b adolescens formosus 115 b in asinum mutatus 124 a Cinædo venditur 148 d olitori 156 c seruo ditissimi Thessalonicensis 159 e deuoratis rosis formam humanam

recipit 169 c eius fratres, ſtudium & patria 170 d e eius calumnia aduerſus philoſophos 275 a in liberalibus diſciplinis verſatus eſt 631 b parcus laudator fuit 31 b eius cum Palæſtra congreſſus 118 b & ſeq. ſub Syri nomine dicit quantum à Rhetorica nobilitatus fuerit 333 a & ſeq. Iudicium vulgi de eius orationibus 514 a eius ſenilis oratio qualis 522 b & ſeq. eius de ſua oratione modeſtum iudicium 525 d Syrum ſe videtur dicere 551 e 331 e

Lucta in luto fit 388 d & cur 412 b

ratio Lugendi mortuos 431 a & ſeq. aduerſus huiuſmodi luctum, increpatio 433 c & ſeq.

à Luna ad ſolem quantum ſit ſpacij 269 a eam incoli quidam dixerũt 275 e quid illi attribuerint philoſophi 290 d eius labor perpetuus 304 c eius multæ formæ à mago oſtenſæ 476 a

ad Lunam cadentes ſuſcipit Syrus 477 e

Lupus fruſtra inhians 243 d

Luſtrationes quibus rebus fierent 473 b

Lutum cur certantibus ſubſterneretur 412 b

in Luxu eſt vitium 962 d

Lycæna meretrix 740 c

Lycamben malitia ſuperare 585 a

Lychnis gemma cur ſic dicta 902 e

Lychnus Epicteti ter mille drachmis emptus 548 b Lychnus extinguitur facilè cui deeſt materia 419 e

Lycurgus Rhetor ad bellum ineptus 368 c Lycurgus Lacedæmonijs quando leges tulerit 424 a Lycurgus legislator 85 annos vixit 645 a

Lynceus 39 a

Lypaën quid metaphoricè ſignificet 595 a

Lyra meretrix, Daphnidis filia 718 e

Lyſias Cephali filius 613 a Lyſias ſcortator 739 d

Lyſimachus rex Macedoniæ 80 annos vixit 636 b ei filius inſidias ſtruens 285 a

Lyſionis domus à meretrice euerſa 62 a

Lyſippus Neptunum æneum fecit 195 a

M

Macentes 89 e eius amici Arſacomas, & Lonchates ibid.

Machæram propriam contra ſeipſum acui iniquum 336 a

Machlyenſes 101 c &c.

Magi merces quatuor minarum 477 c mulieris magæ

merces 712 e Magi cur fuerint longæui 612 d Magi cur fuerint lõgeui 632 d Magicæ actiones vxoris Hipparchi 122 e & seq.
Magidium psaltria 740 c
de Magni cum patuo collatione sententia 31 b
Mali post vitam infœlices 185 b in vita inulti 204 a post vitam puniuntur 429 d in vita fœlices 818 d
Malo alieno sapientis exemplum 130 d Nihil passus es mali, tibi si non attribuas 230 e
Malthace meretrix blanda voce vtens 449 a
Maluæ foliis cædere 538 d
Mano Arabibus imperauit 639 d
Margites 465 a
Mariti lege fiunt omnia bona vxoris 443 c
Maris tranquillitas allicit ad nauigandum 618 e Maris iactati descriptio 67 d
Marsyæ tibiæ 540 e
Masinissa Maurusiorum rex 90 annos vixit 639 b
Mastera Leucanoris Bospori regis vxor 98 a
Mater filiam ad scortandum hortans 708 e 717 e Matris deformissimæ filius formosissimus 73 d
Mazæa Leucanoris filia 89 e
Medicus irridens vsum appendiculorum & incantamentorum 469 e Medicus peritus accersendus ægro, non disertus 503 b imperiti magis sua ornant quàm periti 559 d Medicorum esse naturam rerum scrutari 657 d Medicus morbum ægroti ignorans, alium curat 929 d
Meduſa saxifica 2 c
Megalopola vxor præfecti equorum 140 e
Megilla Lesbia Leænæ amatrix 713 e
Melampus acumine auditus excellens 39 a
Melampygus 608 c
Meleager fame contabuit 863 c
Meletas declamationes vocant 589 a
Melissa meretrix 709 c eius & Charini dissidium ibid. & seq.
Melitęus catulus, scomma in Alcidamantem 856 b
Mellis in dolio peri t Minois filius 684 a
Memn ondictus oriente sole clamare 74 d è Copto auditur 496 a
Memphitæ Isidis capillos ostentant 548 e
Mẽphitis bos est Deus 233 c
Mendaciũ ad vtilitatẽ prolatũ laudatur 462 b aliud cõtrariũ vituperatur 463 a
Menecles Luciani heros 164 a
Menecrates mulctatus facultatibus 71 c filiam habuit

deformissimam 72 a
Menelaus vltro venit 850 e eius ædium pulchritudo 1036 a
Menelai pulchra domus suspicitur 611 c
Menippus quibus alis acceptis in cœlũ volarit 272 a 279 a Cynicus acerrimus 339 d
Mens clauda & siculna 542 b
Mensariæ lis ob Diogenem 331 b
adMentiendum impellentes causæ 462 a
Mercatoris Sidonij consilium Alexandro datum 442 a
Mercurius nõ callebat multas linguas 197 d Deorũ facundissimus 234 b fur 265 a veterator, improbus Iouis libidinosissimi seruus, adulter 995 c eius imagines quædam duplices 234 c eius officia quędam 312 c quandoque est in inferis 429 b Logius 600 e Cadmum amauit 102 d Mercurius & Venus congressu suo faciunt hermaphroditos 1008 e
Meretrix ad tinnitum argẽti accurrit 477 b eius ornamenta 615 b quid soleat facere 701 e Meretrices grauissima prolem alere 703 b pauperes hac arte plerumque victum quærunt 708 e iralci potest : sed contumeliam rependere non debet 709 a quomodo conciliandum odium aduersatiæ meretrici 713 c quid faciens diuescere possit 719 b qui grata sit amatoribus ibid. Meretrices prudentes verbis non credunt 723 a amare meretricem non decet 734 c
Meretriciæ actiones 60 d 61 meretricis potenter allicientis hypotyposis 116 d
Meriones therapon Idomenei 374 a
Mesori mẽsis nomen 1006 e
Micyllus ad cœnam ab Eucrate inuitatus 241 e eius somnium 245 a
Midas fame perijt omnibus in futurum conuersis 680 a
Midias sceleratus ditissimus 184 e
Miltiades proditionis suspectus 591 a eius fama supra Bisthonem Sybaritam 586 b
Mineruę attributa 995 e cur gestet Gorgonem 996 a præses bellorum 1022 a
Minos Cretensis bonos honore, malos verò supplicio afficit 186 a Cretensibus leges tulit 424 a. Iudex Inferorum & Iouis filius 429 c prædixit filium in meilis dolio periturum 664 a

Mithres ex solido auro conflatus 194 e candyn & tiaram gestans 955 d
Mithridates Ponti rex Ctistes cognominatus 84 annos vixit 637 b
Mnascires Parthorum rex 96 annos vixit 639 a
Mnason 484 a
Mnesitheus sedecim dijs gallum vnicum immolauit 200 a
Modestiæ exemplum 23 b in rebus secundis seruanda 19 e
Modica petens à Deo impetrat 174 a
Momi oratio ad Deos 203 d semper asper & obiurgator 206 e mores eius 950 d
Monumentorum vanitas 436 e
Mors in libertatem asserit 178 e quibus necessitatibus liberet 434 b putatur esse summum malum 437 e mortuis ad vitam non datur reditus 927 c lauandi mos 430 e item vngendi, coronandi & vestiendi 431 a luctus pro illis ibid. Lugentur non sua sed superstitum causa 433 a pro illis ludi & funebres orationes 437 a Mors velocissima quæ igne infertur 770 c omnibus hominibus est vitæ termin⁹ 919 a Mors quæ vacat turpitudinis periculo est honestum effugium 946 d
Mortis genus inusitatum in ventre iumenti 138 a
Moschion scortator 738 d
Mulieres decet læuor & mollities 971 e
Mulieris summa laus 22 a mulieres gallos concupiscunt, eas etiam Galli 893 d Mulier asini amore capta 165 c mulieris sufficiens ornatus quis 615 a eius pulchritudinem minuunt ornamenta 620 d Musca formosa mulier 533 e alia poëtria 534 c alia meretrix ibid.
de Mundo variæ sententiæ 276 c
Muneri vni vacandum esse innuit 960 c
Murus ligneus quem inexpugnabilem esse respondit Apollo 947 d
Musarium meretrix 721 b
Muscarum encomium 528 & seq. musca olim fuit formosa mulier 533 e alia poëtria, 534 c alia meretrix ibid. Muscæ variæ 535 a ex musca elephantem facere 535 c
Myrmidones è formicis nati 290 a
Myronis opus statua discum iactans 479 e
Myrtale meretrix 750 c
Myrtium meretrix 702 d
Myrto cædere 538 d

Nauis ingentis descriptio 668 d
Nausicaa moderatè rebus secundis vsa 19 a
Nautarum differentia 227 c nautam per antennas currere tutò, & per funes ascedere mirum 668 a nautarum iudices esse 704 b
Neanthi fatuitas erga Lyram Orphei 547 a
Nectar potus deorum 298 c
Nefastus dies quis sit 592 cur institutus, ibid. e
Negationes duæ vnam faciunt affirmationem 244 d
Nemeorum præmium corona apij 389 a
Neptunus Laomedonti seruiuit 179 d marinam remp. administrat 207 b mænidas præbet 298 a Salmonei filiam Tyro stuprauit 994 e Martem liberauit 995 a Pelopem amauit 1021 d
Nero matricida, quid coram Græcis sceleris commiserit 1044 d e
Nesiotæ orationes quales 446 a
Nestor 38 e fuit parasitus Agamemnonis 370 d eloquens ibid decem tales optabat Agamemnon ibid. e
Nestor Stoicus, Tiberij præceptor 92 annos vixit 641 d Nestor Cænei & Exadij fuit parasitus 372 a per tria sæcula vixit 632 a
Neuris ancilla Droses meretricis 733 b
Neurospasta dicta pudenda lignea 887 a
Nicomachus Gerasenus 998 d
Nilus vt depingeretur 443 a
Niobe lachrymans in lapidem conuersa 44 b
Nireus 24 b
Nix frigore suo pedes cuiusdam putrefecit 541 e
Notas inustas cur habeant omnes Assyrij 914 c
Noua pulchritudinis specimina comminisci in rebus communibus, sapientiæ est non exiguæ 508 e
Nox in cœlo cur adsit, cùm sol semper adsit 299 a
Numæ Pompilij laus à virtute & senectute, supra 80 annos vixit 634 b
in Nuptijs non conuenit obturbare 861 a quid de ijs sentiat Ion 869 b earum præses est Venus 1022 b

O

Obolus ori mortui indi solitus 430 c est traiectionis merces ibid. oboli variarum gentium ibid.
Olmeum inquinare 538 d
Obsoleta quædam vocabula græca 452 d
Ocream capiti, tibiæ galeam adaptare 453 c
Oculo altero intuentes fabri ligna meliùs æquant 284 d

Oculos sibi eruendos dat Dandamis vt amicum seruet 87 d
Odij in meretricem aduersariam conciliandi ratio 713 c
Oeneus Dianę oblitus 860 b
Oenomaus Arcas pater Hippodamiæ, & quid ad collocandam filiam fecerit 1030 d
Oenopion pincerna 599 a
Officio non debet deesse quisquam, etsi sexcenti obstent morbi 243 a
Ogmius à Gallis Hercules dictus 517 a
in Olympia singulis quinquennijs sacra Ioui fiebant 265 c in Olympia aureum statui 594 d à quo in Olympiam adducta sit aqua 768 b
Olympi tibiæ 540 e
Olympicis victoribus non licebat statuas corporibus maiores erigere 29 a
Olympiorum præmium, oleagina corona 389 a
Olympius cum Aspasia conuersari solitus 17 e
Onesicritus in ignem insilijt 772 e
Opus exordientibus eminus fulgens apponenda facies 508 b
Oracula ambigua 204 c 210 e
Oratio longior in conuiuijs improbatur 1024 b
Orationem effigie Mercurij, Græci, Herculis, Galli depingunt 520 a
Oratio solùm in senectute perfecta est ibid. b oratione non vi peregit labores Hercules 521 a oratio tricuspis 605 c an ad habendam orationem faciat domus pulchritudo 611 d & seq.
Orator debet cibo & potui parcere 357 b oratores captare solent iudicum beneuolentiam 401 a opus habent afflatu diuino 918 a Oratores, Luciani tempore, Demosthenis orationes paucis immutatis declamabant 199 a
Orci galea 329 a
Ordinis desertor capite mulctatur 688 c
Oreensis piscator tridentem Neptuno surripuit 208 a
Orestes Thoantem occidit, & Scythas alios 51 c cur ob cæsam matrem laudetur 1045 a Orestes & Pylades cur à Scythis colantur 50 c ijsdem sacrificia fiunt 46 a illi Iphigeniam & deam abducunt 51 c
Orion cæcus Cedalionem portat 628 c
Oris infreni finis infœlicitas 608 e
Orithyam à Borea fuisse amatam negatur 465 a
Orodeciden malitia superat

re 585 a
Orpheus 14 b ei⁹ mors 546 c eius lyra suspensa in templo Apollinis 547 a eius lyra quid præstiterit 547 a Orpheus Thracius à Philosophia edoctus 791 a in Argo nauigauit 803 b à fœminis Thracijs discerptus 814 e

P

Pacate Apellis 8 d
Palæstra ancilla Hipparchi imprudens 116 c
in Palamedem calumnia Vlyssis 580 e
Pallenenses comam ad pubertatẽ vsque religãt, eãque senes nutriunt 667 e
Pammenes discipulus Etœmoclis 859 b
Pamphilus Myrtij meretricis oblitus 703 a
Pannychis meretrix 727 d
Pan qualis 314 a d Opem Athenienſibus tulit ibid. b habitat infra Pelasgiũ ibi. hircum coleatum illi sacrificant Athenienses 315 a est pastor, saltator, bellator 315 e Echonem probris solet incessere 18 a eum ex Arcadia Marathonem venisse negatur 465 a ei fons apud Indos sacer 515 c
Panos descriptio 952 b
Panathenæorum præmium, oleum 389 a
Pancrates magus Memphiticus 496 d
Pancratio quomodo certent 388 e
per Pandemum 591 d
Pangæi magnitudo 289 a
Pãnũ lacerũ extrudere 596 c
Parasiticã esse artẽ 347 c eius definitio 350 d ars est omniũ optima 355 a est præstantior philosophia 376 a
Parasiti vitã esse beatã 351 a
Parasiti tẽpore Vlyssis vocati Dætymones 351 b fuerũt heroës præstantissimi 370 c parasitus therapõ appellatus 373 d⁹ amat eos à quibus alitur 374 b eosdẽ defẽdit 375 a b In bello animus 375 a quale sit cadauer 375 c in venationẽ audacia ibid. e gloriã tẽnit, & pecunias 377 d e animi vacat perturbationibus 378 de. parasit⁹ nõ est qui victu indiget 379 c castitas 380 d ornat diuitem 382 d stipat 393 a
Parcarum potentia 174 c nomina 175 b singula per deos faciunt 181 a vnicuique genus mortis decernunt 207 d non mutantur 818 e omnia faciunt 1001 a
Paris Achillem occidit 372 e eius iudicium 1028 e

oportet vt Parricidæ & impij scelerum suorum pœnas luant 770 a
Pars vtraque audienda in iudicio 567 d
Parthi gẽs bellicosa 688 a sagittandi perita, ibid.
Pasiphaes adulter 167 c
Passo qualem equum pinxerat 930 b
Patræ Achaïæ vrbs 170 e
à Patria laudis argumentum sumitur 921 e patria nihil dulcius 645 a eius encomium à pa. 645 ad 651
Patroclus ab Euphorbo occisus 252 a fuit parasitus Achillis 372 b eius præstantia ibid facta quędam ibid. eius cadauer hinc atque illinc attrahebant 870 e
Paucis dicta recordari facile 33 c
Pauonis in florente prato ostentatio 617 d
Pauperes iniquo animo ferunt opulentiam diuitum 826 d item eorundem contemptum 827 a pauperum obsonia, ibid. b. quomodo diuitum fœlicitatem augeant 837 e & seq. nouam rerum partitionem semper petunt 840 a importunæ pauperum petitiones 841 c ingratitudo ibid. d scelus à paupere commissum excusatur 606 b pauperum commoda 256 a pauper nec sapiens esse, nec finem voluptatis consequi potest 354 a
Paupertas Attica 800 c paupertatis malum per sui festi tempus corrigit Saturnus 816 a
Peches apud Ægyptios sunt parui pueruli 443 a
Pedelatiora dicuntur, quæ excedũt 36 a pedibus illotis ingredi 450 b pedes frigore putrefacti in niuibus 541 e pedes lignei eorum in vicem positi 542 a pedum officium ingredi 963 e
Pelias putans se posse repubescere 24 e
Pelichus dux Corinthius 480 b
pro Peloponnensi regione qui pugnarunt cur ridiculi perhibeantur 289 a
Pelops ob pulchritudinem inter deos versatus 1019 d Hippodamiam obtinuit 1032 a
Pelusiotis cepa est Deus 233 c
Penelope Icari filia continentiæ exemplar 19 b c
Pẽtheus à Bacchis discerptus 758 a 814 e omnium hominum fuit. miserrimus 954 e
Perdiccas Agathoclem Samiũ liberauit 575 d
Peregrini, seu hospites, qui sunt viri boni, quo in pretio habeantur apud Scythas 46 a
Peregrini mors 757 & seq.

cognominabatur Proteus ibid. a eius vita 761 b & seq. nouus Socrates dictus 763 b Peregrini bonorum pretium 765 a Phœnicem se transnominauit 773 c
Periclis vxor Aspasia 253 c qualis oratio eius 928 a
Persæ igni sacrificant 233 b
Persarum reges in acie medij esse solent 687 a
Perspicuè dicendum & cur 210 c
Phædra vt priuignum accusauit 894 a
Phædrus Myrrhinusius 613 a
Phaëthontis fabula refutata 522 b & seq.
Phanias incantationibus ad meretricē reuocatus 712 a
Phanomachus diues effœminatus 783 d
Phaon formosus 24 b
Pharia turris 221 b
Phemius 622 a
Pherecydes historicus 85 annos vixit 642 a
Phidias opus emendat 31 c eius pulcherrimum opus, Lemnia 5 d
Philænidis libri 601 a monile quale habeat 717 d
Philæterus primus Pergami rex, fuit eunuchus & 80 annos vixit 637 a
Philebus emptor Luciani 149 a
Philematium meretrix 737 b duæ sunt eiusdem nominis, ibid.
Philemon comicus, risu suffocatus est nonagesimo anno ætatis 644 b
In Philippi Macedonis ebrietatem &c inuehitur Demosthenes 918 c
Philinus præstantissimus faber fertarius 718 a
Philo Diniæ filius 1016 d eius de pulchritudine verba 1018 a
Philocles 501 c
Philocrates Rhetor meticulosus 363 a eius ingenium indicatur 942 b
Philoctetes sagittas habens 541 a
Philosophorū varię opiniones de Luna 290 d quibus notis cognoscantur 237 a vanitas doctrinæ illorum 274 b c & seq. mores quales 291 a item 299 d e variæ sectæ, ibid. quibus sint similes 300 b quis inter eos primas partes ferat 301 b Momo similes, ibid. d infinitus numerus 310 d simulata probitas 311 c quàm sint boni 313 a qui semi boni ibid b Pani adsimiles barba 315 c in disputando vehementia 316 d & seq. illorum hypocrisis 318 d e quidam parasiti esse cupiuerunt 363 a eorundem exempla ibid. & seq. philosophus nullus in bellum prodijt 367 d igna-

ui fuerunt omnes 369 d quale sit philosophi cadauer 375 c illius color ibid. in conuiuio est vt canis in balneo 377 c gloriæ studio tenetur, ibid. d Item pecuniarum ibid. e variæ philosophorum mortes 381 e falsorũ philosophorum descriptio 788 e 793 e & seq. philosophi colebãtur magnopere 793 b eorum varia in conuiuio petulantia 866 a pugna & cædes 871 d excogitarunt noua vocabula quæ deridentur 957 e
Philosophia & Rhetorica propter suam præstãtiam, scientiæ vocatæ fuerunt 360 a alius aliam philosophiam esse contendit 360 e diuersę philosophię 361 b vna tantùm esse potest 361 e philosophia Iouem appellat patrẽ 788 e eur in terram à Ioue missa 789 a ad barbaros primùm iuit ibid. d ad Indos primùm 790 a inde in Æthiopiam & Ægyptum ibi. e postea Babylonem 791 a &c. conqueritur quòd serui ad se transfugerint 792 e eam addiscere longum 795 d
Philoxenus cur à Dionysio in Latomias coniectus 549 a
Phocion in paupertate diem obijt 184 e
Phœbis meretrix 713 a
Phœnix auis Indica senio confecta rogum conscendit 773 e
Phœnices diuini negotiatores 49 c viam stellis notantes 270 b
Phrenetici & medici contentio 857 a & seq.
Phryges Lunæ sacrificant 233 b
Phrynonis ingenium indicatur 942 c
Pictoriæ lis ob Pyrrhonem 331 d
Pictores & poëtæ ἀγεώτυτοι. 36 b
Pilę certamen apud Lacedæmonios 422 b
Pindari versus 240 b alius locus 508 b alius locus 922 a alius 927 e
Pirithoi & Theseí amicitia in exemplum abijt 1027 c eorum ad inferos descensus ibid. d
Pisces vbi putẽtur sacri 884 e magis mutus quàm Piscis 233 b
Pistillum aquam hauriens 497 d
Pittacus 100 annos vixit 640 a
Pityne fabula à Cratino edita 644 a
Pityocamptes, Cercyon, Sciron, aliique viatorum cædibus insolescentes 205 d
Platonis leges frigidæ di-

euntur 295 c fuit ad parasitandum inhabilis 364 d eius alatus currus 461 a philosophorum, sanctissimus 81 annos vixit 641 b
Plus vident multi quàm vnus, etsi sit Phidias 32 a
Plutonis etymō 427 d sorte ipsi manium regnum obtigit, ibid. dominus inferōrum 428 a
Plutus è tenui filo pendet 682 c
de Podag. vide Tit. Tragopo.
Pœnæ Plutonis ministræ 429 b
Poëtę veritatē nō curāt 220 b αὐτόδυτοι sunt 36 b afflati à musis vera canūt, & secus 175 a sunt liberi 921 e à poëtis non exigēdum vt omnia perfectè sibi respōdeant 661 d libertas & fingēdi licētię poëticę prōpria 662 a ad eam furore est opus 918 a
Poëtica ars quodam fato accedit 357 e
Polemo Stirienſis 730 e
Polemonis ab ebrietate ad Academiam transitus 321 b
Polybius Lycortæ filius quo casu 82 anno ætātis obierit 642 c
Polycrates bonis excidit 683 a
Polydamantis athletæ statua febricitantes sanat 957 b
Polygnotus 8 b
Polymnia 16 e
Polyprepon phrenitide laborans 837 a
Pontus ante Pyladē & Orestē, atque adeò Argonautas intactus 48 d e cur inhospitū appellarent ibid. e
Porcellus Acarnanius 723 d
Posidonius Apamensis Philosophus & historiæ scriptor 84 annos vixit 641 a
à Possidere desumpta Philosophorum nomina 801 e
Potamon orator 90 annos vixit 643 c
Præmia certaminum 389 a 420 c
Praxias nauclerus 722 a
Preces variæ variorum hominum 296 a quando preces pro toto anno cōcipiant Romani 589 c
Priapos Baccho Syri erigunt 887 a priapi 300 vlnarum Baccho dicati 898 d
Principium non est cuius non est vna perceptio 362 a
Principiò quid esset 999 a
priuignus Stratonices eam amauit 889 d
proditores patriæ perderę volebat Antipater 934 c
promissiones admirandæ quamplurimis videntur incredibiles 441 b
promotum vel reiectū 330 a
proœmio vti nō licebat apud Areopagitas 400 e
Proserpina Domina inferorum 429 a

Protei Cynici baculus talento emptus 548 d Proteo rerum marinarum peritior 669 e vates fuit 774 eius mutationes 931 a
Proteſilaus ex inferis redijt 428 e
Proteſilao ſacra faciebant in Cherroneſo 957 c
Prouidentia negata à ſophiſtis 177 b à Damide Epicureo 201 c à Timocle defenſa ibid. d Item 217 a ſeq. argumenta ad eam probandam 218 e & 219 a argumentorum refutatio ibid. 219 b & ſeq.
Prouerb. 32 c 36 b 129 a 136 c 159 d 173 197 e 212 d 190 a 490 e 494 e 535 c 539 c 555 c 708 b.
Pſeudalexander 552 c
Pſeudonero 552 c
Pſeudophiloſophorum deſcriptio 788 c 793 e & ſeq.
Peuſophilippus 552 c
Pſoram fricari iucundũ 341 c
Ptolemæus cum ſorore rem habens 285 a parum prudens 563 d
Ptolemęus Lagi filius regum ſui temporis fœliciſſimus, vixit ſupra 80 annos 636 c
Ptolemæus Philadelphus eius filius 637 a
Pudenda lignea, dicta neuroſpaſta 887 a
Pugilares Æſchyli cur comparârit Dionyſius 549 b
Pulchritudinis rerum nulla eſt ſatietas 658 b
de Pulchritudine oratio Diniæ 1018 a
Purpura ex piſcibus capitur 969 e
Pylades & Oreſtes occidunt Ægiſthum 617 a Pyladi & Oreſti ſacrificant Scythæ 46 a quid apud Scythas fecerint 47 d heroes habiti apud illos 49 b cur in admiratione ſint illis 50 d templum conditũ & ſcriptum in eo de ijs elogium 50 e picturæ pro ijſdem 51 b 52 a cur eos Scythæ venerarentur 53 a cur vocati Coraci ibidem.
Pyrallis ſcortum 740 d
Pyramides vmbram non præbent 74 d
Pyrrhi Epirotæ dementia contracta adulatorum aſſentatione 552 e hæc dementia quomodo & à qua repreſſa 553 b
Pyrrhonis in morem hærere 297 a
Pythagoras in Euphorbum transformatur 250 e in præclaris diſciplinis exercitatus 252 b quomodo & vbi inſtitutus ibid eius aureum femur ibid. d cur non conſueta præceperit 1252 a eius ſectatores, ibid. c fuit Aſpaſia Mileſia, ibid. d fuit Crates Cynicus 254 d reliquæ eius Mo-

tempsychoſes ibid.
Pythagoræ inſtituta quædã 236 b cur ſtatuerit non edendas eſſe carnes & fabas 253 a in Gallum tranſiuit 236 b eius metempſychoſes ibid c
Pytheas proditionis arguitur 946 b
Pythiorum præmium, poena 389 a

Q

Quaternio, Pythagoricus numerus 998 e
Quinquennale ſilentium Pythagoræ 237 a

R

Rabidi canis morſus quid efficiat 501 e
Recurrere ſatius quàm malè currere 129 a
Regia dignitas bonorum caput 259 a
Regium eſt de regno dimicantem vulnerari 692 a
Regum incommoda 693 b 269 a & ſeq. Regibus ſunt aures, oculiq; multi 554 d
Remedia quædam abſurda 468 d
oportet bonos viros bona cum ſpe Remp. defendere 918 d
Reprehendere facile cuiuis 206 e
Reſurrexit quidam poſt vigeſimum diem 488 c
Retractationem corrupit Himeræus poëta 32 e
Rhadamanthus inferorum iudex, Iouis filius 429 c
Rheæ ſacra vbi & à quo inſtituta 886 a
Rhetor nullus in bellũ prodijt 367 d omnes gloriam amant 377 d amant pecunias ibid eorundem animi perturbationes 378 b eſt infra magni loquentiam poëtices 441 a
Rhetoricæ lis cõtra Syrum 332 b vt corrupta eſt 337 a quid quibuſdã dicta 341 b eã vocãt ſciẽtiã, quia pulcherrima eſt ars 360 a alij artẽ bonã, alij malãſentiũt ibi d res eſt operoſa 439 c claros reddit ibid. d ad Rhetoricã duæ viæ 441 d eius imago ibid. e qualis initiò videatur 443 c qualis vtraq; ad eam via 443 e 444 à viæ aſperæ ad eam deſcriptio 445 a & ſeq. viæ ad eandem planæ deſcriptio 447 d ad viam hanc planam ducentis oratio & ſeq.
Rhodius ſophiſta Cynicus 74 c
Rhodij Coloſſum immenſum ſtruxerunt 196 a 281 b
Rhododaphne cuiuſdam cinædi cognomen 60; a
Rhodope mons Thraciæ 800 e
Riſu ſuffocatus eſt Phile-

mon 644 b
Robur est corporis virtus 964 b
Romanas res labi aiebant Neronis tempore 1041 e
Rosæ ex lauro syluestri nascentes 128 b præstigijs muratam formam restituunt 1254
Roxanes labia 8 e

S

Sacerdotis summi habitus 907 d
Sacerdotes variorum officiorum ibid c
Sacra ciuitas est in Syria 876 cui sacra ibid quæ sacra ibi celebrent ibid. quid faciat qui eò primùm venit 912 e
Sacrificijs vescũtur Dij 298 d
Salmonei pœna 993 d
Samippi patria & votum 684 a
Sanitatis imago in balneo posita 607 a
quinam Sapientes sint laude digni 503 a
Sappho exemplar iucũditatis uitæ 18 d
Sardanapalus effœminatus regnauit 185 a eius mores 448 a
Sardonius risus 136 e
Sati ex draconum dentibus Thebani 464 e
Saturnus Iouis pater in inferis vinctus 179 c diuitias & imperium dare non potest 808 b quot dierum sit eius imperium ibid. c quid inrerea fieret 808 d quid dare posset 810 e quæritur an vera sint quæ de ipso & Ioue dicuntur 811 b respõdetur ad hoc 812 a qualis illo regnante vita 813 c d talis fudebant eius tempore 814 b qualis pingatur 817 d patrem Cœlum execuit 819 c eius tempore quàm fœlicia essẽt omnia 826 a quibus rebus indulgerent per festum ipsius 831 a
Saturnalium tempore quid facerent 808 d alea ludebatur 809 d quid item fieret 810 a licebat seruis dominos impunè conuitijs incessere 811 d quare tunc par seruorum & liberorũ honor 813 e leges Saturnalium 819 & seq. quid fieret dũ celebrabãtur 831 a
Satyris fons sacer apud Melhæos Indos 515 e
Satyri quales essent 952 b d
Satyrio nomen scurræ 856 e
Scarabe⁹ philosophus 802 e an Scientia à recta ratione abducat 865 c
Sciron, pityocamptes, Cercyon, aliique viatorum cædibus insolescentes 205 d
Scribæ sacri apud Assyrios fuere longæui 632 b
Scorpionũ duplex gen⁹ 654 c
Scurra qualis adhibitus conuiuio Aristæneti 855 e

Scythę Orestī & Pyladi sacrificant 46 a nihil amicitia melius arbitrātur 52 d arcu valuerūt 53 b eorū laudes ibid. pœna victo apud eos 56 a bella apud eos perpetua 830 a quo pacto faciant amicos 83 d quot admittāt 84 b eorum iuramentum 84 e consuetudo apud eos defendēdi in tergore bubulo 94 e Acinaci sacrificāt 233 a in plaustris errantes 287 viros bonos vita functos colūt 46 a cur id faciant 47 a viros præclaros quāuis peregrinos, pro indigenis habent 50 b patres vita functos deuorant 54 a pro agrestibus & feris habiti 53 e quāto melius amicitiā colant quàm Græci 54 c formosissimas pellices eligunt 74 a in dicēdo phaleras verborū nō adhibent 82 b putāt cōtumeliosum esse Deo vinum libare 91 a eorum diuitiæ in pecoris & plaustrorum multitudine consistūt ibi. c illorū supplicandi genus maximū 94 a Scythæ & Alani eodem cultu & lingua vtūtur 98 b Scythę puniūt eos qui læserunt 391 b cur semper in armis sint 418 b ad vberiora pascua subinde se transferunt 851 e

Semiramis matri pereeto tēplum ædificauit 884 c eius signū columba 903 d iusserat se Iunone posthabita coli 906 c morbo ad sui cognitionem redacta ibi. d

Senis decrepiti descriptio 433 d Senes repueraſcere vulgo dicūt 816 a senectutis imbecillæ hypotyposis 521 d

Sepes quidam dict⁹ ob barbæ spinositatem 603 a

Sepulturæ varij modi 436 c

Seres ad 300 annos viuunt, & cur 632 c

Serpentū demulsiones 470 e eorū diuersæ species 443 c effecta 623 c serpentes flatu magi incensi 473 c serpētū diuersæ species 654 b

Serui dominorum honesta & turpia norunt 116 a non debent domini manū expectare, vt officiū faciant, 156 cijs cōuenit color niger 367 a seruum qui cōtumelia afficit, in dominū est contumeliosus 986 e

Seruius Tullius 80 annos superauit 834 b

Seruitus grauis est & intolerabilis 793 d

Sicyonia solea 451 c

Sidonij mercatoris consilium Alexandro datum 441 b

Sileni fons sacer apud Indos Machlæos 515 d eius descriptio 952 c

Simia est simia, etiāmsi aurea gerat insignia 539 c simiam mane

nanciſci inauſpicatũ 595 c
Simmiche meretrix 709 e
Simonides Ceus ſupra 90 annos vixit 644 d
Simonis cuiuſdam mentio 247 d 248 c is nomen diſſyllabum voluit fieri tetraſyllabum 265 c eius cura ad conſeruandas opes deſcripta ibid. d
Simylus Chalcidenſis nauclerus 65 d
Sinathocles Parthorum rex 97 annos vixit, ſeptem regnauit 638 d
in Sinum non ſpuere 676 a
Sirenum modulatio 15 a
Siſimenes & Toxaris amici 103 d
Siſyphium pondus 679 e
Smyrna Ionicarum vibium pulcherrima 3 d
Socrates imitandi peritiſſimus 17 e vndecim viris traditus eſt 185 a iniuſtè damnatus 310 b & ſeq. eius ex bello fuga 369 e docẽdi quã pugnãdi ſtudio magis tenebatur 370 a ad platanum docens 613 a ei amicos in carcere appingunt 780 d eũ occiderũt idiotæ 787 e
Socrates caluus & ventricoſus 486 d apud Athenienſes calumnia petitus 581 a
Sol maſſa candens dictus 275 e ab eo vapores attrahi 276 a 291 a eius labor perpetuus 304 b
Solea Sicyonia 451 c
de Soleciſmo à 977 ad 989
Solonis laudes 394 a 100 annos vixit 640 a
Solum currentem vincere facile 32 c
Somnij portæ duæ 239 b ad omnes deuolat 306 a
Somniorum ſuper populum conſopiti 1006 c
Sophiſtæ nomen celebratum 438 a centauris comparatur 791 d
Sophocles poëta tragicus 95 anno obijt 643 diuinius vocatus ab Iophante filio &c ibid.
Sors ſæpè voluitur 48 d
Soſandra Calamidis 5 c
Soſylus equiſo 266 a
Spadonem veteres domo egredientes, inauſpicatum putabant nanciſci 595 c
Spartinus Medus pede è cõuiuio tractus 285 d
Spectra audito æris ferriue tinnitu fugiunt 477 b ſpectrum ſemiſtadialis mulieris 404 c aliud iuuenis pulchri cãdida veſte amicti 487 c alia quæ domũ inhabitabilem reddebant 492 d
Sperata non faciunt, plerũq; & non ſperata faciunt dij 875 b
Sperchim & Bulim Lacedæmonios Xerxes admiratus non occidit 938 c
Sphenopogones Comœdiarum qui dicti 830 a

Sponſa obuelabatur 848 c
à fœminis ſtipabatur ibid.
Statua noctu apparẽs 479 b
Statuæ Polydamãtis & Theagenis febriçitantes curant 957 b ſtatuæ quantæ erigerẽtur Olympicis victoribꝰ 29 a ſtatuæ numinum non ſunt ipſa numina 41 b ſtatuæ quę mouentur, ſudãt, oracula edunt 881 c ſtatuę variæ earúmque effecta 479 & 480
Stellas aquam potare 276 a
Stentorem clamore vincere 432 e
Steſichorus Lyricus 85 annos vixit 644 d
Sthenebœa priuignũ ſuum pudicitiæ tentatæ accuſans 894 a
Stoa heptaphonos 782 d
ſtoa voluptati litem intendit 319 a 325 a
Stoicorum mores 325 d e
ἀπάθεια illorum naturæ repugnans 329 c verbula miſera tãtùm habẽt 862 e ſimulant pecunias contẽnere 867 a
Stratonices ridiculum factũ quæ calua cum eſſet ſuam comam laudare vult 25 e vxor fuit regis Aſſyriorũ 887 c à priuigno amata ibid. d Combabi amore capta 892 a de ea dicuntur quæ de Phædra &c. 894 a
Sthrutiones in Lybia ingentes 653 c
Suberibus ſeruati Euthydicus & Damon 68 c
Sycophantæ fora & iudicia ſectantur 376 b
Sylla multos libros Athenis in Italiam aduexit 539 b
Syllogiſmus cornutus, acerualis, metens 859 e frigidi
Syllogiſmi Chryſippi 295 d
Syria Dea per pagos circumferri ſolita 148 e eius tibicen quid agat 149 e quid alij ibid.
Syrus 75 a proſæ ſcriptor 331 e ex Palæſtina cadentes ad Lunam ſuſcipit 477 e

T

Tales 100 annos vixit 640 a
Talus Cretenſis 481 c talorum luſus temporibus Saturni vſitatus 814 b
Tantali pœna 430 a
Tardilinguis, fortè antonomaſticè Moſes intelligendus 999 d
Tarquinius vltimus rex Romanorum vltra 90 annos vixit 634 c
Tartarus locus ſub terra profundus 427 b eius rex Pluto ibid.
Tegeatæ apri Calydonij tergus oſtentant 548 e
Telamonis filij Teucer & Aiax 372 d
Templa qua ratione condiderint veteres 614 c templorum variorum enume-

ratio 877 c & seq.
Teræus rex 92 annos vixit 639 a
Tergora direpta serpere visa 234 a
à Terra ad Lunam quantum sit spatij 269 a
terra quàm sit parua 281 a
de Terriculis non loquendũ coram iuuenibus 499 c d
Terrores Plutoni ministrant 429 b
Testamentum Eudamidæ 69 a
Thaidis vox blanda 449 a meretrix 701
Thales Milesius vna nocte Alym circũduxit 504 c sapientissimus & naturalium rerum peritissimus 1041 d
Thamyris 623 a
Theagenis de peregrino dicta 758 d & seq. is vocatus Nestor 776 b statua febricitates curat in Thaso 957 c
Theano magnanima 18 d moderatè vsa rebus secundis 19 a
Thebani ex serpentis dentibus, fati, natiq; 464 e ossa Geryonis ostentant 548 e
Themistocles calumnia petitus ab Aristide 580 c idẽ proditionis suspectꝰ 581 a
Theopompus ob Tricaranum in iudicio agẽs 605 c
Therapon parasitum significat 373 d 374 a
Theres Drysorum rex 92 annos natus obijt 636 a
Thersagoras quibus faciei indicijs cognoscendus 915 a. poëta ibid.
Thersites 38 e quali corpore fuerit 543 a vecors 804 c
carbones fiẽt Thesauꝰ 682 c
Theseus maleficos in itinere excidit 205 c laboribꝰ quid effecerit 326 d ex inferis redijt 428 e Hercnlis discipulus: rex Athenienſium Neptuni filius, pedibus nudis, barba, comáque prolixa 971 c d
Thesmopolis philosophus 243, b
Thespis Thebanus citharœdus 544 c
Thessalæ anus plerèque incantatrices 709 d
Thoas ab Oreste occisus 51 c
Thraces Zamolxidi sacrificant 233 b Eumolpum sequuti aduersus Athenienses 417 b
Thucydidis historia octies à Demosth. exscripta 539 a
Thyestes à fratre circumuẽtus liberos edit 812 a
Tibiæ tuba, cymbalísque dulciores 529 a
Tibicina Cymbalium 740 d
tibicina parthenis 753 c
Tibiæ Timothei 540 d Ismenias tibias septem talentis emit 540 d
Tigranes Armeniorũ rex 85 anno ætatis obijt 638 d
Tigrapates Lazorum prin-

ceps 90 c
Timæus Tauromenites historicus 96 an. vixit 642 b
Timocles Stoicus pius 209 d disertus apud discipulos, apud multitudinem timidus &c. ibid.
Timolaus spectaculorum amans 665 a
Tinniunt aures illi de quo fit mentio 728 e
Tiresias fuit fœmina 254 a nocuit illi dixisse vtra vita viri an fœminæ sit suauior ibid. b vsque ad sex ætates vixit 632 a ex muliere vir factus 716 c
Tisias 606 e
Titanicum obtueri 1007 a
Tmuis diu fuit seruus 459 a
Tragœdiæ cur publicè apud Athenienses agerentur 405 e vnde illarum materiæ 562 a
Tragœdorum habitus in theatro 406 b d
Tribas mulier Lesbia 714 c quid facerent tribades 715 a & seq.
Tridente Græciam interficere 605 c
vnus ex comicis Trigaleatus 505 e
Triobolus causidicorum merces 320 d
Triptolemi fabula damnatur 465 a
Tristitiæ causæ 379 a
Trœzenij ante nuptias Hippolyto sacrandos capillos tondent 914 d
Tryphæna meretrix 736 b
Turris Pharia 281 b
Tyrannorum ingenia ebria sunt 1040 c

V

Vaticinij artem quomodo experirentur 305 d
Veneficæ merces 712 c
Venus Cnidiorum pulcherrimum praxitelis op⁹ 4 e hæc statua amata 5 a Venus ex albo lapide à praxitele facta 195 c Venus hortensis 5 b Cnidiæ capitis descriptio 6 c eius cum Marte adulterium 235 a & seq. cum Mercurio congrediens hermaphroditos facit 1008 e
Venus myrtum præbet 298 a publica & cœlestis 721 c nuptiarum præses est 1022 b
Ventus & Acinacis apud Scythas Dij 85 a ventus vitæ causa 85 a ventorum nonnulli vsus 306 a
Verba alata sunt 625 a
Veritas est remedium aduersus mendacia 502 b
Vestis Indica mollior Græca 528 c vestis in tegumentum comparata 963 d vestium varietas 973 b
Via tritissima est tutissima 929 e
Victoria, in conuitijs sita, disputantibus 217 b

victoriæ conuiuium 692 d
Victorum in certaminibus æstimatio 390 a quid ad coronam illis accedat 395 a
Ad Vigilãdum cadendi metus multum facit 900 e
Vindex, nomen eius qui Neronem ab Isthmo reuocauit. 1041 e
Virilia sibi amputauit Combabus 891 b
Virtutis & mollitiei ob Aristippũ contẽtio 330. c virtus etiam apud hostes in pretio est 938 e
Visus magis quàm auditus afficit 623 e eius voluptas potentissima 624 b
Vita humana omnium minimum tranquilla 263 d vitam mediocriter bonam qui vixerunt vbi à morte collocentur 430 a vitæ necessitates 434 b ad vitã producendam vtilitates quę sint 633 d vt vita humana in ignorantia, indéque ortis malis versatur 788 e
Vlyssis facta quædam 351 d apud Phæacas parasitum egit 352 a ex inferis redijt 429 a quid ad redimendos socios fecerit 462 c aures ceras obturatas habuerũt 837 b
Vnguentodorus 805 c
Per Vngues audire monstrosum est 992 c
Vniuersitas hæc sine gubernatore, vti nauis, esse non potest 226 d de eius creatione 999 c
Vocis præclaræ descriptio 13 d & seq.
Voluptas bonum ab Epicuro censetur 329 e eam detorsit ad se à Parasitica 352 e quid sit, ibid. secundum voluptatem victurus quid facere debeat 354 a quibus illecebris voluptas pleroſque pelliciat 326 a
Vota varia variorum hominum 296 a votum pro opulentia 672 e pro regno 84 c
Vrbes ex alto visæ fornicarum nidis similes 289 e venerabiliores sunt quæ Deorum sunt patriæ 648 a
Vulcanus claudus & mechanicus 176 b
Vxores iuxta Platonis sententiam debent esse communes 869 d cur illud ibid. Vxorem amittere minoris facit quàm filium rex quidam 889 b eam repudiare licet, si iniuriam fecerit 985 c qui vxorem contumelia afficit in virũ contumelioſus est 986 c

X

Xanthus Achillis equus versus recitans 233 c
Xenocrates Platonis disci-

pulus 84 annos vixit 640 e
Xenophanes Dexinis filius 91 annos vixit 640 d
Xenophilus musicus Pythagoricus philosophus 105 annos superauit 640 a
Xenophon Grylli filius 90 annos vixit 641 d
Xoës diu fuit seruus 459 a

Z

Zamolxis Scytharum Deus conditione fuit seruus 956 a
Zelotypia signum amoris 725 a
Zelotypiæ effecta 754 c
Zelotypi dolore afficiuntur 726 a
Zelotypi gestus & actiones 727 a
Zeno Stoicorum princeps 98 annos vixit 640 b
Zenothemis Massiliēsis formosus & procerus deformissimam vxorem habuit 71 a eius in Menecratem studium 72 b
Zenothemis Stoicus 847 b ingurgitans se cibis 850 b
Zirim qui exclamauit apud Sauromatas non occiditur 87 a
de Zopyro Darij dictum 281 a

Errata 2. Tomi. Prior numerus paginam, posterior lineam indicat.

P. 7. l. 13. sc. ἐκείνης. 16. 6. χαφικῶς. 17. 13. παιδείας 29. 4. τοῖς 37. 3. ὡς δίον. 97. 33. Βοασυεργῶν. 118. 25. ἴδιος ἔφλω. 120. 32. αὐταγωνιστὴς 127. 22. ἢ κατα- 132. 22. χρυσίον μὴν 138. 12. τὴν μὴν. 164. 32. δεσχμῶν 172 25. γυμνὸν. 174. 13. περὶ τ. 191. 6. πασι. 223. 17. κοινὸν. 224. 9. ταύτῃ νηΐ. 227. 4. ἀρίστε 249. 19. μετὰ. 335. 21. σφσαπν. 253. 19. σφσκωιὼν- 284. 5. αὐτῶ. 354. 18. ἢ οἱ μὴ. 434. 25. πάτερ. 508. 13. φωταγωγῶν. 531. 8. τῷ. 580. 4. χλου. 613. 11. ἠχμώετο. 667. 13. συμπει- 710. 25. τοι- 795. 23. λόγων. 829. 24. ταύτας. 910. 22. πασῶν. 1006. 10. πλησιαζόντα.

Pa.41.li.16.&17.ſcribe Praxiteles. 60.4.ſtructa. 77.24. diduxiſſet. 112.22.anguſto.ibid.32.ei. 115.4.&5 mihi. 144.4. ſtupam. 148.29.Ci. 160.1.hinc. 179.23.dicunt. 238.36. obuerſans. 239.11.ab. ibid.29.nihil. 249.34.impellis. 281 25.&26. ſingulas. 305.1.exhibens. 310.27.nunc. 332.8. audituros. 336.17.longa. 340.27.ſqua-. 436.24. hic. 603.1. & 2.miror. 607.16.&17. præter. 670.32. &33. excitant. 776.25. certaminum iudices. 777.21.appeteret. 821.37. ſumma. 878.34.Et. 993.8.inanimatarum. 1025 4.poſſint. 1030.28.hac. 1034.41.rit.

Πλεύσεν με πευτηκοντήρη ἀμφὶς ἑ...
νηλεὴς ἀΐδης ἠδὲ κελαινεφὲς...
ἀλλά με μὴ κλαίοις, κούρη βιότου...
πλεύσει καὶ πλεύσαν τὸν βιότειο μ...